

TYSK-SVENSK
O R D B O K

— SKOLUPPLAGA —

AF

OTTO HOPPE

ANDRA STEREOTYPERADE UPPLAGAN

PA&S

P. A. Norstedt & Söner

STOCKHOLM
P. A. NORSTEDT & SÖNERS FÖRLAG

SJETTE TRYCKNINGEN

STOCKHOLM 1920

KUNGL. HOFBOKTR. IDUNS TRYCKERI-A.-B.

195271

Förord till första upplagan.

Föreliggande ordbok är företrädesvis afsedd för skolans behof, så att vid dess utarbetande särskild hänsyn tagits till de i skolorna vanligast lästa författarne.

Då vid en skolbok priset spelar en stor roll, har utrymmet begränsats så mycket som kunnat ske utan att minska ordbokens användbarhet. Så hafva t. ex. verbala och pronominala böjningsformer, som böra vara lärjungen bekanta ur elementargrammatiken, ej upptagits, likaså ej sammansättningar, i synnerhet nominala, i hvilka sammansättningslederna ha samma betydelse som för dem såsom enkla ord angifvits. Uppslagsordens ordningsföljd är genomgående alfabetisk, till följd hvaraf en kompaktare sats än i min förra ordbok kunnat användas, utan att lättheten att finna orden minskats. Satsexemplens antal har måst inskränkas; dock torde de anförda vara tillfyllestgörande för skolans behof.

Af uttalet har, liksom i min tidigare ordbok, vokalkvantitet och expiratorisk hufvudakcent angifvits. Att gifva en fullständig uttalsbeteckning har jag, i trots af mångfaldiga uppmaningar, af flera skäl ej kunnat besluta mig för. Dels skulle nämligen en dylik i väsentlig mån hafva ökat bokens omfång. Dels äro åsigtarna om, hvad man bör förstå med tyskt riksspråk, allt annat än stadgade, i det att först under de senaste åren af kompetenta personer förberedande åtgärder vidtagits för att på grund af tillförlitligt statistiskt material bestämma detsamma. Slutligen måste, för att med undervisningen ett godt resultat skall kunna uppnås, i alla händelser hos hvarje språklärare förutsättas säker förmåga att såväl muntligen som skriftligen återgifva ett genuint uttal, och ingen som häst uttalsbeteckning kan ersätta en dylik förmåga, men väl ersättas af densamma. Af dessa och andra skäl har jag bestämt mig för att spara en utförligare uttalsbeteckning till den relativt fullständiga tysk-svenska ordbok, som är ämnad att i en framtid utgifvas på samma förlag.

I öfrigt hänvisar jag till efterföljande »Anvisningar» samt till min »Plan för skolordböcker i moderna språk», som finnes intagen i *Pedagogisk Tidskrift* för 1888 sid. 145 ff.

Stockholm i juli 1889.

Otto Hoppe.

ANVISNINGAR.

Ordföljden är alltigenom alfabetisk. Af sammansättningar anföras i allmänhet ej sådana, hvilkas betydelse framgå omedelbart af sammansättningsledningens betydelse såsom enkla ord, hvadan man har att slå upp dessa. Vill man exempelvis ha reda på betydelsen af ordet *Kirchturm*, så finner man, att *Kirche* betyder »kyrka» och *Turm* »torn», hvadan *Kirchturm* måste betyda »kyrktorn». Substantiverade infinitiver anföras särskildt blott då, när de inom språket fått en så själfständig betydelse, att deras egenskap af verbalformer ej längre framstår lefvande för den talande, t. ex. *Ansehen*, se *anschen IV*. Verbalsubstantiver på *-ung*, hvilka enligt den alfabetiska ordningsföljden följa omedelbart på sina resp. verb, ha i allmänhet lemnats öfversatta, så snart de ha samma betydelse som de substantiverade infinitiverna. Såväl orden på *-ung* som de substantiverade infinitiverna öfversättas vanligast genom verbalsubstantiver på *-nde*, *-ing* eller *-else*, t. ex. *veröden* = »föröda, härja, ödelägga», alltså: *Veröden*, *n.* och *Verödung*, *f.* = förödande, härjning, ödeläggelse.

Ordens hufvudton har, där den ej hvilar på ordets första stafvelse, öfverallt utmärkts med akut ('). När den sålunda akcentuerade vokalen har en själfva skriften tillhörig akut, angifves detta med kursiv stil inom parentes, t. ex. *Café* (-é). Kvantiteten har angifvits hos lång vokal i obetonad eller bibetonad stafvelse, t. ex. *Balsäm* — utom när den obetonade stafvelsen utgöres af en sammansättningsled, hvilken såsom simplex ej har vokalens längd angifven, t. ex. *Bahnhof* — i slutet betonad stafvelse, som ej vid böjning blir öppen, t. ex. *Bärt*, samt framför *ß* i slutljud, t. ex. *Fuß*, och alltid framför *ch* och *j*, enär i dessa tre senaste fall stafningen ej skiljer mellan öppen och slutet stafvelse, allt under förutsättning att vokalens längd ej redan genom ortografien antydes, t. ex. *ähnlich*, *Dienst*, *schlieslich*, *siechen*, *thun*. Däremot har lång vokal i betonad stafvelse, som är eller vid böjning blir öppen, ej försetts med längdstreck, t. ex. *Abend*, *Ar*, emedan den långa kvantiteten här är regel; några sällsynta undantag anmärkas särskildt, se t. ex. *Bariton*.

Tecknet || afskiljer den del af ett uppslagsord, som hos följande uppslagsord representeras af bindestrecket. Klammern [] antyder, att det inom densamma stående kan utelemnas utan att betydelsen förändras, t. ex. ordet *abängst[ig]en* kan heta både *abängstigen* och *abängsten*; där blott en ortografisk skillnad angifves, tillhör den inom klammern

stående bokstafven den gamla stafningen, t. ex. *Ant[h]eil* stafvades förr *Antheil*, men skrifves enligt den nya statsortografien *Anteil*.

Böjningen angifves hos de sammansatta orden endast, när den afviker från de enkla, t. ex. *Ohnmacht*, plur.-*en*, medan det enkla *Macht* har pluraländelsen *-e*. Med sammansättningar hafva härutinnan de talrika ord likstälts, som äro bildade med härledningsändelserna *-heit*, *-keit*, *-schaft*, *-tum* och *-ung*. Hos enkla substantiver hafva de plurala nominativändelserna angifvits, samt de singulara genitivändelserna, så snart dessa ej utan vidare framgå af de förra. Hos adjektiver har komparationen angifvits, när stammen vid densamma undergår någon förändring, hos substantiver deras diminutivbildningar, så snart dessas stammar ej sammanfalla med substantivernas pluralstammar.

De *förkortningar*, som användts, utan att ha fått sin förklaring under sidorna, äro följande:

<i>a.</i>	adjektiv.	<i>jñ</i>	jemanden.
<i>ack.</i>	ackusativ.	<i>js</i>	jemandes.
<i>adv.</i>	adverb.	<i>jäg.</i>	jagterm.
<i>barn.</i>	barnspråk.	<i>järnv.</i>	järnvägsterm.
<i>bem.</i>	bemärkelse(r).	<i>kok.</i>	i kokkonsten.
<i>betr.</i>	beträffande.	<i>koll.</i>	kollektiv(t).
<i>bibl.</i>	i biblisk stil.	<i>konj.</i>	konjunktion.
<i>bild.</i>	i bildlig bemärkelse.	<i>kort.</i>	kortspelsterm.
<i>bokb.</i>	bokbinderiterm.	<i>m.</i>	maskulinum.
<i>boktr.</i>	boktryckeriterm.	<i>mat.</i>	i matematiken.
<i>bot.</i>	i botaniken.	<i>med.</i>	i medicinen.
<i>bärg.</i>	bärgverksterm.	<i>mil.</i>	militärisk term.
<i>dat.</i>	dativ.	<i>min.</i>	i mineralogien.
<i>dem.</i>	demonstrativt.	<i>mkn</i>	mycken.
<i>dial.</i>	dialektiskt.	<i>mkt</i>	mycket.
<i>dim.</i>	diminutiv.	<i>m. m.</i>	med mera.
<i>el.</i>	eller.	<i>mus.</i>	i musiken.
<i>ellipt.</i>	elliptiskt.	<i>mål.</i>	i målarekonsten.
<i>etw.</i>	etwas.	<i>n.</i>	neutrum.
<i>f.</i>	femininum.	<i>ngn</i>	någon.
<i>ff.</i>	och följande.	<i>ngt</i>	något.
<i>fys.</i>	i fysiken.	<i>npr.</i>	nomen proprium.
<i>fäkt.</i>	i fäktkonsten.	<i>o.</i>	och.
<i>förkort.</i>	förkortadt.	<i>o. d.</i>	och dylikt, -a.
<i>förkortn.</i>	förkortning.	<i>opers.</i>	opersonligt.
<i>föräldr.</i>	föräldradt.	<i>ordspr.</i>	ordspråk.
<i>garf.</i>	garfveriterm.	<i>oreg.</i>	oregelbunden, -t.
<i>gen.</i>	genitiv.	<i>part.</i>	particip.
<i>geogr.</i>	i geografin.	<i>pers.</i>	personligt.
<i>gnm</i>	genom.	<i>pl., plur.</i>	pluralis.
<i>gram.</i>	grammatisk term.	<i>poet.</i>	i poetiskt språk.
<i>hand.</i>	handelsterm.	<i>poss.</i>	possessivt.
<i>herald.</i>	i heraldiken.	<i>prep.</i>	preposition.
<i>ind.</i>	indikativ.	<i>pres.</i>	presens.
<i>ipf.</i>	imperfekt.	<i>pron.</i>	pronomen.
<i>ipr.</i>	imperativ.	<i>rel.</i>	relativt.
<i>iron.</i>	ironiskt.	<i>rpr.</i>	reciprokt.
<i>i sh</i>	i synnerhet.	<i>se d. o.</i>	se detta ord.
<i>itj.</i>	interjektion.	<i>sg.</i>	singularis.
<i>jd</i>	jemand.	<i>sjö.</i>	sjöterm.
<i>jfr</i>	jämför.	<i>skog.</i>	i skogshushållningen.
<i>jm</i>	jemandem.	<i>skol.</i>	skolspråk.

<i>skämt.</i>	skämtsamt språk.	<i>tekn.</i>	teknisk term.
<i>smndrag.</i>	sammandragning.	<i>t. ex.</i>	till exempel.
<i>sms.</i>	sammansättning(ar).	<i>trädg.</i>	trädgårdsmästarterm.
<i>ss.</i>	såsom.	<i>ugf.</i>	ungefär.
<i>stud.</i>	studentspråk.	<i>zool.</i>	i zoologien.
<i>subst.</i>	substantiv	<i>åbr.</i>	åkerbruksterm.
<i>suff.</i>	suffix.	<i>äfv.</i>	äfven.
<i>teat.</i>	teaterterm.	<i>öfr.</i>	öfrigt, -a.

A.

A, I. -[e], *n.* a; *sna.* a, början. *Von ~ bis Z:* från början till slut. **II.** *prep.* å.

Aal, -e *ei.* Åle, *m.* ål. -beere, *f.* svart vinbär. -behälter, *m.* ålsump. -en, *sv.* *itr. h.* fånga ål. -fang, *m.* ålfiske, a) ålfångst, b) ålkista. -gabel, *f.* ålljuster. -gebäck[e]ne(s), *n.* 1. ålpastej. 2. bakelse i ålform. -gehre = *Aal-gabel.* -glatt, *a.* hal som en ål. -haft, -icht, *a.* ålartad. -teich, *m.* åldam. -wehr, *n.* ålkista.

a. a. O. förkortn. 1. = *am angeführten Orte:* på anförda stället (anf. st.). 2. = *an anderen Orten:* annorstädes.

Aar, -e[n], *m.* poet. 1. örn. 2. majestätisk fågel i stamb.

Aas, *Äser, n.* 1. as, åtel, kadaver, lik. 2. agn, lockbete. 3. P om människor: as, vrak. -en, *sv.* **I.** *itr. h.* 1. P vara oordentlig, slösa med ngt. 2. jag. *stv. rfl.* äta, beta. **II.** *tr.* locka med lockbete. **III.** *rfl.* *Sich voll (ein-, zu-) ~ smörja* ned sig. -haftig, *a.* asartad, aslik. -ig, *a.* 1. smutsig, vämjelig. 2. P rå, gemen. *aalsen* se *aasen*.

ab, *adv. s.* * *prep.* med dat. af, från, bort. 1. run. *Hut ~ af med hatten!* *Gemehr ~ hvila* gevär! *zehn Schritt vom Wege ~ tio steg* från vägen, F ~ *sein:* vara borta, saknas, hand. ~ *Berlin:* ab Berlin. I *sms.* med *subst.* utför, t. ex. *berg ~* utför bärget, *trepp ~* utför trappan, I *sms.* med *adv.* åt, t. ex. *rechts ~ der Chaussee:* till höger om landsvägen. 2. *sta.* *Von da ~* därefter, sedermera, ~ *jetzt:* hädanefter. 3. *Von fünf drei ~ bleibt zwei:* tre från fem står två kvar. 4. *Auf und ~* upp och ned, fram och tillbaka, ~ *und an, ~ und zu:* af och an, fram och tillbaka, ~ *und zu gehen:* komma och gå. 5. *teat. gå(r).* -ackern, *tr.* 1. plöja till slut. 2. *Im etw. von seinem Grundstücke ~* göra intrång på ngn jordegendom. -aichen se *abeichen.* -änderlich, *a.* 1. föränderlig. 2. gram. böjlig, flexibel. -änderlichkeit, *f.* föränderlighet. -ändern, *tr.* förändra, förbättra, skaffa bot för. -änderung, *f.* 1. förändring, förbättring. 2. afart. -ängst[ig]en, **I.** *tr.* försätta i stor ångest. **II.** *rfl.* vara i stor ångest. -ängstigung, *f.* stor ångest. -arbeiten, **I.** *tr.* 1. arbeta bort, aflägsna. 2. *Eine Schuld ~* arbeta af en skuld. 3. *Ein Schiff ~* göra ett fartyg flott. 4. uttrötta. *Ein Pferd ~* tröttköra en häst. **II.** *rfl.* arbeta sig trött, slita ut sig. -ärt, *f.* afart, varietet. -ärten, *itr. s.* härstamma, urarta, vanslägtas. -ärtung, *f.* = *Abart.* -äschern, **I.** *tr.* 1. afriwa med aska. 2.

viska af askan på askonsdagen. **II.** *rfl.* uttrötta sig. -ästen, *tr.* kvista, afkvista. -ästung, *f.* -ätzen, *tr.* etsa, afetsa. -äugeln, *tr.* F *jm etw. ~* a) gnm vänliga ei. inställsamma ögonkast utverka sig ngt af ngn, b) läsa ngt i ngn's ögon. -backen, *itr.* 1. *h.* afsluta baket. 2. *s.* gräddas för hårdt så att skorpan skiljer sig från det mjuka. -baden, *tr.* gum bad aflägsna, aftvätta, t. ex. *den Schmutz.* -bälgen, **I.** *tr.* *stv.* -bälgen, aftaga huden ei skalet af, flå. *Erbsen ~* sprita ärtor. **II.** *rfl.* slåss tills man blir trött. -barbiere, *tr.* afraka. -basten, *tr.* aftaga basten af. *Hanf ~* skäkta hampa. -bau, *m.* 1. *abr.* a) lägervall. *In ~ bringen:* icke odla, låta råka i lägervall; b) utflyttning, utbruten jords bebyggande. 2. *bärg. a)* grufdrift, b) grufva, schakt. -bauen, **I.** *itr. h. o. rfl.* bygga, slå sig ned afside, afskildt från andra. **II.** *tr.* 1. skifta, utbryta jord. 2. *Den Markt bauen und ~* sätta upp och taga ned marknadsstånd, harat F *itr. h.* gå sin väg, afroppta. 3. *bärg. a)* upptaga ett schakt, b) öfvergifva ett utömdt schakt. 4. afleda.

Abbé(-é), -s, *m.* 1. abbe, pastor. 2. abbot.

ab|beeren, *tr.* afplocka bären af. -befehl, *m.* kontraorder, återbud. -befehlen, *tr.* gifva kontraorder om, kontramandera. -behaftan, *tr.* behålla af, t. ex. *den Hut.* -beisen, *tr.* afbita. *sna.* *aller Scham den Kopf ~* bita hufvudet af skammen. -beizen, *tr.* afbeta, afetsa. -bekommen, *tr.* 1. få af, få loss. 2. få en del af ngt. -bersten, *itr. s.* springa af, springa loss. -berufen, *tr.* återkalla; hädankalla. -bestellen, *tr.* återtaga en beställning, afbeställa, gifva återbud om. -bestellung, *f.* afbeställning, återbud. -beten, *tr.* 1. bedjande framsäga i sht tanklöst. *Einen Rosenkranz ~* bedja så många böner ei. en bön så många gånger, som radbandet har kulor. 2. gnm bön försona, t. ex. *die Schuld.* 3. gnm bön afvända ei. fråntaga. -betteln, *tr.* *Im etw. ~* fråntigga ngn ngt. -betten, **I.** *tr.* afleda, t. ex. *einen Fluss.* **II.** *rfl.* aflägsna sin bädd. *Sich von einander ~* bädda, lägga sig hvar för sig. -beugen se *abbiegen I.* -bezahlen, *tr.* afbetala, amortera. -bezahlung, *f.* afbetalning, amortering. -biegen, **I.** *tr.* 1. böja, afböja, afvända. 2. gram. böja, flektera. **II.** *itr. s.* vika af. *Vom Wege ~* taga af från vägen. -bieten, *tr.* 1. öfverbjuda på auktioner. 2. *Ein Brautpaar ~* afkunna lyening för ett brudpar. -bild, *n.* afbild. -bilden, **I.** *tr.* afbild.

~ = föregående uppslagsord. * akta *sms.* O saknar plur. † har om ljud. F familjart, P lägre språk. * mindre brukligt

II. rfl. afbildas, återspeglas. **-bildung, f.** afbildande, afbild, afbildning, plansch. **-binden, tr. 1.** lösa ngt bundet. **2. Ein Kalb ~** afvänja en kalv, aflägsna den från modern. **3.** gum ombindning borttaga, t. ex. *Warzen*. **4.** tekn. *ein Faßs ~* banda ett fat. **-bindung, f.** -bifs, m. afbitande, bett; afbitot stycke. **-bitte, f.** afbön. **-bitten, tr. 1.** *Im etw. ~* a) göra ngn afbön för ngt, b) bedjande utverka sig ngt af ngn. **2.** bedjande afvända. **-blasen, I. tr. 1.** af-, bortblåsa. **2. Eine Melodie vom Blatte ~** blåsa en melodi från bladet. **3.** mii. gum trumpetsignal förkunna. **II. itr. h. mii.** afblåsa, blåsa till reträtt. **-blasen, itr. s.** blekna, urblekas, changera. **-blatten, tr.** af-taga, afplocka, afata bladen af, aflöfva. **-blättern, I. tr.** afplocka bladen af. **II. rfl.** mista bladen, aflöfvas. **III. itr. s. o. rfl.** af-skiljas, lossa i tunna skifvor. **-blätterung, -blattung, f.** aflöfvande. **-bläuen, tr. 1.** blåna, göra blått. **2. se abbleuen.** **-bleichen, I. tr.** bleka, bleka till slut. **II. itr. s.** blekna; urblekas. **-bleuen, tr. F** genomprygla, mörbulta. **-blitzen, I. rfl.** opera. *Es hat sich abgeblitzt:* det har upphört att blixtra. **II. itr. s. 1.** blixtra till. **2. F** bna. ej ha framgång, misslyckas. **~ machen:** tillbakavisa, afvisa. **-blühen, itr. h. et. s.** blomma ut, upphöra att blomma. **-borgen, tr. Im etw. ~** låna ngt af ngn. **-böschchen, tr.** göra sluttande, afsnedda. **-böschung, f.** -bosen et. -bolsen, rfl. blifva förargad i hög grad. **-brassen, tr. sjo.** brassa af. **-bräunen, tr.** brunsteka, bryna, rosta. **-brausen, itr. 1. s.** brusande aflägsna sig. **2. h. et. s.** upphöra att brusas, att bornera. **-brechen, I. tr. 1.** af-, lös-, från-, sönderbryta, nedrifva. *Obst ~* afplocka frukt, *ein Wort ~* afdelas ett ord, *ein Zelt ~* taga ned ett tält, mii. *das Lager ~* taga ned tälten, bryta upp, aftaga, mii. *die Brücke ~* rifva bron; bna *alle Brücken hinter sich ~* bränna sina skepp; *ein altes Schiff ~* hugga sönder ett kasseradt fartyg. **2.** afbryta, upphöra med. mii. *den Verkehr zwischen zwei Heeren ~* afskära förbindelsen mellan två härar, mii. *die Belagerung ~* upphäva belägringen. **3. Im etw. am Lohne ~** afknappa ngns lön, *vom Preise ~* afdraga, rabattera. **II. itr. 1. s.** gå af. **2. h.** afstanna, taga slut. *Kurz ~* tvärt afbryta, *in der Rede ~* stanna midt i talet, *das bricht nicht ab:* det tar aldrig slut. **-brechung, f.** **-brennen, I. tr. 1.** bränna bort. **2.** bränna upp, ned, svedja. **3.** bränna af, aflossa, affyra. **II. itr. s. 1.** om saker: brinna upp, ned. **2.** om personer: *abgebrannt sein:* a) hafva mistat sin egendom gum eldsvåda, b) bna. vara utblottad, utfattig. **3.** brinna af, gå af. **4.** brinna. **5.** brinna ut, slockna. **-brennung, f.** -breviatür, -en, f. förkortning. **-bringen, tr. 1.** bortskaffa, aflägsna. *Geliebene Sa-*

chen ~ återlemnna lånfångna saker. **2. In von etw. ~** förmå ngn att afstå från ngt, bringa ngn på andra tankar, vänja ngn af med ngt, *in von seiner Meinung ~* komma ngn att ändra mening, *davon läfst er sich nicht ~* därifrån afstår han ej, *das bringt uns weit von unsrem Gegenstande ab:* det för oss långt från vårt ämne. **3.** afskaffa. göra slut på. **-bringung, f.** -brückein, I. tr. lösbryta bitvis, söndersmula. **II. itr. s. o. rfl.** lossna bitvis, söndersmulas. **-brück[e]-lung, f.** -bruch, m. **1.** nedrifning. *Ein Haus auf ~ verkaufen:* sälja ett hus med vilkor, att det rifves. **2.** ras, jordras, bärg-ras. **3.** det nedrasade, spillror; alluvialjord. **4.** afbrott, uppehåll. **5.** afbräck, skada. **-brüchig, a.** **1.** spröd, skör. **2.** skadlig, till förfång. **-brühen, tr.** skälla, skölja i hett vatten. **F** bna. *gegen alles abgebrüht sein:* vara okänslig för allt. **-bügelin, tr.** stryka, prässa med pressjärn. **-bürden, tr.** befria från en börda, afbörda. **-bürsten, tr.** afborsta. **-bürstung, f.** -büßen, tr. plikta, straffas för, försona. **-büßung, f.**

Abc', -, n. abc, abcd. **Noch beim ~ stehen:** ännu hålla på med alfabetet, vara en nybegynnare. **-klasse, f.** nybegynnareklass, småskola. **-schüler, -schütz, m.** abc-gosse, abcedarie.

abdäcken, I. tr. 1. aftäcka. **2.** göra sluttande. **II. rfl.** slutta. **-dachig, -dächig, a.** sluttande. **-dachung, f.** sluttning. **-dämmen, tr.** afdämma, afstånga. **-dämmung, f.** **-dampfen, I. itr. 1. h. et. s.** afdunsta, förflyktigas. **2. s. Der Zug, das Schiff ist abgedampft:** tåget, fartyget har gått, egenl. ångat åstad. **II. tr.** låta afdunsta. **-dämpfen, tr. 1. = abdampfen II. 1. 2.** mus. dämpa. **-dampfung, f.** afdunstande m. m. **se abdampfen.** **-dämpfung, f.** dämpande m. m. **se abdämpfen.** **-danken, I. tr. 1.** afskeda, entlediga. **2. sjo. ein Schiff ~** a) aftackla, b) kassera ett fartyg. **II. itr. h.** taga afsked, afgå, nedläggga regeringen. **-dankung, f.** **-darben, tr.** gum försakerelser spara, draga in på, afknappa. *Sich (dat.) etw. ~* neka sig ngt. **-decken, tr. 1.** aftäcka, aftaga täcket af; duka af. **2. få. 3. F** prygla, piska upp. **-decker, m.** hudafdragare, rackare. **-deckerei, f.** **1.** rackarbostad. **2.** rackaryrke. **-deckung, f.** aftäckarpåse m. m. **se abdecken.** **-deichen = abdämmen.** **-dicken, tr.** koka ihop. **-dieneu, tr.** attjåna; mii. *sein Jahr ~* fullgöra sin värnepligt gum ettårig militärjänst. **-dingen, tr. 1.** afpruta. **2. Im etw. ~** aftinga ngn ngt. **-dizieren, sv. tr. o. itr. h.** abdikera, afsäga sig, afgå, nedläggga regeringen. **-donnern, I. rfl.** opera. upphöra att åska. **II. tr.** med dundrande stämma uttala, säga. **-dorren, tr. s.** förorka, affalla, försvinna mii rojda af förorkning. **-dörren, tr.** torka. **-dörrung, f.** **-drängen, tr. 1.** borttränga. **2. Im den Platz**

~ tränga bort ngn från hans plats. **-drechseln**, *tr.* bortsvarfva, svarfva af. **bna. abgedrechselt**: konstlad, cirklad. **-drehbank**, *f.* svarfstol. **-draheisen**, *n.* svarfjärn. **-drehen**, *tr.* 1. afvrída. 2. svarfva. **-dreschen**, *tr.* 1. aftróska. 2. **bna.** idkelligen upprepa. *Ein abgedroschner Witz*: en utnött, trivial kvickhet. 3. *F.* prygla, mörbulta. **-drift**, *f.* sjo. afdrift. **-dringen**, *tr.* aftruga, aftvinga, afprásas. **-dringung**, *f.* **-druck**, *m.* 1. tryckning, afdrag. 2. aityrck, kopia. 3. aftryck, spår, märke. 4. **bna.** afbild. 5. *tekn.* trycke på gevärslås. **-drucken**, *tr.* 1. aftrycka böcker. 2. kopiera, kalkera. **-drücken**, *I. tr.* 1. gum tryckning forna, göra aftryck af. 2. gum tryckning bryta af, trycka ifrån. 3. afskjuta, trycka af. 4. **bna.** *es drückt mir das Herz ab*: det söndersliter mitt hjärta, det smärtar mig. 5. omfamna, omklappa. **II. itr. s. o. rfl.** smyga sig bort. **-dudeln**, *tr. F.* flöjta, värdslost spela ei. sjunga. **-dünsten**, *I. tr.* låta afdunsta. **II. itr. s.** afdunsta. **-dunstung**, **-dünstung**, *f.* afdunstning. **-ëb[e]nen**, *tr.* afjämma. **-ëb[e]nung**, *f.*

Abecé, **-s**, *n.* **ss.** *Abc.* **-dârier**, **-**, **-dârius**, **-us**, **-en**, *m.* abecedarie. **-diëren**, *sv. itr. h.* 1. läsa upp alfabetet. 2. stafva. 3. *mus.* solfiera. **-ling**, **-e**, *m.* abecedarie.

abliegen, *tr.* harfva, harfva bort. **-eichen**, *tr.* justera, kröna märke. **-sifern**, *rfl.* förfira sig. **-eilen**, *itr. s.* ila åstad.

Abend, **-e**, *m.* 1. afton, kväll. *Des Abends*: om aftonen, *gestern* ~ igår afton, i aftse, *heute* ~ i afton, *der heilige* ~ julaftonen, *es geht auf ei. gegen den* ~ det lider mot kvällen, *zu ~ essen*: spisa kvällsmat, supera, *ordspr.* *es ist noch nicht aller Tage* ~ unset. skrattar bäst som skrattar sist. 2. aftonsamkväm, aftonunderhållning. 3. dagen före. 4. väster. **-andacht**, *f.* aftonbön. **-blatt**, *n.* aftontidning. **-brot**, *n.* kvällsmat. **-dämmerung**, *f.* skymning. **-essen**, *n.* = *Abendbrot*. **-gesellschaft**, *f.* aftonsamkväm, soaré. **-glut[h]**, *f.* = *Abendrot*. **-gottesdienst**, *m.* aftonsång. **-kränzchen**, *n.* aftonsällskap, soaré. **-land**, *n.* okcidenten, västern. **-länder(in)**, *m.* (*f.*) man (kvinna) från västern. **-ländisch**, *a.* västlig. **-lich**, *a.* 1. afton-, liksom om aftonen; *adv.* hvarje afton. 2. västlig. **-mahl**, *n.* 1. aftonvard, kvällsmat. 2. *Das [heilige]* ~ nattvarden, *das ~ halten ei. begehén*: gå till nattvarden. **-mahlsgänger(in)**, *m.* (*f.*) nattvardsgäst. **-musik**, *f.* serenad. *Im einé ~ bringen*: gifva ngn en serenad. **-rot[h]**, *n.* **-rüt[h]e**, *f.* aftonrodnad. **-s**, *adv.* om aftonen. **-schein**, *m.* aftonrodnad. **-stern**, *m.* aftonstjärna. **-tau**, *m.* aftondagg. **-tisch**, *m.* kvällsmat. **-wärts**, *adv.* mot väster. **-zeit**, *f.* kvällstid, afton. **-zirkel**, *m.* = *Abendkränzchen*.

Abenteuer, **-**, *n.* äfventyr. *Ein ~ bestehen*: åka ut för, upplefva ett äfventyr. **-haft**,

a. äfventyrlig. **-in ss.** *Abenteurerin*. **-lich**, *a.* äfventyrlig. **-lichkeit**, *f.* äfventyrlighet, excentricitet. **-n**, *sv. itr. h.* gå ut på äfventyr. **Abenteurer**, **-**, *m.* äfventyrare. **-in**, **-nen**, *f.* äfventyrerska.

aber, *I. konj.* men, dock. **II. adv.** ånyo, åter. **~ und ~mals**: om och om igen, *tausend und ~ tausend*: tusen sinom tusen. **III. ~**, **-s**, **-[s]**, *n.* men. *Er hat immer ein Wenn und ein ~* han kommer alltid med sina om och men. **-acht**, *f.* förnyad akt, fredlöshet inom ett större område. **-gläube[n]**, *m.* vidskepelse. **-gläubig**, **-gläubisch**, *a.* vidskeplig. **aberkennen**, *tr.* 1. fränkänna, frändöma. 2. bestrida, göra tvistig. **-ung**, *f.* frändömande. **~ bürgerlicher Ehrenrechte**: dom på förlust af medborgerligt förtroende. **-ungsur[t]heil**, *n.* dom, gnm hvilken ngt fränkännes ngn.

Aber|klaue, *f.* sporre på äjur, småklöf. **-klug**, *a.* inbillad klok, snusfornuftig. **-malig**, *a.* förnyad, upprepad. **-mál[s]**, *adv.* ånyo, om igen. **-n**, *sv. itr. h.* göra invändningar, komma med men. **-name[n]**, *m.* öknamn.

abernten, *I. tr.* skörda, måja, slå, plocka. **II. itr. h.** sluta skörden.

Aber|saat, *f.* eftersädd. **-weise** = *aberklug*. **-weisheit**, *f.* inbillad, falsk vishet, lärdom, snusfornuft. **-wille[n]**, *m.* motvilja. **-witz**, *m.* nonsens, galenskap. **-witzig**, *a.* absurd, galen. **ab|lesen**, *tr.* afäta. *Den Baum ~ plocka* frukten af trädet och med det samma stå upp den, *einen Knochen ~ afknappa* ett ben. **-fachen**, *tr.* förse med, indela i fack. **-fâdeln**, *tr.* draga af en tråd det på densamma uppträda, *t. ex.* *Perlen*. **-fahren**, *I. itr. s.* 1. afresa, gifva sig åstad; lägga ut, afsegla; *F bna.* hastigt afåfagnas sig, fara i väg; hädanfara, dö. 2. = *abblitzen II*, *tr.* 2. 3. = *hinabfahren*. 4. halka, slinta. **II. tr. 1. skjutsa, köra bort, *t. ex.* *das Holz aus dem Walde*. 2. tillköra. 3. *Rinde vom Baume ~ köra* mot trädet, så att bark slites af, *ihm wurde ein Arm abgefahren*: han fick en arm afkörd (afsittén af vagnen). 4. a) *Eine Schuld ~ gnm* skjutsar (ei. frakter) afbetala en skuld, b) *eine Forderung bei jm ~ få* en fordran hos ngn betald gnm skjutsning. **III. rfl.** nötas gnm åkning. **-fahrt**, *f.* affärd; hädanfärd, död. **-fahrtszeit**, *f.* tid för afresa. **-fahrtszug**, *m.* afgående tåg. **-fall**, *m.* 1. affallande, nedfallande. 2. slutning, brant. 3. affall (otrohet), *t. ex.* *zum Glauben*. 4. **bna.** * motsats, motsättning. 5. affall, afskråde, afgång. *Etw. leidet einen grossen ~* a) det går af, går bort mkt af ngt, b) **bna.** ngt lider en stor inskränkning. **-fallen**, *I. itr. s.* 1. falla af, falla ned. 2. *Von etw. ~ affalla* från, öfvergifva ngt, *zum Feinde ~ gå öfver* till fienden. 3. falla af, afmagra; försämrans. 4. **bna.** *es fällt etw. für dich ab*: du får vara med, får del, *von etw.:* af ngt. 5.**

slutta. 6. aftaga, bilda motsats, skilja sig från. 7. sja. falla af. II. tr. *Sich* (dat.) *den Hals* ~ falla ned och bryta af sig halsen. -fällig, a. I. affallande. 2. sluttande. 3. ogynnsam. *In* ~ *bescheiden*: gifva ngn afslag. 4. affällig, otrogen, upprorisk. -fallkragen, m. nedvikt krage. -fangen, tr. 1. fånga, uppfånga. *Im etw.* ~ snappa bort ngt för ngn i sht gnm list. 2. jag. med jagtspjut ei. hirschfångare döda. -färben, I. tr. färga, avsluta färgningen af. II. tr. h. färga af, färga ifrån sig. -fasern, I. tr. adraga trädar af. *Erbsen* ~ draga trädarne af ärtskidor. II. tr. h. o. rjfl. släppa trädarne, tråda upp sig. -fassen, tr. 1. affatta, författa, uppsätta, formulera. 2. = *abfangen* 1; F ertappa. -fasser, m. författare. -fassung, f. affattning, uppsättning, formulering. -fasten, I. tr. gnm fastande försona. II. rjfl. utmattas gnm fastande. -faulen, itr. s. ruttna bort. -federn, I. tr. plocka fjäder af. *Ein Huhn* ~ plocka en höna, *ein Kleid* ~ plocka fjädrarne af en klädning. II. itr. h. 1. mista fjädrarne, rugga. 2. upphöra att rugga. -fegen, I. tr. sopa bort, sopa af, dumma af. II. itr. s. F sätta i väg, fara åstad. -fejer(in), m. (f.) sopare (soperska). -feilen, tr. affila. -feimon, tr. 1. skumma, afskumma. 2. bnd. a) snygga upp, fiffa upp, b) *abgefeimt*: fiffig, slipad, inpskad. -fertigen, tr. affärda, afsända, afspsisa, kort afvisa. -fertigung, f. -feiten, I. tr. 1. smörja med flott ei. smör. 2. afskumma det feta af. II. itr. h. afmagra. -feuern, I. tr. afskjuta, affösa. II. itr. h. gifva eld, gifva fyr. -feuerung, f. -fiedeln, tr. spela slarfvigt, fila på fiol. -fieren, tr. sja. affira. -filzen, tr. 1. borttaga filten, ludden af. 2. F bnd. lexa upp. -finden, I. tr. godtgöra med ngn obetydlighet, affärda, afspsisa. II. rjfl. *Sich mit jm* ~ komma öfverens med ngn, *Sich mit seinem Gewissen abzufinden suchen*: söka muta, nedstysa sitt samvete. -findung, f. 1. förlikning. ~ *des Gewissens*: dagtingan med samvetet. 2. godtgörelse. 3. apanage. -fischen, tr. fiska upp all fisken ur, t. ex. *einen Teich*. bnd. *das Beste* ~ taga det bästa för sig. -fitzen, tr. härfila af. -flachen, tr. göra slät, afplatta, planera. -flattern, I. itr. s. fladdra, flyga åstad. II. rjfl. fladdra sig trött. -flechten, tr. lösa, fläta upp. -flecken, itr. h. gifva fläckar ifrån sig, färga af. -flenzen, tr. *Einen Walfisch* ~ bortskära späcket på en hvalfisk. -fliegen, itr. s. flyga åstad. -flielsen, itr. s. 1. rinna af, flyta bort. 2. förflyta. -flug, m. 1. bortflygande, flyttning. 2. flygande frö. -flufs, m. 1. aflopp, afflytande. 2. aflopp, afloppskanal. -flufsgraben, m. afloppsdikey, afloppsgraf. -folgen, tr. o. itr. s. *Im etw.* ~ [*lassen*]: låta ngn få ngt, öfverlemnna ngt till ngn, tilldela ngn ngt. -folgung, f. -fordern, tr. affordra. bnd.

Gott hat ihn abgefördert: Gud har kallat honom hädan. -forderung, f. -form, f. modell, afbild. -formen, tr. forma, modellera. -formung, f. -fragen, tr. 1. *Im etw.* ~ fråga ngn om ngt för att lära sig det. 2. *Dem Schüler die Aufgabe* ~ förhöra lärjungen lexan. -fressen, tr. afäta, arbeta. -frieren, itr. s. o. tr. förfrysas, förkyla. -fühlen, tr. *Im seine Gedanken* ~ märka, ana ngnstankar. -fuhr[e], f. transport med vagn. -führen, tr. 1. afföra, bortföra, transportera. 2. afleda, t. ex. *einen Flufs*. *Das führt mich zu weit ab*: det för mig för långt från mitt ämne. 3. mli. *die Wache* ~ affösa vakten. 4. med afföra, purgera. 5. afföra, afskriva ur räkenskaper. 6. sakt. såra ngn så att han blir urständsat att fortsätta räkningen. 7. F afspsisa. -fuhrmittel, n. laxativ. -führung, f. afförande m. m. se *abführen*. -füllen, tr. 1. borttaga, afskumma. 2. *Bier in Flaschen* ~ tappa öl på buteljer. -füllung, f. -futtern, -füttern, tr. 1. fodra, mata djur. 2. avsluta kreaturens fodring. 3. F *Gäste* ~ gifva sina gäster ett mål för att därigenom blifva kvitt sina förpligtelser mot dem. -fütterung, f. -gabe, f. 1. aflemning, öfverlemning. 2. afgift, skatt. -gähren, itr. h. upphöra att jäsa. -gang, m. 1. afgång, afresa, affär, bortgång. *Tödlicher* ~ bortgång, död. 2. åtgång, afsättning, t. ex. *einer Ware*. 3. förminskning, förlust. 4. affall. 5. *In* ~ *kommen*: komma ur bruket. -gängig, a. 1. med god åtgång, med stark efterfrågan. 2. ~ *werden*: komma ur modet. 3. felande, som fattas. -gängsel, n. affall, afskräde. -gangsprüfung, f. afgångs-, studentexamen. -gangszeugni[s], n. afgångsbetyg. -gaukeln, tr. afnarra. -gauern, tr. afnarra. -gehen, I. tr. 1. afgifva, adlemnna, öfverlemnna. *Das Gepäck* ~ låta polettera sina saker, sitt bagage. 2. afgifva, uttala, t. ex. *ein Urteil*, *eine Meinung*. 3. F *jm eins ei. etw.* ~ gifva ngn på pälsen, opera. *es wird etw.* ~ det kommer att vankas stryk ei. banner. 4. *Einen Wechsel auf jm* ~ utfärda en växel på ngn. 5. dela med sig. 6. föreställa, blifva, vara. *Die Mittelsperson* ~ spela, vara medlare, *er wird einen guten Soldaten* ~ han kommer att bli en bra soldat. II. rjfl. sjs. sels-selsätta, befatta sig. -gedroschenheit, f. plattthet, trivialitet. -geheimtheit, f. fiffighet, bakslyghet, illstighet. -gehen, I. itr. s. 1. afgå, gå bort. ~ *lassen*: låta afgå, afsända, *mit dem Tode* ~ afgå med döden, affida, ~ *von ei. aus*: öfvergifva, lemna, t. ex. *von einer Meinung, der Schule*. 2. taga af, vika af. 3. med afgå, afföras. 4. gå af, lossna, t. ex. *der Nagel geht vom Finger ab*. 5. om gevar: gå af. 6. afgå, afdragas, rabatteras, t. ex. *von der Rechnung, vom Preise*, *Was ihm an Verstand abgeht*, *ersetzt er durch Fleifs*: hvad som fattas honom i för-

stånd, ersätter han genom flit. 7. hand. finna åtgång, röna efterfrågan. 8. aflöpa. II. tr. 1. gnm gående afnöta, aftrampa. *Sich* (dat.) *die Beine nach etw.* ~ springa sig förbi, bna. jägta efter ngt. 2. stega. 3. F *abgegangen werden*: jägtas. -geizen, I. tr. snåla in. II. *rfl.* gnm snålhet utmata sig, taga lifvet af sig. -gelöbtheit, *f.* utlefvadt, orkeslöst tillstånd, skröplighet. -gelegen, *a.* aflägsen, afsides belägen. -gelegenheit, *f.* aflägsen belägenhet, afstånd. -geloben, *tr.* afsvärja, afstå från. -gemessen, *a.* afmått. -gemessenheit, *f.* afmått sätt, tillbakadraganhet. -geueigtheit, *f.* obenägenhet, motvilja. -geordnote(r), *m.* deputerad, (riksdags)fullmäktig, riksdagsman. -geordnetenhaus, *n.* andra kammararen vid riksdagen. -geordnetenwahl, *f.* riksdagsmannaval. -gerben, *tr.* afgarfa; F *bna.* prygla, garfva skinet på. -gerissenheit, *f.* 1. trasigt tillstånd. 2. *bna.* brist på sammanhang. -gesandte(r), *m.* deputerad, ombud, sändebud. -geschiedenheit, *f.* tillbakadraganhet, enslighet, isolering. -geschliffenheit, *f.* belevnhet. -geschlossenheit, *f.* tillbakadraganhet, enslighet, isolering. -geschmackt, *a.* fadd, platt, innehållslös. -geschmacktheit, *f.* faddhet, platthet. -gesondertheit, *f.* fränsondring, isolering. -gestorbenheit, *f.* okänslighet, apati. -gestumptheit, *f.* 1. trubbighet, slöhet. 2. andlig slöhet, förslöad tillstånd, apati. -gewinnen, *tr.* afvinna, tillvinna sig, vinna. *Im Liebe* ~ göra sig älskad af ngn, *im den Vorsprung* ~ få försprång för ngn, *einer Sache keinen Geschmack* ~ können: ej finna smak i, ej tycka om ngt, *sich* (dat.) *etw.* ~ förmå sig till ngt. -gewinnung, *f.* -gewöhnen, *tr.* *Im etw.* ~ vänja ngn af med ngt. -gewöhnung, *f.* afvänjning. -gielsen, *tr.* 1. afhålla. 2. *In eine Form* ~ gjuta i en form. -gielsung, *f.* -gipfeln, *tr.* toppa (af). -gipf[e]lung, *f.* -gittern, *tr.* afskilja gnm galler. -glanz, *m.* återglans, :eflex; *bna.* (svag) afbild. -glätten, *tr.* släta ut, jämna, polera. -glättung, *f.* -gleichen, *tr.* 1. jämna, utjämna. 2. *band.* *Schuld und Forderung* ~ saldera en räkning. 3. afjämna, afväga, sammanpassa. -gleichung, *f.* -gleiten, *itr.* *s.* halka, glida, slinta, glida ned. *bna.* *alle Ermahnungen gleiten an ihm ab*: alla förmaningar äro spilda på honom. -glimmen, *itr.* *s.* aflockna. -glimmung, *f.* -glühen, *I.* *tr.* glödgå. II. *itr.* *s.* upphöra att glöda, svalna. -glühung, *f.* -gott, *m.* afgud. -götterei, *f.* afguderi. -göttisch, *a.* afgudisk. -graben, *tr.* 1. gräfvå af, bort, gnm gräfvåg jämna. 2. gnm grävning afleda, afdika, begränsa. -grabung, *f.* -grämen, *rfl.* fortäras af grämlöse. -grasen, *tr.* om djur: afbeta, om människor: slå af gräset på, t. ex. *die Wiese.* -greifen, *tr.* gnm tumma afnöta. -grenzen, *tr.* begränsa, bestämma gränserna för. -grenzung, *f.* -grund, *m.* af-

grund, bråddjup. -gucken, *tr.* F *I.* *Im eine Kunst* ~ lära sig en konst af ngn gnm att forstulet se honom utöfva den. 2. *Sich* (dat.) *die Augen* ~ titta nyfiket, starrbliga. -gürten, *tr.* afspänna. *Den Degen* ~ taga af sig värjan, *das Pferd* ~ lossa, späna upp hästens bukjordar. -gufs, *m.* 1. gjutning, afgjutning. 2. det gjutna, den gjutna bilden. 3. *tekn.* gjnthål. -haaren, *I.* *tr.* borttaga, afskafva håret af. II. *itr.* *h.* håra af. -haben, *tr.* 1. hafva, behålla af, t. ex. *den Hut.* 2. F få del af. -hacken, *tr.* athacka, afhugga. -hageln, *I.* *tr.* *Das Wetter hat die Blüten abgehagelt* *ei. die B. sind abgehagelt*: haglet har slagit af blommorna. II. *rfl.* *opers.* upphöra att bagla. -hagern, *itr.* *s.* magra, fulla af. -häkeln, *tr.* virka af, t. ex. *ein Muster.* -haken, *tr.* häkta af. -halten, *I.* *tr.* 1. afhålla, hindra, hålla tillbaka, hålla ifrån, afstånga. 2. hålla, förrätta, fira, t. ex. *eine Auktion, einen Gottesdienst.* II. *itr.* *h.* *sjo.* *vom Lande* ~ hålla från landet, söka sjön. -haltung, *f.* -handeln, *tr.* 1. *Im etw.* ~ köpa, tillhandla sig ngt af ngn. 2. apruta. *Er läßt sich nichts* ~ han låter ej pruta med sig. 3. afhandla, förhandla, diskutera. *Das weitere wollen wir morgen* ~ vi skola vidare talas vid i morgon. -händen, *adv.* ~ *kommen*: komma bort. -handlung, *f.* afhandling. -hang, *m.* sluttning, lutning; *mit glaxis.* -hangan, *itr.* *h.* 1. hänga ned. 2. hänga på ngt afstånd. 3. *bna.* *von jm* ~ bero, vara beroende af, på ngn. -hängen, *I.* *tr.* taga ned ngt hängande. II. *itr.* *h.* = *abhängen.* -hängig, *a.* 1. sluttande. 2. beroende, afhängig. -hängigkeit, *f.* 1. * sluttning, lutning. 2. beroende. -härmen, *rfl.* förtäras af grämlöse. -härten, *f.* *tr.* göra hård, hårda. II. *rfl.* hårda sig, hårdas. -härtung, *f.* hårdande, hårdning. -haschen, *tr.* *Im etw.* ~ jägta ngn, så att han lemnar ifrån sig ngt. -haspeln, *tr.* afhärfva, afhaspla; *bna.* F göra på hafs. -hasp[e]lung, *f.* -hauen, *tr.* 1. afhugga. 2. F piska upp. -häuten, *I.* *tr.* afdraga huden af, flå. II. *itr.* *h.* byta om skinn. -heben, *I.* *tr.* aflyfta, aftaga. II. *rfl.* sticka af, framträda. -hebung, *f.* -helfen, *I.* *tr.* *Im den Rock* ~ hjälpa ngn af med rocken. II. *itr.* *h.* 1. *Im von etw.* ~ hjälpa ngn att blifva af med ngt. 2. afhjälpa, skaffa böt för, t. ex. *einer Krankheit.* -herzen, *tr.* smeka hjärtligt. -hetzen, *I.* *tr.* tröttjaga, jägta. II. *rfl.* trötta ut sig. -hetzung, *f.* hetsjagt; jägtande. -hilfe *se* *Abhilfe.* -hoheln, *tr.* hylla af; F *bna.* hyfsa. -hob[e]lung, *f.* -hold, *a.* *Im* ~ ogynnsamt stämnd, fiendtlig mot ngn. -holen, *tr.* 1. hämta, afhämta. 2. *sg.* taga loss, göra flott. -holzen, *tr.* 1. hugga ned *träd*, afrödja. *Einen Berg* ~ hugga bort träden, skogen på ett bärg. 2. kvista, afkvista. 3. F *bna.* prygla. -holzung, *f.* -harchen, *tr.* gnm lyssnande,

spioneri taga reda på, t. ex. *jm ein Geheimnis*: ngn's hemlighet. -hören, *tr. I. Jm etw.* ~ erfara ngt af ngn *gum* hemligt lysnande. 2. förhöra. -hörung, *f.* -hub, *m. I.* det aflyftade. 2. öfverlevfor. 3. kort. aftagnng. 4. affall, afskräde. -hülte, *f.* hjälp *mot*, bot *för*. -hungern, *rfl.* svalta sig. -hüpfen, *itr. s.* hoppa åstad. -huschen, *itr. s.* hastigt smyga sig, flyga, springa bort. -hüsten, *I. tr.* hosta upp. *II. rfl.* hosta våldsamt, hosta sig trött. -hüten, *tr.* *Eine Wiese* ~ valla på en äng. -irren, *itr. s.* gå vilse, förirra sig; begå felsteg. -irring, *f.* förirring, förvillelse, felsteg. -ituriént, *-en, m.* abiturient, studentkandidat. -ituriéntenprüfung, *f.* afgångs-, studentexamen. -jagen, *I. tr. I.* utrötta, tröttrida, tröttköra. 2. jag. afdrifva. 3. *Jm etw.* ~ sätta efter ngn och fråntaga honom ngt. *II. rfl.* trötta ut sig. *III. itr. h.* sluta jagten. -judizieren, *tr.* frändöma. -kämnen, *tr.* afkamma. -kanten, *tr.* kanta, afkanta. -kanzeln, *tr. I.* högljadt förkunna (från predikstolen), proklamera. 2. banna, läsa lagen för. -kappen, *tr. I.* aftaga hufvan på jagtalkar. 2. afhugga, *sjo.* kapa. 3. F afsnäsa. -kargen, *tr. Jm etw.* ~ snälla in ngt för ngn, neka ngn ngt. -karren, *tr.* köra bort i (skott-)kärra. -karten, *tr.* hemligt komma öfverens om, ingå komplott om. *Abgekarteter Handel*: anslag, komplott. -kartung, *f.* hemlig öfverenskommelse, komplott. -kasteien, *rfl.* hårdt spåka sig. -kauen, *tr.* attugga. -kauf, *m.* köp af ngn, inköp. -kaufen, *tr. I. Jm etw.* ~ köpa ngt af ngn. 2. *Eine Strafe* *ei. sich von einer Strafe* ~ köpa sig fri från ett straff. -käuter, *m.* köpare. -kehlen, *tr. I.* hugga af halsen på *sjur.* 2. *tekn.* reffla. -kehlung, *f.* -kehr, *f.* afsmak, motvilja. -kehrren, *I. tr. I.* afsopa. 2. afvända. *II. rfl.* vända sig bort. -kehrer(in), *m. (f.)* sopare (soperska. -kehricht, *m. e. n.* sopor. -keilen, *tr. I.* genom kilar fränskilja. 2. P mörbulta. -kellern, *I. tr.* prässa *druvor.* *II. itr. h.* afsluta prässningen. -ketten, *tr.* afhäktta, aftaga kedjor af. *Einen Hund* ~ lössläppa en hund från kedjan. -klappen, *tr. Einen Tisch* ~ fälla ned ett bords skifvor. -klären, *I. tr.* klara, klara af. *II. rfl.* klara sig, klarna. -klärung, *f.* -klatsch, *m.* afklatschning, aftryck, matt kopia. -klatschen, *I. tr.* afklatscha, aftrycka. *II. rfl.* sladdra, skvallra af hjärtans lust. -klauben, *tr.* afplocka. *Einen Knochen* ~ afnaga ett ben. -klecksen, *tr.* afskrifva, kopiera som en kläpare. -kleiden, *tr. I.* *gum* en tunn vägg följa *ei.* fränkilja. 2. * afkläda. -kleidung, *f.* -klemmen, *tr.* afklämma. -klimpren, *tr.* F spela dåligt, dragga igenom. -klingen, *itr. s.* förklinga. -klopfen, *tr.* slå af, piska, piska af. -klöppeln, *tr. I.* färdigknyppa. 2. knyppla af, t. ex. *ein Muster.* -knabbern, *tr. P* afknappa. -knacken,

I. tr. knäcka, afbryta. *II. itr. s.* knakande gå af. -knallen, *I. itr. s.* smälla, springa sönder med en knall. *II. tr. F* skjuta af ett gevär. -knappen, -knapsen, *F = abzacken.* -knauern, *P = abkargen.* -kneifen, *tr.* afknippa. -knicken, *tr.* afknäcka, afbryta. -knipsen, *tr. F I.* skära af. 2. knäppa till, gifva en knäpp. -knöpfen, *tr.* knäppa af, upp. -knüpfen, *tr.* knyta af, upp. -kochen, *I. tr.* afkoka, koka på. *II. itr. h.* *mit* laga mat, koka kaffe. -kochung, *f.* -kommandieren, *tr. mit.* 1. återkalla, kontramandera. 2. skicka på en kommandering. -kommandierung, *f. I.* kontrahering. 2. kommandering. -kommen, *I. itr. s. I.* komma bort; aflägsna sig. *Von seiner Rede* ~ tappa tråden i talet. 2. komma ifrån, slå sig lös. 3. komma ifrån, blifva kvitt. *Billig* ~ slippa ifrån för godt pris. 4. komma ur bruket, bli gammalmodig. *Immer mehr* ~ blifva mer och mer obruklig. 5. jag. gut ~ skjuta bra. *II. n.* öfverenskommelse. -kommenschaft, *f.* afkomma, efterkommande. -kömmling, *-e, m.* afkomling. -konterfeien, *tr. F* porträtterna. -köpfen, *tr. I. F* halshugga. 2. afskära hufvudet på. 3. toppa. -köpfung, *f.* -koppeln, *tr.* jag. släppa, t. ex. *die Hunde.* -körlen, *tr.* *Die Ähren* ~ taga kornen ur axen. -kratzen, *I. tr. I.* afskrapa, afputsa. 2. spela med skärande missljud i sht på stråkinstrument. *II. itr. s. F* ge sig af, schappa. -krauten, *tr.* rensa, bortrensa ogräs från. -kriegen, *tr. F I.* få del af, få med af; få bannor, få styk. *Du wirst schon deins* ~ du skall nog få din beskärda del. 2. få af, få loss. -kritzeln, *tr.* afskrifva, kopiera dåligt. -kröschen, *tr. kok.* bryna i smör. -krümeln, *I. tr.* afsmula. *II. itr. s. o. rfl.* smula sig. -krusten, *tr.* aiftaga skorpan på. -kugeln, *tr. Etw.* ~ rösta, votera med kulor om ngt. -kühlen, *I. tr.* låta svalna, svalka, afkyla. *II. rfl.* svalna. -kuntf, *f.* härkomst, börd, familj. -kürzen, *tr. I.* afkorta, förkorta. 2. *mat. einen Bruch* ~ förkorta, reducera ett bråk. 3. *Jm den Lohn* *ei. etw. am Lohne* ~ minska ngn's lön. -kürzung, *f.* afkortning, förkortning, reduktion. -küssen, *tr. I.* kyssa bort. 2. F kringkyssa. -kutsch[er]jen, *itr. s. F* kuskå åstad, fara bort. -laden, *tr. o. itr. h.* aflassa, aflasta, lossa. -lader, -läder, *m. I.* aflassare, packkarl. 2. *sjo.* aflastare. -ladung, *f.* aflastning *m. m. se laden.* -lage, *f. I.* förvaringsställe, magasin, upplag. 2. ~ *einer Rechnung*: en räknings afslutaude. 3. ~ *eines Eides*: edgång. -lagern, *I. tr. I.* afagra, afsätta. 2. låta lägga sig på afstånd. 3. lägga på lager. *II. rfl.* -lagern, *tr. I.* afagra sig. 2. lägga sig på afstånd. *III. itr. s.* ligga till sig. -lagerung, *f.* -langen, *tr. I.* räcka ned. 2. afhämta och medtaga. 3. uppnå. -laschen, *tr. skog.* stämpla, blecka. -lafs, *m. I.* afopp, damlucka. 2. *Ohne*

~ utan återvändo. 3. afslag, nedsättning på priset. 4. aflåt, förlåtelse. -**afsb**rief, *m.* aflatsbref. -**lassen**, *I. tr.* 1. låta vara af, ej åter fastsätta. *Seine Hand von etw. ~* ej röra vid ngt. 2. låta gå, afsända. *Das Schiff vom Stapel ~* låta fartyget gå af stapeln. 3. aftappa, tappa. *Den Graben ~* leda vattnet ur diket. 4. *Etw. an der Forderung ~* skänka efter ngt af sin fordran, *etw. vom Preise ~* låta pruta med sig. 5. öfverläta, försälja. **II. itr. h.** 1. upphöra, taga slut. 2. *Von Etw. ~* afstå ifrån, uppgifva sina anspråk på ngt, låta ngt vara. -**afshahn**, *m.* afloppsokran. -**afsjahr**, *n.* jubelår. -**afskram**, *m.* aflatshandel. -**afskrämer**, *m.* aflatskräm-mare. -**afssung**, *f.* afsändande *m. m. se ablas-sen.* -**afszettel**, *m.* aflatsbref. -**auben**, *tr.* afhöfva. -**aubung**, *f.* -**lauern**, *tr.* utspionera, lura ut.

Ablauf, *m.* 1. aflopp. 2. startande. 3. förlopp, slut. *Der ~ des Wechsels*: växelns förfal-lotid. 4. utgång, resultat. 5. gång af stapeln. -**en**, *I. itr. s.* 1. gå af. 2. rinna af, bort. 3. sja. afsegla; gå af stapeln. 4. F misslyckas, afspisas. *Er ist gut abgelaufen*: han har just råkat väl ut, *seinem Gegner ~ las-sen*: parera motståndarens stöt. 5. taga af, vika af. 6. utlöpa, gå till ända, taga slut. *Seine Uhr ist abgelaufen*: hans klocka har gått ned, *ma. hans timme har slagit, der Wechsel ist abgelaufen*: växeln har förfal-lit. 7. aflöpa. *Die Sache läuft in einen Scherz ab*: saken får ett skämtsamt slut. 8. slutta, sänka sig. **II. tr.** 1. gnm springande afnöta. *Sich (dat.) die Beine nach etw. ~* jägta efter ngt, *sich die Hörner ~* trampa ut barnskorna, *rasa ut, sich etw. an den Schuhen abgelaufen haben*: kunna ngt på sina fem fingrar. 2. vid tornspel: kasta ur sadeln. 3. *Im den Rang ~* gå om ngn i rang. 4. *Die Läden, die Stadt ~* springa omkring i alla bodar, i hela staden, *er hat alle allein abgelaufen*: han har gjort allt ensam. **III. rfl.** springa sig trött. -**frist**, -**szeit**, *f.* förfallotid.

abblaugen, *tr.* urlaka, luta. -**lauschen**, *tr.* lyssnande erfara. *Der Natur ihre Geheimnisse ~* aflocka naturen dess hemligheter. -**laut**, *m.* gram. affjud. -**lauten**, *itr. h.* hafva affjud. -**läuten**, *tr.* 1. gnm klockringning afsluta. 2. gnm ringning förkunna.

Abbläuterarbeit, *f.* vaskning, rensning, raffi-nering. -**fals**, *n.* vasktråg. -**n**, *tr.* klara, vaska, raffinera.

abblieben, *I. tr.* upplefva, bevittna. **II. rfl.** 1. taga slut, gå till ända. 2. blifva utlevad, skröplig. *Abgelebt*: utlevad. **III. itr. s.** gå bort, afvida. **IV. n.** fränfalle, död. -**lecken**, *I. tr.* afslicka. **II. itr. s.** läcka. -**ledern**, *tr.* 1. borttaga skinnnet från. 2. F prygla, klå på. -**leeren**, *tr.* tömma. -**leghbar**, *a.* lämplig

att läggas af, att läggas åsido. -**legen**, *I. tr.* 1. aflägga, aftaga, bortlägga. *ma. die Kinderschuhe ~* trampa ut barnskorna. 2. aflägga, afgifva, fullgöra, bestå. 3. sja. *ein Schiff ~* låta ett fartyg löpa ut. **II. itr. h.** 1. aftaga ytterkläderna. 2. få ungar. 3. sja. lägga ut från land. -**leger**, *m.* afläggare. -**legung**, *f.* afläggande *m. m. se ablegen.* -**leihen**, *tr.* 1. luta, vända ifrån. 2. *ma.* afböja, tillbakavisa, försnä; afstå ifrån. -**lehnung**, *f.* -**leiern**, *tr.* förakt. 1. spela på positiv. 2. upp-läsa, deklamera med entonig röst. -**leihen**, *tr.* *Im etw. ~* låna ngt af ngn. -**leisten**, *tr.* fullgöra. *Einen Eid ~* gå ed. -**leistung**, *f.*

ableitbar, *a.* som kan härledas. -**en**, *I. tr.* 1. afleda, leda bort, afvända, utestänga. 2. härleda. **II. rfl.** härleda sig. -**er**, *m.* afledare. -**ung**, *f.* 1. afledning, bortledande. 2. härledning. -**ungsgraben**, *m.* afloppsdikey. -**ungssilbe**, *f.* gram. härledningsstavelse.

ablenkbar, *a.* möjlig att afleda. -**en**, *I. tr.* 1. afleda, aflägsna. *In von etw. ~* förmä ngn att afstå ifrån ngt. 2. *Die Lichtstrahlen ~* bryta ljusstrålarna. **II. itr. h.** vika af, aflägsna sig. -**ung**, *f.* -**ungswinkel**, *m.* bryt-ningsvinkel.

ablernen, *tr.* *Im etw. ~* lära sig ngt af ngn. -**lesen**, *tr.* 1. aflocka. 2. läsa, afläsa. 3. gnm läsning afnöta. -**leser(in)**, *m. (f.)* per-son som aflockar. -**lesung**, *f.* aflockande, läsning. -**leugnen**, *tr.* förneka. -**leugnung**, *f.* -**liefern**, *tr.* aflemna, leverera. -**lieferer**, *m.* person som aflemnar, leverantör. -**lieferung**, *f.* aflemnande, leverering, leverans. -**liefe-rungsschein**, *m.* 1. levereringsorder. 2. leve-reringsbevis. -**liegen**, *I. itr. h.* 1. ligga aflägsne. 2. ligga tillbörlig tid. *Abgelegen*: som legat tillbörlig tid. **II. rfl.** 1. = I. 2. blifva forlegad. -**listen**, *tr.* *Im etw. ~* gnm list aflocka ngn ngt. -**locken**, *tr.* 1. locka bort ifrån ngt. 2. aflocka. -**lohn**en, *tr.* 1. aflöna. 2. aflöna och afskeda. -**lohnung**, *f.* -**löschen**, *tr.* 1. släcka. 2. stryka bort, utplåna. -**löschung**, *f.* -**lösen**, *I. tr.* 1. lossa, fränskilja; aftaga. 2. frigöra, friköpa. 3. aflösa. **II. rfl.** 1. lossa, gå loss. 2. afsända sig. 3. rpr. aflösa hvarandra, byta om, alternera. -**löser**, *m.* *ma.* aflösande soldat. -**lösung**, *f.* 1. lossande; fränskiljande. 2. lösen, amottering, aflö-sning. -**löt[h]en**, *tr.* lossa gnm att smälta lödningen. -**luchsen**, *tr.* skol. i smyg titta efter, smida, fuska sig till. -**machen**, *tr.* 1. lossa, fränskilja, aftaga. 2. afgöra, uträtta, öfverenskomma om, ordna. *Einen Streit ~* slita en tvist, *hand. eine Rechnung ~* likvi-dera en räkning. 3. kok. afreda. -**machung**, *f.* -**magn**er, *I. itr. s.* afmagra. **II. tr.** svälta. -**magerung**, *f.* afmagring; svält. -**mähen**, *tr.* afmäja, afslå, aftaga. -**mähung**, *f.* -**mahlen**, *tr.* afråda. -**mahnung**, *f.* -**malen**, *tr.* 1. måla af, porträttera, kopiera. 2. måla, skildra.

-marsch, *m.* afmarsch. **-marschieren**, *itr. s.* afmarschera. **-martern**, *I. tr.* plåga länge o. mkt. **II. rfl.** plåga sig. **-marterung**, *f.* **-maten**, *I. tr. 1.* afmata, utnatta. **2. tekn.** mattslåpa **II. rfl.** utmatta sig. **-mattung**, *f.* **-meiseln**, *tr. 1.* afmäjsla. **2.** mäjsla, forma med mjölseln. **-melden**, *I. tr.* kontramandera, återtaga. *Ju* ~ anmäla att ngn är förhindrad att infinna sig, *einen Schüler* ~ anmäla att en lärjunge skall lemna skolan. **II. rfl.** anmäla sin afresa, sin afmarsch, taga afsked. **-meldung**, *f.* **-mergeln**, *tr.* utmargla. **-marg[e]lung**, *f.* **-merken**, *tr. Jm etw.* ~ märka ngt på ngn. **-mefsbär**, *a.* mätbar, mat. reell. **-messen**, *tr.* mäta, uppmäta, afmäta, afdela, afpassa. *Bad. seine Worte* ~ väga sina ord. **-messer**, *m.* mätare, landtmätare. **-messung**, *f.* mätning *m. se.* *abmessen*. **-miet[h]en**, *tr. Jm etw.* ~ hyra ngt af ngn. **-miet[h]ung**, *f.* **-modelln**, *tr.* forma, modellera. **-mucken**, *tr. F* döda i hemlighet. **-müden**, **-mühen**, *I. tr.* uttrötta. **II. rfl.** trötta ut sig. **-murksen**, *tr. F* hemligt taga lifvet af, lönmörda. **-müfsigen**, *I. tr. 1.* *Sich (dat.) eine Stunde* ~ slå sig lös en timme. **2.** aftvinga. **II. rfl.** taga sig ledigt, slå sig lös. **-nagen**, *tr.* afnaga. **-nähen**, *I. tr. 1.* sy, sticka i ruter el. andra figurer. **2.** gnu sömnad betala. **II. rfl.** sy sig trött. **-näher**, *m.* sön som afdelar, gör trängre. **-nahme**, *f. 1.* nedtagande, borttagande, aftagande. **2.** affordrande, mottagande. **3.** hand. afsättning, åtgång. *Bei ~ grä'serer Partieen*: om större partier tagas, partivis. **4.** aftagande, förminskning. **-naschen**, *tr.* i smyg taga, snatta. **-nehmen**, *I. tr. 1.* ned-, af-, borttaga. *Die Speisen* ~ duka af, *die Milch* ~ skamma mjölken. **2.** *Jm etw.* ~ a) fråntaga ngn ngt, b) mottaga ngt af ngn, *jm die Waffen* ~ afväpna ngn, *jm Waren* ~ köpa varor af ngn, *jm einen Eid* ~ låta ngn gå ed, *jm ein Versprechen* ~ taga löfte af ngn, *jm die Larve* ~ demaskera ngn. **3.** taga en del af. *Sich (dat.) etw.* ~ taga af en bit åt sig. **4.** afbilda, porträttera. **5.** sluta sig till, gissa. **6.** *Sich (dat.) ein Beispiel an jm* ~ taga exempel af ngn. **II. itr. h.** aftaga, förminkas, försvagas; magra; taga ihop vid stickning. **-nehmer(in)**, *m. (f.) 1.* person som tar ned, plockar af frukt o. dyl. **2.** köpare, afnämare. **3.** tjuv-godsgömmare. **-neigen**, *tr. o. rfl.* vända (sig) bort. *Vml. blott I part. abgeneigt*: ogynnsamt stånd mot, ej böjd för, ovillig, obenägen. **-neigung**, *f.* motvilja, obenägenhet. **-norm**, *a.* ovanlig, abnorm. **-normität**, *-en, f.* ovanlighet, abnormitet. **-nöt[h]igen**, *tr.* aftvinga. **-nöt[h]igung**, *f.* **-nutzen**, **-nützen**, *I. tr.* afnöta. **II. rfl.** afnötas, blifva utnött. **-nutzung**, *f.* **-öden**, *tr.* göra öde, föröda. **-ohrfeligen**, *tr.* örfila upp.

Abonnement, *-s, n.* abonnemang, prenumera-

tion, subskription. **-önt**, *-en, m.* **-éintn**, *-nen, f.* abonnent, prenumérant, subskribent. **-ieren**, *so. tr. o. itr. h.* abonnera, prenumera, subskribera (på).

abordn[en], *tr. 1.* utse, välja till ombud, till fullmäktig. **2.** gifva återbud om, kontramandera. **-er, m.** valman. **-ung, f. 1.** val, uppdrag, fullmakt. **2.** återbud, kontraorder.

Ab[ort], *m.* afträde. **-ieren**, *sv. itr. h.* få missfall. **-örtus**, *- , m.* missfall. **-paalen**, *tr.* *Erb-sen* ~ sprita ärter. **-paaren**, *tr.* ordna parvis. **-pachten**, *tr.* arrendera. **-pachtung**, *f.* arrende. **-packen**, *tr.* afpacka, aflassa. **-paker**, *m.* afpackande person, aflassare. **-pakung**, *f.* afpackning. **-paschen**, *I. tr.* tärningsspel. *Ju* ~ slå högre slag än ngn. **II. itr. s. F** gå sin väg, afroppa. **-passen**, *tr. 1.* afpassa. **2.** lura på, passa på. **-patrouillieren**, *tr.* *Eine Gegend* ~ patrullera inom en viss trakt. **-peinigen**, *tr.* utpina. **-peitschen**, *tr.* genomspika, -prygla. **-pelzen**, *tr. 1.* flå. **2.** *Ju* ~ taga af ngn hans päls, hans ytterkläder. **3. F** mörbulta. **-pfählen**, *tr.* begränsa, omgifva, afbela med pälår. **-pfäh-lung**, *f.* **-pfändbar**, *a. jur.* som får tagas i utmätning. **-pfänden**, *tr.* utmäta, verkställa utmätning hos. **-pfändung**, *f.* utmätning. **-pfeifen**, *tr.* hvissla från början till slut. **-pfücken**, *tr. 1.* utstaka, med pinnar utmärka el. begränsa. **2.** lossa ngt, som varit fastadt vid ettanar. **-pflücken**, *tr.* afplocka, plocka. **-picken**, *tr.* af-, borthacka, hacka lös. **-placken**, *rfl. F* trötta ut sig. **-plagen**, *I. tr.* plåga, utpina. **II. rfl.** plåga sig, trötta sig. **-plaggen**, *tr.* *abr.* borttaga grästorf från, slåhacka. **-plären**, *F I. tr.* upplåsa slarvigt. **II. rfl.** prata mycket. **-platten**, *tr.* af-, tillplatta. **-plätten**, *tr. 1.* stryka med strykjärn. **2. tekn.** valsas, ut-valsas. **-plattung**, *f.* afplattning. **-plätzen**, *itr. s.* med en knall gå loss, springa af. **-plätzen**, *tr.* skog blecka. **-plätzung**, *f.* **-plündern**, *tr.* (ut)plundra, råna, fråntaga. **-pochen**, *tr. 1.* med hammarslag lossa. **2.** pockande af-fordra. **-prägen**, *tr.* aprågla. **-prägung**, *f.* **-prahl**, *m.* återstudning. **-prallen**, *itr. s.* återstudsa; *bad.* afsnåsas, afspisas. **-prallung**, *f.* **-predigen**, *I. tr.* upplåsa, framsäga på prediko-vis. **II. rfl.** predika sig trött. **-prellen**, *I. tr.* återkasta; *bad.* afvisa. **II. itr. s.** återstudsa. **-pressen**, *tr.* afpråssa. **-pressung**, *f.* **-protzen**, *tr.* *ml.* afbrösta. **-prügeln**, *tr. F* prygla grundligt. **-puffen**, *I. tr. 1.* = *abrprügeln*. **2.** flå sjuar-döda djur. **II. itr. s.** om löst krut o. dyl. explodera. **-pumpen**, *tr. 1.* gnu pumpning aflågsna. **2.** pumpa läns. **3. F** låna, vigma, *jm etw.*: ngt af ngn. **-putz**, *m.* afputsning, yttre puts. **-putzen**, *tr. 1.* afputsa, afgnida, putsa, rengöra. *Schuhe* ~ borsta skodon. **2. F** *jm* ~ skrubba upp ngn. **-putzung**, *f.* **-quälen**, *I. tr. 1.* *Jm etw.* ~ plåga ngn, käxa på ngn. tills han gifver ngt. **2.** plåga, martera. **II. rfl.**

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

plåga, martera sig. -quetschen, tr. krossa, klämma af. -quirlen, tr. kok. vispa hårdt. -raffen, tr. rycka, slita, rafsas ned, bort. -rahmen, tr. 1. skumma. 2. sätta inom ram. -ranchen, tr. taga rankor(na) af. -rascheln, itr. s. falla ned e. aflägsna sig rasslande. -rasen, I. tr. 1. borttaga grästorfvorna från. 2. jag. afbeta. II. *rfl.* rassa ut. -raspeln, tr. afraspa. -rasseln, itr. s. rasslande aflägsna sig. -rat[h]en, I. tr. o. itr. h. afråda. *Im von etw.* ~ råda ngn att afstå från ngt. II. tr. *Im ein Geheimnis* ~ gissa ngn's hemlighet. -rauchen, itr. s. fördunsta, bortdunsta. -räuchern, tr. röka väl, fullständigt. -raum, m. rask, affall, spånor. -räumen, tr. 1. rödja af, rödja ren. 2. rödja af, taga bort, bortskaffa. -räumung, f. -raupen, tr. plocka bort mask från. -rauschen = *abbrausen*. -rechen, tr. kratta, afkratta. -rechling, m. o. n. Abr. sädesagrar, sädesdråse. -rechnen, I. tr. draga af, ifrån; af-, frånräkna. *Dies abgerechnet*: bortsedt härifrån. II. itr. h. afsluta räkenskaperna. utjämna debet och kredit, likvidera. -rechnung, f. 1. afdrag. 2. afräkning, kvittning. 3. uppgörelse. *Mit jm ~ halten*: göra upp räkenskaperna med ngn. -rechte, f. afvigside. -rede, f. 1. aftal, öfverenskommelse. 2. förnekande. *In ~ stellen* e. *ziehen* e. *nehmen*: förneka. -reden, tr. 1. aftala, öfverenskomma om. *Abgeredetermaßen*: enligt öfverenskommelse. 2. *Im etw.* ~ öfvertala ngn att afstå från ngt. -redung, f. -regeln, tr. reglera. -regnen, I. itr. h. o. *rfl.* oper. upphöra att regna. *Es ~ lassen*: afvaka regnets upphörande. II. tr. *Abgerechnet sein*: hafva afslagits e. bortsköljts af regnet. -reiben, I. tr. 1. afrifva. *Sich (dat.) den Körper* ~ taga en afrifning, frotera sig. 2. polera. 3. *Farben* ~ rifva färg. 4. *una. abgerieben*: illparig, listig. II. *rfl.* slitas, afnötas. -reibung, f. -reichen, tr. 1. gifva, öfverlemna. 2. nå. -reifen, itr. s. mogna väl, fullständigt. -reise, f. afresa. -reisen, itr. s. afresa, resa. -reisen, I. tr. 1. rycka loss, lösrycka, slita ifrån, rifva af, slita af. 2. rifva ned, förstöra. 3. rifva sönder, slita ut, t. ex. *Kleider*. *Abgerissen*: trasig. 4. göra utkast till, rita konturerna af. II. *rfl.* 1. slita sig lös. 2. F öfver måttan anstränga sig. III. itr. s. gå af. *Meine Geduld reißt ab*: mitt tålmod tar slut. *es reißt gar nicht ab*: det tar aldrig slut. -reiten, I. tr. 1. tröttrida. 2. inrida, dressera. 3. ridande passera. II. *rfl.* 1. rida sig trött. 2. F *una* arbeta ut sig. III. itr. s. 1. rida åstad, ridande aflägsna sig. 2. *Vom Wege* ~ taga af. -rennen, I. itr. s. springa sin kos, ränna åstad. II. tr. springande afnöta. III. *rfl.* springa sig trött. -richten, tr. 1. dressera, inföva, tränera. 2. uppdraga efter snöre, rikta, justera, rätta. -richter, m. dressör, tränare.

-richtkunst, f. dresseringskonst. -riegeln, tr. regla, förregla. -rieseln, itr. h. o. s. rinna, sippra ned. -rinden, tr. afbarka, afskala. -rindig, a. hvars bark spricker ifrån. -ringen, tr. *Im etw.* ~ tillkämpa sig ngt af ngn. -rinnen, itr. s. rinna af, ned. -rifs, m. skiss, konturer, utkast, utdrag. -rollen, tr., itr. s. o. *rfl.* rulla af, ned, ut, upp. *Die Zeit rollt ab*: tiden förflyter. -rosten, itr. s. afrosta. -rösten, tr. rosta, halstra. -rücken, I. tr. flytta ifrån, förflytta. II. itr. s. 1. flytta sig. 2. åtgå. -rudern, itr. s. ro bort. -ruf, m. återkallelse. -rufen, I. tr. 1. bort-, återkalla. 2. *Im Theater* ~ hämta ngn till teatern. 3. utropa, förkunna. 4. *Im ~ könen*: kunna höras af ngn. II. *rfl.* ropa sig trött. -rufung, f. -rühren, tr. kok. reda af. -runden, tr. afrunda. -rundung, f. -rүsten, tr. 1. nedtaga ställningar. 2. *sja*. aftackla, afrusta. 3. *mit försätta* på fredsfot. -rүstung, f. -rut-schen, itr. s. 1. halka ned, glida af. 2. F loma af. -säen, tr. beså heit och hållet. -sagebriet, m. bref med återbud. -sagen, I. tr. 1. uppsäga. *Abgesagter Feind*: förklarad fiende. 2. återtaga, återkalla, kontramandera. II. itr. h. afsäga sig, afsvärja, afstå ifrån, öfvergifva, fly, t. ex. *dem Teufel*. -sägen, tr. afsäga. -sageschreiben, n. skrifvelse med återbud. -salzen, tr. salta väl, insalta. -sateln, tr. afsadla. -satz, m. 1. afsättning, fällning. 2. afsats, afbrott. *Ohne ~* i ett drag, *in verschiedenen Absätzen*: i flera repriser. 3. afsats i skrift. 4. bot. knut på balmstrån. 5. klack. 6. band. afsättning, åtgång. 7. värdeförlust. 8. *ajurs* afvånjande. -satzgebiet, n. afsättningsområde, marknad. -satzweise, adv. i afsatser, i repriser. -saufen, tr. dricka af. -saugen, tr. afsuga. -säugen, tr. afvånja. -schaben, I. tr. afskafva, afskrapa. *Abgeschabt*: afskafd, utnött, luggsliten. II. *rfl.* skafva af sig skinn. -schässel, n. afskrap. -schaffen, sv. tr. 1. afskaffa, upphäfva. 2. afskeda, göra sig af med. -schaffung, f. -schälen, I. tr. af-, bortskala. II. *rfl.* afskala, fjälla, skifva sig; mista barken, byta om skal. -schälung, f. -schärfen, tr. skärpa, slipa, bryna, spetsa. -scharren, tr. afkrafsa, bortkrafsa. -schatten, I. tr. 1. silhuettera. 2. skugga, schattera, nyansera. II. *rfl.* hafva nyanser. -schattieren, tr. skugga, nyansera. -schattierung, f. -schattung, f. silhuett, skiss. -schätzen, tr. 1. uppskatta, värdera. 2. taxa. 3. nedsätta, förringa. -schätzer, m. taxeringsman. -schätzig, a. obetydligt, usel. -schätzung, f. taxering m. m. se *abschätzen*. -schauern, tr. gnm väggas afleda, fränskilja. -schaum, m. 1. skum, fradga, lödder. 2. af-skum. -schäumen, tr. skumma, afskumma. -scheidbar, a. som kan fränskiljas. -scheiden, I. tr. afskilja, fränskilja, afsöndra. II. *rfl.* skilja sig. III. itr. s. 1. afresa. 2. skiljas

hådan, dö. *Abgeschieden*: afviden. -**scheldung**, *f.* -**scheiteln**, *tr.* bena. -**schelle[r]n**, *I. tr.* afösa i skifvor. **II. itr. h. o. rff.** skifva sig, fjälla sig. -**scheren**, *tr.* afklippa, klippa. -**scherung**, *f.* -**scheu**, *m.* afsky, motvilja, vämjelse. -**scheuern**, *I. tr.* 1. afskura, afgnida, skura, fåja. 2. afnöta, afskafva. **II. rff.** afnötas, afskafvas. -**schéulich**, *o.* afskyvärd, ohygglig, gräslig. -**schéulichkeit**, *f.* afskyvärdhet, gräslighet. -**schichtung**, *f.* aflagring, hvarf, skikt. -**schicken**, *tr.* afskicka, afsända. -**schickung**, *f.* -**schieben**, *tr.* skjuta bort, ifrån sig. -**schied**, *-e, m.* afsked, farväl. *Mit einem polnischen ~e weggehen*: gå utan att säga farväl, *jm den ~e geben*: afskeda ngn, *seinen ~ nehmen*: taga afsked. -**schieferrn**, *I. tr.* klyfva i skifvor. **II. rff.** skifva sig. -**schief[e]rung**, *f.* -**schiefsen**, *I. tr.* 1. afskjuta, aflossa. 2. skjuta af, t. ex. *jm den Kopf*. 3. i skjutning öfverträffa. 4. *Sich (dat.) das Genick ~ bryta* nacken af sig, *tr. II. 1. II. itr. s. 1.* falla, störta ned. 2. stupa brant ned. 3. changera, blekna. -**schiefsung**, *f.* -**schiffen**, *I. tr.* frakta på fartyg. **II. itr. s.** afsegla, afresa. -**schiffung**, *f.* -**schildern**, *tr.* skildra, beskrifva. -**schinden**, *I. tr.* 1. flå. 2. *bn. jm etw. ~ utprëssa* ngt af ngn. **II. rff.** F öfveranstänga s g, slita ut sig. -**schirren**, *tr.* sela af. -**schirring**, *f.* -**schlachten**, *tr.* slagta, nedslagta. -**schlag**, *m.* 1. återkastning, återstudsning. 2. affall, bråte. 3. afslag, vägran. 4. aftryck. 5. afplankning, kovfe. 6. damlucka, adlopp. 7. *hand.* ned sättning, afdrag, rabatt. *In ~ geraten*: falla i pris, *auf ~ zahlen*: afbetala. -**schlagen**, *I. tr.* 1. afslå, afhugga, afskära, afnäja. 2. afslå, vägra, förkasta. 3. gnm -slag forma. 4. prygla, mörbulta. 5. kok. slå, vispa. 6. bryta ned, taga ned. 7. afplanka. 8. afleda. 9. afslå, afvärja. 10. aftrycka. 11. sätta ned priset på, slå af på. **II. rff.** aflägsna sig, afvika. **III. itr. s. 1.** *Aus der Art ~ urarta*, vanslägtas. 2. misslyckas. 3. sjunka i värde, i pris; minskas. *Der Wein schlägt ab*: vinet dufnar. 4. återstuds. 5. *mit*. slå till reträtt. -**schlägig**, *a.* nekande. *~ Antwort*: afslag. -**schläglic**, *a. i snt adv.* 1. i smärre poster, såsom afbetalning. *~e Zahlung*: afbetalning. 2. = **abschlägig**. -**schlagen**, *f.* afslående *m. m. se abschlagen*. -**schlämmen**, *tr.* rensa från slam, från gytta, aska. -**schlammung**, *f.* -**schleichen**, *itr. s. o. rff.* -myga sig bort. -**schleifen**, *a) st. I. tr.* 1. afslipa, bortslipa. 2. slipa, bryna, polera. 3. *bn.* afnöta; hyfsa. **II. rff.** 1. afslipas, afnötas. 2. *bn.* bli hyfsad, få lefnadsvett. *b) sv. tr.* draga bort, köra bort på drög, släpa bort. -**schleifer**, *m.* slipare, polerare. -**schleifsel**, *n.* slippgär. -**schleifung**, *f.* afslipning *m. m. se abschleifen*. -**schlendern**, *itr. s.* F gå sin väg långsamt och snuggt. -**schlenkern**, *tr.* slänga bort. -**schlep-**

pen, *I. tr.* bära bort i smyg, dra af med. **II. rff.** F släpa ut sig. -**schliesen**, *I. tr.* 1. läsa igen, stänga. 2. afskilja, afstänga, aföndra. 3. afsluta, fullända, bringa till stånd, uppgöra. **II. rff.** 1. stänga in sig, läsa igen om sig. 2. sluta, taga slut. **III. itr. h.** göra upp, komma på det klara. -**schlüpfen**, *itr. s.* smyga sig bort. -**schlürfen**, *tr.* dricka af, med välbehag smaka på. -**schluss**, *m.* afslutning, afslutande. -**schmatzen**, *tr.* F öfverhölja med kyssar. -**schmecken**, *tr.* *Dem Weine das Alter ~ känna* vinets ålder på smeken. -**schmeckig**, *a.* illasmakande. -**schmeicheln**, *tr.* *Jm etw. ~ gnt* smekningar ei smicker förskaffa sig ngt af ngn. -**schmeissen**, *tr.* F kasta af. -**schmeißer**, *m.* F häst som gärna kastar af ryttaren. -**schmelzen**, *I. tr.* smälta loss, smälta ut, smälta. **II. itr. s.** smälta, smälta af. -**schmelzung**, *f.* -**schmieden**, *tr.* smida af. -**schmierer**, *I. tr.* F 1. skriva af, rita af på ett klottrigt sätt. 2. smörja upp, prygla. **II. itr. h.** smeta ifrån sig. -**schmierer**, *m.* 1. dålig kopist. 2. plagiatör. -**schmutzen**, *itr. h. o. s.* smutsa ifrån sig. -**schnäbeln**, *rpr.* F kyssas. -**schnallen**, *tr.* spänna af. -**schnappen**, *I. tr.* *Ein Schloß ~ släppa* ett lås så att det smäller igen. **II. itr. s. 1.** *Die Feder, der Hahn schnappt ab*: fjädern springer upp, rullar upp sig, hanen slår ned. 2. tvärt afstanna. -**schnelden**, *I. tr.* 1. skära af, ned, afklippa; *bn.* borttaga, beröfva, frångå. 2. afskära, afbryta. 3. skarpt begränsa. **II. itr. h. o. rff.** bilda afbrott, sticka af, framträda. -**schneldung**, *f.* -**schnellen**, *I. tr.* knäppa till ngt, så att det far ar. *Eine Feder ~ släppa* en fjäder. **II. itr. s.** springa af. -**schnitt**, *m.* 1. afskuret ei afklippt stycke, kupong. 2. *mat.* segment. 3. afdelning, kapitel, period. 4. ställe där ngt är afskuret ei afklippt; *cesur*. -**schnittweise**, *adv.* i afdelningar. -**schnitzel**, *n.* aftälldt stycke, afklipp, spån. -**schnitzel[n]**, *tr.* aftälja. -**schnüren**, *tr.* 1. snöra upp. 2. snöra af. 3. näta med ett snöre. -**schuurren**, *I. tr.* 1. fram-mumla utan eftertanke. 2. *P jm etw. ~ ljuga* sig till ngt af ngn. **II. itr. s.** lossna med etc surrande ljud. -**schürung**, *f.* upp-sörande *m. m. se abschürren*. -**schüpen**, *tr.* afösa, skumma. -**schrägen**, *tr.* afsnedda, göra slottande. -**schrägung**, *f.* -**schrammen**, *I. tr.* F rispa, klösa. **II. itr. s.** P loma af. -**schrauben**, *tr.* afskrufva. -**schrecken**, *tr.* 1. afskräcka. 2. *Jm etw. ~ skrämna* ngn att lemna ngt. -**schreckung**, *f.* -**schreiben**, *tr.* 1. skriva af. *Sich (dat.) fast die Finger ~ nästan* skrifva af sig fingrarre. 2. afskrifva, renskrifva; plagiera. 3. *hand* afskrifva, af-föra, aföraga. 4. skriva återbud om, skriftligen kotramandera. -**schreiber**, *m.* 1. renskrifvar. 2. plagiatör. -**schreiberel**, *f.* 1. afskrifning. 2. plagiat. -**schreibung**, *f.* af-

skrifning m. m. se *abschreiben*. -**schreiben**, *tr.* 1. skrika ut. 2. *F* *sich* (dat.) *die Kehle* ~ skrika af full hals. -**schreiten**, *I. tr.* gå upp, stega. *II. itr.* s. gå sin väg. -**schrift**, *f.* afskrift. -**schriftlich**, *a.* i *adv.* i afskrift. -**schrüpfen**, *tr.* koppa, gnm koppung aftappa. -**schrubbe**[r]n, *tr.* afskura, afskrubba. -**schultern**, *tr.* taga ned från axeln. -**schuppen**, *tr.* o. *rfl.* fjälla (sig). -**schuppung**, *f.* -**schuls**, *m.* 1. ras, skred. 2. brant, sluttning. -**schüssig**, *a.* brant. -**schlüssigkeit**, *f.* branthet, sluttning. -**schütteln**, *tr.* 1. skaka af, ned. 2. rysta, skaka dugligt. -**schütten**, *tr.* skaka af, ned. -**schützen**, *tr.* afstånga gnm en damlucka. -**schwächen**, *I. tr.* försvaga, mildra. *II. rfl.* försvagas, mattas. -**schwächung**, *f.* -**schwären**, *itr.* 1. s. bulna bort. 2. h. upphöra att bulna. -**schwärmen**, *tr.* o. *bia.* 1. s. svärma. 2. h. upphöra att svärma. -**schwätzen**, * **schwätzen**, *tr.* *F* 1. prata till slut om. *Im etw.* ~ gnm prat narra till sig ngt af ngn. -**schweben**, *itr.* s. sväfvä bort. -**schweifen**, *tr.* 1. frigöra från svafvel. 2. svafva. -**schweif[e]lung**, *f.* -**schweifen**, *I. tr.* utskära, urringa. *II. itr.* s. aflägsna sig; *bia.* icke hålla sig till ämnet. -**schweifung**, *f.* 1. urringning. 2. exkurs. -**schwemmen**, *tr.* afskölja, bortspola. -**schwemmung**, *f.* -**schwenden**, *tr.* svedja, bränna. -**schwenken**, *I. tr.* 1. afskölja. 2. afskaka. *II. itr.* s. o. *rfl.* svänga, göra en svängning. -**schwenkung**, *f.* -**schwimmen**, *I. itr.* s. simma, simma bort, sin kos. *II. rfl.* simma sig trött. -**schwindeln**, *tr.* *Im etw.* ~ tillnarra sig ngt af ngn. -**schwingen**, *I. tr.* slänga bort. *II. rfl.* *Sich* vom *Pferde* ~ svinga sig ur sadeln. -**schwitzen**, *I. tr.* 1. kok. lätt bryna. 2. svettas ut, bort. *II. rfl.* svettas starkt. -**schwören**, *I. tr.* 1. *Einen Eid* ~ gå ed. 2. *adv. itr.* h. afsvärja, öfvergifva, t. ex. *seinem* el. *seinem Glauben*. 3. svärjande förneka. 4. *Ein abgeschwornen Feind*: en afsvuren fiende. *II. rfl.* gå värjemålsed. -**schwörung**, *f.* -**segeln**, *I. itr.* s. afsegla. *II. tr.* segla af, t. ex. *den Mast*. -**säg[e]lung**, *f.* -**sehbar**, *a.* möjlig att se, att beräkna. -**sehen**, *I. tr.* 1. *Im etw.* ~ lära sig ngt af ngn gnm att se honom göra det, t. ex. *eine Kunst*. *Im etw.* *an den Augen* ~ läsa ngt i ngn's ögon. 2. beräkna, förutse. 3. *Auf etw.* *abgesehen* ~ vänta, syfta till ngt, *die Gelegenheit* ~ vänta på tillfälle. *II. itr.* h. *Von jm* (~ a) *skol.* skriva af efter ngn, b) se bort, vända sina ögon från ngn, c) ej fästa afseende vid ngn. -**seifen**, *tr.* bstryka med tvål el. såpa, intvåla. -**seihen**, *tr.* sila, filtrera. -**seihung**, *f.* -**sein**, *itr.* s. vara af, frånskild, sönder, aflägsen. -**seit**, *I. adv.* af-sides. *II. prep.* med gen. från, från ... sida. -**seite**, *f.* 1. baksida, fransida. 2. flygel, sidoskepp. -**seiten**, -**seits** = *absent*.

absentiden, *tr.* afsända, afskicka. -**der**(in), *m.*

(*f.*) afsändare. -**dung**, *f.* afsändande. -**gen**, *tr.* afsveda, afbränna. -**ken**, *I. tr.* nedsänka, nedlägga. *II. rfl.* slutta. -**ker**, *m.* drag, af-läggare. -**kung**, *f.* nedsänkning, sänkning, sluttning.

absentl, *a.* frånvarande. -**z**, -**en**, *f.* frånvaro.

absatzlbar, *a.* afsättilig, som kan afsättas. -**en**, *I. tr.* 1. flytta ifrån, t. ex. *den Schrank* von *der Wand*. 2. afemna. 3. afsätta, afsöndra. 4. afsätta från ett ämbete. 5. afbryta. *Schreiben ohne die Feder abzusetzen*: skriva i ett enda drag, *den Becher* ~ taga bägaren från munnen, *die Zeile* ~ göra en afsats. 6. taga af, kasta af. 7. afvänja djur. 8. hand om-sätta. 9. sjo. sätta ut. 10. operas. vankas. *Es wird Schläge* ~ det kommer att vankas stryk. *II. rfl.* 1. *Sich* von *jm* ~ sätta sig på afstånd, flytta sig från ngn. 2. fram-träda, afsticka. *III. itr.* h. 1. stanna, göra uppehåll. *Sprechen ohne abzusetzen*: tala i ett andedrag. 2. bärj. *ein Gang setzt ab*: ett sidoschakt tar vid. -**ung**, *f.* afsättning. *Einstweilige* ~ suspension på viss tid.

Absicht, *f.* absigt, uppsåt, syfte. *Die* ~ *haben zu*: ämna att. -**lich**, *a.* afsigtlig, uppsätlig; *adv.* med afsigt, med lit. -**lichkeit**, *f.* uppsåt, öfverläggning, berädet mod. -**slos**, *a.* oafsigtlig.

absichern, *itr.* s. nedsippa, utsippa. -**sieben**, *tr.* fränsikta, fränsälla. -**sieden**, *tr.* 1. sjuda, låta sjuda. 2. kok. koka af. -**singen**, *I. tr.* afsjunga, sjunga an slut. *II. rfl.* sjunga sig trött. -**singung**, *f.* -**sinken**, *itr.* s. sjunka, sjunka ned. -**sinth**, -[e]s, *o, m.* absint. -**sitzen**, *I. itr.* s. 1. sitta på afstånd. *Von jm weit* ~ sitta långt ifrån ngn. 2. sitta af. *II. tr.* 1. sitta af, sönder. 2. sitta af, tjäna af. -**solden**, *tr.* aflöna.

absolut, *a.* absolut. -**ion**, -**en**, *f.* absolution, förlåtelse. -**ismus**, -*o, m.* absolutism, envælde, enväldstyrelse. -**ist**, -**en**, *m.* absolutist, anhängare af enväldet. -**istisch**, *a.* absolutistisk, tillgifven enväldet.

absolvieren, *sv. tr.* 1. frikänna. 2. absolvera, afsluta, afägga. -**sonderbar**, *a.* fränskiljelig, som kan fränskiljas. -**sonderlich**, *a.* egendomlig, besynnerlig; *ss. adv.* *adv.* i synnerhet, särdeles. -**söndelicheit**, *f.* besynnerlighet, egendomlighet. -**sondern**, *I. tr.* 1. fränskilja, isolera. 2. afsöndra, afsätta. *II. rfl.* skilja, afsöndra sig. -**sond[e]rung**, *f.* -**sorbieren**, *sv. tr.* absorbera. -**sorption**, -**en**, *f.* absorption. -**spänen** se *abspeuen*. -**spannen**, *tr.* 1. spanna lös, minska spänningen hos, förslappa, trötta. *Mus. eine Saite* ~ nedstämna en sträng. 2. fränspanna. -**spannung**, *f.* förslappning. -**spelsen**, *I. tr.* afspisa, affärda. *II. itr.* h. afsluta måltiden. -**spenen**, *tr.* afvänja. -**spenstig**, *a.* motspänstig, gensträfvig. *Einen Diener seinem Herrn* ~ *machen*: locka, tubba en tjänare

från hans husbonde. **-sperren**, *tr.* afspärra, afstånga. **-sperrung**, *f.* **-spiegeln**, *I. tr.* afspjega, återspegla. *II. rfl.* afspjela sig, återspeglas. **-spieg[e]llung**, *f.* **-spielen**, *I. tr.* 1. spela från början till slut, t. ex. *ein Lied auf dem Klaviere*. 2. *Vom Blatte* ~ spela från bladet. 3. afspjela, frånspjela. *II. rfl.* tilldraga sig, hända. *III. itr. h.* upphöra att spela. **-spinnen**, *tr.* afspinna; *md.* hopsätta, dikta. **-spitzen**, *tr.* 1. göra trubbig. 2. göra spetsig, hävssa, formera. **-spitzung**, *f.* **-splittern**, *I. tr.* afsplitra. *II. itr. s.* lossna i form af splittror. **-sprache**, *f.* aftal, öfverenskom-melse.

absprechlen, *I. tr.* 1. fränkänna, frändöma. *Im das Leben* ~ döma ngn till döden. 2. afhandla, diskutera. 3. aftala. *II. itr. h.* 1. *Über etw.* (ack.) ~ yttra sig om ngt med myndig ton. *~d:* myndig, befalande. 2. tala till slut. *-er*, *m.* myndig, befalande person. **-erei**, *f.* myndig, befalande ton. **-erisch**, *a.* myndig, befalande.

absprengen, *I. tr.* fränspränga, spränga bort. *II. itr. s.* spränga af, galoppera bort. **-springen**, *itr. s.* 1. lossna, gå af. 2. hoppa af. 3. återvända, återkastas. **-spritzen**, *I. tr.* spruta af, bort. *II. itr. s.* F fara af, åstad. **-sprung**, *m.* 1. språng, hopp ifrån ngt. 2. afvikelse från ämnet, exkurs. 3. motsats, kontrast. **-spülen**, *tr.* 1. skölja, afskölja. 2. bortskölja, bortspola. **-spülung**, *f.* **-stammen**, *itr. s.* härstamma, härleda sig. **-stammung**, *f.* 1. härstamning, härkomst. 2. gram. härledning, etymologi. **-stand**, *m.* 1. afstånd, långt håll. 2. afstånd, skilnad. 3. afträdelse. *~ nehmen von etw.:* afstå från, afträda ngt. **-ständig**, *a.* försämrad, fördärfvad af ålder. **-stapeln**, *itr. s.* 1. gå af stapeln. 2. F traska i väg. **-statten**, *tr.* fullgöra. *Im einen Besuch* ~ af-lägga besök hos ngn, *im Bericht* ~ redo-göra inför ngn, *Dank* ~ tacka, *im einen Grufs* ~ framföra en hälsning till ngn, *im seinen Glückwunschn* ~ lyckönska ngn. **-statung**, *f.* **-stäuben**, *tr.* afdamma. **-stäuber**, *m.* danviska, damborste. **-stäubung**, *f.* afdamning. **-stechen**, *I. tr.* 1. afsticka, afskära, utmärka, utstaka. 2. sticka af, pricka af. 3. af-tappa, tappa. 4. sticka, sticka ihjäl. 5. victor-nérspej: kasta ur sadeln. *II. itr. h.* 1. *Gegen ei von etw.* ~ afsticka, bilda kontrast, svära mot. 2. *sjo.* lägga ut. **-stecher**, *m.* afstickare. **-stechung**, *f.* afstickande *m. m.* se *abstecken*. **-stecken**, *tr.* 1. lossa, lösa upp. 2. utsticka, ut-staka. **-steckung**, *f.* **-stehen**, *I. itr. s.* 1. stå på afstånd. 2. *av. h.* *Von etw.* ~ afstå ifrån, upp-gifva ngt. 3. i sht om växter: gå ut, vissna. *Ab-gestandner Fisch:* död fisk. 4. blifva fadd, dufna. *II. tr.* afträda, afstå ifrån, öfver-lemma. *III. rfl. av. sich* (dat.) *die Beine* ~ stå sig trött. **-stehlen**, *tr.* fränstjåla. **-stelfen**, *tr.* göra styf, stärka. **-steigen**, *itr. s.*

stiga af, ned. **-steigung**, *f.* **-stellen**, *tr.* 1. ställa bort, flytta, t. ex. *den Stuhl von der Wand*. 2. tekn. stanna, t. ex. *eine Maschine*. 3. afskaffa, aflägsna. **-stellung**, *f.* **-stemmen**, *tr.* afmjåsla, afhugga med huggjärn: fränbryta. **-stempeln**, *tr.* afstämpla. **-stemp[e]lung**, *f.* **-steppen**, *tr.* pricka af, kalkera. **-sterben**, *itr. s.* 1. dö bort, tvina bort, blifva okänslig. 2. *Einer* (dat.) *Sache* ~ dö från, öfvergifva en sak. **-steuern**, *I. tr.* 1. styra från ngt, t. ex. *das Boot vom Ufer*. 2. afstyra. *II. itr. h.* *Von etw.* ~ styra ut, aflägsna sig från ngt. **-stich**, *m.* 1. afprickning, kopia; afdrag. 2. tappning, aftappning. 3. afbrott, kontrast. **-sticken**, *tr.* sticka af, t. ex. *ein Muster*. **-stiefeln**, *itr. s.* F traska i väg. **-stimmen**, *I. tr.* mus. 1. nedstämma, t. ex. *eine Saite*. 2. stämma. *II. itr. h.* omrösta, votera, *über etw.* (ack.): om ngt. **-stimmung**, *f.* omröstning. **-stimmungszettel**, *m.* röstsedel. **-stinént**, *a.* återhållsam. **-stinénz**, *o. f.* återhållsamhet. **-stolzieren**, *itr. s.* gå bort med stolta steg. **-stop-peln**, *tr.* frigöra från åkerstubb. **-stoisen**, *I. tr.* 1. stöta, slå, kasta af. 2. afnöta, slita, nöta. 3. stöta bort. *Ein Boot* ~ skjuta ut en båt. 4. *md.* bortsstöta, stöta ifrån sig. *~d:* fränstötande. *II. rfl.* afnötas, nötas, slitas. *III. itr. s. o. h. sjo.* lägga ut, t. ex. *vom Lande* **-stofsung**, *f.* **-strafen**, *tr.* afstraffa, straffa. **-strafung**, *f.* **-strahieren**, *sv. tr. o. itr. h.* abstrahera. **-strahlen**, *I. tr.* återspegla. *II. itr. s.* återstråla. **-strahlung**, *f.* **-strákt**, *a.* abstrakt. **-strampeln**, *tr.* afsparka. **-strängen**, *tr.* frigöra från (drag)linor, späanna ifrån. **-strapazieren**, *I. tr.* uttrötta. *II. rfl.* uttrötta sig, underkasta sig strapatser. **-streben**, *itr. h.* söka komma bort. **-streich**, *m.* entreprenaduktion. **-streichen**, *I. tr.* 1. stryka af, bort, ned. 2. slå, afstraffa. 3. stryka fram öfver, genomströfva. *II. itr. s.* aflägsna sig. **-streicher**, *m.* 1. strykrör. 2. skrapjärn. **-streifbar**, *a.* som kan dragas af. **-streifen**, *I. tr.* 1. draga af, taga af. *Die Haut* ~ byta om skinn. 2. *md.* kasta af sig, slå bort, t. ex. *Sorgen*. *II. itr. s.* vika af. **-streifung**, *f.* **-streiten**, *tr.* 1. *Im etw.* ~ processa sig till ngt af ngn. 2. förneka. 3. *Sich* (dat.) *etw.* ~ las-sen: ge med sig med afseende på ngt. **-striken**, *tr.* sticka af. **-striegeln**, *tr.* rykta. **-strömen**, *itr. s.* 1. flyta, strömma bort, skingra sig. 2. *sjo.* drifva för strömlingar. **-stücke**[!], *tr.* afstycka, sönderstycka. **-stufen**, *I. tr.* 1. afdela i afsatser. 2. gradera. *II. itr. s. o. rfl.* bilda afsatser, gå i schattering. **-stufung**, *f.* **-stumpfen**, *I. tr.* göra slö, trubbig; *md.* förslöa, förslappa. *II. rfl.* blifva slö, trubbig, förslöas, förslappas. **-stumpfung**, *f.* **-stürmen**, *I. itr. s.* storma, ila bort. *II. rfl.* upphöra att storma, rasa ut. **-sturz**, *m.* 1. nedstörtande. 2. brant. **-stürzen**, *I. tr.* ned-störta. *II. itr. s.* 1. störta ned, falla ned. 2.

stupa, vara brant. **-stutzen**, *tr.* stubba af. **-suchen**, *tr.* 1. plocka bort, *dem Baume Raupen*: mask från trädet. 2. genomsöka. **-süd**, **-e**, *m.* afkokning, afkok, dekokt. **-sünderlich** *se absouderlich*. **-sürd**, *a.* absurd, orimlig. **-surdtät**, **-en**, *f.* absurditet, orimlighet. **-sülsen**, *tr.* 1. sockra, söta; *äna.* förljufva. 2. urlaka. **-süsung**, *f.*

Abt, **-e** †, *m.* abbot.

ab|takeln, *tr.* *sjs.* aftackla; *F äna.* *abgetokelt*: aftacklad, utmärglad. **-tak[e]lung**, *f.* **-tanzen**, *I. tr.* 1. dansa. 2. dansa af. *II. rfl.* dansa sig trött. *III. itr.* *s.* dansa ut. **-tauen**, *itr.* *s. o. tr.* aftöa. **-taumeln**, *itr.* *s. F* raglande afägsna sig, ragla ut. **-tausch**, *m.* byte. **-tauschen**, *tr.* *Jm etw.* ~ tillbyta sig ngt af ngn. **-tauschung**, *f.* **-tei**, **-en**, *f.* abbotsdöme, -stift, -kloster, -bostad, -värdighet. **-teilen**, *tr.* af-dela, dela, särskilja. **-télich**, *a.* hörande till en *Abtei*. **-teilung**, *f.* afdelning. **-thauen** *se abtauern*. **-theil** *se abteil*. **-thun**, *I. tr.* 1. taga af, lägga ifrån sig. 2. lägga bort, afskaffa. 3. *F* döda, taga lifvet af. 4. uppgöra, afsluta, klargöra, bringa på det klara. *Eine Frage* ~ slutbehandla en fråga, *einen Streit* ~ bilägga en tvist. *II. rfl.* skilja sig. **-tiefen**, *tr.* sänka, fördjupa.

Äbt|lin, **-issin**, **-nen**, *f.* abbedissa. **-lich**, *a.* abbotlig.

ab|töden *se abtöten*. **-tönen**, *tr.* *Farben* ~ fördrifva färger. **-tönung**, *f.* **-töten**, *tr.* döda, utplåna, amortera. **-tötung**, *f.* **-traben**, *itr.* *s.* trafva bort.

Abtrag, **-e** †, *m.* 1. bortförande af uppräta jord. 2. afduking. 3. amortering. 4. skada, afbräck. 5. skadestånd. **-en**, *I. tr.* 1. bära bort, jämna, planera. 2. duka af. 3. rifva, *t. ex. ein Haus*. 4. afräta, öfverflytta. 5. afbetala, amortera. 6. slita, slita ut. *II. rfl.* 1. *Der Baum hat sich abgetragen*: trädet har mistat förmågan att bära mer. 2. nötas. **-ung**, *f.*

ab|trampeln, *F I. tr.* trampa af. *II. itr.* *s.* traska sin kos. **-träufeln**, *itr.* *s.* droppa, drypa ned. **-treiben**, *I. tr.* 1. drifva bort, förfaga, fördrifva. 2. *sjs.* drifva ur kosan. 3. pådrifva, tröttköra. 4. *Den Wald* ~ a) afverka, b) adrifva skogen, *mit der Heerde den Wald* ~ låta hjorden beta i skogen. *II. itr.* *s.* blifva vinddrifven. **-treibung**, *f.*

abtrenn|bar, *u.* som kan fränskiljas. **-en**, *I. tr.* af-, fränskilja, lossa, sprätta af. *II. rfl.* skilja sig, gå loss, lossna. **-lich** = *abtrennbar*. **-ung**, *f.* fränskiljande.

abtret|en, *I. tr.* 1. aftrampa. 2. (af)nöta, slita. 3. trampa af, torka af, *t. ex. den Schnee von den Füßen, die Füße*. 4. aftrampa, gnm trampung begränsa, *t. ex. ein Beet*. 5. afträda, öfverläta, afstå, *Jm etw. ei. etw. an jm.* *II. rfl.* skrapa, torka af sig om fötterna. *III. itr.* *s.* afträda, gå, afägsna sig. *Von*

etw. ~ afstå från, lemna, öfvergifva ngt, *vom Throne* ~ nedläggä regeringen, abdikera. **-er**, *m.* jur. afträdare. **-ung**, *f.* afträde, afträdande, afträdelse, öfverlättelse.

Ab|trieb, *m.* 1. neddrifvande. 2. skog. afverkning, hygge, fälle. **-triefen**, *itr.* *s.* drypa, droppa ned. **-tritt**, *f.* 1. *sjs.* afdrift. 2. *ätr.* rätt till bete. **-trinken**, *tr.* dricka af. **-trippeln**, *itr.* *s.* trippa bort. **-tritt**, *m.* afträde, hemlighus. **-trocknen**, *I. tr.* aftorka, torka. *II. rfl.* torka sig. *III. itr.* *s.* 1. torka, blifva torr. 2. falla af i följd af torka, afvissna. **-trocknung**, *f.* **-trollen**, *itr.* *s. F* palla sig af. **-trommeln**, *I. tr.* trumma. *II. itr.* *h.* 1. upphöra att trumma. 2. slå till reträtt, slå tapto. **-tröpfeln**, **-tropfen**, *itr.* *s.* droppa ned, adrypa. **-tropfung**, *f.* **-trotzen**, *tr.* *Jm etw.* ~ tilltrotsa sig ngt af ngn. **-trumpfen**, *tr.* kort. sticka öfver med trumf; *äna.* afsnäsa, afspisa. **-trünnig**, *a.* affällig, otrogen, upprorisk. ~ *werden*: affalla, göra uppror. **-trünnigkeit**, *f.* affall, upproriskhet. **-urt[h]eilen**, *I. tr.* 1. *Jm etw.* ~ frändöma, fränkänna ngn ngt. 2. afdöma. *Jm* ~ fälla sludom i ngn's mål. *II. itr.* *h.* *Über etw.* (ack.) ~ a) fälla sludom i en sak, b) *äna.* döma tvärsäkert om ngt. *urt[h]eilung*, *f.* **-verdienen**, *tr.* förtjäna, *Jm Geld*: pengar af ngn. **-verlangen**, *tr.* affordra. **-vieren**, *tr.* göra fyrkantig, indela i fyrkanter, i rutor. **-vierung**, *f.* **-wachen**, *rfl.* blifva utvakad. **-wachsen**, *itr.* *s.* 1. upphöra att växa. 2. aftaga, växa utför. **-wackeln**, *tr.* *F* prygla, mörbulta. **-wägen**, *tr.* 1. väga af, till. 2. afväga, *t. ex. das Terrain*. 3. bringa i jämnvigt. 4. öfverväga. **-wägung**, *f.* **-walken**, *tr.* afvalka; *F* genomprygla. **-wallen**, *itr.* *s.* falla ned i lockar, i veck, bölja. **-wällen**, *tr.* kok förvälla. **-walzen**, *I. tr.* tekn. afvalsa, utvalsa. *II. rfl.* valsa sig trött. *III. itr.* *s.* valsa ut. **-wälzen**, *tr.* *F* vältra, rulla af. **-wälzung**, *f.* **-wamsen**, *tr.* *F* mörbulta, genomprygla. **-wandeln**, *I. † itr.* *s.* vandra bort. *II. tr.* gram. böja, flektera. *III. rfl.* gram. böjas. **-wand[e]lung**, *f.* gram. böjning, flexion. **-wärmen**, *tr.* uppvärma. **-warten**, *I. tr.* 1. afbida, afvakta. 2. hafva omsorg om, sköta, värda. *II. rfl.* sköta sig. *III. itr.* *h.* vänta, gifva sig till tåls. **-wärts**, *adv.* 1. utför, nedåt. *Berg* ~ utför bärget, *nach* ~ nedåt. 2. * åt sidan, afsides, af-läggse. **-wartung**, *f.* vård, skötsel. **-waschen**, *tr.* 1. aftvätta, aftvä. *Abgewaschen* *ärv.* urtvättad. 2. bortskölja, -spola. **-waschung**, *f.* **abwechsl|eln**, *I. tr.* 1. *Jm Gold* ~ växla sig till guld(mynt) af ngn. 2. byta om, ömsa. *II. itr.* *h.* *Mit etw.* ~ byta om med ngt, *mit jm* ~ tura om med ngn. **-elnd**, *l. a.* omväxlande, skiftande, ombytlig. **~e Reime**: växelrim. 2. *adv.* växelvis, turvis. **-[e]lung**, *f.* omväxling, ombyte, turning. **-lungswelse**, *adv.* för ombytes skull.

Abweg, *m.* afväg. **-wehen**, *I. tr.* blåsa af, bort, ned. **II. itr. h.** *Der Wind et. es hat abge- weht*: blåsten har lagt sig. **-wehr**, *f.* afvär- jande, motvärn, skydd, försvar, motstånd. **-wehren**, *I. tr.* afvärja, afvända, afleda, *jm etw. et. etw. von jm*: ngt från ngn; parera. **II. itr. h.** *Einem Übel* ~ afvända ett ondt. **-wörung**, *f.* **-weisen**, *a) sv. I. tr.* lossa gnm uppiajukning. **II. itr. s.** lossna i följd af uppjukning. *b) st. itr. s.* afvika. **-weichung**, *f.* afvikelse, afvikelse från ämnet, exkurs; missvisning, t. ex. *der Magnetonadel*; gram. oregelbundenhet, undantag. **-weiden**, *tr.* af- beta. **-weisen**, *tr.* af-, bortvisa, afärda, af- snäsa. *Eine Bitte* ~ afslå en bön. **-weisen**, *I. tr.* hvitmåla, hvitmäna. **II. itr. s. färga ifrån sig hvit färg. **-weisung**, *f.* afvisande *m. m. se ab- weisen*. **-wendbar**, *a.* som kan afvändas, förhin- dras. **-wenden**, *I. tr. 1.* afvända, afstyra, af- värja. **2.** vända bort. *Seine Hand von jm* ~ taga sin hand från ngn, *jm die Kunden* ~ draga kunderna från ngn. **II. rfl.** vända sig bort. *Sich von jm* ~ öfvergifva ngn, ej vi- dare bry sig om honom. **-wendig**, *a.* vän- dande sig bort; obenägen, affällig. **-wen- dung**, *f.* afvändande *m. m. se abwenden*. **-wer- fen**, *I. tr. 1.* afkasta, bortkasta. **2.** afkasta, inbringa. **II. rfl.** blifva osams, *mit jm*: med ngn. **-wesend**, *a.* frånvarande. **-wesenheit**, *f.* frånvaro. *Jur. seine ~ darthun*: bevisa sitt alibi. **-weitten**, *tr.* *Jm etw.* ~ vinna ngt på vad af ngn. **-wetzen**, *tr.* afslipa, bort- slipa; slipa, bryna. **-wischen**, *tr. 1.* blanka, borsta. **2.** F piska upp. **-wickeln**, *tr. 1.* af- nyستا. **2.** afveckla, afrulla, upprulla. **3.** ut- reda, bringa på det klara. **-wickelung**, *f.* **-wiegen**, *tr.* lugna, dämpa. **-wiegelung**, *f.* **-wiegler**, *m.* fredsstiftare. **-wieglerisch**, *a.* fredsstiftande. **-wiegen** = *abwägen*. **-winde**, *f.* härvel, nystföt. **-winden**, *I. tr. 1.* afnysta, afhärda, afvinda. **2.** nedhissa. **II. rfl.** rulla upp sig. **-windung**, *f.* **-winken**, *tr.* gnm en vink afböja, förhindra. **-wipfeln**, *tr.* toppa. **-wirbeln**, *tr.* drilla. **-wirken**, *tr. 1.* virka af. **2.** jag. flå af, flå. **3.** knåda väl. **-wischen**, *I. tr.* aftorka, afdamma. **II. itr. s.** F smyga sig bort, slinka undan. **-wischlappen**, *m.* **-wischtüch**, *n.* damhandduk, torcklapp. **-wollen**, *itr. h.* vilja gå af, vilja lossna. *Der Deckel will nicht ab*: locket sitter fast. **-würdigen**, *tr.* nedsätta, förringa. **-würgen**, *I. tr.* strypa, vrida halsen af. **II. rfl.** trötta ut sig med försök att svalja et. att krakas. **-würzen**, *tr.* krydda. **-würzung**, *f.* **-zahlen**, *tr. 1.* afbetala. **2.** utbetala, betala. **-zählen**, *tr. 1.* afräkna, frånräkna. **2.** uträkna, beräkna. *Das läfst sich an den Fingern* ~ det kan man veta på förhand. **-zahlung**, *f.* af- utbetalning. **-zählung**, *f.* afräkning *m. m. se ab- zählen*. **-zahlen**, *itr. h. 1.* få sina sista tänder. **2.** förlora tänder. **-zapfen**, *tr.* aftappa.**

-zapfung, *f.* **-zappeln**, *rfl.* F sprattla sig trött. **-zäumen**, *tr.* afbeta. **-zäumung**, *f.* **-zäunen**, *tr.* inhägna. **-zäunung**, *f.* **-zehren**, *I. tr.* af- tåra, tåra, utmärsla. **II. itr. s. o. rfl.** tåras, blifva aftörd, aftyna. **-zehrung**, *f.* **-zeichen**, *n.* tecken, märke, kännetecken. **-zeichnen**, *I. tr. 1.* afteckna, afrita, kopiera. **2.** känne- teckna, utmärka, utstaka. **II. rfl.** afteckna sig, framstå, sticka af. **-zeichnung**, *f.* **-zer- ren**, *tr.* afslita, lösslita, fränslita.

Abzieh||bild, *n.* öfverflyttningsbild, transport- mätning. **-en**, *I. tr. 1.* afdraga, aftaga. *Einem Hunde das Fell et. einen Hund* ~ få en hund, *jm die Maske* ~ blotta, afslöja ngn. **2.** borttaga, aflägsna. *Den Schlüssel* ~ taga ur nyckeln, *die Hand von jm* ~ taga sin hand från ngn, lemna ngn åt sitt öde, *die Kunden von jm* ~ locka kunderna från ngn, *ju von seinem Vorhaben* ~ förmå ngn att afstå från sitt företag. **3.** draga af, dra- ga ifrån. **4.** draga, slipa, bryna. **5.** tappa, aftappa. **6.** distillera, rena; afreda. **7.** af- draga, aftrycka. **II. rfl.** draga sig trött. **III. itr. s.** aftaga, aflägsna sig, draga bort, flytta. *Leer* ~ gå bort tomhändt, ej få ngt för sitt besvär, *von der Festung* ~ upphäf- va belägringen, *F mit langer Nase* ~ få lång näsa. **-stein**, *m.* brynsten. **-ung**, *f.* af- dragande *m. m. se abziehen*. **-zahl**, *f.* subtra- hend.

abzielen, *tr. o. itr. h.* [*Auf*] *etw.* ~ syfta till, afse ngt, ha ngt till mål. **-zirkeln**, *tr.* med cirkel afmätta, afpassa; *bla.* cirkla, afmätta, öfverväga, svarfva. **-zirkelung**, *f.* **-zucht**, *f.* aflopp. **-zug**, *m. 1.* flyttning, afresa, af- tåg, afmarsch. **2.** bortledning, aftapping. **3. afdrag, frånräkning. **4. afdrag, aftryck. **5.** trycke på gevär. **-züglich**, *prep.* med gen. ef- ter afdrag af.****

Abzugs||bogen, *m.* afdrag, korrekturark. **-gra- ben**, *m.* afloppsgraf. **-kanal**, *m.* afloppskanal. **-predigt**, *f.* afskedspredikan. **-rohr**, *n.* af- loppsror. **-zeit**, *f.* flyttningstid.

ab|zupfen, *tr.* aftrycka, aflocka. **-zwacken**, *tr. 1.* knipa af. **2.** F *jm etw.* ~ aftvinga ngn ngt. **-zwecken** = *abzielen*. **-zweigen**, *I. tr. 1.* (af)kvista. **2.** afskilja. **II. rfl. o. itr. h. taga af, vika af, grens ut sig. **-zweigung**, *f.* ut- grening, gren. **-zwingen**, *tr.* aftvinga.**

Accént, *-e*, *m.* akcent. **-uieren**, *sv. tr.* akcen- tuera. **-uierung**, *f.*

Accépt, *-e*, *n.* akcept. **-ieren**, *sv. tr.* akceptera. **Accident**||s, *Accidentien* et. **-zien**, *n. 1.* tillfällig- het. **2.** vanl. plur. sportler. **-z**, *-[i]en*, *f. 1* tillfällighet. **2.** boktr. akcidens. **-zdruck**, *m.* akcidentstryck.

Accis||le, *0*, *f.* akcis. **-amt**, *n.* akciskammare. **Accompagn**||ément, *-s*, *0*, *n.* ackompanjemang. **-ieren**, *sv. tr.* ackompanjera.

Accórd, *-e*, *m.* ackord. **-ieren**, *sv. itr. h.* ackor- dera, göra ackord.

accurat, a. accurat, noggrann, omsorgsfull, ordentlig. -esse, o, f. noggrannhet.

ack, I. *itj.* ack, o. ~ *lafs:* o att, ~ *ja!* ack ja! å ja! ~ *nein!* å nej! ~ *so!* ja så! ~ *was da!* å visst i ke! dumt prat! II. -el. -e el. -s, n. ack. F mit ~ *und Krach:* med stor nöd. -ät, -e, m. agat. -el, -n, f. (sades)agn, skäfva. -illesferse, f. akilleshäl, ömtålig punkt.

Achse, -n, f. dim. †, (hjul)axel.

Achsel, -n, f. axel, skuldra. Die ~ *n zucken:* rycka på axlarna, *über die ~ ansehen:* se ngn öfver axeln, *etw. auf die leichte ~ nehmen:* ej göra stor affär af ngt, ej bry sig stort om det, *auf beiden ~ n tragen:* bära kappan på bägge axlarna. -hein, n. nyckelben. -klappe, f. axelstycke. -n, sv. tr. lägga, taga på axlarna. axla. -ständig, a. bot. utgående från bladvecken. -stück, n. axelstycke, avellapp. -träger, m. opålitlig människa. -trägerel, f. opålitligt sätt. -trägerisch, a. opålitlig, falsk. -zucken, n. axelryckning.

achsen, sv. tr. förse med axlar.

Acht, I. o, f. 1. akt, uppmärksamhet, omsorg; uppsåt, mening. ~ *haben* el. *geben* *auf* *etw.:* gifva akt på ngt, *etw. aus der* el. *auf* *ser ~ lassen:* lemna ngt opåaktadt, *etw. in ~ behalten:* komma ihåg ngt. 2. akt, landsförvisning. *In in die ~ erklären* el. *thun:* förklara ngn i akt, iberlös, fågelfri. II. a. (oberj. grundtal) åtta. *Über ~ Tage:* i dag åtta dagar till. *Reist i talesättet: mit ~ en fahren:* fara med åtta hästar. Betr. sms. jfr sms. med *drei.* III. -en, f. åtta (stifran).

ächt se echt.

achtbär, a. ärbar. -keit, f. ärbarhet.

achte, a. (ordningstal) åttonde, jfr *dritte.* -halb, a. sju och en half.

Achtel, -, n. åttandedel, åttandel. -band, m. -format, n. -gröfse, f. oktavformat. -n, sv. tr. dela i åttandelar. -note, -pause, f., -takt, m. mus. åttandels not, paus, takt.

achten, sv. I. tr. 1. akta, värdera. *Das Gesetz ~ respektera* lagen, *er achtet das Geld nicht:* han sätter intet värde på pengar. 2. anse, hålla för. *Für gut ~ taga* för godt, *für nichts ~ ej bry* sig om. II. *itr. h. Auf* *etw. (ack.) ~ gifva* akt på, taga hänsyn till ngt. III. *rf. Sich nach* *etw. ~ rätta* sig efter ngt. ächten, sv. tr. förklara i akt, förklara fredlös, proskribera.

achtlander, m. hjort med åtta grenar på hornen. -ens, adv. för det åttonde. -enswert[h], a. aktningvärd. -er, I. -, m. åtta m. m. se *Fünfer.* II. *prep.* med dat. sju. akter om.

Ächter, -, m. person som förklarar i akt. achtlerlei, oberj. a. åttahanda, åtta slags. -er-steven, m. akterstäf. -füßler, m. åttafoting. -geben, *itr. h.* gifva akt, akta. -los, a. I. oaktsam, vårdslös. 2. ouppmärksam. -lo-

sigkeit, f. 1. oaktsamhet, vårdslöshet. 2. ouppmärksamhet. -sam, a. 1. aktsam. 2. uppmärksam. -samkeit, f. 1. aktsamhet. 2. uppmärksamhet. -ung, f. 1. uppmärksamhet, akt. *Auf jn ~ geben* el. *haben:* gifva akt på ngn; *mi. ~!* gif akt! 2. aktning, vårdnad, uppmärksamhet. *Sich in ~ setzen:* sätta sig i respekt, *bei jn in ~ stehen:* vara aktad, respekterad af ngn, *die schuldige ~ beobachten:* visa skyldig vårdnad.

Ächtung, f. akt, proskribering.

achtungsvoll, a. aktningsfull. -wert[h], -würdig, a. aktningvärd. -widrig, a. respektvidrig.

achtzehn, a. (oberj. grundtal) aderton. -ender, m. hjort med aderton grenar på hornen. Betr. otr. sms. jfr sms. med *drei.* -te, a. (ordningstal) adertonde. -tel, -, n. adertonde. -tens, adv. för det adertonde.

achtzig, a. (oberj. grundtal) åttio. -er, -, m. 1. åttioåring. 2. *In den ~n:* på åttioalet. -erin, -nen, f. åttioårig gumba. -ste, a. (ordningstal) åttionde. -stel, -, n. åttiondedel. -stens, adv. för det åttionde.

ächzen, sv. *itr. h.* sicka djupt, jämra sig, kvida.

Acker, m. 1. pl. † åker, fält, teg, gårde. *Den ~ bauen:* odla i arken. 2. pl. -, plogland, tunnland. -bar, a. odlingsbar. -bau, m. åker-, jord-, landsbruk. -bauend, a. åkerbrukande. -bauer, -, m. åkerbrukare. -best, n. teg. -bürger, m. jordbrukare. -éi, o, f. jordbruk. -er, m. jordbrukare. -gaul, m. arbetshäst. -gerät[h], n. åkerbruksredskap. -huhn, n. rapphöna. -knecht, m. jordbruksarbetare. -krume, f. matjord. -land, n. åkerjord. -lätlich, m. bot. hästhof. -mann, -leute, m. jordbrukare. -n, sv. r. o. *itr. h.* bruka jorden, plöja; träla.

äckersleich, a. rik på åkrar.

Ackerling, f. jordbruk. -vieh, n. dragare. -wirt[h], m. landbrukare. -wirt[h]schaft, f. landbruk, jordbruk.

a. D. (orkortn. = *auf* *ser* *Dienst:* för detta (f. d.). adllägrät, a. adekvat; motsvarande. -dieren, sv. tr. addera. -é, -s, n. e. *itj.* farväl, adjö.

Adel, -s, o, m. adel; adelskap. *Hoher ~ hög-* *ade. -ig, a. adlig; ädel. o, sv. tr. adla. -sbüch, n. adelskalender, -matrikel. -schaft, f. adelskap, adel. -sherrschaft, f. adelsväldede. -skammer, f. riddarhus. -slexikon, -sregister, n. = *Adelsbuch. -ung, f. adlande.**

Adept, -en, m. adept.

Ader, -n, f. dim. †, åder, ådra. *Zur ~ lassen:* a) åderlåta, b) låta åderlåta sig, *una. keine ~ zu* *etw. haben:* sakna anlag för ngt. -bruch, m. åderbräck. -haut, f. åderhinna. -ig o. -ädrig, a. ådrad. -lafs, -e †, m. -lassen, n. ådrätning. -lasser, m. person som låter åder. -n o. -ädern, sv. tr. ådra. -schlag, m. pusslag.

Adhällrenz, o, f. adhesion. -rieren, sv. *itr. h.* adhärera, hänga vid. -slön, o, f. adhesion.

adiou, *I. itj. II. -[s], -s, n. adjö, farväl.*
 Adil, *-en, m. edil.*
 Adjektiv, *-e, -um, -um[s], -a, n. adjektiv. -isch, a. adjektivisk.*
 adjudizieren, *sv. tr. tillerkänna, tilldöma.*
 Adjunkt, *-e[n], m. adjunkt.*
 Adjustierlämt, *n. justeringsverk. -en, sv. tr. justera. -ung, f. justering.*
 Adjutant, *-en, m. adjutant.*
 Adler, *-, m. örn. -nase, f. örnäsa. -orden, m. örnsorden.*
 administrieren, *sv. tr. administrera, förvalta.*
 Admiral, *-e [t], m. amiral. -ität, -en, f. amiralitet.*
 adoptieren, *sv. tr. adoptera, upptaga som eget barn. -iv, a. adoptiv-, adopterad.*
 Adresslänt, *-en, m. -äntin, -nen, f. afsändare. -ät, -en, m. -ätin, -nen, f. adressat.*
 Adresslle, *-u, f. adress. -buch, n. -kalender, m. adresskalender. -ieren, sv. tr. adressera.*
 Advént, *-e, m. advent.*
 Advérb, *-ien, -ium, -um[s], -a, n. adverb.*
 Advokát, *-en, m. advokat, sakförare. -enkniff, m. advokatknep. -úr, -en, f. advokatur, advokatstånd.*
 advocieren, *sv. itr. h. advocera, uppträda som sakförare.*
 Affaire, *-n, f. affär.*
 Affe, *-u, m. äm. †. 1. apa; F äm. dumhufvud, sjåp. Seinem ~n Zucker geben: vara uppsluppen, jm den ~n weisen a. drehen: drifva cykel med ngn, einen ~n an jm gefressen haben: vara intagen, galen i ngn. 2. F äm. rus, florsluftva. Ein Affchen haben: vara litet på tre kvart.*
 Affékt, *-e, m. affekt, sinnesrörelse. -ieren, sv. tr. affektera, låtsa. -iert, a. affekterad, tillgjord, konstlad.*
 äffen, *sv. tr. 1. efterapa, efterhärma. 2. drifva, cykla med.*
 Affenlärt, *f. apart. -figur, -fratze, f. -gesicht, n. apfysionomi, apansigte. -haft, a. aplik, som en apa. -könig, m. F liten tok. -mälsig, a. aplik. -pinscher, m. pintcher, rätthund. -posse, f. -possen, m. apspel, tokeri, galenskap. -schwanz, m. 1. apsvans. 2. tölp, våp. -spektakel, -spiel, n. -streich, m. narrespel, galenskap, upptåg.*
 Äffer, *-, m. försmädlig person, spéfågel, gäcklare. -él, -en, f. 1. efterapning, härmning. 2. gäckeri, spe, cykel.*
 Affichle, *-n, f. affisch. -ieren, sv. tr. affischera.*
 Affin, *-nen, f. aphona.*
 Affinität, *-en, f. släktskap, frändskap.*
 äffisch, *a. aplik, apig.*
 affizier|bär, *a. känslig, mottaglig; retlig. -barkeit, f. känslighet. -en, sv. tr. inverka på, röra, uppröra.*
 Affner, *-, m. väfsked.*
 Afrikanler, *-, m. afrikan. -orin, -nen, f. afrikanska. -isch, a. afrikansk.*

After, *-, 1. m. bakdel, stuss, stjärt. 2. n. affall; exkrementer. -arzt, m. dällig läkare, kvacksalfvare. -hier, n. svagdricka. -blatt, n. bot. stipler. -bürge, m. underborgen. -darm, m. ändtarm. -dichter, m. usel poet, rimsmdare. -erbe, m. arfvinge i andra led. -gebürt, f. efterbörd. -gelehrte, a. som låtsas lärdom. -größe, f. falsk storhet. -heu, n. hö af eftersläatern. -kind, n. 1. barn, födt efter faderns död. 2. oäkta barn. -klauw, f. sporre, småklöf. -könig, m. olaglig konung. -korn, n. småsäd. -leder, n. kappa på skodon. -lehen, n. underlän. -mehl, n. eftermjöl, kli. -rede, f. baktal, förtal. -reden, itr. h. baktala, förtala, jm: ngn. -réd[n]er, m. bakdantare. -sohn, m. 1. posthum son. 2. oäkta son. -welt, f. 1. * efterverld. 2. lägre medelklassen, demimonden. -wesen, n. illistigt, vrängt, obildadt sätt.*

Aglät se Acht, *-ent, -n, f. 1. ritual, mässbok, kyrkohandbok. 2. anteckningsbok, promemoria. -ens, Agéntien et. -zien, n. drifkraft, driffjäder. -ént, -en, m. agent, ombud, expedit. -éntschaft, f. agentskap, agentsysia. -entún, -en, f. agentur. -gregát, -e, n. aggregat. -griegieren, sv. tr. upptaga, införlifva. -ieren, sv. itr. h. o. tr. agera, spela en roll.*

Agit|lät|ion, *-en, f. agitation, uppvigling. -átor, -s, -ören, m. agitator, uppviglare. -ieren, sv. itr. h. agitera, uppvigla.*

Agléi, *-e, m. [-e], -en, f. akleja.*

Agr|läffe, *-n, f. agraff, fruntimmersspänne. -árisch, a. agrarisk, agrar-. -ikultúr, -en, f. agrikultur, åkerbruk, jordbruk. -onóm, -en, m. agronom.*

Ägypt|len, *-, n. Egypten. -er, -, m. egypter. -erin, -nen, f. egyptiska. -isch, a. egyptisk.*

ah, *itj. ah, á. -á, itj. aha, áhá, ja så.*

Ahle, *-n, f. syl, boktr. ál.*

Ahm, *-e, m. -en, f. ám. -en, sv. tr. justera, kröna. -ing, -en, f. sjs. ámning.*

Ahn, *[-e]s, -en, m. stamfader, anherre, plur. anor, förfäder. -den, sv. tr. 1. tadla, straffa. 2. = ahnen. -dung, f. straff, bestraffning, näpst. -e, -n, 1. m. = Ahn. 2. f. anfru, stammöder.*

ähn|eln, *sv. itr. h. likna, jm: ngn.*

ahnen, *sv. tr. o. itr. h. ana. Ich ahne etw. et. mir (* mich) ahnt etw.: jag anar ngt. ~ lassen: låta förstå.*

Ahnen|bild, *n. familjporträtt. -dünnel, m. andryghet. -liste, f. slägtafata, stamträd. -stolz, I. a. anstolt, andryg. II. m. andryghet. -tafel = Ahnenliste.*

Ahn|frau, *f. anfru. -herr, m. anherre.*

ähn|lich, *a. 1. liknande, lik, dylik. Im ~ sein et. sehen: likna, vara lik ngn, dieses Porträt ist zum Sprechen ~ detta porträtt har en slående likhet. 2. analog, proportionell. -en, sv. I. itr. h. likna, vara lik. II. tr. göra*

lik. -keit, *f.* 1. likhet. 2. analogi, proportion. -keitsbeweis, *m.* analogibevís.

Ahnung, *f.* aning, förkänsla, misstanke. -slos, *a.* intet anande. -svoll, *a.* uppfylld af aningar.

ahói, *itj.* sjo. áhoj, háaj.

Ahorn, -e, *m.* lönn. -en, *a.* af lönn, lönn-.

Ährle, -n, *f.* ax. *In ~n schief/sen:* skjuta ax, bnd. komma på öfverblifna kartan. -en, *sv. I. itr. h.* plocka ax. *II. rfl. gå i ax.* -enlese, *f.* axplockning. -enleser(in), *m. (f.)* axplockare (-erska). -ig, *a.* försedd med ax.

ai, *itj.* 1. (smärta) aj. 2. = ei II.

Äi, (2-stafv.) skrifvet Äi el. Äi, [-s], -s, *n.* 2ool. trög-djur.

Aich- se Eich-. aien se eien.

Akademie, [-e]n, *f.* akademi. ~ *der Wissen-schaften:* vetenskapsakademi. -émiker, -, *m.* akademiker. -émisch, *a.* akademisk.

akathólisch, *a.* icke katolsk, kättersk.

Ak|lázie, -n, *f.* akasia. -elái se Aglei. -k- se Acc.

Akrobát, -en, *m.* akrobat, lindansare. -isch, *a.* akrobatisk, lindansare-.

Akt, -e, *m.* 1. akt. 2. handling. *Ein ~ der Verzweiflung:* ett förtvifadt steg. -e, -n, *f.* akt, aktstycke, skriftig handling. *Zu den ~n el. ad acta legen:* lägga till handlingarna, ad acta, ej vidare bry sig om. -enensch, *m.* byråkrat. -enstück, *n.* aktstycke, dokument.

Aktíe, -n, *f.* aktie, aktiebref. -engesellschaft, *f.* aktiebolag. -onár, -e, *m.* aktieägare.

aktiv, *a.* aktiv, stadd i tjänstgöring. -ítát, -en, *f.* aktivitet, verksamhet, tjänstgöring.

Aktuár, -e, -íus, -us, -en, *m.* aktuarie, kanslist.

Aktus, -us, -us el. -e, *m.* högtidlig akt, högtid-lighet.

akút, *I. a. II. -e, m.* akut.

Alabáster, -s, *0, m.* alabaster. -n, *a.* af ala-baster.

Alárm, -e, *m.* alarm. -íeren, *sv. tr.* alarmera.

Aláun, -e, *m.* alun. -en, *sv. tr.* beta i alunlös-ning. -ícht, -ig, *a.* alunartad, -haltig, alun-.

albern, *I. a.* enfaldig, dum, våpig. *II. sv. itr. h.* sjåpa sig, bära sig dumt åt, prata dumheter. -heit, *f.* dumhet, faddhet.

Alblíno, [-s], -s, *m.* albino. -um, [-s], -s, *n.* album.

Alchimíe, *0, f.* alkemi. -íst, -en, *m.* alkemist.

Alfanz, -e, *m.* narr, upptågsmakare. -en, *sv. itr. h.* begå dumheter, gyckla, galnas. -erói, -en, *f.* narraktighet, gyckel, upptåg.

Allge, -n, *f.* alg. -ínea, [-s], [-s], *n.* ny rad, afsats. -ká[í]de, -n, *m.* alkald, alkald (domare i Spanien).

Alkohol, -e, *m.* alkohol, sprit. -isch, *a.* sprit-haltig.

Alkóv, -e, -e, -n, -en, -, *m.* alkov.

all, *I. a.* all, hvarje, ~ *und jeder:* hvar och en, ~e *Menschen:* hela världen, ~e *beide:* båda två, *diese Bücher habe ich ~e gelesen:* jag har läst alla dessa böcker, ~e *zwei Tage:* hvarannan dag, ~e *drei Tage:* hvar

trejde dag, ~e *Augenblicke:* hvarje ögon-blick, *in ~er Frühe:* helt tidigt på mor-gonen, *ein für ~e Mal:* en gång för alla, *mit, bei, trotz ~edem el. bei ~e diesem:* i trots af allt detta, *wenn das ~es ist:* om det ej är ngt vidare, *er ist Mann für ~es:* han är karl för sin hatt, *Mädchen für ~es:* ensamjungfru, *ordspr. ~es zu sei-ner Zeit:* hvar sak har sin tid, *in ~em:* in alles, *vor ~em:* framför allt, i synnerhet. ~es *av.* alla människor. *II. -[s], 0, n.* allt, världsalld. *III. adv. F* all, slut. ~ *machen:* göra slut på, ~ *werden:* taga slut. -ábendlich, *a.* hvarje kväll upprepad; *adv. av. -ábends,* hvarje kväll. -beglúckend, *a.* lyckliggörande allt och alla. -bekannt, *a.* allbekant, all-mánt känd. -dá, *adv. där. -deútschland, n.* hela Tyskland. -diéwélí, *konj.* alldenstund. -e = all *III. -ée, -[e]n, f.* allé.

Allg|lorie, [-e]n, *f.* allegori, sinnebildlig fram-ställning. -órisch, *a.* allegorisk, sinnebildlig.

alleín, *I. a.* allena, ensam; *adv.* allena, alle-nast, endast, blott. *Schon ~ der Gedanke:* blotta tanken. *II. konj.* men, dock. -berech-tigung, *f.* uteslutande rättighet. -betrieb, *m.* monopol. -e = alleín. -gesang, *m.* solosång.

-gesprách, *n.* monolog. -handel, *m.* försälj-ningsmonopol. -heit, *f.* ensamhet. -herr, *m.* enväldsherre. -herrschaft, *f.* envælde. -herr-scher, *m.* enväldsherskare. -ig, *a.* uteslu-tande, enstående, ensam i sitt slag. -igkeít, *f.* exklusivitet, egenskap att vara ensam i sitt slag. -spiel, *n.* solospel. -stehend, *a.* en-stående, enstaka, ensam.

alleimá, *adv.* alltid, ständigt. *Ein für ~ en gång för alla.*

allenfalls, *adv.* i alla fall, i nödfall, möjligen.

-fallsig, *a.* eventuell, möjlig, möjligen in-träffande. -thalhen, *adv.* öfverallt, under alla förhållanden, städse.

aller-, aldra-, *t. ex. ~bést:* aldrabäst, ~grófst: aldrastörst o. s. v.

Aller|barmer, *m.* allförbarmare. -díngs, *adv.* visserligen, utan tvifvel, förvisso. -halter, *m.* alltings upprätthållare. -hand, *objekt. a.* allchanda, hvarjehanda. -hélligen[est], *n.* allhelgonadag. -íei, *objekt. a.* allchanda, alla slags. -íiebst, *a.* utmärkt söt, hänförande, förtjusande. -orten, -orts, *adv.* allestädes, öfverallt. -schaffer, *m.* alltings skapare.

-séelen[est], *n.* alla själars dag (katolsk sorge-högud till minne af de allíedne). -seits (*av. - - -*), *adv.* från, åt alla sidor, allesamman. -wárts, -wége[n], -wége[en]s, *adv.* öfverallt, städse.

-wéltsfreund, *m.* vän med hela världen. -wélts-freundschaft, *f.* yttlig vänskap, som är lika mot alla. -wéltskerl, *m.* F tusenkonstnär.

-wért[h]este(r), *m.* F bak, stjärt.

alle[sám]m[ig], *adv.* allesamman. -wége = aller-vege. -wéile, *adv.* F emellertid, under tiden.

-zeit, *adv.* alltid.

~ = föregående uppslagsord. * äkta sams. 0 saknar plur. † bar omlyd. F samligt, P lagre språk. * mindre brukligt

All|gegenwart, *f.* allestädes närvaro. -**gegenwärtig**, *a.* allestädes närvarande. -**gemach**, *adv.* så småningom. -**gemein**, *a.* allmän. *Im ~en:* i allmänhet. -**gemeinheit**, *f.* allmänhet. -**gewalt**, *f.* allmakt. -**gewaltig**, *a.* allsvåldig, allrådande. -**gültig**, *a.* allmängiltig. -**gütig**, *a.* allgod. -**heit**, *f.* allhet. -**hier**, *adv.* här.

All|janz, -*en*, *f.* allians, förbund. -**gator**, -*s*, -**ören**, *m.* alligator. -**ieren**, *sv. I. tr.* alliera, förbinda. *II. rfl.* förbinda sig, sluta förbund.

all|jåhrig, -**jåhrlich**, *a.* årlig, hvarje år återkommande; *adv.* årligen. -**macht**, *f.* allmakt. -**måchtig**, *a.* allsmåktig. -**måhlich**, *a.* skeedend så småningom, gradvis; *adv.* så småningom. -**månde**, -**mēnde**, -*n*, *f.* allmänning. -**mōnatlich**, *a.* månatlig (adv. månatligen, hvarje månad. -**nåchtlich** (adv. *l - -*), *a.* hvarje natt återkommande; *adv.* hvarje natt. -**öd**, -*e*, -**odium**, -*ium*[s], -*ien*, *n.* allod, odalgods. -**odiål**, *a.* allodial, odal. -**ōnge**[n]perücke, *f.* allongeperuk. -**ōtria**, *oböjl. n. pl. ~ treiben* *s* sysla med saker som ej höra till ämnet, ha dumheter för sig. -**sehend**, *a.* allseende. -**seitig**, *a.* allsidig. -**seitigkeit**, *f.* allsidighet. -**stünd**, *adv.* städe. -**stündlich**, *a.* återkommande hvarje timme; *adv.* hvarje timme. -**tågig**, -**tåglich** (adv. *l - -*), *a.* alldaglig, daglig. -**tåglich**, *a.* hvardaglig, trivial. -**tag**sbeschäftigung, *f.* hvardagsarbete, hvardagsbestyr. -**tagsgeschwätz**, *n.* hvardagsprat. -**tagsmensch**, *m.* hvardags-, dussinmänniska. -**Überall**, *adv.* öfverallt och allestädes. -**umfassend**, *a.* alltöfattande. -**vater**, *m.* allfader. -**verständlich**, *a.* allmänfattlig. -**weise**, *a.* allvis. -**wisend**, *a.* allvetande. -**wissenheit**, *f.* allvetenhet. -**wisser**, *m.* öfverklök person. -**wisserei**, *f.* öfverklökhet. -**wó**, *mrd.år. = wo*. -**wóchentlich**, *a.* hvarje vecka återkommande; *adv.* hvarje vecka. -**zeit**, *adv.* alltid. -**zu**, alltför, *t. ex. ~dumm*, *~viel*. -**zumål**, *adv.* allhop.

Alm, -*en*, *f.* 1. bärgsbete. 2. bärg, fjäll, alp.

Almanach, -*e*, *m.* almanacka.

Almöse, -*n*, *f.* -*n*, -*n*, *m.* almösa. -**nanstalt**, *f.* välgörenhetsanstalt. -**nbüchse**, *f.* fattigbössa. -**nempfänger**, *m.* almösehjon. -**nier**, -*e*, -**npfleger**, *m.* almösentdelare. -**nstock**, *m.* fattigbössa.

All|öe, -[e]*n*, *f.* aloë. -**öse** = *Alse*.

Alp, *I. -e*, *m.* mara. *II. -en*, *f.* alp, fjäll, bärg. -**drücken**, *m.* marritt. -*e*, -*n*, *f.* = *Alp II*.

alp|en, *alpen*, *sv. itr. h.* tillbringa sommaren i fåbodrar på Alperna, vara till säters.

Alpen|birke, *f.* dvärgbjörk. -**führer**, *m.* vägvisare på Alperna. -**glühen**, *n.* morgon- och aftonrodnad på Alperna. -**horn**, *n.* 1. alphorn (blåsinstrument). 2. bärgspets. -**hütte**, *f.* alphydda. -**pafs**, *m.* pass öfver Alperna. -**stange**, *f.* alpstaf. -**steiger**, *m.* alpklättrare. -**stock**, *m.* 1. den kompakta delen af en alpkedja, från hvilken smärre ryggar grenas ut slg. 2. alpstaf. -**wirt**[h]schaft, *f.* fåbod, säter.

Alphabét, -*e*, *n.* alfabet. -**isch**, *a.* alfabetisk.

alpin, *a.* alpin, alp.

Äppler, **Alp**[n]er, -, *m.* 1. alppo i allmh. 2. alp-herde. -**in**, -**nen**, *f.* säterjanta.

Alrån, -*e*, *m.*, -*e* o. **Alrüne**, -*n*, *f.* dim. [t], alrun, alruna, *a*) bot. Mandragora officinarum, *b*) af dess rot förfärdigad amulett, husgod, *c*) spåkvinnas häxa. -**anhalt**, *a.* alrunartad.

als, *konj.* 1. *satt.* såsom, som, i egenskap af; * i likhet med. *Essig ~ Wein verkaufen:* sälja ättika för vin, *jn ~ Bedienten nehmen:* taga ngn till betjänt, *sich ~ besiegt bekennen:* erkänna sig vara besegrad. *Sowohl ... ~ [auch]:* såväl ... som, både ... och, *~ ob ei. ~ wenn:* såsom om, *es sieht aus, ~ ob ei. ~ wenn es regnen wollte ei. ~ wollte es regnen:* det ser ut, som om det skulle bli regn, *nicht ~ ob:* icke så att förstå som om. 2. *ut. när, då.* 3. jämförelse. *än. Sie ist mehr ~ zuanzig Jahr:* hon är öfver tjugo år, *~ dafs:* än att, för att, *nichts ~ ingenting annat än. -båld*, *adv.* strax, genast. -**dänn**, *adv.* då, därefter, sedan, sedermera, strax därpå.

Also, -*n*, *f.* stamsill.

alsö, *adv. o. konj.* så, sålunda, på det sättet, alltså, således, följaktligen.

Älster se *Elster*.

alt, -*er* †, *I. a.* 1. gammal (vid en viss lefnadsålder). *Wie ~ ist er? hur gammal är han? für wie ~ halten Sie mich? hur gammal tror ni mig vara? 2. gammal, till åren, ålderstigen. ~es Übel:* gammalt, inrotadt ondt, *F das ist etw. ~es:* det är en gammal nyhet, det känner man ju till, *ordspr. jung gewohnt, ~ gethan:* ugr. böj vidjan, när hon är grön, så blir hon både fager och skön. 3. gammal, for. 4. gammal, gammalmodig, begagnad, utsliten. 5. *F* gammal, hederlig, och motsatt: obehaglig, fördömd. *~er Schwede!* gamle hedersknyffel! *~er Esel!* fördömda åsna! *II. -e*, *m.* mus. alt.

Altån (adv. *l - -*), -*e*, *m.* altan, balkong.

Altår (adv. *l - -*), -*e* [t], *m.* altare. -**aufsatz**, *m.* altarpall. -**bild**, *n.* altartafla. -**diener**, *m.* kyrkobetjänt. -**gemåde**, *n.* altartafla. -**ist**, -*en*, *m.* 1. katolsk kapellan, tjänstgörande vid ngt visat altare. 2. kyrkobetjänt.

alt|backen, *a.* om bröd: gammal, hårdnad; *bild.* omtaggad, omkådad. -**berühmt**, *a.* gammal och berömd. -**deutsch**, *a.* forntysk. -*e*, (adj. böja.) *f.* 1. *F* gumma. 2. om djur: *die ~ mit den Jungen:* modern med ungarne. 3. *F a*) gumman mor, morsgumman, *b*) gumman (Gustrund). 4. sjo. stor våg. -**ehrwürdig**, *a.* gammal och ärevördig.

älteln, *sv. itr. h.* (börja) åldras.

Alt|ent[h]jeil se *Altteil*. -**ø(r)**, (adj. böja.) *m.* 1. *F* gubbe, gamling. 2. *a*) *F* gubben far, farsgubben. *Meine ~n:* föräldrarna, gamlingarne, *b*) *P* gubben (akta mannen). 3. *i* skolan:

kvarsittare. **4.** Die ~: de gamle, forntidens folk. **unserer ~:** våra förfäder. -er, -, *n.* 1. ålder, lefnadsålder. *Im ~ von zwanzig Jahren:* vid tjugu års ålder, *mittleren ~:* i medelåldern, medelålders. **2.** ålder, ålderdom. *Im ~ på ålderdomen. **3.** tidsålder. **4.** forntid. *Von ~s her, seit ~s:* af gammalt, vor ~s: förr i världen. **5.** tjänsteålder. *Nach dem ~* efter tjänsteår.*

älter||lich se *elterlich*. -**mutter**, *f.* 1. farfars ei. farmors ei. morfars ei. mormors mor. **2.** stammoder. -*n* ei. vanl. **altern**, *sv.* I. *itr. h. o. s.* åldras, blifva gammal. **II.** *tr.* låta åldras, t. ex. *den Wein*. -*n*, *pl.* se *Eltern*.

Älter||genossin, *m.* -**genossin**, *f.* 1. jämnårig person. **2.** samtida. -**grau**, *a.* grå af ålder. -**schwach**, *a.* ålderdomssvag. -**schwäche**, *f.* ålderdomssvaghet, ålderdomskrämpa. -**schwer**, *a.* tyngd af år. -**versorgung**, *f.* ålderdomsförsörjning, pension. -**versorgungsanstalt**, *f.* gubbhus, enkehus.

Älter||h||um, *n.* 1. forntid, gamla tiden. **2.** plur. antikviteter.

Älter||h||ümelei, -*en*, *f.* 1. försök till konstlad likhet med forntida förhållanden. **2.** antikvitetsvrur. -**eln**, *sv. itr. h.* 1. försöka framkonstla forntida förhållanden. **2.** vrur för antikviteter. -[*l*er, -, *m.* 1. person som gör sig skyldig till *Ältertümelei*. **2.** antikvitets-kännare, antikvitetshandlare. -**lich**, *a.* gammaldags, antik. -**lichkeit**, *f.* fornåldrighet, fornåldrigt sätt.

Älter||h||ums||forscher, *m.* fornforskare. -**forschung**, *f.* fornforskning, arkeologi. -**händler**, -**krämer**, *m.* antikvitetshandlare. -**kunde**, *f.* fornkunskap, arkeologi.

Ältervater, *m.* 1. farfars ei. farmors ei. morfars ei. mormors far. **2.** stamfader.

alt||fränkisch, *a.* fornfrankisk; *F* föråldrad, urgammal. -**fürstlich**, *a.* af gammal fursteslägt. -**gebacken** = *altbacken*. -**gesell**[e], *m.* åldgesäll. -**gläubig**, *a.* rättrogen, ortodox. -**händler**, *m.* lumphandlare. -**hergebracht**, -**herkömmlich**, *a.* häfdvunnen, gammal. -**hochdeutsch**, *a.* fornhögtyisk. -**ist**, -*en*, *m.* -**istin**, -*nen*, *f.* altist, altsångare, altsångerska. -**jüngerlich**, *a.* lik gamla ungmör, sipp. -**jüngernstand**, *m.* en gammal ungmös ställning, ungmöstånd. -**katholisch**, *a.* gammalkatolsk. -**kirchlich** = *altgläubig*. -**klug**, *a.* lillgammal, snusförnuftig.

ältlich, *a.* ngt gammal, ej ung mer; lillgammal. -**keit**, *f.* begynnande ålderdom; lillgammalt sätt.

Alt||meister, *m.* ålderman. -**modsch**, *a.* gammalmodig, omodern. -**mutter**, *f.* farmor, mormor, gammal gumma. -**nordisch**, *a.* fornnordisk. -**sitzer**, *m.* person, som lever på undantag, *jtr. Altteil*. -**stadt**, *f.* gamla staden (ästa delen af en stad). -[*h*]eil, *n.* undantag, som föräldrar förbehålla sig, när de afträda sin egendom åt

barnen. -**vater**, *m.* farfar, morfars, stamfader; ärevördig gammal man, patriark. -**väterisch**, *a.* gammalmodig, föråldrad. -**väterlich**, *a.* patriarkalisk, uråldrig. -**vordern**, (adj. *bejn.*) *pl.* förfäder. -**wéibergeschichte**, *f.* -**wéibermärchen**, *n.* kärings saga. -**wéibergeschwätz**, *n.* -**wéibergewäsch**, *n.* *F* käringprat. -**wéibersommer**, *m.* 1. eftersommer. **2.** spindelväf, som flyger i luften om hösten. -**wéibisch**, *a.* käringaktig.

All||umnät, -*e*, *n.* pension, uppfostrings- och undervisningsanstalt. -**ümne**, -*n*, -**ümnus**, -*us*, -*en*, *m.* lärjunge i ett *Alumnät*, *alumn.* **am**, *smådraga*. *af an dem*. Vid superlativa adv. lemnas det öfverrätt, t. ex. ~ *besten*, ~ *tiefsten*: bäst, djupast.

Amalgám, -*e*, *n.* amalgam.

Amazón||le, -*n*, *f.* amazon. -**enhaf**, -**isch**, *a.* amazonlik.

Amb||ler, -*m*, *str.* **-n*, *f.* ambra. -**itids**, *a.* ärelysten. -**ofs**, -*e*, *m.* dim. [*t*], städ. -**ofsschmied**, *m.* grofsmed.

Ambr||a, -[*s*], -*s*, *m.*, *f.* o. *n.* ambra. -**ósia**, *o*, *f.* ambrosia, gudaspis. -**ósisch**, *a.* ambrosisk.

Ambulá||nz, -*en*, *f.* ml. ambulans, fältläsarett.

Ameise, -*n*, *f.* myra. -**nbär**, -**nfresser**, *m.* zool. myrslok. -**nhaufen**, *m.* myrstack. -**nkriechen**, -**nlaufen**, *n.* krypande känsla i huden.

Amen, -[*s*], -, *n.* o. *adv.* amen.

Amerikán||ler, -, *m.* amerikanske. -**erin**, -*nen*, *f.* amerikanska. -**isch**, *a.* amerikansk.

Ammann, -*er* †, *m.* amtman i Schweiz.

Amme, -*n*, *f.* dim. †, amma. -**nmärchen**, *n.* am-saga.

Ammer, -*n*, *f.* **Ämmerling**, -*e*, *m.* gulsparf, sparf. **Amnestie**, -[*e*]*n*, *f.* amnesti. -**ren**, *sv. tr.* gifva amnesti.

Ampel, -*n*, *f.* 1. ampel. **2.** hänglampa. -**n**, *sv. itr. h.* sprattla med händer och fötter efter ngt.

Ampfer, -, *m.* bot. byra, surbill, rumex.

Amphib||lie, -*n*, *f.* -*ium*, -*um*[*s*], -*en*, *n.* amfibie. -**isch**, *a.* amfibisk.

Amphitheá||ler, *n.* amfiteater. -**rälisch**, *a.* amfiteatralisk.

Amputá||tion, -*en*, *f.* amputation, amputering. -**ieren**, *sv. tr.* amputera. -**ierung**, *f.*

Amsel, -*n*, *f.* trast, krams fågel.

ämsig se *emsig*.

Amt, -*er* †, *n.* 1. ämbete, tjänst, kall, **syssla**, uppdrag, plats. *Das ist nicht deines ~es:* därmed har du ej att skaffa, *thun, was seines ~es ist:* ej lägga sig i andras affärer, sköta sina egna åligganden, *von ~s wegen:* å ämbetets vägnar. **2.** byrå, ämbetslokal. **3.** amt, fögderi. **4.** domstol; domsaga. **5.** gudstjänst, i sht hos katolik. mässa, hos protest. nattvard. -**él**, -*en*, *f.* 1. amt, fögderi. **2.** en amtmans bostad. -*en*, *sv.* = *amtieren*.

Ämter||handel, *m.* handel med ämbeten. -**süchtig**, *a.* fikande efter ämbeten. -**tausch**, *m.* ämbetsbyte.

Amt||haus, *n.* 1. tingshus. 2. en amtmans bostad. 3. boställe. **-ieren**, *sv. itr. h.* utöfva sitt ämbete, vara stadd i ämbetsutöfning. **-ierung**, *f.* **-lich**, *a.* 1. hörande till ämbetet, ämbets-. 2. officiell. **-los**, *a.* utan ämbete. **-mann**, *m.* amtmän. **-männin**, *sv.* **-mannin**, *f.* amtmanska, en amtmans fru. **-mannschaft**, *f.* 1. en amtmans värdighet, amtmanskap. 2. amtmansdistrikt. **-mälsig** = *amtlich*.

Amt||alter, *n.* tjänsteålder. **-antritt**, *m.* ett ämbetes tillträde. **-bericht**, *m.* ämbetsberättelse. **-bewerber**, *m.* kandidat till ett ämbete, tjänstensökande. **-bewerbung**, *f.* kandidatur. **-blatt**, *n.* officiell distriktsidning. **-brief**, *m.* tjänstebref. **-diener**, *m.* vaktmästare; rättsbetjänt. **-gericht**, *n.* häradsrätt. **-geschäft**, *n.* ämbetsbestyr. **-gesicht**, *n.* ämbetsmin. **-gewalt**, *f.* ämbetsmyndighet. **-handlung**, *f.* tjänsteförrättning. **-kleid**, *n.* ämbetsdrägt. **-kosten**, *pl.* förvaltningskostnader; rättegångskostnader. **-miene**, *f.* ämbetsmin. **F eine ~ aufstecken**: taga på sig en högtidlig min. **-person**, *f.* ämbetsman, tjänsteman. **-pflege**, *f.* ämbetsförvaltning. **-pflichtig**, *a.* lydande under ett amt, *se Amt* 3. **-richter**, *m.* häradshöfding. **-sässig**, *a.* lydande i första hand under en viss domstol. **-schreiber**, *m.* skrifvare, kopist i ett ämbetsverk. **-siegel**, *n.* ämbetssigill. **-verweser**, *m.* vikarie. **-vogt**, *m.* domhufvande, länsfogde. **-vogtel**, *f.* en *Amtsvoigt's* ämbete *ei.* ämbetslokal *ei.* domsaga.

Am||ulött, *-e*, *n.* amulett. **-Usánt**, *a.* roande. **-usemént**, *-s*, *n.* förströelse. **-Usieren**, *sv. tr. o. rfl.* roa, förströ (sig).

an, *I. prep.* **A.** med *dat.* 1. rum, vid, bredvid, jämte, *t. ex.* ~ *der Thür.* 2. rum o. tid på, *t. ex.* ~ *der Wand hängen*, *am Tage*. 3. då öfversättes *ej*, *t. ex.* *am ersten Juni*: första juni, *der Tag*, ~ *welchem dies geschah*: dagen, då detta hände. 4. orsak af, med anledning af, *t. ex.* ~ *seinen Wunden sterben*. 5. särskilda fall. *Es liegt mir am Herzen*: det ligger mig om hjärtat, *eine Gewohnheit ~ sich haben*: hafva en vana, *breit ~ den Schultern*: bred öfver axlarna, *reich*, *arm* ~ *etw.*: rik, fattig på ngt, *ich weiß, was ~ dem ist*: jag vet, hvad man har att tro därom, *es ist nichts ~ ihm*: det är *ej* mycket bevändt med honom, *die Schuld liegt ~ ihm*: han är skuld därtill, ~ *sich halten*: styra, beherska sig, ~ *und für sich*: i och för sig, *soviel ~ mir ist*: så mycket på mig ankommer, *es ist ~ mir*: det är min tur, *das hat er so ~ sich*: det är så hans sätt, ~ *Leib und Seele krank sein*: vara sjuk till kropp och själ, *ich habe ~ zweien genug*: jag har nog med två. **B.** med *aok.* 1. mot, intill, *t. ex.* *etw.* ~ *die Wand stellen*. 2. till, *t. ex.* ~ *jn schreiben*. 3. på, *t. ex.* *etw.* ~ *die Wand hängen*. 4. inemot, nära, *t. ex.* ~ *hundert Mark*.

II. adv. 1. i sms. med subst. uppför, emot, *t. ex.* *berg ~ uppför bärget*, *himmel ~ upp mot himlen*, *strom ~ mot strömmen*, uppför strömmen. 2. *Von diesem Tage* ~ alltifrån denna dag, *neben ~ här ei. där bredvid*, *jämte*, *oben ~ uptill*, *unten ~ nedtill*.

An||baptist, *-en*, *m.* anabaptist, vederdöpare. **-chorét**, *-en*, *m.* anakoret, eremit. **-grämm**, *-e*, *n.* anagram, bokstafslek, ordlek.

anäh||eln, * **-lichen**, *tr.* göra lik.

an||lóg, *a.* analog, liknande, öfverensstämmande. **-logie**, *[-e]n*, *f.* analogi, likhet, öfverensstämmelse. **-lógisch** = *analog*. **-lyse**, *-n*, *f.* analys. **-lysieren**, *sv. tr.* analysera. **-lytisch**, *a.* analytisk. **-nas**, *[-se]*, *f.* ananas.

an||ankern, *tr.* *se* förankra. **-archie**, *[-e]n*, *f.* anarki, laglöshet. **-archisch**, *a.* anarkisk, laglös. **-ärten**, *I. tr.* bringa till likhet. **II. itr.** *s. o. rfl.* efterlikna, blifva lik. **Angear-tet**: medfödd. **-ä[ff]sen**, *tr.* locka med lockbete, med agn. **-athém**, *-e*, **-äthema**, *[-s]*, *-s* *o.* *Anathémata*, *n.* anatemala, förbannelse, förkastelsedom. **-ät[h]men**, *tr.* andas på.

Anatóm, *-en*, *m.* anatom. **-ie**, *[-e]n*, *f.* anatomi. **-iker**, *-r*, *m.* anatom. **-isch**, *a.* anatomisk.

an||äugeln, *tr.* *Jn* ~ blicka ömt, smaktande på ngn. **-backen**, *tr.* samt *itr. h. o. s.* fästa, häfta fast vid, klibba vid, ihop. **-bahnen**, *tr.* bana, bereda vägen för, förbereda. **-ballen**, *rfl.* bälla sig. **-bannen**, *tr.* fasttrolla. **-bau**, *m.* 1. odling, odlande. 2. tillbyggnad. 3. kolonisering, bebyggande, nybygge. **-bau-bär**, *a.* som kan odlas, kan bebyggas. **-bauen**, *I. tr.* 1. odla. 2. bygga till. 3. bebygga, kolonisera. **II. rfl.** slå sig ned, slå ned sina bopålar. **-bauer**, *-r*, *m.* nybyggare. **-be-fehlen**, *tr.* påbjuda, anbefalla, rekommendera. **-befehlung**, *f.* **-beginn**, *m.* första början. **-behalten**, *tr.* behålla på sig. **-bei**, *adv.* härhös, härmed; dessutom. **-beifsen**, *I. tr.* bita i, bita af. **II. rfl.** bita sig fast. **III. itr. h.** nappa, nappa på kroken, *sv.* bita. **-be-langen**, *tr.*opers. vidkomma, angå. **-bel-fern**, *tr.* gläfsa på, bjäbba emot; träta på. **-bellen**, *I. itr.* 1. *h.* börja skälla. 2. *s.* *Der Hund kommt angebellt*: hunden kommer skällande. **II. tr.** skälla på. **-bequemen**, *I. tr.* lämpa efter. **II. rfl.** lämpa sig efter, bekväma sig till. **-berahmen**, **-beraumen**, *tr.* berama, utsätta, bestämma. **-beraumung**, *f.* **-berégt**, *a.* omförmäld. **-beten**, *tr. o. itr. h.* *Jn*, *vor jm* ~ tillbedja ngn. **-beter** (*in*), *(f.)* tillbedjare (erska), beundrare (inna). **-betracht**, **-betreff**, blott adverbialt: *in* ~ *ei.* ~ *s* med *gen.*: med hänsyn till, hvad beträffar. **-betreffen** = *anbelangen*. **-betteln**, *tr.* *Jn* ~ vända sig tiggande till ngn. **-betung**, *f.* tillbedjan. **-betungswürdig**, *a.* tillbedjansvärd. **-biegen**, *tr.* böja intill. **-biegung**, *f.* **-bieten**, *I. tr.* erbjuda, tillbjuda. **II. rfl.** erbjuda sig. **III. itr. h.** göra första budet på en auktion.

-bieter(in), *m.* (*f.*) person som erbjuder ngt, som gör första budet. -bietetung, *f.* erbjudande. -binden, *I. tr.* binda, fastbinda, binda upp, *etw. an etw.* (dat. el. ak.): ngt vid ngt. *Sid. jm etw.* ~ inbilla ngn ngt, *kurz angebunden:* kort om huvudet. *II. itr. h.* *Mit jm* ~ a) sätta sig i förbindelse med ngn, vanl. b) börja gräl med ngn. -bifs, *m.* bett, afbitande, napp. -blaken, *tr.* nedsvärta. -blasen, *tr.* 1. blåsa på. 2. mus. intonera, angefva tonen med blåsinstrument. 3. mottaga med musik af blåsinstrument. -blecken, *tr.* *F jm* ~ grina mot ngn. -bleiben, *itr. s.* förblifva på, förblifva fastsittande. -blick, *m.* 1. blick, betraktande. 2. anblick, åsyt, skådespel. -blicken, *tr.* betrakta, gifva en blick. -blinken, *tr.* 1. stråla emot. 2. bliuka åt. -blinze[1]n, *tr.* bliuka åt. -blitzen, *tr.* 1. blixtrande stråla emot. 2. kasta en ljungande blick på. -blöken, *tr.* böla, råma emot. -bohren, *tr.* 1. börja borra. 2. borra hål i el. på. *Das Fafs el. den Wein* ~ sticka upp vinfatet. 3. borra fast. -bohrung, *f.* -bolzen, *tr.* fastbulta, plugga ihop. -borden, *tr.* sja. äntra. -bot, -e, *n.* anbud, bud. -bransen, *tr.* sja. brassa an. -braten, *kok. I. tr.* bryna. *II. itr. s.* 1. brynas. 2. steka(s) fast. -brausen, *itr. s.* komma brusande. -brechen, *I. tr.* afbryta första stycket af, t. ex. *ein Brot;* slå upp, t. ex. *eine Flasche.* *II. itr. s.* 1. bryta fram, bryta in. *Mit dem ~den Tage:* vid dagens inbrott. 2. börja skämmas, blifva ankommen. -brennen, *I. itr. s.* 1. tända sig, råka i brand. 2. *kok.* vidbrännas. *II. tr.* antända, påtända; bränna ngt litet.

Anbringle-Geld, *n.* mti. värfvarlön. -en, *tr.* 1. anbringa, placera. *Seine Tochter* ~ bortgifva sin dotter, få henne försörjd; *gut angebracht:* väl försörjd, *ich kann die Schuhe nicht* ~ jag kan ej få på mig skorna, *ein Wort* ~ flicka in ett ord. 2. anföra, angefva, anklaga. *Was ist Ihr* ~ hvad har ni att anföra. -er, *m.* angifvare, skvallerbyttas. -eréi, *f.* angifvelse, skvaller. -erin, *f.* = Anbringer. -ung, *f.* anbringande *m. m.* se anbringnen.

Anbruch, *m.* 1. första afbrytandet. 2. inbrott, t. ex. *des Tages.* 3. början till röta, till försämning. -brüchig, *a.* ankommen, anfrätt. -brüchigkeit, *f.* = Anbruch 3. -brühen, *tr.* *kok.* skälla. -brüllen, *tr.* ryta, vråla emot, åt. -brummen, *tr.* brumma emot. -brüten, *tr.* *Eier* ~ ligga ngn tid på ägg. *Angebrütetes Ei:* halfläckt ägg, rötägg. -chovis se *Anschovis.* -dacht, -en, *f.* 1. andakt, andäktighet. 2. andakt, bön.

Andächt[le]lei, -en, *f.* hycklad andakt, fromleri. -ein, *sv. itr. h.* hyckla andakt, ställa sig andäktig. -lg, *a.* andäktig. -ler, -, -ling, -e, *m.* skrymtare, skenhelig person.

anddämmen, *tr.* dämna upp. -dampfen, *itr. s.* 1. afsätta sig i form af ånga. 2. *Angedampft kommen:* komma ångande. -dauern, *itr. h.* vara, räcka, pågå, hålla på. -dém, *adv. I.* så, riktigt, sant. 2. kommen därhän, så långt. -denken, *I. itr. h.* 1. tänka på. 2. *Denk [mal] an!* tänk! föreställ dig! *II. -, n.* minne, hägkomst, åminnelse. *Zum ~ an jm:* till minne af ngn.

ander, *a.* annan. ~er *Meinung sein:* vara af en annan mening, ~er *Ansicht, ~n Sinnes werden:* ändra åsigt, *einer um den ~:* der ene efter den andre, *ein Mal über das ~e:* gång efter annan, *am ~n Tage:* påföljande dag. -ärtig, *a.* olikartad. -erselts se *andersseits.* -lei, *obj. a.* olikartad, annan. -mal, *adv. I.* *Ein* ~ en annan gång. 2. för andra gången.

ändern, *sv. I. tr.* ändra, förända; ombyta. *Daran läfst sich nichts* ~ det kan ej ändras. *II. rfl.* ändra sig, förändras. *III. itr. h.* *Mit etw.* ~ byta om med ngt.

andern[fall], *adv.* i annat fall, eljes. -[h]eils, *adv.* å andra sidan.

anders, *adv. I.* annorlunda, på annat sätt, olika. *Das ist nun einmal nicht* ~ det är som det är, *sich ~ besinnen:* ändra åsigt, *ich konnte nicht ~, ich mußte weinen:* jag kunde ej låta bli att gråta. 2. annars, eljes, under andra förhållanden. 3. anslutande sig till pron. o. *adv. Jemand* ~ någon annan, *nemand* ~ *als er:* ingen annan än han, *nirgends* ~ *eljes* ingenstades, *wer ~ als er?* hvem, om ej han? 4. *Wenn* ~ såframt, såvida. -denkend, *a.* olika tänkande. -eits, *adv.* å andra sidan. -farbig, *a.* af olika färg. -wie, *adv.* på annat sätt. -wo, *adv.* annorstades. -woher, *adv.* annorstades ifrån. -wohin, *adv.* annorstades hän.

anderthalt, *a.* halfannan.

Änderung, *f.* förändring.

ander[w]ärtig, *a.* befinnande sig annorstades. -wärts, -weit, *adv.* annorstades. -weitig, *a.* 1. annan, olika beskaffad. 2. upprepad, förnyad.

andeu[te]len, *I. tr.* antyda, låta förstå, bebåda. *II. rfl.* gifva sig tillkänna, visa sig. -ung, *f.* antydning, antydning, hätyndning, anspelning. -ungsweise, *adv.* antydningvis.

and[ic]hten, *tr.* pådiktta. -donnern, *tr.* dundra, fara ut emot. -dorn, *m.* bot. stjälkborre. -dorren, *itr. s.* torka fast. -drang, *m.* tillopp, trängsel. -drängen, *I. tr.* tränga på, mot, intill. *II. rfl.* *Sich an jm* ~ tränga sig på ngn. -drechseln, *tr.* påsvarfva, t. ex. *einen Knopf an den Stock.* *F jm etw.* ~ lura på ngn ngt. -drehen, *tr.* 1. börja vrida, sätta i gång. 2. = *andrehseln.* 3. fastvrida, skruvva på. -dringen, *I. itr. s.* 1. *Auf jm* ~ tränga in på ngn, gå ngn på lifvet. 2. *Das Blut dringt gegen den Kopf an:* blodet tränger

åt hufvudet. **II.** = *andrängen*. -**drohen**, **I.** *itr. h.* hota, förestå. **II.** *tr. Jm* *etw.* ~ hota ngn med ngt. -**drohung**, *f.* hotelse. -**druck**, *m.* tryckning mot et. på ngt. -**drücken**, *tr.* trycka emot, trycka fast. -**duften**, *tr.* *Einen* ~ dofta emot en. -**dúrch**, *adv.* härigenom. -**eifer**, *tr.* ägga, uppmuntra. -**eif[e]rung**, *f.* äggelse, uppmuntran. -**eig[e]nen**, **I.** *tr. 1.* *Sich* (dat.) *etw.* ~ tillegna sig ngt. **2.** tillägna, dedicera. **3.** bringa till likhet med, afpassa. **II.** *rf.* rätta sig, *jm.*: efter ngn. -**eig[e]nung**, *f.*

aneinander, *adv.* vid, jämte, intill hvarandra, tillsammans, ihop. -**fúgung**, *f.* sammanfogning. -**grenzend**, *a.* gränsande intill hvarandra. -**hängend**, *a.* sammanhängande. -**rúcken**, *n.* närmande, sammanflyttning. -**stofs**, *m.* sammanstöt.

Anekdot[e], *-n, f.* anekdot. -**enhafft**, *a.* anekdotartad, »historisk». -**enjäger**, *a.* anekdot-samlare, nyhetsjägare. -**isch** = *anekdotenhafft*.

an[le]keln, *tr. 1.* äckla, väcka vämjelse hos, ingifva motvilja. **2.** känna vämjelse, motvilja för. -**emone**, *-n, f.* bot. anemon, sippa. -**empfehlen**, *tr.* förordra, rekommendera.

Anerbe, *-n, m.* hufvudarvinge. -**n**, *itr. s.* med dat. gå i arf hos, vara medfödd.

Anerbiet[en], *n.* -**ung**, *f.* erbjudande, anbud, tillbud.

anerkenn[en], *tr.* vidkännas, godkänna, erkänna, skänka sitt erkännande åt. *~d:* erkännande, berömande, erkännansam. *Anerkann-termafsen:* såsom erkänt är. -**ensw[er]t[h]**, *a.* värd erkännande, berömvärd. -**ni[f]s**, *n. o. f.* -**ung, f.** **1.** erkännande, vidgående. **2.** erkännande, gillande, beröm, erkänsla. -**ungs-w[er]t[h]**, -**ungsw[ür]dig**, *a.* värd erkännande.

an[er]schaffen, *st. tr.* gnm. *e.* vid skapelsen förläna. *Anerschaffen* (part. perf.): medskapad. -**fächeln**, *tr.* *Einen* ~ fläkta emot en. -**fachen**, *tr.* upptända, uppväcka, underblåsa. -**fädeln**, *tr.* påträda, t. ex. *eine Nadel*. *Bnd. ein Gespräch* ~ inleda ett samtal. -**fahen**, *forådr.* = *anfangen*.

anfahrl[ä]bar, *a. sjs.* som kan angöras, anlöpas. -**en, I.** *itr. 1. s.* anlända; *sjs.* lägga till. *Bei jm* ~ säga till, taga in hos ngn. *Angefahren kommen:* komma åkande, roende, seglande. **2. s. o. h.** köra emot, t. ex. *der Wagen ist, der Kutscher hat an einen Stein angefahren.* *Bnd. übel* ~ råka illa ut. **II. tr. 1.** köra, skaffa fram, framforsla. **2. bnd.** fara ut emot. -**schacht**, *m.* berg. schakt gnm hvilket man far ned i en grufva. -**t, f.** **1.** * ankomst. **2.** station, *sjs.* landningsplats. **3.** berg. nedfart. **Anfall, m.** **1.** anfall, angrepp. **2.** hemfall. **3.** plur. inkomster. -**en, I.** *itr. s.* **1.** falla i hög, hoppa sig. **2.** tillfalla. **II. tr.** anfalla, angripa. -**srecht**, *n. jur.* hemfallsrätt.

Anfang, *-e t, m.* början, begynnelse; ursprung,

upphof. *Von ~ an:* allt ifrån början, *zu ~ des Buches:* i bokens början, *die Anfänge einer Wissenschaft:* en vetenskaps grunder, elementar. -**en, I.** *tr. 1.* börja, begynna, öppna. *Wie jung ich's an, da's:* hur skall jag bära mig åt för att. **2.** företaga sig, taga sig till. *Was fangen wir mit dem Abend an?* hvad skola vi företaga oss i kväll? **II. itr. h.** börja, taga sin början. *Mit nichts ~* börja med två tomma händer, *klein ~* börja med litet; *er fängt mit jedem an:* han låter ej ngn gå i fred. **III. rf.** börja(s).

Anfäng[er], *- , m.* -**erin**, *-nen, f.* begynnare, nybörjare. -**lich, a.** först, ursprunglig; *adv.* = *erst*.

anfangs, *adv.* i början, till att börja med. -**buchstabe**, *m.* begynnelsebokstaf, initial. -**grund**, *m.* i sht pl. första grunder, elementar. -**punkt, m.** utgångspunkt.

an[er]färben, *tr.* färg(lägg)a. -**fassen, I.** *tr.* vidröra, taga i, fatta tag i, gripa. **II. itr. h.** slå rot. -**faulen, itr. s.** börja skämmas, blifva ankommen. -**fecht[bar]**, *a.* som kan bestridas, tvistig, stridig. -**fechten, tr. 1.** angripa, klandra. **2.** fresta, oroa. *Was ficht ihn an?* hvad kommer åt honom? -**fechtung, f.** anfäktelse, vederböda. -**fehden, -feinden, tr.** uppträda fiendligt emot, förfölja, bekriga. -**feindung, f.**

an[er]fertigen, *tr.* förfärdiga, tillverka, göra. -**fertiger, m.** tillverkare. -**fertigung, f.** förfärdigande, tillverkning. -**fesseln, tr.** fjättra, fastbinda. -**fetten, tr.** smörja. -**feuchten, tr.** fukta. -**feuchtung, f.** -**feuern, I.** *tr.* elda, uppelda. **II. itr. h.** elda, göra upp eld. -**feuerung, f.** -**finden, rf.** finnas, vara tillhands. -**flammen, I.** *tr.* upptända, uppelda. **II. rf.** fatta eld, upptändas. -**flattern, itr. s.** fladdra mot ngt. -**flechten, tr.** fläta fast. -**flehen, tr.** anropa, bedja till, åkalå. *In um etw.* ~ bönfälla ngn om ngt. -**flehung, f.** -**fletschen, tr.** *In* ~ visa tänderna mot ngn. -**flicken, I.** *tr.* lappa, sätta på. *F jm etw.* ~ lappa om ngn. **II. rf.** *F* tränga sig på, inlästla sig. -**fliegen, I.** *itr. s.* flyga emot. *Angeflogen kommen:* komma flygande. *Bnd. ein Einfall flog mir an:* jag fick plötsligen ett infall. **II. tr.** flyga emot, hastigt komma på. *Eine Rote flog ihre Wangen an:* en rodnad uppsteg plötsligt på hennes kinder. -**flielsen, itr. s.** flyta, rinna emot. *Angeflossen kommen:* komma flytande. -**flölsen, tr. 1.** *Holz irgendwo ~* flotta timmer någonstades hän. **2.** om vatten: *Land ~* aflagra jord. -**flösung, f.** -**flüchen, tr.** *Jm etw.* ~ gnm förbannelser tillskynda ngn ngt. -**flug, m.** **1.** flygt, flygande emot. **2.** anstrykning, spår. -**fo[r]dern, tr. 1.** fördrå, kräfvå, *jm etw.*: ngt af ngn. **2. Jn ~** kräfvå ngn. -**fo[r]d[e]rung, f.** fordran, kraf, -**frage, f.** för-

frågan. **-fragen**, *itr. h. förfråga sig, bei jm* (ei. tr.: *jn*) *nach* ei. *um* *etw.*: hos ngn om ngt. **-fressen**, *I. tr. 1. äta af, bita af. 2. fräta, anfräta. II. rfl. P äta sig propmätt. -fressung, f. -frieren, itr. s. frysa fast. -frieschen, tr. uppfriiska; bna. uppunntra, lifva. -frischung, f. -fugen, tr. vid-, hopfoga. -fügen, I. tr. till-, vid-, bifoga. II. rfl. foga, lämpa sig. -fügung, f. -fühlen, I. tr. känna, taga på, vidröra; bna. känna, märka, se. *Man fühlt es ihm an, dafs er glücklich ist*: man ser på honom, att han är lycklig. **II. rfl. kännas. -führung, f. -fuhr, -en, f. framkörning, framforsling. -führen, tr. 1. framköra, framforsla. 2. anföra, leda. 3. leda, handleda. 4. anföra, citera, andraga. 5. göra narr af, narra, purra. -führer, m. anförare, ledare.***

Anführung, f. 1. anförande, befäl, ledning. 2. anförande, citerande, citat. -sfehler, m. oriktigt, felaktigt citat. -szeichen, n. anförings-, citationstecken.

anfüllen, I. tr. fylla, uppfylla, fullstoppa. II. rfl. tyllas, bliuva full, öfverlasta sig. -füllung, f. -gabe, f. 1. handpenning. 2. uppgift. 3. angifvelse, anklagelse. 4. förslag, utkast instruktion. -gaffen, tr. F gapa på. -gähner, tr. 1. gäspande betrakta. 2. gapa emot.

angeb||bar, a. som kan angifvas; mat. reell. -en, I. tr. 1. gifva på hand. 2. gifva i mellangift. 3. uppgifva, angifva, anföra, citera. bna. *den Ton ~ vara tongifvande. 4. angifva, anmäla, anklaga. 5. göra utkast till, föreskrifva, fastställa. II. rfl. 1. utgifva sig. 2. *Sich zu etw. ~ anmäla, erbjuda sig till ngt. III. itr. h. Die Feder will nicht ~ pennan vil ej ta, die Taste giebt nicht an*: tangenten tar ej. **-er, m. 1. en som angifver, framställer, föreslår ngt. 2. angifvare, åklagare. -erät, j. angifvelse, skvaller. -erin, f. = Angeber. -eisch, a. 1. uppfinningsrik. 2. fallen för att anklaga andra, skvalleraktigt.***

Angebände, -, n. festgäva, gäva. -geblich, a. föregifven, uppgifven; adv. efter hvad man påstår. -geboren, a. medfödd. -gebot, n. anbud, bud i ett rätts auktion. -gedeihen, itr. *Jm etw. ~ lassen*: åta ngt komma ngn till godo, förunna ngn ngt. -gedenken, poet. = Andenken. -gehänge, n. berlock; påhäng. -gehen, I. itr. s. 1. *Angegangen kommen*: komma gående; *gegen jn ~ gå* emot ngn, angripa honom. 2. stiga uppför, gå upp. 3. börja, taga sin början. *Ein ~der Künstler*: ett konstnärssamn., en ung konstnär, *er ist ein ~der Vierziger*: han har nyss öfverskridit trettioåret *bei ~der Nacht*: vid nattens början. 4. fatta eld, råka i brand. 5. bliuva ankommen, börja skämmas. 6. om kläder och skodon: gå på. 7. gå an, duga. **II. tr. 1. *Jn ~ gå*, värda sig till ngn, *jn um***

etw. ~ bedja ngn om ngt. 2. angå, vidkomma, beträffa. *Der Streit ging eine Erzählung an*: tvisten rörde sig om en berättelse. **-gehenke, *** = *Angehänge. -gehören, itr. h. tillhöra, jm*: ngn. **-gehörig, a. 1. tillhörande, ägd af, jm: ngn. 2. *Ein ~er, eine ~e*: en anhörig, en frände. **-gehörigkeit, f. 1. tillhörighet. *Seine ~ zum preussischen Staate nachweisen*: bevisa sig vara preussisk medborgare. 2. slägtskap. **-geifern, tr. dregla, spotta på; bna. hätskt utfara mot.******

Angel, -n, f. str. -, m. 1. dörrhake, gångjärn. bna. *zwischen Thür und ~* i mellanhand, i klämma, *den Finger zwischen Thür und ~ stecken*: tränga sig in mellan barken och trädet. 2. bna. hufvudsak, som ngt rör sig omkring; midtpunkt. 3. metkrok, afv. metspö med ref. o. krok. 4. tång på en kilng.

angelangen, itr. s. anlända.

Angel||band, n. gångjärn. -blei, n. sänke på metref.

Angeld, n. handpengar.

angelegen, a. angelägen. *Sich (dat.) etw. ~ sein lassen*: vinnlägga sig, vara mån om ngt. **-heit, f. angelägenhet. *Minister der auswärtigen ~en*: utrikesminister. **-lich, a. angelägen, viktigt.****

Angel||haken, m. metkrok. -leine, f. metref. -n, sv. tr. o. itr. h. meta. bna. *jn ~ lägga ut* sina kroker för ngn, *nach etw. ~* eftersträfvva ngt.

angel||loben, tr. högtidligt lofva. *Sich (dat.) jn ~ fästa* ngn vid sig gnm ett högtidligt löfte. **-löbni|[]s, n. -lobung, f. högtidligt löfte.**

angel||offen, a. på vid gafvel. -punkt, m. hufvudpunkt. -rut[h]e, f. metspö. -schnur, f. metref. -weit = angeloffen.

angemessen, a. passande, lämplig, vederbörlig, afpassad, städad, lagom. -heit, f. tillbörlighet, lämplighet.

angenehm, a. 1. angenäm, behaglig. *Was ist dir ~* hvad behagar du? *Sie sind mir immer ~* ni är alltid välkommen. 2. hand. begärlig, eftersökt.

Anger, -, m. äng, betesmark, gräsvall. -blume, f. tusensköna.

Angell||rögheit, f. rörelse, lifaktighet. -rissen, a. F onykter, påstruken. -sehen, a. ansedd. -sehenheit, f. anseende. -sessen, a. bosatt, bofast. -sicht, -er, n. 1. 0, åsyn. *Jn von ~ kennen*: vara personligen bekant med ngn. 2. ansigte. bna. *dem Tode ins ~ sehen*: se döden i ögonen, *jm ins ~ behaupten*: säga ngn ngt midt i ansigtet. **-sichts, prep. med gen. i åsyn af, inför, gentemot. -strengthheit, f. ansträngning. -trunken, a. ankommen, drucken. -trunkenheit, f. onyktert tillstånd. -wöhnen, I. tr. vänja, *jm etw.*: ngn vid ngt. **II. rfl. vänja sig, an ei. zu etw.: vid ngt. **-wohnheit, -wohnung, f. vana.******

an||gliefsen, tr. 1. hålla på, gjnta till. 2. fukta,

vattna. **3.** slå upp. **4.** gjuta fast, fastlöda. **-girren**, *tr.* kuttra emot. **-glänzen**, *tr.* glänsa emot, skina på. **-gleichung**, *f.* utjämning, förvandling till likhet, *an etw.* (ack.): med ngt. **-gleiten**, *itr. s.* glida, *gegen etw.:* mot ngt. **-glimmen**, *itr. h.* tända sig, fatta eld. **-glotzen**, *tr. P* glo på. **-glühen**, *I. itr. s.* tändas, fatta eld. **II. tr. tända. **-glupen**, *tr. se* på ngn med hätska, lurande blickar.**

angreif|bär, *a.* tvivelaktig, tvistig. **-en**, *I. tr. I.* röra vid, taga på. **2.** gripa an, börja. **3.** taga en bit af. **4.** angripa, försvaga, uppskaka, medtaga. **5. av. itr. h.** angripa, anfalla. **II. rfl.** **1.** kännas. *Das Tuch greift sich hart an:* tyget käns hårdt. **2.** anstränga sig, uppbjuda alla krafter. **-er**, *m. 1.* angripare. **2.** köks-, grytvante. **-isch**, *a. F* **1.** som man är frestad att vidröra. **2.** tjuftaktig.

an|grenzen, *itr. h. An etw.* (ack.) ~ gränsa, stöta intill ngt. *~d:* angränsande. **-grenzung**, *f.* grannskap. **-grienen**, *tr.* grina emot.

Angriff, *m. 1.* vidrörande. *Etw. in ~ nehmen:* påbörja, gripa sig an med ngt. **2.** angrepp, anfall. **3.** sätt hur ngt käns. *Das Zeug hat einen guten ~* tyget käns bra. **-sbewegung**, *f.* offensivrörelse. **-skrieg**, *m.* anfallskrig. **-swoise**, *adv.* anfallsvis.

an|grinsen, *tr.* grina emot. **-grunzen**, *tr.* grymta emot.

Angst, *I. -e* †, *f. 1.* ängest, ängslan. *In allen Angst sein:* vara i dödlig ängest. **2.** *Schwe-re ~* fallandesot. **II. -er †, *a.* ängslig, orolig, rädd. *Mir ist ~* jag är rädd, orolig. **-beklommen**, *a.* svårt bekländ.**

ängsten = *ängstigen*.

angst|erfüllt, *a.* ängestfull. **-gefühl**, *n.* känsla af ängest.

ängstig|en, *sv. I. tr.* ängsla, försätta i ängest. **II. rfl.** ängslas, oro sig, vara orolig, *um jn:* för ngn. **-ung**, *f.* pina, marter, vända.

Angstkind, *n.* sorgebarn.

ängstlich, *a. 1.* ängslig, orolig. *Es wird mir ~* jag blir orolig. **2.** blyg, förlägen. **3.** oro- ande. **4.** ängsligt noggrann, skrupulös. **-keit**, *f. 1.* ängslighet, ängslan. **2.** blyghet, förlägenhet. **3.** öfverdrifven noggrannhet, småaktighet.

Angst|röhre, *f.* *F* svart hatt, storm. **-schweifs**, *m.* ängest-, kallsvett. **-voll**, *a.* ängestfull. **-zitternd**, *a.* darrande af ängest.

an|gucken, *tr. F* titta på. **-gürten**, *tr.* omgjorda. **-guls**, *m. 1.* påhällning. **2.** tekn. gjuthufvud, ingöte. **-haben**, *tr. 1.* hafva på sig. **2. Im etw. ~ hafva ngt att anmärka på ngn, komma åt ngn. **-hacken**, *I. tr.* börja haka på. **II. itr. h. hugga, haka sig fast. **-haften**, *itr. s.* sitta fast, klibba vid. **-häkeln**, *tr. 1.* virka till. **2.** haka fast. **-häkelung**, *f.* **-haken**, *I. tr. 1.* haka fast, haka på. **2.** med (änter)hake draga till sig. **II. rfl.** haka sig fast. **-ha-******

kung, *f.* **-halsen**, *tr.* hänga på halsen, påbörja.

Anhalt, *m. 1.* ngt hvarvid man kan hålla sig; stöd. **2.** hållpunkt, rastställe, hållstation. **-en**, *I. tr. 1.* hålla intill. **2.** stanna, hämma, taga fast, lägga beslag på. **3. In zu etw. ~** tillhålla ngn att göra ngt. **4. mas.** hålla ut, t. ex. *einen Ton*. **II. rfl. 1.** hålla sig fast. **2.** lägga band på sig, styra sig. **III. itr. h. 1.** hålla, stanna, göra en paus. **2.** vara, hålla i, fortfara, vara ihärdig. *~d:* ihållande, långvarig, oafåttlig, beständig. **3. Bei jm um etw. ~** an hålla om ngt hos ngn, begära ngt af ngn. **-er**, *m. 1.* stöd. **2.** ngt ei. ngn som hämmar. **-säm**, *a.* ihållande. **-spurkt**, *m. 1.* hållpunkt, viloställe. **2.** stödjepunkt. **-sseil**, *n.* sjs. stopptåg. **-szeichen**, *n.* tecken att stanna, stoppsignal.

anhämmern, *tr.* fasthamra.

Anhang, *m. 1.* bihang, tillägg, supplement. **2.** anhang, parti. **-en**, *itr. h. 1.* [med an] med dat. hänga på, hänga vid; ej släppa. **2.** med dat. vara anhängare till, hylla, hålla ned.

an|häng|en, *I. tr. 1.* hänga upp, på. **2.** vidhänga, vidfästa, påsätta, tillfoga. *Im eine Krankheit ~* smitta ngn med en sjukdom, *jm eins ~* spela ngn ett spratt. **II. rfl.** hänga sig på, hänga sig fast. **III. = anhangen.** **-er**, *-, m. -erin, -nen*, *f.* anhängare. **-erschaft**, *f. 1.* egenskap af anhängare. **2.** anhang. **-ig**, *a. 1.* vidhängande, sammanhängande, tillhörig. **2.** anhängig. **-lich**, *a.* tillgifven. **-lichkeit**, *f.* tillgifvenhet. **-sel**, *-, n. 1. = Anhang 1. 2. F* påhäng.

anhangsweise, *adv.* såsom bihang.

Anhängung, *f.* upphängande *m. m. s* *anhängen*.

Anhauch, *m.* påandning; *via* anstrykning. **-en**, *tr.* andas på.

an|hauen, *tr.* börja hugga, göra ihuggning i; skog. blecka. **-häufeln**, *tr.* lägga i små högar. *Mit Erde ~* öfverhölja med jord, *Kartoffeln ~* kupa potatis. **-häufm**, *I. tr.* hopa, lägga i hög. **II. rfl.** hopa sig, hopas. **-häufung**, *f. -heben*, *I. tr. 1.* uppflyta. **2.** börja, uppstamma. **II. rfl. o. itr. h.** börja. **-heften**, *I. tr.* vidhäfta, vidfästa, uppplå, anslå. *Verloren ~* träcka. **II. rfl.** hålla sig fast. **-heftung**, *f. -heilen*, *tr. o. itr. s.* läka fast. **-heimeln**, *tr.* förefalla bekant hemtreflig; påminna om hemmet. **-heimälen**, *itr. s.* hemfalla. **-heimgeben**, **-heimstellen**, *tr.* hemställa. **an|heischig**, *a.* *Sich ~* machen *zu etw. ei etw zu thun:* förpligta sig ill, lofva, erbjuda sig att göra ngt. **-heitern**, *tr.* göra glad, lifva. *Angeheitert:* glad, upprymd, påstruken. **-heizen**, *I. tr.* börja elda, uppvärma. **II. itr. h.** göra upp eld. **-helfer**, *itr. h. o. tr. Im ~* hjälpa ngn på trafven *jm etw. ~* förhjälpa ngn till ngt. *jm [die Kleider] ~* hjälpa ngn på med kläderna. **-hér**, *** **-héro**, *adv.* hit, hitills. **-hérig**, *a.* Hitills varande. **-herr-**

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starat, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälperb.

schen, *tr.* tilltala i en befällande ton. **-hetzen**, *tr.* 1. *js.* hetsa. 2. *Jn gegen jn a. jn jm* ~ hetsa, uppretta ngn mot ngn. **-hetzer**, *m.* uppviglare. **-hetzerel**, **-hetzung**, *f.* hetsande, uppiggande, uppvigling. **-heucheln**, *tr.* hyckla. **-heulen**, *I. tr.* tjuta emot. **II. itr.** (s.) *F angeheult kommen*: komma tjutande, gråtande. **-heute**, * = *heute*. **-hexen**, *tr.* trola på, t. ex. *jm eine Krankheit*. **-hieb**, *m.* första hugget. **-höhe**, *f.* mindre höjd, kulle. **-holen**, *tr.* sjo. hala an, hala in. **-hören**, *I. tr.* 1. höra på, lyssna till. 2. *Jm etw.* ~ märka ngt på nngns tal. **II. rfl.** höras, låta, klinga. *Das läßt sich* ~ det låter höra sig. **-hörung**, *f.* **-hüpfen**, *itr.* s. hoppa på. *Angehüpft kommen*: komma hoppande. **-iln**, *[-e]s, 0, n.* anilin. **animälisch**, *a.* animalisk. **-ös**, *a.* häftig, upprörd, vredgad. **-osität**, *0, f.* förbittring, vrede.

Anis, *-e, m.* anis. **-geist**, **-liqueur**, *m.* anislikör, anisett.

anjagen, *I. tr.* 1. *js.* uppjaga. 2. våldsamt pådriva. **II. itr.** s. komma jagande, i stark fart, *vanl. angejagt kommen*. **-jätzt**, * = *jetzt*. **-jochen**, *tr.* lägga ok på, oka. **-kämnen**, *tr.* kamma intill, slätkamma. **-kämpfen**, *itr. h. Gegen etw.* ~ kämpa mot ngt. **-karren**, *tr.* framköra på (skott)kärra. **-kauf**, *m.* inköp, uppköp, köp. **-kaufen**, *I. tr.* inköpa, uppköpa, köpa. **II. rfl.** köpa egendom och bosätta sig där. **-käufer**, *m.* (uppköpare. **-kaufung**, *f.* inköpande m. m. se *ankaufen*.

Anker, *-f, m. o. * n.* ankare.

ankerben, *tr.* gmn inskränningar anteckna å karfstocken. *Bnd. ich werde es dir* ~ jag skall ha dig i godt minne, gömdt är icke gölmdt.

ankerfliege, *f.* sjo. ankarfly. **-kreuz**, *n.* sjo. ankarkrona, ankarkryss. **-krücke**, *f.* sjo. ankarstock. **-loch**, *n.* sjo. klysgatt. **-los**, *a.* utan ankare. **-n, sv. I. itr. h. ankra, gå för ankar. *Bnd. auf etw.* ~ sätta sin lit till ngt. **II. tr.** förankra. **-recht**, *n.* sjo. rättighet att ankra. **-rührung**, *f.* sjo. ankarröring. **-rut[h]e**, *f.* sjo. **-schaft**, *m.* sjo. ankarlägg. **-stange**, *f.* herald. ankarlägg. **-stelle**, *f.* sjo. ankarplats. **-stich**, *m.* sjo. ankarstek. **-winde**, *f.* sjo. ankarspel. **-zoll**, *m.* sjo. ankarpengar, hamnpengar.**

anketteln, *tr.* fästa med små kedjor. **-ketten**, *tr.* fastkedja, binda med kedjor, binda. **-kettung**, *f.* **-keuchen**, *itr. s.* *vanl. angekeucht kommen*: komma flämtande. **-kirren**, *tr.* locka med lockbete. **-kitten**, *tr.* fastkitta.

ankläg[b]är, *a.* som kan åtalas. **-barkelt**, *f.* egenskapen att kunna åtalas. **-e, f. anklagelse, åtal, beskyllning. **-ebank**, *f.* de anklagades bänk. **-en, tr. anklaga, åtala, stämma, *eines Verbrechens*: för ett brott.****

Ankläger[li]n, *m. (f.)* anklagare, åklagare, kändande. **-isch**, *a.* anklagande, kändande.

anklammern, *tr. o. rfl.* haka (sig) fast. **-klang**, *m.* 1. anklang, anslag, klang. 2. ackord,

samklang. 3. likhet, reminiscens. 4. anklang, bifall. **-katschen**, *I. itr. h.* piska på, smälla på. **II. tr.** skvallra på, förtala. **-kleben**, *I. tr.* fastklistra, klistra upp. **II. itr. h. klibba vid; *Bnd. vidläda*. **-klecksen**, *tr. F* kludda ner, kludda öfver; *besudeln*. **-kleiden**, *I. tr.* påkläda. **II. rfl.** kläda på sig. *Sich anders* ~ a) kläda sig annorlunda, olik, b) kläda om sig. **-kleidung**, *f.* **-kleistern**, *tr.* påklistra. **-klemmen**, *tr.* klämma mot ngt, klämma fast. **-klettern**, **-klimmen**, *tr.* klättra uppför. **-klingeln**, *itr. h.* ringa på; *Bnd. höra sig för*. **-klingen**, *I. itr. h. o. s.* 1. börja att ljuda, att klinga. 2. äga samklang, sammanstämma. 3. hafva liknande ljud, påminna om, *an etw.* (ack.): ngt. 4. klinga, skåla. **II. tr. 1. slå an, väcka anklang hos. 2. stöta ihop så att det klingar.****

anklopfen, *I. itr. h.* klappa på, knacka på; *Bnd. höra sig för*. **II. tr.** slå fast, bulta fast. **-er, m. 1. person som klappar på. 2. portklapp. **-ring**, *m.* portklapp.**

anknallen, *tr.* klatscha till. **-knebeln**, *tr.* 1. lägga munkaffe på. 2. binda och med kaffe utvidra ett rep. **-kneipen**, *I. tr.* 1. nypa. 2. *Angekneipt sein*: vara på tre kvart. **II. itr. h.** *F* taga in på ett ställe för att dricka. **-knöpfen**, *tr.* påkuäppa. **-knüpfen**, *I. tr.* knyta, knyta fast; anknyta, vidfoga. *Ein Gespräch* ~ börja, inleda ett samtal. **II. rfl.** börjas, inledas. **III. itr. h.** 1. *An etw.* (ack.): ~ anknyta till ngt, taga ngt till utgångspunkt. 2. *Mit jm* ~ träda i förbindelse med ngn.

-knüpfung, *f.* **-knüpfungspunkt**, *m.* anknytningspunkt. **-knurren**, *tr.* morra emot. **-ködern**, *tr.* locka med agn. **-kommen**, *itr. s.* 1. anlända, framkomma, inträffa. 2. komma, närma sig. 3. råka ut. 4. räcka, nå, upphinna, komma åt, *jm*: ngn. 5. *Jm so oder so* ~ behandla ngn så eller så. 6. komma öfver, komma åt, gå åt. *Was kommt Ihnen* (ei. * *Sie*) *an?* hvad går åt er? *das wird ihm* (ei. *ihn*) ~ det kommer att kosta på honom. 7. *vanl.opers.* komma an, bero; gälla. *Darauf soll es nicht* ~ det skall ej vara i vägen, *es auf gut Glück* ~ lassen: låta slumpen afgöra, *es kommt mir darauf an, dafs*: det är för mig af vikt, att, *es kommt ihm gar nicht darauf an, Dummheiten zu begehen*: han generar sig icke det ringaste att begå dumheter. **-kömmling**, *-e, m.* nykomling, främling. **-koppeln**, *tr.* koppla fast, ihop, till, efter. **-krähen**, *tr.* gala emot. **-krallen**, *I. tr.* gripa med klorna, klösa. **II. rfl.** haka sig fast med sina klor. **-kränkeln**, *tr.* smitta, göra sjuklig. **-kratzen**, *tr.* 1. raspande rita. 2. *F Bnd. sich* (dat.) *etw.* ~ skrapa, krasa åt sig ngt. **-kreiden**, *tr.* anteckna med krita i sht fordringar. *F er steht tief angekreidet*: han har skulder uppöfver öronen. **-krieschen**, *tr.* skrika mot. **-kriechen**, *I. itr. s.*

vanl. *angekrochen* kommen: komma krypan-
de. **II. tr.** krypa upp på. **-kriegon, tr. F 1.**
få på, t. ex. *die Stiefel*. **2.** upphinna, gå fatt.
3. Jn ~, etw. zu thun: få ngn att göra ngt.
-künd[ig]en, I. tr. anmäla, tillkännagifva,
bebåda. *Den Krieg ~* förklara krig. **II. rfl.**
låta anmäla sig, bebådas, förebedas. **-künd-
[ig]er, m.** förkunnare, bebådare. **-künd[ig]-
[g]ung, f.** anmälande m. m. se *ankündigen*.
-kuntf, 0, f. ankomst, framkomst. **-kuntfs-
halle, f.** perrong. **-kuppeln, tr. 1. = ankop-
peln. 2. P jm eine Frau ~** koppla ihop ngn
med en kvinna. **-lächeln, tr.** le emot. **-la-
chen, tr.** skrottande betrakta, skratta en
midt upp i ansigtet. **-lage, f. 1.** anläggande,
anläggning. **2.** placering. **3.** utkast, plan,
disposition. **4.** anlag, fallenhet, talang. **5.**
bilaga. **-lallen, tr. Jn ~** lalla emot, lallande
tilltala ngn. **-landbar, a.** där man kan lägga
till. **-lände, -n, f.** landningsplats. **-landen, itr. s.**
landa, lägga till, landstiga. **-landung, f.**
-langen, I. itr. s. anlända, komma fram.
II. tr. opera. beträffa, vidkomma. **-laschen, tr.**
skog, stämpla, blecka. **-laschung, f.** **-lafs, -
e †, m.** anledning. **-lassen, I. tr. 1.** låta
sitta på, behålla på. **2.** släppa på, t. ex. *ja-
die Hunde ans Wild; den Teich ~* släppa
vatten i dammen, *die Mühle ~* draga på
kvarnen, sätta den i gång, *die Maschine ~*
sätta maskinen i gång. **3. Jn so und so ~**
vara, uppföra sig så eller så mot ngn, *jn
~ fara ut* emot ngn. **II. rfl.** arta sig. **-läfs-
lich, prep.** med gen. med anledning af, till
följd af. **-lätschen, itr. s. F** komma hasande,
at. *angelatsch kommen*. **-lauf, m. 1.** tillflöde,
tilllopp. **2.** anlopp, anfall. **Einen ~ nehmen:**
taga ansats. **-laufen, I. itr. s. 1.** börja springa,
sätta sig i gång, **~ lassen:** sätta i gång.
2. Angelaufen kommen: komma springande.
3. springa emot. **3ua. übel ~** råka illa ut.
4. sjo. anlöpa, lägga till. **5.** svälla, stiga,
ökas. **6.** springa uppför. **7.** anlöpa, blifva
immig. **II. tr. 1. Jn ~** springa mot ngn,
ligga öfver, falla ngn besvärlig. **2. sjo.** an-
löpa. **-laut, m.** gram. uddljud, framljud. **-lau-
ten, itr. h. gram.** uddljuda, framljuda, börja.
-läuten, I. tr. ringa till, in. **II. itr. h.** ringa,
ringa på. **-legen, I. tr. 1.** lägga intill, vid,
på. **Hand ~** lägga hand vid, *einen Rasen-
den ~* binda en rasande, *das Gewehr ~*
lägga an, *Hand an sich selbst ~* bära hand
på sig själf, *den Hemmschuh ~* bromsa,
einen Säugling ~ gifva bröstet. **2.** påtaga,
påkäläda. **Trauer ~** anläggga sorg. **3.** anlägg-
ga, förbereda, stifta. **4.** anläggga, uppföra,
bygga. **Ein Gemälde ~** göra utkast till en
tafela, **Feuer ~** anstifta mordbrand. **5.** an-
vända, placera. **6. Auf jn ~** lägga an på,
sigtat till, afse ngn. **7.** använda, sysselsätta.
II. rfl. 1. lägga, luta, stödja sig emot. **2.**
lägga sig vid, afsätta sig på. **III. itr. h. 1.**

= **I, 6. 2. sjo.** lägga till. **-leger, m. an,** grund-
läggare. **-legung, f.** anläggning m. m. se *an-
legen*. **-lehen, n.** lån at ngn. **-lehenen, I. tr.**
luta, stödja. *Die Thüre ~* dra intill dörren,
så att den står på gänt. **II. rfl.** luta, stödja sig.
-lehnung, f. **-lehen, tr. 1.** handleda, under-
visa. **2. Jm etw. ~** låra ngn ngt. **-leihe, -n, f.**
lån at ngn. *Bei jm eine ~ machen:* låna
ngt af ngn. **-leihen, tr.** låna, von ei. *bei jm:*
af ngn. **-leihen, m.** låntagare. **-leimen, tr.**
fastlimma. **-leiten, tr. 1. Jn ~** visa ngn vä-
gen; **3ua.** leda, handleda, undervisa ngn. **2.**
binda upp stingsväxter. **-leiter, m.** ledare. **-lei-
tung, f.** ledning m. m. se *anleiten*. **-lernen, tr.**
1. lära sig, tillägna sig, inlära. **2. * =**
anlehren. **-leuchten, tr.** lysa emot, öfver.
-liebeln, tr. blicka inställsamt på. **-liegen, I.**
itr. h. 1. An etw. (dat.) ~ ligga, gränsa
intill ngt. **2.** ligga efter, sitta åt. **3.** ligga
efter, vara efterhängsen. **4. Etw. liegt ei-
nem an:** ngt ligger en om hjärtat. **5. sjo.**
styra åt. *Süd ~* hafva sydlig kurs. **II. -, n.**
ärende, anhöllan, begäran. **-lispeln, tr.** lå-
spande, smeksamt tilltala. **-locken, tr.** locka
till sig; locka, förleda. **-locker(in), m. (f.)**
person som lockar; förledare. **-lockung, f.**
lockande, förledande. **-löt[h]en, tr.** fast-
löda, vidlöda. **-löt[h]ung, f.** **-lügen, tr. 1.**
Jn ~ a) ljuga för ngn, *b)* beljuga, baktala
ngn. **2. Jm etw. ~** pådikta ngn ngt. **-ma-
chen, I. tr. 1.** göra fast, fästa. **2.** tillsätta,
tillblanda, tillaga, iblanda, uppblanda, ut-
spåda. **Wein ~** kypra vin, **Kalk ~** tillreda,
älta murbruk. **3.** göra upp, antända, tända
på. **II. rfl.** tränga, truga sig på.
anmahnen, tr. anmana, uppmanna, *jn an etw.*
(ack.): ngn till ngt. **-ung, f. 1.** anmaning,
uppmaning. **2. kraf.** **-ungsschreiben, n.** kraf-
bref.
anmalen, tr. 1. måla, *etw. an die Wand:* ngt
på väggen. **2.** måla till, målande sätta till.
Anmarsch, m. anmarsch, antågande. **-ieren, itr. s.**
anmarschera, antåga, vara i antå-
gande.
anmaschen, tr. jsg. die Netze ~ genomränna
näten.
anmaffen, tr. o. rfl. 1. Sich (ack.) *einer* (gen.)
Sache ei. *sich* (dat.) *eine Sache ~* tillägna.
bemäktiga sig en sak, *sich* (dat.) *ein Urteil*
über etw. (ack.) *~* sätta sig till doms öfver
ngt, *ein angemafter Richter:* person som
tillvällat sig domaremyndighet. **2. Sich**
(dat.) *~ etw. zu thun:* understå sig, tilltro
sig att göra ngt. *~d:* anspråksfull, för-
mäten, oförskämd. **-lich, a. 1.** tillvällad,
själftagen. **2.** anspråksfull, förmäten. **-ung, f.**
1. tillvällande. **2.** förmätenhet, förmätet
anspråk ei. sätt, oförskämhet.
anmästen, tr. göda. **-mauern, tr.** mura fast.
-melden, I. tr. anmäla, tillkännagifva, låta
veta. **II. rfl.** (låta) anmäla sig. **-melder(in),**

m. (f.) anmälare. **-meldung**, *f.* anmälan. **-mengen**, *tr.* ibland. uppblanda med.

anmerk|len, *tr.* 1. *Jm etw.* ~ märka, se ngt på ngn. 2. anmärka, anteckna. *Sich* (dat.) *etw.* ~ lägga ngt på minnet. **-enswert[h]**, *a.* anmärkningsvärd. **-er**, *m.* anmärkare. **-ung**, *f.* anmärkning; anteckning. **-ungswert[h]**, *a.* anmärkningsvärd.

an|nessen, *tr.* 1. taga mått till. 2. lämpa efter. **-mischen**, *tr.* ibland. **-muntern**, *tr.* muntra upp. **-murren**, *tr.* o. *itr.* *h.* knota, knorra, *jn ei.* *gegen jn*: mot ngn.

Anmut[h], *0, f.* behag, behagligt väsen, behaglig gestalt. **-en**, *tr.* 1. *Jm etw.* ~ anmoda, föreslå ngn, begära af ngn att göra ngt. 2. *Jn* ~ falla ngn i smaken, tilltala ngn. **-ig**, *a.* behaglig, täck, behagfull. **-slos**, *a.* obehaglig. **-slosigkeit**, *f.* brist på behag. **-sreich**, **-svoll**, *a.* behagfull. **-ung**, *f.* anmodan, begäran.

an|nadeln, *tr.* faststicka med nålar. **-nageln**, *tr.* fastspika, spika på. **-nagen**, *tr.* gnaga på. **-nahan**, *itr.* *s. o.* * *rfl.* närma sig. **-nähen**, *tr.* *sy i*, på. **-nähern**, *I. tr.* närma. **II. rfl.** närma sig, nåkas. ~ *d.* närmande sig, ungefärlig. **-näherung**, *f.* **-näherungsweise**, *adv.* tillnärmelsevis.

Annahme, *-n, f.* 1. mottagande. 2. antagande, upptagande. 3. antagande, förutsättning.

Annalen, *pl.* annaler. **-nassen**, *tr.* fukta litet.

Ännchen, *-n*, *h.* lilla Anna, Annatösen.

annehm|bar, *a.* antaglig. **-barkeit**, *f.* antaglighet. **-en**, *I. tr.* 1. mottaga. *Jn zu Gnaden* ~ taga ngn till nåder. 2. antaga, påtaga, omfatta, acceptera, godkänna. *Einen Rat* ~ lysna till ett råd. *Vernunft* ~ taga reson, *einen falschen Schein* ~ gifva sig ett falskt sken, *Schutz* ~ blifva smutsig. 3. antaga, förutsätta, förmoda, tro. *Als Grundsatz* ~ taga till grundsats, *als ausgemacht* ~ taga för afgjordt, *angenommen!* topp! låt gå! *das läfst sich* ~ det är antagligt. 4. *Sich* (dat.) *etw.* ~ taga åt sig ngt. 5. *jug. der Hund nimmt die Fährte an*: hunden får slag, tar upp. **II. rfl.** taga sig an, lägga sig ut för, *js*: ngn. **-er**, *m.* akceptant. **-lich**, *a.* 1. antaglig. 2. angenäm, behaglig. **-lichkeit**, *f.* 1. antaglighet. 2. behaglighet, behag.

an|neigen, *tr.* o. *rfl.* luta, stödja (sig). **-nektieren**, *sv. tr.* annektera, tillgna sig. **-nektierung**, *f.* **-netzen**, *tr.* fukta litet. **-nén**, **-e**, *m. o. n.* annex. **-nicken**, *tr.* nicka åt. **-nieten**, *tr.* nita fast. **-nisten**, *rfl.* bygga bo. **-nóch**, *adv.* ännu. **-nónce**, *-n*, *f.* annons. **-noncieren**, *sv. tr.* annonsera. **-nullieren**, *sv. tr.* annullera, förklara ogiltig. **-ólen**, *I. tr.* olja, smörja; *F jn* ~ lura ngn. **II. rfl.** 1. smörja sig med olja. 2. F skaffa sig en florslufva. **-omál**, *a.* oregelbunden. **-omalie**, **-[e]**, *f.* anomal, oregelbundenhet. **-oným**, *a.* anonym. **-ónymus**, **-us**, **-i ei.** **-en**, *m.* anonym (person).

anordn|len, *I. tr.* 1. tillfoga, flytta intill. 2. *sv. itr.* *h.* anordna, ordna, arrangera, inrätta. 3. anordna, bestämma, fastställa.

II. rfl. ordna sig, intaga sin plats. **-er(in)**, *m.* (f.) anordnare, ledare, arrangör. **-ung**, *f.* anordning, arrangement, anstalt.

an|packen, *tr.* gripa, hugga tag i. **-passen**, *I. itr.* *h.* med dat. passa för, öfverenstämma med. **II. tr. 1. profva. 2. afpassa, lämpa, rätta. *etw. einer* (dat.) *Sache*: ngt efter en sak. **III. rfl.** rätta sig efter, lämpa sig för. **-passung**, *f.* **-patschen**, *F I. tr.* slå, taga i hand. **II. itr. *s. sv.* *angepatscht* *kommen*: komma traskande. **-peitschen**, *tr.* piska på. **-pfählen**, *tr.* fästa, binda upp vid pålar. **-pfeifen**, *I. itr.* *h.* 1. om vinden: tjuta, hvina, *t. ex. an die Fenster*: mot förstrenden. 2. *Angepfeifen* *kommen*: komma hvisslande, komma sättande. **II. tr. hvissla åt.******

an|pflanz|len, *I. tr.* plantera, anlägga, odla, bebygga. **II. rfl.** slå sig ned. **-er**, *m.* planterare, anläggare; nybyggare. **-ung**, *f.* plantering, anläggning; nybygge.

an|pflöcken, *tr.* plugga fast. **-pflügen**, *itr.* *h.* börja plöja. **-pflöpen**, *tr.* 1. ympa. 2. fullproppa. **-pichen**, *tr.* 1. fastbecka. 2. öfverdraga med beck. **-picken**, *tr.* hacka på. **-pinseln**, *tr.* pänsia på. *Rot* ~ rödmåla. **-plapern**, *tr.* *Jn* ~ pladdrande vända sig till ngn. **-plärren**, *I. tr.* vända sig med sladder till. **II. itr.** (s.) *Angepärrt* *kommen*: komma sladdrande. **-plätschern**, *itr.* *h.* plaska, *an etw.* (ack.): mot ngt. **-pochen**, *itr.* *h.* knacka på. **-poltern**, *itr.* 1. *h.* dundra på. 2. *s. sv.* *angepollert* *kommen*: komma med mycket buller. **-posaunen**, *tr.* utbasuna, puffa för. **-prall**, *m.* (häftig) stöt, törn, sammanstötning. **-prallen**, *itr.* *s.* törna, studsa, *an etw.* (ack.): mot ngt. **-preisen**, *tr.* prisa, loforda, berömma, rosa. **-preisung**, *f.* lofprisande; reklam. **-prellen** = *anprallen*. **-pressen**, *tr.* prussa emot. **-proh[er]**, *tr.* profva, försöka, *t. ex. Kleider*. **-pumpen**, *tr.* *F jn* ~ låna, viggaf af ngn. **-püsten**, *tr.* blåsa på. **-putz**, *m.* prydnad, grannlåt, bjäfs. **-putzen**, *I. tr.* pynta, utpynta. **II. rfl.** pynta sig. **-quaimen**, *tr.* uppfylla med rök. **-quetschen**, *tr.* prussa, krossa, *an etw.* (ack.): mot ngt. **-quicken**, *tr.* amalgamera, uppblanda *ei.* öfverdraga med kvicksilfver. **-ranken**, *I. tr.* fästa med rañkor *ei.* klängen. **II. rfl.** klänga sig fast. **-ranzen**, *tr.* P fara ut emot, snäsa. **-rasseln**, *itr.* *s. sv.* *angerasselt* *kommen*: komma rasslande. **-rat[h]**, *tr.* tillråda. **-rat[h]ung**, *f.* **-rauchen**, *tr.* 1. nedröka. 2. börja röka, påtända, röka in. **-räuchern**, *tr.* 1. nedröka. 2. röka ngt litet. 3. *F bli. jn mit etw.* ~ narra ngn med ngt. **-räucherung**, *f.* **-rauschen**, *I. itr.* *s.* komma brusande. **II. rfl.** F taga sig ett litet rus. **-rechnen**, *tr.* tillräkna, uppföra på räkning; upp-

skatta, värdera, beräkna, anse. **-rechnung, f.** **-recht, n.** rättighet, rätt, *auf etw.* (ack.): till ngt. **-rede, f.** 1. tal, hälsningstal. 2. tilltal, sätt att tilltala, tilltalsord. **-reden, tr.** 1. tilltala, kalla, betitla. 2. *In um etw.* ~ bedja ngn om ngt. 3. *Im etw.* ~ narra på ngn ngt. **-regen, tr.** 1. lifva, väcka, väcka intresse hos ei. för, kalla till lif, sätta i gång, sporra. *Dieses Werk regt an:* detta arbete ger en att tänka på, *etw. zuerst* ~ taga första steget till ngt, ~d: väckande, lifvande, intressant. 2. vidröra, omnämna. **-reger, m.** person som väcker intresse för ngt, sätter ngt i gång. **-regung, f.** 1. väckelse, uppslag, påstöt, äggelse. *In ~ bringen:* gifva uppslag till. 2. vidrörande, omnämmande. **-reihen, tr.** rifva, *an etw.* (ack.): mot ngt. *Ein Zündholz* ~ tända eld på en tändsticka, *Farben* ~ rifva färger, *Brot an eine Speise* ~ rifva bröd till en maträtt. **-reihen, I. tr.** foga till, upprada, bifoga, tillägga, träda upp. **II. rfl.** ansluta sig, *an etw.* (ack.): till ngt. **-reissen, I. tr.** börja rifva af ei. sönder, sönderslita. **II. rfl.** f skaffa sig en florshufva. **-reiten, I. itr. s. 1.** vanl. *angeritten kommen:* komma ridande. 2. rida, *an etw.* (ack.): mot ngt. 3. rida fram. **II. tr. 1.** *Ein Pferd* ~ börja rida in en häst. 2. *In* ~ rida emot ngn.

Anreiz, m. äggelse, retelse. **-en, tr.** ägga, retta. **-er(in), m.** (f.) person som äggar, retar till ngt. **-ung, f.** = *Anreiz*.

anrennen, I. itr. s. 1. *av. angerannt kommen:* komma sättande. 2. *An etw.* (ack.) ~ springa, törna mot ngt. 3. börja springa. **II. tr. 1.** springande stöta emot. 2. *In* ~ springa, törna mot ngn.

anrichten, tr. 1. anrätta, tillaga. 2. ställa till, styra till. *Da haben Sie was Schönes angerichtet:* där har ni just styrt till det bra. **-er(in), m.** (f.) person som anrättar; anstiftare. **-ung, f.** anrättning.

anlriechen, tr. 1. *Etw.* ~ lukta på ngt. 2. *Im etw.* ~ märka ngt på ngns lukt, *v. ex. jm* ~, *dafs er geraucht hat.* **-ringeln, tr.** fästa med ringar. **-ringen, itr. h.** kämpa, brottas mot ngt. **-ritt, m. 1.** närmande till häst, milit. kavalleriangrepp. 2. första ridten. **-ritzen, tr.** rispa ngt lites; repa, rita. **-rollen, I. tr.** rulla fram, mot. **II. itr. s. av. angerollt kommen: komma rullande, rulla fram. **-rosten, itr. s. 1.** blifva rostig, rosta. 2. rosta fast. **-ruch-[t]ig, a.** ma beryktad. **-ruch[t]igkeit, f.** dåligt rykte. **-rücken, I. tr.** rycka, flytta intill. **II. itr. 1. s.** rycka fram, nalkas. 2. *h.* *Die Uhr hat angerückt:* klockan har knäppt, slår straxt. **-rückung, f.** **-rudern, itr. h. 1.** lägga till med roddbåt. 2. *Gegen den Strom* ~ ro uppför strömmen. 3. ro emot.**

Anruf, m. 1. anrop, tillrop, *vs.* påringning. 2. anropande, åkallande. **-en, tr. 1.** ropa an,

vs. präja. 2. anropa, åkalla. *Ein höheres Gericht* ~ vädja till högre domstol. **-er(in), m.** (f.) bedjande, bönfallande. **-ung, f.** anropande, åkallan.

anlrühmen, tr. rosa. **-rühmung, f.** **-rühren, tr. 1.** röra, vidröra. *F nicht rühr an:* kommer aldrig på frågan. 2. *kok. röra,* vispa till ei. **-rührung, f.** **-rutschen, itr. s.** *F* komma hasande, åkande. **-s,** smudraga. *an an das.* **-säen, tr.** så, utsä, besä. **-sage, -n, f.** annmälan. **-sagen, tr.** annmäla, förkunna, uppgifva, tillsäga, tala om. **-sagen, tr.** börja säga, säga uti. **-sager, m.** annälare, förkunnare. **-sagung, f.** annmälan, förkunnande. **-sammeln, I. tr.** samla, hopa. **II. rfl.** samlas, hopa sig. **-sammlung, f.** samling, hop. **-sässig, a.** bosatt, bofast. **-sässigkeit, f.** bofasthet, hemvist. **-satz, m. 1.** ngt vidfästadt. 2. mus. fotstycke ei. munstycke på vissa blåsinstrument. 3. mat. uppsättande, uppsättning, *v. ex. eines Exempels.* 4. aflagring, botten-sats. 5. ansats, anlag, benägenhet. 6. ansats (blåsinstrumentets förande till apparat). 7. ansats, anlopp. **-säuern, tr.** syra, lägga jäst i. **-saugen, I. tr. 1.** börja suga på. *Utän obj.:* *das Kind will nicht* ~ barnet vill ej taga bröstet. 2. suga till sig. **II. rfl.** suga sig fast. **-säung, f.** säning, insäning. **-säuseln, tr.** sakta susa emot. **-sauen, I. tr.** susa, hvina emot. **II. itr. s. av. angesaut kommen: komma susande, hvinande. **-schaben, tr.** ngt litet afskafva. **-schaffen, tr. 1. st.** vid skapelsen förläna, medskapa. 2. *sv.* anskaffa, skaffa. **-schaffung, f.** **-schäften, tr.** sätta skaft på, skäfta. **-schälen, tr.** börja skala. **-scharren, tr.** börja krafsa på ei. uti.**

Anschau, f. åskådande, betraktande. **-en, tr.** åskåda, betrakta, se på. **-er(in), m.** (f.) åskådare, betraktare. **-feln, tr.** skofla på. **-lich, a.** åskådlig. **-lichkeit, f.** åskådlighet. **-ung, f.** åskådande, åskådning, föreställning.

Anschein, m. sken af ngt, utseende. *Es hat ganz den ~, als ob:* det ser alldeles ut, som om, *sich den ~ geben zu ei.* *als ob:* gifva sig sken af att. **-en, tr.** skina på. ~d: skenbar.

anlschellen, itr. h. ringa på. **-schere, f.** varp, ränning. **-scheren, tr. 1.** börja klippa, klippa i. 2. varpa, ränna. **-scherung, f.** **-schichten, tr.** upplägga hvarfvís. **-schicken, rfl.** *Sich ~ zu etw. ei. etw. zu thun:* göra sig i ordning till ngt, ärna göra ngt. **-schickung, f.** tillrustning, förberedelse. **-schieben, tr.** skjuta emot ei. intill. **-schiebsel, n.** vidfogadt stycke, tillsats. **-schielen, tr.** skela, snegla på. **-schielen, tr.** med. spjåla. **-schiefsen, I. itr. 1. s. av. angeschossen kommen: komma med fart. 2. *s. In ei. zu Krystallen* ~ anskjuta, afsätta kristaller. 3. *h.* börja skjuta, skjuta först. **II. tr. 1.** profskjuta. 2. med skott hälsa. 3. jag. anskjuta, sära. *F* *mit angeschossen:* a) kär, träffad af Amors pil, b)**

ngt rusig, c) tokig, fjollig. 4. skjuta ihop, intill. -schiffen, I. tr. frakta till sjöss, skeppa. II. itr. s. komma seglande, lägga till. -schiffung, f. -schilden, tr. okulera. -schimmeln, itr. s. börja mögla. -schimmern, tr. skimra emot, öfver. -schirren, tr. påsela. -schirring, f.

Anschlag, m. 1. slag, slående emot et. på ngt. 2. mus. anslag. *Das Klavier hat einen leichten* ~ pianot är lättspelt. 3. det hvaremot ngt slår: slaglist, kant. 4. anslag, plakat, affisch. 5. anslag, kolf på gevär. 6. anslag, stämpling, komplot, attentat. 7. beräkning, värdering, taxering. *In ~ bringen*: taga med i beräkningen. 8. anslag af statsmedel o. dyl. 9. tek. kurra gömma. -en, I. tr. 1. slå fast, slå upp, spika. 2. *sp.* anslå, göra fast. 3. slå på, slå an. 4. *Feuer* ~ slå ngt. 5. hastigt lägga an, *die Büchse*: med bössan. 6. slå af en bit at. 7. sticka upp, t. ex. *ein Weinfass*. 8. anslå, värdera, uppskatta. *Etw. zu barem Gelde* ~ beräkna penningvärdet af ngt. II. itr. h. 1. slå första slaget. 2. *An etw.* (ack.) ~ slå emot et. på ngt. 3. slå an, ljuda, börja slå. *Der Hund schlägt an*: hunden ger skall, börjar skälla. 4. om växter: slå rot. 5. *Das Essen schlägt [bei] jm an*: ngn lägger på hullet.

Anschläger, m. hammare i piano.

Anschlagssäule, f. annonspelare. -zettel, m. plakat, affisch.

anschläg|lig, * -isch, a. uppfinningsrik, påhittig.

an|schlamm|en, I. tr. uppslamma. II. rfl. uppslammass, fyllas med slam. -schleichen, itr. s. o. rfl. smyga sig in på, fram. *Angeschlichen kommen*: komma smygande. -schleifen, tr. 1. st. (börja) slipa. *Schneide an einem Messer* ~ slipa ägg på en knif. 2. sv. släpa fram. -schlendern, itr. s. vanl. *angeschlendert kommen*: komma drifvande, dragande benen efter sig. -schleppen, tr. framsläpa, släpa med sig. -schleudern, tr. slunga emot. -schliessen, I. tr. 1. fastläsa, lägga i bojer. 2. bifoga. II. rfl. 1. ansluta, sluta sig, *jm et. an jn*: till ngn. 2. sluta till, stå i förbindelse. III. itr. h. sluta intill, sitta väl. -schlingen, I. tr. fastknytta, fastsörja. II. rfl. *Sich an jn* ~ sluta sig intill, slingra sig om ngn. -schlitzen, tr. börja klyfva, göra en rispa, ett sprund ut i. -schlufs, m. 1. anslutning, tillslutning. 2. bifogande, inneslutning. -schlufsbahn, f. bibana. -schmekken, tr. smaka på. *Diesem Essen schmeckt man den Pfeffer an*: man känner på smaken, att denna rätt är pepprad. -schmeicheln, I. tr. 1. *Jn* ~ smekande tilltala ngn. 2. *Jm etw.* ~ gnm smekningar förmå ngn att taga ngt. II. rfl. ställa sig in, [bei] *jm*: hos ngn. -schmeiseln, tr. F kasta, *jm etw.*: ngt på ngn. -schmelzen, tr. o. itr. s. smälta fast vid. -schmieden, tr. fastsmida.

anschmie|gen, I. tr. noga afpassa, lämpa efter. II. rfl. sluta sig tätt intill, smyga sig efter. -erlich, -säm, a. smidig, *mit* inställsam. an|schmier|en, I. tr. 1. smörja på, smutsa, besudla, *jm etw.*: ngn med ngt. 2. *F jn* ~ lura ngn, *jm etw.* ~ lura, pracka på ngn ngt. II. rfl. F innästla sig. -schminken, tr. sminka. -schnallen, tr. spänna på. -schnarchen, tr. snarka, vända sig snarkande o. med snarkande, skroflig röst till. -scharren, tr. tilltala med skorrande näston. -schnauben, I. tr. häftigt fara ut emot. II. itr. (s.) *angeschnaubt kommen*: komma frustande, flåsande. -schnauzen, tr. F snåsa, huta åt. -schneiden, tr. skära af en bit af. -schnellen, I. tr. gam ngt elastiskt medel kasta, slunga, *an etw.*: mot ngt. II. itr. s. slungas, studsas mot. -schnitt, m. 1. afskuret stycke. 2. ställe, där ngt är afskuret. -schnitzeln, tr. 1. inskära. 2. aftälja. -schnüffeln, tr. F nosa på. -schnüren, tr. snöra på, snöra fast. -schöve, -n, -schövis, -, f. ansjovis. -schrammen, I. tr. lätt rispa, repa. II. itr. s. F *angeschrammt kommen*: komma masande. -schrauben, tr. skrufva fast, på. -schrecken, tr. 1. sht jag. skrämna framifrån, så att den skrämde häjdar sig, häjda. -schreiben, tr. 1. *Eine Feder* ~ börja använda en penna. 2. anteckna, skriva upp, bokföra. 3. *Gut angeschrieben sein et. stehen*: vara väl anskrifven. -schreien, tr. 1. *Jn* ~ skrika, ropa åt ngn. 2. *Etw.* ~ utskrika ngt. -schreiten, itr. s. sv. *angeschritten kommen*: komma marscherande.

Anschrot, -e, n. -e, -n, f. list, kant, stad på tyg. -en, tr. 1. framvälta. 2. förse tyg med stad. an|schuh|en, tr. försöka. -schuld[ig]en, tr. 1. *Jm etw.* ~ lägga ngn ngt till last. 2. *In eines Verbrechens* ~ anklaga ngn för ett brott. -schuldigung, f. anklagelse. -schüren, tr. röra om elden, bild. underblåsa. -schürer, m. person som rör om elden, som underblåser. -schulfs, m. 1. hälsningsskott. 2. profskjutning. 3. första skottet. 4. anskjutande, af-sättande af kristaller. 5. hastigt tillopp. 6. jag. ställe på viltbrädet, där skottet tog. -schutt, m. 1. upplandning. 2. fyllningsjord. -schütten, tr. 1. ösa i hög, hopa. 2. *Mit Erde* ~ fylla med jord. -schüttung, f. -schützen, tr. 1. släppa på, t. ex. *das Wasser*. 2. *Ein Wehr* ~ bygga en dam. -schütung, f. fördämning. -schwängern, tr. 1. i sht bild. befrukta. 2. mätta, impregnera. -schwängerung, f. -schwanken, itr. s. sv. *angeschwankt kommen*: komma vicklande. -schwänzeln, I. itr. s. komma viftande med svansen. II. rfl. ställa sig in.

anschwär|len, itr. h. börja bulna. -men, itr. h. 1. börja svärma. 2. komma i svärm. -zen, tr. svärta, *mit* nedsvärta, förtala. -zer(in), m. (f.) baktalare, bakdantare. -zung, f. nedsvärtande, förtal.

an|schwätzen, *tr. Jm etw. ~ narra på ngn ngt. -schwefeln*, *tr. svafla med. -schwefeln*, *tr. varpa, ränna. -schweissen*, *tr. svetsa fast. -schweifung*, *f. -schwellen*, *I. st. itr. s. 1. svälla, uppsvälla, vidgas, växa, stiga. Der Ton schwillt an*: tonens styrka ökas. 2. svullna, uppsvullna. *II. sv. tr. låta svälla, öka, uppblåsa, göra stinn. -schwellung*, *f. -schwemmen*, *tr. uppslamma, spola upp, aflagra, af-sätta. -schwemmung*, *f. -schwimmen*, *itr. s. vanl. angeschwommen kommen*: komma simmande. *-schwindeln*, *tr. lura. Jm etw. ~ lura på ngn ngt. -segeln*, *I. itr. s. 1. str. angese-gelt kommen*: komma seglande. 2. *Gegen etw. ~ segla*, törna på ngt. *II. tr. 1. Ein Schiff ~ segla* på, törna mot ett fartyg. 2. *Einen Hafen ~ söka hamn.*

ansehen, *I. tr. 1. betrakta, se på, blicka på. Jn gierig ~ sluka ngn med ögonen, mha. etw. mit dem Rücken ~ müssen*: vara tvungen att afstå ifrån, öfvergifva ngt. 2. *Einen Gegenstand auf etw. [hin] ~ betrakta, pröfva, granska ett föremål, om det lämpar sig för ngt visst ändamål. 3. Etw. mit ~ lugnt åse ngt, låta ngt ske. 4. Jn für einen andern ~ anse*, taga ngn för en annan. 5. *se*, uppfatta. *Alles im günstigsten Lichte ~ se* allting i ljuset. 6. *beakta*, taga hänsyn till, bry sig om. *Ich sehe es auf 100 Mark nicht an*: jag fäster mig ej vid en 100 mark. 7. *Jm etw. ~ se*, märka ngt på ngn. *II. rfl. se ut, förefalla. III. itr. h. gifva akt. F sieh mal an!* *ei. seh' mal einer an!* ser man bara på! *IV. 0, n. 1. betraktande, påseende. Das ~ hat man umsonst*: det kostar intet att titta, *vom ~ wird man nicht satt*: man blir ej mätt af att se på, *jn von ~ kennen*: känna ngn till utseendet. 2. utseende, min, yttre. *Sich ein ~ geben*: spela herre, göra sig vigtig. 3. hänsyn, anseende *um. Ohne ~ der Person*: utan anseende till personen. 4. anseende, aktning, inflytande. *In ~ stehen*: hafva anseende, vara aktad.

ansenlich, *a. 1. som ser bra ut, ståtlig. 2. ansenlig, betydande, stor. 3. ansedd, aktning-bjudande. -keit*, *f. ansenlighet, ståt- lighet, storhet, vigt.*

An|sehung, *f. blott i förbindelsen: in ~ med gen. med hänsyn till, i anseende till. -sengen*, *I. tr. bränna litet, sveda. II. itr. s. svedas. -setzen*, *I. tr. 1. sätta på, fast, vidfästa. Die Feder ~ sätta pennan på papperet, den Becher ~ föra bägaren till läpparne, Blätter ~ få blad, löfvas, Sprößlinge ~ skjuta skott, Fleisch ~ fetna, lägga på hullet. 2. anställa. 3. tillaga, tillblanda. 4. fastsätta, bestämma. 5. anteckna, beräkna, angifva. 6. sätta upp, t. ex. ein Exempel. 7. sätta till, uppbjuda. *II. rfl. 1. sätta sig fast, häfta vid, slå ned. 2. Blüten setzen sich an*: blommor komma fram, slå ut, *Krystalle**

setzen sich an: kristaller bilda sig, kristal- lisering inträder. *III. itr. h. 1. utveckla blad, frukter o. dy. Die Bäume setzen an*: träden skjuta skott, *die Kartoffeln setzen an*: potatisen knyter sig. 2. taga ansats, göra ansats, *auf etw. (ack.)*: till ngt. *-setzung*, *f.*

Ansicht, *f. 1. påseende. Aus eigner ~ kennen*: själf hafva sett. 2. syn, åsyn, anblick, vy. 3. åsigt, mening, tanke. *-ig, a. Jn ei. js ~ werden*: blifva varse, få syn på ngn.

Ans|deléi, *-en, f. nybygge, koloni. -deln*, *I. tr. bosätta, låta bosätta sig. II. rfl. bo-sätta sig, slå upp sina bopålar, slå sig ned. -delung*, *f. nybygge. -den, tr. koka med, för-välla. -dler, -, m. nybyggare. -geln*, *tr. fä-sta med sigill.*

an|singen, *I. tr. hälsa med sång. II. itr. h. angifva tonen. -sinnen*, *tr. Jm etw. ~ an-moda ngn om ngt, begära ngt af ngn. -sin-nung*, *f. -sitzen*, *itr. s. 1. hafva bosatt sig, vara bofast. 2. sitta fast, på. -spalten*, *I. tr. börja klyfva. II. itr. s. str. angespaltet sein*: börja klyfva sig.

Anspann, *m. anspann, förspann, spann. -en, tr. 1. spänna. 2. spänna för. -er o. Anspän-ner*, *m. bonde som är skyldig till kördags-verken. -ung*, *f. spännande, förspännande. an|spielen*, *tr. spotta på. -spicken*, *tr. späcka, fylla.*

Anspiel, *n. kort. förhand. -en, itr. h. o. tr. 1. börja spela. 2. pröfva, försöka ett instrument. 3. kort. hafva förhand, spela ut. 4. lekande vidröra. An das Ufer ~ lekande skvalpa mot stranden. 5. *Auf etw. (ack.) ~ anspe-la på ngt. -ung, f. anspelning.**

an|spielsen, *tr. sätta på spett, genomborra. -spielsung*, *f. -spinnen*, *I. tr. skarfva träden, när man spinner. Bild. eine Unterhaltung ~ börja ett samtal, Ränke ~ smida ränker. II. rfl. 1. spinna sig fast. 2. mha. uppstå, börja. -spitzen*, *tr. tillspetsa, göra spetsig, hvassa, formera. F angespitzt sein*: vara litet på röken. -spornen, *tr. sporra, ägga, uppmun-tra. -spornung*, *f. -spräche*, *f. tal um, tilltal. -sprechen*, *I. tr. 1. tilltala, vända sig till; sja. präja. 2. Jn um etw. ~ bedja ngn om ngt. 3. Jn auf einen Diebstahl ~ stämma, anklaga ngn för stöld. 4. Etw. für ei. als etw. anderes ~ förklara, taga ngt för ngt annat. 5. Etw. ~ göra anspråk på ngt. 6. tilltala, förefalla behaglig. *~d*: tilltalande, behaglig. *II. itr. h. Bei jm ~ säga till, ta-ga in hos ngn. -spreizen*, *I. tr. stötta, stöd-ja. II. rfl. taga spjörn. -sprengen*, *I. tr. 1. stänka, bestänka, fukta. 2. göra spräcklig. 3. börja spränga. II. itr. s. str. angesprengt kommen*: komma i sträck, *auf jn ~ spränga*, storma emot ngn. *-sprengung*, *f. -springen*, *I. itr. a) s. 1. str. angesprungen kommen*: komma hoppande, sättande. 2. *An etw. ~ hoppa upp mot ngt. 3. börja springa sönder.**

b) h. 4. hoppa först. II. tr. hoppa upp på, rusa emot; jag. komma inom skotthåll för. -spritzten, I. tr. spruta, stänka på, bestänka. II. itr. s. stänka. -spritzung, f.

Anspruch, m. 1. anspråk. *Grofse Ansprüche machen*: hafva stora anspråk, vara anspråksfull. 2. *In über ei. wegen etw. in ~ nehmen*: stämma, anklaga ngn för ngt. -sfrei, -slos, a. anspråkslös. -slosigkeit, f. anspråkslöshet.

an||sprudeln, tr. o. itr. s. spruta upp emot el. på. -sprühen, tr. o. itr. s. spraka, arv. spruta på, spruta eld mot. -sprung, m. ansats, anlopp. -spucken, tr. spotta på. -spülen, tr. 1. skölja, spola; arv. itr. h.: *an das Ufer ~ skölja stranden*. 2. kasta, vraka upp. -spülung, f. -stacheln, tr. med pik pådrifva, sporra, ägga. -stählen, tr. tekn. ståla, hårda. -stalt, -en, f. 1. anstalt, förberedelse, åtgärd, mått och steg. 2. anstalt, inrättning, institut. -stammen, tr. lemna i arf. *Angestammt*: fädernärfd, ärfdig. -stampfen, I. itr. s. vanl. *angestampft kommen*: komma stampande. II. tr. faststampa; stampa på. -stand, m. 1. anständighet, skick, sätt, höflighet. 2. tvivel, draga, betänklighet. ~ *nehmen*: draga i betänkande, tveka. 3. anstånd, uppskof. 4. med plur. -e †, resterande skuld. 5. jag. håll.

Auf den ~ gehen: gå och ställa sig i håll. **anständig, a.** 1. tillständig, passande, lämplig. 2. anständig, sedig, passande, ärlig, sedesam. 3. dugtig, riklig, ej ringa. -keit, f. anständighet; god sed, anständig handling.

Anstands||brief, m. bref om uppskof. -dame, f. sällskapsdam, duenna, förkläde. -gefühl, n. känsla för det passande. -voll, a. höflig, höfvisk. -widrig, a. oanständig, opassande.

an||stängeln, tr. binda upp, t. ex. *Bohnen*. -stapeln, I. tr. uppstapla. II. itr. s. F arv. *angestapelt kommen*: komma spetande. -starren, tr. stirra på. -stätt, prep. med gen. i stället för. -stauben, -stäuben, itr. s. 1. damma på, afsätta sig på ngt i form af dam. 2. blifva dammig. -stauen, tr. dämna upp.

anstaun||en, tr. med förvåning betrakta. -enswärt[h], -enswürdig, a. förvånansvärd. -er, -, m. förvånad betraktare, beundrare.

An||stauung, f. uppdämning. -stechen, tr. 1. sticka fast, påsätta. 2. sticka nä på. 3. sticka upp, t. ex. *ein Fafs Wein*; börja skära at, taga till. 4. *Mit etw. angestochen kommen*: komma stickandes med ngt. 5. sporra, ägga. 6. locka, förefalla lockande. 7. *Angestochen sein*: vara litet på dimman. -stekken, I. tr. 1. sticka fast, fastsätta, fästa. 2. sätta på sig. 3. tända på, sätta eld på. 4. smitta. ~d: smittosam. 5. = *anstechen* 3. -stecker, m. person som fäster m. m. se föreg. -steckung, f. smitta. -stehen, itr. h. o. s. 1. stå intill. ~d: nätkommande, om tiden. 2. jag. stå i håll. 3. vara antecknad i skuldkontot.

Es steht ein Termin auf den 20^{ten} d. M. an: en termin är fastställd till den 20^d d:s. 4. kläda, passa, anstå. 5. behaga, falla i smaken. 6. dröja. *Etw. ~ lassen*: uppskjuta ngt. 7. tveka, draga i betänkande. -steifen, I. tr. 1. stärka. 2. tekn. stötta. II. rfl. 1. styfna. 2. *Sich gegen etw. ~ motsätta* sig ngt. -steigen, itr. s. 1. stiga uppför. 2. *F angestiegen kommen*: komma klifvande, *mit etw. angestiegen kommen*: bringa ngt på tapeten. 3. uppstiga, stiga, höja sig. 4. stiga, växa, ökas.

an||stellen, I. tr. 1. anställa, tillsätta; tinga, lega. 2. tillställa, föranstalta, anordna, göra. *Es ~ bära sig åt*. II. rfl. ställa sig, bära sig åt, låtsa. -er, m. 1. en som anställer ngn. 2. föranstaltare, arrangör. -ig, a. lämplig, skicklig, läraaktig. -igkeit, f. skicklighet, läraaktighet. -ung, f. anställning, plats. -ungsberchtigt, a. kompetent. -ungspatent, n. förordnande.

an||stemmen, I. tr. trycka emot, intill. II. rfl. spjärna, taga spjärn. -sterben, itr. s. gnm dödsfall el. arf. tillfalla, gå i arf. -steuern, I. tr. sjo. *ans Land ~ styra* mot land. II. itr. s. arv. *angesteuert kommen*: komma i båt, på sjön. -stich, m. 1. maskstyng. 2. uppstickande, t. ex. *eines Fasses*. -sticheln, tr. o. itr. h. börja sticka; bli. reta. -stiefeln, F. I. tr. ikläda skor. II. rfl. taga skor på sig. III. itr. s. vanl. *angestiefelt kommen*: komma stöflande, traskande. -stieren, tr. starrbliga, gapa på.

an||stifften, tr. 1. faststifta, med stift fästa. 2. anstifta, förorsaka, vålla. 3. föleda. 4. *Falsche Zeugen ~ lega* falska vittnen. -er(in), m. (f.) anstiftare, upphofsman. -ung, f. faststiftande m. m. se *anstiften*.

an||stimmen, tr. 1. stämma. 2. intonera, angifva tonen till. 3. uppstämma. *Einen andern Ton ~ tala* ur en annan ton. -stimmung, f. -stinken, tr. F stinka mot; bli. misshaga, väcka leda hos. -stöhnen, tr. stönande tilltala. -stolpern, itr. s. *An etw. (ack.) ~ snafva*, snubbla mot ngt, *angestolpert kommen*: komma snubblade, med klumpiga steg. -stopfen, tr. fullstoppa.

Anstofs, m. 1. stöt emot, bli. påstötning. 2. angrepp, anfall; anfäktelse. 3. hinder, anstöt, förargelse. *Ohne ~ lesen*: läsa obehindradt, *ein Stein des ~es*: en förargelseskippa. -en, I. tr. 1. stöta, stöta emot, till, ihop. *Die Gläser ~ skåla, auf js Wohl ~ dricka* ngns skål. 2. skjuta intill, sammanfoga, sy ihop, skarfva. 3. tillstöta, träffa, drabba. II. itr. a) h. 1. stöta emot; snafva. 2. *Bei jm ~ väcka* anstöt hos ngn. 3. hacka, etamma. 4. bryta, begå ett brott mot ngt. 5. stöta, gränsa intill. ~d: angränsande. b) s. 6. angripas, börja skämmas. -orregger, m. förargelseväckande person.

anstölsig, *a.* anstötlig, stötande. **-kelt**, *f.* anstötlighet, otillbörlighet.

an||stottern, *tr.* stammande tilltala **-strahlen**, *tr.* stråla emot, öfver, strålände möta. **-stranden**, *itr. s.* stranda. **-strängen**, *tr.* spänna för. **-streben**, *I. itr. h.* 1. sträfva uppför, uppåt. 2. *Gegen etw.* ~ motsätta sig ngt. **II. tr.** eftersträfva. **-streichen**, *tr. I.* på-, öfverstryka, stryka, måla. *ma. ein Ding mit einem Firnisse ei. einem Dinge einen Firnis* ~ kasta ett falskt skimmer öfver en sak. 2. anteckna, anmärka. *Das will ich dir* ~ det skall jag ha dig i godt minne för. 3. *Etw. ei. (itr. h.) an etw. (ack.)* ~ stryka emot, snudda vid ngt. **-streicher**, *m.* grofmålare, plankstrykare. **-streicherel**, *f.* sudd, fusk. **-streifen**, *itr. h.* *An etw. (ack.)* ~ stryka emot, snudda vid ngt. **-strengen**, *tr. I.* spänna. 2. *av. rfl.* anstränga (sig). *Angestrengt*: ansträngd o. ansträngande, ihärdig. 3. *jur. eine Kluge gegen ju* ~ anhängiggöra en process mot ngn. **-strengung**, *f.* ansträngning, möda. **-streuen**, *tr.* strö på. **-strich**, *m. I.* a) strykning, påstrykning, b) det påstrukna. *Erster* ~ grundning. 2. anstrykning, bismak. 3. *mas.* stråktag. **-stricken**, *tr. I.* sticka vid. 2. med streck, rep fastbinda. **-striegeln**, *tr.* rykta. **-strömen**, *I. itr. s.* strömma till. **II. tr.** spola upp, aflagra. **-strömung**, *f.* **-stücke**[l]n, *tr.* skarva vid. **-stückung**, *f.* **-sturm**, *m.* framstormande, stormning. **-stürmen**, *itr. s.* storma fram. **-sturz**, *m.* framstörtande, rusande, anfall. **-stürzen**, *I. itr. s.* *av. angestürzt kommen*: störta, rusa fram emot. **II. tr.** hvalfva, vråka öfver, på. **-stutzen**, *tr. I.* studsa vid åsynen af. 2. (af)klippa, afskära, putsa. **-stützen**, *tr. o. rfl.* luta, stödjä (sig) mot ngt.

ansuch||en, *itr. h.* *Bei jm (ei. * tr. ju) um etw.* ~ anhålla hos, bedja ngn om ngt. **-er(in)**, *m. (f.)* ansökande, sökande; *jur.* kärande. **-ung**, *f.* ansökan, ansökning.

an||summen, *I. tr.* surra emot. **II. itr. s. *av. angesummt kommen*: komma surrande. **III. rfl.** hoppa sig, ökas, växa. **-süßen**, *tr.* söta, lägga sött i. **-tanzen**, *I. itr. I. h.* börja dansen, dansa ut. 2. *s. An ju* ~ dansa mot, på ngn, *angentanzt kommen*: komma dansande. **II. tr.** *Sich (dat.) die Schwindsucht* ~ dansa sig till lungdot. **-tappen**, *I. itr. h. o. s. I.* *av etw. (ack.)* ~ famlande stöta mot ngt. 2. *av. angetappt kommen*: komma famlande, stapplande, trefva sig fram. **II. tr.** *F* fatta tag i, gripa. **-tasten**, *tr. I.* vidröra, taga, känna på. 2. antasta, angripa. **-tastung**, *f.* **-taumeln**, *itr. s. I.* tumla, ragla mot ngt. 2. *av. angetaumelt kommen*: komma raglande. **-tecedenzen**, *pl.* antecedentia, föregående. **-t[h]eeren**, *tr.* tjära; *f. jm etw.* ~ narra på ngn ngt. **-t[h]eerrung**, *f.***

Ant[h]eil, *m. I.* andel, del, delaktighet, *an*

etw.: i ngt. 2. deltagande, medkänsla, intresse. *An etw. (dat.)* ~ *nehmen*: hysa intresse, deltagande för ngt. **-los**, *a.* ointresserad. **-[s]voll**, *a.* intresserad.

anthun, *tr. I.* påtaga, påkläda, kläda. *Angethan* *av.* beskaffad, egnad. 2. tillfoga, visa, bevisa. *Einem Weibe Gewalt* ~ våldföra en kvinna, *sich (dat.) ein Leids* ~ bära hand på sig själf, *sich (dat.) Zwang* ~ lägga band på sig, *thun Sie mir das nicht an!* gör mig ej den sorgen! 3. *Es jm* ~ förgöra, tjusa ngn. 4. *sjö.* angöra.

anti||chambrieren, *sv. itr. h.* vänta i väntrum, fjäska. **-cipation**, **-en**, *f.* anticiperande, anticipering. **-cipieren**, *sv. tr.* anticipera.

an||ticken, *tr.* lätt slå till. **-tiefen**, *itr. h. sjö.* lodande närma sig stranden. **-tik**, *a.* antik. **-tike**, **-n**, *f. I.* 0, antiken, forntiden. 2. antikvitet.

Ant||löpe, **-n**, *f.* antilop. **-pathie**, **-[e]n**, *f.* antipati, motvilja. **-pöde**, **-n**, *m.* antipod.

antippen, *tr. F* lätt vidröra.

Antiqu||är, **-e**, *m. I.* fornfriskare. 2. antikvarie, antikvarisk bokhandlare. **-ariat**, **-e**, *n.* antikvariat, antikvarisk bokhandel. **-arisch**, *a.* antikvarisk. **-ieren**, *sv. I. itr. s.* blifva föräldrad. **II. tr.** antikvera, förklara för föräldrad. **-ität**, **-en**, *f.* antikvitet.

An||titz, **-e**, *n.* anlete. **-tohen**, *I. itr. s.* *av. angetobt kommen*: komma väsnande, som en rasande. **II. tr.** rasa mot. **-tönen**, *I. itr. h. o. s.* ljuda, gifva en ton ifrån sig. **II. tr. I.** slå an. 2. ljuda emot. **-tosen**, *itr. s.* komma brusande. **-traben**, *itr. s. I.* sätta sig i traf. 2. *av. angetrabt kommen*: komma i traf, trafvande.

Antrag, **-e** †, *m. I.* förslag, proposition, motion. *Einen* ~ *stellen*: föreslå, motionera, väcka en motion. 2. anbud, erbjudande. **-en**, *I. tr. I.* bära fram. 2. påsätta. *Putz an eine Wand* ~ rappa, putsa en vägg. 3. erbjuda. **II. rfl.** erbjuda sig, sina tjänster. **III. itr. h.** *Auf etw. (ack.)* ~ föreslå, väcka motion om, yrka ngt. **-steller**, *m.* förslagsställare, motionär.

an||trauen, *tr.* viga via. *Sich (dat.) ein Mädchen* ~ *lassen*: gifta sig med en flicka. **-träufen**, *tr.* (låta) droppa på. **-trauung**, *f.* vigsel. **-trefen**, *tr.* anträffa, påträffa. **-treiben**, *I. tr. I.* slå fast, slå i. 2. drifva, låta flyta mot ngt. 3. pådrifva; ägga, uppmuntra. **II. itr. I. *s.* komma flytande, seglande. 2. *h.* drifva, skjuta skott. **-treiber**, *m.* pådrifvare. **-treibung**, *f.* fastslående *m. m. so antreiben*. **-treten**, *I. itr. s. I.* träda fram. 2. *F bei jm* ~ säga till, taga in hos ngn. 3. ställa upp sig. 4. börja gå, *mit dem linken Fusse* ~ börja med vänstra foten. **II. tr. I.** fasttrampa. 2. träda fram till, öfvervåldiga, öfverraska. 3. anträda, tillträda. **-tretung**, *f.* = *Antritt*. **-trieb**, *m.* äggelse, uppmuntran, benägenhet, drift,**

vilja. -trinken, I. tr. 1. *Sich* (dat.) *einen, einen Haarbeutel, einen Rausch, einen Spitz* ~ skaffa sig en florshufva. 2. börja dricka af, läppja på. 3. *Angetrunken sein*: vara påstruken. II. *rfl.* taga en tår på tand. III. *itr. h.* dricka först. -tritt, m. 1. uppställning. 2. tillträde, inträde. 3. början, första framträdande. 4. afsats; pall; tröskel. -trittsbesuch, m. första besök. -trocknen, *itr. s.* 1. börja torka. 2. torka fast via. -tuschen, tr. färglägga; måla med tusch.

Antwort, -en, f. svar. Ordspr. *wie die Frage, so die* ~ som man ropar i skogen, får man svar, *um eine ~ verlegen sein*: blifva svaret skyldig, *Rede und ~ über etw. stehen ei. geben*: stå till svars för ngt. -en, sv. tr. o. *itr. h.* svara. -lich, adv. händ. såsom svar.

anver|süchen, tr. profva. -trauen, tr. o. *rfl.* anförtro (sig). -trauung, f. -wandt, a. slägt, befrudad. *Ein ~er, eine ~e ei. ~in*: en en slägtting, en anförvandt. -wandschaft, f. slägtskap, skyldskap.

Anwachs, m. tillväxt, tillökning. -en, *itr. s.* 1. slå, taga rot. 2. växa fast via. 3. tillväxa, växa, ökas, svälla. 4. växa upp. -ung, f.

anwackeln, *itr. s.* *atr.* angewackelt kommen: komma vacklande, rultande.

Anwalt, -e [t], m. sakförare, advokat; ombudsman, syndikus. -lich, a. hörande till advokatyrket. -schaft, f. 1. sakförarskap, egenkap af advokat, af ombudsman; syndikat, 2. advokatkår. -schaftlich, a. rörande advokatståndet, advokatkåren, syndikatet.

an|walzen, I. tr. välta, med vält tillköra. II. *itr. h.* 1. öppna valsen. 2. *atr.* angewalzt kommen: komma valsande, med valssteg. -wälzen, tr. vältra fram, emot. -wandeln, *itr. s.* 1. *atr.* angewandelt kommen: komma vandrande. 2. *atr. tr. o. opera.* komma öfver, på, bemäktiga sig. *Von einer Ohnmacht angewandelt*: afsvimmad. -wandern, *itr. s.* *atr.* angewandert kommen: komma vandrande, på sin vandring. -wandlung, f. anfall, infall. *Eine riehische* ~ ett anfall af djuriskhet, en djurisk lusta. -wanken, *itr. s.* *atr.* angewankt kommen: komma stapplande, med tröga, osäkra steg. -wärmen, tr. värma ngt litet. -wärter, m. expektant, aspirant. -wärts, adv. uppåt, uppför. -wartschaft, f. expektans, förväntningsrätt. -warttschaftlich, a. expektans-. -wäsche, f. sköljning, vaskning. -waschen, tr. skölja, spola. -wässern, tr. fukta. -wätscheln, *itr. s.* F komma med vaggande gång. -weben, tr. väfva till. -weldeln, tr. 1. vifta med svansen åt. 2. fläkta med solfäder åt. -wehen, I. tr. 1. blåsa, fläkta på. *Ein. etw. weht einen heimlich an*: ngt påminner en om hemmet. 2. *Der Luftzug wehte das glimmende Feuer zu heller Flamme an*: en vindfläkt kom glöden att blossa upp till klar eld. 3. blåsa ihop. 4. blåsa på

en ngt, t. ex. *cure Luft hat mir das Laster angeweht*. II. *itr. s.* 1. *atr.* angeweht kommen: komma med vinden, komma fläkande. 2. *Im* ~ blåsa, flyga på en. -weichen, tr. uppmjuka ngt litet. -weinen, tr. gråtande vända sig till. -weisen, tr. 1. anvisa, visa, undervisa, handleda. 2. hänvisa. 3. anvisa, anslå, gifva anvisning på. -weiser, m. en som visar m. m. se föreg. -weisen, tr. hvitmena. -weisung, f. 1. anvisning, ledning, undervisning, handledning. 2. föreskrift, order. -weisungsschein, -weisungszettel, m. anvisning. -welken, *itr. s.* börja vissna.

anwend|bar, a. användbar; tillämplig. -barkeit, f. användbarhet; tillämplighet. -en, tr. 1. använda, begagna, göra bruk af. 2. tillämpa. *Sich ~ lassen*: vara tillämplig. -ung, f. 1. användning. *Zur ei. in ~ bringen*: använda, begagna. 2. tillämpning. ~ finden: vara tillämplig.

anwer|ben, I. *itr. h.* *Um etw. ~ anhalla* om, eftersträfvä ngt. II. tr. väfva. -bung, f. -fen, I. tr. kasta, slunga mot ngt, *mit Mörtel* ~ rappa. II. *itr. h.* kasta först.

Anwesen, -, n. 1. närvaro. 2. vistelse; vistelseort. 3. egendom, tomt. -d, a. närvarande. -heit, f. närvaro.

an|wettern, I. *itr. s.* *Auf jn ~ slå* ned på ngn som en blix. II. tr. fara ut mot. -wetzen, tr. bryna, slipa. -widern, tr. förefalla obehaglig, fränstötande. -wiehern, tr. gnägga åt, emot. -wimmern, I. tr. gråtande, kvidande vända sig till. II. *itr. s.* *Angewimmert kommen*: komma gråtande, kvidande. -winken, tr. vinka åt. -winseln, I. tr. jämrande, gnällande vända sig till, mottaga. II. *itr.* *Angewinselt kommen*: komma gnällande. -wirken, *itr. h.* *Gegen etw. ~ motarbeta* ngt. -wittern, tr. 1. lukta, nosa på. 2. *Mich wittert etw. an*: jag känner lukten af ngt.

anwohn|en, *itr. h.* bo invid, bredvid. -er(In), m. (f.) person, som bor bredvid ngt, granne. -erschaft, f. de som bo bredvid ngt, grannar, grannskap.

An|wuchs, m. 1. tillväxt, ökning. 2. skog. telningar, ungsök; *mit* det uppväxande slägtet. 3. utväxt. -wünschen, tr. *Im etw. ~* önska ngn ngt. -wünschung, f. -wurf, m. 1. första slaget ei. kastet. 2. kastning, kast mot ngt. 3. ~ von Kalk, von Mörtel: kalkslagning, rapping. 4. tillbyggnad. -wurzel, *itr. s.* o. *rfl.* slå rot, rotfästa sig, växa fast. -zahl, f. antal. -zahlen, tr. lemna första afbetalningen på. -zählen, I. tr. räknande uppträda. II. *itr. h.* börja räkna. -zahlung, f. afbetalning. -zapfen, tr. 1. börja tappa, t. ex. *ein Faß*. 2. tappa saften af; F *blid. jn ~ a)* låna, vigg a) ngn, b) utbräga ngn, c) ansätta ngn med stökord. -zaubern, tr. 1. förtrolla, förhäxa, bedåra, fasttrolla. 2. *Im etw. ~*

~ = föregående uppslagsord. * äkta ens. 0 saknar plur. † har omjörd. F familjärt. P lagre språk. * mindre brukligt.

trolla på ngn ngt. -zäumen, *tr.* 1. binda vid betslat. 2. betsla. -zechen, *rf.* berusa sig.

Anzeich|len, *n.* tecken, märke, prägel, förbud. -nen, *tr.* anteckna, uppteckna. -ner, *m.* antecknare.

Anzeige, -*n*, *f.* 1. anmälan, underrättelse, meddelande. 2. tillkännagivande, annons, kungörelse. 3. = *Anzeichen*. -*n*, *I. tr.* 1. tillkännagifva, angifva, anmäla, underrätta om. 2. häntya på, låta ana, bebåda, utvisa. *Angezeigt* *av.* rådlig, lämplig. *II. rf.* anmäla, visa, uppenbara sig; hafva varsel. -*r(in)*, *m.* (*f.*) 1. person som tillkännager ngt, annonsör, angifvare. 2. namn på vissa tidningar, ngt annonsblad.

anzett|eln, *tr.* 1. varpa, ränna. 2. bnd. anstifta, tillställa, spinna ihop, smida. -*ler(in)*, *m.* (*f.*) 1. person som varpar. 2. bnd. anstiftare, ränksmidare. -*lung*, *f.* varpning *m. m. se anzetteln.*

anziehl|bar, *a.* 1. som kan dragas af magneten. 2. om kläder: som kan påtagas. -*en*, *I. tr.* 1. taga på, sätta på, ikläda, kläda på. *Gut, schlecht angezogen sein*: vara väl, illa klädd. 2. draga på, gum dragning sätta i gång. 3. draga åt, spänna, draga åt sig, skurfva åt. 4. draga intill, igen. 5. draga ei taga åt sig, draga till sig, uppsupa. *Den Atem ~ hämta andan. ~d* *av.* tilldragande, lockande, fängslande, intressant. 6. *Sich (dat.) etw. ~ taga åt sig ngt.* 7. draga upp, lägga på, upplära. 8. anföra, citera. *II. rf.* kläda på sig. *III. itr.* a) *h.* 1. *Die Pferde ziehen an*: hästarna sätta sig i gång. 2. vara tilldragande. 3. hafva första draget, börja. 4. *Der Nagel zog an*: spiken drog, *die Prügel ziehen an*: rappen taga hårdt. 5. *band. die Preise ziehen an*: prisen stiga. 6. *Der Thee zieht an*: téet drar. 7. *Die Kälte ei. das Wetter ei. es zieht an*: det fryser på. b) *s.* 8. *av. angezogen kommen*: närma sig, rycka fram, an, komma fram. 9. flytta ngnstädes hän, flytta in. 10. tillträda en tjänst. -*er*, *m.* rem ei. snöre att draga på skor ei. handskar med, skohorn. -*ung*, *f.* 1. påtagande *m. m. se anziehen*. 2. dragningskraft. -*ungspunkt*, *m.* medelpunkt.

anzis|schen, *I. tr.* hälsa åt ei. mot, tilltala med hävsande röst. *II. itr.* *s. vanl. angezischt kommen*: närma hävsande. -*zotteln*, *itr. s. F* *av. angezottelt kommen*: komma med klumpiga steg, luffande. -*zuckern*, *tr.* sockra på. -*zug*, *m.* 1. drägt, klädsel. *In vollem ~e*: i stor toalet. 2. garnityr. 3. antågande, framryckande. 4. tillträde, inträde i en tjänst. 5. första draget.

anzüglich, *a.* 1. * tilldragande. 2. anspelande, förnärmande, personlig, tve tydlig. -*keit*, *f.* 1. * tilldragande sätt, retande behag. 2. förnärmande, förolämpande sätt; förnärmelse, förolämpning; tve tydighet.

Anzugs|kosten, *pl.* kostnader för klädseln. -*predigt*, *f.* inträdespredikan. -*tag*, *m.* flytt dag.

anzünd|len, *tr.* tända på, antända; sätta i brand. -*er*, *m.* bras-, ljus-, lykttändare. -*ung*, *f.* antändande.

anzwack|en, *tr.* klämma, nypa. -*zwängen*, *tr.* påtränga, påtvinga. -*zwecken*, *tr.* med stift fästa. -*zweifeln*, *tr.* tvifla på. -*zwingen*, *tr.* påtvinga.

a/O. förkortn. = an der Oder: vid Oder.

Äolsharfe, *f.* eolsharpa.

Äönen, *pl.* eoner, tidsåldrar.

Aplanäge, -*n*, *f.* apanage, underhåll. -*ärt*, *a.* egen, egendomlig, särskild. -*athie*, *0*, *f.* apati, liknöjdhet. -*ätisch*, *a.* apatisk, liknöjd.

Apfel, -*t*, *m.* äpple. -*bracher*, *m.* äppelhäf. -*frau*, *f.* fruktmånglerska. -*grau*, *a.* apelgrä. -*icht*, *ig*, *a.* 1. äpplelik. 2. apelkastad. -*schimmel*, *m.* apelkastad häst. -*sine*, -*n*, *f.* apelsin.

Apologie, -*[e]**m*, *f.* apologi, försvarsskrift).

Apostat, -*en*, *m.* apostat, affälling.

Apóst|el, -*m*, *m.* apostel. -*elgeschichte*, *f.* apostlagärningar. -*elschaft*, *f.* -*elt[h]um*, -*olat*, -*e*, *n.* apostlämbete. -*ölsch*, *a.* apostolisk.

Apothéke, -*n*, *f.* apotek. -*r*, -*m*, *m.* apotekare. -*rgehülfe*, *m.* provisor. -*rgewicht*, *n.* medicinalvigt. -*rn*, *sv. itr. h. F* 1. taga, äta medicin. 2. utföva apotekaryrket.

Aplotheóse, -*n*, *f.* apoteos, förgudande. -*parát*, -*e*, *m.* apparat. -*partement*, -*s*, *n.* 1. rum, salong. 2. hemlighus, klosett.

Appél, -*e*, *m.* 1. mu. appell, samling. 2. jur. vad, vädjande. -*ánt*, -*en*, *m.* vädjande (person). -*ation*, -*en*, *f.* appellation, vädjande. -*ieren*, *sv. itr. h.* vädja, appellera.

Appéndix, -*ix[es]*, -*ixe* ei. -*ices*, *m.* bihang, tillägg.

Appetit, -*[e]**s*, *0*, *m.* aptit, matlust. -*lich*, *a.* aptitlig. -*los*, *a.* utan matlust, saknande aptit. -*losigkeit*, *f.* brist på aptit.

applaudieren, *sv. itr. h.* applådera. -*áus*, -*e*, *m.* applåd.

applortieren, *sv. tr.* apportera. -*pretieren*, *sv. tr.* tekn. bereda, tillaga, appretera. -*prohiben*, *sv. tr.* approbera, godkänna. -*próche*, -*n*, *f.* mu. approche, löpgraf. -*rikóse*, -*n*, *f.* aprikos.

Apríl (kort l), -*e*, *m.* april. *In in den ~ schicken*: narra ngn april. -*blume*, *f.* hvitsippa. -*glück*, *n.* obeständig lycka. -*schicken*, *n.* aprilnarri.

apropós, *itj.* apropå.

aptieren, *sv. tr.* afpassa, aptera, ändra uu.

Aqu|ädúkt, -*e*, *m.* vattenledning. -*aréil*, -*e*, *n.* akvarell, vattenfärgsmåling.

Äqu|átor, -*s*, *0*, *m.* ekvator. -*inoktiál*, *a.* belägen under dagjämninglinien, dagjämning. -*inóktium*, -*um[s]*, -*en*, *n.* dagjämning. -*ivók*, *a.* ekvok, tve tydlig.

Ar, -e men som måttenh. -, m. o. n. ar.
 Ära, -ren, f. ära, tidskede.
 Ar|aber, -, m. arab. -äberin, -nen, f. arabisk kvinna. -abéske, -n, f. arabesk. -äbisch, a. arabisk.
 Arbeit, -en, f. 1. arbete. *Auf die ~ gehen*: gå till sitt arbete, *auf ~ gehen*: gå på dagsverke, *in ~ sein* et. *stehen*: a) om personer: hafva arbete, arbeta, b) om saker: vara under arbete, c) om maskiner: vara i gång, *etw. in ~ nehmen*: börja på med ngt, *bnä. seine ~ haben*: hafva svårigheter, *der Wein ist in ~ vinet är i jäsnig.* 2. skot. lexa, *schriftliche ~* skrifning. -en, sv. I. *itr. h.* 1. arbeta, *an etw. (dat.)*: på ngt. *Im in die Hand ~* gifva ngn en handräkning, underlätta arbetet för ngn, *bei welchem Schneider lassen Sie ~?* hvad för en skräddare har ni? 2. jäsa. II. *tr.* 1. bearbeta, arbeta, utarbota. 2. anstränga. III. *rf.* 1. arbeta sig, t. ex. *durch den Schnee.* 2. opera. *es arbeitet sich schlecht*: det går illa att arbota. -er, -, m. arbetare. -erbildungs-Verein, m. arbetareinstitut. -erbund = Arbeiterverein. -erin, -nen, f. arbeterska. -erschafft, f. arbetsmanskap, arbetarekår. -erverein, m. arbetareförening. -geber, m. arbetsgivare. -nehmer, m. arbetstagar. -säm, a. arbetsam. -samkeit, f. arbetsamhet.
 Arbeits|aufseher, m. uppsyningsman. -beutel, m. arbetsväska, sypåse. -büch, n. handverksbok. -fähig, a. arbetsduglig. -frau, f. arbeterska, hjälphustru. -gerüst, n. byggnadsställning. -kasten, m. arbetsask, sy-skrin. -kittel, m. arbetsblus. -knecht, m. dräng, arbetskarl. -kraft, f. arbetskraft, pl. arbetsstyrka. -kreis, m. verkningkrets. -los, a. utan arbete. -saal, m. verkstad. -scheu, I. a. rädd för arbete, lat. II. f. lättja. -stunde, f. 1. arbetstimme. 2. lexläsning. -tisch, m. 1. skrifbord. 2. verkbord. -unfähig, a. ur stånd att arbota, oduglig till arbete. -zeug, n. a) arbetsdrägt, b) redskap, verktyg.
 Archais|mus, -us, -en, m. föråldrad talesätt, arkaism. -tisch, a. föråldrad, arkaistisk.
 Archäo|lög, -en, m. arkeolog, fornforskare. -logie, -[e]n, f. arkeologi, forn-kunskap.
 Arche, -n, f. 1. låda, kista. 2. Noas ark. 3. präms. 4. kvarnränna, afloppränna.
 Archi|diákonus, -, -könen, m. förste komminister i större stadsförsamlingar. -pel, -, m. arkipelag, öhaf. -tékt, -en, m. arkitekt, byggmästare. -tektúr, -en, f. arkitektur, byggnads-konst.
 Archiv, -e, n. arkiv. -ár, -e, m. arkivarie.
 Areál, -e, n. areal, yta.
 Arena, -nen, f. arena, skådebana.
 arg, I. -er †, a. 1. dålig, ond. 2. stor, svår. *Ein ~er Fehler*: ett svårt, groft fel. 3. obehaglig, förgärlig, förtretlig. *Was zu ~*

ist, ist zu ~ allting har en gräns. 4. illa, farlig, i hög grad. *Er wird es nicht so ~ machen, wie er sagt*: han är inte så farlig, som han låter, *es wird nicht so ~ sein*: det blir nog inte så farligt håller, ~ *nach et. hinter etw. her sein*: vara galen i ngt. 5. lättfärdig, lättsinig. II. -en, 0, n. miss-tanke, svek, ondt. -denkend, a. illatänkande, illasinnad.
 Ärger, -s, 0, m. förgärelse, förtret, harm, förtrytelse. -lich, a. 1. retlig. 2. förgärd, ond. 3. retsam, förgärlig. 4. anstötlig, förgärelseväckande. -lichkeit, f. 1. retlighet, harm, förtrytelse. 2. vedervärdighet, förgärlighet. 3. anstötlighet. -n, sv. I. *tr.* 1. förgära, reta. *Im die Schwindsucht an den Hals ~* reta gallfeber på ngn. 2. väcka anstöt, förgärelse hos. II. *rf.* 1. förgäras, bli förgärd. 2. taga anstöt, *an etw. (dat.)*: af ngt. -ni[]s, -se, n. 1. anstöt, förgärelse, skandal. 2. förtret, harm.
 Arg|list, f. arglist, illistighet. -listig, a. illstigt. -los, a. menlös, öppenhjärtig, oskuld-sfull, intet ondt anande. -losigkeit, f. oskuld, öppenhjärtigt sätt.
 Argument, -e, n. argument, bevis, stöd. -ieren, sv. *itr. h.* argumentera, anföra skäl. arg|willig, a. illvillig. -willigkeit, f. illvilja. -wohn, -[e]s, 0, m. misstanke, misstroende. -wöhnen, sv. *tr. o. itr. h.* misstänka, hysa misstankar (till). -wöhnisch, a. misstänk-sam, misstrogen.
 Arie, -n, f. aria.
 Aristokrat, -en, m. aristokrat. -ie, -[e]n, f. aristokrati. -isch, a. aristokratisk.
 Ark|låde, -n, f. arkad. -tisch, a. arktisk.
 Arm, I. -e, m. arm. †, arm. *Ein ~ voll*: en famn, *bnä. die ~e frei haben*: hafva fria händer. II. -er †, a. 1. fattig. 2. stackars, arm. -brust, -e [†], f. armborst. -dick, a. armstjock. -ée, -[e]n, f. armé, här.
 Ärmel, -, m. ärm. -los, a. utan ärmar.
 Armen|anstalt, f. fattighus. -pfeleger, m. fattig-föreståndare. -steuer, f. fattigskatt. -sün-dergesicht, n. förtviflad utseende. -sün-derglocke, f. klocka som ringer, när en lif-dömd föres till döden. -sün-dermiene, f. förtviflad min. -suppenanstalt, f. soppkok-ningsanstalt för de fattige. -verpfelegung, -verwaltung, f. fattigvård, fattigförsörjning.
 Arm|hut, m. chapeau-bas. -ieren, sv. *tr.* arma-mera, beväpna, bevåra. -ierung, f. -lg, a. i sms. -armad. -korb, m. korg med grepe. -lehne, f. armstöd, sidokarm.
 ärmlich, a. förttig, skral, jämmerlig, ömklig. -keit, f. förtfighet, elände, ömklighet.
 Ärm|ling, -e, m. ärmhålk, underärm.
 arm|lös, a. utan armar. -polster, n. armdyna. -selig, a. fattig, eländig, usel. -seligkeit, f. 1. fattigdom, elände, uselhet. 2. lumpen sak, lappli.

Arm|sessel, -stuhl, *m.* arm-, länstol.
Armut[h], *0, f.* armod, fattigdom, *an etw.*: på ngt. *Mein bißchen* ~ mina små smulor, det lilla jag har. -**sschein**, *m.* -szeugni[*I*]s, *n.* fattigdomsbevis, intyg om medellöshet.
arm|verschränkt, *a.* med korslagda armar.
 -**voll**, -, -, *m.* famn. -**weise**, *adv.* famnvis.

Ärnte *se Ernte.*

Arrak, -*e* *ei. -s, m.* arrak.

arrangieren, *sv. tr.* arrangera, ordna.

Arrést, -*e, m.* 1. beslag, kvarstad. 2. arrest.

-**ánt**, -*en, m.* 1. arrestant, fånge. 2. jur. person som erhållit laga kvarstad.

arretieren, *sv. tr.* arrestera, häkta.

Arsenal, -*e, n.* arsenal, tyghus.

Arsénik, -[*s*], *0, n. o. m.* arsenik. -**álisch**, *a.* arsenikhaltig.

Ärt, -*en, f.* a) 1. sätt, *vis. Nach ~ von*: i likhet med, *der ~, da/ß*: så beskaffad, *att. ~ und Weise*: sätt och vis. 2. skick, manér, godt sätt. *Das ist aufser aller ~* det är otillbörligt, *er arbeitet, da/ß es [nur so] eine ~ hat*: han arbetar, så att det är lust och glädje åt det. 3. art, slag, sort. *In js ~ schlagen*: träda någon i spären, *aus der ~ schlagen*: vanslägtas. 4. art, släkte; varietet. b) 1. jordens bruk, plöjning. 2. brukad jord. 3. gårde. -**en, sv. itr. s. 1.** *vand. rfl.* arta sig. *Er ist so geartet*: det är hans sätt. 2. arta sig väl, frodas, trivas.

Artérie, -*n, f.* pulsåder.

ärtig, *a.* 1. i sms. -artad, -lik. 2. artig, höilig, belevnad. 3. värtadt, snäll. 4. täck, nätt, treflig, behaglig. 5. dugtig, ej liten. -**keit**, *f.* 1. artighet, höflighet. 2. snällt sätt, skick, sedlighet. 3. täckhet, behaglighet.

Artikel (kort *i*), -, *m.* 1. artikel, paragraf, afdelning. 2. artikel, vara. 3. gram. artikel. -**ulation**, -*en, f.* artikulering. -**ulieren**, *sv. tr.* artikulera, uttala.

Artiller|lie, -[*e*]*n, f.* artilleri. -**íst**, -*en, m.* artillerist.

Artischöcke (*ärv. -*), -*n, f.* ärtskocka.

Artist, -*en, m.* konstnär, artist. -**isch**, *a.* konstnärlig, artistisk.

Arz[*e*]n*el*, -*en, f.* läkemedel, medikament, medicin. -**büch**, *n.* läkebok. -**en, sv. I.** *itr. h.* medicinera. **II.** *tr.* ordinera medicin åt. -**gewicht**, *n.* medicinalvigt. -**glas**, *n.* medikamentsflaska, medicinglas. -**kunde**, -**kunst**, *f.* läkekonst, medicin. -**lich**, *a.* medicinal. -**mittel**, *n.* läkemedel, medikament. -**verschreibung**, -**vorschrift**, *f.* recept. -**wa**[*a*]re, *f.* apoteksvara. -**zettel**, *m.* etikett på medikament.

Ärzt (*ärv. med kort vok.*), -*e* †, *m.* läkare.

ärztlich (*ärv. med kort ä*), *a.* läkare-, *t. ex. ~es Zeugnis*: läkareattest. ~ *behandelt werden*: vara under läkarevård.

As, -*se, n.* 1. **ASS** (apoteksvigt). 2. **ÄSS** på kort *o.* tårningar.

Asbést, -*e, m.* asbest. **Ascé** *se Aské*.

Asch, -*e* †, *m.* stenkruka, stenburk. -**e, -n, f.** aska. -**enblei**, *n.* vismut. -**enbrödel**, -, *m. o. n.* askunge, askpilt; osnygg, smutsig person. -**enfalt**, *m.* 1. askregn. 2. askläda. -**enpuddel**, -**enputtel** = *Aschenbrödel*. -**ensalz**, *n.* pottaska. -**ermittwoch**, *m.* askonsdag (onsdagen efter fastlagsöndagen).

äscher|n, *sv. tr.* 1. förvandla till aska. 2. bereda aska af. 3. beströ med aska. -**ung, f.**

asch|fahl, -**farben**, -**farbig**, *a.* askgrå. -**ig, a.** bestående, betäckt af aska, ask-
äsen = *aasen*.

Asiát, -*en, m.* asiat. -**in, -nen, f.** asiatisk kvinna. -**isch, a.** asiatisk.

Askölse, -*n, f.* askes, botgöring. -**t, -en, m.** asket, botgörare. -**tisch, a.** asketisk.

Aspe *se Espe.*

Asphált, -*e, m.* asfalt. -**ieren, sv. tr.** belägga med asfalt.

Aspiránt, -*en, m.* aspirant, sökande.

Afs *se Äs.*

Assekuráns, -*en, f.* försäkring.

Assel, -*n, f.* gråsugga.

äsen, **äsen** = *aasen*.

Asslössor, -*s, -ören, m.* assessor. -**iette, -n, f.** assiett. -**imilieren, sv. tr.** assimilera, utjämna, *etw. an etw.*: ngt med ngt. -**istént**, -*en, m.* assistent, amanuens. -**istieren, sv. itr. h.** biträda, hjälpa. -**ociieren, tr. o. rfl.** associera, förena (sig). -**otieren, sv. tr. o. rfl.** förse (sig) med ett rikhaltigt, sorteradt lager. *Assortiert sein*: vara sorterad.

Ast, -*e* †, *m.* 1. gren. 2. pucker. *Bna sich* (dat.) *einen ~ lachen*: skratta sig fördärfvad. 3. kvist i virke. -**en, ästen, sv. itr. h. o. rfl.** grena sig, skjuta grenar, grenskott. -**er, -n, f.** aster.

Ästhét|lik, 0, f. estetik. -**iker, -, m.** estetiker. -**isch, a.** estetisk; smakfull, med god smak.

Astholz, *n.* grenvirke.

ästig, *a.* grenig, kvistig.

Ästknorren = *Äst 3.*

Ästling, -*e, m.* fågelunge som blott kan flyga från gren till gren.

ast|los, a. kvistig. -**werk, n.** samtliga grenarne på ett träd.

Astrológ, -*en, m.* astrolog, stjärntydare. -**logie, 0, f.** astrologi. -**nóm, -en, m.** astronom, stjärnkunnig. -**nomie, 0, f.** astronomi.

Asyl, -*e, n.* asyl, fristad.

Ateliér, -*s, n.* atelier.

Atem, -*s, 0, m.* anda, andedragt. *Sich aufser ~ laufen*: springa sig andfådd, *aufser ~ kommen ei. den ~ verlieren*: tappa andan, ~ *holen ei. schöpfen*: hämta andan, *in einem ~ i ett anddrag. -beschwürde, f.* svårighet att andas. -**holen, n.** andhämtning. -**los, a.** andlös. -**not**[*h*], *f.* andnöd, andtäppa.

Atheis|mus, -, 0, m. ateism. -**t, -en, m.** ateist.

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb

Athem *se Atem.*

Äthler, -, *m. eter. -erisch, a. eterisk.*

Athlét, -en, *m. atlet. -fäktare, kämppe. -isch, a. atletisk, kämppe.*

athmen *se atmen.*

Atlas, 1. -ses, -se *el. vanl. Atlánten, m. atlas, kartbok. 2. -se, m. atlas (tyg), atlasväfnad. -sen, a. af atlas, atlas.*

atmen, *sv. I. itr. h. o. tr. andas, inandas, utandas, sprida, dofta. II. rf. Hier atmet die Luft sich leicht: här andas man lätt.*

ätmen, *sv. tr. tekn. glödgä.*

Atmosphäre, -n, *f. atmosfär. -isch, a. atmosfärisk.*

Atmung, *f. andning, andhämtning. -sbeschwerde, f. andtappa.*

Atom, -e, *n. atom.*

Ätsch, *itj. F uttrycker hån o. skadeglädje, ägt. ! el. det är rätt åt dig. -en, sv. tr. F säga ätsch, peka finger, räkka lång näsa åt, reta, hånä. Attälcke, -que, -n, f. attack, angrepp. -quieren, sv. tr. angripa, anfalla.*

Attentat, -e, *n. attentat. -äter, -, m. person som begått el. ämnar begå ett attentat, gärningsman.*

Attest, -ät, -e, *n. attest, intyg, bevis. -ieren, sv. tr. intyga.*

attilisch, *a. attisk. -raktión, -en, f. attraktion, dragningskraft. -ribút, -e, n. attribut, bestämning.*

Ätzbar, *a. som kan etsas el. aufrätas.*

Ätzfel, -n, *f. 1. skata. 2. F peruk. -en, sv. I. tr. 1. mata, fodra. 2. locka med agn, lägga ut bete för. II. rf. o. itr. h. äta, beta.*

Ätzlen, *sv. tr. 1. fräta; etsa, gravera; med. bränna. 2. = atzen. -grund, m. tekn. etsgrund. -kunst, f. etsningskonst. -mittel, n. med. frätmedel. -stein, m. lapis. -ung, f. etsning.*

au, *I. itj. aj. ~ weh! aj, aj! ~ II. se Aue.*

auch, *konj. 1. äfven, också, ock. ~ so einer: också en sådan, en sådan till, sowohl ... als ~ såväl ... som, både ... och, wozu ~? hvar till väl? hvad skulle det väl tjäna till?*

2. efter en negation: ~ nicht: ej håller, ich ~ nicht: icke håller jag. 3. äfven, till och med. ~ nicht: icke ens, ~ nicht einer: icke en enda. 4. Wenn *el. ob* ~ om ock, om än. Wenn *er* ~ noch so grofs *ist el. mag er* ~ noch so grofs *sein, so: är han än aldrig så stor, så. 5. än. Wer es* ~ [immer] *sein mag: hvem det än må vara, was er* ~ [immer] *sagen mag: hvad han än må säga, so arm sie* ~ sind: hur fattiga de än äro, wie dem ~ [immer] *sei: hur därmed än må förhålla sig, wo ~ immer: hvarhålst än. 6. hon. just. Das hilft ihm* ~ was Rechts: det tjänar just till ngt, det hjälper honom vackert. 7. F i starkt arbetande talesätt, t. ex. den Teufel ~! zum Wetter ~! fan håller!

Audiézi, -en, *f. audiens, företråde.*

Aue, -n, *f. slätt kring ett vattendrag; ängd, näjd.*

Auer, -, *m. uroxe. -hahn, m. tjädertupp. -henne, f. -huhn, n. tjäderhöna, tjäder. -kalb, n. kalf af uroxe. -kuh, f. uroxens hona. -ochs, m. uroxe.*

auf, *I. prep. A. med dat. 1. på, t. ex. ~ dem Tische liegen. 2. der Stelle: på stället, genast. 2. öfversattes *ej, t. ex. ~ welchem Wege kommt er?* hvilken väg kommer han? 3. särskilda fall. ~ der ganzen Welt: i hela världen, på hela jorden, es hat *etw. ~ sich: det är ngt bevändt därmed. B. med ack. 1. på, t. ex. etw. ~ den Tisch legen. 2. ut på, t. ex. ~ die Strafsse gehen. 3. upp på, upp till, t. ex. ~ das Dach, das Schlofs gehen. 4. ned på, t. ex. ~ die Erde fallen. 5. till, t. ex. ~ die Post, den Markt gehen, ~ die Welt kommen. Bis ~ den Letzten: till sista man, ~ den Abend einladen: bjuda till kvällen. 6. på, i enlighet med, till följd af, t. ex. ~ meinen Befehl. 7. för, t. ex. ~ seinen Teil, ~ das ganze Leben. 8. ~ ... zu: mot ... hän, åt ... till, t. ex. ~ das Schlofs zu. 9. ~ ... hin: på grund af, t. ex. ~ dein Wort hin. 10. särskilda fall. Sich ~ den Weg machen: begifva sig åstad, på väg, ~ den ersten Blick: vid första påseende, ~ *etw. stolz sein: vara stolt öfver ngt, ~ js Gesundheit trinken: dricka ngns skål. II. adv. 1. ~ und ab: fram och tillbaka, ~ und nieder: upp och ned, er war schon ~ und davon: han var redan sin kos. 2. i sms. t. ex. berg ~ uppför bärget, strom ~ uppför strömmen, strafs ~, strafsab: gata upp och gata ned. Von klein ~ från barndomen, von unten ~ dienen: tjäna upp sig från simpel soldat. 3. öppen, t. ex. die Thür ist ~. Die Augen ~! se upp! 4. Noch ~ sein: ännu vara uppe, wohl ~ sein: vara vid godt mod. III. itj. ~! wohl ~! frisch ~! upp! välan! IV. konj. 1. ~ dafs: på det att, för att. -ächzen, itr. h. skrika till, högt jämra sig. -ackern, tr. plöja upp; luckra. -arbeiten, I. tr. 1. arbetande förbruka, göra slut på. 2. dyrka upp, t. ex. Thüren. 3. Sich (dat.) die Hände ~ arbeta sönder sina händer, så att det går håll på skinet. 4. hjälpa upp, renovera. II. rf. arbeta upp sig. III. itr. h. 1. sträfvä uppåt. 2. göra slut på arbetet. -ät[h]men, itr. h. andas djupt, fritt, hämta andan. -ätzen, tr. uppföda fågelungar. -backen, tr. 1. baka om. 2. baka slut på. 3. baka fast, fästa. -bahren, tr. sätta på en bår. -bau, m. uppbyggande. -bauen, tr. bygga, bygga upp, sv. bild. uppbygga. -baumen, itr. h. jag. taga träd, träå; klättra upp i ett träd. -bäumen, I. tr. 1. * resa upp. 2. tekn. bomma upp var. II. rf. stegra sig, bnd. uppressa sig. III. itr. h. = aufbaumen. -baus[chen], I. tr. uppblåsa, göra pösande, pösig. II. itr. h. pösa, svälla. -beben, itr. s. förskräckt spritta till. -befinden, rf. vara uppstigen, vara uppe. -begehren,***

itr. h. uppträda fordrande, träta, väsnas. **-behalten, tr.** 1. behålla på. 2. hålla öppen. 3. förvara, gömma. **-beilsen, tr.** bita upp, sönder, öppna med tänderna. **-bekommen, tr.** 1. få upp. 2. få på sig. 3. uppåta. 4. få till lexå. **-bellen, I. itr. h.** skälla till, gifva skall. **II. tr.** väcka gnm sitt skall. **-bersten, itr. s.** spricka, eprika upp, sönder. **-bersung, f.** **-bessern, tr.** förbättra, upphjälpa. **-besserung, f.** **-bewahren, tr.** förvara, gömma. **-bewahrung, f.** förvaring. **-bewahrungskammer, f.** förvaringsrum, handkammare. **-biegen, tr.** böja uppåt, upp, isär. **-bieten, I. tr.** 1. kungöra, lassa upp, lysa för. 2. uppåta, sammankalla. 3. uppbjuda. **II. itr. h. Im ~** lexå upp ngn. **-bietung, f.** **-binden, tr.** 1. knyta upp, lösa upp. 2. binda på. *Bia. jm etc.* ~ inbilla ngn ngt, slå i ngn en dal-karl. 3. binda upp, fästa upp. 4. binda, binda ihop. **-blähen, I. tr.** blåsa upp, göra uppbläst. **Aufgebläht:** uppbläst, pösande. **II. rfl.** blifva uppbläst, svälla, pösa. **-blähung, f.** **-blasen, I. tr.** 1. blåsa upp. 2. väcka med musik af blåsinstrument. **II. rfl.** blåsa upp sig, blifva uppbläst. **III. itr. h.** spela upp med blåsinstrument, t. ex. *zum Tanze*. **-blättern, I. tr.** 1. slå upp, bläddra i. 2. *Eine Rose ~* veckla upp bladen på en ros. **II. rfl.** spricka ut, slå ut. **-bleihen, itr. s.** 1. förblifva öppen. 2. stanna uppe. **-blick, m.** uppåt riktad blick. *Im ~ zu:* med blicken riktad uppåt mot, fästad på. **-blicken, itr. h.** 1. blicka uppåt, höja blicken, se upp. 2. blixtra till, kasta ett sken. **-blinzeln, itr. h.** pilrande blicka uppåt. **-blitzen, itr. s. o. h.** blixtra till; plötsligt framträda, visa sig. **-blühen, itr. s.** spricka ut, slå ut, vidga sig, svälla; uppblomstra. *Bia. eine ~de Schönheit:* en blifvande skönhet. **-blüt[h]e, f.** utsprickning; uppblomstring. **-bohren, tr.** borra upp, borra hål i. **-borgen, tr.** upplåna, låna ihop. **-brassen, tr.** sja. brassa upp. **-braten, tr.** stecka upp. **-brauchen, tr.** förbruka. **-brauen, tr.** 1. brygga. 2. vid brygd använda. **-brausen, itr. h. o. s.** bruså upp, jäsa upp, bornera. **-brechen, I. tr.** bryta upp. **II. itr. s.** 1. öppna sig. *Das Geschwür bricht auf:* det går hål på bulnaden. 2. bryta upp, afmarschera. **-breiten, tr.** breda på, breda ut på. **-breitung, f.** **-brennen, I. tr.** 1. bränna upp. 2. med bränna hä på. 3. gnm eld renovera, t. ex. *schmutziges Silber*. 4. bränna in. *Bia. jm eins ~* ge ngn på pålsen. **II. rfl.** brinna upp. **III. itr. s.** 1. brinna upp. 2. bränna, vara brännande. **-bringen, tr.** 1. få upp, lyckas öppna. 2. få på benen. 3. draga upp, uppföda, uppfostra, uppdriva. 4. bringa, sätta, ställa upp. 5. komma upp med, hitta på, bringa å bane. 6. skaffa ihop, anskaffa. 7. sja. uppbringa, kapa. 8. förtörna, reta. **-bringer, m.** kapare. **-bringung, f.** kapande.

-brocken, tr. bryta i små (muns)bitar. **-brodeln, itr. s.** koka upp. **-bruch, m.** 1. uppbrutande. 2. uppodling. 3. uppbrott. **-brühen, tr.** kok. afskälla. **-brummen, itr. h.** brumma till. **-buden, itr. h.** slå upp ett stånd, en bod. **-bügeln, tr.** ånyo stryka, stryka öfver, prassa. **-bürden, tr.** påbörda; lägga till last. **-bürdung, f.** **-bürsten, tr.** 1. borsta upp, med borste stryka upp. 2. borsta, med borste snygga upp. **-dämmen, tr.** uppdamma. **-dämmern, itr. s. o. h. gry.** **-dampfen, I. itr. s.** uppstiga som ånga. **II. tr. F eine Cigarre ~** röka upp en cigarr. **-decken, tr.** 1. lägga, breda på, öfver; duka. 2. aftäcka, afhölja, afslöja. **-deckung, f.** **-deichen, tr.** uppdamma en dam. **-dienen, itr. h. o. rfl.** tjäna upp sig. **-docken, tr.** sätta, lägga i bing, i skyl. **-donnern, I. itr. s.** dundrande fara upp. **II. tr.** dundrande väcka, jaga upp. **-dorren, itr. s.** torka, förtorka. **-dürren, tr.** torka. **-drängen, I. tr.** 1. gnm påträngning öppna. 2. tränga upp, uppåt. 3. *Im etc.* ~ påtruga ngn ngt. **II. rfl.** truga sig, *jm:* på ngn. **-drehen, I. tr.** 1. vrida upp, sno upp. 2. vrida, skrufta på. *Bia. jm etc.* ~ inbilla ngn ngt. **II. rfl.** sno upp sig. **-dreschen, tr.** 1. tröska slut på. 2. *F jm eins ~* ge ngn på huden.

aufdringlen, I. itr. s. tränga upp, höja sig, stiga. **II. = aufdrängen I, 3, II.** **-lich, a.** påflugen, efterhängsen, oförsämd. **-lichkeit, f.** påflugenhet, oförsämdhet. **-ling, m.** påflugen, oförsämd person.

aufdrucken, tr. trycka, t. ex. *Figuren auf Zeug*.

-drücken, tr. 1. påtrycka, trycka på. 2. gnm påtryckning öppna, trycka sönder. **-drückung, f.** **-ducken, itr. s. o. rfl.** dyka upp. **-dunsen, itr. s. o. rfl.** svälla, uppsvälla. **Aufgedunsen:** uppsvälld, uppbläst. **-dunsten, itr. s.** dunsta bort. **-dunstung, f.**

aufeinander, adv. på hvarandra, på hvartannat. **-folge, f.** oafbruten följd, sukcession. **-stöße, m.** sammanstöt. **-stößen, itr. s.** stöta samman. **-[h]ürmen, tr.** torna upp.

aufeisen, I. tr. isa, isa upp. **II. rfl.** bryta upp, rensa sig från is.

Aufenthalt, -e, m. 1. uppehåll; försinkande. 2. vistelse. 3. vistelseort. **-sdauer, f.** vistelsens längd. **-skarte, f.** skriftlig tillåtelse att vistas ngstades. **-sort, m.** vistelseort. **-szeit, f.** uppehåll.

auf[er]bauen, tr. uppbygga. **-baulich, a.** uppbyggelig. **-legen, tr.** pålägga, ålägga. *Sich (dat.) Zuang ~* lägga band på sig. **-legung, f.** **-stehen, itr. s.** uppstå. **Aufgerstanden:** uppstånden. **-stehung, f.** uppståndelse från de döda. **-wachen, itr. s.** uppvakna, uppstå. **-wecken, tr.** uppväcka. **-weckung, f.** **-ziehen, tr.** uppfostra. **-ziehung, f.**

aufflessen, I. tr. uppåta, förtära. **II. itr. h.** sluta äta. **-fädeln, -fädmen, tr.** 1. uppträda

på en tråd. 2. träckla på. **-fahren**, I. *itr. s. 1.* springa upp, plötsligt öppna sig. 2. fara, stiga upp. 3. fara, rusa, störta upp. 4. brusa upp, fara ut i vredesmod. 5. åka upp, köra fram. 6. *str. h.* köra på, *sja.* sätta på grund. II. *tr. 1.* köra upp, fram. 2. köra på. 3. köra sönder. **-fahrt**, *f. 1.* uppfarande, färd uppför, uppstigning. 2. uppkörande, framkörande. 3. uppkörsväg, allé, aveny. 4. *sja.* en kajs lutning mot vattnet. **-fallen**, I. *itr. s. 1.* falla på ngt. 2. falla upp. 3. falla i ögonen, öfverraska, väcka förvåning. *~d = auffällig.* II. *tr. Sich* (*dat.*) *den Kopf* *~* falla och slå håll på huvudet. **-fällig**, a. påfallande, i ögonen fallande, slående, öfverraskande, besynnerlig. *Sich ~ machen:* göra sig bemärkt. **-fälligkeit**, *f.* egendomlighet, besynnerlighet, anstötthet. **-falten**, *tr. 1.* veckla upp. 2. lägga i veck. 3. *Die Hände* *~* sträcka upp de knäppta händerna. **-fangen**, *tr.* uppfånga. **-färben**, *tr. 1.* omfärja, ommåla, renovera. 2. färja upp, färgande förbruka. **-fasern**, *tr.* rispa upp. **-fassen**, *tr. 1.* taga upp, uppfånga. 2. upplatta, taga på ett visst sätt, förstå. **-fassung**, *f.* uppfattning. **-feilen**, *tr.* fila upp. **-feuchten**, *tr.* lätt fukta. **-fiadeln**, *tr. o. itr. h.* spela på fiol. **-findbar**, a. möjlig att hitta, att finna. **-finden**, *tr.* uppfinna; finna, hitta. **-finder(in)**, *m. (f.)* upphittare, tillvaratagare. **-findung**, *f.* hittande. **-fischen**, *tr.* uppfiska. **-flackern**, *itr. s.* fladdrande upplåga, blossa upp. **-flammen**, I. *itr. s.* flamma upp. II. *tr.* *bia.* elda, ägga. **-flattern**, *itr. s.* fladdra upp, flaxa upp. **-flechten**, *tr. 1.* fläta, lägga upp i flätor. 2. fläta, lösa upp. **-flecken**, *tr.* lappa, laga, sy på; *bia.* pådika. **-fliegen**, *itr. s. 1.* flyga upp. 2. flyga, rusa, springa upp. 3. *bia.* [*in Rauch*] *~* gå upp i rök, bli om intet. **-flimmern**, *itr. h.* glimma, skimra fram. **-flug**, *m.* uppflygande, flygt uppåt.

Auffo[r]derler, *m.* uppfordrande person. **-n**, *tr. 1.* uppfordra, uppmana. 2. utmana. *~d:* utmanande, förolämpande. 3. bjuda upp. 4. taga i anspråk. **-ung**, *f.* uppfordran, uppmaning; anmaning; utmaning; uppjudning. **-ungsschreiben**, *n. 1.* inbjudningsbref. 2. anmaningsbref.

auffördern, *tr.* uppfordra, upphämta. **-fresen**, *tr.* uppåta, sluka, tära. **-frischen**, I. *tr.* uppriska, förnya, renovera. II. *rtl.* uppriskas, förnyas. III. *itr. h.* *sja.* friska upp. **-frischung**, *f.* **-fugen**, **-flügen**, *tr.* sätta på, foga till ofrån på. **-führbar**, a. möjlig att uppföra. **-führen**, I. *tr. 1.* uppföra, bygga. 2. hoppa, uppkasta. 3. föra upp, låta uppstiga. 4. föra, framföra, låta framträda. 5. uppföra, spela, gifva. II. *rtl.* uppföra sig, bete sig. **-führung**, *f.* uppförande m. m. se föreg.; tillställning. **-füllen**, *tr. 1.* fylla, uppfylla, fylla i. 2. fylla på, hålla i, ösa upp. **-füllung**,

f. -furchen, *tr.* fåra, fåra upp. **-futtern**, *tr. 1.* lägga på. 2. fodra upp, fodra slut på. **-füttern**, *tr. 1. = auffuttern.* 2. fodra. **-fütterung**, **-fütterung**, *f.* påläggning m. m. se föreg. **Aufgabe**, *f. 1.* uppgift; problem, lexa. **Häusliche ~n:** hemlexor, *hand. laut ~* enligt order. 2. *in-; afsemannde*, 3. öfvergiftvande, afstående ifrån, nedläggande. **-in**, *tr.* taga på gaffel; *F* *bia.* fiska reda på, snappa upp. **-ort**, *m.* inlemningsort. **-schein**, *m.* inlemningsbevis, kvitto. **-stempel**, *m.* inlemningspostanstaltens stämpel.

auffgähnen, *itr. h.* öppna sig, gapa. **-gang**, *m. 1.* uppgång; uppgående, uppstigning. 2. öppnande. *Der ~ des Eises:* islossningen. **-gären**, *itr. s.* jäsa upp. **-gattern**, *tr. F* snappa upp. **-geben**, *tr. 1.* aflemla, inlemna, t. ex. *einen Brief*. 2. sätta fram, servera. 3. bällspel. *den Ball ~* kasta bällen. 4. *Im etw. ~* gifva ngn ngt att utarbeta, att lösa, att tyda, i lexa. *Aufgegebene Arbeiten:* lexor. 5. angifva, uppgifva. 6. uppgifva, afstå ifrån, gifva förlorad. *Den Geist ~* gifva upp andan. **-geber**, *m. 1.* afsemlare. 2. framställare. **-geben**, a. upplåst, högmödig. **-gebenheit**, *f.* högmöd. **-gebot**, *n. 1.* uppåd, upphådande, upphådd hä. 2. uppjudande. 3. kungörelse, lysning. **-gebracht**, a. uppbragt, förbittrad. **-gehen**, I. *itr. s. 1.* gå upp, framträda, blifva synlig. 2. stiga, gå uppför. 3. jäsa, höja sig. 4. uppstiga, uppstå. 5. gå upp, öppna sig. *bia. die Augen sind ihm aufgegangen:* han har fått ögonen öppnade. 6. spricka ut, slå ut. 7. gå åt. 8. *rakn.* gå jämt upp, t. ex. 2 *in 6 geht auf*. II. *tr. Sich* (*dat.*) *die Füße* *~* gå på fötterna, få skoskaf. **-geien**, *tr. sja.* giga upp. **-geigen**, *tr. o. itr. h.* spela på fiol. **-geklärt**, a. upplyst; frissnand. **-geld**, *n. 1.* handpengar. 2. mellangift, agio; växelpengar. **-gelägt**, a. upplagd, hägad. **-geräumt**, a. upprymd, glad. **-geräumtheit**, *f.* upprymd sätt, glädthet. **-gerügt**, a. upprörd, upplifvad. **-geweckt**, a. vaken, munter, liflig. **-gewecktheit**, *f.* öppen blick, liflighet. **-gielsen**, *tr.* gjuta, hålla, slå på. **-glänzen**, *itr. s.* glänsande uppstiga, glänsa. **-glätten**, *tr.* glätta, släta ut, jämna. **-glimmen**, *itr. s.* glimma till, börja glimma. **-glühen**, I. *itr. s.* ånyo glöda, fatta eld. II. *tr. 1.* upplödda. 2. uppräna. **-graben**, *tr. 1.* uppgräva, gräfvä, utgräfvä. 2. gravera på. **-grabung**, *f.* **-grasen**, *tr.* afbeta. **-greifen**, *tr.* gripa, fatta tag i, uppfånga, uppsnappa. **-grünen**, *itr. s.* grönska, slå ut; ånyo grönska. **-gürten**, I. *tr. 1.* med gjord el. gördel fästa, spänna på. 2. uppskörta, fästa upp. 3. spänna upp en gjord el. gördel. II. *rtl.* fästa upp sina kläder. **-gulfs**, *m.* pågjutning, påhällning. **-haben**, *tr. 1.* hafva på sig. 2. hafva öppen. 3. hafva i lexa. **-hacken**, *tr. 1.* upphacka, upplugga.

2. hugga slut på. -häkeln, *tr.* 1. virka upp, virka slut på. 2. = *rej*. -haken, *I. tr.* 1. häkta upp. 2. med hake upptaga. *II. rfl.* häkta upp sina kläder. -halsen, *tr. F jm etw.* ~ lassa på ngn ngt. -halt, *m.* uppehåll, dröjsmål. -halten, *I. tr.* 1. hålla upp. 2. hålla öppen. 3. uppehålla, hämma, sinka. *II. rfl.* 1. sinka sig. 2. uppehålla sig. 3. *Sich über jn* ~ klaga öfver, klandra, göra narr af ngn. -haltung, *f.* -hämmern, *tr.* 1. slå upp; med hammarslag öppna, knäcka, t. ex. *eine Nuß*, väcka, t. ex. *einen Schlafenden*. 2. hamra, bulta på. 3. bulta fast ngt på ngt. -hängen, * -hanger, *tr. o. rfl.* hänga upp (sig). -hängung, *f.* -harken, *tr.* räfsa upp, ihop, kratta. -härten, *tr.* 1. återgifva en sak dess ursprungliga hårdhet. 2. uppmykta. -haschen, *tr.* få fatt i, snappa upp. -haspeln, *tr.* 1. haspla på, upp. 2. vinda upp. -hauen, *I. tr.* 1. hugga upp, sönder. 2. hugga upp, slut på. *II. itr. h.* hugga, slå, *auf etw.* (ack.): på ngt.

auffähneln, *tr.* lägga i små högar. -en, *I. tr.* hopa, uppstapla, lägga i hög. *II. rfl.* hopa sig. -er, *m.* person som hopar ngt. -ung, *f.* hopande.

auffähen, *I. tr.* 1. upplyfta, taga upp, höja, lyfta, upphäfva. 2. förvara, gömma. *Bnd. gut aufgehoben sein:* vara i goda händer. 3. öfverrumpla, taga till fånga. 4. upphäfva, uppbyta, göra slut på, annullera, afskaffa. *Die Tafel* ~ resa sig från bordet. *Ordsp. aufgeschoben ist nicht aufgehoben:* gömdt är icke glömdt. 5. utjamna, kvitta. 6. räkn. *einen Bruch* ~ reducera ett bråk till helt tal. *II. rfl.* 1. utjämna, gå upp mot hvarandra. 2. höja sig, resa sig. *III. 0, n. Viel (wenig)* ~ *s von etw. machen:* göra mkt (litet) väsen af ngt. -hebung, *f.* -hefteln, *tr.* häkta upp, öppna. -heften, *tr.* 1. uppfasta. 2. fästa på, häkta på. 3. häkta upp, lossa. -heitern, *I. tr.* muntra, göra glad. *II. rfl.* 1. roa sig, göra sig glad. 2. klarna. -heiterung, *f.* 1. nöje, muntration. 2. uppklarnande. -helfen, *I. itr. h. Jm* ~ hjälpa upp ngn. *II. tr.* 1. *Jn* ~ hjälpa, resa upp ngn. 2. *Jm eine Last* ~ hjälpa på ngn en börda. -hellen, *I. tr.* klargöra, klara. *II. rfl.* klarna. -hellung, *f.* -hengen, *tr. F* hänga upp.

auffetzeln, *tr.* hetsa, ägga, uppretta. -er, *m.* uppviolare. -erei, *f.* hetsning, upphetsande, uppvioling. -erisch, *a.* hetsande, uppviolande.

auffhissen, *tr.* hissa, upphissa. -hissung, *f.* -hocken, *F I. itr. s.* stiga upp på ngus rygg. *II. tr.* 1. taga på ryggen. 2. *abr.* sätta i skylar. -höhen, *tr.* 1. höja. 2. måla låta framtråda. -höhung, *f.* -holen, *tr.* hämta upp, taga upp. -hör, *0, f.* *Ohne* ~ oupphörigen, utan återvändo. -horchen, *itr. h.* lyssna till, spetsa öronen. -hören, *itr. h. i.* = *aufhorchen*. 2. upphöra, stanna. *Da hört alles auf:* det går för långt. -hülfe, *f.* bistånd, hjälp. -hüp-

fen, *itr. s.* hoppa upp. -hüsten, *I. itr. h.* hosta häftigt. *II. tr.* hosta upp. -jagen, *I. tr.* 1. jaga upp, köra upp. 2. upphinna. *II. itr. s. Den Berg* ~ jaga, ilar, galoppera upp för bärget. -jammern, *itr. h.* utstötta jämmerskri. -jauchzen, -jubeln, *F* -juchen, *itr. h.* uppgifva glädjerop. -kämmen, *tr.* kamma upp. -kämmung, *f.* -kappen, *tr.* sätta hufva på. -karren, *tr. i* (ackot)kara köra upp, köra på. -kauf, *m.* uppköp. -kaufen, *tr.* uppköpa. -käufer, *m.* uppköpare. -kehren, *tr.* sopa upp. -kehrlicht, *n. o. m.* sopor. -keimen, *itr. s.* gro, sticka upp. -keimung, *f.* -keltern, *tr.* prässa slut på. -kippen, *tr. o. itr. h.* vicka, vipa upp. -klaffen, *itr. h.* gapa, stå öppen. -klaffern, *tr.* upplägga famnvis. -klappen, *I. tr.* fälla upp, slå upp. *II. itr. s.* 1. gå upp, smälla upp. 2. *Auf etw.* (ack.) ~ slå, klappa på.

aufklär|len, *I. tr.* 1. klara. 2. klargöra, utreda; upplysa. *II. rfl.* 1. klarna. 2. skaffa sig upplysning. -er, *m.* person som sprider upplysning. -erei, *f.* falskt begär, man af sprida upplysning. -erisch, *a.* besatt af upplysningssamt. -icht, *n. o. m.* falsk upplysning. -ung, *f.* 1. klarnande. 2. upplysning. *Das Zeitalter der* ~ upplysningstidehvarfvet. -ungssucht = *Aufklärerei*. -ungssüchtig = *aufklärerisch*.

auf|klauben, *tr.* 1. plocka, plocka upp. 2. lösa upp. -kleben, *I. tr.* påklistra. *II. itr. h.* sitta fast på, klibba vid. -kleck[s]en, *tr. F* sudda, kludda på. -kleistern, *tr.* påklistra. -klettern, -klimmen, *itr. s.* klättra upp. -klinken, *tr.* öppna gnu att trycka på klinkan. -klopfen, *I. itr. h.* klappa på. *II. tr.* 1. knacka upp, gm knackande öppna, knacka sönder. 2. slå fast. 3. piska. 4. knacka upp, väcka gm knackning. -knacken, *tr.* knäcka. -knallen, *I. itr. s.* med en knall fara upp. *II. tr. F jm eins* ~ a) gifva eld på ngn, b) smälla till ngn med piskan. -knebeln, *tr.* 1. lägga munkafje på, binda till händer och fötter. 2. befria från munkafje; lösa, lossa. -knéb[e]lung, *f.* -knelpen, *tr.* 1. öppna med kniptång. 2. *F* suppa upp. -knöpfen, *tr.* knäppa upp. -knospen, *itr. s.* skjuta knoppar; spricka ut. -knüpfen, *tr.* 1. binda upp. *F jn* ~ hänga ngn. 2. knyta, lösa upp. -knüpfung, *f.* -kochen, *tr. o. itr. s.* koka upp. -kochung, *f.* -kollern, *itr. h.* brusas upp. -kommen, *itr. s.* 1. resa sig, stiga upp, komma upp, uppstiga, komma upp sig. 2. *Gegen etw.* ~ gå upp emot ngt. 3. *Jm für etw.* ~ ansvara ngn för ngt. 4. *Aus dem kommt Geld auf:* det blir pengar af. 5. *Das Geschwür kommt auf:* det går hål på bölden. 6. *Die Schifffahrt kommt wieder auf:* sjöfarten är åter öppnad. 7. *Eine Stelle kommt auf:* en plats blir ledig. -kömmling, -e, *m.* uppkomling. -können, *itr. h.* kunna komma upp. -koppeln, *tr.* koppla,

taga upp hundar. -krähen, *itr. h.* gala till, börja galla. -kramen, *tr.* plocka upp. -kratzen, *I. tr. 1.* rifva upp. *2.* inrista på ngt. *3.* teka. karda upp, om. *4.* *F ein Lied ~* spela en visa på fol med skrande missjud. *II. rfl. 1.* rifva sönder sig. *2.* *F* fiffa upp sig. -kratzung, *f.* -kräuseln, -krausen, *I. tr.* krusa. *II. rfl.* bränna sitt hår. -kreischen, *itr. h.* skrifa till. -krempen, *tr.* vika upp kanterna på. -kriechen, *itr. s.* krypa upp. -kriegen, *F =* aufbekommen. -krümnen, *tr.* böja upp. -künd[ig]en, *tr.* uppsäga. -künd[ig]ung, *f.* -küssen, *tr. 1.* med kyssar väcka. *2.* post. med kyssar öppna, t. ex. *Knospen. 3.* kyssa bort. -lachen, *itr. h.* brista ut i skratt. -laden, *tr.* pålassa, pålasta, inlasta; påbörda. -lader, -läder, *m.* pålassar. -ladung, *f.* pålassning. -lage, *f. 1.* pålaga. *2.* upplaga. -langen, *tr.* langa, hämta upp. -lassen, *tr. 1.* låta gå upp, låta resa sig, låta vara uppe. *2.* låta sitta på. *3.* låta stå o. vara öppen, låta stå obesatt. -lassung, *f.* -lauerer, *m.* person som lurar på ngn; spion. -lauern, *itr. h. Im ~* lura på, bespäja, spionera på ngn. -lauerung, *f.* -lauf, *m. 1.* upplopp, uppror. *2.* jäsnig, pösning. -laufen, *I. itr. s. 1.* springa uppför. *2.* uppvälla, svullna. *2. Eine Thür ~* spränga en dörr. -lauschen, *itr. h.* lyssna, spetsa öronen. -leben, *itr. s.* leva upp, krya upp sig. -lecken, *tr.* slicka upp. -legen, *I. tr. 1.* pålägga. *2. Fett ~* lägga på hullet. *Ein Baum legt viel Holz auf:* ett träd skjuter talrika grenar. *3.* vid stickning: lägga upp. *4.* upplägga. *5.* förlägga. *6.* framlägga. *7. F ein Achtel ~* (låta) sticka upp en ankare o. *8.* sjo. lägga upp. *II. rfl. 1.* lägga upp sig, lägga sig upp på. *2.* om hästar: vara hårdmunt. *3.* uppträda mot, för ngn. -legung, *f.* -lehnen, *I. tr.* luta, stödja emot. *II. rfl. 1.* stödja sig mot el. på ngt. *2.* resa på sig. *3.* resa, sätta sig upp, göra upp. -lehnung, *f.* -leimen, *I. tr.* limma på. *II. itr. s. o. rfl. gå* upp i limningen. -lesen, *tr.* uppsamla, plocka, upp-plocka. -leser, *m.* uppsamlare, plockare. -leserin, *f.* plockerska. -leuchten, *itr. h.* flamma upp, sprida ljus. -lichten, *tr.* belysa. -liegen, *I. itr. s. 1.* *Auf etw. (dat.) ~* ligga på, stödja sig mot ngt. *2. Im ~* ligga ngn till last, falla ngn besvärlig; vara föremål för ngn's omsorg. *3.* ligga framme, öppen, utbredd. *II. tr. Sich (dat.) den Rücken ~* ligga sönder, få liggsår på ryggen. -lockern, *I. tr.* mjuka upp, lösa upp, luckra, skaka upp, förslappa. *II. rfl.* mjukna; blifva lucker; förslappas. -lockerung, *f.* -lodern, *itr. s.* blossa upp, upplåga. -löffeln, *tr. F* taga, åta med sked. -lohen = auflobern. auflös|bar, *a.* upplöslig. -barkeit, *f.* upplös-

lighet. -en, *I. tr. 1.* upplösa. *2.* knyta upp. *3.* förslappa, göra slapp. *4.* lösa, tyda. *5.* upphäffa, annullera. *II. rfl. 1.* upplösa sig, upplösas. *2.* gå upp. *3.* förslappas, blifva slapp, slakna. *4.* lösas, få sin förklaring, sin tydning. -lich, *a.* upplöslig. -ung, *f.* upplösning m. m. se auflösen. -ungszeichen, *n. mus.* återställningstecken.

auf|löt[h]en, *tr. 1.* pålöda, fastlöda. *2.* lossa i lödningen. -machen, *I. tr. 1.* öppna, bryta upp, snöra upp, draga upp korken ur. *2.* påsätta, fästa på. *3.* göra i ordning. *Ein Bett ~* bädda en säng, *ein Feuer ~* göra upp eld. *4. hand.* anteckna, uppteckna. *II. rfl. 1.* bryta upp, begifva sig af. *2.* göra sig i ordning, ärna. -mahnen, *tr. 1.* kalla upp, framkalla. *2.* uppmana. -malen, *tr. 1.* måla på. *2.* måla om, renovera. *3.* måla upp, måla slut på.

Aufmarsch, *m.* uppmarschering. -ieren, *itr. s.* uppmarschera. -ierung, *f.*

Auf|mäls, *n.* öfvermål. ~ geben: gifva på köpet. -mauern, *tr.* uppmura. -meißeln, *tr.* mäjsla upp.

aufmer|ken, *I. tr.* uppteckna, anteckna. *II. itr. h.* vara uppmärksam, gifva akt. -er, *m.* iakttagare. -sam, *a.* uppmärksam; påpasslig; förekommande. -samkeit, *f.* uppmärksamhet; påpasslighet; artighet.

auf|messen, *tr. 1.* mäta upp. *2. =* anmessen *f.* -mischen, *tr.* uppblanda och flyta på. -mucken, *itr. h. F* mucka, säga emot. -muntern, *tr.* uppmuntra, muntra. -munterung, *f.* -münzen, *tr.* använda, smälta till mynt. -müssen, *itr. h.* vara tvungen att resa sig, att gå upp. -nutzen, *tr. F* framhålla, draga fram, belysa. -nageln, *tr.* uppspika, påspika. -nagen, *tr.* gnaga upp, gnaga hål på. -nähen, *tr. 1.* sy på, sy fast. *2.* sy upp. *3. Sich (dat.) die Finger ~* sy sönder sina fingrar. *4.* sy slut på. -nahme, *f. 1.* upptagande. *2.* intagning, iutagande. *3.* mottagande. *4.* upplånande. *5.* kartläggning. *6.* uppkomst, framgång, förkofran. *In ~ kommen:* hafva framgång, komma i ropet, i bruk, i flor. -naschen, *tr. F* fnaska, äta upp sötsaker.

auf|nehm|bar, *a.* som kan upptagas, intagas. -en, *I. tr. 1.* upptaga, återtaga, fortsätta. *2.* intaga, invälja. *Ein Aufzunehmender:* en som bör upptagas, intagas; recipiend. *3.* mottaga. *4.* uppfatta, upptaga. *5.* upplåna. *Eine Anleihe ~* upptaga ett lån. *6.* uppteckna, anteckna, inteckna. *7.* kartlägga. *8.* i sig upptaga, rymma. *9. Es mit jm ~* täfva med ngn, vara ngn vuxen. *II. rfl.* taga upp sig. -enswärt[h], -enswürdig, *a.* värd(ig) att upptagas.

auf|niet|en, *tr.* nita på, fastnita. -nötigen se aufnötigen. -notieren, *tr.* anteckna, notera. -nötigen, *tr.* påtruga. -opfern, *I. tr.* uppoffra. *II. rfl.* uppoffra sig, vara uppoffrande. ~d:

uppförande, hängifven. **-opferung, f.** **-paken, I. tr.** påpacka. **II. rfl.** *F* vara efterhängsen, ett påhäng. **-päppeln, tr.** uppföda med difflaska. **-pappen, tr. 1.** = *aufpäppeln*. **2.** bara. äta upp. **-passen, itr. h. 1.** gifva akt, vara uppmärksam, passa på. *Aufgepaßt!* gif akt! se upp! **2. Jm** ~ lura på ngn. **-passer, m.** person som gifver akt på ngt, uppsyningsman, spjäre, spion. **-passe-rei, f.** spionerande. **-pauken, F I. itr. h.** *Auf etw.* (ack.) ~ slå, dunka på ngt. **II. tr.** dunka upp, gnm dunkande öppna, väcka. **-peitschen, tr. 1.** köra upp med piska. **2. F jm eins** ~ låta ngn smaka piskan. **-pfeifen, tr. 1.** hvissla; spela på pipa. **2. Jn** ~ gnm hvissling få ngn att resa sig. **-pflanzen, tr.** plantera, uppressa, uppställa. **-pflaster, tr. 1.** påklistra. **2.** stenlägga, upphjälpa stenläggningen på. **-pflügen, tr.** plöja upp. **-pfropfen, tr.** ympa på. **-pichen, tr.** med beck påsätta, fästa. **-picken, tr. 1.** med nabben uplocka. **2.** hacka upp, hacka håll på. **-plätten, tr.** med strykjärn stryka, stryka ut. **-platzen, itr. s.** springa sönder. **-plump[s]en, itr. s. F** klampa i, traska på. **-pochen, itr. h. 1.** bulta, slå på. **2. bnd. gegen jn** ~ uppträda trotsigt mot ngn. **-polieren, tr.** polera upp, ompolera. **-poltern, tr.** gnm buller väcka. **-prägen, tr.** prägla på. **-prallen, itr. s. 1.** studsa emot, återstudsas. **2.** rusa upp. **3.** häftigt springa upp, öppna sig. **-prasseln, itr. s. 1.** prasslande uppstiga. **2.** prasslande öppna sig. **-prellen = aufprallen.** **-pressen, tr. 1.** präsas, gnm präsening återge ngt dess rätta form. **2.** inpräsas, intrycka. **3.** präsas upp, gnm påpräsening öppna. **4.** påtruga. **-prohieren, tr.** profva på sig. **-protzen, tr. o. itr. h.** ml. uppbrösta. **-pudern, tr.** pudra ånyo. **-puffen, tr.** göra pösande. **-pumpen, tr. 1.** pumpa upp. **2. F** låna, vigilera. **-putschen, tr. F** uppvigla. **-putz, m. 1.** pynta. **2.** teka. yttre puts. **-putzen, I. tr. 1.** pynta, uppputsas, borsta, skura. **2.** pynta, tillpynta. **II. rfl.** pynta sig. **-quellen, I. itr. s. 1.** uppkoka, uppvälla. **2.** svälla. **II. tr.** låta svälla. **-raffen, I. tr.** räfsa upp, ihop. **II. rfl.** hastigt resa sig, repa sig, bemanna sig, samla sina krafter. **-ragen, itr. h.** höja sig, resa sig, vara hög. **-ranken, itr. s. o. rfl.** slingra sig upp. **-ras-seln, itr. s. 1.** rasslande resa sig. **2.** rasslande öppna sig. **-rauchen, tr.** röka upp, röka slut på. **-räumen, tr. 1.** aflägsna, bortskaffa. **2. av, itr. h.** bringa i ordning, ordna, städa, rensa, gallra. *In seinen Papieren* ~ ordna sina papper. **3. av, itr. h.** *Bei jm* ~ göra rent hus hos ngn, *Krankheiten haben im Heere aufgeräumt:* hären är svårt medtagen af sjukdomar, *hand. mit einer Ware* ~ sälja slut på en vara. **-räumer, m.** person som ordnar, röjer upp. **-räumung, f.** ordnande m. m. se *aufräumen.* **-rauschen, itr.**

s. brusa, brusa fram, frasande gå upp. **-räuspfern, I. tr.** harkla upp. **II. rfl.** harkla sig. **-rechen, tr.** räfsa upp, ihop. **-rechnen, I. tr. 1.** uppföra på ngn's räkning. **2. Etw. gegen etw.** ~ utjämna, kvitta ngt med ngt. **II. itr. h.** *Mit einander* ~ göra upp räkningen med hvarandra. **-rechnung, f.** **-recht, a. i sht adv.** upprätt, rak. ~ [er]halten: hålla upprätt, hållauppe, hålla vid makt. **-recht[er]haltung, f.** upprätthållande, vidmakthållande. **-recken, tr.** uppräcka, sträcka på. *Die Ohren* ~ spetsa öronen. **-reden, tr. 1.** uppägga, reta, öfvertala, tubba. **2. Jm etw.** (~ a) narra på ngn ngt, b) inbilla, narra i ngn ngt.

aufreglen, I. tr. uppröra, uppväcka, framkalla; reta. **II. rfl.** blifva upprörd. **-er, m.** orostiftare, uppviglare. **-ung, f.** rörelse, oro, jäsnning, upphetsning, uppståndelse. **-ungsmittel, n.** äggande medel, retmedel. **-ungsstück, n.** teat. sensationsstycke.

auffreiben, I. tr. 1. rifva ngt på ngt. **2.** rifva upp, rifva sönder. **3.** rifva slut på. **4.** upp-rifva, skingra, tillintetgöra. **II. rfl.** blifva upprifven, skingrad, tillintetgjord, utsliten. **III. itr. h.** rifva, skrapa emot. **-reibung, f.** **-reihen, tr.** uppdrada, uppdräda. **-reisen, I. tr. 1.** rifva, rycka, slita, rista upp. *F die Augen* ~ spärra upp ögonen. **2.** upprita, teckna konturerna af. **II. rfl.** rusa upp. **III. itr. s.** gå upp, spricka sönder. **-reissung, f.** **-reiten, I. itr. s.** rida upp. **II. rfl.** få ridsår. **-reizen, tr.** uppreta, ägga, uppvigla. **-reizer, m.** uppviglare. **-reizung, f.** uppretande, uppvigling. **-rennen, I. itr. s. 1.** springa upp, uppåt. **2.** äja. stöta på grund. **II. tr. Eine Thür** ~ spränga en dörr. **III. rfl.** spetsa sig. **aufrecht|en, I. tr. 1.** rikta uppåt, uppflyta. **2.** uppresa, bnd. trösta. **3.** uppbygga. *Einen Bund* ~ sluta förbund. **II. rfl.** resa sig. *bnd. sich an etw.* (dat.) ~ trösta sig med ngt. **-er, m.** en som uppresar, uppbygger; tröstare. **-ig, a.** uppriktig, öppen. **-igkeit, f.** uppriktighet. **-ung, f.** uppresande m. m. se *aufrichten.*

auffriegeln, tr. regla upp. **-ringeln, I. tr. 1.** vira på, upp lägga i ringlar. **2.** vira upp. **II. rfl.** 1. uppstiga ringlande. **2.** rätta ut sig ur ringform. **-rifs, m.** uppritning, grundritning, plan. **-ritzen, tr. 1.** rista, repa ngt på ngt. **2.** rista upp. **-ritzung, f.** **-rollen, I. tr. 1.** rulla upp på ngt, ihop. **2.** rulla upp, isär. **II. rfl. 1.** rulla ihop sig. **2.** rulla upp sig, gå upp. **III. itr. s.** rulla upp, gå upp. **-rücken, I. itr. s.** flytta upp, stiga i graderna. **II. tr. 1.** uppflytta, låta stiga. **2.** förehålla. **-rückung, f.** **-ruf, m. 1.** rop, anskri. **2.** uppopp, uppmaning, förkunnande. **-rufen, tr. 1.** uppropa, uppmana, framkalla. **2. jur.** förklara ogiltig, annullera. **-rufung, f.** **-ruhr, -e, m.** uppror, oro, tumult, uppresning.

aufführen, *tr.* röra, uppröra, omröra; upp-
väcka, framkalla, väcka, uppvigla, försätta
i uppror. -*er*, *m.* upprorisk, upprorsmakare,
rebell. -*erisch*, *a.* upprorisk. -*ung*, *f.* upp-
rörande, uppvigling.

aufhürsten, *tr.* 1. tekn. uppbygga, uppföra ställ-
ningar. 2. inrätta, sätta i stånd, utsmeycka.
-*rüstung*, *f.* -*rütteln*, *tr.* rysta, skaka upp,
uppskaka. -*rüttelung*, *f.* -*s*, sundrägn. af *auf-
das*. -*sacken*, *tr.* lassa på, taga på ryggen;
påbörda. -*sagen*, *tr.* 1. framsäga, läsa upp.
2. uppsäga. -*sägen*, *tr.* säga upp. -*sägung*, *f.*
fram-, uppsägning. -*sammeln*, *I. tr.* upp-, hop-
samla, plocka upp. *II. r.fl.* samla, hopa sig;
bita. samla sina tankar. -*sässig*, *a.* motspän-
stig, tredd, fiendtlig, hätsk. -*sässigkeit*, *f.*
uppsåttsighet, fiendtlighet. -*satteln*, *tr.* på-
sadla, sadla. -*satz*, *m.* 1. tekn. krön, kapital,
krans. 2. munstycke på blåsinstrument. 3. gar-
nering, garnityr. 4. hufvudnod. 5. bord-
servis. 6. uppsats, afhandling. -*sätzig* =
aufsässig. -*säubern*, *tr.* rengöra, putsa. -*sau-
fen*, *tr.* dricka, suppa, dricka ur; P suppa upp.
-*saugen*, *tr.* suga upp. -*säugen*, *tr.* uppam-
ma. -*schaben*, *tr.* skafva, rifva på. -*schan-
zen*, *tr.* uppfasta, uppstapla. -*schärfen*, *tr.*
skärpa, hvässa, bryna, slipa. -*scharren*, *tr.*
krafta upp, rifva upp. -*schauen*, *itr.* h. 1.
slå upp ögonen, se upp. 2. *Auf etw.* (ack.) ~
gifva akt på ngt. -*schauern*, *itr.* h. rysande
fara upp. -*schaufeln*, *tr.* skofa upp, på.
-*schäumen*, *itr.* h. skumma, fradgas, sjuda.
-*schellen*, *tr.* väcka med ringlockan. -*schen-
ken*, *tr.* kasta upp. -*scheuchen*, *tr.* uppskräm-
ma. -*scheuern*, *tr.* 1. renskura, fjäsa. 2. sku-
ra, gnida sönder. -*schichten*, *I. tr.* upplägga
hvarvis, uppstapla. *II. r.fl.* hopa sig. -*schich-
tung*, *f.* -*schieben*, *tr.* 1. draga ifrån. 2.
uppskjuta. -*schiebung*, *f.* -*schieseln*, *I. tr.* 1.
gum skott spränga. 2. gum skott uppskräm-
ma. *II. itr.* s. 1. skjuta, växa, komma upp. *Ein
aufgeschossener Mensch*: en lång, skranglig
karl. 2. hastigt rusa, fara, flyga, spruta
upp. 3. skjuta, slå ned på. -*schimmern*, *itr.*
h. blänka till. -*schinden*, *tr.* skafva hål på.
-*schirren*, *tr.* sela på.

Aufschlag, *m.* 1. slag, slående på ei. mot ngt.
2. uppsläende, öppnande. 3. uppslag, brät-
te. 4. hand. prisstegring. 5. mil. kulors studs-
ning, gräsning. 6. varp, ränning. 7. mus.
upptakt. -*en*, *I. tr.* 1. slå upp, öppna. *Eine
Ader* ~ slå åder, *Nüsse* ~ knäcka nötter,
ein Gelächter ~ brista ut i skratt. 2. slå
på, slå fast, fastspika. 3. upprika, förse
med uppslag. 4. hand. höja priset på. *II. itr.*
s. 1. slå, falla på ngt. 2. slå upp, slå ut, bri-
sta ut. 3. hand. stiga i pris.

Aufschläger, *m.* en som slår upp, slår fast,
höjer priset. -*schlagetisch*, *m.* fällbord.
-*schleifen*, *tr.* 1. st. slipa in. 2. sv. släpa upp.
-*schliesen*, *tr.* 1. läsa upp, öppna. 2. mil.

sluta upp. -*schlieser*, *m.* en som öppnar,
vaktare. -*schliesung*, *f.* 1. öppnande. 2.
uppslutning. -*schlingen*, *I. tr.* 1. uppbinda,
uppfästa. 2. knyta upp, upplösa. 3. upp-
sluka. *II. r.fl.* 1. slingra sig upp. 2. gå upp,
lossna. -*schlitzen*, *tr.* skära, sprätta upp,
upprista. -*schlürfen*, *tr.* uppsupa med väl-
behag, dricka, sörpla i sig. -*schlufs*, *m.* för-
klaring, besked, upplysning. -*schmauchen*,
F = *aufrauchen*. -*schmausen*, *tr.* kalasa upp,
äta upp. -*schmeissen*, *tr.* F kasta upp. -*schmel-
zen*, *I. tr.* 1. smälta, upplösa. 2. smälta till,
fast på. 3. gum smältning öppna. *II. itr.* s.
smälta fast på. -*schmettern*, *I. itr.* s. 1. gå
upp, öppna sig med brak. 2. smattrande
ljuda. 3. smattra på, smattrande slå ei. fal-
la på. *II. tr.* öppna med brak. -*schmieden*,
tr. 1. smida fast på ei. vid. 2. smida slut
på. -*schmieren*, *tr.* 1. smörja på; breda,
stryka på. 2. smörjande förbruka. 3. F klott-
rande uppskrifva. -*schmoren*, *tr.* kok fräsa
upp, lätt steka. -*schmücken*, *tr.* o. *r.fl.* smyc-
ka, pynta (sig). -*schnallen*, *tr.* 1. spänna på.
2. spänna upp. -*schnappen*, *I. tr.* snappa
upp. *II. itr.* s. 1. snappa efter luft. 2. F få
lugn, hämta sig.

aufschneiden, *I. tr.* skära upp. *II. itr.* h. F
berätta skepparhistorier, öfverdrifva, skräf-
la. -*er*, *m.* F lögnare, skräflare, storskryt-
tare. -*erei*, *f.* F lögn, skrävel, skryt. -*erisch*,
a. F lögnaktig, skräflande, skrytsam.

aufschnellesen, *I. tr.* kasta, slunga upp. *II.*
itr. s. o. *r.fl.* studsa, hoppa, springa, flyga
upp. -*schnippen*, *tr.* klippa i små bitar.
-*schnitt*, *m.* 1. inskärning, uppskärande, upp-
klippning. 2. upp- ei. afskuret stycke. 3.
skärningsyta, snitt. -*schnitze*[n], *tr.* inskära
i ei. på. -*schnob*[b]ern, -*schnüffeln*, *tr.* nosa
ei. snoka reda på, uppsnoka. -*schnupfen*, *tr.*
1. snusa, draga upp i näsan. 2. snusa upp,
slut på. -*schnüren*, *tr.* 1. snöra fast på. 2.
snöra upp, lossa. 3. uppträda på snöre.
-*schnürung*, *f.* -*schobern*, *tr.* ära. sätta upp i
såte, i stack, välma, stacka. -*schöpfen*, *tr.*
ösa upp, med öskar ei. upphämta. -*schöfs-
ling*, *m.* 1. telnig, skott. 2. uppskomling.
-*schrammen*, *tr.* rispa, rispa upp, rifva sönder.
-*schrauben*, *tr.* 1. skruva på, fast. 2.
skruva upp. -*schrecken*, *I. sv. tr.* sätta
skräck i, skrämma, skrämma upp. *II. st.*
itr. s. spritta upp, förskräckt fara upp.
-*schrei*, *m.* anskri. -*schreiben*, *tr.* 1. skriva
upp, anteckna. 2. skriva upp, slut på.
-*schreien*, *itr.* h. skrika till, gifva till ett
anskri. -*schriff*, *f.* påskrift, inskrift, utan-
skrift, adress, etikett, titel. -*schroten*, *tr.*
1. afskära, afhugga. 2. hugga upp, klyfva. 3.
söndertugga, söndermala; grofmala. -*schub*,
m. uppskof, anstånd. -*schultern*, *tr.* taga på
axlarna. -*schüren* = *anschüren*. -*schürzen*,
I. tr. 1. uppskörta, uppfästa. 2. släppa ned.

II. rfl. fästa upp sin klädning. -**schürzer**, *m.* upphållarband. -**schürzung**, *f.* uppskörtande. -**schutt**, *m.* fyllningsjord, -grus.

auschütteln, *tr.* skaka, rysta upp, omskaka. -**en**, *tr.* 1. hålla, ösa, slå på. 2. hoppa, lägga i hög, magasinera. 3. skotta upp, kasta upp. -**er**, *m.* en som öser på, lägger i hög, skottar upp. -**ung**, *f.* hållande *m. m.* se *aufschütten*.

auf[sch]ützen, *tr.* 1. *str. itr. h.* släppa på vatten, draga upp damluckorna. 2. dämna upp. -**schwänzen**, *tr.* binda upp svansen på. -**schwärzen**, *tr.* svärta, återgifva en sak dess ursprungliga svärta. -**schwätzen** = *anschwätzen*. -**schweben**, *itr. s.* sväfvva upp. -**schweifen** = *aufschwänzen*. -**schwellen** = *anschwellen*. -**schwemmen**, *tr.* 1. = *anschwemmen*. 2. blöta upp. -**schwingen**, *I. tr.* svinga upp, svänga upp. **II. rfl.** svinga sig upp. -**schwung**, *m.* uppveingande; *bia.* utveckling, lyftning, flygt uppåt. -**segeln**, *itr. h. o. s.* 1. segla upp för. 2. segla på, stöta på grund. -**sehen**, *I. itr. h.* 1. blicka uppåt, slå upp ögonen. 2. se upp, vara påpasslig. **II. n.** uppseende. -**seher**, *m.* uppsyningsman, inspektör, inspektör. -**sein**, *itr. s.* 1. vara upp. 2. vara öppen. -**setzen**, *I. tr.* 1. påsätta, uppsätta, sätta till, taga på sig. *Die Hand ~ auf etw.* (*ack.*): stödja handen mot ngt, *bia. ein anderes Gesicht ~* visa ett annat ansigte, *Lichter ~* sätta in ljus i ljusstakarne, *bia. seinen Kopf ~* vara envis. 2. sätta ut, sätta på spel. 3. ställa, resa upp. 4. sätta upp, affatta, utskrifva. **II. rfl.** sätta sig upp. -**setzer**, *m.* en som sätter, ställer, reser upp. -**setzung**, *f.* påsättande *m. m.* se *aufsetzen*. -**seufzen**, *itr. h.* sucka djupt, utstöta en suck. -**sicht**, *f.* uppsigt, tillsyn, kontroll. -**sieden**, *itr. s. o. tr.* koka upp, sjuda. -**siegeln**, *tr.* 1. lacka fast, fästa med ett sigill. 2. bryta sigillet på. -**singen**, *I. tr.* 1. väcka med sång. 2. sjungande föredraga, sjunga. **II. itr. h. Zum Himmel ~** låta sången stiga mot skyn. -**sitz**, *m.* *Zum ~ bereit sein:* vara färdig att sitta upp. -**sitzen**, *itr. h. o. s.* 1. sitta upprätt. 2. sitta upp. 3. sitta upp, sätta sig upp. 4. vara fästad, sitta fast. -**sollen**, *itr. h.* vara tvungen att stiga upp, måste upp. -**spähen**, *tr.* uppspanna, forska reda på. -**spalten**, *I. tr.* klyfva, klyfva itu. **II. itr. s. o. rfl.** klyfva sig. -**spannen**, *tr.* spänna upp, ut. *bia. geländere Saiten ~* taga skeden i vackra handen. -**sparen**, *I. tr.* spara, hopspara, gömma. **II. rfl.** spara sig. -**sparung**, *f.* -**speicherer**, *m.* en som hopar, uppstaplar, magasinerar. -**speichern**, *tr.* hoppa, uppstapla, magasinera. -**speicherung**, *f. -**speisen** = *aufessen*. -**sperren**, *tr.* spärra upp, öppna på vid gavel. -**sperrung**, *f. -**spielen**, *tr. o. itr. h.* spela upp. -**spielsen**, *tr.* spetsa, sätta ei. taga på spett, på spjut, på horn *m.***

m. -**spielser**, *m.* en som spetsar, sätter på spett *m. m.* -**spindeln**, *I. tr.* vira, sno, spola på ten, rulle ei. *ay. II. rfl.* uppstiga spiralformigt. -**spinnen**, *tr.* spinna upp. -**spreizen**, *I. tr.* utbreda, uppspärra, utspärra. **II. rfl.** uppspärras, breda ut sig, kräma sig, yfväs. -**spreizung**, *f. -**sprengen**, *tr.* 1. spränga, spränga upp, i luften. 2. sprita på, fukta med. -**spriesen**, *itr. s.* sticka upp, komma upp; *bia.* lyckas, ha framgång. -**springen**, *itr. s.* 1. springa, rusa, hoppa upp. 2. springa upp, gå upp, öppna sig. 3. spricka upp, sönder. -**spritzen**, *tr. o. itr. s.* spruta, stänka upp. -**sprossen** = *aufspriesen*. -**sprudeln**, *itr. s.* spruta upp, sjuda, koka upp, välla fram; *bia.* brusa upp. -**sprung**, *m.* ansats, språng; återstudning. -**spulen**, *tr.* spola på. -**spülen**, *tr.* 1. spola upp. 2. skölja, diska, spola. -**spünden**, *tr.* slå upp sprundet på. -**spüren**, *tr.* uppspara. -**spürung**, *f. -**stacheln**, *tr.* uppägga. -**stampfen**, *I. itr. h.* stampa i golvet. **II. tr.*** 1. stampa fast på. 2. stampa upp. -**stand**, *m.* resning, uppresning, uppror. -**ständig**, -**ständisch**, *a.* upprorisk. -**stapeln**, *tr.* uppstapla. -**stap[el]ung**, *f. -**starren**, *itr. h.* 1. stirra uppåt. 2. resa sig, stå å ända, stå som borst. -**stäubern** = *aufstöbern*. -**stauchen**, *tr.* 1. hastigt trycka, stöta ngt mot ngt. 2. uppdamma. -**stauen**, *tr.* 1. uppdamma. 2. uppstapla. -**stauung**, *f. -**stechen**, *I. tr.* 1. sticka upp, hål på. 2. gravera upp. 3. sticka, sy på, fast. 4. = *aufspiesen*. 5. omröra, omskyfva, omskofla. **II. itr. s.** sja. sticka upp.***

aufsteck[en], *tr.* 1. fästa upp. 2. sätta upp, uppställa. *bia. ein frohes Gesicht ~* visa ett glad ansigte, *jm ein Licht über etw.* (*ack.*) ~ öppna ngns ögon för ngt. 3. uppgifva, afstå ifrån. -**kamm**, *m.* nack-kam. -**kleid**, *n.* klädning som kan fästas upp.

auf[st]ehen, *itr. a) h.* 1. stå öppen. 2. stå, hvila på ngt; nå grund, ha fotfäste. 3. stå upp, upprätt. *b) s.* 4. stiga upp, resa sig. 5. uppstå, uppträda, framträda. 6. resa sig, göra uppror. -**steifen**, *tr.* styfva, stärka. -**steigen**, *itr. s.* stiga, höja sig; stiga upp, gå upp. -**steigung**, *f. -**stellen**, *I. tr.* 1. uppställa, resa upp, framställa, skaffa, framskaffa. 2. *Mit jm etw. ~* företaga ngt med ngn, *es läfst sich nichts mit ihm ~* man kommer ej ur fläcken med honom. **II. rfl.** ställa upp sig. -**steller**, *m.* person som ställer upp, fram. -**stellung**, *f.* uppställning *m. m.* se *aufstellen*. -**stemmen**, *I. tr.* 1. bända, bryta upp sig. 2. *Den Arm ~* stödja, sätta armen på ei. mot ngt, *den Fuß ~* spjarna emot. **II. rfl.** stödja sig, resa sig, taga spjarn. -**stempeln**, *tr.* påstämpla. -**steppen**, *tr.* sticka fast på. -**sticken**, *tr.* sticka, brodera på. -**stiehn**, *itr. s.* fara, rusa, flyga upp och isär. -**stöhern**, *tr.* 1. köra*

upp, jaga upp. 2. vädra upp, snoka reda på. -stöhnen, *itr. h.* stöna högljudt. -stöp-seln, *tr.* draga korken ur, draga upp. -stören, *tr. 1.* *Das Feuer* ~ röra om elden. 2. störa, störande väcka, uppjaga. -stöfsen, *I. tr. 1.* stöta, sparka, kasta upp. 2. stöta mot. *Das Glas* ~ sätta glaset hårdt ifrån sig. **II. itr. a)** *h. o. s.* 1. jäsa, jäsa upp. 2. förorsaka uppstötningar. **b)** *s. 3.* *Etw. stöfst jm auf:* ngn stöta på, råkar på ngt. 4. *sjs.* stöta på grund. -stöfsig, *a. 1.* om vin: grumlig, skämd. 2. om barn: illamående, kinkig. -strahlen, *itr. h.* stråla, strålände gå upp, visa sig, framträda. -sträuben, *I. tr.* resa upp som borst, resa å ände. **II. itr. h. o. rfl.** resa sig (å ände), uppressa, motsätta sig. -streben, *itr. h.* försöka resa sig, försöka stiga upp; *bia. zu etw.* ~ eftersträva ngt. -strecken, *tr.* sträcka upp. -streich, *m.* auktion. -streichen, *I. tr. 1.* stryka, breda på. *F jm eins* ~ slå till ngn. 2. stryka upp, draga upp. **II. = aufstreifen II.** -streifen, *I. tr. 1.* skjuta upp, upprika, uppkäffa. 2. rispa upp. **II. itr. s.** röra, snudda vid, mot. -streuen, *tr.* strö på ngt. -stricken, *tr. 1.* sticka upp, slut på. 2. taga upp, t. ex. *eine Masche*. -striegeln, *I. tr. 1.* borsta, stryka upp. 2. rykta. **II. rfl.** *F* pynta sig. -stufen, *I. tr.* upplägga i trappform. **II. itr. s. o. rfl.** uppstiga i trappform. -stufung, *f.* -stülpen, *tr. 1.* vika upp. *Eine aufgestülpte Nase haben:* vara uppnäst. 2. hvälvfa öfver, sätta på, trycka på. -stürmen, *I. itr. s. 1.* rusa upp. 2. börja storma. **II. tr.** våldsamt uppväcka. -stürzen, *I. tr. 1.* med hast sätta på. 2. hvälvfa upp. **II. itr. s.** *Auf etw. (ack.)* ~ falla, störta ned på ngt. -stutzen, *I. itr. h.* studsa, studsande se upp. **II. tr. 1.** vika upp, stryka upp. 2. iordningställa, putsa, fiffa upp. **III. rfl.** *F* pynta sig, fiffa upp sig. -stützen, *tr. o. rfl.* stödja (sig) på, mot. -stutzer, *m.* en som iordningställer, afpassar, fiffar upp. -süchen, *tr.* uppsöka, taga reda på. -suchen, *m.* en som uppsöker, uppsparar. -süchung, *f.* uppsökande. -summen, *I. rfl.* hoppa sig, ökas. **II. itr. s.** surrande flyga upp. -tafeln, *tr.* sätta fram på bordet, duka upp. -takeln, *I. tr.* *sjs.* tackla upp; *bia.* pynta, styra ut. **II. rfl.** pynta, styra ut sig. -takelung, *f.* -takt, *m.* mus. upptakt. -tanzen, *I. itr. h.* dansa, dansa upp. **II. tr.** *Sich (dat.) die Schuhe* ~ dansa hål på sina skor. -tauchen, *itr. s.* dyka upp. -[h]auen, *itr. s. o. tr.* töa upp, tina upp. -thun, *I. tr. 1.* öppna. 2. sätta på. **II. rfl.** 1. öppna sig, öppnas. 2. framträda, framstå, blifva synlig. -thürmen se *auftürmen*. -tippen, *itr. h. o. tr.* [*Auf*] *etw.* ~ lätt vidröra ngt. -tischen, *tr.* duka upp, framsätta, servera.

Auftrag, -e *†*, *m.* 1. uppdrag, kommission, ärende; hand. beställning, order. *Im ~e js:* på ngn's uppdrag, å ngn's vägnar, för ngn's

räkning. 2. påläggning af färger. -**en**, *I. tr. 1.* bära upp. 2. bära fram, sätta fram, servera. 3. rita upp. 4. lägga, ösa, hålla på. *Farben* ~ sätta, lägga på färger, måla. 5. *Jm etw.* ~ uppdraga ngt åt ngn. 6. *Kleider* ~ slita ut kläder. **II. rfl.** slitas, blifva utsliten, utnött. **III. itr. h. 1.** sätta fram, duka. 2. pösa upp, svälla, svälla ut. -**sbesorger**, *m.* kommissionär. -**smälsig**, *a.* i enlighet med gifvet uppdrag. -**snehmer**, *m.* ombud. -**swesse**, *adv.* på uppdrag, i kommission. -**ung**, *f.* uppstående *m. m. se auftragen*.

aufftrampeln, *itr. s. F* trampa på. -**taufeln**, *tr. o. itr. s.* droppa på. -**treiben**, *I. tr. 1.* slå fast på, slå i. 2. våldsamt öppna, spränga. 3. blåsa upp, späna ut. 4. tekn. drifva, t. ex. *Metallarbeiten*. 5. drifva, jaga, hvirfva upp. 6. uppspana, anskaffa. **II. itr. s. 1.** *sjs.* drifva(s), stöta på grund. 2. uppsvälla. 3. om väter. komma upp. -**treibung**, *f.* -**trennen**, *I. tr.* sprätta upp, sönder, klippa upp. **II. rfl.** gå upp i sömnen, gå sönder. -**treten**, *I. itr. s. 1.* gå på ett visst sätt, t. ex. *sicher:* med säkra steg. 2. uppträda. **II. tr. 1.** trampa fast på. 2. trampa sönder. 3. sparka upp. -**trinken**, *tr.* dricka upp, ur. -**tritt**, *m.* 1. uppträdande. 2. uppträde. 3. scen i ett skådespel. 4. fotsteg, trappsteg. -**trock[e]nen**, *tr.* samt *itr. s. o. h.* torka upp, torka. -**trommeln**, *tr.* trumma, trumma upp, väcka med trumslag. -**tröpfeln**, -**tropfen** = *aufträufeln*. -**trumpfen**, *I. tr.* trumfa, trumfa ut. **II. itr. h.** säga sin mening, sjunga ut. -**tupfen**, *I. tr. 1.* lätt vidröra, lätt doppa i. 2. *Punkte* ~ sätta punkter öfver. **II. itr. h.** *Auf einen Gegenstand* ~ lätt vidröra ett föremål. -**türmen**, *tr. o. rfl.* uppturna, uppstapla, hoppa (sig). -**türmung**, *f.* -**tuschen**, *tr.* måla med tusch, tuscha. -**wachen**, *itr. s.* uppvakna. -**wachsen**, *itr. s.* uppväxa. -**wagen**, *rfl.* väga sig upp. -**wägen**, *tr. 1.* uppväga. 2. lyfta med häfstång. -**wallen**, *I. itr. s. o. * h.* välla, svalla, sjuda, brusa upp. **II. = wj.** -**wällen**, *tr.* komma att sjuda; koka upp, förvälla. -**wallung**, *f.* svall, sjudande se *aufwallen*. -**wälzen**, *tr. 1.* rulla, vältra upp, upp på. *bia. jm etw.* ~ påbörda ngn ngt. 2. hoppa. -**wand**, -e *†*, *m.* 1. användning, förbrukning. 2. kostnad; ståt, prakt. -**wärmen**, *tr.* uppvärma.

Aufwartel[bursch[e], *m.* passpojke, upppassare, betjänt. -**frau**, *f.* hjälphustru, städerska. -**n**, *itr. h. 1.* passa upp, *jm:* på ngn. 2. *Jm* ~ uppvakta ngn, afägga ett höflighetsbesök hos ngn. 3. *Jm mit etw.* ~ uppvakta ngn med ngt, *womit kann ich Ihnen* ~? hvarmed kan jag stå till tjänst? *Aufzuwarten!* till er tjänst! med nöje!

Aufwärtler, *m.* upppassare, vaktmästare. -**erin**, *f.* hjälphustru, städerska. -**s**, *adv.* uppåt. **Aufwartung**, *f.* 1. upppassning, hjälp i hushållet. 2. uppvakning; visit.

aufwaschen, *tr.* 1. upptvätta, diska, skura. 2. gnm diskning *et.* skurning nöta, nöta sönder.

Aufwäscher(in), *m. (f.)* en som diskar, skurar. Aufwaschl[afas, *n.* tvätt-, diskbalja, skurämbar. -ung, *f.* upptvättning, diskning, skurning. -wasser, *n.* disk-, skurvatten.

Auf[wechsel, *m.* hand. agio, växelpengar. -wecken, *tr.* uppväcka, väcka. -wecker, *m.* uppväckare, väckare. -weckung, *f.* väckande. -wehen, *I. itr. s.* blåsa upp. *II. tr. 1.* blåsa upp, upphvirfla. 2. blotta, bringa i dagen. 3. blåsa ihop. -weichen, *sv. I. tr.* uppmjuka, upplöta. *II. itr. s.* mjukna, blifva upplött. -weichung, *f.* -weinen, *itr. h.* börja gråta, gråta högt. -weisen, *tr.* uppvisa, förete. -weissen, *tr.* åter hvitmena, hvitmåla. -weisung, *f.* uppvisande. -wenden, *tr. 1.* vända uppåt. 2. uppbjuda, använda på, kosta på. -wendung, *f.* -werfen, *I. tr. 1.* kasta upp. 2. kasta på. 3. slå upp, hastigt öppna. 4. gräfva upp. 5. kasta *tr.* sig, lägga upp. 6. framkasta, framställa. 7. *Den Kopf* ~ kasta, råta upp hufvudet, *eine aufgeworfene Nase haben*: vara uppnäst, *aufgeworfene Lippen*: tjocka, svällande läppar. 8. kasta upp, uppföra. *II. rfl. 1.* upphäfva sig, *als et. zum Richter*: till domare. 2. uppressa sig mot ngn. 3. om bräder o. åyl.: slå sig, bägna. -werfung, *f.* -wichsen, *I. tr. 1.* smörja, blanka, borsta, putsa, vaxa. 2. *F jm eins* ~ slå till ngn. *II. rfl.* pynta sig. -wickeln, *I. tr. 1.* nysta, nysta upp. 2. vira, veckla, rulla upp, isär, ihop, taga upp, öppna. 3. reda, utreda, förklara, lösa. *II. rfl. 1.* rulla ihop sig. 2. rulla upp sig, gå upp. 3. *na* utredas, få sin lösning, sin förklaring. -wickel[ung, *f.*

Aufwieg[el[e], -en, *f.* uppvigling, uppviglingslusta. -eln, *tr.* uppvigla. -[e]lung, *f.* -en, *tr.* uppväga. -ler, -, *m.* uppviglare. -lerisch, *a.* uppviglande.

aufwiehern, *itr. h.* gnägga till, gnägga lifigt. aufwind[eln, *tr.* linda upp. -en, *I. tr. 1.* upphissa, uppvinna, upphala. 2. vira, rulla upp. 3. sno upp. *II. rfl. 1.* rulla ihop sig. 2. sno upp sig. 3. slingra sig upp. -er, *m.* en som hissar, rullar upp. -ung, *f.* upphissning *m. m.* *se* aufwinden.

aufwir[beln, *I. itr. s. 1.* hvirfla upp. 2. drilande stiga upp. *II. tr.* hvirfla upp. -ken, *tr. 1.* virka upp. 2. knåda. -ren, *tr.* reda upp, reda ut.

auf[wischen, *tr.* torka upp. -wischer, *m.* torkhandduk, torktrasa. -wogen, *itr. s.* svala, gå i vågor. -wollen, *itr. h.* vilja säga upp. -wühlen, *tr.* gräfva, rota, böka upp. -wühlung, *f.* -wurf, *m. 1.* uppkastande. 2. uppkastad hög. -zählen, *tr.* uppräknä. -zähler, *m.* uppräknare. -zählung, *f.* uppräknning. -zaubern, *tr.* trolla upp, fram. -zäumen, *tr.* betsla, betsla upp. -zäumung, *f.*

-zehen, *tr.* dricka ur, suppa upp. -zehren, *I. tr.* tära, förtära, uppåta. *II. rfl.* tåras, förtåras. -zehrung, *f.* -zeichnen, *tr. 1.* upp-rita, afteckna. 2. uppteckna, anteckna. -zeichner, *m.* upptecknare, antecknare. -zeichnung, *f.* uppteckning. -zeigen, *tr.* uppvisa. -ziehen, *I. tr. 1.* draga upp, upplyfta, uppvinna, hissa. *Flachs* ~ ryska lin. 2. uppdraga, uppfostra, uppfröda, lägga på. 3. klästra upp, spänna, späuna upp. *Bia. andere Saiten* ~ tala ur en annan tonart. 4. knyta upp, lösa upp. 5. uppskjuta. *In mit etw.* ~ uppehålla ngn med ngt. 6. *In* ~ skämta, gyckla med, narra ngn, *jm mit etw.* ~ inbilla, narra i ngn ngt. *II. rfl. gå upp, jr I, 4. III. itr. s. 1. str. aufgezogen kommen*, draga, tåga, marschera upp; upptråda, visa sig. *Armselig* ~ a) upptråda fatigt, b) göra en slät, en ömklig figur. 2. *Mit etw. aufgezogen kommen*: komma fram med ngt, bringa ngt på tapeten. 3. uppstiga, gå upp. -zieher, *m. 1.* en som drar upp, uppfostrar, lägger på. 2. gycklare, skämtare. -zicherei, *f.* gyckel, drift. -zucht, *f.* uppfödande, påläggning. -zucken, *itr. h.* spritta upp, till; nämande flamma upp. -zug, *m. 1.* uppdragande, upplyftande; vindspel, kran, hiss. 2. i *sht m.* uppmarsch, uppmarscherande, deflering, parad; tåg, procession. 3. *mus.* marsch. 4. uppträdande, pomp, ståt; löjligt uppträdande, uppståg, narrspel. 5. akt i ett skådespel. 6. varp, ränning. -zupfen, *tr.* rycka upp. -zwängen, *tr. 1.* påtvinga. 2. påtrycka, med våld påsätta. 3. med våld öppna. 4. våldsamt skjuta upp. -zwecken, *tr.* med stift fästa på. -zwicken, *tr.* bända, bryta upp. -zwingen, *tr. 1.* = aufzwingen. 2. tvinga ned, lyckas förtära.

Augapfel, *m.* öngonglob, ögonsten.

Auge, -s, -n, *n.* äm. *Aug[e]lein, Augelchen, 1.* öga. *Grafse* ~ *n* machen: spärra upp ögonen, blifva storög, högligen förvånad, *die* ~ *n* gehen mir über: jag måste gråta, kan ej återhålla tårarna, *jm ins* ~ fassen: skarpt betrakta, fixera ngn, *ein* ~ *auf jm* haben *et. jm im* ~ haben: gifva akt på, iakttaga ngn, *er hat ein* ~ *auf sie*: han har ett godt öga till henne, *im* ~ behalten, *nicht* aus den ~ *lassen et. verlieren*: hafva blick för, ej släppa ur sigte, *aus den* ~ *n* setzen: åsidosätta, *der Schalk* sieht ihm aus den ~: hans blick röjer skalken, ~ *n* rechts! se till höger! 2. öga, håll, ögla. 3. öga på tärningar och kert. 4. öga, bladknopp på växter. 5. fläck på djurhudar.

äugeln, *sv. itr. h.* blicka, gifva ögonkast.

Augen[apfel *se* Augapfel. -bild, *n.* synbild. -blick, *m.* ögonblick. *Alle* ~: ständigt, i ett, hvarje ögonblick, *lichte* ~ *e* haben: hafva sina ljusa stunder. -blicklich, *a.* ögonblicklig. -blicks, *adv.* ögonblickligen. -blicksbild, *n.*

ögonblicksfotografi. -brau[n]je, *f.* ögonbryn. -butter, *f.* ögonvar. -dienerel, *f.* -dienst, *m.* ögontjänande. -fällig, *a.* i ögonen fallande, påtaglig. -flimmern, -funkeln, *n.* skimrande för ögonen. -glas, *n.* synglas. -heilanstalt, *f.* ögonklinik. -klappe, *f.* skyggglapp. -kneifer, *m.* pincenez. -leder, *n.* skyggglapp. -licht, *n.* ögonens ljus. -li[e]d, *n.* ögonlock. -lust, *f.* ögonfägnad. -merk, *n.* ögonmärke, uppmärksamhet. -schein, *m.* 1. ögonsigte, utseende, yttre. 2. besigtning, inspektion. -scheinlich, *a.* ögonskenlig. -scheinlichkeit, *f.* påtaglighet. -schleim, *m.* ögonvar. -stern, *m.* pupill. -täuschung, *f.* synvilla. -triefen, *n.* rinnande ögon. -tröst, *m.* 1. ögonfägnad. 2. bot. ögontrost (Euphrasia). -trug, *m.* synvilla. -wasser, *n.* 1. ögonvatten. 2. tårar. -weh, *n.* ondt i ögonen. -weide, *f.* ögonfägnad. -wimper, *f.* ögonhår. -wink, *m.* tecken med ögonen. -wurz, *f.* bot. 1. hvitsippa. 2. maskros. -zeuge, *m.* ögonvittne, åsyna vittne. -zeugni[is], *m.* ett ögonvittnes vittnesbörd.

-äugig, *a.* -ögd, *t. ex.* blau ~ blåögd.

Augstern se Augenstern.

August, -e, *m.* augusti (men: August, mansnamnet August). -kirsche, *f.* fågelbär. -pflaume, *f.* renklor.

Auktion, -en, *f.* auktion. -åtor, -s, -ören, *m.* auktionist. -ieren, *sv. tr.* bortauktionera, sälja på auktion.

Aula, -en el. -as, *f.* aula, skolsal, samlingsaal.

Aurikel, -n, *f.* aurikel.

aus, *I. prep.* med dat. 1. ur. 2. (bestående) af, *t. ex.* ~ Holz, ~ allen Kräften, ~ Achtung. 3. bland, *t. ex.* einer ~ den Bürgern. 4. särskilda fall. In ~ dem Hause werfen: kora ngn på porten, ~ vollem Halse: för full hals, ~ dem Fenster sehen: titta ut gum fönstret, ~ dem Grunde verstehen: förstå grundligt, ~ dem Kopfe verstehen: veta, kunna utantill. II. *adv.* 1. ut, *t. ex.* weder ~ noch ein wissen. 2. Von ... ~ ifrån. Von Hause ~ hemifrån; från början, ursprungligen. 3. ute, förbi, slut. Die Flasche ist ~ buteljen är tom, das Licht ist ~ ljuset är släckt. -ackern, *I. itr. h.* afsluta plöjningen, bruket. II. *tr.* plöja upp. -äffen, *tr.* F *jn* ~ reta ngn gnm att hära honom. -antworten, *tr.* överantvarada, utlemna. -antwortung, *f.* -arbeiten, *I. itr. h.* 1. upphöra att arbeta. 2. upphöra att jäsa. II. *tr.* 1. utarbета, utföra. 2. skära ut. III. *rtl.* arbeta ut sig. -arbeitung, *f.* -ärten, *itr. s. o. rtl.* urarta, vanslägtas. -ärtung, *f.* -ästen, *I. tr.* kvista, kvista upp. II. *rtl.* grena ut sig. -ästung, *f.* -ät[h]men, *I. itr. h. o. tr.* andas ut. II. *rtl.* hämta andan. -ät[h]mung, *f.* -ätschen = ätschen. -backen, *I. tr.* grädda uträckligt. II. *itr.* 1. *h.* sluta baka. 2. *s.* gräddas, blifva gräddad. -baden, *I. itr. h.* sluta bada. II.

tr. 1. skölja, skölja ur. 2. sota för. -baggern, *tr.* uppressna, uppmuddra. -balgen, -bälgen, *tr.* 1. få. 2. uppstoppa. -bälger, *m.* uppstoppare. -bau, *m.* utbyggnad. -bauchen, *I. tr.* göra bugtig, svängd; hamra ut. Ausgebaucht: bugtig, svängd. II. *rtl.* vara bugtig, svängd. -bauchung, *f.* -bauen, *I. tr.* 1. afsluta, färdigbygga. 2. reparera, restaurera. 3. bygga till, förse med utbyggnad. 4. utsga; bärg, uttömma. II. *itr. h.* sluta bygga. -bauung, *f.* -bedingen, *tr.* 1. bestämma gum kontrakt. 2. Sich (dat.) etw. ~ betinga, förbehålla sig ngt. -bedingung, *f.* -beeren, *tr.* afplocka bären af. -beichten, *I. tr.* fullständigt bikta. II. *itr. h.* sluta sin bikt. -beinen, *tr.* borttaga benen ur. -beissen, *tr.* 1. bita ur. 2. Sich (dat.) einen Zahn ~ bita sönder en tand. 3. borttaga gum att bita ifrån sig; utstränga, sticka ut. -beizen, *tr.* bortetsa. -belfern, *itr. h.* upphöra att gläfsa, F att träta. -bel-len, *itr. h.* sluta skälla. -bersten, *itr. s.* brista ut. -besserer, *m.* -bessern, *f.* en som lagar *m. m. se* roij. -bessern, *tr.* laga, reparera, iständsätta, renovera. -besserung, *f.* -beten, *itr. h.* sluta sin bön. -beute, *f.* utbyte, afkastning, behållning, vinet. -beuteln, *I. tr.* F 1. gifva ut, kosta ut. 2. pungslå. II. *rtl.* utblotta sig på pengar. -beuten, *tr.* tillgodögöra sig, taga afkastningen af. -beutung, *f.* -bezahlen, *tr.* utbetala. -bezahlung, *f.* -biegen, *I. tr.* böja ut. II. *itr. s.* gå, köra ur vägen, hålla åt sig. -biegung, *f.* -bieten, *I. tr.* utbjuda gum satu. II. *rtl.* utbjuda sig, erbjuda sin tjänst. -bichtung, *f.* -bilden, *tr. o. rtl.* utbilda (sig). -bildung, *f.* -bild[n]er, *m.* utbildare, instruktör. -binden, *tr.* 1. lösa och taga ut. 2. binda ytterst. 3. hopfoga, binda. -bitten, *tr.* 1. utbedja, an hålla. 2. bortbjuda. -blasen, *I. tr.* 1. blåsa ur. 2. blåsa, forma gum blåsnung. 3. blåsa ut, släcka. 4. gum blåsnung med blåsinstrument tillkännagifva. 5. mus. blåsa till slut. 6. mus. blåsa upp, *t. ex.* eine Flöte. II. *itr. h.* sluta blåsa. -blättern, *tr.* genomblådra. -bleiben, *itr. s.* uteblifva, blifva borta, dröja. -bleichen, *I. itr. s.* blifva urblekt. II. *tr.* 1. urbleka. 2. gum blekning borttaga. -bleien, *tr.* fylla med bly, plombera. -blick, *m.* 1. blick utåt. 2. utsigt, perspektiv. -blitzen, *itr. h.* opera. upphöra att blixtra. -blühen, *itr. h.* blomma ut. -bluten, *I. itr. h.* sluta blöda; förblöda. II. *tr.* Sein Leben ~ förblöda. -böden, -böd[m]en, *tr.* sätta botten i. -bohlen, *tr.* golfägga; brädså. -bohlung, *f.* -bohren, *tr.* bora ut, upp, hål i. Die Augen ~ stinga ut ögonen. -bohrung, *f.* -borgen, *tr.* låna ut. -braten, *I. tr.* 1. draga ur gum stekning. 2. väl steka. II. *itr. i.* *s.* steka(s) ut. *f. h.* stekas väl. -brauchen, *tr.* bruka upp, förbruka, tillräckligt begagna. -brauen, *tr.* 1. färdigbrygga, brygga. 2. draga ur gum brygning.

-brausen, *itr.* s. o. *h.* samt *tr.* o. *rf.* brusa ut.
-brechen, *I. tr.* 1. bryta ut. *Erbsen* ~ sprita ärter, *die Bienen* ~ skatta bikupan, *Bäume* ~ kvista träd. 2. kasta upp, kråkas upp.
II. itr. s. bryta sig ut, bryta ut, fram, brista ut. **-breiten**, *I. tr.* 1. breda ut, lägga i ordning omkring sig; vika upp, isär. 2. utbreda, sprida. **II. rf.** utbreda sig, spridas. **-breitung**, *f.* **-brennen**, *I. tr.* 1. bränna, bränna ut, ur, gum eld urhåla. *Mit Schwefel* ~ svafva. 2. bränna fullständigt, väl. **II. itr.** 1. *h.* brännas fullständigt. 2. s. o. *h.* brinna ut, slockna. 3. s. brännas ur. **-bringen**, *tr.* bringa, få, taga ut, ur, fram, sätta ut, utkläcka, framskaffa, sätta i omlopp. *Js Gesundheit ei. einen Toast auf jn* ~ föreslå en skål för ngn. **-bruch**, *m.* 1. utbrytande, bortbrytande. 2. utbrott. 3. vin af de bästa druvorna. **-brühen**, *tr.* skölja i kokhet vatten. **-brüllen**, *I. itr.* *h.* sluta ryta, vråla. **II. tr. rytande tillkännagifva, framvråla. **-brummen**, *itr.* *h.* upphöra att brumma. **-brüten**, *I. tr.* ligga på, utkläcka, uttanka. **II. itr. *h.* sluta kläcka. **-brütung**, *f.* **-buddeln**, *tr.* *P* krafsa upp, fram. **-bügel**, *I. tr.* stryka ut, stryka. **II. itr. *h.* sluta stryka. **-bummeln**, *itr.* *F* 1. s. gå ut och drifva, slå dank; rumla. 2. *h.* upphöra att rumla, stadga sig. **-bund**, *m.* prof, mönster, typl, under. **-bündig**, *a.* förträfflig, framstående i godt ei. oadt, usel. **-bürger**, *m.* 1. borgare från annan stad. 2. borgare boende utanför staden. **-bürsten**, *tr.* borsta ur, af. **-bülsen**, *I. tr.* 1. laga, lappa. 2. plikta, sota för. **II. itr. *h.* fullgöra, avsluta sin botöfning; aftjåna sitt straff. **-buttern**, *I. tr.* tjärna, tjärna ut. **II. itr. *h.* sluta tjärna. *F* *bus. er hat ausgebuttert*: med honom är det förbi, han har spelat ut sin roll. **-dampfen**, *I. itr.* 1. s. ånga; dunsta bort. 2. *h.* sluta ånga. **II.** = *roj.* **-dämpfen**, *tr.* 1. låta dunsta bort. 2. släcka af. 3. med ånga, med rök utdrifva, röka ut. **-dämpfung**, *f.* **-därmen**, *tr.* uttaga innanmätet på. **-dauer**, *f.* uthållighet, ihärdighet, seghet, varaktighet. **-dauern**, *I. itr.* *h.* uthålla, framhärda. *~d.* uthållig; bot. härdig, perenn. **II. tr. uthärda.
ausdehn|bar, *a.* tänjbar. **-barkeit**, *f.* tänjbarhet. **-en**, *I. tr.* uttänja, utsträcka, förlänga. **Ausgedehnt**: vidsträckt. **II. rf.** tänja sig, utsträckas, utbreda sig. **-ung**, *f.*
aus|deichen, *tr.* gnm en dam afskilja, afdämma. **-deichung**, *f.* **-denken**, *tr.* 1. uttänka. 2. *ar. itr.* *h.* tänka ut, tänka till slut. **-deuten**, *tr.* uttyda, utlägga, tolka. **-deutung**, *f.* **-dichten**, *tr.* 1. uttänka, dikta, uppdikta. 2. *ar. itr.* *h.* sluta dikta, dikta färdig. 3. dikta, täta. **-dielen**, *tr.* golfägga, brädsåla. **-dienen**, *itr.* *h.* tjåna ut. **Ausgedient**: ntjtång, för detta, emeritns. **-diffeln** = *austüfeln.* **-dingen**, *I.* = *ausbedingen.* **II. rf.** taga tjänst.************

III. itr. *h.* sluta pruta. **-docken**, *tr.* *ajs.* föra ur docka. **-donnern**, *itr.* *h.* upphöra att åska, att dundra, att larma. **-dorren**, *itr.* s. torka ut, torka. **-dürren**, *tr.* uttorka, torka. **-dürung**, *f.* **-drechseln**, *tr.* 1. svarfva ut, ur, urhåla. 2. *ar. itr.* *h.* färdigsvarfva, sluta svarfva; tillsevarfva, afrunda. **-drehen**, *I. tr.* 1. = *ausdrechseln.* 2. *Im etw.* ~ vrida ngt ur handen på ngn. 3. skrufva ned o. därigenom släcka, t. ex. *eine Lampe.* 4. *Eine Schraube* ~ nöta ut en skruf. **II. rf.** utnötas gum skrufning. **-drehung**, *f.* **-dreschen**, *I. tr.* tröska, tröska ut, af; *F* genomprygla. **II. itr. *h.* tröska slut. **-druck**, *-e* †, *m.* uttryck. *Zum* ~ *bringen*: gifva uttryck åt, *über allen* ~ utsägligt, ~ *haben*: vara uttrycksfull. **-drückbar**, *a.* som kan uttryckas. **-drucken**, *tr.* 1. färdigtrycka. 2. trycka ut oförkortadt. 3. gum tryckning utnötta. 4. *ar. itr.* *h.* sluta trycka.
ausdrück|len, *I. tr.* 1. trycka, prätta ut. 2. gum påtryckning släcka. 3. väl aftrycka. 4. uttrycka, uttala, framställa. **II. rf.** uttrycka sig. **-er**, *m.* en som prässar ut m. m. se *forog.* **-lich**, *a.* uttrycklig. **-lichkeit**, *f.* bestämdhet.
aus|düfteln = *austüfeln.* **-duften**, *I. itr.* *h.* 1. dofta, sprida doft. 2. mista sin doft, dofta ut. **II.** = *roj.* **-düften**, *tr.* utdofta, utdunsta, sprida. **-dulden**, *I. tr.* tåla, uthärda, fördraga. **II. itr. *h.* sluta lida. **-dunsten**, **-dünsten**, *tr.* o. *itr.* *h.* utdunsta. **-dünstung**, *f.* **-eggen**, *I. tr.* harfva upp, bort. **II. itr. *h.* harfva slut.******

auseinander, *adv.* ifrån hvarandra ei. hvarannat, åt hvar sitt håll, isär, sönder. **-brechen**, *I. tr.* bryta isär, sönder. **II. itr.** s. gå isär, sönder. **-breiten**, *tr.* breda ut. **-bringen**, *tr.* åtskilja. **-falten**, *tr.* veckla upp. **-gehen**, *itr.* s. 1. skiljas, skingras, gå isär. 2. gå sönder. **-halten**, *tr.* hålla isär, skilja, reda. **-klaffen**, *itr.* *h.* vara öppen, gapa. **-kommen**, *itr.* s. komma ifrån hvarandra, åtskiljas. **-legen**, *tr.* lägga, taga isär, breda ut; *bus.* förklara. **-liegen**, *itr.* *h.* vara belägn på afstånd från hvarandra. **-machen**, *tr.* skilja, åtskilja, taga isär. **-setzen**, *I. tr.* 1. upplösa i sina beståndsdelar, analysera, klagöra, framställa. 2. *Personen* ~ ordna personers affärer så att hvar och en får sitt. **II. rf.** 1. flytta isär, sätta sig på afstånd från hvarandra. 2. förklara, klagöra sitt förhållande till hvarandra. *Sich mit seinen Gläubigern* ~ rangera sina affärer, träffa öfverenskomelse med sina kreditorer. **-setzung**, *f.* **-spreizen**, *tr.* *Die Beine* ~ skrefva med benen. **-stieben**, *itr.* s. flyga isär, hastigt skingras. **-thun**, *tr.* skilja åt. **-wickeln**, *tr.* veckla upp, rulla upp. **-wirren**, *tr.* reda ut, bringa reda i.

aus|leisen, *tr.* isa loss, hugga loss ur isen. **-eitern**, *itr.* 1. s. värka ut. 2. *h.* upphöra att vara sig. **-eiterung**, *f.* **-erkiesen** = *auserkiesen*

wählen. -erkoren = *aus erwählt*. -erküren = *aus erwählen*. -erlesen, -ersehen, *tr.* utse. ~ (part. perf.): utsedd, utvald. -erwählen, *tr.* utvälja, utkora. *Auserwählt*: utwald, utkorad. -erwählung, *f.* -erzählen, *tr.* berättat till slut. -erziehen, *tr.* *Jn* ~ afsluta nngs uppfostran. -essen, *tr.* äta ur, upp. -fachen, *tr.* förse med fack. -fädeln, *I. tr.* 1. afdraga af en tråd. 2. rispa upp. *II. rfl.* 1. gå af nälen, ur näsögat. 2. rispa upp sig. -fahren, *I. itr. s.* 1. åka, fara, ro, segla ut, bort. 2. *Von einem Orte* ~ fara ifrån ett ställe, hafva det till utgångspunkt för sin resa. 3. fara, rusa, bryta ut ur. 4. slå ut, t. ex. *ein Baum fährt in Blüten aus*. *Ausgefahren sein*: hafva utslag. 5. halka, slinta. *II. tr.* köra upp, köra gropar i. -fahrt, *f.* 1. utfart, utfärd, körtur; afresa. 2. utkörsporr, portgång. -fall, *m.* 1. utfallande, bortfallande, affallande. 2. brist, deficit. 3. utfall, angrepp. 4. utgång, resultat. -fallen, *I. itr. s.* 1. falla ut, ur. 2. ej blifva af, inställas. 3. m. göra utfall, utfalla; *bn.* fara ut mot vgn. 4. *So und so* ~ utfalla så eller så, ha det eller det resultatet, *gut* ~ lyckas, *schlecht* ~ misslyckas. *II. tr. Sich* (dat.) *einen Zahn* ~ falla och slå ut en tand på sig; *den Arm* ~ falla och vricka armen ur led. -färben, *tr.* färga färdig. -fase[r]n, *I. tr.* rispa upp. *II. itr. s.* o. *rfl.* rispa upp sig, gå upp -faserung, *f.* -faulen, *itr. s.* 1. blifva ihållig gnm röta. 2. ruttna bort, falla af till följd af röta. 3. djupt anfråtas, ruttna. -fechten, *tr.* utkämpa, afgöra gnm kamp. -fegen, *tr.* 1. sopa ut. 2. sopa fullständigt. -feger, *m.* sopare. -fegerin, *f.* soperska, städerska. -fegsel, -, *n.* sopor. -fegung, *f.* utsopande. -feilen, *tr.* fila, med fil urhåka, fila bort; *bn.* fila, polera, lägga sista handen vid. -fertigen, *tr.* 1. utfärd. 2. utarbete, affatta. -fertiger, *m.* utfärdare, affattare. -fertigung, *f.* utfärdande. -fetten, *tr.* rena från fett. -feuern, *I. tr.* uppehålla, uppvärma. *II. itr. h.* 1. upphöra att elda. 2. *F* slå bakut. -filzen, *tr.* 1. kläda med fil. 2. stoppa med stoppbår. 3. *F* häftigt fara ut emot, lexa upp. -finden, *tr.* utleta, hitta på, taga reda på. -findig, *a.* ~ *machen* = *ausfinden*. -firnissen, *tr.* fernissa invändigt, väl fernissa, lackera. -fischen, *I. tr.* 1. fiska, meta upp; *bn.* *F* fiska reda på, snoka upp. 2. *Einen Teich* ~ fånga all fisken i en dam. *II. itr. h.* upphöra att fiska. -flackern, *itr. h.* o. *s.* slockna. -flammen, *I. itr. h.* upphöra att flamma, att låga. *II. itr.* -flammen, *tr.* m. låska. -flattern, *itr. s.* fladdra ut, bort. -flechten, *tr.* 1. fläta upp. 2. invändigt förse med flätverk. -flegeln, *tr.* tröska ur med staga, slagtröska. -fleischen, *tr.* gart afskafva köttet af; *bn.* utsaga, beröfva innehåll och prydnad. -fleischung, *f.* -flikken, *tr.* laga, lappa. -flickerel, *f.* lappning,

lappverk. -flickung, *f.* lagning, lappning. -fliegen, *itr. s.* flyga ut, bort. -fliefsen, *itr. s.* flyta ut, rinna ut, utströmma. -fluchen, *itr. h.* upphöra att svära. -flucht, -e †, *f.* 1. hemlig utväg, kryphål. 2. undflykt, förevändning. 3. = *oeg.* -flug, *m.* 1. utflygande, bortflygande. 2. utflykt, utfärd. 3. flyghål. -fluster, -flufs, *m.* 1. utflytande, utflöde. 2. aflopp, utlopp, mynning. -flufsöhre, *f.* afloppsrör. -flut[h], *f.* aflopp. -flut[h]en, *itr. s.* hafva aflopp, utflöda. -fordern *se* *ausfordern*. -folgen, *I. itr. s.* följa ut, *jm:* ngn. *II. tr.* öfverlemnna. -foppen, *tr.* *F* drifva starkt gycckel med. -forderer, *m.* utmanande person. -fordern, *tr.* utmana. -forderung, *f.* utmaning. -fördern, *tr.* skaffa, forsla ut, fram, upp. -förderung, *f.* -formen, *tr.* forma, bilda. -forschen, *tr.* utforska. -forscher, *m.* utforskare. -forschung, *f.* utforskande. -fragen, *I. tr.* utfråga, gnm frågor utforska. *II. itr. h.* upphöra att fråga. -frager, *m.* frågvis person. -fragerel, *f.* frågvishet. -fransen, -franzin, *I. tr.* fransa, göra fransar på. *II. rfl.* rispa upp sig. -fressen, *I. tr.* 1. äta ur, upp. *F. was hat er ausgefressen?* hvad har han gjort för ondt? 2. fräta, frätande urhåka. *II. rfl.* äta sig öfvermått. *III. itr. h.* sluta äta. -fremen, *rfl.* 1. glädja, roa sig tillfyllas. 2. upphöra att glädja, att roa sig. -frieren, *I. itr. a)* s. 1. bottenfrysa. 2. blifva genomfusen. 3. frysa bort. *b)* *h.* 4. upphöra att frysa. *II. rfl.* genomträngas af köld. -frischen, *tr.* urlaka. -fucheln, *F. I. tr.* låta smaka fukteln, prygla. *II. itr. h.* upphöra att prygla. -fühlen, *tr.* gam känslan taga reda på, leta sig till. -fuhr, -en, *f.* utförelse, export.

ausführbar, *a.* 1. utförbar, som kan verkställas. 2. som får exporteras. -barkeit, *f.* utförbarhet. -en, *tr.* 1. föra, leda ut. 2. *F jm etw.* ~ frångåta ngn ngt. 3. hand. utföra, exportera. 4. med. afföra. 5. utföra, verkställa, sätta i verket. *Sich* ~ *lassen*: vara utförbar. 6. utföra, utveckla, utförligt behandla. -er(in), *m.* (/*).* 1. exportör. 2. verkställare. -lich, *a.* utförlig. *Das ~ere*: det vidare. -lichkeit, *f.* utförlighet. -ung, *f.* 1. utförande. 2. verkställighet. 3. utveckling, utförlig behandling.

ausfüllen, *tr.* 1. fylla, uppfylla, igenfylla, upptaga. 2. hålla ut, tömma. -füllung, *f.* -furchen, *tr.* 1. fåra, rista fåror i. 2. utjäma fåror i. -futtern, -fütterin, *I. tr.* 1. utfodra, uppställa, göda. 2. fodra slut på. 3. fodra, sätta foder i; kläda invändigt. *II. rfl.* göda sig, blifva fet. *III. itr. h.* afsluta fodringen. -futterung, -fütterung, *f.* -gabe, *f.* 1. utlemnande. 2. utgift. 3. upplaga, edition. -gähnen, *I. itr. h.* upphöra att gäspa. *II. rfl.* *F* = *I.* 2. gäspa munnen ur led. -gähren *se* *ausgähren*.

~ = föregående uppslagsord. * akta *aus.* Ø *akuar* plur. † har omjudd. F familjärt, P lagre språk. * mindre brukligt

Ausgang, *m.* 1. utgående. 2. utgång, port. 3. utgång, slut, resultat, mål. 4. utgångsmarsch. -**ssilbe**, *f.* slutstafvelse. -**szoll**, *m.* tull vid utförelse, uttull.

aus||gären, *I. itr. a) h.* 1. sluta jäsa. **b) s.** 2. jäsa slut, tillräckligt. 3. jäsa ut, fram, öfver. **II. tr.** komma ngt att jäsa väl. -**gäten** *se ausjäten*. -**geben**, *I. tr.* 1. gifva, spela till slut, *t. ex. ein Schauspiel*. 2. utlemna, räkna ut, lemna från sig. 3. gifva ut, utbetala. 4. utdela, fördela, distribuera. 5. släppa ut i rörelsen, sätta i omlopp. 6. gifva, lemna i afkastning. 7. *Jn, sich für etw. ~ utgifva ngn, sig för ngt.* **II. rfl.** 1. utgifvas. 2. göra slut på sina pengar. 3. *se I, 7.* **III. itr. h.** 1. göra utgifter. 2. gifva ljud ifrån sig, ge skall. -**geber(in)**, *m. (f).* utgifvare, utdelare, fördelare, kassör, kassörska. -**gebot**, *n.* 1. utbudande till salu. 2. anbud. -**gebung**, *f.* utgifvande *m. m. se ausgeben*. -**geburt**, *f.* foster, alster. -**gedinge**, *n.* undantag, förbehåll. -**gefeimt**, *a.* slipad, inpsikad. -**gehen**, *I. itr. s. 1.* gå ut; lemna huset, företaga en promenad. *Zur Thür ~ gå ut gum dörren, von etw. ~ utgå från ngt, von jm ~ härröra, härstamma från ngn, über jn ~ gå ut öfver, komma ifrån ngn.* 2. *Auf etw. (ack.) ~ a)* sluta på ngt, *b)* gå ut på ngt, hafva ngt till syfte, *in etw. (acc.) ~ sluta med ngt.* 3. utgå, utkomma, utfärdas; framträda. 4. *Frei, ledig, los ~ slippa undan, leer ~ ej få ngt med 5.* gå af, kunna afdragas *ei. aftagas.* 6. gå af, gå ur. 7. gå ut, taga slut, slockna. *Der Atem geht mir aus:* jag mister andan, blir andfädd, *das Licht, das Feuer geht aus:* ljuset, elden slocknar, *etw. geht gut, schlecht aus:* ngt får ett godt, ett dåligt slut. **II. tr.** 1. trampa ut. 2. med steg utmåta, uppmåta. **III. rfl.** blifva nöjd på att gå, gå sig trött. -**geigen**, *I. tr.* spela till slut på *noi.* **II. itr. h.** upphöra att spela *noi.* -**geizen**, *tr.* beskära, klippa. -**gelassen**, *a.* 1. otyglad, lättfärdig. 2. uppsluppen, uppspelt. -**gelassenheit**, *f.* 1. tygellöshet, lättsinne. 2. uppsluppenhet. 3. extravagans, utsväfnig. -**genieisen**, *tr.* njuta till fullo. -**genommen**, *I. prep.* med *ack.*, *samt adv.* med undantag af, undantagandes. **II. konj. ~ dafs** undantagandes att, förutom att. -**gerben**, *tr.* färdiggörva, *F* genomprygla. -**geschlossen** = *ausgenommen*. -**gesucht**, *a.* utsökt, utvald. -**gezeichnet**, *a.* utmärkt, förträfflig. -**giebig**, *a.* (vinst)gifvande, inbringande. -**giefsen**, *I. tr. 1.* hålla ut, slå ut, utgjuta, uttömma, tömma. 2. släcka gum påhållning. 3. gjuta i, ifylla. **II. rfl.** utgjuta sig, sprida sig. -**giefsung**, *f.* -**gipfeln**, *tr.* toppa. -**gipsen**, *tr.* gipsa, fylla med gips. -**glätten**, *tr.* utjämna, utsläta, stryka ut.

Ausgleich, *-e, m.* förlikning, kompromiss. -**bär**, *a.* som kan utjännas, förlikas. -**en**, *I. tr. 1.* utjämna, släta, hopjämka, göra lika, af-

kvitta. 2. bilägga, förlika. **II. rfl. o. rpr.** *Sich ~ förlikas*, ingå förlikning. -**er**, *m.* person som utjämnar, förlikar. -**ung**, *f.* 1. utjämning, hopjämkning; planerande. 2. förlikning, kompromiss. -**ungsmünze**, *f.* skiljemynt.

aus||gleiten, *itr. s.* halka, slinta. -**glimmen**, *itr. s.* upphöra att glöda, slockna så småningom. -**glitschen**, *F = ausgleiten*. -**glühen**, *I. itr. 1. h.* upphöra att glöda. 2. *s.* glödande *ei. af glöd förtäras*, brinna *upp.* **II. tr.** glödgå, uppglödga. -**glühung**, *f.* -**graben**, *tr. 1.* gräva ut, upp. 2. urgräva; gravera. -**grabung**, *f.* -**gräten**, *tr.* bena *axk.* -**greifen**, *I. tr. 1.* gripa ut, utvälja. 2. nöta, urhåka gum tummande. **II. itr. h.** 1. sträcka ut armarna. 2. sträcka ut; gå med stora steg. -**grollen**, *itr. h.* upphöra att lysa groll, att vara förtördnad. -**grübeln**, *tr.* grubblande uttänka, utfundera. -**grüb[e]lung**, *f.* -**gründen**, *tr. 1.* urhåka, uthugga. 2. utgrunda. -**gründung**, *f.* -**grünen**, *itr. 1. h.* upphöra att grönska. 2. *s.* slå ut, blifva grön. -**guck**, *-e, m.* 1. sjå, utkik. 2. *F* utsigtsställe. -**gucken**, *I. itr. h.* *F* titta ut, *sjå.* hålla utkik. **II. tr. F** *sich* (*dat.*) *die Augen ~* ifrigt titta, stirra. -**gucken**, *tr.* matras på utkik. -**gurgeln**, *tr.* *Den Hals ~* gurgla sig. -**guls**, *m.* 1. uthällande, utgjutande. 2. gjetet stycke, afgjutning. 3. aflopp, aflopps rör, sköljsten, rännsten. -**haaren**, *itr. h. o. ** *s.* mista håret, fälla. -**haben**, *tr.* hafva af sig; hafva tömt; hafva läst slut på, hafva slutat. -**hacken**, *tr.* hacka, hugga, stampa ut. -**hageln**, *itr. h.* *opers.* sluta hagla. -**haken**, *I. tr.* haka, häkta ur, af, upp. **II. rfl.** haka ur, gå loss, gå upp, släppa. -**halten**, *itr. h. o. s.* 1. skala, ljuda vidt omkring. 2. upphöra att ljuda, dö bort, förklinga. -**halten**, *I. tr. 1.* hålla ut. 2. utstå, uthärda, tåla vid, tåla. *Es ist nicht auszuhalten:* det går för långt, det är för odrägligt. **II. itr. h.** hålla ut, uthärda; sitta i. -**haltung**, *f.* -**hämmern**, *tr.* uthamra. -**händigen**, *tr.* utlemna, öfverlemna. -**händigung**, *f.* -**hang**, *m.* hand. uthängd vara, skytt.

Aushängebogen, *m.* boktr. restryckt ark, profark.

aushangen, *I. itr. h.* hänga ute; vara anslagen, uppspikad. **II. *** = *aushängen I, II.*

aushänglen, *I. tr. 1.* hänga ut, skylta med. 2. urhaka, afhaka. **II. rfl.** haka ur, gå loss, släppa. **III. = aushängen I.** -**eschild**, *n.* skylt. -**ewa[ar]e**, *f. = Aushang.* -**ung**, *f.* uthängning *m. m. se aushängen.*

aus||harren, *I. itr. h.* hålla ut, framhärda. *~d:* uthållig. **II. tr. 1.** hånga ut, utstå. 2. afvakta, utvänta. -**haspeln**, *tr.* afhaspla, afhärfa. -**haspen**, *tr.* haka af, lyfta ngt af hakarne. -**hau**, *m.* 1. uthuggning, utgallring. 2. skogsfälle. -**hauch**, *m.* utandning. -**hauchen**, *tr.* utandas. -**hauchung**, *f.* -**hauen**, *tr.*

1. uthugga, utstampa med stamp, utmäjla.
 2. sönderstycka. 3. P slå dugtigt, klå. -hauer, m. tekn. stamp, mjösel. -häuten, I. tr. flå. II. rfl. stryka skinet af sig. -haung, f. uthuggning m. m. se *aushauen*. -heben, I. tr. 1. lyfta, taga ut. 2. bryta upp. 3. lyfta af bakarne. 4. pumpa ut, upp med härfvert. 5. *Sich (dat.) die Schulter* ~ lyfta så att axeln går ur led. 6. mlt. värfva, utskrifva. II. rfl. utmärka sig, framstå. III. itr. h. *Die Uhr hebt aus*: klockan knäpper för att strax stå. -heber, m. värfvare. -hebung, f. lyftande m. m. se *ausheben*. -hecheln, tr. 1. str. itr. h. sluta häckla, häckla väl. 2. bnd. häckla, tadla, skarpt kritisera. -hecken, tr. utkläcka; bnd. fundera ut, uttänka. -heilen, I. tr. fullständigt bota, hela. II. rfl. o. itr. s. fullkomligt botas, läkas. -heilung, f. -heizen, tr. gnm eldning torka, uppelda. -helfen, I. itr. h. hjälpa ur ngn förlagenhet, bistå, bispringa, jm: ngn. II. tr. *Jm den Rock* ~ hjälpa ngn af med rocken. -helfer, m. hjälpare. -hemmen, tr. borttaga hämskon, hämkedjan från. -heulen, itr. h. upphöra att tjuta. -hieb, n. rakt. utfall, stöt. -hilfe se *Aushilfe*. -hobeln, tr. borthylla, afhylla. -höhen, tr. äbr. *mit Erde* ~ kupa. -höhlen, tr. urhålla, göra ihålig. *Ausgehöhlt*: ihålig. -höhlung, f. -höhen, tr. förhåna, bespotta. -höhner, m. bespottare. -höhnung, f. förhånande. -höke[r]n, tr. utmängla, utminutera. -holen, I. tr. söka utforska, känna, höra sig för hos. II. itr. h. *Mit der Hand* ~ lyfta handen till slag, för att kasta ei. dyl., *zum Sprunge* ~ taga ansats till språng, bnd. *weit* ~ vid sin framställning gå långt tillbaka ei. göra stora omvägar. -holung, f. -holzen = *abholzen*. -horchen, tr. *Jn* ~ lyssnande utforska, spionera på ngn, utspana ngns hemlighet. -horcher(in), m. (f.) lyssnare, spion. -hören, tr. 1. höra till slut. 2. utforska, förhöra. -hub, m. 1. utväljande, urval. 2. mlt. rekrytering. -hülle, f. hjälp, undsättning, hjälpmedel. -hülfsweise, adv. i nödfall, för tillfället. -hülsen, tr. skala, sprita. -hungern, tr. uthungra, utsvälta. -hunzen, tr. P lexa upp, banna. -huschen, itr. s. slinka ut, hastigt smyga sig ut. -husten, I. itr. h. sluta hosta. II. tr. hosta upp. -jagen, I. tr. 1. köra ut. *Jm den Angstschweifs* ~ försätta ngn i stor ångest. 2. *Den Wald* ~ a) jagande genomströfva hela skogen, b) skjuta slut på villebrådet i skogen. II. itr. h. sluta jaga. -jammern, I. itr. h. upphöra att jämrä sig. II. rfl. utgjuta sina bekymmer. -jäten, tr. bortrensa. -jauchzen, I. itr. h. jubla slut, upphöra att jubla. II. tr. jublande förkunna. III. rfl. jubla högt, gifva sina känslor luft. -jochen, tr. aftaga oket af, oka af, taga ifrån. -jubeln = *ausjauchzen*. -kälten, tr. utkyla. -kämnen, tr. kamma ut, af, bort. -kämpfen, I. itr. h.

upphöra att kämpa, att strida, kämpa slut. II. tr. utkämpa. -karbätschen, tr. F dugtigt karbasa, prygla. -karren, tr. köra ut ei. bort med (skott)kärra. -kauen, I. itr. h. sluta tugga. II. tr. tuggande suga ut saften ur. -kauf, m. 1. lösköpande, friköpande. 2. uppköp, köp af hela förrådet. -kaufen, tr. 1. *Einen Kaufmann, einen Laden, eine Ware* ~ köpa upp hela lagret hos en köpman, i en bod, af en varusort, bnd. *die Gelegenheit* ~ begagna sig af tillfället, *die Zeit* ~ väl använda sin tid. 2. *Jn* ~ uttränga, utsticka ngn vid ett köp gnm att öfverbjuda honom, *seine Teilhaber* ~ utlösa sina kompanjoner, inköpa deras andel. -kegeln, I. tr. slå kugel om. II. itr. h. upphöra att slå kugel. -kehlen, tr. tekn. reffla, urhålla. -kehlung, f. -kehrren = *ausfegen*. -kehrer = *Ausfeger*. -kehrrecht, n. o. m. sopor, bnd. afskon. -keifen = *ausschellen*. -keien, I. tr. fastkila; F bnd. genomprygla. II. itr. s. o. rfl. sluta kilformigt, barg. utkila. -keilung, f. -keimen, itr. s. gro, komma upp. -kelttern, I. tr. prassa ut, prassa. II. itr. h. avsluta prässningen. -kennen, I. tr. *Jn unter tausenden* ~ känna igen ngn ibland tusenden. II. rfl. hitta rätt, kunna reda sig. -kerben, tr. göra inskränningar i. -kerbung, f. -kernen, tr. taga ut kärnorna ur. -kitten, tr. kittä, fylla med kitt. -klaftern, tr. mäta med famnmått. -klagen, I. itr. h. upphöra att klaga. II. tr. 1. *Sein Herz* ~ str. *sich* ~ utgjuta sig i klagsvisor. 2. *Jn* ~ lagsöka ngn, *eine Schuld* ~ utsöka en skuldfordran. -klagung, f. -klären, tr. klara. -klarieren, tr. sjs. utklarera. -klarierung, f. -klärung, f. klarande. -klatschen, I. itr. h. 1. upphöra att klappa i händerna. 2. upphöra att skvallra. II. tr. skvallra om, skvallrande utsprida. -klauben, tr. plocka ut, peta ut, taga kärnan ur. -klaubung, f. -kleben, tr. klistra inuti, *einen Kasten mit Papier* ~ klistra papper i en ask. -kleiden, tr. o. rfl. 1. klåda af (sig). 2. klåda ut (sig). 3. invändigt beklåda. -kleidezimmer, n. afklädningsrum. -kleidung, f. afklädande m. m. se *auskleiden*. -kleistern = *auskleben*. -klingeln, I. itr. h. upphöra att ringa. II. tr. gnm ringning, pinglande förkunna, utbasuna. -klingen, itr. 1. h. ei. s. upphöra att klinga, att ljuda. 2. s. förklinga. -klopfen, tr. 1. piska, piska upp. 2. knacka ur. 3. *Beulen* ~ slå ut, hamra ut bucklor. -klopfen, m. 1. en som piskar kläder. 2. rotting att piska kläder med. -klügeln, tr. spetsfundigt utfundera, gnm härklyfverier leda i bevis. -klügelung, f. spetsfundighet, härklyfverier. -kneifen, itr. s. F smyga sig bort, fly undan, schappa. -kneten, tr. knåda väl. -knurren, itr. h. upphöra att morra, att knorra. -kochen, I. itr. 1. h. upphöra att koka. 2. s. koka öfver. II. tr. 1. koka väl, genomkoka.

2. koka ur. 3. *Dampf* ~ ånga, imma. -**ko-
chung**, *f.* -kollern, *itr. h.* 1. upphöra att
kackla, att kräma sig. 2. slippa kollern.
-kommen, *I. itr. s.* 1. komma ut, ifrån, gå
ut. 2. utkläckas, krypa ur skalet. 3. utbry-
ta. 4. komma ut, blifva bekant, spridas. 5.
om fackar: gå ur. 6. *Mit etw.* ~ reda sig med
ngt. 7. *Mit jm* ~ komma öfverens, lefva i
sämja med ngn. **II. n.** utkomst, bärning.
-kömlich, *a.* tillräcklig att lefva af, tillräck-
ligt inbringande. *Ein ~es Amt:* en syssla,
som föder sin man. -können, *itr. h.* kunna
komma ut. -koppeln, *tr. jag.* släppa ur koppel.
-kosten, *tr.* smaka, tömma i botten, njuta
till sista droppen. -kotzen, *tr. P* spy, spy
upp. -kragen, *tekn. I. tr.* låta skjuta fram,
låta springa ut. **II. itr. s.** skjuta fram. -kra-
gung, *f.* -krähen, *I. itr. h.* sluta gala. **II. tr.**
Den Tag ~ gnm galande förkunna dagens
inbrott. **III. rfl.** gala af hjärtans lust. -kra-
men, *tr. I.* utrymma, tömma. 2. packa upp,
framlägga, utbreda; lysa, skylta med. -kra-
mung, *f.* -kratzen, *I. tr.* rifva, krafsa ut,
fram; skrapa, radera, rifva, krafsa bort. **II.**
itr. s. F fly, taga till benen. -krauten, *tr.*
rensa. -kriechen, *I. itr. s.* krypa ut. **II. tr.**
krypande genomlöpa. -kriegen, *tr. F* få ut,
få af; lyckas tömma. -krücken, *tr.* raka,
skrapa ut. -krümeln, *tr.* söndersmula. -küh-
len, *I. tr.* utkyla, göra sval, svalka. **II. rfl.**
svalka sig, blifva sval, svalna.

Auskultant, *-en, m.* auskultant. -ation, *-en, f.*
auskultation, undersökning. -átor, *-s, -ören,*
m. auskultant, notarie. -ieren, *se. I. tr.* med.
auskultera. **II. itr. h.** vara auskultant.

auskundschaft *len, tr.* utforska, bespäja, spio-
nera på, rekognoscera. -er, *m.* kunskapare,
spjäre, spion. -ung, *f.* utforskande, rekog-
noscering.

Auskunft, *-e f, f. I.* upplysning, besked. 2.
utväg. -kunftmittel, *n.* hjälpmedel. -künsteln,
tr. gnm spetsfundigheter och hårklyfverier
leda sig till, hitta på. -kurieren, *tr.* full-
ständigt kurera, bota. -lachen, *I. itr. h.* sluta
skratta. **II. tr.** utskratta, skratta åt ngn.
III. rfl. skratta af hjärtans lust.

Auslade||**brücke**, *f.* lastbrygga. -n, *I. tr. I.*
lasta af, ur, lossa. 2. taga laddningen ur,
urladda. **II. rfl.** urladda sig. -platz, *m.* -stel-
le, *f.* lastageplats.

Ausladung, *f.* aflastning *m. m. se* ausladen.
-lage, *f. I.* utlägg, utgift. 2. lager, ngt ut-
lagd, utbredt. 3. utsida. 4. *akt. gard.* -la-
gern, *itr. s.* ligga till sig. -land, *n.* utlandet.
-länder(in), *m. (f.)* utländig, främling. -län-
disch, *a.* utländsk. -langen, *itr. h. F I.* räcka
till. 2. räcka ut armen. -lärmern, *I. itr. h.*
upphöra att larma, att väsnas. **II. rfl.** stoja,
väsnas efter behag. -lassen, *I. tr. I.* ute-
lemna, hoppa öfver. 2. släppa ut. 3. låta
framträda, visa, gifva fritt lopp åt. *Seinen*

Ärger an jm ~ låta ngn få umgälla ens
harm. 4. kok. smälta, skira. **II. rfl.** uttala,
yttra sig, sina åsikter, *über etw. (ack.):* om
ngt. -lassung, *f.* -lassungszeichen, *n.* utelem-
ningstecken, apostrof. -latschen, *tr. F die*
Schuhe ~ trampa ut, ner skorna. -lauern,
tr. utspäja, spionera på. -lauf, *m. I.* utlopp,
mykning. 2. startande; afseglning, affärd.
-laufen, *I. itr. a) h. I.* upphöra att springa.
b) s. 2. börja springa, springa ut, *sjo.* löpa
ut. 3. gå ut, vara utomhus. 4. flyta, rinna
ut. 5. *In etw. (ack.)* ~ löpa ut i, sluta med
ngt. 6. *Auf etw. (ack.)* ~ gå ut på, syfta till
ngt. **II. tr.** genomlöpa, löpa till ändan. **III.**
rfl. I. springa sig belåten. 2. vidgas gnm
nötning. -läufer, *m. I.* springpojke. 2. rot-
skott, ranka. 3. arm, gren, sidogren af en
högströcka. -laugen, *tr.* utlaka, luta. -laugung,
f. -laut, *m.* gram. slutljud, utljud. -lauten,
itr. h. gram. slutljuda, sluta, ändas. -läuten,
I. itr. h. I. sluta ringa. 2. *Einem Verstor-
benen* ~ ringa själaringing för en död.
II. tr. I. gnm ringning tillkännagifva slute-
tet af, avsluta. 2. gnm ringning förkunna.
3. *In* ~ ringa till ngn ära. -leben, *I. itr. h.*
sluta lefva, dö. **II. tr.** genomlefva. **III. rfl.**
blifva utlevad. -lecken, *I. itr. s.* sippra ut.
II. tr. slicka ur. -ledern, *tr.* kläda, öfver-
draga invändigt med läder el. skinn. -leeren,
I. tr. tömma, uttömma, utgjuta. **II. rfl.** blif-
va tom; göra sitt tarf, få öppning. -lee-
rung, *f.* -legen, *I. tr. I.* lägga ut, utbreda,
lägga fram. 2. utlägga, uttyda, förklara,
tolka. 3. *Geld* ~ lägga ut pengar, göra ut-
lägg. 4. inlägga, göra inläggningar i; fa-
nera, fodra. **II. rfl.** luta sig framåt; *akt.* in-
taga gardställning. **III. itr. h.** lägga ut,
blifva grof, fet. -leger(in), *m. (f.)* en som
lägger ut, utbreder, gör inläggningar, ut-
tyder, förklarar; exeket, tolk. -legerel, *f.*
uttydningsluta, misslyckad tolkning. -le-
gung, *f.* utläggning *m. m. se* auslegen. -leh-
ren, *tr. In* ~ meddela ngn fullständig und-
ervisning. *Ausgelehrt* = utlärld. -leiden, *I.*
itr. h. lida ut, sluta lida. **II. tr.** udande ge-
nomgå, utstå, uthärda. -leihen, *tr.* låna ut,
auf hohe Zinsen: mot hög ränta. -leihen-
(in), *m. (f.)* utlånare. -leihung, *f.* utlånande.
-lenken, *I. tr. Den Wagen [aus dem Geleise]*
~ = *II. II. itr. h.* hålla ur vägen. -lernen,
I. itr. h. lära ut, sluta sina läroår. **II. tr. I.**
Ein Handwerk ~ grundligt lära sig ett
handverk. 2. * = auslehren. -lese, *f. I.* ur-
val. 2. vin af utvalda drufvor. -lesen, *I. tr. I.*
utvälja. 2. läsa ut, läsa igenom. **II. itr. h.**
sluta läsa. -leser, *m.* person som väljer ut.
-lesung, *f.* urval. -leuchten, *itr. h. I. In* (*ei.*
tr.: jn) ~ lysa ut ngn; *F* köra ngn på por-
ten. 2. upphöra att lysa. -lichten, *tr. I.* gall-
ra en skog. 2. *sjo.* lossa en del af lasten i far-
tyget, lättä. -lichtung, *f.* -lieben, *itr. h.* upp-

höra att älska. -lieferer, *m.* person som lemnar ut. -liefer, *tr.* ut-, af-, öfverlemla. -lieferung, *f.* -lieferungsvertrag, *m.* fördrag om förbyrtares utlemning. -liegen, *itr.* *h.* 1. ligga framme ut påseende. 2. *tr.* *rfl.* ligga till sig. 3. *akt.* ligga i gardställning. -lieger, *m.* sjo. vaktskepp. -lochen, *tr.* göra hål i. -löchern, *tr.* förse med hål, genomborra. -lockar, *tr.* 1. *Das Haar* ~ upplösa lockarne, släta till håret. 2. utlocka, utforska. -löffeln, *tr.* F uräta, uppåta med sked, slefva i sig. -logieren, *tr.* tvinga att afflytta. -lohen, *tr.* aflöna.

auslösch|len, *I.* *tr.* 1. släcka. 2. utplåna. *II.* *itr.* *s.* slockna. -ör, *m.* 1. person som släcker. 2. ljussläckare. -lich, *a.* som kan utsläckas, utplånlig. -ung, *f.* släckning, utplånande.

aus|losen, *tr.* 1. bortlotta. 2. utlotta. -lösen, *I.* *tr.* 1. lossa, taga ut. 2. utlösa. *II.* *rfl.* köpa sig fri, betala lösepenning för sig. -losung, *f.* bort-, utlottning. -lösung, *f.* lossande *m.* *m.* *se* auslösen. -lösungsomme, *f.* lösen, lösepenning. -lotsen, *tr.* lossa ut. -lüften, *I.* *tr.* lufta, vädra. *II.* *rfl.* hämta frisk luft. -lüftung, *f.* -lugen, *itr.* *h.* titta ut, hålla utkik. -lutschen, *tr.* P utsuga, suga på. -machen, *tr.* 1. lossa, frigöra, taga ut. 2. fullända, avsluta. 3. göra slut på, tömma. 4. släcka. 5. bringa på det klara, klar-göra, uppgöra. 6. på förhand bestämma, afgöra, öfverenskomma om, aftala. *Sich* (*dat.*) *etw.* ~ betinga sig ngt, *jm etw.* ~ testamentera ngt till ngn, *ausgemacht*: afgjord, viss, säker. 7. utgöra, göra, bilda. *Das macht nichts aus*: det har ingenting att betyda. 8. taga reda på. -machung, *f.* bestäm-melse, öfverenskommelse, aftal, testamen-tariskt förordnande. *Jr* *tr.* *str.* *ausmachen*. -mahlen, *I.* *tr.* mala väl, tillräckligt. *II.* *itr.* *h.* upphöra att mala. -malen, *I.* *tr.* 1. måla, färglägga. 2. bna. utmåla, skildra, fram-ställa. *II.* *itr.* *h.* sluta måla. -maler, *m.* en som målar, färglägger, utmålar. -malung, *f.* målände *m.* *m.* *se* ausmalen. -mangeln, *tr.* mangla väl, tillräckligt. -marsch, *m.* utmarsch, afmarsch, aftågande. -marschieren, *itr.* 1. s. tåga ut, aftåga. 2. *h.* sluta marschera, göra halt. -mästen, *tr.* göda väl. -mauern, *tr.* mura invändigt. -mauerung, *f.* -mause[r]n, *I.* *itr.* *h.* upphöra att rugga. *II.* *rfl.* F taga upp sig. -mei|seln, *tr.* uthugga, urhålla med mjösel, utmäjla. -mei|s[e]lung, *f.* -melken, *I.* *tr.* mjölka ur kons jufver. *II.* *itr.* *h.* sluta mjölka. -mergeln, *tr.* utmängla. -mergelung, *f.* -merzen, *tr.* borttaga, utstryka, utesluta. -merzung, *f.* -melsbar, *a.* möjlig att upp-mäta. -messen, *tr.* mäta, mäta upp, ut, till; utminutera. -messer, *m.* person som mäter, mäter upp, ut. -messung, *f.* mätning *m.* *m.* *se* ausmessen. -mlet[h]en, *tr.* 1. * hyra ut. 2.

Jm die Wohnung ~ *ei. jn* ~ uttränga ngn ur hans hyrda bostad gamm att erbjuda högre hyra. 3. hyra in. -misten, *tr.* borttaga spillningen ur, mocka. -mistung, *f.* -mitteln, *tr.* hitta på, taga reda på. -mittelung, *f.* -möblieren, *tr.* fullständigt möblera. -möbliierung, *f.* -münnen, *itr.* *h.* utmytna. -mündung, *f.* -münzen, *tr.* 1. utmytna, mynta. 2. väl begagna sig af. -mützung, *f.* -müssen, *itr.* *h.* vara tvungen att gå ut, måste ut *ei. af.* -mustern, *tr.* ut-mönstra, *tr.* *str.* = ausmerzen. -musterung, *f.* -nagen, *I.* *tr.* urgnaga, gnagande urhålla. *II.* *itr.* *h.* upphöra att gnaga. -nähen, *tr.* 1. färdigys. 2. utsy, brodera. 3. *Sich* (*dat.*) *fast die Augen* ~ nästan sy sig blind, *sy* af alla krafter. -nahme, -n, *f.* undantag. -naschen, *tr.* hemligt äta ur, snaska i sig. -necken, *tr.* göra narr af. -nehmen, *I.* *tr.* 1. taga ut, bort. *Den Honig aus dem Bienenstocke* *ei. den Bienenstock* ~ skatta bikupan, *ein geschlachtetes Tier* ~ taga ut innanmätet ur ett slagadt djur, *Fische* ~ rensa fisk. 2. undantaga. *II.* *rfl.* 1. bilda undantag. 2. taga sig ut, *se* ut, förefalla. [*Sich*] ~ *d.* som tar sig bra ut, utmärkt, ovanlig, utomordentlig. -nehmung, *f.* -nie-sen, *itr.* *h.* *o. rfl.* nysa slut. -nippen, *tr.* läpp-jande dricka ur. -nutzen, -nützen, *tr.* 1. till-godogöra sig, draga nytta, fördel af. 2. ut-nöta, slita ut. -nutzung, *f.* -öden, *tr.* utöda, föröda. -ölen, *tr.* olja, smörja med olja in-vändigt. -orgeln, *itr.* *h.* sluta spela orgel. -pach-ten, *tr.* bortarrendera i sht 1 smarre delar. -pak-ken, *tr.* packa upp, ut, ur, taga fram, ut-breda. -packer, *m.* uppacker. -packung, *f.* upppackning. -pappen, *tr.* fodra med papp; göra af papp. -parieren, *tr.* använda, para-ra. -pauken, *tr.* 1. under pukslag förkunna, utskrika. 2. F utkämpa en duell. -paukung, *f.* -peifen, *tr.* pājla. -peitschen, *tr.* piska, piska upp. -peitschung, *f.* -pfählen, *tr.* påla, förse med pålverk. -pfählung, *f.* -pfänden, *tr.* pan-ta, utpanta, göra utmätning hos. -pfänder, *m.* exekutor, exekutionsbetjänt. -pfändung, *f.* pantning, utmätning. -peifen, *tr.* 1. ut-hvissla. 2. hvissla heit och hållet. -pfeifer, *m.* hvisslare. -pflanzen, *tr.* utplantera. -pflanzung, *f.* -pflastern, *tr.* stenlägga. -pflaste-rung, *f.* -pfücken, *tr.* plocka ut, bort. -pfü-ge, *tr.* 1. plöja heit och hållet. 2. plöja upp. -picheln, *tr.* F pimpla ur. -pichen, *tr.* invändigt betryka med beck; F *bna. härda, ein ausge-pichter Magen*: ugt. en strutsmage. -pichung, *f.*

Auspicium, -um[s], -en, *n.* auspicium, öfverin-seende, ledning. aus|picken, *tr.* hacka ut. -plappern = ausplau-derin. -platten, *tr.* 1. tillplatta, platta ut. 2. belägga med hållar. -plätten, *tr.* stryka ut med strykjärn. -platzen, *itr.* *s.* 1. spricka ut, brista ut. 2. gå upp, slippa upp. -plauderer, *m.* -plauderin, *f.* skvallerbytta, -system.

-plaudern, *I. tr.* omtala, yppa, skvallra om. *II. rfl.* prata sig nöjd, skvallra om allt man vet. *III. itr. h.* upphöra att prata, att sladdra, att skvallra. -plauderung, *f.* -pländern, *I. tr.* utplundra, plundra, råna. *II. itr. h.* sluta plundra. -plünderung, *f.* -pochen, *tr. 1.* gnm knackande, bultande, stampande drifva ut. *2.* pocka sig till. -polieren, *tr.* polera väl, polera helt och hållet. -polierung, *f.* -polstern, *tr.* stoppa, madrassera. -polsterung, *f.* -poltern, *tr.* upphöra att väsnas, att bullra, att stöja, rassa ut. -posaunen, *tr.* utbasuna. -prägen, *I. tr.* prägla, utpräglä. *Ausgeprägt:* utpräglad. *II. rfl.* tydligt framstå, framträda. -prägung, *f.* -predigen, *I. itr. h.* sluta predikana. *II. tr. 1.* predikande förkunna, utsprida. *2.* *F jm etw.* ~ öfvertala ngn att afstå från ngt, öfvertyga ngn om motsatsen till ngt. -preisen, *tr. 1.* prisa, rosa, utbasuna. *2.* prisa tillfyller, eiter förtjänst. -pressen, *tr.* utprassa, *jm etw.:* ngt af ngn. -pressung, *f.* -prob[ie]ren, -prüfen, *tr.* profva, pröfva, sätta på prof. -prügeln, *tr.* genomprygla. -pumpen, *tr. 1.* pumpa ut, pumpa läns. *F* bla. *jn* ~ pumpa, utfråga ngn. *2.* *F* låna ut. -pumpung, *f.* -pusten, *F = ausblasen I, 1-3.*

Ausputz, m. 1. utsmuckande, pyntande. *2.* prydnad, pynt. *3.* garnering. -en, *tr. 1.* putsande släcka. *2.* afputs, borttaga det öfverflödiga el. vanprydande från, kvista. *3.* putsa, rengöra invändigt. *4.* lägga sista handen vid. *5.* smycka, pryda, pynta; dekore-ra; garnera. *6.* *F* tömma. -er, *m. 1.* person som putsar, fäjar. *2.* instrument till putsning, till rengöring. -ung, *f.* afputsande *m. m. se ausputzen.*

aus[qual]men, tr. o. itr. h. ånga, bolma, utdunsta. -quartieren, *I. tr.* utkvartera, förmå ngn att lemna sitt kvarter. *II. rfl.* flytta. -quartierung, *f.* -quetschen, *tr.* klämma, prassa ut. -radieren, *tr.* radera ut, bort. -rahmen, *tr.* taga ut ur ramen. -rände[li]n, -randen, -rändern, *tr. 1.* randa. *2.* förse med tandade kanter, utudda. -rangieren, *tr.* utmönstra, utgallra. -rasen, *I. itr. h. o. rfl.* rasa ut. *II. tr.* gifva fritt, ohäjdadt lopp åt, rasa ut. -rasen, *itr. h.* rasta, hvila ut. -rauben = ausplündern. -rauchen, *I. tr.* röka ut. *II. itr. h.* sluta röka. -räuchern, *tr. 1.* medels rök utdrifva, röka ut. *2.* fylla med rök el. rökelse, röka, inröka. -räucherung, *f.* -raufen, *I. tr.* rycka ut, upp. *II. rfl.* slåss at alla krafter. -raufung, *f.* -räumen, *tr. 1.* flytta ut, taga ut; urymma, tömma. *2.* röja ren, ordna, städa. -räumer, *m.* person som flyttar ut saker, röjer rent, ordnar. -räumung, *f.* utflyttning *m. m. se ausräumen.* -raupen, *tr.* bortplocka mask från. -räusperrn, *I. tr.* harkla upp. *II. rfl.* harkla, rackla. -rechen, *tr.* kratta helt och hållet. -rechenbär, *a.* som kan uträknas. -rechnen, *tr.* uträkna. -rechnung, *f.* -recken,

I. tr. 1. uträcka, utsträcka. *2.* uttänja, uttöja; räcka, uträcka. *II. rfl.* sträcka på sig, sträcka ut sig; uttänjas, förlängas. -rede, *f.* undanflykt, undskyllan, förevändning, svepskäl. -reden, *I. itr. h. 1.* tala till punkt. *2.* *Frei* ~ tala rent ut, säga sin mening utan förbehåll. *II. tr. 1.* tala till slut, tala ut. *2.* uttala, yttra. *3.* uppräknas, omtala, uttömma. *4.* söka undanflykt för, söka ursäktas. *5.* *Jm etw.* ~ öfvertala, förmå ngn att uppgifva ngt, att afstå från ngt. *III. rfl. 1.* tala, prata sig belåten, säga hvad som ligger en om hjärtat, tala ut. *Sich mit jm* ~ förklara sig för, hafva en förklaring med ngn. *2.* söka undanflykt, söka att komma ifrån, att slingra sig undan, ursäktas sig. -reeden, *tr. sja.* utreda, utrusta. -reeder, *m.* skeppsredare. -reedung, *f.* utrustning. -règgen, *I. itr. h. o. rfl. ops.* upphöra att regna. *II. tr. Ausgereget:* urhäkad, urtvättad af regn, gropig. -reiben, *tr. 1.* rifva ut, bort, afgnida, gnugga. *2.* gnida, skura invändigt. *3.* afrifva, frotera. -reichen, *itr. h. 1.* räcka till, vara tillräcklig. *2.* *Mit etw.* ~ räcka med ngt. -reichend, *a. 1.* tillräcklig. *2.* *Weit* ~ sträckande sig långt, vidsträckt. -reifen, *I. tr. 1.* bringa till full mognad. *2.* refla. *II. itr. s. o. h.* väl mogna, blifva fullmogen. -reimen, *itr. h.* upphöra att rimma. -reisen, *itr. 1. s.* afresa. *Ausgereist sein:* vara bortrest, vara på resa. *2. h.* upphöra att resa. -reifsen, *I. tr.* rycka, slita ut, upp. *II. itr. s. 1.* gå sönder, slitas upp, gå upp, genombrutas, taga slut. *2.* *F* springa sin kos, fly, flykta, schappa, desertera; skena. -reifser, *m. 1.* en som rycker upp. *2.* *F* rymmare, flyktig, person som tar till schappen. -reiten, *I. itr. s.* rida ut, bort. *II. tr. 1.* *Ein Pferd* (~ a) motionera en häst, b) afsluta en hästs inridning. *2.* genomrida, ridande uppmäta. -renken, *tr.* vricka, vrida ur led. -renkung, *f.* -rennen, *I. itr. 1. s.* springa, ränna ut, bort. *2. h.* upphöra att springa, att ränna. *II. tr. 1.* genomlöpa. *2.* *Jm ein Auge* ~ springa emot ngn, så att man stöter ut ett öga på honom. *III. rfl.* springa sig belåten. -reuten, *tr.* röja bort, röja, rycka upp, utrota. -reutung, *f.* -rhed = ausreed-. -richten, *tr. 1.* * rätta ut, rätta, rättas. *2.* uträtta, utföra, verkställa. *3.* framföra, meddela. *4.* vidtaga förberedelser till, tillrusta, anordna. -richter(in), *m. (f.)* en som uträttar, verkställer, tillrustar. -richtig, -richtsam, *a.* tilltagens, dugligt. -richten, *tr. 1.* fylla med doft, med lukt. *2.* vädra, vädra upp. -riefen, *tr.* refla, förse med reflor, rännor, ränder. -ringen, *I. tr. 1.* vrida ur, vrida. *2.* *Jm die Hand* ~ vrida ngns hand ur led. *3.* utkämpa. *4.* *Seine Glieder* el. *sich* ~ gnm brottning uppmjuka sina leder. *II. itr. h.* kämpa

ut. -rinnen, *itr. s.* rinna ut. -ritt, *m.* bortridande; promenad till häst. -röcheln, *I. itr. h.* upphöra att rossla, dö. **II. tr.** rosslande utandas; rosslande uppspotta. -roden, *tr.* röja, af röja, bortröja. -rodung, *f.* -rollen, *I. tr. 1.* rulla ut, kasta ut. **2.** utvalsa, valsa. **3.** rulla upp. **II. rfl.** rulla upp sig. **III. itr. h. upphöra att rulla. -rölung, *f.* -rotten, *tr.* utrota. -rotter, *m.* utrotare. -rottung, *f.* utrotning. -rücken, *I. tr.* utrycka. **II. itr. s.** rycka ut, aftåga. -rükung, *f.***

Ausruf, m. 1. utrop, rop. **2.** utropande, kungörande. -en, *I. tr.* utropa, högljudt kungöra. *Ein Brautpaar* ~ lysa för ett brudpar. **II. itr. h.** upphöra att ropa. -er, *m.* utropare. -ung, *f.* utropande, utrop.

Ausruhe, f. hvila, rast. -ruhen, *I. tr.* hvila, låta hvila. **II. rfl. o. itr. h.** hvila sig (tillräckligt), hvila ut. -rühren, *tr.* röra öfver. -runden, -ründen, *I. tr. 1.* utrunda, urrunda, urringa. **2.** urhåika. **3.** afrunda. **II. rfl.** afrundas, blifva afrundad. -rundung, -ründung, *f.* -runzeln, *tr.* utjämna skrynklor ei. veck på, slåta. -rupfen, *tr.* rycka ut, af, bort. *Bad* ~ plocka ngn. -rupfung, *f.* -rüsten, *tr. o. rfl.* utrusta (sig), förse (sig). -rüstung, *f.* -rutschen, *itr. s. 1.* halka, slinta. **2. F** företaga en liten utfärd. -rütteln, *tr.* skaka, rysta ut, fram. -saat, *f.* 1. utsåning, sädd. **2.** utsida. -sacken, *tr.* framtaga, tömma ur säck, ur påse. -säen, *I. tr.* utså, så. **II. itr. h.** afsluta sädden.

Aussage, -n, f. 1. utsaga. **2.** gram. predikat. -n, *tr. 1.* utsåga, berätta. **2.** säga ut, säga helt och hållet, fram säga. **3.** fullständigt omnämna, uppräknas. **4.** vittna inför rätta.

aussagen, tr. utsåga.

Aussage|satz, m. gram. påståendesats. -wort, *n.* gram. predikat.

Aus|satz, m. 1. spel. hvad man sätter ut, insats. **2.** utslag, spetälska. -sätzig, *a.* spetälsk. -säubern, *tr.* rengöra invändigt. -sauften, *I. tr.* dricka ur. **II. itr. h.** upphöra att dricka. -saugen, *tr.* suga ut, ur. -säugen, *tr.* gifva di, amma. -saugung, *f.* utsgande. -schaben, *tr. 1.* skafva, skrapa håll i. **2.** bortskafva, bortradera. -schalen, *tr. 1.* aftaga skalet af. **2.** brädfodra. -schälen, *I. tr.* uttaga ur skalet, skala. *Erbsen* ~ sprita ärter. **II. rfl.** släppa, fälla, byta om skalet, afskalas. -schallen, *itr. s.* upphöra att skalla, att ljuda, dö bort. -schalung, *f.* brädfodring. -schämen, *I. tr.* *Sich* (dat.) *die Augen* ~ skämmas ögonen ur sig. **II. rfl.** skämmas dugtigt. -schank, *m.* utskänkning. -scharren, *I. tr.* krafsa, riva ut, upp, fram. **II. itr. h.** skrapa bakut med foten vid häsnning. -scharrung, *f.* -schattieren, *tr.* skugga, schattera. -schauhen, *itr. h. 1.* se, titta ut. **2.** se ut, taga sig ut. -schaufern, *tr.* skofla, skotta ut, bort, ur.

-schäumen, *I. itr. 1.* h. upphöra att skumma, att fradgas. **2. s. o. rfl.** skummande af vrede utbryta, rasa ut. **II. tr. 1.** skumma af, bort. **2.** andas, frusta, spy. -scheiden, *I. tr.* fränskilja, afsöndra. **II. rfl.** afsöndras, afgå. **III. itr. s.** gå bort, utträda, afgå. -scheidung, *f.* -schellen = *ausklingeln II. -schellen, I. tr.* banna, träta på. **II. rfl.** utösa sin vrede i bannor; uttömma sitt förråd af skällsord. **III. itr. h.** upphöra att banna, att träta. -schenken, *tr. 1.* hålla ut, upp, slå i. **2.** utskänka, utminutera. -scherzen, *itr. h.* upphöra att skämta. -scheuern, *I. tr.* skura, skura invändigt. **II. rfl.** slitas, nötas gnm skurning ei. gnidning. **III. itr. h.** sluta skura. -schicken, *tr.* skicka ut, bort. [*Boten*] *nach jm* ~ skicka bud efter ngn. -schickung, *f.* -schieben, *tr.* skjuta ut. *Das Brot* ~ taga ut brödet ur ugnen, *einen Tisch* ~ draga ut ett bords skifvor. -schielsen, *I. tr. 1.* skjuta ut. **2.** gnm skjutande utnöta, slita. **3.** vinna ngt ss. pris vid målskjutning. **4.** kasta, spruta, utspy, sja. **5.** Blätter ~ skjuta blad. *Das Gebirge schiefst Nebenäste aus:* bärgsryggen utsänder sidogrenar. **II. itr. s. 1.** hastigt fara ut, springa fram, strömma ut ei. fram, spruta ut, spraka ut. **2.** spricka ut, slå ut, skjuta skott, komma fram. **3.** om delar af en byggnad *m. m.* skjuta ut, springa fram. -schielsung, *f.* -schiffen, *I. tr.* föra i land, urlasta, lossa, landsätta. **II. rfl.** landstiga, gå i land. **III. itr. s.** lägga ut, afsejla. -schiffung, *f.* -schimpfen, *I. tr.* häftigt banna, vara ovetigt på, fara ut i okvädinsord mot, skälla på, okväda. **II. itr. h.** upphöra att banna, att vara ovetigt. -schinden, *tr.* slå; *mit* skinna, utsega. -schirren, *tr.* sela af. -schlachten, *tr.* stycka, dela, sälja i små lotter. -schlacher, *m.* en som sönderstyckar, delar. -schlachtung, *f.* styckning. -schlafen, *I. itr. h. o. rfl.* sova ut. **II. tr.** sova bort, sova af sig.

Ausschlag, m. 1. *Den* ~ *thun:* slå första slaget. **2.** skott på växter. **3.** (hud)utslag. **4.** ngt som afsätter sig på ngt, slår ut ur ngt, ss. rimfrost, kem. vittring, *m. m.* **5.** utslag, afgörande. *Einer Sache den* ~ *geben für jm, gegen jm:* afgöra en sak till ngns fördel, till ngns nackdel. **6.** utgång, resultat. -en, *I. tr. 1.* slå ut, tröska ur, slå in. **2.** slå ut, hålla ut. **3.** hastigt utsträcka, utsträcka. **4.** utbreda, veckla ut. **5.** uträcka, uttänja. **6.** gnm slag släcka. **7.** slå bort, kasta. *Einen Lieb* ~ *parera ett hugg.* **8.** slå ut, skjuta ut. *Feuchtigkeit* ~ fukta, *Flammen* ~ slå ut i lägor, låga upp. **9.** om kloaker: slå. **10.** afslå, afvisa. **11.** invändigt kläda, bekläda, fodra. **12.** slå dugtigt, prygla. **II. rfl. 1.** slåss så att man blir beläten, får sitt lystmäte af slagsmål. **2.** upphöra att slåss. **III. itr. a) s. 1.** slå ut, spricka ut, bryta ut.

fram. *An der Wand schlägt die Feuchtigkeit aus* ei. *die Wand schlägt aus*: väggen slår ifrån sig, fuktar. 2. afböja. 3. urarta. b) *h. 4. slå första slaget. 5. slå ut, slå efter ngn. 6. slå bakut. 7. gifva utslag. 8. upphöra att slå.*

Ausschläger, m. 1. person som slår ut m. m., *se ausschlagen I, 1-7, 10, II.* 2. häst som har för vana att slå bakut. -**schlagung, f.** utslående m. m. *se ausschlagen.* -**schlamm, tr.** borttaga slammet, gyttjan ur, uppressa. -**schlammung, f.** -**schleifen, a) st. I. tr. 1. ut-, ur-, bortslipa. 2. skarpslipa. II. rfl. utnötas, urnötas. b) se. tr. släpa, köra ut på drag.** -**schlaudern, tr.** slunga ut, bort.

ausschließen, tr. 1. utestänga. 2. utesluta, undantaga. 3. släppa ut, frigifva. -**lich, I. a. 1. sht adv. uteslutande. II. prep. med aek. ei. gen. med uteslutande af, utom. -lichkeit, f.** exklusivitet, ensidighet. -**ung, f.** utestängning m. m. *se ausschließen.*

aus-schlucken, I. itr. 1. h. upphöra att snyfta. 2. s. In Thränen ~ brista i gråt. II. tr. framsnyfta. -schlucken, tr. dricka ur, tömma i ett drag. -**schlummern, itr. h. slumra tillräckligt, sofva ut. -schlüpfen, itr. s. krypa ut, smyga sig ut, bort. -schlürfen, tr.** läppja sörpla i sig, smuttande tömma. -**schluß, m.** uteslutning, uteslutande. -**schlußweise, adv.** uteslutande. -**schmachten, itr. h.** upphöra att smäkta, försmäkta. -**schmausen, I. itr. h. kalasa slut. II. tr. med välbehag äta ur, upp, kalasa upp. -schmeißen, tr. F kasta ut. -schmelzen, I. vanl. se. tr. smälta ut, gnm smältning draga ut. II. st. itr. s. smälta(s) ut. -schmelzung, f. -schmetter, I. itr. h. 1. smattra. 2. upphöra att smattra. II. tr. smattrande förkunna. -schmieden, tr. smida ut, hamra ut, smida, smidande forma. -schmieren, tr. 1. ismeta, fylla, kitta. 2. invändigt smörja, smeta. 3. F skriva ut ur andras arbeten, plagiera. 4. F smörja upp, -schmierer, m. 1. person som smetar, smörjer. 2. plagiator. -schmierung, f. smetande m. m. *se ausschmieren.* -**schmollen, itr. h.** upphöra att vara förtreat. -**schmoren, tr. o. itr. h. 1. steka(s) tillräckligt. 2. steka(s) ut. -schmücken, I. tr.** utsmycka, pryda, pynta, dekorera. II. rfl. smycka, pynta sig. -**schmücker(in), m. (f.)** utsmockare. -**schmückung, f.** utsmockande m. m. *se ausschmücken.* -**schmalen, tr.** spänna af. -**schnappen, itr. h. springa upp, gå loss af sig själf. -schnauben, I. itr. h. hämta andan. II. tr. Die Nase ei. sich ~ snyta sig. -schnaufen = ausschnauben I. -schnäuzen, tr. F 1. = ausschnauben II. 2. snoppande släcka. -schneiden, tr. 1. skära ei. klippa ut, bort, kvista, urninga. 2. utklippa, utskära. *bnä. Sie sind recht dazu ausgeschnitten:* ni är som klippt och skuren därtill. 3. stycka, sälja i små delar. -schneider,****

m. en som skar ei. klipper ut, kvistar, styckar. -**schncheidung, f.** utklippning m. m. *se ausschneiden.* -**schneien, itr. h.** opera. upphöra att snöa.

Ausschnitt, m. 1. utklippning, utskärning, urningning. 2. urklipp, kupong, mat. sektor. 3. styckning, utminuterig, försäljning i minut. -**handel, m.** minuthandel. -**laden, m.** minuthandlares bod, minutförsäljning.

aus-schnitze [I]n, tr. utskära, snida. -**schnüffeln, tr.** vädra, vädra upp. -**schnüren, tr.** lossa, taga upp, snöra upp. -**schöpfen, tr.** ösa ut, ur. -**schöpfung, f.** -**schoten, tr.** sprita. -**schrägen, tr.** göra vidare inåt, snedda. -**schrägung, f.** -**schrauben, I. tr.** skruva ut, lösskrufva. II. rfl. gnm skrufning utnötas. **ausschreiben, I. tr.** 1. skriva ut, färdigskrifva. 2. skriva ut fullständigt, utan förkortning. 3. skriva ut ur; plagiera. 4. utskrifva, t. ex. *einen Lehrling. 5. Seine Hand ~ få en utpräglad stil. 6. utskrifva, påbjuda, sammankalla. II. rfl. skriva ut sig. III. itr. h. sluta skriva. -ber, m. plagiator. -berei, f. plagierande. -**bung, f.** utskrifning m. m. *se ausschreiben. -en, I. tr. 1. utropa, utskrika. 2. In für ei. als etw. ~ utskrika, vanrykta ngn för att vara ngt. 3. Seine Stimme ~ anstränga, hårda sin röst. II. rfl. skrika slut, nog. III. itr. h. sluta skrika. -er, m. utropare. -ten, I. itr. s. 1. gå med stora steg, gå fort. 2. gå för långt, öfverskrida gränserna för det passande. II. tr. med steg mäta, stega. -tung, f. ytterlighet, excess.**

aus-schröpfen, tr. 1. koppa, gnm koppling utdraga. 2. *bnä.* utsuga, pungslå, utplundra. -schrot, tr. 1. sönderstycka, sälja bitvis. 2. sälja fatvis. 3. vältra ut, rulla ut. -schrotter, m. person som 1. sönderstyckar, 2. säljer spirituosa fatvis, 3. vältrar ut ngt, *se föreg.* **Ausschufs, m. 1. utväljande, urval. 2. utskott, affall; *bnä.* afskum. 3. urval, blomma. 4. utskott, komité. -antrag, m. utskotts-betänkande, komitéförelägg. -**gewehre, n. pl.** kasserade gevär. -**wa]jre, f.** utskottsvara, utskott.**

ausschütteln, tr. skaka ut, skaka. -**elung, f. -en, I. tr. 1. slå ut, hålla ut, utgjuta. 2. hålla i, ifylla, fylla. II. rfl. 1. utgjuta sitt hjärta, sina bekymmer. 2. F sich vor Lachen ~ gapskratta, skratta häjdlöst. -ung, f. **aus-schwanken, itr. h.** upphöra att vackla. -**schwappen, tr. o. itr. h. F** skvimpa ut, öfver. -**schwären, itr. 1. s. bulna ut, värka ut. 2. h. upphöra att bulna. -schwärmen, itr. 1. s. om *bnä:* svärma; *mn.* sprida sig, utveckla tiraljörkedja; *bnä.* vara utsväfvande. 2. h. upphöra att svärma, att vara utsväfvande, rasa ut. -**schwärzen, tr. 1. svärta invändigt. 2. smuggla ut. -schwätzen, * -schwätzen, F I. tr. 1. omtala, yppa, skvallra om. 2. = ausreden II, 5. II. = ausplaudern II, III.******

-schwefeln, *tr.* svafva, röka med svafvel.
 -schwefel[e]lung, *f.* -schweifen, *I. tr.* 1. ut-runda, urringa; krusa. 2. skölja. *II. itr. s. o. h.* 1. afvika från, ej hålla sig till ämnet. 2. gå för långt, öfverskrida det tillbörligas gräns. 3. föra ett utsväfvande lefnadssätt.
~d: utsväfvande. -schwweifung, *f.* -schwelgen, *itr. h.* upphöra att fråssa, att runla.
 -schwemmen, *tr.* 1. skära ut, undergräva. 2. skölja ur, skölja. -schwenken, *tr.* skölja ur, skölja. -schwimmen, *itr. s.* simma, flyta ut, bort. -schwingen, *I. tr.* 1. svänga ut, utbreda. 2. gnm svängning ei kastning rengöra. *Flachs* ~ skäkta lin. *II. itr. h.* upphöra att svänga, att vibrera. -schwitzen, *I. itr.* 1. h. upphöra att svettas. 2. s. utsvettas, sippra ut, fram. *II. tr.* 1. utsvetta, utsvettas. 2. Föna glömma, förlora ur minnet. -schwitzung, *f.* -segeln, *itr. s.* 1. segla ut. 2. afsegla, gå till segels. -sehen, *I. tr.* 1. se till slut, till slutet af. 2. utse, utvälja. 3. *Sich* (dat.) *fast die Augen* ~ titta ifrigt och nyfiket, stirra. *II. itr. h.* 1. se ut, titta ut, *nach Fenster*: gnm fönstret. *Weit ~d:* vidtgående, vidtsväfvande. 2. se ut, taga sig ut. *Wie etw.* ~ se ut som, likna, synas vara ngt, *nach etw. recht Vornehmen* ~ se riktigt förnämt ut, *das sieht nach nichts aus*: det ser ei tar sig ingenting ut, *du siehst ganz darnach aus*: det ser du ut till. 3. opera. arta sig, stå till. *Es sieht nach Regen aus*: det liknar sig till regn. *III. n.* utseende, yttre. -sehen, *tr.* sila, filtrera. -selung, *f.* -seimen, *tr.* Honig ~ skira honing. -sein, *itr. s.* 1. vara slutt, *ist aus II.* 3. 2. vara ute, utgången. *Nach jm* ~ vara utgången för att söka ngn, *auf ei. nach etw.* ~ vara på jagt efter ngt, söka, förfölja ngt, *auf ei. über etw.* ~ syssla med ngt.
 ausen, *adv.* ute, utanför, utanpå, utvändigt. *Nach* ~ [*hin*]: utåt, *von* ~ [*her*]: utifrån.
 aussend|len, *tr.* utsända, skicka ut, bort. -ling, -e, *m.* utskickad. -ung, *f.* utsändande.
 aussengen, *tr.* bränna, svedja invändigt.
 Ausen|hafen, *m.* sjo. yttre hamn. -linie, *f.* ytterlinie, kontur. -seite, *f.* yttersida, yttre. -stände, *pl.* hand. utstående fordringar. *Die ~ einzeln*: indrivna sina fordringar. -welt, *f.* yttre världen. -werk, *m.* mil. utanverk. -winkel, *m.* mat. yttre vinkel.
 ausser, *I. prep.* med dat., * gen. o. ack. utom, förutom, undantagandes, utan, ur. ~ *dem Hause*: utomhus, ~ *der Zeit*: ej i rätt tid, olägligt. ~ *Dienst*: a) utan tjänst, utan plats, b) afskedad, för detta, stäld till disposition, *ist a. D.* ~ *Fassung* ei. ~ *sich sein*: vara utom sig, *sich ~ Atem laufen*: springa sig andfädd, ~ *Landes sein*: vara utomlands, ~ *Landes gehen*: lemna landet. *II. konj.* 1. utom, med undantag af, t. ex. *alles findet seines Gleichen ~ ein einziger.*

2. ~ *dafs*: utom att, undantagandes att, ~ *wenn*: utom om, utom när, undantagandes när. -amtlich, *a.* utom tjänsten, icke officiell, enskild. -christlich, *a.* icke kristen. -däm, *I. adv.* dessutom. *II. konj.* ~ *dafs*: förutom att. -dienstlich = *aufseramtlich*.
 äußsere, *I. a.* yttre. *II. (-s), n.* 1. yttre. 2. utseende, sken. 3. yttre angelägenheter. *Der Minister des ~n*: utrikesministern.
 ausser|lehellich, *a.* utom äktenskapet, oäkta. -europäisch, *a.* utomeuropeisk. -gerichtlich, *a.* extrajudiciell, som göt undantag i vanlig rättegångsordning. -gewöhnlich, *a.* ovanlig, utomordentlig. -halb, *I. prep.* med gen. o. * dat. utom, utanför. *II. adv.* utanför, ute, utvändigt. -irdisch, *a.* öfverjordisk. -kirchlich, *a.* utom kyrkan, icke kyrklig.
 äußser|lllich, *a.* 1. yttre, utvärtes, skenbar. 2. ytlig, innehållslös. -lichkeit, *f.* yttre, yttre egenskap, ytlighet. -n, *I. tr.* 1. visa, ådagalägga. 2. yttra, uttala. *II. rfl.* 1. visa sig, blifva synlig, yppa sig. 2. yttra sig, uttala sin åsigt, *über etw.* (ack.): om ngt.
 ausser|natürlich, *a.* onaturlig, öfvernaturlig. -ördentlich, *a.* 1. utomordentlig, ovanlig. 2. (- - -) extraordinarie. -sinnlich, *a.* osinlig, öfversinlig.
 äußser|st, *a.* ytterst. *Im ~en Falle*: i värsta fall, *der ~e Preis*: sista priset, *das ist das ~e, was ich thun kann*: längre kan jag ej gå i etergitter, *bis aufs ~e*: till det yttersta, ytterligt. -ung, *f.* 1. yttring. 2. yttrande.
 ausser|wettlich, *a.* utom världen, öfverjordisk. -wesentlich, *a.* oväsentlig, tillfälligt.
 aus|setzen, *I. tr.* 1. invändigt beklåda, fodra. 2. utsätta, utställa, sjo. *Segel* ~ sätta till segel. 3. lägga ut, fram. 4. utsätta, blottställa. 5. arv. *itr. h.* sätta ut i spel. 6. utsätta, förordna, bestämna. 7. afbryta, för ngn tid upphöra med. 8. *An jm etw. aussetzen haben*: hafva ngt att anmärka på ngn. 9. sätta ut, skriva ut oförkortadt. 10. boktr. slutsätta. *II. rfl.* utsätta sig. *III. itr. h.* 1. *Mit etw.* ~ tidtals upphöra med, afbryta ngt, ~ *der Puls*: öjämna puls, ~ *des Fieber*: intermittert feber. 2. bär. gå i dagen. -setzung, *f.* -sicht, *f.* 1. utsigt. 2. utsigt, vy. 3. ~ *auf etw.* (ack.): utsigt till, förhoppning om ngt, *in ~ stehen*: vara att motse. -sickern, *itr. s.* sippra ut, fram. -siehen, *tr.* sikta, sälla; fränsikta. -siechen, *itr. h.* upphöra att vara sjuklig, tillfriskna. -sieden, *I. tr.* urkoka. *II. itr. h. o. s.* koka ut, koka öfver. -singen, *I. itr. h.* sluta sjunga, sluta sången. *II. tr.* 1. sjunga till slut. 2. sjungande förkunna. 3. *Seine Stimme* ~ a) utbilda sin röst, b) blifva utsjungen. *III. rfl.* 1. sjunga ut, af hjärtans lust. 2. blifva utsjungen, mista sin röst. -sinnen, *tr.* uttänka, utfundera. -sitzen, *I. itr. h.* *Mit Waren* ~ idka handel ute, i stånd. *II. tr.* arv. *itr. h.*

1. [*Seine Zeit*] ~ a) om fångar o. arrendatorer: sitta sin tid, b) om fåglar: ligga tillbörlig tid. 2. utkläcka. -söhnen, *tr. o. rfl.* försona (sig), [*mit*] *jm:* med ngn. -söhner, *m.* försonare. -söhnung, *f.* försoning. -sondern, *tr.* urskilja, utvälja. -sonderung, *f.* -sorgen, *itr. h.* *Für jn ausgesortigt haben:* ej vidare behöfva ha omsorg om ngn. -spahieren, *tr.* välja ut. -spähen, *I. itr. h.* späja, blicka ut, spana. *II. tr.* utspäja, utspana. -späher, *m.* späjare, kunskapare, spion. -späherel, *f.* spionerande. -spalieren, *tr.* tapetsera. -spann, *m.* hästombyte, härbärge, värds hus. -spannen, *tr.* 1. utspänna, utbreda, utsträcka. 2. spänna ut, taga ut, spanna ifrån. -spannung, *f.* -sparen, *tr.* 1. spara, bevara. 2. sparsamt begagna. 3. inrätta sparsamt. 4. lemna öpen, ej upptaga. -sparung, *f.* -speien, *I. tr.* utspya, kasta upp; spotta ut. *II. itr. h.* upphöra att spy, att spotta. -spelzen, *tr.* *Die Körner* ~ taga kornen ur axen. -spenden, *tr.* skänka bort, dela ut. -spender, *m.* gifvare. -spendung, *f.* bortsänkande, utdelning. -sperren, *tr.* 1. spärra ut, spärra. 2. utestänga. -sperrung, *f.* -spicken, *tr.* späcka, väl späcka, färdigspäcka. -spielen, *I. tr.* 1. spela ut, till slut. 2. *itr. itr. h.* spela ut, t. ex. *eine Karte*. 3. sätta ut ss. vinst. 4. a) spela upp, b) gnm spelning utnöta, utslita instrument. *II. rfl.* spela sig trött. *III. itr. h.* spela ut, sluta spela. -spielung, *f.* -spinnen, *I. tr.* 1. slut-, färdigspinna. 2. spinna ut, draga ut. 3. utspinna, hopspinna, uttänka, utfundera. *II. itr. h.* sluta spinna. -spionieren, *tr.* utspionera, utspäja. -spöttein, *tr.* göra spe af, driva med, förlöjliga. -spotten, *tr.* häna, begabba. -spottung, *f.* -sprache, *f.* uttal. -sprechen, *I. itr. h.* tala ut, till slut. *II. tr.* 1. uttala, prononcera. 2. yttra, uttala, framställa, uttrycka. *Ausgesprochen:* afgjord, bestämd, deciderad. 3. tala till slut. *III. rfl.* 1. yttra sig, *über etw.* (ack.): om ngt. *Sich für jn* ~ uttala sig till förmån för ngn. 2. uttömma sitt ämne. 3. uppbera sig, visa sig, framträda. -sprechung, *f.* -spreizen, *tr.* utspärra. -sprengen, *tr.* 1. spränga ut. 2. sprita, stänka, utsprida, utbreda. -sprengung, *f.* -springen, *I. itr. a) h.* 1. upphöra att hoppa, att gå, afstanna. b) s. 2. hoppa ut. 3. springa ur, gå ur, lossna. 4. skjuta ut, fram, bilda utsprång. *II. tr.* *Sich* (dat.) *die Hüfte* ~ hoppa höften ur led. *III. rfl.* 1. hoppa sig trött. 2. öfva sig i hopning. -spritzen, *I. tr.* 1. spruta ut, stänka, kasta. 2. *Feuer* ~ släcka eld med sprutor, *die Strafe* ~ sprita vatten på gatan. 3. gnm insprutning fylla, skölja, rengöra. *II. itr.* 1. s. spruta ut, fram. 2. h. upphöra att spruta. -spritzung, *f.* -sprossen, *itr. s.* komma upp, slå ut, drifva skott, knoppas. -sprössung, *f.* -spruch, *m.* utta-

lande, yttrande; sentens; omdöme, dom, domslut. *Einen* ~ *thun:* fälla ett yttrande, ett omdöme, en dom. -sprudeln, *I. tr.* spruta ut, kasta upp. *II. itr.* 1. s. spruta ut, framvälla, porla. 2. h. upphöra att spruta m. m. -sprühen, *I. tr.* spruta ut, sprakande utsända, utspya. *II. itr.* 1. s. spraka, utkastas. 2. h. upphöra att spraka, att spruta eld. -spucken, *tr.* spotta ut. -spuken, *itr. h.* upphöra att spöka. -spülen, *tr.* 1. om vatten: a) kasta upp på stranden, b) spola bort, skölja bort, urhålla, undergräfvä. 2. skölja ur, skölja, diska. -spüllich, *n. o. ** *m.* sköljvatten, diskvatten, skulor. -spülung, *f.* sköljande m. m. se *ausspülen*. -spüren, *tr.* uppspåra. -spürung, *f.* -staffieren, *I. tr.* utstoffera, utsmyka, pynta, utstyra, utrusta, förse. *II. rfl.* pynta sig. -staffierung, *f.* -stampfen, *tr.* 1. stampa ut, ur. 2. fylla en hålighet med ngt stampadt. -stand, *m. 1.* hand. utestående fordran. 2. anstånd, uppskof. -ständer, *m.* bikupa som står öfver vintern, vinterliggare. -ständig, *a.* utestående. -staten, *tr.* 1. utrusta, gifva utstyrsel, hemgift åt. 2. förse, utrusta. 3. utsmyka, smycka, pryda, dekorera.

Ausstattung, f. 1. utrustning, utstyrsel, hemgift. 2. dekorerung. -stück, *n.* teat. dekorationsstycke. -sveroin, *m.* förening för fattiga brudars utstyrsel. -sweise, *adv.* såsom utstyrsel, såsom hemgift.

ausstauen, -stäuben, tr. damma af, bort-stäubern, * = *ausstöbern*. -stäupen, *tr.* gifva ris, hudstryka. -stäupung, *f.* -stechen, *tr.* 1. sticka ut, stinga ut. 2. gräfvä ut, upp. 3. sticka upp, tömma. 4. sticka ut, pricka ut, punktera. 5. gravera. 6. *Jn* ~ vid tornspel: kasta ngn ur sadeln, bna. slå ngn ur brädet, sticka ut, utränga ngn. -stecken *tr.* 1. sticka, ricka, hänga ut. 2. utsmyka, pryda. 3. utsticka, utstaka. 4. *Bohnen* ~ sätta bönor. -stehen, *I. itr. h. o. s. 1. a)* sälja, b) säljas ute, under bar himmel, i stånd, på torget; vara utställd till salu, salubjudas. 2. vara utestående, ej vara inkommen, fattas. 3. utvärda, hålla ut. *II. tr.* utstå, utvärda, fördraga, tåla. -steifen, *tr.* 1. styfva, förse med styfning, stärka. 2. invändigt stötta. -steifung, *f.* -steigen, *itr. s.* stiga ut, ur; gå i land. -steinen, *tr.* 1. rensa från stenar. 2. taga ut kärnorna ur. -stellen, *tr.* 1. ställa, sätta, lägga ut. 2. blottställa, prigsifva. 3. utskrifva, utställa, utfärda. 4. anmärka, tadla. -steller, *m.* utställare, utfärdare. -stellung, *f.* 1. utställning. 2. utfärdande. 3. anmärkning, tadel. -stemmen, *tr.* utthuga, borttaga med huggjärn. -steppen, *tr.* sticka täcken m. m. -sterben, *itr. s.* dö ut. -steuer, *f.* utstyrsel, hemgift. -steuern, *I. itr. s.* afsegla, lemna hamnen. *II. tr.* = *ausstatten* 1, 2. -steuerung = *Aus-*

stattung 1. -stich, m. 1. ngt utstucket, utgräfdt. 2. det bästa i sitt slag, prima sort. -stichwa[aj]re, f. prima vara. -sticken, tr. 1. brodera. 2. = *aussteppen*. -stieben, itr. s. ryka ut, gå ut, ur. -stöbern, tr. 1. uppsåra. 2. jag. tröttjaga. 3. = *ausstäuben*. -stochern, tr. peta ut, ur. *Sich* (dat.) *die Zähne* ~ peta tänderna. -stopfen, tr. stoppa, uppstoppa, dikta. -stopfung, f. -stöße, m. rakt stöt, utfall. -stolsen, I. tr. stöta ut, slå ut, utstöta, fördrifva. *Dem Fasse den Boden* ~ slå ut botten på tunnan, bnd. ohjälpligt fördärfva saken. II. itr. 1. h. stöta till, rakt. göra utfall. 2. s. häftigt utbryta. -stofsung, f. -strahlen, I. itr. 1. s. utstråla. 2. h. upphöra att stråla. II. tr. utstråla. -strahlung, f. -strecken, I. tr. utsträcka, räkka ut. II. rfl. sträcka ut sig. -streichen, I. tr. 1. stryka ut, öfver. 2. stryka ut, släta. 3. invändigt smörja. 4. tillsmeta, fylla i. II. itr. s. 1. sträcka sig. 2. ströfva, stryka omkring. -streichung, f. -streifen, I. itr. s. ströfva ut, omkring. II. tr. sprita. -streiten, I. itr. h. kämpa ut, sluta strida. II. tr. utkämpa. -streuen, tr. utströ, utså, sprida. -streuer, m. person som strör ut, sprider ngt. -streuung, f. spridande m. m. se *ausstreuen*. -stricken, tr. färdigsticka. -striegeln, tr. skrapa ut via ryktning, rykta val. -strömen, I. itr. s. strömma ut, flyta ut, utmyna. II. tr. utströmma, sprida. -strömung, f. -studieren, I. itr. h. upphöra att studera, afsluta sina studier. II. tr. utstudera, grundligt studera. -stürmen, itr. 1. s. storma, stöta ut. 2. h. o. rfl. upphöra att storma, rasa ut, lägga sig. -stürzen, tr. hålla ut, slå ut, tömma. *F ein Glas Wein* ~ hvälva i sig ett glas vin. -stützen, tr. stötta invändigt, stötta. -stützung, f. -süchen, tr. 1. utsöka, utvälja, utgalla. 2. genomleta. -süchung, f. -sühnen, se *aussühnen*. -sülsen, tr. utlaka, urlaka. -sülsung, f. -täfel, tr. brädfodra, panela; förse med inlagdt golf. -täfel[un]g, f. -tanzen, I. itr. 1. s. dansa ut. 2. h. sluta dansa. II. tr. dansa till slut. -tapezieren, tr. tapetsera invändigt. -tasten, tr. noga känna på. -tauchen, itr. s. dyka upp. -taumeln, itr. s. tumla ut. -tausch, m. utbyte. -tauschen, tr. utbyta. -teeren, tr. tjära invändigt. -teilen, tr. utdela, fördela, tilldela. -teiler, m. utdelare. -teilung, f. utdelning. -teppichen, tr. förse, kläda med mattor.

Auster, -n, f. ostron. -[n]bank, f. -[n]grund, m. ostronbank.

aus[theeren] se *austeeeren*. -theilen se *austeilen*. -thun, I. tr. 1. taga ut, ur. 2. taga af sig. 3. släcka. 4. bort-, utackordera. 5. låna ut. II. rfl. 1. kläda af sig. 2. uttala sin mening, sina åsigter, säga ut. -tiefen, tr. göra djupare, urhåka, urgräva. -tiefung, f. -tiffeln se *austiffeln*. -tilgen, tr. utplåna, utrota.

-tilgung, f. -toben, I. itr. h. o. rfl. rasa ut. II. tr. låta bryta ut, gifva fritt lopp åt. -tollen, F I. itr. h. upphöra att begå dårskaper, stadga sig. II. rfl. begå dårskaper, galenskaper. -tönen, itr. h. upphöra att ljuda. -tosen, itr. h. upphöra att dåna, att brusa, lugna sig; bnd. rasa ut. -traben, itr. 1. s. trafta ut, bort. 2. h. trafta på, gå i fullt traf. -trag, -e†, m. 1. uppgörelse, öfverenskommelse, förlikning, afgörande, dom. 2. skilljedomstol, förlikningsdomstol. -tragen, I. tr. 1. bära ut. 2. hand. afföra. 3. föra bort, gnm innehållets bortförande tömma. 4. utsprida, göra allmänt bekant, skvallra om, förtala. 5. slita ut. 6. uthärda, bära. 7. afgöra, förlikas om. II. rfl. blifva öfverårig. III. itr. h. med priset i ack.: belöpa sig till. *Es trägt die Kosten nicht aus*: det betäcker ej omkostnaderna. -träger, m. 1. kolportör, utdelare. 2. skvallrare, baktalare. -trägerei, f. skvallrer. -trägerin, f. se *Austräger*.

Austrälljer, -, m. australier. -erin, -nen, f. australisk kvinna. -sch, a. australisk.

aus[trauern], itr. h. 1. sörja ut, bära sorgdräkten tillbörlig tid. 2. upphöra att sörja, att bära sorgdräkt. -träumen, I. itr. h. drömma ut, upphöra att drömma. II. tr. 1. drömma till slut. 2. *Sich* (dat.) *etw.* ~ drömma om, inbilla sig ngt. -treiben, I. tr. 1. drifva ut, bort, köra ut; drifva på betet. *Keime* ~ skjuta skott, *Knospen* ~ knoppas. 2. *Etw. ausgetrieben haben*: ej vidare sysselsätta sig med ngt. II. itr. s. *Die Keime treiben aus*: brodden sticker upp, skotten skjuta fram, *der Schweifs treibt aus*: svetten sipprar ut. -treiber, m. person som drifver ut, bort. -treibung, f. utdrifvande m. m. se *austreiben*. -trennen, tr. sprätta ur. -treten, I. itr. s. 1. taga ut ett steg. 2. uttråda, stiga ut. 3. *Auf Abwege* ~ gå vilse, bnd. råka på afvägar, misstaga sig. 4. stiga öfver sina bräddar, föda öfver; öfverskrida det tillbörligas gräns, gå för långt. II. tr. 1. trampa ut, ur. 2. sparka ut, sönder. 3. gnm trampande el. gående urhåka, nöta. *Die Schuhe* ~ trampa ut skorna. 4. trampa ut, gnm påtrampning släcka. III. rfl. gnm trampning el. gående nötas. -trinken, tr. dricka ur, tömma. -tritt, m. 1. utträdande, uttråde. 2. yttre trappa, förstugukvist, balkong. -trocknen, I. tr. torka invändigt, uttorka, torrlekka. II. itr. s. uttorka, utsina. -trocknung, f. -trommeln, tr. 1. trumma ut, utbasuna. 2. *Jn* ~ gnm buller och oväsen gifva sitt missnöje med ngn tillkänna, drifva ut honom. -trompeten, tr. uttrumpeta, utbasuna. -tröpfeln, -tropfen, itr. s. droppvis rinna ut, sippra ut. -trotsen, itr. h. upphöra att trotsa. -tüfteln, tr. gnm härklyfverier el. sofsmer sluta sig till, leda i bevisning. -tünchen, tr. invändigt färgstryka.

hvitmena. -tuschen, *tr.* tuscha; färglägga. -tuten, *tr.* tuta. -üben, *tr.* utföva, förföva. *Rache* ~ hämnas. -über, *m.* utöfware, förföware. -übung, *f.* 1. utöfning. 2. utförande, verkställighet. *In* ~ *bringen*: sätta i verkställighet, verkställa. -verkauf, *m.* hand. slutförsäljning, realisation. -verkaufen, *tr.* 1. ut-sälja. 2. hand. slutförsälja, realisera. -wachsen, *I. itr.* *s. o. h.* 1. *str.* *rfl.* utbildas, bli fullväxt. 2. växa ut, få utväxer. 3. växa igen, gro igen. *II. tr.* växa ur. -wachsung, *f.* -wagen, *rfl.* väga sig ut. -wägen, *tr.* 1. väga ut, väga till, utminutera. 2. *bn.* väga, bedöma, uppskatta. -wägung, *f.* -wahl, *f.* urval. -wählen, *I. tr.* utvälja. *II. itr.* *h.* sluta välja, göra sitt val. -wählung, *f.* -walken, *tr.* färdigvalka. -walzen, *I. tr.* utvalsa. *II. itr.* *h.* sluta valsa.

Auswanderer, *m.* -In, *f.* utvandrare, emigrant. -n, *itr.* 1. *s.* utvandra, emigrera. 2. *h.* omgesällor: sluta vandra, sluta vandringsåren. -ung, *f.* utvandring, emigration.

aus|wärmen, *tr.* tuständigt uppvärma. -warten, *tr.* afvakta, vänta på. -wärtig, *a.* främmande, utländsk, från annan stad *el. ort* *el. land*, utrikes. ~ *er* *Berichterstatter einer Zeitung*: korrespondent till en tidning, *Minister des enen*: utrikesminister. -wärts, *adv.* 1. utåt. ~ *gehen*: gå ut med fötterna. 2. ute, utomhus, utom staden, utomlands, annorstädes. -waschen, *tr.* 1. urtvätta, skölja ur. 2. tvätta invändigt, tvätta ur. 3. bortspola, undergräva. -waschung, *f.* -wässern, *tr.* urvattna, vattenlägga. -wässerung, *f.* -wattieren, *I. tr.* vaddera. *II. rfl.* *F* stoppa upp sig. -wechseln, *tr.* utväxla, utbyta. -wech[s]elung, *f.* -weg, *m.* utväg, utgång. -wehen, *I. itr.* 1. *h.* upphöra att blåsa. 2. *s.* släckas af vinden, slockna. *II. tr.* blåsa ut, släcka.

Ausweichlegeleise, *n.* växelspår. -en, *a)* *st. itr.* *s.* 1. gå ur vägen, *jm v* för ngn; undvika, undgå. 2. hålla ur vägen, hålla åt sig. 3. gifva efter, bugta sig. 4. gå öfver. *b)* *sv. tr.* uppblöta, vattenlägga. -eplatz, *m.* -estelle, *f.* mötesplats för järnvägståg *m.*

aus|weiliden, *tr.* 1. afbeta. 2. jag. uttaga inålfvorna ur. -dung, *f.* -nen, *itr.* *h.*, *tr.* *o.* *rfl.* gräta ut. -s, -e, *m.* vittnesbörd, intyg, dokument, legitimering. -sen, *I. tr.* 1. utvisa, förvisa. 2. utvisa, intyga, bevisa. *II. rfl.* 1. visa sig, blifva klar. 2. legitimera sig. -Isen, *tr.* hvitmena. -Isung, *f.* -sung, *f.* utvisning. -sungsbefehl, *m.* utvisningsorder. -ten, *I. tr.* utvidga. *II. rfl.* utvidgas, vidga sig. -tung, *f.* aus|wendig, *a.* 1. utvärdig, yttre, utanpå. 2. *adv.* utantill. -werfen, *tr.* 1. slå ut, sönder, in. 2. kasta ut, upp. 3. kasta upp, gräfva upp. 4. hand. särskildt anteckna. 5. *gnm* påkastning släcka. -werfung, *f.* -wettern, *itr.* *h.* *o.* *rfl.* *Es hat [sich] ausgewettert*: ovädret har upphört, *bn.* *er hat [sich] ausgewet-*

tert: han har rasat ut. -wetzen, *tr.* slipa bort. -wischen, *tr.* 1. smörja, blanka (invändigt). 2. *F jm* ~ slå, klå ngn. -wickeln, *I. tr.* vicka ut, upp, reda ut. *II. rfl.* reda sig. -wick[el]ung, *f.* -wiegen = *auswägen*. -windeln, *tr.* linda upp, aftaga lindorna af. -winden, *I. tr.* 1. vrida ut, *tr.* 2. vinda ut, upp. *II. rfl.* reda sig. -winseln, *itr.* *h.* upphöra att jämba sig, att gnälla, att kvida. -wintern, *I. tr.* 1. utsätta för vintern. 2. bevara, föda under vintern, vinterföda. *II. rfl.* *o.* *itr.* *s.* öfvervintra. -wirken, *I. itr.* *h.* upphöra att verka, att handla. *II. tr.* 1. utverka. 2. verka *el.* virka slut på. -wirkung, *f.* -wirren, *tr.* reda ut, upp. -wischen, *tr.* 1. torka ur, torka. *Sich* (*dat.*) *den Schlaf aus den Augen* ~ gnugga sömnen ur ögonen på sig. 2. stryka ut, bort, utplåna. 3. *F jm eins* ~ slå till ngn. -wittern, *I. tr.* 1. vädra upp, uppspara. 2. låta vittra, utsätta för luftens påverkan. *II. itr.* *s.* vittra, förvittra. -witterung, *f.* -witzen = *ausklügeln*. -wölben, *tr.* hvalfva, öfverhvalfva. -wöbung, *f.* hvalfning, hvalf. -wuchern, *I. tr.* *gnm* ocker utplundra. *II. rfl.* frodigt utbreda sig, frodas. -wuchs, *m.* 1. utväxande. 2. utväxt. -wühlen, *tr.* gräfva, rota, böka ut, ur, upp. -wundern, *rfl.* upphöra att förvånas.

Auswurf, *m.* 1. utkastande. 2. det utkastade; hvad hafvet kastar ut *el.* upp *as.* tång, strandgods; upphostadt slem. 3. utskott, afskum; makulatur. -spapier, *n.* makulatur. -sstoff, *m.* ekskrementer. -swa[a]re, *f.* utskottsvara.

aus|würgen, *tr.* med stor ansträngning kräckas upp. -wüt[h]en, *I. itr.* *h.* rasa ut, om stormen: lägga sig. *II. rfl.* urladda sin vrede, rasa ut. -zacken, *tr.* udda ut. -zackung, *f.* -zahlen, *tr.* 1. utbetala. 2. *Jn* ~ betala till ngn hela hans fordran. -zahlen, *tr.* räkna till, ut, upp. -zahlung, *f.* utbetalning. -zählung, *f.* ut-, uppräknig. -zähneln, -zähnen, *tr.* tanda, udda ut. -zahnung, *f.* -zanken, *F I. tr.* *o.* *itr.* *h.* träta, gräla (på). *II. rfl.* 1. gräla slut. 2. *rpr.* träta på hvarandra, kifvas. -zapfen, *tr.* 1. aftappa. 2. utskänka. -zapeln, *itr.* *h.* upphöra att sprattla. -zausen, *tr.* 1. *Jm die Haare* ~ slita af ngn håret. 2. *Jn* ~ lugga, illa tilltyga ngn. -zechen, *I. itr.* *h.* sluta kalaset, upplösa dryckeslaget, ej dricka mer. *II. tr.* dricka ur, tömma. -zehren, *I. tr.* 1. förtära, göra slut på. 2. tära, aftära; utsuga, utarma. *II. rfl.* täras, aftäras, utmärglas. *III. itr.* 1. *s.* = *II.* 2. *h.* sluta förtära, sluta äta. -zehrung, *f.* utmärgling, afmagring, tvinsot. -zeichnen, *I. tr.* 1. teckna, rita färdig. 2. utmärka, förse med märke, märka, känneteckna. 3. utmärka, behandla med utmärkt aktning. *II. rfl.* utmärka sig. -zeichnung, *f.* 1. märke, tecken, etikett. 2. utmärkelse. -zerren, *tr.* slita, draga ut, af.

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* statar, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hja)preb.

auszieh||bär, *a.* som kan dragas ut. -en, *I. tr.* 1. draga ut, taga ut. 2. afdraga, aftaga, afklåda. *Bhd. die Uniform* ~ uppgifva soldatyrket, *jn rein* ~ utplundra ngn; *die Kinderschuhe* ~ trampa ut barnskorna. 3. utsträcka, uttänja. 4. draga ut till hela sin längd. 5. reffa. *II. rfl.* 1. klåda af sig. 2. tänja ut sig. *III. itr. s.* 1. draga, tåga ut, bort. 2. flytta; utvandra, emigrera. 3. F taga till beuen. -tisch, *m.* utdragsbord. -ung, *f.* utdragande *m. m. se ausziehen.*

aus||zieren, *tr.* utsira, utsmycka. -zimmern, *tr.* tekn. förtimra. -zimmerung, *f.* -zinnen, *tr.* förtenna. -zirkeln = *abzirkeln.* -zischen, *tr.* hväsa åt, uthvisla. -zittern, *itr. h.* upphöra att darra, att dallra. -zug, *m.* 1. uttåg, aftåg, flytning, utvandring. 2. utdrag, sammandrag, extrakt, kvintessens. 3. utdragskifva, utdragslåda. -züglich, *adv.* i utdrag, i sammandrag. -zugsfest, *n.* judarnes påskhögtid. -zugsweise = *auszüglich.* -zupfen, *tr.*

rycka ut, af, draga ut, ur. -zürnen, *itr. h.* upphöra att vredgas. -zwitchern, *itr. h.* upphöra att kvittra.

authentisch, *a.* autentisk, trovärdig.

Auto||dafé, -s, *n.* autodafé. -didakt, -en, *m.* autotodidakt, själlfärd. -mät, -en, *m.* automat.

Autor, -s *ei.* -ören, -ören, *m.* au(k)tor, författare, upphofsman. -isieren, *sv. tr.* au(k)torisera. -ität, -en, *f.* au(k)toritet. -schaft, *f.* författarskap.

auwéh, *Judläkt: auwéh, itj. aj, o ve.*

Auxiliärtruppen, *f. pl.* hjälptrupper.

av||lancierern, *sv. itr. s.* avancera. -örtieren, *sv. tr.* underrätta. -ertissement, -s, *n.* underrättelse. -is, -e, *m.* underrättelse, avis.

Ax||le *se Achse.* -iöm, -e, *n.* axiom, grundsats. -t, -e *†; f.* yxa. *Bhd. die* ~ *an den Baum legen:* gripa verket an.

Azür, -s, *o, m.* 1. asur(färg), himmelsblått. 2. poet. asuren, himlen. -blau, -[e]n, *a.* asurblå, himmelsblå.

B.

ba, *itj.* ugt. bä, ba, prat.

bä, *itj.* härmande färcets läte, bä.

baar *se bar 4.*

backhant, -en, *m.* backant.

Bach, -e *†, m.* äm. *Bächlein, -elchen,* bäck. -amsel, *f.* strömstare. -bluma, *f.* kabbelök (*Caltha palustris*). -bohne, -bunge, *f.* bäckärenpris, bäckböna (*Veronica beccabunga*). -e, -n, *f.* -er, -, *m.* jag. vildsvinshona, -hanne öfver två år. -holder, *m.* olvonbuske (*Viburnum opulus*). -stelze, *f.* ärla.

back, *sjo. I. adv.* back. *II. -en, f. * -e, n.* back. -birne, *f.* matpäron. -blech, *n.* (bak)plåt. -bord, *n.* sjo. babord. -butter, *f.* matsmör. -e, -n, *f.* -en, -, *m.* äm. *†; 1.* kind, kindben. *Bhd. die Backen voll nehmen* *ei. mit vollen Backen in die Posaune stoßen:* ugt. taga munnen för full, öfverdrifva. 2. sjo. låring. -en, *st. o. sv. I. tr.* 1. baka. 2. torka. 3. steka i pannan. 4. bränna, *t. ex. Ziegelsteine.* *II. itr. 1. h.* bakas, stekas. 2. *h. o. s.* hårdna, blifva tätare, fastare, packa sig samman. -enbärt, *m.* kindskägg, polisonger. -enbein, *n.* kindben. -engrübchen, *n.* grop på kinden. -enschlag, -enstreich, *m.* kindpust, örfil. -enzahn, *m.* oxeltand.

Bäcker, -, *m.* bagare. -éi, -en, *f.* 1. bageri. 2. bagaryrke. 3. bakverk. -in, -nen, *f.* bagarfru.

Back||fisch, *m.* 1. stekt fisk. 2. flicka i slynåldern då hon börjar spela dam. -form, *f.* bröd, bakelseform. -gerät[h], *n.* bakredskap. -haus, *n.* bakstuga. -mulde, *f.* baktråg. -ofen, *m.* bakugn. -pfanne, *f.* stekpanna. -pfeife, *f.* örfil. -pflaume, *f.* sviskon. -schaufel, *f.* -schieit, *n.* kakspade, ugnsspade. -stein, *m.* tegel-

sten. -stube, *f.* bakstuga. -wa[ar]e, *f.* bakverk. -wanne, *f.* baktråg. -werk, *n.* bakverk. -zahn, *m.* oxeltand.

Bad, -er *†, n.* 1. bad. *Bhd. Iron. jm das* ~ *gesegen:* ugt. låta ngn få sina fiskar varma. 2. badort. *Ins ~ reisen:* resa till ngn badort. -eanstalt, *f.* badinrättning. -efrau, *f.* badgumma. -egemach, *n.* badrum. -ehose, *f.* bad-, simbyxor. -ekappe, *f.* badmössa. -eliste, *f.* förteckning öfver badgäster. -emeister, *m.* 1. badmästare. 2. simlärare. -en, *sv. I. tr.* bada. *II. itr. h. o. rfl.* bada, bada sig. *Sich in Thränen* ~ bada, simma i tårar. -ener, -, *m.* -enerin, -nen, *f.* -énser, -, *m.* -énserin, -nen, *f.* invånare i landet Baden, badensare, badensiska. -énsisch, *a.* badisk, badensisk. -er, -, *m.* 1. badande. 2. barberare, fältskär. -eréi, -en, *f.* badinrättning. -ezeit, *f.* 1. badtid. 2. badsäsong. -ezelle, *f.* badhytt. -ezeug, *n.* badlinne. -isch, *a.* badisk. *Das ~e:* Baden.

bäen, *sv. itr. h.* säga bä, bräka.

baff, *itj.* paff.

Bäffchen *se Beffchen.*

Bagage, -n, *f.* 1. bagage, reseffekter. 2. F slöder, pack.

Bagatelle, -n, *f.* bagatell, småsak, obetydligt. -schuldern, *f. pl.* småskulder.

Bagger, -, *m.* mudderverk. -boot, *n.* mudderpåm, mudderverk. -n, *sv. tr.* muddra, muddra upp. -ponton, -prahm, *m.* mudderpåm.

bah, *itj.* ba.

bähen, *sv. tr.* utsätta för värme, basa. *Pflanzen* ~ *gnm värme* drifva växter. *Med. a)* lägga varma omslag på, b) badda.

Bahn, -en, *f.* 1. bana, väg. Vanl bild. ~ *brechen*, *machen*: bryta, röja väg; *jm die ~ abgewinnen*: hinna om ngn. 2. banad väg i snös; skridskobana; järnbana, järnväg; räunnarebana, täfplingsplats, arena. 3. våd i kläder. -**bau**, *m.* järnvägsbyggnad. -**brecher**(in), *m.* (*f.*) banbrytare, (-erska). -**breite**, *f.* 1. banans, 2. vådens bredd. -**brücke**, *f.* viadukt. -**en**, *sv. tr.* bana. -**geleise**, *n.* järnvägsspår. -**hof**, *m.* bangård, järnvägsstation. -**hofsinspektor**, *m.* stationsinspektor. -**hofsrestauration**, *f.* järnvägsrestauration. -**körper**, *m.* -**linie**, *f.* järnvägslinje. -**los**, *a.* obanad. -**steig**, *m.* järnv. perrong. -**wärter**, *m.* banvakt. -**zug**, *m.* järnvägståg.

Bahrle, -n, *f.* bår. [-en]träger, *m.* en bärs bärrare. -**tuch**, *n.* bårduk.

Bähung, *f.* basande *m. m.* se *bähen*.

Bai, -en, *f.* hafsbugt. -*er* se *Bayer*.

Bajlladére, -n, *f.* bajadär, indisk danserska. -**azzo**, -[s], -s, *m.* pajas. -**onétt**, -e, *n.* bajonett.

Bake, -n, *f.* sjo. sjömärke, båk.

Balancliér, -s, *m.* vågbalk, balans. -**ieren**, *sv. tr. o. itr. h.* balansera, hålla (i) jämvigt.

bald, -er *†*, *adv.* 1. snart. *Je baldet, je lieber*: ju för dess hållre. 2. lätt. 3. nästan, t. ex. *ich wäre ~ gefallen*. Inskjutet: *ich hätte ~ gesagt*: jag hade så när sagt. 4. ~ ... ~ än ... än. -**achin**, -e, *m.* baldakin, tronhimmel. -**e**, * = *bald*.

Bälde, *0, f.* In ~ snart.

baldlig, *a.* snar. -**möglichst**, -**thünlichst**, *adv.* snarast möjlig, så snart sig göra låter.

Balg, -e *†*, *m.* 1. (djur)hud, skinn. 2. hud, mage, buk. 3. bot. fröhylsa, skida, balja, skal. 4. uppstoppad figur. 5. bälg. 6. pl. str. -*er* *†*, *F* slyngel, slyna. -**e**, -*n*, *f.* balja, tvättbalja. -**en**, *sv. I. tr. få. II. r/f.* 1. byta om skinn. 2. slåss, brottas, vara i slagsmål. -**entreter** se *Balgtreter*. -**er**, -, *m.* slagskämpe. -**eréi**, -*en*, *f.* slagsmål. -**frucht**, *f.* bot. skidfrukt. -**kapsel**, *f.* bot. balja, skida. -**wechsel**, *m.* ombyte af hud, af skinn. -**treter**, *m.* bälg-, orgeltrampare.

Balk[n], -ns, -n, *m.* dim. *†*, 1. bjälke. Ordsp. *das Wasser hat keine ~n*: vattnet är ej att lita på. 2. balk, vågbalk. -**ndecke**, *f.* bjälktak, bjälklag. -**nhöch**, *a.* hög som taket. ~ *springen*: hoppa högt i taket. -**nlage**, *f.* -**netz**, *n.* bjälkverk.

Balkón, -s el. -e, *m.* balkong.

Ball, -e *†*, *m.* 1. bäll. ~ *spielen*: kasta bäll. 2. klot, billardklot, kula. 3. klot, glob. 4. bal, danstillställning. *Auf den ~ el. zu ~ gehen*: gå på bal, *zum ~ sein*: vara på bal. -**ade**, -*n*, *f.* ballad. -**anzug**, *m.* baldrägt. -**ast**, -e, *m.* barlast. -**asten**, *sv. tr.* barlasta. -**ei**, -*en*, *f.* ordensområde. -**en**, *a* -, *m.* 1. = *Ball 1-3*. 2. det tjocka köttet under tummen och stortån; hos djur: has. 3. bal, varubal, packa. *b*) *sv. I. tr.* *Die Hand zur Faust el.*

die Faust ~ knyta handen, *Schnee ~ forma snö till bällar*, göra snöbällar. **II. itr. h. o. r/f.** knyta sig, knytnas. *Der Schnee ballt [sich]*: snön är kram. -**engut**, *n.* varor i ballar. -**enschnur**, *f.* packsnöre. -**enstock**, *m.* packkäpp. -**enwa**[a]re, *f.* = *Ballengut*. -**enweise**, *adv.* halvis, i ballar. -**erblüchse**, *f.* knallbössa, leksaksbössa. -**ern**, **hällern**, *sv. itr. h.* väsnas, bullra. -**étt**, -e, *n.* balett. -**fest**, *n.* balbjudning, bal. -**horn**, -e, *m.* *F* person som försämrar i st. *f.* att förbättra. -**hornisieren**, *sv. tr.* rätta oriktigt, försämrar hvad man vill förbättra. -**hornisierung**, *f.* -**kelle**, *f.* sälträ, sältra. -**kugel**, *f.* klot, billardklot. -**ón**, -s, *m.* 1. ballong, luftballong. 2. rund flaska, pumpa. -**schlägel**, *m.* = *Ballkelle*. -**spiel**, *n.* bällspel.

Balsäm, -e (av. -*é*-), *m.* balsam. -**hauch**, *m.* balsamisk fläkt. -**ieren**, *sv. tr.* balsamera; parfymera, göra välluktande. -**ierung**, *f.* -**ine**, -*n*, *f.* balsamin. -**isch**, -**ig** (-*é*-), *a.* balsamisk.

Balz, -en, *f.* -e, *m.* fågellek. -**en**, *sv. itr. h. I* sht om tjädern: spela.

Bambus, -[se], *m.* bambu.

bamm, *itj. se bimm*. -**el**, -*n*, -**eléi**, -*en*, *f.* *F* ngt hängande, dinglande. -**eln**, *sv. itr. h.* *F* hänga och dingla.

Bän, -s, *m.* ban, ståthållare i ett banat.

Banlláne, -n, *f.* banan, bananasfrukt, banansträd. -**át**, -e, *n.* banat.

Band, *a*) -*er* *†*, *n.* 1. band, rem, snöre, snodd; tunnband, bandjárn, järnband, tvärband, bindel, förband; med. ligament. *bn. au/ser Rand und ~ sein*: ugt. hoppa öfver skaklorna. *b*) -*e* *†*, *m.* 2. band som en bok är bunden i, pärmar. 3. band, volym. *c*) -*e*, *n.* 4. band, boja, fjättrar. 5. föreningsband. -**ágo**, -*n*, *f.* bandage, förband. -**agist**, -*en*, *m.* bandagist; kirurg. -**e**, -*n*, *f.* 1. rand, infattning. 2. band, skara, trupp. 3. pöbel, slödder. -**elíer**, -e, *n.* bantler, axelgehång.

Bändelrhesatz, *m.* bandgarnityr. -**reich**, *a.* rik på (bok)band, på volymer. -**rn**, *sv. tr. I* 1. banda, t. ex. *das Wachs*. 2. förse med ränder, randa. -**weise**, *adv.* bandvis, i band. -**zahl**, *f.* antal band.

-**bändig**, *a.* i sms. med rákneord, innehållande så eller så många band, volymer, t. ex. *ein zwei~es Werk*.

bändiglén, *sv. tr.* tämja, tygla, kufva. -**er**, -, *m.* (djur)tämjare. -**ung**, *f.* tämjande *m. m.* se *bändigén*.

Bandit, -*en*, *m.* bandit. -**enhaft**, *a.* banditaktigt.

Bandllreif, *m.* tunnband. -**rose**, *f.* bandros, rosett. -**resse**, *f.* trens, galon. -**wurm**, *m.* binnikemask.

bangll[e], -*er* [*†*], *a.* beklämd, ängslig, rädd, ängstfull. *Ich bin el. mir ist ~ jag är rädd*, *jag ängslas*, *ju el. jm vor jm ~ machen*: skrämman ngn för ngn, *F ~ machen gilt*

itr. intransitivt, *r/f.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har haßen, *s.* har sein till hjälperb

nicht: ugt. ingen rädder här. -e, 0, f. bekländhet, ängest, oro, rädsla. *Haben Sie keine ~!* var lugn! -en, sv. I. *itr. h. pers. o.opers.*, samt *rlf. 1.* vara rädd, orolig, frukta, t. ex. *ich bange (mich)* el. *es bangt mich* el. *mir für* el. *um mein Leben, vor dem Tode*: jag fruktar för mitt lif, är rädd för döden. 2. med oro längta, *nach etw.*: efter ngt. II. *tr. göra orolig, ingifva fruktan.* -heit *, -ig-keit, f. bekländhet, oro, ängslan.

mänglich, a. bekländ, ängslig.
Bank, f. a) -e †, 1. bank ss. sandbank, korallbank m. m. 2. bänk, soffa. *bla. etw. auf die lange ~ schieben*: uppskjuta ngt till en oviss framtid, *etw. hinter* el. *über die ~ werfen*: lägga ngt åsido, ej bry sig om det; *durch die ~ öfver* el. *bank, utan undantag*. 3. bänk, verk-bord ss. hyvelbank m. m. b) -en, 4. bank ss. växelbank, spelbank m. m. *Geld bei der ~ stehen haben*: hafva pengar inestående på banken, ~ *halten* el. *auflegen*: hålla bank.

Bänkelgesang, m. marknadssång, -visa. -kind, n. oäkta barn. -sänger, m. marknadssångare. -sohn, m. oäkta son. -tochter, f. oäkta dotter.

Bänker, -, m. torgmäglare.

bankerott, bankerutt, I. a. bankrutt. II. -e, m. bankrutt, konkurs, cession. -ieren, sv. *itr. h.* blifva bankrutt, göra konkurs. -ierer, m. bankruttör, cessionant.

Banklert, -e, m. oäkta barn, bastard. -étt, -e, n. bankett, kalas. -halter, m. vid spel: bankir. -iér, -s, m. bankir. -note, -n, f. banknot, sedel. -platz, m. ort där bank finnes. -schein, m. = Banknote. -schwindel, m. -unwesen, n. banksvindel. -zettel, m. = Banknote.

Bann, -e, m. 1. förtrollning som blinder en vid ett visst ställe, gör en orolig. 2. bannlysning, bannstråle, landsförvisning, akt. *In den ~ thun* el. *mit dem ~ belegen*: bannlysa, landsförvisa, förklara i akt. 3. a) domsrätt, b) område för ngs myndighet, c) detta områdes bebyggare, d) uppbåd inom ett dyl. område. -bruch, m. en bannlysning upphäfvande. -bulle, f. bannlysningsbref, bulla. -en, tr. 1. gnm öfvernaturlig trollmakt el. tjuvningskraft beherska, a) fasthålla på ngt ställe, förhäxa, bedåra, b) förflytta till ngt ställe, besvärja, frammana, c) bortdriva från ett ställe, utdrifva. 2. förbanna, belägga med förbannelse; förgöra. 3. bannlysa. 4. förvisa, landsförvisa. 5. fridlysa. -er, -, 1. m. besvärjare. 2. n. banér, fana, fälttecken. -erflüchtig, a. som öfvergifvit fanan, rymt, deserterat. -erträger, m. banérförare. -fluch, m. bannlysning. -herr, m. länsherre. -meile, f. stadsområde. -spruch, m. bannlysning. -stein, m. gränsten för ett Bann 3 b. -strahl, bannstråle.

Banliquiér, -s, m. bankir. -us, -, m. se Ban.

Baptist, -en, m. baptist. -isch, a. baptistisk.

bar, a. 1. bar, naken. 2. blottad, saknande, fri från, utan. 3. ohöjld, omisskännelig, påtaglig, klar. 4. kontant. ~e Münze: klingande mynt, *bla. etw. für ~, für ~e Münze, für ~en Ernst nehmen*: jagta ngt för kontant, för fullt allvar.

Bär, -en el. * -e, n. 1. björn, njunger ~ vanl. björunge. 2. F björn, fordringsägare. *Ei-nen ~en anbinden* el. *aufbinden*: skaffa sig en björn, sätta sig i skuld, *einen ~en abbinden*: slå ihjäl en björn.

Baräcke, -n, f. barack; dålig, usel hydda, koja.
Barbär, -s el. -en, -en, m. barbar. -éi, -en, f. barbari, grymhet, råhet. -in, -nen, f. barbarisk kvinna. -isch, a. barbarisk.

barbeinig, a. barbert.

Bärbeils, -e, m. F = Bärbeifser 2. -er, m. 1. björnhund, bulldogg. 2. F tvärvigg, bitvarg. -ig, a. sträf, fränstötande, argseint. -igkei, f. fränstötande, argt sätt.

Bärbjchen, -el, -s, -[s], n. dim. af Barbara.

Barbiér, -e, m. barberare, *atr. lagre* fältskär. -becken, n. rakfat. -en, sv. tr. raka, barbera. F *bla. jn über den Löffel ~ narra*, bedraga ngn. -laden, m. rakstuga. -messer, n. rakknif. -riemen, m. rakstrigel. -stube, f. rakstuga.

barchen, a. af parkum. -t, -e, m. parkum.

bardáuz, *itf.* ugt. pladask.

Bardle, -n, m. bard, skald, sångare. -i[e]t, -e, n. o. * m. stridsång. -isch, a. beträffande barder, barda, skalde.

Bärenbeifser se Bärbeifser. -haut, f. björnhud. F *auf der ~ liegen*: lata sig. -häuter, m. latmask. -mütze, f. björnskinnsmössa. -raupe, f. björnsinnarens larv. -zottig, a. lurfvig som en björn.

Barött, -e, n. barrett.

Barlfrost, m. barfrost. -fuß, a. barfota. -füfser, m. en som går barfota, i sht barfotamunk. -füßig, a. barfotad. -geld, n. kontanta pengar. -hand, -händig, a. barhänd. -haupt, -hauptig, a. barhufvad.

Bärin, -nen, f. björninna, björnhona.

Bariton (kort a), -s, -e, m. mus. baryton.

Bark, -en, f. sjo. bark(skepp). -ásse, -n, f. sjo. barkass, storbåt. -e, -n, f. sjo. 1. bark, *atr.* mindre segelbåt i allm. 2. ett slags platt flodfartyg.

Bärilapp, m. bot. lummer (Lycopodium).

Bärmllbrot, n. bröd bakadt med jäst. -e, 0, f. 1. jäst. 2. fradga på ol.

barmhérzig, a. barmhertig, miskundsam. ~e Schwestern: barmhertighetssystrar. -keit, f. barmhertighet, miskund.

bärmig, a. jästblandad, grumlig af jäst.

baróck, a. barock, befängd. -heit, f. befängdhet.

Barométer, -, m. o. n. barometer.

Barón, -e, m. baron, friherre. -ésse, -n, -in, -nen, f. baronessa, friherrinna. -isiéren, sv. I. tr. utnämna till baron, upphöja i friherr-

ligt stånd. **II. itr. h.** F lefva sjangtält; spela friherre, göra intet.

Barrle, -n, f. 1. (metall)stång, tacka. **2. bom.**

3. skrank. -en, -, m. **1. = Barre.** **2.** ett gymnastikredskap, hufvudsakligen för armgymnastik, bestående af två parallela bommar. -engold, n. guld i stänger, i tackor. -iöre, -n, f. barriär, bom, skrank, hinder. -ikåde, -n, f. barrikad, förskansning. -ikadieren, sv. tr. barrikadera.

Bärs[ch], -e [t], m. abborre.

barsch, a. 1. amper, besk. **2. barsk**, stråf.

Bärschaft, f. reda penningar, kontanta tillgångar.

Barschheit, f. barskt sätt el. uttalande.

Bärt, -e t, m. 1. skägg. **2. n. jm einen ~ [von Stro]h** machen: narra, bedraga ngn, jm den ~ streicheln el. um den ~ gehen: smickra, kurtisera ngn, in den ~ hinein lügen: ljuga oförskämtd. **2. zool.** muntrådar, barder hos vissa fiskar. -becken, n. rakfat. -e, -n, f. 1. bredyxa. **2. zool.** hvalbard. -faden, m. muntrådar, munspröt hos vissa fiskar o. insekter.

Barthel, -s, m. förkortn. af Bartolomeus. Ordspr. *er weiß, wo ~ den Most holt*: utg. han är minsann ej bortkommen.

bärtig, a. skäggig.

Bartl[kratzer], m. F skäggskrapare, barberare. -scherer, m. F barberare. -seife, f. raktvål.

Barútsche, -n, f. ett slags tvåhjuligt åkdon.

Baryton se *Bariton*.

Basält, -e, m. basalt. -en, a. af basalt.

Baschlik (av. -č), -s, m. baschlik.

Basle, -n, f. dim. t, 1. kvinnlig kusin. **2. faster** el. moster, tant. **3. bas.** -engeschwät, -engewäsch, n. skvaller, käringprat. -enhafft, a. käringaktig. -enschaft, f. 1. kusinskap, tantskap. **2. kvinnliga släktingar.** -ieren, sv. I. tr. basera, grunda. **II. itr. h.** basera sig, grunda sig. -llisk, -en, m. basilisk. -ls, -Basen, f. bas.

Basülle, -n, m. -ln, -nen, f. invånare i de baskiska provinserna, basker. -isch, a. baskisk.

bais, I. adv. 1. i hög grad, dugtigt. **2. poet.** = *besser*. **II. -e t**, m. mus. bas. -bläser, m. fagottbläsare. -brummer, m. borduna, snarrverk på orgel. -ist, -en, m. basist. -pfeife, f. fagott.

Bast, -e [t], m. bast. -a, itj. basta.

Bastard, -e, m. bastard. -en, -ieren, sv. I. tr. korsa olika arter. **II. rfl.** korsa sig, beblanda sig. -schaft, f. egenskap af bastard. -zeugung, f. korsning af olika raser el. arter.

Bastlléi, -en, f. bastion, bålverk. -eln, sv. I. tr. syssla med småaker, knåpa med. **II. itr. h.** syssla, knåpa. -en, a. af bast, bast. -iön, -en, f. av. -e, m. o. n. bastion.

Bataillon, -e, n. bataljon.

Batist, -e, m. batist. -en, a. af batist, batist.

Batterie, -[e]n, f. batteri.

Batzen, -, m. Batzen, myntsort = 4 Kreuzer.

Bau, -[e]s, -e el. -ten, m. 1. byggande, upp-

förande. **2. byggnad**, konstruktion, struktur. **3. odlande**, odling. **4. berg**, brytande, bearbetning. **5. bygge**, byggnad, bygging, hus. **Einen ~ errichten**: uppföra ett hus. **6. bo**, håla, kula. **2. n. immer in seinem ~ sitzen**: ständigt sitta hemma, aldrig gå bort. -akademie, f. teknisk högskola. -amt, n. byggnadsintendentur. -anschlag, m. kostnadsförslag till en byggnad. -art, f. byggnadsätt. -stil. -bedarf, m. byggnadsmaterialier. -behlissene(r), m. arkitekt(elev).

Bauch, -e t, m. dim. *Bäuchlein* o. -elchen, 1. mage, buk. **F fauler ~ a)** latmask, b) öfverfyld mage, t. ex. I ordspr. *fauler ~ studiert nicht gern*. **2. hvällning**, rundning, inre, resonansbotten. -band, n. tunnband. -diener, m. frässare. -dienst, m. frässeri. -e, Bäuche se *Beuche*. -en, sv. I. rfl. bugta sig, vara bukid, svängd; *gebaucht*: bukid, kupig. **II. avf.** *Bäuchung* se *Beuchung*. -entzündung, f. maginflammation. -erin, *Bäucherin* se *Beucherin*. -fell, n. tarmsäck, bukhinna. -flufs, m. diarré, utsot. -grimmen, n. magplågor, magknip, ondt i magen. -ig, *Bäuchig*, a. bukid. -kneifen, -kneipen = *Bauchgrimmen*. -krampf, m. magkramp, kolik. -rödner, m. buktalare. -riemen, m. bukjord. -schmerz, m. = *Bauchgrimmen*. -ung, f. 1. kupighet. **2. vanl.** *Bäuchung* se *Beuchung*.

Bau|de, -n, f. säterhydda. -direktor, m. byggnadsintendent. -en, sv. I. tr. 1. bygga. **2. odla**, bearbeta, bryta. **II. rfl.** byggas, odlas. *Sich arm ~ bygga sig fattig*. **III. itr. h.** bygga. *An etw. (dat.) ~ bygga på ngt, auf jm ~ bygga*, förlita sig på ngn.

Bauer, 1. -, m. person som bygger, odlare, bearbetare, t. ex. *der geduldige ~ des Erdreichs*. **2. -n el. -s, -n**, m. dim. t, bonde, landtman. **3. -, m. o. n.** fågelbur, bur. -arbeit, f. jordbruksarbete. -el, -en, f. byggeri, bygge. -haft = *bäuerlich*.

Bauer|in, -nen, f. bondkvinna, bondhustru. -isch, a. 1. landtlig, bond(e)-. **2. bondsk**, rå.

Bauer|jan, -e, m. bondlymmel. -kerl, m. bondtölp.

bäuerlich, a. landtlig, bond(e)-, bondsk.

Bauern|adel, m. bond-, landtadel. -fänger, m. en som lurar bönder, bondpräjäare. -fängerrei, f. bondpräjeri. -fest, n. bondkalas. -fro[h]ne, f. bonddagsverke. -gut, n. bondgård. -placker, m. bondplågåre. -regel, f. bondpraktika.

Bauer|[n]schaft, f. bönderna t en by el. inom ett visst område. -sloute, pl. bondfolk. -smann, m. bonde. -wesen, n. 1. landtbruk. **2. bondskt sätt.** -wirt[h]schaft, f. landthushållning; jordbruk.

Bau|fach, n. byggnadsfack. -fähig, a. odlingsbar, berg, som kan bearbetas. -fällig, a. bofällig, förfallen. -fälligkeit, f. bofällighet. -fest, a. fast, säker att bygga på. -flöfse, f.

timmerflotte. -**flucht**, *f.* rak linie efter hvilken det bygges. -**führer**, *m.* byggmästare. -**gewerkschule**, *f.* byggnadsskola. -**grund**, *m.* byggnadstomt. -**herr**, *m.* byggherre. -**hof**, *m.* timmerplats. -**holz**, *n.* 1. byggnadsvirke. 2. byggbit. -**kasten**, *m.* byggglåda. -**leute**, *pl.* arbetare vid ett bygge, timmermän. -**lich**, *a.* 1. rörande bygge *el.* byggnadskonst, byggnads-. 2. beboelig. -**lichkeit**, *f.* 1. byggnad, bygge. 2. beboeligt tillstånd. -**lustig**, *a.* byggnadslysten.

Baum, -*e* †, *m.* 1. träd. *Bna. den Finger zwischen den ~ und die Borke stecken*: tränga sig mellan barken och trädet; *zwischen ~ und Borke sitzen*: sitta i mellanhand, i klämman, *F das geht über die Bäume*: det går alltför långt. 2. bom.

Bau|mann, *m.* arbetare vid ett bygge, timmerman. -**meister**, *m.* byggmästare. -**meln**, *sv. itr. h.* dingla, slänga. -**men**, *sv. itr. h.* jag slå ned, taga träd, träa.

bäumen, *sv. I. tr.* uppressa. *II. rfl.* stegra sig.

Baum|eule, *f.* kattuggla. -**falke**, *m.* lärkfalk. -**falle**, *f.* jag. stockfälla. -**fest**, *a.* fast, orubblig som ett träd. -**fräfs**, *m.* röta på träd. -**frevel**, *m.* skogsåverkan, förstörande af träd. -**gang**, *m.* allé. -**garten**, *m.* fruktträdgård. -**geländer**, *n.* spalier. -**gerade**, *a.* rak som en stör. -**harz**, *n.* kåda. -**höch**, *a.* hög som ett träd, jättelik. -**kahn**, *m.* ekstock af en urhåkad trädstam, kanot. -**kitt**, *m.* ympvax. -**knospe**, *f.* bladknopp. -**lang**, *a.* lång som ett träd. -**läufer**, *m.* zool. trädkryppare. -**laus**, *f.* trädlus. -**leiter**, *f.* trädgårdsstege. -**los**, *a.* trädlös. -**malve**, *f.* stockros. -**marder**, *m.* skogsmård. -**mast**, *f.* ållonbete. -**messer**, *n.* trädgårdsknif. -**nachtigall**, *f.* järnsparf. -**öl**, *n.* bomolja. -**pfahl**, *m.* stör att binda träd vid. -**pflaster**, *n.* ympvax. -**rose**, *f.* stockros. -**saf**, *f.* saf. -**schere**, *f.* trädgårdssax. -**schlag**, *m.* löfverk. -**schnitt**, *m.* kvistning. -**schröter**, *m.* ekoxe. -**specht**, *m.* zool. trädkryppare. -**stark**, *a.* stark som ett träd, mycket stark. -**still**, *a.* aldeles stilla, lugn. -**stock**, -**strunk**, *m.* stubbe. -**stück**, *n.* trädplantering, fruktträdgård. -**stumpf**, *m.* stubbe. -**wachs**, *n.* ympvax. -**wagen**, *m.* arbetskärra. -**wärter**, *m.* 1. vaktare af fruktträd. 2. skogvaktare. -**werk**, *n.* trädparti, löfverk. -**wolle**, *f.* bomull. *F bna. ein Kind in ~ wickeln*: klema med, skämma bort ett barn. -**wollen**, *a.* af bomull, bomulls-. -**wüchis**, *m.* träds växt, växtlighet. -**zucht**, *f.* trädskötsel.

Bau|platz, *m.* 1. byggnadstomt. 2. timmerplats. -**rede**, *f.* invigningstal hållet af en bland byggnadsfolket.

bäurisch *se* **bäuerisch**.

Bau|riß, *m.* byggnadsplan, ritning till en byggnad. -**sand**, *m.* sand till murbruk. -**sack** *se* **Pausback**.

Bausch, -*e* †, *m.* ngt svällande, t. ex. pös, puff

på armar *m. m.* *In ~ und Boyen*: på en höft, i ungefärligt medeltal, i stort, i slump. -**ärmel**, *m.* puffärm. -**en**, *sv. I. tr.* göra svällande, pösig, pösa upp. *II. itr. h. o. rfl.* svälla, pösa. -**ig**, *a.* pösig, svällande. -**kauf**, *m.* slumpköp.

Bau|schule, *f.* teknisk skola, byggnadsskola. -**schung**, *f.* pös. -**schutt**, *m.* byggnadsskrus.

Bause, -*n*, *f.* kalkering, afprickadt mönster. -*n*, *sv. tr.* kalkera, afsticka, afpricka. -**papier**, *n.* kalkerpapper.

Bau|stelle, *f.* byggnadstomt. -**stil**, *m.* byggnadsstil. -**te**, *f.* * *sg.* till *pl.* *Beuten* *se* *Bau*. -**tischlerei**, *f.* fast snickeriarbete i en byggnad. -**unternehmer**, *m.* byggnadsentreprenör. -**verständig**, *a.* kunnig i byggnadskonsten; subst. arkitekt. -**wesen**, *n.* byggnadsväsen, -konst. -**z**, *itr.* pladask, bums. -**zaun**, *m.* plank kring ett bygge. -**zweck**, *m.* *Zu ~en*: i och för en byggnad.

Bayer, -*n*, *m.* bajrare. -**isch**, *a.* bajersk. -**n**, -*s*, *0*, *n.* Bajern.

bayrisch, *a.* bajersk.

Bazar, -*e*, *m.* basar.

be|läbsichtigen, * *tr.* hafva för afstigt, ärna, ämna, vilja. -**ächten**, * *tr.* beakta, gifva akt på, taga hänsyn till, lyda, följa. -**ächtenswert**[h], *a.* beaktansvärd. -**achtung**, *f.* aktgifvande, iakttagande, hänsyn. -**äckern**, * *tr.* odla, bruka jorden.

Beämte(ll)(r), (*adj.* *bojn.*) *m.* ämbetsman, tjänsteman. -**nherrschaft**, *f.* ämbetsmannavärd, byråkrati. -**nt**[h]um, *n.* byråkrati. -**nt**[h]ümlich, *a.* byråkratisk. -**nzopf**, *m.* föräldradt, löjligt ämbetsmannaskick.

be|längst[ig]en, * *tr.* oroa, ängslas, göra ängslig. -**ängst**[ig]ung, *f.* -**anspruchen**, * *tr.* göra anspråk på, fordra. -**anspruchung**, *f.* -**ánstanden**, * *tr.* draga i betänkning, hysa tvifvel om, bestrida. -**ánstandung**, *f.* -**ántragen**, * *tr.* föreslå, yrka, väcka förslag *el.* motion om. -**ántragung**, *f.*

beantworten, * *tr.* besvara. -**ung**, *f.* besvarande, svar. *In ~ Ihres Schreibens*: till svar å eder skrifvelse. -**ungsschreiben**, *n.* -**ungsschrift**, *f.* (skriftligt) svar.

be|arbeiten, * *tr.* bearbeta, bereda, odla, förbättra. *Neu bearbeitete Auflage*: ny förbättrad upplaga. -**árbeiter**(in), *m.* (*f.*) arbetare. -**árbeitung**, *f.* bearbetning. -**árgwohnen**, * *tr.* misstänka, *jn* *einer* (*gen.*) *Sache*: ngn för ngt. -**árgwohnung**, *f.* misstanke.

beaufsichtigen, * *tr.* utöfva uppsigt öfver, öfvervaka. -**er**, *m.* uppsyningsman, inspektör, kontrollör. -**ung**, *f.* uppsigt, tillsyn.

beauftragen, * *tr.* *In mit etw. ~* gifva ngn ngt i uppdrag, *von jm beauftragt*: på uppdrag af ngn. -**te**(r), *m.* fullmäktig, ombud, kommissionär. -**ung**, *f.* uppdrag(ande).

be|äugensneigen, * *tr.* taga i ögonsande, syna. -**báken**, * *tr.* sjo. utpricka segelled. -**bákung**,

~ = föregående upplagsord. * äkta sms. 0 saknar plur. † har om ljud. F familjärt, P lägre språk. * mindre brukligt.

f. -bändern,* *tr.* förse, smycka, kanta med band. -bärtet,* -bärtet, *a.* skaggig. -bäuen,* *tr.* bebygga, odla, bearbeta. -bauer, -, *m.* bebyggare. -bauung, *f.* bebyggande *m. m. se bebauen.*

Bebelland, *n.* gungfly. -n, *sv. itr. h.* bäfva, skälfva, darra, *um etw.:* för ngt. -schwanz, *m.* sädesärla.

bellbinden,* *tr.* ombinda. -blättern,* *I. tr.* förse, kläda med blad, löfva. *II. rfl.* löfvas. -bléchen,* *tr.* kläda, beslä med järnbleck. -bléien,* *tr.* sätta bly på, öfverdraga med bly. -blümen,* *tr. o. rfl.* pryda, kläda (sig) med blommor. -böhlen,* *tr.* brädlå, brädfodra, golflägga. -börden,* -börtén,* *tr.* förse med bärder, med lister, kanta. -bördung,* -börtung, *f.* -brillen,* *tr.* förse med glasögon. -brücken,* *tr.* slå bro öfver. -brüten,* *tr.* ligga på, ligga ut, rufva på. -brütung, *f.* -büschen,* -büschen,* *tr.* planter med buskar. *Bebuscht:* beväxt med buskar, med snår. -büschung,* -büschung, *f.* buskskog, snår.

Becher, -, *m.* bägere, pokal. -blume, *f.* bot. pimpinella. -glas, *n.* glas utan fot. -klang, *m.* glasens klang. -n, *sv. itr. h.* dricka, pökulera. -stürzer, *m. F* dryckeskäppe.

Becken, -, *n.* 1. bäcken, fat. 2. bassäng; däld. 3. bäcken, nedersta delen af båten. 4. mus. cymbal. -schläger, *m.* 1. bleckslagare. 2. cymbalslagare.

bedäcken,* *tr.* förse med tak, takläggga, täcka. **Bedächt**, *I.* [-e]s, *0, m.* öfverläggning, öfvervägande, eftertanke. *Mit gutem ~* efter mogen öfverläggning, *~ nehmen* *ej. haben auf etw.* (ack.): taga hänsyn till ngt. *II. a.* 1. betänksam, eftertänksam. 2. *Auf etw.* (ack.) *~ sein:* vara betänkt på ngt. -heit, *f.* betänksamhet.

bedächtigt, *a.* betänksam, försigtig, varsam. -keit, *f.* försigtighet, varsamhet.

bedächtlos, *a.* obetänksam. -losigkeit, *f.* obetänksamhet. -nahme, *f.* hänsyn. -sam(keit) = *Bedächtigt(keit).* -voll, *a.* betänksam.

Bedächtung, *f.* 1. takläggning. 2. tak, hemvist. -danken,* *rfl.* 1. hembära tacksägelse, tacka, *bei jm für etw.:* ngn för ngt. 2. *iron. sich für etw. ~ betacka* sig för, undanbedja sig ngt. -därf, [-e]s, *0, m.* 1. behof, brist. 2. behof, förnödenhet, förråd. -därtsfall, *m.* *Im ~* vid behof.

bedauerlich, *a.* beklaglig. -n,* *tr.* beklaga. -nswert[h], -nswürdig, *a.* beklagansvärd. -ung, *f.* beklagande.

bedecken|||, *I. tr.* betäcka, öfvertäcka, hölja, skyla, skydda. *II. rfl.* 1. betäckas, höljas, skylas, öfverdragas. 2. sätta på sig hatten, mössan. 3. *mit.* skaffa sig betäckning, skydd. -ung, *f.* betäckande, betäckning, eskort, skydd. -ungsschiff, *n.* konvojskepp.

bedenken|||, *I. tr.* 1. betänka, öfverväga. 2. *Im mit etw. ~* komma ihåg ngn med ngt,

von der Natur gut bedacht: af naturen väl utrustad. *II. rfl.* 1. betänka sig. *Sich eines ändern* *ei. eines Bessern ~* ändra åsigt. 2. tveka, vara tveksam. 3. tänka på sig själf. *III. n.* 1. öfvervägande, betänkande. 2. betänklighet, tvekan. *~ tragen:* tveka, hysa betänkligheter. -frist, *f.* betänktid, rådrum. -lich, *a.* 1. betänklig. 2. betänksam, tveksam, tvehågsen. -lichkeit, *f.* betänklighet, tvekan; svårighet. -zeit = *Bedenkfrist.*

bedeut|len,* *tr.* 1. betyda, beteckna, föreställa, antyda. 2. betyda, vara af betydighet. *~ d:* betydande, anseilig, betydlig. 3. *Im etw. ~* gifva ngn en vink om ngt, antyda ngt för ngn, låta ngn förstå ngt, *jn ~* underrätta ngn om ngt, undervisa ngn i ngt. -en[d]heit, *f.* betydighet, betydelse, vigt; ngt betydande, af betydighet. -ni[f]s, -se, *f.* * = *Bedeutung.* -säm, *a.* betydande, viktigt, betydelsefull. -samkeit, *f.* betydelse, vigt. -ung, *f.* betydelse, vigt. *Etw. mit ~ sagen:* säga ngt med afsigt, med eftertryck, *von schlimmer ~ sein:* hafva ngt ondt att betyda. -ungsleer, -ungslos, *a.* betydelselös, intetsägande. -ungsschwer, -ungsvoll, *a.* betydelsefull.

bedie|len,* *tr.* golflägga. -ung, *f.* golfläggning.

bedien|len,* *I. tr.* 1. betjäna, passa upp på. *Die Tafel ~* passa upp vid bordet. 2. sköta, förrätta, bekläda. 3. kortspel. bekänna. *II. rfl.* betjäna sig, *js:* af ngn. -sten,* *tr.* gifva ett ämbete, en tjänst åt. -stete(r), *m.* tjänsteman. -stung, *f.* tjänst, plats. -te(r), (adj. bejn.) *m.* betjänt. -tenhaft, *a.* betjäntaktig, slafvisk. -tenhaftigkeit, *f.* betjäntskick, slafviskt sätt. -ung, *f.* 1. betjänande, upppassning. 2. betjäning, tjänare; *mit.* servis.

beding|len,* *sv. tr.* 1. tinga, påtinga. 2. betinga, utfästa som vilkor. 3. göra beroende, inskränka, begränsa. *Bedingt:* beroende, vilkorlig, ofri, begränsad. 4. betinga, hafva till förutsättning *a.* utgöra förutsättning för, vara förbunden med. -theit, *f.* beroende, vilkorlighet. -ung, *f.* vilkor. -ungslos, *a.* utan vilkor, ovilkorlig. -ungswaise, *adv.* vilkorligt.

bedörnen,* *tr.* omgifva med törne *ss. skydd.*

bedräng|len,* *tr.* försätta i trångmål, ansätta. *Bedrängt:* nödstäld, betryckt. -er, *m.* plågare, förtryckare. -lich, *a.* tryckande, svår. -ni[f]s, -se, -theit, -ung, *f.* trångmål, nödstäld, betryckt belägenhet, vederböda.

bedröh|len,* *tr.* hota. -lich, *a.* hotande. -ung, *f.* hotelse.

bedrücken,* *tr.* trycka på, fulltrycka.

bedrück|len,* *tr.* förtrycka. -er, *m.* förtryckare. -theit, *f.* betryck. -ung, *f.* förtryckande, förtryck.

Beduin|le, -n, *m.* beduin. -in, -nen, *f.* beduin-kvinna.

bedünken,* *I. tr. o. itr. h. opera.* *Es bedünkt*

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälperb.

mich el. *mir*: det synes, det förefaller mig.
II. n. förmenande, mening.
bedürf|len,* *itr. h.* med gen. o. *tr.* behöfva, tarfva.
 -ni[|]s, -se, n. behof. -ni[|]slos, a. utan behof.
 -tig, a. behöfvande, fattig. *Einer* (gen.) el. * *eine Sache* ~ i behof af en sak. -**tig-
 keit**, *f.* tillstånd af behof, torftighet, fat-
 tigdöm.
bell|eggen,* *tr.* abr. hafva. -**ehren**,* **I. tr.** hedra.
II. rfl. *Sich ~ zu*: hafva äran att. -**ehrung**,
f. -**eid**[ig]en,* *tr.* 1. beediga, med ed be-
 kräfta, svära på. 2. taga ed af, låta gå ed.
 -**eid**[ig]ung, *f.* -**eifern**,* *rfl.* ifra, vara ifrig,
 ifrigt bemöda sig. -**eiferung**, *f.* -**eülen**,* **I. tr.**
 påskynda. **II. rfl.** skynda (sig). -**einflussen**,*
tr. utföva inflytande på, påverka. -**einflus-
 ung**, *f.* -**einträchtigen**,* *tr.* göra intrång på,
 vara till förfång för, förfördela. -**einträchtig-
 ung**, *f.* -**eisen**,* *tr.* 1. sv. *rfl.* öfverdraga(s)
 med is. 2. beslå med järn. -**éisung**, *f.* -**end-
 d**[ig]en,* *tr.* avsluta, sluta, fullborda. -**end-
 d**[ig]ung, *f.* -**ängen**,* *tr.* göra trång, inkräkta
 på, inskränka, trycka, nedtrycka, ned-
 stämna, göra beklämd. -**ængtheit**, *f.* trång-
 het; beklämdhet. -**ängung**, *f.* inkräktande
 m. m. se *beengen*. -**erden**,* *tr.* ärva. *Beerbt*:
 som har arfvingar. -**erdigen**,* *tr.* jorda, be-
 grafva. -**erdigung**, *f.* begrafning. -**erdigungs-
 feier**, *f.* graföl.
Beer|le, -n, *f.* bär. -**en**, *sv. tr.* afplocka bär
 af. -**hüter**, *m.* vinbärgsvaktare. -**most**, *m.*
 den vid prässningen först afrinnande saft-
 en. -**wein**, *m.* vin af själfrunnen drufsajt.
Beet, -e, *n.* trädgårdsland, blomstersäng, ra-
 batt. -**e**, -n, *f.* bot. beta. -**en**, *sv. tr.* indela i
 sängar i tegar.
bell|fähigen,* *tr.* *In zu etw.* ~ sätta ngn i stånd,
 göra ngn skicklig till ngt. *Befähigt*: be-
 gäfvad; *befähigt zu etw.*: i stånd, skicklig
 till ngt. -**fähigung**, *f.* 1. lämplighet, förmå-
 ga, duglighet, befogenhet. 2. begäfvning.
 -**fährbar**, a. farbar, segelbar. -**fähren**, **I.* st.**
tr. 1. befara, trafikera, fara el. segla på.
Barg. einen Schacht ~ nedstiga i ett schakt.
 2. *Mit etw.* ~ köra på ngt på. **II.* sv. itr.**
h., rfl. med gen. samt *tr.* befara, frukta. **III. a.**
 befaren, berest. -**fällen**,* *tr.* komma öfver,
 öfverrascka, öfverfalla, anfalla. -**fängen**, **I.***
tr. omsluta, fånga, hålla fången, inveckla.
II. a. 1. förlägen, blyg, besvärad. 2. in-
 skränkt, fördomsfull. 3. partisk. -**fängen-
 heit**, *f.* 1. förlägenhet, blyghet. 2. inskränk-
 het, fördom. 3. partiskhet. -**fassen**,* **I. tr.**
 känna på, taga i. **II. rfl.** befatta sig, hafva
 att göra, *mit etw.*: med ngt. -**föhden**,* *tr.*
 bekriga, föra krig mot. -**föhdung**, *f.*
Beföh, -e, *m.* befallning; befäl, kommando,
 order. *Was steht zu ~?* hvad behagas?
 hvarmed kan jag vara till tjänst? *wir ste-
 hen Ihnen zu ~* vi stå till er tjänst. -**en**,*
st. tr. 1. befalla, kommandera; påbjuda.

Wie Sie ~ efter behag, *was ~ Sie?* hvad
 behagas? *wie ~ Sie?* hvad befallas? *ich
 lasse mir nichts ~* jag låter ej kommandera
 mig. 2. beordra. 3. befälla, anbefalla. *Seine
 Seele Gott ~* befälla sin själ i Guds hand,
Gott befohlen! lef väl! Gud vare med er!
 -**erisch**, a. befällande, myndig. -**igen**,* *tr.* 1.
 kommandera, föra kommando öfver. 2. be-
 ordra. -**sflagge**, *f.* sja. kommandoflagg. -**s-
 form**, *f.* gram. imperativ. -**shaber**, *m.* befäl-
 hafvare. -**shaberisch** = *befehlerisch*. -**shaber-
 stab**, *m.* kommandostaf. -**swesse**, *adv.* un-
 der form af en befallning.
bell|feilen,* *tr.* fila, affila. -**feilung**, *f.* -**feinden**,*
tr. uppträda fiendtligt mot, förfölja. -**fein-
 dung**, *f.*
beféstig|len,* *tr.* 1. fästa, sätta fast, göra fast,
 surra fast. 2. befästa, förskansa. 3. be-
 fästa, stadfästa, styrka, göra stark. -**er**, -,
m. befästare, stadfästare. -**ung**, *f.* 1. fäst-
 ande, fastsättande. 2. befästande, befästning.
 3. stadfästande, styrkande. -**ungsbauten**, *pl.*
 fästningsarbeten, befästningar. -**ungspfahl**,
m. skanspäle. -**ungswerk**, *m.* fästningsverk.
bell|fetten,* *tr.* bestryka med fett. -**feuchten**,*
tr. fukta, väta. -**feuchtung**, *f.* -**feuern**,* *tr.*
 (upp)elda, (upp)lifva, uppnutna.
Beffchen, -, *n.* prästkrage.
bell|fiedern,* **I. tr.** fjädra, befjädra. **II. rfl.**
 fjädras, få fjädrar. -**fiederung**, *f.* -**finden**, **I.***
tr. befinna, finna. **II.* rfl.** 1. befinna sig,
 vistas. 2. befinna sig, må. *Wie ~ Sie sich?*
 hur står det till? **III. n.** 1. befinnande, me-
 ning, tycke, godtycke, behag. *Nach ~ der
 Umstände*: efter omständigheterna. 2. be-
 finnande, hälsotillstånd, hälsa. -**findlich**, *a.*
 befintlig, till finnandes, belägen. -**flächten**,*
tr. öfverfläta, förse med flätverk. -**flächung**,
f. -**flücken**,* **I. tr.** 1. befäcka, fläcka, sätta
 fläckar på, smutsa, besudla, söla. 2. lappa,
 laga. **II. rfl.** fläcka ned sina kläder, smutsa
 ned sig. -**fläckung**, *f.* -**fléissen**,* *st. o.* -**fléi|si-
 gen**,* *sv. rfl.* befästa, vinnlägga sig, *einer*
 (gen.) *Sache*: om en sak, *sich der Rechts-
 wissenschaft ~* studera juridik. -**fléi|sigung**,
f. -**fliegen**,* *tr.* flyga till, flygande uppnå.
 -**flieisen**,* *tr.* genomflyta, vattna, skölja.
 -**flissen**, a. vinnläggande sig om, mån om,
 nitisk, ifrig. *Ein der Rechte ~er*: en juris
 studerande. -**flissenheit**, *f.* nit, ifver, flit,
 studium. -**flittern**,* *tr. o. rfl.* pynta, styra ut
 (sig) med bjäfs, med granuläter. -**flögen**, *a.*
 flygfärdig, flygför. -**flören**,* *tr. o. rfl.* hölja,
 svepa (sig) i flor. -**flügelin**,* **I. tr.** gifva, för-
 läna vingar åt; bli påskynda. *Beflügelt*:
 bevingad, snabb. **II. rfl.** skynda sig, ila.
 -**flügelung**, *f.* -**fölgén**,* *tr.* följa, lyda, åtlyda.
Einen Befehl ~ utföra en befallning. -**föl-
 genswärt**[h], *a.* efterföljansvärd. -**fölgung**, *f.*
 åtlydnad.
Beförder|er, *m.* -**in**, *f.* befordrare, främjare,

~ = föregående uppslagsord. * äkta sm. 0 saknar plur. † har omj. F familjart, P lagre språk. * mindre brukligt.

gynnare, beskyddare. -lich, *a.* befrämjande, fördelaktig, gagnelig, gynnsam. -n, *tr.* 1. befordra, främja, gynna; påskynda. 2. befordra, fortskaffa, frakta. 3. befordra, gifva högre befattning. *Befördert werden*: få befordran, avancera. -ung, *f.* främjande, befordrande, befordran. -ungsgesüch, *n.* ansökan om befordran. -ungsmittel, *n.* fort-skaffningsmedel.

bellfrächten, ** tr.* befrakta, lasta. -frächter, *m.* hand. afsändare af en last, aflastare. -frächtung, *f.* befraktande, aflastning. -fragen, ** I. tr.* fråga, tillfråga, utfråga, rådfråga, *jn nach et. um et. über et. wegen etw.:* ngn om ngt. **II. rfl.** förfråga sig, höra sig för, göra sig underrättad om ngt. -frägung, *f.* -fränsen, -fränzen, ** tr.* förse med fransar, sätta fransar på.

befröhlen, ** tr. o. rfl.* befria, frigöra, rädda (sig), låta slippa. -er, *m.* befriare. -ung, *f.* befrielse, frigörelse.

bellfrénden, ** tr.* förefalla främmande, besynnerlig, underlig, förvåna, sätta i förundran, i förvåning. -fréndlich, *a.* sällsam, underlig, öfverraskande. -fréndung, *f.* förvåning, förundran. -frénden, ** tr.* 1. *In mit jm* ~ göra ngn till ngs vän, närma ngn till ngn, befrynda ngn med ngn. *Ein Befreundeter:* en vän, en släkting. 2. *In mit etw.* ~ göra ngn förtrogen med ngt. -fréndung, *f.* -friedigen, ** tr.* 1. tillfredsställa. *Befriedigt:* tillfreds, belåten, nöjd. 2. stilla, lugna, mätta, släcka, bilägga. -friedigung, *f.* tillfredsställelse. -frieren, ** itr.* s. öfverdragas af frost, af is. -früchten, ** tr.* befrukta, göra fruktbar, fruktbärande. -früchter, *m.* en som gör ngt fruktbart, fruktbärande. -früchtung, *f.* befruktning. -fügen, ** tr.* berättiga, bemyndiga, befullmäktiga. *Befugt:* befogad; kompetent. -fügn[i]s, -se, *f.* befogenhet, berättigande, kompetens, myndighet. -fühlen, ** tr.* känna på, taga på. -fühlung, *f.* -fünd, *m.* 1. befinnande, tillstånd, läge. 2. godtfinnande. -fundschein, -fündzettel, *m.* intyg om en saks et. en persons tillstånd, befinnande. -fürchen, ** tr.* fåra. -fürchten, ** tr.* frukta, befara, hysa farhågor för. *Das Schlimmste ist zu* ~ man har att frukta det värsta, måste vara beredd på allt. -fürchtung, *f.* farhåga, fruktan. -fürworten, ** tr.* förorda, lägga sig ut för, rekommendera. -fürwortung, *f.* -gäben, ** tr.* begäfvä, utrusta. -gäbung, *f.* 1. begäfvande; donation. 2. begäfvning, anlag. -gäffen, ** tr.* gapa, titta, bliga på. -gäffung, *f.* -gätten, ** rfl.* para sig. -gättung, *f.* parning. -gäukeln, ** tr.* bedära, förtrolla. -gäben, ** I. tr.* 1. hand. utsläppa i rörelsen, försälja. 2. *Ein Mädchen* ~ bortgifva en flicka. **II. rfl.** 1. begifva sig, gå. *Sich in den Ehestand* ~ inträda i det äkta ståndet. 2. vanl. ops. tilldraga sig, begifva sig, hända. 3. *Sich einer*

Sache ~ afstå från, uppgifva en sak. -gäbenheit, *f.* -gäbn[i]s, -se, *n.* tilldragelse, händelse. -gäbung, *f.* försäljande *m. m. se begeben.* -gägnen, ** itr. a) s. 1.* möta, påträffa, *jm* (* *tr. jn*): ngn. *Sich* (*rpl.*) *et. einander* ~ mötas. 2. tillstöta, inträffa, hända. 3. uppföra sig mot, bemöta. 4. förefalla. **b) h. 5.** bemöta, uppträda mot, bekämpa, t. *ex. einem Fehler.* -gägn[i]s, -se, *n.* 1. möte, sammanträffande. 2. tillstötande händelse, tilldragelse. -gägnung, *f.* 1. = *Begegnis.* 2. bemötande, uppförande. -gähen, ** tr.* 1. beträda, gå på, trampa. 2. gå öfver; inspektera, vittja. 3. begä, förföva, göra sig skyldig till. 4. begä, fira, utföra, göra.

Begähr, -e, *m. o. n.* 1. begär, fordran. 2. längtan, åstundan, önskan. -en, ** I. tr.* 1. begära, fordra. 2. åstunda, önska, hafva lust till. **II. itr. h.** *Nach etw.* (i begärd, språk äfv. med gen.) ~ längta efter, åstunda ngt. -enswert[h], -enswürdig, *a.* önskvärd. -lich, *a.* 1. begärlig, eftersökt. 2. lysten. -lichkeit, *f.* begärlighet. -ung, *f.* begäran *m. m. se begehren.*

Bellgähung, *f.* beträdande *m. m. se begehren.* -gäifern, ** tr.* spotta på, dregla på; ma. förtala. -gäistern, ** I. tr.* lifva, besjåla, elda, hänföra, hänrycka, inspirera. *Begeistert:* hänförd, med hänförelse, inspirerad. **II. rfl.** hänföras, hänryckas, inspireras. -gäisterung, *f.* hänförelse, entusiasm, inspiration, eld. -gier, *f.* häftigt begär, lusta, lidelse. -gierde, -n, *f.* begär, begärelse, lusta, åtrå, lystnad, lidelse. -gierig, *a.* begärlig, lysten, ifrig, nyfiken. -giefsen, ** I. tr.* begjuta, hålla på, öfver, vattna. **II. rfl.** hålla, slå på sig. -giefung, *f.* -ginn, -[e]s, *o. m.* början, begynnelse. -ginnen, *I. * st. tr.* samt *itr. h. o. s.* 1. begynna, börja. 2. företaga. *Was willst du damit* ~? hvad vill du göra därmed? *et.* hvad skall du ha det till? **II. n. 1.** början. 2. företag. -ginner, -, *m.* person som börjar ngt. -gipsen, ** tr.* gipsa. -gittern, ** tr.* förse med galler, förgallra. -glänzen, ** tr.* 1. be-glänsa, stråla öfver, skina på. 2. öfverdraga med glänsande färger. -glänzung, *f.* -gläsen, ** tr.* gläsera. -gläsung, *f.*

begläub[ig]llen, ** tr.* 1. göra trolig, intyga, bevitna, vidimera, styrka. 2. ackreditera. -ung, *f.* intygande, bekräftelse, intyg, vidimering, legitimering. -ungsbrief, -ungsschein, *m.* -ungsschreiben, *n.* kreditiv.

beglëichen, ** tr.* utjämna.

Beglëit[ad]resse, *f.* adresskort. -brief, *m.* adress-bref som medföljer paket. -en, ** tr.* ledsaga, beledsaga, följa, eskortera; mus. ackompanjera. -er, -, *m.* ledsagare, följeslagare, kamrat. -erin, -nen, *f.* ledsagerska, följeslager-ska. -erschaft, *f.* följe. -schein, *m.* -schreiben, *n.* hand. fraktsedel, konnossement. -stimme, *f.* andra stämman. -ung, *f.* 1. ledsa-

gande; *mus.* ackompanjemang. 2. sällskap, följe. *In ~ von:* i sällskap med, följd af. **ungsmannschaft**, *f.* följe, mil. eskort. **ungsschiff**, *n.* sjo. konvojskepp.

beglückt, *tr.* lyckliggöra. **Beglückt:** lyckliggjord, lycklig. **-er, -,** *m.* lyckliggörare, välgörare. **-erin, -nen,** *f.* välgörarinna. **-theit**, *f.* lyckliggjordt tillstånd, lycka. **-ung, f.** lyckliggörande. **-wünschen**, *tr.* lyckönska. **-wünschung**, *f.* lyckönskan.

belignád[ig]en, ** tr.* 1. (vanl. 3-stav.) benåda, visa nåd, vara nådig mot. 2. (vanl. 4-stav.) benåda (låta nåd gå för rät), gifva amnesti. **-gnädigung**, *f.* benådning, nåd, amnesti. **-gnügen**, *I. tr.* * tillfredsställa. **Begnügt:** tillfreds, belåten. **II. rfl.** nöja sig, vara nöjd, tillfreds, *mit et. an etw.:* med ngt. **-gnügsäm**, *a.* förnöjsam. **-gönie, -n, f.** bot. begonia. **-gräben**, *tr.* begrafva, jorda.

Begräbnis[is] (*sv.* med kort ä), **-se, n.** 1. begrafning. 2. grift, grafkor. **-feler, f.** graföl, begrafning. **-gebühr**, *f.* likstol. **-schmaus**, *m.* graföl. **-stätte**, *f.* grafplats.

begräslen, ** I. tr.* 1. öfverdraga med gräs. **Begrast:** gräsbeväxt. 2. afbeta. **II. rfl.** blifva gräsbeväxt. **-ung, f.**

begreifbar, *a.* begriplig. **-en, * I. tr.** 1. taga på, känna på. 2. omfatta, innesluta. 3. begripa, förstå, uppfatta. *Das ist nicht zu ~ det är obegripligt, schwer ~ hafva svårt för att fatta.* 4. *In etw. begriffen sein:* hålla på med, vara inbegripen i ngt. **II. rfl.** begripas, förstås. *Das begreift sich leicht:* det är lätt att förstå. **-lich, a.** begriplig, fattlig. **-licherweise**, *adv.* såsom man lätt kan förstå, naturligtvis. **-lichkeit, f.** begriplighet. **-ung, f.** vidrörande.

belgränzen, ** tr.* begränsa, sätta en gräns för, inskränka. **-gränztheit, f.** begränsadt tillstånd, inskränkthet. **-gränzung, f.** begränsning. **-griff**, *m.* 1. begrepp, föreställning. 2. begripande, förstånd. 3. *Im ~ sein et. stehen, etw. zu thun:* vara, stå i begrepp att göra ngt. **-griffen, a.** inbegripen, stadd, fördjupad. **-grifflich, a.** begreppsmässig. **-griffsähnlichkeit, f.** begreppsförvandtskap, liktydighet. **-gründen**, *I. tr.* 1. grunda, lägga grund till, grundlägga, stifta. 2. gifva en fast, en säker ställning åt. 3. göra säker, hemmastadd. **Begründet werden:** blifva hemmastadd. 4. gifva skäl för, med bevis stödja, motivera. **Begründete Ansprüche:** rättmätiga anspråk. **II. rfl.** göra sig, blifva hemmastadd, *sr. I, 3.* **-gründer(in), m. (f.)** grundläggare, stiftare. **-gründung, f.** grundande *m. m. so begründen.* **-grünen, * I. tr.** bekläda med grönska. **II. itr. s. o. rfl.** blifva grön, börja grönska. **-grüsen, * tr.** hälsa, hälsa på. **-grüfung, f.** hälsning, högtidligt mottagande. **-gücken, * tr.** F titta på, nyfiket betrakta. **-günstigen, * tr.** gynna, främ-

ja, befordra, understödja. **-günstiger, m.** gynnare, beskyddare. **-günstigung, f.** gynnande, ynnest, förmån. **-gürten**, *tr.* omgirda. **-güts, m.** begjutning. **-gütachten**, *tr.* utlåta sig om. **-gütachtung, f.** utlåtande. **-gütern, * tr.** begäfvä med gods, med ägodelar. **Begütert:** besutten, välmående, förmögen. **-gütigen, * tr.** blidka, göra god igen. **-häaren, * rfl.** få hår. **Behaart:** hårig. **-haarung, f.** hårväxt. **-haben, * I. rfl.** uppföra sig. **II. n.** uppförande, beteende. **-häbig, a.** 1. bekväm. 2. välmående, som befinner sig väl. **-häbigheit, f.** 1. bekvämlighet. 2. välbefinnande, välmåga. **-haken, * tr.** 1. tillyxa, afskräda, kvista. 2. *abr.* hacka upp, luckra. **-häckung, f.** -häftet, *a.* behäftad. **-hägeln, * tr.** hagla på. **-hagen, I. * itr. h.** behaga, falla i smaken. *Wie behagt Ihnen das? hvad tycker ni om det? II. n.* 1. behag, nöje. *~ an etw. (dat.) finden:* finna behag i, tycka om ugt. 2. behag, godtycke, smak. **-häglich, a.** behaglig, angenäm, bekväm. *Machen Sie sich's ~!* var obesvärad! var hemmastadd! **-häglichkeit, f.** behaglighet, behag, treflighet, bekvämlighet. **-hälftern, * tr.** sätta grimma på. **-hälftbar, a.** som kan 1. behållas, 2. ihågkommas. **-hälften, * tr.** 1. behålla, bibehålla, gömma. *Übrig ~ hafva, hålla kvar, behalte mich lieb!* glöm ej bort mig! *jm im Gedächtnis, im Andenken ~* minnas, ihågkomma ngn, *wohl ~* (part. pert.): välbehållen, *jm eine Sünde ~* tillräkna ngn en synd. 2. behålla i minnet, minnas, ihågkomma. *Wohl zu ~* väl att märka. **-hälter, -,** *m.* reservoar, (förvarings)kär, låda. **-håltini**[is], **-se, n.** förvaringsrum, -ställe, -kär. **-hämmern, * tr.** hamra på. **-händeln, * tr.** 1. bearbeta. 2. behandla, afhandla, handla om. 3. behandla, bemöta. 4. köpslå om. **-händig**, ** tr.* lemna i handom, öfverlemna. **-händigung, f.** **-händler, -,** *m.* bearbetare *m. m. so behandeln.* **-händlung, f.** behandling. **-händschuen, * tr.** förse med, ikläda handskar. **-häng, m.** ngt som är hängdt på ngt annat, beklädnad; jag öra. **-hängen, * -hängen, * I. tr.** behänga, hänga på, öfver, bekläda. **II. rfl. a.)** hänga på sig, b) F åtaga sig, lassa på sig, *mit etw.:* ngt. **-hängung, f.** **-härken, * tr.** kratta. **-härnischen, * tr. o. rfl.** kläda (sig) i harnesk. **-härren, * itr. h. o. s.** framhärda. *Auf etw. (dat.) ~ yrka på, ej uppgifva, ej afstå från ngt, auf et. bei etw. ~* vidhålla, stå fast vid, framhärda i ngt, *auf seinem Sinn ~* envisas. **-härzlich, a.** ihärdig, uthållig, trägen, ståndaktig. **-härlichkeit, -härnung, f.** framhär-dande, ihärdighet, ståndaktighet. **-härzen, * tr.** hartsa. **-häuben, * tr.** sätta hufva ei. mössa på. **-häuchen, * tr.** andas på. **-häuchung, f.** påandning. **-häuen, * tr.** behugga, tillhug-ga, tillyxa, grofhugga, kvista. **-häufe**[l]n, *

~ = föregående uppslagsord. * äkta sm. O saknar plur. † har omjöd. F familjärt, P lagre språk. * mindre brukligt.

tr. kupa. -håupten,* *I. tr.* 1. behålla, ej öfvergifva, förfåka, uppråthålla. 2. påstå, försåkra. *II. rfl.* hålla sig kvar, bibehålla sig, hålla i sig. -håuptung, *f.* 1. behållande, förfåktande, försvar. 2. påstående, uppgift. -håusen,* *tr.* hysa, hårbågera. -håusung, *f.* 1. hysande, hårbågerande. 2. bostad. -håuten,* *tr.* klåda med skinn. -håuung, *f.* tillyxande *m. m. se* behauen. -hålf, -*e*, *m.* nödhjålp, tillflykt, utvåg, undflykt. -hålfen,* *rfl.* hjålpå sig, reda sig, draga sig fram. -hålligen,* *tr.* besvåra. -hålligung, *f.* -hålmén,* *tr.* sätta hjålm på. -hånd[e], *a.* behåndig, åink, skicklig. -håndigeit, *f.* behåndighet, skicklighet, vighet. -hårbørgen,* *tr.* hårbågera, hysa. -hårbørgung, *f.* -hårrschen,* *I. tr.* 1. beherska, herska öfver. 2. beherska, dominera. *II. rfl.* beherska, styra sig. -hårrscher(in), *m. (f.)* (be)herskare (-inna), herre. -hårrschung, *f.* beherskande. behårrzlligen,* *tr.* behårtå, lågga på hjårtå. -igenswårt[h], -igenswårdig, *a.* behårtånsvård. -igung, *f.* behårtånde. -t, *a.* behårtåtd, modig, oförfårad. -theit, *f.* mod, djårfhet. behåxén,* *tr.* förtrollå, förhåå; dårå, bedårå. -håxung, *f.* -håfflich *se* behåfflich. -håndern,* *tr.* förhåndrå, håndrå. -hånderung, *f.* -håbèln,* *tr.* åfhyfå. -håhnlåcheln,* *tr.* hånskråtå åt. -hålfen, *a.* rådig, håndig, skicklig. -hålfen,* *I. tr.* skog. 1. befordrå våxtligheten i en skog. 2. åfverkrå, fållå tråd i en skog. *II. rfl.* 1. tillvåå, såtå ved. 2. blifvå bevåxt med tråd, med skog. -hålfung, *f.* -hårfchen,* *tr.* förestålet lyssnå på, lyssnånde utforskrå. -hårdé, -*n*, *f.* myndighet, åmbetsverk. *Als letzte ~ entscheiden:* åfgörå i sistå instånsen. -hårdlich, *a.* officiell. -hårig, *a.* behårig. -hårf, -*e*, *m.* 1. behof. *Zum ~[e]:* vid påkommande behof. 2. gån, fördel. 3. åndåmål, syfte. -hårf, *prep.* med gen. vid behof åf, i och för. -hårf, *a.* försedd med hof(-var). -håfflich, *a.* behåjålpig. *Im zu etw. ~ sein:* förhåjålpå ngn till ngt. -hårfen,* *tr.* 1. *Eine Wiese ~ vaktå,* vallå boskåp på en ång. 2. beskyddå, bevåkrå, håfvå i sitt hågn. [Gott] behåte, *dåfs ich:* Gud bevåre mig för ått. [Gott] behåte! Gud bevårs våll -hårfåm, *a.* försigtig, våråm. -hårfåmkeit, *f.* försigtighet, våråmhet. -hårfung, *f.* vålåndé *m. m. se* behåten. bei, *I. prep.* med dat. 1. vid. 2. hos. 3. med sig, i sitt sällskåp. 4. *Etw. ~ sich haben:* håfvå ngt på sig, tillhånds. 5. inför, för, t. ex. *~ jm Stunden haben:* tagå lektioner för ngn. 6. med, å) på grund åf, t. ex. *~ seiner Schåchternheit kann ich mir sein Betragen wohl erklåren,* b) i trots åf, t. ex. *~ all seiner Klugheit ist er betrogen worden.* 7. (sårskådå fall). *Etw. ~ der Hand haben:* håfvå ngt tillhånds, *er dient ~ den Husaren:* hån år vid ett husårregimenté, år husår, ~

Gott ist alles möglich: för Gud år ållting möjligt, *~ seinen Lebzeiten:* under sin (håns) lifstid, *~ Tage:* om dågen, vid dåger, *~ hellem Tage:* midt på ljuså dågen, *~ Zeiten:* i tid, i råtåttå tid, *~ Appetit sein:* håfvå åptit, *~ Jahren sein:* vårå till åren kommen, *~ weitem nicht:* ej på långt når, *~ weitem reicher:* vidå rikåre. *II. adv.* 1. rum. intill, invid, t. ex. *dicht ~ strax intill.* 2. vid tå. inemot, ungefår, omkring. -ån, *adv.* bredvid. -behållen, *tr.* bibehållå. -behåltung, *f.* -binden, *tr.* vidhåftå, bindå ihop, bindå i ett bånd. -blatt, *n.* bilågå, *str.* extrånnummer. -bringen, *tr.* 1. fråmskåffå, ånfårå. 2. tillfogå, bibringå. -bringung, *f.* Beicht[e], -*n*, *f.* bikt, skriftermål. *~ ablegen:* biktå, biktå sig, *zur ~ gehen:* gå till skrift. -åndacht, *f.* skriftermål. -en, *sv. I. tr.* 1. biktå, bekånnå. 2. *Im ~ biktå,* skriftdå ngn, mottågå ngn bikt. *II. itr. h.* biktå, skriftdå, biktå sig, *bei jm:* för ngn. -er *se* Beichtiger. -formel, *f.* biktformulår, syndåbekånnelse. -geld, *n.* -groschen, *m.* bikt-, skriftpengår. -iger, -, *m.* 1. biktfåder. 2. biktbårn. -kind, *n.* bikt-, skriftbårn. -opfer, *n.* -pfennig, *m.* = Beichtgeld. beide, *a.* båddå, bågge, båggederå. *Wir ~ vi två, einer von ~:* enderå, *keiner von ~:* ingenderå, *~s:* båggederå, båddå delårne, båddå, *sie taugen ~ nichts:* ingenderå åf dem duger, *das Sakrament unter ~ Gestalt:* både brödet och vinet. -r[e], *a.* öbjeå åf båddå slågen, båddåderå. -rseitig, *a.* ömsesidig. -rseits, *adv.* ömsesidigt, på ömse sidor. beidblig, *a.* åmbåfsk. beiddrehen, *tr. o. itr. h.* åjs. dråjå bi. -drucken, *tr.* tryckå till, bifogå. *Dem Texte ~ tryckå* jåmte, vid sidån åf texten. -drücken, *tr.* *Sein Stegel ~ vidfogå* sitt sigill, såtå sitt sigill inunder. -drückung, *f.* -einånder, *adv.* tillsåmmåns. -erbe, *m.* årfvinge som intråder i ånnåns stålle. -ern, *sv. itr. h.* ringå, klåmtå gnm ått sår klåppen mot den stållhångånde kloockån. -essen, *n.* birått, sållått, sylt, kompot. Beifall, -[e]s, *0, m.* bifåll, såmtycke, *~ finden:* vinnå bifåll, hå frångång, lyckås. -en, *itr. s. I. Einer (dat.) Sache ~ såmtyckå,* gifvå sitt bifåll till en sak. 2. *Etw. fällt jm bei:* ngt faller ngn in, ngn kommer ått tänkå på, pååminner sig ngt. -geber, *m.* person som ger sitt bifåll tillkånnå. beifällig, *a.* bifållånde, gynnsåm. Beifall||klatschen, *n.* åplåd. *Donnerndes ~ stormånde* åplåd. -klatscher, *m.* åplåderånde person. -sbedårfutig, *a.* som år i behof åf bifåll. -sruf, *m.* bifållsrop, bråvorop. -swårt[h], *a.* vård bifåll, vård erkånnånde. beifolgen, *itr. s.* medfåljå. *Vant. blott i part. ~nd:* bifogåd, hosfåljånde; *adv.* hårjåmte, hårmed. -fügen, *tr.* bifogå, tillåggå. -fügung, *f.* -fufs, *m.* bot. gråbo (Artemisia). -gåbe, *f.* hvåd

itr. intransitiv, *rfl.* reflexiv, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitiv verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

som gifves på köpet, påbröd, bilaga. **-gang**, *m.* sidogång. **-geben**, *I. tr.* bifoga, tillägga; gifva till biträde, ställa vid sidan. *II. itr. h. F* nedsätta sina anspråk, taga skeden i vackra handen. **-gehen**, *itr. s. I.* = *beifolgen*. **2.** falla in. **-gemach**, *n.* kabinet, sidorum. **-gericht**, *n.* = *Beissen*. **-geruch**, *m.* bilukt, särskild lukt. **-geschmack**, *m.* bismak. **-gesellen**, *I. tr.* gifva till sällskap, till biträde. *II. vñ.* sluta sig till, förena sig med. **-gesellung**, *f.* **-hér**, *adv. I.* bredvid, jämte. **2.** tillfälligtvis, i förbigående. **-hilfe** *se* *Beihülfe*. **-holen**, *tr. sjo.* hala an. **-hülfe**, *f.* bistånd, hjälp, medverkan. **-hülfflich**, *a.* behjälplig, medverkande. **-kammer**, *f.* sidorum. **-kirche**, *f.* annexkyrka, kapell. **-knecht**, *m.* hjälpräng. **-kommen**, *itr. s. I.* komma till, tilläggas. **2.** närma sig, komma upp emot, blifva lik. **3.** ersätta, t. ex. *dem Schaden*. **4.** uppnå, få reda på, t. ex. *einem Geheimnisse*; komma åt, få i sitt våld, t. ex. *jm mit List*. **5.** *Etw. kommt mir bei*: ngt faller mig in. **-können**, *itr. h.* kunna komma åt.

Beil, *-e, n.* bila, *vxa*.

Beillade, *f.* sidolåda, mindre låda. **-lage**, *f. I.* bifogande, inneslutning. **2.** bilaga, bihang. **-lager**, *n.* biläger. *Das ~ halten* *ei. vollziehen*: fira sitt biläger. **-läufer**, *m.* springpojke. **-läufig**, *a.* tillfällig, i förbigående, inom parentes, apropå.

Beilbrief, *m. sjo.* bilbref.

beileggen, *tr. I.* tillägga, bifoga. **2.** tillskrifva, tillmäta, tilldela. **3.** bilägga, slita. **4.** *itr. h. sjo.* lägga bi. **-ung**, *f.*

Beileid, *n.* medlidande, deltagande. **-sbezeigung**, *f.* sorgbetygelse. **-sschreiben**, *n.* kondoleansbref.

beilfertig, *a. sjo.* färdig på tacklingen när.

beiliegen, *itr. h. I.* ligga bredvid, vara bifogad. **2.** *sjo.* ligga bi. **-m**, *smdrag. af bei dem. mengen* = *beimischen*. **-messen**, *tr. I.* = *beilegen* **2.** *Einer (dat.) Sache Glauben ~ setzen* tro till en sak. **-messung**, *f.* **-mischen**, *tr.* iblanda, tillsätta. **-mischung**, *f.*

Bein, *-e, n.* ben. *Es friert Stein und ~ ugt.* det fryser så det smäller i knutarne, *jm ein ~ stellen*: ställa, slå krokben för ngn; *das hat lange ~e*: det brådskar icke; *jm ~e machen*: påskynda, sätta lif i ngn, *lange ~e machen*: påskynda sina steg, *sich auf die ~e machen*: begifva sig åstad, *die ~e in die Hand nehmen*: lägga benen på ryggen, *gut auf den ~en sein*: vara rörlig, kry, rask.

beilnah[e] (*utr. f. -*), *adv.* nästan, närapå, nära. **-name[n]**, *m.* bi-, till-, öknamn.

beinlbrüchig, *a.* som har brutit ett ben. **-ern**, *a.* af ben, ben-. **-fräfs**, *m.* benröta. **-icht**, *a.* benig, benartad. **-ig**, *a.* i sm. **-bent**, **-fotad**. **-ling**, *-e, m.* ben på en strumpa *ei. annan benbeklädnad*. **-los**, *a. a)* utan ben, *b)* benfri. **-rüs-**

tung, *f.* benharnesk. **-stellen**, *n.* krokben, karingknepp. **-weh**, *n.* benvärk. **-well**, *-e, m. o. n.* **-wurz**, *0, f.* bot. benvälla, vallört.

beilordnen, *tr. I.* bifoga, tillägga. **2.** ställa bredvid, gifva samma ställning, samordna. **-ordnung**, *f.* **-orgel**, *f.* positiv. **-packen**, *tr.* lägga in i samma paket, bifoga. **-pferd**, *n.* löshäst. **-pflichten**, *itr. h.* skänka sitt bifall, biträda, sluta sig till. **-pflichtung**, *f.* **-rat[h]**, *m. I.* råd, godt råd i ngn förägenhet. **2.** rådgifvare. **-rat[h]en**, *itr. h.* bispringa med råd.

beirren, *tr.* förvilla, förvirra, missleda.

beilsämnen, *adv.* tillsammans. **-safs**, **-sasse**, *m. I.* invånare i en stad, som ej vunnit burskap där. **2.** torpare. **3.** bisittare. **-satz**, *m. I.* tillsats, tillägg. **2.** gram. bisats. **-schiff**, *n. sjo.* **1.** skeppsbat, julle. **2.** konvojskepp. **-schlaf**, *m.* samlag. **-schlafen**, *itr. h. Jm ~ hafva* samlag med ngn. **-schläfer(in)**, *m. (f.)* älskare (-inna, mätress, frilla). **-schlag**, *m.* lätt, dålig vara, fusk, strunt. **-schlagen**, **-schliesen**, *tr.* slå in tillsammans, i samma omslag, bifoga, innesluta. **-schlufs**, *m.* det bifogade, inneslutna, bilaga. **-schlüssel**, *m.* falsk nyckel, dyrk. **-schreiben**, *tr.* skrifiva bredvid, i marginalen, tillägga. **-schrift**, *f.* tillägg, anmärkning i marginalen. **-sein**, *n.* närvaro. **-seit[e]**, *adv.* afside, åsido. *Die Ehrfurcht ~ setzen*: brista i vördnad, *~ stehen*: hålla sig på afstånd. **-séitesetzung**, *f.* åsidosättande. **-séits** = *beiseite*. **-senden**, *tr.* skicka med, på samma gång, bifoga. **-setzen**, *tr. I.* sätta till, bifoga. **2.** sätta på eiden. **3. *sjo.* sätta till. **4.** bisätta. **-setzung**, *f.* **-sichtig**, *a.* närlynt. **-sitz**, *m.* deltagande i en (domstols-) session i egenskap af bisittare. **-sitzen**, *itr. h. ss.* bisittare närvara vid, t. ex. *in einem Prozesse*. **-sitzer**, *m.* bisittare. **-spannen**, *tr.* späna tillsammans, ihop med. **-spiel**, *n.* exempel; föredöme, föresyn. *Zum ~ till exempel, ein ~ an jm nehmen*: taga ngn till exempel, till förebild, *ohne ~ exempllös. -spiellos*, *a.* exempllös. **-spiellosigkeit**, *f.* oförlighet, utomordentlighet, ovanlighet. **-spiel[s]weise**, *adv.* exempelvis, till exempel. **-springen**, *itr. s.* bispringa, *jm*: ngn.**

beisßen, *st. tr. o. itr. h. I.* bita, bitas. *Den Ärger in sich ~ svälja* förtretet. **2.** om skarpa saker: svida. **3.** plåga, gnaga, tåra på. **4.** bita, skarpt angripa, gifva hugg åt. **-er**, *-*, *m. I.* en som biter, bites; *ma.* bitande, skarp person. **2.** barn. **-chen**: tand, tand-sing. **-ig**, *a.* fallen för att bitas, ond. **-korb**, *m.* munkorg. **-zahn**, *m.* framtand. **-zange**, *f.* kniptång.

Beilstand, *m. I.* bistånd, hjälp, stöd. *Jm ~ leisten*: bistå ngn. **2.** biträde, assistent. **-stecken**, *tr. I.* *Etw. ~ stoppa* på sig ngt, *jm etw. ~ stoppa* på ngn ngt. **2.** sätta i kurrar, häkta. **-stehen**, *itr. h. I.* stå bred-

vid; bistå, hjälpa, hålla med, *jm*: ngn. **2.** *sjo. alle Segel ~ lassen*: gå för fulla segel. **-steuer, f.** bidrag. **-steuern, itr. h.** bidraga, lemna bidrag. **-stimmen, itr. h. Einer (dat.) Sache ~ samtycka till, instämma i en sak. -stimmer, m.** en som samtycker. **-stimmung, f.** samtycke, instämmande. **-tasche, f.** mindre ficka. **-tisch, m.** mindre bord. **-trag, -e f, m.** bidrag. **-tragen, tr. o. itr. h.** bidraga. **-treiben, tr.** indriva. **-treibung, f.** -treden, *itr. s.* 1. sluta sig till, förena sig med, *jm*: ngn. *Den Ansichten js ~ biträda ngns åsigt. 2. Einer Gesellschaft ~ inträda i ett sällskap. -tritt, m.* 1. öfvergång, anslutning. **2.** inträde, intagning, [*zu*] *einer Gesellschaft*: i ett sällskap. **-vormund, m.** medförmundare. **-wagen, m.** extravagn. **-weg, m.** biväg, sidoväg. **-werk, -wesen, n.** bihang, blomståndighet, bisak. **-wohnen, itr. h. 1.** närvara, *einem Vorgange*: vid en tilldragelse. **2. Einem Weibe ~ hafva köttsligt umgänge med en kvinna. 3. innebo. -wohnung, f.** -wort, *n.* biord; adjektiv; predikat; epitet, titel. **-wörtlich, a.** adjektivisk. **-zählen, tr.** räkna till, ibland, ihop med, hänföra till.

Beiz|brühe, f. beta, betning, skarp vätska. **-e, -n, f.** 1. beta, betande, betning. **2.** (salt-)lake. **3.** jag. jagt med jagtfalkar.

Beiz|zeichen, n. bitecken, förtecken, kontramärke. **-zeichnen, tr.** rita, teckna, auteckna, anmärka bredvid, i marginalen. **-zeit[en], adv. 1.** i rättan tid. **2.** i tid, tidigt.

beiz|en, sv. tr. 1. beta, etsa; betsa. **2.** lägga i skarp lake. **3.** jag. a) locka med bete, b) jaga med jagtfalkar. **-er, -, m.** en som betar *m. m. se beizen. -hund, m.* jag. spårhund. **-meister, m.** jag. anförare för en jagt med jagtfalkar. **-mittel, n.** betningsmedel, frändande medel. **-ung, f.** betande *m. m. se beizen. -wasser, n. = Beizbrühe.*

bell|jagen, * tr. 1. jag. *ein Revier ~* jaga på, afjaga ett jagtområde. **2.** *sjo.* sätta efter, göra jagt på, uppbära. **-jähnen, * tr.** bejaka, jaka, säga ja till. **-jährt, a.** ålderstigen, till åren kommen. **-jährtlich, f.** ålder, framskriden, hög ålder. **-jähung, f.** jakande. **-jähungsfall, m.** jakande fall. *Im ~e*: om svaret blir ja, om så är.

bejämern, * tr. beklaga, begråta, jämra sig öfver. **-swört[h], -swürdig, a.** beklagansvärd. **-swürdigkeit, f.** beklagansvärdt tillstånd.

bell|jächzen, * tr. jubla öfver. **-kälken, * tr.** kalkslå. **-kälmen, * tr. sjo.** lägga i lä. *Bekalmt werden*: ligga för stiltje. **-kämpfen, * tr.** bekämpa, strida mot; besegra. **-kämpfer, m.** bekämpare, motståndare. **-kämpfung, f.** bekämpande.

bekannt, a. bekant, känd. *~ machen*: tillkännagifva, *öffentlich ~ machen*: offentliggöra, *ein guter ~er von mir*: en god vän till

mig. -enkrets, m. vänkrets. **-ermalsen, adv.** som bekant är, som hvar man vet. **-heit, f.** 1. egenskap att vara bekant, popularitet. **2.** bekantskap, kännedom **-lich, adv.** som bekant, känt är. **-machung, f.** tillkännagifvande, kungörande, kungörelse. **-schaft, f.** bekantskap. *Mit jm ~ haben*: vara bekant med ngn.

bell|käppen, * tr. 1. sätta en hufva, en mössa på. **2.** afhugna, kapa. **-kämpfung, f.** -kassine, *-n, f.* beckasin.

bekéhr|len, * I. tr. omvända. **II. rfl.** omvända sig, göra bättring. **-er, -, m.** omvämdelsepredikant, missionär. **-ung, f.** omvämdelse. **-ungsanstalt, f.** missionsanstalt. **-ungsgesellschaft, f.** missionsällskap. **-ungswüt[h], f.** omvämdelseraseri, -mani.

bell|këimen, * itr. s. gro. -kënnen, * I. tr. 1. bekänna, tro på. **2.** bekänna, erkänna, tillstå. **II. rfl. 1.** *Sich zu etw. ~ a)* bekänna (sig till) ngt, b) erkänna ngt, bekänna sig skyldig till ngt. **2.** *Sich [als o. für] schuldig ~* erkänna sig vara skyldig, bekänna. **-këner(in), m. (f.)** bekännare. **-kënnni[ff], n.** bekännelse. **-kënnni[ff]sbücher, pl.** bekännelseböcker, symboliska böcker. **-kënnung, f.** bekännelse, erkännande. **-klagen, * tr. o. rfl.** beklaga (sig). **-klagenswört[h], -klagenswürdig, a.** beklagansvärd, beklaglig. **-klät-schen, * tr. 1.** klappa händerna åt, applådera. **2.** skvallra på, förtala, tala illa om. **-kläuben, * tr.** tumma, taga på. **-klëhen, * tr.** medels klistring öfverdraga. *Eine Wand mit Papier ~* klistra papper på en vägg. **-klëck-[s]en, * tr.** F fläcka ned, tillsöla. **-klëiden, * I. tr. 1.** bekläda; öfverkläda, öfverdraga. **2.** bekläda, innehafva, förvalta. **II. rfl.** kläda sig. **-klëidung, f. 1.** beklädande. **2.** beklädnad, klädedrägt, klädsel; öfverdrag. **-klëistern, * tr.** öfverklistra, smeta ned. **-klëmmen, * tr.** hopklämma, sammanprässa, trycka. **-klëmmung, f.** beklämning. **-klëommen, a.** beklämd, ängslig. **-klëommenheit, f.** beklämning, ängslan. **-klëöpfen, * tr.** knacka på, klappa på. **-klëugeln, * tr.** öfverklökt bedöma. **-klünkern, * tr. o. rfl.** F nedsmutsa, söla ned (sig). **-knäbbern, -knäppern, * tr.** knappa, gnaga på. **-knëipen, * F I.** tr. gästa. **II. rfl.** berusa sig. **-këdern, * tr.** sätta bete på, beta. **-këderung, f.** -këmmen, * I. tr. få, erhålla, bekomma. *Durst ~* blifva törstig, *Furcht ~* blifva rädd, *Reue ~* ångra sig, *jn satt ~* blifva trött på ngn, *ich habe es geborgt ~* jag har fått det till låns, *das ist in diesem Laden nicht zu ~* det fins ej i denna bod, *ich konnte ihn nicht zu sprechen ~* jag kunde ej få tala med honom. **II. itr. s.** bekomma. *Wohl bekomm's!* väl bekomme! **-kërken, * tr.** korka. **-këstigen, * tr. Jn ~** hålla ngn med mat, gifva ngn kost. **-këstigung, f.** kosthållning, underhåll. **-kräftigen, * tr. be-**

kräfta, intyga, styrka, bestyrka. **-kräftigung**, *f.* bekräftande, bekräftelse. **-kränzen**,* *tr.* bekransa. **-kränzung**, *f.* **-krätzen**,* *tr.* raspa, skrapa, rifva, krafsa på. **-kräutern**,* *tr.* förse, bekläda med växter, med örter. **Bekräutert**: beväxt med allhands örter. **-kréuz[ig]en**,* *I. tr.* förse, märka med korstecknet; göra korstecknet öfver. **II. rfl.** korsa sig, göra korstecknet. **-kriechen**,* *tr.* krypa på. **-kriegen**,* *tr.* bekriga. **-krittélél**, *f.* småaktigt kritik, småaktigt klander, häcklande. **-kritteln**,* *tr.* på ett småaktigt sätt kritisera, klandra, häckla. **-kritteltung**, *f.* **-krittler**, *m.* småaktigt kritiker, häcklare. **-kritizeln**,* *tr.* skriva kråkfötter på, klottra på, fullklottra. **-kritzelung**, *f.* **-krümeln**,* *tr.* strö smulor på, smula ned. **-krüsten**,* *tr. o. rfl.* öfverdraga(s) med en skorpa. **-krüstung**, *f.* **-kümmern**,* *I. tr.* 1. bekymra, oro. 2. angå, vidkomma. **II. rfl. I.** *Sich über etw. (ack.)* ~ vara bekymrad, orolig för ngt. **2. Sich um etw.** ~ bry sig om, med intresse omfatta ngt. **-kümmern[is]**, **-kümmung**, *f.* bekymmer, oro. **-künden**,* *I. tr.* angifva, uppgifva, betyga, intyga, lägga i dagen, ådagalägga. **II. rfl.** visa sig, ådagaläggas. **-lächeln**,* *tr.* le åt. **-lächeln**,* *tr.* skratta åt. **-lächenswert[h]**, *a.* löjlig. **-läden**,* *tr.* lasta, belasta, betunga, påbörd. **-lädung**, *f.* **-låg**, **-e †**, *m.* 1. öfverdrag, pålägg. **2. = Beleg.** **-lägerer**, *-, m.* belägrare, belägrande. **-läger**,* *tr.* belägra. **-lägerung**, *f.* belägring. **-lämmern** *se* **belemnern**. **-läng**, **-[e]s**, *0, m.* vigt, betydelse. **Von ~** af vigt, viktigt. **-längen**,* *tr.* 1. stämma, anklaga. **2. opera. = anbelangen.** **-längreich**, *a.* viktig. **-längung**, *f.* stämning. **-lässen**,* *tr.* 1. låta vara, låta kvarstå. **2. låta bero.** **-lässung**, *f.* **-lāsten**,* *tr.* 1. trycka, tynga på. **2. belasta, lasta, täcka, öfverhopa, betunga, nedtynga. ~de Zeugen**: fällande vittnen. **-lāstigen**,* *tr.* besvära, vara besvärlig för. **-lāstigung**, *f.* **-lāstung**, *f.* belastande *m. m. se* **belasten**. **-lāstungszeuge**, *m.* fällande vittne, som vittnar mot sväranden. **-lātten**,* *tr.* beslå med lattor, med läkter. **-lātting**, *f.* **-lāuben**,* *I. tr.* löfva, kläda med löf. **Belāubt**: löfklädd, löfvig, *dicht belāubt*: löfrik, lummig. **II. rfl.** löfvas. **-lāubung**, *f.* **-lāuern**,* *tr.* lura på. **-lāuf**, *m.* belopp. **-lāufen**,* *I. tr.* 1. springa omkring på ei. i, syna. **2. slå sig på, betäcka. 3. betäcka, bespringa. II. rfl. I.** para sig. **2. belöpa sig**, *uppgå, auf eine Summe*: till en summa. **III. itr. s. *** anlöpa. **-lāufung**, *f.* **-lāuschen**,* *tr.* lyssnande spionera på, lyssna på. **-lēhen**,* *I. tr.* lifva, väcka till lif, ingjuta lif i, besjåla. **Belebt**: a) lefvande, b) liflig, besökt, trafikerad. **II. rfl.** lifvas, vakna till lif, få lif. **-lēber**, *-, m.* en som väcker till lif, lifvar, besjålar. **-lēbtheit**, *f.* lif, lifaktighet, lifighet. **-lēbung**, *f.* lifvande

m. m. se **beleben**. **-lēbungsversuch**, *m.* försök att väcka till lif. **-lēcken**,* *tr.* slicka på. **-lēckung**, *f.* **-lēdern**,* *tr.* kläda med skinn, med läder.

Belég, **-e**, *m.* bevisställe i skrift, citat, exempel, bevis, intyg, stöd; betyg; kvitto. **-bār**, *a.* 1. som kan beläggas. **2.** som kan stödjas med bevisställen, bevisas med citat. **-en**, *I.* tr.* 1. belägga, betäcka, öfvertäcka, täcka. **Ein Grab mit Blumen** ~ lägga blommor på en graf. **2. tekn.** ståla, förse med stålkant, med ägg. **3.** upptaga, reservera. **Ein Kolleg** ~ anmäla sig till en föreläsning. **4. Die Zunge ist belegt** *ei. belegt sich*: tungan är belagd med slem, *die Stimme ei. der Sänger ist belegt*: röstén är beslöjad, ngt hes. **5.** belägga, betunga. **6.** bestyrka, bevisa, ur literaturen anföras bevisställen för sin åsigt, sitt påstående. **Das Wort ist noch nicht belegt**: ordet är ännu ej hittadt i ngn urkund, *eine Rechnung* ~ verifiera en räkning. **II. a.** belägen. **-er**, *m.* person som belägger, betäcker *m. m.*, *je* **belagen I.** **-stelle**, *f.* bevisställe, citat. **-theit**, *f.* belagd tunga, beslöjad röst, *je* **belagen I, 4.** **-ung**, *f.* betäckande *m. m. se* **belegen**.

bellēhnen,* *tr.* belåna. **-lēhner**, *-, m.* läns-herre. **-lēhung**, *f.* belånande. **-lēhren**,* *I. tr.* undervisa, upplysa, underrätta, *von ei. über* (med *ack.*) *etw.*: om ngt. **In eines Besern** ~ öppna ngn's ögon, visa ngn hans misstag, *über etw.*: beträffande ngt, *sich gern* ~ *lassen*: a) vara läraktig, b) vara mottaglig för skäl. **~d**: lärörk. **II. rfl.** skaffa sig upplysningar. **-lēhrung**, *f.* **-lēibt**, *a.* korpulent, tjock, fet. **-lēibtheit**, *f.* korpulens, fetma. **-lēibzüchtigen**,* *tr.* gifva lif-ränta åt. **-lēidigen**,* *tr.* förolämpa, sårastöta. **-lēidiger**, *-, m.* förolämpande (person). **-lēidigung**, *f.* förolämpning. **-lēihen**,* *tr.* belåna, begåfva. **-lēimen**,* *tr.* bestyrka med lim. **-lēisten**,* *tr.* förse med lister, med ram. **-lēimmern**,* *tr.* 1. P smutsa, nedsöla. **2. P lura. 3. sjs.** belamra. **-lēmmung**, *f.* **-lēsen**, *I.* tr.* rensa. **II. a.** beläst, beläsen. **-lēsenheit**, *f.* beläsenhet. **-lēuchten**,* *tr.* upplysa, belysa. **-lēuchtung**, *f.* 1. belysning. **2.** lyse, ljus.

Belfer[er], *-, m.* **-in**, **-nen**, *f.* trätgirig, grålesjuk person. **-n**, *sv. itr. h. I.* gläfsa, bjäbba, skälla. **2.** träta, gråla, kaxa.

Belg[er], *-, m.* belgier. **-ierin**, **-nen**, *f.* belgiska. **-isch**, *a.* belgisk.

belieb[ä]ugeln,* *tr.* kasta kärliga blickar på. **-en**, *I.* tr. o. itr. h. I. ** *ich liebe etw. ei. etw. liebt mir*: jag tycker om ngt, ngt faller mig i smaken, behagar, roar mig. **2.** behaga. **~ Sie einzutreten**: var god och stig in, *sich (dat.) etw. ~ lassen*: finna behag i ngt. **II. n.** behag, godtycke, godtfinnande. **Das steht in deinem ~** det står i ditt fria skön. **-ig**, *a.* godtycklig, hur som

hålst. *Jeder* ~e: hvem som hålst, den förste bästa. -t, a. omtyckt, afhållen. -theit, f. gunst, ynnest, popularitet.

beli|st|en, * tr. bedåra, öfverlista. -ung, f.

bellen, sv. *itr.* h. skälla.

Belletrist, -en, m. belletrist, skönliterär författare. -ik, 0, f. skönliteratur. -isch, a. belletristisk, vittor, skönliterär.

bell|öb|ig|en, * tr. berömma, berömmande omnämna. -löb|ig|ung, f. beröm, loftal -löb|ig|ungsschreiben, n. skriftligt lofordande, rekommendationsskrivelse. -löchen, * tr. borra hål i. -löchung, f. -löhnen, * tr. belöna. -löhner(in), m. (f.) belönare. -löhnung, f. belöning. -lúchsen, * tr. F beluxa, lura, bedraga. -lügen, * tr. I. ljuga för, bedraga. 2. * beljuga, förtala. -lústigen, * I. tr. roa, förlusta. II. *rf.* 1. roa sig. 2. *Sich an* (med *dat.*), *über* (med *ack.*) *etw.* ~ göra sig lustig öfver, förlöjligen ngt. -lústigung, f. förlustelse, nöje. -máchtigen, * *rf.* bemäktiga sig, intaga, tillägna sig, *einer* (gen.) *Sache*: en sak. *Sich js* ~ tillfångataga ngn, få ngn i sitt våld. -máchtigung, f. -mákeln, -mákeln, * = *bekriteln.* -málen, * tr. 1. måla, öfvermåla. 2. sudda ned, kludda på, klottra på. -mángeln, * tr. kritisera, häckla. -mángelung, f. -mánnen, * tr. bemanna. -mánnung, f. 1. bemannande. 2. bemanning, besättning, manskap. -mánteln, * tr. förse med en kappa, en mantel; una. bemantla, öferskyla. -mántelung, f. -másten, * tr. *js.* förresta, förse med maste. -máuern, * tr. igenmura, mura omkring, tillmura. -máusen, * tr. F snatta från, bestjåla. -méiern, * tr. 1. bortarrendera, t. *ex. ein Gut.* 2. *jn* ~ gifva ngn ett arrende. -méißeln, * tr. med mjösel bearbeta, behugga. -méis|tern, * I. tr. betvinga, beherska, öfvervåldiga. II. *rf.* 1. beherska sig. 2. = *bemáchtigen.* -méisterung, f. -méldet, a. bemäld, öfvannämnd.

bemérk|bar, a. märkbar, synlig, förnimbar. -barkeit, f. märkbarhet, förnimbarhet. -en, * tr. 1. bemärka, märka, få se, varnsa, lägga märke till. 2. anmärka. 3. anteckna. -ens|wér|t|h], a. anmärkuingsvärd, märklig, märkvärdig. -lich, a. märkbar. -ung, f. 1. iakttagelse. 2. anmärkning.

bell|messen, a. afmätt, taktfull. -messenheit, f. afmätt, taktfullt sätt. -misten, * tr. *av.* göda, gödsla. -místung, f. -mit|leiden, * tr. hysa, visa medlidande med, deltagande för. -mit|leiden|swér|t|h], a. värd medlidande, ömkansvärd. -mit|leidung, f. medlidande, deltagande. -mittelt, a. bemedlad, burgen. -móosen, * tr. öfverdraga, hölja med moss. *Bemoost*: mossig, mossbelupen, stud. *bemoostes Haupt*: skämtsam benämning på äldre studenter, öfverliggare. -mórteln, * tr. kalkslå, rappa. -múhen, * I. tr. *jn* ~ vålla ngn möda, besvära, besvärå ngn. II. *rf.* bemöda, vinnlägga sig. *Sich für jn*

~ lägga sig ut för ngn, *um etw.*: för att skaffa honom ngt, *sich um jn* ~ el. *um jn bemüht sein*: a) göra sitt bästa för ngn, b) efterstråfa ngn. I *hoist* *titul*: ~ *Sie sich nicht!* gör er ej ngt omakl bry er ej där-om! *wenn Sie sich gefälligst zu mir ~ wollen*: om ni vill hafva godheten att komma till mig. *Bemüht*: i *aktiv* bem. vinnläggande sig, ifrig, nitisk, sysselsatt. -múhung, f. bemödande, besvär, ansträngning. -músi|gen, * tr. föranlåta, nödga. -mútern, * tr. F egna moderlig omsorg åt, vara mamma för.

bená|ch|bart, a. när-, angränsande, närbelägen, kringliggande, grann-; subst. granne. -richti|gen, * tr. underrätta, upplysa, *jn von etw.*: ngn om ngt. -richtiger, -, m. en som underrättar, upplyser om ngt. -richtigung, f. underrättelse, upplysning. -t|h]eilig, * tr. *jn* ~ förfördela, förörätta ngn, inkränkta på ngn's rättigheter. -t|h]eiligung, f.

bell|nágeln, * tr. 1. *Etw. mit Brettern* ~ spika bräder på ngt. 2. slå spikar i, stifta. 3. förse med naglar. -nág|e|lung, f. -nágén, * tr. gnaga på. -nágung, f. -náhen, * tr. *Etw. mit Zeug* ~ sy tyg på ngt. -nám|s]en, * tr. gifva namn åt, kalla. -nám|s]ung, f. -nár|ben, * I. tr. 1. göra ärrig. *Benarbt*: ärrig. 2. betäcka med ett växtlager. II. *rf.* o. *itr.* s. 1. blifva ärrig. 2. betäckas af ett växtlager. -nár|bung, f. -náschen, * tr. i *smyg* smaka på *sotsaker.* -násen, * tr. väta, fukta. -nébeln, * I. tr. hölja i dimma, ömtöckna, berusa. II. *rf.* skaffa sig en florslufta. -néb|e|lung, f. -nébst *se nebst.* -nedéien, sv. tr. välsigna, priså. -nedéiung, f.

Benediktiner, -, m. benediktinermunk. -in, -nen, f. benediktinernunna.

Benefiz, -e, n. teat. recett. -lánt, -en, m. teat. recettagare. -lántin, -nen, f. teat. recettagarska. -lát, -en, m. mottagare af ngt understöd, stipendiat. -vor|stellung, f. teat. recett.

bell|néhmen, I. * tr. 1. *jm etw.* ~ borttaga ngt från ngn, betaga, förtaga ngn ngt, *die Aussicht* ~ stänga utsigten, *jm den Mut* ~ göra ngn modfärd, modstulen, *jm die Sprache* ~ förstumma ngn. 2. bedöfva, förlama. II. * *rf.* 1. uppförå, skicka sig. 2. *Sich mit jm* ~ komma öfverens med ngn. III. n. uppförande, sätt. -néiden, * tr. afundas, *jm etw.* el. *jn um etw.*: ngn ngt. -néidenswér|t|h], -néidenswúrdig, a. afundsvärd. -néidung, f. afund. -nénnbár, a. som kan namngifvas, angifvas. -nénnen, * tr. benämna, kalla. -nénnung, f. -nétzen, * tr. fukta. -néztung, f.

Bengel, -, m. F 1. knölpåk. 2. bängel, lymmel. -éi, -en, f. lymmelaktighet, tölpaktighet. -haft, a. lymmelaktig, ohfvsad, rå.

bell|niesén, * tr. *Etw.* ~ nysa på ngt. -nóm|men|heit, f. bedöfnings, förlamning, downing, tyngd I. *hufvudet.* -nót|h]igen, * tr. *Einer* (gen. el. * *eine*) *Sache benötigt sein*: hafva behof

af, behöfva en sak. *Benötigt*: nödvändig. -*nümmern*,* *tr.* numrera.

benützbär, *a.* brukbar. -*barkeit*, *f.* brukbarhet. -*en*, *benützen*,* *tr.* begagna (sig af), använda, draga nytta af. -*ung*, *f.*

Benzin, [-e]s, *O*, *n.* benzin. -*öl*, *O*, *f.* ei. -*s*, *O*, *n.* benzoe.

beobacht|en,* *tr.* gifva akt på, observera, med upmärksamhet följa, iakttaga, uppfylla. -*er*, -, *m.* iakttagare, betraktare. -*ung*, *f.* iakttagelse, observation, efterlefnad. -*ungs-gabe*, *f.* iakttagelseförmåga.

bell|ohrt, *a.* försedd med öron. -*ördern*,* *tr.* beordra. -*örterung*, *f.* -*päcken*,* *tr.* packa, påpacka, pålassa. -*päckung*, *f.* 1. påpackande, påpackning. 2. packning, börda. -*pänzern*,* *tr.* bepansra, kläda i pansar. -*pfählen*,* *tr.* förse med pålar uti stöd; bnda. befästa. -*pfählung*, *f.* -*pfälzen*,* *tr.* plantera på et. 1. *Einen Garten mit Kohl* ~ plantera kål i en trädgård. -*pfälzung*, *f.* -*pfälzlern*,* *tr.* 1. stenlägga. 2. lägga plåster på. -*pründen*,* *tr.* gifva ett prebende åt. -*pinseln*,* *tr.* pänsla, med pänsel bestryka. -*planken*,* *tr.* kläda, fodra med plankor. -*plänkung*, *f.* -*plätten*,* *tr.* belägga med hällar, med plåtar. -*pölstern*,* *tr.* stoppa. -*pü-dern*,* *tr.* pudra. -*pützen*,* *tr.* putsa, afputsas.

bequem, *a.* 1. bekväm, maklig. *Mach dir's* ~ var hemmastadd. 2. passande, lämplig, bra, tillgänglig. -*en*,* *tr.* bekväma sig. *Sich nach etw.* ~ rätta sig efter ngt. -*lich*, *a.* bekväm, bekvämlig. -*lichkeit*, *f.* 1. bekvämlighet. 2. maklighet. -*ung*, *f.* bekvämmande, eftergifvenhet.

bell|rähmen,* *I. tr.* 1. sätta i ram. 2. berama. *II. rfl.* om mjölk: sätta grädde. -*rändeln*, -*rändern*, -*rändern*,* *tr.* 1. kanta, förse med utstrade kanter. 2. randa, göra randig. -*rändung*, *f.* -*räppen*,* *tr.* 1. rappa, kalkslå. 2. tillyxas, skräda. -*räppung*, *f.* -*räsen*,* *I. tr.* täcka med en gräsmatta. *II. rfl.* blifva gräsbeväxt. -*rasung*, *f.*

berät|h|len,* *I. tr.* 1. * utrusta, gifva utrustning, utstyr till, draga försorg om, försörja. 2. *In* ~ gifva ngn råd, råda ngn. 3. *Etw.* ei. (*itr. h.*) *über etw.* (ack.) ~ rådslå, överlägga om, dryfta ngt. 4. besluta. *II. rfl.* rådföra sig, rådgöra, rådslå, överlägga. -*er*, -, *m.* rådgifvare. -*schlagen*,* *sv. itr. h. o. rfl.* = *beraten* I, 3; *II.* -[schlag]ung, *f.* rådpägning, överläggning. -*ungssaal*, *m.* rådsal.

bell|räuben,* *tr.* 1. plundra, råna. 2. *In eines Dinges* ~ beröfva, fråntaga ngn ngt. -*räuber*, *m.* plundrare. -*räubung*, *f.* plundrande, rånande. -*räuchern*,* *tr.* 1. nedröka. 2. röka ngt litet. -*räucherung*, *f.* -*räuschen*,* *I. tr.* berusa. *II. rfl.* berusa sig, berusas. -*räuschung*, *f.*

Berber, -, *m.* berber. -*él*, *O*, *f.* *Die* ~ Berberiet. -*is*, *O*, *f.* berberis. -*isch*, *a.* från, i

Berberiet, berber-. -*rofs*, *n.* häst från Berberiet.

beréch|lenbär, *a.* beräknelig. -*nen*,* *I. tr.* 1. beräkna, uträkna. 2. taga med i räkningen, taga hänsyn till. 3. beräkna, afse. *II. rfl.* göra upp räkenskaperna. -*ner*, *m.* en som beräknar ngt, som handlar med beräkning. -*nung*, *f.* beräkning. -*nungslos*, *a.* utan beräkning. -*tigen*,* *tr.* berättiga. *Berechtigt*: berättigad, rättmätig. -*tigung*, *f.* berättigande, rättmätighet, rättighet.

beréd|len,* *I. tr.* 1. tala om, afhandla, dryfta. 2. intala, inbilla. 3. öfvertala, narra. *II. rfl.* samtala, rådgöra, öfverenskomma, *mit jm über etw.* (ack.): med ngn om ngt. -*sam*, * = *beredt*. -*samkeit*, *f.* vältalighet. -*t*, *a.* vältalig. -*ung*, *f.* samtal, öfverläggning, förhandling, aftal.

bell|régnen,* *tr.* regna på. -*régt*, *a.* omnämnd, omförmäld. -*reich*, -*e*, *m. o. n.* område, håll; befogenhet. -*reíchern*,* *I. tr.* rikta, göra rik. *II. rfl.* rikta sig, blifva rik. -*reíchierung*, *f.* -*reifen*,* *tr.* 1. betäcka, öfverdraga med rimfrost. 2. banda, sätta band på. -*reífung*, *f.* -*reísen*,* *tr.* 1. genomresa. *Bereist*: berest. 2. resande besöka. -*reísung*, *f.*

beréit, *a.* beredd, färdig, i ordning. *Sich ~ finden lassen*: visa sig hågad. -*en*,* *a*) *sv. I. tr.* 1. bereda, försäka. 2. tillaga, tillrusta, ställa i ordning, tillreda. 3. tillverka, förfärdiga. 4. bereda, förbereda. *II. rfl.* bereda, rusta, förbereda sig, *zu, auf, für etw.*: till, på ngt. *b*) *st. tr.* 1. inrida. 2. genomrida, till häst genomströfva. -*er*, -, *m.* 1. beredare, tillrustare. 2. beridare. 3. beriden uppsyningsman. -*s*, *adv.* redan. -*schaft*, *f.* beredskap. *In ~ setzen*: förbereda, tillrusta, iordningställa. -*ung*, *f.* beredande *m. m. se bereiten*. -*willig*, *a.* beredvillig, redobogen. -*willigkeit*, *f.* beredvillighet, tjänstaktighet.

bell|rénnen,* *tr.* mli. innesluta, belägra, storma. -*rénnung*, *f.* -*reúen*,* *tr.* ångra. -*reúung*, *f.*

Berg, -*e*, *m.* bärg, fjäll, kulle, backe. *Zu ~ e fahren*: fara till säters, *hinterm ~ halten mit etw.*: dölja, ej vilja fram med ngt, *ich bin jenseit des ~es*: med mig går det utför, *ich ar öfter medeltidern: über den ~ sein*: hafva det värsta gjordt, *über ~ und Thal* ei. *über alle ~ sein*: vara sin kos, *das Haar steht zu ~e*: håret står å ända. -*áb*, *adv.* utför barget. ~ *gehen*: bära utför, *bergauf* ~ *backe* upp och backe ned. -*ader*, *f.* malmåder. -*amötte*, -*n*, *f.* bergamott. -*án*, -*áuf*, *adv.* uppför barget. -*bau*, *m.* bärgsbruk, grufdrift. -*baukunde*, *f.* bärgsvetenskap. -*bauschule*, *f.* bärgsskola. -*behörde*, *f.* ugt. bärgsrätt. -*bewohner* (in), *m.* (f.) bärgsbo. -*egeld*, *n.* bärgarlön. -*egut*, *n.* bärgadt gods. -*elohn*, *m.* bärgarlön. -*en*, *st. I. tr.* 1. bärga, rädda. *II. ein geborgener Mann*: en bärgad karl. 2.

~ = föregående uppslagsord. * Akta sms. *O* saknar plur. † har omjudd. F familjärt, P lägre språk. * mindre brukligt.

skydda, taga i försvar, *vor jm*: mot ngn. 3. dölja, gömma, *fr verbergen*. II. *rfl.* 1. rädda, skydda sig. 2. dölja, gömma sig. -enge, *f.* bärgspass. -er, -, *m.* bärgare. -fahrt, *f.* resa till et. i bärgstrakt. -feuer, *n.* värkase, bål på bärgspetsar. -fried, -e, *m.* kärna i en bergs-geist, *m.* bärgsråd, bärgtroll. -grube, *f.* grufva. -hase, *m.* fjällhare. -hauptmann, *m.* bärgshauptman, bärgmästare. -herr, *m.* grufvägare. -himbeere, *f.* björnhallon. -hinab = *bergab*. -hinäuf = *bergauf*. -höch, *a.* hög som ett berg, skyhög. -hütte, *f.* 1. hydda bland bergen. 2. bärgshytta. -licht, -ig, *a.* bärgig. -isch, *a.* bergisk, från grefskapet Berg. -joch, *n.* bärgsrygg mellan två dalar. -knappe, *m.* grufarbetare. -läufig, *a.* bruklig bland bergsmän. -männchen, -männlein, *n.* bärgsråd, bärggubbe. -männisch, *a.* bruklig bland bergsmän, bergsmans-. -maus, *f.* fjällemmel. -mönch, *m.* bärggubbe. -rat[h], *m.* bärgsråd. -recht, *n.* 1. lag gällande för bergsmän, bärgsordning. 2. rättighet till grufdrift. -reihle, *f.* bärgskedja. -riis, *m.* bärgskrefva. -rut[h]e, *f.* slagruta. -schüler, *m.* bärgselev. -segen, *m.* inkomst af grufdrift. -steiger, *m.* 1. vägrivare bland bergen. 2. fjällturist. 3. stigare. -stock, *m.* alpstat, fjällkäpp med järnspets. -stollen, *m.* stollgång, schakt. -stufe, *f.* stuf. -t[h]eil, *m.* andel i bärgverk. -ung, *f.* räddning *m. m.* se *bergen*. -ünter = *bergab*. -volk, *n.* 1. bärgfolk, bärgsboar. 2. bergsmän, grufarbetare. 3. bärgtroll. -wasser, *n.* bärgström. -weide, *f.* bärgsbete.

Bericht, -e, *m.* berättelse, underrättelse, uppgift, redogörelse, rapport, referat. ~ *er-statten*: rapportera, referera. -en, * *tr.* *Jm etw.* el. (*itr. h.*) *über etw.* (ack.) ~ berätta, meddela ngn ngt, referera ngt för ngn, afgifva rapport om ngt till ngn. -erstatter, *m.* meddelare, sagesman, reporter, (tidnings)referent. -erstattung, *f.* rapport, referat. -et, *rörslid.* *a.* = *kundig* I. -igen, * *tr.* 1. rätta. 2. bringa på det klara, utreda, uppgöra, betala. -iger, -, *m.* en som rättar ngt. -igung, *f.* rättelse *m. m.* se *berichtigten*.

bellriechen, * *tr.* lukta på. -riechung, *f.* -rieseln, * *tr.* 1. *gsm* små kanaler vattna. 2. framslande fukta, flyta öfver, rinna öfver. -riesselung, *f.* -rinden, * *rfl.* öfverdragas med bark, med en skorpa. *Berindetes Holz*: trä med barken på. -ringen, * *sv. tr.* förse med ring(ar), sätta ring(ar) på. -ritt, *m.* 1. en beriden uppnyttigmans distrikt. 2. mindre afdelning ryttare under en underofficers batal. -ritten, *a.* 1. beriden, till häst. 2. inriden.

Berlinle, -n, *f.* berlinervagn. -er, I. -, *m.* berlinare. II. = *berlinisch*. -arin, -nen, *f.* berlinska. -[er]isch, *a.* berlinsk.

Berlücke, -n, *f.* berlock.

Berme, -n, *f.* gång på en dam el. bank utmed vattnet; *m.* gång mellan vall och graf.

Bernhardiner, -, *m.* bernhardinare, a) bernhardinerhund, b) bernhardinerhund.

Bernstein, *m.* bernsten. -ern, *a.* af bernsten, bernstens-.

bellröhren, *n.* bekläda med rör. -rösten, * *itr.* s. blifva rostig.

Berserker, -, *m.* bärsärk.

bersten, *st. itr. s.* spricka, brista, remna, spricka sönder. *Das ist zum ~* det kan reta gallfeber på en.

berücht[ig]en, * *tr.* berykta. *Vanl.* I part. *berüchtigt* el. * *berüchtet*: illa beryktad.

berück[le]n, * *tr.* fånga i snara, *gsm* öfverräkning tillfångata, öfverrumpla; snärja, öfverlista, bedraga, bedåra, tjusa. -er, -, *m.* bedragare, tjusare. -erin, -nen, *f.* bedragerska, tjuserska. -sichtigung, * *tr.* taga hänsyn till, fästa afseende vid, hålla räkning för. -sichtigung, *f.* hänsyn, betraktande, öfvervägande. -ung, *f.* bedärande *m. m.* se *berücken*.

Beruf, -e, *m.* 1. (inre) kallelse, bøjelse. 2. kall, uppgift, yrke, tjänst, ämbete. -en, * I. *tr.* 1. kalla till sig. 2. sammankalla. 3. kalla, utse till ngt. 4. *Jn ~* välla ngn's olycka *gsm* onda andars inflytande *gsm* för mycket rosande. II. *rfl.* *Sich auf jn ~* a) beropa sig på, åberopa ngn, b) vädja till ngn. -er, *m.* en som kallar *m. m.* se *berufen*. -sarbeit, *f.* arbete i sitt kall, tjänstegörsmål. -sbestimmung, *f.* bestämmande af et. för ett kall. -sgenosse, *m.* yrkesbroder. -skreis, *m.* omräde för ens verksamhet. -smälsig, *a.* öfverensstämmande med et. påkallad af ens yrke, yrkes-. -spflicht, *f.* ämbetspligt. -sreise, *f.* tjänsteresa. -sthätigkeit, *f.* verksamhet i sitt kall, tjänstentöfning. -streue, *f.* trohet i sitt kall. -swidrig, *a.* stridande mot ens yrke el. ämbetspligt. -ung, *f.* kallande *m. m.* se *berufen*.

berüh[le]n, * *itr. h.* 1. bero, komma an. 2. *Die Sache [auf sich] ~ lassen*: låta saken bero, ~ *bleiben*: blifva orörd, orubbad. -igen, * I. *tr.* lugna, stilla. II. *rfl.* lugna sig, blifva lugn. -iger(in), *m.* (f.) en som lugnar, stillar. -igung, *f.* lugnande, stillande.

bellrühmt, *a.* berömd, ryktbar. -rühmtheit, *f.* ryktbarhet, namnkunnighet, rykte, anseende. -rühren, * *tr.* 1. beröra, vidröra, tangera. 2. vidröra, omnämna. 3. *Jn ~* röra ngn, komma ngn vid. -rührung, *f.* -rüssen, * *tr.* o. *rfl.* sota ned (sig). -sabbern, * *tr.* F dregla på, dregla ned. -säcken, * *rfl.* F prop-pa sig full. -sään, * *tr.* besä, beströ, öfversälla. -sägen, * *tr.* 1. ömformåla, omnämna. 2. betyda, vara af betydighet. -sägtermansen, *adv.* som nämdt är. -säiten, * *tr.* stränga, sätta strängar på. -samen, -sämnen, * *tr.* 1. besä med rö. 2. befrukta. -sämung, *f.* -sän, -e, *m.* sjo. mesau. -sänden, * *tr.* sanda. -sänft[ig]en, * I. *tr.* lugna, blidka, mildra, lindra. II. *rfl.* blifva lugn, lugna sig. -sänftigung, *f.*

-sätz, *m.* garnering på kläder. -sätzband, *n.* kantband. -sätzteich, *m.* dam för fiskafvel. -sätzung, *f.* besättning, garnison, manskap. -säuen, * *tr.* P svina ned, till. -säufen, * *rf.* P supa sig full. *Besoffen:* drucken, full. -säumen, * *tr.* kanta, fälla. -säung, *f.* besående *m.* *se* besäen. -schäben, * *tr.* skafva på, afskafva, skrapa, afputs. -schädigen, * *I.* *tr.* skada. *II.* *rf.* skada sig, göra sig illa. -schädigung, * *m.* en som skadar. -schädigung, *f.* skadande, skada. -schäffen, *I.* * *sv.* *tr.* framskaffa, anskaffa; verkställa. *II.* *a.* beskaffad. *Wie ist es damit ~?* hur förhåller det sig därmed? -schäffenheit, *f.* beskaffenhet. *Je nach ~ der Umstände.* efter omständigheterna. -beschäftigen, * *tr.* *o.* *rf.* syselsätta (sig). -schäftigung, *f.* syselsättning. -schälen, * *tr.* 1. brädfodra. 2. sätta skaff på. -schälen, * *tr.* 1. delvis afskala, afbarka. 2. beskälla, betäcka, bespringa. -schäler, * *m.* 1. afskalare. 2. beskällare. -schälung, *f.* 1. brädfodring. 2. skaffpåsättning. -schälung, *f.* afbarkande *m.* *se* beschälen. -schämen, * *tr.* göra förlägen, skamsen, komma att skämmas, komma på skam, fördunkla. -schämt, *a.* skamsen, förlägen, fiat. -schämung, *f.* skam, förödmjukelse. -schätten, * *tr.* 1. skugga, skugga; öfverskygga. 2. beslöja. 3. må. skugga, schattera. -schätung, *f.*

beschäulen, * *tr.* 1. beskåda, skåda, åskåda, betrakta. 2. syna, besigtiga. -enswärt[h], -enswürdig, *a.* sevärd. -er, *m.* 1. betraktare, åskådare. 2. besigtningssman. -lich, *a.* åskådande, begründande, kontemplativ. -lichkeit, *f.* begründande, kontemplation. -ung, *f.* 1. beskådande, åskådning. 2. synande, syn.

Beschéid, -e, *m.* besked, upplysning, utslag, förständigande. *In et. mit etw. ~ wissen:* veta besked med, förstå sig på ngt, *jm ~ thun:* a) ej blifva ngn svaret skyldig, b) göra ngn besked i glaset. -en, *I.* * *tr.* 1. tilldela, beskära, gifva. 2. *Jn über etw. (ack.)* ~ gifva ngn besked om ngt, *jn abschlägig* ~ afslå ngns begäran, *jn auf seine Anfrage* ~ besvara ngns förfrågan, *jn eines Besern ~* öppna ngns ögon, *er ist dahin beschieden worden:* han har fått det svaret, den upplysningen. 3. kalla, anmoda komma till ngt ställe. *II.* * *rf.* vara förnöjsam, nöja sig, *mit etw. et. einer (gen.) Sache:* med ngt. *Sich auf etw. (ack.)* ~ inskränka sig till ngt. *III.* *a.* 1. * förständig, foglig. 2. blygsam, anspråkslös, snäll. -enheit, *f.* blygsamhet, anspråkslöshet. -entlich, *adv.* på ett blygsamt, anspråkslöst sätt. -et, *a.* försedd med skida, med slida.

beschéin[en], * *tr.* skina på, bestråla, belysa. -lgen, * *tr.* skriftligen intyga. *Den Empfang einer Summe ~* skriftligen erkänna sig hafva mottagit en summa. -lger, * *m.* en som

skriftligen intygat et. intygar ngt. -igung, *f.* skriftligt intyg(ande), erkännande. -ung, *f.* belysning.

be[sch]ellen, * *tr.* sätta bjällror, små klockor på. -schenken, * *tr.* begåfva. -schénkung, *f.* -schéren, * *tr.* 1. st. klippa. 2. *sv.* beskära, skänka, gifva. -schéring, *f.* begåfvande, begåfvning, 1 sht Julklappar. Iron. *das war die ganze ~* det var hela härligheten. -schicken, * *tr.* 1. *Den Reichstag ~* skicka ombud till riksdagen, *die Ausstellung mit Ölgemälden ~* skicka oljetaflor till utställningen. 2. uträtta. 3. ombestyrja, ombesörja. *Sein Haus ~* beställa om sitt hus. 4. tekn. beskicka. -schickung, *f.* -schienen, * *tr.* beslä, lägga skenor på. -schienung, *f.* -schiefsbar, *a.* som kan beskjutas. -schieseln, *tr.* beskjuta, bombardera. -schiefsung, *f.* -schiffbar, *a.* segelbar. -schiffen, * *tr.* segla på, med fartyg trafikera. -schiffung, *f.* -schiff, *a.* vassbevuxen. -schimmeln, * *itr.* *s.* mögla. -schimpfen, * *tr.* 1. skymfa. 2. lända till skam, vanhedra. -schimpfer, *m.* skymfare. -schimpfung, *f.* skymfande. -schindeln, * *tr.* täcka med (tak)spån. -schirmen, * *tr.* beskydda, skydda, bevara, *vor etw. (dat.):* mot ngt. -schirmer, *m.* beskyddare. -schirmung, *f.* beskyddande. -schlafen, * *tr.* 1. sofva på. 2. ligga när. 3. *Etw. (~ sich über etw.) ~* sofva på saken.

Beschlág, *m.* 1. beslag. 2. imma; damlager. 3. *jur. etw. in ~ nehmen* et. *etw. mit ~ belegen:* lägga beslag på ngt. -en, * *I.* *tr.* 1. beslä. *Ein Pferd ~* a) sko, b) brodda en häst, *mit Brettern ~* brädfodra, *bua. in etw. ~ sein:* vara hemma i, väl förstå sig på ngt. 2. lägga beslag på. *II.* *itr.* *s.* *o.* *rf.* anlöpa, blifva anlupen, öfverdragas med imma. *Mit Feuchtigkeit ~* blifva fuktig, fukta. -er, * *m.* en som beslär *m.* *m.*, *tr.* beschlagen *I.* -leung, -nahme, *f.* tagande i beslag, kvarstad, utmätning. -nehmer, *m.* beslagare. -ung, *f.* besläende.

be[sch]lämmen, * *tr.* öfverdraga, täcka med slam, med dy. -schléichen, * *tr.* smyga sig på, komma öfver. -schléichung, *f.* -schléiern, * *tr.* beslöja, dölja. -schléunigen, * *tr.* påskynda. -schléuniger, * *m.* påskyndare. -schléunigung, *f.* påskyndande. -schléisen, * *tr.* 1. besluta, afgöra. 2. begränsa. 3. afsluta. 4. * stänga, läsa, läsa in. -schléiser(in), *m.* (*f.*) 1. en som beslutar ngt. 2. skaffare, hushållerska. -schléifsung, *f.* beslutande *m.* *se* beschléifsén.

Beschlúß, *m.* 1. beslut. 2. afslutning. *Zum ~:* till godt slut, slutligen, *den ~ machen:* bilda slutet, afsluta. 3. *Etw. in et. unter seinem ~* *haben:* hafva ngt i sitt förvar. -fähig, *a.* beslutför, fulltalig. -fähigkeit, *f.* fulltalighet. -fassung, *f.* beslutsfattande, beslut. -freiheit, *f.* frihet att fatta

beslut. -nahme = *Beschlufsfassung*. -rede, *f.* afslutningstal. -reif, *a.* tillräckligt dryftad.

be|schmier|en, * *tr.* 1. bestryka. 2. nedsmörja, nedsoå, nedsmeta, nedsoåda. 3. fullklotttra. 4. *F* lura. -schmierung, *f.* -schmützen, * *tr.* nedsmutsa, nedsoå. -schmützung, *f.* -schneiden, * *tr.* 1. skära, afklippa, klippa. 2. omskära. -schneider, *m.* en som skär *m.* *m.* *se* beschnneiden. -schneidung, *f.* skärande *m.* *m.* *se* beschnneiden. -schneien, * *I.* *tr.* snöa på, nedsoå. II. *itr.* *s.* bliwa snöig, nedsoåd. -schnippe[|]n, -schnippern, -schnitz[|]n, * *tr.* 1. i kanten skära, klippa, afklippa småbitar af. -schnöbe[r]n, -schnöpern, -schnüfeln, -schnippern, * *tr.* nosa på. -schnüren, * *tr.* 1. slå snöre om, ombinda. 2. garnera med snören. -schnürung, *f.* -schön[ig]en, * *tr.* öfverskylla, framställa i gynnsam dager, försköna. -schöniger, -, *m.* förskönare. -schönigung, *f.* förskönande.

beschrän|ken, * *I.* *tr.* inskränka, begränsa. II. *rfl.* inskränka sig, *auf* *etw.* (ack.): till ngt. -t, *a.* begränsad, trång, inskränkt, dum. -theit, *f.* 1. knapphet. *Die ~ der Zeit:* den knappa tiden. 2. inskränkt, dumhet. -ung, *f.* inskränkning.

beschr|iben, * *tr.* 1. skriva på, fullskriva. 2. beskrifva, skildra. 3. i sht mat. upprita, inskrifva. -ber, *m.* beskrifvare, skildrare. -bung, *f.* 1. påskrifning. 2. beskrifning, skildring. 3. uppritande. -en, * *tr.* 1. om nyrodade barn: *die vier Wände ~* gnm skrikande visa lifstecken. 2. utskrika, illa berykta. 3. = *berufen* I, 4. -ten, * *tr.* beträda, träda in ei. upp på, bestiga. -tung, *f.*

be|schrö|ten, * *tr.* tekn. afskrota. -schrotung, *f.* -schühen, * *I.* *tr.* förse med skor. *Beschuht sein:* hafva skor på sig. II. *rfl.* taga skor på sig, taga på sig om fötterna. -schühung, *f.* fotbeklädnad. -schuldigen, * *tr.* beskylla, anklaga, gifva skulden, *einer* (gen.) *Sache:* för en sak. -schuldiger, *m.* anklagare. -schuldigung, *f.* beskyllning. -schummeln, * *tr.* *F* lura. -schümm[|]ung, *f.* -schuppen, * *tr.* 1. förse, öfverdraga, pryda med fjäll. *Beschuppt:* fjällig. 2. *P* lura. -schüpfung, *f.* -schützen, * *I.* *tr.* *In* mit *etw.* ~ ösa, skotta, hålla ngt på ngn, öfverösa, öfverhölja ngn med ngt. II. *rfl.* *Sich* mit *etw.* ~ hålla på sig ngt. -schüttung, *f.* -schützen, * *tr.* beskydda, försvara. -schützer(in), *m.* (*f.*) beskyddare (-inna). -schützung, *f.* 1. beskyddande. 2. beskydd, försvar. -schwänzen, * *tr.* besvansa. -schwätzen, * -schwätzen, * *tr.* *F* 1. prata, samspråka om. 2. med tagra ord öfvertala ngn. -schwätzung, *f.* -schwefeln, * *tr.* svafva. -schwélisen, * *tr.* fukta med svett. *Beschweist:* svettig.

Beschwér, 0, *f.* o. -[e]s, 0, *n.* = *Beschwerde* I. -de, -n, *f.* 1. besvärlighet, besvär. 2. tunga, börd, tyckande pålaga. 3. plåga, svårighet.

4. besvär, besvärsskrift, klagomål. ~ *föhren über etw.* (ack.): anföra besvär, besvära sig öfver ngt. -debüch, *n.* anmärkningsbok, t. ex. vid järnvägsstationer. -deführer, *m.* en som anför besvär. -deführung, *f.* besvärs anförande. -en, * *I.* *tr.* 1. belasta, tynga på, trycka. 2. besvära, vara besvärlig för. II. *rfl.* besvära sig, anföra besvär, klaga. -er, -, *m.* en som lastar på, trycker, besvärar, *jt.* t. ex. *Briefbeschwerer*. -lich, *a.* besvärlig, till besvär. -lichkeit, *f.* besvärlighet. -ni[|]s, -se, *f.* o. *n.* = *Beschwerde* I. -ung, *f.* belastande *m.* *se* beschweren.

beschwich|t[ig]llen, * *tr.* nedtysta, lugna, blidka. -er(in), *m.* (*f.*) en som nedtystar, lugnar. -ung, *f.* nedtystande, lugnande.

be|schwindeln, * *tr.* *F* lura. -schwingen, * *poet.* = *be|flügeln* I. -schwitzen = *beschweissen*. -schwören, * *tr.* besvärja, a) med ed stadfästa, b) gnm besvärjelse beherska ei. frammana, c) enträget bedja. -schwörer, *m.* besvärjare. -schwörung, *f.* besvärjande, besvärjning, besvärjelse. -sée|len, * *tr.* besjåla, lifva. -sée|ler(in), *m.* (*f.*) en som besjålar, lifvar; själen i ngt företag. -sée|lheit, *f.* besjålåd tillstånd, lif. -sée|lung, *f.* besjålade, lifvande. -sée|eln, * *tr.* 1. segla på, befara. 2. sätta segel på, förse med segel.

besöh|llen, * *tr.* 1. bese, betrakta, beskåda, granska. 2. *P* bnd. *Prügel ~* få stryk, få smaka käppen. -enswürdig[h], -enswürdig, *a.* sevärd. -er(in), *m.* (*f.*) betraktare. -ung, *f.* betraktande, beskådande. -nen, * *tr.* *Einen Bogen ~* sätta strång på en båge. -sée|len, * *tr.* sjo. tackla, upptackla. -sée|lung, *f.* -sée|ligen, * *tr.* röja ur vägen, undanröja, aflägsna; afsluta, göra ifrån sig. -sée|tiger, -, *m.* en som undanröjer, aflägsnar. -sée|tigung, *f.* undanröjande *m.* *se* beseeitigen. -sée|ligen, * *tr.* salligöra. *Ein ~ der Gedanke:* en salig tanke. -sée|lung, *f.*

Besen, -, *m.* dim. *Bes[en]chen*, -lein, *I.* kvast. 2. *F* toraka tjänstende, pigesch; *ein alter ~* en gammal harpa, käring.

besessen, *a.* besatt. -heit, *f.* galenskap.

Besetz|band, *n.* band at garnera med, kantband. -en, * *tr.* 1. besätta, sätta på, förse, garnera. *Einen Teich mit Fischbrut ~* utplantera fiskyngel i en dam. 2. besätta, taga i besittning. 3. besätta, tillsätta. *Die Rollen ~* fördela rollerna. 4. upptaga, taga i anspråk. 5. i spel: *eine Nummer mit einem Dukaten ~* sätta ut en dukat på ett nummer. -teich, *m.* dam till fiskodling. -ung, *f.* besättande *m.* *se* besetzen.

besü|en, * *tr.* sucka, klaga öfver.

besichtig|en, * *tr.* syna, besigtiga, inspektera. -er, -, *m.* besigtningssman, synförrättare, inspektör. -ung, *f.* syn, besigtning, påseende, inspektion. -ungsbericht, *m.* besigtningssprotokoll, besigtningssinstrument.

besieglbar, *a.* möjlig att besegra, öfvervinnelig. **-barkeit**, *f.* öfvervinnelighet. **-eln**,* *tr.* 1. försegla. 2. sätta sitt sigill under, besegla. **-[e]llung**, *f.* **-en**,* *tr.* besegra, öfvervinna. **-er**, *m.* besegrare, öfvervinnare. **-ung**, *f.* besegrande.

Besing, *-e, m. -e, -n, f.* blåbär.

besingllen,* *tr.* 1. besjunga. 2. sjunga *mässa* för en aftiden. **-enswärt[h]**, **-enswürdig**, *a.* värd att besjungas.

besinn[en],* *rf.* 1. besinna sig, tänka efter, söka påminna sig. 2. erinra sig, komma ihåg, minnas, *auf etw.* (ack.): ngt. 3. *Sich eines andern* *ei. eines Bessern* ~ *ei. sich anders* ~ ändra åsigt, komma på andra, bättre tankar. 4. betänka sig, vara tveksam, fundera. *Ohne sich zu* ~ utan betänkande. **-ung**, *f.* besinnsning, medvetande, fattning. **-ungskraft**, *f.* erinringsförmåga, minne. **-ungslosigkeit**, *f.* brist på besinning.

Besitz, *m.* 1. besittning, ägande, ägo. *Von etw.* ~ *nehmen* *ei. ergreifen*: taga ngt i besittning. 2. egendom. **-anzeigend**, *a.* gram. possessiv. **-en**,* *tr.* 1. sitta på, inneha. 2. beherska, hafva i sitt våld. 3. besitta, äga, rå om. **-er**, *m.* ägare. **-ergreif[er]**, *m.* besittningstagare. **-ergreifung**, *f.* besittningstagande, annektering. **-fähig**, *a.* som kan ha laglig äganderätt till ngt. **-los**, *a.* saknande egendom. **-nahme**, **-nehmung** = *Besitzergreifung*. **-stand**, *m.* egendom, förmögenhet, förmögenhetens beskaffenhet. **-störung**, *f.* ägas oroande i besittningen *af* ngt. **-[h]üm**, *n.* egendom. **-ung**, *f.* 1. ägande, besittning. 2. egendom. 3. besittning, koloni. **-ungs** *se* *Besitz*.

be[ss]öfen, *a.* P drucken, full. **-söffenheit**, *f.* P druckenhet, fylla. **-söhien**,* *tr.* sula, lägga sulor under. **-sölden**,* *tr.* besolda, a) hafva i sin sold, b) gifva sold åt, aflöna. **-söldung**, *f.* 1. besoldning. 2. sold.

besönder, *a.* förekommer ej objudt. 1. egendomlig, egen. *Er hat seine* ~ *Meinung*: han har sin mening för sig. 2. särskild, enskild. *Ins* ~: särskildt, i synnerhet. 3. märklig, egendomlig, besynnerlig. **-heit**, *f.* egenhet; särskildhet, enskildhet, specialitet; egendomlighet, besynnerlighet. **-s**, *adv.* (str. * *a.* i predikativ ställn. = *besonder*), 1. särskildt, hvar för sig. 2. särdeles, i synnerhet, synnerligen. *Ganz* ~ i all synnerhet.

besönnen, *I.** *tr.* sprida solsen öfver, skina på, bestråla. *Besonnt*: solbestrålad, solig. *II.* *a.* som handlar med lugn eftertanke, rådig, förståndig, klok, försigtig, öfverlagd. **-heit**, *f.* rådhighet, besinning, betänksamhet, kloket, förstånd, försigtighet, öfverläggning.

besörgllen,* *tr.* 1. frukta, befara, hysa farhågor för. *str. itr. h., t. ex. man besorgte für sein Leben*. 2. draga försorg om, sköta, se till. 3. besörja, ombesörja, uträtta. **-er**,

m. en som ombesörjer, uträttar; kommissionär. **-lich**, *a.* 1. omsorgsfull, omtänksam. 2. som är att befara, hotande, oroande. **-lichkeit**, *f.* 1. omtänksamhet. 2. det befardade, det fruktade. **-ni[ff]s**, **-se**, *f.* omsorg, farhåga, fruktan. **-t**, *a.* 1. irrigt dragande försorg om, arbetande *rör*. 2. orolig, ängslig. *Das macht mich sehr* ~ *det oroar mig mycket*. **-theit**, *f.* oro, omsorg. **-ung**, *f.* ombesörjande *m. m. se* *besorgen*.

be[ss]päh[en],* *tr.* bespäja. **-spängt**, *a.* prydd med spännen, smycken. **-spännen**,* *tr.* 1. spänna på *ei. för*. 2. stränga. **-spännung**, *f.* **-spéien**,* *tr.* spotta på. **-spicken**,* *tr.* späcka. **-spiegeln**,* *rf.* spegla sig. **-spieg[e]llung**, *f.* **-spinnen**,* *tr.* ompinna, kringspinna. **-spitzen**,* *rf.* F skaffa sig en florsufva. **-spörnen**,* sätta på sig sporrar. **-spötteln**,* *tr.* gyckla öfver, skämta med, gäckas med. **-spöttelung**, *f.* **-spöten**,* *tr.* häna, besotta. **-spötung**, *f.* **bespréchen**,* *I.* *tr.* 1. tala om, språka om, afhandla, dryfta. 2. öfverenskomma om, aftala. 3. läsa bort (gam trollformers uttalande fördrifva). *II.* *rf.* samtala, rådgöra, förhandla, aftala. **-er(in)**, *m. (f.)* klok gubbe (gumma) som anses kunna läsa bort sjukdomar *m. m.* **-ung**, *f.* 1. samtal, samspråk. 2. förhandling, diskussion. 3. aftal. 4. bortläsande, besvärjelse.

be[ss]sprengen,* *tr.* sprita, stänka. **-spréngung**, *f.* **-springen**,* *tr.* bespringa, betäcka. **-spritzen**,* *tr.* spruta, stänka, sprita, *einen Gegenstand mit etw.*: ngt på ett föremål. **-spritzung**, *f.* **-sprüdeln**,* *tr.* spruta på, framporlande *ei.* uppsprutande vattna. **-sprühen**,* *tr.* spraka, stänka på. **-spücken**,* *tr.* spotta på. **-spülen**,* *tr.* skölja, vattna. **-spünden**, **-spünden**,* *tr.* sprunda.

besser, *a.* (komparativ *ui gut o. wohl*), bättre. *Desto* *ei. um so* ~! så mycket bättre! *je eher desto* ~ *ju förr* dess hållre, *das kommt ja immer* ~ *det blir* allt bättre och bättre. *F o. P* ~ *laufen*: springa fortare, ~ *unten*: längre ned, *komm* ~ *her!* kom närmare! **-n**, *str. I.* *tr.* 1. förbättra. 2. rätta. 3. laga. *II.* *rf.* blifva bättre, bättra sig. **-ung**, *f.* bättring. **-ungsanstalt**, *f.* korrektionsinrättning. **-ungsfähig**, *a.* möjlig att förbättra. **-ungshaus**, *n.* korrektionshus. **-wisser**, *m.* en som tror sig veta allt bäst, snusfornuftig person. **-wisserei**, *f.* inbillad öfverlägsenhet i vetande, inbillad lärdom.

best, *a.* (superlativ till *besser*), bäst. *Im* ~ *en Alter*, *in* ~ *den* ~ *Jahren sein*: vara i sina bästa år, *der* ~ *möglich[st]e* *ei. der möglich[st]e*: den bästa möjliga, *ich war im* ~ *den* ~ *Arbeiten*: jag höll just som bäst på med mitt arbete, *als ich im* ~ *den* ~ *Zuge war*: när jag höll på som bäst, *zum* ~ *den* ~ *haben*: göra narr af, *jm* *zum* ~ *den*: till ngn's bästa, *jm* *etw.* *zum* ~ *den* ~ *geben*: undfagna ngn med ngt.

be[ss]stählen,* *tr.* ståla, stålsätta. **-stählen**,* *tr.*

utnämna, installera. -**ställung**, *f.* -**ställungs-brief**, *m.* -**ställingsurkunde**, *f.* fullmakt på ett ämbete.

Bestånd, -*e* *f.*, *m.* 1. bestånd, varaktighet. *Von ~ sein* *ei.* ~ *haben*: äga bestånd. 2. tillstånd, tillgång. *Der ~ eines Gutes*: kreatursuppsättningen på ett gods. 3. **arrende*.

beständig, *a.* 1. bestående, varaktigt, stadig. 2. (be)ständig, oafbruten. -**keit**, *f.* 1. beständighet, varaktighet. 2. oafbruten fortvaro, oföränderlighet.

Beständ||**liste**, *f.* inventarieförteckning. -**los**, *a.* ovaraktig. -**t[h]eil**, *m.* beständsdel.

bestärken,* *tr.* *In in etw.* (dat.) ~ styrka, stadfästa ngn i ngt. -**stärkung**, *f.* -**stätigen**,* *I.* *tr.* bekräfta, intyga sanningen *at*, *eidlich* ~ med ed bekräfta; stadfästa. **II.** *rfl.* visa sig vara sann, bekräftas, gå i fullbordan. -**stätiger**, -, *m.* en som bekräftar ngt. -**stätigung**, *f.* bekräftelse, stadfästelse. -**statten**,* *tr.* begrafva, jordfästa. -**stätter**, -, *m.* en som begrafver. -**stättung**, *f.* begrafning. -**stäuben**,* *itr.* *s.* blifva dammig. -**stäuben**,* *tr.* neddamma, betäcka med dam, med fint stoft o. dy. *Mit Puder* ~ pudra, *bestäubt*: dammig, mjölig. -**stäubung**, *f.* -**stäuden**,* *rfl.* växa buskigt. -**stäudung**, *f.*

besteck||**bär** = *bestecklich*. -**en**,* *tr.* 1. sy stick-söm i. *Ein Knopfloch* ~ sy ett knapphål, *ein Buch* ~ besticka en bok. 2. besticka, muta, vinna, göra sig berägen. -**er**, -, *m.* en som mutar. -**lich**, *a.* besticklig, fal. -**lichkeit**, *f.* besticklighet, falhet. -**nacht**, *f.* stick-söm, slätsöm. -**ung**, *f.* mutande *m.* *m.* *se* *bestechen*.

Besteck, -*e*, *n.* 1. bestick, etui. 2. knif, gaffel och sked med *ei.* utan etui. 3. stud. *schnur-riges*, *wunderliches* ~ lustigkurre, klassik. 4. *sjo.* bestick. -**stücken**,* *tr.* *Ein Ding mit etw.* ~ sätta, sticka fast ngt på en sak. -**stehen**, *I.** *itr.* *s.* o. *h.* 1. **om vätskor.* ~ *bleiben*: stelna. 2. bestå, äga bestånd, existera, lefva, bärga sig, trifvas, vara förenlig. *Aus etw.* ~ bestå af ngt. 3. *Auf etw.* (dat.) ~ hålla på, framhård, ej gifva efter i ngt, *auf seinem Kopfe* ~ envisas. **II.*** *tr.* 1. *Beständen sein*: vara beväxt, t. *ex.* *von ei.* *mit Bäumen*. 2. bestå, t. *ex.* *einen Kampf*, *eine Probe*, utstå, uthärda. *Einen Feind* ~ besegra en fiende. **III.** *n.* tillvaro. -**stehlen**,* *tr.* bestjåla, stjåla från. -**steigen**,* *tr.* bestiga; gå, stiga upp i. -**steiger**, *m.* en som bestiger. -**stéigung**, *f.* bestigande.

beställ||**bär**, *a.* 1. beställbar. 2. *abr.* som kan brukas, brukbar. -**brief**, *m.* hand. beställning, order, rekvisition. -**en**,* *tr.* 1. *Einen Tisch mit etw.* ~ ställa ngt på ett bord. 2. bestyra om, besörja, sköta. *Was hast du hier zu ~?* hvad har du här att göra? *die Haus-haltung* ~ sköta hushållet, *sein Haus* ~ beställa om sitt hus, *so ist es um diese ei.*

mit dieser Sache bestellt: så förhåller det sig med denna sak, *es ist schlecht bestellt*: det står illa till. 3. bearbeta, bruka, sköta, iordningställa. 4. utträta, framföra, afmena. 5. beställa, efterskicka, tillkalla. *ru* en *Äkare*: *sind Sie bestellt?* är droskan upptagen? 6. förordna, tillsätta, kalla, välja. *In über etw.* (ack.) ~ *ät ngn* lemna ledningen af ngt. -**er**, -, *m.* en som beställer *m.* *m.*, *ist* röreg. -**ung**, *f.* beställning, order, rekvisition, *se* *för* *str.* *bestellen*. -**zeit**, *f.* *abr.* brukningstid. -**zettel**, *m.* rekvisitionsblankett.

bestempeln,* *tr.* stämpla. -**stens**, *adv.* på bästa sätt. *Wir werden das ~ besorgen*: vi skola göra vårt bästa. *ich danke* ~ jag tackar ödmjukast. -**stern**, *u.* stjärnbeströdd; stjärnpydd. -**stüern**,* *tr.* **II.** *rfl.* beskatta. 2. *sjo.* styra. -**stü[e]rung**, *f.* -**stüalisch**, *a.* beställisk. -**stüalität**, -*en*, *f.* beställighet. -**stücken**,* *tr.* brodera. -**stie**, -*n*, *f.* bestie, best. -**stieben**,* *sv.* = *bestäuben*. -**stiefeln**,* *tr.* förse med stöflar. *Bestiefelt*: klädd i stöflar.

bestimm||**bär**, *a.* bestämbär; som kan definieras. -**en**,* *I.* *tr.* 1. bestämma, råda, fastställa, ämna, föranleda, förmå, öfvertala. 2. bestämma, definiera. **tr.** **II.** *rfl.* bestämma sig. -**t**, *a.* bestämd. -**theit**, *f.* bestämdhet, säkerhet. -**ung**, *f.* bestämmande, bestämning, bestämmelse, ändamål. -**ungsgrund**, *m.* bestämmelse-, bevekelsegrund. -**ungswort**, *n.* gram. bestämningsord, attribut.

bestößen,* *tr.* 1. stöta emot, stöta af hörnen på. 2. borttaga kanterna på, aftrubba, afhylla, afila. -**strafen**,* *tr.* bestraffa, straffa. -**strafenswert**||**h**, *a.* straffvärd. -**sträfer**, *m.* bestraffare. -**sträfung**, *f.* bestraffning, straff. -**strählen**, *tr.* bestråla. -**sträben**,* *rfl.* bemöda sig, sträfva, vinnlägga sig. -**strébung**, *f.* sträfvan, bemödande. -**stréichen**,* *tr.* 1. bestryka, stryka, öfverstryka. 2. *sjo.* *ei.* *Küste* ~ segla utmed en kust. 3. *m.* bestryka, beherska. -**stréichung**, *f.* -**stréitbar**, *a.* tvifvel underkastad, tvifvelaktig. -**stréiten**,* *tr.* 1. *bbi.* bekämpa. 2. bestrida sanningen *af* 3. bestrida, bestå, t. *ex.* *die Kosten*. -**stréitung**, *f.* -**stréuen**,* *tr.* beströ. -**stréuung**, *f.* -**stricken**,* *tr.* 1. öfverdraga med stickning, öfversticka. 2. slå snören om. 3. *ma.* snärja, fånga, fångsla. -**strickung**, *f.* -**strömen**,* *tr.* 1. genomflyta, skölja. 2. öfvergjuta, öfver-skölja. -**stücken**,* *tr.* *m.* bestycka. -**stük-kung**, *f.* -**stürmen**,* *tr.* bestorma, storma. -**stürmer**, *m.* stormande. -**stürmung**, *f.* stormning. -**stürzen**,* *tr.* göra bestört. -**stürzt**, *a.* bestört. -**stürztheit**, *, -**stürzung**, *f.* bestörtning. *In* ~ *geraten*: blifva bestört.

Besüch, -*e*, *m.* besök, visit. -**en**,* *tr.* besöka. *Das Gymnasium* ~ gå på gymnasium, *i* skolan. -**er**(*in*), *m.* (*f.*) besökande. -**szimmer**, *n.* mottagningsrum. -**ung**, *f.* besök(ande).

be|sudeln,* *tr.* besudla, smutsa, nedsöla, smörja ned. -súd[e]lung, *f.* -táfeln,* *tr.* panela. -táf[e]lung, *f.* -tägt, *a.* 1. bedagad. 2. om växtar. förfallen. -tákeln,* *tr.* sjs. tackla upp. -tásten,* *tr.* taga på, noga känna på. -tástung, *f.* -táuben,* *tr.* bedöfva, döfva. -táubtheit, *f.* ~döfning. -táubung, *f.* 1. bedöfvande, döfvande. 2. bedöfning, bedöfvadt tillstånd. -táuen,* *I. itr. s.* bliuva daggig. *II. tr.* bestänka, fukta med dagg.

Bett|bruder, m. 1. bönbroder, läsare, skrymtare. 2. medkonfirmand med samma nummer, t. ex. gossen nr 5 och flickan nr 5 kallas *Bettbruder* o. *Betschwester*. -brüderel, *f.* läseri, bigotteri, skrymteri. -e, -n, *f.* 1. bet i spel. 2. bot. beta.

be|tze|ren,* *tr.* tjära, tjärstryka. -tëiligen,* *I. tr.* *In bei einem Unternehmen* ~ intressera ngn i ett företag. *Die Beteiligten:* de intresserade, vederbörande, deltagarne, delägarna. *II. rfl.* deltaga, an (med dat.) ei. *bei etw.:* i ngt. -tëiligung, *f.*

Betel, -, m. bot. betel (buske).

bet|len, sv. I. itr. h. bedja. *Vor, nach Tische* ~ läsa till, från bords. *II. tr.* bedja. *Das Tischgebet* ~ läsa bordsbönen, *jn lebendig* ~ gnm sina böner återkalla ngn till lif, *sich in den Himmel* ~ gnm sina böner förvärfva himlen. -er, -, *m.* bedjande. -eréi, *f.* oupphörligt bedjande. -erin, -nen, *f.* bedjerska.

bet|u|er|n,* *tr.* bedyra, heligt försäkra. -ung, *f.* **Bett|fahrt, f.** vallfärd.

be|thät|igen,* *I. tr.* i handling visa, bevisa, ådagalägga. *II. rfl.* 1. i handling framträda, visa sig. 2. *Sich bei etw.* ~ verksam deltaga i ngt. -thätigung, *f.* -tháuen *se* *betauen*.

Béthaus, n. bönhus.

be|thé|ren *se* *betieren*. -thëiligen *se* *beteiligen*. -théuern *se* *betuern*. -thören,* *tr.* bedåra, dåra. -thórer, -, *m.* bedårare. -thórerin, -nen, *f.* bedårerska. -thúrtheit, *f.* bedåradt tillstånd. -thórung, *f.* bedårande. -thúlich, *a.* 1. görlig, möjlig. 2. hurtig; tillmötesgående, vänlig. -thún,* *rfl.* förtroligt närma sig, umgås med, *gegen jn* ei. *mit jm:* nga. -titeln,* *tr.* 1. sätta titel på, förse med titel. 2. *Jn* ~ gifva ngn en titel. 3. titulera, kalla. -tít[e]lung, *f.* -títpein,* *tr.* lura, draga vid näsan. -tónen,* *tr.* 1. gram. betona, akcentuera. 2. betona, framhålla. -tónung, *f.*

Bett|ort, -platz, m. bönrum. -pult, *m. o. n.* bönstol.

Betrácht, [-e]s, 0, m. hänsyn, betraktande, häns., afseende. *In ~ nehmen* ei. *ziehen:* taga hänsyn till, *aufser ~ lassen:* lemna utan afseende, *in ~ kommen:* tagas hänsyn till, tagas med i räkningen, *in ~ seiner* (gen.) *Jugend:* med hänsyn till hans ungdom. -en,* *tr.* betrakta, a) beskåda, b) ansé, hålla för, c) taga i betraktande, öfverväga. *Alles recht betrachtet:* när allt kommer om-

kring. -enswert[h], -enswürdig, *a.* 1. sevärd. 2. värd att tagas i betraktande. -er, -, *m.* betraktare, åskådare.

betráchtlich, a. ansenlig, betydande, ej ringa. -keit, *f.* betydighet, vigt.

Betráchtung, f. betraktande, betraktelse. -sárt, -sweise, *f.* åskådnings sätt.

Bett|trág, -e †, m. belopp. *Im ~ von:* till ett belopp af. -trágen, *I.* itr. h.* belöpa sig till, utgöra. *II.* rfl.* uppfoera sig. *III. n.* uppfoerande, beteende. -tráuen,* *tr.* *Jn mit etw.* (ei. * *jm etw.*) ~ anförto, betro ngn ngt, gifva ngn ngt i uppdrag. *Betraut werden:* bliuva ombetrodd, få i uppdrag. *Ein Betrauter:* en förtrogen. -tráuern,* *tr.* sörja. -tráuernswert[h], *a.* sorglig. -tráufeln,* *tr.* droppa på. -tráuing, *f.* betoende. -tréff, *m.* *In ~ = betrëffs.* -trëffen,* *tr.* 1. påträffa, ertappa, öfverraska. *Jn über* (ei. *auf*) *der That* ei. *auf frischer That* ~ gripa ngn på bar gärning. 2. komma öfver, drabba, träffa. 3. opera. beträffa, vidkomma, angå, röra. *Das ~de Wort:* ordet i fråga, *die ~de Behörde:* vederbörande myndighet. ~ *nd avr. prep.* med ack. = *betrëffs*. -trëffs, *prep.* med gen. beträffande, med afseende på, hvad angår. -trëiben,* *tr. I. Die Wiese mit Vieh* ~ valla boskap på ängen. 2. skyndsamt fullfölja, bedrifva, påskynda. 3. utöfva, sköta, egna sig åt, bedrifva, hafva för sig. -trëiber, *m.* en som påskyndar, bedrifver, utöfvar, sköter ngt. -trëibung, *f.* utöfning *m. m.* *se* *betreiben*. -trëten,* *tr. I.* beträda, bestiga. *Ein ~er Weg:* en trampad, banad väg. 2. = *betrëffen* 1. ~ (part. pert.) = *betrëffen*. -trëtenheit = *Betrëffenheit*. -trëtung, *f.* beträdande *m. m.* *se* *betreten*. -trëtungsfall, *m.* *Im ~e:* om brottstiftningen gripes ei. gripits på bar gärning, ertappats.

Betrieb, [-e]s, 0, m. bedrifvande, drifvande, utöfvande, rörelse, verksamhet, drift, handel. *Im ~e sein:* vara i gång, *auf meinen* ~ på mitt föranstaltande. -sám, *a.* driftig, verksam. -samkeit, *f.* driftighet, drift, verksamhet, rörelse.

be|trín|ken,* *rfl.* berusa sig. -tróddeln,* *tr.* pryda med tofsar. -tróffen, *a.* bestört, villrådig, häpen, förlägen. -tróffenheit, *f.* bestörtning, häpnad, förlägenhet. -trópfeln, -trópfen,* *tr.* droppa på. -trúben,* *I. tr.* bedöfva. *II. rfl.* bliuva bedöfvad, ledsen. -trúbni[f]s, -se, -trúbtheit, *f.* bedöfvelse, sorg, ledsnad. -trúg, *m.* bedrågeri, svek.

betrúg|len,* *I. tr.* bedraga, *jn um etw.:* ngn på ngt. *II. rfl.* bedraga sig, misstaga sig. -er, -, *m.* bedragare. -eréi, -en, *f.* upprepadt bedrågeri. -erin, -nen, *f.* bedragerska. -erisch, -lich, *a.* bedräglig. -lichkeit, *f.* bedräglighet.

betrún|ken, a. drucken, rusig. -heit, *f.* druckenhet, rus.

Bett|saal, m. bönisal. -schwester, *f.* 1. bönssystem. 2. *se* *Bettbruder*. -stunde, *f.* bönstund.

~ = föregående uppdragsord. * Ätta sina 0 ankvar plur. † har omljud. F familjärt. P lagre språk. * mindre brukligt

Bett, [-e]s, -en, *n.* 1. bädd, säng, bolster, täcke, pl. str. sängkläder. *Das ~ machen*: bädda, *zu* (ei. *ins*) ~ *gehen, sich zu ~ legen*: gå till sängs, gå och lägga sig, *aus dem ~ steigen*: stiga upp, *das ~ hüten müssen, ans ~ gefesselt sein*: ej kunna lemna sängen, *von Tisch und ~ geschieden sein*: vara skild till säng och säte. 2. (flod)bädd.

Betttag, *m.* böndag.

Bett[h]elfer, *m.* rep öfver sängen att hjälpa sig upp ur densamma med. -**bank**, *f.* 1. sängbänk. 2. sängpall. -**decke**, *f.* sängtäck.

Bettel, -, *m.* 1. tiggeri. 2. småsak, lappri, skräp, strunt. -**arm**, *a.* utfattig. -**armüt[h]**, *f.* ytterlig fattigdom. -**brief**, *m.* 1. skriftligt tillstånd att tigga. 2. tiggarbref. -**bröt**, *n.* *Das ~ essen*: tigga sitt bröd. -**bruder**, *m.* 1. tiggare. 2. tiggarmunk. -**él**, -en, *f.* tiggeri. -**frau**, *f.* tiggerska. -**geld**, *n.* 1. almosa. 2. spottstyfver. -**geschenk**, *n.* usel, obetydlig gåfva. -**gesindel**, *n.* tiggarpack. -**haft**, *a.* tiggaraktig. -**handwerk**, *n.* tiggaryrke. -**herberge**, *f.* uselt härbärge. -**junge**, *m.* tiggargosse, tiggarrunge. -**kram**, *m.* skräp, strunt. -**man**, *m.* tiggare. -**mönch**, *m.* tiggarmunk. -**n**, *sv. tr. o. itr. h.* tigga. ~ *gehen*: gå och tigga. -**orden**, *m.* tigarorden. -**pack**, *n.* tiggarpack. -**ranzen**, -**sack**, *m.* tiggarpåse. -**stab**, *m.* tiggarräff. -**stolz**, *m.* tiggarrhögfärd. -**vogt**, *m.* tiggarfogde. -**volk**, *n.* tiggarfölje.

betteln, *sv. I. itr. h.* bädda. **II. tr.** *Ein Bett ~ bädda* en säng, *jn ~ bringa* ngn till sängs, bädda ned ngn. **III. rfl.** gå till sängs, lägga sig. *Sich zusammen ~ a)* bädda sykon-säng, *b)* flytta ihop sina sängar. -**gang**, *m.* gång mellan säng och vägg. -**gestell**, *n.* sängställ, säng. -**lägerig**, *a.* sängliggande. -**ler**, -, *m.* tiggare. -**lerbade**, *f.* tiggarfölje. *Ön. sms.* med *Bettler = Bettel*-. -**lerin**, -nen, *f.* tiggerska. -**meister**, *m.* Hofmästare. -**pfühl**, *m. o. n.* långkudde, hufvudkudde. -**schirm**, *m.* sängskärm. -**stätte**, -**stelle**, *f.* sängställe. -**tuch**, *n.* (säng)lakan. -**überzug**, *m.* öfverdrag till sängtäck, bolstervar. -**ung**, *f.* bäddning. -**vorleger**, *m.* sängmatta. -**wäsche**, *f.* -**zeug**, *n.* sänglinne.

bettlütchen,* *tr.* kläda med kläde. -**tünchen**,* *tr.* hvitmena, öfverstryka, måla. -**tüpfeln**, -**tüpfen**,* *tr.* 1. lätt vidröra. 2. sätta punkter, fläckar på.

Betze, -n, *f.* 1. hynda. 2. varginna. 3. oblyg, fräck kvinna.

Beuchle, -n, *f.* byk. -**en**, *sv. tr.* byka, luta. -**erin**, -nen, *f.* bygumma. -**ung**, *f.* byk.

beuglbar, *a.* böjlig; *bnd* medgörlig. -**e**, -n, *f.* böjning, krökning, knäveck. -**en**, *sv. I. itr. s. = biegen I. II. tr. I.* böja nedåt; *bnd* nedslå, göra nedslagen, nedtrycka. *Is Stolz ~ kufva* ngns stolthet, förödmjuka ngn; *gebeugt*: böjd, nedslagen, nedtryckt. 2. * = *biegen II. S.* gram. böja. **III. rfl.** buga sig;

bnd. böja sig, gifva efter. -**säm**, *a.* böjlig. -**ung**, *f.* böjning *m. m.* se *beugen*. -**ungsfähig**, *a.* gram. böjlig. -**ungsfähigkeit**, *f.* gram. böjlig-het. -**ungssilbe**, *f.* gram. böjningsändelse.

Beulle, -n, *f.* 1. bula, kula af slag el. stöt; buckla. 2. böld. -**icht**, *a.* bulformig, bucklig. -**ig**, *a.* bulig, bucklig.

bellunruhigen,* *I. tr.* oroa, störa, göra orolig, bekymra. **II. rfl.** oroa sig, vara orolig, *über etw.* (ack.): för ngt, *wegen js*: för ngn. -**ünruhigung**, *f.* -**ürkunden**,* *tr.* gnm urkunder, dokumenter stödja, bevisa, bestyrka. -**ürkundung**, *f.* -**urlauben**,* *I. tr.* gifva tjänstledighet, permittera; afskeda. **II. rfl.** 1. * taga tjänstledighet. 2. gå sin väg, aflägsna sig, taga farväl, *bei jm*: af ngn. -**urlaubung**, *f.*

beurteilh]eillen,* *tr.* bedöma, fälla ett omdöme om. *Etw. scharf ~* fälla ett skarpt omdöme om ngt. -**er**, *m.* bedömande, domare öfver ngt, kritiker. -**ung**, *f.* bedömande, omdöme. -**ungsgabe**, *f.* -**ungsvermögen**, *n.* omdömesförmåga.

beut, föräldr. 3 sg. pres. ind. o. 2 sg. ipr. af *bieten*.

Beute, -n, *f.* 1. bikupa i sht för skogsbni. 2. ett slags bakträd, bakbord. 3. byte, krigsbyte, kap. -**gier**, *f.* begär efter byte, rofystnad. -**gierig**, *a.* byteslysten, rofysten. -**l**, -, *m.* 1. påse, pung, i sht penningpung, börs. *Aus einem ~ zehren*: hafva gemensam kassa, *in seinen eigenen ~ lügen*: utgifva sig för rikare än man är. 2. uppuffning, pösigt veck på kläder. 3. tekn. kvarnsikt. -**lig**, *a.* pösigt, uppuffad. -**ln**, *sv. I. itr. h. o. rfl.* falla i pösiga veck, rycka sig, lägga sig i veck. **II. tr.** skaka, sikta. -**Ischneider**, *m.* F en som pungslår, präjare. -**Ischneiderel**, *f.* pungslående, präjeri. -**Küch**, *n.* siktduk. -**lustig** = *beutegierig*. -**nhonig**, *m.* vildhåning. -**schwer**, *a.* belastad med byte. -**süchtig** = *beutegierig*. -**zug**, *m.* plundringståg.

Beutler, -, *m.* pung-, handskmakare. -**lig** se *beutelig*. -**ner**, -, *m.* biskötare som vaktar o. har sin Inkomst af skogsbn. -**st**, föräldr. 3 sg. pres. ind. af *bieten*.

belvätern,* *tr.* hafva faderlig vård om, vara pappa för. -**hülkern**,* *tr. o. rfl.* befolka(s), uppfylla(s). -**völkerung**, *f.* 1. befolkande. 2. befolkning.

bevölmächtigen,* *tr.* befullmäktiga, gifva fullmakt åt. *Bevollmächtigt*: fullmäktig. -**er**, -, *m.* en fullmakts utfärdare, kommittent. -**ung**, *f.* 1. befullmäktigande. 2. fullmakt.

bevor, *I. konj.* förrän, innan. **II. * adv.** förrt. -**munden**,* *tr.* 1. vara el. bete sig som förmyndare för. 2. gifva förmyndare åt, sätta under förmyndare. -**mundung**, *f.* förmyndarskap. -**rechten**,* *tr.* privilegiera. -**rechtlung**, *f.* 1. privilegiering 2. privilegium, företrädesrätt. -**stehen**, *itr. h.* förestå, vara att vänta, hota. -**t[h]eillen** (*str.* med kort *o*),* *tr.* förfördela. -**t[h]eillung**, *f.*

-worten, * tr. 1. skrifva företal till. 2. på förhand förklara. **-zugen**, * tr. föredraga, gifva företräde åt, gynna. **-zungung**, f. **bewächlen**, * tr. bevaka, vakta. **-er**, -, m. vaktare. **-sen**,* I. tr. växa på, öfverväxa. II. itr. s. blifva beväxt, öfverväxas. **-ung**, f. 1. bevakaude. 2. bevakning, vaktmanskap. **belwäffen**,* I. tr. beväpna, väpna. II. rfl. beväpna sig, gripa till vapen. **-wäffnung**, f. **-währanstalt**, f. skyddshem. **-währen**,* I. tr. 1. bevara, skydda. *Ei, bewahre!* ei. *Gott soll mich ~!* å bevars väl! kommer aldrig i fråga! 2. förvara, värda, gömma. *Im Kopfe ~ komma ihåg*. 3. lyda, ej öfvergifva. II. rfl. akta sig. **-währen**,* I. tr. styrka, bevisa sanningen af, rättfärdiga, bekräfta, intyga. II. rfl. visa sig vara sann, bekräfta sig, bestå profvet. *Sich als Held ~* visa sig vara en hjälte. **-wahrer**, -, m. förvarare. **-währheiten**,* = *bewähren*. **-wahrheitung**, f. **-währt**, a. bepröfvad. **-währtheit**, f. pålitlighet. *Die ~ seiner Freundschaft:* hans bepröfvade vänskap. **-währung**, f. bevarande m. m. se *bewahren*. **-währung**, f. styrkande u. m. se *bewähren*. **-wälden**, I. tr. göra skogbeväxt. *Bewaldet:* skogbeväxt. II. rfl. blifva skogbeväxt. **-wäldung**, f. skogsplanteering, skogsdunge. **-wältigen**,* tr. kufva, öfverväldiga. *Den Stoff ~* beherska ämnet, materialet, *eine Arbeit ~* få slut på ett arbete. **-wältigung**, f. **-wändern**,* tr. gå på, genomvandra. **-wändert**, a. bevandrad, skicklig, hemmastadd. **-wändertheit**, f. skicklighet, förfarenhet. **-wändt**, a. bevänd, beskafad. *Bei so ~en Umständen:* under sådana förhållanden. **-wändt[li]**s, f. förhållande. *Damit hat es diese ~* därmed förhåller det sig så, *was es auch für eine ~* damit haben mag: varas därmed huru som helst, *es hat damit eine eigene ~* ei. *die Sache hat ihre eigene ~* därmed förhåller det sig på ett säreget sätt, den saken tarfar sin särskilda förklaring. **-wässern**,* tr. vattna. **-wässerung**, f. **bewégl|b|är**, a. rörlig, flyttbar. **-barkeit**, f. rörlighet. **-en**,* I. tr. a) sv. 1. röra, sätta i rörelse, flytta. 2. uppöra, röra. *Ein bewegtes Leben:* ett skiftesrikt, oroligt lif. b) st. 3. beveka, förmå, föranleda. II. sv. rfl. röra sig. *Sich um die Achse ~* vrida sig kring sin axel, *sich auf etw. hin ~* närma sig ngt, *sich in gebildeten Kreisen ~* röra sig, umgås i bildade kretsar. **-er**, -, m. en som sätter ngt i rörelse m. m., jtr *bewegen* I; motor, drifkraft. **-grund**, m. bevekelsegrund. **-kraft**, f. drifkraft. **-lich**, a. rörlig, flyttbar, lös. *~e Güter:* lösegendom. **-lichkeit**, f. flyttbarhet, (lätt)rörlighet. **-t**, a. rörd, uppörd; rörlig, liflig. **-theit**, f. (sinnes)rörelse; rörlighet, liflighet. **-ung**, f. rörelse. *In ~ bringen* ei. *setzen:* sätta i rörelse, *Himmel*

und Erde in ~ setzen: röra upp himmel och jord, *sich (dat.) ~ machen:* taga sig motion. **-ungsachse**, f. axel kring hvilken en kropp roterar. **-ungslehre**, f. läran om rörelsen, mekanik. **-ungslos**, a. orörlig.

bellwéhen,* tr. fläkta på. **-wéhren**,* = *bewaffnen*. **-wéhrgung**, f. **-wéiben**,* tr. o. rfl. gifva (sig). **-wéiden**,* tr. 1. beta. 2. hafva till betesmark. **-wéihräuchern**,* tr. röka med rökelse. **-wéihräucherung**, f. **-wéinen**,* tr. begråta, gråta öfver. **-wéinenswört[h]**, a. värd att begråtas, beklagansvärd.

Bewéis, -e, m. bevis, bevisning. *Mat. den ~ eines Satzes führen:* bevisa en sats. **-antretung**, f. **-antritt**, m. förebringande af bevis. **-bär**, a. bevislig. **-barkeit**, f. bevislighet. **-en**,* I. tr. 1. bevisa, leda i bevis. 2. visa, ådagalägga, lägga i dagen. II. rfl. visa sig vara. **-fähig**, a. i stånd att bevisa ngt, bevisande. **-führer**, m. person som leder en bevisföring. **-führung**, f. bevisföring. **-grund**, m. bevisningsgrund. **-mittel**, n. bevisningsmedel, bevis. **-schrift**, f. bevisningsskrift, bevishandling.

bellwéilsen,* tr. hvitmena. **-wénden**, I.* itr. s. *Es bei, mit etw. ~ lassen:* låta ngt bero, förblifva vid, inskränka sig till ngt. II. n. *Es hat dabei ei. damit sein ~* därvid får det bero. **-wérben**,* rfl. *Sich um etw. ~* eftersträffa, söka, anhölla om ngt. **-wérber**, m. sökande, aspirant; friare. **-wérbung**, f. eftersträfvande, t. ex. *die ~ um die Kaiserwürde:* kejsarvärdighetens eftersträfvande; sökan, frieri. **-wérfen**,* tr. *In mit etw. ~* kasta ngt på ngn; rappa. **-wérfung**, f. **-wérkstellig**,* tr. verkställa, sätta i verket. **-wérkstelligung**, f. **-wickeln**,* tr. omveckla, omvira, omlinda. **-wick[e]lung**, f. **-wildert**, a. förbluffad, förlägen. **-willigen**,* tr. hurbärlig, gå in på, medgifva. **-williger**, -, m. en som beviljar ngt. **-willigung**, f. 1. beviljande. 2. bevillning. **-willkomm[n]en**,* tr. välkomna, hälsa välkommen. **-willkomm[n]ung**, f. **-wimpeln**,* tr. förse med vimplar. *Bewimpelt:* vimpelprydd. **-wimp[e]lung**, f. **-winden**,* = *bewickeln*. **-windung**, f. **-wirkbar**, a. möjlig att åstadkomma. **-wirken**,* tr. uträtta, förorsaka, åstadkomma. **-wirt[h]en**,* tr. hurbärgera, undfägna, förplåga. **-wirt[h]schaften**,* tr. sköta, bruka, förvalta. **-wirt[h]schaftung**, f. **-wirt[h]ung**, f. 1. hurbärgande, förplåging. 2. servering. 3. *Die ~ besorgen:* vara värd, sköta vårdens åligganden. **-witzeln**,* tr. gyckla öfver, göra spe af.

bewóhn|b|är, a. beboelig. **-barkeit**, f. beboelighet. **-en**,* tr. bebo, bo i. **-er(in)**, m. (f.) invånare, i sams. **-bo**. **-erschaft**, f. samtliga invånare, *eines Landes:* i ett land; befolkning.

bellwólken,* I. tr. öfverdraga med moln. *Bewólkt:* molnhöljd, mulen. II. rfl. öfverdra-

gas med moin, mulna. -wöllen,* *rfl.* få ull, blifva ullig.

Bewünd||[e]rer, -, *m.* beundrare. -[r]erin, -nen, *f.* beundrarinna. -ern,* *tr.* beundra. -erns-wert[h], -ernswürdig, *a.* beundransvärd. -erung, *f.* beundran.

Bewürf, *m.* rappingn.

bewürzeln,* *itr. s. o. rfl.* slå rot.

bewußt, *a.* 1. medveten. *Ich bin mir meiner* (gen.) *et. meine Schwachheit* ~ jag vet med mig, kännas vid min svaghet, *seiner selbst* ~ *sein*: vara vid full sans, vid sina sinnens bruk. 2. bekant, känd. *So viel mir* ~ *ist*: så vidt jag vet, *das* ~ *e Buch*: nämnda, ifrågavarande bok, *der* ~ *e*: personen i fråga. -heit, *f.* medvetenhet. -los, *a.* medvetlös. -losigkeit, *f.* medvetlöshet. -sein, *n.* medvetande.

Bey, -s *el. -e*, *m.* (turkisk värdighet) bej.

bezähl||bär, *a.* betalbar. ~ *an N.*: betalas till *N.* -en,* *tr. o. itr. h.* betala; *bia* umgälla, vedergälla. *Das macht sich bezahlt*: det lönar sig. -er, *m.* betalare. -ung, *f.* betalning.

bezähm||bär, *a.* möjlig att tämja. -barkelt, *f.* egenskap att kunna tämjas. -en,* *I. tr. 1.* tygla, kufva. 2. *F sich* (dat.) *etw.* ~ *unna*, kosta på sig ngt. **II. rfl.** beherska, lägga band på sig. -er, *m.* tyglare. -ung, *f.* tyglande, kufvande.

be|zähnen,* *tr.* förse med kuggar, tända. -zäuberer, *m.* förtrollare, förtjusare. -zäub[r]erin, *f.* förtrollerska, förtjuserska. -zäubern,* *tr.* förtrolla, förhäka; därå; hänföra, förtjusa. -zäuberung, *f.* förtrollning, förtjusning. -zēichnen,* *I. tr.* förse med tecken, med märke, märka, utmärka. 2. vara tecken för, beteckna, utmärka, antyda. 3. fullrita. **II. rfl.** te sig, framträda. -zēichnung, *f.* -zēigen,* *tr.* visa, lägga i dagen, betyga. -zēigung, *f.* -zēitteln,* *tr.* förse med etikett(er). -zēugen,* *tr. 1.* = *bezeigen*. 2. intyga, vitna för, ådagalägga, bevisa. 3. bevittna, vara vittne till. -zēugung, *f.* -zēicht[ig]en,* *tr.* anklaga, beskylla, *jn eines Verbrechens*: ngn för ett brott. -zēicht[ig]ung, *f.*

bezieh||bär, *a.* 1. hänförlig, *auf etw.* (ack.): till ngt. 2. som man kan flytta in i, beboelig. 3. hand. som kan rekvireras. *Diese Ware ist nur bar* ~ denna vara erhålles blott mot kontant betalning. -en,* *I. tr. 1.* flytta till, in i, besöka. *Die Schule* ~ komma in, börja gå i skolan, *die Universität* ~ resa till universitetet, *ml. die Wache* ~ gå och ställa sig på vakt, *die Winterquartiere* ~ lägga sig i vinterkvarter. 2. överdraga. *Ein Bett* ~ sätta överdrag på täcke och kudde, *ein Bett mit Vorhängen* ~ sätta förhängen för en säng, *eine Geige* [mit Saiten] ~ sätta strängar på en fiol. 3. hand. *jn* ~ draga växel på ngn. 4. hand. rekvirera, taga, häm-

ta, köpa. 5. uppbara. 6. *Etw. auf jn* ~ hänföra ngt till, tillämpa ngt på ngn. **II. rfl.** 1. överdragas, *t. ex. der Himmel bezieht sich* [mit Wolken]. 2. *Sich auf jn* ~ *a*) hänföra sig till, b) återopra sig på ngn. -entlich, *a.* = *bezüglich*; *adv.* eller, respektive. -lich = *bezüglich*. -ung, *f.* 1. *Auf etw.* (ack.) ~ *haben*: hänföra sig, syfta till ngt. 2. förhållande, förbindelse, relation. *In* ~ *zu jn stehen*: stå i förbindelse med ngn. 3. afseende, hänseende, synpunkt. *In* ~ *auf* (med ack.): beträffande. För *str.* bem. *jn beziehen*. -ungsbegriff, *m.* motsvarande, korrelativt begrepp. -ungsweise, *adv.* eller, respektive.

be|zielen,* *tr.* syfta till, åsyfta. -ziffern,* *I. tr.* märka med siffror; numrera. **II. rfl.** uppgå, *auf* (med ack.): till. -zirk, -e, *m.* krets, område, distrikt. -zirken,* *tr.* begränsa, inskränka, bestämma. -zirkung, *f.* -zückern,* *tr.* sockra. -züg, *m.* 1. överdrag, var. 2. förhållande, *t. ex. ihr* ~ *unter einander*: deras inbördes förhållande; hänsyn, *t. ex. ~ nehmen auf etw.* (ack.): taga hänsyn till ngt, *mit ei. in* ~ *auf diese Sache*: ta hänsyn till, beträffande denna sak. -zügnahme, *f.* hänsynstagande, hänsyn. -zugsquelle, *f.* rekvisitionsort, ställe *el. affär*, hvarifrån man rekvirerar ngt. -zugsweise, *adv.* eller, respektive. -züglich, *I. a.* *Auf etw.* (ack.) ~ hänförande sig, syftande till ngt, rörande ngt, *hierauf* ~ *hithörande*. **II. prep.** med gen. beträffande, hvad ... angår, med afseende på. -zw., *förkortn.* = *beziehungswiese*. -zwäcken,* *tr.* nypa bitar af. *bia. jn* ~ *afprässa* ngn ngt, snatta från ngn. -zwecken,* *tr.* hafva till mål, afse, åsyfta. -zweifeln,* *tr.* betvifla. -zweiff[el]ung, *f.* -zwingbar, *a.* möjlig att betvinga, öfvervinnelig. -zwingen,* *I. tr.* betvinga, öfvervinna, öfvervåldiga, blifva herre öfver. **II. rfl.** beherska sig. -zwingen, *m.* betvingare. -zwinglich = *bezwingbar*. -zwingung, *f.* betvingande *m. m. so bezwingen*.

Bibel, -n, *f.* bibel. -ausleger, *m.* bibeltolk. -fest, *a.* bibelfast, bibelsprängd. -mälsig, *a.* bibelenlig. -stunde, *f.* bibelförklaring. -t[h]um, *n.* bibliskt väsen.

Biber, -, *m.* bäfver. -geil, -[e]s, *0, n. (m.)* bäfvergäll. -hären, *a.* af bäfverhår. -hut, *m.* kastorhatt.

Bibliophilie, -n, *m.* bokvän. -thék, -en, *f.* bibliotek. -thekár, -e, *m.* bibliotekarie.

biblisch, *a.* biblisk.

Bickbeere, *f.* blåbär.

bidérb, *a.* grof, rå, plump.

bieder, *a.* rättfram, hederlig, rättskaffen, af gamla goda slaget. -frau, *f.* rättfram, hederlig kvinna. -keit, *f.* 1. rättframhet, rätt-rådighet, rättskaffenhet. 2. rättfram, rätt-rådig handling. -mann, *m.* hedersman. -sinn, *m.* = *Biederkeit* 1.

bieg|bar, *a.* böjlig. **-e** = *Beuge*. **-en**, *st. I. itr.* *s. Um die Ecke* ~ gå, svänga omkring hörnet, *seitwärts* ~ taga af åt sidan, *es mag ~ oder brechen*: det må bära eller brista. **II. tr.** böja, kröka. **III. rfl.** böja sig, krökas. **-säm**, *a.* böjlig, smidig. **-samkeit**, *f.* böjlighet. **-ung**, *f.* böjning, krökning.

Biene, *-n*, *f.* bi. **-nbau**, *m.* biskötsel. **-nbeute**, *f.* bistock, bikupa för skogsbin. **-nhafft**, *a.* biartad, som ett bi. **-nhärz**, *n.* kittvax. **-nhau-be**, *f.* bihufva. **-nkönigin**, *f.* vise. **-nkorb**, *m.* bikupa. **-nkraut**, *n.* timjan. **-nstock**, *m.* bistock, bikupa. **-nweisel**, **-nweiser**, *m.* vise. **-nzucht**, *f.* biskötsel. **-nzüchter**, *m.* biskötare.

Bier, *-e*, *n.* öl, ölsort. **Dünnes** ~ dricka, *beim* ~: vid ett glas öl, vid rekvtöring: *ein* ~ ett glas öl. **-bank**, *f.* krogbänk. *Man erzählt es sich auf allen Bierbänken*: det är ett allmänt samtalsämne. **-bafs**, *m.* F bränvinsbas. **-bruder**, *m.* F öldrinkare. **-fiedler**, *m.* biröfware. **-fisch**, *m.* 1. fisk kokt i öl. 2. trästicka el. annat smolk i öl. **-gast**, *m.* ölkund. **-geld**, *n.* drickspengar. **-haus**, *n.* ölstuga, ölkrog. **-kneipe**, *f.* F = *-haus*. **-krug**, *m.* 1. ölstop. 2. ölkrog. **-seidel**, *n.* ölsädel, ölglas. **-zapfer**, *m.* öltappare.

Biest, *-er*, *n.* P best.

biet|en, *st. tr.* bjuda, erbjuda, förete. *Im die Hand* ~ rücka ngn handen, *zuerst* ~ göra första anbudet vid auktioner, *jm Hohn* ~ häna ngn, *jm Trotz* ~ trotsa ngn, *dem Könige Schach* ~ schacka, *das darf mir niemand* ~ det täl jag ej af ngn, *feil* ~ hålla till salu, *jm einen Grufs* ~ hälsa på ngn, *jm einen guten Morgen* ~ hälsa god morgon på ngn. **-er**, *-*, *m.* en som bjuder, gör anbud på ngt vid auktioner.

big|ott, *a.* bigott, läsaraktig, vidskeplig. **-erie**, *[-e]n*, *f.* bigotteri, fromleri.

Bild, *-er*, *n.* 1. tafva, målning, plansch, illustration. 2. bild, afbild, porträtt, staty. *Er ist ganz ihr* ~ han är hennes trogna afbild, *im* ~ *e* *verbrannt werden*: brännas in effigie, *ein* ~ *von einem Mädchen*: en bildskön flicka. 3. bild i tal, liknelse. 4. skildring, framställning, t. ex. *ein* ~ *von einem Ereignis entwerfen*: på ett lifligt, målande sätt skildra en tilldragelse. 5. syn, anblick. **-arbeit**, *f.* bildhuggeriarbete. **-bär**, *a.* bildbar. **-en**, *sv. I. tr.* 1. bilda, formera, ntgöra. 2. bilda, forma, skapa. *Gebildet aus*: bestående af. 3. bilda, utbilda, förläna bildning. **II. rfl.** 1. bilda sig, bildas, formas. 2. utbilda sig, förskaffa sig bildning. **-eranbetung**, *f.* **-erdienst**, *m.* bilddyrkan. **-erfibel**, *f.* illustrerad abc-bok. **-ergallerie**, *f.* tafvegalleri. **-ernische**, *f.* nisch för en staty. **-errät[h]-sel**, *n.* rebus. **-erreich**, *a.* bildrik. **-erschmuck**, *m.* (prydnad af) bild(stod)er. **-ersprache**, *f.* bildrikt språk. **-erstürmer**, *m.* bildstormare. **-erstürmerel**, *f.* bildstormande, bildstrid.

-erwerk, *n.* illustrerad arbete. **-hauer**, *m.* bildhuggare. **-hauerel**, *f.* bildhuggeri. **-hauerwerkstatt**, *f.* bildhuggaratelier. **-lich**, *a.* 1. gnm bilder, tafior, figurer, t. ex. *etw.* ~ *erklären*: gnm vidtagade figurer förklara ngt. 2. bildlig, figurlig. **-los**, *a.* utan bilder. **-ner**, *-*, *m.* en som formar ngt, t. ex. modellerare, bildhuggare m. m.; skapare. **-neréi**, *-en*, *f.* bildande, formande, skapande. **-nerin**, *-nen*, *f.* se *Bildner*. **-ni[[s]**, *-se*, *n.* bild, afbild, afbildning, vanl. porträtt. **-säm**, *a.* bildsam, lätt att forma. *~e Sprache*: böjligt språk. *~er Mensch*: för bildning mottaglig människa. **-samkeit**, *f.* bildsamhet, böjlighet, mottaglighet, jr föreg. **-säule**, *f.* bildstod, staty. **-schnitzer**, *m.* bildsnidare. **-stecher**, *m.* gravör. **-stock**, *m.* i det fria uppställd helgonbild.

Bildung, *f.* 1. bildande, formande. 2. bildning, formation. 3. form, gestalt. 4. utbildning. 5. bildning, själsodling. **-sbestreben**, *n.* sträfvan efter bildning. **-sfähig**, *a.* mottaglig för bildning, bildbar. **-sfähigkeit**, *f.* mottaglighet för bildning, bildbarhet. **-skraft**, *f.* bildande förmåga. **-sschule**, **-sstätte**, *f.* bildningsanstalt, plantskola i bild. bem. **-sverein**, *m.* förening för bildnings spridande.

Bill, *-s* el. *-en*, *f.* lagförslag, bill. **-ard**, **-rs** el. *-e*, *n.* biljard. **-ardstock**, *m.* biljardkäpp, kö. **Billét[t]**, *-te* el. *-s*, *n.* biljett. **-ausgabe**, *f.* biljettutlemning, biljettförsäljning. **-einnehmer**, *m.* biljettmottagare. **-eur**, *-e* el. *-s*, *m.* 1. biljettförsäljare. 2. biljettmottagare, vaktmästare.

billig, *a.* billig. **-denkend**, *a.* rättänkande, resonlig. **-en**, *sv. tr.* gilla, godkänna, gå in på. **-er**, *-*, *m.* en som gillar ngt. **-ermalsen**, **-erweise**, *adv.* billigtvis. **-keit**, *f.* 1. billighet, beträffande. 2. billighet, godt pris. **-keitsgründe**, *m. pl.* *Aus* ~: af billighetsskäl. **-ung**, *f.* gillande, godkännande.

Billión, *-en*, *f.* billion.

Bilse, *-n*, *f.* **-nkraut**, *n.* bolmört.

bim, *itj.* ~ *bamm!* bing bäng! **-el**, *-n*, *f.* F mindre ringlocka, pingla. **-eln**, *sv. itr.* h. F ringa, pingla.

bims|en, *sv. tr.* 1. pimsa (slipa med pinsten). 2. F prygla. **-stein**, *m.* pimsten.

Bind|le, *-n*, *f.* bindel, band, förband, halsduk. *F einen hinter die ~ gie[sen]*: taga en tår på taud. **-eband**, *n.* band att knyta med, hakband. **-eglied**, *n.* föreningslänk. **-emittel**, *n.* bindemedel, cement; una. föreningsband. **-en**, *st. I. tr.* 1. binda, knyta. *Sich* (dat.) *selbst eine Rute* ~ gifva motståndaren vpen i hand, *jm etw. auf die Seele e. aufs Gewissen* ~ lägga ngn ngt på hjärtat, *jm nicht alles auf die Nase* ~ ej skriva ngn allt på näsan, *kurz gebunden*: kort i sitt sätt, rask, flink, *gebundene Rede*: bunden stil; *in gebundener Rede*: på vers. 2. tekn. banda.

II. r/f. 1. kok. om säser m. m. blifva tjock, simmig. **2.** vanl. bild. binda sig, sina händer. **III. itr. h.** binda, vara bindande, t. ex. *der Mör-tel bindet; der Schlufs bindet*: slutledningen är bindande. **-er, -, m. -erin, -nen, f.** en som binder ngt. **-ewort, n.** gram. konjunktion. **-faden, m.** segelgarn, snöre. **-loch, n.** snörhåll. **-riemen, m.** bindrem, snörrem, snodd, dragband. **bind. es geht an den ~ a)** det gäller att lossa på pungen, **b)** det blir allvar af. **-sel, -, n.** sjs. bänssel. **-ung, f.** bindande m. m. se *binden*.

binnen, prep. med dat. el. * gen. inom om tid o. * rum. ~ *kurzem*: inom kort. **-äfrika, n.** inre Afrika. **-gewässer, pl.** insjöar o. vattendrag i det inre af landet. **-handel, m.** inre handel i motsats till kusthandel. **-land, n.** land i det inre af kontinenten. **Im ~ e**: i det inre af landet. **-ländisch, a.** i, från el. rörande det inre landet. **-meer, n.** inhaf, insjö. **-see, m.** insjö. **-zoll, m.** tull i landets inre.

Binsle, -n, f. bot. tåg, säf (Juncus, Scirpus). **-en, a.** af tåg el. säf, tåg-, säf-, **-icht, I. -e, n.** med säf el. tåg beväxt ställe. **II. afr. -ig, a.** öfverväxt med tåg el. säf.

Biograph, -en, m. biograf. **-ie, -[e]n, f.** biograf. **-isch, a.** biografisk.

Birkle, -n, f. björk. **-en, a.** af björk, björk-**-gefügel, n.** orrfågel (koll.). **-hahn, m.** orrtupp. **-huhn, n.** orrhöna, orre.

Birnle, -n, f. 1. päron. **2.** päronträd. **-baumholz, n.** päronträd. **-most, m.** päronmest, päronvin.

Birsch, -en, f. jäg. jagt, vid hvilken hvarje jägare för sig förtoljer villebrädet. **-en, sv. tr. o. itr. h.** jag. 1. jagt. **2.** på jagt skjuta. **-hund, m.** jagthund.

bis, I. prep. 1. rum o. tid. till. **a)** utan föj. prep., t. ex. ~ *dahin*: dit, dittills, ~ *hierher*: hit, hitintill(s), ~ *heute*: tills i dag, hittills, ~ *wann?* huru länge? **b)** med föj. prep. ~ *an die Kniee*: till knäna, ~ *auf den Gipfel*: ända upp till toppen, ~ *auf weiteres*: tills vidare, ~ *auf die Dienerschaft*: a) ända ned till tjänarne, dessa medräknade, b) undantagandes tjänarne, ~ *gegen Mitternacht*: tills inemot midnatt, ~ *in den Garten*: ända in i trädgården, ~ *nach Asien*: ända till Asien, ~ *über den Kopf*: öfver grönen, ~ *um zehn Uhr*: till klockan tio, ~ *vor wenigen Jahren*: tills för få år sen, ~ *zu Ende*: ända till slutet. **2.** vid ungefärl. sifferuppgifter. till, eller, å, t. ex. *sieben ~ acht Tage*. **II. konj.** ~ el. ~ *dafs*: tills, tilldess att.

Bisam, -s, o, m. mysk. **-bock, m.** zool. myskdjur. **-icht, -ig** (afr. *-i-*), **a.** myskartad. **-katze, f.** zool. zibetkatt.

bisch, itj. tyst, sch, ts. **-en** se *bisfchen*.

Bischof, -e †, m. 1. biskop. **2.** bischoff.

bischöflich, a. biskoplig.

Bise, -n, f. nordanvind.

bishér, adv. hittills. **-ig, a.** hittills förekommande,

t. ex. *die ~en Nachrichten*: de hittills ingångna underrättelserna.

Bis|kuit, -s el. -e, n. biskvit. **-lång, adv.** hittills.

Bison, -s, m. bisonoxe.

Bifs, -e, m. 1. bitande. **2.** bett. **3.** bitet ställe. **-chen, a., adv. o. n.** liten, litet, smula, t. ex. *ein ~ Brot*: litet bröd, en smula bröd, *ein klein ~ litet grand, mein ~ det lilla jag har, ein ~ viel*: ngt väl mycket.

Biss|len, -, m. tugga, munsbit, bit. **bid. jm schmale ~ geben: vara snål mot ngn, *das ist ein harter ~* det är en hård nöt att knäcka. **-enweise, adv.** bitvis. **-ig, a.** fallen för att bitas, ond; **bid.** bitande. **-igkeit, f.** i sht *bid.* argt, bitande sätt.**

bifs|le, dist. = bisfchen. -wunde, f. bitsår, bett.

Bist[h]üm, n. biskopsdöme, (biskops)stift.

bisweilen, adv. understundom, emellanåt.

Bit|brief, m. böneskrift. **-e, -n, f.** bön, anhållan. *Eine ~ an jn richten* el. *thun*: vända sig med en bön, en anhållan till ngn. **-en, st. tr. o. itr. h.** 1. bedja. **2.** bjuda, inbjuda. *Jn zu Tisch[e], zu Gast[e] ~ bjuda ngn hem till sig. 3.* sarskilda talesätt. *Belieben Sie? — ich bitte!* behagar ni? — ja, jag tackar; *je danken I, 1; noch etw. Suppe, wenn ich ~ darf*: får jag lof att få litet mer soppa, *entschuldigen Sie!* — *bitte* [hat nichts zu sagen]: förlåt! — gör ingenting, ingen orsak, *bitte schön* el. *bitte sehr* el. *bitte, bitte!* a) ursäkta, förlåt, b) för all del, gör ingenting, c) för att atbjuda en artighet, ugf. å, ni är alltför artig! smickrare! d) visst icke, ni misstär er, *bitte, geben Sie mir das Buch!* var god och gif mig boken! *bitte, die Sache verhält sich anders*: om förlåtelse, så var det ej, *aber ich bitte Sie!* men hur kan ni påstå ngt sådant!

Bitter, I. -, m. bedjande. **II. a. 1.** bitter, besk.

2. *bid.* bitter, hård, smärtsam. *Es ist ~er Ernst*: det är en hård verklighet, fullt allvar, ~ *Reue, Verzweiflung*: djup ånger, förtvifan. **3.** skarp, hvass, bitande. **4.** *F nicht das ~ste*: icke det bittersta, *das ist nicht ~!* det är ej illa! **-bier, n.** beskt öl. **-böse, a.** högst förtörnad. **-brunnen, m.** källa med bittert (mineral)vatten. **-holz, n.** kvassia. **-kalt, a.** F gruffigt kall. **-keit, f.** bitterhet, beskhet. **-lich, a.** en smula bitter, bitter. **-ling, -e, m. I. = Bitterbrunnen.** **2.** bot. pepparskrift (Agaricus piperatus). **-n, sv. tr.** göra bitter, besk. **-sals, n.** engelskt salt. **-süfs, a.** besk och söt på samma gång: *bid. ein ~es Gefühl*: en känsla af ljuf bitterhet. **-wurz, f.** bot. stälört (Gentiana).

Bit|lgang, m. procession under bön. **-gesüch, n.** petition. **-schrift, f.** böneskrift, petition.

-steller, m. petitionär. **-weise, adv.** i bedjande form.

Bivouac el. **Biwak, -s, n.** bivouak, läger. **-feren, sv. itr. h.** bivouakera.

bizarr, *a.* bisarr, underlig, sällsam.
blach, *a.* slät, jämn. -feld, *n.* slätt. -malen, *tr.* emaljera guldarbeten.
blaff, *itj.* härmande hunds skall, *VOV* *VOV*. -en, *sv. itr. h.* skälla, gläfsa. -er, -, *m.* (jagt)hund, racka. -ert, -e, *m.* blaffert, ett slags mindre silfvermynt.
Blähe, *n, f.* säckväf, presenning.
bläh|len, *sv. I. tr.* uppblåsa, fylla, spänna. **II. rfl.** 1. svälla. 2. bröstas sig, vara uppblåst.
III. itr. h. om maträtter: uppblåsa magen, förorsaka väder. -sucht, *f.* vädersjuka. -ung, *f.* uppblåsande *m. m.* se *blähen*. -ungsbeswerden, *pl.* väderspänning.
Blak, [-e]s, *0, m.* rykande låga. -en, *sv. itr. h.* 1. sht om lampor ryka. -[er]lig, *a.* (som smakar) rökt.
Blamläge, *0, f.* -e, -s, *0, m. o. ** *n.* blamerande, blottställande, komprometterande, skam, smålek. *Sich* (*dat.*) ~ *zuziehen*: blamera, kompromettera sig. -iören, *sv. I. tr.* blottställa, kompromettera. **II. rfl.** blottställa, blamera sig, göra fiasko.
blanco, *hand. In* ~ in blanko.
blank, *a.* blank. *In* ~ *em Hemde*: i bara skjortan, *bia. ~e Worte*: bara ord, *F* ~ *sein*: vara renons, barskrapad på pengar, *mit jm* ~ *stehen*: stå på fiendtlig fot med ngn. -draht, *m.* hvit mässingstråd. -étt, -e, *n.* blankett. -o se *blanco*. -scheit, *n.* planschett. -vers, *m.* blankvers.
Blase, *n, f.* *aim. †*, blåsa. -balg, *m.* (blås)bälg. -n, *st. itr. h. o. tr.* blåsa. *bia. jmd. in etw. in die Ohren* ~ tuta ngt i öronen på ngn, *in ein Horn* *ei. aus demselben Ton* (mit *jm*) ~ hålla ihop (med ngn), *jm Staub in die Augen* ~ slå blå dunster i ögonen på ngn.
Bläser, -, *m.* blåsare.
blas|licht, *a.* 1. blåslartad. 2. = *blasig*. -fert, *a.* blaserad. -fertheit, *f.* blaseradt tillstånd, sätt. -ig, *a.* blåsig (som har blåsor). -phemie, [-e]n, *f.* hädelse, smädelse.
blafs, -er †, *a.* blek; om färger: ljus, matt.
Bläfs se *Blefs*.
Blässe, *n, f.* 1. blekhet. 2. se *Blesse*.
bläfs|lich, *a.* ngt blek, bleklagd.
Blatt, -er †, *n.* blad. *bot. Blättchen*: småblad. *bia. kein* ~ *vor den Mund nehmen*: tala öppet, utan förbehåll, *das steht auf einem anderen* ~: det hör ej hit. *Öffentliche Blätter*: tidningar. -ansatz, *m.* *bot.* stipel. -auge, *n.* *bot.* öga, bladknopp. -en, *sv. tr.* afplocka bladen af. -er, -n, *f.* kvissla, koppa. *Die* ~: kopporna.
Blättergold, *n.* bladguld.
Blättergrube, *f.* koppärr. -ig, *a.* koppärrig.
blätter|lig, *a.* bladig. -magen, *m.* bladmage. -n, *sv. I. itr. h.* blädra. **II. rfl.** skifva, skifra sig.
Blätterinabe, *f.* koppärr. -narbig, *a.* koppärrig. -ngift, *n.* koppämne, vaccin. -nkrank, *a.* sjuk i kopporna.

blätter|reich, *a.* blad-, löfrik. -schmuck, *m.* löfprydnad. -stand, *m.* *bot.* bladställning.
blat|trig se *blatterig*. **blät|trig** se *blätterig*.
Blatt|rippe, *f.* bladnerv. -ständig, *a.* *bot.* utgående från bladvecken.
blau, **I. a.** blå. *Es wird mir grün und ~ vor den Augen*: det går rundt omkring för mig, ~ *e Flecken*: blånader, ~ *e Bohne*, ~ *e Korn*: a) (gevärs)kula, b) träff, *das ~e Blut*: gräddan, noblessen, *jm ~en Dampf* *ei. Dunst* *ei. Nebel vormachen*: slå blå dunster i ögonen på ngn, *die Woche ~ machen*: slå dank hela veckan, *sein ~es Wunder sehen, hören*: blifva högligen förvånad, *F Löcher in die ~e Natur schießen*: skjuta bom, bomba. **II. [-e]s, 0, n.** blått, blå färg. *bia das ~e vom Himmel herunterlügen*: ljuga som en borstbindare, *ins ~e hinein*: a) ut i Guds fria natur, utan mål, b) på en slump, som det faller sig, på höft, i vädret, utan eftertanke.
Bläue, *0, f.* blått, blå färg; blåelse. -l, * **Bläuel**, -, *m.* 1. blåelse. 2. se *Bleuel*. -ln, *sv. tr. I. blaa. 2. se bleueln*.
blauen, *sv. I. itr. s.* blifva blå, blåna; vara blå. **II. *** = *rau*.
bläuen, *sv. I. tr. 1.* blåfärga, blåa. 2. se *bleuen*. **II. rfl.** blifva blå, blåna.
Bläufärbär, *m.* blåfärgare; skamt lögnare. -holz, *n.* kampschträ, blåholts. -holzbaum, *m.* kampschträ. -kehlichen, *n.* *zool.* blåhake.
bläulich, *a.* blåaktig. -grau, *a.* blågrå.
Bläu|meise, *f.* -müller, *m.* *zool.* blåmes. -racks, *f.* blåkråka. -specht, *m.* *zool.* nötväcka.
Blech, -e, *n.* 1. (järn)bleck, plåt. 2. mässingsinstrument. 3. *stud.* peng. schaber. 4. *F* dumheter. *Das ist reines* ~ *det är bara dumheter*, bara smörja. -en, *sv. tr. o. itr. h.* *F* betala, punga ut; betala fiolerna. -ern, * -en, *a.* af blek; blek; *bia* ihålig, tom, innehållslös. -hütte, *f.* blecksmedja. -küchen, *m.* bakelse gräddad på plåt. -musik, *f.* musik af mässingsinstrument. -ner, -, *m.* plåtslagare. -schläger, -schmied, *m.* bleckslagare.
blecken, *sv. I. tr.* visa, blotta. **II. itr. h.** framträda, blottas, titta fram.
Blei, -e[r], **I. n.** 1. bly. *bia. ~ im Munde haben*: hafva svårt för att tala. 2. gevärskula, lod. 3. sänklod, lod. 4. blyertspenna. **II. m.** braxen. -abgang, *m.* blyslag.
bleiben, *st. itr. s.* 1. förblifva, blifva. *Liegen, stehen* ~ förblifva liggande, stående *a.* liggande, stå kvar, *stehen* ~ *ar.* stanna, *sitzen* ~ a) sitta kvar, b) få sitta på baler, c) stanna på öfverblifna kartan, *leben* ~ blifva vid lif, *stecken* ~ blifva sittaude, sitta fast, komma af sig, *drei von fünf bleibt zwei*: tre från fem står två kvar, *damit können Sie zuhause* ~ *det kan ni behålla för er*, ~ *Sie mir vom Halse* *ei. vom Leibe*: lät mig vara i fred, *er bleibt doch immer Ihr Va-*

ter: han är dock er far, *es bleibt hell bis 6 Uhr*: det är ljus till kl. 6. *~d*: varande, stadig, *~de Wohnung*: fast bostad. 2. *Bei etw. ~ framhärda i, stå fast vid ngt, bei der Sache, bei der Wahrheit ~ hålla sig till saken, till sanningen*. 3. stanna, återstå. *Hier ist meines ~s nicht*: a) här får jag ej stanna, b) här har jag ingenting att göra. 4. uteblifva, vara borta, sjömansspr.: blifva borta (= hafva drunknat), i fält: stupa. *Wo ~ Sie denn?* hvar håller ni hus? 5. *Etw. ~ lassen*: a) underlåta ngt, b) ej röra vid, låta bli ngt, *lafs das ~!* lå bli det!

bleich, a. blek. -**anstalt**, f. blekeri. -**art**, -e, m. ljus vinsort. -**e**, -n, f. 1. blekhet. 2. blekande, blekning. 3. blekplats. -**en**, sv. I. tr. bleka. II. *rfl.* blekas. III. *itr. h. o. s. vanl. sv. men arv. * st.* blekas, blekna. -**er**-, m. blekare. -**erin**, -nen, f. blekerska. -**ert**, se *Bleichart*. -**plan**, -**platz**, m. blekplats. -**rot**[h], a. blekröd. -**sucht**, f. bleksot. -**süchtig**, n. lidande af bleksot. -**ung**, f. blekning.

bleiben, I. sv. tr. 1. plombera. 2. loda. 3. nedtynga. II. vanl. -**ern**, a. af bly, bly-. -**feder**, f. blyertspenna. -**he**, -n, m. o. f. braxen. -**ig**, a. blyhaltig. -**siegel**, n. blystämpel. -**stift**, m. blyertspenna. -**weis**, n. blyhvit.

Blende, -n, f. 1. bländande, bländning. 2. bländverk. 3. opt. diafragma. 4. m. blindverk. 5. sigte på gevar. 6. blindfönster, blinddörr. 7. min. blende. -**en**, sv. tr. 1. blända, förblinda. 2. dämpa el. hindra ljusets tillträde till, t. ex. *ein Pferd ~ sätta skygg-lappar på en häst, ein Fernrohr ~ sätta diafragma i en kikare*. 3. dölja för blicken. -**laterne**, f. blindlykta. -**leder**, n. skyggglapp. -**leuchte**, f. blindlykta. -**ling**, -e, m. bastard. -**rahmen**, m. mål. lössram. -**ung**, f. 1. bländande m. m. se *blenden*. 2. = *Blende* 3, 4. -**werk**, n. bländverk.

bleis, -e, m. Blesse, -n, f. bläs, bläsa. -**ieren**, sv. tr. blessera, sära. -**ür**, -en, f. blesstyr, sår.

Blieue||, -, m. klappträ. -**ln**, sv. tr. slå, klappa. -**n**, sv. tr. F slå, prygla, lappa om.

Blick, -e, m. blick, ögonkast. *Böser ~ ondt öga, auf den ersten ~ a)* vid första påseende, b) strax. -**e**, -n, f. löja. -**en**, sv. *itr. h.* 1. blicka, se. *Soweit das Auge blickt*: så långt ögat når. *Hohn blickte aus seinem Auge* el. (tr.) *sein Auge blickte Hohn*: han blickade hånfullt. 2. se ut. 3. *~ lassen*: visa, *sich ~ lassen*: visa sig, blifva synlig, komma fram. 4. lysa, glänsa, tindra. -**feuer**, n. blickeld. -**schnell**, a. blixtnabb.

blind, a. 1. blind. *Im ~en tappen*: trefva sig fram, *~e Kuh* el. *Maus spielen*: leka blindbock. 2. dold, blind-, t. ex. *~e Klippen*: blindskär. 3. döljande, t. ex. *die ~e Nacht*: den mörka natten, *~e Kappe*: mössa som döljer dess bärare för andras blickar, *ins ~e hinein*: utan mål, på måfå, utan efter-

tanke. 4. om speglar, metalltyr o. dyl. matt, anlupen. 5. låtsad, blind-, t. ex. *~e Fenster*: blindfönster, *~ schiefen*: skjuta med löst krut utan kula, *der ~e Darm*: blindtarmen. 6. *~er Lärm*: falskt allarm, *~er Schreck*: förskräckelse utan anledning, *~er Eifer*: ovist nit, *~er Passagier*: passagerare som medföljer utan betalning. 7. öfverflödig, till öfverlopps, sjs. *der ~e Mann*: matros som biträder den egentliga rörgångaren. 8. *~e Wand*: blindmur, vägg utan fönster och dörrar, *~e Suppe*: mager soppa utan flottorior. -**ekuh**, f. blindbock. -**enalphabet**, n. alfabet för blinda. -**enanstalt**, f. institut för blinda. -**gläubig**, a. blindt troende. -**heit**, f. blindhet. -**lings**, adv. blindt, utan att se sig för, på måfå. -**natter** = *Blindschleiche*. -**rahmen** = *Blendrahmen*. -**schleiche**, f. ormslå; bnd. dolsk, lömsk person.

blink, a. blänkande, lysande. -**en**, sv. *itr. h.* 1. blänka, glänsa, stråla, tindra. 2. = *oj*.

blinze[l]n, sv. *itr. h.* blinka.

Blitz, -e, m. blix, ljungeld. -**ableiter**, m. åskledare. -**blank**, a. blänkande, skinande. -**dumm**, a. ofantligt dum, fånig. -**en**, sv. I. *itr. h.* 1. blixtra. 2. blänka, glänsa, blixtra. 3. arv. s. blixtnabb röra sig, t. ex. *er blitzte wie das Wetter davon*: han var af som en pil. 4. *Auf* (med ack.) el. *gegen etw.* ~ träta, gräla, svära på ngt. II. tr. *In zu Boden ~ dundra* emot, förkrossa ngn med ord el. blix. -**ern**, sv. *itr. h.* = *blinken*. I. -**eseile**, f. stor brådska. -**esschnelle**, -**esschnelligkeit**, f. blixtnabb hastighet. -**geschwind**, a. blixtnabb. -**junge**, m. F präktig pojke, satans pojke. -**kerl**, m. F kanalje, satans karl, tusenkonstnär. -**mädel**, n. F präktig tös, satunge. -**schlag**, m. åkslag. -**schnell**, a. blixtnabb. -**strahl**, m. blix, åskstråle. -**verliebt**, a. kär uppöfver öronen. -**wenig**, adv. särdeles litet, ringa.

Block, -e f, m. 1. block; bnd. drummel, klumpig person, tölp. *In ~ kaufen*: köpa i slump, *über Stock und ~ öfver stock och sten*. 2. stock i hvilken en brottslings fötter fastläsas. -**ade**, -n, f. blockad, blockering. -**blei**, n. bly i tackor. -**eis**, n. is i block.

blöcken, sv. tr. *Einen Hut ~ stocka* en hatt, *einen Stiefel ~ sätta* en stövel på läst.

Blockhaus, f. 1. blockhus. 2. fängelse. -**ieren**, sv. tr. blockera. -**ierung**, f. blockering, blockad. -**ig**, a. klumpig, grof. -**rad**, n. blockhjul, massivt hjul. -**sberg**, m. blåkulla, arv. barget Brocken i Harz. -**wagen**, m. lastvagn.

blöd||[e], a. 1. om ögonen: svag, svagsynt. 2. blödsint, svagsint, mindre vetande. 3. blödig, blyg, försagd. -**äugig** = *blödsichtig*. -**igkeit**, f. 1. ögas svaghet, svagsynthet. 2. förståndets svaghet, blödsinhet, svagsynthet. 3. blödighet, blyghet. -**sichtig**, a. svagsynt. -**sichtigkeit**, f. svagsynthet. -**sinn**, m. svag-

sinthet, fänighet, galenskap. -sinnig, *a.* svag-sint, fänig, galen. -sinnigkeit, *f.* = Blödsinn.

Blökåde *se* Blockade.

blöken, *sv. itr. h.* böla, råma; bräka.

blökieren *se* blockieren.

blond, *a.* blond, ljuslett, ljus. -**e**, *f.* 1. (adj. *beim*) blondin. 2. -*n*, blonder. -**enschleier**, *m.* slöja af blonder. -**haarig**, *a.* ljushårig. -**heit**, *f.* ljuslett utseende. -**in**, -*s*, *m.* ljus, ljuslett, ljushårig man. -**ine**, -*n*, *f.* blondin. -**kopf**, *m.* ljushårig, ljuslockig person. -**lockig**, *a.* ljuslockig.

blöfs, * **blos**, *a.* 1. blott, bar. *Der* *se* *Anblick* *e.* *der* *Anblick*: blotta anblicken, *der* *se* *Neid*: rena afunden. 2. blottad, utblottad, saknande. *Alles Mutes* *~* helt och hållet saknande mod, *von aller Hülfe* *~* utblottad på alla hjälpmedel. 3. naken, bar. *Auf* *~em* *Pferde reiten*: rida barbaka (utan sadel), *sich* *~* *tragen*: vara djupt uringad; *F* *der* *~*: baken, *jm* *den* *~en* *besehen*: smörja upp ngn. -**decken**, *tr.* aftaga täcket af, blotta.

Blöfse, -*n*, *f.* 1. nakenhet; *bla*. utblottad tillstånd. 2. *Sich* (dat.) *eine* *~* *geben*: a) nakt. blotta sig, b) *bla*. blotta sig, gifva hugg på sig. 3. blottad, svag, öm punkt, svag sida. *Js* *~n* *aufdecken*: blotta ngn:s svagheter.

blöfs||**füfsig**, *a.* barfotad. -**geben**, *tr. o. rfl.* blotta, prisgifva (sig). -**legen**, *tr.* blotta, afslöja. -**liegen**, *itr. h.* ligga bar. *Es liegt blöfs am Tage*: det ligger i öppen dag. -**setzen**, -**stellen**, *tr. o. rfl.* blottställa, utsätta (sig), *dem Feinde*: för fienden. -**stellung**, *f.* blottställe.

blühen, *sv. itr. h.* blomma, blomstra.

Blume, -*n*, *f.* *dim.* †, 1. blomma, blomster. *Die* *~* *der* *Jugend*: den bästa bland de unga, *in* *der* *der* *Jugend*: i livets vår, *~* *der* *Ritterschaft*: ridderskapets prydnad, *die* *~* *aller* *Schönheit*: den skönaste, *etw.* *durch* *die* *~* *sagen*: säga ngt på ett förblommradt sätt. 2. hvit fläck på naglar, bölder m. m., *stf.* på djur; bläs. 3. bouquet på viner; det öfversta ölet i öglaset utluka med fradgan. 4. mjukt hår, fjun. *Die* *~* *des* *Schafes*: den mjukaste, finnaste ullen på fåret. 5. jungfrudom, mödom.

blumen, **blümen**, *sv. tr. o. rfl.* pryda, smycka (sig) med blommor, sy blommor på, väfva blommor i. *Gebümt*: blommig.

blumen||**arm**, *a.* fattig på blommor. -**asch**, *m.* blomkruka. -**auge**, *n.* blomknopp. -**bau**, *m.* blomsterodling. -**brett**, *n.* blomsterbräde, blomsterhylla. -**fabrik**, *f.* fabrik för tillverkandet af konstgjorda blommor. -**flor**, *m.* blomstring, blomsterprakt, blomstersamling. -**flur**, *f.* poet. blomsterfält. -**gärtner**, *m.* blomsterodlare. -**griffel**, *m.* bot. pistill. -**haar**, *n.* blomsterprydt hår. -**krone**, *f.* 1. krona af blommor. 2. bot. blomkrona. -**lesse**, *f.* 1. blomsterplockning. 2. urval ur författare, anatologi. -**liebhaber**, *m.* blomsterälskare. -**ma-**

cher(in), *m.* (*f.*) flörist. -**pfad**, *m.* blomsterströdd väg. -**pracht**, *f.* blomsterprakt, rik blomsterskrud. -**reich**, *a.* rik på blommor. -**schnur**, *f.* blomstergirland. -**sprache**, *f.* blomsterspråk. -**ständer**, *m.* blomsterbord. -**staub**, *m.* frömjöl. -**stickerin**, *f.* blomsterstickerska (som broderar blommor). -**stock**, *m.* 1. blomstånd (stånd af en blommande växt). 2. blomkåpp (kåpp att binda blommor vid). -**strauß**, *m.* blomsterkvast, buket. -**stück**, *n.* 1. blomsterland, blomstersäng. 2. blomsterstycke (tafla föreställande blommor). -**topf**, *m.* blomkruka. -**voll**, *a.* blomsterrik. -**zeit**, *f.* blomstrings-tid. -**zie[r]**||**rat**||**h**, *m.* blomsterprydnad, blomverk. -**zucht**, *f.* blomsterodling. -**zwiebel**, *m.* blomsterlök.

blümerant, *a.* F blekblå, matt blå. *Mir wird ganz* *~* det svartnar för ögonen på mig.

blum||**licht** = *blumig*. -**ieren**, *sv.* = *blümen*. -**lg**, *a.* blommig, blomstrand. -**ist**, -*en*, *m.* -**istin**, -*nen*, *f.* blomstervän, blomsterodlare.

Bluse, -*n*, *f.* blus. -**mann**, *m.* blusklädd man, kroppsarbetare.

Blut, -[*e*], *o*, *n.* 1. blod. *Für* *etw.* *mit* *seinem* *~* *einstehen*: svara för ngt med sitt lif, *das* *~* *verleugnet* *sich* *nicht*: äppet faller ej långt från trädet, *mein* *~* *empört* *sich*: jag uppröres, *heißes* *~* *haben*: vara hetlefrad, *immer* *ruhig* *~*! sakta i backarne! *das* *macht* *böses* *~* det väcker ondt blod, *~* *der* *Reben*: drufsajt. 2. person, slägte, t. ex. *junges* *~* ung människa, *ist* *sie* *noch* *ein* *junges* *~* hon är bara barnet, *wir* *bäurisch* *treues* *~* vi trogna bönder, *ich* *armes* *~*! jag fattig stackare! *die* *armen* *Blülein*! de stackarne! -**albern**, *a.* oerhördt dum. -**andrang**, *m.* blodkgestion. -**arm**, *a.* 1. blodfattig. 2. aldeles utfattig. -**armüt**||**h**, *f.* blodbrist. -**auswurf**, *m.* blodspottning, blodspott. -**bann**, *m.* domsrätt öfver lif och död. -**befleckt**, *a.* blodfläckt, blodbesudlad; belastad med blodskuld. -**bühne**, *f.* schavott. -**bürge**, *m.* person som med sitt lif ansvarar för en annan.

Blüte, -*n*, *f.* 1. blomma, blomster. 2. blomning, blomstring. *In* *~* *stehen*: stå i blom. **bluten**, *sv. I. itr. h.* 1. blöda. *Ich blute an der Stirn*, *aus der Nase*: min panna, min näsa blöder. 2. *F* *bla*. göra en kännbar (penning-) förlust, t. ex. *er wird* *~* *müssen*: han kommer att få betala, att få punga ut, *er soll mir* *dafür* *~* det skall han få sota för. 3. *Die Rebe blutet*: det rinner saft af vinrankan, *das Erz blutet*: malmen är blodröd. II. *tr.* *Das Bett voll* *~* blöda ned sängen. III. *rfl.* *Sich* *zu* *Tode* *e.* *sich* *tot* *~* dö af blodförlust, förblöda.

Blüten||**baum**, *m.* blommande träd. -**reich**, *a.* blom(ster)rik. -**schmuck**, *m.* blomsterprakt, -skrud.

Blutentziehung, *f.* blodafappning. -**er**, -*n*, *m.*

person som lider af blodflöde. **-ergiefsung, f.** **-erguls, m.** blodutgjutning. **-erin, -nen, f.** se *Bluter*. **-erzeugend, a.** blodbildande. **-fahne, f.** blodfana (tecken till domarst över lif och död). **-feind, m.** dödsfiende. **-fink[e], m.** zool. domherre. **-flufs, m.** blodflöde. **-fremd, a.** fullkomligt främmande. **-freund, m.** blodsfrände. **-gefäfs, m.** blodkärl. **-geld, n. 1.** blodpengar. **2.** mansbot. **-gericht, n.** domstol öfver lif och död. **-gerüst, n.** schavott. **-gier, f.** blodtörst. **-gierig, a.** blodtörstig.

Blüthe se *Blüte*.

blutlig, a. 1. blodig. **Bld. mit ~er Schrift schreiben:** skrifa med blod, **F keinen ~en Heller haben:** ej hafva ett enda öre. **2.** blodtörstig. **-igrot[h], a.** blodröd. **-jung, a.** mycket ung, spä. **-küchen, m.** blodleifer. **-kügelchen, n.** blodkula. **-lassen, n.** åderlåtning. **-lehzend, a.** törstande efter blod. **-leer, a.** blodfattig, blodlös. **-leere, f.** blodbrist. **-lohn, m.** blodpengar, syndapengar. **-mensch, m.** blodtörstig människa. **-rache, f.** blodshämnd. **-reich, a.** blodfull. **-richter, m. 1.** domare i en domstol i lifssaker. **2.** bödel. **-ruhr, f.** rödsot. **-rünstig, a.** blodstrimmig, blodig. **-s- se Blut-.** **-sauer, a.** ytterst mödosam. **Es sich (dat.) ~ werden lassen:** anstränga sig till det yttersta. **-sauer, m.** blodsugare. **-scheu, a.** rädd för åsynen af blod. **-schlecht, a.** ytterst dålig. **-selten, a.** ytterst sällsynt. **-sturz, m.** blodstörtning. **-that, f.** blodsäd. **-tropfen, m.** bloddroppe. **-übel, adv.** mycket illa. **-umlauf, m.** blodomlopp. **-ung, f.** blödnig. **-vergielsen, n.** blodutgjutelse. **-verwante(r), (adj. bejn.) m.** blodsfrände. **-wenig, adv.** ytterst ringa.

Bö, -en, f. (storm)by.

Boa, -s, f. boa, jätteorm.

Bock, -e †, m. 1. (get)bock. **Bld. den ~ zum Gärtner ei. auf die Haferkiste setzen:** sätta bocken till trädgårdsmästare, **ein alter geiler ~ en** gammal liderlig sälle, **hol's der ~ ei. hol mich der ~ t** mig katten i weinen, **dafs einen der ~ stöfst ei. als ob einen der stiefse:** gråta krampaktigt, ryckvis. **P av.** spenann för skraddare. **2.** bagge; **av.** hanne af vissa andra djurslag. **3. = Bockbier. 4.** stormbock, murbräcka; isbrytare vid broar; påklubb. **5.** (kusk)bock. **6.** ställning på hanken ngt hvilat, t. ex. **der ~ einer Windmühle:** foten på en väderkvarn. **7.** kran, vindspel. **8.** kullerbytta. **Einen ~ schiefen:** slå kullerbytta, **F ars göra en bock, dumma sig. -beinig, a.** styfbent. **-bier, n.** bockbier (ett slags öl). **-en, böcken, sv. itr. h. 1.** om getter o. får: **a)** vara brunstig, **b)** bespränga. **2.** lukta som en bock. **3.** göra bocksprång, kramsprång; om hästar: stegra sig, kasta. **4.** vara trotsig, ha sitt hufvud för sig. **-lg, böckig, -isch, böckisch, a. 1.** stinkande som en bock. **2.** brunstig. **3.** stel, klumpig. **4.** envis, egensinnig. **-lamm,**

n. bockkilling; bagglam. **-leiter, f.** dubbelstege. **-sbeutel, m. 1.** a) en bocks testikel-pung, b) flaska af samma form, c) ett slags vin från Würzburg, förvaradt i sådana flaskor. **2.** F gammal slentrian. **-shorn, n.** bockhorn. **Bld. jn ins ~ jagen:** injaga skräck hos ngn, skrämma ngn, så att han blir medgortig. **-sledern, a.** af bockskind. **-sprung, m.** bocksprång, kramsprång. **-stelf, a.** stel som en bock.

Boden, -[t], m. 1. mark. **Die Augen zu ~ schlagen:** slå ned ögonen, **dem ~ gleich machen:** jämna med marken. **2.** land i motsats till vatten. **~ fassen:** få fotfäste, **den ~ verlieren:** förlora fotfäste. **3.** jord, jordmån. **4.** jordegendom. **Grund und ~ besitzen:** vara fastighetsägare, jordägare. **5.** botten. **Bld. der Mensch hat keinen ~** han är en ohjälplig slösare. **6.** golf. **7.** grund. **8.** vind (öfversta rummet under taket), spännmålsvind, magasin. **-art, f.** jordmån. **-balken, m.** bottenbjälke, syll. **-beschaffenheit, f.** jordens, jordmånens beskaffenhet. **-besitz, m.** (besittning af) jordfastighet. **-fenster, n.** vindsfönster. **-geschofs, n. 1.** bottenvåning. **2.** vindsvåning. **-kammer, f.** vindskammare. **-kreditanstalt, -kreditbank, f.** hypoteksbank. **-loch, n.** vindsglugg. **-raum, m.** vind, skulle. **-thür, f.** vindsdörr. **-treppe, f.** vindstrappa. **-wohnung, f.** vindvåning. **-zins, m.** jordrän-ta, tomtöre.

böden, böden, sv. tr. sätta botten i.

Bodmeréi, -en, f. njo. bodmeri.

Bogen, -, m. dim. **Bög[e]lein, -elchen, 1.** bäge. **2.** pappersark. **-brücke, f.** hvalfbro. **-dach, n.** hvalfdt tak. **-form, f. 1.** bågform. **2.** folio, helarkformat. **-gang, m.** hvalfgång. **-halle, f.** öfverhvalfd pelargång, portik. **-lang, a.** som räcker hela ark igenom. **-laube, f.** öfverhvalfd löfsal. **-pfeiler, m.** pelare som uppår ett hvalf. **-schmierer, m.** F en som fullklottrar hela ark; dussin-författare. **-schreiber, m.** renskrifvare. **-sehne, f.** bågsträng. **-seite, f.** foliosida. **-thüre, f.** hvalfdörr. **-weise, adv.** arkvis.

bogig, a. böggig.

Bohle, -n, f. 1. grof plank. **2.** se *Bowle*. **-n, sv. tr.** belägg, kläda med plankor.

Böhmle, -n, m. 1. bömare. **2. * tattare. -en, -s, 0, n.** Bömen. **-in, -nen, f. 1.** bömiska. **2. * tatterska. -isch, a.** bömisk. **Das sind ihm ~e Dörfer:** det är latin för honom.

Bohne, -n, f. aim. †, böna. **Das ist keine ~ wert:** det är ej värdt ett rundstycke, **F blaue ~n:** (gevärs)kulor. **-n, sv. tr.** bona. **-nfest, n.** trettondagen. **-nstage, f.** bönstör. **-rn, sv. tr.** bona.

Böhhase se *Bönhase*.

Bohrlahle, f. syl att borra med. **-bogen, m.** tekn. borrstråke. **-en, sv. I. tr.** borra. **Bld. er mag keine harten Bretter ~ ei. er bohrt gern, wo das Brett am dünnsten ist:** han tycker ej om att anstränga sig, tar allt så lätt som

möjligt. **II. itr. h. In der Nase** ~ peta näsan. **Bia. das bohrt mir schon lange im Kopfe:** jag har redan länge tänkt därpå, oroats därpå; **an jm ~ oupphörligt käxa** på ngn. -er, -, *m. 1. borrare. 2. borr. -ung, f. borning.*

Boi, Boj, -s, m. 1. tygsorten boj. 2. = Boje.

Bojär, -en, m. bojar.

Boje, -n, f. 1. sju. boj. 2. pl. fotbojor.

Bökel, -e Pökel.

Bolle, -n, f. bot. 1. rundt fröhus, frökropp. 2. rotknöl. 3. rödlök. -ngewächs, n. lökväxt.

Böller, -, m. mindre mörsare, kanon. -n, sv. itr. h. 1. skjuta med små kanoner et mörsare. 2. väsnas, larma.

Bollwerk, n. 1. bålverk, bastion. 2. dam mot hafvet.

Bolz, -e †, vanl. -en, -, m. dim. †, 1. kolf, pil ett armborst. Bild. alles zu ~en drehen: rida på ord och uttyda dem till det värsta; ~en spitzen et federn, die ein anderer verschiefst: smida ränker, som man låter en annan utföra. 2. teka. plugg, bult, sprint. 3. lod ett strykjärn. 4. kil. 5. lodrät bjälke. Gerade wie ein ~ rak som en gårdsgårdsstör. -engerade, a. kapprak, snörrät.

Bombårdle, -n, f. stenmörsare. -ement, -s, n. bombardering. -ier, -e, m. (artilleri)konstapel. -ieren, sv. tr. bombardera. -ierer, -, m. 1. bombarderare. 2. = Bombardier. -ierung, f. bombardering.

Bombäsin, -s et. -e, m. bombasin (väst. -ast (sv. -ä), [-e]s, 0, m. bombast, svulst. -ästisch, a. bombastisk, svulstig. -e, -n, f. bomb. -enfest, a. bombfiri. Bia. das steht ~ det är alldeles tvärsäkert.

Bon, I. -s, m. hand. anvisning, växel. II. adv. F godt, bra. -hön, -s, m. o. u. karamell, konfekt. -d, -s, m. obligation.

Bönhase, -n, m. bönhas.

bonitier|en, sv. tr. taxera, värdera. -ung, f.

Bonne, -n, f. guvernant, bonne, barnflicka som talar franska.

Boot, -e [†], n. dim. †, båt. -sbauer, -, m. båtbyggare. -smann, m. 1. pl. -er †, högbåtsman. 2. pl. Bootsleute, båtsman, sjöman, matros. -schwächter, m. båtvakt.

Bord, -e, m. o. * n. dim. †, 1. strand. 2. kant, brädd; infattning, garnering, bård. 3. sjo. skeppsbord, bord. An ~ om bord, an ~ legen: lägga till. -e se Borte.

Börde, -n, f. fruktbar slätt.

Bordlell, -e, n. bordell. -ieren se bortieren. -leiste, f. reling. -voll, a. bräddfull.

bor|leä[tsch], a. nordisk. -eas, -, 0, m. poet. nordanvind. -etsch se Borretsch.

Borg, -e, m. 1. kastrerad gris. 2. kredit, räkning. Auf ~ geben: lemna på kredit. -en, sv. tr. 1. låna, von et bei jm: af ngn. 2. taga på kredit, på räkning. 3. lemna på kredit. -er, -, m. -erin, -nen, f. en som tar på kredit; läntagare, låntagarska. -erei, -en, f. lånan-

de; vana att taga på kredit. -kauf, m. köp på kredit. -weise, adv. på kredit.

Borkle, -n, f. 1. bark. 2. (sår)skorpa. -[en]-dach, n. barktak. -ig, a. 1. af bark, bark. 2. täckt med (sår)skorpa.

Born, -e, m. dim. †, brunn, källa. -iert, a. bornerad, inskränkt, dum. -iertheit, f. inskränkt-het, dumhet.

Borretsch, -es, 0, m. stofferblomma (Borago officinalis).

Borsdorfer, -, m. äpple(sort) från byn Borsdorf, sv. adjektiviskt: ~ Äpfel.

Börse, -n, f. börs. -nblatt, n. börstidning. -nhalle, f. börs, börsall. -nswindel, m. börs-svindal, börsvingleri. -nwucher, m. börs-ocker, börsvingleri.

Borst, -e, m. spricka, remna. -e, -n, f. dim. †, borst. -en, sv. itr. h. o. rß. borsta sig (reza borsten). -enbesen, m. damborste af borst. -enkraut, n. bot. safflor (Carthamus tinctorius). -ig, a. borstig; F bia. ond, ilsken.

Bortle, -n, f. bård, kant, list, snöre, galon. -enmacher, m. snörmakare. -enrock, m. galonerad rock. -enweber, m. snörmakare. -enweherei, f. 1. snörmakaryrke. 2. snörmakerverkstad. -enwirker(ei) = Bortenweber(ei). -ieren, sv. tr. sätta bårder på, kanta med bårder, galonera.

bös se böse. -ärtig, a. 1. elakartad. 2. ond, elak. -ärtigkeit, f. 1. elakartadt tillstånd, utseende. 2. ilska, elakhet.

bösch|en, sv. tr. teka. göra sluttande, afsnedda. -ung, f. afsneddande, lutning, sluttning.

böse, a. 1. moraliskt ond, elak, illvillig, dålig; adv. illa. Der ~ [Feind]: den lede (fienden), den onde, in ~n Ruf bringen: illa berykta, förtala. 2. ond, sjuk, värkande. Das ~ Weh: fallandesot. 3. ond, ledsam, svår att bära. Ein ~r Weg: en svår, tung väg. 4. ond, uppbragt, vred. In ~ machen: reta ngn, sie sind sich (dat.) ~ et. sie sind ~ mit einander: de äro osams.

bos|en, sv. I. tr. reta, förarga. II. rß. blifva ond, förargas.

Bös|ewicht, m. elak människa, bof, kanalje; F der kleine ~ den lilla skälmen, rustibus-sen. -gelaunt, a. vid dåligt lynne.

bös|haft, a. elak, illvillig, illasinnad, ondskefull. -haftigkeit, f. = Bosheit I. -heit, f. 1. ondska, elakhet. 2. dålig handling, elakhet. 3. ilska, raseri. -heitsünde, f. uppsätlig synd.

Boskett, -e, n. dunge, trädplantering, liten lustpark.

böslich, a. ond, illvillig, elak.

Bossel, Bofsel, -n, f. kägelklot. -bahn, f. kagelbana. -ei, -en, f. F petigt arbete, småplock. -ieren, sv. tr. bosselera. -ig, a. kupig, bucklig. -n, sv. I. itr. h. slå kägel. II. itr. n. o. tr. sysselsätta sig med småplock, pyssla, gå och plocka (med).

bosen *se bosen.*
bossieren, *sv. tr. bossera.*
böswillig, *a. illvillig, elak. -kelt, f. illvilja, elakhet.*
Bot, *-e, n. bud, anbud.*
Botán||ik, *0, f. botanik. -lker, -, m. botanist. -isch, a. botanisk. -Isieren, sv. itr. h. botaniserä. -Isiertrommel, f. portör.*
Bot||le, *-n, m. bud, budbärare. ~n laufen: springa ärenden. -enamt, n. 1. budbärarsyssla. 2. stadsbudskontor. -enfrau, f. kvinnasom går ärenden, kvinnligt gångbud. -engänger, -enläufer, m. gångbud. -enlohn, m. betaltning till ett bud, budbärlön. -enweise, adv. i egenskap af bud(bärare). -in, -nen, f. kvinnligt bud, budbärerska. -mälsig, a. 1. råsmåttigt herskande. 2. underdånig, underlydande. 3. skattskyldig. -mälsigkeit, f. herravälde, myndighet. Unter seine ~ bringen: underkasta, bringa under sin spira. -schaft, f. 1. a) budskap, underrättelse, b) budskickning. Auf ~ gehen: gå ärenden. 2. beskickning vid främmande hof. -schafter, -, m. sändebud, ambassadör.
Böttcher, *-n, m. tunnbindare. -ei, -en, f. 1. tunnbindarhandverk. 2. tunnbindarverkstad.*
Bottich, *-e, m. kar, så. -macher = Böttcher. -reifen, m. såband, karband.*
Bou||doir, *-s, n. buoäor. -Illón, -s, f. buljong. -levård, -s, m. bulevard, vall. -qué[t], -s ei. -e, n. buket. -ssóle *se* Bussóle.
Bowle, *-n, f. (dryckes)bål.*
box||en, *sv. itr. h. o. rfl. boxa, boxas. -er, -, m. boxare. -eréi, -en, f. boxning.*
Boy, *-e *se* Boj, Boje.*
br = *burr.*
brabánt||ler, *-isch, a. brabantsk.*
bräch, *a. äbr. ~ liegen: ligga i träde; bna. liggare, i lägervall. -acker, m. träde(såker). -ackern, itr. h. plöja träde. -e, -n, f. äbr. 1. träde. 2. trädesåker. 3. trädesjordens plöjning. -en, sv. tr. 1. lägga i träde. 2. plöja, odla trädesåker. -feld, n. träde(såker). -korn, n. säd som säs på trädesåker. -land, n. trädes(jord). -liegen, n. träde. -monat, m. sommarmånad, juni.
Brachs, *-e, m. braxen.*
Brachschne||pfe, *f. vindspole (Scolopaxarquata).*
Brachse, *-n, f. -n, -, m. braxen.*
Brack, *-e, n. o. * m. afskråde, utskott. -[e], -en, m. -e, -n, f. jag. spårhund, jagthund. -gut, n. hand. utskott. -lg, a. ~es Wasser: brakvatten. -kaffee, m. sjöskadadt kaffe. -perle, f. omogen, icke klar pärla. -vieh, n. slagtdjur, slagboskap, som ej duger till annat än slagt. -wasser, n. brakvatten.
Brägen *se Bregen.*
Brahm||lismus, *-, 0, m. bramaism. -äne, -ine, -n, m. braman, bramin. -änisch, -inisch, a. bramansk. -inismus, -, 0, m. bramaism.
Brak *se Brack.******

Brakteát, *-en, m. -e, -n, f. brakteat.*
Bram, *-e, m. 1. bot. ginst (Genista). 2. sjo. bramsegel, bramstång.*
Bramár||bas, *-i, -se, m. storskräflare, pratmakare. -ieren, sv. itr. h. skräfla, prata.*
Brame, **Bräme**, *-n, f. bräm, kant.*
Branche, *-n, f. bransch, fack, (yrkes)gren.*
Brand, *-e f, m. 1. brand, eld, eldsväda. In ~ geraten: fatta eld, in ~ stecken ei. setzen: sätta eld på, antända, in hellem ~ e stehen: stå i ljusan låga. 2. bränning. 3. bna. glöd, t. ex. der Augen. 4. pl. str. -er f, (eld)brand (= brinnande trästycke). Bna. sich aus den Bränden machen: taga sin Mats ur skolan. 5. svedjeland; torrt, ofruktbart ställe. 6. brand, sot på växter. 7. med. brand, kallbrand, -balsäm, m. salva för brännsår. -bettler, m. person som tigger till följd af liden brandskada. -brief, m. 1. intyg om liden brandskada. 2. bref innehållande hotelser om mordbrand. -eisen, n. brännjärn. -en, sv. itr. h. om vatten, vågor: bryta sig mot klippor, mot stranden; bna. rasa. -er, -, m. 1. sjo. brandskepp, brännare. 2. mil. str. Bränder, brandrör. -fest, a. brandfri. -fuchs, m. 1. brandfux. 2. stud. student som är andra terminen vid universitetet. -gasse, f. prång mellan tvänne hus för att hindra eldens spridande från det ena till det andra. -geschmack, m. vidbränd smak. -geschwür, n. brandartad böld. -getreide, n. sotig säd. -heide, f. ödslig, kal, mager hed, ljunghed. -icht, -lg, a. 1. som smakar ei. luktar brändt. 2. med. brandartad; om växter: behäftad med brand, sotig. -korb, m. galler, rost i eldstäder. -korn, n. sotig säd. -marken, * tr. brännmärka. -mehl, n. mjöl af sotig säd. -meise, f. talgoxe. -opfer, n. brännoffer. -otter, f. äsping. -pfahl, m. påle på bål, vid hvilken den lifdömda fastbands. -pflaster, n. plåster för brännskador. -rost, m. galler, rost i ugnar. -rot[h], a. eldröd. -röt[h]e, f. elfdärg; eldsken. -salbe, f. = Brandbalsam. -schatzen, * tr. brandskatta; bna. jn ~ pungslå ngu, med våld frångta ngu ngt. -schätzung, f. 1. brandskattande. 2. brandskatt. -schlange, f. äsping. -schwarz, a. svart som sot. -stelle, f. 1. brandställe. 2. eldstad. -steuer, f. 1. brandskatt. 2. brandförsäkringspremie. -stifter(in), m. (f.) mordbrännare (erska). -stiftung, f. mordbrandsanläggning, mordbrand. -ung, f. bränning. -vogel, m. zool. tärna. -weizen, m. sotigt hvete. -wunde, f. brännsår. -zeichen, n. brännmärke.
Branke, *-n, f. tass, klo, ram.*
Branntwein, *m. bränvin. -geist, m. sprit. -pulle, f. P bräuvinsflaska, plunta.*
Brante *se Branke.*
Bras||iliäner, *-, m. brasilianare. -iliänerin, -nen, f. brasilianska. -iliänisch, a. brasiliansk. -ilier = Brasilianer. -ilisch = brasilianisch.**

Brafs, -es, 0, m. hop, skräphög.
Brasse, -n, I. f. sja. brass. II. afv. -n, -, m. braxen. -n, sv. tr. sja. brassa.
Brätlaal, m. stekt ål. -**apfel**, m. stekäpple. -en, a) st. o. sv. I. tr. steka. Ordsp. *nach dem Manne brät man die Wurst*: don efter person, *Gebratenes*: stekt mat, stek. II. itr. h. stekas. b) -, m. dim. *Brätchen*, -lein, stek. sja. *den ~ riechen*: få nys om saken. -**enfett**, n. stekflott. -**enschüssel**, f. stekfat. -**enwender**, m. stekvärdare. -er, -, m. stekare. -**erin**, -nen, f. stekerska. -**hecht**, m. stekgädda. -**kartoffel**, f. stekt potatis.
Brätling, -e, m. bot. skifling (Agaricus).
Brätlofen, m. stekugn. -**pfanne**, f. stekpanna. -**rost**, m. halster. -**sch**, itj. kratsch. -**schaufel**, f. stekspade. -**sch**, -n, f. altfiol. -**schmalz**, n. stekflott. -**spiels**, m. stekspett. -**wurst**, f. bräokkorf.
Brau, **Bräu**, -e, m. o. n. brygd.
Brauch, -e †, m. bruk, sed. -**bär**, a. brukbar, användbar. -**barkeit**, f. brukbarhet, användbarhet. -en, sv. tr. el. † itr. h. med gen. 1. bruka, använda, begagna, göra bruk af. *Eine Kur ~ genomgå* en kur. 2. behöfva. *Darauf braucht man nicht stolz zu sein*: det är ingenting att vara stolt öfver. *itr. oper.*, t. ex. *was braucht es so viel Umstände?* hvarför göra så mycket bråk, så många omständigheter? *das braucht es nicht*: det behöfs ej.
bräuchlich, * = *gebräuchlich*.
Braulle, -n, f. ögonbryn. -**eigner**, m. bryggare. -en, sv. I. tr. brygga; sja. koka ihop, anstifta. II. † itr. h. 1. sjuda, koka. 2. uppsända dunster. -er, -, m. bryggare. -**erbur-sche**, m. bryggdräng. -**erei**, -en, f. bryggeri. -**erin**, -nen, f. bryggerfru. -**haus**, n. bryggeri. -**herr**, m. bryggare. -**hof**, m. bryggeri.
braun, a. brun. *Von der Sonne ~ werden*: blifva solbränd, *~e Butter*: brynt smör, *der ~e*, dim. *Bräunchen*: ofta om hästar: brunte, sv. om björnar: nalle. -**biar**, n. brunt öl.
Bräune, 0, f. 1. brun färg, brunhet. 2. med. strupkatarr, strupinflammation, difteri.
Braunelle, -n, f. 1. järnsparf. 2. se *Prünelle*.
bräunen, sv. I. tr. i sht kok. bryna. II. itr. h. o. rfl. brynas, blifva brun.
Braunfisch, m. tumlare. -**gefleckt**, a. brunfläckig.
bräunlich, a. brunaktig. -**gelb**, a. isabellfärgad.
braunrot[h], a. rödbrun.
Bräunung, f. bryndande.
Braunwurz, f. flenört (Scrophularia).
Braus, -es, 0, m. brus. *In Saug und ~ leben*: lefva i sus och dus. -**che**, -n, f. bula, kula i hufvudet af slag el. stöt. -e, -n, f. 1. jäsning. 2. sprit på vattenkanna, i dusch m. m.; så afv. det hela: vattenkanna med sprit, spritdusch. -**ebad**, m. spritdusch. -**eärde**, f. jäslera. -**ehahn**, m.

zool. brushane. -**ekopf**, m. brushufvud. -**eköpfig**, a. lättretlig, uppbrusande, yr, vild. -en, sv. I. itr. 1. h. brusa, susa. 2. s. rusa, spränga åstad. II. tr. 1. frusta ut. 2. sprita, vattna med sprit. -**epulver**, n. fräspulver. -**ethon**, m. jäslera. -**ewind**, m. stormby; sja. vildhjärna, brushufvud.
Braut, -e †, f. 1. fästmö. 2. brud. -**bitter**, m. böneman. -**fackel**, f. bröllopsfackla. -**führer**, m. brudsven, marskalk. -**gelag**, n. bröllopslag. -**gemach**, n. brudkammare.
Bräutigam, -e, m. 1. fästman. 2. brudgum.
Brautjungfer, f. 1. (brud)tärna. 2. jungfrubrud. -**leute**, pl. brudfolk.
bräutlich, a. som en brud, brudlik, brud-; jungfruling.
Brautling, m. vigseling. -**schaft**, f. = *Brautstand*. -**schatz**, m. utstyrael. -**schau**, f. första besöket hos den utkorade. *Auf die ~ gehen*: söka sig en fästmö. -**schmuck**, -staat, m. brudsmycke, brudskrud. -**stand**, m. förlofvades ställning; förlofningsdag. -**tag**, m. förlofningsdag. -**werber**, m. böneman. -**werbung**, f. frieri.
brav, a. 1. bra, hederlig, dugtig, rättskaffens, snäll. 2. modig, tapper. -**heit**, f. dugtighet, rättskaffenhet, hederlighet; dugtig, hederlig handling. -o, -[s], -s el. *Bravi*, 1. n. bravo. 2. m. italiensk bandit, legd lönnmördare, bravo. -**orufen**, n. bravorop.
Brech[ar]z[e]nel, f. kräkmedel. -**bank**, f. linbråka. -**bär**, a. brytbar. -**barkeit**, f. brytbarhet. -**durchfall**, m. med kräkningar förenad diarré. -e, -n, f. linbråka. -**eisen**, n. bräckjärn, kofot. -en, A) st. I. tr. 1. bryta, bryta af. sja. *das Gesetz ~ öfverträda* lagen, *sich (dat.) den Kopf ~ göra sig hufvudbry*, *das bricht ihm den Hals*: det störtar honom, blir hans undergång, *ein Wort, einen Vers ~ afেলা ett ord*, *ein vers*. 2. bryta upp, röja, plöja upp; sja. *die Bahn ~ vara banbrytare*. 3. vika, t. ex. *ein Blatt Papier, einen Brief, den Rand*: marginalen. 4. *Gebrochenes Deutsch*: bruten tyska, *er spricht gebrochen deutsch*: han talar bruten tyska, rådråkrak tyskan, *gebrochene Stimme*: bruten röst. 5. mat. *gebrochene Zahl*: bråk. 6. kråkas, kasta upp, spotta. II. rfl. 1. brytas. *Seine Stimme bricht sich*: han är i mål-brottet. 2. aftaga, gifva efter, slå om. 3. kråkas, kasta upp. III. itr. a) s. 1. brista. 2. gå af, taga slut. 3. bryta, rusa, störta fram. *Diebe sind in das Haus gebrochen*: tjuftar hafva brutit sig in i huset. b) h. 4. *Mit jm ~ bryta* med ngn. 5. kråkas. *Zu ~ einnehmen*: taga kräkmedel. B) sv. tr. teka bråka, t. ex. *Flachs, Hanf*. -**mittel**, n. kräkmedel. -**nuls**, f. räfkaka. -**punkt**, m. opt. brytningspunkt. -**ruhr**, f. europeisk kolera. -**stange**, f. bräckstång. -**ung**, f. brytande m. m. se *brechen*. -**wurz**, f. bot. nysrot (Veratrum al-

bum). -**wurzel**, *f.* kräkrot. -**zeug**, *n.* verktyg att bryta upp *tas m. m.*, bräckjärn.

Bregen, -*s*, *ö*, *m.* hjärna, hjärsubstans; *P* *bia*. hjärna, hufvud, förstånd.

Brel, -*e*, *m.* mos, gröt. *bia. den ~ verschütten*: fördärfva saken, försumma fatalierna, *ein Kerl von ~* en vek, ömtålig *ei*. opålitlig stackare, *F einen langen ~* en *etw. machen*: göra en lång harang om ngt, *F jm den ~ ums Maul schmieren*: lura ngn på konfekten, *ordspr. [zu] viele Köche verderben den ~* ju flera kokkar ju sämre soppa. -**haft**, *a.* som mos, mosig, grötaktig. -**ha[h]n** *se Broyhan*. -**lecht**, -**ig** = *breihast*.

breit, *a.* bred, platt. *~ drücken* *ei. schlagen*: tillplatta, *F jm ~ schlagen*: a) öfvertala, b) narra ngn, *etw. ~ treten*: orda vidt och bredt om ngt, *~ im Reden sein*: vara mångordig, *des ~ern darlegen*: utföra, utförligt framställa, *sich ~ machen*: taga stor plats, brösta sig, skryta. -**e**, -**n**, *f.* bredd. *In die Länge und ~* vidt och bredt, *~ des Geleises*: spårvidd. -**on**, *sv. I. tr. I.* breda, utbreda, veckla isär. 2. göra bred, draga ut på bredden. **II. rfl.** utbreda sig, vidga sig. -**fuls**, *m.* plattfot. -**fulsig**, *a.* plattfotad. -**gestirnt**, *a.* som har bred panna. -**gold**, *n.* bladguld. -**köpfig**, *a.* som har bredt hufvud, tjockhufvad. -**stirnig** = *breitgestirnt*.

Bremle = *Bremse*. -**er**, *I. -*, *m.* bromare. **II. = bromisch**. -**erin**, -**nen**, *f.* bromiska. -**isch**, *a.* bromisk.

Bremse, -*n*, *f.* 1. zool. broms. 2. kapson. 3. broms på järnvägsagnar, hämsko. -**en**, *sv. tr.* bromsa. -**er**, -*,* *m.* bromsare. -**fliege**, *f.* zool. broms. -**vorrichtung**, *f.* bromsinrättning.

brennbar, *a.* brännbar. -**barkeit**, *f.* brännbarhet. -**en**, *sv. oreg. I. itr. h. I.* brinna. *Die Lampe brennt dunkel*: lampan lyser dåligt. *bia. brinnande längta*, *t. ex. sein Herz brennt nach Liebe*. 2. brännas, vara brännhet. *~ des Rot*: eldrödt, *bia. ~de Liebe*: glödande kärlek. **II. tr.** bränna. *Sich (dat.) eine Kugel vor den Kopf ~* jaga en kula genom sitt hufvud. **III. rfl.** 1. bränna sig, blifva bränd. 2. *bia. sich weifs, rein ~* ställa sig oskyldig, rentvä sig, fria sig. 3. *F* *bia. misstaga sig. Da brennst du dich*: där har du hoppat i galen tunna. -**er**, -*,* *m.* 1. brännare på lampor. 2. brännmästare. 3. bränvinsbrännare. -**eréi**, -**en**, *f.* bränneri. -**glas**, *n.* bränn-, solglas. -**holz**, *n.* bränsle. -**öl**, *n.* bränn-, lysolja.

brenzleln, *sv. itr. h.* lukta *ei. smaka* bränd *ei. vidbränd*. -**lich**, -**lig**, *a.* som luktar *ei. smakar* bränd, vidbränd.

Bresche, -*n*, *f.* bresch.

Brest, -*e*, -*ö*, -*n*, *m.* = *Gebrechen II.* -**haft**, *a.* lytt, vanför.

Brett, * **Bret**, -**er**, *n.* 1. bräde, planka. *~er schneiden*: såga bräder, *F* *bia. snarka*, dra timmerstockar. *bia. da ist die Welt mit*

~ern vernagelt: där tar vägen slut, *ar. n.* står mitt förstånd stilla, *das ~ bohren, wo es am dünnsten ist*: taga saken så lätt som möjligt, *ju durch ein eichen ~ loben*: rosa, öfverdrifvet berömma ngn, *durch ein ~ sehen*: vara skarpsynt, *ein ~ vor den Augen haben*: gå med förbundna ögon, *ein ~ vor dem Munde haben*: vara fåordig, hafva munnläs, *ein ~ vor dem Kopfe haben* *ei. mit ~ern vernagelt sein*: vara inskränkt, korkad, en träskalle. 2. *Das schwarze ~* svarta tafan. *bia. zu ~ kommen*: blifva allmänt bekant. 3. bord, disk, 1 *sht* *bia.*, *t. ex. bei dem ~ bezahlen*: ej blifva ngt skyldig, betala med samma mynt, *etw. auf einem ~ bezahlen*: betala ngt på en gång; grönt bord i rådsforsamlingar, domstolar, *t. ex. vors ~ kommen*: ställas inför rätta, *am ~e sein*: inneha makt, stå högt, äga inflytande. 4. bräde, brädspel. *bia. einen Stein bei jm im ~e haben*: stå väl hos ngn. 5. tilja, skådebana. *Über die ~er gehen*: uppföras, spelas. -**baum**, *m.* stock som skall söndersågas till bräder. -**beute**, *f.* bikupa af bräder (*för skogsbin*). -**block** = *Brettbaum*. -**erbühne**, *f.* ställning, scen af bräder för teaterare. *m. m.* 1 *sht* vid marknader, kasperteater. -**ern**, *a.* af bräder, bräd; *F* *bia.* platt, ytlig. -**fiedel**, -**geige**, *f.* fiol af ett bräde. -**mühle**, *f.* sågverk. -**nagel**, *m.* brädspik. -**spiel**, *n.* brädspel, damspel. -**stein**, *m.* (brädspels)bricka. -**verkleidung**, *f.* brädfodring, panelning.

Bretzel *se Brezel*. **Breuha[h]n** *se Broyhan*.

Breve, -[*s*], -*s* *ei. -n*, *n.* påtigt bref, breve.

Brevier, -*e*, *n.* brevvarium, mässbok.

Brezel, -*n*, *f.* kringla. -**frau**, *f.* kringelgumma (gumma som säljer kringlor).

Bricke, -*n*, *f.* zool. näjonöga.

Brief, -*e*, *m.* bref; dokument, diplom, kontrakt. *bia. js ~e finden*: komma underfund med ngn, med ngn's hemligheter. *~ und Siegel über etw. haben*. hafva bref och sigill på ngt, *~ Stechnadeln*: knappålsbref. -**abgabe**, *f.* brefs afemmande; postlucka. -**adel**, *m.* diplomadel. -**ausgabe**, *f.* utlemning af bref. -**beschwerer**, *m.* brefpräss. -**beutel**, *m.* postväska, postpåse. -**bogen**, *m.* bref-, postpappersark. -**bote**, *m.* postbud. -**buch**, *n.* postbok. -**geld**, *n.* brefporto. -**kasten**, *m.* brefåda. -**lich**, *a.* gnm *ei. i* bref, skriftlig. *Mit jm ~ verkehren*: brevväxla med ngn. -**marke**, *f.* frimärke. -**papier**, *n.* postpapper. -**presse**, *f.* kopiepräss. -**schaften**, *pl.* bref, brefsamling, papper, handlingar. -**schalter**, *m.* postlucka. -**stempel**, *m.* poststämpel. -**tasche**, *f.* 1. plånbok. 2. portfölj. 3. postväska. -**umschlag**, *m.* (bref)kuvert. -**verkehr**, *m.* brevväxling.

Brigllåde, -*n*, *f.* mil. brigad. -**adier**, -*e*, *m.* mil. brigadchef. -**antine**, -*n*, *f.* sjo. brigantin. -**g**, -*s* *ei. ** -*en*, *f.* sjo. brigg.

brillánt, I. a. briljant, strálände. II. -en, m. briljant. -ieren, sv. tr. briljantera.

Brille, -n, f. glasögon. ssa. *etw. durch eine andere* ~ ansehn: se ngt med andra ögon, *jm eine* ~ aufsetzen: narra ngn, föra ngn bakom ljuset. -ieren, sv. itr. h. briljera, glänsa, lysa.

bringen, sv. oreg. tr. 1. bringa, inbringa, medföra, komma med, skaffa, taga fram. *Bringe mir einen Stuhl*: gå efter en stol åt mig, *die Antwort* ~ gifva svar, *jm einen Toast, ein Glas* ~ föreslå, dricka ngns skål, *was* ~ *die Zeitungen*? hvad står det för nytt i tidningarna? *die Menge muß es* ~ det är mängden, som gör det, *ein Wort bringt das andere*: det ena ordet ger det andra, *Zeit bringt Rat*: kommer tid, kommer råd. 2. i förening med adv. *In dazu* ~ *dafs*: förmå ngn att, *etw. fertig* ~ få ngt färdigt, *was bringt Sie her?* hvad för eder hit? *sein Leben hoch* ~ uppnå en hög ålder, *es hoch* ~ komma långt, högt i graderna, *etw. klein* ~ få sönder ngt, *jm vorwärts* ~ föra ngn framåt i kuskaper, *es weit* ~ komma, gå långt, *Geld zusammen* ~ skrapa ihop pengar. 3. i förening med prep. *Etw. an sich* (ack.) ~ förvärfva ngt, skrapa ngt åt sig, *etw. an den Mann* ~ bringa ngt till rätt person, rätta ägaren, sv. underrätta ngn om ngt, *Waren an den Mann* ~ sälja (af med) varor, *seine Tochter an den Mann* ~ gifva bort sin dotter, *an den Tag* ~ bringa i dagen, *jm auf die Beine* ~ hjälpa ngn på benen, *ein Stück auf die Bühne* ~ låta uppföra (teater)pjes, *das bringt mich auf den Gedanken*: det kommer mig att tänka på, *es ei. sein Leben auf achtzig Jahre* ~ blifva ättio år gammal, *auf die Nachwelt* ~ öfverlemnå å eftervärlden, *auf die Schule* ~ sätta i skola, *jm auf seine Seite* ~ vinna ngn för sig, *etw. aufs Tapet* ~ bringa ngt på tapeten, *das Essen auf den Tisch* ~ sätta fram maten, *ein Kind auf die Welt* ~ föda ett barn till världen, *jm aus dem Hause* ~ aflägsna, köra bort ngn ur sitt hus, *sich* (dat.) *etw. aus den Gedanken ei. dem Kopfe ei. dem Sinne* ~ slå ngt ur hägen, *jm aus der ei. aufser Fassung ei. F aus dem Häuschen* ~ bringa ngn ur fattningen, *bei Seite* ~ aflägsna, *er hat es bis zum Major gebracht*: han har tjänat upp sig till major, *etw. hinter sich* (ack.) ~ tillryggalägga, sv. förvärfva, lägga af ngt, *hinter Schloß und Riegel* ~ sätta inom lås och bom. in Achtung, Ansehen ~ göra aktad, ansedd, in Anwendung ~ använda, in Aufregung ~ uppröra, oroa, in Ausgabe, Einnahme ~ uppföra på utgifte-, Inkomstkotot, in seinen Besitz ~ förvärfva, sätta sig i besittning af, *etw. in Blüte* ~ komma ngt att blomstra, in Erfahrung ~ erfara,

in Erinnerung ~ återkalla i minnet, *sich ins Gerede* ~ låta tala om sig, *in seine Gewalt* ~ sätta sig i besittning af, *ins gleiche* ~ bringa i jämvigt, *ins klare* ~ bringa på det klara, *jm etw. in den Kopf* ~ sätta ngt i hufvudet på ngn, *in die Lehre* ~ sätta i lära, *jm etw. in die Rechnung* ~ uppföra ngt på ngns räkning, *in Ruf gebracht werden*: komma i ropet, *jm in üblen Ruf* ~ illa berykta ngn, *in Schlaf* ~ söfva, *mit ins Spiel* ~ inveckla, *in Umlauf* ~ sätta i omlopp, *in Verdacht* ~ göra misstänkt, *in Vergessenheit gebracht werden*: falla i glömska, *in Verruf* ~ illa berykta, *in Verse* ~ sätta i vers, *etw. in Wallung* ~ komma ngt att sjuda, *in Wegfall* ~ undertrycka, aflägsna, *in Wut* ~ uppreta, *in Zug* ~ sätta i gång, *mit sich* ~ föra med sig, *wie es die Umstände mit sich* ~ allt efter omständigheterna, *etw. nicht über das Herz ei. über sich* ~ können: ej kunna förmå sig till ngt, *Unglück über jm* ~ draga olycka öfver ngn, *um etw. gebracht werden*: blifva af med ei. gå miste om ngt, *jm um etw.* ~ främtaga ngn ngt, göra att ngn förlorar ngt, *sich ums Leben* ~ taga lifvet af sig, *unter Dach und Fach* ~ bringa under tak, *jm unter die Erde* ~ begrava ngn, sv. komma ngn att dö af sorg, *unter seine Gewalt* ~ underkufva, taga i besittning, *seine Tochter unter die Haube* ~ gifva bort sin dotter, *unter die Leute* ~ sätta i omlopp, *vom Fleck, von der Stelle* ~ få ur fläcken, komma ur fläcken med, *vor das Haus* ~ följa, föra, skjutsa ända fram till porten, *jm vor den Richter* ~ draga ngn inför rätta, *zu Ansehen* ~ göra ansedd, *jm seine Pflicht zum Bewußtsein* ~ påminna ngn om, förehålla ngn hans pligt, *zu Ehren* ~ bringa till heders, *zu Ende* ~ göra slut på, *zur Entscheidung* ~ bringa till afgörande, afgöra, *jm zu einem Entschlusse* ~ bestämman ngn för ngt, *zu Fall* ~ bringa på fall, *zum Gehorsam* ~ bringa till lydnad, *zum Geschenk* ~ skänka, *jm zum Geständnis* ~ förmå ngn att bekänna, *jm etw. zur Kenntnis* ~ underrätta ngn om ngt, *jm zum Lachen* ~ narra ngn att skratta, *etw. zum Opfer* ~ (upp)offra ngt, *etw. zu Papier* ~ sätta ngt på papperet, *zum Rasen* ~ göra rasande, *zur Ruhe* ~ lugna, *zum Schweigen* ~ nedtysta, *jm wieder zu sich* ~ väcka ngn till sans, *zur Stelle* ~ framskaffa, *zur Welt* ~ föda till världen, *es zu etw.* ~ blifva ngnting, *es zu nichts* ~ ej blifva ngnting. -er, -, m. -erin, -nen, f. en som bringar medför, skaffar ngt.

Brink, -e, m. grön plats, kulle, backe.

Brise, -n, f. sjo. bris.

Brittle, -isch *se Britte, brittisch.*

Brittsche *se Pritsche.*

Brittle, -n, m. britt. -in, neu, f. brittisk kvinna. -isch, a. brittisk.

Broche se *Brosche*.

bröckellig, a. som lätt smular sig. -n, sv. I. tr. bryta i bitar, söndersmula. II. itr. s. o. rff. gå i bitar, smula sig.

brocken, I. sv. = *bröckeln*. II. -, m. dim. *Bröckchen*, -lein, afbruten bit, smula. -weise, adv. bitvis, i smulor.

bröckelig se *bröckellig*.

Brod se *Brot*. -el, -, m. imma, ånga. -eln, sv. itr. h. o. * s. koka, sjuda, bubbla, skumma. -em, -en, -, m. ånga, kvalm, dunst, utdunstning. -erie, -[e]n, f. broderi.

Broihah[n] se *Broyhan*.

Brokát, -e, m. brokad.

Brombeere, -n, f. björnhallon, björnbär.

Bronce se *Bronze*.

Bronchlien, pl. luftrör(sgrenar). -itis, o, f. luftrörsinflammation.

Bronn, -[e]s, -en, -en, -, m. poet. brunn, källa.

Bronze, -n, f. brons. -en, a. af brons, bronsiering, sv. tr. bronsera. -ierer, -, m. bronserare. -ierung, f. bronsering.

Brösäm, -e, m. o. n. -e, -n, f. dim. [†], sv. *Bröschchen*, -lein, (bröd)smula.

Brosche, -n, f. brosch.

Bröschchen se *Brosam*.

broschieren, sv. tr. broschera. -üre, -n, f. broschyr.

bröseln, sv. tr. söndersmula.

Brot, -e, n. dim. †, bröd. F *der versteht mehr als ~ essen*: ugt. han är inte så dum som han ser ut, han är en klippare; *sein ~ haben*: hafva sitt uppehälle, *in js Lohn und ~ stehen*: vara i ngs tjänst. -erwerb, m. näringsfång, födkrok. -herr, m. brödberre, husbonde i hvars bröd man är. -herrschaft, f. husbondfolk. -korb, m. brödkorg. *Im den ~ höher hängen*: sätta ngn på indragningsstat, minska hans inkomst. -krümchen, n. brödsmula. -krume, f. 1. det mjuka, inkråmet i bröd. 2. brödsmula. -los, a. brödlös. ~e *Kunst*: konst som ej ger bröd, otacksamt arbete. -neid, m. yrkesafund. -[ver]wandlung, f. brödets förvandling vid nattvard, transubstantiation. -wissenschaft, f. brödvetenskap, brödstudium.

Broyhan, -s, o, m. ett slags öl, brygd på hvete. brr = *burr*.

Bruch, -e †, m. -er †, n. kärr, moras, träsk.

Bruch, -e †, m. 1. brytande, brott, genombrött, spricka. *Vor die Riss- und Brüche treten*: kläda skott, ~ *des Friedens*: fredsbrott, ~ *des Gastrechts*: brott mot gästvänskapen, *es ist zwischen ihnen zu einem ~ gekommen*: de hafva brutit med hvarandra. 2. veck. 3. mat. bråk. *Bnd. das geht in die Brüche*: det är oberäkneligt, krångligt. 4. brottyta. 5. (alkastens-, marmor-) brott m. m. 6. med. bräck.

Bruchampfer, m. bot. harsyra.

Bruchdach, n. brutet tak.

Bruchdorf, n. i kärr belägen by, kärrby.

bruch||frei, a. fri från sprickor. -gold, n. nativt guld. -halter, m. med. bräckhållare.

bruchig, a. kärrig, uppfylld af träsk.

brüchig, a. 1. som lätt kan brytas, spröd, smulig. 2. sprickig, bruten. 3. behäftad med bräck.

Bruch||kraut, m. bot. knytling (*Herniaria*). -rechnung, f. bräckräkning. -schaden, m. 1. brott-skada, skada genom brytning. 2. bräck-skada. -schiene, f. med. benspjåla. -silber, n. 1. gammalt sönderbrutet silfver till smältning. 2. nativt silfver. -stein, m. i stenbrott bruten sten, kvadersten. -stelle, f. ställe där ngt är brutet, brottyta. -stück, n. afbrutet stycke, fragment. -t[h]eil, m. bräckdel. -weide, f. bot. knäckepeil (*Salix fragilis*).

Brücke, -n, f. bro, brygg. *Bnd. jm die ~ aufziehen*: afskåra, stänga vägen för ngn, *jm die ~ niederlassen* el. *treten*: hjälpa ngn. -n, sv. I. tr. slå bro öfver. II. rff. bilda bro. III. itr. h. vara sysselsatt med brobyggnad. -nbogen, m. brohvalf. -njoeh, n. brobock. -nschlagen, n. brobyggnad. -nschläger, m. pontonier. -nzoll, m. bropengar.

Brück||ner, -, m. brovaktare. -ung, f. brobyggnad, broslagning.

Budel, -n se *Brodel*, *brodeln*.

Bruder, -†, m. broder. F ~ *Herz*: hjärtebror, ~ *Hitzkopf*: brushufvud, ~ *Liederlich*: lättsinnig sälle, ~ *Lustig*: broder lustig, muntergök, ~ *Studio*: glad student, liber studiosus, ~ *Zimperlisch*: kinkblåsa. -ärt, f. broderligt sätt. *Nach ~ broderligt*. -bund, m. brödräfbund. -fehde, f. brödrakrig.

Brüder||gemeinde, f. brödräfbörsamlingen, herrnhutarne. -kinder, pl. kusiner, syskonbarn (barn till broder). För öfr. se *Bruder-*. -lich, a. broderlig. -lichkeit, f. broderlighet.

brudern, sv. itr. h. 1. kalasa. 2. skämta.

Brüderschaft, † *Bruderschaft*, f. 1. broderskap, brorskap. *Mit jm ~ machen* el. *schließen*: blifva bror, lägga bort titlarne med ngn, ~ *trinken*: dricka broorskål. 2. brödraskap; skrå, gille; förbund, förening.

Brudervolk, n. brödrakolf.

Brüh||le, -n, f. spad; buljong; sås. F *bnd. in der ~ sitzen* el. *stecken*: sitta i klämman; *eine lange ~ über etw. machen*: orda vidt och bredt om ngt. -en, sv. tr. 1. skälla. 2. förvälla. 3. byka. -fals, n. skällkittel. -heiss, a. skällhet, kokhet. -kessel, m. = *Brühfafs*. -l, -e, m. kärr, träsk. -näpfchen, n. såsskål, spilkum. -suppe, f. buljong.

Brüll||affe, m. zool. vrålapa, bölapa. -en, sv. itr. h. o. tr. böla, vråla, tjuta, ryta.

brumm, ijt. lärmande vissas djurs läten, brum, bu. -bär, m. 1. barn. (brum)björn, nalle. 2. F brumbjörn, tvårvigg. -bärt, m. = *Brummbär* 2.

-bals, *m.* mus. brumbas. -e, -n, *f.* spyfluga.
 -eisen, *n.* ett slags mungiga; *F* knarrig person.
 -eln, **brümmeln**, *sv. itr. h. o. tr.* småbrumma, frammumla. -en, *sv. itr. h. o. tr.*
 1. brumma, surra, mumla. 2. *F* sitta i kuran.
 -er, -, *m.* brummare (brummande djur, person el. instrument). -fliege, *f.* spyfluga. -ig, -isch, *a.* brummande, knarrig, gnatig. -kater, *m.* = **Brummbär** 2. -kreisel, *m.* brummande pisksnurra. -stimme, *f.* brumstämman, brumkör.
Brunelle se **Braunelle** o. **Prünelle**.
brunétt, *a.* brunétt, brunlétt.
brunnt, -e †, *f.* brunst. -en, *sv. itr. h.* vara el. blifva brunstig. -hirsch, *m.* brunstig hjort. -ig, *a.* brunstig.
brunieren, *sv. tr.* 1. brunpolera, polera metall. 2. bronsera.
brunn, -en[s], -en, *m.* poet. = **Brunnen** 1.
Brünne, -n, *f.* brynja, pansar, harnesk.
Brunnen, -, *m.* dim. **Brünnchen**, -lein, 1. brunn, källa. *Bhd. meine Pläne sind in den ~ gefallen*: mina planer hafva krupit i skrinet, *Wasser in den ~ tragen*: utg. bära ugglor till Aten. 2. (hälso)brunn. ~ *trinken*: dricka brunn. -ader, *f.* källader. -anstalt, *f.* brunnsinrättning. -becken, *n.* brunnsbäcken, bassäng till en springbrunn. -kasten, *m.* brunnskar. -kresse, *f.* bot källkrasse (Nasturtium officinale). -leitung, *f.* brunnsrör. -zeit, *f.* brunnsditt, brunstermin.
Brunst, -e †, *f.* 1. brånad, värme, brinnande begär, lidelse. 2. = **Brunft**. -en = **brunften**.
brünstig, *a.* 1. varm, med värme, innerlig, brinnande, lidelsefull. 2. brunstig, löpsk. -kelt, *f.* innerlighet, värme. -lich, *adv.* varmt, innerligt, brinnande.
brüsk, *a.* hastig, häftig, barsk.
Brüsseler, **Brüßler**, I. -, *m.* brysselbo, invånare i Bryssel. II. = **brüßlerisch**. -in, -nen, *f.* kvinna från el. i Bryssel, brysselbo. -isch, *a.* brysselsk, bryssel-.
Brust, -e †, *f.* 1. bröst. *Er hat es auf der ~ han har ondt i bröstet, sich in die ~ werfen*: bröstast sig. 2. på slagade djur: bringa, bröststycke. 3. på kläder: bröststycke, framstycke, lif. -beklemmung, -beschwerde, *f.* tryckning öfver bröstet.
brüsten, *sv. rfl.* bröstast sig, skryta, skräfva.
Brustfelle, *n.* brösthinnna. -finne, -flosse, *f.* bukfenan. -kasten, *m.* bröstorg. -kräbs, *m.* kräfta i bröstet. -leder, *n.* bröstkyller. -lehne, *f.* bröstvärn. -schleier, *m.* bröstduk hos nunnor. -streifen, *m.* bröstkräs på skjortor. -stück, *n.* 1. bröstbild. 2. bröst(stycke). -übel, *n.* bröstsjukdom.
Brüstung, *f.* bröstvärn.
Brut, -en, *f.* 1. kläckning, häckande. *Die Vögel sind in der ~ fåglarne häcka*. 2. kull af fågelungar. 3. yngel. *Die Fische setzen ~ fiskarne leka*. -äl, *a.* brutal, hänsynslös. -alitär, -en, *f.* brutalitet, hänsynslöshet.

Brütanstalt, *f.* äggkläckningsanstalt.
Brütbiene, *f.* drönare.
Brütblei, *n.* 1. liggägg (ägg till kläckning). 2. röt- ägg. -en, *sv. itr. h. o. tr.* 1. kläcka, häcka, ligga på ägg. 2. *m.* rufva, grubbla. -haus, *n.* hus där kycklingar utkläckas.
Brüt|henne, *f.* ligghöna. -hitze, *f.* kläckningsvärme.
brütlig, *a.* ~e **Henne**: skrockhöna. ~es **Ei**: rötägg.
Brüt|käfig, *m.* häckbur. -ofen, *m.* äggkläckningsugn. -stätte, *f.* häckställe.
Brutto, -s, 0, *n.* o. *adv.* brutto.
Brüt|wärme = **Bruthitze**. -zeit, *f.* kläckningstid.
bst, *itj.* st.
Bub[e], -en, *m.* dim. †, 1. pojke, gosse. 2. nedrig karl, kanalje, skurk; skälm, tjufpojke. 3. i kortspel: knekt. -enhaff, -ennmäsig, *a.* 1. pojkaktig. 2. skurkaktig. -enstreich, *m.* -enstück, *n.* -enhat, *f.* 1. pojkestreck. 2. skurkstreck.
Büblerél, -en, *f.* = **Bubenstreich**. -in, -nen, *f.* 1. skälm(sk flicka), pojkaktig flicka. 2. nedrig kvinna. -isch = **bubenmäsig**.
Büch, *n.* a) -er †, dim. **Büchlein**, -elchen, 1. bok. *Fhd. da mußs man das ~ zumachen*: det går för långt, *wie es im ~e steht*: som sig bör. 2. i kortspel: alla korten af samma färg. b) -[e]s, -, 3. bok pappe. -adel, *m.* diplomadel. -auszug, *m.* utdrag ur bok. -binder, *m.* bokbindare. -binderei, *f.* bokbinderi. -deckel, *m.* pärm. -druck, *m.* (bok)tryck. -drucker, *m.* boktryckare. -druckerei, *f.* boktryckeri. -druckerfarbe, *f.* tryckfärg, trycksvärta. -druckerpresse, *f.* tryckpräss. -e, -n, *f.* bok(träd). -en, I. *sv. tr.* 1. bokföra. 2. uppteckna, anteckna i bok. II. *av.* **büchen**, *a.* af bokträ, bok-. -enhai, *m.* boklund. -enholz, *n.* bokträ. -enpflanzung, *f.* bokplantering. -enwäldchen, *n.* bokdunge.
Bücher|abschluss, *m.* räkenskapsbäckers avslutning. -brett, *n.* bokhylla. -éi, -en, *f.* boksamling, bibliotek. -gestell, *n.* bokhylla. -kram, *m.* 1. mindre boklåda, antikvarisk bokhandel. 2. bokskräp, bokluntor. -narr, *m.* bokvurm. -sprache, *f.* skriftspråk. -wurm, *m.* bokmal.
Büch|fink[e], *m.* bofink. -form, *f.* bokform, bokformat. -gelehrsamkeit, *f.* boklig lärdom. -halter, *m.* bokhållare. -halterei, -haltung, *f.* bokhålleri. -handel, *m.* bokhandel(s-rörelse). -händler, *m.* bokhandlare. -händlerisch, *a.* bokhandels-, bokhandlare-. -händlerschaft, *f.* bokhandlarekår. -handlung, *f.* -laden, *m.* bokhandel, boklåda. -mast, *f.* bokällonsbete. -nufs, *f.* bokällon. -ül, *n.* bokällonsolja.
Buchs, -e, *m.* -baum, *m.* buxbom. -baumen, -bäumen, *a.* af buxbom, buxboms-.
Büchse, * **Buchse**, -n, *f.* 1. rund ask, dosa, hylsa; (spar)bössa. *Ordpr. kleine ~n, gute Sal-*

~ = föregående uppslagsord. * äkta sm. 0 saknar plur. † har omjänd. F familjärt, P lagre språk. * mindre brukligt.

ben: ugt. liten men naggande god, *in die* ~ *blasen müssen*: få punga ut, böta. **2.** reffladt gevär, studsare; bössa i allm. -*n, sv. tr. 1.* skjuta med bössa. **2.** innesluta i dosa. -*nhandel, m.* gevärshandel. -*mlauf, m.* bösspipa. -*nmacher, m.* bössmed. -*nmacherei, f.* bössmide. -*npulver, n.* jagtkrut. -*nranzen, m.* jagtväska. -*nsack, m.* bössfodral. -*nschaft, m.* bösstock. -*nschufs, m.* bösskott. *Einen* ~ *weit*: ett bösshäll. -*nzieher, m.* en som refflar gevärspipor.

Büchstab[e], -*en*[s], -*en, m.* bokstaf.

Büchstabell[é], -*en, f. 1.* tolkning efter bokstafven. **2.** ordrytteri. -*n, sv. itr. h.* hänga upp sig, rida på ord.

Büchstäben = *buchstabieren*. -*gläubig, a.* som har bokstafstro. -*gleichklang, m.* alliteration. -*gleichung, f.* mat. ekvation med bokstäfver. -*mensch, m.* människa som tar allt efter bokstafven, pedant. -*rät[h]sel, n.* logogryf. -*tafel, f.* bokstafstabel, alfabet. -*versetzung, f. 1.* gram. metates. **2.** bokstafspel.

buchstabieren, sv. tr. o. itr. h. stafva.

Büchstäbiller, -, *m.* en som håller sig till bokstafven, ordryttare. -*ich, a.* bokstafvig. *Etw.* ~ *nehmen*: taga ngt efter orden, *allzu* ~ *übersetzen*: översätta alltför ordagrant. -*ichkeit, f.* ordalydelse.

Bucht, -*en, f. 1.* bugt, krökning. **2.** bugt, vik; bna. hamn, tillflykt. **3.** hörn, afplankning. -*en, sv. I. tr.* bugta, göra bugtig; skära ut. **II. rfl.** bugta sig, gå i bugter. -*ig, a.* bugtande, bugtig.

Büchlung, f. bokförande, antecknande. -*wald, m.* bokskog. -*weise, adv.* bokvis. -*weizen, m.* bohvete. -*zeichen, n.* bokmärke.

Buckel, I. -, m. 1. puckel. *F sich* (dat.) *den* ~ *voll* a. *sich* (dat.) *einen* ~ *lachen*: skratta sig fördärfvad, ~ *einer Mauer*: bugt på en mur. **2.** *F* rygg. *Einen krummen* ~ *machen*: kröka rygg, *jm den* ~ *voll schlagen* a. *den* ~ *schmieren*: smörja ryggtafan på ngn, *ein* ~ *voll Schläge*: ett kok stryk. **II. -n, f. 1.** (metall)buckla; spänne. **2.** hårbuckla, lock. -*icht, -ig, a.* pucklig, puckelryggig. ~*es Land*: ojämn, kuperad mark. -*n, sv. I. itr. h.* buga, kröka rygg. **II. tr.** sätta bucklor på. -*ochs[e], m.* bisonoxe.

bücklen, sv. I. tr. *Das Haupt* ~ böja, sänka hufvudet, *gebückt gehen*: gå framåtlutad, krokryggig. **II. rfl.** bucka sig, *vor jm*: för ngn. *Sich nach etw.* ~ böja sig ned för att taga upp ngt. -*ing, -e, m.* böckling.

bücklicht, -ig se *buckellicht, -ig*.
Bückling, -e, m. 1. *F* bock, bockning, bugning. ~*e machen*: bucka sig, vara mjuk i ryggen. **2.** böckling.

Buckskin, -s, m. buckskin (tygsort).

buddeln se *bütteln*.

Buddh[a]ismus, -, *0, m.* buddism. -*t, -en, m.* buddist. -*tisch, a.* buddistisk.

Budde, -n, f. dim. †, (marknads)stånd; *P* bus, kyffe; stud. kammare, rum. -*get, -s, n.* budget. -*ike* se *Butike*. -*ner, -, m.* ägare af en liten jordlapp; backtugussittare.

Büffel, -, m. buffel. *F* bna. *ein wahrer* ~ en riktig grofthuggare, grobian. -*éi, -en, f. F 1.* klumpighet, groft sätt. **2.** trälände, i st. pluggande, stormläsande. -*n, sv. itr. h. F* tråla, i st. plugga, stormläsa.

Buffer se *Puffer*.

Büfflét, -*e, n. 1.* buffet. **2.** skänk. -*ler, -, m.* *F* person som trålar, pluggar, stormläser; plugghäst.

Buffo, -[s], -s, m. lustig person, pajas.

Bug, -e †, m. 1. böjning, krökning. **2.** bog, a) på djur, b) på fartyg.

Bügel, -, m. bygel; grepe, ögla. -*brett, n.* strykbräde. -*eisen, n.* prässjärn, strykjärn. -*fest, a.* sadelfast. -*garn, n.* ett slags fågersnara. -*los, a.* utan bygel. -*n, sv. tr.* stryka med strykjärn, prässa med prässjärn. -*riemen, m.* stigbygelrem, stigläder. -*ring, m.* stiglädersring. -*stahl, m.* = *Bügeleisen*. -*tasche, f.* väska el. pung med bygel.

Bügler, -, m. -in, -nen, f. person som stryker, prässar.

bugsierlen, *sv. tr.* bogsera. -*er, -, m.* bogserare. -*tau, n.* bogsertåg.

Bübel, -, Bühl, -e, m. kulle, backe.

Buhldirne, *f.* glädjeflicka. -*e, -n, 1. m.* älskare, numera vanl. om otuktig kärlek. **2.** *f.* älskarinna, *jr I. -en, sv. itr. h. 1.* bedrifva otukt, boleti, bola. **2.** poet. smeka. **3.** *Um etw.* ~ täfva om, fika efter ngt, *mit jm* ~ vara ngn's medtäflare. -*enärt, f.* älskares sätt. -*er, -, m. 1.* † älskare. **2.** otuktig man, bolare. -*eréi, -en, f. 1.* boleti, otukt, älskog. **2.** täflan. **3.** galanteri, koketteri. -*erin, -nen, f. 1.* älskarinna. **2.** otuktig kvinna, glädjeflicka. -*erisch, a. 1.* otuktig. **2.** kokett, galant. -*in, -nen, f.* = *Buhle 2. lied, n.* otuktig visa. -*schaft, f.* älskog. -*schwester, f.* = *Buhlerin*.

Bühne, -n, f. dam, vall mot vatten; kaj.

Bühne, -n, f. 1. skådebana, scen, teater. *Über die* ~ *gehen*: uppföras, spelas. **2.** estrad, läktare. -*n, sv. tr. 1.* täcka med bräder, gollfägga. **2.** hvalfva. -*nbehör, n.* scenisk apparat. -*ndekoration, f.* teaterdekoration. -*ndichter, m.* dramatisk författare. -*ndichtung, f. 1.* dramatisk dikt. **2.** dramatiskt författarskap. -*ngerecht, a.* lämpad för scenen. -*nhalt* = *bühnenmäfsig*. -*nheld, m.* teaterhjärte. -*nkünstler, m.* dramatisk konstnär. -*nmaler, m.* dekorationsmålare. -*nmalerei, f.* dekorationsmålning. -*nmäfsig, a.* scenisk; lämpad för scenen. -*nstück, n.* teaterpjäs. -*veränderung, f.* scenförändring. -*nwand, f.* kuliss.

Bühre se *Büre*.

bukolisch, a. bukolisk, berde-

Bulgår, -en, m. bulgar. -éi, 0, f. -ien, -s, 0, n. Bulgarian. -in, -nen, f. bulgariska. -isch, a. bulgarisk.

Bull, -en, m. tjur. -dogg[e], m. -dogge, f. bulldogg. -o, -n, I. m. = Bull. II. f. 1. * sigill under en urkund. 2. bulla. -enadel, m. diplomadel. -enbeifser, m. bulldogg. -enkalb, n. tjurkalf. -ochs[e], m. 1. tjur. 2. tjuroxe (oxe, skuren som fullväxt).

bum[m], itj. bom, pang.

Bummelléi, -en, f. dagdrifveri. -fritz[e], -hans, m. dagdrifvare, odåga. -ig se bumlig. -leben, n. sysslolöst lif, dagdrifveri. -n, sv. itr. h. 1. gå och drifva, göra ingenting, slå dank. 2. slarfva, ej se upp. -tag, m. blåmåndag. -treiben, n. dagdrifveri. -zug, m. F långsamt (järnvägs)tåg, persontåg.

Bummller, -, m. 1. dagdrifvare, drivvare. 2. slarver, sömnig, oaktsam människa. -ig, a. 1. sysslolös, överksam. 2. slarfvig, oaktsam, sömning.

bums, itj. bums. -en, sv. itr. h. doft slå mot ngt, dunka.

Bund, I. -e men som måttenhet -, n. dtm. †, bunt, knippa, kärve, docka. II. -e †, m. 1. i sht tekn. band. 2. förbund, förening. *Einen ~ schliesen*: sluta förbund. -artig, a. i form af en knippa, knippvis. -brüchig, a. förbundsbrytande, trolös, affällig.

Bündel, -, n. o. * m. knippa, knypte, bunt, byt. F *sein ~ schnüren*: snöra sin ränsel, rusta till uppbrott. -förmig, a. i form af en knippa, ett knypte. -Jude, m. schackerjude. -n, sv. tr. hopbinda knippor. -träger, m. kringvandrande krämare, gårdfarihandlare, schackrare. -weise, adv. i knyten, knippvis.

Bundeslakte, f. förbundsakt. -behörde, f. förbundsregering, förbundsmyndighet. -brüchig = bundbrüchig. -bruder, m. förbundsbroder, bundsförvandt. -direktorium, n. förbundsråd. -flüchtig, a. som öfvergiftvit, svikit förbundet. -freundlich, a. förbundsvänlig. -genosse, m. bundsförvandt. -genossenschaft, f. 1. bundsförvandtskap. 2. förbund (sammanfattning af de förbundne). -genössisch, a. förbunds-, bundsförvandts-. -gericht, n. förbundsdomstol. -kanzler, m. förbundskansler. -lade, f. ыл. förbundets ark. -mätsig, a. förbundslenig. -regierung, f. förbundsregering. -tag, m. förbunds(riks)dag. -versammlung, f. förbunds församling, riksdag. -verwandt, a. förbunden, allierad.

Bundholz, n. ved i knippor.

bündlig, a. 1. om bevis, skäl m. m. bindande, bevisande. 2. om sätten: kort, kortfattad, precis, träffande. -igkei, f. 1. gällande kraft, bevisningskraft. 2. kortfattad skriftsätt, korthet, klarhet. -isch, a. förbunden. -ler, -, m. medlem af ngt kotteri, deltagare i ngn komplot. -ner, -, m. bundsförvandt. -ni[ʃ], -se, n. förbund.

Bundschuh, m. sandal. -seide, f. docksilke. -weise, adv. buntvis, knippvis, dockvis.

bunt, a. kulört, brokig. ~ durch einander: huller om buller, da geht es ~ zu: där går det lustigt, hett till, er macht ei. treibt es gar zu ~ han går aldeles för långt, ~e Reihe: rad af omväxlande herrar och damer. -druck, m. färgtryck. -farbig, a. kulört. -fiedrig, a. med brokiga fjädrar. -fleckig, a. fläckig i olika färger. -gefärbt, a. brokig, mångfärgad. -gefiedert = buntfiedrig. -gesprenkelt, a. brokigt spräckligt. -gestreift, a. med kulörta ränder ei strimmor. -heit, f. brokighet. -scheckig, a. med brokiga fläckar. -schillernd, a. brokigt glänsande, skimrande. -specht, m. hackspett. -sprenklig = buntgesprenkelt. -stickerei, f. broderi i olika färger. -streifig = buntgestreift.

Bunze se Punze.

Bürde, -n, f. börda.

Büre, -n, f. öfverdrag, bolstervar, kuddvar. Bureáu ei. Büreau, -s, -s ei. -x, n. 1. byrå, ämbetslokal. 2. skrifbord. -diener, m. vaktmästare. -krát, -en, m. byråkrat. -kráten-t[h]um, n. -kratie, -[e]n, f. byråkrati, ämbetsmannavälde. -krátisch, a. byråkratisk. -stunden, f. pl. timmar då en byrå hålles öppen.

Burg, -en, f. dtm. †, borg, fäste, slott. -bann, m. borgområde.

Bürge, -n, m. 1. borgen, borgesman. *Für jn ~ werden*: gå i borgen för ngn. 2. säkerhet, gisslan. -n, sv. I. itr. h. gå i borgen, ansvara. II. tr. *Etw. ~* ansvara för ngt, *jn frei, los ~* befria ngn mne att ikläda sig borgen för honom.

Bürger, -, m. borgare, medborgare. -art, f. borgares sätt, borgarvis. -deputierte(r), (adj. бoјн.) m. deputerad från borgarståndet. -frau, f. fru af borgarståndet, borgarhustru. -gard, f. borgargarde. -gardist, m. medlem af borgargardet. -geld, n. afgift för medborgarrätts vinnande. -glocke, f. 1. klocka som sammankallar borgarne. 2. klocka som anger die Bürgerstunde, se detta ord. -kranz, m. medborgarkrans, -krona. -krieg, m. borgerligt, inbördes krig. -lehen, n. ofrälse län. -lich, a. borgerlig, medborgerlig. -lichtkei, f. borgerligt sätt, beteende. -meister(in), m. (f.) borgmästare (-inna). -pack, n. borgarpack, bracka ei brackor. -pflicht, f. en medborgares pligt. -recht, n. borgarrätt, medborgarrätt. -rechtlich, a. civilrättslig. -schaft, f. 1. borgerskap. 2. medborgarrätt. 3. borgerligt sätt, borgaranda. -schule, f. borgarskola, högre folkskola. -sfrau = Bürgerfrau. -sinn, m. borgaranda, fosterländsk anda. -skind, n. borgarbarn. -sleute, pl. borgarfolk. -smann, m. borgare. -soldat, m. = Bürgergardist. -steig, m. gångbana, trottoar. -stolz, m. borgarstolthet, -högfärd. -stunde,

f. timme då världshusen stängas och borgarne gå hem och lägga sig. **-tugend, f.** medborgerlig dygd. **-wehr, f.** = *Bürgergarde*. **-wehrmann = Bürgergardist.**

Bürgflecken, m. liten köping för lydande under en borg. **-fräulein, n.** borgfröken. **-gericht, n.** borgrätt. **-hauptmann, m.** borghöfvidsman. **-herr, m.** borg-, slottsherre. **-hof, m.** borg-, slottsgård.

Bürglin, -nen, f. um *Bürge*, se detta. **-schaft, f.** borgen, ansvar, säkerhet. **~ leisten für jn:** gå i borgen för ngn. **-schaftsfähig, a.** antaglig som borgen.

Bürgliall, m. ställe där en borg står el. stått. **-ünder, -, m.** burgunder, a) invånare i Burgund, b) burgundiskt vin. **-ünder, -ündisch, a.** burgundisk. **-verliels, n.** borgfängelse. **-vögt, m.** borg-, slottsfogde. **-vogtei, f.** borg- el. slottsfogdes syssla el. ämbetsområde. **-vögtin, f.** borg- el. slottsfogdes fru.

burlésk, a. burlesk, putslugstig på ett groft sätt. **-e, -n, f.** burleskt stycke.

Burnus, -[ses], -[se], m. burnus.

burr, röj, 1. surr, brum. **2.** ptro, håll. **3.** burr, usch. **-en, sv. itr. h. 1.** av. s. surra, surrande flyga. **2.** ptrao, ropa håll. **3.** säga burr, usch.

Bursch[e], -en o. * -e, m. dim. **†, 1.** ung man, pojke; sälle, karl, tron. *Sie sind mir ein sauberer ~!* ni är just en fin herre! **2.** kamrat. **3.** student, a) i allm., b) som varit minst ett år vid universitetet, c) äldre medlem af en studentförening, jfr *Fuchs 3*, d) medlem af *Burschenschaft 1*. **4.** lärling, lärjosse. **5.** uppsare, betjänt, borstare, i sht en officier.

Bürsch[e] se *Birsch*.

burschenhaft, a. 1. rask, kraftfull, frisk, hurtig. **2.** = *burschikos*. **-leben, n.** glad (student)lif. **-schaft, f. 1.** burschenschaft, a) åskiltliga mindre studentföreningar af like vetenskaplig natur, bildande fortsättningsar af b) en allmän tysk studentförening, stiftad 1816 och sedan flera gånger ombildad, med Tysklands politiska enhet o. fröhet till mål. **2.** alla lärlingarne inom ett yrke el. en ort. **-schafter o. förakt. -schafter, -, m.** medlem af en *Burschenschaft 1*. **-schafterél, -en, f.** vanl. förakt. **1.** föreningsväsen. **2.** burschikost sätt. **-sitté, f.** studentsett. **-[h]üm, n.** burschväsande, studentlif, -anda.

burschikós, a. burschikos, studentikos, uppsluppen. **-ität, -en, f.** burschikost sätt, studentupptåg.

Bürste, -n, f. borste. **-n, sv. I. tr. o. itr. h. 1.** borsta. **2.** F dricka, supä. **II. itr. s. F** springa, skala, gno. **-nbinder, m.** borstbindare. **-nbinderel, f. 1.** borstbindaryrke. **2.** borstbindarverkstad. **-nmacher = Bürstenbinder.**

Bürzel, -, m. gumpben, gump.

Burzellbaum, -bock, m. kullerbytta. *Einen ~ machen* el. *schlagen el. schiefsen:* slå, göra en kullerbytta. **-mann, m.** vanl. dim. **-männchen, n.** trollgubbe af fädersmärk med bly i hufva-

det, som alltid står på hufvudet. **-n, sv. itr. s.** stupa kullerbytta.

Busch, -e †, m. 1. buske. **2.** * fjäderbuske, hjämbuske. **3.** * buket. **4.** (buskig) skog, buskage, dunge. *na. sich [seitwärts] in die Büsche schlagen:* smyga sig undan, *jn auf den ~ klopfen:* försigtigt höra sig för hos ngn, *hinter dem ~e halten mit etw.:* hålla inne, ej vilja fram med ngt, *lange um den ~ gehen:* gå som katten omkring het gröt. **-affe, m.** zool. orangutang. **-apfel, m.** vildt äpple. **-ärtig, a.** buskartad, buskig. **-baum, m.** buskartadt fruktträd.

Büschel, -, m. o. n. 1. knippe, liten knippa, bunt, tofs, vippa, kvast. **2.** fjäderbuske, hjämbuske. **-icht, a.** i vippor, små kvastar, knippen; kvastlik. **-weise, adv.** knippvis.

buschlen, sv. r/f. blifva buskig. **-grün, a.** gräsgrön. **-haft = buschig.** **-hahn, m.** tupp med fjäderbuske. **-hërd, m.** en med buskar omgifven *Vogelherd*, se a. o. **-holz, n. 1.** buskvirke, ris. **2.** buskskog, busksnår. **-icht, -ig, a. 1.** buskig, yfvig, tofvig. **2.** buskbevätt. **-klepper, m.** F stråtröfvere. **-klepperei, f.** F stråtröfveri. **-kohl, m.** kruskål. **-maus, f.** skogsråtta. **-mensch, m.** skogsmänniska. **-ratte, f.** skogsråtta. **-werk, n.** buskar, busksnår.

Busen, -, m. 1. barm; bli. av. bröst, sköte. *Im tiefsten ~* i sitt innersta, *einen Schalk im ~ tragen:* vara skälmaktig. **2.** bugt, (hafs)vik. **-freund(in), m. (f.)** nära, förtrolig vän, hjärtevän. **-kind, n.** skötebarn. **-krause, f.** bröstkrås. **-nadel, f.** bröstnål. **-schleife, f.** bröstrosett. **-sünde, f.** skötesynd. **-tüch, n.** bröstsjal, halsduk.

Büß|aar el. Bussard, -e, m. ormvråk. **-bank, f.** skampall. **-bruder, m.** botgörare. **-e, -n, f. 1.** bot, botgöring, ånger. **2.** plikt, böter.

büß|en, sv. I. tr. 1. * sätta bot på, laga, lappä. **2.** göra bot för, försöna, umgälla, plikta för. **3.** *Eine Lust, Begierde ~* tillfredsställa en lusta, ett begär. **II. itr. h.** göra bot; plikta. *Für etw. ~* plikta, sota för ngt. **-er, -, m.** botgörare. **-ergewand, n.** botgörardrägt. **-erin, -men, f.** botgörerska. **-erkleid, n.** botgörardrägt.

Büß|ermahnung, f. förmaning till bot och bättring. **-fertig, a.** botfärdig. **-fertigkeit, f.** botfärdighet. **-gebet, n.** botfärdig bön, syndabekännelse. **-geld, n.** plikt. **-hard** se *Bussard*. **-hemd, n.** botgörarskjorta.

Bussöle, -n, f. kompass.

Büß|prediger, m. botpredikant. **-predigt, f.** botpredikan. **-psalm, m.** botpsalm. **-tag, m.** böndag. **Buß- und Bettag:** allmän bot- och bönedag. **-thraße, f.** ångerns tår, bättringstår. **-übung, f.** botöfning.

Büßung, f. botgöring.

Büß|vermahnung = Bußermahnung. -wecker, m. en som väcker till bot och bättring.

-werk, n. botgöringsverk. -zeit, f. botgöringsringstid. -zelle, f. botgöringscell.
Büste, -n, f. byst.
Butike, -n, f. butik, (handels)bod.
Butt, -e[n], m. flundra. -e, -n, f. 1. = Butt. 2. frökropp, jfr *Hagebutte*. 3. vanl. **Bütte**, bytta, så, balja, kar. -el, -n, f. F butelj, flaska.
Büttel, -, m. 1. exekutionsbetjänt, rättsbetjänt. 2. bödelsdräng, bödel. -el, -en, f. häkte, fängelse.
buttoln, sv. itr. h. o. tr. gräfvä, böka, påta.
Butter, 0, f. smör. *Braune* ~ brynt smör, bna. *jm die ~ vom Brot nehmen*: plocka ngn, taga bästa bitarne från ngn. -ähnlich, a. smörlik. -hemme, f. = *Butterbrot*. -brözel, f. smörkringla. -brot, n. smörgås, *belegtes* ~ smörgås med ngt sovel på, bna. *etw. für ein ~ bekommen*: få ngt för smörpris. -brühe, f. smörsås. -büchse, -dose, f. smörask. -fals, n. 1. smörbytta, smörfjärding, smörtunna. 2. tjärna. -fladen, m. = *Butter-*

brot. -frau, f. smörgumma (gumma som säljer smör). -gebackene(s), n. smörbakelse. -licht, -lg, a. 1. smörig, innehållande smör. 2. smöraktig. -küchen, m. smörtårta, smörbakelse. -milch, f. tjärnmjölk. -n, sv. I. tr. tjärna. II. itr. h. 1. tjärna. 2. blifva smör. F bna. *das will nicht ~* det är förspild möda. -schminke, f. smörfärg. -schnitte, f. = *Butterbrot*. -semmel, f. semla med smör på. -stolle, P -stulle, f. = *Butterbrot*. -tonne, f. = *Butterfafs*. -topf, m. smörask, smörkruka. -vogel, m. käljfärl. -weck, m. -wecke, f. kilformigt smörstycke. -wecken, m. smörbröd med smör på. -weich, a. mjuk som smör. -woche, f. veckan före fastan.
Büttner = *Bütcher*.
butz, I. *itj*. bums, pladask. II. -e, m. doft fall el. slag. **Bux** se *Buchs*.
Byssus, -, -, m. byssus.
Byzantiner, -, m. byzantinare. -in, -nen, f. byzantinska.

C.

Här ej upptagna ord, hvilka börja a) med *Ca- Cl- Co- Cr- Cu-* sökas under *K-*, b) med *Ch-* under *K-el. Sch-*, c) med *Ce- Ci- Cy-* under *Z-*.

ca, förkortat. = *cirka*.
Cadre, -s, n. mil. kader.
Café (-é), -s, n. kafé.
Cälibat se *Cölibat*.
Campagne, -n, f. fälttåg, kampanj.
Canaille; -n, f. kanalje.
Caprice, -n, f. nyck, infall. -iciös, a. nyckfull.
Carcer se *Karzer*.
Carrière, -n, f. karriär, a) sträck, galopp, b) bana.
Cäsar, -s, -ären, m. 1. Cesar. 2. cesar, kajsare. -ärent[h]um, n. -arismus, -, 0, m. kajsarvalde, enväldsmakt, enväldsregering.
Castagnette, -n, f. kastanjet.
Cäsür, -en, f. cesur.
Causerie, -[e]n, f. kåseri, småprat.
Cedént, -en, m. jur. den atträdande, atträdare.
Ceder, -n, f. ceder. -fichte, f. ceder. -n, a. af cederträ, ceder-.
cedier|len, sv. tr. atträda, afstå. -ung, f.
Cedille, -n, f. cedillj.
Celebr|lant, -en, m. präst som läser mässan. -ieren, sv. tr. fira. *Die Messe* ~ läsa mässan. -ität, -en, f. 1. festlighet. 2. ryktbarhet, celebritet; berömd personlighet.
Cell|list, -en, m. violoncellspelare. -o, -[s], -s, n. violoncell.
Cemént, -e, m. o. n. cement. -ieren, sv. tr. cementera. -ierung, f.
cens|lieren, sv. tr. 1. bedöma, kritisera. 2. sätta betyg på, gifva betyg åt. 3. censera, underkasta census. -or, -s, -ören, m. cen-

sor. -ür, -en, f. 1. censur. 2. betyg. -us, -[se], m. census, skattskrifning.
Cent, -s, m. cent (mynt). -äur, -en el. -s, -en, m. centaur. -igrämm, n. centigram. -iliter, m. o. n. centiliter. -ime, -n el. -s, m. myntet centim. -iméter, m. o. n. centimeter. -ner, -, m. centner.
centr|äl, a. central. -alisierung, -en, f. centralisering. -alisierung, sv. tr. centralisera, förena i en medelpunkt. -alisierung, f. -älpunkt, m. medelpunkt. -älverwaltung, f. centralstyrelse. -um, -um[s], -en, n. centrum, center.
Ceremon|l|äl, -e, n. ceremoniel. -ie, -[e]n, f. ceremoni. -iell, I. = *ceremoniös*. II. -e, n. ceremoniel. -iös, a. ceremoniös, stel, kruserlig.
cernier|len, sv. tr. mil. innesluta. -ung, f. mil. inneslutning, cernering, belägring.
cert|lieren, sv. itr. h. täfla. -ifikät, -e, n. intyg, attest, certifikat. -ifizieren, sv. tr. intyga.
Cervelatwurst, f. metwurst.
cessieren, sv. itr. h. upphöra, stanna.
Cession, -en, f. cession, konkurs. -är, -är, -e, m. cessionarie.
Chagrin, -s, m. schagräng.
Chaise, -n, f. schäs, postvagn.
Chaldäer, -, m. kaldé.
Chamäleon, -s, n. kameleont.
Champl|agner, -, m. -ägnerweln, m. champanj. -ignon, -s, m. champinjon. -ignonzucht, f. champinjonodling.

~ ~ föregående uppslagsord. * äkta sm. 0 saknar plur. † har omjöd. F (smj)ärt, P lägre språk. * mindre brukligt.

changieren, *sv.* I. *tr.* ändra, byta om. II. *itr.* *h.* förändras, undergå förändring.

Challos, -, -e, *n.* kaos, villervalla, oreda. -*ötisch*, *a.* kaotisk. -*råde*, -*n*, *f.* charad.

Charakter, -, -s, -e. *Charaktere*, *m.* 1. karaktär, skaplynn. 2. stånd, ställning, rang; person i en viss ställning, t. ex. *ein öffentlicher* ~ en offentlig personlighet. -*ähnlich*, *a.* af liknande karaktär. -*bild*, *n.* karaktärsbild, karaktärsbildning. -*fest*, *a.* karaktärsfast. -*festigkeit*, *f.* karaktärsfasthet. -*isieren*, *sv. tr.* karaktärisera. -*istik*, -*en*, *f.* karaktäristik, karaktärsteckning. -*istiker*, -, *m.* 1. karaktärstecknare. 2. teat. skådespelare som framställer karaktärsroller. -*istisch*, *a.* karaktäristisk, betecknande. -*zug*, *m.* karaktärsdrag.

Chargé, -*n*, *f.* 1. uppdrag, befattning, kall, ämbete, tjänst. 2. mil. kavalleriangrepp. -*ieren*, *sv. tr.* mil. angripa. -*ierte* (tr), (adj. bejn.) *m.* 1. mil. militär som innehar någon (officers-) grad, pl. befäl. 2. förtroendeman inom en studentförening (*Verbindung*).

Charlatan, -*s* el. -*täne*, *m.* charlatan, bedragare, skojare. -*erie*, -*[e]n*, *f.* charlataneri, bedrägeri, skoj.

charmllant, *a.* charmant, förtjusande. -*ieren*, *sv. tr.* tjusa, intaga.

Charpie, *0*, *f.* linneskaf. ~ *zupfen*: göra linneskaf.

Chassepöt, -*s*, *n.* -*gewehr*, *n.* chassepot (gevär) (ett slags bakladdningsgevär).

Chaussee, -*[e]n*, *f.* till halfva bredden makadamiserad landsväg. -*bau*, *m.* landsvägsanläggning. -*geld*, *n.* vägpenngar, bompengar. -*geldeinnehmer*, -*gelderheber*, *m.* person som tar upp vägpenngarne. -*graben*, *m.* landsvägsdike. -*haus*, *n.* stuga där vägpenngar erläggas. -*pappel*, *f.* pyramidpoppel. -*stein*, *m.* makadamiseringssten. -*wärter*, *m.* landsvägsvakt.

chassieren, *sv. tr.* makadamisera.

Chauvinismlus, -, *0*, *m.* chauvinism, ensidig och utmanande patriotism. -*t*, -*en*, *m.* chauvinist, ensidig, skrytsam, utmanande patriot.

Chef, -*s*, *m.* chef, anförare, föreståndare. -*ingenieur*, *m.* öfveringeniör.

Chemie, *0*, *f.* kemi. -*ikalien*, *pl.* kemikalier. -*iker*, -, *m.* kemiker, kemist. -*isch*, *a.* kemisk. -*ise*, -*n*, *f.* skjorta, linne. -*isett*, -*s*, *n.* -*isette*, -*n*, *f.* nattkappa. -*ist*, -*en*, *m.* kemist, kemiker.

Chenille, -*n*, *f.* sniäla.

Cherub, -*s*, -*s* el. -*im* (str. --*2*), *m.* kerub.

chevaléresk, *a.* ridderlig.

Chicánlle, -*ieren* se *Schikane*, *schikanieren*.

Chiffre, * *Chiffer*, -*n*, *f.* chiffer.

Chignón, -*s*, *m.* chinjong.

Chimánlle, -*n*, *f.* hjärnsjöke. -*isch*, *a.* inbillad, orimlig, öfverspänd.

China, I. -*s*, *0*, *n.* Kina. II. -*s*, *f.* o. *n.* kina (bark). -*stoff*, *m.* kina.

Chinésle, -*n*, *m.* kines. -*ln*, -*nen*, *f.* kinesisk kvinna. -*isch*, *a.* kinesisk.

Chirllagra, -*s*, *0*, *n.* gikt i händerna. -*ürg*, -*en* el. -*s*, -*en*, *m.* kirurg. -*urgie*, *0*, *f.* kirurgi. -*ürgisch*, *a.* kirurgisk.

Chitón, -*s* el. -*e*, *m.* kiton, lifrock.

Chlorlläl, -*[e]s*, *0*, *n.* kloral. -*ofórm*, -*e*, *n.* kloroform. -*ofórmieren*, *sv. tr.* kloroformera. -*ofórmierung*, *f.*

Chok, -*s*, *m.* schock, häftigt anfall, i sht af ryteri. -*ieren*, *sv. tr.* stöta, förgära, sára. -*oláde* se *Schokolade*.

Chollera, *0*, *f.* kolera. -*eriker*, -, *m.* koleriker. -*erine*, *0*, *f.* kolerin, stark diarré. -*erisch*, *a.* kolerisk.

Chor, -*e* †, *m.* o. *n.* 1. vant. *n.* skara. 2. vant. *m.* kör. 3. vant. *n.* (kyrk)kor. -*ál*, -*e* †, *m.* koral. -*alist*, -*en*, *m.* koralsångare. -*altar*, *m.* hufvudaltare. -*amt*, *n.* = *Chordienst*. -*ärtig*, *a.* i korform. -*buch*, *n.* notbok för korsång. -*dienst*, *m.* för katolska präster och munkar föreskrifven gemensam bön. -*direktor*, *m.* kördirigent. -*fóhrer*, *m.* 1. koranfórare. 2. förste korsångare. -*gehülfe*, *m.* en prästs biträde vid altartjänsten. -*geld*, *n.* sportler a) åt korgossar, b) åt domherrar för självmässor. -*gesang*, *m.* 1. korsång. 2. korsång. -*gesangbuch* = *Chorbuch*. -*gitter*, *n.* järnstaket framför koret. -*hemd*, *n.* mässkjorta. -*herr*, *m.* domherre, kanik. -*ist*, -*en*, *m.* kor-ei. korsångare, korist. -*knabe*, *m.* korgosse. -*mantel*, *m.* korkåpa. -*pult*, *n.* o. *m.* notpullet i kyrkkor. -*übung*, *f.* öfning i kor-ei. korsång. -*us*, -, *Chóre*, *m.* korus, kör, skara. -*weise*, *adv.* i kör.

Chrestomathie, -*[e]n*, *f.* krestomati, läsebok, valda stycken.

Chrie, -*[e]n*, *f.* kria, stölförning.

Christ, I. -*s*, *0*, *m.* Kristus. *Der heilige* ~ a) Kristusbarnet, b) julen. II. -*en*, *m.* kristen. -*abend*, *m.* julafton. -*baum*, *m.* julgran. -*bescherung*, *f.* julklappar. -*engemeinde*, *f.* kristen församling el. den kristna församlingen. -*enheit*, *f.* kristenhet. -*enkind*, *n.* kristet barn. -*enliebe*, *f.* kristlig kärlek. -*enmensch*, *m.* kristen människa. *Kein* ~ ingen kristen själ. -*enpflicht*, *f.* en kristens pligt. -*ent[h]üm*, *n.* kristendom. -*enverfolgung*, *f.* förföljelse mot kristne. -*envolk*, *n.* kristet folk. -*in*, -*nen*, *f.* kristen kvinna. -*kind*, *n.* Kristusbarnet. -*lich*, *a.* kristlig, kristen. -*lichkeit*, *f.* kristlighet, kristenhet. -*monat*, *m.* julmånad. -*nacht*, *f.* julnatt. -*tag*, *m.* juldag.

chromátisch, *a.* kromatisk.

Chronllik, -*en*, *f.* krónika. -*isch*, *a.* kronisk. -*ist*, -*en*, *m.* krónikeskrifvare, krónikör. -*ologie*, -*[e]n*, *f.* kronologi. -*ológisch*, *a.* kronologisk.

Churfürst m. m. se *Kur-*.
 churwälsch, a. kurvälsk, retoromansk.
Cibébe, -n, f. art stora russin.
Cichorie, -n, f. cikoria.
Cider, -n, m. cider, fruktvin. -**apfel**, m. äpple till äpplevin. -**wein**, m. = *Cider*.
Cigarett, -n, f. cigarett. -**ntasche**, f. cigarettfodral.
Cigârre, -n, f. dim. †, cigarr. -**netul**, n. cigarrfodral. -**nkasten**, m. -**nkiste**, f. cigarrlåda. -**nspitze**, f. cigarrmunstycke. -**ntasche**, f. cigarrfodral.
Cikáde, -n, f. strit, cikada.
 circa, cirka, adv. cirka, ungefär, omkring.
Cirkullär, -e, n. cirkulär. -**árschreiben**, n. cirkulär, rundskrifvelse. -**atiön**, -en, f. cirkulation, omlopp. -**ieren**, sv. itr. h. cirkulera, vara i omlopp. -**ierung**, f.
Cirkus, -, [-se], m. cirkus.
Cisellêur, -e, m. ciselör. -**ieren**, sv. tr. ciselera. -**ierer**, -, m. ciselör.
Cistérne, -n, f. cistern.
Citadello, -n, f. citadell. -**át**, -e, n. citat, anfördrt ställe. -**atiön**, -en, f. jur. kallelse till inställelse inför domstol, stämning. -**ieren**, sv. tr. 1. anförda, citera. 2. jur. kalla inför rätta. 3. frammana. -**ierung**, f.
Citronát, -e, m. o. n. insyltade citronskal.
Citróne, -n, f. dim. †, citron. -**nfarbig**, -**ngelb**, a. citrongul. -**nöl**, n. citroneessens.
 civil, I. a. 1. civil, borgerlig. 2. höflig, sedig. 3. billig, måttlig. II. -s, 0, n. det civila ståndet. In ~ civilklädd. -**amt**, n. civilt ämbete. -**beamte(r)**, m. civil tjänsteman. -**ehe**, f. civiläkten. -**gericht**, n. civil domstol. -**isat**, m. civilisatorisch, a. civiliserande, hyfsande. -**isierbar**, a. som kan civiliseras. -**isieren**, sv. tr. civilisera, hyfsa. -**ist**, -en, m. civil person, civil tjänsteman. -**klage**, f. åtal i civilmål. -**stand**, m. civilstånd. -**uniform**, f. civil tjänstemans uniform.
Cliché, -s, n. kliché.
Clique, -n, f. koterri, klick.
Coaks, pl. koka.
Cocón, -s, m. o. * n. kokong.
Codex, -, *Codices*, m. kodex.
Coeur, [-s], n. kort hjärter.
Cognac, *Cognak*, -s, m. konjak.
Coiffûre, -n, f. hårklädsel.
Cölibát, -e, n. celibat, ogift stånd.
comer, a. från ei. i Como, como-. *Der ~ Sec*: Comosjön.
Commis, -, m. handelsbokhållare, bodbetjänt. ~ *Voyageur*: handelsresande.
Compagnie se *Kompanie*.
Comptoir, -e ei. -s, n. kontor (handels-, postkontor). -**bote**, -**diener**, m. springpojke ei. vaktmästare vid ett kontor. -**ist**, -en, m. kontorist.
Concept, -e, n. koncept. Bld. jm das ~ *verwirren*? bringa ngn ur koncepterna, ur fatt-

ningen, *aus dem ~e kommen*: tappa koncepterna. -**papier**, n. koncept-, hammapper.
Concilliént, -en, m. person som uppsätter koncept till en skrift, skrivare. -**ieren**, sv. tr. o. itr. h. 1. blifva hafvande. 2. affätta, uppsätta koncept (till).
Consilléil, -s, m. konsej. -**ilium**, -**um**[s], -en, n. råd, råd att lemna universitetet m. m.
Conto, -, -, n. 1. kår (armékar m. m.). 2. studentförening. -**bursch**[e], m. = *Corpsstudent*. -**geist**, m. kåranda. -**student**, m. medlem af en studentförening.
Cotillon, -s, m. kotiljong.
Côtus, -, -, m. afdelning af en skolklass, parallellklass.
Couléur, -en, f. 1. F färg, kulör. 2. studentförening.
Coulisse, -n, f. 1. teat. kuliss. 2. fals, rämma. -**nfeber**, n. rampfeber. -**nladen**, m. skottlucka.
Coup, -s, m. kupp. -**é** (-**e**), -s, n. järnvägskupé. -**ieren**, sv. tr. o. itr. h. 1. kort. taga af. 2. järnv. kontrollera biljetterna gum att klippa i dem. -**lét**, -s, n. kuplett. -**ön**, -s, m. kupong.
Cuur, 0, f. 1. uppvakning (uppvakande församling) vid hovfet. 2. uppvakning, kur. *Im die ~ machen* ei. F *schneiden*: göra sin kur, slå för ngn. -**ánt**, I. a. nu gällande, gångbar, t. ex. ~es *Geld*. II. -[e], 0, n. arv. -**ántgeld**, n. gångbart mynt. -**toisie**, -[e]n, f. artighet, hofmannasätt.
Cousin, -s, m. (manlig) kusin. -**e**, -n, f. (kvinnlilig) kusin.
Couvert, -e ei. -s, n. 1. kuvert vid duklog. 2. (stef)kuvert. -**ieren**, sv. tr. lägga in i kuvert.
Crème, -s, f. 1. kräm. 2. grädda.
Cricket, -s, n. kricket.
croquieren, sv. tr. göra ett utkast till, skissera.
Cyâne, -n, f. blåklint.
cyklisch, a. cyklisk, tillhörande en cykel. -**ön**, -e, m. cyklon, hvirvelvind. -**us**, -**us**, -en, m. cykel, följd.
Cylinder, -, m. 1. cylinder. 2. lampglas. 3. (hög) svart hatt. 4. proberglass. -**fläche**, f. cylindrisk yta. -**form**, f. cylindrisk form, cylinder. -**förmig**, a. cylindrisk. -**mütze**, f. lamphatt.
cylindrisch, a. cylindrisk.
Cymbel se *Zimbel*.
Cynlíker, -, m. cyniker. -**isch**, a. cynisk. -**ismus**, -**us**, -en, m. cynism.
Cyperllgras, n. cypergräs. -**kater**, m. -**katze**, f. cyperkatt.
Cyprllése, -n, f. cypress. -**essen**, a. af cypress-trä, cypress-. -**ler**, -, m. cyprer. -**lerin**, -**nen**, f. cyperisk kvinna. -**isch**, a. cyperisk.
Czako se *Tschako*. **Czar** se *Zar*.
Czech- se *Tschech-*.

D.

da, I. adv. 1. rum. a) där. *Du ~ / du där* (bort-a)! hör hit! *wer ~? verda? hvem där? von ~ ab ei. an:* därifrån, ~ *und dort:* här och där, b) här, närvarande, tillstådes. ~ *bin ich:* här är jag, här har ni mig, *Sie ~? ni här? ~ sein:* vara tillstådes, vara närvarande, *fr dasein, wenn ich ihn jetzt so ~ hätte:* om jag nu hade tag i honom, c) * *relativt* hvar-est. 2. ut. *då. Von ~ ab ei. an:* från den tiden, därefter, sedermera. 3. omständigheter. *Was soll ich ~ machen?* hvad skall jag då (under sådana förhållanden) göra? ~ *irren Sie sich:* däruti misstar ni er, ~ *wird man sich besinnen müssen:* här måste man tänka sig för. **II. konj. 1. ut,** ofta med kausal betydelse. *då, när, just som. ~ alles beendigt war, ging ich:* då (och emedan) allt var slut, gick jag. 2. orsak. *då, när, emedan, då ju. ~ dem so ist:* då det förhåller sig så.

dabói (sv. *ä-*), *adv. 1. därvid, bredvid, jämte. Wir sind ganz nahe ~ vi äro helt nära; ~ sein:* a) vara närvarande, vara med, delta-ga, b) hålla på med, t. ex. *wollen Sie ~ sein?* vill ni vara med? *ich bin gerade ~, den Brief fertig zu schreiben:* jag håller just på att avsluta brevet, *nahe ~ sein zu:* vara nära att, *er bleibt ~* han står fast därvid, *es bleibt ~* som sagt är, så blir det, *das Gute ~ ist, dafs:* det goda därvid är att el. det är ändå väl att, was ist denn ~? hvad är det för ondt däri? el. hvad är det för konst? ~ *befinde ich mich wohl:* jag mår väl däraf. 2. därtill, dessutom, hvad mer är, t. ex. *er ist gewandt und ~ tugendhaft. -sitzen, itr. h. sitta bredvid. -stehen, itr. h. stå bredvid.*

Dacápo, I. -[s], -s, n. II. itj. dakapo.

Dach, -er †, n. dim. *Dächelchen*, i pl. sv. *Däch-erchen, -lein*, tak. *Im ~ und Fach geben:* gifva ngn tak öfver huvudet, härbärgera ngn, *ein Haus in ~ und Fach erhalten:* underhålla ett hus, *bia. nun regnet's auf mein ~* nu galler det mitt skinn, *bei ihm ist gleich Feuer im ~:* han råkar strax i eld och låga, *jm auf dem ~e sein ei. sitzen:* a) öfvervaka nngs görande och låtande, b) sätta åt ngn. *-boden, m. vind* (rum under taket). *-deckor, m. taktäckare. -en, sv. I. tr. täcka, förse med tak. II. r/f. slutta. -fahne, f. vindflöjel. -flrst, f. takås. -gebälk, n. takresning, takröste. -geschofs, n. vinds-våning. -kammer, f. vindskammare, vinds-kupa. -nase, f. takfönster med gaveltak. -röh-re, f. takränna, stupränna.*

Dachs, -e [†], m. dim. †, I. gräfling, gräfsvin. *F er schläft wie ein ~* han sover som en

stock el. han är en riktig sjuosofvare. 2. tax-(hund). *-bau, m. gräflingsbo, -gryt. -beinig, a. taxbent. -elsen, n. gräflingssax.*

Dächsel, -, m. taxhund. -n, sv. tr. o. itr. h. ja-ga gräflingar.

Dachslfänger, -finder, m. tax(hund). -haft, a. gräflingsartad. -hund, m. tax(hund). -In, Dächsin, -nen, f. gräflingshona.

Dachspan, m. takspån. -stein, m. taktegel. -stube = Dachkammer. -stuhl, m. takstol. -t se Docht. -tel, -n, f. F örfil. -tein, sv. tr. F örfila upp. -traufe, f. 1. takdropp. 2. tak-ränna. -ung, f. 1. taktäckning. 2. tak. 3. sluttning. -wohnung, f. vindsvåning.

dadr|än se daran. -äusen se draufsen. -ein se darein. -innen se darinnen. -öben se droben. -üben se drüben. -über se darüber.

dald|durch (sv. *ä-*), *adv. därigenom. -förn, konj. såvida, darest. -für (sv. *ä-*), *adv. 1. därför, för det. Ist dies mein Dank ~?* är det den tack jag får? *ist er reich? ich halte ihn ~* är han rik? jag anser honom vara det, ~ *sorgen, dafs:* sörja för att, ~ *giebt es kein Mittel:* däremot fins intet medel. 2. i stället, i dess ställe, till ersättning, t. ex. *das Mädchen ist häflich aber ~ reich. 3. ~ halten, dafs:* hålla före, anse att. 4. ~ *sein:* vara för, ~ *und dagegen sprechen:* tala för och emot. *-fürhalten, n. förmenande, åsigt, tanke. Meines ~s ei. nach meinem ~* enligt mitt förmenande. *-gügen (sv. *ä-*), **I. adv. däremot. ~ sein:*** vara emot, ~ *hilft nichts:* för det fins ingen bot, ~ *halten:* hålla emot, jämföra. **II. konj. däremot, men.***

Dagg, -s, n. -e, -n, f. sjo. dagg.

Daguerr[e]otyp, -e, n. dagerrotyp. -ie, 0, f. dagerrotypi. -ören, sv. tr. dagerrotypera.

dahóim, I. adv. hemma. Wie ~ sein: känna sig hemmastadd. **II. -s, 0, n. 1. hem. 2. titel på en titelskrift: Daheim.**

dahér (sv. *ä-*), *adv. 1. rum. a)* därifrån (åt den talande till), hitåt. ~ *kann er nicht kommen:* därifrån, från det hållt kan han ej komma. b) * *relativt* hvarifrån. 2. anledning. därifrån, däraf. ~ *kommt ei. stammt die ganze Verwirrung:* därifrån härleder sig, därpå beror hela villervallan. 3. därför, af det skälet, af den anledningen. *-áb* (sv. *ä-*), *adv. däruppfifrån, hit ned. -áuf* (sv. *ä-*), *adv. därnedifrån, hit upp. -áus* (sv. *ä-*), *adv. därinifrån, hit ut. -blinken, itr. h. lysa (fram), glänsa (fram) ur tjärnan. -brausen, itr. s. brusa fram, storma fram. -éin* (sv. *ä-*), *adv. därutifrån, hit in. -fahren, itr. s. sv. dahergefahren kommen:* komma farande, åkande, komma med fart. *-fliegen, itr. s.*

komma flygande, flyga fram, hitåt. **-gehen**, *itr. s.* komma gående. **-kommen**, *itr. s.* komma hitåt, därifrån. **-laufen**, *itr. s.* komma springande, springa hitåt. **-sprengen**, *itr. s.* komma i sträck, spränga, galoppera hitåt, fram. **-stolzierer**, *itr. s.* stoltsera, brösta sig. **-treten**, *itr. s.* tråda fram, hitåt. **-tripeln**, *itr. s.* trippa hitåt, fram, komma trippande. **-über** (sv. *---*), *adv.* hitöfver, därifrån. **-úm** (sv. *---*), *adv.* däromkring. **-wanen**, *itr. s.* komma vacklande, vackla fram. **-ziehen**, *itr. s.* draga, tåga hitåt, fram.

dahier, *adv.* här, härstades.

dahin (sv. *---*), *adv.* 1. dit, därhän. *Meine Meinung geht ~* min mening är, *bis ~* till dess, dessförinnan, *man hat sich ~ vereinigt*: man har öfverenskommit om, *es steht ~* det är ovist. 2. *~ sein*: vara borta, slut, förbi, medtagen, *~ haben*: hafva fått. **-áb** (sv. *---*), *adv.* ditned. **-arbeiten**, *itr. h.* arbeta därhän. **-áuf** (sv. *---*), *adv.* ditupp. **-áus** (sv. *---*), *adv.* ditut, át det hållet. **-brausen**, *itr. s.* brusas, störta dit, bort. **-bringen**, *tr.* bringa dit, därhän, förmå. **-eilen**, *itr. s.* skynda dit, bort, hastigt försvinna. **-éin** (sv. *---*), *adv.* ditin. **-fahren**, *itr. s.* 1. fara, åka, rusa dit. 2. fara hädan, affida. **-fliegen**, *itr. s.* 1. flyga dit. 2. flyga bort, flyga sin kos. **-fließen**, *itr. s.* flyta dit, bort. **-gabe**, *f.* *~ an etw.* (ack.): hängifvande åt ngt, uppoffring för ngt. **-geben**, *tr.* bortgifva, uppoffra. **-gögen** (sv. *---*), *adv.* däremot. **-gehen**, *itr. s.* 1. gå dit. 2. gå bort, gå hädan, affida. **-gestreckt**, *a.* utsträckt. **-laufen**, *itr. s.* 1. springa, om vätskor: rinna dit. 2. springa, rinna sin kos. **-leben**, *itr. h.* framleva sitt lif. **-raffen**, *tr.* borttrycka. **-reißen**, *tr.* riva, rycka bort. **-reiten**, *itr. s.* rida fram. **-scheiden**, *itr. s.* skiljas hädan, gå bort, dö. *Nach seinem ~* efter hans död. **-schleichen**, *itr. s.* smyga sig, släpa sig fram. **-schmachten**, *itr. h.* försmakta. **-schreiten**, *itr. s.* skrida, gå, draga fram. **-segeln**, *itr. s.* segla bort. **-siechen**, *itr. h.* aftyna, tyna bort, tåras af sjukdom. **-stellen**, *tr.* 1. ställa dit. 2. *Etw. dahingestellt sein lassen*: lemna ngt därhän, låta ngt vara osagdt. **-sterben**, *itr. s.* dö bort. **-stürmen**, *itr. s.* storma bort, fram. **-stürzen**, *itr. s.* störta, rusa bort, fram, ned. **dahlhinten**, *adv.* (där) bakom, där borta, där bak, tillbaka, efter. **-hinter** (sv. *---*), *adv.* där bakom. *Bna. es kann etw. ~ sein*: a) det kan ligga ngt bakom, b) det kan vara ngt bevänt därmed, *~ kommen*: komma underfund därmed, *sich ~ machen*: gripa verket an. *Es ist ei. steckt etw. ~* det ligger, döljer sig ngt bakom. **-hinüber** (sv. *---*), *adv.* ditöfver. **-hinunter** (sv. *---*), *adv.* ditned. **dahinwärts**, *adv.* ditåt. **-welken**, *itr. s.* vissna bort. **-wirken**, *itr. h.* verka därhän. **-zielen**, **-zwecken**, *itr. h.* syfta dit, därhän.

dahlen, *sv. itr. h.* prata, skämta, smeka, leka. **Dak**, **-e**, *m. sjs.* dimma, tjocka. **-en**, *sv. itr. h.* sjs. opera. vara ei. blifva tjocka, tjockna.

Daktylus, **-**, *Daktylen*, *m.* daktyl.

Dalekárllin, **-**, *n.* Dalarne. **-er**, **-**, *m.* dalkarl.

-erin, **-nen**, *f.* dalkulla. **-sch**, **-**, *a.* dalsk, dal-

dallegen, *itr. h.* ligga utsträckt.

damällig, *a.* dåvarande, den tidens. *Sein ~es Versprechen*: det löfte, han då gaf. **-s**, *adv.* då, då för tiden.

Damascéner, **I.** **-**, *m.* 1. damaskusbo. 2. damascenerklinga. **II.** *a.* damaskisk. **-arbeit**, *f.* damasceringarbete, damasceradt arbete. **-sábel**, *m.* damascenersabel. **-stahl**, *m.* damasceradt stål.

damascierlen, *sv. tr.* damascera. **-er**, **-**, *m.* damascere. **-ung**, *f.* damascering.

Damast (korta *a.*, sv. *---*), **-e**, *m.* damast. **-arbeit**, *f.* damastväfnad. **-en** (sv. *---*), *a.* af damast, damast-. **-leinwand**, *f.* linnedamast, damastdräll.

Dám||brett, *n.* bråde un dämpel. **-e**, **-n**, *f.* dim. †, *dam*, fruntimmer. *Die vornehme ~ spielen*: spela dam.

Dámel, **-**, **-ack**, **-e** ei. **-s**, *m.* = *Dámelsack*. **-éi**, **-en**, *f.* F dumhet. **-er**, **-**, *m.* = *Dámelsack*. **-n**, *sv. itr. h.* F vara dum, bära sig dumt åt, prata dumt. **-sack**, **-e** ei. **-s**, *m.* F dumhufvud, nöt. *Er ist wie mit dem ~ geschlagen*: han är dum som en åsna.

Dám||nbrett = *Dambrett*. **-hirsch**, *m.* dofhjort. *dämsich*, *a.* F inskränkt, nöttaktig.

damit, **I.** (sv. *---*) *adv.* därmed. *Lassen Sie mich ~ in Ruhe* ei. F *~ können Sie mir gestohlen bleiben*: låt mig vara i fred ei. jag bryr mig ej om det där, *ich bin ~ einverstanden*: jag går in därpå, *wie steht ei. ist es ~?* hur är det? hur förhåller det sig? *es ist aus ~* det är slut, *~ hat es nichts zu bedeuten*: det har ingenting att betyda, *~ geht's nicht*: så går det ej, *ich fng ~ an, ihm zu sagen*: jag började med att säga honom, *~ umgehen zu*: umgås med tanken att. **II.** *konj.* på det att, för att. *~ ich es kurz mache*: för att fatta mig kort.

dämlich = *dämsich*. **-keit**, *f.* dumhet.

Damm, **-e** †, *m.* dam, fördämning, vall, bank, kaj; stenalagd väg ei. gata. *Fjn auf den ~ bringen*: hjälpa ngn att komma upp sig, *wieder auf den ~ kommen*: a) åter komma upp sig, komma i ropet, b) åter komma på benen, blifva frisk igen.

Dám||rbeit, *f.* fördämningsarbete.

Dám||bruch, *m.* genombrott af en fördämning, en vall.

dämnen, *sv. I. tr.* 1. förse med, skydda gnm en dam, dämna för. 2. dämna af, hämma, tillbakahålla. 3. gatläggga, stenalägga. **II.** *itr. h.* *~ und schlemmen*: lefva i sus och dus.

Dám||mer, *m.* a) pl. **-**, 1. dambyggare. 2. stenaläggare. 3. *~ und Schlemmer*: slösare, ut-

sväfvande person, fråssare. **b) 0, 4.** halfdager, gryning, skymning. **-grau, a.** skum. **-haft, -ig, a.** skum, skymmande, skymnings-; **via.** obestämd, sväfvande, drömande. **-licht, n. = Dämmer 4. -n, sv. I. itr. h. 1.** dagas, gry, skymma. **Oper. es dämmert:** a) dagen gryr, b) det börjar skymma, **via. es dämmert mir in der Seele:** det börjar ljusna för mig, **~d:** oviss, sväfvande. **2.** halsofva, gå i dvala, (gå och) drömma. **II. tr. skymma. III. rfl. förlora sig i fjärran. -schein, m. = Dämmer 4. -stunde, f.** skymningsstund. **-ung, f.** gryning, skymning.

dämm|lrig *se dämmerig. -ung, f.* fördämning *m. m. se dämmen.*

Däml|on, -s, -önen, m. demon. **-ónenglaube[n], m.** tro på demoner. **-ónisch, a.** demonisk.

Dampf, -e f, m. 1. ånga, imma, dunst, rök. **F Hans ~ a)** dumhufvud, inskränkt person som gör sig viktig. **b)** lättsinig sälle, *er ist ein Hans ~ in allen Gassen:* han lägger sin näsa i allt; *einen ~ haben:* vara på kulan, *blauer ~ blå dunst. 2.* tungt bröst, andnöd. **via. jm den ~ anthon:** reta gallfeber på ngn. **-boot, n.** ångbåt. **-brot, n.** ångbakad bröd. **-en, sv. I. itr. a) s. 1.** uppstiga i form af ånga, bortdunsta, ryka. **2. a)** gå, illa medels ångkraft, **b)** fara på ångbåt el. järnvag, *t. ex. der Zug dampft über die Brücke:* tåget ilar, brnsar fram öfver bron, *nach einer Stunde dampfte er (= der Reisende el. der Dampfer el. der Zug) weiter:* efter en timme fortsatte han (den resande) el. den (ångbåten) el. det (tåget) sin färd. **b) h. 3.** ånga, ryka. **via. jm einzeinen, dafs er dampft:** göra det hett för ngn. **4.** röka, bolma. **II. tr. 1.** utströmma, utsända. **2.** bolmande röka, utblåsa.

dämpfen, sv. tr. 1. dämpa, minska, kufva, mildra, lindra. **via. Farben ~** fördrifva färger. **2.** tekn. basa; kok. koka i tillslutet kärl, steka, stufva. **3.** försorsaka antäppa.

Dampfer, -, m. ångare, ångbåt.

Dämpfer, -, m. 1. ngn som dämpar, minskar *m. m. se dämpfen, t. ex. ein ~ des Lichtes:* en ljusets fiende, *ein ~ der guten Laune:* en glädjestörare, *einen ~ aufsetzen:* dämpa. **2.** ljussläckare; kolsläckare. **3.** mus. dämpare, sordin.

Dämpffleisch, n. stufvad kött.

Dämpfflotte, f. ångbåtsflotta. **-förmig, a. i** ångform, gasformig. **-getriebe, n.** verk som drifves med ånga. **-heizung, f.** uppvärmning medels ånga. **-icht, -ig, a.** uppfylld af ånga, af rök.

dämpfi, a. lidande af el. försorsakande antäppa. **-kelt, f.** andnöd, andtäppa.

Dampf|kessel, m. ångpanna. **-kraft, f.** ångkraft. **-maschine, f.** ångmaskin. **-opfer, n.** brännoffer. **-schiff, n.** ångbåt. **-schiffahrt, f.** ångbåtstrafik. **-schiffahrtsverbindung, f.** ång-

båtsförbindelse. **-schornstein, m.** skorsten på ångmaskin.

Dämpfung, f. dämpande *m. m. se dämpfen.*

Dampf|verkehr, m. ångbåtstrafik. **-weg, m. 1.** lokomotiv. **2.** järnvägsvagn. **-weg, m.** ångledning.

Damit[h]ier, n. dofhind. **-wild, n.** dofhjortar. **danäch** (*avr. 4. -), adv. 1.* ut, rum, sedan, därefter, sedermera, efteråt. **2. synt. därefter, t. ex. das Verlangen ~ begäret därefter. **3. synt. därefter, i enlighet därmed, t. ex. die Ware ist billig, aber sie ist ~. Er sieht ~ aus: han ser just så ut, *alles läfst sich ~ an als ob:* allt ser ut, som om, *~ die Arbeit, ~ der Lohn:* sådant arbetet är, sådan blir lönen.****

Däne, n, m. dansk.

danében, adv. 1. bredvid. **via. ~ gehen:** gå miste, misstaga sig. **2.** därjämte, dessutom.

Däne|mark, -s, 0, n. Danmark. **-nheer, n.** dansk här.

daniéden, adv. post. därnere, bibl. härnere.

danieder, adv. ditned; ned, till marken. **-beugen, tr.** nedböja, nedslå. **-drücken, tr.** nedtrycka, undertrycka. **-fallen, itr. s.** falla ned. **-kämpfen, tr.** bekämpa, öfvervaldiga. **-liegen, itr. h. a)** duka under, **b)** ligga sjuk, **c)** ligga nere. **-schlagen, tr.** slå ned, nedslå.

Dän|lin, -nen, f. dansk kvinna, danska. **-isch, I. a.** dansk. **II. n.** danska; *fr. deutsch II.*

Dank, I. -[e]s, m. a) 0, 1. tack, tacksägelse.

Meinen ~ el. schönén ~ el. haben Sie ~! tack! tackar så mycket! *ich sage Ihnen meinen besten ~* jag tackar er, mottag min tack, *Gott sei ~!* gudskelof! *schlechten el. F des Teufels ~ mit etw. verdienen el. davon bekommen:* få dålig tack, blifva illa lönad för ngt, *zu ~ erhalten:* kvitteras tacksamt. **2.** tacksamhet. *Jm für etw. ~ wissen:* vara ngn tacksam för ngt. **3.** i några talesätt: tanke, önskan, vilja, *t. ex. gegen, wider js ~* mot ngn's vilja, afsigt, *jm für etw. zu ~ machen:* göra ngn ngt i lag. **b)** pl. **-e f, 4.** pris i sht vid tornerspel. **II. prep.** med dat. el. gen. tack vare. **-altar, m.** tack(offers)altare. **-bar, a.** tacksam. **-barkeit, f.** tacksamhet, erkänsla. **-bärllich, adv.** tacksamt. **-beflissen, a.** tacksam, erkänneam. **-bessissenheit, f.** tacksamhet, erkänsla. **-bezeugung, -bezeugung, f.** tacksamhetsbetygelse. **-brief, m.** tacksägelsebref. **-en, sv. I. itr. h. 1.** tacka, *jm für etw. ~* ngn för ngt. *Danke schön el. sehr!* tackar så mycket! *wünschen Sie noch etw.?* *ich danke:* behagar ni litet mera? nej, jag tackar, *fr. bitten 3;* *iron. da danke ich:* tackar för min del, jag skall be att få slippa, tack vackert. **2.** kyrkl. läsa tacksägelse för. **3.** besvara en hälsning. **II. tr. 1.** tacka för, löna, vedergälla. *Jm eine Wohlthat schlecht ~* illa löna ngn för en välgärning, *danke dir's Gott!* Gud löne dig det! **2.** *Jm etw. ~ haf-*

va ngn att tacka för ngt. **-enswärt[h]**, a. värd tack, värd erkännande. **-erfüllt**, a. uppfylld af tacksamhet. **-feier**, f. **-fest**, n. tacksägelsefest, -högtid. **-gebet**, n. tacksägelse. **-gefühl**, n. känsla af tacksamhet. **-gerührt**, a. rörd till tacksamhet. **-lied**, n. lofsång. **-los**, a. 1. otacksam. 2. ingen tack värd. **-rede**, f. tacksägelse. **-sage**, -n = *Dank-sagung*. **-sagen**, itr. h. tacka, bringa sin tacksägelse, jm: ngn. **-sagung**, f. tacksägelse. *Mit lauter ~en bezahlen*: belöna, löna med fagra ord. **-vergessen**, a. glömsk af sin tacksamhetsskuld, otacksam.

dann, adv. då, därefter, sedan, dessutom. *Wie ~? und ~? an sen? selbst ~, wenn das wahr wäre*: till och med om det vore sant, ~ und wann: då och då, allt emellanåt, ~ und ~ då och då, vid lägligt tillfälle. **-en**, adv. *Von ~ a)* därifrån, b) * dädan, hvarifrån.

darán (afv. ϵ^{-}), förkort. **dran**, adv. 1. därpå, däremot, därvid. ~ *erkenne ich ihn, dafs*: jag känner igen honom på att, *ein Hut und ein Straufs* ~ en hatt med en buket på, *ein Haus und ein Garten* ~ ett hus med en trädgård, *drauf und dran!* framåt mot tändst. ~ på! *wenn es drauf und dran kommt*: när det gäller, *alles was drum und dran ist ei. hängt*: allt som hör till, *es ist nichts* ~ det är ingenting bevändt därmed, *ich habe gut ~ gethan, dafs ich*: jag har gjort väl i att, *er will nicht gern ~ han* vill ej gärna taga itu därmed. 2. därän. ~ *sein, etw. zu thun*: vara nära därän att göra ngt, så när hafva gjort ngt, *es war drauf und dran, dafs sie abgereist wäre*: det fattades ej mycket, att hon hade rest, *jetzt bin ich ~ nu* är det min tur, *gut ~ sein*: befinna sig i goda omständigheter, *übel ~ sein*: vara illa därän, vara i knipa, *er ist bei ihr gut ~ han* är väl anskrifven hos henne, *iron. da bin ich schön ~ där* har jag just råkat väl ut, *man weifs nicht, wie ei. wo man mit ihm ~ ist*: man vet ej rätt, hvar man har honom. **-gabe**, f. öfverlemnande, uppoffring. **-geben**, tr. öfverlemnna, bidraga med, uppoffra. **-gehen**, itr. s. taga itu därmed, gripa verket an. **-kommen**, itr. s. komma i tur. *Jetzt komme ich daran*: nu blir det min tur. **-liegen**, itr. h. opera. *Es liegt mir viel daran zu*: det är för mig af mycken vikt att, *es liegt mir nichts daran*: det är mig likgiltigt, *was liegt ~?* hvad gör det? **-machen**, rfl. = *darangehen*. **-müssen**, itr. h. vara tvungen att bekväma sig därtill, ej kunna slippa undan. **-setzen**, tr. sätta på spel, riskera.

daráuf (afv. ϵ^{-}), förkort. **drauf**, adv. 1. därpå. ~ *stolz sein*: vara stolt däröfver, *ein Helm und ein ei. mit einem Federbusch* ~ en hjälm med en fjäderbuske på, *es steht Tod[es-*

strafe] ~ ei. *der Tod steht ~* det är vid dödsstraff förbudet. 2. dit upp, t. ex. ~ *können*: kunna komma dit upp, ~ *müssen ei. sollen*: vara tvungen att komma dit upp. 3. ua. därpå, därefter, sedan. *Das Jahr ~ året* därpå, följande år. 4. ~ *hin, ~ los, ~ zu*: ditåt, rakt ditåt, *der Weg führt gerade ~ zu*: vägen går rakt på stället, ~ *los!* gå på! med fart, med kraft framåt! *wie Sie ~ los gehen!* så ni går på! ~ *los arbeiten, schreiben*: arbeta, skriva ifrigt, ~ *wollte ich hinaus*: det var dit jag ville komma, ~ *aus sein*: arbeta därpå, hafva det till mål, till syfte. **-fallen**, itr. s. falla på den tanken. **-geben**, tr. 1. gifva i handpengar. 2. *Ich gebe viel darauf*: jag fäster stor vikt därvid. **-gehen**, itr. s. 1. följa med, lemnas på köpet. 2. gå åt, gå förlorad. *Er läfst viel ~ han* sparar ej på slantarne. **-helfen**, itr. h. *Jm ~ hjälpa* ngn att komma på det, hjälpa ngn på trafven. **-kommen**, itr. s. komma på den tanken.

daráus (afv. ϵ^{-}), förkort. **draus**, adv. därur. *Es folgt ~ dafs*: däraf följer att, ~ *wird nichts*: det blir ej ngt af, *ich mache mir nichts ~ dafs*: jag bryr mig ej om att, gör mig ej samvete af att, *ich kann nicht ~ klug werden*: jag kan ej bli klok därpå, *es ist ein Sprichwort ~ geworden*: det har blifvit till ett ordspråk.

darben, sv. itr. h. lida brist, an etw.: på ngt; lida nöd, umbära, försaka. *Sich reich ~ gnm snålhet* blifva rik.

där|bieten, I. tr. erbjuda, framrätta; förete. II. rfl. erbjuda sig; te sig. **-bringen**, tr. fram-bära, bringa. **-bringer(in)**, m. (f.) en som fram-bär, bringar ngt. **-bringung**, f. fram-bärande, att bringa.

Dardanellen, pl. Dardanellerna. **-strafse**, f. sundet vid Dardanellerna.

daréin (afv. ϵ^{-}), förkort. **drein**, adv. (motsvarande in med ack.) ditin; därí, däruti. **-fahren**, itr. s. fara ditin, fara fram, häftigt angripa. **-geben**, I. tr. gifva på köpet. II. rfl. foga sig däri. **-gehen**, itr. s. följa med, lemnas på köpet. **-legen**, rfl. blanda sig däri; träda emellan. **-mengen**, **-mischen**, rfl. lägga, blanda sig däri. **-reden**, itr. h. falla i talet, afbryta; lägga sig, blanda sig däri. **-schauen**, itr. h. se ditin, betrakta. **-schicken**, rfl. foga sig däri. **-schlagen**, itr. h. hugga in. **-sehen** = *dareinschauen*. **-sprechen** = *dareinreden*. **-willigen**, itr. h. gå in därpå.

där|geben, tr. öfverlemnna, lemna, gifva. **-halten**, tr. hålla fram, framrätta.

darín (afv. ϵ^{-}), förkort. **drin**, adv. (motsvarande in med dat.) däri, däruti, därinne. *Ein Käfig und ein Vogel ~* en bur med en fågel i.

-nen, förkort. **drinnen**, adv. därinne, däruti.

där|legen, tr. 1. framställa, utveckla, förklara. 2. ådagnägga, bevisa. **-leger(in)**, m. (f.)

en som framställer m. m., *itr. darlegen*. -**le-garn**, *f.* framställning m. m. *se darlegen*. -**le-hen**, -**lehn**, *n.* -**lelhe**, *f.* lån at ngn. *Im ein Darlehen geben* ei. *machen*: låna ngn en summa. -**leihen**, *tr.* låna ut. -**lelher**(*m*), *m.* (*f.*) långifvare (-erska).

Darm, -**e** †, *m.* tarm; **F** ma. lång, skranglig person. -**fell**, *n.* bukhinna. -**licht**, *f.* -**grim-men**, *n.* knip, kolik. -**ruhr**, *f.* rödsot. -**saite**, *f.* sträng af tarmar. -**verschlingung**, *f.* tarmvred. -**weh**, *n.* ondt i tarmarne, i magen.

dar||näch, -**nieder** *se danach*, -**nieder**. -**öb**, *rörkort.*

drob, *adv.* 1. däröfver. 2. därför, fördenskull.

Darr||e, -**n**, *f.* 1. torkning (i ugn). 2. torkugn, -**hus**, -**ria**, -**maskin**. 3. förtorkning i sht hos växter; tvinsot. -**blech**, *n.* torkplåt. -**boden**, *m.* torkvind.

därreich||en, *tr.* framräcka, öfverlemnna, erbjuda. -**ung**, *f.*

darr||en, *sv. tr.* torka. -**ofen**, *m.* torkugn, darrugn. -**sucht**, *f.* tvinsot. -**süchtig**, *a.* behäftad med tvinsot.

därstell||bar, *a.* möjlig att framställa, beskriva, uppföra. -**en**, *I. tr.* framställa, föreställa; utföra, spela; skildra, beskriva. **II. rfl.** visa sig, te sig, förefalla, *t. ex. sich als etw.* (ack. ei. nom.) ~. *Das stellt sich jedem von selbst dar*: det är utan vidare klart för hvem som helst. -**er**(*in*), *m.* (*f.*) framställare, utförare, skildrare. -**ung**, *f.* framställning, utförande, skildring, beskrifning. -**ungs-ärt**, -**ungsweise**, *f.* framställningssätt, behandlingssätt, skriftsätt, stil.

därthull||n, *tr.* ådagalägga, bevisa. -**ung**, *f.*

dar||über (*str. 4--*), *rörkort.* **drüber**, *adv.* 1. rum. däröfver, öfver det(ta). *Etw. ~ schreiben*: skriva öfver ngt, ~ *hin*: fram däröfver, utmed, *er ist ~ hinaus* ei. *hinweg*: han är på andra sidan, längre bort, ma. sådant rör honom ej vidare, är för honom en öfvervunnen ståndpunkt, bryr han sig ej mera om, *es geht alles drunter und drüber*: allt går på sin hals, utan ordning, *er ist ~ han håller på därmed*, ~ *hinweg gehen*: i sht tal förbigå, *leicht ~ hinweg gehen*: lätt, i förbigående vidröra, ~ *und drunter*: huller om buller, på sin hals. 2. ut. under tiden, medan det pågår ei. pågick. 3. uttökning, gradering. därutöfver, därtill, mera. *Zwei ~ två* därtill, på köpet, *ich thue, was ich soll und noch ~ jag gör min pligt* och mer ändå, *nicht ~ noch darunter*: hvarken mer eller mindre, *das geht noch ~ det är ändå värre* ei. *bättre*, ~ *geht nichts*: det är ngt oöfverträffligt, *es geht mir nichts ~ jag vet ej ngt bättre*, *ich setze dies noch ~ jag föredrar likväl detta*. 4. orsak. fördenskull, med anledning däraf. 5. vid verb, som styra öfver, *t. ex. ich freue mich ~ jag gläder mig däråt*, det gläder mig, *er beklagt sich ~ dafs*: han klagat öfver att, *denke ~ nach*:

tänk efter. -**um** (*str. 4--*), *rörkort.* **drum**, *adv.* 1. rum. (där)omkring, därom. 2. orsak. därför, fördenskull. 3. efter verb som styra *um*: därom, *t. ex. ich bitte dich ~, ~ hat sich niemand zu kümmern*: det behöfver ingen bry sig om, *es steht schlecht ~ det står illa till* (därmed), *es ist mir sehr ~ zu thun*: det är af stor vigt för mig, *es ist mir blofs ~ zu thun*, *dafs*: för mig kommer det blott an på att, *er weifs ~ han vet om det*, *es sei ~ lät gå*, må vara. -**unter** (*str. 4--*), *rörkort.* **drunter**, *adv.*

1. därunder, under. 2. däribland, däremellan. ~ *gehören*: höra dit, till deras antal, *mit ~ begriffen*: däri inbegripen, *ich finde keinen Unterschied ~ jag finner ej*, kan ej se ngn skillnad mellan dem.

das, *n.* *im der*, *itr. dets*. **I. best. art.** **II. dem. pron.** det, den. *Statt dessen*: i dess ställe, i stället, ~ *ist es*: så är det, *starb er? ~ nicht*, *aber*: dog han? det gjorde han visserligen icke, men, *kränk ihn nicht, er ist ohne ~ unglücklich*: kränk honom ej, han är nog olycklig ändå, *trotz dem ei. bei alledem*: i trots däraf, *unverschämtes Weib ~!* en sådan oförsämnd kvinsperson! *ich bin bei Kindern; ~ schreit und weint und lacht*: jag har barn omkring mig, som skrika, gråta och skratta, *iron. ~ denkt was Schönes!* sådant folk har just upphöjda tänkesätt! **III. rel. pron.** som, hvilket, hvilken.

da||sein, *I. itr. s.* 1. vara tillstädes, närvarande, inne. 2. vara till, finnas, existera. **II. -s, 0, n.** tillvaro, existens. *Der Kampf ums ~* kampen för tillvaron. -**selbst**, *adv.* sammastädes, där, därstädes. -**sig**, *a.* därvarande. -**sitzen**, *itr. h.* sitta (där), förblifva sittande.

dafs, *konj. att.* *Als ~ för att*, *aufser ~ förutom att*, *dafür ~ emedan*, [*auf*] ~ på det att. **I. elliptiska**, skenbart oberoende sater: *ach, ~ sie ewig grünen bliebe!* måtte hon alltid grönska ei. *o*, att hon alltid grönskade! ~ *mir das gerade passieren muß!* att ngt sådant skulle hända mig! ~ *Sie es wissen*: så mycket ni vet! ~ *Sie auch gar nicht hören!* att ni inte kan höra! ~ *Gott sich erbarme!* Gud sig förbarme! ~ *du auch so dumm bist!* att du skall vara så dum!

Dassé||igkeit, *f.* enahanda.

dastehen, *itr. h.* 1. stå (där), *t. ex. wie er dasteht!* så han står (där)! 2. framstå, vara; hafva det.

Dat||a, -**as**, -**en**, *pl.* 1. *se Datum*. 2. uppgifter, sakförhållanden. -**ieren**, *sv. I. tr.* datera, skriva datum öfver. **II. itr. h. o. rfl.** datera, förskriva sig. -**o**, *adv.* *Bis ~ tills dato*, hittills. -**tel**, -**n**, *f.* dadel. -**um**, -**um[s]**, -**a[s]** ei. -**en**, *n.* datum. -**umuhr**, *f.* ur som visar dagarne i månaden.

Daube, -**n**, *f.* atm. †, kim, tunnstaif, stäfver.

Dauer, *0, f.* 1. fortvaro, bestånd. 2. lång tid,

längd. *Auf die* ~ på längden, *etw. ist von langer* ~ ngt räcker länge. **3.** varaktighet. *Auf die* ~ *gearbeitet*: starkt gjord, *von* ~ *sein*: vara varaktig, stark. -**apfel**, *m.* vinteräpple. -**birne**, *f.* vinterpäron. -**gewächs**, *n.* härdig, perenn växt. -**haft**, *a.* varaktig, stark. -**haftigkeit**, *f.* varaktighet, styrka. -**lauf**, *m.* ihållande sprängmarsch. -**marsch**, *m.* ihållande marsch. -**n**, *sv.* **I.** *itr.* *h.* **1.** fortvara, äga bestånd, bibehålla sig, hålla sig. **2.** räcka. *Ein* ~ *des Andenken*: ett varaktigt minne. **3.** *atr.* opera. dröja. **II.** *tr.* *o.* opera. *Du dauerst mich* *ei.* *es dauert mich deiner*: det gör mig ondt om dig; *bita sich weder die Mühe noch das Geld* ~ *lassen*: spara hvarken möda eller pengar, *mich dauert das Geld nicht*: jag ser ej så noga på pengarna. -**öbst**, *n.* vinterfrukt.

Daum- se **Daumen**.

Daumen, -, *m.* dim. †, tumme. -**breit**, *a.* tumsbred. -**breite**, *f.* tumsbredd. -**dick**, *a.* tums tjock. -**dreher**, *m.* F smickrare. -**eisen**, *n.* tumhuf. -**los**, *a.* utan tumme *ei.* tummar. -**ring**, *m.* tumring. -**schützer**, *m.* tumhuf.

Däumling, -e, *m.* **1.** dim. till **Daumen**. **2.** tumme på handske. **3.** tummeliten.

Daunle, -n, *f.* dun. -**enbelt**, *n.* dunbädd, dun-täckle. -**[en]haft**, *a.* dunatad. -**licht**, *a.* svällande som en dunbädd.

Daus, -er †, *n.* två på tärning och tyska kort, äss på franska kort. **II.** *m.* F *Ei*, *der* ~! å tusan! *das ist ein Junge wie ein* ~ det är tusan till pojke, en rask pojke, *sie war geputzt wie ein* ~ hon var tusan så grann.

dävon (*atr.* †), *adv.* **1.** däraf, därifrån, bort. **2.** därom. ~ *ist nicht die Rede*: det har aldrig varit tal därom, varit ifrågasatt, *nichts mehr* ~ *ei.* *still* ~! *nog därom!* *man spricht* ~, *einen Weg anzulegen*: man talar om att anlägga en väg. **3.** borta, bort, sin kos, *t. ex.* *sie sind [auf und]* ~ de äro sin kos. -**bleiben**, *itr.* *s.* ej röra därvid, afhålla sig därifrån. -**bringen**, *tr.* föra med därifrån. *Nichts als das Leben* ~ endast rädda lifvet. -**gehen**, *itr.* *s.* gå bort (därifrån), lema det; rymma. -**heben**, *rf.* begifva sig därifrån, draga sig tillbaka. -**helfen**, *itr.* *h.* *Im* ~ hjälpa ngn att komma därifrån, att fly undan. -**jagen**, *I.* *tr.* köra bort. **II.** *itr.* *s.* spränga, ila bort till hast *ei.* *1.* vagn. -**kommen**, *itr.* *s.* komma lös, därifrån, slippa undan. -**laufen**, *itr.* *s.* springa sin kos, rymma. *Im* ~ springa ifrån, öfvergifva ngn. -**machen**, *rf.* begifva sig ästad, springa, schappa sin kos. -**müssen**, *itr.* *h.* vara tvungen att begifva sig ästad, att aflägsna sig. -**schleissen**, *itr.* *s.* rusa, fara i väg, bort. -**sprengen**, *itr.* *s.* spränga bort. -**thun**, *tr.* aflägsna, taga bort (därifrån). -**traben**, *itr.* *s.* trafva bort. -**tragen**, *tr.* bära bort. *Schande* ~ få skam däraf, *den Sieg* ~ vinna seger. -**wollen**, *itr.*

h. vilja komma därifrån. -**ziehen**, *itr.* *s.* draga sin kos.

dallvör (*atr.* †), *adv.* (där)framför, för, för det. *Ein Schlofs* ~ *legen*: sätta läs för, *sei* *ei.* *behüt uns Gott* ~! Gud bevare oss för ngt sådant! -**wider** (*atr.* †-), *adv.* däremot. *Jr dagegen*.

dazu (*atr.* †), *adv.* **1.** rum. dit, fram. **2.** syfte, mål. därtill, till det ändamålet, *t. ex.* *er ist* ~ *abgerichtet*: han är dresserad därtill, *das Geld ist* ~ *da*, *dafs man es gebraucht*: pengarna äro till för att användas. **3.** tillfogande. därtill, dessutom, till på köpet, också. ~ *legen*, *setzen*, *thun*: bifoga, *sein Teil* ~ *geben*: ha sitt ord med i laget. **4.** samtidigt. tillika. **5.** särskilda fall. ~ *wird es nicht kommen*: så långt kommer det ej att gå, *wie komme ich* ~? hvad angår det mig? hvad har jag därmed att skaffa? *ich kann nicht* ~ *kommen*: jag kan ej få tid därtill *ei.* jag kan ej komma mig för, *ich lache nur* ~ jag bara skrattar däråt, *was sagst du* ~? hvad säger du därom? *er war ganz still* ~ han åhörde det under tystnad. -**gehörig**, *a.* dithörande. -**kommen**, *n.* -**kunft**, *o.* *f.* tillträde, ankomst, mellankomst, inträffande. **dazumal**, *adv.* då för tiden.

dazúthun, *I.* *tr.* lägga till. **II.** *n.* åtgörande.

dazwischen, *adv.* däremellan, emellan, mellan dem *ei.* dessa. -**kommen**, *itr.* *s.* komma emellan, komma till, öfverraska. -**kunft**, *o.* *f.* mellankomst. -**reden**, *itr.* *h.* *Im* ~ falla ngn i talet. -**schlagen**, *itr.* *h.* slå midt i högen, hugga in. **II.** *rf.* träda emellan. -**steken**, *itr.* *h.* vara, sitta (där)emellan, däribland. -**stehen**, *itr.* *h.* **1.** stå midt emellan, ibland dem, i högen. **2.** vara emellan, stå i vägen. -**treten**, *I.* *itr.* *s.* träda emellan; *via* förmedla. **II.** *n.* mellankomst.

Debättle, -n, *f.* debatt, dryftning, öfverläggning. *Etw. zur* ~ *bringen*: bringa ngt under debatt. -**ieren**, *sv.* *tr.* *o.* *itr.* *h.* [Über] *etw.* ~ debattera, dryfta ngt.

Debllet, -[s], -s *ei.* *Debita*, *n.* hand. debet, skuld. -**ft**, -s, *o.* *m.* hand. afsättning, omsättning. -**tieren**, *sv.* *tr.* hand. **1.** afsätta, omsätta. **2.** debitera, *jn* *mit etw.*: ngn för ngt. -**fitmasse**, *f.* konkursmassa. -**itor**, -s, -**ören**, *m.* gäldenär. -**út**, -s, -s, *m.* *o.* *n.* debut. -**útánt**, -en, *m.* -**útántin**, -nen, *f.* debutant. -**ütieren**, *sv.* *itr.* *h.* debutera.

declént, *a.* anständig, passande, blygsam. -**énz**, *o.* *f.* anständighet, blygsamhet.

Dechllanéi, -en, *f.* domprost *ei.* kontraktsprosts a) bostad, b) ämbete, c) församling, kontrakt. -**ánt**, -en, *m.* **1.** domprost. **2.** kontraktsprost.

Dechend, **Dechent**, -e, *n.* **Decher**, -, *m.* *o.* *n.* tiotal, däck, halftjog, i sht af budar, **dechiffrierllbar**, *a.* möjlig att dechiffrera, läsa, tyda. -**en**, *sv.* *tr.* dechiffrera, tyda.

decimlål, *a.* decimal. -ålwage, *f.* decimalväg. -ieren, *sv. tr.* decimera. -ierung, *f.*

Deck, -e, *n.* 1. däck. 2. tak på ombuds, tillgens o. d. -bår, *a.* möjlig att betäcka. -bett, *n.* (sång)täcke. -blatt, *n.* 1. bot. skärblad, blomskärm. 2. ytterblad, täckblad på cigarrer. -e, -n, *f.* 1. täcke, sängtäcke; betäckning, slöja. *Bnd. unter der ~ der Freundschaft:* under vänskapens täckmantel, *sich nach der ~ strecken:* rätta mun efter matsäcken, *mit jm unter einer ~ stecken, liegen, sein, spielen:* spela under täcke med ngn. 2. mat. 3. pärm, band på böcker, pärmar, omslag, portfölj att lägga tidningar o. d. 1. 4. inre tak, *bnd. die ~ des Himmels:* himlavalvet. 5. *mus.* resonansbotten. -el, -, *m.* 1. lock. 2. P hatt, mössa. 3. pärm, band, omslag. -elähnlich, *a.* lockartad. -elband, -er *f.*, *n.* gångjärn på lock. -elbecher, *m.* bägere med lock på. -elglas, *n.* glas med lock på. -elkorb, *m.* korg med lock på. -eln, *sv. I. tr.* sätta lock på. **II. itr. h.** P lyfta på hatten e. mössan, hälsa. -en, *sv. I. tr.* 1. täcka, betäcka, övertäcka. 2. *sv. itr. h.* [Den Tisch] ~ duka. 3. betäcka, erbjuda betäckning; betrygga, skaffa säkerhet för. **II. rj.** betäcka sig, betäckas; betryggas. -enflechter, *m.* mattflätare. -engemälde, *n.* takmålning. -enmaler, *m.* dekorationsmålare. -enschalung, *f.* takpanelning. -feder, *f.* täckfjäder. -leinwand, *f.* presenning. -mantel, *m.* täckmantel. -ung, *f.* betäckande, betäckning, skydd, säkerhet. *Schack. einer (dat.) Figur die ~ nehmen:* blotta en pjes. -ungslinie, *f.* ml. försvarslinie.

Deldikation, -en, *f.* tillagnan, dedikation. -dizieren, *sv. tr.* tillägna. -duktion, -en, *f.* bevisledning. -duzieren, *sv. tr.* 1. härleda. 2. leda i bevis. -fékt, *I. a.* skadad, bristfällig, ofullständig, defekt. **II. m.** brist. ~ *der Kasse:* kassabrist. -fensión, -en, *f.* försvar. -fensivallianz, *f.* -fensivbündni[[s], *n.* försvarsförbund. -fensive, -n, *f.* försvarsstånd, defensiv. *Die ~ ergreifen:* gå försvarsvis tillväga. -fénsor, -s, -ören, *m.* försvarare, försvarsadvokat, defensor. -ficit, -s, *n.* brist, deficit. -filé (-é), -filée (utan akcent), -s, -s el. -[e], *n.* 1. trång väg, halvög. 2. deflering. -fileren, *sv. itr. h. o. s.* deflera. -finierbår, *a.* möjlig att bestämma, att definiera. -finieren, *sv. tr.* bestämma, angifva, definiera. -finitión, -en, *f.* bestämmande, förklaring, definition. -finitiv, *a.* afgörande, slutlig, definitiv.

Degen, -, *m.* 1. värja. 2. krigare, krigsbuss. -fest, *a.* osårbar, hård, som hugg ej biter på. -fläche, *f.* en värjas flatsida. -knopf, *m.* 1. värjknapp. 2. F krigsbuss.

degradieren, *sv. tr.* degradera, nedflytta, ned-sätta. -ung, *f.*

dehnlbar, *a.* tånjbar, tøjbar. -barkelt, *f.* tånjbarhet, tøjbarhet. -en, *sv. tr.* uttånja, töja,

draga ut, förlänga. *Gedehnte Stimme:* släpande röst, *gedehnte Silbe:* lång stafvelse. -ung, *f.* förlängning.

Deich, -e, *m.* dam, fördämning, vall, bank. -beamte(r), *m.* uppsyningsman öfver dammar, tjänsteman vid dambyggnad. -en, *sv. tr. o. itr. h.* uppöra, arbeta på dammar. -graf, -gräfe, -hauptmann, *m.* öfveruppsyningsman öfver dambyggnader. -land, *n.* land skyddadt mot hafvet gnm dammar.

Deichsel, -n, *f.* tistel(stång), vagnstång. -arm, *m.* skakel. -gabel, *f.* gaffe(tistel), skaklar. -nagel, *m.* selsticka. -pferd, *n.* stånghäst. -stange, *f.* tistelstång. -wagen, *m.* vagn med tistel.

Deichlufer, *n.* med dam(mar) försedd strand. -weg, *m.* väg utmed el. på en dam.

dein, **I.** gammal *gen. at du. II. poss. prom.* din, ditt. *Die ~[ig]en:* de dina, din familj, *das Mein und ~* mitt och ditt, *ewig der (die) ~[ig]e:* din in i döden. -erseits, *adv.* å din sida. -esgleichen, *I. a. o.* oböj. *subst.* din (jäm)like, lik dig. **II. pl.** dina likar, sådana som du. -ethalben, -etwegen, *um* -etwillen, *adv.* för din skull. -ige *se* dein **II.** -ing, -ung, -en, *f.* sjo. bränning.

Dejeunlér, -s, *n.* frukost. -ieren, *sv. itr. h.* spisa frukost.

Dekladé, -n, *f.* tiotal, dekad. -án, -e, *m.* 1. dekanus. 2. = *Dechant.* -anáti, -e, *n.* -anáti, -en, *f.* 1. dekanat. 2. = *Dechanei.*

Deklamatiön, -en, *f.* deklamation, uppläsning. -átor, -s, -ören, *m.* deklamator, uppläsare. -atörisch, *a.* deklamatorisk; högratfande, tillgjord. -ieren, *sv. tr. o. itr. h.* deklamera, uppläsa, framsäga.

Deklaratiön, -en, *f.* förklaring; uppgift, förteckning, 1 sht på varor, som skola förtecknas. -ieren, *sv. tr.* lemna förteckning, uppgift på, förklara.

Deklinatiön, -en, *f.* deklination, a) gram. böjning, b) *rys.* afvikelse. -ierbår, *a.* gram. böjlig. -ieren, *sv. tr.* gram. deklinera, böja.

Dekóti, -e, *n.* dekokt, afkok.

Dekoratiön, -en, *f.* 1 sht *teat.* dekoration, dekorerer. -ativ, *a.* dekorativ. -ieren, *sv. tr.* dekorera. -ierung, *f.*

Dekórum, -[s], *0, n.* anständighet, det passande.

Dekrét, -e, *n.* förordning, påbud, dekret. -ieren, *sv. tr.* förordna, påbjuda, dekretera.

delegieren, *sv. tr.* befullmäktiga, afsända som ombud. -te(r), (adj. böja.) *m.* ombud, fullmäktig.

delektieren, *sv. tr.* roa, vederkvicka, undfägna.

Deliberatiön, -en, *f.* öfverläggning, rådsläpning. -ikát, *a.* delikat, a) välsmakande, läcker, b) ömtålig, grannlaga, kinkig. -ikatós-e, -n, *f.* 1. delikatess, läckerhet. 2. grannlaghet, finkänslighet. -ikt, -e, *n.* förbrytelse, brott. -inquent, -en, *m.* -inquentin, -nen,

f. delinkvent, förbrytare, förbryterska. -**irium**, -**um**[s], -**en**, n. (fylleri)galenskap, vanvett. -**phin**, -**e**, m. delfin. -**ta**, -[s], -**s** st. -**en**, n. (flod)delta.

Demagóg, -**en**, m. folkledare, -förledare, demagog. -**enumtriebe**, pl. folkförledande, demagogiska anslag, ränker. -**ie**, -[e]n, f. folkuppvigling. -**isch**, a. folkförledande, demagogisk.

Demant(en) se **Diamant(en)**.

demaskieren, sv. tr. o. rfl. demaskera (sig), af-taga masken (af).

Dementli (avr. -t-), -[s], -s, n. dementi. -**ieren**, sv. tr. dementera.

dém||gemäls, adv. i enlighet, i öfverensstämmelse därmed. -**nách** (avr. t-), adv. 1. = *demgemäß*. 2. följaktligen, alltså. -**náchst** (avr. t-), adv. 1. därefter, strax därefter, sedan. 2. mycket snart, strax. -**náchstig** (avr. t-), adv. därefter närmast, närmast.

demobilisieren, sv. tr. o. itr. h. afväpna. -**billisierung**, f. -**krát**, -**en**, m. vän af folkvalde, demokrat. -**kratie**, -[e]n, f. folkvalde, demokrati. -**krátisch**, a. demokratisk, folkvänlig. -**lieren**, sv. tr. sönderslä, förstöra. -**lierung**, f.

Demonstratiön, -**en**, f. 1. bevis, bevisföring, förklaring. 2. offentlig meningsyttring, demonstration. -**ieren**, sv. tr. bevisa, leda i bevis, ådagalägga, förklara.

Demoralisatiön, -**en**, f. sedefördärf, demoralisation. -**ieren**, sv. tr. verka sedefördärfvande på, demoralisera; göra modfäld.

démün||erachtet, -**geachtet**, adv. det oaktadt, icke dess mindre, likväl.

Demüt[h], 0, f. ödmjukhet, saktmod.

demüt[h]ig, a. ödmjuk. -**en**, sv. I. tr. göra ödmjuk, förödmjuka. II. rfl. ödmjuka sig. -**keit** = *Demut*. -**ung**, f. förödmjukande, förödmjukelse.

Demüt[h]||sinn, m. = *Demut*. -**voll**, a. ödmjuk.

démzufolge = *demnach*.

Denár, -**e**, m. denar.

dengeln, sv. tr. 1. dänga, hamra, slå. 2. gnm hamrande hvässa.

Denklárt, f. tänkesätt. -**bär**, a. tänkbar. *In der ~ sorgfältigsten Weise*: så omsorgsfullt som möjligt. -**barkheit**, f. tänkbarhet. -**blatt**, n. minnesblad. -**büch**, n. minnesbok, album. -**en**, oreg. sv. I. itr. h. I. utan bestämtlag. a) tänka, b) förmoda, t. ex. *Sie reisen morgen, denke ich?* c) tänka tillbaka, minnas, t. ex. *so lange ich ~ kann*: så långt jag minnes tillbaka, d) finna för godt, t. ex. *machen Sie es, wie Sie ~*, e) särskilda fall. *Der Mensch denkt, Gott lenkt*: människans spår och Gud rör, *gedacht, gethan*: sagdt och gjordt, *ich dünkte gar!* å visst icke! sådana dumbheter! 2. med adv. tänka. *Hoch hinaus ~* hafva högtflygande planer, *wo ~ Sie hin?* hvad tänker ni på? Jr 3. 3. med prep. *An jn*

~ tänka på ngn, *er soll daran ~* han skall minnas det, *denk' nicht dran!* visst icke! tro icke det! *woran ~ Sie?* hvad tänker ni på? *denk' an mich, es wird einmal die Zeit kommen*: sanna mina ord, den tid skall komma; *auf etw. (ack.) ~* tänka på ngt, hafva ngt i sinnet, t. ex. *auf Mittel ~* tänka på medel, *auf Böses ~* hafva ondt i sinnet; *für jn ~* tänka för ngn; *Jeder denkt in seinen Sack*: hvar och en är sig själf närmast; *über etw. (ack.) ~* tänka öfver, begrundat ngt. II. tr. 1. tänka. *Sich (dat.) nichts Böses ei. Arges bei etw. ~* ej misstänka ngt vid ngt ei. ej mena ngt illa med ngt. 2. uttänka, t. ex. *ich hatte mir das so schön gedacht*: jag hade tänkt ut det så bra. 3. tänka, ämna. *Arges, Böses ~* hafva ondt i sinnet. 4. föreställa sig, förstå. *Ich kann mir's schon ~* jag förstår det mycket väl. 5. tro, t. ex. *wer hätte das gedacht?* hvem skulle kunnat tro ngt sådant? *Dacht' ich [mir]'s doch!* jag trodde det väl! sade jag det ej! *ich dünkte, wir setzten unsere Reise fort*: jag tror, mig synes det vara bäst, att vi fortsätta vår resa, *von jn etw. ~* tro ngt om ngn. 6. hoppas, t. ex. *ich denke meinen Prozents zu gewinnen*. 7. minnas, ihågkomma. *Wart', ich denk' es dir!* jag skall nog komma ihåg dig! 8. vänta, förutse. *Das habe ich mir gedacht*: det har jag just väntat. 9. mena, t. ex. *was denkst du unter diesen Worten?* hvad menar du med dessa ord? 10. *Die gedachte Person*: denna, nämnda, omförmälda person. III. rfl. 1. *Sich an js Stelle ~* tänka, försätta sig i ngn's ställe. 2. *operas es läßt sich ~* det är tänkbart, *mancherlei läßt sich bei diesen Worten ~* dessa ord gifva en mycket att tänka på ei. kunna tydas på många sätt. -**er**, -, m. tänkare. -**fähig**, a. i stånd att tänka. -**fähigkeit**, f. tankeförmåga. -**freiheit**, f. tankefrihet. -**kraft**, f. tankeförmåga. -**mal**, -**er** t. ei. -**e**, n. minnesmärke, minnesvård, monument. -**münze**, f. minnespenning, medalj. -**rede**, f. åminnelsetal, äreminne. -**säule**, f. minnesvård. -**schrift**, f. minnesskrift. -**spruch**, m. tanke-språk. -**stein**, m. minnesvård, minnesstod af sten. -**stoff**, m. ämne för tankeöfning. -**übung**, f. tankeöfning. -**ungs** = *Denk*-. -**vermögen**, m. tankeförmåga. -**vers**, m. minnesvers. -**weise** = *Denkart*. -**würdig**, a. minnesvärd, värd eftertanke, märklig. -**würdigkeit**, f. 1. minnesvärdhet, märkvärdighet. 2. minnesvård, märklig tilldragelse. -**zeichen**, n. minnes-tecken, minnesmärke, minne. -**zeit**, f. märklig tid. -**zettel**, m. 1. minnesanteckning, promemoria. 2. minnesbeta.

denn, konj. 1. ty. 2. * ä, t. ex. *kein anderer ~ ich, mehr ~ einmal. Ehe ~ ich sterbe*: innan, förr än jag dör. 3. obetonadt. *da. So mag es ~ dabei bleiben*: det får väl bli så

då, låt gå, *auf* ~! välan då! 4. om ej, t. ex. *wir lassen dich nicht, du singst uns ~ ein Lied*: vi släppa dig icke, om du ej sjunger en visa för oss.

dennoch, *konj.* dock, likväl, i alla fall.

Dentist, *-en, m.* tandläkare, dentist.

Denunziant, *-en, m.* angifvare. *-iation, -en, f.* angivelse. *-ieren, sv. tr.* angifva, anklaga.

Departement, *-s, n.* departement.

depensieren, *sv. tr.* kosta ut, göra utgifter.

Depesche, *-n, f.* 1. depesch, ilbref. 2. [*Telegraphische*] ~ telegram. *-nweg, m.* *Im ~e*: gnm depesch(er).

deponieren, *sv. tr.* 1. lemna, nedlägga i förvar, deponera. 2. vittna inför domstol. *-ung, f.*

Deportation, *-en, f.* deportation. *-ieren, sv. tr.* deportera. *-ierte(r), (adj. bsp.) m.* förvinningsfänge. *-ierung, f.* deportation.

Depositen||geld, *n.* depositionsmedel. *-schein, m.* depositionsbevis.

Dellpôt, *-s, n.* nederlag, nederlagsort, förvaringsställe, depot. *-primieren, sv. tr.* nedtrycka, nedsätta; nedslä.

Deputat, *-e, n.* inkomster in natura jämte lönen. *-ation, -en, f.* deputation. *-ieren, sv. tr.* förläna fullmakt, afsända ss. ombud. *-ierte(r), (adj. bsp.) m.* fullmäktigt, ombud, deputerad.

dër, *m. die, f. das, n. I. best. art.* den det, *-(e)n -(e)t. II. dem. pron.* 1. den det, denne denna detta. 2. upprepande af föreg. subst. *Hier ist meine Stube und dort ist die meines Bruders*: här är mitt rum och där är min brors, *der Brief an dich ist ausführlicher als der an mich*: brefvet till dig är utförligare än brefvet till mig. *III. rel. pron.* som, hvilken hvilket. *Ich, der ich es weifs*: jag, som vet det, *Vater unser, der du bist*: fader vår, som är.

dërärt, *adv.* så, på så sätt, till den grad. *-ig, a.* sådan, så beskaffad.

derb, *a.* 1. hård, fast, t. ex. *~es Holz*. 2. kraftig, dugtig, rättfram, bister, sträng. *Er geht ~ darauf los*: han går rakt på saken. 3. grof, grofkornig, rå, plump. *-heit, f.* 1. hårdhet, fasthet. 2. kraft, dugtighet, rättframhet. 3. grof(kornig)het, råhet.

deréinst, *-ens, -mål, adv.* en gång, en dag. *-ig, a.* tillkommande, framtida.

derent||halben, *-wegen, um -willen, adv.* för hvars (tem.) el. hvilkas skull.

dër||gestalt(ig) = *derart(ig)*. *-gleichen (str. t-), obj.* a. 1. dylik, sådan. *Und ~ mehr*: med mera (dylikt). 2. rel. hvars el. hvilkas like, t. ex. *Dinge, ~ ich immer sah*: saker, hvilkas like jag aldrig sett el. som jag aldrig sett maken till. *-halb(en), ** = *deshalb*.

Derivatiôn, *-en, f.* härledning. *-ativum, -um[s], -a el. -e[n], n.* gram. härledd ord. *-ieren, sv. tr.* härleda.

dërjénige, *m. diejénige, f. dasjénige, n. dem. pron.* den det; *str.* = *der II, 2.*

dër||lei, *obj.* a. dylik, sådan. *-maléinst(ig) = deréinst(ig)*. *-målen, adv.* 1. nu, för närvarande. 2. då. *-målig, a.* närvarande, förhandvarande. *-malen, adv.* på så sätt, i sådan grad. *-o, förädr.* tilltalsord till högstående personer: eder(s).

dersé||b[ig]e, *m. diesé||b[ig]e, f. dassé||b[ig]e, n. dem. pron.* (den)samme (den)samma (det)samma.

dër||wégen, ** = deswegen*. *-wéil, -wéile[n] = diéweil*.

Derwisch, *-e, m.* dervisch.

dërzeit, *dërzeitig = dermalen, dermalig*.

des||armieren, *sv. tr.* afväpna. *-avouieren, sv. tr.* förneka, ej vidkännas. *-cendént, -en, m.* afkomling, ättling. *-cendénz, 0, f.* härkomst. *Desem, -e, -er, -, m.* besman. *-ern, sv. tr.* väga på besman.

Desert||éur, *-e el. -s, m.* öfverlöpare, desertör. *-ieren, sv. itr. s.* rymma, desertera. *-ión, -en, f.* rymning, desertering.

des||falls, *adv.* 1. i så fall, om så sker. 2. med hänsyn därtill. 3. fördenskull. *-fallsig (str. t-), a.* i så fall inträffande, eventuell. *-gleichen (str. t-), I. = dergleichen. II. adv.* desslikes, likaså. *-halb, adv.* därför, fördenskull.

designieren, *sv. tr.* utmärka, beteckna, bestämma.

Desin||fektión, *-en, f.* rening från smittämnen, desinfektion. *-izieren, sv. tr.* rena från smittämnen, desinficera. *-izierung, f.*

Desorganisatiôn, *-en, f.* upplösning(stillstånd), oordning. *-ieren, sv. tr.* upplösa, bringa i oordning. *-ierung, f.*

desp||ektierlich, *a.* föraktfull, vanvördig. *-erát, a.* förtviflad, desperat. *-ót, -en, m.* despot. *-otie, -[e]n, f.* despotiskt (styrelse)sätt. *-ótisch, a.* despotisk. *-otismus, -, 0, m.* despotism.

dess-^{so} *des-*. *-é||bigengleichen, adv.* likaså. *-ent-^{so} des-*. *-enúgeachtet, adv.* det oaktadt, i trots däraf.

Dessért, *-s el. -e, n.* desert, efterrätt.

Destill||atéur, *-e el. -s, m.* = *Destillier*. *-atiôn, -en, f.* 1. destillering. 2. bränvinsbränning. *-ierbar, a.* som kan destilleras. *-ieren, sv. tr. o. itr. h.* 1. destillera. 2. bränna bränvin. *-ierer, -, m.* 1. destillator. 2. bränvinsbrännare. *-ierung, f.* = *Destillation*.

desto, *adv.* 1. dess, t. ex. *je mehr, ~ besser*: ju mera, dess bättre, *nichts ~ weniger*: icke dess mindre. 2. så mycket, t. ex. *~ besser!* så mycket bättre.

Destr||uktión, *-en, f.* förstöring, förstörelse. *-iv, a.* förstörande.

des||úgeachtet^{so} *dessenungeachtet*. *-wegen, um -willen = deshalb*.

Detach||omént, *-s, n.* mil. från hufvudstyrkan afsöndrad truppdelning. *-ieren, sv. tr.* mil. från hufvudstyrkan afsända en truppdelning. *-ierung, f.*

Detalj, -s, n. detalj, enskildhet. -handel, m. minuthandel. -händler, m. minuthandlare, -försäljare. -lieren, sv. tr. o. itr. h. 1. omständligt beskriva, genomgå. 2. sälja i minut. -list, -ev, -verkäufer = *Detailhändler*. determinieren, sv. tr. begränsa, bestämma. deucht(e) = *dünkt(e)* st *dünken*.

Deut, -e, m. deut (holländskt skiljemynd). *Nicht einen* ~ icke ett rundstycke, icke ett grand. -elée, -en, f. spetsfundig, hårdragen tydning, härklyfveri, ordrytteri. -eln, sv. tr. o. itr. h. tyda spetsfundigt, rida på ord, förtyda. -en, sv. I. itr. h. 1. peka, visa. 2. *Auf etw.* (ack.) ~ tyda på, autyda, vara förebud för ngt. II. tr. 1. tyda, förklara, uttyda. *Etw. tief* ~ uttyda ngt på ett djupsinnigt sätt. 2. tyda, utlägga, t. ex. *alles zum besten, aufs beste*: allt till det bästa. 3. *Etw. auf jn* ~ tillämpa ngt på ngn. III. rpl. 1. visa sig, bliiva synlig. 2. *Etw. deutet sich leicht*: ngt är lätt att tyda. -er, -, m. 1. uttydare, tolk. 2. pekpinne. -lich, a. tydlig. -lichkeit, f. tydlighet.

deutsch, I. a. tysk. II. n. oböjl. utom i ställen. om edelbart efter best. art., föregången af en prep., tyska (språket), t. ex. *das ~ der heutigen Zeit*: nutidens tyska, *im heutigen ~* i nutidens tyska, men: *im ~en*: i tyskan; *aus gutem Französisch in schlechtes ~ übersetzen*: öfversätta från god franska till dålig tyska, men: *aus dem Französischen ins ~e*: från franskan till tyskan. *Er spricht gut ~* han talar tyska bra, *auf ~* ~ på tyska. -heit, f. egenskapen att vara tysk, tyskt sätt, tyskt skaplynn, tysk egendomlighet. -land, -s, 0, n. Tyskland. -[h]um, n. tysk nationalitet, tyskt väsen. -[h]ümelée, -en, f. tyskeri. -[h]ümeln, sv. itr. h. bära sitt tyska sätt till torgs, äfvas efter tysk egendomlighet. -[h]ümler, -, m. tyskvurm. -[h]ümlisch, a. som har tysk karaktär.

Deutung, f. tydning, uttydning, tolkning.

Devise, -n, f. valspråk, devis.

Dezember, -, m. december.

dgl. förkortn. = *dergleichen*.

d. h. förkortn. = *das heißt*: det vill säga (d. v. s).

d. l. förkortn. = *das ist*: det är (d. ä.), det vill säga (d. v. s.).

diabolisch, a. djäfvulsk.

Diak: se *Diak*.

Diadem, -e, n. diadem.

Diagonale, -n, f. mat. diagonal.

Diakon, -s el. -en, -en, m. se *Diakonus*. -ät, -e, n. en diakons ämbete, komministeratur. -isse, -n, -issin, -nen, f. diakonisä.

Diakonus, -, -önen, m. diakon, komminister.

diakritisch, a. diakritisk, utmärkande.

Dialekt, -e, m. dialekt, munart, landsmål, folk-mål. -lk, -en, f. dialektik, logisk skärpa. -lker, -, m. dialektaler. -isch, a. dialektisk, a) dialekt-, landsmåls-, b) logisk, fäntlig.

Dialóg, -e, m. samtal, dialog. -isch, a. dialogisk, i form af samtal. -isieren, sv. tr. framställa i form af samtal.

Diamánt, -e[n], m. diamant. -en, a. af diamant, diamant-. ~e *Hochzeit*: diamantbröllop. -staub, m. diamantpulver.

Diámeter, -, m. mat. diameter.

diamétral, -étrálisch, -étrisch, a. diametral.

Diárium, -um[s], -en, n. dagbok; diarium, kladd.

Diarrhöe, -n, f. diarré, utsot.

Diät, I. -en, f. 1. 0, diet. 2. plur. dagtraktamente, dagaföning. II. adv. ~ *leben*: iakttaga, hålla diet. -är, -e, -árium, -us, -i el. -en, m. extraordinarie (tjänsteman). -étisch, a. dietetisk, diet-, hälso-.

dicht, a. tät. Om kläder: ~ *anliegen*: sitta åt, ~ *bei*, ~ *an*: tatt invid, ~ *hinter*: tatt efter, ~ *hinter jm her sein*: vara i hållarne på ngn. -árt, f. diktart. -behaart, a. täthårig. -belaubt, a. löfrik, lummig. -bewachsen, a. tatt bevuxen. -e, -n, f. täthet, fasthet. -en, sv. a) tr. göra tät, täta, dikta, drifva. b) tr. o. itr. h. 1. rikta tankarne (på), tänka (på). *Sein ganzes ~ und Trachten*: all hans diktan och traktan. 2. författa, dikta. 3. uttänka, uppdikta, hitta på. -er, -, m. skald, poet, författare. -erárt, f. 1. art skalder. 2. *Nach* ~ efter skaldernas sätt. -erflug, m. poetisk flygt. -ergabe, f. skaldegåfva. -erin, -nen, f. författarinna. -erlsch, a. poetisk. -erling, -e, m. F rimmare, dusinpoet. -erschwung, m. poetisk lyftning. -erwerk, n. skaldeverk, skaldestycke, poetiskt alster. -gedrängt, a. tät, sammanträngd, hoppackad. -geschárt, a. i täta skaror. -geschlossen, a. fast, hårdt sammansluten. -heit, -igkeít, f. täthet, fasthet. -kunst, f. skaldekonst. -laubig, a. lummig. -ung, f. 1. diktande, diktning; dikt. 2. uppfinning, påhitt, lögn. -ungsárt, f. diktart. -ungsgabe, f. skaldegåfva.

dick, a. 1. tjock. F ~er: tjocking, parvel, ~e *Milch*: sur mjölk, filmjölk, ~e *Luft*: tung, tryckande luft, *durch ~ und dünn*: gnn skog och mark, trask och snår, bla. *mit jm durch ~ und dünn gehen*: följa ngn i alla väder, i sorg och glädje, F *sich ~ essen*: äta sig öfvermätt, bla. *etw. ~ haben*: vara trött på, hafva fått ng af ngt, ~e *Freunde*: såta vänner, *das Griechische sitzt bei ihm nicht so ~* han är just ej så slängd i grekiskan, ~ *thun ei sich ~ machen mit etw.*: brösta sig med ngt, *er hat es ~ hinter den Ohren*: han har en räf bakom örat, *er hat ein ~es Fell ei. eine ~e Haut*: han har en bred rygg, han tål hvad han får, *einen ~en Kopf haben*: vara tjockhuvad, tjurhuvad, ordspr. *das ~ste Ende kommt nach*: ändan kröner verket el. det kommer surt efter. 2. svullen, uppsväld, t. ex. *ein ~es Gesicht haben*: vara svullen i ansigtet, ~e el. ~ge-

~ = föregående uppslagsord. * skta sms. 0 saknar plur. † har omjudd. F familjärt, P lägre språk * mindre brukligt.

weinte Augen: förgråtna ögon. **-bäckig, a.** med tjocka kinder. **-bändig, a.** om böcker: omfångsrik, diger. **-bauch, m.** F istermage. **-bäuchig, a.** stormagad. **-bein, n. 1.** tjockben, vad. **2.** tjockbent person. **-beinig, a.** tjockbent. **-belaubt, a.** lummig. **-bewachsen, a.** tätt bevoxen. **-blättrig, a.** tjockbladig. **-darm, m.** stortarm. **-e, -n, f. 1.** tjockhet, tjocklek. **2.** fetma. **3.** svullnad. **-fellig, a.** som har tjock päls, *bla.* okänslig. **-fleischig, a.** köttig, hullig. **-flüssig, a.** tjock (om vatskor), siummig. **-häuter, m.** zool. tjockhudadt däggdjnr. **-häutig, a. 1.** zool. tjockhudad. **2. = dickfellig.** **-licht, -e, n.** tät skog, snår. **-kopf, m.** tjock-, dum-, tjurhuvud. **-köptig, a.** tjockhufvad; dum; tjurhufvad. **-leibig, a.** stormagad, *om saker:* bugtig, bukid, utsvängd. **-leibigkeit, f.** stor mage, godt hull, fetma. **-milch, f.** sur mjölk, filmjök. **-näsig, a.** som har tjock näsa *ei. nos;* F *bla.* högfärdig. **-thuer, m.** F skräflare, storskrutare. **-thueréi, f.** **-thun, n.** F skryt, skräffel. **-thuerisch, a.** F skrytsam, skräflande. **-wollig, a.** tjockullig.

Dict-*se Dikt-.*

didaktisch, a. undervisande, didaktisk.

dideldum, -dél, itj. ugr. trallerallera.

Dieb, -e, m. tjuf. **-érei, -en, f.** tjufveri.

Dieb[e]sbande, f. tjufband. **-finger, m.** ~ *haben:* hafva långa fingrar. **-glück, n.** oförtjänt, oförskyld lycka, bondtur. **-griff, m.** tjufknep. **-hehler, m.** tjufgömmare. **-helfer, m.** medbrotsling vid stöld. **-schlüssel, m.** tjufnyckel, dyrk. **-sicher, a.** dyrkfri. **-sinn, m.** tjufanlag.

dieblich, a. 1. tjufaktig. **2.** förstulen. **-stahl, -e t, m.** stöld, tjufnad.

Dielle, -n, f. 1. bräde, plank. **2.** tilja; golf. **3.** förstuga. **-en, sv. it.** golfägga; brädfodra, panel. **-er, -, m.** golfägare, brädfodrare. **-ung, f.** golfägning, golf.

Dieme, -n, f. -n, -, m. säte, vålm, rök, skyl, stack.

dienen, sv. itr. h. 1. tjäna. *Den Lusten ~ lefva lättsinnigt. 2.* stå, vara till tjänst. [*Ihnen*] *zu ~ till er tjänst, ist Ihnen damit gedient, wenn:* är ni hjälpt med att, *jm auf etw. (ack.) ~ gifva ngn besked, svar om ngt. 3.* *Zu ei. als etw. ~ göra tjänst som, tjäna, gagna, vara bestämd till ngt. Hand. Gegenwärtiges dient Ihnen mitzuteilen, dafs:* härmed ha vi äran underrätta er om, att. **4.** vara soldat, exercera beväring. *Er dient bei der Artillerie:* han är vid, har gått in vid artilleriet.

Diener, -, m. 1. tjänare. ~ *der Götzen:* afgudadyrkare, *gegen jn den gehorsamen ~ machen:* kröka ryggen för ngn. *Irons. arbjöande: gehorsamer ~!* (ödmjnkaste tjänare! *Stumme ~ småbord att ställa ifrån sig på. 2.* bugin, bocking. *Im einen ~ machen:* boccka sig för ngn. **-él, -en, f. 1.** tjänstperso-

nal. **2.** tjänstaktighet, kryperi. **-halt, a.** tjänstaktig, kryppande. **-in, -nen, f.** tjänarinna. **-isch, -lich = dienerhaft.** **-n, sv. itr. h.** buga, boccka sig. **-schaft, f.** tjänstefolk, tjänstepersonal. **-tracht, f.** livré.

dienlich, a. tjänlig, lämplig. **-keit, f.** tjänlighet, lämplighet.

Dienst, -e, m. 1. tjänst. *Im einen ~ leisten ei. erweisen:* göra ngn en tjänst, *was steht Ihnen zu ~en?* hvad befaller ni? hvad behagas? **2.** tjänstgöring, tjänsteutföring. *bla. jm auf den ~ passen:* ha ett vaksamt öga på ngn. **3.** tjänst, plats, anställning. *Im den ~ [auf]kündigen:* uppsäga, afskedta ngn, *jm in ~ nehmen:* taga ngn i sin tjänst. **4.** dyrkan, kult. *Dem ~ des Bauchs fröhnen:* frässa, hafva magen till sin gud. **Dienstag, -e, m.** tisdag. *Des ~s:* om tisdagarne. **-tägig, a.** tisdags-.

Dienstangelegenheit, f. tjänstärende. **-antritt, m.** ett ämbetes tillträdande. **-anweisung, f.** tjänsteinstruktion. **-anzug, m.** ämbetsdrägt. **-auszeichnung, f.** utmärkelse för duglighet i tjänsten. **-bär, a. 1.** tjänstpliktig, tjänstskyldig. ~ *machen:* underkasta, kufva. **2.** tjänande, underdånig. **-barkeit, f. 1.** tjänstskyldighet. **2.** servitut. **-beflissen, a.** nitisk i sin tjänst. **-beflissenheit, f.** tjänstenit. **-bereit, a.** tjänstaktig. **-bereithheit, f.** tjänstaktighet. **-bote, m.** tjänare, plur. tjänstefolk. **-büch, n.** betygsbok för tjänare o. gesäller. **-eid, m.** ämbetsed. **-eifer, m. 1.** tjänstenit. **2.** tjänstaktighet. **-eifrig, a. 1.** nitisk. **2.** tjänstaktig. **-erfahren, a.** erfaren i tjänsten. **-ergöben, a.** tjänstfärdig, tjänstvillig. **-fach, n.** afdelning inom ett ämbetsverk. **-fähig, a.** tjänstduglig. **-fähigkeit, f.** tjänstduglighet. **-fertig, a.** tjänstfärdig. **-fertigkeit, f.** tjänstfärdighet. **-freimarke, f.** tjänstefrimärke. **-gefällig, a.** tjänstvillig. **-gefälligkeit, f.** tjänstvillighet. **-gehörsam, m.** lydnad mot förfman, subordination. **-habend, a.** tjänstgörande. **-herr, m.** husbonde. **-herrschaft, f.** husbondfolk. **-knecht, m.** dräng. **-leistung, f.** tjänst, arbete. **-leute, pl.** tjänstefolk. **-lich, a.** tjänst(e)-, ämbets-. **-lokal, n.** tjänstelokal, byrå. **-los, a.** utan tjänst. **-mädchen, n.** tjänstflicka. **-magd, f.** piga. **-mann, -[e]s, m. a)** plur. **-en, vasall, b)** plur. **Dienstleute,** tjänare, c) plur. **-er t,** stadsbud. **-mälsig, a.** fordrad af tjänsten, reglementarisk, föreskrifven. **-ordnung, f.** reglemente. **-pflicht, f. 1.** tjänstpligt. **2.** värnepligt. *Allgemeine ~* allmän värnepligt. **-pflichtig, a. 1.** tjänstpliktig. **2.** värnepliktig. **-reise, f.** tjänsteresa. **-sache, f.** tjänstärende. **-scheu, a.** rädd för att tjänstgöra. **-tauglich(keit) = Dienstfähig(keit).** **-thuend, a.** tjänstgörande. **-tracht, f.** ämbetsdrägt, uniform. **-tuchtig(keit) = Dienstfähig(keit).** **-unbrauchbar, -unfähig, -untauglich, -untüchtig, a.** oförmögen, ur stånd att

tjänstgöra. -**unbrauchbarkeit**, -**unfähigkeit**, -**untauglichkeit**, -**untüchtigkeit**, *f.* oduglighet i tjänsten. -**verpflichtung**, *f.* ml. kapitulation, värfning. -**vorschrift**, *f.* reglemente. -**widrig**, *a.* stridande mot reglementet. -**willig**, *a.* tjänstvillig. -**willigkeit**, *f.* tjänstvillighet. -**wohnung**, *f.* boställe. -**zeit**, *f.* tjänstetid, tjänstgöringstid. -**zeugni[s]**, *n.* tjänstgöringsbetyg. -**zulage**, *f.* lönetillägg.

diesler, *m.* -**er**, *f.* -[es], *n.* dem. pron. denne denna detta. *Über* *ei.* ohne *dies*: dessutom, *vor diesem*: före detta, *för*, *nach diesem*: hädanefter, *dieser ... jener*: den senare ... den förre, *dieser und jener*: en och annan, man, folket. -**erhalb** = *deshalb*. -**erseits**, -**erwärts**, *adv.* på denna sida, åt detta håll. -**erwegen** = *deswegen*. -**falls**, *adv.* i detta fall. -**jährig**, *a.* från i år, års-. -**mal**, *adv.* denna gång. -**mällig**, *a.* denna gång inträffande, denne. -**seit** = *diesseits*. -**seitig**, *a.* 1. belägen på denna sida, denne, *t. ex. das ~e Ufer*: denna strand, *die ~en Häuser*: husen på denna sida. 2. tillhörande detta *ei.* vårt parti, land; *vår*. -**seits**, *I. adv.* på denna sida; *sv.* härnere på jorden, på denna sidan grafven. *II. prep.* med gen. *o.* * *dat.* på denna sida *om*, på denna sidan. *III. obj.* *a.* jorderlifvet.

Diet[e]rich, -*e*, *m.* tjufnyckel, dyrk. -*en*, *sv.* *I.* tr. dyrka upp. *II. itr. h.* använda dyrk.

dieweil, *I. adv.* under tiden. *II. konj.* 1. emedan. 2. under det att.

Differenz, -*en*, *f.* 1. skillnad, olikhet. 2. missällighet, osämja. -**ieren**, *sv.* *itr. h.* vara olika, visa olikheter.

difficil, *a.* svår, krånglig, kinkig.

Diffelléi, -*n* *se* *Tüftelei, tüfteln*.

digestiv, *a.* som befordrar matsmältningen, lösende.

Dignitär, -*e*, *m.* dignitär.

Digressión, -*en*, *f.* afvikelse från ämnet.

Diktlat, -*e*, *n.* diktamen, skrifning efter diktamen. -**ator**, -*s*, -**ören**, *m.* diktator -**atorisch**, *a.* diktatorisk, egenmäktig. -**atür**, -*en*, *f.* diktatur, oinskränkt makt. -**ieren**, *sv.* *tr.* *o.* *itr. h.* diktera, förestafva; ingifva; föreskrifva. -**ión**, -*en*, *f.* skriftsätt, uttrycksätt. -**ionär**, -*e*, *n.* ordbok.

Dilemma, -*a*[s], -*as* *ei.* -*ata* *ei.* -*en*, *n.* klämma.

Dilettant, -*en*, *m.* -*in*, -*nen*, *f.* dilettant, amatör, konstvän. -**enhaft**, *a.* dilettant. -**-[h]üm**, *n.* dilettantism. -**isch**, *a.* dilettant.

Dill, -*e*, *m.* dill. -*e* *se* *Tülle*.

Dimensión, -*en*, *f.* utsträckning, dimension.

Dimissión, -*en*, *f.* entledigande, afskedande.

Dimittieren, *sv.* *tr.* låta gå sin väg, afskeda, bortsända.

Diné (-é), -**ér** (utan akcent), -*s*, *n.* middag (smältid), diné.

Ding, *a* -*e* *o.* *F* -*er* *itr.* 3, *n.* 1. ting, sak. *Es ist ein ~* det är sak samma. 2. ofta pleona-

stiskt, öfverrättat *ej.* *Als er das ~ vernommen*: när han förnummit det, *das ist ein ~ der Unmöglichkeit*: det är omöjligt, *so ein ~ wie*: ngt sådant som. 3. begagnas *F* *sv.* om *djur* *o.* personer, *t. ex. die kleinen ~er*: de små stackarne, smättingarne, *das arme ~* den stackaren, stackars liten, *das dumme ~!* en sådan dumbom! *naseweises ~* näspärå.

4. *F* betecknar i skämtsamma sammansättningar ngt obekant, *t. ex. Herr Dingsda* *ei.* *Dingshausen*: herr N. N., herr så och så, *in Dingsda* *ei.* *Dingskirchen*: ngnstädes. 5. särskilda fall. *Vor allen ~en*: framför allt, *es ist ein köstliches ~ um einen Freund*: en vän är en god sak, en dyrbar gåfva, *gut ~ will Weile haben*: ngt. fort och väl förlikas *ej.* *bei so gestalteten* *ei.* *bewandten ~en*: under sådana förhållanden, *es geht nicht mit rechten ~en zu*: det går *ei.* står *ej* rätt till, *guter ~e sein*: vara vid godt mod, *unverrichteter ~e*: med oförrättad ärende. *b)* -*e*, *n.* ting (atomstolsession). -**bär**, *a.* som kan städjas, tingas, hyras, legas; *om* personer *sv.* *fal.* -**elchen**, *dtm.* um *Ding* *a.* -*en*, *sv.* *o.* *st.* *I.* tr. städja, taga i sin tjänst, värfva, engagera; hyra, tings, lega. *II. itr. h.* köpslå, pruta. -**er**, -*,* *m.* person som städjer *m.* *m.* *se* *dingen*. -**fest**, *a.* *In ~ machen*: arrestera ngn. -**-s** *se* *Ding* 4. -**wort**, -*er* †, *n.* substantiv.

dinlieren, *sv.* *itr. h.* spisa middag, dinera. -**kel**, -*,* *m.* spelt. -**stag** *se* *Dienstag*. -**te** *se* *Tinte*.

Dioeclesian, -*en*, *m.* ett stifts invånare. -**öse**, -*n*, *f.* stift, kontrakt.

Diphtheritis, *o*, *f.* difteri. -**isch**, *a.* difteriartad.

Diphthóng, -*e*[n], *m.* gram. diftong, tveldjud. -**ieren**, *sv.* *tr.* uttala diftongiskt. -**ierung**, *f.* -*isch*, *a.* diftongisk.

Diplóm, -*e*, *n.* diplom, urkund, bref. -**át**, -*en*, *m.* diplomat, statsman. -**atie**, -[e]n, *f.* diplomat. -**átiker**, -*m.* diplomkännare. -**átisch**, *a.* diplomatisk, beräknande, slug.

dirékt, *a.* direkt, omedelbar. -**ión**, -*en*, *f.* 1. riktning, håll. 2. styrelse, direktion.

Diréktor, -*s*, -**ören**, *m.* 1. direktör. 2. rektor. -**át**, -*e*, *n.* rektorat. -**íal**, *a.* utgående från *ei.* tillhörande styrelsen, direktören, rektorsämbetet. *~e Verfügung*: styrelsebeslut, påbud af direktör *ei.* rektor.

Direktórin, -*nen*, *f.* rektorska, direktörska. -**ium**, -*um*[s], -*en*, *n.* styrelse, direktion, direktorium.

Diriglént, -*en*, *m.* ledare, anförare, direktör, dirigent. -**ieren**, *sv.* *tr.* leda, anförä.

Dirndel, -*,* *n.* *F* *dim.* af *Dirne*. -**-e**, -*n*, *f.* 1. flicka, jänta, tös. 2. otuktig kvinna, kvinsperson.

Disciplín, -*en*, *f.* 1. ämne, fack. 2. ordning, disciplin, skol-, mans-, krigstukt. -**árfall**, *m.* disciplinmål. -**árisch**, *a.* disciplinär. -**ieren**, *sv.* *tr.* disciplinera, vänja vid tukt och ordning, inöfva, öfva.

Disharmonie, [-e]n, *f.* disharmoni, missljud; oenighet. **-önisch**, *a.* disharmonisk.

Diskánt, -e, *m. mus.* 1. diskant. 2. diskantstämma; diskanttröst, sopran.

Diskredit, *m.* misskredit. **-ieren**, *sv. i. tr.* bringa i misskredit, i vanrykte. **II. rñ.** komma i vanrykte.

diskrét, *a.* försigtig, varsam, grannlaga. **-rtion**, *-en, f.* grannlagenhet, urskillning. **-úrs**, -e, *m.* samtal, dryftning. **-ussion**, *-en, f.* dryftning, diskussion, *zur ~ kommen*: komma under debatt, blifva dryftad. **-utieren**, *sv. tr. o. itr. h.* [Über] *etw.* ~ dryfta ngt.

dislocieren, **-zieren**, *sv. tr.* förflytta.

Dispéns, -e, *m.* **-ensatiön**, *-en, f.* dispens, frikallelse, befrielse. **-ensieren**, *sv. tr.* befria, frikalla. **-ensiering**, *f.* **-onént**, *-en, m.* disponent. **-onibel**, *a.* disponibel. **-onibilität**, *o, f.* disponibilitet. **Offizier in ~ afskedad officer**, som kvarstår i hären. **-onieren**, *sv. I. tr. In zu etw.* ~ göra ngn böjd för, förstå ngn till ngt. **II. itr. h.** Über *etw.* (ack.) ~ förfoga, råda öfver ngt. **-osition**, *-en, f.* disposition, a) anordning, b) förfogande, c) böjelse, d) fördelning, e) indelning. **-út**, -e, *m.* ordstrid, dispyt. **-utatiön**, *-en, f.* disputation. **-utieren**, *sv. itr. h.* disputera, *über etw.* (ack.): om ngt. **-utiergeist**, *m.* stridslysten ande, person. **-utiersucht**, *f.* lust att disputera. **-utiersüchtig**, *a.* fallen för att disputera, stridslysten.

Dissertation, *-en, f.* afhandling. **-onänz**, *-en, f.* missljud, dissonans.

Diställance, *-n, -änz, -en, f.* afstånd.

Distel (*str. med kort l*), *-n, f.* tistel. **-fink[e]**, *m.* steglitsa. **-ig**, *a.* beväxt med tistlar.

Distillier. *se Destillier*.

Distinktiön, *-en, f.* 1. skillnad. 2. utmärkelse. **distribuerieren**, *sv. tr.* utdela, fördela, distribuera. **-tiön**, *-en, f.* utdelning, distribuering.

Distrikt, *-e, m.* område, distrikt.

Disz. *se Disc*.

dit[t]o, *torkort. d^o el. do, adv.* dito.

Divan *se Divan*.

divergentiön, *a.* isärgående, divergerande; *but* skiljaktig, olika. **-änz**, *-en, f.* liniers el. strålars spridning; *but* meningsskiljaktighet. **-ieren**, *sv. itr. h.* gå isär, spridas, divergera; *but*. vara af olika mening.

Dividénd, *-en, m.* dividend. **-ände**, *-n, f.* hand. **andel i vinsten**, dividend. **-ieren**, *sv. tr.* dividera.

Divisiön, *-en, f.* 1. mat. division. 2. mil. härafdelning, division. **-isor**, *-s, -ören, m.* mat. divisor.

Diwan, *-s el. -e, m.* divan.

d. J. *torkort. = dieses Jahr(es)*: detta år (d. å.), i år.

d. I. *torkort. = dicto loco = a. a. O. I.*

d. M. *torkort. = dieses Monats*: i denna månad, dennes (d:s).

D. M. *torkorta. = Doctor Medicina*: medicine doktor (med. dr).

do *se dito*.

Docént, *-en, m.* universitetslärare. **-enstelle**, *f.* anställning, lärostol vid universitet.

doch, *konj.* 1. dock, i alla fall, likväl, ändå, men. 2. efter negativ fråga: jo. *Ja ~!* el. *freilich ~!* jo visst! 3. väl, då. *Du hast es ihm ~ gesagt?* du har väl sagt honom det? *was ~ nur ihn bewogen haben mag?* hvad kan väl hafva förmått honom (därtill)? *das ist ~ gar zu arg!* det går då aldeles för långt! *Komm ~!* så kom då! 4. ju, enär, då ju, t. ex. *das hätte ich nicht erwartet, habe ich ihm ~ oft geholfen*: det hade jag ej väntat, jag har ju ofta el. då jag ju ofta har hjälpt honom, *sah euch ~ niemand*: det var ju ingen som såg er. 5. uttryckande en önskan: ändå, t. ex. *wäre ich ~ zwanzig Jahre!* vore jag ändå el. den som vore tjugu år! 6. avstämmande: *nicht ~!* å nej, visst icke, gör icke så!

Docht, *-e, m.* veke. **-halter**, *m.* brännare.

docieren, *sv. tr. o. itr. h.* 1. undervisa, föreläsa. 2. docera, tala i en docerande, undervisande ton.

Dock, *-s el. -e, n.* (skepps)docka. **-e, -n, f. dim. †, 1. = Dock. 2. docka, a) tekn. tapp, plugg, mindre pelare, b) af garn, tråd m. m. c) lekak. **-en, sv. tr.** 1. härfla, nysta, afdela i dockor. 2. ej. lägga i docka. **-engeländer**, *n.* balustrad.**

Doge, *-n, m.* doge.

Dogge, *-n, f. o. m.* dogg.

Dogmla, *-a[s]*, *-en el. -as el. -ata, n.* dogm, trosats, troslära, lärosats. **-átik**, *-en, f.* dogmatik. **-átisch**, *a.* dogmatisk.

Dohle, *-n, f.* kaja.

Dohne, *-n, f.* fågelsnara, dona. **-nfang**, *m.* fågelfångst medels donor. **-nshnei**[t]se, *f.* 1. = Dohne. 2. = røy. **-nsteig**, **-nstrich**, *m.* 1. stig utmed hvilken donor bruka uppsättas. 2. en rad med donor.

doktern, *sv. itr. h.* F 1. kvacksalvfa, plåstra. 2. plåstra med sig.

Doktor, *-s, -ören o. * -s, m.* doktor. ~ *der Philosophie*: filosofie doktor, ~ *der Rechte*: juris doktor, ~ *beider Rechte*: juris utriusque doctor, ~ *werden, den ~ machen*: taga doktorsgraden. **-änd**, *-en, m.* doktorskandidat, promovendus. **-át**, *-e, n.* doktorsvärdighet. **-ái**, *o, f.* läkarekonst. **-examen**, *n.* doktorsexamen, grad. *Sein ~ machen*: taga graden. **-grad**, *m.* doktorsgrad. **-ieren**, *sv. itr. h.* F 1. förvärfva doktorsvärdigheten. 2. kvacksalvfa, plåstra. **-in** (-t-), *-nen, f.* doktorinna. **-niene**, *f.* doktorsmin, viktig uppsyn. **-schmaus**, *m.* promotionskalas, promotionsmiddag.

Doktrin, *-en, f.* lärdom, vetenskapsgren, fack. **-ár**, *a.* lerd; doktrinär, pedantisk.

Dokument, -e, n. urkund, dokument. -**árisch**, a. i urkunder beintlig, stödjande sig på urkunder. -**ieren**, sv. tr. gam urkunder bevisa, stycker, dokumentera.

Dolch, -e, m. dim. †, dolk.

Doldille, -n, f. dim. †, bot. blomflock. -**enblume**, n. f. 1. blomflock. 2. umbellat. -**engewächs**, n. -**enpflanze**, f. umbellat(växt), parasollväxt. -**ig**, a. 1. som har blommor i flock. 2. (blom-)flocklik.

Dollar, -s men ss. mättenh. -, m. dollar.

Dolman, -s et. -e, m. dolma, husarjacka.

Dolmetsch, -e[n], m. tolk. -**en**, sv. I. tr. tolka, öfversätta, uttyda. II. *itr. h. vara tolk.* -**er**, -, m. tolk. -**ung**, f. tolkning.

Dom, -e, m. dim. †, 1. domkyrka, katedral. 2. kupol. -**áne**, -n, f. -**ánium**, -um[s], -**en**, n. domän, kronogods. -**änen** -**el**. -**aniálamt**, n. domänstyrelse, domänintendentur. -**änen** -**el**. -**aniálgut**, n. kronogods, kronohemman. -**dechant**, m. domprost. -**estík**, -**en**, m. bejtjänst, tjänare. -**förmig**, a. kupolförmig. -**icil** ss. *Domizil*. -**inieren**, sv. *itr. h. o. tr. herska*, beherska, dominera. -**inikáner**, -, m. dominikan(ermunk). -**inikánerin**, -**nen**, f. dominikanernunna. -**ino**, -[s], -, m. domino. -**izil**, -e, n. hemvist, bostad, hem. -**izilieren**, sv. *itr. s. vara bosatt, bo.* -**izilierung**, f. -**izilveränderung**, f. ombyte af hemvist. -**pfaff[e]**, m. domherre. -**schule**, f. katedralskola.

Donát, -e, m. gammal latinsk grammatik. -**ión**, -**en**, f. gåfva, donation, stiftelse. -**schnitzer**, m. fel mot grammatikens elementer.

donisch, a. dons. boende kring Don.

Donner, -, m. åska. ~ *und Teufel!* ~ *und Doria!* fan anamma! tusan dj-r! *Der ~ des Geschützes:* kanonernas åskor. -**büchse**, f. muskedunder. -**gekrach**, -**getöse**, n. -**hall**, m. åskknall, åskskräll. -**keil**, m. åskvigg. -**mälsig**, a. åsklik. F. *bnd.* ~ *dumm:* omåttligt dum. -**n**, sv. I. *itr. h. I. opera.* Åska. *Es donnert:* åskan går. 2. *bnd.* dundra, slå, ryta, brusa liksom åskan. *Ein ~ des Gelächter:* en väldig skrattsalva. II. *tr.* *Aus dem Schläfe* ~ väcka med dunder, med dundrande röst, *mit Kanonen donnert er die Antwort:* han svarar med kanoners åskor. -**scheu**, I. a. åskrädd. II. f. rädsla för åskan. -**stag**, m. torsdag. -**stätig**, a. torsdags-. -**stimm**, f. dundrande röst. -**wetter**, n. åskväder. Ofta i svordomar: ~! el. skämts. ~ *Parapluie!* fan anamma! *Ätr.* utrop: å kors! det, du! -**wort**, -e, n. ljungande ord.

Doppelladler, m. tvehöfdad ör. -**band**, n. band som är lika på ömse sidor. -**becher**, m. 1. dubbelbägare. 2. tärningsbägare. -**bier**, n. starköl. -**ildung**, f. dubbelbildning, tvillingbildning. -**deutig**, a. tveetydig. -**ehe**, f. tvegift. -**er**, -, m. doblare. -**flinte**, f. dubbelbössa. -**gänger**, m. dubbelgångare, vålnad. -**geschlechtig**, a. tvekönad. -**gespann**,

n. fyrspann. -**gewehr**, n. dubbelbössa. -**gliederig**, a. behäftad med engelska sjukan. -**gucker**, m. dubbelkikare. -**herzig**, a. dubbel, falsk, som bär kappan på båda axlarna. -**herzigkeit**, f. dubbelhet, falskhet. -**köpfig**, a. tvehödad. -**krone**, f. dubbelkrona, a) hufvudprydnad, b) goldmünt & 20 mark. -**laut**, m. gram. tveljud, diftong. -**lebig**, a. amfibisk. -**lognette**, f. pincenez. -**n**, sv. I. tr. föräddla. II. *itr. h. dobla.* -**paarig**, a. bestående af två par. -**punkt**, m. kolon. -**reihe**, f. dubbla rader, häck, haj. -**reihig**, a. i dubbla rader, i häck. -**reime**, pl. dubbelrim. -**schattig**, a. som kastar dubbel skugga. -**schlag**, m. dubbelslag, dubbeldrill. -**schlofs**, n. dubbells. -**schlufs**, m. dubbel slutledning. -**schnepfe**, f. dubbel beckasin. -**schrift**, m. språngmarsch. -**seitig**, a. dubbel, tvåsidig. -**sinn**, m. dubbelmening, tveetydighet. -**sinnig**, a. tveetydig. -**sinnigkeit**, f. tveetydighet. -**spiel**, n. 1. duett. 2. dubbelt, falskt spel, falskhet. 3. dobel. -**stück**, n. dublett, dubbla exemplar. -**t**, a. dubbel. *Um das ~:* dubbelt så mycket, *mit ~er Kreide anschreiben:* veta att ta betalt. -**thür[e]**, f. 1. dubbelörr, innandörr. 2. flygeldörr. -**triller**, m. dubbeldrill. -**vokal**, m. tveljud, diftong. -**wahl**, f. 1. dubbelt val, dubbel omröstning. 2. val mellan tvänne möjligheter. 3. val af samma ombud, i sht till riksdagsman, på tvänne ställen. -**weise**, f. föräldralöst barn (berövadt både fader och moder). -**zungig**, a. 1. zool. som har klufven tunga. 2. *bnd.* = *doppelherzig*. -**zungigkeit** = *Doppelherzigkeit*. -**zwirn**, m. dubbeltråd.

Dörchen, -, n. dim. af *Dor(oth)e*, lilla Dor(ote)a.

Dorf, -er †, n. by. -**bengel**, m. bondlymmel.

-**bewohner(in)**, m. (f.) byinvånare.

Dörfer, -, m. -**in**, -**nen**, f. byinvånare, landsbo.

Dorfflur, f. bymark, en bys ägor. -**gemeinde**,

f. lauds församling. -**junker**, m. landtjunkare. -**lehen**, n. bylif, landlif.

Dörfler(in) = *Dörfer(in)*.

Dorffleute, pl. byfolk, landtfolk, bondfolk. -**mark**

= *Dorfflur*. -**mälsig**, a. landtlig. -**schaft**, f.

byalag. -**schultheifs**, -**schulze**, m. byfogde.

-**teufel**, m. bondtolp.

Dorn, -[e]s, -**en** el. ***e** el. ***e**[r] †, m. dim. †,

1. tagg, i sht törntagg. *bnd.* *ein ~ im Auge:*

en nagel i ögat, *auf ~en sitzen:* sitta som

på nålar. 2. törne. 3. torn, spånntorn.

-**busch**, m. törnbuske. -**en**, a. af törne, törne-

-**enbahn**, f. törnestig. -**engang**, m. vandring

på törnestig. -**enkrona**, f. törnekrona.

-**enlos**, a. utan taggar, törnfri. -**enpad**, m.

törnestig. -**envoll**, a. törnig, taggig. -**enweg**,

m. törnestig. -**gebüsch**, -**gesträuch**, -**gestrüpp**,

n. snår af törne. -**hecke**, f. törnrosäck.

-**icht**, -**ig**, a. törnig. -**rose**, f. törnros. -**sche-**

-**re**, f. trädgårdssax. -**strauch**, m. törnbuske.

-**tragend**, a. taggig. -**zaun**, m. törnrosäck.

dorren, *sv. itr. s. torka, torkas, vissna.*
dörren, *sv. tr. torka, förtorka. -ung, f.*
Dorsch, *-e [t], m. dim. †, torsk.*
Dorst, * **-en**, *adv. där, därstädes, därborta.*
-här, *adv. därifrån, hitåt. -hin*, *adv. dit, ditåt. -ig*, *a. därvarande. Der ~e Wein:* vinet därstädes.
Dosle, *-n, f. dim. †, 1. dosa, i sht snusdosa. 2. portion, dos(is), sats. -enbild, -enstück, n. bild, taffla på en dosa. -is, -Dosen, f. = Dose 2.*
Dost, *-e, m. -e, -n, f. -en, -, m. bot. mäjram.*
Dotlotion, *-en, f. gåfva. -ieren, sv. tr. begåfva.*
Dotter, *-, m. o. n. äggula. -blume, f. smörblomster.*
Douánle, *-n, f. 1. tullhus. 2. tullbevakning. -ouknecht, m. tullbetjänt. -ier, -s, m. tulltjänsteman.*
Doucéur, *-e el. -s, n. drickspengar, handtryckning.*
Douche *se Dusche.*
Doz *se Doc.*
Dr *förkortn. = Doktor: doktor (dr).*
Drachle[n], *-n[s], -n, m. drake. -enblut, n. drakblod. -me, -n, f. drakme.*
Dragoman, *-s el. -e, m. dragoman, tolk.*
Dragóner, *-, m. dragon. F schimpfen wie ein ~ träta som en roddarmadam.*
Draht, *-e †, m. 1. tvinnad tråd. 2. metalltråd. -antwort, f. telegrafiskt svar. -arbeit, f. arbete af metalltråd, filigransarbete. -bauer, -, m. o. n. bur af metalltråd, ståltrådsbur. -bericht, m. telegrafisk underrättelse. -en, -drähtern, a. af (metall)tråd, tråd-. -falle, f. ståltrådsfälla. -gaze, f. metalltrådsduk. -gitter, n. galler af metalltråd. -hammer, m. tråddragari. -hemd, n. pansarskjorta af metalltråd. -hütte, f. tråddragari. -frähtig, a. -trädig, t. ex. drei ~.*
Drahtkäfig, *m. = Drahtbauer. -kette, f. kedja af metalltråd. -mühle, f. tråddragari. -puppe, f. marionett. -saite, f. sträng af metalltråd. -seil, n. ståltrådslina. -seilbrücke, f. bro som uppbares af ståltrådslinor. -sieb, n. sil af stål- el. mässingstråd. -spinner, m. tråddragare, gulddragare. -werk, n. tråddragari. -zieher, m. tråddragare. -zieherlei, f. tråddragari.*
Drainläge, *-n, f. täckdikning, dränering. -ieren, sv. tr. täckdika, dränera, torrlägga. -ierung, f.*
Draisine, *-n, f. 1. velociped. 2. dräsin.*
drall, *I. a. hårdt tvinnad; bna. dugtig, rask, munter, hurtig. II. -e, m. -e, -n, f. refla i gävarspejor.*
Dramla, *-a[s], -en el. -as, n. skådespel, drama, dram. -átik, o, f. dramatik. -átiker, -, m. dramatisk författare, skådespelsförfattare. -ätisch, a. dramatisk. -atisieren, sv. tr. dramatisera. -atürg, -s el. -en, -en, m. = Dramatiker. -endichtung, f. skådespelsdikning.*

dran *se daran.*

Drang, *[-e]s, o, m. 1. trängsel, hop. 2. påtryck, trängmål, betryck. ~ der Geschäfte: brådska med affärer, im ~e der Not: när nöden står för dörren. 3. häftig åtrå, längtan, trängtan. 4. trängande behof; stoltväng.*
dränglein, *sv. tr. o. itr. h. F fränga på, trängas, puffa. -en, sv. I. tr. 1. tränga, trycka, prassa. Es ist gedrängt voll: det är öfverfullt, gedrängt schreiben: a) skriva tätt, b) skriva kortfattadt, fatta sig kort. 2. förtrycka, plåga. 3. följa omedelbart på, jaga. 4. opera. es drängt mich el. mich drängt's, ihn zu umarmen: jag längtar att få omfama honom. II. rpl. trängas. Sich an einander ~ maka ihop sig, skocka sig, sich durch die Menge ~ bana sig väg genom massan, sich in eine Ecke ~ krypa in i ett hörn, sich um jn ~ skocka sig omkring ngn, sich unter die Menge ~ blanda sig i hopen. III. itr. h. Die Zeit drängt: det är brådtom. Auf etw. ~ yrka på ngt. -er, -, m. -erin, -nen, f. pådrifvare, förtryckare, plågare.*
Drang[säl], *-e, n. o. f. trängmål, betryck. -voll, a. full af åtrå, af längtan, orolig, upprörd.*
Draplerie, *[-e]n, f. draperi. -ieren, sv. tr. drapera. -ierung, f. drapering, draperi.*
drastisch, *a. drastisk, kraftigt verkande, starkt gripande.*
dräuen, *sv. fördr. = drohen.*
drauf, draus *se darauf, daraus.*
dräuschen, *sv. itr. h. falla smattrande, hållregna, smattra, plaska, snattra.*
drausen, *adv. 1. därute, utanför. 2. ute, i det fria. 3. därute i den stora världen, därborta i frammande land, m. m.*
Drechselbank, *f. svarfstol. -n, sv. tr. o. itr. h. svarfva.*
Drechsler, *-, m. svarfvare. -öi, -en, f. 1. svarfvaryrke. 2. svarfvarverkstad. -n, sv. itr. h. roa sig med att svarfva.*
Dreck, *[-e]s, o, m. 1. träck, ekskrementer. 2. orenlighet, smuts, smörja. -bürste, f. afstrykningsborste för smutsiga skodon, fotskrapa. -ig, a. P smutsig.*
Dregg, *[-e]n, m. dragg. -en, sv. tr. dragga. -haken, m. (fisk)dragg.*
Drehachse, *f. rotationsaxel. -bahn, f. rep-slagarbana. -bank, f. svarfstol. -bar, a. vridbar, rörlig. -barkeit, f. vridbarhet, rörlighet. -baum, m. korsbom, vändkors. -bohrer, m. drillborr. -brücke, f. svängbro. -eisen, n. svarfjärn. -en, sv. I. tr. 1. vrida, vända. Im etw. aus der Hand ~ vrida ngt ur ngs hand, bna. usw. ~ und deutein: vrida och vränga ngt, misstyda ngt. 2. svarfva. 3. Seile ~ sno rep, Seide, Tabak ~ spinna silke, tobak, Tüten, Pillen ~ göra strutar, piller, Zöpfe ~ fläta flätor; bna. jm eine Nase ~ draga ngn vid näsan, jm einen Zopf, ein*

Eselsohr ~ håna ngn gamm ålbörder. **II. r/f. 1.** vrida, vända sig, svänga omkring, rotera. **2.** vrida, vända sig. *Sich nach dem Winde* ~ vända kappan efter vinden. **III. itr. h. 1.** *In Metall* ~ svarfva metall. **2.** vända, vända sig, vända om, svänga om. **3.** vrida om dem *Gesetze* ~ vränga lagen; *es dreht mir alles im Kopfe*: allt dansar för mina ögon. **-er, -, m. 1.** en som vrider, vänder, m. m.; svarfvare. **2.** vals. **3.** (ur)visare. **4.** vef. **-hals, m.** göktyta. **-krankheit, f.** hira, kringsejuka. **-kreuz, n. = Drehbaum.** **-ling, -e, m.** vef. **-mange, -mangel, f.** mangel. **-orgel, f.** positiv. **-punkt, m.** punkt kring hvilken ngt vrider sig; centrum. **-rad, n.** svånghjul. **-rolle, f.** mangel. **-scheibe, f.** 1. svånghjufva. **2.** järnv. vändskifva. **-schlüssel, m.** skrufnyckel, skrufmjäsel. **-stuhl, m.** skrufstol, skrifbordsstol. **-thurm** se *Drehturm*. **-tisch, m.** bord hvars skifva kan kringvridas. **-turm, m.** vridbart torn. **-ung, f.** vridning, hvarf; för str. se *drehen*. **-ungsachse, f.** (rotations)axel.

dreil, I. utan till. subst. str. **dreie, a.** (grundtal) tre. *Es waren ihrer* ~ de voro (till antalet) tre, *es ist halb* ~ klockan är half tre, *ehe man ~ zählen konnte*: i ett nu, innan man hann att blinka, vrid. *nicht ~ zählen können*: ej kunna räkna till tre, vara omåttligt dum. **II. -en, f.** trea. **-ächteltakt, m.** mus. tre åttondels takt. **-aktig, a.** i tre akter, treaktsbändig, a. i tre band. **-bein, m. o. n.** trefot, stol med tre fötter. **-beinig, a.** trebent. **-blatt, n.** trebladig växt, i allt klöfver; klöfverblad, str. bild. om tre personer. **-blätterig, a.** trebladig. **-chörig, a.** mus. tresträngad, t. ex. *ein* ses *Klavier*. **-decker, m.** tredäckare (starkt med tre kanondäck). **-doppelt, a.** tredubbel. **-eck, -e, n.** trehörning, triangel. **-eckig, a.** trehörning, triangulär. **-einig, a.** treenig. **-einigkeit, f.** treenighet. **-ender, -, m.** hjort med tre grenar på hornen. **-er, -, m.** trefennigstycke. *Er hat keinen* ~ han har ej ett öre. **-erlei, oboj. a.** treggehanda, tre slags. *Auf ~ Art*: på tre sätt. **-fach, a.** trefaldig, tredubbel. **-fächerig, a.** indelad i tre fack, rum, afdelningar. **-fachheit, f.** tredubbel antal. **-fältig, a.** trefaldig, tredubbel. **-fältigkeit, f.** tredubbel antal, trefaldighet. **-fältigkeitsblume, f.** styfmorsblomma. **-fältigkeitsfest, n.** trefaldighetssöndag. **-farbig, a.** trefärgad. **-felderwirt[h]schaft, f.** str. treskiftesbruk. **-füß, m.** trefot, stol, branding m. m. på tre fötter. **-füßig, a.** tre fot lång. **-füßsig, a.** hvilande på tre fötter, trefotad. **-gesang, m.** trestämmig sång, trio. **-gespann, n.** trespann. **-gestrichen, a.** mus. trestruken. **-ge-[h]eilt, a.** tredelad. **-gliederig, a.** tredelad, bestående af tre leder, delar, termer. **-härig, a.** som har blott tre hårstrån; vrid. slipad, illparig. **-heit, f.** trehet, tretal. **-herrig, a.** tillhörande tre herrar. **-hundert, a.** tre-

hundra. **-hundertel, n.** trehundrededel. **-hundertjährig, a.** trehundraårig. **-jährig, a.** treårig. **-jährlich, a.** återkommande hvar tredje år, treårs-. **-kantig, a.** trekantig. **-klang, m.** treklang. **-königstag, m.** de hel. tre konungars dag, trettondag. **-köpfig, a.** trehöfdad. **-läufig, a.** trespigig. **-laut, -lauter, m.** gram. treljud, triftong. **-ling, -e, m. 1. = Dreier. 2.** bakverk som kostar tre pfennig. **-mäil, adv.** tre gånger. **-mälbig, a.** tre gånger upprepad. **-männer, pl.** tremän. **-männerwein, m.** surt, dåligt vin. **-master, -, m. 1.** tremastare. **2.** F trekantig hatt. **-mastig, a.** tremastad. **-monatlich, a. 1.** som varar, räcker i tre månader, tre månaders. **2.** återkommande hvar tredje månad. **-n** se *darein*. **-paarig, a.** bildande tre par. **-pfünder, -, m.** trespundig. **-pfündig, a. 1.** trespundig, t. ex. *se Kanone. 2.* vägande tre skålpund. **-prozentig, a.** tre procents. **-räderig, a.** trehjulig. **-reihig, a.** teradig. **-ruderer, m.** tredoarr. **-ruderig, a.** försedd med tre rader åror. **-saitig, a.** tresträngig. **-schiffig, a.** bestående af ett midtskepp och tvänne sidoskepp. **-schlag, m.** tredelad takt; dansrörelse i tre tempon; slagtröskning med tre på hvarandra följande slag. **-schlitz, m.** triglyf. **-seitig, a.** tresidig. **-silbig, a.** trestafvig. **-sitzig, a.** tresitsig. **-spänner, -, m.** trespändvagn, trespännare. **-spännig, a.** förspänd med tre hästar, trespänd. **-sprachig, a.** skrivven på tre språk. **-Isig, I. a.** (obojt, grundtal) trettio. *Bojdt i: in den ~en sein*: vara på trettioalet (öfver trettio är gammal). **II. -en, f.** trettia. *Betr. sma. str sma. med drei.* **-Isiger, I. -, m.** **-Isigerin, -nen, f.** trettioåring. **II. a.** *In den ~ Jahren*: på trettioalet. **-Isigste, a.** (ordningstal) trettionde. **-Isigstel, -, n.** trettiondedel. **-Isigstens, adv.** för det trettionde. **-st, a.** dristig, djärf, oförskräckt; fräck. **-stellig, a.** *se Zahl*: af tre siffror bestående tal. **-stigkeith, f. 1.** dristighet, djärfhet. **2.** dristig, djärf handling. **-stimmig, a.** trestämmig. **-stöckig, a.** med tre våningar, trevånings-. **-stündig, -stündlich, a.** varande tre timmar, tre timmars. **-tägig, a. 1.** varande tre dagar, tre dagars. **2.** återkommande hvar tredje dag. **-tausend, a.** tre tusen. **-t[h]eilig, a.** tredelad. **-t[h]eilung, f.** tredelning. **-undzwanzig, a.** tjugutvå. **-wöchentlich, a.** återkommande hvar tredje vecka. **-wöchig, a.** som räcker i tre veckor, tre veckors. **-zack, m.** treudd. **-zackig, a.** treuddig. **-zahl, f.** tretal. **-zehn, a.** (obojt, grundtal) trettion. *Betr. sma. str sma. med drei.* **-zehnte, a.** (ordningstal) trettionde. **-zehntel, -, n.** trettiondedel. **-zehntens, adv.** för det trettionde. **-zeilig, a.** teradig. **-zifferig = dreistellig.**

Drell, -e, m. dräll. **-en, a.** af dräll, dräll. **-ieren, sv. tr.** tvinna.

Dreschboden, m. -diela, *f.* loge, loggolf. **-e,**

-n, *f.* 1. tröskverk. 2. tröskning. 3. tröskad säd. 4. tröskningstid. -en, *st. o. sv. tr. o. itr. h.* tröska. *bn.* leeres Stroch ~ ej få ngt för sitt besvär, lägga ut sina krokor förgäves, *F. Aften* ~ genomgå, gno igenom aktstycen, luntor, *die losen Zungen ungehindert* ~ lassen: låta folk prata bäst de vilja. -er, -, *m.* tröskare. -flügel, *m.* slaga. -maschine, *f.* tröskverk. -tenne, *f.* loge, loggolf.

Drösd|ejner, -, *m.* -in, -nen, *f.* dresdenbo.

dress|ieren, *sv. tr.* dressera. -ierer, -, *m.* dressör. -ierung, *f.* dressering, dressyr. -ür, -en, *f.* dressyr.

Drieschling, -e, *m.* champinjön.

Driesel, -, *m.* snurra; vals, hvirvel. -n, *sv. I. tr.* snurra om, svänga. *II. itr. h.* opera. hållregna.

Drilch, Drill, -e, *m.* dräll.

Drill|bohrer, *m.* drillborr. -en, *sv. I. tr. I.* hastigt kringvridda; tvinna, spinna. 2. exercera, inöfva. 3. plåga, martera. *II. rfl.* hastigt svänga omkring. -haus, *n.* I. exercishus. 2. vanl. dim. *Drillhäuschen*: ekorrebur som kan svängas rundt omkring. -ich, -e, *m.* dräll. -ing, -e, *m.* trilling. -meister, *m.* exercismästare, exercisinstruktör. -platz, *m.* exercisplats.

drin *se* darin.

dring|en, *st. I. itr. I. s.* tränga, tränga sig, framtränga, nå. *Aus etw.* ~ tränga, bryta ut, fram ur ngt, *das Gerücht ist bis zu mir gedrungen*: ryktet har nått mina öron, *es dringt mir durchs Herz*: det gör mig hjärtligt ondt, *in ein Geheimnis* ~ intränga i, genomskåda en hemlighet, *zum Herzen* ~ gå till hjärtat. -nd: trängande; erträngen, brådsikande. 2. *h. Auf etw.* (ack.) ~ yrka på ngt, *in ja* ~ ansätta ngn, på ett bevakande sätt tilltala, bedja ngn. -nd: enträgen, bevakande, *t. ex.* ~d bitten; ~de Gefahr: öfverhängande fara, ~de Notwendigkeit: trängande nödvändighet, *das* ~dste: det som brådskar mest. *II. tr.* vanl. biott i part. *gedrungen*: 1. bevekt, föranlåten, *t. ex.* *ich fühle mich gedrungen zu*: jag finner mig föranlåten, känner behof af att. 2. hopträngd, kompakt; om växten: satt; om stilen: kortfattad, koncis. -entlich, -lich, *a.* trängande, angelägen, enständig, enträgen, bevakande. *Er ist mir* ~ empfohlen worden: han har på det varmaste rekommenderats åt mig. -lichkeit, *f.* angelägenhet, vigt, nödvändighet; enträgenhet.

drinnen *se* darinnen.

dritt|le, *a.* (ordningstal) tredje. ~s Kapitel: tredje kapitlet, *den* ~n: (skriver 3^{ten} et. 3.) Mai: den 3:e maj, *zum* ~n: för det tredje, *immer den* ~n Tag: hvar tredje dag, *das ist sein* ~s Wort: det upprepar han ständigt, för han ständigt på läpparne. -[e]halb, *a.* två och en half. -el, -, *n.* tredjedel. -eln, *sv. tr.* tredela. -ens, *adv.* för det tredje. -letzt, *a.*

tredje från slutet. -mann, *m.* tredje man, tredje person. -t[h]eil, *n.* tredjedel.

drob *se* darob. -en, *adv.* däruppe.

Drogulle, -n, *f.* drog. -ist, -en, *m.* drogist, drog-handlare.

Droh|brief, *m.* hotelsebref. -en, *sv. I. itr. h.* hota. *opera. es droht mit Regen*: det ser hotande ut som om det skulle bli regn. *II. tr. Im etw.* ~ hota ngn med ngt. *Den Einsturz* ~ hota att instörtta. -er, -, *m.* en som hotar, hotande. -ne, -n, *f.* drönare.

dröhnen, *sv. itr. h.* dån, braka. *Die Erde dröhnt*: det dånar i jorden.

Droh|ni|f|s, -se, *f. o. n.* ngt hotande, hotelse. -ung, *f.* hotelse.

drollig, *a.* lustig, komisk, tokrolig. -keit, *f.* lustigt sätt, tokrolighet.

Dromedär, -e[n], *m. o. n.* dromedar; *bn.* tölp, luns, dumhufvud.

Dromméte, *föråld. o. poet.* = Trompete.

Droschke, -n, *f.* droska. -nfahrtaxe, *f.* åkaretaxa. -nhalteplatz, *m.* droskstation, åkarestation. -ntarif, *m.* -ntaxe, *f.* åkaretaxa.

Drossel, -n, *f.* 1. zool. trast. 2. med. strupe. -beere, *f.* rönnbär, rönn. -n, *sv. tr.* strypa.

Drost, -e[n], *m.* drost, landdrost, landshöfding. -el, -en, *f.* en drosts distrikt, län, boställe, landshöfdingeresidens.

drü|ben, *adv.* därborta, på andra sidan. *Hüben und* ~ både här och där. -er *se* darüber.

Druck, -e [t], *m.* 1. tryck, tyngd. *bn.* *der* ~ *der Steuern*: de tryckande skatterna. 2. förtryck. 3. tryckning, tryckande. ~ *der Hand*: handtryckning. 4. tryck, tryckning af böcker, tryk *m. m.* *In* ~ *geben*: lemna till tryckning, *im* ~e: i präkken, under tryckning. 5. (bok)tryck (det tryckta). -bewilligung, *f.* tryckningstillstånd. -bogen, *m.* tryckark. -buchstabe, *m.* typ. -en, *sv. tr.* trycka böcker, tryk *m. m.* *bn.* *er spricht wie gedruckt*: han talar som en bok, *er liest wie gedruckt*: han ljuvger som en häst åter hafre.

drücken, *sv. I. tr. I.* trycka. *Der Alp drückt ihn*: maran rider honom. 2. tynga på, nedtrycka, nedslå. *Gedruckte Preise*: tryckta, låga pris. 3. förtrycka, plåga. 4. klämma, *t. ex.* *die Schuhe* ~ *mich*. *In tot* ~ klämma ihjäl ngn. *II. rfl. I.* *Sich an einander* ~ tränga ihop sig, *es hat sich ihm tief ins Herz gedrückt*: det har gjort ett djupt intryck på honom, *das Obst hat sich gedrückt*: frukten har blifvit stött. 2. böja sig, luta sig; *bn.* förödmjuka sig, krypa. 3. *F* smyga sig bort, taga till harvarjan. *III. itr. h. I.* *Die Speise drückt im Magen*: maten besväras, ligger tungt i magen. *An einer ei. auf eine Feder* ~ trycka på en fjäder. 2. *bn.* *auf etw.* ~ framhålla, betona ngt. 3. *F* vara villrådig.

Drucker, -, *m.* 1. (bok-)tygtryckare; *av. sät-*

tare, konstförvandt. **2.** ngt som tjänar att framhålla ngt, t. ex. *bei einem Gemälde kann alles von einem einzigen ~ abhängen*: vid en målning kan allt bero på ett enda uttrycksfullt pänseldrag; *mit ~n lesen*: läsa uttrycksfullt.

Drucker, -, *m.* **1.** en som trycker, klämmer, *st. drücken*. **2.** trycke, tryckpinne. **3.** handtag, klinka.

Druck(er)ei, -en, *f.* tryckeri. -*erlaubnis*[f], *f.* tryckningstillstånd. -*erschwärze*, *f.* trycksvärta. -*fehler*, *m.* tryckfel. -*fertig*, *a.* tryckfärdig. -*freiheit*, *f.* tryckfrihet. -*jahr*, *n.* tryckningsår. -*kattun*, *m.* tryckt kattun. -*kosten*, *pl.* tryckningskostnad(er). -*letter*, *f.* typ, stil. -*ort*, *m.* tryck(nings)ort. -*papier*, *n.* tryckpapper. -*sachen*, *pl.* trycksaker, tryckalster. -*schritt*, *f.* **1.** tryckt skrift, tryck. **2.** tryckstil. -*sen*, *sv. itr. h.* *F* vara villrådig, obeslutsam; söla. -*ser*, -, *m.* *F* villrådig person, sölkorf. -*seréi*, -en, *f.* villrådighet, söl.

Drückung, *f.* tryckning, klämning *m. m. se drücken*.

Druckverbot, *n.* -*verweigerung*, *f.* tryckningsförbud. -*wa*[a]re, *f.* hand. tryckt tyg. -*werk*, *n.* **1.** tryckverk, tryckpump. **2.** tryckt arbete.

Drud, -en, *m.* -*e*, -*n*, *f.* **1.** tomté, rå, älfva; buse. **2.** trollkarl, häxa, trollpacka. -*enfufs*, *m.* alfors, pentagram.

Druide, -n, *m.* druid (keltisk präst).

drum se darum.

drunten, *adv.* därnere.

drunter se darunter.

Drüse, -n, *f.* **1.** körtel. **2.** *An den ~n leiden* *ei. ~n haben*: hafva skrofler.

druseln, *sv. itr. h.* *F* (gå och) halfsofva.

drüslicht, *a.* körtelaktig. -*ig*, *a.* **1.** försedd med körtlar. **2.** skrofullös.

Dryåde, -n, *f.* dryad, träduymf.

Dschonke, **Dschunke**, -n, *f.* dsjunk (kines. fartyg).

du, *pers. pron.* du. *Mit jm auf ~ und ~ stehen* *ei. sein*: stå på förtrolig fot med ngn, *das ist dir eine wahre Lust*: det är en sann fröjd, *må du tro, mir nichts dir nichts*: utan vidare, helt ogenarad.

Dublliette, -n, *f.* dublett. -*ieren*, *sv. tr.* **1.** fördubbla. **2.** *sjo. dublera*. -*öne*, -n, *f.* dublon (spanskt guldmynt).

ducken, *sv. I. tr.* *Den Kopf ~ böja* hufvudet, kröka nacken. *bia. jm ~ förödmjuka* ngn.

II. itr. h. o. rjl. böja sig, huka sig ned; krypa undan.

Duckmäusler, -, *m.* *F* lismare, smiler. -*eréi*, -en, *f.* *F* liseri, kryperi. -[er]ig, *a.* *F* lismande, krypande, dolsk. -*ern*, *itr. h.* *F* krypa, lisma.

dudelldel, -*dum*, -*dumdél* = *dideldum*. -*éi*, -en, *f.* *F* kattmusik. -*er*, -, *m.* *F* usel spelman *ei. sångare*, klåpare i musik. -*n*, *sv. tr. o. itr. h.* *F* spela *ei. sjunga* uselt, göra kattmusik;

jodla. -*sack*, *m.* säckpipa. -*sackpfeifer*, *m.* säckpipblåsare.

Duell, -e, *n.* duell. -*ánt*, -en, *m.* duellant. -*forderung*, *f.* utmaning till duell. -*ieren*, *sv. rjl.* duellera, slåss.

Duenna, -en *ei. -as*, *f.* duenna, förkläde.

Duett, -e, *n.* duett.

Düffel, -[s], *n. o. m.* doffel.

Duft, -e †, *m.* **1.** doft. **2.** fin beslöjande dimma, dunst, imma; slöja; doft på frukter.

Düftelléi, -n *se Tüftelei, tüfteln*.

duft(en), *duften*, *sv. I. tr. o. itr. h.* dofta. *Nach etw. ~ dofta* ngt. **II. itr. s.** uppstiga i form af dimma, dunsta ut. -*essig*, *m.* aromatisk ättika. -*gebilde*, *n.* -*gestalt*, *f.* bildbild. -*geweb*, -*gewoben*, *a.* eretisk, luft-, dim-. -*ig*, *a.* **1.** doftande, aromatisk. **2.** i form af *ei. höjd* af lätt dimma, blånande; eterisk. -*los*, *a.* luktlös. -*reich*, *a.* starkt doftande. -*stoff*, *u.* doftämne, parfym.

Dukaten, -, *m.* dukat.

duddbar, *a.* som kan tålas. *Nicht ~ outhärdlig*. -en, *sv. I. tr.* tåla, lida, fördraga: hafva tålamod, fördrag med. *Es duldet mich nicht*: jag står ej ut. **II. itr. h.** vara tålig, lida. -*er*, -, *m.* -*erin*, -*nen*, *f.* tålig, tåligt lidande, uppoffrande person, martyr. -*säm*, *a.* fördragsam, tolerant. -*samkeit*, -*ung*, *f.* fördragsamhet, tolerans.

Dulle, -n, *f.* årtull.

dumm, *a.* -er[†], **1.** dum. **2.** obehaglig, förgärlig. **3.** förvirrad, bortkollrad, t. ex. *es wird mir ganz ~ im Kopfe*: jag blir alldeles yr i mössan, *jn ~ machen*: kollra bort ngn, göra ngn yr i mössan. **4.** *torädr.* fadd, slö. *biel. wo nun das Salz ~ wird*: om nu saltet mister sin salta. -*bärt* = *Dummkopf*. -*erjä*[h]n, -e, *m.* *F* dummerjös. -*heit*, *f.* dumhet. -*kopf*, *m.* dumhufvud. -*pfiffig*, *a.* **1.** som låtsar sig vara dum, bondslug. **2.** som är dum, men tror sig vara slug. -*riän* = *Dummerjan*. -*stolz*, *a.* dumdryg.

dumpeln, *sv. itr. h.* stampa (om fartyg).

dumpf, *a.* **1.** dof. **2.** tryckande, beklämmande. **3.** inskränkt, oklar. **4.** okänslig, känslolös, slö, bedöfvad. **5.** kvaf, kvalmig, bedöfvande. **6.** instängd, fuktig, unken. -*brütend*, *a.* rufvande. -*heit*, *f.* **1.** dofhet. **2.** beklämning. **3.** inskränkthet, oklarhet. **4.** känslolöshet, slöhet, bedöfning. **5.** kvalm, kvalmighet. **6.** *Die ~ der Luft*: den instängda, förskämda luften. -*ig* = *dumpf* **6.**

Dune *se Dame*.

Düne, -n, *f.* sandås, sandkulle vid hafstrandén, dyuer.

Dung, -[e]s, *0, m.* = *Dünger*.

dünglen, *sv. I. tr.* göda jord, gödsla. **II. itr. h.** göda, vara gödande. -*er*, -s, *0, m.* dynga, gödsel, gödungsämne.

dunkel, *I. a.* **1.** dunkel, mörk. *Im ~n*: i mörkret, *es wird mir ~ vor den Augen*: det

svartnar för mina ögon, *die Lampe brennt* ~ lampan lyser illa. 2. oklar, svårbegriplig. 3. mörk, dyster, sorgsen. 4. föga känd, okänd, obskur. II. -s, 0, n. mörker.

Dunkel, -s, 0, m. hög tanke om sig själf, egenkärlek, högmod, inbilskhet.

dunkelfarbig, a. mörk un färgen.

dunkelhaft, a. egenkär, inbilsk, högmodig.

Dunkelheit, f. mörker. *Bei einbrechender* ~ vid mörkets inbrott, i skymningen. -licht, n. halfdager. -lockig, a. mörklockig. -mann, m. ljusskygg person, fiende till ljuset, till upplysningen. -n, sv. I. tr. göra mörkare, förmörka. II. itr. h. o. rfl. mörkna. -stunde, f. skymning.

Dunkelwissen, n. inbillad lärdom, värdelöst vetande.

dunken, reg. o. oreg. sv. I. itr. h. o.opers. förefalla, synas. *Es dünkt mich* el. *nir, dafs* el. *als ob* el. *als wenn*: det förefaller, synes mig, som om, jag tycker att. *Meinem ~ nach*: enligt mitt förmenande. II. rfl. tro sig vara, t. ex. *er dünkt sich* (dat. el. aok.) *tapfer, ein Held* el. *einen Helden*.

dünn, a. 1. tunn. F *sein Vermögen ~ machen*: förminska, slösa bort sin förmögenhet. 2. smal, t. ex. *~e Beine*. 3. tunn, förtunnad, utspädd. -bauch, m. en som har liten mage, spenslig, skranglig person. -bier, n. dricka. -e, -n, f. 1. tunnhet, smalhet. 2. ställe där ngt är tunt, förtunning. 3. utsot, diarré. -en, sv. tr. förtunna, utspäda. -flüssig, a. tunn, lättflytande. -heit, -igkei, f. tunnhet. -leibig, a. smal om lifvet. -schalig, a. som har tunt skal. -schenklig, a. som har smala lår, smalbent. -stimmig, a. som har svag röst, tunn stämma.

Duns, -e [n], m. dumhufvud, uppblåst person.

Dunst, -e f, m. 1. dunst, imma, ånga; bnd. dunst, rök. 2. dunst (finaste hagelsord). -bild, n. dimbild. -en, dūsten, sv. itr. 1. s. dunsta bort. 2. h. utdunsta, sprida dunster. -gebilde, n. -gestalt, f. dimbild, dimfigur. -ig, dūnstig, a. 1. dunstfyld, kvaf, kvalmig. 2. i dunstform, gasformig. -kreis, m. dunst-krets, atmosfär.

Dünung, -en, f. dyming.

Duo, -s, n. duett. -dez, -e, n. duodes(format). -dezfürst, m. dussinfurste, småfurste. dūpien, sv. tr. narra, draga vid näsan.

Duplicität, -en, f. dubbelhet. -ik, -en, f. jur. duplik. -ikát, -e, n. dublett, afskrift. -izieren, sv. tr. inlemna en duplik mot.

Dur, -e, n. mns. dur.

durch, I. prep. med aok. 1. rum o. tid. genom, igenom. ~ *einen Flufs schwimmen*: simma öfver en flod, ~ *die Nase reden*: tala i näsan. 2. medel. genom, medels, med. II. adv. fullständigt el. Åt alla håll genom, t. ex. *er geht ~ den Garten*: han går tvärs genom trädgården, men: *er geht den Garten* ~ han genom-

ströfvar trädgården Åt alla håll. ~ *sein*: a) hafva farit igenom staden el. byn, förbi, summit öfver noden m. m., b) vara utom fara (hafva genomgått en sjukdom, öfverstått en fara), c) vara igenom (hafva gått igenom i en examen), d) hafva gått sönder, t. ex. *die Schuhe sind ~*; *seine Füsse sind ~* han har fått skoskaf, e) *unten ~ sein*: hafva gjort flasko, vara föremål för andras löje. ~ *und* ~ alltigenom, grundligt, ~ *und ~ ergriffen*: djupt gripen. -ächzen, tr. stönande, med jämmer och suckar tillbringa. -ädern, * -ädern, tr. ådra. -arbeiten, I. tr. 1. genomarbata, grundligt bearbeta, samvetsgrant genomgå. 2. med arbete föra ngt gnm ngt annat. 3. gnm arbete söndernötta, sönderskafva. II. rfl. arbata sig fram igenom, arbetande genomgå. -arbeitung, f. -át[h]men, tr. med sin andedrägt, sin anda genomtränga, uppfylla; pass. genomandas, uppfyllas. -ätzen (o. -z-), tr. sönderfräta, fräta igenom. -ätzung (o. -z-), f. -äus, adv. 1. fullständigt, helt och hållet. 2. ovilkorligen. ~ *nicht*: ingalunda, på inga villkor. -backen, tr. 1. genomgrädda. 2. (-z-) bakande uppblanda med ngt. -bausen, tr. afsticka, kalkera. -bausung, f. -hében, tr. 1. genomblåsa. 2. (sv. -z-) med blåfan tillbringa. -beissen, I. (sv. -z-) tr. bita midt igenom, bita af. II. rfl. bita sig igenom (gam bett bana sig väg); bnd. slå sig igenom, uppnå sitt mål gum bitande ord. III. itr. h. bita midt igenom, tvärt af. -beisung, f. -beizen, tr. 1. genomfräta, sönderfräta. 2. (sv. -z-) med ett skarpt el. frätande ämne genomtränga. -bekommen, tr. lyckas få igenom. -berat[h]en, tr. grundligt, fullständigt rådslå om, genomgå. -berat[h]ung, f. -beten, tr. 1. bedja helt o. hållet, från början till slut. 2. (-z-) bedjande tillbringa. -betteln, I. (vnt. -z-) tr. tiggande genomvandra. II. rfl. tigga sig fram. -bilden, tr. o. rfl. fullständigt, grundligt utbilda (sig). -bildung, f. -bittern, tr. göra bitter el. besk alltigenom. -blasen, tr. 1. blåsa ngt genom ngt annat. 2. blåsa sönder. 3. på blåsinstrument blåsa igenom från början till slut. 4. (-z-) blåsende genomtränga, blåsa tvärs igenom. -blättern,* tr. (sv. -z-) genomblåddra. -bleuen, tr. genomprygla, mörbulta. -blick, m. blick tvärs igenom ngt; genomögnande, öfverblick. -blicken, I. itr. h. 1. se tvärs igenom. 2. skynta fram gum el. mellan ngt. II. (vnt. -z-) tr. 1. med blicken genomtränga; bnd. genomskåda. 2. genomögnna. -blinken, itr. h. lysa fram gum el. mellan ngt. -blitzen, I. itr. 1. h. blixtra fram, lysa igenom. 2. s. F afvisas, få afsked på grått papper. II. (vnt. -z-) tr. fara igenom som en blix, genomblixtra. bnd. *ein Freudenstrahl durchblitzte seine Antlitz*: ett glädjeskimmer for öfver hans anlete. -bohren, I. tr., itr. h. o. rfl. borra (sig) igenom. II.

(- - -) *tr.* genomborra. -bohrung (o. - - -), *f.* -braten, *I. tr.* genomsteka, steka väl. **II. itr. s.** genomstekas. -brausen, *I. itr. s.* brusas igenom. **II. (- - -)** *tr.* brusas fram genom, med brus uppfylla. -brechen, *I. tr.* 1. bryta gnm, t. ex. *ein Loch durch die Mauer.* 2. bryta mitt af. **3. (- - -)** bryta håll i, genombryta. **II. rfl.** bryta sig igenom, bana sig väg; bryta sig ut. **III. itr. s.** 1. bryta igenom, fram, spricka ut, komma fram. 2. gå sönder. -brennen, *I. tr.* 1. *Ein Loch durch etw.* ~ bränna ett hål i. **2. (- - -)** a) bränna håll i, b) genombrenna (med värme genomtränga). **II. itr. s.** 1. genombrennas. 2. *F. bnd.* rymma sin kos, schappa. -bringen, *I. tr.* 1. *In durch etw.* ~ föra, ledsaga ngn gnm ngt. 2. hjälpa igenom, lyckas rädda, genomdriva. *Ein Kind* ~ få ett barn stort. **3.** göra slut på, bortslösa. **II. rfl.** lyckas komma igenom, komma fram; draga sig fram. -bruch, *m.* 1. genom-, af-, sönderbrytande. 2. genombrott, utbrott. **3.** ställe där ngt genombrotts, hål, öppning. -brüllen, *tr.* 1. tjtande, vrålände, rytande öfverrösta. **2. (- - -)** uppfylla med sitt tjt, sitt rytande. -dämmern, *I. itr. h.* skimra igenom. **II. (- - -)** *tr.* svagt upplysa. -dampfen, *I. itr. s.* gå, ånga förbi. **II. (- - -)** *tr.* uppfylla med ånga. -dauern, *I. itr. h.* räcka hela tiden. **II. (- - -)** *tr.* räcka längre än, öfverleva. -denken (o. - - -), *tr.* genomtänka, nogsan öfverväga. -dienen, *itr. h.* 1. tjäna sin tid. 2. fullgöra sin värnepligt. **3.** passera alla grader. -donnern, *I. itr. h.* ropa med dånande stämma. **II. (- - -)** *tr.* med dån uppfylla, dånande skaka. -drängen, *I. tr.* tränga, skjuta fram genom. **II. rfl.** tränga sig igenom, bana sig väg. -dreschen, *tr.* tröskas väl; *F* genomprygla, mörbulta. -dringen, *I. itr. s.* 1. tränga sig fram, hinna fram, nå målet. 2. gå igenom, bliwa allmänt antagen. **3. Er ist mit seiner Meinung durchgedrungen:** hans åsigt har segtrat. **II. (- - -)** *tr.* genomtränga, uppfylla, mätta. -dringung (o. - - -), *f.* -drücken, *I. tr.* trycka ngt genom ngt. **II. rfl.** tränga sig igenom; *F* draga sig fram. -düften,* -düften,* *tr.* med doft uppfylla, parfymera. -dülden,* *tr.* lida till slut. -dünsten,* *tr.* uppfylla med dunster. -eilen, *I. itr. s.* skynda, hastigt fara förbi, igenom. **II. (vanl. - - -)** skynda genom, genomla.

durcheinänder, *I. adv.* om hvarannat, huller om buller. **II. -s, 0, n.** oreda, villervalla, virrvarr. -mengen, *tr.* hopblanda. -werten, *tr.* kasta om hvarannat, bringa i ordning. durch|eitern, *I. itr. h.* vara sig, komma ut såsom var. **II. (- - -)** *tr.* genomtränga, uppfylla med var. -fächeln,* -fächen,* *tr.* fläkta genom. -fädeln, *tr.* draga träden gnm nålsögat, träda på. -fährbar, a. möjlig att passera, farbar. -fahren, *I. itr. s.* fara, resa

igenom, förbi. **II. tr.** 1. *Einen Weg ~ kold sönder en väg, einen Weg durch den Wald* ~ med åkdon bana väg gnm skogen, *die Nacht ~ resa hela natten* igenom. **2. (- - -)** genomfara, -resa, -ila. -fahrt, *f.* genomresa, genomfart, passage. -fall, *m.* 1. fall tvärs igenom ngt; *F. bnd.* misslyckande, fiasko. **2.** utsot, diarré. -fallen, *I. itr. s.* falla igenom, i sht bild.: misslyckas, göra fiasko. *Bei einem Mädchen* ~ få korgen af en flicka. **II. (- - -)** *tr.* falla genom. -faulen, *itr. s.* 1. ruttna tvärs igenom. **2. (- - -)** bliwa genomrutten. -fechten, *I. tr.* 1. med framgång förfäkta, genomdriva. **2. (- - -)** fäktande, kämpande, *F* tiggande genomdraga. **II. rfl.** slå sig genom, bana sig väg med svärdet; *F* om gestalter: tigga sig fram. -fegen, *tr.* 1. sopa fallständigt. **2. (- - -)** fara, stryka fram, rasa genom. -fellen, *tr.* fila igenom, af-, sönder; *bnd.* förbättrande genomgå, lägga sista handen vid. -feuchten, *I. itr. h.* om vätkor: gå, slå igenom. **II. (- - -)** *tr.* genomfukta, genomvåta. -feuern, *I. tr.* 1. grundligt uppelda. **2. (- - -)** allt igenom uppvärma, uppelda. **II. itr. h.** skjuta, brassa på gnm ngn öppning. -finden, *itr. h.* o. *rfl.* taga sig fram, hitta. -flammen, *I. itr. s.* o. *h.* *Das Feuer flammt durch:* lågorna slå ut, bryta fram. **II. (- - -)** *tr.* låga i, uppelda. -flattern, *I. itr. s.* fladdra långt genom, förbi. **II. (- - -)** *tr.* genomfladdra. -flechten, *tr.* 1. infläta. **2. (- - -)** genomfläta. -flechtung (o. - - -), *f.* -flicken, *I. tr.* fullständigt laga. **II. rfl.** *F* trassla sig fram. -fliegen, *I. itr. s.* flyga igenom, förbi. **II. (- - -)** *tr.* genomflyga; *bnd.* hastigt genomgå. -fliehen, *I. itr. s.* fly igenom ei. förbi. **II. (- - -)** *tr.* på flykt draga genom, flyende genomla. -flieisen, *I. itr. s.* flyta igenom ei. förbi. **II. (- - -)** *tr.* genomflyta. -flimmern, *I. itr. h.* glittra, lysa igenom. **II. (- - -)** *tr.* med ett glittrande sken genomtränga, uppfylla. -flug, *m.* genomflygt. -fluhs, *m.* genomlopp. *Beim ~ der Stadt:* när ei. där öden flyter genom staden. -flut[h]en = *durchfließen.* -forschen (o. - - -), *tr.* genomforska, grundligt pröva. -forschung (o. - - -), *f.* -fragen, *I. (str. - - -)* *tr.* genomfråga. (ut)fråga. **II. rfl.** fråga sig fram. -fressen, *I. tr.* 1. äta ett hål i. **2. (- - -)** äta ei. gnaga ei. fräta håll i, genomfräta, sönderfräta. **II. rfl.** *F* snugga sig till mat, lefva på andras bekostnad. -friieren, *I. itr. s.* genomträngas af köld; bliwa genomfrusen. **II. (- - -)** *tr.* med frost genomtränga. *Durch|frosen:* genomfrusen. -fristen, *tr.* *Sein Leben ei. sich* ~ med svårighet draga sig fram, uppehålla lifvet. -frösteln,* -frösten,* *tr.* genomkyla, genomisa. -fühlen, *I. tr.* 1. känna ngt gnm ngt annat; bild. märka ngt på ngt, förstå halfväden visa. **2. (vanl. - - -)** djupt känna, genomlefva, genomlida. **II. rfl.** trefva sig fram. -fuhr, *0. f.* genomfart. -führbar, a. genom-

utförbar. -föhrbarkeit, *f.* genom-, utförbarhet. -föhren, *tr.* 1. föra igenom *ei.* förbi. 2. genomföra, utföra, genomdriva. -furchen (*vani.* -*z-z*), *tr.* fåra, plöja fåror i. -föhrung, *f.* genom-, utförande. -gähnen, *tr.* Die Zeit ~ gäspa hela tiden. -gang, *m.* 1. genomgående, gång igenom. 2. genomgång. -gänger, *m.* rymmare. -ganghaus, *n.* hus med genomgång. -gänglich, *a.* genomgående, allmän. -gären, *itr.* *s.* blifva genomjäst. -gebrauchen, *tr.* använda den ena efter den andra. -gehen, *I.* *itr.* *s.* 1. gå igenom, vara genomgående. *Etw. geht [mit] durch:* ngt får passera, *jm etw. ~ lassen:* se ngn fingrarne med ngn med afseende på ngt, låta ngt få passera, *er geht gerade durch:* han går rakt på sak. 2. skena; rymma, skudda stoftet af sina fötter. *II.* *tr.* 1. slita, gå hål på. *Sich (dat.) die Fufse ~ få* skoskaf. 2. (*av.* -*z-z*) *av.* *s.* jamte *h.* gå igenom. *Vani.* blid. pröfvande genomgå, genomögnä, genomarbete. -gehends, *adv.* genomgående, alltigenom. -gerben, *tr.* garfva väl; *F* genomprygla, garfva skinnet på. -giefsen, *tr.* 1. hålla igenom. 2. (-*z-z*) hålla full, fylla. -glänzen, *I.* *itr.* *h.* lysa igenom. *II.* (-*z-z*) *tr.* med glans genomtränga, uppfylla. -gleiten, *I.* *itr.* *s.* glida igenom. *II.* (-*z-z*) *tr.* glida genom. -glitzern = *durchflimmern.* -glühen, *tr.* 1. genomglödgä. 2. (-*z-z*) *va.* elda, hänföra. -graben, *I.* *tr.* 1. Löcher ~ gräfva hål i ngt. 2. (*av.* -*z-z*) genomgräfva. *II.* *rf.* *Sich durch den Berg ~* gräfva sig gnm bärget. -gräuen, ** tr.* genom bäfva. -greifen, *itr.* *h.* 1. gripa, taga tvärs igenom. 2. ingripa. ~*d:* genomgrigande, grundlig. -grübeln (*av.* -*z-z*), *tr.* grubblande öfvertänka, grubbla öfver. -gukken, *F.* *I.* *itr.* *h.* titta igenom. *II.* (-*z-z*) *tr.* titta, ögna igenom. -gufs, *m.* 1. genomhällning. 2. afloppsror gnm *en* vagg. 3. durkslag, sil. -haben, *tr.* Ein Buch ~ hafva läst igenom *en* bok, eine Nadel ~ hafva trädigt igenom *en* nål, einen Kranken ~ hafva lyckats rädda *en* sjuk, *m.* *n.* *äy.* ellipi. talesätt. -halten, ** tr.* genomskalla, ljuda i. -halten, *tr.* hålla, hålla ut. Die Zwischenstunde ~ sitta kvar, hålla ut i skolrummet hela rasten (låta lektionen sträcka sig äfven öfver den för rasten bestämde tiden). -hämmern, *tr.* 1. hamra väl. 2. hamra hål på. -hau, *m.* uthuggning. -häuchen, ** =* durchatmen. -hauen, *I.* *itr.* *h.* hugga tvärs igenom. *II.* *tr.* 1. hugga i *ei.* gnm ngt. 2. (*av.* -*z-z*) klyfva med ett hugg. hugga af. 3. *Ju ~* hugga, med *yxan* *ei.* svärdet bana väg åt ngn. 4. *F* genomprygla, *av.* *va.* förtala. -haus, *n.* hus med genomgång. -hecheln, *tr.* genomhäckla. -hech[e]lung, *f.* -heften, *tr.* häfta, fasta tvärs igenom. -heizen (*av.* -*z-z*), *tr.* väl uppedla, genomelda. -helfen, *itr.* *h.* *o.* ** tr.* hjälpa igenom. *Jm* *ei.* ** jn ~* hjälpa ngn *a)* att komma igenom ngn-

stades, *b)* ur förlägenheten, *c)* att fly, att rymma, *d)* att dra sig fram. *Sich (dat. ei. * ack.) ~ a)* hjälpa sig igenom, *b)* dra sig ur förlägenheten, *ur* spelet, *c)* hjälpa sig fram, *dra* sig fram. -hellen, ** tr.* upplysa. -herrschen, *I.* *itr.* *h.* herska från början till slut. *II.* (-*z-z*) *tr.* fullständigt beherska. -heulen, ** tr.* med sitt tjut, sitt skrik genomtränga, uppfylla. -hin (*av.* -*z-z*), *adv.* tvärs igenom, alltigenom. -hitzen (*av.* -*z-z*), *tr.* genomhetta, -värma. -höhlen (*o.* -*z-z*), *tr.* göra, gräfva hål i, urgräfva, urhålla. -hören, *tr.* 1. höra tvärs igenom. 2. höra till slut. -hüpfen, *I.* *itr.* *s.* hoppa igenom. *II.* (-*z-z*) *tr.* hoppa genom, öfver. -irren, ** tr.* genomirra, irrlande genomvandra. -jagen, *I.* *itr.* *s.* jaga, ha-sta igenom, öfver, förbi. *II.* *tr.* 1. jaga ngn gnm ngt. 2. (*av.* -*z-z*) genomjaga; *av.* *va.* hastigt genomgå. -jächzen, -jübeln, ** tr.* jublande tillbringa, genomlefva; jublande säga fram igenom. -kälten, ** tr.* genomkyla, helt och hållet afkyla. -kältung, *f.* -kämnen (*o.* -*z-z*), *tr.* kamma väl. -kämpfen, *I.* (*av.* -*z-z*) *tr.* genomkämpa. *II.* *rf.* slå sig fram, arbeta sig fram, upp. -kaufen, -käuen (*av.* -*z-z*), *tr.* tugga väl; *F* *va.* outhugga, idisla. -klauben (*o.* -*z-z*), *tr.* plocka igenom, noga undersöka; *va.* småaktigt genomgå, spetsföndigt öfvertänka. -klettern, -klimmen, *I.* *itr.* *s.* klättra tvärs igenom. *II.* (-*z-z*) *tr.* klättra öfverallt omkring i *ei.* på. -klingen, *I.* *itr.* *h.* klinga igenom. *II.* (-*z-z*), *tr.* 1. höras midt igenom *ei.* i trots af. 2. med sin klang genomtränga, uppfylla. -klüften, ** tr.* spränga sönder, dela i klyftor. Durchklüftet: full af rennor, af klyftor. -kneten (*o.* -*z-z*), *tr.* genomknäda. -kochen, *tr.* genomkoka. -kommen, *itr.* *s.* 1. komma, fara igenom, förbi. 2. gå igenom, lyckligt slippa undan, öfvervinna, *i.* *ex.* durch das Examen, die Gefahr, die Krankheit. Er glaubt selbst nicht an das ~ han tror själf ej, att han skall gå igenom. 3. hinna igenom, *i.* *ex.* durch das Buch. 4. Mit *jm* nicht ~ können: ej kunna härdta ut, komma öfverens med ngn. -können, *itr.* *h.* kunna komma igenom, fram. -kosten (*av.* -*z-z*), *tr.* smaka på; *va.* pröfva, grundligt lära känna. -kratzen, *tr.* 1. krafsa, rifva hål på *ei.* i. 2. (-*z-z*) genomkrafsa, krafsans genomleta. -kréuzen, ** tr.* genom-, öfverkor-sa, genomskära. -kréuzung, *f.* -kriechen, *I.* *itr.* *s.* krypa igenom. *II.* (*av.* -*z-z*) *tr.* 1. krypa genom, öfver. 2. krypande genomleta. -kriegen, *F =* durchbekommen. -kunft, *0, f.* genomresa. -langen, *tr.* komma, räcka, gå igenom. -lärmen, ** tr.* larmande, stojande tillbringa. -lafs, -e †, *m.* 1. genom-, framsläppande. 2. port, genomfart, brotrumma, afloppsror, lucka *m.* *m.* -lassen, *tr.* släppa genom, fram. -lassung, *f.* -laucht (*av.* -*z*), -en, *f.* ers höghet. -lauchtig[st] (*av.* -*z-z*), *a.*

ulltal till regerande furstar, t. ex. ~ster Herzog!
eders höghet! -lauf, m. utso. -laufen, I. itr. s. springa igenom. II. (- - -) tr. 1. = durchgehen II, 1. 2. (afv. - - -) springa genom, genomlöpa; bnd. hastigt genomgå, genomögnä. -läutern,* tr. genomluttra. -leben, tr. 1. (afv. - - -) genomlevfa, upplevfa. 2. (- - -) lifva, besjälä. -leiten, tr. leda igenom. -lernen, tr. lära sig fullständigt. -lesen, tr. 1. (afv. - - -) genomläsa. 2. (- - -) läsa sönder. -lesung (o. - - -), f. -leuchten, I. itr. h. 1. lysa igenom, framskynta, afv. bnd. 2. Im durch ein dunkles Zimmer ~ lysa ngn gnm ett mörkt rum. II. (- - -) tr. fullkomligt upplysa. -liegen, tr. Sich (dat.) die Haut ~ el. sich (ack.) ~ få ligg-sår. -lochen (afv. - - -), tr. borra, göra ett hål igenom, urhållä. -löchern,* tr. göra hål i. Ganz durchlöchert sein: vara full med hål. -löch[e]rung, f. -lüften,* tr. väl vädra, lufta. -lüftung, f. -lügen, rfl. ljuga sig fram. -machen, tr. genomgå, upplevfa, erfara. -männ-en,* tr. ingifva mannäm. -marsch, m. genommarsch. -marschieren, itr. s. marschera igenom el. förbi. -mengen = durchmischen. -merken, tr. märka tvärs igenom, läsa mellan raderna, märka, förstå. -messen,* tr. genomvandra, löpa, resa. -messer, m. diameter. -mischen, tr. 1. väl sammanblanda. 2. (- - -) Den Sand mit Kalk ~ uppblanda sanden med kalk, blanda kalk i sanden. -müssen, itr. h. vara tvungen att komma, att gå igenom el. förbi, att komma till slut med ngt. -mustern (afv. - - -), tr. mönstra, genomgå. -nagen (o. - - -), tr. gnaga genom, af, sönder. -nähen, tr. 1. Sich (dat.) die Finger ~ sy sönder sina fingrar. 2. (afv. - - -) sticka väl, öfveralt. -nals, a. genomvåt. -näsen, I. itr. h. vata igenom. II. (vaut. - - -) tr. genomvata. -nässung (o. - - -), f. -nehmen, tr. 1. genomgå ngt med ngn; förklara, utlägga. 2. bnd. häcklä. -passieren, itr. s. resa igenom, förbi. -peitschen, tr. 1. genompiska. 2. (afv. - - -) i största hast el. oupphörligen genomgå. 3. (- - -) piska, brusa igenom (om blåsten). -peifen, I. tr. hvissla från början till slut. II. itr. h. hvina, brusa igenom. -pilgern, I. itr. h. ss. pilgrim vandra el. färdas igenom, förbi. II. (- - -) tr. ss. pilgrim genomvandra. -pläudern,* tr. med samspråk tillbringa, prata bort. -pressen, I. tr. präsna ngt gnm ngt. II. rfl. tränga sig igenom. -proben (afv. - - -), -probieren, -prüfen (afv. - - -), tr. 1. pröfva el. pröfva alla, allt, pröfvande genomgå. 2. genomgå, erfara, lära känna. -prügeln, tr. genomprygla. -qualmen, I. itr. h. ryka igenom. II. (- - -) uppfylla med stark, kvafvande rök, genomröka. -quetschen, tr. klämma igenom. -ränken,* tr. genomslingra. -rasen, I. itr. s. rasa, rusa fram gnm ngt. II. (afv. - - -) tr. 1. rasa, rusa genom. 2. rasa, i sus och dus tillbringa en tid. -rauchen, I. itr. h. ryka

el. röka igenom. Opera. es raucht durch die Ritze durch: röken tränger fram, in, ut gnm springan. II. (- - -) tr. med rök uppfylla, genomtränga. -räuchern, tr. 1. röka väl, genomröka. 2. (- - -) inröka, grundligt röka. -rauschen, I. itr. h. brusa, susa, rassla gnm ngt. II. (- - -) tr. brusa, susa, rassla gnm. -rechnen (afv. - - -), tr. genomräkna. -rechnung (o. - - -), f. -rängen, I. itr. h. opera regna igenom, in. II. (vaut. - - -) tr. Durch[ge]regnet sein: vara genomvåt af regn. -reiben,* I. tr. 1. rifva, gnida, skafva hål på. 2. rifva gnm rifarna, durkslag el. äyl. 3. (vaut. - - -) grundligt rifva, gnida. bnd. durchrieben: in-piskad, slipad. II. rfl. rifva, skafva, skrubba sönder sig. -reichen, I. tr. räcka gnm, ut gnm. II. itr. h. Durch den Winter ~ räcka hela vintern. -reifen, itr. s. mogna väl, blifva genomgogen. -reimen, tr. bibehålla, genomföra samma rim i el. gnm. -reise, f. genomresa. -reisen, I. itr. s. resa igenom, förbi. II. (- - -) tr. genomresa. -reisen, I. itr. s. gå af, gå sönder. II. (afv. - - -) tr. rifva, slita af, sönder; fåra. -reiten, I. itr. s. rida igenom, förbi. II. tr. 1. rida sönder. Ein Pferd ~ bryta en häst, rida så att hästen får sär af sadeln. 2. fullständigt inrida. 3. (- - -) genomrida. III. rfl. få ridsår. -rennen, I. itr. s. springa, ränna igenom, förbi. II. tr. 1. = durchgehen II, 1. 2. (vaut. - - -) genomlöpa. 3. (vaut. - - -) tr. genomränna, borra. -riechen, I. itr. h. o. tr. lukta tvärs igenom. II. (- - -) tr. luktande, vädrande genomlöpa, -snoka. -rieseln, I. itr. s. sakta sorlande flyta igenom, förbi. II. (- - -) tr. 1. med sakta sorl rinna genom, förbi. 2. genombläffa. Es durchrieselte mich kalt: jag ryste. -ringen = durchkämpfen. -rinnen, I. tr. s. rinna igenom, förbi. II. (- - -) tr. rinna genom. -ritt, m. genomridt. -ritzen (afv. - - -), tr. repa, rispva tvärs igenom, hål på, sönder. -rollen, I. itr. s. rulla fram el. in gnm ngt. II. tr. 1. (- - -) Der Donner durchrollt die Luft: åskan fyller luften med sitt dån. 2. mangla väl, genomganga. -rosten (afv. - - -), itr. s. rosta sönder. -rösten, tr. genomrosta, halstra väl. -rücken, itr. s. låga igenom, förbi. -rudern, I. itr. s. ro igenom, förbi. II. tr. 1. Sich (dat.) die Hände ~ få blåsor, sär på händerna gnm rodd. 2. (- - -) ro genom, öfver. -rühren, tr. 1. röra väl (om i). 2. röra igenom ett durkslag el. äyl. -rütteln (afv. - - -), tr. väl omskaka. -S, smndrag. a durch das. -säen,* tr. så ibland, uppblanda, uppfylla. -sägen (afv. - - -), tr. säga genom, af. -salzen (afv. - - -), tr. salta väl, genomsalta. -säuern (afv. - - -), tr. genomsyra. -sauen, I. itr. s. susa igenom, förbi. II. (- - -) tr. susa genom. -schaben (afv. - - -), tr. skafva hål på, sönder. -schaffen, sv. tr. skaffa igenom, laga att ngt kommer igenom. -schallen, I. itr. s. Durch

etw. ~ skalla, ljuda gum ei. **I.** (—) *tr.* genomskalla. **-schauen, I.** *itr.* h. se, titta igenom, fram. **II.** (—) *tr.* genomskåda. **-schäuern,*** *tr.* komma ngn att rysa, genom-
 illa, genombärfva. **-schaufln** (av. —), *tr.* 1. skofia om. 2. skofia igenom. **-schein, m.** sken gum ngt. **-scheinbär, a.** genomskinlig. **-scheiden, itr.** h. skina, lysa igenom. **-scheuern, tr.** gnida, skafva, skura håll på, sönder-
 -schieben, *tr.* skjuta ngt genom ngt. **-schiefsen, I.** *itr.* 1. h. skjuta med skjutvapen igenom. 2. s. hastigt, blixtnabbt fara igenom. **II.** (—) *tr.* 1. genomskjuta. 2. blixtnabbt fara gum. 3. inskjuta ngt mellan ngt, upp-
 blanda. [*Mit Papier*] ~ interfoliera. 4. *Etw. durchschiefst einen Stoff;* ngt är inblandadt i ett ämne. **-schiffen, I.** *itr.* s. segla igenom, förbi, öfver. **II.** (—) *tr.* öfverfara, segla öfver. **-schimmern, I.** *itr.* h. skimra, lysa igenom. **II.** (—) *tr.* skimra genom, med skimmer uppfylla. **-schlafen** (av. —), *tr.* sofvande tillbringa. **-schlag, m.** 1. hälmåj-sel, stamp. 2. durkslag. **-schlagen, I.** *itr.* h. 1. gå, slå igenom. 2. gå igenom, antagas, röna framgång. **II.** *tr.* 1. (av. —) slå, hugga, göra håll i, slå sönder; gå tvärs igenom. 2. slå igenom; kok. sila. *Ein Loch durch etw.* ~ göra ett håll tvärs igenom ngt. 3. genompryga. **III.** *rfl.* 1. slå sig igenom, bana sig väg. 2. slå sig fram. **-schlängeln, I.** (—) *tr.* genomslänga. **II.** *rfl.* slingra sig igenom. **-schleichen, I.** *itr.* s. o. *rfl.* smyga sig igenom. **II.** (—) *tr.* smyga sig gum, smygande genomsvöka. **-schleifen, a)** st. *tr.* släpa håll på. **b) sv.** *tr.* 1. släpa, draga igenom. 2. smuggla igenom, insmuggla. **-schleppen, I.** *tr.* släpa igenom, förbi, fram; bnd. draga fram gum svåra omständigheter. **II.** *rfl.* släpa sig igenom; bnd. draga sig fram med nöd. **-schlingen, I.** *tr.* 1. draga, slingra, fläta gum ngt. 2. (—) genomfläta, -draga, -väfva ngt med ngt. **II.** *rfl.* 1. *itr.* s. slingra sig igenom. 2. (—) slingra sig om hvarandra, fläta sig i hvarannat. **-schlitzen** (av. —), *tr.* rispa, sprätta håll på. **-schlüpfen, itr.** s. krypa, smyga sig igenom; smyga sig bort, komma undan. **-schmäusen,*** *tr.* tillbringa med kalasande. **-schmecken, I.** *itr.* h. känna i trots af ngt, med sin smak genomtränga. **II.** *tr.* 1. *Etw. durch etw.* ~ känna smaken af ngt i trots af ngt. 2. (av. —) smaka grundligt, från början till slut. **-schmelzen, tr.** smälta väl, helt och hållet. **-schneiden** (av. —), *tr.* 1. skära midt igenom, tvärs af, genomskära, klyfva. 2. (vnl. —) skära, korsa. *Sich (rpr.)* ~ korsa hvarandra. **-schneidung** (o. —), *f.* -schneiden, *itr.* h. opera. snöa igenom, in.

Durchschnitt, m. 1. genomskärande. 2. genomskärning; profiltäckning. 3. genomskärning, medeltal. **-lich, a.** i medeltal, medel-

jahr, n. vanligt år. **-smensch, m.** dussinmät-niska. **-spunkt, m.** skärningspunkt. **-ssumme, f.** medeltal. **-swört[h], m.** medelvärde. **-szahl, f.** medeltal.

durchschneubern, -schnüffeln, -schnuppenn (av. tre av. —), *tr.* F genomsnoka. **-schreiten, I.** *itr.* s. skrida, gå igenom. **II.** (—) *tr.* skrida, gå gum. **-schütteln, tr.** 1. skaka gum. 2. (—) grundligt skaka, rysta; genomskaka. **-schütten, tr.** hålla igm. **-schüttorn** (av. —), *itr.* s. häftigt skaka, genomskaka. **-schwärmen, I.** *itr.* s. svärma, flyga, komma igenom ei. förbi. **II.** (—) *tr.* 1. genomsvärma, genomströfva. 2. i sus och dus tillbringa. **-schweben, I.** *itr.* s. sväfva igenom, förbi. **II.** (—) *tr.* sväfva (fram) gum. **-schweifen** (vnl. —), *tr.* genomströfva. **-schweifen,*** *tr.* genomglödgä. **-schwelgen** (vnl. —), *tr.* med orgler, i sus och dus tillbringa. **-schwimmen, I.** *itr.* s. simma ei. flyta öfver, förbi, gum, under, mellan. **II.** (—) *tr.* simma öfver, gum. **-schwingen, rfl.** svinga sig igenom. **-schwirren, I.** *itr.* s. surra igenom. **II.** (—) *tr.* surra i. **-schwitzen, I.** *itr.* h. svettas tvärs igenom, vara genomsvettig. **II.** (av. —) *tr.* svettas gum. **-segeln, I.** *itr.* s. segla öfver, gum, förbi, mellan. **II.** (—) *tr.* segla gum, öfver. **-sehen, I.** *itr.* h. se, titta igenom, ut igenom, fram. **II.** (av. —) *tr.* 1. genomskåda. 2. se igenom, prövande ei. rötande genomgå, syna. **-seigen, -sehen, I.** *itr.* s. sila, sippra igenom, fram, ut. **II.** *tr.* 1. (av. —) sila, filtrera. 2. (—) sippra gum. **-seihen, m.** sil. **-sein, itr.** s. = *durch sein, se durch II.* **-setzen, I.** *tr.* 1. genomdrifva. 2. (—) genomtränga, intränga i, uppblanda. **II.** *itr.* s. o. h. sätta, rida, fara, komma igenom, mellan, förbi. **-setzung** (o. —), *f.* **-seufzen** (o. —), *tr.* suckande tillbringa. **-sicht, f.** 1. utsigt gum ei. mellan ngt, ut-huggning. 2. genomseende, läsning, granskning, påseende. **-sichtig, a.** genomskinlig. **-sichtigkeit, f.** genomskinlighet. **-sickern, I.** *itr.* s. sippra igenom, fram, ut. **II.** (—) *tr.* sippra gum. **-sieben** (av. —), *tr.* genom-sikta, sikta, sälla. **-siebung** (o. —), *f.* **-singen, tr.** sjunga igenom. *Das Lied* ~ sjunga hela visan. **-sitzen, tr.** 1. sitta sönder. 2. *Die ganze Zwischenstunde* ~ förblifva sittande, sitta kvar, sitta inne hela rasten. **-sollen, itr.** h. skola, måste (komma) igenom, förbi. **-spähen** (o. —), *tr.* genomspanna, spjånde genomforska. **-spalten, -spellen** (av. —), *tr.* klyfva. **-spicken** (av. —), *tr.* väl späcka. **-spielen, tr.** 1. spela från början till slut; av. spela öfver. 2. (av. —) spelande tillbringa. 3. (—) leka bland, i. **-spiefsen** (av. —), *tr.* genomborra, spetsa. **-sprechen, tr.** 1. rabbla, läsa igenom, upp. 2. (av. —) allsidigt, grundligt dryfta. **-sprengen, I.** *itr.* s. spränga, i sträck rida igenom, förbi,

mellan. **II. tr. 1.** spränga gnm ogt. **2.** (-⁴-) spränga gnm, i sträck genomrida. **3.** (-⁴-) uppblanda, sprita på, fullstänka. -**springen**, **I. itr. s. 1.** hoppa igenom. **2.** springa sönder, midt itu, remna. **II. (-⁴-) tr. hoppa**, i språng skynda gnm. -**spüren**, **tr. 1.** (sv. -⁴-) genomsöka, -forska. **2.** känna tvärs igenom, märka. -**stauben**, **itr. h.** damma igenom, in, ut. -**stäuben**, **tr. 1.** jaga, hastiga igenom så att dammoln uppröras. **2.** (-⁴-) uppfylla med dam. **3.** (-⁴-) punsa. -**stechen**, **I. itr. h.** sticka, titta fram or ngt; bild. framlysa, framskynta. **II. tr. 1.** sticka gnm. *Ein Muster ~ kalckera ett mönster*, *Wein ~ kypra vin*. **2.** (vsnl. -⁴-) genomsticka, -stinga. *Eine Landenge ~ genomgräva ett näs*. -**stecheréi**, -**en**, **f.** intrig, knep, ränker. -**stechung** (o. -⁴-), **f.** = *Durchstich 1.* -**stecken**, **tr.** sticka igenom. -**stehlen**, **rf.** hemligt smyga sig igenom, förbi. -**stich**, **m. 1.** genomstickande, -stingande, -gräfnig. **2.** genomskärning, kanal, tunnel. -**stöbern**, -**stochern**, -**stören** (alla tre ätr. -⁴-), **tr.** genomsöka, -leta, -snoka. -**stösen**, **tr. 1.** stöta ngt gnm ngt. **2.** stöta håll i el. på. **3.** (-⁴-) genomborra, -stinga. -**strahlen**, **I. itr. h.** stråla, lysa igenom. **II. (-⁴-) tr.** stråla genom, med sina strålar genomtränga, uppfylla. -**sträben**,* **tr.** med möda genomvandra, genomgå, intränga i. -**strecken**, **tr.** sträcka, räcka igenom. -**streichen**, **tr. 1.** (sv. -⁴-) öfverstryka, -korsa, utstryka. **2.** (-⁴-) genomströfva, -vandra, -fara; om violen: stryka fram, susa, hvina gnm. -**streichung** (o. -⁴-), **f.** -**streifen** (o. -⁴-), **tr.** genomströfva. -**streuen**, **tr. 1.** strö igenom. **2.** (-⁴-) *Etw. mit etw. ~ beströ*, uppblanda, öfversålla ngt med ngt. -**strich**, **m. 1.** öfver-, utstrykning. **2.** räglars sträckning, streck. -**striegeln** (o. -⁴-), **tr. 1.** väl rykta. **2.** F prygla; vna. hårdt kritisera, gå illa åt. -**strömen**, **I. itr. s.** strömma igenom, förbi, emellan. **II. (-⁴-) tr.** genomströmma. -**studieren**, **tr. 1.** grundligt studera, läsa igenom. **2.** studera, med studier tillbringa. -**stürmen**, **I. itr. s.** storma, rusa igenom. **II. (-⁴-) tr.** storma, rasta gnm. -**süchen** (o. -⁴-), **tr.** genomsöka, -leta. -**suchung** (o. -⁴-), **f.** -**tändeln**,* **tr.** leka, jollra bort. -**tanzen**, **I. itr. s. o. h.** dansa igenom. **II. tr. 1.** *Alle Tänze ~ dansa alla danser*. **2.** dansa sönder. **3.** (-⁴-) dansa gnm, i. **4.** (-⁴-) *Die Nacht ~ dansa hela natten*. -**tappen**, -**tasten**, **I. itr. s. o. rf.** trefva sig igenom, fram. **II. (-⁴-) tr.** trefva sig gnm, trefvande genomsöka. -**tauen** (o. -⁴-), **tr.** fullständigt upp-töa, genomtöa. -**taumeln**, **I. itr. s.** tumla, ragla igm, emellan. **II. (-⁴-) tr.** tumla, ragla gnm. -**toben**, **I. itr. s.** rasa igenom. **II. (sv. -⁴-) tr.** rasa gnm. -**tönen**, **I. itr. h.** ljuda, höras igenom. **II. (-⁴-) tr.** med sitt ljud genomtränga, uppfylla. -**tösen**,* **tr.** bru-

sa gnm. -**traben**, **I. itr. s.** trafva igenom, förbi. **II. (-⁴-) tr.** trafva gnm. -**träumen** (o. -⁴-), **tr.** drömmande tillbringa, drömma bort. -**treiben**, **tr. 1.** drifva, slå igenom. **2.** genomdrifva. **3.** *se durchtrieben*. -**treten**, **I. itr. s.** tråda igenom, fram. **II. tr.** trampa håll på el. i; trampa sönder. -**trichtern**, **tr.** hålla gnm tratt. -**trieben**, **a.** inpiskad, slipad. -**triebtheit**, **f.** list, förlagenhet, slughet. -**triefen**, **itr. s.** drypa igenom. -**tropfen**, **itr. s.** droppa igenom. -**üben**, **tr.** genomöfva, för öfnings skull genomgå; spela öfver, repetera. -**versuchen**, **tr.** försöka den ene efter den andre, alltsammans. -**wachen** (vsnl. -⁴-), **tr.** genomvaka. -**wachsen**, **I. itr. s.** växa tvärs igenom, fram, emellan. **II. (-⁴-) tr.** växa, tränga, slingra sig genom. -**wackeln**, **tr. F** genomprygla, mörbulta. -**wagen**, **rf.** våga sig igenom, fram. -**wallen**, **I. itr. s.** vandra igenom, förbi. **II. (-⁴-) tr. 1.** vandra, draga fram gnm. **2.** genomsvalla, svallande uppfylla. -**walten** = *durchherrschen*. -**wälzen**, **tr.** vältra gnm ngt. -**wandeln**, -**wandern**, **I. itr. s.** vandra igenom, förbi. **II. (-⁴-) tr.** genomvandra. -**wanderung** (o. -⁴-), **f.** -**wanken**, **I. itr. s. o. II. (-⁴-) tr.** med vacklande, raglande steg gå igenom. -**wärmen** (o. -⁴-), **tr.** genomvärma, väl uppvärma. -**waschen**, **tr. 1.** tvätta grundligt. **2.** *Die Nacht ~ tvätta hela natten*. **3.** tvätta sönder. **4.** om vatten: undergräva, urhåka. -**wässern**,* **tr. 1.** rikligt vattna. **2.** genomblöta; väl urvattna. -**waten**, **I. itr. s.** vada igenom. **II. (-⁴-) tr.** vada gnm, öfver. -**weben**, **tr. 1.** inväfva. **2.** (-⁴-) genomtränga, uppfylla. -**weg**, **I. m.** väg gnm ngt, genomgång. **II. (sv. -⁴), kort e), adv.** genomgående, alltigenom. -**wehen**, **I. itr. h.** fläkta, draga igenom. **II. tr. 1.** fläkta, blåsa ngt gnm ngt. **2.** (vsnl. -⁴-) genomila, -tränga, uppfylla. -**weichen** (o. -⁴-), **I. itr. s.** helt och hållet mjukna. **II. tr.** helt och hållet uppmjuka. -**weichung** (o. -⁴-), **f.** -**weinen** (o. -⁴-), **tr.** *Die Nacht ~ gråta hela natten*. -**werfen**, **tr.** kasta igenom. -**wettert**, **a.** väderbiten, härdad. -**winden**, **I. tr. 1.** slingra, vrida, fläta ngt gnm ngt. **2.** (-⁴-) genomslingra, -fläta ngt med ngt. **II. rf.** slingra, tränga sig igenom; vna. med möda komma undan, draga sig ur spelet, arbeta sig igenom, draga sig fram. -**wintern**, **I. itr. h.** öfvervintra. **II. (sv. -⁴-) tr.** vinterföda. -**winterung** (o. -⁴-), **f.** -**wirbeln**, **I. itr. s.** hvirflande fara igenom. **II. (-⁴-) tr.** hvirflande fara el. klinga gnm. -**wirken**, **I. itr. h. 1.** *Durch etw. ~ verka*, göra verkan tvärs igenom ngt. **II. tr. 1.** *Eine Zeit ~ vara oafbrutet verksam en tid*. **2.** (sv. -⁴-) genomknåda. **3.** (-⁴-) genomvirka, -väfva, -fläta ngt med ngt. **4.** (-⁴-) med sin verksamhet genomtränga, uppfylla, allestädes närvara i. -**wischen**, **I. tr.** stryka ut.

II. itr. s. F smyga sig igenom, undan, lyckas undkomma. **-wintern, tr. I. Etw. durch etw.** ~ vådra ngt gnm ngt. **2. (-²-)** komma ngt att vittra. **Durchwintern:** helt och hållet förvittrad. **-wollen, itr. h. vilja** (komma) igenom, fram. **-wühlen, I. (str. -²-)** tr. genomöka, -gräva, -snoka, -leta. **II. rfl. böka, gräva sig igenom, fram. -wühlung** (o. -²-), **rfl. -wurf, m. I.** kast, kastning gnm ngt. **2. säll, rissel. -würgen, rfl.** med största svårighet draga sig fram. **-würzen** (o. -²-), tr. alltigenom krydda; med doft genomtränga, fylla; bnd förljufva. **-wüt[h]en** (str. -²-), tr. med vrede, med raseri genomfara. **-zählen** (str. -²-), tr. räkna igenom, öfver. **-zechen** (o. -²-), tr. i sus och dus, i dryckeslag tillbringa. **-zeichnen, tr. I.** rita alltsammans, det ena efter det andra. **2. kalkera, afteckna. -zeichnung, f. -ziehen, I. tr. I.** draga gnm ngt. **2. F jn ~ häckla, förtala ngn. 3. (-²-)** draga, tåga, stryka fram gnm, genomvända, -skära, -korsa, uppfylla. **4. (-²-)** genomfläta, uppfylla, fläta, väfva in. **II. rfl. I.** draga sig fram, gå igenom. **2. (-²-)** *Das Papier durchzieht sich mit Feuchtigkeit:* papperet drar fukt till sig, blir fuktigt. **III. itr. s. draga, tåga, färdas igenom. -zischen, I. itr. s. II. (-²-)** tr. hvsäande fara igenom. **-zittern,* tr.** genombäfva. **-zoll, m.** transitotull. **-zücken,* tr.** blixtnabbt genomfara; bnd genomila, -fara, -bäfva. **-zükern,* tr.** sockra väl, uppblanda med socker. **-zug, m.** genomtåg. **-zwängen, -zwingen, I. tr.** med våld drifva, slå, skjuta ngt gnm ngt. **II. rfl.** med våld tränga sig igenom. **dürren, oreg. sv. itr. h. I.** töras, djärfvas. **2. få, ha rättighet, tillåtelse, lof till.** **III. pt. es darf niemand herein:** ingen får komma in, **der Deckel darf nicht ab:** locket får ej tagas af. **3. med negation el. adverbet nur vid infinitiv:** behöfva, t. ex. *Sie ~ es ihm nicht oft sagen, so weiß er es:* ni behöfver ej säga honom det många gånger, för att han skall veta, skall komma ihåg det, *ich darf nicht el. kaum el. nur daran denken, so gerate ich in Wut:* bara jag tänker därpå, så blir jag rasande, *es darf nur einer schnell die Thüre aufmachen, so liegen Sie an der Erde:* bara ngn hastigt öppnar dör-

ren, så ligger ni där, faller ni omkull. **4. hafva orsak till, böra, kunna. Darüber ~ Sie sich nicht wundern:** det bör ej förvåna er, *Sie ~ es immerhin glauben:* ni kan i alla fall tro det, lita därpå. **5. Dürfte:** torde.

dürftig, a. I. torftig, otillräcklig, ringa. **2. fattig, behöfvande. -keit, f. I.** torftighet, otillräcklighet. **2. fattigdom, armod.**

dürr, a. torr; förtorkad; mager. **bnd. mit ~en Worten:** helt torrt, ~er *Buchstabe:* död bokstaf. **-e, o, f.** torrhet, torra; magerhet.

Durst, [-e]s, o, m. törst. ~ *haben:* vara törstig, törsta. **-en, dürsten, sv. I. itr. h.** törsta. **str. opera, t. ex. ich dürste el. es dürestet mich el. mich dürestet:** jag törstar. **II. tr.** törsta, längta efter. **-ig, * dürstig, a. I.** törstig. **2. som framkallar törst, t. ex. ~es Wetter. -löschend, -stillend, a.** läskande.

Dusche, -n, f. dusch.

Dusel, -s, o, m. F yrsel, bedöfnng, ras, drömeri, halfdvala. **-el, -en, f.** sömnhghet. **dåsighet, söl, tanklöshet. -hans, -en, -e [t], m.** F drönaire, sömng, däsng, tanklös person. **-ig, a.** F sömng, däsng, sölande, tanklös. **-n, sv. itr. F I. h.** vara däsng, halfsofva, dröna, söla. **2. s. gå och drifva.**

Dust, [-e]s, o, m. stoft.

düster, I. a. dunkel, skum, dyster. ~ *werden:* skymma, mörkna. **bnd. dyster, tungsin, svärmodig. II. -s, o, n.** mörker, skymning, dysterhet. **-farbig, a.** mörk till färgen. **-heit, -keit, f.** dysterhet, mörker; **bnd. dysterhet, tungsinthet, svärmod. -n, sv. I. itr. h. o. rfl.** mörkna, blifva el. vara dyster; fördystras. **II. tr.** förmörka; fördystra. **-nheit, -ni[t]s = Dusterheit.**

Düte, duten = Tüte, tüten.

Dutzend, -e ss. måttuhet vid räkneord, n. **dussin. Der Doktor vom ~ dussindoktor. -gesicht, n.** hvardagligt ansigte. **-weise, adv.** dussinvis.

Duzelbruder, m. dubroder, bror. **-en, sv. tr. dua, kalla för du. -fufs, m.** *Auf dem ~ mit jm stehen:* vara du, bror med ngn. **-schwester, f.** dusyster.

dwatsch, a. P vriden, oredig, tokig, på tok.

Dynäst, -en, m. herskare, furste. **-ie, [-e]n, f.** dynasti, furstehus. **-isch, a.** dynastisk.

E.

Ebbe, -n, f. äbb. **-n, sv. itr. h.** blifva el. vara äbb; **bnd. förminska, aftaga. Das Meer** el. **opera. es ebbt:** äbben inträder el. det är äbb. **eben, I. a. I.** slät, jämn. **Zu ~er Erde:** i jämnhöjd med marken; i bottenväningen. **2. jämn, jämntjock, jämnstark. Seinen ~en Schritt gehen:** gå sin jämna, sin vanliga

gång. **3. lämplig, passande, behaglig. II. endast adv. I. * lika, t. ex. es gilt alles ~ viel. 2. just. Das wäre mir ~ recht:** det skulle jag just tycka om, ~ *der el. dieser el. derselbe Mann:* just samme man. **For öfr. str. nedanstående sma 3. så där, nått och jämt. Nur so ~ så nått och jämt. 4. ud just,**

just nu, nyss. ~ *damals*: just då, *der* ~ *gedachte*: den nyssnämde. -*baum*, *m.* ebenholts-träd. -*bild*, *n.* afbild. -*bildni*[f]s, *n.* porträtt. -*bürtig*, *a.* jämbördig. -*bürtigkeit*, *f.* jämbördighet, lika rang. -*da*, *adv.* på samma ställe. -*daher*, *adv.* just därifrån, från samma ställe *ei.* håll. -*dahin*, *adv.* just dit, till samma ställe, åt samma håll. -*darum*, *adv.* just fördens skull, af samma skäl. -*daselbst* = *ebenda*. -*derselbe*, *dem. pron.* just densamme. -*de*[f]shalb, -*de*[f]swegen = *ebendarum*. -*dort* = *ebenda*. -*e*, -*n*, *f.* 1. slätt, lågland. 2. plan, yta. -*en*, -*sv. I. tr.* jämna, utjämna. **II. rf.** blifva jämn, utjämna. -*erdig*, *a.* som befinner sig i jämnhöjd med marken. -*ermalsen*, *adv.* likaså, i samma grad. -*falls*, *adv.* likaså. -*flächig*, *a.* slät, jämn. -*heit*, *f.* jämnhet, släthet. -*holz*, *n.* ebenholts. -*holzen*, *a.* af ebenholts, ebenholts-. -*ieren*, *sv. tr.* inlägga med ebenholts. -*ist*, -*en*, *m.* finsnickare. -*mäls*, *n.* jämnmått. -*mälsig*, *a.* jämn, proportionerlig, symmetrisk. -*so*, *adv.* likaså, lika, i samma grad, på samma sätt. *Er ist ganz* ~ *han är alldeles likadan*. -*sosehr*, *adv.* lika mycket, i samma grad. -*soviel*, *adv.* lika mycket, i samma mängd. -*sowenig*, *adv.* lika litet. -*sowie*, *adv.* alldeles såsom. -*sowohl*, *adv.* likaså, likaväl. -*ung*, *f.* jämnande, utjämning.

Eber-, *m.* galt. -*esche*, *f.* rönn.

ebnen *se* *ebenen*.

echappieren, *sv. itr. s.* fly, rymma.

Écho (*afv.* med kort *ø*), -*s*, *n.* eko.

Échse, -*n*, *f.* ödla, *jt.* *Eidechse*.

echt, *a.* äkta; verklig, riktig, sann. -*heit*, *f.* äkthet.

Eck, -*e*, *n.* hörn, *vanl.* blott i sms. *es. Dreieck* *m. n.* *Über* ~ *se* *übercken*. -*e*, -*n*, *f.* 1. hörn. *und an allen* ~ *und Enden*: på alla håll och kanter, *jm nicht um die* ~ *trauen*: ej lita på ngn längre än man ser honom, *um die* ~ *bringen*: göra af med, låta försvinna, förstöra, hemligen mördra. 2. kant, stad på tyger. -*ensteher*, *m.* bärare som står vid gathörnen. -*er* = *Eichel*. -*ig*, *a.* försedd med hörn, kantig.

edel, *a.* 1. ädel. 2. adlig. *Die Edlen*: adeln, *Edler von Strehlenau*: herr von S. 3. *Die Edlen* *ei.* *Edelsten der Stadt*: stadens fäder, mest ansedd borgare. -*bürger*, *m.* förnäm borgare, patricier. -*bürtig*, *a.* välboren. -*dame*, *f.* adlig dam. -*falk*[e], *m.* jagtfalk. -*fau*, *a.* om vindarutor: mognad i solen. -*frau*, *f.* adlig dam, adelsfru. -*fräulein*, *n.* adlig fröken. -*geboren*, *a.* välboren. -*gesinnt*, *a.* ädelmodig, högsinnad. -*gesittet*, *a.* som har ädla seder. -*gestein*, *n.* ädelstenar. -*herzig*, *a.* ädelmodig, höghjärtad. -*hirsch*, *m.* kronhjort. -*hof*, *m.* en adelsmans gård, gods. -*ing*, -*e*, *m.* ädling. -*knabe*, *m.* page. -*knappe*, -*knecht*, *m.* junker, knape, väpnare. -*lehen*, *n.* riddarlän. -*leute*, *pl.* III -*mann*, *m.* adels-

man. -*männisch*, *a.* adlig, adelsmannas. -*mut*[h], *m.* ädelmod. -*müt*[h]ig, *a.* ädelmodig. -*n*, *sv. tr.* förädra. -*sinn*, *m.* ädelt sinne, högsinhet. -*sinnig* = *edelgesinnt*. -*sitz*, *m.* = *Edelhof*. -*stein*, *m.* ädelsten. -*tanne*, *f.* silfvergran. -*that*, *f.* ädel handling. -*weiss*, *n.* Edelweiss (*Leontopodium alpinum*). -*wild*, *n.* högdjur.

Edlen, -*s*, *o*, *n.* eden, paradis. -*énisch*, *a.* paradisisk. -*ieren*, *sv. tr.* i tryck utgifva. -*ikt*, -*e*, *n.* edikt, påbud, förordning. -*itor*, -*s*, -*ören*, *m.* utgifvare.

Elder *se* *edel*. **Edling** *se* *Edeling*.

Effekt, **I.** -*e*, *m.* effekt, verkan, framgång. **II.** -[e]s, -*en*, *n.* *vanl.* blott i pl. 1. saker, tillhörigheter, reseffekter, bagage. 2. hand. värdepapper, växlar, obligationer. -*hascherel*, *f.* effektsökeri. -*iv*, *a.* effektiv, verklig, verkliga förefintlig. -*ivkraft*, *f.* den verkliga styrkan. -*uieren*, *sv. tr.* effektuera, åstadkomma, bringa till stånd. -*voll*, *a.* effektiv, anslående, gripande.

egál, *a.* F lika, likgiltig.

Egel, -, *m.* igel.

EGge, -*n*, *f.* 1. harf. 2. spetsarne på ett statket. 3. list, stad *a* tyg. -*n*, *sv. tr. o. itr. h.* harfva.

Egoisllmus, -, *o*, *m.* egoism, egennytt. -*t*, -*en*, *m.* egoist, egennyttig person. -*tisch*, *a.* egennyttig, egoistisk.

eh, *itj.* å. ~ *nun!* nå! -[e], -*er*, *sup.* *ehest*, **I.** *adv.* förr, a) *ud*, t. *ex.* ~ *als heute*. *Ich war am ehesten hier*: jag var först här, *ehestens* *ei.* *mit ehestem*: med det första, så snart som möjligt, *ehester Tage*: i de närmaste dagarne, b) = *hållre*, t. *ex.* *eher will ich betteln gehn als das thun*, c) = *lättare*, t. *ex.* *er kann es eher thun als ich*. *So geht es noch am ehesten*: så går det lättast, d) = *snarare*, t. *ex.* *er ist ~ grofs als klein*. **II.** *konj.* *Eh*[e] *ei.* *eh*[e] *dafs*: innan, förr än, än att.

Ehe, -*n*, *f.* äktenskap, giftermål. *Sich in den Stand der* ~ *begeben*: inträda i det äkta ståndet, träda i äktenskap, *die* ~ *brechen*: begå äktenskapsbrott, *zur* ~ *geben*: gifva till äkta, *in erster* ~ i sitt första äktenskap, *Kind erster* ~ barn ur första äktenskapet. -*bett*, *n.* äkta makars säng, *bita*. äktenskap. -*brechen*, *itr.* brukl. blott i lat. begå äktenskapsbrott. -*brecher*(in), *m.* (f.) äktenskapsbrytare (-erska). -*brecherisch*, *a.* äktenskapsbrytande, brottslig inom äktenskapet. -*bruch*, *m.* äktenskapsbrott. -*dém*, *adv.* förr, förut. -*fähig*, *a.* manbar, giftasvuxen. -*frau*, *f.* gift kvinna, hustru, fru. -*gatte*, *m.* äkta man. -*gattin*, *f.* hustru, fru. -*gemahl*(in) = *Ehegatte* (-in). -*genois*, *m.* genossin, *f.* gespons, *m. o. n.* äkta häft. -*gestern*, *adv.* i förgår. -*hälfte*, *f.* äkta häft. -*herr*, *m.* äkta man. -*herrlich*, *a.* tillkommande en äkta man. -*kreuz*, *n.* huskors. -*leute*, *pl.* gift folk.

~ = föregående uppslagsord. * äkta sm. 0 saknar plur. † har om ljud. F familjärt. P lagre språk * mindre brukligt

-lich, *a.* 1. äktenskaplig, giftermåls-. ~ *verbunden*: förenad gnm äktenskapets band, gift. 2. äkta, laglig, *t. ex.* ~ *de Kinder, seine ~e Gemahlin*. -lichen, *sv. tr.* gifta sig med. -*liebste(r)*, (*adj. böja*) *m. o. f.* äkta hälft. -los, *a.* ogift. -*losigkeit*, *f.* ogift stånd. -*lustig*, *a.* giftastysten. -*mälig*, *a.* förr, tidigare, for, gammal. -*mäls*, *adv.* förr, i forna tider. -*mann*, *m.* gift man, äkta man. -*paar*, *n.* gift par, gift folk. -*r* *se* eh[e]. -*recht*, *n.* jur. giftermålsbalk. -*rn*, *a.* koppar-, brons-, metall-; *öna* hård, fast, orubblig tung. -*scheidung*, *f.* äktenskapskillnad, skilsmässa. -*schliessung*, *f.* äktenskaps ingående, giftermål. -*segn*, *m.* 1. välsignelse öfver brudparet. 2. barnskara, barn. -*stand*, *m.* äkta ståndet. -*stens*, *adv.* med det första. -*steuer*, *f.* utstyrsel, hemgift. -*trennung* = *Ehescheidung*. -*verbindung*, *f.* äktenskaplig förbindelse. -*verbot*, *n.* förbud mot äktenskaps ingående, äktenskapsjäf. -*verlöbni*[f]s, *n.* trolofning. -*vermächtni*[f]s, *n.* lifränta åt den efterlevande makän. -*weib*, *n.* = *Ehefrau*. -*werbung*, *f.* frieri.

ehli, *ehm* *se* ehel-, *ehem*.

Ehni, -s, -s, *m.* dial. stamfader, farfar, morfar.

Ehr|abschneider, *m.* äreskändare. -*abschneideri*, *f.* vanryktande, ärerörigt förtal. -*bär*, *a.* 1. ärbär, anständig, sodesam. 2. berömlig. -*barkheit*, *f.* 1. ärbarhet, anständighet, sedighet. 2. berömligt sätt, berömlig vandel. -*begier*[de], *f.* ärelystnad. -*begierig*, *a.* ärelysten. -*durst*, *m.* törst efter ära, ärelystnad. -*durstig*, *a.* törstande efter ära, ärelysten. -*e*, *gen. o. dat. sg.* ofta -*n* i *sht* efter *zu*, *pl.* -*n*, *f.* ära, heder, godt rykte. *Auf* ~ *halten*: hafva hederskänsla, *auf* ~! på min äral *zu* ~ *kommen*: komma till heders, *in aller* ~ i all anständighet, ~ *halber*: för skams skull, *jm zu* ~ *n*: till ngns ära, ~ *einlegen mit ei. durch etw.* vinna ära, göra sig förtjänt om ngt gnm ngt, *in* ~ *halten*: värda, hedra; högt skatta, väl värda, *das ist aller* ~ *n wert*: det är värdt allt erkännande, *geben Sie mir die* ~ *Ihres Besuches*! hedra mig med edert besök!

ehren, *sv. tr.* ära, hedra, värda. -*amt*, *n.* hederspost, förtroendesyssla. -*bahn*, *f.* hederns väg, ärans stråt. -*becher*, *m.* hedersbägare, -skål. -*besuch*, *m.* höflighetsbesök. -*bild*, *n.* ärestod. -*bogen*, *m.* ärepost. -*denkmal*, *n.* äre-, minnesstod. -*erklärung*, *f.* upprättelse, afbön för ärekränkning. -*fest*, *I.* *n.* fest till ngns ära, hedersdag. *II.* *a.* genomhederlig, pålitlig. -*gedächtni*[f]s, *n.* hedrande minne. -*gewand*, *n.* = *Ehrenkleid*. -*haft*, *a.* hederlig, hedervärd, rättskaffen, redbar, bra. -*haftigkeit*, *f.* heder, redbarhet. -*halber*, *adv.* för sin heders skull, för skams skull. -*handel*, *m.* hederstvist. -*klage*, *f.* anklagelse för, rättegång om ärekränkning, heders-

tvist. -*kleid*, *n.* hedersdrägt, galadrägt. -*legion*, *f.* hederslegion. -*leute*, *pl.* hedersmäniskor. -*lohn*, *m.* hedrande belöning. -*mahl*, *n.* måltid till ngns ära, festmåltid. -*mann*, -*er* †, *m.* hedersman, ärans man. -*pfad*, *m.* = *Ehrenbahn*. -*pennig*, *m.* medalj. -*preis*, *m.* 1. hederspris. 2. bot. ärenpris (Veronica). -*rat*[h], *m.* 1. titulärt råd. 2. hedersnämnd. -*recht*, *n.* hedrande rättighet, företrädesrättighet. *Verlust der bürgerlichen* ~: förlust af medborgerligt förtroende. -*rede*, *f.* äretal, äreminne. -*retter*, *m.* en som räddar, upprättat ngns heder. -*rettung*, *f.* upprättelse. -*richter*, *m.* domare i hederssakk. -*rührig*, *a.* ärerörig. -*schein*, *m.* skriftligt hedersord. -*sold*, *m.* = *Ehrenlohn*. -*stand*, *m.* ärofull ställning. -*stelle*, *f.* äreställe, hederspost. -*strafe*, *f.* vanärande straff. -*tag*, *m.* hedersdag. -*thalber* *se* ehrenhalber. -*that*, *f.* ärofull handling, bragd. -*trunk*, *m.* hedersskål. -*wert*[h], *a.* hedervärd, vördnadsbjudande. ehr|er|bietig, *a.* vördnadsfull. -*erbietigkeit*, -*erbietung*, *f.* vördnadsfullt sätt, beteende. -*furcht*, *f.* vördnad. -*gefühl*, *n.* hederskänsla. -*geiz*, *m.* äregirighet. -*geizig*, -*gierig*, *a.* äregirig. -*lich*, *a.* 1. ärlig, redlig, rättskaffen, hederlig. *In* ~ *machen*: återgifva ngn medborgerligt förtroende, ~ *währt am längsten*: ärlighet varar längst. 2. *F* dugtig. *Er lügt was* ~ *es*: han ljnger kolossalt, *das soll was* ~ *es kosten*: det lär kosta pengar, *det, was* ~ *es schwatzen*: prata af hjärtans lust. -*lichkeit*, *f.* ärlighet, redbarhet. -*lichmachung*, *f.* återgifvande af medborgerligt förtroende. -*liebe*, *f.* hederskänsla, rättskaffenhet. -*los*, *a.* ärelös. -*losigkeit*, *f.* ärelöshet. -*säm*, *a.* ärbär. -*sucht*, *f.* äregirighet. -*süchtig*, *a.* äregirig. -*vergessen*, *a.* äreförgäten, ärelös. -*verlust*, *m.* förlust af medborgerligt förtroende. -*widrig*, *a.* ärerörig, ohederlig. -*würden*, *öbst.* *f.* ärevördig, ära ärevördighet. -*würdig*, *a.* ärevördig.

ehstens *se* ehestens.

Ei, *I.* -er, *n.* ägg. *Wie auf* ~ *ern gehen*: gå försigtigt, varsamt, *er ist kaum aus dem* ~ *gekrochen*: han är ännu ej torr bakom örnen, *das* ~ *will klüger sein als die Henne*: ägget vill lära hönan värpa, *nicht ein ausgeblasenes* ~ *wert*: ej värd ett ruttet limgon, *sich um ungelegte* ~ *er kümmern*: bekymra sig för den dag, man ännu icke sett, *Nürnberg* ~ *er*: nürnberg ägg (de första, i Nürnberg tillverkade, öckuren, helika hade äggform). *II.* *itj.* 1. gladje, öfverraskning. å, nej *se.* ~ *freilich*, ~ *ja wack!*: jo visst, ~ *das wäre!* det vore just wack! ~ *was!* sådana dumheter! å tyst! jag vill ej höra talas därom. 2. smekande barns utrop, *in eien.* -*a.* *itj.* gladje. *eja*, häjsan. -*be*, -*n*, *f.* id, idegran. -*ben*, *a.* af ideträ. -*bisch*, -*e*, *m.* bot. 1. hibisk (Hibiscus). 2. altérot (Althæa).

Eich|amt, *n.* kröneri. **-apfel**, *m.* galläpple. **-e**, *-n, f.* 1. ek. 2. kröning, justering. 3. likare. **-el**, *-n, f.* ekällon, ällon. **-elle**, *f.* prof., likareall. **-en**, *I. a.* af ek, ek. **II. sv. tr.** krona, justera. **-enbestand**, *m.* ekplantering, ekskog. **-engrund**, *m.* dal beväxt med ekar. **-er**, *-*, *m.* justerare, krönare. **-gewicht**, *n.* likarevigt. **-horn**, *-er †*, **-hörnchen**, **-kätzchen**, *n.* **-katze**, *f.* ekorre. **-mäls**, *n.* prof, likaremått. **-meister**, *m.* justerare. **-stab**, *m.* profvare, likare. **-stempel**, *m.* justeringsstämpel. **-ung**, *f.* kröning, justering.

Eid, *-e, m.* ed. *Einen ~ leisten* el. *schwören*: gå ed, *einen falschen ~ schwören*: svära falskt. **-ablegung**, *f.* edgång. **-am**, *-e, m.* måg. **-brecher**, *m.* menedare. **-bruch**, *m.* edsbrott. **-brüchig**, *a.* menedig. **-bürge**, *m.* borgesman som med ed bekräftat sin borgen. **-bürgschaft**, *f.* med ed bekräftad borgen. **-echse**, *-n, f.* ödla. **-er**, *-*, *m.* *-n, f.* äjder. **-erente**, **-ergans**, *f.* **-ervogel**, *m.* äjder(gås). **-esablehnung**, *f.* vägran att gå ed. **-eshelfer**, *m.* edgårdsman. **-espflicht**, *f.* edlig förpliktelse, trohetsed. *Die ~ leisten*: svära trohetsed. **-esverweigerer**, *m.* person som vägrar att gå ed. **-genosse**, *m.* edsförbunden. **-genossenschaft**, *f.* edsförbund. **-genössisch**, *a.* edsförbunden. **-leister**, *m.* en som går ed. **-leistung**, *f.* edgång. **-lich**, *a.* edlig. **-otter** = *Dotter*. **-schwur**, *m.* ed. **-vergessen**, *a.* glömsk af sin ed, menedig.

eien, *sv. tr.* barn. smeka.

Eier|becher, *m.* äggkopp. **-brot**, *n.* bröd bakadt med ägg. **-dotter** = *Dotter*. **-fladen** = *Eierkuchen*. **-gelb** se *Eigelb*. **-kräbs**, *m.* kräfta med rom. **-kuchen**, *m.* tunn äggpannkaka. **-rühr**, *-[e]s, 0, n.* äggvröra. **-schaum**, **-schnee**, *m.* kok. slaget ägg. **-speise**, *f.* äggmat, äggvröra. **-treter**, *m.* försigtig, varsam person hvilken går liksom på ägg.

Eifer, *-s, 0, m.* ifver, nit, nitälskan; häftighet, vrede. **-er**, *-*, *m.* ifrare, nitisk person. **-geist**, *m.* nitälskande, vredgad ande. **-n**, *sv. itr. h. 1.* ifra, visa nit. 2. blifva häftig, vredgas. 3. *Mit jm in etw. (dat.) ~ täfla* med ngn i ngt. **-rede**, *f.* uppöradt, vredgad tal. **-sucht**, *f.* afund, afundsjuka, svartsjuka. **-süchtele**, *f.* småaktig, lågsint afundsjuka, svartsjuka. **-süchtig**, *a.* afundsjuk, svart-sjukt. **-[s]voll**, *a.* nitälskande, nitisk; häftig.

Eifrlerin, *-nen, f.* ifrande, nitisk kvinna. **-ig**, *a.* ifrig, nitisk, nitälskande; häftig.

Eigelb, *I. -e, n.* äggula. **II. a. äggul.**

eigen, *a.* 1. egen. *Das ist mein ~ el. das gehört mir [zu]* ~ det är min egendom, *das ist sein ~stes Wesen?* det är hans innersta natur, *sich (dat.) etw. zu ~ machen*: tillägna sig, göra sig förtrogen med ngt. 2. egendomlig, utmärkande, karaktäristisk. 3. egen, egendomlig, besynnerlig. *Es ist ein ~es Ding* el. *eine ~e Sache* darum el. *damit*:

därmed förhåller det sig på ett säreget sätt. 4. *adv.* = *eigens*. **-ansicht**, *f.* egendomlig uppfattning. **-artig**, *a.* egendomlig. **-dünkel**, *m.* egenkärlek. **-gut**, *n.* egendom, gods som man besitter med full äganderätt. **-handel**, *m.* handel för egen räkning. **-händig**, *a.* egenhändig. **-heit**, *f.* egenhet, egendomlighet. **-liebe**, *f.* egenkärlek. **-lob**, *n.* själfberöm. **-name[n]**, *m.* egennamn. **-nutz**, *m.* egennytta. **-nützig**, *a.* egennyttig. **-rache**, *f.* själfhämnd. **-s**, *adv.* särskildt, enkom. ~ *dazu bestimmt, darauf berechnet*: just afsedd för det ändamålet. **-schaft**, *f.* egenskap. *In der ~ als*: i egenskap af. **-schaffswort**, *-er †*, *n.* gram. adjektiv. **-sinn**, *m.* egensinne, envishet. **-sinnig**, *a.* egensinnig, envis. **-thum** *m. m. se Eigentum* *m. m.* **-tlich**, *a.* egentlig, verklig. **-tüm**, *n.* egendom. **-tümer**, *-*, *m.* **-tümerin**, *-nen, f.* (gods)ägare, ägarinna. **-tümlich**, *a.* 1. tillhörig. *Etw. ~ besitzen*: hafva ngt i sin ägo, besitta ngt med full äganderätt. 2. egendomlig. **-tümlichkeit**, *f.* egendomlighet. **-tümsentsetzung**, *f.* expropriation. **-tümsherr**, *m.* egendomsherre, godsägare. **-tümslos**, *a.* som ej har ngn egendom.

eignen, *sv. I. tr.* * egna, tillägna. *3r geeignet*. **II. rf.** *Sich zu etw. ~ lämpa sig*, passa för, vara lämplig till ngt. **III. itr. h.** * tillhöra, *jm*: ngn. **-er**, *-*, *m.* ägare. **-erin**, *-nen, f.* ägarinna.

Eiiland, *-e, n.* ö. **-länder(in)**, *m. (f.)* öbo.

Eiil|bestellung, *f.* beställning gnm ilbud. **-bote**, *m.* ilbud. **-brief**, *m.* expressbref. **-e, 0, f.** hast, brådska, snabbhet, skyndsamhet. *In aller ~* i största hast, *~ zeigen*: brådska, *es hat ~* det brådskar. **-en, sv. I. rf.** skynda sig. **II. itr. s.** när oriförändringen framfåles, *etjes h. 1.* skynda. *Eile mit Weile*: skynda långsamt, *~d*: skyndsamt, hastig. 2. brådska, fördrå skyndsamt behandling. *3r. opera. es eilt*: det brådskar, det är brått därmed. **-ends**, *adv.* skyndsamt, hastigt, i hast. **-f** se *elf*. **-fertig**, *a.* brådskande. **-fertigkeit**, *f.* brådska, skyndsamhet. **-gut**, *n.* ilgods. **-ig**, *a.* 1. skyndsamt, hastig, snabb. 2. som kräfver skyndsamhet, brådskande. *Es ~ haben*: ha brådt. **-inie**, *f.* oval. **-marsch**, *m.* ilmarsch. **-post**, *f.* snällpost. **-sendung**, *f.* ilgods; försändning med ilbud. **-wagen**, *m.* diligens. **-zug**, *m.* snälltåg, iltåg.

Eimer, *-*, *m.* ämbar. **-kunst**, *f.* tekn. pater-nosterverk. **-weise**, *adv.* ämbarvis, i ämbaren.

ein, *A. ein, m. eins, f. ein, n., i* själfständig ställn. *einer eine ein[e]s*. *3r Eins. I. a.* (grundtal). 1. en, ett. *Eins von beiden*: ettdera, *ein für allemal*: en gång för alla, *in einem fort* el. *weg*: oafbrutet, oupphörigen, *sein Eins und Alles*: hans allt i allo, *der Eine sieht alles*: Gud allena ser allt. 2. i förening med *der andere*: *der eine ... der andere*: den

ene ... den andre, *einer nach dem andern*: den ene efter den andre, *sie lieben einer den anderen*: de älska hvarandra. **3.** en, en och samme, samme, t. ex. *wir wohnen alle in einer Strafe* *ei. in ein[er] und derselben Strafe*: vi bo alla på samma gata, *das ist mir alles ein Ding ei. ein Thun ei. eins*: det gör mig alldeles detsamma. **4.** *Noch eins*: en sak till, *mit eins ei. einem*: med ens. se art. II, 2. **5.** *Eins sein, eins werden*: vara, blifva ense, eniga, *eins werden, etw. zu thun*: komma öfverens om att göra ngt. Betr. sms. Jfr sms. med drei. **II.** *obest. art. 1.* en, ett. *Ein jeder*: hvar och en, *welch ein ei. was für ein Unglück*: hvilken olycka. Stundom utan motsvarighet i svenskan, t. ex. *einen großen Bart haben*: hafva långt skägg, *einen Eid leisten*: gå ed. **2.** ellipt. utan subst., t. ex. *einen* (näml. *Trunk*) *nehmen ei. eins trinken*: dricka ett tag, taga sig en sup, en klunk, *jm einen* (näml. *Schlag*) *ei. eins versetzen ei. auswischen ei. geben*: stå till ngn, *jm eine* (näml. *Ohrfeige*) *stehlen*: gifva ngn en örfil. **III.** sjaristånd. formen i mask. *obest. pron.* en, man, någon. **IV.** *ein, adv.* en, ungefär, t. ex. *~ acht Tage*: en åtta dar. **B.** adv. in.

ein|ackern, tr. taga till åker, lägga under plogen, plöja, odla. **-änder**, obadj. rpr. pron. hvarannan, hvartannat, hvarandra. Jfr *an- aus* ~ m. fl. sms. med prep. **-arbeiten**, I. tr. 1. *Etw. in etw.* (ack.) ~ arbeta, skära, drifva, knåda m. m. ngt in i ngt. **2.** *Ja in etw.* ~ göra ngn förtrogen med ngt. **II.** rfl. arbeta sig in, *in etw.*: i ngt. **-artig**, a. likartad, enahanda. **-äschern**, tr. lägga i aska, bränna upp. **-äschung**, f. **-ät[h]men**, tr. andas in. **-ät[h]mung**, f. **-ätzen**, tr. etsa in. **-baken**, I. tr. baka in. **II.** rfl. förlora i vigt vid bak. **-ballen**, **-ballieren**, tr. emballera. **-balsamieren**, tr. balsamera. **-balsamierung**, f. **-band**, -e †, m. 1. inbindning af böcker. **2.** band på en bok. **-banddecke**, f. pärmar. **-bau**, m. 1. det inre af en byggnad. **2.** inåtgående del af en byggnad. **-bauen**, I. itr. h. o. rfl. bygga åt sig, slå sig ned inuti ngt. **II.** tr. 1. bygga ngt in i ngt. **2.** gum ngt slags bygge afstånga, begränsa, indämna. **-bauung**, f. **-bedingen**, tr. [*Mit*] ~ inbegripa i ett köp, i en öfverenskommele. **-begreifen**, tr. [*Mit*] ~ inbegripa, medräkna. **-behalten**, tr. hålla inne, undanhålla. **-beissen**, I. itr. h. *In etw.* (ack.) ~ bita i ngt. **II.** itr. h. o. rfl. bita in sig. **-beizen**, tr. betsa in. **-bekennen**, tr. erkänna, tillstå. **-bekommen**, tr. 1. få in. **2.** upphinna, ta fatt. **-berichten**, tr. inlemna redogörelse för, inrapportera. **-berufen**, tr. inkalla, sammankalla. **-berufung**, f. **-betteln**, I. tr. tiggande insamla. **II.** rfl. ställa sig in. **-betten**, I. tr. 1. inbädda. **2.** indämna. **II.** rfl. *Sich bei jm ~ lägga sig hos ngn.* **-biegen**, I. tr. böja inåt. **II.** itr. s. *Wieder in den Weg* ~ åter

beträda, komma in på vägen. **-biegung**, f. krökning inåt, inbøjning, vinkel, veck. **-bilden**, tr. inbillta. *Sich* (dat.) *viel* ~ hafva hög tanke om sig själf, vara inbilsk, *sich* (dat.) *etw. auf etw.* (ack.) ~ vara stolt, brösta sig öfver ngt. *Eingebildet*: a) inbillad, b) inbilsk. **-bildung**, f. 1. inbillning, fantasi. **2.** inbilskhet. **-binden**, tr. 1. binda, knyta in, ihop. **2.** inbinda, binda böcker. **3.** *Ein Patengeschenk* ~ gifva faddergåfva, egentl. knyta in den. **4.** *Jm etw.* ~ inpräglad, inskräp ngt hos ngn, i ngn minne. **-blasen**, tr. 1. blåsa in i; blåsa omkull. **2.** *Jm etw.* ~ ingifva, intala, tillhviska ngn ngt. **-blauen**, **-bläuen**, tr. blåa. **-bleuen**, tr. *Jm etw.* ~ med käppen inpräglad ngt i ngn minne. **-blick**, m. inblick. **-bohren**, tr. borra in. **-brechen**, I. tr. 1. *Ein Loch in etw.* (ack.) ~ bryta ett hål i ngt. **2.** genombryta, bryta sönder. **II.** itr. s. 1. sjunka ihop, störta samman, instörta. **2.** bryta sig in, göra inbrott; rycka in. **3.** *Über jm* ~ komma öfver, öfverfalla ngn. **4.** inbryta, inträda. *Bei ~ der Nacht*: vid nattens inbrott. **-brecher**, m. en som gör ett infall ei. inbrott, inbrottsstuf. **-brennen**, I. tr. 1. inbränna. **2.** röka, svafva. **II.** itr. s. brinna ned. **-bringen**, tr. 1. föra in, köra in, importera, föra med sig i boet; inspärta. **2.** inbringa. **3.** taga igen, godtgöra. *Sich wieder ~ lassen*: betala igen sig. **-bringung**, f. **-bröckeln**, **-brocken**, tr. bryta i, t. ex. *Brot in die Suppe* ~ ei. *die Suppe* ~ bryta bröd i soppan. *Bad. jm etw.* ei. *eine Suppe* ~ bereda ngn förtret, obehag. **-bruch**, m. inbrott. **-bucht**, f. inbøjning. **-bürgern**, I. tr. 1. *Ja* ~ upptaga ngn såsom borgare, gifva ngn medborgarrätt, *Bad. Fremdwörter* ~ upptaga främmande ord i språket o. låta dem vinna burskap. **2.** göra hemmastadd. **II.** rfl. intränga, blifva hemmastadd, vinna burskap. **-bürgerung**, f. **-bulse**, f. iden skada, förlust. **-büßen**, tr. förlora, blifva af med, sätta till. **-dämmen**, tr. indämna. **-dämmung**, f. **-dampfen**, I. itr. s. torka gnm afdunstning. **II.** tr. uppfylla med ånga. **-dämpfen**, tr. 1. = *eindämpfen* II. **2.** kok. stufva. **-decken**, tr. öfvertäcka. **-deckung**, f. **-deichen**, tr. indämna. **-dicken**, tr. låta vatskor tjockna, koka ihop. **-dickung**, f. **-docken**, tr. sjo. lägga i docka. **-dorren**, itr. s. torka in. **-drängen**, I. tr. trycka, skjuta in. **II.** rfl. tränga sig in. **-drehen**, tr. vrida, skruva in. **-drillen**, tr. F 1. inöfva. **2.** plugga in. **-dringen**, itr. s. intränga, falla in. *Auf jm* ~ gå ngn på lifvet, *Bad. in das Mark* ~ gå gnm märg och ben. **-dringlich**, a. inträngande; bevakad; innerlig, eftertryck. **-dringlichkeit**, f. innerlighet, värme, eftertryck. **-dringling**, -e, m. en som obehörigen trängt sig in, efterhängsen människa, utbörding. **-dringung**, f. inträngande. **-druck**, -e †, m. 1. intryckning.

2. intryck, spår, märke. 3. intryck, verkan. -**drucken**, *tr.* trycka in. -**drücken**, *I. tr.* 1. trycka, prassa in. *Eingedrücke Nase*: platt-näsa. 2. trycka sönder. *II. rfl.* göra intryck, lemna spår, märke. -**drücklich**, *a.* som gör intryck, märklig. -**drucksfähig**, *a.* mottaglig för intryck. -**druckslos**, *a.* som ej gör intryck, kraftlös. -**drucksvoll**, *a.* gripande. -**drückung**, *f.* intryckning *m. m.* se *in-drück-ken*. -**eb[e]nen**, *tr.* jämna med marken, utjämna, planera. -**eb[e]nung**, *f.* -**en** = *eini-gehen*. -**engen**, *tr.* inklämma, sammantränga, trängre innesluta; *via.* sätta åt, bringa i trångmål. -**engung**, *f.* -**er**, -, *m. mat.* enhet. -**erlei**, *I.* oboj. 1. enahanda, likadan. 2. likgiltig. *Es ist ~* det gör detsamma. *II. [-e]s*, *0, n. o.* -**erleiheit**, *f.* enahanda, enformighet, likhet. -**ernten**, *tr.* inhärga, inhösta, skörda. -**erntung**, *f.* -**erseits**, -**est[h]eils**, *adv.* å ena sidan. -**exerzieren**, *tr.* exercera, öfva, inöfva. -**fach**, *a.* enkel. -**fachheit**, *f.* enkelhet. -**fäden**, *tr.* 1. [*Den Faden in*] *die Nadel* ~ tråda på nålen. 2. = *anzetteln* 2. -**fahren**, *I. itr.* s. fara, åka, resa in; bärg, fara ned i en grofva. *II. tr.* 1. köra in. 2. köra sönder. 3. profköra. -**fahrt**, *f.* 1. färd in i ngt. *Bei meiner ~* när jag åkte, körde in; bärg, nedfart. 2. inkörande, bärgning. 3. inkörspport; inlopp ut en hamn. -**fall**, *m.* 1. infallande, infall, inträngande, nedfallande. 2. instörtande, ras. 3. infall, tanke, hugskott. *Ich geriet auf den ~ zu*: jag fick det infallet att. -**fallen**, *I. itr.* s. 1. falla in. 2. plötsligt visa sig, falla in, bryta in, göra infall, t. ex. *feindlich in ein Land* ~ göra ett fiendligt infall i ett land. 3. falla i tallet, afbryta. 4. *Der Name fällt mir nicht ein*: jag kan ej påminna mig namnet, *dabei fällt mir ein*: det påminner mig om, *was fällt Ihnen ein?* hvad tänker ni på, att ni kan bära er så åt? *F fällt mir nicht ein*: kommer aldrig i fråga, *sich (dat.) ~ lassen*: komma att tänka på, få det infallet, understå sig. 5. falla ihop, instörta, rasa. 6. falla inåt. *Eingefallne Wangen, Augen*: infallna kinder, insjunkna ögon. *II. tr.* *Sich (dat.) den Schädel ~* falla och spräcka hufvudskålen. -**falt**, *0, f.* enfald. -**fältig**, *a.* enfaldig. -**fältigkeit**, *f.* enfald, inskränktighet, dumhet. -**faltspinsel**, *m.* enfaldig stackare, väp. -**falzen**, *tr.* infalsa, infoga, spänta. -**fangen**, *tr.* fånga o. inspärta. -**fafsband**, -**er** †, *n.* kantband. -**fassen**, *tr.* 1. infatta, kanta, garnera, omgifva. 2. fylla på fat. -**fassung**, *f.* 1. infattande. 2. infattning, garnering, kant, ram. -**feilen**, *tr.* fåla in. -**fessein**, *tr.* fjättra, lägga i bojor. -**fetten**, *tr.* smörja, ingnida med fett. -**fettung**, *f.* -**feuchten**, *tr.* alltigenom fukta, blöta. -**feuern**, *itr.* h. starkt elda. *via jm* (ei. *tr.*: *jn*) ~ uppelda ngn, försätta ngn i eld och lågor. -**finden**, *rfl.* infinna, inställa

sig. -**flechten**, *I. tr.* 1. fläta, sammanfläta. 2. omfläta med korgverk. 3. fläta in; infläta, inblanda, tillägga. *II. rfl.* blanda sig i. -**flechtung**, *f.* -**fleischen**, *I. tr.* kläda i kött och blod, förkroppsliga. *Eingefleischt*: som blifvit ens andra natur, inrotad, seg. *II. rfl.* kläda sig i kött och blod, taga mandom; *via.* blifva ens andra natur, inrota sig. -**fleischung**, *f.* -**flicken**, *tr.* 1. sätta i ett stycke i ngt. 2. inflicka, infoga, inblanda. -**fliegen**, *itr.* s. flyga in. -**flielsen**, *itr.* s. 1. flyta, rinna in ei. ut i. 2. inflyta. -**flöfsen**, *tr.* ingjuta, ingifva, väcka. -**flöfsung**, *f.* -**flufs**, *m.* 1. inflöde, utflöde, utlopp, mynning. 2. inflytande, anseende. -**flufslos**, *a.* utan inflytande, saknande betydelse. -**flufsreich**, *a.* inflytelserik. -**flüsterei**, -**en**, *f.* intalning, hemlig ingifvelse. -**flüsterer**, -, *m.* en som tillhviskar ngn ngt, örontasslare, bakdantare. -**flüstern**, *tr.* tillhviska, hemligen intala, ingifva. -**flüsterung**, *f.* -**fo[r]dern**, *tr.* infordra, indrivna. -**fo[r]derung**, *f.* -**förmig**, *a.* enformig. -**förmigkeit**, *f.* enformighet. -**fressen**, *I. tr.* 1. äta upp, sluka i sig. 2. fräta in. *II. rfl.* samt *itr.* h. o. s. fräta in sig. -**fried[ig]en**, *tr.* inhägna, omgärda, hägna. -**fried[ig]ung**, *f.* 1. inhägnande. 2. inhägnad. -**frieren**, *itr.* s. 1. frysa inne. 2. stelna, frysa till is. -**fuchsen**, *tr.* *F jm* *etw.* ~ plugga in ngt i ngn. -**fugen**, *I. tr.* foga, passa, falska in. *II. rfl.* passa in. -**fügen**, *I. tr.* infoga, inskjuta, inflicka. *II. rfl.* foga sig in i ngt, passa ihop. *Ärv. = ein-fügen I o. II.* -**fügung**, *f.* -**fuhr**, *0, f.* införsele, import. -**führbar**, *a.* 1. som kan införas, blifva sed. 2. som får införas, importeras. -**führbarkeit**, *f.* möjlighet att införa. -**führen**, *I. tr.* 1. införa, importera, introducera, inviga, installera. 2. framföra, framställa, låta uppträda. *II. rfl.* införas, blifva antagonen, inträda. -**führer(in)**, *m. (f.)* en som inför *m. m.* se *ein-führen*. -**führung**, *f.* införande *m. m.* se *ein-führen*. -**füllen**, *tr.* fylla i, på. *In Flaschen ~* buteljera. -**füllung**, *f.* -**gabe**, *f.* 1. inlemning. 2. inläga.

Eingang, *m.* 1. ingång. 2. inträde. 3. gynn-samt mottagande, framgång, spridning. 4. inledning, början. *5. i sht* hand. ankomst, mottagande. -**s**, *adv.* till att börja med, i början. -**sartikel**, *m.* importvara. -**srede**, *f.* inledning, prolog. -**swaise**, *adv.* såsom inledning. -**zoll**, *m.* införseltull. **ein[ig]eben**, *tr.* gifva in; ingifva, inråda, inspirera; inlemna. -**gebildetheit**, *f.* inbliskhet. -**geboren**, *a.* 1. infödd. *Ein ~er*: en infödd. 2. medfödd. 3. enfödd. -**gebung**, *f.* ingifvande *m. m.* se *eingeben*. -**gebürt**, *f.* o. -**gebürtstrecht**, *n.* infödingsrätt, hemfödslo rätt. -**gedenk**, *a.* ihågkommande. *Einer (gen.) Sache ~ sein, bleiben*: minnas, ej glömma en sak. -**gehen**, *I. itr.* s. 1. gå in. 2. ingå i, tillhöra, medfölja. 3. *Auf* *etw.* (ack.) ~ gå in

på, gilla ngt; inlåta sig på ngt, *in etw.* (ack.) ~ intränga i, genomtränga, blifva förtrogen med ngt, ~d: djupgående, grundlig, omständlig, detaljerad. **4.** *F etw. geht jm glatt ein:* ngt går lätt i ngn. **5.** ankomma, inflyta. **6.** dö bort, dö ut, upphöra, upplösas. **7.** krypa ihop, krympa. **II. tr. 1.** av. s. gå in på, ingå. *Einen Handel ~ göra* upp en affär, ett köp, *Einen Kontrakt ~ göra* upp ett kontrakt, *eine Wette ~ hålla* vad. **2.** jag. *das Wild ~ ringa* villebrådet. **-egenommenheit, f. 1.** förutfattad mening, fördom. **2.** tyngd i hufvudet, florsluftva. **-geschlossenheit, f.** inneslutning, inestängning. **-geschränktheit, f.** trånghet; inskränkt het; sparsamhet. **-gessen, a.** bosatt. **-geständni[s], -se, n.** bekännelse. **-gestehen, tr.** tillstå, erkänna, bekränna. **-geweide, -, n.** inälfvor; av. *bid.* inre, hjärta. **-gewöhnen, tr. o. rfl.** vänja (sig) *via* ngt, sätta (sig) in i ngt. **-gewöhnung, f.** -gezogen, a. tillbakadragen. **-gezogenheit, f.** tillbakadragenhet. **-gipsen, tr. 1.** gjuta, hålla in i ngt; *bid.* ingjuta, ingifva. **2.** gjuta fast ngt i ngt. **-giefsung, f.** -gipsen, *tr.* fästa med gips i ngt; med lägga gipsbandage om. **-gipsung, f.** -gittern, *tr.* sätta galler, staket omkring. **-gleiten, itr. s.** glida, halka in i ngt. **-gliedern, tr.** infoga ss. led i ngt. **-graben, tr. 1.** gräva in, ned. **2.** inrista, inpräglä. **-grabung, f.** -graviern, *tr.* ingravera. **-greifen, itr. h. 1.** gripa in. *In die Saiten ~ gripa*, slå an strängarne. **2.** ingripa, blanda sig i. *In js Rechte ~ göra* ingrepp, intrång i ngn's rättigheter, ~d: ingripande, genomgripande, kraftig. **-grenzen, tr.** sätta gräns för, begränsa. **-griff, m. 1.** ingripande. **2.** ingrepp, intrång. **-gufs, m.** ihällning, ifyllande. **-hacken, I. itr. h.** hacka in. **II. tr.** kok. hacka, hacka sönder. *Eingehacktes:* hackmat, färs. **-häkeln, tr.** virka in. **-haken, I. tr.** haka på, hakta på. **II. itr. s. o. rfl.** haka sig fast, taga fast. **-halkung, f.** -halt, *m.* afbrött, afbräck. **-halten, I. tr. 1.** hålla inne, inomhus. **2.** hämma, häjda, afbryta. **3.** noga iakttaga, fullgöra förbindelser. **II. itr. h.** stanna. *Mit dem Lesen ~ göra* ett uppehåll i läsningen. **-haltung, f.** -handeln, *tr. 1.* inköpa. **2.** tillhandla sig. **-händigen, tr.** inhändiga, öfverlemna, lemna i handom. **-händigung, f.** -hängen, *tr.* hänga in. **-hängung, f.** -hauchen, *tr. 1.* inandas. **2.** *Jm etw. ~ blåsa* in ngt i ngn, *t. ex. Leben ~;* *bid.* ingifva, inråda, intala ngn ngt. **-hau chung, f.** -hauen, *I. itr. h.* hugga in. *Auf den Feind ~ gå* löst på fienden, *F wacker ~ taga* för sig dugtigt vid bordet. **II. tr. 1.** hugga in. **2.** hugga omkull. **3.** stycka. **-heben, tr.** lyfta in. på. **-hebung, f.** -heften, *tr. 1.* infräkla in, fast. **2.** häfta, inhäfta. **-heg = einfriedig-.** -heilen, *itr. s.* sitta kvar i eu sär, sedan detta läka, *t. ex. die Kugel ist einge-*

heilt. **-helmsch, a.** inhemsk, infödd. ~ *ma- çien:* naturalisera, ~ *werden:* naturalisera, ~ *er Krieg:* inbördes krig. **-heimsen, tr.** inbärga, inhösta. **-helrat[h]en, rfl.** gnm giftermål komma in, *t. ex. in eine Familie.* **-heit, f.** enhet. **-heitlich, a.** som bildar ett helt, enig, samfärd, gemensam. **-heitlichkeit, f.** enighet, gemensamhet. **-heizen, itr. h.** elda i rum. *bid. jm tüchtig ~ göra* det hett för ngn. **-heizer, m.** eldare. **-heizung, f.** eldning. **-helfen, itr. h. Jm ~ hjälpa ngn att komma in, av. hjälpa ngn på träfven, sutflera ngn. **-helfer, m.** sutför. **-hellig, a.** enhällig. **-helligkeit, f.** enhällighet. **-hemmen, tr. 1.** instänga. **2.** hämma, bromsa.**

einher, adv. förekommer i sms. med verb *utf.* i samma bem. som *daher, t. ex. fahren, fliegen, reiten, -trippeln:* komma åkande, flygande, ridande, trippande, **-ziehen:** draga fram; *ofta* med bibetydelsen af högtidighet, *t. ex. -gehen, -schreiten:* komma gående, gå fram, skrida fram med högtidliga, afmåttade steg.

einherbsten, tr. inhösta. **-hetzen, tr.** jag. dressera ut jagt. **-holen, tr. 1.** *Jm ~ högtidligt* tåga ngn till mötes. **2.** upphinna, hinna fatt. **3.** taga igen, godtgöra. **4.** inhämta. *Nachricht über etw. (ack.) ~ förskaffa* sig underrättelse om ngt. **5.** insamla, samla. **6.** sjo. inhala, hala an. **-holung, f.** -horn, *n.* enhörning. **-hufen, -, m.** enhufvadt däggdjur. **-hüllen, tr. o. rfl. (Sich) ~ in etw. (ack. et. dat.):** hölja in (sig) i ngt, slå om (sig) ngt, svepa om (sig) ngt *ei.* in (sig) i ngt. **-hüllung, f.** -hüteln, *itr. s.* torka, krympa ihop.

einig, I. a. enig, ense. ~ *werden über etw. (ack.):* blifva ense, komma öfverens om ngt. **II. obest. pron.** någon, något. ~ *e zwarzig:* några och tjugu, men: *ne tausend:* några tusen. **-en, sv. I. tr. 1.** förena. **2.** förlika. **II. rfl.** blifva ense, komma öfverens; förlikas. **-er, -, m.** en som förenar, förliker; medlare. **-ermansen, adv.** någorlunda, i någon mån. **-keit, f.** enighet. ~ *macht stark:* enighet ger styrka. **-ung, f.** förening, förlikning, öfverenskommelse.

einlumpfen, tr. inympa, *jm etw. ~* ngt på ngn. **-impfung, f.** -jagen, *I. tr. 1.* jaga in i ngt. **2.** injaga, *t. ex. jm Schrecken:* förskräckelse hos ngn. **3.** dressera ut jagt. **II. itr. s.** jaga, spränga, rusa in. **-jährig, a.** ett-årig. **Ein ~ Freiwilliger** *ei.* blott *ein ~ er:* en ettårig frivillig (person som på grund af högre bildning ej behöfver exercera mer än ett år o. som får välja detta år — därpå frivilligt — mellan sitt 17:e o. 23:e lefnadsår). **-jochen, tr.** lägga ok på, bringa under oket. **-kacheln, itr. h. F** elda starkt. **-kalken, tr.** bestryka, beströ med kalk. **-kapseln, tr.** inkapsla. **-kaps[e]lung, f.** -kassieren, *tr.* inkassera. **-kassierung, f.** -kauf, *m. 1.* inköp, uppköp. **2.** inträdesavgift. **-kaufen, I.**

tr. 1. köpa, köpa in, upp. 2. *Jn* ~ för betalning skaffa ngn intråde. **II. itr. h.** göra inköp, uppköp. -**käufer**, *m.* köpare, uppköpare. -**kehlen**, *tr.* reflla, kannelera. -**kehr**, -**er**, *f.* 1. gästande, besök, ankömst. 2. härberge, värdshus. 3. ~ *in sich selbst*: försjunkande i sig själf, själfpröfning. -**kehren**, *tr. s.* 1. taga in. 2. *In sich* ~ gå till, pröfva sig själf, försjunka i själfbeträktelser. -**keilen**, *tr.* inkla, indrifva. -**keilung**, *f.* -**kellern**, *tr.* lägga i källare. -**kerben**, *tr.* karfva in, skära in. -**kerbung**, *f.* -**kerkern**, *tr.* häkta, inspärta. -**kerkerung**, *f.* -**ketten**, *I. tr.* slå i bojor, fångsla. **II. rfl.** vara förknippad, *in etw.* (ack.): med ngt. -**kitten**, *tr.* fastkitta ngt i ngt. -**klagbar**, *a.* som kan lagligen indrifvas, utkräfvass. -**klagen**, *tr.* på laglig väg indrifva. -**klammern**, *tr.* 1. med krampor, klykor fästa. 2. sätta inom klammer, inom parentes. -**klammerung**, *f.* parentes, för öfr se föreg. -**klang**, *m.* enklang, samklang, öfverenstämmelse. -**kleben**, *tr.* klistra, limma in. -**kleiden**, *tr.* iklada, kläda. -**kleidung**, *f.* iklädande, klädsel, hölje, beklädnad, drägt. -**kleistern**, *tr.* klistra in. -**klemmen**, *tr.* inklämma. -**klemmung**, *f.* -**klingen**, *itr. s.* harmoniera, öfverenstämma, *in etw.* (ack.): med ngt. -**klinken**, *I. tr.* medels klinka stänga. **II. itr. s.** taga, gå igen (om dörrenklor). -**klopfen**, *tr.* 1. bulta, slå in. 2. slå in, rifva ned. -**kneifen**, *tr.* trycka in, klämma fast, sätta på. -**kneten**, *tr.* knåda in. -**knicken**, *I. tr.* knäcka, bräcka, bryta. **II. itr. s.** knäcka, brytas. -**knüpfen**, *tr.* knäppa, knyta in. -**kochen**, *I. itr. s.* koka in. **II. tr. 1. koka in, låta koka in. 2. sylta. -**kommen**, *I. itr. s.* 1. inkomma med ngt. t. ex. *bei einer Behörde* ~ inkomma med en ansökan till en myndighet, *schriftlich* ~ inkomma med en skrift, en skriftlig anhållan, *um etw.* ~ anhålla om ngt. 2. komma in, under tak, inbargas. 3. inflyta. 4. falla ngn in. *Sich* (dat.) *etw.* ~ *lassen*: få ett infall, komma att tänka på. **II. -, n.** 1. inlaga. 2. pl. vanl. **Einkünfte**: inkomst. -**kömmling**, -**e**, *m.* nykomling, -**körperrn** = *einfeischen*. -**kramen**, *tr.* lägga, packa in, ihop. -**kratzen**, *tr.* raspande, raspande inrista. -**kriechen**, *itr. s.* 1. krypa in. 2. krympa. -**kriegen**, *F* = *einbekommen*. -**krimpen**, -**krumptjen**, *tr. o. itr. s.* krympa. -**kunft**, -**e** †, *f.* sällsynt i sing = *Einkommen* **II.** -**laden**, *tr.* 1. inlasta, lasta. 2. *Kugeln* ~ ladda med kulor. 3. inbjuda. -**lader**, -, *m.* inbjudare. -**ladung**, *f.* inbjudning.**

Einlage, *f.* 1. inläggning, hopläggning, inpackning. 2. det inneslutna, bilaga; det inre. 3. andel i en kassa, insats. -**holz**, *n.* inläggning. -**kapital**, *n.* = *Einlage* 3. -**rn**, *tr.* 1. magasinera. 2. inkvartera. -**run**, *f.*

Einlafs, -**e** †, *m.* 1. insläppning, öppnande för ngn. 2. tillträde, intråde. 3. liten port,

dörr i et. jämte en större. -**lassen**, *I. tr.* 1. släppa in. 2. infoga. **II. rfl.** inlåta sig. *Sich* mit *jn* ~ a) träda i förbindelse med ngn, b) komma i gräl med ngn. -**lafsgeld**, *n.* inträdesafgift. -**lässig**, *a.* grundlig, genomgående, detaljerad, utförlig. -**lafskarte**, *f.* inträdeskort. -**läflich** = *einlässig*. -**lafspforte**, *f.* = *Einlafs* 3. -**lassung**, *f.* insläppande. -**lauf**, *m.* inlöpande, inlopp. -**laufen**, *I. itr. s.* 1. springa in. 2. inlöpa, inkomma. 3. utmynna, utflyta. 4. inflyta. 5. krympa. **II. tr.** storma mot o. spränga, t. ex. *die Pforte*. -**laugen**, *tr.* lägga i lut, i lake. -**laugung**, *f.* -**läuten**, *tr.* ringa in. *Die Messe* ~ ringa samman. -**leben**, *rfl.* blifva hemmastadd, hemmavan. *Sich* *in etw.* (ack.) ~ lefva sig in i, vänja sig vid ngt.

Einlegellband, -**er** †, *n.* band till märke, bokmärke. -**brettchen**, *n.* fanér. -**n**, *I. tr.* 1. inlägga. **Geld** ~ sätta in pengar i ett företag, i en bank. *einen Saum an Kleide* et. *das Kleid* ~ göra ett veck på, taga in klädningen. *Heringe* ~ a) vattenlägga, b) inlägga sill. *Elfenbein* *in etw.* (ack.) ~ inlägga ngt med elfenben. *Soldaten* ~ inkvartera soldater, *für jn ein gutes Wort* ~ fälla ett godt ord för ngn, *Verwahrung*, *Protest* ~ afgifva protest, protesterera. 2. vid tornerspel: *die Lanze* ~ fälla lansen till angrepp, *büd für etw.* *eine Lanze* ~ bryta en lans för ngt. **II. rfl.** 1. kvartera in sig. 2. lägga sig ut, *für jn*: för ngn. -**sohle**, *f.* lössula.

Einlegung, *f.* inläggning *m. m.* se *einlegen*. -**lehren**, *tr.* *Jm etw.* ~ lära ngn ngt, *jn zu etw.* ~ inöfva, dressera ngn till ngt. -**leihen**, *tr.* limma in, fast ngt i ngt. -**leiten**, *I. tr.* 1. leda, föra in. 2. inleda, börja. *Ein Buch* ~ skriva inledning, förord till en bok, men *ein Buch mit etw.* ~ börja en bok med ngt. **II. rfl.** börja, komma i gång. -**leitung**, *f.* 1. införande, inledande. 2. inledning. 3. förberedelse. -**lenken**, *I. itr. h. o. tr.* [Den Wagen] *in den Weg*, *in das Geleise* ~ komma, köra in på vägen, i hjulspåret, *was wieder* ~ återkomma till ämnet. **II. rfl.** leda, foga sig i hvarannat. -**lenkung**, *f.* -**lernen**, *tr.* inlära, inöfva ngt. -**lesen**, *I. tr.* insamla. **II. rfl.** *Sich* *in einen Schriftsteller* ~ göra sig förtrogen med en författare. -**leuchten**, *itr. h. etw.* *leuchtet jn ein*: ngt blir klart för ngn, *opers. es leuchtet ein*: det är klart, uppenbart, ~d: klar, uppenbar. -**liefern**, *tr.* inlemna, aflemna. -**lieferung**, *f.* inlemnning. -**lieferungsschein**, *m.* kvitto (å inlemnad försändelse). -**liegen**, *itr. s.* 1. ligga inne, vara innesluten i ngt. ~d: inneliggande, närsluten. 2. ligga, bo hos ngn. -**logieren**, *tr.* inkvartera, inlogera. -**lösen**, *tr.* inlösa. -**lösung**, *f.* -**löt[h]en**, *tr.* löda fast i ngt. -**lotsen**, *tr.* lotsa in. -**lotsung**, *f.* -**lullen**, *tr.* vvsja, söfva, invagga. -**machen**, *tr.* 1.

lägga in, innesluta. 2. inlägga, inkoka, insylta, sylta. *Eingemachtes*: sylt. 3. knåda. -mahlen, I. tr. (låta) mala på förråd. II. *rfl.* minska vid malning. -mahnen, tr. infordra. -maischen, tr. mäska. -maischen, *f.*

einmal, adv. en gång. a) (←) ~ *über das andere*: gång på gång, ~ *um das andere*: a) hvarannan gång, b) gång på gång, *auf* ei. mit ~ a) på en, samma gång, b) helt plötsligen, med ens, *er ist noch ~* (astr. -) *so alt als ich*: han är en gång till så gammal som jag, b) (-) *nicht ~* icke en gång, icke ens, *ich bin nun ~ so*: det är så min natur, *sind Sie ~ abgereist*, *so*: har ni bara rest, så, *komm ~ her!* kom hit litet! -éins, -, n. multiplikationstabell.

einmalig, a. blott en gång förekommande. *Nach dem Durchlesen gab ich dir das Buch*: sedan jag läst boken en gång, *gab* jag dig den. -marinieren, tr. inlägga i kryddad lake. -marinierung, *f.* -marsch, m. intåg. -marschieren, *itr.* s. marschera in. -mäls, n. brist i måttet som uppstår gnm intorkning, utminuterung o. dy. 1. -mauern, tr. 1. mura in, fast i ngt. 2. med mur omgifva, innesluta. -mauerung, *f.* -meißeln, tr. mäjsla in. -meiß[e]lung, *f.* -mengen, tr. inblanda. -mengung, *f.* -messen, I. tr. mäta upp ngt i ngt, mäta och hålla i. II. *rfl.* minska i måttet. -miet[h]en, tr. hyra in. -miet[h]ung, *f.* -mischen, tr. inblanda. -mischung, *f.* -mummel[n], tr. insvepa, maskera. -münden, *itr.* h. mynna, falla ut i ngt. -mündig, a. med en mun, enstämmig. -mündung, *f.* mynning. -müt[h]ig, a. endrätigt. -müt[h]igkeit, *f.* endrätt. -nageln, tr. spika fast i ngt. -nähen, I. tr. 1. sy in ngt i ngt. 2. insy, brodera. 3. taga in, inlägga, taga ihop, minska. II. *rfl.* inläggas, minskas i vidd. -nahme, -n, *f.* 1. intagande, intagning. 2. inkassering, uppörd. 3. inkomst. -nehmbär, a. möjlig att intaga. -nehmen, tr. 1. taga in; taga till sig, njuta, förtära. 2. uppbara, t. ex. *Geld*. 3. intaga, eröfra, bemäktiga sig. 4. intaga, vinna, stämma gynnsamt (ei. ogynnsamt), göra partisk. *Sich ~ lassen*: fatta fördom. 5. hksom omtöckna, öfvervåldiga, bedöfva. 6. sjo. refva. -nehmer, m. uppördsman. -netzen, tr. väta, fukta, genomdränka. -nicken, *itr.* s. F nickande slumra in. -nieten, tr. nita fast ngt i ngt. -niste[l]n, *rfl.* bygga sitt bo, bosätta sig, innästla sig. -nöt[h]igen, tr. *Im etw.* ~ nödga ngn att taga in, att förtära ngt. -öde, -n, *f.* ödemark. -ölen, tr. smörja, ingnida med olja. -ölung, *f.* -ordnen, tr. inordna, bringa på sin plats. -ordnung, *f.* -packen, I. tr. 1. packa in, ned. 2. F stoppa i sig, äta. II. *itr.* h. 1. packa, t. ex. *zur Reise*. 2. F packa in och gå sin väg, källra sig af. -packung, *f.* -pappen, tr. 1. klästra in. 2. barn. äta. -paschen, tr. F smuggla in. -passen, I. tr. inpassa, infoga ngt i ngt,

lämpa ngt efter ngt. II. *itr.* h. passa in i ngt, lämpa sig för ngt. -passieren, *itr.* s. gå in, inträda. -passung, *f.* inpassande, infogning. -pauken, tr. *F Im etw.* ~ plugga in ngt i ngn. -peitschen, tr. med piskan inskärpa, inpräga. -pelzen, tr. inympa. -pfählen, tr. omgifva, befästa med pålar, förpåla, inpåla. -pfählung, *f.* förpålning, pålverk, palissad. -pfarren, tr. hänvisa un, samman slå med ngn socken. -pfeffern, tr. peppra. -pferchen, tr. instänga i fälla; infösa, sammanpacka. -pflanzen, I. tr. 1. plantera, sätta. 2. bild. *jm etw.* ~ implanta, inpränta ngt i ngn. II. *rfl.* inrota sig, bnd. fatta fast fot. -pflanzung, *f.* -pflastern, tr. 1. omgifva med stenläggning. 2. *Steine* ~ sätta, infoga stenar i ei. till stenläggning. -pflocken, tr. 1. plugga fast ngt i ngt. 2. sätta pinnar omkring. -pflügen = einackern. -pfropfen, tr. 1. inympa. 2. propa in. -pfropfung, *f.* -pichen, tr. 1. med beck bestryka. 2. med beck fästa ngt i ngt. -plaudern, tr. *Im etw.* ~ intala ngn ngt. -plump[s]en, *itr.* s. F plumsa i. -pökeln, tr. lägga i saltlake, salta ned. -prägen, tr. inpräga, dem *Gedächtnisse*: i minnet. -prägung, *f.* -predigen, F I. *itr.* h. *Auf jm* ~ predika för ngn, ge ngn moralakor. II. tr. *Im etw.* ~ inpränta ngt i ngn. III. *rfl.* blifva hemmastadd i predikoämbetet. -pressen, tr. 1. in-, sammanprässa. 2. in-, påtrycka. -prob[ir]en, tr. försöka, på försök införa, prova, repetera. -prügeln, tr. prygla in. -pudern, tr. inpu dra, pudra. -pumpen, tr. pumpa in. -puppen, *rfl.* förpuppa sig. -quartieren, tr. inkvartera. -quartierung, *f.* inkvartering. -quellen, tr. lägga i stöp. -quetschen, tr. 1. söndertrycka, krossa. 2. prässa in, krossande in tvinga. -rahmen, tr. infatta i ram. -rahmung, *f.* -ramme[l]n, tr. driva in, ned medels hjajare. -randen, -rändern, tr. sätta en rand omkring, kanta. -rangieren, tr. inordna. -rangierung, *f.* -rat[h]en, I. tr. inråda, tillråda. II. n. inrådan. -räuchern, tr. röka in. -räucherung, *f.* -räumen, tr. 1. flytta in, inrymma, upplägga, magasinera. 2. afträda. 3. medgifva, tillstå, erkänna. -räumung, *f.* -raunen, tr. tillhviska. -rechnen, tr. inräkna, medräkna. -rede, *f.* inkast, invändning. -reden, I. tr. *Im etw.* ~ a) inbilla ngn ngt, b) intala ngn ngt, öfvertala ngn till ngt. II. *itr.* h. 1. *Im* ~ tala varmt, allvarsamt till ngn. *Sich (dat.) nicht ~ lassen*: ej taga reson. 2. *In etw.* (ack.) ~ blanda sig i, motsäga, göra inkast mot ngt. -reffen, tr. sjo. refva. -registrieren, tr. inregistrera. -registrierung, *f.* -regnen, I. *itr.* h. regna in. bnd. *die Prügel regneten auf ihn ein*: rappen glagde på honom. II. tr. *Eingereget sein*: hafva regnat inne. -reiben, tr. 1. *Etw.* in *etw.* (ack.) ~ rifva ngt så att det faller i ei. på ngt. 2. gnida in, smörja. -reibung, *f.* -reichen, tr. inlemna. -rei-

chung, f. -reihen, *tr.* inordna, bifoga. **-reihung, f.** -reissen, *I. tr.* i. riva sönder. *Löcher in etw.* (ack.) ~ riva hål i ngt. **2.** inrista, rita. **3.** riva ned, förstöra. **II. itr. s.** 1. sönderrifvas, gå sönder. **2.** vinna insteg, sprida sig. *Ein tief eingerissenes Übel:* ett ondt som gripit vidt omkring sig. **-reifer, -r.** m. en som rifer ned, förstörare. **-reifung, f.** sönderrifning m. m. se *einrei/ßen*. **-reiten, I. itr. s.** rida in. **II. tr. I.** rida in. **2.** rida ned, sönder. **-renken, tr.** vrida i led. **-renkung, f.** -rennen, *I. itr. s.* *Auf jn* ~ gå löst på, storma, rusa mot ngn. **II. tr.** stöta in, stöta hål på, krossa, spränga. **-richten, I. tr. I.** vrida i led. **2.** inrätta; ordna, ställa till. *Etw. nach etw.* ~ rätta ngt efter ngt. **3.** iordningsätta, inreda. **II. rfl. I.** ställa, ordna för sig. *Sich auf etw.* (ack.) ~ förbereda sig på ngt, *sich nach etw.* ~ rätta sig efter ngt. **2.** sätta bo. **3.** leva sparsamt, rätta mun efter matsäcken. **-richter, m.** en som inrättar ngt, inredare, ordnare. **-richtung, f.** 1. inrättning. **2.** inredning. **3.** anordning, inre beskaffenhet. **-riegeln, tr.** stänga igen om, stänga in. **-ritt, m.** inridande, intåg till häst. **-ritzen, tr. I.** inrista. **2.** rispa. **-rollen, tr.** rulla in, ihop. **-rollung, f.** -rosten, *itr. s.* rosta, förrosta, rosta fast. **-rücken, I. tr. I.** införa, t. ex. *eine Anzeige in eine Zeitung.* **2.** rycka in, flytta in (åt sidan), t. ex. *die nächsten Zeilen* (ei. *itr.:* mit den nächsten Zeilen) *etw.* ~. **II. itr. s.** 1. se *I*, **2.** inrycka, intåga. **3.** *In js Stelle* ~ intåga ngn's plats. **-rückung, f.** -rückungsgebühren, *pl.* annonskostnader. **-rühren, tr.** iröra, ibland. *F. m. jn etw.* ~ koka ihop ngt åt ngn, styra till förargelse för ngn. **-rührung, f.** -s, *I. -en, f.* etta. **II. se** *A I*, **4**, **5**. **-saat, f.** 1. utsäde. **2.** sädd. **-säckeln, tr.** stoppa på sig, i fickan, i börsen. **-sacken, I. tr. I.** fylla i säckar; *F* äta, stoppa i sig. **2.** = *ein-säckeln*. **II. itr. s.** säcka sig, bilda inåtgående veck. **-sackung, f.** -säen, *tr. I.* sä. **2.** beså. **-sägen, tr.** säga in i. **-salben, tr.** smörja med salva, med smörjelse. **-salbung, f.** -salzen, *tr.* insalta, salta ned. **-salzung, f.** -säm, *a.* ensam, enslig, aflägsen, undangömd. **-samkeit, f.** ensamhet, enslighet. **-sammeln, tr.** insamla; skörda. **-sammler(in), m. (f.)** samlare. **-sammlung, f.** insamling, skörd. **-sargen, tr.** lägga i likkista; *m.* jorda, begrava. **-satteln, rfl.** sänka sig i form af en sadel. **-sattelung, f.** sänkning, pass. **-satz, m.** 1. insättning. **2.** insats. **3.** ngt som insättes i ngt annat, t. ex. lösskiva, utdragsskiva i bord, skjortveck, munstycke på blåsinstrument, m. m. **4.** sats af saker, som ordnade efter storleken passa in i hvarandra. **5.** mus. Instruments, stämmors instämmande, infallande. **-satzbecher, m.** bågare att skjuta ihop, att skjuta i hvarandra. **-satzplatte, f.** skiva, att foga in i ngt.

-satzröhre, f. förlängningsrör. **-satzschachteln, pl.** sats askar. **-satzstück, n.** stycke att sätta till, att skjuta in, att byta om. **-säuern, tr.** syra. **-saugen, I. tr.** insuga, insupa. **II. rfl.** suga sig fast, bita in i ngt. **-saugung, f.** -säumen, *tr.* sy in, fälla. **-säung, f.** insåning. **-säuseln, -sauen, I. itr. h.** susa in. **II. tr.** invagga, söfva. **-schachteln, I. tr. I.** lägga in i ask. **2.** foga, sätta i hvartannat. **II. rfl.** *F* stufva in sig. **-schachtelung, f.** -schalten, *tr.* infoga, inskjuta, inficka. **-schaltung, f.** inskjutet stycke, inflickning, tillägg, tillsats. **-schanzen, tr.** omgifva med skansar, förskans. **-schärfen, tr.** inskärpa. **-schärfung, f.** -scharren, *tr.* krasa in, ned, mylla ned. **-scharung, f.** -schauen, *itr. h.* blicka in. **-schaufeln, tr.** skofa in, ned. **-schenken, tr.** skänka, hålla i. *m. jn klaren ei. reinen Wein* ~ säga ngn sanningen rent ut. **-schichten, tr.** lägga in, packa in hvarvvis. **-schicken, tr.** skicka in, inlemna. **-schickung, f.** -schieben, *I. tr.* inskjuta, infoga, skjuta emellan. **II. rfl.** tränga sig in, emellan. **-schiebsel, -, n.** inskjutet, inflickadt stycke; parentes, tillägg. **-schiebung, f.** 1. inskjutande, infogning. **2.** = *Einschiebsel*. **-schießen, I. tr. I.** skjuta sönder, bresch på, ned. **2.** profskjuta, skottställa. **3.** skjuta in. *Ballast* ~ taga in barlast. *Geld* ~ lägga pengar i kassan. **II. rfl.** öfva sig i skjutning, skaffa sig skjutvana. **III. itr. s.** hopstörta. **-schiffen, I. tr.** inskeppa, lasta. **II. rfl.** inskeppa sig, gå om bord. **-schiffung, f.** -schirren, *tr.* sela på, spänna för. **-schlafen, itr. s.** somna; *m.* slappas. **-schläfern, tr.** söfva; döfva, bedöfva. **-schläferung, f.** -schläfrig, *a.* ~ *es Bett:* enmanssäng. **-schlag, m.** 1. handslag som tecken till bitari. **2.** ~ *des Blitzes:* åskslag. **3.** ~ *eines Paketes:* a) ett pakets iordningsställande, b) omslag till ett paket. **4.** inslag, väft. **5.** veck, fäll. **-schlagen, I. tr. I.** slå in, ned. **2.** *Löcher* ~ slå hål i ngt. **3.** slå in, sönder, spränga. **4.** slå, vira, lägga in. **5.** slå i, hålla i. **6.** lägga in, konservera. **7.** *Einen Saum am Kleide* ~ ei. *das Kleid* ~ lägga ett veck på, lägga in en klädning. **8.** väfva in. **9.** *atr. s.* *Einen Weg* ~ slå in, välja, beträda en väg. **10.** öfva, göra heumastadd i fäktning, i (hugg)vapnens bruk. **II. itr. a) h.** 1. *Auf jn* ~ gå löst, hugga in på ngn, slå ngn dugtigt. **2.** [*In js Hand*] ~ slå till, ge ett handslag, gå in därpå. **3.** slå in, ned. *Opera. es hat eingeschlagen:* åskan har slagit ned. **4.** *In etw.* ~ tillhöra ngtings område, vara ngt i samma väg som ngt. *Das in mein Fach* ~ *de:* det som tillhör mitt fack. **b) s.** 5. slå in. **6.** lyckas, arta sig väl. **-schlagepapier, n.** omslagspapper. **-schlägig, a.** dit- ei. hitthörande, motsvarande, beträffande, vederbörande. **-schleichen, itr. s. o. rfl.** smygga sig

in. -schleiern, *tr.* inhölja, kläda i slöja, i sht i nunnestöjan. *Sich ~ lassen:* taga slöjan. -schleifen, *tr.* I. *st.* inslipa. II. *sv.* 1. släpa in. 2. insmuggla. 3. med öglor inknyta. -schleppen, *tr.* släpa in, draga in, införa. -schleppung, *f.*

einschließbar, *a.* möjlig att innesluta. -en, *tr.* 1. läsa, stänga in. 2. innesluta, innesluta, omgifva; omringa, belägga. 3. vira, lägga in ngt i ngt, bifoga. 4. *In Klammern ~* sätta inom parentes. 5. inbegripa, medräkna; innesluta. -lich, *prep.* med gen. el. akk. medräknad, inberäknad, innefattad. -ung, *f.* instängning m. m. se *einschließen*.

ein-schlingen, *tr.* 1. fläta, knyta in. 2. sluka i sig, svälja ned. -schlucken, *tr.* svälja ned. -schlummern, *itr.* s. in-sluma. -schlüpfen, *itr.* s. smyga sig in. -schlüpfen, *tr.* med välbehag insuga, insupa. -schlufs, *m.* 1. inneslutning, bifogade. *Mit ~ von etw.:* ngt medräknadt. 2. det ineliggande, det bifogade; bilaga. 3. parentes. -schlufsklammer, *f.* parentes, klammer. -schmalzen, *tr.* smörja med flott. -schmeicheln, *I. tr.* *Im etw. ~* gm smekningar förnä ngn till ngt, att antaga, att mottaga ngt. II. *rf.* ställa sig in. *~d:* inställsam. -schmeichelung, *f.* -schmeiseln, *tr.* 1. F slå in, sönder. 2. F *jn ~* häkta ngn. -schmelzen, *I. st. itr.* s. smälta ihop. II. *vant. sv. tr.* 1. lägga i smältdegeln, smälta, smälta ned. 2. i smält tillstånd införa ngt i ngt. -schmelzung, *f.* -schmieden, *tr.* smida fast ngt i ngt. *Einen Verbrecher ~* slå en förbrytare i järn. -schmiegen, *rf.* 1. smyga sig in; sda. ställa sig in. 2. krypa ihop. -schmierern, *tr.* 1. smörja, ingnida. 2. stryka in. F *bu. jm etw. ~* utförligt förklara ngt för ngn, plugga in ngt i ngn. 3. klottra in. -schmierung, *f.* -schmirgeln, *tr.* ingnida, slipa med smärgel, smärgla. -schmuggeln, *I. tr.* insmuggla. II. *rf.* smyga sig in. -schmutzen, *tr.* gangående nedsmutsa. -schnallen, *tr.* spänna in, ihop. -schneiden, *I. tr.* 1. skära i, göra ett snitt, en skära, ett klipp i. 2. skära in, klippa in. 3. skära, skära in, upp. 4. afmäja och köra in, inbärga. II. *rf.* o. *itr. h.* skära in, intränga. *Sua tief ins Herz ~* göra ett djupt intryck. -schneidig, *a.* som har blou en ägg. -schneien, *tr.* öfversnöa. *Eingeschneit werden:* snöa inne, *eingeschneit:* insnöad. -schneigung, *f.* -schneitt, *m.* 1. inskärning, skära, klipp. 2. skörd. -schnitzen, *tr.* 1. skära i, göra ett snitt i. 2. skära in, tälja in. -schnupfen, *tr.* draga upp i näsan, snusa. -schnüren, *tr.* binda in, slå snören om; snöra ät, snöra. -schnurren, *itr.* s. F krympa. -schnürung, *f.* inbindande, snörande. -schöpfen, *tr.* ösa i. -schränken, *tr.* inskränka, begränsa, minska. -schränkung, *f.* inskränkning, minsning; förbehåll. -schrauben, *tr.* skruva in. -schrecken,

tr. 1. förskräcka, injaga skräck hos. 2. skrämma in.

Einschreibgebühen, *pl. -egeld, n.* inskrifnings- el. inregistreringsavgift. -en, *I. tr.* 1. inskrifva. *bu. ins Gedächtnis ~* inpräglia i minnet. 2. post. införa, anteckna värdeförändelser. Påskrift på värdeförändelser: *eingeschrieben:* rekommenderas. -esendung, *f.* post. värdeförändelse. -ung, *f.* inskrifning.

ein-schreiten, *itr.* s. skrida, gå in; inskrida. *Gerichtlich gegen jn ~* stämma ngn, börja process med ngn. -schrumpfen, *itr. s.* krympa. -schub, *m.* 1. inskjutande, inskjutning. 2. det inskjutna, inskjuten tillsats, tillägg. -schüchtern, *tr.* skrämma, göra försagd. -schüchterung, *f.* -schulen, *tr.* inlära, inöfva, dressera. -schulung, *f.* -schuls, *m.* 1. in-flyttna pengar. 2. inslag, väft. -schüstern, *itr. h.* F göra förluster, komma af sig, förfalla. -schütten, *tr.* ösa, hålla i. -schwärzen, *tr.* 1. svärta, ingnida med svärta. 2. smuggla in. -schwärzer, *m.* smugglare. -schwärzung, *f.* insmuggling. -schwätzen, -schwätzen, *I. itr. h.* *In etw. (akk.) mit ~* blanda sig i ngt, *auf jn ~* besvärja ngn med sitt prat. II. *tr. jm etw. ~* inbilla ngn ngt. III. *rf.* ställa sig in. -schweifen, *tr.* svafla. -schwemmen, *tr.* spöla in, driva in. -schwenken, *itr. h.* svänga in, med en svängning inträda. -schwinden, *itr. s.* krypa ihop, minskas, krympa. -segeln, *tr.* s. segla in. -segnen, *tr.* 1. läsa välsignelse öfver, välsigna. 2. inviga, viga. 3. konfirmera. -segnung, *f.* -sehen, *I. itr. h.* titta in, *in etw. (akk.):* i ngt, *bei jm:* till ngn. *Mit jm ~* se in i, läsa i ngns bok tillsammans med denne. II. *tr.* 1. se, läsa igenom. 2. inse, förstå, begripa. 3. ~ et. *ein ~ et. ~s haben et. nehmen:* se till, föra uppsigt, ingripa, bestraffa. -sehung, *f.* -seifen, *tr.* tvåla in. -seifung, *f.* -seihen, *tr.* sila, sila upp, filtrera ngt i ngt. -seihung, *f.* -seitig, *a.* ensidig. -seitigkeit, *f.* ensidighet. -senden, *tr.* sända, skicka in. -sender, -, *m.* insändare. -sendung, *f.* insändande. -senken, *tr.* sänka, sänka ned, in. -senkung, *f.* 1. nedsänkande, nedsänkning. 2. insänkning, sänkning. -setzen, *I. tr.* 1. sätta in, ned, till; utänma. *Einem Pferde die Sporen ~* gifva en häst sporrarne. *Kartoffeln ~* sätta potatis, *Bäume ~* plantera träd. 2. sätta in, sätta på spel; våga. *Sein Ehrenwort zum Pfande ~* gifva sitt hedersord på ngt. 3. inrätta, fastställa, förordna att hållas, t. ex. *ein Fest.* II. *rf.* sätta sig in, upp i, sätta sig fast, inrota sig. III. *itr. h.* falla in, t. ex. *der Trompeter setzte ein.* -setzung, *f.* -sicht, *f.* 1. inblick, betraktande, påseende. 2. insigt, förstånd, begripande ~ *von etw. haben:* förstå sig på ngt, ~ *von etw. nehmen:* taga kännedom om ngt. 3. ~ *nehmen:* se upp, ingripa, straffa. -sichtig,

a. insigtsfull. **-sichtslos**, a. utan, saknande insigter. **-sickern**, *itr.* s. sippra, sila in, suga sig in, sjunka ned. **-sick[e]rung**, *f.*

Einsiedler, *m.* eremit. **-el[e]**, *-en, f.* eremitboing. **-eln**, *sv. itr.* h. lefva som eremit. **-en** = *einkochen*. **-ler(ei)** = *Einsiedler(ei)*. **-lerisch**, a. eremitartad, eremit-, enslig. **-lern** = *einsiedeln*.

einsiegeln, *tr.* försegla. **-silbig**, a. enstafvig; bna. fåordig, ordknapp. **-silbigkeit**, *f.* enstafvighet m. m. se *föreg.* **-singen**, *tr.* 1. söfva med sång, sjunga till söms. 2. öfva i sång. **-sinken**, *itr.* s. sjunka ned, ihop; sjunka, säuka sig. **-sitzen**, *I. itr.* s. sitta inne, hålla sig hemma. **II. tr. sitta sönder. **-spannen**, *tr.* 1. spänna, späna upp i ngt. 2. spänna för. 3. *Die Nasen eingespant!* sätten ej näsan i vädret! **-spanner**, *m.* enspännare. **-spänig**, a. enspänd. **-speichern**, *tr.* magasinera. **-sperrn**, *tr.* spärra, stänga in, låsa igen om. **-sperrung**, *f.* **-spielen**, *I. tr.* öfva i spel, i musik. **II. itr. h. spela in, göra sig gällande. **-spinnen**, *tr.* 1. spinna in ngt i tråden. 2. spinna in, omspinna. **-sprache**, *f.* invändning, inkast, protest. **-sprechen**, *I. itr.* h. 1. blanda sig i samtalet. 2. *Für jn* ~ taga ngns parti, lägga sig ut för ngn. 3. *Auf jn* ~ tilltala ngn med en lång svada. 4. *Bei jn* ~ titta in till ngn, säga till, taga in hos ngn. **II. tr. 1. *Ein Wort mit* ~ hafva ett ord med i laget. 2. *Jm Mut* ~ ingifva ngn mod, *jm Trost* ~ trösta ngn. **-sprengen**, *I. tr.* 1. slå in, spränga. 2. spränga in. 3. stänka, sprita. *Mit Salz* ~ beströ med salt, rim-salta. 4. inblanda. **II. itr. s. spränga in, galoppera in. *Auf den Feind* ~ rida mot fienden. **-springen**, *itr.* s. 1. hoppa in. *Auf etw.* ~ rusa mot ngt, *F bei einer Gesellschaft* ~ inträda i ett sällskap. 2. spricka sönder, få sprickor. 3. bilda en inåtgående vinkel, bugta inåt. **-spritzen**, *tr.* 1. inspruta. 2. *Wäsche* ~ stänka linne. 3. fullstänka, nedsmutsa. **-spritzung**, *f.* **-spruch**, *m.* invändning, protest. ~ *thun*: protestera. **-st**, *I. adv.* en gång, förr, fordom. **II. oadj. n.** 1. det förflutna. 2. framtiden. **-stallen**, *tr.* sätta in i stall el. fähus. **-stampfen**, *tr.* 1. stampa in, ned. 2. stampa hål på, sönder. 3. ~ *lassen*: skicka till stampen. **-stand**, *m.* 1. intråde i nya förhållanden, tillträde. 2. därmed för-enade utgifter, i sht tillträdeskalas, installationsmiddag. **-stänkern**, *tr.* F fylla med stank. **-stauben**, *itr.* s. blifva dammig, inpyrd med dam. **-stäuben**, *tr.* neddamma. **-stechen**, *tr.* sticka, stinga in. *Löcher* ~ sticka hål. **-stecken**, *tr.* sticka, stoppa in, ned, på sig. *Das Schwert* ~ sticka svärdet i skidan, *F jn* ~ sätta ngn i kurrän, *bna eine Beleidigung* ~ svälja en förolämpning. **-steckung**, *f.* **-stehen**, *itr.* s. 1. *In ein Amt* ~ tillträda ett ämbete. 2. *Für jn* ~ a) träda i ngns********

ställe, ersätta ngn, i sht göra kristjans i ngns ställe, b) ansvara för ngn, *für etw.* ~ ansvara för ngt, taga ngt på sig. **-stehen**, *m.* soldat värfvad i en annans ställe. **-stehlen**, *rtl.* stjäla, smyga sig in. **-steigen**, *itr.* s. stiga in, upp i. *Rop vid järnvägsågs afgång*: ~! tåget till N.! **-stellen**, *I. tr.* 1. ställa in. 2. jag. ringa. 3. taga i sin tjänst, värfva. 4. inställa, afbryta, afskaffa. **II. rtl. inställa, infinna sig. **-stellung**, *f.* **-stemmen**, *tr.* 1. stödja mot, insätta. *Die Arme* ~ sätta händerna i sidan. 2. med huggjärn inhugga. **-sten[s]** = *einst.* **-stich**, *m.* styng **-sticken**, *tr.* sy in, brodera. **-stig**, a. 1. förfluten. 2. framtida. **-stimmen**, *itr.* h. 1. stämma öfverens, sammanstämma. 2. instämma, falla in. 3. uppstämma, *im Chore*: i kör, i korus. **-stimmig**, a. enstämmig. **-stimmigkeit**, *f.* enstämmighet. **-stimmung**, *f.* instämmande m. m. se *einstimmen*. **-stippen**, *tr.* F doppa i ngt, doppa ned, in. **-stmalig** = *einstig*. **-stmals** = *einst.* **-stopfen**, *tr.* sticka, stoppa in, ned. **-stoßen**, *tr.* 1. stöta in, köra in. 2. stöta hål i, stöta sönder, slå in, slå sönder. **-stofung**, *f.* **-strahlen**, *itr.* s. stråla in. **-streichen**, *I. tr.* 1. stryka in i ngt, smörja. 2. stoppa på sig, inkassera. **II. itr. s. ströfvande komma in, anlända till. **-streuen**, *tr.* inströ, inblanda. *Den Pferden [Stroh]* ~ strö (halm) under hästarne, *jm etw.* ~ intala ngn ngt. **-streuung**, *f.* **-strich**, *m.* streck, skära, inskärning. **-stricken**, *tr.* sticka in. *Hacken* ~ sticka i hälar. **-strömen**, *itr.* s. strömma in. **-strömung**, *f.* **-stücke**[l], *tr.* lappa, sätta i. **-studieren**, *tr.* instudera, inöfva. **-stürmen**, *itr.* h. o. s. storma in, rusa in. *Auf jn* ~ storma, rusa mot, öfverfalla, öfverväldiga ngn, *auf seine Gesundheit* ~ storma på sin hälsa. **-sturz**, *m.* sammanstörtande, ruin. **-stürzen**, *I. itr.* s. 1. in-, sammanstörta. 2. störta in, rusa in. **II. tr.** nedstörta, förstöra, nedrifva. **III. rtl.** kasta sig in, ned, störta in. **-stürzung**, *f.* **-stützen**, *tr.* stöttande, ss. stötta infga. **-stweilen**, *adv.* under tiden, tills vidare. **-stweilig**, a. tillfällig, provisori-sk. **-sudeln**, *tr.* nedsöla. **-tagsfliege**, *f.* dagslända. **-tauchen**, *I. tr.* doppa ned, doppa. **II. itr. s. dyka ned, sjunka ned. **-tauchung**, *f.* **-tausch**, *m.* utbyte, byte. **-tauschen**, *tr.* tillbyta sig. **-tauschung**, *f.* **-teeren**, *tr.* bestryka med tjära, tjära. **-teigen**, *tr.* knåda, hopknåda. **-[h]eilbar**, a. som kan indelas. **-[h]eilen**, *tr.* 1. indela. 2. vid en indelning hänvisa till, införlifva med en del. **-[h]eilung**, *f.* indelning. **-thun**, *tr.* lägga in, sätta in. **-tiefen**, *tr.* urhåka, fördjupa. **-tönen**, *itr.* h. mus. falla in. **-tönig**, a. entonig. **-tönigkeit**, *f.* entonighet. **-tonnen**, *tr.* fylla på tunnor, på fat. **-tracht**, *f.* endragt. **-trächtig**, a. endragtig. **-trächtigkeit**, *f.* endragt.******

Eintrag, *e* †, *m.* 1. införande, inskrifning.

av. det inskrifna. 2. inslag, väft. 3. förfång, afbräck, skada. -ebüch, n. inskrifningsbok, register. -en, tr. 1. bära in. 2. väfva in inslaget. 3. införa, inskrifva. 4. inbringa, afkasta.

ein|träglich, a. indrägtigt, inbringande, vinstgifvande. -träglichkeit, f. indrägtighet, fördelaktighet, inkomst. -tragung, f. inbärning m. m. se eintragung. -tragungsam, n. inskrifnings- eller inregistreringsbår. -tränken, tr. 1. indränka. 2. *Jm etw.* ~ gifva ngn ngt att dricka, vanl. bild. låta ngn få sota för ngt. -träufeln, tr. indrypa. -treffen, itr. s. inträffa, a) anlända, b) tilldraga sig.

ein|treib|bar, a. som kan indrivivas. -en, I. tr. drifva, slå in. II. itr. s. drifvas in af stormen, floden. -er, m. en som indriver, uppborrdaman. -ung, f. indrivande.

ein|treten, I. itr. a) s. 1. inträda, an *js Stelle*: i ngn's ställe. In *ein Amt* ~ tillträda ett ämbete, in *js Fufsstapfen* ~ träda i ngn's fotspår. 2. *Für jn ~ a)* komma i ngn's ställe, ersätta ngn, b) ansvara för ngn, c) försvara, kläda skott för ngn, *für js Sache* ~ kämpa för, försvara ngn. 3. inträda, inträffa, hända. b) h. 4. trampa. *Tief* ~ efterlemana djupa spår. II. tr. 1. trampa, intrycka. *Sich* (dat.) *einen Dorn* ~ få en tagg i foten. 2. trampa ned, t. ex. *etw.* in *die Erde*. 3. trampa sönder, håll i. 4. *Die Schuhe* ~ kippa ned skorna. -trichtern, tr. gnm tratt hälla i, tratta i. -trinken, tr. dricka, insuga, uppsupa. -tritt, m. inträde. -trittsgeld, n. inträdesafgift. -trocknen, I. itr. s. torka in, uttorkas, utsina. II. tr. uttorka. -tröpfeln, -tropfen, I. itr. s. droppa in. II. tr. drypa in. -tröpf[e]lung, f. indrypning. -tunken, tr. doppa ned, doppa. -üben, tr. inöfva, öfva. -übung, f.

ein|ver|leiben, tr. införlifva. -leibung, f. -nehmung, f. hörande, inhämtadt utlåtande. -standen, a. ense. *Mit etw.* ~ sein: gå in på, gilla ngt. ~? *gär ni in därpå?* ~! jag går in därpå! topp! -ständigen, I. tr. *Jn* ~ förstå ngn att gå in på ngt. II. *rfl.* gå in därpå. -ständni[is], n. öfverensstämmelse, enighet, sämja. *Geheime* ~se mit *jn haben*: vara i hemligt förstånd med ngn. -stehen, I. tr. inbegripa, innefatta. II. *rfl.* 1. öfverensstämma. 2. gå in därpå.

ein|wachsen, itr. s. växa in i ngt; bild. inrota sig. -wage, f. vigtsförlust. -wägen, I. tr. väga in, väga och lägga in. II. *rfl.* förlora i vigt gnm utminuterung. -wägung, f. -walken, itr. s. o. *rfl.* krympa vid valkning. -wand, -e f, m. invändning. -wanderer, m. invandrare. -wandern, itr. s. invandra. -wand[e]rung, f. -wärts, adv. inåt. ~ *gehen ei. die Fufse* ~ setzen: gå in med fötterna. -wässern, tr. vattenlägga, urvattna, urlaka. -wässerung, f. -weben, I. tr. 1. med el. liksom med en väfnad omgifva, innesluta. 2. väfva in, bild. infläta.

II. *rfl.* krympa, blifva kortare gnm väfva. -wech-seln, tr. tillväxla sig, inlösa. -wechs[e]lung, f. -weichen, tr. lägga i blöt o. ämneets upp-mjuka. -weichung, f. -weihen, tr. inviga. -weihung, f. invigning. -weisen, tr. *Jn* ~ visa in, föra in ngn, anvisa ngn hans plats, hänvisa ngn till ngt. -weisung, f. -wenden, tr. invända. -wendung, f. invändning. -werfen, tr. 1. kasta in. 2. slå in, sönder, gnm stenkastning förstöra. 3. invända, yttra. -wertung, f. -wikeln, I. tr. 1. inveckla, insvepa, inlinda. 2. veckla, rulla ihop. II. *rfl.* svepa in sig; bild. veckla, trassla in sig. -wick[e]lung, f. -wiegen, tr. vagga till sömns; invagga. -willigen, itr. h. o. tr. [*ln*] *etw.* (ack.) ~ gå in på ngt, gifva sitt bifall, samtycka till ngt. -willigung, f. bifall. -windeln, tr. inlinda. -winden, I. tr. 1. fläta in, omslingra. 2. böja in, leda in. II. *rfl.* slingra sig in. -wintern, itr. s. 1. frysa in. 2. öfverraskas af vintern. 3. operas. *es wintert ein*: det börjar bli vinter. -winterung, f. -wirken, I. tr. 1. virka in. 2. knäda in. II. itr. h. inverka. -wirkung, f.

ein|wohnen, I. itr. h. 1. *Bei jn* ~ bo hos ngn. 2. *Jm* ~ finnas i, vara egendomlig för ngn. ~d: inneboende. II. *rfl.* blifva hemmastadd, hemmavand. -er, -, m. -erin, -nen, f. invånare. -erschaft, f. samtliga invånare.

ein|wölken, tr. hölja i moln. -wollen, itr. h. 1. vilja komma in. 2. *Das will mir nicht ein*: a) det vill ej gå in i mitt hufvud, b) det kan jag ej gå in på. -wüchsig, a. växt i ett, enhetlig. -wühlen, tr. gräfva in, ned, mylla ned. -wurf, m. inkast, invändning. -wurzeln, itr. s. o. h. samt *rfl.* få rotfäste, inrota sig. *Eingewurzelt*: inrotad; bild. orörlig, fastnaglad. -wurz[e]lung, f. -zahl, f. gram. singularis. -zahlar, a. betalbar; förfallen. -zahlen, tr. inbetala, afbetala. -zählen, tr. 1. räkna in, räkna och lägga in. 2. medräkna. -zahlung, f. inbetalning. -zählung, f. in-, medräknande. -zahlen, tr. 1. med stift, med hake fästa. 2. tända, förse med kuggar. -Zahnung, f. -zapfen, tr. 1. tappa, *Wein in Flaschen*: vin på buteljer. 2. med tappar fästa, fastplugga. -zapfung, f. -zaubern, tr. trolia in. -zäunen, tr. inhägna. -zäunung, f. 1. inhägnande. 2. inhägnad. -zehen, itr. s. o. *rfl.* tärnas, minskas. -zehrung, f. -zeichnen, tr. rita, rista, skriva in. -zeichnung, f.

Einzel|aufzählung, f. detaljerad uppräknung, uppräknung af hvar och en för sig. -ausgabe, f. = Einzeldruck. -ding, n. ting för sig, enskild sak. -druck, m. särskild upplaga, särskild tryck (för sig, ej ss. del af ett helt el. en serie). -fall, m. *Der* ~ hvarje fall för sig, hvarje särskild fall. -geschichte, f. särskild historia om ett land, ett tidshvarf el. dyl., monografi. -haft, f. cellfängelse. -heit, f. enskildhet. -kampf, m. kamp man mot man, tvekamp. -leben, n. ens-

itr. Intransitivt. *rfl.* reflexivt. *St.* starkt. *SU.* svagt. *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *S.* har *sein* till hjälpverb.

ligt lif, eremitlif. -n, a. enskild, särskild, hvar för sig, ensam, en och en, enda, enstaka, en och annan. *Jeder* ~ e: hvar och en för sig, *im ~ en*: i enskildheter. -*stimme*, *f.* 1. enskild röst. 2. solostämma. -*tanz*, *m.* solodans. -*verkauf*, *m.* minuthandel, minut-försäljning. -*wesen*, *n.* individ.

ein | **ziehen**, *I. tr.* 1. draga in. 2. indriva, t. ex. *Ausstände*. 3. inkalla, t. ex. *die Reserve*. 4. häkta, arrestera. 5. inhämta, t. ex. *Nachrichten*. 6. insuga, suga upp. 7. *Eine Mauer* ~ låta en mur afsmalna uppåt, *eine Zeile* ~ indraga, inrycka en rad, *die Segel* ~ refva seglen. 8. inskränka, minska. 9. indraga. **II. rfl.** inskränka sig, minska sina utgifter. **III. itr. s.** 1. draga, tåga, flytta in. 2. insugas, uppsupas. -*ziehung*, *f.* -*zig*, *a.* 1. enda. ~ *und allein*: endast, blott och bart. 2. ensam i sitt slag, makalös, oförläknelig, egendomlig. -*zuckern*, *tr.* insockra. -*zuck[er]ung*, *f.* -*zug*, *m.* intåg, inflyttning. -*zwängen*, -*zwingen*, *tr.* tvinga in.

Eis, -*es*, *0*, *n.* 1. is. **Bud.** *aufs ~ führen*: sätta på det hala. 2. glass. -*bahn*, *f.* is-, skridskobana. -*baum*, *m.* isbrytare. -*blick*, *m.* järn-, ståltråd. -*erde*, *f.* järnhaltig jord. -*farbig*, *a.* järngrå. -*fest*, *a.* järnhård. -*fleck*, *m.* rostfläck. -*fleckig*, *a.* som har rostfläckar. -*fresser*, *m.* F storkaxe, storskräflare. -*fresserisch*, *a.* F skräflande, skrytsam. -*guls*, *m.* 1. järngjutning, järnsmältning. 2. gjutgods af järn. -*gulswa[ar]e*, *f.* gjutgods af järn. -*hammer*, *m.* stångjärnshammare. -*hut*, *m.* 1. järnhjelm. 2. bot. stormhatt (*Aconitum*). -*hütte*, *f.* masugn. -*kies*, *m.* min. svafvelkis. -*kram*, *m.* 1. järnkramhandel. 2. järnskräp. -*krämer*, *m.* järnkramhandlare. -*mittel*, *n.* järnhaltigt läkemedel. -*ofen*, *m.* 1. järnugn. 2. masugn. -*schmelze*, -*schmelzhütte*, *f.* smältugn, masugn. -*schmied*, *m.* smed. -*schmiede*, *f.* smedja. -*stab*, *m.* järnstång. -*stein*, *m.* järnmalm. -*stufe*, *f.* järnmalmsstuf. -*wa[ar]e*, *f.* järnvara. -*werk*, *n.* 1. smide (= järnsaker). 2. järnbruk. -*zeug*, *n.* järnsaker.

eis | **lern**, *a.* af järn, järn-. -*esblick*, *m.* isande blick. -*fläche*, *f.* isyta, isfält. -*grube*, *f.* isgrop, iskällare. -*ig*, *a.* 1. ishöjd, isbetäckt. 2. isig, isande. -*kälte*, *f.* isande köld. -*kluft*, *f.* frostspricka i trä. -*klüftig*, *a.* sprucken af frost. -*kraut*, *n.* bot. isört. -*lauf*, *m.* skridskoåkning. -*läufer*, *m.* skridskoåkare. -*na-gel*, *m.* brodd i hastkor. -*nebel*, *m.* rimfrost.

-*netz*, *n.* vinternät, -not. -*pfahl*, *m.* ispåle, isbrytare. -*scholle*, *f.* isstycke, isflake. -*schrack*, *m.* isskåp. -*schuh*, *m.* skridsko. -*spiels*, *m.* -*spitze*, *f.* isnål. -*umschlag*, *m.* kallt omslag med is. -*zacken*, -*zapfen*, *m.* istapp, ispigge. -*zeit*, *f.* istid, glacialperiod.

eitel, *a.* 1. tom, innehållslös, fåfänglig, förgänglig. 2. fåfäng, fårdfull, kokett, inbilsk, högmodig, *auf etw.* (ack.): öfver ngt. 3. vani. oöfjat. idel, bara. -*keit*, *f.* 1. tomhet, brist på innehåll, fåfänglighet. 2. fåfänga, flärd, koketteri, högmod.

Eiter, -*s*, *0*, *m.* var ur sär. -*beule*, *f.* böld, bulnad. -*bläschen*, *n.* -*blatter*, *f.* blemma, finne, kvisla. -*haft*, -*icht*, -*ig*, *a.* varartad, varig. -*n*, *sv. itr. h.* vara sig. -*ung*, *f.* varbildning.

Eiwelns, -*e*, *n.* ägghvita.

Ekel, *I. -s*, *0*, *m.* 1. illamående. 2. äckel, vämjelse, motvilja, leda, afsmak. *Etw. ist jm zum ~ ngn* är led, ledsen vid ngt. 3. F äcklig, vämjelig person. **II. a.** 1. äcklig, vämjelig. 2. *Es ist mir ~ jag* mår illa. 3. kinkig. -*geruch*, *m.* vämjelig, vidrig lukt. -*haft*, *a.* äcklig, vämjelig, vidrig. -*haftigkeit*, *f.* äckel, vämjelse. -*ig*, *a.* 1. = *ekelhaft*. 2. förgärlig, kränglig, kinkig. -*n*, *sv. itr. h., ops.* o. *rfl.* *Etw. ekelt mir, es ekelt mir ei. mich vor etw.* (dat.), *ich ekle mich vor ei. an etw.* (dat.) el. *einer* (gen.) *Sache*: jag känner äckel för, vämjes vid ngt. -*name[n]*, *m.* öknamn.

eklig = *ekelig*.

Ekstälse, -*n*, *f.* hänryckning, ekstas. -*tisch*, *a.* hänryckt, ekstatisk.

Ellasticität, *0*, *f.* elasticitet. -*ästisch*, *a.* elastisk. -*bogen* se *Ellbogen*. -*ch*, -*e*, *m.* älg. -*efánt*, -*en*, *m.* elefant. -*efántenkab*, *n.* elefantunge. -*egánt*, *a.* fin, praktfull, elegant. -*egänz*, *0*, *f.* prakt, elegans. -*egie*, -*[e]n*, *f.* elegi, känslöfull, vemodig dikt. -*égisch*, *a.* känslöfull, vemodig, elegisk.

Elektricität, -*en*, *f.* elektricitet. -*serreger*, *m.* elektromotor. -*sleiter*, *m.* elektricitetsledare, konduktor. -*sträger*, *m.* elektrofor.

elléktrisch, *a.* elektrisk. -*ektriserien*, *sv. tr.* elektrisera. -*ektrisermaschine*, *f.* elektricitetsmaskin. -*emént*, -*e*, *n.* element.

elementár || [*isch*], *a.* elementär, elementär; ursprunglig, ur-. -*lehrer*, *m.* lärare i de första grunderna, vid en elementarskola. -*schule*, *f.* elementarskola, skola för nybegynnare, förberedande skola. -*unterricht*, *m.* elementär undervisning.

Elen, -, *n.* o. *m.* älg. -*d*, *I. -e*, *n.* o. *m.* älg. **II. -[e]s**, *0*, *n.* 1. * främmande land, landsförvisning. 2. elände, nöd. **III.** (vid böjn. ofta -*), sv.* -*dig*, *a.* 1. eländig, a) olycklig, beklagansvärd, nödlidande, utfattig, *~e Lage*: nöd, elände, b) ömklig, usel, jämmerlig. 2. klen, sjuk. -*diglich*, *adv.* eländigt. -*hirsch*, *m.* -*t[h]ier*, *n.* älg.

Elephánt se *Elefant*.

~ = föregående uppslagsord. * äkta sm. 0 saknar plur. † har omjuld. F familjärt, P lägre språk. * mindre brukligt

Elève, -n, m. **Elévin**, -nen, f. lärjunge, elev.
 elf, utan följ. subst. sv. * **elfe**, a. (oböjli. grundtal) elfva.
Elf[e], -en, m. af. -e, -n, f. älfva.
Elfenbein, n. elfben. -**arbeit**, f. elfbens-
 vara. -**e[r]n**, a. af elfben, elfbens.
elfenlihaft, a. älflik, luftig. -**könig**, m. älfkon-
 ung. -**königin**, f. älfrottning. -**reigen**, -**tanz**,
 m. älfdans.
Elfler, -, m. elfva m. m. se **Fünfer**. -**erle**, oböjli.
 a. elfvahanda. -**in** se **Elfe**. -**te**, a. (ordningstal)
 elfte. -**tehalb**, a. tio och en half. -**tel**, -, n.
 elftedel. -**tens**, adv. för det elfte.
ellidieren, sv. tr. elidera, utstöta. -**ite**, 0, f.
 elit, utvaldt manskap. -**ixir**, -e, n. elixir.
 -**k** = **Elch**.
Ellbogen, m. armbåge. -e, -n, f. alm. -**enbo-**
gen = **Ellbogen**. -**ebreit**, a. almsbred. -**en-**
mafs, n. alnmätt. -**enreiter**, -**enritter**, m. F
 riddare af alnen (skåms. om lärtskrambandlare,
 bodbejånter). -**enwa[a]re**, f. alngods. -**enweise**,
 adv. alnvis, alntals. -**enzahl**, f. antal alnar.
 -**er** = **Erle**. -**ern** = **erlen**. -**ipse**, -n, f. ellips.
 -**iptisch**, a. elliptisk.
Ellmsteuer, n. elmseel. -**oquénz**, 0, f. vältal-
 lighet. -**ritze**, -n, f. elritsa. -**sasser**, -**säs-**
ser, I. -, m. elsassare. II. sv. -**sässisch**, a.
 elsassisk. -**se**, -n, f. I. = **Erle**. 2. stamsill.
 3. Elsa.
Elster, -n, f. skata. -**[n]auge**, n. liktorn.
elterlich, a. föräldra-, t. ex. ~e **Liebe**: för-
 äldrakärlek. -**mutter** se **Ältermutter**. -n, pl.
 föräldrar. -**vater** se **Ältervater**.
Email, -s, n. -**le**, -n, f. emailj. -**lieren**, sv. tr.
 emailjera. -**lierung**, f. emailjering.
Emancipation, -en, f. emancipation, frigö-
 relse. -**ieren**, sv. tr. emancipera, frigöra.
 -**ierung**, f. emancipation, frigörelse.
Emballage, -n, f. 1. inpackning. 2. omslag.
 -**ballieren**, sv. tr. packa in, slå in. -**bargo**, -s,
 m. o. n. kvarstad å fartyg. -**blém**, -e, n. sinne-
 bild. -**blematisch**, a. sinnebildlig. -**bryo**, -os
 ei. -**önen**, n. embryo.
Emendation, -en, f. emendation, förbättring.
 -**ieren**, sv. tr. förbättra, rätta, återställa i
 sitt ursprungliga skick.
emeritiellen, sv. tr. pensionera. **Emeritiert**:
 pensionerad, emeritus. -**ung**, f.
Emôte, -n, f. myteri, uppror.
Emigrant, -en, m. emigrant, utvandrare. -**ation**,
 -en, f. emigration, utvandring. -**ieren**, sv.
 itr. s. emigrera, utvandra.
eminént, a. eminent, framstående, utmärkt.
 -**z**, -en, f. eminens.
Emilir, -e, m. emir. -**lssår**, -e, m. emissarie,
 utskickad, hemlig kunnskapare. -**ittieren**, sv.
 tr. utsläppa i rörelsen, sätta i omlopp. -**it-**
terung, f.
Emmerling, -e, m. = **Ammer**.
Emolument, -e, n. sportler.
empähén,* föräldr. o. poet. = **empfangen**.
Empfang, -[e], 0, m. emottagande, erhållande.

Im ~ nehmen: mottaga. -**en**,* I. tr. motta-
 ga, erhålla. II. itr. h. befruktas, blifva haf-
 vande.
Empfänger(in), m. (f.) emottagare, adressat.
 -**lich**, a. mottaglig. -**lichkeit**, f. mottaglig-
 het. -**ni[ff]**, -se, f. befruktning, afelse.
Empfang[s]anzeige, f. underrättelse om en
 saks emottagande, mottagningsbevis. -**be-**
scheinigung, f. kvitto. -**bestätigung**, f. = **Em-**
pfangsanzeige. -**nahme**, f. mottagande, er-
 hållande. -**schein**, m. kvitto. -**station**, f. an-
 komstation, bestämmelseort. -**zimmer**, n.
 mottagningsrum.
Empföhl, -e, m. = **Empfehlung**. -**bär**, a. som
 kan rekommenderas. -**en**, st.* I. tr. anbe-
 falla, förorda, rekommendera. *Ein ~ des*
Aufserer: ett tilltalande yttre, *sich* (dat.) *etw.*
empfohlen sein lassen: a) göra för ngt hvad
 man kan, b) taga ngt till hjärtat. ~ *Sie*
mich Ihrem Herrn Vater: framför min vörd-
 nad, min vördnadsfulla hälsning till er far.
 II. rj. 1. *Es empfiehl sich, dafs*: det är
 bäst, är att förorda att. 2. säga adjö, taga
 farväl, gå sin väg; F taga till harvarjan,
 draga sig ur spelet, försvinna. *Ich empfehle*
mich [Ihnen]: adjö, farväl. -**enswört[h]**, -**ens-**
würdig, a. värd att förordas. -**ung**, f. 1. för-
 ord, rekommendation. 2. vördnadsbetygel-
 se, vördsam hälsning. *Im seine ~ machen*:
 betyga ngn sin vördnad.
empfindbar, a. 1. förnimbar. 2. känslig, kän-
 losam. -**barkeit**, f. 1. förnimbarhet. 2. känslig-
 het, känslösamhet. -**el[e]**, -en, f. F öfver-
 drifven känslighet, pjunk, sentimentalitet.
 -**eln**,* sv. itr. h. vara öfverdrifvet känslig,
 pjunka. ~d: sentimental, pjunkig. -**en**,* I.
 tr. känna, märka, förnimma. *Etw. sehr übel*
 ~ *uptaga* ngt mycket illa, såras af ngt.
 II. rj. 1. *Sich selbst ~* vara vid sans. 2.
Sich so und so ~ känna sig så eller så till
 mods, *sich als etw. ~* känna sig vara ngt,
 vara medveten om att man är ngt. III. itr.
 h. känna, vara begäfvad med känslor. -**ler**,
 -, m. -**lerin**, -nen, f. pjunkig, sentimental
 person. -**lich**, a. 1. känslig, *gegen die Kälte*:
 för kölden. 2. snarsticken, lättretlig, stött.
 3. kännbar, betydande. ~e **Kälte**: stark,
 bitande köld, ~er **Schmerz**: djup smärta.
 -**lichkeit**, f. 1. känslighet. 2. snarstickenhet,
 lättretlighet. -**ni[ff]**, -se, f. o. n. = **Empfin-**
dung. -**sam**, a. känslig, känslösam; senti-
 mental. -**samkeit**, f. känslighet, känslösam-
 het; sentimentalitet. -**ung**, f. förnimmelse,
 känsla.
Empfindungs[drang], m. känslösvall. -**eigenheit**,
 f. idiosynkrasi. -**fähig**, a. i stånd att kän-
 na, begäfvad med känslor. -**fähigkeit**, -**kraft**,
 f. känslö-, förnimmelseförmåga. -**los**, a.
 känslolös, okänslig.
Emphälse, -n, f. emfas, eftertryck. -**lisch**, a.
 emfatisk, eftertrycklig, uttrycksfull.

itr. intransitivt, rj. reflexivt, st. starkt, sv. svagt, itr. transitivt verb. h. har haften, s. har sein till hjälperb.

empirisch, *a.* empirisk, grundad på erfarenhet.

Empör, *I. -e, m.* läktare. **II. adv. upp, uppåt.**

Bildar talrika oäkta verbala sms., af hvilka nedanstående anföras som exempel. **-arbeiten**, *rfl.* arbeta sig upp. **-blühen**, *itr. s.* blomstra upp. **-bringen**, *tr.* skaffa, hjälpa upp. **-dringen**, *itr. s.* tränga, komma, arbeta sig upp, gå framåt. **-e, -n, f. = 1.** *Empör I. 2. Emporium.*

empörllen, *sv. I. tr. 1.* * upplyfta, höja. **2.** upp- vigla, upphetsa. **3.** uppreta, förtörna, upp- röra. **II. rfl. 1.** höja sig. **2.** göra uppror, (upp)resa sig. **-er, -, m.** upprorisk, upprors- makare, rebell. **-erisch, a.** upprorisk.

empör|fahren, *itr. s. 1.* fara, springa upp. **2.** fara uppför, uppåt. **-flammen**, *itr. s.* blossa upp. **-geschöls**, *n.* öfre våning. **-lum, -um[s]**, *-en ei. -a, n.* handelsplats, stapelort. **-kirche**, *f.* läktare. **-kommen**, *itr. s.* komma upp, bli. komma sig upp. **-kömmling**, *-e, m.* uppkom- ling. **-lassen**, *tr.* släpa upp. **-raffen**, *rfl.* med moda resa sig, rycka upp sig. **-ragen**, *itr. h.* höja sig, resa sig. **-richten**, *tr.* resa upp. **-steigen**, *itr. s. 1.* stiga uppåt. **2.** resa sig, höja sig.

Empörung, *f. 1.* uppvigling. **2.** uppror, res- ning. **3.** vrede, harm, ovilja. **-geist**, *m.* upprorsanda. **-ssüchtig, a.** upprorisk.

emsig, *a.* trägen, ihärdig, idog, flitig, oför- truten. **-keit, f.** trägenhet *m. m. se föreg.*

Encläve, *-n, f.* enklav.

Encyklopädie, *[-e]n, f.* encyklopedi.

Endlabsicht, *f.* ändamål, syfte. **-ausspruch**, **-bescheid**, *m.* slutdom. **-e, -s, -n, n. 1.** ände, slut. *Am letzten ~ till sist, ~ dieses Monats:* i slutet af denna månad, *zu ~ gehen ei. sich zu ~ neigen:* närma sig, lida mot slutet, *einer (dat.) Sache ein ~ machen:* göra slut på en sak, *~ gut, alles gut:* är slutet bra, är allting bra, *etw. zu ~ bringen ei. führen:* avsluta, fullbörda *ngt. Klagen ohne ~* oupphörliga klagomål, *Faselhans und kein ~* en oförfärlig slarfver, *Göthe und kein ~* Göthe om och om igen, oupphörligt Göthe, *mit seinem Latein, mit seiner Kunst zu ~ sein:* ej veta hvad man skall göra, vara i förlägenhet, *an allen Ecken und ~* på alla håll och kanter, *am ~* till sist, till på köpet, till och med, när allt kommer omkring, *zu dem ~* till den ändan. **2.** stycke, bit. *Es ist ein ganzes ~ bis da- hin:* det är långt härifrån och dit. **-en, sv. I. tr.** avsluta, sluta, fullbörda. **II. rfl.** sluta. **III. itr. h.** sluta. *Mit etw. ~* sluta, sluta upp, upphöra med *ngt. in etw. (ack. el. * dat.) ~* sluta med *ngt. -esbezeichnete(r), -es- unterschiene(r), -esunterzeichnete(r), m.* undertecknad. **-gültig, a.** afgörande, def- initiv. **-igen, sv. = enden. -igung, f.** avslut- ande, slut. **-ivie, -n, f.** bot. endivia. **-lich, a. 1.** ändlig, begränsad. **2.** slutlig, afgörande. **3.** ändtlig; *vani. adv.* ändtligen, slutligen. **-lich-**

keit, f. ändlighet. **-los, a.** ändlös, oändlig. **-losigkeit, f.** ändlöshet, oändlighet. **-schaft, f.** slut, avslutning, gräns. *Seine ~ errei- chen:* nå sitt slut. **-ung, f.** ändelse. **-ursache, f.** ursprunglig anledning, yttersta grund. **-ziel, n. -zweck, m.** slutligt mål, yttersta änd- damål.

Enlnergie, *0, f.* energi, handlingskraft, efter- tryck. **-érgisch, a.** energisk, eftertrycklig.

eng = enge 1.

engagerien, *sv. tr. 1.* engagera, anställa, taga i tjänst. **2.** upptaga, uppbjuda ut dans.

eng|anschließend, a. tätt åtsittande. **-brüstig, a.** trångbröstad. **-e, I. a.** trång, tät. *Sich ~ anlegen:* sitta åt (om kläder), *~ Kämme:* fina (åntandade) kammar, *bid. im ~ren Sinne:* i (mera) inskränkt bemärkelse, *~ Freund- schaft:* intim vänskap. **II. -n, f. 1.** trång- het, brist på utrymme; inskränkt. **2.** trängsel. **3.** trångt ställe, pass; sund; *gn.* trångmål, *t. ex. In in die ~ treiben:* hårdt ansätta *ngn.*

Engel, *-, m.* ängel. **-bild, n.** änglabild. **-brot, n.** himlabröd, manna. **-fromm, a.** änglafrom. **-haft, a.** änglalik. **-macheri, 0, f.** engel- macherei (ynke att taga dibarn i vård för att utan yttre våld *gnm* vanskötsel beröfva dem lifvet). **-S = Engel.**

eng|len sv. I. tr. göra smalare, trängre, hoptryc- ka. **II. rfl. f.** afsmalna, blifva trängre. **-erling, -e, m.** larv af ållonborren och ostxynget. **-halsig, a.** trånghalsad. **-herzig, a.** trång- hjärtad, trångbröstad, småsinnad. **-herzig- keit, f.** småsinne. **-land, n.** England. **-län- der, -, m.** engelsman. **-länderin, -nen, f.** en- gelska. **-lisch, I. a.** engelsk. *Sich ~ empfeh- len:* gå utan att säga farväl. **II. n.** engel- ska (språket). *tr. deutsch II. -llisieren, sv. tr.* stubbsvansa hästar.

Engros|händler, -sist, -en, m. grosshandlare.

Enkel, -, m. 1. barnbarn. **2.** efterkommande.

-in, -nen, f. son- ei. dotterdotter. **-kind, n.** barnbarnsbarn. **-welt, f.** eftervärld.

enorm, a. enorm, oerhörd.

enrollieren, sv. tr. införa i mönsterrullan.

ent|lädeln,* tr. In ~ fräntaga *ngn* adelskapet, degradera *ngn.* **-ärten,* I. tr.** försämma. **II. itr. h. o. rfl.** urarta, vanslägtas, försämma. **-ärtung, f. -äufsern,* tr. o. rfl.** *Ein Ding ei. sich eines Dinges ~* göra sig af med, afyttra en sak. **-äufserung, f. -ähren,* tr. o. itr. h. Eine ei. einer (gen.) Sache ~** undvara en sak. **-bährlich, a.** umbärlig. **-bährlichkeit, f.** umbärlighet. **-bährung, f.** umbärande, försakelse. **-bieten,* tr. 1.** bjuda, anfalla, meddela. *In seinen Grufs ~* hälsa (på) *ngn.* **2.** *Zu sich ~* kalla till sig, sammankalla. **-bietung, f. -binden,* tr. 1.** frigöra, befria, lösa, *eines Fides:* från en ed. **2.** förlösa, förlösa. **-bindung, f. 1.** frigörande, befrielse. **2.** förlösnung, nedkomst. **-bindungsan-**

~ = föregående uppslagsord. * äkta sms. 0 saknar plur. † har om ljud. F familjärt, P lagre språk. * mindre brukliga

zeige, *f.* födelseannons. -blättern,* *I. tr.* aflöfva. *II. rfl.* aflöfvas, fälla bladen, löfvet. -blättering, *f.* -blöden,* *rfl. I.* djärfvas, drista. 2. skämmas. -blöfen,* *I. tr.* blotta, utbotta. *Den Degen* ~ draga värjan. *II. rfl.* blotta sig, kläda af sig. *Sich von etw.* ~ utblotta sig på ngt. -blöfsung, *f.* -blühen,* *itr. s.* spricka ut, uppblomstra ur ngt. -blumen, -blümen, -blüt[h]en,* *tr.* afplocka blomorna af; *und etw.* ~ beröfva ngt dess färging. -bréchen,* *I. itr. s.* bryta fram. *II. rfl. 1.* undandraga sig, *einer* (gen.) *ei. von einer Sache:* en sak. 2. *Sich nicht ~ können zu:* ej kunna underlätta att. -brénnen,* *itr. s.* tändas, blossa upp. -bürden,* *tr.* afbördas, frigöra. -bürdung, *f.* -décken,* *tr. 1.* upp-täckta. 2. uppenbara. -décker, -, *m.* upptäckare. -déckung, *f.* upptäckt. -dünkeln, -düstern,* *tr.* upplysa. -e, -n, *f.* and, anka. *Wie eine bleierne ~ schwimmen:* samma som en gråsten. -éhren,* *tr.* vanära, skända, illa berykta. -éhrer, -, *m.* vanärare, skändare. -éhrung, *f.* vanärande, skändande. -eignen,* *tr. o. rfl.* afhända (sig), *einer* (gen.) *Sache:* en sak. -eignung, *f.* -eilen,* *itr. s.* skynda bort; snabbt förflyta. -eisen,* *tr.* frigöra från is. -éisung, *f.* -erben,* *tr.* göra urarftva. -érbung, *f.* -erhaken, *m.* återhake. -erich, -e, *m.* andrake, ankbonde. -ern, *sv. tr.* äntra. -erung, *f.* -fächen,* *tr.* upptända, underblåsa. -fâhren,* *itr. s.* undkomma, halka ur händerna, undfalla. -fâllen,* *itr. s. Mir ist etw.* ~ jag har tappat ngt, *und.* glömt ngt. -fâllen,* *I. tr.* vika isår, veckla upp, breda ut; *und.* utveckla, upprulla. *II. rfl. 1.* utveckla sig, upprullas, spricka ut. 2. *Seine Stirne entfaltetete sich:* vecken i hans pannan försvunno. -fältung, *f.* -fârben,* *I. tr.* borttaga fârgen ur. *II. rfl.* mista fârgen, blifva fârglös, urblekt, blekna, blekas. -fârbung, *f.* -fâsern,* *I. tr.* rispa upp. *Entfasert* art.: trådsliten. *II. itr. s. o. rfl.* rispa sig. entfêrn[en],* *sv. tr.* aflâgsna. -t, *a. 1.* aflâgsen, fjârran, på afstånd. *Weit ~ zu ei. dafs:* långt ifrån att. 2. frånvarande. 3. *Nicht die ~este Ursache:* icke den ringaste anledning, *nicht im ~esten:* icke det ringaste, långt därifrån. -terweise, *adv.* *Nicht ~* ingalunda, på intet vis. -theit, *f.* afstånd. -ung, *f. 1.* aflâgsnande. 2. afstånd.

entfêsseln,* *tr.* frigöra. -fêsselung, *f.* -fêstigen,* *tr.* *Eine Stadt* ~ nedrifva fästningsverken omkring en stad. -fêstigung, *f.* -fêtten,* *tr.* borttaga fettet från, göra mager. -fêttung, *f.* -fiedern,* *tr.* afplocka fjâdrarne af. -flâmmen,* *I. tr.* antända, sätta i brand; *und.* elda, hänföra. *II. itr. s. o. rfl.* fatta eld, uppblomma, råka i eld och lågor, hänföras. -flâmmung, *f.* -flâttern,* *itr. s.* fladdrande flyga bort. -flêischen,* *tr.* borttaga köttet från; utmagra. *Entfleischt:* köttlös. -fliegen,* *itr. s.*

flyga bort, sin kos. -fliehen,* *itr. s.* fly, fly undan, undkomma. -flieisen,* *itr. s.* utflyta, *einer* (dat.) *Sache:* ur ngt. *Thränen entflossen ihren Augen:* tårar strömmade ur hennes ögon. -flüchten = *entfliehen*. -frémden,* *I. tr.* [Von] *jm etw.* ~ afvända ngt från ngn, göra ngt främmande för, afvgt mot ngn. *II. itr. s. o. rfl.* blifva främmande, ogynnsamt stämd. -frémdung, *f.* -föhren,* *tr.* bortföra, bortröfva, enleva. -föhrer, *m.* en som bortför ngt; röfware. -föhung, *f.* bortförande, enlevning.

entgêgen, *prep.* med dat. *o. adv.* mot, emot, tillmötes. Bildar talrika öakta sms. med verb, vanl. styrande dat., af hvilka nedanstående anforas som exempel. -arbeiten, *itr. h.* motarbeta, *jm:* ngn. -bringen, *tr. Jm etw.* ~ möta ngn med ngt, bringa ngn ngt. -eilen, *itr. s. Jm* ~ skynda emot ngn, ngn tillmötes. -fahren, *itr. s.* fara emot, *jm:* ngn. *Dem Winde* ~ fara mot vinden. -gehen, *itr. s.* gå emot, tillmötes, möta. *Einer Lösung* ~ närma sig en lösning, en förklaring. -halten, *tr.* hålla emot, jämföra. -handeln, *itr. h.* handla emot, t. ex. *einer Regel. Jm* ~ motarbeta ngn. -kommen, *itr. s. Jm* ~ komma emot, möta ngn, *und.* möta ngn på halfva vägen, hjälpa ngn. -sehen, *itr. h.* emotse, afakta, *einer* (dat.) *Sache:* en sak. *Dem Tode ruhig* ~ lugnt gå döden till mötes. -sein, *itr. s. Jm ~ a)* vara ngn tillmötes, *b)* vara af motsatt åsigt mot, motarbeta ngn. -setzen, *tr.* motsätta. -stehen, *itr. s.* stå emot, stå i vägen för, motsätta sig, *jm:* ngn. -tragen, *tr. Jm etw.* ~ bära ngt emot ngn, *und.* bemöta ngn med ngt. -treten, *itr. s.* möta, uppträda mot. -wirken, *itr. h.* motverka, *jm:* ngn.

entlêggen,* *itr. h.* svara, genmäla, bemöta. -gêgnung, *f.* svar, genmäla, inkast. -gêhen,* *itr. s.* undgå, *jm:* ngn. *Die Gelegenheit ~ lassen:* låta tillfället gå sig ur händerna. -gêlt, -[e]s, *o, m. o. n.* ersättning, lön, vedergållning. -gêlten,* *tr.* umgälla. -gêltung, *f.* -glêisen,* *itr. s.* urspåra. -glêisung, *f.* -glêiten,* *itr. s.* glida, slinta, halka ut, ur handen. -glîmmen,* *itr. s.* fatta eld, tändas. -glühen,* *itr. s.* börja glöda. -gôttern,* *tr.* afkläda ngn, ngt dess gudomlighet, beröfva ngt dess gudar. -grünen,* *itr. s.* grönskande skjuta upp, *der* (dat.) *Erde:* ur marken. -gürten,* *tr.* aftaga gördeln, gjorden af. -hâaren,* *tr.* beröfva ngn håret, aftaga håret af. -hâarung, *f.* -hâllen,* *I. tr.* innehålla, innesluta. *II. rfl.* afhålla sig, *einer* (gen.) *Sache:* från en sak. -hâlt[s]âm, *a.* återhållsam. -hâlt[s]amkeit, -hâltung, *f.* återhållsamhet. -hârtén,* *tr.* uppmjuka. -hârtung, *f.* -hâupten,* *tr.* halsugga. -hâuptung, *f.* -hâuten,* *tr.* draga huden af, flå. -hâutung, *f.* -hêben,* *tr.* frigöra, befria, *einer* (gen.) *Sache* *ei. von etw.:* från ngt. *In seines Amtes ~ a)* befria ngn från

hans ämbetsåligganden, b) afsätta ngn. -**hébungs**, *f.* -**helligen**,* *tr.* vanhelga, oskära. -**helliger**, -, *m.* en som vanhelgar. -**helligung**, *f.* vanhelgande, oskärande. -**hölzen**,* *tr.* hugga bort träden från, afböja. -**hölzung**, *f.* -**hüllen**,* *tr.* aftacka, afhöjja, afslöja, röja, uppenbara, visa. -**hüllung**, *f.* -**hülßen**,* *tr.* skala, sprita.

enthusiasmieren, *sv. tr.* hänföra, elda. -**asmus**, -, *0, m.* entusiasm, hänförelse. -**äst**, -*en*, *m.* entusiast. -**ästisch**, *a.* entusiastisk, hänförd. entljochen,* *tr.* taga oket af, bnd. befria. -**kanten**,* *tr.* aftaga kanterna af. -**keimen**,* *itr. s.* skjuta upp, växa upp, *der* (dat.) *Erde*: ur jorden. -**kerkern**,* *tr.* befria ur fängelse, frigifva. -**kerne**,* *tr.* taga kärnorna ur. -**kétten**,* *tr.* befria från bojorna. -**kléiden**,* *tr.* afkläda, blotta. -**kléidung**, *f.* -**knächten**,* *tr.* befria från slatvert. -**knöspen**,* *itr. s. o. rfl.* spricka ut. -**kömmen**,* *itr. s.* undkomma. -**körken**,* *I. tr.* draga upp korken ur. *II. rfl.* *Die Flasche hat sich entkorkt*: korken har sprungit ur flaskan. -**kräft[ig]en**,* *I. tr.* i försvaga. *2.* förklara ogiltig, annullera. *II. rfl.* försvagas. -**kräft[ig]ung**, *f.* -**låden**,* *tr.* befria, frigöra, urladda. -**lådung**, *f.* -**lång**, *prep.* med ack. el. gen. el. dat. samt adv. med an o. dat. länga, längs med, längs efter, t. ex. *den Flufs* ~ el. *an dem Flusse* ~ *fahren*: fara längs floden. -**lärven**,* *tr.* aftaga masken af, demaskera, blotta. -**lässen**,* *tr.* entlediga, afskeda; frigifva, lösa, frikalla, *jn seiner Verpflichtungen*: ngn från hans förpligtelser; aftacka, utmönstra, kassera. -**lässung**, *f.* entledigande, afskedande, afsked, frigifvande. *Seine* ~ *einreichen*: inlemna sin afskedsansökan. -**låsten**,* *tr.* befria, fritaga, *jn einer* (gen.) el. *von einer Sache*: ngn från en sak. *II. rfl.* befria, fritaga sig, göra sig kvitt från. *Sich eines Auftrages* ~ *ut-rätta ett ärende*. -**lédigung**, *f.* -**léeren**,* *I. tr.* tömma. *II. rfl.* tömmas, blifva tom. -**léerung**, *f.* -**légen**, *a.* aflägsen. -**légenheit**, *f.* aflägsenhet, aflägsen läge. -**léhnen**,* *tr.* låna, *jm etw. el. etw. von jm*: ngt af ngn. -**léhner**, -, *m.* låntagare, en som lånar ngt. -**léhnung**, *f.* lånande, lån. -**léiben**,* *tr.* taga afdaga, döda. -**léibung**, *f.* -**léihen** = *entlehen*. -**lökken**,* *tr.* aflocka. -**männer**,* *tr. 1.* borttaga manskapet från. *2.* kustrera, snöpa; bnd. försvaga, förslappa. -**männung**, *f.* -**mästen**,* *tr.* afmasta. -**mästung**, *f.* -**ménchen**,* *tr.* göra omänsklig, ar. förändliga. *Entmenscht*: omänsklig, vild, djurisk; öfvermänsklig. -**ménshheit**, *f.* omänsklighet, djuriskhet;

det öfvermänskliga i ngt. -**ménschung**, *f.* att göra omänsklig, förvildande, förändliggande. -**mümmen**,* *tr.* demaskera, afslöja. -**mümmung**, *f.* -**müt[h]igen**,* *tr.* göra modlös, modfäld. -**müt[h]igung**, *f.* -**nähme**, -*n*, *f.* borttagande, lån. -**néhen**,* *tr. 1.* taga, låna ur, från ngt, t. ex. [*aus*] *einem Buche* ~ *taga ur en bok*, *jm etw.* ~ *taga ngt från ngn*, befria ngn från ngt, *der Heimat* ~ *bortrycka*, bortföra ur hemmet. *2.* sluta till ngt af ngt. *3.* hand. *auf jm Geld* ~ *draga växel på ngn*. -**nérvén**,* *I. tr.* försvaga, enervera. *II. rfl.* försvagas, enerveras. -**nérvung**, *f.* -**nüchtern**,* *I. tr.* göra nykter. *II. rfl. 1.* äta sitt första mål så att man ej är fastande längre. *2.* nyktra till. -**nüchterung**, *f.* -**pánzern**,* *I. tr.* aftaga pansaret af. *II. rfl.* aflägga pansaret. -**pánzerung**, *f.* -**pésten**,* *tr.* desinficiera. -**péstung**, *f.* -**pfropfen**,* *tr.* draga upp korken ur. -**préssen**,* *tr.* af-, utprässa. -**puppen**,* *rfl.* krypa ur puppan; bnd. visa sig sådan man är. -**püpfung**, *f.* -**quälmen**,* *itr. s.* ryka ut, *dem Ofen*: ur ugnen. -**quellen**,* *itr. s.* välla fram, *der* (dat.) *Erde*: ur jorden. -**rát[h]en**, *tr. o. itr. h.* *Eine el. einer* (gen.) *Sache* ~ *undvara en sak*. -**rát[h]seln**,* *I. tr.* förklara, tyda, gissa. *II. rfl.* blifva tydlig, få sin förklaring. -**rát[h]selung**, *f.* -**rauschen**,* *itr. s.* brusa fram, *dem Felsen*: ur klippan. -**rée**, -*s*, *I. n.* inträdesafgift. *II. f.* inträde, tillträde. *III. f. o. m.* tambur. -**reísen**,* *tr.* rycka, slita lös, *jm*: från ngn. -**reíßung**, *f.* -**rich** = *Enterich*. -**richten**,* *tr.* betala, erlagga, hembära. -**richtung**, *f.* -**riegeln**,* *tr.* regla upp, öppna. -**riesseln**,* *itr. s.* portande rinna fram, *der* (dat.) *Erde*: ur jorden. -**rínden**,* *tr.* afskala. -**ríndung**, *f.* -**ringen**,* *tr.* brottande från-taga. -**rinnen**,* *itr. s. 1.* rinna ut, bort; förflyta. *2.* undfly, undkomma. -**róllen**,* *I. itr. s.* rulla bort, ut, ned. *Thränen entrollten ihr*: tårar tillrade utför hennes kinder. *II. tr.* upprulla. -**rücken**,* *tr.* bortrycka, borttaga, *den Blicken js*: ur ngns åsyn. -**rúkung**, *f.* -**rúnzeln**, *I. tr.* aflägsna rynkorna ur, släta, jämna. *II. rfl.* blifva slät, jámn: klar-na. -**rústen**,* *I. tr.* väcka harm hos, uppröra, förtörna. *II. rfl.* harmas, förtörnas. -**rústung**, *f.* harm, ovilja, vrede. -**ságen**,* *itr. h. o. rfl.* afsäga sig, afstå ifrån, afträda, försaka, *einer* (dat. el. *) *Sache*: en sak. -**sáugung**, *f.* afsägelse, försakelse. -**sátteln**,* *tr.* sadla af. -**sátz**, *m.* undsättning. -**sáuern**,* *tr.* borttaga syran ur. -**sáuerung**, *f.* -**sáugen**,* *tr.* suga ut, *einer* (dat.) *Sache*: ur en sak. -**schádigen**,* *I. tr. o. ** *itr. h.* godtgöra, hålla skadeslös, ersätta, t. ex. *jm* [*für*] *seine Mühe*. *II. rfl.* skaffa sig godtgörelse, hålla sig skadeslös. -**schádigung**, *f.* (skade)ersättning, godtgörelse. -**scháumen**,* *itr. s.* skummande framströmma, *dem Felsen*: ur klippan. -**schéid**, -*e*, *m.* afgörelse. -**schéiden**,* *I. tr.*

~ = föregående uppslagsord. * äkta sms. 0 saknar plur. † har om ljud. F familjärt, P lägre språk. * mindre brukligt

afgöra, bestämma. **II. rfl.** bestämma sig, afgöras.

Entscheidung, f. afgörande, bestämmelse; utslag. -saugenblick, *m.* afgörande ögonblick. -sgrund, *m.* bestämmande, afgörande skäl. -skampf, *m.* afgörande kamp.

ent|schieden, *a.* afgjord, bestämd, utpräglad. -schiedenheit, *f.* bestämdhet. -schlafen, * *itr. s.* insomna, afsomna. -schlagen, * *rfl.* göra sig af med, göra sig kvitt, *einer* (gen.) *Sache*: en sak. *Sich eines Gedanken* ~ slå bort en tanke. -schleichen, * *itr. s.* smyga sig bort. -schleiern, * *I. tr.* afslöja. **II. rfl.** framträda, visa sig sådan man är. -schleierung, *f.* -schließen, * *I. tr.* * öppna, upplåta. **II. rfl.** besluta sig, bestämma sig. *Sich kurz* ~ fatta ett raskt beslut. -schliesung, *f.* -schlossen, *a.* beslutet, bestämd. *Kurz* ~ beslutsam. -schlossenheit, *f.* beslutsamhet. -schlummern, * *itr. s.* inslumra, afsomna. -schlüpfen, * *itr. s.* glida undan, halka ur handen, undkomma, undslippa; undfalla. -schlüß, *m.* beslut. -schöpfen, * *tr.* ösa, *den Fässern*: ur faten. -schuldbar, *a.* ursäktlig.

entschuldigen, * tr. ursäktla, urskulda, förlåta. -ung, *f.* urskuldande, ursäkt. -ungsschreiben, *n.* urskuldande skrifvelse. -ungszettel, *m.* skriftlig ursäkt för uteblifvande; sjukbetyg.

ent|schweben, * *itr. s.* sväfvä bort. -schwällen, * *itr. s.* välla fram, *dem Berge*: ur bärgen. *Den Ufern* ~ öfversvämma. -schwinden, * *itr. s.* aftaga, försvinna, bortdö. -schwirren, * *itr. s.* hvinande, surrande flyga bort. -schwören, * *rfl.* afsvärja, säga farväl åt, *dem Glück*: lyckan. -söelen, * *tr.* afлива, döda. *Entseelt*: död. -sänden, * *tr.* afsända. -setzen, * *I. tr. 1.* *In einer* (gen.) *Sache* ~ afhända ngn en sak, *jn seines Amtes* ~ afsätta, afskeda ngn. **2.** förskräcka, förfära. **3.** undsätta. **II. rfl.** förfäras, förskräckas. **III.** -s, -o, *n.* förfäran, förskräckelse. -sätzlich, *a.* förfärlig, ryslig, förskräcklig. -sätzlichkeit, *f.* ryslighet, gräslighet. -sätzung, *f.* afsättning *m. m. se entsetzen*. -siegen, * *tr.* borttaga sigillet från, bryta. -sieg[e]lung, *f.* -sinken, * *itr. s.* sjunka ned, *dem Sessel*: från stolen. -sinnen, * *rfl.* påminna sig, minnas, *einer* (gen.) *Begebenheit*: en tilldragelse. -sittlichen, * *tr.* göra osedlig, moraliskt förstöra, demoralisera. -sittlichkeit, *f.* -spinnen, * *I. tr.* börja, anstifta. **II. rfl.** börja, uppstå, utveckla sig. -sprächen, * *itr. h.* motsvara, öfverensstämma med, *einer* (dat.) *Sache*: en sak. -spriefen, * *itr. s.* spira, skjuta upp, *der* (dat.) *Erde*: ur marken. *Einer Familie entsprossen sein*: härstamma från en familj. -springen, * *itr. s.* 1. springa bort, rymma. *Der Gefahr* ~ undfly faran. **2.** framspringa, framvälla. **3.** upprinna. **4.** framgå, härstamma. -sprüdeln, * *itr. s.* porla, valla fram, *dem Felsen*: ur klippan. -sprühen, * *itr. s.* spraka ut, fram,

dem Herde: från härden. -stalten, * *tr.* vanställa. -staltung, *f.* -stämmen, * *itr. s.* härstamma, [von] *jm*: från ngn. -stehen, * *itr. s.* **1.** uppstå, uppkomma, blifva. *Was auch daraus* ~ *mag*: hvad som än må bli följden därpå. **2.** tryta, svika, lemna i sticket. -stehung, *f.* ursprung, uppkomst, skapelse. -stehungsgeschichte, *f.* skapelsehistoria. -stiegen, * *itr. s.* uppstiga, *dem Meere*: ur hafvet. -stellen, * *tr.* vanställa. -stellung, *f.* -strählen, * *itr. s.* stråla fram, *einem Gegenstande*: ur ett föremål. -strömen, * *itr. s.* framströmma, *dem Berge*: ur bärgen. -stürzen, * *itr. s.* o. *rfl.* störta ut, fram, frambyta, *den Wolken*: ur molnen. -sühnen, -sündigen, * *tr.* försona, rena. -sühnung, -sündigung, *f.* -täuschen, * *tr.* upplysa om villfarelse, taga ur en villfarelse. -täuschung, *f.* -thronen, * *tr.* detronisera, afsätta. -thronung, *f.* -übrigen, * *tr. 1.* befria, fritaga, *jn einer* (gen.) *Sache*: ngn från ngt. **2.** få öfver, inbespara. -völkern, * *I. tr.* göra folktom, ödelägga. **II. rfl.** blifva folktom. -völkerung, *f.* -wachsen, * *itr. s.* **1.** växa upp, skjuta fram, *dem Boden*: ur marken. **2. *Seinen Kleidern* ~ växa ur sina kläder, *der Rute* ~ *sein*: hafva växt ifrån riset. -wäfinen, * *I. tr.* afväpna. **II. rfl.** lägga bort, nedlägga vapnen. -wäfnung, *f.* -wälden, * *tr.* nedhugga skogen på, afroja. -wäldung, *f.* -wässern, * *tr.* bortleda vattnet från, dränera, torrlägga; befria från vattenhalt, rena. -wässerung, *f.* -wöder (adv. *z-z*), *konj.* antingen. -weiben, * *tr.* göra okvinnlig. *Entweibt*: okvinnlig. -weichen, * *itr. s.* fly, rymma, afvika; försvinna, utströmma. -weichung, *f.* -weihen, * *tr. 1.* *Einen Priester* ~ skilja en präst från ämbetet. **2.** vanhelga, oskära. -weiher, -, *m.* en som vanhelgar ngt. -weihung, *f.* vanhelgande *m. m. se entweihen*.**

entwändig, * *tr.* hemligen borttaga, undan-, försnilla, stjåla. -er, -, *m.* undansnillare, tjuf. -erisch, *a.* tjufaktig. -ung, *f.* borttagande, försnillning, stöld.

ent|würfen, * *tr.* göra ett utkast till, skissera, teckna. *Einen Plan* ~ uppgöra en plan. -würfung, *f.* -wört[h]en, * *I. tr.* minska värdet af, göra värdelös. **II. rfl.** sjunka i värdet, blifva värdelös. -wört[h]ung, *f.* -wickeln, * *tr.* rulla upp, reda, utreda, utveckla, framställa, lägga i dagen, visa. -wick[e]lung, *f.* utveckling. -wilde[r]n, * *tr.* civilisera. -winden, * *I. tr. Jm etw.* ~ vrida ngt ur handen på ngn, våldsamt frantaga ngn ngt. **II. rfl.** vrida, slita sig lös. -wirren, * *I. tr.* reda, utreda; bringa klarhet i. **II. rfl.** reda sig, blifva klar. -wirrung, *f.* -wischen, * *itr. s.* F undfly, undkomma, rymma. -wöhnen, * *itr. s.* blifva ovan vid, främmande för, *einer* (gen.) el. *eine Sache*: en sak. -wöhnen, * *tr.* vänja af. *In einer* (gen.) el. *von einer Sache* ~ vänja ngn af med ngt. -wöhnung, *f.* af-

vänjning. **-wölken**, * I. tr. befria från moln. **Entwölkt**: molnfri. II. *rfl.* blifva molnfri. **-würdig**, * I. tr. minska i värde, nedsätta, föringa, förmedra. II. *rfl.* föringas; förnedra sig, nedlåta sig. **-würdigung**, *f.* **-würft**, *m.* utkast, skiss, plan. **-würzeln**, * tr. upprycka med rötterna. **-würzelung**, *f.* **-zäubern**, * tr. lösa ur förtrollningen. **-zäuberung**, *f.* **-ziehen**, * tr. undandraga, fråntaga. *Jm Blut* ~ aftappa ngn blod, *das entzieht sich der Berechnung*: det är oberäkneligt. **-ziehung**, *f.* **entzifferbar**, *a.* möjligt att uttyda. **-er**, -, *m.* uttydare. **-n**, * tr. tyda, uttyda, dechifrera. **-ung**, *f.* **entzücken**, * *itr.* *s.* ljunga, *dem Himmel*: från himlen. **-zücken**, I. * tr. hänrycka, hänföra, tjusa. II. *-s*, *0*, *n*. o. **-zückung**, *f.* hänförelse, förtjusning. *Zum Entzücken*: hänförande, förtjusande. **-zügen**, * tr. aftaga tyglarna af, betsla af. *na. entzügelte Leidenschaft*: otygglad lidelse. **entzündbar**, *a.* brännbar, eldfängd. **-barkeit**, *f.* eldfängdhet. **-en**, * I. tr. 1. antända, upp-tända. 2. inflammera. II. *rfl.* 1. antändas, fatta eld, råka i brand, uppblossa. 2. inflammeras. **-er**, -, *m.* en som antänder. **-lich** = *entzündbar*. **-ung**, *f.* 1. antändande. 2. inflammation. **entzwei**, *adv.* sönder, itu, isär. *F er ist vor Freude ganz* ~ han är aldeles utom sig af glädje. **-brechen**, I. tr. bryta sönder. II. *itr.* *s.* gå sönder, brista. **-bringen**, *tr.* lyckas få sönder. **-en**, * *sv.* I. tr. stifta, åstadkomma oenighet mellan, söndra. II. *rfl.* blifva oense, osams, fiender. **-fallen**, I. *itr.* *s.* falla och gå sönder, söndersläs. II. *tr.* *Sich* (*dat.*) *einen Arm* ~ falla och bryta af en arm. **-gehen**, *itr.* *s.* gå isär, gå sönder. **-machen**, *tr.* bryta, slå sönder. **-platzen**, *itr.* *s.* spricka sönder. **-reißen**, I. tr. slita, riva sönder. II. *itr.* *s.* gå sönder. **-springen**, *itr.* *s.* springa sönder. **-ung**, *f.* tvist, split, splittring, tvedrägt. **Enzian**, *-e*, *m.* stålört (*Gentiana*). **Epaulétt**, *-[e]s*, *-s*, *n*. o. **-e**, *-n*, *f.* epålett. **ephlémér[isch]**, *a.* efemär, kort, ovaraktig. **-eu**, *-s*, *m.* o. * *n.* murgröna. **-ór**, *-en*, *m.* efor, eforus. **-orát**, *-e*, *n.* eforusämbete. **-orus**, -, *-ören*, *m.* eforus. **Epillemie**, *-[e]n*, *f.* epidemi. **-démisch**, *a.* epidemisk. **-góné**, *-n*, *m.* 1. epigon, afkomling, ättling, pl. efterkommande. 2. efterbildare, klåpare. **-gramm**, *-e*, *n.* epigram. **Epik**, *0*, *f.* epik, episk poesi. **-er**, -, *m.* epiker, episk skald. **Epikurläer**, **-éer**, -, *m.* epikuré, vållustig. **-éisch**, *-éisch*, *a.* epikureisk, vållustig. **Epillepsie**, *-[e]n*, *f.* fallandesot, epilepsi. **-lép-tisch**, *a.* epileptisk. **-lóg**, *-e*, *m.* epilóg. **-phániasfest**, *n.* trettondagen. **epilisch**, *a.* episk. **-iskopál**, *a.* biskoplig, episkopal. **-isóde**, *-n*, *f.* tilldragelse. **-istel**, *-n*,

f. bref, epistel. *F jm die* ~ *lesen*: läsa lagen för ngn. **-itáph[ium]**, *-s* el. *-ium[s]*, *-ia* el. *-ien* el. *-e*, *n.* grafskrift. **-ítheton**, *-s*, *Épí-theta*, *n.* epitet, tillnamn. **-óche**, *-n*, *f.* epok, tidevarf. **-óde**, *-n*, *f.* epod. **-os**, -, *Epen*, *n.* epos, hjälteedik. **-pich**, *-e*, *m.* 1. murgröna. 2. selleri. 3. persilja. **Equipläge**, *-n*, *f.* äkdon, ekipage. **-ieren**, *sv.* tr. förse, utrusta. **-ierung**, *f.* **ér**, I. *m.* *sie*, *f.* *es*, *n.* *pers.* *pron.* han, hon, den, det. *Ich verbitte mir das* *er*: jag undanber mig tilltalet *han*. II. *oberj.* *m.* hanne. **-er**, -, *m.* *suff.* för bildn. af subst. agent, *vant.* **-are**. **erláchten**, * tr. 1. anse, hålla för. *Meines* ~: enligt mitt förmenande. 2. fatta, förstå. 3. ämna. **-ángeln**, * tr. meta upp, fiska reda på. **-árbeiten**, * tr. arbeta sig till. **Erbádel**, *m.* ärtlig adel. **-anfall**, *m.* hemfall gnm arf. **erblángen**, * *itr.* *s.* o. *h.* blifva rädd, uppskrämd, gripas af ängest. **-bármén**, * *sv.* I. tr. *vácka* medlidande hos. *Er erbarmt mich* el. *opera. es erbarmt mich seiner*: det gör mig ont om honom. II. *rfl.* förbarma sig, *js* el. *überja*: öfver ngn. III. *-s*, *0*, *n.* = *Erbarmung*. **-bármér**, -, *m.* förbarmare. **-bármlich**, *a.* erbarmlig, jämmerlig, ömklík. **-bármlichkeit**, *f.* ömklíghet. **Erbarmung**, *f.* förbarmande, medlidande. **-s-los**, *a.* utan förbarmande, hjärtlös. **erbauén**, * I. tr. uppbygga, uppföra. II. *rfl.* uppbyggas. *Sich an etw.* (*dat.*) ~ hämta uppbyggelse ur ngt, finna ngt uppbyggligt. **-er**, -, *m.* en som uppbygger; byggmästare. **-lich**, *a.* uppbygglig. **-lichkeit**, *f.* det uppbyggliga i ngt, ngt uppbyggligt. **-ung**, *f.* 1. uppbyggande. 2. uppbyggelse. **Erbí|begrábní[is]**, *n.* familjegraf. **-e**, I. *-n*, *m.* arfvinge, arftagare. II. *-s*, -, *n.* arf. **-ében**, * *itr.* *h.* o. *s.* börja bäfva, skálfa. **-eigen**, *a.* ärfd. **-einsetzung** = *Erbernung*. **-en**, *sv.* I. tr. ärfva. II. *itr.* *s.* o. *rfl.* gå i arf. **-ernennung**, *f.* utnámning till arfvinge. **-éten**, * tr. utbedja sig, gnm böner utverka. **-étteln**, * tr. tigga sig till. **-éuten**, * tr. taga som byte. **-fáhig**, *a.* arfsberättigad. **-fáhigkeit**, *f.* arfsrätt. **-fall**, *m.* arfsangelágenhet. **-fállig**, *a.* på grund af arfsrätt tillkommande. **-fehler**, *m.* ärfdt fel el. lyte. **-feind**, *m.* arfiende. **-folge**, *f.* arfföljd. **-folgekrieg**, *m.* successionskríg. **-folger**, -, *m.* arftagare, ärtlig efterträdare. **-hof**, *m.* arf gods. **-huldigung**, *f.* hyllning af en arfherre el. arfurste. **-íeten**, I. * *tr.*, *vant.* *rfl.* erbjuda (*sig*). II. *-s*, *0*, *n.* erbjudande. **-íetig** = *erbötig*. **-in**, *-nen*, *f.* arftagerska. **-íttén**, * tr. 1. *Etw. von jm* ~ bedjande utverka ngt af ngn, utbedja sig ngt af ngn. 2. *Js* ~ gnm böner beverka ngn. **-íttérn**, * I. tr. förbittra. II. *itr.* *s.* o. *rfl.* förbittras. **-íttérung**, *f.* förbittring, vrede. **-íttlich**, *a.* möjlig att beverka. **-kauf**, *m.* köp till

arf och ägo. -**krankheit**, *f.* ärftlig sjukdom. -**lassen**, *n.* testamenterande. -**lassen** = *erbleichen*. -**lasser(in)**, *m. (f.)* testator (testatrix). -**lehen**, *n.* ärftligt län. -**leichen**, * *itr. s.* 1. blekna, *vor Lohn*: af vrede. 2. *Vor etw. (dat.)* ~ öfverglänsas, förundklas af ngt. 3. blekas, blifva blekt. -**lich**, *a.* ärftlig. -**lichkeit**, *f.* ärftlighet. -**licken**, * *tr.* få se, få syn på, varna, skåda. -**linden**, * *itr. s.* blifva blind. -**lindung**, *f.* -**los**, *a.* arflös. -**lügen**, * *itr. s.* uppblomstra. -**nehmer**, *m.* arftagare. -**orgen**, * *tr.* låna, till låns erhålla. -**ó[í]sen**, * *I. tr.* uppretta, göra ond. *II. rfl.* blifva ond, uppretad, uppbragt. -**ó[í]sung**, *f.* vrede. -**ötig**, *a.* beredd, villig. -**pacht**, *f.* ärftligt arrende. -**pächter**, *m.* innehafvare af ärftligt arrende. -**receis**, *m. jur.* arfsfördrag. -**rechen**, * *I. tr.* bryta upp, öppna. *II. tr. o. rfl.* kråkas, kasta upp. -**recht**, *n.* arfsrätt. -**rechnung**, *f.* kräkning. -**schaden**, *m.* ärftligt lyte.

Erbschaft, *f.* arfskap, arf. *Der ~ verlustig machen*: göra urarfva. -**lich**, *a.* rörande arf, arf(s)-. -**sannahme**, *f.* ett arfs mottagande. -**sforderung**, *f.* arfsanspråk. -**sklage**, *f.* arfsvist. -**smasse**, *f.* arf. -**ssache**, *f.* arfsfråga. -**sverfügung**, *f.* testamente, testamentariskt förordnande.

Erb[schleicher(in)], *m. (f.)* en som söker lisma sig till arf. -**schleichelei**, *f.* list, knep för att komma åt arf. -**se**, -*n.* *f.* ärtä. -**stück**, *n.* arf, arfgods, ärfd sak. -**sünde**, *f.* arfsynd. -**t[h]eil**, *n.* arfvedel. -**t[h]eilung**, *f.* arfskifte. -**t[h]um**, *n.* arfgods. -**übel**, *n.* ärftligt ondt. -**ühlen**, * *tr.* gnm smekningar vinna. -**verbrüderung**, -**vereinigung**, *f.* arfförening (förbund mellan furstehus, enligt hvilket vid den ena liliens utdoende den andra inträder i dess rättigheter). -**vergleich**, *m.* arffördrag. -**vermächtni[s]**, *n.* testamentarisk gåfva. -**vertrag**, *m.* arffördrag. -**zins**, *m.* grundränta.

Erd[art], *f.* jordart, jordmån. -**ball**, *m.* jordklot. -**bau**, *m.* jordarbete. -**beben**, *n.* jordbävning. -**beere**, *f.* smultron. -**beschreibung**, *f.* jordbeskrifning, geografi. -**bewohner**, *m.* jordens innebyggare. -**biene**, *f.* humla. -**birne**, *f.* jordpäron, potatis. -**boden**, *m.* 1. mark. *Dem ~ gleich machen*: jämna med marken. 2. jordmån. -**brand**, *m.* underjordisk eld. -**e**, -*n.* *f.* jord. *Auf ~ n* (torädr. dat. sg.): på jorden. -**enbürger**, *m.* världsborgare. -**englück**, *n.* jordisk lycka.

erdénk[bar], *a.* upptänklig. -**en**, * *tr.* upptänka, uttänka, uppdikta.

Erdénkind, *n.* människobarn, dödlig.

erdénklich, *a.* upptänklig.

Erdénpilger, *m.* pilgrim på jorden. -**rund**, *n.* jordklotet. -**sohn**, *m.* = *Erdenkind*.

erd[ifahl], -**falb**, *a.* jordfärgad, askgrå. -**gang**, *m.* underjordisk gång. -**geboren**, *a.* poet. jordisk. -**gefühl**, *n.* jordisk känsla. -**egend**, *f.*

trakt på jorden. -**geist**, *m.* jordande, rå, tomte. -**gelb**, *a.* ockergul. -**geschlecht**, *n.* människosläkte. -**geschofs**, *n.* bottenvåning, källarvåning. -**gürtel**, *m.* jordbälte, zon. -**hälfte**, *f.* jordhalva, hemisfär. -**icht**, *a.* jordig, jordartad.

er[ldichten], * = *erdenken*. -**dichtung**, *f.* uppdiaktande, dikt, påhitt, osanning. -**dienen**, * *tr.* förtjäna, förvärva, hopspara.

er[dlig], *a.* jordig. -**kluft**, *f.* klyfta, remna i jorden. -**kunde**, *f.* geografi. -**kundige(r)**, (adj. böja) *m.* geograf. -**messer**, *m.* landtmätare. -**öl**, *n.* bärgeolja, nafta.

er[dóichen], * *tr.* sticka ihjäl med dolk, mörda.

Erd[rauch], *m.* bot. jordrök (Fumarie). -**reich**, *n.* 1. jorderiket, jorden. 2. mark, jordmån.

er[dréisten], * *rfl.* drista sig, djärfvas.

Erd[rijs], *m.* remna i jorden.

er[dröhnen], * *itr. h.* dåna. -**dröseln**, * *tr.* strypa. -**dröselung**, *f.* -**drücken**, * *tr.* trycka, klämma ihjäl, kväfva; öfvervåldiga.

Erd[rücken], *m.* ås. -**rutsch**, *m.* jordras. -**scholle**, *f.* 1. jordkoka. 2. bit. jorden. -**spalte**, *f.* = *Erdrijs*. -**stamm**, *m.* stubbe. -**stock**, *m.* 1. = *töreg*. 2. = *tøj*. -**stockwerk**, *n.* bottenvåning, källarvåning. -**strich**, *m.* luftstreck. -**t[h]eil**, *m.* världsdel.

er[dúiden], * *tr.* tåla, uthärda. -**ung**, *f.*

Erd[umschiffer], -**umsegler**, *m.* världsomsegglare. -**umschiffung**, -**umseg[e]lung**, *f.* världsomsegling.

er[ldürsten], * *itr. s.* törsta ihjäl. -**éifern**, *rfl.* råka i eld och låga, blifva het, brusa upp, förfira sig. -**éif[e]rung**, *f.* -**éignen**, * *rfl.* tilldraga sig, hända. -**éigni[s]**, -*se*, *n.* tilldragelse, händelse. -**éigni[s]svoll**, *a.* händelserik. -**éilen**, *tr.* liande uppnå, hinna, öfverraska.

Eremit, -*en*, *m.* eremit. -**áge**, -*n.* *f.* eremitage, eremithydd. -**enhaft**, -**isch**, *a.* eremitartad, eremit-

er[erben], * *tr.* ärfva, gnm arf erhålla. -**fähren**, *I. tr.* 1. erfara, få veta, få reda på. 2. erfara, röna, få vidkännas, lida, pröfva. *II. a.* erfaren, bevandrad, förfaren. -**fährenheit**, *f.* erfarenhet, förfarenhet.

Erfahrung, *f.* erfarenhet, rön. *In ~ bringen*: få veta, lära känna, erfara. -**sgemáls**, *a.* öfverensstämmande med erfarenheten. -**slos**, *a.* oerfaren. -**slosigkeit**, *f.* oerfarenhet. -**smálsig** = *erfahrungsgemáls*. -**sreich**, *a.* rik på erfarenhet.

er[ifálsbar], *a.* möjlig att fatta. -**fássen**, * *tr.* gripa, gripa tag i, fatta. -**fálslich** = *erfa[s]bar*.

er[féchten], * *tr.* tillkämpa sig, uppnå, vinna.

er[finden], * *tr.* 1. * finna, påträffa; *pass.* befinnas. 2. uppfinna. -**er(in)**, *m. (f.)* uppfinnare. -**erisch**, -**sám**, *a.* uppfinningsrik. -**ung**, *f.* uppfinring. -**ungsgabe**, -**ungskraft**, *f.* -**ungsvermögen**, *n.* uppfinningsförmåga.

er[ifischen], * *tr.* fiska, fiska upp. -**fléhen**, * *tr.*

enträget, varmt bedja om; gnm enträgna böner vinna. **-föd** = *erford*.

Erfolg, -e, m. följd, påföljd, resultat, framgång. -en, * *itr.* s. följa, blifva följden, *aus etw.*: af ngt. *Die Antwort ist noch nicht erfolgt*: svaret har ännu ej ingått, *es ist nichts weiter darauf erfolgt*: det blef ingenting vidare af. -los, a. gagnlös. -**losigkeit**, f. gagnlöshet. -**reich**, a. framgångsrik, gagnande.

erforderlich, a. erforderlig, behöflig. ~ *en Falls*: om så erfordras. -n, * *tr.* erfordra, behöfva, kräfva. -ni[f]s, -se, n. -**ung**, f. 1. erfordrighet, behöflighet. 2. fordran, kraf, behof.

erforscht, a. möjlig att utforska. -en, * *tr.* ut-, genomforsa, taga kannedom om; genomskåda. -er, m. utforskare, kunsckapare, upptäckare. -ung, f. utforskande. -**ungsreise**, f. upptäcktsresa.

erfragen, * *tr.* fråga reda på. -**frächen**, * *rfl.* drista sig, djärfvas, vara fräck nog. -**fréuen**, * *I. tr.* glädja, fröjda. *Erfreut*: glad. *II. rfl.* 1. *Sich an einer et. sich einer* (gen.) *Sache* ~ glädja sig öfver, finna nöje i en sak. 2. *Sich einer* (gen.) *Sache* ~ hafva att glädja sig åt, åtnjuta ngt. -**fréulich**, a. glädjande. -**frieren**, * *itr.* s. förfrysa, frysa ihjäl, bort. -**frierung**, f. -**frischen**, * *tr.* förfryska, vederkvikka, läska. -**frischung**, f. förfrysning, vederkvikelse. -**füllen**, * *I. tr.* fylla, uppfylla, förverkliga. *II. rfl.* uppfyllas, gå i fullbordan, förverkligas. -**füllung**, f. uppfyllande, fullbordan, fullgörande. -**gänzen**, * *I. tr.* göra fullständig, fulltalig, fullständig, komplettera, supplera, restaurera, återställa i dess ursprungliga skick. *II. rfl.* blifva fullständig, kompletteras, suppleras.

Ergänzung, f. 1. kompletterande, restaurering. 2. tillägg, supplement, fyllnad. -**sband**, -e †, m. supplementsband. -**starben**, pl. komplementfärger. -**smannschaft**, f. reserv(trupp). -**spferd**, n. reservhäst. -**stück**, n. fyllnad, supplement.

erliggätern, * *tr.* F snoka reda på, fiska upp. -**gäuern**, * *tr.* gnm vinglerier erhålla, lura åt sig. -**geben**, *I. tr.* 1. gifva, medföra, lemna. 2. ådagalägga, gifva vid handen. *II. * rfl.* 1. gifva, öfverlemna, hängifva sig. 2. foga sig, *in etw.* (ack.): i ngt. 3. följa, framgå. *III. a.* tillgifven. ~ *st.*: högaktningssfullt, vördsamlingen, ödmjukligen. -**gebenheit**, f. 1. hängifvenhet. 2. undergifvenhet, *in den Willen Gottes*: under Guds vilja. -**gebni**[f]s, -se, n. följd, resultat. -**gebung**, f. 1. dagtingan, kapitulation. 2. = *Ergebenheit* 2. -**gehen**, * *I. rfl.* 1. lustvandra, promenera. *Bua die Blicke* ~ *sich*: blicken spanar omkring. 2. *Sich in etw.* (dat.) ~ utförligt göra ngt, hängifva sig åt ngt. *Sich in Schilderungen* ~ skildra utförligt och

med värme, *sich in Schmähungen* ~ utösa smädelser. *II. itr. s.* 1. utgå, offentliggöras. *Einen Befehl an jn* ~ *lassen*: beordra, befalla ngn. 2. *Etw. über sich* (ack.) ~ *lassen*: tåligt lida, underkasta sig ngt, *Gnade für Recht* ~ *lassen*: låta nåd gå för rätt. 3. *opers. es ergeht jn gut, übel*: det går ngn väl, illa, *wie wird es dir* ~ hur skall det gå med dig? -**geizen**, * *tr.* snåla in, gnm snålhet hogspara. -**gétz** = *se ergötz*. -**giebig**, a. (vinst)gifvande, inbringande. -**giebigkeit**, f. indrägtighet. -**gießen**, * *I. tr.* utguta, utbreda, uttömma. *II. rfl.* strömma, falla, mynna ut; utbreda sig. -**gießung**, f. -**glänzen**, * *itr.* s. framglänsa, glänsande framträda. -**glühen**, * *itr.* s. tändas, börja glöda. *Vor Scham* ~ *rodna* af blygsel. -**götzen**, *I. tr.* glädja, roa. *Etw. ergötzt die Augen*: ngt är roligt att se. *II. * rfl.* roa, förlusta sig. *Sich an etw.* (dat.) ~ roas af, glädja sig åt, finna nöje, förströelse i ngt. *III. -s, 0, n. nöje*. -**götzlich**, a. roande, rolig, lustig. -**götlichkeit**, -**götzung**, f. rolighet, förlustelse, förströelse, nöje. -**gräuen**, * *itr. s.* 1. blifva grå, gråna. 2. mörkna, blifva skum. -**gräusen**, * *itr. s.* rysa, bäfva. -**greifen**, * *tr.* fatta (tag i), gripa, *beim Arme*: i armen; öfverfalla, öfverväldiga, bemäktiga sig, röra. *Ein Auskunftsmittel* ~ gripa till en utväg, *von etw. Besitz* ~ taga ngt i besittning. -**greifung**, f. -**griffenheit**, f. upprörd tillstånd, rörelse. -**grimmen**, * *itr. s.* blifva vred, förgrymmas. -**grimmung**, f. -**grübeln**, * *tr.* grubblande utfänka, utfundera.

ergründ, a. möjlig att utgrunda. -en, * *tr.* påjla djupet af, utgrunda, i grund utforska, utröna. -er, m. en som utgrundat, utforskar. -lich = *ergründbar*. -ung, f. utforskande m. m. *se ergründen*.

erlgrünen, * *itr. s.* blifva grön, börja grönska. -**güts**, m. utgjutande, utgjutelse, utflöde, flöde. -**haben**, a. 1. upphöjd. 2. höjd öfver ngt. 3. uppflytande, öfverväldigande, högtidlig, imponerande. -**habenheit**, f. 1. upphöjning, ojämnhet. 2. storhet, storslagenhet, höghet.

erhält, a. möjlig att erhålla. -en, * *I. tr.* 1. underhålla, hålla vid makt, i godt skick. *Gut* ~ *sein*: hafva bibehållit sig bra, *jn am Leben* ~ rädta ngns lif. 2. underhålla, gifva uppehälle åt. 3. erhålla, få, bekomma, mottaga. *II. rfl.* 1. bibehålla sig, vidmakthållas. 2. *Sich von etw.* ~ lefva af et. på ngt. -er, m. bevarare, upprätthållare. -ung, f. underhåll m. m. *se erhalten*. -**ungstrieb**, m. själfbevaralsedrift.

erlhandeln, * *tr.* 1. gnm handel förvärfva. 2. tillhandla sig, köpa. -**hängen**, * *tr.* hänga. -**hängung**, f. -**hären**, * *tr.* afvakta, invänta. -**härten**, * *itr. s.* hårdna. -**härten**, * *tr.* bekräfta, styrka. -**härtung**, f. hårdnande. -**här-**

tung, *f.* bekräftelse. -häschen,* *tr.* hinna fatt, fånga, uppfånga. -hében,* *I. tr.* 1. upp-lyfta, resa, höja, upphöja. *äsa. den Herren* ~ prisä Herren. 2. mottaga, lyfta, indrifva. 3. börja, göra. *II. rjfl.* resa sig, höja sig, uppstiga; göra uppror. -héblich, *a.* betydlig. -héblichkeit, *f.* betydhet, vigt. -hébung, *f.* upplyftande *m. m. se erheben.* -héirat[h]en,* *tr.* gifta sig till, *t. ex. ein Vermögen.* -héischen,* *tr.* fordra, kräffa, -héitern,* *tr.* upp-lyfta, muntra, roa. -héiterung, *f.* förströ-else. -héizen,* *tr.* uppvärma. -héizung, *f.* -hólen,* *I. tr.* upp-lyfta, *äsa. belysa. II. itr. h.* opers. klart framgå, blifva klar, *aus etw.:* af ngt. -hóllung, *f.* -hóucheln,* *tr.* 1. hyckla, látsa. 2. gnm förställning, hyckleri vinna. -hitzen,* *I. tr.* upphetta, *äsa. upphetsa. II. rjfl.* blifva varm, het; *äsa. blifva uppretad, háftig.* -hitzung, *f.* -höffen,* *tr.* hoppas på, med förhoppningsfull längtan emotse. -höhen,* *tr.* 1. göra högre, upphöja, höja. 2. öka. 3. berömma, lofprisä. -hóhung, *f.* 1. upphöjelse, (upp)höjande, ökande. 2. höjd, kulle. -hóten,* *rjfl.* 1. hämta sig, repa sig, återfä krafter, *von einer Krankheit:* efter en sjukdom. 2. hvila ut, förströ sig, roa sig. 3. taga sin skada igen, *an (med dat.):* på. 4. *Sich bei jm Rats* ~ rådfråga ngn.

Erhöhung, *f.* tillfrisknande, vederkvickelse, hvila, förlustelse. -sstunde, *f.* hvilostund, rast, kvart. -szeit, *f.* hvilotid, ferier.

erlhörchen,* *tr.* lyssnande erfara, uppsnappa. -hören,* *tr.* bönhöra, höra, uppfylla. -hó- rung, *f.* bönhörelse. -innerlich, *a.* bevarad i minnet. *Das ist mir* ~ jag mins det. -in- nern,* *I. tr.* 1. erinra, påminna, *jn an etw.* (*ack.*) *el. einer (gen.) Sache* (*vid neutrala pron. av. blotta ack.*): ngn om ngt. *Sich (dat.) etw. ~* återkalla ngt i minnet. 2. erinra, anmärka. *II. rjfl.* erinra, påminna sig, minnas. *Soviel ich mich erinnere:* om jag mins rätt.

Erinnerung, *f.* erinran, påminnelse, äminnel- se, minne. *Zur ~ an (med ack.):* till minne af, *etw. in ~ bringen:* påminna om ngt. -sschreiben, *n.* skriftlig påminnelse, anman- ningsbref. -svermögen, *n.* minne. -sweise, *adv.* 1. i minnet. 2. till äminnelse. -szeich- en, *n.* minne.

Erlinnye,-n, *f.* erinnye, hämdgudinna. -jagen,* *tr.* 1. jaga, på jagt skjuta. 2. jägande upp- hinna, med ansträngning ernä. -kälten,* *itr. s.* kallna. -kälten,* *tr.* förkyla. -káltung, *f.* kallnande. -káltung, *f.* förkylnig. -kämpfen,* *tr.* tillkämpa sig. -káuften,* *tr.* köpa, *etw. mit et. durch etw.:* ngt för ngt. -káuflisch, *a.* till salu. -káuftung, *f.* köpande, köp.

erkänn|bar, *a.* 1. förnimbar. 2. igenkännlig. -barkeit, *f.* förnimbarhet. -en,* *tr.* 1. lära känna, märka. (*Sich*) *zu ~ geben:* gifva (sig) tillkänna, *sich nicht ~ lassen:* ligga utom synhåll, ej vara skönjbar. 2. känna

igen, *an etw. (dat.):* på ngt. 3. erkänna, vid- kännas. *Etw. als et. für richtig ~* erkänna *el. finna ngt vara riktigt.* 4. *hand. In für eine Summe ~* kreditera ngn för en sum- ma. 5. *av. itr. h. jur. in einer Sache ~* fälla dom i ett mål, *auf Todesstrafe ~* fälla dödsdom. -lich, *a.* erkännsam, tacksam. -lichkeit, *f.* 1. erkänsla, tacksamhet. 2. tacksamhetsbevis. -tni[]s, -se, *I. f.* upp- fattning, insigt, kunskap. *II. n.* dom, dom- slut. -tni[]sgrund, *m.* grund för 1. ens upp- fattning, 2. ett domslut. -ung, *f.* igenkän- nande *m. m. se erkennen.* -ungswort, *n.* igen- känningsord; lösen. -ungszeichen, *n.* igen- känningsstecken.

Erker, -, m. tornikt utsprång, utbyggnad, fron- tespis, altan; burspråk; takfönster med gavol.

erkiesen,* *st. tr. =* erküren.

erklär|bar, *a.* förklarlig. -en,* *I. tr.* förklara. *II. rjfl.* förklara sig, uttala sig, sin mening, *über etw. (ack.) gegen jn:* om ngt till ngn. -er, -, *m.* kommentator, tolk. -lich, *a.* för- klarlig. -ung, *f.* förklaring.

erkl|kücklich, *a.* tillräcklig, ansenlig. -klättern, -klimmen,* *tr.* klättra upp i, på, klättrande bestiga. -klingen,* *itr. s. o. * h.* börja klinga, ljuda. -klirren,* *itr. s.* klirra, skramla. -klü- geln,* *tr.* spetsfundigt utfundera. -kóren, *a.* utvald. -kránken,* *itr. s.* insjukna, sjukna. *Zu Tode erkrankt sein:* vara döds sjuk. -kránkung, *f.* -kriechen,* *tr.* krypa upp för, upp på; *äsa. krypande, liamande vinna.* -kúhnen,* *rjfl.* drista sig, djärfvas. -kúhnung, *f.* dristighet, dristigt tilltag. -kúnd[ig]en,* *I. tr.* taga reda på. *II. vanl. 4-stafv. rjfl.* för- fråga sig, göra sig underrättad, *nach et. über (med ack.) etw.:* om ngt. -kúndigung, *f.* för- frågning, underrättelse, upplysning. -kún- stein,* *tr.* 1. på ett konstladt sätt, gnm konst åstadkomma. 2. látsa, hyckla. *Er- kúnstelt ar.*: konstlad. -kúnst[e]lung, *f.* -kú- ren,* *st. tr.* utkora, utvälja. -láben,* *tr.* vederkvicka, láska. -láhmen,* *I. tr.* för- lama. *II. itr. s.* blifva lam, förlamas; slappas, aftaga. -láhmung, *f.* -lángen,* *tr.* 1. räcka, ná. 2. ernä, uppnä, vinna. -lángung, *f.* -láfs, -e, *m.* 1. efterskänkande, befrjelse, förlåtelse; *hand. afdrag, rabatt.* 2. skrifvelse från ngn myndighet, regeringsorder, påbud, kungörelse. -láfsbar, *a.* som kan efterskän- kas; förlätlig. -lássen,* *tr.* 1. efterskänka; förlåta. 2. utsända, utfärda. -láfslich = *er- la/sbar.* -lássung, *f.* efterskänkande. -láu- ben,* *sv. tr.* tillåta. -láubni[]s, *o. f.* tillåtelse. -láucht, *i.* *a.* ugr. högboren. *II. -en, f.* till- tal till riksgrefvar. *Ihre ~* ugt. ers nád. -láuern,* *tr.* lura ut, utspionera. -láuschen,* *tr.* 1. lyssnande uppsnappa. 2. lura på. -láuterer, -, *m.* förklarare, kommentator. -láutern,* *tr.* förklara, utläggä, förtydliga, kommentera. -láuterung, *f.* -le, -n, *f.* al.

-leben,* *tr.* upplefva. *Freude an jm* ~ få glädje af ngn. -lebn[i]s, -se, *n.* ngt upplefvadt, tilldragelse, erfarenhet. -lechnen,* *itr. s.* häftigt törsta. -lédigen,* *tr. 1.* befria, *einer* (*gen.*) *Sache:* från ngt. 2. avsluta, undanstöka, expediera, aflägsna. häfva, afskaffa, göra slut på. 3. *Anter sind erle-digt:* ämbeten äro (till ansökan) lediga. -lédigung, *f.* -légén,* *tr. 1.* erlågga, betala. 2. dodä, slå ihjäl, skjuta. -légung, *f.* -leichten,* *tr.* göra lättare, underlätta, lindra. -leichterung, *f.* lättnad. -leiden,* *tr.* lida, drabbas af, undergå, fördraga, uthärda. -len, *a.* af al, al. -lérnbär, *a.* möjlig att lära sig. -lérnen,* *tr.* lära sig, inlära. -lérnung, *f.* -lésen,* *tr.* utvälja, utse. -leuchten,* *tr.* upplysa, belysa. -leuchter, *m.* en som upplyser. -leuchtung, *f.* upplysning, belysning. -liegen,* *itr. s.* duka under. -listen,* *tr.* gum list ernä, vinna, tillnärja sig. -listung, *f.* -lkönig, *m.* älfkonung. näck. -lösa, -e, *m.* försäljningssumma. -löschen,* *st. itr. s. 1.* slockna. 2. upphöra (att existera). 3. blifva matt, ottydlig, blekna. -löschung, *f.* -lösen,* *tr.* lösa, befria, förlösa, återlösa. -löser, -, *m.* befriare, förlösare, återlösare. -lösung, *f.* befrielse, förlösning, återlösning. -luchsen,* *tr.* F i smyg titta efter, taga reda på, lära sig. -lügen,* *tr. 1.* upp-dikta, ljuga, hitta på. 2. ljuga sig till. -lüst[ig]en,* *tr.* roa, förlusta. -lüstigung, *f.*

ermächtigen,* *I.* *tr.* befullmäktiga. *II. rfl.* drista sig. -ung, *f.* fullmakt. -ungsschreiben, *n.* skriftlig fullmakt.

ermähnen,* *tr.* uppmana, uppmantra; förmana. -er, *m.* förmanare. -ung, *f.* uppmaning, uppmantra; förmaning.

erlmangeln,* *itr. h.* fattas. *Es ermangelt mir an Geld:* det fattas mig pengar, *es an der schuldigen Ehrerbietung gegen jm ~ lassen:* brista i vördnad mot ngn, *einer* (*gen.*) *Sache* ~ lida brist på, ej hafva en sak, *ich werde nicht ~ zu:* jag skall ej underlåta att. -mängel[er]ung, *f.* brist, saknad. -männer,* *rfl.* bemanna sig, taga mod till sig, fatta mod. -mälsigen,* *tr.* jämka, minska, sätta ned. -mälsigung, *f.* -mätten,* *I. tr.* utmatta, uttrötta. *II. itr. s.* blifva matt, trött. -mättung, *f.* utmatning, trötthet. -mel *so* Ärmel. -messen, *I. tr. 1.* mäta, uppnäta. 2. bedöma, pröfva, uppfatta, förstå. *II. rfl.* drista sig, djärfvas. *III. -s, 0, n.* förmenande, mening. -mitteln,* *tr.* taga reda på, lyckas få veta, utforska. -mitt[er]ung, *f.* -möglichén,* *tr.* möjliggöra. -möglichung, *f.* -morden,* *tr.* mörda. -mördung, *f.* -müden,* *I. tr.* trötta. *II. rfl. o. itr. s.* blifva trött, tröttna. -müdung, *f.* uttröttande; trötthet. -münteren, -, *m.* uppmantrare. -müntern,* *I. tr. 1.* krya upp, göra fullt vaken. 2. glädja, muntra, roa. 3. uppmantra. *II. rfl. 1.* morna sig. 2. blifva

glad, munter. -müntering, *f.* uppmantra. -müt[h]igen,* *I. tr.* göra modig, ingifva mod. *II. rfl.* fatta mod. -müt[h]igung, *f.* -nähren,* *tr.* (lif)nära, föda, underhålla. -nährer(in), *m. (f.)* fostrare (-inna). stöd. -nährung, *f.* näring, föda. -nennen,* *tr.* utnämna. -nennung, *f.* utnämning. -neu[er]er, -, *m.* förnyare. -neue[r]n,* *tr.* förnya. -neuerung, *f.* -niedern, *vant.* -niedrigen,* *I. tr. 1.* göra lägre; flytta ned. 2. förnedra, nedsätta, förninga, minska. sänka. *II. rfl. 1.* sjunka. 2. förnedra, nedlåta sig. -niedrigung, *f.*

Ernst, *I. [-e]s, 0, m. 1.* allvar. *Ist es Ihnen ~ damit?* är det edert allvar? *im ~* på allvar, *allen ~ es:* på fullt allvar, allvarligen, *seinen ~ behaupten:* förblifva, hålla sig allvarsam. 2. stränghet. *II. a. 1.* allvarlig, allvarsam. 2. sträng. -freiulich, *a.* vänlig men allvarlig. -haft, *a.* allvarsam. -haftigkeit, *f.* allvar, allvarlighet. -lich, *a. 1.* allvarsam, allvarlig. 2. eftertrycklig, uttrycklig.

Ernte, -n, *f.* skörd, inbärgni; säd. ~ halten: skörda. -arbeiter = Ernter. -dankfest, *n.* tacksgelsehögtid efter slutad skörd. -n, *sv. tr.* skörda, inbärga, inhösta. -r, -, *m.* vid skörden sysselsatt arbetare, skörde-man, *pl.* skördefolk. -segen, *m.* (riklig) skörd. -wagen, *m.* skördevagn, hökärra. -zeit, *f.* skördetid, skördand.

ernüchtern,* *I. tr.* göra nykter. *II. itr. s. o. rfl.* blifva nykter, nyktra till.

Eröberler, -, *m.* eröfrare. -n,* *sv. tr.* eröfra. -ung, *f.* eröfring.

eröfinlen,* *tr.* öppna, upplåta; inleda, börja. *Im etw. ~* meddela ngn ngt. -ung, *f.* -ungsfeier, *f.* inigningshögtid. -ungsrede, *f.* inledningstal, invigningstal.

erörtern,* *sv. tr.* dryfta, afhandla, undersöka, utreda. -örterung, *f.* -ötiker, -, *m.* erotiker. -ötisch, *a.* erotisk, kärleks-. -pel, -, *m.* andrake, ankbonde. -picht, *a.* begifven, pickhågad; ifrig, inbiten. -pichtheit, *f.* begifvenhet, lystnad. -prässen,* *tr.* utprässa. -prässer, -, *m.* utprässare. -prässung, *f.* utprässning. -proben,* *tr. 1.* pröfva, undersöka. 2. godkänna. 3. erfara, lära känna. 4. visa, ådagalägga. -quellen,* *itr. s.* framvälla.

erquicklen,* *tr.* vederkvicka, förfriska, läska. -lich, *a.* vederkvickande, uppriskande. -ung, *f.* vederkvickelse. -ungstrank, *m.* läskedryck. errät[h]bar, *a.* möjlig att gissa. -en,* *tr.* gissa. -er, -, *m.* ed som gissar, löser en gåta. -ung, *f.* gissande.

errégbar, *a.* lättrollig, lättörd, retlig. -barkeit, *f.* lättrollighet, retlighet. -en,* *tr. 1.* röra, uppröra, uppvigla, upphetsa. 2. väcka, framkalla, åstadkomma. -theit, *f.* upprördt sätt, tillstånd, sinnesrörelse; liflighet. -ung, *f.* 1. väckande, framkallande *m. m. so* erregen. 2. (sinnes)rörelse.

erreichbar, *a.* möjlig att uppnå, att ernä.

-barkeit, *f.* möjlighet att uppnå, att ernå, att upphinna. -en, *tr.* nå, uppnå, ernå, upphinna. -ung, *f.* uppnående, ernående.

erlreiten, *tr.* ridande uppnå, rida fatt. -réttbar, *a.* möjlig att radda. -rétten, *tr.* radda. -rétter(in), *m.* (f.) raddare (-inna). -réttung, *f.* raddning. -richten, *tr.* 1. uppressa, resa, höja. 2. upprätta, inrätta, grunda, stifta. -richtung, *f.* -ringen, *tr.* tillkämpa sig, gnm kamp vinna. -röt[h]en, I. *tr.* s. rodna. II. -s, 0, n. o. -röt[h]ung, *f.* rodnad. -rüdern, *tr.* roende uppnå. -rügen, *tr.* med sitt rop nå, höras af. -rüngenschafft, *f.* tillkämpad fördel, vinst, pris. -sätten, *itr.* s. blifva mätt. -sättigen, *tr.* mätta. -sättigung, *f.* mättande. -sättlich, *a.* möjlig att mätta.

Ersätz, *m.* ersättning, vederlag. -mann, *m.* stallföretärdare. -mannschafft, *f.* reserv. -truppe, *f.* reserv(trupp). -wahl, *f.* fyllnadsval.

erlsaufen, *itr.* s. drunkna. -säufen, *tr.* dränka -säufung, *f.* -schächern, *tr.* schackra ihop, schackerande tillhandla sig. -schäffen, *st.* *tr.* skupa, tillskupa. -schäffer, *m.* skupare. -schaffung, *f.* skupelse. -schällen, *itr.* s. 1. skalla. ljuda; genljuda. 2. spridas, förnimmas. -schäuen, *tr.* få se, skåda. -schäuenen, *tr.* s. 1. synas, visa sig; framtråda. upptråda, blifva synlig; inbryta, börja lysa; utkomma i bokhandeln. 2. inställa sig, närvara. 3. om tiden: intråda. 4. förefalla, synas, tyckas.

Erscheinung, *f.* 1. framträdande. *Zur ~ bringen:* visa, låta framtråda, *zur ~ kommen* *ei. in die ~ treten:* blifva synlig, visa sig, *eine ~ wagen:* våga visa sig. 2. uppenbarhet, syn, företeelse; fenomen. 3. uppträdande, intråde. 4. inställelse. -sfest, *n.* trettondagshelg.

erlschiessen, *tr.* skjuta (ihjäl). -schiefsen, *f.* -schiafen, *tr.* få under sömnen, sofva sig till. -schläffen, I. *itr.* s. blifva slak ei slapp, slakna, slappas, förslappas. II. *tr.* göra slak ei. slapp, förslappa. -schläffung, *f.* -schlägen, I. *tr.* slå ihjäl, döda. II. *a.* fallen, död. -schlappen, *= erschlaffen.* -schließen, *tr.* 1. smyga, stjåla sig på. 2. gnm kryper, på krypvägar, gnm list ernå, vinna, liama sig till, tillnärja sig. -schliechung, *f.* -schliesbar, *a.* som man kan a) öppna, b) sluta sig till. -schliesen, I. *tr.* 1. läsa upp, öppna, yppa. 2. sluta sig till. II. *tr.* öppna sig, framtråda, få sin förklaring. -schmeicheln, *tr.* gnm smicker uppnå, vinna. -schnäppen, *tr.* uppsnappa. -schnüffeln, *tr.* F snoka reda på. -schöpfen, I. *tr.* 1. ösa tom, tömma, uttömma. 2. uttrötta, utmätta. II. *tr.* 1. blifva tom, uttömmas. 2. blifva ytterligt medtagen, blifva utmattad, uttröttas. -schöpfung, *f.* 1. uttömmande. 2. ytterligt trötthet, utmattning. -schrecken, I. *st.* *itr.* s. blifva

förskräckt, förskräckas. *Erschrocken:* förskräckt, rädd. II. *sv. o. st. rfl.* = I. III. *sv. tr.* förskräcka, skrämma. -schrecklich, *a.* förskräcklig. -schreiben, *tr.* gnm skrifning ei. skrivelser ernå, vinna, förtjäna. -schrockenheit, *f.* förskräckelse, rädsela. -schüttern, I. *tr.* skaka; bnd uppskaka. II. *itr.* s. o. *rfl.* skakas, uppskakas. -schütterung, *f.* 1. skakande, skakning, stöt. 2. djup rörelse. -schwächen, *itr.* s. blifva svag, försvagas. -schwächen, *tr.* göra svag, försvaga. -schwätzen, *tr.* prata sig till. -schweilen, *itr.* s. svälla. -schwären, *tr.* försvåra. -schwerni[|]s, -se, n. -schwörung, *f.* försvårande, svårighet. -schwimmen, *tr.* simmande uppnå. -schwindeln, *tr.* lura åt sig. -schwingen, *tr.* med yttersta anstränging uppnå, ernå, vinna, anskaffa, åstadkomma. -schwinglich, *a.* möjlig att åstadkomma, att anskaffa. -schwitzen, *tr.* i sitt anletes svett förtjäna. -segeln, *tr.* seglande uppnå, segla fatt. -sehen, I. *tr.* 1. *Aus etw. ~ se,* märka på ngt, finna af ngt. 2. utspana, afbida. 3. utvälja. 4. *Sich (dat.) an etw. (dat.) seinen Ekel ~ se* sig öfvermätt på ngt. II. *rfl.* utspana, *einer (gen.) Gelegenheit:* ett tillfälle. -sehenen, *tr.* lifligt längta efter. -sessen = *erpicht.* -setzbar, *a.* möjlig att ersätta. -setzen, *tr.* ersätta, godtgöra, träda i stället för. -setzer, *m.* stallföretärdare. -setzung, *f.* ersättande, godtgörelse. -seußen, I. *itr.* h. sucka. II. *tr.* 1. sucka efter. 2. sucka sig till. -sichtlich, *a.* synlig, tydlig, uppenbar. -siegen, *tr.* segrande vinna. -singen, *tr.* gnm sång förtjäna, sjunga sig till. -sinnen, *tr.* uttänka, upptänka. -sinnlich, *a.* upptänklig. -sitzen, *tr.* förvärfva gnm häfd. -sitzung, *f.* -spähen, *tr.* utspana, spåja reda på. -spären, *tr.* 1. spara, hopspara. 2. underlåta. 3. bespara. -spärni[|]s, -se, *f.* o. n. besparing, sparpning. -spärung, *f.* spårande m. m. se *ersparen.* -spielen, *tr.* spela sig till, på spel vinna. -spielsen, *tr.* sticka ihjäl. -spriessen, *itr.* s. 1. skjuta upp, växa fram, öpp. 2. gagna, *jm:* gnm. -spriesslich, *a.* nyttig, gagnelig, fördelaktig. -spriesslichkeit, *f.* gagnelighet, gagn, nytta.

erst, I. *a.* (ordningstal) 1. först i ordningen. *Der vore:* den förre; *am ven:* först (före de andra). *fürs ven:* a) för det första vid uppträdning, b) till att börja med, för tillfället, *mit ven:* med det första, så snart sig göra låter, *zum ven:* för det första, först och främst, vid auktioner: *zum ven, zum zweiten, zum dritten:* ett tu tre. 2. först, främst, förnämst. II. *adv.* 1. först. *Eben ~ nyss.* 2. ej mer än, endast. 3. senast (for icke längre sen). 4. blott, bara. 5. I utropssatser inuebillande *ei önskan:* ändå, t. ex. *wäre ich ~ fort!* om jag vore min väg ändå!

erlstärken, *itr.* s. blifva starkare, stark. -stär-

kung, *f.* -stårren,* *I. itr. s.* blifva stel, styf, känslolös; stelna, hårdna. *II. tr.* göra stel, styf, hård. -stårnung, *f.* -ståtten,* *tr. 1.* ersätta, återgälda, godtgöra, betala. *2.* fullgöra. *Im einen Dienst* ~ göra ngn en tjänst, *von etw. Bericht* ~ lemna redogörelse för ngt. -ståtning, *f.* -ståunen, *I.* itr. s.* förvänas. *II.* tr.* förväna. *III. -s, 0, n.* förvåning. -stånlich, *a.* förvånande.

er||st||besagt, *a.* förstnämnd. -best, *a.* förste bäste.

erstechen,* *tr.* sticka ihjäl, mördra.

erstehelich, *a.* ur första äkteuskapet.

erstehlen,* *I. tr. 1.* utstå, uthärda, fördraga.

2. inropa på auktion. *II. itr. s. 1.* stiga upp, resa sig. *2.* uppstå. -ung, *f.*

erstelligbar, *a.* möjlig att bestiga. -en,* *tr.* bestiga, stiga upp i ei. på. -er, *m.* en som bestiger ngt. -ern,* *tr.* inropa på auktion. -lich, *a.* möjlig att bestiga. -ung, *f.* bestigning.

erstens, *adv.* för det första.

erstörben,* *itr. s.* dö bort, domna bort, upphöra, afstanna.

erstog||boren, *a.* förstfödd. -bürt, *f. 1.* förstfödt barn. *2.* förstfödsel. -dacht, -nannt, *a.* förstnämnd.

er||st||sticken,* *I. itr. s.* kväfväs, storkna, dämpas. *II. tr.* kväfva, dämpa. -stickung, *f.* kväfving, dämpande. -stinken,* *itr. s.* första stinka. *swa. das sind erstunkene Lügen ei. das ist erstunken und erlogen:* det är en gemen lögn.

er||st||lich, *adv.* för det första, först. -ling, -e, *m.* förstling, förstfödd. -lingsversuch, *m.* första försök. -malig, *a.* första gången inträffande, först. -mals, *adv.* för första gången.

er||str||eben,* *tr. 1.* eftersträfvä. *2.* sträfvande uppåt, ernå, vinna. -strrecken,* *I. tr.* utsträcka, utbreda, förlänga. *II. rfl.* sträcka sig, utbreda sig, räkka. -sträckung, *f.* -strreiten,* *tr.* tillkämpa sig, gnu strid vinna. -stürmbär, *a.* möjlig att storma. -stürmen,* *tr.* storma, taga med storm. -stürmung, *f.*

-süchen,* *tr. In um etw. ~ vördsamt anhalla hos, bedja, anmoda ngn om ngt. -süchung, f. -täppen,* tr. ertappa, ja auf der That:* ngn på bar gärning. -täppung, *f.* -täuschen,* *tr.* tillbyta sig. -t[h]eilen,* *tr.* utdela, tilldela, förläna, gifva. -t[h]eiler, *m.* utdelare, gifvare. -t[h]eilung, *f.* utdelande *m. m. se erteilen. -tödt. -se ertöt. -tönen,* itr. s.* börja ljuda, klinga, skalla, genljuda. -tösen,* *itr. s.* brusa, dansa. -töten,* *tr.* kväfva, förkväfva, döda. -tötung, *f.* -träg, -e †, *m.* afkastning, inkomst, vinst. -trägen,* *tr.* fördraga, tåla, uthärda, bära. -träglich, *a.* draglig, hjälplig. -träglichkeit, *f.* draglighet. -trägn[i]s, -se, *n. = Ertrag. -trägunng, f.* uthärdande *m. m. se ertragen. -trännen,* tr.* dränka. -tränkung, *f.* dränkning. -träumen,* *tr.* drömma, i sin dröm frammana. -tréten,* *tr.* trampa ned, sönder, ihjäl. -trinken,* *itr. s.*

drunkna. -trinkung, *f.* -trötzen,* *tr.* tilltrottsa sig. -übrigen,* *I. itr. h. ** återstå. *II. tr.* få öfver, inbespara, hopspara. -übrigung, *f.* -uption, -en, *f.* eruption, utbrott. -ve, -n, *f.* lins (Ervm). -wächen,* *itr. s.* uppvakna, vakna, väckas till lif. -wächsen, *I.* itr. s.* uppväxa, uppstå, uppkomma, härstamma. *II. a.* fullvuxen. -wägen,* *tr.* öfverväga, öfvertänka. -wägung, *f.* öfvervägande, hänsyn. *In ~ ziehen:* taga i öfvervägande, i betraktande. -wählen,* *tr.* välja, utvälja, utse. -wählung, *f.* val. -wähnen,* *tr.* omnämna, *eine ei. (itr. h.) einer (gen.) Sache:* en sak. -wähntermalsen, *adv.* såsom nämnd är. -wähnung, *f.* omnämnande. *Is ~ thun:* omnämna ngn. -wärmen,* *itr. s.* blifva varm. -wärmen,* *tr.* värma, uppvärma. -wärmung, *f.* -wärten,* *tr.* afbida, vänta, vänta på, förvänta, förutse, förmoda. *Es steht zu ~ det är att vänta. -wärtung, f.* väntan, förbidan, förväntning, förhoppning. -wécken,* *tr.* väcka, uppväcka, framkalla, anstifta. -wécker, -, *m.* väckare, uppväckare, anstiftare. -wécklich, *a.* väckande, lifvande. -wéckung, *f. 1.* väckande, uppväckande. *2.* väckelse. -wéhren,* *rfl. Sich js ~ försvara sig mot ngn, hålla ngn på afstånd. Sich nicht ~ können zu:* ej kunna underlåta att, *sich der Thränen ~ återhålla tårarne. -wéichbar, a.* möjlig att uppnjuka, att beveka. -wéichen,* *I. tr.* uppnjuka; *swa. beveka, röra. II. rfl.* blifva mjuk; *swa. blifva bevekt, rörd. -wéichung, f.*

Erwéis, -e, *m.* bevis. -en,* *I. tr. 1.* bevisa, ådagalägga. *2.* visa, bevisa, göra. *II. rfl. 1.* visa sig, befinnas. *2.* visa, te, uppföra sig. -lich, *a.* bevislig. -lichermalsen, *adv.* bevisligen. -ung, *f.* bevisande *m. m. se erweisen.*

er||wé||itern,* *tr.* vidga, utvidga, utbreda. *In erweiterem Sinne:* i vidsträckt(are) bemärkelse. -wéiterung, *f.*

Erwérb, -e, *m. 1.* förvärfvande, förvärf, näring, näringsfång, näringsgren. *2.* det förvärfvade, vinst. -en,* *tr.* förvärfva, förtjäna. *Verdienste um etw. ~ göra sig förtjänt om ngt. -er, m.* förvärfvare. -sfähig, *a.* i stånd att själf förtjäna sitt uppehälle. -squelle, *f.* förvärfvskälla. -stättigkeit, *f.* industri. -ung, *f. 1.* förvärfvande. *2.* ngt förvärfvadt.

er||widern,* *tr. 1.* besvara; gälda, vedergälla. *2.* svara, gennåla. -widerung, *f.* -wirken,* *tr.* utverka. -wischen,* *tr.* ertappa, gripa, komma på. -wittern,* *tr.* uppspara. -wüchern,* *tr.* vinna på ocker. -wünschen,* *tr. 1.* på grund af en önskan erhålla. *2.* önska sig. *Erwünscht:* önskad, önsklig, lämplig, läglig, efterlängtd. -würfeln,* *tr.* vinna gum tärningsspel. -würgen,* *I. tr.* strypa, kväfva, döda. *II. itr. s.* strypa sig, kväfvas. -würger, *m.* mördare. -würgung, *f.* dödande.

Erz (*skr. med lång vok.*), *I. -e, n. 1.* maln. *2. me-*

- tall i allmh. **3.** koppar. **4.** brons. **II.** förstafr. ärke-.
- erzählen**, * *tr.* berätta, omtala, förtälja. *Man erzählte sich*: det berättas. -**er**, *m.* berättare. -**ung**, *f.* berättelse.
- Erz|bild**, *n.* bronstaty. -**böse**, *a.* riktigt ond, mycket dålig.
- erz|eig|en**, * *tr.* visa, betyga. -**ung**, *f.*
- erzen** (avr. **erzen**), *a.* af koppar, koppar-, brons-, metall-.
- erz|eug|l|b|a|r**, *a.* möjlig att frambringa. -**en**, * **I.** *tr.* afa, föda, alstra, frambringa, åstadkomma. **II.** *rf.* uppkomma, uppstå. -**er**, -; *m.* fader. -**erin**, -**nen**, *f.* moder. -**ni**[f]s, -**se**, *n.* alster, produkt. -**ung**, *f.* alstring *m. m. se erzeugen.*
- Erzhütte**, *f.* hytta, masugn.
- erz|ie|h|en**, * *tr.* uppfostra, uppdraga. -**er**, -, *m.* uppfostrare, guvernör; informator. -**erin**, -**nen**, *f.* uppfostrarinna, guvernant. -**erisch**, -**lich**, *a.* rörande uppfostran, uppfostrings-, pedagogisk. -**ung**, *f.* uppfostran.
- erz|ie|en**, * *tr.* sitta på, syfta till, afse, eftersträfvä; uppnå, ernå. -**zielung**, *f.* -**zittern**, * *itr.* *s. o. h.* börja darra.
- Erz|k|ä|m|e|r|er**, *m.* förste kammarherre. -**kanzler**, *m.* ugt. rikskanslär. -**marschall**, *m.* ugt. riksmarskalk. -**mundschenk**, *m.* öfverste munsänk. -**truchseis**, *m.* förste hofjunkare, förskärare vid hofaffeln.
- erz|ör|ne|n**, * **I.** *tr.* uppreta, förtörna. **II.** *itr.* *s. o. rf.* vredgas, blifva vred, förtörnas. *Sich mit jm ~ blifva osams med ngn.*
- Erz|v|a|t|er**, *m.* patriark. -**väterlich**, *a.* patriarkalisk.
- erz|z|w|e|c|k|en**, * *tr.* syfta till, eftersträfvä; uppnå. -**zwingen**, * *tr.* framtvinga, tilltvinga sig, af-tvinga, *etw. von jm*: ngn ngt. *Erzwingen*: a) aftvingen, b) tvungen, sökt, konstlad. -**zwingung**, *f.*
- es**, förkort. 's. *el. s. n. pers. pron. 3r. er.* **1.** det. *Ich bin ~ det är jag, ~ lebe der König!* lefve konungen! **2.** öfversätttes ej i vissa talesätt, *t. ex. ~ mit jm halten*: hålla med ngn, ~ *jm bieten*: trotsa ngn. **3.** stundom står *es* i vändningar, hvilka, när ett närmare bestämt förhållande angifves, fordra gen. *el. prep.*, *t. ex. ~ satt haben*: vara mätt, trött därpå, ~ *froh, müde, zufrieden sein*: vara glad däråt, trött därpå, tillfreds därmed. **4.** stundom betecknar *es* ett obestämdt ngt; svenskan fordrar vanl. omskrifning, *t. ex. ~ rifs mich hinunter*: jag drogs ned i djupet af en öfvernaturlig makt, ~ *tanzt sich gut*: det går bra att dansa.
- Esche**, -**n**, *f.* ask (Fraxinus). -**n**, *a.* af ask, ask-.
- Esel**, -, *m.* **1.** åsna. *Vom Pferd auf den ~ kommen*: få det sämre. **2.** trähäst (gymnastik-samt tortyrredskap). **3.** ställning, underlag hvar på ngt hrtlar. -**él**, -**en**, *f.* åsneaktighet, dumhet. -**haft**, *a.* åsneaktig, dum. -**in**, -**nen**, *f.*
- åsninna. -**n**, *sv. itr. h. F* **1.** arbeta strängt, tråla, plugga. **2.** bära sig dumt åt, begå dumbete. -**sarbeit**, *f.* tungt arbete. -**sbank**, *f.* nedersta bänken i en klass, på hvilken de senaste lärjungarne sitta. -**sbrücke**, *f.* hjälpreta för lata, lathund. -**stritt**, *m.* åsnespark; uia feg, lömsk hämd.
- Es|k|l|ä|d|r|ö|n**, -**s**, *f.* skvadron. -**amotieren**, *sv. tr.* gnm taskspelarkonster, oförmärkt borttaga, trolla bort. -**imö**, -**is**, -**s**, *m.* eskimå. -**örte**, -**n**, *f.* eskort, betäckning. -**ortieren**, *sv. tr.* eskortera, följa.
- Espe**, -**n**, *f.* asp. -**n**, *a.* af aspvirke, asp-.
- eis|b|ä|r**, *a.* ätlig, matnyttig. -**keit**, *f.* ätlighet.
- Ess|e**, **I.** -**n**, *f.* **1.** skorsten i sth i smedjor. **2.** (smedje)hård. **II.** *oböj. n.* *In seinem ~ sein*: vara i sitt esse. -**n**, **I.** *st. tr. o. itr. h.* äta, spisa. *Zu Mittag ~ spisa middag, zu Abend ~ spisa kvällsmat, supera, gut ~ äta bra, lefva godt, sich (dat.) etw. zuwider ~ få afsmak för ngt. **II.** -, *n.* **1.** ätande. **2.** mat, spis, maträtt. **3.** måltid. *Das ~ ist fertig*: bordet är serveradt. -**nszeit**, *f.* mattime.*
- Ess|énz**, -**en**, *f.* essens.
- Ess|er**, -, *m.* ätande, spisande person.
- Eis|g|l|e|r**, *f.* glupsk matlust, glupskhet. -**g|e|r|ig**, *a.* glupsk.
- Eis|ig**, -**e**, *m.* ättika. -**braten**, *m.* surstek.
- Eis|k|a|r|t|o|f|e|l|n**, *pl.* hushållspotatis. -**kastanie**, *f.* ätbar kastanj. -**kober**, -**korb**, *m.* matsäckskorg. -**löffel**, *m.* matsked. -**lust**, *f.* matlust. -**tisch**, *m.* matbord.
- Est|h|le**, -**n**, *m.* invånare i Estland. ester. -**in**, -**nen**, *f.* estnisk kvinna. -**länder**(in) = *Esthe (Esthln)*. -**ländisch**, -**nisch**, *a.* estnisk.
- Estr|l|ä|d|e**, -**n**, *f.* estrad. -**ich**, -**e**, *m.* (sten)golf.
- etab|l|ie|r|en**, *sv. I. *tr.* etablera, anlägga, sätta upp. **II.** *rf.* **1.** bosätta sig, slå sig ned. **2.** etablera sig, öppna en affär. -**issement**, -**s**, *n.* etablissemang.*
- Et|ä|g|l|e**, -**n**, *f.* väning. -**éro**, -**n**, *f.* etagère, hylla.
- Et|ä|t**, -**s**, *m.* budget.
- etatis|e|r|en**, *sv. tr.* upptaga i budgeten.
- Eth|ik**, *o*, *f.* etik, sedelära.
- eth|is|ch**, *a.* etisk, moralisk, sedlig.
- Et|ik|k|e|t|t**, -**s**, *n.* = *Etikette* *a*. -**e**, -**n**, *f.* etikett, a) (lapp med) påskrift af innehåll, b) beträfvik umgängessed. -**ieren**, *sv. tr.* förse med etikett(er).
- et|l|ic|h** = *einig* **II.** **etsch** *se ätsch.*
- Et|ü|d|e**, -**n**, *f.* studie, etyd.
- Etui**, -**s**, *n.* etui, fodral.
- etw|ä**, * -**an**, *adv.* **1.** ungefär, omkring. **2.** kanske, kanhända, möjligen, till äfventyrs, händelsevis. *Denken Sie nicht ~ ni må icke tro, nicht ~ dafs*: icke så som om. -**äig**, * -**änig**, *a.* möjligen inträffande, eventuell, möjlig. -*en Falls*: möjligen. -**as**, förkort. **was**, **I.** *obest. pron.* **1.** något, någonting. *So ~ något sådant, nein, so ~!* har man sett på maken! *es ist ~ Schönes um einen*

itr. intransitivt, *rf.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpreb.

Freund: det är godt att ha en vän (i viken), **F ach, hat sich** ~ det kan du tänka dig! **2.** litet, t. ex. ~ **Geld:** litet pengar. **II.** adv. något, en smula. **III.** oöbj. n. något, t. ex. *ein gewisses w.* -**élich, obest. pron. för. Adv. någon, något.**

etlich, * = *etlich*.

euer, I. gen. pl. *ad. du.* **II.** poss. pron. själfständ. former: *eurer eure eures, der die das eur-ig[e]*, eder. **Eure** (förkort. *Eu.*) **Hoheit:** eders höghet. -**t** se *euret*.

Eule, -n, f. ugglan. **Bla. des einen** ~ *ist des andern* **Nachtigall:** hvar och en har sin smak. **F da safs' ne** ~ det lyckades ej. -**nspiegel, m.** Ulspegel. -**nspiegeléi, -en, f.** tokeri, galet påhitt, galenskap, upptåg.

Eumenide, -n, f. evmenid, hämgudinna.

Eunüch, -en el. -**s, -en, m.** evnuk, snöping.

Euphemis||mus, -us, -en, m. evfemism. -**tisch, a.** evfemistisk, omskrifvande.

eur||erseits, adv. å eder sida. -**esgleichen, I.** a. o. oöbj. *subst.* eder (jäm)like, lik eder. **II.** pl. edra likar, sådana som ni. -**ethalben, -etwegen, um** -**etwillen, adv.** för eder skull. -**ige** se *euer II.*

Euröpla, gen. -**as** el. -**ens, O, f.** Europa. -**äer, -, m.** europé. -**ätsch, a.** europeisk.

Euter, -, n. jufer.

evangeléisch, a. evangelisk. -**elíst, -en, m.** evangelist. -**élium, -um[s], -en** el. -**a, n.** evangelium.

Evenskind, n. Evas barn, Evas dotter.

Eventualität, -en, f. eventualitet, möjlighet. -**äliter, förkort. event., adv.** eventuell, eller, möjligen. -**éll, a.** eventuell, möjlig.

evidén||t, a. evident, klar, tydlig. -**z, O, f.** evidens, klarhet.

Ev. förkort. för *Euer, Eure*, se *euer II.*

ewig, a. 1. evig. **F ~ nicht:** aldrig i evighet. **2.** adv. **F** mycket, i hög grad. **Das ist ~ Schade:** det är stor skada. -**keit, f.** evighet. **F in ~ nicht:** aldrig i evighet. -**lich, adv.** evigt, i evighet.

Ex-, förstatv. **ex-,** för detta, t. ex. ~ *kaiser*.

ex||läkt, a. exakt, noggrann. -**áktheit, f.** exakt-het, noggrannhet. -**altatiön, -en, f.** exaltation, öfverspändt själfstillstånd. -**altiert, a.** exalterad, öfverspänd.

Exäm||len, -ens, -ina, n. examen, pröfning. **Ein ~ machen:** taga en examen, *im ~ bestehen:* gå igenom i examen. -**ensarbeit, f.** examensskrifning. -**inänd, -en, m.** examinand. -**inátor, -s, -ören, m.** examiner. -**iníeren, sv. tr.** examinera, förhöra.

excellén||t, a. utmärkt, präktig, förträfflig. -**énz, -en, f.** excellens. -**ieren, sv. itr. h.** excellera, utmärka sig.

ex||ceptionéll, a. exceptionell, utomordentlig, ovanlig, undantags-, undantagsvis. -**cerpíren, sv. tr.** exciperera, göra utdrag ur. -**cérpt, -e, n.** excerpt, utdrag. -**céls, -e, m.** excess, öfverdrift, utsväfnig, ofog. -**egése, -n, f.** exeges, tolkning. -**egét, -en, m.** exeget, uttolkare. -**egétisch, a.** exegetisk, tolknings-**ekütieren, sv. tr. 1.** utföra, verkställa. **2.** afrätta. -**ekütierung, f.** el. -**ekutiön, -en, f. 1.** utförande, verkställande. **2.** utmätning, exekution. **3.** afrättning. -**ekutiv, a.** exekutiv, verkställande. -**ekutive, O, el.** -**ekutívgewalt, f.** verkställande makt. -**ekútor, -s, -ören, m.** verkställare, fullgörare; exekutor. -**émpel, -, n.** exempel. -**emplár, -e, n. 1.** exemplar. **2.** mönster, exemplarisk person. -**emplárisch, a. 1.** exemplarisk, mönstergill. **2.** eftertrycklig, androm till varnagel. -**ercier-se exerzier-. -ercitium, -um[s], -a** el. -**en, n.** tema, skrifning i sht ss. *hemleza, itr. Extemporale.* -**erzieren, sv. tr. o. itr. h.** exercera. -**erzierplatz, m.** exercisplats. -**il, -e, n.** landsförvisning, landsflykt. -**ilíeren, sv. tr.** landsförvisa. -**isténz, -en, f.** existens, tillvaro. -**istieren, sv. itr. h.** existera, vara till. -**klusiv, a.** exklusiv, uteslutande. -**kommunikatiön, -en, f.** exkommunikation, bannlysning. -**kommunizieren, sv. tr.** exkommunicera, bannlysa. -**kürs, -e, m.** exkurs, afvikelse från ämnet. -**kursiön, -en, f.** exkursion, utflykt. -**pediét, -en, m.** expeditör. -**pedieren, sv. tr.** expediera, betjäna, affärda, ombesörja. -**peditiön, -en, f.** expedition. -**perimént, -e, n.** experiment, försök. -**perimentieren, sv. itr. h.** experimentera, göra försök. -**plizieren, sv. tr.** öfversätta. -**plodieren, sv. itr. s. o. h.** explodera, springa sönder. -**plosiön, -en, f.** explosion. -**ponénit, -en, m.** exponent. -**ponieren, sv. tr.** exponera, utställa. -**pórt, -e, m.** export, utförsel. -**portieren, sv. tr.** exportera, utföra. -**positiön, -en, f.** exposition, utställning. -**prés, adv.** express, uttryckligen, enkom. -**spektánt, -en, m.** exspektant. -**spektántz, O, f.** exspektans. -**temporále, -e[s], -ia** el. -**ien, n.** tema, skrifning på lärarummet. -**temporieren, sv. tr. o. itr. h.** extemporera. -**térn, a.** yttre, främmande. -**ternát, -e, n.** externat, läroverk utan inackordering. -**tra, I. adv.** dessutom, på köpet. **II.** oöbj. a. utomordentlig, ovanlig. -**trákt, -e, m. o. n.** extrakt. -**traordinár, a.** utomordentlig, ovanlig. -**travagánz, -en, f.** extravagans, öfverdrift, utsväfnig. -**travagieren, sv. itr. h.** extravagera, göra sig skyldig till öfverdrifter, till utsväfningar. -**trém, I. a.** ytterlig. **II. -e, n.** ytterlighet. -**tremítát, -en, f. 1.** ytterlighet, yttersta nöd. **2.** pl. extremiteter. -**z** se *exc-*.

F.

Fabel, -n, *f.* fabel, dikt, historia, saga, berättelse. -*ei*, -*en*, *f.* fantiserande, fantasi, dikt, påhitt, osanning. -*haft*, *a.* fabelaktig, otrolig. -*land*, *n.* sagoland. -*n*, *sv. tr. o. itr. h.* prata, uppdikta, hitta på, fantisera; yra. -*reich*, *I. n.* sagovärld. *II. a.* sagorik. -*schmied*, *m.* lögnare. -*werk*, *n.* fabler, dikt.

Fabrik, -*en*, *f.* fabrik. -*ánt*, -*en*, *m.* fabrikanter, fabriklär. -*át*, -*e*, *n.* fabrikat. -*atiön*, -*atúr*, -*en*, *f.* fabrikation, tillverkning. -*besitzer*, *m.* fabriksägare, fabriklär. -*geschäft*, *n.* fabriksrörelse. -*zeichen*, *n.* fabriksmärke.

fabricieren, *sv. tr.* fabricera, tillverka.

fabulieren = *fabeln*.

Façade, -*n*, *f.* fasad.

-fach, *a. suff.* -faldig, *t. ex. drei* ~ trefaldig.

Fach, -*er* †, *n.* 1. pl. *str.* -[e], *afdelning* af ett hus; mellanrum mellan taksparrar: fönsterluft; bås. 2. fack, rum, låda. *Geheimes* ~ lönlåda. *Rot. cell.* 3. fack, ämne, gren.

Fächer = *Fächer*. -*n*, *sv. tr. o. itr. h.* fläkta, vifta.

fachen, *sv. tr.* 1. uppåtända, underblåsa. 2. indela i fack.

Fächer, -, *m.* 1. fläkta. 2. solfjäder. -*ig*, *a.* indelad i fack. -*n* = *fächeln*.

Fach|gelehrte(r), *m.* fackman. -*kasten*, *m.* låda, ask, skrin med fack i. -*lich*, *a.* hörande till ngt visst fack, fack-, special-. -*mann*, *m.* fackman, specialist. -*wand*, *f.* korsvirkesvägg. -*werk*, *n.* 1. korsvirke. 2. i fack indelad hylla. 3. vetenskapligt specialverk.

Facit, -*s*, *n.* facit, resultat.

Fackel, -*n*, *f.* fackla. -*n*, *sv. itr. h.* 1. *str. s.* om lågor: fladdrä. 2. *F* vackla, tveka, söla. 3. *F* narras.

Façón, -*s* *ei*. -*en*, *f.* form, gestalt, fason. -*niérén*, *sv. tr.* forma, fasonera.

fade, *a.* fadd. ~*s* *Zeug*: faddhet.

fädeln, *sv. I. tr.* 1. tråda på, tråda upp på en tråd. *Den Faden in die Nadel* ~ tråda på nålen. 2. rispa upp i trådar. *II. rjfl.* 1. rispa upp sig. 2. *str. itr. h.* om sega vätskor: blifva trådigt, bilda trådar.

Faden, -*†*, *m.* *dim. Fädchen*, -*lein*, tråd. -*dünn*, *a.* smal som en tråd. -*förmig*, *a.* trådaktigt, trådigt. -*gerade*, *a.* snörätt. -*nackend*, -*nackt*, *a.* splittraken. -*nals*, *a.* genomvåt så att man ej har en torr tråd på sig. -*scheinig*, *a.* trådspliten. -*sommer*, *m.* sommartrådar, spindelväf som flyger i luften.

Fäd|heit, *f.* faddhet. -*ig* *ei*. -*fädig*, *a. suff.* -trådigt, *t. ex. fein* ~ fintrådigt.

Fagott, -*e*, *n.* fagott. -*ist*, -*en*, *m.* fagottblåsar.

fahen, *sv. tr.* förädr. = *fangen*.

fähig, *a.* 1. i stånd, mäktigt, vuxen, lämpligt.

2. skickligt, begäfvad, talangfull. 3. mot-

tagligt. -*keit*, *f.* 1. förmåga, skicklighet, lämplighet. 2. anlag, naturgåva, talang.

fahl, *a.* black, askgrå, matt, urblekt. *In auf dem ~en Pferde finden*: ertappa ngn vid ngn otillåten handling. -*gelb*, *a.* mattgul. -*grau*, *a.* askgrå.

fahnden, *sv. tr. o. itr. h.* *In ei. auf jn ei. nach jn* ~ (söka) gripa ngn, eftersätta, efterspana, efterlysa, förfölja ngn.

Fährdrich = *Fährnich*.

Fahndung, *f.* förföljelse, efterspaning.

Fahne, -*n*, *f.* *dim. †*, 1. fana, flagga; *str.* vindflöjel. *Bei der ~ sein*: hafva svurit fanan, vara soldat. 2. kompani, skvadron. 3. fan på tjadrar. 4. grannlåt. -*neid*, *m.* ed med hvilken man svär fanan, trohetsed. -*nflüchtig*, *a.* som deserterar. ~ *werden*: desertera, *ein ~er*: en öfverlöpare, desertör. -*nstange*, *f.* -*nstock*, *m.* fanstäng, flaggstång. -*nweih*, *f.* en fanas ei fanors invigning.

Fährnich, -*e*, *m.* fänrik.

fahr|bar, *a.* farbar. -*barkeit*, *f.* farbarhet. -*betrieb*, *m.* rörelse, drift, trafik.

Fährboot, *n.* färja.

Fahrdamm, *m.* körbana.

Fähre, -*n*, *f.* färja.

fahren, *st. I. itr. s.* 1. fara, färdas, resa, åka, ro, begifva sig. *Schlitten* ~ åka på släde. *Bhd. hoch* ~ flyga högt. *Gen Himmel* ~ uppstiga till himlen, *in den Hof* ~ köra in på gården, *in die Grube* ~ a) stiga ned i grufvan, b) = *ins Grab* ~ stiga ned i grafven, fara hädan, *über Land* ~ resa åt landet, *von der Alp ei. zu Thal* ~ draga hem från sätern, *von hinnen ei. zu den Vättern* ~ gå till sina fäder. 2. om transportmedel: gå. *Gut* ~ gå bra, jämt, *die Post fährt zweimal wöchentlich*: diligensen går två gånger i veckan. 3. rusa, störta, fara. *Im an den Kopf* ~ flyga i luften på ngn, *an ei. auf einander* ~ rusa mot hvarandra, *das Messer fuhr mir durch ei. in alle Glieder*: förskräckelsen förlamad mig, *mit dem Löffel in die Schüssel* ~ sticka, köra skeden i fatet, *jm in die Haare* ~ flyga i luften på ngn, *in die Stiefel* ~ med fart draga på sig stöflarne, *nach etw.* ~ gripa efter ngt, *er fuhr unter sie*: han rusade, störtade midt ibland dem. 4. ~ *lassen*: släppa, uppgifva, afstå ifrån, frigöra sig från. 5. må, befinna sig. *Gut ei. wohl bei ei. mit etw.* ~ befinna sig väl vid, må bra af ngt, *gut bei einem Handel* ~ göra en god affär. 6. *str.*

h. Mit *etw. gut, schlecht* ~ fara väl, illa med ngt. 7. *de Habe*: lösören. II. *tr. o. itr.* *h.* köra, skjutsa, föra. III. *rf.* 1. fara, färdas, ro. *Sich selbst* ~ köra själf, *sich fest* ~ köra fast. 2. *Der Wäg fährt sich gut*: vägen är bra, *opers. hier fährt es sich gut*: här är det bra väg. -*gast, m.* åkande. -*geld, n.* biljettpris, frakt. -*gelegenheit, f.* tillfälle att få åka, skjutsa. -*geleise, n.* hjulspår. -*ig, a.* obeständig. -*igkeit, f.* obeständighet.

Fährkahn, m. färja.

Fährkarte, f. biljett. -**nausgabe, f.** biljettlucka. **fährlässig, a.** slarfvig, försunlig, värdslös. -**keit, f.** slarf, försunlighet, värdslöshet. **fährlich, a.** farlig. -**keit, f.** farlighet.

Fährmann, m. färjkarl.

Fährplan, m. tidtabell. -**plänmäßsig, a.** ~ *er Zug*: ordinarie tåg. -**post, f.** diligens. -**preis, m.** biljettpris. -**rad, n.** velociped. -**schein, m.** biljett.

Fährschiff, n. färja.

Fährschule, f. körskola. -**spur, f.** hjulspår. -**strafse, f.** körväg. -**t, -en, f.** 1. färd, resa, tur. *Er ist immer auf der ~* han är jämt stadd på resor. 2. framfärd, tilltag. *Was machst du für ~en*: hvad har du för dig för dumheter. 3. kurs, kosa. *Die ~ richten nach*: styra kosan åt. 4. fart, hastighet. -**taxe, f.** biljettaxa, åkartaxa.

Fährte, -n, f. spår.

Fährtenliste, f. turlista. -**tlinie, f.** kurs, väg. -**weg, m.** körväg. -**zeug, n.** 1. fartyg, skepp. 2. * fordon, åkdon.

Faklir, -s ei. -e, m. fakir. -**simile, [-s], -s ei.** *Faksimilia*, *n.* faksimile. -**similieren, sv. tr.** taga fak-simile af. -**tion, -en, f.** parti. -**tiös, a.** upprorisk. -**tisch, a.** faktisk, verklig. -**tor, -s, -ören, m.** faktor. -**toréi, -en, f.** faktori. -**tötum, -um[s], -ums ei. -a, n.** faktotum, allt i allom, högtra hand. -**tum, -um[s], -a, n.** faktum, verklighet, verkligt förhållande. -**túr[a], -en, f.** faktura. -**últas, 0, f.** erkännande af, intyg om kunskaper *el.* (undervisnings)skicklighet. ~ *für Prima in einem Gegenstande*: intyg om tillräckliga kunskaper i ett ämne för att kunna undervisa i prima (högsta klassen). -**ultåt, -en, f.** fakultet. -**ultativ, a.** frivillig, icke obligatorisk.

falb, a. ljus, ljusgul, isabellfärgad; *tor str. = fahl.* -**licht, -ig, a.** black.

Falerner, -, m. falernerwin.

Falk[e], -en, m. dim. †, falk. -**enbeize, f.** jagt med falkar. -**[e]ner, -, -enier, -e, m.** -**enjäger, m.** falkenerare. -**neréi, -en, f.** 1. falkenerarkonst. 2. ställe där falkar dresseras. 3. jagt med falkar. -**onier = Falkenier.**

Fall, -e †, m. 1. fall. *Zu ~e bringen*: bringa på fall, *zu ~e kommen*: falla. 2. sänkning, lutning. 3. fall, förhållande, belägenhet, händelse, tilldragelse. *Gesetzt den Fall ei. gesetzten ~es dafs*: antag att, *im ~e ei. auf den ~ dafs*: för den händelsen att, *auf*

alle Fälle, auf jeden ~ i alla händelser, *erforderlichen ~es*: om så erfordras, *aufser im ~e dafs*: såvida icke, *schlimmsten ~es, im schlimmsten ~e*: i värsta fall. 4. gram. kasus.

fällbar, a. som kan *ei.* får fällas.

Fall||bauer, -, m. o. n. slagbur. -**baum, m.** slagbom. -**heil, n.** fallbila, giljotin. -**brett, n.** fallbräde, falllucka, falldörr. -**brücke, f.** 1. fallbro. 2. vindbrygga, vindbro. -**e, -n, f.** fälla. *Im eine ~ stellen*: lägga en snara för ngn. -**en, st. I. itr. s.** 1. falla, falla ned, omkull. *Auf die Erde ~ a)* falla ned på marken, *b)* slå omkull, *der Würfel ist gefallen*: tärningen är kastad, *von der Bank ~* födas utom äktenskapet, *nicht auf den Mund gefallen sein*: vara munvig, *dem Pferde in die Zügel ~* fatta hästen vid tyglarne, *im lästig ei. zur Last ~* falla ngn till last. 2. falla, stupa, dö; om *ajur*: själfdö. 3. ~ *lassen*: släppa, tappa, öfvergifva. *str II.* 4. om *ajur*: falla, födas. 5. sjunka, falla. 6. infalla, inträffa. 7. tillfalla, *im ei. an jn*: ngn. 8. *In etw. (ack.) ~* tillhöra ngt. 9. öfvergå, visa öfvergång, *in*: till. *Ins Grüne ~* skifta i grönt, *dieser Geschmack fällt ins Fade*: denna smak är ngt fadd. 10. förefalla, vara, *t. ex. diese Arbeit fällt ihm schwer*. 11. höras, förmimmas. *Ein Wort ~ lassen*: låta ett ord undfalla sig. 12. förekomma, förefinnas, *t. ex. das Gold fällt nur sparsam*. II. *tr. In tot ~* falla ned på och slå ihjäl ngn, *das Gesicht entzwei ~* i fallet skada ansigtet, *sich (dat.) den Arm aus dem Gelenke ~* falla och vrida armen ur led. III. *rf.* *Sich tot ~* falla och slå ihjäl sig, *sich lhm ~* falla och taga skada, så att man blir lam.

fällen, sv. tr. 1. fälla, hugga ned. 2. fälla, döda, slå ihjäl. 3. sänka, fälla, *t. ex. das Bajonett*. 4. bringa på fall, störta.

Fall||holz, n. nedfallna grenar, vindfällor. -**ieren, sv. itr. h.** göra konkurs.

fällig, a. hand. förfallen. ~ *werden*: förfalla. -**keit, f.** hand. egenskap att vara förfallen. -**keitstag, m.** förfalldag.

fall||it, I. a. hand. bankrutt. II. -**en, m.** bankruttör. -**iterklärung, f.** försättande i konkurs. -**itmasse, f.** konkursmassa. -**netz, n.** slagnat. -**reif, a.** om frukt: fullmogen så att den är färdig att falla af. -**S, konj.** i fall att, i händelse att, om. -**strick, m.** fallstreck, snara. -**sucht, f.** fallandesot. -**süchtig, a.** behäftad med fallandesot.

Fällung, f. fällande m. m. se *fällen*.

falsch, I. a. falsk, oriktig, orätt; oäkta, efterapad; bedräglig, understucken; trolös, dubbel. ~ *er Schlüssel*: a) orätt nyckel, b) tjuftenyckel, ~ *Zähne*: löständer. II. -**es, 0, m. o. n.** falskhet.

fälschlen, sv. tr. förfälska. -**er, -, m.** -**erin, -nen, f.** förfälskaro.

falsch||gläubig, *a.* kättersk. **-heit**, *f.* falskhet. **-herzig**, *a.* falsk, opålitlig. **-klingend**, *a.* falsk, missljudande.

fälschlich, *a.* falsk, oriktig, grundlös. **-erweisen**, *adv.* oriktigt.

Falsch||münzer, *m.* falskmyntare. **-münzerei**, *f.* falskmyntande. **-schwörung**, *f.* oriktig skrifning, felstafning. **-schwörer**, *m.* menedare.

Fälschung, *f.* förtalskning.

Fals||létt, **-e**, *n.* falsett. **-ifikát**, **-e**, *n.* förfalskning (förfalskad vara) **-um**, **-um[s]**, **-a**, *n.* förfalskning, bedrägeri.

Falte, **-n**, *f.* dim. **†**, veck, rynka, skrynkla, skrymsla. *~n werfen* *ei.* **schlagen**: bilda veck, *in ~n legen*, **ziehen**: vecka, rynka.

fälteln, *sv. tr.* lägga i små veck, rynka.

falten, *sv. tr.* 1. vika ihop, lägga ihop, tillsluta. *Die Hände ~ knäppa* ihop händerna. 2. vecka, rynka. **-kleid**, *n.* veckrik klädning. **-magen**, *m.* bladnage. **-reich**, *a.* veckrik. **-wurf**, *m.* veckens fall.

Falt||ler, **-**, *m.* fjärlig. **-ig**, *a.* veckad, rynkad.

-faltig, **-fältig** = **-fach**.

Faltung, *f.* veckning, rynkning.

Falz, **-e**, *m.* **-e**, **-n**, *f.* fals. **-en**, *sv. tr.* falsa, hopfoga.

famill||är, *a.* familjär, förtrolig. **-aritát**, **-en**, *f.* förtrolighet.

Familie, **-n**, *f.* familj, släkt. **-nähnlichkeit**, *f.* släktlikhet, släkttycke. **-anzeigen**, *pl.* annonser om födde, vigde och döde. **-mfehler**, *m.* släktfel, släktlyte. **-nachrichten** = *Familien-anzeigen*. **-numgang**, *m.* 1. umgänge mellan familjer. 2. *~ haben*: hafva tillträde till familjer.

fam||lös, *a.* F präktig, utmärkt. **-ulus**, **-us**; **-i** *ei.* **-usse**, *m.* famulus, biträde, vaktmästare, tjänare.

Fanat||liker, **-**, *m.* fanatiker. **-lsch**, *a.* fanatisk. **-isieren**, *sv. tr.* fanatisera, göra fanatisk. **-ismus**, **-**, *o.* *m.* fanatism.

Fantäre, **-n**, *f.* fanfar.

Fang, **-e** **†**, *m.* 1. fångande, fångst. 2. ställe där ngt fångas ss. snara, fålla, fiske *m.* *n.* 3. vandr. *p.* klor, huggtänder. 4. jag. styng, stöt. **-arm**, *m.* arm att gripa med ss. hos bläckfiskar *m.* *n.* djur. **-ball**, *m.* 1. bäll till bällspel. 2. bällspel. **-eisen**, *n.* 1. sax ss. räfsax, vargsax *m.* *n.* 2. vildsvinsspjut, hirschfångare. **-en**, *st. I. tr.* 1. fånga, gripa. *jn gefangen*. 2. *Feuer ~ fatta* eld, *eine Krankheit ~ gripas* af en sjukdom, *Grillen ~ göra* sig griller. **II. rfl.** fångas, snärjas.

Fänger, **-**, *m.* 1. en som fångar. 2. huggtand, bete. 3. hirschfångare, jagtspjut.

Fang||geld, *n.* skottpengar. **-gerät[h]**, *n.* fångredskap. **-hund**, *m.* hund använd till att gripa djur, blodhund. **-leine**, *f.* jag. koppel. **-messer**, *n.* jag. jagtkniv. **-stahl**, *m.* = *Fang-eisen*. **-strick**, *m.* 1. = *Fangleine*. 2. = *Fallstrick*. **-zahn**, *m.* huggtand, bete.

Fant, **-e**, *m.* dim. **†**, pojke, slyngel, gäck, narr, glop.

Farbe, **-n**, *f.* färg.

färben, *sv. tr.* färga.

farben||blind, *a.* färgblind. **-blindheit**, *f.* färgblindhet. **-gebung**, *f.* färgläggning, kolorit. **-grund**, *m.* färgton, grundfärg. **-kleckser**, *m.* F plankstrykare. **-reich[h]üm**, *m.* färgprakt.

Färber, **-**, *m.* färgare. **-éi**, **-en**, *f.* färgeri.

farb||licht, **-ig**, *a.* färgad, kulört.

Färbung, *f.* färgning, färg.

Farm, **-en**, *f.* farm, landt gård. **-er**, **-**, *m.* farmare.

Farn, **-e**, *m.* **-kraut**, *n.* ormbunke.

Faro, **-s**, *I. m.* fyr torn. **II. n.** hasardspelet farao.

Farr[e], **-en**, *m.* tjur. **-enkraut** *se* *Farnkraut*.

Färse (*aftr.* med kort ä), **-n**, *f.* kviga.

Fasán, **-[e]**s, **-[n]**, *m.* fasan. **-erie**, **-[e]**n, *f.* fasaneri.

Fasch||line, **-n**, *f.* faskin. **-ing**, **-e**, *m.* 1. den med karneval *o.* andra lustbarheter frade tiden närmast före fastan. 2. karneval, utklädsel, lustbarhet, uppsluppen glädje.

Fas||cikel, **-**, *m.* häfte, del. **-cinieren**, *sv. tr.* förtrolla. **-e**, **-n**, *f.* dim. **†**, = *Faser*.

Fasel, **-s**, *o.* *m.* fortplantning, afvel. **-éi**, **-en**, *f.* prat, snicksack; dumhet. **-er**, **-**, *m.* = *Faselhans*. **-haft**, *a.* oredig, fjollig, tokig, uppsluppen, yster, lättsinnig. **-haftigkeit**, *f.* oredigt (*m.* *n.* *se* *faselhaft*) sätt, beteende, sådan handling. **-hans**, **-en**, **-e[†]**, *m.* F slarfver, pratmakare; stolle. **-ig** = *faselhaft*. **-liese**, *f.* fjolla, toka. **-n**, *sv. I.* = *fasern*. **II. itr. h.** 1. föda ungar. 2. prata dumheter, snicksack; vara uppsluppen; begå galskap.

Fasen, **-**, *m.* = *Faser*. **-nackt** = *fasernackt*.

Faser, **-n**, *f.* dim. **†**, tråd, tåga, fiber. **-ig**, *a.* trådlig, tågig, fibrös. **-n**, *sv. tr.* rispa upp. **-nackt**, *a.* splitternaken.

fas||lig = *faserig*. **-nacht** *se* *Fastnacht*.

Fals, **-er** **†** *men* *ss.* mättenhet **-**, *n.* dim. **†**, fat, tunna, balja.

Fassáde, **-n**, *f.* framsida, fasad.

fals||bär, *a.* möjlig att gripa; fattlig, begriplig.

fassen, *sv. I. tr.* 1. gripa, fatta, fatta tag *i.*

Ich will ihn schon ~ han skall ej undslippa mig, skall nog få med mig att göra, *jn beim Kragen ~ fatta* ngn i kragen, *jn bei seinem Versprechen ~ taga* fasta på nngs löfte, *jn bei der Ehre ~ söka* förmå ngn göra ngt för hederns skull, *etw. ins Auge ~ fästa* blicken på, skärskåda ngt, *eine Rede zu Herzen ~ behärta* ett tal. *o.* *ers. es fafste mich mit Schrecken*: jag greps af förskräckelse. 2. tappa på fat. 3. innefatta. 4. rymma, hafva utrymme för. 5. fatta, begripa, förstå. 6. fatta, affatta, uttrycka, formulera. **II. rfl.** 1. fatta sig, uttrycka sig. 2. *Sich mit jm ~ taga* ett tag, brottas med ngn. 3. sansa sig, lugna sig, återvinna

fattningen. *Gefasst*: lagn, beredd, förberedd. 4. *Etw. fafst sich ei. läfst sich* ~ ngt är begripligt.

fafslich, *a.* fattlig, begriplig. **-keit**, *f.* begriplighet.

Fassung, *f.* 1. infattning. 2. fattning, sinnens närvaro. För otr. se *fassen*. **-sgåbe**, *f.* fattningsgåfva. **-skraft**, *f.* fattningsförmåga. **-slogigkeit**, *f.* brist på fattning. **-svermögen**, *n.* fattningsförmåga.

fast, *adv.* nästan, närapå. **-åge**, *n.* *f.* fat, fastage. **-e**, *-n*, *f.* 1. fasta. 2. vanl. pl. fastan, fastlag. **-en**, *sv. itr. h.* fasta. **-enabend**, *m.* fettisdag. **-enpredigt**, *f.* fastlagspredikan. **-enspeise**, *f.* mat som får ätas under fastan. **-ensuppe**, *f.* mager soppa. **-enzeit**, *f.* fastan, fastlag. **-er**, *-*, *m.* **-erin**, *-nen*, *f.* fastande (person). **-nacht**, *f.* 1. fettisdag. 2. = *Fasching*. **-tag**, *m.* fastedag.

fatllål, *a.* fatal, ödesdiger, förarglig. **-alitär**, *-en*, *f.* förarglig tilldragelse. **-um**, *-um[s]*, *-a*, *n.* öde.

fauchen, *sv. itr. h.* fräsa, hväsa, spotta.

faul, *a.* 1. skämd, ruten; anfrätt, maskstungen, förvittrad. ~e *Witze*: dåligt skämt, misslyckade kvickheter, *die Sache ist* ~ saken är sjuk, *das sind* ~e *Fische* ei. ~e *Redensarten*: det är bara undanflykter, påhitt. 2. lat, trög. *Sich auf die* ~e *Haut* ei. *Seite legen*: lägga sig på latsidan, ~er *Knecht*: lathund (hjälpreda i räkning). **-bank** = *Eselsbank*. **-baum**, *m.* brakved.

Fäule, *-n*, *f.* röta, förruttelse.

faullen, *sv. itr. h.* bliiva skämd, angripas af röta, ruttna. **-enzen**, *sv. itr. h.* lata sig, slå dank, göra ingenting. **-enzer**, *-*, *m.* 1. latmask, lättning, dagdrifvare. 2. lathund (hjälpreda i räkning). **-enzerel**, *-en*, *f.* dagdrifveri. **-fieber**, *n.* rötfeber; F skolsjuka, lättja. **-flekig**, *a.* fläckig af röta. **-heit**, *f.* lättja. **-licht**, *-ig*, *fäulig*, *a.* skämd, angripas af röta.

Fäulni[s], *0*, *f.* röta, förruttelse, förmultnande.

Faullpelz, *m.* latmask. **-t[h]ier**, *n.* trögdjur.

Faun, *-e[n]*, *m.* faun; lättsinnig människa. **-a**, *-en* ei. **-as**, *f.* fauna, djurvärld.

Faust, *-e* †, *f.* knuten hand, knytnäve. *Im eine* ~ *machen*: knyta handen åt ngn, *das pafst wie die* ~ *aufs Auge*: det passar icke alls ihop, skriker mot hvarannat, *auf eigne* ~ på egen hand, *aus freier* ~ på fri hand, *eine* ~ *im Sacke machen*: knyta handen i byxficka, *in die* ~ *lachen*: skratta i mjugg af skadeglädje. **-dick**, *a.* tjock som en knytnäve. *Bid. er hat es* ~ *hinter den Ohren*: han har en stor råf bakom örat. **-gröfs**, *a.* stor som en knytnäve. **-handschuh**, *m.* handske ei. vante utan skilda fingrar. **-kampf**, *m.* knytnävekamp, boxning. **-kämpfer**, *m.* boxare.

Fäustling, *-e*, *m.* 1. = *Fausthandschuh*. 2.

knölpåk. 3. tummeliten, pygmé. **-s**, *adv.* med knytnävarne.

Faust|**recht**, *n.* näfrätt. **-voll**, *obj.* *f.* en hand full.

favorisieren, *sv. tr.* favorisera, gynna. **-it**, *-en*, *m.* favorit, gunstling. **-ite**, *-n*, **-itin**, *-nen*, *f.* kvinnlig favorit, gunstling.

Faxe, *-n*, *f.* upptåg, gyckel, spratt, dumhet, galenskap. **-macher**, *m.* upptågsmakare. **-réi**, *-en*, *f.* = *Faxe*.

Fayence, *-n*, *f.* fajans.

Februar, *-e*, *m.* februari.

Fechser, *-*, *m.* afläggare i sht af vinrankor.

Fechtlboden, *m.* fäktsal. **-bruder**, *m.* F tiggare.

-en, *st. tr. o. itr. h.* fäktä, kämpa, strida; F om vandraende gesäller: tiggare. **-er**, *-*, *m.* fäktare. **-erspiel**, *m.* gladiatorskamp.

Feder, *-n*, *f.* 1. (fågel)fjäder, plym, fjun, dun.

Sich mit fremden ~ *n schmücken*: lysa med lånta fjädrar, *nicht aus den* ~ *können*: hafva svårt att komma ur sängen. 2. (skrif)penna. *Eine* ~ *schneiden*: formera en (gås)penna, *jm etw. in die* ~ *diktieren*: ordagrant förestäfa, diktera ngn ngt. 3. (metall)fjäder.

-artig, *a.* 1. fjäderartad. 2. elastisk.

-besen, *m.* fjäderviska. **-bett**, *n.* fjäderbolster, dunbädd. **-büchse**, *f.* pennfodral.

-büschel, *m. o. n.* fjädertofs, fjäderviska. **-deckbett**, *n.* med dun ei. fjäder stoppadt täcke.

-fechter(ei) = *fuchser(ei)*. **-fuchser**, *-*, *m.* pennfäktare. **-fuchserel**, *-en*, *f.* pennfäktari.

-halter, *m.* pennskaft. **-harz**, *n.* gummi elastikum, kautschuk. **-hut**, *m.* hatt med plym.

-icht, *a.* fjäderartad, fjäderlik. **-ig**, *a.* 1. = *federicht*. 2. betäckt af, full med fjäder.

-kasten, *m.* skrifask, pennlåda. **-kiel**, *m.* fjäderspole, penna. **-kraft**, *f.* spänstighet.

-leicht, *a.* fjäderlätt. **-lesen**, *n.* fjäderplockning. *md. nicht viel* ~ *s machen*: ej bry sig om att krusa, gå rakt på sak.

-matratze, *f.* resårmatrass. **-messer**, *m.* pennknif. **-n**, *sv. I. tr.* 1. stoppa med fjäder. 2. *Teeren und* ~ *tjära* och fjädra. **II. rfl. o. itr. h. 1. rugga. 2. fjädra, vara elastisk.**

III. itr. h. mista, tappa fjädrar, fjädra ifrån sig. **-pose**, *f.* = *Federkiel*. **-rißs**, *m.* pennritning, pennskiss. **-spiel**, *n.* jakt med jagtfalkar.

-spule, *f.* = *Federkiel*. **-staub**, *m.* finaste dun. **-strich**, *m.* penndrag. **-ung**, *f.* stoppning med fjäder *m. m. se federn*. **-vieh**, *n.* fjäderfä. **-volk**, *n.* fåglar. **-wild**, *n.* vildfågel. **-wildbret**, *n.* fågelstek. **-wisch**, *m.* fjäderviska. **-wischer**, *m.* penntorkare. **-zeichnung**, *f.* pennritning. **-zug**, *m.* penndrag.

fedrig se *federig*.

Fee, *-[e]n*, *f.* fe. **-[e]nhaft**, *a.* felik. **-[e]nwelt**, *f.* fevärd, sagovärld. **-[e]réi**, **-[e]rie**, **-[e]n**, *f.* fevärd, trolsk företeelse ei. tilldragelse; teat. feeri.

Fëggll[e]feuer, *n.* skärseld. **-[e]lappen**, *m.* damhandduk, torktrasa. **-en**, *sv. I. tr.* soppa;

skura, rengöra, fäja; rensa, uppressa; sota. **II. itr. h. o. s. susa, sopa fram, hvina. -er, -, m. sopare. -erin, -nen, f. soperska. -[e]sand, m. skursand. -[e]teufel, m. 1. själ i skärselden. 2. tomte som sopar huset. -sel, -, n. sopor.**

Fehde, -n, f. fäjd, strid. Jm ~ bieten: utmana ngn. -**brief, m. skriftlig utmaning, stridsförklaring. -zeit, f. krigstid, orolig tid.**

Fehl, I. -e, m. fel, brist. II. adv. fel, oriktigt, vilse; förgäves; jfr nedanstående verbala sms.

-bär, a. 1. utsatt för misstag. 2. felaktig. -barkelt, f. möjlighet att misstaga sig. -bericht, m. falsk underrättelse. -bitte, f. gagnlös bön som ej uppfylles. Eine ~ thun: bedja förgäves. -**bitten, itr. h. bedja förgäves. -en, sv. I. tr. förfela, icke träffa, icke råka. II. itr. h. 1. fela, synda. 2. begå ett fel, fara vilse, misstaga sig. Weit gefehlt! misstag!**

3. slå fel, misslyckas, t. ex. wenn alles fehlt: om allt skulle misslyckas, i värsta fall. **4. fela, fattas, saknas, vara borta. Opera. es fehlt uns an Geld:** vi sakna (= hada brist på) pengar, men: **es fehlt uns Geld:** det fattas oss (= har kommit bort för oss) pengar, **es jm an nichts ~ lassen:** icke låta ngn sakna ngt, **sich (dat.) nichts ~ lassen:** ej vägra sig ngt, **es fehlt viel daran, dafs er so reich ist wie sein Bruder:** han är ej på långt när så rik som hans bror, **es fehlte nicht viel, so wäre er gefallen:** han hade så när fallit, **an mir soll es nicht ~ jag skall göra, hvad på mig ankommer, das fehlte [nur] noch!** Iron. allt bättre och bättre! det vore just härligt! Om tillägnande el. obehag, t. ex. **was fehlt Ihnen?** hvad fattas er? hur är det med er? **wo fehlt es dir?** hvar har du ondt? **es fehlt ihm immer etw.:** han klagar ständigt, är ständigt vid dåligt lynne, **in der Schule ~ vara borta från skolan, vara frånvarande, jur. auf die Vorladung ~ ej iakttaga inställelse. -er, -, m. fel, a) misstag, oriktighet, skol. b) förseelse, brott, c) lyte. d) synd. -erhaft, a. felaktig, oriktig. -erhaftigkeit, f. felaktighet, oriktighet. -ernste, f. dålig skörd, missväxt. -ervoll, a. full af fel. -erzahl, f. antal fel. -führen, tr. föra vilse, vilseleda. -gang, m. misstag om vägen, oriktig väg. -gebären, itr. h. få missfall. -geburt, f. missfall. -gehen, itr. s. gå vilse. -greifen, itr. h. taga miste; bnd. misstaga sig. -griff, m. missgrepp, misstag. -hieb, m. misshugg. -jahr, n. missväxtår. -kauf, m. dåligt köp, dålig handel. -kommen, itr. s. komma vilse. -lo[o]s, n. nit i lotteri. -rippe, f. oäkta reben. -schiefen, itr. h. skjuta bom; F bnd. misstaga sig. **fehlgeschossen!** misstag! -schlag, m. misshugg. -schlagen, itr. h. o. s. slå fel. -schleifen, itr. h. göra ett felslut; draga oriktiga slutsatser. -schlufs, m. felslut. -schritt, m. falskt steg. -schufs,**

m. bom. -**sehen, itr. h. se vilse, misstaga sig. -springen, itr. h. o. s. göra ett falskt hopp, hoppa miste. -sprung, m. felsprång. Einen ~ thun:** hoppa och snafva, slänta. -**stoßen, itr. h. stöta fel. -treten, itr. h. taga ett falskt steg, stiga miste. -tritt, m. falskt steg, bnd. felsteg. -zug, m. oriktigt drag.**

Fehm[e], -en, f. 1. se Fem[e]. 2. se Feim.

Fel, -en, f. fe. -en, sv. tr. förtrolla, gnm trolldom skydda, göra osårbar, förlåna trollkraft åt.

Feier, -n, f. 1. hvila från arbetet. 2. firande, högtidlighållande. 3. högtid, fest. -abend, m. 1. högtidsafton (aftron före en högtid). 2. helgsmål, fyrabend. -geläut, n. högtidlig ringning. -klang, m. högtidlig musik. -kleid, n. högtidsdrägt. -lich, a. högtidlig, festlig. -lichkeit, f. högtidlighet, festlighet. -n, sv. I. itr. h. 1. hvila från arbetet. 2. strejka. II. tr. fira, högtidlighålla. -stunde, f. hvilostund, rast, fritid. -tag, m. 1. hvilodag. 2. högtidsdag. -täglich, a. förekommande på en hvilo- el. högtidsdag. -tagsmäsig, a. högtids- -zeit, f. fritid. -zug, m. högtidligt tåg.

feig[ig], a. feg. -e, -n, f. fikon. -heit, f. feghet. -herzig, a. feghjärtad. -herzigkeit, f. feghet. -ling, -e, m. feg stackare, pultron.

feil, a. fal, till salu. ~ haben: salubjuda

-bieter, m. säljare, månglare. -bietung, f. utbudande till salu. -e, -n, f. fil. bnd. die letzte ~ an etw. (ack.) legen: lägga sista handen vid ngt. -**en, sv. tr. få. -er, -, m. filare. -heit, f. halvet. -icht, -e, n. flispån. -schen, sv. tr. o. itr. h. [Um] etw. ~ köpslå om, pruta på ngt.**

Felm, -e, m. -e, -n, f. -en, -, m. vålm, säte, rök, skyl, stack.

fein, a. 1. fin. 2. passande, vacker, t. ex. das ist nicht ~ det är ej vackert handst. 3. F förstärkande adv. **Komm ~ schnell zurück: skynda dig nu dugtigt tillbaka, **schreibe mir ja ~ bald:** var nu snäll och skriv snart till mig. -**ädrig, a. finädrig.****

Feind, I. -e, m. fiende, ovän. II. a. fiendtlig. Jm ~ sein: vara fiendtligt sinnad mot ngn. -**esangriff, m. fiendtligt angrepp. -esheer, n. fiendtlig här. -esland, n. fiendeland. -esliebe, f. kärlek till sin fiende. -in, -nen, f. kvinnlig fiende. -lich, a. fiendtlig; stridig; oblid. -schaft, f. fiendskap. -selig, a. fiendtlig, hätsk. -seligkeit, f. fiendtlighet, hätskhet.**

Feinle, 0, f. finhet. -en, -ern, sv. tr. göra fin el. finare, förädla, raffinera. -fühndend, -fühlig, a. finkänslig. -fühligkeit, f. -gefühl, n. fin- känslighet. -gehalt, n. fin halt. -heit, f. finhet, finess, fin sak. -hörend, a. som har fin hörsel. -maschig, a. som har fina maskor. -schmeckend, a. läcker. -schmecker, m. läcker- gomer. -schmeckerei, f. smak för läckerheter, gurmandis. -sliebchen, n. käresta, brud, älskling.

felist, *a.* fet *o.* klumpig. *Das* ~e: fettet, istret. -**e**, *0*, *f.* öfverdrifven fetma, starkt hull. -**en**, *sv.* I. *tr.* göda. II. *itr.* s. blifva fet. -**heit**, -**igkeit** = *Feiste*. -**zeit**, *f.* jüg. tid då villebrädet, i sht hjortarne, är som fetast.

Felbel, -, *m.* felb.

Felch, -*e*, *m.* -**en**, -, *n.* *o.* *m.* sik.

Feld, -*er*, *n.* fält, *a)* öppen mark, åker, *t. ex.* *ins* ~ *hinausgehen*: gå ut i det fria, *auf freiem* ~e: på öppna fältet, *die* ~er *stehen gut*: skörden ser lofvande ut; *bnd.* *das ist ei. steht noch weit im* ~e *ei. im weiten* ~e: det står i vida fältet, *b)* stridsplats, *t. ex.* *ins* ~ *rücken ei. ziehen*, *zu* ~e *ziehen*: draga i fält, i härnad, *im* ~e: i fält, *jn aus dem* ~e *schlagen*: tvinga ngn att rymma fältet, *bnd.* slå ngn ur brädet, *das* ~ *behalten ei. behaupten*: behålla fältet, *c)* område, *t. ex.* *ein weites* ~ *zu Entdeckungen*: ett rikt fält för upptäckter, *d)* ruta, grund, *t. ex.* *das Schachspiel hat schwarze und weisse* ~er, *drei Ströme im blauen* ~e. -**arbeiter**, *m.* åkerbruksarbetare. -**äus**, *adv.* ~ [*und*] *feldein*: tvärs öfver fälten. -**bahn** *so* *Feldeisenbahn*. -**bau**, *m.* åkerbruk. -**bauer**, -, *m.* åkerbrukare. -**bett**, *n.* fältsäng. -**brief**, *m.* af fältposten befordradt bref. -**dienst**, *m.* 1. jordbruksdagsverken. 2. mil. fältjänst. -**dienstübung**, *f.* fältmanöver. -**ein**, *adv.* *so* *feldaus*. -**eisenbahn**, *f.* provisorisk järnväg för trupper i fält. -**frevel**, *m.* åverkan på skörd *ei.* träd. -**geflügel**, *n.* fåglar som ha sitt tillhåll på öppna fältet. -**geistliche(r)**, *m.* fältpräst. -**gerät[h]**, *n.* 1. åkerbruksredskap. 2. krigsmateriel. -**geschrei**, *n.* fältskri. -**gewächs**, *n.* åkerväxt, åkerblomma. -**graben**, *m.* dike i en åker. -**herr**, *m.* fältherre. -**huhn**, *n.* åker, rapphöna. -**hüter**, *m.* fältvaktare. -**kümmel**, *m.* kummin. -**lorche**, *f.* vanlig lärka. -**mark**, *f.* 1. ett fälts gränser. 2. fält. -**messer**, *m.* landmätare. -**nachbar**, *m.* granne som äger angränsande ågor, närmaste åbo. -**obst**, *n.* på åkrar och vid vägar växande (träd)frukt. -**recht**, *n.* åkerlag. -**rübe**, *f.* rofva. -**schaden**, *m.* skada på åkrarne. -**scher**, -*e*, -**scherer**, -, *m.* fältskär. -**scheuche**, *f.* fågelskrämma. -**schlacht**, *f.* fältslag. -**schlange**, *f.* fältslanga. -**schnecke**, *f.* snigel. -**stecher**, *m.* (fält-)kikare. -**stein**, *m.* 1. klappersten. 2. gränsten, råmarke. -**stück**, *n.* 1. fältstycke. 2. fältkanon. -**stuhl**, *m.* fällstol. -**truppen**, *pl.* trupper i fält. -**tüchtig**, *a.* krigsduglig. -**wärts**, *adv.* åt fälten till, ut på fälten. -**webel**, -, *n.* fältväbel. -**weg**, *m.* åkerväg. -**wiese**, *f.* ängsådd åker. -**winde**, *f.* bot åkervinda. -**wirt[h]schaft**, *f.* åkerbruk. -**zaun**, *m.* gårdsgård. -**zug**, *m.* fälttåg. -**zulage**, *f.* soldtillägg i krig.

Felge, -*n*, *f.* hjullöt. -**nhauer**, *m.* vagnmakare.

Fell, -*e*, *n.* 1. skinn med håret på. päls. *F* *hüte dich, da[s] ich dir nicht aufs* ~ *komme*: tng

dig i akt, ty eljes skall du få med mig att göra, *jm das* ~ *über die Ohren ziehen*: präja, barskrapa, utplundra ngn. 2. inre hinna. -**ah**, -*s*, *m.* fellah (egyptisk bonde). -**eisen**, *n.* kappsäck, ränsel.

Felonie, -[*e*]n, *f.* trohetsbrott, förräderi.

Fels, -*en*, -**er**, -, *m.* klippa, bärg.

Felsen *abhäng*, *m.* klippsluttning, klippvägg. -**boden**, *m.* af klippor uppfylld, stenig mark. -**halde**, *f.* -**hang**, *m.* sluttande bärghäll. -**hart**, *a.* stenhård. -**haupt**, *n.* klippspets. -**herz**, *n.* stenhårt hjärta. -**höhle**, *f.* bärgshåla. -**keller**, *m.* i klippan sprängd källare. -**klippe**, *f.* klippa. -**kluff**, *f.* bärgklyfta, bärgskrevfa. -**nest**, *n.* klippnäste. -**rifs**, *m.* bärgsremna. -**schlucht**, *f.* -**schlund**, *m.* = *Felsenkluff*. -**schwer**, *a.* tung som ett bärg. -**stück**, *n.* klippblock. -**zacke**, -**zinke**, *f.* klippspets, *n.* klippas tinnar.

fellslicht, -*ig*, *a.* klippig.

Felü[*c*]ke, -*n*, *f.* felock (mindre segelfartyg).

Fem[*e*], -*en*, *f.* -**gericht**, *n.* femdomstol.

Fench, -*e*, *m.* *o.* *n.* art hirs. -**el**, -, *m.* fenkål.

Fenn, -*e*, *n.* träsk, moras. -**ich** *so* *Fench*.

Fenster, -, *n.* fönster. -**band**, *n.* fönstergängjärn. -**brüstung**, *f.* fönsterbröstning. -**fach**, *n.* 1. = *Fensteröffnung*. 2. = *rau*. -**flügel**, *m.* fönster(halvfa). -**n**, *sv.* *itr.* *h.* *F* nattetid samspåka med sin ålskade gnm fönstret, nattetid uppvakta. -**öffnung**, *f.* fönsteröppning, fönsterluft. -**rouleau**, *n.* rullgardin. -**schieber**, *m.* skjutlucka för ett fönster. -**schmiege**, *f.* fönstersmyg. -**schweiß**, *m.* imma på fönster. -**sitz**, *m.* sittpåsen i en fönsterfördjupning. -**vorsetzer**, *m.* stående fönsterjalusi. -**werk**, *n.* samtliga fönster på en vägg *ei.* ett hus.

-**fenstrig**, *a.* *suff.* *t. ex.* *ein dreie[n]es Zimmer*: ett rum med tre fönster.

Ferge, -*n*, *m.* färjkarl.

Ferien, *pl.* ferier, lof, ledighet. -**heim**, *n.* skollofskoloni.

Ferkel, -, *n.* gris. -**ei**, -*en*, *f.* *F* osnygghet, snusk, svineri. -**n**, *sv.* *itr.* *h.* 1. grisa. 2. *F* vara osnyg, snuskig.

ferm, *a.* *F* fast, säker. *In etw.* ~ *sein*: grundligt förstå sig på ngt. -**än** (*adv.* -*ig*), -*s* *ei.* -*e*, *m.* ferman (kajserlig turkisk ord *ei.* fullmakt). -**ént**, -*e*, *n.* ferment, jäsningsämne.

fern[*e*], *a.* 1. aflägsen, fjärran. ~e *Wege*: långa vägar, *in* ~en *Tagen*: i forna längst försunna dagar, *ich dachte nicht von* ~ *daran*: jag hade ej en tanke ditåt. 2. främmande *tor.* *Er steht mir* ~ *han* är mig ej närmare bekant, står ej i något närmare förhållande till mig. 3. *In so* ~ *a)* så till vida, *b)* för så vidt, *in wie* ~ *huru*, på hvad sätt, i hvad mån. 4. kompar. ~er: *a)* *a.* ytterligare, vidare, följande, *b)* *adv.* vidare, längre; dessutom. -**ab**, *adv.* långt borta, aflägsat. -**blick**, *m.* ntsikt. -**e**, -*n*, *f.* afstånd, aflägsenhet; främmande land. *Aue*

~ = föregående uppslagsord. * åkta sms. 0 saknar plur. † har oaflydd. F familjärt, P lagre språk. * mindre brukligt.

der ~ a) fjärran ifrån, från främmande land, b) på långt håll, *in der* ~ långt bort, på långt håll, i fjärran land, *in die* ~ långt bort, ut i fjärran, till fjärran land, *das liegt noch in weiter* ~ vi ha ännu långt dit, det står ännu i vida fältet, *etw. aus weiter* ~ *holen*: ugt. gå öfver än efter vatten. -en, *sv. tr.* aflägsna. -er, -, m. glacier, jökel. -erhin, *adv.* framdeles, för framtiden. -erweit, *adv.* -erweitig, a. vidare. -glas, n. = Fernrohr. -här, *adv.* fjärran ifrån, på långt håll. längväga. -hin, -hinaus, *adv.* långt bort. -hintreffend, a. som träffar på långt håll. -rohr, n. kikare. -sicht, f. 1. långt räckande blick; långsynthet. 2. utsigt, perspektiv. -sichtig, a. långsynt. -sichtigkeit, f. långsynthet.

Ferse, -n, f. häl. *Bnd. jm auf den ~n sitzen* el. *sein*: ligga öfver ngn. -ngeld, n. F ~ *geben*: taga till benen.

fertig, a. 1. färdig, i ordning, beredd, rustad. *Ohne jm nicht ~ werden*: ej reda sig utan ngn, *mit etw. ~ werden*, *etw. ~ machen* el. *bekommen* el. *bringen* el. *schaffen*: sluta, afsluta, fullända ngt, *mit etw. ~ werden* *av.*: reda sig med, kunna göra, uträtta ngt, *mit einer Flasche bald ~ werden*: snart, lätt tömma en flaska, *ich bin mit meinem Buche* ~ jag har slutat min bok. *Ich habe noch ganz anderes ~ bekommen*: värre, svårare saker har jag redt mig med, *mit jm ~ werden*: a) reda sig med, rå på, tömma öfvervinna ngn, b) sluta med, affärda ngn, *mit ihm wird man nie ~ haben* trakår ut en. 2. färdig, skicklig, öfvad. ~ *sprechen*: tala flytande. -en, *sv. tr.* 1. förfärdiga. 2. * utfärda. -keit, f. färdighet, skicklighet. -machen, n. -stellung, f. fulländande, iordningställande.

Fell[s], -ses, -se, m. o. n. fess (turkisk huvudbonad). Fessel, -n, f. 1. boja, fjätter, kedja. 2. has, karled, i snt på hästar. -n, *sv. tr.* fjättra.

fest, I. a. 1. fast, stadig, hård, fix, orubblig, säker. ~er *Schlaf*: djup sömn, ~ *schlafen*: sofva tungt, *der ~en Meinung sein*, ~ *überzeugt sein*: hafva den fasta öfvertygelsen, ~ *es Gesundheit*: stark hälsa. *In einem Fache* ~ *sein*: vara sadelfast, fullt hemmastadd i ett ämne. 2. hård, osårbar. 3. mn. befästad. II. -e, n. fest, högtid; kalas. -ankern, *tr.* förankra. -aufzug, m. högtidlig procession. -bannen, *tr.* gum besvärjelser fasttrolla. -bringen, *tr.* fastsätta. -e, -n, f. 1. fäste, borg. 2. fästet, himlen. -en, *sv. I. tr.* fästa. II. *itr. h.* festa. -essen, n. festmåltid. -fahren, *tr. o. rfl.* köra fast, sätta på grund. -golag, n. festligt lag. -genosse, m. festdeltagare. -halten, *tr.*, *itr. h. o. rfl.* hålla (sig) fast, *an jm*: i el. vid ngn. *An seiner Meinung* ~ stå fast vid sin mening. -igkelt, f. fasthet, hårdhet, styrka; befästad

tillstånd. -ivität, -en, f. fest, festlighet. -kleben, I. *tr.* fastklistra, -limma, -kliena. II. *itr. h.* fastna. -lich, a. festlig. ~ *begehen*: fira. -lichkeit, f. 1. festlig karaktär, ståt, prakt. 2. fest, festlighet. -ländisch, a. fastlands-. -legen, *rfl.* 1. gå för ankar. 2. F ej afstå från, *bei etw.*: ngt. -liegen, *itr. h. I.* ligga stadigt, orubbligt; om en sjuk: ej kunna lemna sängen. 2. ligga tätt efter. -lügen, *rfl.* blifva fast för lögn. -machen, *tr. I.* 1. fästa, fastsätta, -binda, -slå, -skrufva; göra fast, fastsurra. 2. göra hård, tät, stadig. -nahme, -nehmung, f. fasttagande. -nisten, *rfl.* innästa sig. -ön, -s, n. feston. -ordner, m. festarrangör, marskalk. -ordnung, f. festprogram. -reden, *rfl.* 1. komma af sig. 2. blifva fast för sitt prat. -schließen, *tr.* låsa fast. -schmuck, m. högtidsskrud. -schrift, f. inbjudningskrift, program. -setzen, I. *tr.* 1. fastsätta, fästa. 2. sätta inom läs och bom. 3. fastställa, bestämma; anordna. II. *rfl.* sätta sig fast, fatta fast fot. -setzung, f. -stellen, *tr.* fastställa, noggrant bestämma. -stellung, f. -treten, *tr.* fasttrampa, tilltrampa. -ung, f. fästning. -werden, n. stelnande, hårdnande. -willig, a. som har fast vilja. -wurzeln, *itr. s.* fastrota sig. -zeit, f. fest, högtid. -ziehen, *tr.* draga åt. -zug, m. festtåg, procession.

Fetisch, -e, m. fetisch. -anbeter, -diener, m. fetischdyrkare. -ismus, -, o, m. fetischism, fetischdyrkan.

fett, I. a. fet; flottig; om vin: oljig. *Das macht die Suppe nicht ~ det hjälper ej upp saken*, ~ *Küche*: a) välförsedd kök, b) godt bord, ~ *es Stelle*, ~ *er Dienst*: inbringande plats. *ma. die Farben ~ auftragen*: lägga på tjoct med färg. II. -e, n. fett, flott, ister. -auge, n. fettpärla. -äugig, a. fet, försedd med fettpärlor. -bauch, m. istermage. -bäuchig, a. försedd med istermage. -e, o, f. 1. fetma. 2. fett. -en, *sv. tr. I.* kok. lägga fett el. flott i. 2. smörja med fett, med flott. -gans, f. zool. pingvin. -geschmack, m. flottsmak, talgsmak. -hammel, m. fet, gödd bagge. -häring, m. fetsill. -heit, f. fethet, fetma. -henne, f. bot. taklök. -ig, a. fet, flottig, oljig. -igkeif, f. 1. fethet, fetma. 2. flottighet. 3. fett, fettämne. -igsein, n. fethet, fetma. -leibig, a. uppsväld, däst. -leibigkeit, f. fetma, starkt hull, dästhet. -schwanz, m. 1. fettsvans. 2. fettsvansadt får. -sucht, f. sjuklig fettbildning. -süchtig, a. lidande af sjuklig fettbildning. -[h]eile, pl. fettpartiklar.

Fetzen, I. -, m. lapp, trasa, bit. II. *sv. tr.* klip-pa sönder, söndertrasa.

feucht, a. fuktig, våt. -e, o, f. fukt. -en, *sv. tr. o. itr. h.* fukta. -igkeit, f. 1. fukt, fuktigt tillstånd. 2. fuktigt ämne, våtvara. -kalt, a. fuktigt kall, kylig.

feudál, *a.* feodal, läns-. *-ismus*, -, *0*, *m.* feodalväsen, länsväsen. *-itåt*, *0*, *f.* länsförhållande.

Feuer, -, *n.* 1. eld. *In ~ geraten* *ei.* ~ *fangen*: fatta eld, ~ *el*den är lös! *mit.* ~ *geben*: gifva fyr, *mit.* ~ *dahinter machen*: sätta lif i spelet 2. brand, eldsvåda. 3. eld, lidighet, eldigt sinne. *Das Pferd hat viel ~ hästen* är mycket eldig. 4. ~ *im Holz*: röta i träet. *-anbeter*, *m.* eldsdyrkare. *-anbetung*, *f.* eldsdyrkan. *-anstalt*, *f.* brandstation. *-bake*, *f.* fyrbåk. *-becken*, *n.* fyrfat, kolpanna. *-berg*, *m.* eldsprutande bärg. *-beständig*, *a.* eldfast. *-beständigkeit*, *f.* eldfasthet. *-bestattung*, *f.* likförbränning. *-blick*, *m.* flammande blick. *-bock*, *m.* rost, spiselgaller. *-bohne*, *f.* turkisk böna. *-brand*, *m.* eldbrand. *-brunst*, *f.* eldsvåda. *-dienst*, *m.* eldsdyrkan. *-eifer*, *m.* eldig ifver. *-eimer*, *m.* brandämbär. *-esse*, *f.* skorsten. *-fangend*, *a.* eldfängd. *-fats*, *n.* vattentunna för eldsläckning. *-fest*, *a.* 1. eldfast. 2. brandfri. *-festigkeit*, *f.* 1. eldfasthet. 2. brandfrihet. *-fresser*, *m.* eldätare. *-fuchs*, *m.* brandfux. *-funke[n]*, *m.* eldgista. *-geben*, *n.* affyrande, salva. *-geist*, *m.* 1. eldsande, salamander. 2. eldig person. *-gerät[h]*, *n.* brandredskap. *-geschrei*, *n.* rop att elden är lös. *-geschwindigkeit*, *f.* skjuthastighet. *-gewehr*, *n.* eldvapen, skjutgevär. *-glocke*, *f.* brand-, stormklocka. *-haken*, *m.* brandhake. *-hell*, *a.* eldröd, upplyst af eldsken, klar som elden. *-herd*, *m.* härd, spisel. *-ig* *se* feurig. *-jo* *se* feurio. *-käfer*, *m.* lysmask. *-kasse*, *f.* brandförsäkringskassa. *-kieke*, *f.* fotvärmare. *-körper*, *m.* brinnande massa, eldmassa. *-Künstler*, *m.* fyrverkare, pyrotekniker. *-kufs*, *m.* eldig kyss. *-land*, *n.* Eldslandet. *-länder*, *m.* eldsländare. *-lärm*, *m.* larm, buller vid eldsvåda. *-leiter*, *f.* brandstege. *-leute*, *pl.* *im Feuermann*. *-löschmannschaft*, *f.* släckningsmanskap. *-mal*, *n.* 1. eldrött födelsemärke. 2. brännmärke. *-mann*, *m.* 1. medlem af brandkåren. 2. eldare. *-mannschaft*, *f.* brandkår. *-meldestelle*, *f.* vaktkontor där eldens utbrott anmäles. *-n*, *sv.* I. *itr.* h. 1. elda. 2. gifva eld, gifva fyr. 3. glöda. II. *tr.* elda, uppelda. *F jm eins um die Okrer, auf den Rücken* ~ gifva ngn en örfil, ett rapp öfver ryggen. *-not[h]* *se* Feuersnot. *-ofen*, *m.* brinnande ugn. *-pfanne*, *f.* fyrfat. *-pfeil*, *m.* brandpil. *-raum*, *m.* eldstad, härd. *-religion*, *f.* eldsdyrkan. *-rohr* = *Feuerwehr*. *-rose*, *f.* ansigtaros. *-rost*, *m.* rost i eldstäder. *-sbrunst*, *f.* eldsvåda. *-schade[n]*, *m.* brandskada. *-schau*, *f.* brandsyn. *-scheu*, *a.* rädd för elden. *-schiff*, *n.* 1. brandskepp. 2. fyrskepp. *-schlofs*, *n.* flintlås. *-schwamm*, *m.* fnöske. *-segen*, *m.* bevärljelse för att dämpa eldsvådor. *-sicher*, *a.* brandfri. *-snot[h]*, *f.* trångmål gnm eldsvåda. *-speiend*, *a.* eld-

sprutande. *-spiegel*, *m.* brännspegel. *-spritze*, *f.* brandspruta. *-stätte*, *f.* 1. brandställe. 2. eldstad, härd. *-stein*, *m.* flinta. *-stelle* = *Feuerstätte*. *-strafe*, *f.* död på bål. *Zur ~ verurteilt werden*: dömas att brännas å bål. *-stübchen*, *n.* fotvärmare. *-thür[e]*, *f.* branddörr (dörr afsedd att underlätta flykt vid eldsvådor). *-thurm* *se* Feuerturm. *-trank*, *m.* eldig dryck. *-trommel*, *f.* brandtrumma. *-trunk* = *Feuertrank*. *-trunken*, *a.* gripen af eldig hänförelse. *-turm*, *m.* fyrtorn. *-ung*, *f.* 1. eldning. 2. eld. 3. bränsle. *-ungsbedarf*, *m.* åtgång på bränsle. *-versicherung*, *f.* brandförsäkring. *-voll*, *a.* eldig. *-wache*, *f.* brandvakt, brandkår. *-wächter*, *m.* brandvakt. *-warte*, *f.* fyrtorn. *-wehr*, *f.* brandkår. *-wehrmann*, *m.* medlem af brandkåren, brandsoldat. *-wein*, *m.* eldigt vin. *-werk*, *n.* fyrverkeri. *-werker*, *m.* fyrverkare. *-werkerel*, *f.* fyrverkarkonst, pyroteknik. *-zeichen*, *n.* 1. signaleld, vårdkase. 2. eldsignal. 3. eldsken på hmlen *ss.* tecken till eldsvåda. *-zeug*, *n.* elddon. *-zunder*, *m.* fnöske.

Feuilleton, *-s*, *n.* följetong. *-ist*, *-en*, *m.* följetongsförfattare. *-istisch*, *a.* följetongs-

feurig, *a.* eldig, brinnande, glödande.

feurio, *itr.* elden är lös!

Fez *se* *Fes*.

ff. *örkort*. 1. = *sehr fein*: mycket fin. 2. = *und das Folgende* *ei.* *und folgende* [*Seiten*]: och följande (ff.). 3. **F. t.** = *Fortsetzung folgt*: fortsättning följer (forts.). 4. **F.F.**, **F** *etw. aus dem ~* (*ei.* *Eff-eff*) *verstehen*: grundligt förstå sig på ngt.

Filåker (*kort a*), -, *m.* droska, hyrvagn. *-åsko*, *-[s]*, *-s*, *n.* fiasko. *-bol*, *-n*, *f.* abc-bok. *-ber*, *-n*, *f.* fiber, tåga.

Fichte, *-n*, *f.* 1. gran. 2. * tall. *-n*, *a.* af gran *ei.* * tall, gran-, * tall-. *-napfel*, *-nzapfen*, *m.* grankott, * talkkott.

Ficke, *-n*, *f.* dial. ficka.

Fickfack, *-s*, *0*, *m.* omsvep, undflykt, förvändning, svepskäl. *-en*, *sv.* *itr.* h. söka undanflykter. *Um die Wahrheit* ~ kringgå sanningen. *-er*, -, *m.* ränkmakare, bedrägare. *-erei*, *-en*, *f.* ränker, bedrägeri.

Fidellekommis, *-e*, *n.* fideikommiss. *-él*, *a.* stud. munter, kry, glad. *-éltåt*, *0*, *f.* stud. munterhet, glädighet. *-ibus*, *-[ses]*, *-se*, *m.* fidibus. *-úz*, *-[es]*, *0*, *n.* förtroende, förtroelighet. *-úzit*, *itr.* stud. skäll (svar på *Schmöllis*).

Fieber, -, *n.* feber. *-haft*, *-ig*, *-isch*, *a.* feberaktig. *-n*, *sv.* *itr.* h. lida af feber; visa feberaktig oro. *yra.* *-rinde*, *f.* kinabark. *-schau[d]er*, *m.* frossbrytning. *-schütteln*, *n.* frossskakning.

Fiedel, *-n*, *f.* fiol, fela. *-bogen*, *m.* (fiol)stråke. *-éi*, *-en*, *f.* *se* *éi* fiolspel. *-er*, -, *m.* fiolspelar, spelman. *-n*, *sv.* *tr.* *o.* *itr.* h. spela (på) fiol.

Fieder, *-n*, *f.* fanstråle på gädrar, småfjädrar,

fjun. -ig, *a.* befjädrad. -n, *sv. I. tr.* befjädra. II. *rfl.* få fjädrar.

Fiedler *se* Fiedeler. Fiefräfs *se* Vielfräfs.

Figúr, -en, *f.* dim. †, 1. figur, gestalt, bild. 2. 1 schackspel: pjes. -ánt, -en, *m.* -ántin, -nen, *f.* teat. 1. statistik. 2. figurant, -ska, balettdansör, -dansös, som icke dansar solo. -ieren, *sv. tr. o. itr. h.*

1. pryda med figurer. 2. föreställa, spela (en roll). 3. deltaga ss. biperson.

figúrlig, *a.* figurlig, bildlig, öfverflyttad. Fiktión, -en, *f.* fiktion, inbillning. fiktív, *a.* inbillad, uppdiktad.

Fillét, -s, *n.* filet. -lál, -e, *n.* -iále, -n, *f.* filial, afdelning. -igrán, -[e]s, *0, n.* filigran. -ter, -, *m. o. n.* filteringsapparat, sil, durkslag.

-trát, -e, *n.* filtrat, filtrerad ämne. -tratió, -en, *f.* filtrering. -trieren, *sv. tr.* filtrera.

-trierung, *f.* filtrering. Filz, -e, *m.* 1. filt. 2. F snålvarg, girigbuk.

-decke, *f.* filt till sängtöcke. -en, *I. a.* af filt, filt-. II. *sv. tr. I.* filta. 2. F lexa upp. III. *sv. itr. h.* vara snål, girig. -er, -, *m.* 1. filtmarkare. 2. = Filz 2. -icht, -ig, *a.* 1. filtaktig, filtdad. 2. F snål, girig. -igkeít, *f.* F snålhet, girighet, 'gnideri.

Financiér, -s, *m.* penningkarl, kapitalist. Finánzlen, *pl.* finanser, (stats)förmögenhet, penningställning. -beamte(r), *m.* ämbetsman vid finansväsendet. -iáll, *a.* finansiell, finans-. -mann, *m.* = Financier.

findlíbar, *a.* möjlig att finna. -egeld, *n.* hittelön. -elanstalt, *f.* -elhaus, *n.* hittebarnshus.

-elkind, *n.* hittebarn. -elmutter, *f.* person som uppfostrar ett hittebarn. -elohn, *m.* hittelön. -elwater, *m.* *se* Findelmutter. -en, *st. I. tr.* finna, hitta, träffa, stöta på, komma underfund med, märka, tycka, anse.

Beifull ~ vinna bifall, *jn schlafen* ~ finna ngn sovande. II. *rfl. I.* finnas, råkas, förekomma. *Opers. es* ~ *sich Menschen:* det fins, det gifves människor. 2. hitta, råka.

Sich zurecht ~ hitta (vägen), råka rätt, *av.* känna igen sig, *sich aus der Sache nicht* ~ können: ej veta hvarken ut el. in, hafva huvudbry för ngt. 3. *Sich zu jm* ~ sälla sig till ngn. 4. *Sich in etw. (ack.)* ~ foga sig i, tåligt bära ngt. 5. *Es wird sich* ~ a) det kommer nog till rätta, b) det blir nog ngn råd med det, ngn utväg för det, c) det kommer framtiden att afgöra. -eort, *m.* fyndort. -er, -, *m.* -erin, -nen, *f.* en som hittar, finner, märker, kommer underfund med ngt; upphittare. *Sms. se* Finder. -ig, *a.* fyndig, fintlíg. -ling, -e, *m.* 1. hittebarn. 2. eratiskt block, flyttblock.

Finésse, -n, *f.* finess. Finger, -, *m.* finger. *Der kleine* ~ lillfingret, *mir sagt's mein kleiner Finger:* det har en liten fågel sagt mig, *lange* el. *krumme* ~ haben el. *machen, die* ~ kleben lassen: vara långfingrad, *das kann man an den* ~ ab-

zählen: det kan man utan vidare sluta sig till, *etw. an den* ~ heranzählen können: kunna ngt på sina fem fingrar, *jm durch die* ~ sehen: se gum fingrarna med ngn, *mit* ~ auf *jn weisen:* peka finger åt ngn, *jm auf die* ~ sehen el. *passen:* noga öfvervaka ngn, *sich (dat.) etw. aus den* ~ saugen: gripa ngt ur luften, *er ist um den* ~ zu wickeln: honom kan man vira kring lillfingret. -breit, *I. a.* fingersbred. II. *m.* fingersbredd, hårs-

mån. -él, -en, *f.* fingrande, tummande. -hut, *m.* 1. fingerborg. 2. bot. fingerhatt. -kraut, *n.* bot. fingerört. -ig, *a. suff.* -fingrad. -ling, -e, *m.* (handsk)finger. -los, *a.* utan fingrar. -n, *sv. itr. h. o. tr.* leka med fingrarna, fingra på.

-satz, *m. mus.* fingersättning. -wurm, *m.* fingerböld, fulslag. -zeig, -e, *m.* fingervisning. fingierlen, *sv. tr.* fingera, låtsa, förefigva.

-ung, *f.* Fink|[e], -en, *m.* fink, 1 sht bofink. -eln, *sv. itr. h.* fånga finkar, fåglar i allmh. -enmeise, *f.* zool. talgoxe. -enschlag, *m.* finksång. -ler, -, *m.* fågelfångare.

Finnle, -n, *I. f.* 1. zool. fena. 2. finne. 3. dynt. II. *m.* finne (invånare i Finland). -ig, *a.* 1. fining. 2. dyntig. -in, -nen, *f.* finska, finsk kvinna. -isch, *I. a.* finsk. II. *n.* finska, *jr deutsch.* -länder(in), *m.* (f.) finne (finska). -ländisch, *a.* finsk.

finster, *a.* mörk, dyster, svart. -heit, -keit, *f.* mörker. -ling, -e, *m.* mörkrets vän, upplysnings fiende, obskurant. -ni|[s], -se, *f.* 1. mörker. 2. förmörkelse.

Finte, -n, *f.* fint. -nmacher, *m.* listig, knipslug person. -nvoll, *a.* fintlíg, knipslug.

Fips, -e, *m.* F 1. näsknäpp. 2. spenslig, rörlig person, 1 sht skämstamt om stråddare. -en, *sv. tr.* gifva en näsknäpp åt.

Firlefanz, -e, *m.* 1. gäck, narr, pajas. 2. = røy. -erél, -en, *f.* upptåg, gyckel; strunt.

firm, *a.* fast, säker. -a, *Firmen, f.* firma. -amént, -e, *n.* firmament. -án *se* Ferma.

-eln, *sv. tr.* konfirmera (vanl. blott om katolsk konfirmation). -elung, *f.* katolsk konfirmation. -en = firmeln. -ling, -e, *m.* konfirmand. -ung = Firmelung.

Firn, -e, *m.* 1. fjolårsrenö, gammal snö. 2. med evig snö betäckt bärg, glacier. -[e], *a.* om vin o. frukter: fjolårs-, gammal. -ewein, *m.* gammalt vin. -i|[s], -se, *m.* fernissa. -issen, *I. sv. tr.* fernissa. II. *a.* fernissad. -isser, -, *m.* fernissare. -ni|[s]lack, *m.* lackfernissa.

First, -e, *m.* -e, -n, *f.* 1. bergspets. 2. takås. Fisch, -e, *m.* fisk. Nicht ~ nicht Fleisch: hvarken fågel eller fisk. -angel, *f.* metkrok. -behälter, *m.* fisksump. -bein, *n.* 1. [Schwarzes] ~ fisken af hvalbarder. 2. *Weißes* ~ bläckfiskens skal (os sepia). -beinern, *a.* af fiskben, fiskbens-. -beinstange, *f.* hvalfiskbard. -en, *sv. tr. o. itr. h.* fiska. *Bua nach etw.* ~ eftersträva ngt. *F es ist nichts da-*

bei zu ~ därvid är ingenting att vinna.
-er, -, *m.* fiskare. **-erei**, **-en**, *f.* 1. fiskande.
2. rättighet att fiska, fiskvatten. **3.** fiskaryrke. **4.** fiskeri. **-erägre** rättighet, *f.* = *Fischerei* 2. **-erin**, **-nen**, *f.* 1. fiskande kvinna. **2.** fiskarlustru. **-erstechen**, *n.* lansfäktning till sjös. **-fang**, *m.* fiskafänge, fiske. **-feder**, **-flosse**, *f.* fiskfena. **-gahel**, *f.* ljuster. **-gerechtigkeit**, *f.* rättighet att fiska, fiskvatten. **-gräte**, *f.* fiskben. **-haft**, *n.* fiskartad, som smakar fisk, fisk-. **-haken**, *m.* metkrok. **-hälter**, *m.* fisksump. **-haus**, *n.* fiskdam, fisksump. **-icht**, **-ig** = *fischhaft*. **-kasten**, *m.* fisksump. **-korb**, *m.* 1. fiskkorg. 2. mjärde. **-leim**, *m.* husbloss. **-milch**, *f.* mjölke. **-ordnung**, *f.* fiskeristadga. **-otter**, *f.* utter. **-park**, *m.* fiskdam. **-reier**, *m.* zool. grå häger. **-reuse**, *f.* mjärde. **-trog**, *m.* fisksump. **-wehr**, *f.* spjälverk för en fiskdam. **-weib**, *n.* fiskmånglerska. **-weiber**, *m.* fiskdam. **-zaun**, *m.* fätverk till fiskfångst. **-zeug**, *n.* fiskredskap. **-zucht**, *f.* fiskodling. **-züchter**, *m.* fiskodlare. **-zug**, *m.* notvarp.
Fisematänten, **Fisimatänten**, *pl.* undflykter, svepskål, förevändningar.
Fisk|äl, **-[e]** *s.* *el.* **-en**, **-e** [†], *m.* fiskal. **-älisch**, *a.* fiskalisk, fiskal-. **-us**, -, *m.* statskassa.
Fist|el, **-n**, *f.* 1. med fistel. 2. falsett. **-eln**, **-ulieren**, *sv. itr. h.* tala *el.* sjunga i falsett.
Fitt|lich, * **-ig**, **-e**, *m.* 1. vinge. 2. F skört, fik.
Fitze, **-n**, *f.* härfva, docka, pasma. **-n**, *sv. tr.* 1. afdela i dockor, i pasmor. 2. F låta smaka riset.
fix, *a.* 1. flink, rask, hurtig. 2. i ordning, färdig. ~ *und fertig*: aldeles i ordning. 3. fast, bestämd, orörlig, *fix*. **-fingerig**, *a.* flink, rask i fingrarna, fingerfärdig. **-ieren**, *sv. I. tr.* 1. fastställa, sin sin storlek bestämma. 2. betrakta, fixera. **II. r/f.** stadga sig, blifva fast, varaktig. **-ierung**, *f.* **-stern**, *m.* fixstjärna. **-um**, **-um[s]**, **-a**, *n.* viss, bestämd summa.
Fl. förkortn. = *Florin* (e).
flach, *a.* 1. flack, slät, jämn, flat. *Sich ~ auf den Boden legen*: lägga sig raklång på marken, *auf dem ~en Felde*: på öppna fältet, ~ *ee See*: lugn sjö, *und das liegt auf der ~en Hand*: det ligger i öppen dag. 2. grund, *und platt*, *ytlig*, ~ *es Fahrzeug*: grundtgående fartyg med lågt bord.
Fläche, **-n**, *f.* yta, plan. *In gleicher ~ mit*: i jämnhöjd med, jäms med. **-n**, **flachen**, *sv. tr.* göra slät, jämn, tillplatta. **-nin** halt, **-nraum**, *m.* yttinnehåll. **-nwinkel**, *m.* mat. plan vinkel.
Flach|feld, *n.* slätt. **-gehend**, *a.* grundtgående. **-heit**, *f.* flackhet, flathet, släthet; *und platt* het, *ytlighet*.
-flächig, *a. suff. t. ex. sechs* ~ som har sex ytor.
Flach|kopf, *m.* ytlig människa. **-land**, *n.* slättland. **-nase**, *f.* plattnäsa. **-nasig**, *a.* plattnäst.

-flächner, -, *m. suff.* som har så eller så många ytor, *t. ex. Fünf* ~ kropp med fem ytor.
Flachs, **-es**, *0*, *m.* lin. **-bleuel**, *m.* linskäkta. **-blond**, *a.* linfärgad. **-bolle**, *f.* linknopp. **-breche**, *f.* linbråka. **-brechen**, *n.* linbråkning.
flächse [r]n, *a.* af lin, lin-.
flachs|farben, *a.* linfärgad. **-icht**, **fläch**sicht, *a.* linartad. **-kopf**, *m.* person med blondt hår. **-schwinge**, *f.* linskäkta.
flacker|lig, *a.* F fladdrande, ostadig. **-n**, *sv. itr. h.* fladdra, flämta (om lagor).
Flac|on, **-s**, *n.* slipad flaska.
Flad|ler, -, *m.* kaka, tårta. **-er**, **-n**, *f.* åder i trä *el.* sten, masurering. **-erig**, *a.* ådrig, fläckig, marmorerad, masur-. **-ern**, *sv. tr.* göra ådrig, fläckig; masurera, marmorera.
Flagge, **-n**, *f.* flagga, flagg. **-n**, *sv. I. itr. h.* 1. fladdra, svaja. 2. flagga. **II. tr.** flaggpydda. **flagrant**, *a.* fullt tydlig, klar.
Flam|ändler, -, *m.* flamländare, flandrare. **-erin**, **-nen**, *f.* flamländska, flandriska. **-isch**, *a.* flamländsk, flandrisk.
Flamberg, **-e**, *m.* bredt slagsvärd.
Fläm|ing, **-e**, **-er**, -, *m.* = *Flamänder*.
Flamingo, **-s**, *m.* flamingo.
flämisch, *a.* 1. = *flamändisch*. 2. grof, klumpig, plump. 3. tvårt, förtretad.
Flam|länd = *Flamänd*-.
Flamme, **-n**, *f.* dim. †, flamma, låga, eld. *In [hellen el. lichten] ~n stehen*: stå i ljusan låga. **-n**, *sv. I. itr. h.* 1. flamma, låga, brinna med låga. 2. när ordförändring framhålles *af. s.* fladdra som en låga, lågande fara igenom, blixtra. **II. tr.** 1. hålla öfver *el.* framför elden, sveda. 2. antända, försätta i låga. 3. göra flammig, marmorera. **-nauge**, *n.* flammmande, gnistrande öga. **-nblick**, *m.* flammmande blick. **-nhauch**, *m.* eldtåkt. **-nliebe**, *f.* glödande kärlek. **-nmeer**, *n.* eldhaf. **-nqual**, *f.* kval, plåga i lågorna. **-nschrift**, *f.* eldskrift. **-nswert**, *n.* flammande svärd. **-nspeie**nd, *a.* eldsprutande. **-nstrom**, *m.* eldström. **-ntod**, *m.* död i lågorna.
Flamm|leri, **-[s]**, **-s**, *m.* flammeri, ett slags mjölrätt. **-icht**, *a.* flammig. **-ieren**, *sv. tr.* = *flammen* II, 3. **-ierung**, *f.* marmorering. **-ig**, *a.* flammig.
flan|drisch, *a.* flandrisk. **-ell**, **-e**, *m.* flanell. **-ellen**, *a.* af flanell, fanell. **-éur**, **-s** *el.* **-e**, *m.* flanör. **-ieren**, *sv. itr. h.* flanera, gå och driva på gatorna. **-ke**, **-n**, *f.* sida, flank. **-kenangriff**, *m.* angrepp i flanken. **-kieren**, *sv. I. tr.* 1. förse med sidovärn, sidoverk. 2. beskjuta från sidan. **II. itr. h. = *flanieren*.
flappen, *sv. itr. h.* hänga slappt ned.
Flaps, **-e**, *m.* F flabb. **-ig**, *a.* F flabbig.
Flasche, **-n**, *f.* dim. †, flaska, butelj. *Auf ~n ziehen* *el. füllen*: tömma på buteljer, buteljera. **-nbier**, *n.* öl på buteljer. **-nutter**, *n.* flaskfodral, flaskfoder, kantin. **-ngestell**, *n.***

buteljörg. -nkeller, *m.* = *Flaschenfutter*. -nkürb[is], *m.* kalebass. -nreif, *u.* färdig att fyllas på buteljer. -nständar, *m.* buteljstämning. -nstöpsel, *m.* propp, kork. -nwein, *m.* vin på buteljer. -nzug, *m.* tekn. block, blocktyg.

Flascher, -, *m.* bleckslagare.

Flaser *m. m.* = *Flader* *n. m.*

Flatterjer, -, *m.* ostadig, flygtig person. -geist, *m.* orolig ande, oroligt, ostadigt sinne, flygtig person. -haar, *n.* fladdrande hår. -haft, *a.* fladdrande, ostadig, flygtig. -haftigkeit, *f.* ostadighet, flygtighet. -ig, *a.* 1. = *flatterhaft*. 2. = *fladerig*. -n, *sv. itr. h.*, när orförändringen framhålls *s.* fladdra; *bid.* vara ostadig, flygtig. -sinn, *m.* ostadigt, flygtigt sinne, lättsinne. -sinnig, *a.* flygtig.

flattieren, *sv. itr. h.* smeka, smickra, *jm.* ngn. flau, *a.* 1. svag, matt, slapp, ljum. *Ich fühle mich* ~, *mir ist* el. *wird* ~ jag känner mig illamående, matt af hunger, *der Wind wird* ~ vinden mojar af. 2. fadd, dufven. 3. hand. flau, föga begärlig, föga efterfrågad. -en, *sv. itr. h.* blifva slapp *m. m.* *so* föreg. -heit, -igkejt, *f.* 1. matthet, slapphet. 2. fadd smak, dufvenhet. 3. hand. flauhet, ringa efterfrågan.

Flaum, -e[n], *m.* dim. †, dun, fjun. -bärt, *m.* 1. (skägg)fjun. 2. en som har fjun i st. f. skägg, grönögling, ungtupp. -bett, *n.* dunbädd, dunbolster. -feder, *f.* fjun. -ig, *a.* försedd, beväxt med dun, med fjun; *dun-* el. *fjun-* artad, mjuk som dun. -lager, *n.* = *Flaumbett*. -streicher, *m.* F inställsam person, smickrare. -weich, *a.* mjuk som dun.

Flaus, -e [f], *m.* 1. hårtofs, ulltapp, lintått *m. m.* *dyt.* 2. fris (ett slags yletyg). -ch = *Flaus*. -e, -n, *f.* prat, floskler, blå dunst, dumhet; förespjuling, förevändning, undflykt. -enmacher, *m.* pratmakare, en som kommer med undflykter, förespjulingar. -enmacheri, *f.* = *Flause*. -rock, *m.* frisarock.

Flachsle, -n, *f.* sena. -icht, -ig, *a.* senig.

Flachtle, -n, *f.* 1. fläta; flätverk. 2. bot. laf. 3. med. reform. -en, *st. I. tr.* fläta. *bid.* *Blumen in js Leben* ~ blomsterströ nngs lefnadsstig, *einen Bund* ~ sluta ett förbund. **II. r/f.** fläta, slingra sig. -enausschlag, *m.* med. reformsartadt utslag. -er, -, *m.* -erin, -nen, *f.* en som flätar, förfärdigare flätare arbeten. -korb, *m.* flätad korg. -rohr, *n.* rotting. -weide, *f.* vide, korgpil. -werk, *n.* flätverk. -zaun, *m.* flätadt stängsel, flätverk.

Fleck, -e, *m.* 1. fläck, ställe, plats. *Nicht vom ~e gehen*: ej gå ur fläcken, *einen wunden* el. *kranken* ~ *treffen*: vidröra en ömtålig punkt. 2. fläck, märke. *bid.* *dem Namen js einen* ~ *anhängen*: sätta en fläck på nngs rykte. 3. stycke, bit. -en, *I. sv. tr.* fläcka, sätta fläckar på, göra fläckig. **II. sv. itr. h.** 1. fläcka, smutsa ifrån sig. 2. lätt få fläckar, blifva smutsig. 3. F komma, gå ur fläcken,

i. sv. die Arbeit will nicht ~, *sv. opera* *es fleckt nicht mit der Arbeit*. **III. -**, *m.* 1. = *Fleck*. 2. köping. -enfrei, -enlos, *a.* fläckfri. -fieber, *n.* fläckfeber. -ig, *a.* fläckig, nedfläckad. -igkejt, *f.* fläckigt, fläckadt tillstånd.

Fleder[maus], *f.* läderlapp. -n, *sv. tr. I.* ren-göra, damma af med fjäderviska. 2. F *ju* ~ köra ngn på dörren, prygla ngn. -wisch, *m.* (sop)vinge, fjäderviska. F om gamla ungdom: ~e *feil haben*: vara sipp, pyrd.

Flegel, -, *m.* 1. slaga. 2. slyngel, tölp. -éi, -en, *f.* slyngelaktigt, tölpaktigt uppförande, sätt, slyngelaktig handling. -haft, *a.* slyngelaktigt, tölpaktigt, oförskämd. -haftigkeit, *f.* slyngelaktighet, tölpaktighet, oförskämhet. -jahre, *pl.* slyngelår. -n, *sv. I. tr.* tröska; prygla. **II. r/f.** uppföra sig slyngelaktigt. -streich, *m.* dumt upptåg, slyngelaktig handling.

flehen, *sv. itr. h. o. tr.* bönfälla, enträget bedja. -tlich, *a.* bedjande, innerligt, enständig.

Fleisch, -es, *0, n.* kött. *Ius* ~ *wachsen*: a) växa in i köttet, b) *bid.* inrota sig, blifva andra naturen, *vom ~ kommen* el. *fallen*: falla af, magra, *den Weg alles ~es gehen*: gå all världens väg. -bank, *f.* slagtarbänk. -beschau, *f.* tillsyn öfver köttillförseln. -brühe, *f.* buljong. -en, *sv. itr. h.* om stot el. bugg: intränga i köttet. -er, -, *m.* slagtare. -ergang, *m.* fäfang gång. -erin, -nen, *f.* slagtarhustru, -madam. -ern, *a.* af kött, kött-. -erzeugung, *f.* köttbildning. -esslust, *f.* köttslig lusta, sinnligt begär. -esser, *m.* köttätande människa. -essinn, *m.* sinnlighet. -fresser, *m.* köttätande djur. -gebackene(s), *n.* köttpastej. -hauer, *m.* slagtare. -ig, *a.* köttig. -kammer, *f.* köttbod. -klöis, *m.* vanl. dim. -klöischen, *n.* köttbulle. -klotz, *m.* slagtares hackkubb. -laden, *m.* kötthandel. -lich, *a.* köttslig, sinnlig. -lichkeit, *f.* sinnlighet. -schätzer, -schauer, *m.* uppsyningsman öfver köttillförseln. -schnitt, *m.* snitt i köttet. -schnittchen, *n.* köttskifva. -speise, *f.* kött-rätt. -steuer, *f.* slagtskatt. -tag, *m.* dag då man får äta kött, ickefastedag. -verkäufer(in), *m. (f.)* köttmånglare (erska). -wafajrenhandlung, *f.* kötthandel, charkuteri. -werdung, *f.* mandomsanmelse, människoblivande. -wunde, *f.* sår i köttet som ej tränger in till benen. -zahn, *m.* huggtand. -zeit, *f.* tid då man får äta kött.

Fleifs, -es, *0, m.* flit. ~ *auf etw.* (ack.) *verwenden*: vinnlägga sig om ngt, ~ *bricht Eis*: *uzf.* tålmod öfvervinna surkål, *mit* ~ med flit, afsigtligt. -entfaltung, *f.* nit. -ig, *a.* flitig.

flektieren, *sv. tr. o. r/f.* gram. flektera(s), böja(s). -ung, *f.* böjning.

flenn(en), *sv. itr. h.* F lipa. -er, -, *m.* -erin, -nen, *f.* F gråtmild person, lipare, liper, lipsill.

flensen, *sv. tr.* stycka späcket på en bäst.
fletschen, *sv. tr.* Die Zahne ~ visa tänderna.
fleuch, förådr. *lpr.* = *flich*. -st, -t, förådr. = *flic*-
herst, *flicht*. **fleug**, förådr. *lpr.* = *flieg*. -st, -t,
 förådr. = *fliegst*, *fliegt*. **fleufs**, förådr. *lpr.* =
flie/s. -t, förådr. = *fliefst*.
Flibustier (4-stafv.), -, m. flibustier, västindisk sjö-
 röfvere.
Flickarbeit, *f.* lappande, lagning. -decke, *f.*
 lapptacke. -en, I. -, m. lapp. II. *sv. tr.* 1.
 lappa, laga. 2. * rifva i lappar, sönderslita.
Jm etw. am Zeuge ~ lappa om ngn. -er, -,
 m. en som lagar, t. ex. lappskräddare, kit-
 telflickare m. m. -eréi, -en, *f.* lagning, lapp-
 ande; flickverk. -häring, m. fläckt och
 rökt sill. -schneider, m. lappskräddare.
 -schuster, m. lappsomakare. -werk, n. flick-
 verk, lappverk. -wort, n. för rimmetta el. moterns
 skutt inskjutet ord.
Flieder, -, m. 1. häder. 2. syrén.
Fliege, -n, *f.* 1. fluga. 2. sigte på skjutgevär. 3.
 lättfärdig person. -n, *st. itr. s.*, nar ortförän-
 dringen ej framhålls *h.* flyga. *Sie fliegen von*
ihren Sitzen. de flögo, sprungo, rusade upp
 från sina platser, *in die Luft* ~ flyga, springa,
 sprängas i luften, *in Stücke* ~ springa
 sönder i bitar. -nfänger, m. 1. flughät. 2.
 flugsnappare. -nfenster, n. hårduks-, stål-
 trådsfönster. -nflor, m. -ngarn, n. flugnät,
 myggnät. -nklappe, -nklatsche, *f.* flugsmälla.
 -nkopf, m. 1. flughufvud. 2. boktr. spis. -n-
 schimmel, m. hvit häst med svarta prickar. -n-
 schnäpper, m. flugsnappare. -n-schrank, m. skåp
 med hårduksdörrar. -nstein, m. pulveriserad ar-
 senik till flugpulver. -nvogel, m. flugfågel, kolibri.
 -nwedel, m. flugviska.
fliehen, *st. I. itr. s.* fly. II. *tr.* fly, undvika.
Fliese, -n, *f.* stenplatta, stenhäll att klada golf
 o. vägar med. -nfulsboden, m. -nplaster, n. sten-
 golf.
Fliejs, -e, n. 1. bäck, rännil. 2. se *Vlies*.
 -en, *st. itr. s. o. h.* 1. flyta, rinna, strömma.
Thränen ~ *von den Augen* el. *die Augen* ~
von Thränen: tårar strömma ur ögonen,
von Blut ~ drypa af blod, *das Papier fliejs*:
 papperet slår igenom, plånar, *ins Meer* ~
 utnyrna i hafvet, *nde Augen*: rinnande
 ögon, *aus etw.* ~ härflyta, härröra från ngt.
 2. fladdra, bölja, t. ex. *die Haare, die Ge-
 wänder* ~. -gold, n. gum vaskning vunnet
 guld. -papier, n. läskpapper. -wasser, n. rin-
 nande vatten.
flimmlen = *flimmern*. -er, -, m. 1. skimmer,
 glindrande sken, glittrande gl. n. 2. glit-
 ter, prål. -ern, *sv. itr. h.* glindra, glittra,
 skimra, tindra. -erscheinen, m. darrande sken.
flink, a. flink, rask, hurtig. -heit, *f.* flinkhet,
 hurtighet.
Flint, -e, m. flinta. -e, -n, *f.* bössa. -enschaft,
 m. böstrock. -enstein, m. (gevärs)flinta. -stein,
 m. flinta.

flirren, *sv. itr. h.* skimra, glimra.
flisern, **flistern**, *sv. tr. o. itr. h.* hviska, tissla.
Flitter, -, m. 1. paljetter, guld- o. silfver-
 tråd un broderier m. m. 2. glitter, prål, bjäfs.
 -glanz, m. glitter, prål, tomt sken. -gold, n.
 glitterguld. -haft = *flitterig*. -haube, *f.* spets-
 mössa. -ig, a. glittrande, prälände. -kram,
 m. glitter, kramskrams. -monat, m. smek-
 månad. -n, *sv. itr. h.* 1. = *flimmern*. 2. prun-
 ka med tomt sken, vara grann. -sand, m. guld-
 sand. -schuh, m. med glitter, paljetter
 prydd sko. -staat, -tand, m. -werk, n. grann-
 lät. -woche, *f.* vecka i smekmånaden.
Flitz, -e, m. pil att skjuta med bäge. -bogen, m.
 bäge att skjuta med. -en, *sv. itr. s.* röra sig
 pilsnabbt, *fla*. -pfeil, m. = *Flitz*.
Flocke, -n, *f.* dim. †, flock, flinga, tapp. -en,
se. I. tr. I. 1. flocka. 2. göra bällar af. II. *rfl.*
 1. flocka sig. 2. bälla sig. III. *itr. h. o. s.*
 falla, flyga i flockar, i flingor. -enärtig, a.
 flockig. -entbett, n. bolster el. madrass stop-
 pad med flockull. -enschnee, m. snö i flok-
 kar, snöflockar. -icht, -ig, a. flockig.
Floh, -e †, m. loppa.
flöhen, *sv. tr.* loppa.
Flor, m. a) pl. -e, 1. flor, blomstring, blom-
 strande tillstånd. 2. blomning, blomnings-
 tid. 3. samling blommande växter. b) pl.
 -e †, 4. flor, a) tygsort, b) stöja af sådant tyg. *Jm*
den ~ *von den Augen ziehen*: taga ngn ur
 hans villfarelse. -a, *Floren*, *f.* flora. -en, a.
 af flor, flor-. -entiner, I. -, m. florentinare.
 II. *sv.* -entinish, a. florentinsk. -ett, I. -s el.
 -e, n. florett. II. -e, m. grof, ospunnen sil-
 kestråd. -ettseide, *f.* florettsilke. -ieren, *sv.*
itr. h. flora, blomstra. -ilegium, -um[s],
 -en el. -a, n. florilegium, samling, urval, an-
 tologi. -in, -s, -e, m. * = *Gulden*.
Floskel, -n, *f.* floskel, grannlät i tal el. skrift.
Flofs, -e †, n. flotte.
flölsilbar, a. om vattendrag: som tillåter flottning.
 -bauholz, n. flottimmer, timmerflotte. -baum,
 m. träd i en flotte.
Flofsbrücke, *f.* flottbro.
Flosse, -n, *f.* dim. †, fena.
Flöise, -n, *f.* 1. flottled (anstalter för flottning).
 2. rätt till flottning. 3. flottadt virke. 4.
 flotte. -n, *sv. tr. I.* 1. flotta. 2. hålla, ingjuta,
 t. ex. *jm Arznei in den Mund, Ruhe in die*
Seele. 3. skumma, t. ex. *die Milch*. -r, -, m.
 flottare.
Flofseder, *f.* fena.
Flofsgraben, m. kanal för flottning, flottled.
 -herr, m. ägare till en flotte. -holz, n. flott-
 virke.
 -flossig, a. *suff.* -fenig, t. ex. *breit* ~ bredfenig.
Flofsmeister, m. förmän vid flottning el. på
 en flotte. -rechen, m. = *Flofswehr*.
Flofswasser, n. flottled.
Flofswehr, *f.* dam för att mota flottimmer.
 -zeit, *f.* flottningstid.

Flöttele, -n, *f.* flöjt. -en, *sv. tr. o. itr. h.* 1. spela på flöjt. 2. tala, sjunga med ljuf, smekande röst. 3. *F* ~ *gehen*: gå med Davids höns under isen. -er, -, -ist, -en, *m.* flöjtist.

flott, *I. a.* 1. flott. 2. *bna. rask, glad, som för ett gladt lif, leverer undan.* ~er *Bursche*: glad gosse, rask karl, en som leverer undan. **II.** -e, *n.* ngt som stumar ofranpå. t. ex. grädde, skum m. m. -e, -n, *f.* 1. flotta. 2. flotte. -en, *I. itr. h.* vara flott. **II. tr.** göra flott. -holz, *n.* flottimmer, flottved. -ille, -n, *f.* flottilj. -weg, *adv.* raskt, utan betänkande.

Flötliz, -e, *n. o. m.* berg. flöts.

Fluch, -e *†*, *m.* 1. förbannelse. 2. svordom. -abwendend, *a.* afvändande förbannelse. -beladen, -belastet, *a.* belastad med, tyngd af förbannelse. -en, *sv. I. itr. h.* 1. *Im* ~ förbanna ngn, *auf ju* ~ förbanna, svära öfver ngn. 2. svära. **II. tr.** svärja, svära. *Im alles Böse an den Hals* ~ önska ngn allt ondt. -er, -, *m.* svärjare. -maul, *n.* P svärjare.

Flucht, -en, *f.* 1. 0, flykt. *Auf der ~ sein*: vara stad på flykt, *in die ~ schlagen*: slå på flykten. 2. svärm, flock af flygande fåglar. 3. spelrum, svängrum för maskiner. 4. linie, rad, t. ex. *sechs Fenster in einer* ~ sex fönster i rad, i en linie.

flüchtlich, *sv. I. itr. s. o. rfl.* flykta, fly. **II. tr.** gmn flykt bringa i säkerhet, fly. -ig, *a.* 1. flyende. ~ *werden, sich auf ~en Fußs setzen*: taga till flykten. 2. snabb, t. ex. ~es *Rofs*; flygtig, lätt förflygande, t. ex. ~e *Röte*, ~e *Salze*. 3. flygtig, hastig, slarfvig, ytlig. -igkeit, *f.* flygtighet, hastighet, ytlighet. slarf. -ling, -e, *m.* flyktning; rymmare.

Fluchtversuch, *m.* försök att fly.

Flug, -e *†*, *m.* 1. 0, flygt. *Im ~e*: i flygande fart, *in einem ~e*: i ett sträck. 2. = *Flucht* 2. 3. vingpar. 4. afstånd mellan vingspetsarne, t. ex. *zwei Fußs im ~e messen*: hålla två fot mellan vingspetsarne. -asche, *f.* falaska. -biene, *f.* arbetsbi. -blatt, *n.* flygblad, flygskrift.

Flügel, -, *m.* 1. vinge. *bna. jm die ~ beschneiden*: stäcka vingarne på ngn, *die ~ wachsen ihm*: hans krafter växa; *die ~ hängen ei. sinken lassen*: sloka vingarne, *bna* sloka örönen. 2. flygel. -ähnlich, -artig, *a.* vinglik, flygelartad. -decke, *f.* täckvinge. -ende, *n.* vingspets. -lahm, *a.* vingbruten. -n, *sv. tr.* bevinga. -pferd, *n.* poet. pegas.

flugfertig, *a.* flygfärdig. -feuer, *n.* flygbrand. flugge, *a.* flygfärdig, flygför.

Flughafener, *m.* flyghafre. -haut, *f.* flyghud. -loch, *n.* fluster. -maschine, *f.* flygmaskin. -mehl, *n.* kringrykande mjöl.

flugs, *adv.* strax, genast, på stund.

Fluglsand, *m.* flygsand. -schrift, *f.* flygskrift. -schütz[e], *m.* skytt som kan skjuta fåglar i flykten. -sommer, *m.* flygande spindelväf. -weite, *f.* afstånd mellan vingspetsarne.

Fluh, Flüh, -e[n], *f.* bärgvägg, klippvägg. -vogel, *m.* alpjärusparf (Accentor alpinus).

Fluidum, -um[s], -a, *n.* fluidum, vätska.

fluktuieren, *sv. itr. h.* fluktuera, ömsom af- och tilltaga, vara föränderlig.

Flunder, -, *m.* -n, *f.* flundra.

Flunker, -, *m.* bländverk, blå dunst, diktade historier. -ei, -en, *f.* uppdiktade historier, skryt. -er, -, *m.* lögnaktig, skrytsam människ, lögnare, skräflare. -haft, *a.* lögnaktig, skrytsam. -n, *sv. itr. h.* 1. = *flummern*. 2. ljuga, skryta, skräfla.

Flur, *I.* -en, *f.* 1. mark, fält, näjd. 2. stads- ei. byområde. **II.** -en, *f.* -e [tj], *m.* 1. sten till golfäggning. 2. stengolf; golf i allm. 3. förstuga. 4. loggoli. -begang, *m.* -besichtigung, *f.* syn af stads- ei byområde. -buch, *n.* jordebok. -en, *sv. tr.* 1. utstaka gränserna, gå upp rågången för. 2. vakta jorden. 3. golfägga med sten. -fenster, *n.* förstugufönster. -gang, *m.* 1. = *Flurbegang*. 2. korridor. -grenze, *f.* gräns för stads- ei byområde. -hüter, *m.* fältvaktare. -register, *n.* jordebok. -schütz[e], *m.* ett slags polisman på landet. -stein, *m.* 1. gränssten, rämärke. 2. sten till golfäggning.

fluschen, *sv. itr. h.* *F* gå undan, fortskrida. *Das fluscht besser*: så går det bättre.

Fluß, -e *†*, *m.* 1. flod, ström. 2. rinnande, flöde, svall. *Etw. in ~ bringen*: sätta ngt i gång. 3. med flytning, fluss, katarr. 4. smält, flytande tillstånd hos metaller. 5. fluss. 6. gjutgods. -anwohner(in), *m.* (*f.*) en som bor vid en flod, strandbo. -arm, *I. m.* flodarm. **II. a.** flodfattig. -eisen, *n.* smält järn. -enge, *f.* flodpass. -ieber, *n.* katarr med feber. -gebiet, *n.* flodområde. -gold, *n.* i flodbäddar funnet guld.

flüssig, *a.* 1. flytande. 2. ~e *Gelder*: tillgängliga medel, *sein Vermögen ~ machen*: göra sin förmögenhet tillgänglig, förvandla den i kontanter. -keit, *f.* 1. flytande tillstånd. 2. vätska. -keitsgewicht, *n.* vikt i flytande tillstånd. -keitsmaß, *n.* mått för väta varor.

Flußpferd, *n.* flodhäst. -schiffahrt, *f.* flodtrafik. -spat[h], *m.* flusspat.

Flüsterler, -, *m.* hviskande (person). -n, *sv. tr. o. itr. h.* 1. hviska. 2. sakta susa.

Flut[h], -en, *f.* 1. flod (mots.: abb). 2. vattenmassa; *bna* mängd i allm., flod, svall, t. ex. *die ~en der Zuschauer*, *eine ~ von Worten*. -deich, *m.* dam, vall som skall förebygga öfersvämnningar. -en, *sv. I. itr. h.*, när ortförändringen framhålles *s. I. Das Meer* ei. oper. *es flutet*: floden inträder ei. det är flod. 2. flöda, svälla, sval- la. 3. bäras af floden, simma, flyta. **II. tr.** om vatten: bära, uppkasta, spola, t. ex. *das Meer flutet Leichen an das Ufer*. -enan-drang, *m.* (vatten)massornas påträngande. -entöts, -entosen, *n.* (vatten)massornas dån. -hafen, *m.* hamn som blott under flodtiden är

tillgänglig. **-thor**, *n.* damlucka för att utsläppa det öfverflödiga vatnet.

Fock, *-e, m. -e, -n, f.* 1. fockmast. 2. fock- (segel).

föderäl, *a.* förbunds-. **-alist**, *-en, m.* anhängare af federativt styrelsesätt. **-ation**, *-en, f.* statsförbund, förbund, federation. **-ieren**, *sv. tr. o. rfl.* förena (sig) till förbundsstat. **Föderiert**: förbunden.

fodern se *fodern*.

Fohle, *-n, f.* stoföl. **-n, I. -, n. föl. II. sv. tr. o. itr. h. föla.**

Föhn, *-e, m.* fön (sydvind i Schweiz).

Fohre, *-n, f.* forell.

Föhre, *-n, f.* furu. **-n, a. af furu, furu-.**

Fölchen, *-, n.* sik.

Folge, *-n, f.* 1. följd; verkan. *In ~ Ihres Befehls*: till följd af eder befallning, *in der ~ der Jahrhunderte*: under århundradenas lopp, *für jn von ~n sein*: vara af betydelse, vara ödesdiger för ngn. 2. följd, slutsats, konsekvens. 3. efterföljd, lydnad. *Im ~ leisten*: efterkomma ngns befallningar, *lyda ngn.* 4. skyldighet att vara ngn följaktig samt dennes rätt att utfärda uppåd. 5. följe. 6. följande tid, framtid, *t. ex. die ~ wird es lehren*: framtiden skall utvisa det. **-gemäts**, *a.* följdiriktig. **-jahr**, *n.* följande år. **-leer**, *a.* som ej har några följder. **-leistung**, *f.* lydaktighet, lydnad. **-los** = *folgeleer*. **-n, sv. itr. s.** 1. följa, ledsaga, *jm*: ngn. *Im im Amte ~* efterträda ngn i ämbetet, *er sprach wie folgt*: han sade följande, *das Geld folgt anbei*: penningar(ne) medfölja. 2. följa, lyda, hörsamma, *t. ex. dem Rate js, jm.* 3. följa, framgå, *aus etw.*: af ngt. **-ndergestalt**, **-ndermalen**, **-nderweise**, *adv.* på följande sätt. **-r, -, m.** 1. en som följer, följande. *Die ~* följet. 2. efterföljare, a) efterträdare, b) anhängare. **-recht**, *a.* följdiriktig, konsekvent. **-reich**, *a.* rik på följder, betydelsefull, ödesdiger. **-reihe**, *f.* följd, serie. **-richtig** = *folgerecht*. **-richtigkeit**, *f.* följdiriktighet, konsekvens. **-rn, sv. I. tr.** *Etw. aus etw. ~* sluta till ngt af ngt, draga ngn slutsats af ngt. **II. rfl.** framgå ss. *stutsats, aus etw.*: af ngt. **-rung**, *f.* följd, slutsats, slutledning. **-satz**, *m.* slutsats. **-schwer** = *folgereich*. **-welt**, *f.* eftervärd. **-widrig**, *a.* icke följdiriktig, inkonsekvent. **-widrigkeit**, *f.* brist på följdiriktighet, inkonsekvens. **-zeit**, *f.* efterföljande tid, framtid.

folg[li]ch, *adv.* följaktigen, alltså. **-säm**, *a.* lydaktig, lydig; läraaktig. **-samkeit**, *f.* lydaktighet, lydighet; läraaktighet.

Folliant, *-en, m.* foliant, folioband. **-e, -n, f. folie. *Bua jm, einer (dat.) Sache zur ei. als ~ dienen*: tjäna ngn till förevändning, tjäna till förevändning för ngt. **-ieren**, *sv. tr.* foliera, a) *Bücher*, b) *Spiegel*. **-o, -o[s]**, **-os** el. **-en, n.** folio.**

Folter, *-n, f.* 1. sträckbänk. *In auf die ~ spannen*: lägga ngn på sträckbänk. 2. tortyr i allm., bud. plåga, marter. **-bank**, *f.* sträckbänk. **-er, -, m.** rättstjänare som verkställer tortyren. **-gerät[h]**, *n.* pinoredskap. **-kammer**, *f.* pinorum. **-n, sv. tr.** tortera, pina, martera. **-pein**, **-qual**, *f.* marter, tortyr, pina.

Fond, *-s, m.* 1. grund. 2. fonder, bakgrund. 3. platsen i suffletten å en droska.

Fonds, *-, -, m.* fond, kapital, värdepapper.

Fontläine, **-äne**, *-n, f.* fontän, springbrunn.

fopplen, *sv. tr.* gyckla, drifva med, draga vid näsan. **-er, -, m.** gyckelmakare, spöfågel. **-eréi**, *-en, f.* gyckel, drift.

Force, *-n, f.* stark sida, styrka, kraft, force.

forcieren, *sv. tr.* forcera, storma.

Förde, *-n, f.* fjärd, fjörd.

förder, *adv.* = *fürder*. **-bahn**, *f.* uppfordringsbana. **-er, -, m.** gynnare. **-lich**, *a.* 1. befordrande, gynnssam, gagnelig. 2. hastig, snabb, *t. ex. auf's ~ste*: så snart som möjligt.

fordern, *sv. tr.* 1. kalla, begära. 2. kalla, *t. ex. jn vor sich*. *In [zum Zweikampfe] ~* utmana ngn (till duell). 3. erfordra.

förderln, *sv. I. tr.* 1. sätta i gång, påskynda, befordra, främja. 2. bärj uppfordra. *Bua zu Tage, ans Licht ~* bringa i dagen. **II. rfl.** skynda sig; gå framåt. **III. itr. h.** ha framgång, gå framåt. **-ni[s]**, **-se, n. o. f.** = *Förderung*. **-sam** = *förderlich*.

Forderung, *f.* 1. fordran, fordring. 2. kallelse.

Förderung, *f.* 1. befordrande, befrämjande. 2. uppfostring.

Forélie, *-n, f.* forell.

Forke, *-n, f.* gaffel, tjuga. **-ln, sv. tr.** taga på gaffel, på tjuga.

Form, *-en, f.* form, gestalt, fason; formalitet. *In aller ~* enligt konvensans förordringar. **-äl**, *a.* som rör formen, formell. **-alien**, *pl.* formaliteter. **-alität**, *-en, f.* formalitet. **-äliter**, *adv.* för formens skull. **-arbeit**, *f.* sak gjuten i form. **-ät**, **-e, n.** format. **-ation**, *-en, f.* formation. **-bär**, *a.* möjlig att forma, bildbar. **-barkeit**, *f.* bildbarhet. **-beständigkeit**, *f.* formens el. formernas oföränderlighet. **-eisen**, *n.* form. **-el**, *-n, f.* formel. **-elwesen**, *n.* formaliteter. **-éll**, *a.* formell. **-en**, *sv. tr.* forma, gestalta. **-enlehre**, *f.* formlära. **-enmensch**, *m.* person som håller strängt på formerna, pedant. **-enreinheit**, *f.* formernas renhet. **-enwesen**, *n.* formaliteter. **-er, -, m.** en som formar, modellerar. **-eréi**, *-en, f.* 1. formande. 2. gjuteri. **-ieren**, *sv. I. tr.* formera, bilda. **II. rfl.** ställa upp sig. **-ierung**, *f.*

-förmig, *a. snff.* i talrika sms. **-formig**, **-artad**, **-lik**.

förmlich, *a.* 1. formenlig. 2. iakttagande gamla former, ceremoniösa, formell. 3. formlig, uttrycklig. **-keit**, *f.* formalitet, ceremoni.

Form[ul]är, **-e, n.** formulär. **-ulieren**, *sv. tr.* formulera. **-ulierung**, *f.* formulering. **-ung**, *f.* formande.

forsch, *a. F* kraftig, stark, kry. -begier[de], *f.* forskningsbegär. -begierig, *a.* forskande. -en, *sv. I. itr. h.* forska. *Bei jm* ~ fråga, utforska *ngu*, *nach jm* ~ forska, anställa efterforskningar, efterspaningar efter *ngn*, *über etw.* (ack.) ~ tänka, grubbla öfver *ngt.* II. *tr.* efterforska. -er, -, *m. I.* frågande, epandande person, spåjare. 2. forskare, tänkare. -erblick, *m.* forskande blick. -ergeist, *m.* forskande ande. -erin, -nen, *f. se* Forscher. -ung, *f.* efterforskning, efterspaning; forskning, vetenskaplig undersökning.

Forst, *e* [f], *m.*, jag. -en, *f.* skog. -akademie, *f.* skogsinstitut. -amt, *n. I.* skogsstyrelse. 2. anställning ss. skogstjänsteman. -aufseher, *m.* skogvaktare. -beamte(r), -bedienstete(r), *m.* skogstjänsteman, *pl. av.* skogsbetjäning. -él, -en, *f. I.* en jägmästares revir. 2. jägmästarbostad.

Förster, -, *m.* jägmästare. -él = Forstei. -haus, *n.* jägmästarbostad. -in, -nen, *f.* jägmästarfru.

Forst[fl]ach, *n.* skogsväsen. *Das* ~ einschlagen, wählen: gå skogsvägen. -frevell, *m.* skogsäverkan. -gerecht, *a.* öfverensstämmande med rationell skogshushållning. -haus, *n.* jägmästarbostad. -herr, *m.* skogsägare. -hüter, *m.* skogvaktare. -kultur, *f.* skogsskötsel. -kunde, *f.* skogsvetenskap. -lich, förstlich, *a.* rörande skogsväsendet, skogs-. -mann, *m.* i skogsväsendet hemmastadd man; skogstjänsteman. -männisch, *a.* rörande skogsväsendet, skogs-. -mälsig = forstgerecht. -meister, *m.* *vgf.* öfverjägmästare. -nutzung, *f.* skogarnes afkastning. -ordnung, *f.* skogsstadga. -rat[h], *m.* medlem af skogsstyrelsen, hög skogstjänsteman. -recht, *n. I.* lag rörande skogshushållningen. 2. rätt till skogsprodukter. -revier, *n.* skogsdistrikt, revir. -sache, *f.* sak, angelägenhet som rör skogsförvaltningen. -schule, *f.* skogvaktarskola; skogsinstitut. -schütz[e], *m.* skogvaktare. -ung, *f.* skog. -verwaltung, *f.* skogsförvaltning. -wesen, *n.* skogsväsen. -wirt[h]-schaft, *f.* skogsskötsel, skogshushållning.

Fört, -s, *n.* fort, detascheradt fäste.

fort, *adv. I.* framåt, *i. ex.* es will mit der Sache nicht ~ saken går ej framåt, står på samma fläck. 2. vidare. Und so ~ (örkort. *u. s. f.*): och så vidare (*o. s. v.*), ~ und ~ ständigt, alltjämt, *er schrieb ruhig* ~ han fortfor helt lugnt att skriva, *nur immer* ~! bara gå på i *enem* [Stücke *ei. Zuge*] ~ oafbrutet. 3. bort, borta, sin kos. *Meine Uhr ist* ~ min klocka är försvunnen, jag har tappat min klocka. -áb, -án, *adv.* hädaneft, framdeles. -arbeiten, *I. itr. h.* fortfara att arbeta, fortsätta arbetet. II. *tr.* *gamm* arbete aflägsna, borthylla, bortfilla, bortgräfvare *m. m. III.* *rfl.* släpa sig vidare. -bauen, *tr. o. itr. h.* fortsätta att bygga, att odla,

att bearbeta. -begeben, *rfl.* gå sin väg, resa bort. -bestand, *m.* vidare bestånd, fortsatt tillvaro. -bestehen, *itr. h.* fortfarande äga bestånd, fortfara. -beten, *itr. h.* fortfara att bedja. -bewegen, *tr. o. rfl.* röra (sig) framåt, förflytta (sig). -bewegungsmittel, *n.* fortskaffningsmedel. -bilden, *tr.* fortsatta att bilda, vidare utbilda. -bildungsanstalt, -bildungsschule, *f.* fortsättningskola. -blasen, *I. tr.* blåsa bort. II. *itr. h.* fortfara att blåsa. -bleiben, *itr. s.* utblifva. -brauchen, *I. tr.* fortfarande begagna. II. *itr. h.* vara tvungen att aflägsna sig. -bringen, *I. tr. I.* aflägsna, undanskaffa, borttaga. 2. befordra, a) fortskaffa, b) befrämja. *Blumen* ~ få blommor att gå till, att trifvas, *ju* ~ sörja för *ngns* fortkomst. II. *rfl.* draga sig fram. -bringung, *f.* -dauer, *f.* fortvaro, varaktighet, beständighet. -dauern, *itr. h.* fortfara (att vara till), räcka. -drängen, *tr.* undantränga. -dürfen, *itr. h.* få, toras aflägsna sig. -eilen, *itr. s.* ila, skynda bort. -entwickeln, *tr.* vidare utveckla. -entwickel[er]ung, *f.* fortsatt utveckling. -erben, *itr. h. o. rfl.* vara ärftlig, gå i arf. -fahren, *I. itr. I. s.* fara, åka bort. 2. *h.* fortfara. II. *tr.* köra, skjuta bort. -fall, *m.* bortfallande, försvinnande. -fallen, *itr. s. I.* bortfalla. 2. fortfara att falla, *i. ex.* der Schnee fällt immer noch fort: det fortfor ännu att snöa. -legen, *tr.* sopa bort. -fliegen, *itr. I. s.* flyga bort. 2. *h.* fortfarande flyga. -fließen, *itr. I. s.* flyta, rinna bort, förflyta. 2. *h.* fortfarande flyta. -führen, *tr. I.* föra bort, med sig. 2. fortsätta, fortfara med. -führung, *f.* -gang, *m. I.* bortgående, bortgång. 2. fortgång, fortsättning, utveckling, framsteg. 3. framgång. -geben, *tr.* bortsänka. -gehen, *itr. s. I.* gå bort, afgå. *Opern.* es geht gleich fort: det bär strax af. 2. fortgå, fortfara. *Denselben Weg* ~ fortgå på samma väg. 3. gå till, gå bra, lyckas, trifvas. -glimmen, *itr. h.* fortfara att glöda. -haben, *tr. I.* hafva fått i förväg, i förskott. 2. hafva aflägsnat, undandröjt. -halten, *tr.* fortfara att hålla. -helfen, *itr. h.* *Jm* ~ hjälpa *ngn* att komma fram, att komma undan, att taga sig fram, *sich* ~ hjälpa sig fram. -hin, *adv.* hädaneft, framdeles. -hinken, *F* -humpeln, *itr. I. s.* haltande aflägsna sig. 2. *h.* fortfarande halta. -huschen, *itr. s.* hastigt smyga sig bort, i *smys* springa sin kos, flyga bort. -ifikation, -en, *f. I.* fortifikation, befästningskonst. 2. befästning, fästningsverk. -jagen, *I. tr.* jaga, köra bort. II. *itr. I. h.* fortfara att jaga, fortsätta jagten. 2. *s.* spränga bort, sätta af i galopp. -kommen, *I. itr. s. I.* komma bort, undan. *Früh von Hause* ~ komma tidigt ur hemmet, *machen Sie, das* Sie ~ packa er i vägl! bort, ut med er. 2. komma framåt, ur fläcken. 3. taga sig fram; växa, trifvas. II. -s, *0, n.*

fortkomst, utkomst. -können, *itr. h.* kunna komma undan, kunna röra sig. -kriechen, *itr. s.* krypa bort. -lassen, *tr. 1.* släppa, låta gå. 2. utelenna. -lassung, *f.* -laufen, *itr. s.* 1. springa bort, sin kos. 2. fortlöpa, fortgå. *Denselben Weg* ~ fortsätta att springa samma väg. -leben, *itr. h.* fortfarande leva. -legen, *tr.* lägga bort, af, undan. -leiten, *I. tr. 1.* af-, bortleda. 2. leda vidare. *II. itr. h.* fortfara att leda. -leitung, *f.* -machen, *I. itr. h.* fortfara. *II. rfl. F* allägna sig. *III. tr. 1.* borttaga. 2. fortsätta. -marsch, *m.* afmarsch. -marschieren, *itr. s.* marschera vidare. -mögen, *itr. h.* vilja komma bort. -müssen, *itr. h.* vara tvungen att komma bort, att komma undan, måste bort. -nähen, *itr. h.* fortfara att sy. -nahme, *f.* borttagande. -nehmen, *tr.* taga bort. -packen, *rfl.* packa sig af. -pflanzen, *tr.* fortplanta; utbreda, sprida. -pflanzer(in), *m. (f.)* fortplantare, utbredare, spridare. -pflanzung, *f.* fortplantning. -prügeln, *tr.* med käpprapp bortköra. -räumen, *tr.* borttaga, undanröja. -rauschen, *itr. 1. s.* brusande aflägna sig. 2. *h.* fortfarande brusa e. susa. -reden, *itr. h.* fortfara att tala. -reisen, *itr. s.* resa bort. -reisens, *tr.* rifva, rycka bort. *Mit sich* ~ rycka med sig. -reiten, *itr. s.* rida bort. -rennen, *itr. s.* springa, ränna bort. -rollen, *I. tr. o. itr. s.* rulla bort. *II. itr. h.* fortfara att rulla, t. ex. *der Donner rollt fort*: åskan fortfarande. -rücken, *I. tr.* flytta bort, undan. *II. itr. s.* rycka, åka fram, bort. -rückung, *f.* -rudern, *tr. o. itr. s.* ro bort. -rufen, *tr.* bortkalla. -satz, *m.* fortsättning, förlängning. -schaffen, *I. sv. tr. 1.* förflytta, fortskaffa. 2. skaffa bort, undan, aflägna. *II. st. itr. h.* fortfara att skapa. -schaffung, *f.* bortskaffande, aflägsnande. -scheren, *rfl.* F packa sig af. -scheuchen, *tr.* bortskrämma. -schicken, *tr.* skicka bort. -schickung, *f.* -schieben, *tr.* skjuta bort, undan. -schiefsen, *I. tr.* skjuta bort, t. ex. *Kugeln*. *II. itr. s.* med stor fart aflägna sig, fara i väg. -schiffen, *itr. s.* segla bort. -schlafen, *itr. s.* fortfara att sova. -schlängeln, *rfl.* slingra sig fram. -schleichen, *itr. s. o. rfl.* smyga sig bort. -schleifen, *I. st.* släpa bort. 2. *sv.* släpa bort. -schleppen, *I. tr.* släpa bort. *In mit* ~ släpa ngn med sig. *II. rfl.* släpa sig bort, fram, vidare. -schleudern, *tr.* slunga bort. -schlüpfen, *itr. s.* glida bort. -schnellen, *tr. o. itr. s.* gam ngt elastiskt medel kasta(s), slunga(s) bort. -schreiben, *itr. h.* fortfara att skriva. -schreiten, *itr. s.* fortskrida, fortgå; gå framåt, göra framsteg. -schreitung, *f.* -schritt, *m.* framsteg. -schrittler, -, *m.* medlem af framstegspartiet. -schwemmen, *tr.* spola bort. -schwimmen, *itr. s.* simma, flyta bort. -segeln, *itr. s.* segla bort. -sehen, *rfl.* längta bort. -sein, *itr. s.* vara borta,

försvunnen, saknas. -senden, *tr.* sända bort. -setzen, *I. tr. 1.* fortsätta. 2. sätta, ställa bort. *II. rfl. 1.* fortsättas, fortfara. 2. *Sich über etw.* ~ sätta sig öfver ngt. *III. itr. h.* = *II, 1.* -setzen(in), *m. (f.)* fortsättare. -setzung, *f.* fortsättning. -sollen, *itr. h.* vara tvungen att begifva sig af, bort, komma att aflägnas, måste bort. -spielen, *itr. h.* fortfara att spela. -spinnen, *I. tr.* vidare utspinna, fortsätta. *II. rfl.* dragas ut, fortsättas. *III. itr. h.* fortfara att spinna. -sprengen, *I. tr.* bortspränga. *II. itr. s.* spränga bort, rida bort i frysprång. -springen, *itr. s.* hoppa, springa bort. *Über etw.* ~ hoppa öfver e. öfverhoppa ngt. -spülen, *tr.* spola bort. -stehlen, *rfl.* öfvermått smyga big bort. -stellen, *tr.* ställa bort. -stiefeln, *itr. s. F* stöfva, traska åstad. -stoßen, *tr.* stöta bort. -streichen, *tr.* stryka bort, ut. -strömen, *itr. s.* strömma bort. -stürmen, *itr. 1. s.* storma, rusa bort. 2. *h. opera.* fortfara att a) storma, b) klämta. -stürzen, *itr. s.* störta bort, ut. -taumeln, *itr. s.* ragla bort, åstad. -traben, *itr. 1. s.* trafva bort; i traf rida, åka bort. 2. *h.* fortfara att trafva. -tragen, *tr.* bära bort. -träumen, *itr. h.* fortfara att drömma. -treiben, *I. tr. 1.* bortdrifva, bortjaga. 2. fortsätta en rörelse, en sysselsättning. *II. itr. s.* drifvas bort, följa med. -trollen, *rfl.* pullra sig af. -wagen, *rfl.* våga sig bort, ut. -währen, *itr. h.* fortfara, vara. -während, *a.* fortfarande, oupphörlig, beständig. -wälzen, *tr.* välta, rulla bort. -wandeln, *itr. s.* fortsätta sin vandring. -wandern, *itr. s.* vandra bort. -wehen, *tr.* blåsa, fläktta bort. -weisen, *tr.* bortvisa, afvisa. -werfen, *tr.* bortkasta. -wirken, *itr. h.* fortsätta sin verksamhet. -wischen, *tr.* torka bort, stryka ut. -wollen, *itr. h.* vilja komma bort, ut. -wünschen, *tr. o. rfl.* önska (sig) bort. -wüt[h]en, *itr. h.* fortfara att rasa. -zerrn, *tr.* slita, släpa bort, med sig. -ziehen, *I. tr.* draga bort. *II. itr. s.* draga, tåga bort, flytta. -zug, *m.* borttågande, aftåg; flyttning.

Forum, -[s], -s ei. *Fora*, *n.* forum, domstol.

fossil, *I. a. II. -[e]s, -ien, n.* fossil.

Fourag^{lle}, *o, f.* foder. -ieren, *sv. itr. h.* hämta foder, furagera. -ierung, *f.*

Fourlier, -e, *m.* furir. -nier, -e, *n.* fanér. -nieren, *sv. tr.* fanera.

Fracht, -en, *f.* frakt. -bär, *a.* möjlig att frakta.

-brief, *m.* fraktsedel, konnossement. -en, *sv. tr.*

frakta. -fuhrmann, *m.* forman. -fuhrwerk, *n.*

lastvagn, forvagn. -geld, *n.* frakt(afgift); for-

lön. -geschäft, *n.* affär för ombesörjning af

fraktgods och foror. -gut, *n.* fraktgods.

-lohn, *m.* forlön. -satz, *m.* frakttaxa. -schein,

m. fraktsedel. -schiff, *n.* lastdragare. -stück,

n. kolly fraktgods. -versender, *m.* afsändare

af fraktgods. -wagen, *m.* forvagn. -zettel, *m.*

fraktsedel.

Frack, -e [†] el. -s, m. dim. †, frack.
Frage, -n, f. fråga. *Die ~ von etw. sein*: vara fråga om ngt, *wie die ~, so die Antwort*: som man ropar i skogen, får man svar, *das gehört nicht zur ~* det hör ej hit, *in ~ stellen*: ifrågasätta, *ohne ~* tvifvelsutan, *peinliche ~* a) obehaglig fråga, b) tortyr. -n, sv. o. * st. tr. o. itr. h. fråga, *jn nach, um, über, wegen etw.*: ngn om ngt, *nach jm ~* fråga efter, *göra sig underrättad om ngn, jn um Rat ~* rådfråga ngn, *er fragt den Henker* el. *Teufel* el. *Kuckuck danach*: han frågar ej det ringaste, *frågar fan därefter, er hat nichts danach zu ~* det angår honom ej, *sich nach einem Orte hin ~* fråga sig fram till ett ställe; *opera. es fragt sich, ob*: det är fråga, gäller att få veta, om. -punkt, m. tvifvelaktig punkt, fråga. -r, -, m. frågande. -réi, -en, f. frågvishet. -rin, -nen, f. frågande. -steller(in) = *Frager(in)*. -süchtig, a. frågvis. -weise, I. f. sätt att fråga. II. adv. i el. gnm frågor.
fragil, a. bräcklig.
fraglich, a. 1. tvifvel underkastad, oafgjord. 2. *Die ~en Sachen*: sakerna i fråga.
Fragment, -e, n. fragment, del. -ärisch, a. fragmentarisk.
Fraktion, -en, f. afdelning, fraktion.
Frantireur, -s el. -e, m. frantirör.
Frangé se *Franse*.
frank, I. a. frimodig, rättfram, frank. II. -en el. -s, m. mynet franc. -e, -n, m. 1. invånare i Franken, franker. 2. poet. fransman. -en, -s, 0, n. Franken. -enland, n. 1. Franken. 2. poet. Frankrike. -enreich, n. 1. frankernas rike. 2. poet. Frankrike. -ieren, sv. tr. frankera. -ierung, f. -in, -nen, f. 1. frankisk, 2. poet. fransk kvinna.
fränkisch, a. 1. frankisk. 2. poet. fransk.
franko, adv. franko. -brief, m. frankeradt bref. -gebühr, f. porto.
Frankreich, -s, 0, n. Frankrike. *Wie Gott in ~ leben*: leva som pärla i guld.
Franse, -n, f. dim. †, frans. -n, sv. tr. franska. -nmacher(in), m. (f.) snörmakare (-erska).
fransig, a. försedd, garnerad med fransar.
Franz, I. -ens, -e, m. dim. †, Frans. II. -en, m. roskt. fransman. -band, -e †, m. bokb. franskt band, skinnband. -branntwein, m. franskt bränvin. -brot, n. ett slags hvetebröd, tebröd.
Fränzchen, -, n. dim. af *Franz, Franze* o. *Franziska*.
Französe se *Franse*. -gold, n. franskt guld, bladguld. -iska, -s, -s, f. Fransiska. -iskåner, -, m. franciskaner(munk). -iskånerin, -nen, f. franciskanernunna. -mann, m. fransman. -männisch, a. fransk. -öse, -n, m. fransman. -öselin, -en, f. efterapande af franska seder. -öseli, sv. itr. h. efterapa franska seder. -ösenfeindlich, a. fiendtligt stämd mot frans-

männ. -ösenfresser, m. F person som skrädlände uppträder mot fransmännen. -ösenkaiser, m. fransk kajsare. -ösensucht, f. mani för, begär efter allt franskt. -ösieren, sv. tr. förfranska. -ösierung, f. -ösin, -nen, f. fransk kvinna, fransyska. -ösisch, I. a. fransk. *Einen ~en Abschied nehmen*: gå utan att säga farväl. II. n. franska (språket). *jn deutsch*.

frapplänt, a. slående, förvånande. -ieren, sv. tr. frappera, slå med förvånning, förvåna.

Frais, -e, m. 1. foder, föda. 2. matlust, roflust. 3. med. rüta.

fraternisieren, sv. itr. h. fraternisera, stå på förtrolig fot.

Fratz, -es el. -en, -en, m. person med förvridna drag, burlesk person, tölp, dumhufvud, nöt, näspärla. -e, -n, f. dim. †, 1. galenskap, galet upptåg, dumhet. 2. vidrig åtbörd, förvridet ansigtsuttryck, grimas. 3. förvridet, fult ansigte, käringansigte. 4. vrångbild, karikatyr. -enbild, n. vrångbild, karikatyr. -engesicht, n. = *Fratze* 3. -enhalt, a. förvriden, grimaserande, vidrig. -enkopf, m. = *Fratze* 3. -enmacher, -ensneider, m. en som gör grimaser.

Frau, -en, f. 1. hustru, fru. *Eine ~ nehmen*: taga sig hustru, gifta sig, *ihre ~ Gemahlin*: eder fru. 2. kvinna i allm., fruntimmer. 3. *Unsere liebe ~* jungfru Maria. -bäse, f. skvallersyster. -bäsengeschwätz, -bäsengewäsch, n. skvaller, käringprat.

Frauen|anwalt, m. kvinnoförsvare; kämpe för kvinnoemancipationen. -arzt, m. fruntimmersläkare. -feind, m. kvinnohatare. -haft, a. kvinnlig. -kloster, n. nunnekloster. -knecht, m. fruntimmerskarl, jungfrupilt. -lob, I. n. kvinnans lof. II. m. en tyck skald omkr. 1300. -sleute, pl. kvinspersoner, kvinnfolk. -smensch, -er, n. -sperson, f. kvinsperson. -stand, m. de gifta kvinnorna. -stift, n. nunnekloster. -tag, m. Marie himmelsfärdsdag. -volk, n. F kvinnorna. -zimmer, n. 1. kvinnogemak. 2. fruntimmer.

Fräulein, -el. F-s, n. fröken. -mälsig, a. som passar för, kännetecknar en fröken. -stift, n. jungfrustift.

frech, a. fräck. -heit, f. fräckhet.

Fregatte, -n, f. fregatt.

frei, I. a. 1. fri; öppen, bar. ~ *zeichnen*: rita på fri hand, *jm ~e Hand lassen*: gifva ngn fria händer, *das ~e*: det fria, den fria naturen, *im ~en*: i det fria, ute. 2. ledig, fri från göromål, icke upptagen. 3. öppen, otvungen, okonstlad. 4. (kostnads)fri, gratis, t. ex. ~e *Wohnung*: fri bostad, ~er *Tisch*: fritt vivre, ~er *Eintritt*: ingen inträdesafgift; portofri, frankerad, franko. 5. särekilda fall. ~ *heraus*: öppet, rätt fram, rent ut, *aus ~em Antriebe*: af egen drift, *aus ~en Stücken*: frivilligt, *jm etw. ~ stel-*

len: öfverlemlna ngt åt nngs godtycke, *jn* ~ halten: betala för, bjuda ngn, *unter* ~ *em Himmel*: under bar himmel, ~ *sprechen*: tala utan förberedelse, extemporerä, *ich werde so ~ sein*: jag skall taga mig friheten, hafva äran. II. -*en*, *m.* friherre. -*ball*, *m.* bal utan inträdesafgift. -*beuter*, *m.* fribyrtan. -*bier*, *n.* gratisöl. -*bürger*, *m.* 1. fri borgare. 2. borgare i en fri riksstad. -*corps*, *n.* frikår. -*couvert*, *n.* frankokouvert. -*denker*, *m.* fritänkare. -*e*, *o*, *f*. det fria, fria fältet, fria naturen. -*eigen*, *a.* fri, odal-. -*en*, *sv.* I. *itr.* *h.* *o.* * *tr.* *Um ein ei. nach einem ei. ein Mädchen* ~ anhålla om en fickas hand för sig el. en annan. II. *tr.* 1. gifta sig med, äkta. 2. gifta bort. -*er*, -, *m.* 1. friare. 2. * böne-man. -*eréi*, -*en*, *f.* frieri. -*erfuß*, *m.* *Auf Freierrfußsen gehen* el. *stehen*: vara stadd i friareärenden. -*ersmann*, *m.* 1. * friare. 2. böneman. -*frau*, *f.* adlig fru, friherrinna. -*fräulein*, *n.* adlig fröken. -*gänger*, *m.* parti-gångare. -*geben*, *tr.* frigifva. -*gebirg*, *a.* frikostig. -*gebigkeit*, *f.* frikostighet. -*geboren*, *a.* friboren. -*gebung*, *f.* frigifvande. -*geist*, *m.* fritänkare. -*geisterel*, *f.* fritänkeri. -*geist[er]isch*, *a.* fritänkande. -*gelassene(r)*, *m.* frigifven (slaf). -*gepäck*, *n.* (afgifts)fritt resgods. -*gericht*, *n.* = *Feme*. -*gesinnt*, *a.* frisinnad. -*giebig*, *a.* frikostig. -*graf*, *m.* frigrefve (president i en femdomstol, se *Feme*). -*gut*, *n.* 1. tullfri vara. 2. odalgods. 3. arrende-fri bondgård som af brukaren äges med full äganderätt. 4. frälsegård, säteri. -*halten*, *tr.* *Jn* ~ betala för, bjuda ngn. -*händig*, *a.* utöfva på fri hand. -*händler*, *m.* frihandlare. -*handzeichnen*, *n.* teckning på fri hand. -*heit*, *f.* frihet. -*heitlich*, *a.* frihets-. -*heitsstrafe*, *f.* frihets-, fängelsestraff. -*herr*, *m.* friherre. -*herrin*, *f.* friherrinna. -*herrlich*, *a.* friherrlig. -*herrschaft*, *f.* 1. friherrevärdighet, friherretitel. 2. friherrligt herrskap. -*herzig*, *a.* frimodig. -*hof*, *m.* -*hufe*, *f.* = *Freigut* 3. -*in*, -*nen*, *f.* friherrinna. -*karte*, *f.* fribilljett. -*lassen*, *tr.* lössläppa, frigifva. -*lassung*, *f.* frigifvande. -*lich*, *adv.* 1. visserligen, nog. 2. helt visst, förvisso. -*machen*, *tr.* 1. frigifva, befria, frigöra. 2. frankera bref *m.* *m.* -*machung*, *f.* -*mann*, *m.* 1. fri man. 2. odalman. 3. skarp-rättare. -*marke*, *f.* frimärke. -*maurer*, *m.* frimurare. -*maurerer*, *f.* frimureri. -*maure-ricur*, *a.* frimurar-. -*messe*, *f.* frimarknad. -*mut[h]*, *m.* frimodighet. -*müt[h]ig*, *a.* frimodig. -*müt[h]igkeit*, *f.* frimodighet. -*ort*, *m.* fristad. -*pals*, *m.* pass, respass. -*safs*, *m.* 1. fri invånare. 2. från utsklyder fri borgare. -*scha[a]r*, *f.* friskara, frikår. -*schärler*, *m.* 1. medlem af en frikår. 2. upprorisk, rebell. -*schein*, *m.* frisedel. -*schüler*, *m.* frielev. -*Schutz[e]*, *m.* friskytt. -*sinn*, *m.* 1. frisinthet. 2. frihetsålskande sinne. -*sinnig*, *a.* frisinnad. frisinig. -*sinnigkeit*, *f.*

frisinthet. -*sprechen*, *tr.* frikänna. -*sprechung*, *f.* -*staat*, *m.* fristat, republik. -*staatlich*, *a.* republikansk. -*stadt*, *f.* 1. fri riksstad. 2. stad som erbjuder fristad. -*statt*, -*stätte*, *f.* fristad. -*stehend*, *a.* fristående. -*stelle*, *f.* friplats. -*stunde*, *f.* fritimme, rast. -*tag*, *m.* 1. fridag. 2. fredag. *Stiller* ~ långfredag. -*tisch*, *m.* fritt vivre, matdag. -*treppe*, *f.* trappa utanför ett hus. -*übungen*, *pl.* fristående gymnastiska öfningar. -*willig*, *a.* frivillig. -*willigenexamen*, *n.* examen som berättigar till beväringstidens förkortande till ett år, *jr.* *einjährig*. -*zettel*, *m.* frisedel. -*zügig*, *a.* som har rätt att flytta efter behag. *fremd*, *a.* 1. främmande. *Unter* ~ *em Namen*: under antaget namn, inkognito, *das ist mir ganz* ~ det känner jag ej alls till. 2. förvånande, underlig, sällsam. -*artig*, *a.* ovanlig, främmande, sällsam. -*ärtigkeit*, *f.* det främmande i, hos ngt, ovanlighet. -*e*, *f.* främmande land, utlandet. -*e(r)*, (adj. böj.) *m.* *o.* *f.* främling, utlänning, resande. -*enbett*, *n.* gästäng. -*enbüch*, *n.* bok, journal för resande. -*enführer*, *m.* vägvisare för resande, a) person, b) bok. -*enlegion*, *f.* främ-ling-legion. -*enliste*, *f.* förteckning öfver anlände resande. -*enstube*, *f.* gästrum. -*heit*, *f.* 1. främmande karaktär. 2. ngt främmande, i sht språkvidrigt uttryck. -*herrschaft*, *f.* främmande herravälde, främmlingsvälde. -*herrscher*, *m.* främmande, ej infödd herskare. -*ländisch*, *a.* främmande, utrikes. -*ling*, -*e*, *m.* främling. -*sucht*, *f.* åtrå efter det främmande. -*wort*, *n.* främmande ord. -*wörterbuch*, *n.* ordbok öfver främmande ord. *frequént*, *a.* besökt, frekventerad. -*tieren*, *sv.* *tr.* ofta besöka. -*z*, *o*, *f.* antal besökare, tillopp. *Freskle*, -*n*, *f.* -*o*, -*o[s]*, -*en* el. -*os*, *n.* fresko-målning. -*ogemälde*, *n.* freskomålning. -*omaler*, *m.* freskomålare. *Fresse*, -*n*, *f.* P mun, käft. -*n*, *st.* *tr.* *o.* *itr.* *h.* 1. äta om djur *o.* P om människor. Bild. *seinen Kummer in sich* ~ dölja sin sorg, *an jm den Narren* ~ förgäpa sig i ngn, *fris/s, Vogel, oder stirb*: här fins intet val. 2. om människor: äta omätligt, fräsa. *Das war ihm eingefunden* ~ det var en godbit för honom. 3. fräta. -*r*, -, *m.* storätare, fräs-sare. -*réi*, -*en*, *f.* 1. frässeri. 2. P kalas. *Fresliefieber*, *n.* varghunger. -*gier*, *f.* glupskhet. -*gierig*, *a.* glupsk. -*lieb*, *a.* *F Jn* ~ *haben*: hafva ngn så kär att man skulle vilja äta upp honom. -*napf*, *m.* fågelkopp. -*sack*, *m.* 1. tornister. 2. P storätare. -*sucht*, *f.* ätsjuka. -*trog*, *m.* ho. -*werkzeuge*, *pl.* tugg-verktyg. *Frett*, -*e*, *vanl.* dim. -*chen*, -, *n.* ett slags till kaninjagt använd vessla (*Mustela furo*). *Freud[e]*, -*n*, *f.* fröjd, glädje. *Seine* ~ *am Studieren*: det nöje han finner i studierna, *herrlich und in ~n leben*: lefva som om

hvar dag vore den sista. **-ig, a.** glad, glädtig. **-igheit, f.** glädje, glädthet, gladt mod.

freuen, sv. tr. glädja, fröjda. *Ich freue mich deines Glückes* el. *über dein Glück*: din lycka gläder mig; *man freut sich über das Geschehene, an dem Gegenwärtigen, auf das Künftige.*

Freund, I. -e, m. vän. *Er ist ein ~ von mir*: han är min vän. **II. a.** *Im ~ sein*: vara vänligt stämd mot ngn, vara ngnns vän. **-brüderlich, a.** broderlig, intim, sät. **-esbrust, f.** en väns el. vännens bröst. **-esdienst, m.** väntjänst. **-esgruß, m.** vänlig hälsning. **-eshand, f.** en väns el. vännens el. vänners(nas) hand. **-in, -nen, f.** väninna. **-lich, a. I.** vänlig, snäll. **2.** om saker: angenäm, behaglig. *~e Gegend*: leende trakt. **-lichkeit, f.** vänlighet, vänligt sätt, vänlig handling. **-nachbarlich, a.** intim, sät.

Freundschaft, f. I. vänskap. **2.** vänner, vänkrets. **3.** slägt(ingar). **-elöl, -leröl, -en, f.** öfverdrifven ömhet. **-lich, a.** vänskaplig. **-lichkeit, f.** uttryck af vänskap.

freundvetterlich, a. intim, sät.

Frevel, I. -m. I. straffvärdt lättsinne, brottslighet. **2.** uppsåttigt brott, nidingsdåd. **II. a.** brottslig. **-frei, a.** oförvitlig, obrottslig. **-haft, a.** åtgärdhet brottslig, straffvärd, gudlös. **-haftigkeit, f.** brottslighet, gudlöshet. **-mut[h], m.** brottsligt öfverdåd. **-n, sv. itr. h.** synda, begå brott. *Gegen das Gesetz ~ bryta* mot lagen, *an jm, gegen ju ~ begå* ett brott mot ngn. **-sinn, m.** brottsligt sinne, brottslighet. **-that, f.** brottslig handling, nidingsdåd. **-voll, a.** brottslig, full af brott.

freventlich = frevelhaft.

Frövel, -, m. brottsling, förbrytare, niding. **-in, -nen, f.** kvinnlig brottsling, förbryterska. **-isch = frevelhaft.**

Friedl[e]n, -ens, -en, m. fred, frid. *In zu ei in ei mit ~n lassen*: lemna ngn i fred, *dem ~n nicht trauen*: ej hafva förtroende för saken. **-brüchig, a.** som afser, som begår fredsbrott. **-ensabschlufs, m.** fredsslut. **-ensengel, m.** fridbringande ängel. **-ensfeier, f.** högtidlighet till firande af ett fredsslut. **-ensnachricht, f.** underrättelse om fred. **-ensrichter, m.** fredsdömare. **-ensschluss, m.** fredsslut. **-erike, -ns, -n, f.** Fredrika. **-fertig, a.** fredlig. **-fertigkeit, f.** böjelse för fred, fredlighet. **-hof, m.** kyrkogård. **-lich, a.** fredlig. **-lichkeit, f.** fredlighet. **-liebend, a.** fredsälskande. **-rich, -s, -e, m.** Fredrik. **-richsdör, -s el. -e, m.** fredriksdör. **-säm, a.** fredsam, fridsam. **-zaun, m.** inhägnad.

frieren, st. I. tr. a) oper. **1.** *Es friert mich* el. *mich friert*: jag fryser, *an den Fingern*: om fingrarne. **2.** *Es hat die Nacht Eis gefroren*: det har frusit i natt så att is uppstått, *es friert Stein und Bein*: ugt. det är så kallt, att det smäller i knutarne. **b)** persou. med an-

gifvande af verkan. **3.** *Ich habe mir die Finger steif gefroren*: mina fingrar äro stela af köld. **II. rf.** *Sich steif ~* blifva stel af köld, *sich zu Tode ~* frysa ihjäl. **III. itr. I. h.** pers. o. oper. frysa. *Er hat das ~* han har frossan. **2. s.** frysa ut i, stela af kold. *Der Fluß ist gefroren*: strömmen har lagt sig, *ich bin steif gefroren*: jag är stelfrusen.

Fries, -e, m. I. fris (tygsort). **2. arv. -e, -n, f.** tekn. fris. **-e, -n, m.** invånare i Frisland, friser. **-el, -, n. o. m. -n, f.** med. frisel. **-elfieber, n.** friselfeber. **-in, -nen, f.** frisisk kvinna. **-isch, I. a.** frisisk. **II. n.** frisiska, *fr-dentsch*. **-land, -s, 0, n.** Frisland. **-länder(in) = Friese (Friesin).** **-ländisch, a.** frisisk.

Frikassée, -s, n. frikassé. **-ieren, sv. tr.** göra frikassé af.

Friktion, -en, f. friktion, nötning, gnidning.

frisch, a. I. frisk. Om vinden: *~er werden*: friska upp; *~e Farben*: lifliga färger. **2.** färsk, ny. *In auf et. über ~er That ertappen*: ertappa ngn på bar gärning, *von ~em*: på nytt. **3.** ren, nytvättad. *~ überzogenes Bett*: bädd med rena öfverdrag och lakan. **-auf, itj.** välan, friskt mod. **-backen, a.** nybakad, färsk. **-e, -n, f. I.** friskhet, friskt utseende, friskt lynne; svalka; kraft, spänstighet. **2.** ställe där man hämtar frisk luft, sommarnöje. **-en, sv. I. tr. I.** uppfriska; färska upp. **2.** tekn. friska. **II. itr. h.** *Die Brise frischt*: brisen friskar upp, oper. *es frischt*: det blåser upp. **-ling, -e, m.** jag. vildsvinsunge. **-melk[en]d, a.** mjölkande råmjölk. **-weg, adv.** raskt, utan tvekan, käckt.

Frisléur, -s, -e, m. frisör. **-éuse, -n, f.** hårfrisöriska. **-ieren, sv. tr.** frisera.

Frist, -en, f. I. tid, tidpunkt. *Zu jeder ~* ständigt, *in kürzester ~* så fort sig göra låter. **2.** frist, anstånd, uppskof. **-en, sv. I. tr. I.** uppskjuta. **2.** *Im das Leben ~* uppehålla ngnns lif. **II. rf.** hålla sig vid lif. **-gesuch, n.** ansökan om anstånd. **-gewährung, f.** beviljande af anstånd. **-ung, f. I.** uppskof, anstånd. **2.** uppehälle.

Frisúr, -en, f. frisyr.

Fritz, -ens, -e[n], m. Frits.

frivol, a. lättsinnig, lättfärdig, frivol. **-ität, -en, f.** lättsinne, frivolitet.

froh, a. glad, *eines Dinges el. über ein Ding*: öfver en sak, *eines Dinges ~ werden*: a) blifva glad öfver, b) komma i åtnjutande af en sak. **-blick, m.** glad blick. **-gefühl, m.** glad känsla. **-getaunt, a.** gladlynt. **-gemut[h], a.** med glad mod, glädtig.

fröhlich, a. I. glad, glädtig, väl till mods. **2.** glädjande, lofvande. **-keit, f. I.** glädje, glädthet. **2.** lustbarhet, nöje, förlustelse. **frohlocken (arv. f - -), I. sv. itr. h.** jubla, *einer (gen.) Sache* el. *vani. über eine Sache*: öfver ngt. **II. -s, 0, n.** jubel. **-mut[h], m.** glädt

mod, glädtighet. **mut[h]ig, -müt[h]ig** = frohgemut. -n *se* fron. -sinn = Frohmut. -sinnig = frohgemut.

fromm, -er [†], *a.* 1. from, religiös; mild, välgörande. 2. oskyldig, fridsam, stilla, fredlig, spak.

Frömmellöi, -en, f. läseri, bigotteri, skrymteri. -n, *sv. itr. h.* låtsa fromhet, vara pietistisk, läsaraktig; skrymta.

frommen, sv. itr. h. gagna, *jm:* ngn, *zu etw.:* till ngt. *Zu js* ~ till ngn's gagn.

Frömmlichkeit, f. fromhet, from handling. -ler, -, *m.* pietist, läsare, skrymtare. -lerin, -nen, *f.* läserska, skynterska.

fron, I. a. hög, härlig, helig. **II. -e, m. 1.** rättstjänare. **2.** vanl. -[e], -en, *f.* dagsverke som bönder o. torpare äro skyldiga att fullgöra för sin jord; dagsverksskyldighet. -acker, *m.* åker, jord, med hvilken dagsverksskyldighet är förenad. -altar, *m.* hufvudaltare. -amt, *n.* högmässa. -arbeit, *f.* dagsverke. -arbeiter, *m.* dagsverkare. -bär, *a.* dagsverksskyldig. -bauer, *m.* dagsverksskyldig bonde, torpare. -de(n) = Frone(n). -dienst, *m.* dagsverke, dagsverksskyldighet. -en, frönen, *sv. itr. h.* 1. gå på dagsverke. 2. bild. vanl. blott frönen: hängifva sig åt, lemna fritt lopp åt, t. ex. *seinen Leidenschaften.*

Fröner, -, m. dagsverkare. -In, -nen, *f.* kvinna som går på dagsverke.

Frönfasten, pl. sträng fasta på första fredagen i hvert kvartal af kyrkoåret. -feste, *f.* häkte, fängelse. -frei, *a.* fri från dagsverksskyldighet. -fuhrer, *f.* kördagsverke, i dagsverksskyldigheten ingående fora el. skjuts. -geld, *n.* pengar som erläggas för att undslippa dagsverksskyldigheten. -gut, *n.* gods på hvilket dagsverksskyldighet hvilat. -herr, *m.* ägare till dagsverksskyldiga gårdar. -leichnam, *m.* Kristi lekamen. -leichnamsfest, *n.* Kristi lekamens fest. -pflicht, *f.* dagsverksskyldighet. -pflichtig, *a.* dagsverksskyldig.

Front[e], -en, f. 1. framsida. 2. förgrund. 3. front. *In der ~ stehen:* tillhöra de stridande, vara i elden. -ispice, -[s], -, -ispiz, -e, *n.* frontespis.

Frönvögt, m. uppsyningsman öfver dagsverkare, inspektör.

Frosch, -e †, *m. 1.* groda. 2. med. grodsvulst. -bifs, *m.* grodblad. -gequak[e], *n.* grodors kväkande. -lache, *f.* grodpöl. -laich, *m.* grodägg. -wurm, *m.* grodunge med svans.

Frost, -e †, *m. 1.* frost, köld. 2. frostkänölar. ~ *an den Füßsen haben:* hafva ömklyda fötter. -beule, *f.* frostkuöl.

früstein, sv. I. tr. kyla, komma att frysa. *vanl. opera. es fröstelt mich:* jag fryser litet, känner mig ruskig. **II. itr. h. 1.** småfrysa, känna sig ruskig. 2. *opera. es fröstelt:* det fryser litet på.

frostig, a. frostig, kall. -keit, *f.* frost, köld.

Fröstiller, -, -ing, -e, m. en som är frusen af sig. som lätt fryser.

Frostmittel, n. medel mot frostkänölar. -salbe, *f.* salva mot frostkänölar.

frottierlen, sv. tr. gnida, frotera. -ung, *f.*

Frucht, -e †, *f.* frukt. *F sauberes Früchtchen:* iron. skön ungdom. -bär, *a.* fruktbar. -barkeit, *f.* fruktbarhet. -behält[ni]f[s], *n.* bot fröhylsa, kapsel. -bringend, *a.* fruktbarande. -en, *sv. itr. h.* bringa frukt, gagna. -feld, *n.* sädesfält. -gehäuse, *n.* kärnhus, frökapsel. -kapsel, *f.* frökapsel, fröhylsa. -los, *a.* utan frukt, ofruktbar, ofruktsam; -los fruktlös. -losigkeit, *f.* ofruktbarhet; fruktlöshet. -niefser, -, *m.* en som njuter frukten, har nyttjanderätt af ngt. -niefsung, *f.* nyttjanderätt. -reich, *a.* rik på frukt, på säd; *una* framgångsrik. -schale, *f.* 1. fruktskål. 2. fruktskal. 3. bot. fröhylsa.

frugäl, a. enkel, tardig. -ität, *o, f.* enkelhet, tardighet.

früh[e], a. positiv. 1. tidig. *Meine Uhr geht fünf Minuten zu ~* min klocka går fem minuter före. 2. tidig på dagen, adv. bittida, t. ex. *morgen ~* i morgon bittida, *heute ~* i morse, *gestern ~* igår morse, *mit dem ~en Tage:* tidigt på dagen. 3. forn (tillhörande tidens morgon), t. ex. *in ~en Zeiten:* fordomtima, i forna tider, i tidens början. b) komparativ. 4. tidigare, t. ex. *er steht ~er auf als ich.* 5. förr, t. ex. *je ~er je lieber:* ju förr dess hällre, ~er oder später: förr eller senare, ~er als jd kommen: komma före ngn, *in ~er als acht Tagen:* inom mindre än åtta dar, *ich habe ~er erwähnt:* jag har förut, ofvan omnämnt, *in ~eren Zeiten:* fordomdags. c) superlativ. 6. tidigast, först. *Er weifs es am ~esten:* han får först reda på det, *mit dem ~esten:* bittida, *die ~esten Völker:* de äldsta folken. -apfel, *m.* tidig äpplesort. -arbeit, *f.* arbete om mornarne. -beet, *n.* drifbänk. -birne, *f.* tidig päronsort. -brot, *n.* frukost. -e, *o, f.* tidig morgonstund, morgon. *In der ~* tidigt på morgonen. -estens, *adv.* tidigast, icke förr än. -gebet, *n.* morgonbön. -gebürt, *f.* för tidig födelse, missfall. -gottesdienst, *m.* ottesång. -jahr, *n.* vår. -kartoffel, *f.* tidig potatis. -kost, *f.* frukost. -ling, -e, *m. 1.* vår. 2. tidigt på året födt djur. 3. för tidigt (ör snart efter bröllopet) födt barn. -lingshaft, *a.* värlig. -messe, -mette, *f.* ottesång. -morgens, *adv.* tidigt på morgonen, tidigt om mornarne, bittida. -obst, *n.* tidig frukt. -predigt, *f.* ottesångspredikan. -regen, *m.* tidigt regn, a) morgonregn, b) vårregn. -reif, *a.* tidigt mogen, brådmogen. -reife, *f.* tidig mognad, brådmognad. -rot[h], *n.* morgonrodnad. -saat, *f.* vårsäd. -schoppen, *m.* morgonsäjd. -ständchen, *n.* sång med hvilken ngn uppvaktas

om morgonen. -stücker, -e, n. frukost. -stücken, sv. I. *itr. h.* spisa frukost, frukostera. II. *tr.* äta till frukost. -verkliärt, -vollendet, a. tidigt hädangången. -zeitig, a. tidig. -zeitigkeit, f. egenskap att vara tidig.

fruktifieren, sv. *tr.* 1. befrukta. 2. hand. göra fruktbarande, rättbarande. -ung, f.

ft, *ij.* betecknande hastigt försvinnande, t. ex. ~, *weg war er!* borta var han!

Fuchs, -e f, m. 1. räf, F *goldene Fuchse*: guldmynt, dukater, *es sind nur zwei Meilen, aber Meilen, die der ~ gemessen hat*: ugt. det är bara två mil, men mil, som förslå. 2. röd häst, fux. 3. stud. a) student under första terminen e. första året af hans universitetstid, b) yngre medlem af en studentförening, *jtr Bursch 3.* -eisen, n. räfsax. -en, I. sv. *tr. o. itr. h.* F 1. plåga, ansätta, pina. 2. bedraga, lura, präja. II. av. fuchsen, a. af räfskinn, räfskinns-. -falle, f. räfgiller, räfgrop. -grube, f. 1. räfhåla, räfgryt. 2. räfgrop. -icht, -ig, a. 1. räflik, i sht röd som en räf, rödhårig. 2. = *fuchswild.*

Fuchsin, -nen, f. räfhona.

Fuchspelz, m. 1. räfskinn. 2. räfskinnspåls. *Bud: den ~ anziehen*: begagna list. -prellen, n. räfrällning. -rot[h], a. röd som en räf, rödhårig. -scheck[e], m. hvit häst med röda fläckar. -schwanz, m. 1. räfsvans. F *den ~ streichen*: lisma, smickra. 2. bot. räfrumpa (Alopecurus). -schwänzel*, sv. *itr. h.* F lisma, smickra. -schwänzer, -, m. F lismare. -schwänzerel, -en, f. lismeri, kryperi. -schwänzerisch, a. lismande, krypande. [-teufels-] wild, a. F aldeles utom sig, topp tunnorrasande, bindgalen.

Fuchtel, -n, f. fuktel. -n, sv. I. *itr. h.* Mit *den Händen* ~ fäkta med händerna. II. *tr.* fuktla.

Fuder, -, n. dim. [f]. 1. lass. 2. ett på olika trakter olika mått för väta varor: foder.

Fug, [-e]s, 0, m. fog, grundadt skäl; rättighet. *Mit gutem* ~ välbefogadt. -e, -n, f. 1. fog, fogning, fals. *Aus den ~n gehen* e. *weichen*: gå sönder i fogningarna. 2. lämpligt tillfälle att vidfoga e. bifoga ngt. 3. mus. fuga. -en, sv. *tr.* 1. foga, hopfoga. 2. fogstryka. flügeln, sv. I. *tr.* 1. foga. *Zu etw. ~ tillfoga*, tillägga till ngt. 2. foga, anordna. *Wie Gott es fügt*: som Gud vill, *jm etw. zu wissen* ~ laga att ngn får veta ngt. II. *rfl.* 1. foga sig. *Sich den Befehlen js* ~ efterkomma ngns befallningar. 2. foga sig, gifva efter. 3. opera. foga sig, tilldraga sig, hända. -ewort, -er f, n. gram. konjunktion. -lich, a. vanl. *adv.* passande, lämplig, med fog, med rätta. *Er hätte ~ schweigen können*: han hade gärna kunnat tiga. -lichkeit, f. fog, lämplighet. -sam, a. foglig, medgörlig. -samkeit, f. foglighet, medgörlighet. -ung, f. 1. fogning, fogande. 2. eftergift, undergifvenhet. 3. skickelse, försyn.

fühl|bär, a. förnimbar, kännbar. *Im etw. ~ machen*: låta ngn känna ngt. -barkeit, f. 1. förnimbarhet. 2. kännbarhet, betydighet. -en, sv. I. *tr.* känna. *Im den Puls* ~ känna ngn på pulsen, *ein Glied nicht mehr* ~ hafva mistat känseln i en lem. II. *rfl.* 1. känna sig, t. ex. *glücklich. Sich [etw.] ~ tycka* sig vara ngt. 2. trefva sig, t. ex. *nach der Thüre*: fram till dörren. 3. *Etw. fühlt sich*: ngt käns, kan kännas. III. *itr. h.* 1. känna, hafva känsel, t. ex. *jedes Tier fühlt*. 2. *Im an den Puls, auf den Zahn* ~ känna ngn på pulsen. -er, -, m. 1. en som känner ngt. 2. zool. känselspröt. 3. F försök för att känna sig för. -faden, m. -horn, n. zool. känselhorn, pannspröt. -los, a. känselöslös, okänslig. -losigkeit, f. känselöslöshet. -sinn, m. känselsinne. -ung, f. kännning, beröring. -ungsvermögen, n. känselsinne.

Fuhre, -n, f. 1. fora. 2. *Etw. mit der ~ et. per ~ bekommen*: få ngt på vagn. 3. forvagn.

führ|len, sv. I. *tr.* 1. föra, leda. *Irre ~ vilsele*da, *führe uns nicht in Versuchung!* inled oss icke i frestelse! *jm etw. vor die Augen* ~ göra ngt tydligt, åskådligt för ngn, påminna ngn om ngt. 2. hafva, vara försedd med, bära, föra. *Etw. bei sich ~ hafva*, bära ngt på sig, *dieser Flufs führt Krebsse*: det fins kräftor i denna flod. 3. hand. hafva ut salu, på lager. 4. uppføra, draga fram, t. ex. *eine Mauer. Die Mauern höher* ~ höja murarne, *etw. weiter* ~ fortsätta ngt. 5. föra, t. ex. *Bücher, ein eingezogenes Leben, das Wort*; sköta, t. ex. *die Korrespondenz, den Pinsel*; förvalta, t. ex. *ein Amt*; handhafva, t. ex. *die Regierung*; leda, t. ex. *eine Untersuchung. Er führt eine glückliche Ehe*: hans äktenskap är lyckligt. II. *itr. h.* *Der Weg führt nach der Stadt*: vägen för, leder, går till staden. -er, -, m. förare, anförare, ledare, förvaltare, dirigent. -erin, -nen, f. ledarinna. -erschaft, f. 1. förande, ledning. 2. samtliga förare, förarkår.

Fuhrilgeld, n. forlön. -herr, m. åkare. -mann, m. forman, åkare. -mannswagen, m. forvagn.

Führung, f. 1. ledning. ~ *der Bücher*: bokföring. 2. uppförande.

Fuhrilweg, m. farväg. -werk, n. fordon, åkdon. -wesen, n. varuforsling, transportväsen.

Fülle, -n, f. 1. öskar. 2. fyllning, fyllnad. 3. fullhet, rikt förråd, ymnighet, öfverflöd. *Die Hülle und ~ riklig mängd, öfverflöd, aus der ~ seines Herzens sprechen*: tala ur djupet af sitt hjärta, *die ~ ihres Busens*: hennes svällande barm. -eimer, m. öskar. -en, I. -, n. föl. II. sv. *tr.* 1. fylla, uppfylla. 2. ösa. III. sv. *itr. h.* föla. -fals, n. öskar. -haar, n. stopphår. -horn, n. ymnighetshorn. -kanne, f. kanna att ösa med. -kelle, f. sief att ösa med. -löffel, m. förläggarslef. -sol, -, n. kok. fyllning. -ung, f. 1. ifyllande, ihållande.

2. fyllning, fyllnad. 3. ruta, fält, t. ex. ~ einer Thüre: dörrspegel.

Fund, -e [†], m. dim. †, fynd.

Fundament, -e, n. grund, grundval, grundmur, stenfot. Bnd. *etw. aus dem ~e verstehen*: i grund förstå ngt. -äl, a. grundläggande. -älsatz, m. fundamentalsats. -ieren, sv. tr. grunda, grundlägga, lägga grundvalen till. -ierung, f.

Fundación, -en, f. grundläggning. -gebühr, f. -geld, n. hittelön. -grube, f. grufva, fyndort; Bnd. guldgrufva. -ieren, sv. tr. grunda, grundlägga, stödja. *Fundierte Schuld*: skuld för hvars betalande säkerhet finnes. -ierung, f. -ort, m. fyndort.

Füne, -n, m. invånare på Fyen. -n, -s, 0, n. Fyen.

fünf, utan följ. subst. sv. * fünf, I. a. (oböjl. grundtal) fem. ~ gerade ei. eine gerade Zahl sein lassen: låta udda vara jämt. II. -en, f. femma. Betr. sms. jfr sms. med drei. -er, -, m. 1. femma. 2. femtal. 3. ledamot af ett af fem personer bestående samfund, fem-man. 4. soldat från femte regimentet. 5. vin från år 5. 6. ngt som kostar fem pennig ei. mark m. m. -erlei, oböjl. a. fem slags. -te, a. (ordningstal) femte. -tehalb, a. fyra och en half. -tel, -, n. femtedel. -tens, adv. för det femte. -zehn, funfzehn, I. a. (oböjl. grundtal) femton. II. -en, f. siffran femton. Betr. sms. jfr sms. med drei. -zehner, Funfzehner, m. femtontal m. m., jfr Fünfer. -zehnerlei, funfzehnerlei, oböjl. a. femton slags. -zehnte, funfzehnte, a. (ordningstal) femtonde. -zehntel, Funfzehntel, -, n. femtondel. -zehntens, funfzehntens, adv. för det femtonde. -zig, funfzig, I. a. (oböjl. grundtal) femtio, jfr dreißig. II. -en, f. femtå. Betr. sms. jfr sms. med drei. -ziger, Funfziger, I. -, m. 1. femtiåring. 2. In den ~n sein: vara på femtiotalet (sv. var femtio år). 3. jfr Fünfer 3-6. II. oböjl. a. Die ~ Jahre: femtiotalet, åren mellan 50 och 60. -zigerin, Funfzigerin, -nen f. femtiårs kvinna, femtiåring. -zigerlei, funfzigerlei, oböjl. a. femtio slags. -zigste, funfzigste, a. (ordningstal) femtionde. -zigstel, Funfzigstel, -, n. femtiondedel. -zigstens, funfzigstens, adv. för det femtionde.

fungieren, sv. itr. h. fungera, tjänstgöra.

Funkle[n], -n[s], -n, m. dim. †, gnista. -eln, sv. itr. h. glänsa, gnistra, skimra, tindra. -el[na]gel[ne]u, a. splitterny. -en, sv. itr. h. gnistrande, spraka. -enähnlich, a. gnistrande. -enfänger, m. 1. eldskärm. 2. gnistsläckare. -ensprühen, n. sprakande. -ensprühend, a. gnistrande, sprakande. -tion, -en, f. funktion, förrättning, förvaltning, göromål. -tionär, -s ei. -e, m. funktionär, tjänsteman.

für, I. prep. med ack. 1. för. Das ~ und Wüder: skälen för och emot; was ~ ein: hvad för en, t. ex. was ~ ein Mann ist das? hvad för en ei. hurudan karl är det? was ~ Ab-

sichten er auch haben mag: hvad för afsigter han än må hafva, was ~ elende Entschuldigung! hvilka usla ursäkter! 2. Tag ~ Tag: dag efter dag, Mann ~ Mann: a) en och en i sänder, b) hvarenda en, alles Stück ~ Stück besehen: betrakta allt det ena efter det andra, hvarenda sak. 3. rorlar. = vor, t. ex. ~ Schrecken bleich: blek af förskräckelse. II. adv. ~ und ~ allt framgent, alljämt. -bals, adv. rorlar. framåt, vidare. -bitte, f. förbön. ~ einlegen ei. thun: fälla förbön. -bitten, itr. h. fälla, göra förbön. -bitter(in), m. (f.) förebedjare (-erska).

Furchle, -n, f. fära. -en, sv. tr. fära, plöja, draga färor i. -enärtig, -enformig, -ig, a. färad.

Furcht, 0, f. fruktan, rädsla. In ~ setzen: skrämra, injaga fruktan hos. -bär, a. fruktansvärd, förskräcklig. -barkeit, f. förskräcklighet. -bild, n. = Furchterscheinung.

fürchten, sv. I. tr. frukta, vara rädd för. II. rsl. vara rädd, vor jm: för ngn. Ich fürchte mich dies zu thun: jag är rädd för att, törs ej göra detta. III. itr. h. vara rädd, für jn: för ngn att ngt skall hända honom. -erlich, a. förskräcklig, ryslig. -erlichkeit, f. förskräcklighet, ryslighet.

Furchterscheinung, f. af fruktan framkallad fantasisbild; spöke. -frei, a. ej rädd. -hase, m. förskrämd stackare. -los, a. icke rädd, oförskräckt. -losigkeit, f. oförskräckthet. -säm, a. rädd. -samkeit, f. rädsla.

Furchung, f. färande, plöjning.

fürder, I. a. vidare. II. adv. 1. vidare, framåt.

2. sv. -hin, framdeles, hädanefter.

fürerst, adv. först, till att börja med.

Furie, -n, f. 1. furie. 2. raseri.

Furier se Fourier. Furke se Forke.

fürlieb, adv. Mit etw. ~ nehmen: hålla till

godo, låta sig nöja med ngt.

fürnehm se vornehm.

Furóre, [-s], 0, n. ~ machen: göra furor.

Furrage m. m. se Fourage m. m.

für[s], smdrag. af für das. -sorge, f. försorg, omsorg. -sorgend, a. dragande försorg, förutseende. -sorglichkeit, f. förutseende, omsorg. -sprache, f. förord, rekommendation. -sprachen, itr. h. vara förespråkare. -sprecher(in), m. (f.) förespråkare (-erska).

Fürst, -en, m. furste. -en, sv. tr. upphöja i

furstligt stånd. -enknecht, m. krypande furste-

tjänare. -enmälsig, a. furstlig. -enschaft, f.

1. furstligt stånd, furstevärdighet. 2. samt-

lige furstar i ett land. -enschule, f. fursteskola,

af ngn furste stiftad skola. -ensinn, m. furstlig

sinne, högsinhet. -ensitz, m. residens. -en-

spiegel, m. furstespegel (bok med råd för furstar).

-entag, m. fursteforsamling, furstemöte. -ent-

[h]um, n. furstendöme. -in, -nen, f. furstinna.

-lich, a. furstlig. -lichkeit, f. 1. furstligt

sätt, beteende. 2. i satta: höghet. 3. furstlig

person, furste.

~ = föregående uppslagsord. * akta sms. 0 saknar plur. † har omjöd. F familjärt, P lägre språk. * mindre brukligt.

Furt (av. med u), -en, *f.* vad(ställe).
Furunkel, -, *m.* -n, *f.* blodböld.
fürwähr, *adv.* i sanning.
Für|witz se *Vorwitz*. -wort, *n.* 1. pl. -e, förord.
 2. pl. -er †, gram. pronomen.
Fusch|lelei, -en, *f.* hastig fingerrörelse, fusk, bedrägeri. -eln, -en, *sv. itr. h.* 1. *Über etw. hin* ~ oroligt fara med fingrarna öfver ngt. 2. på sådant sätt fuska, bedraga i sht i kortspel. -erlei = *Fuschelei*. -ern = *fuscheln*.
Fusel, -, *m.* 1. finkelolja. 2. finkel, finkelbrännvin. -ig, *a.* 1. finkelhaltig. 2. ngt drucken, på röken. -n, *sv. itr. h.* dricka finkel, lukta finkel.
Füs|lier, -e, *m.* fysilier (infanterist med lätt beväring). -ieren, *sv. tr.* skjuta, arkebusera. -låde, -n, *f.* arkebusering.
Füls, *m.* 1. pl. -e †, fot, pl. fötter, a) på människor, djur, strumpor, skor m. m. *Zu* ~ till fots, *gut zu* ~ [e] sein: vara en god fotgångare, *jm Füße machen*: skynda på ngn, ge ngn respass, *sich auf die Füße machen*: begifva sig åstad, *F die Füße in die Hände nehmen*: lägga benen på ryggen, *vom Kopf bis zu den Füßen*: från topp till tå, *stehenden ~es*: på stående fot, *genast, trocken ~es*: torrskodd, [*festen*] ~ *fassen*: få fotfäste, *jm auf dem ~e folgen*: följa ngn hack i häl, *die Füße unter js Tische haben*: lefva på ngn bekostnad; b) fot = ställning, förhållande, tillstånd, skick, t. ex. *auf einem grossen ~e leben*: lefva på stor fot, *auf preussischen ~ setzen*: organisera efter preussiskt mönster; c) (vers)fot. 2. pl. -, fot se. måttighet med föregående rakneord, t. ex. *eine Länge von zehn ~*. 3. pl. -e, fot(mått), t. ex. *nach ~en, nicht nach Ellen rechnen*. -angel, *f.* fotangel. -bank, *f.* pall. -bedeckung, -bekleidung, *f.* fotbeklädnad. -blatt, *n.* fotsula. -boden, *m.* golf. -decke, *f.* 1. täcke, själ att lägga öfver fötterna. 2. matta. -eisen, *n.* 1. fotboja. 2. fotangel. 3. sax att fånga fötterna i, t. ex. räfsax. 4. järn som spännes på fötterna för att kunna gå på is.
füßeln, *sv. I. itr. h.* 1. röra benen hit och dit, sprattla med benen. 2. *Mit jm* ~ trampa ngn på foten o. af honom trampas igen till tecken

af hemligt förstånd. II. *tr.* trampa, med fötterna faststampa.

füß|eln, *sv. I. tr. 1. Etw. auf etw.* (dat. el. ack.) ~ *fota*, bygga ngt, låta ngt hvila på ngt. 2. *Gefußt* = -*füßig*. II. *itr. h. o. rft.* *fota sig*, stöджа sig, hvila, *auf etw.*: på ngt. -fall, *m.* fotfall, knäfall. -fällig, *a.* liggande på knä. -flasche, *f.* fotvärmare. -gänger, *m.* fotgångare. -gestell, *n.* fotställning, fot, piedestal.

-*füßig*, *a. suff.* -fotad, försedd med fötter, t. ex. *schnell* ~ snabbfotad, *vier ~er Tisch*: bord med fyra fötter.

Füß|klaviatur, *f.* pedalverk på orgel. -knöchel, *m.* fotknöl. -lahm, *a.* lam i fötterna.

Füß|ling, -e, *m.* strumpfot, socka.

Füß|pfad, *m.* gångstig. -register, *n.* pedalverk på orgel. -sack, *m.* fotpåse. -schemel, *m.* pall. -teppich, *m.* matta. -tritt, *m.* 1. steg, gång. 2. fotspår. 3. spark. 4. fotsteg, pall, trappa. -truppe, *f.* trupp till fots. -weg, *m.* gångstig.

Fustäge = *Fastage*.

futsch, *adv. F* ~ *sein*: vara sin kos, hafva gått med Davids höns under isen.

Futter, -, *n.* dim. †, 1. foder. 2. fodral. -ái, -e, *n.* fodral. -bau, *m.* odling af foderväxter. -biens, *f.* arbetsbi. -boden, *m.* (hö)skulle. -holen, *n.* foderhämtning, turagering. -kasten, *m.* foderkista, -lär. -klinge, *f.* foder-, hacksekknif. -knecht, *m.* fodermarsk. -korn, *n.* fodersäd. -kraut, *n.* foderväxt. -n, *füttern*, *sv. I. tr. 1.* fodra, a) *vanl. füttern*, t. ex. *das Vieh. Ein Tier gross* ~ lägga på, uppfoä ett djur; b) *vanl. füttern*, t. ex. *einen Rock, eine Wand mit Planken*. 2. *vanl. füttern*, fodra med, lägga för kreaturen, t. ex. *Heu, Hafer*. 3. *vanl. füttern*, mata, t. ex. *die Jungen*: (fågel)ungarne, *ein Kind, eine Maschine*. II. *itr. h.* *vanl. füttern*. 1. fodra, t. ex. *der Knecht hat gefuttern*. 2. om djur o. F om människor: äta, beta. -pflanze, *f.* foderväxt. -raufe, *f.* foderhack. -sack, *m.* 1. fodersäck. 2. tornister. -schneide, *f.* häckelsekista. -trog, *m.* krubba, ho. -ung, *Fütterung*, *f.* 1. fodring, utfodring; beklädnad, revetering. 2. foder.

G.

Gabe, -n, *f.* 1. gåfva, skänk. 2. [*Milde*] ~ almosa. 3. offer. 4. dos, dosis.

gäbe se *gäng*.

Gabel, -n, *f.* dim. †, gaffel; tjuga, grep; ljuster. -arm, *m.* skakel. -ast, *m.* gaffelformig gren. -gehörn, -geweih, *n.* (hjort)horn som slutar gaffelformigt. -hirsch, *m.* hjort som har *Gabelgehörn*. -holz, *n.* gaffelformigt trästycke. -licht, -ig, *a.* tveklufven, gaffelformig. -n,

sv. I. tr. 1. sätta på gaffel. 2. *Gegabelt*: tveklufven, tudelad. II. *itr. h.* F taga för sig, gaffla i sig. III. *rft.* klyfva sig, dela sig. -ung, *f.* tveklufning, delning; för ör. se *gabeln*. -wagen, *m.* vagn med gaffeltistel. -weg, *m.* väg som delar sig i tvänne dvergerande vägar. -zacke, -zinke, *f.* gaffelklo.

gäbl se *gabel*.

gack, *ij*, härmande hönsens m. fl. fåglars kacklande.

itr. intransitivt, *rft.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

ack. -elói, -en, *f.* kacklande. -eln, -en, -ern, -sen, *sv. itr. h.* kackla.

Gaden, -[t], *m.* hus, koja, rum, våning.

Gaffel, -n, *f.* gaffel, tjuqa. -en, *sv. itr. h.* gapa, med af förändran tvöppen man stirra, glo. -er, -e, *m.* en som står och gapar på ngt, gapare; *pl.* gapande hop. -eréi, -en, *f.* gapande, stirrande af förvåning. -erin, -nen, *f.* se *Gaffer*.

Gaglat, -e, *m.* gat. -e, -n, *f.* lön, gage.

gäh[e] *m. m.* se *jäh[e]* *m. m.*

gähnen, *sv. itr. h.* gäspa. -er, -, *m.* gäspare. -krämpfe, *pl.* konvulsiviska gäspningar. -sucht, *f.* gäspsjuka.

Gähr. se *Gär*.

gakeln, gaksen se *gackeln, gacksen*.

Galla (båda *a* korta), -s, *f. o. m. 1.* galadrägt. 2. galafest. -aanzug, *m.* -akleid, *n.* galadrägt. -án, -e, *m.* älskare, kurtisör. -ánt, *a. 1.* höflig, galant. 2. ~ *en Krankheit*: venerisk sjukdom. -anterie, -[e]n, *f.* höflighet, galanteri. -anteriewa[a]ren, *pl.* galanterivaror. -eásse, -n, *f.* galeas.

Galeere, -n, *f.* galér. -nslave, -nsträfling, *m.* galérslaf.

Gälen, *pl.* gäler.

Galléone, -n, *f.* galeon. -eóte, -n, *f.* galiot. -ére se *Galeere*. -erie, -[e]n, *f.* galleri.

Galgen, -, *m.* galge. *An den ~ kommen*: blifva hängd, *bnä. hart am ~ vorber kommen*: med knapp nöd undslippa galgen, vara mycket illa ute. -berg, *m.* galgbacke. -braten, -dieb, *m.* galgfågel. -frist, *f.* tid som för en förbrytare återstår, tills han skall hängas; *bnä. tid*, anstånd tills ngt obehagligt inträffar. -gesicht, *n.* galgfysionomi. -holz, *n.* trä, virke till et. i en galge. *bnä. falsch wie ~ ytterst opålitlig*. -miene, *f.* galgfysionomi. -pack, *n.* tjufpack, slödder. -schelm, -schwengel, *m.* *F* galgfågel. -strafe, *f.* hängning se *straff*. -streich, *m.* tjufpojkstreck, skälmstycke, puts. -strick, *m. 1.* galgrep. 2. galgfågel.

Galléone, *Galióte* se *Galeone, Galeote*.

gälisch, I. *a.* gälisk. II. *n.* gäliska, *itr. deutsch*.

Galläpfel, *m.* galläpple. -e, -n, *f. 1.* galla. *Im die ~ erregen et. die ~ ins Blut treiben*: reta gallfeber på ngn, *die ~ läuft ihm über*: han utöser sin galla. 2. *bnä. körtel*; stenig fläck på en äker. 3. karraktigt ställe på en äker. 4. stengalla, flussgalla (hästsjukdomar). 5. af vissa insekter föranledda utväxter på träd. -en, *sv. tr. 1.* färga med galläpplen. 2. *Einen Fisch ~ taga* gallan ur en fisk. -enbitter, *a.* bitter som galla. -enfieber, *n.* gallfeber. -enleiden, *n.* gallsjukdom. -erie se *Galerie*. -ert, -e, *m. o. n.* -ert[e], -en, *f.* limämne, gelé. -ertartig, *a.* geléartad. -icht, -ig, *a.* innehållande galla, gall-; *bnä. betlefrad, lättretlig, hätsk, ondskefull*. -igkeit, *f.* gallfyltd tillstånd; *bnä. lättretlighet,*

hätskhet, ondska. -imathias, -, *0, m. o. n.* gallmatias. -lo se *Galeo*. -isieren, *sv. tr.* förfranska. -omanie, -[e]n, *f.* öfverdriven förkärlek för det franska, gallomani. -ón, -s, *n. o. m.* -óne, -n, *f.* gallon (engelskt rymdmått = 4,54 liter). -sucht, *f.* gulshot. -süchtig, *a.* lidande af gulshot. -wespe, *f.* gallstekel.

Gallméi, -[e]s, *0, m.* galmeja. -ón, -s, *m.* -óne, -n, *f.* galon. -onieren, *sv. tr.* galonera. -ópp, -e, *m.* galopp. -óppáde, -n, *f.* galopp, galoppad. -óppieren, *sv. tr.* galoppera. -ósche, -n, *f.* galosch. -vánisch, *a.* galvanisk. -vanisieren, *sv. tr.* galvanisera.

Gamänder, -, *m.* bot. gamander (Teucrium). -ehrenpreis, *m.* bot. jungfruögon (Veronica Chamædrya).

Gamásche, -n, *f. 1.* damask. 2. *F* byxängest. -ndienst, *m.* stelt, småaktigt noggrant soldatskick, militärvälde, militärsnobberi. -nheld, -nmensch, -nritter, *m.* militärenobb. -nstiefel, *m.* ett slags halftöfvel. -nt[h]üm, *n.* = *Gamaschendienst*.

Gang, I. -e †, *m.* dim. *Gängelchen, Gänglein*, 1. gång. *In ~ bringen*: sätta i gång, *die Aufmerksamkeit im ~ erhalten*: hålla uppmärksamheten vaken, *einer Sache ihren ~ lassen*: låta en sak ha sin gång, *einen bestimmten ~ nehmen*: taga en viss vändning, *im ~ sein*: vara i gång, *itr. vara gångbar, seinen eigenen ~ haben*: gå sin egen väg, *einen ~ um die Stadt machen*: gå, taga en promenad omkring staden, *wollen Sie einen ~ für mich machen?* vill ni gå ett ärende åt mig? 2. rätt vid en måltid. II. = *gång*.

gång, *a. ~ und gäbe et. gebe*: gångse, gångbar, bruklig, vanlig.

Ganglärt, *f. 1.* sätt att gå. 2. *bnä. gångart*. -bär, *a. 1.* gångbar. 2. *hand* begärlig. -barkeit, *f.* gångbarhet, begärlighet.

Gängel, -, *m.* vaggmede. -band, -er †, *n.* ledband; *bnä. am ~ führen*: föra i ledband. -messer = *Wiegemesser*. -n, *sv. I. itr. s. tulta*. II. *tr. 1.* föra i ledband, lära barn gå. 2. *vagga*. 3. *Fleisch ~ hacka kött* med *Gängelmesser*. -wagen, *m.* gångstol.

gangllhaft, *a. 1.* = *gångbar*. 2. *bnä. förekommande i gångar*. -rad, *n.* tramphjul. -spill, *n.* gångspel. -weise, *adv. 1.* för hvar gång. 2. *bnä. i gångar*. -woche, *f.* gångvecka.

Gans, -e †, *f.* gäs.

Gänsehaar, -ädler, *m.* glada. -auge, *n. 1.* gäsöga. 2. ett slags grof dräll. -blume, *f.* vätteljus (Bellis perennis). -dumm, *a.* dum som en gäs. -fufs, *m. 1.* gäsfot. 2. mell (Chenopodium). 3. anföringstecken, gäsöga. -haft, *a.* gäsaktig, gäs-, enfaldig. -haut, *f. 1.* gäskin. 2. gäshud på människor. *Es fuhr mir eine ~ über den Leib et. es überließ mich eine ~* en rysning genom mig. -hirt, -hüter, *m.* gäsavaktare. -hirtin, -hüterin, *f.* gäs-

vaktterska. **junge** = *Gänsehirt*. -kiel, *m.* gäspenna. -klein, *n.* gåskrås. -küchlein, -küken, *n.* gåsunge. -mädchen, *n.* gäsvaktterska. -pöckelfleisch, *n.* saltadt gäskött. -rich, -e, *m.* gäskar, gåshane. -schwarz, -schwarzsauer, *n.* svartsoppa. -stall, *m.* -steige, *f.* gåshus. -wein, *m.* F gäsvin, oxpunsch, vatten. -weils, -weils-sauer, *n.* maträtt af gåskrås utan blod.

Gant, -en, *f.* 1. auktion, i sht konkursauktion. 2. konkurs. -en, *sv. itr. h.* 1. påbjuda, yrka konkurs. 2. *Um etw.* ~ vid en konkursauktion bjuda på ngt.

ganz, *I. a.* hel. *Von nem Herzen:* af hela mitt hjärta, *wieder ~ machen:* laga, *das Buch ist nicht ~* boken är a) sönder, b) defekt, *F. bid. ein ~er Redner:* en verklig talare, *im ~en:* inalles, allt som allt, *im ~en genommen:* på det hela taget, *im grossen und ~en* el. *im grossen ~en:* i det stora hela, i stort. **II. adv.** 1. fullständigt, helt och hållet. ~ *und gar:* helt och hållet, alldeles, ~ *und gar nicht:* alldeles icke, på intet vis. 2. framför adj. o. adv. helt, alldeles. ~ *wenig:* helt litet, *das ist etwas ~ anderes* el. ~ *was anderes:* det är ngt helt annat, ~ *besonders:* i all synnerhet, ~ *welt:* mycket väl. 3. vid subst. *Er ist ~ Ohr:* han är idel öra, *er ist ~ der Mann:* han är just rätte mannen, *es hat ~ das Ansehen,* *als ob:* det ser alldeles ut som om. 4. ganska, *t. ex. ~ gut:* ganska bra. -heit, *f.* 1. helhet, helt tillstånd. 2. det hela, sammanfattning. -hüfner, *m.* hemmansägare.

gänzlich, *a.* fullständig, hel; *adv.* helt och hållet, alldeles, fullständigt.

gar, *I. a.* färdig, i ordning; (genom)kokt; om Åkerjord: lucker. ~ *machen:* gara, garfva, *t. ex. den Stahl, das Leder.* **II. adv.** 1. alldeles. *t. ex. ~ nicht:* alldeles icke, ingalunda, ~ *nichts:* alldeles intet, ~ *zu:* alltför. *Jr ganz II, 1. 2.* ganska, *t. ex. er ist ein ~ gelehrter Mann.* 3. till och med, *t. ex. du bedauerst ihn noch ~.* *Warum nicht ~* det vore just vackert, å visst icke. *Jr denken I, 1, e.* **Garantie**, -[e]*n, f.* säkerhet, garanti. -ren, *sv. tr.* garantera, gå i god för.

garäus (avr. -), *I. adv.* fullständigt, till slutet, alldeles. **II. objekt. m. o. * n. Jm, einer Sache** den el. * *das ~ machen:* gifva ngn nådestöten, göra slut på en sak.

Garbe, -n, *f.* kärve.

gärben, *sv. tr.* tekn. garfva, *t. ex. Stahl.*

Garçon, -s, *m.* garçon, gosse, ungarl.

Garde, -n, *f.* garde. -röbe, -n, *f.* garderob. -röbenhalter, *m.* klädhängare.

Gardin, -n, *f.* gardin. -narm, -nhaken, *m.* gardinrosett, -hållare. -nhalter, *m.* gardinhållare. -npredigt, *f.* sparlakanslexa. -nstande, *f.* kornisch.

Gardist, -en, *m.* gardist.

Gare, *o.* f. färdigt, moget, kokt, luckert till-

stånd; garfning; färskning; gödning. -n, *sv. tr.* gara, garfva, färska.

gären, *st. o. sv. itr. h. o. r/f.* jäsa.

Gärkuche, *f.* restauration.

Garn, -e, *n.* 1. garn, tråd. 2. snara, nät. *In das ~ gehen:* falla i snaran, gå i fällan. 3. nätmage. -ät, -e, *m.* 1. råka. 2. en art krabbor. -baum, *m.* väfbom. -éele, -n, *f.* = Garnat. -en, *a.* af garn el. tråd, garn-, tråd-. -ieren, *sv. tr.* garnera, kanta. -ierung, *f.* garnering. -isön, -en, *f.* garnison. -isonieren, *sv. itr. h.* ligga i garnison. -itär, -en, *f.* garnering, garnityr. -weife, -winde, *f.* haspel.

Garröttele, -n, *f.* halsjärn till strypling. -ieren, *sv. tr.* med halsjärn strypa.

garstig, *a.* 1. stygg, elak, otäck, ful. 2. *adv.* F mycket, särdeles, gruffligt, rysligt. -keit, *f.* stygghet, elakhet, fulhet, afskyvärdhet.

Gärstoff, *m.* jäsningsämne.

Garten, -t, *m.* dim. *Gärtchen*, -lein, trädgård. -ampfer, *m.* patientia (Rumex Patientia). -erdbeere, *f.* trädgårdssmultron, jordgubbe. -frucht, *f.* trädgårdsfrukt, trädgårdsalster. -haus, *n.* lusthus. -kunde, *f.* kunskap om trädgårdsodling, hortikultur. -kunst, *f.* trädgårdsskötsel. -laube, *f.* löfsal, berså. -saal, *m.* trädgårdspaviljong. -werk, *n.* allehanda trädgårdsanläggningar. -wirt[h]schaft, *f.* 1. trädgårdsodling. 2. restauration i en trädgård.

Gärtner, -, *m.* trädgårdsmästare. -éi, -en, *f.* 1. trädgårdsodling, trädgårdsskötsel. 2. trädgårdsmästarbostad el. utan kringliggande anläggningar. -éibetrieb, *m.* trädgårdsskötsel. -in, -nen, *f.* trädgårdsmästarhustru. -isch, -mäsig, *a.* trädgårdsmästare-, konstmässig.

Gärung, *f.* jäsnung.

Gas, -e, *n.* gas. -anstalt, *f.* gasverk. -anstecker, -anzünder, *m.* lykttändare. -behälter, *m.* gasklocka.

gäschlen, *sv. itr. h.* brusa upp, bornera. -t, -e, *m.* jäsnung, bornerande, skum, jäst.

Gasométer, -, *m. o. * n.* gasmätare.

Gasse, -n, *f.* dim. †, gränd, gata, väg. *Bnd. er ist Hans in allen ~n:* han är framme öfverallt, lägger sin näsa i allt. *Hohle ~* hålväg. Om människor: *eine ~ bilden:* bilda dubbel häck. -dirne, *f.* gatnyf, gatlinka. -nhauer, *m.* F slagdänga. -nkehrer, *m.* gatso- pare. -nlaufen, *n.* gatlopp. -nlied, *n.* slagdänga. -nmädchen, *n.* rännstensunge. -nmensch, -er, *n.* = *Gassendirne*. -ntreter, *m.* gatstrykare, gadgrifvare. -nwitz, *m.* gatpojkskveckhet.

Gast, -e †, *m.* 1. gäst, främling, främmande; resande. *Bei jn zu ~e sein:* gästa ngn, vara bjuden till, på bjudning hos ngn, *jn zu ~e bitten:* bjuda ngn till sig. 2. kund. 3. teat. skådespelare som ger gästroller. 4. person, sälle, *t. ex. ein schlimmer ~* en farlig sälle, *grober ~* grofhuggare, *ein schlau-*

er, durchtriebener ~ en inpskald skälm.
-becher, *m.* bågare, skål för gästerna. **-bett**, *n.* gästsäng. **-bitter**, *m.* person, vaktmästare som bjuder gäster till ngn annan. **-en**, *sv. itr. h. 1.* gästa, vistas som gäst. **2. gifva gästabad.** **-eréi**, *-en, f.* gästabad, kalas. **-geber** **(in)**, *m. (f.)* värd (-inna). **-gebot**, *n.* gästabad. **-geschenk**, *n.* skänk åt en gästvän, välkomstgåfva. **-haus**, *n.* härbärke, rum för resande, värdshus. **-herr**, *m.* värd vid ett gästabad. **-hof**, *m.* värdshus, hotell. **-ieren**, *sv. I. tr.* undfägna, förpläga. **II. itr. h. 1.** gästa, vara gäst. **2.** kalasa. **3.** teat. gifva gästroller, gastera. **-ierung, f. -lich, a.** gäst-; gästvänlig. **-lichkeit, f.** gästvänlighet. **-mahl, n.** gästabad. **-ordnung, f.** stadga a) för resande, b) för värdshus. **-prediger, m.** präst som predikar i en främmande församling; profpredikant. **-predigt, f.** predikan hållen i en främmande församling; profpredikan. **-recht, n.** en gästväns rättigheter, gästvänskap. **-risch, a.** gastrisk, mag-. **-ronom, -en, m.** gastronom, finsmakare, lückergom. **-ronomie, -[e]n, f. 1.** finare matlagning. **2.** gurnandis. **-spiel, n.** teat. spelade af en gästroll. **-spieler(in), m. (f.)** teat. i en gästroll uppträdande skådespelare (-erska). **-tafel, f.** table d'hôte. **-tisch, m.** bord för kunder, *svr. = föreg.* **-verwandl, a.** förbunden gnm gästvänskapens band. **-vorstellung, f.** teat. uppträdande af gasterande skådespelarsällskap. **-weise, adv.** såsom gäst. **-wirt[h]**, *m.* värdshusvärd. **-wirt[h]in, f.** värdshusvärdshustru. **-wirt[h]schaft, f.** värdshusrörelse.

gät- se jüt-.

Gatt, -[e]s, -en *el. -s, n.* sjs. gatt. **-e, -n, m.** make. **-en, sv. tr. o. rfl.** para (sig). **-englück, n.** äktenskaplig lycka. **-enliebe, f.** kärlek mellan äkta makar. **-er, -, n.** galler. **-erstab, m.** spjäle i ett galler. **-in, -nen, f.** maka. **-ung, f.** i sht bot. o. zool. ordning, släkte; i allmh. art, slag, sort. **-ungsname[n]**, *m.* slägnamn. **-ungswort, n.** slägtord.

Gau, -[e]s, -e[n], *m. o. ** *n.* landskap, distrikt, krets; ängd, trakt. **-ch, -[e]s, -e[n]** *el. -e †, dim. Gäuchlein, hanre; glop, gäck, narr, stackare; skälm, bedragare. -chheil, -e, n.* rödrar (Anagallis arvensis). **-dieb, m.** listig, förlagen tjuf, tjufstrykare. **-gericht, n.** domstol för ett landskap, landskapsting. **-graf, m.** ugt. lagman. **-grafschaft, f.** ugt. lagsaga.

Gaukel||bild, n. gyckelbild, drömbild. **-bude, f.** en gycklars, lindansares, taskspelares stånd, kasperteater. **-éi, -en, f. 1.** fladdrande, lekande rörelse, lek. **2.** gyckel, taskspeleri, bedräglig föreställning, bedräglighet, charlataneri, bedrägeri. **-haft, -ig, a.** gycklande, bedräglig, taskspelar-, pajas-, charlatans-. **-kunst, f.** taskspelarkonst; knep. **-n, sv. I. itr. h. 1.** när ortförändringen framhålls

sv. s. röra sig lätt, lekande, fladdra, sväva, vaja. **2. Mit etw. ~** röra ngt hit och dit. **3.** göra hastiga och förvillande rörelser, göra taskspelarkonster, jonglörkonster. **II. tr. I. 1.** bedraga. **2.** gnm taskspelarkonster frambringa, framtrolla, trolla. **III. rfl. 1.** röra sig, fladdra, sväva hit och dit. **2. Sich in Illusionen ~** invagga sig i illusioner. **-puppe, f.** marionett, kasper. **-spiegel, m.** trollspiegel. **-spiel, n. = Gaukelei. -spieler = Gaukler. -spielerei = Gaukelei. -tanz, m.** lätt, luftig dans, lekande rörelse. **-tasche, f.** taskspelartaska. **-wahn, m.** illusion, fantasti. **-werk, n. = Gaukelei.**

Gaukler, -, m. gycklare, komediant, taskspelare, jonglör, pajas, lindansare, charlatan, bedragare. **-bande, f.** lindansarsällskap, komedianttrupp. **-éi = Gaukelei. -haft = gaukelhaft. -in, -nen, f.** gycklerska *m. m. se Gaukler. -isch = gaukelhaft. -truppe = Gauklerbande.*

Gaul, -e [†], m. dim. †, häst, hästkrake, kamp. **Gaumen, -, m.** gom.

Gauner, -, m. skälm, kanalje, skojare, bedragare, tattare, bof, tjuf. **-éi, -en, f.** bofstreck, bedrägeri, kanaljeri. **-haft, -isch, a.** bedräglig, bof-, tjuf-. **-in, -nen, f.** bedragerska *m. m. se Gauner. -n, sv. itr. h.* vara bedräglig, begå bofstreck, lura. **-sprache, f.** tjufspråk.

Gaul|schaft, f. samtliga invånare i en Gau. **-turnfest, n.** allmän gymnastikfest för ett distrikts gymnaster. **-wort, -er †, n.** dialektord, provincialism.

Gavotte, -n, f. gavott (gamal fransk dans).

Gazelle, -n, f. tyget gas. **-élle, -n, f.** gasell.

gbr. förkortn. = *gebräuchlich.*

Gellächze, -s, 0, n. ställande stönande. **-äder, -s, 0, n.** ådersystem; ådring, marmorering. **-ädert, -ädert, a. 1.** ådrig. **2.** marmorerad. **-äfter, -, n.** sporrar på vissa djurs ben, småklöfvar. **-äpfelt, a.** apelkastad. **-ärmt, a.** försedd med arm(ar). **-äse, -äfs, -e, n.** jäg. **1.** föda, bete. **2.** mun, mule på hjortar o. rådjur. **-äugt, -äugt, a.** försedd med ögon; i sma. **-ögd, t. ex. braun ~ brunögd.**

geb. förkortn. = *geboren*: född (f.).

Gellbäck, -e, n. 1. bakverk, bröd. **2.** bak (= på en gång bakad brödmängd). **-bäckens(s), (adj. beju.) n.** bakverk. **-bahren** se *gebaren. -bälge, -s, 0, n.* F slagsmål. **-bälk, -e, n.** bjälklag.

Gebäranstalt, f. barnbördshus.

Gebärd||le, -n, f. 1. ytre, utseende, min, (ansigts)drag. **2.** åtbörd. **-en, * sv. rfl.** bära sig åt, uppföra sig, vara. **-enausdruck, m.** ansigtsuttryck, minspel. **-enkunst, f.** mimik, minspel. **-enspiel, n.** minspel. **-enspieler, m.** pantomimisk skådespelare. **-ensprache, f.** pantomim, åtbördspråk. **-ig, a.** sedig, vanl. blott i sma. *ss. wohl ~* som uppför sig väl, städad, anständig. **-ung, f.** åtbörd, hållning, uppförande, beteende.

gebären, I.* sv. *itr. h. o. rfl.* = *gebärden*. II. -s, 0, n. beteende, uppförande, skick, oskick.

gebärren,* st. tr. föda. *Vor der Zeit* ~ få missfall. -erin, -nen, f. barnsängskvinna; mor. -haus, n. barnbördshus. -schmerzen, pl. födslosmärter.

Gebärung = *Gebärdung*.

Gebär[un]g, f. förlossning, födelse. -wehen, pl. födslosmärter.

Gebäude, -, n. byggnad.

gebe se *gäng*.

Gellb[ein], -e, n. samtliga ben i en kropp. -b[el]fer, -s, 0, n. 1. gläfs, bjäbbande, skällande. 2. trätande, gräl, k[ä]x. -b[el]l[e], -[e]s, 0, n. skällande, skall.

geben, st. I. tr. 1. gifva, lemna. Kort. am ~ sein: vara i tur att ge. 2. opera. es *giebt*: det gifves, det fins. *Es wird etw. geben*: det kommer att vankas ngt, *was giebt's?* hvad står på? *was giebt's Neues?* hvad nytt? 3. frambringa, afkasta. 4. gifva vid handen, ådagalägga, visa. 5. med ord uttrycka, återgifva, öfversätta, t. ex. *einen Gedanken gut* ~. 6. *Etw. für etw.* ~ utgifva ngt för att vara ngt. 7. åstadkomma, blifva, t. ex. *das wird einen schrecklichen Lärm* ~ det kommer att blifva ett förskräckligt oväsen, *er hätte einen guten Soldaten gegeben*: han skulle ha blifvit en bra soldat. 8. särskilda tall. *Rechenschaft von etw.* ~ aflägga räkenskap, redogöra för ngt, *Zeugnis von etw.* ~ vittna om ngt, *eine Rolle* ~ spela en roll, *etw. ans Licht* ~ låta ngt skåda dagen, gifva ut ngt, *sein Leben an etw.* (ack.) ~ egna, helga sitt lif åt ngt, *Geld auf Zinsen* ~ låna ut pengar mot ränta, *viel auf etw.* (ack.) ~ gifva mycket för, fästa stort afseende vid ngt, *seine Tochter in Pension* ~ sätta sin dotter i pension, *jm etw. in Verwahrung* ~ lemna ngt i ngns förvar, deponera ngt hos ngn. II. rfl. 1. gifva sig, t. ex. *gefangen*: tillfånga, *zufrieden*: tillfreds, *zu erkennen*: tillkänna. 2. *Sich für etw.* ~ gifva sig ut för att vara ngt. 3. framgå, t. ex. *das giebt sich aus dem Zusammenhange*. 4. *Sich in etw.* (ack.) ~ foga sig i ngt. 5. gifva efter, gifva med sig, t. ex. *der Schmerz wird sich bald* ~. 6. opera. a) *es giebt sich nicht gut, wenn man nichts hat*: det är svårt att ge, när man ingenting har; b) *wie es sich gerade giebt*: allt efter som det faller sig.

Geb[il]ler, -, m. gifvare. -[er]d- se *Gebärd-*. -erin, -nen, f. gifvarinna.

Gellb[et], -e, n. bön. F. *jn ins* ~ *nehmen*: taga ngn i förhör. -b[et]t[e], -e, n. fullständig bädd. -b[et]tel, -s, 0, n. tiggeri.

Gebiet, -e, n. område, gebit. -en,* tr. o. itr. h. 1. befalla, bjuda, herska. *Über seine Leidenschaft* ~ vara herre öfver sina lidelser. 2. om högt belägna platser: *über etw.* (ack.) ~ beherska, dominera ngt. -er, -, m. herskare,

husbonde. -erin, -nen, f. herskarinna. -erisch, a. myndig, befallande, högdragen. Snd. *die e[re] Macht ihrer Reize*: hennes behags oemotståndliga makt.

Gellb[il]d[e], -e, n. bild, beläte, produkt, bildning, formation. -himmel, -s, 0, n. ringande, pinglande. -binde, -, n. 1. bindande. 2. knip-pa, bundt. 3. laggkäril, tunna, fat.

Gebirg[e], -e, n. 1. bärgskedja, bärg. 2. bärg. bärgart. -er, -, m. bärgsbo. -lg, a. bärgig. -sausläufer, m. bärgarm, sidorygg. -shewohner(in), m. (f.) bärgsbo. -skunde, f. bärgsvetenskap. -spflanze, f. fjällväxt, alpväxt. -sschicht, f. bärgformation, lager.

Gellb[is], -e, n. 1. tandrader, käkar. 2. munstycke på betset. -bläffe, -s, 0, n. gläfsande. -bläse, -s, 0, n. inädrag blåsande. -bläse, -, n. blåsbäl[ga](ar), bläster. -blüt[e], -[e]s, 0, n. inållande blödnade, bråkande. -blüt, -[e]s, 0, n. 1. allt blod i kroppen. 2. blod, slägt, stam, ätt. -börgenheit, f. tillstånd af säkerhet, skygd. -böt, -e, n. 1. påbud, bud, befällning. *Im zu ~e stehen*: a) stå ngn till buds, b) stå till ngns förfogande, till ngns tjänst. bibl. budord, bud. *Not kennt kein ~ nöden* har ingen lag. 2. kungörelse, lysning. 3. anbud, bud (= det för en sak bjudna priset, i sht vid auktioner). -br. rörkorn. = *gebräuchlich*. -bräme, -, n. bräm, garnering. -bräu, -e, n. brygd (= det brygda), blandning, usel blandning. -bräuch, -e ¶, m. 1. bruk, begagnande, användning. ~ *von etw. machen*: begagna sig af ngt. 2. bruk, sed, vana, mod. -bräuchen,* tr. begagna, använda. -bräuchlich, a. bruklig, vanlig. -bräuchlichkeit, f. bruklighet, vanlighet. -bräuchsanweisung, f. bruksanvisning. -bräuchsrecht, n. nyttjanderätt. -bräuchsvorschrift, f. bruksanvisning. -bräude, -, n. = *Gebräu*. -bräus[e], -es, 0, n. inållande brus. -brèche, -s, 0, n. 1. inållande kräkningar. 2. jag. vildsvinstryne. -brächen. I.* itr. h. *Etw. gebricht mir et. es gebricht mir* [an med dat.] *etw.*: jag saknar ngt, lider brist på ngt, det fattas mig ngt. II. -, n. brist, fel, lyte, svaghet, sjukdom, ondt. -bröchlich, a. bräcklig, klen, svag. -bröchlichkeit, f. bräcklighet, klenhet, lyte. -bröhe, -s, -n, n. = *Gebrechen* II. -bröchenheit, f. brutet tillstånd. *Die ~ seiner Stimme*: hans brutna röst. -bröckel, -s, 0, n. 1. lossnande i smulor, afvittring. 2. lossnade smulor, bitar, spillror. -brödel, -s, 0, n. kokande, sjudande. -brüder, pl. bröder, t. ex. *die ~ Grimm*: bröderna G. -brüßl, -[e]s, 0, n. rytande, bölande, vrålände. -brümm[e], -[e]s, 0, n. brummande. -bühr, -en, f. 1. det tillbörliga, skyldighet. *Über et. wider alle ~ otillbörligt, jeden bei seiner ~ nennen*: gifva hvar och en den honom tillkommande titeln. 2. vanl. pl. honorar, afgift, betalning, inkomst, lön. -bühren,* itr. h. o. rfl. 1. med rätta till-

komma, *jm*: ngn. *Ehre, dem Ehre gebühret*: ära den som äras bör. **2.** *vanl. rfl. vara tillbörlig, anstå, passa, i sht opers.* ~ *d* = *roj.* -*bührlich*, *a.* tillbörlig, passande. -*bührlichkeit*, *f.* tillbörlighet. -*bünd*, -*e* [†], *n.* knippa, bundt, docka. -*bündenheit*, *f.* tvång, band på ngn. -*bürt*, -*em*, *f.* **1.** nedkomst, förlösning, barnsång. *Zu frühe* ~ missfall. **2.** födelse. **3.** börd, härkomst. **4.** lifsfrukt, foster. -*bürtig*, *a.* född, härstammande. ~ *aus Berlin*: född i B., från B., född berlinare.

Geburtsadel, *m.* ärftlig adel. -*anzeige*, *f.* födelseannons. -*fehler*, *m.* medfödt, naturligt fel, lyte. -*feier*, *f.* -*fest*, *n.* födelsedagsfirande. -*helferin*, *f.* barnmorska. -*land*, *n.* hemland. -*liste*, *f.* lista, förteckning öfver födde. -*mal*, *n.* födelsemärke. -*recht*, *n.* ärftlig, medfödd rättighet. -*register*, *n.* = *Geurtsliste*. -*schein*, *m.* dopattest. -*schmerzen*, *pl.* födelsmärtor. -*tag*, *m.* födelsedag. -*wen* = *Geurtschmerzen*.

Gebüsch, -*e*, *n.* buskage, buskar, dunge, skog. **Geck**, -*en* *ei.* * -*e*, *m.* **1.** gäck, narr, sprått. **2.** *Den* [en] *mit etw. treiben*: driva gäckel med, förlöjliga ngt, *jm den* ~ *en stechen*: häna ngn, räckta lång näsa, peka finger åt ngn. -*enhaft*, *a.* narraktigt, språttigt. -*enhaf-tigkeit*, *f.* narraktighet. -*eréi*, -*en*, *f.* narraktigt uppträdande, narraktigt handling, dårskap. -*ig*, -*isch* = *geckenhaft*.

Gedächtnis[i], -*se*, *n.* minne. *Wenn mein* ~ *nich nicht trügt*: om jag mins rätt. -*buch*, *n.* **1.** album. **2.** notisbok. -*feier*, *f.* -*fest*, *n.* åminnelsehögtid, minnesfest. -*kraft*, *f.* eriningsförmåga. -*kunst*, *f.* minneskonst, mnemonik. -*münze*, *f.* minnespenning, medalj. -*rede*, *f.* minnestal, åreminne. -*sache*, *f.* minnessak. -*tag*, *m.* åminnelse-dag, minnesvärd dag.

Gedänke[n], -*ns*, -*n*, *m.* tanke, *an* (med *ack.*): på. *Seine* ~ *n gehen zu hoch*: han har för högtflygande planer, *guter* ~ godt infall, *seine* ~ *n nicht beisammen haben*: vara tankespridd, ouppmärksam, *etw. in* ~ *n thun*: göra ngt af tankspriddhet, *sich* (dat.) ~ *n über etw. (ack.) machen*: förebrå sig ngt, *sich* (dat.) ~ *n auf etw. (ack.) machen*: göra sig förhoppning om ngt. -*nfülle*, *f.* tanke-rikedom. -*nleer*, *a.* tom på tankar, andetom. -*nleere*, *f.* brist på tankar, andetomhet. -*nreich*, -*nschwer*, *a.* tankediger. -*nspäne*, *pl.* tankespråk, aforismer. -*nvoll*, *a.* **1.** tankfull. **2.** tankediger. -*nwelt*, *f.* tankens värld.

Gedärrn, -*e*, *n.* nälfvor, tarmar. -*deck*, -*e*, *n.* **1.** allt som tjänar till betäckning, t. ex. hästtäck-ning, allt till taktäckning *horande m. m.* **2.** bordslinne, duktyg, kuvert. -*deihen*, *I.* * *st. o. sv. itr. s.* **1.** ha framgång, lyckas, trifvas, fro-das, gå till, tilltaga. *Unrecht Gut gedeiht*

nicht: med orätt fås, med sorg förgås. **2.** *Jm zu etw.* ~ lända ngn till ngt. **3.** *Die Sache ist dahin* *ei. so weit gediehen*: saken har nu kommit därhän, så långt, står på den punkten, *die Sache ist aufs Aufserste gediehen*: saken har drivits till sin spets. **II.** -*s*, *0*, *n.* trefnad, tillväxt, frodighet, framgång. *Gott gebe sein* ~ *dazu*: Gud gifve sin välsignelse därtill, låte det lyckas. -*deihlich*, *a.* som har framgång, lycklig, blomstrande, lyckosam, gynnsam. -*dénk-*ms. so Denk- -*dénken*, * *tr. o. itr. h.* **1.** *Jm etw.* ~ hafva ngn i minnet, bära agg till ngn för ngt. **2.** *Is* ~ minnas ngn, *er gedachte meiner mit keiner Silbe*: han kom ej ihåg mig med ett enda ord, *dessen nicht zu* ~ *dafs*: för att ej tala om att, *zu deinem* ~ till minne af dig. **3.** ~ *zu*: tänka att, hafva för afsigt att. -*dicht*, -*e*, *n.* dikt, kväde. -*dichtalbum*, *n.* poetiskt album. -*dichtform*, *f.* *lu* ~ på vers. -*diegen*, *a.* gedigen. -*diegenheit*, *f.* gedigenhet. -*dinge*, -, *n.* **1.** prutande, köpsläende. **2.** uppgörelse, be-ting. -*dränge*, -, *n.* trängsel, vimmel; trång-mål, klämma. -*drängtheit*, *f.* **1.** samman-packning, trängsel. **2.** kortfattadt uttrycks-sätt, korthet, precision. **3.** rask följd. -*drift*, *a.* tredelad, trefaldig. -*drüngenheit*, *f.* **1.** tåt-het, fasthet. **2.** kortfattadt, koncist uttryckssätt. -*düdel*, -*s*, *0*, *n.* ugt kattmusik.

Geduld, *0*, *f.* tålmod, fördragsamhet, öfver-seende. *Die* ~ *reißt mir*: mitt tålmod är slut, *mit jm* ~ *haben*: hafva fördrag med ngn. -*en*, *rfl.* gifva sig till tåls. -*faden*, *m.* *Der* ~ *reißt mir*: mitt tålmod är slut. -*ig*, *a.* tålig, tålmodig. -*los*, *a.* otålig. -*losigkeit*, *f.* brist på tålmod, otålighet.

gedülsen, *a.* uppsväld, uppblåst. -*dünsenheit*, *f.* uppsväldt, uppblåst tillstånd. -*éckt*, *a.* försedd med hörn. -*éignet*, *a.* egnad, passande, lämplig.

Geest, *0*, *f.* -*land*, *n.* högt beläget, torrt land, hed.

Gefähr, -*en*, *f.* **1.** fara. *Mit* ~ *meines Lebens*: med fara för mitt lif, *es ist* ~ *im Verzuge*: dröjsmål medför fara, *in* ~ *setzen*: utsätta för fara. **2.** risk. *Auf die* ~ *hin alles zu verlieren*: med risk att förlora allt. -*bringend*, *a.* olycksbringande, hotande, farlig. **Gefährde**, -*n*, *f.* **1.** fara. **2.** list, bedrägeri. -*n*, * *sv. tr.* utsätta för fara, blottställa, sätta på spel.

gefährdrohend, *a.* hotande, farlig.

Gefährdung, *f.* blottställande.

Gefähre, -*s*, *0*, *n.* oupphörligt åkande hit och dit.

gefährlich, *a.* farlig; *F* *av.* betydlig, gruffig.

Etw. sehr ~ *machen*: öfverdrifva faran i ngt. -*keit*, *f.* farlighet, fara. *Aus allem eine* ~ *machen*: ugt. se spöken midt på ljusa dagen.

gefährlos, *a.* utan fara, ofarlig. -*igkeit*, *f.* ofar-lighet, säkerhet.

Gefährt, -e, n. 1. åkdon, fordon. 2. jag. spår.
-e, -n, m. kamrat, i sht reskamrat, ledsagare.
-ln, -nen, f. ledsagarinna, kamrat.
gefährvoll, a. farlig.

Gefäll[e], -e, n. 1. lutning, om vatten: fall. F
ein gutes ~ haben: hafva ett godt fall,
dricka dugtigt. 2. vanl. pl. afkastning, in-
komster af ngt. -falle[n], -n[s], -n, m. be-
hag, (vän)tjänst. An etw. (dat.) ~ finden ei.
haben: finna behag i, gilla, tycka om ngt,
jm zu ~ sein, thun, reden: vara, göra, tala
ngn i lag, es *geschieht mir ein ~ damit*: ni
bereder mig ett nöje därmed. -falleinne-
her, m. uppbrödsman. -fällén, *itr. h. 1. be-
haga, falla i smaken. *Er gefällt mir*: han
är i min smak, jag tycker om honom, operas.
es gefällt mir hier: jag trives här, tycker
om mig här. 2. *Sich* (dat.) in etw. ~ finna
behag, nöje i, trivas med ngt, *wie gefälltst
du dir in Paris?* hur tycker du om dig,
befinner du dig i P.? 3. *Sich* (dat.) etw. ~
lassen: a) tycka om ngt, b) foga sig i, un-
derkasta sig ngt, *sich ~ lassen, da/s*: fin-
na sig i att, *sich nicht viel ~ lassen*: icke
tåla mycket som ej är en i lag. -fällerebung,
f. uppbröd. -fällhöhe, f. höjden af ett fall.
-fällig, a. behaglig, angenäm, benägen, till-
mötesgående, tjänstaktig, vänlig, i lag.
Was ist Ihnen ~? hvad behagar ni? *wenn
es Ihnen ~ ist*: a) om det är lämpligt för
er, b) var så god! *setzen Sie sich, wenn es
Ihnen ~ ist!* var så god och sitt! *um Ihnen
~ zu sein*: för att göra eder en tjänst, *gern
~ sein*: gärna stå till tjänst; ~st: var så
god, t. ex. *nehmen Sie ~st Platz!* var så god
och tag plats! -fälligkeit, f. tillmötesgående,
vänlighet, (vän)tjänst. -fällsucht, f. behag-
sjuka. -fällsüchtig, a. behagsjuk.

Gefältel, -s, 0, n. 1. veckande. 2. reckning,
rynkning, veck, rynkor.

gefängén, a. fångad, fången, häktad. ~ *neh-
men*: taga tillfånga, ~ *setzen*: häkta, *ein
~ er*: en fånge, *jm zum ~ en machen*: taga
ngn tillfånga. -anstalt, f. fängelse, häkte.
-haltung, f. hållande i fångslikt förvar, fång-
enskap. -haus, n. fängelse, häkte. -hüter,
m. fängvaktare. -nahme, -nehmung, f. till-
fångatagande. -schaft, f. fångenskap. -set-
zung, f. häktande. -wärter, m. fängvaktare.

gefänglich, -a, i fångenskap. ~ *Haft*: hållande
i fängelse, häkte, ~ *einziehen*: häkta.

Gefängni[s], -se, n. fängelse. -haft, f. hållande
i fängelse, fångenskap.

Gelläfts, -e, n. 1. kärli; bot. cell. 2. handtag på
varja. -fécht, -e, n. fäktning, träffning. -fécht-
ordnung, f. slagtdordning. -fége, -, n. sopan-
de, sopor. -fiedel, -s, 0, n. F filande på fiol.
-fieder, -, n. 1. fjäder, fjädrar, fjäderbekläd-
nad. 2. fågel, fåglar. Fbnd. *ein seltenes* ~ en
sällsynthet, en ovanlig människa. -fild[e],
-e[r], n. fält, slätt, mark. -fingert, a. för-

sedd med fingrar; fingerlik. -fläcker, -s, 0,
n. fladdrande (om eidslägor). -flämmt, a. flam-
mig. -flätter, -s, 0, n. ihållande fladdrande.
-flécht, -e, n. 1. flätande. 2. flätverk. 3. nät,
väfnad af blodkar, nerver, växtfibrer m. m. -fléckt,
a. fläckig. -flénne, -s, 0, n. F lipande. -flícke,
-s, 0, n. lappande, lappverk. -flimmer, -s, 0,
n. skimrande, gnistrande. -flissen, a. mån,
ifrig, nitisk. -flissenheit, f. nit, ifver, flit.
-flissentlich, a. afsigtlig. -flüche, -s, 0, n.
oupphörligt svärjande. -flügel, -, n. 1. samtliga
vingar, vingpar. 2. fågel, samtliga fåglar; fjä-
derfå. -flügelt, a. bevingad. -flünker, -s, 0,
n. 1. skimmer. 2. uppdyktande, lögnaktig-
het, skryt, skräfvel. -flüster, -s, 0, n. ihållande
hviskande, hviskning(ar). -følge, -, n. 1.
följe, svit. 2. följd. *Etw. im ~ e haben*: haf-
va ngt till följd. -fólgschaft, f. följe, svit.
-föpfe, -s, 0, n. = *Fopperei*. -frage, -s, 0, n.
oupphörligt frågande, frågvishet. -fråfs, -e, n.
om djur o. P om människor. 1. föda, foder. 2.
mun, mule, käft. -fråfsig, a. glupsk. -fråfsig-
keit, f. glupskhet. -fréite(r), (adj. böja.) m. ugr.
vice korporal. -frésse, -s, 0, n. P oupphörligt
ätande, glupskhet, fräseri. -frierapparat,
m. ismaskin. -frieren, *itr. s. frysa ett is,
stelna. -frór[e]n(s), (adj. böja.) n. glass. -füge,
-, n. fog, fogar, fogning(ar). -fügig, a. fog-
lig, medgörlig. -fügigkeit, f. foglighet, med-
görlighet.

Gefühl, -e, n. 1. känsla. 2. känsl. *Ein feines
~ haben*: hafva fin, god smak. -los, a.
känslolös, okänslig. -losigkeit, f. känslolös-
het, okänslighet. -sanschaung, f. på kän-
slan grundadt åskådningssätt. -ssinn, m. kän-
sel, känslsinne. -swärme, f. varm känsla.
-szerflossenheit, f. känslighet, känslöslig.
-voll, a. känslig, rik på känsla, varm, öm.

gefünft, a. femdelad. -fünkel, -s, 0, n. gnist-
rande, tindrande. -füst, -füst = -fűlsig.

-geige, -s, 0, n. oupphörligt, dåligt fiolspel.

gegen, prep. med ack. 1. mot. *Das Für und das
~ skälen* för och emot. 2. emot, i jämför-
relse med, i förhållande till. 3. inemot,
nära. 4. inför, för, t. ex. *sein Herz ~ einen
Freund ausschütten*. -abdruck, m. negativt
afdrag af kopparstiek m. m. -absicht, f. motsatt
afsigt. -abzug = *Gegenabdruck*. -angriff, m.
motangrepp. -anklage, f. rekonventionstal-
lan. -anschlag, m. plan mot andras planer,
motliet, kontramina. -anstalt, f. åtgärd mot
ngt. -anstrengung, f. motarbetande. -antrag,
m. kontraposition. -antwort, f. muatlig el.
skriftlig replik, svar. -artikel, m. skriftlig re-
plik, svar, motartikel. -arz[e]nel, f. mot-
medicin, motgift. -aussage, f. motsatt ut-
saga, vittnesmål mot ett gjordt påstående. -bat-
terie, f. midt emot beläget batteri. -be-
dingung, f. motvilkor. -befehl, m. kontraor-
der. -bemerkung, f. anmärkning till svar på
en annan. -bemühung, f. motarbetande. -be-

richt, *m.* andra partens berättelse. **-beschelnigung, f.** intyg om motsatsen, motattest. **-beschuldigung, f.** motbeskyllning. **-bestrebung, f.** motsatt sträfvän, motarbetande. **-besuch, m.** motbesök. **-bewegung, f.** motsatt rörelse, motpartens rörelse. **-beweis, m.** motbevis. **-bild, n.** 1. motstycke, motsvarighet, afbild. 2. motsatt bild. **-bitte, f.** bön till ngn, som först framställt en, bön om en återtjänst, om en gengäfvä. **-büch, n.** motbok. **-bund, m.** **-bündni[s]s, n.** motförbund. **-bürge, m.** person som tecknat underborgen. **-bürgschaft, f.** underborgen. **-d, -en, f.** 1. trakt, näjd, ängd; område, region. 2. väderstreck, håll. *Aus dieser ~ från detta håll.* **-dienst, m.** återtjänst. **-druck, m.** mottryck. **-einänder, adv.** mot hvarannat el. hvarandra. *~ prallen:* stöta samman. **-entwurf, m.** motförslag. **-erboten, n.** erbjudande till tack för ett annat. **-erklärung, f.** motförklaring. **-fall, m.** motsatt fall. **-forderung, f.** fordran som man gör gällande mot en annans fordran. **-frage, f.** genfråga. **-füßler, m.** antipod. **-gabe, f.** gengäfvä. **-gefälligkeit, f.** återtjänst. **-gesang, m.** svar i en växelsång. **-geschenk, n.** gengäfvä. **-gewicht, n.** motvigt. **-gift, n.** motgift. **-gitter, n.** dubbelgaller. **-grund, m.** motskäl. **-gruis, m.** svar på en hälsning. **-gunst, f.** besvarande af ngns ynnest. **-hall, m.** genljud, eko. **-halt, m.** motstånd, stöd mot. **-halten, I. tr.** 1. hålla emot, jämföra. 2. vid vad el. spel sätta upp mot. **II. itr. h.** 1. motstå, göra motstånd. 2. hålla emot, tjäna till stöd. **-hals, m.** hat i gengäld för hat. **-hieb, m.** motugg. **-kaiser, m.** motkårsare. **-kampf, m.** kamp mot ngn el. ngt. **-klage, f.** kontrastämning, rekonventionstalan. **-kläger(in), m. (f.)** person som anställer rekonventionstalan. **-kompiment, n.** hälsning el. artighet till svar å en dylik. *Im ein ~ machen:* besvara ngns hälsning el. säga ngn en artighet tillbaka. **-könig, m.** motkonung. **-kraft, f.** på motsatt sätt verkande kraft. **-kritik, f.** motkritik. **-leistung, f.** som gengäld gjord tjänst. **-licht, n.** ljus från motsatta sidan. **-liebe, f.** genkärlek. **-list, f.** motlist. **-macht, f.** fiendtlig makt. **-mann, m.** 1. mannen midt emot, vis-à-vis. 2. motståndare. **-marke, f.** kontramärke. **-meinung, f.** motsatt åsigt. **-mine, f.** kontramina. **-mittel, n.** motmedel, bote-medel. **-papst, m.** motpåve. **-part, I. n.** motsats. **II. m.** 1. motståndare. 2. motpart. **-partei, f.** motparti. **-pfand, n.** motpart. **-pflicht, f.** på ömsesidighet beroende pligt. **-plan, m.** plan mot en annans planer; motförslag. **-prall, m.** stöt mot ngt, sammanstötning, törn. **-probe, f.** 1. försök för att kontrollera riktigheten af tidigare försök. 2. negativt aftryck af en taffa. **-rechnen, itr. h.** kontrollera räkningen. **-rechnung, f.**

1. kontrollräkning. 2. moträkning. **-rede, f.** svar, replik, invändning. **-revolution, f.** motrevolution. **-s, smdragn.** af *gegen das*. **-satz, m.** motsats. **-sätzlich, a.** motsatt, bildande motsats. **-schale, f.** andra vågskålen. **-schall, m.** genljud, eko. **-schein, m.** 1. reflex, återsken. 2. kvitto. **-schenkung, f.** gengäfvä. **-schlag, m.** 1. slag tillbaka. 2. = *Gegenprall*. **-schrift, f.** svarskrift. **-schuld, f.** skuld till ngn, hvars fordringsägare man är. **-seite, f.** 1. motsatt sida. 2. fränsida. **-seitig, a.** 1. ömsesidig. 2. beträffande motparten, motsatt. **-seitigkeit, f.** ömsesidighet. **-siegel, m.** kontrasigill. **-sinn, m.** motsatt mening, motsats. **-sinnig, a.** innebärande motsatt mening, motsatt. **-sonne, f.** vädersol. **-spiel, n.** 1. motsats. 2. spel mot ngn. *Bild. jm das ~ halten:* hålla ngn stänga, i schack. **-spieler, m.** motspelare. **-sprechen, n.** opposition. **-stand, -e †, m.** 1. föremål, ting. 2. ämne för en afhandling, ett samtal m. m. 3. sak, angelägenhet. 4. *Das ist kein ~* det är en småsak, är ingenting att tala om, *F so ein ~ von sechs Flaschen:* så där en sex buteljer. **-ständig, a.** bot. motstående. **-ständlich, a.** hänförande sig till ting, verklig, reell, objektiv. **-ständigkeit, f.** verklighet, realitet. **-stellung, f.** ställning midt emot. **-stimme, f.** 1. mus. motstämma. 2. röst afgifven mot förslaget, nej vid omröstning. **-stofs, m.** motstöt. **-strom, m.** motström. **-stück, n.** motstycke. **-tausch, m.** utbyte. **-[h]eil, 1. m. o. * n.** motpart. 2. n. motsats. *Im ~ tvärtom.* **-[h]eilig, a.** motsatt. **-über, I. adv. o. prep.** med dat. 1. midt emot, midt framför. *Den Angeklagten den Zeugen ~ stellen:* konfrontera den anklagade med vittnena. *Bud. einer Verleumdung ~ treten:* uppträda mot, vederlägga ett förtal. 2. inför, i betraktande af. **II. -, n.** midt emot befintlig sak el. person, vis-à-vis. **-überstellung, f.** ställande midt emot hvarandra; jämförelse, parallel; konfrontering. **-umwälzung, f.** motrevolution. **-unterschrift, f.** kontrastignering. **-untersuchung, f.** af motparten anställd undersökning. **-vergeltung, f.** vedergällning. **-verheißung = Gegenversprechung.** **-vermächtni[s]s, n.** i testamentet åt hustrun bestämd arvedel till ersättning för hvad hon fört in i boet. **-verpflichtung, f.** förpligtelse till gengäld för en annans förpligtelse. **-verschreibung, f.** 1. kontraktorder. 2. förskrifning till gengäld för en annan. **-versicherung, f.** motförsäkran. **-versprechen, n.** **-versprechung, f.** löfte till gengäld för ett erhållit. **-versuch, m.** nytt försök för att kontrollera förut gjorda, motförsök. **-vörmund, m.** person förordnad att kontrollera en förmyndare. **-vorschlag, m.** motförslag. **-vorstellung, f.** motföreställning. **-wart, o, f.** 1. närvaro, tillstådesvarande. 2. närvarande

tid, nutid. -wärtig, a. 1. närvarande, nuvarande. 2. närvarande för minnet, t. ex. *etw. ist jm ~ ngn mins ngt.* -wärtigkeit, f. närvaro. -wechsel, m. 1. utbyte. 2. återväxel. -wehr, f. motvärn. -wind, m. motvind. -winkel, m. motsstående vinkel. -wirken, *itr. h.* återverka, motverka. -wirkung, f. återverkan, motverkan. -zeichen, n. 1. kontrasignal. 2. kontramärke. -zeichnen, *itr. h.* kontrassegnera. -zeichner, m. kontrasignerande person. -zeichnung, f. kontrasignering. -zeuge, m. vittne mot, motpartens vittne. -zug, m. drag af motspelaren, af motståndaren, streck i räkningen.

Gellgirre, -s, 0, n. ihållande kuttrande. -gitter, n. gallerverk.

Gegner, -, m. -in, -nen, f. motståndare. -isch, a. riktad mot ngn el. ngt, härrörande från el. egendomlig för motparten, hindrande, fiendtlig. *Die ~e Erklärung:* motståndarens, motpartens förklaring. -schaft, f. 1. samtliga motståndare, motpart, fiende. 2. egenskap af el. uppträdande som motståndare, motstånd, antagonism.

Gellgrünse, -s, 0, n. vidrigt grin. -grünze, -s, 0, n. ihållande grymtande. -gürgel, -s, 0, n. gurglande. -haben, * *sv. rfl.* 1. uppföra sig, skicka sig. 2. *Gehab dich wohl!* lef väl! -häcke, -s, 0, n. ihållande hackande. -häder, -s, 0, n. hätsk ordväxling, träta, gräl. -häge *se Gehege.*

Gehält, -e, m. 1. halt; *bnd.* halt, inre värde, karaktär. 2. innehåll. *Ein Fafs von hundert Kannen ~* ett kar som rymmer hundra kannor. *sjs.* dräglighet. 3. *str. n., pl. str. -er* †, lön. -ig, a. af god halt, innehållsrik, värdefull. -leer, -los, a. värdelös, innehållslös, tom. -losigkeit, f. brist på värde, på innehåll, tomhet, obetydlighet. -reich, a. värderik, innehållsrik, värdefull. -sabzug, m. afdrag å lönen. -saufbesserung, f. löneförbättring. -serhöhung, f. löneförhöjning. -sätze, *pl.* lönebelopp. -svermehrung, f. löneförhöjning. -voll = *gehaltreich.*

Gellhammer, -s, 0, n. oupphörligt hamrande. -häng-, -, n. 1. 0, efterhängsenhet. 2. ngt hängande ss. hängande druklasar, blommor, girdlander, örhängen, berlocker m. m.; jag. hängande öron. 3. det hvarpå ngt hänges, i sht (värj-) gehäng; hängare. 4. slutning, brant. -häs-sig, a. 1. hatfull, hätsk. 2. förhatlig. -häs-sigkeit, f. 1. hätskhet. 2. förhatlighet. -häu-, -e, n. 1. upprepadt huggande. 2. hygge. -häuse, -, n. kapsel, fodral, omgäfvande skal. ~ *eines Apfels:* äpplehus, kärnhus, ~ *eines Hobels:* trä på en hyvel, ~ *einer Orgel:* ytterträstomme till en orgel, ~ *einer Wal-nu/s:* skiljeväggar i en valnötkärna.

gehbar, a. möjlig att gå, gångbar.

Gellheck[e], -e, n. 1. 0, häckande, kläckande. 2. fågelkull. 3. (folk)hop, vimmel. -hege, -,

n. 1. hägnad, stängsel, gärdsgård, staket, häck. 2. inhägnad. *bnd. jm ins ~ kommen, gehen, treten:* göra inträng på ngn's område. gehöim, a. 1. hemlig. *Nichts ~es vor jm haben:* ej hafva ngn hemlighet för ngn, *im ~en el. ins~* i hemlighet, i smyg, ~ *thun:* vara hemlighetsfull. 2. i utar: geheime-, t. ex. *~er Rat:* geheimeråd. -bote, m. hemligt bnd. -brief, m. hemligt bref. -bund, m. hemligt förbund. -bündelei, f. hemligt förbundsvisen, hemliga stämplingar. -erat[h], m. geheimeråd. -erat[h]in, f. geheimerådinna. -haltung, f. hemlighållande, döljande. -kraft, f. hemlig, förborgad kraft. -lehre, f. hemlig lära, hemlig lärdom. -mittel, n. hemligt medel, arkanum.

Gehöimn[ig], -se, n. 1. hemlighet. 2. post, gömma, t. ex. *des Waldes ~.* -krämer, m. hemlighetsmakare, -krämäre. -krämerei, f. hemlighetsmakeri. -krämereich, a. låtsas sig känna hemligheter, hemlighetsfull. -leer, a. som ej har några hemligheter. -lehre, f. lära om hemliga krafter, hemlig kunskap. -voll, a. hemlighetsfull.

Gehöim[ig]polizist, m. detektiv polis. -schreiber, m. handskreterare. -schrift, f. chifferskrift. -sekretär, m. handskreterare. -thuerisch, a. hemlighetsfull.

Gehöifs, -e, n. muntlig befallning.

gehen, *st. I. itr. s. 1.* gå, begifva sig, resa, fara. *Gegangen kommen:* komma gående, *das ~ wird ihm sauer:* han har svårt för att gå, *des ~s müde sein:* vara trött på att gå, *der Teig fängt an zu ~* degen börjar höja sig. *Bunt ~* vara brokigt, grant klädd, *F es geht faul:* det går illa, *ich mochte es, so gut es ~ wollte:* jag gjorde mitt bästa, *schwanger ~* vara hafvande, *schwarz ~* hafva sorg, sörja (bara sorgdrägt). 2. *opers. Es geht die Rede, dafs:* man säger, berättar, att, *es geht ein starker Wind:* det blåser en stark vind, *wie befindest du dich? es geht:* hur mår du? tackar, bra, tämligen, *wie geht's? hur står det till? es geht ihm so so:* han har det så tämligen, *geh's wie's geh':* det får gå hur det vill, *das geht denn doch nicht:* det går då alldeles för långt. *Jr. 5. III. 3. ~ lassen:* a) låta gå obehindradt, b) låta vara i fred, c) släppa. *Sich (dat.) ~ lassen:* ej lägga band på sig, *es sich gut ~ lassen:* sköta sig. 4. styrande a) *ack., t. ex. eine Meile, stille seinen Gang ~* gå sin väg lugnt; b) *gen., t. ex. seines Weges ~* gå sin väg, *geh deiner Wege!* gå din väg! 5. med prep. *Bis an etw. (ack.) ~* räcka fram, upp, ned till, gränsa intill ngt, *an die Hand ~* hjälpa, *bistå ngn, an Krücken ~* gå på kryckor, *ans Land ~* gå i land, *es ging an ein Tanzen:* det blef dans af; *das Fenster geht auf den Garten:* fönstret vetter åt trädgården, *der Mantel geht bis auf die Hacken:*

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

kappan räcker ned till hälarne, *auf etw.* (sok.) ~ syfta på, afse ngt, *es geht auf Leben und Tod:* det gäller lif och död, *das geht nicht auf das Papier:* det får ej rum på papperet, *auf Reisen* ~ begifva sig på resor, *auf die andere Seite* ~ gå öfver (till andra sidan), *auf den Zehen* ~ gå på tå, *die Uhr* et. *es geht auf zehn:* klockan går på tio; *jm aus den Augen* ~ gå ur ngns åsyn, *ein Stück geht aus C-Dur:* ett musikstycke går i c-dur, *aus einander* ~ skiljas åt, om församlingar: upplösas; *dieser Zug geht durch die ganze Familie:* detta drag genomgår hela familjen, *das geht mir durch das Herz:* det smärftar mig djupt; *das geht gegen mein Gewissen:* det strider mot mitt samvete, *es geht gegen den Winter:* det lider åt vintern, vintern är i antågande; *hinter jm her* ~ följa ngn i hälarne, *das Geschäft geht hinter sich:* affären går bakut, illa; *die Thür geht in Angeln:* dörren går på gångjärn, *ins Bad* ~ resa till en badort, *ins Einzelne* ~ gå in i enskildheter, *der Wagen geht in Federn:* det är en fjädervagn, *das geht einem in alle Glieder:* det går en gnm märt och ben, *er geht in sein achttes Jahr:* han är på sitt åttonde år, *es ~ hundert Personen in diesen Saal:* denna sal rymmer hundra personer, *dies geht in die Tausende:* här handlar det sig om tusental, *ins Theater* ~ gå på teatern, *in die Tiefe* ~ tränga till djupet; *der Flußs geht mit Eis:* strömmen för is med sig, befinner sig i islossningen, *mit der Eisenbahn* ~ fara på järnväg, *mit einem Kinde* ~ vara hafvande; *nach Amerika, Berlin* ~ resa till A., till B., *wenn es nach ihm ginge:* om det ginge efter hans vilja; *das geht über alle Begriffe, F über die Bäume, über die Hutschnur:* det går för långt, öfverskrider alla gränser, *über einen Berg* ~ öfverstiga ett bärg, *das geht über meine Kräfte:* det öfverstiger mina krafter, *über Land* ~ gå ut åt landet, *das geht über alles* et. *darüber geht nichts:* det är bättre än allt annat, är det bästa (af allt); *es geht um euer Vermögen:* det handlar sig om eder förmögenhet; *unter die Soldaten* ~ blifva soldat, militär; *es geht ihm von Herzen:* han menar det allvarligt, *jm nicht von der Seite* ~ ej vika från ngns sida; *Kauf geht vor* ~ köp bryter kontrakt, *wir vor:* vi hafva företrädet, *vor sich* ~ försig-gå; *das geht mir wider den Sinn, F wider den Strich:* det var ett streck i räkningen för mig; *es geht mir zu Herzen:* det smärftar mig, *mit jm zu Rate* ~ rådföra sig med ngn, *zu Schiffe* ~ inskeppa sig, *es geht zum Winter:* vintern är i antågande. 6. Imperat. ss. Interj., t. ex. *geh, thu mir den Gefallen!* var snäll och gör mig den tjänsten!

~ *Sie doch!* tänk ej därpå! kommer aldrig i fråga! II. tr. *Die Absätze schief* ~ gå snedt på klackarna, *sich* (dat.) *Blasen unter die Füße* ~ få blåsor under fötterna, *die Füße wund* ~ få hål, blåsor på fötterna, få skoskaf. Jtr 4, a. III. *rf. Sich müde* ~ gå sig trött; *opers. es geht sich schlecht* et. *es läßt sich schlecht* ~ det går illa att gå, är svårt att gå, *es geht sich hier sehr schlüpfrig:* vägen är här mycket slipprig.

Gellhénk, -e, n. = *Gehänge* 2, 3. -hénkelt, a. försedd med grepe, grep-. -hétz[e], -es, 0, n. jägtande. -héuer, a. säker, trygg; blott med negation: *die Gegend ist nicht recht* ~ trakten är ej riktigt säker, i sht det spökar här, *ihm war nicht recht* ~ *zu Mute:* han var illa till mods. -héul, -e, n. tjut. -hílf-se Gehülff-. **Gehirn**, -e, n. hjärna. -abstumpfend, a. förslöande. -kasten, m. F hjärna, hufvud, förstånd. -losigkeit, f. -mangel, m. hjärnlöshet; bna. brist på förstånd, inskränktthet. -schale, f. hufvudskal.

gehn = *gehen*.

Gellhöft (str. kort ö), -e, n. byggnaderna på en bondgård, på en landtgård. -höhn[e], -[e]s, 0, n. hån. -hólz, -e, n. 1. trå, i sht en saks träbeständsdelar, panelning. 2. trädgrupp, skog, dunge, lund. -hór, -[e]s, 0, n. 1. hörsel. 2. gehör. *Jm ~ geben:* skänka ngn gehör, lyssna till ngn, *jm zu ~ reden:* tala så att ngn skall höra det, säga ngt med afseende på ngn. 3. öron. -hörärzt, m. öronläkare. -hörchen, i tr. h. lyda, jm: ngn.

gehör|len, * I. itr. h. 1. tillhöra, ägas af, jm: ngn; stundom med pron. poss., t. ex. *mein gehört die Welt*. 2. med rätta tillkomma, t. ex. *dem Gesinde gehört sein Lohn*. 3. höra tillsammans med ngt, *vara* för ngt; Återgifves vanl. med omskrifningar, t. ex. *dieser Schuh gehört auf den linken Fuß:* detta är vänsterskon, *auf alberne Fragen gehört keine Antwort:* dumma frågor kräfva intet svar, *das gehört hier nicht her* det hör ej hit, *Sie ~ hier nicht her:* här är ej eder plats, *das Buch gehört in dieses Fach:* i detta fack, på denna hylla är bokens plats, *er gehört unter unsre besten Dichter* et. *zu unsren besten Dichtern:* han är en af våra bästa skulder, *diese Handschuhe ~ zusammen:* dessa handskar höra ihop, äro par. 4. erfordras. II. *rf.* *opers. vara tillbörlig*, t. ex. *wie es sich gehört:* ss. tillbörligt är, som sig bör, *es gehört sich so:* så bör det vara enligt god sed. -ig, a. 1. tillhörig. 2. hörande (in ngt, t. ex. *alle zur Sache ~ en Bemerkungen*). 3. erfordrig. 4. tillbörlig. 5. dugtig, bastant, ansenlig. *Ich habe ihn ~ heimgeschickt:* jag gaf honom respass. -igkeit, f. 1. tillbörlighet, lämplighet. 2. behörighet, befogenhet. -krankheit, f. öronsjukdom. -lehre, f. akustik. -los, a. döf. -losigkeit, f. döfhet.

Gehörn, -e, n. horn(par). -t, a. behornad.
 Gehörrohr, n. hörlur, språkrör.
 gehörsam, I. a. lydlig. (Under bref: *Thr* ~ (st)er
Diener: eder ödmjuk(aste) tjänare. Iron.
 ~er *Diener!* tackar ödmjukast (kommer aldrig
 i fråga) II. -s, 0, m. lydnad, lydaktighet.
Im ~ *leisten*: lyda ngn.
 Gehörslinn, m. hörselsinne. -trichter, m. hör-
 lur. -trommel, f. trumhinna.
 Gellhüdel, -s, 0, n. = *Hudelei*. -hüft, a. försedd
 med höf(var). -hülfe, -n, m. medhjälpare,
 biträde, assistent, gesäll. -hülfschaft, f.
 1. egenskap af biträde. 2. samtliga biträden.
 -hülfin, -nen, f. medhjälperska, kvintiligt bi-
 tråde. -hüste, -s, 0, n. ihärdigt hostande.
 Geier, -, m. gam. -ädler, m. skäggam (Gypa-
 etus). -blick, m. girig, lysten blick.
 Geifer, -s, 0, m. 1. dregel. 2. fradga kring mun-
 nen. -er, -, m. 1. dreglare. 2. uppbragt, ras-
 ande människa. -ig, a. 1. dregelig. 2. vred-
 gad, skummande af raseri. -n, sv. itr. h. 1.
 dregla. 2. vara giftig, hätsk; småda. *Vor*
Wut ~ sjuda af vrede, skumma af raseri.
 Geige, -n, f. fiol. *Sua der Himmel hängt ihm*
voll[er] ~: han är i sjunde himlen. -n,
 sv. I. itr. h. spela fiol. F. *Sua jm nach Hau-*
se ~ afsnåsa ngn. II. tr. spela på fiol. *Sua*
ich werde dir einen andern Tanz ~ det
 skall bli annat af, skall du få se, *jm die*
Wahrheit ~ säga ngn sanningen, ej skräda
 på orden. -nbogen, m. (fiol)stråke. -nharz,
 n. stråkharts, kolofonium. -nsattel, -nstege,
 m. fiolstall. -nstrich, m. stråktag. -r, -, m.
 fiolspelare, violinist. -rói, -en, f. ihållande,
 tillgämsamt fiolspel.
 geil, a. 1. om växtlighet m. m. yppig. ~er *Boden*:
 autor fet jordmå. 2. om kött: alltför fet o.
 därför illasmakande o. illaluktande. 3. munter, upp-
 sluppen, yster. 4. kättjefull, lyst; brun-
 stig. -e, 0, f. kättja. -en, sv. I. itr. h. 1.
 ystert springa omkring, galnas. 2. tillfreds-
 ställa sin kättja. II. tr. kastrera. -heit, f.
 1. yppighet, alltför stor fetma, *jm geil 1*, 2.
 2. uppsluppenhet, ysterhet. 3. kättja, brunst.
 Geis se *Geiß*. -el, -, m. -n, f. gisslan.
 Geiss, -e[n], f. get. -baum, m. tysk lönn (*Acer*
Pseudoplatanus). -blatt, n. kaprifolium. -bock,
 m. bock. -el, -n, f. gissel, piska. -elbruder,
 m. gisslare, flagellant. -elfahrt, f. flagel-
 lantprocession. -elhiob, m. gisselslag, pisk-
 rapp. -eln, sv. tr. gissla, hudfänga. -[e-]
 lung, f. -ledern, a. getskinns-. -ler, -, m.
 -lerin, -nen, f. gisslare, i sht person som gisslar
 sig själf, flagellant.
 Geist, -er, m. 1. ande. *Im* ~ *bei jm sein*:
 vara hos ngn i andan. 2. själ, lif. *Den*
ei seinen ~ *aufgeben*: gifva upp andan. 3.
 anda, t. ex. *der* ~ *des Christentums*. 4. ande,
 spöke, rå. 5. eld, eldigt sinne. *Das*
Pferd hat viel ~ hästen är mycket eldig.
 6. sprit. -bildend, a. (själs)bildande. -erähn-

lich, a. spöklik. -erbann, m. andebesvärjel-
 se. -erbanner, -erbeschwörer, m. andebesvär-
 jare. -erbeschwörung, f. andebesvärjelase. -er-
 bleich, a. dödsblek, spöklik. -ererschneigung,
 f. andeuppenbarelse, spökeri, spöke. -er-
 furcht, f. spökrädsla. -erfürst, m. = *Geister-*
könig. -ergeschichte, f. spökhistoria. -erhaft,
 a. ande-. -erhöch, -, spöklik, öfvernaturlig. -er-
 klopfen, n. -erklopferei, f. andeknackningar.
 -erkönig, m. andarnes beherskare; hög, stor
 ande; konung i andens rike. -ersehend, a.
 andeskådande. -erseher, m. andeskådare.
 -erseherei, f. andeskådande. -erstunde, f.
 spöktimme. -erwelt, f. andevärld. -erwonne,
 f. saliga andars fröjd, salighet. -esabwe-
 send, a. frånvarande; tankspridd. -esabwe-
 senheit, f. tankspriddhet. -esarbeit, f. tan-
 kearbete. -esauschwung, m. själslyftning.
 -esblitz, m. snilleblix. -esentfaltung, f. själs-
 utveckling. -esflug, m. andens flygt. -es-
 freiheit, f. 1. andens, 2. tankens frihet. -es-
 gabe, f. själsgefva. -esgegenwart, f. sinnes-,
 själsnärvaro. -esgestörtheit, f. sinnesförvir-
 ring. -esgröise, f. själsstorhet. -eskraft, f.
 andens kraft, intellektuell förmåga. -es-
 krank, a. sjuk till själen; sinnesrubbad,
 svagsint. -eskrankheit, f. själssjukdom; sin-
 nesrubbing. -esnahrung, f. näring för an-
 den, själsaspis. -esreich[h]um, m. snillrik-
 het. -esrichtung, f. andens, tankens rikt-
 ning. -esruhe, f. sinnesro, själsro. -esschär-
 fe, f. andens, snilletts skärpa. -esschwach,
 a. sinnessvag. -esschwäche, f. sinnessvag-
 het. -esstärke, f. själsstyrka. -esstumpf, a.
 slö till förståndet. -esstumpfheit, f. slöhet. -es-
 thätigkeit, f. tankeverksamhet. -esträge, a.
 trögtänkt. -esverwandt, a. andligen beslägt-
 tad, subst. själsfrände. -esverwandtschaft, f.
 själsfrändskap. -esverwirrt, a. sinnesförvir-
 rad. -esverwirrung, f. sinnesförvirring. -es-
 welt, f. andens värld, den öfversinnliga
 världen. -eswerk, n. andlig produkt, lite-
 rårt alster, snillefoster. -eszerüttung, f.
 sinnesrubbing. -eszwang, m. andligt tvång.
 -ig, a. 1. andlig (mots.: kroppslig), andens, tan-
 kens, själs-. ~e *Kraft*: själsstyrka, ~e
Liebe: platonisk kärlek, ~e *Nahrung*: själs-
 laspis. 2. sprithaltig, ~e *Getränke*: sprit-,
 rusdrycker. -igkeit, f. 1. andlighet, andlig
 natur. 2. andeväsen, ande. -leer = *geist-*
los. -lich, a. 1. andlig (mots.: världslig), t. ex.
 ~e *Lieder*. 2. kyrklig, hörande till kyrkan,
 t. ex. ~e *Güter*; prästerlig, t. ex. ~e *Tracht*.
Minister der ~en *Angelegenheiten*: eckle-
 siastikminister, *ein* ~er: en präst(man),
die ~en: prästerskapet. -lichkeit, f. präster-
 skap. -los, a. andetom, andefattig. -losig-
 keit, f. andetomhet. -reich, a. snillrik, ande-
 rik. -reichheit, f. snillrikhet. -voll = *geist-*
reich.

Geiz, -es, 0, m. girighet, snällhet, gnideri; åtrå,

lystnad. -drache = Geizhals. -en, sv. *itr. h.* vara girig, vara snål, snålas, gnida. *Mit etw.* ~ vara snål på, ytterligt rädd om ngt, *nach etw.* ~ girigt eftersträva ngt. -hals, F -hammel, -hund, m. girigbuk, snålvarg, gnidare. -lg, a. girig, snål.

belljåge, -s, 0, n. oupphörl. jagande, jägtande. -jämmer, -s, 0, n. ihållande jämmer. -jächze, -s, 0, n. jublande, jubel, lif, gammam. -jodel, -s, 0, n. jodlande. -jübel, -jüchze = Gejauchze. -kéife, -s, 0, n. upprepat trätande, gräl, käx. -kéicht, a. bot. försedd med (blom)kalk. -kicher, -s, 0, n. ihållande återhållet skratt. -kitzel, -s, 0, n. oupphörligt kittlande. -kläff[e], -[e]s, 0, n. gläfs. -kläge, -s, 0, n. oupphörligt klagomål, jeremiader. -kläpper, -s, 0, n. klappande, slammer, skallrande, oväsen. -klätsch[e], -es, 0, n. 1. klappande, ihärdig handklappning. 2. skvaller, käringprat. -klimper, -s, 0, n. klinkande. -klänge, -s, 0, n. oupphörligt klingande, pinglande, ringande. -klingel, -s, 0, n. ringning, bjällerklång, bingelibång. -klirr[e], -[e]s, 0, n. klirrande, rassel, skrammel, slammer. -klöppe, -s, 0, n. fortsatt bultande, hamrande, klappande. -klüft[e], -[e]s, 0, n. mängd klyftor. -knärr, -[e]s, 0, n. knarrande. -knätter, -s, 0, n. knattande, smattrande. -knirsch[e], -es, 0, n. knarkande, knarrande, knastrande, gnisslande; tandagnisslan. -knister, -s, 0, n. knastrande, sprakande, prassel, frasande. -köch, -[e]s, 0, n. kokande, kok. -köller, -s, 0, n. 1. kalkoners kacklande. 2. kurrande i magen. 3. rasande, raseri, gräl, vrede. -körnt, a. kornig. -köse, -s, 0, n. smekande, smekningar. -kräch, -[e]s, 0, n. brak, skräll. -krächz[e], -es, 0, n. kraxande. -krätz, -e, n. affall af metall i sht af guld o. silver. -krätz[e], -es, 0, n. krafsande, rasande, skrapande. -kräusel, -s, 0, n. krusande, krusning. -kreisch[e], -es, 0, n. gält skrik, gält rop, gallskrik, oljud. -krützel, -s, 0, n. klottrande, kräkfötter. -krös[e], -e, n. 1. kräs (veckad remsa). 2. krös, tarmkäs. 3. kräs, innanmäte. -küsse, -s, 0, n. oupphörligt kyssande. -läch[e], -[e]s, 0, n. skrattande, skratt. -lächter, -, n. 1. skrattsalva, skratt. 2. åtlöje. -låg[e], -e, n. festligt lag, kalas, dryckeslag, orgie. *Ins ~ hinein:* obetänksamt, blindvis, utan urskillning. -lährt m. m. se *gelehrt* m. m. -läll[e], -[e]s, 0, n. lallande. -lände, -, n. 1. landskap, näjd; terräng. 2. = nöj. -länder, -, n. 1. balustrad, ledstång, bröstvärn, skrank, staket. 2. spalier, gallerverk för sättingväxter. -längen,* *itr. s.* komma, nå. *Etw. an jn ~ lassen:* låta ngt komma ngn tillhanda, *zu Ansehen ~* vinna anseende. -längung, f. -lärm, -[e]s, 0, n. larm, väsen. -läfs, -e, n. o. * m. plats att ställa ngt, rum, utrymme, gömsle, vrå. -lässen, a. lugn, utan lidelse. -lässenheit, f. lugn, måtta. -la-

tine, 0, f. gelatin. -läuf[e], -[e]s, 0, n. beständigt springande, spring. -läufig, a. *Etw. a. Etw.* ist *jm ~* ngn är hemmastadd i, van vid, förtrogen med ngt, *er spricht ~ deutsch ei das Deutsche ist ihm ~* han talar tyska flytande, *eine ~e Zunge ei.* F *ein ~es Mundwerk haben:* vara talför, munvig. -läufigkeit, f. färdighet; talförhet. *Die ~ einer Sache:* den omständigheten att man är hemmastadd i en sak. -läunt, a. *Gut, schlecht ~ sein:* vara vid godt, dåligt lynne, *wunderlich ~ sein:* vara besynnerlig. -läut[e], -e, n. 1. 0, (klock)ringning, (bjäller)klång. 2. samtliga klockor i ett torn, klockspel; bjällerring. gelb, a. gul. *Das ~e [zom Ei]:* gulan. -e, 0, f. 1. gul färg. 2. gulsot. 3. gulockra. -en, sv. *tr.* gulfärga, gulfärga. -erde, f. gulockra. -gielser, m. gelbgjutare. -heit, f. gul färg. -holz, n. gulholts. -lich, a. gulaktig. -reif, a. fullmogen, gul (om sad). -reife, f. fullständig mognad. -rot[h], a. rödgul, brandgul. -scheck[e], m. hvit häst med gula fläckar. -schnabel, m. 1. fågelunge. 2. bna. gröngöling, ungtupp. -schnäb[e]lig, -schnäb[e]lig, a. 1. försedd med gul näbb. 2. utmärkande för en *Gelbschnabel* 2, ungdomlig. -sucht, f. gulsot. -süchtig, a. lidande af gulsot. -wurz[e], f. gurkmeja.

Geld, -er men i koll. bem. 0, n. pengar, mynt. *Bei ~e sein:* vara stadd vid kassa, *kleines ~* småpengar, *wo ~ ist, will ~ hin:* mer vill mer ha, *öffentliche ~er:* offentliga medel. -adel, m. 1. adel som köpt sitt adelskap. 2. penningadel. -anlage, f. pengars placering. -armut[h], f. brist på pengar. -ausgabe, f. (penning)utgift. -begierig, a. sniken. -beutel, m. penningpung, börs. -busse, f. (penning)böter. -einnahme, f. uppbörd. -einnahmer, m. uppbördsmän. -entschädigung, f. skadestånd i pengar. -eswert[h], m. pengars värde. -geschäft, n. bankaffär. -gier, f. snikenhet, vinstbegär. -gierig, a. sniken. -heirat[h], f. giftermål för pengars skull. -institut, n. bankinrättning. -jude, m. penningjude, ockrare. -kassen, m. kassaskrin. -katze, f. penningpung af kattskind. -kiste, f. kassaskista. -klemme, f. (penning)klämma, knipa. -mäkler, m. växelmäklare. -mann, -mensch, m. penningkarl. -posten, m. (penning)post. -sache, f. penningfråga. -schneider, m. präjare, bedragare. -schneiderei, f. präjeri, bedrägeri. -schrank, m. kassaskåp. -sendung, f. penningssändning, värdeförsändelse. -sorte, f. myntsort. -spende, f. penninggåva. -spind, m. o. n. kassaskåp. -stolz, I. a. penningdryg. II. m. penningdryghet. -stück, m. mynt, penning. -sucht, f. snikenhet. -süchtig, a. sniken. -tasche, f. plånbok. -umlauf, -verkehr, m. penningomsättning. -wechsel, m. växelkontor, växelbank. -wechsler, m.

växlare. **-wesen**, *n.* penningväsen, finanser. **-wucher**, *m.* ocker. **-wucherer**, *m.* ockrare. **-zeichen**, *n.* mynttecken, sedel. **-zins**, *m.* ränta, räntefot.

Gelée, *-s, m. o. n.*, *[-en]*, *f.* gelé.

gelégen, *a.* 1. liggande, belägen. 2. läglig, lämplig. 3. *Mir ist daran ~, da/s:* det är af vigt för mig, jag skulle gärna se, att, *daran ist mir nichts ~* det bryr jag mig ej om. **-heit**, *f.* 1. tillfälle. *~ macht Diebe:* tillfället gör tjufven. 2. beskaffenhet. *Nach ~ der Umstände:* efter omständigheterna. 3. (transport)lägenhet. 4. lägenhet (lokalltet). *Alle ~en eines Hauses wissen:* känna till alla vinklar och vrår i ett hus. 5. atråde. **-heitlich** = *gelegentlich*. **-heitsdichter**, *m.* tillfällighetspoet. **-heitserfolg**, *m.* framgång på grund af gynnsamma omständigheter. **-heitsgedicht**, *n.* tillfällighetsdikt. **-heitsmacher(in)**, *m. (f.)* kopplare (erska). **-tlich**, *I. a.* tillfällig. **II. adv.** vid (lämpligt) tillfälle, tillfälligtvis. **III. prep.** med gen. med anledning af.

geléhrlig, *a.* läkraktig. **-igkeft**, *f.* läkraktighet. **-säm**, *a.* läkraktig. **-samkeit**, *f.* 1. lärdom, kunskaper, insigter. 2. vetenskap.

geléhrft, *a.* lärđ. *Ein ~er:* en lärđ, en vetenskapsman, *es ist noch kein ~er vom Himmel gefallen:* ingen är född mästare. **-enbildung**, *f.* lärđ, vetenskaplig bildning. **-endünkel**, *m.* lärdomshögfiärd. **-enschaft**, *f.* 1. samtliga vetenskapsmän. 2. egenskap att vara lärđ, lärdom. **-enschule**, *f.* lärdomsskola. **-enstand**, *m.* lärđt ständ, vetenskapsmän. **-ent[h]um**, *n.* = *Gelehrtschaft*. **-enwesen**, *n.* lärđ bildning, vetenskaper, vetenskapsmän. **-enzunft**, *f.* vetenskapsmän, lärđt skrä. **-heit**, *f.* lärdom.

Geléiler, *-s, 0, n.* 1. positivspel; *bla.* entonigt rabblande. *Immer das alte ~ ständigt samma lät, samma gamla trall.* 2. söl. *-s[e]*, *-e*, (hjul)spår, järnvägsspår. *Im alten ~e bleiben:* förblifva vid det gamla, *etw. wieder ins ~ bringen:* åter bringa ngt i ordning, hjälpa ngt in i dess gamla hjulspår, *aus dem ~ kommen:* urspåra; *bla.* komma ifrån den gamla ordningen.

Geléift, *-e, n.* 1. ledsagande, eskort, konvoj. *Im das ~ geben:* ledsaga, följa ngn. 2. följebetäckning. *Freies ~ läjd*, fri passage. **-en**,* *tr.* ledsaga, följa, eskortera. **-er**, *-n*, ledsagare, pl. följebetäckning. **-erin**, *-nen*, *f.* ledsagarska. **-sbrief**, *m.* 1. läjdebref. 2. fraktsedel, konnossement. **-sfrei**, *a.* fri från skyldigheten att ledsaga resande. **-smann** = *Geleiter*. **-ssein**, **-szettel** = *Geléitsbrief*.

Gelénk, *I. -e, n.* led. *Aus dem ~e sein:* vara ur led; *bla.* *keine ~e haben:* vara orörlig, klumpig, stel. **II. a.** = *gelenkig*. **-band**, *-er t*, *n.* gångjärn, med ledligament. **-bruch**, *m.* ledbrott. **-ig**, *a.* 1. försedd med leder,

ledad. 2. böjlig, smidig, vig; *bla.* medgörlig. **-igkeft**, *f.* böjlighet, smidighet; *bla.* medgörlighet.

Gellérn[e], *[-e]*, *s, 0, n.* pluggande. **-lése**, *-s, 0, n.* *rörakt.* oupphörligt läsande. **-léucht[e]**, *[-e]*, *0, n.* upplysning, ljus. **-lichter**, *-n*, *n.* *rörakt.* sällskap, patrisk, pack, slödder. **-liebte(r)**, (adj. böjn.) *m. o. f.* älskade, fästman, fästmö. **-lind[e]**, *a.* mild, sakta, lindrig, len. *~ere Saiten aufziehen:* taga skeden i vackra handen. **-lindheit**, **-lindigkeit**, *f.* mildhet, lindrighet, lenhet, saktmod. **-lingen**,* **I. st. itr.** *s.* lycka. **II. -s, 0, n. lycka, framgång, lycklig utgång. *It gelungen*. **-lippt**, *a.* försedda med läppar. **-lispel**, *-s, 0, n.* ihållande hviskning; läspande.**

gell, *a.* gäll. **-en**, *sv. itr. h.* ljuda gält, skalla. *~d:* gäll.

gellóben,* *tr.* högtidligt lofva. *Sich (dat.) ~ zu:* föresätta sig att, *das gelobte Land:* det förlofvade landet. **-löbni[t]** (*s* (av. med kort ö), *-se*, *n.* högtidligt löfte. **-löck[e]**, *[-e]*, *s, 0, n.* 1. upprepadt lockande, lock. 2. lockpipa. 3. härets läggande i lockar. **-löder**, *-s, 0, n.* läggande, låga. **-lö[h]**, *-s, 0, n.* lödning.

gelt, *I. itj.* i början af en sats ugt. *männé ej, tycker du ej el. dyt; i slutet af en sats:* eller hur? **II. a.** gall, icke drägtig, icke mjölkande. **-e**, *-n*, *f.* bytta. **-en**, *a*) *st. I. itr. h.* 1. gälla, a) vara erkänd. *Für ei. als etw. ~ gälla*, anses för ei. som ngt, gå för ngt, *von jm ~ gälla* om ngn; b) hafva anseende, *t. ex. er gilt etw.:* han är en ansedd person, *viel bei jm ~ stå högt* i anseende, i gunst hos ngn, *der Prophet gilt nicht in seinem Vaterlande:* ingen är profet i sitt eget land; c) kosta, *t. ex. die Ware gilt eine Mark. Etw. gilt hoch:* ngt är dyrt, står högt i pris; d) afse, *t. ex. diese Bemerkung gilt dir.* 2. särskildt tall. *Was gilt die Wette?* hvad skall vi slå vad om att så är? *das lass' ich ~* det låter höra sig; i spel el. lek: *das gilt nicht:* det gillas ej; *das gilt mir gleich:* det gör mig detsamma; *etw. gilt vor jm:* ngt vinner ngn's bifall. **II.opers.** *Es gilt:* a) det gäller, *t. ex. es gilt dein Leben ei. dir das Leben;* b) *es gilt einen Versuch:* det kommer an på ett försök; c) *hier gilt es Mut:* här fördras mod; d) nu gäller det; e) nå ja, lät gå; f) välan! topp! *b) sv. tr.* kastrera. **-ung**, *f.* betydelse, *t. ex. eines Wortes*, värde, *t. ex. einer Münze*, *mus. einer Note*, kvantitet, *t. ex. einer Silbe. In ei. zur ~ bringen:* göra gällande, *sich (dat.) ~ verschaffen:* förskaffa sig anseende, *dem Gesetze ~ verschaffen:* göra lagen åtljydd, *aufser ~ sein:* ej gälla längre. **-ungsbereich**, *m. o. n.* **-ungsgebiet**, *n.* = *einer Verordnung:* område inom hvilket en förordning har gällande kraft. **-ungslos**, *a.* värdelös.

Gellóubde, *-n*, *n.* högtidligt löfte. *Ein ~ ablegen*

el. *thun*: göra ett löfte. -**lumpo**, -s, 0, n. lumpor. -**lungen**, a. F lyckad, praktisk, förträfflig, komisk, rolig. -**lúst**, -e, n. lust, begär, lystnad. -**lústen**,* *itr. h. Ich gelüste* el. *ich lasse mich* el. * *mir nach* *etw.* ~, el. vanl. opera.: *es gelüste mich* el. * *mir* *etw.* el. *nach* *etw.* el. *einer* (gen.) *Sache*: jag önskar, åtrår ngt, har begär till, efter ngt. -**lústig**, a. fylld af lustar, lusten, sinnlig. -**mách**, I. a., vanl. *adv.* sakta, i sakta mak, långsam, så småningom, lugn. II. -er †, n. gemak, rum. -**mách[e]**, -e, n. useelt arbete, fusk, fuskverk. -**máchlich**, a. 1. = *gemach* I. 2. behaglig, bekvám, maklig. -**máchlichkeit**, f. bekvámighet, maklighet. *Etw. nach seiner ~ thun*: göra ngt efter behag. -**máchtheit**, f. förkonstling, tillkonstling. -**máhl**, -e, m. o. n. gemål, make, n. arv. maka. *Ihr Herr ~* eder man. -**máhlin**, -nen, f. gemål, maka. -**máhn**,* *tr. 1. In an* *etw.* (ack.) ~ påminna ngn om ngt. 2. *stv. * itr. h. Etw. gemáht in* el. * *jm so und so*: ngt förefaller ngn så eller så. -**mákel**, -s, 0, n. upprepat småaktigt kritiserande, häcklande. -**máld**, -, n. målning, målad taffa, målad duk. -**márkung**, f. gräns, mark, område. -**máls**, I. a., *adv. o. prep.* med dat. öfverensstämmande med, i enlighet med, enligt. II. -e, n. mått, mål. -**málsheit**, f. öfverensstämmelse, enlighet. *In ~ Ihres Befehles*: i enlighet med, enligt eder befallning. -**máuer**, -, n. murverk, murar. -**mécker**, -s, 0, n. bräkande.

gemín, a. 1. allmän, t. ex. *auf ~e Kosten*: på allmän bekostnad. *Ausdruck des ~en Lebens*: hvardagligt, ur det dagliga talet hämtadt uttryck. 2. gemensam. 3. vanlig, t. ex. *~es Jahr*: vanligt år (mots. skottår), *~er Tag*: söckendag, *~e Ausgaben*: löpande utgifter. 4. profan, t. ex. *das ~e Griechisch*: profangrekiskan. 5. gemen, t. ex. *der ~e Mann* el. *das ~e Volk*: gemene man. *Ein ~er [Soldat]*: en simpel soldat, *sich mit jm ~ machen*: a) nedlåtet umgås med ngn, b) förnedra sig, blottställa sitt anseende genom sitt umgänge med ngn. 6. gemen, nedrig, låg, simpel. -**acker**, -anger, m. allmänning.

Gemeínde, -n, f. församling, socken, kommun. *Städtische ~*: stadsförsamling, *die christliche ~*: kristna församlingen, kristna kyrkan. -**acker**, m. allmänning. -**angelegenheit**, f. kommunal angelägenhet. -**ausschufs**, m. kommunalråd. -**glied**, n. församlingsmedlem. -**haus**, n. sockenstuga. -**kirchenrat[h]**, m. 1. kyrkoråd. 2. medlem af kyrkoråd. -**ordnung**, f. kommunalförfattning. -**rat[h]**, m. 1. kommunalråd. 2. medlem af kommunalråd. -**sache**, f. = *Gemeindeangelegenheit*. -**schule**, f. folkskola. -**vertreter**, m. sockenombud. -**vorsteher**, m. kommunalordförande. -**weise**, *adv.* sockenvia.

Gemeínle, -n, f. teolog. församling, kyrka. -**falslich**, a. allmänfattlig, populär. -**falslichkeit**, f. allmänfattlighet. -**geist**, m. 1. allmänanda. 2. sinne för det allmänna (bästa). -**gültig**, a. allmängiltig. -**gut**, n. offentligt, allmänt, gemensamt gods. *Eine Wissenschaft zum ~e machen*: popularisera en vetenskap. -**heit**, f. gemenhet, låghet. -**hin**, *adv.* i allmänhet, vanligen. -**iglich**, *adv.* gemenligen. -**kundig**, a. allmänt bekant. -**nützig**, a. allmännyttig. -**platz**, m. allmängiltig sats, utnött fras. -**sám**, a. gemensam. -**samkeit**, f. gemensamhet. -**schädlich**, a. skadlig för det allmänna el. för allmänheten. -**schaft**, f. 1. gemenskap, gemensamhet. 2. förbindelse, samband. -**schaftlich**, a. gemensam. -**schaftlichkeit**, f. gemensamhet, gemenskap, öfverensstämmelse. -**sinn** = *Gemeingeist*. -**spruch** = *Gemeinplatz*. -**trift**, f. betesallmänning. -**verderblich**, a. fördärlig för det allmänna el. för allmänheten. -**verständlich(keit)** = *Gemeinfasslich(keit)*. -**weide** = *Gemeintrift*. -**wesen**, n. det allmänna, stat. -**wohl**, n. *Das ~* det allmänna bästa.

Gellmänge, -, n. blandning. -**méngsel**, -, n. *aus* blandning, röra, miasmach. -**mérk**, -e, n. märke, kännetecken. -**messen**, a. noga bestämd, fast; passande, afmått, högtidlig. -**messenheit**, f. bestämdhet, fasthet; afmått sätt, högtidlighet. -**méssentlich**, *adv.* bestämdt, säkert; passande, högtidligt. -**métzel**, -, n. nedsblande, blodbad, massaker. -**misch**, -e, n. blandning, röra.

Gemme, -n, f. gem.

Gemórd, -s, 0, n. mördande, blodbad.

Gemse, -n, f. stenget, gems. -**haft**, a. stengetsartad. -**njäger**, -**nsteiger**, m. stengetsjägare.

Gellmünd[e], -e, n. (flod)myrning. -**múnkel**, -s, 0, n. mumlande, hviskande, glunkande. -**múrmel**, -s, 0, n. sakta sorl, porlande. -**múrr[e]**, -[e]s, 0, n. morrande, knotande.

Gemús[e], -e, n. grönsaker. -**egarten**, m. kösträdgård. -**egärtner**, m. trädgårdsmästare som odlar grönsaker. -**emarkt**, m. marknad, torg för grönsaker, trädgårdstorg. -**esuppe**, f. grönsoppa.

Gemüt[h], -er, n. sinnelag, sinne, lynne, själ, hjärta. *Im* *etw. zu ~e führen*: föra ngn ngt till sinnes, påminna ngn om ngt, *sich (dat.) etw. zu ~e führen* el. *ziehen*: a) behjärta ngt, b) F intaga, förtära ngt, *gut von ~ sein* el. *ein gutes ~ haben*: hafva ett godt hjärta, *die ~er*: sinna. -**lich**, a. 1. gemytlig, godmodig, treflig, hemtreflig. 2. * sinnes-, själs-, känslig, sentimental. -**lichkeit**, f. 1. gemytlighet, godmodighet, treflighet, trefligt sätt. 2. * känslighet. -**los**, a. känslolös, kall. -**losigkeit**, f. känslolöshet, köld. -**reich**, a. känslig. -**sárt**, f. sinnelag. -**saufregung**, f. sinnesrörelse. -**sbewegung**, f.

sinnserörelse. -serschütterung, *f.* själsskakning. -skrank, *a.* sinnssjuk. -krankheit, *f.* sinnessjukdom. -sleben, *n.* själslif. -sneigung, *f.* böjelse. -sregung, *f.* sinnserörelse. -sruhe, *f.* sinnestro. -sstärke, *f.* själstyrka. -sstimmung, -sverfassung, *f.* stämning, sinnesförfattning. -szustand, *m.* själstillstånd. -voll, *a.* känslig.

gen, *prep.* med *ack.* mot, *t. ex.* ~ *Himmel:* upp mot himlen, ~ *Norden:* mot norr.

Gelläge, -s, *0, n.* gnagande. -näh[e], -[e]s, *0, n.* syende, snörpande. -nánt, *a.* genant, obehaglig. -náschig, *a.* fallen för sötsaker o. försökande att på olofligt sätt komma åt dem. -násel, -s, *0, n.* uttal genom näsan. -náu, *a.* noggrann, noga, precis, alldeles; väl, grundlig, utförlig, samvetsgrann; lagom, passande, knapp, sparsam. *Etw.* ~ *nehmen:* vara noga, nogräknad med ngt, ~ *genommen:* strängt taget, ~ *Bekannte:* goda vänner, *zu* ~ *anliegen:* sitta åt för hårdt, vara för trång. -náuigkeit, *f.* noggrannhet, sorgfällighet, punktlighet, regelbundenhet; sparsamhet.

Genärm, -en, *m.* gendarm.

Genäck[e], -[e]s, *0, n.* oupphörligt retande, förgärande, gnabb. -néhm, *a.* angenäm, välkommen, behaglig, passande, lämplig. *Ich ist alles* ~ han går in på allt. -néhmigen, ** tr.* gå in på, tillstädja, gilla, bevilja, bifalla, stadfästa; *hand.* akceptera. -néhmigung, *f.* gillande, bifall, tillåtelse, stadfästelse, sanktion, akcept. -néigt, *a.* 1. sluttande, lutande. 2. böjd, benägen, *zu etw.:* för ngt. 3. välvillig, gunstig, benägen. -néigkeit, *f.* 1. lutning, sluttning. 2. böjelse, benägenhet. 3. välvilja, ynnest.

Generál, -e [†], *m.* general. -amnestie, *f.* allmän amnesti. -át, -e, *n.* generalsvärdighet. -befehl, *m.* generalorder. -in, -nen, *f.* generaliska. -intendant, *m.* öfverintendent. -isie- ren, *sv. tr.* generalisera, förellämliga. -issimus, -, -e. *..mi,* *m.* generalissimus, öfverbefälhavare. -itát, -en, *f.* 1. allmänhet. 2. samtliga generaler, generalsgraden. -nenner, *m.* mat. gemensam nämnare. *Brüche unter den* ~ *bringen:* göra bråk liknämiga. -probe, *f.* generalrepetition. -schaft, *f.* 1. generalsvärdighet. 2. = *Generalität* 2. -sturm, *m.* allmän stormning.

Generatiön, -en, *f.* 1. alstring, fortplantning. 2. generation, släkte. -neréll, *a.* generell, allmän, allmängiltig. -nérisch, *a.* generisk, slägt-. -nésen, *st. itr. s.* 1. tillfriskna. 2. *Eines Kindes* ~ få, nedkomma med ett barn. -nésung, *f.* tillfrisknande. *Zur* ~! väl bekomme! -néuls, förådr. *lpr.* = *genie/s.* -néult, förådr. = *genie/st.* -néver, *m.* genever(brännv.). -niál, *a.* snillrik, kvick, genialisk. -niálitát, *0, f.* snillrikhet. -nick, -e, *n.* 1. nacke. 2. oupphörligt nickande. -nicklänger, *m.* jagtknif.

Genie, -s, *n.* snille. -corps, *n.* genikår, ingenjörkår. -direktor, *m.* chef för genikåren. -mensch, *m.* snillrik människa, snille. -offizier, *m.* officer vid genikåren, fortifikationsofficer. -ren, *sv. I. tr.* genera, bevara, falla besvärlig. *II. rft.* genera sig, vara besvärad.

genie[s]llbar, *a.* njutbar. *F er ist nicht* ~ han är odräglig. -barkelt, *f.* njutbarhet. -en, ** st. tr.,* 1. höglätt. *sitt av. itr. h.* med gen. 1. förtära. 2. njuta, åtnjuta, få. -lich, *a.* 1. njutbar. 2. behaglig, angenäm, förtjusande. 3. gagnande, fördelaktig. -ling, -e, *m.* njutningslysten människa.

Genie[st]reich, *m.* snilledrag. -truppe, *f.* genitrupp. -waffe, *f.* genikår, genitrupper. -wesen, *n.* fortifikation.

Gellippe, -s, *0, n.* läppjande. -nist[e], -e, *n.* 1. 0, upprepat byggande (om fåglar). 2. fågelbo, näste. 3. fågelkull, ungar i boet. 4. snår, ris, bråte. -niste, -n, *f.* ginst (Genista).

Genius, -, *..ien,* *m.* genius, skyddsande. Genó[s], Genóss[e], -en, *m.* kamrat. -enschaft, *f.* 1. kamratskap. 2. förening, sällskap, samfund, bolag, brödraskap. -enschafter, -, *m.* medlem af en *Genossenschaft.* -enschaftlich, *a.* tillhörande, rörande en *Genossenschaft.* -in, -nen, *f.* kvinnlig kamrat.

Genre, -s, *n.* art, slag. Gent[ri]name[n], *m.* slägtnamn. Genuésler, *I. -, m.* genuesare. *II. a.* genuesisk. -erin, -nen, *f.* genuesiska. -isch, *a.* genuesisk.

genüg[ig] (*adv.* med kort *u*), *adv.* nog, tillräckligt. ~ *Wein* el. * ~ *des Weins* el. ock *Wein* ~ el. * *des Weins* ~ nog med vin, ~ *Gutes* el. *Gutes* ~ tillräckligt mycket godt, *der hat* ~ han har fått nog, så mycket han tál, *an etw. (dat.)* ~ *haben:* hafva fått nog af, vara tillfreds med el. trött på ngt.

Genüg[ig]e, *0, f., * -s, 0, n.* 1. tillräcklighet. *Zur* ~ tillräckligt. 2. *Seinem Zwecke, dem Gesetze* ~ *thun* el. *leisten:* uppfylla sitt ändamål, lagens fordringar, *jm* ~ *thun:* tillfredsställa ngn, *du sollst dein* ~ *haben:* du skall bli nöjd, skall få ditt lystnåte. -en, ** itr. h.* 1. vara tillräcklig, förslå; uppfylla, motsvara. ~: tillräcklig, tillfredsställande. 2. *Sich (dat.) etw. el. an etw. (dat.)* ~ *lassen:* gifva sig tillfreds, vara nöjd med ngt. -lich, *a.* 1. nog, tillfredsställande. 2. nöjd, tillfreds. 3. förnöjsam. -lichkeit, *f.* 1. tillräcklighet. 2. tillfredsställelse. 3. förnöjsamhet.

genügsam, *a.* tillräcklig, nog. genüg[ig]sam, *a.* förnöjsam, nöjd med litet. -samkeit, *f.* förnöjsamhet.

genüg[ig]thuend, *a.* tillfredsställande. -thun, *itr. h.* *Im* ~ gifva ngn upprättelse. -thuung, *f.* 1. tillfredsställelse. 2. upprättelse.

Genü[s], -e, *† m.* njutning. -fåhig, *a.* i stånd att njuta. -fåhigkeit, *f.* förmåga att njuta.

-los, a. ej innebärande ngn njutning, fadd.
-mensch, n. njutningslysten människa. -mit-
tel, n. njutningsmedel, födoämne. -reich, a.
njutningsrik. -sucht, f. njutningslystnad.
-suchtig, a. njutningslysten.

Geograph, -en, m. geograf. -ie, [-e]n, f. geo-
graf. -isch, a. geografisk.

geóhrt, geóhrt, a. försedd med öra et. öron,
med handtag, med (náls)öga et. ögon.

Geológ, -en, m. geolog. -logie, [-e]n, f. geologi.
-lógisch, a. geologisk. -méter, -, m. 1.
geometer, matematiker. 2. landtmätare.
-metrie, [-e]n, f. geometri. -métrisch, a. 1.
geometrisk. 2. landtmätare.

Gellórgel, -s, 0, n. inållande orgelspel. -orgine,
-n, f. dalia, georgin. -páarthait, f. ordning
parvis, förekomst parvis, tvillingsbildning.

-páck, -e, n. packning, bagage, resgods.
-páckannahme, -páckaufnahme, f. inlemning
af resgods. -páckausgabe, f. utlemning af
resgods. -páckschein, m. (resgods)pollett.

-pácktráger, m. stadsbud. -páuke, -s, 0, n. 1.
slående på puka. 2. stud. fáktande, duellerande.

-páfí[e], [-e]s, 0, n. pipande, hvisslande.
-páfígenheit, f. háfsvunnen sed, bruk.

-páfúsch[e], -es, 0, n. fusk. -páfíp[e], [-e]s, 0,
n. pipande. -páfíck[e], [-e]s, 0, n. F plågeri,
plåga, vedermöda, slåp. -páfínk[e], -s, 0, n.

förpostfáktning. -páfípper, -s, 0, n. pladder-
rande, pladder. -páfírr[e], [-e]s, 0, n. sladder,
pladder. -páfítscher, -s, 0, n. plaskande.

-páfíuder, -s, 0, n. samspråk, prat, skvaller.
-páfích[e], [-e]s, 0, n. 1. bultande, hamrande,
klappande, knackande. 2. pockande, trots.

-páfíter, -s, 0, n. buller, oväsen. -páfíge, -e,
n. 1. prágling. 2. prágel, stámpel. -páfíhl[e],

[-e]s, 0, n. upprepat prål. -páfíng[e], [-e]s, 0,
n. prunk, pomp, ståt, prål, prakt. -páfíssel,

-s, 0, n. prasslande, sprakande, smattrande.
-páfíckel, -s, 0, n. stickning i huden. -páfíff[e],

[-e]s, 0, n. 1. puffande. 2. knallande med
skjutgevär. -páfíák[e], [-e]s, 0, n. kvákande.

-páfíák[e], [-e]s, 0, n. 1. plågeri. 2. káx. -páfí-
k[e], [-e]s, 0, n. pipande, skrikande.

Ger, -e, m. o. n. kastsppjut.

gerádle, I. a. 1. rak, rät. ~ machen: ráta ut,
in gerader Linie von jm herstemmen: i rätt
nedstigande led hárstamma från ngn, in

~m Widerspruche sein et. stehen: stá i rak,
i skarp motsats, ~ gegenüber: midt emot.

2. ráttfram, öppen, árlig, utan omsvep,
rent ut. Sagen wir es ~ heraus! för att
tala rent ut, för att gå rakt på sak. 3.

jámn, t. ex. zwei ist eine ~ Zahl. 4. precis,
på slaget, t. ex. ~ um fünf Uhr; just, t. ex.

er war ~ eingeschlafen, er ist nicht ~
mein Freund; alldeles, t. ex. das kommt mir

~ so vor wie; ~ das et. das ~ Gegenteil:
raka motsatsen, heute ist es ~ ein Jahr: i

dag är det jámt ett ár, nun sollst du es ~
nicht haben: nu får du det rakt inte. 5. ~

nachgerade. II. -n, f. 1. = Geradheit 1. 2.
rát linie. [-e]án, adv. ~ kommen: komma

alldeles rätt, rakt på målet. [-e]áus, adv.
rakt fram, rätt ut; via öppet, uppríktigt.

[-e]halter, m. ställning för att hålla krop-
pen rak. [-e]hín, adv. ráttfram, utan om-
svep. -eswégs, adv. raka vägen, via = ge-
radezu. [-e]júber, adv. midt emot. [-e]júwég,

adv. utan omsvep. -ewóhl se Geratewohl.
-ezú, adv. rätt på sak, utan omsvep. -fügellig,

a. zool. ráttvingad. -heit, f. 1. ráthet, raket,
ráttlinighet. 2. ráttframhet, ráttskaffenhet,

öppenhet. -linig, a. ráttlinig. -nasig, a. som
har rak näsa. -richten, n. ríchtung, f. rátande,
rátning. -sinn, m. ráttframhet, öppenhet,

uppríktighet. -sinnig, a. ráttfram, öppen,
uppríktigt. -wink[e]lig, a. rátvinklig.

Gellránk[e], -[-e]s, 0, n. 1. slingrande. 2. ran-
kor. -ráse, -s, 0, n. raseri, rasande. -rássel,

-s, 0, n. rasslande, rassel. -rát[h], -e, n. 1.
husgerádsak, kárl; servís. 2. redskap, verk-
tyg, material, atirálj. -rát[h]aufseher, m.

materialfórvaltare. -rát[h]en, I. ~ itr. s. 1. ráka,
komma. A n j n ~ ráka, stöta på ngn, an ein-
ander ~ ráka ihop, i handgemäng; auf den

Einfall, den Gedanken ~ fá det infallet,
den tanken, auf den Grund ~ ráka, sätta på

grund; aufser sich ~ blifva utom sig; in
Angst ~ blifva ángslig, gripas af ángest,

in Brand ~ fatta eld, sich (aa. rpr.) in die
Haare ~ ráka i lufven på hvarandra, in js

Hánde ~ falla i hánderna på ngn, in Hitze
~ blifva varm, uppbragt, in Schulden ~

blifva skuldsatt, in Schweifs ~ komma i
svettning, in Streit ~ blifva osams, in Wut

et. Zorn ~ blifva uppbragt; das Schiff ge-
riet durch den Sturm nach Schottland:

skeppet drefs af stormen till Skottland;
wenn er über die Bücher gerát: när han

får fatt i böckerna; unter die Feinde ~
komma i fiendens våld, ráka i fångenskap.

2. lánda, t. ex. etw. gerát jm zum Árgernis:
ngt lánder, blir till förargelse för ngn, zum

Tode: blir ngn död. 3. utfalla, lyckas.
Wohl ~ arta sig väl, schlecht ~ vanartas;

part. pert. ~ wohl se Kinder: välartade barn,
schlecht ~ vanartig. II. a. 1. se I, 3. 2. rád-
lig, lámplig. -rat[h]ewóhl, n. Aufs ~ på

vinst och förlust, på försök, på máfá.
-rát[h]holz, n. trá, virke, lámpligt att bear-
betas till allehánda redskap. -rát[h]kammer,

f. materialbod. -rát[h]kasten, m. verktygs-
láda. -rát[h]schaft, f. = Gerát. -rát[h]turn-
nen, n. -rát[h]übungen, pl. redskapsgymna-
stik, -öfningar (mots. frístående). -ráuf[e], [-e]s, 0,

n. slagsmál. -ráum, a. 1. rymlig. Die ~
See: öppna sjön. 2. Eine ~ Zeit: en lång

tidsrymd. Vor ~ en Jahren: för många ár
sen. -ráumig, a. rymlig, ~ wohnen: ha en

rymlig bostad. -ráumígkeit, f. utrymme, rum.
-ráune, -s, 0, n. hvískande, hvískning.

~ = föregående uppslagord. * átta sms. 0 saknar plur. † har omjod. F familjart. P lagre språk. X mindre brukligt.

Geräusch, -e, n. oregelbundet ljud, buller, brus, sorl, oväsen. -los, a. tyst, utan buller, ljudlös. -losighet, f. tysthet, lugn. -macher, m. en som gör väsen (af sig). -voll, a. väsnande, bullrande, sorlande.

Geräusper, -s, 0, n. harklande, harkling.

gerbilen, *sv. tr.* 1. garfva budar. *F jm den Bukkel ei. das Fell ei. die Fell* ~ ei. *jm* ~ pryglä, klä ngn. 2. se *gärben*. -er, -, m. garfvare. -erel, -en, f. garfveri. -haus, n. garfveri. -säure, f. garfsyra. -stoff, m. garfämne. -ung, f. garfning.

gerécht, a. 1. rättvis, rättmätig, laglig. *Jm ~ werden*: göra ngn rättvisa. 2. passande. *In alle[n] Sättel[n]* ~ sein: passa öfverallt. 3. hemmastadd, bevandrad. 4. angenäm, behaglig. -igkei[t], f. 1. rättvisa. 2. rättmätighet. 3. rättfärdighet. 4. rättighet, (yrkes)privilegium. -igkeitsliebe, f. rättskänsla, rättsinighet. -igkeitsliebend, a. rättsälskande. -säme, -n, f. = *Gerechtigkeit* 4.

Gellréde, -s, 0, n. prat, pladder. *Sich ins ~ bringen*: låta tala om sig. -régne, -s, 0, n. oupphörligt regnande. -reibe, -s, 0, n. oupphörligt rifvande. -reichen, * *itr. h.* lända, t. ex. *etw. gereicht jm zur Ehre*. -réim[e], -e, -réimse[l], -, n. rimsmideri. -réi[s]a, -es, 0, n. rifvande, slitande. *Es ist ein förmliches ~ um ihn*: man riktigt slåss om honom. -réizheit, f. uppretad, upprörd sinnesstämning. -rénne, -s, 0, n. F spring, ränn. -réuen, * *tr. vani. oper.* *Etw. gereut mich ei. es gereut mich einer* (gen.) *Sache*: jag ångrar ngt, *sich eine Sache ~ lassen*: ångra ngt. -richt, -e, n. 1. domstol, rätt. *In vor ~ fordern ei. laden*: kalla ngn inför rätta, *jn beim ~ verklagen*: väcka åtal mot ngn. 2. tingshus, rådhus, tingsall. 3. domstolssession, ting, rättegång, dom. ~ halten: sitta ting, ~ halten ei. *zu* ~[e] *sitzen über jn*: sitta till doms öfver ngn, *mit jm ins ~ gehen*: gå till doms med ngn. 4. befogenhet till lagskipning. 5. domsaga. 6. (mat)rätt. -richtlich, a. rättslig, laglig. *In ~ verfolgen*: vidtaga laga åtgärder mot ngn, ~ *Medizin*: rättsmedicin.

Gerichtslamt, n. tingshus. -barkei[t], f. lagskipning, domväro, domsaga. -beamte(r), m. juridisk ämbetsman, lagkarl, domare, rådmän. -behörde, f. = *Gericht* 1. -bescheid, m. beslut, m. domslut, dom. -bezirk, m. domsaga. -bote, m. rättstjänare, vaktmästare. -büch, n. domstolsprotokoll. -diener = *Gerichtsbote*. -feier, f. -ferien, pl. rättegångsferier. -folge, f. rättegångsordning. -gebäude, n. domstols lokal, tingshus, rådhus. -gebühren, pl. rättegångsportler. -halter, m. domhafvande, domare. -handel, m. rättegångssak, mål, process. -haus = *Gerichtsgebäude*. -herr, m. herre, ägare, husbonde med domsrätt. -herrschaft, f. domsrätt.

-hof, m. domstol. -kosten, pl. rättegångskostnader. -ordnung, f. rättegångsordning. -person, f. = *Gerichtsbeamter*. -personal, n. domstolspersonal, domarekär. -pflege, f. lagskipning. -rat[h], m. justitieråd. -saal, m. domsal, tingsall. -sache, f. = *Gerichtshandel*. -schöppe, m. bisittare, rådmän, nämdekan. -schreiber, m. tingskrifvare, notarie. -schulze, m. ugr. häradsdomare, nämdekan. -sitzung, f. domstolssession, ting. -sporteln, pl. rättegångsportler. -sprache, f. lagspråk. -sprengel, m. domsaga. -stand, m. domstol under hvilken ngn lyder och förhållandet att lyda under densamma. -statt, -stätte, f. tingställe, domstol. -stil, m. rättegångsstil. -stube, f. = *Gerichtssaal*. -stuhl, m. domstol. -tag, m. rättegångsdag. -termin, m. tingstermin. -verfahren, n. rättsprocedur. -verwalter, m. domhafvande. -verwaltung, f. lagskipning. -vollzieher, m. rättsbetjänt, exekutionsbetjänt. -wesen, n. rättegångsväsen. -zwang, m. domsrätt, domvärjo.

Gellriebenheit = *Durchtriebenheit*. -riem, -e, n. remtyg. -riesel, -s, 0, n. sakta sorlande.

gering, a. 1. ringa, liten. *Nicht im ~ sten*: icke det ringaste, ~ *achten ei. ~ schätzen*: ringakta, *von jm ~ denken*: hafva en låg tanke om ngn. 2. af ringa halt, t. ex. *~es Gold*. *Zu ~ underhaltig*. 3. af låg harkomst. ~ *Leute*: småfolk. -achtung, f. ringaktning. -el, -s, 0, n. ringlande. -fügig, a. ringa, obetydlig. -fügigkeit, f. obetydlighet. -haltig, a. af ringa halt. -haltung, f. ringaktning. -heit, f. ringhet. -schätzung, a. ringaktande. -schätzung, f. ringaktning.

gerinnlich, a. som kan löpna, stelna. -e, -, n. 1. 0, rinnande. 2. vätska, vatten. 3. räna. -en, * *itr. s.* löpna, ysta sig, lefra sig, stelna. -ung, f.

Geripp[e], -n. skelett, benrangel; stomme. -t, a. försedd med reffen; bot. ådrig, nervig.

Germanie, -n, m. german. -ien, -s, 0, n. Germanien, Tyskland. -in, -nen, f. germansk kvinna. -isch, a. germansk. -isieren, *sv. tr.* germanisera, förtyska. -isierung, f. -ismus, -, ..men, m. germanism, tysk ordvandaing. -ist, -en, m. germanist, germansk språkforskare. -istisch, a. german(ist)isk.

gern[e], *adv.* gärna. ~ *oder un* ~ med eller mot ngn vilja, *etw. ~ sehen, essen, trinken*: tycka om ngt, *jn ~ haben ei. mögen*: tycka om ngn, *diese Pflanze wächst ~ in feuchtem Boden*: denna växt tycker om, trifs bäst i fuktig jordmån, *das ist ~ möglich*: det är mycket möjligt. -gelehrt, a. som tycker om att anses för lärd. -gesehen, a. gärna sedd, omtyckt. -gröfs, a. som gärna vill vara stor. -klug, a. snusfornuftig.

Gellröchel, -s, 0, n. rosslande, rossling(ar). -röhrich[t], -e, n. vass, med vass ei. rör be-

vuxet ställe. -röll[e], -[e]s, 0, n. rullande, rullning(ar). -röll[e], -e, n. rullsten(sgrus), klappersten(ar), med rull- et. klappersten betäckt ställe, grus(hög).

Gerste, -n, f. korn, bjugg. -n, a. af korn, af bjugg, korn-, bjugg-. -ngrütze, f. korngrynsgröt. -nkorn, n. 1. bjuggkorn. 2. långdmät: linie. 3. vikt: gran. 4. äggsnjukdom: vagel. -nsaft, -ntrank, m. 1. kornvatten. 2. omskrifta för öl.

Gerste, -n, f. spö, ris. -nhieb, m. spörap.

Geruch, -e †, m. lukt, os. Bud. in gutem ~ e stehen: hafva ett godt rykte om sig. -reich, a. starkt lukande.

Gellrúcht, -e, n. rykte. -rúchtweise, adv. ryktevis. -rúf[e], -[e]s, 0, n. opphörligt ropande, rop. -rúhen, † itr. h. värdiga, behaga. *Der König hat geruht zu befehlen*: konungen har i nåder befalt. -rúmpel, -rúmpel, -s, 0, n. 1. buller af vagnar på ojämna gator o. dyl. 2. skräp, bråte. -rúnzel, -s, 0, n. rynkning. -rúst[e], -e, n. ställning. -rútsch[e], -es, 0, n. halkning, glidning. -rúttel, -s, 0, n. ryttande, skakning. -sábber, -s, 0, n. F dreglande, dregel. -ságe, -s, 0, n. opphörligt sågande. -sáme, -s, 0, n. samling frösorster, utsåde.

gesám[m]t, a. all, hel; pl. samtliga, allesamman. -ausfuhr, f. hela utförseln. -ausgabe, f. fullständig upplaga af en författares skrifter, samlade skrifter. -begriff, m. generelt begrepp. -betrag, m. hela beloppet. -bild, n. totalbild. -eigent[h]um, n. samfäld egendom. -einfuhr, f. hela införseln. -erbe, m. universalarfvinge. -ertrag, m. hela afkastningen. -gebrauch, m. uteslutande nyttjanderätt. -gut, n. gemensamt gods. -heit, f. sammanfattning, summa, kår; öfversattes ofta bäst med adj. samtliga. -macht, f. samfäld makt. -masse, f. hela massan. -schaft = *Gesamtheit*. -sprache, f. gemensamt språk. -staat, m. statsförbund. -summe, f. totalsumma. -verbindlichkeit, f. solidarisk ansvarighet. -vermögen, n. hela förmögenheten. -wille[n], m. allmän vilja. -zahl, f. totalsumma.

Gesándt|le(r), (adj. böja.) m. sändebud, ambassadör. -schaft, f. beskickning, legation. -schaftlich, a. beskicknings-, legations-, sändebuds-, diplomatisk.

Gesáng, -e †, m. sång. -büch, n. psalmbok. -büchlied, n. psalm. -büchvers, m. psalmvers. -einlage, f. inskjutet sångstycke. -lehre, f. sångundervisning. -weise, I. f. 1. sätt att sjunga. 2. melodi. II. adv. sjungande, i sång.

Gesáúts, -e, n. 1. säte, bak. 2. sits. -sáuf[e], -[e]s, 0, n. supande, supning. -sáug[e], -[e]s, 0, n. sugande, sugning. -sáuse, -s, 0, n. susande, sus, brus. -sáusel, -s, 0, n. sakta sus, susning.

Geschäft, -e, n. 1. affär. 2. yrke, sysselsättning. -ig, a. beställsam, verksam, nitisk, ifrig, tjänstfärdig. -igkeitt, f. beställsamhet, nitisk verksamhet, ifver, tjänstfärdighet. -lich, a. affärs-, handels-.

Geschäfts|angelegenheit, f. affär. -bericht, m. 1. redogörelse för en affär m. m. 2. ämbetsberättelse. -büch, n. räkenskapsbok. -drang, m. affärens hopande. -erfahren, a. hemmastad, bevandrad i affärer. -erfahrenheit, -erfahrung, f. affärserfarenhet, affärsvana. -fertigkeit, f. affärsvana. -führer, m. förste bokhållare. -führung, f. affärsledning. -gang, m. affärsgång, ärende. -geist, m. affärsnille. -genois, m. kompanjon. -gewandtheit, f. affärsvana. -kreis, m. verksamhetskrets. -lokal, n. affärslokal, byrå, kontor. -los, a. 1. sysslolös. 2. hand. flau. ~ *ve Zeit*: stiltje inom handelsvärlden, död säsong. -losigkeit, f. 1. sysslolöshet. 2. hand. flaubet, stiltje. -ordnung, f. dagordning. -reisende(r), m. reseexpedit. -sache, f. affär(ssak). -stube, f. kontor. -stunde, f. kontorstimme. -träger, m. 1. befallmäktigad ombud, agent. 2. sändebud af lägre rang. -verkehr, m. handelsförbindelse. -verlegung, f. affärsflyttning. -verwalter = *Geschäftsführer*. -zimmer, n. kontor. -zweig, m. affärsgren.

Gellschäker, -s, 0, n. skämt, lek. -scháukel, -s, 0, n. gungande. -schéhen, * st. itr. s. 1. ske, hända. 2. göras, tillfogas. *Es geschieht mir ein Dienst damit*: ni gör mig en tjänst därmed, *es wird dir nichts zuleide* ~ det skall ej vederfaras dig ngt ondt, *es geschieht dir ganz recht*: det är rätt åt dig, *ich weiß nicht, wie mir geschieht*: jag vet ej, hur det är fatt (med mig). 3. *Es ist um mich* ~ det är slut, ut med mig, jag är förlorad. -schéi[d]t, a. klok, förständig, slug. ~ *er Kopf*: godt hufvud, slughufvud. -schéi[d]t-heit, f. klokhet, förstånd. -schéltel, -s, 0, n. trätande, gräl, kax. -schénk, -e, n. skänk, gáfva. *Im ein ~ mit etw. machen*: skänka ngn ngt. -schénkfúls, m. *Mit jm auf dem ~ e stehen*: stå på förtroelig fot med ngn *st* att man utbyter gáfvor med honom. -schérz[e], -es, 0, n. skämt. -schéut *es gescheit*.

Geschicht|le, -n, f. historia, berättelse. *Die ganze ~ hela saken*. -enbüch, n. bok med berättelser. -enerzähler, m. historieberättare. -lich, a. historisk. -sbüch, n. historiebok, historia. -serzáhlung, f. historisk berättelse. -skundig, a. kunnig, hemmastad i historien. -smásig, a. historisk. -stabelle, -stafel, f. historisk tabell. -swerk, n. historiskt arbete.

Geschick, -e, n. 1. 0, skick, fason, snitt. *Etw. ins ~ bringen*: bringa ngt i ordning. 2. 0, lämplighet, fallenhet, skicklighet. 3. öde, bestämelse. -[e], -[e]s, 0, n. skickande hit o. dit. -llchkeit, f. skicklighet, färdighet. -t,

a. 1. skicklig. 2. *Zu etw.* ~ lämplig, passande till ngt.

Gellschiebe, -s, 0, n. skjutande hit o. dit, fram o. tillbaka. -schiefs[e], -es, 0, n. oupphörligt skjutande med skjutgevär. -schimpf[e], -[e]s, 0, n. oupphörligt okvädande. -schirr, -e, n. 1. redskap, husgeråd, kärl. 2. seldon. *Sich ins ~ legen*: taga i af alla krafter, *aus dem ~ kommen*: tappa koncepterna. 3. åkdon, ekipage. 4. visaa till en maskin hörande delar, t. ex. allt löst till en väfstol. -schirrkamm, m. väfsked. -schirrmacher, m. 1. sadelmakare. 2. väfskedsmakare. -schirrmeister, m. 1. stallmästare, förste stalldräng. 2. postiljon, diligenskusk. -schirrzeug, n. seldon. -schlâmp[e], -[e]s, 0, n. usel soppa, vattenvälling, blask.

Geschlecht, -er, n. 1. kön; gram. genus. 2. slägt. ätt. 3. slägte. 4. slag, art. -ergeschichte, f. släghistoria. -erkunde, f. genealogi. -erkundige(r), m. genealog. -lich, a. 1. köns-. 2. slägt-. -sadel, m. adel med ärftidigt adelskap. -saller, n. mansålder. -särt, f. slägttecken. -sbaum, m. stamträd. -sforcher, m. genealog. -skunde, f. genealogi. -sreife, f. manbarhet, pubertet. -swahl, f. könsurval. -swort, n. artikel.

Geschlief[e], -[e]s, 0, n. 1. släpande, slippning. 2. släpande, dragande. -schlender, -s, 0, n. släpande gång. -schlepp[e], -[e]s, 0, n. 1. släpande, släp. 2. släp på kranång. -schliffenheit, f. egenskap att vara släp, polityr, skärpa. -schlinge, -, n. 1. 0, slukande, glupskhet. 2. hopflätning, flätverk. 3. hjärtslag hos slagade djur o. vildt. -schlössen, a. sluten. -schlössenheit, f. slutenhet. -schlûchz[e], -es, 0, n. snyftande.

Geschmack, -[e]s, -e[r] t, m. smak. ~ *an etw.* (dat.) *finden*: tycka om ngt. -reich, a. smaklig, smakfull. -swidrig, a. osmaklig, smaklös. -swidrigkeit, f. osmaklighet, smaklöshet. -voll, a. smakfull.

Gellschmâtz[e], -es, 0, n. 1. smackande. 2. oupphörligt kyssande, pussande. -schmauch[e], -[e]s, 0, n. oupphörligt rökande, bolmande. -schmause, -s, 0, n. kalasande. -schmêichel, -s, 0, n. smekande, smekning(ar).

Geschmêidle, -, n. smycke. -ehandel, m. juvelhandel. -ehändler, m. juvelhandlare. -ekâstchen, n. juvelskrin. -lg, a. smidig, böjlig, mjuk, inställsam. -igkelt, f. smidighet, böjighet.

Gellschmêils, -es, 0, n. 1. exkrementer. 2. maskyngel, maskar. 3. månsklighetens åfskum. -schmêiter, -s, 0, n. smattrande. -schmiede, -s, 0, n. oupphörligt smidande. -schmier[e], -[e]s, 0, n. 1. oupphörligt smörjande. 2. klottrande, sudd, krâkfötter. -schmink[e], -[e]s, 0, n. oupphörligt sminkande. -schmûll[e], -[e]s, 0, n. trumpetnet, dåligt lynne, gnat. -schmûnz[e], -s, 0, n. småskrattande af förnöjelse. -schnâ-

bel, -s, 0, n. hugg e. smekning med näbban, kyssande. -schnârch[e], -[e]s, 0, n. snarkande. -schnâtter, -s, 0, n. smattrande; pladdrande. -schnâuf[e], -[e]s, 0, n. frustande, fnysande. -schnôrkel, -, n. cirklar, slängar i skritt. -schnûffel, -s, 0, n. vâdrande, nosande, snokande. -schnûrr[e], -[e]s, 0, n. surrande, snurrande. -schöpf, -e, n. skapad varelee; foster. -schôls, -e, n. 1. projektil, kula, skott. 2. skott på växter. 3. våning. -schraubtheit, f. skruvadt, konstlâdt sätt, förkonstling, tillgjordhet. -schréi, -e, n. 1. skrik, skri. 2. väsen, larm, bråk. 3. dåligt rykte. *In ins ~ bringen*: bringa ngn i misskredit. -schrêibe, -s, 0, n. mat skrifvande, skrifverl. -schréibsel, -s, 0, n. usel skrift, fuskverk. -schrill[e], -[e]s, 0, n. gälla, skärande ljud, gäll(a) hvisling(ar). -schûtte, -s, 0, n. oupphörligt ôsande, hållande. -schûttel, -s, 0, n. upprepat skakande, skakning(ar). -schûtz, -e, n. artilleripjes, kanon; kol. artilleri. -schûtzdonner, m. kanonernas åska. -schûtzpforte, f. skottglugg. -schwâder, -, n. eskader. -schwânke, -s, 0, n. oupphörligt vacklande. -schwâtz, -e, n. prat, pladder. -schwâtzig, a. pratsam, pladderaktig. -schwâtzigkeit, f. pratsamhet, pratsjuka. -schwêigen, *itr. (h.) *vast*. blott inf. o. pres. förtiga, *einer* (gen.) *Sache*: en sak. *Dessen zu ~ das/s*: för att ej tala om att, *geschweige denn*: mycket mindre, t. ex. *ich thâte es nicht als Freund, geschweige denn als Feind*. -schwêlge, -s, 0, n. frâssande, frâsseri. -schwêmme[e], -[e]s, 0, n. flöde, svall.

geschwind, a. hastig, snabb, hurtig, rask. *Er wufste nicht, was er ~ sagen sollte*: han visste i hastigheten icke, hvad han skulle säga. -igkelt, f. hastighet, snabbhet, raskhet. -marsch, m. hastig, forcerad marsch, ilmarsch. -schlüssig, a. raskt beslutsam. -schritt, m. hastiga steg, hastig, rask takt.

Gellschwirr[e], -[e]s, 0, n. surrande, susande, hvinande. -schwister, pl. syskon. -schwisterlich, a. syskon-, broderlig, systerlig.

Geschwôr[e]nell(r), (adj. böja.) m. 1. edsvuren jurymän; *die ~n*: juryn. 2. edsvuren tjänstemän, i sht grufvingeniör. -ngericht, n. jury. -nobmann, m. jurypresident.

Gellschwûst, -e t, f. o. m. svullnad. -schwûr, -e, n. bulnad, böld. -schwûrig, a. full af bölder, bulnande. ~ *werden*: bulna. -sêgnen, *tr. 1. ordär. välsigna. 2. taga afsked af, t. ex. *das Zeitliche, die Welt* ~ säga världen farväl, afåida.

Gesäll[e], -en, m. 1. kamrat, sälle. 2. gesäll. -en, *sv. I. tr. sammanföra, förena. II. rf. sälla sig. *Gleich und gleich gesellt sich gern*: lika barn leka bäst. -enhaft, a. gesällaktig. -enschaft, f. 1. egenskap af gesäll, gesällgrad. 2. samåtige gesäller inom ett yrke el. en ort, gesällkår. -lg, a. sällskaplig, umgäng-

sam. ~ *leben*: (om djur): lefva i samfund. *-igkei*t, *f.* sällskaplighet, umgängsamhet. **Gesellschaft**, *f.* 1. sällskap; societet; samhälle. *Etw. zur ~ thun*: göra ngt för sällskaps skull. 2. bjudning, främmande. *In ~ gehen*: gå bort på bjudning. 3. bolag. *-er*, *-m*, *-erin*, *-nen*, *f.* 1. sällskapare, sällskap, sällskapsmännska; *f.* arv. sällskapsdam. 2. bolagsman, kompanjon. *-lich*, *a.* 1. samhällig, samhälls-, social. 2. sällskaplig, societets-. *Es fehlt ihm an ~er Bildung*: han saknar världsvana. 3. i samhällen, i sällskap med andra, gemensam. *-lichkeit*, *f.* sällskaplighet, umgänge. *-sanzug*, *m.* visitdrägt. *-sglied*, *n.* medlem af ett sällskap. *-shaus*, *n.* 1. ett sällskaps lokal, klubb. 2. societetsbyggning. *-sreise*, *f.* af ett sällskap företagen resa. *-sprache*, *f.* umgängesspråk. *-strieb*, *m.* sällskaplighet. *-svertrag*, *m.* bolagsordning. *-szimmer*, *n.* salong. **Gesänge**, *-s*, *0*, *n.* brännande, härjande med eld. *-senk*, *-e*, *n.* 1. sänkande, sänkning. 2. sänkning, fördjupning. 3. berg. schakt som ej går i dagen; grufbotten. 4. sänke. **Gesetz**, *-e*, *n.* lag. *Zum ~e werden*: blifva lag. *-auslegung*, *f.* lagtolkning. *-entwurf*, *m.* lagförslag. *-eskraft*, *f.* laga kraft. *-gebend*, *a.* lagstiftande. *-geber*, *m.* lagstiftare. *-gebung*, *f.* lagstiftning. *-kundig*, *a.* laglär. *-lich*, *a.* laglig. *-lichkeit*, *f.* laglighet. *-mälsig*, *a.* lagenlig, laglig. *-mälsigkeit*, *f.* lagenlighet, laglighet. *-t*, *a.* 1. lugn, stadig, mogen. 2. antagen, förutsatt. *~en Falls*: antaget ei förutsatt att, ~ *dafs es* ei. *dafs dem so wäre*: antaget att det förhölle sig så. *-theit*, *f.* lugn, allvar. *-widrig*, *a.* lagstridig, olaglig. *-widrigkeit*, *f.* lagstridighet, olaglighet. **Gesetz[e]**, *-es*, *0*, *n.* ouppörligt suckande. **Gesicht**, *n.* a) pl. *-e*, 1. syn, synförmåga. *Kurzes ~ närsynthet*, *aus dem ~e verlieren*: förlora ur sigte, *ins ~ fassen*: noga betrakta, *syna*, *zu ~e bekommen*: få syn på. 2. syn, vision, uppenbarelse. b) pl. *-er*, 3. ansigte; uppsyn, min. *Im ins ~ lachen*: skratta ngn midt upp i ansigtet, *ein langes ~ machen*: få lång näsa, *er ist seinem Vater aus dem ~e geschnitten*: han är sin fars afbild. 4. grimas. *Ein ~ ziehen* ei. *~er schneiden*: göra grimaser, *jm ein ~ ei. schiefe ~er machen*: göra grimaser åt ngn. 5. sigte på gevär. *-erschneiden*, *n.* grimaserande. *-erschneider*, *m.* person som gör grimaser. *-sdeuter*, *m.* fysionomist. *-sfehler*, *m.* fel på synen. *-skundige(r)*, *m.* fysionomist. *-snerv*, *m.* synnerv. *-spunkt*, *m.* synpunkt. *-schwäche*, *f.* svagsynthet. *-stäuschung*, *f.* synvilla. *-sverzerrung*, *f.* förvriddning af ansigtsdragen. **Gesims**, *-e*, *n.* sims, karnis, fris, list, kant. *-uhr*, *f.* väggur, pendyl. **Gesinde**, *-s*, *0*, *n.* tjänare, tjänstefolk. *-amt*, *n.*

byrå för tjänstsökande. *-l*, *-s*, *0*, *n.* pack, slödder. *-ordnung*, *f.* tjänstehjónsstadga. **Gellsinge**, *-s*, *0*, *n.* ouppörligt sjungande. *-sinnt*, *a.* sinnad. *-sinnung*, *f.* tänkesätt, sinnelag, karaktär, afsigt(er). **Gesinnungsigenofs**, *m.* liktänkande. *-gleichheit*, *f.* öfverensstämmelse i tänkesätt. *-los*, *a.* karaktärlös. *-losigkeit*, *f.* karaktärlöshet. *-treue*, *a.* sin öfvertygelse trogen, karaktärsfast. *-treue*, *f.* trohet mot sin öfvertygelse, karaktärsfästhet. *-tüchtig*, *a.* besjälad af ädla tänkesätt, karaktärsfast. *-tüchtigkeit*, *f.* ädelt sinnelag, karaktärsfästhet. **Gellsittet**, *a.* civiliserad, sedig, anständig, städad, bildad. *-sittung*, *f.* civilisation, anständigt, städadt sätt, bildning. *-sitz[e]*, *-es*, *0*, *n.* ständigt sittande. *-söff*, *-e*, *n.* P 1. 0, supande. 2. usel dryck, blask. *-sörge*, *-s*, *0*, *n.* orolig omsorg, ängsligt sörjande. *-spän*, *-e[n]*, *m.* 1. kamrat. 2. ungersk landshöfding (chef för ett komitat). *-spänn*, *-e*, I. *m.* = *Gespan*. II. *n.* spann, anspann, par dragare, ök. *-spän[n]schaft*, *f.* komitat. *-späntheit*, *f.* spänning, sträckning; *una* spänning, spänd uppmärksamhet, spänd förväntan, spändt förhållande. *-spärr[e]*, *-e*, *n.* sparrar, bjälklag. *-spärs[e]*, *-es*, *0*, *n.* ouppörligt skämtande, skämt. *-spé[e]*, *-[e]*, *s*, *0*, *n.* ouppörligt spottande, ständiga kräkningar. **Gespénst**, *-er*, *n.* spöke, ande. *-erärtig*, *a.* spöklik. *-ererscheinung*, *f.* andeuppenbarelse. *-erlurcht*, *f.* spökrädsla. *-erhaft*, *a.* spöklik, spök-. *-erhaftigkeit*, *f.* spökligt utseende. *-erisch* = *gespensterhaft*. *-erspuk*, *m.* spökeri. *-ig*, *-isch* = *gespensterhaft*. **Gespérr[e]**, *-e*, *n.* 1. 0, spärrning, spärrande. 2. 0, spjånande emot, krus, kruiserlighet. 3. ngt som spärrar, hinder, spärrhjul, spärrhake. *-spiel[e]*, *-[e]*, *s*, *0*, *n.* ouppörligt spelande ei. lekande. *-spiele*, *-n*, *m.* *-spielen*, *-nen*, *f.* lekkamrat, barndomsvän. *-spinn[e]*, *-[e]*, *s*, *0*, *n.* ouppörligt spinnande. *-spinn[n]st*, *-e*, *n.* ngt spunnet, spånad; spindelväf; *una* ränker. *-spóns*, *-e*, *m.* o. *n.* fästman, äkta hälft, make. *-spótt*, *-e*, *n.* spott, hån; föremål för hån och spott. *-spótt[e]*, *-[e]*, *s*, *spóttel*, *-s*, *0*, *n.* ouppörligt gyckel, drift, spott, hån. **Gespräch**, *-e*, *n.* 1. samtal. *Ein ~ mit jm anknüpfen*: börja ett samtal med ngn. 2. samtalsämne. *-ig*, *a.* språkssam, pratsam. *-lgkeit*, *f.* språkssamhet. *-lich*, *a.* i samtalsform. *-säm*, *a.* språkssam. **Ge spréz**, *-es*, *0*, *n.* *-spéz[e]* h. it. *f.* mycket väsen af sig, mor-khet. *-springe*, *-s*, *0*, *n.* spritande, besprängning, fuktande. *-springe*, *-s*, *0*, *n.* ouppörligt hoppande. *-spritz[e]*, *-es*, *0*, *n.* ständigt sprutande. *-sprófs*, *-es*, *0*, *n.* uppskjutande. *-sprúdel*, *-s*, *0*, *n.* 1. uppsprutande, porlande, plaskande. 2. vattensprång, springkälla. *-spúck[e]*, *-[e]*, *s*, *0*, *n.* ouppörligt spottande. *-spúk[e]*, *-[e]*, *s*, *0*, *n.* spökeri.

-spúl[e], -[e]s, 0, n. oupphörligt sköljande.
 -spüte, -s, 0, n. F skynsamhet, hast.
 gest., förkortning för *gestorben*: död (†).
 Geståde, -, n. strand, kust.
 Gestält, I. -en, f. 1. gestalt, figur, form. 2. ställning, förhållande. *Nach ~ der Sachen*: efter omständigheterna. II. a. beskaffad. *Bei so ~ en Umständén*: under sådana förhållanden. -en, * sv. I. tr. forma, bilda, modellera. *Das Mädchen ist wohl gestaltet*: flickan har en vacker figur. II. *rf.* gestaltat sig. -enreich, -envoll, a. rik på varierande gestalter. -er, -, m. person som ger gestalt, form åt ngt, ordnare. -ung, f. bildning, ställning, tillstånd. -ungsfähig, a. bildbar. -ungsfähigkeit, f. bildbarhet.
 Gestämmel, -s, 0, n. stammande. -stämpf[e], -[e]s, 0, n. stampande. -ständig, a. erkännande. ~ sein: erkänna, bekänna, *er ist es ~ han tillstår*, medger det. -ständni[is], -se, n. erkännande, beaktelse. *In zum ~ se von etw. bringen*: förmå ngn att bekänna ngt.
 -stänge, -, n. många stänger, plats med uppställda stänger; gårdsgård. -stänk, -e †, m. stank, vidrig lukt. -stänker, -s, 0, n. P 1. spridande af stank. 2. missämjans stiftande, förtal, grälsökande. -stätten, * sv. tr. tillåta, medgifva. -stättung, f. tillåtelse, medgifvande. -stäude, -, n. = *Gesträuch*.
 Geste, -n, f. åtbörd, gest.
 gestehen, * I. tr. erkänna, tillstå, bekänna. II. *itr.* s. stelna, stanna, löpna.
 Gestein, -e, n. mineral, bergart, bärg; (ädel-) stenar. -kunde, f. mineralogi.
 Gestell, -e, n. ställning, ställ, hylla, ram. F *ein schnurriges ~ en rolig kropp*. -stéllung, f. inställelse. -stéppe, -s, 0, n. stickning.
 gestern, adv. igår. ~ morgen: igår morse.
 gestérnt = *gestirnt*. -stichel, -s, 0, n. retsamt, förräpigt, spefullt tal, skämt. -stiefelt, a. iklädd stöflar. -stieft, a. försedd med stjälk.
 gestikulieren, sv. *itr.* h. gestikulera.
 Gestirn, -e, n. stjärnbild, stjärna, stjärnhimmel. -anbeter, m. stjärndyrkare. -anbetung, f. -dienst, m. stjärndyrkan. -stand, m. konstellation. -t, a. försedd, smyckad, beströdd, öfversållad med stjärnor. -ung, f. konstellation.
 Gestöber, -, n. yrande massa; yrväder. -stön[e], -[e]s, 0, n. stönande. -stölper, -s, 0, n. snafvande, snubblande. -stötter, -s, 0, n. stammande. -strämpel, -s, 0, n. sparkande. -sträuch, -e, n. buskar, busksnår, buskage. -stréift, a. randig. -stréite, -s, 0, n. oupphörligt tvistande. -stréng[e], a. sträng. *Mittal till adel: ~er Herr, ~e Frau*: nådig herre, nådig fru. -stréu, -[e]s, 0, n. ngt utströdt, strö.
 gestrig, a. inträffande igår, gårdagens. *Am ~en Tage*: igår.
 Geströh, -[e]s, -ströhde, -s, 0, n. strö. -ström,

-[e]s, 0, n. strömmande, strömning. -strüdel, -s, 0, n. hvirrflande, hvirrfvel. -strüpp, -e, n. risiga buskar, snår. -stüb[b]e, -s, 0, n. stybb. -stüch, -e, n. kanon. -stühl, -e, n. stol, sits; ställning. -stümpfer, -s, 0, n. fusk, fuskverk. -stüt, -e, n. stuteri. -süch, -e, n. ansökan, anhäng, begäran. -süch[e], -[e]s, 0, n. oupphörligt sökande, letande. -sücht, a. 1. eftersökt, hand. begärlig. 2. sökt, onaturlig, konstlad. -süchtheit, f. sökt, konstladt sätt. -südel, -s, 0, n. sudderi, sudd. -sümme, -s, 0, n. surrande, surr. -sünd, -er [†], a. 1. frisk, kry. 2. sund, hälsosam. *Es ist Ihnen ganz ~ det är rätt åt er*. -sündbrunn, m. hälsobrunn. -sünden, * *itr.* s. tillfriskna.
 Gesundheit, f. 1. hälsa, friskhet. [Zur] ~! väl bekomme! 2. sundhet, hälsosamhet. -lich, a. hälso-, sanitär, hygienisk. -samt, n. hälsovårdsnämnd. -skunde, -slehre, f. hälsovårdslära, sundhetslära. -spflege, f. hälsovård. -sprobe, f. karantän. -srücksicht, f. hälsoskäl. -sschädlich, a. skadlig för hälsan. -scheim, m. sundhetsintyg. -swidrig, a. ohälsosam.
 Gettädel, -s, 0, n. oupphörligt tadelande, tadel-sjuka. -täfel, -, n. paneling. -tändel, -s, 0, n. skämt, lek. -tänz[e], -es, 0, n. oupphörligt dansande. -täst[e], -[e]s, 0, n. trefvande, kännande; känselsinne. -täumel, -s, 0, n. tumlande, raglande. -täusch[e], -es, 0, n. ständigt bytande, ombyte, ombytlighet. -täusch[e], -es, 0, n. upprepat bedrägeri. -thier se *Getier*. -thue, -s, 0, n. föga gagnande, bullrande verksamhet, gagnlös ifver; tillgjordhet. -thürm se *Getürm*. -tier, -e, n. djur, -samling. -värd. -tigert, a. tigerfläckig. -töhe, -s, 0, n. rasande, raseri. -tön[e], -[e]s, 0, n. ljudande, tonande, upprepat ljud, sorl, brus. -tós[e], -tós[e], -e, n. brusande, brus, larm, väsen, buller, dån. -tráb[e], -[e]s, 0, n. ständigt trafvande, gående, trampande. -trámpel, -s, 0, n. ljud af ständigt trafvande, tramp. -tránk, -e, n. dryck. -tráppel, -s, 0, n. F ljud af ständigt gående. -träuen, * *tr.* o. *rf.* *Ich getraue mich dessen ei. ich getraue es mir*: jag tilltror mig det, törs (företaga) det, *sich wohin ~ töras gå*, våga sig ngustädes hän. -träufel, -s, 0, n. ständigt droppande, drypande, dropp. -träum[e], -[e]s, 0, n. ständigt drömmande, drömmeri. -tréibe, -s, 0, n. 1. driftig verksamhet, rörlighet, lif. 2. rörlig hop, mängd, trängsel, vimmel.
 Getréide, -, n. säd, spannmål. -boden, m. spannmålsvind, -magasin. -brand, m. brand, sot på säd. -pacht, f. arrende som erlagges i spannmål. -sperre, f. förbud mot spannmålsutförelse.
 Getlérnthéit, f. omständigheten att vara åtskilda. -tréu, a. trogen, tillgifven. -tréulich, a. i allt adv. trogen, redlig. -tréibe, -, n. 1.

maskineri, mekanism. 2. = *Getreibe*. -triller, -s, 0, n. oupphöriga drillar, drillande, kvintillering. -trippel, -s, 0, n. oupphörligt trippande. -trödel, -s, 0, n. F söl. -trömmel, -s, 0, n. ständigt trummande. -tröpfel, -s, 0, n. ständigt droppande, drypande. -tröst, a. lugn, förtröstansfull. *Sin* ~[en *Mutes*]: var vid godt mod, var lugn. *Fer ist nicht recht* ~ han är ej riktigt klok. -trösten, * rfl. lugna sig, hafva tålmod. *Sich einer* (gen.) *Sache* ~ med tillförsigt hoppas på, förlita sig på en sak. -trümmer, -, n. spillror, ruiner. -tümme, -s, 0, n. tumlande, jägtande. -tummel, -s, 0, n. orolig hop, trängsel, vimmel, virrvarr, oro, larm, buller, støj. -turm, -e, n. tormängd. -tüte, -s, 0, n. tutande, tutning. -übtheit, 0, f. öfning, skicklighet.

geufs, förädr. ipr. = *giefs*. -[es]t, -t, förädr. = *giefs(es)*.

Gevätter, -[n], m. fadder, gudfar, god vän, bror. *Bei einem Kinde* [zu] ~ *stehen*: stå fadder åt ett barn, F ~ *Schneider und Handschuhmacher*: småfolk, skräddare och skomakare, kreti och pleti. -brief, m. inbjudning att stå fadder. -in, -nen, f. gudmor; skvalersyster; god vän. -schaft, f. 1. fadderskap. 2. faddrar. -smann, m. fadder, gudfar.

geviert, a. fyrkantig, kvadratisk; fyrdelad. -[e], -e, n. fyrkant, kvadrat; fyrdelning. *Drei Fufs ins* ~ *messen*: hålla tre fot i kvadrat. -fufs, m. kvadratfot. -melle, f. kvadratmil.

Gewächs, -e, n. växt; planta, vna. ättling. -erde, f. matjord. -haus, n. växt-, drifhus. -hauspflanze, f. drifhusplanta. -kunde, f. botanik. -kundige(r), m. botanist. -reich, I. n. växtrike. II. a. rik på växter.

Gellwäckel, -s, 0, n. vacklande, vacklande ei. vaggande gång. -währ, a. *Einer* (gen.) *Sache* ~ *werden*: blifva varse, få syn på, få se, märka en sak.

Gewähr, 0, f. garanti, borgen, säkerhet. *Für jn* ~ *leisten*: gå i borgen, i god för ngn, *für etw.* ~ *leisten*: gå i god för, garantera ngt. -bär, a. som kan beviljas, billig.

gewähren, * I. tr. o. itr. h. *Eine* ei. *einer* (gen.) *Sache* ~ *varsna*, märka, få syn på en sak. II. rfl. taga sig i akt, *einer* (gen.) *Sache*: för ngt.

gewähr|len, * I. tr. 1. bevilja. 2. erbjuda, lemna, skaffa. II. itr. h. 1. *Für etw.* ~ gå i god för ngt. 2. *Etw.* ~ *lassen*: låta ngt fortgå, äga bestånd, ej bry sig om ngt; *jn* ~ *lassen*: låta ngn hållas, låta ngn få sin vilja fram. -leister(in), m. (f.) person som går i god för ngt, borgesman, borgen. -loistung, f. borgen, garanti. -losigkeit, f. brist på säkerhet, på garanti.

Gewährsam, -e, m. -e[n], f. förvar; fångsligt förvar, fångelse.

Gewähr|schaft, f. borgen, garanti. -smann, m.

1. borgesman, borgen. 2. sagesman. -ung, f. beviljande, bifall; erbjudande, *in gewähren*.

Gewält, -en, f. 1. makt, våld, värde. 2. våld, öfvervåld. *Im* ~ *anthun*: våldföra sig på ngn. 3. *Aus aller* ~ *af alla krafter, mit* [aller] ~ a) starkt, grufnigt, förfärligt, b) ovillkorligen. -anmalesung, f. maktens tillvällande. -anwendung, f. maktens utöfvande, användande af våld. -brief, m. fullmakt(surkund). -geber, m. fullmakts utfärdare, förlänare af makt. -haber, m. makt-hafvande, maktägande. -handlung, f. våldsbragd. -herr = *Gewaltherrscher*. -herrschaft, f. despotism, våld, tyranni. -herrscher, m. despot, tyrann. -ig, a. väldig, stark, mäktig. gewältigen, * tr. göra sig till herre öfver.

Gewältige(r), (adj. böj.) m. profoss, gevaldiger. -mälsregel, f. våldsam åtgärd. -säm, a. våldsamt. -samkeit, f. våldsamt, -schritt, m. våldsamt, olagligt steg. -streich, m. kupp, öfverrumpning, våldsbragd. -that, f. våldsbragd. -thäter, m. våldsverkare. -thätig, a. våldsamt. -thätigkeit, f. våldsverkan, våldsamt.

Gellwänd, -er †, n. drägt, klädning, skrud. -wände, -, n. (dörr- ei. fönster)infattning. -wändlos, a. oklädd. -wändt, a. händig, skicklig, färdig, rask. -wändtheit, f. skicklighet, färdighet, händighet. -wärten, * tr. o. itr. h. vänta, afvakta, *eine* ei. *einer* (gen.) *Sache*: vänta. -wärtig, a. I. *Im* ~ *sein*: stå till ngns tjänst. 2. *Einer* (gen.) *Sache* ~ *sein*: afvakta, vänta på en sak. -wärtigen, * tr., itr. h. o. rfl. med gen. vänta, afvakta, vara beredd på. -wäsch, -e, n. prat, sladder. -wäsche, -s, 0, n. ständigt tvättande, blaskande. -wässer, -, n. vatten, -samling, -system, -drag. -wäsersert, a. vattrad. -webe, -, n. väf, väfnad; nät. -wéckt, a. vaken, munter, lifvig, kry. -wécktheit, f. vaket sinne, munterhet, liflighet.

Gewähr, -e, n. gevär. *Ins* ~ *treten*: gripa till vapen, *unter dem* ~ *e stehen*: stå under vapen, *die* ~ *e strecken*: sträcka gevär. -kammer, f. rustkammare, vapensal. -lauf, m. gevärspipa. -schmid, m. gevärss, bössmed.

Gellwéih, -e, n. greniga horn, i sht hjorthorn. -weine, -s, 0, n. ständigt gråt. -wénd[e], -e, n. 1. vändande, vändning. 2. teg.

Gewérbl[e], -e, n. 1. yrke, näring, sysselsättning; industri. 2. led, gångjärn. -eausstellung, f. industritställning. -ebetrieb, m. industri. -eschule, f. teknisk skola, slöjdskola. -esteuer, f. näringskatt. -fleifs, m. yrkes-, näringsflit. -fleifsig, a. industriell. -kunde, f. teknologi. -kundig, a. teknologiskt bildad. -lich, a. industriell. -reich, a. industriell. -säm, a. industriell, idog. -samkeit, f. näringsflit, idoghet. -sbetrieb, m. yrke(n)s utöfning. -smann, m. närings-

idkare. **-szweig**, *m.* näringsgren. **-thätig**, *a.* industriell, idog. **-thätigkeit**, *f.* industri, idoghet. **-treibend**, *a.* industriell. *Subst.* $\sim e(r)$: yrkesidkare. **-verein**, *m.* yrkesförening.

Gewerk, *-e*, *n.* 1. maskin, maskineri, verk. 2. näringsprodukt. 3. handtverkskrå. **-schaft**, *f.* bolag för grufdrift. **-sschule**, *f.* slöjdskola. **-sverein**, *m.* handtverks- arbetareförening.

Gewicht, *-e*, *n.* vigt. *Schwer ins ~ fallen*: väga tungt i vågskålen. **-abnahme**, *f.* vikt förlust. **-ausschlag**, *m.* öfvervigt. **-ig**, *a.* 1. som håller vigten. 2. tung. 3. vigtig, betydande. **-igkeit**, *f.* vigt, betydhet. **-los**, *a.* lätt, undovigtig. **-losigkeit**, *f.* ringa vigt, undovigtighet. **-sabgang**, *m.* vikt förlust. **-stange**, *f.* balanserstång. **-voll**, *a.* tung, vigtig.

gelwägt, *a.* erfaren, förfaren. **-wieher**, *-s*, *0*, *n.* gnäggande, gnäggning. **-wilt**, *a.* \sim sein, *etw. zu thun*: vara villig att göra ngt. **-wimmel**, *-s*, *0*, *n.* vimmel. **-wimmer**, *-s*, *0*, *n.* sakta jämmer. **-winde**, *-*, *n.* 1. *0*, vridande, vridning(ar). 2. slingrande, krökning(ar), krök(ar). 3. skrufgångar. 4. gångjärn. 5. girland(er), krans(ar). 6. garn, nystan.

Gewinn, *-e*, *m.* vinst, fördel. **-bar**, *a.* möjlig att vinna. **-bringend**, *a.* vinstgivande, fördelaktig. **-en**, *st.* *tr.* *tr.* 1. vinna. *Es über jn ~ vinna på*, besegra ngn, *jn zum Freund ~ vinna ngn för sig*, göra ngn till sin vän. 2. intaga, eröfra. 3. skörda, erhålla, förvärfva. *Erz ~ bryta maln*. 4. få, *i. ex.* *Lust zu etw.* 5. tillryggalägga. 6. *saraskina* tall. *Die Ansicht, die Überzeugung ~ komma till den åsigt*, den öfvertygelsen, *die Nachricht gewinnt Glauben*: underrättelsen blir trodd, *jn lieb ~ lära sig*, komma till att hålla af ngn, *etw. übers Herz ei. über sich ~ förmå sig till*, med moda besluta sig för ngt, *ich konnte es nicht übers Herz ~ jag kunde ej förmå mig därtill*, hade ej hjärta därtill.

II. itr. *h.* vinna, *an jn ei. auf jn*: på ngn. *An Klarheit ~ blifva klarare*, *er hat sehr gewonnen*: han har förändrat sig mycket till sin fördel. **-er**, *-*, *m.* **-erin**, *-nen*, *f.* vinnande person; segrare. **-geld**, *m.* vinst i pengar. **-liste**, *f.* vinstförteckning. **-los**, *a.* icke vinstgivande, icke löande. **-reich**, *a.* vinstgivande, löande. **-st** *se Gewinn*. **-sucht**, *f.* vinningslystnad. **-süchtig**, *a.* vinningslysten. **-ung**, *f.* vinnande *m. m. se gewinnen*. **-ungskosten**, *pl.* produktionskostnader.

Gellwinsel, *-s*, *0*, *n.* en bunds gnällande, jämmer. **-winst**, *-e*, *m.* *o.* * *n.* vinst. **-wirbel**, *-s*, *0*, *n.* hvirflande, hvirvel. **-wirk**, *-e*, *n.* virkning. **-wirr**[e], *-e*, *n.* virrvarr, oreda, härfva. **-wispe**, *-wisper*, *-s*, *0*, *n.* hviskning, susning. **-wis**, *a.* viss, säker.

Gewissen, *-*, *n.* samvete. *Auf Pflicht und ~ på heder och samvete*, *jm etw. aufs ~ binden*: lägga ngn ngt på hjärtat, *sich ein ~*

daraus machen, *etw. zu thun*: hysa (samvets)betänkligheter vid att göra ngt. **-haft**, *a.* samvetsgrann. **-haftigkeit**, *f.* samvetsgrannhet. **-sbits**, *m.* samvetskval. **-srat**[h], *m.* rådgivare i samvetsaker, biktfader. **-szweifel**, *m.* samvetsdubbel, betänklighet. **gewissermaßen**, *adv.* i viss mening, liksom, om man så får uttrycka sig.

Gewissheit, *f.* visshet. **-lich**, *adv.* visst, säkert.

Gewitter, *-*, *n.* åskväder, oväder. *Das ~ hat eingeschlagen*: åskan har slagit ned. **-dunkel**, *n.* af åskväder förorsakad mörker. **-gewölk**, *n.* åskmoln. **-haft**, *a.* åsklik. **-himmel**, *m.* med åskmoln öfverdragen, hotande himmel. **-luft**, *f.* åskluft, åska i luften. **-n**, *itr.* *h.* *vanl. opera* åska. **-regen**, *m.* åskregn. **-schauer**, *m.* åskskur. **-schwanger**, *a.* laddad med åska. **-schwer**, **-schwül**, *a.* om luften: tung, tryckande som före åskväder. **-schwüle**, *f.* tryckande luft, åska i luften.

Gelwitzel, *-s*, *0*, *n.* skämt, spe. **-witz**[ig], *a.* klok, slug, förslagen. **-wög**[e], *-[e]*, *s*, *0*, *n.* böljande, vågsvall. **-wögen**, *a.* bevägen. **-wögenheit**, *f.* bevägenhet. **-wöhnen**, *tr.* vänja, *an etw.* (ack.) *ei.* * *zu etw.*: vid ngt.

Gewöhnheit, *f.* vana. *Zur ~ werden*: blifva vana. **-smälsig**, *a.* efter gammal vana. **-s-mensch**, *m.* vanemänniska. **-srecht**, *n.* på häfd grundad rättighet.

gewöhnlich, *a.* vanlig. *~er Arbeiter*: simpel arbetare. **-keit**, *f.* vanlighet, vanlig sak.

gelwöhnt, *a.* van, *einer* (gen.) *ei.* [an] *eine Sache*: vid en sak; vand, vanlig. **-wohnung**, *f.* vänjande, att vänja. **-wölbe**, *-*, *n.* hvalf. **-wölk**, *-e*, *n.* molnsamling, moln. **-wühl**, *-e*, *n.* 1. *0*, rotande, grävande. 2. vimmel, vimalande hop, mängd, trängsel. **-wünderheit**, *f.* vridning, krökning. **-würg**[e], *-[e]*, *s*, *0*, *n.* 1. mördande, slagtande, blodbad. 2. försök att aflägsna ngt kväfvande ur halsen, försök att kråkas. **-würm**, *-e*, *n.* alla slags maskar, kryp, krålande djur; *una* kråk, krake.

Gewürz, *-e*, *n.* krydda. **-büchse**, *f.* kryddlåda. **-haft**, *a.* kryddad, aromatisk. **-haftigkeit**, *f.* kryddsmak, krydda, arom. **-handel**, *m.* kryddbod, specerihandel. **-händler**, *m.* krydd-, specerihandlare. **-ig**, *a.* kryddad, aromatisk. **-kram** = *Gewürzhandel*. **-krämer** = *Gewürzhändler*. **-laden**, *m.* = *Gewürzhandel*. **-reich**, *a.* kryddad. **-wa**[a]ren, *pl.* specerier.

Gellzänk, **-zänk**[e], *-e*, *n.* trätande, gräl. **-zäppel**, *-s*, *0*, *n.* sprattlande. **-zäuder**, *-s*, *0*, *n.* söl. **-zéch**[e], *-[e]*, *s*, *0*, *n.* supning. **-zéhnt**, *a.* tiodelad. **-zéit**, *f.* tidvatten. **-zélt**, *n.* tält. **-zérr**[e], *-[e]*, *s*, *0*, *n.* slitande, dragande. **-zéter**, *-s*, *0*, *n.* gallskräk. **-zéug**, *-e*, *n.* redskap. **-zieh**[e], *-[e]*, *s*, *0*, *n.* ständigt dragande. **-ziemen**, *itr.* *h.* *o.* *rf.* passa (sig), vara tillståndig. $\sim d$: = *roj*. **-ziemlich**, *a.* passande, tillständig. **-ziere**, *-s*, *0*, *n.* krus, tilljordhet, pryderi. **-ziert**, *a.* tilljord, pryd, kruserlig.

-ziertheit, *f.* tillgjordhet, pryderi. -zimmer, -, *n.* 1. 0, timrande. 2. timmer; timmerbyggnad. -zirp[ə], -[e]s, 0, *n.* syrsans o. andra insekters liknande läte. -zisch[e], -es, 0, *n.* hväsande, hysjning, hvissling. -zischel, -, *n.* hväsande hviskning. -zitter, -s, 0, *n.* darrning. -zücht, -[e]s, 0, *n.* afvel, yngel, ras. -züngel, -s, 0, *n.* hastig rörelse, lek med tungan; lågor, *str.* züngeln. -zweig, -e, *n.* grenar, kvistar. -zweit, *a.* tudelad, dubbel. -zwitscher, -s, 0, *n.* kvittrande. -zwingenheit, *f.* tvång, tvunget, konstladt sätt, stelhet. **Giäur**, -s el. -en, *m.* giäur, otrogen. **Gicht**, 0, *f.* gikt. -beule, *f.* giktknöl. -brüchig, *a.* giktbruten. -brüchigkeit, *f.* giktbrutenhet. -ig, -isch, *a.* 1. giktbruten. 2. giktartad. **Gickgås**, -s, *m.* 1. gassens kacklande. 2. gås. **Giebel**, -, *m.* gafvel; topp, spets. -feld, *n.* gafvel(vägg). **Gier**, 0, *f.* lystnad, åtrå, starkt begär. -blick, *m.* lysten blick. -de, -n, *f.* = *Gier*. -en, *sv.* *itr.* *h.* 1. *Nach etw.* ~ vara lysten efter, åtrå ngt. 2. *sj.* gira. -ig, *a.* lysten, *auf* (med ack.) *el.* *nach etw.*: efter ngt. -igkeit, *f.* lystenhet. **Gielesbach**, *m.* regnbäck, strid bäck. -bad, *n.* dusch. -en, *st.* *tr.* o. *itr.* *h.* gjuta, hålla, slå, slå ut, spilla, begjuta, vattna, utgjuta. *Der Himmel* el. *vant. oper.* *es gie!st:* det hållregnar. -er, -, *m.* gjutare. -erei, -en, *f.* 1. gjutande. 2. gjuteri. -form, *f.* gjutform. -haus, *n.* -hütte, *f.* gjuteri, smälthytta. -kanne, *f.* vattenkanna. -kelle, *f.* -öffel, *m.* stöpslef. -ofen, *m.* gjutugn. -rinne, *f.* 1. sköljsten. 2. gjutränna. -schaufel, *f.* 1. öskar. 2. stöpslef. -ung, *f.* gjutande, -ning *m.* *m.* *se gie!sen*. -zange, *f.* gjuttång. **Gift**, -e, *n.* gift, förgift. *F* *darauf kannst du ~ nehmen:* det kan du slå dig i backen på. -arz[e]nel, *f.* motgift. -geschwollen, *a.* uppsväld af gift, giftig. -haltig, *a.* giftig. -ig, *a.* giftig; *bna.* *str.* förbittrad. -igkeit, *f.* giftighet; *bna.* *str.* förbittring, giftig tunga. -los, *a.* giftfri. -mischer(in), *m.* (*f.*) giftblandare (-erska). -mittel, *n.* motgift. -mord, *m.* mord gum förgiftning. -mörder, *m.* giftblandare. -schlange, *f.* luggorm. **Gig**, -s, *n.* gigg. -ánt, -en, *m.* gigant, jätte. -ántenhaft, -ántisch, *a.* gigantisk, jättelik. *gill* *se* *gelb*. **Gilde**, -n, *f.* gille, *a.* skrå, kår, sällskap, *b.* kalas. -brief, *m.* gillesstadga. -bruder, -genofs, *m.* gillesbroder. -meister, -vorsteher, *m.* gillesordförande. *giltig* *se* *gültig*. **Gimpel**, -, *m.* domherre (fågel); *bna.* dumhufvud, tölp, nöt. -ei, -en, *f.* tölpaktighet, dumhet. -haft, *a.* tölpaktig, dum. **Gin**, -s, 0, *m.* enbärränvin, genever. **Ginst**, -e, -er, -, *m.* ginst (Genista). **Gipfel**, -, *m.* topp, spets; takås. -ig, *a.* försedd med topp(ar); *vant. i sma.*, *t. ex.* *drei* ~ tornedd

med tre toppar, tre takåsar. -n, *sv.* *I. tr.* förse med topp. *II. itr.* *h.* o. *rfl.* nå sin spets. *Berge welche über tausend Meter* ~ öfver tusen meter höga bärg. -punkt, *m.* öfversta topp, spets. -reich, *a.* rik på toppar. **Gips**, -e, *m.* gips. -binde, *f.* gipsbandage. -en, *sv. tr.* gipsa. -er, -, *m.* gipsarbetare. -male-rel, *f.* freskomålning. -mühle, *f.* gipsstampung, *f.* gipsning. **Girllaffe**, -n, *f.* giraff. -ände, -ändel, -n, *f.* 1. springbrunn med flera strålar. 2. raketkista. -ánt, -en, *m.* endossent. -át, -en, *m.* endossat. -ieren, *sv. tr.* endossera. -o, -[s], -s el. -ri, *n.* endossement. **girren**, *sv. itr.* *h.* kuttra. **gischnen**, *sv. itr.* *h.* uppbrusande skumma, fradga. -t, -e, *m.* skum, fradga. **Gitter**, -, *n.* galler. -ig, *a.* gallerformig. -laden, *m.* jalusi. -leinwand, *f.* stramalj. -n, *sv. tr.* förse, omgifva, stänga med galler. **Glacéhandschuh**, *m.* glacehandske. -ieren, *sv. tr.* 1. låta frysa, förvandla till is, till glace. 2. glacera. -is, -, -, *n.* glaciis. **Gladiator**, -s, -ören, *m.* gladiator. **Glanz**, -es, 0, *m.* glans, ljus. **glänzen**, *sv. I. itr.* *h.* glänsa, lysa, glimma, stråla, skina, blänka. *II. tr.* glanska, polera, glätta. -end, *a.* glänsande, lysande. -er, -, *m.* en som glanskar, polerar, glättar. **glanzförfüllt**, *a.* glänsande, strålände. -erhell, *a.* glänsande, upplyst. -farbe, *f.* glansk färg. -gestirn, *n.* glänsande stjärnbild. -leinwand, *f.* glanslärt, glanskambrik. -papier, *n.* glanskt papper. -reich, *a.* glänsande, lysande. -taf[fe], *m.* glansstaf. -umflossen, -umwoben, *a.* omgifven af, simmande i glans, i ljus. -voll = *glanzreich*. **Glas**, -er † *nen* *se* *mättenhet* -, *n.* glas. *F* *ein Gläschen über den Durst trinken:* taga sig ett glas för mycket. -auge, *n.* 1. konstgjordt glasöga, kristallöga. 2. öga med glasartad blick. -äugig, *a.* 1. som har ett kristallöga el. kristallögon. 2. som har glasartad blick, glasögd. -bruch, *m.* mussligt brott. -en, *a.* af glas, glas-. -er, -, *m.* glasmästare. **Gläser**, -, *m.* glasblåsare. **Glaser|blei**, *m.* fönsterbly. -ei, 0, *f.* glasmästarhandverk. -in, -nen, *f.* glasmästarfru. **Gläserklang**, *f.* glasens klang. **Glaser|meister**, *m.* glasmästare. -n, *sv. itr.* *h.* vara glasmästare. **gläsern**, *a.* af glas, glas-, glasartad. **Glasfabrik**, *f.* glasbruk. -fabrikation, *f.* glastillverkning. -glocke, *f.* glasklocka, -kupa. -hafen, *m.* glasdegel. -hauspflanze, *f.* drifhusplanta. -honig, *m.* själfrunnen honing. -hütte, *f.* glasbruk. -icht, *a.* glasig, glasartad. -ieren, *sv. tr.* glasera, glätta, glanska. -ierung, *f.* glasering, glättande, glanskning. -ig, *a.* glasig. -kirsche, *f.* ett slags bigarå. -körper, *m.* kristallins i ögat. -macher, *m.*

glasarbetare, -blåsare. -palast, m. kristallpalats. -scheibe, f. glasskifva, -ruta. -stein, m. falsk ädelsten af glas. -tafel = Glasscheibe. -úr, -en, f. glasyr. -werk, n. glasarbete, -vara. glatt, -er [t], a. 1. hal, slät, jämn. 2. slät, icke hårig. 3. välfödd, vid godt hull. 4. frisk, vacker. 5. utan anstöt, ledig, lätt. *Es geht ihm ~ ein:* det går i honom utan vidare. 6. hal, smickrande, inställsam. 7. adv. helt och hållet, fullkomligt; utan vidare, lätt, ledigt. *Etw. ~ abhauen:* i ett enda tag afhugga ngt.

glättbar, a. som kan glättas, poleras. glättbärtig, a. rakad, skägglös. Glättbein, n. ben att polera, glätta med. Glättdeck, n. glatt däck. Glätte, -n, f. glätthet, släthet, jämnhet, polityr; halka.

Glätteis, n. glanskis. *Bnd. jn aufs ~ führen:* sätta ngn på det hala. -en, itr. h. operas vara halt.

glätt|en, sv. tr. glätta, polera, glanska, blanka; utjämna, släta till. -er, -, m. -erin, -nen, f. person som glättar, polerare.

Glätt|heit, -ig|keit, f. = Glätte. -schleifen, n. slätslipning.

Glättung, f. glättande m. m. se glätten.

glätt|weg, adv. utan vidare, utan krus, i ett, med ens. -züngig, a. som har hal tunga, lismande, inställsam. -züngigkeit, f. hal tunga, lismeri.

Glätzle, -n, f. kal fläck i hufvudet, kal hjässa, tonsur, flintskalle, måne, månsken. -ig, a. skallig, flintskallig. -kopt, m. flintskalle. -köpfig, a. flintskallig.

glau, a. klar, glänsande, om biten adv. genomträngande. -auge, n. klart, glänsande, skarpsynt öga. -äugig, a. klarögd.

Glaube[n], -ens, -en, m. 1. 0. tro. ~ an Gott: tro på Gud, einer (dat.) Sache ~n beimesen ei. schenken: sätta tro till en sak, *das findet bei niemandem ~n:* det tror ingen på, *des sichern ~ns leben:* leva i den fasta tron, *in gutem ~n:* på god tro. 2. tro, troslära, religion. 3. trosbekännelse. -en, sv. I. tr. tro. *Ich glaube es Ihnen:* jag tror det ei. jag tror er, *jn etw. ~ machen:* inbilla ngn ngt, *es ist kaum zu ~ det* är nästan otroligt, *jn reich ~ tro* ngn vara rik, *jn im Rechte ~ tro* ngn ha rätt, *die Auferstehung ~ tro* på uppståndelsen. II. itr. h. tro, *jm:* ngn, *jm aufs Wort:* ngn på hans ord, *an etw. (sek.):* på ngt, teol. adv. *auf Christum:* på Kristus.

Glaubens|abfall, m. affall från tron. -abtrünnige(r), m. otrogen, affälling. -bote, m. missionär, apostel. -eifrig, a. ifrande, nitisk för tron. -fest, a. trosstark. -festigkeit, f. trosstyrka. -genofs, m. trosförvand, trosbroder. -genossin, f. trossyster. -heuchler, m. religiös hycklare. -neuerer, m. religiös re-

formator. -punkt, m. trosartikel. -relniger, m. trosförbättrare, reformator. -reinigung, f. trosförbättring, reformation. -richter, m. domare i trossaker. -schwärmer, m. religiös svärmare, fanatiker. -schwärmerei, f. religiöst sväreri, fanatism. -streiter, m. troskämpe. -wert[h], -würdig, a. trovärdig. -zweifel, m. religiöst tvifvel. -zweifler, m. religiös tviflare.

Glaub|ersalt, n. glaubersalt. -haft, a. trovärdig. -haftigkeit, f. trovärdighet.

gläubig, a. troende, rättrogen, tillitsfull. -er-, -, m. -erin, -nen, f. borgenär, fordringsägare, kreditor. -erschaft, f. samtliga borgenärer, kreditorer. -keit, f. tro, rättrogenhet.

gläub|lich, a. trolig, sannolik. -lichkeit, f. sannolikhet. -willig, a. benägen att tro, lättrogen. -würdig, a. trovärdig. -würdigkeit, f. trovärdighet.

glau|ch = glau.

gleich, I. a. 1. lik. *Sich* (dat. rpr.) ~ *sehen:* likna hvarandra, *das sieht ihm ~ det* är likt honom, *sonder ei. ohne ~en:* utan like, makalös, *nicht seines ~en haben:* sakna sin like, vara makalös, ~ und ~ *gesellt sich gern:* kaka söker maka. 2. lika. 3. samme, samma. *Auf ~e Art, ~er Weise, ~er Gestalt:* på samma sätt, *zu ~er Zeit:* samtidigt, *es ist mir ganz ~ det* gör mig alldeles detsamma. 4. slät, jämn. 5. *sarskilda fall.* *Ins ~e bringen, setzen, stellen:* bringa i jämvigt, *jm in etw. (dat.) ~ kommen:* kunna mäta sig med ngn i ngt, ~ *laufen:* löpa parallelt, *sich jm ~ stellen:* ställa sig i jämbredd, *jämföra sig* med ngn, *es jm ~ thun:* upphinna ngn i skicklighet, göra efter hvad ngn gjort, *der Erde* (dat.) ~ *machen:* jämna med marken. II. adv. strax, genast. *Er wird ~ kommen:* han kommer strax, *das dacht' ich doch ~ det* tänkte jag strax, ~ *damals:* då strax, redan då. III. konj. 1. fastän, ehuruväl, änskönt, t. ex. *ist er ~ nicht reich ei. wenn ei. ob er ~ nicht reich ist, so giebt er doch viel aus:* fastän han ej är rik, ger han dock ut mycket. 2. ~ *wie ei. ~ als:* liksom om, ~ *wie ... so:* som ... så. -alt[e]rig, a. jämnåldrig. -armig, a. *beredd* med lika långa armar. -ärtig, a. likartad. -bedeutend, a. liktydig, synonym. -be-rechtigt, a. lika berättigad. -bleibend, a. som förblir sig lik, jämn. -e, f. 1. släthet, jämnhet. 2. likhet. 3. jämvigt. -en, I. sv. o. * st. tr. göra lika, jämna, justera. II. st. itr. h. likna, *jm:* ngn. -er, -, m. 1. ekvator. 2. justerare. -ergestalt, -ermäsen, -erweise, adv. på samma sätt. -falls, adv. likaledes. -geltend, a. som gäller lika mycket, har samma värde. -gewicht, n. jämvigt. -gültig, a. likgiltig. -gültigkeit, f. likgiltighet. -heit, f. likhet. -jährig, a. jämnårig. -klang, m. samklang. -kommen, itr. s. uppgå till, motsvara,

etw. (dat.): ngt. -laufend, *a.* parallell. -lautend, *a.* lika lydande. -machung, *f.* jämnande, utjämning, jämn fördelning, likställande. -måls, *n.* jämnmått. -målsig, *a.* likformig, jämn, proportionerlig, symmetrisk. -målsig-keit, *f.* jämnhet, öfverensstämmelse, regelbundenhet, symmetri. -mut[h]ig, *m.* jämnmod, själslugn, lugn. -müt[h]ig, *a.* jämn, lugn. -müt[h]igkeit, *f.* = Gleichmüt. -namig, *a.* 1. som har samma namn. 2. mat. liknämning. -namigkeit, *f.* 1. omständigheten att ha samma namn. 2. mat. liknämning. -ni[f]is, -se, *n.* 1. afbild, bild. 2. liknelse. -ni[f]isrede, *f.* bildligt, bildrikt tal. -ni[f]isweise, *adv.* i liknelser. -ordnung, *f.* samordning. -paarig, *a.* 1. fördelad i jämna par. 2. tillhörande samma par. -säm, *adv.* liksom, så att säga. -schenk[e]llig, *a.* mat. likbent. -schritt, *m.* 1m ~ gehen: marschera med jämna steg. -seitig, *a.* liksidig. -seitigkeit, *f.* liksidighet. -ung, *f.* 1. utjämning, justering. 2. mat. ekvation. -viel, *adv.* lika mycket, sak samma. -wärt[h]ig, *a.* lika gällande, af samma värde. -wört[h]igkeit, *f.* samma värde. -wie, *konj.* liksom. -wohl, *konj.* likväl. -zeitig, *a.* samtidig. -zeitigkeit, *f.* samtidighet. Gleis, -e, *n.* -e, -n, *f.* se Geleise. -ner, -n, *m.* hycklare, lismare, skenhelig person. -nerói, -en, *f.* hyckleri, lismeri. -nerin, -nen, *f.* hycklerska, lismerska. -nerisch, *a.* hycklande, lismande. Gleifs, -es, *0, m.* glans, skimmer. -en, *sv. o. st. itr. h.* 1. lysa, blänka, skimra. 2. hyckla, lisma. -ner se Gleisner. Gleit(bahn, *f.* kana; rutschbana. -en, *sv. o. st. itr. h.* 1. s. glida; halka, slinta. 2. h. kana, skrilla. -er, -, *m.* -erin, -nen, *f.* en som kanar. Gletscher, -, *m.* glacier, jökell. Glied, -er, *n.* led, lem, länk; *stv.* (slägt)led, (soldat)led *m. m.* -erabstand, *m.* afstånd mellan leden. -erbau, *m.* ledernas byggnad, kroppsbyggnad. -erig, *a.* ledad, i sms. *stv.* -lemmad. -erkette, *f.* länkkedja. -ermann, *m.* leddocka. -ern, *sv. tr.* 1. (in)dela i leder, i led, i länkar. 2. förse med leder, med lemmar. Gegliedert = gliederig. -erpuppe, *f.* leddocka. -erreissen, *n.* ledreumatism. -ersteif, *a.* styf i lederna. -ert[h]ijer, *n.* led-djur. -erung, *f.* indelning. -erweise, *adv.* 1. led för led. 2. ledvis. -erzucken, *n.* spasmodiska ryckningar i lederna. -lös, *a.* utan leder, oledad. -måls, -en, *n.* vant. blott i pl. (yttre) lem. -weise, *adv.* led för led. glimmen, *st. o.* * *sv. itr. h.* glimma, glöda. -er, -, *m.* 1. glimmande ljus, svagt sken, glöd. 2. min. glimmer. -erblätchen, *n.* paljett. -erig, *a.* 1. glimrande, glödande. 2. glimmerhaltig. -ern, *sv. itr. h.* glimra, glindra. -käfer, *m.* lysmask. -stengel, *m.* F cigarr. Glimpf, -[e]s, *0, m.* 1. billighet, skonsamhet,

öfverseende. 2. okränkt ära, heder. -lich, *a.* måttlig, lindrig, skonsam. glietschlen, *sv. itr. s. o. h.* halka, slinta. -[er]ig, *a.* F hal, halkig, slipprig. glitzern, *sv. itr. h.* blänka, glänsa, tindra. Globus, -, -se el. .ben, *m.* glob. Glockle, -n, *f.* atm. † 1. klocka att ringa med; skälla, bjällra. *Bud. etw.* an die grosse ~ hängen el. bringen el. binden: utbasuna ngt, göra mycket väsen af ngt. 2. klocka på slagverk, t. ex. die ~ schlägt zehn 3. kupa. -enblume, *f.* blåklocka (Campanula). -endraht, *m.* klocksträng. -engehäuse, *n.* klockstapel. -engut, *n.* klockgods. -enhell, *a.* klockren. -enklang, *m.* klockors klang, klockringning. -enläuter, *m.* ringkarl. -ensepeise, *f.* klockmalm. -entaufe, *f.* en klockas invigning och namngifning. -enzug, *m.* klocksträng. -ig, *a.* 1. försedd med klockor. 2. klockformig. Glöckner, -, *m.* ringkarl. Glorlie, -n, *f.* 1. ära. 2. gloria. -ifizieren, *sv. tr.* förhårliga, rosa. -reich, -würdig, *a.* ärorik. Glosslar, -e el. -ien, *n.* ordbok, glossar. -e, -n, *f.* 1. glosa. 2. speglosa, anmärkning. -enmacher(in), -enreifer(in), *m. (f.)* spefågel. -ieren, *sv. tr.* förse med anmärkningar. Glotzauge, *n.* gloende, stirrande öga. -äugig, *a.* glosögd. -en, *sv. itr. h.* glo, stirra. gliuchsen, -zen, *sv. itr. h.* skrocka. gluck, *itj. 1.* skrock. 2. klunk. Glück, -[e]s, *0, n.* lycka, tur. ~ zu el. bland bärgs män: ~ auf! lycka till! Zum ~: lyckligtvis, sein ~ zu machen suchen: pröva lyckan, er kann von großem ~e sagen, dafs: det var tur för honom, att, es ist ein ~, dafs: det är väl, att, jm zum neuen Jahre ~ wünschen: önska ngn godt nytt år, sein ~ versuchen: pröva lyckan, auf gut ~ på måfå, på vinst och förlust. -auf, *itj.* lycka till! -begünstigt, *a.* gynnad af lyckan. -bringend, *a.* lyckobringande, lyckosam. Glucke, -n, *f.* skrockhöna, ligghöna, höna med kycklingar. -n, *sv. itr. h.* 1. skrocka. 2. F klunka. glücken, *sv. itr. h. o. s.* lyckas, jm: ngn. glücklern, *sv. itr. h.* F klunka. -henne = Glucke. glücklich, *a.* lycklig, gynnsam, fördelaktig. -licherweise, *adv.* lyckligtvis. -sbote, *m.* lyckobringande bud. -sbotschaft, *f.* lyckobringande budskap. -sbude, *f.* (marknads)stånd, i hvilket hasardspel bedrivs. -selig, *a.* lycksalig. -seligkeit, *f.* lycksalighet. glucksen, *sv. itr. h.* skrocka. Glücksfall, *m.* lycklig slump. -gut, *n.* förgångligt af lyckan beroende gods, rikedom. -hafen = Glückstopf. -hand, *f.* lyckosam hand. -jäger, *m.* lyckosökare. -kind, *n.* F -pils, -prinz, *m.* lyckans skötebarn. -rad, *n.* lyckans hjul. -ritter = Glücksjäger. -sache, *f.* slump. -spiel, *n.* hasardspel. -stern, *m.* lycklig stjärna. -stunde, *f.* lycklig stund. -topf, *m.* lotteri-

~ = föregående uppslagsord. * äkta sms. 0 saknar plur. † har om ljud. F famlijärt, P lagre språk. * mindre brukligt.

urna. -omstående, *pl.* lyckliga omständigheter. -vogel, *m.* F 1. = *Glückskind*. 2. = *Glücksbote*. -wechsel, *m.* lyckans växling. -wurf, *m.* lyckligt kast. -zufall, *m.* lycklig slump. -zug, *m.* lyckligt drag.

glücklicherweise, *a.* lyckobådande, lofvande. -wunsch, *m.* lyckönskan.

Glühbranntwein, *m.* glögg. -e, -n, *f.* glöd, glödhetta. -en, *sv. I. itr. h.* glöda. *Bud. nach etw.* ~ hafva en brinnande längtan efter ngt, *vor Wonne* ~ vara utom sig af glädje. II. *tr.* 1. glödga. 2. med värme, med glöd ådagalägga. *Rache* ~ andas hämd. -farbe, *f.* eldrött (det glödande järnets färg). -feuer, *n.* glöd. -hitze, *f.* glödhetta. -ofen, *m.* glödugn. -pfanne, *f.* fyrfat. -wein, *m.* glödgdatt vin. -wurm, *m.* lysmask.

gluppen, *sv. itr. h.* blicka dolskt, bakslugt, lystet. -isch, *a.* dolsk, ibunden, lysten.

Glut[h], -en, *f.* glöd, eld, glödhetta, hetta. -auge, *n.* glödande öga. -blick, *m.* glödande blick. -dämpfer, *m.* kolsläckare. -pfanne, *f.* fyrfat. -röt[h]e, *f.* glöd. -wind, *m.* glödande vind.

Glycerin, -s, 0, *n.* glycerin.

Gnade, -n, *f.* nåd. *Bei jm in ~n* (föräld. *dat. sing.*) *stehen*: stå i gunst hos ngn, *jn in ~n entlassen*: gifva ngn afsked i nåder, *halten Sie's zu ~n!* håll i nåder tillgodo därmed! *Ew. ~n*: eders nåd. -bringend, *a.* full af nåd, benådande. -flehend, *a.* bönfällande om nåd. -n, *sv. itr. h. Jm* ~ vara ngn nådig. *Gnade uns Gott!* Gud nåde oss! -nakt, *m.* handling af nåd, nådebevisning. -nberuf, *m.* kallelse af nåd. -nbezeigung, -nbezeugung, *f.* nådebetygelse, nådebevisning -nbild, *n.* undergörande (helgon)bild. -nbund, *m.* nådeförbund. -nfrist, *f.* af nåd beviljad frist. -ngehalt, *m. o. n.* ngeid, *n.* nådeunderhåll, pension. -ngesüch, *n.* ansökan om nåd. -nkette, *f.* som ynnestbevis skänkt kedja. -nlohn, *m.* af nåd gifven belöning. -nreich, *a.* nåderik. -nruf = *Gnadenberuf*. -nsold, *m.* = *Gnadengehalt*. -nverheissung, *f.* nådelöfte.

gnädig, *a.* nådig. *F er ist noch ~ davongekommen*: han har sluppit ifrån för godt köp. -lich, *adv.* nådigt, i nåder.

Gneif[is], -e, *m.* min. gneis.

Gnom, -en, *m.* tomt, rå. -e, -n, *f.* tänkespråk, sentens. -isch, *a.* gnomisk, tänkespråks-. -on, -s, *m.* solvisare.

Gnosticismus, -, 0, *m.* gnosticism.

gnug = *genug*.

Gobelin, -s, *m.* gobelin(stapet).

Gockelhahn, *m.* barn. tupp.

Gold, -[e]s, 0, *n.* guld. -ader, *f.* 1. guldåder. 2. med gyllenäder, hemorroider. -ammer, *f.* gulsparf. -amsel, *f.* gultrast (Oriolus galbula). -apfel, *m.* kärleksäpple (Solanum Lycopersicum). -bach, *m.* guldförande bäck. -barren, *m.* guldtacka. -bergwerk, *n.* guld-

grufva. -braun, *a.* bronsfärgad. -en, I. *a.* af guld, guld-, gyllen. *Jm ~e Berge versprechen*: lofva ngn guld och gröna skogar. II. *sv. tr.* (o. *rfl.*) förgylla(s). -eswert[h], *m.* gulds värde. -falb, *a.* matt guldgul. -finger, *m.* ringfinger. -fink[e], *m.* = *Goldammer*. -flimmer, *m.* guldkorn i flodsand. -flitter, *m.* guldpaljeter. -fuchs, *m.* 1. guldfux. 2. F guldmynt. -gier, *f.* guldtörst. -hähnchen, *n.* gulsippa. -ig, *a.* gyllen, guldfärgad. -junge, *m.* F guldgosse. -kupfer, *n.* guldhaltig koppar. -lack, *m.* 1. guldferrissa. 2. bot. gyllenlack. -macher, *m.* guldmakare, alkemist. -macherei, -mackerkunst, *f.* alkemi. -mensch, *m.* penningkarl. -schaum, *m.* tunt bladguld; glitter, prål. -scheider, *m.* guldskedare. -schläger, *m.* guldslagare. -sohn, *m.* F guldgosse. -sticker(in), *m. (f.)* guldbroderare (-brodös). -stoff, *m.* guldtyg. -verbrämt, *a.* guldkantad. -verbrämung, *f.* guldbrä. -währung, *f.* guldmyntfot. -wäsche, *f.* guldvaskning. -wäscher, *m.* guldvaskare. -wut[h], *f.* guldtörst.

Golf, -e, *m.* golf, hafsbugt.

Gondel, -n, *f.* gondol. -fahrer, -führer, -ier, -e, *m.* gondolförare. -n, *sv. itr. h. o. tr.* fara, ro i gondol.

Gondolier = *Gondelier*.

gönnien, *sv. tr.* unna. -er, -, *m.* gynnare, beskyddare. -erin, -nen, *f.* gynnarinna, beskyddarinna. -ermiene, *f.* beskyddarmin. -erschaft, *f.* 1. egenskap af gynnare, af beskyddare. 2. samtlige gynnare, beskyddare.

Göpel, -, *m.* båg. uppfordringsverk, gångspel, hiss.

Gorilla, -s, *m.* gorilla.

Gose, -n, *f.* ett slags ljust, svagt öl.

Gosse, -n, *f.* dim. †, 1. rännsten. 2. sköljsten. -nstein, *m.* sköljsten.

Got[h]lle, -n, *m.* got, göt. -enburg, 0, *n.* npr. Göteborg. -ik, 0, *f.* gotik. -isch, *a.* gotisk, götisk.

göthisch, *a.* rörande Göthe, Göthes.

Got[h]land, -s, 0, *n.* npr. Gottland.

Gott, -er †, *m.* Gud, gud. *Der liebe ~ Gud*, vår herre, *ach ~!* herre Gud! ~ *sei Dank*: gudskelof, ~ *sei bei uns!* Gud vare oss nådig! ~ *behüte!* gudbevars väl! *F er erschienen*, *wie ~ ihn erschaffen hat*: han visade sig i paradisdragt, ~ *einen guten Mann sein lassen*: låta världen ha sin gång, *leider ~es*: tyvärr. -begeistert, *a.* gudaingifven, inspirerad.

Götterabend, *m.* gudomlig(t vacker) afton. -ähnlich, *a.* gudalik. -begünstigt, *a.* gynnad af gudarne. -bild, *n.* (af)gudabild. -bote, *m.* gudarnes sendebud. -funke[n], *m.* gudagnasta.

gottergeben, *a.* undergifven under Guds vilja. -heit, *f.* undergifvenhet under Guds vilja.

göttergleich, *a.* gudalik.

gotterhaben, *a.* gudomlig.

götterhaft, *a.* gudalik, gudomlig. **-hain**, *m.* helig lund. **-kunde**, **-lehre**, *f.* gudalära. **-lust**, *f.* gudaförjöd. **-mahl**, *n.* gudamåltid. **-sage**, *f.* gudasaga. **-schaft**, *f.* 1. gudomlighet, gudomlig värdighet. 2. gudavärld. **-sitz**, *m.* gudars hemvist. **-sohn**, *m.* gudason. **-späis**, *m.* kostligt skämt. **-speise**, *f.* gudaspis. **-spruch**, *m.* orakel, gudasvar. **-thum** se *Göttertum*. **-trank**, *m.* gudadryck. **-tüm**, *n.* = *Götterschaft*. **-welt**, *f.* gudavärld. **-wonne**, *f.* gudaförjöd. **-zeit**, *f.* sagoålder.

gotteszeugt, *a.* gudaboren.

Gotteslacker, *m.* kyrkogård. **-anbeter(in)**, *m.* (*f.*) gudsdyrkare. **-dienst**, *m.* gudstjänst. **-dienstlich**, *a.* hörande till gudstjänsten, kyrklig. **-erbärmlich**, *a.* gudsjemmerlig. **-friede[n]**, *m.* 1. kyrkofrid. 2. asyl, fristad. **-furcht**, *f.* gudsfuktan. **-fürchtig**, *a.* gudfruktig. **-gabe**, *f.* 1. Guds gåfva. 2. gåfva till kyrkan. **-geißel**, *f.* Guds gissel. **-gelahrtheit**, *f.* teologi. **-geld**, *n.* handpenngar som tör utredas de fattige. **-gelehrsamkeit**, *f.* teologi. **-gelehrte(r)**, *m.* teolog. **-gericht**, *n.* 1. Guds dom. 2. gudsdom. **-glaube[n]**, *m.* tro på Gud; religion. **-haft**, *a.* gudomlig. **-haus**, *n.* kyrka, Guds hus. **-kasten**, *m.* sparbössa åt de fattige; kyrkbäcken. **-kindschaft**, *f.* barnaskap hos Gud. **-kühchen**, *n.* guldhöna (Coccinella). **-lamm**, *n.* Guds lam. **-lästerer**, *m.* gudsförsmädare. **-lästerlich**, *a.* gudsförsmädande. **-lästerung**, *f.* gudsförsmädelse. **-lästreiner**, *f.* gudsförsmäderska. **-lehre**, *f.* 1. religion. 2. teologi. **-leugner(in)**, *m.* (*f.*) gudsförnekare (-erska). **-leugnerisch**, *a.* gudsförnekande. **-leugnung**, *f.* gudsförnekelse. **-liebe**, *f.* kärlek till Gud. **-lohn**, *m.* lön af Gud. **-pfennig**, *m.* = *Gottesgeld*. **-reich**, *n.* Guds rike. **-thum** se *Gottestum*. **-tisch**, *m.* nådebord. **-tüm**, *n.* religion, gudsdyrkan. **-urt[h]eil**, *n.* gudsdom. **-verächter**, *m.* gudsfraktare. **-verachtung**, *f.* gudsförakt. **-verehrung**, *f.* gudsdyrkan. **-vergessen**, *a.* gudsförgäten. **-vergessenheit**, *f.* gudlöshet. **-welt**, *f.* Guds gröna jord. **-wort**, *n.* Guds ord.

gottlgefällig, *a.* Gud behaglig. **-gesandt**, *a.* gudasänd. **-helt**, *f.* gudom, gudomlighet.

Göttlin, *-nen*, *f.* gudinna. **-lich**, *a.* gudomlig. **-lichkeit**, *f.* gudomlighet, gudomlig natur.

gottl[öb], *itj.* gudskelof. **-mensch**, *m.* guda-människa. **-seibeün**, *-ö*, *m.* evemiat. för djäful, den onde. **-solig**, *a.* salig i Gud. **-verflucht**, *a.* af Gud förbannad. **-vergessen**, *a.* gudsförgäten. **-vergessenheit**, *f.* gudlöshet. **-verheissen**, *a.* lofvad af Gud. **-verlassen**, *a.* af Gud öfvergifven. **-versöhnt**, *a.* försonad med Gud. **-vertrauen**, *n.* gudsförtröstan. **-voll**, *a.* gudomlig.

Götze, *-n*, *m.* 1. afgud, afgudabild. 2. F tölp, glop. **-nanbeter(in)**, **-ndiener(in)**, *m.* (*f.*) afgudadyrkare (-erska). **-ndienerisch**, *a.* afgudadyrkande. **-nt[h]üm**, *n.* afgudadyrkan.

Gouache, *-n*, *f.* gouache(målning).

Gourmand, *-s*, *m.* gurmand, läckergom. **-ise**, *-n*, *f.* gurmandis.

Gouvern[lan]te, *-n*, *f.* guvernant. **-em[en]t**, *-s*, *n.* guvernement. **-eur**, *-e* el. *-s*, *m.* guvernör.

Grab, *-er* †, *n.* graf. **-bein**, *sv. itr. h.* F pilla, trefva. **-denkmal**, *n.* grafvärd. **-efufs**, *m.* fot lämplig att gräfva med. **-ekelle**, *f.* liten handspade. **-eland**, *n.* land som kan el. skall gräfvas om.

Graben, *I.* **-[t]**, *m.* dike, graf. F bild. *er ist noch nicht über den* ~ han har ännu ej hunnit öfver alla svårigheter. **II. st. tr. o. itr. h. 1. gräfva, gräfva upp, ut, ned, om. 2. borra, stöta in djupt, t. ex. *jm den Dolch ins Herz* ~. 3. gravera. **-füller**, *m.* förakt. benämna på dålig soldat, som vid storming endast duger till fylnad i skattingsgravarna. **-leitung**, *f.* dikning, dikesgrävning; (löp)grafvars uppkastande. **-sohle**, *f.* botten i en (löp)graf. **Gräber**, *-*, *m.* 1. gräfvare. 2. namn på åtskilliga djur, som gräfva ned sig i marken. **-ei**, *-en*, *f.* grävning. **-fund**, *m.* grafvynd. **-geruch**, *m.* grafukt, liklukt.**

Grabes[d]unkel, *n.* **-nacht**, *f.* grafvens mörker. **-rand**, *m.* grafvens brädd. **-ruhe**, *f.* grafvens ro. **-schlummer**, *m.* dödssömn. **-schweigen**, *n.* **-stille**, *f.* dödystnad. **-stimme**, *f.* graflik stämna.

Grab[fol]ger, *m.* person som följer ett lik, pl. likfölje. **-geläute**, *n.* begravningsringning. **-gerüst**, *n.* katafalk. **-gewölbe**, *n.* grafvalf. **-hügel**, *m.* grafkulle, grafhög. **-legung**, *f.* begravnings. **-lied**, *n.* begravningspsalm. **-mal**, *n.* grafvärd. **-meißel**, *m.* grafmål. **-schau-fel**, *f.* 1. trädgårdsskyffel. 2. mullskofvel. **-scheid**, *n.* spade. **-stätte**, *f.* grafplats. **-stichel**, *m.* grafstickel. **-still**, *a.* dödyst. **-stille**, *f.* dödystnad. **-tuch**, *n.* bårduk.

Gracht, *-en*, *f.* kanal i sht i Holland.

gräcl[isi]oren, *sv. tr.* gifva grekisk anstrykning, form, karaktär. **-ismus**, *-*, *-men*, *m.* grekisk ordvändning, greccism. **-ität**, *ö*, *f.* greccitet. **grad** se *gerad*.

Grad, *-e* men som måttenhet efter räkneord *-*, *m.* grad. **-ätim**, *adv.* gradvis, så småningom. **-at[io]n**, *-en*, *f.* stegring, gradation. **-bogen**, *m.* gradbåge, transportör (uppgraderad halfförkel). **-ieren**, *sv. tr.* 1. gradera medela gradverk. 2. färga guldarbeten. **-ierung**, *f.* **-ig**, *a.* gradig. **-leiter**, *f.* **-messer**, *m.* gradskala, gradmätare. **-uäl** = *graduell*. **-uäl[e]**, **-[e]**, *-e* el. *-ien*, *n.* gradualsång vid katolik massa. **-uöll**, *a.* gradvis inträdande. **-uieren**, *sv. tr.* 1. gradera. 2. graduera, promovera. **-uierung**, *f.*

Graf, *-en*, *m.* stm. †, grefve. **-en**, *sv. tr.* upp-höja i greffigt stånd. **-ent[h]üm**, *n.* grefskap.

gräfl[ic], *a.* greflig.

Grätschaft, *f.* grefskap, a) grefvedöme, b) grefligt stånd.

Gral, -[e]s, *o*, *m*. gral.
Gram, I. -[e]s, *o*, *m*. grämelse, bekymmer. II. *a. Jm* ~ sein: vara gramse på, hysa motvilja mot ngn.
Gräm|le|léi, -*en*, *f*. butterhet, trumpenhet. -*eln*, *sv. itr. h.* vara bedröfvad, vresig, butter. -*en*, *sv. tr. o. rfl.* gräma (sig). *Sich zu Tode* ~ dö af grämelse.
gräm|ler|füllt = *gramvoll*. -*gebeugt*, *a.* nedtyngd af grämelse, af bekymmer.
Gräm|ller, -, *m.* -*lerin*, -*nen*, *f.* vresig, butter person. -*lich*, *a.* vresig, butter. -*lichkeit*, *f.* vresighet, butterhet.
Gramm, -*e* men som mättenhet efter räkneord -, *n.* o. *m.*
Gramm|lik (med kort *á*), -*en*, *f.* grammatik. -*ikálisch*, *a.* grammatikalisk. -*iker*, -, *m.* grammatiker. -*isch*, *a.* grammatisk.
gräm|voll, *a.* bekymmerfull, sorgbunden, bedröfvad.
Gran, -*e* men som mättenhet efter räkneord -, *n.* o. *m.* gran.
Grän, böja = föreg., *n.* o. *m.* $\frac{1}{2}$ gran.
Granát, -*e*[n], *m.* granat (mineral). -*o*, -*n*, *f.* 1. granatäpple(träd). 2. min. granat.
Grand, -*e*, *m.* grus. -*o*, -*n*, *m.* spansk grand. -*ézza*, *o*, *f.* värdighet, stolt och afmått sätt. -*icht*, -*ig*, *a.* grusig, grofkornig. -*iós*, *a.* storartad.
Granit, -*e*, *m.* granit. -*en*, *a.* af granit, granit. -*ig*, *a.* granithaltig.
Grann|le, -*n*, *f.* borst, agn, snärp, nål, spets, hår. -*ig*, *a.* borstig.
Gransen, -, *m.* dial. stäf.
granulieren, *sv. tr.* granulera.
Gränz = *Grenz*-.
Grapen, -, *m.* gryta, kittel af gjutgods.
Graph|lik, *o*, *f.* skrifkonst, ritkonst. -*isch*, *a.* grafisk. -*it*, -*e*, *m.* min. grafit.
Grapp = *Krapp*.
grapsen, *sv. tr. o. itr. h.* F begärligt gripa, roffa; knipa, stjåla.
Gras, -*er* †, *n.* gräs. *Bnd. kein* ~ *unter den Füßen wachsen lassen*: vara kvick i vändningarna, *darüber ist* ~ *gewachsen*: det är för längesedan bortglömdt. -*affe*, *m.* F ungtupp, gröngöling. -*anger*, *m.* äng. -*boden*, *m.* gräsval. -*butter*, *f.* smör af kor, som gå på gräsbete. -*decke*, *f.* gräsmatta. -*en*, *sv. I. itr. h.* 1. beta. F *bnd. auf eines anderen Wiese* ~ göra ingrepp i en annans rättigheter. 2. slå gräs. 3. gräsa. II. *tr.* *Das Getreide* ~ slå, mäja den ännu gröna säden. -*oplatz*, *m.* betesmark. -*er*, *Gräser*, -, *m.* slätterkarl.
Gräseréi, -*en*, *f.* 1. slätter. 2. rätt till slätter.
Gräs|er|trag, *m.* höskörd. -*frosch*, *m.* vanligt groda. -*futter*, *n.* grönfoder. -*futterung*, *f.* fodring med grönfoder. -*garten*, *m.* trädgård med gräsplaner. -*hof*, *m.* gräsbeväxt gård. -*hopfen*, *m.* på gräsval växt humle. -*hopper*, -*hüpfar*, *m.* gråshoppa. -*licht*, *a.* gräsartad,

gräslig. -*ig*, *a.* 1. gräsbeväxt, gräslig. 2. = *grasicht*. -*land*, *n.* betesmark. -*mücke*, *f.* löfsångare. -*pfärd*, *n.* gråshoppa. -*platz*, *m.* gräsplan.
grafs, *a.* förfärlig, fasaväckande, vild.
grassieren, *sv. itr. h.* grassera, rasa, härja.
gräsl|ich, *a.* gräslig, förskräcklig. -*keit*, *f.* gräslighet.
Gräs|specht, *m.* lilla hackspetten. -*stück*, *n.* gräsplan. -*teufel*, *m.* F *aussehen wie ein* ~ se ytterst ruskit ut. -*ung*, *f.* betande *m. m.* = *grasen*. -*wachs*, *m.* gräsvegetation. -*weide*, *f.* gräsbetad betesmark, gräsval.
Grat, -*e* [†], *m.* 1. skarp kant. 2. ås, rygg, kam, spets. 3. ryggrad. 4. råegg.
Gräte, -*n*, *f.* fiskben. F *bnd. eine* ~ *in etw. finden*: finna ngt kinkigt. -*nisch*, *m.* zool. benfisk. -*ngerüst*, *n.* fiskbensskelett. -*nlos*, *a.* benfri. -*nreich*, *a.* benig.
Grat|li|ä[e], -[e]s, -*ien* et. -*e*, *n.* gratial, gratifikation, drickspengar. -*ias*, -, -, *n.* tack-sägelse, bordsbön efter måltiden. -*ifikation*, -*en*, *f.* gratifikation.
grätig, *a.* benig.
gratis, *adv.* gratis, för intet.
Grätsche, -*n*, *f.* ställning med utspärrade ben. -*n*, *sv. itr. h.* 1. ställa benen utåt. 2. gå med utspärrade ben.
Grätt|h|ier, *n.* stenget.
Gratull|änt, -*en*, *m.* lyckönskande person, gratulant. -*ation*, -*en*, *f.* lyckönskan, gratulation. -*ieren*, *sv. itr. h.* lyckönska, gratulera, *jm zu etw.:* ngn till ngt.
grau, *a.* grå. *Vor* ~ *den Jahren*: för mycket länge sedan, i den gråa forntiden, *der* ~ *ei. das* ~ *chen*: åsnan, *das* ~ *des Morgens*: morgongryningen. -*e*, *Gräue*, *o*, *f.* grå färg. **Gräuel** = *Greuel*.
grau|eln, *sv. rfl. o.opers.* F *Ich graule mich* et. *es grauelit mir*: jag känner mig hemsk till mods, är litet rädd. -*en*, I. *sv. itr. h.* 1. gråna. 2. gry. II. *sv. itr. h. o. rfl.* rysa. *Ich graue mich* et. *vanl.opers.* *es graut mir* et. *mich vor etw.* (dat.): jag ryser, bäfvar för ngt. III. -*s*, *o*, *n.* 1. rysning, fasa, bäfvan. 2. ngt rysligt, förfärande. 3. *Das* ~ *des Tages*: morgongryningen. -*enbild*, *n.* fasaväckande bild. -*endrohend*, -*enerregend*, -*enhaft*, *a.* fasaväckande, hemsk. -*ennacht*, *f.* hemsk natt. -*enthat*, *f.* hemsk gärning, illdåd. -*enverhängni*[f]s, *n.* hemskt öde. -*envoil*, *a.* fasansfull. -*erlich* = *grauenhaft*. -*kehlichen*, *n.* zool. järnsparf. -*kopf*, *m.* gråhårsman. -*lich*, *a.* 1. gråaktig. 2. = *graulig*.
gräulich, *a.* 1. gråaktig. 2. = *greulich*.
gräullig, *a.* 1. fasaväckande, hemsk. 2. rädd, lättskräm. -*n* = *Grauen*-.
Graup|le, -*n*, *f.* dim. †, 1. gryn. 2. korn, små hagekorn, trindsnö. -*eln*, *Gräupeln*, *sv. itr. h.* *opers.* hagla fint som gryn. -*enhagel*, *m.* fint hagel af gryn storlek. -*enmühle*, *f.* grynkvärn,

-verk. -ens[chi]eim, m. gryngröt. -ensuppe, *f.* grynvälling. -icht, -ig, *a.* i sht min. kornig, grynig. -ner, -, *m.* 1. mjölnare i en grynkvarn. 2. grynhandlare.

Gravills, I. -es, *0, m.* 1. grus, spillror. 2. fasa, hemskhet; fasaväckande tillstånd, väder, mörker, *m.* *II.* *a.* fasanfull, hemsk. -säm, *a.* grym. -samkeit, *f.* grymhet. -schimmel, *m.* 1. gråskimmel. 2. F åsna. -selig, *a.* litet hemsk, faslig. -seln, *sv.* operas. *itr. h. o. rfl.* *Ich grausele [mich]* *ei.* vanl. operas. *es grauselt mir ei. mich:* jag är hemsk till mods. -sen, *I. sv. itr. h.* *Ich grause* *ei.* vanl. operas. *es graust mir ei. mich:* jag ryser, bäfvar. *II.* -s, *0, n.* rysning, bäfvan. -senerregend, -senhaft, -sig, *a.* förfärlig, gräslig, fasaväckande. -t[h]ier, *n.* F åsna. -wacke, *f.* min. grävacka.

Gravilour, -e *ei.* -s, *m.* gravör. -ieranstalt, *f.* gravörsatelier. -ieren, *sv. tr. I.* gravera med gräfstokel. 2. gravera, belasta. -ierung, *f.* -itåt, *0, f.* värdighet, afmått sätt. -itatio[n], -en, *f.* tyngdkraft. -itatio[n]sgesetz, *n.* tyngdlag. -itatisch, *a.* värdig, gravitetisk.

Gräzlie, -n, f. 1. *Die ~n:* gracerna. 2. *0,* behag, grace. -iös, *a.* gratiös, behagfull, behaglig.

Greif, -e[n], m. 1. grip. 2. *zoöl.* kondor. 3. *pegas.* -bär, *a.* möjlig att gripa; påtaglig. -en, *st. I. tr.* gripa, taga fatt. *Sich (rpr.) ~ leka ta fatt. bna. das kann man mit den Händen ~* det är aldeles påtagligt, *diese Zahl ist zu hoch gegriffen:* denna siffra är för hög, *einen Ton ~* angifva en ton på eu instrument, *Platz ~* taga plats, gripa omkring sig. *II. itr. h.* gripa, taga, fatta. *An den Hut ~* taga åt hatten, *jm an den Puls ~* känna ngn på pulsen, *das greift an den Beutel:* det kostar pengar, *jm an die Ehre ~* förolämpa ngn; *in seinen eigenen Busen ~* gå till sig själf; *über etw. (ack.) ~* sträcka sig öfver ngt. -er, -, *m.* 1. person som griper, tar fatt. 2. hake som griper in i ngt. -geier, *m.* kondor. -ig, *a.* 1. gripande. 2. lätt att gripa.

greinllen, sv. itr. h. F grina, lipa. -er, -, *m.* -erin, -nen, *f.* F lipande person, grinolle.

Greis, I. -e, *m.* gubbe. *II.* *a.* grå åt ålder, gammal. *~es Alter:* hög ålder. -enalter, *n.* hög ålder, ålderdom. -enhaft, *a.* ålderstigen, gammal, gubbaktig. -enhaffigkeit, *f.* gubbaktighet. -enkrankheit, *f.* ålderdomskrämpa. -ent[h]üm, *n.* gubbålder, ålderdom.

grell, a. 1. om ljud: gäll. 2. om färger: bjärt. *~es Licht:* skarpt, bländande ljus, *~e Augen:* lifliga, klara ögon. -en, *sv. itr. h.* ljuda gällt. -heit, *f.* 1. egenskap att vara gäll, gäll ton. 2. bjärthet, skärpa, liflighet, *jr grell.*

Grenadier, -e, m. grenadier.

Grenzle, -n, f. gräns. -berichtigung, *f.* gränsvägring. -besichtigung, *f.* gränseynd, rå-

gångs uppgående. -en, *sv. I. itr. h.* *An etw. (ack.) ~* gränsa till ngt, *bna. nära sig. Das grenzt ans Unglaubliche:* det är nära nog otroligt. *II. tr.* begränsa. -enlos, *a.* gränslös, obegränsad. -enlosigkeit, *f.* gränslöshet. -er, -, *m.* -erin, -nen, *f.* gränsbo. -Jäger, *m.* gränssoldat, gränsvakt, tullbetjänt. -punkt, *m.* slutpunkt. -recht, *n.* rätt, lag rörande gränstvister. -scheide, *f.* gränsskilnad. -scheider, *m.* landtmätare. -scheidung, *f.* rågångs utmärkande. -spërre, *f.* förbud mot, förhindrande af gränsens öfverskridande. -wache, *f.* gränsbevakning. -zaun, *m.* gärdsgård mellan ågorna.

Grete, -[n]s, -n, f. 1. *npr.* Greta. 2. F jänta, slinka. 3. *Die faule ~ a)* vägglusen, *b)* namn på en berömd kanon på 1500-tolet.

Greuel, -, m. 1. fasa, afsky. 2. ohygglighet, gräslighet, styggelse, illdåd. -gestalt, *f.* fasaväckande, afskyvärd gestalt. -haft, *a.* afskyvärd, hemsk. -tag, *m.* afskyvärd, hemsk dag. -that, *f.* afskyvärd handling, illdåd. greuelvoll, -lich = *greuelhaft.*

Grieblle, -n, f. grefvar efter smält taig. -s, -e, *m.* kärnhus.

Griechle, -n, m. grek. -enland, *n.* Grekland. -ent[h]üm, *n.* grekiskt väsen, värde, inflytande. -envolk, *n.* grekiskt folk. -in, -nen, *f.* grekinna. -isch, *I. a.* grekisk. *II. n.* grekiska, *jr deutsch.*

gries, I. a. † grå, ålderstigen. *II. se Griefs.* -el, *se gries/sel.* -gräm, -e, *m.* butter, trumpen person, tvärvigg. -grämeln, *sv. itr. h.* vara butter, trumpen. -grämig, -grämisch, -grämlich, *a.* butter, tvär, trumpen. -licht, -ig *se gries/s.*

Griefs, -es, 0, m. 1. grus. 2. smågryn. -ellig, *a.* grusig, småkornig. -eln, *sv. I. itr. h. ei. s.* söndermulus. *II. tr.* söndermulus. -licht, -ig, *a.* grusig, småkornig.

Griebe *se Griefe.*

Griff, -e, m. 1. grepp, tag. *Einen ~ nach etw. thun:* gripa efter ngt; *bna. einen falschen ~ thun:* misstaga sig, *einen guten ~ thun:* lyckas, hafva tur, *etw. am ei. im ~ sie haben:* hafva färdighet i ngt; *pl. ~e:* ränker, knep. 2. handtag, skaft, grepe. 3. handfull, näfve. 4. klo. -brett, *n.* 1. gripbräde. 2. klaviatur. -loch, *n.* hål på nöjt *m. a.* blåsinstrument. -el, -, *m.* 1. griffel. 2. pekpinne. 3. not. pistill.

Grille, -n, f. 1. syrsta. 2. grill, inbillning, infall. *~n fangen:* göra sig griller. -nfang, *m.* grillfänger. -nfänger(in), *m. (f.)* grillfångare. -nfängerisch, *a.* som gör sig griller. -ngezirp[e], *n.* syrsans läte. -nhaft, *a.* full af griller, nyckfull. -nhaffigkeit, *f.* besynnerlighet, nyckfullhet, grillfänger. -nkrank, *a.* mjältsjuk. -nkrankheit, *f.* mjältsjuka.

Grimasse, -n, f. grimas. *~n machen* *ei. schneiden:* göra grimaser. -nhaft, *a.* grimaserande.

-nmacher, -nschneider, *m.* en som gör grimasser.

Grimm, *I.* [-e]s, *0.* *m.* vrede, raseri. **II.** *a.* vredgad, förtörnad, ursinnig, rasande. -en, *sv. tr. o. ** *itr. h. 1.* förorsaka häftiga smärtor. Opera. *es grimmt mich* ei ** mir im Bauche*: jag har ondt i magen. **2.** *Das grimmt mich* ei ** mir*: det förargar, retar mig. -erfüllt, -ig, *a. 1.* vred, ursinnig, rasande. **2.** grufvig, förskräcklig. -igheit, *f. 1.* vrede, ursinnighet. **2.** förskräcklighet. -schäumend, -schraubend, *a.* skummande, fnysande af vrede, af raseri.

Grind, -e, *m. 1.* skorf i sht på bufvudet. **2.** utslag på träd. -icht, -ig, *a.* skorfvig.

grinslen, *sv. itr. h. grina.* -er, -, *m.* -erin, -nen, *f.* grinande person.

Grippe, -n, *f.* elakartad snufva, influensa.

Grips, -es, *0.* *m.* F hjärna. ~ *haben*: hafva godt hufvud. -en, *sv. tr. o. itr. h. P* knipa, stjåla.

Grisette, -n, *f.* grisset.

grob, -er †, *a.* grof; brutal, rå. *In ~ anfahren*: fara ut mot ngn.

Gröbe, *0.* *f.* groflek.

Groblgewicht, *n.* bruttovigt. -heit, *f. 1.* grofhet, groflek. **2.** grofhet, oförskämndhet, råhet. -ian, -e, *m.* grobian, grofhuggare. -jährig, *a.* som har stora årsringar.

gröblich, *a. 1.* ngt grof. **2.** grof, väldig, stark.

Gröbs se *Griebs*.

Grog, -s, *m.* grogg.

gröhl|en, *sv. tr. o. itr. h. P* skråla. -er, -, *m.* -erin, -nen, *f.* P skrålande person.

Groll, [-e]s, *0.* *m.* groll, agg. -en, *sv. itr. h. o. * tr. 1.* doft rulla, t. ex. *der Donner grollt*. **2.** *Im ~ hysa groll*, bära agg till ngn. -er, -, *m.* -erin, -nen, *f.* person som hyser groll, bår agg, fiende.

Grönländler, *I.* -, *m.* grönländare. -erin, -nen, *f.* grönländska. **II.** *sv. -lsch, a.* grönländsk.

Gros, *n. 1.* -se men som måttenhet efter räknord -, gross, 12 dussin. **2.** obehj. hufvudmassa, hufvudkår, t. ex. *das ~ der Armee*.

Groschen, -, *m.* alm. *Gröschchen, -lein, 1.* groschen (mynt, älst [ein guter] ~ = $\frac{1}{16}$ Thaler, sedan [Silber- ei. Neu] ~ = $\frac{1}{16}$ Thaler, *itr. Thaler*). **2.** pengar i allm., t. ex. *seine paar ~ hans smula pengar, einen schönen ~ verdienen*: förtjäna en vätt summa. -ausgabe, *f.* groschenupplaga, öresskrift(er).

Grofs, -e ei. -, *n.* se *Gros 1.*

grofs, -er †, *a.* stor. ~ *und klein*: stora och små, ~ *Zehe*: stortå, *den ~en [Herrn] spielen*: spela herre, *eine ~e Meile*: en styf mil, ~ *füttern*: uppfoða, *eine ~e Miene annehmen*: taga på sig en vigtig, en högdragen min, ~ *thun, ~ sprechen*: skryta, skrålla, *sich mit etw. ~ thun*: skryta af ngt, *in ~ anblicken*: se med stora, förvånade ögon på ngn, *etw. nicht ~ nötig haben*: ej

vara särdeles i behof af ngt, *im ~en und ganzen*: på det stora hela, på det hela taget, *eine ~e Kleinigkeit*: en ringa obetydlighet, ~ *Kälte*: stark köld, ~ *er Hunger*: stark hunger, ~ *es Alter*: hög ålder. -achtbar, *a.* storad. utm., högt ärad. -artig, *a.* storartad, storlagen. -artigkeit, *f.* storhet, storlagenhet, höghet, majestet. -beerig, *a.* som har stora bår. -betrieb, *m.* stor rörelse, stor affår. -blumig, *a.* storblommig. -dutzend, *n.* gross.

Gröfse, -n, *f.* storhet, storlek.

grofs|ellerlich, *a.* utmärkande för far- o. morförlärdar. -eltermutter, *f.* far- ei. morfars ei. far- ei. morfors mor. -eltern, *pl.* far- ei. morförlärdar. -eltervater, *m.* far- ei. morfars ei. far- ei. morfors far. -enkel(in), *m. (f.)* barnbarns barn. -ent[h]eils, *adv.* till en stor del. -gewerbe, *n.* storindustri. -handel, *m.* grosshandel. -händler, *m.* grosshandlare. -handlung, *f.* engrossaffår. -hans, *m.* F stor-skråflare. -heit, *f.* storhet. -herr, *m.* storherre, sultan. -herrisch, *a.* högdragen, morsk. -herrlich, *a.* rörande, utmärkande för, utgående från sultanen. -herzig, *a.* ädelmodig. -herzigkeit, *f.* ädelmod. -hundert, *n.* storhundra, hundratjugu.

Gross|liferer, -, -ist, -en, *m.* grossör.

grofs|lähig, *a.* myndig. -jährickeit, *f.* myndighet. -kammerer, -kammerherr, *m.* öfverkammarherre. -kanzler, *m.* rikskansler. -kind, *n.* barubarn. -knecht, *m.* fördrång, rättare. -magd, *f.* piga som har uppsigt öfver de andra. -mama, *f.* far- ei. mormor. -maul, *n.* F 1. en som har stor mun. **2.** skråflare. -mäulig, *a.* F 1. stormynt. **2.** stortalig, skrytsam. -mögend, *a.* stormäktig. -mut[h], *f.* ädelmod. -müt[h]ig, *a.* ädelmodig. -müt[h]igkeit, *f.* ädelmod. -mut[h][s]voll, *a.* ädelmodig. -mutter, *f.* far- ei. mormor. -mütterlich, *a.* utmärkande för en far- ei. mormor. -neffe, *m.* brors ei. systers son- ei. dotterson. -nichte, *f.* brors ei. systers son- ei. dotterdotter. -oh[e]im, -onkel, *m.* fars ei. mors far- ei. morbror. -papa, *m.* far- ei. morfar. -prahler, *m.* storskrutare. -prahlerel, *f.* väldigt skryt, skråfvel. -prahlerisch, F -pratschig, *a.* skrytsam, skråflande. -priester, *m.* öfverstepräst. -siegelbewahrer, *m.* (riks)sigillbevarare. -sinn, *m.* ädelt sinne, storsinnet. -sinnig, *a.* storsint. -sinnigkeit, *f.* = *Grofs-sinn*. -sohn, *m.* son- ei. dotterson. -sprech = *grofsprahl*. -spurig, *a.* bredspårig. -spurigkeit, *f.* bredspårighet. -staat, *m.* stormakt. -städtisch, *a.* storstadsaktig. -tante, *f.* fars ei. mors faster ei. moster.

gröfstent[h]eils, *adv.* till största delen.

Grofs|that, *f.* stordåd. -thu = *grofsprahl*. -tochter, *f.* son- ei. dotterdotter. -urenkel(in), *m. (f.)* barnbarns barnbarn. -vater, *m.* far- ei. morfar. -väterlich, *a.* farfaderlig,

morfaderlig. **vaterstuhl**, *m.* gammaldags länsstol. **-verkehr**, *m.* samfärdsel, handel emellan länderna. **-würdensträger**, *m.* hög dignitär. **-ziehen**, *n.* uppfödande, uppdragande.

grotésk, *a.* grotesk. **-e**, *-n*, *f.* grotesk figur.

Grötte, *-n*, *f.* dim. †, grotta. **-nwerk**, *n.* konstgjord grotta.

Grube, *-n*, *f.* dim. †, 1. grop. 2. graf. *In die ~ fahren*: dö. 3. grufva.

Grübelléi, *-en*, *f.* grubbleri. **-er** se **Grübler**. **-haft**, *a.* grubblande. **-n**, *sv. itr. h.* 1. grubbla. 2. gräfva, sneka, leta.

Grubenbau, **-betrieb**, *m.* grufbrytning, grufdrift. **-fahren**, *n.* nedstigning i grufva. **-grund**, *m.* grufbotten. **-hund**, *m.* barg. **-hund**, *hund*. **-steiger**, *m.* barg. stigare. **-werk**, *n.* grufva. **-wetter**, *n.* grufgas.

grubig, *a.* gropig.

Grübler, *-m.* grubblare. **-in**, *-nen*, *f.* grubblerska.

Gruft, *-e* †, *f.* håla, i sht grift. **-begräbn[is]**, **-gewölbe**, *n.* grift, grafhvalf. **-kirche**, *f.* grift-hvalf, krypta.

Grum[m]elt, *-s*, *0*, *n. o. m.*, *0*, *f.* det efter första släkten växande höet, efterslätter. *Grum ~ machen vor dem Heu*: gifta bort den yngre dottern före den äldre. **-en**, *sv. itr. h.* förrätta efterslätter. **-ernte**, *f.* efterslätter. **-heu**, *n.* = *Grummet*.

grün, *a.* grön. *F sich an js ~e Seite setzen*: vinnna ngn för sig, göra sig grön mot ngn, *~er Junge*: tjufpojke, skön gosse, *~er Donnerstag*: skärtorsdag. **-bewachsen**, *a.* betäckt af grönska.

Grund, *-e* †, *m.* 1. grund, botten. *~ bekommen*, *haben*: på botten, *auf den ~ stofsen*: stöta på grund; *mit. einer (dat.) Sache auf den ~ gehen*: gå till botten, på djupet med en sak, *etw. von ~ aus* el. *aus dem ~e verstehen*: grundligt förstå sig på ngt, *zu ~e gehen*: gå i grund, gå under, förgräs, *jn zu ~e richten*: förstöra, ruinera ngn, *in [den] Grund bohren*: borra i sank. 2. grund, grundt ställe. 3. dal, klyfta, djup. 4. (byggnads)tomt. 5. (byggnads)grund, grundval. 6. mark, jord, jordmån. *Liegender ~ jord*: egendom. *~ Boden* 4. 7. kapital, (grund)fond. 8. bottenats. 9. grund, skäl, orsak; bevis. *Aus diesem ~e*: af detta skäl, på grund häraf. **-bau**, *m.* grundläggning, grund. **-beschaffenheit**, *f.* grundens beskaffenhet. **-besitz**, *m.* jordegendom. **-besitzer**, *m.* jordägare. **-bestand[h]eil**, *m.* grundbeständsdel. **-blei**, *n.* sänklod. **-böse**, *a.* gruffigt ond, förbittrad. **-brav**, *a.* genomhederlig. **-brief**, *m.* dokument som styrker äganderätten till fastighet, köpebref. **-buch**, *n.* jordebok. **-deutsch**, *a.* alltigenom tysk, tysk till själ och hjärta. **-ehrlich**, *a.* bottenärlig. **-eigenschaft**, *f.* hufvudsaklig egenskap. **-eigent[h]um**, *n.* fastighet. **-eigent[h]ümer**, *m.* fastighetsägare, egendomsherre.

gründ[en], *sv. I. tr.* 1. grunda, grundlägga, anlägga, inrätta. 2. utgrunda, utforska. 3. må. grunda. 4. stifta, bilda bolag. **II. r/f.** *Sich auf etw. (dat. el. ack.) ~ stöja sig*, hvila, bero på, hafva sin grund i ngt. **III. itr.** *h.* stifta bolag, i sht på bedräglig grund, vingla. **-er**, *-*, *m.* **-erin**, *-nen*, *f.* 1. grundläggare. stiftare. 2. bolagsvinglare. **-erschwindel**, *m.* **-ert[h]üm**, *n.* bolagsvingleri.

grund[ig], *a.* genomruten. **-fläche**, *f.* grundyta, bas. **-gelehrt**, *a.* grundligt lärd. **-gerechtigkeit**, *f.* 1. med jordegendom förenad rättighet. 2. egendomsherres rätt om rättskipning. **-gerechtsäme**, *f.* = *Grundgerechtigkeit* 1. **-geseheit**, *a.* grundligt klok. **-gesetzlich**, *a.* grundlagsenlig. **-gut**, **-gütig**, *a.* genomgod. **-herr**, *m.* egendomsherre, fastighetsägare. **-herrlich**, *a.* tillhörande, utmärkande för en egendomsherre. **-herrlichkeit**, *f.* en egendomsherre tillkommande rättigheter. **-herrschaft**, *f.* 1. = *Grundherrlichkeit*. 2. egendomsherre med fru. **-ieranstrich**, *m.* grundmålning, grundning. **-ieren**, *sv. tr. må.* grunda. **-ierfarbe**, *f.* grundfärg. **-ierung**, *f.* grundning. **-ig**, *a.* dyig, lerig, smutsig. **-lage**, *f.* grund, fundament, grundval.

gründlich, *a.* grundlig. **-keit**, *f.* grundlighet.

grund[los], *a.* 1. bottenlös, i. ex. *~e Wege*. 2. grundlös, ogrundad, osann. **-lot[h]**, *n.* sänklod. **-neigung**, *f.* hufvudsaklig, naturlig böjelse. **-quelle**, *f.* urkälla. **-recht**, *n.* 1. i grundlag grundad rättighet. 2. vid jordegendom fastad rättighet. **-rechtlich**, *a.* 1. grundlagenlig. 2. beträffande egendomsherres rätt. **-rifs**, *m.* 1. grundritning, plan, planritning; utkast. 2. kortfattad lärobok, elementärbok. **-sätzlich**, *a.* principiell. **-satzlos**, *a.* utan grundsatser, principlös. **-satzlosigkeit**, *f.* frånvaro af, brist på grundsatser. **-schlecht**, *a.* genomdålig, usel. **-schofs**, *m.* grundskatt. **-schuld**, *f.* hypoteksskuld. **-schwelle**, *f.* syll. **-silbe**, *f.* stamstavelse. **-stellung**, *f.* gram. utgångsställning. **-strich**, *m.* grundstreck; grunddrag. **-stück**, *n.* jordegendom, fastighet. **-suppe**, *f.* vatten i köldrummet. **-tugend**, *f.* hufvuddyg, kardinaldygd. **-übel**, *n.* hufvudsakligt ondt, hufvudsaklig brist.

Gründung, *f.* grundande, anläggning *m. m.* se *gründen*. **-sschwindel**, *m.* bolagsvingleri.

grund[ver]bohrt, **-verdreht**, *a.* F alldeles tokig, vriden. **-verfassung**, *f.* grundlag, konstitution. **-vermögen**, *n.* 1. grundkapital. 2. förmögenhet i fastigheter. **-wahrheit**, *f.* grundsanning. **-wasser**, *n.* djupvatten. *~ abbauen*: afleda djupvatten. **-wesen**, *n.* grundväsen, princip. **-wissenschaft**, *f.* grundläggande vetenskap. **-wort**, *n.* gram. stamord, hufvudord. **-zahl**, *f.* grundtal, kardinaltal. **Grünle**, *0*, *f.* 1. grön färg, grönt. 2. grönska, det gröna. **-eberger**, *-*, *m.* 1. invånare i Grüneberg (stad i Schlesien). 2. vin från Grüne-

~ = föregående uppslagsord. * äkta sms. 0 saknar plur. † har omljud. F familtjart, P lagge språk. * mindre brukligt.

berg; F surt vin i allmh. -en, sv. itr. h. 1. vara grön. 2. av. rj. grönska; frodas, blomstra. -fink[e], m. 1. grönfink. 2. grönsiska. -kram, m. -kraut, n. grönsaker. -lich, a. grönaktig. -ling, -e, m. 1. grönklädd person. 2. F gröngöling, ungtupp. -rock, m. (person med) grön rock, jägare. -schnabel, m. 1. zool. strandpipare. 2. F gröngöling, ungtupp. -span, m. 1. spanskröna. 2. ärg. -specht, m. gröngöling.

grünzen, sv. itr. h. grymta. -er, -, m. F knarig, vresig person.

Grüpple, -n, f. dim. †, grupp. -ieren, sv. tr. o. itr. h. gruppera, dela i grupper. -ierung, f.

Grus se Graus 1. -el, -s, 0, m. F rysning. -elig, -e(l)n se grauselig, grau(e)l(n).

Grüß, -e †, m. hälsning.

grüßlen, sv. tr. o. itr. h. hälsa. Gott grüß' euch! Guds fred! -fuls, m. Auf dem ~e mit jm stehen: plåga hälsa på ngn.

Grütze, -n, f. 1. gryu. 2. (gryn)gröt, mos. 3. F förstånd. -kopf, m. F dumhufvud. -köpfig, a. F inskränkt, dum.

Guajak, -s, 0, m. pockenholts.

Guáno, -s, 0, m. guano.

Guardián, -e, m. (franciskaner)abbot.

Gubel, -s, 0, m. dy.

Gubernium, -[s], ..ien, n. (provins)styrelse.

Guck, -e el. -s, m. titt, blick. -auge, n. barn. öga. -en, sv. itr. h. F titta, se. -er, -, m. F 1. person som tittar. 2. a) = Guckauge, b) = Guckfenster, c) = Guckglas. -erei, -en, f. F tittande. -erin, -nen, f. se Gucker 1. -fenster, n. litet fönster, tithål, lucka. -glas, n. synglas. -in-die-Welt. obajj. I F ung, oerfaren människa. -kasten, m. tittskåp. -kastenmann, -kätstner, m. tittskåpsgubbe.

Guerrilla, -s, f. gerilla, friskara.

Guellotínle, -n, f. giljotin. -ieren, sv. tr. giljotinera. -ierung, f.

Guinéa, -s, 0, n. Guinea. -korn, n. durrakorn. -kórner, pl. 1. paradiskorn. 2. = röj. -pfeffer, m. cayennepeppar.

Guillóné, -[e]n, f. guiné. -püre, -n, f. guipure. -rtände, -n, f. gitrand. -iárre, -n, f. gitarr.

Gulden, -, m. gulden (efter tid o. ort växlande mynt, vanl. omkr. 1: 78 kr.).

gülden, föråldr. = goldén 1.

Gültle, -n, f. grundränta, årlig skatt, årsränta. -lg, a. giltig, gällande. -lgkeit, f. giltighet, gällande kraft.

Gummi, -s, 0, n. gummi. -icht, a. gummiartad. -ieren, sv. tr. gummera. -igütt, -s, 0, n. gummigutta. -ilack, m. gummilacka. -izug, m. gummiband.

Gundelrebe, f. -ermann, m. bot. jordrefva (Glechoma hederacea).

Günzel, -s, 0, m. blåsuga (Ajuga).

Gunst, * -en el. -e †, f. gunst, ynnest. Zu ~en js: till ngn bästa, mit ~[en]: med förfol. -bemühung, -bewerbung, f. försök att vinna

ngns ynnest. -bezoigung, -bezoigung, f. ynnestbevis.

günstlig, a. gunstig, bevågen; gynnsam, fördelaktig. -ling, -e, m. gunstling. -lingschaft, f. 1. egenskap af gunstling. 2. gunstlingskara. -lingsunfug, m. -lingswirt[h]schaft, f. gunstlingsvälde.

Gurgel, -n, f. strupe. Bna sein Vermögen durch die ~ jagen: med frässerier förlösa sin förmögenhet. -n, sv. itr. h. o. tr. 1. gurgla. 2. frambringa strupjud. -ton, m. strupjud. -wasser, n. gurgelvatten.

Gurke, -n, f. gurka. Bna er macht ein Gesicht wie saure ~n: utg. han ser ut, som om han ätit upp nådåren för räfven. -nbeet, n. gurklist. -nsalat, m. gurksalat. Was versteht der Bauer vom ~ utg. det går öfver hans horisont. -nzeit, f. gurkornas tid. Bna saure ~ affarslös tid.

Gurre, -n, f. bästkrake, skinkmärr. -n, sv. itr. h. 1. kuttra. 2. F kurra.

Gurt, -e, m., -en, f. dim. †, gjord, gördel, bälte, skäpp, rem, list. -bett, n. säng med sadelgjordsbotten.

Gürtel, -, m. 1. gördel, bälte. 2. geogr. bälte, zon. -ausschiag, m. med bältros. -bahn, f. ringbana. -flechte, f. med. bältros. -los, a. utan gördel. -n, sv. tr. omgiva med en gördel, omgjorda. -rosse, f. med. bältros. -[h]ier, n. zool. bälta.

gürtlen, sv. I. tr. omgjorda. Den Gürtel um den Leib, das Schwert an die Lenden ~ spänna på sig gördeln, svärdet, das Pferd ~ spänna fast bukjordarna på hästen. II. rj. a) spänna gördeln på sig, omgjorda sig, b) Bna rusta sig, göra sig (res)färdig. -ler, -, m. gördelmakare.

Guls, -e †, m. 1. gjutande, gjutning. Bna aus einem ~e gemacht: helguten. 2. det påhålda. 3. störtskur, hållregn. 4. glacering på bakverk. 5. gjutgods. 6. sköljsten. -abdruck, m. bokr. stereotypplatta, kliché. -arbeit, f. gjutgods. -blei, n. gjutet bly. -druckerel, f. 1. stereotypering. 2. tryckeri där det stereotyperas. -eisen, n. gjutjärn, tackjärn. -eisen, a. af tackjärn, tackjärns-. -mauerwerk, n. betong. -metall, n. gjuten metall, gjutgods. -mörtel, m. betong. -mündung, f. rörmynning. -mutter, f. boktr. matris. -naht, f. gjutsöm. -regen, m. hållregn. -rinne, f. 1. gjutrännna. 2. sköljsten. -schale, f. gjutflaska. -stahl, m. gjutstål. -stein, m. sköljsten, afloppsror. -stück, n. wa[aj]re, f. gjutgods. -weise, adv. Es regnet ~ det hållregnar. -werk, n. gjutgods.

Gustlchen, -, n. -e, -ns, -n, -el, -s, -n, f. -elchen, -, n. (dim. af Auguste) lilla Augusta.

gut, I. a. kompar. se besser, best, 1. god, bra, ss. adv. utv. väl. Hier ist es ~ sein: här är det godt att vara, sich ~ halten: a) hålla sig bra, b) hafva en god hållning, sich ~e Zeit machen: gifva sig god tid, da sind wir ~

dran: där ha vi råkat väl ut, so ~ wie: lika väl som, ~e Miene zum bösen Spiel machen: hålla goda min i elakt spel, in ~em Glauben: på god tro, bei ~er Zeit: i god tid, jm zu ~e kommen: komma ngn till godo, jm etw. zu ~e thun: gifva ngn ngt till bästa, sich (dat.) etw. zu ~e thun: taga ngt till bästa. 2. *beskilda* tal. Sich (dat.) einen ~en Tag machen: göra sig en glad dag, er muß es ~ oder übel thun: han måste göra det med eller mot sin vilja, ~ zehn Jahre: minst tio år, es sind drei ~e Stunden: det är minst tre timmars väg, er hat ~ und gern tausend Mark: han har allra minst tusen mark, sein ~es Auskommen haben: bärga sig godt; betrg: ~ med beröm godkänd, sehr ~ et. recht ~ berömlig; schon ~ det är nog, lassen Sie das ~ sein: a) låt det vara nog, b) nöj er därmed, c) besvära er icke, nun ~ välan, ganz ~ godt, näväl, und damit ~ och därmed basta; für jm ~ sagen, schreiben, stehen: ansvara för, gå i god, i borgen för ngn, das hat ~e Wege: det är ej värdt att oroa sig för, das hat ~e Weile: det brådskar ej, det är långt härifrån och dit; hand. jm den Betrug ~ schreiben: kreditera ngn för beloppet, wir haben hundert Mark bei Ihnen ~ vi ha hundra mark att fordra af eder; es ist so ~, als häut' ich 's schon: det är lika säkert, som om jag redan hade det; Sie haben ~ reden, Sie sind reich: för er går det väl an, som är rik, jm ~e Worte geben: tala vänligt med ngn, jm ~ sein: tycka om ngn, jm ~ werden: fatta tycke för ngn, eines ~en Tages: en vacker dag, ~ heissen: gilla, godkänna, ~ thun: göra godt, göra verkan, jm etw. ~ thun: godtgöra ngn för ngt, was bringst du ~es? a) hvad är det för godt, du kommer med? b) hvad har du att förtälja? jm etw. zu ~e halten: hålla ngn räkning för ngt, ich will es seiner Dummheit zu ~e halten: jag skall ha öfverseende med det för hans dumhets skull, sich auf etw. (ack.) zu ~e thun: vara stolt öfver ngt. II. -er †, n. 1. Das höchste ~ det högsta goda, Gud. 2. gods, a) egendom i allm. Fahren-des ~ lösören, liegendes ~ fastighet, sich bei ~ und Leben verpflichten: med lif och blod förbinda sig; b) landegendom; c) vara, sak. Das liebe ~ det dagliga brödet, das hochwürdige ~ hostian; d) massa, i sht smålt metallmassa; råmne, bruk, gjutgods. -achten, n. mening, omdöme, råd, upplysning, yttrande. -achtlich, a. såsom råd, uttryckande ens omdöme. Sich ~ dahin au-fseren: yttra sig därhän, säga sin mening vara. -ärtig, a. värlatad. -ärtigkeit, f. värlatadt, godt uppförande, beteende, tillstånd. -befinden, n. 1. välbefinnande. 2. = rej. -dün-ken, n. mening, förgodtfinnande, behag.

Güte, -n, f. godhet. Mit ~ et. in aller ~ i go-do. F du meine ~! kors i herrans namn! Gutedel, -s, 0, m. 1. förnäm ädling. 2. en sorts vindrufov.

Güter|anschlag, m. egendomstaxering. -beklëb-zettel, m. pollett. -bestät[ig]er, m. godsex-peditör. -dienst, m. järn. godsexpedition. -gemeinschaft, f. egendomsgemenskap. -hal-le, f. godsmagasin, godsexpedition. -han-del, m. egendomshandel. -kauf, m. egen-domsköp. -packer, m. packkarl. -schreiber, m. skrifvare vid godsexpedition. -schuppen, m. skjuf för varor, godsmagasin. -speicher, m. godsmagasin. -stück, n. kolly. -verkehr, m. godstrafik. -versicherung, f. försäkring af varor. -verwalter, m. förvaltare af egen-domar. -verwaltung, f. förvaltning af egendo-mar. -wagen, m. godsvagn. -zug, m. godståg.

Gut|finden, n. förgodtfinnande. -gelaunt, a. som har, är vid godt lynne. -gesinnt, a. välsin-nad. -gesinntheit, f. godt sinnelag, god men-ning, goda afsigter. -gewicht, n. hand. öfver-vigt. -haben, n. hand. fördran. -héil, itj. (gym-nasthåising) ngt. lycka till. -heissen, I. tr. god-känna, gilla. II. n. av. -heissung, f. god-känande, gillaude. -herzig, a. godhjärtad. -herzigkeit, f. godhjärtanhet.

gütig, a. god, välvillig, vänlig. -keit, f. god-het, välvilja, vänlighet. Gutleuthaus, n. lasarett.

gütlich, a. 1. försiggående i godo, fredlig, vänlig. 2. Sich ~ thun: taga ngt till bästa, smörja kråset.

gut|machen, tr. godtgöra, reparera. -müt[h]ig, a. godmodig. -müt[h]igkeit, f. godmodig-het. -sagen, I. itr. h. gå i god, i borgen. II. n. av. -sagung, f. borgen, garanti. -sbesit-zer, m. godsägare, landbrukare, patron. -sbesitzerin, f. godsägarinna. -schmecker, m. läckergom. -schreiben, tr. hand kredite-ra. -sfrau, f. godsägarinna. -sherr, m. = Gutsbesitzer. -sherrlichkeit, f. egenskap af godsägare. äganderätt till ett landtods. -sherrschaft, f. godsägare med fru, herr-skap på ett gods.

Guttapércha, 0, f. guttaperka.

Gut|that, f. välgärning. -thäter, m. välgörare. -thätig, a. välgörande, barmhertig. -willig, a. godvillig. -willigkeit, f. god vilja, fri vilja. Gymnasiá|abiturient, m. abiturient på (hel-) klassiska linien. -bildung, f. klassisk skolbil-dning. -direktor, -lehrer, -schüler, m. rektor, lärare (adjunkt), lärjunge vid ett Gymnasium. -studien, pl. klassiska skolstudier.

Gymnasiást, -en, m. skolgosse (härjunge vid ett Gymnasium). -ásium, -[s], -ien, n. elemen-tarläroverk med obligatorisk undervisning i både latin och grekiska. -ást, -en, m. gymnast. -ástik, 0, f. gymnastik. -ástiker, -, m. gymnast. -ástisch, a. gymnastisk.

Gyps se Gips.

H.

H. förkortn. = a) *Hoheit*, b) *heilig*, c) hand. *Gut-haben*.

ha, *inj.* 1. ha, Å. 2. rop till dragare: åt vänster!

Haar, -e, n. dim. †, 1. hår, hårstrå. *Das ~ richtet sich einem dabei empor* ei. *das ~ steht* ei. *steigt einem zu Berge* ei. *das treibt einem die ~e zu Berge* ei. *das macht die ~e sträuben*: det är hårresande, *sich das ~ machen*: kamma, frisera sig, *sich ei. einander in den ~en liegen*: ligga i luften på hvarandra, gråla, tvista, *sich in die ~e geraten* ei. *fahren*: råka i luften på hvarandra. *Das ~e auf den Zähnen haben*: hafva skinn på näsan, *ein ~ breit*: en hårsbredd ei. hårsman, *~e spalten* ei. *klauben*: inlåta sig på hårklyfveri, vara hårklyfvare, *bei den ~en herbeigezogen*: hårdragen, *~e lassen müssen*: få sitta emellan, få släppa till skinnnet, *ein ~ in etw. finden*: blifva led åt ngt, *kein gutes ~ an jm lassen*: gamt sutt torkat fräntaga ngn all ära och redlighet, *aufs ~ ei. auf ein ~ ei.* *Härchen*: precis, på spiken, jämnt, *bei einem ~ ei. um ein ~ ei.* *Härchen wäre er um sein Leben gekommen*: det var på ett hår nära, att han hade mistat lifvet, *er ist um kein ~ besser*: han är ej ett grand bättre. 2. tagel. -ähnlich, a. härlik, härartad. -aufsatz, m. 1. härets uppsättning. 2. löshår, chinjong. -besen, m. tagelviska. -beutel, m. 1. härpung. 2. härnät. 3. Fina florshufva. *Sich einen ~ anhängen*: skaffa sig en florshufva. -breit, I. a. härfin. II. [-e]s, 0, n. = rou. -breite, f. hårsbredd, hårsman. -busch, m. fjäderbuske, pjm. -büschel, m. hårtofs, lugg. -en, sv. I. *itr. h. o. rß.* fälla (håret). håra ifrån sig. II. *tr.* 1. aftaga, afskafva håret af. 2. *gehaart*: härig. -gefäls, n. hår-rörskärl. -hemd, n. tageskjorta. -icht, a. 1. härlik. 2. härig. -ig, a. 1. härig. 2. stöd. grufflig, ohygglig, ofantlig. -klauber(in), m. (f.) hårklyfvare. -klauberel, f. hårklyfveri. -klein, a. 1. härfin. 2. adv. ytterst noggrant, i de minsta detaljer. -kräusler(in), m. (f.) hårfrisör, (-ska). -los, a. härlos, kal. -losigkeit, f. kalhet. -mantel, m. kamkofta. -matratze, f. tagelmadrass. -puffe, f. hårvalk. -putz, m. hårklädsel. -ring, m. hår-, tagelring. -röhre, f. hårrör, kapillärkärl. -sack, m. = *Haarbeutel*. -salbe, f. pomada. -scharf, a. hvass som en rakknif. *nud. etw. ~ beweisen*: ovedersägligen bevisa ngt. -schärfe, f. ytterlig skärpa. -schleife, f. 1. snara af hår ei. tagel; rosett af hår. 2. rosett att fästa i håret. -schneiden, n. hårklippning. -schneider, m. frisör. -schnitt, m. 1. hårklippning.

2. sätt att hafva håret klippt. -schnur, f. hårband. -schopf, m. hårtofs, lugg. -spaltend, a. hårklyfvande. -spalter, m. hårklyfvare. -spalterci, f. hårklyfveri. -sträubend, a. hårresande. -tracht, f. hårklädsel; frisy. -tuch, n. tageltyg. -wachs, I. n. härvax. II. m. härväxt. -wickel, m. papiljott.

Habbe, 0, f. gods, egerdom, tillhörighet. *Jur. bewegliche* ei. *fahrende* ~ lösören, *unbewegliche* ~ fastighet. *Mein Hab' und Gut*: allt hvad jag äger och har. -edank, m. tack. -en, oreg. I. *tr.* i allm. hafva. *Er. I.* med subst. *Geduld ~ vara tålig*, gifva sig till tåls; *opera. es hat gute Wege damit*: det brådskar ingen hast. 2. med adj. *Los ~ hafva fått loss*, fått dän, *wötig ~ behöfva*. 3. med *es* ss. obj. *Es im Halse ~ hafva ondt i halsen*, *es eilig ~ hafva brådt*, *es mit jm ~ a)* stå i förbindelse med ngn, b) hålla med ngn, c) ligga i delo med ngn, d) vilja åt ngn, *wie hast du es mit der Religion?* hur är det bestädt med din religion? 4. med Inf. med *zu*. *Ich habe einen Brief zu schreiben*: jag måste skriva ett bref, *ich habe wohl nicht erst zu bemerken*: jag behöfver väl ej först påpeka, *niemand hat danach zu fragen*: det angår ingen, *das habe ich erst morgen zu liefern*: det behöfver jag ej lemna förr än i morgon, *was ~ Sie hier mit zu reden?* hvem har tillåtit er att blanda er i samtalet? *das hat nichts zu sagen*: det har ingenting att betyda, *Sie haben über mich zu verfügen*: jag står till edert förfogande. 5. med prep. *Einen Freund an jm ~ hafva en vän i någon*, *Freude an etw. (dat.) ~ hafva glädje*, *roas af ngt*, *einen Fehler an sich (dat.) ~ hafva ett fel*; *auf alles etw. ~ ej finna ngt i lag*, *klandra allt*, *das hat nichts auf sich*: det har ingenting att betyda; *Geld bei sich ~ hafva pengar på sig*, *etw. bei der Hand ~ hafva ngt tillhands*; *in sich ~ innehålla*; *die Kasse unter sich ~ sköta kassan*, hafva kassan om händer, vara kassör; *sie hat es von ihm*: hon har hört det af honom; *wen glauben Sie denn vor sich zu ~?* hvem tar ni mig för? 6. elliptisk. *Warte, bis ich die Seite herunter habe*: vänta tills jag hunnit ned sidan. 7. *Es ist überall zu ~ det fins öfverallt*, *zu ~ in allen Buchhandlungen*: i alla boklädor finnes att tillgå, *es ist nicht mehr zu ~ det är slutsäldt*, är utgåendet, *das ist nicht für Geld zu ~ det kan ej fås för pengar*. 8. särskilda fall. *Soll und ~ debet och kredit*, *etw. im Auge ~ hafva ngt i sigte*, gifva akt på ngt, *was hast du?* hur är det fatt med dig? hvad går det åt dig? hvad

har du för dig? *Sie* ~ leicht reden: det går väl an för er att tala, *etw. zu Ende* ~ hafva slutat ngt. Ordpr. *ein Hab-ich ist besser als zehn Hätt-ich*: en fågel i handen är bättre än tio i skogen, *je mehr man hat, je mehr man will*: mer vill mer ha. **II.** *rfl.* uppföra sig, bära sig åt, bråka, göra väsen af sig, krusa. Opera. *es hat sich was*: tron. jo vackert, *es hat sich was zu lachen*: det är just ej ngt skäl att skratta. **III.** *hjälpverb.* hafva. *Habt euch vorher wohl präpariert*: ni skall bereda er väl på förhand, *er will es selbst gesehen* ~ han påstår sig själf hafva sett det. -enichts, -, -[e], *m.* fattiglapp. -er *se Hafer.* -erecht, -[e]s, *0, m.* en som alltid tror sig ha rätt. -gier, *f.* vinningslystnad, snikenhät. -gierig, *a.* vinningslysten, sniken. -haft, *a.* ~ werden med gen. el. * *sek.*: komma öfver, få tag i.

Häbicht, -e, *m.* hök. -fang, *m.* 1. hökfångst. 2. hökgillert. -nase, *f.* örnnäsa.

habilitäten, *sv. I.* tr. jur. förklara lämplig, berättigad. **II.** *rfl.* blifva docent. -ung, *f.*

Hablit, -s el. -e, *n. o. m.* drägt. -ituell, *a.* vanlig, egendomlig för ngn. -itus, -, *0, m.* yttre gestalt, habitus, hållning.

Häblischaft, -seligkeit, *f.* tillhörighet. -sucht = *Habgier.* -süchtig = *habgierig.*

Hacklé (-é), -s, *n.* = *Hackfleisch.* -ieren, *sv. tr.* hacka, göra färs af kött.

Hack, *n.* blott i förbindelsen ~ und Mack el. ~ Mack: sammelsurium, pack, slöder, kreti och pleti. -bank, *f.* hackbord. -block, *m.* hackkubb, huggkubb. -brett, *n.* 1. skärbräde. 2. mus. hackbräde, cymbal. -e, -n, *f.* dim. †, 1. hacka. 2. hackning. 3. = *Hacken I.* -eisen, *n.* hackyxa, hackknif. -en, *I.* -, *m.* häl på fotter *e.* strumper, klack på botten. *Im auf den ~ sein*: vara i hack och häl efter ngn, *F sich auf die ~ machen*: bege sig af. **II.** *sv. tr.* hacka, hugga. -er, Häcker, -, *m.* en som hackar *e.* hugger. -erig, *a.* knagglig, ojämn.

Häckerling, -[e]s, *0, m.* hackelse.

Hackfleisch, *n.* hackadt kött, köttfärs. -klotz, *m.* = *Hackblock.*

Häckse, -n, *f.* knäveck. -I, -, *m. o. n.* hackelse. -In, *sv. utr. h.* skära hackelse.

Hader, *I.* -s el. -n, -n, *m.* 1. trasa, palta, lump. 2. lumpen människa, usling. **II.** -, *m.* gräl, tråta, tvist. -é, -en, *f.* oupphörd. gräl, kif. -er, -, *m.* grälmakare. -geist, *m.* grälmakare. -mann, *m.* lumpsamlare. -n, *sv. utr. h.* 1. grälla, tråta, kifvas. 2. bibl. vredgas, hysa groll. -sammler, *m.* lumpsamlare. -sucht, *f.* trätgirighet. -süchtig, *a.* trätgirig.

Hafen, -†, *m.* dim. *Häfchen, -lein.* 1. kär, kruka, glas, urna, degel. 2. hamn. -aufseher, *m.* hamnfogde. -damm, *m.* hamnarm, väg-brytare. -meister, *m.* hamnkaptan. -platz, *m.* hamn(stad). -räumer, *m.* mudderverk, mudderräm. -satz, *m.* bottenots. -sperré,

f. hamns spärrning, förbud för fartyg att löpa ut *e.* in.

Hafer, -, *m.* dim. †, hafre. *Bnd. ihn sticht der* ~ han är öfvermodig, *er hat seinen wilden* ~ noch lange nicht gesäet: han har ännu ej på långt när rasat ut. -brel, *m.* hafregrynsgröt. -él *se Havarie.* -grütze, *f.* 1. hafregryn. 2. hafregrynsgröt. -sack, *m.* hafresäck; tor-nister. -s[chl]eim, -sehm, *m.* -suppe, *f.* haf-versoppa. -trank, *m.* hafredryck, hafversoppa. -weide, *f.* bete på hafrestubb. *Bnd. ju auf die ~ schlagen*: drifva någon i elände, sätta ngn på bar backe.

Haff, -e el. -s, *n.* af en landtunga innesluten hafsvik vid en flodmynning, haff.

Häfner, Häfner, -, *m.* krukmakare.

Häit, *I.* -[e]s, -e[n], *m.* o. * *n.* dim. †, hake, häkta, spänne, handtag. **II.** *0, f.* 1. häitande i fångsligt förvar, i fångelse. *In zur ~ bringen*: (låta) fångsla ngn. 2. säkerhet, borgen.

III. -e, *n. o. ** *m.* dim. †, dagslända. **IV.** adjektivt suffix, som hufvudsakligen betecknar 1. förhånden-

varo, ägnade af den af stamordet betecknade egenkapen *e.* sakén, t. ex. *Mangel*: brist, *mangelhaft*:

bristfärdig, bristfull; 2. rikhet, t. ex. *Fieber*: feber, *fieberhaft*: feberaktig, -lik, -artad.

Till de så uppkomna adj. bildas subst. på -haftigkeit.

-antritt, *m.* trädande i häkte. -bär, *a.* ansvarig. -barkeit, *f.* ansvarighet. -befehl, *m.* häktningsorder. -befohlen, *a.* ställd under uppsigt, under bevakning. -brief *se Haft-*

befehl. -dauer, *f.* fängelsetid. -en, *sv. utr. h.* 1. *An etw. (dat.) ~ häfta*, klibba, fastna, sitta fast vid ngt, *seine Blicke auf etw. (dat.) ~ lassen*: fästa blicken på ngt, fixera ngt, *es haftet nichts in seinem Kopfe* *e.* *bei ihm*:

det fastnar intet i hans hufvud, *es ~ viele Schulden auf diesem Hause*: detta hus är högt in-tecknad. 2. *Für etw. ~ ansvara* för ngt. -geld, *n.* handpenning. -gut, *n.* sekvestrerad gods. -igkeit *se Haft IV.* -lokal, *n.* fångelse, häkte. -nahme, *f.* häktande. -pflicht, *f.* ansvarighet. -vollzug, *m.* häktande.

Hag, -e [†] el. -en, *m.* 1. hägnad, gårdsgård, staket, häck, stängsel. 2. inhägnad. 3. busksnår. 4. skogspark, hage, lund. 5. äng, gräsvall. -apfel, *m.* vildäpple. -ebuche, *f.* hvitbok. -ebüchen, -ebüchen, *a.* af hvitbok; *Bnd.* fast, hård, råbarkad, grof. -ebutte, *f.* nypon. -edorn, *m.* hagtorn.

Hagel, -, *m.* 1. hagel. *Alle ~!* kors för tusan! 2. (skjut)hagel; artm. skrot, drufhagel. 3. vagel på agat. 4. frö i agg. 5. *F Jan* el. * *Haus* ~ pöbeln, packet. -dicht, *a.* tät som hagel.

-gaas, *f.* vildgås. -gufs, *m.* stark hagelskur. -korn, *n.* 1. hagelkorn. 2. vagel. -n, *sv. utr. h.* vanl. opera. hagla. -schlag, *m.* hagelskada.

-schlosse, *f.* hagelkorn. -schrot, *n.* (skjut-)hagel. -stein, *m.* hagelkorn. -sturm, *m.* storm med hagel, hagelby. -versicherung, *f.* försäk-ring mot hagelskada. -voll, *a.* F blitfull.

hager, *a.* mager, spenslig, skranglig. **-keit**, *f.* magerhet, spenslighet.

Hagellrose, *f.* vild törnos, nyponbuske. **-stolz**, *-e[n]*, *m.* gammal ungarl.

hahá, *utj.* haha, áhá, jasá.

Háher, *-*, *m. zool.* 1. nötskrika. 2. blåkråka.

Hahn, *-e* †, *m.* 1. tupp. [Der beste] ~ *im Korbe sein*: vara högsta hönset i korgen, *jm den roten ~ aufs Dach setzen*: antända ngns hus. 2. hanne bland höns- o. sängfåglar. 3. ~ *und Henne*: linblomma. 4. hane på gevär. 5. F käck, modig, öfvermodig person. 6. F beskedlig stackare. 7. kran på ett rör. **-büchen** *se* *Hagebüchen*. **-enfeder**, *f.* tupp-fjäder. **-enfuls**, *m.* 1. tuppfoot. 2. pl. kråkfötter. 3. bot. solöga (Ranunculus). **-engefecht**, *n.* tuppfäktnig. **-enkamm**, *m.* 1. tuppkam. 2. F tupé. 3. bot. amarant. **-enkampf**, *m.* tupp-fäktnig, tuppstrid. **-onruf**, **-ensang**, **-enschrei**, *m.* tuppens galande, hanegäll. **-entritt**, *m.* frö i ägg. **-rei**, *-e*, *m.* hanrej. **-reifedern**, *pl.* ~ *tragen*: vara hanrej. **-reischaf**, *f.* egenskap af hanrej.

Hai, *-e[n]*, *m.* haj. **-d** *se* *Heid*.

Hain, *-e*, *m.* 1. hund, hage. 2. *se* *Hein*. **-anemone**, *f.* hvitsippa. **-büche** = *Hagebuche*. **-käfer**, *m.* ekoxe.

Häkel, *-*, *m. o. n.* virknål. **-arbeit**, *f.* virkning. **-el**, *-en*, *f.* 1. virkning. 2. förtret, gräl. **-haken**, *m.* virknål. **-ig**, *a.* 1. fullsatt med hakar, med häktor, med krok; ojämn, skroflig. 2. *äna* kinkig, brydsam, förgälig, förtretlig. **-igkei**t, *f.* 1. ojämnhet, skroflighet. 2. *äna* kinkighet, förgärlighet, brydsam belägenhet. *-n*, *sv. I. tr. o. utr. h.* 1. virka. 2. fatta, fästa med hakar et häktor. 3. *äna* häckla, förgära, reta, pika. 4. *äna* *en* *etw.* (dat.) ~ småaktigt kritisera, nagelfara med, häckla ngt. **II. rfl.** *Sich fest ~ haka* sig fast. **-nadel**, *f.* virknål.

Haken, *I. -*, *m.* dim. *Häkchen*, *-lein*, 1. hake, krok, häkta. *äna* *die Sache hat einen et. ihren ~* det är ett litet aber med den saken, *seinen ~ anschlagen*: lägga ut sina krok, *ein Häkchen [im Kopfe] haben*: hafva en skruf lös, *ein Häkchen auf ju haben*: hafva ett horn i sidan till ngn. 2. i sht dim. apostrof. 3. äbr. ärder. **II. sv. tr. o. utr. h.** haka, häkta, fästa med krok et hake. *äna* *da hakt es et. die Geschichte*: det är just det, det hänger på. **-büchse**, *f.* hakebössa. **-förmig**, *a.* hakformig, krökt. **-schlüssel**, *m.* dyrk. **-schutz[e]**, *m.* arkebusier, bösseskytt. **-spieß**, *m.* harpun.

hakicht, **hakig**, *a.* hakformig, krökt.

Häklljer, *-*, *m.* **-erin**, **-nen**, *f.* 1. en som virkar. 2. *äna* retsam, förgärlig person. **-lg** *se* *Häkelig*.

halb, 1. *a.* half. *Es ist ~ klockan* är half, *die Uhr schlägt voll und ~ klockan* slår hel och halftimmar, *das ~ Deutschland* et. *äna*. ~ *Deutschland*: halfta Tyskland, ~ *er Vers*:

halfvers, ~ *Geschwister*: halfsyskon. 2. *adv.* half-, *t. ex.* ~ *gar*, ~ *gekocht*: halfkockt; *haft*, *till* *halft*, *till* *häftten*, *t. ex.* ~ *mit Gewalt und ~ mit List*, *etw. ~ thun*; *häftten*, *t. ex.* *er ist nicht ~ so fleißig wie sein Bruder*. ~ *und ~* *till* *häftten*, *så* *där*, *tämligen*, *nästan*, *snart*. 3. *subst.* *Ein ~* *en* *half*, *ein ~es*: *en* *häftt*, *är*. *häftten*, *Er ist nur ein ~er* (namn. *Mann*, *Meister*): han är blott en medelmåtta. *Eine ~e* (namn. *Flasche*): *en* *halfva*, *en* *halfbutelj*, *ein ~es* (namn. *Seidel*): ett halft glas. 4. *adj. suffix.* *Andert ~* *halfannan*, *dritte ~* *två* *och* *en* *half*, *halftredje*, *achte ~* *sju* *och* *en* *half* o. s. v. 5. *se* *halben*. **-amtlich**, *a.* halft officiell. **-ärmel**, *m.* kortärm. **-ärt**, *f.* underärt. **-bauer**, *m.* ägare af ett half hemmaa. **-bier**, *n.* drika. **-bild**, *n.* bröstbild, byst. **-blütig**, *a.* halfblods-. **-bürtig**, *a.* oäkta (född). **-durchmesser**, *m.* radie. **-ehe**, *f.* konkubinät. **-eirund**, *n.* halfoval. **-en**, *sattgerad* *partikel*, *för* *skull*, *t. ex.* *ehren ~* *för* *hederns* *skull*; *je meinethalben*. **-entschlummert**, *a.* halfsovande. **-er** *se* *halben*. **-erhaben**, *a.* halft upphöjd. **-esel**, *m.* *zool.* dsjjetgetai. **-flach**, *a.* lindrigt bugtig. **-franzband**, *m.* halffranskt band. **-gebäcken**, *a.* halfdräddad. **-geschofs**, *n.* halfväning, entresolvåning. **-gold**, *n.* falskt guld (guldlik lodering af koppar o. zink). **-gott**, *m.* halfgud. **-gut**, *n.* legering af hälften bly, hälften tenn. **-heit**, *f.* halfhet. **-helle**, *f.* halfdager. **-hose**, *f.* knäbyxor. **-hundert**, *n.* femtiotal. **-ierhar**, *a.* som kan halfveras. **-ieren**, *sv. tr.* halfvera, dela midt itu. **-ierung**, *f.* **-insel**, *f.* halfö. **-jährig**, *a.* halfårig. **-jährlich**, *a.* återkommande hvarje halfår, halfårs-. **-kenner**, *m.* ytlig kännare. **-kemtni**[f]s, *f.* ytlig kändedom. **-kost**, *f.* halfinackordering. **-kreis**, *m.* halfkrets, halfcirkel. **-kugel**, *f.* halfklot. **-kugelig**, *a.* halfrund. **-kundig**, *a.* ytligt kunrig. **-kutsche**, *f.* halfäckare. **-laut**, *a.* halfhöj (om röst). **-lederband**, *m.* halffranskt band. **-leinen**, *I. a.* af halflinne, halflinne. **II. n. o.** **-leinwand**, *f.* halflinne. **-licht**, *n.* halfdager. **-ling**, *Häbbling*, *-e*, *m.* *en* *som* *gör* *sig* *skyldig* *till* *halfhet*, *haltar* *på* *bägge* *sidor*. **-mann**, *m.* 1. stackare. 2. evnuck. **-mast**, *adv.* *Die Flagge ~ hissen*: hissa flaggan på half stång. **-mehl**, *n.* halfmilt mjöl. **-mensch**, *m.* rå, obildad människa. **-messer**, *m.* radie. **-monatlich**, *a.* halfmånatlig, fjorton dagars. **-münd**, *m.* halfmüne. **-mutter**, *f.* styf-mor. **-offen**, *a.* (ett dörrar) på glänt. **-pacht**, *f.* hälftenbruk. **-part**, *m. o. n.* *a.* halfpart, häft. ~ *machen*: dela midt itu. **-pension**, *f.* halfinackordering. **-rechts**, *adv.* halft höger om. **-scheid**, **-schoit**, **-schie**d, *o. f.* *half*. **-schläch**lig, *a.* *till* *häftten* *tillhörande* *ett*, *till* *häftten* *ett* *annat* *slag*. **-schlaf**, *m.* slummer, lätt sömn. **-schlag**, *m.* bastard. **-schlummer**, *m.* lätt slummer. **-schnepte**, *f.* halfenkel beckasin, härdsnäppa. **-schürig**, *a.* om *uu*: klippt

hvarje halfår; **bn.** som gör allt blott halft, half, opålitlig, medelmåttig. **-sieden**, *a.* af halvsiden *ei.* halfsilke. **-strumpf**, *m.* kortstrumpa. **-ständig**, *a.* räckande en halftimmes *ei.* **-ständlich**, *a.* återkommande hvarje halftimme. **-tägilg**, *a.* en half dags. **-[h]eilig**, *a.* tudelad, delad i två lika delar. **-[h]eilung**, *f.* tudelning i två lika stora delar. **-trauer**, *f.* half sorg. **-tuch**, *n.* halfkläde. **-vetter**, *m.* halfkusin. **-voll**, *a.* full till hälften, half. **-vollständig**, *a.* halffärdig. **-wachsen**, *a.* halfväxt. **-weg[e]** *ei.* **vahl**. **-wegs**, *adv.* 1. halfvägs. 2. tämligen, någorlunda. **-welt**, *f.* lägre medelklassen, simpelt folk. **-weltdame**, **-weltlerin**, *f.* simpelt fruntimmer, kurtisan. **-wild**, *a.* halfvild. **-wissen**, *n.* ytligt vetande. **-wisser**, *m.* halflärd person. **-wisserei**, *f.* ytligt vetande. **-wolte**, *f.* blandad ull. **-wolten**, *a.* halfyllen. **-wüchsig**, *a.* halfvuxen. **-zirkel**, *m.* halfcirkel. **-zug**, *m.* halftropp.

Halda, *-n, f.* 1. slutning. 2. kulle. 3. bergslagsvarp, varphög.

Hälfte, *-n, f.* hälft, halva. *Um die ~ teurer:* en half gång till så dyr.

Halfter, *-n, m. o. n., -n, f.* 1. grimma. 2. bogträ. 3. höster. **-kette**, **-leine**, *f.* grimskaff. *-n, sv. tr.* sätta grimma på. **-riemen**, **-strick**, **-zügel**, *m.* grimskaff.

Hall, *-e, m.* skall, genljud. *-e, -n, f.* 1. hall. 2. sal. 3. salumagasin, basar. **-en**, *sv. itr. h.* skalla. (gen)ljuda. **-enser**, *I. -n, m.* invånare i Halle. **II. afr. -énsisch**, *a.* från, i, rörande, utmärkande för Halle, Halles. **-i, itj.** hallå. **-ig[e]**, *-en, f.* ö vid Nordsjöns kust, som öfverspolas af floden. **-isch = hallensisch**. **-jahr**, *n.* bibl. jubelår. **-ö, I. itj. II. -[s]**, *-s, n.* hallå. **-öen**, *sv. itr. h.* ropa hallå; hojta. **-öh se hallo**. **-ör**, *-en, m.* hällor (arbetare i Halles saltverk). **-örenstadt**, *f.* hallorernas stad, Halle. **-örentracht**, *f.* hallorernas drägt. **-ucination**, *-en, f.* hallucination. **-ünke se Halunke**.

Halm, **-[e]s**, **-[e]n**, *m.* atm. †, strå. *Die Frucht auf dem ~ verkaufen:* sälja säden på rot, *bn.* *jm das Halmlein durch den Mund ziehen:* gnu smicker vinna ngn. **-endach**, *n.* halmtak. **-entragend**, *a.* stråbärande. **-enweise**, *adv.* stråvis. **-frucht**, *f.* sädesväxt, spannmål. **-knoten**, *m.* knut, knä på ett strå.

Hals, *-e †, m.* 1. hals. *Einen langen ~ machen:* sträcka på halsen, *über ~ und Kopf* *ei.* *~ über Kopf:* hals öfver hufvud, hufvudstupa, *sich etw. auf den ~ laden:* skaffa sig ngt på halsen, *sich etw. an den ~ reden:* sagn sitt prat skaffa sig ngt på halsen, *sich um den ~ reden:* tala halsen af sig, *einen schlimmen ~ haben ei.* *Schmerzen ei.* *es im ~ haben:* hafva ondt i halsen, *aus vollem ~ e lachen, schreien:* skratta, skrika med full hals. 2. halsstycke, krage, halsduk. 3. skräklida fall. *Bis an den ~ in Schulden stecken:* vara skuldsatt ända upp öfver öronen,

bleib mir damit vom ~e: kom ej med det där, *jm über den ~ kommen:* öfverraska ngn, *in den unrechten ~ kommen:* komma i galen strupe, *in seinen ~ hineinlügen:* få höra o. *als förebräelse för lögn, es riecht jm aus dem ~e:* någon har dålig andedrägt, *ich hab's satt bis an den ~ ei.* *es wächst mir schon zum ~e heraus:* jag är alldeles uttröttad på det. **-abschneiden**, *n.* halsens afskärande; *bn.* lurande, prajände, ocker. **-abschneider**, *n.* bödel, mördare; *bn.* ockrare, prajäre. **-berge**, *f.* halsbärga. **-binde**, *f.* halsduk. *bn.* *etw. hinter die ~ gießen:* taga en tår på tand. **-bräune**, *f.* med. difteri, strypsjuka. **-brechend**, **-brecherisch**, *a.* halsbrytande. **-bund**, *m.* halslinning, skjortkrage. **-drüse**, *f.* mandel (halskörtel). **-e, -n, f. 1. jäg. halsband. 2. *sja.* hals. **-en, sv. tr. 1. falla om halsen, omfamna. 2. *sja.* halsa, hala an halsarne. **-entzündung**, *f.* strupinflammation. **-flosse**, *f.* bröstfena. **-gefährlich**, *a.* lifsfarlig. **-gehäng[e]**, **-gehenk**, *n.* halspnydnad, -smycke. **-gericht**, *n.* 1. domstol öfver lif och död. 2. dom i lifsak. **-gerichtsbarkeit**, *f.* domsrätt i lifsaker. **-recht, n.** = *Halsgerichtsbarkeit*. **-sache**, *f.* lifsak. **-schnur**, *f.* halskedja. **-starrig**, *a.* halsstarrig. **-starrigkeit**, *f.* halsstarrighet. **-stimme**, *f.* falsett. **-strafe**, *f.* dödsstraff. **-streif**, **-strich**, *m.* halslinning. **-weh**, *n.* halsondska.****

Halt, *I. -e, m.* 1. halt, rast, rastställe, (anhalt-)station. 2. stöd, stadga, hållning. 3. innehåll, halt. *Dieses Gerücht ist ohne ~ detta rykte saknar all grund.* **II. itj.** halt. **III. adv.** *F visserligen*, nog, väl, fälle, läll. **-bär**, *a.* 1. möjlig att hålla, att försvara. 2. stark, fast, hållfast. **-barkeit**, *f.* 1. möjlighet att hålla, att försvara. 2. styrka, hållfasthet, fasthet. **-efest**, *m.* F polisbetjänt, gripnummer. **-ekind**, *n.* bortackorderadt barn. **-emutter**, *f.* fostermor. **-en, st. I. tr. 1. hålla. *Schritt ei. Tritt ~ hålla jämna steg, den Mund rein ei. reinen Mund ~ hålla munnen, tiga, es mit jm ~ hålla med ngn, stå på ngn's sida.* Med prep. *Etw. an das Feuer ~ hålla ngt framför, öfver elden; für etw. ~ hålla, anse för ngt; gegen einander ~ hålla emot hvarannan, jämföra; die Hand in die Höhe ~ hålla opp handen; über die Taufe ~ bära till dopet. 2.opers. *Es hielt ihn nicht lange in dieser Lage:* han kunde ej länge fördraga detta läge. 3. part. perf. a) *Gehalten sein zu:* vara tvungen att, b) *gegen jm gehalten sein:* vara tillbakadragen, stel mot ngn. 4. särskilda fall. *Etw. ~ bära ngt, v. ex. der Zweig kann die Last nicht ~; ~ Sie es damit wie Sie wollen:* förfar därmed efter behag, *so ~ wir es:* så är vår sed, *wie willst du es damit gehalten haben?* hur vill du ha det därmed? *das Abendmahl ~ utdela nattvarden, viel ei. große Stücke****

auf jn el. *von jm* ~ sätta stort värde på ngn, *viel auf sich* ~ hafva höga tankar om sig, *nichts auf etw.* (ack.) ~ hafva låga tankar om ngt, *halt den Dieb!* ta fasta tjuven! *Frieden und Ruhe* ~ lefva i godt förstånd, *etw. im Gedächtnisse* ~ komma ihåg ngt, *Gericht über jn* ~ sitta till doms öfver ngn, *jn hoch, wert* ~ sätta ngn högt, sätta värde på ngn, *den Kopf hoch* ~ bära hufvudet, nacken högt, *Kostgänger* ~ hafva inackorderingar, *jn kurz* ~ vara sträng mot ngn, *Mahlzeit* ~ spisa, sitta till bords, *sein Mittagsschlafchen* ~ taga sin middagslur, *Probe* ~ bestå profvet, *Ruhe* ~ hålla sig lugn, *was ~ Sie von ihm?* hvad har ni för tanke om honom? *jn beim Worte* ~ taga ngn på ordet. **II. rfa.** 1. hålla sig. *Sich an jn wegen etw.* ~ hålla sig till ngn för ngt. 2. *Etw. läfst sich leicht, schwer* ~ ngt är lätt, svårt att hålla. 3. uppföra sig, skicka sig. 4. utskilda fall. *Sich für sich* ~ hållas för sig, *sich kaum ~ können*: hafva svårt att låta bli. *Das Wetter hält sich*: det vackra vädret forfar, det fortfar att hålla upp. **III. itr. h.** 1. hålla (ej gå stöder). *Das Eis hält*: isen bär, *die Farbe hält*: färgen sitter i. 2. *Auf etw.* (ack.) *los* ~ sigta på ngt. 3. hålla, göra halt, rasta. 4. *Auf etw.* (ack.) ~ gifva akt på ngt. 5. *Dafür* ~ vara af den åsigtan. 6. *Etw. hält schwer*: ngt sitter hårdt, sitter åt, bereder svårigheter. 7. *An sich* ~ beherska sig, lägga band på sig. -**ep**latz, *m.* anhaltstation. -**epunkt**, *m.* 1. stödjepunkt. 2. håll(ställe), station, anhaltstation. -**er**, *m.* 1. i sms. en som håller ngt. 2. hållare, skaff, pennskaft, handtag, tag, grepe.

Hälter, *m.* förvaringskär, reservoar.

Halt|estelle, *f.* = *Haltepunkt* 2. -**ig**, * **hätig**, *a.* i sms. -haltig, innehållande, -blandad. -**ket**te, *f.* hämkedja. -**los**, *a.* haltlös. -**losigkeit**, *f.* haltlöshet. -**machen**, *n.* halt. -**statt**, -**stätte**, *f.* rastställe, hviloplats. -**ung**, *f.* 1. hållande. 2. hållning. 3. stöd, fäste. 4. totalintryck. -**ungslos**, *a.* hållningslös, utan hållning. -**ungslosigkeit**, *f.* brist på hållning.

Halunkle, *-n, m.* spetsbof, kanalje, skurk. -**en**-**haft**, *a.* bofaktig, skurkaktig. -**er**äl, -**en**, *f.* kanaljeri, bofstreck. -**isch** = *halunkenhaft*.

Hambutte, *-n, f.* nypon.

Hamon, *-n, m.* äm. *Hämchen*, -**lein**, **1.** metkrok. 2. (fisk)håf, kasse; rapphönsnät.

hämsich, *a.* ond, ondskefull, bakslug, skadeglad.

Hämpling, -**e, m.** kastrat, evnuck.

Hammel, -[**t**], *m.* 1. kastrerad bagge. *F um wieder auf besayten* ~ *zurückzukommen*: för att återvända till ämnet. 2. fårstek. 3. *bn.* beskedlig stackare, kräk. -**braten**, *m.* fårstek. -**fett**, *n.* fårtalg. -**fleisch**, *n.* fårkött. -**keule**, *f.* fårbog. -**lamm**, *n.* bagglam. -**n, tr.** kastrera baggar el. människor. -**sprung**, *m.* om-

röstning som går så till, att alla röstande lemna rummet o. sedan återvända gum olika dörrar, de jakande gumm en, de nekande gnm en annan.

Hammer, - *el. vansl.* -**t, m.** 1. hammare. *Unter den ~ kommen* el. *dem ~ verfallen*: gå under klubbarn. 2. *Hämmerchen*, -**lein**: a) bullrande tomte, rå, b) ond ande, djävul, c) *Meister Hämmerlein*: bödeln, skarprättarn. -**ax**, *f.* yxhammare.

hämmerbär, *a.* smidbar. -**keit**, *f.* smidbarhet.

Hammer||heil, *n.* yxhammare. -**heim**, *m.* hammarskaft. -**herr**, *m.* brukspatron. -**hütte**, *f.* bruk.

Hämmer||ling, -**e, m.** = *Hammer* 2. -**n, sv. tr. o.** *itr. h.* hamra, slå.

Hämmling = *Hämpling*.

hämorrh|oidal[**isch**], *a.* hemorroidal (fisk). -**oid**-**den**, *pl.* hemorroider.

Hampel||mann, -**er t, m.** leddocka, ryckgubbe; *bn.* andra, pajas. -**männisch**, *a.* beskaffad som en leddocka, en ryckgubbe; *bn.* narraktig. -**n, sv. itr. h.** sprattla med armar och ben.

Hamster, *-n, m.* 1. hamster. 2. hamsterskinn. 3. *bn.* a) enstöring, b) girigbuk. -**in**, -**nen**, *f.* hamsterhona. -**n, sv. itr. h.** 1. hopsamla, hopsamka förråd. 2. *F* plugga, träla.

Hand, -**e t, f.** 1. hand, *t. ex. a)* *die umgekehrte* el. *verkehrte* ~ handens afvigsida, *eine ~ breit*: en hands bredd; *bn.* *kurzer* ~ utan omsvep, rakt på sak, *gesamter* ~ allasammans; b) med verb: *die ~ bei etw. im Spiele haben*: hafva sin hand med i spelet, *alle Hände voll zu thun haben*: hafva fullt upp att göra, hafva många järn i elden, *freie ~ haben*: hafva fria händer, *bn.* *die ~ in den Schofs legen*: lägga armarne i kors, *die ~ auf etw. legen*: lägga beslag på ngt, *jm hülfreiche ~ leisten*: bispringa ngn, *hohle Hände machen*: gam skett, åtbörder an hålla om drickspengar, *auf eigner ~ sitzen*: stå på egna fötter, *wie man eine ~ umdreht*: i en handvändning, *die ~ nicht umdrehen* el. *umkehren um etw.*: ej det ringaste bry sig om ngt; c) med prep. *an die ~ geben*: gifva vid handen, *jm an die ~ gehen mit etw.*: gå ngn tillhanda med ngt, *jn an der ~ haben, halten, führen*: hålla ngn i handen; *auf eigene ~* på eget bevåg, *jm etw. auf die ~ geben*: gifva ngn ngt på hand, handpengar, *sv. gifva ngn ett slag på fingrarna, das liegt auf der [flachen]* ~ det ligger i öppen dag, *jm auf die ~ sehen*: noga öfvervaka ngn; *etw. aus der ~ el. den Händen geben*: lemna ngt från sig, *etw. aus der ~ legen*: lägga ngt från sig; *jn bei der ~ fassen*: taga ngn i hand, *mit der Antwort bei der ~ sein*: hafva ett svar tillhands; *hinter der ~ sein* el. *sitzen*: sitta i efterhand; *jm in die Hände arbeiten*: underlätta, främja ngus arbete, *jn in der ~ el. in Händen haben*: hafva ngn i sitt våld, *die Beine in die Hände nehmen*: lägga benen på ryggen;

mit der ~ gemacht: gjord, arbetad för hand, *sich mit Händen greifen lassen*: vara alldeles påtaglig, *mit leeren Händen abziehen*: få gå tomhändig, med oförrättad ärende; *nach der ~ verkaufen*: sälja efter hand; *über die ~ einschicken*: hålla i med afvig hand, *mit jm über die ~ sein*: stå på spänd fot med ngn; *etw. unter [den] Händen haben*: hafva hand om ngt, *unter der ~ under hand*; *die Arbeit geht ihm von der ~ arbetet går raskt undan för honom, von der ~ weisen*: tillbakavisa, afslå; *vor der ~ tills vidare, vor der ~ sein*: sitta i förhand, *etw. vor die Hände nehmen*: företaga sig ngt; *jm zur ~ gehen*: gå ngn tillhanda, *etw. zur ~ haben*: hafva ngt tillhands, *zur ~ sein*: vara tillhands. 2. plur. str. -, tvärhand, kvarter. 3. (hand)stil, t. ex. *eine gute ~ haben* ei. *schreiben*: hafva en vacker stil. -*auflegen*, *n. auflegung*, *f. händernas påläggning*. -*becken*, *n. handfat*. -*betrieb*, *m. handfaktur*. -*billet*[t], *n. biljett* (bref med bud). -*blatt*, *n. manschett*. -*breit*, *a. af en hands bredd*. -*brief*, *m. 1. egenhändigt bref, autograf*. 2. = *Handbillet*. -*büchse*, *f. lätt bössa, karbin*. -*decke*, *f. mindre täcke*. -*dienst*, *m. dagsverke*. -*dienster*, *m. dagsverkare*. Händelldruck, *m. -drücken*, *n. handtryckning*. -*geben*, *n. att räkka hvarandra händerna*. Handleimer, *m. mindre ämbare*. -*eisen*, *n. handboja*. Händeklatschen, *n. handklappning*. Handel, -t, *m. 1. handel, affär. ~s einig sein*: komma öfverens, *jm den ~ aufkündigen* ei. *aufsagen*: säga upp vänskapen med ngn. 2. tilldragelse, händelse. 3. i sht pl. gräl, krakel, kif, tvist. *Sich aus dem ~ ziehen*: draga sig ur spelet. -*geist*, *m. affärsgeni*. Händelmacher(in), *m. (f.) grälmakare (-erska)*. handeln, *sv. I. itr. h. 1. handla, göra, uppföra sig. Er hat als Bruder an mir gehandelt*: han har handlat mot mig, behandlat mig som en bror. *rent. ~de Person*: uppträdande person. 2. *Der Verfasser, das Buch handelt von der Freundschaft*: författaren behandlar, boken handlar om vänskapen. 3. *Um den Frieden ~ underhandla* om fred, *mit jm um eine Ware ~ köpslå* med ngn om en vara, [*mit*] *sich ~ lassen*: låta pruta med sig. 4. handla, drifva handel. *Nach Indien ~ drifva handel* på Indien. II. *rfl. 1. oper. es handelt sich um etw.*: det är fråga om, gäller ngt. 2. ss I, 3. 3. *Sich reich ~ blifva rik* på sin handel. Handelsangelegenheit, *f. affär. -beziehung*, *f. affärsförbindelse*. Handelschaft, *f. 1. köpmanskår. 2. handel*. Handelsdiener, *m. bodbetjänt, bokhållare*. -*frau*, *f. handelsdikerska*. -*gärtner*, *m. trädgårdsmästare* som salubjuder sina varor. -*gärtnerel*, *f. trädgårdsanläggning* hvars alster

salubjudas. -*geist*, *m. affärsgeni*. -*genosse*, *m. kompanjon*. -*genossenschaft*, -*gesellschaft*, *f. handelsbolag*, -*kompani*. -*gesellschaftler*, *m. kompanjon*. -*gesetz*, *n. handelslag*, -*balk*. -*hafen*, *m. hamn* för handelsfartyg. -*herr*, *m. köpman, chef* för ett handelshus. -*leute*, *pl. af -mann*, *m. handlande, köpman*. -*männisch*, *a. köpmans-*. -*schule*, *f. handelsskola*, -*institut*. -*sperr*, *f. förbud* mot handels idkande. -*stadt*, *f. köpstad*. -*stand*, *m. köpmanstånd*, -*kär*. -*tag*, *m. 1. dag* då handel får bedrifvas. 2. köpmansmöte. Händelstifter(in), -*sücher*(in), *m. (f.) grälmakare (-erska)*. -*süchtig*, *a. grälaktig*, -*sjuk*. Handelsverkehr, *m. 1. affärsförbindelse*. 2. affärslif, omsättning. -*volk*, *n. handelsidkande folk*. handeltreibend, *a. handelsidkande*. -*e(r)*, (*adv. böjn.*) *m. f. handelsidkare*, -*erska*. Händelringen, *n. händernas vridande*. -*waschen*, *n. handtvättning*. Handexemplar, *n. mindre, lätt handterligt exemplar*. -*fais*, *n. 1. mindre fat, fjärding*. 2. handfat. -*feger*, *m. viska*. -*fest*, *a. handfast*. -*feste*, *f. 1. handelslag* ss. bekräftelse af ett löfte. 2. trolofning. 3. gnm egenhändig underskrift bekräftad urkund. -*fläche*, *f. sida* af en hand. -*gebrauch*, *m. Ausgab* *zum ~e*: mindre (lathandterlig) upplaga. -*geld*, *n. handsöl, handpengar*; *städja*. -*gelenk*, *n. handled*. -*gelöbnis*[I], -*gelübde*, *n. med handslag bekräftadt löfte*. -*gemein*, *a. ~ werden*: komma i handgemäng. -*gemenge*, *n. handgemäng*. -*gepäck*, *n. lätt bagage* som man bär i handen, för med sig i kupen. -*gerecht*, *a. lathandterlig*. -*geschmeide*, *n. armsmycke*. -*gewebe*, *n. för handnådd, hemmavådd tyg*. -*greiflich*, *a. 1. handgriplig*. 2. påtaglig. -*greiflichkeit*, *f. 1. handgriplighet*. 2. påtaglighet. -*griff*, *m. 1. handgrepp, grepp*. 2. handtag. -*habe*, *f. handtag*. -*haben*, *sv. tr. handhafva, sköta, förvalta*. -*haber*(in), *m. (f.) handhafvare, förvaltare*. -*habung*, *f. handhafvande, skötaende*. -*heft*, *n. anteckningsbok*. -*händig*, *a. i sms. 1. -händt*. 2. *Vier ~ spielen*: spela fyrhändig. Handkarre(n), *f. (m.) dragkärra*. -*kauf*, *m. 1. handpengar*. 2. köp efter handvigt. 3. minuthandel. -*klapper*, *f. kastanjett*. -*koffer*, *m. kappsäck*. -*krause*, *f. veck, remsa* kring händerna, manschett. -*langen* = *handlangern*. -*langer*, -, *m. handtlangare*. -*langern*, *itr. h. vara handtlangare*. -*leiter*, *f. liten stige*. -*leitung*, *f. handledning*. Händler, -, *m. handlande, köpman*. handlich, *a. 1. lathandterlig; bna. foglig, medgörlig*. 2. måttlig, *adv. tämligen*. 3. handgriplig. 4. *adv. handfast, dugtig, rask*. Handlung, *f. 1. handling*. 2. a) handling, b) handelsbod, affär, c) handelslus, firma. -*sausdruck*, *m. handelsterm*. -*sbeflossene*(r),

m. 1. elev vid handelsinstitut. **2.** handelsbokhållare. **-commis, m.** bodbetjänt, handelsbokhållare. **-sfähig, a.** i stånd att handla. **-sgesellschafter, m.** kompanjon. **-slehrling, m.** bodgosse, springpojke. **-spapier, n.** affärshandling. **-sreisende(r), m.** handelsexpedit.

Hand|luff, m. armmudd. **-münze, f.** skiljemynt. **-ramme, f.** ramningsklubba, stamp; stenlägg. **jungfru. -reichung, f.** handräckning, bistånd, hjälp. **-rolle, f.** mangel för hand. **-rücken, m.** handens avfägsida. **-rut[h]e, f.** skaft på plåkor, elsgor m. m. **-schein, m.** skuldförbindelse. **-schelle, f.** handboja. **-schlag, m.** handslag. **-schmiede, f.** smedja där det smides för hand. **-schreiben, n.** handbref; egenhändigt bref, biljett. **-schrift, f.** 1. handstil. 2. handskrift, manuskript. **-schriftlich, a.** 1. skriftlig, skriven, handskrifven. 2. beträffande handskrifter, manuskript. **-schuh, m.** handske. **-schuhmacher, m.** handskmakare. **-siegel, n.** privat sigill. **-streich, m.** öfverrumpling. **-stuhl, m.** väfstol för hand. **-trommel, f.** handtrumma, tamburin. **-umdrehen, -umkehren, n.** handvändning. **-verkauf, m.** minuthandel. **-voll, f.** handfull. **-wagen, m.** dragkärra. **-wahr-sager(in), m. (f.)** en som spår i händerna, kiromantiker. **-warm, a.** ljum. **-weife, f.** nystvinda. **-weiser, m.** vägvisare med i en hand ståtande arm. **-werk, n.** 1. handverk, yrke. *Im das ~ legen:* a) förbjuda ngn att utöfva sitt handverk, b) bli sätta p för ngn förehafvande. 2. mästarers församling. **-werker, - , m.** handverkare. **-werkerverein, m.** handverks-, arbetarförening. **-werkszeug, n.** verktyg. **-wurzel, f.** handlofve, -led. **-zeichen, n.** bomärke. **-zug, m.** handstil.

Hant|, -[e]s, 0, m. hampa. **-braut, f. F (galg-)** rep. *Mit der ~ getraut werden:* blifva hängd. **-en, hänen, a.** af hampa, hamp-. **-leinen, n.** hamptyg.

Hänf|ling, -e, m. hämpling.

Hang, -e t, m. 1. 0, hängande (ställning). 2. slutning. 3. böjelse, anlag, fallenhet.

Hängel|ärmel, m. hängande, vid ärm. **-backe, f.** hängande kind. **-bauch, m.** hängande mage. **-birke, f.** hängbjörk. **-boden, m.** vind, forkvind. **-brücke, f.** hängbro. **-gerüst, n.** hängande ställning. **-lampe, f.** hänglampan. **-leuchter, m.** ljuskrona. **-lippe, f.** hängande läpp. **-matte, f.** hängmatta. **-maul, n.** F hängande läppar. *Ein ~ machen:* hänga läpp.

hänge|n, st. I. itr. h. o. * s. 1. hänga, *an einem Haare ei. an einem [seidenen] Faden:* på ett hår, *an der Wand:* på väggen, *am Galgen:* i galgen. *Von etw. voll ~* vara fullhängd med, beträckt, öfversädd af ngt, *an einander ~* hänga ihop, *~ bleiben:* a) blifva hängande, fastna; b) hänga upp sig, ej komma ur fläcken, c) stanna på öfverblifna kartan, *bis zu ei. auf (med ack.) etw. ~* hängande räcka ned till ngt, *die Ohren ~ lassen:*

sloka öronen, *den Mund ei. F das Maul ~ lassen:* hänga läpp, *am Gelde ~* med sin själ hänga fast vid pengarne, *an jm ~* vara fästad vid ngn, *einen Prozeß ~ lassen:* ej fullfölja en process. 2. slutta, luta. II. * ~ hänger I.

häng|en, sv. I. tr. hänga. *Im alles auf den Leib ~* göra stora utgifter för ngn's klädsel, *etw. an den Nagel ei. in den Schornstein ~* uppgifva ngt, slå ngt ur tankarne, *den Mantel nach dem Winde ~* vända kappan efter vinden, *F mit ~ und Würgen:* efter sju sorger och åtta bekymmer. II. = hängen I. **-enswert[h], -enswürdig, a.** värd att hängas. **-eschloß, n.** hängläs. **-eweide, f.** tärpil. **-sel, -, n. o. m.** hängare, iångband.

hann|ö[e]r|nisch. -ö[e]r|nisch, a. hannoveransk. **Hans, -e[n]s ei. -en, -e[u] ei. -e t, m. dim. Hän-schen ei. Hän[s]lein ei. Hän[s]el[chen], 1. npr. Hans. 2. oftast F ein großer ~** en hög herre, ~ *Dumm:* dumhufvud, ~ *in allen Gassen:* person som blundar sig i allt, ~ *Ohnesorg:* glad garçon, lustigture. **-a, -e, 0, f.** hansa. **-eät, -en, m.** hanseat. **-fätisch, a.** hanseatisk. **Hänse|lö|, -en, f. 1.** drift, gyckel. 2. sja. hönsning. **-n, sv. tr. I. In ~** låta ngn vid basen inträde i ett sällskap, en orden m. m. genomgå vissa gyckelceremonier; sja. hönsa ngn. 2. i allm. gyckla, driva med, reta. **-ung, f.**

Hans|narr, m. gycklare, upptågsmakare, narr. **-würst, m.** pajas. **-würsterei, -würstläde, -würst-komödie, f.** **-würstreich, m.** pajasupptåg, hariekinsputs; burlesk komedi.

Hant|el, -n, f. gymn. gymnastikredskap bestående af tvåne järnkulor med ett handtag emellan (användes vid armstärkningar). **-eln, sv. itr. h.** gymn. gymnastisera med *Hanteln*. **-ieren, sv. I. itr. h.** arbeta med händerna, vara sysselsatt, hafva sin sysselsättning, utöfva ett yrke; väsnas, bråka. *Mit etw. ~* handskas med ngt. II. **tr.** handtera, behandla. **-ierung, f.** handtering.

haper|lig, a. knagglig. **-n, sv. itr. h.** ej gå framåt, fastna, sitta fast.

Happ, -e, m. 1. 0, snappande, napp. 2. = *Happen II.* **-en, X. sv. itr. h.** snappa, nappa, nafs, hugga med nunnan. II. -, m. dim. *Häppchen, -lein, F* bit, beta, tugga. **-ig, a.** begärlig, lysten. **-igkeit, f.** begärlighet, lystenhet. **Haps, I. -e, m. = Happ.** *Mit einem ~ verschlingen:* sluka i ett enda tag. II. **itj.** med ens, i ett nu.

häps|, itj. betecknande nyfning, tål.

Harem, -s, m. harem.

hären, I. a. af hår, af tagel, hår-, tagel-. II. = haaren.

Här|lesie, -[e]n, f. kätteri, sekterism. **-étiker, -, m.** kättare, sekterist. **-étisch, a.** kättersk, sekterisk.

Harf|le, -n, f. harpa. **-en, sv. itr. h.** spela harpa. **-[e]ner, -, -enist, -en, m.** harpspelare.

hårlig, *a.* hårig. -ing *se* *Hering*.

Harke, -*n*, *f.* räfsa, kratta. *F* *bsd. jm zeigen*, *was eine ~ ist*: tillrättavisa ngn. -*n*, *sv. tr. o. itr. h.* räfsa, kratta. -*r*, -, *m.* räfsare.

Harlokín, -*s* *el. -e*, *m.* harlekin, pajas. -*åde*, -*n*, -*sposse*, *f.* burlesk komedi i teatren harlekinen spelar hufvudrollen. -*spritsche*, *f.* harlekíns tråsvärd.

Harm, -[*e*]*s*, *0*, *m.* 1. harm, vrede. 2. förolämpning, kränkning. *Jm ~ zufügen*: förolämpa, kränka ngn.

härmen, *sv. I. tr.* förolämpa, sára, gräma. **II.** *rf.* harnas, gräma sig.

harmfri, *a.* bekymmerfri. -*los*, *a.* 1. obekymrad, sorglös. 2. oskyldig, oskuldfull. -*losigkeit*, *f.* 1. sorglöshet. 2. oskuld. -*onie*, -[*e*]*n*, *f.* harmoni. -*onieren*, *sv. itr. h.* harmoniera, öfverensstamma. -*ónik*, *0*, *f.* harmonillära. -*ónika*, -*s* *el. -ken*, *f.* harmonika. -*ónisk*, *a.* harmonisk.

Harn, -[*e*]*s*, *0*, *m.* urin. -*en*, *sv. itr. h.* kasta sitt vatten. -*isch*, -*e*, *m.* harnesk. -*ischen*, *sv. tr.* kläda i harnesk. *Geharnischt*: klädd i harnesk; *bsd.* i harnesk mot ngn. -*ruhr*, *f.* sockersjuka.

Harpfúne, -*n*, *f.* harpun. -*únen*, *sv. tr.* harpunera. -*unier*, -*e*, *m.* harpunerare. -*unieren*, *sv. tr.* harpunera. -*unierer*, -, *m.* harpunerare. -*úse*, -*n*, *f.* sja harpojs. -*úsen*, *sv. tr.* sja harpojsa. -*ýje*, -*n*, *f.* harpya.

harren, *sv. itr. h.* bida, vänta, *auf etw. (ack.) el. * einer (gen.) Sache*: på ngt. *bsd. auf Gott* ~ sätta sin lit till Gud.

harsch, *a.* hård, sträf, skarp; valkig, spröd. -*en*, *sv. itr. s. o. h.* blifva hård, sträf; om sår: läkas, få sårkorpa. -*heit*, *f.* hårdhet, sträfbet.

hart, -*er* †, *a.* 1. hård. ~ *es Eier*: hårdkokta ägg. ~ *en Leib haben*: vara hårdlifvad. 2. sträng. *Jn ~ anfahren*: strängt tilltala ngn. 3. adv. ~ *an* (med dat.): tätt intill, strax bredvid. 4. särskildt fall. ~ *es Geld*: klingande mynt, metallmynt, ~ *es Futter*: sädesfoder, *etw. liegt ~ im Magen*: ngt ligger tungt i magen, ~ *gewöhnt sein*: ej vara bortklemd, vara van vid svårigheter, strapatser, *einen ~ en Kopf el. Nacken el. Sinn haben*: vara egensinnig, *einen ~ en Kopf haben sv.* hafva svårt för att fatta, vara en träskalle, *eine ~ en Stirn haben*: vara oblyg, *einen ~ en Stand haben*: hafva en svår ställning, *es wird ~ halten zu*: det blir svårt, kommer att sitta åt att, *mit ~ er Not*: med knapp nöd, ~ *hören*: höra illa, *mus. ~ es Tonart*: durtonart, *ein ~ er Schlaf*: en djup sömn. -*horste*, *f.* ~ *im Stahle*: spricka, remna i stål.

Härte, -*n*, *f.* hårdhet. -*n*, *sv. I. tr.* härda, göra hård. **II.** *itr. s. o. rf.* härda.

hartligesotten, *a.* hårdkokt, *bsd.* förhårdad. -*glas*, *n.* hårdadt glas. -*häutig*, *a.* tjock-

hudad. -*herzig*, *a.* hårdhjärtad, grym. -*herzigkeit*, *f.* hårdhjärtanhet, grymhet. -*holz*, *n.* hårdt trä; kärnvirke. -*hörig*, *a.* lomhörd. -*hörigkeit*, *f.* lomhördhet.

Härtigkeit, *f.* hårdhet, förhärdelse.

Härtikopf, *m.* egensinnig person, tjurhufvud.

-*köpfig*, *a.* som har hårdt hufvud; *bsd.* egensinnig, envis. -*köpfigkeit*, *f.* 1. svårighet att fatta, att lära sig ngt. 2. egensinne, envishet. -*lehrig*, *a.* som har svårt för att lära sig ngt. -*leibig*, *a.* hårdlifvad. -*leibigkeit*, *f.* hårdt lif, trög afföring. -*lernig* = *hartlehrig*.

härtlich, *a.* något hård. -*ing*, -*e*, *m.* 1. vinteräpple. 2. sur, omogen drufva.

härtilmülig, *a.* hårdmunt. -*müligkeit*, *f.* hårdmuntet. -*näckig*, *a.* hårdnackad. -*näckigkeit*, *f.* hårdnackanhet. -*rindig*, *a.* försedd med hård kant. -*sinn*, *m.* 1. hårdhjärtanhet. 2. hårdnackanhet. -*traber*, *m.* skarp trafikvare.

Härtung, *f.* 1. hårdande. 2. hårdnande.

Hartwerden, *m.* hårdnande.

Harz, **I.** -*es*, *0*, *m.* npr. bärget Harz. **II.** -*e*, *n.* kåda, hart. -*en*, *sv. I. itr. h.* 1. klibba vid som kåda. 2. samla kåda. **II. tr. I.** *Bäume* ~ taga kådan af träd. 2. hart. -*er*, *Härzer*, -, *m.* 1. harzbo. 2. kådsamlare. -*holz*, *n.* torrved, tyre. -*icht*, *a.* kådaktig. -*ig*, *a.* kådig. -*kohle*, *f.* bituminöst kol. -*tanne*, *f.* kådig gran.

Hasárd, -[*s*], *0*, *n.* 1. slump. 2. vägstycke. -*ieren*, *sv. itr. h.* våga, förlita sig på slumpen. -*spiel*, *n.* hasardspel.

hasch, *itj.* ta fatt! -*ée*, -*s*, *n.* = *Hackfleisch*. -*en*, *sv. I. tr.* (söka) taga fatt, gripa. *Sich* (rpt.) ~ leka ta fatt. **II. itr. h.** *Nach etw.* ~ söka taga fatt ngt, *bsd.* jaga, jägta efter ngt.

Häscher, -, *m.* polisbetjänt, gendarm.

Hascherél, -*en*, *f.* 2. ägande.

Häscheréi, -*en*, *f.* 1. polisverksamhet. 2. poliskår.

haschieren *se* *hachieren*. -*isch*, -, *0*, *n.* hasjisch.

Hase, -*n*, *m.* *abw.* †, hare. *F da liegt der ~ im Pfeffer*: det är just svårigheten, där ha vi ägget, *sehen wie der ~ läuft*: låta saken ha sin gång, se tiden an.

Hasel, -*n*, *f.* hassel. -*huhn*, *n.* järpe. -*ieren*, *sv. itr. h.* *F* göra krumsprång, drifva gyckel, väsnas.

Hasenfüß, *m.* harfot, -*tass*; *bsd.* rädd stackare, hare. -*füßig*, *a.* rädd, harhjärtad. -*haft*, *a.* harartad, har-; *bsd.* harhjärtad. -*herzig*, *a.* harhjärtad. -*klein*, *n.* ragu på hare. -*pancier*, *n.* *Das ~ er greifen*: taga till harvärjan. -*scharte*, *f.* harmyntet. -*schlaf*, *m.* sömn med öppna ögon. -*schrot*, *n.* harhagel. *F* *bsd. mit ~ geschossen sein*: vara uppsluppen, hoppa och dansa.

Häsin, -*nen*, *f.* harhona.

Hasple, * *Häse*, -*n*, *f.* 1. dörr- *el.* fönsterhake, dörr- *el.* fönstergångjärn. 2. krampa. -*el*, -

m., -n, *f.* 1. haspel. 2. spel, domkraft. 3. vef, haspel. 4. vändkors. -**elig**, *a.* hastig, brådstörtande, flängande, hafsigt, slamsigt, obeständig, ombytlig. -**eln**, *sv. tr. o. itr. h.* 1. haspela. 2. uppvinna, upphissa. 3. F hasta, hafsa, rusa; streta. -**ler**, -, *m.* hasplare. -**lerin**, -nen, *f.* hasplerska.

Hals, -es, 0, *m.* hat. ~ *auf jn werfen*: fatta hat till ngn.

hasslen, *sv. tr. o. itr. h.* hata. -**ensw[er]h**], -**enswürdig**, *a.* förhatlig. -**er**, -, *m.* -**erin**, -nen, *f.* hatare, fiende.

häfslich, *a.* ful, obehaglig, motbjudande, vidrig. *Gegen jn ~ sein*: vara ovänlig mot ngn. -**keit**, *f.* fulhet.

Hast, 0, *f.* hast, brådska. -**en**, *sv. I. tr.* påskynda. **II. rjl.** skynda (sig). **III. itr.** *h. o.* med riktningens angifvande s. hasta, brådska, skynda. -**ig**, *a.* 1. hastig, brådstörtad. 2. häftig, uppbrusande. -**igkejt**, *f.* 1. hastighet, skynsamhet. 2. häftighet.

Hätschell[ei], -en, *f.* oupphörligt smekande, smekningar, klemande. -**n**, *sv. tr. I.* smeka. 2. klema, kela med, skämma bort. -**ung**, *f.*

Hatschier, -e, *m.* 1. ridande drabant, lifgardist. 2. polisbetjänt, gendarm. -**garde**, *f.* lifvakt, lifgarde till häst.

Hatz = **Hetz**.

Hau, -e, *m.* 1. hugg, slag. **F** ~ *e* **bekommen**: få stryk, få smörj. 2. huggning, hygge. -**bär**, *a.* som får huggas. -**he**, -n, *f.* dim. †, 1. mössa för fruntimmer, i sht gifta. *o. barn.* **Bild.** *ein Mädchen unter die ~ bringen*: gifta bort en flicka, *unter die ~ kommen*: blifva gift. 2. hjälm, kask, hufva; falkhufva. **Bud.** *jm auf die ~ gehen* *ei. rücken*: gå ngn in på lifvet. 3. fjäderbuske, tofs på rågelhufvuden. 4. den öfversta delen af ngt ss. huf, af moln omgifven bärgspets, trädskrona, kupol, toppen af en klocka, öga på en yxa *m. m.* -**hen**, *sv. tr.* sätta mössa på. *Gehaubt*: klädd i mössa; försedd med tofs. -**bitze**, -n, *f.* haubits. -**block**, *m.* huggkubb.

Hauch, -e, *m.* 1. utandning, andedrägt. 2. fläkt, anda, doft. 3. *ist* imma. 4. gram. aspiration. -**en**, *sv. I. itr. h.* andas, fläkt. **II. tr.** andas, utandas. *Die Finger warm ~ andas* på fingrarna, så att de bli varma, *jm Mut in die Seele ~ ingifva* ngn mod.

Hau[ld]egen, *m.* 1. sabel. 2. F krigsbuss. -**derer**, -, *m.* åkare. -**dern**, *sv. I. itr. h.* 1. vara åkare. 2. fara med en åkare, åka skjuts. **II. tr.** skjutsa. -**e**, -n, *f.* hacka. -**en**, *st. o. * sv. I. itr. h.* hugga, slå. **II. tr.** 1. hugga, hacka. *Schartig ~ hugga hak* i eggen, *Bäume ~ fälla* träd, *Fleisch ~ stycka kött*, *das ist nicht gehauen und nicht gestochen*: det är hvarken hackadt eller malet. 2. **F. o. P.** slå. *Jm eins ei. jn hinter die Ohren ~ gifva* ngn en örfil, *haust du meinen Juden, hau' ich deinen Juden*: som du gör med mig, gör

jag med dig; betalt kvitteras. **III. rjl.** 1. hugga sig. 2. **F** rpr. slåss. -**er**, -, *m.* 1. person som huggar, hackar, ss. vedhuggare, sten-huggare, vingårdsarbetare, grufarbetare. 2. jag. vildgalt. 3. huggtand, bet. 4. sabel, *ss.* hirschfångare.

Häuer, -, *m.* bärg. grufarbetare.

Häu[er]ei, -en, *f.* P slagsmål. -**te**, -s *ei. vaal.* -**r[s]**, -n, *m.* dim. †, hög, hop, mängd, skara, grupp. *Einen ~n aus etw. machen*: lägga ngt i hög, *der [grofse ei. gemeine] ~ hopen*, massan, pöbeln, *in ganzen ei. dichten ei. helle[n] ~n*: i massor, i stora skaror, *auf einen ~n*: i hög, *zu ~n ei. zu Hauf* = *zuhauf*, *etw. über den ei. über einen ~n werfen*: kasta ngt öfver ända, omkull, *alle Bedenken über den ~n werfen*: kasta alla betänkligheter öfver bord, *jm über den ~n schiefsen*: skjuta ned ngn.

häufeln, *sv. tr. o. itr. h.* lägga i hög, i små högar, hopa.

Haufen, -, *m.* *ss.* **Haufe**.

häufeln, *sv. tr. o. rjl.* hopa (sig). *Ein Mafs ~ råga* ett mått, *gehäuft messen*: gifva rågdadt mått. -**ig**, *a.* 1. ofta förekommade, ej sällsynt, vanlig; *adv.* ofta. *Seine ~en Besuche*: hans täta besök. 2. * talrik; *adv.* i mängd. -**igkejt**, *f.* 1. vanlighet. *Die ~ seiner Besuche*: hans täta besök. 2. * talrikhet. -**ung**, *f.* hopande.

Hau[ld]holz, *n.* 1. till hygge bestämd skog. 2. huggen skog. -**klotz**, *m.* huggkubb.

Haupt, -er †, *n.* hufvud. *Zu den ei. seinen Häupten*: vid sin hufvudgård. **Bud.** hufvudman, främste man, anförare; hufvudstad. *Den Feind aufs ~ schlagen*: a) slå fiendens hufvudstyrka, b) i grund slå fienden. -**abschnitt**, *m.* hufvudafdelning, del af en bok, hufvudskede. -**ansicht**, *f.* 1. allmän åsigt. 2. vy öfver hela staden, huset *m. m.* -**arbeit**, *f.* hufvudsakliga, viktigaste delen af arbetet. -**armee**, *f.* hufvudarmé, hufvudstyrka. -**augenmerk**, *n.* *Sein ~ auf etw. richten*: rikta sin blick, sin uppmärksamhet hufvudsakligen på ngt. -**betrag**, *m.* hufvudbelopp, -**summa**, största belopp. -**binde**, *f.* pannbindel. -**einkommen**, *n.* hufvudsaklig inkomst. -**ende**, *n.* hufvudgård. -**erbe**, **I. m.** 1. hufvudarfvinge. 2. universalarfvinge. **II. n.** hufvudsakliga, största delen af arfvett. -**fach**, *n.* 1. hufvudfack, största fack. 2. specialitet. -**farbe**, *f.* 1. hufvudfärg. 2. enkel färg. -**fest**, *n.* viktigaste, officiella delen af en fest. -**hahn**, *m.* F högsta hönset i korgen. -**heer**, *n.* = **Hauptarmee**. -**karte**, *f.* hufvud-, generalkarta. -**kerl**, *m.* F praktisk karl. -**lehrer**, *m.* öfverlärare, ordinarie lärare. -**leute** = **Hauptmann** 2.

Häu[ld]ling, -e, *m.* höfding. -**s**, *adv.* hufvude för, hufvudetupa. -**schaft**, *f.* 1. höfdingevärdighet. 2. höfdingedöme.

hauptlos, *a.* saknande hufvud; *bia.* saknande öfverhufvud, anförare. -lust, *f.* stor glädje, hjärtans glädje. -macht, *f.* hufvudstyrka. -mann, *m.* 1. *pi.* -er †, hufvudman, höfvidsman, öfverhufvud, anförare. 2. *pl.* Hauptleute, kapten. -mannschaft, *f.* 1. (med biten på sista stav.) kaptensgrad, a) kaptensvärdighet, b) samliga kaptener. 2. (med biten på nästista stav.) hufvudtrupp, hufvudstyrka. -mast, *m.* stormast. -merkmal, *n.* hufvudsakligt kännetecken. -messe, *f.* högmässa. -musterung, *f.* generalmönstring. -narr, *m.* ärkenarr. -nenner, *m.* mat. gemensam nämnare. -niederlage, *f.* 1. afgörande nederlag. 2. generaldepot. -post, *f.* 1. stor post. 2. = rej. -postamt, *n.* centralpostkontor. -preis, *m.* stort pris, första pris. -rechnung, *f.* hufvudräkning, -konto. -regel, *f.* 1. hufvudregel. 2. allmän regel. -sache, *f.* hufvudsak. -sächlich, *a.* hufvudsaklig. -schlacht, *f.* hufvudslag; afgörande slag. -schuld, *f.* 1. största, betydligaste skuld. 2. största skuld, största fel. -schuldner, *m.* största gäldenär. -schwierigkeit, *f.* stor, största svårighet. -seite, *f.* hufvud-, framsida. -späls, *m.* F präktigt skämt, härligt nöje. -stadt, *f.* hufvudstad. -städter(in), *m.* (f.) hufvudstadsbo. -städtisch, *a.* hufvudstadsaktig. -stärke, *f.* hufvudstyrka, stark sida. -stock, *m.* 1. hand hufvudfond; rörelsekapital. 2. en bärgsträckas hufvudmassa. -streich, *m.* stordåd, mästerstycke, lyckadt puts. -stück, *n.* viktig del, hufvudstycke; kapitel. -sünde, *f.* svår synd, dödssynd. -treffen, *n.* 1. hufvuddrabning, hetaste drabning. 2. = Hauptschlacht. -treffer, *m.* stor vinst i lotteri. -trumpf, *m.* högtrumf. *bia.* seinen ~ ausspielen: spela ut sin högsta trumf. -vergnügen, *n.* stort nöje, sant nöje. -wache, *f.* högvakt. -wahrheit, *f.* grundsanning. -weg, *m.* hufvudväg. -wort, *n.* gram. substantiv. -zug, *m.* 1. hufvuddrag. 2. *mit.* hufvudstyrka.

Haus, -er †, *n.* 1. hus. ~ an ~ mit *jm* wohnen: bo hus om hus med ngn, nicht aus dem ~e kommen: ej komma utom dörren. Teat. dieses Stück macht volles ~ denna pjes ger fullt hus. *bia.* Häuser auf *jn* bauen: oinöskränkt förlita sig på ngn, aus dem Häuschen gehen, sein: blifva, vara alldeles bortkollrad, utom sig. 2. hem, *t. ex.* das väterliche ~ föräldrahemmet. Zu ~e: hemma, thun Sie, als wenn Sie zu ~e wären: var hemmastadd, du bist mit deinen Gedanken nicht zu ~e: du är tankspridd, är frånvarande, damit bleib mir zu ~e: förskona mig därifrån, in einem Fache zu ~e sein: vara hemmastadd i ett ämne; nach ~e: hem; von ~e aus: hemifrån, från början, af naturen, medfödt, er ist von ~e aus reich: han är från ett rikt hem, har ärfd förmögenhet. 3. hus, (furste)familj, (furste)slägt.

4. stud. altes ~ gammal student (student under sitt tredje universitetsår); fideles ~ glad gosse, broder lustig. 5. fodral, huf. -anzug, *m.* hvardagsdrägt, -kläder. -arbeit, *f.* hemarbete, hemsysslor. -arme(r), *m.* fattig som ej går och tigger, pauvre honteux. -backen, *a.* hembakad; *bia.* vanlig, dugtig, grof, grofkornig, platt, prosaisk. -beamte(r), *m.* tjänsteman i privat hus. -bettel, *m.* tiggeri i husen. -bewohner, *m.* Die ~ husets invånare, husfolket. -bibliothek, *f.* privat bibliotek. -hier, *n.* hembrygd öl. -brief, *m.* köpebref på ett hus. -buch, *n.* 1. jordbok. 2. hushållsbok. -bursch[e], *m.* 1. passpojke, betjänt. 2. ognt hyresgäst. -diele, *f.* förstuga. -diener, *m.* tjänare, betjänt. -dienerschaft, *f.* tjänstefolk. -drache, *m.* huskors. -ehre, *f.* husets ära; husfru. -en, a) *sv.* I. tr. Jn ~ hysa ngn. II. *itr.* h. 1. bo, vistas. Mit *jm* ~ bo tillsammans med ngn. 2. hushålla, mit *etw.*: med ngt. 3. husera. b) ~, *m.* zool. stor stör. -enblase, *f.* husblås. -errogen, *m.* störrom, kaviar. -ente, *f.* anka. -erziehung, *f.* uppfostran i hemmet. -flur, *f.* o. m. förstuga. -freund, *m.* vän till familjen. -friede[en], *m.* 1. husfred. 2. hemfrid. -gebrauch, *m.* bruk inom hemmet. -geflügel, *n.* tamt fjäderfä. -geist, *m.* tomt, rå. -gemacht, *a.* hemmagjord, hemmalagad. -genos, *m.* som bebor samma hus. Die ~en: husfolket. -genossenschaft, *f.* husfolk. -gerät[h], *n.* husgeråd. -gesessen, *a.* som är husägare. -gesinde, *n.* tjänstefolk, husfolk. -glück, *n.* huslig lycka. -gottesdienst, *m.* husandakt, gudstjänst i hemmet. -hahn, *m.* (gårds)tupp. -halt, *m.* hushåll. -halten, *itr.* h. vid böja. vant. skrifvet i två ord, *t. ex.* wenn du haus hältst, haus gehalten, hushålla, *t. ex.* *jm* ~ hushålla för ngn; mit *jm* ~ hafva gemensamt hushåll med ngn, mit *etw.* ~ hushålla, förfara hushållsaktigt med ngt. -halter, -hälter, *m.* föreståndare för ett hushåll; hushållare. -hälterin, *f.* hushållerska. -hälterisch, *a.* hushållsaktig. -haltung, *f.* hushållande, hushåll. -herr, *m.* 1. husbonde. 2. husvärd. -herrin, *f.* 1. matmor. 2. värdinna. -höch, *a.* mycket hög, kolossal. -hund, *m.* 1. zool. tam hund. 2. gårdvar. -ieren, *sv.* *itr.* h. idka gårdfarihandel. -ierer, -, *m.* gårdfarihandlare. -ierhandel, *m.* gårdfarihandel. -kaninchen, *n.* zool. tam kanin. -kleid, *n.* -kleidung, *f.* = Hausanzug. -knecht, *m.* 1. dräng, betjänt som förrättar till huset, till hushållet hörande sysslor. 2. F = Hausschlüssel. -lehrer, *m.* informator. -lehrerin, *f.* guvernant, lärarinna. -lehrerstelle, *f.* informatorsplats. -leinwand, *f.* hemmaväfd linne.

Häusler, -, *m.* 1. bonde som äger ett hus utan jord; torpare. 2. hyresman.

Hausleute = Hausmann 1.

häuslich, *a.* huslig. ~e Arbeiten: a) husliga

sysslor, b) hemlexor, *ver* *Unterricht*: undervisning i hemmet, *sich* *~ niederlassen*: bösätta sig. *-keit, f.* 1. huslighet. 2. hemlif, hem.
Hausmacht, *f.* regerande furstefamiljas privatförmögenhet. *-mädchen, n.* husjungfru, tjänstflicka. *-magd, f.* piga, tjänstflicka. *-mann, m.* 1. pl. *Hausleute, a)* = *Hausgenoss, b)* hyresgäst, c) pl. = *Hausgesinde*. 2. pl. *-er* †, portvakt. *-mannskost, f.* husmanskost. *-marder, m.* zool. stenmärd. *-mast, f.* gödning på stall. *-meier, m.* Hofmästare, majordomus. *-meister, m.* 1. portvakt. 2. Hofmästare. *-miet[h]e, f.* hyra för bostad. *-mittel, n.* huskur. *-mutter, f.* husmoder. *-mütterlich, a.* husmoderlig. *-ordnung, f.* ordningsregler för ett hus, en anstalt. *-orgel, f.* kammарorgel. *-plage, f.* huskors. *-platz, m.* hustomt. *-prophet, m.* F tupp. *-rat[h], m.* o. n. husgeråd. *-recht, n.* 1. jur. familjerätt. 2. husbonderätt (ighet). *-rock, m.* 1. hvardagsrock. 2. nattrock. *-schlachten, n.* hemslagt. *-schlächter, n.* slagtare som slagtar a) i sitt hem, b) i hemmen. *-schlüssel, m.* portnyckel. *-schneider, m.* 1. skräddare som syr i hemmen. 2. läskräddare. *-schuh, m.* toffel. *-schule, f.* privatskola. *-schwein, n.* tamt svin. *-segen, m.* 1. huslig lykka. 2. barn. *-stand, m.* hushåll. *Einen eigenen ~ gründen*: sätta bo. *-süchung, f.* husundersökning, husvisitation. *-thor, n.* port. *-thürfe], f.* förstugdörr, port. F *bis* *mit dem kann man eine ~ einrennen*: han är dum som en stock. *-trauer, f.* sorg för dödsfall inom familjen. *-trauung, f.* vigsel i hemmet. *-truppen, pl.* littrupper. *-ung, f.* 1. bostad, tak över huvudet. 2. hysande; vistelse; hushållande; huserande, *in hausen* 1. *-vater, m.* husfader. *-väterlich, a.* husfaderlig. *-verstand, m.* sundt bondförstånd. *-vertrag, m.* familjefördrag. *-verwalter, m.* 1. föreståndare för ett hus. 2. portvakt. *-wögt, m.* 1. = *Hausverwalter* 1. 2. fängelsedirektör. *-vogtei, f.* fängelse. *-wäsehe, f.* 1. hemtvätt. 2. linne för dagligt bruk. *-wesen, n.* hushåll. *-wirt[h], m.* 1. husvärd, hyresvärd. 2. husbonde. 3. husfader. 4. hushållare. *-wirt[h]in, f.* 1. värdinna. 2. matmor. 3. husmor. *-wirt[h]schaft, f.* hushållning. *-zins, m.* hyra för bostad.
Haut, *-e* †, *f.* 1. hud, skinn. *Durchnäfst bis auf die ~* *~* *vät in* på bara kroppen; *bis* *mit heiler ~ davonkommen*: slippa undan hel-skinnd, *in keiner guten ~ stecken*: befinna sig i ett svårt läge, *ich möchte nicht in seiner ~ stecken*: jag skulle ej vilja vara i hans kläder, i hans ställe, *seine ~ zu Markte tragen*: sätta sitt lif på spel, *sich seiner ~ wehren*: försvara sig, *jm die ~ über die Ohren ziehen*: präja, barskrapa ngn, *mit ~ und Haar[en]*: med ull och hår, *es gilt ~ und Haar*: det gäller lifvet, *jm die ~ voll schlagen*: gifva ngn ett dugtigt kok stryk,

sich auf die faule ~ legen: lägga sig på latsidan. 2. F person, människa, t. ex. *er ist eine alte, gute, ehrliche ~* han är en riktig gammal hedersman. 3. hinna, skal. 4. tekn. bekiändnad, sjo. bordläggning. *-abschilferung, f.* budaffällning.

Häut[e]in, sv. tr. afdraga huden, hinnan, skalet af; skala. *-elung, f. -en, sv. I. tr.* 1. afdraga huden af, flå. 2. † förse med hud. II. *rfl.* byta om skinn. *-ig, a.* försedd, öfverdragen med hud, med hinna, hudartad, hinnartad; i sm. s. -hudad.

Häut[pi]lege, f. hudens vård. *-rand, m. ~ einer Wunde*: särkant.

Hautrelief, -s, n. hautrelief.

Häutung, f. hudbildning.

Havarie, -[e]n, f. haveri.

Hazard se *Hasard*.

Hbf[r]zb. förkortn. för *Halbfranzband*.

ho, ütj. 1. rop för att göra sig bemärkt. hör hit, holla, ohöj: 2. efter frågor för att framkalla svar. hä? eller hur? 3. glädjerop. hurra. 4. rop till dragare. höj, hopp, smack.

Höblamme, f. barnmorska. *-ammenkunst, f.* förlossningskonst. *-earm, m.* lyftarm. *-ebaum, m.* häfstång. *-ekran, m.* (lyft)kran. *-el, -m.* häfstång. *bis* *alle ~ ansetzen*: använda alla medel. *-elarm, m.* häfarm. *-ein, I. itr. h.* använda häfstång. II. *tr.* lyfta med häfstång. *-emuskel, m.* lyftmuskel. *-en, st. tr. o. rfl.* 1. lyfta (sig), höja (sig). *Ein Kind aus der Taufe ~* bära ett barn till dopet, *jn aus dem Sattel ~* kasta ngn ur sadeln, *bis* *göra ngn svarslös, förbryllad*. 2. *Sich von dannen ~* aflägsna sig. 3. låta framträda, förhöja. *Sich ~* framträda. 4. uppbära, t. ex. *Abgaben*. 5. aflägsna, t. ex. *Zweifel*; bota, t. ex. *eine Krankheit*; bemöta, t. ex. *einen Einwurf*. 6. mat. eliminera, t. ex. *eine unbekannte Gröfse aus einer Gleichung*; förkortat, t. ex. *einen Bruch*. *Dies hebt sich gegen das andere*: detta går upp mot det andra, tar ut det andra. 7. *Gehoben*: upphöjd, högtidlig. *-eopfer, n.* bis. häfoffer. *-epunkt, m.* understödpunkt för en häfstång. *-er, -, m.* 1. en som lyfter. 2. häfvert. 3. lyftarm. 4. lyftmuskel. *-erolle, f.* 1. skattelängd. 2. block, talja. *-estange, f.* häfstång. *-estelle, f.* ställe, hus, där vissa afgifter (s. vägpengar, tull m. m.) erläggas. *-e-und-Druckwerk, n.* sug- och tryckpump. *-ewinde, f.* spel. *-ezeug, n.* domkraft, kran, spel, hissverk.

Hebräer, -, m. hebré. *-isch, I. a.* hebreisk. II. n. hebreiska, *in deutsch*.

Hebung, f. lyftande, höjande, upplyftande, lyftning, höjning; metr. arsis. *Er kommt mit seiner Forderung nicht zur ~* han får ej sin fordran gulden.

Hechel, -n, f. häckla. *bis* *etw. durch die ~ ziehen*: häckla ngt. *-él, -en, f.* häcklande. *-n, sv. tr. o. itr. h.* häckla.

Hechler, -, m. -in, -nen, f. häcklare, -erska.
 Hechse, -n, f. knäveck.
 Hecht, -e, m. gädda. *Bild. der ~ im Karpfen-teiche*: ulfven bland fåren, *das ist ein feiner* ~ iron. han är just en fin gosse. -blau, a. gråblå. -grau, a. blågrå.
 Heck, -, n. 1. staket, gårdsgård. 2. inhägnad. 3. grind, led. 4. sjo. bakstam, akter. -bauer, m. o. n. häckbur. -e, -n, f. 1. häck. 2. = Heck 1-3. *Bild. bei der ~ sein*: vara tillhands (egentl. för att öppna grinden), stå på passopp. 3. busksnår. 4. häckande, häckning, parning, värpning, liggning. 5. tagars ligg-tid. 6. häckbur. 7. fågelkull. -en, sv. tr. o. itr. h. 1. para sig, lägga o. ligga ut ägg, rufva, utkläcka; F om kvistar: få många små-tingar, vara fruktsam. 2. *Bild i stor mängd* frambringa. 3. *Bild liksom rufvande uttänka*, hafva i sinnet. -enadel, m. F knapadel. -endickicht, n. snår. -enfeuer, n. vatt. häckeneld. -enhopfen, m. vild humle. -enrennen, n. hinderlöpning. -enrose, f. vild törnsros. -enschere, f. trädgårdssax till häckklipping. -enzaun, m. häck ss. stängsel. -erling se Häckerling. -geld, n. 1. locksant, lyckosant. 2. falskt mynt. -groschen, m. 1. = Heckgeld. 2. falsk groschen. -herberge, f. bemyligt härbärge, tillhåll. -icht, -ig, a. buskig. -jäger, m. krypskytt -männchen, n. tomte, rå som enligt folketon ligger ut pengar. -münze, f. 1. = Heckgeld. 2. falskmynteri. -pfennig, -thaler, m. 1. = Heckgeld 1. 2. falsk pfennig, thaler. -zeit, f. tagars ligg-tid.
 hedä, *itj.* holla, hör bit!
 Hede, O, f. blånor. -leinen, n. blaggarn, blaggarnslärf. -n, a. blå-, blaggarns-. -rich, -e, m. bot. 1. gyllen (*Erysimum*). 2. jordrefva (*Glechoma hederacea*).
 Heer, -, e, n. här; mängd, skara, tåg. *Das wilde* el. *wütende* el. *wütige* ~ den vilda jagten. -esergänzung, -bann, m. härbann, uppbåd. -esergänzung, f. rekrytering. -esofle, f. uppbåd (till krigs-tjänst uppbådadt folk). -eskraft, -esnacht, f. här, härsmakt, krigsmakt. -fahne, f. fana. banér som bäres framför hela hären. -fahrt, f. härnad. -flucht, f. desertering. -führer, m. härförare. -gerät[h], n. krigsmateriel. -haufe[n], m. trupp, armékår, soldatthop. -rauch se Heiderauch. -säule, f. milit. kolt nn. -schau, f. milit. revy. -strafse, f. 1. militär-väg. 2. stor lands-väg. -verpflügung, f. härens förplägning, proviantering. -weg, m. = Heerstrafse. -wesen, n. krigsväsen. -wurm, m. myrorm; *Bild.* lång rad af människor, folkhop. -zug, m. 1. fälttåg. 2. armé på marsch.
 Hehle, -n, f. -en, -, m. jäst; bottensats, drägg. -enbrot, n. med jäst syradt bröd. -enkuchen, m. med jäst bakad kaka. -icht, -ig, a. jäst-bländad, grumlig.
 Heft, -, e, n. o. * m. 1. fäste, handtag, skaft. 2. vidhäftande, fästanel; häftmedel. 3.

häfte. -ausgabe, f. edition i häften. -el, -, m. o. n. 1. häkta och hyska, häkta; spänne, bröstnål. 2. hake, krampa. -eln, sv. tr. häkta. -en, sv. I. tr. häkta, fästa; fastkrackla, an etc. (ack.): på ngt. *Bild. jm. etw. auf den Ärmel* el. *auf die Nase* ~ inbilla ngn ngt.
 II. *rf.* taga fast, fastna, kläbba vid. -er, -, m. en som häftar, fästar. -faden, m. 1. träckeltråd. 2. häftsnöre, segelgarn. -ig, a. häftig. -igkeit, f. häftighet. -los, a. utan handtag, utan skaft. -nadel, f. häftnål. -naht, f. träckling. -pflaster, n. häftplåster; musch-plåster. -stich, m. träckling. -weise, adv. häftesvis. -zwirn, m. = Hefzfaden.
 Hehle, O, f. 1. skydd, hägnad. 2. inhägnad skog, ungskog, som ej får huggas. -en, sv. tr. 1. inhägna. 2. utfärda förbud mot skadandet af. 3. skydda, hafva under sin omma vård, i sht ~ und pflegen: skydda och värda. 4. härbärgera, hysa, gömma, innesluta, innehålla; *Bild.* hysa, t. ex. *Zweifel*. -er, -, m. -erin, -nen, f. en som inhägnar, hyser, skyddar; vårdare, vårdarinna, vakt. -ezeit, f. förbjuden tid. -ung, f. inhägnande m. m. se hegen.
 Heher se Häher.
 Hehl, -[e]s, O, n. o. * m. döljande, hemlighållande, hemlighet. *Ich habe* el. *mache* der (gen.) *Sache* el. *aus der Sache kein[en]* ~ jag gör ingen hemlighet däraf. -bär, a. möjlig att dölja. -en, sv. tr. dölja, hemlighålla, gömma (undan), förtiga. -er, -, m. en som döljer m. m. se föreg.; i sht tjuvgodsgömmare. -erei, -en, f. undandöljande, hemlighållande, förtigande. -erin, -nen, f. se Hehler.
 hehr, a. hög, majestätisk, upphöjd, sublim. -heit, f. höghet, majestät.
 hei, *itj.* häj. -dá, *itj.* häj, häjsan, holla.
 Heide, -n, I. f. 1. hed, ljunghed. 2. * skog. 3. ljung. II. m. hedning. -bereiter, m. beriden skogvaktare, hejderidare. -biene, f. hedbi som hämtar näring ur ljunghblommor. -grüels, m. -grütze, f. bohvetegryn. -honig, m. honing af hedbin. -korn, n. bohvete. -kraut, n. ljung. -lbeere, f. blåbär. -nangst, f. grufvig ångest. -napostel, m. hedningarnes apostel; missionär. -nbekehrer, m. missionär. -nbekehrung, f. 1. hedning(ars) omvändelse. 2. hednamission. -nbid, n. afgudabild. -nchrist, m. hedningekristen, omvärd hedning. -ngeld, n. F ofantlig summa penningar. -nglaub[en], m. hednisk tro. -nhaar, n. hedningahår på nyrodada. -nlärm, m. F förfärligt, helvetiskt väsen. -nleben, n. 1. hedningars lif. 2. F vildt lif. -nlehrer, m. missionär. -nmälsig, a. F förfärlig, grufvig, helvetisk. -nschaft, f. = Heidentum. -nspafs, m. F ofantligt religiösk skämt. -ntempel, m. hedniskt tempel. -nt[h]um, n. 1. hedendom. 2. hednavärd. -nwelt, f. hednavärd. -nwetter, n. förfärligt väder, Herrans väder. -rauch =

Herauch. -reiter = Heidebereiter. -rose, *f.* vild törnnos. -schnucke, *f.* hedfår.

heidli, *itj.* häj, bäjsan. **F** alles ist ~ allt är förloradt. -in, -nen, *f.* hednisk kvinna. -nisch, *a.* 1. hednisk. 2. **F** ofantlig, gruffig, helvetisk. -schnucke, -n, *f.* hedfår. -ück (ar. *z* -), -en, *m.* hejdok, a) betjänt i ungerskt livré, b) ungersk infanterist, c) polsibetjänt.

heikel, heik[e]llig, *a.* 1. svår att tillfredsställa, kinkig. 2. brydsam, kinkig, grannlaga, vanskelig.

Heil, I. -[e]s, *o.* n. 1. hälsa, välgång, lycka. *Sein* ~ *versuchen* = pröva lyckan. 2. frälsning. *Im Jahre des ~s 1889*: i nådens år 1889. **II.** *a.* hel, oskadd; frisk. ~ *werden*: läkas, *seine Wunde ist* ~ hans sår är läkt.

III. *itj.* hell. -and, -e, *m.* frälsare. -anstalt, *f.* sjukhus, klinik, kurort. -ärt, *f.* läkares behandlingssätt, kur(metod). -bad, *n.* badort. -bår, *a.* som kan läkas. -barkeit, *f.* möjlighet att läkas. -bringend, *a.* hälsosam. -bringer, *m.* frälsare. -brunnen, *m.* hälsobrunn. -on, *sv. I.* *itr. h. o. s. samt rfl.* läkas, helas, botas, tillfriskna. **II.** *tr.* bota, kureras, *jn* von einer Krankheit, von einem Irrtum: ngn för en sjukdom, för en villfarelse. *Schäden, Fehler* ~ afhjälpa skador, fel. -er, -, *m.* -erin, -nen, *f.* en som läker, helar *ngt*. -froh, *a.* högst förnöjd. -gymnastik, *f.* sjukgymnastik.

heilig, *a.* helig; helgad. ~ *halten*: helighålla, ~ *er Abend*: högtidsafton, i snt julafton, *ein ~er*, *eine ~er*: ett helgön; **F** *ein wunderlicher ~er*: en besynnerlig människa, ett original. -en, *sv. tr.* 1. helga, heliggöra. *Geheilig* *ar* helig. 2. helighålla, förklara helig, kanonisera, förguda. -onbein, *n.* 1. med. heligbenet, korsbenet. 2. helgonben, relik. -enbild, *n.* helgonbild. -endienst, *m.* helgondyrkan. -enfresser, *m.* **F** skenhelig person, läsare. -engeschichte, *f.* 1. helgonhistoria. 2. (helgon)legend. -enholz, *n.* pockenholts. -enlegende, *f.* (helgon)legend. -ensnische, *f.* nisch med ei för en helgoubild. -ensage = *Heiligenlegende*. -enschein, *m.* helgonsken, -gloria. -enschrein, *m.* helgonskria. -enverehrung, *f.* helgondyrkan. -haltung, *f.* helighållande. -keit, *f.* helighet. -machend, *a.* helgande, beliggörande. -macher, *m.* helgare. -machung, *f.* helgelse. -sprechung, *f.* kanonisering.

Heiligt[h]üm, *n.* 1. helgedom. 2. helig sak, relik. -sentweih = *Heiligtumsschänd*-. -schänder, *m.* helgerånare. -sschänderisch, *a.* helgerånande. -sschändung, *f.* helgerån.

Heiligung, *f.* helgande *m. m.* se *heiligen*. -kräftig, *a.* läkande, läkekraftig. -krand, *n.* läkeört. -kunde, *f.* läkekraft. -kundige(r), *m.* läkare, medicinare. -kunst, *f.* läkekunst. -künstler, *m.* läkare. -los, *a.* 1. som ej kan läkas, ohjälplig. 2. gudlös. 3. **F** ofantlig, gruffig,

fördömd. -losigkeit, *f.* ohjälpligt, förtviflad läge *ei.* tillstånd. -methode, *f.* kurmetod. -mittel, *n.* läkemedel, medikament. -pflanze, *f.* läkeört. -pflaster, *n.* plåster. -quell(e), *m.* (*f.*) hälsobrunn. -ruf, *m.* helprop. -salbe, *f.* läkande salva. -säm, *a.* hälsosam, gagnelig. -samkeit, *f.* hälsosambet, gagn. -sglaube[n], *m.* tro på frälsning, på nåd. -smittel, *n.* nådemedel. -sordnung, *f.* nådens ordning. -trank, *m.* läkedyck. -ung, *f.* botande *m. m.* se *heilen*. -verfahren, *n.* kurmetod. -voll, *a.* hälsosam, gagnelig, frälsande. -wissenschaft, *f.* läkarevetenskap.

Heim, I. -e, *n.* hem. **II.** *adv.* hem.

Heimat[h], -en, *f.* hem, hemtrakt, hemland. -berechtigt, *a.* som har hemortsrätt. -dorf, *n.* by där ngn är hemma, födelseby. -fern, *a.* fjärran från hemmet. -kunde, *f.* känneedom om hembygden. -lich, *a.* som har afseende på, rör, tillhör, påminner om hemmet *ei.* hembygden; hemtreflig. *Meine ~en Berge*: min hembygds bärg. -lichkeit, *f.* hemtreflighet; hemkärlek, kärlek till hembygden. -recht, *n.* hemortsrätt.

heimbegeben, *rfl.* begifva sig hem. -begleiten, *tr.* ledsaga hem. -bezahlen, *tr.* återgålda. -bringen, *tr.* hembringa. -chen, -, *n.* syrså. -eilen, *itr. s.* skynda hem. -elich, -elig, *a.* hem-, hemtreflig, behaglig, förtrolig. -fallen, *itr. s.* hemfalla. -fällig, *a.* hemfallande, hemfallen. -finden, *itr. h. o. s. samt rfl.* hitta hem. -führen, *tr.* hemföra. -gang, *m.* gång hem, hemväg; *via.* hädanfärd, död. -gehen, *tr.* återgålda. -gehen, *itr. s.* gå hem; *via.* afåda. -holen, *tr.* hämta hem. -isch, *a.* 1. infödd, hemma, boende. 2. hemmastad, hemmavand. 3. = *heimelich*. -kehr, *f.* 1. hemkomst. 2. återvändande hem, hemväg. -kehren, *itr. s.* återvända hem. -kommen, *itr. s.* komma hem. -kunft, *f.* hemkomst. -leuchten, *itr. h. Jm* ~ a) lysa ngn hem, b) **F** *via.* köra bort, afvisa, afspisa ngn. -lich, *a.* 1. hemlig. ~ *thun*: vara hemlighetsfull. 2. se *heimelich*. -lichhaltung, *f.* hemlighållande. -lichkeit, *f.* hemlighet. -lichtuerai, *f.* -lichtthun, *n.* hemlighetsfullhet, hemlighetsmakeri. -los, *a.* hemlös. -nehmen, *tr.* taga med sig hem. -schicken, *tr.* a) skicka hem, b) *jn* ~ = *heimleuchten* *b.* -schiffen, *itr. s.* segla hem. -sehen, *rfl.* längta hem. -stätte, *f.* hemort, hem, härd. -suchen, *tr.* uppsöka, besöka, hemsöka. -süchung, *f.* hemsökelse. -tragen, *tr.* bära hem. -treiben, *tr.* drifva, köra hem. -tücke, *f.* lömskhet, bakslughet, illistighet. -tückisch, *a.* lömsk, bakslug, illistig. -wärts, *adv.* hemåt. -weht, *n.* hemlängtan, hemsjuka. -wesen, *n.* hem med hvad därin hör, hemlif. -zahlen, *tr.* återgålda, betala. -ziehen, *itr. s.* draga, tåga, flytta hem. **Hein**, -s, *o.* *m.* **Freund** ~ döden, mannen med lien. -rich, -e, *m.* 1. *npr.* Henrik. 2. *F* sanfter

~ beskedlig karl. 3. bot *guter* ~ lungrot, god Henrik. -*t*, *adv.* i natt, a) förra natten, b) nästa natt. -*z*, -*e*[n], *m.* smeknamn, förkortn. af *Heinrich*, 1. *npr.* Henrik. ~ *und Kunz*: *ogt.* Andersson och Petersson. 2. benämna på åtskilliga husdjur ss. oxe, katt, kanin. -*zelmännchen*, *n.* 1. tomte. 2. leddocka, marionett. -*zelmännisch*, *a.* tomtaktig.

Heirat[h], -*en*, *f.* giftermål. *Auf die ~ gehen*: vara stadd i friareärenden. -*en*, *sv. I. tr.* *Jn ~ gitta* sig med ngn. *II. itr. h. o. rfl.* gitta sig. -*sfähig*, *a.* giftasvuxen. -*sfähigkeit*, *f.* giftasvuxen ålder. -*sgedanken*, *pl.* giffastankar. -*sgut*, *n.* hemgift. -*slustig*, *a.* giffastlysten. -*svermittler*(in), *m.* (f.) äktenskapsmäklare (-erska). -*svertrag*, *m.* äktenskapsförord, -kontrakt.

heisa, *itj.* häjsan.

heischlen, *sv. tr.* fordra, begära, kräva. -*ung*, *f.* heiser, *a.* hes. -*keit*, *f.* heshet,

heiss, *a.* het. *Mir ist ~* jag är mycket varm, det är hett, ~ *es Blut haben*: vara hetlefrad, *jm die Hölle ~ machen*: göra ngn svår förtret, *was ich nicht weiß, macht mich nicht ~* hvad mitt öra ej hör, det mitt hjärta ej rör. -*a*, *itj.* häjsan. -*blütig*, *a.* hetlefrad. -*en*, *st. I. tr.* 1. bjuda, befalla. *Jn etw. thun ~ et. ** *jm etw. zu thun ~* befalla ngn att göra ngt, *wer hat Ihnen das geheissen?* hvem har bedt er därom? *der hiefts mich auch alles wagen!* att jag också skulle våga allt! 2. kalla, benämna. *Etw. gut ~* godkänna ngt, *jn willkommen ~* bedja ngn vara välkommen. 3. *so hissen*. *II. itr. h.* 1. heta, kallas. *Ich will nicht N. N. ~*, *wenn*: jag vill ej vara, den jag är, om. 2. heta, betyda. 3. *opera*. *es heisst*: det heter, det säges, det gäller. 4. *Das heisst* (förkort. *d. h.*): det vill säga. 5. vara af samma värde som, t. ex. *Arbeit heisst Reichtum*. 6. särskilda fall. *Das will etw., wenig ~* det har ngt, föga att betyda, *das heisst mir gleich viel*: det är mig likgiltigt, *was ~ tausend Schritte?* hvad ha tusen steg att betyda? *da sieht man, was es heisst reich sein*: där kan man se, hvilken roll rikedomen spelar, *was soll das ~?* hvad skall detta betyda? *das heisst geschlafen*: det kan man kalla att sova. -*erfleht*, *a.* ifrigt efterlängtat. -*geliebt*, *a.* innerligt älskad. -*hunger*, *m.* häftig hunger. -*hungrig*, *a.* häftigt hungrig, glupsk. -*sporn*, *m.* en som är het på gröten, hetlefrad person.

-*heit*, -*en*, *subst. suffix*, -het.

heiter, *a.* 1. om vädret: klar, vacker. 2. munter, glädtig, glad, leende, rolig, lustig. *iron. das wird ~* det blir just treffigt. -*a*, -*n*, *f.* klarhet. -*keit*, *f.* 1. klarhet. 2. munterhet, glädighet, lustighet.

-*heitlich*, *adj. suffix*, -hetlig.

Heizapparat, *m.* värmeapparat. -*bär*, *a.* som kan eldas. -*en*, *sv. I. itr. h.* elda. *II. tr.* elda,

uppvärma. *III. rfl.* *Sich gut, schlecht ~* vara lätt, svar att värma upp. -*er*, -, *m.* eldare. -*kraft*, *f.* värmekraft. -*material*, *n.* bränsle. -*röhre*, *f.* värmeledningsrör. -*ung*, *f.* eldning.

Hektlär, -(e), *m.* o. *n.* hektar, 100 ar, *str. Ar.*

-*iker*, -, *m.* hektiker. -*isch*, *a.* hektisk.
Held, -*en*, *m.* hjälte. -*enalter*, *n.* hjälte-, sagoålder. -*endichter*, *m.* episk skald. -*endichtung*, *f.* 1. episk poesi. 2. = *sj.* -*engedicht*, *n.* hjältedikt, epos. -*enhaft*, *a.* hjältelik, -*modig*. -*enkühn*, *a.* hjältemodig. -*enlied*, *n.* hjältesång. -*enmädchen*, *n.* hjältemodig flicka. -*enmälsig*, *a.* hjältemodig. -*enmüt*[h]ig, *a.* hjältemodig. -*enschaft*, *f.* 1. egenskap af hjälte, hjältemod. 2. hjälteskara. -*enspieler*, *m.* skådespelare som spelar hjälteroller. -*enthat*, *f.* hjältedåd, -bragd. -*ent*[h]um, *n.* = *Heldenschaft* 1. -*in*, -*nen*, *f.* hjältinna.

helflen, *st. I. itr. h.* 1. hjälpa, *jm*: ngn. *Ihm ist nicht mehr zu ~* han kan ej mer hjälpas; *jm auf ein Wort ~* hjälpa ngn att komma på ett ord, *jm hinter die Geheimnisse ~* afslöja hemligheterna för ngn, *jm ins Grab ~* bringa ngn i grafven, *jm von etw. ~* hjälpa ngn att komma ifrån, befria ngn från ngt, *jm zu etw. ~* förhjälpa ngn till ngt, *er hat dazu geholfen*: han har bidragit därtill. 2. gagna. *II. rfl.* *Sich* (dat.) *zu ~ wissen*: veta råd, *sich nicht zu ~ wissen*: vara rådvill, ej veta hvad man skall göra, *ich kann mir nicht ~* jag vet mig ingen råd, *Sie haben Unrecht, ich kann mir nicht ~* ni må säga hvad ni vill, men ni har orätt. -*er*, -, *m.* hjälpare, medhjälpare, biträde, assistent, adjunkt. -*erhand*, *f.* hjälpsam hand. -*erin*, -*nen*, *f.* *so* *Helfer*. -*ers helfer*, *m.* medhjälpare, handtlångare.

Heliotróp, -*e*, *n.* heliotrop.

hell, *a.* 1. klar. 2. ljus. *Am ~ en Tage*: midt på ljusan dag, ~ *machen*: upplysa, *es wird ~* det ljusnar, det dagas, *es ist schon ~* det är redan dager. 3. gäll, klar, skarp. ~ *es Gelächter*: klingande skratt, gapskratt, ~ *auffachen*: brista ut i gapskratt. 4. *In ~ en Haufen*: i stora skaror, *die ~ en Thränen stehen ihm im Auge*: han är gråtfärdig. -*äugig*, *a.* ljusögd, klarögd; klarsynt. -*blau*, *a.* ljusblå. -*blickend* = *helläugig*. -*denkend*, *a.* klartänkande. -*dunkel*, *I.* *a.* halfmörk. *II. n.* halfmörker; *mat.* ljusdunkel, klärob-skyr. -*e*, *I. O. f.* klarhet, ljus, dager. *II. a.* = *hell*. -*ebärde*, -*ebärte*, -*n*, *f.* hellebard. -*ebardier*, -*e*, -*ebardist*, -*en*, *m.* hellebardier. -*en*, *sv. I. tr.* göra klar, upplysa. *II. rfl.* *klarna*, ljusna. -*éne*, -*n*, *m.* hellen, grek. -*énent*[h]um, *n.* helleniskt väsen, våld, inflytande. -*énisch*, *a.* hellenisk. -*enisieren*, *sv. tr.* gifva hellenisk prägel. -*enisierung*, *f.* -*enist*, -*en*, *m.* hellenist. -*er*, -, *m.* heller (skiljemynt, *vänl.* = $\frac{1}{2}$ Pfennig). *Keinen roten ~ haben*: ej hafva ett enda öre, *auf*

~ = föregående uppslagsord. * äkta sms. O saknar plur. † har omlyud. F familtjart, P lägre språk. * ändre brukligt.

~ und Pfennig bezahlen: betala hvertenda öre. -ermagazin, n. tidskrift af hvilken hverje nummer kostar en heller. -erschaber, m. F snålvarg, girigbuk. -farbig, a. ljus til argen. -glänzend, a. klart strålende. -haarig, a. ljushårig, ljuslockig. -heit = Helle I. -hörig, a. 1. som har tunna väggar, gnm hvilka ljudet lätt går; bna. som ej kan bevara en hemlighet. 2. som hör bra. -ig, a. utmattad, försmåktande. -igheit = Helle I. -sehen, n. 1. klarsynthet. 2. framsynthet, clairvoyance. -sehend, a. 1. klarsynt. 2. framsynt, clairvoyant. -seher(in), m. (f.) 1. klarsynt, 2. framsynt person. -sichtig, a. klarsynt, skarp-synt. -sichtigkeit, f. klarsynthet, skarpsynthet.

Helm, -e, m. 1. hjälm, kask. 2. huf, hatt, kupol. 3. skaff på yxor, hamrar, backor m. m. 4. sjo. rorpinne. -biene, f. drönare. -dach, n. hvälfdd tak, kupol. -en, sv. tr. 1. sätta hjälm, kask på. 2. sätta skaff på, skaffa. -feder, f. plym på en hjälm. -gewölbe, n. kupolformigt hvalf. -rost, -schieber, m. hjälmgaller. -sturz, m. visir. -zeichen, n. -zierat[h], m. e. f. -zimier, n. hjälmprydnad.

Helôte, -n, m. helot.

Helvétlien, -s, 0, n. npr. Helvetien, Schweiz. -ier, -, m. schweizare. -lerin, -nen, f. schweiziska. -isch, a. schweizisk.

hem, itj. hum, hm.

Hemd[e], [-e]s, -en, n. skjorta. *In bis aufs ~ ausziehen*: kläda af ngn in på bara kroppen. -ärmelig, a. i skjortärmarne. -einsatz, m. skjortveck. -enhandel, m. skjorthandel, hvitvaruhandel. -enmatz, m. F parvel i bara skjortan. -hose, f. hel underdrägt, skjortkalsonger. -nadel, f. bröstnål.

Hemisphäre, -n, f. hemisfär, halvklot.

hemm|len, sv. I. tr. hämma, häjda, spärra, hindra, återhålla, minska, upphäjva. II. rß. häjda sig, hålla inne, hämmas. -ni[f]s, -se, n. hinder, motstånd, tvång, motighet; spärrning. -schuh, m. hämsko. -ung, f. hämmande m. m. ss hemmen. -vorrichtung, f. broms.

Hengst, -e, m. hingst.

Henkel, -, m. grepe, handtag, öra, ögla. -glas, n. glas med handtag. -icht, -ig, a. försedd med grepe et. öron. -n, sv. tr. 1. förse med, 2. upphänga i grepe et. öron.

henken, sv. tr. hänga, hänga upp.

Henker, -, m. bödel. Vanl. i svordomar ss. *hol dich der ~!* et. *scher dich zum ~!* dra dit peppan växer! *ich frage den ~ danach*: det bryr jag mig ej det ringaste om, *nun hat's der ~* nu går det på tok. -block, m. stupstock. -mah(zelt), n. (f.) en lifdömds sista måltid. -mälsig, a. rå, barbarisk; F ofantlig.

Hennla, 0, f. henna, alkanna(rot). -e, -n, f. 1. höna. 2. bot. *fette ~ kärleksört* (Sedum Telephium). -enmann, m. hönsmåglare. -envolk, n. hönsen.

hepp[hépp], itj. hepp(hepp) hånande rop till judar. **hër** (i sms. med adv. o. prep. är ö kort), adv. uttryckande rörelse till den talande. a) om rum. 1. hit, fram. *Nur immer ~!* a) bara fram med det! b) kom bara hit! stig bara fram! ~ zu mir! kom hit! ~ da! hitåt! *st. hin 5 b.* 2. ifrån, t. ex. *wo kommt er ~!* hvarifrån kommer han? *wo ist er ~?* hvar är han ifrån? *wo hat er das ~?* hvar har han fått det ifrån? *Nicht weit ~ sein*: a) bo i närheten, b) bna. ej vara af betydelse. 3. med prep. *An der Mauer, der Küste ~ fahren*: fara utmed, utefter, längs med muren, kusten, *aus der Tiefe des Waldes ~* ur den djupa skogen, *hinter jm ~ gehen*: följa efter ngn, *hinter jm ~ sein*: vara i hack och häl efter, förfölja ngn, *hinter einer Sache ~ sein*: ifrigt eftersträffa ngt, *über etw. (dat.) ~ sein*: hålla på med ngt, *um jm ~ omkring ngn, um jm ~ sein*: ömt, vänligt sysla, pyssla med, sköta ngn, *von da et. dort ~ däreifrån, von aufsen, hinten, oben, unten ~ ut-, bak-, upp-, nedifrån, vor jm ~ gehen*: gå framför ngn. *Komm zu mir ~!* kom hit till mig! b) om ut. 4. *Es ist schon ein Jahr ~* det var för ett år sedan, *bis jetzt ~* hittills, *von alters ~* ist es so gewesen: så har det varit i långliga tider, *von je ~* ständigt, *von Ewigkeit ~* i all evighet, alltjamt.

herab, a. hit ned, ned till den talande; utför; så äfr. i sms., af hvilka nedanstående exempelvis anföras. *Von oben ~* uppifrån (ned), *den Strom ~* utför strömmen. -bemühen, I. tr. *Jn ~* besvära ngn med att komma (hit) ned. II. rß. hafva besvär, hafva godheten att komma (hit) ned. -beten, tr. gnm böner nedkalla. -bewegen, tr. sätta i rörelse utför, ned, flytta ned. -blinken, itr. h. glänsa, blänka, tindra (däruppe) hit ned. -bringen, tr. bringa ned; minska, nedsätta. bna. *jm ~* bringa ngn på obestånd. -fahrt, f. nedfärd. -führen, tr. föra (med sig) ned. -gehen, itr. s. gå ned, utför. *Das Fenster geht auf die Straße herab*: fönstret vetter åt gatan. -gekommheit, f. sedl. et. ekonom. förfall. -glänsen, I. tr. hålla, ösa ned. II. itr. h. störta, forsa ned. *opers. es gieft herab*: det störtregnar. -holen, tr. hämta, taga ned. -kommen, itr. s. komma ned; bna. förfalla, sjunka, komma af sig. *Herabgekommen*: afsigkommen. -können, itr. h. kunna komma ned. -langen, tr. o. itr. h. långa, räcka ned. -lassen, I. tr. släppa ned. II. rß. I. sänka sig ned, fira sig ned, klättra ned. 2. nedlåta sig. ~d: nedlåtande. -lassenheit, -lassung, f. nedlåtande, nedlåtenhet. -laufen, itr. s. 1. springa ned. 2. rinna ned. 3. om en väg: gå, leda ned. -nahme, f. nedtagning. -nehmen, tr. nedtaga. -rasseln, itr. s. rasslande komma et. falla ned. -rufen, tr. o. itr. h. ropa ned. *Jn ~* ropa åt ngn att

komma ned. -schiefsen, I. tr. skjuta ned, bna. slunga, kasta ned. II. itr. 1. h. skjuta ned. 2. s. störta, slå ned. -schlingen, -schlulken, tr. svälja ned. -setzen, tr. nedsätta, *eine Ware im Preise*: priset på en vara. -sinken, itr. s. sjunka (ned). -steigen, itr. s. nedstiga; bna. nedlåta sig. -stellen, tr. ställa, flytta ned. -stimmen, tr. mus. stämna lägre; bna. nedsätta, minska. -stößen, I. tr. stöta ned. II. itr. s. om röstlägar: slå ned. -wünschen, tr. nedkalla. -würdigen, I. tr. nedsätta, förklena. II. rfl. nedlåta sig. -ziehen, I. tr. draga ned. II. itr. s. tåga, flytta ned.

Heraldik, *o*, *f*. heraldik. -iker, -, *m*. heraldiker. -isch, *a*. heraldisk.

herán, *adv*. intill, hitåt, hit, fram. *Nur ~!* kom bara fram! -bilden, *tr*. dana, utbilda ut ngt. -blühen, *itr*. s. uppblomma, slå ut. -brausen, *itr*. s. brusande, dånande närma sig. -brechen, *itr*. s. inbryta, randas (om ågen). -dämmern, *itr*. s. gry, randas. -dampfen, *itr*. s. komma ångande. -dringen, *itr*. s. tränga sig fram. -eilen, *itr*. s. skynda fram, till. -fahren, *itr*. s. komma åkande, åka fram. -fliegen, *itr*. s. komma flygande, flyga fram. -gehen, *itr*. s. gå fram, närma sig. -hinken, *itr*. s. komma haltande. -holen, *tr*. hämta fram, framföra. -kommen, *itr*. s. komma fram, närma sig, anlända. -kriechen, *itr*. s. komma krypande, krypa fram. -kriegen, *tr*. F få fram. *Ja ~* svr. få ngn till att göra ngt. -kunft, *o*, *f*. framkomst, ankomst. -machen, *rfl*. *Sich ~ an etw*. (sek.): taga itu med ngt, *an jn*: med ngn el. närma sig ngn. -nahren, *itr*. s. närma sig, nalkas, inbryta. -reichen, *itr*. h. räckta upp, fram, *an etw*. (sek.): till ngt. -reihen, *itr*. s. närma sig mognaden, mogna. -rücken, *I. tr*. flytta fram. II. itr. s. närma sig, flytta sig intill; rycka fram. -schleichen, *itr*. s. smyga sig fram. -schreiten, *itr*. s. närma sig med afmätta steg. -schwimmen, *itr*. s. simma fram. -segeln, *itr*. s. seglande komma närmare. -sprengen, *itr*. s. spränga fram, komma sättandes, i galopp. -treten, *itr*. s. träda intill, fram. -wachen, *tr*. *Den Mond ~* vaka tills månen framträdt. -wachsen, *itr*. s. växa upp, *zu etw*.: till ngt. *Herrangevachsen*: uppväxt, fullväxt. -wagen, *rfl*. våga sig, *an jn*, *etw*.: på ngn, ngt. -ziehen, *I. tr*. draga fram. II. itr. s. komma tågande, vara i antågande, tåga fram.

Herauch, *m*. torfrök, mossrök.

heráuf, *adv*. hit upp, upp till den talande; så svr. I nedanstående exempelvis anförda sms. *Von unten ~* nedifrån, *er kommt [von] dort ~* han kommer upp där borta, *nur ~!* kom bara upp! *~ und herab el. hinab*: upp och ned, fram och tillbaka. -beschwören, *tr*. framkalla, frammana. -bitten, *tr*. bedja att komma upp. -bringen, *tr*. bringa upp, få upp. -dringen, *itr*. s. tränga sig upp. -dürfen, *itr*. h. få

komma upp. -finden, *rfl*. hitta vägen upp. -gehen, *itr*. s. gå upp, komma upp. -klettern, -klimmen, *itr*. s. klättra upp, *einen Berg*: uppför ett bärg. -schiffen, *itr*. s. segla uppför ett vattendrag. -schlagen, *tr*. slå upp, t. ex. *den Wagentritt*: fotsteg på vagnen. -ziehen, *I. tr*. draga upp. II. itr. s. tåga, flytta upp, uppför.

heráus, *adv*. hit ut, ut åt den talande till, ur, fram; så svr. I nedanstående exempelvis anförda sms. *Von innen ~* inifrån, *aus dem Hause, zum Fenster ~* sehen: titta ut ur huset, gum fönstret, ellipt. *Brust ~!* bröstet ut! *~ mit dem Briefe!* fram med brefvet! *~ mit der Sprache el. damit!* fram därmed! sjung ut! bekänn färg! *frei el. gerade el. offen el. rund ~* öppet, fritt, *~ oder herein!* ut eller in! -arbeiten *~* sehen: titta ut ur huset, hugga ut, in, bort. II. rfl. bryta sig ut, slå sig igenom; bna. dra sig ur spelet. -beilsen, *I. tr*. bita ur. II. rfl. äta sig ut; bna. dra sig ur spelet med möda. -bekommen, *tr*. få ut, ur, t. ex. *einen Nagel*; framprässa, t. ex. *ein Geständnis*; utfundera, t. ex. *ein Geheimnis*; gissa, lösa, t. ex. *ein Rätsel*; få tillbaka, t. ex. *Geld*. Vid räkning: *was hast du ~?* hvad har du fått det till? *ich kann es nicht ~* jag kan ej räkna ut det. -bemühen, *I. tr*. *Ja ~* besvära ngn med att komma ut. II. rfl. hafva besvär, hafva godheten att komma ut. -bitten, *tr*. *Ja ~* bedja ngn komma ut. -brechen, *I. tr*. 1. bryta ut. 2. kråkas, kasta upp. II. rfl. bryta sig ut. -bringen, *tr*. få, taga ut, ur, t. ex. *jn, einen Fleck*; få fram, t. ex. *kein Wort ~ können*; utfundera, gissa, dechiffrera; låta framträda, t. ex. *die Farben*. *Seine Kosten ~* få sina omkostnader betäckta. -drehen, *tr*. vrida, skruva ut, ur. -dringen, *itr*. s. tränga ut, fram. -dürfen, *itr*. h. få komma ut. -fahren, *I. tr*. köra, skjutsa ut. II. itr. s. åka, fara, brista ut; fara, springa, hoppa ur. -finden, *I. tr*. hitta, leta rätt på. II. rfl. 1. hitta ut; bna. komma tillrätta med ngt. 2. rpr. känna igen hvarandra. -fischen, *tr*. fiska upp, meta upp, fiska reda på. -forderer, *m*. utmanande (person). -fordern, *tr*. 1. begära att få ut, utkräva. 2. utfordra, utmana. *~d*: utmanande. -forderung, *f*. 1. utfordrande, utkräfvande. 2. utmaning. -fressen, *I. tr*. äta, bita ur. II. rfl. äta sig ut; F äta upp sig. -fühlen, *tr*. känna, märka, förstå ngt ar el. på ngt, läsa mellan raderna. -führen, *tr*. föra, leda ut, fram. -gabe, *f*. 1. utlemning, framlemnande. 2. utgifvande, utgifning. -geben, *tr*. 1. lemna ut, fram, från sig, tillbaka. 2. gifva ut, publicera. -geber, *m*. utgifvare. -gehen, *itr*. s. 1. gå ut, ur. bna. *mit der Sprache ~* tala öppet. 2. *Das Zimmer geht auf die StraÙe heraus*: rummet vetter åt gatan. -giefsen, *I. tr*. hålla ut. II. itr. h. strömma, forsa ut. -gra-

ben, *tr.* gräfvä ut, upp. -greifen, *I. tr.* taga, välja ut. *II. itr. h.* sträcka ut handen. -haben, *tr.* hafva fått ut, fått loss, utfunderat, gissat, löst. -halten, *tr.* hålla, räcka ut. -hauen, *I. tr.* hugga ut, ur. *II. rfl.* hugga, med yxan *ei.* värjan bana sig väg ut. -heben, *tr.* lyfta ut, ur; *bua.* framhålla. -helfen, *itr. h. Jm* ~ hjälpa ngn ut, upp *ur* ngt. -jagen, *I. tr.* jaga, köra ut. *II. itr. s.* jaga, spränga, galoppera ut. -kehren, *tr. I.* sopa ut. *2.* vända ut, utåt. -klügeln, *tr.* spetsfundigt utfundera. -kommen, *itr. s.* komma ut. *Mit etw.* ~ komma fram med ngt, *es kommt so heraus, als ob ich Unrecht hätte:* det låter, som om jag skulle hafva orätt, *auf eins* ~ komma på ett ut, *was kommt aus dem Exempel heraus?* hvad blir det (*ss. tacit?*) *es kommt nichts dabei heraus:* därined vinnes ingenting, *das kommt dabei heraus, wenn man lägt:* det är följden af att ljuga. -können, *itr. h.* kunna komma ut. -kriegen, *F = herausbekommen.* -langen, *tr. o. itr. h.* langa, räcka ut. -lassen, *I. tr. I.* släppa ut. *2.* utelenna. *II. rfl.* utlåta sig, *über etw.* (*ack.*): om ngt. -laufen, *itr. s. I.* springa ut. *2.* rinna ut. -lesen, *tr. I.* utvälja, plocka ut. *2. Etw. aus einem Buche* ~ läsa ett stycke i en bok. *3.* läsa mellan raderna. -lügen, *rfl.* fria sig med lögn. -müssen, *itr. h.* vara tvungen att komma ut, ur, fram. *Es muss heraus:* det måste fram, ut, ur. -nahme, *f.* uttagning; utväljande. -nehmen, *tr. I.* taga ut, välja ut. *2. Sich* (*dat.*) *etw.* ~ tillåta sig ngt, *sich ein Recht, große Freiheiten* ~ taga sig en rättighet, stora friheter. -pfeifen, *I. itr. I. h.* Zum Fenster ~ stå, sitta vid det öppna fönstret och hvissla. *2. s. Der Zug pfeift zum Tunnel heraus:* tåget kommer hvisslande ur tunneln. *II. tr.* uthvissla. -platzen, *itr. s.* utbrista, utfara, *mit Flächen:* i svordomar. -poltern, *I. itr. s. I.* bullrande komma ut. *2. Mit etw.* ~ plump, plötsligt komma fram med ngt. *II. tr. I. Jn* ~ gnm buller föranleda ngn att komma ut. *2.* plöteligt uttala, komma fram med. -putzen, *tr.* pynta, styra ut. -ragen, *itr. h.* skjuta ut, fram. -recken, *tr.* räcka, sträcka ut. -reden, *I. itr. h.* Frei ~ tala fritt, öppet. *II. tr.* fria, rentvä. -rellisen, *I. tr.* rifva, rycka ut, loss. *II. rfl.* slita sig lös. *Sich aus der Verlegenheit* ~ draga sig ur förlägenheten. -rücken, *tr. o. itr. s. I.* rycka ut. *2. F [mit] Geld* ~ taga fram pengar, punga ut. -rufen, *I. tr.* ropa, kalla ut. *II. itr. h.* Zum Fenster ~ ropa ut gnm fönstret. -sagen, *tr.* säga ut, öppet säga, tillstå. -schallen, *itr. h.* ljuda, skalla ut. -scheren, *rfl. F* packa sig ut, af. -schleifen, *I. tr.* skjuta ut, ur. *II. itr. I. h.* Zum Fenster ~ skjuta ut gnm fönstret. *2. s.* komma ut med fart, komma ut-sättandes. -schlagen, *I. tr. Jm den Degen*

aus der Hand ~ slå värjan ur handen på ngn, *den Feind aus seiner Stellung* ~ drifva fienden ur hans ställning, *Geld aus etw.* ~ förtjäna pengar på ngt, *seine Kosten* ~ få sina omkostnader betäckta, *etw. mühsam* ~ mödosamt förvärfva, vinna ngt. *II. itr. h. Die Flamme schlägt zum Dache heraus:* lågan slår ut gnm taket. -sein, *itr. s.* hafva kommit, gått ut, vara ute. -sollen, *itr. h.* vara tvungen att gå ut, ur, att komma ut, måste ut, ur. -spazieren, *itr. s.* spatsera ut. -sprechen, *tr. o. itr. h.* tala, säga ut. -sprengen, *I. tr.* spränga ut, ur. *II. itr. s.* spränga, galoppera ut. -spritzen, *tr. o. itr. s.* spruta, stänka ut. -sprossen, *itr. s.* skjuta, växa ut, fram. -stehen, *itr. h.* stå ut, skjuta ut, fram. -stellen, *I. tr.* ställa ut. *II. rfl.* visa sig, *t. ex. er stellte sich als ein[en] Betrüger heraus* *ei. oper.* *es stellte sich heraus, dafs er ein Betrüger war:* det visade sig, att han var en bedragare. *Die Sache stellte sich ganz anders heraus:* saken visade sig i en helt annan dager. -stottern, *tr.* framstamma. -strecken, *tr.* sträcka, räcka ut. -streichen, *tr. I.* stryka ut. *2.* rosa, berömma. -suchen, *tr.* utsöka, utleta, utvälja. -thun, *tr.* taga, kasta ut, aflägsna. -treten, *I. itr. s.* tråda ut. *II. tr.* trampa ut, ur. -tröpfeln, -tropfen, *itr. s.* droppa, sippra ut, fram. -wachsen, *itr. s.* växa ut, upp, fram *ur* ngt. *Aus seinen Kleidern* ~ växa ur sina kläder, *F bua. das wächst mir zum Hals heraus:* jag är led däråt. -waschen, *tr.* tvätta ut. -wenden, *tr.* vända ut, utåt. -wickeln, *tr. o. rfl.* veckla, rulla ut, upp (sig); *bua.* befria ur en klamma, draga sig ur spelet. -winden, *I. tr.* vrida ut, ur. *II. rfl.* med möda, med knep komma loss, ur klämman, draga sig ur spelet. -winken, *I. tr. Jn* ~ vinka åt ngn att komma ut. *II. itr. h. Jm* ~ vinka åt ngn som är ute. -wischen, *tr.* torka, stryka ut, bort. -wünschen, *tr. Jn, etw.* ~ önska att ngn, ngt komme ut, vore ute. -zahlen, *tr.* utbetala. -ziehen, *I. tr.* draga ut. *II. rfl. Sich aus einer mißlichen Lage* ~ draga sig ur en svårighet. *III. itr. s.* draga, tåga ut.

herb, *a.* skarp, sur, bitter; *bua.* bitter, hård. -árium, [-s], .ien, *n.* växtsamling, herbarium. -e, *I. O, f.* skärpa, syra, bitterhet. *II. = herb.*

herbegeben, *rfl.* begifva sig, komma hit.

herbéi, *adv.* hit, tillstädes, fram, med sig. -bemühen, *I. tr. Jn* ~ besvära ngn med att komma hit. *II. rfl.* göra sig besvär med, hafva godheten att komma hit, tillstädes. -bringen, *tr.* bringa, skaffa hit, fram, tillstädes. -eilen, *itr. s.* skynda hit, fram, dit, till hjälp. -fahren, *I. tr.* köra fram, skjutsa hit. *II. itr. s.* komma åkande. -fliegen, *itr. s.* flyga hit, hitåt, fram. -holen, *tr.* hämta hit, taga fram. -kommen, *itr. s.* komma till-

städes, anlända. **-können**, *itr. h.* kunna komma hit, fram, tillstädes. **-lassen**, *I. tr.* släppa hit, fram. **II. rfl.** *Sich zu etw. ~* gå in på ngt, låna sig till ngt. **-machen**, *rfl. F* = *herbekommen*. **-müssen**, *itr. h.* vara tvungen att komma fram, tillstädes. *Das Geld mu/s noch heute herbei:* pengarne måste ännu i dag anskaffas. **-rufen**, *tr.* ropa hit, tillkalla. **-schaffen**, *sv. tr.* framskaffa, anskaffa. **-strömen**, *itr. s.* strömma till. **-winken**, *tr. Jn ~* vinka åt ngn att komma. **-wünschen**, *tr. Jn, etw. ~* önska att ngn, ngt vore här, *jm etw. ~* önska ngn ngt. **-ziehen**, *I. tr.* draga fram. **II. itr. s.** komma tågaande, rycka an.

herbe||kommen, *tr.* få hit. *Wo soll ich es ~?* hvar skall jag få det ifrån? **-mühen**, *I. tr. Jn ~* besvärja ngn att komma hit. **II. rfl.** hafva besvär, hafva godheten att komma hit. **-ordern**, *tr.* hitbeordra.

Herberg||e, *-n, f.* härbärke, samre värdshus. **-smutter**, *f.* föreståndarinna. **-svater**, *m.* föreståndare för ett handtverkarhärbärke ei. samre värdshus. **-swirt[h]**, *m.* värdshusvärd i samre värdshus.

her||bestellen, *tr.* beställa hit, kalla hit, tillkalla. **-beten**, *tr.* tanklöst framsäga, rabbla. **-bewegen**, *I. tr.* flytta, föra hit, närmare. **II. rfl.** flytta sig, komma hit, nära sig.

herb||heit, *-igkei* = *Herbs I.*

herbitten, *tr.* bedja att komma hit.

herbl|ich, *a.* en smula skarp, bitter; syrlig.

herbl|icken, *itr. h.* blicka, se hitåt. **-bringen**, *tr. I.* bringa, föra, bära hit. **2. Hergebracht:** traditionell, fäderneärfd, *das Hergebrachte:* traditionen, bruket.

Herbst, *-e, m.* 1. höst. **2. skörd.** **-eln**, *sv.opers.* blifva höstlikt. **-en**, *sv. I.opers.* blifva höst. **II. tr.** skörda, inhösta. **-haft**, *a.* höstlik. **-lich**, *a.* 1. tillhörande hösten, höst-. **2. höstlig, höstlik.** **-ling**, *-e, m.* 1. om hösten födt barn ei. djur. **2. höstfrukt.** **3. bot.** allmänna risken (*Agaricus deliciosus*). **-mälsig**, *a.* höstlik. **-rose**, *f.* stockros. **-ung**, *f.* skörd, inhöstning. **-zeit**, *f.* 1. höst. **2. skördetid.** **-zeitlose**, *f.* bot. tidlösa.

herb|uchstabieren, *tr.* stafvande uppläsa, stafva, uppräknä.

Herd, *-e, m.* 1. härd, eldstad, spisel, kakelugn(söppning). *Haus und ~* hus och hem, *weder Haus noch ~ haben:* sakna tak öfver hufvudet. **2. härd, ugn.** **3. se Vogelherd.** **-e**, *-n, f.* hjord. **-enreich**, *a.* rik på hjordar. **-envieh**, *n.* boskap i hjordar. **-envoll**, *a.* full af hjordar. **-enweise**, *adv.* i hjordar, hjord efter hjord. **-fink[s]**, *m.* jag. lockfågel på en *Vogelherd*. **-haken**, *m.* spiselkrok. **-recht**, *n.* rättighet att bo agnades.

herld|ringen, *itr. s.* tränga, nå hit. **-dürfen**, *itr. h.* töras, få komma hit. **-eilen**, *itr. s.* skynnda hit.

heréin, *adv.* hit in, in till den talande; så *sv. I*

etterfölj. exempelvis anförda *ems.* *Hier ~* hit in, in här, *von [dr]ausfen ~* utifrån (hit in), *~!* stig in! stig på! *den Bauch ~!* magen in! **-bekommen**, *tr.* få in. **-bemühen**, *I. tr. Jn ~* besvärja ngn att komma in. **II. rfl.** hafva besvär, hafva godheten att komma in. **-bestellen**, *tr.* beställa (in), kalla in. **-bitten**, *tr. Jn ~* bedja ngn komma in. **-bringen**, *tr.* bringa, föra in. **-dürfen**, *itr. h.* få komma in. **-fallen**, *itr. s.* falla in; *was gå i fällan*, låta narra sig. **-feuern**, *tr. o. itr. h.* skjuta in med eldvapen. **-flüchten**, *rfl.* fly, flykta in. **-gehen**, *itr. s.* gå in, komma in. **-können**, *itr. h.* kunna komma in. **-langen**, *I. tr.* langa, räckta in. **II. itr. h.** 1. räckta in. **2. sträcka in** handen, armen. **-lassen**, *tr.* släppa in. **-laufen**, *itr. s.* löpa, springa, rinna in. **-leuchten**, *itr. h.* lysa, skina in. **-mögen**, *itr. h.* vilja komma in. **-müssen**, *itr. h.* vara tvungen att komma, att gå in, måste in. **-nüt[h]igen**, *tr.* nödga, tvinga att gå, att komma in. **-rögen**, *opers.* regna in. **-reiten**, *I. itr. s.* rida in. **II. rfl. F** gå i fällan, låta narra sig. **-rücken**, *I. tr.* flytta in, rycka in. **II. itr. s. rycka, tåga in. **-schaffen**, *sv. tr.* skaffa in, laga att ngt ei. ngn kommer in. **-schießen**, *I. tr. o. itr. h.* skjuta in. **II. itr. s. komma in med fart, komma insättande. **-schlagen**, *tr.* slå, kasta in. **-sein**, *itr. s.* vara inne, inkommen. **-sol-len** = *hereinmüssen*. **-stehlen**, *rfl.* stjäla, snyga sig in. **-stürzen**, *I. itr. s.* störta, falla, rusa in. *Über jn ~* plötsligt drabba ngn. **II. tr.** stöta, skuffa, vältra in. **-treiben**, *tr.* drifva, slå in. **-treten**, *itr. s.* inträda. **-winken**, *I. tr. Jn ~* vinka åt ngn att komma in. **II. itr. h. Jm ~ vinka åt ngn som är inne. **-ziehen**, *I. tr.* draga in. **II. rfl.** intränga. **III. itr. s.** draga, tåga, flytta in.******

herl|erzählen, *tr.* berättä noggrant, detaljeradt, det ena efter det andra. **-fahren**, *I. itr. s.* 1. fara, åka, resa hit, komma åkande. **2. Neben dem Ufer ~ fara utmed, längs med stranden, *vor jm ~* fara framför ngn. **3.** komma med fart, komma sättdande. **4. Über jn ~** öfverfalla ngn. **II. tr.** köra, skjuta hit. **-fahrt**, *f.* hitfärd, -resa, -väg. **-fallen**, *itr. s. Über jn ~ a)* öfverfalla ngn, *b)* drabba ngn. *Mit Vorwürfen über jn ~* öfverhoppa ngn med förebräelser. **-finden**, *rfl.* hitta hit. **-fliegen**, *itr. s.* flyga hit, komma flygande. **-flielsen**, *itr. s.* 1. flyta, rinna hit. *Vom Gebirge ~* komma från, upprinna på bärget, *neben etw. (dat.) ~* flyta, rinna utmed ngt. **2. was härflyta**, härleda sig. **-fordern**, *tr.* hitkalla, inkalla; begära att få. **-fracht**, *f.* frakt hit. **-fragen**, *rfl.* fråga sig fram, hit. **-führen**, *tr.* föra, leda hit. **-für**, *forädr.* = *hervor*. **-gang**, *m.* 1. gång hit. *Beim ~* på hitvägen. **2. förlopp.** **-geben**, *I. tr.* gifva hit, utlemna, lemna från sig. *Einen Beweis ~* lemna bevis, bevisa, *seinen Na-***

men ~ låna sitt namn till ngt. **II. rff.** *Sich zu etw.* ~ låna sig, nedlåta sig till ngt. **-gebeten, tr.** hitkalla, framkalla, frammanna. **-gehen, itr. s. 1.** gå hit, komma hitåt. **2. Hinter jm** ~ följa efter ngn, *neben einander* ~ gå bredvid hvarandra, *vor jm* ~ gå framför ngn. **3. Über etw. (ack.)** ~ taga itu med, gå öfver ngt. **4. oper.** *es geht über jm her:* turen kommer till ngn, ngn får sin del af *anskor, förebråelser* el. *dyl.* **5. oper.** *tillgå, t. ex. so geht es in der Welt her:* så går det till i världen, så är världens gång, *hier geht es hoch her:* här lever man högt, *festar man, går det gladt till, bei ihm geht es knapp her:* för honom är det knappt, han lever tarfligt, *es ging scharf her:* det gick skarpt, *hett till. -gehören, itr. h.* höra hit. **-gerat[h]en, itr. s.** råka, komma hit. **-haben, tr.** hafva ngnstades ifrån, *tr. her 2.* **-halten, I. tr.** hålla hit, fram, sträcka ut. **II. itr. h.** släppa till skinnet, lida. **-helfen, itr. h. o. *** *tr. Jm el. *jn* ~ hjälpa ngn att komma hit. **-holen, tr.** hämta, föra hit. *Etw. irgendwo* ~ taga ngt ngnstades ifrån.

Heribann se *Heerbann*.

Hering, -e, m. sill. **F. bnd. armer** ~ stackare, *er ist ein wahrer* ~ han är mager som en skrika. **-seinleger(in), m. (f.)** sillsaltare (-erska), sillpackare (-erska). **-sfänger, -sfischer, m.** sillfiskare. **-sfischerei, f.** sillfiske. **-spacker = Heringseinleger.** **-sweib, n.** sillmånglerska.

hërljagen, I. tr. jaga, drifva hit(åt). *Vor sich* ~ jaga, drifva framför sig. **II. itr. s.** jaga, spränga, galoppera hit(åt). **-kommen, I. itr. s.** komma ngnstades ifrån, komma af ngt, härleda sig. **II. n.** tradition, sed, bruk, vana, häfd, slentrian. **-kömmlich, a.** traditionell, häfdvunnen, fäderneärfd, bruklig, vanlig. **-können, itr. h.** kunna komma hit. **-kriegen, F = herbekommen.**

herkùlisch, a. herkulisk, jättelik, jätte-.

Hërlkùnt, O, f. **1.** hitkomst, ankomst. **2.** härkomst, ursprung. **-lallen, tr.** framlåta, framstamma. **-langen, I. tr.** langa, räcka hit. **II. itr. h.** räcka, nå hit. **-lassen, tr.** släppa hit. **-laufen, itr. s. 1.** springa, rinna hit. **2. Hinter, neben, vor jm** ~ springa bakom, jämte, framför ngn. **3. Hergelaufen:** utan fast bostad, *hergelaufener Kerl:* lösdrivare. **-legen, tr.** lägga hit. **-leiern, tr.** F entonigt framsäga, upplåsa. **-leiten, tr. 1.** leda hit. **2.** härleda. **-leitung, f.** härledning. **-lesen, tr.** uttryckslost upplåsa. **-ling, -e, m.** sur drufva. **-locken, tr.** locka hit. **-machen, rff.** *Sich über jm* ~ angripa, öfverfalla ngn, *sich über etw.* ~ taga itu med ngt. **-marsch, m.** hitmarsch. **-marschieren, itr. s.** marschera hit.

Hërme, -n, f. herm, hermesdot.

hërmelden, tr. (här) anmäla, inberätta.

Hërmlein, -e, n. o. * *m.* hermelin.

Hërméllik, O, f. hermetisk konst, alkemi. **-Isch, a.** hermetisk.

hërlmurmeln, tr. frammumla. **-müssen, itr. h.** vara tvungen att komma hit, måste hit.

hernäch, adv. härefter, hädanefter. **-mäls, adv.** en gång i framtiden.

hërlnehmen, tr. taga ngnstades ifrån. *Den Beweis von etw.* ~ hämta sitt bevis från ngt. **-nennen, tr.** uppräknä. **-nöt[h]ligen, tr. Jn** ~ nödga ngn att komma hit.

hernieder, adv. hit ned. — *Anm.* Ordet har en mera högtidlig prägel än *herab* o. *herunter*; med bortseende härför äro sms. med *hernieder* liktydiga med sms. med *herab* o. *herunter*, hvarför de här ej särskildt anföras.

Hëroén||alter, n. hjälteålder. **-dienst, m.** hjälte-dyrkan. **-haft = heroisch.**

Hëroïde, -n, f. heroid, hjältebef. **-óin, -nen, -oine, -n, f.** kvinnlig heros; hjälttinna. **-óisch, a.** heroisk, hjälte-, hjältemodig. **-óismus, -, O, m.** heroism, hjältemod.

Hërold, -e, m. härold.

Hëros, -, Hëroén, m. heros, halfgud, hjälte.

hërlpflanzen, tr. plantera, uppställa här. **-plappern, tr.** rabbla upp.

Herr, -[e]n, -en, m. 1. herre, herr. *Den ~n spielen:* spela herre. **2.** herre, husbonde, herskare. *Über etw. (ack.)* ~ *sein:* befälla öfver, beherska ngt, *der ~ der Familie:* familjefadern. **3. bibl. der** ~ Herren, *der* ~ ~ Herren, Herren. *I utrop ofta ~e, t. ex. F ~e du meine Güte!* Herre Gud!

hërlrechnen, tr. uppräknä. **-reichen, tr. o. itr. h.** räcka hit, fram. **-reise, f.** hitresa. **-reisen, itr. s.** resa hit. **-reiten, itr. s.** rida hit.

Herren||anzug, m. herredrägt. **-arbeit, f. 1.** dagsverke. **2.** arbete åt herrar. *Dieser Schneider macht nur* ~ denne skräddare syr blott åt fint folk. **3.** arbete för herrar. **-bank, f.** herrarnes, adelns bank *fordom i riksdagen.* **-brot, n. 1.** fint hvetebröd. **2. ~ essen:** äta andras bröd; tjäna. **-burg, f.** herresäte. **-diener, m.** betjänt; slafvisk, krypande person. **-dienst, m.** af husbonden fordrad tjänst, i sht dagsverke; herretjänst. **-essen, n.** fin, läcker rätt el. mältid. **-gebot, n.** husbondes befällning. **-gerechtsäme, f.** adlig husbondes (doms-) rätt. **-gesellschaft, f.** herrsällskap. **-hand, f.** de stores, de höge herrarnes makt. **-haus, n. 1.** en herres bostad, herrgård. **2.** herrehus, första kammaren i preussiska o. österrikiska riksdagarna. **-hof, m.** herrgård. **-huter** se *Herrnhuter*. **-knecht, m.** herrgårdsräng, tjänare hos en herre. **-leben, n. 1.** herrelif. *Ein ~ führen:* lefva som herrskap, slå på stort. **2.** latmanslif. **-los, a. 1.** som är utan husbonde. **2.** som är utan ägare, herrelös. **-recht, n.** husbondes rätt. **-reiten, n.** gentlemanridt. **-schaft, f.** egenskap af herre. **-sonntag, m.** fastlags-söndag. **-stand, m. 1.** herrestånd. **2.** adel.

-stube, *f.* herrskapsrum. -tafel, *f.* -tisch, *m.* herrarnes, herrskapets bord. -[h]üm, *n.* egenskap af herre.

Herrgott, m. 1. Gud, vår herre. *Der liebe ~* vår herre, *F wie unser ~ in Frankreich leben:* må som en prins i en bagarbod. 2. bild af Gud, vant. kristusbild. -shändler, *m.* person som handlar med kristusbilder, med helgonbilder. -skåfer, *m.* guldhöna, nyckelpiga.

hërrichten, tr. 1. rikta, vända hitåt. 2. tillaga, tillverka, iordningställa, göra.

Herr|lin, -nen, f. herskarinna, matmor, ägarinna. -isch, *a.* herraktigt; befallande, barsk, högmödig.

Hërritt, m. ridt hit, hitväg.

herrlich, a. härlig, präktigt, utmärkt. -keit, *f.* härlighet.

Herrnhüter, -, m. herrnhutare, medlem af brödräfsamlingen. -êi, -en, *f.* ugt. läseri. -in, -nen, *f.* se *Herrnhüter*. -isch, *a.* herrnhutar-, herrnhutarnes.

Herrschaft, f. 1. herravälde, regering, styrelse. 2. ägare, herre; herrskap, husbondefolk. *Meine ~en:* mina herrar och damer. 3. egendom, gods. -lich, *a.* 1. husbonde-. 2. herrskapslik, herrskaps-. -srecht, *n.* ägares, husbondes rätt, husbondevälde. -swohnung, *f.* herrgård; fin våning.

Herrsch|begierde, f. hersklystnad. -begierig, *a.* hersklysten. -en, *sv. itr. h.* 1. herska, regera. 2. herska, vara förherskande, spridd, finnas. 3. barskt befälla, tala barskt. -er, -, *m.* herskare, furste. -erbefugni[f], *f.* maktbefogenhet. -ergewalt, *f.* vilde, makt. -erin, -nen, *f.* herskarinna, furstinna. -erisch, -erlich, *a.* furste-. -erling, -e, *m.* en som gärna vill herska utan att duga till det; småfurste. -ersitz, *m.* residens. -erstab, *m.* spira. -erton, *m.* befallande ton. -erwillkür, *f.* en herskares godtycklighet, despotism. -erzeichen, *n.* tecken till furstlig värdighet, insignier. -gier, -lust, -sucht, *f.* hersklystnad. -gierig, -stüchtig, *a.* hersklysten.

hër|rückén, I. tr. flytta hit(åt), närmare. **II. itr. s.** rycka an, närma sig. -rufen, *tr.* ropa, kalla hit. -rühren, *itr. h.* härlöna, härleda sig, *von etc.:* från ngt, komma af ngt. -sagen, *tr.* framsäga, läsa upp, rabbla upp. -sauen, *itr. s.* komma susande, i vinande fart. -schaffen, *sv. tr.* skaffa hit. -scheren, *ryf.* F packa sig hit. -schicken, *tr.* skicka hit. -schieben, *tr.* skjuta hit, maka hitåt. -schiefsen, *I. tr. o. itr. h.* 1. skjuta hit(åt). 2. förskottera, lägga ut. **II. itr. s.** komma sättandes, med fart. -schleichen, *itr. s. o. ryf.* smyga sig hit(åt). -schlendern, *itr. s.* närma sig, komma hit med långsamma steg. -schleppen, *tr.* släpa, draga hit(åt), fram. -schreiben, *I. tr. o. itr. h.* 1. skriva hit. *Seinen Namen ~* skriva sitt namn här(under).

2. förskrifva, härleda. **II. ryf.** förskrifva sig, komma. -schreiten, *itr. s.* skrida, högtidligt gå hit(åt), fram. -schwimmen, *itr. s.* simma, flyta hit(åt); *neben jm ~* simma jämte ngn. -sehen, *itr. h.* se, titta hit(åt). -sehnen, *ryf.* längta hit. -sein, *itr. s.* vara, stamma ngnstades ifrån. *Wo ist er her? ~* hvarifrån är han? -setzen, *tr.* sätta hit. -singen, *tr.* sjunga entonigt, från början till slut, det ena efter det andra. -spritzen, *itr. s.* hoppa hit. -stammeln, *tr.* framstamma. -stammen, *itr. h.* härstamma, härleda sig, *aus einem Geschlechte:* från en släkt, *von jm:* från ngn; komma af ngt. -stammung, *f.* härstammande, ursprung, härledning. -stehlen, *ryf.* stjäla, smyga sig hit. -stellbar, *a.* 1. möjlig att verkställa, att utföra. 2. [*Wieder*] ~ möjligt att återställa, att laga, att bota, att läka. -stellen, *tr. I.* ställa hit. 2. tillverka, göra, utföra, verkställa. 3. [*Wieder*] ~ återställa, laga, bota, läka. -steller(in), *m. (f.)* 1. tillverkare. 2. återställare. -stellung, *f.* 1. tillverkning, utförande, byggande, anläggning. 2. återställande, iständsättande, lagning, reparation. -stottern, *tr.* framstamma. -strömen, *itr. s.* strömma hit(åt), strömma till. -stürzen, *I. itr. s.* störta, rusa hit. **II. ryf.** *Sich über jn ~* kasta sig öfver, öfverfalla, angripa ngn. -thung, *tr.* skaffa, lägga hit, fram. -tragen, *tr.* bära hit. -trällern, *tr.* tralla, gnola. -treiben, *tr. I.* driva hit(åt). 2. *Vor sich (dat.) ~* driva framför sig. -treten, *itr. s.* träda, stiga hit, närmare.

herüber, adv. hitöfver, hitåt, hit öfver ngt till den talande; så *äfr. i sms.*, af hvilka nedanstående exempelvis anföras. -bemühen, *ryf.* hafva besvär, hafva godheten att komma hit(öfver). -bringen, *tr.* bringa, föra, bära hit(öfver). -helfen, *itr. h.* *Jm ~* hjälpa ngn att komma hitöfver. -reichen, *tr. o. itr. h.* räkka hit(öfver).

herüm, adv. omkring. *Rund ei rings ~* rundt omkring, *um den Tisch ~ sitzen:* sitta omkring bordet, *fortwährend um jn ~ sein:* ständigt omgifva, vara i grannskapet af, passa upp på, pyssla med, sköta ngn, *er wohnt gleich um die Ecke ~* han bor strax i första huset, när man kommer omkring hörnet, *die Reihe ~ laget* omkring, *enipt. ~ mit euch!* vänd er om! *das Gerücht ist schon in der ganzen Stadt ~* ryktet har redan hunnit omkring, är redan bekant i hela staden, *so um hundert Mark ~* omkring, ungefär hundra mark. -balgen, *ryf.* F slåss, brottas. -beissen, *ryf.* bitas, slåss. -bekommen, *tr. I.* få omkring, lyckas sätta omkring. 2. = *herumbringen* 3. -bemühen, *tr.* *Jn ~* besvära ngn med att komma hit omkring ngt. -bessern, *itr. h.* *An etw. ~* laga, laga ngt än här än där. -biegen, *I. tr.* böja, vrida omkring. **II. itr. s.** komma, svänga omkring. -blicken, *itr. h.* blicka, se sig

omkring. -bringen, *tr.* 1. lyckas vända. 2. lyckas sätta omkring. 3. *Jn* ~ få ngn öfver på sin sida, bibringa ngn sin åsigt, *ein Mädchen* ~ få sin vilja med, förföra en flicka. 4. bära omkring, sprida, t. ex. *Nachrichten*. 5. förlora, tappa, t. ex. *das Spiel*. -doktern, *itr. h. F* 1. kvacksalva. 2. *An jm* ~ plåstra med ngn. -drehen, *tr.* vända (om), vrida omkring, vända på. *Bia. jm die Worte im Munde* ~ vränga, misstydna ngn ord. -drücken, *rfl. F* smyga omkring. -fechten, *itr. h. 1. Mit den Händen* ~ fäkta med händerna, gestikulera. 2. *F* gå tiggande från dörr till dörr. -fragen, *itr. h.* fråga, höra sig för rundt omkring. *Überall* ~ fråga öfverallt. -führen, *I. tr. 1. In um die Stadt, in der Stadt* ~ föra ngn omkring staden, omkring i staden, *F bia. jn bei der Nase* ~ draga ngn vid näsan. 2. *Einen Garten um den Garten* ~ draga, gräva ett diken, en graf omkring trädgården. *II. itr. h.* om vägar: föra, leda, gå omkring. -geben, *tr.* låta gå omkring, räkka omkring, låta cirkulera, utdela. -gehen, *itr. s.* gå omkring, cirkulera, spridas. *Eine Mauer geht um den Hof herum*: gården omgifves af en mur; *bia. um den Brei* ~ gå som katten omkring het gröt. -greifen, *itr. h. Um etw.* ~ gripa, räkka, slå armen ei. armarne omkring ngt, *nach etw.* ~ gripa, trefva, famla efter ngt. -hängen, -hängen, *itr. h. o. tr.* hänga rundt omkring, här och där. -hauen, *rfl. Sich mit jm* ~ slåss, fäkta, *bia. kivas* med ngn. -holen, *tr.* hämta hit omkring ngt. *Bia. jn ~ a) = herumbringen* 3, b) *lexa upp ngn*, ge ngn på pålsen. -jagen, *I. tr.* jaga, drifva omkring, hit och dit. *II. itr. s.* jaga, galoppera omkring, hit och dit. *Um etw.* ~ i galopp svänga omkring ngt. -kehren, *tr.* vända om. -kneipen, *itr. h. F* gå och suppa här o. där på krogarne. -kommen, *itr. s.* komma, hinna omkring, komma hit omkring ngt, resa omkring. *Er ist weit herumgekommen*: han är vidtberest, *bia. bei den Leuten* ~ vara i allas mun, allmänt samtalsämne. -können, *itr. h.* kunna komma omkring, kunna vända sig om. -kramen, *itr. h. In etw. (dat.)* ~ leta, rيفا i, bland ngt. -kurieren = *herumdoktern*. -lagern, *I. rfl.* lägga sig här och där. *II. itr. h. o. s.* vara lägrad, ligga rundt omkring, *um etw.*: ngt. -langen, *tr. o. itr. h.* räkka omkring. -laufen, *itr. s.* springa, hastigt gå omkring, *um etw.*: ngt; gå rundt; springa hit omkring ngt. *Müßig* ~ gå och slå dank. -legen, *I. tr.* lägga omkring. *Die Truppen in die Dörfer* ~ inkvartera trupperna i de kringliggande byarne. *II. rfl.* lägga, lägga sig omkring, *um etw.*: ngt. *III. itr. h. ejs.* vända, gå öfver stag. -legen, *itr. h.* ligga rundt omkring. ~d: kringliggande, *um etw.* ~ ligga omkring, omgifva, innesluta ngt,

die Soldaten liegen in den Dörfern herum: soldaterna äro inkvarterade i de kringliggande byarne. -machen, *tr. Etw. um etw.* ~ sätta, lägga, fästa ngt omkring ngt. -nüt[h]igen, *tr.* nödga att gå omkring, att komma hit omkring ngt. -plagen, *rfl. Sich mit etw.* ~ dragas med, plågas af ngt. -prügeln, *rfl.* slåss. -reisen, *tr.* hastigt, med ett ryck vända, kasta om. -reiten, *itr. s.* rida omkring. *Um etw.* ~ rida omkring ngt. *Bia. auf etw. (dat.)* ~ hafva ngt till sin käpphäst, städe orda om ngt, *auf jm* ~ städe vilja åt ngn. -rühren, *tr.* kringröra. -rütteln, *tr.* omskaka. -sagen, *tr. Etw. bei seinen Freunden* ~ säga ngt till alla sina vänner den ene efter den andre. -schauen, *itr. h.* skåda omkring, se sig om. -schlagen, *I. tr. Etw. um etw.* ~ slå ngt omkring ngt. *II. rfl.* slåss. -schleichen, *itr. s. o. rfl.* smyga omkring. -schleuderer, *m.* dagdrifvare. -schliessen, *tr. o. itr. h.* vrida omkring nyckeln i låset. -schlingen, *I. tr.* fläta omkring. *II. rfl.* slingra sig omkring. -schütten, *tr.* skaka ut rundt omkring. -schwänzeln, *itr. h.* gå omkring o. vifta med svansen; *F bia. a)* gå och drifva, slå dank, b) försöka att ställa sig in, lisma. -schweifen, *itr. s.* ströfva omkring. -schwenken, *itr. s. o. rfl.* göra en svängning. -sehen, *itr. h.* se sig om(kring). -sein, *itr. s. 1.* hafva kommit, hunnit omkring. 2. *Er ist weit herumgewesen*: han har varit, rest vilda omkring, är vidtberest. 3. *Um jn ~ se herum*. 4. om tiden: vara tilländalupen. 5. om spel: vara förloradt. -spielen, *itr. h.* spela, leka än här än där. -sprengen, *I. tr.* spränga så att bitarne fara omkring. *II. = herumjagen*. -springen, *itr. s. 1.* hoppa omkring. 2. *Der Wind springt herum*: vinden kastar om. -stehen, *itr. h. 1.* stå rundt omkring. 2. stå sysslolös. -stofsen, *tr.* knuffa, skuffa hit och dit. -streichen, *I. tr.* stryka ngt omkring ngt. *II. itr. s.* stryka, drifva, ströfva omkring. -streicher, *m.* drivvare. -streiten, *rfl.* disputera, kivas. -stricken, *itr. h.* sticka ett hvarf. *Zweimal* ~ sticka två hvarf. -suchen, *itr. h.* leta rundt omkring. -tanzen, *itr. h.* dansa rundt omkring, ett hvarf. *Zweimal* ~ dansa två hvarf. *F bia. sich auf der Nase* ~ lassen: tåla närgångheter. -tasten, *itr. h. An etw. (dat.)* ~ känna, fingra på ngt, med fingrarne noga undersöka ngt. -tragen, *tr.* bära omkring. *Bia. Etw. im Kopfe* ~ gå och fundera på ngt. -treiben, *I. tr. o. itr. s.* drifva omkring. *II. rfl.* drifva, ströfva omkring, röra sig bland ngt. -treten, *itr. 1. s.* *Um jn* ~ slå, bilda en krets omkring ngn. 2. *h. Auf etw. (dat.)* ~ trampa rundt omkring på ngt. -trinken, *itr. o. itr. h.* dricka laget rundt. -trödeln, *itr. s. F* gå och drifva, drifva omkring, sludra bort tiden. -tummeln, *I. tr.* tumla, t. ex. *ein Pferd*. *Bia. jn* ~ hålla ngn varm, ej

låta honom hämta andan. **II. rfl.** tumla om. -wälzen, **I. tr.** vältra omkring, hvälva om, välla. **II. rfl.** vältra sig. -wenden, **tr.** vända, vända om. -werfen, **I. tr.** 1. kasta omkring. **2.** kasta om, hastigt vända. **II. rfl.** hastigt vända sig om, kasta om. **III. itr. h.** *Mit Redensarten* ~ slå omkring sig med fraser. -wickeln, **tr.** veckla, vira, slå omkring. -winden, **rfl.** *Sich um etw.* ~ slingra sig omkring ngt. -zanken, **rfl.** kifvas. -zausen, **tr.** slita, rycka i sht i håret hit och dit. *Sich* (spp.) ~ slåss, luggas. -zerren, **tr.** slita, rycka, draga hit och dit. -ziehen, **I. tr.** 1. draga omkring, hit och dit. *bn.* *jn mit falschen Versprechungen* ~ uppehålla ngn med fagra löften. **2.** *Einen Graben um das Feld* ~ draga, gräva ett dike kring fältet, *eine Mauer um die Stadt* ~ uppföra, bygga en mur kring staden. **II. rfl.** 1. *Sich um etw.* ~ omgiva, innesluta ngt. **2.** *bn.* *sich mit etw.* ~ a) mycket fundera på ngt, b) dragas med ngt. **III. itr. s.** draga, tåga, vandra, flytta omkring, flytta hit omkring ngt. ~d: kringvandrande.

herunter, **adv.** hit ned, hit nedåt, ned åt den talande till, utför. **SÄ** ätv. i sms., af hvilka nedanstående exempelvis anföras; **Jtr** ätv. sms. med *herab*. *Gerade* ~ rakt ned, ellipt. *die Hüte* ~! af med hattarne! ~ *mit ihm!* ned med honom! -burzeln, **itr. s.** göra en kullerbytta, falla utför, t. ex. *die Treppe*. -gehen, **itr. s.** 1. = *herabgehen*. **2.** *F der Wein geht gut herunter*: vinet är lättdruckat. -gielsen, **tr.** hålla ned. *F ein Glas Wein* ~ hvälva i sig ett glas vin. -handeln, **tr.** *Etw. vom Preise* ~ afpruta ngt af priset. -hauen, **tr.** hugga ned. *F jm eins* ~ gifva ngn ett rapp. -kanzeln, **tr.** **F** lexa upp. -klappen, **tr.** fälla, slå ned. -kommen, **itr. s.** = *herabkommen*. -machen, **tr.** 1. vika, slå ned. **2.** grundligt lexa upp, skälla ned, nedsätta. -müssen, **itr. h.** vara tvungen att, måste komma ned, skola ned. -reisen, **tr.** 1. riva, rycka ned. **2.** = *heruntermachen*. **2.** -schlagen, **I. tr.** slå ned, slå af, hugga af, fälla, släppa ned. **II. itr.** s. falla ned. -schrauben, **tr.** skruva ned. -wärts, **adv.** hit nedåt.

herversetzen, **tr.** flytta, förflytta hit.

hervör, **adv.** fram. -arbeiten, **I. tr.** med arbete, med möda framskaffa, framdraga, bringa i dagen. **II. rfl.** arbeta sig fram, upp. -blicken, **itr. h.** blicka, titta, sticka fram, blifva synlig, framträda. -blühen, **itr. h.** s. blomstrande, som blomma framträda, spricka ut; *bn.* uppblomstra. -brechen, **itr. s.** bryta fram, ut, framträda. -bringen, **tr.** frambringa, framtaga, få fram. -drängen, **tr.** tränga, skjuta, knuffa fram, göra bemärkt. -dringen, **itr. s.** tränga fram, ut. -gehen, **itr. s.** framgå, framträda. -heben, **I. tr.** framhålla, låta framträda. *Etw. über etw. anderes* ~ fram-

hålla ngt framför ngt annat. **II. rfl.** framträda; *bn.* göra sig bemärkt, utmärka sig. -kehren, **tr.** vända ut, utåt. -kelmen, **itr. s.** skjuta fram, spira upp. -können, **itr. h.** kunna komma fram. -langen, **tr.** framtaga. -lassen, **tr.** släppa fram. -leuchten, **itr. h.** lysa, glänsa, skymta fram; *bn.* tydligt framgå. -machen, **rfl.** **F** komma fram; *bn.* göra sig bemärkt. -müssen, **itr. h.** vara tvungen att komma fram, måste fram. -ragen, **itr. h.** 1. skjuta fram, ut. *Er ragte um einen ganzen Kopf über alle[n] hervor*: han var hufvudet högre än alla de andra. **2.** vara framstående. ~d: framstående. -rauschen, **itr. s.** bruska fram, brusande komma fram, ut. -rücken, **I. tr.** flytta fram. **II. itr. s.** rycka fram. -rufen, **tr.** 1. ropa fram. **2.** framkalla, åstadkomma. -schaffen, **sv. tr.** framskaffa. -schleisen, **itr. 1. h.** *Hinter einem Baume* ~ stå, ligga bakom ett träd och skjuta. **2.** s. rusa, pilsnabbt komma fram. -schmecken, **itr. h.** *Der Pfeffer schmeckt hervor*: pepparn känns i trots af de andra kryddorna, tar öfverhand. -sehen, **itr. h.** se, titta fram. -sprieisen, **itr. s.** uppspira. -springen, **itr. s.** hoppa, springa, komma fram. -spritzen, **tr. o. itr. s.** spruta fram, ut. -sprossen, **itr. s.** uppspira. -sprudeln, **itr. s.** spruta, välla fram, upp. -stechen, **itr. h.** sticka fram; *bn.* framträda, fördelaktigt afsticka, utmärka sig. -stehen, **itr. h.** skjuta fram; *bn.* vara framstående. ~d: framstående. -suchen, **tr.** söka, leta fram. -tauchen, **itr. s.** dyka fram, upp. -thun, **I. tr.** * lägga, taga fram. **II. rfl.** utmärka sig. -treiben, **I. tr.** drifva fram. **II. itr. s.** skjuta fram, spira upp. -zaubern, **tr.** framtrolla. -ziehen, **I. tr.** framdraga. **II. itr. s.** tåga fram.

höl|wackeln, **itr. s.** närma sig, komma gående med vaggande gång som en anka. -wagen, **rfl.** våga sig hit. -wälzen, **tr.** vältra, rulla hit- (åt). -wärts, **I. adv.** hitåt. **II. prep.** med gen. et. dat. på denna sida om, hitom. -wätscheln = *herwackeln*. -weg, **m.** hitväg. *Der Hin- und* ~ vägen fram och tillbaka. -weisen, **tr.** visa hit. -werfen, **I. tr.** kasta hit. **II. rfl.** *Sich über jn* ~ kasta sig öfver, angripa ngn. -winken, **tr.** vinka hit. -wollen, **itr. h.** vilja komma hit.

Herz, -ens, -en, **n.** 1. hjärta, öta bild, t. ex. a) *wes das ~ voll ist, des geht der Mund über*: hvaraf hjärtat fullt är, därom talar munnen; med prep. *etw.* *liegt mir am ~en*: ngt ligger mig om hjärtat, *jm von ~en* ~ *legen*: lägga ngn ngt på hjärtat, *aus tiefstem ~en*: ur djupet af sitt hjärta, *von ~en gern*: hjärtans gärna, *jm von ~en gut sein*: hjärtligt hålla af ngn; b) *sarekilda* tall. *Sie sind ein ~ und eine Seele* et. *zwei ~en und ein Schlag*: de äro ett (hjärta och en själ), *mache mir das ~ nicht noch schwerer*: gör mig icke ännu mera ledsen, *ich kann zu*

diesem Menschen kein ~ fassen: jag kan ej fatta ngt förtroende till denna människa, *sich ein ~ fassen*: fatta mod, *sich das ~ aus dem Leibe ärgern*: blifva utom sig af förargelse, *etw. nicht übers ~ bringen können*: ej kunna förmå sig, ej hafva hjärta till ngt, *wie ist dir ums ~?* hur är du till mods? *es wird mir leichter ums ~* jag känner mig lugnare, *sie ist ihm ans ~ gewachsen*: han har fästat sig mycket vid henne, *das schneidet einem durchs ~* det är hjärtskärande, *das ist ihm ein Stich durchs ~* det gör honom mycket ondt, *ich spreche mit dem ~ in der Hand* *ei. wie 's mir ums ~ ist*: jag talar uppriktigt, *er liefs es sich zu ~ en gehen* *ei. er nahm es zu ~ en*: det gick honom till sinnes. **2.** kort. hjärter. **3.** bot. kärna, kärnved.

herzählen, tr. räkna upp.

herz||allerliebst, a. 1. aldrakärast. *Mein ~ er*: min hjärtanskär. **2.** högeligen förtjundande. -**beklemmung**, f. med. hjärtklämning; *biä. hjärtängslan*, beklämning. -**beutel**, m. hjärtsäck. -**bewegend**, a. hjärtskakande, rörande. -**blatt**, n. bot. hjärtblad; F *biä. hjärtegryn*. -**blut**, n. med. arterielt blod; *biä. hjärteblod*. -**brechend**, a. förkrossande. -**bruder**, m. hjärtebror. -**dame**, f. hjärter dam. -**e = Herz**. -**einig**, a. en själ och ett hjärta, liktänkande. -**einzig(e)r**, m. hjärtevän. -**eleid**, n. hjärtesorg. *Im ein ~ anthon*: tillfoga, bereda ngn en hjärtesorg. -**en**, sv. tr. smeka. -**enbänder(in)**, m. (f.) hjärtekufrare, hjärteklämma. -**enkönig**, m. hjärter kung. -**enkönigin**, f. hjärter dam. -**ensangelegenheit**, f. hjärteangelägenhet, hjärtesak. -**ensangst**, f. hjärtängest. -**ensbeichte**, f. hjärtats bikt. -**ensbruder**, m. hjärtebror. -**ensfreude**, f. hjärtefröjd. -**ensfreund(in)**, m. (f.) hjärtevän. -**ensfroh**, a. hjärteglad. -**ensjunge**, n. -**enskind**, n. hjärtebarn. -**enskönigin**, f. hjärtats drottning. -**enskummer**, m. hjärtesorg. -**enskundige(r)**, -**enskundige(r)**, m. hjärtats ransakare. -**enslust**, f. hjärtans lust. -**ensmeinung**, f. *Ich sagte ihm meine ~* jag sade honom mitt hjärtas mening. -**ensnot**[h], f. hjärtats nöd, stor nöd beträffande ngt, som iligger en om hjärtat. -**enssprache**, f. hjärtats språk. -**enströst**, m. 1. tröst för hjärtat, själatröst. **2.** bot. grå mynta. -**enswunsch**, m. hjärtlig önskan. -**erfreund**, -**erfreulich**, a. glädjande, upplifvande. -**ergreifend**, a. gripande. -**erhebend**, a. upplifvande. -**erquickend**, a. vederkvickande. -**erschütternd**, a. hjärtskakande. -**erweiterung**, f. med. för stort hjärta. -**fall**, n. med. hjärtsäck. -**förmig**, a. hjärtformig. -**geliebte(r)**, m. o. f. hjärtanskär. -**gewinnend**, a. hjärtevinnande, intagande. -**grube**, f. med. hjärtgrop, maggrop. -**haft**, a. modig, manlig, oförskräckt, rask. -**haftigkeit**, f. oförskräckthet, raskhet.

härziehen, I. tr. draga hit. II. itr. 1. s. tåga hit, komma tågande; flytta hit. **2.** h. oper. *Es zieht von jener Seite her*: det drar från det där hållet.

herz||ig, a. hjärtlig, hjärtevinande, tilldragande, förtjundande, söt. -**innig**, a. hjärtinnerlig. -**Jesu-Andacht**, f. Jesu heliga hjärtas tillbedjan. -**klappe**, f. med. hjärtvalvel. -**klopfen**, n. hjärtsklappning. -**kränkend**, a. i hög grad kränkande, sårande. -**lich**, a. 1. hjärtlig. **2.** ss. adv. uttrycker ~ ofta blott en hög grad, t. ex. ~ **gern**: hjärtans gärna, F *sie ist ~ häfsllich*: hon är frugligt ful. -**lichkeit**, f. hjärtlighet. -**lieb**, a. hjärtligt kär. -**lieben**, n. -**liebste(r)**, m. o. f. hjärtanskär, hjärtevän. -**los**, a. 1. hjärtlös, grym. **2.** modfärd, feg. -**losigkeit**, f. 1. hjärtlöshet. **2.** feghet. -**nagend**, a. om bekymmer: gnagande.

Herzog, -e ei. vanl. -e †, m. hertig. -**in**, -**nen**, f. hertiginna. -**lich**, a. hertiglig. -**t[h]üm**, n. hertigdöme.

Herz||pochen = *Herzklopfen*. -**schlag**, m. 1. hjärtstöt, hjärtats slag. *Bis zu meinem letzten ~ e*: intill mitt sista andedrag. **2.** med. hjärtslag. -**stärkend**, a. hjärtstärkande, styrkande. -**stofs**, m. 1. med. hjärtstöt. **2.** *biä. nådestöt*. *herzu = herbei, heran*.

Herz||verfettung, f. med. fettbildning kring ei. i hjärtat. -**vergrößerung**, f. med. för stort hjärta. -**wasser**, n. med. vattenutgjutning i hjärtsäcken. -**weh**, n. ondt i hjärtat; *biä. hjärtesorg*. -**zerreisend**, -**zerschneidend**, a. hjärtslitande.

Hesse ^{ss} Haspe.

Hessle, -n, m. hessare. F *blinder ~* en som ej ser, ej har ögon att se med. -**in**, -**nen**, f. hessisk kvinna, hessiska. -**isch**, I. a. hessisk. II. n. hessiska, hessiska dialekten, *fr. deutsch*.

Het||läre, -n, f. hetär. -**erodox**, a. olika troende, heterodox. -**erogén**, a. olikartad, heterogen. -**man**, -e ei. -s, m. hetman. -**manschaf**, f. hetmansvärdighet.

hetz, itj. buss på. -**e**, -**n**, f. 1. hetsjagt; *biä. förföljelse*, springande, brådska. **2.** trakt där hetsjagt anställles. **3.** koppel hundar till hetsjagt. -**en**, sv. I. tr. 1. hetsja; *biä. arv*, uppreta, uppegga. **2.** på betajagt jag, förfölja, eftersätta. *biä. ein Gleichnis zu Tode ~* allt för ofta upprepa en liknelse o. därigenom göra den trivial, *mit allen Hunden gehetzt sein*: vara slipad, vara en inpiskad skålm. II. *rf.* *Sich [matt] ~* trötta ut sig. III. itr. h. rusa, störta, jaga mot ngt mål. -**er**, -n, m. person som deltar i hetsjagt, som hetsar, uppeggar. -**erél**, -**en**, f. hetsande, uppretande.

Heu, -[e]s, 0, n. hö. F *biä. Geld wie ~ haben*: hafva pengar som gräs. -**boden**, m. höskulle. -**bund**, -**bündel**, n. höbunge.

Heuchel||bulse, f. låtsad botgöring, hycklad bättring. -**christ**, m. skenhelig person, skrymtare. -**él**, -**en**, f. hyckleri, skrymteri, sken-

helighet. -n, sv. I. itr. *h.* hyckla, skrymta. II. tr. hyckla, låtsa. -rede, *f.* hycklande tal, hyckleri. -reue, *f.* hycklad ånger. -schein, *m.* falskt sken. -that, *f.* skenhelig gärning. -thräne, *f.* hycklad tår. -wort, *n.* hyckladt ord.

Heuchler, -, *m.* hycklare. -ln, -nen, *f.* hycklerska. -isch, *a.* hycklande, skrymtaktig, skenhelig.

heullen, sv. itr. *h.* syssla med höskörden, ansa hö. -er, I. -, *m.* vid höskörden sysselsatt karl. II. -n, *f.* arrende. III. adv. i år; nu för tiden, nu. -erin, -nen, *f.* vid höskörden sysselsatt kvinna. -ern, sv. tr. arrendera, hyra. -hopsen, -hüper, *m.* F gräshoppa.

Heullaffe, *m.* vrålapa. -en, sv. itr. *h.* I. tjuta. 2. F grina, lipa; bli. gråta, klaga. -er, -, *m.* F grinolle, liper. -eréi, -en, *f.* F tjut, grin, lipande.

Heullachen, *n.* höansning. -mahd, *f.* -mähen, *n.* slätter. -monat, *m.* hömånad, juli. -ne se Hüne. -ochs[e], *m.* F dumhufvud. -pferd, *n.* I. gräshoppa. 2. F dumhufvud. -rig, *a.* förekommande i år, nu till dags; nuvarande. -scheuer, -scheune, *f.* hölada, höskulle. -schrecke, *f.* gräshoppa.

heut, vanl. -e, adv. i dag. ~ über acht Tage: i dag åtta dagar till, ~ abend: i aften, ~ morgen: i morse, ~ vormittag: i dag på förmiddagen, ~ den ganzen Tag: hela dagen i dag, ~ vor acht Tagen: för åtta dagar sen, von ~ an: hädanefter, das ~ nutiden, heutzutage: nu till dags, nu för tiden. -ig, *a.* inträffande i dag, dagens, t. ex. ~ Zeitung: dagens tidning; nuvarande, närvarande.

Heullwagen, *m.* hövagn, högärta, höläss. -zeit, *f.* höänd.

Hexämeter, -, *m.* hexameter.

Hexe, -n, *f.* häxa, trollpacka. -n, sv. I. itr. *h.* häxa, trolla. Wie gehetzt: a) som förtrollad, b) blixtnabbt. II. tr. gnm trolldom åstadkomma. -nbann, *m.* besvärjelse mot häxors trolldom. -nbanner, *m.* besvärjare. -nberg, *m.* bärg där häxor sammankomma, i sht Brocken; blåkulla. -nbrand, *m.* häxförbränning, häxbål. -nbüch, *n.* svartkonstbok. -nfahrt, *f.* blåkullafärd. -nhaft, *a.* häxlik, häx-, troll-. -nknuten, *m.* hopprulladt blad med insektsbo I. -nkreis, *m.* trollkrets. -nkunst, *f.* I. trolleri, trolldom, svartkonst. 2. trolldomskonst. -nmohl, *n.* lummerfrö, nikt. -nmeister, *m.* häxmästare, trollkarl. -nprozels, *m.* häxeriprocess. -nritt, *m.* häxridt, blåkullafärd. -nsabbath, *m.* häxornas sabbat, valborgsmässanatten. -nschaft, *f.* I. 0, egenkap av häxa. 2. samtliga häxor, skara häxor. -nshuls, *m.* ryggslag. -nsegnen, -nspruch, *m.* trollformel. -ntanz, *m.* häxdans. -nwerk, *n.* trolleri. -r, -, *m.* häxmästare, trollkarl. -réi, -en, *f.* häxeri, trolleri. -rich, -e, *m.* = Hexer.

Hf. förkortning för *Halbfranzband.*

hi, itj. hi.

hie, föräldr. o. poet. = hier.

Hieb, -e, *m.* I. hugg, slag, rapp. F es hat ~ e gesetzt: det har vankats prygel. Fakt. auf ~ fechten: hugga på sabel. Bnd. das ist ein ~ auf mich: det är en pik åt mig, F einen ~ haben: a) hafva en skruf lös, b) vara på röken. 2. skog. hygge.

hiebéi se hierbei.

Hiebeler, -, *m.* huggare, pamp, sabel. -fechter, *m.* person som fäktar med huggvapen, huggger på sabel. -fest, *a.* som hugg ej biter på, hård, osårbar. -schmarre, *f.* ärr efter hugg. -waffe, *f.* huggvapen. -wunde, *f.* huggsår, sabelhugg.

hielldänn, adv. föräldr. härifrån. -durch se hierdurch.

Hief se Hift.

hiellhér se hierher. -nieden, adv. härnere, på jorden.

hier, adv. här, härstädes. Von ~ an: härifrån, von dort nach ~ därifrån hit, ~ zu Lande: här i landet, hos oss, ~ beigefügt: här bifogas, Herr Baron ~, Herr Baron da: jag bryr mig ej om edert 'herr baron'. Vid namnupprop: ~ ja, jaha. Beträffande smäs skiftande betydelse jfr sms. med da, till hvilka här nedan hänvisas. -án (sv. -n), adv. härpå, härvid. ~ kehre ich mich nicht: det bryr jag mig ej om. Jfr daran.

Hierárch (3-stafv.), -en, *m.* hierark, kyrkofurste. -ie, -[e]n, *f.* hierarki, prästvalde. -isch, *a.* hierarkisk.

hierläuf (sv. -), adv. härpå, härefter *m.* m., jfr darauf. -áus (sv. -), adv. härur, jfr daraus. -béi (sv. -), adv. härvid, jfr dabei. -durch (sv. -), adv. härigenom. -éin (sv. -), adv. hitin, jfr darein. -für (sv. -), adv. härför, jfr dafür. -gégen (sv. -), adv. häremot, jfr dagegen I. -hér (sv. -), adv. I. hit, hitåt. 2. Bis ~ hitills. -herúm (sv. -), adv. häromkring. -hérwärts, adv. hitåt, åt detta håll. -hin (sv. -), adv. hit, hitåt. -in (sv. -), adv. häri, härti, jfr darin. -ländisch, *a.* befintlig, bruklig här i landet, inrikes, infödd. -lands, adv. här i landet, hos oss. -mit (sv. -), adv. härmed, jfr damit I. -nách (sv. -), adv. härefter, jfr danach. -nächst (sv. -), adv. I. strax härbredvid. 2. strax härefter. 3. härnäst. -nében (sv. -), adv. härbredvid, härintill, härjämte. -nieder se hienieden.

Hieroglyphe, -n, *f.* hieroglyf. -isch, *a.* hieroglyfisk.

hierlorts, adv. här på trakten, här. -sein, *n.* härvaro. -selbst, adv. härstädes. -über (sv. -), adv. häröfver, jfr darüber. -úm (sv. -), adv. häromkring, härom, jfr darum I, 3. -únten (sv. -), adv. härnere, härnedan. -únter (sv. -), adv. härunder, härbland, jfr darunter. -vón (sv. -), adv. häraf, härom,

ifr *davon*. -wider (äfr. *ä-*), *adv.* häremot, *ifr dagegen* I. -zú (äfr. *ä-*), *adv.* hit, härtill, *ifr dazú*. -zulande, *adv.* här i landet, hos oss. **hiellsig**, *a.* härvarande, härstädes förekommande. -zú se *hierzu*.

Hift, -e, *m.* jagthornslåt. -horn, *n.* jagthorn (orfärdigadt af ett oxhorn).

hihi, *itj.* hihi.

Hilf- se *Hülff*.

Himnerle, -n, *f.* 1. hallon. 2. hallonbuske. -eis, *n.* hallonglass. -wasser, *n.* hallonlimonad.

Himmel, -, *m.* 1. himmel. [*Wie*] *im ~ sein*: vara i sjunde himmeln, *verhüte der ~!* Gud bevara oss! *F der ~ hängt ihm ei. er malt sich den ~ voller Bafgeigen*: han är i sjunde himlen, han ser allt i rosenrödt, *er kam wie vom ~ gefallen*: han kom som från skyarne, *ich war wie vom ~ gefallen*: jag stod aldeles handfallen, *er ist aus allen seinen ~ n gefallen*: alla hans luftslott hafva ramlat. 2. luftstreck, klimat. 3. tronhimmel, baldakin, sängtak, tak i en suflett. -ab, *adv.* från himlen. -an, *adv.* upp mot himlen. -angst, *I. a. II. f. F Mir wurde ~ ei. ich habe eine ~ ausgestanden*: jag var i en förfärlig ångest. -auf, *adv.* upp mot himlen. -bett, *n.* sparrlakanssång. -blau, *I. a.* himmelablå. **II. n.** himmelsblått. -decke, *f.* baldakin. -él, -en, *f.* himlande. -empör, *adv.* upp mot himlen. -fahrt, *f.* himmelsfärd. -fahrtsfest, *n.* -fahrtstag, *m.* himmelsfärdsdag. -farbe, *f.* himlens färg, himmelsblått. -froh, *a.* högeligen förtjust, stormförtjust. -höch, *a.* himmelshög. *dua. jn ~ bitten*: bedja, besvärja ngn vid allt hvad dyrt och heligt är, *jn ~ erheben*: upphöja ngn till skyarne. -n, *sv. I. itr. h. I.* affida. 2. *F* himla sig. **II. tr.** vanl. part. *gehimmelt*: öfverhöfd, *ifr Himmel* 3. -reich, *n.* himmelrike. -rein, *a.* himlaren. -sbahn, *f.* stjärnors bana på himlen. -sbläue, *f.* himmelsblått. -sbogen, *m.* 1. himlahalf. 2. regnbåge. -sbote, *m.* himmelsk budbärare. ängel. -sbraut, *f.* himlens brud, nunna. -sburg, *f.* gudaborg. -sbürger, *m.* himlens medborgare. -schreiend, *a.* himmelsskriande. -sfeste, *f.* himmelens fäste, himlahalf. -steuer, *n.* poet. 1. blytt. 2. sol. 3. helig hänförelse. -sgabe, *f.* himmelens gåfva, Guds gåfva. -sgegend, *f.* väderstreck. -sheer, *n.* himmelsk härskara. -skarte, *f.* stjärnkarta, astronomisk karta. -skönigin, *f.* himladrottning. -skörper, *m.* himlakropp. -skunde, *f.* astronomi. -skundig, *a.* stjärnkunnig. -sleiter, *f.* himlastege. -slicht, *n.* himlaljus. -sluft, *f.* eter, fria luften. -slust, *f.* himlafrojd. -sraum, *m.* himlarymd, världrymd, himmelsk region. -srichtung, *f.* väderstreck. -schlüssel, *m.* 1. nyckel till himlen. 2. bot. gullvifva. -sspeise, *f.* 1. himlaspis. 2. gudaspis. -strich, *m.*

luftstreck. -stürmend, *a.* himmelsstormande, titanisk. -stürmer, *m.* himmelsstormare, titan; rabullst. -swagen, *m.* karlavagnen, stora björnen. -swonne, *f.* himmelsk, salig fröjd. -szeichen, *n.* stjärnbild. -zelt, *n.* himmelens fäste. -wärts, *adv.* upp mot himlen. -welt, *a.* himmelsvid.

himmlisch, *a.* 1. på himlahalvfvet, i världsrymden befintlig, t. ex. *die ~en Körper*: himlakropparne. 2. himmelsk; gudomlig. *Die ~en*: himmelens invånare.

hin, *adv.* 1. bort från den talande, hän. *Auf den Berg ~ hän mot bärget, åt bärget till, fern ei. weit ~ långt bort, nach oben ~ uppåt, überall ei. allerwärts ~ åt alla håll, rechts ~ åt höger.* 2. betecknar en utsträckning utmed, fram, t. ex. *an der Mauer ~ utmed, längs med muren, der Weg geht durch blühende Wiesen ~ vägen går fram öfver blomstrandängar, das geht in einem ~ det fortgår oafbrutet, still vor sich ~ arbeta tyst för sig.* 3. utsträckning i tid. *Vom Morgen bis zum Abend ~ från morgon till kväll, spät in die Nacht ~ tills långt fram på natten, es ist noch lange ~ det är långt dit.* 4. borta, försvunnen, medtagen, t. ex. *meine Ruh' ist ~ mitt lugn har försvunnit, är sin kos, sie ist ganz ~ hon är starkt medtagen, aldeles utmattad.* 5. särskilda fall. a) *Ich wage es darauf ~ jag vågar det på grund därpå, auf sein Versprechen ~ på grund af hans löfte, auf die Gefahr ~ alles zu verlieren*: med fara att förlora allt, *aufs Ungewisse ~ hvad som än må hända.* b) *~ und her*: hit och dit, fram och tillbaka. *~ und her streiten*: ihärdigt disputera, *~ und her bedenken*: noga, allsidigt öfverväga, *er weifs weder ~ noch her*: han vet hvarken ut eller in, *das ist nicht ~, nicht her*: det är hvarken fågel eller fisk, *ein paar Mark ~ oder her*: ett par mark mer eller mindre, *Worte ~ Worte*: prata så mycket ni vill men..., *das ist ~ wie her*: det är sak samma. c) *~ und wieder*: om rum: här och där, om tid: då och då, alltemellanåt. d) *~ und zurück*: fram och åter.

hinab, *adv.* ned från den talande, utför; så äfr. i sms., af hvilka nedanstående exempelvis anföras; för öfr. *ifr sms.* med *hinunter* o. *herab*. -fahren, *I. itr. s.* fara, resa ned. *Den Flufs ~ fara* utför strömmen. **II. tr.** köra, skjutsa ned. -fahrt, *f.* nedfärd, färd utför. -schlängeln, *rtl.* slingra sig utför. -steigen, *itr. s.* stiga ned, *einen Berg*: utför ett bärg. -wärts, *adv.* nedåt.

hinaltern, *itr. s.* åldras mer o. mer.

hinan, *adv.* fram till, åt, uppför från den talande; så äfr. i sms., af hvilka nedanstående exempelvis anföras; för öfr. *ifr sms.* med *heran*. -gehen, *itr. s.* *An etw. (ack.) ~ gå fram till ngt, i riktning åt ngt, den Berg ~ gå uppför backen,*

bärg^{et}. -kriechen, *itr. s.* An *etw.* (ack.) ~ krypa fram till, i riktning åt ngt, *den Berg* ~ krypa uppför backen, bärg^{et}.

hinarbeiten, *I. itr. h.* Auf *etw.* (ack.) ~ med sitt arbete sträffa till ngt. *II. rfl.* 1. blifva utmattad gnm arbete, öfveranstänga sig. 2. *Sich nach etw.* ~ arbeta, anstränga sig för att uppnå ngt.

hináuf, *adv.* dit upp, upp, uppför från den talande; så *áfr. i sms.*, af hvilka nedanstående exempelvis anföras; *áfr. áfr. sms.* med *auf* o. *herauf*. *Von unten* ~ nedifrån (upp). -arbeiten, *rfl.* *Sich den Berg* ~ sträffa uppför bärg^{et}. *áfr. sich* ~ arbeta sig upp. -bringen, *tr.* bringa, bära, köra, skaffa upp. -fahren, *I. itr. s.* fara, åka, resa upp, *den Berg*: uppför backen, bärg^{et}. *II. tr.* köra, skjutsa upp. -gehen, *itr. s.* gå upp, stiga upp. -lassen, *tr.* släppa upp. -leuchten, *itr. h.* lysa, kasta sitt sken uppåt. *Im die Treppe* ~ lysa ngn uppför trappan. -rücken, *I. tr.* flytta upp. *II. itr. s.* tåga, rycka upp. -schwingen, *I. tr.* svänga, kasta upp. *II. rfl.* svinga sig upp. -stimmen, *tr. mus.* stämma högre. *áfr. seine Ansprüche* ~ höja sina anspråk. -treiben, *tr.* drifva upp. *Den Preis* ~ höja, stegra priset. -wärts, *adv.* uppåt. -ziehen, *I. tr.* draga upp, *áfr.* uppskorta. *II. rfl.* draga sig, gå upp. *Der Weg zieht sich den Berg hinauf*: vägen går uppför bärg^{et}. *III. itr. s.* tåga, flytta upp.

hináus, *adv.* ut från den talande; så *áfr. i sms.*, af hvilka nedanstående exempelvis anföras; *áfr. áfr. sms.* med *heraus* o. *aus*. *Nach vorn* ~ wohnen: ha sin våning belägen på husets framsida, utåt gatan, *oben* ~ ut gnm taket, gnm den öfre öppningen m. m., *áfr. er will immer oben* ~ han sträfvar alltid högt upp, vill flyga högre än vingarne bära, *zum Thor* ~ ut gnm porten, *aufs Feld* ~ utåt landet, utåt ägor^{na}, *über das Ziel* ~ utöfver målet, *nicht wissen wo* ~ a) ej veta hvar utgången är, b) *áfr.* ej veta hvar man skall taga sig till, vara rådvill, *wo soll das* ~? hvar^t skall det taga vägen? -bringen, *tr.* skaffa, taga, bära, köra ut. -denken, *itr. h.* *In die Zukunft* ~ tänka på framtiden. -fahren, *I. tr.* köra, skjutsa ut. *II. itr. s.* fara, åka ut. *Über etw.* (ack.) ~ fara förbi ngt. -führen, *tr. o. itr. h.* föra, leda ut, om en väg *áfr.* gå ut. *Diese Thür führt auf den Hof hinaus*: det här är dörren till gården. -gehen, *itr. s.* gå ut. *Das Zimmer geht auf den Hof hinaus*: rummet ligger åt gården, *über etw.* (ack.) ~ gå utöfver ei. förbi ngt. -laufen, *itr. s.* 1. springa ut. 2. rinna ut. 3. *Auf etw.* (ack.) ~ afse ngt. *Es läuft auf eins hinaus*: det kommer på ett ut. -müssen, *itr. h.* vara tvungen att, måste gå ut ei. ur. -ragen, *itr. h.* *Über etw.* (ack.) ~ a) räckta ut öfver ngt, b) höja sig öfver, vara högre än ngt. *In das Meer* ~ sträckta sig ut i hafvet. -rücken, *I.*

tr. 1. flytta, rycka ut. 2. framskjuta, uppskjuta. *II. itr. s.* rycka ut. -schaffen, *sv. tr. Etw.* ~ taga ut ngt, laga att ngt kommer ut. -schießen, *tr. fram-*, uppskjuta, *auf acht Tage*: åtta dagar. -schießen, *tr. o. itr. h.* skjuta ut. *Über etw.* (ack.) ~ skjuta öfver ei. förbi ngt. -sein, *itr. s.* 1. vara ut, hafva gått ut. 2. *Über etw.* (ack.) ~ hafva kommit, gått förbi ngt. *áfr. darüber bin ich hinaus*: det är för mig en öfvervunnen ståndpunkt. -setzen, *I. tr.* 1. sätta, ställa ut. 2. framskjuta, uppskjuta. *II. rfl.* flytta sig ut, gå ut och sätta sig. -stecken, *tr.* sticka, hänga, räckta ut. -werfen, *tr.* kasta ut. *In zur Thüre* ~ kasta ut ngn. -wollen, *itr. h.* 1. vilja (komma) ut. 2. *Wo will das hinaus?* hvar^t syftar det? hvad är meningen därmed? *hoch* ei. *oben* ~ syfta högt, vilja komma högt upp, *zu hoch* ei. *über seinen Stand* ~ vilja flyga högre än vingarne bära. -ziehen, *I. tr.* 1. draga ut. 2. draga ut på tiden med, fördröja. *II. rfl.* räckta. *Etw. zieht sich ins lange* ei. *in die Länge hinaus*: ngt räckter länge, man drar ut på tiden med ngt. *III. itr. s.* 1. tåga ut. 2. flytta ut.

hin||befördern, *tr.* ditbefordra, frakta dit, föra dit. -beförderung, *f.* -begeben, *rfl.* begifva sig dit, till stället. -begleiten, *tr.* följa dit. -bestellen, *tr.* (dit)beordra, tillsäga att komma, kalla. -blick, *m.* blick på ngt; *áfr.* hån-syn. *Im* ~ *auf* (med ack.): med blicken fästad på, med hänsyn till. -blicken, *itr. h.* *Auf etw.* (ack.) ~ kasta blicken på, betrakta ngt. *Beim näheren* ~ vid närmare påseende. -bringen, *tr.* 1. *An einen Ort*, *zu jm* ~ bringa, föra till ett ställe, till ngn. 2. *Die Zeit* ~ tillbringa tiden, *sein Leben kümmerlich* ~ med möda draga sig fram. 3. förlösa, *gagelos* göra slut på, förstöra. -brüten, *itr. h.* rufva, vara försjunken i dystra tankar. -burzeln, *itr. s.* göra en kullerbytta, falla omkull. Hind, -e, *n.* -e, -n, *f.* hind.

hin||dehnen, *rfl.* sträckta sig, utbreda sig. -denken, *I. itr. h.* tänka på ngt ansett. *Wo denkst du hin?* hvad tänker du på? *II. rfl.* *Sich an einen Ort* ~ i tankarne förflytta sig till ett ställe.

hinder||lich, *a.* hinderlig, hindersam. -lichkeit, *f.* 1. egenskap att vara hinderlig. 2. hinder. -n, *sv. tr.* hindra, förhindra, vara hinderlig för, stå i vägen för, korsa, rubba. *In am Schreiben* ~ a) hindra ngn att skriva, b) vara hinderlig för ngn vid skrifning, *was hindert mich, das/s ich dies [nicht] thue?* hvad hindrar mig att göra detta? -ni[is], -se, *n.* hinder. -ung, *f.* hindrande m. m. se hindern.

hindeuten, *itr. h.* *Auf etw.* (ack.) ~ a) peka, b) häntyda på ngt.

Hindin, -nen, *f.* hind.

hin||doktern, *tr. F Jn* ~ taga lifvet af ngn med

medicin, med kvacksalveri. **-drang**, *m.* trängande, trängsel ngnstades hän, tillopp; trängtan. **-drängen**, *tr.* tränga dit. **-dringen**, *itr. s.* tränga, nå dit, fram. **-du**, *-[s]*, *m.* hindu. **-durch**, *adv.* genom, igenom. *Durch die Menge* ~ tvärs igenom mängden. — *Sms.* med *hindurch* äro liktydiga med *sms.* med *durch*, blott att vanl. gnm det förra ordet begreppet *genom* starkare betonas än gnm det senare, hvarför man ofta i st. f. *genom* har att sätta tvärs igenom. **-dürfen**, *itr. h.* få komma dit. **-eilen**, *itr. s.* skynda dit.

hinéin, *adv.* in vanl. i rikt. från den talande; så *ärv.* i *sms.*, af hvilka nedanstående exempelvis anföras. *Tief in die Erde* ~ djupt ned i marken, i jorden, *bis tief in die Nacht* ~ tills långt in på natten, *sich in seine Seele ei. sein Herz* ~ skämmas; bygas i sitt innersta.

— *Ann.* De flesta *sms.* med *hinein* äro liktydiga med motsvarande *sms.* med *ein*, till hvilka därtör beträffande de här ej anförda hänvisas; *jr* *äfr. sms.* med *herein*. **-bringen**, *tr.* *F* *jn* ~ bringa ngn i förlägenhet, i klämma; *tör* *ötr.* = *einbringen* I. **-erstrecken**, *rf.* sträcka sig, räckta in i ngt. **-fallen**, *itr. s.* falla ned i ngt; *bnd.* gå i fällan, låta lura sig. **-finden**, *rf.* *Sich in etw.* (ack.) ~ finna sig i, sätta sig in i ngt. **-gerat[h]en**, *itr. s.* råka, komma, falla in, ned i et. *bländ* ngt. **-leben**, I. *itr. h.* *In den Tag* ~ leva på Guds försyn, utan tanke på framtiden, som om hvar dag vore den sista. II. *rf.* *Sich in etw.* (ack.) ~ sätta sig in i, vänja sig vid ngt. **-ragen**, *itr. h.* räckta, sträcka sig, gå in, ut, ned i ngt. **-reden**, I. *itr. h.* *In jn* ~ med sitt tal försöka göra intryck på ngn, predika för ngn, *ins blaue* ~ tala utan eftertanke, prata dumheter. II. *rf.* *Sich in Zorn* ~ tala tills man blir vred, *sich in Unsinn* ~ sluta med att prata dumheter. **-reiten**, I. *itr. s.* rida in. II. *tr.* *F* *jn*, *sich* [in einen schönen Handel] ~ bringa ngn i, råka i knipa, i förlägenhet. **-schlafen**, *itr. h.* *Bis in den hellen Tag* ~ sofva till ljusan dag. **-setzen**, *rf.* *Sich in etw.* (ack.) ~ a) gå och sätta sig i ngt, b) *bnd.* sätta sig in i ngt. **-stecken**, *tr.* sticka, stoppa, lägga, sätta in. **-thun**, *tr.* lägga, sätta, ställa in ei. ned ngt i ngt. *Einen Blick* ~ kasta en blick in. **-wärts**, *adv.* inåt. **-zwängen**, *tr.* trycka, prässä, drifva, slå in.

hin||fahren, I. *itr. s.* 1. fara, åka dit. 2. *An etw.* (dat.) ~ fara utmed, längs med ngt, *über etw.* (ack.) ~ fara fram öfver, fara öfver ngt. 3. fara sin kos, taga slut, försvinna; fara hädan, aflida. II. *tr.* *h.* köra, skjutsa dit. **-fahrt**, *f.* 1. ditresa, bortresa. 2. hädanfärd. **-fall**, *m.* nedfallande, sammanstörtande. **-fallen**, *itr. s.* falla omkull. *Der Länge nach* ~ falla raklång. **-fällig**, *a.* färdig att falla, bräcklig, skröplig, dålig, klen, förgänglig. **-fälligkeit**, *f.* bräcklighet *m. m.* se föreg. **-finden**, *rf.* hitta dit, fram. **-flapsen**, *P*, **-fläzen**, *P*, **-flegeln**, *rf.* *F* makligt sträcka ut sig,

vråka sig själfsväldigt. **-fliegen**, *itr. s.* flyga dit, bort. *An der Erde* ~ flyga utmed marken. **-fliehen**, *itr. s.* fly ngnstades hän, fly sin kos. **-fließen**, *itr. s.* flyta, rinna ngnstades hän. Om tiden: förflyta. **-fort**, *adv.* hädanefter, framdeles. **-fracht**, *f.* ditfrakt, frakten bort. **-führen**, *tr.* föra dit, fram. **-für**, ** = hinfort*. **-gabe**, *f.* öfverlemnande, hängifvenhet, avslutning. **-gang**, *m.* gång dit, bortväg, bortgång, hädanfärd. **-geben**, *tr.* räckta, gifva, lemna, öfverlemna, hängifva, egna, offra, uppoffra. **-gégen**, *adv.* däremot. **-gehen**, *itr. s.* 1. gå dit, bort. *Wo geht dieser Weg hin?* ~ hvart går den här vägen? *bnd.* *auf etw.* (ack.) ~ syta på ngt. 2. *An etw.* (dat.) ~ gå utmed, längs med ngt, *über etw.* (ack.) ~ gå fram öfver ngt, *bnd.* *leicht über etw.* ~ lätt gå öfver, lätt, i förbigående vidröra ngt. 3. om tid. förflyta. 4. vanl. *F* taga slut, gå under. 5. gå så tämligen, så där. 6. *Jm etw.* ~ *lassen*: låta ngt gå oanmärkt, låta ngt passera, *das soll dir nicht ungestraft* ~ det skall du få umgälla. **-gehören**, *itr. h.* höra (dit), hafva sin plats ngnstades. **-gelangen**, *itr. s.* komma, nå dit, fram. **-gerat[h]en**, *itr. s.* råka, komma ngnstades hän. **-gielsen**, *tr.* slå, hålla ut. *Hingegossen* *ärv.* utsträckt i en intagande ställning. **-gleiten**, *itr. s.* halka, glida (dit); halka omkull. **-halten**, *tr.* I. hålla fram, dit. 2. uppehålla, fördröja. *In mit der Bezahlung* ~ låta ngn vänta på betalningen. **-hängen**, *tr.* hänga (dit). **-hauchen**, *tr. o. itr. h.* andas på ngt. *Hingehaucht*: liggande som en fin slöja öfver ngt, lätt, otvungen, ledig. **-helfen**, I. *itr. h. o. ** *tr.* *Jm* ei. ** jn* ~ hjälpa ngn dit. II. *rf.* draga sig fram. **-holen**, *tr.* hämta dit. **-horchen**, *itr. h.* lyssna ut ngt. **-jagen**, I. *tr.* jaga, köra, drifva dit. II. *itr. s.* jaga, spränga, galoppera dit.

Hin||leben, *m. o. n.* *F* halt person. **-el**, *-*, *n.* *F* kyckling. **-en**, *sv. itr. h.* när riktningen framhålls *s.* 1. vara halt, halta. 2. linka; om maskiner: gå ojämnt. **-er**, *-*, *m.* **-erin**, **-nen**, *f.* halt person.

hin||kniesen, *itr. s.* falla på knä, böja knä ngnstades. **-kommen**, *itr. s.* komma (dit, fram). *Ich komme nirgends hin*: jag kommer aldrig ut, sitter jämt inne, *wo ist meine Uhr hingekommen?* ~ hvart har min klocka tagit vägen? **-können**, *itr. h.* kunna komma dit. **-kränkeln**, *itr. h.* vara sjuklig, klen, aftyna. **-kriechen**, *itr. s.* krypa dit. **-kritzeln**, *tr.* klottra dit. **-kunft**, *f.* ditkomst, ankomst. **-langen**, *tr. o. itr. h.* langa, räckta dit. *Nach etw.* ~ sträcka ut armen efter ngt. **-länglich**, *a.* tillräcklig. **-länglichkeit**, *f.* tillräcklighet. **-lassen**, *tr.* släppa dit, fram. **-lässig**, *a.* slarfvig. **-laufen**, *itr. s.* 1. springa dit. 2. rinna dit. 3. *An*, *längs etw.* (dat.) ~ gå utmed, följa ngt. **-leben**, *tr. o. itr. h.* framleva, draga sig fram. *Vor sich* ~ leva

tillbakadraget. *Hingelebt* arv. utlevad. **-legen**, *I. tr.* lägga dit, ifrån sig, ned. **II. rfl.** lägga sig (ned). **-leiten**, **-lenken**, *tr.* leda dit(åt). **-locken**, *tr.* locka dit. **-lummeln** = *hinfegehn*. **-machen**, *I. tr.* 1. bringa, sätta dit. **2. Etw. so ~** göra ngt ytligt, slarfa med ngt. **II. itr. s. o. rfl.** F begifva sig, resa dit. **-marsch**, *m.* ditmarsch, divväg, bortväg. **-marschieren**, *itr. s.* marschera dit, bort. **-metzeln**, **-morden**, *tr.* mörda, slagta. **-müssen**, *itr. h.* vara tvungen att komma, måste dit. **-nehmen**, *tr. 1.* *In mit ~* taga ngn med sig (dit). **2. Etw. von jm ~ a)** mottaga, b) tåla ngt af ngn. **3.** medtaga ngn's krafter, trötta. **-neigen**, *I. tr. o. rfl.* böja, luta (sig) ned öfver ngt. **II. itr. h. *Zu etw. ~* luta åt ngt håll, känna böjelse för ngt. **-nen**, *adv.* [Von] ~ härifrån, hädan. **-optern**, *tr.* (upp)offra. **-passen**, *itr. h.* passa (in) där. **-pflanzen**, *I. tr.* plantera, uppställa, uppressa där. **II. rfl.** ställa, sätta sig stadigt, bredbent ngnstades. **-plappern**, *tr.* F pladdra, rabbla. **-quacksalbern** = *hindoktern*. **-raffen**, *tr.* rycka med sig, bortrycka. **-reden**, *tr. o. itr. h.* 1. säga, tala, prata utan eftertanke, tanklöst. **2. Zu jm ~** i sitt tal vända sig till ngn. **-reichen**, *tr. o. itr. h.* räkka dit, fram, förslå. ~d: tillräcklig. **-reise**, *f.* ditresa, bortresa, bortväg. **-reisen**, *itr. s.* resa dit. **-reisen**, *tr. 1.* rycka bort, med sig. **2.** hänrycka, hänföra, förtjusna. **-reiten**, *itr. s.* rida dit. **-richten**, *tr. 1.* *Auf etw.* (ack.) ~ rikta på ngt. **2.** förstöra, fördärfa. **3.** afträta. **-richtung**, *f.* af-rättning. **-ritt**, *m.* ridt dit, divväg, bortväg. **-rollen**, *tr. o. itr. s.* rulla dit. **-rücken**, *I. tr.* flytta dit, närmare. **II. itr. s. tåga dit. **-rudern**, *itr. s.* ro dit. **-sagen**, *tr.* säga utan eftertanke. **-sauen**, *itr. h.* susa öfver ngt. **-schaffen**, *sv. tr.* skaffa dit. **-schauen** = *hinsehen*. **-scheiden**, *itr. s.* aflida, bortgå. **-scheren**, *rfl. F* packa sig dit. **-schicken**, *tr.* skicka dit. **-schiefsen**, *I. tr. o. itr. h.* skjuta dit. **II. itr. s. flyga, störta, rusa dit, bort. **-schiffen**, *I. itr. s.* 1. segla dit. **2. An ei. längs der Küste ~** segla längs med kusten. **II. tr.** på fartyg föra, frakta dit. **-schlachten**, *tr.* mörda, slagta. **-schlagen**, *I. tr.* slå dit, (in) (där). *Jm den Ball ~* kasta bollen till ngn. **II. itr. 1. h. slå till, slå på ei. i ngt. **2. s. slå, falla omkull. *Der Länge nach ~* falla raklång. **-schlängeln**, *rfl.* slingra sig fram. **-schleichen**, *itr. s. o. rfl.* 1. smygga sig dit. **2.** om tiden: långsamt förflyta; om vatten: långsamt flyta fram. **-schleifen**, *sv. tr.* släpa dit. **-schlendern**, *itr. s.* gå makligt, gå och drifva. **-schleppen**, *tr.* släpa dit, fram. **-schleudern**, *tr.* slunga, kasta dit, bort. **-schlummern**, *itr. s.* inslumra, afsomna. **-schlüpfen**, *itr. s.* = *hinschleichen 1*, *hingeleiten*. **-schmachten**, *I. itr. s.* förmäta, tyna. **II. tr.** förmäktande tillbringa, framleva. **-schmelzen**, *itr. s.* smälta**********

(bort). **-schmeltern**, *tr.* våldsamt slå till marken, döda. **-schmieren**, *tr.* sudda, klottra dit. **-schreiben**, *tr.* nedskrifva. **-schütten**, *tr.* hålla, slå dit, ut. **-schwätzen**, *tr. 1.* tanklöst säga, prata. **2.** med prat tillbringa, fördrifva tiden. **-schwimmen**, *itr. s.* simma, flyta dit. **-schwinden**, *itr. s.* aftyna, tyna bort. **-segeln**, *itr. s.* *Nach einem Orte ~* segla till en ort, *an der Küste ~* segla längs, följa kusten. **-sehen**, *itr. h.* se dit. *Wo sehen Sie hin?* hvad ser ni på? *ohne hinzusehen:* utan att se dit ei. utan att se sig för. **-sehnen**, *rfl.* längta (dit). **-senden**, *tr.* sända (dit). **-setzen**, *tr.* sätta dit, ned. **-sicht**, *f.* 1. hänseende, afseende. **2.** hänsyn, t. ex. *in ~ auf seine Verdienste:* med hänsyn till hans förtjänster. **-sichtlich**, **-sichts**, *prep.* med gen. med hänsyn till, beträffande. **-siechen**, *itr. s.* gnm sjuklighet aftyna. **-singen**, *tr.* *Vor sich ~* gnola. *Lang hingesen:* utdragen. **-sinken**, *itr. s.* sjunka ned, segna, digna, sjunka samman, falla samman. **-sollen**, *itr. h.* skola, måste (gå) dit. *Wo soll es hin?* a) hvart skall det? b) hvar är dess plats? c) hvart bär det af? **-sprechen**, *tr. 1.* säga helt lätt, utan vidare eftertanke. **2. Zu jm ~** i sitt tal vända sig till ngn. **-sprengen**, *I. itr. s.* spränga, galoppera dit. **II. tr.** sprita, stänka (dit). **-springen**, *itr. s.* hoppa (dit). **-steken**, *tr.* stoppa, lägga, hänga (dit, in). **-stellen**, *I. tr.* ställa dit, fram, framställa, uppställa. **II. rfl.** ställa sig ngnstades. *Sich als ei. zu etw. ~* uppställa sig som ngt. **-sterben**, *itr. s.* dö så småningom, dö bort. **-stolpern**, *itr. s.* snafva och falla. **-streben**, *itr. h.* *Nach etw. ~* sträfva till, eftersträfva ngt. **-strecken**, *I. tr. 1.* sträcka ut, räkka fram. **2.** slå till marken. **II. rfl.** sträcka ut sig, lägga sig (raklång). **-streichen**, *I. itr. s.* 1. *An etw.* (dat.) ~ stryka, draga fram utmed ngt. **2.** om tiden: förflyta. **II. tr.** med streck, med penseldrag rita (dit). **-streuen**, *tr.* utströ. **-strömen**, *itr. s.* strömma dit, till. **-stürmen**, *itr. s.* störma fram, bort, dit. **-stürzen**, *I. itr. s.* 1. störta, hästigt falla. **2. Nach einem Orte ~** störta, rusa till ett ställe. **II. tr.** nedstörta, kullstörta. **-sudeln**, *tr.* kludda, sudda på ngt. **-t se heint**. **-tän**, *adv.* tillbaka, bakom, åsido. **-tändeln**, *tr.* med lek, joller, skämt tillbringa, fördrifva tiden.

hintán|halten, *tr.* tillbakahålla, hämma. **-legen**, *tr.* lägga åsido. **-setzen**, *tr.* tillbakasätta, åsidosätta, försumma. **-stehen**, *itr. h.* stå tillbaka, åsidosättas, försummas. **-stellen**, *tr.* akta mindre, ringakta, tillbakasätta.

hin|tappen, *itr. s. o. rfl.* trefva sig dit, fram. **-taumeln**, *itr. s.* ragla dit.

hinten, *adv.* bakom, bak, i bakgrunden, på baksidan, på ryggen, vid slutet. *Sich an den Zug ~ anschließen:* sluta sig till låget, ~ ausschlagen: slå bakut, ~ weit in der

Türkei: långt borta i Turkiet, *von* ~ bakifrån, *nach* ~ bakåt, tillbaka, *F da hei/s't's lieber Peter* ~ *und lieber Peter* vorn: det är ett fasligt komplimenterande, är gruffligt rart. -*an*, *adv.* vid slutet, vid ändan. -*änsteltung*, *f.* ställning vid slutet. *Die* ~ *des Wortes*: ordets ställning sist i *satsen*, efter ett annat. -*dréin*, *adv.* efteråt, efter. -*hin*, *adv.* i slutet, till sist, sist. -*nách*, *adv.* i slutet, efteråt. -*über*, *adv.* bakåt.

hinter, *I. prep.* med *dat. o. ack.* bakom, efter. *Er steckt* ~ *der Sache*: han står bakom, *es ist ei. liegt ei. steckt etw. ~ der Sache ei. die Sache hat etw. ~ sich*: det ligger ngt bakom, ~ *einander gehen*: gå i rad, i gäsmarsch, *drei Wochen ~ einander*: tre veckor efter hvarandra, *er kann weder vor noch ~ sich (ack.)*: han kan hvarken komma fram eller tillbaka, ~ *sich (ack.) gehen*: gå baklänges, tillbaka, *sich ~ die Arbeit hermachen*: taga itu med arbetet, *ich werde es mir ~ die Ohren schreiben*: jag skall komma ihåg det, ~ *js Schliche kommen*: komma underfund med ngn's knep, *das hätte ich nicht ~ ihm gesucht*: det skulle jag ej ha trott honom om, ~ *die Schule gehen*: skolka. **II. a.** bakre, bortre, borterst, efterst, sist, bakom stående, bak-. *Das* ~ *ste zu vorderst und das vorderste zu ~st kehren*: alldeles vända upp och ned på det. *F der ~e*: baken, ändalykten. -*achse*, *f.* bakaxel, bakhjulens axel. -*ansicht*, *f.* vy, plan af baksidan. -*backe*, *f.* skinka, bakbrog, lår. -*bein*, *n.* bakben. *Sich auf die ~e setzen ei. stellen*: a) sätta sig på bakbenen; *wa. b)* spjånna emot, streta emot, c) sätta sig till motvärn. -*bleiben*, *itr. s.* 1. stanna efter. **2.** (- - -) ännu lefva. *Die Hinterbliebenen*: de efterlevande, *drei Kinder sind hinterblieben*: han, hon har, de hafva lemnat efter sig tre barn. -*bringen*, *tr. I.* bringa, föra, bära bakåt, bakom ngt. **2.** svälja, få ned. **3.** (- - -) *Im etw. ~ hemligen*, bakom ngn's rygg underrätta ngn om ngt, framföra ngt till ngn. -*bringer(in)*, *m. (f.)* en som hemligen framför ngt till ngn, hemlig sagesman, angifvare. -*bringung*, *f.* framförande. -*bug*, *m.* bakbrog. -*bühne*, *f.* teat. bakgrund, fond; del af teatern bakom scenen. -*deck*, *n.* akterdäck. -*dréin*, *adv.* efteråt. -*ebbe*, *f.* ebbens sista stadium. -*einander*, *adv.* efter hvarandra, i rad. -*eisen*, *n.* baksko (ako på en bakto). -*essen*, *tr.* svälja ned. -*fläche*, *f.* baksida. -*flügel*, *m.* zool. bakre vinge. -*fufs*, *m.* bakföt. -*gebäude*, *n.* = *Hinterhaus*. -*gebirge*, *n.* bortre del af en bergskedja. -*gedanke*, *m.* baktanke. -*gehen*, *I. itr. s.* gå bakom, bakåt. **II.** (- - -) *tr.* bedraga, narra. -*géhung*, *f.* -*gestell*, *n.* bakre delen af en ställning, i *sht* ~ *eines Wagens*: bakvagn. -*glied*, *n.* 1. bakre lem, bakre led, bakben. **2.** sista led. -*grund*,

m. bakgrund. -*haar*, *n.* bakhår. -*halt*, *m.* 1. bakhåll, försåt. **2.** * stöd. -*halten*, *tr. I.* hålla ngt bakom sig *ei. ngt annat*. **2.** (- - -) undanhålla, hålla hemlig, förtiga, dölja. -*hand*, *f.* 1. bakre hand på spor. **2.** handlag (handen mellan handlofven o. fingrarna). **3.** hästens bakdel. **4.** kort. efterhand. -*haupt*, *n.* bakhufvud. -*haus*, *n.* 1. bakre del, baksida af ett hus. **2.** bakhus (på baksidan af tomt *ei. gård* betaget hus). -*hér*, *adv.* 1. efter, bakom. **2.** efteråt. -*hof*, *m.* bakgård. -*indien*, *n. npr.* bortre Indien, östra indiska halfön. -*kammer*, *f.* 1. på baksidan belägen kammare. **2.** inre kammare, inre rum (inom ett annat rum; kabinet). -*kastell*, *n.* sjo. skans, akterkastell. -*keule*, *f.* bakbrog, lår. -*klauw*, *f.* zool. bakklö. -*kopf*, *m.* bakhufvud. -*laden*, *I. m.* 1. bakbrog, bodkammare. **2.** bortre fönsterlucka. **II. tr.** ladda bakifrån. -*lader*, *m.* bakladdningsgevä. -*ladung*, *f.* bakladdning. -*lage*, *f.* ngt som lagts bakom, underlag, stöd. -*land*, *n.* bakom ngt beläget land. -*lassen*, *tr.* 1. släppa ngn, låta ngn gå bakom. **2.** (- - -) kvarlemna, i *ent* lemna efter sig *vid sin dö.* ~ *Werke*: efterlemnade skrifter, *die ~en*: de efterlevande. -*lassenschaft*, *f.* kvarläten-skap. -*lassung*, *f.* kvarlemnande. -*last*, *f.* baklast. -*lastig*, *a.* akterlastig, baklastad. -*lauf*, *m.* jag. bakben. -*leder*, *n.* bakkläder, bakkappa. -*legen*, *tr.* deponera, sätta i förvar. -*legung*, *f.* deposition. -*leib*, *m.* bak-kropp. -*list*, *f.* 1. list, försåt. **2.** bakslughet, illistighet, lömskhet. -*listen*, *tr.* öfverlista, försätligt, lömskt bedraga. -*listig*, *a.* försätligt, illistig, bakslug, lömsk. -*listigkeit* = *Hinterlist* **2.** -*m*, smdragn. af *hinter dem*. -*mann*, *m.* person som står *ei. går ei. sitter* bakom, kommer efter en. -*mast*, *m.* mesanmast. -*n*, smdragn. af *hinter den*. -*naht*, *f.* söm därbak, i ryggen. -*pferd*, *n.* stånghäst. -*porte*, *f.* bakport. -*pfote*, *f.* bakföt, baktass. -*rad*, *n.* bakhjul. -*raum*, *m.* bortre, bakom ett annat beläget rum. -*reihe*, *f.* bakom stående, andra, sista led. -*rucks*, *adv.* bakifrån, bakom ngn's rygg, lömskt. -*s*, smdragn. af *hinter das*. -*safs*, *m.* 1. efterkommande. **2.** torpare, backstugusittare. -*satz*, *m.* eftersats. -*schanze*, *f.* sjo. skans. -*schenkel*, *m.* lår, bakbrog. -*schiff*, *n.* akterskepp. -*schleichen*, *itr. s.* smyga sig bakom. -*schlingen*, -*schlucken*, *tr.* *F* svälja ned. -*schützen*, *tr.* *F* hålla, hvalfva i sig. -*segel*, *n.* aktersegel. -*seite*, *f.* baksida, afvigsida. -*sitz*, *m.* baksäte, -*sits*. -*stellig*, *a.* 1. återstående, utestående. **2.** försätlig. **3.** *Etw. ~ machen*: omintetgöra ngt. -*stevan*, *m.* akterstäf. -*stich*, *m.* efterstyng. -*stube* = *Hinterkammer*. -*stück*, *n.* bak-, ryggstycke; ryggstöd. -*[h]eil*, *n. o. m.* bortre del, bakdel; akter. -*thür[s]*, *f.* bakdörr; löndörr. *Bnd. sich etne ~ offen halten*: ha reträtten fri, ha ett hål att krypa i. -*treffen*, *n.* arriér-

garde, eftertrupp. **-treiben**, *tr.* 1. drifva bakåt, tillbaka. 2. (- - -) omintetgöra. **-treppe**, *f.* bak-, löntappa. **-trinken**, *tr.* F hålla, hvälfva i sig. **-verdeck**, *n.* akterdäck. **-viertel**, *n.* bakfjärdedel af slagtdjur. **-wagen**, *m.* bakvagn. **-wald**, *m.* skog i västern af Nordamerika, "backwoods". **-wäldler(in)**, *m. (f.)* nybyggare i västern af Nordamerika, "squatter". **-wand**, *f.* bakvägg; *teat.* fond(vägg), bakgrund. **-wärts**, *adv.* 1. bakåt, sju. akterut. 2. = *hinterrücks*. **-zehe**, *f.* baktå, bakklo. **-ziehen**, *I. tr.* 1. draga bakåt, tillbaka, bakom ngt. 2. (- - -) försingra, försnila. **II. itr. s.** flytta till baksidan, utåtgården. **-ziehung**, *f.* försingring, försnilling. **-zimmer**, *n.* = *Hinterkammer*.

hin||thun, *tr.* lägga, ställa (dit). *Wo hast du es hingethan?* hvar har du lagt det, gjort af det? **-traben**, *itr. s.* trafva (dit). **-tragen**, *tr.* bära (dit). **-transport**, *m.* frakt dit, transport. **-träumen**, *rfl.* *Sich wo ~* drömma att man är ngnstades, i drömmen förflytta sig till ett ställe. **-treiben**, *I. tr.* drifva (dit). **II. itr. s.** drifva(s), flyta (dit). **-treten**, *itr. s.* 1. träda fram, närma sig. 2. *Man weiß nicht, wo man ~ soll:* man kan ej veta, hvar man skall gå (så smutseigt ar det). **-tritt**, *m.* 1. steg ut, inträde i ngt. 2. hädanfärd, död.

hin||über, *adv.* ditöfver, öfver, till andra sidan, till andra stranden. *Über etw. (ack.) ~* öfver ngt. SÄ *itr. i sms.*, af hvilka nedanstående exempelvis anföras. **-bringen**, *tr.* föra, sätta, få öfver till andra sidan. **-fahren**, *I. tr.* köra, skjutsa, föra (dit)öfver, till andra sidan. **II. itr. s.** fara, sätta öfver. **-fahrt**, *f.* öfverresa. **-fliegen**, *itr. s.* flyga (dit)öfver. **-flieisen**, *itr. s.* flyta, rinna ditöfver, fram öfver ngt. **-gang**, *m.* öfvergång öfver ngt. **-gehen**, *itr. s.* gå öfver. *Über etw. (ack.) ~* öfverskrida ngt. SÄ. *afsomna*, *afida*. **-greifen**, *itr. h.* räkka, sträcka fram handen öfver ngt. *In etw. (ack.) ~* göra intrång på ngt. **-können**, *itr. h.* kunna komma öfver. **-lassen**, *tr.* släppa öfver. **-laufen**, *itr. s.* springa, rinna ditöfver. **-legen**, *tr.* lägga öfver. **-müssen**, *itr. h.* vara tvungen att komma öfver, måste öfver. **-sein**, *itr. s.* hafva kommit (dit)öfver. **-setzen**, *tr. o. itr. s.* sätta öfver. **-steigen**, *itr. s.* stiga, klifva, klättra öfver. **-wollen**, *itr. h.* vilja komma (dit)öfver. **-ziehen**, *I. tr.* draga (dit)öfver. **II. rfl.** sträcka sig (dit)öfver. **III. itr. s.** 1. tåga, 2. flytta ditöfver, till andra sidan.

hin||unter, *adv.* dit ned, ned, vanl. i rikta. från den talande; så *itr. i sms.*, af hvilka nedanstående exempelvis anföras; jfr ock *sms.* med *hinab*, *herunter*, *herab*. **-bringen**, *tr.* få, föra, bära ned. **-essen**, *tr.* svalja ned. **-gehen**, *itr. s.* gå, stiga ned, utför. **-gieisen**, *tr.* hålla ned; F hålla, hvälfva i sig. **-schlingen**, **-schlucken**, *itr.* svalja ned. **hin||wagen**, *rfl.* våga sig (dit). **-wallen**, *itr. s.* valfärda (dit). **-wandern**, *itr. s.* vandra (dit).

-wanken, *itr. s.* med vacklande steg gå, ragla (dit). **-wärts**, *I. adv.* bort. **II. prep.** med gen. et. dat. på andra sidan om. **-weg**, *m.* ditväg, bortväg.

hin||weg, *adv.* ur vägen, bort från den talande, sin kos; så *itr. i sms.*, af hvilka nedanstående anföras som exempel. **-beten**, *tr. gm.* sina böner aflägsna et. afvända. **-gehen**, *itr. s.* gå bort, gå sin kos. *Über etw. (ack.) ~* gå fram öfver ngt; *leicht über etw. ~* halka öfver, lätt vidröra ngt. **-heben**, *rfl.* aflägsna sig. **-nahme**, *f.* borttagande. **-raffen**, *tr.* bortrycka. **-räumen**, *tr.* rödja bort. **-schreiten**, *itr. s.* *Über etw. (ack.) ~* skrida fram öfver ngt. **-sehen**, *itr. h.* se bort. SÄ. *über etw. (ack.) ~* blunda för ngt. **-sein**, *itr. s.* *Über etw. (ack.) ~* hafva hunnit öfver, lemnat bakom sig ngt. **-setzen**, *I. tr.* sätta bort. **II. rfl. *Sich über etw. (ack.) ~* sätta sig öfver ngt. **-springen**, *itr. s.* *Über etw. (ack.) ~* hoppa öfver ngt.**

hin||weis, *m.* hänvisning, häntydnung, antydning. **-weisen**, *tr. o. itr. h.* *Auf etw. (ack.) ~* hänvisa till, häntyda på, antyda ngt. **-weisung**, *f.* = *Hinweis*. **-welken**, *itr. s.* vissna bort. **-wenden**, *rfl.* hänvända sig. **-werten**, *I. tr.* kasta dit, bort, ned, omkull. *Auf das Papier ~* hastigt nedskrifva et. skissera. **II. rfl.** kasta sig till marken. **-wieder[um]**, *adv.* 1. till gengäld. 2. ånyo. **-winken**, *tr. o. itr. h.* *In et. jm ~* vinka åt ngn att komma dit. **-wollen**, *itr. h.* vilja (komma) dit. **-wünschen**, *tr.* önska dit.

Hinz = Heinz 1, 2.

hin||zählen, *tr.* uppräknna. **-zaubern**, *tr.* dittrol-la. **-zeigen**, *tr. o. itr. h.* hänvisa, visa, peka åt ngt. häll. **-ziehen**, *I. tr.* 1. draga (dit). 2. draga till sig, rycka med sig. 3. draga ut på tiden med, fördröja. 4. uppehålla, hindra. **II. rfl.** 1. *Etw. zieht sich hin:* det drar ut på tiden med ngt, ngt är långvarigt. 2. sträcka sig, gå. *Sich an etw. (dat.) ~* gå utmed, följa ngt. 3. *Das Übel hat sich dort hingezogen:* det onda har flyttat sig dit. **III. itr. s.** 1. tåga, gå (ditåt, sin väg). 2. *Längs et. an etw. (dat.) ~* gå längs med, följa ngt. 3. *Nach einer Stadt ~* flytta till en stad. **-zielen**, *itr. h.* *Auf etw. (ack.) ~* syfta till, afse ngt. **-zügern**, *tr.* fördröja, uppehålla.

hin||zu, *adv.* 1. dit, fram, åt ett häll. 2. därtill, till; dessutom. **-bekommen**, *tr.* få dessutom, på köpet. **-bitten**, *tr.* *Einige Freunde ~* utom de örut inbjudna bjuda ännu några vänner. **-denken**, *tr.* i tankarne tillfoga. **-dichten**, *tr.* diktande tillägga, tillfoga. **-fügen**, *tr.* tillfoga, tillägga, bifoga. **-gang**, *m.* närmande. **-gehen**, *itr. s.* gå dit, fram, närma sig. **-gehören**, *itr. h.* höra dit, till. **-gesellen**, *rfl.* sälla sig till ngt, komma till. **-gieisen**, *tr.* hålla till, på, spåda på. **-kommen**, *itr. s.* 1. komma tillstådes. 2. komma till. **-können**, *itr. h.* kunna komma fram till ngt. **-kriechen**, *itr. s.*

~ = föregående uppslagsord. * Akta sms. 0 saknar plur. † har omjudd. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt.

krypa fram uti ngt. -kunit, f. tillkomst, ankomst. -lassen, tr. släppa fram uti ngt. -legen, tr. tillägga, bifoga. -rechnen, tr. medräkna, tillägga. -schleichen, itr. s. smyga sig fram uti ngt. smygande närma sig. -schreiben, tr. skrivande tillägga. -setzen, tr. ytterligare framsätta; bifoga. -spannen, tr. *Ein Pferd* ~ späanna för en häst till. -thun, tr. tillägga, bifoga. -treten, itr. s. 1. träda fram uti ngt. 2. ansluta sig, sälla sig, tillkomma. -tritt, m. 1. framträdande uti ngt. 2. anslutning, tillkomst. -werfen, tr. ytterligare kasta dit. -zählen, tr. medräkna. -ziehen, tr. tillkalla.

Hioh, -s et. -e, m. npr. Job. -sbote, m. -sbötschaft, -spost, f. olycksbud, jobspost.

Hippodrom, -e, m. hippodrom, rännar bana.

Hirn, -e, n. hjärna. -brecher, m. F rusdryck. -brütig, a. vansinnig. -entzündung, f. hjärnfeber. -gebürt, f. -gespenst, -gespin[n]st, -gewebe, n. hjärnsubstans. -haut, f. hjärnhinna. -masse, f. hjärnsubstans. -schädel, m. -schale, f. hjärnskäl. -spuk, m. hjärnspöke. -toll, -verbrannt, -verrücket, a. F sprittgalen. -wut[h], f. raseri. -wüt[h]ig, a. rasande, alldeles utom sig.

Hirsch, -e, m. 1. hjort. 2. *Fliegender* ~ ekoxe. -bock, m. hjorthanne. -fährte, f. hjortspår. -fänger, m. hirschgädd, jagtknif. -farbe, f. hjortens färg, ljust braudgult. -farben, -farbig, a. ljust braudgul, blekröd. -feist[e], f. tid då hjortarne äro fetast. -gallerte, f. hjorthornsgelé. -garten, m. hjortpark. -geweih, n. hjorthorn(spar). -hörnen, a. af hjorthorn, hjorthorns-. -käfer, m. ekoxe. -keule, f. hjortbog. -ledern, a. hjortskinn-. -park, m. hjortpark. -ruf, m. jaghorn medels hvilket hjortens läte härmas. -schröter = *Hirschkäfer*. -wildbret, n. hjortstek, hjort.

Hirse, 0, f. -n, -s, 0, m. hirs.

Hirt, -en et. * -s, -en, m. herde. -enbrief, m. herdabref. -endichter, m. författare af herdedikter. -en hund, m. vallhund. -enlos, a. som ar utan herde. -enmäsig, a. herdelik. -enschaft, f. 1. herdestånd. 2. samtliga herdar, skara herdar. -en[schau]spiel, n. herdaspel. -enstand, m. herdestånd. -enstück = *Hirtenschauspiel*. -entasche, f. 1. herdeväska. 2. vanl. -entäschchen, -entäschelkraut, n. taskört (*Capsella Bursa pastoris*). -ent[h]um, n. herdestånd. -in, -nen, f. herdinna. -lich, a. herdelik.

hissen, sv. tr. hissa.

hist, itj. (rop åt dragare) o. adv. åt vänster. *Der eine will ~, der andere hott*: den ene drar hit, den andre dit.

Historie, -n, f. dim. *Histörchen*, historia, berättelse. -iker, -, m. historiker. -lográph, -en, m. historieskrivare, häfdatecknare. -lsch, a. historisk.

Hitache, -n, f. pall.

Hitz|e, 0, f. 1. hetta, stark värme. *Dieser Wein hat viel ~ detta vin är mycket het-sigt, verkar upphettande, fliegende* ~ a) hastigt påkommande o. hastigt försvinnande lokal känsla af värme i förening med rodnad, b) lindrig rosartad inflammation, c) upprusande häftighet. 2. häftighet, hetta, vrede. *In ~ geraten*: brusas upp, *jn in ~ bringen*: häftigt förtörna ngn. -bläschen, n. -blatter, f. hettblemma. -en, sv. tr. upphetta. -ig, a. 1. hetsig. 2. starkt drivande, befordrande växtlighet. 3. hetsig, häftig, hettefrad, upprusande. -igkeitt, f. hetsighet. -kopf, m. brushufvud. -köpfig, a. hetsig, häftig, upprusande. -pickel, m. hettblemma. -schlag, m. solstyg.

hm, itj. hm, hum.

ho, itj. hå, åhå.

Hobel, -, m. hyffel. -n, sv. tr. o. itr. h. hyffa.

Hobllöe, -n, f. oboe. -öenbläser, -oist, -en, m. oboist.

höch, I. *höher, höchst, a. hög, bnd. sv. stor* m. m., t. ex. a) adj. *Das hohe Altertum*: den gråa forntiden, *hohe Ehre*: stor ära, *die hohen Feiertage* et. *Feste*: de stora högtiderna, *das hohe Gebirge*: bärgsträckans högsta delar, högfjäll, *die höchste Glücksstufe*: lyckans högsta trappsteg, *das Leben ist der Güter höchstes nicht*: lifvet är ej det högsta goda, *die hohen Herrschaften*: kungliga, furstliga familjen, de kungliga, de höga resande m. m., *in höchster Höhe*: högst upp, *höchste Lust*: största fröjd, *in der höchsten Not*: i sin stora nöd, sv. när nöden är som störst, *die Not ist aufs höchste gestiegen*: nöden har nått sin höjd, sin spets, *eine hohe Nummer bei jm haben*: stå högt i gunst hos ngn, *mit Erlaubnis der hohen Obrigkeit* et. *mit hoher obrigkeitlicher Erlaubnis*: med höga vederbörandes tillåtelse, *höheren Orts*: på högre ort, *in hoher Person*: i egen hög person, *hohe Schule*: a) högre allmänt läroverk, b) högskola, bnd. *er hat die hohe Schule durchgemacht*: han är mycket lärd, är hemmastadd i allt, *eine hohe Schulter haben*: vara sned (ha den ena axeln högre än den andra), *die hohe See*: öppna sjön, *einen hohen Sinn tragen*: vara högsint, *der hohe Sommer*: högsommaren, *hohe Stelle*: a) högt beläget ställe, b) högt ämbete, *an höchster Stelle*: på högsta ort, *hoher Stil*: högtidlig stil, *hohe Strafe*: svårt, stort straff, *es ist hoher Tag*: det är ljusan dag, *das Kleid hat eine hohe Taille*: klädningslifvet går högt upp, bnd. *einen hohen Ton annehmen* et. *anschlagen*: tala ur en hög, befallande ton, vara morsk, *es ist die höchste Zeit*: det är i sista minuten; b) adv. ~ *achten*: högaktat, *bei jm ~ angeschrieben sein*: stå väl hos ngn, ~ *erfreut sein*: vara mycket glad, ~ *erheben*: upphöja till sky-

arne, ~ fallen: falla från en ansenlig höjd, falla djupt, *das Wort ~ führen*: tala ur en hög, befallande ton, ~ gehen: stiga högt, gå långt, ~ und heilig e. teuer geloben: lofva, svärja vid allt hvad dyrt och heligt är, *die Hände, den Kopf ~ halten*: hålla upp händerna, hufvudet, *wie ~ halten Sie diese Ware?* hvad tar ni för denna vara? *etw. ~ halten*: högt värdera ngt, *wenn es ~ kommt*: på sin höjd, allra högst, *das wird ihm ~ zu stehen kommen*: det kommer att stå honom dyrt, *höher können*: kunna komma, nå högre upp, *jn ~ leben lassen*: utbringe ett lefve för ngn, *er lebe ~!* lefve han! ~ *lebe der König!* lefve konungen! *das Kleid ~ nehmen*: lyfta upp, hålla upp klädningen, *wenn man's ~ rechnet*: på sin höjd, *das Herz schlägt ihm höher*: hans hjärta slår hastigare, ~ *am Brett sein*: stå högt i gunst, *die Saiten ~ spannen*: spänna bågen högt, *den Kopf e. die Nase ~ tragen*: sätta näsan i vädret, *die Preise höher treiben*: drifva upp prisen, *drei Stock ~ wohnen*: bo i tredje våningen, *stv. bo tre trappor upp*. II. [-s], [-s], n. lefve, leververp. -**achtbar**, a. mycket aktningssvärd, välaktad. -**achtung**, f. högaktning. -**achtungsvoll**, a. högaktningfull. -**äd[e]lig**, a. högadlig. -**alt**, a. älderstigen. -**altar**, m. högaltare. -**amt**, n. mäsas med musik, altartjänst, högmässa. -**ansehnlich**, a. högt aktad. -**begäbt**, a. högt begåfvad. -**beglückend**, a. i hög grad lyckliggörande. -**beglückt**, a. lyckliggjord, lycksalig, säll. -**beinig**, a. högben, långben. -**bejahrt**, a. mycket gammal, älderstigen. -**berühmt**, a. högt berömd. -**betagt** = *hochbejährt*. -**betont**, a. starkt betonad. -**bordig**, a. sja. försedd med högt bord. -**brüstig**, a. högbröstad; *hna. morsk*. -**busig**, a. högbramad; *hna. stolt*. -**deutsch**, I. a. högtysk. II. n. högtyska, *st. deutsch*. -**druck**, m. I. högttryck. 2. tryck med upphöjda bokstäfver. -**ebene**, f. höglätt. -**ehrwürden**, *obsj. f.* högärevördighet. -**ehrwürdig**, a. högärevördig. -**entzückt**, -**erfreut**, a. högligen förtjust. -**erhaben**, a. högt upphöjd; *hna. stv. mycket upplyftande, sublim*. -**fahrend**, a. högtflygande, högtrafande, morsk. -**fein**, a. särdeles fin, finfin. -**fest**, n. stor fest. -**fläche**, f. plåtå. -**fliegend**, a. högtflygande. -**flug**, m. I. högflygt. 2. storfågel. -**geachtet**, a. högaktad. -**gebenedel[e]t**, a. (om jungfru Maria) högt välsignad. -**gebietend**, a. stormäktig. -**gebirge**, n. högfjäll. -**geboren**, a. hög(väl)boren. -**gebrüstet**, a. högbröstad. -**geehrt**, a. högt ärad. -**gefühl**, n. upplyftande känsla e. medvetande. -**gehen**, n. stegring, stigande. -**gehend**, a. som går högt, vråker (om sjon). -**gelahrt**, *sv. st. = hochgelehrt*. -**gelegen**, a. högt belägen. -**gelehrt**, a. höglärd. -**gelobt**, a. högtlofvad. -**geneigt**, a. välbevågen. -**genufs**, m.

stor, sann njutning. -**gempiesen**, a. högt prisd. -**gericht**, n. I. domstol i lifssaker. 2. afrättningsplats, galgbacke. -**gesang**, m. lofsång, hymn. -**geschmack**, m. utsökt fin smak; smak af vildt. -**geschossen**, a. som skjutit upp högt, hög, lång. -**geschürzt**, a. högt uppskörtad. -**gesegnet**, a. högt välsignad. -**gesinnt**, a. högsint, ädelmodig. -**gespannt**, a. högt spänd. -**gestalt**, f. upphöjd figur; *hna. framstående personlighet, jättegestalt*. -**gestellt**, a. högt uppsatt. -**gestimmt**, a. högstämmd. -**gestirnt**, a. försedd med hög(hvälf)d panna. -**get[h]ürmt**, a. I. försedd med höga torn. 2. högt upptornad. -**gewachsen**, a. högväxt. -**gewild**, n. sja. högdjur. -**gewölbe**, n. högt hvalf. -**heilig**, a. (mycket) helig. -**hër**, *adv.* uppifrån, från höjden, från en stor höjd. -**herrlich**, a. härlig, lysande, fräjdad. -**herzig**, a. höghjärtad, högsint. -**herzigkeit**, f. högsinhet, ädelmod. -**hin**, *adv.* högt upp. -**holz**, n. skog. nedfallna grenar. -**jagd**, f. sja. jagt på högdjur. -**kante**, f. uppstående kant. -**kirche**, f. *Die ~* engelska högkyrkan. -**kirchlich**, a. högkyrklig. -**klingend**, a. starkt ljudande, stark, kraftig (om ljud); *hna. klingande, svassande, högtrafande*. -**komisch**, a. komisk i motsats till *burlesk*. -**land**, n. högländ. -**länder(in)**, m. (f.) högländare, bärsgbo. -**ländisch**, a. högländ.

höchlich, *adv.* högligen, ganska.

höch|löblich, a. vällofig. -**mächtig**, a. stormäktig. -**mastig**, a. högmastad. -**meister**, m. högmästare. -**meistert[h]üm**, n. högmästarevärdighet. -**messe**, f. = *Hochamt*. -**mögend**, a. (stormäktig). -**mut[h]**, m. högmod. -**mü[t]h[ig]**, a. högmodig. -**näsag**, a. F morsk. -**näsagheit**, f. F morskhet. -**nöt[h]peinlich**, a. jur. förklar. rörande dom i lifssaker. *nes Halsgericht*: domstol, rätt som faller dödsdom. -**ofen**, m. masugn. -**poetisch**, a. mycket poetisk, högstämmd. -**preisen**, *tr.* högt prisa, upphöja, st. -**preislich**, a. högligen berömlig. -**quelle**, f. högt belägen källa. -**ragend**, a. som sträcker sig högt upp, hög. -**randig**, a. försedd med högränder e. kanter. -**rot[h]**, a. högröd. -**rund**, a. konvex, kupig. -**schätzung**, f. högaktning. -**schlagend**, a. *nes Herz*: hjärta som slår a) häftigt, b) *hna.* för det som är stort. -**schule**, f. högskola. -**schul[t]e[r]ig**, a. I. högaxlad. 2. sned (som har den ena axeln högre än den andra). -**schwanger**, a. som befinner sig i långt framskridet hafvandeskap. -**selig**, a. högtsalig. -**sinn**, m. högsinhet, ädelmod. -**sinnig**, a. högsint, ädelmodig. -**sommer**, m. högsommar. -**sprung**, m. höjdsprång.

höchst, a. högst, *st. hoch I.*

höch|stammig, a. högstammig. -**stäpelel**, f. uppträdande som industririddare. -**stapeln**, *itr.* h. uppträda som industririddare. -**stapler**, m. industririddare.

höchsteigen, *a.* *In ~er Person*: i egen hög person. **-händig**, *a.* gjord, skriven med egen hög hand.

Höchststellung, *f.* upphöjande.

Höchstens, *adv.* högst, på sin höjd.

Höchststift, *n.* 1. till en katedralkyrka hörande stift, högststift, ärkestift. 2. högskola.

Höchstkommandierende(r), *m.* öfverbefälhavare. **-möglich**, *a.* högsta möjliga, möjligast största.

Höchlstrafse, *f.* landsväg. **-strebend**, *a.* högtsträfvande.

höchstselber, *a.* högstdensamme, i egen hög person.

Höchlthät, *f.* stordåd. **-ton**, *m.* gram. hufvudton, expiratorisk hufvudaccent. **-tonig**, *a.* gram. försedd med hufvudton. **-tönend**, *a.* högljudd, skallande. **-trabend**, *a.* högräfvande. **-traber**, *m.* trafvare som lyfter benen högt. **-verdient**, *a.* högt förtjänt. **-vermögend**, *a.* (stor)mäktig. **-verständig**, *a.* särdeles förständig. **-verrat[h]**, *m.* högförräderi. **-verrät[h]er**, *m.* högförrädare. **-verrät[h]erisch**, *a.* högförrädisk. **-wache**, **-wacht**, *f. a)* vakt på ett högt beläget ställe, *b)* ett sådant ställe, *c)* signal från en sådan vakt. **-wächter**, *m.* på en höjd posterad vakt. **-wald**, *m.* högstammig skog, timmerskog. **-waldig**, *a.* timmerskogs-. **-waldung**, *f.* = *Hochwald*. **-warte**, *f.* högt beläget vaktorn. **-wasser**, *n.* högt vatten. **-weg**, *m.* landsväg. **-weise**, *a.* högvise, välvis. **-wichtig**, *a.* högvigtig. **-wild[bret]**, *n.* jag. högdjur. **-wohledel**, *a.* högädel. **-wohleboren**, *a.* högvälboren. **-würden**, *öbst. f.* högvördighet. **-würdig**, *a.* högvärdig.

Hochzeit, *-en, f.* bröllop. **~ halten** *ei. machen*: fira bröllop. **-lich**, *a.* bröllops-. **-sbitter**, *m.* bröllopsbjudare. **-sfeier**, *f.* bröllofsfest. **-sgeschenk**, *n.* bröllops-, lysningsgåfva. **-smutter**, *f.* brudens mor. **-svater**, *m.* brudens far. **Hocke**, *-n, f.* 1. äbr. skyl, rök. 2. gymn. nedhukad ställning. 3. brädspel. huk. **-n, sv. I.** *itr. h.* 1. sitta *ei.* sätta sig på en annans rygg. 2. *ar. rfl.* sitta nedhukad. 3. *F* sitta stilla, sitta inne. *Immer zu Hause* ~ ständigt sitta hemma, vara en stugggris. **II.** *tr.* traga på ryggen. **-r, -**, *m.* stillasittande person, stugggris.

Höcker, *-n, m.* 1. kulle, upphöjning, ojämnhet. 2. utväxt, knöl, puckel. 3. *se Höker*. **-haft**, **-icht**, **-ig**, *a.* puckelartad, puckelig, puckelryggig; vågig, ojämn, knaglig. **-ochs[e]**, *m.* bisonoxe. **-schwan**, *m.* zool. tam svan. **-tragend**, *a.* försedd med en puckel, puckelryggig, puckelig.

Hodde, *-n, f.* **-en, -**, *m.* testikel. **-egétik**, *0, f.* hodegetik, anvisning till bedrifvande af vetenskapligt studium. **-ométer**, *-*, *m.* stegräknare.

Hof, *-e †, m.* 1. gård. *Haus und* ~ hus och hem. 2. gods, gård, herrgård. 3. världshus,

hotell. 4. hof. *Bei ~e*: vid hofvet. 5. kur, *t. ex. einem Mädchen den ~ machen*: göra sin kur, slå för, kurtisera en flicka. **-acker**, *m.* till en bond- *ei.* herrgård hörande åker. **-amt**, *n.* anställning vid hofvet, hofsyssla. **-arbeit**, *f.* 1. arbete för *ei.* vid hofvet. 2. arbete vid herrgården, dagsverke. **-ärt**, *f.* hofskick. **-bauer**, *m.* 1. bonde som äger en gård, hemmansägare. 2. till ett herresäte hörande lifegen bonde. **-besitzer**, *m.* gårds-, gods-, hemmansägare. **-burg**, *f.* fursteborg, fursteresidens; *die* ~ kajsleriga slottet i Wien. **-diener**, *m.* hoffunktionär, hofbetjänt. **-dienshaft**, *f.* hoffolk, hofbetjäning. **-fähig**, *a.* som har tillträde till hofvet. **-fähigkeit**, *f.* tillträde till hofvet.

Hoff[la]h[rt], *f.* högfärd, högmod. **-[h]rtig**, *a.* högfärdig, högmodig. **-en, sv. tr. o. itr. h.** hoppas, *auf etw.* (ack.): på ngt. *Auf Gott* ~ sätta sitt hopp, sin lit till Gud. **-entlich**, *adv.* *Er ist ~ gesund*: jag hoppas, (att) han är frisk.

Hoffnung, *f.* hopp, förhoppning, förväntan. *Im ~ auf etw.* (ack.) *machen*: gifva ngn hopp om ngt, *sich ~ auf etw. machen*: hysa hopp om ngt, *der ~ leben dafs*: hysa det hoppet att, *guter ~ sein*: a) vara vid godt hopp, b) gå i väntande dagar. **-slos**, *a.* hopplös. **-slosigkeit**, *f.* hopplöshet. **-sreich**, *a.* rik på förhoppningar. **-sschimmer**, **-sstrahl**, *m.* glimt af hopp. **-strunken**, *a.* berusad af hopp. **-svoll**, *a.* hopppull.

Hofffräulein, *n.* hoffröken. **-gefügel**, *n.* tamt fjäderfä. **-gericht**, *n.* 1. hofrätt. 2. ett slags underrätt som dömer i frågor rörande gränstvister *m. m.* **-gesinde**, *n.* 1. hofbetjäning. 2. tjänstefolk, gårdsfolk. **-gut**, *n.* 1. en en furstes privata egendom hörande gods, domän. 2. herrgård. 3. dagsverkskyldig gård. 4. gård på ett helt hemman. **-halt**, *m.* hof(hus)-hållning. **-halten**, *itr. h.* hålla hof. **-haltung**, *f.* hofhållning. **-hörig**, *a.* lydande under ett herresäte *o.* dagsverkskyldig äar. **-hund**, *m.* gårdvar. **-ieren**, *sv. itr. h.* 1. kalasa, lefva gladt. 2. *Jn* ~ kurtisera ngn.

höfisch, *a.* 1. höfvisk. 2. krypande.

Hoffkammer, *f.* ämbetsverk för 1. hoffförvaltning, 2. domänförvaltning. **-küchenmeister**, *m.* hofkökmästare, hofkock, hofmästare. **-lehen**, *n.* län som förpligtat till hofjtjänst. **-leute**, *pl.* hofffolk.

höflich, *a.* höffig, artig. **-lichkeit**, *f.* höfflighet, artighet. **-ling**, **-e**, *m.* hofman, hoflismare.

Hoffmagd, *f.* (herrgårds)pigä. **-mann**, *m.* hofman. **-männisch**, *a.* hofmanna-. **-mark**, *f.* till ett herresäte hörande jord. **-mälsig**, *a.* hofmanna-, höfvisk. **-meier**, *m.* inspektör, rättare. **-meister**, *m.* 1. hofmästare. 2. guvernör, informator. *na. den ~ spielen*: komma med moralkakor. 3. intendent. **-melstere**, *f.* 1. hofmästarsyssla. 2. guvernörs-

informatorsplats; sda. mästrand, småaktighet. **3.** intendentur. **-meisterin, f.** 1. hofmästarinna. **2.** guvernant. **3.** hushållerska. **-meisterisch, -meisterlich, a.** kännetecknande för, tillkommande en hofmästare m. m. se *Hofmeister*. **-meistern,* tr. o. itr. h.** *Jn ei. an jm* ~ mästra, tillrättvisa ngn, lära ngn mores. **-prediger, m.** hofpredikant. **-raum, m.** gård, gårdsrum. **-recht, n.** 1. gårdsrätt. **2.** lag som bestämde förhållandena mellan länsherre och vasaller, mellan egendoms-herre och underlydande. **-richter, m.** hofrättsråd, hofrättspresident. **-schrantz[e], m.** kryppande hofman. **-statt, f.** residens. **-tag, m.** 1. hofdag. **2.** dagsverksdag. **-[h]üre, f.** dörr till gården. **-welt, f.** hof, hofsocietet. **-wohnung, f.** (in)ät gården belägen våning. **-zwang, m.** 1. hoftvång, hofetikett. **2.** dagsverkskyldighet.

Höhe, -n, f. 1. höjd. *In gleicher ~ mit etw. sein:* befina sig i jämnhöjd, vara jämnhög med, lika hög som ngt, *auf der ~ seiner Zeit sein:* stå på höjden af sin tids bildning, *in die ~ uppåt, upp, in die ~ bringen:* uppdraga, *in die ~ fahren:* a) fara, stiga upp, b) fara, rusa, upp, *diese Waren gehen in die ~* priset på dessa varor stiger, *in die ~ richten:* a) rikta uppåt, b) resa upp, *den Kopf in die ~ werfen:* kasta nacken bakåt. *Mus. die Sängerin hat eine schöne ~* sångerskan går mycket högt. **2.** må. liflighet, styrka.

Hohheit, f. 1. höghet, majestät; värdighet. **2.** a) furstes rättighet, b) ratt an öfverhöghet. **-eitlich, a.** hög, furstlig. **-elied, n.** höga visan.

höhen, sv. tr. göra högre, höja, upphöja, må. låta framträda.

Höhen|rauch se Herauch. -zug, m. höjdräckning, ås.

Hohepriester, m. öfverstepräst. **-lich, a.** öfversteprästerlig. **-[h]um, n.** öfverstepräst-ämbäte. — *Anm.* Båda smäsättningslederna böjas, t. ex. *der Hohepriester, ein Hohepriester, des hohenpriesterlichen Amtes.*

höher se hoch I. -berechtigt, a. som har större rättigheter. **-gebot, n.** högre bud. **-legung, f.** förflyttning högre upp, höjande.

hohl, I. a. 1. ihålig, urhålkad, konkav, tom; sda. tom, intetsägande. ~ *ausarbeiten:* urhålka, *ner Weg:* hålväg. **2.** ~ *Augen, Wangen:* insjunkna ögon, kinder. **3.** ~ *See:* dyningar, svallvågor, *die See geht ~* det är, går dyningar. **4.** om ljud: ihålig, dof. **II. -e, n.** ihållighet, hål, håla. **-äugig, a.** med insjunkna ögon, hålögd. **-bäckig, a.** med insjunkna kinder. **-docht, m.** rundveke. **-e, -n, f.** hålväg.

Höhle, -n, f. håla, grotta; ihållighet, hål.

hohlen, sv. itr. s. blifva ihålig.

höhl|en, sv. I. tr. urhålka. **II. rfl.** blifva ihå-

lig, urhålkas. **-entempel, m.** grottempel, klipptempel.

Hohl|fläche, f. konkav yta. **-gefäß, n.** ihåligt kärl. **-gehend, a.** ~ *See:* dyningar. **-geschliffen, a.** konkav slipad. **-geschloß, n.** hålkula. **-geschwür, n.** fistel. **-glas, n.** 1. hålglas. **2.** konkav glaslins. **-gulß, m.** afgjutning. **-heit, f.** ihållighet; sda. tomhet, innehållslöshet.

höhlig, a. försedd med hål, med hål.

Hohl|kehle, f. hålkäl. **-kopf, m.** tomt huvud, tråskalle. **-krisel, m.** målig brumsmurra. **-kugel, f.** hålkula. **-leiste = Hohlkehle. -mäß, n.** rymdmått. **-münze, f.** brakteat. **-raum, m.** ihållighet. **-rund, a.** konkav. **-rundung, f.** konkavitet, urhållkning. **-säule, f.** ihålig pelare. **-saum, m.** hålsöm. **-schaufel, f.** skofvel. **-schiene, f.** (järnvägs)skena med konkava sidor. **-schnitt, m.** konkav utskärning. **-spiegel, m.** konkav spegel. **-ung, f.** håla, ihållighet.

Höhlung, f. urhållkning; håla, ihållighet.

Hohl|weg, m. hålväg. **-ziegel, m.** bugtig tegelpanna, takåstegel; tegelrör. **-zirkel, m.** krumcirkel.

Hohn, -[e]s, 0, m. 1. hån. *Jm ~ sprechen:* håna, trotsa ngn. **2.** trots. *Jm zum ~ e:* ngn till trots.

höhn|en, sv. tr. o. itr. h. 1. håna, förhåna, begabba. **2.** trotsa. **-eréi, -en, f.** begabberi, hån.

Hohngelächter, n. hånskratt.

höhnisch, a. hånfull.

hohl|lächeln,* itr. h. hånle. **-lachen,* itr. h.** hånskratta, *jm:* åt ngn. **-necken,* tr. o. itr. h.** förhåna, begabba, göra spe af. **-neckeréi, f.** hån, begabberi, spe. **-sprechen, itr. h.** håna, *jm:* ngn. *Dem Gesetze ~* trotsa lagen, *der Vernunft ~* a) håna förnuftet, b) på ett grott sätt strida mot förnuftet, vara förnuftsvidrig. **-sprecher(in), m. (f.)** begabbare, en som hånar.

hohó, itj. åhå.

hohofen, m. masugn.

hoihó, itj. i sht sjo. åhåj.

hojáh[n]en, sv. itr. h. 1. skria som åsnan. **2.** P högljudt gaspa, gapa.

Höke, -n, m. se Höker. **-n se hökern. -r, -, m.** hökare, månglare. **-réi, 0, f.** mångleri. **-rfrau, -rin, -nen, f.** månglerska. **-rkram, -rladen, m.** hökarbod. **-rn, sv. itr. h.** mångla; drifva hökarhandel.

Hokuspokus, -, -, m. o. * n. hokuspokus.

hold, I. a. huld, bevågen; älsklig, ljuf, förtjusande. *Mein ~ er, meine ~ e, mein ~ chen:* min älskling, min ljufva vän. **II. -e[n], sv. -e(r), (adj. böja.) m.** vasall. **-a = Holle. -er, 1. = Holunder. 2.** se hold II. **-in, -nen, f.** 1. älskling, huld vän. **2.** skönhetsgudinna, huldgudinna, gratie. **3.** evfemist. för *Unholdin* **2.** **-lächelnd, a.** huld, älskligt leende.

-selig, *a.* huld, ljuf, älsklig. -seligkeit, *f.* ljufhet, älsklighet.
holen, *sv. tr.* 1. hämta. *Atem* *el. Luft* ~ hämta andan, *sich bei jm Rat[s]* ~ inhämta nngns råd, *bei ihm ist nichts zu* ~ hos honom fins ingenting att få, *sich einen Schnupfen, Schläge, einen Rausch* ~ få snufva, stryk, sig ett rus, *diese Waren ~ gute Preise:* dessa varor betinga höga pris. 2. *sjo. hala.*
Holfter *se Halfter* 3.
Holk, [-e]s *el. -en, -en, m. sjo. holk.*
holla (*adv. -4, itj.*) holla, hör hit.
Holl[and], -s, 0, *n. npr.* Holland. *Ordsp. nun ist ~ in Not:* nu är fara å färde. -änder, *I. -*, *m. 1.* holländare. *Laufen wie ein ~* springa för brinnande livet. 2. ladjärdsarrendator. 3. väderkvarn med rörlig öfverdel. **II. a.** holländsk. -änderéi, -en, *f.* måjeri, holländeri. -änderin, -nen, *f.* 1. holländska. 2. måjeriförestånderska, måjerska. -ändermühle, *f.* = *Holländer* 1, 3. -ändisch, *I. a.* holländsk. **II. n.** holländska, *fr. deutsch. -8, 0, f. npr.* ursprgl. gudinnan Hulda, sedan på många handa sätt omgestaltad af folktro. *Frau ~ geschützt ihre Betten aus:* det snöar.
Hölle, -n, *f.* helvete. *Bna. Himmel und ~ auf-bieten:* uppbjuda alla krafter; *fr. heifs. -n-ab, adv.* till helvetet. -nangst, *f.* F gruflig, helvetisk ångest. -nbang[e], *a. F Mir ist ~ jag är grufligt rädd. -nbrand, m. 1.* helvetets eld. 2. helvetesbrand, illasinnad människiska. -nbraten, *m. F* galgfågel, åt djävulen hemfallan person. -nbrut, *f.* djävulsafföda, förbannadt yngel. -ndrache, *m. 1.* djävul. 2. *F Bna.* elak människa, djävul. -nfahrt, *f.* helvetesfärd, nedstigande till helvetet. -ngeist, *m.* afgrundsande, djävul. -nheils, *a.* grufligt het. -nhund, *m. 1.* helveteshund. 2. satan. 3. *P* fåhund, kanalje. -nkunst, *f.* satanisk konst, sataniskt knep. -nlärm, *m.* förfärligt oväsen. -nmaschine, *f.* helvetesmaskin. -nmäsig, *a. F* helvetisk. -npein, *f.* afgrundskval, helvetesplåga. -npfuhl, *m.* helvete, svafvelpöl. -nrachen, *m. 1.* helvetesgap, helvetessvalg. 2. *F* förfärligt stor mun, rysligt svalg. -nschmerz, *m.* helvetesplåga; ryslig smärta. -nstein, *m.* helvetessten.
höllisch, *a.* helvetisk.
Holländer = *Holländer*.
Holper, [-n], *m. 1.* knaggla, ojämnhet. 2. stöt förorsakad af knagglor. -icht, -ig, *a.* knagglig, ojämn, gropig. -igkeit, *f.* ojämnhet, knagglighet. -n, *sv. itr. h. o. s. 1.* vara knagglig, ojämn. 2. gå ojämnt, snafva, stappla; stöta, skaka, skakande rulla.
Holste, -n, -einer, -, *m.* holsteinare. -einerin, -nen, *f.* holsteinska. -einer, -einish, *a.* holsteinsk. -in, -nen, *f.* holsteinska.
holter[die]polder, *adv.* hals öfver hufvud, huler om buller, bullrande.

Holünder, -, *m. 1.* fläder, hyll. 2. syren.
Holz, -er † *el. -e, n. dim. †, 1.* trä, träslag, virke, timmer, ved. *Bna. Männer von anderem ~:* män af annat slag; *F ~ sägen:* dra timmerstockar, snarka. 2. ved, bränsle. 3. grenar på träd. 4. träbit, trä. *F Bna. ~e be-sehen:* få smaka käppen. 5. träd, trädslag. 6. skog. -abfall, *m.* spånor. -apfel, *m.* vild-äpple, suräpple. -apfelbaum, *m.* vildapel. -arm, *a.* skogfattig. -art, *f.* träslag. -artig, *a.* triärtad. -aufseher, *m.* skogvaktare. -behälter, *m.* vedlår. -biene, *f.* trädbi. -bildner, *m.* träsnidare. -birne, *f. 1.* vildt päron. 2. vildt päronträd. -bock, *m. 1.* träbock, sågbock. 2. spiselgaller. 3. *F Bna. a)* envis person, tjurhufvud, *b)* klumpig, ohysad person, klots. 4. *zool.* timmerman. 5. fästing. -boden, *m. 1.* för skog lämplig mark. 2. vedbod. 3. trägolf. -bohrer, *m. 1.* träbör. 2. åtakilliga skalbaggar, t. ex. Xylophaga. -bündel, *n.* vedknippa. -druck, *m. 1.* tryck på trä. 2. träsnitt. -en, *sv. I. itr. h. 1.* jag. taga träd, träa. 2. hugga ved; plocka ved, ris. **II. tr. 1.** lägga in ved i, elda. 2. brädfordra; för-timra. 3. *stad.* slå, prykla, klå. **III. rfl. F** släss. -eréi, -en, *f.* F slagsmål.
hölzern, *a.* af trä, trä-; *Bna. stel, bondaktig.*
Holz||fäller, *m.* arbetare som faller träd, vedhuggare i skog. -faser, *f.* träfiber. -feuerung, *f.* eldning med ved. -flöts, *n.* -flöfse, *f.* timmerflotte. -flöfsen, *n.* timmerflottning. -flöfser, *m.* timmerflottare. -frevel, *m.* skogs-åverkan. -frevler, *m.* skogsåverkare. -frohne, *f.* dagsverke i skogen. -geläts, *n.* vedlår, vedkontor. -gerechtigkeit, *f.* rättighet till hygge, till (fritt) bränsle; vedbrand. -gericht, *n.* domstol, rätt som dömer i skogsangelägenheter. -hacker, *m.* vedhuggare. -häher, *m.* nötskrika. -hau, *m.* hygge. -hauer, *m.* vedhuggare. -hof, *m.* vedgård. -huhn, *n. 1.* skogsfågel af hönssläktet *ss. tjäder, orre, hjärpe, i sht* röda raphönan. 2. spillkråka. -icht, -ig, *a.* träaktig, trälg, trä-. -käfer, *m.* i trä sig uppehållande skalbagge, i sht timmerman (Cerambyx). -kammer, *f.* vedkontor. *F sie ist ein Engel aus der ~* hon är just ej ngn skönhet (är ganska ful). -kirsche, *f.* fågelbär. -klotz, *m. 1.* träklots. 2. = *Holzbock* 3 b. -knecht, *m.* i skogen sysselsatt dräng. -krähe, *f.* kråka. -lack, *m. 1.* stocklack. 2. lackfärisa till lackering af trävaror. -lager, *n. 1.* upplag af ved, vedförråd, vedtrafve. 2. trälager. -leite, *f.* skogbevuxen bärgslutning. -lese, *f.* vedplockning. -malerei, *f.* träsmålning. -mark, *f.* skogsallmänning. -mäfs, *n. 1.* mått af trä. 2. vedmått. -mast, *f.* skogs-bete. -meise, *f.* svartmes. -messen, *n.* ved-mätning, afdelning i famnar. -messer, *m.* person som uppmåtar, famnviss upplägger ved. -platz, *m.* vedupplag, vedgård. -reich, *a.* skogrik. -reißer, *m.* spånhuggare. -scheit,

n. vedträ. -schlag, *m.* hygge. -schläger, *m.* vedhuggare. -schneidekunst, *f.* xylografi. -schneider, *m.* xylograf. -schnepte, *f.* morkulla. -schnitt, *m.* träsnitt. -schnitzer, *m.* träsnidare. -schnitzerei, *f.* träsnideri. -schreiber, *m.* nötskrika. -schuh, *m.* träsko. -schuppen, *m.* vedbod, vedskjul. -schwamm, *m.* trädsvamp. -spalter, -spälter, -speller, *m.* vedhuggare. -splitter, *m.* trästicka, spån. -stall, *m.* vedbod. -stols, *m.* vedtrafve, vedstapel. -taube, *f.* 1. ringdufva. 2. skogsdufva. -t[h]eer, *m.* tjära. -trage, *f.* bår af trä. -trift, *f.* skogsbete. -ung, *f.* skog, skogsdunge, skogspark. -versschlag, *m.* afplankning, stängsel af trä. -wärter, *m.* skogvaktare. -weg, *m.* 1. skogsväg till ett fälle, efter ved. 2. *F* *bid.* *auf dem ~e sein:* hafva gått vilse, vara på villospår. -werk, *n.* timmerverk, trävirke, träbeständsdelar. -wespe, *f.* vedstekel. -zeit, *f.* tid för skogshygge. -zucht, *f.* skogshushållning.

homlogén, *a.* homogen, likartad. -olög, *a.* homolog. -öopath, -en, *m.* homöopat. -öopathie, *ö.* homöopati. -öopathisch, *a.* homöopatisk.

honétt, *a.* anständig, ärbär, honett, hederlig. -ität, *ö.* anständighet, ärbarhet, honettitet, heder.

honicht, *a.* håningsstöt, håningslik.

Honig, [-e]s, *ö.* *m.* *o.* * *n.* hånig. *F* *bid.* *jm ~ ums Maul schmierem:* gnm håningsöta ord vilseleda, narra ngn. -apfel, *m.* paradissäpple. -bär, *m.* gulaktig vauilg björn. -bau, *m.* biskötsel. -bauer, *m.* biskötare. -baum, *m.* närlige träd i hvilket en bisvärm håller till. -behälter, *m.* -behält[ni][s], *n.* bot. håningsgömmle. -biene, *f.* håningsbi, arbetsbi. -farben, *a.* håningsgul. -fressend, *a.* håningsätande. -küchen, *m.* 1. pepparkaka med hånig i. 2. håningskaka. -monat, -mönd, *m.* smekmånad. -scheibe, *f.* håningskaka. -schimmel, *m.* gulfläckig häst. -seim, *m.* jungfruhånig. -süße, *f.* håningsstöta. -tafel, -waibe, *f.* håningskaka.

Honorär, -e, *n.* honorar. -atiören, *pl.* honoratiöres, notabiliteter. -ieren, *sv. tr.* 1. hedra. 2. honorera, betala, inlösa värlar. 3. *sjo.* *eine Klippe ~ undvika,* gå på sidan om en klippa. -ierung, *f.*

honörig, *a.* ärbär, anständig.

hop, *itj.* hopp.

Hopfen, *I.* -s, *ö.* *m.* humle. *bid.* *da ist ~ und Malz verloren:* det är lönlöst arbete, *an ihm ist ~ und Malz verloren:* han är ohjälplig. *II. sv. tr.* lägga humle på.

höpfilig, *a.* försatt med humle. -ner, -*m.* humleodlare.

Hopp, *I.* -s, *ö.* *m.* *II. itj.* = Hops. -as, *I.* -, -se, *m.* *II. itj.* = Hops. -eln, *sv. itr.* *h.* hoppa. -elpoppel, -, *m.* *o.* *n.* 1. äggula med rom och socker, *ärv.* andra blandningar. 2. blandning, röra, mischmasch. -en, *sv. itr.* *h.* hoppa. -lala, *itj.* hopplala.

Hops, *I.* -e, *m.* 1. språng, hopp. 2. ett slags rask vals i $\frac{3}{4}$ takt. *II. itj.* hopp. -a[sä], *itj.* hoppsan, hoppsasa. -en, *sv. itr.* *h.* *F* 1. hoppa. 2. dansa en Hops *I*, 2. -er, -, *m.* 1. *F* person som hoppar. 2. = Hops *I*, 2.

Hora, Horen, *f.* hora, bönetimme.

hörbar, *a.* hörbar, förnimbar. -keit, *f.* hörbarhet, förnimbarhet.

Horsche, -n, *f.* 1. örfil. 2. *Sich auf die ~ stellen:* lyss. -n, *sv. itr.* *h.* *o.* *tr.* 1. lyssna, lyss; höra. *Horch, er kommt!* tyst, han kommer! 2. låna sitt öra, lyda. -r, -, *m.* -rin, -nen, *f.* person som lyss, lyssnare. -rei, -en, *f.* lyssnande, ovana att lyssna, nyfikenhet, spionerande.

Horde, -n, *f.* hord, skara, flock.

Hör[en], *sv. I. tr.* *o.* *itr.* *h.* höra; åhöra. *Ich habe sagen ~* jag har hört sägas, *jm etw. zu ~ geben:* låta ngn få höra ngt, *gut, scharf, fein ~* höra väl, *schlecht, schwer, hart ~* höra illa, vara tunghör, *ich will ~, wer da ist:* jag vill höra efter, hvem som är där, *~ Sie mal! hör på! Sehen und ~* syn och hörsel. *An dem Gepolter der Kutsche hörte er, dass:* på vagnens buller hörde han, att, *auf jm ~* lyssna till, lyda ngn, *der Hund hört auf den Namen Hektor:* hunden lyder namnet H., *Vorlesungen bei einem Professor ~* gå på, besöka en professors föreläsningar, *etw. für sicher ~* höra ngt såsom säkert, *nach jedem Geschwätz hin ~* lyssna till hvars mans prat, *lassen Sie bald etw. von sich ~* låt snart höra af er, *Sie sollen schon von mir ~* ni skall nog få höra, få veta at mig, *ich habe von ihr etw. über ihn gehört:* jag har gnm henne hört ngt om honom, *ich habe durch sie etw. von ihm gehört:* jag har gnm henne hört ngt, fått underrättelser från honom, *von dem Lärm nichts ~ können:* ej kunna höra ngt för bullrets skull, *zu etw. ~* höra till, tillhöra ngt. *II. r[ö]. Das hört sich gut:* det låter, klingar bra. -ensagen, *n.* hörsaga. *Ich weifs es nur von ~* jag har blott hört det berättas. -enswört[h], *a.* värd att höras. -er, -, *m.* åhörare. -erin, -nen, *f.* åhörarinna. -erschaft, *f.* åhörare, auditorium. -fähigkeit, *f.* hörsel(förmåga), hörselinne. -fehler, *m.* hörsselfel. -gast, *m.* tillfällig åhörare. -ig, *a.* underlydande, lydpliktig, klient, lifegen. -igkeit, *f.* beroende, lifegenskap.

Horizont, -e, *m.* horisont. -äl, *a.* horisontal. -äle, -n, *f.* horisontal linie.

Horn, -er †, *n.* 1. horn(substans), *vand. ö.* men för att beteckna olika slag af horn användes *pl. -e*. 2. horn. *bid.* *sich (dat.) die [tollen] Hörner ablaufen ei. abstoßen:* stöta hornen af sig, rasa ut, stadga sig, *sich den Strick um die Hörner werfen lassen:* låta snärja sig, *Hörner tragen:* vara hanrej, *jm Hörner aufsetzen:* göra ngn till hanrej. 3. *mas.* jagthorn,

valdthorn m. m. *Auf dem ~e blasen, ins ~ sto/sen*: blåsa på (valdt)horn. *bla. mit jm in ein el. in dasselbe ~ blasen*: vara i förstånd med ngn, säga efter hvad ngn säger. 4. brant bärgspets. -*büche, f. hvitbok. -en, hörnen, sv. I. tr. 1. sätta horn på; bla. göra till hanrej. Gehörnt*: behornad; 2. göra hornaktig, hård som horn. *Der gehörnte el. hörnen[e] Siegfried*: den med en hornartad hud försedd Sigurd Fafnesbane. II. *rfl. fälla, byta om hornen. III. itr. h. o. tr. 1. stänga(s). 2. blåsa på horn. IV. = hörnern.*

hörner|artig, a. hornartad, -lik, -formig. -*klang, m. hornlåt. -losigkeit, f. frånvaro af horn. -n, a. af horn, horn.*

Horn|haut, f. 1. med hornhinna. 2. hård, valkig hud. -*häutig, a. som har hård, valkig hud. -hecht, m. näbbgädda. -icht, -ig, a. 1. hornartad. 2. behornad. -is, -se, f. bälge-ting. -isieren, sv. = hornen I, 2. -ils, -e, -isse, -n, f. = Hornis. -ist, -en, m. hornblåsare. -käfer, m. ekoxe. -klappe, f. klaff a) af horn, b) utan på horn. -*lov, a. hornlös, utan horn. -masse, f. hornämne. -ochs[e], m. behornad oxe; F bla. dumhufvud, oxe. -ruf, m. hornsignal, hornlåt. -spitze, f. 1. hornspets. 2. (cigarr)munstycke af horn. -vieh, n. hornboskap; F bla. dumhufvud, nöt.**

Horoskóp, -e, n. horoskop.

horribel, a. förskräcklig, horribel.

Hör|rohr, n. talrör, hörslur. -*saal, m. hörsal.*

Horst, -e, m. 1. stv. * -[e], -en, f. busksnår, snår. 2. högt belagat (roffägels)näste. -*en, sv. itr. h. bygga, hafva ett högt belagat näste.*

Hort, -e, m. 1. skatt. 2. säkert ställe, borg, fäste. 3. skydd, värn.

Hortikultúr, -en, f. trädgårdsskötsel.

Hör|lrichter, m. hörslur. -*weite, f. hörhäll.*

Hose, -n, f. dim. †. 1. byxor. F bla. *das Herz fiel ihm in die ~n*: han blef rädd. 2. kalsonger. 3. hos tyrfotadjur: skenben; hos fåglar: fjäderbeklädnad på benen; hos bla: de i 'korgarne' samlade främjolsklumparne; bot. bladslida. 4. skydrag. -*n, sv. tr. förse med, kläda i byxor. -nband, n. 1. byxband. 2. strumpeband. -nbandorden, m. strumpebandsorden. -nbund, -ngurt, m. byxlinning. -nmännchen, n. -nmatz, m. F parvel som har sina första byxor. -nschnalle, f. byxspänne. -nträger, m. hängsle.*

Hospít, -en, m. lärjunge som ej bor i skolans lokal. -*ál, -e el. -er †, n. barmhertighetsanstalt, försörjningsinrättning, fattighus, barnhus, barnhem, vårdanstalt; vanligtast sjukhus, lasarett. -álbruder, m. johanniter (medlem af johanniterorden), stv. = Hospitaliter. -alít, -en, m. hospitalshjon, i ett Hospital intagen person, se Hospital. -aliter, -, m. -aliterin, -nen, f. medlem af en orden, som egnar sig åt sjuk- o. fattigvård; barmhertighetsbroder, -syster. -ánt, -en, m. ej inskrifven tillfäl-*

lig åhörare. -*ieren, sv. itr. h. åhöra en föreläsning utan att hafva antecknat sig för densamma.*

Hospíz, -e, n. klosterhärbärge för resande.

Hostie, -n, f. hostia, nattvardsoblat. -*nhäuslein, n. altarskåp till förvaring af hostia och patén. -nteller, m. patén.*

Hotél, -s, n. hotell. -*lér, -s, m. hotell-, värds- husvärd.*

hott, itj. rop till dragare. 1. åt höger! *str hist. 2. hopp, hoj, smack. -entótt[e], -s el. -en, -en, m. hottentott. -entóttin, -nen, f. hottentottska. -entóttisch, I. a. hottentottisk. II. n. hottentottska, str deutsch. -ohú, itj. hopp, smack. -pferd, n. barn. häst.*

hotzeln se hutzeln.

Houri se Hurri.

hr se hurr.

hu, itj. hu, usch.

hü, itj. 1. hopp, hoj. 2. ~! ~! betecknar snyftning.

Hüb, -e †, m. upplyftande.

Hübel, -, m. liten uppöjning, liten hög.

Hüben, adv. här, på denna sida.

Hübpumpe, f. suggpump.

Hübsch, a. 1. vacker, nätt, snäll. *Ein ~er [Stück] Geld*: en nätt summa. 2. adv. rätt, dugtigt. *Sei nun ~ artig!* nu skall du vara ett snällt barn, *das werde ich ~ bleiben lassen*: det skall jag nog akta mig för.

Hüch, I. -e, m. -e, -n, f. -en, -, m. donaulax. II. itj. häj, hurra.

Hucke, -n, f. 1. höstack, vålm, skyl. 2. korg att bära på ryggen. 3. F rygg. 4. huk i brådspele. -*back, -pack, adv. In ~ tragen*: bära ngn på ryggen. -*n = hocken.*

Hudel, -n, m. lapp, lump; bla. lumpen karl. -*éi, -en, f. 1. dåligt, slarvigt arbete, fusk(verk).*

2. dagdrifveri. 3. krångel, bråk. -*er se Jüdler. -n, sv. I. itr. h. 1. slarfva, fuska. 2. gå och drifva, slå dank. II. tr. 1. Etw. ~ göra ngt slarvigt, fuska med ngt. 2. In ~ behandla ngn dåligt, krångla, bråka med, gråla på ngn. III. rfl. packa sig ut, af.*

Hüdlér, -, m. 1. fuskare. 2. dagdrifvare. 3. krångelmakare.

Huf, -e el. * -e † el. * -en, m. dim. †, hof; fot, klöf. -*e, -n, f. 1. ett efter ort o. tid växlande Åker-mätt, vanl. ugt. 766 ar. 2. i allm. teg, gård, hemman. 3. fyrk. -eisen, n. hästsko. -gänger, m. hofdjur. -lattich, m. bot. hästhofsört (Tussilago Farfara). -nagel, m. (hästsko)söm. -ner, Hüfner, -, m. bonde som äger en Hufe, hemmansägare. -schlag, m. 1. hofbeslag. 2. hofslag. -schmied, m. hofslagare. -schmiede, f. hofslagarsmedja. -spur, f. spår, märke efter en hof, hästspår. -zange, f. hofstång.*

Hüft|le, -n, f. höft, lår, länd. -*horn se Hifthorn. -lahm, a. lam i höfterna. -schmerz, m. -weh, n. höftvärk.*

Hügel, -, m. kulle, upphöjning, jordhög. -*áb, adv. utför kullen. -án, -áuf, adv. uppför*

kullen. -licht, -lg, a. 1. upphöjd, liknande en kulle. 2. uppfylld af kullar. -kette = Hügelreihe. -land, n. af kullar uppfylldt land. -n, sv. tr. forma till en kulle, lägga i hög, hoga. -reich, a. rik på, uppfylld af kullar. -reihe, f. rad af kullar. -stadt, f. på kullar byggd stad. -ung, f. mindre höjd.

Hugenótt[é], -en, m. hugenott.

huh, hüh se hu, hü.

Huhn, -er †, n. höns, dim. sv. kyckling. Ich habe noch ein Hühnchen mit dir zu pfücken ei. zu rupfen: jag har en gås oplockad med dig.

Hühnerlärt, f. hönsras. -auge, n. 1. hönsöga. 2. liktorn. -braten, m. hönsstek, kyckling. -brühe, f. buljong på höns, hönsoppa. -garn, n. raphhönsnät. -habicht, m. dufbök. -hahn, m. vanlig tupp. -händler(in), m. (f.) höns-månglare (-erska). -hund, m. raphhöns-hund. -korb, m. hönskorg, hönsbur, kycklingbur. -leiter, f. stege till en hönsbur. -milch, f. varmt vatten med socker och äggula. -schrot, n. jag. fågelhagel. -stall, m. höns-hus. -steige, -stiege = Hühnerleiter. -volk, n. höns. -wärterin, f. höns-gumma.

hui, I. itj. 1. vips. 2. å. 3. usch, fy. II. oböj. m. In einem ~ ei. in ~ i ett huj, i ett nu. -en, sv. itr. h. 1. skynda, brådska. 2. säga å, usch.

Huld, -en, f. 1. huldhet, bevågenhet, gunst, nåd. 2. hyllning, huldskap, trohet mot älskaren. 3. behag, ljufhet, älsklighet. -blick, m. ljuf blick. -en, sv. se huldigen. -erfüllt, a. huld, bevågen. -gestalt, f. huld, ljuf gestalt. -göttinnen, pl. behagens gudinnor, gratierna. -ig, a. huld. -igen, sv. itr. h. Jm, einer Ansicht ~ hylla ngn, en åsigt, einer Dame ~ egna en dam sin hyllning, dem Fortschritte ~ tillhöra framstegspartiet; gehuldigt: hyl-lad. -igung, f. hyllning. Jm ~ leisten: hylla ngn. -in se Holdin. -reich, a. huldrik. -reiz, m. tjusande behag, tjusningskraft. -voll, a. huldrik, huld.

Hülfe, -n, f. hjälp, bistånd, tillhjälp, hand-räckning, bot. [Um] ~ rufen: ropa på hjälp, mit ~ der Nacht: a) under skydd af nattens mörker, b) gnm att taga natten till hjälp. -ebittend, -eflehend, a. bedjande, bönfallande om hjälp. -eruf, m. -erufen, n. rop på hjälp. -los, a. hjälplös. -losigkeit, f. hjälplöshet. -rede, f. undflykt. -reich, a. hjälpsam. -sbeamte(r), m. biträdande tjänsteman, biträde. -sbedürftig, a. hjälpbehöfvande. -sbedürftigkeit, f. behof af hjälp. -sberoit, -stertig, a. hjälpsam. -sgeld, n. 1. penningunderstöd, subsidier. 2. omkostnader för en summas indrivande. -sgenofs, m. förbunder, allierad. -skirche, f. annexkyrka. -slehrer, m. biträdande lärare, extralärare. -sleistung, f. hjälp, tjänst. -smacht, f. allierad makt. -sprediger, m. hjälppräst, (pa-

stors)adjunkt. -spriester, m. biträdande präst. -sverein, m. välgörande förening, sällskap. -svertrag, m. fördrag om hjälpsändning, subsidietraktat. -svolk, n. förbundet, allieradt folk, hjälptrupper. -svoll-streckung, f. utmätning, exekution. -swörterbuch, n. ordbok för ett särskildt ändamål, specialordbok. -thätig, a. hjälpsam i handling.

Hülle, -n, f. 1. omhölje, skal; hinna, hud, bot. svepe. 2. ~ und Fülle: rikt mått, öfverflöd. -n, sv. tr. hölja, omhölja, inhölja, insvepa, svepa om (sig). Aus etw. ~ taga ut ur ngt.

Hüllele, -n, f. 1. hylsa, fodral. 2. bot. skida, balja, skal. -en, sv. I. tr. aftaga skalen, skidorna af, sprita, skala. II. r/f. 1. skala sig, mista skalen. 2. få, utveckla skidor. -enfrucht, f. skidfrukt. -engewächs, n. -enpflanze, f. bot. skidväxt, ärtväxt. -icht, -lg, a. 1. skidartad. 2. som har skidor, skid-.

hum, itj. hum, hm.

human, a. human, vänlig, billig. -Isieren, sv. I. tr. 1. civilisera, hyfsa, städa. 2. humanisera (uppblanda med ämnen, tagna från den mänskliga organismen). II. r/f. få hyfsning, bli civiliserad. -ismus, -, 0, m. humanism. -ist, -en, m. humanist. -istisch, a. humanistisk. -ität, 0, f. 1. humanitet, vänlighet, tillmötesgående. 2. allmäntmänsklig, universell bildning.

Humbug, -s, m. humbug.

Hummel, -n, f. 1. humla. F bnd. wilde ~ vildkatt. 2. mus. borduna. -eln, sv. itr. h. 1. surra, brumma. 2. vilsa svärma, ströfva omkring. -en, sv. itr. h. 1. säga hum. 2. harska sig. 3. surra, brumma. -er, -, m. hummer. -ern, sv. itr. h. ljuda doft.

Humör, -[e]s, 0, m. humor. -éske, -n, f. humoresk, humoristisk berättelse. -ist, -en, m. humorist. -istisch, a. humoristisk.

Humpe, -n, f. se Humpen.

Hümpelél, -en, f. fusk.

humpeln, sv. itr. h. o. när ortförändringen framhållas s. halta, linka.

hümpeln, sv. itr. h. arbeta slarfvigt, uselt, fuska.

Humpen, -, m. mycket stor bägere, stop.

Hümpler, -, m. halt, linkande person.

Hümpler, -, m. fuskare, stympare.

humplig, a. halt, linkande.

Humse, * = Hummel.

Humus, -, 0, m. humus, mull.

Hund, -e, m. dim. †, hund. Bnd. er ist auf den ~ gekommen: det har gått utför, gått ut sig för honom, Jn auf den ~ bringen: bringa ngn på obestånd, på bar backe, er geht vor die ~e: han förstör sig, ruinerar sig, es nimmt kein ~ ein Stück Brot von ihm ugr. han är ej värd att solen skiner på honom, begossene ~e fürchten das Wasser: brändt barn skyr elden. -earbeit, f. F hundgöra. -eart, f. 1. hundras. 2. hundars sätt;

- bna. nedrigt, gement sätt. -**ebloff**, *m.* hundgläfs. -**efräfs**, *m.* -**efressen**, *n.* F usel mat. -**egeld**, *n.* syndpengar. -**ehaus**, *n.* -**ehütte**, *f.* hundkoja. -**ekälte**, *f.* F stark köld. -**ekerl**, *m.* F kanalje.
- hündeln**, *sv. itr. h.* F krypa, lisma.
- hundert**, *I. a.* (obj.) grundtal hundra. **II. -e**, *n.* hundra, hundrade, hundratal. *Zu ~en:* hundra och hundra, hundratal. *Beir. sma. itr sma. med drei. -el se Hundertstel. -er, -, m. 1.* hundratal. **2.** siffran hundra. -**erléi**, *obj.* *a.* hundra slags, hundra olika. -**st**, *a.* (ordningstal) hundrade. *Es kommt vom ~en ins Tausendste:* det ena ger det andra, det går i oändlighet, *das weifs der ~e nicht:* det är ej en på hundra, som vet det. -**stel**, *-, n.* hundradel. -**stens**, *adv.* för det hundrade. -**thorig**, *a.* försedd med hundra portar. -**weise**, *adv.* hundra och hundra, hundra på en gång, hundratal.
- Hundestall**, *m.* hundkoja, hundhus.
- Hündlin**, *-nen*, *f.* tik, hynda. -**isch**, *a. 1.* hundaktig, hundsk. **2.** krypande, lismande. **3.** oanständig, otuktig, cynisk.
- Hundsblifs**, *m. 1.* hundbett. **2.** bot. tidlösa. -**fott**, *-er* †, *m. F* hundsfott. -**fütterei**, *-en*, *f. F* nedrighet, kanaljeri, skurkstreck. -**föttisch**, *-gemein*, *a. F* nedrig, gemen, hundsk. -**gemeinheit**, *f.* nedrighet, gemenhet. -**gerecht**, *a.* som förstär sig på hundar. -**haar**, *n.* hundhår. F *bnd. ~e auflegen:* söka bot, där man fått sot (från bruket att lägga hundhår på hundbett). -**ledern**, *a.* af hundskinn, hundskinnsloden, *pl.* hundragg. F *~ bekommen:* få snäsor, få sina fiskar varma. -**müde**, *a. F* alldeles uttröttad. -**petersilie**, *f.* bot. glis, vildpersilja. -**rose**, *f.* nyponbuske. -**schlecht**, *a. F* usel, gement dålig. -**stern**, *m.* hundstjärnan. -**tag**, *pl.* rörtånad. -**tagsferien**, *pl.* sommarlof under rörtånaden. -**veilchen**, *n. -viole*, *f.* bot. (hund)viol. -**wüt[h]**, *f.* hundgalenskap. -**wüt[h]ig**, *a.* angripen af hundgalenskap, galen.
- Hüne**, *-n*, *m.* jätte. -**nhaft**, *a.* jättelik.
- Hunger**, *-s*, *0*, *m.* hunger. -**bach**, *m.* bäck som stundom utsinar. -**blume**, *f. 1.* nagelört (Draba). **2.** gullkrage (Chrysanthemum segetum). -**brunnen**, *m. = Hungerquelle. -erregend*, *a.* som framkallar hunger. -**gestalt**, *f.* utsvulnen gestalt, skelett. -**harke**, *f.* räfsa med hvilken de på åkern kvarliggande axen hopsamlas, hvilka eljes hade ställt axplokkarnes hunger. -**harken**, *itr. h.* räfsa ihop de på åkern kvarliggande axen. -**jahr**, *n.* år då hungersnöd herskar. -**korn**, *n.* mjöldröga. -**kur**, *f.* svältkur. -**leider**, *m.* person som lider hunger, utfattig stackare. -**leiderrei**, *f.* hungerlidande; ytterlig fattigdom. -**leiderisch**, *a.* lidande hunger, utfattig, utsvulnen. -**n**, *sv. I. itr. h.* hungra, svälta. *Ich hungere* *ei. vanl. opera. es hungere mich* *ei. mich hun-*
- gert:* jag är hungrig, jag hungrar. *bnd. nach* *ei. auf* (med *ack.*) *etw. ~ hungra* efter, åtrå ngt. **II. rfl.** *Sich tot* *ei. zu Tode ~ svälta* ihjäl. -**pfarre**, *f.* dåligt pastorat som ej ger rodan. -**plote**, *f.* ~*n saugen:* lida hunger, svälta. -**quelle**, *f.* källa som stundom utsinar. -**rechen**, *m. = Hungerharke. -snot[h]*, *f.* hungersnöd. -**stelle**, *f.* anställning som ej föder sin man. -**thurm** *se Hungerturm. -tod*, *m.* hungersdöd. -**tuch**, *n.* *Am ~e nagen:* lida hunger, svälta. -**turm**, *m.* torn där fångar få svälta ihjäl.
- Hungrler**, *-, m.* person som lider hunger, svälter. -**ig**, *a. 1.* hungrig. **2.** som ger klen föda, karg, fattig.
- Hünin**, *-nen*, *f.* jättinna, jättekvinna.
- Hunnle**, *-n*, *m.* hunner. -*n*, *-nen*, *f.* hunnisk kvinna. -**isch**, *a.* hunnisk.
- hunten**, *adv.* härnere, härnedan.
- hunzen**, *sv. tr. F* snäsa, hundsfotter, skälla ned.
- Hupf**, *-e*, *m.* hopp, språng.
- Hüpfeln**, *sv. itr. h.* o. vid riktningens angifvande *s.* hoppa med små hopp. -**en**, *sv. itr. h.* o. vid riktningens angifvande *s.* hoppa. -**er**, *-, m. 1.* en som hoppar, hoppare. **2.** gräshoppa. **3.** litet språng, hopp.
- Hupp**, **hups**, *itj.* hopp.
- Hürde**, *-n*, *f. 1.* flätverk i en ram till underlag vid torkning. **2.** (får)fälla; inhägnad i allmh.
- Hure**, *-n*, *f.* hora, sköka. -*n*, *sv. itr. h.* bedrifva hor, otukt. -*r*, *-, m.* horkarl. -**rei**, *-en*, *f.* horeri. -**risch**, *a.* horaktig, otuktig.
- Huri**, *-s*, *f.* huri.
- hurliburli**, *itj.* *o. adv.* vips, i ett huj, i hvinande fart; huller om buller.
- hürnen** *se hornen I, 2, IV.*
- hurr**, *itj.* betecknande hastig rörelse: vips, huj. -**äh[h]** (*o. -z*), *itj.* hurra. -**äh[h]en**, *sv. itr. h.* hurra. -**e**, *itj. 1. = hurr. 2.* surr.
- hurtig**, *a.* hurtig, rask, flink. -**keit**, *f.* hurtighet, rashet.
- Husär**, *-en* *ei. -s*, *-en*, *m.* husar. -**enhaft**, *-isch*, *a.* husarlik, som en husar.
- husch**, *I. itj. 1.* vips. **2.** hysj. **3.** usch, hu. **II. -e**, *m. 1.* hastig, plötslig rörelse, brådska. *Auf den ~ ei. unterm ~ utan dröjsmål*, hastigt, i förfibarten. **2.** kort regnskur, regnby. **3.** örfil, slag, slagsmål. -**e**, *-n*, *f. = Husch II, 2, 3. -elái*, *-en*, *f.* ytlighet, slarf, hafs. -**elig**, *a.* ytlig, slarvig, hafsigt. -**eln**, *sv. itr. s.* röra sig med ett lätt prasslande ljud, prassla, frasa. -**en**, *sv. I. tr. 1. F* gifva en örfil, örfila upp, plagga på. **2.** bortsnappa, knipa. **3.** uppskrämma. **II. rfl.** slåss, plagga på hvarandra. **III. itr. s.** snabbt, sakta prasslande röra sig, smyga sig, slinka. *bnd. über* *etw. (ack.) hin* *ei. fort ~ halka* öfver, helt lätt vidröra ngt. -**ig** = *huschelig. -kopf*, *m.* hufvud med okammat, tofvigt hår. **hufs**, *itj.* buss, buss på.

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *sl.* starkt *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälperb.

hussl[ä]h, *itj.* 1. = *hufs.* 2. hurra, hälsan. -it, -en, *m.* hussit. -itisch, *a.* hussitisk, hussiternas.

hüstein, *sv. itr. h.* hosta lätt, litet.

hust[en], *a)* *sv. I. itr. h.* hosta. F *bnd. auf ei. in etw.* (ack.) ~ strunta i ngt, *die Flöhe ei. Fliegen* ~ hören: (tycka sig) vara ofantligt klok, höra gräset växa. II. *tr. I.* hosta (upp). 2. *Jm die Ohren voll* ~ plåga ngn med sitt ständiga hostande. *b)* -s, *0, m.* hosta. *Den ~ haben:* hosta, hafva hosta. -er, -, *m.* atm. †, 1. en som hostar. 2. hostning. -ig, *a.* som har hosta.

Hut, *I. -e †, m. I.* hatt. ~ *ab!* hatten af! *den ~ vor jm abnehmen ei. ziehen:* taga af hatten för ngn, *den ~ aufs Ohr setzen:* sätta hatten på sned, *bnd.* blifva morsk, barsk, *die Frau hat den ~* hustrun har husbondeväldet, *mit dem ~ in der Hand kommt man durch das ganze Land:* med ödmjukhet, med kryperi kommer man långt. 2. ~ *Zucker:* sockertopp. 3. huf. II. -en, *f. I.* vakt(ande), vård, skydd, beskydd. *In ei. unter js ~ sein:* stå under nngs beskydd. 2. rätt till bete. 3. bete, betesmark. -besatz, *m.* hattklädsel.

Hüt[en], *sv. I. tr. o. * itr. h.* med gen. vakta, vala, vårda, skydda, akta. II. *rfl. I.* akta sig, taga sig i akt, *vor etw.* (ast.): för ngt. *Ich werde mich ~ und das thun ei. das zu thun:* jag skall akta mig för att göra det. 2. *Sich selbst ~* vara sin egen vaktare, vara utan vaktare. 3. *Schafe ~ sich leichter als Ziegen:* får äro lättare att valla än getter. -er, -, *m.* vaktare. -erin, -nen, *f.* vakterska.

Hüt[feder], *f.* hattfjäder, -plym. -geld, *n.* vallpengar. -geschäft, *n. I.* hattmakeri. 2. hatthandel. -kopf, *m.* hattkulle. -los, *a. I.* utan hatt. 2. utan vård, utan skydd. -macher, *m.* hattmakare. -macherei, *f.* hattmakeri.

hutsch, *itj.* vips.

Hütschachtel, *f.* hattask.

Hutsche, **Hütsche**, -n, *f.* pall.

Hüt[schleife], *f.* hattrosett, kokard. -schnur, *f.* hattsnöre. F *bnd. das geht über die* ~ det går öfver alla gränser, går för långt. -ständler, *m.* stående hatthängare. -stein, *m.* gränsten, råmärke vid en betesmark.

hütt, *itj.* (rop åt dragare) åt vänster!

Hütte, -n, *f. I.* hydda, koja; barack. 2. kajuta, hytt. 3. hytta, smälthytta, bruk, masugn. -n, *sv. tr.* smälta malmer. -namt, *n.* brukskontor. -narbeiter, *m.* bruksarbetare, bruksmed. -nbau, *m. I.* barackbyggnad. 2. bruksdrift. -nbewohner(in), *m.* (f.) person som bor i en koja. -nherr, *m.* bruksägare. -nknappe, *m.* hyttträdg, bruksmed. -nkunde, *f.* hyttkunskap, metallurgi. -nmännisch, *a.* metallurgisk. -nmeister, *m.* hyttmästare, masmästare. -nschreiber, *m.* bruksbokhållare. -nwesen, *n.* bruksdrift. -nwissenschaft = *Hüttenkunde.* -r, -, *m.* arbetare vid en smälthytta, bruksmed.

Hutung, *f.* bete, betesmark.

Hütung, *f.* vaktande *m.* se *hüten.*

Hützel, -n, *f.* torkad frukt, i *ast* torkade päron.

-icht, -ig, *a.* skrumpen, skrynklig. -mann, *m.* skrumpen gubbe. -n, *sv. I. tr.* torka frukt. II. *itr. s.* skrumpna, blifva skrynklig.

Hützucker, *m.* toppsocker.

Hyacinthe, -n, *f.* bot. hyacint.

Hyäne, -n, *f.* hyena.

hybrid[isch], *a.* hybrid, bastard-.

Hyder, **Hýdra**, *Hyderrn*, *f.* hydra.

Hydropáth, -en, *m.* hydropat.

Hygié[ie], *f.* hygien, hälsovårdslära.

Hymnle, -n, *f.* hymn. -isch, *a.* hymn-. -os, -us, -, *Hymnen*, *m.* hymn.

Hypérb[ie], -n, *f.* hyperbel; hyperboliskt uttryck, öfverdrift. -elhaft, *a.* hyperbolisk. -óle = *Hyperbel.* -ólisch, *a.* hyperbolisk.

Hypnotismus, -, *0, m.* hypnotism.

Hypoch[önder], -, *m.* hypokonder, mjältsjuk person. -ondrie, *0, f.* hypokondri, mjältsjuka. -óndrisch, *a.* hypokondrisk, mjältsjuk. -óndrist, -en, *m.* = *Hypochonder.*

Hypothék, -en, *f.* hypotek, pant, inteckning. -ár, -e, *m.* = *Hypothekengläubiger.* -árisch, *a.* hypotekarisk. -enbrieff, *m.* inteckning. -onfrei, *a.* fri från inteckningar. -engläubiger, *m.* borgenär som har inteckning(ar) såsom säkerhet för sin fordran. -enurkunde, *f.* inteckning. -enversicherung, *f.* hypoteksförsäkring.

Hypothéise, -n, *f.* hypotes, påstående, antagande. -tisch, *a.* hypotetisk, vilkorlig.

Hyst[erie], -[e]n, *f.* hysteri. -érisch, *a.* hysterisk, krampaktig.

I.

l, *itj.* F å, kots. ~ *freilich!* naturligtvis! ~ *warum nicht gar!* ei. ~ *wo!* kommer aldrig i fråga! tro aldrig det! ~ *sehen Sie mal!* nej, ser man på!

lá, *itj.* härmande åsnans läte, ia.

l. A. förkortn. = *im Auftrage:* enligt uppdrag, ex officio.

láh[n]en, *sv. itr. h.* skria som en åsna.

lám-b se *Jamb*.

lábér[er], -, *m.* iberer. -ien, -s, *0, n.* npr. Iberien, pyreneiska halfön. -isch, *a.* iberisk.

l[ib]is, -se, *m.* libis.

l[ic]h, *I. pers. pron. jag.* ~ *bin's:* det är jag.

II. -[s], -[s], *n.* jag. -heit, *f. I.* jag, väsen,

individualitet. 2. självfiskhet. -néumon, -e, m. o. n. zool. faraokatt. -sucht, f. självfiskhet.

ideál, I. -e, n. ideal, förebild. II. a. ideal. -isch, a. idealisk, ideal. -isieren, sv. tr. idealisera, försköna. -isierung, f. -ismus, -, 0, m. idealism. -ist, -en, m. idealist. -istisch, a. idealistisk. -ität, 0, f. idealitet.

idéé, [e]n, f. idé, tanke.

ideéll, a. 1. ideell. 2. ideal, idealisk.

ideé[en]los, a. som saknar idéer. -verbindung, -verknüpfung, f. idéassociation. -welt, f. 1. idévärld. 2. tankens värld.

idea, pl. idus.

identifizier[en], sv. tr. identifiera. -ung, f.

ident[is]ch, a. identisk. -ität, -en, f. identitet.

idióm, -e, n. idiom, munart, mål. -ätisch, a. idiomatisk, för ett språk, för en munart egendomlig.

idiót, -en, m. idiot, fåne. -ikon, [-s], ..ka ei. -ken, n. idiotikon, dialektordbok. -ismus, -, ..men, m. idiotism, a) idioti, fånighet, b) språkegendomlighet.

idól, -e, n. idol, afgud.

idýll, -e, n. -e, -n, f. idyll. -endichter, m. idyllförfattare. -enhaft, -isch, a. idyllisk.

igel, -, m. 1. igelkott. 2. se Egel. -fisch, m. piggfisk. -haft, -ig, -isch, a. igelkottartad, som en igelkott, taggig, borstig.

ignáz, [-ens], -e, m. npr. Ignatius.

ignor[ant], -en, m. okunnig person. -ánz, 0, f. okunnighet; förbiseende. -ieren, sv. tr. ignorera, ej känna, ej taga kännedom om, hänsyn till.

ih se I.

I. H., förkortn. = Ihre Hoheit: eders ei. hennes höghet.

ih, I. pers. pron. 1. 2 p. pl. nom. I, ni. 2. s p. sg. fem. dat. [ät] henne. II. poss. pron. sjärlständigt form: der, die, das ~ [ig]e. 1. s p. sg. fem. hennes, dess, sin. 2. s p. pl. deras, sin. 3. Ihr till talsordet Sie: eder. Thun Sie das Ihr [ig]: a) gör hvad på er ankommer, b) gör eder skyldighet, ich bin ganz der Ihr [ig]: jag står helt och hållet till edert förfogande. -erseits, adv. å sin, å hennes, å deras, å eder sida. -esgleichen, I. obelj. a. o. subst. hennes, deras, sin, eder (jäm)like, lik henne, dem, eder. II. pl. hennes, deras, sina, edra likar, sådana som hon, de, ni. -ethalben, -etwegen, um -etwillen, adv. för hennes, deras, sin, eder skull. -ig se ihr II. -o, föräldr. poss. pron. i titlar, eders, deras, hans, hennes, t. ex. ~ Excellenz. -zen, sv. tr. kalla I, ni.

II. K.K. H.H. = Ihre Königlichen Hoheiten: deras kungl. högheter (D.D. K.K. H.H.).

II. M.M. = Ihre Majestäten: deras majestäter (D.D. M.M.).

I. J., förkortn. = im Jahre: år, t. ex. i. J. 79: år 79.

I. K. H. = Ihre Königliche Hoheit: eders ei. hennes kungl. höghet (E. K. H., H. K. H.).

Iktus, -, -, m. iktus, tonvigt, arsis.

iliáde, Ilias, 0, f. Die ~ iliaden.

illeg[al], a. olaglig. -alität, -en, f. olaglighet. -itim, a. illegitim, orättmätig, oäkta mod. -itimität, -en, f. illegitimitet.

illiberál, a. illiberal, icke ei. föga liberal.

illitimerát, a. obegränsad, oinskränkt.

illing, -e, m. F ensamt födt barn (mots.: tvilling, tvilling).

illojál, a. illojal, icke laglydig.

illum[in]atió[n], -en, f. illumination, illumine-ring, eklärerung. -ieren, sv. I. tr. illuminera, a) festligt upplysa, b) färglägga. II. rj. skaffa sig en florshufva. -ierer, -, m. -iere-rin, -nen, f. en som illuminerar. -ierung, f. = illumination.

illu[s]i ó[n], -en, f. illusion, inbillning, luftslovt. -sórisch, a. illusorisk, inbillad. -strati ó[n], -en, f. illustration, plansch; belysning. -strátor, -s, ..ören, m. illustratör. -strieren, sv. tr. illustrera. -strierer, -, m. -strierer-in, -nen, f. illustratör.

Ilme = Ulme.

Ilse = Alse.

Illis, -se, m. iller.

im, emndragn. å in dem.

imaginár, a. imaginär, inbillad.

Imbifs, -e, m. mältid, mellanmål.

Imitati ó[n], -en, f. imitation, efterbildning. -ieren, sv. tr. imitera, efterbilda, härma.

Immatr[kul]lati ó[n], -en, f. immatrikulering, inskrifning i en matrikel. -ierbár, a. som får inskrivas. -ieren, sv. tr. inskrifva i en matrikel, immatrikulera.

Im[kor], -, m. biskötare. -me, -n, f. bi.

immediát, a. omedelbar, utan mellanhand. -gesüch, n. direkt (utan mellanhand) inlemnad ansökan. -sache, -vorstellung, f. direkt till högsta instansen, till regeringens inlemnad skrift, ansökan m. m.

immer, I. adv. 1. om us. alltid, alltjämt, städse. Auf ei. für ~ för alltid, so macht er 's ~ så gör han jämt, ~ und ~ wieder: om och om igen, oupphörligt. 2. vid komparativer. Er wird ~ reicher [und reicher] ei. reicher und ~ reicher: han blir allt rikare och rikare, das wird ja ~ besser: det blir ju allt bättre och bättre. 3. distributivt vid rakoord. ~ drei und drei: tre och tre, ~ den dritten Tag: hvar tredje dag. 4. betecknande högsta möjl. grad. Die wärmste Liebe, deren er ~ fähig war: den innerligaste kärlek han var mäktig af, so einträglich als nur ~ möglich: så inbringande som möjligt. 5. förallmännligande. Wer auch ~ hvem helst än, was er auch ~ für Gründe haben mag: hvad för skäl han än må hafva, was er auch ~ sagen mag: hvad han än må säga, wie auch ~ hur än, wo auch ~ hvarhålet än. 6. tillgänglighet. Das mag er ~ thun: det kan han ju göra, det må han gärna för mig göra (det gör mig ingen-

ting). 7. förväning i frågesatser. *Wo er doch ~ bleiben mag?* hvar kan han väl hålla hus? hvar i all världen kan han väl vara? 8. i alla fall, t. ex. *die Sache ist doch ~ gewagt*. 9. vid Imperativer. *Fang [nur] ~ an!* börja bara! 10. emellertid. *Er scheint nicht zu kommen, wir wollen also nur ~ anfangen:* han tycks ej komma, så vi börja väl. II. -, m. bikupa med skogsbin i. -*där, adv.* alltjämt, städse. -*fort, adv.* alltjämt, allt framgent, oupphörligt. -*grün, I. a.* ständigt grön, ständigt grönskande. II. -[e]s, 0, n. bot. siangrön, i grön (Vinca). -*hin, adv.* = immer 6, 8, 10. -*mehr, adv.* mer och mer. -*während, a.* ständigt, adv. str. alltjämt. -*zu, I. adv.* 1. = immerfort. 2. = immer 9. II. *itj.* gå (bara) på!

immobil, a. m. som ej kan el. får användas till fälttjänst. -*läreexekution, f.* utmätning af fastighet. -*lärförmögen, n.* fastighet. -*ien, pl.* fast egendom, fastighet.

immortelle, -n, f. eternal (Helichrysum m. n.). Imperator, -s, ..ören, m. imperator, kajsare, fältherre. -*ial, I.* -[e]s, -en, m. imperial (ryskt guldmünt = 14:87 kr.). II. -e, n. 1. imperialform. 2. boktr. imperialstil. 3. ett slags läskedryck. 4. ett kortspel. 5. ett slags merinofår. -*inént, a.* oförskäm. -*inénz, -en, f.* oförskämndhet.

Impflanztalt, f. anstalt för vaccinering. -*arzt, m.* vakcinatör. -*bar, a.* som kan ympas el. vaccineras. -*en, sv. tr.* 1. ympa, okulera; inympa. 2. vaccinera. -*er, -, m.* 1. person som ympar. 2. vakcinatör. -*gesetz, n.* vaccinationslag. -*ling, -e, m.* en som skall vaccineras el. *nyss* har vaccinerats. -*lymphe, f.* vaccin. -*pflichtig, a.* skyldigt att låta vaccinera sig. -*reis, n.* ympkvist. -*ung, f.* ympning, vaccination. -*zwang, m.* vaccinationstvång.

Impietät, -en, f. impietet, gudlöshet, brist på vördnad. -*plícite, adv.* inbegripet, underförstådt. -*plizieren, sv. tr.* inbegripa, underförstå. -*ponieren, sv. itr. h. o. ** tr. *Im* el. * *ju* ~ imponera, göra intryck på ngn. -*pórt, -e[n], m.* införsel, import. -*pórhändler, m.* importör. -*portieren, sv. tr.* importera, införa. -*posánt, a.* imponant, majestätisk. -*póst, -[e]s, -en, m.* indirekt skatt, pålaga. -*potént, a.* impotent, oförmögen. -*poténz, 0, f.* impotens, oförmåga. -*prägnaón, -en, f.* impregnering. -*prägnieren, sv. tr.* impregnera. -*prägnierung, f.* -*praktikábel, a.* 1. utförbar. 2. ofarbar. -*provisation, -en, f.* improvisation. -*provisátor, -s, ..ören, m.* -*provisatorin, -nen, f.* improvisatör. -*provisieren, sv. tr. o. itr. h.* improvisera. -*púls, -e, m.* impuls, påstötning.

Imse se Imbifs. Imse = Ameise.

Imständige, adv. ~ sein: vara i stånd.

In, I. prep. 1. med dat. uttryckande hvilat el. rörelse på

ett ställe, i; med ack. uttryckande rörelse till ett ställe, in i, ut i, ned i, i, t. ex. *er pftúcht ~ seinem Garten ~ einen Korb die Früchte ab.* *Ich kaufte mir einige Äpfel ~ die Tasche:* jag köpte några äpplen och stoppade dem i fickan. 2. särskilda fall. a) med dat. ~ *der Stadt ankommen:* anlända till staden, *er wohnt ~ der Königsstrasse:* han bor på Kungsgatan, *dies Wort findet sich im Schiller:* detta ord träffas hos S., *Hauptmann im Garderegiment:* kapten vid gardet, *der Saal hat zehn Meter ~ der Länge* el. *misft zehn Meter ~ die Länge:* salen är tio meter lång, *viel ~ wenigen Worten sagen:* säga mycket med få ord, *ein Kind ~ den Armen tragen:* bära ett barn på sina armar. *Im Jahre 1885: år 1885, im Frühling:* om våren, *wir reisen ~ acht Tagen:* vi resa inom åtta dar, *ich habe ihn ~ acht Tagen nicht gesehen:* jag har ej sett honom på åtta dar, ~ *Zwischenräumen:* med mellanrum. *Sich ~ Wein betrinken:* berusa sig med vin. b) med ack. ~ *ein Tier verwandeln:* förvandla till ett djur, *bis tief ~ die Nacht:* tills långt fram på natten, *es war tief ~ die Nacht:* natten var långt framskriden, *der Krieg währt schon ~ die sechzehn Jahr:* kriget har redan räckt öfver femton år, det är det sextonde krigsåret. II. * smidrag. af in den.

-in, -nen, f. suff. -inna, -ska.

inlaccurat, a. inexact, icke noggrann. -*adäquat, a.* inadekvat. -*aktiv, a.* inaktiv, försatt ur tjänstgöring. -*aktivierung, f.* försättande ur tjänstgöring, inaktivitet. -*aktivität, 0, f.* inaktivitet. -*ángriffnahme, 0, f.* påbörjande. -*ánspruchnahme, 0, f.* omständigheten att taga i anspråk, lägga beslag på; upptagande; rekvistion. -*auguráddissertation, f.* afhandling för erhållande el. vid tillträde af akademiskt ämbete; docent- el. professorsafhandling. -*augurieren, sv. tr.* högtidligen inviga, installera, inaugureras. -*begriff, m.* inbegrepp, sammanfattning. -*begriffen, a.* inbegripen, inefattad. -*betráchtnahme, 0, f.* hänsynstagande, hänsyn. -*brunst, f.* innerlighet, värme. -*brünstig, a.* innerlig, varm, brinnande. -*cést, -e, m.* blodskam. -*dém, I.* (sv. *t-*), adv. emellertid, under tiden, nu. II. *konj.* 1. under det att, medan. 2. * emedan. 3. i det att, därigenom att. -*der, -, m.* inder, hindu. -*derin, -nen, f.* indisk kvinna, hindukvinna. -*dó[is], -désen, I.* = *indem I.* II. *konj.* 1. ~ [*als el. da/s*]: under det att, medan. 2. likväl, emellertid. -*dex, -[es], -e* el. *-dices, m.* index, förteckning, innehållsförteckning. -*diáner, -, m.* indian. -*diánerin, -nen, f.* indianskvinna. -*diánisch, a.* indiansk, indian. -*dier* se *Inder*. -*differént, a.* indifferent, likgiltig. -*differéntismus, -, 0, m.* indifferentism, likgiltighet. -*differénz, 0, f.* indifferentens. -*dlg, -[e]s, 0, m.*

- se *Indigo*. -digenat, -e, *n.* infödningsrätt, hemortsrätt. -dignation, -en, *f.* indignation, ovilja, harm, förtrytelse. -dignieren, *sv. tr.* framkalla harm, ovilja, förtrytelse hos. -digo, -s, *0, m.* indigo, indigoblått; indigobuske. -direkt, *a.* indirekt, medelbar. -disch, *a.* indisk. -diskrét, *a.* indiskret, ogrannlaga. -diskretion, -en, *f.* indiskretion, brist på grannlagheten.
- individ[u]alisieren, *sv. tr.* individualisera. -alisierung, *f.* individualisering. -alitát, -en, *f.* individualitet. -ell, *a.* individuell.
- Individuum, -s, ..duen, *n.* individ.
- Indíz, -es, -ien, *n.* 1 sht jur. indicium.
- indizieren, *sv. tr.* angifva, antyda, tyda på.
- Indossamént, -e, *n.* hand. endossement. -át, -en, *m.* hand. endosat. -g- se *Indossa-*. -ieren, *sv. tr.* endossera.
- Industrie, -[e]n, *f.* industri. -lehrerin, *f.* handarbets-, slöjdlärarinna. -iell, *a.* industriell. -iös, *a.* konstskicklig, idog.
- ineinander, *adv.* i hvarannat, i hvarandra, ihop, samman. så *art.* 1 *sms.* t. ex. -flechten, *tr.* sammanfläta, hopfläta. -flielsen, *itr.* s. flyta samman. -fügen, *tr.* sammanfoga, foga i hvarannat. -greifen, *itr.* h. gripa i hvarannat, i hvarandra.
- in[un]ter[un]genahme, *0, f.* mottagande. -expressibel, *pl.* Die ~ de onämbara, benkläderna. -fallibel, *a.* ofelbar. -fallibilitát, *0, f.* ofelbarhet. -fám, *a.* infam, nedrig, skändlig; förgärlig, grufilig. -fánt, -en, *m.* infant. -fanterie, -[e]n, *f.* infanteri, fotfolk. -fante[ri]st, -en, *m.* infanterist, fotsoldat. -fántin, -nen, *f.* infantinna. -fel, -n, *f.* infula, mitra, biskopsmossa. -feln, *sv.* = *infulieren*. -ferioritát, -en, *f.* lägre, underordnad grad, rang. -fernálisch, *a.* infernalisk, helvetisk. -finitivisch, *a.* gram. infinitiv, med infinitiv. -fizieren, *sv. tr.* inficiera, smitta, förpesta. -fizierung, *f.* flammation, -en, *f.* inflammation. -fluénza, *0, f.* 1. med. influenza. 2. vet. lung-röta. -fluieren, *sv. itr.* h. utöfva inflytande. -folge, *prep.* med *gen.* i följd af. -folgedessen, *adv.* i följd däraf. -formation, -en, *f.* 1. närmare underrättelse, upplysning. *Behufs* ~ för upplysningars vinnande. 2. undervisning, information. -formátor, -s, ..ören, *m.* informator. -formieren, *sv. I. tr.* 1. underrätta, upplysa, instruera. 2. informera, undervisa. II. *refl.* göra sig underrättad, skaffa sig upplysningar. -fragestellung, *f.* ifrågasättande. -ful se *Infel*. -fulieren, *sv. tr.* bekläda med biskopsmossa, viga till biskop. -fusion, -en, *f.* med. infusion. -fusórien, *pl.* infusorier.
- Ingber se *Ingwer*.
- Ingenieur, -e, *m.* ingenjör. -corps, *n.* ingenjörkär, genikär. -offizier, *m.* fortifikationsofficer.
- ingléichen, *adv.* likaså, likaledes. -grediens, -, *0, n.* -gredié[nz], -ien, *f.* ingrediens, be-
- ståndsdel. -grimm, -e, *m.* 1. *0,* återhållen, inre vrede. 2. vredgad person som döjer sin vrede; tvärvigg. -grimmig, *a.* vred i sitt inre, sjudande. -grossieren, *sv. tr.* med stor *akt* renskrifva, inskrifva i sht i jordeboken.
- Ingwer, -s, *0, m.* ingefära. -pulver, *n.* stött ingefära. -wurzel, *f.* ingefärsrot, ingefära.
- Inhaber, -, *m.* -in, -nen, *f.* innehafvare, ägare. -inna, -papier, *n.* hand. innehafvarepapper 'au porteur'.
- in[halt]tieren, *sv. tr.* häkta. -halation, -en, *f.* inandning. -halieren, *sv. tr.* inandas.
- Inhalt, -[e]s, *0, m.* innehåll. -leer, -los, *a.* innehållslös, utan innehåll. -reich, *a.* innehållsrik, -diger. -sangabe, -sanzeige, *f.* innehållsförteckning; register. -sbestimmung, *f.* mat. beräkning af en ytas, en kropps innehåll. -schwer = *inhaltsreich*. -swért[h], *m.* innehållts värde. -szeichen, *n.* -szettel, *m.* etikett.
- in[hibi]eren, *sv. tr.* inhibera; förbjuda, inställa, hämma. -hibierung, *f.* -itiál, -n, *f.* initial, begynnelsebokstaf. -itiative, *0, f.* initiativ, första steg. Die ~ ergreifen: taga initiativet, första steget. -jurálier, *adv.* *Jn* ~ belangen: anklaga ngn för ärekränkning. -jurie, -n, *f.* jur. injurie, ärekränkning. -jurieren, *sv. tr.* förolämpa, skymfa. -karnát, *a.* inkarnatfärgad, högröd. -karnation, -en, *f.* inkarnation, människoblivande. -karze[ri]en, *sv. tr.* sätta i arrest, häkta. -kásso, -[s], ..si, *n.* hand. kontant betalning *et.* inkassering *af* en skuld. -klination, -en, *f.* inklination, böjelse, tycke. -klinieren, *sv. itr.* h. Zu *etw.* ~ luta åt, vara böjd, fatta tycke för ngt. -klusive, *adv.* inklusive, däri inbegripet. ~ *Sack:* med säck. -kógnit, *I. adv.* II. -[s], -s, *n.* inkognito. -kommodieren, *sv. tr.* besvara. -kompetént, *a.* inkompetent, icke vuxen. -kompeté[nz], *f.* inkompetens, oförmåga. -konsequént, *a.* inkonsekvent, ej följdriktig. -konsequé[nz], *f.* inkonsekvens, brist på följdriktighet. -korporieren, *sv. tr.* inkorporera, införlifva. -korporierung, *f.* -korrekt, *a.* inkorrekt, oriktig, felaktig. -korrekt[heit], *f.* oriktighet. -krustation, -en, *f.* förkalkning. -krustieren, *sv. tr.* inkrustera. -kubus, -, ..bi, *m.* mara. -kunábel, -n, *f.* inkunabel (öre år 1500 tryckt bok). -kurábel, *a.* obotlig. -lage = *Einlage*. -land, -[e]s, *0, n.* inland (mots.: utlandet). -länder, -, *m.* -länderin, -nen, *f.* inlämning, inföding. -ländisch, *a.* inlänsk, inrikes, infödd, egen. -laut, *m.* gram. midljud; midljudande vokal. -lautend, *a.* gram. midljudande. -liegen = *einliegen*. -mittelst, *adv.* emellertid, under tiden. -mitten, *prep.* med *gen.* midt ibland, midt i.
- inne, *adv.* inne. *Mitten* ~ midt emellan. — Efterfölj. *sms.* förekomma *afv.* upplösta. -behalten, *tr.* (be)hålla inne; undanhålla. -bleiben, *itr.* s. stanna inne. -haben, *tr.* innehafva. *Eine*

Sprache ~ beherska ett språk. -halten, I. tr. I. hålla inne, hålla inestängd. 2. bibehålla, iakttaga, t. ex. *die richtige Entfernung*. II. itr. h. göra ett uppehåll, en paus, häjda sig. *Mit etw.* ~ afbryta, upphöra med ngt. -lassen, tr. lemna inne, låta stanna inne. innen, adv. inne. *Nach* ~ [zu]: inåt, von ~ [heraus]: inifrån, von ~ und aufsen: innan och utan. -fläche, f. inre yta, insida. -welt, f. inre värld. -winkel, m. inre vinkel. inner, a. inre, invändig, invärtes. *Minister des ~n*: inrikesminister, civilminister. ~st, adv. innerst. -afrika, -s, 0, n. npr. inre Afrika, det inre af Afrika. -halb, I. adv. inne, i det inre, därinom. II. prep. med gen. o. * dat. inom, inuti, I. -lich = inner. ~ anzuwenden: till invärtes bruk. -lichkeit, f. inre natur, inre egenskap; känsla. innelie, itr. s. vara inne. -stehen, itr. h. stå mitt emellan. *Die Zunge der Wage steht inne*: vågen väger jämnt. -würden, itr. s. *Einer* (gen.) el. *eine Sache* ~ märka, komma underfund med ngt. -wohnen, itr. h. innebo, jm: hos ngn. innlig, a. innerlig, hjärtlig, varm, djup. -ig-keit, f. innerlighet, hjärtlighet, värme. -iglich, adv. innerligt, hjärtligt, varmt. -ung, f. skrä. inokulieren, sv. tr. inympa. Inkuilrént, -en, m. jur. domare i en inkvisitorisk process. -rieren, sv. tr. inkvitera, undersöka, utforska. -sít, -en, m. jur. den anklagade i en inkvisitorisk process, sedan hans brott blifvit ådagaladt. -sitió, -en, f. I. 0, inkvisition. 2. jur. undersökning. -sitor, -s, ..ören, m. I. inkvisitor. 2. = *Inquirent*. -sitoria, -sitorisch, a. inkvisitorisk. ins, smdragn. af a) in das, b) * in des. Inlalls, -en, -sasse, -n, m. I. invånare, inföding. 2. person som bor hos ngn annan, a) hyresgäst, b) inhysseshjon. -sassenschaft, f. samtliga invånare. -sassin, -nen, f. till *Insasse*. -sbe-söndere, adv. i synnerhet, särskildt. -scé-nieren, sv. tr. bearbeta för teatern, uppsätta, uppföra. -scenierung, f. -schrift, f. in-skrift. -schriftlich, a. I. såsom inskrift, in-skrifven. 2. i inskrifter förekommande. Insekt, -[e]s, -en, n. insekt. -enfresser, m. insektätare. Insel, -n, f. ö. -bewohner(in), m. (f.) öbo. -haft, a. ölik, ö-, liksom öar. -land, n. östat. -schaft, f. ögrupp. -welt, f. övärld, arkipelag. Insetlat, -e, n. inerat, annons. -átent[h]ell, m. annonsafdelning. -ieren, sv. tr. införa i en tidning. -tió, -en, f. införande, inryckning i en tidning. -tiónsgebühren, -tiónskosten, pl. annonskostnader. Inslgeheim, adv. i hemlighet, hemligen. -gemein, adv. i allmänhet, vanligen. -gesám[m]t, adv. allasammans. Inlsiegel, -n, I. sigill, inregel. 2. jag. hjortspår.

-signien, pl. insignier. -sinuieren, sv. I. tr. *Jm etw.* ~ på ett annat sätt låta ngn förstå, bi-bringva ngn ngt. II. rñ. ställa sig in. -sl-nuierung, f. -skribieren, sv. tr. inskrifva. -skriptión, -en, f. inskrifning, inskrift. -skünftige, adv. för framtiden, hädanefter. -soférn, I. (adv. -t-) adv. så tillvida. II. konj. för så vidt, såvida. -solvént, a. insolvent, oförmögen att betala. -solvént, 0, f. insolvens, oförmåga att betala. -sönderheit, -sönders = *insbesondere*. -sowéit = *insofern*. -spektion, -en, f. inspektion, uppsigt, besigtning. -spektor, -s, ..ören, m. inspektor, inspektör. -spirieren, sv. tr. inspirera, ingifva. -spirierung, f. -spiziént, -en, m. inspektör. -spizieren, sv. tr. inspektera. -spizierung, f. inspektion. -stallieren, sv. tr. installera. -stallierung, f. instånd, adv. i stånd. -haltung, f. underhåll. inståndig, a. entrågen, inståndig. -keit, f. entrågenhet, inståndighet. inståndsetz[en], tr. inståndsätta. -ung, f. Instånd, -en, f. jur. instans. *Von der ~ entbinden* el. *freisprechen*: frikänna på grund af bristande bevisning. -engang, -enweg, -enzug, m. *Den ~ durchmachen*: gå till, genomgå alla instanser. Inste, -n, m. inhysseshjon. -r, -, n. inålfvor, innanmäte, krås. Instinkt, -e, m. instinkt, drift. -handlung, f. af instinkten förånledd handling. -iv, a. instinktarta. -mälsig, a. instinktmässig. Inlstitút, -e, n. institut, inrättning, anstalt. -struént, -en, m. instruktör. -struieren, sv. tr. I. instruera, undervisa. 2. jur. *Den Prozeß* ~ undersöka saken. -struierung, f. -struktió, -en, f. I. instruktion, undervisning. 2. jur. undersökning. -struktiv, a. instruktiv, lärorik, upplysande. -strúktor, -s, ..ören, m. instruktör. Instrument, -e, n. I. instrument. 2. dokument. -ál, a. mus. instrumental. -álbegleitung, f. mus. instrumentalackompanjemang. -álsatz, m. mus. instrumentalsats, instrumentering. -enmacher, m. instrumentmakare. -ieren, sv. tr. instrumentera. -ierung, f. instrumentering. Inlsuláner, -, m. sulánerin, -nen, f. öbo. -sultieren, sv. tr. insultera, skymfa, förolämpa. -sultierung, f. -surgént, -en, m. insurgent, upprorisk. -surgieren, sv. I. itr. h. resa sig, göra uppror. II. tr. förmå till uppror, uppvigla. -surgierung, f. -surrektió, -en, f. insurrektion, resning. -tákt, a. orörd, oberörd, ren, kysk. -tegrierend, a. integrerande, ingående ss. del. -tegritát, 0, f. oskadadt, oförändradt tillstånd. -tellectuál, -tellectuél, a. intellektuell. -telligént, a. intelligent. Intelligé, -en, f. intelligens, godt huvud. -blatt, n. annonsblad i sht innehållande *Ambetungsbereiser*. -bureau, -comptoir, n. kommissionsbyrå. Intendánt, -en, m. intendent. -dantúr, -dánz,

0, f. Intendentur. -sitat, -en, *f.* intensitet, kraft, styrka, liflighet. -siv, *a.* intensiv, kraftig, stark.

Inter|dikt, -e, *n.* 1. förbud. 2. interdikt. -es-sant, *a.* intressant, roande. -esse, -[s], -n, *n.* intresse. -essent, -en, *m.* intressent. -es-sieren, *sv. tr. o. r.f.* intressera (sig). -leur, -s, *n.* interiör, inre. -lm, -[s], -s, *n.* interim. -imisticum, -[s], -ca, -imistikum, -[s], -ken, *n.* provisorisk, tillfällig anordning. -imistisch, *a.* interimistisk, provisorisk, tillfällig. -ims-bescheide, *m. jur.* interimistiskt utslag. -mez-zo, -[s], -s, *n.* intermesso; mellanspel. -mit-tierend, *a.* intermittert, ojämn.

Intern, *a.* inre. -at, -e, *n.* internat.

Intern|ational, *a.* internationell. -nationale, *0, f.* internationalen. -nieren, *sv. tr.* internera, innestanga; förvisa. -nierung, *f.* -nuntius, -, ..ti el. ..tien, *m.* internuntius, 1 sät pantigt sändebud af andra rangen. -pellation, -en, *f.* interpellation. -pellieren, *sv. tr.* interpellera. -pellierung, *f.* -polieren, *sv. tr.* interpolera, inskjuta. -polierer, -, *m.* interpolator. -polierung, *f.* interpolering. -pret, -en, *m.* tolk, öfversättare. -pretation, -en, *f.* tolkning. -pretierbar, *a.* möjlig att tolka. -pretieren, *sv. tr.* tolka. -pretierung, *f.* -pungieren, -punktieren, *sv. tr.* gram. interpunktera, förse med skiljetecken. -pungierung, -punktierung, *f.* -vall, -e, *n.* intervall, mellanrum, mellan-tid. -venieren, *sv. tr.* intervenera, trada emellan, medla. -venierung, -vention, -en, *f.* mellankomst, ingripande.

In|tim, *a.* intim, förtrogen, förtrolig. -timitat, -en, *f.* intimt sätt, förtrolighet. -timus, -, ..mi, *m.* intim, förtrogen vän. -tolerant, *a.* ofordragsam. -toleranz, -en, *f.* ofördragsamhet. -tonieren, *sv. tr.* angifva tonen. -trade, -n, *f.* 1. mus. introduktion, förspel. 2. pl. (stats-)inkomster, intrader. -trigant, I. *a.* II. -en, *m.*, -trigantin, -nen, *f.* intrigant, rankfull, ränksmidare, -erska. -trigieren, *sv. itr. h.* intrigera, smida ränker. -trigue, -n, *f.* intrig, ränker. -trikat, *a.* intrikat, kinkig, för-arglig. -troduzieren, *sv. tr.* introducera, in-föra. -valid, *a.* vanför, orkeslös, kraftlös. -valide, -n, *m.* invalid. -validitat, -en, *f.* invaliditet, vanförhet. -vasion, -en, *f.* invasion, sanduligt infall. -vektive, -n, *f.* smädelse, skymf-ord, ovetta.

Invent|ar, -[e]s, -ien, *n.* inventarium. -arf-nahme, *f.* inventering. -arisieren, *sv. tr.* inventera. -arisierung, *f.* -arium, -[s], ..ien, -arstuck, *n.* inventarium. -ur, -en, *f.* inventering.

In|vertieren, *sv. tr.* invertera, omflytta. -ver-tierung, *f.* -vestieren, *sv. tr.* investera, be-klada med ett ämbete, om amst. -vestierung, *f.* -viteren, *sv. tr.* inbjuda. -viterung, *f.* -voka-vit, -[s], -[s], *m.* första söndagen i fastan. -wartig, *a.* radad. inre, invändig, invärtes.

-wärts, *adv.* inåt. -wendig, *a.* invändig, inre. -wiefern, -wieweit, *konj.* huruvida, huru långt, i hvad man. -wohner *se* *Einwohner*. -zicht, -en, *f.* 1. jur. indicium. 2. beskyllning. -zucht, *f.* afvel inom samma ras. -zwischen, *adv.* emellertid, under tiden.

ion|isch, *a.* ionisk.

lota *se* *Jota*.

ird|llen, *a.* af lera, ler-. -isch, *a.* jordisk; tim-lig. -ischheit, *f.* genskap att vara jordisk.

ire, -n, *m.* irlander.

ir|gend, * -s, *adv.* med forallmanligande betydelse. I. med obest. art., obest. pron. samt *adv.*; ofta äro orden sammanskrifta. ~ *ein*, pl. ~ *welche*, subst.: ~ *einer*, ~ *jemand*, ~ *wer*: någon, någon som halst, någon hvem det vara må, ~ *jemand sagt*: någon äger ei. jag mins ej, hvem det ar, som säger, ~ *etwas* ei. ~ *was*: något hvad det vara må. ~ *einmal*, ~ *wann*: någon gång, ~ *wie*: på något som halst sätt hvilket det vara må, ~ *wo*: någonstädes hvar det vara må, ~ *wohin*: någonstädes han, ~ *woher*: någonstädes ifrån. 2. med relat. pron. o. *konj.* *Wer ~ anständig ist, thut das nicht*: den som i ngn grad vill vara anständig, gör ej sändt, *wie ei. wenn ei. sobald ~ gelarmt wird, schilt er*: så snart det blir ngt som halst bul-ler, trater han.

Ir|lin, -nen, *f.* irlandska, irlandsk kvinna. -is, -, *f.* 1. *npr.* Iris. 2. med iris, regnbågshinna. 3. bot. svärdslilja. -isch, *a.* irisk, irlandsk. -isdruck, *m.* regnbagstryck. -isieren, *sv. I. itr. h.* spela, skifta i regnbågens färger. II. *tr.* gifva regnbågens färger. -länder, -, *m.* irlander. -länderin, -nen, *f.* irlandska. -lan-disch, *a.* irlandsk. -onie, -[e]n, *f.* ironi. -onisch, *a.* ironisk. -onisieren, *sv. I. tr.* ironiskt behandla, skämta, drifva med. II. *itr. h.* vara ironisk.

irr *se* *irre*.

ir|rational, irrational, *a.* irrationell.

irr|le, I. *a.* 1. vilsen, vilsekommen, *adv.* vilse. ~ *machen*: vilseleda, förvilla, störa, bringa ur fattningen, ~ *schliefsen*: göra ett felstul, ~ *sein*: misstaga sig, *da sind Sie ~ daru-ti* misstar ni er, det har ni fått om bak-fofen, *ich bin ~ an dir*: jag vet ej hvar jag har dig, forstar mig ej på dig, ~ *werden*: vilseledas, förvillas, bringas ur fattningen, *an jm ~ werden*: vackla i sitt omdöme om, blifva osäker på ngn, *jr* 2. från förstånd-det, vansinnig. ~ *werden*: mista förstånd-et, ~ *reden*: yra. *Die ~n*: dararne. 3. vilseforande, villande, förvillande, t. *ex. auf ~m Pfad*: på villande stig. II. -n, *f.* 1. vilsefarande. *In die ~ fuhren*: vilseleda, vilsefora, föra på villospår, *in der ~ ge-hen*: gå vilse, fara vill. 2. villfarelse. 3. villostig. 4. irrfärd. -efuhren, *n.* vilseforande, förvillande.

ir|regulär, *a.* oregelbunden. -gularitat, -en, *f.*

oregelbundenhet. -ligiös, *a.* irreligiös, ogudaktig. -ligiosität, *0, f.* irreligiositet, ogudaktighet.

ir|ren, *sv. I. itr. h. o.* när ortförändringen framhålles **1.** irra, irra omkring, ströfva omkring. **2.** gå vilse, vara vilsekommen. **3.** *Von etw.* ~ öfvergifva, lemna ngt för att beträda villostigar. **4.** misstaga sig, begå misstag. **5.** fela, synda. **II. tr.** vilseleda, förvilla, störa. **III. rjt.** begå misstag, misstaga sig, *in et. an etw.* (dat.): på ngt, *sich an etw.* ~ *sv.* taga anstöt af ngt. -**enanstalt**, *f.* hospital, dårhus. -**enarzt**, *m.* hospitalsläkare. -**enhaus**, *n.* -**enheilanstalt**, *f.* hospital, dårhus. -**enheilkunde**, *f.* psykiatri. -**enwächter**, *m.* vaktare vid ett hospital. -**ereden**, *n.* yrande, fantiserande. -**esein**, *n.* vansinne. -**fahrer**, *m.* på irrfärd stadd person. -**fahrt**, *f.* irrfärd. -**gang**, *m.* **1.** vilsegående. **2.** irrgång. -**garten**, *m.* -**gebäude**, -**gebüsch**, *n.* trädgård, byggnad, buskage med irrgångar; labyrint. -**geist**, *m.* **1.** villoande. **2.** spöke; *md.* orolig person. -**glaube**, *m.* vantro, villfarelse, kätteri. -**gläubig**, *a.* villfarande, kättersk. -**gläubigkeit**, *f.* kätteri, villfarelse. -**haus** *se Irrenhaus*. -**ig**, *a.* **1.** oriktig, felaktig, beroende på misstag. **2.** om personer. ~ *sein*: misstaga sig. -**igkeit**, *f.* oriktighet, felaktighet. -**itieren**, *sv. tr. I.* irriteras, oroas, reta. **2.** *F = irren II, III.* -**läufer**, *m.* strykare. -**lehre**, *f.* irrlära. -**lehrer**, *m.* irrlärare. -**licht**, *n.* irrbloss. -**lichteln**, * -**lichtelieren**, * -**lichterieren**, * *itr. h.* röra sig, fladdra som ett irrbloss. -**pfad**, *m.* villostig. -**prediger**, *m.* kättersk präst. -**rede**, *f.* vansinnigt tal, (feber)fantasi. -**säl**, -*e*, *n.* **1.** misstag, villfarelse. **2.** irrfärd. **3.** felsteg, synd. **4.** missförstånd, osämja. **5.** irrgång, labyrint. -**säm**, *a.* vilseledande, förvillande, villsam. -**sinn**, *m.* vansinne. -**sinnig**, *a.* vansinnig. -**stern**, *m.* komet. -[h]üm, -*er* †, *m.*

misstag, villfarelse. *Da sind Sie im ~e*: däruti misstar ni er. -[h]ümllich, *a.* beroende på misstag, oriktig. -**ung**, *f.* **1.** * förvillande, vilseledande. **2.** misstag, villfarelse. **3.** missförstånd, osämja. -**wahn**, *m.* villfarelse, vantro, vansinne. -**weg**, *m.* irrväg, villoväg. -**wisch**, *m.* irrbloss.

Isaak, -*s*, -*e* *el. s.*, *m.* *npr.* Isak.

isabéll, *a.* isabellfärgad.

isegrimm, -*e*, *m.* **1.** Isegrim (varegens namn i tyska djursagan), 'lasse', 'gräben'. **2.** tvärvigg, butter person.

Islam, -[*s*], *0*, *m.* islam. -**isieren**, *sv. tr.* göra muhamedansk, till muhamedan(er), muhamedaniseras. -**ismus**, -*0*, islam. -**it**, -*en*, *m.* muhamedan. -**itin**, -*nen*, *f.* muhamedansk kvinna. -**itisch**, *a.* islamitisk, muhamedansk.

Isländ|ler, -*,* *m.* islänning. -**erin**, -*nen*, *f.* isländska. -**isch**, *I. a.* isländsk. **II. n.** isländska, *jr deutsch*.

isolier|bar, *a.* möjlig att isolera. -**en**, *sv. tr.* isolera, afskilja, afstånga. -**haft**, *f.* cellfångelse. -**schemel**, -**stuhl**, *m.* isoleringspall. -**theit**, *f.* ensamhet, isolering, afskildhet. -**ung**, *f.* isolering. -**zelle**, *f.* (isolerings)cell.

Isop *se* *Ysop*.

Israelit, -*en*, *m.* israelit, jude. -*in*, -*nen*, *f.* israelitisk kvinna, judinna.

Ist-|Bestand, *m.* verklig tillgång. -**Einnahme**, *f.* verklig inkomst i mots. till den beräknade.

Isthmus, -*,* -*men*, *m.* **1.** *0, npr.* Isthmus, näset vid Korint. **2.** näs i allm.

Italiän|er *se* *Italiener*. -**alien**, -*,* *n.* *npr.* Italien. -**aliéner**, -*,* *m.* italienare. -**aliénerin**, -*nen*, *f.* italienska. -**aliénisch**, *a.* italiensk. -**äliker**, -*,* *m.* italiker. -**älisch**, *a.* italisk.

item, *adv.* desslikes, likaså, vidare.

itz- *se* *jetz-*.

i. V., forkortn. = *in Vertretung*: i ngns ställe, enligt uppdrag.

J.

ja, **I.** (ä är ofta kort i bem. 1-3) *adv.* **1.** ja, jo. ~ *freilich!* ja visst! *F ~ es hat sich wohl!* ei. ~ *grofsen Dank!* ei. ~ *prost Mahlzeit!* ei. ~ *prost Neujahr!* jo vackert! det må du inbilla dig! ~ *doch*: helt visst. **2.** ja, till och med, *t. ex. er hat mir 's versprochen*, ~ *zugeschwooren*. **3.** ju. **4.** öfverhufvud, alls, *t. ex. er kommt wohl spät*, *wenn er ~ kommt*. **5.** för all del, *t. ex. komm ~ recht früh!* *Er stellte es so, damit ~ alle es sähen*: han stälde det så, på det att ingen måtte undgå att se det. **II.** -[*s*], -[*s*], *n.* ja. -**bruder**, *m.* jäbbror.

jach *se* *jäh*. -**ern**, *sv. itr. h.* springa omkring, väsnas, bullra. -**t**, -*en*, *f.* jakt.

jack|le, -*n*, *f.* dim. †, jacka. -**en**, *sv. tr.* kläda i

jacka. -**étt**, -*s*, *n.* liten jacka, kavaj. -**ig**, *a.* i små, *t. ex. schwarz~* klädd i svart jacka.

Jagd, -*en*, *f.* **1.** jagt. **2.** jagträtt. **3.** villebråd. **4.** revir. -**bar**, *a.* jagtbar. -**barkeit**, *f.* jagtbarhet. -**en**, *sv. itr. h.* *Auf etw.* (ack.) ~ göra jagt på, jaga, jägta ngt. -**folge**, *f.* **1.** skyldighet att hörsamma uppåd till jagt. **2.** rättighet att förfölja såradt villebråd in på annans mark. -**frevel**, *m.* tjufskytte. -**gehege**, *n.* inbägnad jagtpark. -**gerecht**, *a.* **1.** lämplig för jagt. **2.** som förstår sig på jagt, jägarmässig. -**gerechtigkeit**, *f.* jägträtt. -**hieb**, *m.* *F* dugtigt rapp; örfl. -**hüter**, *m.* skogvaktare. -**kundig**, *a.* som förstår sig på jagt, skicklig jägare. -**lehen**, *n.* jagträtt *se* *forlängn.* -**liebhaber**, *m.* jagtålskare. -**lust**, *f.* jagstens

~ = föregående uppslagsord * äkta små. 0 saknar plur. † har omjöd. F (ambig), P (äldre språk). ‡ mindre brukligt.

nöje. -recht, *n.* 1. jagtstadga. 2. jagträtt. -schein, *m.* jagtsedel (tillåtelse till jagd). -stück, *n.* 1. jagtäfventyr. 2. jagtstycke. -tuch, *n.* 1. ett slags vattentätt kläde. 2. jag. jagtflapp. -zeug, *n.* tyg till jagtdrägt. -zug, *m.* 1. tåg(ande) till jagt. 2. jagtfölje, jagtsällskap. 3. hästar framför en jagtvagn. 4. järnväg. jagttåg.

jagen, *sv. I. tr.* jaga, drifva, köra; följa tätt på. *In die Flucht* ~ jaga på flykten, *in den Tod* ~ skicka till döden, *jn zum Teufel* et. *Henker* et. *Kuckuck* ~ bedja ngn dra dit pepparn växer, *jm den Degen durch den Leib* ~ genomborra ngn med värjan. **II. rfl.** *Sich müde* ~ jaga sig trött. *Sich mit jm* ~ jaga hvarandra. **III. itr. h.** 1. jaga, vara på jagt. 2. när ortförändringen trambälles s. jaga, spränga, galoppera, rida et. åka i sträck, fort; brådskas, skynda, gå på.

Jäger, -, *m.* jägare. -bursch[e], *m.* skogsvaktarlärning, skogslev. -ei, -en, *f.* 1. jagtkonst, jagt. 2. jägarskara, jagtfölje. 3. jägmästarbostad; revir. -garn, *n.* jagtnät. -haft, *a.* jägarlik, jägar-. -haus, *n.*, -hof, *m.* jägares bostad, jägmästare- et. skogsvaktarbostad. -horn, *n.* jagthorn. -läner, -, *m.* jägerian. -in, -nen, *f.* jägarinna. -isch = jägerhaft. -junge, -lehrling, *m.* = Jägerbursch. -lich = jägersjägare. -ling, -e, *m. f.* dålig jägare, söndagsjägare. -meister, *m.* ugt. öfverjägmästare. -recht, *n.* 1. jägares andel i villebrådet. 2. skottpengar. 3. straff för mot jagtregler begånget fel. -schaft, *f.* 1. = Jägerrei 2. 2. jägarstånd, jägarlif. -smann, *m.* jägare. -tatsche, *f.* jagtväska.

jäh[e], *a.* 1. snabb, plötslig. 2. häftig, uppbrusande. 3. mycket brant, lodrät. -e, *0, f.* 1. snabbhet. 2. häftighet. 3. branthet.

Jaherr, *m.* jaherre.

jählings, *adv.* 1. plötsligt. 2. brant, lodrätt.

Jahr, -e, *n.* *stm. †*, år. *Ein ~ ums andere*: hvartannat år, *ein ~ wie das andere* et. *wie alle ~e*: år ut och år in på samma sätt, *sein ~ abdienen*: exercera beväring, *jn ein-jährig*; *er ist acht ~[e] alt*, *er geht in sein neuntes ~* han är åtta år, år på det nonde, *in den besten ~en*: i sina bästa år, *vor ~en*: för många år sedan, *in gesetzen et. gewissen ~en*: ej mera ung, *bei ~en sein*: vara kommen till åren, *zu ~en kommen*: blifva till åren, *vor ~en sein* et. *sterben*: dö tidigt, en förtidig död, *er ist jünger als seine ~e*: han förefaller yngre än han är. -arbeit, *f.* årsarbete. -arbeiter, *m.* för ett år i sänder stadd arbetare. -aus, *adv.* ~ *Jahre in*: år ut och år in. -buch, *n.* årsbok, kronika. -ein, *adv.* *so jahraus*. -elang, *a.* årslång.

jähren, *sv. rfl.* *Etw. jährt sich*: ngt blir årsgammalt; det är ett år, sedan ngt hände.

Jahresabschluss, *m.* 1. årets slut. 2. bokslut. -alt, *a.* årsgammal. -anfang, *m.* årets början.

-bericht, *m.* årsberättelse. -feier, *f.*, -fest, *n.* årsfest. -folge, *f.* årsföljd. -frist, *f.* ett års tid. *Innerhalb* ~ inom ett år. -gedächtni[[s], *n.* årsbegängelse. -rate, *f.* årlig andel, betalning, utdelning. -schluß = Jahresabschluss. -tag, *m.* årsdag. -trieb, *m.* årescott. -zahl, *f.* årtal. -zeit, *f.* årstid. *F. bnd. das ist aufser der* ~ det är opassande.

Jahr||fünft, *n.* tidrymd af fem år. -gang, *m.* årgång. -gehalt, -geld, *n.* årslön. -hundert, *n.* århundrade.

jähr||ig, *a.* 1. -årig i sms. med räkneord, t. ex. *zehn* ~ tioårig. 2. årsgammal. *Es wird* ~ det blir ett år, sedan det hände. 3. myndig. -lich, *a.* årlig. -ling, -e, *m.* årsgammalt djur. -lingsschat, *n.* årsgammalt får.

Jahr||lohn, *m.* årslön. -markt, *m.* 1. (års)marknad. 2. = *voj.* -markt[s]geschenk, *n.* marknadsgåfva. -pacht, *f.* årsarrende. -rente, *f.* årsränta, årsinkomst. -ring, *m.* årsring. -schuß, *m.* årsscott. -tausend, *n.* årtusend. -tausendelang, *adv.* årtusenden igenom. -zäh[e]nt, *n.* årtionde. -zeit, *f.* årsdag, årsfest.

jäh||stotzig, *a.* brant, lodrät, stupande. -zorn, *m.* häftig vrede. -zornig, *a.* häftig, uppbrusande.

Jak||ob, -s et. -e, *m. npr.* *stm. Jakobchen*, Jakob. *F. das ist der wahre* ~ det är just den rätte. -obi, *obj.* *m.* jakobsmässan. 25:e juli. -obiner, -, *m.* jakobin. -onett, -e, *m.* ett slags fint bomullstyg. -üte, -n, *m.* jakut.

Jalousie, -[e]n, *f.* 1. jalusi, svartsjuka. 2. jalusi, persienn.

Jamb||le, -n, *m.* jamb. -isch, *a.* jambisk. -us, -. -ben, *m.* jamb.

Jamensch, *m.* jahror, jaherre.

Jammer, -s, *0, m.* 1. jämmer, elände. 2. *stud.* kopparslagare. -anblick, *m.* jämmerlig syn. -belastet, *a.* tyngd af elände, jämmerfull. -bild, *n.* bild af jämmer, af eländet. -erregend, *a.* jämmerlig. -geschrei, *n.* jämrande, jämmerkri. -gestalt, *f.* jämmerlig gestalt. -haft, -ig, *a.* jämmerfull, beklagansvärd.

jämmer||lich, *a.* jämmerlig, beklaglig, eländig, bedröflig, ömklig. -lichkeit, *f.* jämmerlighet, uselhet. -ling, -e, *m.* kråk, krake.

jämmer||n, *sv. I. itr. h.* jämra, klagas, över, *um*, *nach* etw.: öfver ngt. **II. tr.** 1. *Er jammert mich* et. *opera. es jammert mich seiner*: det gör mig ondt om honom. 2. *In wach* ~ väcka ngn med sitt jämrande. -schade, *predikativ a.* *Es ist* ~ det är stor synd, stor skada. -voll, *a.* jämmerfull, jämmerlig.

Janhäg||el, -s, *0, m.* pöbeln, packet.

Janitsch||är, -en, *m.* janitsjar.

Jänner, -, Januar (*itr. †* med kort betoadt a), -e, *m.* januari.

Japan||ler, -, -ése, -n, *m.* japan, japanes. -erin, -ésin, -nen, *f.* japansk kvinna. -ésisch, *I. a.* japansk. **II. n.** japanska språket, *itr. deutsch*. -ieren, *sv. tr.* japanera. -isch = japanesisch.

jappen, japsen, sv. *itr. h.* F gapa, snappa efter
nät, i sht efter luft, flåsa, flämta.

Jargón, -s, m. jargon.

Jarft[h]um, n. jarldöme.

Jasager, m. jabor, jacherre.

Jasmin, -e, m. jasmin.

jasp[il]eren, sv. *tr.* måla likt jaspis, marmorera.
-is, -[ses], -[se], m. jaspis. -[is]opal, m. jasp-
opal.

jät[te]n, sv. *tr. o. itr. h.* reusa (bort). -er, -, m.
-erin, -nen, *f.* person som rensar. -gras, n.
bortrensadt ogräs. -hacke, -hau, *f.* trädgårds-
hacka till rensning.

Jauch[te], -n, *f.* stinkande vätska; *abr.* gödsel-
vatten; med illaluktande var. -haft, -icht, a.
stinkande (om vätskop).

jauch[te]n, sv. *I. itr. h.* jubla, uppgifva glädje-
rop. *Jm* ~ jubla mot, jublande hylla ngn.
II. tr. 1. jublande yttra. 2. *Jn wach* ~ väc-
ka ngn med sitt jubel. -er, -, m. 1. jublande
person. 2. jubelrop, glädjehrop.

Java, -s, 0, n. *npr.* Java. -nése, -n, m. javanes.
-nésin, -nen, *f.* javanska, javansk kvinna.
-nésisch, *I. a.* javansk. *II. n.* javanska, *fr.*
deutsch. -rinde, *f.* kanel.

jawóhl, *adv.* javál, ja visst, förstår sig.

Jawort, n. jaord, ja.

je, *I. adv. o. konj.* 1. *Von* ~[her] *ei. von* ~
und ~ från evighet, alltjämt, i alla förflutna
tider. 2. ~ und ~ a) ständigt, städse, b)
då och då, allt emellanåt. 3. i fråge-, negations-,
vilkors- o. relativtaser samt vid *als* efter komparativer:
någonsin, t. ex. *wenn er ~ kommt, er ist rei-
cher als* ~. 4. distributivt vid räkneord. ~ *zwei*
[und *zwei*]: två och två, två i sänder, ~ *der*
zehnte: hvar tionde, *er gab den Knaben* ~
zwei Mark: han gaf hvar och en af gos-
sarne två mark, *für ~ zehn Wörter*: för
tio ord, för hvar tionde ord. 5. ~ *nach*
seinem Fleiße *ei.* ~ *nachdem er fleißig ist,*
verdient er mehr oder weniger: han förtjän-
ar mer eller mindre, allt efter som han
är flitig; *er verdient [immer] mehr, ~ flei-
ßiger er ist*: ju flitigare han är, dess mer
förtjänar han, ~ *nachdem [die Umstände es*
erfordern]: efter omständigheterna. 6. ju,
dess. ~ *eher, ~ lieber*: ju förr dess bättre.
Ordsp. ~ *mehr man hat, ~* (*ei. desto ei. um*
so) *mehr man will*: mer vill mer ha. 7. ~
mehr und mehr: mer och mer, *es wird ihm*
~ länger, ~ schlimmer: det blir allt värre
och värre med honom, han blir allt sämre
och sämre. *II. itj. F o. P Herr[e] ~ ei. Je-
mer ei. Jemine ei. Jemini ei. Jere[n] ei. Je-
rum ei. Jes!* herre jel herre jemine! jesus!
~, *da kommt er!* kors, där kommer han!
-dénnoch, *konj.* likväl, ändå, emellertid.

jed[er], m. -e, *f.* -es, n. *obest. pron.* hvar, hvar-
t, hvarje, all, hvar och en, hvar och ett. *Zu*
jeder Stunde: ständigt, hvarje stund, *alle*
und jede: allesammans, hvar enda en, *jeder*

dieser Männer hat sein Verdienst *ei. diese*
Männer haben jeder ihr Verdienst: hvar
och en af dessa män har sin förtjänst, är
förtjänstfull på sitt sätt, *jede zeh[n] Schritte*:
hvar tionde steg. *Ein jeder, eine jede, ein*
jedes: hvar och en, hvar och ett. -*enfalls,*
adv. i alla fall. -*enorts, adv.* öfverallt. -*er-*
einer, brukl. blott i denna form = *Jedermann*.
-*erhand, -erlei*, *obj.* a. allehanda, alla slags.
-*ermann*, gen. -[e]s, *dat. ack. -, subst. obest. pron.*
enhvar, hvar och en. -*ermänniglich, adv.* öf-
verallt. *Es ist ~ bekannt*: hvar och en vet.
-*ermansfreund, m.* hvar mans vän, vän till
hela världen. -*erzeit, adv.* alltid, städse.
-*esmal, adv.* hvarje gång, jämt. -*esmalig, a.*
olika för hvarje gång, eventuell, tillfällig.

jedóch, *konj.* likväl, emellertid.

jédweder, *jéglicher* = *jeder*.

jehér *se je I, 1.*

Jelängerjeliéber, -, m. o. n. 1. kaprifolium. 2.
syren. 3. styfmorsblomma, pensé.

jemáls = *je I, 3.*

jemand, *gen. -[e]s, dat. -[em]* *ei. -en, ack. -[en], obest.*
pron. I. subst. någon. *Ein [gewisser] ~ en*
viss ngn. 2. adjektiviskt jämte ett adjektiv i sub-
stantivisk användning, t. ex. ~ *Hohes*: en hög per-
son, ~ *Fremdes*: en främmande, *mit ~*
*anderem ei. ** *admirat*: med ngn annan.

Jemer, Jeminē, Jemini *se Je II.*

Jenéns[er], *I. -, m. -erin, -nen, f.* invånare i
Jena, jenabo. *II. arv. -isch, a.* jenensisk,
Jenas.

jen[er], m. -e, *f.* -es, n. *dem. pron.* den, den
där, den andre, den förre. *In diesem wie*
in jenem Leben: både i detta och det till-
kommande lifvet, *von diesem und jenem*
sprechen: tala om ditt och datt, *F wie je-
ner sagt*: som man plår säga, som ordspråk-
ket lyder. *Jr dieses*.

jenisch, a. tillhörande tjufspråket, tjufspråks-
Jenner *se Jänner*.

jenseit *se jenseits. -ig, a.* 1. belägen på andra
sidan, på andra stranden, andra. *III. das*
~e: lifvet efter detta. 2. * tillhörande an-
dra sidan, motpartiet, motparten, t. ex. *der*
~e Advokat: motpartens advokat. -s, *I. adv.*
på andra sidan; på andra sidan grafven.
II. prep. med *gen. o. ** *dat.* på andra sidan (om).
III. obj. n. lifvet efter detta.

Jer[le]m *se Je II. emiáde, -n, f.* jeremiad.

Jerum, Jés *se Je II.*

Jesuit, -en, m. jesuit. -ent[h]um, n. -eréi, -en,
f. jesuitism. -isch, a. jesuitisk. -ismus, -, 0,
m. jesuitism.

Jett, -[e]s, 0, n. min. jett, gagat.

Jette, -ns, -n, *f.* *npr.* F Henrietta.

jetz[ig], a. nuvarande. -o, *forár.* = *roj. -t, I. adv.*
1. nu. *Bis ~ hittills, für ~ för närvarande,*
von ~ ab ei. an: hädanefter, *von ~ bis da-
hin:* härifrån och dit, *zwischen ~ und Ostern:*
härifrån till påsk. 2. ~ ... ~ än ... än. *II.*

obej. *n.* nutid. *-tzeit, f.* nutid. *-ünd (adv. -t-), -ünder, adv. = jetzt I, 1.*

Jewiellen, adv. ibland, stundom, emellanåt. *-lg = jedesmalig.*

Jo, itj. 1. Feuer ~! elden är lös! *Mord ~!* mord! *Dieb ~!* tag fast tjuven! *m. m. 2.* rop åt dragare: a) hopp, hoj, b) åt vänster!

Jobber, -[s], m. börspekulant, börsvinglare. *-éi, -en, f.* börsspel, *-vingleri. -n, sv. itr. h.* drifva börspekulationer, börsvingleri.

Jobel se Jubel.

Joch, -[e]s, n. 1. pl. -e, a) ok, b) bot. bladpar. 2. pl. -, par dragare. 3. pl. -, plogland. 4. pl. -e. el. -er †, a) tvärbjälke, brohvalf, bropelare, b) bärgsrygg, ås. -beladen, a. nedtyngd af, suckande under oket. -brücke, f. på pålar el. hvalf byggd bro. -en, sv. tr. oka, lägga oket på; bna. bringa under oket, underkufva. -holz, *n.* tvärbjälke, bärbjälke. -los, a. fri från oket, utan ok. -träger, *m.* (bro)pelare. -übergang, *m.* öfvergång öfver en bärgås, pass.

Jockey (adv. -t), -s, -s el. -en, m. jockey.

Jod, I. -[s], -s, n. gram. j, jod. II. -[e]s, 0, n. min. jod. -eler se Jodler. -eln, sv. itr. h. jodla. -ieren, sv. tr. försätta med jod. -ig, a. jodhaltig. -ler, -, *m. 1. -lerin, -nen, f.* jodlande person, jodlare. **2. jodlande.**

Johänn, -s el. -e, m. npr. Johan. -[s], obej. f. Johannes döparens dag, midsommardagen, midsommar. *-isbeere, f.* vinbär. *-isberger, m.* johannisberger (vin från Johannsberg). *-isblume, f.* bot. bellis. *-isbröt, n.* johannesbröd. *-isfest, n.* midsommardag. *-iskäfer, m. 1.* lysmask. **2. ållonborre. -iskraut, n.** bot. johannesört (Hypericum). *-istag, m.* midsommar-dag. *-iswurm, m.* lysmask. *-iter, -, m.* johannit.

johllen, sv. itr. h. 1. högljudt sjunga, skråla, skråna. 2. * jodla. -er, -, m., -erin, -nen, f. 1. sjungande, skrålande, skrånande person. 2. * = Jodler.

Jokus, -, 0, m. F skämt, cyckel.

jolen, Joler se johlen, Jöhler.

Jolle, Jölle, -, f. julle.

Jongléur, -s el. -e, m. jonglör.

Joppe, -n, f. jacka, kavaj.

Jot, -[s], -s, n. dim. †, gram. j, jod. -a, -[s], -s, n. gram. jota. Bida. da fehlt kein ~ det är till punkt och pricka färdigt, riktigt. -t se Jot.

Joufóu, -s, m. o. n. leksak, på ett snöre rullande trissa.

Journál, -e, n. jurnal, a) dagbok, b) tidskrift, tidning. -ist, -en, m. journalist, publicist, tidningsman. -istenstand, m. publiciststånd, publicisterna. -istentang, m. publicistmöte. -istik, f. tidningsväsende, -präss. -istisch, a. journalistisk, publicistisk, tidnings(manna)-. -lesezikel, m. lässällskap.

jovial, a. jovialisk, skämtsam, fryntlig. -ität, 0, f. jovialiskt sätt.

Jubel, -s, 0, m. jubel. -braut, f. silfver- el. guld- el. diamanbrud. -bräutigam, m. silfver- el. guld- el. diamanbrudgum. -doktor, m. jubel-doktor. -feier, f., -fest, n. jubelfest. -greis, m. jubilar. -hochzeit, f. silfver- el. guld- el. diamanbröllop. -laut, m. jubel. -n, sv. itr. h. o. tr. jubla. -paar, n. äkta par som firar silfver- el. guld- el. diamanbröllop; tvänne jubilarer. -tag, *m.* dag af ett jubileum års.

Jubililar, -e, m. jubilar. -äte, -[s], -[s], m. tredje söndagen efter påsk. -äum, -[s], ..ä'en, n. jubileum, jubelfest. -ieren, sv. itr. h. jubilarer, jubla.

Juch (adv. med kort u), itj. hurra, häjsan.

Juchart se Juchert.

juchen, sv. itr. h. jubla, hurra.

Juchlert, -e men *s.* måttenhet -, m. plogland. -hé[i], -héidideldum, itj. hurra, häjsan. -héion, sv. itr. h. hurra, jubla. -héisa = juchhei. -t, -[e]s el. -en, -en, m. o. n. ryssläder, juftläder. -ten, I. -, m. = föreg. II. a. af ryssläder, ryssläders-.

jüchzen, sv. itr. h. jubla, hurra.

jucklen, * jücken, sv. I. itr. h. klia. II. tr. e. rß. riva (sig) för klada. -s m. m. se Jux m. m.

Judlaiserer, sv. itr. h. judaisera, luta åt judendomen. -aisierung, f. -e, -n, m. dim. †, jude.

Jüdel[é]l, -en, f. judiskt sätt, ocker, köpslände, språk, itr. tøj. -n, sv. itr. h. spela jude, uppträda som en jude, ockra, köpslå, tala judetypska.

Judenäpfel, m. adamsäpple, paradissäpple. -bekehrung, f. 1. judes omvändelse. 2. jude-mission. -christ, m. judekristen. -deutsch, n. judetytiska. -genosse, m. judeproselyt. -gesicht, n. judiskt ansigte, utseende, judetyp. -harz, n. asfalt. -heit, f. judarne på hela jorden. -kirsche, f. bot. I. belladonna (Atropa Belladonna). 2. judekirs (Physalis). -leim, m., -pech, n. asfalt. -schaft, f. 1. judisk befolkning, judar. 2. egenskap af jude. -stadt, f. judekvarter. -steuer, f. skatt på judar. -tempel, m. synagoga. -t[h]um, n. judendom. -t[h]ümlich, a. egendomlig för judar, judisk. -viertel, n. judekvarter.

Judika, -[s], -[s], m. femte söndagen i fastan.

Jüdin, -nen, f. judinna. -isch, a. judisk.

Judlizieren, sv. tr. o. itr. h. döma. -izium, -[s], -ien, n. dom.

Juft m. m. se Jucht m. m.

Jugend, 0, f. ungdom. Ordsp. ~ hat keine Tugend: ungdom och visdom följäs ej åt. -blüt[h]e, f. ungdomsfägring. -erinnerung, f. ungdomsminne. -freund, m., -freundin, f. 1. ungdomsvän. 2. ungdomens vän. -frische, f. ungdomsfriskhet. -fülle, f. ungdomsfägring. -gefährte, m. ungdomskamrat, -vän. -kräftig, a. ungdomskraftig, ungdomlig. -lich, a. ungdomlig. -lichkeit, f. ungdomlighet. -liebe, f. ungdomskärlek. -mut[h]ig, a. ung och modig. -schrift, f. skrift, bok för ungdom.

itr. intransitivt, rß. reflexivt, st. starkt, sv. svagt, tr. transitivt verb. h. har adverb, s. har sesm till hja. pers.

-schriftsteller, *m.* författare af skrifter för ungdom. -spiel, *n.* ungdomslek. -streich, *m.* ungdomsspratt. -zeit, *f.* ungdom(stid).

Juli, [-s], -s, *m.* juli. -a, -s, -e, [-n]s, -n, *f. npr.* dim. *Julchen*, Julia.

jun., förkortn. för *junior*: junior (jun.).

jung, -er †, *a.* 1. ung. ~ *machen*: förnygra, ~ *werden*: förnygras, *von ~ auf*: allt ifrån ungdomen, från barndomen, *ein ~er Greis*: a) en ung gubbe, gubbe i förtid, b) en ungdomlig gubbe, *der ~e Tag*: den nya, nyvaknade dagen, *das ~e Jahr*: det nya, nyss började året. 2. färsk, ny, frisk. 3. i kompar. o. i sht superl. om tid: senare, senast, t. ex. *Ihr jüngstes Schreiben*: eder senaste skriftelse, *in der jüngsten Zeit*: på senaste tiden, *jüngst*: helt nyligen. 4. *Das jüngste Gericht*: yttersta domen, *der jüngste Tag*: yttersta dagen. -hier, *n.* färsköl. -e, *I.* -n, -n el. *F* -us, *m.* dim. *F* *Jüngelchen*, pojke, gosse; lär-gosse, lärling, skeppsgosse. *II.* (adj. böjn.) *n.* unge. ~ *werfen* el. * *setzen*: föda, få ungar. -en, *sv. itr. h.* föda, få ungar. -enhaft, *a.* pojktaktigt. -enstreich, *m.* pojktreck.

Junger, -, *m.* -in, -nen, *f.* lärjunge, anhängare. -schaft, *f.* 1. egenskap af lärjunge. 2. lärjungaskara.

Jungfru, -n, *f.* dim. †, 1. jungfru. *Alte ~* gammal ungmö, *alte ~ bleiben*: stanna på öfverblifna kartan; *F ~ Naseweis*: näsvis slyna. 2. bot. *Nachte ~* tidlösa (Colchicum), ~ *im Grünen* el. *in Haaren* el. *im Netz*: jungfrun i det gröna (Nigella). 3. zool. a) trollslända, b) numidische ~ en art häger (Ardea virgo).

Jungfrulich, *a.* jungfrulig; flickaktigt, pryd, sipp. -keit, *f.* pryderi, sippeth.

Jungfrüllbiene, *f.* bi ur första svärmen (jungfrusvärmen) på sommaren. -glas, *n.* marienglas. -haft se *Jungfrulich*. -kind, *n.* barn till en ogift kvinna. -kloster, *n.* jungfrukloster (nunnekloster där endast jungfrur intagas). -knecht, *m.* jungfrupilt. -krankheit, *f.* bleksot. -kranz, *m.* kranz med hvilken en ungmö är smyckad; brudkrans. -leder, *n.* jungfruskinn. -milch, *f.* jungfrumjök (rosenvatten o. benzoetinktur). -öl, *n.* jungfruolja. -raub, *m.* kvinnorof, enlevring. -räuber, *m.* kvinnoröfvare. -rede, *f.* jungfrutal (en parlamentsledamots första tal). -schaft, *f.* jungfrudom, mödom. -schwarm, *m.* jungfrusvärm. -schweifel, *m.* gediget svafvel. -stand, *m.* jungfrustånd. -[h]üm, *n.* = *Jungfernschaft*. -wachs, *n.* jungfruvax (af en jungfrusvärm).

Jungfräu, *f.* jungfru, ungmö. -frauengemach, *n.* jungfrubur. -frauenhaft = *Jungfräulich*. -frauenschaft se *Jungfrauschaft*. -frauenverein, *m.* förening, sällskap af unga flickor, syförening. -fräulich, *a.* jungfrulig, kysk, ren, obefläckad. -fräulichkeit, *f.* jungfruligt sätt, väsen; kyskhet, renhet. -frauschaft, *f.* jungfrudom. -gesell, *m.* 1. ungar. 2. ung, nyblifven gesäll, yngste gesällen. -gesellen-

leben, *n.* ungar. slif. -greis, *m.* ung gubbe, gubbe i förtid. -herr, *m.* = *Junker*.

Jüngling, -e, *m.* yngling. -haft, *a.* ungdomlig, en ynglings. -sbund, *m.* ynglingaförbund. -schaft, *f.* 1. egenskap af yngling, ungdom. 2. samtlige ynglingar, ynglingaskara. -sglut[h], *f.* ungdomlig glöd. -slikebe, *f.* ungdomskärlek. -smälsig = *Jünglinghaft*. -sver-ein, *m.* ynglingaförening.

Jungmeister, *m.* yngste mästaren inom ett skrä.

Jüngst se *Jung*. -hin, *adv.* nyligen.

Jungvieh, *n.* ungnöt. -wein, *m.* ung vtin.

Juni, [-s], -s, *m.* juni. -käfer, *m.* ållonborre.

Junker, -, *m.* ung adelsman, junker. -ei, -en, *f.* 1. junkersätt, junkerskap. 2. samtlige junkrar, junkerskara, -förbund, -välde. -haft, *a.* junkeraktigt. -ieren, *sv. itr. h.* uppträda, lefva som junker, öfvermodigt, lättjefullt. -isch, -lich, -mälsig, *a.* junkeraktigt. -n, *sv.* = *junkerieren*. -[n]schaft, *f.*, -[h]üm, *n.* = *Junkerei*.

junonisch, *a.* junonisk, stätlig.

Jupe, -n, *f.* kjol.

Juppe se *Joppe*.

Jura, *I.* -, *0.* *m. npr.* Jura. *II.* se *Jus*.

jurassisch, *a.* jura-.

Jur[ät], -[e]s, -en, *m.* edsvuren person. -atorisch, *a.* edlig. -idisch, *a.* juridisk. -isdiktión, *0.* *f.* jurisdiktion, rättskipning, domsrätt. -isprudenz, *0.* *f.* juridik, rättsvetenskap. -ist, -en, *m.* jurist. -istentag, *m.* juristmöte. -isteréi, *0.* *f.* *F* juridik. -istisch, *a.* juridisk, jurist-. -te, -n, *f.* hydda, kåta. -y, -ries el. -s, *f.* jury.

Jus, -, *Jura*, *n.* juridik, jura.

just, 1. *adv.* just, aldeles, precis. 2. predikativt *a.* riktig, väl till mods, säker för spöken.

justierlen, *sv. tr.* justera. -er, -, *m.* justerare. -ung, *f.* justering.

justifizieren, *tr.* 1. rättfärdiga. 2. rätta. -ung, *f.*

Justiz, *0.* *f.* rättskipning, lagskipning. -beamte(r), *m.* juridisk ämbetsman. -lär, -e, *m.* domare. -kanzlei, *f.* justitiekanslersämbete. -minister, *m.* justitieminister. -ministerium, *n.* justitiedepartement. -mord, *m.* justitiemord. -pflege, *f.* rättskipning. -rat[h], *m.* justitieråd. -sache, *f.* juridisk angelägenhet, sak som handlägges af juridisk ämbetsman.

Jute, *0.* *f.* jute (spinnämne).

Jüt[te], -n, *m.* jute (Jutlands Invånare). -Isch, *a.* jutsk, jutländsk, Jutlands-. -land, -s, *0.* *n.* Jutland. -länder, -, *m.* jute, jutländare. -länderin, -nen, *f.* jutländska. -ländisch = *jütisch*.

Juwel, -e, *m.* o. * *n.*, -e, -n, *f.* juvel, ädelsten. -en, *a.* bestående af juveler, juvel-. -enfassung, *f.* infattning af ädelstenar. -enhaft, *a.* juvelartad. -enhändler, *m.* juvelerare. -enkästchen, *n.* juvelskrin.

Juwelier, -e, *m.* juvelerare. -laden, *m.* juvelhandel. -wa[a]ren, *pl.* juveler, smycken, nipper.

Jux, -e, m. F 1 skämt, cyckel, raljeri, narri. *Sich* (dat.) *einen* ~ *machen*: ställa till ett upptåg, bereda sig ett lustigt nöje. 2. *Einen* ~ *machen*: narra ngn, draga ngn vid

näsan. 3. smörja, skräp. -en, sv. F I. *itr. h.* drifva gyckel, spe. II. *tr.* narra, draga vid näsan. -eréi, -en, f. F gyckel, spe; förfördelande. -ig, a. F skämtsam, rolig.

K.

K., förkortn. = a) *Kaiserlich*: kajserslig, b) *Königlich*: kunglig.

Kab|läche, -äcke, -n, f. krog, uselt värdshus; tillhåll, kyffe. -äle, -n, f. kabal, intrig, ränker. -älennmacher, -älenschmieder, m. ränksmidare, intrigrör. -alieren, sv. *itr. h.* smida ränker, intrigera. -arét, -e, n. bricka.

Kab|lala, 0, f. kabbala. -alist, -en, m. kabbalist. -alistic, a. kabbalistisk. -eléi, -en, f. F gräl, kif. -eln, sv. I. *itr. h.* 1. göra ett afgörande kast, när flera medspelare fått samma högsta kast. 2. sjo. kabbla. II. *ryf.* F kifvas, gråla. -elsee, f. sjo. kabbelsjö.

Kabel, I. -, n. kabel. II. -n, f. gum lottning erhållen andel; lott. -bericht, m. kabeltelegram. -jau, -s, m. kabeljo. -n, sv. a) *tr. o. itr. h.* telegrafera på kabel. b) I. *itr. h.* draga lott. II. *tr.* gum lottning fördela, lotta bort. -ung, f. 1. (delning gum) lottning. 2. lott, gum lottning vunnit andel.

Kabine, -n, f. sjo. hytt.

Kabinét, -e, n. kabinet. -photographie, f. kabinetskort. -sauslese, f. vin af bästa sort (af särskildt valda druftor). -srat[h], m. geheime-råd. -ssitzung, f. konselj.

Kab|riolét, -e, n. 1. kabriolett, gigg. 2. främre delen af en diligens. -üse, -üse, -n, f. 1. kyffe. 2. sjo. koj, kajuta. 3. kärhus.

Kachel, -n, f. kakel. -n, sv. *itr. h.* elda starkt.

Kadáver, -, m. kadaver, död kropp, lik.

Kadéz, -en, f. mus. kadens. -ieren, sv. *tr.* 1. markera, angifva takten för. 2. afrunda, lämpligt avsluta.

Kadét, -s el. -en, -en, m. 1. yngre son i en adlig familj. 2. kadett, lärjunge vid krigsskola. -enanstalt, f., -enhaus, n. krigsskola, kadettskola.

Kadi, -[s], -s, m. kadi, muhamedansk domare.

Käfer, -, m. skabagge. F bnd. *einen* ~ *haben*: a) vara vid dåligt lynne, b) hafva kopparslagare.

Kaff, -[e]s, 0, n. 1. agnar. 2. lappr, strunt.

Kaffe, bättre **Kaffee**, -s, m. 1. kaffe. 2. se *Café*.

3. kafferep, kaffebjudning. *Einen* ~ *geben*: hafva kaffebjudning. -bau, m. kaffeedling. -bitter, n. kaffein. -brenner, m. kaffebrännare. -breit, n. kaffebricka. -garten, m. utvårds-hus, kafé med trädgård. -geschirr, n. kaffeservis. -grund, m. kaffesump. -haus, n. kaffehus, kafé. -kocher, m. kaffekokare. -löffel, m. tesked. -maschine, f. ett slags kaffekokare. -schwester, f. F kaffesyster. -moster. -topf,

m. kaffepanna. -trommel, f. ett slags kaffebrännare. -wirt[h], m. kafévård. -wirt[h]in, f. värdinna på ett kafé, kaféföreständerska. -wirt[h]schaft, f. kafé.

Kaffler, -s el. -n, -n, m. kaffer; F bnd. bondlymmel, tölp, nöt, dumhufvud. -[e]risch, a. kaffer-, kafferuas.

Käfight, vanl. Käfig, -e, m. o. * n. bur.

Kaftan (ar. -), -e el. -s, m. kaftan.

kahl, a. 1. kal. 2. nött, blanksliten, luggsliten. 3. bar, barskrapad; fattig, dålig, tom, innehållslös. ~ *bestehen*: stå sig slätt. 4. sjo. saknade segel och tagvirke. -heit, f. kalhet, kalt utseende m. m. Jfr föreg. -kinn, n. person med slät, skägglös haka. -kopf, m. 1. kalt hufvud. 2. flintsallig person. -köpfig, a. flintsallig. -köpfigkeit, f. flintsallighet.

Kahm, -[e]s, 0, m. mögel på jästa drycker. -en, sv. *itr. h.* o. s. mögla. -icht, -ig, a. möjlig.

Kahn, 1. -e †, m. mindre båt, ekstock. 2. = *Kahn*. -brücke, f. pontonbro. -en, sv. *itr. h.* o. s. 1. fara i båt, rör, göra en båtfärd. 2. = *kahnen*. -fahren, *itr.* s. = *kahnen* 1. -fahrt, f. båtfärd. -ladung, f. båtlast. -partie, f. båtfärd.

Kai se *Quai*.

Kaiman, -s, m. zool. kajman, alligator.

Kain, -e el. -s, m. npr. Kain. -smal, n., -sstempel, m., -szeichen, n. kainsmärke.

Kaiser, -, m. kajsare. Ordspr. *wo nichts ist, hat der ~ sein Recht verloren*: där ingenting fins att ta, har kajsaren förlorat sin rätt, *sich um des ~s Bart streiten*: tvista om påfvens skägg. -haft, a. kajserslig. -in, -nen, f. kajsarinna. -isch, -lich, a. kajserslig. -ling, -e, m. förakt. 1. dålig kajsare, stackare till kajsare. 2. kajsares anhängare, kajserslig. -los, a. utan kajsare. -reich, n. kajsardöme. -schaft, f. egenskap af kajsare, kajsarvärdighet. -schlacht, f. *Die* ~ slaget vid Leipzig 1813. -schlange, f. jätteorm. -schrift, f. boktr. imperialstil. -[t]hüm, n. kajsardöme. -[t]hümllich, a. egendomlig för ett kajsardöme, kajserslig.

kajolieren, sv. *tr.* o. *itr. h.* smeka, smickra, vara inställsam.

Kajüt[t]e, -n, f. kajuta, hytt, salong.

Kakao, -[s], -s, m. kakao. -hülse, -schote, f. kakaoskal. -thee, m. te på kakaoskal.

kakeln, sv. *itr. h.* kackla.

Kakerlak, -s el. -en, m. kackerlacka.

Kaktus, [-ses], [-se] ei. *Kaktéen*, *m.* bot. kaktus.
Kalabrése, -*n*, *m.* kalabres (invånare i Kalabrien).

-*r*, -, *m.* 1. = föreg. 2. kalabreshatt.
Kalamität, -*en*, *f.* olycka, nöd, landsplåga.

Kaland, -*e*, *m.* 1. sällskap kalandsbröder. 2. kalas. -**bruder**, *m.* 1. kalandsbröder. 2. goddagspilt. -**ern** (-*er*), *sv. tr.* kalandrera.

Kalauer, -, *m.* 1. kalaubo. 2. F kalaukvickhet; motsvarar ugf. svenska: göteborgsvits. -*n*, *sv. itr.* h. vitsa, *itr.* föreg.

Kalb, -*er* †, *n.* kalv. *Mit fremdem ~e pflügen*: plöja med andras kalv. -*e*, -*n*, *f.* kviga. -**en**, *sv. itr.* h. 1. kalvva. 2. P kråkas, kasta upp. 3. F vara uppsluppen.

Kälberléi, -*en*, *f.* F uppsluppenhet. -**haft**, -**ig**, *a.* F uppsluppen, yster. -**lab**, *n.*, -**magen**, *m.* kalflöpe, kalfmage. -*n*, *kalbern*, *sv.* = *kalben*.

Kalbllin, -*nen*, *f.* kviga. -**ledern**, *a.* af kalfskinn, kalfskinnus-. -**sbraten**, *m.* kalfstek. -**sbröscnen**, *n.*, -**sdrüse**, *f.* kalnbräss. -**sgekröse**, -**sgeschlinge**, *n.* kalvkrås. -**skeule**, *f.* kalvbog. -**skopf**, *m.* kalvhufvud, F *bid.* dumhufvud. -**smilch**, *f.* kalvbräss.

Kaldåne, -*n*, *f.* vanl. pl. innanmäte, ränta.

Kalekút, [-e]n, -**er**, -, *m.* kalkon. -**isch**, *a.* kalkon-, *t. ex.* ~*er Hahn*: kalkontupp.

Kalénder, -, *m.* kalender, almanacka. F *bid.* ~*machen*: grubbla. -**éi**, -*en*, *f.* F grubblande, grubbleri i sht för att utgrunda framtiden. -**macher**, *m.* person som skriver almanackor; F *bid.* grubblare, grillfångare. -**macherei** = *Kalendererei*. -*n*, *sv. itr.* h. 1. rådfråga almanackan. 2. F grubbla.

Kalésche, -*n*, *f.* kalesch.

Kalfaktler, -, -**ör**, -*s*, -*s* el. ..*ören*, *m.* kalfaktor, uppappare, vaktmästare.

Kalfaterler, -, *m.* sjo. kalfatrare. -*n*, *sv. tr.* sjo. kalfatera, drivva, dikta. -**ung**, *f.* kalfatring.

Kalli, -*s*, 0, *n.* kali. -**iber**, -, *m.* o. *n.* kaliber. -**ibermäsig**, *a.* ~*sein*: hafva den rätta kalibern. -**ibrieren**, *sv. tr.* kalibrera. -**ibrierung**, *f.* kalibrering. -**ibrig**, *a.* i sms., *t. ex.* *gro/s* ~ som har stor kaliber. -**if**, -*en*, *m.* kalif. -**ifát**, -*e*, *n.* kalifat. -**ifenwürde**, *f.* kalifvärdighet. -**iko**, -*s*, *m.* kalikå.

Kalk, -*e*, *m.* kalk. *Lebendiger* ei. *ungelöschter* ~ osläckt kalk. -**anstrich**, *m.* kalkning, hvitmening med kalk. -**ánt**, -*en*, *m.* orgeltrampare. -**anwurf**, *m.* kalkslagning, rapping. -**ewurf** = *Kalkanwurf*. -**brenner**, *m.* kalkbrännare. -**brenneri**, *f.* 1. kalkbränning. 2. kalkbränneri. -**bruch**, *m.* kalkbrott. -**en**, *sv. tr.* kalka. -**haft**, *a.* kalkartad, kalkig. -**haltig**, *a.* kalkhaltig. -**hütte**, *f.* kalkbränneri. -**icht** = *kalkhaft*. -**ieren**, *sv. tr.* kalkera. -**ierung**, *f.* -*ig* = *kalkhaft*. -**kelle**, *f.* murslef. -**malerei**, *f.* freskomålning. -**mehl**, *n.* pulveriserad släckt kalk. -**milch**, *f.* kalkvatten. -**putz**, *m.* rapping. -**tünche**, *f.* kalkvatten. -**ül** (av. *ü*), -*e*, *m.* kalkyl, beräkning. -**ulátor**, -*s*, ..*ören*, *m.* kalkylerande, beräknande person. -**ulieren**, *sv. tr.* o. *itr.* h.

kalkylera, räkna, beräkna. -**út** se *Kalekut*. -**wurf** = *Kalkanwurf*.

Kalla, -*s*, *f.* bot. kalla (Calla).

Kalligráf, -*en*, *m.* kalligraf, skönskrifvare.

Kalm, [-e]s, -*e]n]*, *m.* sjo. stiltje.

Kalmåuser, -, *m.* F 1. drömmare, grubblare, grillfångare. 2. lismare, skenhelgon. 3. smulgråt, gnidare. -**éi**, -*en*, *f.* F 1. grubbleri, grilller. 2. liseri, skenhelighet. 3. gnideri. -**ig**, -**isch**, *a.* 1. grubblande, fundersam. 2. lismande, skenhelig. 3. snål. -*n*, *sv. itr.* h. F 1. grubbla, fundera. 2. lisma, vara skenhelig. 3. gnida, vara en smulgråt.

kallmen, -**mieren**, *sv. I. itr.* h. vara stilla, lugn.

II. tr. lugna. -**mück**, -*s*, *m.* kalmuck (yngtyg). -**mück[e]**, -*en*, *m.* kalmuck (toik). -**mückisch**, *a.* kalmuckisk. -**mus**, -*se]*, *m.* bot. 1. kalmus. 2. *Falscher* ei. *unechter* ~ gul svärdslilja.

Kalotte, -*n*, *f.* kalott.

kalt, -*er* †, *a.* kall, kylig, sval. ~ *werden*: svalna, ~ *machen*: afkyla, *es ist bitter* ei. *grimmig* ~ det är bistert, är en bitande köld, *mir ist* ~ det käns kallt, jag fryser, ~ *es Schale*: kallskål, ~ *Küche*: kallmat, ~ *er Schlag*: åkslag som ej antänder, ~ *rauchen*: röka utan att ha eld i pipan, ~ *er Brand*: kallbrand, ~ *es Fieber*: frossa, *ja* ~ *machen*: döda ngn; *das läfst ihn* ~ det är honom likgiltigt, ~ *für etw. sein*: vara okänslig, otillgänglig för ngt. -**bad**, *n.* kallbad. -**blütig**, *a.* kallblodig. -**blütigkeit**, *f.* kallblodighet. -**brüchig**, *a.* kallbräckt.

Kälte, 0, *f.* köld, kyla.

kalten, *sv. itr.* s. kalna.

kälten, *sv. tr.* afkyla, kyla.

Kallthaus, *n.* oeldadt växthus, kallhus. -**herzig**, *a.* kall, kallsinnig, okänslig, hård. -**herzigkeit**, *f.* kallsinnighet, hårdhet.

källtlich, *a.* sval, litet kylig. -**ing**, -*e*, *m.* F kall, likgiltig person.

Kalt[schale, *f.* kallskål. -**schlächter**, *m.* hudafdragare. -**schmied**, *m.* kittelfickare. -**sinn**, *m.* kallsinnighet. -**sinnig**, *a.* kallsinnig. -**waserheilanstalt**, *f.* kallvattenskuranstalt. -**wasserkur**, *f.* kallvattenskur.

kalzinieren, *sv. tr.* kalcinera. -**ung**, *f.*

Kamarilla, -*s*, *f.* kamarilla.

Kamásche se *Gamasche*.

Kambio, -*s*, *m.* hand. växel.

Kamée, [-e]n, *f.* kamé. -*I* se *Kamel*.

Kamél, -*e*, *n.* 1. kamel. 2. stud. kalkborgare, bracka. -**hären**, *a.* af kamelhår, kamelhårs-. -**ie**, -*n*, *f.* bot. kamelia. -**in**, -*nen*, -**kuh**, *f.* kamelsto. -**opárd**, -*e*, *m.* zool. giraff. -**ótt**, -*s*, *m.* kamlott. -**óttén**, *a.* af kamlott, kamlotts-. -**parder**, *m.* giraff. -**stute**, *f.* kamelsto. -**treiber**, *m.* kameldrivare. -**ziege**, *f.* zool. 1. kamelget, angoraget. 2. lama. 3. alpaka.

Kamerád, -*s* el. -*en*, -*en*, *m.* dim. †, kamrat. -**in**, **Kamerádin**, -*nen*, *f.* kvinnlig kamrat. -**lich**, *a.*

kamratlig. **-schaft**, *f.* 1. kamratskap. 2. kamratkrets, skara kamrater. **-schaftlich**, *a.* kamratlig.

Kamerállamt, *n.* kameralbyrå, kammarkontor. **-ien**, *pl.* kameralvetenskap. **-ist**, *-en*, *m.* kameralist. **-istisk**, *f.* kameralvetenskap.

Kamille, *-n*, *f.* bot. 1. kamomillblomster. **Bud. alte** ~: gamla historier. 2. kulla (Anthemis). 3. adonis (Adonis).

Kamin, *-e*, *m. o. n.* 1. skorsten. 2. kakelugnsgöppning gnm hvilken en kakelugn eldas utifrån. 3. spis, spiselhård, kamin. 4. en klyftas mynning i Alperna. **-feger**, *m.* sotare. **-gerät[h]**, *n.* = *Kaminzubehör*. **-gitter**, *n.* kakelugns-galler, spiselgaller. **-klappe**, *f.* kakelugnslucka. **-ofen**, *m.* kakelugn, a) som eldas utifrån, b) hvares nedre del består af järn, c) vanlig svensk kakelugn. **-schirm**, *m.* eldskärm. **-zubehör**, *n.* kakelugnstillbehör ss. eidgaffel, kolbink m. m.

Kamisól, *-e* el. *-e[r]* †, *n.* (under)tröja.

Kamiótt se *Kamelott*.

Kamm, *-e* †, *m.* 1. kam. 2. bärgskam, ås. 3. öfversta delen af a) en vall, b) ett bröstvärn, c) en hjälm där fjäderbusken fästes. 4. nacke, manfäste på hästar o. nötkreatur. 5. (tupp-)kam. **Bud. ihm wächst** el. *schwillt der* ~ han blir (öfver)modig, uppretad, vred. 6. (våg-)kam. 7. a) värfkam, väfsked, b) solf, väfskaff. 8. fiolstall. 9. kam, karda, häckla. 10. fog, fogning, hophuggning.

kamm|lein, *sv. tr.* (fin)kamma ut. **-en**, *sv. tr. o. itr. h.* 1. kamma. 2. karda, häckla. **F. bid.** *jn* ~ häckla ngn. 3. hophoga, hophugga. 4. om vågor: bilda kammar.

Kammer, *-n*, *f.* dim. †, 1. kammare, kabinet, rum. **Lek: Kämmerchen vermieten**: låna eld. 2. råtväs, gråfsvins m. n. djurs bo, håla. 3. zool. o. bot. afdelning, cell. 4. kammare, parlament, vissa ämbetsverk.

Kämmer, *-*, *m.* en som kammrar.

Kammer|affe, *m.* föraktl. kammartjänare, passopp. **-amt**, *n.* 1. räntkammare. 2. kammarkontor. **-dame**, *f.* kammarfru, -fröken, hofdam. **-degen**, *m.* salongsvärja.

Kämmer|lei, *-en*, *f.* a) 1. (ull)kamning. 2. ställe där ulen kammars. b) 1. kommuns inkomster, kommunalskatt. 2. ställe där kommunalskatt erlägges. 3. uppbördsmän för kommunalskatt. **-eigut**, *n.* en kommun tillhörigt gods, allmänning. **-öikasse**, *f.* kommunalkassa. **-överwaltung**, *f.* förvaltning af en kommuns finanser. **-er**, *-*, *m.* 1. (öfver)kammarherre. 2. kamrer, person som har en kommuns finanser om händer.

Kammer|gericht, *n.* kammarrätt. **-gut**, *n.* kammargods, domän. **-herr**, *m.* kammarherre. **-herrin**, *f.* kammarherres fru. **-ig**, *a.* 1 sms., t. ex. *zwei* ~ som har två kamrar, celler, afdelningar.

Kämmerin, *-nen*, *f.* en *Kämmerer*'s fru.

Kammer|jäger, *m.* 1. hofjägare, ltfjägare. 2.

kammarjägare, råttfångare. **-Junker**, *m.* kammarjunkare. **-katze**, *f.* **F. föraktl.** kammarjungfru. **-lehen**, *n.* kronogods, kronolån.

Kämmerling, *-e*, *m.* = *Kämmerer* 1.

Kammer|imädchen, *n.* kammarjungfru, husjungfru. **-pächter**, *m.* arrendator af kronogods. **-rat[h]**, *m.* kammarråd. **-sitzung**, *f.* (parlaments)kammares session. **-stück**, *n.* 1. musikstycke för kammarmusik. 2. mt. kammarstycke. **-stuhl**, *m.* nattstol. **-tuch**, *n.* kammarduk. **-wesen**, *n.* finansväsen. **-zofe**, *f.* kammarjungfru.

Kamphaar, *n.* 1. man. 2. afkammadt hår.

Kämm|ing, *-e*, *m.* affall af kammad ull el. silke, flockull, flocksilke. **-sseide**, *f.* flocksilke. **-swolle**, *f.* flockull.

Kamm|macher, *m.* kammakare. **-macherel**, *f.* kammakeri. **-rad**, *n.* kamhjul, kuggjul. **-wollen**, *a.* af kamull el. kamgarn, kamgarns.

Kamp, *-e* †, *m.* inhägnadt stycke land.

Kämpe, *-n*, *m.* kämpe.

Kampescheholz, *n.* kampschträ.

Kampf, *-e* †, *m.* kamp, strid. **-begier[de]**, *f.* kampbegär, stridslust. **-begierig**, *a.* stridslysten. **-bereit**, *a.* stridsfärdig. **-bereitschaft**, *f.* stridsfärdighet.

kämpfen, *sv. I. itr. h.* kämpa, strida. **II. tr.** *Einen Kampf* ~ strida en strid, *jn zu Boden* ~ slå ngn till marken, *jn tot* ~ döda ngn.

Kämpfer, *-*, *m.* kamfer.

Kämpfer, *-*, *m.* 1. kämpe. 2. gesims.

kampf|erieren, *sv. tr.* försätta med kamfer. **-fähig**, *a.* stridbar. **-fertig**, *a.* stridsfärdig. **-freudig**, *-froh*, *a.* glad att få strida. **-gefährte**, *m.* stridskamrat, vapenbroder. **-gefeit**, *a.* osårbar gnm trolldomsmedel. **-gefilde**, *n.* stridspats, valplats. **-genosse** = *Kampfgefährte*. **-gerüstet**, *a.* rustad till strid. **-hahn**, *m.* 1. för tuppäckning dresserad tupp. 2. zool. brushance. 3. **F** stridstupp (stridslysten person). **-lust**, *f.* stridslustnad. **-lustig**, *a.* stridslysten. **-mut[h]ig**, *a.* modig, krigisk. **-lön**, *m.* stridsplats. **-preis**, *m.* kampens löst, segerpris. **-recht**, *n.* rätt att gripa till vapen. **-richter**, *m.* stridsdomare. **-spiel**, *n.* kämpalek, tornerspel, strid, djurfäktning.

Kampher se *Kämpfer*.

kampieren, *sv. itr. h.* kampera.

Kamrad se *Kamerad*.

Kanal, *-e* †, *m.* kanal. **-isierbar**, *a.* som kan kanaliseras. **-isieren**, *sv. tr.* kanalisera. **-isierung**, *f.* kanalisering.

Kanapee (korta a, afrv. -- 2), *-s*, *n. o. ** *m.* kanapé.

Kanarien|same[n], *m.* kanariefrö. **-vogel**, *m.* kanariefågel.

Kanaster se *Knaster*.

Kand|läre, *-n*, *f.* stängbetsel. **-ären**, *sv. tr.* sätta stängbetsel på. **-eläber**, *-*, *m.* kandelaber. **-elzucker** se *Kandis*. **-idät**, *-en* el. *-s*, *-en*, *m.* kandidat. **-idätenrede**, *f.* en kandidats tal

i sht en riksdagsmannakandidatet sat till valmännen.
-idätanzahl, *f.* antal kandidater. **-idatur**, *-en*,
f. kandidat. **-idieren**, *sv. itr. h.* uppträda
 som kandidat. **-ieren**, *sv. tr.* kändera. **-ie-
 rung**, *f.* kändering. **-is**, *-[e]*, **-is Zucker**, *m.*
 kändisocker, bröstsocker.
Kané[e], *-e*, *m.* kanel. **-rinde**, *f.* kanel(kassia).
Kanevas (kort a), *-*, *-*, *m.* kanfas.
Känguruh, *-[s]*, *-s* el. *-e*, *n.* 2001. känguru.
Kaninchen, *-*, *n.* kanin. **-berg**, *m.* bärg, backe
 med kaninhålor. **-garten**, *m.*, **-gehege**, *n.* ka-
 ningård.
Kankan, *-s*, *m.* 1. prat, skvaller. 2. kankan.
Kanker, *-*, *m.* 1. spindel. 2. kräftsjukdom hos
 blommor.
Kanne, *-n*, *f.* dtm. †, kanna, stop, stänka. *Bia.*
es gießt wie mit ~: det hällregnar, står
 som spön i backen. **-gießer**, *m.* 1. tennjju-
 tare. 2. kannstöpare. **-gießerei**, *f.* 1. tenn-
 gjuteri. 2. kannstöperi. **-gießern**, *sv. itr. h.*
 kannstöpa.
kannelier[er], *sv. tr.* kannelera. **-ung**, *f.* kanne-
 lering, kannelyr.
Kännelkohle, *f.* kannelkol.
Kannengießser se *Kannegießser*. **-weise**, *adv.*
 kannvis, stopvis.
Kanniballe, *-n*, *m.* kannibal, människoötare.
-isch, *a.* kannibalisk.
Kanoe, *-s*, *n.* o. * *m.* kanot.
Kanon, *I. -s*, *-[e]*, *m.* kanon. **II. -s**, *f.* boktr.
 kanon. **-åde**, *-n*, *f.* kanonad.
Kanonille, *-n*, *f.* dtm. †, 1. kanon. 2. F högskaft-
 ad stövel, kragstövel, ridstövel. **-endon-
 ner**, *m.* kanondunder, kanonernas åska. **-en-
 fest**, *a.* som står emot kanonskott. **-enfieber**,
n. kanonfeber (rådsia för ändens eid). **-enfut-
 ter**, *n.* kanonmat. **-engut**, *n.* kanonmetall,
 -brons. **-enlauf**, *m.* kanonlopp, kanonrör.
-enmälsig, *a.* F ofantlig, grufilig. **-enofen**,
m. kamin. **-enstiefel**, *m.* = *Kanone* 2. **-envoll**, *a.*
 stnd. blyttfull. **-enwischer**, *m.* (kanon)viskare.
-ier, *-e*, *m.* artillerist, kanonier. **-ieren**, *sv.*
tr. o. itr. h. (be)skjuta med kanoner. F *bia.*
jn ~ bestorma ngn. **-ierschaluppe**, *f.* kanon-
 båt, -slup. **-ikát**, *-e*, *n.* domherresyssa. **-iker**,
-, **-ikus**, *-[ses]*, *-se* el. *Canonici*, *m.* kanik,
 domherre. **-isatiön**, *-en*, *f.* kanonisering,
 helgonförklaring. **-isch**, *a.* kanonisk. **-isie-
 ren**, *sv. tr.* kanonisera, förklara för helgon.
-isierung, *f.* kanonisering. **-issin**, *-nen*, *f.*
 domherres fru. **-ist**, *-en*, *m.* kännare af den
 kanoniska rätten. **-izität**, *o*, *f.* kanonicitet.
Kanot se *Kanoe*.
Kantäte, *I. -n*, *f.* kantat. **II. -[s]**, *m.* fjärde
 söndagen efter påsk.
Kantile, *-n*, *f.* dtm. †, 1. kant. *Auf die hohe* ~
stellen: ställa på kant, F *bia.* *Geld auf die*
hohe ~ *legen:* lägga pengar på hög. 2. kant,
 rand, list, garnering. 3. ett slags knyplade
 spetsar till garnering. **kanter**. **-el**, *-s*, *-[n]*, *m.*
 fyrkantig linjal. **-eln**, *sv. tr.* 1. linjera. 2.

vända (på). **-en**, *sv. I. tr.* 1. skräda, kanta,
 kanthugga. 2. kanta, garnera. 3. ställa på
 kant. **II. itr. h.** vända sig, ställa sig på kant.
-enhaube, *f.* spetsmössa. **-enschleier**, *m.* spets-
 slöja. **-entüch**, *n.* spetsnäsduk. **-holz**,
n. skrädd, kanthuggen stock. **-ig**, *a.* kantig.
 ~ *behauen:* kanthuggen. **-iläne**, *-n*, *f.* visa.
-ille, *-n*, *f.* kantilj. **-ine**, *-n*, *f.* 1. kantin,
 flaskförog. 2. soldatprog. **-ön**, *-e* el. *-s*, *m.*
 dtm. †, kanton. **-onäl**, *a.* kantonal, kanton-
-onieren, *sv. tr.* mii. kantonera. **-onierung**, *f.*
 kantonering. **-onnemént**, *-s*, **-onneménts-
 quartier**, *n.* mii. kantoneringskvarter. **-or**, *-s*, *ören*,
m. kantor, klockare. **-orát**, *-e*, *n.* kantors-
 plats, klockartjänst. **-oréli**, *-en*, *f.* klockar-
 gård. **-schu[h]**, *-s* el. *-e*, *m.* kantsjuk. **-schu-
 [h]en**, *sv. tr.* låta smaka kantsjuken, pryglä,
 piska upp.
Kanzel, *-n*, *f.* predikstol. **-berédsamkeit**, *f.* kyrk-
 lig värtalighet. **-dach**, *n.*, **-deckel**, *m.* predik-
 stolshimmel. **-lied**, *n.* predikstolspsalm. **-vers**,
-n, *sv. tr. o. itr. h.* predika, hålla (straff)pre-
 dikant (för). *Jn* ~ läsa lagen för, lexä upp
 ngn. **-rede**, *f.* predikan. **-sprung**, *m.* F lys-
 ning till äktenskap. **-ton**, *m.* predikoton.
Kanzlei, *-en*, *f.* 1. kansli. 2. öfverdomstol,
 högsta domstolen. **-beamte(r)**, *m.* kansli-
 tjänsteman. **-bote**, *-diener*, *m.* kanslivakt-
 mästare. **-herrschaft**, *f.* skrifvårdome, by-
 råkrati. **-mälsig**, *a.* i kanslistil, kansli-
-schreiber, *m.* kanslist.
Kanzllier, *-*, *m.* kansler. **-ist**, *-m.* kanslist.
Kap, *-s*, *n.* kap, udde. **-abel**, *a.* kapabel, i
 stånd. **-áun**, *-e*, *m.* kapun. **-áunen**, *sv. tr.*
 kapunera. **-azitát**, *-en*, *f.* kapacitet, fatt-
 ningsförmåga. **-állán** se *Kaplan*. **-éille**, *-n*, *f.*
 kapell. **-ellieren**, *sv. tr.* afdrifva, kapellera.
-er, *I. -n*, *f.* kaptis. **II. -**, *m.* kapare. **-eréli**,
-en, *f.* kaperi. **-ern**, *sv. I. itr. h.* vara ka-
 pare. **II. tr.** kapa. **-ieren**, *sv. tr.* F fatta, be-
 gripa, förstå. **-illáratraktiön**, *a.* kapillárat-
 traktiön, hárrörskraft. **-illárgéfás**, *n.* kapil-
 larkárl, hárrörskárl. **-illáritát**, *o*, *f.* kapilla-
 ritet, hárrörskraft.
Kapítál, *I. -e* el. *-ien*, *n.* dtm. †, 1. kapital. 2.
 bokbind. bestick. 3. **Kapítálchen:** boktr. kapi-
 tál. **II. -a** F dugtigt, reell.
Kapítál, *-e[r]*, *n.* kapitál.
Kapítállanlage, *f.* kapitalis placering, använ-
 dande. **-buchstabe**, *m.* boktr. kapitál. **-isierbár**,
a. möjlig att kapitalisera. **-isieren**, *sv. tr.* ka-
 pitalisera. **-isierung**, *f.* kapitalisering. **-ist**,
-en, *m.* kapitalist. **-junge**, *m.* F praktigt pojke.
-steuer, *f.* kapitaliskatt. **-strafe**, *f.* jur. kapi-
 talstraff, dödsstraff. **-verbrechen**, *n.* lífsak.
Kapítán, *-e*, *m.* kapten. **-schaft**, *f.* 1. egenskap
 af kapten. 2. samliga kapten, kaptnegrad.
Kapítel (kort l), *-*, *n.* kapitál. F *bia.* *jm ein* ~
lesen: läsa lagen för ngn. **-beschlufs**, *m.* ett
 (dom)kapitels beslut. **-fest**, *a.* bibelsprängd.
Kapítéll, *-e*, *n.* kapitál.

kapiteln (kort I), *sv. tr.* 1. indela in kapitel. 2. lexa upp, läsa lagen för.

Kapitlöl, *[-e]s, -ien, -ölium, [-s], ..ien, n.* kapitolum; F *bnd.* hufvud, hufvudknopp. -**ulánt**, *-en, m.* kapitulant, kapitulterande soldat. -**ulár**, *-e, m.* domherre, ledamot af ett domkapitel. -**ulation**, *-en, f. mti.* kapitulation. -**ulieren**, *sv. itr. h. mti.* kapitulera.

Kaplán, *-e †, m.* kaplan, komminister. -**él**, *-en, f.* 1. kapellförsamling. 2. kaplansboställe, komministergård.

Kapplle, *-n, f.* dim. †, 1. mössa, lufva, hufva. Ordspr. *jedem Narren gefällt seine* ~ hvar och en rosar sin vattenvälling. 2. kapusjong. 3. kappa, mantel. F *bnd. jm etw. auf die* ~ *et. eine* ~ *geben*: gifva ngn på pälsen, ett kok stryk, *etw. auf seine* ~ *nehmen*: tagga ngt på sitt ansvar. 4. hvalfkappa, tak på en fristående mur, huf, fodral *m. m.* 5. påsatt lapp på rör slitaing särskildt utsatta ställen; tåhätta o. kappa på skor; hül på strumpor. -**en**, *sv. tr. 1.* förse med kappa, huf *m. m.* *se Kappe*. 2. F *Jn* ~ *ge ngn* på pälsen. 3. afskära spetsen af, toppa, afhugga, kapa. -**er** *se Kaper* I. -**fenster**, *n.* takfönster. -**hahn**, *m.* kapun.

Käppi, *-s, n.* keppi.

kappig, *a. t. ex. rot* ~ som har en röd lufva *et. mössa et. kappa, se Kappe*.

Kapplaken, *n.* sjo. kaplake. -**naht**, *f.* fällsöm. -**rock**, *m.* barnrock med kapusjong. -**zaum**, *m.* kapson.

Kaprice *se Caprice*. -**ióle**, *-n, f.* kapriol, krumsprång. ~ *n. schießen* = *tøj. -iólen, -iolieren, sv. itr. h.* göra kaprioler, krumsprång. -**izieren**, *sv. rfl. Sich auf etw. (ack.)* ~ sätta sig i sinnet på att göra ngt. -**iziós**, *a.* nyckfull, ombytlig.

Kapsel, *-n, f.* kapsel; boett, fodral; portör. -**ig**, *a. i sms.* -kapslig.

kapitlós, *a.* snärjande, kinkig. -**vieren**, *sv. tr.* snärja, fångsla, för sig intaga. -**vierung**, *f.*

Kaplitútt, I. *-s et. -e, m.* kapott. II. *a. F* söndrig, trasig; förbi, utmattad. ~ *gehen*: gå sönder, ~ *machen*: slå sönder. -**útze**, *bättre -úze*, *-n, f.* 1. kapusjong. 2. vintermössa, bahytt. -**uzináde**, *-n, f.* kapucinad, grofkornigt humoristisk predikan.

Kapuziner, *-n, m.* kapucin(munk). -**in**, *-nen, f.* kapucinnuna.

Karlabiner, *-n, m.* karbin. -**abinier**, *-e, -abinier*, *-s, m.* karabinier. -**áffe**, *-affine*, *-n, f.* karafin. -**ambolieren**, *sv. tr.* bijarda. karambolera; F *bnd. mit jm* ~ *stöta samman* med ngn. -**amél**, *-s, m.* karamell. -**át**, *-e, n.* karat. -**atieren**, *sv. tr.* blanda, legera guld. -**atierung**, *f.* (guld)legering. -**átig**, *a. i sms.* med räkneord. -**karatig**. -**ásusche**, *-n, f.* zool. ruda. -**avéllé**, *-n, f.* sjo. karavell. -**awané**, *-n, f.* karavan. -**awanserái**, *-awanserái*, *-en, f.* karavanseraj, karavanhårbärge. -**bátsche**, *-n, f.* karbas, skinn-

piska. -**bátschen**, *sv. tr.* karbasa, låta smaka karbasen. -**be**, *0, f.* kummin. -**bonáde**, *-n, f.* kotlett. -**búnkel**, *-n, m.* 1. med karbunkel, brandböld. 2. *se Karfúnkel* I. -**damóm**, *[-e]s et. -, -e, m. o. n.* -**damókel**, *-n, f.* kardemumma.

Kardátsche, *-n, f.* 1. = *Karde*. 2. hästskrapa. 3. *se Kartátsche*. -*n, sv. tr. 1.* karda, kamma *uli*. 2. rykta hästar. 3. *se kartátschen*. -**r**, *-n, m.* kardare, ullkammare.

Kardlle, *-n, f.* 1. kardtistel (Dipsacus). 2. karda, ullkam. -**en**, *sv. tr.* karda. -**inál**, *-e †, m.* kardinal. -**inálzahl**, *f.* kardinaltal, grundtal. -**obenedíkt**, *[-e]s, -en, m.* bot. kardenedikt. -**úse**, *-n, f.* kardus.

Karésslle, *-n, f.* smekning, ömhetsbevis. -**ieren**, *sv. tr.* smeka.

Kärfréitag, *m.* långfredag.

Karfúnkel, *-n, m.* 1. min. karbunkel. 2. *se Karbunkel* I. -*n, sv. itr. h.* lysa, glänsa som en karbunkel.

karg, *a.* karg, snål, fattig. -**en**, *sv. itr. h.* vara karg, snål. -**heit**, *f.* karghet. -**laut**, *a.* ordkarg.

kärglich, *a.* karg, ringa, sparsam. -**keit**, *f.* karghet, sparsambet.

Karlliere *se Carriere*. -**ieren**, *sv. itr. h.* umbära, fasta, svälta. -**iert**, *a.* rutig. -**ikatúr**, *-en, f.* karikatyr. -**ikieren**, *sv. tr.* karikera. -**íol** *se Karriol*. -**ín**, *-s et. -e, m.* karolin (mynt, i sht guldmunt af olika värde). -**melít**, *-en, -melíter*, *-n, m.* karmelit(munk). -**melíterin**, *-nen, f.* karmelitinna. -**mesín**, *I. a.* karmosinröd. II. *[-e]s, 0, n.* karmosin(färg). -**mesínvergnúgt**, *a.* F hjärtans glad. -**min**, *[-e]s, 0, m.* karmin. -**moisin** *se karmesin*. -**neól**, *-e, m.* min. karneol. -**neval**, *-s et. -e, m. o. ** *n.* karneval. -**nikkel**, *F = Kanínchen*. -**nie**[f]s, *-e, m. o. n.* karnis. -**o**, *-s, n.* 1. ruta i sht i ett rutigt mönster. 2. kort. ruter. -**ólin** = *Karlin*. -**oline**, *-n, f.* 1. npr. gen. sg. -*ns*, Karolina. 2. = *Karlin*. 3. bijard. kar(amb)oline. -**ósse**, *-n, f.* täckvagn, karöss. -**ótte**, *-n, f.* 1. morot. 2. karott (lobakstäng som rivtes till smus); snus.

Karpfen, *-n, m.* dim. *Kärpfchen*, *-lein*, karp. -**könig**, *m.* spegelkarp.

Karrlle, *-n, f.* = *Karren a*). -**é** (*-é*), *-éé*, *bättre Carré* (*-é*), *-s, n.* fyrkant. -**éau** *se Karo*.

Karren, *a*), *m.* kárre. *bnd. den* ~ *in den Kot schieben*: åstadkomma förlägenhet, försämra saken, *der* ~ *hat festgefahren*: man har kört fast, trasslat in sig. *Jn zum* ~ *verurteilen*: döma ngn till straffarbete vid fastingsbyggnad. *b*) *sv. I. tr.* köra, skjutsa, draga, skjuta i kárre. *Jn über den Haufen* ~ *med kárre köra öfver ngn, bnd. störta ngn.* II. *itr. h.* åka i kárre, åka långsamt, i sakta mak. -**gaul**, *m.* åkarkamp; F *bnd.* inskränkt men flitig person. -**gefang[e]ne(r)**, *m.* till straffarbete dömd fånge, arbetsfånge. -**pferd**, *n.* = *Karrengaul*. -**strafe**, *f.* straffarbete. -**weg**, *m.* smal körväg.

Karr|éte, -n, *f.* karet. -iére *se* *Carriere*. -iert *se* *kariert*. -iöl, -e *el. -s, n., -iöle*, -n, *f.* kariol. -iölen, *sv. I. itr. h. åka, II. tr. köra*, skjutsa i kariol.

Kärnner, -, *m.* åkare, forman med kärra.

Karst, -e [†], *m.* dim. †, 1. jordhacka med två klor. 2. stenig, bärgig mark; *npr.* Karst. -en, *sv. tr. hacka, se Karst 1.*

kart, förkortn. = *kartonnieret*: kartonerad.

Kartätsche, -n, *f.* kartesch. -n, *sv. tr. o. itr. h.* (be)skjuta med kartesch.

Kart|läune, -n, *f.* kartaun, kartov. -äuse, -n, *f.* kartusiankloster. -äuser, -, *m.* kartusian- (munk). -äuserin, -nen, *f.* kartusianinna. -äuserliqueur, *m.* chartreuse (likör). -e, -n, *f.* dim. †, 1. kort. *bia. jm in die ~n sehen el. js ~n durchschauen*: genomskåda ngn. 2.

karta. 3. lista, förteckning, program, valprogram. 4. matsedel; vlinlista. 5. biljett. -öll, -e *el. -s, n. o. m.* kartell. -en, *sv. I. itr. h. spela kort. II. tr. planlägga, öfverenskomma om, ställa, styra till.* -enbild, *n. bia på ett kort; bia dåligt porträtt.* -enblatt, *n. 1.* kartblad. 2. kort(blad). -enkönigin, *f.* dam i kortspel. -enkünstler, *m.* en som är hemma i kortkonster; taskspelare. -enkonststück, *n.* kortkonst. -enleger(in), -enschläger(in), *m.* (*f.*) person som spår i kort. -enschlägerei, *f.* konsten att spå i kort. -enspiel, *n.* kortspel. -enspieler, *m.* kortspelare. -enstamm, *m.* 1. hög (ej gifna kor). 2. insats. -enzeichnen, *n.* kartritning. -enzeichner, *m.* karritrare, kartograf. -häuse, -häuser *se* *Karlause, Kartäuser*. -ieren, *sv. tr. 1.* göra utkast till. 2. inregistrera bref, paket. -ierung, *f.*

Kartöfel, -n, *f.* dim. †, potatis. -brel, *m.* potatismos. -küchen, *m.* (pann)kaka af potatismjöl. -pest, *f.* potatissjuka. -puffer, *m.* potatismunk. -sago, *m.* potatisgryn.

Kartograph, -en, *m.* karritrare, kartograf. -ön, -s *el. -e, m.* kartong. -on[n]ieren, *sv. tr.* kartonnera.

Kartusch|le, -n, *f.* 1. a) kartusch, patronkök, b) patron i papphyssa. 2. mål. kartusch. -beutel, *m.* patronkök. -nadel, *f.* rymnål.

Karussäll, -s *el. -e, n.* karusell.

Kärwoche, *f.* påskveckea.

Karzer, -, *m. o. n.* karcer (skol. o. studentarrest).

Kaschelötte, -n, *f.* zool. kaskelot, pottfisk.

Kaschieren, *sv. tr.* dölja, hemlighålla.

Käse, -, *m.* 1. ost. *F drei ~ hoch sein*: vara en liten putifnasker. 2. sur mjölk. 3. bot. a) nedre delen af ärtskockor, b) blomkålsblomma, c) kattost (Malva), d) ~ und Brot: harsyra. -ärtig, *a.* ostartad, som har ystat sig. -blatt, *n.* F dålig tidning som endast duger till omslagspapper i bökarbodas. -blume, *f.* hvitsippa. -glocke, *f.* ostkupa. -händler, -höker, -krämer, *m.* osthandlare. -macher, *m.* ostberedare.

Kasemätt|le, -n, *f.* kasematt. -ieren, *sv. tr.* förse med kasematter.

Käse|messer, *n.* Ostknif, skamsamt sv. om infanteristernas sidogevär. -milbe, *f.* ostör. -n, *sv. I. tr. ysta. II. itr. h. o. s. samt rfl. ysta(s), ysta sig.* -pappel, *f.* bot. kattost (Malva). -r, -, *m.* person som ystar. -réi, -en, *f.* ställe där det ystas, osthus, ostsäter.

Kasern|le, -n, *f.* kasern. -ieren, *sv. tr.* kaser-nera.

Käs|lewasser, *n.* vassla. -eweich, *a.* mjuk som ost. -icht, -ig, *a.* ostartad, ostlik.

Kasimir, -s *el. -e, m.* kasimir, kasjmir.

Kask|läde, -n, *f.* kaskad, vattenfall. -étt, -s *el. -e, n. o. m.* kaskett, hjälm, mössa.

Kasper, -, *m., -le*, [-s], *m. o. n.* kasper, pajas. -theater, *n.* kasperteater, marionett-teater.

Kassation, -en, *f.* 1. jur. kassation. 2. afsättning. -shof, *m.* kassationsdomstol.

Kasse, -n, *f.* 1. kassa. 2. *Eine ~ Kegel spielen*: spela ett parti käglor. -nabschluss, *m.* bokslut. -namt, *m.* kassakontor. -nawweisung, *f.* (bank)anvisning; sedel. -nbestand, *m.* kassatillstånd. -nбилет, *n.* = *Kassenanweisung*. -neinnehmer, *m.* inkassare, kassör.

-nführer, *m.* kassaförvaltare, kassör. -ngelhülfe, *m.* kassaskrivare. -nschein, *m.* = *Kassenanweisung*. -nstück, *n.* teat. kassapjes. -nverwalter = *Kassenführer*. -rölle, -n, *f.* kastrull.

Kass|lette, -n, *f.* 1. skrin. 2. kassett. -ia, -ie, -ien, *f.* kassia. -ienzim[me]t, *m.* kanelkassia. -ier, -e, *m.* kassör. -ieren, *sv. tr. 1.* jur. kassera, upphäva, annullera. 2. afsätta, t. ex. *einen Offizier*. -ierer, -, *m.* kassör. -ierung, *f.* kasserande *m. m. se* *kassieren*.

Kast|agnötte *se* *Castagnette*. -anie (*sv. med* kort ä), -n, *f.* 1. kastanj. *bia. die ~n für ju aus dem Feuer holen*: krasfa kastanjerna ur elden ät ngn. 2. kastanjeträd. -e, -n, *f.* kast. -eien, *sv. tr.* spåka. -eier, -, *m., -eierin, -nen, f.* person som spåker sig, botgörare, botgörerska. -éiung, *f.* spåkning. -éll, -e, *n.* kastell. -ellän, -e, *m.* kastellan. a) slottshöfvidsman, borggreffe, borgfogde, b) slotts-vaktmästare, slottsfogde. -en, -, *m.* dim. *Kästchen, -lein, 1.* ask, skrin, låda, kista, lär. ~ *für die Armen*: sparbössa för de fattige, *der ~ Noahs*: Noaks ark. 2. *mus.* resonansrum. 3. förakt. *lor* hus, vagn, fartyg, piano *m. m.* 4. (offentlig) kassa af olika slag. -endekkel, *m.* ask, kistlock. -eneint[h]eilung, *f.* kastindelning. -engeist, *m.* kasta. -enherrschaft, *f.* kastvalde. -enmeister, *m.* föreståndare för ngn kassa, kassaförvaltare. -ent[h]jüm, *n.* kastväsen. -ner, *Kästner, -, m. 1.* person som tillverkar askar, skrin *m. m.* 2. kassaförvaltare. -or, -s, *m. 1.* bäfver. 2. bäfverskinn, bäfverhår, kastor. 3. kastorhatt. -orhut, *m.* kastorhatt. -oröl, *n.* ricinolja. -rát, -en, *m.* kastrat. -rieren, *sv. tr.* kastrera. -rierung, *f.* kastrering.

Katal|falk, -e, *m.* katafalk. -kómbe, -n, *f.* kata-

komb. -lög, -e, m. katalog. -logisiereren, sv. tr. katalogisera. -råkt, -e, m., -råkta, -n, f. katarakt, vattenfall.

Katllärrh, -e, m. katarr. -åster, -, m. o. n. katarster, skattelängd, jordebok. -astriereren, sv. I. itr. h. upprätta en kataster. II. tr. införa i katastern. -astrierung, f. införande i katastern. -aströphe, -n, f. katastrof.

Kate, -n, f. stuga, koja, backstuga, torp.

Katechläse, -n, f. katekes. -ét, -en, m. kateket. -isieren, sv. tr. katekiserar, förhöra. -isierung, f. katekisering. -ismus, -, ..men, m. katekes. -umén[e], -en, m. katekumen.

Kategorie, -[e]n, f. kategori.

Kater, -, m. 1. katt(hanne). 2. F butter person, brumbjörn, tvärvigg. 3. stud. kopparslagare, bakrus.

Kathe, 1. se *Kate*. 2. sv. Käthe, -ns, -n, f. npr. (smeknamn, förkortat af *Katharine*) Karin.

Kathléder, -, m. o. n. kateder, talarstol, lärostol. -edrále, -n, -edrálkirche, f. katedral (kyrka), domkyrka.

Káthner se *Kätner*.

Katholík, -en, m. katolik. -ólsch, a. 1. katolsk. 2. allmän, allmänt erkänd. -olisieren, sv. itr. h. luta åt katolicismen. -olizismus, -, 0, m. katolicism. -ríne, -ns, -n, f. npr. Karin.

Kätner, -, m. backstugusvärd, torpare.

Katt, -e, m. sja. katt. -úin, -e, m. kattun. -únen, a. kattun, kattuns. -úleinwand, f., -únstoff, m. kattun.

Katzle, -n, f. dtm. †, 1. katt, katta. *Kätzchen*: liten katt, kattunge. ordsp. *bei Nacht sind alle ~n grau*: alla svin äro svart i mörket, *die ~ im Sack kaufen*: köpa grisen i säcken, *ein Gesicht machen wie die ~ wenn's donnert*: förvrida ansigtsdragen, grina som en solvarg, *F das ist für die ~ det är förgäfves*, är lönlös möda, *die ~ lief mir den Rücken hinan*: en rysning genomför mig, *die ~ trägt es auf dem Schwanz fort*: det är lätt som en fjäder. 2. F bnd. a) falsk, smygande, lismande person, b) utmagradt, fult djur, sven sådan mänsklig. 3. se *Geldkatze*. 4. *Kätzchen*, bot. hänge. 5. ett slags bällspel. 6. sja. a) [neunschwänzige] ~ katt, b) kattankare. -angst, a. F gruffigt rädd. -balgen, sv. rfl. o. rpr. F släss, klösas. -balgerei, f. F slagsmål.

Katzenlärt, f. 1. kattart. 2. kattors sätt. *Nach ~ som en katt*. -ärtig, a. kattartad, kattlik. -äugig, a. kattögd. -balg, m. kattskind. -bukkel, m. F kattrygg, bnd. krökt rygg; *einen ~ machen*: kröka ryggen. -buckeln, sv. itr. h. kröka ryggen, vara mjuk i ryggen. -freundlich, a. inställsam, lismande. -freundlichkeit, f. inställsamhet, lismeri. -gedächtni[s], n. hönsminne. -geschrei, n. jamande, jamning. -glas, n. marienglas. -glimmer, m. (katt)glimmer. -gold, n. kattguld. -haft, a. kattartad, kattlik. -jammer, m. F kopparslagare, bakrus.

Moralischer ~ bondånger och själföbrakt. -jämmerlich, a. F *Mir ist ganz ~* jag har gruffiga kopparslagare, känner bondånger och själföbrakt. -jammern, sv. itr. h. hafva kopparslagare, gå i bakrus. -konzert, n. = *Katzenmusik*. -kopf, m. 1. katthufvud. 2. dåligt hufvud, dumhufvud, hönshjärna. 3. örfl, sittopp. -leben, n. segt lif. -liebe, f. trolös, opålitlig kärlek. -musik, f. kattmusik. *Im eine ~ bringen*: göra kattmusik för ngn. -pfote, f. vanl. dtm. *Katzenpfötchen*, 1. katt-tass, kattfot. 2. bot. kattfot (Gnaphalium). -rücken = *Katzenbuckel*. -sprung, m. kattsprång. F bnd. *es ist nur ein ~ det är blott en liten bit dit*. -steig, m. F smal stig. -tisch, m. F litet bord vid sidan af matbordet. -tritt, m. 1. kattspår. 2. tyst, smygande gång. -volk, n. kattorna, kattdjuren. -wäsche, f. katt-tvätt (aftorkning med en med sälliv fuktad handduks- el. näsduksnibb).

Kauder, -s, 0, m. blånor. -n, sv. itr. h. 1. kackla (om kalkoner). 2. tala rotväliska. -wälsch, ei. bättre -welsch, I. a. rådråkad, bruten, oreddig. ~ *sprechen*: tala rotväliska. II. -es ei. -en, 0, n. rotväliska. -welschen,* I. itr. h. tala rotväliska. II. tr. rådråka. -welscher, -, m. person som talar rotväliska, rådråkar språk.

Kaue, -n, f. 1. afplankning. 2. hönssteg. -n, * käuen, sv. tr. o. itr. h. tugga. bnd. an ei. *auf etw.* (dat.) ~ oflätligt slyssa med ngt, *die Wörter ~* draga ut, sjunga på orden. -r, * Käuer, -, m., -rin, -nen, f. en som tuggar. -rn, sv. itr. s. o. rfl. I. huka sig ned, krypa ihop. 2. sitta nedhukad, hopkrupen.

Kauf, -e †, m. köp. *Mit in den ~ gehen*: ingå i, följa med på köpet, *etw. auf den ~ geben*: gifva ngt på hand, i handpengar, *etw. guten ei. billigen ei. wohlfeilen ~s geben*: lemna ngt för godt pris, *billigen ei. leichten ~s davonkommen*: slippa undan för godt köp. -abschluss, m. köpslut. -anschlag, m. 1. saluvärdering. 2. anslag om försäljning. -bär, a. fal, till salu. -begierig, a. köplysten. -brief, m. köpebref. -diener, m. bodbetjänt. -en, sv. I. tr. köpa. *Etw. an sich* (ack.) ~ gnm köp förvärfva, tillhandla sig. II. rfl. *Sich frei ei. los ~ friköpa*, lösköpa sig, *sich in ein Amt ~ köpa ett ämbete*. III. itr. h. handla.

Käufer, -, m., -In, -nen, f. köpare, kund.

Kauffahrer, m. 1. kofferdikaptan. 2. kofferdifartyg, handelsfartyg. -fahrtéi, 0, f. kofferdij, sjöfart i handelsintressen. -fahrtéischiff, n. = *Kauffahrer*. 2. -geld, n. köpesumma, -skilling. -gericht, n. handelsdomstol. -geschäft, n. affär, köpenskap. -gesuch, n. ansökan, anhållan att få köpa ngt; ss. öfveraktin: 'önskas köpa'. -gut, n. köpmanegods, handelsvara. -halle, f. saluhall, basar. -handel, m. köpenskap (mots.: bytshandel). -haus,

n. 1. handelshus. **2.** hus med många bodar.
3. hus där köpenskap bedrivs. -herr, *n.* köpman, chef för ett handelshus. -laden, *m.* handelsbod. -leute *se Kaufmann.*
käuflich, 1. a. fal, till salu. **2. adv.** genom köp. ~ *überlassen:* försälja, sälja. -keit, *f.* falhet, egenskap att vara till salu.
Kauf||liebhaber, m. köplysten person. -lust, *f.* köplust. -lustig, *a.* köplysten. -mann, -er † *ei. vanl. Kaufleute, m.* köpman. -männisch, *a.* merkantil, köpmans-, handels-, krämarlik. -mannschaft, *f.* 1. handel, köpenskap. **2.** köpmannakår. -mannsgeist, *m.* köpmansanda. -mannsut, *n.* köpmansgods. -mannsstand, *m.* köpmannastånd. -preis, *m.* pris, köpesumma. -recht, *n.* handelsrätt, handelsbalk. -vertrag, *m.* köpekontrakt. -weise, *adv.* genom köp. -wert[h], *m.* försäljningsvärde. -zettel, *m.* 1. anslag, kungörelse om försäljning. **2.** köpebref.
Kau||l||bar[sch], m. zool. gers (*Perca cernua*). -frosch, *m.* grodunge med svans. -huhn, *n.* höna utan sjärt. -kopf, *m.* 1. = *Kaulbarsch*. **2.** = *Kaulfrosch*. **3.** zool. stensimpa (*Cottus gobio*). **4.** *F* missbildad, oförnlig människa. -quabbe, -quappe, *f.* = *Kaulkopf*.
kaum, adv. knappt, knappast, näppligen.
Kau||muskel, m. tuggmuskel. -tabak, *m.* tuggtobak.
Kautél, -en, f. försigtighetsmått, förbehåll.
Kautión, -en, f. kaution, borgen.
Kautschu[c]k, -e, m. o. n. kautsjuk, gummi elasticum. -en, *a.* af kautsjuk, gummi-. -paragraf, *m.* tójbar paragraf som medger olika tolkningar.
Kauwerkzeug, n. tuggverktyg.
Kauz, -e †, m. 1. uggla utan örontofsar, så i allmh. uggla. **2.** besynnerlig människa, original, så i allmh. *F* människa. -en, *sv. itr. h. o. s.* sitta hopkrupen, nedhukad.
Kavalier, -e, m. 1. kavaljer. **2.** ädling, riddare. -måfzig, *a.* höflig, som en kavaljer. -schaft, *f.*, -t[h]üm, *n.* kavaljerssätt.
Kavalkåde, -n, f. kavalkad, ryttarfölje.
Kavaller||ie, -[e]n, f. kavalleri, ryteri. -ist, -en, *m.* kavallerist, ryttare.
Kavilént, -en, m. borgen, borgesman. -lär, -e, *m.* kaviar. -ieren, *sv. itr. h.* gå i borgen.
Kébs||le, -n, f. mätress, frilla. -ehe, *f.* konkubinät. -en, *sv. tr.* göra till frilla. -frau, *f.* = *Kebse*. -kind, *n.* oäkta barn. -weib, *n.* = *Kebse*.
keck, a. käck, djärf, öfvermodig, dristig, närgången. -e, *0*, -heit, *f.* käckhet, djärfhet, öfvermod, dristighet, närgångenhet. -lich, *adv.* käckt *m. m.* *se keck*.
Kegel, -, m. 1. kägla, kägél; *mat. kon.* ~ *spielen ei. schieben:* slå käglor. **2.** om människor: a) liten, satt person, b) ohyfjad, rå människa, tölp, c) *Kind und* ~ barn och blomma, stora och små. -ähnlig, -ärtig, *a.* kägelformig, konisk. -aufsetzer, *m.* kägélresare. -fläche, *f.* konisk yta. -förmig = *kegelähnlich*. -mantel, *m.* en kons yta. -n, *sv. I. itr. h.* slå käglor. **II. tr.** kasta, rulla som ett kägélrot. -schieben, *n.* kägélspel. -schieber, *m.* kägélspelare. -schnitt, *m.* *mat.* kägélssnitt, konisk sektion. -schub, *m.* kägélbana.
Kég||ler, -, m. kägélspelare. -icht, -ig, *a.* kägélformig, konisk.
Ke||hle, -n, f. 1. strupe. *Aus voller ~ lachen:* skratta af full hals. **2.** käl, reffla, rädda. -deckel, *m.* struplock. -en, *sv. tr. I.* reffla, urhåika, hyfia med listhyvel. **2.** taga ur *ask*. -ig, *a.* 1. i *sm. t. ex. tausend* ~ ur tusen strupar, tusenstämig. **2.** kannelerad. -kopf, *m.* struphufvud. -leiste, *f.* källist. -riemen, *m.* halsrem. -schnalle, *f.* halsspänne. -stöfs, *m.* källist. -ung, *f.* reffling *m. m.* *se keh-len*.
Ke||hr||laus, obojt. m. slutdans, sista valsen; af slutning, slut. -besen, *m.* sopkvast. -bürste, *f.* damborste. -[e], -en, *f.* 1. vändning. **2.** tur, ordning. **3.** riktning. -en, *sv. a)* *tr. so-pa. b)* *I. tr.* vända. *Alles drunter und drüber* ~ *ei. das Oberste zu unterst* ~ vända upp och ned på ngt, *alles zum Besten* ~ tyda allt till det bästa. **II. rsl. I.** vända sig. **2.** *Sich an jn, etw.* ~ bry sig om, rätta sig efter ngn, ngt. **3.** *Sich in etw. (ack.)* ~ förvandlas till ngt. **III itr. s.** 1. återvända. **2.** *In sich gekehrt sein:* vara inåtvänd, slutet, försjunken i sig själf. **3.** *mit. kehrt!* helt om! *rechtsum kehrt!* helt höger om! -er, -, *m.* soperska. -erin, -nen, *f.* soperska. -frau, *f.* städerska, skurmadam. -licht, * -ig, -e, *m. o. n.* sopor, hopsopad smuts. -reim, *m.* refräng. -seite, *f.* fränsida, avfigsida. -t, -s, *0*, *n.* helt om; ~ *machen:* göra helt om. -üm, obojt. *n. o. m.* 1. återvändsgränd. **2.** refräng. **3.** *Im ~* i en handvändning. -wisch, *m.* viska, damborste.
Ke||ch, -e Keuch-.
Keif, -e, m., -e, 0, f. träta, gräl, kif, käbbel. -en, *sv. o.* * *st. itr. h.* träta, gråla, gorma. -er, -, *m., -erin, -nen, f.* trätgirig person. -erei, -en, *f.* = *Keif*. -ig, -isch, *a.* trätgirig, grällysten.
Keil, -e, m. 1. kil. *Bud. auf einen harten Ast (ei. groben Klotz) gehört ein harter (grober) ~ don* efter person. **2.** *se Donnerkeil*. **3.** *F* pl. ~: prygel, stryk. -en, *sv. tr. I.* kila. **2.** *F* slå, prygla, klå. -er, -, *m.* 1. *F* slagskämp. **2.** vilsvingsgalt. -erei, -en, *f.* *F* slagsmål. -kissen, *n.* sneddyna. -schrift, *f.* kilskrift. -stück, *n.* kilformigt stycke, kil.
Keim, -e, m. grodd, brodd, frö; början. -bär, *a.* grobar. -blatt, *n.* bot. hjärtblad. -en, *sv. I. itr. h. o. s.* gro, sticka upp, utveckla sig. **II. tr.** 1. komma att gro, framkalla, väcka till lif. **2.** lägga i blöt, i stöp. -fähig, *a.* grobar. -fähigkeit, *f.* grobarhet. -hülle, *f.*

bot. fröhvita. -korn, *n.* bot. groddkorn. -ung, *f.* groningen *m. m.* se *keimen*. -zeit, *f.* groningenstid.

kein, keine, kein, i sättsständig ställn. *keiner, keine, kein*[e]s, *obest. pron.* ingen, ej någon. *Es sind ~e vier Wochen her:* det är ej fyra veckor sedan. *~er von beiden:* ingendera, *gar ~ ingen alls.* -entfalls, *adv.* ej i något fall, i alla fall ej, ej på något vis. -erlei, *objekt. a.* intet slags. -erseits, *adv.* ej från någon sida. -esfalls = *keinenfalls.* -eswegs, *adv.* ingalunda. -mal, *adv.* ingen gång, aldrig.

-keit, -en, *f. suff.* -het.

Kelch, -e, *m.* kalk, bägare; bot. blomfoder. -ähnlich, -artig, *a.* bägarlik. -blatt, *n.* bot. foderblad. -förmig, *a.* kalkformig. -glas, *n.* bägarglas, glas på fot. -hülle, *f.* bot. blomhålk.

Kelle, -n, *f.* slef; murslef, stöpslef.

Keller, -, *m.* källare. -assel, *f.* gråsugga. -él, *en, f.* 1. större källare, i sht hofkällare. 2. källarbetjäning. -esel, *m.* gråsugga. -hals, *m.* 1. källarsvale. 2. bot. källarhals, tibast. -loch, *n.* 1. källarglugg. 2. källarhåla. -meister, *m.* källarmästare. -raum, *m.* källare. -wirt[h], *m.* källarmästare. -wirt[h]schaft, *f.* källarörelse.

Kellner, -, *m.* 1. källarmästare (föreståndare för en (hof)källare), munskänk. 2. kypare. -in, -nen, *f.* uppapperska på en restauraion, värdslusflicka.

Kelt, -e, *m.* celt (yxa). -e, -n, *m.* kelt (folk). -er, -n, *f.* -, *m.* vinpräss; *av.* frukt-, oljepräss. -erer, -, *m.* (vin-olje)prässare. -ermeister, *m.* föreståndare för en (vin)präss. -ern, *sv. tr.* prässä vin, oja. -ertraube, *f.* vindruftva som skall prässas. -ertrater = *Kellerer*. -isch, *a.* keltisk.

Kem[ə]nate, -n, *f.* frustuga, jungfrubur, sängkammare, kammare.

kenn[ə]bar, *a.* igenkännelig, tydlig, läslig. -barkeit, *f.* egenskap att vara igenkännelig, tydlighet, läslighet. -en, *oreg. sv. I. tr.* känna, känna till, veta af, vara bekant med, kunna. *Dem Namen nach ~ känna till namnet, an der Stimme ~ känna på rösten, das ~ wir:* det där känner man till, *wir ~ einander vom Theater:* vi gjorde bekantskap på teatern, *er ist gar nicht wieder zu ~ han är alldeles oigenkänlig, etw. ~ lernen:* lära känna ngt. *II. rjl. 1.* vara igenkännelig. 2. *Er kennt sich vor Hochmut nicht:* *ogt.* hans högmod har förvidit hufvudet på honom. -enswert[h], *a.* värd att vara känd. -er, -, *m.*, -erin, -nen, *f.* kännare. -erschaft, *f.* 1. egenskap af kännare. 2. kännare, kändnarskara. -tlich(keit) = *Kennbar(keit)*.

kenntni[[s], -se, *f.* 1. 0, kännedom. *In von etw. in ~ setzen* *ei. etw. zu js ~ bringen:* underrätta ngn om ngt, *sich ~ von etw.*

verschaffen *ei. ~ von etw. nehmen:* göra sig underrättad, taga kännedom om ngt. 2. *pl.* kunskafer. -arm, *a.* som har ringa kunskafer, okunnig. -los, *a.* utan kunskafer. -nahme, *f.* handlingen att taga kännedom om ngt. *Zur geneigten ~* till benäget påseende. -reich, *a.* kunskaferrik.

Kenn[un]g, *f.* märke, kännetecken. -zeichen, *n.* kännetecken. -zeichnen, *tr.* känneteckna, utmärka.

Kentern, *sv. I. tr.* 1. ställa på kant. 2. vända upp och ned. *II. itr. s.* kantra.

Kerb, -e, *m.*, -e, -n, *f.* inskärning, kittformig skåra, snitt. -el, -, *m.* bot. hundloka. -en, *sv. tr.* karfva, göra inskärningar, skåror i, tända, udda, krusa. -holz, *n.* karfstock. *Bnd. aufs ~ setzen:* hafva i minnet, ej glömma, *bei jm auf dem ~ stehen:* stå i skuld till ngn. -messer, *n.* karfknif. -stock, *m.* = *Kerbholz*. -[h]ier, *n.* insekt. -ung, *f.* karfvande *m. m.* se *kerben*.

Kerf, -e, *m.* insekt.

Kerker, -, *m.* fängelse. -haft, *I. f.* hållande i fängelse, fängelsestraff, fängelsestid. *II. av.* -lich, *a.* fängelselik. -meister, *m.* fängelse-direktör. -n, *sv. tr.* fängsla, inspärta.

Kerl, -e *ei. P -s, m.* karl, rå, oberstad, dålig mansperson, sälle.

Kermes, -, -, *m.* kermes.

Kern, -e, *m.* kärna. -ausdruck, *m.* kraftigt, kärnfullt uttryck. -beißer, *m.* zool. af frönlevande fågel, t. ex. stenknäck (Coccothraustes), korsnäbb (Loxia) *m. a.* -brav, *a.* genomhederlig, präktig. -deutsch, *a.* äkta tysk. -en, *sv. tr. I.* taga kärnan, kärnorna ur. *Bnd. gekernt:* utvald, utmärkt. 2. *Gekernt:* försedd med kärna *ei. kärnor.* -faul, *a.* angräpen af kärnröta. -fest, *a.* kärnhård, fast, stark. -fleisch, *n.* fast kött. -fluch, *m.* grof svordom. -frau, *f.* pärla bland kvinnor, bland fruar. -frisch, *a.* kärnfrisk. -gehäuse, *n.* kärnhaus. -gesund, *a.* kärnfrisk. -gut, *a.* god alltigenom, genomgod. -haft, *a.* kärnfull, fast, kraftig, dugtig. -haftigkeit, *f.* kärnfullhet, fasthet, kraft, dugtighet. -haus, *n.* kärnhaus. -holz, *n.* kärnved. -licht, *a.* 1. kärnlik, liknande en kärna, kärnor. 2. full af kärnor. -ig, *a.* 1. = *kernhaft*. 2. = *kernicht*. -igkeit = *Kernhaftigkeit*. -lied, *n.* kärnfull, kraftig sång. -los, *a.* kärnlös, *bnd.* kraftlös. -obst, *n.* 1. kärnfrukt. 2. icke förädlad frukt. -punkt, *m.* det väsentliga i ngt, hjärta, brännpunkt. *Den ~ treffen:* träffa spiken på hufvudet. -sprache, *f.* kärnfullt, kraftigt språk. -spruch, *m.* kärnspråk. -wolle, *f.* finaste ull. -wort, *n.* kärnfullt ord.

Kerze, -n, *f.* ljus, i sht vaxljus. -ngerade, *a.* rak som ett ljus. -ngielsner, *m.* vaxljusstilverkare. -nhalter, *m.* ljusknekt. -nhell, *a.* klart upplyst af ljus. -nicht, *n.* ljussken. -nmacher = *Kerzengießser*. -nweihe, *f.* 1.

ljusen invigning. 2. kyndelmässa. -nzleher = *Kerzengießer*.

Kerzler, -, m. 1. ljusstilverkare, ljusfabrikant. 2. ljushandlare.

Kescher, -, m. häf, näthäf.

Kessel, -, m. 1. kittel, panna. 2. kitteldal; bassäng, krater. -asche, f. pottaska. -brunnen, m. kittelformig källa. -flicker, m. kittelflickare. -jagd, f., -jagen, n. jag. rundskall. -n, sv. I. rfl. sänka sig kittelformigt. II. itr. h. 1. göra ei. laga kittlar, vara kopparslagare. 2. jag. (om vildsvin) bryta sig ett läger. 3. om vinden: vara ostadig, kasta. -ruls, m. kittelsot, grytsot. -schmied, m. kittelslagare, kopparslagare. -treiben = *Kesseljagen*.

Kesser se *Kescher*.

Keisler, -, m. 1. kopparslagare. 2. kittelflickare. -el, 0, f. kopparslagaryrke.

Kette, -n, f. 1. kedja, ketting. *Den Hund an die ~ legen*: binda hunden. 2. varp. 3. dekameter. 4. (fågel)kull. -l, -, m., -n, f. 1. kedjestump. 2. fönster- ei. dörrhake. -ln, sv. tr. 1. fastkedja. 2. sy med kedjesöm. -n, sv. tr. o. rfl. fastkedja(s), sammankedja(s), förknippa (sig). -nhemd, n. pansarskjorta. -nhund, m. bandhund. -nring, m. kedjelänk. -nschleppschiffahrt, f. sjö. varpning. -nsträfling, m. fastkedjad, med bojar belagd brottsling, galsterslaf. -ntoll, a. bindgalen. -nwerk, n. 1. kedjor. 2. på kedjor hvilande byggnad.

Ketzer, -, m. kättare. -büch, n. kättersk bok. -el, -en, f. kätteri. -eifer, m. 1. kättersk ifver. 2. nit mot kättare. -gericht, n. kättersdomstol, inkvisitionsdomstol. -haft, a. kättersk. -haupt, n. kätterskets hufvud, kättersanförare. -heit, f. 1. kätteri. 2. samtliga kättare, kätterskara. -ln, -en, f. kättare. -isch, -lich, a. kättersk. -macher, m. förkättrare. -n, sv. I. itr. h. vara kättersk, kättare. II. tr. förkättra. -richter, m. inkvisitor. -riecher, m. person som anar, ser kättare öfverallt. -schaft = *Ketzerheit*. -l[h]um, n. kätteri.

keuch|len, sv. itr. h. 1. andas fort och tungt, flåsa, flämta. 2. kikka, hafva kikhosta. 3. när ortförändringen framhålles afv. s. flåsande, flämtande komma, gå. -er, -, m., -erin, -nen, f. flåsande, flämtande person. -hüsten, m. kikhosta.

Keule, -n, f. 1. klubba. 2. (djur)bog, lär.

Keuler se *Keiler* 2.

keusch, a. kysk. -heit, f. kyskhet.

Kg., **kg.**, förkortn. = *Kilogramm*.

Khan, -e, m. kan, a) furste, b) orientalistisk härbärge.

Khedive, -[n], -[n], m. kediv.

Kibitka, -s, Kibitke, -n, f. kibitka.

Kibitz se *Kiebitz*.

Kicher|erbse, f. bot. kikärt (Cicer). -n, sv. itr. h. fnittra, fnissa.

Kicks, -e, m. felstöt i biljard o. bild. -en, sv. itr. h. göra en felstöt.

Kiebitz, -e, m. vipa.

Kiefer, a) -, m. 1. käk. 2. afv. -n, f. gräl. b) -n, f. 1. tall. 2. * gran. -icht, I. -e, n. = *Kiefergehölz*. II. a. kädig. -ig, a. försedd med käkar. *Vant. i sms.*, t. ex. *grofs* ~ som har stora käkar. -n, a. af tall, tall-; * af gran, gran-. -ngehölz, n. mindre barrskog, tallskog.

Kieke, -n, f. fotvärmare. -n, -r se *gucken*, *Gukker*.

Kiel, -e, m. 1. fjäderspole, fjäderpenna. 2. (halm)strå; fint rör. 3. skaft. 4. köl. -en, sv. I. itr. 1. s. om fjädrar: växa ut. 2. h. få fjädrar. 3. h. o. s. segla. II. tr. 1. förse, beklåda med fjädrar. 2. förse med köl(ar). 3. kölhala. -feder, f. fjäder med spole i mots. till dun. -förmig, a. 1. spolformig. 2. kölförmig. -helen, -tr. sjö. kölhala. -holung, f. kölfalning.

Kieme, -n, f. gäl. -nät[h]mer, m. zool. djur som andas med gylar. -ndeckel, m. gällock. -nlos, a. utan gylar.

Kien, -[e]s, 0, m. tyre, torrved. -apfel, m. tallkott. -baum, m. tall. -en, a. af torrved, tyr. -fackel, f. torrvedsfackla, tyrbloss. -ig, a. tyraktig, kädig, fet. -ruls, m. kimrök. -span, m. pärtsticka.

Kiepe, -n, f. korg att bära på ryggen.

Kies, -e, m. 1. grus. 2. sandbank. 3. min. kis. 4. stud. pengar. -el, -, m. 1. kisel. 2. kiselsten. -elboden, m. kiselstensbotten, af småsten betäckt mark. -elhaft, -elig, a. kiselartad, kiselhaltig. -eln, sv. tr. grusa. -elreich, a. 1. starkt kiselhaltig. 2. full af kiselstenar. -eln, sv. tr. grusa. -en, I. sv. tr. grusa. II. st. o. sv. tr. prövande välja, utvälja. -icht, -ig, a. grusig. -ling, -e, m. kiselsten. -ung, f. val.

Kikelkäkel, -s, 0, n. o. m. kacklande, pladder, skvaller.

kikeriki, I. itj. kukeliku. II. -s, m. barn. tupp. -en, sv. itr. h. barn. gala.

Kilo, -s men som måttenhet -, -grámm, n. kilogram. -méter, m. o. n. kilometer.

Kilt, -e, m. nattligt rendez-vous.

Kimm|le, -n, f. 1. inskärning. 2. kant. 3. sjö. kimming. -en, sv. tr. lagga. -ing, -ung, -en, f. sjö. 1. kimming. 2. hägring.

Kind, -er, n. barn. *Von ~ auf*: allt ifrån barn-
domen, *sich bei jm lieb[es] ~ machen*: gam smekningar ställa sig in hos ngn. -bett, n. barnsäng. -betterin, f. barnsängskvinna. -elbier, n. barnsöl, fadderkalas. -elöl, -en, f. barnslighet. -elmarkt, m. julmarknad. -elmutter, f. barnmorska. -eln, sv. I. itr. h. 1. vara barnslig. 2. få, föda barn. II. tr. 1. smeka, skämma bort. 2. låta smaka riset. -erärt, f. barns sätt. -erbewahranstalt, f. barnkrubba. -erbräune, f. strypsjuka. -erbrel, m. barnvälling. -erbüch, n. barnbok. -eröl, -en, f. barnslighet. -erfeind, m. barnhatare. -erflecken, pl. mässlingen. -erfrau, f. 1. äldre barnsköterska. 2. barnmorska.

-erfräulein, *n.* barnfröken. -erfreund, *m.* barnvän. -ergarten, *m.* barnträdgård, lekskola. -ergärtnerin, *f.* föreståndarinna för en barnträdgård. -ergeld, *n.* barnagods, myndling(ar)s pengar. -erglaube[n], *m.* barnatro. -erhaft, *a.* barnslig, naiv, barn(a)-. -erleicht, *a.* mycket lätt så att ett barn kan göra det. -erlieb, *a.* barnkär. -erliebe, *f.* 1. barns(lig) kärlek. 2. kärlek till barn. -erlos, *a.* barnlös. -ermädchen, *n.*, -ermädg, *f.* barnflicka. -ermord, *m.* barnamord (mord af flera barn på en gång). -erschriftsteller(in), *m.* (f.) författare (-inna) af barnböcker. -erschule, *f.* småbarnsskola. -erspiel, *n.* barnlek. -erspott, *m.* åtlöje för barn. -erstreich, *m.* pojkestreck. -erstube, *f.* barnkammare. -ervater, *m.* fosterfar (som har småbarn i ackorderade). -ervolk, *n.* barn, barnskara, de små. -erwärterin, *f.* barnsköterska. -erwelt, *f.* = *Kindervolk*. -erzeit, *f.* barndom. -erzucht, *f.* (barn)uppfostran. -esalter, *n.* barnaålder. -esaussetzung, *f.* barns utsättande. -esbeine, *pl.* *Von ~n an:* allt ifrån barn domen. -eskind, *n.* barnbarn. -esliebe, *f.* barns(lig) kärlek. -esmord, *m.* barnamord. -esmörder(in), *m.* (f.) barnamördare (-erska). -esmörderisch, *a.* barnomdöande. -esnot[h], *f.* barnsnöd. -esstatt, *f.* *An ~ annehmen:* adoptera. -est[h]eil, *m.* barns del af art. -esunschuld, *f.* barnslig oskuld. -haft, *a.* barnslig, naiv, barn(a)-. -heit, *f.* barndom. -isch, *a.* barnslig, enfaldig, dum. -lich, *a.* barnslig, naiv, oskyldig. -lichkeit, *f.* natv barnsligt sätt, oskuld. -schaft, *f.* barnskap.

Kinkerlitz, *-e, m.* F grannlåt, bjäfs.
Kinn, *-e, n.* haka. -back[en], *m.* käkben, käk.
Kipp, *a.* i sma., t. ex. *glatt~* med skägglös haka.
-kette, *f.* kindked. -lade, *f.* käkben, käk.

Kiosk, *-e, m.* kiosk.
Kipple, *-n, f.* 1. tillstånd då ngt väger, vippning, vägning. *Auf der ~ stehen:* stå och väga, vara nära att förlora jämvikten, att falla, bli. vara sitt fall, sin ruin nära. 2. ~ und Wippe se *Kipperei*. 3. vippbräde, vippunga. -elig, *a.* F vacklande, ostadig. -eln, *sv. itr.* h. o. s. F vippa, vackla. -en, *sv. I. itr.* 1. h. vippa, förlora jämvikten, vara nära att falla utan att dock göra det. 2. s. taga öfverbalansen, mista jämvikten, falla, slå omkull. II. *tr.* I. vippa, hvalfa, vältra. F *die Gläser ~ röra* på, tömma glaset. 2. i spetsen, i kanten afklippa, afknipa, t. ex. *Mützen ~ und wippen:* afklippa kanterna af fullvigtigt mynt, utprämla underhålligt mynt. 3. för sig utvälja. -er, -, *m.* ~ [und Wipper]: myntklippare, myntförfalskare, *tr. kippen II*, 2. -eréi, -en, *f.* 1. ~ [und Wipperei]: myntklipping, myntförfalskning, *tr. kippen II*, 2. 2. bedräglig handel, smyghandel. -erér, -, *m.* ockrare, smyghandlare. -ern, *sv. itr.* h. 1. förfalska mynt, vara en *Kipper*. 2. ockra, drifva smyghandel.

kipsen, *sv. tr.* afknipa, afskåra spetsen, ud den af.
Kirche, *-n, f.* 1. kyrka. 2. gudstjänst.
Kirchenälteste(r), *m.* en af församlingens äldste, presbyter; medlem af, ordförande i kyrkorådet; kyrkvård. -amt, *n.* 1. kyrkligt ämbete. 2. konsistorium. -amtlich, *a.* kyrklig, ecklesiastisk. -bann, *m.* kyrkobann, exkommunikation. *In in den ~ thun:* bannlysa, exkommunicera ngn. -beamte(r), *m.* kyrklig ämbetsman, kyrkobetjänt. -bulse, *f.* kyrkbot, -plikt. -diener, *m.* kyrkobetjänt; klockare. -dienst, *m.* 1. kyrkligt ämbete. 2. gudstjänst. -dienstlich, *a.* hörande till gudstjänsten, kyrklig. -entweihe, *m.* kyrkoskändare, helgerånare. -entweiheung, *f.* helgerån. -fahne, *f.* 1. processionsfana. 2. vindhöjel på ett kyrktorn. -gänger, *m.* kyrkgångare. -gebrauch, *m.* kyrkbruk, kyrklig ceremoni. -gehen, *n.* kyrkobesök. -gesang, *m.* 1. kyrkosång. 2. psalm. -geschichte, *f.* kyrkohistoria. -heilige(r), *m.* en kyrkas skyddshelgon. -herr, *m.* patronus i en församling. -kalender, *m.* kyrklig kalender öfver kyrkoårets bemärkelsedagar. -kolleg[ium], *m.* kyrkoråd. -kollekte, *f.* kyrklig kollekt. -lehre, *f.* 1. religion, (religious-)lära. 2. troslära, dogm. -lehrer, *m.* 1. religionslärare. 2. kyrkofader. -licht, *n.* 1. kyrkljus. 2. kyrkans stödjepelare. F *er ist kein ~* egt. han var ej med, när krutet fans upp. -lied, *n.* psalm. -ordnung, *f.* kyrkostadga, kyrkoordning, liturgi. -patron = *Kirchengerr.* -raub, *m.* kyrkorån. -räuber, *m.* kyrkorånare. -recht, *n.* 1. kyrkorätt. 2. kanonisk rätt. 3. kyrkligt privilegium. -rechtlich, *a.* 1. kyrkorättslig. 2. kanonisk. -regiment, *n.* 1. kyrkoregering, kyrkans styrelse. 2. prästvalde, hierarki. -sache, *f.* kyrklig angelägenhet, kyrkoärende. -satz, *m.* patronat(rätt). -satzung, *f.* kyrkligt stadgande. -staat, *m.* kyrkostat. -tag, *m.* kyrkomöte. -t[h]um, *n.* hvad till kyrkan hör, kyrkoväsen, kyrkans lära, kyrka, tillgifvenhet för kyrkan. -vater, *m.* kyrkofader. -versammlung, *f.* kyrkomöte. -vorsteher, *m.* kyrkoföreståndare, kyrkvård. -zucht, *f.* kyrkotukt.

Kirchlfahrt, *f.* 1. procession. 2. socken. -falke, *m.* tornfalk. -gang, *m.* kyrkogång. -gemeinde, *f.* församling. -genosse, *m.* sockenbo. -hof, *m.* kyrkogård. -lich, *a.* kyrklig. -lichkeit, *f.* egenskap att vara kyrklig. -messe, *f.* 1. kyrkoinvigning. 2. marknad. 3. marknadsgåva. -ner, -, *m.* klockare. -neréi, -en, *f.* 1. klockarbefattning. 2. klockgård. -spiel, *n.*, -sprengel, *m.* socken, församling. -weihe, *f.* kyrkoinvigning.

Kirm[es], -se, -e[is], -e, -esse, -se, -n, *f.* = *Kirchmesse*.

Kirrll[e], *a.* tam, spak, förtroendefull, förtrolig. -e, -n, *f.* 1. tamhet, spakhet. 2. = *Kirrunng*. -en, *sv. tr.* 1. locka med lockbete. 2. tämja,

itr. intransitivt, r[fl]. reflexivt, st. starkt, sv. svagt, tr. transitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälperb.

- göra spak. -ung, *f.* 1. lock, lockande. 2. lockbete, lockmat. 3. ställe där lockbete är utlagdt.
- Kirsch**, -e, *m.* körsbärsbränvin. -baum, *m.* körsbärsträd. -e, -n, *f.* 1. körsbär. 2. körsbärsträd. -en, *a.* af körsbärsträ. -fleisch, *n.* det köttiga på körsbär. -geist, *m.* körsbärsbränvin. -kern, *m.* körsbärskärna. -rot[h], *a.* körsbärsröd. -saft, *m.* körsbärssaft. -stein = *Kirschkern*. -wasser, *n.* körsbärsbränvin.
- Kissen**, -n, *n.* sim. *Kütschen*, -lein, kudde, dyna, puta. -bezug, *m.*, -büre, *f.*, -überzug, *m.*, -zieche, *f.* kuddvar, örngottsvar.
- Kist**le, -n, *f.* kista, lär, läda, ask, skrin. -enfüllung, *f.* utstyrel i linne. -enmacher, -er, -ler, -ner, -, *m.* snickare.
- Kitt**, -e, *m.* kitt. -el, -, *m.* blus. -en, *sv. tr.* kitta.
- kitz**, *itj.* kiss. -e, -n, *f.* 1. kisse. 2. killing; lamunge; råkalv. -el, -, *m.* 1. kittling. 2. retning, retemedel. 3. lust, lusta. 4. klåda, klåfingrighet. -elhüsten, *m.* kittlande hosta. -elig, *a.* 1. kittlig. 2. lättretlig, snarsticken, kinkig, kitslig. -eligkeit, *f.* kittlighet *m. m.* se föreg. -eln, *sv. I. tr.* 1. kittla. Opera. *es kitzelt mich nach etw.:* jag känner begär, åtrå efter ngt. 2. reta, egga. *II. rfl. I. Sich ~ um zu lachen:* skratta tvungot. 2. *Sich an* (med dat.), *mit, über* (med ack.) *etw. ~* känna skadeglädje öfver, hemligen skratta åt ngt. *III. itr. h. klia.* -lein, -, *n.* se *Kitze*. -ler, -, *m.*, -lerin, -nen, *f.* en som kittlar, retar. -lig se *kitzelig*.
- Kix**, kixen *se Kicks, kicksen*.
- Klabäutermann, Klabötermann**, -er *†*, *m.* sjo. klabauterman, skeppstomte, skeppså.
- klack**, *itj.* pladask. -s, *I. = klack. II. = Klecks.*
- Kladde**, -n, *f.* kladd, koncept. -radätsch, *I. itj.* pladask. *II. -e, m.* 1. Kladderadatsch (en hufvudsakl. politisk skämttänding). 2. ett slags hvetbröd.
- Klaff**, *I. -e, m.* (hund)skall. *II. itj.* härmande hundskall, gläfs, vo. -en, *itr.* 1. *h.* vara öppen, ej gå igen, gapa. 2. *s.* öppna sig, gå upp. 3. = *kläffen* 1.
- klaffen**, *sv. itr. h.* 1. ge hals, skälla, gläfsa. 2. öppna, ställa på glänt.
- Klaffer, Kläfer**, -, *m.* skällande, gläfsande hund *e. vna.* människa; hund som blott skäller utan att gripa villebrådet, byracka; *vna.* gormande, grälsjuk person. -él, -en, *f.* skällande, gläfs, gormande, gräl. -in, -nen, *f.* se *Klaffer*.
- Klaffer**, -, *m. o. -n, f.* famn(mått). -lg, *a.* famns-lång, innehållande en famn. Ofta 1 sma., *t. ex. drei~* tre famnar lång, innehållande tre famnar. -n, *sv. tr. o. itr. h.* mäta med famnmått, lägga upp i famnar.
- klägbär**, *a.* 1. möjlig att åtala. 2. *Etw. ~ machen:* åtala ngt, draga ngt inför rätta. 3. ~ *werden:* väcka åtal.
- Klag**le, -n, *f.* 1. klagan; sorg. *Laute ~n erheben:* klaga högljudt. 2. klagan, klagomål, åtal, process. *Über jn ~ führen:* klaga öfver ngn, *eine ~ gegen jn anstellen:* väcka, anställa åtal, föra klagan mot ngn. -artikel, *m.* klagomål, klagopunkt. -ebeantwortung, *f.* jur. svaromål. -efrau, *f.* gråterska. -egedicht, *n.*, -egesang, *m.* elegi, elegisk dikt. -ehaus, *n.* sorgehus. -elaut, *m.* klagande ljud, klagorop. -elied, *n.* klagosång, -visa, -jeremiad. -en, *sv. I. itr. h.* 1. klaga, beklaga sig, jämra sig, um *e. über etw.* (ack.): öfver ngt. 2. *jur.* väcka åtal, föra klagan. *Der ~de Teil:* känddeparten. *II. tr.* 1. klaga, *t. ex. jn sein Leid:* sin nöd för ngn. 2. beklaga, sörja. -enreich, -envoll, *a.* klagofull, klagande, sorglig, beklaglig. -enswert[h], *a.* beklagansvärd. -epunkt, *m.* anklagelsepunkt. -er, -, *m.* person som klagar.
- Kläger**, -, *m.* kändande, klagande, anklagare, åklagare.
- Kläger**lei, -en, *f.* klagan, jämmer. -in, -nen, *f.* se *Kläger*.
- Kläger**lin, -nen *f.* se *Kläger*. -isch, *a.* kändande, kändandens.
- Klagellsache**, *f.* process. -schrift, *f.* jur. anklagelseskrift. -weib, *n.* 1. = *Klagefrau*. 2. person som ständigt klagar.
- Klagelgesang**, *m.* klagosång. -geschrei, *n.* klagorop. -gewand, *n.* sorgdrägt.
- kläglich**, *a.* 1. klagande. 2. beklaglig, beklagansvärd. 3. jämmerlig, usel. -keit, *f.* beklagansvärdt, jämmerligt tillstånd.
- klaglos**, *a.* 1. utan klagan. 2. *Jn ~ stellen:* tillfredsställa ngn, gifva ngn upprättelse.
- klamm**, *a.* 1. klämmande, trång; beklämd. 2. fuktig, kläbbig. 3. valen, stelfrusen. *~e Hände haben:* vara valhänd. 4. knapp. -[e], -en, *f.* trång klyfta, skrefva. -en, *sv. tr.* hopfoga.
- Klammer**, -n, *f.* 1. krampa, kramla, klofve, klyka. 2. [*Runde*] ~ parentes, [*eckige*] ~ klammer. *Ein Wort in ~n setzen:* sätta ett ord inom parentes. -n, *sv. I. tr.* med krampor fästa, haka fast, *an etw.* (ack. *o.* * *dat.*): vid ngt. *II. rfl.* haka, klänga sig fast.
- Klampe**, -n, *f.* krampa, klyka, krok; tvärbjälke; sjo. klamp.
- Klang**, *I. -e *†*, m.* klang, ton, ljud. *II. se kling*. -boden, *m.* resonansbotten. -farbe, *f.* klangfärg, timbre. -holz, *n.* trä som duger till resonansbottnar. -lehre, *f.* läran om ljudet, akustik. -los, *a.* klanglös, icke ljudande. -losigkeit, *f.* klanglöshet. -nachahmend, *a.* ljudhärmande, onomatopoeisk. -reich, *a.* klangrik, klingande. -stufe, *f.* mus. intervall. -voll = *klangreich*. -welle, *f.* ljudväg. -wirkung, *f.* ljudets verkan. -wort, *n.* 1. klangrikt ord. 2. ljudhärmande ord.
- Klapp**, *I. -e, m.* klapp, slag, smäll. *II. itj.* klapp. -bettstelle, *f.* säng som kan fallas

~ = föregående uppslagsord. * aka sma. 0 saknar plur. † har om ljud. F familjärt, P lägre språk. * mindre brukligt

ihop, tälotsång. -brücke, *f.* fällbro, vindbro. -e, -n, *f.* dim. †, 1. flugsmälla. Ordpr. *zwei Fliegen mit einer ~ schlagen*: slå två flugor i en smäll. 2. klaff, lucka, ventil, valvel; (vagns)dörr; byxklaff, ficklock, uppslag. *F* bnd. *die ~ zumachen*: stänga butiken, upphöra med ngt. -en, *sv. I. itr. h. I.* smälla, klappa. 2. passa, ihop, i hvarannat, gå ihop. *II. itr. s. o. rfl. (Sich) in die Höhe ~ gå upp, slå upp, (sich) nieder ~ falla ned, (sich) aus einander ~ gå isär, öppna sig. III. tr. fälla, slå.*

Klapper, -n, *f.* skramla, skallra. -apfel, *m.* kalvilläpple. -bein, *m. o. n. 1.* mager person, skelett, benangel. 2. benrangelsmannen, döden. -dürr, *a. skinnrott* på benen skramla mot hvarandra. -éi, -en, *f. I.* slamrande, skrammel. 2. plotter, skräp. 3. prat, skvaller. -ig, *a. 1.* slamrande, skramlande. 2. ofullständig, bristfällig. -jagd, *f.* klappjagt. -kasten, *m.* *F* uselt piano, gammalt klavérskräp. *Auf dem ~ pauken*: hamra, dunka på pianot. -mann, *m. 1.* jag. drivare vid klappjagt. 2. pratmakare, skramla. 3. = *Klapperbein*. -maul, *n. P. 1.* babbla, munklavér. 2. pratmakare. -mühle, *f. 1.* barn. kvarn. 2. skramlande fågelskrämma, klapprande vindflöjel. 3. = *Klappermaul*. -n, *sv. I. itr. h.* kluppra, skallra, skramla, slamra, pladdra, prata. *Mit den Zähnen ~ hacka tänderna, F ~ gehört zum Handwerk*: man måste prata för saken. *II. tr. In wach ~ väcka ngn med sitt skrammel. -schlange, f.* skallerorm. -schnabel, *m.* klappernäbb. -schuld, *f.* småskuld. -stein, *m.* klappersten. -storch, *m.* barn. stork.

Klappfenster, *n.* fönst-rventil, dragruta. -horn, *n. mus.* horn med klaffar. -hut, *m. 1.* hatt hvars brätten kunna fallas ned. 2. chapeaubas. -ig, *a.* forsedd med klaffar, med valveler. -leiter, *f.* steg som kan hopfällas. -messer, *n.* fällknif. -rig *se klapperig*. -sesel, *m.* fällstol. -sitz, *m.* sits som kan fallas upp. -stiefel, *m.* kragstövvel. -stuhl, *m.* fällstol. -thür[e], *f.* falldörr. -tisch, *m.* fällbord. -verdeck, *n.* sufflett.

Klap[ps], *I. -e* [†], *m. dim. †*, slag, smäck, smäll; munfisk, sittopp, slag på fingrarna. *II. itj.* smäck. -en, *sv. I. itr. h.* smäcka, smälla. *II. tr.* smäcka till, slå till, smälla till.

klar, -er *o. ** -er †, *a.* klar, tydlig, ren. *bnd. jm ~ en Wein einschenken*: tala rent språk till ngn, säga ngn sina tankar rent ut, *über etw. ~ werden et. ins ~ e kommen*: komma på det klara med ngt, få ngt klart för sig, *über etw. ~ e. im ~ en sein*: vara på det klara med ngt, *das ~ e Gegenteil*: raka motsatsen, *der ~ e Unsinn*: rena galenskapen, *den Boden ~ machen*: rödja marken (borttaga stenar, rötter, m. m.). -äugig, *a.* klarögd. -blickend, *a.* klarsynt.

Klär[|]chen, -, *n. dim. npr.* lilla Klara. -e, *I. 0, f.* klarhet. *II. -s, -n, f.* Klara.

klaren, *sv. tr. sjs.* klara, göra klar.

klären, *sv. I. tr.* klara, rena, rensa; upplysa. *II. rfl.* klarna, blifva klar, ren.

Klarheit, *f.* klarhet, renhet, glans, ljus.

klarlieren, *sv. tr.* klarera. -ierung, *f.* klarering.

-inétte, *sv. f.* klarinett. -inettist, -en, *m.* klarinettblåsar. -issin, -nen, *f.* klarissinna (nanna af den bel. Klaras orden).

Klär|kessel, *m.* klarpanna. -lich, *a.* klar, tydlig, bostämd. -pfanne, *f.* klarpanna.

Klär[schrift], *f.* dechiffrerad chifferskrift.

Klär[sel], -, *n.* klarad sockersirap.

Klär[st]ellung, *f.* klargörande.

Klärung, *f.* klarande, renande *m. m. se klären*.

Klasse, -n, *f.* klass. -enbuch, *n.* dagbok, anmärkningsbok i en skolklass. -enherrschaft, *f.* klassvälde. -ifikation, -en, *f.* klassifikation. -ifizieren, *sv. tr.* klassificera. -ifizierung, *f.* klassificering. -ig, *a. 1.* ens. -klassig. -iker, -, *m.* klassiker, klassisk författare. -isch, *a.* klassisk. -izismus, -, *0, m.* klassicism. -izität, *0, f.* klassicitet.

klatsch, *I. itj.* klatsch. *II. -e, m. 1.* klatsch (pisk)smäll. 2. skvaller. -base, *f.* *F* skvallerstyser, sladderaska. -blatt, *n.* notistidning, skvallertidning. -büchse, *f.* knallbösa. -e, -n, *f. 1.* flugsmälla. 2. skvallerstyser, skvallerjägare, slammertaska, slammerkvarn, skvallerbytta. -en, *sv. I. itr. h. 1.* klatscha, smälla. 2. plaska. *Der Regen klatscht zu Boden*: regnet forsar ned, *es klatscht*: det skvalregnar. 3. *Mit den Händen et. in die Hände ~ klappa händerna*, applådera, *jm [Beifall] ~ applådera ngn.* 4. *F* skvallra, prata, sladdra, slamra. *II. tr. 1. se I, 3, 4. 2. slå till. Eine Fliege [tot] ~ slå ihjäl en fluga. bnd. er ist geklatscht*: det är förbi med bonom. -er, -, *m. 1.* handklappare. 2. *str.* Klätscher = *Klatsche* 2. -eréi, Klätscheréi, -en, *f.* skvaller, pladder, förtal, bakdanti. -erin, Klätscherin, -nen, *f.* = *Klatsche* 2. -gesellschaft, *f.* skvallerkonsej. -haft, *a.* skvalleraktigt, pladderaktigt, prat-sjuk. -haftigkeit, *f.* skvalleraktighet, skvaller-sjuka, pladderaktighet. -ig = *klatschhaft*. -maul, *n. P.* = *Klatschbase*. -nafs, *a. F* genom-vät, lungsur. -nelke, *f.* tjärblomster. -neat, *n.* skvallerhåla. -rose, *f.* åkervalmo. -schwester = *Klatschbase*. -stubenneuigkeit, *f.* skvallerhistoria. -sucht, *f.* skvaller-sjuka. -süchtig, *a.* skvaller-sjuk. -weib, *n.* = *Klatschbase*.

Klatte, -n, *f. 1.* hårtofs, tofva. 2. uselhet.

klaublen, *sv. tr. o. itr. h.* plocka, plocka ut, skala, taga ut; noga, spetsfundigt öfverväga, utfundera. -er, -, *m.* en som plockar *m. m. se föreg.*; hårklyfvare. -eréi, -en, *f. 1.* plockande, skalning, sortering. 2. hårklyfveri, spetsfundighet. -erin, -nen, *f. se Klau-ber*.

Klaulle, -n, *f.* dim. †, 1. klo, tass, ram, klöf, fot. *F* *eine schlechte ~ haben*: hafva en dålig handstil, skrifu kråkfötter. 2. tekn. klufven hammarnacke, kofot m. m. -**en**, *sv. tr.* 1. rifuva, gripa, hugga, krafsa med klor, spänna klorna i. 2. *Geklaut = klanig. -enseuche*, *f.* veter. klöfsjuka. -**ensteuer**, *f.* boskapspengar, -skatt. -**envieh**, *n.* tama klöfdjur, i sht får och getter. -**enwild**, *n.* vilda klöfdjur. -**ig**, *a.* försedd med klor el. klöfvar; i sht i *ams.*, t. ex. *rot~* med röda klor.

Klaus, -ens el. -', -e, *m. npr.* dim. †, *Klas*.

Klausle, -n, *f.* dim. †, 1. (bärgs)klyfta. 2. damlucka, sluss. 3. cell, eremithydd, hydda. -**el**, -n, *f.* klausul, förbehåll. -**enbewohner**, -ner, -, *m.* eremit. -**ür**, -en, *f.* 1. afskildhet, ensamhet. 2. *Sich die ~ aufliegen*: afgifva löfte att ej lemna klostret. 3. bokspänne. -**úrarbeit**, *f.* arbete, (examens)skrifning i afstängdt rum.

Klaviatür, -en, *f.* klaviatur.

Klavier, -e, *n.* 1. klavér. 2. piano.

Klibdrb., förkorta. = *Kalblederband*: kalfskinnband.

Klebe|kraut, *n.* bot. snärjgräs. -**mittel**, *n.* limmigt ämne, limsort, lim, klistor. -**n**, *sv. I.* *itr.* h. klibba, klibba vid, låda vid, fastna, sitta fast, hänga fast. **II.** *tr.* klibba, klistra, limma fast, fästa. -**nelke**, *f.* tjärblomster. -**r**, -, *m.* I. en som klistrar, limmar. 2. växtlim. 3. = *Kleiber*. -**rhaltig**, *a.* limhaltig, klibbig. -**richt**, -**rig** *se klebricht*. -**reim**, *m.* växtlim. -**stoff**, *m.* limmigt, klibbigt ämne. -**taf|fejt**, *m.* muschplåster.

klebr|licht, -ig, *a.* klibbig. -**igkeit**, *f.* klibbighet. **kleck**, *I.* = *klack*. **II.** -e, *m.* = *Klecks*. -**en**, *sv. I.* = *klecksen*. **II.** *itr.* h. förslå, räcka till. -**s**, -e, *m.* (bläck)plump, fläck, klick. -**sen**, *sv. tr.* o. *itr.* h. plumpa, sudd, kludda. -**ser**, -, *m.* en som plumpar, klottrare, klåpare, suddare, plankstrykare. -**seréi**, -en, *f.* plumpande, sudd, kludderi. -**sig**, *a.* full af plumpar, suddig.

Klee, -[e]s, *o, m.* klöfver.

Klei, *I.* -[e]s, *o, m.* tet, styrt lerjord; dy, gyttna. **II.** -en, *f.* = *Kleie* 1, 2. -ben, *sv. tr.* 1. hopklistra, klena. 2. uppföra af ler och hackelse. -**ber**, -, *m.* I. murare som murar med ler och hackelse; klåpare. 2. *zoöl.* nötväcka. -**berwerk**, *n.* mur af ler och hackelse.

Kleid, -er, *n.* drägt, klädnad, klädning, kläder, beklädnad. *Im zu ~e el. ans ~ wollen*: vilja åt ngn. -**aufschürzer**, *m.* klädningsupphållare. -**besatz**, *m.* klädningsgarnering. -**en**, *sv. I.* *tr.* beklåda, klåda, klåda på. **II.** *tr.* o. *itr.* h. klåda, passa. -**eraufwand**, *m.* lyx i kläder. -**erbürste**, *f.* klådesborste. -**ergeschäft**, *n.* skradderiaffär, beklädnadsmagasin. -**erhaken**, *m.* krok att hänga kläder på, klädhängare. -**erhalter**, *m.* klädningsupphållare. -**erhändler**, *m.* skraddare, kläd-

måklare. -**erkammer**, *f.* garderob, klådkammare. -**erkasten**, -**erkoffer**, *m.* klådkista. -**ermacher**, *m.* skraddare. -**ermacherin**, *f.* klådsömmerska. -**ermotte**, *f.* klådmal. -**ernarr**, *m.* modenarr. -**ernarrin**, *f.* modedocka. -**erordnung**, *f.* klådorrdning. -**erpracht**, *f.* prakt, lyx i kläder. -**errechen**, -**erriegel**, *m.* klädhängare. -**erschnitt**, *m.* snitt på kläder. -**erschrank**, *m.*, -**erspind**, *m. o. n.* klådsåp. -**erständ**, *m.* stående klädhängare. -**erstoff**, *m.* tyg till kläder. -**ertracht**, *f.* klådedrägt, klådsel. -**ertrödler(in)**, *m.* (*f.*) klådmåklare (-erska). -**säm**, *a.* klådande, klådsam. -**samkeit**, *f.* klådsamhet. -**ung**, *f.* klädning, drägt, klådnad, klådsel. *Gut in ~ gehen*: taga sig bra ut i klädning, i kostym. -**ungsstück**, *n.* klådesplagg, klådespersedel.

Kleile, -n, *f.* 1. kli. 2. hudfjäll. 3. = *Klei* *I.* -en, *a.* af kli, kli-. -**entrant**, *m.*, -**enwasser**, *n.* klibblandadt vatten, mjöldryck. -**icht**, -**ig**, *a.* 1. lerhaltig, lerig. 2. a) kliartad, b) innehållande kli, kli-

klein, *a.* liten. *Ein ~ bischen el. wenig*: en liten smula, *ner Druck*: fint tryck, *~es Geld*: småpengar, *~er Finger*: lillfinger, *~e Zehe*: lilltå, *eine ~e Stunde*: en knapp timme, *knappt en timme. ~ an Geist*: inskränkt. *~ achten*: ringakta, *~ anfangen*: börja med litet, *ich kann es nicht ~ kriegen*: jag kan ej få sönder det, *F* *und* jag förstår mig ej på det, *~ schneiden*, *hakken*: skära, hacka smått, *fint, sich ~ machen*: ödmjuka sig, *kurz und ~ schlagen*: slå i stycken, mörbulta. *Der ~e*: den lille, *die ~e*: lillan, *es ist nichts ~es*: det är ingen småsak, *das wäre ihm ein ~es*: det vore en småsak för honom. *Im ~en verkaufen*: sälja i minut, *um ein ~es dicker*: litet, något tjockare, *um ein ~es zu grofs*: något för stor, *von ~ ab el. an el. auf*: allt ifrån barndomen. -**ährig**, *a.* med små ax. -**asien**, *n. npr.* Mindre Asien. -**bauer**, *m.* bonde med liten gård, *pi.* småbönder. -**beerig**, *a.* med små bär. -**betrieb**, *m.* liten rörelse, minuthandel, småhandel. -**blumig**, -**blüt[h]ig**, *a.* småblommig. -**denkend**, *a.* småsint. -**e**, *o, f.* litenhet. -**eléi**, -en, *f.* småaktighet. -**ern**, *sv. tr.* *mat.* *Brüche ~* förkorta bråk. -**fügig**, *a.* ringa, obetydlig. -**fülsig**, *a.* som har små fötter. -**geist**, *m.* liten ande, småsinnad människa. -**geisterei**, *f.* inskränkt, småsint. -**geistig**, *a.* inskränkt, småsinnad, småaktig. -**geld**, *n.* småpengar, småmynt. -**gewehr**, *n.* eldhandvapen, gevär. -**gläubig**, *a.* kientrogen. -**gläubigkeit**, *f.* kientrogenhet. -**handel**, *m.* minuthandel, småhandel. -**händler**, *m.* minuthandlare, småhandlare. -**heit**, *f.* litenhet, obetydlighet. -**herzig** = *kleinmütig*. -**hirn**, *n.* lilla hjärnan. -**igkeit**, *f.* småsak, obetydlighet; enskildhet, detalj. -**igkeitsgeist**, *m.* en som sysslar med, fäster

sig vid småsaker, vid lappri, småaktig person, pedant. **-igkeitskram**, *m.* lappri. **-igkeitskrämer(in)**, *m.* (*f.*) = *Kleinigkeitsgeist*. **-igkeitskrämerei**, *f.* småaktighet, pedanteri. **-jähig**, *a.* som har små årstingar. **-kinderbewahranstalt**, *f.* barnkrubba. **-kinderschule**, *f.* småbarnsskola. **-köpfig**, *a.* som har litet huvud, små huvuden. **-körnig**, *a.* småkörnig. **-kram**, *m.* småhandel. **-krämer**, *m.* småkrämare. **-laut**, *a.* 1. * lågröstad. 2. modfäld, försagd, klenmodig, snopen. **-lich**, *a.* 1. liten, inskränkt, *t. ex.* *~e Zustände*: små förhållanden. 2. småaktig. **-lichkeit**, *f.* 1. = *Kleinigkeit*. 2. småaktighet. **-mal**, *m.* miniatyrmålare. **-malerei**, *f.* miniatyrmålning. **-meister**, *m.* en som tycker sig vara en mästare, som småaktigt mästare; skolmästare. **-meisterei**, *f.* småaktigt mästrande, skolmästrande. **-meisterisch**, *a.* skolmästerlig, småaktig. **-müt[h]**, *m.* klenmod, försagdhet. **-müt[h]ig**, *a.* klenmodig, försagd. **-müt[h]igkeit**, *f.* = *Kleinmüt*.

Kleinöd, *-e* el. *..öde* el. *..ödien*, *n.* klenod.

Kleinrusse, *m.* lillyrsk. **-russisch**, *a.* lillyrsk. **-ruisland**, *n. npr.* Lillyrskland. **-schmied**, *m.* klenmed. **-schmiederei**, *f.* klenmed. **-sinn**, *m.* småsinthet. **-staaten**, *pl.* småstater. **-staatler**, *m.* invånare i en liten stat. **-staatlich**, *a.* från, i, beträffande småstater. **-städter(in)**, *m.* (*f.*) småstadsbo. **-städtisch**, *a.* småstadsaktig. **-verkauf**, *m.* minuthandel. **-verkäufer**, *m.* minuthandlare. **-vieh**, *n.* småboskap.

Kleister, *-r*, *m.* klister. **-aal**, *m.* zool. klisterål; **-mä**, *spenslig*, skranglig person el. sådant djur. **-ei**, *-en*, *f.* klisterande. **-ig**, *a.* 1. full af klister, klibbig. 2. klisterartad. **-n**, *sv. tr.* klistra.

Klemme, *-n*, *f.* 1. teka klämma, klofve, skrufstad, tving, klämskruf, kniptång. 2. klämma, knipa, förlägenhet. **-n**, *sv. I. tr.* 1. klämma, klämma fast, trycka. *änd. geklemmt sein*: vara i knipa, sitta fast. 2. F knipa, tillgripa. **II. rff.** 1. klämma sig, trycka sig. 2. komma i olag o. därigenom råka i stockning, afstanna. 3. *Sich auf etw. (ack.)* ~ ifrigt sträfvä, åka efter ngt, envisas med ngt. **-r**, *-*, *m.* 1. = *Klemme* 1. 2. = *Kneifer* 2. 3. en som kniper ngt, snattare.

Klempner, *-*, *m.* bleckslagare. **-öl**, *-en*, *f.* bleckslageri. **-n**, *sv. itr. h.* syssla med bleckslageri.

Klepper, *-*, *m.* snabb häst, ridhäst, klippare; hästkrake, hästskreatur, skinkmärr.

Klerikal, *a.* klerikal, prästerlig, kyrklik. **-iker**, *-*, *m.* klerk, präst. **-isái**, *0, f.* kleresi, prästerskap. **-us**, *-*, *0, m.* klerus, prästerskap.

Klette, *-n*, *f.* kardborre. **-n**, *sv. rff.* hänga sig fast, vara efterhängsen. **-nstange**, *f.* limspö, limstång.

Kletterléi, *-en*, *f.* klättring, klättrande. **-er**, *-*, *m.* klättrare. **-fisch**, *m.* zool. klätterfisk.

-füls, *m.* zool. klätterfot. **-mast**, *m.* klätterstång med pris i toppen, vid folkfester. **-n**, *sv. itr. h. o.* när ortförändringen framhålles *s.* klättra, klännga (sig). **-partie**, *f.* utflykt, bäragsbestigning, hvarvid man måste klättra. **-pflanze**, *f.* bot. klängväxt. **-stange**, *f.* klätterstång. **-vogel**, *m.* zool. klätterfågel.

Klicke, *-n*, *f.* kotteri, klick. **-nwesen**, *n.*, **-wirt[h]schaft**, *f.* kotterianda.

klieb|len, *st. o. sv. I. tr.* klyfva. **II. itr. s. o. rff.** klyfva sig, klyfvas. **-ig**, *a.* lätt att klyfva.

Klient, *-en*, *m.* klient. **-él**, *-en*, *f.* klientel. **-in**, *-nen*, *f.* klient. **-schaft**, *f.* klientel.

Kliffklaff, *-e*, *m.* 1. (hund)skull, gläfs *— skäl. lände, gläfsande hund*

klíma, *-e*, *ut* el. *-et*, *n.* klimat.

klimätisch, *a.* klimatisk, klimat-.

klimmen, *st. o. sv.* = *klettern*.

Klimper|léi, *-en*, *f.* binglande, skramlande; klinkande, usest spel. **-er**, *-*, *m.*, **-in**, *-nen*, *f.* en som klinkar, spelar usest. **-kasten** = *Klapperkasten*. **-klein**, *a.* F frugigt liten. **-lied**, *n.* utg. slagdänga. **-n**, *sv. itr. h. o. tr.* 1. bingla, skramla. 2. klinka, spela usest.

klíng, *itj.* kling. *~ling* [*líng*] ~ *klang*! kling-(el)kling! pling pling! **-beutel**, *m.* (kyrk-)håf med klocka på. **-e**, *-n*, *f.* klinga. *Eine gute ~ schlagen*: fåtta bra, slås tappert; *F äta dugtigt*, visa tapperhet i gröfvetat, *jn vor die ~ fordern*: utmana ngn till duell, *änd. bei der ~ bleiben*: hålla sig till saken. **-el**, *-n*, *f.* ringklocka, liten klocka, bjällra, pingla. *Die ~ ziehn*: ringa på. **-elbeutel** = *Klingbeutel*. **-eldraht**, *m.* klocksträng af metalltråd. **-eln**, *sv. itr. h.* klinga, pingla, ringa, ringa på. **-elschnur**, *f.*, **-elzug**, *m.* klocksträng. **-en**, *itr. a)* *h.* 1. klinga. *Die Ohren ~ mir*: det ringer, susar för mina öron. 2. låta, förefalla, *t. ex. das klinget sonderbar*. 3. *Mit den Gläsern ~ skåla*, *auf js Wohl ~ dricka ngns skål*. *b)* *s.* 4. utbreda sig, tränga, *nå*. **-gedicht**, *n.* sonett. **-stock**, *m.* käpp med en klinga i.

Klin|lik, *-en*, *f.*, **-ikum**, *-[s]*, *..ken*, *n.* klinik. **-isch**, *a.* klinisk.

Klinke, *-n*, *f.* (dörr)klinka. **-n**, *sv. itr. h.* *Am Schlosse, an der Thüre, am Drücker* ~ trycka på dörrklinkan. **-r**, *!*, *m.* klinker (härst brand tegelsten).

Klinse, **Klinze**, *-n*, *f.* spricka, remna.

klípp, *I. itj.* ~ *klapp*! klipp, klappa! **II. obojt.** *a.* ~ *und klar*: klappadt och klart. **-e**, *-n*, *f.* klippa. **-en**, *sv. itr. h.* smälla, klappa, slamma. **-enbock**, *m.* stenbock. **-enküste**, *f.* klippig kust. **-enreich**, **-envoll**, *a.* klippig. **-enwand**, *f.* klippvägg. **-er**, *-*, *m.* sjo. klipper skepp. **-ern** = *klippen*. **-ig**, *a.* klippig. **-kram**, *m.* krimskrams, skräp. **-krug**, *m.*, **-schenke**, *f.* liten, usest krog. **-schuld**, *f.* liten skuld, plotterskuld. **-schule**, *f.* småskola. **-schüler**, *m.* abecedarie. **-werk**, *n.* lappri, lappverk.

klirr, *ij.* ugr. kling, kras, kratsch. -**en**, *sv. itr.*
h. 1. klirra, ljuda, skramla. 2. när ordförändrin-
gen framhållas s. klirrande röra sig, fara, falla.
-**sporen**, *pl.* klirrande sporrar.

Klischéé, -*s*, *n.* boktr. kliché. -**ieren**, *sv. tr.*
boktr. afklatscha.

klitschig, *a.* degig (om bröd).

Klitter, -, *m.* = *Klecks*. -**ig**, *a.* full af plumpar,
smutsig. -**n**, *sv. tr. o. itr. h.* 1. = *klecks*en.
2. sönderdela, sönderplocka, detaljeradt
beskrifva. -**schuld** = *Klippschuld*.

Kloak, -*e*, *m. o. n.*, -**e**, -*n*, *f.* kloak.

Klobben, *I.* -, *m.* dim. *Klößchen*, -*lein*, 1. klabb,
groft vedträ, klots. 2. (våg)klofve; ett slags
klofve till fågelfångst. 3. block, talja. 4.
äbr. knippa, bing. **II.** *sv. tr. I.* klyfva. 2.
slå med en träklots. -**ig**, *a.* grof, klumpig.

Klopfé se *Kluppe*. **Klöpfel** se *Klöppel*.

klöpfeln, *sv. itr. h. o. tr.* klappa lätt.

Klopfilen, *sv. itr. h. o. tr.* klappa, knacka, slå,
piska, bulta, bulta på. *F Geld auf den
Schwanz* ~ försingra, undansilla pengar.
-**er**, -, *m.* 1. en som klappar, slår, bultar. 2.
klappträ; portklapp. -**fechten**, (bruksl. blott i
luf.) *itr.* fäkta med mycket väsen, väsnas,
göra väsen af sig, uppträda utmanande,
söka gräl. -**fechter**, *m.* slagskämpe, skrodör,
grälmakare. -**fechtere**, *f.* slagsmä, skrode-
rande, gräl. -**geist**, *m.* klappande. -**hammer**,
m. portklapp. -**holz**, -*n*. klappträ. -**jagd**, *f.*,
-**jagen**, *n.* jag. klappjagt.

Klöppel, -, *m.* 1. klappträ. 2. kläpp. 3. påk.
4. knyppelpinne. -**arbeit**, *f.* 1. knyppling.
2. knypplad spets. -**arbeiter** = *Klöppler*.
-**brief**, *m.* knyppelmönster. -**garn**, *n.* knypp-
pelgarn. -**kissen**, *n.* knyppeldyna. -**n**, *sv.*
tr. o. itr. h. 1. *Einen Hund* ~ hänga en
påk på en hund. 2. knyppla. -**zwirn**, *m.*
knyppeltråd.

Klöppler, -, *m.* knypplare. -**in**, -**nen**, *f.* knypp-
lerska.

Klops, -*e*, *m.* bultad el. hackad köttträtt, biff-
stek, köttbulle, frikadell.

Klosétt, -*e* el. -*s*, *n.* 1. kabinet, kammare. 2.
klosett.

Klöfs, -*e* †, *m.* 1. koka, klimp. 2. kok kött-
bulle, potatisbulle, broppkaka, klimp.

Klöster, -**†**, *n.* kloster. -**bruder**, *m.* klosterbro-
der, munk.

Klösteréi, -*en*, *f.* klosterlif, klostersed.

Klösterfrau, *f.* nunna. -**fräulein**, *n.* stiftsfrö-
ken. -**gang**, *m.* klostergång, korsgång. -**geist-
liche(r)**, *m.* munk.

klösterlich, *a.* klosterlig. -**keit**, *f.* klosterligt
sätt, utseende, lif.

Kloster-schwester, *f.* nunna. -**zucht**, *f.* kloster-
disciplin. -**zwinger**, *m.* inre klostergård.

Klotz, -*e* †, *m.* klots, kubb, klump. -**en**, *sv. I.*
itr. h. 1. glo, stirra. 2. uppföra sig klump-
ligt, vara plump. **II.** *tr.* *F* betala, punga ut.
-**ig**, *a.* grof, plump, oberstad, rå. -**kopf**, *m.*

dumhufvud, träskalle. -**köpfig**, *a.* inskränkt,
korkad.

Klub[b], -*s*, *m.* klubb. -**ist**, -*en*, *m.* medlem af
en klubb.

Kluft, -*e* †, *f.* 1. klyfta, remna, svalg. 2. tång.
klüftlen, *sv. tr.* klyfva. -**ig**, *a.* full af klyftor,
sprickig.

Klug, -*er* †, *a.* klok. *Aus etw. ~ werden*: blif-
va klok på ngt, *durch Schaden wird man
~* af skadan blir man vis.

Klügel|éi, -*en*, *f.* härklyfveri, spetsfundighet;
snusförnuftighet. -**n**, *sv. itr. h.* komma med
härklyfverier, spetsfundigheter, vara spets-
fundig.

Klügheit, *f.* klokhet. -**sdünkel**, *m.* stolthet öfver
inbillad klokhet.

Klüg|ler, -, *m.* = *Klügling*. -**ich**, *adv.* klokt,
förståndigt. -**ing**, -*e*, *m.* en som tycker sig
vara klok, snusförnuftig person.

Klüg|schnacker, -**schwätzer**, -**sprecher**, *m.* *F* en
som pratar snusförnuftigt, tycker sig tala
klokt, pratmakare.

Klump, -*e* †, -*e*, -*n*, -**en**, -, *m.* dim. †, klump,
klimp, tacka, hög. -**enweise**, *adv.* klumpvis.

Klümp|erlig, *a.* klumpig. -**n**, *sv. itr. h. o. rfl.*
klimpa sig.

Klump|füßig, *a.* klumpfotad. -**füßigkeit**, *f.* egen-
skap af klumpfot. -**icht**, -**ig**, *a.* som bildar,
innehåller klumpar.

Klunker, -, *m.*, -*n*, *f.* ngt som dinglar. *sv.* vippa,
tofs; berlock; smutsklump i utl, på knäer *m.*
m. -**ig**, *a.* full af smutsklumpar, smutsig. -**n**,
sv. itr. h. dingla.

Klunse = *Klünse*.

Kluppe, -*n*, *f.* dim. †, 1. klämma, tång. *Bnd. jn
in der ~ haben*: hafva ngn i sitt våld. 2.
knippa, bundt, hög. -**n**, *sv. tr. I.* knipa om,
klämma fast. 2. binda i knippa. -**rt**, -*e*, *m.*
= *Kluppe 2*.

Klüse, -*n*, *f.* sjo. klys.

Klüver, -, *m.* sjo. klyfware.

Klystier, -*e*, *n.* klystir, lavemang. -**en**, *sv. tr.*
Jn ~ sätta lavemang på ngn.

Km., *km.*, förkortn. = *Kilometer*.

knabbern, *sv. itr. h. o. tr.* knapra, *etw. el. an
etw. (dat.)*: på ngt.

Knabe, -*n*, *m.* dim. †, gosse, pojke. -**alter**, *n.*
gossålder, gossår. -**haft**, *a.* gosslik, barns-
lig; pojkkattig. -**haftigkeit**, *f.* gosslikt sätt

el. utseende, barnslighet; pojkkattighet. -**heit**,
f. 1. egenskap af gosse; gossår. 2.
skara gossar, samtliga gossar. -**nmäsig** = *knab-
benhaft*. -**nschaft**, *f.* = *Knabenheit*. -**nschän-
der**, *m.* drängaskändare, sodomit. -**nstreich**,
m. pojkestreck. -**nt[h]üm**, *n.* = *Knabenheit*. -**n-
zeit**, *f.* gossår.

knack, *I.* *ij.* knack. **II.** -*e*, *m.* knäck, knäpp,
spricka, skada. *Einen ~ bekommen*: taga
skada. -**beere**, *f.* smultron. -**en**, *sv. I.* *itr.*
h. knaka, knastra, knacka. **II.** *tr.* knäcka,
knäppa. -**er**, -, *m.* 1. = *knack II.* 2. en som

knäcker, (nöt)knäppare. -ern, sv. itr. h. knaka, knastra, spraka. -mandel, f. krakmandel. -s = knack. -stiefel, m. F Alter ~! gamle buss! -wurst, f. ett slags hårdt rökt metwurst.

Knagge, -n, f., -n, -, m. 1. kvist i virke, kvistknöl. 2. träbit fastspikad till stöd för ngt. klots. **Knall**, I. -e [†], m. knall, smäll. II. itj. knall, puff, klatsch. -bonbon, m. o. n. smällkaramell. -büchse, f. knallbössa, fläderbössa. -en, sv. I. itr. 1. h. knalla, smälla, klatscha. Opera. es knallte: en (åsk)knall hördes. 2. s. explodera. II. tr. F *Im ein Pistol vor den Kopf* ~ jaga en pistolkula gnm hufvudet på ngn, *Im die Peitsche um die Ohren* ~ smälla med piskan omkring öronen på ngn, *etw. in die Luft* ~ spränga ngt i luften, *ja* ~ skjuta ngn. -ern, sv. itr. h. knalla, smattra. -glas, n. springglas, bologneserflaska. -rot[h], a. F högröd, glödande. -schote, f. F örfil.

knapp, a. 1. om kläder: åtsittande, trång, snål. 2. ~es *Betragen*: städadt uppförande, ~er *Stil*: koncis stil. 3. knapp. *Das Geld ist ihm* ~ han har ondt om pengar, *die Zeiten sind* ~ tiderna äro dåliga. 4. ss. adv. a) utstrax, knappt, b) rum. nära. -e, -n, m. 1. knape, väpnare. 2. gesäll i vissa yrken, mjölnardräng, grufarbetare. -en, sv. itr. h. o. tr. 1. knäppa, smälla. 2. knapra. 3. afknappa; afbryta, afknipa. 4. snappa. -enhäft, a. som en a) väpnare, b) gesäll, dräng. -eréi, -en, f. snålhet, gnideri. -ern = *knabbern*. -heit, f. knapphet m. m. se *knapp*. -schaft, f. 1. egenskap af väpnare m. m. se *Knappe*, väpnarkall. 2. skara väpnare; förening, korporation af gesäller, af grufarbetare. -sack, m. ransel.

knaps, itj. vips, kratsch. -en, sv. F = *knappen* 3. **knarr**, itj. härmande knarrning, knarr. -e, -n, f. redskap, leksak att knarra med, brandvaktskramla. -en, sv. itr. h. knarra, knarka, knäppa, knastra, gnissla. -er, -, m. knarrande person el. djur, kornknarr. -haft, -ig, a. knarrande.

Knast, -e, m. 1. kvist i virke; hvirfvel i håret. 2. F *alter* ~[er]: gammal tvärvigg, *reicher* ~ rik knös. -er, -, m. 1. knaster. 2. F *alter* ~ se *Knast* 2, av. gammal lunta. -erhärt, m. F *alter* ~ gammal brumbjörn. -ern, sv. itr. h. 1. knastra, spraka. 2. lukta knaster. -[r]ig, a. kvistig.

knattern, sv. itr. h. smattra, spraka.

Knäuel, Knäuel, -, m. o. n. 1. nystan; bnd. klunga, skock, oredig massa, virrvarg. 2. bot. knävel (*Scleranthus*). -gras, n. bot. hundäxing. -n, sv. I. tr. nysta, göra nystan, bäl-lar, klot af. II. r/f. bälla sig, bilda nystan, klot.

Knaut, -e †, m. 1. knapp; fäste, handtag. 2. bygn. kapital.

Knaut, Knäul, -e, m. o. n. se *Knäuel*. -ig, a. som ett nystan, klotformig, rund.

knaupein, F = *knabbern*.

Knauer, -, m. knusslare, smulgråt, snålvalg. -éi, -en, f. knussel, snålhet, gnideri. -ig, a. knusslig, snål, sniken. -in, -nen, f. se *Knauer*. -isch = *knauerig*. -n, sv. itr. h. 1. knussla, vara snål, sniken. 2. = *knabbern*.

Knautsch, -e [†], m. skrynkla, hopkramad, skrynklad ställe, ngt hopskrynklad, sudd. -en, sv. tr. skrynkla, hopkrama. -ig, a. skrynklig.

Knobel, -, m. 1. kvist, sättkvist. 2. knölpåk, påk; bnd. tölp, grobian. 3. kaffe. 4. tvärregel (r-formigt järn på kedjor). 5. mustasch. 6. knoge. -bärt, m. mustasch(er). -bärtig, a. mustaschprydd. -holz, n. kaffe, packkäpp. -n, sv. tr. 1. draga åt med kaffe, med packkäpp. 2. *Ja* ~ lägga kaffe i munnen på ngn.

Knecht, -e, m. tjänare, dräng, träl, slaf; knape; soldat; bödel; gesäll. Bnda. stumme ~e: småbord att sätta ifrån sig saker på; *Itt faul* 2. -eléi, -en, f. slafveri, kryperi. -en, sv. I. itr. h. *Im* ~ tjäna ngn, vara ngns tjänare. II. tr. göra till sin(a) tjänare, underkufva. -eréi = *Knechtelei*. -isch, a. slafvisk, krypande. -schaft, f. tjänares ställning, tjänst, slafveri. -ssinn, m. slafviskt, krypande sinne, kryperi. -ung, f. 1. underkufvande. 2. slafveri.

kniefen, st. o. * sv. tr. 1. nypa, klämma, knipa. 2. *Gekniffen* (om ögonen): plirande. -er, -, m. 1. en som nypet. 2. lornjett, pincenez. -kufs, m. *Im einen* ~ *geben*: nypa ngn i kindbenet. -mal, n. märke efter nypning. -zange, f. tång, kniptång.

Knepflabend, m. till dryckeslag bestämd kväll, supafton. -bruder, m. dryckesbroder, supbroder. -e, -n, f. 1. klämna, klofve, tång. 2. krog; stua. världshus, östuga, krog, av. studentrum. -en, sv. I. av. st. = *kniefen* 1. II. itr. h. stua. supaf, festa. -enleben, n. krog-lif. -er, -, m. F dryckesbroder. -eréi, -en, f. F supning, dryckeslag. -genie, n. dryckeskämpe. -lied, n. dryckesvisa, dryckessång. -name[n], m. namn som bäres i dryckeslag. -tag, m. supdag. -wart, m. den som har att fylla glaset i ett dryckeslag, passog, ganymed. -zange, f. kniptång.

Kneller, -, m. dålig, illaluktande tobak. -n, sv. itr. h. om tobak: lukta illa.

knellbar, a. möjlig att knåda. -en, sv. tr. knåda. -er, -, m. knådare.

knick, I. itj. knäpp. II. -e, m. 1. spricka i st i glas. 2. böjning, krökning, knå. 3. a) bäck med hopflätade grenar, b) buskskog. -bein, n. o. m. knäsvag, knående person. -en, sv. I. itr. h. 1. knäppa, med en knäpp spricka. 2. knåa, vara knäsvag. II. tr. spräcka, knäcka, bryta, krossa. -er, -, m. 1. = *Knauer*. 2. skämta. loppa. 3. fällknif. 4. parasoll att falla thop.

-eról, -erig = *Knauserer*, *knauserig*. -ern, sv. *itr. h. 1.* knäppa, knastra. **2.** = *knausern 1.*
 -ig = *knauserig*. -s, I. = *knick 1.* II. -e, m. **1.** = *Knick 11, 1.* **2.** (flick)ningning. -sen, sv. **1.** = *knicken 11. II. itr. 1. h.* niga, 'stöpa ljus'. **2. s.** gå nigande.
Knä, [-e], n. knä. *uua. etw. übers ~ brechen:* hastigt göra ifrån sig, affärda ngt. -beuge, -buegung, -biegung, f. knäböjning. -[e]n, sv. **I. itr. 1. h.** ligga på knä, knäböja. **2. s.** knäfalla, falla på knä. **II. tr. o. rjl.** *Die Knäe ei. sich wund ~ få sår på knäna af knäfall.* -förmig, a. knäformig, böjd, krökt. -galgen, m. enarmad galge. -höch, a. knähög. -holz, n. krumträ, knä. -hose, f. knäbyxor. -kehle, f. knäveck. -riemen, m. spanrem. -scheibe, f. knäskål. -stütze, f. knä, triangelstöd. -tief, a. som räcker till knäna.
Knäpp, -e, m. **1.** nypning, klämning, nyp. **2.** knep, konstgrepp. -elöl, -en, f. användande af knep. -eln, sv. *itr. h.* använda knep. -en, sv. *tr.* nypa i, vecka. -ig, a. klippsk, knippslug. -igkei, f. knippslughet, knep. -ler, -, m. en som brukar knep, knippslug person. -lich, a. **1.** = *knippig*. **2.** kinkig, benig.
Knipp, I. *ij.* knäpp. **II. -e, m.** knäpp, smäll i sht med långfingret mot tummen. -en, sv. *itr. h.* knäppa, smälla med fingrarna.
knips, I. = *knipp 1.* **II. -e, m. 1.** = *Knipp 11. 2.* = *Knipps*. **3.** snaps, sup. -en, sv. = *knippen*.
Knirps, -e, m. F putifnasker, tummeliten, pyssling -ig, a. F liten, oansenlig.
knirren, sv. *itr. h.* gnissla, knaka, knarra, frasa, prassla. *Mit den Zähnen ~ skära tänderna.*
knirschen, sv. **I.** = *knirren*. **II. tr. 1.** krossa, söndermala, söndernugga, sönderkrama. **2.** *Die Zähne ~ skära tänderna.* **3.** *Etw. ~ säga ngt i det man skär tänderna.*
Knistergold, n. glitterguld. -ig, a. sprakande m. m. se *tojs*. -n, sv. *itr. h.* spraka, knastra, prassla, frasa, knarra, gnissla.
knistrig se *knisterig*. **Knüttel** se *Knüttel*.
Knitter, -, m. = *Knautsch*. -ig, a. **1.** = *knisterig*. **2.** skrynklig. **3.** lättretlig, snarsticken, knottig. -n, sv. **I.** = *knistern*. **II. tr.** skrynkla, hopkrama. **III. rjl.** vara förtörnad, uppretad.
knittrig se *knittrig*. -nix(en) se *knicks(en)*.
Knoblauch, -e, m. hvitlök.
Knöchel, -, m. **1.** a) fotknöl, b) handlof, c) knoge, d) litet ben i almb. **2.** tärning af ben. -n, sv. *itr. h.* spela med tärningar.
Knochen, -, m. dim. *Knöchlein, Knöchelchen*, ben i skelettet. -dürr, a. skinntorr. -fäule, f., -fräfs, m. benröta. -fuge, -fügung, f. ledfogning. -gelenk, n. led. -gerüst, n. benbyggnad, skelett. -haft, a. benaktig, benartad. -hauer, m. slagtare. -haut, f. benhinna. -höhe, f. grop, urhållning i ett ben. -los, a.

benlös. -mann, m. benrängsman, döden. -mühle, f. benstamp. -pfanne, f. benledshåla.
knöcherlich, a. benig, mager. -n, a. af ben, ben.
knöchlicht, -ig, a. **1.** = *knochenhaft*. **2.** som har grofva, starka ben. **3.** i sms., t. ex. *fein ~* som har fina ben.
Knöchler, -s, 0, m. = *Knochenmann*.
Knödel, -, m., -n, f. **1.** = *Klofs 2.* **2.** torkadt vildpäron.
Knoll, -en, m. = *Knollen*. -e, -n, f. = *Knollen 2.*
 -en, -, m. dim. *Knöllchen*, **1.** knöl, klump, klimp, bit. **2.** knöl, utväxt, bula, kula; i sht bot. stjäлкnöl, rotknöl; bna. trind, knubbig människa, klots, rofva. -enformig, a. knölig, knölatad. -engewächs, n. bot. växt med stjäлкnölar, rotfrukt. -ig, a. knölig; klumpig, knubbig.
Knopf. -e †, m. **1.** knapp. **2.** bot. knopp.
knöpfen, sv. *tr.* knäppa (igen).
Knopfholz, n. knappform af trä i öfverkladda knappar. -loch, n. knapphål. -macher, m. knappmakare.
Knopper, -n, f. galläpple. -wespe, f. gallstekel.
Knorpel, -, m. brosk. -haft, -icht, -ig, a. broskartad.
Knorr, -en, -en, -, m. dim. †, vresig utväxt, knöl, hopgyttring; bna. vresig människa, tvärrig. -icht, -ig, a. vresig, knölig.
Knorz, -e †, m. dim. †, = *Knorren*.
Knosphe, -n, f. dim. †, knopp. -en, sv. *itr. h.* knoppas; utveckla sig i knappar. -enstand, m. knoppar, knoppning, knoppningstid. -envoll, a. full af knoppar. -icht, -ig, a. **1.** knopplik. **2.** full af knoppar. -ung, f. knoppning.
Knote, -n, m. **1.** = *Knoten 1. 2.* F föraktl. benämna på gesäller, ugr. gesälltölp, lurk. -ln, knöteln, sv. *tr. o. itr. h.* göra små knutar, knyta i sht fruntimmersarbeten.
Knoten, I. -, m. dim. *Knötchen, -lein*, **1.** knut; bna. knut, gåta, svårighet; sjo knop; med. nervknut. **2.** knöl; tuberkel. **3.** skärningspunkt, föreningspunkt för järnvägar m. m., föreningsstation; bärgknut; knutpunkt. **II. sv. tr.** (hop)knytta. -haft, a. tölpaktig, jtr. *Knote 2.* -holz, n. knöligt, vresigt trä. -punkt, m. = *Knoten 1, 3.* -schaft, f. = *Knotentum 2.* -schnur, f. knutigt snöre ei. band, knutigt repgördel. -schürzung, f. teat. inveckling, intrig. -stock, m. knölpåk. -strick, m. knutigt rep. -tau, n. tåg, lina med knutar på. -[h]um, n. jtr. *Knote 2. 1.* gesällaktigt, tölpaktigt sätt, gesällanda. **2.** samtliga gesäller, gesällskara, gesällstånd.
Knöterich, -e, m. bot. pilört (Polygonum).
 knötig, a. **1.** knutig, knölig, vresig. **2.** = *knotenhaft*. -keit, f. knölighet m. m. se föreg.
Knubblen = *Knorren*. -ern = *Knabbern*. -ig, a. vresig, knölig, klumpig; F bna. grufvig, ofantlig.

Knuff, -e †, *m.* knuff. -en, *sv. tr.* knuffa.
knüll, *a. F.* drucken, full. -en, *sv. I. itr. h. F.* berusa sig. **II. tr.** krama, skrynkla. -ung, *f.*
knüpfen, *sv. I. tr.* knyta; *bn.* *sv.* förknippa, förena. *Enger et. fester* ~ knyta hårdare, knyta åt, *aus einander* ~ knyta upp, lösa upp. **II. rfl.** 1. bilda knut, låta knyta sig. 2. *Sich an etw. (ack.)* ~ vara förknippad, förenad med, sluta sig till ngt.
Knüppel, -, *m.* påk, (knölig) gren, knölpåk; *bn.* rå, ohysad människa. *Ordspr. der ~ liegt beim Hunde:* man är så illa tvungen, kan ej annat. -brücke, *f.*, -damm, *m.* kafvelbro. -dick, *a.* tjock som en knölpåk; *F. bn.* grufflig, ofantlig. *F. ~ voll:* a) öfverfull, b) blixtnfull. -haft = *Knüppelicht*. -holz, *n.* smalt oklufvet vedträ, koll. sådan ved. -licht, *a.* knölig, grof, rå, ohysad. -n, *sv. tr. I.* = *klöppeln I. 2.* pryglä. -steig, *m.* dålig gångstig. -vers se *Knüttelvers*.
Knuppeln = *Knorren*. -er = *Knopper*. -ern = *Knabbern*.
Knups, -e, *m.* knuff. -en, *sv. tr. o. itr. h.* knuffa(s).
Knurrs = *Knirps*. -en, *sv.* = *knabbern*.
knurr, *itj.* härmande morrande, brummande o. kattors spinuande. -en, *sv. itr. h.* morra, brumma; om kattor: spinna; kurra; knorra, knota. -hahn, *m.* orrtupp. -ig, -isch, *a.* morrande, brummande; knorrande, knotande. -kater, *m.* 1. bara katt. 2. *F.* brumbjörn (*vresig person*).
knusperlig, *a.* krasande mellan tänderna. -n = *knabbern*.
Knute, -n, *f.* knut(piska). -n, *sv. tr.* straffa med knut.
Knütte, -n, *f.* stickning med stickor. -l = *Knüppel*. -lvers, *m.* knüttelvers. -n, *sv. tr. o. itr. h.* sticka med stickor.
koax, *itj.* härmande godornas kväkande. -en, *sv. itr. h.* kväka.
Kob[alt], [-e]s, *o. m. o. * n. mla.* kobolt. -en, -, *m.* 1. afplankning för husdjur, stia, svinhus, gåshus. 2. kyffe. -er, -, *m.* fyrkantig med lock o. handtag försedd korg att bära på ryggen, vanl. till förvaring af matvaror, mat(säcks)korg. -old, * -olt, -e, *m.* 1. kobold, tomte, nisse, i sht grufftomte, bärgsrå. 2. (-) kullerbytta. ~ *schiefsen:* stupa kullerbytta.
Kobóiz, *m.* blott i förbindelsen ~ *schiefsen* = *toj*. -en, *sv. itr. h.* stupa kullerbytta.
Koch, -e †, *m.* kock. -apfel, *m.*, -birne, *f.* äpple, päron passande till matlagning. -büch, *n.* kokbok. -en, *sv. I. itr. h. o. tr.* koka, laga mat. **II. rfl.** kokas, blifva kokt. *Sich mürbe* ~ blifva mör genom kokning, genomkokt. -er, -, *m.* kokare.
Köcher, -, *m.* koger.
Kochleéri, **Köcheréi**, -en, *f.* ständigt el. dålig kokning. -hërd, *m.* spisel.
Köchin, -nen, *f.* köksa, kokerska.
Kochl[un]ge, *m.* kökspojke. -kelle, *f.* slef. -kes-

sel, *m.* kittel, gryta. -kunst, *f.* kokkonst. -löffel, *m.* slef. -ofen, *m.* spisel. -pfanne, *f.* panna. -salz, *n.* koksalt. -topf, *m.* gryta. -zucker, *m.* socker till matlagning; farin.
Kockelskörner, *pl.* kockelkärnor.
Köder, -, *m.* (lock)beta, lockmat. -n, *sv. tr. I.* beta, mata, agna, förse med (lock)beta. 2. locka medels bete.
kodifizieren, *sv. tr.* kodifera. -ung, *f.*
Kodille, -n, *f.* kodill.
Kodizill, -e, *n.* kodicill, tillägg. -árisch, *a.* bestämmd gum, innehållen i en kodicill.
Kofen se *Goben*.
Kofént (*sv. -*), -e, *m. o. n.* svagöl, dricka.
Koffer, -, *m.* dim. †, koffert, kappsäck. -träger, *m.* bärare, stadsbud.
kohärieren, *sv. itr. h.* koherera, hänga samman.
Kohl, -e, *m.* 1. kål. *bn.* *das ist aufgewärmter* ~ det är en gammal historia, *das macht den ~ nicht fett:* det hjälper ej upp saken. 2. *F.* prat, dumheter, smörja. -amsel, *f.* koltrast. -e, -n, *f.* dim. †, kol. -en, *sv. tr. o. itr. h.* 1. kolas, förkolna. 2. kola. 3. rita med sot. 4. *F.* prata dumheter, sladdra. -enbauer, *m.* bonde som kolar. -enbecken, *n.* kolpanna, fyrfat. -enbrennen, *n.* kolning. -enbrenner, *m.* kolare. -endämpfer, *m.* kolsläckare. -engestüb[h]e, *n.* kolstybb. -enholz, *n.* skog, ved till kolning. -enmeiler, *m.* (kol)mila. -enpfnad, *f.* = *Kohlenbecken*. -ensauer, *a.* kolsyrad. -ensäure, *f.* kolsyra. -enschwelen = *Kohlenbrennen*. -enstätte, *f.* kolbotten. -enstoff, *m.* kol(ämne). -entopf, *m.* kolpanna, fotvärmare. -enwagen, *m.* järnv. tender. -enzeche, *f.* särg. stenkolsgrufva.
Köhler, -, *m.* kolare. -éi, -en, *f.* 1. kolning. 2. kolaryrke. 3. ställe där det kolas. -glau-be[n], *m.* *F.* blind tro.
Kohl[garten], *m.* köksträdgård. -gärtner, *m.* trädgårdsmästare som odlar grönsaker. -ig, *a.* 1. kolhaltig. 2. dum, innehållslös. -markt, *m.* 1. trädgårdstorg. 2. grönsaksmarknad. -meise, *f.* talgoxe. -rabe, *m.* korp. -rabenschwarz, *a.* kolsvart, ramsvart. -rábi, -[s], -[s], *m.* kålrabi. -raupe, *f.* kålmask. -rübe, *f.* 1. kålrot. 2. kålrabi. -sprosse, *f.* kålspira. -stengel, -strunk, *m.* kålstock. -suppe, *f.* kål(soppa). -ung, *f.* kolning *m. m.* se *kohlen*. -weisling, *m.* kalfjäril.
Kohörte, -n, *f.* kohort.
Koje, -n, *f.* sja. koj, hytt; koja.
Kokárde, -n, *f.* kokard.
Kokes se *Coaks*.
kokétt, *a.* kokétt. -eríe, *o. f.* koketteri. -ieren, *sv. itr. h.* kokettera.
Kokón se *Cocon*.
Kokos -el. * *Kokus*||baum, *m.* kokospalm. -läufer, *m.* gångmatta af kokostågor, kokosmatta. -nufs, *f.* kokosnöt. -öl, *n.* kokosolja. -palme, *f.* kokospalm.

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har haäben, *s.* har sein till hjälpverb.

Kolbe, -n, f. o. m. = Kolben a).

Kolben, a) -, m. dim. *Kölbchen*, -lein, 1. kolf, klubba. 2. jäg. nytt ännu mjukt horn hos hjortar. b) sv. I. *itr. h.* 1. om majs; gå i ax. 2. om hjortar: ansätta horn. II. tr. sätta kolf på. -fliege, f. hålgeting. -hirsch, m. jäg. årgammal hjort. -schlag, m. kolfslag. -verschluss, m. mti. kolfslutningsystem.

kolbig, a. 1. kolflik. 2. försedd med kolf(var).

Kolibri, -[s], -[s], m. kolibri.

Kolik (av. -), 0, f. kolik.

Kolk, -e [+], m. göl. -rabe, m. korp.

Kollaborlätur, -s, .ören, m. medarbetare, biträde; hjälplärare. -atur, -en, f. hjälpläraryrke. -ieren, sv. *itr. h.* arbeta tillsammans.

Kollatiön, -en, f. 1. kalas, sexa, kollation. 2. kollationering, jämförelse. -ieren, sv. I. *itr. h.* deltaga i en kollation. II. tr. kollationera, jämföra.

Kolläg, -s, -ien, n. 1. kollegium. 2. akademisk föreläsning; jtr. *belegen* I, 3. -a, -0, -e, -n, m. ämbetsbroder. -ial[isch], a. 1. ämbetsbroder. 2. kollegial. -ialität, f. egenskap af ämbetsbroder. -iengeld, n. föreläsningssafgift, kollegieafgift. -ienheft, n. anteckningsbok vid föreläsning. -ium, -[s], -ien, n. = Kolleg.

Kollektlänene, pl. samling anmärkningsvärda ställen ur literaturen, antologi. -ant, -en, m. kollektör. -e (-), -n, f. kollekt. -eur, -e, m. kollektör. -ieren, sv. I. tr. samla. II. *itr. h.* göra en insamling. -iv[isch], a. kollektiv.

Koller, a) -, n. o. m. 1. kyller. 2. tröja, jacka. 3. åstättande skinnbyxor. b) -s, 0, m. koller. -er, -, m. kollrig häst el. bna. person. -étt, -e, n., -étté, -n, f. krage, halskrås, nattkappa. -lg, -isch, a. kollrig. -n, sv. *itr. h.* 1. kackla (om kalkoner); kuttra. 2. kurra. 3. när ortförändringen framhålles s., sv. tr. o. rfl. rulla. 4. hafva koller.

Kolljétt, I. -e, n. ridjacka, tröja. II. *adv.* F *jn* ~ *schleppen*: gripa ngn i kragen och draga honom med sig. -I, -s, n. kolli. -idie- ren, sv. *itr. h.* råka i strid, i kollision. -ision, -en, f. kollision, sammanstötning, förveckling, strid, tvist. -o, -s, .li, n. o. m. kolli. -óquium, -[s], .ien, n. samtal, förhör i samtalsform, tentamen.

Kölnler, I. -, m., -erin, -nen, f. invånare i Köln, kölnbo. II. = *nyj*. -isch, a. från, i, rörande Köln, köln-er. ~[es] *Wasser*: eau-de-cologne.

Kollon, -s, n. gram. o. med. kolon. -óne, -n, m. bonde. -oníal, a. kolonial. -oníe, -[e]n, f. koloni, nybygge; enstaka gård. -onisieren, sv. tr. kolonisera, bebygga, befolka. -onisierung, f. kolonisering. -oníst, -en, m. kolonist, nybyggare. -onnáde, -n, f. kolonnad. -ónne, -n, f. kolonn. -orien, sv. tr. kolore-ra, färglägga. -orít, -[e]s, 0, n. kolorit. -óls, -[e]n, m. koloss. -ossál, a. kolossal.

Kolporteur, -e, m. kolportör, vant. vandrande bokmämlare. -ieren, sv. tr. kolportera, kringbära.

Kolter, -, 1. m. stickadt täcke. 2. n. plogrist.

Kolümne, -n, f. kolumn.

Kombattánt, -en, m. stridande. -binatiön, -en, f. kombination, sammanställning, förknippning. -binieren, sv. tr. kombinera, sammanställa, förknippa.

Komet, -en, m. komet.

Komfort, -[e]s, 0, m. komfort, bekvämlighet. -ábel, a. komfortabel, bekväm.

Komlik, 0, f. komisk konst, det komiska. -lker, -, m. komiker. -isch, a. komisk, löjlig, rolig, besynnerlig. -itée, -s, n. komité.

Komma, -s, -ta el. -s, n. gram. komma.

Kommandlánt, -en, m. kommandant. -antúr, -en, f. kommandants bostad, ämbetslokal, befattning. -éur, -e, m. befälhafvare, chef, kommandör. -ieren, sv. tr. o. *itr. h.* kommandera, befalla, föra befäl (öfver). -íte, -n, f. hand. 1. filial. 2. sv. -itaktiengesellschaft, f. kommandit(aktie)bolag, tyst bolag.

Kommádo, -[s], -s, n. kommando, befäl. -zulage, f. mti. lönetillägg för kommandering.

Kommen, *st. itr.* s. komma. Ex. 1. absolut. ~ *lassen*: a) låta hämta, skicka efter, b) låta ske, låta ha sin gång, c) låta gå. Bna. *ich sah dich* ~ jag såg, *hvard tu syftade*. 2. med personl. dat. *Es ~ mir noch hundert Mark*: jag har ännu innestående, att fordra hundra mark, *der Gedanke kam mir*: jag kom att tänka på, föll på den tanken, *jm grob* ~ vara oförsämd mot ngn, *so mußt du mir nicht* ~ så får du ej bära dig åt. 3. med adv. bestämn. *Im gleich* ~ upphinna, kunna mäta sig med ngn, *zu kurz* ~ komma till korta, *mit etw. zurecht* ~ komma tillrätta med ngt, *wenn es hoch kommt*: på sin höjd, *wie es gerade kommt*: som det faller sig, *daher kommt es, dafs*: därutaf kommer det sig, att. 4. med part. *Singend, gegangen, geritten* ~ komma sjungande, gående, ridande. 5. med inf. o. zu. *Auf etw. zu reden* ~ komma att tala om ngt, *neben jn zu sitzen* ~ komma att sitta jämte ngn, *etw. kommt einem hoch zu stehen*: ngt kommer att stå en dyrt, *er kommt sie [zu] holen*: han kommer för att hämta henne. 6. pers. komma sig, t. ex. *wie kommt es?* hur kommer det sig? 7. med prep. *An den Flufs* ~ komma, hinna fram till floden, *ans Land* ~ komma i land, *an Ort und Stelle* ~ komma fram, till målet; *an jn* ~ tillfalla ngn, *nicht an jn* ~ können: ej kunna komma åt ngn, *lassen Sie es an sich* ~ oroa er ej för det, låt det ha sin gång; *an den Galgen* ~ blifva hängd; *an den Tag* ~ komma i dagen, *an den rechten Mann* ~ komma i rätta händer; *ich komme an die Reihe* el. *die Reihe kommt an mich*: det är min tur; *scharf* el. *hart an einander* ~ drabba hårdt samman; *an js*

Stelle ~ efterträda, ersätta ngn. *Auf etw.* ~ komma att tänka på ngt, *dabei komme ich nicht auf meine Kosten*: på det viset får jag ej mina omkostnader betäckta, *auf die Nachwelt* ~ komma till eftervärlden, *auf den Namen* ~ komma på, påminna sig namnet, *einer (dat.) Sache auf die Spur* ~ komma ngt på spåret, underfund med ngt, *auf die Welt* ~ födas. *Friedlich aus einander* ~ fredligt skiljas åt. *Durch eine Stadt* ~ fara igenom, passera en stad. *Hinter die Wahrheit* ~ komma underfund med sanningen. *Es ist mir nicht in den Sinn gekommen*: jag har ej kommit att tänka därpå, *ins Gerede* ~ blifva allmänt samtalsämne. *Um etw.* ~ blifva af med, mista ngt. *Im unter die Augen* ~ komma inför nngs ögon, *unter Leute* ~ komma ut, ibland folk. *Von seiner Stelle* ~ blifva af med sin plats, *von Flecke, von der Stelle* ~ komma ur fläcken, *von Kräften* ~ blifva kraftlös, *er kommt mir nicht von der Seite*: han viker ej från min sida. *Vors Gericht* ~ komma inför rätta. *Zu Atem* ~ hämta andan, *ich bin wohlfeil dazu gekommen*: jag har fått det för godt pris, *wieder zu Kräften* ~ återvinna krafter, *es ist mir zu Ohren gekommen*: det har nått mina öron, *mit etw. zu Ende* ~ få slut på ngt, *zu Tage* ~ ådagaläggas, *wie ~ Sie dazu?* hvem har gifvit eder rättighet därtill?

Kommlände, -n, f. kyrklig förläning, gifven åt en lekman; kommanderi, konturi. -mént, -s, m. stud. studentsed, dryckesregler; bok innehållande dessa. -mentär, -e, m. kommentar, förklaring(ar). -mentieren, sv. tr. kommentera, förklara. -mérs, -e, m. stud. dryckeslag efter bestämda regler. -mérsbüch, n. bok innehållande studentsånger. -mers[ch]jieren, sv. itr. h. stud. festa, supä med iakttagande af bestämda regler. -mérz, -es, 0, n. o. * m. handel, kommers. -merziell, a. kommersiell, handels-. -mérzienrat[h], m. kommerseråd. -millitöne, -n, m. kamrat. -mis se *Commis.* -mifsanzug, m. släpmandering. -missär, -missär, -e, m. kommissarie. -mifsbröt, n. kommissbröd. -mifshemd, n. soldatskjorta. -mission, -en, f. kommission, a) uppdrag, b) komité. -missionär, -e, m. kommissionär. -mitént, -en, m. kommittent. -mittieren, sv. tr. befullmäktiga.

kommlich, a. bekväm, passande, behaglig.

kommód, a. bekväm, maklig. -e, -n, f. byrå (-). -itát, -en, f. 1. bekvämlighet. 2. bekvämlighetshus, afträde.

kommún, a. gemensam. -ál, a. kommunal. -e, -n, f. kommun.

Kommlüne, 0, f. (paris)kommunen. -munikánt, -en, m. nattvardsgäst. -munikatió, -en, f. kommunikation. -munión, -en, f. kommunikion, nattvardsfirande, nattvardsgång. -munismus, -, 0,

m. kommunism. -munizieren, sv. I. tr. 1. meddela. 2. utdela nattvarden åt. II. itr. h. gå till nattvarden. -ödiánt, -en, m. skådespelare, komediant. -ödie, -n, f. komedi, lustspel. -pagnie se *Kompanie*. -pagnón, -s, m. kompanjon. -pán se *Kumpan*. -panie, -[e]n, f. kompani. -parént, -en, m. jur. person som iakttagit inställelse vid domstol. -parieren, sv. I. tr. 1. jämföra. 2. gram. komparera. II. itr. h. jur. inställa sig inför rätta. -parierung, f. -pafs (allan -s), -e, m. kompass. -péndium, -[s], -ien, n. kompendium. -pensieren, sv. tr. afväga mot hvartannat, utjämna, kvitta. -petént, I. a. kompetent. II. -en, m. medsökande, medtåflare. -peténz, -en, f. 1. kompetens. 2. inkomst(er). 3. medtåflan, egenkap af medsökande. -plément, -e, n. komplement, fullnad. -plótt, a. komplett, fullständig. -plettieren, sv. tr. komplettera, fullständiga. -plettierung, f. -pléx, -e, m. komplex, sammanfattning, grupp. -plimént, -e, n. 1. hälsning, bugning, vördnadsbetygelse. *Mein ~ an Ihren Herrn Vater!* framför min vördnad till eder far! 2. komplimang. ~e machen a. F. *schneiden, reifsen, drehseln*: säga artigheter. -pliméntendrechsler, -pliméntenmacher, m. frasmakare. -pliméntieren, sv. tr. komplimentera, a) tr. loforda, b) itr. h. säga artigheter. -plizieren, sv. tr. förveckla, inveckla. -pliótt, -e, n. komplett, sammansvärjning. ~e anzetteln a. *schmieden* = tøj. -plottieren, sv. itr. h. stämpla, sammangadda sig. -ponieren, sv. tr. komponera. -ponist, -en, m. kompositör, tonsättare. -positión, -en, f. komposition. -pótt, -e a. -s, n. kompott, салат, sylt. -prés, a. sammanträngd, tät. -presse, -n, f. kompress. -primieren, sv. tr. komprimera, sammanpressa. -promifs, -e, m. o. n. kompromiss, öfverenskommelse. -promittieren, sv. tr. o. r/f. 1. kompromettera (sig). 2. ingå förlikning.

konkondensieren, sv. tr. kondensera, förtäta. -densierung, f. -ditió, -en, f. 1. vilkor. 2. kondition, plats, tjänst i sht sv. handelsbiträde. -ditió, -en, f. 1. konditionera, hafva anställning. 2. *Konditioniert*: beskaffad. -dítör, -s, ..ören, m. konditor, sockerbakare. -dítöréi, -en, f. konditori. -dolénz, -en, f. = *Beileid*. -dolieren, sv. itr. h. betyga sitt deltagande, beklaga sorgen. -dor, -s et. -e, m. kondör. -dükt, -e, m. följe, i sht likfölje. -duktéur, -e, m. konduktör. -fékt, -e, n. konfekt. -fektión, -en, f. 1. tillverkning i allm. 2. (tillverkning af a. handel med) beklädnadsartiklar. -ferénz, -en, f. konferens, rådspjäning, skot. kollegium. -ferieren, sv. itr. h. konferera, rådspjäga, rådföra sig. -fessió, -en, f. bekännelse. -fessiósschule, f. skola för lärjungar af en viss bekännelse. -fidentiell, a. förtrolig. -fidénz, -en, f. 1. förtrolig-

het. 2. förtroligt meddelande. -firmánd, -en, m. konfirmand. -firmándenunterricht, m. konfirmandsundervisning, nattvardsläsning. -firmándin, -nen, f. konfirmand. -firmatiön, -en, f. konfirmand. -firmieren, sv. tr. konfirmera. -fiszierbar, a. som får konfiskeras. -fiszieren, sv. tr. konfiskera. -fiszierung, f. -flikt, -e, m. konflikt, strid. -föderatiön, -en, f. konfederation, förbund. -föderieren, sv. tr. ingå förbund. -fórm, a. likformig, öfverensstämmande. -frontieren, sv. tr. konfrontera, ställa ansigte mot ansigte. -frontierung, f. -fús, a. konfys, virrig, bortkollrad. -fusiön, -en, f. konfusion, förvirring. -fusiönrat[h], -fusiönarius, -, ..ien, m. F konfys, virrig person. -gréis, -e, m. kongress. -gruént, a. kongruent, öfverensstämmande. -gruieren, sv. itr. h. kongruera, öfverensstämma. König, -e, m. konung, kung. -in, -nen, f. drottning. -isch, a. konungsk. -lich, a. konungslig, kunglig. -reich, n. konungarike. -schaft, f. konungavärdighet. -sfreund, m. kungavän, rojalist. -skarpfen, m. spegelkarp. -skerze, f. bot. kungsljus (Verbascum). -schielsen, n. festlig målskjutning hvarvid segerinnanaren kallas skytte- el. fågelkonung. -ssitz, m. residens. -sstrafse, f. kungsväg; kungsgata. -stag, m. trettondag. -t[h]um, n. konungadöme.

konisch, a. konisk, kägelformig.

Konj[e]ktúr, -en, f. konjektur, gissning. -Jugieren, sv. tr. konjugera, böja. -junktúr, -en, f. konjunktur, omständighet. -kláve, -[s], -n, n. konklav. -kordánz, -en, f. konkordans. -kordát, -e, n. konkordat, fördrag. -krét, a. konkret. -kubine, -n, f. konkubin, frilla. -kurrént, -en, m. konkurrent, medtäffare. -kurrénz, -en, f. konkurrens, täflan. -kurrénzfähig, a. i stånd att uthärda konkurrens. -kurrieren, sv. itr. h. konkurrera, täf-la. -kúrs, I. -e, m. konkurs. II. predikativt a. fallit, bankrutt. -kúrsmassenverwalter, m. god man vid konkurs. -kúrsordnung, f. konkurslagstiftning.

können, oreg. sv. tr. vanl. hjälperb. 1. kunna. Das kann nicht sein: det kan ej vara så, det är omöjligt. Das Gekonnte wieder vergessen: glömma hvad man en gång kunnat. 2. stilpt. Etw. über jn ~ hafva någon makt öfver ngn, was kann ich dazu, dafs: hvad kan jag göra för att, nicht[s] dafür ~ ej rá för det, nicht umhin ~ etw. zu thun: ej kunna underlåta att, können sich manad att göra ngt. It auf~, fort~ m. a.

Kon[n]éx, -e, m. sammanhang, förbindelse, förknippning. -naxiön, -en, f. 1. = foreg. 2. pl. ~en: inflytelserika bekantskaper, relationer. -nivénz, -en, f. öfverseende, efterlätnhet. -nivieren, sv. itr. h. hafva öfverseende, se gam fingrarne, mit jm: med ngn. -nossement, -e, n. konnossement, fraktsedel. -se-

krieren, sv. tr. helga, (in)viga, egna. -sequént, a. konsekvent, följdriktig. -sequénz, -en, f. konsekvens. -servatiön, f. 1. vidmakthållande. 2. förvarande. -servatiön-brille, f. konserver (glasögon). -sérve, -n, f. konserv. -servieren, sv. tr. bibehålla, vidmakthålla, konservera. -servierung, f. -signieren, sv. tr. konsignera. -sistórium, -[s], ..ien, n. konsistorium. -skribieren, sv. tr. utskrifva. -skriptiön, -en, f. utskrifning. -skriptiönfrei, a. icke värnpligtig. -skriptiönspflichtig, a. värnpligtig. -sóle, -n, f. konsol. -solidieren, sv. tr. konsolidera, stadga. -sonánt, -en, m. gram. konsonant, medljöd. -sonánz, -en, f. samklang, konsonans. -sörte, -n, m. kamrat, stallbroder, pl. itr. konsorter. -spirieren, sv. itr. h. konspirera, stämpla, sammansvärja sig. -stábler, *, m. konsapel. -stánt, a. konstant, fast, oföränderlig. -statieren, sv. tr. konstatera, fastställa, styrka. -statiierung, f. -starnieren, sv. tr. förvirra, göra förlägen. -stituiieren, sv. tr. konstituera. -stitutiön, -en, f. konstitution, a) fastställelse, stiftande, b) statsförfattning, c) med., d) kyrkohist. -struieren, sv. tr. konstruera. -sul, -s, -n, m. konsul. -sultieren, sv. tr. konsultera, rådslå med, rådfråga. -súm, -[e]s, 0, m. förbrukning, konsumtion. -sumieren, sv. tr. förbruka. -sumtiön, -en, f. förbrukning, konsumtion. -súmverein, m. konsumtionsförening. -tagiös, a. smittosam. -tákt, -e, m. kontakt, beröring. -tánt, a. 1. som kan betala, vederhäftig. 2. kontant. Subst. pl. ~en: kontanter. 3. Mit einander nicht ~ sein: vara osams, okontanta. -tentieren, sv. tr. tillfredsställa. -terband, a. ett införelse förbudet. -terbande, 0, f. kontrahand. -terféi (adv. ~-), -e, n. konterfej. -terféien, sv. tr. porträtterta. -termarke, f. kontramärke. -tertanz, m. kontradans. -téxt, -e, m. sammanhang, samband. -tinónt, -e, m. kontinent. -tingént, -e, n. o. m. kontingent, a) andela, b) manskap. -tingentieren, sv. tr. bestämma andelens storlek. -tinuórlích, a. kontinuerlig, oafbruten. -tinuítát, 0, f. kontinuitet, oafbruten följd. -to se Conto. -ór se Comptoir. -trahént, -en, m. kontrahent, part. -trahieren, sv. I. itr. h. ingå öfverenskommelse, sluta fördrag. II. tr. I. stud. ein Duell ~ öfverenskomma om en duell, Schulden ~ skuldsätta sig. 2. gram. kontrahera. -trákt, I. -e, m. kontrakt, uppgörelse. II. a. med. kontrakt, lam. -tráktbrüchig, a. som begått kontraktsbrott. -tráktlich, -tráktmälsig, a. kontraktssenlig, -mässig. -tráktverháltniß[s], n. In einem ~ zu jm stehen: hafva kontrakt med ngn. -trást, -e, m. kontrast, motsats. -trastieren, sv. itr. h. Gegen ei. mit etw. ~ afstikka, bilda kontrast, svåra mot ngt. -travenieren, sv. itr. h. begå en (lag-) öfverträdelse, bryta mot ngt. -tribuieren, sv.

tr. skatta, bidraga med. -tribución, -en, f. kontribution, skatt, pålaga. -tróllamt, n. kontrollverk. -tróllbeamte(r), m. kontrollant, kontrollör. -trólle, -n, f. kontroll. -tróllieren, sv. tr. kontrollera. -tróllierung, f. -tróvørse, -n, f. kontrovers, strid, tvist. -tumáz, -en, f. 1. 0, jur. tredskande. In ~ verurteilen: döma in contumaciam. 2. karantän (sanstalt). -tumazieren, sv. tr. jur. 1. anklaga för tredskande. 2. döma in contumaciam. -tumázurt[h]eil, n. jur. tredskodom. -túr, -en, f. kontur, ytterlinje. -veniéenz, -en, f. öfverenskommelse; det passande, konvensans. -venieren, sv. itr. h. passa, vara lämplig, jm: för ngn. -vént, -e, m. 1. församling, konvent. 2. arv. n. munk- ei. nunnesammankomst; kloster. -ventikel, -, n. konventikel, bönemöte. -ventión, -en, f. öfverenskommelse, fördrag. -ventionéll, a. konventionell. -versatió, -en, f. konversation, samtal, samspråk. -versatiósspráche, f. bitadt talspråk. -versatiószimmer, n. teat. foyer. -versieren, sv. itr. h. konversera, samtala, språka. -vertieren, sv. tr. 1. konvertera. 2. omvända. -vertit, -en, m., -vertítin, -nen, f. omvänd. -vikt, -e, n. 1. konvikt, studenthem. 2. fritt vivre för studenter. -vulsión, -en, f. konvulsion, kramp. -zentrieren, sv. tr. koncentrera. -zópt ^{se} Concept. -zórt, -e, n. konsert. -zertieren, sv. itr. h. konsertera, gifva konsert(er). -zessió, -en, f. koncession, tillstånd, privilegium. -zessionieren, sv. tr. gifva koncession åt. -zil, -e, n. koncil(ium), synod. -zip ^{se} Concip.

koloperieren, sv. itr. h. samverka, arbeta gemensamt. -ordinieren, sv. tr. samordna.

Kopéke, -n, f. kopek.

Köpenhágen, -s, 0, n. npr. Köpenhamn. -er, I. -, m. köpenhamnare. II. a. köpenhamnsk. -erin, -nen, f. köpenhamnska.

Köper, -s, 0, m. kypert. -n, sv. tr. kypra.

Kopf, -e †, m. hufvud. *Er weifs nicht, wo ihm der ~ steht*: han är så öfverhopad af göromål att han är yr i hufvudet, han vet ej hvart han skall vända sig, *mir steht der ~ nicht danach*: jag har ej lust därtill, *darauf steht der ~* det är belagdt med dödsstraff, *den ~ hergeben*: sätta lifvet till, *seinem ~ haben*: hafva sitt hufvud för sig, vara egen-sinnig, *die Köpfe zusammenstecken*: slå sina kloka hufvuden ihop, *den ~ hoch tragen*: sätta näsan i vädret, *jm den ~ waschen*: dugtigt lexa upp ngn. — Med prep. *Sich jm an den ~ werfen*: truga sig på ngn, *es geht an ~ und Kragen*: det gäller lifvet. *Auf den ~ stellen*: vända upp och ned, *auf seinem ~ [be]stehn, beharren, bleiben*: envist vidhålla sitt, *auf den ~ gefallen sein*: vara dum, inskränkt, bortkommen, *jm etw. auf den ~ sagen*: säga ngn ngt midt i ansigtet, *etw. auf seinen [eignen] ~ thun*: göra ngt

på eget ansvar. *Es will mir nicht aus dem ~e*: jag kan ej glömma det, *etw. aus dem ~e wissen*: veta, kunna ngt utantill. *Etw. für seinen ~ thun*: göra ngt på eget bevåg. *Etw. im ~ behalten*: minnas ngt, *das will mir nicht in den ~* det har jag svårt att få i mitt hufvud, *in ei. mit bloßem ~* barhuvad, *das Herz mit dem ~ weglassen lassen*: låta känslan råda öfver förståndet. *Nach dem eignen ~ leben*: lefva efter sitt eget tycke. *Sich um den ~ reden*: tala halsen af sig. *Nicht von seinem ~ abgehen*: ej frågå sin mening, ej gifva efter. *Ein Brett vor dem ~ haben*: vara korkad, inskränkt. *Der Wein steigt zu ~e*: vinet stiger åt hufvudet. -arbeit, f. tankearbete. -bedeckung, f. hufvudbonad. -brechen, n. hufvudbry. -brechend, a. halsbrytande. -bürste, f. hårborste.

Köpfen, sv. I. tr. 1. koppa. 2. halshugga. 3. toppa. 4. förse med hufvud(en), t. ex. *Nadeln*. II. itr. h. knyta sig (om kåt, salat m. m.).

Kopflönde, n. 1. hufvudgård. 2. lillända af stoe-kar. -geld, n. = *Kopfsteuer*. -haar, n. hufvudhår. -hänger, -, m. 1. person som hänger hufvudet, är ledsen. 2. skenhelig person. -hängerei, f. 1. nedslagenhet. 2. skenhelighet, skrymteri. -hängerin, -nen, f. ^{se} *Kopfhänger*. -haut, f. hufvudsvål.

-köpflig, a. i sms, t. ex. *blond ~ ljushårig, grofs ~ storhufvad, hundert ~ hundrahöfdad*.

köpfings, adv. hals öfver hufvad, hufvudstupa.

Kopflinaht, f. söm i hufvudskålen. -nicken, n. nick, nickning. -nuls, f. F sittopp, öfril. -pfühl, m. o. n. hufvudkudde, långdyna, hufvudgård. -putz, m. hårklädsel. -rechnen, n. hufvudräkning. -reißer, m. F förrädisk dryck. -scheu, a. om hastar: rädd att låta hufvudet vidröras; bild. om personer: skuggrädd, misstrogen, *jm ~ machen*: komma ngn att studsa, att verka, skrämna ngn. -schmerz, m. hufvudvärk. -schüttelnd, a. skakande på hufvudet. -steuer, f. hufvudskatt, personell afgift. -stimme, f. hufvudröst. -tuch, n. halsduk, sjalett. -über, adv. hals öfver hufvud, hufvudstupa.

Köpfung, f. halshuggning m. m. ^{se} *köpfen*.

kopflünte = *kopfüber*. -weh, n. hufvudvärk. -zahl, f. antal personer. -zerbrechen = *Kopfbrechen*. -zeug, n. 1. (fruntimmers)mössa, hårklädsel. 2. betsel.

Kopplialien, pl. kopianings-, afskrifningsarvode. -ie, [-e]n, f. kopia, afskrift, aftryck. -ierbuch, n. kopebok. -ieren, sv. tr. kopiera, afskrifva. -iertinte, f. kopebläck. -ist, -en, m. kopist, afskrifvare.

Koppe, -n, f. rund topp.

Koppel, -n, f. 1. arv. -, m. o. * n. (hund-, sabel)koppel, kedja. 2. jag. koppel hundar. 3. för flera gemensamt område as. gemensamt bete, jagtområde m. m. 4. äbr. a) inhägnadt fält,

begagnadt tidtals till sädesodling, tidtals till bete, b) gärde, teg. **-fischerel, f.** gemensamt fiske. **-gerechtigkeit, f.** = *Koppelrecht*. **-hut = Koppeltrift, -jagd, f.** gemensamt jagt- (rätt). **-n, sv. tr.** koppla, sammanbinda. **-recht, n.** rätt till gemensamt bete. **-trift, -weide, f.** 1. gemensamt bete. 2. inhägnad betesmark. **-wirt[h]schaft, f.** koppelbruk.

Kopte, -n, m. kopter.

Kopulation, -en, f. vigsel. **-ieren, sv. tr. 1.** förena, sammanviga. 2. ympa.

Koralle, -n, f. korall. **-n, a.** af koraller, korall-. **koram, adv. F** ~ *nehmen* = löj. **-ieren, sv. tr.** lexa upp.

Korán (av. -e), -s el. -e, m. koran.

koránzen se kuranzen.

Korb, -e † se mätteubet av. -, m. korg. **-geflecht, n.** korgverk. **-macher, n.** korgmakare. **-papier, n.** fäktasabel med papperplåt af korgverk.

Kordle, -n, f. sena, sträng, snöre. **-el, -n, f.** snöre. **-elieren, sv. tr.** tvinna, sno till snören. **-ial, a.** hjärtlig, förtrolig. **-ialtät, -en, f.** hjärtlighet, förtrolighet. **-ón se Cordon. -uán, -e, m.** karduan (släder). **-uánen, a.** af karduan, karduan-. **-uángerber, -uánmacher, m.** karduanmakare.

Korínthe, -n, f. korinter.

Kork, -e †, m. kork. **-en, I. a.** af kork, kork-. **II. sv. tr.** korka. **-pfropfen, -stüpsel, m.** kork. **-zieher, m.** korkskruf.

Korn, -er †, n. 1. korn. *In aufs ~ nehmen:* taga sigte på ngn; *mit jn auf dem ~e haben:* noga gifva akt på ngn. 2. grand. 3. kärna. 4. koll. a) säd i allm., spannmål, b) sädesslag. *Hartes el. glattes ~* råg, hvetet o. korn i mots. till *weiches el. rauhes ~* hafre, *welsches el. türkisches ~* majs, c) det i en trakt hufvudsakt. odlade sädesslaget, vanl. råg. 5. 0, vanl. m. sädesbrännvin. 6. *F blaues ~* (gevärs-) kula, skott. **-acker, m.** sädesfält; rågåker. **-ähre, f.** sädesax. **-ärtig, a.** kornig. **-blume, f.** kornblomma, blåklint. **-blüt[h]e, f.** 1. blomma på sädesax. 2. sädens blomnings-tid. **-boden, m.** 1. sädesjord. 2. spannmåls-vind. **-bod, -branntwein, m.** sädesbrännvin. **-élkirsche, -éle, -n, f.** bot. kornell.

körnen, sv. I. itr. h. 1. om säd: sätta korn, mata sig. 2. av. *rfl.* bilda korn, blifva kornig. **II. tr. 1.** korna, gryna. 2. sätta narf på is-der. 3. medels utströdda korn el. annat lockbete locka.

Kornétt, [-e]s, -s, I. m. mil. **II. n.** mus. kornett.

Kornfeld, n. = Kornacker. -früchte, pl. spannmål. **-haus, n.** spannmålmagasin.

körnlicht, -ig, a. kornig.

Kornljahr, n. sädesår. **-jude, m.** kornjude, sädesockrare. **-käufer, m.** 2001. sädesvifvel. **-kammer, f.** kornbod. **-land, n.** sädesland. **-markt, m. 1.** spannmålsmarknad. 2. spannmålstorg. **-mäfs, n.** spannmålsmått. **-reich, a. 1.** kornrik (om ax). 2. sädesrik. **-rose, f.** åkervalmo.

-speicher, m. kornbod, spannmålmagasin. **-sperre, f.** förbud mot spannmålsut-el. införsel. **-stecher = Kornkäfer. -wicke, f.** bot. fodervicka. **-wucherer, m. = Kornjude. -zoh[e]nte, m.** sädestionde.

Körper, -, m. kropp. **-anlage, f.** kropps-konstitution, kropps-författning. **-bau, m.** kropps-byggnad. **-haft, a.** materiell, sinnlig, kropps-lig; mat. solid. **-lich, a. 1. = föreg. 2.** kropps-lig. **~ se Beredsamkeit:** vältalighet som verkar genom åtbörder. **-lichkeit, f.** kropps-lighet, sinnlighet. **-los, a.** okropps-lig. **-schaft, f.** korporation, kår, förening. **-schaftlich, a.** korporations-, kår-, förenings-. **-strafe, f.** kroppsstraff. **-welt, f.** sinnevärlden. **-wuchs, m.** växt.

Korporäl, -e, m. korpral. **-álschaft, f.** korpral-skap. **-ation = Körperschaft. -ativ = körperschaftlich.**

Korpls se Corps. -ulenz, 0, f. korpulens, fetma. **korrekt, a.** korrekt, riktig, felfri. **-heit, f.** korrekthet, felfrihet. **-ión, -en, f.** korrektion, rättelse, förbättring, bestraffning. **-ionär, -e, m.** hjon vid en arbetsinrättning, arbets-hjon. **-or, -s, ..ören, m.** korrekturläsare. **-úr, -en, f.** korrektur.

Korrespondént, -en, m. korrespondent. **-énz, -en, f.** korrespondens, brevväxling. **-énz-karte, f.** brefkort. **-ieren, sv. itr. h. 1.** *Mit jm ~ korrespondera,* brevväxla med ngn. 2. *Mit etw. ~ motsvara ngt.*

Korridor, -e el. -s, m. korridor. **-rigénda, pl.** fel, tryckfel, korrigeranda. **-rigieren, sv. tr.** korrigera, rätta, förbättra. **-rumpieren, sv. tr. 1.** korrumpera, försämma, förfalska, vanställa. 2. besticka, muta. **-rüpt, a.** korrump-rad m. m. se föreg. 1. **-ruption, -en, f. 1.** korruption, sedeförderf, sedligt förfall. 2. bestickning, besticklighet. **-sár, -en el. -s, -en, m.** korsar, sjörföware. **-sárent[h]üm, n.** sjörförveri. **-se, -n, m.** korsikan. **-sét, -e, n.** snörlif. **-sikáner, -, m.** korsikan. **-sikánerin = Korsin. -sikánisch = korsisch. -sin, -nen, f.** korsikanska. **-sisch, a.** korsikansk. **-vétte, -n, f.** korvett. **-ryphäe, -n, f. o. m.** kordirigent; anförare, hufvudman, koryfé.

Kosá[c]k, -en, m. kosack.

köscher, a. ren, tillåten enl. Judiska föreskrifter; *F* återhufvad riktig, rätt, som sig bör. **-n, sv. tr.** gilla, godkänna, jfr föreg.

Kosleform, f. smekform (i smeksam tal använd form af ett namn). **-en, sv. tr. o. itr. h.** smeka(s). **-ewort, n.** smekord, smeknamn. **-ig, a.** smek-sam, smekfull.

kosmisch, a. kosmisk, världs-.

Koss[át]h, -át[h]e, -en, m. mindre bonde, torpare, backstugusittare.

Kost, 0, f. kost, föda. *Sich im ~ geben:* akordera in sig, *in ~ nehmen:* taga emot till inackordering, *bei jm in der ~ sein:* vara inackorderad hos ngn. **-bár, a. 1.** kostsam.

2. kostlig, dyrbar, värdefull. *Sich ~ machen*: hålla på sin värdighet, ej umgås med hvem som helst. **-barkeit**, *f.* dyrbarhet. **-en**, *I. pl.* kostnad, omkostnader, bekostnad. *In alle ~ et. zu den ~ verurteilt werden*: dömas att ersätta alla omkostnader, att betala rättegångskostnaderna. **II. sv. itr. h. o. tr.** kosta. *Es koste was es wolle*: kosta hvad det vill. **III. sv. tr.** smaka. **-enanschlag**, *m.* kostnadsförslag. **-enaufwand**, *m.* kostnad. **-enersatz**, *m.* ersättning af omkostnader. **-enfällig**, *a.* med skyldighet att bestrida omkostnaderna. **-enfrei**, *a.* (kostnads)fri, gratis. **-enpreis**, *m.* inköpspris. **-er**, *-*, *m.* en som smakar via *m. m.*, vinproberare. **-frau**, *f. I.* fru(timmer) som har mathållning. **2.** fruntimmer som har sin kost hos ngn. **-frei**, *a.* som har fri kost. *In ~ halten*: gifva ngn fri kost. **-freiheit**, *f.* fri kost, fritt vivre. **-gänger(in)**, *m. (f.)* spisgäst. **-geber**, *m.* en som ger kost åt ngn; spisvärd. **-geld**, *n.* kostpengar, betalning för kosthållning. **-halter(in)**, *m. (f.)* en som har mathållning, spisvärd(inna). **-happen**, *m.* smakbit. **-haus**, *n.* spisningsställe, spiskvarter. **köstlich**, *a.* kostlig, präktig, härlig, dyrbar, värdefull, utsökt. **-keit**, *f. I.* kostlig, härlig, utsökt beskaffenhet. **2.** dyrbarhet. **Kost|schule**, *f.* skola med kost (och husrum) för lärjungarne, pension, pensionat. **-spiegel**, *a.* kostsam, dyr. **-spieligkeit**, *f.* kostsamhet, dyrhet. **-üm**, *-e, n.* kostym, dräkt. **-ümieren**, *sv. tr. o. rfl.* kostymera (sig). **-verächter**, *m.* kostföraktare. **Kot**, *I. -[e]s, 0, m.* smuts, smörja; ekskremen-ter. **II. -e, n., -e, -n, f. se *Kate*. **Kotefétt**, *-s et. -e, n., -e, -n, f.* kotlett. **Köter**, *-*, *m. I.* stor, ondsikt gårdvar; hund i allmb., hundracka. **2.** = *Kossat*. **Koterie**, *-[e]n, f.* kotteri. **Koth** *m. m.* se *Kot m. m.* **Kothörn**, *-e, m.* kotörn. **-ärtig**, **-haft**, *a.* kotörnlik; *vant. bild.* högtrafande, svulstig. **kötig**, *a.* smutsig. **Kötner**, *-*, *Kotsals*, *-en, m.* = *Kossat*. **kotzen**, *sv. itr. h. P* kråkas, spy. **Kou**-se *Cou*-. **Kourier** se *Kurier*. **Krabbe**, *-n, f.* zool. krabba; *F bild.* byting. **-lig**, *a.* *F* krypande, som en myra, liten, petig. *Es wurde mir ~ jag kände mig obehaglig till mods.* **-ln**, *sv. I. itr. h.*, när orförändringen framhålls *s., o. rfl.* kräffa, krypa, kräla, vimla. **II. tr. o. itr. h. I. sv. oper. pilla, pillra, klia, sticka, reta. **2.** klottra. **krach**, *I. itj.* kratsch. **II. -e, m. I.** brak, smäll, knall; *itr. ach II.* **2.** börskatastrof, fallissement, krach. **-en**, *sv. I. itr. I. h.* knaka, braka, dåna. **2.** s. knakande, brakande brista, störta; om banker, handelshus: göra bankrutt. **II. tr.** sönderbryta, sönderslå ngt knakande, knäcka. **-mandel**, *f.* krakmandel.****

krächzen, *sv. itr. h.* kraxa, skria.

krack = *krach I, II, I. -e, I. -n, f. I. F* hästkrake, kratta. **2.** bot. kråkvicka (*Vicia cracca*). **II.** se *Krake*.

Kraft, *I. -e †, f.* kraft. *Jur. in ~ sein*: gälla, hafva gällande kraft. *In ~ (med gen.) = II. II. prep.* med gen. i kraft af, till följd af, i enlighet med. **-aufwand**, *m.* förbrukning af kraft. **-bedarf**, *m.* erforderlig kraft. **-brühe**, *f.* kraftsoppa.

Kräfte|messer, *m.* kraftmätare. **-paar**, *n.* kraftpar.

Kraft|erfüllt, *a.* kraftig, kraftfull. **-fülle**, *f.* kraftfullhet. **-gefühl**, *n.* känsla af kraft. **-gesang**, *m.* kraftig sång.

kräftig, *a. I.* kraftig, stark. **2. jur.** gällande, som har gällande kraft. **-en**, *sv. I. tr.* styrka, styrka, förläna krafter. **II. rfl.** styrka sig, få krafter. **-keit**, *f.* kraft, styrka. **-ung**, *f.* stärkande.

Kraft|lehre, *f.* dynamik. **-leistung**, *f.* kraftyttring. **-los**, *a.* kraftlös. **-losigkeit**, *f.* kraftlöshet. **-mensch**, *m.* kraftig, stark människa, jätte. **-messer**, *m.* kraftmätare. **-voll**, *a.* kraftfull. **-wasser**, *n.* kraftigt, styrkande vatten. **-wirkung**, *f.* en krafts verkan, kraftyttring.

Kraglen, *- ei. * †, m. dim.* *Kräglein, Krägelchen*, krage. *Bud. es geht ihm an den ~* det kommer att stå honom dyrt a. det gäller hans lif, *F etw. im ~ haben*: hafva en flors-huva. **-stein**, *m.* kragsten, konsol.

Krähe, *-n, f.* kråka. **-n, sv. itr. h. o. tr.** gala; *F* tala gält, gnälla. *F bud. zu früh ~ jubla* för tidigt. **-nauge**, *n. I.* kråkögga. **2.** råfkaka. **3.** liktörn.

Krahn se *Kran*.

Krähwinkel, *-s, 0, n. npr.* Kråkvinkel. **-lör**, *-*, *m., -lerin*, *-nem, f.* kråkvinkelsbo. **-lerei**, *-en*, *f.* kråkvinkelsmanér, småstadsfasoner. **-lig**, *a.* småstadsaktig.

Krakle, *-n, m.* odjur, vidunder. **-éel**, *-e, m.* krakel, gräl, väsen. **-éelen**, *sv. itr. h.* ställa till krakel, gräla, bullra, väsnas. **-éeler**, *-*, *m.* grälmakare, en som för oljud, fridstörare. **-eeleréi**, *-en, f.* = *Krakele*. **-éelerisch**, **-éelig**, *a.* fallen för krakel, grälatigt, bullrande. **-elbeine**, **-elfüße**, *pl.* kråkfötter. **-eln**, *sv. itr. h.* om vissa fåglars läte, ngt. kackla. **-en**, *-*, *m.* = *Krake*.

Krallé, *-n, f.* dim. †, klo. **-en**, *sv. itr. h. o. tr.* rifva, klösa, gripa med klorna. **-enhaft**, **-icht**, *a.* kloformig. **-ig**, *a. I.* kloformig. **2.** försedd med klor, i sht i sma., t. ex. *lang~* som har långa klor.

Kram, *-e †, m. I.* kram, kramvara, korta varor. *Bud. da liegt der ~!* pladask! där ligger härligheten! *das passt gerade in seinen ~* det är ngt för honom. **2.** krambod; kramhandel. *Einen ~ anfängen*: öppna en krambod. **-bambuli**, *-[s], 0, m.* krambambuli, a) ett slags glögg, b) ett slags likör, c) *F* dricksvara

i allm. -bude, *f.* (marknads)stånd med kramvaror. -en, *sv. itr. h.* 1. utbjuda, hålla, utbreda sitt kram till salu. 2. *sv. tr.* In ei. *unter etc.* ~ gräfvä i leta bland, genomsnoka ngt, *etw. zu ~ haben:* ha ngt att plocka, styra, syssla med.

Krämer, -, *m.* krämare, kramhandlare.

Krämeréi, *0, f.* gräfvande, lotande, snokande.

Krämerléi, *0, f.* krämmaryrke, kramhandel. -geist, *m.* krämrande. -haft, *a.* krämmeraktig. -in, *-nen, f.* krämerska. -isch, *a.* krämmeraktig. -lehrling, *m.* bodbetjänt, bodgosse. -mälsig, *a.* krämmeraktig. -waj|are, *f.* kramvara.

Krämlhandel, *m.* kramhandel. -laden, *m.* krambod, kortvaruhandel. -markt, *m.* marknad där blott kramvaror salubjudas.

Krämmets|beere, *f.* enbär. -vogel, *m.* kramsfågel.

Krampe, -n, *f.* krampa, murband, bake.

Krämpen, *se* *Krempen*. -I, *I. -s, 0, m.* kram, skräp, lumpor. **II. se** *Krempel* 1. -In, *sv. tr. o. itr. h.* 1. samla lump, vara lumpsamlare. 2. *se* *Krempeln* 1, 3. -n *se* *Krempen*.

Krämpf, -e †, *m.* kramp. -en, *sv. I. tr. o. rfl.* 1. krampaktigt sammandraga(s). 2. krampaktigt haka (sig) fast. **II. itr. h.** hafva kramp. -haft, -ig, *a.* 1. krampaktig, konvulsivisk. 2. *stad.* oerhörd, kolossal.

Krämp|ler, -, *m.* 1. lumpsamlare. 2. *se* *Krempeler* 1.

Kramts- *se* *Krammets*.

Kran, -e †, *m.* kran.

Kranich, -e, *m.* 1. trana. 2. *tekn.* kran att lyfta med. -schnabel, *m.* 1. trannäbb. 2. *bot. a)* pelargonie, *b)* näfva, geranium.

krank, -er †, *a.* 1. sjuk. ~ *an Leib und Seele:* sjuk till kropp och själ, ~ *an der Brust sein:* hafva bröstlidande, ~ *an den Masern:* sjuk i mässlingen. *Sich ~ lachen:* skratta sig förderfvad. 2. *poet. matt.* svag.

Kränke, -n, *f.* fallandesatt. -léi, *0, f.* sjuklighet. -In, *sv. itr. h.* vara sjuklig, klen, skral. *kranken, sv. itr. h.* vara sjuk, sjuklig. *An etc.* (dat.) ~ lida af ngt.

kränken, *sv. I. tr.* kränka, såra; * plåga, smärta, röra. *Js Rechte ei. jn an seinen Rechten* ~ tråda ngns rättigheter för nära. **II. rfl.** blifva ledsen, känna smärta, röras. *Sich zu Tode ~* blifva dödligt säråd, dö af sorg.

Kranken|anstalt, *f.* sjukhus, -hem. -bericht, *m.* sjukrapport. -besuch, *m.* sjukbesök. -bett, *n.* sjukbädd, -säng, -läger. -diät, *f.* sjukdiät. -haus, *n.* sjukhus. -korb, *m.* sjukbår. -kost, *f.* sjukmat. -lager = *Krankenbett*. -pflege, *f.* sjukvård. -pfleger(in), *m. (f.)* sjukskötare (-erska). -saal, *m.* sjuksal. -sänfte, *f.* sjukbår. -stube, *f.* sjukrum. -wagen, *m.* ml. sjukvagn, ambulansvagn. -wärter(in), *m. (f.)* sjukvårdare (-erska). -zimmer, *n.* sjukrum. **krankhaft, a.** sjuklig, osund. -igkeit, *f.* sjukligt tillstånd.

Krankheit, *f.* sjukdom, sjuka. *In eine ~ [ver-] fallen:* få en sjukdom, sjukna. -sbericht, *m.* bulletin. -serscheinung, *f.*, -szeichen, *n.* sjukdomssymptom.

kränk|lich, *a.* sjuklig, skral, klen. -lichkeit, *f.* sjuklighet, klenhet. -ling, -e, *m.* sjukling, klen person. -ung, *f.* kränkning, förödmjukelse, skymf.

Kranz, -e †, *m.* 1. krans. 2. *Kränzchen:* förering, sällskap. -binder(in), *m. (f.)* kranbindare (-erska).

Kränz|chen, -, *n.* *se* *Kranz*. -en, *sv. tr.* bekransa.

Krapfen, -, *m.* dim. *Kräpfchen*, -lein, tårta med fyllning, frukttårta.

Krapp, -e, *m.* krapp(rot).

krass, *a.* 1. krass, grof. 2. *stad.* rå, okunnig om studentseder.

Krater, -, *m.* krater.

Kratz, -e, *m.* gam ritning förorsakad ojämnhet, skräma, rispa. -bürste, *f.* kratsborste; *F* bnd. motspänstig, butter person. -e, -n, *f.* 1. karda. 2. skrapa, skrapjärn.

Krätze, -n, *f.* 1. med kliande utslag, skabb. 2. *tekn.* metallaffall, slagg.

Kratz|leisen, *n.* skrapa, skrapjärn. fotskrapa.

-en, *sv. I. itr. h. o. tr.* 1. rifva, skrapa, krafsa, klösa. 2. klottrande nedskrifva, klottra dit. 3. *Auf der Geige ~* fila på fiol. 4. skrapa, borsta med kratsborste; karda. **II. itr. s.** *F* springa, skala, schappa. -er, -, *m.* 1. person som skrapar *m. m.* *se* föreg. 2. a) skrapa, skrapjärn, b) krats.

Kratzer, -, *m.* 1. = *Kratzer* 2. 2. dåligt vin som riffer i halsen.

Kratz|füls, *m.* *F* 1. skrapning med foten via hälsning, skrap-ut. 2. person som ständigt skrapar med foten, artig, kruserlig person. 3. krafsande höna. 4. pl. kråkfötter. -fülsler, -, *m.* = *Kratzfußs* 2. -ig, *a.* 1. borstig, rifvande. 2. knapp.

krätzig, *a.* behäftad med utslag, skabbig; *bnd.* motbjudande, vedervärdig.

Kräuel, -, *m.* gaffel med böjda klor.

kräueln, -en, *sv. tr.* sakta rifva, pillra, kliä. *bnd. jm die Ohren ~* tala ngn till behag, smickra ngn.

kraus, *a.* 1. krusig, rynkad. *Das Gesicht ei. die Stirn ~ ziehen:* rynka pannan. 2. *bnd.* brokig, förvirrad, vild. *Es zu ~ machen:* gå för långt. -e, -n, *f.* 1. *sv.* Kräuse, krusighet. 2. krås, veckad remsa.

Kräusel, -, *m.* 1. *se* *Kreisel*. 2. *sv. n.* litet krås.

-eisen, *n.* krusjärn. -n, *krausen, krausen, sv. I. tr.* krusa, ringla. **II. itr. s.** ringlande uppstiga, ringla sig. -ung, *f.* krusning.

Kraus|leminze, *f.* krusmynta. -haar, *n.* krusigt hår. -haarig, -härig, *a.* krushärig. -held, *f.* krusighet. -kohl, *m.* kruskål. -kopf, *m.* krus-hufvud. -köpfig, *a.* krushärig. -lich, *a.* litet krusig. -minze, *f.* krusmynta.

Kraut, -er *†*, *n.* 1. ört, växt; koll. grönt, grönsaker. *F ein eigenes ~ en besynnerlig kurre.* 2. blad i sht på rotfrukter. *Ins ~ schiefsen ei. wachsen:* driva för mycket blad så att kraften tagas från frukten, *das liegt wie ~ und Rüben durch einander:* det ligger huller om buller, om hvartannat. 3. kål. *Grünes ~ grönkål.* 4. ~ und *Lot:* krut och kula, skott. -e, -n, *f.* rensning af trädgårdsland *m.* -en, *sv. tr.* rensa bort ogräs från.

Kräuter|arznel, *f.* vegetabiliskt läkemedel. -aufguls, *m.* dekokt på örter. -büch, *n.* 1. örtabok. 2. herbarium. -frau, *f.* örtplockerska. -ig, *a.* betäckt med örter. -käse, *m.* kryddost. -kenner, *m.* örtekännare, botanist. -kunde, *f.* botanik. -n, *sv. itr. h.* samla örter. -salat, *m.* grönsakssalat. -sammeler(in), *m.* (*f.*) örtsamlare (-erska). -suppe, *f.* grönsoppa. -wein, *m.* aromatiskt vin.

Kraut|feld, *n.* fält med kål ei. grönsaker. -garten, *m.* köksträdgård. -gärtner, *m.* trädgårdsmästare som odlar grönsaker. -haft, *a.* örtartad. -händler, *m.* grönsakshandlare. -ig, *a.* örtartad. -junker, *m.* *F* landtjunker; *pl. sv.* knapadel. -markt, *m.* 1. grönsaksmarknad. 2. grönsakstorg. -werk, *n.* allehanda örter.

Krawall, -e, *m.* *F* kravall, tumult. -en, *sv. itr. h.* *F* styra till kravall, bråka. -er, -, *m.* *F* kravallmakare, orostiftare. -ieren = *krawallen.*

Krawatte, -n, *f.* (herr)halsduk.

Kreatür, -en, *f.* dim. *†*, kreatur, varelse.

Krebs, -e, *m.* kräfta. -en, *sv. itr. h.* 1. fånga kräftor. 2. *sv. s.* kraffa, krypa som en kräfta. -geschwür, *n.* med kräftböld, -sår. -haft, -icht, -ig, *a.* kräftartad, kräft-. -lings, *adv.* baklänges. -nase, *f.* kok kräftskal med fyllning. -schere, *f.* kräftklo.

Kredenz|len, *sv. tr.* kredensa. -er, -, *m.* kredensare, munkänk. -teller, *m.* presentertallrik, bricka. -tisch, *m.* serveringsbord.

Kredit, *I.* -e, *m.* kredit, betalningsanstånd. *II.* (-), -[s], -s, *n.* kredit (mots. debet). -fähig, *a.* som har kredit, solid. -genossenschaft, *f.* kreditförening. -ieren, *sv. tr. o. itr. h.* kreditera. -iv, -e, *n.* kreditiv. -los, *a.* utan kredit. -losigkeit, *f.* brist på kredit.

Kreditor, -s, ..ören, *m.* kreditor, fordringsägare. **Kregel**, *a.* munter, rask, flink.

Kreid|le, -n, *f.* krita. *F* bna. *mit doppelter ~ anschreiben:* debitera två gånger för samma sak, *mit zehn Mark auf ei. in der ~ stehen:* vara skyldig tio mark. -ehaft = *kreidig.* -eln, -en, *sv. tr.* krita, bestryka, märka, rita med krita. -enhaft, -icht, -ig, *a.* kritaktig, kritig.

Kreieren, *sv. tr.* kreera, utse, välja.

Kreis, -e, *m.* 1. cirkel(linie), ring; rundning, rund kant. 2. kretsgång. 3. krets, sfär; sköte; sällskap. 4. krets, distrikt, förvaltningsom-

råde, fögderi. -abschied, *m.* *ugf.* landstingsbeslut. -abschnitt, *m.* mat. segment. -auschnitt, *m.* mat. sektor. -bahn, *f.* cirkelformig bana, kretslopp. -behörde, *f.* *ugf.* kronofogde-ämbete, fögderistyrelse. -bewegung, *f.* krets-rörelse. -blatt, *n.* kretsblad, provinsblad. -bogen, *m.* cirkelbåge. -bote, *m.* *ugf.* fjäringskarl.

Kreisch, -e, *m.* gäلت skrik, skri, ansarki. -en, *sv. o. st. itr. h. o. tr.* gäلت skrika, skria, gnissla, fräsa, skära; *kok.* hårdt steka. -er, -, *m.*, -erin, -nen, *f.* person, djur med gäll stämma; skrikhals.

Kreis|direktor, *m.* *ugf.* kronofogde. -drehung, *f.* vridning, rotation. -el, -, *m.* 1. hvirffel. 2. snurra. -eln, *sv. I. itr. h. o. s.* samt *rfl.* snurra omkring, snurra (rundt), hvirfla; uppstiga spiralformigt. *II. itr. h.* leka med (pisk)snurra. *III. tr.* snurra omkring. -elung, *f.* -en, *sv. I. itr. h.* 1. *sv. s. o. rfl.* gå rundt, gå omkring, vrida sig, hvirfla, kretsa, cirkulera. 2. bilda en krets, en cirkel; ~d: rund. 3. se *kreifsen.* *II. tr.* 1. *Gekreist:* rund. 2. vrida omkring. 3. jag spårande gå omkring villebrådet. -er, -, *m.* jag. person som spårar villebrådet, underjägare. -fläche, *f.* cirkelyta. -form, *f.* cirkel(form). -förmig, *a.* cirkelformig, rund. -gang, *m.* kretsgång. -gericht, *n.* *ugf.* häradsrätt. -lauf, *m.* kretslopp. -linie, *f.* cirkel(linie). -richter, *m.* *ugf.* häradshöfding. -schnitt, *m.* rund inskärning, skåra.

kreifsen, *sv. itr. h.* vara i barnsnöd, känna födslosmärter, vändas. -erin, -nen, *f.* barnsängskvinna, barnaföderska.

Kreis|stadt, *f.* kretsstad, hvirvudort inom en krets. -stände, *pl.* krets-, distriktsdeputerade. -tag, *m.* kretsdag, *ugf.* landsting. -ung, *f.* 1. kretsande, hvirflande, kretslopp. 2. hvirffel, krets, cirkel.

Kremonésér, -, *m.* kremonesare, a) person, b) violina från Cremona.

Kremortärtari, -, 0, *m. o. n.* kremortartari, vinsten.

Kremp|le, -n, *f.* (hatt)brätte. -el, *I.* -n, *f.* karda, ullkam. *II.* se *Krämpel I.* -eilmacher, *m.* kardmakare. -eln, *sv. tr. o. itr. h.* 1. karda, kamma. 2. se *Krämpeln I.* 3. = *roj.* -en, *sv. tr.* vika upp. -ler, -, *m.* 1. ullkardare. 2. se *Krämpel I.*

Kremsér, -, *m.* 1. invånare i Krems, kremsbo. 2. månsitsig vagn, vurst.

Krengel se *Kringel.*

krepieren, *sv. I. itr. s.* krevera; (själf)dö om djur o. *P* om människor. *II. tr.* förarga, förtreta.

Krepp, -e ei. -s, *m.* krepp.

Kresse, -n, *f.* bot. krasse (*Lepidium*).

Kreszénz, -en, *f.* afkastning.

Krethi und Plethi, *obsj. subst.* kreti och pleti.

Kretin, -s ei. -en, *m.* kretin, missbildad idiot.

-enhaf, *a.* kretin-, idiotisk.

Kretsch||am, -mar, -s el. -e, *m.* krog, världshus. -mer, -, *m.* krogvärd, världshusvärd.

kreuch, **kreuch(s)t**, *rotär.* = *kriech*, *kriech(s)t*.

Kreuz, -e, *n.* 1. kors. *Ans ~ schlagen*: korsfästa, *ins el. übers ~ legen*: lägga i kors, korsvis, *übers ~ nähen*: sy med korsstyg. *In die ~ und Quere el. kreuz und quer*: härs och tvärs, hit och dit. *Bna. zu ~e kriechen*: krypa till korset, gifva efter, ge tappt, taga till bönboken. *Vaul. i svordomar ss. ~ Donnerwetter! ~ sackerlot! ~ Schock schwere Not!* fan anamma! 2. korstecken. *Ein ~ schlagen, sich mit dem ~e segnen*: göra korstecknet, korsa sig. *Bna. das ~ vor jm machen*: bedja Gud bevara sig för ngn. *Ein ~ über etw. machen*: a) öfverkorsa ngt, b) *bna. gifva ngt förlorat*. 3. med. kors(ben), ryggrad, ryggt. 4. sjo. (ankar)krona. 5. kort. klöver. 6. *krucifix* ss. rämärke, gränssten.

abnahme, -abnehmung, *f.* korsnedtagning. **bandsendung**, *f.* korsbandsförsändelse. **bild**, *n.* krucifix. **binde**, *f.* korsband. **brav**, *a.* genomhederlig. **couvert**, *n.* korsband. **dorn**, *m.* bot. vägtorn (*Rhamnus catharticus*). **en**, *sv. I. tr. korsa. II. rft. korsa sig el. rj. hvarandra, göra korstecknet. III. itr. h. sjs. kryssa*. **er**, -, *m.* 1. kreuzer (tyiskt, numera blott österriktiskt skiljemynt = ugf. 1,8 öro). 2. sjo. kryssare. **erél**, -en, *f.* sjo. kryssning. **eserfindung**, *f.* korssets återfinnande, korsmätta (3:e maj). **eserhöhung**, *f.* korssets upphöjelsefest, korsmätta (14:e september). **fahrer**, *m.* korsfarare. **fahrt**, *f.* 1. korståg. 2. procession med korset i spetsen. 3. sjo. kryssning. **fidel**, *a.* F glad och munter, lifvad. **gewebe**, *n.* kyrpad väf. **heer**, *n.* korsfararhär. **herr**, *m.* = *Kreuzritter*. **lgen**, *sv. tr. korsfästa*. **lger**, -, *m.* en som korsfäster, bödel. **lgung**, *f.* korsfästelse. **lahm**, *a.* ryggbrotten, ländbruten. *In ~ schlagen*: slå ryggen af ngn. **otter**, *f.* vanlig huggorm. **predigt**, *f.* korstågspredikan. **punkt**, *m.* skärningspunkt. **ritter**, *m.* korsriddare, korsherre. **schmerzen**, *pl.* ondt i ryggen. **träger**, *m.* korsbärare; *bna. korsdragare*. **undquerzüge**, *pl.* tåg, marscher härs och tvärs. **ung**, *f.* korsning. **unglücklich**, *a.* F genomolycklig. **welse**, *adv.* korsvis. **woche**, *f.* gångvecka. **zucht**, *f.* korsning af djurraer. **zug**, *m.* korståg.

krihbellig, *a.* hetlefrad, lättretlig. **kopf**, *m.* brushufvad, hetlefrad person. **köpfig** = *krihbellig*. *n*, *sv. I. itr. h. I.* kråla, vimla. **II.** sticka i huden, kila. **II. tr. reta, förgöra**.

Krib[b]skrab[b]s, *obj. m.* F krimskrams, mischmasch.

krick, *itj.* knäpp, kratsch, kras. **elél**, -en, *f.* F 1. kråkfötter, klottrande. 2. förtretlighet, förtret. **elkrackel**, -, *m. o. n.* F = *Krikkelei I.* **eln**, *sv. tr. o. itr. h. F* klottra, skriva kråkfötter. **ente**, *f.* ärtä. **krack** = *krick*. **ler**, -, *m.* F kinkblåsa. **lich**, *a.* F kinkig.

Krid||a, *0*, *f.* konkurs. **är**, -e, *m.* cessionant, bankruttör.

Kriech||e, -n, *f.* 1. zool. ärtä. 2. bot. krikonträad. **en**, *st. itr. h. o.* när ortoförändringen framhålles *k.* krypa, kråla. **ente**, *f.* ärtä. **er**, -, *m.*, **erin**, -nen, *f.* en som kryper, krypare, lismare. **erél**, -en, *f.* kryperi, lismeri. **erisch**, *a.* krypande, lismande. **pflanze**, *f.* krypväxt. **sucht**, *f.* kryperi.

Krieg, -e, *m.* krig, strid. *In den ~ ziehen*: draga ut i krig, *ordspr. im ~e gilt Kriegsgebrauch*: så går det till i krig. **en**, *sv. I. itr. h. föra krig. II. tr. F* erhålla, få, bekomma. **er**, -, *m.* krigare, soldat. **erin**, -nen, *f.* kvinnlig krigare, amason. **erisch**, *a.* krigisk. **fertig**, *a.* rustad (till krig). **führung**, *f.* krigförel.

Kriegs||adel, *m.* krigaradel. **baukunst**, *f.* krigsbyggnad, fortifikation. **bedarf**, *m.* krigsförnödenheter. **bereit**, *a.* rustad, på krigsfot. **beretschaft**, *f.* rustadt tillstånd, krigsfot. **eröffnung**, *f.* krigets, fiendtligheternas början. **fach**, *n.* krigaryrke. **fall**, *m.* *Im ~ i* händelse af krig. **froh**, *a.* krigslysten, krigisk. **gemäis**, *a.* på krigsmåner, efter krigsbruk. **geschrei**, *n.* stridsrop, härskri. **getöse**, **getümmel**, *n.* stridstumult. **handwerk**, *n.* krigaryrke. **herr**, *m.* regent i en krigförande stat. **lauf[t]**, *m.* krig(sförlopp). **leute**, *pl.* krigsfolk. **lustig**, *a.* krigslysten. **macht**, *f.* 1. krigsmakt. 2. krigförande makt. **mann**, *m.* 1. krigsman, krigare. 2. krigserfaren man. **pflicht**, *f.* värnepligt. **pflichtig**, *a.* värnepligtig. **pflichtigkeit**, *f.* värnepligt. **recht**, *n.* 1. krigsbruk, krigets rätt. 2. krigslag. 3. krigsrätt. **ruf**, *m.* 1. härekr. 2. ropet 'till vapen'. **sprache**, *f.* militärspråk. **stand**, *m.* krigsfot. **steuer**, *f.* krigsgård. **wagen**, *m.* stridsvagn. **zucht**, *f.* krigstukt.

kriminal, *a.* kriminell, kriminal-, brottmåls-. **gerichtlich**, *a.* brottmåls-, kriminell. **gerichtsbarkeit**, *f.* rättskipning i brottmål.

krimeln, *sv. itr. h.* kråla, krålande vimla.

Krimmer, -, *m.* 1. invånare på Krim. 2. *sv. n.* grått lamskinn från Krim.

Krimple, *0*, *f.* krympning. *In die ~ gehen*: krympa. **en**, *sv. itr. s., tr. o. rft.* krympa. **er**, -, *m.* (klädes)krympare. **erpförd**, *n.* ml. öfvertalig häst, reservhäst. **frel**, *a.* som ej krymper.

Krimstecher, -, *m.* ett slags fälttkikare.

Kringe, -n, *f.* ringformig bärvalk för hufvudet. **I**, -, *m.* 1. ring. 2. kringla. **l|g**, *a.* ringlande. **ln**, *sv. rft.* ringla sig, slingra sig. **n**, -, *m.* = *Kringe*.

Krinoline, -n, *f.* krinolin.

Krippe, -n, *f.* krubba. **nbeißer**, *m.* krubbitare. **neiter**, *m.* parasit, person som 'efver på andras bekostnad (egenot. en som för sin häst till andras krubbor)

Kris||e, -is, *Krisen*, *f.* kris.

Kristall se *Krystall*.

~ = föregående uppslagsord. * äkta sms. ∅ saknar plur. † har omtyd. F familjärt, P lägre språk. * mindre brukligt.

- Kritllérium**, [-s], ..ien, n. kriterium, kännetecken. -ik, -en, f. kritisk, granskning. -ikåster, -, m. kritikast, häcklare. -iker, -, m. kritiker, granskare. -isch, a. kritisk. -isieren, sv. tr. o. itr. h. kritisera, granska, bedöma.
- Krittell**, -s, 0, m., -éi, -en, f. häcklande, mästare, tadelssjuka, småaktigt klander, småaktigt anmärkning. -er, -, m. häcklare. -erin, -nen, f. häcklerska. -ig, a. 1. benägen att häckla, gnatig, småaktigt. 2. mycket fin, petig. -n, sv. itr. h. o. tr. 1. häckla, småaktigt kritisera. 2. reta, förgära.
- Kritteller** = *Kritteller*. -ig = *krittellig*. -ing, -e, m. = *Kritteler*.
- Kritz**, -e, m. rasping; streck, penndrag. -eléi, -en, f. klotter, kråkfötter. -eln, -en, sv. itr. h. o. tr. 1. raspa. 2. klottra. -ler, -, m., -lerin, -nen, f. klottrare. -licht, -lig, a. klottrig, svårläst.
- Krokodil**, -e, n. krokodil.
- Kros**, **Krokus**, -, -, m. bot. krokus.
- Krollen**, **kröllen**, sv. I. tr. rulla, krusa, böja. II. itr. h. om orren: spela. -erbsen, pl. hela ej sällade arter. -haar, n. beredd, krusadt tagel. -hecht, m. kromgådda.
- Kronlamt**, n. 1. direkt under kronan lydande ämbete. 2. höftjänst. -beamte(r), m. kunglig (kåjserlig) tjänsteman; kronobetjänt. -bewerber, m. tronpretendent. -blume, f. bot. kronlilja. -e, -n, f. äm. t. 1. krona. bnd. *jm an die ~ greifen*: tråda ngn:s ära för nära; F *es ist mit ihm nicht ganz richtig unter der ~* det står ej rätt till med honom, han är ej vid sina sinnens fulla bruk, *etw. in der ~ haben*: a) vara litet på sned, på tre kvart, b) vara vresig. 2. krona, a) mynt = 10 mark = 8,89 kr., b) blomkrona, c) ljuskrona, d) astron., e) på tråd, f) jsg. öfversta delen af hjorthorn, bestående af mer än två spetsar, g) del = stat, del = regering, m. m.
- krönen**, sv. tr. 1. kröna. 2. F sätta horn på, göra till hanrej. 3. *Gekrönt*: försedd med krona, med *Krongehörn*.
- Kronlengold**, n. 18-karatigt guld. -enlos, a. utan krona. -enorden, m. kronorden. -enträger, m. krönt furste, krönt hufvud. -erbe, m. tronarfvinge. -gehörn, n. hjorthorn sluttande i mer än två spetsar. -gut, n. kronogods. -ig, a. i sms. *hoch* ~ bärande hög krona. -leuchter, m. ljuskrona. -prinz, m. kronprins. -prinzessin, f. kronprinsessa. -prinzlich, a. kronprinsens, kronprins. *Die ~en Herrschaften*: deras kungl. högheter kronprinsen och kronprinsessan. -steuer, f. kronoutsylder.
- Krönung**, f. krönning. -smünze, f. kröningsmedalj.
- Kropf**, -e t, m. 1. kräfva; hals. 2. med. halskörtels förstoring, goitre (struma).
- kröpen**, sv. I. itr. h. äta (om fåglar med kräfva). II. tr. 1. göda gäss. 2. böja, kröka i vinkel.
- Kropfente**, f. zool. vigge (Fuligula).
- Kröpfer**, -, m. = *Kropftaube*.
- Kropfgans**, f. pelikan. -icht, -ig, kröpfung, a. 1. = *kropfkrank*. 2. som stannat i växten. 3. böjd, bildande ett knä, en vinkel. -krank, a. lidande af *Kropf* 2. -stein, m. hörnsten på simser. -taube, f. zool. kroppdufva.
- kröschen**, sv. tr. kok bryna.
- Krötte**, -n, f. 1. padda; bnd. P argbigga, F pyre, kryp. 2. pl. P pengar. -enstecher, m. P värja, dålig knif, köksknif. -ig, -isch, a. ondsint, giftig, envis.
- Kroup** = *Krupp*. **Krucifix** = *Kruzifix*.
- Krücke**, -n, f. krycka.
- Krug**, -e t, m. 1. kruka; stop, stänka, kanna, urna. 2. krog, värshus.
- Krüger**, -, m. krögare, värshusvärd. -éi, 0, f. krögeri.
- Krügflieder**, m. birfläre. -gerechtigkeit, f. utskänkningsrättighet. -weise, adv. stopvis.
- Kruke**, -n, f. stenkruga, krus.
- Krume**, -n, f. äm. t, 1. inkräm i bröd, malle. 2. smula. 3. abr. a) matjord, b) sädesbrodd.
- krümelig**, a. som smular sig, kornig. -n, sv. I. itr. h. smula sig, söndersmula. II. tr. söndersmula. -zucker, m. 1. krossocker, strösocker. 2. kem. drufsöcker.
- krumen**, sv. = *krümeln*.
- krumm**, -er [t], a. krokig, krökt, böjd. *Einen ~en Rücken* ei. *Buckel machen*: kröka ryggen. *~e Finger machen*: vara långfingrad. *~biegen*: kröka, böja; *~gehen*: gå krokig (ryggig); bnd. *es geht ~ mit ihm*: det går på tok för honom; *sich ~ halten*: gå krokig (ryggig); *sich ~ lachen*: skratta sig förderfvad; F bnd. *etw. ~ nehmen*: illa upp-tagta, blifva stött öfver ngt; *jn ~ schliefen*: belägga ngn med bojar så att han ej kan hålla sig rak; *~ werden*: blifva krokig, krökas, böjas. -ästig, a. som har krokiga grenar.
- krümbär**, a. möjlig att kröka.
- Krumm|bein**, n. o. m. kobent ei. hjulbent person. -buckel, m. krökt rygg; lismare.
- Krümme**, -n, f. krokighet; bnd. krokväg, smygväg. -n, sv. tr. kröka, böja.
- krümm|flächig**, a. med svängd, rund yta. -hals, m. halsvred. -holz, n. vridet, svängdt trästycke, krumträd, krumtimmer. -horn, n. krökt horn. -linie, f. kroklinie. -linig, a. kroklinig. -stab, m. krumstaf.
- Krümmung**, f. krökning, krök; krokväg.
- Krümpe**, **krumpen**, **krümpen** = *Krimpe(n)*.
- Krupp**, [-s], -s, m. strypsjuka, krup. -e, -n, f. stycke mellan länd o. svans på hästar.
- Krüppel**, -, m. krympling, invalid. -baum, m. förkrympt träd, dvärgträd. -bein, n. stympadt, förkrympt ben. -haft, -icht, -ig, a. förkrympt, ofärdig, stympadt. -n, sv. itr. h. o. rfl. röra sig som en krympling, krypa, kråla.
- Krüppling**, -e, m. krympling.

itr. intransitivt, rfl. reflexivt, st. starkt, sv. svagt, tr. transitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälperb.

Krust|le, -n, *f.* dim. †, skorpa, kant, skal. -ent[h]ier, *n.* zool. kräftdjur. -ig, *a.* betäckt med en skorpa, ett skal.

Kruzifix, -e, *n.* kruzifix.

Krypt|a, -s, -e, -n, *f.* krypta, kraftkyrka. -ogäm, -[e]s -en, *n.* bot. kryptogam.

Kryställ, -e, *m.* o. *n.* kristall. -druse, *f.* min. kristalldruse. -en, *a.* 1. af kristall, kristall. 2. kristallklar. -feuchtigkeit, *f.* med. kristallvätska. -ig, *a.* kristallartad, kristallklar. -inisch, *a.* min. kristallinisk. -isieren, *sv. itr.*, *itr. s.* o. *rf.* kristallisera.

Kübel, -, *m.* o. *n.* * *n.* bytta, (trä)ämbare, träkruka.

Kubik|fufs, *m.* kubikfot. -meter, *m.* kubikmeter. -wurzel, *f.* mat. kubikrot.

kubisch, *a.* mat. kubisk.

Kübler, -, *m.* tunnbindare.

Kubus, -, -e, *Kubi*, *m.* mat. kub.

Küche, -n, *f.* 1. kök. *F* bnd. *jn in die rechte ~ weisen*: visa ngn hans rätta plats, *jn in des Teufels ei. Henkers ~ bringen*: bringa ngn i knipa. 2. a) matlagning, *t. ex. die ~ verstehen*: förstå sig på, vara skicklig i matlagning, b) mat, *t. ex. eine gute ~ führen*: lefva godt, *kalte ~ kallmat*.

kücheln, *sv. itr. ä. o. tr.* baka (bakelser, kakor, tårter).

Küchen, -, *m.* dim. *Küchlein*, *Küchel[chen]*, bakelse, tårta, kaka; pannkaka, väffla *m. m.* *F ja ~!* iron. jo pytt, det kan du inbilla dig, *ein ~ sein*: komma på ett ut.

Küchen, -n, *n.* dim. *Küchlein*, *Küchel[chen]*, kyckling.

Küchen|bedien[ste]te[n], *pl.* köksbetjäning, kökspersonal. -dragoner, *m.* *F* köksbjörn. -garten, *m.* köksträdgård. -gerät[h], -geschirr, *n.* kökskärl, köksattiralj. -junge, *m.* kökspojke. -latten, *n.* kökslatin. -meister, *m.* köksmästare. -obst, *n.* frukt till matlagning.

Küchen|rad, *n.* bakelsesporre. -schieber, *m.* kakspade.

Küchler, -, *m.* finbagare.

Kuck, **kucken**, **Kucker** *se Guck*.

Kücken = *Küchen*.

Kuckuck, **I**, -e, *m.* 1. gök. 2. evtem. för djäfvul, *t. ex. geh zum ~! hol dich der ~!* dra åt h—e! 3. person, sälle; hanrej. **II** *itj.* kuku. -en, *sv. itr. h. o. tr.* 1. gala som göken, ropa kuku. 2. göra till hanrej.

Kufe, -n, *f.* dim. †, 1. balja, kar, så. 2. (släd-)med.

Küfer, -, *m.* 1. tunnbindare. 2. föreståndare för en vinkällare, källarmästare. -el, -en, *f.* källarväsen, källarmästarbefattning. -n, *sv. itr. h.* utöfva tunnbindaryrket, vara tunnbindare.

Kuff, -e, *n.*, -e, -n, *f.* sjo. koff.

Küfner = *Küfer*.

Kugel, -n, *f.* dim. †, kula, klot, bäll, sfär, glob. -bahn, *f.* ett klots, en kulas bana, *m.* kul-

bana. -becher, *m.* bilboké. -büchse, *f.* stud-sare, refladt gevär. -fang, *m.* 1. bilboké. 2. skottvall. -fest, *a.* skottfri. -fläche, *f.* mat. sfärisk yta. -form, *f.* 1. kulform. 2. klotform. -förmig, *a.* klotformig, sfärisk, rund. -förmigkeit, *f.* klotformighet, klotlighet. -haufe[n], *m.* *m.* kulstapel. -licht, -ig, *a.* klotformig, klotlik, rund. -n, *sv. I. tr.* 1. rulla. 2. göra klotformig, runda, afrunda. **II** *rf.* 1. rulla. 2. blifva klotformig, rundas. *F sich vor Lachen ~* ugt. vara nära att kikka af skratt. **III** *itr.* 1. s. rulla, tillra. 2. h. a) leka med kulor, b) omrösta med kulor. -saat, *f.* poet. kulregn. -spritze, *f.* kulspruta. -ung, *f.* rullande *m. m.* *se Kugeln*. -wahl, *f.* votering med kulor. -zieher, *m.* krats, kultång.

Kuguär, -e *el. -s*, *m.* root. kuguär.

Kuh, -e †, *f.* *ko*. *Blinde ~* blindbock.

Küher, -, *m.* koherde.

Kuh|glocke, *f.* koskälla. -haar, *n.* nöthår. -hesig, *a.* kobent. -kalb, *n.* kvigkalf. -käse, *m.* ost af komjök.

kühl, **I**, *a.* sval, kylig; *bnd.* kall, likgiltig. **II** -[e]s, *o*, *n.* = *Kühle*. -apparat, *m.* kylapparat. -e, -n, *f.* 1. svalka, kylighet; *bnd.* köld, likgiltighet. 2. = *Kühlte*. -en, *sv. I. tr.* svalka, kyla, afkyla. **II** *rf.* svalka sig, afkylas. **III** *itr. h.* sjo. blåsa (upp). -er, -, *m.* kylare, kylapparat. -fals, *n.* kylfat. -ig, *a.* kylig, sval. -ing, -e, *m.* id (ask). -mittel, *n.* med. kylande medel. -rohr, *n.* kylrör. -salbe, *f.* med. kylande salva. -te, -n, *f.* sjo. kultje. -trank, *m.* svalkande dryck. -ung, *f.* afkylning; svalka.

Kuhmagd, *f.* ladugårdspiga.

kühn, *a.* djärf, oförskräckt, dristig.

Kuhne, -n, *f.* kalkon.

Kühn|heit, *f.* djärfhet; djärf handling. -lich, *adv.* djärf, oförskräckt. -ling, -e, *m.* djärf person, väghals.

Kuh|pockengift, *n.* vaccin. -reigen, -reihen, *m.* vall-låt. -schelle, *f.* koskälla. -schluck, *m.* *F* väldig klunk. -stall, *m.* fåhus. -warm, *a.* spenvarm. -weizen, *m.* bot. kovall, kohvete. **Kujón**, -e *el. -s*, *m.* kujon, pultron. -ieren, *sv. tr.* kujonera.

Küken *se Küchen*.

Kuk|u[c]k *se Kuckuck*. -ümer, -n, *f.* gurka.

kull|ánt, *a.* tillmötesgående, som ej gör svårigheter, rask, ferm. -ánz, *o*, *f.* tillmötesgående, *jt* föreg. -inärisk, *a.* kulinarisk.

Kulisse *se Coullisse*. **kullern** *se kollern*.

Kulm, -e, *m.* höjd, bärgstopp. -inieren, *sv. itr. h.* kulminera, nå sin höjdpunkt.

Kult, -e, *m.* kult, dyrkan. -ivierbär, *a.* möjlig att kultivera. -ivieren, *sv. tr.* kultivera, bearbeta, uppodla. -ivierung, *f.*

Kultúr, -en, *f.* kultur, odling, bildning. -fähig, *a.* mottaglig för kultur, för civilisation. -geschichtlich, *a.* kulturhistorisk. -pflanze, *f.* kulturväxt, odlad växt.

Kultus, -, *Kulte*, *m.* = *Kult*. -*minister*, *m.* kultus-, eklestiastikminister. -*ministerium*, *n.* eklestiastikdepartement.

Kumif[is] *se* *Kumys*.

Kumme, -*n*, *f.* dim. †, 1. (sopp)skål, bål, fat. 2. kar, bassäng.

Kummel, -, *m.* 1. kummin. *F* bnd. ~ *und Salz*: blandadt svart och hvitt. 2. (kummin)bränvin. -*bruder*, *m.* vän af flaskan, sup-ut. -*flasche*, *f.* bränvinsflaska. -*n*, *sv. I. tr.* krydda med kummin. *II. itr. h.* *F* hälsa på flaskan, supa.

Kummer, -*s*, *0*, *m.* 1. bekymmer, sorg. 2. bekymmersamt läge, elände. -*frei*, *a.* sorgfri. -*gefühl*, *n.* (känsla af) sorg. -*haft*, *a.* bekymmersam. -*krank*, *a.* tård af bekymmer.

kümmer||lich, *a.* bekymmersam, eländig, jämmerlig, behöfvande, torftig, förkrympt, karg, knapp. -*ling*, -*e*, *m.* 1. stackare, kräk. 2. gurka.

kummer||los, *a.* bekymmerfri. -*n*, *sv. itr. h.* 1. lida nöd. 2. sörja, nedtyngas af bekymmer.

kümmer||n, *sv. I. itr. h.* 1. = *kummern*. 2. *sv. s.* vara förkrympt, utveckla sig klen, tyna, med nöd draga sig fram. *II. tr. I.* bekymra, bedröfva. 2. *Jn* ~ vara föremål för ngn's omsorg, bekymra, angå, röra ngn. *III. rfl.* 1. bekymra sig, sörja, *über etw.* (ack.): öfver ngt. 2. *Sich um etw.* ~ bekymra, bry, värda sig om ngt. -*ni[is]*, -*se*, *f.* bekymmer.

kummer||schwer, *a.* nedtyngd af bekymmer; bekymmersam. -*stunde*, *f.* sorglig stund, sorgens stund. -*thräne*, *f.* bekymrets, sorgens tår. -*voll*, *a.* bekymmersam, bekymmerfull.

Kummet, -*e*, *n.* bogträ; sele.

Kump, -*e*, *m.* = *Kumme*. -*án*, -*e*, *m.* kamrat, sälle, ture. -*en*, -, -*i*, -*e*, *m.* = *Kumme*.

Kumt *se* *Kummet*.

kumulier||en, *sv. tr.* i sht *jur.* kumulera, hopa. -*ung*, *f.* hopande.

Kumys, -, *0*, *m.* kumys (jäst stömjölk).

kund, predikativt *a. o. adv.* 1. bekant, känd. ~ *geben*, *machen*, *thun* (*sv. smaskrifvet*): tillkännagifva, bekantgöra, kungöra, offentliggöra, meddela, *sv. ~ und zu wissen thun*; ~ *geben* *ar. visa*, ådagalägga. 2. * *einer* (*gen.*) *Sache* ~ *sein*: känna till ngt. -*bär*, *a.* bekant, känd.

kundbär, *a.* uppsägbar.

Kundbarkeit, *f.* egenskap att vara känd, ofentlighet, kännedom.

Kundbarkeit, *f.* uppsägbarhet.

Kunde, -*n*, *I. m.*, *sv. * f.* 1. kund. 2. person, sälle. *II. f.* 1. underrättelse, kännedom. 2. kunskap, kunnighet, lära.

kunden, *sv. tr.* 1. tillkännagifva, kungöra, meddela. 2. uppsäga.

Kund|enbrot, *n.* bröd åt kunder. -*encigarre*, *f.* god cigarr åt kunder. -*enzahl*, *f.* antal kunder. -*gebend*, *a.* som visar, ådagalägger. -*gebung*,

f. betygande, bevis, prof. -*ig*, *a.* 1. kunnig, erfaren, bekant med. *Einer* (*gen.*) *Sache* ~ *sein*: a) känna till, b) förstå sig på, vara hemmastadd i ngt. 2. = *roy*.

kündig, *a.* bekant, känd. -*en*, *sv.* = *kunden* 2 o. * *I. -ung*, *f.* uppsägning.

Kund|lin, -*nen*, *f.* (kvinnl.) kund. -*machung*, *f.* tillkännagifvande, kungörelse.

Kundschaft, *f.* 1. a) egenskap af kund, b) samtliga kunder. 2. kunskapande, spjånande, rekognoscering, underrättelse, upplysning. -*en*, *sv. tr. o. itr. h.* kunskapa, spjäa, utforska. -*er*, -, *m.* kunskapare, spjåre, spion. -*erái*, -*en*, *f.* kunskapande, spionerande. -*erin*, -*nen*, *f.* *se* *Kundschafter*.

künftig, *a.* tillkommande, framtida, framdeles. *Das ~e Leben*: lifvet efter detta, *die ~e Woche*: nästa vecka. -*hin*, *adv.* framdeles, hädanefter. -*keit*, *f.* 1. framtid. 2. framtida tilldragelse.

Kunkel, -*n*, *f.* 1. spinnrock, *sv.* spinnrockshufvud o. tätt. *knä. Werg* an *der* ~ *haben*, an *die* ~ *bekommen*. *ha*, få ngt att göra, *etw.* an *der* ~ *haben*: hafva ngt i sinnet. 2. rum, samkväm där det spinnes, spinnstuga. 3. kvinna, käring. -*adel*, *m.* adel på kvinnolinien. -*frau*, *f.* spinnerska. -*hof*, *m.* i spinnstugan uppvaktande kavaljerer. -*lehen*, *n.* förlåning som ärfves äfven på kvinnolinien. -*n*, *sv. itr. h.* hemligt syssla, i smyg tala, glunka.

Kunst, -*e* †, *f.* 1. konst. *Schwarze* ~ svartkonst. 2. konststycke. -*adel*, *m.* konstnärskamrat. -*anlag*, *f.* 1. talang, anlag för ngn konst. 2. (park)anläggning. -*ausdruck*, *m.* konstord, konstterm. -*beflissen*, *a.* konstidkande. -*beilage*, *f.* konstbilaga, konstafdelning. -*beruf*, *m.* konstnärskallse. -*dichtung*, *f.* konstpoesi. -*eifer*, *m.* konstnit.

Kunst||éli, -*en*, *f.* förkonstling. -*n*, *sv. tr. o. itr. h.* 1. arbeta konstmässigt. 2. på ett konstladt sätt åstadkomma, framkonstla, låtsa, hyckla. *Gekünstelt*: konstlad, onaturlig, skrufvad.

kunst||erfahren, *a.* konstterfaren. -*färber*, *m.* skönfärgare. -*färberel*, *f.* skönfärgeri. -*fertig*, *a.* konstfärdig. -*fertigkeit*, *f.* konstfärdighet. -*gärtner*, *m.* trädgårdsmästare. -*gärtnerel*, *f.* trädgårdsodling. -*gebilde*, *n.* konstprodukt, konstalster. -*gegenstand*, *m.* konstsak. -*gemäts*, *a.* konstmässig. -*genosse*, *m.* konstnärskamrat, idkare af samma konst. -*gerecht*, *a.* konstmässig. -*geschichtlich*, *a.* konsthistorisk. -*getriebe*, *n.* maskin. -*geübt*, *a.* konstkicklig, konstterfaren. -*gewebe*, *n.* konstväfnad. -*gewerbe*, *n.* konstslöjd, industri. -*gewerblich*, *a.* industriell. -*griff*, *m.* konstgrepp, knep. -*handlung*, *f.* konsthandel. -*kenner*, *m.* konstännare.

Künstler, -, *m.* konstnär. -*haft*, *a.* konstnärlig. -*in*, -*nen*, *f.* konstnärinna. -*isch*, *a.* konstnärlig.

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

-n, sv. *itr.* h. vara konstnär. -ruhm, m. konstnärstrykte. -schaft, f. 1. konstnärskap. 2. samtliga konstnärer, konstnärsförening.

Künstlerlich, a. 1. konstrik, konstnärlig, invecklad, konstgjord, artificiell, oäkta, lös-. 2. slug, slipad. -keit, f. 1. konstnärlighet. 2. konstighet, konstig sak.

Kunstliebhaber(in), m. (f.). -Kunstling, -e, m. diletant, amatör. -los, a. konstlös, skonstlad, naturlig. -losigkeit, f. konstlöshet, natur. -mäsig, a. konstmässig. -mittel, n. konstmedel, konstgjord medel. -neid, m. yrkesafund. -pause, f. iron. ofrivillig paus emedan man kommit af sig. -redner, m. vältalare. -rédnerisch, a. vältalig, retorisk. -reich, a. konstrik. -reiter(in), m. (f.) konstberidare (-erska). -schule, f. 1. konstskola, teknisk skola. 2. (konstnär-)skola, konststriking. -sinn, m. konstsinne, smak. -sinnig, a. begåfvad med konstsinne, vad smak. -sprache, f. konstspråk, terminologi. -strafse, f. anlagd väg. -trieb, m. konstnärstinkt. -verlag, m. konsthandel med förlagsrörelse. -verständig, a. (konst)kännar-. -verständige(r), m. konstkännare. -voll, a. konstrik. -welt, f. konstnärsvärld. -werk, n. konstverk. -widrig, a. stridande mot konstens regler. -wiese, f. konstgjord äng, insädd åker. -wissenschaftlich, a. estetisk. -wort, n. konstord, -term. -wörteln, sv. *itr.* h. i östia slå omkring sig med konsttermer.

kunterbunt, a. brokig, huller om buller.

Kunz, -es el. -en[s], -e[n], m. npr. Konrad, *itr* Heinz.

Küpe, -n, f. tekn. kyp. -nblau, n. kypblått.

Kupelle, -n, f. tekn. kapell. -ieren, sv. *tr.* tekn. afdrifva, kapellera.

Kupfer, -, n. 1. koppar. 2. atm. [†], kopparstick. 3. kopparfärgad utslag i ansigtet; finnar. -ausschlag, m. = Kupfer 3. -blau, n. kopparblått, bärgblått. -blick, m. kopparglans (glans af blank koppar). -farben, -farbig, a. kopparfärgad. -gold, n. similor, ett slags måsning. -grün, a. koppargrön, ärggrön. -haltig, a. kopparhaltig. -hütchen, n. kopparhatt, knallhatt. -icht, -ig, a. 1. kopparaktig, kopparhaltig. 2. finmig. -lahn, m. kopparlan, oäkta guldlan. -lasur, m. kopparlasur, bärgblått. -ling, -e, m. kopparmynt. -n, I. a. af koppar, koppar. -II. sv. *tr.* beslä med koppar, förkoppra. -natter, f. äsping. -rüt[h]e, f. kopparröd färg. -sammlung, f. kopparstickessamling. -schmied, m. kopparslagare. -stecher, m. kopparstickare. -stich, m. kopparstick. -titel, m. titelgravyr. -ung, f. förkoppling. -werk, n. 1. kopparverk. 2. planschverk med kopparstick.

Kuppe, -n, f. atm. †, 1. rund bärgstopp. 2. fingerpets. 3. hufvud på spik el. nål. 4. hvälfd rundning.

Kuppel, -n, f. 1. = Koppel 1, 2. 2. kupol. -är-

tig, a. kupolartad, hvälfd. -dienst, m. koppelaryrke. -éi, -en, f. koppleri, kopplande. -n, sv. *tr.* 1. = Koppeln. 2. *atr.* *itr.* h. koppla (vara kopplare, kopplerska). 3. bygga i form af elförse med kupol(er). *Sich* ~ höja sig kupolformigt. *Gekuppelt*: a) kupolformigt, b) försedd med kupol(er). -pelz, m. F lön för koppling. *Sich einen ~ verdienen*: koppla ihop ett par. -ung, f. kopplande.

-kuppig, a. i sms. försedd med *Kuppe*(n).

Kuppler, -, m. kopplare. -éi, -en, f. koppleri, koppling. -haft, a. kopplaraktig, kopplar.

-in, -nen, f. kopplerska. -isch = *kupplerhaft*.

Kur, -en, f. 1. med kur. *In in der ~ haben*: hafva ngn under sin behandling, sköta ngn (om läkare). 2. se *Cour*. -ánt se *courant*. -ánzen, sv. *tr.* lexa upp, skrubb upp.

Kür|als, -e, m. kyrass. -assier, -e, m. kyrassier.

Kurat, -e, m. kyrkoherde, själasörjare. -éi, -en, f. kuratel, förmynderskap. -or, -s, ..ören, m. kurator, förmyndare. -órium, -[s], ..ien, n. 1. kuratel, förmynderskap. 2. kuratorskonvent, samliga kuratorer.

Kurb|le[l], -n, f. vef. -eln, -en, sv. *tr.* o. *itr.* h. vefva.

Kürbis, -se, m. bot. kurbits; pumpa; calabass.

Kur|le, -n, m. kurländare. -en, kúren, sv. o. *st.* *tr.* välja, utvälja. -fürst, m. kurfurste. -fürstent[h]üm, n. kurfurstendöme. -fürstin, f. kurfurstinna. -fürstlich, a. kurfurstlig. -gast, m. kurgäst, badgäst. -haus, n. 1. societets-hus vid badort. 2. kurfurstligt hus. -hessen, n. npr. Kurhessen. -hotel, n. hotell för badgäster. -hut, m. kurfursthatt. -jal, a. kurial-, kansli-. -jälten, pl. (kansli)formaliteter. -io, -n, f. 1. kuria. 2. rådsförsamling, kammare. -ier, -e, m. kurir. -ieren, sv. *tr.* kurera, bota. *n. eine Krankheit*: ngn för en sjukdom. -in, -nen, f. kurländska.

kuriös, a. kuriös, löjlig, besynnerlig. -ität, -en, f., -um, -[s], ..sen el. ..sa, n. kuriositet, märkvärdighet.

Kürisch, a. kinkig, svår att tillfredsställa.

Kür|kind, n. adoptivbarn, fosterbarn. -ländisch, a. kurländsk. -liste, f. förteckning öfver badgäster. -ort, m. kurort, badort. -palz, f. npr. Pfalz. -pfuscher(in), m. (f.) kvacksalfvare (-erska).

Kur|le, -n, f. kalkon. -en, sv. *itr.* h. kurra, mumla, knorra. -endäner, -, m. kringvandrande djäkne, *itr.* rot. -énde, -n, f. 1. skara kringvandrande djäknar som med sång söka förvärva sitt uppehälle. 2. cirkulär. -énde|junge, -éndeschüler, m. kringvandrande djäkne. -ént, a. = *courant*. -éntschrift, f. tysk skriftstil. -ig, a. 1. stridslysten, grälaktig. 2. besynnerlig, egendomlig, komisk, rolig.

Kurs, -e, m. kurs.

Kursaal, m. societetssal vid badort.

Kurs|abschlag, m. hand. baisse, prisfall. -bericht,

- m.* börsberättelse. -blatt, *n.* börsblad. -büch, *n.* kommunikationstabell.
- Kürschner**, -, *m.* körsnär, buntmakare. -él, *0*, *f.* körsnärshandverk.
- kurs||ieren**, *sv. itr. h.* cirkulera, vara i omlopp. -iv, *a.* kursiv. -ivschrift, *f.* kursiv (stil). -órisch, *a.* kuriosisk, kursiv. -us, -, -rse, *m.* (undervisnings)kurs, pensum.
- Kurtisáne**, -*n, f.* kurtisan.
- Kurve**, -*n, f.* kurva.
- Kürwürde**, *f.* kurfurstvärdighet.
- kurz**, -*er* †, *a.* kort. ~ *von Gedanken sein*: vara korttänkt, ~ *und klein hauen*: slå, hugga sönder i smulor, *atr. F* bli grundligt mörbulta. *In ~er Zeit* *ei. in ~em*: inom kort, *vor ~em*: för kort tid sedan, *über ~ oder lang*: förr eller senare. *Einen ~en Entschlufs fassen*: fatta ett raskt beslut, ~ *entschlossen*: beslutsam, ~ *angebunden sein*: handla raskt, *atr. vara* kort om hufvudet, ~ *en Prozeßs* *ei. es ~ mit jm machen*: göra processen kort med ngn, *viel in ~en Worten sagen*: säga mycket i få ord, *zu ~ fallen* *ei. kommen* *ei. schießen*: komma till korta. *F* *etw. nicht ~ kriegem*: ej begripa en sak. *Den kürzeren ziehen*: draga kortaste strået. -*angebunden*, *a.* kort om hufvudet. -*ät[h]mig*, *a.* som har kort andedrägt, kortandad. -*ät[h]migkei*, *f.* kort andedrägt, andtäppa.
- Kürze**, -*n, f.* 1. *vanl. 0*, korthet, kort tid, kort uttrycksätt. *In der ~ erzählen*: berättat helt kort, *etw. in der ~ abthun*: göra processen kort med ngt, hastigt undanstöka ngt. 2. *gram.* kort stafvelse. -*n, sv. tr.* 1. förkorta, göra kortare. 2. afkorta, minska. *In um den Lohn ~ undanhålla* ngn hans lön, *jm den Lohn ~ minska* ngn lön.
- kurz||erhand**, *adv.* helt hastigt, i en handvändning. -*flüg[e]tig*, *a.* kortvingad. -*gefalst*, *a.* kortfattad. -*geschwänzt*, *a.* kortsvansad. -*haarig*, *a.* korthårig. -*halsig*, *a.* korthalsad. -*lebend*, -*lebig*, *a.* kortlivad. -*lebigkei*, *f.* kortlif.
- kürzlich**, *adv.* 1. kort, i korthet. 2. nyligen, för kort tid sedan.
- kurz||ohrig**, *a.* kortörad. -*schrift*, *f.* snabbskrift, stenografi. -*schwänzig*, *a.* kortsvansad. -*sichtig*, *a.* 1. närsynt, bli. kortsynt. 2. *hand. ~er Wechsel*: växel med kort sigt. -*sichtigkei*, *f.* närsynthet, bli. kortsynthet. -*silbig*, *a.* *gram.* kortstafvig. -*stämmig*, *a.* lågstämmig. -*stielig*, *a.* som har kort(a) stjälk(ar). -*um*, *adv.* kort och godt, kort sagdt. -*wa[a]rrengeschäft*, *n.* kortvaruaffär. -*wég*, *adv.* kort, helt kort, rent ut. -*weil*, (-*s*), *0*, *f.*, *m. o. n.*, -*weile*, *0, f.* förströelse, tidsfördrif. -*weilig*, *a.* roande, rolig.
- kusch**, *itr.* kusch. -*en*, *sv. itr. h. o. rfl.* kuscha, lägga sig, hålla sig tyst.
- Kufs**, -*e* †, *m.* kyssa.
- küss||en**, *I. sv. tr.* kyssa. *II. se Kissen.* -*er*, -, *m.* kyssande (person). -*eréi*, -*en*, *f.* kyssande. -*erig*, -*erlich*, *a.* 1. kysstäck. 2. kysslysten. -*ern*, *sv. ops.* *Mich küssert*: jag längtar efter kyssar.
- Kufs||finger**, *m.*, -*hand*, *f.*, -*händchen*, *n.* slängkyssa. *bli. etw. mit Kufshand thun*: hjärtans gärna göra ngt.
- Küste**, -*n, f.* kust. -*nbewohner*, *m.* kustbo. -*nfahrer*, *m.* kustfarare. -*nfahrt*, *f.* kustfart. -*nwächter*, *m.* kustvakt. -*r*, -, *m.* klockare. -*réi*, -*en*, *f.* 1. klockarbefattning. 2. klockargård. -*rín*, -*nen*, *f.* klockarfru.
- Kust||óde**, -*n, m.* = *Kustos* 1. -*os*, -, -*óden*, *m.* 1. kustos, uppsyningsman, väktare. 2. boktr. kustod.
- Kutsch||bock**, *m.* kuskbock. -*e*, -*n, f.* dim. †, droska; diligens; vagn. -*en*, *sv. itr. s. o. h.* åka, köra. -*enhaus*, *n.* vagnshus, vagnslider. -*enhimmel*, *m.* vagnstak, vagnskur. -*enschlag*, *m.* vagnsdörr. -*entritt*, *m.* fotsteg på vagnar. -*er*, -, *m.* kusk. -*erhaft*, -*erlich*, *a.* som en kusk, på kuskmanér. -*ersitz*, *m.* kuskbock. -*ieren*, *sv. itr. s. o. h.* åka, köra. -*pförd*, *n.* vagnshäst. -*wagen*, *m.* droska.
- Kutte**, -*n, f.* (munk)käpa. -*ln*, *pl.* inålfvor. -*nträger*, *m.* munk. -*nvolk*, *n.* munkar, klosterfolk. -*r*, -, *m.* kutter.
- Kux**, -*e*, *m.* aktie i grufvor.
- Ky** -*se Cy*.

L.

L, *forkortn.* (ör a) *lies*: läs, b) *liter*: liter.

la, *I. itr.* la. *II. adv.* So ~ ~ så där, så tamligen.

La[a]b, -*e, n.* 1. löpe. 2. löpmage. -*käse*, *m.* sötost. -*kraut*, *n.* måra (Galium). -*magen*, *m.* löpmage.

Lab|lan, -*s* *ei. -e, m.* 1. *npr.* Laban. 2. *atr.* -*änder*, -, *m.* F flabb. -*arum*, -*s, n.* labarum, korsfana.

labbe, -*n, f.* 1. tjock, hängande läpp. 2. zool. labb. -*r*, *a.* sjo. laber. -*rdán*, -*e, m.* kabeljo.

-*rig*, *a.* fadd, söt, äcklig. -*rn*, *sv. tr. o. itr. h.* 1. lapa. 2. slicka. 3. pladdra.

Lab|le, -*n, f.* vederkvikelse, läskedryck. -*ebecher*, -*ekelch*, *m.* vederkvikande, läskande bägare, dryck. -*ekühle*, *f.* vederkvikande svalka. -*en*, *a.* *sv.* I. *tr.* tillsätta löpe till, komma att löpna. *II. rfl.* löpna. b) *sv. tr.* vederkvikta, läska, svalka. -*erdán* *se Laberdan.* -*ét*, *a.* kort. bet. -*etränk*, *m.* läskedryck. -*lál*, *a.* *gram.* labial, läpp-. -*lále*, -*n, f.* *gram.* labial, läppbokstaf. -*oránt*, -*en, m.*

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *itr.* transitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein (ill) hjälperb.

laborant, laborator, kemist. -**oratórium**, [-s], -ien, *n.* laboratorium. -**orierer**, *sv. itr. h.* laborera. *An etw. (dat.)* ~ laborera med, lida af ngt. -**säl**, -e, *n.* vederkwickelse. -**ung**, *f.* 1. löpnande. 2. vederkwickelse. -**yrinthr**, -e, *n.* labyrint. -**yrinthisch**, *a.* labyrintisk, villosam.

Lach|bruder, *m.* skrattare. -**e**, -*n.* *f.* 1. skratt. *Eine laute ei. helle ~ aufschlagen*: brista ut i gapskratt. 2. pöl, puss. 3. skog. a) i ett träd inbuggat märke, b) märkt träd, gränsträd, c) inskränning, skåra i barrträd till kådans aftappning.

lächeln, *I. sv. itr. h. o. tr. le*, leende säga, uttala, ingjuta. *Sein Auge lächelte Freude*: glädjen lyste ur hans ögon. **II.** -s, *o.* *n.* leende.

lachen, a) *sv. I. itr. h.* skratta, *einer (gen.) Sache* el. *vanl. über eine Sache*: åt ngt; *bita. le. Das ist zum ~ det är löjligt.* **II. tr.** 1. skrat-tande säga, uttala, t. ex. *ha, lachte der Kaiser.* 2. *Sich (dat.) Seitenstechen* ~ skratta så att man får håll. *Sie können dich doch nicht um dein Ansehen* ~ de kunna dock icke med sitt skrott beröfva dig ditt anseende. b) *sv. tr. skog.* 1. inugga ett märke i, märka. 2. göra en skåra i barrträd för kådans stappning. 3. hugga upp, t. ex. *einen Steig durch Buschholz.* c) -s, *o.* *n.* skratt.

Lacher, -, *m.* 1. skrat-tande (person), skrat-tare. 2. skrott, skrat-salva. -**haft**, *a.* skrat-lysten. -**in**, -**nen**, *f.* se **Lacher**.

lächerlich, *a.* löjlig. ~ *machen*: förlöjliga. -**lichkeit**, *f.* löjlighet. -**n**, *sv. tr.* *In* ~ komma, narra en att skratta, väcka ens löje, förefalla en löjlig.

lach|haft, *a.* löjlig. -**ig**, *a.* 1. skrat-lysten. 2. full af pölar. -**krampf**, *m.* konvulsiviskt skrott.

Lächler, -, *m.*, -**in**, -**nen**, *f.* leende person.

Lach|lied, *n.* lustig, skrat-retande visa. -**lust**, *f.* skrat-lust. -**lustig**, *a.* skrat-lysten. -**muskel**, *m.* skrat-muskel.

Lachs, -e [t], *m.* dim. †, 1. lax. 2. F *bita. a)* bredmunt kvinna, b) pengar, schaber, c) stryk, påkolja. -**forelle**, *f.* laxöring.

Lachtaube, *f.* skrattduva.

Lachter, -, *n.*, -**n**, *f.* famn(mått).

Lack, -e, *m.* o. * *n.* 1. gummilacka, stock-, korn-, klump-, kaklack, schellack. 2. (lack-)fernissa. 3. (sigill)lack. 4. bot. gyllenlack. -**arbeit**, *f.* lackerad vara. -**ai** se **Lakai**. -**en**, *sv.* = *lackieren*. -**farbe**, *f.* 1. lackfärg. 2. lackerad färg. -**firni**[f]s, *m.* lackfernissa. -**ieren**, *sv. tr.* 1. lackera. 2. P lura, draga vid näsan. -**ierer**, -, *m.* lackerare. -**leder**, *n.* blankläder. -**mus**, [-ses], *o.* *n.* lackmus. -**stiefel**, *m.* blanklädersstfvel. -**wa**[a]re, *f.* lackerad vara.

Lade, -*n*, *f.* dim. †, 1. låda, kista. *Die ~ des Bundes*: förbundets ark. 2. a) handtverks-

låda, b) skråsammankomst. 3. lau (tandisa delen af hastars underkåk, på hvilken besiet hvilat). -**brief**, *m.* stämning. -**damm**, *m.* lastbrygga, kaj. -**fähigkeit**, *f.* sja. lastdryghet, dräglighet. -**gebühr**, *f.* lastningspengar. -**geld**, *n.* 1. lastningskostnad. 2. stämmningskostnad. -**geschwindigkeit**, *f.* laddningshastighet. -**mafs**, *n.* krutmått. -**n**, *a*) -†, *m.* dim. *Lädchen*, -*lein*, 1. fönsterlucka. 2. (handels)bod. b) *st. o. sv. tr.* 1. lasta. *bita. auf sich* ~ ådraga sig, påtaga sig, *etw. auf jn* ~ sv. påbörda ngn ngt. 2. ladda. 3. inbjuda, bjuda; kalla. *Vor Gericht* ~ kalla inför rätta, stämma. -**ndie-ner**, *m.* bodbetjänt, handelsbokhållare. -**ngehülfe**, *m.* handelsbiträde. -**nhüter**, *m.* F osäljbar vara. -**npreis**, *m.* bodpris. -**nswengel**, -**nschwung**, *m.* F knodd. -**ntisch**, *m.* bod-disk. -**r**, -, *m.* 1. lastkarl, lastare. 2. lad-dare. -**stock**, *m.* laddstock.

lädieren, *sv. tr.* skada.

Lädner, -, *m.* bodbetjänt. -**in**, -**nen**, *f.* bod-mamsell.

Ladung, *f.* 1. lastng. 2. last, laddning. 3. laddning af el. i skjutvapen. 4. inbjudning, kal-lelse. -**splatz**, *m.* lastageplats. -**sschein**, *m.* sja. konnossement.

Lady, -s el. ..*dies*, *f.* lady.

Lafét|le, -*n*, *f.* lavett. -**ieren**, *sv. tr.* förse med lavett, lägga på sin lavett. -**ierung**, *f.*

Laff, -*n*, *m.* dim. †, glöpl, narr, gäck. -**nmäsig**, *a.* narraktig.

Lage, -*n*, *f.* 1. läge. *In der ~ sein zu*: vara i tillfälle att. 2. lager, skikt; häfte, bundt. 3. lag, t. ex. *die volle ~ geben*: gifva glatta laget.

Lägel, -, *n.* lägel.

Lager, -, *n.* 1. läger, säng, bädd, lägerstad. *Das Getreide geht zu ~ säden* lägger sig. 2. (krigs)läger, lägerplats. 3. ställning hvar-på ngt hvilar, underlag för (vin)at *m. m.*, bädd. 4. (handels)lager, upplag. 5. lager, skikt. 6. bottensats, jäst. -**apfel**, *m.* vinteräpple. -**baum**, *m.* underlag. -**bestand**, *m.* förenligt lager. -**gebühr**, *f.*, -**geld**, *n.* = *Lagermiete*. -**genofs**, *m.* 1. sängkamrat. 2. tältkamrat. -**haus**, *n.* magasin. -**hof**, *m.* upplag. -**hütte**, *f.* barack. -**miet**[h]e, *f.* magasinshyra, käl-larhyra. -**n**, *sv. I. itr. h. o. s. samt rj.* ligga, hvila, ligga lägrad, vara lägrad, lägga sig, sträcka ut sig; ligga på lager. *Das Getreide lagert* [sich]: säden lägger sig. **II. tr.** 1. låta lägga sig. 2. lägga på lager, maga-sinera. 3. slå ned. -**obst**, *n.* vinterfrukt. -**ort**, -**platz**, *m.* lägerställe, -**plats**. -**stätte**, *f.* lägerställe. -**ung**, *f.* 1. lägrande *m. m.* jfr *lagern*. 2. lager, hvarf, skikt. -**verzeichn**[f]s, *n.* hand. inventarium, inventarieförteckning, -**wall**, *m.* sja. lägervall.

Lagüne, -*n*, *f.* lagun.

lahm, *a.* 1. lam; halt; *bita. sv. matt*, kraftlös, haltande. ~ *gehen*: halta, *ein Geschäft* ~

legen: hämma, förlama en affär, en rörelse. **2.** som råkat i olag, söndrig.

Lähme, *0, f.* lamhet.

lahmen, *sv. itr. h.* vara lam, halta.

lähmen, *sv. tr.* förlama.

lahm||händig, *a.* lam i händerna. -**helt**, *f.* lamhet. -**legung**, *f.* hämmande, undertryckande.

Lähmung, *f.* 1. förlamning. **2.** lamhet.

Lahn, -*e*, *m.* lan. -**gold**, *n.* guldlan.

Laib, -*e*, *m. o. n.* lef, kaka. *Ein ~ Käse*: en ost.

Laich, [-*e*]*s*, *0, m. o. ** *n.* fiskrämm. -**0**, *0, f.* 1. fiskars lek. **2.** lektid. -**en**, *sv. itr. h.* leka (om fiskar). -**ort**, -**platz**, *m.* lekställe, lekplats för fiskar. -**zeit**, *f.* lektid.

Laie, -*n*, *m.* lekman; oinvigd. -**nbruder**, *m.* lajbroder, tjänande broder (lekmän anställd i ett kloster). -**nhaft**, *a.* som en lekman, lekmanna-. -**npriester**, *m.* präst som ej är medlem af ngn munkorden. -**nschaft**, *f.* 1. egenskap af lekman. **2.** lekmannaskara, samtliga lekmän. -**nswester**, *f.* lajsyster, tjänande syster, jfr *Laienbruder*. -**nstand**, *m.* lekmannastånd.

Lakal, -*en* el. -*s*, -*en*, *m.* lakej. -**enhaft**, *a.* lakejlik. -**enhaftigkeit**, *f.* -**ent**[h]üm, *n.* 1. egenskap af lakej. **2.** betjäntanda, kryperi.

Lake, -*n*, *f.* (salt)lake. -*n*, -*n*, *n. o. ** *m.* sångt tygstycke, duk, lakan, skjorta; sjo. segel.

lakonisch, *a.* lakonisk. -**ismus**, *f.* -**men**, *m.* lakoniskt, kort uttryck (ssätt).

Lakritze, -*n*, *f.* -*n*, -*n*, *m.* 1. bot. lakritsört (Glycyrrhiza). **2.** lakrits. -**nstengel**, *m.* lakritsstång.

lallen, *sv. tr. o. itr. h.* 1. lalla, stamma, jollra (om barn). **2.** gnola. **3.** säga *l* i st. *f. r.*

Lama, -[*s*], -*s*, *I. n.* zool. lama. **II. m.** lama (buddapräst).

Lambertsnuß, *f.* lambertsnöt.

lamlentieren, *sv. itr. h.* lamentera, jämlra sig, klaga. -**énto**, -[*s*], -*s*, *n.* jämmer, klagan.

Lamm, -*er* †, *n.* lam. -**en**, *sv. itr. h.* lamma.

Lämmer||geier, *m.* zool. langgam (Gypaetus barbatus). -**hirt**, *m.* fårherde. -**wolke**, *f.* fjädermoln.

lamm||fromm, -**herzig**, *a.* from som ett lam.

Lampe, *I. -n*, *f.* dim. †, lampa. *F* bud. *eins auf die ~ gießen*: fukta strupen. *Teat. die ~ n*: rampen, *ein Stück vor die ~ n bringen*: uppöra en pjes. **II. -[*s*], -*s*, *m.* (harens namn i den tyska djursagan) jässe. -**ncylinder**, *m.* lampglas. -**nfeber**, *n.* teat. rampfeber. -**nglocke**, *f.* lampkupa. -**nmütze**, *f.* lamphatt. -**nputzer**, *m.* lamprensare. -**nreihe**, *f.* teat. ramp. -**nruß**, *m.* -**nschwarz**, *n.* lampsvarta. -**nteller**, *m.* lampmatta. -**ntülle**, *f.* rör för vecken i en lampa.**

Land, -*er* † (jfr *l d*), *n.* 1. land, a) *0*, i mots. till haf. *Zu Wasser und zu ~ e*: till lands och sjöss, *ans ~ setzen*: landsätta, *ans ~ steigen*: stiga i land, b) *0*, terräng, trakt. *Flaches ~ slättland*, c) *0*, i mots. till stad, lands-

bygd. *Über ~ gehen*: gå ut åt landet, d) politisk enhet (isolerande pl. -*er* †, omfattande o. poet. -*e*), t. ex. *zerstreut in alle Länder*, *alle Lande sind seiner Ehre voll*. *Aufser[halt] ~ es reisen*: resa utomlands, *jn ~ es verweisen*: landsförvisa ngn, *hier zu ~ e*, *bei uns zu ~ e*: här i landet, i detta land, hos oss, *woher des ~ es? från hvilket land?* el. blott hvarifrån? **2.** *0*, jord, åker, fält. **3.** gods, egendom. **4.** slätt, lågland, t. ex. *von den Bergen ins ~ gehen*: från bergen nedstiga till slätten. -**adel**, *m.* 1. adel som lyder under landsherrn, mots. *Reichsadel*. **2.** landtadel. -**ammann**, -*er* † el. * [-*e*]*m.* i Schwets föreståndare för a) en landtkommun, b) en kanton. -**anwachs**, *m.* landets tillväxt, uppledning, landhöjning. -**arzt**, *m.* 1. läkare på landet. **2.** provinsialläkare. -**au**, -*s*, -**auer**, -*n*, *m.* landå. -**aufenthalt**, *m.* vistelse på landet. -**bäcker**, *m.* bagare på landet, bybagare. -**bär**, *a.* sjo. där man kan landa, tillgänglig. -**bau**, *m.* landbruk. -**bauer**, -*n*, *m.* landbrukare. -**bewohner**, *m.* landtbo. -**bote**, *m.* 1. bud(bärare) till landet. **2.** landtdagsfullmäktig. -**bröt**, *n.* på landet bakadt, hemmakadt bröd. -**dienst**, *m.* krigstjänst till lands. -**drost**(ei) se *Drost*(ei). -**ebücke**, *f.* landbrygga, landgång. -**edelmann**, *m.* landtjunkare. -**eigent**[h]ümer, *m.* godsägare. -**éinwärts**, *adv.* inåt landet. -**eis**, *n.* is vid kusten, landfast is. -**en**, *sv. I. itr. h. o. s.* landa, gå i land. **II. tr.** landsätta. -**enge**, *f.* näs, ed.

Länder||él, -*en*, *f.* stort gods, länderi. -**kennni**[f]s, -**kunde**, *f.* geografi. -**los**, *a.* utan land. -**name**[n], *m.* länders namn. -**sucht**, *f.* erföringsbegär.

Landes||abschied, *m.* landtdagsbeslut. -**älteste**(r), *m.* ugt. ålderspresident. -**angehörige**(r), *m.* landsman. -**angehörigkeit**, *f.* nationalitet. -**ärt**, *f.* 1. landets beskaffenhet. **2.** landssed. -**beamté**(r), *m.* offentlig ämbetsman. -**beschreibung**, *f.* landets geografi, topografi. -**brauch**, *m.* landssed. -**direktor**, *m.* ugt. landshöfding. -**erzeugni**[f]s, *n.* landets produkt, inhemsk produkt. -**farben**, *pl.* nationalfärger. -**folge**, *f.* härbamn, allmänt uppåd. -**fürst**, *m.* landsfurste, regerande furste. -**fürstlich**, *a.* landsfurstlig. -**gebiet**, *n.* landområde. -**gericht**, *n.* provinsdomstol, hofrätt. -**hauptmann**, *m.* landshöfding. -**herr**, *m.* landsherre. -**herrlich**, *a.* landsherrlig. -**herrlichkeit**, *f.* egenskap af landsherre, öfverhöghet; regering. -**herrschaft**, *f.* I. regering. **2.** regerande furstefamilj. -**hohheit** = *Landesherrlichkeit*. -**kind**, *n.* landets barn, invånare, inföding, landsman. -**kirche**, *f.* statskyrka. -**mutter**, *f.* landets moder (furstinna). -**öbrigkeit**, *f.* landets öfverhet. -**polizel**, *f.* kronans polis. -**regierung**, *f.* landets regering. -**religion**, *f.* statsreligion. -**sache**, *f.*

statsärende. -schuld, *f.* statsskuld. -schule, *f.* offentlig skola. -sperré, *f.* förbud mot ut- och införsel. -spräche, *f.* landets språk. -tracht, *f.* nationaldrägt. -vater, *m.* landets fader, landsfader. -väterlich, *a.* landsfaderlig. -verrat[h], *m.* landsförräderi. -verrät[h]er, *m.* landsförrädare. -verrät[h]erisch, *a.* landsförrädisk. -verweisung, *f.* landsförvisning. -verweser, *m.* riksföreståndare.

Land|fährer = Landläufer. -fern, *a.* som är långt från land. -feste, -festung, *f.* 1. fästning i det inre af landet. 2. *sjo.* landfästa, landtåg. -flüchtig, *a.* landsflyktig. -fracht, *f.* landtransport. -frau, *f.* kvinna, fru från landet. -fremd, *a.* hemlös. -friede[n], *m.* landsfred. -fuhrmann, *m.* forman. -geistliche(r), *m.* landtpräst. -gemeinde, *f.* landsförsamling. -gericht, *n.* 1. öfverdomstol i ett land el. en provins, *ugf.* hofrätt. 2. domstol på landet, häradsrätt. -gerichtsrat[h], *m.* *ugf.* hofrättsråd. -graben, *m.* gränsgraf, gränsdike. -graf, *m.* landtgreffe. -gräfin, *f.* landtgreffinna. -gräflich, *a.* landtgrefflig. -gräfschaft, *f.* -gräth[h]üm, *n.* landtgreffskap. -grenze, *f.* riksgrens. -gültig, *a.* gällande i ett land. -haft, *a.* landtlig. -haus, *n.* landthus; villa. -jäger, *m.* 1. öfverjägare. 2. landtgendarm. -kirche, *f.* landskyrka. -kundig, *a.* landskunnig, riksbekant. -kutsche, *f.* diligens. -läufer, *m.* landstrykare, lösdrifvare, landsvägsriddare. -läufig, *a.* allmänt gängse. -leute, *pl.* landtfolk.

ländlich, *a.* 1. landtlig. 2. *~ sittlich:* efter landets sed. -keit, *f.* landtligt läge, landtlig sed.

Land|lust, *f.* nöje af landlifvet. -macht, *f.* 1. fastlandsstat. 2. landthär. -mann, *m.* 1. landtbo. 2. landtman, landtbrukare. -männisch, *a.* landtlig, landtbrukar-, bonde-, mark, *f.* landamäres-, messer, *m.* landtmätare. -pfarre, *f.* pastorat på landet. -pfarrer, *m.* landtpräst. -pfleger, *m.* ståthållare, landshöfding, guvernör. -plage, *f.* landsplåga. -pomerauze, *f.* F landtlig oskuld. -rat[h], *m.* 1. provinsialråd (församling). 2. landtråd (styresman i ett visst distrikt). -ratte, *f.* 1. stora husrättan. 2. *sjo.* F landkrabba. -recht, *n.* 1. landslag. 2. landsrätt (mots. stadsrätt). -regen, *m.* ihållande regn som sträcker sig långt. -reise, *f.* 1. resa till lands. 2. färd åt landet. -richter, *m.* 1. *ugf.* lagman. 2. *ugf.* häradshöfding; landtdomare. 3. = Landpfleger. -ruch[t]ig = landkundig. -saßs, *m.* 1. ett lands invånare. 2. landsman. 3. (vanl. adlig) godsägare. -sässig, *a.* som har gård och grund, i sht privilegieradt gods, *sjr* föreg. -schaft, *f.* 1. landskap. 2. *ugf.* landsting. 3. hypoteksförening. -schafter, *m.* landskapsmälare. -schafterél, *-en, f.* landskapsmålning. -schaftlich, *a.* 1. landskaps-, provins-, provinsial-. 2. landstings-. -schlacht, *f.* fältslag. -schöppe, *m.* *ugf.* nämndeman. -see, *m.* insjö. -seuche, *f.* epidemi. -sitz, *m.* landtegendom, bostad

på landet, villa. -sknecht, *m.* lansknekt. -smann, Landsleute, *m.* landsman. -smännin, *f.* landsmaninna. -smännlich, *a.* landsmans-. -smannschaft, *f.* 1. landsmanskap. 2. landskap, nation vid universitet. -spitze, *f.* landtutte. -stadt, *f.* 1. stad in landet. 2. länsstad. 3. vanlig stad (mots. Reichsstadt). -stand, *m.* landt-dagsfullmäktig, *pl.* landtständer. -ständisch, *a.* beträffande landtständerna. -standschaft, *f.* 1. egenskap af landt-dagsfullmäktig, landt-dagsfullmakt. 2. landtständer. -stein, *m.* gränsten. -sterben, *n.* digerdöd. -strafse, *f.* 1. landsväg. 2. landväg. -streichen, *n.* kringstrykande, lösdrifveri. -streicher = Landläufer. -streichelei, *f.* = Landstreichen. -strich, *m.* landsända, trakt. -sturm, *m.* 1. ml. landstorm. 2. storm till lands. -tag, *m.* landtdag. -trauer, *f.* allmän sorg, kungssorg. -übblich, *a.* bruklig i hela landet. -ung, *f.* landning, landstigning, landsättning. -vögt, *m.* = Landpfleger. -wärts, *adv.* åt landet till. -wehr, *f.* 1. landtvärn. 2. gränsefästning. 3. strandvall till väru mot hafvet. -wehre, *f.* gränsfästningar. -wehrmann, *m.* landtvärnsman, -soldat. -wein, *m.* 1. inhemskt vin. 2. vin från slättland (ej från vinberg). -wirt[h], *m.* 1. landthushållare, landtbrukare. 2. värdshusvärd på landet. -wirt[h]lich, *a.* landtbruks-. -wirt[h]schaft, *f.* 1. landthushållning, landtbruk. 2. landtegendom. -wirt[h]schaftlich, *a.* landtbruks-. -wohnung, *f.* bostad på landet, villa.

lang, -ert, *a.* lång. Vor ~ en Jahren: för många år sedan, über kurz oder ~ förr eller senare, ein ~ es und breites über etw. (ack.) reden el. sich des ~ en und breiten über etw. auf/sern: tala, orda vidt och bredt om ngt. ~ e Weile = Langeweile. *sar.* eine Zeit ~ en tid, einen Tag ~ en hel dag, drei Jahre ~ tre år igenom, sein Leben ~ hela sitt lif, die el. der Nase ~ gehen: gå rakt fram, dit näsan pekar. *sr* lange. -armig, *a.* långarmad. -ät[h]mig, *a.* 1. som länge kan hålla andan. 2. långvarig. -beinig, *a.* långbent. -blätterig, *a.* långbladig. -e, -r †, *adv.* 1. länge, lång tid. Bis wie ~ huru länge, noch ~ nicht: ännu ej på länge, nicht ~ darauf: ej långt efteråt. 2. på långt när, *t. ex.* er ist ~ nicht so gelehrt. 3. F nog, tillräckligt, *t. ex.* das ist für uns ~ gut. 4. Längst: redan länge, *t. ex.* ich weiß es längst: jag har redan länge vetat det. 5. Längstens: a) senast, b) * = 4.

Länge, -n, *f.* 1. längd. Auf el. in die ~ på, i längden, der ~ nach el. die ~ lang hinsfalten: falla raklång. 2. lång stafvelang. -lang, *adv.* raklång.

langen, *sv. I. itr. h.* 1. räcka, förslå. 2. Nach etw. ~ sträcka ut handen efter ngt, in die Schüssel langen: taga för sig ur fatet, in die Tasche ~ gripa i fickan efter ngt. II. tr. 1. räcka, nå, få tag i. 2. räcka fram, langa.

längen, *sv.* I. *tr.* förlänga, utsträcka, utdraga; *sjö.* släppa efter, släcka. II. *rf.* blifva längre; sträcka sig (långt).

lang|lent|be|hrt, *a.* länge saknad. -*eweile*, *gen. dat. utan art. Langerweile*, med *art. Langenweile*, *O, f.* ledsnad, leda, tråkighet. *Ich that es aus Langerweile*: jag gjorde det för roskull, för att fördriva tiden, emedan jag hade tråkigt, *F seine Drohung ist nicht für die* ~ hans hotelse är ej ngt skämt, han hotar ej för roskull. -*finger*, *m.* långfingerad person, *vani. bild.* -*fig[e]rig*, *a.* långfingerad. -*flüg[e]llig*, *a.* långvingad. -*fülsig*, *a.* långfotad. -*geschwänzt*, *a.* långsvansig. -*gestielt*, *a.* långskaftad, långstjälkig. -*gestreckt*, *a.* långsträckt. -*gewachsen*, *a.* högväxt. -*haar*, *m.* långhärig person, långhärigt djur. -*haarig*, *a.* långhärig. -*halsig*, *a.* långhalsad. -*händig*, *a.* långhändig. -*her*, *adv.* långt ifrån. -*hin*, *adv.* långt bort. -*jährig*, *a.* mångårig, lång. -*krallig*, *a.* som har långa klor. -*lebend*, -*lebig*, *a.* långlifvad. -*lebigkeit*, *f.* långt lif.

länglich, *a.* ngt lång, aflång. -*rund*, *a.* oval.
Lang|mut[h], *f.* långmod. -*müt[h]ig*, *a.* långmodig. -*müt[h]igkeit*, *f.* långmod. -*nasig*, *a.* långnäst. -*ohr*, *m. o. n.* långöra. -*ohrig*, *a.* långörig.

längs, *adv. o. prep.* med *dat.*, *gen. o. ** *ack.* längs (efter), utmed, utefter.

langsäm, *a.* långsam. -*keit*, *O, f.* långsamhet.
Lang|schläfer, *m.* en som sover länge, sju-sofvare. -*schläferei*, *f.* vana att sova länge. -*schleppend*, *a.* långsläpig. -*schnäb[e]llig*, *a.* långnäbbig. -*schwänzig*, *a.* långsvansig.
Längs|einschnitt, *m.* inskärning, skära på längden. -*gestreift*, *a.* randig på längden.

längs|ichtig, *a.* långsynt. -*siblig*, *a.* långstafvig.
Längs|richtung, *f.* långdriktning. -*t(ens)*, *adv.* *se* *lange 4, 5.*

lang|stiel|ig, *a.* 1. = *langgestielt*. 2. *F* = *langweilig*. -*stieligkeit*, *f.* *F* = *Langeweile*. -*weile*, *f.* *se* *Langeweile*. -*wellen*, *sv. I. tr.* väcka ledsnad hos, tråka ut. II. *rf.* leda, ha tråkigt, ha ledsamt. -*weilig*, *a.* tråkig, ledsamt. -*weiligkeit*, *f.* = *Langeweile*. -*wierig*, *a.* långvarig, som räcker länge. -*wierigkeit*, *f.* långvarighet. -*zeile*, *f.* metr. långrad.

lanke, *n, f.* länd.

Lanze, *n, f.* dim. †, lans; * lansett. *Eine* ~ *für jn einlegen* *ei. brechen*: bryta en lans, våga en dust för ngn. -*enbrechen*, *n.* lansbrytning, tornerspel. -*enkecht*, *m.* lansknekt. -*enkundig*, *a.* skicklig att handhafva lansen. -*enreiter*, *m.* ulan, lancier. -*enrennen*, -*enspiel*, -*enstechen*, *n.* tornering, tornerspel. -*étte*, *n, f.* lansett. -*öttlich*, *a.* bot. lansettlik.

lapidär, *a.* kort, kortfattad, sammanträngd. -*stil*, *m.* lapidarstil, kort, koncis stil.

Lapp, -*en*, *m.* = *Laffe*. -*ätle*, -*n, f.* lappli, småsak, strunt. -*e*, -*n*, *m.* 1. lapp (toik). 2. =

Laffe. -*en*, *a)* *sv. I.* = *labbern*. II. *tr.* 1. lappa. 2. bot. *gelappt*: flikig. *b)* -, *m.* dim. *Läppchen*. -*lein*, *n.* lapp; flik, snibb. 2. bot. hjärtblad. 3. *jsg.* a) jagtlapp; *bna. jm durch die* ~ *gehen*: rymma från ngn, *b)* pl. hängande öron. -*er*, -, *m.* lappare, lappskräddare. -*eréi*, -*en*, *f.* 1. lappande, lappverk. 2. *sv.* *Läpperéi*, lappli, strunt. -*ern*, *lappern*, *sv. tr. o. itr.* *h.* i småpartier, så småningom förbruka, använda, sammanskrapa. -*erschulden*, *Läpperschulden*, *pl.* småskulder. -*erweise*, *adv.* så småningom, litet i sänder, bit för bit. -*icht*, -*ig*, *a.* 1. slapp, löst hängande, slankig. 2. full af lappar, lappad. 3. trasig. 4. *jr Lapp*, narraktig, dum. -*in*, -*nen*, *f.* lappska, lapps kvinna. -*isch*, *a.* lappska.

läppisch, *a.* 1. veklig, slapp. 2. narraktig, inskränkt, dum, fadd, barnslig.

Lappländ|er, -, *m.* lapp. -*erin*, -*nen*, *f.* lappska. -*isch*, *a.* lappska.

Laps, -*e*, *m.* *F* flabb, slyngel.

Lärche, -*n*, *f.* lärkträd. -*n*, *a.* af lärktrå.

Laren, *pl.* larer, husgudar.

larifäri, *I. itj.* 1. tralala. 2. prat, sliddersladder. II. -*[s]*, -*s*, *n.* prat, snicksnack, sliddersladder, dumbheter.

Lärm, -*[e]*s, *O, m.* 1. larm, buller, oväsen. 2. alarm. ~ *läuten*: ringa i stormklockan. -*bläser*, *m.* alarmbläsare. -*en*, *I. sv. itr.* *h.* larma, bullra, väsnas. II. -*s*, *O, n.* = *Lärm*. -*er*, -, *m.* larmare, stojare. -*erisch*, -*haft*, -*ig*, *a.* larmande, bullrande. -*macher*, *m.* 1. larmare, stojare. 2. en som gör alarm, alarmbläsare. -*voll*, *a.* larmande, bullrande.

Larve, -*n*, *f.* dim. †, 1. spöke, skräpuk, skräckbild. 2. (ansigts)mask; *sv. bna.* ansigte, person. 3. larv.

lasch, *a.* slapp, trög, slö. -*e*, -*n*, *f.* påsatt *ei.* vidhäftadt stycke; ärmspjäll, kil, ficklock; stöfvelstropp; skarf; lask; inskärning, fog. -*en*, *sv. tr.* 1. skog, blecka, stämpla. 2. försee med *Lasche*, skarfvä, laska. -*heit*, *f.* slapphet, tröghet, slöhet.

Lase, -*n*, *f.* kanna med handtag *o. pip.*

lasieren, *sv. tr.* lasera.

Laskär, -*s* *ei.* -*en*, -*en*, *m.* laskar (aslätisk matros på engelsk ostindiefarare).

lals, *a.* slapp, slö, trög, liknöjd.

lassen, *tr. I.* *hjälpverb.* låta. *Lafs(t)* *ei.* ~ *Sie uns gehen*: läs om oss gå, *er läfst Sie grüßen*: han bad mig hälsa till er, *ich werde mir das gesagt sein* ~ jag skall komma ihåg det, *ich lasse mich danach verlangen*: jag längtar därefter, *die Cigarren* ~ *sich rauchen*: cigarrerna äro rökbara, *es läfst sich nicht leugnen*, *dafs*: man kan ej neka till, att, *das liefs sich von ihm erwarten*: det var hvad man kunde vänta af honom, *das läfst sich besser sagen als thun*: det är lättare att säga än att göra, *davon liefs sich viel sagen*: därom kunde man ha mycket

att säga, *es läfst sich nicht zweifeln, dafs*: det är otvivelaktigt, att. *Etw. sein ei bleiben* ~ låta vara, låta bli, underlåta ngt. **II. tr. 1.** lemna. *Sich Zeit* ~ gifva sig god tid. *Im etw.* ~ a) öfverlåta, afstå ngt åt ngn, b) *das muß man ihm* ~, *dafs er*: det måste man medgifva, erkänna, att han, *wenn Gott mir das Leben läßt*: om Gud låter mig lefva, *etw. unbesprochen* ~ förbigå ngt. *Nicht aus den Augen* ~ ej släppa ur sigte; *es beim allen* ~ låta det stanna vid det gamla; *jn in seinem Amte* ~ låta ngn få behålla sitt ämbete; ~ *Sie mich damit in Ruhe*: låt mig få vara i fred, tala ej om det där; *Bier vom Fasse* ~ tappa öl, *jn von sich* ~ afskeda ngn; *jn vor sich* ~ gifva ngn audiens; *jn zu sich* ~ låta ngn komma till sig. 2. underlåta, låta vara. *Sein Thun und* ~ hans görande och låtande. 3. lemna i sticket, sätta till, offra. 4. göra af, ställa, lägga. *Bna. sich vor Freude nicht zu* ~ *wissen*: vara utom sig af glädje. 5. släppa, släppa lös. 6. *Blut* ~ låta åder, *jn zur Ader* ~ åderlåta ngn. 7. tillåta att, släppa, t. ex. *den Knaben auf den Baum* ~ släppa pojken upp i trädet. **III. itr. h. 1.** *Von etw.* ~ afstå, skiljas från ngt, låta ngt vara (i fred). 2. låta, klinga, förefalla. 3. passa, kläda.

Lafshett, *f.* slapphet, slöhet, tröghet.

lässig, *a.* lat, trög, slapp, slarvig. ~ *zu*: sen att. **-keit**, *f.* lättja, tröghet, slapphet, slarf. **läslich**, *a.* 1. förlätlig. 2. öfverseende, skonsam, mild i omdömen: **-keit**, *f.* 1. förlåtligt fel, obetydlighet. 2. öfverseende, mildhet, välvilja.

Lasso, *-[s]*, *-s*, *m.* lasso.

Last, *-en*, *f.* 1. last, börd, tyngd, lass. *Hand. jn etw. zur* ~ *schreiben*: debitera ngn för ngt. 2. läst (mat). **-adie**, *-[e]*, *n.* sjo. lastageplats, lastbrygga. **-bär**, *a.* 1. lastdragande. 2. tyngande. **-en**, *sv. I. itr. h.* tynga, trycka. **II. tr.** lasta, belasta, nedtynga. **-enfrei**, *a.* kostnadsfri. **-er**, *-n.* 1. last (synd). 2. usel person, icke dällig kvinna, kvinsperson, sköka.

Läster||chronik, *f.* skvallerkrönika. **-er**, *-n.* m. lastare, bakdantare, smådare.

läster||frel, *a.* syndfri. **-haft**, *a.* lastfull, lastbar. **-haftigkeit**, *f.* lastfullhet, lastbarhet.

Läster||lin, *-nen*, *f.* småderska, bakdanterska, skvallersyster. **-isch**, *a.* 1. hädisk, gudsförsmädande. 2. skändlig, nedrig.

Laster||knecht, *m.* lastens, syndens slaf. **-leben**, *n.* lastfullt lif.

läster||lich = *lästerisch*. **-maul**, *n.* ond tunga. **-n**, *sv. tr. o. itr. h.* häda, smäda, bakdanta, förtala, svärta. **-rede**, *f.* förtal. **-schrift**, *f.* smådeskrift, pamflett. **-schule**, *f.* skandal-skola. **-sucht**, *f.* tadelsjuka. **-süchtig**, *a.* tadelsjuk.

Lasterthat, *f.* lastbar gärning.

Läster||lung, *f.* hädelse, smädelse, förtal. **-wort**, *n.* förtal. **-zunge**, *f.* ond tunga.

Last||lehel, *m.* packåsa. **-fuhr**, *f.* fraktvagn, forvagn, fora.

lästig, *a.* besvärlig. **-keit**, *f.* besvärlighet.

Last||ling, *-s*, *m.* lasting. **-pferd**, *n.* packhäst, arbetshäst. **-schiff**, *n.* lastdragare, lastångare, transportfartyg. **-träger**, *m.* bärare, sjåare. **-vieh**, *n.* lastkreatur, lastdjur.

Lasúr, *I. -e* et. *-s*, *m.* lasur(sten). **II. -en**, *f.* 1. lasur(färg), asur. 2. lasering.

Lätäre, *-[s]*, *-s*, *m.* fjärde söndagen i fastan.

Latéin, *-[e]*, *0*, *n.* latin. *Bna. mit seinem* ~ *zu Ende sein*: vara i förlägenhet, ej veta hvad man skall taga sig till. **-er**, *-n.* 1. latinare. 2. jag. söndagsjägare. **-isch**, *a.* 1. latinsk. 2. särskilda fall. *Die* ~ *Kirche*: romerska kyrkan, ~ *Reiter* et. *Schützen*: kammarlärd. sjo. ~ *Segel*: latinsegel.

latént, *a.* latent, bunden, dold.

Lateräler||be, *m.* sidoarfvinge.

Läterne, *-n*, *f.* lykta, lanternan. **-nanstecker**, **-nanzünder**, *m.* lykttändare. **-npfahl**, *m.* lyktstolpe.

Latin||ler, *-m*, *-erin*, *-nen*, *f.* latinare (*Latium* i vännare). **-isieren**, *sv. tr.* latinisera. **-ismus**, *-men*, *m.* latinism. **-ität**, *-en*, *f.* 1. latinitet. 2. latinism.

Latit||tude, *-n*, *f.* latitud, bredd(grad). **-tudinärier**, *-m.* person utan stränga grundsatser.

Latrine, *-n*, *f.* latrin, afträde.

latsch, *a.* släpande, trög, klumpig (om gången).

-e, *-n*, *f.* 1. nedkippad sko, hasa. 2. lurfvig, luden, fjäderklädd fot. 3. slarvig, slarvigt klädd kvinna, slampa, slamsa. 4. slapp, kraftlös person, fjanter. **-en**, *sv. itr. h.* gå med släpande gång, draga benen efter sig, pallra, rulta. **-ig**, *a.* 1. släpande, rultande, vacklande. 2. slapp, trög; kraftlös.

Latt||le, *-n*, *f.* am. †, 1. latta, ribba, spjåla, list. *Bna. mit der* ~ *laufen*: löpa med limstången. 2. rak, smärt telnig. **-en**, *sv. tr.* spika lattor, ribbor på. **-enläufer**, *m.* narr, flickjägare. **-enverschlag**, *m.* ribbvägg, ribbverk. **-ich**, *-e*, *m.* bot. laktuk. **-ung**, *f.* ribbverk.

Latwérge, *-n*, *f.* mos(artadt medikament).

Latz, *-e* †, *m.* 1. lifstycke, lif, väst, bröststycke, bröstslapp, haklapp. 2. byxklaff; ficklock; möss-skärm att rulla upp.

lau, *a.* ljum, *bna.* arv. likgiltig.

Laub, *-e* et. *-er* †, *n.* am. †, 1. löf. 2. kort. spader. **-apfel**, *m.* galläpple. **-e**, *-n*, *f.* löfsal, berså; trädgårdshus, luthus. **-engang** = *Laubgang*. **-enhaft**, *a.* bersåartadt, öfverhväld. **-fall**, *m.* löffällning. **-frosch**, *m.* löfgroda, trädgroda. **-gang**, *m.* öfverhåld allé, löfhvalf. **-gehänge**, *n.* (löf)feston. **-holz**, *n.* löfskog, löfträd. **-huhn**, *n.* orre. **-hüttenfest**, *n.* löfhyddohögtid. **-icht**, *-ig*, *a.* löfartadt, löfrik. **-los**, *a.* utan löf, aflöfvad. **-rausch**, *m.* löfvens prasslande. **-säge**, *f.* löfsåg.

-sänger, *m.* löfsångare. -thaler, *m.* löftaler (i vanlig *Thaler* med en löfkrans i kanten). -trägend, *a.* löfbärande, löf-. -verzierung, *f.* löfprydnad, löfverk.

Lauch, -e, *m.* lök (Allium).

Laudémium, -[s], ..ien, *n.* = Lehnsgeld.

launen, *sv. itr. h.* vara ei. blifva ljum.

Lauer, *0, 1. f.* lur, *t. ex. auf der ~ sein, liegen, stehen:* ligga, stå på lur. **2. m.** eftervin, dåligt vin. -er se *Laurer*. -n, *sv. itr. h.* otåligt vänta, lura, *auf jn:* på ngn.

Lauf, -e *f, m.* **1.** springande, språng, lopp, gång, förlopp; hastighet; bana, väg, hvarf, riktning. *Im ~e:* i språng, *im ~e des Jahres:* under årets lopp, *im ~e der Zeit:* med tiden, *was Kauf und ~ ist:* hvad som är allmänt gängse. **2.** brunst hos vissa djur, löpskhet. **3.** pipa, rör i skjutvapen. **4.** mus. löpning. **5.** jäg. ben på djur. -bahn, *f.* kapploppningsbana; bnd. bana, karriär. -band, *n.* ledband. -bank, *f.* gångstol. -bursche, *m.* springpojke. -en, *st. I. itr. s. o.* när ortförändringen ej framhålles *h.* samt *tr.* springa, löpa, gå, *in zwei Stunden eine Meile:* en mil på två timmar, *seines Weges:* sin väg, sin kos, *Gänge ei. Gewerbe für jn:* ärenden åt ngn, *Schlittschuh ~ åka skridsko, das eine Schiff lief das andere in Grund und Boden:* det ena fartyget öfverseglade det andra, *auf den Grund ~ segla, sätta på grund, das Rad läuft um die Achse:* hjulet vrider sig kring axeln, *es ei. ein Schauder läuft einem kalt über die Haut, über den Rücken:* en rysning genomfar en, det går kalla kårar öfver ryggen på en, *jn ~ lassen:* låta ngn gå, släppa ngn, *seine Zunge ~ lassen:* ej tygla sin tunga, *in ~ der Eile:* hasteligen, *wider die gesunde Vernunft ~ strida mot sunda förnuftet. ~de Schrift:* kursivstil. **II.** blott *itr. 1. s.* flyta, rinna. *Voll ~ fyllas. 2. h.* läcka. **3. h.** om ur: forta sig. **4. s.** om ud: förflyta, hastigt förgå. *Ehe vierzehn Tage ins Land ~ innan fjorton dagar hunnit förgå. 5. s.* räcka, hafva giltighet. *Der Kontrakt läuft mit diesem Monat zu Ende:* kontraktet upphör (att hafva giltighet) med denna månad. **6.** part. pres. *~d:* löpande, *t. ex. das ~de Jahr.* *Auf dem ~den sein:* a) hand. hafva infört alla poster i böckerna, b) veta besked om dagens händelser. **7. s.** utveckla sig, förlöpa. *Es läuft auf eins hinaus:* det kommer på ett ut. **8. s.** sträcka sig, föra, leda, gå. *In die Höhe ~ gå uppför, sträcka sig uppåt, die Zimmer ~ durch einander:* rummen hänga ihop. **9. s.** *Etw. läuft ins Geld:* ngt kostar mycket, går till mycket pengar.

Läufer, -, *m.* **1.** en som springer, löpare, springare. *Er ist ein guter ~* han springer bra. **2.** skottlucka. **3.** vändkors. **4.** bokhandel. bok som går åt hastigt. **5.** löpare i schackspel. **6.** gångmatta.

Lauferei, -en, *f.* spring.

Läufer|in, -nen, *f.* se *Läufer 1. -zug, m.* drag med löparen i schackspel.

Lauffeuer, *n.* löpeld. -graben, *m.* löpgraf. -jagen, *n.* hetsjagt. -junge = *Laufbursche*. -käufer, *m.* jordlöpare. -karren, *m.* skottkärra. -pals, *m.* afsked(ande). *Im den ~ geben:* afskeda ngn, gifva ngn afsked på grått papper. -schritt, *m.* språngmarsch. -schütze, *m.* skytt som skjuter det vilda i språnget. -stuhl, *m.* gångstol. -t = *Lauf*. -teppich, *m.* gångmatta. -zettel, *m.* **1.** förbudssedel. **2.** = *Laufpafs*.

Laugle, -n, *f.* lut. -en, *sv. I. tr. 1. luta. 2. urlaka. II. itr. h.* *Das Pafs laugt:* fatet, tunnans ger smak. -enhaft, -icht, -ig, *a.* lutaktigt. läugnen se *leugnen*.

Lau|heit, -igkejt, *f.* ljumhet. -lich, *a.* ljum. -ling, -e, *m.* ljum, liknöjd, indifferent person.

Launle, -n, *f.* **1.** lynne, godt lynne. **2.** stämning, böjelse. **3.** nyck, upptåg; obeständighet. -en, *sv. itr. h. 1.* vara nyckfull. **2.** se *gelaunt*. -enhaft, *a.* nyckfull, föränderlig. -enhaftigkeit, *f.* nyckfullhet. -ig, *a.* godlynt, skämtsam, humoristisk. -igkejt, *f.* godlynthet, humor. -isch, *a. 1.* som är vid dåligt lynne, missmodig, vresig. **2.** nyckfull.

Laurer, -, *m.* lurande, spion. -ei, -en, *f.* lurande, spionerande.

Laus, -e *f, f.* lus.

Lauschle, -n, *f.* **1. 0,** lyssnande, lur. *Auf der ~ sein:* stå på lur. **2.** lyssvrå, gömställe; behaglig, treflig plats. -en, *sv. itr. h. 1.* titta fram, blicka (fram). **2.** spåja, lura. **3.** gifva akt, lyssna. -er, -, *m. 1.* lyssnare, spion. **2.** jäg. öron på varg, rat, hjort *m. a.* -erin, -nen, *f.* lyssnerska, spion. -ig, *a. 1.* lyssnande. **2.** stilla, behaglig, ljuf, treflig. -platz, -winkel, *m.* = *Lausche 2.*

laus|en, *sv. P I. tr.* löska; bnd. gå illa åt, prygla. **II. itr. h. 1.** hafva löss. **2.** vara snål. **3.** vara lat, trög. -er, -, *m. P 1.* löskande person. **2.** finkam. **3.** snälvarg, usling. -erei, -en, *f. P 1.* snålhet. **2.** strunt, lappr. -ig, *a. P* lusig, usel.

laustern, *sv. itr. h.* lystra.

laut, *I. a. 1.* hög (om rösten), ljudlig, högljudd, klar, tydlig. **2.** offentlig, bekant. ~ werden: blifva bekant, spridas, *Stimmen werden ~ röster höjas, etw. ~ werden lassen:* bekantgöra, sprida ngt, *seine Gefühle ~ werden lassen:* lägga sina känslor i dagen. **II. -e, m.** ljud. **III. prep.** med gen. o. standom, i sht vid plur. utan artikel, dat. enligt, i enlighet med. -bär, *a.* bekant, känd. -barkeit, *f.* egenkap att vara känd, offentlighet. -e, -n, *f.* luta. -en, *sv. itr. h. 1.* ljuda. **2.** låta, klinga, förefalla. **3.** lyda. *Der Brief lautet, wie folgt:* brevet har följande lydelse.

läuten, *I. sv. itr. h., tr. o. opers.* ringa, klämta.

In el. jm zu Grabe, zur Ruhe ~ ringa (be-grafningsringning) för ngn, *dein letztes Stündchen läutet*: din sista timme slår. *Bild. er hat ~ hören [aber nicht schlagen]*: han har bara fått litet hum om det. **II.** -, *s*, *0*, *n*. ringning, klämtning.

Lauten||er, -, *m.* lutspelare. **-ieren**, *sv. itr. h.* spela på luta. **-ist**, **-en**, *m.*, **-schläger(in)**, **-spieler(in)**, *m. (f.)* lutspelare (-erska).

lauter, **I. a.** **1.** ren, klar, oförfalskad. **2.** obelj. luttar, pur, bara, blott, *t. ex. ~ Wasser*: endast, blott och bart vatten, men *~ es Wasser*: rent, klart vatten. **II.** -, *m.* gram. ljudtecken, bokstaf.

Läuter, -, *m.* ringkarl. **-er**, -, *m.* renare, lutt-rare, raffinere. **-feuer**, *n.* reningseld, lutt-ringseld, skärseid. **-keit**, *f.* renhet, klarhet. **-kessel**, *m.* klarpanna. **-n**, *sv. I. tr. I.* rena, klara, luttra, förädla, filtrera, raffinera. **2.** skog. *einen Wald ~ gallra* en skog. **3.** arv. *itr. h. jur. [Das Urteil] ~ underkasta dom*en förnyad pröfning af den ursprungl. domaren. **II. rf.** renas *m. m. se I. 1.* **-ung**, *f.* rening *m. m. se föreg.* **-ungsprozess**, *m.* reningsprocess.

Laut||heit, *f.* högljudt sätt, tydlighet, förnim-barhet. **-ieren**, *sv. tr. o. itr. h.* ljuda ord, stat-velser. **-iermethode**, *f.* ljudmetod. **-ierung**, *f.* ljudande. **-lich**, *a.* ljudlig, fonetisk. **-los**, *a.* ljudlös. **-verschiebung**, *f.* ljudskridning.

lauwarm *se lau.*

Lav||a, **Laven**, *f.* lava. **-ement**, **-s**, *n.* lavemang. **-éndel**, **-s**, *0*, *m.* lavendel. **-éndelgeist**, *m.*, **-éndelwasser**, *n.* lavendelvatten. **-ieren**, *sv. I. itr. h. o. när ortförändringen framhålls s. sjo.* lo-vera, kryssa. **II. tr. m&l.** lavera. **-oir**, **-s**, **-ör**, **-e**, *n.* lavoar, komod.

Lawine, **-n**, *f.* lavin.

lax, *a.* slapp. **-anz**, **-en**, *f.* laxativ. **-heit**, *f.* slapphet. **-ieren**, *sv. I. itr. h. I.* hafva diarré. **2.** laxera. **II. tr.** afföra, purgera. **-ier-mittel**, *n.* laxérmedel.

Lazar||ét[h], *bättre -étt*, **-e**, *n.* lasarett, sjukhus.

Lazzaróne, **-n**, **-n** *el. .ni*, *m.* lasaron.

l. c., förkortn. = *loco citato*, anf. st.

Ldr., förkortn. = *Louisdor*.

Ldrb., förkortn. = *Lederband*: skinnband.

Ldrr., förkortn. = *Lederrücken*: skinnrygg.

Lé||bé|hóch, *n.* lefve(rop). **-lang**, *objekt. n.* *Mein ~ hela mitt lif.* **-mann**, *m.* goddagspilt. **-n**, **I. sv. itr. h.** lefva. *Nichts zu ~ haben*: ej hafva ngt att lefva af, *einer (dat.) el. für eine Sache ~ lefva för*, egna sitt lif åt en sak, *der (dat.) Hoffnung ~ das*: hysa det hoppet att, *zu ~ wissen*: ha lefnadsvett, *jn ~ lassen*: utbringa ett lefve för ngn, *~ Sie wohl!* lef väl! *Der sonst tote Platz lebte*: den eljes folktomma platsen vimlade af människor, *es lebt alles an ihm*: han sprit-ter i hvar led. *~ des Wasser*: rinnande vat-ten. **II. sv. tr.** lefva, tillbringa. **III.** -, *n.* **1.** lif, lefnad. *Am ~ sein*: vara vid lif, *am*

~ strafen: straffa till lifvet, *für mein ~ gern*: mycket, gruffligt gärna, *ins ~ rufen*: väcka till lif, *man sagt im gemeinen ~ man* säger i dagligt tal, vanligen. **2.** lefnads-sätt. **3.** lif, väsen, buller.

leb||éndig, **a.** **1.** lefvande. *Bei ~ em Leibe*: lifs-levande. **2.** liffig. **3.** sarskilda fall. *~ e Heb-ken* *el. Zäume*: växande häckar, *~ er Kalk*: osläckt kalk, *~ e Kohle*: brinnande kol, *~ es Silber*: kvicksilfver, *~ er Schwefel*: gediget svafvel. **-keit**, *f.* lefvande tillstånd, lif. **Leben||lang** *se Lebelang*. **-leer**, **-los**, **a.** **1.** folk-tom, stilla. **2.** liflös. **-reich**, *a.* liffull.

Lebens||abend, *m.* lefnadsafton. **-abrifs**, *m.* kort lefnadsteckning. **-alter**, *n.* ålder. **-art**, *f.* **1.** lefnadssätt. **2.** lefnadsvett. **-aufgabe**, *f.* lifs-uppgift. **-baum**, *m.* **1.** lefnadstråd. **2.** lifvets tråd. **3.** bot. tuja. **-beruf**, *m.* (lefnads)kall. **-beschreiber**, *m.* lefnadstecknare. **-bild**, *n.* **1.** bild ur lifvet. **2.** biografisk skildring, lefnadsteckning. **-dauer**, *f.* lifstid. **-drang**, *m.* trängtan till lif. **-ende**, *n.* lifvets slut. **-er-fahren**, *a.* förfaren (i lifvets konst). **-erfahr**, *f.* lifserfarenhet. **-fähig**, *a.* lifskraftig. **-fähigkeit**, *f.* lifskraft. **-freude**, *f.* **1.** lifs-glädje. **2.** lifvets fröjd(er). **-freudigkeit**, *f.* lefnadsmod. **-frisch**, *a.* lefnadsglad. **-froh**, *a.* lefnadsglad. **-führung**, *f.* lif. **-fülle**, *f.* lif-fullhet. **-gang**, *m.* lifsutveckling, lif. **-gefähr-lich**, *a.* lifsfarlig. **-gefährte**, *m.* följeslagare gnm lifvet. **-geist**, *m.* **1.** lifselixir. **2.** pi. lifs-andar. **-genosse** = *Lebensgefährte*. **-geschich-te**, *f.* ngs lifs historia; lefnadsbeskrifning. **-gewohnheit**, *f.* (lefnads)vana. **-göttin**, *f.* parce, norna. **-gróis**, *a.* i kroppstorlek. **-gróise**, *f.* kroppstorlek. **-jahr**, *n.* lefnadsår. **-kräftig**, *a.* lifskraftig. **-länglich**, *a.* för lifvet, ständigt, lif(s)-, *t. ex. ~ e Rente*: lifränta. **-licht**, *n.* lifvets ljus. **-lust**, *f.* lefnadslust. **-lustig**, *a.* lefnads-lustig, lefnadsfrisk. **-mai**, *m.* lifvets vår. **-mittel**, *n.* lifsmedel. **-müde**, *a.* lefnadstrött. **-mut[h]ig**, *a.* lefnadsglad. **-nöt[h]durft**, *f.* lifsförnödenhet, uppehålle, bärning. **-reich**, *a.* liffull. **-reiz**, *m.* **1.** retning till stegrad lifsverksamhet; lifsyttning. **2.** lifvets tju-sning(s)kraft, behag. **-satt**, *a.* lefnadstrött. **-strafe**, *f.* dödsstraff. **-überdrufs**, *m.* lefnads-trötthet. **-unterhalt**, *m.* underhåll, uppehålle. **-verrichtung**, *f.* lifsförrättning, lifsfunktion. **-wandel**, *m.* vandel, lif. **-wärme**, *f.* lifsvärme. **-wasser**, *n.* **1.** lifgivande, lifvande vatten. **2.** bränvin. **-weise**, *f.* lefnadssätt. **-wierig**, *a.* lifslång. **-zeit**, *f.* lifstid. **-ziel**, *n.* lifsmål. **Leber**, **-n**, *f.* lever. *Frei* *el. frisch* *el. dreist von der ~ weg reden*: säga sina tankar rent ut, oförskräckt. **-blume**, *f.* blåsippan. **-braun**, **-farben**, *a.* lefverbrun, lefverfärgad. **-moos**, *n.* bot. lefvermossa. **-reim**, *m.* lefverrim (stäm hvilket den skall smida, som får gäddlefvem); bild. dåligt rim, dålig vers. **-sucht**, *f.* lefversjuka. **-süchtig**, *a.* lefversjuk.

Lebl|wöhl, -s, n. farväl, afsked. -haft, a. liflig; besökt, trafikerad. -haftigkeit, f. liflighet; lifligt yttrande. -honig, m. själfrunnen häning. -küchen, m. pepparkaka med häning i. -los, a. liflös. -losigkeit, f. liflöshet. -tag, m. *Meine* ~: hela mitt lif. *Das habe ich mein ~ nicht gehört*: aldrig i mitt lif har jag hört ngt dylikt. -zeit, f. lifstid. *Bei meinen ~en*: medan jag lever, *zu ~en meines Vaters*: under min fars lifstid.

lechzen, sv. itr. h. häugigt törsta, irigt längta.

leck, I. a. läck. II. -e, m. o. n. läcka. -äge, -n, f. läckage, förlust gnn läckning. -en, sv. I. itr. 1. h. läcka, vara otät. 2. s. rinna ut gnn läck. II. tr. o. itr. h. slicka. *Bisa Staub* ~ djupt ödmjuka sig, *js Speichel* ~ på ett motbjudande, äckligt sätt smickra ngn, *noch an etw.* (dat.) *zu ~ haben*: ännu lida, hafva efterslängar af ngt. III. itr. h. bita. *wider den Stachel* ~ spjarna mot udden.

Lecker, I. -, m. 1. slickare, tallrikslickare; grüngöling. 2. jag. tunga. II. a. 1. läcker. 2. kinkig, matgrann, svår att tillfredsställa. -bissen, m. läckerbit, läckerhet. -öl, -en, f. 1. läckerhet. 2. gurmanderi. 3. slickande. -essen, -gericht, n. läcker rätt, läcker anrättning. -haft = *lecker* II. -haftigkeit, f. = *Leckerei* 1, 2. -ig = *lecker* II. -maul, n. läcker gom. -n, sv. itr. h. vara begärlig, lysten.

Leder, -, n. skinn; läder. *F jm an ei. über ei. hinter das ~ kommen* ei. *jm das ~ gerben*: garfa skinnnet på, mörbulta ngn; *vom ~ ziehen*: draga blankt (varjan ur slidan). -band, I. -e †, m. skinnband. II. -er †, n. skinnrem. -einband = *Lederband* I. -er, -, m. garfvare. -haft, a. läderartad. -n, I. a. 1. läder-, skinn-. 2. bna. tråkig, fadd, kalkborgerlig. II. sv. tr. o. itr. h. 1. garfa; 2. bna. mörbulta. 3. kläda med läder, med skinn. 3. F vara tråkig. -werk, n. allhandla läder. -zeug, n. remtyg. -zucker, m. *Weißer* ~ jungfruskinn, *schwarzer* ~ lakritspasta.

ledig, a. 1. ledig, tom, fri, lös, *einer* (gen.) *Sache* ei. *von etw.*: från ngt. *In los und ~ sprechen*: frikänna ngn. 2. = *lediglich*. -gang, m. sysslolöshet. -gänger, m. sysslolös person, lättling. -lich, adv. 1. blott, endast. 2. uteslutande, helt och hållet.

Lee, 0, f. sjo. lä(s)ida. -bord, m. sjo. läbord. **leer**, a. tom, innehållslös. ~an: tom på, ~*machen*: tömma, ~*ausgehen*: (få) gå tomhänd. -e, 0, f. tomhet. -en, sv. I. tr. tömma. II. rj. tömmas, blifva tom. -heit, f. 1. tomhet. 2. ngt tomt, innehållslöst; ytlighet, fåfänga. -köpfig, a. som har tomt hufvud, inskränkt.

Lee|seite, f. sjo. lä(s)ida. -wärts, adv. sjo. lävärt.

Letze, -n, f. läpp.

legäl, a. laglig. -isieren, sv. tr. legalisera, lagligen bekräfta, stadfästa. -isierung, f. legalisering, stadfästande. -ität, 0, f. laglighet.

Legat, I. -en, m. sändebud. II. -e, n. legat, testamentarisk gåfva, donation, stiftelse. -är, -e, m. testamentstagare. -lön, -en, f. legation, beskickning.

Legellgeld, n. inträdesafgift. -henne, f. värphöna. -n, sv. tr. lägga. [*Eier*] ~ lägga ägg, värpa, *Geld* ~ insätta pengar i en affär, *Karten* ~ spä i kort, *Wein* ~ lägga vin på lager, *jm etw.* ~ hindra ngn att göra, utöfva ngt. *Sich schlafen* ~ lägga sig att sofva, gå till sängs, *es legte mich schlaflos*: det lät mig ej sofva. *Blofs* ~ blotta, *trocken* ~ torrlägga. — Med prep. *Den Kopf an js Schulter* ~ luta sitt hufvud mot ngn's axel, *an den Tag* ~ ådagalägga, *Hand an etw.* (ack.) ~ lägga hand vid ngt, *Hand an jm* ~ bära hand på ngn. *Sich auf die [faule] Seite, aufs Ohr* ~ slå sig till ro, lägga sig på latsidan, *auf Zinsen* ~ göra räntebärande, *sich auf etw.* (ack.) ~ slå sig på ngt, *sich aufs Bitten* ~ taga sin tillflykt till böner, falla till bönboken. *Ein aus einander* ~ rulla, veckla upp, utbreda ngt. *Bei Seite* ~ a) lägga bort, afsides, b) hopspara. *Sich gegen etw.* ~ motsätta sig ngt. *Etw. hinter den Ofen* ei. *die Bank* ~ uppskjuta ngt till obeständ tid, *hinter sich* (ack.) ~ spara ihop. *Im in die Erde, ins Grab* ~ a) begrafva ngn, b) välla ngn's död, *ins Gefängnis* ~ fängsla, *in Acht und Bann* ~ förklara i akt, *sich zu jm ins Haus* ~ kvartera i sig hos ngn, *jm Worte in den Mund* ~ a) ingifva ngn hvad han skall säga, b) tillskrifva ngn ngt (vissa yttranden). *Den Mantel um die Schulter* ~ kasta kappan öfver axlarna. *Etw. unter Schlofs und Riegel* ~ läsa in ngt, *etw. unter Siegel* ~ försegla ngt. *Etw. von sich* ~ lägga ifrån sig, lägga af ngt. *Ein Schlofs vor die Thüre* ~ sätta ett lås för dörren. *Sich wider jm* ~ motsätta sig ngn. *Sich zu Bett* ~ gå till sängs, *zu Boden* ~ sträcka till marken, *zu Tage* ~ bringa i dagen, *jm etw. zur Last* ei. *Schuld* ~ lägga ngn ngt till last. *Sich dazwischen* ~ inskrida, träda emellan, medla.

legendärisch, a. legendarisk, i legendform.

Legende, -n, f. 1. legend, helig sägen; saga, sägen i allm. 2. inskrift, omskrift, ord, märke. -haft, a. legendartad.

Leger, -, m. 1. en som lägger, läggare. 2. sjo. liggare (vattentät).

legér, a. leger, lätt.

Legezeit, f. värpningsstid.

legieren, sv. tr. 1. afsända såsom, göra till sändebud. 2. donera, testamentera. 3. legera, blanda, förena. 4. kok. afreda. -ung, f. legering, blandning, förening.

Legiön, -en, f. legion. -är, -e, m. legionssoldat. **Legislatur**, -en, f. 1. lagstiftning. 2. lagstiftande församling, myndighet. -itim, a. legitim, laglig, rättmätig. -itimation, -en, f.

legitimering. -**itimeren**, *sv. tr.* legitimera. -**itimerung**, *f.* legitimering. -**itimität**, *0, f.* legitimitet, rättmätighet. -**uminöse**, *-n, f.* skidfrukt. -**ung**, *f.* läggning *m. m. se legen*.

Lehde, *-n, f.* ouppodlat land, bed.

Lehen, *-n, n.* län, förlänning. -**här, a. 1.** som får belånas (har de därtill erforderliga egenkaperna). **2.** belånad, länspliktig. **3.** feodal, läns-. -**barkeit**, *f. 1.* erforderliga vasallegenskaper. **2.** länspligt. **3.** länsförhållande.

Lehm, *-e, m.* lera. -**ärtig**, *a.* lerartad, lerig. -**en, sv. tr.** bestryka med lera. -**e[r]n**, *a.* af lera, ler-. -**fachwerk**, *m.* lervägg med trästomme. -**haltig**, *a.* lerhaltig, lerblandad. -**licht**, *-ig, a.* lerig. -**kleckser**, *-klicker, m.* en som murar med lera; fuskare, klåpare. -**ziegel**, *m.* tegelsten.

Lehn, *-e, n.* län, förlänning. *Sms. se Lehn-*

-**bank**, *f.* bänk med ryggstöd, (trädgårds-)soffa. -**e**, *-n, f. 1.* stöd, ryggstöd, karm, armstöd; ledstång, balustrad. **2.** lutning. **3.** (bärg)sluttning. -**en, sv. I. utr. h., tr. o. rfl.** luta (sig). *An etw. (dat.) ~ vara lutad, stödja sig mot ngt, [sich] an etw. (ack.) ~ luta sig mot ngt, etw. an etw. (ack.) ~ ställa, stödja ngt mot ngt, etw. von sich, an die et. bei Seite ~ afböja ngt. II. tr. = leihen.* -**lakal**, *m.* hyrklack. -**pferd**, *n.* åkärhäst. -**satz**, *m.* lemma, länsats. -**sbauer**, *m.* bonde som har sitt gods i förlänning. -**sbrief**, *m.* länsbref, förlänningssurkund. -**sdienst**, *m.* vasalltjänst. -**seid**, *m.* vasalled. -**sessel**, *m.* länstol. -**sfähig**, *a.* som får mottaga *a.* bortgiftva en förlänning (har de därtill erforderliga egenkaperna). -**Sfall**, *m.* ett läns hemfall. -**sfolge**, *f. 1.* arf följd inom en vasallfamilj. **2.** länspligt. -**sfrau**, *f.* länsfru. -**sfrel**, *a.* odal-. -**sfreiheit**, *f.* odalfrihet. -**sgefälle**, *pl.* inkomster af förlänning(ar). -**sgeld**, *n.* länsafgift. -**sgericht**, *n.* domstol i länstvister. -**sgut**, *n.* gods som förlänning. -**sherr**, *m.* länsherre. -**sherrlich**, *a.* länsherrlig. -**sherrlichkeit**, *f.* länsherrlighet. -**shof**, *m. = Lehnsgerecht.* -**smann**, *m.* vasall, läntagare. -**smännisch**, *a.* vasall-. -**ssache**, *f.* feodal angelägenhet. -**sträger**, *m.* läntagare, vasall. -**streue**, *f.* vasalltrohet, länspligt. -**stuhl**, *m.* länstol. -**sverfassung**, *f.* länsförfattning, länsystem. -**sverhältni[s]**, *n.* läns-, vasallförhållande. -**swa[a]re**, *f.* länsafgift. -**swaise**, *adv.* såsom län. -**szins**, *m.* arrende för ett län. -**wort**, *n.* länsord.

Lehr, *-e, n.* modell, mönster; hvalfställning; gradstreck, mätstång. -**amt**, *n.* läroombete, lärarebefattning. -**amtskandidat**, *m.* lärareaspirant. -**anstalt**, *f.* läroanstalt, skola. -**apparat**, *m.* undervisningsapparat. -**ärt**, *f.* lärosätt, lärometod. -**här**, *a.* som man kan lära andra. -**begier[de]**, *f. = Lehrreifer.* -**begriff**, *m.* lärobegrepp, -system. -**bogen**, *m.* hvalfställning, -stomme. -**bote**, *m.* missionär. -**brief**, *m.* lärbref. -**büch**, *n.* lärobok. -**bur-**

-**sche**, *m.* lärgosse, lärling. -**dichter**, *m.* didaktisk skald. -**e**, *-n, f. 1.* lära. *In die ~ bringen*: sätta i lära. **2.** lärdom, rön. **3. = Lehr.** -**eifer**, *m. 1.* undervisningsnit. **2.** vetgirighet. -**en, sv. tr. 1.** lära andra, undervisa. **2. * = lernen.** -**er**, *-r, m.* lärare. -**erhaft**, *a.* undervisande, docerande. -**erin**, *-nen, f.* lärarinna. -**erkonferenz**, *f. 1.* lärarkollegium (sammanträde). **2.** lärarmöte. -**erprüfung**, *f.* lärareexamen. -**erschafft**, *f. 1.* egenskap af lärare, lärarkall. **2.** lärarkår. -**erstand**, *m.* lärarstånd, lärarkall. -**erstelle**, *f.* lärarplats, lärarebefattning. -**erversammlung**, *f.* lärarmöte. -**fabel**, *f.* lärörrik, didaktisk fabel. -**fach**, *n.* lärarkall, läraryrke. -**fähig**, *a.* i stånd, skicklig att undervisa. -**fähigkeit**, *f.* läro-, undervisningsförmåga, -skicklighet. -**form**, *f. 1.* undervisningsmetod. **2.** didaktisk form. -**freiheit**, *f.* lärofrihet. -**gabe**, *f. = Lehrfähigkeit.* -**gang**, *m. 1.* lärometod. **2.** lärokurs, kurs, pensum. -**gebäude**, *m.* lärobyggnad. -**gedicht**, *n.* lärodikt. -**gegenstand**, *m.* läroämne. -**gehülfe**, *m.* hjälplärare. -**geld**, *n.* lärpengar. -**geschicklichkeit**, *f.* undervisningsskicklighet. -**grund**, *m.* lärogrund. -**haft**, *a. 1.* lärörrik. **2.** road af, skicklig att undervisa. -**herr**, *m.* principal. -**jahr**, *n.* läroår. -**junge** = *Lehrbursche.* -**kraft**, *f.* lärarkraft. -**kunst**, *f.* undervisningskonst. -**ling**, *-e, m.* lärling. -**lingschaft**, *f. 1.* egenskap af lärling. **2.** lärlingskår. -**lingshaft**, *a.* som en lärling, lärlings-. -**mädchen**, *n.* lärflicka. -**meinung**, *f.* läromening. -**meister**, *m.* läromästare, mästare. -**mittel**, *n.* undervisningsmaterial. -**plan**, *m.* länsplan, undervisningsskema. -**punkt**, *m.* läropunkt, lärostycke. -**reich**, *a.* lärörrik. -**saal**, *m.* lärosal. -**satz**, *m.* lärosats. -**schrift**, *f.* lärörrik, didaktisk skrift. -**spruch**, *m.* lärospråk, sentens, aförism. -**stand**, *m.* lärostånd. -**stil**, *m.* didaktisk stil, lärostil. -**stuhl**, *m.* lärostol. -**stunde**, *f.* undervisnings-, lektionstimme. -**thätigkeit**, *f.* lärarverksamhet. -**ton**, *m.* undervisande, docerande ton. -**weise**, *f.* lärosätt. -**werk**, *n.* lärlings-, nybegynnarearbete. -**widrig**, *a.* stridande mot läran, kättersk. -**zeit**, *f.* lärotid. -**zimmer**, *n.* lärörum. -**zwang**, *m.* lärotväng.

-**lei**, *a. suff. 1.* *sms.* med fem. gen. af adj. -**handa**, slags, *t. ex. vieler ~* mångahanda, många slags, *vieler ~* fyrahanda, fyra slags.

Leib, *-er, m. 1.* lif, kropp. Med prep. *am ~e strafen*: straffa till lifvet, med döden, *F einen gewaltigen Schritt am ~e haben*: taga stora steg; *jm a uf den ~ rücken*: gå ngn in på lifvet; *bei ~e nicht*: ej för allt i världen, *bei lebendigem ~e*: (fullt) lefvande; *das Herz im ~e lacht mir*: jag är hjärtligt glad; *mit ~ und Seele*: a) med lif och själ, b) med hull och hår; *sich (dat.) jm vom ~e halten*: hålla ngn på afstånd, *bleib mir damit vom ~e*: låt mig vara i fred för det

där! *drei Schritt vom ~e*: på tre stegs afstånd, *jm nicht vom ~e gehen*: följa ngn som hans skugga; *jm zu ~e gehen*: gå ngn inpå lifvet, *jm zu ~e wollen*: vilja åt ngn. **2.** underlif, mage. *Gut bei ~e sein*: vara fetlagd, ha stor mage, *seinem ~e gutes thun* el. *seinem ~e pflegen*: sköta sig, må godt, vara en gurmand, en fråssare, *sich den ~ voll schlagen*: äta sig proppmätt, *nichts im ~e haben*: ej hafva fått ngt i sig, vara på fastande mage. *Offener ~* öppning, *harter ~* hårdt lif, *verstopfter ~* förstoppning. *Gesegneten ~es sein*: vara i välsignadt tillstånd, hafvande. **3.** lifstykke, lif. *-arzt, m.* lifmedikus. *-binde, f.* maggördel. *-bürge, m.* gisslan. *-elgen, a.* lifgen. *-eigenschaft, f.* lifgenskap. *-en, sv. itr. h.* *Da ist er, wie er lebt und lebt*: där är han lifselevande. *Was wohl leibet, das seelet übel*: det som gnagnar kroppen, det skadar själen. *-esbeschaffenheit, f.* kroppsbeskaffenhet. *-esbewegung, f.* kropps rörelse. *-eserbe, m.* bröstärvinge. *-esfrucht, f.* lifsfrukt, foster. *-esgebreehen, n.* kroppsligt lyte. *-esgefahr, f.* lifsfara. *-esgestalt, f.* figur, gestalt. *-esgrösse, f.* kroppsstorlek. *-esleben, n.* blott i talesätt: *bei ~* i lifstiden. *-esnahrung, f.* föda, spis. *-esöffnung, f.* öppning, stolgång. *-esstrafe, f.* kroppsstraff. *-esübung, f.* kroppsöfning. *-esumfang, m.* magens omfång. *-farbe, f.* 1. liffärg. **2.** hudfärg. *-garde, f.* lifgarde. *-gedinge, n.* lifstidsunderhåll, lifstidspension, apanage. *-geld, n.* 1. personell skatt. **2.** skatt af lifegne. *-geleit, n.* eskort. *-gericht, n.* älsklingerrätt. *-gurt, -gürtel, m.* maggördel. *-gut, n.* gods till lifstidsunderhåll. *-haft, -haftig, a.* kroppslig, lifselevande, sannskylidig, verklig, i egen person. *Der Leibhaftige*: hin själf. *-ig, a.* fetlagd. *Vaal. i sms. dick ~* tjock, *fet, hart ~* hårdhfvad. *-jäger, m.* lifjägare. *-lich, a.* 1. kroppslig. **2.** jordisk, timlig, sinnlig. **3.** = *leibhaft*. **4.** köttslig, t. ex. *sein ~er Sohn*. *-pacht, f.* arrende för lifstid. *-rock, m.* lifrock. *-schaden, m.* kropps-skada. *-schmerzen, pl., -schneiden, n.* ondt i magen. *-spruch, m.* valspråk. *-strick, m.* reggördel. *-stück, n.* 1. lifstykke. **2.** älsklingsstycke. *-wache, f.* lifvakt. *-wächter, m.* (lif)drabant. *-wäsche, f.* linne som man bär närmast kroppen. *-weh, n.* ondt i magen. *-zucht, f.* lifstidsunderhåll, undantag. *-zücht[e]ner, m.* undantagshjon.

Leich, -e, m. 1. se *Laich*. **2.** leich (i melodiskt medeltidsdikt med varierande meter). *-dorn, m.* liktorn. *-e, -n, f.* 1. lik. **2.** begrafning, t. ex. *zur ~ bitten*.

Leichenacker, *m.* kyrkogård. *-bahre, f.* likbår. *-begängni[s], n.* likbegängelse, begrafning. *-begleiter, m.* en som följer liket, pl. likfölje. *-beschauer = Leichenschauer*. *-bestatter, m.* begrafningsentreprenör. *-bestat-*

tung, f. begrafning. *-besteller, m.* begrafningsarrangör. *-bitter, m.* likbjudare. *-blafs, a.* likblek, dödsblek. *-blässe, f.* dödsblekhet. *-essen, n.* begrafningskalas. *-fackel, f.* likfackla. *-fahl = leichenblafs*. *-feier[lichkeit], f.* begrafning (shögtdilighet). *-frau, f.* likaveperska. *-gebühr, f.* begrafningskostnad. *-gedicht, n.* begrafningsverser. *-gefolge, n.* likfölje. *-gepränge, n.* begrafningsståt. *-geruch, m.* liklukt. *-gerüst, n.* katafalk. *-gesang, m.* begrafningspsalm. *-gesicht, n.* dödsblekt ansigte. *-gewölbe, n.* grafhvalf, griff(hvalf). *-gift, n.* likgift. *-glocke, f.* begrafningsklocka. *-haft, a.* som ett lik, lik-, dödsblek. *-haus, n.* 1. sorghus. **2.** likhus, grafkapell. **3.** bårhus. *-hemd, n.* skjorta i hvilken ett lik svepes. *-hügel, m.* grafkulle. *-kalt, a.* döds kall. *-kammer, f.* likrum. *-kasse, f.* begrafningskassa. *-klage, f.* klagan vid den dödes bår. *-kosten, pl.* begrafningsomkostnader. *-kranz, m.* begrafningskrans. *-mahl, n.* begrafningskalas. *-öffnung, f.* liköppning, obduktion. *-parade, f.* likparad. *-predigt, f.* likpredikan. *-räuber, m.* likröfware. *-rede, f.* liktal. *-redner, m.* person som håller liktal(et). *-schau, f.* likbesigtning. *-schauer, m.* likbesigtningförrättare. *-schmaus, m.* begrafningskalas. *-starre, f.* dödsstelhet. *-stein, m.* grafsten. *-still, a.* dödstyst. *-text, m.* text för ett liktal. *-träger, m.* likbårare. *-tuch, n.* 1. svepduk. **2.** bårduk. *-untersuchung, f.* likbesigtning. *-verbrennung, f.* likförbränning. *-wagen, m.* likvagn. *-zug, m.* likfård, likfölje.

Leichnam, -e, m. 1. lik. **2.** kropp.

leicht, a. lätt. *~er Knabe*: lättsinnig, vacker (iron.) gosse, *etw. ~ ei. auf die ~e Achsel* el. *Schulter nehmen*: taga ngt lätt, *~en Kaufs*: för godt köp, *es könnte ~ sein*: det skulle lätt kunna hända. *-beschwingt, a.* på lätta vingar. *-beweglich, a.* lättörlig. *-blütig, a.* som har lätt flytande blod; munter, glädtig. *-braun, a.* ljusbrun, stötande i brunt. *-e, O, f.* lätthet. *-en, sv. tr.* lätta, göra lättare. *-er, -, m.* sjo. liktare, lastpräm till fartygstaste lossning. *-falslich, a.* lättfattlig. *-fertig, a.* lättfärdig. *-fertigkeit, f.* lättfärdighet. *-flüsig, a.* lätt flytande. *-füls, m.* en som är lätt på foten, obetänksam, lättfärdig person. *-fülsig, a.* lättfotad, snabbfotad; *una.* obetänksam, lättfärdig. *-fülsigkeit, f.* 1. lätthet att gå, snabbhet. **2.** obetänksamhet, lättfärdighet. *-geschürzt, a.* lätt klädd. *-glau-be, m.* lättrogenhet. *-gläubig, a.* lättrogen. *-gläubigkeit, f.* lättrogenhet. *-helt, f.* lätthet. *-hin, adv.* lätt, utan eftertanke. *-igkeit, f.* lätthet. *-lebig, a.* som tar lifvet lätt, lättlynt. *-lebigkeit, f.* lättlynthet, lättfärdighet. *-lich, adv.* lätt. *-sinn, m.* lättsinne. *-sinnig, a.* lättsinnig. *-sinnigkeit, f.* lättsinne.

leid, I. a. ond, led. *Vaol. predikativt: es thut ei.*

ist mir ~ dafs: det gör mig ondt att, *Sie thun mir ~* det gör mig ondt om er, *sich etw. ~ sein lassen:* vara ledsen öfver ngt, *es ist mir noch nicht ~ geworden:* jag har ännu ej ånrat det, ej blifvit led därät, *jm etw. ~ machen:* ingifva ngn afsmak för ngt. *Sich ein ~es [an]thun:* bära hand på sig. **II.** [-e]s, 0, n. 1. ondt, t. ex. *jm alles ~ [an]thun et. zufügen:* göra ngn allt möjligt ondt, *jm etw. zu ~e thun:* göra ngn ngt ondt, *keinem zu ~e, keinem zu Liebe:* opartiskt, utan anseende till personen. 2. olycka, nöd, sorg. *In Lieb' und ~ et. in ~ und Freud':* i nöd och lust. 3. ~ *tragen:* sörja, um *jn:* ngn. -bitter, m. likbjudare. -en, a) sv. I. itr. h. *Jm ~ göra ngn illa.* II. tr. *Jm etw. ~ ingifva ngn afsmak för ngt.* b) st. tr. o. itr. h. 1. lida. *An einer Krankheit ~* hafva en sjukdom. 2. tillåta, tåla, t. ex. *das Werk leidet keinen Aufschub.* 3. fördraga, tåla. *jn nicht ~ können et. mögen:* tycka illa om ngn, *wohl gelitten sein:* vara gärna sedd, omtyckt. 4. oper. *es leidet ihn nicht in der Stube:* han kan ej uthärda inne. c) ~, n. lidande. -enfrel, a. fri från lidandet.

Leidenschaft, f. 1. lidelse. 2. lidelsefull person. -lich, a. lidelsefull. -lichkeit, f. lidelsefullhet; utbrott af lidelse.

Leidens|gefährte, -genosse, m. olyckskamrat. -geschichte, f. lidandehistoria. -jahr, n. svårt år, olycksår. -kelch, m. lidandets kalk. -probe, f. pröfning. -schule, f. lidandets skola. -woche, f. passionsvecka.

leid|er, itj. tyvärr. ~ *Gottes!* tyvärr! gunäs! -haus, n. sorghus. -ig, a. led, obehaglig, otreflig, motbjudande, afskyvärd, fördömd. -kleid, n. sorgdrägt. -lich, a. dräglig. *So ~* så där, så tämligen. -lichkeit, f. dräglighet. -säl, -e, n. lidande. -säm, a. lidande; tålig. -tragend, a. sörjande. -voll, a. lidande. -wesen, n. sorg.

Leier, -n, f. 1. lyra. 2. lira. *bnä. immer die alte ~* alltid samma gamla trall. 3. positiv. 4. vef, ngt som röres medels en vef ss. ett slags stekvändare, smörtjärna m. m. -él, -en, f. lir, positivspelare; entonigt sjungande; vefvande. -er, -, m. lir-, positivspelare. -gang, m. slentrian. -in, -nen, f. lir-, positivspelerska. -kasten, m. positiv. -kastenmann, m. positivspelare. -mann, m. lirspelare. -n, sv. itr. h. o. tr. 1. spela på lira, på positiv. *bnä. immer dasselbe ~* ständigt komma med samma sak. 2. vefva. *Butter ~* tjärna smör medels vefning. 3. röra sig, arbeta enformigt, långsamt, följa slentrianen. -werk, n. maskineri som sättes i gång medels vefning.

Leih|amt, n., -anstalt, f. låneanstalt, (pant-)låneinrättning. -bank, f. lånebank. -bär, a. som får lånas. -bibliothek, f. lånbibliotek. -en, st. tr. låna. -er, -, m. -erin, -nen, f. en som lånar, a) låntagare, b) långförelare. -haus,

n. = *Leihamt*. -kasse, f. lånekassa. -kauf, m. 1. köp som beseglas med en köpskål. 2. köpskål. 3. summa som vid köps afslutande betalas utöfver köpeskillingen. 4. handpengar. -weise, adv. såsom lån.

Leik, -e, n. sjo. 1. förtimring. 2. lik. -en, sv. tr. sjo. sätta lik på, lika.

Leilach, Leilich, [-e], n. lakan.

Leim, -e, m. 1. lim. *Aus dem ~e gehen:* gå upp i limningen, gå sönder. *bnä. auf den ~ gehen:* gå i fällan. 2. se *Lehm*. -en, sv. tr. 1. limma. 2. fånga på limspö; *bnä. narra, lura*. -er, -, m. en som limmar. -fang, m. fågelfångst med limspön. -fuge, f. limmad fog. -gut, n. ämnen till limberedning. -icht, -ig, a. limmig. -kocher, -sieder, m. limkokare; F *bnä. träkig person*.

Lein, -e, m. o. * n. 1. lin. 2. linfrö. 3. linne. -dotter, f. bot. åkerdodra (*Camelina sativa*). -e, -n, f. lina, snöre. *bnä. jn an der ~ haben:* hafva ngn i sitt våld, föra ngn i ledband. -en, I. -, n. linne. II. a. linne-. -enband, n. linneband. -enzeug, n. linne(tyg). -fink[e], m. hämpling. -küchen, m. oljekaka. -läufer, m. karl som på strand med lina drar ett fartyg. -pfad, m., -straße, f. väg utmed segelbåra foder et. kanalär *vs Leinläufer*. -tüch, n. linne, linneduk, linneduk. -wand, 0, f. linne; bokb. klot. -zieher = *Leinläufer*. **leise, a.** 1. svag, sakta. ~ *sprechen:* tala tyst, *mit ~r Stimme:* med låg röst; *etc. nur ~ berühren:* helt lätt vidröra ngt. 2. ~s *Gehör:* fin hörsel; ~ *Ohren:* öron som höra väl, fin hörsel; ~ *Schlaf:* lätt sömn, ~ *schlafen:* sova lätt. -hörend, -hörig, a. som har fin hörsel. -treter, m. dolsk person, lismare, räf. -träterei, f. dolskhet, lismeri. -träterisch, a. dolsk, lismande.

Leist|le, -n, f. 1. list. 2. ljumske. 3. sakta slutning. -en, I. -, m. (sko)läst. *bnä. alles über einen ~ schlagen:* skära allt öfver en kam. **II.** sv. tr. åstadkomma, fullgöra, göra, uträtta, lemna. *Für jn Bürgschaft ~* gå i borgen för ngn, *Busse ~* göra bot, *einen Eid ~* gå ed, *einem Befehle Folge ~* hörsamma, lyda en befällning, *jm Gehorsam ~* lyda ngn, *jm Genugthuung ~* lemna ngn upprättelse, *jm Gesellschaft ~* hålla ngn sällskap, *jm Hilfe, hilfreiche Hand ~* bi springa ngn, lemna ngn hjälp, *jm die Huldigung ~* hylla ngn, *Verzicht auf etw. (ack.) ~* afstå från ngt, *Widerstand ~* göra motstånd, *Zahlung ~* betala. -enwein, m. på slutningar vid Würzburg växande vin. -ung, f. fullgörande, prestation, verk, resultat m. m. se *leisten* II. -ungsfähig, a. i stånd att fullgöra sina åligganden, att åstadkomma ngt, produktiv. -ungsfähigkeit, f. förmåga att fullgöra sina åligganden, arbetsförmåga, produktivitet.

Leit|artikel, m. ledande artikel, ledare. -band,

~ = föregående uppslagsord. * sista ens. 0 saknar plur. † har omjänd. F familjärt, P lagre språk. * mindre brukligt

n. ledband. **-e**, *n.*, *f.* (bärg)slutning. **-en**, *sv. tr.* leda, föra, anföra. **-er**, *I.* -, *m.* ledare, chef. **II.** *n.*, *f.* stege. **-erin**, *-nen*, *f.* ledarinna. **-erwagen**, *m.* stegvagn, flakvagn. **-faden**, *m.* 1. ledtråd. 2. handledning, kortfattad lärobok. **-geb**, *-en*, *m.* värdshusvärd, krögare. **-hammel**, *m.* bagge som anför horden, skällgumse; *F* bita. *der* ~ *sein*: vara den ledande, tongifvande. **-hund**, *m.* hund som a) för en blind, b) för jägaren till villebrådet, c) anför skallet. **-riemen**, *m.*, **-seil**, *n.* lina, snöre med hvilket man leder ett djur, koppel, grimskaf, tygel. **-stern**, *m.* ledstjärna. **-ung**, *f.* ledning, uppsigt. **-ungsbehörde**, *f.* direktion. **-ungsfähig**, *a.* ledande.

Lektijön, *-en*, *f.* lektion, lexa. *F* *jm die* ~ *lesen*: läsa lagen för ngn. **-fönsplan**, *m.*, **-föns-tabelle**, *f.* skolskema. **-or**, *-s*, *ören*, *m.* lektor vid universitet. **-üre**, *-n*, *f.* lektor, läsning.

Lemming, *-e*, *m.* fjällemmel.

Lende, *-n*, *f.* länd, höft. **-nbraten**, *m.* filet.

-lendig, *a.* 1 sms., t. ex. *dick* ~ som har tjocka, grofva höfter.

Leng, *-e*, *-fisch*, *m.* zool. långa (*Gadus molva*).

lenkbar, *a.* möjlig att styra. **-barkelt**, *f.* egen-skap att kunna styras. **-en**, *sv. tr.*, *itr. h. o. rfl.* 1. styra (sig), leda(s), rikta(s). *Rechts*, *aus dem Wege* ~ hålla åt höger, ur vägen. *Ordsp. der Mensch denkt, Gott lenkt*: människan spår, Gud rör. 2. leda medela leder. **-er**, *-*, *m.* ledare. **-erin**, *-nen*, *f.* ledarinna. **-riemen**, *m.* tygel. **-säm**, *a.* lätt att styra, lättled, böjlig, medgörlig. **-samkeit**, *f.* medgörlighet, böjlighet. **-seil**, *n.* tygel. **-ung**, *f.* ledning *m. m. se leiten*. **-zaum**, *m.* tygel.

Lenöre, *-ns*, *-n*, *f. npr.* Eleonora.

Lenz, *-e[n]*, *m.* mest poet. vår. **-alter**, *n.* ungdomsvår, ungdom. **-en**, *sv. itr. h. 1.* vara vårläk. *Es lenzt*: det är vår (likt), våren nalkas. 2. sjo. länsa. **-haft**, **-ig**, **-isch**, **-lich**, *a.* vårläk, vårlig.

Leonöre, *-ns*, *-n*, *f. npr.* Eleonora.

Leopard, *-e[n]*, *m.* leopard.

Leprösis, *0*, *f.* spetälska.

Lerche, *-n*, *f.* 1. lärka. 2. *Eine* ~ *schiefsen*: stupa på huvudet (om hästar). 3. *se Lärche*. **-nstrichen**, *n.*, **-nstrich**, *m.* 1. lärkors sträckning. 2. lärkstreck. 3. lärkfångst under sträcktiden.

Lernbegier[de], *f.* lärgirighet, vetgirighet. **-eifer**, *m.* ifver att lära sig ngt, flit, vetgirighet. **-en**, *sv. I. tr.* 1. lära (sig). *Er ist ein gelernter Schneider*: han är skräddare till yrket. 2. * = *lehren*. **II. rfl.** *Sich leicht*, *schwer* ~ vara lätt, svår att lära. **III. itr. h.** *Leicht*, *schwer* ~ hafva lätt, svårt för att lära sig ngt, hafva godt, dåligt läshufvud. *Bei jm* ~ vara i lära hos ngn. **-fleifs**, *m.* flit i studier. **-gegenstand**, *m.* läroämne. **-säm**, *a.* läraktig. **-stunde**, *f.* lärotimme. **-zeit**, *f.* lärotid.

Läs[art], *f.* läsart. **-bär**, *a.* läslig. **-barkeit**, *f.* läslighet. **-e**, *-n*, *f.* plockning, (vin)skörd. **-äpfel**, *pl.* plockade äpplen, fallfrukt. **-ebüch**, *n.* läsebok. **-eesel**, *m.* skrifstol att sitta grense öfver. **-eifrud**, *m.* vän af läsning. **-erfrüchte**, *pl.* valda stycken ur literaturen. **-egesellschaft**, *f.* lässällskap. **-ehalle**, *f.* = *Lesekabinett*. **-eholz**, *n.* plockad ved, vedpinnar. **-ekabinett**, *n.* läsrum, läskammare. **-ekränzchen**, *n.* läsecirkel, läseförening. **-elust**, *f.* läslust. **-elustig**, *a.* road af läsning. **-ematerial**, *n.* lektor. **-en**, *st. I. tr. o. itr. h.* läsa. **II. rfl.** *Das Buch liest sich leicht*: boken är lättläst. **III. tr.** samla, uppsamla, plocka. **-enswärt[h]**, *a.* läsvärd. **-eprobe**, *f.* teat. första öfverspelling då rollerna läsas. **-epult**, *n.* bokställ. **-er**, *-*, *m.* 1. läsare. 2. plockare. **-eréi**, *-en*, *f.* ständig, dålig läsning. **-erin**, *-nen*, *f.* 1. läsarinna. 2. plockerska. **-erlich**, *a.* läslig. **-erlichkeit**, *f.* läslighet. **-erling**, *-e*, *m.* dålig (före)läsare. **-erschafft**, **-erwelt**, *f.* läsekreter, publik. **-eschule**, *f.* småbarnsskola där barnen lära sig läsa. **-eschüler**, *m.* abecedarie. **-estück**, *n.* läsestycke. **-esucht**, *f.* läsvarm. **-eübung**, *f.* läsoföning. **-eunterricht**, *m.* undervisning i (väl)läsning. **-ezeichen**, *n.* 1. skiljetecken, läsetecken. 2. bokmärke. **-ezimmer**, *n.* läsrum. **-ezirkel**, *m.* = *Lesekränzchen*. **-ung**, *f.* läsning.

Lethargie, *0*, *f.* letargi. **-ärgisch**, *a.* letargisk.

Lettile, *-n*, *m.* lett (folk). **-en**, *I.* -, *m.* grof, kohaltig lera. **II. a.** af grof lera, ler-. **-er**, *I.* *-n*, *f.* bokstaf; boktr. typ, stil. *It. = Lettner*. **-icht**, **-ig**, *a.* lerig. **-isch**, *a.* lettisk. **-ner**, *-*, *m.* sångkor, läktare.

letz[en], *sv. tr.* läska, vederkvicka, *an:* med. *Sich mit seinen Freunden* ~ gifva afskedskalas för, taga en afskedsbägare med sina vänner.

letzt, *I. a.* sist; senast; ytterst. *In den ~en Zügen liegen*: ligga på sitt yttersta, *am ei. zum ~en*: sist, för sista gången. Kompar. **~erer** *ei. der ~ere*: den senare. **II. 0**, *f.* *Auf die ei. zu guter* ~ till sist, slutligen, ändtligen. **-bietend**, *a.* sist-, högstbjudande. **-ens**, *adv.* 1. nyligen. 2. för det sista, till sist, slutligen. **-hin**, *adv.* nyligen. **-jährlig**, *a.* fjolårig. **-lebend**, *a.* öfverlevande. **-lich**, *adv.* 1. nyligen. 2. slutligen, ändtligen. **-willig**, *a.* testamentarisk, innehållande ens yttersta vilja.

Leu, *-en*, *m.* poet. lejon.

Leucht[le], *-n*, *f.* lyse, ljus, fackla; vanl. lykta. **-en**, *sv. itr. h. o. tr.* lysa, skina. *Jm* ~ lysa ngn, *jm in die Augen* ~ vara solklart för ngn, *der Himmel* *ei. opera* *es leuchtet*: det blixtrar. **-er**, *-*, *m.* ljusstake. **-ereinsatz**, *m.* ljuspipa. **-erknecht**, *m.* ljusknekt. **-feuer**, *n.* signaleld. **-gas**, *n.* lysgas. **-käfer**, *m.* lysmask. **-kugel**, *f.* eldkula. **-lyskula**, *f.* panna. **-pfanne**, *f.* glödpanna att lysa med. **-pfeil**, *m.* brinnande

pil. -schiff, *n.* fyrskepp. -t[h]urm, *m.* fyr-
torn. -ung, *f.* blyxt. -wurm, *m.* lysmask.
leugn[en], *sv. tr.* neka, förneka. -er, -, *m.* för-
nekare. -erin, -nen, *f.* förnekarska. -ung, *f.*
förnekande.
Leumund, [-e]s, *0, m.* allmänt omdöme, all-
män mening, rykte, godt rykte; förtal,
skvallor. *Jn in bösen ~ bringen:* illa be-
rykta, förtala ngn. -szeugn[is], *n.* fräjdibetyg.
Leut[el], *pl. 1.* folk; *man. Etw. unter die ~ brin-
gen:* omtala ngt, göra ngt till allmänt sam-
talsämne, *unter die ~ gehen:* komma ut
ibland folk. 2. lägre folk, tjänstefolk; mit-
gemene man, karlar. -ekost, *f.* (tjänst)fol-
kets mat. -eplacker, -eplager, -escherer, *m.*
skinnare. -escheu, *a.* folkskygg. -eschinder
= Leuteplacker. -estube, *f.* tjänstefolkets
rum, drängstuga. -geb se Leitgeb. -nant, -s,
-e, *m.* se Lieutenant. -priester, *m.* pastor.
-selig, *a.* nedlåtande, vänlig, anspråkslös.
-seligkeit, *f.* nedlåtenskap, vänlighet, an-
språkslöshet.
Levit, -en, *m.* levit. *F jm die ~en lesen:* läsa
lagen för ngn.
Levköje, Levköße, -n, *f.* löfkoja.
lexikal[isch], *a.* lexikalisk, ordboks-
Lexikon, -s, -ka ei. -ken, *n.* ordbok, lexikon.
Lfg., förkort. = Lieferung: häfte.
Libell, -e, *n.* 1. klagoskrift. 2. smädeskrift.
-e, -n, *f.* libell, trolslända. -ieren, *sv. itr. h.*
jur. uppsätta, inlemna en klagoskrift. -ist,
-en, *m.* smädeskribent.
liberal, *a.* liberal, a) frisinnad, b) frikostig.
-isieren, *sv. itr. h.* visa sig frisinnad, kurti-
sera de liberala. -ismus, -, *0, m.* liberalism,
frisinthet. -ität, *0, f.* liberalitet, a) frisint-
het, b) frikostighet.
Libertin, -s, -er, -, *m.* vållustning.
Libréttó, [-s], -s ei. -ti, *n.* librett, operatext.
Lic[en]t[ia]t, -en, *m.* licentiat. -enz se Lizenz.
Licht, *I.* -er o. * -e, *n.* 1. ljus, sken, dager.
Med prep. *an das ~ kommen, bringen* ei. för-
dern: komma, bringa i dagen, *ans ~ hal-
ten:* hålla mot ljuset, mot dagern; *geh mir
aus dem ~e:* gå undan, du skymmer mig;
bei ~ besehen: noga betrakta; *etw. im
rechten ~ sehen:* se ngt i dess rätta ljus,
etw. ins rechte ~ stellen: gifva ngt dess
rätta belysning, *jm im ~e stehen:* skymma
ngn; *unter ~s:* i skymningen; *jm vors ~
treten:* ställa sig så att man skymmer ngn;
abends zwischen ~ i skymningen. 2. ljus
(lysande kropp). Bild. *jm ein ~ über etw.* (ack.)
aufstecken: öppna ngn's ögon för ngt. 3.
js. öga. II. a. 1. ljus. ~e Hölzer: löfträd,
löfskog. 2. gles, t. ex. ~e Wälder. -arbeit,
f. arbete vid ljus. -arm, *a.* ljusfattig. -bild,
n. fotografi; daguerreotyp; ljustryck. -blau,
a. ljusblå. -blick, *m.* hastigt försvinnande sken,
blyxt; ljust ställe på mulen himmel. -bote,
m. ljusets budbärare, ängel. -brechend, *a.*

ljusbrytande. -druck, *m.* ljustryck. -empfind-
lich, *a.* känslig för ljuset. -en, *sv. I. tr. 1.*
göra ljus, upplysa. 2. göra gles, (ut)gallra.
3. sja. likta, lätt. II. *rfl. 1.* ljusna. 2. gles-
na. -er = Leichter. -erglanz, *m.* ljusglans,
strålgans. -erloh, *adv.* i ljusan låga. -er-
scheinung, *f.* ljusfenomen. -farbendruck, *m.*
heliografi. -fuchs, *m.* ljus fux. -funke[n], *m.*
ljusglimt, gnista. -gelb, *a.* ljusgul. -gießer,
m. ljusstöpare. -halter, *m.* ljusknekt. -heit,
f. ljus. -hell, *a.* klar, ljus. -holz, *n. 1.* (trä
till) bloss. 2. löfträd, löfskog. -hut, *m.* ljus-
släckare. -igkeit, *f.* ljus. -lehre, *f.* läran om
ljuset, optik. -los, *a.* utan ljus, mörk. -mes-
se, *f.* kyndelmässa. -schacht, *m.* bärg. schacht
som går i dagen. -scheu, *a.* ljusskygg. -schnell,
a. blyxtsnabb. -schnuppe, *f.* ljusbrand, ljus-
skarn. -trunken, *a.* öfvervåldigad af ljuset.
-umflossen, -umstrahlt, *a.* omgifven, omstrå-
lad af ljus. -ung, *f.* 1. öppen plats, glest
ställe i en skog, uthuggning. 2. upplysning
m. m. se lichten. -voll, *a.* ljus, klar, strålande.
-weihe, *f.* kyndelmässa. -welt, *f.* ljusets
värld, himlen. -wolke, *f.* ljust moln. -zieher
= Lichtgießer.

Licitatión, -en, *f.* auktion.

Lid, -er o. -e, *n.* ögonlock. -ern se ledern.

lieb, *a.* kär. *Mein ~er:* min vän, *mein ~
[chen]:* min älsking, hjärtvän, käresta.
~ haben: tycka om, hålla af, ~ bekommen:
lära sig att hålla af, ~ behalten: ej glömma
bort, sich (dat.) *etw. ~ sein lassen:* hålla till
godo med ngt. *Das Kind ist gar zu ~* bar-
net är mycket sött, det är en riktig liten
sötunge. *Otta nästan pleonasiskt, t. ex. der ~
Gott:* Gud, vår herre, *das ~e Brot:* födan,
das ~e Geld: pengarne, *die ~e Sonne:* so-
len, dagsljuset, *das ~e Ich:* (det kära) ja-
get, *den ~en langen Tag:* hela långa dagen,
manchen ~en Tag: mängden god dag, *du
~e Zeit!* kors! *seine ~e Not mit etw. ha-
ben:* hafva stort besvär, mycken möda med
ngt. *Subst. um ei. für kein ~* ej för allt i
världen, *jm zu ~* för att göra ngn till vil-
jes. Kompar. ~er: kärare, men *arv. hållre, etw.
~er haben* ei. mögen ei. *sehen:* tycka bättre
om ngt. Superl. ~st: kärast, *arv. hälst, etw.
am ~sten haben:* tycka bäst om ngt, *das
wäre mir das (aller)~ste:* det skulle jag
tycka (alla)r) bäst om; *der, die ~ste:* käräs-
ten, kärastan. -äugel[ei], -en, *f.* kärleks-
fulla ögonkast. -äugeln, *itr. h.* blicka vän-
ligt, kasta vänliga, kärliga blickar, *jm:* på
ngn. *Mit jm ~* utbyta vänliga blickar, ögon-
kast med ngn. -chen, -, *n.* se lieb. -den, -, *f.*
brucl. biott i tilltal mellan furstliga ei. högdagliga per-
soner. *Euer ~* eders majst, eders höghet,
eders excellens o. s. v.

Liebe, *0, f.* 1. kärlek. 2. (vän)tjänst. -bang,
a. beklämd af kärlek. -behend, *a.* bäfvande
af kärlek. -diener, *m.* smiler, lismare, ögon-

tjänare. *Den ~ machen*: lisma. **-dienerel**, *f.* lismeri, ögontjänst. **-dienerisch**, *a.* lismande, krypande. **-flehend**, *a.* bönfallande om kärlek. **-glühend**, **-heifs**, *a.* älskogsvarm. **-krank**, *a.* älskogsjuk. **-léi**, *-en*, *f.* smekande, **-kränck**, flyktig (kärleks)förbindelse. **-leer** = *lieblos*. **-ln**, *sv. itr. h. o. tr.* smeka, kurtisera, *mit jm*: någon. **-los**, *a.* 1. kärlekslös. 2. fattig på, saknande kärlek. **-n**, *sv. itr. h. o. tr.* älska, hålla af, tycka om. *fr. Geliebte(r)*. **-nswért[h]**, *a.* värd att älskas, att vara afhållen. **-nswürdig**, *a.* älskvärd. **-nswürdigkeit**, *f.* älskvärdhet. **-reich**, *a.* kärleksrik. **-saben-teuer**, *n.* kärleksäfventyr. **-sblick**, *m.* kärleksfull blick. **-sbote**, *n.* budbärare mellan älskande. **-sbrief**, *m.* kärleksbref. **-sbrunst**, *f.* brånad. **-sdichter**, *m.* erotisk. **-sdichtung**, *f.* 1. erotisk diktart. 2. erotisk dikt. **-sdiest**, *m.* väntjänst; kärleksverk, barmhertighetsverk. **-sehned**, *a.* trånande. **-serklärung**, *f.* kärleksförklaring. **-sflamme**, *f.* kärleksläga. **-sgabe**, *f.* af kristlig kärlek föranledd (frivillig) gåfva, almösa. **-sgedicht**, *n.* kärlekspoem, **-dikt**, **-kväde**. **-sgenuls**, *m.* kärleksnjutning. **-sgeschichte**, *f.* kärlekshistoria. **-sgeständni[ss]**, *n.* kärleksförklaring. **-sglück**, *n.* lycka som kärleken skänker. **-sglut[h]**, *f.* älskogs-glöd. **-sgott**, *m.* kärleksgud. **-sgöttin**, *f.* kärleksgudinna. **-shandel**, *m.* kärleksaffär. **-siech**, *a.* älskogsjuk. **-skind**, *n.* kärlekspant. **-sleute**, *pl.* älskande. **-smahl**, *n.* kärleksmåltid. **-spaar**, *n.* älskande par. **-spfund**, *n.* kärleks-pant. **-spflicht**, *f.* kärlekspligt. **-sroman**, *m.* kärleksroman. **-ssache**, *f.* kärleksaffär. **-schwur**, *m.* kärleksed. **-sseufzer**, *m.* kärleks-suck. **-strank**, *m.* kärleksdryck. **-swerk**, *n.* kärleks-, barmhertighetsverk. **-trunken**, *a.* kärleksdrucken. **-voll**, *a.* kärleksfull.

Liebl[rauen]kirche, *f.* vår frus kyrka, Maria kyrka. **-frauenmilch**, *f.* ett slags renskt vin. **-grollen**, *itr. h.* af kärlek vredgas. **-haber**, *-, m.* 1. älskare. 2. amatör; spekulant. *~ von Pferden*: hästvän. **-häberel**, *-en*, *f.* förkärlek, smak, passion, mani, samlingsbegär. **-haberin**, *-nen*, *f.* 1. älskarinna. 2. amatör. *Sie ist eine ~ von Putz*: hon tycker om bjäfs. **-herzen**, *tr.* hjärtligt smeka. **-herzig**, *a.* smeksam, vänlig. **-kosen**, *itr. h. o. tr.* *Jm el. jn ~ smeka ngn.* **-kosung**, *f.* smekning. **-lich**, *a.* älsklig, ljuf, mild. **-lichkeit**, *f.* älsklighet, ljufhet, mildhet. **-ling**, *-e*, *m.* älskling, gunstling. **-lingsbeschäftigung**, *f.* käraste sysselsättning. **-lingslaster**, *n.* skötesynd. **-ling[s]schaft**, *f.* egenskap af älskling. **-los**, *a.* kärlekslös. **-losigkeit**, *f.* kärlekslöshet. **-reich**, *a.* kärleksfull. **-reiz**, *m.* behag, tjusningskraft. **-reizend**, *a.* tjusande, behagfull. **-säm**, *a.* 1. kärleksfull. 2. älsklig. **-schaft**, *f.* kärleksförbindelse, inkluation, tycke. **-stückel**, *m. bot. libsticka (Levisticum)*. **-wört[h]**, *a.* dyr och kär.

Lied, *-er*, *n.* 1. sång, visa, psalm. *Bnd. davon kann ich auch ein ~[chen] singen*: därom vet jag också att berättä, det har jag också fått veta af. 2. *se Lied*.

Lieder||büch, *n.* visbok, sångbok. **-jä[h]n**, *-e*, *m.* F liderlig sälle. **-kränzchen**, *n.* sångförening. **-lich**, *a.* oordentlig, slarfvig, liderlig, otuktig. **-lichkeit**, *f.* oordentlighet, slarf, liderlighet, utsväfning. **-reich**, *a.* rik på sång. **-saal**, *m.*, **-sammlung**, *f.* sångsamling. **-sänger(in)**, *m. (f.)* vissångare (*-erska*). **-spiel**, *n.* sångspel, operett, vädevill. **-tafel**, *f.* sångsällskap.

Liefer||länt, *-en*, *m.* leverantör. **-bär**, *a.* som kan levereras. **-n**, *sv. tr.* 1. leverera, lemna. 2. lemna i afkastning, frambringa. 3. öfverlemna. *Er ist geliefert*: han är förlorad. **-ung**, *f.* 1. leverering, leverans. 2. häfte, del af en bok. **-ungsschein**, *m.* mottagningsbevis. **-ungsvertrag**, *m.* leveranskontrakt.

lieglen, *st. I. itr. h.* 1. ligga. *~ bleiben*: ligga kvar, *der Ort blieb unterwegs* ~ jag for förbi stället utan att besöka det, *da liegt der Hase im Pfeffer*: det är just knuten, *~ des Gut*: fastighet. *Mod prep. a m el. zu Tage* ~ gå i dagen, *der Grund liegt am el. zu Tage*: skälet ligger i öppen dag, *jm liegt viel an etw.* (dat.): ngt är af stor vikt för ngn, *die Schuld liegt nicht an mir*: det är ej min skuld, *so viel an mir liegt*: så mycket på mig ankommer; *auf einem Haufen* ~ ligga i hög, *das liegt auf der Hand*: det är uppenbart, *auf den Tod krank* ~ ligga döds-sjuk; *er liegt aus dem Fenster*: han lutar sig ut ur fönstret; *das liegt aufser aller Berechnung*: det är alldeles oberäkneligt; *etw. liegt mir im Kopf*, *im Sinn*, *in den Gedanken*: jag går och tänker på ngt, *das lag nicht in meiner Absicht*: det var ej min afsigt, *das liegt nicht in meiner Macht*: det står ej i min makt; *das Zimmer liegt nach dem Hof* zu: rummet ligger, vetter åt gåden; *es liegt eine Decke über dem Tische*: det ligger en duk på bordet, *immer über den Büchern* ~ ständigt hänga näsan öfver boken; *unter Schlofs und Riegel* ~ ligga inom lås och bom; *er liegt von den Anstrengungen*: han är sängliggande till följd af ansträngningarna; *es liegt klar vor Augen*: det ligger i öppen dag; *zu Tage* ~ a) *bars*. gå i dagen, b) ligga i öppen dag. 2. * lägga sig. II. *tr. Etw. entzwei* ~ ligga sönder ngt, *sich* (dat.) *den Rücken wund* ~ få liggsår på ryggen. *fr. gelegen*. III. *rfl.* *Sich wund* ~ få liggsår, *das Obst mu/s sich auf dem Stroh reif* ~ frukten måste ligga och mogna på halmen. **-enschaft**, *f.* fastighet. **-er**, *-, m.* 1. en som ligger, i sht på ett ställe för affärer, kvarliggande handelsexpedit. 2. liggare.

Liese, *-ns*, *-n*, *f.* npr. äm. *Lieschen*, Lisa. **Lieutenant**, *-s*, *m.* löjtnant. *Frau* ~ *N.*: fru *N.*

Liga, -s, f. liga, förbund. -túr, -en, f. ligatur.
Ligulle, -n, f. liga, förbund. -ístisch, a. till ligan hörande, ligans.
liieren, sv. tr. förena, förbinda.
Likör se *Liqueur*.
Liktör, -s, ,ören, m. liktör.
lila, a. ljusgredelin.
Lila[k], -s, m. syrén.
Lilje, -n, f. lilja.
Liliputáner, -n, m. liliputáner, lillipytt.
lilla se *lila*.
limitliieren, sv. tr. begränsa. -o, [-s], -s el. .ti, -um, [-s], .ta, n. hand. yttersta pris.
Lim|onåde, -n, f. saft och vatten, limonad. -óne, -n, f. citron.
Lind|drache, m. lindorm. [-e] se *gelind*. -e, -n, f. lind. -en, a) a. af lindträ, lind-. b) sv. I. tr. göra mild, lindrig, mildra. II. rfl. blifva mild, mildras. -engang, m. lindallé. -erer, -, m., -erin, -nen, f. lindrare. -ern, sv. I. tr. lindra, mildra. II. rfl. lindras, mildras. -heit, -ig-keit se *Gelindheit*. -wurm, m. lindorm.
Line|ál, -e, n. linjal. -amént, -e, n. linie, drag, i sht a) handens linier, b) ansigtsdrag. -ár, a. linear-.
lingu|ál, a. gram. lingval, tung-. -íst, -en, m. språkforskare. -ístik, o, f. språkforskning. -ístisch, a. språklig, språk-.
Linie, -n, f. 1. linie. *Auf gleicher ~ stehen*: vara likställda, intaga samma ställning, *in eine ~ stellen* mit: ställa i jämbredd med. -halten: a) mti. bibehålla rätning, b) skriva radrätt. 2. rad. -nblatt, n. linjer-, radpapper. -nholz, n. linjal. -npapier, n. linjeradt papper. -nzieher, m. linjerstift, ritstift, rostral.
lin|ier|en, sv. tr. linjera. -ung, f. linjering.
link, a. 1. vänster. ~ sein: vara vänsterhänd, *die ~e*: a) vänstra handen, b) vänstra sidan, *zur ~en*: till vänster, *sich eine Frau an die ~e Hand antrauen lassen*: gifta sig till vänster, ~e Seite av. insida, avfvsida. 2. = *linkisch*. -erseits, adv. på vänstra sidan. -hand, m. o. f. vänsterhänd person. -heit, f. tafatthet m. m. jfr *rou*. -isch, a. tafatt, tölpaktig, drumlig. -pft = *Linkhand*. -s, adv. 1. till vänster, vom *Zuschauer* a. *des Zuschauers*: om åskådaren. *Das Rechts und ~ höger* och vänster. *ma. jn ~ liegen lassen*: försumma, ej bry sig om, förbigå ngn, ~ sein: vara på galen väg, hafva misstagit sig, *sich ~ ausdrücken*: uttrycka sig oriktig. 2. tafatt, tölpaktigt. 3. på avfvsidan. 4. *Vettern von ~* släktingar genom giftermål. -sab, adv. (bort) åt vänster. -shér, adv. från vänster. -shin, adv. åt vänster. -sseitig, a. på vänster sida, på avfvsidan befintlig. -sum, adv. vänster om. ~ *kehrt!* helt vänster om! -tatz, -en, m. o. f. = *Linkhand*. -wärts, adv. åt vänster.
Linnen se *Leinen*.

Lins|le, -n, f. lins. -enhafft, -icht, a. linsformig.
Lipp|le, -n, f. läpp. *Die ~n hängen lassen*: hänga läpp. -eln, sv. itr. h. röra läpparne. -enblume, f. bot. läppblomstrig blomma, labiat. -enblumig, a. bot. läppblomstrig. -enlaut, m. gram. läppljud, labial. -ig, a. försedd med läppar, bot. läppblomstrig. Vant. i sms., t. ex. *dick ~* försedd med tjocka läppar.
Liquéur, -e, m. likör.

liquid, a. hand. 1. klar, obestridd, t. ex. ~e *Schuld*, ~e *Forderung*. 2. som fins inne i kassan. -ánt, -en, m. fordringsägare. -át, -en, m. gäldenär. -atión, -en, f. likvidation, utredning, uppgörelse, afräkning. -átor, -s, ,ören, m. utredningsman. -ieren, sv. tr. o. itr. h. likvidera, verkställa afräkning. *Mit seinen Gläubigern ~* göra upp med sina borgenärer, klarera sina affärer. -ierung, f.
Lispel, -, m. läspadt, mjukt uttaladt ljud, hviskning, susning. -éi, -en, f. läspning, läspande. -laut, m. = *Lispel*. -n, sv. itr. h. o. tr. 1. läspa. 2. mjukt uttala, tala, säga med ljuf röst. 3. hviska. 4. susa. -ton, m. = *Lispel*.
Lispler, -, m., -in, -nen, f. en som läspar m. m. se *lispeln*.

List, -en, f. list, svek, knep, försåt. -e, -n, f. lista, förteckning. -engewebe, n. väfnad, nät af intriger. -enreich, -ig, a. listig. -ig-keit, f. listighet.
Lit|anéi, -en, f. litania. -er, -, n. o. m. liter. -era- se *Littera*.
Lithograph, -en, m. litograf. -ié, [-e]n, f. litografi. -ieren, sv. tr. litografera. -isch, a. litografisk.

litter|är|isch, a. literär. -át, -en, m. 1. lärd. 2. författare. -átent[h]um, n. 1. den lärda världen, den lärde; lärdomsbögärd. 2. författarne, författarskap, skriftstalleri. -atúr, -en, f. litteratur.
Lit|urgie, [-e]n, f. liturgi. -úrgisch, a. liturgisk.

Litze, -n, f. 1. snöre, segelgarn. 2. snodd, trens. 3. sträng i rep. 4. solf.

Liv|länder, -, m. lifländare. -in, -nen, f. lifländska.

Livrée, [-e]n, *Livréi*, -en, f. livré.

Lizéns, -en, f. licens, frihet.

Lob, -e, n. atm. †, 1. O, * omdöme, vitsord. *Bei jm ein gutes, schlechtes ~ haben*: stå väl, illa anskrifven hos ngn. 2. O, lof, beröm. *Gott sei ~* gudskelof! 3. skol. berömmande anteckning, godt märke. -begier[de], f. begär efter beröm, ärelystnad. -begierig, a. begärlig efter beröm, ärelysten. -en, sv. tr. 1. berömma; lofva, prisä, jn um, für, wegen etw. et. * *einer (gen.) Sache*: ngn för ngt. *Da lob' ich mir mein Dörfchen*: tacka vill jag min lilla by. 2. omnämna, anföra. -enswürdig[h], -enswürdig, a. lofvärd, berömlig. -er, -, m., -erin, -nen, f. en som berömmar. -esäm, -esän, a. berömlig, hedervärd, ärad,

berömd. iron. *Herr Magister* ~ ärade herr magister. -*eserhebung*, *f.* loftal. -*gedicht*, *n.* lofkvåde. -*gesang*, *m.* lofsång. -*hudelei*, *f.* lågt smicker. -*hudeler*, *m.* smickrare, lismare. -*hudein*, *sv. itr. h. o. tr.* smickra, *jm ei. jn:* ngn; lisma.

loblich, *a.* berömlig, lofvärd, hedervärd. -*keit*, *f.* berömlighet.

Löb|lied, *n.* lofsång. -*preis*, *m.* lofprisning. -*preisen*, *st. o. sv. tr.* lofprisa, prisa. -*preisung*, *f.* lofprisande. -*rede*, *f.* loftal. -*rédner*, *m.* loftalare. -*rédnerisch*, *a.* lofprisande. -*singen*, *itr. h.* lofsjunga. -*spruch*, *m.* beröm, loford. -*sucht*, *f.* begär att a) berömma, b) berömmas. -*würdig*, *a.* lofvärd, berömlig.

Loch, *ert. n. 1.* hål, öppning. *F. und. jm ein ~ inden Leib fragen:* sätta åt ngn, vara efterhängsen med frågor, *F. auf dem letzten ~ e pfeifen:* ligga på sitt yttersta, *aus einem andern ~ e pfeifen:* sjunga ur en annan tonart, *jm zeigen, wo der Zimmermann das ~ gemacht ei. gelassen hat:* visa ngn på dörren. 2. håla, grop. -*en*, *sv. tr.* göra hål i, genomborra.

löcher|licht, -*ig*, *a.* full af hål, hålig, pipig, porös. -*igkeit*, *f.* hålighet, pipighet, porositet. -*pliz*, *m.* bot. rörsopp. -*zahl*, *f.* antal hål.

Lock, -*e*, *m.* jäg. lock, lockning. -*e*, -*n*, *f.* dim. †, (hår)lock. -*en*, *sv. I. tr.* 1. locka till sig; narra. 2. locka, göra lockig. **II. rfl.** locka sig, bilda lockar.

löcken *se* *lecken*.

Locken|haar, *n.* lockigt hår. -*kopf*, *m.* lockigt hufvud. -*köpfig*, *a.* lockig. -*wickel*, *m.* papilljott.

Locker, **I.** -, *m.* 1. lockande person. 2. lockrop, locklåt. **II. a.** 1. lös (ej hård, fast), lucker, slapp, slak. 2. lösaktig, lätt på tråden, lättfärdig. -*él*, -*en*, *f.* lockande. -*heit*, *f.* 1. löst, luckert, slapp tillstånd. 2. lösaktighet, lösaktig handling. -*in*, -*nen*, *f.* lockande person. -*ling*, -*e*, *m.* lättfärdig sälle. -*n*, *sv. I. tr.* lossa (på), släppa efter; uppluckra. **II. itr. s. o. rfl.** lossna, blifva lösare, lucker, slakna. -*ung*, *f.* lossande, uppluckring.

lock|licht, -*ig*, *a.* lockig. -*mittel*, *n.* lockmedel. -*peife*, *f.* lockpipa. -*ruf*, *m.* lockrop. -*speise*, *f.* lockmat. -*stimme*, *f.* lockande, förförlig röst. -*ung*, *f.* lockande, lockelse. -*vogel*, *m.* lockfågel. -*wort*, *n.* lockord.

Lode, -*n*, *f.* telning, skott. -*n*, **I. sv. itr. s.** skjuta upp. **II. -, m.** 1. ovalkadt kläde. 2. ett slags groft ylletyg. **III. a.** af *Loden*, *se II.* -*rasche*, *f.* falaska. -*rn*, *sv. tr.* flamma, blossa.

Löffel, -, *m.* 1. sked. *F. und. den ~ aufstecken:* hafva ätit sitt sista mål, dö, *jn übervn ~ barbieren:* lura ngn. 2. jäg. öra på hare. -*bärt*, *m.* skägghjunn. -*él*, -*en*, *f.* kärvänlighet, smekning. -*garde*, *f.* borgargarde. -*kraut*, *n.* bot. skörbjuggsört (Cochlearia). -*n*, *sv. itr. h. 1.*

sv. tr. taga (upp) med sked; äta med sked, slevfa i sig, äta. 2. vara kärvänlig, smeka(s). -*stiel*, *m.* skedskäft. -*weise*, *adv.* skedvis.

Löffler, -, *m.* 1. skol. skedgås. 2. kurtisör, jungfrupilt.

Log *se* *Logg*. -*arithmus*, -, ..*men*, *m.* logaritm.

Loge, -*n*, *f.* loge (teater-, trimurarloge m. m.). -*n* *se* *loggen*. -*ngang*, *m.* (teater)korridor. -*nschlie-sser*, *m.* (loge)vaktmästare.

Logg, -*e*, *n.* o. *m.* sjo. logg. -*en*, *sv. itr. h. sjo.* logga. -*leine*, -*linie*, *f.* sjo. logglina.

Logier|besuch, *m.* främmande, gäst som stannar längre tid, ej blott för dagen, nattgäst. -*en*, *sv.* logera, a) *itr. h.* bo, b) *tr.* härbergära, inhysa. -*ung*, *f.* logering. -*zimmer*, *n.* gästrum.

Logik, *o, f.* logik.

Logis, -, -, *n.* logis, bostad, härbärke.

logisch, *a.* logisk.

loh, **I.** *a.* klar, lågande, glödande. **II. -e**, *m.* o. *n.* = *Lohe*. -*e*, -*n*, *f.* 1. låga, flamma. 2. garfvarbark, lo. -*en*, *sv. I. itr. h. o. s.* låga, flamma. **II. tr.** logarfa, barka. -*feuer*, *n.* klart lågande eld. -*gar*, *a.* logarfvad. -*gerber*, *m.* logarfvare. -*gerberei*, *f.* logarfveri.

Lohme, -*n*, *f.* skol. 1. lom. 2. grissla.

Lohn, -*e* †, *m.* 1. lön, vedergällning. 2. lön at tjänare o. deras vederlikar. *In js ~ stehlen:* vara i tjänst hos ngn. -*arbeiter*, *m.* lönad arbetare. -*bediente(r)*, -*diener*, *m.* vaktmästare som hyres för vissa tillfällen, hyrlakej. -*en*, *sv. tr., itr. h. o. rfl.* löna (sig), betala (sig), veder-gälla. *Es lohnt [sich] der Mühe:* det lönar mödan, *wieviel lohnt die Arbeit?* hvad inbringar, betalas för arbetet?

löh|nen, *sv. tr.* aflöna. -*er*, -, *m.* daglönare.

Lohn|herr, *m.* husbonde. -*kutsche*, *f.* åkardroska. -*kutscher*, *m.* hyrkusk. -*lakai*, *m.* hyrlakej. -*tag*, *m.* aflöningsdag.

Löhnung, *f.* aflönning.

lokál, **I. a.** lokal. **II. -e**, *n.* lokal. -*behörde*, *f.* lokal myndighet. -*e*, -[s], ..*lien*, *n.* lokal. -*isieren*, *sv. tr.* lokalisera. -*isierung*, *f.* lokalisering. -*ität*, -*en*, *f.* lokalitet.

Lokom|obile, -*n*, *f.* lokomobil. -*tive*, -*n*, *f.* lokomotiv.

Lokus, -, -*ei*. *Loci*, *m.* 1. ort, lokal. 2. F atråde.

Lolch, -*e*, *m.* o. *n.* bot. repe (Lolium).

Lombárd, -*e*, *m.* o. *n.* 1. pantlånneurättning. 2. pantsedel. -*e*, -*n*, *m.* 1. lombard (tjänare i Lombardiet). 2. pantlånare; växlare. -*él*, *o, f.* npr. *Die ~ Lombardiet.* -[is]jieren, *sv. tr. o. itr. h.* låna ut mot pant, vara pantlånare. -*schein*, *m.* pantsedel.

Lomber, -*s*, *o*, *n.* lomber (kortapel).

Lorbeer (*sv.* med ö), -*s*, -*en*, *m.* lager. -*bekränzt*, *a.* lagerkransad. -*e*, -*n*, *f.* 1. lager. 2. lagerbär.

Lord, -*s*, *m.* lord.

Lorétte, -*n*, *f.* kurtisan.

Lorgn|étte, -*n*, *f.* lornjett med två glas. -*ón*, -*s*, *m.* lornjett för ett öga.

Lori, -s, *f.*, *m.* o. *n.* järnv. öppen godsvagn.

Los, I. -e, *n.* dim. †, 1. lott. 2. en lott utfallande vinst. 3. öde. II. a. lös, loss. *Von einer* et. *einer* (gen.) et. *eine Sache* ~ *sein, werden*: vara, blifva af med, fri från ngt. *Was ist ~?* hvad står på? *es ist etw.* ~ det är ngt i görningen, *es ist mit ihm nicht viel* ~ det är ej mycket bevändt med honom, *es ist heute im Theater wenig* ~ det är i dag ej mycket att se på teatern. III. *itj.* gå på, framåt. -**ankern**, *tr. sjo.* *Ein Schiff* ~ lyfta ankarna på ett fartyg. -**arbeiten**, I. *tr.* lösgöra. II. *itr. h.* *Tapfer drauf* ~ gå på helt oförskräckt, gå på i ullstrumporna.

lösbar, a. möjlig att lösa.

lös|bekommen, *tr.* få loss. -**binden**, *tr.* lösa, lossa, knyta upp. -**bitten**, *tr.* gnm böner befrä. -**brechen**, I. *tr.* lösbröta, bryta loss, af. II. *itr. s.* lossna, bryta lös, brista ut. -**brennen**, I. *tr.* fyra af. II. *itr. s.* gå af (om skott).

-**bringen**, *tr.* få loss.

Löschanstalt, *f.* släckningsåtgärd. -**här**, a. möjlig att släcka. -**blatt**, *n.* blad läsk-, plånpapper. -**eimer**, *m.* brandämbare. -**en**, I. *sv.* o. * *st. tr.* 1. släcka. 2. utplåna. 3. hand. afskrifva, utstryka. 4. *sjo.* lossa. II. *st. o.* * *sv. itr.* 1. s. slöckna. 2. *h.* plåna, dra till sig bak. -**er**, -, *m.* 1. släckningskarl, pl. släckningsmanskap. 2. *sjo.* karl som lossar. 3. ljussläckare. -**geld**, *n.* *sjo.* hamnagift. -**gerät[h]**, *n.* brandredskap. -**horn**, -**hütchen**, *n.* ljussläckare. -**papier**, *n.* läsk-, plånpapper. -**platz**, *m.* *sjo.* 1. lastbrygga, kaj. 2. destinationsort. -**ung**, *f.* släckning *m. m.* se *löschen*.

lös|doktern, *itr. h.* *Drauf* ~ helt ogeneradt kvacksalvfa. -**donnern**, *itr. h.* börja åska. *Bla.* *gegen jn* ~ häftigt, vredgadt fara ut mot ngn. -**drehen**, *tr.* vrida loss, dän. -**drücken**, *tr.* trycka loss; trycka af skott. -**e**, a. 1. lös, t. ex. ~ *s Geld*: lösa (ej inlagda) pengar, ~ *Haar*: utslaget hår, ~ *Zähne*: lösa tänder som sitta löst. 2. ledig, fri. 3. tom, innehållslös, värdelös. ~ *s Geld*: löspengar, ~ *Speise*: lätt, föga närande mat, ~ *Ware*: dålig vara. 4. fri, ej bunden, lätt. 5. lättfärdig, lätt-sinnig; gudlös. 6. skälmsk, skälsmaktig. ~ *Possen*: skälmsstycken, *F* ~ *Vogel*: ljus gosse. 7. skymfande. *Einen* ~ *n Mund haben*: hafva en ond tunga, *jm* ~ *Worte geben*: skymfa ngn.

Lösegeld, *m.* lösepengar.

lös|eisen, *tr.* isa loss; *F* *bla.* med möda få, tugga sig till. -**en**, *sv.* I. *itr. h.* lotta, draga lott. II. *tr.* vinna gm lottning. III. *rf.* *Sich frei* ~ blifva fri gnm lottning, *sich zum Soldaten* ~ gnm lottning bestämmas till militärtjänst.

lösen, *sv.* I. *tr.* 1. lossa, löstaga, afskilja. 2. (upp)lösa, slappa, knyta upp, utreda. 3. frikalla; lösa, *jn seines Eides*: ngn från hans ed; upphäva. 4. lösa, gissa, besvara.

5. lösa, inlösa, infria. 6. förtjäna, få, vinna. 7. afskjuta, affyra. 8. *sjo.* lossa. II. *rf.* 1. lösas, upplösas, lossna. 2. köpa sig fri, infria sitt löfte.

lös|fahren, *itr. s.* 1. fara åstad. 2. *Auf etw.* (ack.) ~ fara rakt på, styra kurs på, rusa mot ngt. 3. hastigt lossna, fara dän. 4. brista ut. -**feuern**, I. *tr.* fyra af. II. *itr. h.* hastigt, oafbrutet skjuta, brassa. -**gehen**, *tr.* lös-, frigifva. -**gehen**, *itr. s.* 1. *Auf etw.* (ack.) ~ gå löst på ngt, *nicht gerade auf die Sache* ~ ej gå rakt på sak. 2. *F* börja(s). *Jetzt geht's los*: nu börjas det. 3. gå af (om skott). 4. lossna; gå upp. -**gürten**, *tr.* spänna upp gördeln, bukjordarna på. -**haben**, *tr.* hafva fått loss. -**haken**, *tr.* häkta af. -**hauen**, I. *tr.* hugga loss, af, bort. II. *itr. h.* *Auf jn* ~ hugga in på ngn. -**helfen**, *itr. h.* *Jm* ~ hjälpa ngn att komma loss. -**hetzen**, *tr.* hetsa. -**lgkeit**, *o, f. suff.* -löshet. -**kauf**, *m.* lös-, friköpande. -**kaufen**, *tr.* lös-, friköpa. -**käuflich**, *a.* som kan lösköpas. -**kaufung**, *f.* lös-, friköpande. -**ketten**, *tr.* lossa, lösa från kedjan; koppla af. -**knüpfen**, *tr.* knyta upp, loss. -**kommen**, *itr. s.* komma lös, blifva fri. -**koppeln**, *tr.* *Die Hunde* ~ släppa hundarne. -**kriegen**, *tr.* *F* få loss, få dän. -**lassen**, I. *tr.* släppa, lössläppa. II. *itr. h.* lossna, släppa. -**leben**, *itr. h.* *F* *Drauf* ~ leva utan eftertanke. -**legen**, *itr. h.* *F* börja.

löslich, a. löslig, möjlig att upplösa. -**keit**, *f.* löslighet.

lös|lösen, *tr.* lossa, fränskilja. -**machen**, *tr.* lös-, frigöra; lossa. -**marschieren**, *itr. s.* *Auf etw.* (ack.) ~ marschera rakt på ngt. -**platzen**, *itr. s.* brista ut. -**reden**, *itr. h.* *Drauf* ~ prata i vädret, utan att fråga efter ngt, gå på med sitt prat. -**reissen**, I. *tr.* slita lös, rivva loss. II. *itr. s.* gå loss, lossna, brista. -**sagen**, *rf.* *Sich von etw.* ~ afstå från, afsäga sig ngt, frigöra sig, göra sig oberoende af ngt. -**schiefen**, I. *tr. o. itr. h.* 1. skjuta af gevär. 2. skjuta bort, dän ngt från ngt. II. *itr. s.* *Auf etw.* (ack.) ~ störta sig öfver, rusa rakt på ngt. -**schlagen**, I. *tr.* 1. slå af, slå dän. 2. hand. bortslumpa. II. *itr. h.* 1. *Auf jn* ~ hugga in på, slå ngn. 2. börja (angreppet). -**schlingen**, *tr.* lösa, lösgöra. -**schmallen**, *tr.* spänna af. -**schneiden**, I. *tr.* skära af, loss, bort. II. *itr. h.* börja skära. -**schnúren**, *tr.* snöra af. -**schrauben**, *tr.* skruvfa loss, af. -**segeln**, *itr. s.* afsegla; *F* *bla.* begifva sig i väg. -**sein**, *itr. s.* vara lös, loss, fri, se *ter* *otr.* *los* II. -**sprechen**, *tr.* frisäga, frikalla, frikänna. *Jn von Sünden* ~ förkunna ngn af-lösning. -**springen**, I. *tr.* spränga loss, bort. II. *itr. s.* *Auf jn* ~ spränga, galoppera rakt på ngn. -**springen**, *itr. s.* 1. springa af, lossna. 2. *Auf jn* ~ rusa mot ngn. -**spülen**, *tr.* skölja bort. -**stechen**, *itr. h.* *Auf jn* ~ sticka efter ngn. -**stecken**, *tr.* släppa ned upprästate

kläder. -stürmen, *itr. s. Auf etw. (ack.)* ~ storma, rusa mot, rakt på ngt. *Auf seine Gesundheit* ~ storma på sin hälsa. -stürzen, *itr. s. Auf jn* ~ störta, rusa mot, på ngn. -trennen, *I. tr. fränskilja*, lossa, sprätta af. **II. rfl.** lossna, gå loss, upp. -ung, *f. 1. lötning*, dragning. **2.** för försälda varor influtna medel. **3.** lösen, lösepenning. **4.** mil. lösen.

Lösung, f. 1. lösning. **2.** lösen, lösepenning. För str. se lösen.

Losungsliste, f. dragningslista. -ungswort, *n. lösen, a. weichen*, gnm uppmjukning *a. tr. lossa, b) itr. s. lossna. -würden, itr. s. se los II. -wickeln, I. tr. afnysta*, afhärfa. **II. rfl.** F lösgöra sig. -winden, *I. tr. vrida loss. II. rfl.* vrida, slita sig lös. -zetern, *itr. h. börja skrika*, sätta i med full hals. -ziehen, *I. tr. draga loss, lossa. II. itr. 1. h. Auf, gegen, über jn* ~ fara ut mot ngn. **2. s. Auf etw. (ack.)** ~ tåga, marschera rakt på ngt. -ziehung, *f. 1.* (lotteri)dragning. **2.** lossande *m. m. se föreg.*

Lot, -e o. som vigenhet efter räkneord -, *n. lod. -blei, n. blylod. -büchse, f.* lodbössa.

Löte, -n, f. 1. lödning. **2.** lod (metall till lödning).

loten, sv. itr. h. 1. afväga med lod. **2. sjo. loda.**

löten, sv. tr. löda.

Loth-, Löth- se Lot-, Löt-.

lötig, a. lödig.

LötKolben, m. lödkolf.

Lötleine, f. lodsnöre, lodlina.

Lötöfen, m. lödugn.

lötrecht, a. lodrät.

Lötsä, -n, m. lots. -en, *sv. tr. lotsa. -enboot, n.* lotsbåt. -mann, *m.* lots.

Lotter, -, m. landstrykare, vagabond, odgling, kanalje, skurk. -bube, *m. = Lotter. -öl, -en, f.* slarf, kringdrifvande, lättja, lättsinnighet. -gesindel, *n.* slödder, pack. -hose, *f.* vida byxor. -ie, [-e], *f.* lotteri. -ieeinnehmer, *m.* lotterikollektor. -ielos, *n.* lott i ett lotteri. -ig, *a.* slankig, slarfvig, lättsinnig, skändlig. -knecht, *m. = Lotter. -leben, n.* vagabondlif. -n, *sv. itr. h.* slänga på kroppen, vaggas hit och dit, gå värdslost, vara slankig, slarfvig, lättjefull, lättsinnig.

Lotto, -s, -spiel, n. lotterispel.

Lotung, f. afvägning; lödning.

Lötung, f. lödning.

Lotus, -, m. lotus.

lötweise, adv. lodvis.

Louisdör, -s ei. -e o. efter räkneord när en summa betecknas -, *m.* louisör.

Löwe, -n, m. lejon. -nbändiger, *m.* lejonvärdare. -ngarten, *m.* lejongård. -nhafft, *a.* som ett lejon, lejonlik, lejon-. -nhaftigkeit, *f.* lejonmod. -nherz, *m.* lejonhjärta. -nherzig, *a.* modig som ett lejon. -nkühn, *a.* djärf, modig som ett lejon. -nstark, *a.* stark som ett lejon. -nwirt[h], *m.* värden på värdsuset Lejonet. -nzahn, *m. 1.* lejontand. **2.** bot. maskros.

Löwin, -nen, f. 1. lejoninna. **2.** lavin.

Lowry, ..ries, f., m. o. n. järnv. öppen godsvagn.

loyal, a. lojal, pligtrogen, välsinnad, rättfram, rättskaffens. -ität, *0, f.* lojalitet, pligtrogenhet, redbarhet.

lübeckisch, [l]üb[]sch, a. lyb(eck)sk.

Luchs, -e [], m. äm. f; lo; lodjur; -en, *sv. itr. h. o. tr. F 1.* lurande spåja omkring, hafva kattögon. **2.** knipa, snyta. **3.** skol. olofvandes titta i boken, titta öfver i grannens bok. -in, -nen, *f.* lohona.

Lucifer, -s, 0, m. lucifer.

Lücke, -n, f. lucka, tomrum. -nbüßer, *m.* person ei. sak, som får tjäna till ersättning för ngt felande, nödhjälj, fyllnad, programfyllnad, spaltfyllnad *m. m. -nhafft, a.* ofullständig, defekt. -nhaftigkeit, *f.* ofullständighet. -nlos, *a.* utan luckor, fullständig. -nvoll, *a.* full af luckor, ofullständig. -nzahn, *m.* falsk kindtand.

Luder, -, n. 1. agn, bete, luder. **2.** kött som ej ätes af människor, skämd kött, as. **3.** P ngt afskyvärdt, uselhet. *Das ist unter allem* ~ det är obeskrifligt uselt. **4.** P luder, as, vrak. -hafft, *a.* P usel, gemen.

Lüderl[]ja[h]n, -lich se Lieder-.

ludern, sv. I. tr. jag. ludra. **II. itr. h. P** föra ett lättfärdigt, uselt lif.

Luft, -e f, f. 1. luft. *Seinen Gefühlen* ~ machen: gifva sina känslor luft, *Schlösser in die* ~ bauen: bygga luftslopp, *in die* ~ reden: prala i vädret. **2.** fläkt, luftdrag. -art, *f.* luftart, gas(art). -artig, *a.* luft-, gasartad. -behälter, *m.* luftsäck. -bild, *n.* luftbild, dimbild, inbillning. -dicht, *a.* lufttät. -dichtheit, *f.* lufttätt tillstånd. -druck, *m.* lufttryck.

lüften, sv. I. tr. 1. lufta, ventilera. **2.** lossa ngt åtsittande, skaffa luft åt, vidga; uppdagga, afslöja. **3.** lyfta. **II. rfl.** skaffa sig luft, rum, vidga.

Luft[]erneuerung, f. luftväxling. -erscheinung, *f. 1.* luftfenomen. **2. = Luftbild.** -fahrer, *m.* luftseglare. -fang, *m.* vindfång. -fenster, *n.* lättruta. -förmig, *a.* luft-, gasformig. -gebäude, *n.* luftslopp. -gebilde, *n. = Luftbild.* -heizung, *f.* uppvärmning med varm luft. -ig, *lüftig, a. 1.* luft-, gasartad. **2.** luftig, lätt. **3.** flyktig, ostadig, lättsinnig. -klappe, *f.* ventil. -kreis, *m.* luftkrets, atmosfär. -leer, *a.* lufttom. -raum, *m. 1.* med luft fylld rum; rymd, atmosfär. **2.** spelrum. -reich, *n.* rymd. -röhre, *f.* luft rör, luftstrupe. -scheibe, *f.* dragruta. -schicht, *f.* luftlager. -schiffahrt, *f.* luftsegling. -schiffer, *m.* luftseglare. -schloß, *n.* luftslopp. -spiegel[]ung, *f.* luftspegling, hägring. -springer, *m.* akrobat. -sprung, *m.* (höjd)språng. -stein, *m. 1.* meteor(sten). **2.** lufttorkad tegelsten. -stöß, *m.* stöt, styng i luften, felstöt. -streich, *m.* slag i luften. -strich, *m.* luftstreck. -trocken, *a.* lufttorkad.

Lüftung, f. luftning *m. m. se Lüften.*

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

Luft|weg, *m.* fågelväg. **-ziegel**, *m.* lufttorkad tegelsten. **-zug**, *m.* luftdrag.

Lug, *I.* [-e]s, *0.* *m.* lögn, falskhet. **II.** **-e**, *n.* håll, håla, ide.

Lüge, **-n**, *f.* lögn, osanning. *In einer* (gen.) ~ *zeihen, jn ~n strafen*: beslå ngn med lögn.

lügen, *sv. itr. h.* titta, spåja, spana.

lügen, *I. itr. h. o. tr.* ljuga, narras, tala osanning. *Jm ~ a)* ljuga för, bedraga ngn, *b)* ljuga på, förtala ngn, *ich müßte ~ jag skulle ljuga om jag saade ngt annat, ich will ~ ei. gelogen haben, wenn nicht*: man må gärna kalla mig en lögnare, om ej, *jn ~ heissen*: a) befalla ngn att ljuga, *b)* beskylla ngn för lögn, *jn reich ~ ljuga att ngn är rik, utge ngn för att vara rik. II. rjt. Sich reich ~ a)* ljuga sig till rikedom, *b)* utge sig för att vara rik, *sich in js Haus, Vertrauen ~ gum lögner skaffa sig tillträde till ngns hus, vinna ngns förtroende, das Blaue vom Himmel ~ ngt. ljuga som en häst, göra svart till hvitt. Opera. es lügt sich gut aus der Ferne*: på afstånd går det bra, är det lätt att ljuga.

Lügen|feind, *m.* fiende till lögnen, sanningsvän. **-fürst**, *m.* lögnens furste, djärfvulen. **-geist**, *m.* lögnens ande, lögnare. **-haft**[ig], *a.* lögnaktig; osann, uppdiktad. **-haftigkeit**, *f.* lögnaktighet. **-maul**, *n.* lögnare.

Lügge|spinst, **-webe**, *n.* lögnväfnad.

Lügner, **-**, *m.* lögnare. *An jm zum ~ werden*: ljuga för, narra ngn, *jn zum ~ machen*: a) göra ngn till lögnare, *b)* beslå ngn med lögn. **-in**, **-nen**, *f.* lögnerska. **-isch**, *a.* lögnaktig, osann.

Luise, **-ns**, **-n**, *f. npr.* Louise, Lovisa.

Luke, **-n**, *f.* lucka.

luktur|ativ, *a.* vinstbringande, indräktig. **-feren**, *sv. itr. h. o. tr.* hafva stora inkomster, vinna.

Lukubration, **-en**, *f.* nattarbete.

lukullisch, *a.* lukullisk, läcker.

lullen, *sv. tr. o. itr. h.* vysja.

Lumme = *Lohne*.

Lümmel, **-**, *m.* lymmel. **-ét**, **-en**, *f.* lymmelaktigt uppförande, lymmelaktig handling. **-haft**, *a.* lymmelaktig. **-n**, *sv. itr. h. o. rjt.* uppföra sig som en lymmel, vårdslöst lägga, vråka sig.

Lump, **-e**, *m.*, **-e**, *n*, *f.*, **-en**, **-n**, *m.* 1. trasa, lumpor, lump. 2. trashank, tiggare, lumpen karl, usling. **-en**, *sv. I. tr.* *Jn ~ behandla ngn som en usling. II. rjt. Sich nicht ~ lassen*: ej vara den som ger efter i ngt, visa sig sjangtil. **-enbeschäftigung**, *f.* usel selselsättning. **-ending**, *n.* uselhet, strunt. **-enfrau**, *f.* lumpsamlerska. **-engeld**, *n.* fattiga styfrar, slantar; spottstyfver. **-engesindel**, *n.* slödder, pack. **-enhandel**, *m.* lumphandel. **-enhandler**, *m.* lumphandlare. **-enhund**, **-enkerl**, *m.* usling, kanalje. **-enkram**, *m.* lumphandel. **-enmann**, *m.* lumpsamlare. **-enmälsig**,

a. usel, eländig. **-enpack**, *n.* pack, slödder. **-enschaft**, *f.*, **-ent**[h]um, *n.* 1. uselhet. 2. tiggarfölje, pack. **-envolk** = *Lumpenpack*. **-enwa**[a]re, *f.* dålig, usel vara. **-eréi**, **-en**, *f.* 1. strunt, skräp. 2. lumpenhet, uselhet. **-icht**, **-ig**, *a.* trasig, usel, eländig, lumpen. **-igkei**t, *f.* lumpenhet, uselhet.

Lunch, **-s**, *m.* lunch, mellanmål. **-en**, *sv. itr. h.* intaga lunch.

Lünette, **-n**, *f.* glasögon, glasögonsglas.

Lunge, **-n**, *f.* lunga. **-nbrand**, *m.* lungbrand. **-nentzündung**, *f.* lunginflammation. **-nflügel**, *m.* lungflik, lunga. **-nkrank**, *a.* lungsjuk. **-n[schwind]such**t, *f.* lungsot. **-n[schwind]süch**tig, *a.* lungsjuktig. **-rer**, **-**, *m.* dagdrifvare, lätting, fanör. **-rieben**, *n.* *Ein ~ führen*: föra ett latmanslif, gå och drifva, fanera. **-rn**, *sv. itr. h.* 1. av. s. gå och drifva, fanera. 2. *Nach etw. ~ sträfvä*, spana efter ngt.

Lünse, **-n**, *f.* hjulpinne, luns.

Lunte, **-n**, *f.* lunta. **Bla ~ riechen**: ana oråd.

Lupe, **-n**, *f.* förstöringsglas, lupp.

Lupine, **-n**, *f.* vargböna, lupin.

Luppe, **-n**, *f.* lupp.

Lurch, **-e**, *m.* amfibie.

Lust, **-e** †, *f.* 1. 0, lust, fröjd, glädje, nöje. *Ich habe meine ~ an etw. (dat.)*: ngt bereder mig nöje, *seine ~ an etw. (dat.) sehen, hören*: gärna se, höra ngt. 2. 0, lust, bøjelse. *Ganz wie du ~ hast*: som du vill. 3. begär, lusta. **-barkeit**, *f.* förlustelse. **-berauscht**, *a.* glädjedrucken. **-dirne**, *f.* glädjedicka. **-duft**, *m.* lifvande doft, lustdoft.

Lüst|leléi, **-en**, *f.* lystnad. **-eln**, *sv. itr. h.* känna lystnad. **-en**, *sv. I. tr. o. itr. h.* *Etw. lüsten mich* ei. vant. *opera. es lüsten mich* ei. * *mir nach etw. ei. ich lüste nach etw.*: jag önskar, jag känner begär efter, skulle vilja ha ngt, *es lüsten mich* ei. * *mir* ei. *ich lüste etw. zu thun*: det lyster mig att göra ngt. **-er**, **-**, *m.* lystring (tyg). **-ern**, *I. sv. 1.* = *lústen*. 2. = *laustern*. **II. a.** 1. lysten, begärlig; kättjefull. 2. väckande lystnad, retande, lättsinnig. **-ertheit**, *f.* lystenhet, begärlighet; brånad.

lust|erweckend, *a.* lifvande. **-fahrt**, *f.* lustfärd, lustresa. **-feuer**, **-feuerwerk**, *n.* lusteld, fyrverkeri för nöjes skull. **-gang**, *m.* promenad. **-garten**, *m.* lustgård. **-gefühl**, *n.* känsla af välbehagande, af stegrad lifskraft. **-geschrei**, *n.* glädjerop. **-hain**, *m.* lustpark. **-haus**, *n.* lusthus; villa. **-ig**, *a.* 1. munter, glad. 2. rolig. 3. löjväckande, lustig, komisk, löjlig. *Teat. ~e Person*: pickelhåring. 4. hurtig, rask, fink. 5. behaglig, angenäm, härlig. 6. i *tafrika* sms. lysten, t. ex. *genus* ~ njutningslysten; böjd, benägen, road af ngt, t. ex. *arbeits* ~ road af, långtande efter arbete, arbetsam. **-igkei**t, *f.* glädje, lustighet *m. m.* se föreg. **-igmacher**, *m.* rolighetsminister, narr, pajas.

Lüstlin, -nen, *f.* vällustig kvinna. -ling, -e, *m.* vällusting.

Lustlort, *m.* förlusteställe. -partie, *f.* utflygt. -reiz, *m.* retning till vällust. -reizend, *a.* retande. -ritt, *m.* promenad till häst. -rum, -[s], ..ra el. ..ren, *n.* lustrum, fem år, femårsperiod. -säm = lustig 5. -spiel, *n.* lustspel, komedi. -stoff, *m.* lifvande ämne, doft, lustämne, lustdoft. -wäldchen, *n.* park. -wallen, -wandeln, *itr.* *h.* lustvandrande, spatsera. -wandler(in), *m.* (*f.*) lustvandrande.

Lutherläner, -, *m.*, -änerin, -nen, *f.* luteran. -änisch, lutherisch (adv. -), *a.* lutersk. -[h]üm, *n.* lutheranism.

lutschen, *sv. itr.* *h.* *e.* *tr.* suga (på).

lütt, *a.* dial. liten.

Lützwower, -, *m.* lützoware (tillhörande Lützows fri-skaror).

Löv, *0, f.* sjs. lovsida. -en, *sv. itr.* *h.* sjs. lova. -wärts, *adv.* sjs. lovart.

Luxillation, -en, *f.* vrickning, sensträckning. -uriös, *a.* luxuriös, yppig. -us, -, *0, m.* lyx, yppighet. -usausage, *f.* praktupplaga.

Luzérne, -n, *f.* lucern.

Lwbd., förkortn. = Leinwandband: klotband.

Lycéum, -s, ..éen, *n.* lyceum.

Lympe, -n, *f.* vätska i kroppen; mjölksaft; vakcin.

Lynch, *0, f.* lynchning. -en, *sv. tr.* lyncha. -gesetz, *n.* lynchlag.

Lyrila, ..ren el. -s, *f.* lyra. -ik, *0, f.* lyrik. -iker, -, *m.* lyriker, lyrisk skald. -isch, *a.* lyrisk.

M.

M, förkortn. för a) Mark: mark (89 öre), b) hand. Mittelsorte: medelsort, c) gram. Maskulinum.

M.-A., förkortn. = Miniaturausgabe: miniatyrupplaga.

M. A., förkortn. = Magister Artium.

Maal se Mahl o. Mal I, II. Maafs se Mafs.

Maat, -e el. -s, *m.* 1. kamrat. 2. sjs. befälhavande officers el. handverkarens biträde.

Maccaroni, oböj. *pl.* makaroner.

Mäcenat, -en, *m.* mecenat. -ent[h]üm, *n.* mecenatskap.

Mache, *0, f.* förfärdigande, tillverkning, arbete. In der ~ sein: vara under arbete, *etw.* in die ~ nehmen: taga itu med, börja med ngt. -n, *sv. I. tr.* 1. göra; skapa; tillverka, fabricera, förfärdiga. Sich ein Bedenken, ein Gewissen, Skrupel über *etw.* (ack.) ~ göra sig samvete af ngt, salzige Speisen ~ einem Durst: salt mat gör en törstig, man blir törstig af salt mat. Gemacht: (konst)gjord, oäkta, lös-; gemachte Geschichten: uppdiktade historier. 2. framställa, skildra. 3. låtsa vara, spela. 4. bero på, komma sig af. 5. laga, styra till. Macht, dafs ihr fortkommt: packa er i väg. Es ~ bära sig åt. 6. * opera. es macht heifs: det är hett. 7. särskilda fall. Was ~ Sie? a) hvad gör ni? hvad har ni för er? b) hur står det till? er macht es nicht anders: det är så hans sätt, eine Schnur an die Glocke ~ fästa ett snöre vid klockan, einen Pfropfen auf die Flasche ~ sätta en kork i flaskan, daraus mache ich mir nichts: det bryr jag mig ej om, gör jag mig ej samvete af. Im Angst ~ skrämna ngn, Anstalten ~ vidtaga åtgärder, eine Ausnahme ~ bilda ett undantag, Bedingungen ~ ställa vilkor, ja [fertig] ~ barskrapa ngn, spela af ngn hans pengar, Feuer ~ göra upp eld, Briefe frei ~ frankera bref, jm Freude ~ glädja

ngn, Freundschaft ~ stifta vänskap, *etw.* ganz ~ laga ngt, ein Geheimnis aus *etw.* ~ hemlighålla ngt, *etw.* zu Geld ~ förvandla ngt till pengar, sälja ngt, Holz [klein] ~ hugga ved, ja zu lachen ~ narra ngn att skratta, er macht's gar zu lange: a) han håller på alldeles för länge, b) han dröjer, låter vänta på sig alltför länge, er macht's nicht mehr lange: han lever ej länge till, Kleider ~ Leute: man dömer hunden efter håret, Licht ~ tända på ljns, zehn Meilen ~ tillryggalägga tio mil, jm eine schlaflose Nacht ~ skaffa ngn en sömnlös natt, die Rechnung ~ göra upp räkningen, ein Schläfchen ~ taga sig en lur, jm ein Verbrechen aus *etw.* ~ tillräkna ngn ngt som brott, sich ein Vermögen ~ skaffa sig, förvärfva en förmögenhet. II. *rf.* 1. göra sig, t. ex. sich um *etw.* verdient ~. 2. gå för sig, ske. 3. ställa sig, föregifva sig vara, låtsa vara. 4. taga sig (bra) ut, se (bra) ut. 5. Sich aus dem Staube, davon, fort ~ begifva sig i väg, resa, taga till harvårjan, rymma, skudda stoftet af sina fötter, sich an *etw.* (ack.) [heran] ~ taga itu med ngt, sich an ja ~ vända sig till ngn, sich darüber [her] ~ taga itu därmed. III. *itr.* *h.* 1. göra, te sig, bära sig åt, säga, t. ex. wie macht der Hund? ~ wauwau: hur säger hunden? ~ wovov. 2. F fara, resa. 3. hand. In *etw.* (dat.) ~ göra i ngt. 4. Ja ~ lassen: låta ngn hållas, styra och ställa som han vill. -r, -, *m.* tillverkare, vanl. i sms. -makare. -réi, -en, *f.* fusk, fuskverk. -rin, -nen, *f.* um Macher. -rlohn, *m.* arbetslön.

Machsor, -s, *m.* hebreisk bönbok.

Macht, -e †, *f.* makt. *Ums eigner* ~ af egen maktfullkomlighet. [Bewaffnete] ~ krigshär, trupper. -befugni[is], *f.* befogenhet. -bereich, *m.* *e.* *n.* maktområde. -fülle, *f.* makt-

itr. intransitivt, *rf.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har Aaben, *s.* har sein till hjälpverb.

fullkomlighet. **-geber**, *m.* fullmakts utfärdare. **-haber**, *m.* makthafvande. **-haberisch**, *a.* despotisk.

mächtig, *a.* mäktig, stark, stor, väldig. *Js ~ sein, werden:* hafva, få makt öfver ngn, *der Sprache ~ sein:* kunna, vara mäktig språket, *seiner nicht ~ sein:* ej vara sig själf mäktig. **-keit**, *f.* 1. makt. 2. mäktighet. **-lich**, *adv.* mäktigt, väldigt.

machtlos, *a.* maktlös. **-losigkeit**, *f.* maktlöshet. **-spruch**, *m.* maktspråk. **-voll**, *a.* kraftig, mäktig.

Machwerk, *n.* fuskverk, uselhet.

Mack *se Hack.*

Madám[e], *-en* *el. -s, f.* madam, fru.

Mädchen, *-n, n.* flicka. **-anstalt**, *f.* flickpenion. **-fänger**, *m.* flickjägare. **-haft**, *a.* flicklik; blyg; jungfrulig. **-h[ä]ftig[ke]it**, *f.* egenskap af flicka; flicklikt sätt; blyghet; jungfrulighet, jungfrudom. **-lehrer(in)**, *m. (f.)* lärare (lärarinna) i en flickskola. **-schaft**, *f.*, **-t[h]üm**, *n.* = *Mädchenhaftigkeit.*

Made, *-n, f.* dim. **†**, mask. 1 sht i födoämnea.

Mädel, *[-s]*, *n. F* flicka, flickunge.

madig, *a.* full af maskar.

Madónna, *..nen* *el. -s, f.* madonna.

Magazin, *-e, n.* 1. magasin, (material)bod, kammare. 2. vagnslåda. **-iér**, *-s, m.* magasin, materialförvaltare.

Mägd, *-e †, f.* dim. *Mägd[e]lein*, 1. poet. o. föräldr. flicka, jungfru, mö. 2. tjänarinna, tjänstflicka, piga.

mägdellhaft, *a.* piglik, pig-. **-stube**, *f.* pigkammare.

mägdlich, *a.* poet. jungfrulig. **-t[h]üm**, *n.* poet. jungfrulighet.

Magen, *[-†]*, *m.* mage. *Ich hab's im ~ jag har öndt i magen.* *F* *bla. jn im ~ haben:* ej kunna tåla ngn, *sich den ~ warm halten:* skydda sig för förlust. **-beschwerde**, *f.* öndt i magen, magplåga. **-brennen**, *n.* halsbränna. **-ieber**, *n.* med. gastrisk feber. **-schliefser**, **-schlufs**, *m.* munsbit till måltidens avslutning.

mager, *a.* mager. *F* *bla. jm ans ~e kommen:* vidröra en ömtålig punkt hos ngn. **-keit**, *f.* magerhet. *-n, sv. I. itr. h. o. s.* magra. *II. tr.* göra mager, svälta.

Maglie, *0, f.* magi, trolldom, trollkonst. **-ler**, *-n, m.* magier; trollkarl. **-isch**, *a.* magisk, trolsk. **-ister**, *-n, m.* magister. **-isterhaft**, *a.* undervisande, skolmästrande, myndig. **-istrát**, *-e, m.* magistrat.

Magnát, *-en, m.* magnat. **-enshaft**, *f.* magnatstånd. **-entafel**, *f.* öfverhus, första kammare.

Magnét, *[-e]* *el. -en, -e, m.* magnet. **-isch**, *a.* magnetisk. **-iséur**, *-e* *el. -s, m.* magnetisör. **-isierén**, *sv. tr.* magnetisera. **-isierung**, *f.* magnetisering. **-ismus**, *-0, m.* magnetism.

Magnificéncz, *-en, f.* magnificens.

Magyar, *-en* *el. -[e]*, *-en, m.* magyar.

mäh, *ijj.* härmande fårs o. getters läte, mäh, bä.

Mahagóni, *-s, 0, n.* mahogni.

mähbär, *a.* som kan, får majas.

Mahd, *-en, f.* 1. majände, slätter. 2. slätter (tid), höand, skördand. 3. sträng slaget gräs *el. majad säd.*

Mählider *se Mäher.* **-emaschine**, *f.* slättermaskin. **-en, sv. I. tr. o. itr. h. mäja, slå. *II. itr. h.* bräka. **-er**, *-d, m.* slätterkarl. **-ezeit**, *f.* slätter, skördand.**

Mahl, *-e* *el. -er †, n.* 1. mål, måltid. 2. *se Mal I, II.* **-en, sv., 1. perf. part. *st. tr.* mala. **-gast**, *m.* mäldkund. **-gebühr**, *f.*, **-geld**, *n.* malpengar, betalning för malning. **-genosse**, *m.* mäldkund. **-gorinne**, *n.* kvarnränna. **-groschen**, *m.* = *Mahlgeld.***

mählich *se allmählich.*

Mahlknecht, *m.* mjölnardräng. **-metze**, *f.* kvarnkappe, kvarntull. **-schatz**, *m.* 1. brudgäfva af brudgummen åt bruden. 2. hemgift. **-statt**, **-stätte**, *f.* samlingsplats. **-steuer**, *f.* malskatt. **-strom**, *m.* malström. **-zahn**, *m.* kindtand. **-zeit**, *f.* måltid. *Gesegnete ~!* *el. F* *pros[ist] ~!* tillönska deltagarne i en måltid hvarandra efter måltidens slut *el. före dess början;* smaklig måltid! *Iron. ja, prosit [die] ~!* jo vackert! *da haben wir die ~!* där ha vi härligheten!

mahn|bär, *a.* som kan indrivivas, till betalning förfallen. **-brief**, *m.* kraf bref.

Mähne, *-n, f.* man.

mähnen, *sv. tr. o. itr. h.* 1. mana, påminna, erinra, *jn an etw. (ack.):* ngn om ngt, *um ei. wegen etw.:* om ngt som han bör fullgöra, lemna från sig *m. 2.* mana, uppmana, förmana, *jn zu etw.:* ngn till ngt. 3. *Die Knechte ins Feld ~* tillsäga drängarne att gå, skicka dem till arbetet på åkern.

mähnen, *sv. tr.* förse med man, vanl. blott i part. perf.

Mahn|ler, *-n, m., -erin, -nen, f.* anmanare. **-ruf**, *m.* varningsrop. **-ung**, *f.* påminnelse, erinran, maning, anmaning. **-wort**, *n.* manande, förmanande ord.

Mähr, *-e, m.* mara.

Mähr|chen *m. m. se Märchen* *m. m. -e, -n, I. f.* 1. häst, hästkrake. 2. sto, marr. 3. *se Märe.* *II. m.* invånare i Mären. **-isch**, *a.* märisk. **-te**, *-n, f.* kallskål.

Mai, *-el. -[e]* *el. -en, -e, m.* maj; *bla. vår, lifvets vår.* **-baum**, *m.* björk. **-blume**, *f.* liljekonvalj. **-d**, *-[e]*, *f.* poet. jungfru, ungmö, mö. **-e, -n, f., **-[e], *-[n]*, *-n, m.* 1. maj. 2. skott, årsskott. 3. grönt, löfruska, blomsterkvast att klada med. 4. majstäng. **-en, sv. I. itr. h. 1. grönska, blomstra. 2. roa, förlusta sig. *II. tr.* göra värlig, uppriska. **-ehaft**, *a.* värlig, värlig. **-er** *se Meier.* **-fisch**, *m.* stamsill. **-glocke**, *f.* vanl. **-glückchen**, *n.* liljekonvalj. **-käfer**, *m.* ållonborre. **-land**, *-s, 0, n. npr.* Milano. **-länder**, *-n, m., -länderin, -nen, f.* milanobo. **-lich**, *a.* värlig, värlig. **-lüftchen**, *n.* värdfäkt. **-s**, *[-e]*, *0, m.* majs.******

-sch, -e, *m.* 1. mäsck. 2. nyss prässadt ojäst vin.
-sche, -n, *f.* 1. mäsck. 2. mäsckning. -schen, *sv. tr. o. itr. h.* mäska. -sonntag, *m.* fjärde söndagen i fastan då barnen draga omkring med granris för att köra bort vintern.

Maitrösse, -n, *f.* mätress.

Majestät, -en, *f.* majestät. -lsch, *a.* majestätisk. -sheloidigung, *f.* -sverbrechen, *n.* majestätsförbrytelse. -sverbrocher, *m.* majestätsförbrytare.

Majjölrika, -s *el. .ken, f.* majolika. -ör, -e *el. -s, m.* major. -orän, -e, *m.* bot. mjäram. -orät, -e, *n.* majorat. -örén, *a.* myndig. -orenität, *0, f.* myndig ålder. -oritát, -en, *f.* majoritet. -uskel, -n, *f.* majuskel, stor bokstaf.

makadamiser[en], *sv. tr.* makadamisera. -ung, *f.*

Makel, -, *m., -n, f.* (smuts)fläck, skamfläck.

Makelái, -en, *f.* 1. småaktigt kritiserande, häcklande, tadelstjuka, småaktighet. 2. mäklari.

makellfrel, *a.* fläckfri. -haft, -ig, *a.* fläckad, dålig, tadelvärd.

makelig, *a.* tadelstjuk, småaktigt.

makellos, *a.* fläckfri. -losigkeit, *f.* fläckfrihet. -n, *sv. tr. 1.* befäcka, smutsa. 2. se följ.

mäkeln, *sv. tr. o. itr. h.* 1. småaktigt kritisera, häckla, tadla. *Am Preise el. um den Preis* ~ pruta. 2. förmedla varuutbyte m. m., vara mäkclare, mäkla, underhandla. *Mit seinem Gewissen* ~ dagtinga med sitt samvete.

Makkaróni *se* Maccaroni.

Makler, Mäklar, -, *m.* 1. kritiserande, tadelstjuk, småaktigt person. 2. mäklare. -ái = Mäkelei. -isch, *a.* mäklar-, mäklande.

Makrjéle, -n, *f.* makrill. -óné, -n, *f.* makron.

Makulatur, -en, *f.* makulatur. -ieren, *sv. tr.* makulera.

Mal, I. -e *el. -er †, n.* 1. fläck, märke. 2. märke, igenkänningstecken. 3. minnesvärd, minnesmärke. II. -e, *n.* gång. *Zum letzten ~e:* för sista gången, *zu verschiedenen ~en:* flera, upprepade gånger. Vid antalsbestämm. utan pluraländ., vanl. smnskriftet, t. ex. *zwei ~ fünf ist zehn, halb ~ so breit.* III. *adv.* en gång. *Es ist ~ nicht anders:* det är som det är, det är så världens gång. Ofta pleonastiskt vid imperativer, t. ex. *sag mal:* säg (mig). -áde, *a.* sjuk. -bär, *a.* möjlig att måla. -efikánt, -en, *m.* missdådare. -en, *sv. tr. 1.* måla. *Sie ist wie gemalt:* hon är bildskön. 2. spegla. -er, -, *m.* målare, konstnär, artist. -erái, -en, *f.* 1. 0, målarkonst. 2. målning. -erisch, *a.* målerisk, pittoresk. -erin, -nen, *f.* målarinna, artist. -erschaft, *f.* målars-, konstnärsförening, -kär. -erscheibe, *f.* palett. -ertüch, *n.* duk, väf till ojemåntingar. -gerát[h]e, -gerát[h]schaften, *pl.* målarskrap. -ig, *a.* 1 sms., t. ex. *drei~, viel~, dies~* inträffande tre gånger, många gånger, denna gång. -Iziós, *a.* elak. -kasten, *m.* färglåda. -men, *sv. tr.* (sönder)krossa, söndermula. -stein,

m. 1. gränssten. 2. minnesvärd. -ter, -, *m. o. n.* 1. kvarnkappe. 2. malter, efter ort o. tid varierande mått, a) för säd, i Preussen 650½ liter, b) för ved, ug. ½ famna. -tern, *sv. tr. o. itr. h.* 1. tulla målden. 2. famna ved. -töser, -, *m.* 1. invånare på Malta. 2. maltes-, johannitridare. -traitieren, *sv. tr.* misshandla, malträtera. -vo, -n, *f.* bot. kattost (Malva).

Malz, -e, *n.* malt. -bereitung, *f.* mältning. -darre, *f.* mälthus.

Malzeichen, *n.* 1. kännetecken, märke. 2. gränsmärke.

malz[en], mäl[zen], *sv. tr. o. itr. h.* mälta. -er, -, *m.* mältare. -erái, -en, *f.* mältning.

Mamá, *gen. utau art. [-en]s, plur. -s el. * -en, f.* mamma.

Mamm[on], -s, *0, m.* mammon. -onsdiener, *m.* mammonsträl. -ut[h], -e *el. -s, n.* mammut.

Mamsóll, -en *el. -s, f.* mamsell.

man, *obest. pron. man.*

manch, *obest. pron. mången. ~e Leute:* många, somliga. ~ *starker Mann el. ~er starke Mann, mit ~ starkem Manne el. mit ~em starken Manne. -erlei, obest. a.* mångahanda. -mal, *adv.* mången gång.

Mand[ant], -en, *m.* en som ger ngn ett uppdrag, kommittent. -arin, -en], *m.* mandarin. -át, -e, *n.* mandat, uppdrag. -atár, -e, *m.* befullmäktigad, ombud. -el, -n, *f.* 1. mandel. 2. áre. -, *n.* mandel (antal af femton). 3. mangel. 4. rök, skyl. -elicht, *a.* mandelartad. -elkráhe, *f.* blåkråka. -eln, *sv. tr. 1.* mangla. 2. räkna efter mandlar, *se Mandel 2.* 3. sätta i rök, i skyl. -oline, -n, *f.* mandolin. -schurái, *0, f. npr. Die ~* Mandsjuriet.

Manen, *pl.* maner, vålnader.

Mange[1], -n, *f.* mangel.

Mangel, -†, *m.* 1. brist. *An allem ~ haben, leiden:* lida brist på, sakna allt. 2. brist, fel, lyte. -bär, -haft, *a.* bristfällig, ofullständig, defekt, otillfredsställande, bristfull. -haftigkeit, *f.* bristfällighet m. m. se föreg. -holz, *n.* mangelkaffe. -n, *sv. I. itr. h.* 1. felas, fattas, saknas. *Es mangelt mir an etw. (dat.):* ngt fattas mig, jag har ej nog därat. *An mir soll es nicht ~* jag skall göra, hvad i min förmåga står. 2. lida brist. II. *tr. 1.* sakna. 2. mangla.

mängeln, *sv. itr. h. o. tr.* häckla, kritisera.

Mangle[1]rolle, *f.* mangel. -els, *prep.* med gen. i brist på. -en, *sv. tr.* mangla.

Mangold, -e, *m.* bot. beta (Beta vulgaris).

Manicháer, -, *m.* 1. maniké. 2. stud. björn; ockrare.

Manier, -en, *f.* manér, sätt. -iert, *a.* konstlad, förkonstlad. -iertheit, *a.* konstladt sätt, förkonstling. -lich, *a.* som har ett godt sätt, städad, artig. -lichkeit, *f.* godt, städadt, artigt sätt.

Manifést, -e, *n.* manifest. -ieren, *sv. tr.* kungöra, bekantgöra.

manipulieren, *sv. tr.* manipulera, behandla, handtera, knåda.

Mann, -er † men i bem. 5. -, i bem. 6. -en, i bem. 4. *Leute* (se detta), *m.* 1. man, karl. *Selbst ist der* ~ ugr. bra karl hjälper sig själf, *ein* ~, *ein Wort*: ugr. en karl står vid sitt ord. 2. äkta man. *Seine Tochter an den ~ bringen*: gifta bort sin dotter. 3. om kvinnor: *ein* ~ *sein*: vara karlaktig, karlavulen. 4. man, människa, person i allm., t. ex. *der gemeine* ~ gemene man, *an den unrechten ~ kommen*: vända sig till orätt person, *seine Ware an den ~ bringen*: finna köpare, *auf den alten ~ sparen*: spara för ålderdomen, *ein ~ des Todes sein*: vara dödens barn, *wenn Not an [den] ~ geht* ei. *kommt*: när nöd är på färde, i nödens stund, *bis auf den letzten ~ till sista man, für ein en ~ stehen*: stå en för alla och alla för en, *der ~ sein etw.* *zu thun*: vara man för ngt. 5. mil. o. sjö. man (en af manskapet), t. ex. *der General kam mit zehn tausend ~*; *alle ~ an Deck!* 6. vasall, man i ngn's röje. 7. figur, docka, gubbe. 8. kok. *Armer* ~ rostade brödskefvor. -a, -s, 0, n., 0, *f.* manna. -bär, *a.* manbar, giftvuxen. -barkeit, *f.* manbarhet.

Männchen, -, *n.* 1. liten man, liten karl; putifnasker. 2. figur, docka, gubbe. 3. zool. hanne. 4. om djur, i sht om haren: ~ *machen*: sätta sig på bakken; i allm. göra krumsprång, kaprioler.

Männendienst, *m.* vasalltjänst.

Männerchor, *m.* manskör. -ehre, *f.* manlig heder, manne's heder. -ling, -e, *m.* F karlstump, putifnasker. -mordend, *a.* manna-mördande. -schaft, *f.* en ort's manfolk.

Mann(es)alter, *n.* mannaålder. -esärt, *f.* manligt sätt, mandom. -eskraft, *f.* maunakraft. -esstolz, *m.* manlig stolthet. -eswort, *n.* manligt ord; hedersord. -eswürde, *f.* manlig värdighet. -gemut[h], *a.* manlig, modig. -haft, *a.* manlig. -haftigkeit, *f.* manlighet, mandom. -heit, *f.* manligt kön, manlighet, manbarhet. -ich, se *männig*. -igfaltig, *a.* mångfaldig. -igfaltigkeit, *f.* mångfald.

männ|lig|lich, I. *adv.* manligt. II. *vani.* obj. *obest.* *pron.* hvar och en, alla. -in, -nen, *f.* bibl. kvinna. *Vani.* i sms., t. ex. *Lands~ landsmaninna*. -isch, *a.* karlavulen. -lich, *a.* manlig, a) kraftig, b) af manligt kön; zool. o. bot. han; gram. maskulin. ~e *Kleidung*: karl, herrdrägt, -kläder. -lichkeit, *f.* 1. manlighet. 2. manligt kön.

Mann|bild, *n.* 1. karl-, herrporträtt. 2. karl-schaft, *f.* manskap; sjö. svr. besättning. -sdick, *a.* så tjock som en vanlig människa. -sen, -, *n.* F karl, mansperson. -shand, *f.* 1. karlhand. 2. karlstil. -shöch, *a.* manshöj. -shut, *m.* karl-, herrhatt. -sleute, *pl.* manfolk, män. -spfllicht, *f.* manlig pligt. -sstamm, *m.* mans-, svärdslinie, manlig linie. -sstimme, *f.* mans-

röst, karlröst. -süchtig se *mann|toll*. -svolk, *n.* manfolk. -szucht, *f.* mansukt. -toll, *a.* karlgalen, giftastysten, giftassjuk. -weib, *n.* 1. hermafrodit. 2. karlavulen kvinna.

Man|lö|ver, -, *n.* manöver. -övrieren, *sv. itr.* h. o. *tr.* manövrera. -övrerfä|igkeit, *f.* manövreringsförmåga. -särde, -*n*, *f.* 1. brutet tak. 2. frontespis. 3. vindskupa.

Mansch, -e, *m.*, -e, -*n*, *f.* slask, blask, röra. -en, *sv. itr.* h. o. *tr.* slaska, blaska, röra ihop. -eréi, -en, *f.* slask(ande), blask(ande). -étte, -*n*, *f.* 1. manschett. 2. F ~*n* haben: hafva byxängest. -éttenfieber, *n.* F byxängest. -ig, *a.* rörig, mosig.

Mantel, -*t*, *m.* 1. mantel, kappa, kåpa. *Bla.* *einer* (dat.) *Sache ein Mäntelchen umhängen*: bemanbla en sak, *jr hängen I.* 2. mat. a) konisk, b) cylindrisk yta. -krähe, *f.* vanlig kräcka. -sack, *m.* nattsäck, kappsäck. -träger, *m.* vankelmodig, opålitlig person som bär kappan på båda axlarna.

Mantille, -*n*, *f.* mantilj.

Mantsch *m. m.* se *Mansch* *m. m.*

Manu|äl, -e, *n.* 1. hand. kladd. 2. manual på orgel. -faktür, -en, *f.* manufaktur. -fakturist, -en, *m.* 1. fabriköf. 2. manufakturvaruhandlare. -skript, -e, *n.* manuskript.

Mappe, -*n*, *f.* dim. †, 1. portfölj. 2. väska, ränsel för skolgossar.

Mär, -en, *f.* se *Märe*.

mar|ä|chen, *sv. itr.* h. tråla, slita (ondt).

Maräne, -*n*, *f.* zool. storsik, löfsik.

Marbel, **Märbel**, -, *m.* marmorkula.

Märchen, -, *n.* saga, berättelse, historia. -ärtig, *a.* sagolik. -erzähler, *m.* sagoberättare. -haft, *a.* sagolik, fabelaktig. -haftigkeit, *f.* det sagolika i ngt, fabelaktighet. -welt, *f.* sagovärld.

Marder, -, *m.* mård.

Märe, -*n*, *f.* dim. *Märchen* se *ofvan*, underrättelse, budskap, berättelse, sägen, saga.

Maré|le, -*n*, *f.* fågelbär.

Marginä|ien, *pl.* anteckningar i marginalen.

Marie, -[n]s, -*n*, *f.* npr. Maria. -n|bild, *n.* maria-bild, madonnabild. -ndienst, *m.* mariadyrkan. -neis, *n.* marienglas. -nfäden, *pl.*, -n|garn, *n.* sommartrådar (kringslygande spindelväv). -nglas, *n.* marienglas. -nglocke, *f.* bot. blå-klocka. -nhähnchen, -nhuhn, *n.*, -nkäfer, *m.*, -nkälchen, *n.* gullhöna, jungfru Marie nyckelpiga (Coccinella).

Marin|e, -*n*, *f.* marin, sjöväsen, flotta. -ieren, *sv. tr.* marinera, inlägga i salt, surt och kryddor.

Marioné|te, -*n*, *f.* marionett.

Mark, I. -[e]s, 0, *n.* mäg. II. -en, *f.* 1. gräns. 2. gränsland. 3. mark. 4. (skogs)allmänning. III. -, *f.* mark, a) vikt, ugr. $\frac{1}{4}$ kgm, i sht för ädla metaller, t. ex. *eine ~ Silber hat sechzehn Lot*, b) efter ort o. tid växlande mynt, t. n. i tyska riket = 89 öre. -baum, *m.* gränsträd. - *θ* , -*n*,

- f.* 1. märke, (känne)tecken. 2. märke, *sv.* frimärke *m. m.*, polett. 3. spelmark. 4. veter. böna hos hästar. *-en, sv. tr.* märka. *-enschutz, m.* skydd för fabriksmärken.
- Märker, I.** -, *m.* invånare i Mark. **II.** *a.* be- träffande, *i.* från Mark.
- mark|erschütternd, a.** som går gnm märg och ben, uppskakande.
- Marketänder, -, m.** marketentare. *-éj, -en, f.* marketenteri. *-ln, -nen, f.* marketenterska.
- Mark|graf, m.** markgreve. *-gräfschaft, f.* mark- grefskap. *-licht, a.* märglik, märgartad. *-ieren, sv. tr. o. itr. h. I.* märka, stämpla. 2. mark- era. Part. perf. *markiert:* markerad, utpräg- lad. *-ig, a. I.* märgfull. 2. *i sma., t. ex. drei* ~ tre markers, vägdade tre marker.
- märkisch, a.** markisk, *i.* från Mark.
- Mark|lise, -n, f.** (fönster)markis. *-küchen, m.* märgpudding. *-ordnung, f.* skogsstadga. *-pfahl, m.* gränspåle. *-scheide, f.* gräns, rå- gång. *-scheider, m.* landtmätare; grufmä- tare. *-stein, m.* grännssten.
- Markt, -e †, m. I.** marknad. 2. marknadsgåf- va. 3. torg, torplats. *Etw. zu ~e bringen* el. *mit etw. zu ~e kommen:* föra ngt till torget. 4. torgdag. *-bude, f.* marknads-, torg- stånd. *-einkauf, m.* torgeköp. *-en, sv. tr. o. itr. h. I.* vara på torget *sv. köpare* el. säljare, göra torguppköp, stå, sälja på torget, torg- föra. 2. *Um etw. ~ köpslä* om ngt, pruta på ngt. *-flecken, m.* köping, torplats. *-frau, f.* torgmadam, torgmånglerska. *-gang, m. I.* gång till marknaden, till torget. 2. af- sättning på marknad el. torg; markegång. *-gän- glig, a.* som går i marknaden; gällande, markegångs-. *-geld, n. I.* på marknaden för- värfvade pengar. 2. marknadspengar. 3. marknadsafgift af ståndägare. *-geschenk, n.* marknadsgåfva. *-halle, f.* öppen basar. *-hel- fer, m.* packkarl. *-leute, pl.* marknadsfolk, torgbesökande. *-lösung, f. = Marktgeld I.* *-ordnung, f.* marknadsförordning. *-stadga, -platz, m.* marknads-, torgplats. *-rufer, m.* person som ropar ut varor. *-schreiber, m.* marktschrejer, charlatan. *-schreierel, f.* char- lataner. *-schreierisch, a.* charlatansk. *-weib, n.* torggumma, torgkåring. *-zettel, m.* för- teckning öfver torgspris el. torgeköp.
- Markung, f.** mark, allmänning.
- Marmel, -, m.** marmor. *-n, I.* *a.* af marmor, marmor-. **II.** *sv. tr.* marmorera. *-stein, m.* marmor.
- Marmor, -s, [-e] el. -s, m.** marmor. *-ärtig, a.* marmorartad, marmorerad. *-haft, a.* mar- morartad. *-ieren, sv. tr.* marmorera. *-ierung, f.* marmorering. *-kalt, a.* kall som marmor. *-n, a.* af marmor, marmor-. *-schneider, m.* marmorarbetare.
- maródl|e, a.** utmattad. *-éur, -e el. -s, m.* maro- dörr. *-ieren, sv. itr. h.* marodera.
- Mar|lône, -n, f.** äkta kastanj. *-oquín, -s, m.* marokäng. *-ótte, -n, f.* egendomlighet, grill, kápphäst. *-quéur, -e el. -s, m.* markör. *-quis, -, -, m.* markis (titel). *-s, -e, m.* sjs. märs.
- Marsch, I.** *-e †, m.* marsch. *Bhd. jm den ~ bla- sen* el. *machen:* a) visa ngn på dörren, b) gå illa åt, nedsabla ngn. **II.** *itj.* marsch. **III.** *en, f.* kárraktig, sumpig, sank kan- nen, träsk utmed hafvet. *-all, -e † el. -s, m.* marskalk. *-bereit, a.* marschfärdig. *-berei- t-schaft, f.* marschfärdigt tillstånd. *-bewohner, m.* träskbebyggare. *-boden, m. = Marsch III.* *-fähig, a.* i stånd att marschera. *-fertig, a.* marschfärdig. *-ieren, sv. itr. s. o.* när förändringen ej framhålles *m.* marschera. *-ig, a.* sumpig, kárraktig, träskig *-land, n. = Marsch III.* *-länder, m.* träskbebyggare. *-mälsig, a.* i marschordning, marschfärdig.
- Marstall, -e †, m.** större, försutligt stáll.
- Marter, -n, f.** marter, pina, tortyr. *-bank, f.* sträckbänk, pinbänk. *-er, -, m. I.* rättstjä- nare, bödel som verkställer tortyren. 2. martyr.
- Märterer, -, m.** martyr, blodsvittne.
- Marter|geschichte, f.** pinohistoria, martyrhis- toria. *-holz, n. I.* pinoredskap af trä, *i st.* kors. 2. bot. allmän try (*Lonicera Xylostem*). 3. pinad, misshandlad person. 4. skinnort person. *-kammer, f.* pinorum, tortyrkam- mare. *-n, sv. tr.* pina, martera, tortera, spä- ka. *-thum* se *Martertum*. *-tod, m.* martyrdöd. *-tum, Märtertüm, n.* martyrskap. *-woche, f.* passions-, påskvecka.
- Mart|lin, -s, -e, m. npr.** Martin, Märten. *-ini, obsj. m.* märtenmässan, 11:e november. **yr, -e, -yrer, Märtyrer, -, m.** martyr, blodsvittne.
- Märtyr|er|t[h]üm, Märtyrium, [-s], ..ien, n.** mar- tyrskap.
- März, [-es] el. -en, -e, m.** mars. *-en* se *merzen*.
- Marzipán, -e, m.** marsipan. *-en, a.* af marsi- pan, marsipan-.
- märz|lich, a.** marslik, mars-.
- Masch|le, -n, f.** dim. †, maska. *-en, sv. tr.* maska. *-ig, a.* bestående af maskor; *i sma.* maskig.
- Maschin|le, -n, f.** maskin. *-enmälsig, a.* maskin- mässig. *-enmeister, m. I.* maskinmästare, maskinist. 2. järnv. maskingeniör. *-erie, -[e]n, f.* maskineri. *-íst, -en, m.* maskinist.
- Maser, I.** -, *m.* fläck. **II.** *-n, f.* vanl. pl. 1. mäss- lingen. 2. masur. *-birke, f.* masurbjörk. *-icht, -ig, a.* masurerad, masur-. *-kopf, m.* piphufvud af masurbjörk. *-krank, a.* sjuk *i* mässlingen. *-krankheit, f.* mässlingen. *-n, a)* *a.* af masur, masur-. *b) sv. I.* tr. masu- rera; vanl. blott *i* part. perf. *gemasert:* masurerad. **II.** *ryf. Die Birke masert sich:* björken blir en masurbjörk. **III.** *itr. h.* få mässlingen. *c) pl.* se *Maser II.*
- Mask|le, -n, f.** dim. †, mask, larf; förklädnad. *-enanzung, m.* maskeraddragt, förklädnad. *-enball, m.* maskeradbal. *-enfreiheit, f.* ma- skeradfrihet. *-enhaft, a.* som en mask, lik- nande en mask, en maskerad. *-enkleid, -n, n.*

itr. intransitivt, *ryf.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har hafen, *s.* har sein till hjälpverb.

- entracht, *f.* = *Maskenanzug*. -enzug, *m.* karneval. -erade, -*n*, *f.* maskerad. -ieren, *sv. tr. o. rft.* maskera (sig).
- Mäls, -*e* *o.* *i* bem. 2 efter räkneord -, *n.* dim. †, **1.** mått *i* allm. *Alles muß seine ~e haben:* allting måste ha en gräns, *nicht ~ noch Ziel kennen:* ej känna några gränser, ~ *geben:* vara bestämmande, tongifvande, *in hohem ~e:* *i* hög grad, *in vollen, reichem ~e:* *i* rikt mått. **2.** afv. -*ß*, *f.* bestämdt, efter ort *o.* tid varierande mått, t. ex. *ein[e] ~ Bier*.
- massakrier|en, *sv. tr.* massakrera. -ung, *f.*
- Masse, -*n*, *f.* massa, a) ämne, materia, b) mängd, c) konkursmassa.
- Mätsle, -*n*, *f.* 1. mäta, måttlighet. *Mit ~n:* med mäta, måttligt, *über die et. alle ~n:* öfver alla gränser, omåttligt. **2.** sätt. *i* gen. plur. vanl. smnskrifvet med föreg. adj., t. ex. *dieser ~n, folgender ~n:* på detta, på följande sätt, *anerkannter ~n:* ss. erkändt är, *erwähnter ~n:* ss. nämndt är, *unverdienter ~n:* oförtjänt *o.* s. v. -*einheit*, *f.* måttenhet.
- Massen|aufgebot, *n.* uppåd *i* massa, allmänt uppåd. -haft, *a.* 1. förekommande *i* massor, massvis, talrik, riklig. **2.** = *massig*. -haftigkeit, *f.* massa. -verwalter, *m.* god man, sysse-loman *i* konkurs. -weise, *adv.* massvis, *i* massa.
- Mäfs|gabe, *f.* det bestämmande, mått, förhållande, t. ex. *nach ~ seiner Arbeit:* *i* förhållande till hans arbete. -gebend, -geblich, *a.* bestämmande; tongifvande. -gebung = *Mafs-gabe*. -gefäls, *n.* malkärl. -holder, *m.* nafverlönn (*Acer campestre*).
- massig, *a.* tjock, diger, väldig, kompakt, massformig.
- mäfsig, *a.* **1.** måttlig. **2.** *i* sms. med subst. -mäfsig, -lik, -aktlig, -artad *m.* *m.* -*en*, *sv. I. tr.* moderera, dämpa, mildra, minska, sakta, inskränka, begränsa. *Die gemäfsigte Zone:* den tempererade zonen. **II.** *rft.* aflaga, lägga sig, lugna sig, modereras. vara måttlig, inskränka sig *m.* *m.* *se I.* -keit, *f.* måttlighet, mäta, återhållsamhet. -keiter, -keitsverein-[t]er, -, *m.* *F* medlem af en måttlighetsförening, nykterist. -ung, *f.* mäta, måttlighet; modererande *m.* *m.* *se mäfsigen*.
- massiv, *a.* massiv, tät. -ität, *0, f.* massivitet, täthet.
- Mäfs|lieb, -*e*, vanl. -liebchen, -, *n.* bot. bellis. -los, *a.* omåttlig. -losigkeit, *f.* omåttlighet. -nahme, -nehmung, -regel, *f.* mått, steg, åtgärd. *Seine Mafsregeln treffen:* taga sina mått och steg. -regeln, * *tr. I.* föreskrifva, förordna, reglementera. **2.** inskrida mot, plåga, afsätta missagliga personer -rög[e]lung, *f.* **1.** reglementerande. **2.** förföljelse, afsättning af missagliga personer. -stab, *m.* mått, tumstock. måttstock. skala. -stock, *m.* mått, tumstock. -strumpf, *m.* mönsterstrumpa. -voll, *a.* afmått. modererad. -weise, *adv.* måttvis.
- Mast, **I.** -[*e*], -*en*, *m.* sjo. mast. **II.** -*en*, *f.* **1.** gödning. **2.** gödande bete. -baum, *m.* mastträd, mast. -buche, *f.* rödbok. -darm, *m.* ändtarm. -*en*, *sv. tr. I.* förse med mast(er); vanl. part. perf. t. ex. *hochgemastet:* högmastad **2.** *se* masten.
- mästen, *sv. I. tr.* göda. **II.** *itr. h.* blifva fet.
- Mast|enkrän, *m.* mastkran. -*enreich*, *a.* mastrik, rik på maste. -*er*, -, *m.* sjo. *i* sms. -mastare, t. ex. *Drei ~*.
- Mäster, -, *m.* person som göder.
- Mast|futter, *n.* gödningsfoder. -holz, *n.* träd hvars frukter tjäna till gödningsämne för svin. -ig, *a.* **1.** gödd, fet, tjock. **2.** sjo. *i* sms. -mastad, t. ex. *hoch ~*. -ix, -[*e*], -*e*, *m.* *o.* * *n.* mastix. -kalb, *n.* gödkalf. -korb, *m.* sjo. mastkorg. -ochs, *m.* gödoxe. -schwein, *n.* gödgris. -stall, *m.* gödstall, gödstia. -ung, Mästung, *f.* gödning. -vieh, *n.* gödboskap. -werk, *n.* sjo. sammlige maste och rundhult på ett fartyg.
- Masurek, -*s*, *m.*, Masúrka, -*s*, *f.* masurka.
- Mat|ladör, -[*e*], *m.* matador. -*er*, -*n*, *f.* matris. -erial, -[*e*], -*ien*, *n.* **1.** material; materiell. **2.** *pl.* kolonialvaror, specerier. -erialaufseher, *m.* materialförvaltare. -erialist, -*en*, *m.* **1.** speceri-, kryddkramhandlare. **2.** materialist. -erialwa[a]renhändler, *m.* specerihandlare. -erie, -*n*, *f.* materia, ämne. -erial, *a.* materiell.
- Mathem|atik (afv. -*t*), *0, f.* matematik. -átiker -, *m.* matematiker. -átisch, *a.* matematisk.
- Matr|átze, -*n*, *f.* madrass. -ikel, -*n*, *f.* matrikel. -íze, -*n*, *f.* matris. -óne, -*n*, *f.* matrona. -óse, -*n*, *m.* matros. -ósenhaft, *a.* matroslik, matros.
- Matsch, **I.** -[*t*], *m.* **1.** mos, gröt, röra, smörja. **2.** grötigt, obegrifligt tal. **3.** kort. slam. **II.** *a.* mosig, mjuk, grötig, rörig, smörjig. -*en*, *sv. tr. I.* göra mos af, krossa, smöröra. **2.** kort. göra slam. -ig = *matsch II.*
- matt, *a.* matt, uttrötad, svag, kraftlös, slapp. -äugig, *a.* som har matta ögon. -blau, *a.* matt blå. -*e*, -*n*, *f.* **1.** gräsmatta, äng. **2.** matta. **3.** ostkram, ostmysja. -gelb, *a.* matt gul. -gold, *a.* matt guld.
- Matthäus, ..äi, ..äi, *m.* *npr.* Matteus. *Es war mit ihm Matthäi am letzten:* det var slut med honom, han låg på sitt yttersta.
- Matt|heit, *f.* matthet. -herzig, *a.* matt, svag, slö, kraftlös, feg. -herzigkeit, *f.* matthet *m.* *se* föreg. -igkeit, *f.* matthet. -vergoldung, *f.* matt förgyllning.
- Maturität, *0, f.* mogenhet. -sprüfung, *f.* mogenhets-, afgångs-, studentexamen. -szeug-ni[s], *n.* mogenhetsbetyg, *se* föreg.
- Matz, -[*e*] *tl.* -*en*, *m.* dim. †, **1.** *npr.* Mats. **2.** smeknamn för tama fåglar, ugf. pipi. **3.** enfaldig stackare. **4.** parfvel. **5.** = *Matte 3.* -*e*, -*n*, *f.*, -*en*[kuchen], -, *m.* sötebröd, osyradt bröd. mauen, *sv. itr. h.* jama.

~ = föregående uppslagsord. * äkta sms. 0 saknar plur. † har om ljud. F familjärt, P lägre språk. * mindre brukligt

Mauer, -n, f. 1. mur. 2. vägg. -arbeit, f. murararbete, murning. -brecher, m. murbräcka. -bruch, m. spricka, bresch i mur. -dicke, f. murens, murarnes tjocklek. -él, 0, f. muraryrke. -epheu, -eppitch, m. murgröna. -er se Maurer. -falke, m. tornfalk. -fest, a. (fast) som en mur. -kelle, f. mursfel. -kitt, m. murbruk. -kresse, f. gatkrasse (Lepidium ruderale). -läufer, m. murkrypare (Certhia muraria). -meister, m. murarmästare. -n, sv. itr. h. o. tr. mura. -pfeffer, m. bitterfetknopp (Sedum acre). -schwalbe, f. zool. ring-svala. -specht, m. = Maurerläufer. -ung, f. 1. murning. 2. mur, murverk. -ziegel, m. tegelsten.

Maul, -er †, n. mun på djur samt P på människor, mule, käft, tryne, gap. *Ein loses ~ haben*: vara skvalleraktigt, *das ~ hängen lassen*: hänga läpp, *ein schiefes ~ machen*: draga munnen på sned, göra miner, göra gubbar, *nicht auf's ~ gefallen sein*: ej vara svarslös, *das grasfe ~ haben*: föra stora ord på läpparne, *böse Mäuler*: onda tungor. -affe, m. F öppen, gapande mun. ~n feil haben et. -affen, sv. itr. h. F stå och gapa. -afferó, f. F gapande. -beer, -beerbaum, m. mulbärsträd. -beere, f. mulbär. -christ, m. munkristen. -drescher(in), m. (f.) F pladdrare, pladdertaska. -ecke, f. mungipa. -en, sv. itr. h. 1. hänga läpp, vara surmulen. 2. *Im ~ fall* ngn i smaken. -esel, m. 1. mulåsa. 2. stad. ännu ej vid universitetet inskrifven student. -faul, a. F ordkarg. -freund, m. F vän med munnen, falsk vän. -freundschaft, f. F låtsad, falsk vänskap. -hänger, m. F en som hänger läpp, surmulen person. -hänge-réi, f. trumpenhet. -held, m. F skräflare. -heldent[h]üm, n. F skräffel. -knebel, m. munkaffe. -korb, m. munkorg. -rédner, m. F lismare, smickrare. -schelle, f. 1. munfisk, slag på munnen, örfil. 2. ett slags bakverk. -schellen, -schellieren, sv. tr. F örfila upp. -sperre, f. munläsa. -tasche = Maulschelle. -t[h]ier, n. mulåsa. -tot, a. F bragt till tystnad, tyst. -trommel, f. mungiga. -voll, oboj. n. mun full. -werk, n. F *ein gutes ~ haben*: hafva godt munläder. -wurf, m. mullvad. -wurfshaufen, -wurfshügel, m. mullvadshög.

Maur[e], -n, m. mor. -er, -, m. 1. murare. 2. se Freimaurer. -eréi, 0, f. muraryrke. -isch, a. morisk.

Maus, -e †, f. 1. mus, liten råtta. *Das ist den Mäusen gepfiffen*: ugt. det är som att slå vatten på en gås, är förgäves, *mit Mann und ~ untergehen*: förgås med man och allt, *das ist ~ wie Mutter*: det är ingen skilnad, är sak samma. 2. muskel. -aar, -ädler, m. ormvråk.

Mausche, -s, -l, -, m. skämts., förakl. jude, ockrare. -léi, -In se Jüdelei, jüdeln.

mauschenstill, a. aldeles stilla, tyst.

Mause = Mauser II.

mäuse|artig, a. råttlik. -fahl, a. råttgrå. -falke, m. ormvråk.

Mausefalle, f. råttfälla.

Mäuse|fänger, m. råttfångare. -fräis, m. råttmat. -gift, n. råttgift. -grau, a. råttgrå.

Mausekatze, f. katt som tar råttor bra; bara kisse, kissekatt.

Mäuse|kopf, m. 1. rått-hufvud. 2. slughufvud. -loch, n. råtthål.

mausen, sv. I. itr. h. 1. fånga, taga råttor. 2. sv. s. smyga. 3. se mausern. II. tr. F snatta, taga, knipa, snyta.

Mäuse|nest, n. råttbo. -ohr, n. 1. råttöra. 2. bot. förgätmigej (Myosotis).

Mauser I, -, m. snattare. II. 0, f. 1. ruggning. 2. ömsning af skal ei skinn. -él, -en, f. snattande, snatteri. -in, -nen, f. snatterska. -n, sv. itr. h. o. rj. 1. rugga. 2. ömsa skal, skinn.

maus|tot, a. aldeles död, stendöd. -lg, a. 1. *Sich ~ machen*: göra sig vigtig, morska sig, vara morsk, nävis. 2. som har råttlukkt ei råttsmak.

Maus|s se Maus.

Maut, -en, f. 1. tull. 2. tullhus. -amt, n. tullhus, tullkammare. -bär, a. tullpligtig. -ner, -, m. tulltjänsteman.

Maxime, -n, f. maxim, grundsats.

Maximum, -[s], -ma, n. maximum.

M. D., förkortn. = *Medicina Doctor*.

Mechán|lik, -en, f. mekanik. -iker, -, -ikus, -, -ker, m. mekaniker. -isch, a. mekanisk.

-ismus, -, -men, m. mekanism.

meckern, sv. itr. h. bräka (om gester).

Medáill|e, -n, f. medalj. -ón, -s, n. medaljong.

mediatisier|en, sv. tr. mediatisera, upphäva riksomedelbarheten hos. -ung, f.

Medi|kamént, -e, n. medikament. -tieron, sv. itr. h. o. tr. fundera, grubbla, övertänka.

-um, -[s], -ien, n. medium; medel, förmedling. -zin, -en, f. medicin. -zinárat[h], m.

medicinalråd. -ziner, -, m. medicinare. -zi-nieren, sv. itr. h. medicinera. -zinisch, a. medicinsk.

Medús|la, -(s), -s, f. 1. npr. Medusa. 2. sv. -e, -n, f. zool. medusa (manet). -enártig, -enhäft, a. medusaartad, medusalik.

Meer, -e, n. haf. -aar, -ädler, m. hafsoörn. -affe, m. markatta. -anwohner, m. kustbo. -blau, a. hafsbå. -busen, m. hafsbugt, vik, fjord.

-enge, f. sund. -esfläche, f. hafsyta. -esflut[h], f. 1. flod i havet. 2. haf, hafsvågor, vågsvall.

-esgrund, m. hafsbotten. -esspiegel, m. hafspegel, hafsyta. -esstille, f. hafsstilla. -fahrt, f. 1. sjöfart, 2. färd på hafvet. -farbe, f.

sjögrönt. -frau, f. hafsfru. -fräulein, n. sjöfröken. -gegend, f. hafstrakt, farvatten.

-grün, a. sjögrön. -jungfrau, f. hafsjungfru. -kalb, n. säl. -katze, f. markatta. -leuchten, n. mareld. -nessel, f. zool. hafsvros, sjöane-

mon (Actinia). -**pfärd**, *n.* zool. hafsdrake (Pegasus draconis). -**rettich**, *m.* bot. pepparrot. -**schaum**, *m.* sjöskum. -**schwein**, *n.* zool. 1. tumlare (Delphinus phocœna). 2. vanl. dim. -**schweinchen**, *n.* marsvin. -**strom**, *m.* hafsström. -**t[h]ier**, *n.* hafsddjur. -**umschlungen**, *a.* poet. kringfluten af hafvet. -**ungeheuer**, *n.* hafsvidunder.

Meeting, -*s*, *n.* möte, sammankomst.

Megäre, -*n*, *f.* megära, furie.

Mehl, [e]s, *0*, *n.* mjöl. -**ärtig**, *a.* mjölartad, mjölig. -**beerbaum**, *m.* oxel. -**beere**, *f.* oxelbär. -**brei**, *m.* mjölgrot. -**haft**, -**haltig**, -**icht**, -**ig**, *a.* mjölig. -**käfer**, *m.* mjölbagge (insekt). -**klöfs**, *m.* degbulle (ett slags kroppskärl). -**reich**, *a.* mjölstark. -**speise**, *f.* mjölrätt af hufvudsakt. mjöl, socker o. ägg. -**suppe**, *f.* slätvälling. **Gebrannte** ~ välling af rostat mjöl. -**t[h]au** se **Meltau**. -**zucker**, *m.* pudersocker.

mehr, *I.* obvj. *a.* o. *adv.* mer, mera. ~ *als* *zuviel*: alltför mycket, alltför många, *und dergleichen* ~ med mera dylikt, *was bringst du ~?* hvad har du mer att förtälja? *das ~* större delen, flertalet. **II.** obvj. *a.*, *vanl.* ~*er*, *mer(a)*, *fler(a)*. **Morgen ein** [er]es: i morgon få vi vidare talas vid, ~*ere*: flera, somliga, några, ~*eres*: åtskilligt, åtskilliga omständigheter. -**ästig**, *a.* som har flera grenar. -**ausgabe**, *f.* 1. vidare, ny, öfverskjutande utgift. 2. utsläppande af flera, af en ny serie af aktier *m. m.* -**belastung**, *f.* tillökning i last, i vikt, i skuld. -**betrag**, *m.* öfverskott. -**bieter**, *m.* en som bjuder mer, bjuder öfver. -**deutig**, *a.* mångtydig. -**en**, *sv. I.* tr. förmera, öka, föröka, förstora. **II.** *rfl.* öka sig ei. ökas *m. m.* se *I.* -**ent[h]eils**, *adv.* merendels. -**er**, ~, *m.* förökare, förstörare. -**erlei**, obvj. *a.* flera-handa, mångahanda. -**erwähnt**, *a.* merbemäld. -**fach**, *a.* flerfaldig, mångfaldig. -**gebot**, *n.* högre bud. -**genannt**, *a.* merbemäld. -**gewicht**, *n.* öfvervigt. -**gliedrig**, *a.* med flera leder. -**heit**, *f.* flertal, pluralitet, majoritet; gram. pluralis. -**jährig**, *a.* flerårig. -**kosten**, *pl.* ökad kostnad. -**malig**, *a.* upprepad. -**mäls**, *adv.* flera gånger. -**silbig**, *a.* flerstafvig. -**st** se **meist**. -**tägig**, *a.* flera dagars. -**t[h]eilig**, *a.* ökad, utkommande i flera delar. -**ung**, *f.* förökande, förstoring. -**wert[h]**, *m.* öfverstigande värde. -**zahl**, *f.* flertal, gram. pluralis.

meiden, *st. tr.* undvika.

Meier, ~, *m.* 1. förvaltare, inspektör. 2. rät-tare, fördrång. 3. arrendator. -**éi**, -*en*, *f.*, -**gut**, *n.*, -**hof**, *m.* 1. mindre gård, utgård, förvaltd af en **Meier**. 2. bondgård. 3. arrende-gård.

Meile, -*n*, *f.* mil (förr vanl. 7500 meter, nu 10000 meter). -**nsäule**, *f.*, -**nstein**, *m.* milstolpe. -**nweit**, *a.* milslång, milsvid. -**r**, ~, *m.* mila. -**rstätte**, -**rstelle**, *f.* milbotten.

mein, *I.* gammal *gen.* af *ich*. **II.** *poss. pron.* min, mitt. **Die** ~[ig]en: de mina, min familj.

Interj. *ei du* ~! herre min je! -**eid**, *m.* mened. -**eidig**, *a.* menedig. **Ein** ~*er*: en menedare. -**en**, *sv. tr. o. itr. h.* 1. mena, tro, tycka. **Das will ich** ~ det skulle jag tro, *man sollte* ~ man skulle kunna tro. 2. ~ *et. vanl. gemeint sein*: hafva för afsigt. 3. syfta till, afse, t. ex. *wohin ist das gemeint?* hvart syftar det? 4. *älska, t. ex. *Freiheit, die ich meine*. -**er**, ~, *m.* en som menar. -**erseits**, *adv.* för min del, & min sida. -**esgleichen**, *I. a. o. obvj. subst. min* (jäm)like, lik mig. **II. pl.** mina likar, sådana som jag. -**ethalben**, -**etwegen**, *um* -**etwillen**, *adv.* 1. för min skull. 2. gärna för mig, låt gå. -**ige** se **mein II.**

Meinung, *f.* mening, tro, tanke, omdöme; *af-sigt*. **Vorgefasste** ~ fördom. -**sgegenosse**, *m.* meningsfrände. -**sverschiedenheit**, *f.* menings skilljaktighet.

Meiran, -*e*, *m.* bot. mäjram.

Meisch *m. m.* se **Maisch** *m. m.*

Meise, -*n*, *f.* zool. mes (Parus).

Meißel, ~, *m.* mäjsel. -**n**, *sv. tr. o. itr. h.* mäjsla.

meist, *a.* mest. **Das** ~*e*: det mesta, största delen, **die** ~*en*: de flesta, **der** ~*e* **Teil**: största delen, *am* ~*en*: a) mest, b) mestadels, ~ *alles*: nästan allt. -**bietend**, *a.* mest-, högstbjudande. -**ens**, -**ent[h]eils**, *adv.* mestadels, merendels, vanligen, oftast, mest.

Meister, ~, *m.* mästare; öfverman. -**arbeit**, *f.* mäterprof, -stycke, öfverm. -**éi**, -*en*, *f.* mästrande. -**er**, ~, *m.* mästrare. -**gesang**, *m.* mästarengares sång, poesi. -**gesell**, *m.* äldt-gesäll, verkgesäll. -**haft**, *a.* mästerlig. -**in**, -**nen**, *f.* 1. mästarinna. 2. mästares fru. -**lich**, *a.* mästerlig. -**n**, *sv. tr. o. itr. h.* 1. göra sig till herre öfver, beherska. 2. öfverträffa. 3. mästra, tillrättvisa. -**sang**, *m.* mästarengarnes sång. -**sänger**, *m.* mästarengare. -**schaft**, *f.* 1. mästarskap. 2. ett skrämsångare. -**singer**, *m.* mästarengare. -**streich**, *m.* mästarestycke, mästerligt puts. -**stück**, *n.* mästareprof, -stycke. -**werk**, *n.* mästareverk.

Meist|gebot, *n.* högsta anbudet. -**hin**, *adv.* mestadels, [för] det mesta.

Melanch|olie, [-e]n, *f.* svärmod, melankoli, vemod. -**óliker**, ~, *m.* svärmodig person. -**ólsich**, *a.* svärmodig, melankolisk, vemodig.

Meld|le, -*n*, *f.* bot. molla. -**ebrief**, *m.* skriftlig anmälan. -**en**, *sv. tr.* 1. anmäla, meddela. 2. förtälja, berätta. 3. (om)nämna, säga. **Mit Ehren** ei. **mit Respekt zu** ~ med respekt till sågandes, **ohne Ruhm zu** ~ utan att skryta. -**enswert[h]**, *a.* värd att anmälas, att omnämnas. -**er**, ~, *m.*, -**erin**, -**nen**, *f.* anmälare, förkunnare. -**ung**, *f.* anmälan, underrättelse, rapport.

mel|lieren, *sv. tr.* blanda. -**lorieren**, *sv. tr.* förbättra. -**is**, ~, ~, *m.* melis, socker af medelsort.

melk, *a.* som ger mjölk. mjölkande. -**e**, *0*, *f.* mjölkning. -**en**, *sv. o. st. tr. o. itr. h.* mjölka.

~ = föregående uppslagsord. * äkta sms. 0 saknar plur. † har om ljud. F familjärt, P lägre språk. * mindre brukligt.

- er, -, *m.* mjölkkarl. -eréi, -en, *f.* 1. mjölkning. 2. mjäveri. -erin, -nen, *f.* mjölkpiga, mjölkerska. -kübel, -napf, *m.* mjölkbytta, -stäfva. -schemel, -stuhl, *m.* mjölkpall.
- Mellodéi, -en, -odíe, [-e]n, *f.* melodi. -odiós, -ódisch, *a.* melodisk. -óne, -n, *f.* melon.
- Meltau, [-e]s, *o.* *m.* mjöldagg.
- Memmlie, -n, *f.* fegling, pultron, kruka. -enhaft, -isch, *a.* feg, krukaktig.
- Memloiren, *pl.* memoarer, minnen, hågkomster, anteckningar. -orándum, [-s], ..da et. -den, *n.* promemoria, minnesanteckning. -oriál, -e et. -ien, *n.* memorial, a) inlaga, b) dagbok, kladd. -orieren, *sv. tr.* lära sig utan till.
- Menágle, -n, *f.* 1. hushåll, hushållning. 2. mathämtare. 3. bordställ. -erie, [-e]n, *f.* menageri. -ieren, *sv. I. tr.* hushålla med. *II. rfl.* iakttaga måtta, vara försigtig.
- Mengle, -n, *f.* mängd. *Die ~ mufs es bringen:* det är mängden, som gör det, *das ei. dessen ei. davon haben wir die ~ vi* hafva godt om sådant, *solche Fehler sind die ~ darin:* en mängd, talrika sådana fel finnas däri. -eln, *sv. tr. o. itr. h. 1.* i små portioner sammanblanda. 2. mängla. -en, *sv. I. tr.* blanda, sammanblanda, hopröra. *II. rfl.* blandas, blanda sig. -er, -, *m.* en som blandar, rör ihop. -eréi, -en, *f.* blandning, hoprörande. -erin, -nen, *f.* se *Menger*. -ler, -, *m.* 1. en som blandar sig i allt. 2. månglare. -sel, -, *n.* blandning, röra. -ung, *f.* blandning.
- Mennig, -e, *m.*, -e, -n, *f.* mönja. -en, *sv. tr.* måla med mönja.
- Mensch, *I. -en, m.* människa. *II. -er, n.* kvinsperson, stycke, sköka.
- Menschenlaffe, *m.* människolik apa. -ähnlich, *a.* människolik. -alter, *n.* människoålder. -feind, *m.* människoföende, -föraktare, misantrop. -feindlich, *a.* människoföraktande. -feindlichkeit, *f.* människoförakt. -fressend, *a.* människoföraktande. -fresser, *m.* människoföraktare. -freund, *m.* människovän. -freundlich, *a.* människovänlig, välvillig. -freundlichkeit, *f.* människovänlighet, välvilja. -furcht, *f.* människofruktan. -gedenken, *n.* blott i förbindelsen: *seit ~ i* mannaminne. -geschlecht, *n.* människosläkte. -kennér, *m.* människokännare. -kind, *n.* människobarn. -leer, *a.* människotom. -liebe, *f.* människokärlek. -lo[s], *n.* människans lott, bestämmelse. -menge, *f.* människomassa, mängd. -möglich, *a.* möjlig för människor. -satzung, *f.* människostadga. -sauger, -schinder, *m.* blodsgare. -scheu, *I. a.* folkskygg. *II. f.* folkskygghet. -sohn, *m.* människoson, i *alt* människans son. -t[h]üm, *n.* mänsklighet, a) människoläkte, b) humanitet. -würde, *f.* mänsklig värdighet. -würdig, *a.* värdig en människa.
- Menschlichkeit, *f.* 1. mänsklighet, a) människo-
- släkte, b) egenskap af människa. 2. människomassa. -heitlich, *a.* mänsklig, mänsklighets-. -lich, *a.* mänsklig. -lichkeit, *f.* mänsklighet. -ling, -e, *m.* liten, obetydlig människa. -würdung, *f.* människoblivande.
- Menslel, -ul, -n, *f.* altarbord. -úr, -en, *f.* duell.
- Menlú, -s, *n.* matsedel. -uétí, -e, *n. o. m.* menuett.
- Mergel, -, *m.* märke. -ig, *a.* märkeaktig. -n, *sv. tr.* märke, göda med märke.
- Meridián, -e, *m.* meridian, middagslinie.
- Merino, -[s], -s, *m.* merinofår, -ull, -tyg.
- Merk, -e, *m.* märke. *Ein ~ chen:* litet grand, en smula. -bär, *a.* märkbar. -en, *sv. I. tr. 1.* märka, förse med märke. 2. anteckna. 3. *Sich (dat.) etw. ~ lägga* ngt på minnet, komma ihåg ngt, *die Regel ist leicht zu ~ regeln* är lätt att minnas, *wohl gemerkt!* märk väl! 4. *Etw. ei. (itr. h.) auf etw. (ack.) ~ gifva* akt på, lägga märke till ngt. 5. märka, observera, iakttaga, förstå. *Lafs dir nichts ~!* låt ingen märka ngt! -enswört[h], *a.* märklig, märkvärdig, minnesvärd. -er, -, *m.* 1. person som märker, ger akt på, antecknar ngt. 2. förmåga att märka, väderkorn, t. ex. *den richtigen ~ haben:* hafva godt väderkorn, fin näsa. -lich, *a.* märkbar, lätt att märka, i ögonen fallande. -mal, *n.* märke. -wort, *n.* ord som man bör lägga märke till, minnas. -würdig, *a.* märkvärdig. -würdigkeit, *f.* märkvärdighet. -zeichen, *n.* märke, kännemärke.
- Merle, -n, *f.* trast.
- merzen, *sv. tr.* borttaga, utstryka, utesluta.
- meschant, *a.* dålig, ond, elak.
- Mesner, -, *m.* 1. kyrkobetjänt, klockare. 2. präst som förrättar mässan.
- Meislamt, *n.* usassa, högmässa. -bär, *a.* mätbar. -barkeit, *f.* mätbarhet. -bericht, *m.* marknadsberättelse. -besucher, *m.* marknadsbesökande. -büch, *n.* mässbok. -bude, *f.* marknadsstånd. -diener, *m.* vid mässan biträdande kyrkobetjänt, klockare.
- Messe, -n, *f.* 1. kyrklig mässa. 2. marknad, mässa. -n, *st. I. tr.* mäta. *II. itr. h.* vara lång, bred o. s. v., t. ex. *er misst sechs Fu/s:* han är sex fot lång. -r, -, *I. m.* mätande person et. verktyg hvarmed man mäter, mätare, mät. *II. n.* knif. *Find das grofse ~ gebrauchen ei. handhaben:* uppduka historier, taga till så att det förslår. -rbänkchen, *n.* knifställ. -rgriff, *m.*, -rheft, *n.* knifskaff. -rklinge, *f.* knifblad.
- Meislfremde(r), *m.* främmande marknadsbesökande, marknadsfrämmande. -gefäls, *n.* vid mässan användt kärl. -gerät[h], *n.* vid mässan använd sak. -geschen, *n.* marknadsgefva. -gewand, *n.* mässkrud. -gut, *n.* marknadsvara. -hemd, *n.* mässkjorta.
- messianisch, *a.* messiansk.
- Messing, [-e]s, *o.* *n.* mässing. -e[r]n, *a.* af mässing, mässings-.

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Mefskette, *f.* landtmätarkedja. **-kunde**, *f.* landtmäteri. **-leute**, *pl.* marknadsfolk. **-ner** *se* *Mesner*. **-priester**, *m.* präst som förrättar mässan. **-rut[h]e**, *f.* mätstång. **-schnur**, *f.* mätsnöre. **-stab**, *m.* landtmätarstång. **-stange** = *Mefsrute*. **-stock** = *Mefsstab*. **-tisch**, *m.* landtmätartafla. **-tuch**, *n.* korporale (vigd duk, på hvilken hostian ställes under mässan).

Messung, *f.* mätning.

Mefslwein, *m.* nattvardsvin. **-zeit**, *f.* marknad(stid).

Meste, *n. f.* 1. ett fruktmått, *ugr.* kappe. 2. ask, låda.

Mestize, *n, m.* mestis.

Met, *e, m.* mjöd.

Metall, *e, n.* metall. **-en**, *a.* af metall, metall-. **-geld**, *n.* klingande mynt. **-isch**, *a.* metallisk. **-isieren**, *sv. tr.* förvandla till, uppblanda med metall, gifva ett metalliskt utseende, metallglans åt.

Met|amorphöse, *n, f.* metamorfos, förändring. **-äpher** (kort *a*), *n, f.* metafor, bild, bildligt uttryck, talesätt. **-aphórisch**, *a.* metaforisk, bildlig, **-aphorisieren**, *sv. itr. h.* använda bilder, ett bildligt framställningssätt. **-aphysik** (*av. - - -*), *0, f.* metafysik.

Meteór, *e, n.* meteor. **-haft**, *isch, a.* meteorisk. **-stern**, *m.* meteor, stjärnfall.

Meter, *-, m. o. n.* meter.

Meth *se* *Met*.

Methód|e, *n, f.* metod, sätt. **-lisch**, *a.* metodisk, planmässig. **-ist**, *-en, m.* metodist. **-istisch**, *a.* metodistisk.

Metiár, *-s, n.* handverk, yrke, sysselsättning. **Métr|lik**, *-en, f.* metrik. **-isch**, *a.* metrisk. **-opóle**, *n, f.* metropol. **-opolit**, *-en, m.* metropolit. **-um**, *-[s]*, *..ra* el. *..ren*, *n.* meter, versmått.

Mett|e, *n, f.* ottesång. **-wurst**, *f.* metvurst.

Metz|e, *n, f.* 1. sköka. 2. *ugr.* kappe (3,44 liter). **-elái**, *-en, f.* blodbad, massaker. **-eln**, *sv. tr.* slagta, nedsabla, nedhugga. **-ge**, *n, f.* slagtereri. **-gen**, *sv. tr.* slagta. **-ger**, *-, m.* slagtare. **-gerái**, *-en, f.* slagteri. **-gergang**, *m.* gagnlös, fäfang gång. **-gerhaft**, *a.* slagtarlik. **-gerin**, *-nen, f.* slagtarhustru. **-gern**, *sv. tr.* slagta. **-ner**, *-, m.* mjölnardräng.

Meuchel|eí, *-en, f.* försåt, lömskhet. **-elisch**, *a.* försåtlig, lömsk. **-elmord**, *m.* lönmord. **-elmorden**, *sv. tr.* lönmörda. **-elmörder(in)**, *m.* (*f.*) lönmördare (-erska). **-elmörderisch**, *a.* lönmördande, lönmördare-. **-eln**, *sv. tr.* *e. itr. h.* lönmörda. **-ler** = *Meuchelmörder*. **-lerisch**, *a.* 1. = *meuchelisch*. 2. = *meuchelmörderisch*. **-lings**, *adv.* försåtligt, lömskt. **-lisch** *se* *meuchelisch*.

Meute, *n, f.* samtliga vid en jagt använde hundar, hundskara; i allm. skara, trupp, band, vanl. föraktl. **-r**, *-, m.* en som gör myteri, upprorisk, upprorsman. **-réí**, *-en, f.* myteri. **-rer** *se* *Meuter*. **-risch**, *a.* upprorisk, myteri-. **-rn**, *sv. itr. h.* göra myteri.

Mewe *se* *Möwe*.

mhd., förkortn. = *mittelhochdeutsch*: medelhögtysk (mht.).

Miasma, *-[s]*, *..men, n.* miasma, osund dunst.

miáu, *itj. jam. -en, sv. itr. h.* jama.

Michaél|í[s], *obojs. subst.* den hel. Mikaela dag (20. e sept.), mikaelsmässa, mickelsmässa.

Michel, *-, m. 1. npr.* Mikael. 2. enfaldig person, tölp. *Der deutsche* ~ personifiering af den tyska själfbelåtenheten, enfalden, inskränktheten, beundrad för det utländska *m. m.* **-éí**, *-en, f.* tysk själfbelåtenhet *m. m. se* *Michel* 2.

Mieder, *-, n.* lif, snörlif.

Miene, *-n, f.* min. ~ *zu etw. machen*: göra min af att vilja företaga ngt. **-nspiel**, *n.* minspel.

Miere, *-n, f.* bot. nörel (Alsine).

Mies *se* *Miez*.

Miet|bedingung, *f.* hyres-, arrendevilkor. **-e**, *-n, f.* 1. abr. dös, stack, vålm. 2. hyra, arrende; städja, städsl. *Zur ~ geben*: hyra ut, arrendera bort, *in einem Hause zur ~ wohnen*: hyra i ett hus; *Kauf bricht ~ köp* bryter kontrakt. **-en**, *sv. tr.* hyra, arrendera; läja; städja. **-er**, *-, m., -erin*, *-nen, f.* hyresgäst. **-frau**, *f. 1.* (hyres)värdinna. 2. kvinnlig hyresgäst. **-geld**, *n.* städja. **-h** *se* *Miet*.

-herr, *m. 1.* hyresvärd. 2. hyresgäst af herreklassen. **-knecht**, *m.* läjd dräng, legodräng. **-kontrakt**, *m.* hyres-, arrendekontrakt. **-kutsche**, *f.* åkardroska. **-kutscher**, *m.* hyrskusk, åkare. **-lakai**, *m.* hyrlakej. **-leute**, *pl.* hyresfolk. **-ling**, *-e, m.* vanl. föraktl. läjd person, legodräng, fal person. **-mann**, *m.* hyresgäst.

-preis, *m.* hyra, arrende. **-s** *se* *Miet*. **-soldat**, *m.* läjd soldat, legoknekt. **-truppe**, *f.* legotrupp. **-ung**, *f.* hyrande *m. m. se* *mieten*. **-vertrag**, *m.* = *Mietkontrakt*. **-wagen**, *m.* hyrvagn. **-weise**, *adv.* mot hyra. **-wohnung**, *f.* hyrd bostad, våning. **-zeit**, *f.* tid som ett hyres- el. arrendekontrakt räcker. **-zettel**, *m.* anslag om uthyrning. **-zins**, *m.* hyra.

Miez|e, *-en, f.* kisse, miss.

Migráne, *0, f.* migrän.

Mikroskóp, *-e, n.* mikroskop. **-isch**, *a.* mikroskopisk.

Milán, *-e, m., -e, n, f.* zool. glada.

Milb|e, *-n, f.* zool. kvalster. **-ig**, *a.* full af kvalster.

Milch, *0, f.* mjölk. **-bárt** = *Flaumbart*. **-brel**, *m.* gröt kokt med mjölk, hvit gröt. **-brot**, *n.* bröd bakadt med mjölk, smörbröd. **-bruder**, *m. 1.* díbroder. 2. F mjölkvän, som tycker om mjölk(rätter). **-en**, *I. sv. itr. h.* mjölka, gifva mjölk. **II. a. 1.** mjölkande. 2. mjölklik, **-artad**, *-färgad*. 3. af mjölk, mjölk-. **-er**, *-, m.* mjölkfisk. **-ern** = *milchen II*. **-frau**, *f.* mjölkmadam. **-bud**. **-haft** = *milchen II*, 2. **-handel**, *m.* mjölkmagasin. **-icht**, *ig* = *milchen II*, 2. **-kaffee**, *m.* kaffe med mjölk, café au lait. **-ner** = *Milcher*. **-rahm**, *m.* grädde.

-reis, *m.* risgrynsgröt. -**schwester**, *f.* 1. disyster. 2. F mjölkvän. -**stralse**, *f.* vintergata. -**suppe**, *f.* (mjölk)välling. -**topf**, *m.* mjölkugg, tillbringare; mjölkpanna. -**tuch**, *n.* silduk. -**wirt[h]schaft**, *f.* majeri.

mild, *a.* 1. mild; lindrig. ~e **Gabe**: almosa, ~e **Stiftung**: barmhertighetsinrättning. 2. mjuk. 3. frikostig. -**e**, *I. O*, *f.* mildhet *m.* *m.* se **mild**. **II. a.** = **mild**. -**ern**, *sv. tr. o. rfl.* mildra(s), förmildra(s), lindra(s). -**erung**, *f.* lindring *m.* *m.* se föreg. -**heit** = **Milde I.** -**herzig**, *a.* mild, öm, kärleksfull; barmhertig. -**herzigkeit**, *f.* mildhet *m.* *m.* se föreg. -**iglich**, *adv.* mildt *m.* *m.* se **mild**. -**reich**, *a.* frikostig. -**thätig**, *a.* välgörande, barmhertig. -**thätigkeit**, *f.* välgörenhet, barmhertighet.

Militär, *I. -s* *ei. -e*, *m.* militär, soldat. **II. -[e]s**, *O*, *n.* militär, krigstånd, här. -**anwärter**, *m.* militäraspirant (gammal militär, som är aspirant till en civil befattning). -**dienst**, *m.* krigstjänst. -**dienstfrei**, *a.* fri från krigstjänst. -**dienstpflicht**, *f.* värnepligt. -**fromm**, *a.* inriden o. skottvan (om hästar). -**gericht**, *m.* krigsrätt. -**isch**, *a.* militärisk. -**pflicht**, *f.* värnepligt. -**stand**, *m.* 1. soldatstånd. 2. militär, här.

Miliz, -*en*, *f.* milis.

Milliärde, -*n*, *f.* milliard. -**grämm**, *n.* milligram. -**méter**, *m.* o. *n.* millimeter. -**ón**, -*en*, *f.* millon. -**ónár**, -*e*, *m.* millionär. -**ón[s]t**, *a.* (ordningstal) millionde. -**ón[s]tel**, -*n*, *n.* mil-liondedel.

Milz, -*en*, *f.* mjälte. -**brand**, *m.* mjältbrand. -**brandig**, *a.* lidande af mjältbrand. -**krank**, *a.* mjältsjuk. -**stechen**, *n.* mjältugg. -**sucht**, *f.* mjältsjuka. -**süchtig**, *a.* mjältsjuk.

Mimle, -*n*, *m.* skådespelare. -**ik**, *O*, *f.* mimik. -**iker**, -*n*, *m.* mimiker. -**isch**, *a.* mimisk.

Minaréé, -[*e*]s, -*s* *ei. -e*, *n.* minaret.

minder, *a.* stundom oböjt, mindre, ringare. -**betrag**, *m.* brist. -**einnahme**, *f.* mindre inkomst, brist. -**heit**, *f.* minoritet. -**jährig**, *a.* minderårig. -**jährigkeit**, *f.* minderårighet. -*n*, *sv. I. tr.* minska, förminska; vid stickning: taga ihop. **II. rfl.** minska, blifva mindre, färre. -**ung**, *f.* minskning; hoptagning. -**zahl**, *f.* mindretal, minoritet.

mindest, *a.* minst, ringast. *Zum ~en ei. aufs ~e ei. zu ~* åtminstone, *nicht im ~en*: ingalunda, ej på ngt vis. -**betrag**, *m.* minsta beloppet, minimum. -**bietend**, *a.* minst, lägst-bjudande. -**fordernd**, *a.* minst fordrande.

Mine, -[*n*]s, -*n*, *f. npr.* Mina. **II. -n**, *f.* mina; grufva. -**nbau**, *m.* minbyggnad, mingsräfning. -**krieg**, *m.* minkrig.

Mineral, -*e* *ei. -ien*, *n.* mineral. -**bad**, *n.* mineralvattensbad. -**ienkabinett**, *n.* mineraliesamling. -**isch**, *a.* mineral-. -**óg**, -*en*, *m.* mineralog. -**ogie**, -[*e*]n, *f.* mineralogi. -**ógisch**, *a.* mineralogisk.

Miniatür, -*en*, *f.* miniatyr.

minier[en], *sv. tr.* minera. -**er**, -*n*, *m.* minör.

Minimum, -[*s*], -*ma*, *n.* minimum.

Ministler, -*n*, *m.* minister, statsråd. -**eriell**, *a.* ministeriell. -**érium**, -[*s*], -*ien*, *n.* 1. ministär. 2. departement. 3. prästerskap. -**erpräsident**, *m.* konseljpresident. -**errat[h]**, *m.* konselj. -**ránt**, -*en*, *m.* vid massan biträdande kyrkobetjänt, klockare. -**rieren**, *sv. itr. h.* biträda prästen vid massan.

Minn[le], *O*, *f.* förädr. o. poet. kärlek, ridderligt galanteri. -**edichter**, *m.* erotisk skald, minnesångare. -**lied**, *n.* kärlekskväde, erotisk sång. -**en**, *sv. tr. o. itr. h. förädr. o. poet. älska*, hylla, dyrka. -**esám**, *a.* älsklig, huld, ljuf. -**esang**, *m.* kärleksdiktning, minnesång. -**esänger**, -**esinger**, *m.* minnesångare. -**ig[lich]**, *a.* 1. = föreg. 2. älskande, uppfylld af kärlek; *adv.* med kärlek.

minor[änn], *a.* minderårig. -**ennität**, *O*, *f.* minderårighet. -**it**, -*en*, *m.* minorit(ermunk). -**ität**, -*en*, *f.* mindretal, minoritet.

Min[strel], -*s*, *m.* skald, bard. -**uénd**, -*en*, *m.* minnuend. -**uskel**, -*n*, *f.* minuskel, liten bokstaf. -**üte**, -*n*, *f.* minut. -**ze**, -*n*, *f.* bot. mynta.

Mir[abé]lle, -*n*, *f.* mirabell. -**ákel**, -*n*, *m.* mirakel, under. -*te* se **Myrte**.

mis- se **mis/s-**.

Misanthrop, -*en*, *m.* misantrop. -**isch**, *a.* misantropisk.

Miscelláneen, **Miscéllen**, *pl.* blandade ämnen, hvarjehanda, plockgoods.

Misch[art], *f.* blandad art, ras, bastard, blandning. -**bär**, *a.* som kan blandas. -**ehe**, *f.* äktenskap mellan olika trosbekännare. -**en**, *sv. tr.* blanda. *Unter einander ~* hopblanda, *hopräa*. -**oréi**, -*en*, *f.* blandning, röra. -**farbe**, *f.* sammansatt färg. -**ling**, -*e*, *m.* bastard. -**masch**, -*e*, *m. o. ** *n.* mischmasch, röra. -**trank**, *m.* af flera ämnen blandad dryck; *mixtur*. -**ung**, *f.* blandning, legering, komposition. -**volk**, *n.* blandfolk.

Misère, -*n*, *f.* klämma, förlägenhet, olycka, elände, misär.

Mispel, -*n*, *f.* bot. mespel (Mespilus).

misacht[en] (o. -*é*),* *m.* missakta, ringakta. -**ung**, *f.* ringaktning.

Miss[á]l, -[*e*]s, -*en*, *n.* missal, mässbok.

miss[á]ndern,* *tr.* ändrande försämma. -**ärten** (o. -*é*),* *itr. s.* vanartas, urarta. -**behagen**, *I. ** *itr. h.* misshaga, *jm:* ngn. **II. -s**, *O*, *n.* misshag. -**beháglich**, *a.* misshaglig. -**belieb-** = **mis/sbehag-**. -**bilden** (o. -*é*),* *tr.* missbildad. -**bildung**, *f.* missbildning. -**billigen** (o. -*é*),* *tr.* missbilliga, ogilla. -**billigung** (o. -*é*), *f.* ogillande. -**brauch**, *m.* missbruk. -**brauchen** (o. -*é*),* *tr. o. ** *itr. h.* med gen. missbruka. -**bráuchlich**, *a.* beroende på missbruk, oriktig, oegentlig. -**bund**, *m.*, -**bündni[is]**, *n.* opas-sande förening, förbund. -**deuten** (o. -*é*),* *tr.* misstyda. -**deutung**, *f.* misstyding. -**empfehlen**,* *tr.* dälligt vitsorda. -**empfindung**, *f.* obehaglig känsla.

missen, sv. tr. o. itr. h. med gen. sakna, undvara. **Miss**erfolg, m. dåligt resultat, fiasko. **-ernte**, f. dålig, felslagen skörd, missväxt. **-erziehen**,* tr. illa uppfostra.

Missellthat, f. missgärning. **-thäter**, m. missgärningsman, missdådare.

Missfallen, I. -s, 0, n. misshag. II. (adv. -*l-*),* itr. h. misshaga. **-fällig** (o. -*l-*), a. 1. misshaglig. 2. missbeläten. **-farbe**, f. dålig, ful färg. **-form**, f. ful, vanställande form. **-fühlen**,* tr. känna vilse, misstaga sig. **-gobären**,* itr. h. 1. få missfall. 2. föda ett missfoster. **-gebilde**, n. ful, misslyckad bild. **-gebrauch**, m. missbruk. **-geburt**, f. 1. missfall. 2. missfoster. **-gefallen** se *Misfallen*. **-gefühl**, n. 1. oriktig känsla, misstag. 2. obehaglig känsla. **-gelingen** se *Mislingen*. **-gerat[h]en** se *Misraten*. **-geschick**, n. otur, motgång. **-geschöpf**, n. missfoster. **-gestalt**, I. f. ful, missbildad gestalt; missbildning, missfoster. II. = *Misgestaltig*. **-gestalten**,* tr. missbilda. **-gestaltet**, **-gestaltig**, a. missbildad, ful, vanständig. **-glück**, n. otur. **-glücken** (o. -*l-*),* itr. s. misslyckas. **-gönnen** (o. -*l-*),* tr. missunna, afundas, *jm etw.*: ngn ngt. **-göner**, -, m. afundsman. **-greifen** (o. -*l-*),* itr. h. gripa, taga miste. **-griff**, m. misstag. **-gunst**, f. missunnsamhet, afund. **-günstig**, a. missunnsam, afundsman. **-hagen** (o. -*l-*),* itr. h. misshaga, *jm*: ngn. **-handeln** (o. -*l-*),* I. tr. misshandla. II. (vanl. -*l-*), itr. h. synda, handla orätt. **-handlung** (o. -*l-*), f. misshandling, misshandel. **-heirat[h]**, f. mesallians. **-hellig**, a. misshällig, oense. **-helligkeit**, f. misshällighet, oenighet. **-hören** (o. -*l-*),* tr. o. itr. h. höra vilse, misstaga sig.

Mission, -en, f. mission; värf, uppgift. **-är**, **-år**, -e, m. missionär.

Missjahr, n. missväxtår. **-kennen** (o. -*l-*),* tr. misskänna, misstaga sig på. **-klang**, m. missljud. **-klingen** (o. -*l-*),* itr. h. missljuda. **-kredit**, m. misskredit. **-laune**, f. dåligt lynne. **-laut**, m. missljud. **-lauten** (o. -*l-*),* itr. h. missljuda. **-leiten** (o. -*l-*),* tr. vilseleda; förläda. **-lich**, a. oviss, betänklig, kinkig, farlig. **-lichkeit**, f. ovisshet m. m. se föreg. **-liebig**, a. misshaglig. **-liebigkeit**, f. misshaglighet. **-lingen** (o. -*l-*),* st. itr. s. misslyckas. **-mut[h]**, m. missmod. **-mut[h]ig**, **-müt[h]ig**, a. missmodig. **-rät[h]en**,* I. itr. s. misslyckas; vanarta. II. tr. *jm etw.*:* afråda ngn från ngt. **-schaffen**,* tr. missbilda. **-schlag**, m. felslag. **-stand**, m. missförhållande. **-stimmen** (o. -*l-*),* I. itr. h. disharmoniera, ej öfverensstämma. II. tr. väcka, framkalla disharmoni hos, oenighet mellan; försätta i dåligt lynne. **-stimmung**, f. disharmoni, oenighet; förstämning, dåligt lynne. **-that**, **-thäter** se *Misseth.* **-thätig**, a. som förförvar missgärningar. **-thun**,* itr. h. handla orätt, synda. **-ton**, m. falsk ton, missljud, disso-

nans. **-tönen** (o. -*l-*),* itr. h. missljuda. **-tönig**, a. missljudande. **-trauen** (o. -*l-*), I.* itr. h. *jm*:* misstro, hysa misstro till ngn. II. -s, 0, n. misstroende. ~ *in etw.* (ack.) *setzen*: misstro ngt. **-trauig**, **-trausch**, a. misstrogen. **-tritt**, m. felsteg. **-urt[h]eil**, n. orätt dom, oriktig omdöme. **-vorgnügen**, n. missnöje. **-vergnügt**, a. missnöjd. **-verhältni[s]**, n. missförhållande. **-verstand**, m. **-verständnis[s]**, n. missförstånd. **-verstehen**,* tr. missförstå. **-wachs**, -es, 0, m. missväxt. **-wachsen** (o. -*l-*),* itr. s. växa orätt, på sned, förväxa. **-weisen**,* tr. o. itr. h. visa vilse, missvisa. **-weisung**, f. missvisning. **-wirken**,* itr. h. verka skadligt. **-wollen**,* itr. h. vilja skada. **-wuchs**, m. missbildning. **-zieren** (o. -*l-*),* tr. vanpryda.

Mist, -[e]s, 0, m. 1. gödsel, dynga; gödselhög. 2. sjs. mist, tjocka. **-beet**, n. drifbänk. **-el**, -n, f., -, m. bot. mistel (*Viscum*). **-en**, sv. I. tr. gödsla. **II.opers.** sjs. blifva, vara tjocka. **-forke**, **-gabel**, f. dynggrepp. **-ig**, a. I. full af gödsel, dyngig. 2. sjs. dimmig. **-käfer**, m. tordyvel.

Misz - se *Misc.*

mit, I. prep. med dat. 1. med. 2. särskilda fall. ~ *etw. geizig sein*: vara snål om ngt, *was ist ~ ihm?* hvad går det åt honom? hur är det fatt med honom? ~ *dem Abend*: på kvällen, från och med kvällen a. i kväll, ~ *heute*: från och med i dag, ~ *ehestem*: så snart sig göra låter, med det snaraste, ~ *funfzehn Jahren heiraten*: gifta sig vid femton års ålder, ~ *einem Male*: på en gång, ~ *dem Schlage zwölf*: på slaget kl. 12. II. adv. med, också, t. ex. ~ *dabei sein*: vara med om det, *etw.*: ~ *ansehen*: också åse ngt. **-abgeordnete(r)**, m. meddeputerad, kamrat. **-anfassen**, tr. o. itr. h. också taga I. **-angelägte(r)**, **-angeschuldigte(r)**, m. medanklagad, medbrottsling. **-arbeiten**, itr. h. medarbeta, medverka. **-arbeiter(in)**, m. (f.) medarbetare (erska). **-begreifen**, tr. med inbegripa. **-bekommen**, tr. 1. få med sig. 2. få med af ngt. **-belehnen**, tr. samtidigt belåna. **-besitz**, m. del i egendom. **-besitzen**, tr. hafva del i, vara delägare i. **-besitzer(in)**, m. (f.) del-, medägare (inna). **-beteiligt**, a. som har del i, är med om, invecklad i ngt, medintresserad. **-beten**, itr. h. bedja med, förena sina böner. **-betheiligt** se *mitbeteiligt*. **-bewerben**, *rfl.* *Sich um etw.*: ~ samtidigt söka, eftersträfvä ngt, rivalisera om ngt. **-bewerber(in)**, m. (f.) medtäflare (inna), rival. **-bewerbung**, f. samtidigt sökande, eftersträfvande; egenskap af medtäflare. **-bewohner**, m. invånare i samma hus, stad m. m. **-bezahlen**, tr. o. itr. h. deltaga i betalningen. *Für jn* ~ betala för ngn utom sig sjar. **-bringen**, tr. medföra. **-bruder**, m. medbroder, kamrat, nästa. **-bruderschaft**, f. brödraskap. **-buhler** = *Mitbewerber*. **-bürger(in)**,

m. (f.) medborgare (-inna). **-christ(in), m. (f.)** medkristen. **-diener, m.** medtjänare. **-dürfen, itr. h.** få följa med. **-eigent[h]üm, n.** del i egendom. **-eigent[h]ümer, -eigner, -, m.** medägare. **-einänder, adv.** med hvarandra, tillsammans. **-empfinden, tr. o. itr. h.** också känna, känna med, sympatisera. **-empfindung, f.** medkänsla, sympati. **-erbe, m.** medarvinge. **-erben, itr. h.** vara samarfa. **-erbin, f.** kvinnlig medarvinge. **-essen, I. itr. h.** deltaga i måltiden. **II. tr.** äfven äta, äta med. **-esser, m. 1.** bordskamrat. **2.** hudmask. **-fahren, itr. s.** fara, resa, följa med. **-fasten, I. itr. h.** äfven fasta, deltaga i fastan. **II. se Mittfasten.** **-fechten, itr. h.** deltaga i fäktingen. **-fühlen, itr. h.** känna med, sympatisera. **-führen, tr.** medföra, föra med sig. **-gabe, f.** hemgift. **-geben, tr. 1.** *Jm etw.* ~ gifva ngn ngt med. **2.** gifva i hemgift. **-gebrauch, m.** gemensamt bruk. **-gefang[e]n(e)r, m.** medfänge. **-gefühl, n.** medkänsla, sympati. **-gehen, itr. s.** gå med, följa med. **F etw.** ~ *heifsen*: taga ngt med sig, stoppa ngt på sig. **F es geht so mit:** det går så såmligen. **-geniefsen, tr.** deltaga i njutningen af, vara med om att njuta, att nyttja. **-genofs, m.** kamrat. **-genuls, m.** deltagande i njutningen, gemensamt njutning. **-geschöpf, n.** medskapad varelse. **-gesell, m.** medgesäll. **-gift, -en, f.** hemgift. **-glied, n.** medlem, ledamot. **-gliedschaft, f.** medlemskap. **-haben, tr.** hafva med (sig). **-halten, tr.** hålla i med; deltaga i, vara med om; hålla med, vara af samma åsigt. **-helfen, itr. h.** hjälpa till. **-helfer(in), m. (f.)** medhjälpare (-erska). **-herrschaft, f.** medregentskap, samregering. **-herrscher, m.** med-, samregent. **-hin, adv.** alltså, följaktligen. **-hilfe, f.** hjälp, samverkan. **-kämpfen, itr. h.** kämpa med, deltaga i kampen. **-kämpfer, m.** stridskamrat. **-kläger, m.** jur. medpart. **-kommen, itr. s.** komma med, följa med. **-können, itr. h.** kunna följa med. **-lachen, itr. h.** skratta med. **-lassen, tr.** låta följa med. **-laufen, itr. s.** springa med; följa med. **-laut, m.** gram. medljud. **-lauten, itr. h.** medljuda, vara medljudande. **-lauter, -, m. = Milaut.** **-leid, n.** medlidande. **-leiden, itr. h.** lida med. **-leidenschaft, f.** gemensamhet i lidande. **Zur ~ ziehen:** dela bördor med. **-leidenswärt[h], -leidenswürdig, a.** värd medlidande. **-leidig, a.** medlidsam. **-leidsbezeugung, -leidsbezeugung, f.** ådagaläggande af medlidande, sorgbetygelse. **-leidslos, a.** utan medlidande. **-leidslosigkeit, f.** brist på medlidande. **-leidsvoll, a.** medlidsam. **-lernen, tr.** samtidsigt lära sig. **-lesen, tr.** läsa tillsammans med ngn annan. **-leser, m.** medprenumerant på en tidning. **-machen, I. tr.** vara med om, deltaga i, genomgå. **II. itr. s. F** följa, resa med. **-mensch, m.** medmänniska.

-mögen, itr. h. vilja följa med. **-müssen, itr. h.** vara tvungen att följa med. **-nehmen, tr. 1.** medtaga, a) medföra, b) ej öfverhoppa, c) gå illa åt. **2. Eine Stunde ~** deltaga i en lektion. **-nichten, adv.** ingalunda. **-pächter, m.** medarrendator.

Mitra, -s el. **..ren, f.** mitra, biskopsmössa.

Mittraillöse, -n, f. mitraljös.

mit||rechnen, I. tr. 1. samtidsigt räkna, hjälpa till att räkna. **2.** medräkna, inberäkna. **II. itr. h.** medräknas, komma med i räkningen. **-reden, itr. h.** deltaga, blanda sig i samtalet. **Ein Wort mitzureden haben:** vilja ha ett ord med i laget. **-reisen, itr. s.** resa med. **-reiten, itr. s.** rida med, följa med **uu** hast. **-sämnen, adv.** tillsammans, gemensamt. **-säm[m]t, prep.** med. **dat.** tillika med. **-schicken, tr.** skicka med. **-schleppen, tr.** medsläpa. **-schreiben, itr. h. o. tr.** skriva med på samma gång som en annan, äfven anteckna. **-schuld, f.** medbrottslighet. **-schuldig, a.** medbrottslig. **-schuldner(in), m. (f.)** medgäldenär. **-schüler(in), m. (f.)** medlärlunge (skol)kamrat. **-schwester, f.** medsyster. **-sein, itr. s.** vara med. **-singen, itr. h. o. tr.** deltaga i sången, sjunga med, ackompanjera. **-sollen, itr. h.** skola följa med. **-speisen, itr. h. o. tr.** äta med, på samma gång. **-spielen, itr. h. o. tr. 1.** deltaga i leken, leka med. **2. Jm arg, hart, grausam, schlimm, übel ~** gå illa åt ngn. **-spieler(in), m. (f.)** medspelare. **-sprechen = mitreden.** **-stimmen, itr. h.** deltaga i omröstningen. **-streiten, itr. h.** deltaga i striden, kämpa med. **-streiter, m.** stridskamrat. **-tag, m.** middag. **-tägig, -täglich, a. 1.** middags-. **2.** sydlig. **-tags, adv.** om middagarne, vid middagstiden.

Mittags||brot, -essen, n. middags(måltid). **-gegend, f.** söder, sydlig trakt. **-gesellschaft, f. 1.** middagssällskap. **2.** middagsbjudning. **-ruhe, f.** middagshvila, -rast. **-wärts, adv.** sydvart, åt söder.

mit||tanzen, itr. h. deltaga i dansen, dansa med. **-tänzer(in), m. (f.)** annan deltagare i dansen.

Mitte, -n, f. midt. ~ *Januar*: medio jannari. *In die ~ nehmen*: taga emellan sig. **-funfziger(in), m. (f.)** en som är omkring 55 år, på fentioalet.

mitte||bär, a. möjlig att meddela, meddelbar; om sjukdomar: smittosam. **-barkeit, f.** möjlighet att meddela; smittosam karaktär, *str* föreg. **-en, tr.** meddela. **-säm, a.** meddelsam. **-ung, f.** meddelande.

Mittel, I. -, n. 1. det mellanliggande, midt, medeltal, genomsnitt. **Bla. ins ~ treten** el. *sich ins ~ legen* el. *schlagen*: träda emellan, ingripa, förmedla. **2.** medel. **II. a. i** midten befintlig, mellanliggande, mellerst, mellan-, medel-, medelmåttig. **-afrika, n. npr.** Central-, Inre Afrika. **-alter, n.** medel-

tid. -alterlich, *a.* medeltida, medeltids-. -**ärt**, *f.* mellanart, mellansort, medelsort. -**bär**, *a.* medelbar, indirekt. -**barkeit**, *f.* medelbarhet. -**deutschland**, *n. npr.* mellersta Tyskland. -**ding**, *n.* mellanting. -**farbe**, *f.* mellanfärg. -**fein**, *a.* medelfin, mellan-. -**finger**, *m.* långfinger. -**fufs**, *m.* mellanfot. -**gang**, *m.* mellangång. -**glied**, *n.* 1. mellersta leden. 2. mellansats. 3. mellanlänk. -**grofs**, *a.* medelstor. -**gröfse**, *f.* medelstorlek. -**gut**, *I. a.* medelgod. **II. n.** mellansort. -**höchdeutsch**, *a.* medelhögtysk. -**land**, *n.* 1. medelgod jord. 2. i det inre, ej vid *ogd* kust, beläget land. inland. -**ländisch**, *a.* inlands-. *~es Meer*: Medelhavet. -**latein**, *n.* medeltidslatin. -**los**, *a.* medellös. -**losigkeit**, *f.* medellöshet. -**mäfsig**, *a.* medelmätig. -**mäfsigkeit**, *f.* medelmätighet. -**mast**, *m.* mellanmast, stormast. -**mauer**, *f.* mellanmur. -**meer**, *n.* 1. inlands haf. 2. *npr.* Medelhavet. -**partei**, *f.* medelparti. -**pfeiler**, *m.* mellanpelare. -**preis**, *m.* medelpris. -**punkt**, *m.* medelpunkt. -**s** *se mittelst.* -**satz**, *m.* mellansats. -**schule**, *f.* mellanskola. -**smacht**, *f.* förmedlande makt. -**sorte**, *f.* mellansort. -**sperson**, *f.* medlande person. -**st**, *prep.* med *gen.* medels, genom. -**staat**, *m.* stat af andra ordningen. -**stand**, *m.* medelklass. -**strafse**, *f.* medelväg. -**stück**, *n.* mellanstycke. -**stufe**, *f.* mellanstadium. -**ton**, *m.* mellanton. -**treffen**, *n.* *mii.* center. -**wand**, *f.* mellanvägg. -**weg**, *m.* medelväg.

mitten, *adv.* midt, i midten. -**darunter**, *adv.* i midten. -[hin]durch, *adv.* midt igenom. -**in**, -**inne**, *adv.* i midten, midt ibland *dem*.

Mitternacht, *f.* midnatt. -**nächtigt**, -**nächtlich**, *a.* midnatts-, nattlig. -**nachts**, *adv.* vid midnattstid. -**nachtsgegend**, *f.* norr, nordlig trakt.

Mittfasten, *pl.* midfasta.

mittheil *se* **mitteil**. -**mitthun** *se* **mitmachen I.**

Mittler, -, *m.* medlare. -**in**, -**nen**, *f.* medlerska. -**schaft**, *f.*, -[t]hüm, *n.* egenskap af medlare, medlarkall. -**welle** (*strv. f.---*), -**zeit** (*strv. f.---*), *adv.* under tiden. emellertid.

Mittnacht *se* **Mitternacht**.

mittlönen, *itr. h.* ljuda samtidigt. -**tragen**, *tr.* 1. bära med sig. 2. också bära, hjälpa till att bära. -**trinken**, *tr. o. itr. h.* vara med om att dricka.

Mittsommer, *m.* midsommar. -**woch**, -**e**, *m.*, -**woche**, -**n**, *f.* onsdag. -**wochlich**, *a.* hvarje onsdag förekommande. -**wochs**, *adv.* om onsdagarna.

mittlüner, *adv.* understundom, ibland. -**untersreiben**, -**unterzeichnen**, *tr. o. itr. h.* också underteckna. -**ursache**, *f.* medverkande orsak. -**verbrecher(in)**, *m. (f.)* medbrottsling. -**verschwör(e)ne(r)**, *m. o. f.* medsammansvuren. -**vormund**, *m.* medförmyndare. -**welt**, *f.* samtid. -**werber** *se* **Mitbewerber**. -**wirken**, *itr. h.* medverka, samverka. -**wirkung**, *f.* med-

verkan, samverkan. -**wissen**, *itr. h.* *Um etw.* ~ känna till, hafva kännedom om ngt. -**wissenschaft**, *f.* kännedom, vetenskap. -**wisser(in)**, *m. (f.)* en som har vetenskap om ngt, invigd, förtrogen. -**wollen**, *itr. h.* vilja följa med. -**zahlen** = *mitrechnen*. -**zehen**, *itr. h.* supra med, vara med om att supra. -**ziehen**, *I. tr.* 1. hjälpa till att draga. 2. draga med sig. **II. itr. s.** draga, tåga, följa med. -**zweck**, *m.* bländamål.

Mixtur, -**en**, *f.* mixtur, blandning.

Mk., förkortn. = *Mark* *se* **Mark III, b).**

Mobb, -**s**, *0, m.* mobb, pöbel.

Möbel, -, *n.*, -**n**, *f.* möbel.

mobil, *a.* mobil, rörlig. ~ *machen*: mobilisera. -**iär**, -[e]s, *0, n.* lös egendom, lösörebo. -**ien**, *pl.* mobilier, lösören. -**isieren**, *sv. tr. mii.* mobilisera. -**isierung**, -**machung**, *f.* mobilisering.

möblieren, *sv. tr.* möblera. -**er**, -, *m.* tapetserare. -**ung**, *f.* möblering.

Mode, -**n**, *f.* mod. [In der] ~ *sein*: vara mod, modern. -**dame**, *f.* modedam. -**händler(in)**, *m. (f.)* modehandlare, modist. -**herr**, *m.* modeherre, sprätt, lejon. -**kram**, *m.* modekram, -varor. -**l**, -**s**, [-n], *m.* 1. mönster. 2. stamp, gäfrermaskin. 3. form. -**laden**, *m.* modehandel.

Modell, -**e**, *n.* modell; mönster. -**ieren**, *sv. tr.* modellera. -**ierer**, -, *m.* modellör. -**ierkunst**, *f.* modelleringskonst. -**ierung**, *f.* modellering. -**ierwachs**, *n.* modellvax. -**steher(in)**, *m. (f.)* en som står modell.

modeln, *sv. tr.* fasonera, gäfrera, utsira, forma. modellera.

Modenärer, -, *m.*, -**in**, -**nen**, *f.* invånare i Modena, modenabo.

Moder, -**s**, *0, m.* 1. dy, gyttja, mudder. 2. fuktig, inständig, förskämd luft, grafluft. -**atöurlampe**, *f.* moderator. -**duft**, -**geruch**, *m.* lukt af förskämd luft, af mögel och förruttelse, liklukt. -**haft**, *a.* fuktig, förskämd, förmultnad; dyig, gyttjig. -**ieren**, *sv.* = *mä/siigen*. -**ig** = *moderhaft*. -**n**, *sv. itr. s. o. h.* förmultna, ruttna.

modern, *a.* modern. -**isieren**, *sv. tr.* modernisera.

Modellschriftsteller(in), *m. (f.)* författare (-inna) som är på modet. -**ést**, *a.* anspråkslös, bygsam. -**estoff**, *m.* modernt tyg. -**esucht**, *f.* modesjuka. -**ewa**[a]rengegeschäft, *n.* modehandel. -**ezeitung**, *f.* modetidning. -**jurnal**. -**ifizieren**, *sv. tr.* modifiera. -**ig**, -**isch**, *a.* modern. -**ist**, -**en**, *m.*, -**istin**, -**nen**, *f.* modehandlare, modist. -**ul** *se* **Model**. -**ulieren**, *sv. tr.* modulera.

mögen, *oreg. vg.* hjälperb, 1. *förmå, kunna. 2. må, t. ex. *er mag noch so viel bitten*: han må bedja hur mycket som helst, *was ich auch immer sagen mag*: hvad jag än må säga. 3. kunna, t. ex. *wie mag es ihm gehen?* hur

kan det stå till med honom? *das mag er immerhin thun*: det kan han ju göra, *man möchte rasend werden*: man kunde blifva rasande. **4.** töra, t. ex. *das möchte schwer zu beweisen sein*: det torde vara svårt att bevisa. **5.** pret. konj. a) skulle vilja, t. ex. *ich möchte wohl erfahren*: jag skulle vilja veta, *das möchte ich doch sehen!* det skulle jag vilja se! b) skulle kunna, t. ex. *man möchte meinen*: man skulle kunna tro. **6.** vilja, t. ex. *ich mag nicht nachhause*: jag vill ej gå hem. **7.** [Gern] ~ tycka om, *nicht ~ tycka illa om, lieber ~ tycka bättre om.* **8.** särskilda fall. *Er mag krank sein*: han är väl sjuk, *ich möchte wollen oder nicht*: med eller mot min vilja, *sie möchte zwölf Jahr alt sein*: hon var väl omkring tolf år gammal, *sage ihm, er möchte nachhause gehen*: säg åt honom, att han skall vara god och gå hem.

möglich, a. möjlig. ~st bald ei. bald~st: så snart som möjligt, ~st viel Geld: så mycket pengar som möjligt, in der ~st kurzen ei. in ~st kurzer ei. in der ~st kürzesten Zeit: på möjligast korta tid, der ~st gute ei. beste ei. best~[st]e: den bästa möjliga, sein ~[st]es thun: göra sitt bästa. -entfalls, adv. möjligen. -erweise, adv. möjligtvis. -keit, f. möjlighet.

Mohár, -s, m. moár.

Mohammedánler, -, m. muhamedan. -isch, a. muhamedansk.

Mohn, -e, m. valmo.

Mohr, I. -e, m. moaré (tyg). II. -en, m. 1. mor. 2. neger.

Möhre, -n, f. morot.

mohr|en, I. tr. moarera, vattra. II. a. 1. af moaré, moaré. 2. moarerad, vattrad. -enfarbig, a. svart som en neger. -enhaft, a. negerlik, neger-. -enland, n. negernas land, Etiopien. -in, -nen, f. 1. morisk kvinna. 2. negerinna. -isch = mohrenhaft. -rübe, f. morot.

Moirá, **Moire**, **Moiren**, f. parce, norna.

Moir|é (-é), -s, n. o. m. moaré. -ieren, sv. tr. moarera, vattra.

mokánt, a. hänfull, förfäktfull.

Mokásien, -s, m. mokasin (indiansk fotbeklädnad).

mokieren, sv. rjfl. gyckla, skämta, häna.

Molásse, -n, f. ett slags mjuk sandsten.

Molch, -e, m. salamander.

Mole, -n, f. 1. hamnarm, vågbrytare. 2. = Mondkalb. -kül, -e, n. molekyl. -stieren, sv. tr. besvära.

Molk|le, -n, f. -en, -, m. vassla. -eréi, -en, f. mjäleri. -icht, -ig, a. vassleaktigt, vattenaktigt, grumlig.

Moll, I. -[e]s, 0, n. mus. moll. II. -e ei. -s, m. moll (tyg). -e = Mulde 1. -ig, a. F 1. behaglig, angenäm, treflig. 2. mjuk. -úske, -n, f. sool. mollusk.

Molo, -[s], ..len ei. ..li, m. = Mole 1.

molsch, a. mjuk, murken, maskstungen, skämd.

Momént, -e, I. m. ögonblick, momang. II. n. moment, skäl, bevelsgrund, orsak. -án, a. momentan, ögonblicklig.

Monárch, -en, m. monark, suverán. -in, -nen, f. 1. kvinnlig monark. 2. monarks gemål. -isch, a. monarkisk.

Monat, -e men efter räkneord ofta -, m. månad. -lg, a. 1 sms. med räkneord, t. ex. *drei~es Kalb*: tre månaders kalf. -lich, a. månatlig, månads-. -sfrist, f. en månads tid. -stag, m. datum. -sweide, adv. månadsvis.

Mönch, -e, m. munk. -eréi, -en, f. munkväsen, munklefnad. -isch, a. munklik, munkaktigt. -mäsig, a. munklik. -sgeist, m. munk-, klosteranda. -sglatze, f. tonsur. -skappe, f. munkkåpa, kapusjong. -sschrift, f. 1. munkstil, fraktur. 2. munkskrift, af en munk författad. -sstand, m. munkstånd. -svolk, n. munkar, klosterfolk. -swesen, n. munkväsen. -szucht, f. klosterdisciplin. -t[h]um, n. munkväsen.

Mönd, -e, m. äm. f. 1. måne. F bla. *ein Loch in den ~ bohren*: rymma från sina fordringsägare. 2. plur. sv. -en, månad. -alter, n. tid som förflutit efter senaste nymåne. -begjánt, a. månbestrålad. -hell, a. månlyus. -kalb, n. månkalf, månadsfoster, missfoster. -lich, a. 1. männik, månförmig. 2. mån-, t. ex. *die ~e Helle*: månskenet. -nacht, f. månlyus natt. -sichel, f. nymåne (liknande en skära). -sucht, f. sömnvandring. -süchtig, a. 1. som går i sömnen. *Ein ~er*: en sömngångare. 2. månadsrasande. -wechsel, m. månskitte.

Monóten, pl. F mynt, schaber.

Mongó|lle, -n, m. mongol. -éi, 0, f. npr. *Die ~*

Mongoliet. -in, -nen, f. mongolisk kvinna. -isch, a. mongolisk.

mon|lieren, sv. tr. erinra, anmärka på, kritisera, tacla. -itor, -n. -ören, m. sjs. monitor. -itum, -[s], ..ta, n. erinran, anmärkning.

Monol|lóg, -e, m. monolog. -pól, -e, n. monopol. -polisieren, sv. tr. monopolisera. -theismus, -, 0, m. monoteism. -tón, a. entonig.

Monstr|lánz, -en, f. monstrans. -ós, -ös, a. vidunderlig. -osítát, -en, f. vidunderlighet. -um, -[s], ..ra ei. ..ren, n. vidunder.

Monsún, -e, m. monsún.

Mon|itag, -e, m. måndag. -tägig, a. inträffande en måndag ei. på måndagar, måndags-. -täglich, a. förekommande hvarje måndag, måndags-. -tags, adv. om måndagarna.

mont|án, a. bärg(s)-. -ieren, sv. tr. montera, mundera, utrusta, bekläda, sjs. bemanna; infatta adelstenar. -ierung, f. mundering m. m. se föreg. -úr, -en, f. mundering, uniform drägt, livvré.

Monumént, -e, n. monument. -ál, a. monumental.

Moor, -e, n. o. m. sumpig mark, kärr, moras,

- mosse; dy, gyttja. -icht, -ig, a. sumpig, kärraktig, morasig. -rauch, m. mossrök. -schneffe, f. zool. hårdsnäppa.
- Moos**, I. -e, n. dim. †, 1. mossa. 2. F pengar, schaber. II. -er †, n. = Moor. -icht, -ig, a. mossig, mossbelupen.
- Mops**, -e †, m. mops. -icht, -ig, a. mopslik; förtretad.
- Moral**, -en, f. moral, sedelära, sedlig lärdom. -gesetz, n. sedelag. -isch, a. moralisk, sedlig. F bnd. ~er [Katzenjammer]: bondånger och själförakt. -isieren, sv. itr. h. moralisera. -ist, -en, m. moralist, moralpredikant. -ität, -en, f. 1. sedlighet, moralitet. 2. moral drama.
- Moräne**, -n, f. morän.
- Moräst**, -e [†], m. 1. moras, kärr. 2. dy, gyttja. -ig, a. 1. morasig. 2. dyig, gyttjig.
- Moratorium**, -[s], -ien, n. uppskof, respit.
- Morchel**, -n, f. murkla.
- Mord**, -e, m. mord. Zeter und ~ schreien: ropa mord! ropa på hjälp via otvettfall; bnd. skrika som om kniven sutte i en. -blick, m. mordisk blick. -brenner, m. mordbrännare. -brennerei, f. mordbrand. -brennerin, f. mordbrännerska. -brennerisch, a. mordbrännare. -element, itj. fan anamma! -en, sv. tr. o. itr. h. mörda.
- Mörder**, -, m. mördare. -el, -en, f. mördande. -in, -nen, f. mörderska. -isch, -lich, a. 1. mordisk. 2. förskräcklig, ryslig. -waffe, f. mordvapen.
- Mord|gaudium**, n. F sant nöje. -geschrei, n. rop på hjälp via mord; bnd. fasligt skrik. -gesell, m. mördare. -ig, itj. mord! -kerl, m. F dugtig karl. -lärm, m. fasligt väsen. -lustig, a. mordlysten. -mälsig, a. F ofantlig, grufilig. -schlag, m. mordslag, dråpslag. -sucht, f. mordlystnad. -süchtig, a. mordlysten. -wut[h], f. mordlystnad.
- Mor|ëlle**, -n, f. 1. aprikos. 2. morell. -es, obbj. pl. Jn ~ lehren: lära ngn mores. -éske, -n, f. moresk, arabesk. -ganätisch, a. morgantatisk.
- Morgen**, I. -, m. 1. morgon. Um zwei Uhr ~s: kl. 2 f. m., jm einen guten ~ wünschen: hälsa god morgon på ngn, heute ~ i morse. 2. = II. 3. öster. 4. efter ort o. tid varierande åkermått, vanl. 25,5 ar. II. -[s], -, n. morgondagen. III. adv. i morgon. ~ früh: i morgon bittida, ~ abend: i morgon kväll, ~ über acht Tage: i morgon åtta dagar till. -bröt, n. frukost. -d, a. 1. tillhörande morgondagen, framtiden, morgon-, morgondagens, framtida. Der ~ e Tag: morgondagen. 2. = morgenhaft. -dämm[e]r[un]g, f. gryning. -dlich = morgenhaft. -frisch, a. morgonfrisk, -sval. -frühe, f. In der ~ tidigt på morgonen. -gabe, f. morgongåfva. -gegend, f. östlig trakt, orient, öster. -haft, a. morgonfrisk, morgon-, tidig. -land, n. österland, orient. -länder(in), m. (f.) österlänning (-ländska). -ländisch, a. österländsk. -rot[h], I. a. färgad af morgonrodnaden. II. n. = röj. -rüt[h]e, f. morgonrodnad. -s, adv. om morgonen, om mornarne. -seite, f. östra sidan. -ständchen, n. morgonmusik utanför ąnns raster. -unterhaltung, f. matiné. -wärts, adv. ostvärt, åt öster. -wind, m. 1. morgonvind. 2. östlig vind. -zeit, f. morgon.
- morgig = morgend 1.**
- Mormón|e**, -n, m. mormon. -ent[h]üm, n. mormonism. -in, -nen, f. mormonkvinna. -isch, a. mormonsk.
- morós, morós**, a. misslynt, förstäm.
- Morphin**, -[e]s, 0, Morphium, -[s], 0, n. morfin.
- Morsch**, a. murken, maskäten, bräcklig; skadad, anfrätt. ~ zerbrechen: plötsligt gå sönder, störta samman. -en, sv. itr. s. o. h. murkna.
- Mörser**, -, m. 1. mortel. 2. mörsare. -keule, f. mortelstöt.
- Mortalität**, 0, f. dödlighet.
- Mörtel**, -n, m. murbruk. -bewurf, m. rapping. -kelle, f. murslef. -n, sv. tr. mura, rappa. -rührer, -schläger, m. murbruksåltare.
- mortifizieren**, sv. tr. 1. döda. 2. spåka. 3. kränka. 4. upphäffa, förklara ogiltigt.
- Mosaik**, -en, f., -e, n. mosaik.
- mosaisch**, a. 1. mosaisk. 2. * mosaik.
- Mosch|ëe**, -[e]n, f. moské. -us, -, 0, m. mysk.
- Mosk|ito**, -s, m. muskit. -owade, -n, f. moskovadsocker. -owit, -en, m., -owiter, -, m. moskovit.
- Moslem**, -s, -s el. -in[en], m. muselman.
- Most**, -e, m. ojäst vin, vinmust. -apfel, m., -birne, f. äpple, päron till fruktvin. -eln, sv. I. itr. h. smaka ojäst (om vin). II. = röj. -en, sv. tr. prässa vin. -er, -, m. vinprässare. -ert = Mostrich. -keller, -presse, f. vinpräss. -rich, -e, m. senap. Ordspr. ~ nach der Mahlzeit: ugst. bättre sent än aldrig, sade kärningen, kastade jästen i ugnen.
- Mot|ëtte**, -n, f. mus. motett. -ión, -en, f. motion, a) rörelse. Sich ~ machen: taga sig motion, b) förslag. -iv, -e, n. skäl, anledning; motiv. -ivieren, sv. tr. motivera, gifva skäl för. -ivierung, f. motivering.
- Mott|e**, -n, f. zool. mått, mal. -enfräfs, m. 1. föda åt malen, malmat. 2. malätt ställe. -enfräfsig, a. maläten. -enpulver, n. insektpulver. -ig, a. full af mal, maläten. -o, -[s], -s, n. motto.
- moussieren**, sv. itr. h. mussera.
- Möve**, bättre Möwe, -n, f. mäs, fiskmås.
- Muck**, -e, m. omärkligt ljud, knystande. Keinen ~ thun, nicht ~ sagen: ej knysta, ej ge ett ljud ifrån sig. -e, -n, f. 1. grill, karpis, infall, nyck; vansklighet, svårighet. 2. grimas. ~n ziehen: göra grimaser.
- Mücke**, -n, f. 1. mygga. 2. skönhetsplåster.
- muck|en**, sv. I. itr. h. 1. mucka, knysta. 2. hålla sig tyst, tåga, svälja förtreten. 3. vara

- trumpen, surmulen, knota, knorra. 4. om ngt odst, vark m. m. låta känna af sig, morla. *Die Zähne* ~ det morlar i tänderna. 5. *F die Sache muckt* el. *es muckt mit der Sache*: saken är vansklig. 6. röra sig ur stället. II. *tr.* nedtysta, tysta. III. *rfl.* mucka, knysta. -er, -, m. 1. trumpen, surmulen person. 2. krypare, listmare. 3. skenhelgon, hycklare. -eréi, -en, f. hyckleri, skenhelighet. -erhaft, -erig, -erisch, a. hycklande, skenhelig, skrymtaktig. -ern, sv. *itr.* h. 1. vara skenhelig, hyckla. 2. = *mucken* I, 4. -ert[h]üm, n. hyckleri, skenhelighet. -ig, -isch, a. nyckfull, ovanlig, trumpen. -s, -e, m. = *Muck*. -sen, sv. *itr.* h. o. *rfl.* mucka, knysta. -sstill, a. F aldeles tyst.
- Müdde**, a. trött. *Des Lebens* ~ lefnadstrött, *ich bin es* ~ jag är trött därpå. -en, sv. I. *tr.* trötta. II. *rfl.* trötta. -igkei, f. trötthet.
- Muff**, I. -[e]s, 0, m. 1. mögel; mögellukt. 2. gammal tobak. II. -e [t], m. sv. -e, -n, f. 1. muff. 2. dim. *Müffchen*: armmudd. -en, sv. *itr.* h. lukta mögel. -[l]ig, müffig, a. som luktar mögel, unken.
- Mühe**, -n, f. möda, besvär. *Sich ~ geben um etw.*: vinnlägga sig om ngt. -los, a. utan möda. -losigkeit, f. läthet.
- mühen**, sv. *itr.* h. böla.
- mühen**, sv. = *bemühen*.
- Mühle**, -n, f. 1. kvarn. Bnå. *das ist Wasser auf seine* ~ där fick han vatten på sin kvarn. 2. kvarnspel. -engerinne, n. kvarnbäck. -enspiel, n. kvarnspel. -gast, m. kvarnbesökande, kvarnbonde, mäldkund. -knappe, -knecht, m. mjölnardräng. -stein, m. kvarnsten. -wehr, f. kvarndam. -werk, n. kvarnverk, hjulverk i en kvarn.
- Muhme**, -n, f. dim. t, 1. tant, faster, moster. 2. kvinnlig kusin. 3. kvinnlig släkting i allm.
- Müh[säl]**, -e, n. o. f. möda, besvärlighet. -säm, a. 1. mödosam, svår. 2. trägen, flitig, arbetsam. -samkeit, f. 1. svårighet, besvärlighet. 2. trägenhet, flit, arbetsamhet. -selig, a. mödosam. -seligkeit, f. möda, ansträngning, besvär. -voll, a. mödosam. -waltung, f. ansträngning.
- Mulatt[le]**, -n, m. mulatt. -ln, -nen, f. mulattkvinna.
- Muldle**, -n, f. 1. ho, tråg. 2. hoformig dalsänkning. -ig, a. hoformig, tråglik.
- Mull**, I. -e, m. o. n. otryckt nettelduk. II. sv. Müll, -[e]s, 0, m. o. n. mull, dam, smuts, sopor.
- Müller**, -, m. 1. mjölnare. 2. mjölbagge. -blau, a. ljusblå. -bursch[e], m. mjölnardräng. -éi, 0, f. mjölnaryrke. -geschäft, n. kvarnaffär. -käufer, m. mjölbagge. -knappe, -knecht, m. mjölnardräng.
- Mulm**, -e, m. 1. pulverlik jord, mull. 2. murket trä, vittrad malm m. ay. 3. röta, förvittring. -en, sv. I. *tr.* söndersmula, för-
- vandla till mull. II. *itr.* s. söndersmulas, förvittra. -lecht, -ig, a. som smular sig, förvittrad, murken, maskstungen.
- multiplizier[er]en**, sv. *tr.* multiplicera. -ung, f.
- Mumie**, -n, f. mumie. -erhaft, a. mumielik. -fizieren, -sieren, sv. *tr.* förvandla till mumie(r).
- Mumme**, -n, f. mumma. -l, -, m. buse, spöke. -ln, -n, sv. *itr.* h. mumla. -nschanz, m., -nspiel, n., -réi, -en, f. maskerad.
- Mund**, -e [t] el. -er t, m. 1. mun. *Reinen ~ halten*: tåga med en hemlighet, *nicht auf den ~ gefallen sein*: ej vara svarslös, *jm nach dem ~e reden*: tåga ngn till behag, *kein Blatt vor den ~ nehmen*: ej skråda orden. 2. mynning. -ärt, f. munart, mål, landsmål. -ärtig, -ärtlich, a. dialektisk, landsmåls-. -bedarf, m. lifsmedel. -bissen, m. munbit.
- Münde**, -n, f. flodmynning. -l, -, m. o. n., -n, f. myndling. -lgeld, n. förmyndaremedel.
- munden**, sv. *itr.* h. smaka bra, falla i smaken.
- münden**, sv. *itr.* h. utmytna.
- mund[faul]**, a. ordkarg. -fäule, f. 1. skörbjugg. 2. torsk (barsjukdom). -ieren, sv. *tr.* renskrifva. -ierung, f. renskrifning.
- myndig**, a. myndig. -keit, f. myndighet.
- Mund[klemme]**, f. munläsa. -küche, f. kost.
- münd[lich]**, a. muntlig. -lichkeit, f. muntligt förfaringsätt. -ling, -e, m. myndling.
- mund[recht]**, a. lämplig för munnen, lätt att uttala. Bnå. *jm etw. ~ machen*: lämpa ngt efter ngns smak. -schenk, m. munskänk. -schwamm, m., vanl. dim. -schwämmchen, n. torsk (barsjukdom). -sperré = *Mund[k]lenne*. -spitze, f., -stück, n. munstycke. -[of]d[ig], a. 1. förklarad omyndig. *Ja ~ erklären*: förklara ngn omyndig. 2. som måste tåga. *Ja ~ machen*: bringa ngn till tystnad.
- Mündung**, f. mynning.
- Mund[voll]**, oböj. m. en mun full. -vorrat[h], m. munförråd. -werk, n. mun, käkar, munläder. -winkel, m. mungipa.
- municipál**, a. municipal-, stads-, magistrats-. -itát, -en, f. municipalitet, stadsfullmäktige.
- Munilficé[nz]**, 0, f. frikostighet. -tion, -en, f. (am)munition.
- munkeln**, sv. *itr.* h. 1. glunka, mumla, hviska. 2. vara hemlighetsfull, en hemlighetsmakare. Oraspr. *im Dunkeln ist gut* ~ hemligheter trifvas bäst i mörkret.
- Münster**, -, n. o. m. katedral, domkyrka.
- munter**, a. munter, kry, rask, vaken. *Das Kind ist ~ geworden*: barnet har vaknat. -keit, f. munterhet m. m. se föreg. -n, sv. *tr.* muntra.
- Münz[amt]**, n., -anstalt, f. myntverk. -e, -n, f. 1. mynt, penning. Bnå. *etw. für bare ~ nehmen*: taga ngt för kontant. 2. myntverk. 3. se *Minze*. -en, sv. *itr.* h. o. *tr.* mynta, slå, prägla mynt. Bnå. *das ist auf mich gemünzt*: det har afsende på mig, är en pik åt mig. -enkunde, f. myntkunskap, numismatik. -er,

-, *m.* myntare. **fälscherer**, *f.* myntförfälskning. **-schlagen**, *n.* myntning, myntprägling. **-währung**, *f.* myntfot. **-warden**, *m.* myntjusterare. **-zeichen**, *n.* mynttecken.

Muräne, *-n, f.* 1001. murena.

mürbe, *I. a.* mör, lös; *bia.* medgörlig. **II. 0, f.** mörhet. **-en**, *sv. itr. s.* blifva mör, mörna. **-heit**, **-igheit**, *f.* mörhet.

murken, *sv. itr. h.* 1. knastra, knäppa. **2. F** aflifva, mörda.

Murmel, *-n, f.* marmorkula. **-n**, *sv. itr. h. o. tr.* 1. munla. **2.** sorla, susa. **-[h]ier**, *n.* murreldjur.

Murner, *-r, m.* kattens namn i djurfabeln, kisse, kisseurr.

murren, *sv. itr. h.* knorra, knota, brumma, kurra, doft rulla.

mürrisch, *a.* knarrig, grälilig, vresig.

Murrkater = *Murner*, *F* bild. = röj. **-kopf**, *m. F* brumbjörn, tvärvigg. **-köpfig**, *a.* knarrig, vresig, tvär. **-sinn**, *m.* knarrighet, vresighet. **-sinnig** = *murrköpfig*.

Mus, *-e* el. *-er* †, *n.* dim. †, mos, sylt.

Muschle, *-n, f.* musch. **-el**, *-n, f.* mussla. **-elch**, *-en, f.* smussel, smusslande. **-elicht**, *a.* musselformig. **-eln**, *sv. itr. h.* smussla. **-ig**, *a.* försedd med muscher, muschig.

Musle, *-n, f.* mus, sånggudinna. **-elman[n]** *-s*, *-en* el. *-ner* †, *m.* muselman. **-elmannisch**, **-elmannisch**, *a.* wuselmanisk, muhamedansk. **-ensohn**, *m.* musernas gunstling; *F* student. **-éum**, *-[s]*, *..een, n.* museum. **-fert**, *a.* mosaikartad. **-ig**, *a.* mosig.

Musik, *-en, f.* musik. **-akademie**, *f.* musikalisk akademi. **-alien**, *pl.* musikalier. **-älisch**, *a.* musikalisk. **-ánt**, *en, m.* musikanter. **-chor**, *m. o. n.* 1. orkester, musikkår. **2.** musikläktare. **-dose**, *f.* speldosa. **-er** (*-r*), *-n, m.* musiker. **-machen**, *n.* musicerande. **-us** (*-r*), *-n, m.* Musici, *m.* musiker. **-verständige(r)**, *m.* musikkännare.

Musiv[ar]beiter, *m.* musiv-, mosaikarbetare. **-isch**, *a.* musiv-, mosaik-. **-malerei**, *f.* musiv-, mosaikmålning.

musizieren, *sv. itr. h.* musicera.

Muskát, *-e, m., -e, -n, f.* 1. muskot. **2.** muskatvin. **-éller**, *-n, m.* 1. muskatellvin. **2.** muskatelldrufvor. **-éllerbirne**, *f.* muskatpäron. **-éllerttraube**, *f.* muskatelldrufva.

Muskelle, *-s, -n, m., -n, f.* muskel. **-elig**, *a.* muskulös. **-éte**, *-n, f.* musköt. **-etier**, *-e, m.* musketerare, musketör. **-ulös**, *a.* muskulös.

Müs se *Mus*.

Mufs, *objekt. n.* tvång, nödvändighet. Ordspr. ~ *ist eine harte Nufs*: *ngt.* nöden drifver hunden i band.

Mufse, *0, f.* ledighet, fritid.

Musselin, *-e, m.* muslin. **-en**, *a.* af muslin, muslin.

müssen, *oreg. sv. hjälpverb.* 1. måste, vara tvungen, få lof att. **2.** särskilda fall. *Eine Frau wie sie*

sein mufs: en kvinna sådan hon bör vara, *das mufs man sagen*: det må man säga, *er mufs es noch nicht wissen*: han vet det säkerligen ännu ej, *ich glaube es nicht, er müfste es mir denn selbst sagen*: jag tror det ej, såvida han ej själf säger mig det, *welches Vergnügen müfste es sein!* hvilket nöje skulle det ej vara! *da müfste ich dabei sein*: där skulle jag vilja vara med, *wer mufs es ihm gesagt haben?* hvem kan hafva sagt honom det?

Mufselstunde, *f.* ledig timme, ledig stund. **-zeit**, *f.* ledig tid, fritid.

musieren se *moussieren*.

müsig, *a.* ledig, sysslolös, överskam. **-en**, *sv. tr.* **müssigen**, *sv. tr.* nödga. **-gang**, *m.* sysslolöshet. Ordspr. ~ *ist aller Laster Anfang*: fåfång då lærer mycket ondt. **-gänger**, *m.* sysslolös person, lättling, dagdrifvare. **-gängerisch**, *a.* sysslolös.

Mustard = *Mostrich*.

Muster, *-n, n.* 1. mönster. **2.** prof. **-er**, *-n, m.* mönstrand person. **-gültig**, *a.* mönstergill. **-haft**, *a.* mönstergill. **-haftigkeit**, *f.* mönstergiltighet. **-herr**, *m.* 1. mönstergill herre. **2.** m. mönsterherre. **3.** *F* proftryttare. **-ig**, *a. i sm.*, *t. ex.* *grofs~e Stoffe*: tyger med stora mönster, storfasonerade tyger. **-karte**, *f.* profkarta. **-n**, *sv. tr.* 1. förse med mönster. *Gemustert*: fasonerad. **2.** mönstra. **3.** mästra, häckla, kritisera. **-platz**, *m.* m. mönsterplats. **-reiter**, *m.* proftryttare. **-rolle**, *f.* m. mönsterrulla. **-sammlung**, *f.* 1. mönstersamling. **2.** profkarta. **3.** urval, antologi. **-schriftsteller**, *m.* mönstergill författare. **-schule**, *f.* mönsterskola, normalskola. **-schüler**, *m.* mönstergill lärjunge. **-stück**, *n.* 1. mönster. **2.** profbit. **-ung**, *f.* mönstring.

Mut, *-[e]s, 0, m.* dim. †, 1. mod. *Im ~ machen*: ingifva ngn mod, *getrosten* el. *guten ~es sein*: vara vid godt mod, *ihm* el. * *er ist nicht wohl zu ~e*: han känner sig ej väl till mods. Ordspr. *Gut macht ~ rikedom* alstrar högfärd. **2.** *vanl.* dim. vrede, harm. *Seinen ~ el. sein Mädchen an jm kühlen*: släcka sin vrede på ngn. **-arm**, *a.* modlös. **-ation**, *-en, f.* målbrott. **-beraubt**, *a.* modfäld. **-beseelt**, *a.* moddig. **-en**, *sv. tr. o. itr. h.* 1. bärq. inmuta. **2.** *Gemutet*: så el. så till sinnes, *t. ex.* *frohgemut*: glad till sinnes. **3.** = *anmuten*. **2.** **-er**, *-n, m.* bärq. inmutare. **-erfüllt**, *a.* moddig. **-h** se *Mut*-. **-ieren**, *sv. itr. h.* vara i målbrottet. **-ig**, *a.* moddig. **-igen**, *sv. tr.* ingifva mod. **-los**, *a.* modlös. **-losigkeit**, *f.* modlöshet. **-maisen**, *sv. tr.* förmoda, antaga. **-mäfslich**, *a.* antaglig, trolig; *adv.* förmodligen. **-mäfslichkeit**, *f.* antaglighet, trolighet. **-mafsung**, *f.* förmodan, antagande. **-schein**, *m.* mitsedel.

Mutter, *f.* 1. pl. *-t*, *sg.* utan artikel stundom *gen. -s*, *dat. -n*, moder. **2.** pl. *-n*, ögla; matris; hylsa;

skrummutter; fodral m. m. **-allein**, a. molensam. **-ast**, m. stor gren från hvilken mindre utgå. **-auge**, n. modersöga. **-biene**, f. vise. **-göttesbild**, n. mariabild, madonnabild. **-gut**, n. modernearf. **-haft**, a. moderlig. **-kind**, n. 1. människobarn, människa. 2. mammas gosse, morsgris. **-korn**, n. mjöldruga. **-krank**, a. med hysterisk. **-krankheit**, f. med hysterisk. **-kräbs**, m. honkräfta. **-lamm**, n. tacklam. **-land**, n. 1. fosterland. 2. moderland. **mütterlich**, a. moderlig; **möderne**. **-keit**, f. moderlighet, moderligt sätt. **Mutterlliebe**, f. moderskärlek. **-los**, a. moderlös. **-mal**, n. födelsemärke. **-nackt**, a. splittraken. **-pferd**, n. sto med rei, fölsto. **-schaf**, n. moderfår, tacka. **-schaft**, f. moderskap. **-schwein**, n. so. **-schwester**, f. moster. **-seele**, f. människobarn. *Es ist keine ~ da*: det fins ej en enda själ, ej en katt där. **-séelenallein**, a. molensam. **-söhnchen**, n. mammas gosse. **-sprache**, f. 1. modersmål. 2. moderspråk. **-stadt**, f. 1. födelsestad. 2. moderstad. **-statt**, **-stelle**, f. ~ *bei jm vertreten*: vara ngn i

moders ställe. **-stock**, m. 1. ett bärns hufvudmassa. 2. moderstam. 3. moderkupa, modersvärm. **-[h]eil**, n. modernearf. **-witz**, m. naturlig, medfödd kvickhet, godt förstånd.

Mutllung, f. bärns inmutning. **-wille[n]**, m. öfvermod, uppsluppenhet; öfvermodig handling. **-willig**, a. öfvermodig, uppsluppen.

Mütze, -n, f. mössa. *Die ~ vor jm abziehen*: taga af sig mössan för ngn; **F** bnd. erkänna ngn som sin öfverman.

myópisch, a. myopisk, närsynt.

Myrllåde, -n, f. myriad, tiotusental. **-laméter**, m. o. n. myriameter. **-rhe**, -n, f. myrra. **-te**, -n, f. myrten.

mysteriös, a. mysteriös, hemlighetsfull. **-érium**, -[s], **-ien**, n. mysterium, hemlighet. **-icismus**, -, 0, m. mysticism. **-ifizieren**, sv. tr. mystifiera. **-ifizierung**, f. **-ik**, 0, f. mystik. **-iker**, -, m. mystiker. **-isch**, a. mystisk.

Mythle, -n, f. myt, saga. **-enhaft**, **-isch**, a. mytisk, sagolik. **-olög**, -en, m. mytolog, sagokännare, sagoforskare. **-ológisch**, a. mytologisk. **-os**, **-us**, -, *Mythen*, m. = *Mythe*.

N.

N, förkortn. = a) *nachmittags*: eftermiddagen (e. m.), b) *Nord, nördlich*: norr, nordlig.

na, *itj.* nå. ~ *nach!* nå, gå på! skyuda dig! ~, *das wäre!* jo, det skulle just vara, det! ~ *nu!* hvad nu då! ~, *warte nur!* vänta bara!

Nablle, -n, f. naf. **-el**, **-t**, m. 1. nafle. 2. buckla. **-eln**, sv. tr. förse med buckla. **-ob**, -s, m. nabob.

näch (i satsammanslaget är **a** oftast kort, liksom i sma.), **I.** prep. med dat. 1. till, i sht vid länders o. orters namn. 2. åt (riktning). ~ *der Strafse hin*: åt gatan till, ~ *vorn liegen*: ligga på framsidan. 3. efter; enligt. *Je ~ Umständen*: allt efter omständigheterna, *seinem Aussehen* ~ att döma efter hans utseende, ~ *dem Gewichte*: efter vikt. 4. särskilda fall. ~ *alphabetischer Ordnung*: i alfabetisk ordningsföljd, ~ *dem Gedächtnisse*: ur minnet, *das macht ~ deutschem Geld*: det är i tyckt mynt, *jn nur dem Namen ~ kennen*: känna ngn blott till namnet, *der Nase ~ dit* näsan pekar, ~ *Rosen riechen*: lukta rosor, ~ *Zwiebeln schmecken*: smaka lök, *wenn es ~ ihm ginge*: om det ginge som han vill ei. säger, *mir ~!* följ mig! **II.** adv. ~ *und* ~ så småningom, efterhand, ~ *wie vor*: likadant, på samma sätt efteråt som förut. **-achten**, *itr. h.* *Einer Sache* ~ rättasig efter en sak. **-achtung**, f. *Zur ~ till* efterrättelse. **-äffen**, tr. o. *itr. h.* med dat. efterapa, härma. **-äffer**, m. efterapare, härmare. **-äfferéi**, f. = *Nachäffung*. **-äfferin**, f. un *Nachäffer*. **-äffung**, f. efterap-

ning, härmning. **-ahmen**, **I.** tr. härma, efterapa, efterbilda, förfalska. *Jm etw. ~ härma* ngt hos ngn. **II.** *itr. h.* *Jm ~ efterlikna* ngn. **-ahmenswert[h]**, a. efterföljansvärd. **-ahmer**, m. efterapare, härmare, förfalskare. **-ahme-réi**, -en, f. efterapning, härmningsbegär. **-ahmung**, f. härmning, efterapning. **-ahmungs-würdig**, a. efterföljansvärd. **-arbeit**, f. 1. efteråt levererad arbete. 2. upphjälpande, förbättrande. **-arbeiten**, **I.** *itr. h.* *Einem Muster ~ arbeta* efter ett mönster. **II.** tr. 1. kopiera. 2. taga igen det försummade. 3. hjälpa upp, förbättra, retuschera. **-ärten**, *itr. h.* med dat. samt * tr. o. rfl. efterlikna, likna, blifva lik, brås på. **-äugeln**, *itr. h.* blicka efter, *jm*: ngn. **-bär**, -sei. -[e]n, -[e]n, m. granne. **-bärin**, -nen, f. grannkvinna. **-bärlich**, a. angränsande, närmast, grann-**-barschaft**, f. grannskap. **-barsleute**, pl. grannfolk. **-bauen**, tr. o. *itr. h.* 1. *Ein Haus einem ändern ~ bygga* ett hus efter ett annat, med det andra som mönster. 2. bygga efteråt, bygga till. 3. hjälpa upp. **-beben**, *itr. s. o. h.* bäfvande följa, ljuda efter. **-bedenken**, tr. tänka, öfverväga efteråt. **-bekommen**, tr. få efteråt. **-bellen**, *itr. h.* *Jm ~ skälla* efter, skällande följa efter ngn. **-beserer**, -, m. upphjälpare, förbättrare. **-besern**, tr. afhjälpa småbristerna hos, upphjälpa, förbättra, retuschera. **-besserung**, f. **-bestellen**, tr. beställa efteråt. **-bestellung**, f. efterbeställning. **-beten**, tr. o. *itr. h.* efterstafva, eftersäga, upprepa. *Jm ~ säga* ef-

ter hvad ngn sagt. **-beter**, *m.* eftersägare, *eko.* **-beteri**, *f.* eftersägande. **-betrachtung**, *f.* betraktelse efteråt. **-betung**, *f.* eftersägande. **-bewegen**, *tr.* sätta i rörelse efteråt, på samma sätt. **-bewegung**, *f.* **-bewilligen**, *tr.* bevilja efteråt, senare. **-bewilligung**, *f.* **-bezahlen**, *tr.* betala efteråt, senare, ytterligare. **-bezahlung**, *f.* **-bier**, *n.* dricka. **-bild**, *n.* efterbild, kopia. **-bilden**, *I. tr.* *Einem Gegenstande etw.* ~ göra, forma, bygga *m. m.* ngt efter ett föremål. **II. rfl.** fullständiga sin bildning. **-bild[n]er**, *m.* efterbildare. **-bildung**, *f.* efterbildning, kopia. **-blättern**, *tr. o. itr. h.* bladdrande se efter, slå efter, söka. **-bleiben**, *itr. s.* blifva, stanna efter, sitta öfver, kvar. ***Jm* ~ blifva** efter, ej hinna med ngn. **-bleiben**, -, *m. skol.* lärjunge som fått sitta efter, sitta öfver; kvarsittare. **-bleibsel**, -, *n.* kvarleva, öfverleva. **-blicken**, *itr. h.* blicka, se efter, *jm:* ngn. **-blüt[h]e**, *f.* efterblomning, andra blomning. **-brennen**, *I. itr. h.* brinna, **II. tr.** bränna efteråt, än en gång. **-bringen**, *tr.* komma efter med. *Jm etw.* ~ gå, springa efter, fatt ngn med ngt. **-büßen**, *tr.* efteråt sota för. **-datieren**, *tr.* postdatera. **-dém**, *I. adv.* **1.** * efteråt, senare. **2. Je ~** allt efter omständigheterna. **II. konj.** **1.** [*Je*] ~ allt efter som. **2.** sedan. **-denken**, *I. itr. h.* **1.** *Jm* ~ tänka efter ngn's tankar. **2. Einer** (dat.) *Sache* ~ tänka på, i tankarne syssla med, öfvertänka ngt. *Über etw.* (ack.) ~ tänka på, öfverväga, begrunda ngt. **II. n.** eftertanke, begrundande. **-denklich**, *a.* eftertänksam, försjunken i tankar, betänksam. **-denklichkeit**, *f.* eftertänksamhet. **-dichten**, *tr. o. itr. h.* efterlikna, hära, parodiära, *jm:* ngn. **-drängen**, *tr. o. rfl.* skjuta, tränga (sig) fram efter ngn. **-dringen**, *itr. s.* följa efter, tränga på. **-drohen**, *itr. h.* *Jm* ~ **1.** göra en hotande åtbörd åt ngn, sedan han gått, **2.** hära ngn's hotelse. **-dröhnen**, *itr. h.* dåna efteråt. **-druck**, *m.* eftertryck. **-drucken**, *tr.* eftertrycka. **-drücken**, *tr.* trycka en gång till, tryckande skjuta fram, in ngt efter ngt. **-drucker**, *m.* eftertryckare. **-drücklich**, *a.* eftertrycklig. **-drücklichkeit**, *f.* eftertryck. **-drucksvoll**, *a.* eftertrycklig. **-dunkeln**, *itr. h.* ~ nåningom blifva mörkare. **-dürfen**, *itr. h.* **½** följa efter. **-durst**, *m.* törst efteråt efter omätligt drickande. **-eiferer**, *m.* ifrig efterföljare. **-eifern**, *itr. h.* *Jm* ~ ifrigt söka efterlikna ngn. **-eiff[er]ung**, *f.* efterliknande. **-eiferin**, *-nen*, *f.* efterföljerska. **-eilen**, *itr. s.* skynda efter, *jm:* ngn. **-einänder**, *adv.* efter hvarandra. **-empfinden** = *nachfühlen*.

Nachen, -, *m.* liten farkost, båt.

nachlerhalten, *tr.* få efteråt, senare. **-ernte**, *f.* efterskörd. **-erzählen**, *tr.* *Jm etw.* ~ a) återberätta hvad ngn sagt, b) säga ngt om ngn på hans rygg. *Dem Englischen nacherzählt von:* efter engelskan, efter engelska origi-

nalet af. **-essen**, *I. tr. o. itr. h.* äta efteråt. **II. n.** efterrätt. **-exerzieren**, *itr. h.* exercera efter ordinarte exercisiens slut. **-fahr**, *-en*, *m.* efterkommande, ättling. **-fahren**, *I. itr. s.* resa efter, *jm:* ngn. **II. tr. *Jm etw.* ~ komma efter ngn med ngt. **-fallen**, *itr. s.* falla efter. **-feier**, *f.* efterfest. **-feiern**, *tr. I.* fira efteråt. **2.** fira gnm en efterfest. **-feuern**, *itr. h.* **1.** underhålla elden. **2. *Jm* ~** skjuta efter ngn. **-fliegen**, *itr. s.* flyga efter, i nyt följa efter. **-fliehen**, *itr. s.* flyende följa efter, också fly. **-flüchen**, *itr. h. o. tr.* *Jm* ~ a) upprepa ngn's svordomar, b) ledsaga ngn med sina eder, sina svordomar. **-folge**, *f.* **1.** efterföljd. **2.** efterträdelse, tronföljd. **-folgen**, *itr. s.* **1.** följa efter, efterträda. **2.** efterfölja, efterlikna, *jm:* ngn. **-folger**, -, *m.* **1.** efterträdare. **2.** lärjunge. **-fordern**, *tr.* fordra efteråt. **-forderung**, *f.* senare fordran. **-formen**, *tr.* *Einem Gegenstand einem anderen* ~ forma ett föremål efter ett annat. **-forschen**, *itr. h.* efterforska, efterspana, *jm:* ngn. **-forscher**, *m.* efterforskare. **-forschung**, *f.* efterforskning. **-frage**, *f.* **1.** efterforskning, efterspaning. ~ *über jn halten:* göra efterforskningar, spana efter ngn. **2.** haud. efterfrågan. **-fragen**, *itr. h. o. tr. I.* *Einem Dinge* ~ fråga efter en sak. **2. *Jm etw.* ~** upprepa ngn's fråga. **-frist**, *f.* förlängning af terminen, uppskof. **-frost**, *m.* senare frost. **-frühling**, *m.* senvä. **-fühlen**, *tr. I.* ha efterkänning af. **2. *Jm etw.* ~** känna, förstå hvad ngn känt. **3. Einem Gegenstande** ~ trefva efter en sak. **-füllen**, *tr.* fylla på. **-füllung**, *f.* påfyllning. **-gaffen**, *itr. h.* *Jm* ~ titta, gapa efter ngn. **-gären**, *itr. h.* jäsa efteråt. **-gebären**, *tr. I.* föda senare. **2.** föda efter faders död. **-geben**, *I. tr. I.* gifva efter, efterskänka. **2.** gifva dessutom, vidare, tillägga. **II. itr. h. **1.** gifva efter, tänjas. **2. *Jm* ~** gifva efter för ngn, *jm in etw. nicht* ~ ej gifva ngn efter i ngt. **-gebot**, *n.* senare bud, överbud. **-gebürt**, *f.* efterbörd. **-gehen**, *itr. s.* **1.** gå efter, *t. ex. die Uhr geht nach.* **2.** följa, *jm:* ngn. *Seinen Geschäften* ~ sköta sina affärer, sina älliganden, *dem Vergnügen* ~ öfverlemnna sig åt nöjet. **-gehends**, *adv.* efteråt, senare. **-genielsen**, *tr.* njuta efteråt, njuta följderna af. **-gerade**, *adv.* så småningom, slutligen. **-gerat[h]en**, *itr. s.* blifva lik, *jm:* ngn. **-gesang**, *m.* slutsång, slutkväde. **-geschmack**, *m.* eftersmak. **-giebig**, *a.* eftergifven, medgörlig. **-giebigkeit**, *f.* eftergifvenhet. **-gielsen**, *tr. I.* hålla på, slå på efteråt. **2.** gjuta ngt efter ngt. **-glanz**, *m.* kvardröjande glans, skimmer; reflex. **-glauben**, *tr. *Jm etw.* ~*** tro detsamma, hafva samma tro i ngt som ngn. **-gleiten**, *itr. s.* glida efter. **-glühen**, *itr. h.* glöda efteråt. **-graben**, *itr. h.* gräva efter, *einer* (dat.) *Sache:* en sak. **-grabung**, *f.* gräfnig. **-grübeln**,**

itr. h. grubbla öfver, *enem Dinge*: en sak. **-gucken**, *itr. h.* F titta efter, *jm*: ngn. **-hall**, *m.* återskall, genljud. **-hallen**, *I. itr. h.* återljuda, genljuda. **II. tr.** återkasta, upprepa toner. **-halten**, *I. tr.* hålla efteråt. *Eine Stun-
we* ~ gifva en extralektion efter den ordinarie tiden. **II. itr. h.** hålla för, räcka. **-haltig**, *a.* ihållande, varaktigt. **-haltigkeit**, *f.* varaktighet. **-hand**, *f.* spel. efterhand. **-hanging**, **-hängen**, *itr. h.* öfverlemnna, hänggifva sig, *enem Dinge*: å t en sak. *Seinen Gedanken* ~ försjunka i tankar. **-hauen**, *I. itr. h.* hugga efter, *jm*: ngn. **II. tr.** *Eine Bildsäule einer anderen* ~ göra, måjsla en bildstod efter en annan. **-hause**, *adv.* hem. **-heilen**, *itr. h.* läkas efteråt. **-heizen**, *tr. o. itr. h.* elda om igen, för andra gången. **-helfen**, *itr. h.* hjälpa, bistå, hjälpa på trafven, underlätta ngt för ngn, främja, befordra, upphjälpa, *enem Dinge*: å t en sak. *Einem Schüler zuhause* ~ läsa lexorna med en skolgosse. **-hër** (*adv. t*), *adv.* efteråt, sedermera. **-herbst**, *m.* senhöst. **-hërig**, *a.* senare, följande. **-hetzen**, *tr. Jm die Hunde* ~ hetsa hundarne på ngn bortgående. **-hinken**, *itr. s.* haltande följa, *jm*: ngn. **-hochzeit**, *f.* efterfest vid bröllop. **-holen**, *tr. 1.* hämta efteråt, vidare, ytterligare. **2.** taga igen det försummade. **-horchen**, **-hören**, *itr. h.* lyssna till, höra på, efter; efterhöra, efterforska. **-hülfe**, *f.* underlättande hjälp. **-hül-feschule**, *f.* lexläsningsskola. **-hülfestunde**, *f. Jm ~ n geben*: läsa lexorna med ngn. **-hut**, *f. 1.* mil. eftertrupp. **2.** arb. efterbete. **-irren**, *itr. s.* kringströfvande söka efter, *jm*: ngn. **-jagd**, *f.* eftersättande, förföljande. **-jagen**, *I. itr. s.* eftersätta, efterjaga, irtigt eftersträfvä, *jm*: ngn, *dem Ruhme*: äran. **II. tr. Jm eine Kugel** ~ sända en kula efter ngn. **-jahr**, *n.* nådår. **-jammern**, *itr. h. Jm* ~ gråta efter ngn. **-jauchzen**, **-jubeln**, *itr. h. Jm* ~ jubla efter, jublande följa ngn. **-kaufen**, *tr.* köpa efteråt, ytterligare. **-klagen**, *itr. h. Jm* ~ a) upprepa ngns klagan, b) klaga öfver, beklaga ngns bortgång. **-klang**, *m.* efterklang, genljud. **-klettern**, **-klimmen**, *itr. s.* klättra efter, klättrande följa, *jm*: ngn. **-klingen**, *I. itr. h.* klinga, ljuda efteråt; genljuda. **II. tr.** upprepa, återkasta ljudet. **-komme**, *-n, m.* efterkommande, ättling. **-kommen**, *itr. s. 1. Jm* ~ följa ngn. **2.** komma efter, senare. **3.** lyda, ställa sig till efterrättelse, t. ex. *enem Befehle. Seinen Verbindlichkeiten* ~ uppfylla sina förbindelser. **-kommenschaft**, *f.* efterkommande, afkomma. **-kömmling**, *-e, m.* = *Nachkomme*. **-können**, *itr. h.* kunna komma efter, kunna följa, *jm*: ngn. **-kost**, *f.* efteråt. **-kriechen**, *itr. s.* krypa efter. **-kunft**, *o, f. 1.* senare ankomst. **2.** efterkommande. **-künstein**, *tr.* på ett konstadt sätt efterapa, härma. **-kur**, *f.* efterkur. **-lallen**, *tr.* lallande, stammande ef-

tersäga. **-lals**, *-e* [†], *m. 1.* minskning i spännkraft, uttänjning, slaknande. **2.** eftergifvande, eftergift, eftergifvenhet. **3.** kvarlätenskap. **-lassen**, *I. tr. 1.* efterlemnna, kvarlemnna. **2.** underlåta. **3.** låta följa, hålla, tappa *m. m.* på mer. **4.** släppa efter, gifva efter, efterskänka, slå af. **II. itr. h.** gifva efter, gifva vika, släppa efter, gifva med sig, slappas, minskas, upphöra. **-lassenschaft**, *f.* kvarlätenskap. **-lässig**, *a.* slarfvig, värdslös, försumlig. **-lässigkeit**, *f.* slarf, värdslöshet. **-lassung**, *f. m. m.* se *nachlassen*. **-laufen**, *itr. s.* springa, följa, rinna efter. **-läufer**, *m.* en som springer efter ngn, efterhängsen person. **-laut**, *m.* efterföljande, efterklingande ljud. **-leben**, *I. itr. h. 1.* lefva efter. *Die ~ den*: de efterlevande. **2.** följa, rätta sig, lefva efter, taga till rättesnöre, t. ex. *enem Rate*. **II. n.** senare lif. **-legen**, *tr.* lägga till det föregående, bifoga, ytterligare ditlägga. **-leiern**, *tr.* tanklöst, maskinmässigt spela efter, eftersäga, återgifva, upprepa. **-lernen**, *tr.* lära sig efteråt. **-lese**, *f.* efterplockning, **-skörd**. **-lesen**, *I. tr.* göra efterskörd af. **II. tr. o. itr. h. 1. Jm** ~ a) härma ngs sätt att läsa, b) följa med i bok när ngn läser. **2.** läsa efteråt. **3.** läsa om igen. **-leser(in)**, *m. (f.)* en som 1. gör efterskörd, **2.** följer med ngns läsning, *ist* föreg. **-leuchten**, *itr. h.* lysa efter, *jm*: ngn. **-liefern**, *tr.* lemna, leverera senare. **-lieferung**, *f.* senare leverans; supplement. **-locken**, *tr.* locka med sig. **-lügen**, *tr. o. itr. h. Jm* ~ ljuga som ngn. *Jm etw.* ~ upprepa hvad ngn ljugit. **-machen**, *I. tr. 1.* göra efteråt, senare. **2. Jm etw. ~ göra maken till ngt, som ngn gjort, *das soll mir einer* ~! gör maken till det den som kan! **3.** göra efter, efterbilda, efterhärma, efterapa, förfälska. **II. itr. s. F resa efter. **-macher**, *m.* efterapare, förfälskare. **-machung**, *f.* efterapning, **-bildung**, **-mahd**, *f.* efterslätter. **-malen**, *tr.* måla af, kopiera. **-mällig**, *a.* senare. **-mäls**, *adv.* senare, efteråt. **-marschieren**, *itr. s.* marschera efter. **-messen**, *tr.* mäta om igen. **-mittag**, *m.* eftermiddag. **-mittägig**, **-mittäglich**, *a.* eftermiddags-. **-mittags**, *adv. 1.* om eftermiddagarna. **2.** på eftermiddagen. **-müssen**, *itr. h.* måste, vara tvungen att följa efter. **-nahms**, *-n, f.* efterkraf. **-nehmen**, *tr. 1.* taga efteråt, en gång till. **2.** taga gnm efterkraf. **-pfleifen**, *tr. o. itr. h.* hvissla efter, *etw.*: ngt. *Jm* ~ a) härma ngns hvissling, b) hvissla efter ngn bortgående, *F ich kann meinem Gelde* ~ mina pengar har jag sett för sista gången. **-pflanzen**, *tr. o. itr. h.* plantera efteråt, komplettera en plantering. **-pfuschen**, *tr. o. itr. h.* med fusk härma. **-pinseln**, *tr.* retuschera. **-plappern**, **-plaudern**, *tr. o. itr. h.* tanklöst upprepa, säga, pladdra efter. **-porto**, *n.* felande porto.****

-prägen, *tr.* 1. prägla efteråt, senare, fortfarande. 2. *Münzen* ~ efterapa, förfälska mynt. -rechnen, *tr.* 1. räkna efteråt. 2. räkna om igen, kontrollera en räkning. 3. efterräkna, öfverräkna, beräkna. -rechner, *m.* revisor, kontrollör. -rechnung, *f.* kontrollräkning, beräkning. -rede, *f.* 1. tal efteråt, senare tal. 2. slutord, epilog. 3. fräjd, rykte, i sht dåligt rykte. *In üble ~ bringen:* illa berykta. -reden, *tr. o. itr. h.* 1. *Im* ~ a) hämma nngs sätt att tala, tala som ngn, b) återgifva nngs tal. 2. *Etw.* ~ upppepa, säga efter ngt. 3. *Im etw.* ~ säga ngt (i sht ngt dåligt) om, skvallra på ngn. -reife, *f.* eftermogad. -reifen, *itr. s.* mogna efteråt efter skörden. -reisen, *itr. s.* resa efter, *jm:* ngn. -reisen, *I. itr. s.* gå sönder ändå mer. **II.** *tr.* 1. rycka, draga med sig. 2. ytterligare slita sönder. 3. *Eine Zeichnung* ~ kopiera en ritning. 4. *Einen Witz* ~ upppepa, eftersäga en kvickhet. -reitsung, *f.* -reiten, *itr. s.* rida efter, till häst följa, förfölja, eftersätta, *jm:* ngn. -rennen, *itr. s.* F springa efter, *jm:* ngn. -reue, *f.* ånger efteråt. -richter, *-en, f.* underrättelse. -richten, *tr. o. itr. h.* 1. rätta, rikta efteråt. 2. *Etw. einem Dinge* ~ rätta ngt efter en sak. -richter, *m.* skarprättare. -richtlich, *a.* gnm en underrättelse. -ringen, *itr. h.* eftersträffa, gnm kamp söka att nå, *einem Dinge:* ngt. -rollen, *itr. s.* rulla efter. -rücken, *I. itr. s.* *Im* ~ följa efter, efterträda ngn. **II.** *tr.* flytta efter. -rudern, *itr. s.* ro efter, i roddbåt följa, *jm:* ngn. -ruf, *m.* 1. rop efter ngn. 2. skriftligt farväl till en sänd, dödsruna, nekrolog. 3. eftermäle. -rufen, *I. itr. h.* *Im* ~ ropa efter ngn. **II.** *tr.* *Im* ~ ropa åt ngn att följa, att komma efter. -ruhm, *m.* hedrande, ärofult eftermäle. -rühmen, *tr. Im etw.* ~ säga ngt till nngs beröm. -rutschen, *itr. s.* glida, åka efter. -säen, *tr.* så efteråt. -sagen, *tr.* 1. eftersäga, upppepa. 2. = *nachreden* 3. -satz, *m.* gram. eftersats. -schaffen, *tr.* 1. *st.* skapa efteråt, ytterligare. 2. *sv.* efteråt, ytterligare anskaffa. -schauen, *itr. h.* 1. blicka efter, *jm:* ngn. 2. se efter, undersöka. -schicken, *tr.* 1. *Im etw.* ~ skicka ngt efter ngn, sända ngn ngt sedan han rest. 2. skicka senare, efteråt. -schieben, *tr. o. itr. h.* 1. skjuta efter. 2. skjuta på. -schiessen, *I. tr.* 1. skjuta efteråt. 2. *Im eine Kugel* ~ skjuta en kula efter ngn. 3. *Gelder* ~ tillskjuta mer pengar. **II.** *itr. s.* 1. störta (sig) efter. 2. skjuta upp efteråt. -schiffen, *I. itr. s.* *Im* ~ segla, på sjön sätta efter ngn. **II.** *tr.* frakta senare sjöledes. -schildern, *tr.* sant skildra, återgifva. -schimmer, *m.* = *Nachglanz*. -schlachten = *nachschlagen* **II.** -schlag, *m.* 1. andra, följande slag. 2. *mus.* efterslag. -schlagebüch, *n.* uppslagsbok. -schlagen, *I. tr. o. itr. h.* 1. *Im* ~ slå efter ngn. 2. *mus.* låta följa som

efterslag. 3. *Ein Buch et. in einem Buche* ~ slå efter i en bok, *eine Stelle* ~ slå efter, slå upp ett ställe i en bok. **II.** *itr. s.* *Im* ~ blifva lik, brås på ngn. -schleichen, *itr. s.* smyga efter, *jm:* ngn. -schleifen, *tr. I. st.* slipa efteråt, finslipa. **II.** *sv.* = *nachschleppen* **I.** -schleppen, *I. tr.* släpa med sig, efter sig. **II.** *rf.* släpa sig efter, fram efter ngn. -schleudern, *tr. Im etw.* ~ slunga ngt efter ngn. -schlüssel, *m.* falsk nyckel, tjufnyckel. -schmekken, *itr. h.* lemna en eftersmak. -schmierern, *tr.* 1. smörja än en gång. 2. F illa, suddigt afskrifva, kopiera. -schreiben, *tr. o. itr. h.* 1. uppteckna, t. ex. *einen Vortrag*. 2. skriva efteråt ngt föremmadt. 3. skriva af, kopiera. 4. *Im* ~ a) skriva till ngn som rest, b) skriva af efter ngn, i skrift taga ngt från ngn. -schreiber, *m.* upptecknare, skrifvare som skrifver efter diktamen, afskrifvare. -schreien, *tr. o. itr. h.* skrika, ropa efter, *jm:* ngn. -schreiten, *itr. s.* följa med högtidliga steg. -schrift, *f.* 1. uppteckning, afskrift. 2. efterskrift, postskriptum. -schub, *m.* tillskott. -schuls, *m.* 1. ett skyttegille efterfest, senare målskjutning. 2. senare, följande skott. 3. arbetsbatalning, tillskott. 4. ny brodd. -schütten, *tr.* efteråt hålla på, skaka ned, ösa ned. -schwärm, *m.* eftersvärm. -schwärmen, *itr. I. h.* svärma senare, en gång till. 2. *s.* följa i svärm(ar). -schwätzen, *tr.* säga, pladdra efter, upppepa. -schwimmen, *itr. s.* simma efter, simmande följa efter, *jm:* ngn. -schwören, *tr. o. itr. h.* *Im* ~ svära lika med ngn, en af ngn förestafvad ed. -sehen, *itr. h. o. tr.* 1. *Im* ~ se efter ngn, följa ngn med ögonen. *Das ~ haben:* stå där med tomma händer, med lång näsa. 2. efterse, genomse, undersöka, revidera. 3. *Im etw.* ~ låta ngt få passera, hafva öfverseende med ngt hos ngn. ~d: öfverseende. -sein, *itr. s.* 1. vara, hafva stannat efter. 2. hafva följt, förfölja, eftersätta, *jm:* ngn. -senden = *nachschicken*. -setzen, *I. tr.* 1. *Etw. etw. anderem* ~ sätta ngt efter ngt annat, i andra rummet, sätta mindre värde på, mindre värdera ngt än ngt annat. 2. bifoga, tillägga. **II.** *itr. s.* *Im* ~ sätta efter, förfölja ngn. -setzung, *f.* -sicht, *f.* öfverseende, skonsamhet. -sichtig, *a.* öfverseende, skonsam. -sichtigkeit = *Nachsicht*. -sichtsvoll = *nachsichtig*. -silbe, *f.* gram. efterstavelse, suffix. -singen, *tr.* 1. sjunga efter. 2. *Im etw.* ~ a) sjunga ngt för ngn, medan han aflägsnar sig, b) sjunga ngt om ngn. -sinken, *itr. s.* sjunka efter. -sinnen, *itr. h.* *Einem Dinge et. über etw.* (ack.) ~ tänka, fundera på, reflektera, grubbla öfver ngt. -sitzen, *itr. h.* sitta kvar enär de andra, sitta öfver i skolan. -sitzung, *f.* extra sammanträde, session efter ordinarie. -sommer, *m.* eftersommar, sensommar. -spähen, *itr. h.* späja efter, efterspana, efterforska, *jm:*

ngn. -spiel, *n.* efterspel. -spielen, *I. itr. h.* *Jm* ~ härma ngn's spel. **II. tr.** spela efter. -spotten, *itr. h. o. tr. Jm* ~ a) förfölja ngn med sitt hån, b) häna ngn sedan han aflägsnat sig. -sprechen, *itr. h. o. tr. Jm etw.* ~ säga efter, säga om, upprepa ngt som ngn sagt. -sprecher, *m.* eftersägare, eko. -sprecheré, -en, *f.* eftersägning, tanklös upprepande. -sprengen, *itr. s.* till hast sätta efter, *jm*: ngn. -springen, *itr. s.* hoppa efter. -sprofs, -spröfsling, *m.* ättling, telning. -spüren, *I. itr. h.* efterspåra, efterforska. **II. tr. Etw.** ~ känna ngt efteråt, känna efterverknin-garna af ngt. -spürung, *f.*

nächst, *I. a.* (superl. till *nah*) **1.** närmast, näst, följande, först. *Er kommt ihm am ~en*: han kommer honom närmast, är honom mest lik, *~er Tage*: i de närmaste dagarne, *~ ihr stellt er den Sessel*: närmast intill henne ställer han stolen. *Der ~e*: nästan. *Mit ~em*: med det snaraste, *in der ~en Beziehung zu jm stehen*: stå i innerligaste förhållande till ngn. **II. prep.** näst. -best, *a.* nästbäst.

nach||stehen, *itr. h.* **1.** följa, komma efter. *~d*: följande, nedanstående. **2.** *Jm* ~ a) vara ngn underlägsen, b) = *nachstellen* **II. -stellen**, *itr. s.* stiga efter, följa, *jm*: ngn. -stellen, *I. tr.* **1.** ställa bakom, efter, *jm*: ngn. **2.** *Die Uhr* ~ ställa klockan tillbaka. **II. itr. h.** *Jm* ~ lägga försåt för, söka fånga ngn, eftertrakta ngn's lif. -steller, -, *m.* lifstig förföljare. -stellung, *f.* förföljelse, försåt, snara.

Nächsten||liebe, *f.* kärlek till nästan. -pflicht, *f.* pligt mot nästan. -s, *adv.* snart, med det snaraste; härnäst.

nach||sterben, *itr. s.* också dö, följa i döden, *jm*: ngn. -steuer, *f.* skattetillegg, ytterligare skatt. -steuern, *itr. I. h.* betala skattetillegg. **2.** = *nachschiffen* **I.**

nächst||folgend, *a.* närmast följande.

Nach||stich, *m.* kopia af en gravyr. -sticken, *itr. h. o. tr.* sticka efter, af. -stimmen, *I. itr. h.* **1.** rösta senare. **2.** rösta ånyo. **3.** *Jm* ~ rösta lika med ngn. **II. tr. mus.** omstämma.

nächst||kommend, *a.* närmast kommande. *Die ~e Zeit*: den närmaste framtiden. -liegend, *a.* närmast (liggande).

nach||stopfen, *tr.* stoppa efter, ytterligare stoppa dit. -stöße, *m.* efterstöt. -stoßen, *I. tr. o. itr. h.* stöta, sticka efter, efteråt, gifva en efterstöt, ett styng tillbaka. **II. itr. s.** störta efter, också slå ned (om romagiar). -stottern, *itr. h. o. tr.* stammande eftersäga. -streben, *itr. h.* eftersträffa, söka att uppnå, *einem Dinge*: ngt. -strömen, *itr. s.* strömma efter, i strömmar, i mängd följa. -stürzen, *itr. s.* störta, rusa efter, *einem Dinge*: ngt. **II. tr.** också, ytterligare nedstörta.

nächst||vergangen, *a.* närmast förluten. -vor-
angehend, *a.* närmast föregående.

nach||suchen, *tr. o. itr. h.* **1.** leta, söka, forska efter. **2.** *Etw. ei. um etw.* ~ anhänga, bedja om, söka, inlemna ansökan om ngt. -sü-
chung, *f.* letande, efterforskning; ansökan.

Nacht, -e †, *f.* natt. *Die ei. diese ei. heute* ~ i natt, *des ~s ei. bei ~ ei. in der ~* på natten, nattetid, *über ~* under nattens lopp, nattetid, helt plötsligt, *tief in die ~* långt in på natten, *zur ~ essen*: äta kvällsmat. **nach||tanzen**, *I. itr. s.* *Jm* ~ dansa efter ngn, följa ngn i dansen. **II. tr.** dansa efter, t. ex. *einen Tanz*. -taumeln, *itr. s.* tumla, ragla efter.

nacht||bedeckt, *a.* inhöljd i mörker. -dunkel, *n.* nattligt mörker.

Nachteil, -e, *m.* nackdel, skada. -ig, *a.* ofördelaktig, skadlig.

nacht||elang, *adv.* hela nätter igenom.

nachten, *sv. itr. h.* blifva, vara mörkt, natt, mörkna.

nächten, *sv. I. itr. h.* stanna öfver natten. **II. tr.** härbärgera öfver natten, gifva nattlogis.

Nacht||lessen, *n.* kvällsmat. -gleiche, *f.* dagjämning.

Nach||theil(ig) se *Nachteil*(ig). -thun, *tr. I.* göra efter, *jm etw.*: ngt som ngn gjort. **2.** göra efteråt, senare.

nächtig, *a.* nattlig.

Nächtigall, -en, *f.* atm. *Nächtigällchen*, näktergal. -enhaft, *a.* näktergals-.

nächtigen, *sv.* = *nächten*.

Nächtisch, *m.* efterrätt, desert.

Nachtkost, *f.* kvällsmat.

nächtlich, *a.* nattlig; *adv.* nattetid. *Bei ~er Weile*: nattetid.

Nacht||lied, *n.* sång om natten. -luft, *f.* **1.** nattluft. **2.** nattlig fläkt. -mahl, *n.* **1.** kvällsmat. **2.** nattvard. -musik, *f.* serenad. -mütze, *f.* nattmössa.

nach||toben, *itr. s.* i raseri förfölja, *jm*: ngn. -trab, *m.* eftertraf. -traben, *itr. s.* trafva efter, *jm*: ngn. -trachten, *itr. h.* eftertrakta, *einem Dinge*: ngt. -trag, -e †, *m.* tillägg. -tragen, *tr. I.* *Jm etw.* ~ a) bära ngt efter ngn, b) bära agg till ngn för ngt. **2.** bära ytterligare, mer. **3.** tillägga, efteråt införa. -trägfertisch, *a.* som bär agg, hämdlysten. -träglich, *a.* **1.** = föreg. **2.** senare, inträffande efteråt. -treiben, *tr.* drifva efter. -treten, *itr. s.* *Jm* ~ följa efter ngn, ngn i hack och hål, trampa i ngn's fotspår. -trieb, *m.* nytt skott. -trillern, *tr.* drill, sjunga efter. -trinken, *tr. o. itr. h.* **1.** dricka efteråt. **2.** *Jm* ~ göra ngn besked i glaset.

nacht||s, *adv.* om natten, nattetid. -schatten, *m.* **1.** nattlig skugga. **2.** bot. nattskatta (*Solanum nigrum*). -schlafend, *a.* *Bei ~er Zeit*: nattetid då alla sofva. -schwalbe, *f.* 2001. nattskärva. -schwärmer, *m.* **1.** nattsvärmare.

2. nattfjäril. -ständchen, *n.* serenad. -tisch, *m.* natteduksbord. -wächter, *m.* nattväktare. -wandeln, *itr.* *h.* gå i sömnen. -wandler(in), *m.* (*f.*) sömngångare (-erska). -zeit, *f.* natttid. -zeug, *n.* nattlinne.

Nacht|übel, *n.* följd af en sjukdom, eftersläng-
-üben, *tr.* *o.* *itr.* *h.* öfva (sig) efteråt. -übung, *f.* -verlängen, *tr.* begära efteråt, ytterligare. -wachsen, *itr.* *s.* växa efteråt, i stället, upp igen. -wagen, *rf.* *Sich jm* ~ väga sig efter, väga följa ngn. -wägen, *tr.* väga om igen. -wahl, *f.* omval. -wählen, *tr.* välja efteråt, om. -weise, *f.* efter faderns död födt barn. -wallen, -wandern, *itr.* *s.* vandra efter, följa. -wanken, *itr.* *s.* vacklande följa, *jm:* ngn. -wärtig, *a.* senare. -wärts, *a.* efteråt, senare. -weh, *n.* 1. = Nachübel. 2. pl. ~en: eftervärkar. -weinen, *itr.* *h.* *o.* *tr.* *Jm* [Thränen] ~ gråta efter ngn.

Nachweis, -e, *m.* bevis. -bär, *a.* bevislig. -eamt, *n.*, -eanstalt, *f.*, -ebureau, *n.* adressbyrå. -en, *tr.* *o.* *itr.* *h.* 1. *Jm* mit *Fingern* ~ peka finger åt ngn. 2. ådagalägga, uppvisa, bevisa. 3. *Jm* *etw.* ~ a) visa ngn på ngt, b) bevisa ngn att han gjort ngt. -er, *m.* en som ådagalägger, bevisar, påpekar ngt. -ezeichen, *n.* hänvisningstecken. -ung, *f.* ådagaläggande, bevis.

Nach|welt, *f.* eftervärld. -werfen, *tr.* *Jm* *etw.* ~ kasta ngt efter ngn. -wind, *m.* förlig vind. -winter, *m.* eftervinter, senvinter. -wirken, *itr.* *h.* 1. verka efteråt. 2. verka länge, ihållande. -wirkung, *f.* följd. -woche, *f.* följande vecka. -wollen, *itr.* *h.* vilja följa efter, *jm:* ngn. -wort, -e, *n.* slutord, epilog. -wuchs, *m.* 1. tillväxt; nya skott, ungskog. 2. efterkommande, yngre släkte. -zahlen, *tr.* betala efteråt, ytterligare, tillägga. -zahlen, *tr.* räkna om. -zahlung, *f.* efterbetalning. -zählung, *f.* förnyad räkning. -zeichnen, *tr.* rita af. -zeichnung, *f.* -zeit, *f.* senare tid, eftervärld. -ziehen, *I.* *tr.* 1. draga efter sig, med sig. 2. rita af. *II.* *itr.* *s.* *Jm* ~ följa, tåga, flytta efter ngn. -zotteln, *itr.* *s.* F traska efter. -zug, *m.* eftertrupp. -zügel, *itr.* *s.* komma efter, försena sig. -zügler, -, *m.* eftersläntare; marodör.

Nack|len, -, *m.* nacke. *Jm* auf dem ~ sitzen *ei.* liegen: ligga öfver, sätta åt ngn, *etw.* schlägt *jm* *ei.* *jn* in den ~ ngt inneboende sjukigt gör sig påmindt, framträder hos ngn. -end = nackt. -enschlag, *m.* slag i nacken. *Bnd.* ~ von *etw.* bekommen: få obehagliga följder af ngt. -ig = nackt. -ig, näckig, *a.* 1. sma., t. ex. hart ~ hårdnackad, kurz ~ som har kort nacke, korthalsad. -t, *a.* naken. Mit ~en Worten: rent ut, skoningslöst. -tbeinig, *a.* barbant. -tflüssig, *a.* barfota. -theit, *f.* nakenhet; naket ställe.

Nadel, -n, *f.* dim. †, 1. nål. *Bnd.* das ist mit der heifsen ~ gemacht: det har gjorts i fång.

2. barr. -arbeit, *f.* sömnad. -behälter, *m.*, -büchse, *f.* nålhus. -förmig, *a.* nålformig, nållik. -futteral, *n.* nålhus. -holz, *n.* barrskog, barrträd. -kap, *n.* npr. kap Agulhas. -kissen, *n.* nåldyna. -k[n]opf, *m.* nålhufvud. -loch, *n.* nålsöga. -n, *sv.* *tr.* 1. sätta nålar i. 2. fästa med nålar. -öhr, *n.* nålsöga. -wald, *m.* barrskog.

Nädel, -, *m.* nålmakare.

Nagel, -†, *m.* 1. nagel. 2. spik, stift. *Bnd.* an den ~ hängen: slå ur hågen, uppgifva tanken på, einen hohen *ei.* gewaltigen ~ haben: hafva en hög tanke om sig själf. -fest, *a.* fastspikad. -n, *sv.* *tr.* spika. -neu, *a.* splitterny. -probe, *f.* 1. nagelprof bevis att man tömt glasat, hvilket lemnas gnm att hålla det omsjälpta glasat mot vänstra tummens nagel. 2. sista droppen i glasat. -ung, *f.* spikning. -zwang, *m.* nageltrång.

nag|len, *sv.* *tr.* *o.* *itr.* *h.* gnaga. -er, -, *m.*, -e t[h]ier, *n.* zool. gnagare.

nah se nahe.

Näharbeit, *f.* sömnad.

nahe, näher, nächst (se särskild art.), *a.* nära, närbelägen, nära förestående, närskyld. ~ an *einander:* tätt ihop, ~ daran sein *zu:* vara nära att, von fern und ~ från när och fjärran, ~ bevorstehen: vara nära förestående, *jm* *etw.* ~ bringen, geben, legen: göra ngt tydligt, påtagligt för ngn, lägga ngn ngt på hjärtat, *etw.* geht *jm* ~ ngt smärtar ngn. ~ liegen: ligga nära, *bnd.* ligga nära till hands.

Nähe, -n, *f.* närhet, grannskap. Die ~ des Festes: den nära förestående högtiden, die ~ der Verwandtschaft: den nära släktskapen, in der ~ besehen: sedt på närmare håll. nahe|bei, *adv.* helt nära, straxt intill. -hin, *adv.* nästan, nära nog. -n, *sv.* *itr.* *s.* *o.* *rf.* närma sig, kalkas. ~d: annalkande.

näh|len, *sv.* *tr.* *o.* *itr.* *h.* *sy.* Knöpfe ans Hemd ~ sy knappar i skjortan, weifs ~ sy linne. -er, -, *m.* en som syr, syende. -er|el, -en, *f.* sömnad. -erin, -nen, *f.* sömmerska. -ern, *sv.* *tr.* nära, flytta närmare. -erung, *f.* närmande.

nahezü, *adv.* nästan, nära nog.

Näh|lgarn, *n.* tråd. -kasten, *m.* syask. -kissen, *n.* nåldyna. -korb, *m.* sykorg. -mädchen, *n.*, -mamsell, *f.* syflicka, symamsell. -maschine, *f.* symaskin. -nadel, *f.* synål. -rahmen, *m.* sybåge.

nähr|len, *sv.* *I.* *tr.* nära, lifnära, föda, uppföda; *bnd.* arv. hysa. *II.* *itr.* *h.* vara närande. -er, -, *m.* fostrare. -erin, -nen, *f.* fostrarinna. nahrhaft, *a.* närande, mustig. -igkeit, *f.* närande egenskap.

nährig, *a.* 1. närande. 2. sparsam, om sig.

Nähring, *m.* syring.

Nähr|lmutter, *f.* fostermor. -quelle, *f.* näringskälla.

~ = föregående uppslagsord. * äkta sms. 0 saknar plur. † har omljud. F familjärt, P lägre språk. * mindre brukligt.

nahrsm, nahrsm, a. nārande.
 Nährstand, m. arbetande, näringsidkande klas-
 sen.
 Nahrung, f. näring, a) föda, b) näringsfång,
 yrke.
 Nahrung, f. nārande m. m. se nähren.
 nahrungslos, a. icke nārande, mager, fattig.
 ~e Zeiten: dåliga tider. -losigkeit, f. brist
 på näring, på föda, på tillgångar. -mangel,
 m. brist på lifsmedel. -mittel, n. närings-
 medel, lifsmedel. -sorge, f. näringsbekym-
 mer.
 Nählschule, f. syskola. -seide, f. sysilke.
 Naht, -e †, f. söm.
 Nähle- se Nähe-. -tisch, m. sybord. -zeug, n.
 1. sybehör. 2. det man syr på, sömnad, arbete.
 naiv, a. naiv, naturlig, okonstlad. -etät, -ität,
 -en, f. naivitet.
 Najade, -n, f. najad.
 Name, -ns, -n, se följ.
 Namen, -, m. namn. *Etw. ei. das Kind beim
 rechten ~ nennen*: ge ngt dess rätta namn,
jn dem ~ nach kennen: känna ngn till nam-
 net, *mit ~ vid namn*. -los, a. 1. namnlös,
 utan namn, anonym. 2. outhärlig, obeskri-
 flig, oerhörd. -losigkeit, f. namnlöshet, an-
 onymitet. -s, adv. vid namn, t. ex. *ein Mann
 ~ Müller*. -sauruf, m. namnupprop. -sfest,
 n. namnsdag. -sschwester, f. namne. -stag,
 m. namnsdag. -sunterschrift, f. namnteck-
 ning. -svetter, m. namne. -szug, m. namn-
 teckning. -tlich, a. 1. namngifven, nämnd. 2.
 adv i synnerhet. hufvudsakligen.
 nähhaft, a. 1. känd till namnet. *In ~ ma-
 chen*: yppa ngn namn, göra ngn känd,
 bekant. 2. namnkunnig, berömd. 3. näm-
 värd, betydande, anseelig.
 nämlich, I. a. samme, t. ex. *der ~e Mensch,
 das ~e*. II. adv. nämligen.
 Nānie, -n, f. klagosång.
 Nanking, -e ei. -s, m. nanking. -en, a. af nan-
 king, nankings-.
 Napf, -e †, m. skål. -küchen, m. i en skållik
 form gräddad kaka.
 Naphtha, -[s], -s, n., -s, f. nafta.
 napoleonisch, a. napoleonsk.
 Narbille, -n, f. dim. †, 1. ärr. 2. narf på läder. 3.
 torf (af gräsrotter uppfyldt jordlager). -en, sv. I. tr.
Genarbt: ärrig. II. rsl. ärra sig. -icht, -ig, a.
 1. ärrig. 2. narfvig.
 Narcisse, -n, f. narsiss.
 Narde, -n, f. nardus.
 nargeln se nergeln.
 narkotisch, a. narkotisk, sömngifvande. -isie-
 ren, sv. tr. söfva med narkotiska medel.
 -isierung, f.
 Narr, -en, m. narr, tok; harlekin, pajas. *Im
 zum ~en haben ei. halten ei. machen*: göra
 narr af ngn, *einen ~en an jm gefressen ha-
 ben*: vara pinkär i ngn. -en, sv. I. itr. h.
 uppföra sig narraktigt, begå narrstreck.

II. tr. sv. närren, göra narr af. -enfest, n.
 narrfest. -enhaft, a. narraktig. -enkappe, f.
 narrkåpa. -enliebe, f. dåraktig kärlek. -en-
 mäsig, a. narraktig. -enposse, f. narrspel,
 galenskap. -enpritsche, f. halekinssvård. -en-
 seil, n. *In am ~e führen*: göra narr af,
 drifva med ngn, draga ngn vid näsan. -en-
 spiel, n. narrspel. -ent[h]eitung, f. = *Narre-
 tei*. -enthum se *Narrentum*. -entracht, f. narr-
 drägt. -entum, n. egenskap af narr, narrak-
 tighet. -enwerk, n. narrverk. -et[h]eil, -en,
 -heit, f. narraktighet, dårskap, galenskap.
 Närrlin, -nen, f. narraktig kvinna, toka. -isch,
 a. narraktig, dåraktig, tokig, rolig, lustig,
 befängd.

naschen, sv. itr. h. o. tr. 1. snaska, smaka,
 läppja på. 2. olofligt smaka på, taga af,
 snatta.

Näscher, -, m. läckermun, en som olofligt tar
 sig af, smakar på ngt i sht läckerheter.

Nascheréi, Näscheréi, -en, f. 1. 0 = *Naschhaf-
 tigkeit*. 2. = *Naschwerk*.

Näscherin, -nen, f. se *Näscher*.

naschllhaft, a. 1. fallen för sötsaker, för läc-
 kerheter. 2. tjufaktig. -haftigkeit, f. 1. gur-
 mandis, smak för sötsaker, för läckerheter.
 2. tjufaktighet. -ig, nāschig = *naschhaft*.
 -katze, f. tjufaktig katt; F bna person som
 hemligt går och smakar på ngt förbjudet,
 i sht på sötsaker. -lust, f. smak för läcker-
 heter. -maul, n. F läckermun. -sucht, f. lyst-
 nad efter läckerheter. -wa[a]re, f., -werk,
 n. sötsaker, läckerhet.

Nāse, -n, f. dim. †, näsa, nos. *Auf jn mit ho-
 her ~ niederschauen*: förnätta se ned på
 ngn, *immer der ~ nach ei. die ~ lang*: rakt
 fram, dit näsan pekar, *alle ~n lang*: jämt
 och ständigt, oupphörligt, *sich die ~ be-
 gießen*: skaffa sig en florshuva, *seine ~
 in jeden Quark begraben, in alles stecken*:
 lägga, sticka sin näsa i allt, *seine ~ von ei.
 aus etw. lassen*: ej befatta sig med ngt, *die
 ~ hoch tragen*: sätta näsan i vädret. — Med
 prep.: *jn an der ~ führen ei. ziehen*: draga
 ngn vid näsan, *sich selbst an die ei. bei der
 ~ fassen ei. zupfen*: gå till sig själf, sopa
 rent för egen dörr, *jm etw. an der ~ anse-
 hen*: se ngt på ngn, *jm etw. an ei. auf die
 ~ heften ei. binden*: binda ngn ngt på nä-
 san, *jm eins auf die ~ geben*: ge ngn en
 näsknapp, bna förödmjuka ngn, *jm auf der
 ~ spielen ei. tanzen*: vara ytterligt närgå-
 ngen mot ngn; *jm die Würmer aus der ~
 ziehen*: utforska, utfråga ngn; *etw. in die
 ~ bekommen*: få korn på ngt; *jn mit der
 ~ auf etw. (ack.) stofsen*: göra ngt tydligt,
 påtagligt för ngn så att han ej kan undgå att se
 det; *sein Sekkreis reicht nicht über die ~
 hinweg*: han ser ej längre än näsan racker;
*er hat sich viel Wind um die ~ gehen las-
 sen*: han har sett sig vida omkring; *das*

werde ich ihm unter die ~ reiben: det skall han få i sig, skall jag inpränta i honom; *jm vor der* ~ framför näsan på ngn.

näseln, *sv. itr. h. 1.* vädra. **2.** tala gnm näsan.

Nas|len|bein, *n.* näsben. **-en|bluten**, *n.* näsblödning, näsblod. **-en|klemmer**, **-en|kneifer**, *m.* F pincenez. **-en|laut**, *m.* näsljud. **-en|loch**, *n.* näsborr. **-en|ring**, *m.* näsring, nosring. **-en|schneller**, *m.* näsknäpp. **-en|spitze**, *f.* nästipp. **-en|stüher**, *m.* näsknäpp. **-en|stübern**, *tr.* knäppa på näsan. **-er|umpfen**, *n.* näsrynkning. **-eweis**, *a.* näsvis. **Jungfer** ~ näspärla. **-eweisheit**, *f.* näsvishet. **-führen**, *tr.* draga vid näsan. **-horn**, *n.* noshörning.

-nasig, **-näsig**, *a.* i sma. **-näst**, *t. ex. lang*.

Näsler, *-, m., -in, -nen, f.* en som talar i näsan.

nafs, *I. -er † o. * -er, a.* våt. **Bis auf den letzten Faden** *ei. bis auf die Haut* ~ sein: ej hafva en torr tråd på sig. ~ *er Bruder*: en som brukar taga sig en tår på tand. **II. -es, 0, n.** väta, vätska.

Nassauer, *-, m. 1.* nassauare. **2. F a)** genombåt person, b) en som tycker om att fukta strupen, c) matfriare, snyltgäst. **-n**, *sv. itr. h. F* snylta, snugga.

Nässe, *0, f.* väta. **-ln**, *sv. itr. h. o. tr.* vara fuktig, fukta.

nassen, **nässen**, *sv. I. itr. h. 1.* vara våt, fukta, vätska sig. **2.** opera. *es näs/st*: det duggar. **II. tr. vant. nässen**: väta, fukta.

nässig, *a.* fuktig.

natskalt, *a.* kall och våt.

nätslich, *a.* fuktig.

Nation, *-en, f.* nation, folk. **-äl**, *a.* national, nationell. **-äle**, *-[s], -[s]*, *n.* beskrifning på ngns egenskaper o. härkomst, personalier. **-älfarbe**, *f.* nationalfärg. **-älgarde**, *f.* nationalgarde. **-alisieren**, *sv. tr.* nationalisera. **-alisierung**, *f.* nationalisering. **-allität**, *-en, f.* nationalitet.

Nativität, *-en, f.* nativitet, horoskop. *Jm die* ~ *stellen*: ställa ngns horoskop.

Natter, *-n, f. 1.* snok. **2.** huggorm. **-nzunge**, *f.* ormtunga; *önd.* giftig tunga.

Natur, *-en, f.* natur. *Die Schuld der* ~ *bezahlen*: gå all världens väg, dö. **-älien**, *pl.* naturalier. **-alisation**, *-en, f.* naturalisering. **-alisieren**, *sv. tr.* naturalisera. **-alisierung**, *f.* naturalisering. **-alistisch**, *a.* naturalistisk. **-älleistung**, *f.* naturaprestation. **-begebenheit** = *Naturerscheinung*. **-beschreibung**, *f. 1.* naturlära. **2.** naturskildring. **-ell**, *-e, n.* naturell, lynne. **-ereigni|[s]**, *n.*, **-erscheinung**, *f.* naturföreteelse, fenomen. **-forscher**, *m.* naturforskare. **-forschung**, *f.* naturforskning. **-gabe**, *f.* naturgåfva, talang. **-gemäls**, *a.* naturenlig. **-geschichte**, *f.* naturhistoria, -lära. **-geschichtlich**, *a.* naturhistorisk. **-körper**, *m.* naturföremål. **-kunde**, *f.* naturkunnighet.

-kundig, *a.* naturkunnig. *Ein* ~ *er*: en naturforskare.

natürlich, *a.* naturlig, medfödd. **-erweise**, *adv.* naturligtvis. **-keit**, *f. 1.* natur(en)lighet, nativitet. **2.** naturlig, empirisk erfarenhet.

Natür|seltenheit, *f.* sällsynt naturföremål. **-spiel**, *n.* naturens lek. **-wahr**, *a.* natursann, -trogen. **-widrig**, *a.* naturvidrig, -stridig. **-wüchsig**, *a.* naturlig, naturfrisk, naiv. **-wüchsigkeit**, *f.* naturlighet, naturfriskhet, nativitet.

Naulle, *-n, f.* båt, lastbåt. **-pe**, *-n, f.* nyck, besynnerlighet, ondska. **-tisch**, *a.* nautisk.

Navigation, *0, f.* navigation, sjöfart.

NB. ei. N. B., *forkorta.* = *nota bene*.

nd., *forkorta.* = *niederdeutsch*: lågtysk.

'ne = *eine* se *ein A.*

Nebel, *-, m.* dimma, töcken. **-ei**, *-en, f.* oklarhet, svammel. **-fern**, *a.* aflägsen, liksom dimhöld. **-ferne**, *f.* dimmig fjärran. **-feucht**, *a.* fuktig af dimma. **-fleck**, *m. 1.* astron. nebulosa. **2.** fläck för ögonen. **-grau**, *a.* dimmig, dimhöld. **-haft** = *neblig*. **-horn**, *n.* mistlur. **-icht**, **-ig**, *a.* dimmig, oklar. **-kappe**, *f. 1.* kappusjög, kappa mot dimma. **2.** hatt af dimma kring bergstoppar. **3.** mössa, kappa, som gör dess bärare osynlig. **-krähe**, *f.* vanlig kråka. **-n**, *sv. itr. h. 1.* utsända, uppsända, alstra dimma. Opera. *es nebelt*: det blir, är dimmig, dimma, luften tjocknar. **2.** vid ortförändring *3.* sväfva som en sky. **3.** vara oklar, svävande; svamla. **-rauch**, *m.* dimma. **-regen**, *m.* fint, silande duggregn. **-stern**, *m.* nebulosa. **-streif**, *m.* dimstrimma, dimbälte, dimma, sky. **-trübe**, *a.* dimmig.

neben, *I. prep.* med dat. o. ack. jämte, bredvid, utom. **II. adv.** därjämte, bredvid, dessutom. **-absicht**, *f.* bifafigt. **-allee**, *f.* parallel allé, sidoallé. **-än**, *adv.* strax intill, här- *ei.* där- bredvid, i angränsande rum, *h. m. m.* **-arbeit**, *f.* biarbete, samtidigt arbete, arbete därjämte. **-artikel**, *m.* biartikel. **-bau**, *m.* sidobyggnad. **-bedeutung**, *f.* bibetydelse. **-begriff**, *m.* bibegrepp. **-bei**, *adv. 1.* = *nebenan*. **2. tillfälligtvis, i förbigående. **3.** därjämte, dessutom. **-blatt**, *n.* bot. stipel. **-buhler(in)**, *m. (f.)* medtäflare (-erska), rival, konkurrent. **-buhlerisch**, *a.* rivaliserande, konkurrerande, medtäflar-. **-ding**, *n.* bisak. **-einänder**, *adv.* jämte, bredvid *hvarandra*. **-einkunft**, **-einnahme**, *f.* blinkomst, biförtjänst. **-essen**, *n.* birätt. **-figur**, *f.* bifigur. **-flufs**, *m.* biflod. **-frau**, *f.* frilla. **-gang**, *m.* sidogång. **-gasse**, *f.* sidogrand. **-gebäude**, *n.* sidobyggnad, flygel. **-gedanke[s]**, *m.* baktanke. **-gericht**, *n.* birätt. **-geschmack**, *m.* bismak. **-geschöpf**, *n.* medskapad varelse. **-gewinn**, *m.* bivinst, biförtjänst. **-handlung**, *f.* bihandling. **-här**, **-hin**, *adv. 1.* = *nebenbei* **2, 3. 2.** bredvid. **-hof**, *m.* mindre gård, sidogård. **-kammer**, *f.* sidokammare. **-kosten**, *pl.* biomkostnader. **-land**, *n.* grannland. **-linie**, *f. 1.* pa-**

rallel linie. 2. sidolinie; bibana. -mann, m. sidoman. -mensch, m. medmänniska. -münd, m. vädermäne. -ordnend, a. samordnande. -person, f. biperson. -pfarre, f. dotterförsamling, annex. -pferd, bi. -satz, m. löshäst. -rolle, f. biroll, underordnad roll. -saal, m. sidosal. -sache, f. bisak. -sächlich, a. underordnad, obetydlig, bi. -satz, m. gram. bisats. -schiff, n. sidoskepp. -sitzer, m. granne. -sonne, f. vädersol. -stehend, a. bredvidstående. -stimme, f. andra stämman. -strafse, f. sidogata. -stube, f. sidorum. -stunde, f. hvilostund, rast. -thür[e], f. 1. sidodörr. 2. löndörr. -tisch, m. sidobord. -treppe, f. sidotrappa, mindre trappa. -ton, m. biton. -umstand, m. blomständighet. -unkosten = Nebenkosten. -ursache, f. biorsak, medverkande orsak. -verdienst, m. biförtjänst. -vormund, m. andre förmyndare. -wort[h]eil, m. ytterligare fördel. -weg, m. biväg, sidoväg, parallel väg. -winkel, m. mat. supplementsvinkel. -zimmer, n. sidorum.

nöbl- *se* nebel-.

nēbst, prep. med dat. med, jämte. -bēi = nebenbei. necklen, sv. I. tr. reta. II. rfl. *Sich mit jm* ~ retas, gnabbas med ngn. *Sich* (rpr.) ~ retas, gnabbas. -er, -, m. en som tycker om att retas, att gnabbas, retsticka. -eröl, -en, f. retsamhet, gnabb, skämt. -erin, -nen, f. *se* Necker. -isch, a. 1. lustig, komisk. 2. retsam, förgärlig. 3. egen, besynnerlig.

Neffe, -n, m. bror-, systerson, nevö. -ngunst, f. nepotism.

negl|ativ, a. negativ. -er, -, m. neger. -erin, -nen, f. negerkvinna. -ieren, sv. tr. förneka. -lig (-ē), -s, n. negligē, morgondragt. -lligieren, sv. tr. försumma, negligera. -ociieren, sv. itr. h. underhandla; handla.

nehmlen, st. I. tr. 1. taga, *den Augenschein von etw.*: ngt i skärskådning, *jn als ei. zum Gehülfen*: ngn till medhjälpare, *sich eine Frau*: sig hustru, *jm Maß*: mått på ngn, *gar kein Ende*: aldrig slut, *jn beim Worte*: ngn på ordet. 2. särskilda fall. *Preussische Dienste* ~ inträda i preussisk tjänst, *das Mönchskleid ei. die Tonsur* ~ gå i kloster, *blifva munk, einen Entschlufs* ~ fatta ett beslut, *die Flucht* ~ gripa till flykten, *Anstalten* ~ vidtaga åtgärder, *sich die Mühe* ~ gifva sig möda, *sie ~ sich beide nichts*: de äro båda lika goda, *Anstofs, Ärgerais an etw.* (dat.) ~ taga anstöt af, *blifva stött, förärgad öfver ngt, [mit] etw. für gut* ~ hålla till godo med ngt, *etw. für ungut, für übel* ~ blifva stött öfver ngt, *von etw. Abstand* ~ afstå från ngt. II. rfl. *Sich gut* ~ a) uppföra sig väl, b) taga sig bra ut. -er, -, m., -erin, -nen, f. en som tager ngt. -lich *se* nämlich.

Nehrung, f. smal landtunga framför ett haff, *jn Hauff*.

Neid, -[e]s, 0, m. afund. -en, sv. = beneiden. -er, -, m., -erin, -nen, f. afundsjuk person, afundsman. -haft = neidisch. -hammel, -hart, -e, m. afundsjuk person. -lg, -lsch, a. afundsam, afundsjuk. *Mit etw.* ~ *sein*: vara nidsk om ngt. -kragen = Neidhammel. -los, a. utan afund, fri från afundsjuke. -nagel *se* Niednagel. -voll, a. afundsam, afundsjuk.

Neigle, -n, f. 1. bugning. 2. sluttning, lutning; *bia*. upphällning, slut, t. ex. *der Tag ist an der ei. geht auf die* ~ dagen närmar sig sitt slut, *es geht mit jm zur* ~ det går utför, *lider mot slutet med ngn, etw. geht zur* ~ *ei. auf die* ~ *ei. ist auf der* ~ det är på upphällningen med ngt. 3. rest, återstod, slick, skvätt. -en, sv. I. tr. 1. luta, böja, vända, sänka *bia*. *bia. [zu] jm sein Ohr* ~ låna ngn sitt öra, *höra på ngn*. 2. göra sig bevågen, vinna för sig. *jn geneigt*. II. itr. h. o. rfl. slutta; luta, böja, buga, sänka sig, sjunka, närma sig slutet, *sjunkande närma sig. [Sich] zu etw.* ~ vara böjd för ngt, *luta ätt håll*. -er, -, m. bugning. -ung, f. 1. sluttning, lutning. 2. böjning, bugning. 3. böjelse, lust, håg, smak, tycke. 4. böjelse för, dragning ut ngn, sympati.

nein, I. adv. II. -[s], -[s], n. nej.

Nekrológ, -e, m. nekrolog, dödsruna.

Nektar, -s, 0, m. nektar.

Nelke, -n, f. näjlika. -nstock, m. näjlikstånd.

nenn|bär, a. som kan nämnas, nämnbar. -en, oreg. sv. I. tr. o. rfl. nämna, kalla (sig), uppgifva (sig). *Das nenn' ich* [*ge*]schlafen: det kan man kalla att sofva. II. rfl. 1. *se* I. 2. kallas, heta. -er, -, m. mat. nämnare. -ung, f. nämnande. -wärt[h], m. nominellt värde.

Nepót|le, -n, m. bror-, systerson, nevö, släktning. -ismus, -, 0, m. nepotism.

Nergell|ei, -en, f. F brummande, grumsande. -lg, a. F knorrig, brummande. -n, sv. F I. itr. h. knorra, brumma, grumsa, häckla, gråla. II. tr. förarga, förtreta, plåga, trakkassera.

Nerv, -[e]s ei. -en, -en, m., -e, -n, f. nerv. -enaufregend, a. nervretande, irriterande. -enaufregung, f. nervretning. -enfieber, n. nervfeber. -enkrankheit, f., -enleiden, n. nervsjukdom, -lidande. -enreiz, m. nervretning. -enschwach, a. nervsvag, nervös. -enschwäche, f. nervsvaghet. -enstärkend, a. nervstyrkande. -ensystem, n. nervsystem. -ig, a. 1. nervfull, kraftfull. 2. bot. nervig. -üs, a. nervsvag, nervös.

Nerz *se* Nörz.

Nessel, -n, f. nässla. -ausschlag, m. nässelutslag. -fieber, n. nässelfeber. -n, I. a. af nättelduk, nättelduks. II. sv. tr. o. itr. h. bränna som nässlör. -sucht, f. kronisk nässelfeber. -tuch, n. nättelduk.

Nest, -er, n. bo, fågelbo, bale, rede, näste, håla, tillhåll; F säng. -ei, n. balägg, lock-

ägg. -el, -, *m.* o. * *n.*, -*n.*, *f.* rem, band att fästa upp kläder med, skoband, byxband, gördel. -eln, *sv. tr.* knyta, fästa upp medels ett band. -erausnehmer, *m.* en som tar ut ägg ur fågelbon. -feder, *f. dun.* -håckchen, *n.*, -kegel, *m.*, -küchlein, *n.* sist utkläckta ungen i ett fågelbo, sist födda barnet i en familj, källgris, smekunge. -ler, -, *m.* förfärdigare af band med spännen på. -ling, -e, *m.* 1. fågelunge som ännu ej lemnat boet. 2. = Nestküchlein. 3. *F* i allmh. barn. -quakelchen = Nestküchlein. -raupe, *f.* fjärilslarv som spinner in sig på trädgrenar.

nett, *a.* 1. nätt, prydlig, treflig. 2. kort, bestämd, skarpt begränsad. -heit, -igkei, *f.* nätthet, prydlighet, treflighet. -o, *adv.* hand. netto.

Netz, -e, *n.* nät. -ärtig, *a.* nätartad. -auge, *n.* zool. fasettgöga. -e, *o. f.* vätska att fukta med, saliv på fingrarna. -en, *sv. tr.* 1. fukta, väta. 2. knyta nat. -flüglig, *a.* zool. nätvingad. -haut, *f.* näthinna. -nadel, *f.* knytnål. -werk, *n.* nät.

neu, *a.* ny; färsk. ~ere Sprachen: moderna språk, in ~erer Zeit: på den senare tiden, etw. ~ machen: sätta i skick, renovera, restaurera ngt, was giebt es ~es? hvad nytt? auf's ~e ei. von ~em: ånyo, på nytt. -angekommen, *a.* nyss ankommen, nykommen. -anschaffung, *f.* nyanskaffning. ~ von Möbeln: anskaffande af nya möbler. -aufgelegt, *a.* utkommen i ny upplaga, omtryckt. -backen, *a.* nybakad. -bau, *m.* ombyggnad, nybyggnad, ny byggnad. -bekehrt, *a.* nyomvänd. -bildung, *f.* nybildning. -deutsch, *a.* nytsk. -druck, *m.* ny upplaga. -erdings, *adv.* 1. nyligen, på senare tiden. 2. * ånyo. -eréi = Neuerung. -erer, -, *m.* förnyare, nyhetsmakare. -erlich = neulich. -ern, *sv. tr.* o. *itr.* h. förnya, omgestalta. -erung, *f.* förändring, nyhet, ny sed, nyhetsmakeri. -erungskitzel, *m.*, -erungslust = Neuerungssucht. -erungslustig = neuerungssüchtig. -erungsscheu, *a.* rädd för allt nytt. -erungssucht, *f.* nyhetsmakeri, -begär. -erungssüchtig, *a.* nyhetsbegärlig. -lysten. -fündland, *n. npr.* Newfoundland. -fündländer, -, *m.* newfoundlandare. -gebacken, *a.* nybakad. -geboren, *a.* nyfödd. -geburt, *f.* 1. pånyttfödelse. 2. pånyttfödd varese. -gemacht, *a.* nygjord. -gestaltung, *f.* omgestaltning. -gier[de], *f.* nyfikenhet. -gierig, *a.* nyfiken. -groschen, *m.* nygroschen delad i 10 pennig, jfr Groschen. -heit, *f.* nyhet, friskhet, färskhet. -höchdeutsch, *a.* nyhögtyisk. -igkei, *f.* nyhet. -jahr, *n.* nyår. -land, *n.* nyodlad mark. -lich, *a.* som inträffat nyligen, senast; *adv.* nyligen. -ling, -e, *m.* nykomling, oerfaren, oöfvad, ovan person. -modig, -modisch, *a.* nymodig. -münd, *m.* nymåne.

neun, *I.* utan följ. subst. äfv. * -e, *a.* (oböjl. grundtal)

nio. *II.* -en, *f.* nia. Betr. sma. jfr sma. med drei. -auge, *n.* o. *f.* näjonöga. -er, -, *m.* nia *m.* m. jfr Fünfer. -erlei, oböjl. *n.* nio slags, nio olika. -klug, *a.* öfverklök, snusföruftig. -te, *a.* (ordningstal) nionde. -tehalb, *a.* ätta och en half. -tel, -, *n.* niondel. -tein, *sv. tr.* dela i niondelar. -tens, *adv.* för det nionde. -töter, *m.* törnskata. -zahn, *a.* nitton, jfr funfzehn. -zig, *a.* nittio, jfr funfzig.

Neu|rerin, -nen, *f.* nyhetsmakerska. -scheffel, *m.* nyscheffel (50 liter). -seeland, *n. npr.* Nya Zeeland. -silber, *n.* nysilver. -stadt, *f.* Die ~ nya staden. -testamentlich, *a.* nytestamentlig. -thum se Neutum. -tral, *a.* neutral. -tralisieren, *sv. tr.* o. *rfl.* neutralisera(s). -tralisierung, *f.* neutralisering. -tralität, *o. f.* neutralitet. -tüm, *n.* ngt nytt, nyhet, ny sed. -tümlich, *a.* ny, nymodig. -vermählt, *a.* nyförmald. -zeit, *f.* nyare tiden. -zoll, *m.* centimeter.

nicht, *I.* *adv.* icke, ej. *II.* *n.* i vissa förbindelser, hvilka ofta smnskrifvas: mit ~em: ingalunda, på intet vis, zu ~e machen: tillintetgöras, zu ~e werden: tillintetgöras. *III.* -[e]s, *o. n.* hvit zinkoxid. -achtung, *f.* brist på aktning, ringaktning. -äd[e]lig, *a.* ofråelse. -annahme, *f.* vägran att mottaga ngt. -ausführung, *f.* underlåtande. -beachtung, -befolgung, *f.* försummande, brist på åtydnad, förbiseende. -christ, *m.* icke kristen. -duldung, *f.* ofördragsamhet. -e, -n, *f.* brors- ei. systerdotter. -erfolg, *m.* brist på framgång, misslyckande. -erscheinen, *n.* 1. Das ~ des Buches: den omständigheten att boken icke kom ut. 2. jur. uteblifvande från domstol, tredskande. -gelehrt, *a.* olärd. -gelingen, *n.* misslyckande. -haltung, *f.* underlåtenhet att hålla, att iakttaga; uppskjutande, t. ex. einer Sitzung. -ig, *a.* överklig, fåfång, ogiltig, värdelös, lumpen, innehållslös, förgämlig. Etw. ~ machen: omintetgöras, upphäva ngt. -igkei, *f.* överklighet, fåfänglighet *m.* *m.* se föreg. -igkeitsserklärung, *f.* upphäfvande, annullering. -militär, *m.* icke-militär, civil. -raucher, *m.* icke-rökare. -s, *I.* oböjl. obest. pron. *n.* intet, ingenting. Für ei. um ei. wegen ~ und wieder ~ utan ngt som helst skäl, das ist ~ det duger ej, blir ej af, es ist ~ damit: det är intet bevändt därmed, ~ davon! ej ett ord därom! ganz und gar ~ icke det ringaste, sonst ~? intet vidare? *II.* -, *o. n.* intet. -sbedeutend, *a.* 1. obetydlig. 2. meningslös. -sdestoweniger, *adv.* icke dess mindre. -sein, *n.* icke-vara. -snutz, *I.* -e, *m.* odugling. *II.* = *ovj.* -snutzig, *a.* oduglig, ovärdig, dålig, nedrig. -snutzigkeit, *f.* oduglighet *m.* *m.* se föreg. -ssagend, *a.* intetsägande. -sthuer, -, *m.* lätting, dagdrifvare. -sthuerei, *f.* dagdrifveri, lättja. -sthuerin, -nen, *f.* se Nichtsthuer. -sthuerisch, *a.* sysslolös, lättjefull. -swisser, -, *m.* okunnig per-

son. **-swürdig**, *a.* 1. värdelös, obetydlig. 2. ovärdig, nedrig. 3. förgärlig, nedrig. **-swürdigkeit**, *f.* värdelöshet, värdelöshets sak, obetydlighet *m. m.* se föreg. **-wissen**, *n.* okunnighet. **-wollen**, *n.* brist på vilja.

Nick, *-e, m.* nick. **-el**, *I.* -, *m.* 1. putfnasker. 2. *str.* *n.* gemen karl, kanalje, rackare. **II.** -*s, O, n. o. m.* min. nickel. **-en**, *sv. itr. h. o. tr.* nicka. *Ein Ja* ~ nicka bifall, *den Kopf* ~ nicka med huvudet. **-stuhl**, *m.* hvilstol. **-stunde**, *f.* slummerstund, stund då man brukar taga sig en lur.

nie, *adv.* aldrig. ~ *und nimmermehr*: aldrig någonsin.

nieder, *I. a.* nästan endast attributivt, låg, lägre, ringa. *Hohe und* ~ *ei. hoch und* ~ hög och låg. **II. adv.** ned. *Orta* ellipt., t. ex. *das Haus ist* ~ huset har brunnit ned. **-arbeiten**, *tr.* gum arbete öfvervinna, besegra. **-beugen**, *tr.* nedböja, böja, nedslå. **-biegen**, *tr.* böja ned. **-blicken**, *itr. h.* blicka ned. **-blitzen**, *itr. s.* slå ned som blitzen. **-brechen**, *I. tr.* nedbryta. **II. itr. s. brista ned. **-brennen**, *I. tr.* bränna ned. **II. itr. s. brinna ned. **-bringen**, *tr.* bringa ned. **-bücken**, *rf.* bocka, böja sig ned. **-deutsch**, *I. a.* lågtysk, platttysk. **II. n.** lågtyska, platttyska, *tr. deutsch.* **-deutschland**, *n. npr.* Nordtyskland. **-donnern**, *I. itr. s.* slå ned som åskan. **II. tr. slå ned, slå till marken. **-druck**, *m.* tekn. lågtryck. **-drücken**, *tr.* nedtrycka. **-fahren**, *itr. s.* fara ned, stiga ned. **-fahrt**, *f.* nedfärd, nedstigande. **-fall**, *m.* fall, nedfallande. **-fallen**, *itr. s.* falla ned. **-fällen**, *tr.* fälla. **-fliegen**, *itr. s.* flyga ned. **-fliessen**, *itr. s.* flyta, rinna ned. **-gang**, *m.* nedgång. **-gedrücktheit**, *f.* nedtryckthet. **-gehen**, *itr. s.* gå ned. **-geschlagen**, *a.* nedslagen. **-geschlagenheit**, *f.* nedslagenhet. **-gleiten**, *itr. s.* glida ned. **-halten**, *tr.* hålla ned; ej låta komma upp. **-hängen**, **-hängen**, *itr. h.* hänga ned. **-hauen**, *tr.* hugga ned. **-hocken**, *itr. s.* huka sig ned. **-holen**, *tr.* hämta ned. **-holz**, *n.* buskar. **-kämpfen**, *tr.* nedslå, besegra. **-kartätschen**, *tr.* med kartescher nedmäja. **-kauern**, *itr. s.* huka sig ned, sätta sig på marken. **-klappen**, *tr.* nedfälla, nedslå. **-klettern**, *itr. s.* klättra ned. **-knieen**, *itr. s.* falla på knä. **-kommen**, *itr. s.* 1. komma ned. 2. nedkomma. **-krämpfen**, *tr.* vika ned. **-kunft**, *f.* nedkomst. **-lage**, *f.* 1. nederlag, förloradt slag. 2. nederlag, förråd (shus), depot. 3. deposition; deponerat gods. **-land**, *n.* lågland. **-lande**, *pl. npr.* Nederländerna. **-ländisch**, *a.* nederländsk. **-lassen**, *I. tr.* släppa, fira ned. **II. rf.** slå sig ned, slå upp sina bopålar. **-lassung**, *f.* 1. nedsläppande. 2. nybygge, koloni. **-legen**, *I. tr.* nedlägga; deponera. **II. rf.** lägga sig. **-legung**, *f.* nedläggning. **-leiten**, **-lenken**, *tr.* leda ned. **-machen**, *tr. I.* skaffa, släppa ned. 2. nedgöra. **-mähen**, *tr.*******

nedmäja. **-metzeln**, *tr.* nedhugga, nedsabla. **-reissen**, *tr.* slita, rifva ned, förstöra. **-reiten**, *tr.* rida ned, öfver ända. **-rennen**, *tr.* stöta omkull. **-rollen**, *itr. s.* rulla ned. **-säbeln**, *tr.* nedsabla. **-schiessen**, *I. tr.* skjuta ned. **II. itr. s. störta, slå ned. **-schlag**, *m. I.* slag nedåt; nedsänkande; fall; nederbörd. 2. kem. fällning. **-schlagen**, *I. tr.* slå ned, sänka, fälla, slå till marken, undertrycka, besegra, nedslå, böja. **II. itr. s. slå ned, falla ned; afsätta sig. **-schlucken**, *tr.* svälja ned. **-schmelzen**, *tr.* F kasta ned. **-schmettern**, *tr.* slå till marken, krossa, förkrossa. **-schreiben**, *tr.* nedskrifva. **-sehen**, *itr. h. se* ned. **-senden**, *tr.* nedsända. **-senken**, *tr.* sänka (ned). **-setzen**, *tr.* sätta ned. **-singen**, *tr.* i sång öfvertärfva. **-sinken**, *itr. s.* sjunka ned. **-sitzen**, *itr. h. o. s.* samt *tr.* sitta ned. **-sprechen**, *tr.* nedtysta. **-stämmig**, *a.* lågstämmig. **-stechen**, *tr.* sticka ned. **-steigen**, *itr. s.* stiga ned. **-stoßen**, *I. tr.* nedstöta. **II. itr. s. slå ned på. **-strecken**, *I. tr.* slå till marken. **II. rf.** sträcka ut sig, lägga sig. **-streichen**, *tr.* stryka ned. **-strömen**, *itr. s.* strömma ned. **-sturz**, *m.* nedstörtande, fall. **-stürzen**, *tr. o. itr. s.* störta ned. **-tracht**, *f.* = *Niederträchtigkeit*. **-trächtig**, *a.* nedrig, gemen. **-trächtigkeit**, *f.* nedrighet, gemenhet. **-treten**, *tr.* trampa ned. **-trinken**, *tr.* besegra i dryckjöm. **-ung**, *f.* dalsänkning, sidlång mark, lågland, däld. **-wärts**, *adv.* nedåt. **-werfen**, *tr.* kasta ned, öfverända. **-zeichnen**, *tr.* nedskrifva, uppteckna. **-ziehen**, *tr.* draga ned.******

niedlich, *a.* nätt, treflig, prydlig, söt. **-keit**, *f.* nätthet *m. m.* se föreg.

Niednagel, *m. I.* i köttet fastsittande nagel-splittra. 2. nagelrot.

niedrig, *a.* låg; ringa. ~ *er stellen*: ställa, flytta ned. **-en**, *sv.* = *erniedrigen*. **-keit**, *f.* låghet, ringhet.

niesgesehen, *a.* aldrig förr sedd.

niellieren, *sv. tr.* niellera.

niellmals, *adv.* aldrig. **-mand**, *gen.* -[e]s, *dat.* -em o. -[en], *ack.* -[en], *O*, *obest. pron. m.* ingen.

Niere, *-n, f.* njure. **-nbraten**, *m.* njurstek. **-nfett**, *n.* njurtalg. **-nformig**, *a.* njurformig. **-nkrankheit**, *f.*, **-nleiden**, **-nweh**, *n.* njurlidande.

nieslen, *sv. itr. h.* nysa. **-mittel**, *n.* nysmedel. **-pulver**, *n.* nyspulver.

Niefsbrauch, *m.* nyttjande(rätt). **-braucher** (in), *m. (f.)* en som har nyttjanderätt. **-brauchsrecht**, *n.* nyttjanderätt. **-nutzer** = *Niefsbraucher*. **-nutzung** = *Niefsbrauch*.

Nieswurz, *O, f.* prustrot.

Niet, *-e, n.* nitnagel. **-e**, *-n, f.* nit i lotteri. **-en**, *sv. tr.* nita. **-nagel**, *m.* nitnagel. **niet** och **nagelfest**, *a.* fästad med nitnaglar.

Nihilist, *-en, m., -in, -nen, f.* nihilist.

Nil, *-[e]s, O, m. npr.* Nilen. **-pferd**, *n.* nilhäst, flodhäst.

itr. intransitivt, *rf.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälperb.

nimmer, *adv.* 1. ej mera. 2. aldrig. **-mehr**, *adv.* aldrig (mera), *itr nie o. nun. -mehrstag*, *m. F* aldrig inträffande dag. **-satt**, *I. a.* aldrig mätt. **II.** -e, *m.* omätlig, glupsk person, storätare. **-wiedersehen**, *n. Auf ~!* farväl för alltid!

Nipp, -e, *m.*, -e, *f.* 1. läppjande, mun (full). *Ein ~chen thun*: läppja. *Drei ~chen Kaffee*: tre munnar kaffe. 2. *pl.* nipper. **-en**, *sv. itr. h. o. tr.* läppja (på). **-sachen**, *pl.* nipper. **-tisch**, *m.* atenienn.

nirgend[s], **-wo**, *adv.* ingenstädes.

Nische, -n, *f.* nisch.

Nist(e)l(n) se *Nestel(n)*. **-en**, *sv. itr. h. o. r.f.* bygga bo (om fåglar). **-kasten**, *m.* vanl. dim. **-kästchen**, *n.* konstgjordt fågelbo.

Nilveäu, -s, *n.* nivå. **-ellierarbeit**, *f.* nivelleringsarbete. **-ellieren**, *sv. tr.* nivellera, afväga, planera. **-ellierung**, *f.* nivellering.

Nix, -e, *m.* näck. **-blume**, *f.* näckros. **-e**, -n, *f.* älfva. **-enhaft**, *a.* ällfik. **-in**, -nen, *f.* älfva.

nobel, *a.* nobel. förmån, ädel.

Noblesse, *0*, *f.* nobless, adel.

noch, *I. adv.* 1. ännu, dessutom, ytterligare. *~ immer*: ännu alltjämt, allt fortfarande, *das fehlte nur ~!* det fattades bara! *~ obendrein*: till på köpet. 2. redan, *t. ex. ~ am Tage seiner Ankunft*: redan första dagen, samma dag han kom. 3. *~ so*: än så, *t. ex. wäre er ~ so reich*. **II. konj.** *Weder ei. nicht ... ~* hvarken ... ej håller. **-mal**, *adv.* 1. en gång till, dubbelt. 2. *~ nochmals*. **-mally**, *a.* änyo inträffande, upprep. **-mals**, *adv.* ännu en gång.

Nock, -e, *n.*, -e, -n, *f.* sjs. nock.

Nomad(e), -n, *m.* nomad. **-enhaft**, **-isch**, *a.* nomadlik, nomadisk, kringvandrande. **-isieren**, *sv. itr. h.* nomadisera, föra ett kringvandrande lif.

Nomlenklatur, -en, *f.* namnförteckning. **-Inälbetrag**, *m.* nominelt belopp. **-inälwert[h]**, *m.* nominelt värde.

None, -n, *f.* 1. nionde timmen; bön vid nionde timmen. 2. *noux* i romerska kalendern.

Nonne, -n, *f.* dim. †. nunna. **-nhaft**, *a.* nunnelik, klosterlik. **-nklöster**, *n.* nunnekloster.

Nonsens, -[es], -e, *m.* nonsens, dumhet, galenskap.

Noppe, -n, *f.* nopp, noppa. **-n**, *sv. tr.* noppa.

Nord, -[e]s, *0*, -en, *0*, *m.* 1. nord, norr. *Nach ei. gen ~* åt norr. 2. nordanvind. **-egend**, *f.* nordlig trakt. **-isch**, *a.* nordisk. **-kaper**, *m.* zool. nordkape (Balæna glacialis). **-land**, *n.* 1. nordanland. 2. *npr.* Norrland. **-länder(in)**, *m. (f.)* 1. nordbo. 2. norrlänning, norrländska.

nördlich, *a.* nordlig.

Nordlicht, *n.* norrsken.

Nördling, -e, *m.* nordbo.

Nordlmann, *m.* nordbo. **-öst[en]**, *m.* nordöst. **-östlich**, *a.* nordöstlig. **-östwind**, *m.* nordöst-

vind. **-pol**, *m.* nordpol. **-polfahrt**, *f.* nordpolsfärd. **-polfahrer**, *m.* nordpolsfarare. **-see**, *f. npr.* Die ~ Nordsjön. **-stern**, *m.* Der ~ nordstjärnan. **-wärts**, *adv.* åt norr. **-wést[en]**, *m.* nordväst. **-wéstlich**, *a.* nordvästlig. **-wéstwind**, *m.* nordvästvind.

Nörgel- se *Nergel*-.

Norm, -en, *m.* norm, regel. **-äl**, *a.* normal, regelbunden. **-álmáls**, *n.* normalmått, likaremått. **-álspurig**, *a.* som har normal spårvidd; bredspårig. **-áltracht**, *f.* normaldrägt, i sht jägerdrägt. **-and(e)**, *0*, *f. npr.* Normandie. **-ánne**, -n, *m.* 1. normand. 2. norrman. 3. nordman. **-ánnsich**, *a.* 1. normandisk. 2. norsk, normmännens. 3. nordisk, nordmännens. **-ieren**, *sv. tr.* reglera, rätta efter ngt.

Norne, -n, *f.* norna.

Norwégien, -s, *0*, *n. npr.* Norge. **-er**, -, *m.* norrman. **-erin**, -nen, *f.* norska. **-isch**, *I. a.* norsk. **II. n. norska, *itr. detska*.**

Nörz, -e, *m.* zool. flodiller (Mustela lutreola).

Not, -e †, *f.* 1. nöd. *Im Falle der ~* i nödens stund, *etw. ist ~ ei. von Nöten*: ngt är af nöden, *mit genauer ei. harter ei. knapper ~* med knapp nöd. 2. *sarsklida fall.* *Schwere ~* a) fallandesot, b) svordom. *ugt fan anammal viele ei. seine liebe ~ haben zu*: hafva svårt, hafva all möda att, med största svårighet göra ngt, *ich habe ~ alles unterzubringen*: jag har svårt att få plats för allt, *es hat ~, dafs*: det sitter åt, att, *es hat keine ~ mit uns*: det har ingen fara med oss; *es thut ~ dafs*: det är nödvändigt att, *es thäte ~, ich ginge selbst hin*: det vore bäst, att jag ginge dit själf, *ohne ~* utan tvång, utan tvingande skäl, *über ~* mer än nödvändigt är, *zur ~* i nödfall. **-a**, -s, *f.* nota, räkning. **-abilität**, -en, *f.* notabilitet. **-ár**, -e, *m.* notarie. **-ariát**, -e, *n.* notaries befattning, notariat. **-ariéll**, *a.* notarial. **-bau**, *m.* provisorisk byggnad. **-behelf**, *m.* nödhjälp, nödfallsmedel. **-brücke**, *f.* provisorisk bro, nödbro. **-brunnen**, *m.* reservkälla, källa för nödfall. **-dienst**, *m.* tvungen tjänst. **-drang**, *m.* tvingande nödvändighet. **-durft**, *f.* nödtorft; *tarf.* **-dürftig**, *a.* nödtorftig; *torftig.* **-dürftigkeit**, *f.* torftighet. **-e**, -n, *f.* dim. †, 1. nota. 2. *not.* 3. = *Banknote*. **-eimer**, *m.* brandämbar. **-efeder**, *f.* penna att skriva noter med. **-enhandlung**, *f.* musikhandel. **-enmappe**, *f.* notportfölj. **-empult**, *m.* notpulpet, notställare. **-enschlüssel**, *m.* mus klav. **-enstimme**, *f.* mus. musikstämna. **-fall**, *m.* nödfall. **-folglich**, *a.* med nödvändighet följande. **-gedrungen**, *a.* nödtvungen. **-gesetz**, *n.* tvångslag. **-groschen**, *m.* nödpenning, -skilling, -styfver. **-h** se *Not*. **-helfer**, *m.* hjälpare i nöden.

nöthig se *Nödig*.

notieren, *sv. tr.* notera, anteckna. **-ierung**, *f.* notering. **-ifikation**, -en, *f.* tillkännagivande,

- meddelande. -ifizieren, *sv. tr.* tillkännagifva, meddela.
- nötig, *a.* nödvändig, erforderlig. *Ich habe etw. ~ ei. mir thut etw. ~ jag behöfver ngt. -en, sv. tr.* nödga, truga. *Lassen Sie sich nicht ~* låt ej be er, krusa ej. -kelt, *f.* nödvändighet, erforderlighet. -ung, *f.* nödgande, trugande.
- Notiz, -en, *f.* 1. notis. 2. anteckning.
- Notijahr, *n.* nödår, missväxtår. -leidend, *a.* nödlidande. -mittel, *n.* nödfallsmedel. -nagel, *m.* spik som begagnas i brist på en bättre; *syn.* = *Notbehelf.*
- notorisch, *a.* notorisk, allmänt bekant.
- Nötpfennig, *m.* = *Notgroschen.* -reif, *a.* mogen utan att vara fullt utvecklad. *~es Korn:* slösåd. -schrel, *m.* nödrop. -stall, *m.* 1. provisoriskt stall. 2. nödstall, nödspilta. -stand, *m.* tillstånd af allmän nöd. -taufen, *tr.* döpa med nöddop. -wehr, *f.* nödvärn. -wendig, *a.* nödvändig. -wendigkeit, *f.* nödvändighet. -werk, *n.* 1. nödvändig sak. 2. nödfallsutväg. -zeichen, *n.* nödsignal. -zwang, *m.* 1. nödtväng. 2. våldtägt. -zwängen, *tr.* med våld tvinga; våldtaga.
- Novelle, -n, *f.* novell. -ellist, -en, *m.* novellförfattare. -ember, -, *m.* november. -ität, -en, *f.* ngt nytt, nyhet, nouveauté. -iz[e], -en, *m., -ize, -n, f.* novis.
- nu, *I. itj.* nå, *jr na.* II. oboj. *n. o. m. nu.* *Im ~* i ett nu.
- nubisch, *a.* nubisk.
- nüchtern, *a.* nykter; måttlig; oförvillad, förståndig; prosaisk, fadd, kalkborgerlig; fadd, smaklös. *Mit ~em Magen:* på fastande mage. -heit, *f.* nykterhet *m. m. se föreg.*
- Nücke, -n, *f.* nyck.
- Nudlel, -n, *f.* 1. makaron, nudel, vermicell. 2. deg att göda fjäderfå med. -eln, *sv. tr.* göda gårderna med degbällar; *syn.* fullproppa (med mat). -elung, *f.* -ität, -en, *f.* nuditet, nakenhet; blottad kroppsdel.
- null, *I. a.* (utan komparation) 1. noll. 2. värdelös, innehållslös, betydelselös. *Für ~ und nichtig erklären:* förklara ogiltig, upphäva, annullera. II. -en, *f.* nolla.
- nummerieren, *sv. tr.* numrera. -erierung, *f.* numrering. -erisch, *a.* 1. uttryckt i siffror, siffer-, *t. ex. ~e Gleichung:* sifferekvation. 2. numerisk. -mer, -n, *f.* nummer.
- nün, *I. adv.* 1. nu. *~ und nimmermehr:* aldrig någonsin. 2. nå, *t. ex. ~, das gestehe ich:* nå, det nå jag säga. *~? nå? ~ und? och sen? 3. ofta öfversatt, t. ex. er mag ~ kommen oder nicht:* han må komma eller ej. II. *itj.* ~ ~! nå nå! sakta i backarne! ~ los! välan! gå på! III. *konj.* nu då, då nu,
- t. ex. ~ du mich kennst:* nu då du ei. då du nu känner mig. -mehr (adv. -²), *adv.* numera, hädanefter. -mährig, *a.* nuvarande.
- Nuntillatur, -en, *f.* påflig beskickning. -us, -, *~ii ei. ~ien, m.* nuntie, påfligt sändebud.
- nür, *adv.* 1. blott, endast, bara. 2. *Wer ~* hvem än, *was ~* hvad än, *wo ~* hvarhållt än. 3. särskilda fall. *Er mag ~ gehen:* han kan gärna få gå, *wie kommt er ~ hierher?* hur kan han väl ha kommit hit? *was sollen wir ~ sagen?* hvad skola vi väl säga? *ona öfversatt, t. ex. so viel ich ~ kann:* så mycket jag förmår.
- Nuß, -e ¹, *f.* nöt, vanl. valnöt. -baum, *m.* valnötsträd. -baumen, *a.* af valnöt(strä), valnöts-. -beize, *f.* valnötsbeta. -braun, *a.* valnötsbrun. -gebüsch, *n.* hasselbuskar, -skog. -häher, * -heher, *m.* zool. nötkråka. -holz, *n.* valnötsträ. -knacker, *m.* nötknappare. -stauden, *f., -strauch, n.* hasselbuske
- Nüster, -n, *f.* näsborr i aht på (nysande) hästar. -n, *sv. itr. h.* vädra.
- Nut[h]e, -en, *f.* spänt. -en, *sv. tr.* spänta. nutschen, *sv. tr. o. itr. h.* suga.
- nutz, *I. adv.* nütz, *a.* nyttig, gagnelig. *Das ist zu nichts ~* det gagnar till intet. II. -es, *o, m.* gagn. *Sich etw. zu ~e machen:* draga nytta af, begagna sig af ngt. -anwendung, *f.* praktisk användning. -bär, *a.* nyttig, användbar, inkomstbringande. -barkeit, *f.* nyttighet, användbarhet, nytta, gagn. -barmachung, *f.* användande. -baum, *m.* träd hvars virke kan begagnas till snickring ei timring. -bringend, *a.* gagnelig, inkomstbringande. -en, *a) -s, o, m.* nytta, gagn, fördel, vinst. *~ aus etw. ziehen:* draga nytta af ngt. *b) vanl. nützen, sv. I. itr. h.* gagna, vara nyttig, *zu etw.:* till ngt, *jm.:* (för) ngn. II. *tr.* begagna, använda, begagna sig af. -garten, *m.* köksträdgård. -haft = *nützlich.* -holz, *n.* slöjdvirke, *jr Nutzbaum.*
- nützlich, *a.* nyttig, gagnelig. -kelt, *f.* nytta, nyttighet. -keitsrücksicht, *f.* nyttighetshänsyn. -keitssystem, *n.* nyttighetssystem, utilitarism.
- nutzlos, *a.* gagnlös, onyttig. -losigkeit, *f.* gagnlöshet. -nielsen, *tr.* uppbara inkomsten af, hafva nyttjanderätt till. -nielser, -, *m., -nielserin, -nen, f.* en som uppbar inkomsten af, har nyttjanderätten *en* ngt. -niefsung, *f.* nyttjanderätt. -reich, *a.* mycket nyttig, gagnelig.
- Nutzung, *f.* 1. begagnande, användande. 2. afkastning, vinst, inkomst. -srecht, *n.* nyttjanderätt. -swert[h], *m.* (värdet af) en åkers afkastning.
- Nymphe, -n, *f.* nymf. -haft, *a.* nymflik.

O.

o, itj. 1. o, ack, ve. ~, *dafs er doch bald káme!* ack, måtte han snart komma! 2. å. ~ *freilich!* ja visst! ~ *doch!* jo visst! helt säkert! ~ *nicht doch!* icke så! ack nej!

Oåse, -n, f. oas.

ob, I. konj. om, huruvida. *Als* ~ som om, liksom om, ~ *auch*: om också, om än. *Na* ~ *!* det var en fråga, det! *knip!* ~ *er wohl wiederkommt?* månne han kommer tillbaka?

II. prep. med dat., gen. o. * ack. öfver, på andra sidan om; genom, för skull. **III.** adv. ofvan, numera brukl. blott i sms.

Obacht, 0, f. akt; skydd, beskydd, vård. *Etw. in ~ nehmen*: taga ngt i sin vård, omhänder.

ob|langezogen, -bemeldet, -benannt, -berührt, -besagt = *oberwähnt*. -dach, n. tak (öfver hufvudet), tillflykt, hem. -dachlos, a. hemlös. -dachlosigkeit, f. hemlöshet. -duziären, sv. tr. obducera. -ediénz, -en, f. lydnad. -elisk, -en, m. obelisk.

oben, adv. uppe, uppå, ofvan, ofvanpå. *Von* ~ uppifrån, *nach* ~ uppåt, *in von* ~ *herab ansehen*: se ned på ngn, *in von* ~ *herab behandeln*: behandla ngn högdraget, med nedlåtenhet. *Das* ~ det öfre, det höga, däruppe. -**ab**, adv. uppifrån, från ytan. ~ *schöpfen*: ösa af. -**án**, adv. öfverst, främst. -**áuf**, adv. öfverst, ofvanpå, på ytan. ~ *sein*: vara vid godt mod, i goda omständigheter, morsk. -**áus**, adv. ~ *wollen*: syfta högt, vilja flyga högre än vingarne bära. -**benannt**, a. ofvannämnd. -**drauf**, adv. ofvanpå, öfverst. -**[dr]éin**, adv. till på köpet. -**erwähnt**, a. ofvannämnd. -**hin**, adv. ytligt, lätt. -**hinaus** = *obenaus*. -**werk**, n. sjö. den ofvan vattenytan belägna delen af ett fartyg.

ober, a. öfre, ~st: öfverst. *Die ~en Klassen, Stände*: de högre klasserna, stånden, *mein ~er*: min förman, principal, chef. *Der ~e eines Ordens*: en ordens stormästare, *der ~e des Klosters*: klostrets föreståndare, abbot, prior. — *Ober* bildar tairika sms., hvilka i atom. öfversättas med öfver-, t. ex. -**arm**, m. öfverarm, -**aufseher**, m. öfveruppsyningsman, -**bau**, m. öfverbyggnad, -**befehl**, m. öfverbefäl, m. f. Några särskilda fall anföras här nedan. -**bett**, n. täcke. -**deutsch**, a. sydtysk. -**deutschland**, n. npr. Sydtyskland. -**faul**, a. genomrutten. -**fläche**, f. yta. -**flächlich**, a. ytlig. -**flächlich-keit**, f. ytlighet. -**gewalt**, f. herravälde. -**halb**, prep. med gen. o. * dat. ofvanför, öfver, uppöfver. -**hand**, f. 1. handlofve. 2. handens yttersida. 3. öfverhand, företråde, öfvertag, öfverlägsenhet, öfvermakt. -**hemd[e]**, n. yttre skjortaj; nattkappa, chemisett. -**hemdeneinsatz**, m. skjortbröst. -**herrlich**, a. su-

verän, herskare-, furstlig, konungslig. -**herrlichkeit**, f. egenskap af suverän, herravälde. -**herrschaft**, f. herravälde. -**holz**, n. 1. högstammiga träd. 2. grenar. -**irdisch**, a. förekommande öfver jorden, på jordens yta. -**kopf**, m. öfre delen af hufvudet. -**land**, n. högre beläget land, högland. -**lehrer**, m. lektor, öfverlärare. -**pfarrer**, -**prediger**, m. förste präst vid en kyrka; prost. -**priester**, m. öfverstepräst. -**priesterlich**, a. öfversteprästerlig. -**prima**, f. öfre sjunde, öfversta klassen i ett läroverk. -**primaner**, m. lärjunge i högsta klassen. -**rock**, m. hos män: rock, öfverrock, ytterrock; hos kvinnor: klädningskjöl i mots. till underkläderna. -**schlächting**, -**schlägig**, a. som drifves med öfverfall. ~ *ve Mühle*: öfverfallsvarn. -**schule**, f. högre skola. -**st**, -**en**, m. öfverste. -**steuermann**, m. förste styrman. -**stube**, f. vindsammare, F bid. hjärnan. -**tasse**, f. kopp. -**vorsteher**, m. förste föreståndare, öfverdirektör.

oberwähnt, a. ofvannämnd, ofvanstående.

ober|wärts, adv. uppåt. -**wasser**, n. öfverfall. **bid.** ~ *haben*: ha öfverhand, vara öfverlägsen. -**welt**, f. öfre världen i mots. till underjorden.

oberzählt = *oberwähnt*.

Oberzeug, n. öfvertyg.

obgléich, konj. ehuru, ehuruväl, fastän.

Obhut, 0, f. beskydd, beskärn.

obig, a. ofvanstående, ofvannämnd.

Ob|jekt, -e, n. objekt. -**jektiv**, a. objektiv. -**jektivität**, 0, f. objektivitet. -**late**, -n, f. oblat. -**liegen**, *itr. h.* 1. egna sig åt, t. ex. *einem Werke*. 2. äligga. -**liegenheit**, f. äliggande. -**ligatorisch**, a. obligatorisk. -**ligieren**, sv. tr. förbinda, förpligta. -**lóng**, a. aflång. -**lóngum**, -[s], ..ga el. ..gen, n. mat. rektangel. -**mann**, -er †, m. 1. förman, uppsyningsman. 2. öfverman. 3. öfverdomare, skiljedomare. -**óe**, -n, f. oboe.

Öbrigkeit, f. öfverhet; höga vederbörande. -**lich**, a. utgående från öfverheten, öfverhets-, öfverhetens.

Obri|st se *Oberst*.

ob|schön, konj. ehuruväl. -**scón**, a. oanständig. -**séquien**, pl. likbegängelse. -**servánz**, -en, f. 1. häfdvunnen sed, bruk. 2. ordensregel. -**servation**, -en, f. iakttagelse. -**servatórium**, -[s], ..ien, n. observatorium. -**siegen**, *itr. h.* besegra, segra öfver, *jm*: ngn.

Öbst, -[e]s, 0, n. frukt. -**bau**, m. fruktodling. -**brecher**, m. äppelhäf.

obstehend = *oberwähnt*.

öbst|en, sv. *itr. h.* skörda frukt. -**er** = *Öbster*. -**frau**, f. fruktänglerska. -**hüter**, m. fruktvaktare, trädgårdsvaktare.

Öbstler, *m.* 1. frukthandlare. 2. fruktvaktare.
Öbst|most, *m.* ojäst fruktvin. -**pflanzung**, *f.* fruktträdsplantering. -**zucht**, *f.* fruktodling.
ob|walten, *itr. h.* 1. vara herre, herska, *einem Dinge*: öfver en sak. 2. vara förhänder, äga rum, närvara. -**wóh|l**, -**zwár** = *obgleich*.
Occident (adv. *2--*), -[e]s, *0, m.* väster, okcident. -**álisch**, *a.* västerländsk.
occupier|len, *sv. tr.* ockupera. -**ung**, *f.* ockupering.
Oceán (adv. *2--*), -*e*, *m.* ocean. -**isch**, *a.* ocean-, på et. i oceanen. -**ien**, *n. npr.* Australien.
Ocher = *Ocker*.
Ochs[e], -*en*, *m.* oxe. -**en**, *sv.* = *büffel*.
Ochsen|auge, *n.* oxöga. -**dumm**, *a.* dum som en oxe. -**haft**, *a.* oxlik, ox-, plump, dum. -**junge**, -**knecht**, *m.* oxdräng, ladngårdsdräng. -**málsig** = *ochsig*. -**post**, *f.* F långsam post. -**stall**, *m.* oxstall, fähus. -**tour**, *f.* F *Nach der* ~ efter tjänsteår. -**treiber**, *m.* oxdrifvare. -**zücht|l|er**, *m.* en som uppföder oxar.
Ochslér = *Büffler*. -**lg**, *a.* F 1. = *ochsenhaft*. 2. ofantlig, kolossal.
Ocker, -*s*, *0, m.* ockra.
Octroi, -[s], -*s*, *m.* o. *n.* oktroy.
octroyieren, *sv. tr.* oktroyera.
Od|aliske, -*n*, *f.* odalisk. -**e**, -*n*, *f.* ode.
öde, *I. a.* öde, obeddad, ensam. **II. -n**, *f.* 1. ensamhet, tomhet. 2. ödemark.
odem, poet. = *Atem*.
Ödenéi, -*en*, *f.* ödemarck.
oder, *konj.* eller.
Odermennig, -*e*, *m.* bot. småborre (*Agrimonia*).
odiós, *a.* förhatlig.
Ofen, -**†**, *m.* dim. *Öfchen*, *Öf[e]lein*, *ugn*, spis, kakelugn, kamin. -**bank**, *f.* spiselbänk. -**bruder**, *m.* *Ofenhocker*. -**gabel**, *f.* eldgaffel. -**hërd**, *m.* kakelugn(söppning). -**hocker**(in), *m.* (f.) en som sitter i spiselvrån, stuggris, askunge. -**kachel**, *f.* kakelugnskakel. -**krükke**, *f.* ugnsraka. -**loch**, *n.* ugn(söppning). -**platte**, *f.* spiselhäll. -**rohr**, *n.*, -**röhre**, *f.* 1. kakelugnsrör. 2. kakelugnsnisch. -**rufs**, *m.* ugnssot, kakelugnsot. -**schaufel**, -**schippe**, *f.* eldskuffel. -**schirm**, *m.* eldskärm. -**setzer**, *m.* kakelugnsmakare. -**sitzer** = *Ofenhocker*. -**wisch**, -**wischer**, *m.* ugnskvast.
offen, *a.* 1. öppen. ~ *heraus*: utan omsvep, ~ *mit der Sprache herausgehen*: tala öppet, ~ *zu Tage liegen*: ligga i öppen dag, *auf ~er That*: på bar gärning, *ne Kasse bei jm haben*: få så mycket pengar man vill af ngn. 2. vakant, ledig, tom. -**bär** (o. --), *a.* uppenbar.
offenbär, *a.* möjlig att öppna.
offenbärlén, *sv. tr.* uppenbara, yppa. *Jm sein Herz et. sich jm ~ utgjuta* sitt hjärta för ngn. -**er**, -, *m.* uppenbarare. -**ung**, *f.* uppenbarelse.
Offen|heit, *f.* öppenhet. -**herzig**, *a.* öppenhjärtig. -**herzigkeit**, *f.* öppenhjärtighet; F **hál**,

trasigt ställe. -**kundig**, *a.* allmänt bekant, känd. -**kundigkeit**, *f.* allmän kändedom. -**stehend**, *a.* öppen; gapande.

öffentlich, *a.* offentlig. *Auf ~er Strafse*: på öppen gata. -**keit**, *f.* 1. offentlighet. *An die ~ treten*: träda ut i det offentliga lifvet. 2. offentlig handling.

Off|örte, -*n*, *f.* anbud, offert. -**iziánt**, *en*, *m.* 1. lägre tjänsteman. 2. officiant, tjänstgörande präst. -**iziéll**, *a.* officiell. -**izier**, -*e*, *m.* officer. -**izén**, -*en*, *f.* officin, verkstad, boktryckeri, apotek. -**iziós**, *a.* 1. tjänstaktig, tjänstvillig. 2. officiös. -**izium**, -[s], *..ien*, *n.* äliggande, pligt.

öffnen, *sv. I. tr. o. itr. h.* öppna. *Eine Flasche ~ draga* upp en butelj, *jm die Wege ~ bereda* utvägar för ngn. **II. rfl.** öppna sig, öppnas. -**er**, -, *m.*, -**erin**, -*nen*, *f.* en som öppnar. -**ung**, *f.* 1. öppnande. 2. öppning, mynning, ingång.

oft, *öft[r]er*, *öfte[r]st* o. *oftest*, *a.* ofta förekommande, vanlig; *vanl. adv.* ofta, många gånger. *Wie ~ ist 3 in 6 enthalten*: hur många gånger går 3 i 6? *so ~ du kommst*: när du kommer, *so ~ ich auch kommen mag*: när helst jag än må komma. *Zum et. des öftern* = *öfters*.

öfter[s], *adv.* då och då, allt emellanåt, ej så sällan, ganska ofta.

oft|málig, *a.* ofta upprepad. -**máls**, *adv.* ofta, många gånger.

oh = *o*.

Oheim, -*e*, *m.* onkel, farbror, morbror.

Ohm, *I. -[e]s* et. -*en*, -*e*, *m.* = föreg. **II. -e**, *m.* o. *n.*, -*e*[n], *f.* dim. **†**, **ám.** -*en*, *sv. tr.* justera kubikmått.

ohn|le, *I. prep.* med ack. utan. *Ellipt. es ist nicht ~ det är ej så utan, sie ist schmuch*, *aber die andern sind auch nicht ~ hon är vakker, men de andra äro ej heller så dumma, så fula. II. konj.* -**dufs**, ~ *zu*: utan att. -**edas**, -**edém**, -**edies**, *adv.* dessutom, för öfrigt. -**egleichen**, *a.* utan like. -**ehin** = *ohne-das*. -**ehose**, *m.* F sanskulott. -**erachtet** = *ungeachtet*. -**esorge**, *m.* sorglös, glad fyr. -**gefähr** = *ungefähr*. -**macht**, -*en*, *f.* vanmakt; svimning. -**máchtig**, *a.* vanmäktig, afsvimmad.

ohó, *itj.* åhå, håhå.

Ohr, -[e]s, -*en*, *n.* dim. **†**, **öra**. *Bis ans ~ erröten*: rodna uppöfver öronen, *sich aufs ~ legen*: lägga sig att sofva, *sich etw. hinters ~ schreiben*: lägga ngt på minnet, *einen Schalk et. es hinter den ~en haben*: hafva en räff bakom örat, *eins übers ~ kriegen*: få ett slag på örat, *sich die Welt um die ~en schlagen*: se sig omkring i världen, *etw. zu ~en nehmen*: lägga märke till ngt.
Öhr, -*e*, *n.* öga på nålar, hammare *m. m.*, **ögla**, **öra**, handtag.

ohren, **öhren**, *sv. tr.* 1. förse med öron, *vanl.*

blott part. *geohrt, gehört* = *ohrig*. **2.** förse med *ögla* m. m. se *Öhr*.

Ohrenbeichte, *f.* öronbikt. **-bläser(in)**, *m. (f.)* (öron)tasslare. **-bläserin**, *f.* tissel och tasslar. **-brausen**, *n.* öronbrusning. **-diener**, *m.* smickrare. **-kitzel**, *m.* ngt som smeker örat; smicker. **-klappe**, *f.* örflik, örlapp på hattar, mössor. **-klingen**, *n.* ringning för öronen. **-leiden**, *n.* öronlidande. **-reisen**, *n.* örsprång. **-sausen**, *n.* öronsusning. **-schmalz**, *n.* örvax. **-schmaus**, *m.* öronfägnad. **-schmerz**, *m.*, **-weh**, *n.* ondt i öronen. **-zeuge**, *m.* öronvittne. **-zwang**, *m.* örsprång.

Ohrröhre, *f.* hornuggla. **-feige**, *f.* örfil. **-feigen**, *sv. tr.* örfila (upp). **-gehänge**, **-gehengk**, **-geschmeide**, *n.* örhänge. **-höhle**, *f.* öronhåla. **-ig**, *öhrig*, *a.* förseed med öron, *vanl. i sms.*, t. ex. *lang~* långörad, *långörig*. **-läppchen**, *n.* örsnibb.

Öhrling, *-e*, *m.* tvestjärt.

Ohrlöffel, *m.* örslef. **-muschel**, *f.* örmussla. **-ring**, *m.* örring. **-wurm**, *m.* tvestjärt. **-zerreissend**, *a.* öronslitande.

Öhse se *Öse*. **okk** se *occ*.

Ökonóm, *-en*, *m.* 1. ekonóm. **2.** landtbrukare. **-ie**, *-[e]* *n.*, *f.* 1. ekonóm, hushållning, sparsamhet. **2.** landtbruk. **-isch**, *a.* **1.** ekonómisk, hushållsaktig, sparsam. **2.** landtbruks-.

Oktáv, *-e*, *n.* oktav(format). **-a**, *-s* *el. ..ven*, *f.* åttonde klassen oppitrån (vanl. förskolans andra klass). **-ø**, *n.*, *f.* mus. oktav.

Október, *-*, *m.* oktober.

Oktro se *Octro*.

Okullil, *-[s]*, *-[s]*, *m.* 3:e söndagen i fastan. **-ieren**, *sv. tr.* okulera. **-ierreis**, *n.* ympkviast. **-ierung**, *f.* okulering. **-ist**, *-en*, *m.* ögonläkare.

ökuménisch, *a.* ekumenisk.

ö. L. förkortn. = *östliche Länge*.

Öl, *-e*, *n.* olja. *Bla.* ~ *ins Feuer gießen*: gjuta olja på elden. **-baum**, *m.* oljeträd, olivträd. **-bäumen**, *a.* af olivträ, oliv-. **-beere**, *f.* oliv. **-behälter**, *m.* oljehus. **-berg**, *m.* med oliver beväxt bärg, olivplantering; i sht *npr.* Oljebärg. **-bild**, *n.* oljefärgstafta. **-blatt**, *n.* olivblad. **-druck**, *m.* oljetryck.

Oleiländer, *-*, *m.* nerium. **-áster**, *-*, *m.* oleaster, vild olivbuske.

Öllen, *sv. tr.* olja, smörja med olja. **-farbe**, *f.* oljefärg. **-garten**, *m.* olivträdgård, olivplantering. **-gemälde**, *n.* oljemålning. **-geschmack**, *m.* oljaktig smak. **-götze**, *m.* F latmask, klots, träskalle. **-icht**, **-ig**, *a.* oljig, oljaktig.

Oligarchie, *-[e]* *n.*, *f.* oligarki, fåvälde.

Öligkeit, *f.* oljaktighet.

Olive, *-n*, *f.* oliv. **-nöl**, *n.* olivolja.

Ölkuchen, *m.* oljekaka.

Olm, *-e*, *m.* zool. olm (Protus anguineus).

Öllmälerei, *f.* oljemålning. **-mühle**, *f.* oljekvarn, oljeslageri. **-müller** = *Ölschläger*. **-ruvs**, *m.* lampot. **-schläger**, *m.* oljeslagare. **-ung**, *f.* smörjelse.

olympisch, *a.* olympisk.

Ölzweig, *m.* olivkvist.

Omlien, *-[s]*, *-s* *el. Omina*, *n.* omen, förebud. **-et**, *-s*, *0*, *n.* = *Grumt*. **-inös**, *a.* ominös, betydelsefull, lyckeshådande.

Omnibus, *-[ses]*, *-[se]*, *m.* omnibus.

Onkel, *-[s]*, *m.* onkel. **-schaft**, *f.* **1.** egenskap af onkel, farbrorskap. **2.** samtliga onklar.

Onyx, *-[es]*, *-e*, *m.* onyx.

opák, *a.* ogenomskulig.

Opál, *-e*, *m.* opal. **-isieren**, *sv. itr. h.* opalisera, hafva opalgians.

Oper, *-n*, *f.* opera. **-atéur**, *-e*, *m.* operatör.

-ation, *-en*, *f.* operation. **-étte**, *-n*, *f.* operett.

-ieren, *sv. itr. h. o. tr.* operera. **-nbüch**, *n.*

operatext. **-nglas**, *n.*, **-ngucker**, *m.* operakikare.

-nhaft, *a.* operaartad. **-nhaus**, *n.*

opera(hus). **-nsänger(in)**, *m. (f.)* operasångare (-erska). **-ntext**, *m.* operatext.

Opfer, *-*, *n.* **1.** offer, uppoffring. *Zum ~ bringen*: uppoffra. **2.** kollekt; almosa, skärf.

-er, *-*, *m.* offerare, offerpräst. **-freudigkeit**, *f.*

(glad) offervillighet. **-geld**, *n.* penningoffer; kollekt. **-hërd**, *m.* altare. **-n**, *sv. tr. o.*

itr. h. **1.** offera, uppoffra. **2.** gifva (ss. almosa), gifva en skärf. **-schau**, *f.* offertydning

(spådom grundad på) beskådande af offerdjurs inälvor.

-schauer, *m.* offertydare. **-stock**, *m.* fattigbössa.

-tisch, *m.* offerbord, altare, altardisk.

Opium, *-s*, *0*, *n.* opium.

Opplonéent, *-en*, *m.* opponent. **-onieren**, *sv. tr.*,

itr. h. o. rfl. uppställa emot, opponera (sig).

-ortún, *a.* läglig, lämplig. **-ortunität**, *-en*, *f.*

lämplighet, lämpligt tillfälle, mottaglighet.

-ositió, *-en*, *f.* opposition, motstånd.

optierlen, *sv. itr. h.* välja, göra sitt val. **-ung**, *f.*

Optik, *0*, *f.* optik. **-iker**, *-*, **-ikus**, *-*, *-se* *el. Op-*

tici, *m.* optiker. **-imat**, *-en*, *m.* optimat, aristokrat. **-imist**, *-en*, *m.* optimist. **-imistisch**,

a. optimistisk. **-iön**, *-en*, *f.* fritt val. **-isch**,

a. optisk.

Opus, *-*, *n.* Opera, *n.* opus, arbete, verk.

Orákel, *-*, *n.* orakel. **-befragen**, *n.*, **-einholung**,

f. orakels rådfrågande. **-haft**, **-mäsig**, *a.*

orakelmässig. **-spruch**, *m.* orakelsvar, **-sprák**.

Oránge, **I**, *-n*, *f.* **1.** pomerans. **2.** apelsin. **3.**

orangeträdet. **II**, *öben*, *n.* orangegul. **-farben**,

-farbig, **-gelb**, *a.* orangefärgad, **-gul**. **-rie**,

-[e] *n.*, *f.* orangeri, växthus.

Orang-Utang, *-s*, *m.* orangutang.

oratórlisch, *a.* oratorisk, talare. **-lum**, *-[s]*,

..ien, *n.* **1.** oratorium. **2.** bönsal.

Orchestler, *-*, *n.* orkester. **-ieren**, *sv. tr.* and-

ordna för orkester.

Ordálien, *pl.* ordalier, gudsdom.

Orden, *-*, *m.* orden. **-sbrüderschaft**, *f.* brödraskap,

orden(ssällskap). **-geistliche(r)**, *m.* präst som är medlem af en andlig orden.

-sgelübde, *n.* ordenslöfte. **-sglied**, *n.* ordens-

medlem. **-sschwester**, *f.* ordenssyster, nunna.

-sstand, *m.* andliga ståndet, klosterlif.

-stracht, *f.* ordensdrägt. **-sverbrüderung**, *f.* brödraskap. **-szeichen**, *n.* ordensmärke. **-szucht**, *f.* ordensdisciplin.
ordentlich, *a.* 1. ordentlig. 2. ordinarie. 3. verklig, riktig. **-keit**, *f.* ordentlighet.
Ordler, *-n, f.* order, befallning, uppdrag, beställning. **-inäle**, *-[s]*, *..lia, n., -inälzahl, f.* ordningstal. **-inär**, *a.* ordinär, vanlig. **-inariät**, *-e, n.* klassföreståndarskap i skolan. **-inärrium**, *-[s]*, *..ien, n.* ordinarie utgiftsstat. **-ination**, *-en, f.* 1. ordination, föreskrift. 2. prästvigning. **-inieren**, *sv. tr.* 1. ordinera, föreskriva. 2. prästviga. **-inierung**, *f.* 1. ordination. 2. prästvigning. **-nen**, *sv. tr.* 1. ordna. 2. disponera, förordna. **-ner**, *-, m., -nerin, -nen, f.* ordnare, ordnarinna, organisatör.
Ordnung, *f.* 1. ordnande. 2. ordning. *Das finde ich ganz in der ~* det finner jag vara i sin ordning. 3. ordning, föreskrift, reglemente, stadga. **-sgemäts** = *ordnungsmäß/sig.* **-slebend**, *a.* ordningsälskande. **-slos**, *a.* oordentlig. **-smälsig**, *a.* ordentlig, regelbunden, föreskrifven, laglig. **-smälsigkeit**, *f.* regelbundenhet. **-sruif**, *m.* rop som kallar till ordningen. **-sstrafe**, *f.* disciplinärstraff. **-swidrig**, *a.* stridande mot ordningen, mot disciplinen, olaglig. **-swidrigkeit**, *f.* brott mot ordningen.
Ordonnanz, *-en, f.* 1. order, befallning. 2. m. ordonnans. *Auf ~ sein:* vara ordonnans.
Ordre, *-s, f.* = *Order*.
Orgán, *-e, n.* organ. **-isation**, *-en, f.* organisation. **-isatór**, *-s, ..ören, m.* organisatör. **-isch**, *a.* organisk. **-isierbar**, *a.* möjlig att organisera. **-isieren**, *sv. tr.* organisera. **-isierung**, *f.* **-ismus**, *-, ..men, m.* organism. **-ist**, *-en, m.* organist. **-istin**, *-nen, f.* organistfru.
Orgellåde, *-n, f., -ät*, *-s, m.* mandelmjök.
Orgel, *-n, f.* dim. [†], orgel. *Die ~ spielen:* spela orgel. **-bauer**, *m.* orgelbyggare. **-chor**, *m. o. n.* orgelliktare. **-él**, *-en, f.* orgelspel; positivspel; entonigt uppläsande. **-gehäuse**, *n., -kasten, m.* orgellåda. **-n, sv. tr. o. itr. h.** spela på orgel, på positiv; ljuda, klinga, brusa, dåna; entonigt uppläsa, sjunga. **-treter**, *m.* orgeltrampare. **-zug**, *m.* orgelstämma.
Orgie, *-n, f.* orgie.
Oriént, *-[e]s, 0, m.* orient, österland, östern. **-äle**, *-n, m.* österlänning. **-álin**, *-nen, f.* österländsk kvinna. **-álsich**, *a.* österländsk. **-alif**, *-en, m.* orientalist. **-ieren**, *sv. tr. o. rfl.* orientera (sig), göra (sig) hemmastadd. **-ierung**, *f.* orientering.
Original, *I. -e, n.* original. **II. a.** originell. **-itát**, *-en, f.* originalitet, ursprunglighet, egendomlighet. **-kopie**, *f.* kopia efter original. **-werk**, *n.* original.
originéll, *a.* originell.
Orkán, *-e, m.* orkan. **-haft**, **-isch**, *a.* orkanlik.
Orlog[s]||flotte, *f.* örlogsflootta. **-mann**, *-er †, m., -schiff*, *n.* örlogsmann, *-fartyg*.

Ornamént, *-e, n.* ornament, prydnad. **-ieren**, *sv. tr.* ornamentera, pryda.
Ornat, *-e, m. o. ** *n.* ornat, ämbetskrud.
Ort, *-e el. -er †, m.* dim. †, 1. ort, ställe, plats, rum. *Das ist hier am ~:* det är här på sin plats, *höheren ~es:* på högre ort, *gehörigen ~es:* på vederbörligt ställe, hos vederbörande, *meines ~es:* för min del. 2. * hörn, spets, kant, gräns, vinkel. *An allen el. aller ~en und Enden:* på alla håll och kanter, öfverallt.
orthodóx, *a.* rättrogen, ortodox.
Orthographie, *-[e]n, f.* rättskrifning, ortografi. **örtlich**, *a.* lokal, ort(s)-. **-keit**, *f.* ort, lokal, terräng, trakt.
Ort|olán, *-e, m.* ortolansparf. **-sangabe**, *f.* uppgift på ställe(n). **-sanwesend**, *a.* närvarande. **-sbehörde**, *f.* lokal myndighet. **-sbeschaffenheit**, *f.* en orts beskaffenhet, natur. **-sbeschreibung**, *f.* ortbeskrifning, topografi. **-schaft**, *f.* ort, by, köping, stad. **-sgedächtni[is]**, *n.* lokalsinne. **-skennitni[is]**, *f.* lokalkännedom. **-sveränderung**, *f.* förändring af vistelseort.
oscillieren, *sv. itr. h.* oscillera.
Öse, *-n, f.* ögla, öga, öra.
Osmán = *Ottoman*.
Ost, *-e, -en, -s, 0, m.* 1. ost, öster. 2. ostvind.
Öster|abend, *m.* påskafton. **-ei**, *n.* påskägg. **-feier**, *f.* påskhögtid. **-feiertag**, *m.* påskdag. *Erster ~* påskdag, *zweiter ~* annandag påsk. **-fest**, *n.* påskhögtid. **-hase**, *m.* påskhare som säges lägga påskäggen. **-kerze**, *f.* påskljus. **-küchen**, *m.* påskkaka, i *cht* osyrat bröd hos judarne. **-lamm**, *n.* påsklamm.
österlich, *a.* påsklik, påsk-.
Öster|luzei, *f.* bot. hällsrot (Aristolochia) **-messe**, *f.* 1. påskmessa. 2. påskmarknad. **-monat**, *m.* påskmånad. **-n, -s, 0, n. o. * *m. o. f.*, *ofta itr. pl.* påsk.
Österreich, *-[e]s, 0, n. npr.* Österrike. **-er, -, m.** österrikare. **-erin**, *-nen, f.* österrikiska. **-isch**, *a.* österrikisk.
Öster|woche, *f.* påskvecka. **-zeit**, *f.* påsktid.
Ost|got[h]e, *m.* östgot. **-indisch**, *a.* ostindisk. **-östlich**, *a.* östlig.
Östreich = *Österreich*.
ost|wärts, *adv.* ostvärt. **-wind**, *m.* ostvind. **-see**, *f. npr. Die ~* Östersjön.
Otter, *-n, f.* dim. †, 1. ärv. -, *m.* utter. 2. huggorm. **-[n]brut**, *f.*, **-[n]gezücht**, *n.* ormängel.
Ottomán|e, *-n, I. m.* ottoman, turk. **II. f.** ottoman, turkisk hvilsoffa. **-isch**, *a.* ottomansk, turkisk.
Oubliótte, *n, f.* (borg)fängelse.
Ouverture, *-n, f.* mus. uvertyr.
ovál, *I. a. II. -e, n.* oval.
Ovation, *-en, f.* ovation, hyllning.
Ox||hoft, *-e [†], n.* oxhufvud (mått). **-ýd**, *-e, n.* kem. oxid. **-ydieren**, *sv. tr., itr. s. o. rfl.* oxidera. **-ydierung**, *f.* oxidering.
Ozeán = *Ocean*.**

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein †) hjälperb.

P.

P, bild. *ein* ~ *vorschreiben*: sätta p för.
Paar, **I**. -e men som måtenhet -, *n. dim. †*, par.
Ein ~ *guter Handschuhe kostet ei. ein* ~ *gute Handschuhe kosten zwei Mark*. ~ *und* ~ *ei. ~ bei* ~ *ei. bei* ~ *en ei. zu* ~ *en*: par om par, parvis, *zu* ~ *en treiben*: tvinga att ge med sig, drifva på flykten. **II**. a. 1. smhö-
 hörande i par, par-, t. ex. *diese Handschuhe sind nicht ~, ~e Flossen*. 2. jämn. ~ *und un~ spielen*: spela udda och jämt. **III**.
 obest. räkneord. par, t. ex. *vor ein ~ Tagen war ich mit ein ~ guten Freunden dort, mit deinen ~ Thalern kommst du nicht weit*.
-blätterig, a. bot. parbladig. -**en**, sv. tr. o. rff. para (sig), hoppara, förena (sig) parvis. *Gepaart*: a) parad, b) = *paarig*. -**ig**, a. förekommande parvis. -**ung**, f. parning. -**weise**, adv. parvis. -**zeit**, f. parningstid.
Päbst se *Papst*.
Pacht, -en, f., -e [†], m. (arrende)kontrakt; arrende; arrendesumma. *In ~ geben*: arrendera bort, *in ~ nehmen*: arrendera. -**bär**, a. som kan arrenderas. -**bauer**, m. arrendator. -**en**, sv. tr. arrendera. -**er**, vart. **Pächter**, -, m. arrendator. -**erin**, **Pächterin**, -nen, f. arrendatorska, arrendatorshustru. -**geld**, n. arrende(summa). -**gut**, n. arrendegård, -hemman. -**herr**, m. arrendegifvare, godsägare. -**hof**, m. = *Pachtgut*. -**leute**, pl. 1. arrendatorer. 2. arrendator med hustru. -**mann**, m. arrendator. -**ung**, f. 1. arrende(rande). 2. arrendegård. -**weise**, adv. på arrende. -**zins**, m. arrende(summa).
pacifizier|len, sv. tr. lugna, bringa till lugn, bilägga tvistigheter, stifta fred i ett land. -**ung**, f. lugnande.
Paciscllent, -en, m. kontrahent, jfr *soj*. -**ieren**, sv. itr. h. sluta fred, försona sig, träffa aftal, ingå förbund.
Pack, **I**. -e [†], m. o. n. dim. †, packa, packe, bundt, paket, packning. *Mit Sack und ~* med pick och pack. **II**. -[e]s, 0, n. pack, pöbel. *Hack und ~ kreti och pleti*. -**än**, -s, m. F griphummer. -**bindfaden**, m. packtråd, segelgarn. -**eis**, n. packis. -**en**, a) -, m. packe, packa. b) sv. **I**. tr. 1. packa. 2. hugga tag i, gripa, taga, öfvervåldiga. *Das Buch packt*: boken är gripande. **II**. rff. packa sig i väg. -**er**, -, m. 1. packkarl. 2. jsg. hund som griper villebrådet. -**eréi**, -en, f. packande, packning.
Packeréi, -en, f. 1. packning. 2. paket(gods).
Pack|lesel, m. packåsa. -**ét** se *Paket*. -**fals**, n. fat, fastage. -**haus**, n., -**hof**, m. packhus, magasin. -**kammer**, f. packrum, -bod; bagagerum. -**knecht**, m. packkarl. -**lack**, m. pack-

lack. -**laken**, -**leinen**, n., -**leinwand**, f., -**linnen**, n. packlaken, -duk, -lärf. -**meister**, m. föreståndare för bagage- o. paketransport. -**nadel**, f. packnål. -**papier**, n. pack-, karduspapper. -**pferd**, n. packhäst. -**raum**, m. packrum, -bod; bagagerum. -**sattel**, m. packsadel. -**scheit**, -**stock**, m. packkäpp. -**träger**, m. bärare, stadsbud. -**tüch**, n. packduk. -**ung**, f. packning. -**wagen**, m. pack-, frakt-, trossvagn. -**weise**, adv. i packor, packvis. -**zeug**, n. packväf.

Pädagóg, -en, m. pedagog. -**ium**, -[s], -ien, n. pedagogium, uppfostringsanstalt, skola med inackordering.

paddeln, sv. itr. h. paddla.

paff, **I**. *itj*. paff. **II**. -e, m. 1. knall, skott. 2. utblåsning af tobaksrök, rökhyrivel.

Päffchen se *Beffchen*.

paffen, sv. itr. h. o. tr. 1. knalla, säga paff; skjuta. 2. blåsa ut tobaksrök, bolma.

Paglle, -n, m. page. -**inieren**, sv. tr. paginera. -**inierung**, f. -**öde**, -n, f. pagod. -**ödenhaft**, a. pagodlik, pagodartad.

pah, *itj*. bah.

Pair, -s, m. pär.

Pakét, -e, n. paket. -**beförderung**, f. paketbefordran. -**begleitadresse**, f. paketadress.

Pakt, -[e]s -[e]n, m. paktum, öfverenskommelse, aftal, förbund, fördrag. -**ieren**, sv. tr. o. itr. h. öfverenskomma, aftala, sluta förbund. -**um**, -[s], ..ta et. ..ten, n. = *Pakt*.

Palladin, -e, m. paladin, riddare vid Karl den stores hof, -s riddare i allm. -**ais**, -, -, n. = *Palast*. -**ankin**, -e, m. palankin, bärstol. -**as**, -e, m. riddarbyggnad i borgar. -**äst**, -e †, m. palats. -**atin**, -e, m. 1. pfalzgreffe. 2. ungersk vicekonung. -**etót**, -s, m. paletå, öfverrock. -**étte**, -n, f. palett. -**issåde**, -n, f. pallissad.

Pall|lädium, -s, ..ien, n. palladium, skyddshelgedom. -**asch**, -e, m. pallasch (sidogevär med bred, rak klinga).

Palm|lärum, -[s], m. palmsöndag. -**baum**, m. palmträd. -**blatt**, n. palmblad. -**e**, -n, f. dim. †, 1. * flata handen, handens inre sida. 2. palm. 3. blomhänge af sälg, al, hassel m. a. -**en** = *Palm*-. -**esel**, m. träsna som på palmsöndagen föres omkring i procession. -**ig**, a. rik på palmer, palmbevuxen. -**mark**, n. palmmärg. -**reich**, a. rik på palmer; bna. rik på lagrar, på segrar. -**sonntag**, m. palmsöndag. -**weide**, f. sälg. -**wein**, m. palmvin. -**wöche**, f. påskvecka. -**zweig**, m. palmkvist.

Pamphlét, -e, n. flygskrift, pamflett. -**ist**, -en, m. flygskriftsförfattare, pamflettskrifvare.

Pan|ldúr, -en, m. pandur (fatt beväpnad ungersk sol-

dat. -**éel**, -*e*, *n.* panél. -**ee**lieren, *sv. tr.* panéla. -**ier**, -*e*, *n.* banér. -**isch**, *a.* pansk. -**ráma**, -*s*, -*s* *el. .men*, *n.* panorama. -**sen** *se Panzen*. -**ther**, -, *m.* panter.

Pantóffel, -[*n*], *m.* dim. †, toffel. -**held**, *m.* F en som står under toffel. -**n**, *sv. tr.* F hålla under toffel. -**regiment**, *n.* F toffelvalde. -**ritter**, *m.* = *Pantoffelheld*.

Pantomime, -*n*, *f.* pantomim.

Panzen, -, *m.* väm; i allm. mage.

Panzer, -, *m.* pansar. -**ärmel**, *m.* armskena. -**kette**, *f.* kedja med aflånga länkar. -**masche**, *f.* pansarring. -**n**, *sv. I. tr.* bepansra, kläda i pansar. *Gepanzert*: pansarklädd. **II. rf.** påtaga, kläda sig i pansar. *Bna sich gegen etw.* ~ väpna sig mot ngt. -**platte**, *f.* pansarplåt. -**reiter**, *m.* kyrassier.

Päonie, -*n*, *f.* pion.

Papá, -*s*, *m.* pappa.

Papagéi, -*e*[*n*], *m.* papegoja.

Papchen, -, *n.* F goja, smekord för papegoja.

Papier, -*e*, *n.* papper. -**dünn**, *a.* tunn som papper. -**en**, *a.* 1. af papper, pappers-. 2. pappersartad. 3. som blott existerar på papperet ej i verkligheten. -**er**, -, *m.* pappersmakare. -**fabrik**, *f.* pappersbruk. -**geschäft**, *n.* pappershandel. -**haft**, *a.* pappersartad. -**händler**, *m.* pappershandlare. -**handlung**, *f.* pappershandel. -**ig**, *a.* pappersartad. -**laden**, *m.* pappershandel. -**masse**, *f.* 1. pappersmassa. 2. papiermaché. -**mühle**, *f.* pappersbruk. -**schnitzel**, *n.* papperslapp. -**staud**, *f.* papyrus. -**währung**, *f.* pappersmyntfot. -**myntsystem**, -**mynt**. -**wäsche**, *f.* starksaker af papper. -**wickel**, *m.* papiljott. -**wisch**, *m.* pappersudd.

Papillóte, -*n*, *f.* papiljott. -**ismus**, -, *.men*, *m.* papism, papisteri. -**ist**, -*en*, *m.* = *Papstler*. -**istisch** = *päpstisch*.

Papp, -[*e*]*s*, *0*, *m.* barn. mat. -**arbeit**, *f.* papparbete. -**band**, *m.* pappband. -**bogen**, *m.* pappark. -**e**, -*n*, *f.* 1. = *Papp*. 2. mjöklister. 3. styfning, stärkning, appretur. 4. papp. 5. pappask, kartong. -**el**, -*n*, *f.* poppel. -**eln**, *I. a.* af poppel(trä), poppel-. **II.** = *roj*.

päppeln, *sv. tr. o. itr. h.* 1. barn. äta. 2. gifva mat, gifva flaskan; uppfoäda med flaska. 3. tala otydligt, ej tala ur skägget; prata.

Pappelweide, *f.* 1. silfverpoppel. 2. hvitpil. -**en**, *I. a.* af papp, papp-. **II. sv. tr. o. itr. h. 1. barn. äta. 2. klistra. 3. göra pappsaker, förfärdiga af papp. -**endeckel**, *m.* papppärm; F bokbindare. -**endeckeln**, *sv. itr. h.* göra bokbindararbete. -**enform**, *f.* pappform. -**enheimer**, -, *m.* pappenheimare. *Ich kenne meine* ~ jag känner mitt folk. -**entiel**, *m.* F bagatell, småsak, obetydlighet. -**erlapapp**, *itj.* dumheter, prat, sladder. -**icht**, -**ig**, *a.* klistertad, degig. -**kasten**, *m.* -**schachtel**, *f.* pappask. -**stoffel**, *m.* F tölp, bondlurk. -**wa**[*a*]*re*, *f.* -, **-werk**, *m.* papparbete, pappsak.**

Paprika, -*s*, *0*, *m.* ungersk, spansk peppar.

Päpst, -*e* †, *m.* 1. påfve. 2. en art bischoff. 3. stad. två glas *el. gläubige(r)*, *m.* påfvedyrkare, ultramontan.

Päpstlin, -*nen*, *f.* påfvinna. -**isch**, *a.* påfligt sinnad, ultramontan, papistisk. -**ler**, -, *m.* påfvedyrkare, papist. -**lich**, *a.* påfligt. ~ *er Stuhl*: påfvestol.

Päpst[h]lüm, *n.* påfvedöme, påfvevalde; papism. -**ümler**, -, *m.* papist, påfvedyrkare. -**ümeléi**, -*en*, *f.* påfvedyrkan, papism.

Parábel, -*n*, *f.* liknelse, parabel.

parábelhaft, **parabólish**, *a.* bildlig.

Parádle, -*n*, *f.* parad. -**eanzug**, *m.* paraddrägt, -uniform. -**eaufzug**, *m.* parad, deflering. -**estück**, *n.* glansnummer. -**ieren**, *sv. itr. h.* paradera.

Paradies, -*e*, *n.* 1. paradís. 2. F öfversta raden på teatern, hyllan. -**apfel**, *m.* 1. kärleksäpple. 2. pisang. -**bewohner(in)**, *m. (f.)* paradíssets invånare. -**feige**, *f.* pisang. -**isch**, *a.* paradísisk, himmelsk, hänryckande. -**korn**, *n.* paradískorn.

paráldóx, *a.* paradox, besynnerlig. -**dóxon**, -[*s*], -*xa* *el. .xen*, *n.* paradox. -**gráph**, -*en*, *m.* paragraf.

parálléi, *a.* parallel. -**e**, -*n*, *f.* 1. mat. parallel linie. 2. parallel, jämförelse.

parállysieren, *sv. tr.* paralysera, förlama. -**phrasé**, -*n*, *f.* omskrifning. -**phrasieren**, *sv. tr.* omskrifva. -**sit**, -*en*, *m.* parasit, snyltgäst. -**sitenhaft**, -**sitisch**, *a.* parasitisk.

Pard, -*e*[*n*], *m.* leopard. -**áuz**, *itj.* pladask. -**el**, -**er**, -, *m.* leopard. -**ón**, -*s*, *0*, *m.* 1. mil. pardon. 2. förlåtelse.

Parenthéisse, -*n*, *f.* parentes. -**tisch**, *a.* parentetisk; inflickad.

parfórcé, *adv.* ovilkorligen, med våld. -**jagd**, *f.* parforcejagt. -**kur**, *f.* hästkur. -**ritt**, *m.* parforceridt.

Parfúm, -*s*, **Parfúm**, -*e*, *n.* parfym. -**erie**, -[*e*]*n*, *f.* 1. parfym. 2. parfymhandel. -**ieren**, *sv. tr.* parfymera.

parierlen, *sv. tr. o. itr. h.* 1. lyda. 2. våga, slå vad om. 3. [*Das Pferd*] ~ plötsligt häjda hästen. 4. rak. parera. -**stange**, *f.* parerstång. -**ung**, *f.* parering *m. m. se parieren*.

parisch, *a.* parisk, från Paros.

Pariser, **I.** -, *m.* parisare. **II. a.** parisisk. -**in**, -*nen*, *f.* parisiska.

Parität, *0*, *f.* likhet, likställighet.

Park, -*e* *el. -s*, *m.* park. -**ähnlich**, *a.* parkartad. -**étt**, -*e*, *n.* 1. parkettgolf. 2. teat. parkett. 3. plats innanför skrankorna i en ängsaal. -**ettieren**, *sv. tr.* parkettera.

Parlament, -*e*, *n.* parlament. -**ár**, -*e* *el. -s*, *m.* parlamentär. -**árisch**, *a.* parlamentarisk. -**ieren**, *sv. itr. h.* parlamentera.

parlieren, *sv. itr. h. o. tr.* parlera, prata, pladdra.

Parochiálkirche, *f.* sockenkyrka. -**ían**, -*en*, *m.* sockenbo. -**ie**, -[*e*]*n*, *f.* socken.

Parodíe, -[e]n, *f.* parodi. **-ienhaft** = *parodisch*. **-ieren**, *sv. tr.* parodiera. **-isch** (-t-), **-istisch**, *a.* parodierande, parodisk.

Paróle, -n, *f.* 1. ord, hedersord. 2. m. lösen. **Part**, -e, *m. o. * n.*, -en, *f.* 1. del. 2. part, andel. 3. roll, parti.

Partí, -en, *f.* part, parti; afdelning. **Js** ~ *ei. ~ für jns ergreiften ei. nehmen*: taga parti. **-en**, *sv. tr.* dela i partier, i grupper. **-gänger**, *m.* partigångare. **-genosse**, *m.* medlem af samma parti, kamrat. **-isch**, **-lich**, *a.* partisk. **-lichkeit**, *f.* partiskhet. **-los**, *a.* neutral, opartisk. **-losigkeit**, *f.* neutralitet, opartiskhet. **-mann**, *m.* partiman, partigångare. **-nahme**, *f.* partitagande, partiskhet. **-sucht**, *f.* partianda, -sinne. **-süchtig**, *a.* beherskad af partisinne. **-treiben**, *n.* partiväsen. **-ung**, *f.* partidelning. **-wut[h]**, *f.* partilidelse.

Partíerre, -n, *f.* 1. blomstersång, rabatt. 2. teat. parter. 3. bottenväring, nedra botten. **-iál**, *a.* partiell. **-icipiarer**, *sv. itr. h.* deltaga, *an etw.* (dat.): i ngt. **-iculiér**, -s, *m.* privatman. **-ie**, -[e]n, *f.* parti; sällskap. **-ieren**, *sv. tr.* utdela, fördela. **-ikulárfríede[n]**, *m.* separatfred. **-isáne**, -n, *f.* bardisan. **-ner**, -, *m.*, **-nerin**, -nen, *f.* 1. delägare, kompanjon. 2. medspelare. **-nerschaft**, *f.* 1. egenskap af delägare, kompanjonskap. 2. samtlige delägare, kompanjoner.

partút, *adv.* ovilkorligen, till hvarje pris. **-billet**, *n.* biljett som gäller för alla platser. **Parzle**, -n, *f.* parce, norna. **-élle**, -n, *f.* jordlott. **-elliären**, *sv. tr.* dela i lotter.

Pasch, -e [t], *m.* 1. tärning. 2. tärningsspel. 3. alla, par. *Einen ~ werfen*: slå en alla. **-a**, *I. -s*, *m.* pascha. **II. se Passah**. **-en**, *sv. I. itr. h.* spel slå allor. **II. tr. o. itr. h. smuggla (in). **-er**, -, *m.* smugglare. **-erái**, -en, *f.* smuggleri. **-óll**, *ítj.* bort.**

Paspel, -, *m.*, -n, *f.* passpoal, list i sömmarna på kläder. **-ieren**, *sv. tr.* förse med passpoaler.

Pasquill, -n, *f.* paskill, smädeskrift. **-ánt**, -en, *m.* paskillant, smädeskrifvare. **-ieren**, *sv. itr. h.* skriva smädeskrifter, uppträda som smädeskrifvare.

Pafs, -e †, *m.* 1. (bärg)pass. 2. (res)pass. 3. [Zu] ~ till pass, läglig; passande, lagom.

Passlâge, -n, *f.* passage, genomgång, öfverfart(sställe); ställe hos en författare *ei.* i ett musikstycke. **-agier**, -e, *m.* passagerare, resande. **-agiergut**, *n.* resgods. **-ah**, -s, *0*, **-ahfest**, *n.* passah, påsk. **-ánt**, -en, *m.* (genom)resande. **-át[wind]**, *m.* passadvind. **-en**, *sv. I. itr. h.* 1. vänta, ligga på lur. *Auf etw.* (ack.) ~ passa, vänta, lura på ngt. 2. spel. **passa**. 3. passa, vara lagom, lämplig, läglig. *Das pafst nicht hierher*: det passar ej, är ej på sin plats här. 4. vara passgångare. **II. tr.** afpassa, lämpa, *an ei.* *auf etw.* (ack.): efter ngt, profva. **III. rfl.** passa sig, vara passande. **-epoil**, -e, *m.* = *Paspel*.

Pafsilgång, *m.* passgång. **-gänger**, *m.* passgångare.

passlírbar, *a.* möjlig att passera, trafikabel. **-ieren**, *sv. itr. s. o. tr.* 1. passera, gå, komma, resa igenom, förbi, öfver. 2. *Für etw.* ~ gå, gälla, anses för ngt. 3. passera, hända. **-ión**, -en, *f.* passion, lidelse; lidande. **-ionierer**, *sv. I. rfl.* *Sich für etw.* ~ få passion, bli passionerad för ngt. **II. Passioniert**: passionerad, lidelsefull. **-iv** (itr. t-), *a.* passiv; överksam. **-ivítát**, *0, f.* passivitet, överksamhet.

Pafsílkarte, *f.* 1. pass, legitimationsbevis. 2. kort. passkort. **-lich**, *a.* passande, tillbörlig. **-lichkeit**, *f.* det passande, tillbörlighet.

Passus, -, -, *m.* 1. stycke, ställe i skrift *ei.* tal, passus. 2. händelse, tilldragelse.

Pafsíwort, *n.* lösen, igenkänningsord. **-zwang**, *m.* passvång.

Pastíla, -e, -ten, *f.* 1. pasta, degartad massa. 2. gemaftryck. **-óll**, -e, *n.* pastell. **-éte**, -n, *f.* pastej. *F da haben wir die ~* där ha vi härligheten. **-ílle**, -n, *f.* pastilj. **-ínáke**, -n, *f.* pasternacka. **-or**, -s, *ören*, *m.* pastor, präst, kyrkoherde. **-orálkonferenz**, *f.* prästmöte. **-orát**, -e, *n.* 1. anställning som präst, kyrkoherdebefattning. 2. prästgård. 3. pastorat. **-órin**, -nen, *f.* pastorska.

Patíle, -n, *m. o. f.* 1. dopvitne, fadder, gudfar, gudmor. 2. gudbarn. **-enbrief**, *m.* 1. bjudningsbref till fadderskap. 2. bref från en fadder. **-éne**, -n, *f.* patén. **-engeld**, **-engeschenk**, *n.*, **-engroschen**, **-empfenning**, *m.* faddergåfva. **-enstelle**, *f.* *Bei einem Kinde ~ vertreten*: stå fadder át ett barn. **-ént**, *I. -e*, *n.* 1. öppet bref af landtsfursten 2. fullmakt på ett ämbete. 3. patent, patentbref. **II. a.** *F spröttig*, modern. **-éntamt**, *n.* patentbyrå. **-entieren**, *sv. tr.* patentera. **-er**, -s, -[s] *ei.* **Patres**, *m.* pater, fader, munk. **-ernóster**, -[s], -, *n.* 1. paternoster, fadervår. 2. kula i rosenkransen, som betecknar ett fadervår. 3. rosenkrans.

Pathíe *se* *Pate*. **-étisch**, *a.* patetisk, högstämnd. **-in** *se* *Patín*. **-os**, -, *0*, *n.* patos.

Patiént, -en, *m.* patient, sjukling.

Patín, -nen, *f.* 1. gudmor. 2. guddotter.

Patrílárch, -en, *m.* patriark. **-iarchálisch**, *a.* patriarkalisk. **-íciát**, -e, *n.* patriciers ställning. **-íciér**, -, *m.* patricier. **-íciért[hj]um**, *n.* patriciers ställning, värdighet; patriciervälde; samtlige patricier. **-íctsch**, *a.* patricisk. **-imóniálgut**, *n.* arfgods. **-imónium**, -[s], *..ien*, *n.* arfgods. **-iót**, -en, *m.*, **-iótín**, -nen, *f.* patriot, fosterlandsvän. **-iótisch**, *a.* patriotisk, fosterlandsälskande. **-lotismus**, -, *0*, *m.* patriotism, fosterlandskärlek. **-íze**, -n, *f.* tekn. patris. **-ízí** *se* *Patrici*. **-ón**, -e, *m.* 1. beskyddare, gynnare, patronus. 2. skyddshelgon, skyddspatron. 3. patronus som har patronatrust. 4. sjo. redare. 5. *F* sälle. *Lustiger ~* lustigt

~ = föregående uppslagsord. * äkta sms. 0 saknar plur. † har omjüd. F familjört, P lägre språk. * mindre brukligt.

patron, lustigkurre. -onat, -e, *n.* 1. egenskap af patron, beskyddarskap *m. m.* se föreg. 2. patronat(rätt). -onåtsberechtigt, *a.* som har patronat(rätt). -onåtsparre, *f.* patronelt pastorat. -óne, -n, *f.* tekn. o. mil. patron; mönster, schablon. -onisieren, *sv. tr.* beskydda. -óntasche, *f.* patronkök. -óuille, -n, *f.* patrull. -ouillieren, *sv. itr. h. o. s.* patrullera.

patzsch, *I. itj.* pladask. *II.* -e, *m.* smäll. -e, -n, *f.* dim. †, 1. smäck, smäll. 2. barn. hand; vacker hand, handslag. 3. pöl, puss; bud. knipa, klämma, förlägenhet. -en, *sv. itr. h. o. s.* samt *tr.* 1. klatscha, plaska, traska. 2. smäcka till, daska, slå (till), piska. 3. taga med flata handen. -hand, *f.* = Patsche 2. -nals, *a.* genomvåt.

patt, *a.* schaack. patt. -e, *f.* ficklock.

patzig, *a.* morsk, trotsig. -keit, *f.* morskhet, trots.

Pauklánt, -en, *f.* stud. duellant. -anzug, *m.* stud. duelldrägt. -arzt, -doktor, *m.* stud. vid duell närvarande läkare. -e, -n, *f.* 1. puka. *via.* der ~ ein Loch machen: göra slut på saken. 2. trumhinna. 3. F högtidligt tal. -en, *sv. itr. h. o. tr.* 1. slå på puka. 2. dunka, trumma, slå. 3. F högtidligt förkunna, predika. 4. stud. duellera, slåss. *Sich mit jm ~ duellera*, slåss med ngn. -enklang, *enschlag*, *m.* pukors dån, ljud. -enschläger, *m.* pukslagare. -er, -, *m.* 1. puk(slag)are. 2. stud. duellant. -erói, -en, *f.* stud. 1. duell. 2. slagsmål. -hahn, *m.* stud. förträfflig duellsabel.

Pausback, -e, *m.* en som har tjocka kinder. -backe, *f.* tjock kind. -bäckig, *a.* med tjocka kinder.

Pausch se Bausch.

Pausle, -n, *f.* 1. paus. 2. se Bause. -en, *sv. I.* = pausieren. *II.* = bauen. -ieren, *sv. itr. h.* göra en paus, pausera.

Pavllän, -e, *m.* babian. -llon, -s, *m.* 1. flagga. 2. tältduk. 3. paviljong. 4. (slots)flygel.

peccieren, *sv. itr. h.* fela, synda.

Pech, -e, *m.* 1. beck. 2. F otur, malör, förlägenhet, knipa, klämma. ~ geben: skala, schappa. -artig, *a.* beckartad. -blume, *f.* tjärblomster. -eln, -en, *sv. itr. h. o. tr.* 1. lukta beck. 2. bränna beck (af). -finster, *a.* beckmörk. -licht, -ig, *a.* 1. beckartad. 2. beckig. -ler, -, *m.* beckkokare. -nelke, *f.* tjärblomster. -sieder, *m.* beckkokare. -siederel, *f.* beckkokeri. -tanne, *f.* gran, kådig gran. -vogel, *m.* F en som jämt har otur.

Pedllál, -e, *n.* 1. mus. pedal. 2. F ben, undersåtar. -ánt, -en, *m.* pedant. -ántisch, *a.* pedantisk. -éll, -e[n], *m.* pedell, vaktmästare.

Pegel, -, *m.* 1. skåra, märke som anger vattenståndet, vattenmärke. 2. pegel (litet vattenvarumått). -n, *sv. itr. h. o. tr.* 1. mäta vattenståndet. 2. F dricka, suppa.

peillen, *sv. tr.* sjo. päjla. -lot[h], *n.* sjo. päjllod. -ung, *f.* päjlande.

Pein, * -en, *f.* pina, kval. -igen, *sv. tr.* pina, martera, tortera. -iger, -, *m.* pinare, plågoande, bödel. -igung, *f.* pinande, marterande, tortyr. -lich, *a.* 1. jur. pinlig, kriminell, brottmåls-. ~e Frage: pinligt förhör (med användande af tortyr), ~ befragen: pinligen förhöra, ~e Gerichtsbarkeit: kriminell rättsskipning, domsrätt i brottmål. 2. pinsam, plågsam. 3. ängsligt noggrann, skrupulös, småaktig. -lichkeit, *f.* 1. det pinsamma, plågsamma i ngt, pinsamt tillstånd. 2. ängslig noggrannhet, småaktighet. -voll, *a.* pinsam.

Peitsche, -n, *f.* piska. -ln, *sv. itr. h. o. tr.* lätt slå, piska. -n, *sv. tr. o. itr. h.* piska, piska på, rappa på, slå. -r, -, *m.* en som piskar, piskare. Pekésche, -n, *f.* rock med snören på.

Pellerine, -n, *f.* pelerin. -ikán, -e, *m.* pelikan.

Pelllle, -n, *f.* skal som kan adragas. -en, *sv. tr. F* skala. -kartoffel, *f.* F oskalad potatis.

Pelz, -e, *m.* 1. skinn, fäll, päls, pälsverk. *via.* *jm auf den ~ rücken:* gå ngn inpå lifvet, *jm den ~ ausklopfen:* ge ngn på pälsen, *jm den ~ waschen:* hårdt tillrättvisa ngn. 2. skinn, hinna på vatskor. -ärt, *f.* art pälsverk. -besetzt, *a.* pälsbrämad. -en, *I. a.* af pälsverk, päls-. *II. sv. tr.* 1. få. 2. F ge på pälsen, prygla. 3. ympa. -er, -, *m.* 1. ympkvist. 2. trädgårdsmästare. -handel, *m.* päls-(varu)handel. -händler, *m.* päls(varu)handlare, körsnär. -icht, -ig, *a.* 1. luden, hårig. 2. om vatskor: med skinn, med en hinna på. -käfer, *m.* pälsånger. -messer, *n.* ympknif. -reis, *n.* ympkvist. -sam[mə]t, *m.* silkesplysch, -schagg.

Penáten, *pl.* penater, husgudar, hem.

Pendllánt, -s, *n.* motstycke, pendant. -el, -, *n.* o. *m.* pendel. -eln, *sv. itr. h.* 1. svänga som en pendel. 2. F promenera, gå. -üle, -n, *f.* pendyl, väggur, bordur.

Pennál, *I.* -e, *n.* dim. *I.* f. pennfodral, pennetu. *II.* -e[r] †, *m.* F nybakad student; skolpojke, gymnast.

pensée, *a.* violett.

Pensión, -en, *f.* 1. pensjon. 2. betalning för inackordering. 3. ställe där man har inackorderingar. 4. skola med helinackordering åt lärjungarne. 5. lärjungarne i en sådan skola. -ár, -e el. -s, *m.* pensionär. -át, -e, *n.* pension(anstalt), pensionat. -ieren, *sv. tr.* pensionera. -ierung, *f.* pensionering. -sbe-rechtigung, *f.* rätt till pension. -sprels, *m.* pris för inackordering, pensionsavgift. -sstand, *m.* *In ~ treten:* blifva pensionerad.

Pensum, -[s], -sa el. -sen, *n.* pensum.

per, *prep.* per, med, *t. ex.* ~ Post: per post, med posten, ~ Achse: med vagn. *zwei Mal ~ Jahr:* två gånger om året. -dáu, -dútz = bardauz. -ennieren, *sv. itr. h.* vara hela året. -fékt, *a.* fullständig. -fid[e], *a.* trolös, svekfull.

Pergament, -e, *n.* pergament; urkund, pärm-bref. -en, *a.* af pergament, pergament.

Periódle, -n, *f.* period. -isch, *a.* periodisk.

Peripherie, -[e]*n.*, *f.* periferi, omkrets.

Perille, -n, *f.* pärla. -en, *I. a.* af pärlor, pärl. II. *sv. itr. h.* pärla. -enauster, *f.* pärlmussla. -ennmädchen, *n.* pärla bland flickor, praktlig flicka. -enschnur, *f.* pärlband. -farben, *a.* pärlfärgad. -gerste, *f.* pärlgryn. -graupe, *f.* pärlgryn. -hirse, *f.* stenfrö, pärlgräs. -huhn, *n.* pärlhöna. -icht, *a.* pärlartad. -muschel, *f.* pärlmussla. -mütter, *o, f.* pärlemor. -müttern, *a.* af pärlemor, pärlemor.

perلمانént, *a.* permanent, ständig. -mifs, -e, *m.* skriftlig tillåtelse, permission. -mittieren, *sv. tr.* permittera. -mutieren, *sv. tr.* byta, utbyta, ombyta. -mutierung, *f.* byte, ombyte. -pendíkel, -, *n. o. m.* pendikel. -rón, -s, *m.* perrong. -sénning, -en, *f.* sjo. presenning. -ser, -, *m.* perser. -sisch, *a.* persisk.

Person, -en, *f.* dim. †, person. *Die Gutmütigkeit in* ~ godmodigheten själf, *grofs von sein:* vara storväxt, *jn von ~ kennen:* känna ngn till utseendet. -ál, -e, *n.* personal. -álágbabe, *f.* personell skatt. -álten, *pl. 1.* personalier. 2. personligheter. -endampfer, *m.* passagerareångbåt. -enpost, *f.* postdiligens. -enverkehr, *m.* persontrafik. -ifizieren, *sv. tr.* personifiera. -ifizierung, *f.* personifiering.

persónlich, *a.* personlig. -keit, *f.* personlighet.

Perspektiv, -e, *n.* kikare. -spektive, -n, *f.* perspektiv. -spektivisch, *a.* perspektivisk. -suadieren, *sv. tr.* öfvertala. -tinént, *a.* till saken hörande. -tinéiz, -[e]*n.*, *f.* tillbehör. *Das Haus mit seinen ~en:* huset med tillhörande lägenheter.

Perücke, -n, *f.* peruk. -nkapf, *m.* perukstock. -nmacher, *m.* perukmakare. -nstock, *m.* perukstock.

Pessimist, -en, *m.* pessimist.

Pest, -en, *f.* pest. -ähnlich, -ärtig, *a.* pestartad. -beule, -blase, -blatter, -drüse, *f.* pestböld. -haft, *a.* pestartad. -ilénz, -en, *f.* pestillens, pest. -ilenzialisch, -[ilénz]isch, -lich, *a.* pestartad.

Petítion, -en, *m.* petitionär, sökande. -er, -, *m.* *npr.* Peter. -ersilie, -n, *f.* persilja. *Ihm ist die ~ verhängelt ei. vervegnet:* han har haft ngn förtret, ser förtretad ut, är förtretad. *Bid. ~ pfücken:* få sitta, *t. ex. på bal.* -erspfennig, *m.* peterspenning. -itióin, -en, *f.* petitionera, böneskrift. -itionieren, *sv. itr. h.* petitionera. -itióinsweg, *m.* *Auf dem ~e:* gnm, med petition(er), gnm att petitionera. -refákt, -[e]*s,* -en, *m. o. n.* förstening.

Petróleum, -[s], *o, n.* 1. bärjolja, petroleum. 2. fotogen. -kochapparat, -kocher, -kochen, *m.* fotogenkök.

Petschlaft, -e, *n.* sigill, pitschaft. -aftstecher, *m.* sigillgravör, pitscherstickare. -ieren, *sv. tr.* försegla.

petto, brukl. biott i förbindelsen: *in ~ haben ei. behalten ei. führen:* hafva in petto, i tankarne, behålla för sig, ej kungöra.

Petz, -e, *m.* björn. -e, -n, *f.* 1. björnhona. 2. = *Betze*. 3. = *Petzer*. -en, *sv. tr. o. itr. h.* F angifva, skvallra. -er, -, *m., -erin, -nen, f.* F angifvare, skvallrerbyttia.

Pfad, -e, *m.* dim. †, gångstig, stig, väg, stråt. -los, *a.* obanad, stiglös.

Pfaff[e], -en, *m.* dim. †, präst vanl. i föraktl. bem., svartrock.

Pfaffen||beere, *f.* svart vinbär. -blischen, *n.* bästa biten af en maträtt. -feind, *m.* prästhatare. -geschmeifs, -gesindel, -gezúcht, *n.* prästyngel, -patrask. -haft = *pfäffisch*. -latein, *n.* munklatin. -mälsig = *pfäffisch*. -stück, *n.* = *Pfaffenblischen*. -[h]um, *n.* 1. prästvålde, prästanda. 2. prästerskap. -volk, *n.* präster, prästhop. -wesen, *n.* prästvåsen, -anda. -wirt[h]schaft, *f.* prästvålde, prästernas huserande, prästerliga tilltag.

pfäffisch, *a.* prästerlig, (sken)helig, bigott, ensidig, inskränkt, ofördragssan.

Pfahl, -e †, *m.* påle. *In ei. zwischen meinen vier Pfählen:* hemma hos mig, på mitt område. -bau, *m.* pålbyggnad. -bauer, -, *m.* pålbyggare. -brücke, *f.* pålbro (hvitande på pålar). -bürger, *m.* 1. utanför staden men på stadsområdet boende borgare. 2. källborgare. -dorf, *n.* 1. by på en stads område. 2. by af pålbyggnader.

pfählen, *sv. tr. 1.* påla. 2. binda, binda upp vid pålar. 3. spetsa på påle.

Pfahl||graben, *m.* pålgraf, pålad graf, pålad dike. -hecke, *f.* pålverk. -holz, *n.* pålvirke. -mast, *m.* mast utan skarf. -mühle, *f.* på pålar hvilande kvarn. -ramme, *f.* tekn. pålklubba, pålkran.

Pfählung, *f.* 1. pålning *m. m.* se *pfählen*. 2. pålverk.

Pfahl||werk, *n.* pålverk. -wurzel, *f.* bot. pålrot. -zaun, *m.* palissad.

Pfalz, -en, *f.* 1. palats, hofborg. 2. *npr.* Die ~ Pfalz.

Pfäzzer, I. -, *m.* pfalzare. II. *a.* pfalzisk. -In, -nen, *f.* pfalziska.

Pfalz||graf, *m.* pfalzgreffe. -gräfin, *f.* pfalzgreffinna. -gräfisch, -gräflích, *a.* pfalzgreflig.

pfälzisch, *a.* pfalzisk.

Pfand, -er †, *n.* pant, a) handpant, b) underpant, hypotek, c) *bid.* -bär, *a.* som kan tjäna till pant.

pfändbär, *a.* som får tagas i pant.

Pfand||bürge, *m.* gislan.

pfänd||len, *sv. tr.* panta, utpanta, göra utmätning hos, taga i utmätning, utmäta. -er, -, *m.* exekntor. -erspiel, *m.* pantlek.

Pfand||gläubiger, *m.* pantägande, hypotekarisk fordringsägare. -haus, *n.* -leihe, *f.* pantlåneinrättning, pantbank. -leiher, *m.* pantlånare. -leihgeschäft, *n.* = *Pfandleihe*. -nehmer, *m.*

~ = föregående uppslagsord. * aka siva. O saknar plur. † har omljud. F familjärt, P lägre språk. * mindre brukligt.

panntagare. -**rechlich**, *a.* enligt panträtten, hypotekarisk -**sache**, *f.* pant (föremål). -**schein**, *m.* pantsedel. -**schuld**, *f.* pantskuld, hypotekarisk skuld. -**schuldner** (In), *m.* (*f.*) pant-, hypotekarisk gäldenär.

Pfändung, *f.* pantning, utmätning.

pfandweise, *adv.* såsom pant. -**zettel**, *m.* pantsedel.

Pfanne, -*n*, *f.* sm. †, 1. panna, gryta. *F* bna. *die Kelle nicht an der ~ kleben lassen*: röra på sig, vara rask i vändningarna, *den Feind in die ~ hauen*: hugga ned fienden. 2. benledshåla. -**nflicker**, *m.* kittelflickare. -**nstiel**, *m.* panskaft.

Pfänner, -, *m.* ägare till en saltpanna, ett saltverk.

Pfannkuchen, *m.* 1. pannkaka. 2. en art syltbakelse.

Pfarracker, *m.* prästgårdsåker, kyrkoherdeboställe. -**adjunkt**, *m.* pastorsadjunkt. -**amt**, *n.* kyrkoherdesyssla. -**bezirk**, *m.* socken. -**dorf**, *n.* kyrkby. -**e**, -*n*, -**el**, -*en*, *f.* 1. kyrkoherdesyssla, pastorat. 2. pastorat, socken. 3. sockenkyrka. 4. prästgård. -**eilich**, *a.* prästerlig, präst-, kyrkoherde-. -**er**, -, *m.* kyrkoherde, präst. -**erln**, -*nen*, -**frau**, *f.* prästfru. -**gebäude**, *n.* till prästgården hörande byggnad. -**gemeinde**, *f.* församling. -**genofs**, *m.* som tillhör samma socken, sockenbo. -**gut**, *n.* kyrkoherdeboställe. -**haus**, *n.* prästgård. -**helfer**, *m.* pastorsadjunkt. -**herr**, *m.* kyrkoherde. -**hof**, *m.* 1. gård vid ett pastorsboställe. 2. större prästgård. -**kind**, *n.* 1. prästbarn. 2. sockenbo. -**kirche**, *f.* sockenkyrka. -**siegel**, *n.* kyrkosigill. -**wohnung**, *f.* prästgård. -**zehnte**, *m.* prästlonde.

Pfau, -[e]s *ei*. -*en*, -*en*, *m.* påfågel. -**enauga**, *n.* 1. påfågelsöga. 2. öga på påfågelsfjäder. 3. namn på flera fjärilar. *ss.* Smerinthus ocellatus *m.* *a.* -**ernd**, *n.* utspänd påfågelstjärt. -**enschwanz**, -**enschweif**, *m.* påfågelstjärt. -**enspiegel**, *m.* = *Pfauenauge* 2. -**enstolz**, *a.* stolt som en påfågel, dumdryg. -**enwedel**, *m.* solfjäder af påfågelsfjädrar. -**ln**, -*nen*, *f.* påfågelshöna.

Pfd. (St.), förkortat. = *Pfund* (Sterling).

Pfeffer, -*m*, *peppar*. *bna.* *im ~ sein ei liegen*: vara i knipa, i klämma. -**fals**, *vant*. *atm.* -**fälschen**, *n.* pepparkak. -**kraut**, *n.* krasse. -**küchen**, *m.* pepparkaka. -**küchler**, *m.* pepparkaksbagare. -**minze**, *f.* pepparmynta. -*n*, *sv.* I. *tr.* peppra. *bna.* *jm den Pelz ~ ge ngn på pälsen*. II. *itr.* *h.* smaka, bränna som peppar. -**sack**, *m.* 1. pepparsäck. 2. *F* krämare, kryddkrämare. -**schwamm**, *m.* pepparling.

Pfeife, -*m*, *f.* pipa. *bna.* *die ~ in den Sack stecken*: taga skeden i vackra handen. -*n*, *st.* *itr.* *h.* *o.* *tr.* pipa, hvissla, hvidna, susa. *bna.* *ei in aus einem anderen Loche ~ tala ur en annan ton*. -**nörde**, *f.* piplera. -**npur-**

rer, -**nräumer**, *m.* piprensare. -**nspitze**, *f.* pipmunstycke. -**nstiel**, *m.* pipskaft; *F* *bna.* spindelben. -*r*, -, *m.* pipare, hvisslare, muskant på blåsinstrument. -**réi**, -*en*, *f.* pipande, hvisslande, blåsende.

Pfeil, -*e*, *m.* pil. -**eisen**, *n.* pilspets af järn. -**er**, -, *m.* pelare. -**erweite**, *f.* afstånd mellan pelarne. -**fisch**, *m.* näbbgädda. -**förmig**, *a.* pilformig. -**geschwind**, -**schnell**, *a.* pilsnabb. -**schuls**, *m.* pil(skott). -**schütze**, *m.* pilskytt, bågskytt.

Pfenni[n]g, -*e* *men* som myntenhet -, *m.* pfennig, mynt med ett efter ort *o.* tid varierande värde, *no* *ugf.* 0,39 öre. -**ausgabe**, *f.* öresupplaga, öresedation. -**fuchser**, *m.* *F* gnidare, snålvarg. -**fuchserel**, *f.* *F* snålhet, guideri. -**fuchsern**,* *itr.* *h.* vara snål, nidsk. -**meister**, *m.* kassaförvaltare.

Pferch, -*e*, *m.* fålla, inhägnad. -**en**, *sv.* *tr.* instänga i fålla; sammanpacka, sammantränga. -**hütte**, *f.*, -**karren**, *m.* hydda, kärra för herdard att tillbringa natten i.

Pferd, -*e*, *n.* häst. *bna.* *das ~ beim Schwanze aufzäumen ei hinter den Wagen spannen*: bära sig bakvänt åt, *alle ~ reiten*: förstå sig på allt, *sich aufs hohe ei. grose ~ setzen*: sätta sig på sina höga hästar. -**earzt**, *m.* häst-, djurläkare. -**ebahn**, *f.* spårvägs, hästbana. -**ebahngesellschaft**, *f.* spårvägsbolag. -**ebauer**, -*n*, *m.* bonde som har hästar, storbonde. -**ebestand**, *m.* uppsättning af hästar. -**ebohne**, *f.* 1. bondböna, hästböna (*Vicia faba*). 2. böna i hästens tänder. -**ebremse**, *f.* 1. fåboms. 2. hästtyng. -**edecke**, *f.* hästtäck. -**eisenbahn** = *Pferdebahn*. -**eessel**, *m.* mulåsa. -**egeschirr**, *n.* seldon. -**egetrappel**, *n.* hästramp. -**egurt**, *m.* bukgjord. -**ehaar**, *n.* 1. tagel. 2. hästhår. -**ehaft**, *a.* häst- artad, häst-. -**ekamm**, *m.* hästkam, -skrapa. -**eleine**, *f.* 1. (häst)töm. 2. draglina, lina. -**emäkler**, *m.* hästmånglare, -skojare. -**emarkt**, *m.* hästmarknad. -**emälsig**, *a.* hästlik, häst-. -**enufs**, *f.* ett slags stor valnöt. -**erennbahn**, *f.* rännarbana, kapplöpningsbana. -**erennen**, *n.* kapplöping, kappkörning. -**eschwanz**, -**schweif**, *m.* hästsvans. -**estall**, *m.* stall. -**estriegel**, *m.* hästskrapa. -**etränke**, *f.* vattningplats för hästar. -**everleier**, -**evermie[t]her**, *m.* hyrkusk, åkare. -**ezucht**, *f.* häst-afvel. -**isch**, *a.* hästartad, häst-. -**ner**, -, *m.* = *Pferdebauer*.

Pflif, -*e*, *m.* 1. hvissling. *Einen ~ thun*: hvissla ett tag. 2. obetydlighet. 3. knep. -**erling**, -*e*, *m.* 1. bot. a) pepparling, b) kantarell. 2. obetydlighet. *Keinen ~ wert*: ej värd ett rundstycke, värdelös. -**ieg**, *a.* fiffig, knepig. -**igkeit**, *f.* fiffighet, knep. -**ikus**, -, *se*, *m.* *F* fiffikus.

Pfingstlabend, *m.* pingstafton. -**bler**, *n.* pingstnöje. -**blume**, *f.* pion. -**en**, -, *n.*, *f.* *o.* *pl.* pingst. -**lich**, *a.* pingstlik. -**ochs**, *m.* pingst-

Oxe (med kransar prydd tjur, som plingstaftonen fördes i procession).

Pfirrscho, -n, *f.*, -sich, -e, *m. o. f.*, -siche, -n, *f.*
1. persika. 2. vanl. *m.* persikträd.

Pflanzbar, *a.* som kan planteras.

Pflanze, -n, *f.* dim. †, planta, växt, ört. -n, *sv.*
I. *tr.* 1. plantera, anlägga; bna. implanta; uppställa. 2. ympa. II. *rf.* 1. växa, växa upp. 2. slå sig ned. -nerde, *f.* växtjord. -nfressend, *a.* växtätande. -ngarten, *m.* botanisk trädgård. -ngift, *n.* växtgift, vegetabiliskt gift. -nhaft, *a.* växtartad. -nkenner, *m.* växtkännare, botanist. -nkost, *f.* vegetabilisk föda. -nkunde, *f.* botanik. -nlehre, *f.* botanik. -nreich, I. *n.* växtrike. II. *a.* rik på växter. -nt[h]ier, *n.* zool. djurväxt, zool. -nt[h]üm, *n.* 1. växtlif. 2. växtrike. -nwachst[h]üm, *n.* växtlighet, vegetation. -nweit, *f.* växtrike. -r, -, *m.* 1. planterare. 2. kolonist, nybyggare. 3. plantageägare. 4. sättkvist.

Pflanzgarten, *m.* plantskola, trädskola. -holz, *n.* planterpinne. -lich, *a.* vegetabilisk, växt-.

Pflanzling, -e, *m.* sättkvist, skott, planta.

Pflanzreis, *n.* sättkvist, skott. -schule, *f.* plantskola. -staat, *m.* koloni. -stadt, *f.* koloni, dotterstad. -stock, *m.* 1. planterpinne. 2. moderkupa. -ung, *f.* 1. planterande. 2. plantering, anläggning. 3. plantage. 4. nybygge, koloni. -volk, *n.* kolonister, koloni. -zeit, *f.* planteringstid.

Pflaster, -n, *m.* dim. †, 1. plåster. 2. stenläggning. *Das ~ treten:* gå och drifva, flanera. *F bna. Paris ist ein ei. in P. ist es ein teures ei. heisses ei. hartes ~* det är dyrt att leva i *P. -er, -, m.* stenläggare. -kocher, *m.* F plåsterprins, apotekare, kvacksalvare. -n, *sv. tr.* 1. lägga plåster på, plåstra. 2. stenlägga. -ramme, *f.* tekn. jungfru. -setzer = *Pflasterer*. -stein, *m.* 1. sten till stenläggning, gatsten. 2. en sorts hård pepparkaka. -streicher = *Pflasterkocher*. -treter, *m.* dagdrifvare, flanör. -treterei, *f.* dagdrifveri, flanerande. -ung, *f.* stenläggning. -ziegel, *m.* tegelsten till gatläggning.

Pflaume, -n, *f.* plommon.

Pflege, *o, f.* vård, skötsel. -bedürftig, *a.* i behov af vård. -befohlene(r), *m. o. f.* skyddsling, myndling. -eltern, *pl.* fosterföräldrar. -kind, *n.* fosterbarn. -los, *a.* utan vård. -mutter, *f.* fostermor. -n, *sv. I. tr. ei. utr. h.* med gen. vårda, sköta. *In gros[s] ~* uppfostra ngn. II. *av. st. tr. ei. utr. h.* med gen. egna, hän-gifva sig åt, sköta, idka, öfva, visa, underhålla. *Gespräche mit jm ~* samtala med ngn, *Rat[s] ~* rådplåga, rådgöra, *Rücksprache mit jm ~* öfverlägga, rådgöra med ngn, *der Ruhe ~* hvilva sig, *Umgang mit jm ~* umgås med ngn, *Unterhandlungen ~* underhandla. III. *utr. h.* med inf. med *zu:* bruka, ha för sed att. -r, -, *m.* vårdare, beskyd-

dare, fostrare. -rin, -nen, *f.* vårdarinna, beskyddarinna, fostrarinna. -sohn, *m.* foster-son. -tochter, *f.* fosterdotter. -vater, *m.* fosterfar.

Pflegling, -e, *m.* skyddsling, fosterbarn.

Pflicht, -en, *f.* 1. pligt, skyldighet. 2. åliggande, afgift, prestation, skatt. 3. (tjänste-)ed, tjänst, t. ex. *jn in [Eid und] ~ nehmen:* taga ngn i sin tjänst, låta ngn svära trohetsed. 4. sjo. plikt. -eifer, *m.* nit, tjänstenit. -erfüllung, *f.* pligternas uppfyllande, pligttröhet. -erlassung, *f.* befrielse från ngn pligt. -exemplar, *n.* exemplar som en förläggare är skyldig att lemna till ett bibliotek. -fach, *n.* obligatoriskt ämne. -frei, *a.* fri från afgifter. -gebot, *n.* pligtens bud, fordran. -gemäfs, *a.* pligtenlig. -getreu, *a.* pligt-trogen. -ig, *a.* skyldig. -leistung, *f.* en pligts uppfyllande, skatts erläggande, trohetseds afläggande. -mälsig, *a.* pligtenlig. -mälsigkeit, *f.* pligtenlighet. -[h]eil, *n.* i lag föreskrifven arfslott. -vorgessen, *a.* pligtforgäten. -vergesenheit, *f.* pligtforgätenhet. -widrig, *a.* pligtvidrig.

Pflock, -e †, *m.* piune, tapp, plugg.

pflocken, *sv. tr.* fästa med pinnar, slå pinnar i. -pflocken, *sv. tr.* plocka. -er, -, *m.* plockare. -erin, -nen, *f.* plockerska.

Pflug, -e †, *m.* plog. -bar, pflugbar, *a.* odlingsbar. -eisen, *n.* 1. plogrist. 2. plogbill.

pflug[en], *sv. tr. o. utr. h.* plöja. *bna. heimlich mit jm ~* spela under täcke med ngn. -er, -, *m.* plöjare; landtman, bonde.

Pflug[schär], -en, *f.* plogbill. -sterz[e], *f.* plog-handtag.

Pforte, -n, *f.* dim. †, port.

Pfortner, -, *m.* 1. portvakt. 2. fångknekt. -In, -nen, *f.* portvakterska.

Pfoste, -n, *f.*, -n, -, *m.* dim. †, (dörr-, fönster-)post.

Pfote, -n, *f.* dim. †, 1. tass, fot, labb, hand. 2. F dålig handstil.

Pfriem, -e, *m.*, -e, -n, *f.*, -en, -, *m.* syl, pryl. -en, *sv. tr.* sticka med syl.

Pfropf, -e [†], *m.* dim. †, 1. ympkvist. 2. arv. -en, -, *m.* kork, propp, tapp. -en, *sv. tr.* 1. ympa. 2. stoppa, proppa. 3. korka. -enzieher, *m.* korkskruf. -er, -, *m.* en som ympar *m. m.* se *Pfropfen*.

Pfropfling, -e, *m.* ympadt träd.

Pfropfmesser, *n.* ympknif. -reis, *n.* ympkvist. -wachs, *n.* ympvax. -zieher, *m.* korkskruf.

Pfründe, -n, *f.* 1. prästgäll, pastorat, prebende. 2. plats, säng i en stiftelse, en försörjningsinrättning, ett sjukhus; underhåll, lifstidsunderhåll. -haus, *n.* 1. prästhus. 2. hus där man får ackordera, köpa in sig; stiftelse, försörjningsanstalt. -[n]er, -, *m.* 1. innehafvare af ett prästgäll. 2. en som köpt in sig i en stiftelse.

pfuchzen, *sv. = fauchen*.

Pfuhl, -e, m. dim. †, pöl.
Pfuhl, -e, m. o. n. kudde, långkudde, hufvudgärd, bolster, läger, bädd. -en, sv. tr. bädda.
pfuhlich, a. full af pölar.
pfui, *itj.* fy. -en, sv. tr. säga fy åt.
Pfund, -e men som mättenhet, n. 1. skålpund, mark. 2. pund (eter ort o. tid varierande mynd). ~ *Sterling*: pund sterling. 3. bnd. pund, t. ex. sein ~ vergraben. -en, sv. itr. h. väga åtskilliga skålpund. *Der Ochs wird brav* ~ oxen kommer att ge åtskilliga skålpund kött.
-pfünder, -, m. -punding i sms., t. ex. *Sechs* ~.
pfündig, pfündig, a. 1. tung; klumpig, plump. 2. vägaude ett skålpund. i sms. a) vägaude så eller så många skålpund, b) -pundig, t. ex. *ein sechs* ~es *Geschütz*.
pfundweise, adv. skålpundvis.
Pfuscharbeit, f. fusk(verk). -en, sv. I. itr. h. fräsa till, blossa upp. II. itr. h. o. tr. fuska. -er, -, m. 1. fräsning, hväsning. 2. fuskare. -eréi, -en, f. fusk. -erhaft, a. fuskaktig, stymparaktig. -werk, n. fuskverk.
Pfütze, -n, f. pöl, puss. -ennafs, a. genomvåt. -ig, a. full af pölar.
Phaethon, [-s], -s, m. faeton (vagn).
Phalanx, -e, m., plur. *Phalangen*, f. falang.
Phanerogám, -e, n. fanerogám.
Phänomón, -e, n. fenomen. -omenál, a. fenomenal, sällspund. -ómenon (med kort ó), -s, -ena, n. fenomen.
Phantásie, poet. -asie, -[e]n, f. fantasi. -asieren, sv. itr. h. o. tr. 1. fantisera. 2. ya. -ásma, [-s], -men, n. synvilla, inbillning. -ást, -en, m. fantast. -asteréi, -en, f. fantasteri. -ás-tisch, a. fantastisk. -óm, -e, n. fantom, skugga, spöke, skräckbild.
Pharisáiler, -, m. farisé; skenhelgon. -ert[h]üm, n. fariseism, fariseiskt väsen. -isch, a. fariseisk; skenhelig.
Pharmakopóe, -n, f. farmakopé.
Phase, -n, f. fas, utvecklingsstadium.
Philántróp, -en, m. filantrop, människovän. -íster, -, m. 1. filisté. 2. stud. icke-student, bracka, kálkborgare, tungus; hyresvärd. 3. stud. rest. a) i glasét, b) i pipan, länsman. -ísteréi, -en, f. stud. kálkborgeranda, kálkborgerlig sed, itr. föreg. -ísterhaft, a. stud. kálkborgeraktig, kálkborgerlig, torr, tråkig. -ístérium, [-s], 0, n. = *Philistertum*. -ístern, sv. itr. h. stud. uppföra sig som en bracka, vara kálkborgerlig, torr, tråkig, tungusa. -ístert[h]üm, n. stud. 1. kálkborgeranda, kálkborgerligt sätt. 2. kálkborgare, brackor. -ístrig, -ístrés = *philisterhaft*. -ólóg, -en, m. filolog. -osóph, -en, m. filosof. -osóphieren, sv. itr. h. filosofera. -osóphin, -nen, f. kvinnlig filosof. -osóphisch, a. filosofisk. -íron, -s, ~ren et. ~ra, n. kärleksdryck.
Phióle, -n, f. vid flaskan med lång hals.
Phlégmá, -s, 0, n. flegma. -átisch, a. flegmatisk.

Phonétik, 0, f. fonetik.
phönlicisch, -ikisch, -izisch, a. fenicisk.
Phosphor, -s, -e, m. fosfor. -orescieren, sv. itr. h. fosforescera. -orhaft, -órisch (av. -), a. fosforartad.
Photogén, -[e]s, 0, n. fotogen. -gráph, -en, m. fotograf. -gráphie, -[e]n, f. fotografi. -gráphieren, sv. tr. fotografera. -gráphisch, a. fotografisk.
Phrase, -n, f. fras, talesätt. -nhaff, a. frasrik, fras-. ~er *Mensch*: frasmakare.
Phrenológ, -en, m. frenolog.
Physik, 0, f. fysik. -ikát, -e, n. stads-, distrikts-, provinsialläkarebefattning. -íker, -, -ikus, -[ses], -se et. *Physici*, m. 1. fysiker. 2. vanl. *Physikus*, stads-, distrikts-, provinsialläkare. -íognomie, -[e]n, f. fysionomi. -íológ, -en, m. fysiolog. -isch, a. fysisk.
Piano, [-s], -s, n. pianino.
Piáno, [-s], -s, -förte, [-s], [-s], n. (forte)piano.
Pichlé, -, m. haklapp. -eléi, -en, f. F supande, supning, superi. -eln, sv. itr. h. o. tr. F supra. -en, sv. I. tr. becka, tjära. II. itr. h. klibba, vara klibbig som beck.
pick, I. *itj.* tick. II. -e, m. 1. pickande, hugg med hacka et. nabb. 2. se *Pik*. -e, -n, f. picka, hacka. -el, -, m. 1. = *Picke*. 2. plur. av. -n, blemma, blåsa, finne. 3. av. n., plur. -s et. *Pickles*, pickels. -elflöte, f. pickolafföt. -elhaube, f. pickelhuva. -ehering, m. 1. spickesill. 2. pickelhäring. -elig, a. fäddig, full af blemmor. -en, sv. tr. o. itr. h. hacka, picka.
Pièce, -n, f. 1. stycke, musikstycke, (teater-) pje. 2. rum.
Piedestál, -e et. -s, n. piedestal, fotställning.
Piek se *Pik*.
piep, *itj.* pip. *Nicht* ~ *sagen*: ej knysa. -en, sv. itr. h. 1. pipa. 2. vara klen, sjuklig. -gans, f. F gåsunge. -haft, -icht, -ig, -isch, a. 1. pipande, pipig. 2. klen, sjuklig. -s(en) = *piep(en)*. -vogel, m. pipande fågelunge.
Piésse se *Piece*.
Pietlát, 0, f. pietet, vördnad, aktning. -ismus, -, 0, m. pietism, läseri. -íst, -en, m., -ístin, -nen, f. pietist, läsare, läserska. -ísteréi, -en, f. läseri. -ístisch, a. pietistisk, läsaraktig.
piif, *itj.* piif.
Pign[ó]le, -n, f. pinie(frö).
Pik, -e et. -s, m. 1. bärgspets, pik. 2. av. n. kort spader. 3. förbittring, groll. *Einen* ~ *auf jn haben*: hafva ett horn i sidan till ngn. -ánt, a. pikant. -e, -n, f. 1. pik, lans. *Von der ~ auf dienen*: tjana sig upp från gemen soldat. 2. = *Pik* 3. -en, sv. tr. sticka. -enier, -e, m. pikenerare. -ésche se *Pekesche*. -étt, -e, n. piket. -fein, a. F finfin, extrafin. -ieren, sv. I. tr. egga, reta, stöta, sára. II. *rfl.* *Sich ~ zu*: sätta sin ära i att.
Pilger, -, m. pilgrim. -fahrt, f. pilgrimsfärd, vallfärd. -in, -en, f. pilgrim. -kleid, n. pilgrimsdrägt. -n, sv. itr. h. o. s. vallfärda.

-schaft, *f.* 1. egenskap af pilgrim. 2. vallfärd.

Pilgrim, -e, *m.* = *Pilger*.

Pille, -n, *f.* piller. -ndreher, *m.* F pillertril-lare. -nschachtel, *f.* pillerask.

Pilót, -en, *m.* 1. rorgångare. 2. lots,

Pilz, -e, *m.* svamp. *Bis in die (~e gehen): a)* gå med Davids höns under isen, *b)* skudda stoftet af sina fötter, försvinna. -haft, -ig, *a.* svampartad.

Pimpelléi, -en, *f.* F pjåk, pjunk, pjåsk. -lg, *a.* pjåkig, pjunkig, pjåskig. -liese, *f.* F pjåk-lisa, kinkblåsa. -n, *sv. itr. h.* vara klen, pjå-ka, pjunka, jämra sig, gnälla.

pimpellich = *pimpelig*. -ern = *pimpeln*. -er-nuls, *f.* bot. pimpernöt. -inelle, -n, *f.* bot. 1. pimpinell. 2. anis.

Pincencéz, -, -, *n.* pincenez. -ette, -n, *f.* pin-cett.

Pinguin, -e, *m.* zool. pingvin.

Pinie, -n, *f.* pinie.

Pinne, -n, *f.* 1. fjäder, vingpenna. 2. fena. 3. stift, nub, tenlika. 4. sjo. styrpinne. 5. (hammar)pen. -n, *sv. tr.* första med stift.

Pinscher, -, *m.* plutcher, råtthund.

Pinsel, -, *m.* 1. pensel, (målar)borste. 2. *se Einfallspinsel*. -éi, -en, *f.* 1. sudd, kludde-ri, usel målning. 2. F inskränkt, dum-het, enfaldighet. 3. F pjunk, gnäll. -er, -, *m.* plankstrykare. -haft, -ig, *a.* F enfaldig, inskränkt. -n, *sv. itr. h. o. tr.* 1. med pensel påstryka, pensla. 2. vara enfaldig, dumma sig. 3. pjunka, gnälla. -stiel, -stock, *m.* penselskaft. -strich, *m.* penseldrag.

Pinte, -n, *f.* 1. kanna (mat). 2. krog.

Pionier, -e, *m.* pionier.

pip *se pip*.

Pipe, -n, *f.* pipa, *a)* vätvarumät, *b)* F tobakspipa.

Pip[pl]s, -es, *o, m.* pipp, (höns)tipp.

Piqué (-é), -s, *m.* piké (tyg).

Pir|át, -en, *m.* sjöörfvarer. -átent[h]um, *n.* sjö-röfveri. -óge, -n, *f.* pirog (art kanot). -öl, -e *el. -s, m.* zool. gultrast.

Pirsch *se Birsch*.

pisacken, *sv. tr.* F plåga, pina.

pisch, *itj. sch.* -en, *sv. itr. h.* hväsa, hvissla, susa, porla.

pisplein, -ern, *sv. itr. h. o. tr.* hviska.

Pistill, -e, *n.* bot. pistill. -ól, -e, *n.*, -óle, -n, *f.* *aim.* †, pistol. -ólengriff, *m.* pistolkolf. -ón, -s, *n.* pistong.

placieren, *sv. tr.* placera, ställa, lägga.

Plack, -e †, *m.* 1. = *Plackerei*. 2. = *Placken* *a)*. -en, *a)* -, *m.* *aim.* Pläckchen, -lein, 1. fläck. 2. lapp. 3. jämn yta, plåt, skifva. *b)* *sv. I.* *tr.* 1. lappa. 2. fastklistra, anslå. 3. slå *a.* trampa fast fuktig jord på. 4. plåga, pina, trakassera, förtrycka, misshandla. *II. r. fl.* plåga sig. -er, -, *m.* plågare, skinnare. -erói, -en, *f.* 1. plågande, skinnande, trakasserier. 2. möda, ansträngning.

Plage, -n, *f.* plåga. -geist, *m.* plågoande. -los, *a.* plågfri. -n, *sv. tr.* plåga. -r, -, *m.* plå-gare, plågoande.

Plagge, -n, *f.* ljunctorfva. -n, *sv. tr. o. itr. h.* 1. hacka ljunctorf. 2. belägga, gödsla med ljunctorf.

Plagillár, -e, -árius, -, .ii, *m.* plagiatör. -át, -e, *n.* plagiat. -átor, -s, .óren, *m.* plagiatör.

Plaid, -s, *n.* *o.* *m.* plád, sjul. -ieren, *sv. itr. h.* plådera, föra försvarstalan.

Plak|át, -e, *n.* plakát, anslag, affisch. -ieren, *sv. tr.* belägga med metallskifvor, plåtera.

Plan, *I.* -e [†], *m.* 1. plan, slätt; jämn, slät mark; stridsplats; dansplats; fälle i skog. 2. plan, ritning, topografisk karta. 3. plan, projekt, afsigt. *Einen ~ zu etw. entwerfen:* uppgöra en plan till ngt. *II. a.* 1. jämn, slät. 2. enkel, klar, begriplig. -e, -n, *f.* tält-duk, presenning.

Pläne, -n, *f.* plan, slätt.

planen, *sv. tr. o. itr. h.* uppgöra planer, plan-lägga, planera. -ét, -en, *m.* planet. -etárisch, *a.* planetlik, planet-. -gemáis, *a.* planmäs-sig. -ieren, *sv. tr.* planera. jämna. -ierung, *f.*

Planke, -n, *f.* plank.

Plänkel, -, *m.* 1. kläpp. 2. slaga. -éi, -en, *f.* *m.* förpostfäktning. -n, *sv. itr. h.* *m.* blänk-ka.

planken, *sv. tr.* fodra, bekläda med plankor.

Plänkler, -, *m.* *m.* blänkare, tiraljör.

Plankung, *f.* plankbeklädnad.

plan|los, *a.* planlös. -losigkei|t, *f.* planlöshet. -macher, *m.* projektmakare. -mäfsig, *a.* plan-mässig. -mäfsigkei|t, *f.* planmässighet.

Planschle, -n, *f.* plantska. -en, *sv. itr. h. o. tr.* blaska, slaska. -erói, -en, *f.* blask(ande), slask(ande). -étt, -e, *n.* planschett.

Plantage, -n, *f.* plantage.

Plantsch *se Plansch*.

plän|voll, *a.* väl planlagd, öfvertänkt. -wagen, *m.* med tältduk öfverspänd fraktvagn. -zeich-nen, *n.* planritning.

Plapper|lói, -en, *f.* pladder, sladder. -haft, *a.* pladderaktig. -haftigkei|t, *f.* pratsjuka. -hans, *m.* = *Plappertasche*. -ig, *a.* pladderaktig. -liese, *f.*, -maul, *n.* = *Plappertasche*. -n, *sv. itr. h. o. tr.* pladdra, sladdra, prata. -tasche, *f.* pladdertaska, sladdrare, pratmakare.

plarren, **plärren**, *sv. itr. h. o. tr.* skrika, böla, råma, larma, pladdra.

Plásir, -e, *n.* nöje. -lich, *a.* rolig.

plastisch, *a.* plastisk.

Plat|äne, -n, *f.* platan. -eáu, -[s], -s, *n.* platå. -ín (arv. -í), -s, *o, n.*, -ína (arv. -í), *o, f.*, -s, *o, n.* platina. -íne, -n, *f.* tekn. plåt.

platsch, *I. itj.* plask, pladask. *II. -e, m.* 1. plaskande. 2. tölp. -en, *sv. I. itr. h. o. s.* plaska. *II. tr.* bredslå.

plätschern, *sv. itr. h.* sakta plaska, skvalpa.

platsch|ig, *a.* 1. plaskande. 2. som går illa. 3. tölpaktig. -nafs, *a.* genomvåt.

platt, a. 1. platt, låg, flat, slät; bna. platt. tri-
vial. Das ~ e Land: slätten, rama (bond-)
landet, ~ auf der Erde liegen: ligga rak-
lång på marken, ~ drücken, machen, schla-
gen: tillplatta. 2. ren, rak, ram, t. ex. das
~ e Gegenteil, die ~ e Wahrheit. 3. dialek-
tisk, i snt plattysk.

Platt|bolzen, m. stryklad, strykjärn. -brett, n.
strykbräde. -bügel, m. strykjärn, prässjärn.

Platt|decke, f. slätt tak. -deutsch, a. plattysk,
lågtyisk. -e, -n, f. dim. †. 1. = Glätze. 2. jämn,
slät mark, fälle i skog. platt kulle, håll. pla-
tä. 3. platta, plåt. 4. fat. presentertallrik.

Plätte, -n, f. 1. strykning. 2. strykjärn.

Platteis, -e, m., -e, -n, f. zool. rödspätta.

Plätteisen, n. strykjärn, prässjärn.

platt|en, plätten, sv. I. tr. 1. tillplatta, bred-
slå, jämna. 2. vanl. plätten, stryka med stryk-
järn. II. r/ß. blifva platt(are), tillplattas. -en-
förmig, a. plåtartad, platt. -erhse, f. bet.
vial. -erdings, adv. aldeles, helt och hållet.
~ nicht: ingalunda.

Plätter|lei, -en, f. strykning. -in, -nen, f. stry-
kerska.

Platt|fisch, m. zool. flatfisk, flundra. -form, f.
plattform.

Platt|frau, f. strykerska.

Platt|fufs, m. 1. plattfot. 2. fotsula. -fülsig, a.
plattfotad. -gold, n. guldplåt. -heit, f. platt-
het. -ieren, sv. tr. plåtera. -ierer, -, m. plå-
terare. -ierung, f. plåtering. -kopf, m. platt-
hufvud. -nase, f. plattnäsa, plattnos. -nasig,
a. plattnäst.

Platt|ofen, m. stryknugn.

Platt|reime, pl. meir. jämna rim.

Platt|stahl, m. strykjärn.

Platt|stich, m. plattstyng. -stickerel, f. platt-
söm.

Platt|wäsche, f. linne som strykes.

Platz, I. -e †, m. plats; ställe, torg. Nehmen
Sie ~! var god och tag plats! sitt ned! ~
haben: a) hafva plats, utrymme, b) vara på
sin plats, die Wahrheit findet selten ~ san-
ningen är sällan omtyckt, ~ greifen: få
fotfäste, vinna terräng, einen ~ belegen, be-
setzen, einnehmen: upptaga, vika en plats,
es ist hier der ~ nicht: det är här ej på sin
plats, ej rätta stället, an seinem ~ e stehen,
an seinem ~ e stellen: stå, ställa på sin plats,
am ~ e sein: vara på sin plats, auf dem ~ e:
på fläcken, genast. II. itj. knall. III. -e
[†], m. knall, explosion. -bedarf, m. ortens
behof. -büchse, f. knallbössa.

Plätzchen, -, n. 1. dim. tm Platz. 2. socker-
plätt, sockerkaka; pastillj.

plätzen, sv. itr. a) h. 1. smälla, knalla, kna-
stra. b) s. 2. explodera, springa sönder,
spricka, spricka ut, komma ut, falla ut, ut-
brista. 3. rusa, jaga, störta.

plätzen, sv. tr. o. itr. h. 1. knalla, skjuta,
pluttra. 2. smälla, smäcka. 3. Einen Baum

~ taga af ett stycke bark af, blecka ett
träd. 4. lappa.

platzern, plätzern, sv. itr. h. explodera med
svaga knallar, knäppa, knattra.

Platz|ingenieur, m. ingenjör på platsen, stads-
ingenjör. -kommandant, m. mii. kommandant.
-major, m. mii. platsmajor. -regen, m. håll-
regn, störtregn. -rögen, *opers. hållregna,
störtregna.

Plauder|lei, -en, f. förtroligt samspråk, små-
prat; prat, skvaller. -er, -, m. språkande,
språksam person; pratmakare, pladderaska.
-haft, a. språksam; pratsjuk, pladderaktig,
skvalleraktig. -haftigkeit, f. språksamhet m.
m. se föreg. -in, -nen, f. se Plauderer. -n, sv.
itr. h. o. tr. språka, prata, pladdra, skvallra.
-ort, m. ställe där man samlas för att prata,
skvallerverv. -stübchen, n. litet kabinet.
-stündchen, n. skvallertimme.

plaulschen, sv. = plaudern. -sibel, a. plausible,
begriplig, tydlig. -stern, sv. tr., itr. h. o. r/ß.
blåsa upp (sig). -te, -n, f. F kort och bredt
sidogevär, stor knif. -tsch, -z, itj. pladask,
paff.

Plebej|ler, -, m., -erin, -nen, f. plebej. -ert[h]üm,
n. 1. plebejiskt sätt, plebejisk anda. 2. (ple-
bej)hop. -isch, a. plebejisk.

Pleite, -n, f. F bankrutt.

Plempe, -n, f. F 1. sidogevär, sabel, värja. 2.
fadd dryck, blask, soppa. -rn, sv. itr. h. o.
tr. F 1. blaska, plaska. 2. supa, pippla.

Pli, -[s]. 0, m. pli, skick, hållning.

Plinse, -n, f. tunn pannkaka. -n, sv. itr. h. F
gräta, lipa.

Plinth, -e, m., -e, -n, f. plint.

Plomb|il, -n, f. plomb. -ieren, sv. tr. plombera.
plötzlich, a. plötslig. -keit, f. det plötsliga i
ogt, plötsligt framträdande.

Pluderhese, f. vida byxor.

plump, I. itj. plums. II. -e, m. plumsning. III.
a. plump, klumpig. -en, sv. itr. s. plumsa.
-heit, f. plumphet, klumpighet, grofhet. -s
se plump. -sack, m. 1. F tung säck. 2. lek i
hviten en går omkring med en sammanrullad duk på
ryggen, hvarmed han slår till en af deltagarne, som då
måste springa kapp med honom. -sen se plumpen.

Plunder, -s, 0, m. skräp, lumpor.

Plünder|lei, -en, f. plundring. -er, -, m. plun-
drare. -in, -nen, f. plundrerska. -n, sv. tr. o.
itr. h. plundra. Einen Bienenstock ~ skat-
ta en bikupa -ung, f. plundring.

Plunderwerk, n. skräp, lumpor.

Plündererin = Plünderin.

Pluralität, -en, f. pluralitet, flertal.

Plüsch (atv. med ü), -e, m. plysch. -en (atv. med
ü), a. af plysch, plysch.

plüstern se plaustern.

Pluviál[e], -e, n. en art mässhake.

Pöbel, -s, 0, m. pöbel. -haft, a. pöbelaktig.
-haftigkeit, f. pöbelaktighet. -mälsig, a. pö-
belaktig. -t[h]üm, n. pöbelvalde.

pochlen, *sv. itr. h. o. tr.* 1. klappa, bulta, slå, stampa. 2. uppträda anspråksfullt, pockande. *Gegen ei. wider jn ei. mit jn* ~ uppresa sig mot, gråla på, träta med ngn. 3. *Auf etw.* (ack.) ~ pocka på, vara morsk öfver, trotsigt begära ngt. **-er**, *-, m.* 1. en som klappar, bultar, stampar. 2. pockande, morsk, utmanande person. **-erei**, *-en*, *f.* pock, pockande. **-erin**, *-nen*, *f. uu Pocher*.
Pockle, *-n*, *f.* koppa. **-entieber**, *n* kopporna. **-engift**, *n* koppgift, vaccin. **-enholz**, *n* pockenholts. **-empfung**, *f.* vaccinering. **-enkrank**, *a* sjuk i kopporna. **-enkrankheit**, *f.* kopporna. **-ennarbe**, *f.* kopparr. **-ennarbig**, *a* kopparrig. **-licht**, *-ig*, *a* 1. kopparrig. 2. koppartad.
Podlagra, *-s*, *0*, *n* podager. **-ágrisch**, *a* lidande af podager. **-ex**, *-e* ei. *..dices*, *m* F säte, akter, ända.
Poliém, *-e*, *n* poem. **-esie**, *[-e]*, *n* f. poesi. **-ét**, *-en*, *m* poet. **-étisch**, *a* poetisk. **-intieren**, *sv. tr.* 1. göra pikant, tillspetsa. 2. rikta kikare, kanoner.
Pokál, *-e*, *m* pokal.
Pökel, *-, m* saltlake. **-fals**, *n* saltbalja. **-fleisch**, *n* salt kött. **-hering**, *m* spickesill. **-n**, *sv. tr.* (insalta). **-rogen**, *m* kaviar.
pokulieren, *sv. itr. h.* pokulera, dricka.
Pol, *-e*, *m* pol. **-äck** (av *l* - med kort *o*), *-en*, **-äcke**, *-n*, *m* 1. polack. 2. polsk häst. 3. = *Philister* 3.
polár, *a* pol-, polar-. **-bär**, *m* isbjörn. **-expedition**, *-fahrt*, *f.* polfärd, nordpols- ei. sydpolsexpedition. **-isieren**, *sv. tr.* polarisera. **-kreis**, *m* polkrets. **-mensch**, *m* polarmänniska. **-nacht**, *f.* polarnatt. **-stern**, *m* nordstjärna.
Polder, *-, m* indämdt land, som ligger lägre än hafvets yta.
Polle, *-n*, *m* polack. **-éi**, *-e*, *m*, *-en*, *f.* bot. poleja. **-émisch**, *a* polemisk. **-emisieren**, *sv. itr. h.* polemisera. **-enland**, **-enreich**, *n* Polen.
Polier, *-e*, *m* finarbetare. **-bär**, *a* möjlig att polera. **-bürste**, *f.* polerborste. **-en**, *sv. tr.* polera; *fla*, upphjälpa, lägga sista handen vid. **-er**, *-, m* 1. polerare. 2. = *Polier*. **-scheibe**, *f.* polerskifva. **-ung**, *f.* polering, polityr.
Pollin, *-nen*, *f.* polsk kvinna. **-itisch**, *a* politisk. **-itisieren**, *sv. itr. h.* politisera, tala politik. **-itür**, *-en*, *f.* polityr.
Polizéi, *0*, *f.* polis. **-amt**, *n* poliskammare, -kontor, vaktkontor. **-aufsicht**, *f.* polisuppsigt. **-beamte(r)**, *m* polistjänsteman. **-behörde**, *f.* polismyndighet. **-diener**, *m* polisbetjänt, -konstapel. **-gericht**, *n* polisdomstol. **-lich**, *a* polis-, *t. ex.* ~ *Verfügung*: polisförordning. ~ *Erlaubnis*: polisens, myndigheternas tillåtelse, ~ *verboten*: förbjuden af polisen, gnm polisförordning. ~ *einschreiten*: lagligen inskrida (med polisens tillhjälp).

-ordnung, *f.* polisreglemente. **-richter**, *m* polisdomare. **-sache**, *f.* polismål. **-stunde**, *f.* timme då världshusen måste stängas. **-vergehen**, *n* polisförbrytelse.
Polizist, *-en*, *m* polis(tjänsteman).
Polkja, *-s*, *f.* polka, polkett. **-en**, *-ieren*, *sv. itr. h.* polka, dansa polka.
polnisch, *a* polsk. *Bnd.* ~ *er Reichstag*: bullrande, oordnad församling; buller, väsen, oordning; ~ *e Wirtschaft*: oordentlighet, osnygghet.
Polster, *-, n* 1. elastisk dyna, kudde, soffa, läger, bolster, madrass. 2. stoppning (det hvar med ngt stoppas). **-bank**, *f.* stoppad bänk. **-macher**, *m* tapetserare. **-n**, *sv. tr.* stoppa, madrassera. **-sessel**, *m* stoppad stol, länstol. **-sitz**, *m* stoppad sits. **-stuhl**, *m* stoppad stol, länstol. **-überzug**, *m* bolsterver. **-ung**, *f.* stoppning, madrassering.
Polter, *-s*, *0*, *m* buller. **-abend**, *m* bröllopsafton (aftonen före bröllopet, då bekanta svara till bullrande upptåg ss. sönderslagning af gamla stenkäri m. m. utanför bröllopshuset). **-él**, *-en*, *f.* 1. buller, väsen. 2. gammalt skräp. **-er**, *-, m* bullersam, häftig, uppbrusande människa. **-geist**, *m* 1. bullrande tomte, rå. 2. bullersam människa. **-ig**, *a* bullrande. **-kammer**, *f.* skräpkammare. **-kasten**, *m* skräplår. **-n**, *sv. itr. h. o. s.* samt *tr.* bullra, väsnas; bullrande komma, gå, slå, hanra, kasta; spöka; träta, gorma.
Polyglótte, *-n*, *f.* polyglott, bok på flera språk. **-ýp**, *-en*, *m* polyp. **-ýtechnik**, *-, m* teknolog. **-ýtechnikum**, *[-s]*, *..ken* ei. *..ka*, *n* teknologisk institut, teknisk högskola. **-ytheismus**, *-, 0*, *m* polyteism, mångguder.
Pomadlle, *-n*, *f.* 1. pomada. 2. stud. hvila, lugn, flegma. *Das ist mir* ~ det är mig likgiltigt. **-ig**, *a* 1. smord med pomada, pomaderad. 2. stud. lugn, flegmatisk. **-isieren**, *sv. tr.* smörja med pomada, pomadera.
Pomeránze, *-n*, *f.* 1. pomerans. 2. pomerans-träd. **-nschale**, *f.* pomeransskal.
Pommer, 1. *-n* ei. *-s*, *-n*, *m* pomrare. 2. *-, m* pommerak spetshund. **-in**, *-nen*, *f.* pommerisk kvinna. **-isch**, *a* pommerisk.
Pomp, *-e*, *m* pomp, ståt; praktfullt tåg. **-haft**, *a* pompös, praktfull, ståtlig. **-haftigkeit**, *f.* pomp, ståt. **-és** = *pomphaft*.
ponieren, *sv. tr.* 1. ponera, antaga. 2. stud. bjuda på.
Pöniténz, *-en*, *f.* penitens, bot.
Pontón, *-s*, *m* ponton.
Pony, *[-s]*, *-s* ei. *Ponies*, *n. o. m.* pony.
Popláz (av *l* -), *-e*, *m* skräckbild, buse, spöke, fågelskrämma. **-é**, *-n*, *m* pop (rysks präst) **-ó**, *-s*, *m* F stjärt, ända. **-ulár**, *a* populär, a) allmänfattlig, b) allmänt omtyckt. **-ularisieren**, *sv. I. tr.* popularisera, göra populär, framställa i allmänfattlig form. **II rfl.** göra sig populär, allmänt omtyckt. **-ularisierung**,

f. popularisering. -ularität, *0, f.* popularitet.
Porlle, -*n*, *f.* por. -*ös*, *a.* porös. -osität, *0, f.* porositet.
Porphyr, -*e*, *m.* porfyr. -*ig*, -*isch*, *a.* porfyrartad.
Porre, bättre Porree, -*s*, *0, m.* purjolök.
Porsch, -*e*, Forst, -*e*, *m.* bot. pors, skvattram.
Port, -*e*, *m.* hamn, tillflykt. -*äl*, -*e*, *n.* portal.
 -*ehaise*, -*n*, *f.* bärstol, portschäs. -*efeuille*, -*s*, *n.* portfölj. -*emonnaie*, -*s*, *n.* portmonä.
 -*epée*, -*s*, *n.* portepé. -*ier*, -*s*, *m.* portvakt, dörrvakt, portier. -*iere*, -*n*, *f.* portiär, dörrdraperi. -*ikus*, -, -, *m.* portik. -*ion*, -*en*, *f.* portion. -*ionenweise*, *adv.* portionsvis. -*o*, -*s* el. *..i*, *n.* porto. -*oermälsigung*, *f.* portoned-sättning. -*ogebühr*, *f.* porto. -*opflichtig*, *a.* icke portofri. -*rait*, -*s*, -*rät*, -*e* el. -*s*, *n.* porträtt. -*rätieren*, *sv. tr.* porträtter. -*ugiese*, -*n*, *m.* portugis. -*ugiesin*, -*nen*, *f.* portugisiska. -*ugiesisch*, *a.* portugisisk.
Porzellän, -*e*, *n.* porslin. -*ön*, *a.* af porslin, porslins-. -*ärd*, *f.* porslinslera. -*haft*, -*ig*, *a.* porslinsartad.
Posamént, -*e*, *n.* kordong, snöre, bård, snör-makeri. -*ier*, -*e*, *m.* snörmake. -*ierar-beit*, *f.* snörmakeri. -*ierer*, -, *m.* snörmake.
Posäunle, -*n*, *f.* basun. -*en*, *sv. itr. h. o. tr.* basuna, utbasuna. -*enengel*, *m.* basunängel, kyrkängel. -*enruf*, -*enschall*, *m.* basunstöt. -*enzug*, *m.* basunstämman på orgel. -*er*, -, -*ist*, -*en*, *m.* basunbläsare, basunist.
Posle, -*n*, *f.* dim. †, fjäderspole. -*itiön*, -*en*, *f.* position, ställning. -*itür*, -*en*, *f.* positur, ställning.
Possle, -*n*, *f.*, -*en*, -, *m.* dim. †, 1. skämt, upptåg, gyckel, narri, galenskap, narrspel. ~ *n* *rei-fsen*, *treiben*: ha upptåg för sig. ~ *n*! dumheter! 2. blott *f.* teat. fars, skämt, lustspel. 3. blott *m.* sprätt. -*endichter*, *m.* farsdiktare. -*enhaft*, *a.* burlesk, farsartad, tokig, komisk, puts-lustig, tokrolig, full af sprätt. -*enhaf-tig-keit*, *f.* det burleska i ugt, puts-lustighet, sprätt. -*enmacher* = *Possenreifer*. -*enoper*, *f.* operabuffa. -*enreiser*, -, *m.* upptågemakare. -*enreisereri*, *f.* upptåg, sprätt. -*enspiel*, -*en-stück*, *n.* = *Posse* 2. -*ierlich*, *a.* puts-lustig, tokrolig, komisk, rolig. -*ierlichkeit*, *f.* puts-lustighet, tokrolighet.
Post, *I*. -*en*, *f.* 1. post. *Mit umgehender* ~ med omgående. 2. budskap, underrättelse. 3. diligens. 4. ugr. gästgivareshuset. **II**. -*en*, *f.*, -*e* †, *m.* post i räkningar *m.* m. **III**. -*en*, *m.* jäg. rådjurshagel, varghagel. -*älisch*, *a.* post-. -*amént*, -*e*, *n.* postament, fotställning. -*amt*, *n.* postkontor. -*annahme*, *f.* postkon-tor, lokal för afgående post. -*anweisung*, *f.* postanvisning. -*ausgabestempel*, *m.* nlem-ningspostanstaltens stämpel. -*beförderung*, *f.* postbefordring. *Der Zug hat* ~ tåget är

postförande. -*bericht*, *m.* (post)avis. -*bote*, *m.* postbud; gångpost. -*bureau*, *n.* postkontor. -*datieren*, *tr.* postdatera. -*direktor*, *m.* 1. postdirektör. 2. postmästare. -*ein-zah-lung*, *f.* inbetalning på posten, postanvisning. -*en*, -, *m.* dim. *Pöstchen*, -*lein*, 1. post, a) i räkningar *m.* m., b) mti., c) anställning. 2. = *Post III*. -*enlauf*, *m.* postväg, linie. -*en-weise*, *adv.* i poster. -*frei*, *a.* franko. -*führer*, *m.* postförare, postiljon. -*geld*, *n.* 1. post-pengar. 2. afgift för diligenspassagerare. -*halter*, *m.* person som håller hästar för post- och passagerarebefordring; skjuts-entreprenör, gästgivare. -*halterei*, *f.* ugr. skjutsstall; gästgiveri. -*hum*, *a.* posthum, född efter faders död. -*ieren*, *sv. tr.* post-*er*, ställa på post. -*ierung*, *f.* postering. -*ille*, -*n*, *f.* postilla. -*ill[i]ön*, -*e*, *m.* postil-jon. -*karte*, *f.* 1. brefkort. 2. postkarta. -*knecht*, *m.* postiljon. -*kutsche*, *f.* diligens. -*lagernd*, *a.* som skall afhämtas af adressa-ten; på bref: poste restante, afhämtas. -*mar-ke*, *f.* frimärke. -*nachnahme*, *f.* efterkraf på posten, postförskott. -*o*, blott i förbindelsen: ~ *fassen*: fatta posto. -*pferd*, *n.* post-, dili-gens-, skjutshäst. -*recht*, -*regal*, *n.* privile-gium på postbefordring. -*reisende(r)*, *m.* diligenspassagerare. -*reiter*, *m.* (post)kurir, ridande postiljon. -*säule*, *f.* milstolpe. -*schein*, *m.* (post)kvitto. -*schlufs*, *m.* postanstalts stängning. -*sekretär*, *m.* postskrivare. -*skript*, -*e*, -*skriptum*, -[*s*], *..ta*, *n.* postskriptum, ef-terskrift. -*station*, *f.* post-, diligensstation. -*strafse*, *f.* landsväg. -*taube*, *f.* breddufva. -*ulieren*, *sv. tr.* fordra. -*postulera*. -*verband*, *m.* postförening. -*vertrag*, *m.* postkonven-tion. -*vorschufs*, *m.* postförskott. -*wagen*, *m.* diligens, postkärra, postvagn. -*wechsel*, *m.* hästombyte. -*zug*, *m.* 1. förspända post-hästar. 2. postförande tåg.

Poténz, -*en*, *f.* mat. dignitet. -*ieren*, *sv. tr.* mat. upphöja till en viss dignitet.

Potérne, -*n*, *f.* bakport i en fastningmur.

Pottlasche, *f.* pottaska. -*fisch*, *m.* pottfisk.

potz, *itj.* kors, å för fan. -*blitz*, -*tausend*, -*wet-ter*, *itj.* ugr. för tusan plåtar! fan anamma!

poussieren, *sv. tr.* 1. framskjuta, driva fram, främja, befordra, framhjälpa. 2. F slå för, kurtisera.

pp, förkortn. = 1. mus. *pianissimo*. 2. Der ~ ti-tulus.

Ppb, förkortn. = *Pappband*.

Pr.-A, förkortn. = *Prachtausgabe*: praktupplaga.

Prä, obelj. *n.* *Das ~ haben*: hafva företräde.

-*bände*, -*n*, *f.* prebende. -*cédens*, -, -*dénzien*, *n.* tidigare fall, prejudikat. -*cedénz*, *0, f.* företräde, försteg, högre rang. -*cedénzfall*, *m.* = *Præcedens*.

Pracher, -, *m.* (efterhängsen) tiggare. -*ái*, -*en*, *f.* tiggeri -*n*, *sv. itr. h.* enträget, envist, pockande tigger.

Pracht, *0, f.* prakt. *Das ist eine ~ von einem Becher*: det är en präktig bägere. **-aufwand**, *m.* prakt, lyx. **-aufzug**, *m.* praktfullt upp-trädande, pomp, ståt. **-ausgabe**, *f.* prakt-upplaga. **-himmel**, *m.* baldakin.
prächtig, *a.* präktig.
Pracht||**käfer**, *m.* zool. praktbagge (Buprestis).
-kind, *n.* präktigt barn. **-liebend**, *a.* prakt-älskande. **-los**, *a.* utan prakt, enkel. **-lust**, **-sucht**, *f.* praktkärlek, praktlystnad. **-süchtig**, *a.* praktlysten. **-voll**, *a.* praktfull.
präcis, *a.* precis, noggrann, punktlig. **-ieren**, *sv. tr.* precisera, noga angifva.
prädestinier||**en**, *sv. tr.* predestinera, på för-hand bestämma. **-ung**, *f.* predestinering.
Prä||**dikant**, **-en**, *m.* predikant. **-dikät**, **-e**, *n.* 1. gram. predikat. 2. titel, epitet. **-dizieren**, *sv. tr.* utsäga. **-dominieren**, *sv. itr. h.* herska, råda, vara förherrsande. **-fékt**, **-e[n]**, *m.* prefekt.
Präge, *0, f.* 1. prägelverk. 2. prägel. **-n**, *sv. tr.* 1. prägla. 2. inprägla, intrycka. **-ort**, *m.* präglingsort.
pragmatisch, *a.* pragmatisk.
prägnant, *a.* pregnant.
Prägung, *f.* prägling.
präglien, *sv. itr. h.* pråla, prunka, glänsa; skryta, skräfla. **-er**, **-**, *m.* prålände, skryt-sam person, skräflare. **-eréi**, **-en**, *f.* prål, skryt, skräffel. **-erhaft** = **prahlig**. **-erin**, **-nen**, *f. se* **Prahler**. **-erisch**, **-haft** = **prahlig**. **-hans**, *m.* prålhans, skräflare. **-hanserei**, *f.* prål, skräffel. **-ig**, *a.* prålände, skrytsam, skräflande. **-sucht**, *f.* prålsjuka.
Prähm, **-e**, *m.*, **-e**, **-n**, *f.*, **-en**, **-**, *m.* präm.
Prärie, **-[e]n**, *f.* prärie, stepp, gräsöken.
Präjudiz, **-e**, *n.* prejudikat. **-ieren**, *sv. tr.* pre-judicera. **-ierlich**, *a.* tjänande till prejudikat.
präkludieren, *sv. tr. jur.* *Ju ~* förklara ngn sin talan förlustig.
Praktik, **-en**, *f.* 1. praktik, erfarenhet. 2. (bond-) praktika. 3. (vanl. -s) knep. **-äbel**, *a.* 1. utför-bar, möjlig. 2. ändamålsenlig, tjänlig. 3. farbar. **-ánt**, **-en**, *m.* 1. praktiserande lä-kare. 2. extraordinarie, surnumerär, elev, lärling. **-er**, **-**, **-us**, **-**, *..tici*, *m.* praktiker, praktiskt erfaren man.
praktisch, *a.* 1. praktisk. 2. praktiserande. **-isieren**, *baure* **-izieren**, *sv. tr. o. itr. h.* praktisera.
Prällát, **-en**, *m.* prelat, kyrkofurste. **-latúr**, **-en**, *f.* prelats ämbete, bostad. **-lminárien**, *pl.* preeliminärer.
prall, *I. a.* (hårt) spänd, fast och elastisk. **II** **-e**, *m.* återstudsande stöt, sammanstöt, slag; studsning, återslag. **-eit**, *sv. itr. h. o. s.* studsa, återstuds. **-heit**, *f.* elasticitet, spän-ning, fasthet. **-ig**, *a.* 1. = **prall I**. 2. brant. **-kraft**, *f.* elasticitet. **-kräftig**, *a.* elastisk. **-stein**, *m.* afvisare. **-stóls**, *m.* återstudsande stöt.

prä||**ludieren**, *sv. itr. h.* mus. preludiera.
prämeditieren, *sv. tr.* förut öfverväga.
Präm||**lie**, **-n**, *f.* premie. **-ieren**, *sv. tr.* premi-
 era, belöna. **-isse**, **-n**, *f.* premiss.
prang||**en**, *sv. itr. h.* prunka, pråla, glänsa, lysa, ståta. **-er**, **-**, *m.* skampåle.
Pranke = **Branke**.
pränumerieren, *sv. itr. h. o. tr.* betala i för-skott, prenumerera.
Präpar||**änd**, **-en**, *m.* lärjunge i en förberedande skola. **-ändenanstalt**, **-ändenschule**, *f.* förberedande skola. **-ieren**, *sv. tr.* förbereda, pre-parera, tillreda. *Etw. ~ arv.* förbereda sig på ngt, *sich ~ arv.* läsa öfver lexorna.
Präsént, **-e**, *n.* present, gåfva. **-atióin**, **-en**, *f.* presentation, företeende, föreställande. **-ierbrett**, *n.* bricka. **-ieren**, *sv. tr.* presentera, framte, uppvisa, framrätta, bjuda; föreställa. *Das Gewehr ~* skyldra gevär. **-ierteller**, *m.* presentertallrik.
Prä||**sénz**, *0, f.* närvaro. **-ses**, **-**, **-e**. *Präsides*, *m.* ordförande. **-sidént**, **-en**, *m.* president; ordförande. **-sidént[en]schaft**, **-sidentúr**, **-en**, *f.* presidentskap, presidentsvärdighet; ord-förandeskap. **-sidieren**, *sv. itr. h.* presidera, föra ordet. **-sidium**, **-[s]**, *..ten*, *n.* 1. plats framför, företråde, högre rang. 2. ordförandeskap. 3. bestyrelse.
prass||**eln**, *sv. itr. h. o. s.* prassla, knastra, spraka, fräsa, frasa. **-en**, *sv. itr. h.* lefva i sus och dus, frässa, kalasa, slösa. **-er**, **-**, *m.* en som lever i sus och dus, frässare, lättsinnig person, slösare. **-eréi**, **-en**, *f.* lif i sus och dus, frässeri, vällefnad, slöseri.
prästieren, *sv. tr.* prestera, åstadkomma.
präsumieren, *sv. tr.* förmoda, antaga.
Präten||**dént**, **-en**, *m.* pretendent. **-dieren**, *sv. tr.* göra anspråk på. **-sióin**, **-en**, *f.* anspråk. **-tiós**, *a.* anspråksfull.
Praxis, *0, f.* praxis, praktik.
Prchtb. *rökorta.* = **Prachtband**: praktband.
predig||**en**, *sv. itr. h. o. tr.* predika. **-er**, **-**, *m.* präst, predikant, predikare. **-erhaft**, **-ermå**-**isig**, *a.* prästerlig. **-ermönch**, *m.* predikare-munk. **-t**, **-en**, *f.* predikan. **-tamt**, *n.* predikoämbete. **-túch**, *n.* postilla.
preien, *sv. tr. sjo.* präja.
Preis, **-e**, *m.* 1. pris. *Etw. um keinen ~ thun*: ej för ngt pris göra ngt. 2. det bästa, pärla, *t. ex. du, o ~ der Präläten*: dn, den bäste ei. pärlan bland prelater. **-aufgabe**, *f.* pris-uppgift, prisfråga. **-bericht**, *m.* prisnota, prislista. **-bewerber**, *m.* täflande. **-bewerbung**, *f.* pristafan. **-courant**, *m.* priskurant. **-el** = **Preißel-**. **-en**, *st. tr.* prisa. **-er**, **-**, *m.* en som prisar ngt, lofprisare. **-ert[h]eilung**, *f.* prisutdelning. **-geben**, *tr.* prisgifva. **-gebung**, *f.* prisgifvande. **-gekrónt**, *a.* prisbelönt. **-gesang**, *m.* lofsång. **-haft**, **-lich**, *a.* 1. prisvärd. 2. = **lobesam**.
Preißelbeere, *f.* lingon.

preiswürdig, *a.* 1. prisvärd, lofvärd. 2. motsvarande priset, prisbillig. **-keit**, *f.* 1. det prisvärda i ngt. 2. motsvarighet mellan beskaffenhet och pris.

prekär, *a.* osäker, oviss.

Prelle, *-n, f.* prellning. **-n, sv. I.** se prallen.

II. tr. I. återkasta, tillbakaslå. 2. prella. 3. narra, lura, bedraga, *jn um etv.:* ngn på ngt. **-r, -, m. I.** en prellande. 2. bedragare. 3. = prall II. **-réi, -en, f.** bedrägeri.

preschen, *sv. itr. h. o. s.* springa för brinnande livet, sätta i väg, kila.

press, *a.* 1. åtsittande, tät. ~ *an:* tät intill. 2. *av.* strax, omedelbart. **-ánt, a.** brådskan- de, trängande. **-bär, a.** som kan prässas, sammantryckas. **-e, -n, f. I.** präss. 2. präss- ning; appretur. **-en, sv. tr. I.** prässta, tryc- ka. *Gepreßt voll:* fullpackad. 2. med våld värfva, t. ex. Soldaten. **-er, -, m. I.** prässare. 2. förtryckare. 3. värfvare som värfvar med våd. **-freiheit, f.** tryckfrihet. **-ieren, sv. I. tr.** på- skynda. II. *itr. h.* skynda, brådska. **-prozeß, m.** tryckfrihetsmål. **-saft, m.** utpräasad saft. **-torf, m.** prässad torf. **-ung, f.** prässning *m. m. se pressen.*

Pretiosen, *pl.* dyrbarheter.

Preuß|e, *-n, m.* preussare. **-enkönig, m.** ko- nung af Preussen. **-ent[h]üm, n.** preussiskt sätt, väsen, värde, preussisk anda; preus- sarne. **-in, -nen, f.** preussisk kvinna. **-isch, a.** preussisk.

Prickelléi, *-en, f.* stickande känsla. **-n, sv. itr. h. o. tr.** sticka, kittla; *bn.* ge stickord, pika.

Prieme, *-n, f.* tuggbuss. **-n, sv. itr. h.** tugga tobak.

Priester, *-*, *m.* präst. **-ehe, f.** prästerligt äk- tenskap; prästernas rätt till giftermål. **-haft, a.** prästerlig. **-in, -nen, f.** prästinna. **-lich, a.** prästerlig. **-schaft, f., -t[h]üm, n. I.** prä- sterlig värdighet. 2. prästerskap.

Prim|a, *..men, f.* högsta, motsvarande svenska sjun- de klassen vid ett elementarläroverk. **-åner, -, m.** lärjunge i skolans högsta klass, sjunde- klassist. **-år, a.** primär. **-el, -n, f.** gullvifva.

Princip, *-[e]s, -ien et. -e, n.* princip, grundsat- s. **-iell, a.** principiell. **-ientest, a.** karaktärs- fast. **-ienreiter, m.** principtrytare, -människa.

Prinz, *-en, m.* prins. **-éis, -en, -éssin, -nen, f.** prinsessa. **-ip** se *Princip*. **-ipál, -e, m.** prin- cipal. **-lich, a.** prins-, furstlig. **-lichkeit, f.** prins, furstlig person.

Prior, *-s, ..ören, m.* prior. **-át, -e, n. I.** priorat, priorsvärdighet. 2. = *ruj.* **-él, -en, f.** priors et. priorinnas a) bostad, b) ämbetsområde. **-in (av. -z), -nen, f.** priorinna. **-ität, -en, f.** prioritet, förmånsrätt.

Pris|e, *-n, f. I.* pris, a) sjs. byte; *bn.* *jm* ~ *geben:* gifva ngn tillfälle till angrepp, till tadel, b) nypa, i sht nypa snus. 2. linning. **-en, sv. itr. h. o. tr.** taga sig en pris, snusa. **-ón, -s, f. o. n.** fångelse.

pritsch, itj. betecknande hastigt försvinnande. **-e, -n, f. I.** (harlekins) träsvärd; ris, förla. 2. klappträ, klappbräde. 3. bänk, sofbänk. 4. kuskbock, hundsfott. **-en, sv. tr.** slå med träsvärd, klappa på, slå, klappa, gifva stryk. **-meister, m.** harlekin.

privát, a. privat, enskild. **-abkommen, n., -ab- machung, f.** privat öfverenskommelse. **-do- cent, m.** (privat)docent. **-gelehrte(r), m.** pri- vat vetenskapsman. **-lér, -s, m.** privatman. **-isieren, sv. itr. h.** lefva som privatman. **-kolleg, n.** (enskildt) kollegium. **-sache, f.** privat, enskild affär. *Das ist meine* ~ det angår ingen annan. **-stunde, f.** privatlektion.

Priv|é (*-é*), **-s, -ét, -e et. -s, n.** afträde, klosett. **-ilég, -s, -ien, n.** privilegium, företrädesrätt. **-ilegieren, sv. tr.** privilegiera. **-ilégium, -[s], ..ien, n. = Privileg.**

Prob|abilität, *-en, f.* sannolikhet. **-át, a.** be- pröfvad, bra, god.

Probe, *-n, f. I.* prof; försök. *Nicht die* ~ ej det ringaste, *zur ~ predigen:* hålla prof- predikan. 2. teat. repetition. 3. bevis, prof. 4. (kontroll)stämpel. **-abzug, m.** boktr. kor- rektur(afdrag). **-arbeit, f.** prof. profstycke; examensarbete, -skrifning. **-blatt, n.** prof- ark, -blad, -nummer. **-ende, n.** profbit. **-fest, a.** profhaltig, som består profvet, bepröf- vad. **-gold, n.** fullbaltigt guld. **-haltend, -hal- tig, a. I.** fullhaltig, fullgod. 2. = *profbest.* **-måfs, n.** likaremått. **-n, sv. tr. I.** profva, försöka. 2. profva. 3. förse med kontroll- stämpel. **-r, -, m.** profvare, proberare. **-rolle, f.** teat. roll som ngn debuterar i. **-schrift, f.** prof-, examensskrift, -skrifning, -skriptum. **-weise, adv.** som prof, på försök.

probier|en, sv. tr. probera, profva, försöka, smaka. **-er, -, m.** proberare.

Problém, *-e, n.* problem, uppgift. **-átisch, a.** problematisk, tvifvelaktig.

Pröbst se *Propst*.

Prod|ükt, *-e, n. I.* produkt, alster. 2. natur-, landbruksalster, råvara. **-uzént, -en, m.** pro- ducent. **-uzieren, sv. tr.** producera, alstra, frambringa, framställa, åstadkomma. **-uzie- rung, f.** produktion.

profanier|en, sv. tr. profanera, vanhelga, oskä- ra. **-ung, f.** profanering.

Profé|s, -e, m. klosterlöfte.

Professi|on, *-en, f. I. =* torg. 2. yrke, handt- verk. **-ist, -en, m.** handverkare.

Profess|or, *-s, ..ören, m.* professor, *av.* titel för äldre lektorer vid läroverk. **-örin, -nen, f.** profes- sorska. **-úr, -en, f.** professur.

Prof|il, *-e, n.* profil. **-ieren, sv. tr.** profilera; teckna, måla, taga i profil.

Profit, *-e, m.* profit, fördel, vinst. **-ieren, sv. itr. h. o. tr.** profitera, draga nytta, fördel af. **-lich, a.** fördelaktig, vinstbringande.

Proff|ófs, -e[n], m. profoss. **-grámm, -e, n.** pro- gram, årsredogörelse. **-grámmålsig a.** pro-

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälperb.

gramenlig. **-hibieren**, *sv. tr.* förbjuda, prohibera. **-jékt**, *-e, n.* plan, projekt. **-jéktenmacher**, *m.* projektmakare. **-jektieren**, *sv. tr.* projektera, planlägga, uppgöra plan till, förehäva. **-jektill**, *-e, n.* projektil, kastkropp. **-jiciären**, *sv. tr.* taga, upprita projektionen af ngt. **-klamieren**, *sv. tr.* proklamera, utropa. **-kúra**, *-s, f.* hand. fullmakt, prokura. **-kúraführer**, *m.* befullmäktigad ombud, fullmäktig. **-kurátor**, *-s, ..ören, m.* prokurator; sakkörare, advokat, ombudsman, fullmäktig. **-kúraträger**, **-kurist**, *-en, m.* = *Prokuraführer*. **-letárier**, *-, m.* proletär. **-líz**, *a.* vidlyftig, mångordig. **-longieren**, *sv. tr.* prolänga, förlänga, förnya. **-memória**, *-s, n.* 1. promemoria, minnesanteckning. 2. inlaga. **-menieren**, *sv. itr. s.* promenera, spatsera. **-mése**, *-n, f.* löfte. **-movieren**, *sv. I. tr.* promovera. **II. itr. h.** promoveras, taga doktorsgraden. **prompt**, *a.* prompt, rask, flink. **promulgieren**, *sv. tr.* offentliggöra, kungöra. **-ung, f.** offentliggörande. **Propädeütik**, *0, f.* propedeutik. **-pagánda**, *0, f.* propaganda. **-péller**, *-, m.* propeller. **-phét**, *-en, m.* profet, siare. **-phétengabe**, *f.* profetians gåfva, siaregåfva. **-phétenhaft** = *prophetisch*. **-phétenschaft**, *f.* 1. egenskap af profet, profetisk värdighet. 2. skara profeter. **-phétin**, *-nen, f.* profetissa. **-phétisch**, *a.* profetisk, siarelik. **-phezíen**, *sv. tr. o. itr. h.* profetera, förnåsa. **-phezíung**, *f.* profetia. **-ponént**, *-en, m.* förslagsställare. **-ponieren**, *sv. tr.* föreslå, proponera. **-portión**, *-en, f.* proportion; förhållande. **-portioniert**, *a.* proportionerlig. **-positión**, *-en, f.* förslag, proposition. **Pröpst**, *-e †, m.* prost. **-éi**, *-en, f.* 1. prostämbe. 2. prosteri. 3. prostgård. **-éilich**, *a.* prost-, prostens, prosteri-, prostgårds-. **Pröpstlin**, *-nen, f.* prostinna. **-lich** = *propsteilich*. **prorogieren**, *sv. tr.* uppskjuta, förlänga. **Prosa**, *0, f.* prosa. **-áiker**, *-, m.* prosaiker, prosaförfattare. **-áisch**, *a.* prosaisk. **-aist**, *-en, m.* prosaist. **Proselýt**, *-en, m.* proselyt. **-enmacher**, *m.* proselytmakare. **-enmacherel**, *f.* proselytmakeri. **-in**, *-nen, f.* proselyt. **proskribieren**, *sv. tr.* proskribera. **prosodisch**, *a.* prosodisk. **Prospjékt**, *-e, m.* 1. anblick, vy, utsigt. 2. prospekt, anmälan. **-erieren**, *sv. itr. h.* lyckas, hafva framgång. **-eritát**, *0, f.* lycka, framgång, välfärd. **prést**, *ítj. F* prosit! väl bekomme! **prostituieren**, *sv. tr.* prostituera, blottställa. **-ung, f.** prostituering, blottställande. **prolltagieren**, *sv. tr.* beskydda, gynna. **-tektionist**, *-en, m.* protektionist, skyddstullvänlig. **Protést**, *-e, m.* protest, gensaga. **-ánt**, *-en, m.*

protestant. **-ántin**, *-nen, f.* protestantisk kvinna. **-ántisch**, *a.* protestantisk. **-atión**, *-en, f.* = *Protest*. **-ieren**, *sv. itr. h. o. tr.* protestera, inlägga gensaga. **-ierer**, *-ler, -, m.* en protesterande. **Protokóll**, *-e, n.* protokoll. *Ein ~ aufnehmen:* skrifa, uppsätta protokoll, *das ~ abschließen:* afsluta, justera protokoll. **-árisch**, *a.* öfverensstämmande med, tagen till protokollet. **-aufnahme**, *f.* protokolls uppsättande. **-führer**, *m.* protokollförare, skrivare. **-ieren**, *sv. I. itr. h.* föra protokollet. **II. tr. taga till, införa i protokollet. **Protz|le**, *-n, f.* mt. föreställare. **-en, sv. I. mt.** se *ab- o. aufprotzen*. **II. itr. h.** 1. smälla, braka. 2. vara upplåst, morska sig, vara stolt. 3. vara spröd, obenägen, förgad. *Mit jm ~ vara ond på ngn.* **-ig, a.** 1. upplåst, morsk, högfärdig. 2. förgad, ond. **-kasten**, *m.* mt. ammunitionskista. **-wagen**, *m.* mt. föreställare. **Proviánt**, *-[e]s, 0, m.* proviant, munförråd. **-ieren**, *sv. tr.* förse med proviant, proviantera. **-ierung, f.** proviantering. **Provinz**, *-en, f.* 1. provins, landskap. 2. landsort. **-bewohner**, *m.* 1. provinsens invånare. 2. landsortsbo. **-iál**, *I. -e, m.* provinsial. **II. a.** provinsial; provins-, landsorts-. *Ein ~ er = Provinzler*. **-iálblatt**, *n.* provinsblad, landsortstidning. **-iálistmus**, *-, ..men, m.* provinsialism, dialektord, dialektegendomlighet. **-iálstadt**, *f.* provins-, landsorts-, småstad. **-iáltheater**, *n.* landsortsteater. **-iél** = *provinsial*. **II. -ler, -, m.** lands-, landsorts-, småstadsbo. **Provisión**, *-en, f.* provision, arvode. **-visórisch**, *a.* provisorisk, tillfällig. **-visórium**, *-[s], ..ien, n.* provisorisk åtgärd. **-vokatió**, *-en, f.* utmaning, frammaning, framkallande. **-vozíen**, *sv. tr.* utmana, frammana, framkalla. **-zedúur**, *-en, f.* förfaringssätt, procedur. **-zént**, *-e, n.* procent. *Zu hohén ~en:* mot hög ränta. **-zéntig**, *a.* 1 sms. procent, t. ex. *drei ~e Rente*. **-zéís**, *-e, m.* process, rättegång; förfaringssätt; utveckling(sgång). *Jm einen ~ anhängen et. den ~ machen:* börja en process mot ngn. **ana. kurzen ~ machen:** göra processen kort. **-zessen**, *sv. itr. h.* processa. **-zéísführer**, *m.* 1. målsägande. 2. sakkörare. **-zessieren**, *sv. itr. h.* processa. **-zessió**, *-en, f.* procession. **-zéíssache**, *f.* mål. **-zéíssucht**, *f.* processlystnad. **prúde**, *a.* pryd. **prudein**, *sv. itr. h.* 1. fuska. 2. se *brodeln*. **Prüderie**, *-[e]n, f.* pryderi **prüf|len**, *sv. tr.* 1. pröfva. 2. examinera. 3. *Gepprüft:* bepröfvad. **-er, -, m.** 1. en som pröfvar. 2. examinerator. **-ling**, *-e, m.* examination. **-stein**, *m.* pröfvosten, probersten. **-ung, f.** 1. pröfning. 2. examen. **-[ungs]zeit**, *f.* pröfvotid.**

Prügel, -, *m.* 1. käpp, knölpåk. 2. plur. prygel, stryk. *Tracht* ~ kok stryk. -él, -en, *f.* slagsmål. -junge, -knabe, *m.* F syndabock. -n, *sv. tr.* pryglar, slå. -suppe, *f.* F (kok) stryk.

Prügler, -, *m.* en som pryglar, slår.

Prünelle, -n, *f.* prunell(plommon).

Prunk, -[e]s, *0, m.* prunk, ståt. -en, *sv. itr. h.* prunka, pråla, ståt. -er, -, *m.* en som prunkar, ståtar. -erél, -en, *f.* prunk, prål, ståt. -erisch, -haft, *a.* prunkande. -losigkeit, *f.* enkelhet. -rede, *f.* pompöst, grant tal. -voll, *a.* prunkande.

prüschen, prüsten, *sv. itr. h.* frusta, fnysa, nysa häftigt, brista ut i skratt, fara ut.

Psalm, -[e]s, -en, *m.* psalm i psaltaren. -íst, -en, *m.* psalmist.

Psalter, -, *m.* psaltare, F *jm den* ~ *lesen*: läsa lagen för ngn.

Psittich, -e, *m.* papegoja.

pst, *itj.* st, ts.

psychisch, *a.* psykisk, själs-.

publik, *a.* offentlig.

Publikum, -[s], *0, n.* 1. publik, allmänhet. 2. offentlig föreläsning. -zieren, *sv. tr.* publicera, offentliggöra, kungöra. -zierung, *f.* -zist, -en, *m.* 1. kännare af, lärare i statsrätt; politiker. 2. publicist, tidningskrifvare. -zität, *0, f.* offentlighet.

Puckel se *Buckel*. -en, -ern, *sv. itr. h.* bulta, slå.

puddeln, *sv. tr.* teka, puddla. -elofen, *m.* pudelngn. -ing, -e, *m.* pudding.

Pudel, -, *m.* 1. pudel. 2. F slåphjon, syndabock. 3. stud. vaktmästare. 4. F fel, misstag. -dick, *a.* F fullproppad, proppmätt. -n, *sv. itr. h.* F begå ett misstag, göra en bock. -narrisch, *a.* putslustig som en pudel. -nafs, *a.* genomvåt.

Puder, -s, *0, m.* puder. -ig, *a.* full af puder. -n, *sv. tr.* pudra.

pueril, *a.* pueril, barnslig.

puff, I. *itj.* puff. II. -e [t], *m.* 1. puff, a) dof knall, b) stöt, slag, c) utstående veckning på kläder, d) öfverdrifvet beröm. 2. ~ *machen*: ståtå. 3. humbug. -bohne, *f.* bondböna. -e, -n, *f.* dim. †, puff på kläder. -en, *sv. itr. h. o. tr.* 1. säga puff, dot knalla, pluttra, skjuta. 2. puffa, stöta, slå. 3. uppsvälla, blåsa upp sig. 4. puffa upp, förse med puffar. -er, -, *m.* 1. puffare, puffande person. 2. puff, stöt, slag. 3. puffert, litet skjutgevär. 4. potatismunk. 5. *juv.* puffert. -ig, *a.* 1. uppuffad, pösig. 2. hård, grof, kärf. -küchen, *m.* potatismunk. -spiel, *n.* tricktrack.

puh, *itj.* puh, uff.

Pulcinéll, -s, -e, *m.* polichinell, harlekin.

Pulle, -n, *f.* P plunta, flaska.

Puls, -e, *m.* dim. †, puls. *Jm den* ~ *fühlen*: känna ngn på pulsen. -en, -ieren, *sv. itr. h.* pulsera. -wärmer, *m.* armmudd.

Pult, -e, *n. o. m.* dim. [†], pulpet.

Pulver, -, *n.* dim. †, 1. pulver. 2. krut. *Bna. er hat das* ~ *nicht erfunden*: han var ej med, när krutet fans upp. -ig, *a.* 1. pulvriserad, finkornig; pulver-. 2. krutatad, innehållande krut, krut-. -isieren, -n, *sv. tr.* pulvrsera.

Pump, -[e]s, *0, m.* stud. kredit, vigg, vigilans. -brunnen, *m.*, -e, -n, *f.* pump. -en, *sv. tr.* 1. pumpa. 2. stud. låna, viggå. -enheimer, -s, *0, m.* F vatten, gåsvin. -er, -, *m.* 1. pumpare. 2. stud. en som viggår. -ernickel, -, *m.* en sorts ankarstock från Vestfalen. -hose, *f.* vida byxor. -stiefel, *m.* högskaftad stöfvel.

Punkt, -e, *m.* dim. †, punkt, prick. *Im* ~ *e der Ehre*: i det som rör hedern, hvad hedern vidkommer. -ation, -en, *f.* utkast upptagande de särskilda punkterna.

punkteln, *sv. tr.* punktera med små punkter.

punktieren, *sv. tr.* 1. punktera. 2. göra utkast till. -er, -, *m.* punkterare. -nadel, *f.* punkternål. -ung, *f.* punktering.

punktlich, *a.* punktlig. -keit, *f.* punktlighet.

Punktum, -[s], *..ta, n.* punkt, punktum. -weise, *adv.* punktvis, punkt för punkt.

Punsch, -e [t], *m.* dim. †, punsch, vant. vinpunsch. -en, *sv. itr. h.* punscha.

Punze, -n, *f.*, -en, -, *m.* puns. -ieren, *sv. tr.* ciselera med puns. -ierung, *f.*

Pupille, -n, *f.* pupill. a) i ögat, b) myndling. -ngeld, *n.* förmyndarepengar, -medel.

Pupple, -n, *f.* dim. †, 1. docka. *Bna über die ei. alle* ~: öfver allt, i högsta grad, ofantligt, *das geht in die* ~: det går öfver alla gränser. 2. puppa. -en, *sv. itr. h.* leka med dockor. -enhaft, *a.* docklik. -enspiel, *n.* 1. lek med dockor. 2. dock-, marionettspel. -ern, *sv. itr. h.* slå oroligt (om hjärtat), darra. -isch, *a.* docklik.

pur, *a.* pur, luter, ren.

Pürée, -s, *n. o. f.* puré.

Purganz, -en, *f.* laxativ. -atörium, -[s], *0, n.* skärseld. -ieren, *sv. I. tr.* rena, purgera, afföra. II. *rfl.* laxera, taga in laxativ. -iermittel, *n.* afförande medel. -ierpille, *f.* laxerpiller.

purifizieren, *sv. tr.* rena, rengöra, rensa.

Purismus, -, *0, m.* purism, språkrening.

purpern, *sv. tr. o. rfl.* purpra(s). *Gepurpert* *atr.* purpurklädd.

Purpur, -s, *0, m.* purpur. -farben, -farbig, *a.* purpurfärgad. -haft, -isch (-'s), -lich, -n, *a.* purpurartad, -färgad. -röt[h]e, *f.* purpur (rodnad).

purrr se *burr*. -en, *sv. I.* se *burren*. II. *tr.* 1. omröra, röra, oroa, sticka. 2. *ajs.* purra.

purzeln se *burzeln*. *Puschel* se *Büschel*.

puszeln, *sv. itr. h.* puszla.

Pusta, *..ten, f.* pusta, ungersk stepp.

Püst, -e, *m.*, -e, *0, f.* anda, andedrägt; fläkt.

Pustel, -n, *f.* finne, kvesa.

pusten, *sv. itr. h.* blåsa, pusta.

Püster, -, *m.* pust, liten blåsbälj.
Pustrohr, *n.* blåsrör.
put, *itj.* pull.
Pute, -*n*, *f.* kalkonhöna. -**nbraten**, *m.* kalkonstek. -**njuncker**, *m.* uppblåst, högfärdig junker. -**r**, -, -**rhahn**, *m.* kalkontupp.
Putsch, -*e*, *m.* kravall. -**en**, *sv. I. itr. h.* göra kravall. **II. tr.** uppvigla.
Putz, -*es*, *0*, *m.* 1. prydnad, grannlåt, pynt, putsning; modesaker. 2. putsning, rapping. puts. -**artikel**, *m.* modevara. -**dämchen**, *n.* modedocka. -**e**, -*n*, *f.* ljussax. -**en**, *sv. tr.* 1. putsa, rengöra, borsta, skura, fåja, polera, blanka. *Sich die Nase ~ putsa näsan*, snyta sig. 2. pynta, pryda, smycka. 3. F bortsnappa. 4. F tillrättvisa, ge på pålsen. -**er**, -, *m.* 1. putsare. 2. viska, borste. 3. F tillrättvisning, sittopp. -**erde**, *f.* trippel. -**gemach**, *n.* 1. toalettrum. 2. praktrum. -**ge-**

schäft, *n.*, -**handel**, *m.* modehandel. -**händler** (**in**), *m.* (*f.*) modehandlare, modist. -**ig**, *a.* putslustig, tokrolig. -**kram**, *m.* modevaror. -**laden**, *m.* modehandel. -**liebend**, *a.* grannlåtsälskande. -**macherin**, *f.* modist. -**pulver**, *n.* putspulver. -**sache**, *f.* modesak. -**schere**, *f.* ljussax. -**stube**, *f.* förmak. -**sucht**, *f.* grannlåtsbegär. -**süchtig**, *a.* som tycker om att styra ut sig. -**tisch**, *m.* toalettbord. -**trödlerin**, *f.* mode-, whitvaruhandlerska. -**tüch**, *n.* torkduk. -**wa**[a]re, *f.* modevara. -**werk**, *n.* prydnad, ornament. -**zimmer**, *n.* förmak, praktrum.
Pygmälle, -*n*, *m.* pygmé, dvärg, pyssling. -**en-haft**, -**isch**, *a.* pygmeisk, dvärgartad.
pyramid[**isch**], *a.* pyramidformig.
Pyramide, -*n*, *f.* pyramid.
Pyrenäen, *pl. npr.* Die ~ Pyreneerna.
pythisch, *a.* pytisk.

Q.

Q. förkortn. = *Quadrat*.

Qkm. förkortn. = *Quadratkilometer*.

qm. förkortn. = *Quadratmeter*.

Quabble, -*n*, *f.* I. se *Quappe*. **II. sv. tr.** -**el**, -, *m.* 1. gungfy. 2. fettvalk, fettsvulst. -**elicht**, -**elig**, *a.* 1. mjuk, skälfvande, geléartad, sladdrig, pussig. 2. om mat: fadd, motbjudande, äcklig, vämjelig. 3. illamående. *Mir ist ~ jag mår illa*, det kväljer mig. -**eln**, *sv. itr. h.* vara mjuk, skälfva (om geléartade ämnen); gunga, gifva efter för stegen (om gungfy). -**ig** = *quabbelig* I.

Quackléli, -*en*, *f.* F 1. obeslutsamhet, villrådighet, vacklande. 2. lappri, obetydlighet. -**eler**, -, *m.* F obeslutsam, villrådlig person. -**elhaft**, -**elig**, *a.* F obeslutsam, villrådlig. -**eln**, *sv. itr. h.* F vara obeslutsam, villrådlig, icke veta hvad man vill, vackla. -**en** se *quaken*. -**salben** = *quacksalbern*. -**salber**, -, *m.* kvacksalfvare. -**salberéi**, -*en*, *f.* kvacksalfteri. -**salbern**, *sv. itr. h.* kvacksalffa. -**sen**, *sv.* = *quaken*.

Quader, -, *m.*, -*n*, *f.* kvadersten. -*n*, *sv. tr.* göra, hugga fyrkantig. *Gequaderte Steine*: kvaderstenar. -**stein**, *m.*, -**stück**, *n.* kvadersten.
Quadránt, -*en*, *m.* kvadrant. -**át**, *I. -e*, *n.* kvadrat. **II. a.** kvadratisk. -**átisch**, *a.* kvadratisk. -**ieren**, *sv. I. tr.* 1. = *quadem*. 2. mat. kvadrera; upphöja till kvadrat. **II. itr. h.** passa, svara emot, *mit etw.*: ngt; lämpa sig, rätta sig. -**iga**, *..gen*, *f.* fyrspann. -**ille**, -*n*, *f.* kadrlj. -**illieren**, *sv. tr.* väfva rutigt, ruta. -**úpel**, -*s*, -[*n*], *m.* fyrfald.

quah, *itj.* härmande korpens läte, *krax*.

Qual, -*s*, *m.* kaj.

Quäckelí se *Quackelei*.

quaken, *quäken*, *sv. itr. h.* kväka, snattra.

Quaker, -, *m.* en som kväker.

Quäker, -, *m.* kväkare. -**éi**, -*en*, *f.* kväkarväsen, kväkarsekt. -**in**, -**nen**, *f.* kväkerska. -**isch**, *a.* kväkaraktig, kväkar-. -[*h*], *um*, *n.* = *Quäkerei*.

Qual, -*en*, *f.* kval, pina, lidande. -**beladen**, -**belastet**, *a.* kvald, kvaltyngd.

quállen, *sv. tr.* plåga, martera, pina, oroa, besvära. ~*d*: plågsam. -**er**, -, *m.* plågare, plågoande. -**eréi**, -*en*, *f.* plågeri, marterande. -**geist**, *m.* plågoande.

qualifizieren, *sv. tr.* kvalificera.

Qualität, -*en*, *f.* kvalitet, beskaffenhet.

Qualle, -*n*, *f.* zool. manet (*Aculepha*).

Qualm, -*e*, *m.* kvalm, rök, ånga. -**en**, *sv. I. itr. h. o. s.* 1. ryka med tjock, kvävande rök, ånga. 2. i hvirflande rökmoja uppstiga. 3. bolma. 4. F prata dumheter. **II. tr.** *Den Rauch gen Himmel ~ utstöta*, uppsända rökmojn mot himlen. -**er**, -, *m.* bolmare. -**haft**, -*ig*, *a.* 1. kvalmig, kvävande. 2. rykande. 3. uppfylld af rök.

Quälni[**is**], -*se*, *n. o. f.* = *Qual*.

quälsam, *a.* plågsam.

Qualster, -, *m.* trädlus; vägglus.

quälsüchtig, *a.* road att plåga.

qualvoll, *a.* kvalfull, plågsam.

Quantität, -*en*, *f.* kvantitet, mängd. -**tieren**, *sv. tr.* skandera. -**um**, -[*s*], *..ta*, *n.* kvantum, mängd.

Quappe, -*n*, *f.* lake (*Gadus lota*).

Quarantäne, -*n*, *f.* karantän.

Quark, -*e* †, *m.* 1. ostkram, ostmysja. 2. smuts, smörja, skräp. -**en** = *quarren*. -**eréi**, -*en*, *f.* 1. knarrande, brummande, skrik, *jt* *quarren*. 2. = *Quark* 2.

Quarr||e, -*n*, *f.* brukl. blott i ordsp. *erst eine Pfar-*

re und dann eine ~ pastorat, inkomster först och giftermål sen. -en, sv. *itr. h. knarra*, kväka, knorra, brumma, grumsa, skrika, grina. -er, -, m. F grälaktig person, brumbjörn. -ig, a. skrikig, grinig.

Quart, I. [-e]s, n. I. pl. -, kvarter, ett efter ort o. tid varierande mindre kubikmåt. 2. pl. -e, bok i kvartformat, kvartband. **II.** -en, f. = *Quarte* 2. -a, ..ten, f. fjärde klassen uppifrån i ett läroverk, motsvarande tredje klassen i Sverige. -äl, -e, n. I. kvartal, fjärdedel år. 2. första o. sista dagen i ett kvartal, kvartalstermin. -älsweise, adv. kvartalsvis. -änner, -, m. lärjunge i fjärde klassen, se *Quarta*. -ánt, -en, -band, m. kvartband. -blatt, n. kvartblad. -e, -n, f. I. fjärdedel. 2. kvart, a) mus, b) rakt. -étt, -e, n. kvartett. -ier, -, n. kvarter, a) del i sht stadsdel, b) logis, c) ett mindre kubikmåt, d) sjo. skeppsvakt. -ierfrel, a. fri från inkvartering. -iergeber, m. kvartervärd. -iergeld, n. inkvarteringspengar. -iermacher, m. furir. -iermeister, m. kvartermästare.

Quarz, -e, m. mta. kvarts.

Quast, -e †, m. 1. kvast. 2. stor pensel. 3. arv. -e, -n, f. tofs, vipa. 4. F sälle. *Feiner* ~ slughufvud. -ig, a. tofsprydd, försedd med tofsar, med vippor.

Quatémber, -, m. 1. = *Quartal* 1, 2. 2. = *Fronfasten*.

quatsch, F I. *itj.* klatsch, pladask. **II.** -e, m. 1. klatsch, smack. 2. smörja, röra. 3. dumheter, gallimatias, prat smörja. **III.** a. I. dum, enfaldig. 2. förbi, medtagen. -elig, F = *quabbelig* I. -eln, F I. = *quabbeln*. 2. = *watscheln*. -en, sv. F I. *itr. h. o. s.* I. smälla, smäcka, plaska. 2. = *watscheln*. **II.** tr. I. söndertrycka, göra mos, göra pannkaka af. 2. arv. *itr. h.* prata, prata dumheter. -ig, a. F mjuk, våt, rörig. -nals, a. genomvåt.

quack se *quick*. -e, -n, f. kvickrot. -[en]gras, n., -enweizen, m., -enwurzeln, f. kvickrot. -ig, a. full af kvickrötter. -silber, n. kvicksilfver. -silbern, a. af kvicksilfver, kvicksilfver, arv. bna. sprittande, orolig.

Quehle, -n, f. handduk.

Quell, -e[n], m. vant. -e, -n, f. källa. -en, I. *st. itr. s. o. * h.* 1. upprinna, framvälla, flyta fram. 2. svälla, svälla ut. **II.** sv. *tr.* låta svälla, lägga i blöt, stöpa. -enhäft, a. källartad. -enmälsig, a. öfverensstämmande med källorna, autentisk. -enwerk, n. källskrift.

Quendel, -, m. bot. timjan (Thymus).

Quengelléi, -en, f. F I. bråk, gräl, trakasseri.

2. klagan, jämmer, pjunk. -n, sv. *itr. h.* F I. bråka, gråla, träta. 2. jämbra sig, pjunka.

Quentchen, Quentlein, -, n. kvintin.

quer, a. tvär; adv. på tvären, i kors. ~ *über einander legen*: lägga i kors, *etw. geht ~ ngt går på tvären*, på tok, *die Sache kommt mir ~ saken kommer olägligt för mig*. -balcken, m. tvärbjälke, tvärbalk. -baum, m. tvär-

bom. -durch, adv. tvärs igenom. -durchschnitt, m. tvärsnitt. -e, 0, f. tvär riktning. *Die ei. der ~ ei. in die ~ ei. der ~ nach*: tvärsöfver, i kors, *jm in die ~ kommen*: komma olägligt för ngn, hindra ngn. -él[e], -en, f. småaktig klagan, besvär. -falte, f. tvärveck. -feldein, adv. rakt fram öfver fälten. -flöte, f. tvärflöt, vanlig flöte. -follo, n. tvär folio, tvär foliant. -frage, f. tvärt afbrytande fråga, inkast. -furche, f. tvärfåra. -gasse, f. tvärgränd. -giebel, m. gafvel, sidogafvel. -holz, n. tvärbjälke. -kissen, n. långkudde. -kopt, m. I. brädspik. 2. F tok, vriden människa. -köpfing, a. F tokig, vriden. -l se *Quirl*. -laden, m. tvärlucka. -leiste, f. tvärlist. -naht, f. tvärsöm. -peife, f. mus. tvärpipa. -pfeifer, m. en som spelar på tvärpipa. -riß, m. hål rifvet tvärsöfver; tvärspricka. -sack, m. tvärsäck. -sattel, m. tvärsadel. -schiff, n. bygga. tvärskipp. -schnitt, m. tvärsnitt. -stange, f. tvärstång. -strafse, f. tvärgata. -streifen, m. tvärremsa. -strich, m. tvärstreck; bna. streck i räkningen. -über, adv. tvärs öfver. -ulánt, -en, m. småaktig, gråsjuk åklagare, processmakare. -ulieren, sv. *itr. h.* processa, klaga, bråka. -vör, adv. tvärsöfver, midt framför. -wand, f. tvärvägg. -weg, m. tvärväg.

Quese, -n, f. I. (hud)blåsa. 2. veter. blåsmask. **Quetschle, -n, f.** 1. plommon. 2. präss. 3. klämma, knipa. -en, sv. *tr. o. rft.* klämma (sig), krossa(s), prässa(s). *Etw. zu einem Brei ~ göra mos af ngt.* -kartoffeln, pl. potatismos. -ung, f. klämning m. m. se *quetschen*. -wunde, f. klämsår, krossår.

Queue, -s, I. n. kö, biljardkäpp. **II.** f. kö. ~ *machen*: bilda kö.

quick, I. a. kvick, lifvig, sprittande. **II.** [-e]s, 0, m. kvicksilfver. -born, n. rinnande källa. -sand, m. flygsand.

quiek, itj. pip. -en, sv. *itr. h.* pipa, skrika. -ig, a. grinig.

quietschen, sv. = *quicken*.

quillen se *quellen* I.

quinkeliären, sv. itr. h. kvintillera.

Quintlla, ..ten, f. femte klassen vid ett läroverk, uppifrån räknadt, motsvarande andra klassen i Sverige. -änner, -, m. lärjunge i femte klassen, se föreg. -[e], -en, f. kvint. -érne, -n, f. kvintern. -essenz, -en, f. kvintessens. -étt, -e, n. kvintett.

Quirl, -e, m. 1. visp (vanl. ett tråkers på ett skaft, som rullas mellan händerna). 2. ärrskott på barrtåd. 3. F orolig människa. -en, sv. I. *tr.* vispa. **II.** *itr. h. o. s.* vrida sig, hvirfla.

quitt, a. kvitt. -e, -n, f. kvitten. -ieren, sv. *tr.* 1. kvittera. 2. uppgifva, gifva förlrad. -ierung, f. kvittering. -ung, f. kvitto, kvittens.

Quivive, -s, n. verda. *Auf dem ~ sein ei. stehen*: vara på sin vakt.

Quote, -n, f. kvot; andel.

itr. intransitivt, *rft.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälperb.

R.

R, förkortn. = Réaumur.

Raa se Rahe. 'rab, F = herab.

Rabatt, -e, m. rabatt. -e, -n, f. 1. uppslag, slag på kläder. 2. träd. rabatt, trädgårdsland, säng. -ieren, sv. tr. rabattera.

Rabáu, -e[n], m. 1. oäkta renett. 2. kanalje. rabbein, sv. itr. h. prata.

Rabb||, [-s], -s, m. rabbi; rabin. -lnát, -e, n. rabinvärdighet. -ine, -n, -iner, -, m. rabin. -inisch, a. rabinsk.

Rabe, -n, m. korp. -närt, f. 1. korpärt. 2. korpärtur, onaturlighet hos föräldrar. 3. tjufnatur. -neltern, pl. onaturliga föräldrar. -nfeeder, f. korpfjäder. -nmutter, f. onaturlig moder. -nswaraz, a. ramsvart. -nstein, m. murad schavott. -nvater, m. onaturlig fader.

rabiat, a. rasande.

Rabulist, -en, m. lagvrängare, processmakare. -erói, -en, f. lagvrängning, advokatknep.

Race se Rasse.

Rach||begierde, f. hämbegär. -e, -n, f. hämd. -eakt, m. handling af hämd. -edurst, m. hämdtörst. -edurstig, a. hämdtörstande. -eengel, m. hämnande ängel. -egöttin, f. hämdgudinna. -en, -, m. svalg, gap.

räch||en, sv. o. * st. tr. o. rft. 1. hämna sig, hämnas. Sich wegen ei. für etw. an jm ~ hämnas på ngn för ngt. 2. Sich ~ med oper. subj.: straffas, straffa sig själf.

Rachen||blume, f., -blüt[h]ler, -, m. labiat, läppblomstrig växt. -bräune, f. difteri.

Rächer, -, m. hämnare.

racherfüllt, a. hämdlysten.

Rächerin, -nen, f. hämnarinna.

Rach||gefühl, -n. hämdkänsla. -gler, f. hämdgirighet. -lystnad, -lystnig. -gierig, a. hämdgirig. -lystet. -lust(ig) = Rachgier(ig). -sucht = Rachgier. -süchtig = rachgierig.

Racker, -, m. 1. blåkråka. 2. rackare. -n, sv. tr. F plåga, utmatta.

Rad, -er †, n. hjul. -e, -n, f. bot. klint (Agrostemma). -ebrechen, sv. tr. rådbråka.

rädellin, sv. tr. o. rft. vrida (sig), svänga omkring. -sführer, m. anförare för en hop upproriske.

Rademacher, m. vagnmakare.

-räderig, a. i sms. -hjulig, t. ex. drei~.

räderlin, sv. I. itr. h. 1. str. s. gå, rulla medels hjul. 2. om påfåglar, kalkoner m. fl. breda ut stjärnen. II. tr. 1. Gerädert: försedd med hjul, schön gerädert Wagen: vagn med vackra hjul. 2. rådbråka förbrytare. -werk, n. hjulverk, maskineri.

Radfahrer, -, m. velocipedryttare, cyklist.

radieren, sv. tr. raderar -er, -, m. raderare. -gummi, n. radergummi. -messer, n. raderknif. -nadel, f. radernål.

Rad||lies, -e, n. vant. dim. -ieschen, -, n. rädsla. -ikal, a. radikal. -lus, -, ..ien, m. radie. -lx, ..ices, f. mat. radix. rot. -otieren, sv. itr. h. prata dumheter. -reiter = -fahrer. -schuh, m., -spërre, f. hämsko. -zahn, m. kugge.

Raff, [-e]s, 0, m. o. n. af mjölnaren undansnillad mäld. -el = Klapper. -en, sv. I. tr. o. itr. h. riva åt sig, rycka med sig, rafsas, gripa, slita, roffa. II. rft. rycka sig, slita sig, rusa, stöta. -gler, f. roflystnad. -gierig, a. roflysten. -gut, n. roffadt gods. rof. -holz, n. plockved. -inieren, sv. I. tr. raffinera. II. itr. h. grubbla, fundera. -inierung, f.

ragen, sv. itr. h. resa sig, höja sig, uppstiga, vara hög, räcka, skjuta fram. ~d: hög, reslig.

Ragóut, -s, n. ragu.

Rah[ø], -en, f. sjs. rå.

Rahm, [-e]s, 0, m. 1. grädde. 2. sot. 3. pl. -e [†] se Rahmen a). -en, a) -, m. dim. †, infattning, ram, fönsterbåge, sybåge. b) sv. I. itr. h. sätta grädde, grädda sig. II. tr. 1. skumma. 2. infatta i ram, uppspanna i båge. -stickerei, f. broderi i båge.

Rain, -e, m. ren, gångstig; gräns; gräsremsa.

Raisonnement, -s, n. resonemang.

Räkel se Rekel.

Rak||éte, -n, f. raket. -ünkel, -n, f. F karing.

Ralle, -n, f. zool. rall (Rallus).

Ramm||arbeit, f. pålning. -e, -n, f. påklubba, påkran; handdocka, jungfru. Bid ein Mann bei der ~ en pålitlig man. -eln, sv. I. = rammen. II. itr. h. 1. om vissa djur: para sig, ramla. 2. vara orolig, bråka, väsnas. -en, sv. tr. 1. slå, drifva, stöta ned i marken medels en Ramme. 2. tillpacka, faststampa. -klotz, m. hājare. -ler, -, m. jåg. ramlare. -schiff, n. ramfartyg.

Ramplé, -n, f. ramp, sluttande plan, uppfart. -onieren, sv. tr. ramponera, skada.

Rams[ch], -e, m. dim. †, slump, parti. Im ~ kaufen: köpa i slump. -en, sv. tr. hand. köpa, sälja i slump.

'ran, F = heran.

Rand, -er †, m. 1. rand, brädd, kant, marginal, bryn, infattning, gräns. Am ~ bemerk: anteckna i kanten. F bid. das versteht sich am ~e: det är själfklart, mit etw. zu ~e kommen: få slut på ngt. 2. P mun, käft, mugga. -ál, -e, m. stud. stoj, ekkoj, buller, väsen, oljud. ~ schlagen = toij. -alieren, sv. itr. h. stoja. föra oljud, väsnas.

rändeln, ränden, rändern, rändieren, sv. tr. förse med bärd. kanta.

Ranft, -e †, m. 1. brödkant, skorpa; jordskorpa. 2. poet. kant, rand, strand.

Rang, *-[e]s*, 0, *m.* 1. rang, ordning, rum. *Jm den ~ ablaufen*: taga försteget af ngn. 2. teat. (loge)rad. -*abstufung*, *f.* rangordning. -*e*, -*n*, *m.* o. *f.* lång bängel, räkel, slingel, tjufpojke, galgfågel. -*ieren*, *sv.* I. *tr.* rangera, ordna. II. *itr.* *h.* inneha den eller den rangen. ~ *mit*: hafva rang bland, lika rang med. -*ierung*, *f.* rangering. -*loge*, *f.* teat. loge på ngn af raderna. *Die ~n im ersten Range*: första radens loger. -*mälsig*, *a.* öfverensstämmande med rangen. -*stoiz*, I. *a.* stolt öfver sin rang. II. *m.* rangstolthet. -*stufe*, *f.* grad, rang. -*sucht*, *f.* begär, åtrå efter rang, rangsjuka. -*süchtig*, *a.* rangsjuk.

rank, I. *a.* 1. krökt, slingrande. 2. spenslig, smal; *sjö.* rank. II. -*e* †, *m.* 1. krökning, vändning. 2. pi. konstgrepp, ränker, intriger. -*e*, -*n*, *f.* ranka.

Ränkel|geist, -*macher*, *m.* ränkmakare, -*smidare*.

rank|len, *sv.* *itr.* *h.* o. *s.* samt *rf.* 1. ansätta, bilda rankor, klängen. 2. slingra sig. -*engewächs*, *n.* slingerväxt.

Ränkel|schmied, -*schmieder*, *m.* ränkmakare, -*smidare*. -*süchtig*, -*voll*, *a.* ränkfull.

rankig, *a.* full af rankor; ranklik, slingrande.

Ranúnkel, -, *m.*, -*n*, *f.* solöga, ranunkel.

Ränzel, -, *n.* o. *m.* liten ränsel.

Ranzjen, I. -, *m.* dim. †, ränzel. *Bua jm etw. auf den ~ geben*: gifva ngn på pålsen. II. *sv.* *itr.* *h.* 1. *sv.* *rf.* sträcka på sig. 2. vara brunstig, para sig. -*ig*, *a.* 1. brunstig. 2. härsken. -*igkeit*, *f.* härskenhet. -*ión*, -*en*, *f.* lösen, lösepenning. -*ionieren*, *sv.* *tr.* 1. friköpa. 2. *sv.* *itr.* *h.* fordra, utprassa lösen (af).

rapid, *a.* snabb, hastig.

Rapier, -*e*, *n.* fäktsabel, florett. -*en*, *sv.* I. *itr.* *h.* fäkta med fäktsabel el. florett. II. *tr.* skafva, rifva.

Rappile, -*n*, *m.* 1. svart häst. *Bua. auf Schusters ~n reiten*: resa med apostlahästarne. 2. rappe (schweiziskt skiljemynt). -*el*, -, *m.* F (anfall af) galenskap, besynnerlig nyck, infall, ryck. -*elig*, *a.* F som har sina ryck, besynnerlig, ej rätt klok, galen. -*elkopf*, *m.* F besynnerlig, galen människa. -*elköpfisch* = *rappelig*. -*eln*, *sv.* I. *itr.* *h.* 1. bullra, smälla, slamra, skramla. 2. F oper. *es rappelt bei ihm [im Oberstübchen]*: han är ej rätt klok, har sina ryck (af galenskap). II. *rf.* skynda sig. -*ier* se *Rapier*. -*ört*, -*e*, *m.* rapport. -*ortieren*, *sv.* *tr.* rapportera.

Raplis, -*e*, *m.* 1. = *Rappel*. 2. gottlandsrofva (*Brassica Napus*). -*sen*, *sv.* *itr.* *h.* o. *tr.* gripa (efter), rafska, krafva. -*tus*, -, -*[se]*, *m.* = *Rappel*. -*ünze*, -*n*, *f.*, -*ünzel*, -, *m.*, -*n*, *f.* dim. *Rapünzchen*, -*lein*, rapunzel. -*üse*, 0, *f.* allmänt byte, hvad hvem som helst kan taga. *In die ~ geben* el. *werfen*: prisgifva, gifva förlorad, till spillo, *in die ~ gehen*: gå förlorad, blifva allmänt byte.

rar, *a.* sällsynt, rar. -*ität*, -*en*, *f.* sällsynthet, raritet.

rasch, I. *a.* rask, snabb, hastig, brådstörtad, öfverilad. II. -*e*, *m.* rask (ynstyg). -*eln*, *sv.* *itr.* 1. *h.* prassla. 2. *s.* prasslande röra sig, gå, komma. -*heit*, *f.* raskhet, raskt, hastigt, öfveriladt sätt. -*lebzig*, *a.* som lever fort.

Rasen, a) -, *m.* 1. gräsplan, gräsmatta. 2. gråstorfva. b) *sv.* I. *itr.* *h.* 1. rasa, vara utom sig, lefva som en galning. 2. vid öfverändring *s.* rasa, storma, rusa. II. *tr.* i raseri göra, säga, ropa. -*bank*, *f.* gräsbänk, -*soffa*, *f.* gräsmatta. -*plagge*, *f.* gråstorfva. -*platz*, *m.* gräsplan. -*sitz*, *m.* = *Rasenbank*. -*teppich*, *m.* gräsmatta.

Räserí, -*en*, *f.* 1. 0, raseri, vanvett. 2. galenskap, vanvetting handling.

Rasier|becken, *n.* rakfat. -*en*, *sv.* *tr.* 1. raka. 2. rasera. -*messer*, *n.* rakknif.

rasig, *a.* gräsbevuxen.

räsonnieren, *sv.* *itr.* *h.* resonera.

Raspel[i], -*n*, *f.* 1. rasp. 2. skramla. -*eln*, -*en*, *sv.* *tr.* raspa, skafva, skrapa.

Rasse, -*n*, *f.* ras. -*l*, -*n*, *f.* skramla, skallra. -*léi*, -*en*, *f.* rasslande. -*ln*, *sv.* *itr.* *h.* o. *s.* rassla, skramla, slamra.

Rast, -*en*, *f.* 1. rast, hvila. 2. tid mellan tvänne raster, arbetstid, stund. 3. väglängd mellan tvänne rastställen. -*ell*, -*e*, *n.* galler. -*en*, *sv.* *itr.* *h.* samt *tr.* o. *rf.* rasta, hvila (sig). *Die Glieder ~ hvila* sina lemmar. -*ig*, *a.* overksam. -*los*, *a.* rastlös. -*losigkeit*, *f.* rastlöshet. -*ort*, *m.* rastställe, station. -*rál*, -*e*, *n.* rostral.

Rasúr, -*en*, *f.* radering.

Rat, *-[e]s*, *m.* a) 0, 1. *Etw. zu ~ halten*: vara sparsam, hushålla med ngt. 2. råd, utväg. *Allen Dingen ~ wissen*: veta råd för allting, *sich* el. *seinem Leibe* el. *seines Leibes keinen ~ wissen*: ej veta sig ngn (levande) råd, ej se ngn utväg. 3. öfverläggning, klokhets, förstånd, vett. *Es ist nicht ~, das zu thun*: det är ej rådligt att göra det. b) pi. *Ratschläge* o. * *Räte*. 4. råd, rådslag. *Sich ~s bei jm erholen*: hämta råd hos ngn, fråga ngn till råds. 5. rådläggning, öfverläggning, rådslag. [~] *pfelegen*: rådföra sig, *mit jm zu ~e gehen*: rådgöra med ngn, *zu ~e ziehen*: rådfråga, ~ *halten über etw.* (ack.): rådslå om ngt. c) pi. *Räte*. 6. plan, beslut, t. ex. *einen ~ beschliessen*: fatta ett beslut. ~ *ei. zu ~e werden*: komma öfverens, besluta. 7. råd, rådförsamling. 8. råd, rådgifvare, rådmän. -*e*, -*n*, *f.* del, andel, afbetalning. *In ~n bezahlen*: betala i terminer. -*en*, *st.* *itr.* *h.* *tr.* o. *rf.* 1. råda, *jm etw.* el. *zu etw.*: ngn ngt. *Sich ~ lassen*: lyda råd. *Etw. ist zu ~ ngt* är rådligt, *je geraten II, 2; die Klugheit rät's*: klokhets bjuder det, *sich nicht zu ~ wissen*: ej veta att hjälpa sig, vara rådvill, *damit ist mir*

nicht geraten: det hjälper mig ej. **2.** gissa, lösa, tyda. *Jm etw. zu ~ aufgeben*: a) gifva ngn en gåta att lösa, b) sätta myror i hufvudet på ngn, visa sig som en dugtig motståndare till ngn. *-enweise, adv.* terminsvis. *-enzahlung, f.* betalning i terminer. *-er, -, m., -erin, -nen, f.* en som gissar. *-fragen, ** tr. rådfråga. *-geber, m.* rådgifvare. *-geberin, f.* rådgifvarinna. *-h se Rat. -h, Rätth. se Rat. Rät-.* *-haus, n.* rådhus. *-fizieren, sv. tr.* stadfästa, godkänna.

Rätin, -nen, f. rådinna, rådmanska.

Ration||alist, *-en, m.* rationalist. *-alistisch, a.* rationalistisk. *-ell, a.* rationell.

Rätteleute, pl. om *Ratmann.*

rätlich, a. 1. ~ und *thätig*: med råd och dåd. **2.** rådlig, att tillråda. **3.** sparsam, tarflig. *-keit, f.* 1. lämplighet. **2.** sparsamhet, tarflighet.

rät||los, *a.* rådlös. *-losigkeit, f.* rådlöshet. *-mann, m.* rådmän. *-säm, a.* 1. = *rätlich* **2, 3.** **2.** som ger ei. innebär goda råd, klok, förständig. *-samkeit = Rätlichkeit.*

rät||sbedürftig, *a.* i behof af råd. *-sbote = Ratsdiener. -schlagen, ** sv. *itr. h.* rådslå, rådspåga. *-schlagung, f.* rådspågning. *-schluß, m.* beslut. *-sdiener, m.* stadstjänare, vaktmästare.

Rätsel, -, n. gåta. *-aufgabe, f.* gåta att lösa. *-haft, a.* gåtaktig, gåtlik. *-haftigkeit, f.* det gåtlika i ngt. *-n, sv. itr. h.* 1. tala i gåtor. **2.** framställa gåtor. **3.** gissa, framställa gissningar. *-reim, m.* rimmad gåta, charad. *-spruch, m.* gåtfullt yttrande, uttalande. *-voll, a.* gåtfull. *-wort, n.* gåtfullt ord.

Räts||geschlecht, *n.* rådmans-, rådsherreslägt, patricisk slägt. *-glied, n., -herr, m.* medlem af rådet, rådmän, rådsherre, senator. *-herrlich, a.* rådmans-, rådsherre-, senators-. *-keller, m.* stadskällare, stadshus. *-kollegium, n.* magistrat, senat, råd. *-mann, m.* rådmän. *-mitglied = Ratsglied. -person, f.* rådsperson. *-saal, m.* rådsal. *-schreiber, m.* stadsnotarie, -skrifvare. *-sitzung, f.* rådsförsamling, magistratssammanträde. *-versammlung, f.* rådsförsamling. *-wage, f.* stadsväg. *-zimmer, n.* rådstuga.

Ratte, -n, f. 1. stor råtta. **2.** besynnerlighet, nyck. *-nfalle, f.* råttfälla. *-nfänger, m.* 1. råttfångare. **2.** råtthund.

Ratz, -e, m. 1. skräma. **2.** = *Ratte. -e se Ratte.*

Raub, -[e]s, * *-e* (vani. *Raubthaten*), *m.* rof, a) (bort)rofvande, b) byte. *-adel, m.* rofadel, rofriddare. *-anfall, m.* anfall för att plundra. *-en, sv. I. tr.* rofvä, *jm etw.:* a) ngt från ngn, b) ngt åt ngn. **II. itr. h. plundra, roffa.**

Räuber, -, m. rofvare; tjuf. *-ei, -en, f.* rofveri, plundring. *-haft = räuberisch. -in, -nen, f.* se *Räuber. ~ der Herzen:* hjärtetjuf. *-isch, a.* rofvaraktig, rofvar-, plundrings-.

Raub||fisch, *m.* roffisk. *-gesell, m.* rofvare. *-ge-*

sindel, n. rofvarpack. *-gier, f.* rofgirighet. *-gierig, a.* rofgirig. *-krieg, m.* plundringskrig. *-tåg. -lust, f.* roflystnad. *-mord, m.* mord med rån. *-mörder, m.* bandit, strätrofvare. *-nest, n.* rofvárnäste. *-ritter, m.* rofriddare. *-schiff, n.* sjörofvartartyg. *-schlofs, n.* rofvarslott. *-sucht, f.* roflystnad. *-süchtig, a.* roflysten. *-that, f.* rof, rofvård. *-[h]ier, n.* rofdjur. *-vogel, m.* roffågel. *-wild, n.* rofdjur. *-zug, m.* plundringståg.

Rauch, -[e]s, 0, m. atm. †, rök. *Fleisch in den ~ hängen:* hänga upp kött till rökning. *-bär, a.* rökbar. *-en, sv. I. itr. h.* ryka. **II. tr. o. itr. h.** röka. *-er, -, m.* rökare.

Räucher||ler, *-, m., -erin, -nen, f.* rökare, rökerska som röker skinkor, rum m. m. *-ig, a.* rökig, nedrökt.

Raucherin, -nen, f. rökerska.

Räucher||kerze, *f.* rökugubbe. *-n, sv. tr.* röka. *-papier, n.* rökelsepapper. *-pfanne, f.* rökelsekar. *-ung, f.* rökning. *-werk, n.* rökelse.

Rauch||fang, *m.* rökfång. *Bua. etw. in den ~ schreiben:* gifva ngt förloradt. *-fals, n.* rökelsekar. *-fleisch, n.* rökt kött. *-füßig, a.* som har ludna fötter. *-haft, a.* rökartad. *-handel, m.* pälsvaruhandel. *-ig, a.* rökig, nedrökt. *-ware, f.* pälsvara. *-werk, n.* pälsvaror.

Raude, Räude, -n, f. 1. sårskorpa. **2.** skorf, utslag, skabb; kräfta på träd.

räudig, a. skorfvig, skabbig.

'rauf, F = herauf.

Rauf||bold, *-e, m.* slagskämpe. *-degen = Rauf-fer. -e, -n, f.* 1. foderhäck. **2.** gallerlik ställning. *-en, sv. I. tr. o. itr. h.* draga, rycka, slita. *Sich (dat.) das Haar ~ slita* af sig håret, *jn ~ lugga ngn. II. rfl. 1. av. itr. h.* slåss. **2.** *Sich im Haar ~ slita* håret af sig. *-er, -, m.* 1. pamp, plit. **2.** slagskämpe. *-erél, -en, f.* slagsmål. *-handel, m.* slagsmål. *-held, m. = Raufbold. -lust, f.* begär att slåss, stridslystnad. *-lustig, a.* stridslysten. *-sucht = Rauflust. -süchtig = rauflustig.*

rauh, a. 1. ojämn, knagglig, obanad, bärgig, vild; skarp, hård; ocviliserad, sträf, fränstötande. *Bua die ~e Seite herauskehren:* visa sig sträf, fränstötande. **2.** hes, skroflig. *~ auf der Brust sein:* ha bröstverk, vara hes. **3.** grof. **4.** *~es Haus:* uppfostringsanstalt för vanartade barn. *-e, 0, f.* ruggning.

Rauheit, f. ojämnhet, sträfhets m. m. se *rauh.*

rauh||len, *sv. I. tr.* göra sträf, ruggig; tekn. rugga tyg. **II. itr. h. o. rfl.** rugga. *-er, -, m.* tekn. ruggare. *-frost, m.* rimfrost. *-haarig, a.* sträfhårig. *-igket = Rauheit. -lich, a.* litet sträf, skroflig m. m. se *rauh. -reif = Raufrost. -zeit, f.* ruggningstid.

Rauke, -n, f. bot. en kälväxt (*Brassica eruca*).

Raum, I. -e †, m. 1. rum, rymd, utrymme. *~ liegenhet, plats, tillfälle. Einer (dat.) Bitte ~*

~ = föregående uppslagsord. * äkta sm. 0 saknar plur. † har omjöd. F familjärt, P lägre språk. * mindre brukligt.

- geben**: gifva efter för, bevilja en bön, *einer Hoffnung* ~ *geben*: hängifva sig åt en förhoppning. 2. sjo. lastrum. 3. tidrymd. II. a. sjo. rum, t. ex. ~ *ee See*. -*einheit*, *f.* rymdmätt(senhet).
- räum|len**, *sv. I. tr.* 1. taga, ställa, föra bort, ut, ur; aflägsna. *An die ei. bei Seite* ~ lägga undan, *alles an seine Stelle* ~ ställa, lägga allt på sin plats, *aus dem Wege* ~ rödja ur vägen, undanrödja, mördra. 2. rödja, rengöra; göra slut på. 3. rymma, utrymma, tömma. II. *rfl.* blifva tom. III. *itr.* h. stöka, styra, ordna. -*er*, -, *m.* en som bortför, ordnar *m. m.* se föreg.
- Raum|grö|se**, *f.* geometrisk storhet. -*inhalt*, *m.* innehåll, volym.
- räum|lich**, *a.* rymlig. -*keit*, *f.* 1. rymlighet, utrymning. 2. rum, lägenhet.
- raum|los**, *a.* som ej tar plats, immateriell. -*meter*, *m. o. n.* kubikmeter.
- Räumung**, *f.* aflägsnande *m. m.* se *räumen*.
- raunen**, *sv. itr. h. o. tr.* 1. mumla, gnälla, pip-a. 2. hviska, tillhviska.
- Raup|le**, *n.* *f.* dim. †, 1. insektlarv, i sht fjärils-larv, mask. *bla.* ~ *n im Kopfe haben*: hafva grillar, vara besynnerlig. 2. snlj, kantilj. -*en*, *sv. tr.* plocka maskarne (fjärils-larverna) af träd, buskar *m. m.* -*er*, -, *m.* maskplockare se föreg. -*ig*, *a.* full af maskar (fjärils-larver).
- raus**, *F* = *heraus*.
- Rausch**, -*e* †, *m.* 1. rus. *Einen* ~ *haben*: vara rusig. 2. * brus, sus; frasande. -*en*, *sv. I. itr. h. o.* vid ordförändring *s. susa*, brusa, frasa. II. *tr.* med sitt sus uttrycka, framkalla, väcka. -*gold*, *n.* glitterguld. -*ig*, *a.* 1. rusig. 2. susande, frasande. -*mittel*, *n.* rusmedel, rusdryck. -*silber*, *n.* glittersilver.
- räuspern**, *sv. itr. h. o. rfl.* harkla, lätt hosta.
- Raut|le**, *n.* *f.* 1. ruta, spetsruta, romb, fasett. 2. kort. ruter. 3. byggn. staf (list). 4. bot. ruta (Ruta). -*on*, *sv. tr.* ruta, dela i (spets)rutor. -*enfeld*, *n.* ruta, rombiskt fält. -*enweise*, *adv.* i rutor. -*ig*, *a.* rutig.
- reagieren**, *sv. itr. h.* reagera, återverka.
- reaktivieren**, *sv. tr.* åter försätta i verksamhet, i tjänstgöring.
- real**, *I. a.* real, reell, verklig, saklig. II. -[*e*], -*en*, *m.* real (mynt). III. = *Regal* 2. -*gymnasium*, *n.* realskola med latin. -*ion*, *pl.* 1. realier, ting. 2. realkuskaper. -*isieren*, *sv. tr.* realisera, a) förverkliga, b) förvandla till pengar. -*isierung*, *f.* realisering. -*ist*, -*en*, *m.* realist. -*ität*, -*en*, *f.* realitet, verklighet, ting. -*kenntnis*, *pl.* realkuskaper. -*schule*, *f.* 1. realläroverk. 2. teknisk skola. -*schüler*, *m.* lärjunge i en *Realschule*, se föreg.
- Rebe**, *n.* *f.* 1. ranka. 2. vinranka.
- Rebell**, -*en*, *m.* rebell, upprorisk. -*ieren*, *sv. itr. h.* göra uppror. -*ion*, -*en*, *f.* uppror, reoning. -*isch*, *a.* upprorisk.
- Reben|berg**, *m.* vinbärg. -*blut*, *n.* poet. drufvans
- blod, vin. -*gelder*, *n.* vinranksspaller. -*gott*, *m.* vingud. -*saft*, *m.* 1. vinrankssaft. 2. poet. drufvans saft. -*stock*, *m.* vinstock.
- Röb|gewinde**, *n.* hoppligrade vinrankor, vinranksgirland. -*hügel*, *m.* vinbärg. -*huhn*, *n.* rapphöna. -*land*, *n.* på vin rikt land, vinland. -*laus*, *f.* vinlus, fyloxera. -*mann*, *m.* vinodlare. -*recht*, *a.* oförfalskad (om vin). -*us*, -, -[*se*], *m. o. n.* rebus.
- recensieren**, *sv. tr.* recensera, granska.
- Rechen**, *I. -, m.* 1. räfsa, kratta. 2. galler. II. *sv. tr.* kratta, räfsa. -*aufgabe*, *f.* räkneexempel, problem. -*büch*, *n.* räknebok. -*fehler*, *m.* räknefel. -*kammer*, *f.* räknekammare. -*knecht*, *m.* räkneknekt, lathund. -*kunst*, *f.* räknekonst, aritmetik. -*lehrer*, *m.* lärare i räkning, i matematik. -*meister*, *m.* räkne-mästare. -*pfeinig*, *m.* 1. bleckmärke använt vid undervisning i räkning. 2. spelmark. -*schaft*, *f.* räkningskap, redogörelse. -*schaftsablage*, *f.* -*schaftsbericht*, *m.* redovisning. -*stiel*, *m.* räfskaft. -*stift*, *m.* griffel. -*stunde*, *f.* matematiktimme. -*lektion*. -*tafel*, *f.* skiffertafel. -*unterricht*, *m.* undervisning i räkning, matematikundervisning.
- recherchieren**, *sv. tr.* efterforska.
- Rech|ling**, -*e*, *m.* abborre. -*nen*, *sv. itr. h. o. tr.* räkna; anse, hålla före. *Eins ins andere* ~ taga medeltalet, *gegen einander* ~ jämföra. -*nen* = *Rechen*. -*ner*, -, *m.*, -*nerin*, -*nen*, *f.* en som räknar.
- Rechnung**, *f.* räkning. [*Seine*] ~ *bei etw. finden*: finna ngt fördelaktigt för sig, *sich* (dat.) ~ *auf etw. (acc.) machen*: räkna på ngt, *den Umständen* ~ *tragen*: rätta sig efter omständigheterna. -*sabschluss*, *m.* bokslut. -*sart*, *f.* räknasätt. -*sbeamte(r)*, *m.* räkningskapförare. -*sbüch*, *n.* räkningskapsbok. -*stehler*, *m.* räknefel. -*sführer*, *m.* räkningskapförare. -*sführung*, *f.* räkningskapföring. -*sjahr*, *n.* räkningsår. -*smünze*, *f.* räknemynt.
- recht**, *I. a.* 1. höger. *Die* ~ *e*: a) högra handen, b) högra sidan, *zur* ~ *en ei. ner Hand*: till höger. 2. rät. t. ex. *ein ner Winkel*. 3. rätt, riktig, verklig, sann. *Komme ich Ihnen* ~? kommer jag lägligt? stör jag ej? *mir ist nicht* ~ jag mär ej riktigt bra, *wenn mir* ~ *ist*: om jag mins rätt, *mir ist's* ~ jag är nöjd därmed, *es allen* ~ *machen*: göra alla i lag, *wenn es Ihnen* ~ *ist*: a) om det är lägligt för er, b) var så god! *jn* ~ *sprechen*: rättfärdiga, frikänna ngn, *in alle Sättel* ~ *sein*: veta att finna sig i alla förhållanden, *die* ~ *ee Seite eines Zeugs*: ett tygs rätsida, *bitte* ~ *sehr!*: för all del! *jetzt erfährst du es erst* ~ *nicht*: nu kan du vara förvissad om att ej få veta det, *jetzt erst* ~ *nicht*: nu mindre än ngnsin, *das war gerade was* ~ *es!*: det var just ngt att tala om! II. -[*e*] *s.* i vissa talen ~ *ens*, -*e*, *n.* rätt, a) det rätta, t. ex. *thue* ~ *und scheue niemand!*

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har hoden, *s.* har sin till hjälpverb.

im *ne sein*: hafva rätt, *mit* ~, *von* ~s *wegen*, ~ens: med rätta, *was* ~ens *ist*: hvad rätt är, b) befogenhet, t. ex. *das* ~ *der Faust*: näfträtten, c) rättmätigt anspråk, d) rättighet, e) lag, t. ex. *romisches* ~, *die Form* ~ens: den lagliga formen, *etw. besteht zu* ~ ngt har lagliga giltighet, ~ens: på laglig väg, f) det tillhöriga, i lag föreskrifna, rättvisa, t. ex. *Gnade für* ~ *ergehen lassen*, *ein Schein* ~ens: ett sken af rättvisa, g) dom, t. ex. ~ *sprechen*: skipa rätt, vara domare, döma, h) domstol, t. ex. *zu* ~e *stehen*: stå för rätt. -eck, n. rektangel. -eckig, a. rektangulär. -en, sv. *itr. h.* processa, tvista, gå till doms. -ens se *Recht II.* -erseits, adv. till höger, på högra sidan. -fertig, a. rättfärdig. -fertigen, sv. *tr.* rättfärdiga, försvara. -fertigung, f. rättfärdigande, försvar. -gläubig, a. rättrogen. -gläubigkeit, f. rättrogenhet. -haber, m. en som jämt vill ha rätt; gräl-makare. -haberei, f. rättshaveri. -habersch, a. som jämt vill ha rätt, påstridig, inbilsk. -läufig, a. som förlöper normalt. -lich, a. 1. passande, lämplig, enkel, nätt, treflig. 2. rättskaffens, redbar. 3. laglig, juridisk. -lichkeit, f. 1. rättskaffenhets, redbarhet. 2. laglighet, lagligt berättigande. -liebend, a. rättsinnig. -linig, a. rätlinig. -los, a. 1. olaglig. 2. rättslös. -losigkeit, f. 1. olaglighet. 2. rättslöshet. -mäsig, a. rättmätig. -mäsigkeit, f. rättmätighet. -s, adv. till höger, åt höger, på högra sidan. -saltert[h]ü-mer, pl. rättsantikviteter. -sanspruch, m. rättsanspråk. -sanwalt, m. advokat, sakfö-rare. -sbeiffene(r), m. juris studerande, jurist. -sbeistand, m. juridisk hjälp. -sbeständig, a. laglig, som har sin grund i lagen. -schaffen, a. rättskaffen(s). -schaffenheit, f. rättskaffenhet. -schreibung, f. rättskrifning. -seitig, a. på högra sidan, till höger befintlig. -serfahren, a. hemma, förfaren i juridiken. -sfall, m. rättsfall, mål. -sfällig, a. ~ *werden*: förlora sin rättegång. -sgang, m. juridiskt förfaringsätt, procedur. -sgelehrsamkeit, f. rättsvetenskap, juridik. -sgelehrt, a. rättslär. -sgültig, a. rättsgiltig. -shandel, m. rättegång, mål, process, rätts-tvist. -shülfe, f. juridisk hjälp. -skniff, m. advokatknep. -skraft, f. laga kraft. -skräf-tig, a. som har laga kraft, gällande. -skunde, f. rättskunskap. -skundig, a. rättskun-nig. -slehrer, m. lärare i rättsvetenskap. -smittel, n. jur. besvär, vad. -spflege, f. rätt-skipning. -sprechung, f. rättskipning. -ssa-che, f. process, mål. -ssprache, f. lagspråk. -sspruch, m. dom. -sstreit, m. = *Rechtshand-* -sum, adv. höger om. -sverdreher, m. lagvrängare. -sverdreherei, -sverdrehung, f. lagvrängning. -sverfahren, n. rättegångs-ordning. -sverfassung, f. rättsväsen. -sver-ständig, a. rättslär. -sverweigerung, f. väg-

ran att upptaga en sak inför rätta. -swidrig, a. rättsvidrig. -swissenschaft, f. rättsveten-skap. -swohilhat, f. lagens välgärning. -wink-lig, a. rätvinklig. -zeitig, a. som inträfat i rätt tid. -zeitigkeit, f. inträffande i rätt tid. recillpiären, sv. *tr.* recipiära; intaga. -prociat, 0, f. reciprocitet, ömsesidighet. -prök, a. reciprok, ömsesidig. -tieren, sv. *tr.* recite-ra, uppläsa ur minnet.

Rock, -e, n. gym. tvärstång, bom, räck. -bank, f. sträckbänk. -o, -n, m. kämpe. -en, sv. *tr.* ricka, sträcka, utsträcka. -enhaft, a. käm-palik. -ung, f. räckning, sträckning. Redactöur, -e, m. redaktör.

Rede, -n, f. 1. tal. *Wovon ist die* ~? hvad är det fråga om? *der in* ~ *stehende Gegen-stand*: ifrågavarande sak, *das ist nicht der* ~ *wert*: det är ej värdt att tala om, *das ist immer meine* ~ *gewesen*: det har jag alltid sagt. 2. yttrande, t. ex. *gottesläster-liche* ~ *n ausstoßen*: fälla hädiska yttran-den, yttra sig hädiskt. 3. prat, rykte. 4. räkenskap, ansvar, svar, t. ex. *jm* [zur] ~ *stehen*: stå till svars inför ngn. -aktus, m. högtidlig akt, hvarvid tal hållas. -bild, n. bild i tal, bildigt tal. -fertig, a. beredd att tala, talför. -figur, f. = *Reдебild*. -flufs, m. ordsvall, svada. -gabe, f. talgåfva. -gewandt-heit, f. munvighet. -kunst, f. talarkunst, vältalighet. -künstler, m. vältalare. -lustig, a. talträngd. -n, sv. *itr. h. o. tr.* tala, hålla tal, säga. *Das beste zur Sache* ~ göra sitt bä-sta, *die* ~ *nden Beweise*: de mest talande bevis, *sie haben gut* ~ det går väl an för er att prata, ~ *de Künste*: poesi och väl-talighet. -nsart, f. talesätt, fras. -rél, -en, f. prat. -[h]eil, m. ordklass. -übung, f. tal-öfning.

redigieren, sv. *tr.* redigera.

redlich, a. 1. redlig, redbar. 2. dugtig, an-senlig. -keit, f. redlighet, redbarhet. Redner, -, m. talare. -bühne, f. talarstol. -ga-be, f. talareförmåga, vältalighet. -isch, a. oratorisk, talare.

Re|ldoute, -n, f. 1. mu. reddt. 2. maskerad. -dressieren, sv. *tr.* återställa, godtgöra, af-hjälpa.

redselig, a. språksam, talträngd. -keit, f. språk-samhet, talträngdhet.

reduzier|en, sv. *tr.* reducera, inskränka. *Er sieht sehr reduziert aus*: han ser mycket afsigkommen ut. -ung, f. reduktion, inskränkning.

Reede, -n, f. redd. -r, -, m. redare. -réi, -en, f. rederi.

reefen, sv. *tr.* sjo. refva.

reell, a. 1. = *real I.* 2. reell, redbar, pålitlig. -ität, 0, f. redbarhet, pålitlighet.

Reep, -e, n. sjo. rep, tåg.

Refer|lat, -e, n. referat. -endár, -e, m. ugt. (hof-rätts)notarie. -ént, -en, m. referent. -énz,

-*en*, *f.* referens, relation. -*ieren*, *sv. tr.* referera; berättas.

Reff, -*e*, *n.* 1. = *Raufe*. 2. bärställning. 3. sja. ref i segel. -*en*, *sv. tr.* sja. refva.

reflektieren, *sv.* reflektera, a) *tr.* återkasta ljuset, b) *itr. h.* tänka, fundera.

Reflex, -*e*, *m.* reflex, återsken. -*ión*, -*en*, *f.* reflexion.

Reform, -*en*, *f.* reform, förändring. -*átor*, -*s*, ..*ören*, *m.* reformator. -*ieren*, *sv. tr.* reformera. -*iert*, *a.* reformert.

Refrain, -*s*, *m.* refräng.

refüsieren, *sv. tr.* afslå, afböja.

Regal, -*e*, *n.* 1. pl. str. -*ien*, regal(e). 2. regal, hylla, bokhylla. -*ieren*, *sv. I. tr.* undfägna, traktera. II. *rf.* kalasa, *mit etw.*: på ngt.

rege, *a.* rörlig, liflig, vaken, verksam, driftig. *Js Zorn ~ machen*: väcka ngn's vrede, ~ *werden*: börja röra sig, vakna, uppstå.

Regel, -*n*, *f.* regel. -*haft*, *a.* regelbunden. -*los*, *a.* regellös. -*losigkeit*, *f.* regellöshet. -*mälsig*, *a.* regelmässig, -*bunden*. -*mälsigkeit*, *f.* regelmässighet. -*n*, *sv. I. tr.* reglera, regelbinda. II. *rf.* reglera sig, regleras. -*recht*, *a.* regelrätt. -*ung*, *f.* reglering. -*widrig*, *a.* regelstridig, oregelbunden. -*widrigkeit*, *f.* oregelbundenhet.

Regen, a) -, *m.* regn, regnskur. *Ordsp. aus dem ~ in die Traufe kommen*: komma ur askan i elden. b) *sv. I. tr.* röra, sätta i rörelse, väcka, lifva. II. *rf.* röra sig, vakna, uppstå. -*bogen*, *m.* regnbåge. -*erátor*, -*s*, ..*ören*, *m.* återställare, förnyare. -*erieren*, *sv. tr.* pånyttföda, förnya, återställa. -*erierung*, *f.* återställande. -*fang*, *m.* (regnvattens)cistern. -*fals*, *n.* tunna att samla regnvatten i. -*galle*, *f.* ofullständig regnbåge. -*gestöber*, *n.* regndusk. -*grau*, *a.* grå, maulen. -*guls*, *m.* störtregn. -*los*, *a.* regnfr, utan regn. -*messer*, *m.* regnmätare. -*pfeifer*, *m.* zool. pipare (Charadrius). -*schirm*, *m.* paraply.

Regent, -*en*, *m.* regent. -*in*, -*nen*, *f.* regentinna. -*schaft*, *f.* regentskap, riksföreståndarskap.

Regenwurm, *m.* dagmask.

Reglësten, *pl.* urkundsamling, urkundförteckning. -*ie*, -*[e]n*, *f.* 1. förvaltning af statsmedel. 2. teat. regissörskap. -*ierbär*, *a.* möjlig att regera, att styra. -*ieren*, *sv. tr. o. itr. h.* regera, herska, styra. -*ierer*, -, *m.* regent, styresman.

Regierung, *f.* regering. -*santritt*, *m.* regerings-tillträde. -*sbezirk*, *m.* förvaltningsdistrikt, län. -*srat[h]*, *m.* regeringsråd, ugt. lands-höfding.

Regimént, *n.* 1. pl. -*e*, välde, styrelse, regering. *Das ~ haben et. führen*: vara den styrande, hålla regeringstömmarna. 2. plur. -*er*, *ml.* regemente. -*erweise*, *adv.* regementsvis. -*scommandeur*, *m.* regementschef.

Reglión, -*en*, *f.* region, trakt, område. -*is-*

seur, -*e* et. -*s*, *m.* regissör. -*ister*, -, *n.* register. *F. bud. ins alle ~ gehören*: vara gammal. *im schwarzen ~ stehen*: vara illa anskrifven. -*istriören*, *sv. tr.* registrera. -*istrie-rung*, *f.* registrering. -*lement*, -*s*, *n.* reglemente.

rëgn||en, *sv. itr. h. o. tr.* regna. -*erig*, -*erisch*, -*icht*, *a.* regnig.

rëgsäm, *a.* rörlig, liflig, verksam. -*keit*, *f.* rörlighet, liflighet, verksamhet.

regullär, *a.* regelbunden, regelmässig. -*arität*, *o*, *f.* regelbundenhet. -*ativ*, -*e*, *n.* förordning, reglemente. -*ierbär*, *a.* möjlig att reglera. -*ieren*, *sv. tr.* reglera. -*ierung*, *f.* reglering.

Regung, *f.* rörelse; känsla. *Ohne ~ orörlig*. -*slos*, *a.* orörlig. -*slosigkeit*, *f.* orörlighet.

Reh, -*e*, *n.* rådjur.

rehabilitieren, *sv. I. tr.* återställa, återinsätta; återsänka medborgerliga rättigheter. II. *rf.* återtaga, återträda i sin förra ställning. skaffa sig upprättelse, medborgerligt förtroende. -*ung*, *f.*

Reh||bock, *m.* råbock. -*geiß*, *f.* råget. -*posten*, *pl.*, -*schrot*, *m.* o. *n.* rådjurshagel. -*spieß*, *er*, *m.* jäg. råbock på andra året. -*wild*, *n.* rådjur. -*ziege*, *f.* råget. -*ziemer*, *m.* ryggstycke af rådjur.

Reib||le, -*n*, *f.* verktyg att riva med. *sa.* rifjärn, rifklots *m.* *m.* -*eisen*, *n.* rifjärn. -*elaut*, *m.* gram. frikativa. -*en*, *st. tr. o. itr. h.* riva, gnida, gnugga, skrubba, frotera, skafva. *Bud. das werde ich ihm unter die Nase ~ det skall han få i sig, få veta af; gerieben*: slug, slipad. -*er*, -, *m.* 1. en som riffer *m.* *m.* se *töreg*. 2. verktyg att riva med, rifty *m.* *m.* -*eréi*, -*en*, *f.* rifning, slitning, tvist. -*sel*, -, *n.* riven massa. -*ung*, *f.* 1. rifning *m.* *m.* se *reiben*. 2. = *Reiberei*.

Reich, I. -*e*, *n.* rike, område, värld. II. *a.* rik, *an etw.* (dat.): på ngt. -*en*, *sv. I. itr. h.* räckas, sträcka sig, nå. *An etw.* (ack.) ~ *uppnå*, vara jämgod med ngt, *nach etw.* ~ *sträcka handen efter ngt*. II. *tr.* *Im etw.* ~ *räcka*, lemna, gifva ngn ngt. -*haltig*, *a.* rikhaltig. -*haltigkeit*, *f.* rikhaltighet, rik halt. -*illustriert*, *a.* rikt illustrerad. -*lich*, *a.* riklig, ymnig. -*lichkeit*, *f.* ymnighet. -*sab-schied*, *m.* riksdagsbeslut. -*sacht*, *f.* riksakt. *In die ~ thun*: förklara biltoget. -*sadel*, *m.* riksadel (omedelbart under kajsaren lydande adel). -*sfolge*, *f.* tronföljd. -*streif*, *a.* lydande omedelbart under kajsaren. -*sgeld*, *n.* riksmünt. -*sgenöis*, *m.* landsman. -*sgericht*, *n.* riksrätt. -*skanzler*, *m.* rikskansler. -*smark*, *f.* (riks)mark (89 ore). -*smitelbär*, *a.* medelbart lydande under kajsaren. -*srat[h]*, *m.* riksråd. -*ssache*, *f.* riksanslagelighet, riksansärende. -*sschluss*, *m.* riksdagsbeslut. -*sstadt*, *f.* riksstad (lydande omedelbart under kajsaren). -*S-städter*, *m.* invånare i en riksstad. -*stag*, *m.*

riksdag. -**sunmittelbar**, *a.* lydande omedelbart under kajsarens. -**sunmittelbarkeit**, *f.* ställning ss. kajsarens omedelbara undersåtar. -**svertreter**, *m.* riks(dags)fullmäktig. -**swerweser**, *m.* riksföreståndare. -**swahrung**, *f.* riksmynt. -**t[h]um**, *m.* rikedom.

Reif, *I.* -**e**, *m.* 1. rimfrost. 2. doft på frukter. **II.** -**e[n]**, *m.* ring; tunnband. **III.** *a.* mogen. ~ *zum Galgen*: mogen för galgen. -**e**, -**n**, *f.* mognad, mogenhet. -**eis**, *n.* rimfrost. -**eln**, *sv. tr.* reffla. -**[e]lung**, *f.* reffling. -**en**, *sv. I. itr.* *h.* *o. tr.* mogna. **II.** *opers.* rimma. **III.** *tr.* ringa, sätta ringar, band på, banda. **IV.** -, *m.* = *Reif II.* -**ig**, *a.* försedd med ringar, med band. -**lich**, *a.* mogen, allsidig.

Reigen, -, *m.* 1. rad af personer. *Den ~ führen*: öppna raden, gå i spetsen. 2. ringdans, dans. *Den ~ führen*: anföra dansen. 3. kör, sång. 4. musik. -**führer**, *m.* radens, dansens anförare.

Reihe, -**n**, *f.* 1. rad; linje. 2. ordning, följd, tur. *Nach der ~ i ordning*, i tur, *die ~ ist an mir* *ei. ich bin an der* ~ det är min tur, *ich werde auch an die ~ kommen*: det blir äfven min tur. -**n**, *I.* = *Reigen*. **II.** *sv. tr.* ställa, ordna i rad. *Perlen auf ei. an eine Schnur* *ei. an einander* ~ uppträda pärlor på ett snöre. -**folge**, *f.* ordningsföljd. -**nweise**, *adv.* rådvis, i rader. -**r**, -, *m.* häger, i sht grå häger.

Reim, -**e**, *m.* rim. -**bär**, *a.* rimmande, som rimmar. -**en**, *sv. I. tr.* rimma, bringa i öfverensstämmelse, förklara. *Gereimt*: rimmad, passande, lämplig, rimlig. **II.** *rß.* rimma, rimma sig, öfverensstämma, vara rimlig, passa. **III.** *itr. h.* rimma. -**er**, -, *m.* rimmare. -**eréi**, -**en**, *f.* rimsmideri. -**frei**, -**los**, *a.* orimmad. -**schmied**, *m.* rimsmidare.

rein, *a.* 1. ren; klar. *Ins ~ schreiben*: renskrifva, ~ *Wirtschaft machen*: göra rent hus, *eine Sache aufs ei. ins ~ bringen*: klargöra en sak, *über etw. (ack.) ins ~ kommen*: komma på det klara med ngt, *mit jm ins ~ kommen*: göra upp med ngn. 2. fullständig, *adv.* helt och hållet. ~ *gar nichts*: rakt ingenting, ~ *verrückt*: spritt galen, ~ *es Rindvieh*: riktigt få, ~ *er Zufall*: ren slump.

rein, *F* = *herein*.

Rein, *l.* *o.* *f.* renhet. -**eke**, -**s**, *o.* *m.* ~ (*Fuchs*): mickel (räf). -**en**, *sv. tr.* rena. -**ertrag**, *m.* nettoafkastning. -**gewinn**, *m.* ren vinst, nettovinst. -**heit**, *f.* renhet. -**herzig**, *a.* renhjärtad. -**igen**, *sv. tr.* rengöra, rentvä, rena. -**iger**, -, *m.*, -**igerin**, -**nen**, *f.* en som gör rent, renar. -**igung**, *f.* rengöring, rening. -**igungseid**, *m.* värjemälsed. -**lich**, *a.* renlig. -**lichkeit**, *f.* renlighet. -**schrift**, *f.* renskrift.

Reis, *I.* -**es**, *o.* *m.* ris(gryn). **II.** -**er**, -**n**, *r.* ris, kvist. -**bund**, -**bündel**, *n.* risknippa. -**e**, -**n**, *f.* resa. -**ediener**, *m.* reseexpedit. -**efertig**, *a.*

resfärdig. -**egepäck**, -**egerät[h]**, -**egut**, *n.* resgods, bagage. -**ekost**, *f.* reskost, matsäck. -**en**, *sv. itr. s. o.* * *när ortförändringen ej framhålls* *h.* resa. ~ *der Handwerksbursche*: vandrande gesäll. *Ein gereister Mann*: en berest man. -**epfenning**, *m.* almosa åt en vandrare. -**esack**, *m.* nattsäck. -**etasche**, *f.* 1. nattsäck. 2. resväska. -**ezehrung** = *Reisekost*. -**eziel**, *n.* resans mål. -**ezug**, *m.* resfölje, karavan. -**ig**, *I.* -**[e]s**, *o.* * *m.* 1. ris, rishöj, bråte. 2. buskar, busksnår. **II.** *a.* rustad, väpnad i sht till häst. ~ *ei*: väpnade ryttare. -**lauf**, *m.* inträdande i främmande krigstjänst utan myndigheternas tillåtelse. -**läufer**, *m.* en som tar värfning i främmande här, *jr. föreg.*

Reihs, *aus* (*adv. -t*), *obj.* *m.* *o.* * *n.* *F* [*Den ei. * das*] ~ *nehmen*: taga till harvårjan, till flykten. -**blei**, *n.* blyertspenna. -**brett**, *n.* ritbräde. -**en**, *st. I. tr.* 1. riva, slita, rycka, draga (med sig). *In zu Boden* ~ slå omkull ngn. *Löcher in die Strümpfe* ~ slita hål på strumporna. 2. klyfva, *t. ex.* *Fischbein*. 3. *Federn* ~ sprita fjäder. 4. rita, upprita, teckna, skissera. 5. *Grimassen* ~ göra grimaser, *Possen* ~ göra galenskap, *Reime* ~ improvisera rim, *Witze* ~ komma med, säga kvickheter, *Zoten* ~ vara tvetydiga, ekivok. 6. *F. Gerissen*: slipad, fiffig. **II.** *rß.* *Sich um etw. ~ slåss om ngt.* **III.** *itr. a)* *h.* 1. rita. 2. *An etw. (dat.) ~ rycka i ngt.* 3. *opera.* *Es reißt mir in allen Gliedern*, *in den Zähnen*: jag har ondt, det ilar i hela kroppen, i tänderna, *es reißt mir im Magen*: jag har knip i magen, kolik. 4. *so reißend.* *b)* *s.* 5. spricka, gå sönder. 6. slita sig lös. -**end**, *a.* 1. rofgrig, roflysten. ~ *ei Tiere*: rofdjur. 2. ofantligt hastig, snabb, strid. *Etw. findet ~ en Abgang ei. geht ~ [erweise] ab*: ngt finner en strykande åtgång. -**er**, -, *m.*, -**erin**, -**nen**, *f.* en som riffer, riffer åt sig, sliter kläder; slitvarg. -**feder**, *f.* ritstift. -**kohle**, *f.* ritkol.

Reisspeise, *f.* ris(gryns)rätt, risgrynsgröt.

Reihs, *schiene*, *f.* linjal. -**stift**, *m.* ritpenna.

Reissuppe, *f.* risgrynsvälling; buljong med risgryn *i*.

Reihszeug, *n.* cirkelbestick.

Reit, *lanzug*, *m.* riddrägt. -**bahn**, *f.* ridbana. -**bär**, *a.* ~ *es Pferd*: häst som duger till ridhäst. ~ *er Weg*: väg som man kan rida på. -**el**, -, *m.* packkäpp. -**eln**, *sv. tr.* med packkäpp åtdraga. -**en**, *st. itr. h.* *när verksamheten, s. när ortförändringen framhålls, samt tr.* rida. *Spazieren* ~ taga en promenad till häst, *Schritt* ~ rida i gående, *Trab* ~ rida i traf, *ein Pferd zu Schanden* ~ spränga en häst, *sich wund* ~ få ridsår. *F. bit. jn in die Tinte* ~ bringa ngn i förlägenhet. -**er**, -, *m.* ryttare. -**eraufzug**, *m.* kavalkad. -**erdiens**, *m.* krigstjänst till häst. -**eréi**, -**en**, *f.* 1. ridt. 2. rytteri. -**ergefecht**, *n.* ryttarfäktning. -**erhaft**,

a. ryttaraktig. -erin, -nen, *f.* ryttarinna. -erisch, -erlich, *a.* ryttaraktig. -erschaft, *f.* 1. samuige ryttare. 2. ryttares stånd. -ersmann, *m.* ryttare. -erte, *f.* ridspö. -hose, *f.* ridbyxor. -kleid, *n.* ridklädnad, riddrägt. -knecht, *m.* ridknekt. -kunst, *f.* ridkonst. -lings, *adv.* grensle. -mantel, *m.* ridkappa. -peitsche, *f.* ridpiska. -pferd, *n.* ridhäst. -post, *f.* ridande post, kurir. -rad, *n.* veloped. -schule, *f.* ridskola. -stall, *m.* ridstall. -stiefel, *m.* ridstövel. -zeug, *n.* sadelmundering.

Reiz, -e, *m.* 1. retning; tjustring, dragningskraft. 2. behag. -bär, *a.* retlig, känslig, snarsticken. -barkeit, *f.* retlighet *m. m. se röreg.* -en, *sv. tr. o. itr. h.* reta, kittla, locka, tjusa, fresta, narra. ~d: retande, tjuisande, förtjusande, utmärkt treflig. -los, *a.* utan behag. -losigkeit, *f.* brist på behag. -mittel, *n.* retmedel. -ung, *f.* retning *m. m. se reizen.* -voll, *a.* behagfull.

Rekel, ~, *m.* 1. stor hund. 2. F räkel, bängel. -él, -en, *f.* F räkelaktigt, slyngelaktigt sätt, uppträdande. -haft, *a.* F räkelaktigt, slyngelaktigt. -n, *sv. itr. h. o. rfl.* F vråka sig, uppöra sig slyngelaktigt.

Reklám|le, -n, *f.* reklam, puff. -ieren, *sv. I. tr.* reklamera, återfordra, fordra. II. *itr. h.* inlägga gensaga, protestera.

rekognoszier|len, *sv. tr. o. itr. h.* rekognoscera. -ung, *f.* rekognoscering.

rekommendieren, *sv. tr.* rekommendera.

Rekonvalescenz, *o, f.* tillfrisknande.

Rekrüt, -en, *m.* rekryt. -ieren, *sv. I. itr. h.* värfva rekryter. II. *tr.* rekrytera. III. *rfl.* rekryteras. -ierung, *f.* rekrytering.

rektifizier|len, *sv. tr.* rektificera, rätta, beriktiga. -ung, *f.* beriktigande *m. m. se röreg.*

Rektor, -s, ..ören, *m.* rektor. -át, -e, *n.* rektorat.

rekurrieren, *sv. itr. h.* Auf jn ~ vända sig till, taga sin tillflykt till ngn, taga ngn i anspråk.

Rekkúrs, -e, *m. jur.* besvär, vad. -lais, -, *n.* 1. hästar till ombyte på en mellanstation. 2. tekn. relais. -lation, -en, *f.* 1. referat; rapport. 2. relation, förbindelse, förhållande. -legieren, *sv. tr.* relegera. -liét, -s, *n.* relief.

Religiön, -en, *f.* religion, bekännelse. -sgenöfs, *m.* trosförvandt. -sios, *a.* religionslös, irreligiös. -strennung, *f.* kyrklig skism, söndring. -sübung, *f.* 1. religionsutöfning. 2. religions-, andaktsöfning. -sverband, *m.* trosamfund.

relligiös, -igiös, *a.* religiös. -iglosität, *o, f.* religiositet, fromhet. -iquie, -n, *f.* relik.

Re|miscere, -[s], -[s], *m.* 2a söndaga i fastan. -mis, *a.* oafgjord. -mifs, -e, *m.* 1. uppskof. 2. afdrag. -mittieren, *sv. tr.* hand. 1. remittera. 2. afdraga, rabattera. -monstrieren, *sv. itr. h.* göra motföreställningar. -mónte, -n, *f.* remont. -movieren, *sv. tr.* aflägsna.

Rempell|éi, -en, *f.* stud. ofredande, bråk, gräl. -n, *sv. tr.* stud. ofreda, söka gräl med.

Rem[p]ter, -, *m.* matsal.

remunerieren, *sv. tr.* belöna.

Renn, -e, *n.* ren. -bahn, *f.* rännarbana, kapplopningsbana. -e *se Rinne.* -en, *I. oreg. sv. itr. s. o. * h.* samt *tr.* ränna, springa, rusa, spränga. II. -, *n.* 1. språng. 2. kapploppning, kappkörning. 3. tornärspele, dustränning. -er, -, *m.* 1. en springande, löpare. 2. springare. -pferd, *n.* (snabb) vagnshäst, kapplopningshäst. -platz, *m.* = Rennbahn. -schlitten, *m.* lätt släde. -spiel, *n.* tornärspele. -t[h]ier, *n.* ren.

Renom|läge, *o, f.* skräfvel. -mée, -(s), * -s, *n. o. f.* renommé, rykte. -mieren, *sv. tr.* itr. h. skräfla, skryta. -miert, *a.* renommérad, beriktad. -mist, -en, *m.* renommist, skräflare. -mister|éi, -en, *f.* skräfvel. -mistisch, *a.* skrytsam, skräflande.

ren|noncieren, *sv. itr. h.* afstå. -novieren, *sv. tr.* renovera, upphjälpa, förnya.

rent|läbel, *a.* inkomstbringande. -amt = Rentkammer. -bär, *a.* räntebärande. -e, -n, *f.* inkomst, afkastning, ränta. -[en]éi, -eréi, -en, *f.* ränteri.

Rent[h]ier *se Renn.*

Rent|liér, -s, *m.* rentier, kapitalist. -ieren, *sv. itr. h. o. rfl.* lemna afkastning. -kammer, *f.* räntkammare, ränteri. -ner, -, *m., -nerin, -nen, f.* = Rentier.

Re|paratür, -en, *f.* reparation, lagning. -parieren, *sv. tr.* reparera, laga. -partieren, *sv. tr.* utdela, fördela. -petieren, *sv. tr.* repara, åter genomgå, upprepa. -plizieren, *sv. tr. o. itr. h.* replikera, svara. -ponieren, *sv. tr.* ställa, sätta tillbaka.

Repphuhn *se Rebhuhn.*

Repräsent|ánt, -en, *m.* representant, ställföreträdare, ombud. -ieren, *sv. tr.* representera, ställföretråda.

reproduzieren, *sv. tr.* reproducera, återgifva.

Reps, -e, *m.* 1. = Raps 2. 2. reps(tyg).

Reptil, -e *el. -ien, n.* reptil, kräddjur.

Re|publik, -en, *f.* republik, fristat. -publikáner, -, *m.* republikan. -publikánerin, -nen, *f.* republikanska. -publikánisch, *a.* republikansk. -puís, -e, *m.* afvisande, afslag. -putierlich, *a.* aktningsojudande, ansedd. -quieren, *sv. tr.* rekvirera. -séda, -s, -séde, -n, *f.* reseda. -servát, -e, *n.* ngt reserveradt, förbehåll. -sérve, -n, *f.* reserv. -servieren, *sv. tr.* reservera, a) gömma, förvara, b) förbehålla sig. -servist, -en, *m.* reservsoldat. -servoir, -e *el. -s, n.* reservoar. -sidént, -en, *m.* resident, sändebud. -sidénz, -en, *f.* residents, hufvudstad. -sidénzler, -, *m., -sidénzlerin, -nen, f.* hufvudstadsbo. -sidieren, *sv. itr. h.* residera, bo. -signation, -en, *f.* resignation. -signieren, *sv. I. itr. h.* Auf etw. (ack.) ~ afstå från ngt. II. *rfl.* Sich in etw. (ack.)

~ foga sig i ngt. -signiert, a. resignerad. -skribiören, sv. *itr. h.* utfärda ett reskript. -solút, a. bestämd, säker, rask. -solvieren, sv. *tr.* besluta. -sonänz, 0, f. mus. resonans. Respekt, [-e], 0, m. respekt. -ieren, sv. *tr.* respektera, visa aktning för, taga hänsyn till. -ierlich, a. respektabel, aktningsvärd. -iv, a. respektiv, eventuell, beträffande. -los, a. utan respekt. -losigkeit, f. brist på respekt. -voll, a. aktnings-, värdnadsfull. -widrig, a. respektvidrig, vanvördig. Respiratiön, -en, f. respiration; andhämtning, andedrägt. Ressört, -s, m. o. n. 1. resår. 2. fack som öppnas medels en fjäder. 3. område, krets. -ieren, sv. *itr. h.* höra hän. Ressource, -n, f. resurs, utväg, hjälpkälla. Rest, -e, m. rest, återstod, kvarleva; hand. pl. -er, stufbit. -ánt, -en, m. hand. en restskyldig, en som fortfarande häftar i skuld. -auránt, -s, n. restaurant. -auratiön, -en, f. 1. restaurering. 2. restauration. -aurieren, sv. *tr.* restaurera. -ieren, sv. *itr. h.* restera, återstå. -ituieren, sv. *tr.* återställa. Resultát, -e, n. resultat. -sümiären, sv. I. *tr.* sammanfatta, gifva en resumé af. II. *ryf.* sammanfatta det sagda. -sümiierung, f. sammanfattning. -tiráde, -n, f. 1. återtag. 2. afträde. -tirieren, sv. *itr. s. o. ryf.* draga sig tillbaka, retirera. -törte, -n, f. retort. -touchieren, sv. *tr.* retuschera. -tour, adv. retur, tillbaka. -traite, -n, f. m. 1. återtag. 2. taptö. rettblár, a. möjlig att rädda. -en, sv. *tr.* rädda. Nicht zu ~ sein: ej kunna räddas. -er, -, m. räddare. -erin, -nen, f. räddarinna. -ich, -ig, -e, m. rättika. -los, a. utan räddning, hopplös. Rettung, f. räddning. -slos, a. utan räddning, hopplös. -slosigkeit, f. hopplöst tillstånd. Reulle, 0, f. ånger. -en, sv. *tr., itr. h. o.opers.* ångra. *Es reut mich, dies gethan zu haben* el. *diese That reut mich* el. *es reut mich dieser* (gen.) *That*: jag ångrar att jag gjort detta, ångrar denna gärning. -er, -, m., -erin, -nen, f. ångrande, ångerfull person. -ethräne, f. ångerns tår. -geld, n. = Reukauf. -ig, a. ångerfull. -kauf, m. mellangift, ersättning, skadestånd som ngn får betala för att bli fri från ingången förpligtelse. -ling, -e, m. F ångerköpt stackare. -los, a. utan ånger, ångerrfri. -müt[h], m. ångerrfullt sinne. -müt[h]ig, a. ångerfull. -se, -n, f. mjärde. -ise = Russe. -te, -n, f. 1. röjning. 2. röjd mark. -ten, sv. *tr.* rödja. -voll, a. ångerfull. relvanchieren, sv. *ryf.* taga revanche, hämnas. -venüe, -n o. ..nien, f. afkastning, inkomst. -veränz, -en, f. 1. vördnad. 2. buggning, bockning, hälsning. -vérs, -e, m. revers. -vidieren, sv. *tr.* revidera, granska. -vier, -e, n. revir, distrikt, område, trakt. -visiön, -en, f. revision, granskning. -völte, -n, f. uppror, resning, myteri. -voltieren, sv. I. *tr.*

uppvigla. II. *itr. h.* göra uppror, resa sig. -volutiön, -en, f. revolution, statsvärfning. -volutiönár, a. revolutionär. -volutiöner, sv. *tr.* revolutionera. -vólver, -, m. revolver. -voziären, sv. *tr.* återkalla. -vúe, -n el. ..vüen, f. revy, mörkning; öfverblick. -zépt, -e, n. recept. -z- för *str.* se Rec.

Rhabárber, -s, 0, m. rabarber.

Rhachitilis, 0, f. engelska sjukan. -Isch, a. behäftad med engelska sjukan.

Rhed- se Reed-.

Rhein, -[e], 0, m. npr. Ren. -gau, m. o. n. Renland, trakten kring Ren. -graf, m. rengrefve. -isch, a. rensk. -länder, -, m. 1. en som bor utmed Ren, invånare i Renländerna. 2. renländare (daana). -ländisch, a. renländsk, rensk. -provinz, f. Renprovins. -wein, m. renskt vin.

Rhetlor, -s, ..ören, m. talare -órisch, a. retorisk, talare-.

Rheumatismus, -t, 0, m. reumatism.

Rhinóceros, -[ses], -[se], n. noshörning.

rhombllisch, a. rombisk. -us, -, -el. ..ben, m. romb.

rhythmllisch, a. rytmisk. -us, -, ..men, m. rytm.

Ribbe se Rippe.

Richtllbell, n. bila, bödelsyxa. -blei, n. lod. -block, m. stupstock. -bühne, f. schavott. -e, -n, f. 1. riktning. 2. rak linie. In die ~ gehen: gå rakt fram. 3. riktigt läge, riktig ställning. *Etw. in die ~ bringen*: bringa ngt i ordning, ställa ngt tillrätta, in der ~ sein: vara i sin ordning. 4. rättesnöre. 5. rad. -en, sv. I. *tr.* 1. rikta, vända, rätta, ställa, resa. *Holz ~ trafva* ved, *etw. in Ordnung* el. *zurecht ~ ställa* ngt i ordning, *etw. ins Werk ~ verkställa* ngt, *etw. zu Grunde* el. *zu Schanden ~ förstöra* ngt. 2. döma, afdöma, bilägga. 3. afrätta. II. *ryf.* 1. rätta sig, *nach etw.*: efter ngt. 2. vända sig åt ett hän. 3. *Sich gerade* el. *in die Höhe ~* resa sig. 4. *Sich in etw. (ack.) ~* foga sig i ngt. 5. *Sich auf etw. (ack.) ~* förbereda sig på ngt. III. *itr. h.* döma, sitta till doms. -er, -, m. 1. domare. 2. en som riktar, rätar, t. ex. *der ~ des Geschützes*. -eréi, -en, f. dömande, dom. -erhaft, a. domarelik, domare-, sträng. -erin, -nen, f. se Richter. -erisch = richterhaft. -erlich, a. domare-, domstols(-), t. ex. ~e *Würde*: domarevärdighet, ~e *Entscheidung*: domstols afgörande, ~er *Spruch*: domslut, ~ *gewzungen*: gnm dom tvungen, dömd. -ern, sv. *itr. h.* döma, kritisera. -erspruch, m. dom, domslut. -erstufe, f. domsal, tingsal. -erstuhl, m. domarestol. *Das gehört nicht vor seinen ~* han har ej domsrätt därefter. -ig, a. riktig, rätt; verklig. *Etw. ~ machen*: ordna, uppgöra ngt, bringa ngt på det klara. -igkeít, f. riktighet. In ~ bringen: bringa i ordning, ordna. -igmachung, f. ordnande,

uppgörelse. -måls, *n.* 1. likaremått. 2. vinkelmått. -platz, *m.* afrättningsplats. -scheit, *n.* linjal. -schnur, *f.* 1. kritensöre, timmermanssnöre. 2. rättesnöre. -schwört, *n.* rättsvisans svärd. -statt, *f.* afrättningsplats. -steig, *m.* rak stig. -ung, *f.* 1. riktning. 2. rättning. -wage, *f.* vattenpass, afvägningsinstrument. -weg, *m.* genväg.

Ricke, -*n, f.* råget.

riech|bär, *a.* luktande, märkbar för luktsinnet. -barkeit, *f.* förnimbarhet för luktsinnet. -büchse, *f.* luktdosa. -en, *st. tr. o. itr. h.* lukta. *Nach Wein* ~ lukta viu, *etw. nicht ~ können:* a) ej tåla lukten af ngt, b) F ej kunna lukta sig till ngt, *den Braten e. die Lunte* ~ ana oråd. -er, -, *m.* 1. en som luktar. *Er ist ein feiner* ~ han har fin lukt, en fin näsa. 2. F näsa. -fläschchen, *n.* luktfaska, parfymfaska. -holz, *n.* välluktande trä.

Ried, -e[*r*], *n.* med vass el. kärrgräs bevuxet moras; vass, säf. -gras, *n.* kärrgräs.

Riefle, -*n, f.* reffla, ränna. -eln, -en, *sv. tr.* reffla. -ig, *a.* refflad.

Riege, -*n, f.* afdelning gymnastiserande.

Riegel, -, *m.* 1. regel; bom. *Hinter ei. unter Schlofs und* ~ inom lås och bom. 2. aflång kaka, stång. 3. klädhängare. 4. tvärsöm, fäll, knapphållstrens. 5. tvärträ, tvärsälå. -fest, *a.* reglad, fästad med reglar. -holz, *n.* tvärsälå. -n, *sv. tr.* regla.

Riem, -e, -en, -, *m.* 1. rem. *Bnd. die* ~ en ziehen müssen: vara tvungen att lösa på pungen, *aus fremdem Leder* ~ en schneiden: skära remmar ur andras hud. 2. ära. -enschneider = *Riemer*. -enschuh, *m.* snörsko. -enwerk, -enzug, *n.* remtyg. -er, -, *m.* sadelmakare. -erei, *0, f.* sadelmakareyrke.

Ries, -e men som måttenhet -, *n.* ris papper. -e, -n, *m.* jätte. -el, -, *m.* 1. rinnande, porlande. 2. rysning. -elbach, *m.* porlande bäck. -elig, *a.* fräknig. -eln, *sv. I. itr. h. o. s.* 1. sakta rinna, strömma, sila, sippra, porla, plaska. 2. opera. *es rieselt:* det regnar fint och tätt, duggregnar. 3. opera. *es rieselt jm durch die Glieder:* en rysning genomfar ngn, ngn ryser. *II. tr. I. Der Bach rieselt ein Trauerlied:* bäcken sjunger en sorgesång, *die Wolken* ~ *Segen:* ur molnen strömmar välsignelse. 2. vattna medela kanaler, rännor. -elregen, *m.* fint, silande regn, duggregn. -enartig = *riesig*. -engebirge, -s, *0, n. npr.* Riesengebirge. -engröfs, *a.* jättestor. -enhafft = *riesig*. -enhafftigkeit, *f.* jättestorlek, det kolossala i ngt. -enmälsig = *riesig*. -enschlange, *f.* jätteorm. -enwerk, *n.* jätteverk. -ig, *a.* jättelik, jättestor, kolossal, ofantlig. -igkeit = *Riesenhafftigkeit*. -in, -nen, *f.* jättinna. -ling, -e, *m.* riesling (vinsort).

Riefs se *Ries*.

Riester, -, *m.* lapp på skor.

Riet[h] se *Ried*.

Riff, -e, *n.* (klipp-, sand)ref. -el, *I. -n, f.* likkam, linstråka. *II. se Ruffel.* -eln, *sv. tr. I.* stråka *III. 2.* reffla. 3. fila. 4. se *ruffeln*.

Rike, -*ns, -n, f. npr.* F Fredrika.

rikoschettieren, *sv. itr. h.* mtt rikochettera.

Rillle, -*n, f.* reffla, ränna. -en, *sv. tr.* reffla. -ig, *a.* refflad.

Rimesse, -*n, f.* hand. remiss.

Rind, -er, *n.* nötkreatur, pl. nötboskap. -e, -n, *f.* 1. bark. 2. skorpa, kant. -en, *a.* af bark, bark-. -erbraten, *m.* oxstek. -erherde, *f.* boskapshjord. -erhirt, *m.* boskapsherde. -erpest, *f.* boskapspest. -erpekelfeisch, *n.* salt oxkött. -erzung, *f.* oxtunga. -fleisch, *n.* nöt-, oxkött. -ig, *a.* med bark, med en skorpa på. -shaut, *f.* nöthud. -vieh, *n.* nötkreatur, kol. nötboskap, P *Bnd.* nöt, få.

Ring, -e, *m.* ring. -artig, *a.* ringformig. -bahn, *f.* 1. ringbana, ringlinje. 2. = *Ringplatz*.

-el, -, *m. o. n.* ringel, ring, lock. -elicht, -elig, *a.* ringformig, ringlande sig, i ringlar, lockig. -ellocke, *f.* spiralformig lock, kanonlock. -eln, *sv. I. tr. I.* lägga i ringlar; locka. 2. sätta en ring, ringar på, ringa. 3. *Bäume* ~ afskala ringar af träd.

II. itr. h. o. s. samt *rfl.* ringla sig. -elnatter, *f.* ringorm, snok. -elrennen, -elstechen, *n.* karusell. -en, *st. I. tr. I.* vrida. 2. strida, kämpa. *In zu Boden* ~ gnm brottning kasta ngn till marken. *II. rfl. 1.* brottas. 2. arbeta sig fram, tränga fram. *III. itr. h.* brottas, kämpa. *Nach etw.* ~ med kamp eftersträva ngt, *zu etw.* ~ sträva efter, gnm kamp närma sig ngt ss. mål. -er, -, *m.* brottare. -kampf, *m.* brottning. -kämpfer = *Ringer*.

-platz, *m.* plats för brottning, palästra. -reiten, -rennen, *n.* karusell. -s, -shér, -sherum, -sum, -sumhér, *adv.* rundt omkring. -versteck, *n.* lek, gomma ringen (med förbehåll).

-wechsel, *m.* ringarnes växlande.

Rinnle, -*n, f.* ränna. -eln, *sv. tr.* göra små rännor i, reffla. -en, *st. itr. I. s.* rinna, flyta. 2. *h.* läcka. -ig, *a.* rinnande, t. ex. ~ *Augen*. -säl, -e [*t*], *n. o. ** *m.* rinnande vatten, bäck.

Ripple, -*n, f.* 1. refben. 2. upphöjd rand; äs. spant, åder i blad o. frukter, nerv. -en, *sv. tr.* förse med upphöjda ränder, ådra. *Gerippt:* ådrig, nervig. -enfell, *n.* brösthinna. -enstols, *m.* stöt i sidan. -ig, *a.* ådrig, nervig.

Rips, -e, *m.* rips (tyg).

risch, *a.* rask, hurtig.

risklánt, *a.* farlig, riskabel. -ieren, *sv. tr.* riskera, löpa fara.

Rispe, -*n, f.* bot. blomvippa.

Rifs, -e, *m.* 1. rivet håll, rispa, spricka, bräcka, bresch, lucka; söndring, skism. ~ *e* *kommen:* gå sönder, få sprickor. *Bnd. in ei. vor den* ~ *treten* el. *sich stellen:* kläda skott.

2. F slag, rapp; i sht pl. ~ *e:* stryk. 3. ritning, plan till ett hus *m. m.*

rissig, *a.* full af sprickor, sönder. ~ *werden*: få sprickor, spricka sönder.

Rist, *-e, m. o. * n., -en, f.* handens el. fotens öfre sida, rygg; vrist; manke.

Ritt, *-e, m.* ridt.

Ritter, *-, m.* riddare. *In zum ~ schlagen*: dubba, slå ngn till riddare. *Bua. an jm zum ~ werden*: förtjäna sina sporrar på ngn. *-burg, f.* riddarborg. *-bürtigkeit, f.* ädel börd. *-dienst, m. 1.* riddartjänst, tjänst som riddare. *2.* ridderlig hyllning. *-gut, n.* riddargods, säteri. *-gutsbesitzer, m.* säteriägare. *-haft, a.* ridderlig. *-hof, m.* adlig gård. *-lich, a.* ridderlig. *-lichkeit, f.* ridderlighet. *-ling, -e, m.* dålig, oridderlig riddare. *-mälsig, a.* ridderlig. *-n, sv. itr. h.* täfä om priset, när flera ha lika rätt till det. *-schaft, f. 1.* ridderlighet. *2.* ridderskap. *-schattlich, a.* utmärkande för, tillhörande ridderskapet. *-schild, m.* riddarsköld; vapensköld, sköldemärke. *-sitz, m.* herresäte. *-spiel, n. 1.* tornespel. *2.* riddardrama. *-stand, m.* riddarstånd. *-t[h]üm, n.* riddarväsen. *-zeit, f.* riddarväsendets tid, medeltiden. *-zug, m. 1.* af riddare företaget (krigs)tåg. *2.* ridderligt drag.

rit||ings, *adv.* grensle. *-meister, m.* ryttmästare.

Rituál, *-e, n.* ritual.

Ritus, *-, -el. Riten, m.* ritus, kyrkligt bruk.

Ritz, *-e, m., -e, -n, f.* spricka, rispa, skråma, skåra. *-en, sv. tr. rispa, rifva; rista, upp-rista. -ig, a.* full af sprickor, rispig, skråmig.

Rival, *-e[h]n, m.* rival, medtäflare. *-isieren, sv. itr. h.* rivalisera, täfä. *-ität, -en, f.* rivalitet, täflan.

Rmk. förkortn. = Reichsmark.

Roastbeef, *-s, m. o. n.* rostbiff.

Robbe, *-n, f.* säl. *-r, -, m.* kort. robbert.

Robe, *-n, f.* fotsid dräkt, klädning, lång rock.

Roche, *-n, m. 1.* schack. torn. *2. se Rochen.*

rücheln, *sv. itr. h.* rossla; snarka, kväka.

Rochen, *-, m.* zool. rocka.

rochieren, *sv. itr. h.* schack. rockera.

Rock, *-e †, m. 1.* rock. *Den bunten ~ anziehen*: blifva soldat. *2.* kjol. *-elör, -s el. -e, m.* en art öfverrock, regnrock. *-en, -, m. 1.* spinnrock. *2.* spinnrockshufvud. *3.* tätt. *4. se Roggen. -enweisheit, f.* käringvishet, -sladder. *-schöls, m.* rockskört.

Rod||eland, *n.* nyrojd, nybruten mark, svedjeland. *-en, sv. tr. o. itr. h.* röjja, uppbyta, odla. *-omontade, -n, f.* skryt, skräffel. *-ung, f.* röjande, odling.

Rogen, *-, m.* (fisk)rom. *-er, -, m.* romfisk.

Roggen, *-s, 0, m.* råg.

roh, *a. rå. ~e Seide*: råsilke, *~e Steine*: ohuggen sten; *sich ~ liegen*: få liggsår; *jn wie ein ~es Ei behandeln*: vara ytterst rädd om ngn. *-einnahme, f.* bruttoinkomst. *-eit, f.* råhet. *-ertrag, m.* bruttoinkomst. *-lgkeit, f.* råhet. *-produkt, n.* råämne.

Rohr, *-e, n.* dim. †, *1.* bot. rör, rö, vass, bamburör, rotting. *2.* rör, cylinder. *3.* rörpipa, herdepipa. *4.* (gevärs)pipa, (kanon)rör; *sv. (skjut)gevär, kanon. -ammer, f.* zool. säfsparf. *-dickicht, n.* tät vass, rör. *-dommel, f.* zool. rördrom.

Röhre, *-n, f.* rör, cylinder, kanal, gång.

rohren, *I. a.* af rör, af vass, rör-, vass-. *II. sv. tr. o. itr. h. 1.* måja, slå vass. *Den Teich ~ slå vassen i dammen. 2.* betäcka, bekläda med vass; röa.

röhren||förmig, *a.* rörformig. *-leitung, f.* rörledning, vattenledning.

Rohr||flöte, *f. = Rohr 3.* *-frosch, m.* ätlig groda. *-geflecht, n.* flätverk af rör. *-halm, m.* vassräs. *zool. rörhöna, sumphöna. -icht, a. 1.* försedd med, betäckt af, liknande vass, rör. *2.* rörformig, ihålig.

Röhricht, *I. -e, n.* tät vass, vass- el. rörbeväxt ställe. *II. = rohricht.*

rohrig = rohricht.

Röhr||lig = Röhricht. *-kanne, f.* kanna med pip.

Rohr||schiff, *n.* vass. *-schneffe, f.* zool. hård-snäppa. *-spatz, -sperling, m. 1.* rörsångare. *2.* säfsparf.

Roh||stoff, *m.* råämne. *-zucker, m.* råsocker.

Rokokó (kort 0 1:1a stavf.), *I. -[s], 0, m. o. n.* rokokostil). *II. a.* rokokostil).

Roland, *-s el. -e, m. 1.* npr. Roland. *2.* rollandsstod i sht till tecken af en stads domsrätt öfver lif o. död.

Roll||e, *-n, f.* dim. †, *1.* rulle. *2.* trissa, hjul. *3.* kaffe, vals, valk. *4.* mangel. *5.* rulla, förteckning. *6.* roll. *-en, sv. tr. o. itr. h. 1.* *sv. itr. s.* rulla. *Der Donner, die Trommel rollt*: åskan, trumman går. *2.* mangla. *-enbesetzung, f.* rollbesättning. *-enfach, n.* teat. fack. *-er, -, m. 1.* manglare. *2.* sångfågel med rullande toner. *-erin, -nen, f.* manglerska. *-fleisch, n.* köttulad. *-frau, f.* manglerska. *-holz, m.* mangelkaffe. *-kammer, f.* mangelbod. *-pferd, m.* trähäst på hjul, på trissor. *-schwanz, m.* gripsvans. *-stein, m.* rullsten. *-stuhl, m.* rullstol. *-vorhang, m.* rullgardin. *-wagen, m. 1.* gängstol. *2.* rullstol.

Román, *-e, m.* dim. [†], roman. *-e, -n, m.* roman, romansk man. *-[en]haft, a.* romanlik, romantisk. *-isch, a.* romansk. *-isieren, sv. tr. 1.* romanisera. *2.* romantisera. *-tisch, a.* romantisk. *-ze, -n, f.* romans.

röm||eln, *sv. itr. h.* vara romerskt sinnad, vara ultramontan. *-er, -, m. 1.* romare. *2.* grönt vinglas. *3. 0, der ~ rådhuset i Frankfurt a. M. -erin, -nen, f.* romarinna. *-isch, a.* romersk. *-ling, -e, m.* ultramontan.

Rond||e, *-n, f.* rond. *-äll se Rundell.*

Rosa, *-s, -s, f.* npr. dim. Röschén, Rosa.

Rose, *-n, f.* dim. †, ros, törnros. *Ordspr. mit der Zeit pfücht man ~n el. Zeit bringt ~n*: ugt. kommer tid, kommer råd. *-n, a.* af (törn-)rosor, (törn)ros-.

Rosen||baum, *m.* 1. rosenträd. 2. nerium. -blatt, *n.* törnrosblad. -duft, *m.* rosendoft. -farbe, *f.* rosenfärg. -farben, *a.* rosenfärgad. -garten, *m.* rosengård. -häft, *a.* rosigt. -holz, *n.* rosenträd. -käfer, *m.* guldbagge. -knospe, *f.* rosenknopp. -kranz, *m.* rosenkrans. -mädchen, *n.* 1. blomsterflicka. 2. rosigt flicka. -öl, *n.* rosenolja. -rot[h], *a.* rosenröd. -schein, -schimmer, *m.* rosigt skimmer. -staude, *f.* -stock, -strauch, *m.* rosenbuske. -wange, *f.* rosenkind. -wolke, *f.* rosigt moln. -züchter, *m.* törnrosodlare, rosierist.

Ros||étte, *-n, f.* 1. rosett. 2. rosensten. -etieren, *sv. tr.* slipa till rosensten(ar). -icht, -ig, *a.* rosigt, rosenröd. *Bhd.* *se* *Laune*: pärlhumör. -ine, *-n, f.* russin. *Kleine ~n*: korinter, *grofse ~n im Sack haben*: skryta med hvad man gör. -marin, *-e, m.* rosmarin.

Rofs, *-e, n.* dim. †, häst, springare, stridshingst.

Rössel, *-n, n.* dim. *un* *Rofs*, i sht häst i schackspel. -sprung, *m.* 1. drag med hästen i schackspel. 2. schackgåta (stafvelsegåta, ordnad efter hästens gång i schackspel).

Rofstäuscher, *m.* hästbytare, -handlare, -skojare.

Rost, *-e [†]*, *m.* 1. rost, a) på järn, säd m. m., b) i eidsåder. 2. halster. 3. galler. -braten, *m.* halstrad, grilljerad stek. -braun, *a.* rostbrun. -en, *sv. utr. h. o. s.* samt *tr.* rosta, blifva rostig, göra rostig.

rösten, *sv. tr.* 1. kok. halstra, grilljera. 2. röta, t. ex. *Flachs*.

rost||farben, -farbig, *a.* rostfärgad. -fleckig, *a.* rostfläckig. -fleisch, *n.* halstradt, grilljeradt kött. -ig, *a.* rostig. -rál *se* *Rastral*. -rippchen, *n.* grilljerad kotlett.

Röstung, *f.* halstring *m. m. se* *rösten*.

rot, *-er †, a.* röd. -äugig, *a.* rödögd. -bäckig, *a.* rödkindad. -bärt, *m.* 1. rödt skägg. 2. rödskäggig person, rödskägg. -bärtig, *a.* rödskäggig. -braun, *a.* rödbrun. -brüchig, *a.* rödbräckt. -brust, *f.* rotgel. -büche, *f.* rödbok. -büchen, *a.* af rödbok.

Röte, *-n, f.* rödhet, rodnad, röd färg. -l, *-m.* rödstift, rödkrita. -ln, *sv. I. tr.* färga rödaktig. *II. utr. h.* blifva rödaktig. -n, *sv. I. tr.* rödfärga. *II. rfl.* blifva röd.

röt||fahl, *a.* blekröd. -fichte, *f.* vanlig gran. -finke[e], *m.* bofink. -fleckig, *a.* rödfäckig. -fuchs, *m.* 1. vanlig räf. 2. fux. -gelb, *a.* rödgul, brandgul. -gerber(ei) = *Lohgerber(ei)*. -gimpel, *m.* domherre (ågel). -glühend, *a.* rödglögdad, glödande. -h-, röth- *se* *rot*, *röt*-. -haarig, *a.* rödhårig. -haut, *f.* rödskinn. -hirsch, *m.* kronhjort. -holz, *n.* 1. färbock. 2. rödved (Erythroxylon). -ieren, *sv. utr. h.* rotera, svänga omkring. -käppchen, *n.* -kappe, *f.* rödlufva. -kehlichen, *n.* rotgel. -kopf, *m.* rödhårig person. -lauf, *m.* med. 1. ros. 2. rödsot. **röt||lich**, *a.* rödaktig. -ing, *-e, m.* rödstjört.

Röt||schwänzchen, *n.* 2001. rödstjört. -specht, *m.* hackspekt. -stift, *m.* rödstift. -streifig, *a.* rödrandig, rödstrimmig. -tanne = *Rotfichte*. **Rotte**, *-n, f.* 1. trupp, skara, hop, band. 2. ml. rote. -n, *sv. I. tr.* I. samla i hopar. 2. rödja. *II. rfl.* bilda hopar, sammangadda sig. -nführer, *m.* anförare för en hop, en trupp. -nweise, *adv.* 1. i hopar. 2. ml. rotvis.

Rötung, *f.* rödfärgning.

Röt||wein, *m.* rödvin. -welsch, *a.* rotväsk. -wild, *n.* kronhjortar. -wurst, *f.* blodkorf.

Rotz, *-es, 0, m.* 1. näslem. 2. veter. rots. -ig, *a.* veter. rotsig.

Rou||llåde, *-n, f.* rulad. -leáu, [-s], *-s el. -x, n.* 1. rullgardin. 2. markis. -lette, *-s, n.* rulett. -lieren, *sv. utr. h.* rulla, vrida sig, röra sig, vara i omlopp. -te, *-n, f.* marschruta. -tine, *-n, f.* vana, erfarenhet, rutin. -tiniert, *a.* erfaren, hemmastadd, rutinerad.

Royalist, *-en, m.* rojalist. -isch, *a.* rojalistisk.

Rübe, *-n, f.* rofva, kålrot, morot, beta. *Bhd.* *durch einander wie Kraut und ~n*: huller om buller, *jm* *Rüben* *schaben*: peka finger åt ngn. -nzucker, *m.* hvitbetsocker.

rüber, *F = herüber*.

Rubin, *-e, m.* rubin.

Rubrik, *-en, f.* rubrik. -lizieren, *sv. tr.* rubricera. -um, [-s], *..ra, n.* jur. öferskrift öfver ett aktycke, angifvande dess innehåll.

Rübs||ämen, *-s, 0, -en, -m.* gottlandsrofva. -enöl, *n.* rofolja.

rüch||bär, *a.* bekant, känd. -barkeit, *f.* egenkap att vara känd, offentlighet. -lqs, *a.* nedrig, gemen. -losigkeit, *f.* nedrighet, gemenhet.

ruchtbär *se* *ruchbar*.

Ruck, *-e [†]*, *m.* ryck.

Rück||antwort, -äufserung, *f.* svar, återsvar, replik. -bewegung, *f.* tillbakagående rörelse.

-bleibend, *a.* kvarstannande, efterstannande.

-bleibsel, *-n.* återstod. -blick, *m.* återblick.

-bürgschaft, *f.* underborgen. -en, *a)* *sv. I. tr.* flytta, rycka. *Den Hut, die Mütze ~* taga af sig hatten, mössan. *II. rfl.* flytta sig.

Sich nicht ~ und rühren: ej röra sig från stället. *III. utr. I. h.* rycka, draga. *An etw.*

(dat.) ~ draga, rycka i ngt. 2. *s.* rycka, flytta, flytta sig. *Im auf den Leib el. F auf die Stube ~* gå ngn inpå lifvet. b) *;* *m.* rygg.

Etw. mit dem ~ ansehen müssen: vara tvungen att afstå från ngt, *sich selbst eine Rate auf den ~ binden*: binda ris till egen rygg.

-endeckung, *f.* ml. ryggvärn. -enlehne, *f.* ryggstöd. -enmark, *n.* ryggmärg. -enseite, *f.* baksida. -erinnerung, *f.* återkallande i minnet, påminnelse. -erstattung, *f.* återställande, ersättning. -fahrt, *f.* återfärd.

-fall, *m.* 1. återfall. 2. jur. hemfall. -fällig, *a.* 1. som återfaller. ~ werden: återfalla. 2.

jur. hemfallande, hemfallen. -flufs, *m.* återsvall. -fracht, *f.* återfrakt. -frage, *f.* genfråga. -fuhrer, *f.* bakfora. -gabe, *f.* återlemnande. -gang, *m.* tillbakagående, återgång, kräftgång; upphäfvande. -gänglig, *a.* tillbakagående. ~ *machen*: upphäfva, göra om intet, ~ *werden*: upphäfvas, ej blifva af. -gängigkeit, *f.* återgående, upphäfvande, misslyckande. -grat, -e, *n. o. m.* ryggrad. -hall, *m.* återskali, genljud. -halt, *m.* 1. mii. reserv. 2. stöd, skydd, hägn. 3. slutenh, tillbakadragenh, reservation, baktanke. -haltlos, *a.* obegränsad, oinskränkt, utan baktanke. -kauf, *m.* återköp. -käuflich, *a.* som kan återkötas. -kehr, -kunft, *f.* återkomst. -lauf, *m.* 1. springande tillbaka, återväg. 2. återsvall. 3. = Rückprall. -läufig, *a.* återgående, tillbakagående. -lehne, *f.* ryggstöd. -lings, *adv.* baklänges. -marsch, *m.* återmarsch. -porto, *n.* porto till var. -prall, *m.* återstudning, bakslag. -reise, *f.* återresa, hemresa. -ruf, *m.* återkallelse. -schein, *m.* 1. återsken, reflex. 2. revers, kvitto. -schlag, *m.* bakslag, återslag, återsverkan, återfall, atavism. -schlufs, *m.* slutsats hvarvid man sluter tillbaka, konklusion a posteriori. -schreitend, *a.* tillbakagående. -schritt, *m.* tillbakagående. -schrittler, -*m.* -schrittlich, *a.* reaktionär. -seite, *f.* baksida.

rucksack, *sv. itr. h.* kuttira.

Rück|sicht, *f.* hänsyn. *Auf etw. (ack.)* ~ *nehmen*: taga hänsyn till ngt. -sichtlich, *adv. o. prep.* med gen. el. med *auf* med *ack.* -sichts, *prep.* med gen. med hänsyn till, med afseende på, beträffande. -sichtslos, *a.* hänsynslös. -sichtslosigkeit, *f.* hänsynslöshet. -sichtsvoll, *a.* hänsynsfull, försynt. -sitz, *m.* baksäte. -sprache, *f.* samtal, öfverläggning. *Mit jm ~ nehmen* el. *halten*: rådföra sig, gå i samråd med ngn. -sprung, *m.* språng tillbaka. -stand, *m.* återstod, rest; inestående fordran, lön; kem. bottenfällning. *Rückstände*: ej fullgjorda skyldigheter, utestående medel, fordringar, restantier, *im ~ sein*: a) restera, b) vara på rest. -ständig, *a.* 1. återstående, resterande, utestående. 2. som är på rest, häftar i skuld. -stofs, *m.* återstöt, återstudning, bakslag. -tritt, *m.* steg tillbaka, återgång, afgång. -vergütung, *f.* återbetalande, ersättning. -wand, *f.* bakvägg. -wärts, *adv.* bakåt, baklänges, bakut. -wechsel, *m.* hand. återväxel, ritratta. -weg, *m.* återväg, hemväg.

ruckweise, *adv.* ryckvis.

rück|wirken, * *itr. h.* återverka. -wirkung, *f.* återverkan. -zahlung, *f.* återbetalning. -zielend, *a.* gram. relativ. -zug, *m.* återtag.

Rüde, -*n.*, *m.* 1. stor, stark hund. 2. hanne af hund, råf el. varg.

Rudel, -, *m. o. n.* skara, hop. -*n.*, *sv. rfl.* samla sig i skaror. -weise, *adv.* i skaror, i hopar.

Ruder, -, *n.* aim. [†], 1. åra. 2. roder, styre. -bank, *f.* roddarbänk. -bestreuer = Ruder-gänger. -er, -, *m.* roddare. -fuls, *m.* simfot. -gänger, *m.* rodgångare. -knecht, *m.* roddare. -*n.*, *sv. tr., itr. h. o. s. ro.* -pinne, *f.* sp. styrpinne.

Ruf, -e, *m.* 1. rop. 2. röst, kallelse. *Er hat einen ~ als Professor nach Berlin erhalten*: han har kallats till professor i B. 3. jag. lockpipa. 4. rykte. *Im ~ des Geizes stehen*: hafva rykte om sig att vara snål, *jn in ~ bringen*: göra att ngn kommer i ropet, göra ngn bekant, berömd, *in übeln ~ bringen*: illa berykta. -en, *st. itr. h. o. tr.* ropa, kalla. *Im etw. ins Gedächtnis* ~ påminna ngn om ngt, *ins Leben, ins Dasein* ~ väcka till lif. -er, -, *m.* 1. en som ropar, ropare. 2. talrör.

Rüffel, -, *m.* F skrapa, tillrättavising. -*n.*, *sv. tr. F* lexa upp, tillrättavisa.

Rüfame, *m.* förnamn.

Rüge, -*n.*, *f.* 1. förebråelse, klander, tillrättavising, skrapa. 2. * *jur. a)* anklagelse, b) brott, c) straff. -amt, -gericht, *n.* domstol, korrektionsdomstol. -*n.*, *sv. tr. 1.* tadla, klandra, förebrå. 2. * *jur. a)* angifva, b) döma. -r, -, *m.* 1. angifvare, åklagare. 2. domare, klandrare.

Ruhe, *0*, *f.* ro, hvila, lugn. *In ~ lassen*: låta vara i fred, *zur ~ bringen*: lugna, *zur ~ gehen*: gå till hvila, *sich zur ~ setzen*: sätta sig i ro, *dem Hunde ~ bedeuten*: göra ett tecken åt hunden att kuscha. -altar, *m.* altare på hvilket vid en procession sakramentet ställes. -bank, *f.* hvilbänk. -bett, *n.* hvilobädd. -gehalt, *n.* pension. -kammer, *f.* hvilokammare. -kissen, *n.* hvilkudde, kudde. -los, *a.* orolig. -losigkeit, *f.* orolighet. -*n.*, *sv. itr. h., tr. o. rfl.* hvila (sig). *Opera es ruht sich sanft*: det är ljuft att hvila, man hilar ljuft. -platz, *m.* hviloplats. -posten, *m.* sinekur. -punkt, *m.* hvilopunkt. -säm, *a.* som skänker hvila, stilla, lugn. -sessel, *m.* hvilstol. -sitz, *m.* 1. hviloplatz, bänk. 2. enslig ort dit man drar sig tillbaka, fristad. -stand, *m.* tillstånd af hvila, af overksamhet. *In den ~ versetzen*: försätta ur tjänstgöring, pensionera. -stätte, -stelle, *f.* hviloställe, hvilostad, hvilorum. -stifter, *m.* fredsstiftare. -störer, *m.* fridstörare. -stunde, *f.* hvilostund. -tag, *m.* hvilodag. -voll, *a.* lugn; fridfull. -zeichen, *n.* mus. pastecken. -zeit, *f.* hvilotid.

ruhig, *a.* lugn, stilla. *Im ~ lassen*: lemna ngn i fred. -ätmend, *a.* som andas lugnt.

Ruhm, -[e]s, *0*, *m.* åra, rykte, beröm. -bedeckt, *a.* rik på åra. -begier[de], *f.* äregirighet, ärelystnad. -begierig, *a.* äregirig, ärelysten. rühmen, *sv. I. tr.* berömma, priså. *Er rühmt von sich, dafs er das gethan hat*: han berömmar sig af att hafva gjort det. *Viel ~*

- von *etw. machen*: göra mycket väsen af ngt. **II. rfl.** *Sich einer* (gen.) *Sache* el. *wegen etw.* el. *mit etw.* ~ berömma sig af, skytta med ngt, *sich als tapfer* el. *als einen tapferen Mann* ~ berömma sig af att vara en tapfer man. -**enswärt**[h], a. berömlig, lofvärd. -**er**, -, m. en som berömmar, loftalare.
- Ruhmes**||**halle**, *f.*, -**tempel**, *m.* minnestempel, panteon.
- rühmlich**, a. berömlig, lofvärd. -**keit**, *f.* berömlighet.
- Ruhmliebe**, *f.* ärelystnad.
- Rühmring**, -**e**, *m.* skräffläre.
- ruhmlös**, a. oberömd, okänd. -**losigkeit**, *f.* saknad af rykte. -**redig**, a. skrytsam, skräflande. -**redigkeit**, *f.* skryt, skräffel. -**reich**, a. ärorik. -**säm**, a. ärofull. -**sucht**, *f.* ärelystnad. -**süchtig**, a. ärelysten. -**voll**, a. ärofull. -**würdig**, a. berömlig. -**würdigkeit**, *f.* berömlighet.
- Ruhr**, -**en**, *f.* med rödsot.
- Rühr**||**lei**, *n.* äggröra. -**en**, *sv. I. itr. h. 1.* häröra. **2.** *An etw.* (ack.) ~ vidröra ngt, *an etw.* (dat.) ~ röra vid, rubba ngt. **II. tr. 1.** röra. *Er fühlt ein menschliches* ~ han fattas af en mänsklig rörelse, mildare känslor få insteg hos honom. **2.** vidröra, omnämna. **3.** träffa. *In rührt der Schlag*: ngn får slag. **4.** *Die Trommel* ~ slå på trumma, *die Harfe* ~ spela på harpa. **5.** flytta. **6.** röra, omröra, vispa. **III. rfl.** röra sig, röras. **III. rührt euch!** hvila! -**haft**, a. 1. rörande. **2.** lättrörd. -**icht**, -**e**, *n.* röra, miasmach. -**ig**, a. 1. rörlig, rask, flink, driftig, verksam. **2.** rörande. -**igkeit**, *f.* rörlighet *m. m. se rührig* **1.** -**kartoffeln**, *pl.* potatispuré. -**kelle**, *f.*, -**löffel**, *m.* slef att röra med. -**sam(keit)** = *Rührig(keit)*. -**spiel**, -**stück**, *n.* rörande drama, teaterpjäs med rörande scener. -**ung**, *f.* **1.** rörande *m. m. se rühren*. **2.** rörelse.
- ruhösam** *se ruhesam*.
- Ruin**, -[**e**], *0*, *m.* ruin, undergång, förderf. -**e**, -**n**, *f.* ruin. -**enhaft**, a. förfallen, i ruiner. -**ieren**, *sv. tr.* ruinaera.
- Rülp**[s], -**e**, *m. P* 1. uppstötning. **2.** tölp, drummel. -**sen**, *sv. itr. h. P* få uppstötningar.
- '**rum**, *F* = *herum*.
- Rum**, -**s**, *m.* **1.** rom. **2.** glas rom.
- Rummel**, -, *m.* 1. ngt som bullrar. **2.** skräp, bråte. **3.** hand slump. **4.** *F* sak, kram. *Den ganzen ~ kennen*: känna till hela härligheten, *den ~ verstehen*: förstå sig på saken. **5.** *F* väsen, spektakel, kravall. -**ei**, -**en**, *f.* **1.** buller, väsen, skrammel. **2.** skräp, bråte. **3.** gammal oduglig sak, skräp. -**n**, *sv. itr. 1.* *h.* bullra, doftulla, skramla. **2.** *s.* bullrande rulla.
- Rumór**, -**e**, *m.* rumor, väsen, buller. -**en**, *sv. itr. h.* göra rumor, väsnas, bullra. -**er**, -, *m.* rumormakare, stojare.
- Rumpell**||**éi**, -**en**, *f.* = *Gerumpel*. -**ig**, a. *F* bull-
- rande. -**kammer**, *f.* skräpkammare. -**kasten**, *m.* gammal dålig vagn, vagnsskräp. -**n**, *sv. I. itr. h. o. s.* bullra, bullrande rulla, väsnas. **II. tr.** *Alles durch einander* ~ kasta allt huller om buller.
- Rumpf**, -**e** †, *m.* **1.** bål, kropp; på kläder: lif. **2.** stubbe. ~ *und Stumpf*: rubb och stubb. **3.** *sjo.* skeppsskrof. **4.** (stöfvel)skaft. **5.** bikupa.
- rümpfen**, *sv. tr.* rynka, *t. ex. die Nase*.
- rund**, *I. -er* [†], a. rund. ~ *umher*: rundt omkring, *um den Spafs* ~ *zu machen*: till råga på allt, till på köpet, ~ *heraus*: rent ut, *mit ~en Worten*: med klara, tydliga ord, ~ *Antwort*: klart, tydligt svar, ~ *Rede*: rent språk, *eine ~e volle Stunde*: en hel timme. **II. -e**, *n. o. m.* ngt rundt, i st. jordens rund. -**bäckig**, a. som har runda, fylliga kinder. -**beet**, *n.* rundel, rund rabatt. -**bild**, *n.* **1.** rundmålning, panorama. **2.** rund tafla. -**bogen**, *m.* rundbåge. -**bogig**, a. rundbågig. -**brenner**, *m.* rundbrännare. -**e**, -**n**, *f.* **1.** rund, ring, krets. *In der ~* rundt omkring, *in die ~ gehen* el. *die ~ machen*: gå rundt omkring, vandra laget rundt, *die ~ um die Welt machen*: vandra jorden rundt. **2.** rond. **3.** = *øy*.
- Ründe**, *0*, *f.* ründhet, rund form; *bsd.* afrundning.
- Rund**||**éll**, -**e**, *n.* rundel. -**en**, *ründen*, *sv. I. tr* runda, afrunda. **II. rfl.** blifva rund. **III. itr. h.** gå, vandra rundt omkring, cirkulera. -**erhaben**, a. konvex. -**fahrt**, *f.* färd rundt omkring ngt, *t. ex. eine ~ um den See machen*: fara rundt omkring sjön. -**gang**, *m.* rond. -**gebäude**, *n.* rotunda. -**gedicht**, *n.* ronda. -**gemälde**, *n.* = *Rundbild*. -**gesang**, *m.* dryckesvisa som sjunges af hela laget. -**heit** = *Ründe*. -**hohl**, a. konkav. -**holz**, *n.* rundt, oklufvet vedträ, rundvirke, kaffe; *sjo.* rundhult. -**igkeit** = *Ründe*. -**lauf**, *m.* krets-rörelse, kretslopp. -**leiste**, *f.* rund list. -**lich**, *ründlich*, a. nästan rund, rund, afrundad. -**lichkeit**, *f.* afrundad, rund form. -**reim**, *m.* refrång. -**reise**, *f.* rundresa. -**säule**, *f.* rund pelare. -**schau**, *f.* 1. panorama. **2.** revy, krönikä. -**schauer**, *m.* krönikör. -**schild**, *m.* rund sköld. -**schreiben**, *n.* rundskrifvelse, cirkulär. -**schrift**, *f.* rundskrift. -**tanzen**, *m.* ringdans. -**um** (adv. -*s*), *adv.* rundtomkring. -**ung**, *Ründung*, *f.* **1.** afrundade. **2.** rundning, afrundning. -**wacht**, *f.* *m.* rond. -**weg**, *I. m.* väg rundt omkring ngt. **II.** (adv. -*s*), *adv.* helt kort, helt tvärt, bestämdt, utan vidare.
- Rune**, -**n**, *f.* runa. -**nstein**, *m.* runsten.
- Runkel**||**rübe**], -**n**, *f.* beta, rödbeta.
- Runs**, -**e**, *m.*, -**en**, *f.* dim. †, fjällbäck, -flod; *en* fjällflods bädd, lopp; klyfta, skrefva.
- Runzel**, -**n**, *f.* skrynkla. -**ig**, a. skrynklig. -**n**, *sv. tr. o. rfl.* skrynkla(s).
- Rüpel**, -, *m.* *F* lymmel, tölp. -**éi**, -**en**, *f.* *F* töl-

pighet, lymmelaktighet. **-haft, a.** tölpig, lymmelaktig.
ruppen, sv. tr. rycka, slita; plocka.
rupplig, a. skamflad, afsigkommen, trasig, skral, ömklig, usel. **-igkei**, *f.* skamfladt tillstånd *m. m.* *jt* föreg. **-sack, m.** F trashank.
Rusch, -e [†], *m.* 1. bot. tåg; fräken. 2. snår.
Rüsche, -n, f. veckning, veckad remsa.
Ruschelléi, -en, f. slarf, slams, hafs. **-ig, a.** slarfvig, slamsig. **-n, sv. itr. h. o. s.** 1. prassla, prasslande röra sig. 2. slarfva, slamsa, hafsa.
Rüfs, -es, 0, m. 1. sot. 2. kimrök. 3. mörker. 4. sot i sad. **-beschmutzt, a.** sotig. **-braun, n.** mät. bister.
Russe, -n, m. ryss.
Rüssel, -, m. 1. snabel. 2. tryne. 3. sugrör, sugmun hos insekter. **-haft, -icht, a.** snabelar-tad, **-formig, -ig, a.** försedd med snabel *m. m.* se *Rüssel*.
rüslén, sv. I. itr. h. 1. afsätta sot. 2. svärta ifrån sig. **II. tr.** sota, sota ned. **-ig, a.** sotig.
Russllin, -nen, f. ryska, rysk kvinna. **-isch, I. a.** rysk. **II. n.** ryska, *jt* *deutsch*.
Rüfskreide, f. svartkrita.
Rüfsland, -s, 0, n. Ryssland.
Rüfsschwarz, n. kimrök.
Rüste, 0, f. ro, hvila. *Zu*[r] ~ *gehen*: a) gå till hvila, om soten: gå ned, b) lida mot slutet. **-n, sv. I. tr.** rusta, tillrusta, utrusta,

förbereda, tillaga. **II. r/ß.** rusta sig, förbereda sig, laga sig i ordning. **III. itr. h.** rusta. **-r, -, m.** en som rustar (sig).
Rüster, -n, f. alm. **-n, a.** af almträ, alm.
Rüst|haus, n. = Rüst|kammer. **-holz, n.** ställningsvirke. **-ig, a.** rask, dugtig, kraftig, kraftfull. **-igkei**, *f.* raskhet *m. m.* se föreg. **-kammer, f.** mät. tyghus, arsenal. **-meister, m.** mät. tygmästare. **-tag, m.** dag före en högtidsdag då man förbereder sig på denna, högtidsafton. **-ung, f.** 1. rustning. 2. redskap. 3. (byggnads)ställning. **-wagen, m.** trossvagn, lastvagn. **-zeug, n.** 1. verktyg, redskap. 2. krigsmateriel.
Rut[h]e, -n, f. dim. †. 1. spö, ris, färla, vidja; piskskaft. 2. ett efter ort o. tid varierande längdmätt, omkr. 3—4 meter. 3. jäg. svans på rar, hand o. varg. **-nbündel, n.** risknipa. **-nfischer, m.** metare. **-nhieb, m.** spörapp. **-nmann, -n-schläger, m.** en som använder slagrutan.
Rutsch, -e, m. (jord-, sten)ras. **-bahn, f., -berg, m.** rutschbana. **-en, sv. itr. h. o. s.** 1. glida, åka, rasa. 2. röra sig hastigt, gå framåt; göra en utflygt, rutscha. **-er, -, m.** 1. en som glider, åker. 2. galopp (dans). **-ig, a.** som lätt glider, rasar. **-partie, f.** liten utflygt, rutsch.
rütt|eln, sv. tr. e. itr. h. skaka, rista. **-en, sv. tr.** häftigt skaka.

S.

S, förkortn. a) = best. art. *das* o. * *des*, t. ex. *ins Haus = in das Haus, ins Teufels Namen = in des Teufels Namen*, b) 's = *es*, t. ex. *wie geht's?* c) s. = *siehe*: se, d) **S. = Seite**: sida (s.), e) **S. = Sankt**: Sankt (S:t).
sa, itj. välan, rätt så, gå på.
Saal, Säle, m. sal.
Saame[n] se *Same[n]*.
Saat, -en, f. 1. sådd, såning. 2. sådd, utsäde. 3. säd, skörd. **-bestellung, f.** sådd. **-kartoffel, f.** sättpotatis. **-korn, n.** 1. utsäde. 2. utsädesråg. **-krähe, f.** råka. **-roggen, m.** utsädesråg. **-zeit, f.** sådd.
säbar, a. som kan säas.
Sabbath, -e, m. sabbat. **-lich, a.** sabbats-**-schänder, m.** sabbatsbrytare.
Sabbe, 0, f., -l, -r, -s, 0, m. F dregel. **-réi, -en, f.** F 1. dreglande. 2. prat. **-rer, -, m.** dreglare. **-rn, sv. itr. h.** dregla.
Säbel, -, m. sabel. **-bein, n.** F krokigt ben. **-beinig, a.** hjulbent. **-haft, -ig, a.** sabelformig, krökt. **-n, sv. tr.** nedsabla. **-tasche, f.** sabeltaska.
sach|dienlich, a. ändamålsenlig, gagnelig, tjänlig. **-e, -n, f.** dim. *Sächlein, Sächelchen*, sak; ärende, förhållande. *Bei der ~ bleiben*: hålla sig till saken, *ist es etw. an der*

~? är det ngt bevändt därmed? *es ist eine böse ~ ums Lügen*: det är fullt att ljuga. **-führer, m.** 1. ombud, fullmäktig. 2. sakkförare. **-gedächtni[f], n.** minne för fakta. **-gemäts = sach|dienlich.** **-kenner, m.** sakkunnig. **-kenntni[f], -kunde, f.** sakkunskap, sakkännedom. **-kundig, a.** sakkunnig. **-lage, f.** (sakernas) ställning, läge. **-lich, a.** saklig, i sak. ~ *geordnet*: ordnad efter innehållet. **sächlich, a.** 1. gram. neutral. 2. * = *sachlich*. **Sach|lichkeit, f.** egenskap att hålla sig till sak, till fakta. **-register, n.** sakregister, innehållsförteckning. **-reich, a.** sakrik.
Sachse, -n, m. saxare.
Sächs|in, -nen, f. saxiska, saxisk kvinna. **-isch, a.** saxisk.
sacht[e], a. F dim. ~ *chen*, sakta, stilla, försigtig.
Sach|verhalt, m., -verhältni[f], n. sakförhållande. **-verständlich = sach|kundig.** **-walt, -walter, m.** sakkförare. **-walterschaft, f.** egenskap af sakkförare. **-waltung, f.** sakkföring.
Sack, -e †, m. säck. *Bnd. jm den ~ vor die Thür werfen*: afbryta förbindelserna med ngn, *jm etw. in den ~ schieben*: påbörda ngn ngt, *jeder denkt in seinen ~* hvar och en är sig själf närmast.

Säckel, -, *m.* liten påse, penningpung, börs, kassa. -meister, *m.* kassaförvaltare, skattmästare.

sacken, *sv. I. tr. 1.* lägga, fylla i säckar, säcka. *2. se säcken.* *3.* packa, lägga in, ned. *4.* fullstoppa, fullproppa. *II. rfl. 1.* fullproppa sig. *2.* säcka sig, bilda veck, hänga ned. *3. sv. itr. s.* sätta sig, sjunka

säckén, *sv. tr. Einen Verbrecher* ~ stoppa en förbrytare i säck och dränka honom.

sacker||[löt], -mént, *itj. 1.* fan anamma. *2.* kors, för tusan. -löter, -ménter, -, *m. F* sakramentskad karl, fan till karl.

Sack||gasse, *f.* återvändsgränd. -geige, *f.* stockfiol. -grob, *a.* mycket grof. -leinen, *n.*, -leinwand, *f.* säckväf.

Säckler, -, *m.* handtverkare som gör ränslar, kappsäckar o. dyl.

Sadducäer, -, *m.* saducé.

Säe||mann, *m.* säningsman. -maschine, *f.* säningsmaskin. -n, *sv. tr. o. itr. h. så. -r, -, m.* säningsman. -zeit, *f.* säningstid, sädd.

Safflián, -e, *m.* saffian. -lör, -e, *m. 1.* bot. safflor. *2.* koboltsafflor, zaffer.

Safran, -e, *m.* safran.

Saft, -e *†*, *m.* saft, must; saf; vätska. -fülle, *f.* saftighet. -gang, *m.*, -gefäls, *n.* safttrör, safgång. -ig, *a.* saftig, saftfull; mustig. -igkeít, *f.* saftighet, mustighet. -leer, -los, *a.* saftlös. -losigkeít, *f.* saftlöshet.

sägbär, *a.* som kan sägas, utsägas.

Sage, -n, *f. 1.* tal, utsago. *2.* rykte. *3.* saga.

Säge, -n, *f. säg.* -gatter, *n.* sågram. -mehl, *n.* sägfrat. -mühle, *f.* sägverk, säg. -müller, *m.* sågare.

sagen, *sv. tr. o. itr. h. säga. Etw. von jm ei über jn* ~ säga ngt om ngn, *das lasse ich nicht von mir* ~ jag tål ej sådana uttryanden om mig, *du kannst von Glück* ~ du kan prisa din lycka, *jn tot* ~ påståt ngn vara död, *mit Erlaubnis zu* ~ med förlof till sägandes, *nun sage noch einer, ich habe kein Glück!* kom nu och säg, att jag icke har tur! *ich will nichts gesagt haben:* jag har ingenting sagt, *etw. ~ hören:* höra ngt sägas, påstås, *sich etw. ~ lassen:* taga reson, taga skäl, *lassen Sie sich etw. ~* tro mig, *ich habe mir ~ lassen:* jag har hört sägas, *gut ~ für jn:* gå i god för ngn, *was will dieser Ausdruck ~?* hvad har detta uttryck att betyda? *das hat nichts zu* ~ det betyder ingenting, *Sie haben mir nichts zu* ~ jag står ej under edert kommando, behöfver ej lyda er.

sägen, *sv. tr. säga.*

sagenhaft, *a.* sagolik.

Säger, -, *m.* sågare.

Sago, -s, *0, m.* sago.

Sah||band, *n.* salband. -weide, *f.* sälg.

Sahn||le, *0, f.* grädde. -en, *sv. I. tr. 1.* fylla med grädde. *2.* skumma. *II. itr. h. sätta*

grädde, grädda sig. -[en]kuchen, *m.* gräddkaka, -tårta. -[en]topf, *m.* gräddkanna, -skål. -ig, *a.* gräddrik, fet (om mjölk).

Saisón, -s, *f.* säsong.

Saite, -n, *f.* sträng. *Bna seine* ~n *hoch spannen:* uppträda anspråksfullt, hafva stora fordringar, *jn aufziehen I, 3 o. gelind.* -nbezug, *m.* sammlige strängar på ett instrument. -nbrett, *n.* gripbräde. -nmacher, *m.* strängmakare. -nspiel, *n.* strängaspel.

saitig, *a.* strängad, försedd med strängar, *1* aht i sms., *t. ex. sieben* ~e *Leier:* lyra med sju strängar.

Sakramént, -e, *n.* sakrament. -ái, -lich, *a.* sakramenterlig.

Sakrist||án, -e, *m.* sakristan, klockare. -ái, -en, *f.* sakristia.

säkulár, *a.* sekular(isk). -feier, *f.* sekularfest, jubileum. -isierén, *sv. tr.* sekularisera. -isierung, *f.* sekularisering.

Säkulum, -[s], ..la, *n.* sekel, århundrade.

Salamänder, -, *m.* salamander, *a)* zool., *b)* stud.: under särskilda ceremonier ~ glasens rifning mot bordet *m. m.* ~ drucken skál. *Jm einen ~ reiben:* till ngns ära rifva en salamander, högtidligen dricka ngns skál.

Salám||le, -[s], ..mi, -í, -s, *m.* salamikorf (en art metvurst).

Sallär, -e, *n.* arvode, lön, sold. -arieren, *sv. tr.* löna, besolda. -árium, -[s], ..ien, *n.* = Salár. -át, -e, *m.* salat. *F bnd. da haben wir den* ~ där ha vi härligheten.

Salbäder (o. -t -), -, *m.* pratmakare. -ái, -en, *f.* prat. -haft, -isch, *a.* pratsjuk, pratsam. -n, *sv. itr. h. o. tr.* prata, pladdra, sladdra.

Salb||le, -n, *f.* atm. *†*, salfva, smörjelse. -el (o. -t), -en, *f.* bot. salvia. -en, *sv. tr.* smörja med salfva el. olja. *F bnd. jn* ~ el. *jm die Hände* ~ muta ngn. -enhaf, -icht, -ig, *a.* liknande salfva, oljaktig.

Sälbling, -e, *m.* zool. (vätter)röding.

Salböl, *n.* olja till smörjelse. -ung, *f.* smörjelse, salfvelse. -ungsreich, -ungsvoll, *a.* salfvelsefull.

saldier||en, *sv. tr. 1.* saldera, avsluta räkningar, *2.* betala. -ung, *f.* saldering, betalning.

Saline, -n, *f.* saltverk.

Salm, -e[n], *m.* atm. *†*, lax.

Sälmling = Sälbling.

Sallón, -s, *m.* salong. -ópp, *a.* slarfvig, slamsig.

Salpéter, -s, *0, m.* salpeter.

Salse, -n, *f.* sås.

Salút, -e, *m.* salut. -ieren, *sv. tr. o. itr. h.* salutera.

Salv||le, -n, *f.* salva. -ei se Salbei. -ieren, *sv. I. tr.* rädda, bringa i säkerhet, trygga. *II. rfl.* rädda sig, vidtaga säkerhetsåtgärder, skydda sig.

Salz, -e, *n.* salt. -brühe, *f. 1.* saltspad. *2.* saltlake. -büchse, *f.* saltkar. -en, *sv. tr. part. p.* sv. *st.* salta. *Richtig gesalzen sein:* vara

lagom salt. **-fafs**, *n.* 1. saltkar. 2. salttunna. **-fleisch**, *n.* salt kött. **-flut[h]**, *f.* salta vågor, haf. **-garten**, *m.* saltkrik. **-icht**, *ig*, *a.* salt; salthaltig. **-igkeitt**, *f.* sälla, salthalt. **-lache**, *f.* saltvatenspöl. **-lecke**, *f.* saltsleke. **-säule**, *f.* saltpelare, -stod. **-sole**, *f.* saltvatten svarur salt beredes. **-werk**, *n.* saltverk, -bruk.

Samariter, *-n*, *m.* samarit. **-in**, *-nen*, *f.* samaritanska.

Same[n], *-ns*, *-n*, *m.* 1. frö, frukt. 2. säd, efterkommande. 3. yngel. **-nblatt**, *n.* hjärtblad. **-nboden**, *m.* bot. fröfäste. **-ndecke**, *f.* bot. fröskal. **-neiweifs**, *n.* bot. fröhvita. **-ngehäuse**, *n.* bot. fröhus. **-nhaut**, *f.* bot. fröskal. **-nholz**, *n.* fröträäd. **-nhülse**, *f.* bot. fröbalja. **-nkapsel**, *f.* bot. kapsel, fröhus. **-nkelch**, *m.* bot. fröhylla. **-nkern**, *m.* kärna. **-nknosp**, *f.* bot. fröämne, fröknopp. **-nkrone**, *f.* bot. fruktfrjün. **-nlappen**, *m.* bot. hjärtblad. **-nmantel**, *m.* bot. fröhylla. **-nperlen**, *pl.* pärlfrö. **-npflanzer**, *f.* bot. fröväxt, fanerogam. **-nreis**, *n.* ur frö ei. kärna uppdragen telning. **-nschote**, *f.* bot. (frö)skida. **-nschule**, *f.* trädskola. **-nstaub**, *m.* bot. frömjöl. **-nstein**, *m.* sten i stenfrukter. **-nstiel**, *m.* bot. frösträng.

Sämerer, *-en*, *f.* allsbanda frön, frösorter.

sämig, *a.* fröig.

sämisck, *a.* sämskad. **-gar**, *a.* sämskad, sämskgarfvad. **-gerben**, *n.* sämskgarfning. **-gerber**, *m.* sämskgarfvare. **-leder**, *n.* sämskskinn.

Sämling, *-e*, *m.* ur frö uppdragen växt.

Sammelbecken, *n.*, **-behälter**, *m.* bassäng. **-fleifs**, *m.* samlarefit. **-geld**, *n.* insamlade medel; kollekt. **-glas**, *n.*, **-linse**, *f.* konvex lens. **-n**, *sv.* I. *tr.* samla. II. *r/fl.* 1. samla sig, församla sig, samlas. 2. samla tankarne, hämta sig, återvinna fattningen. **-name**, *m.* gram. kollektiv. **-platz**, *m.* samlingsplats. **-punkt**, *m.* samlingspunkt. **-stelle**, *f.* samlingsställe. **-sürium**, *-[s]*, *-ien*, *n.* sammelsürium. **-werk**, *n.* sammelverk, samling, encyklopedi, encyklopedisk handbok. **-wort**, *-er* †, *n.* gram. kollektiv.

Sammel se **Samt III**. **-ler**, *-n*, *m.* samlare. **-lerin**, *-nen*, *f.* samlerska. **-lung**, *f.* samlande, samling. † se **samt**.

Samstag, *-e*, *m.* lördag.

samt, *I.* *adv.* ~ *und* *sonders*: allesammans, samt och synnerligen. **II.** *prep.* med dat. med, tillika med. **III.** *-e*, *m.* sammet. **-ärtig**, *a.* sammetslik. **-len**. **-besetzt**, *a.* garnerad med sammet. **-en**, *a.* 1. af sammet, sammets-. 2. sammetslen.

sämtlich, *a.* samtlig.

sämtleisch, *-zärt*, *a.* sammetslen.

Samum, *-[s]*, *0*, *m.* samum.

Sand, *-[e]s*, *0*, *m.* sand. **Bhd.** *jn* *auf* *den* ~ *setzen*: bringa ngn i knipa, i förlägenhet. **-el**, *-*, *m.* sandelträäd. **-elholz**, *n.* sandelträ. **-eln**, *sv.* *tr.* strö sand på, sandströ. **-en**, *sv.* *tr.* sanda. **-er**, *-*, *m.* gös. **-fafs**, *n.* sanddosa.

-frau, *f.* sandgumma som säljer sand. **-glas**, *n.* tinglas, sandur. **-hase**, *m.* 1. hare i sandig trakt. 2. bom i ksgelospel. **-ig**, *a.* sandig. **-mann**, *m.* 1. sandgubbe som säljer sand. 2. F Jon Blund. **-ufer**, *n.* sandig strand. **-weg**, *m.* sandig väg, sandgång.

sant, *a.* mild, stilla, lugn, foglig, ljuf, huld.

Sänfte, *-n*, *f.* bärstol, palankin.

Sanftheit, *f.* mildhet.

sänftlügen, *sv.* *tr.* lugna, mildra. **-[ig]lich**, *adv.* sakta, varsamt, mildt.

Sanftmut[h], *f.* mildhet, saktmod. **-müt[h]ig**, *a.* mild, saktmodig. **-müt[h]igkeit** = **Sanftmut**.

Sang, *-e* †, *m.* sång. **-bär**, *a.* sångbar. **-barkeit**, *f.* sångbarhet.

Sänger, *-*, *m.* sångare. **-ei**, *-en*, *f.* sång, sjungande. **-haft**, *a.* sångare, sångares. **-in**, *-nen*, *f.* sångerska. **-schaft**, *f.* 1. sångares sätt, sångarväsen. 2. sångarskara. **-t[h]üm**, *n.* sång, sångare.

sanghaft, *a.* sångbar.

sanguinisch, *a.* sangvinisk.

Sanität, *0*, *f.* sundhet. **-lich**, *a.* sanitär. **-sbehörde**, *f.* hälsovårdsnämnd, sundhetsnämnd.

-smälsig, *a.* sund. **-swesen**, *n.* hälsovård.

sank, *a.* tyngre än vatten.

Sankt, *0*, *0*, *a.* sankt.

sanktionieren, *sv.* *tr.* sanktionera, stadfästa. **-ung**, *f.* sanktion, stadfästelse.

Sansculotte, *-n*, *m.* sanskulott.

Saphir, *-e*, *m.* safir. **-en**, *a.* 1. af safir, safir. 2. safirblå.

Sappe, *-n*, *f.* sapp.

sapperllöt, **-ment** = **sacker**.

Sappéur, *-s* el. *-e*, *m.* sappör.

sapphisch, *a.* safisk.

Saracéne, **Sarazéne**, *-n*, *m.* saracén.

Sardélie, **-ine**, *-n*, *f.* sardell, sardin.

Sarg, *-e* †, *m.* likkista, sarkofag. **-e** se **Zarge**.

-tuch, *n.* bärduk.

Sarkllasmus, *-*, *..men*, *m.* sarkasm. **-ästisch**, *a.* sarkastisk. **-ophäg**, *-e*, *m.* sarkofag.

Safs, *-en*, *m.* invånare, åbo. byaman.

Sasse, *-n*, *m.* = **Safs**. **-nschaft**, *f.* en ort samt lge invånare.

Satan, *-s*, *-e* (arr. *-t*), *m.* satan, djävul, sate. **-isch** (*-t*), *a.* satanisk. **-sbraten**, *m.*, **-sbrut**, *f.* galgfägel.

Satellit, *-en*, *m.* astron. drabant. **-inieren**, *sv.* *tr.* satinera. **-ire**, *-n*, *f.* satir. **-irisch**, *a.* satirisk.

satt, *a.* 1. mätt, otörstig, nöjd, belåten; mättad. **Sich an etw.** (dat.) ~ **sehen**: se sig mätt på ngt, **sich** ~ **lachen**: skratta nog, skratta sig belåten, *etw.* (ack. el. gen.) ~ **haben**: vara mätt, trött på ngt, *etw.* ~ **bekommen** el. *etw.* (ack. el. gen.) ~ **werden**: blifva trött på ngt, ~ **hab' ich gelebt**: jag har lefvat nog. 2. * mättande, riklig. **-blau**, *a.* djupblå.

Satte, *-n*, *f.* mjölkbinke.

Sattel, *-t*, *m.* 1. sadel. 2. stall på stränginstrument.

-n, sv. tr. sadla. Bhd. *gesattelt sein*: vara resfärdig. -zeug, n. sadelmundering.
Sattheit, f. mätthet, mättnad.
sättig, a. mättande, mäktigt. -en, sv. I. tr. mätta, tillfredsställa. II. itr. h. vara mättande, mäktigt. -keit, **Sattigkeit**, f. = **Sattheit**. -ung, f. mättande, tillfredsställande.
Sattler, -, m. sadelmakare. -él, -en, f. I. sadelmakareyrke. 2. sadelmakareverkstad.
sattsäm, a. tillräcklig, nogsam.
Satyr (afv. -s), -[e]s el. -[e]n, -[e]n el. -e, m. satyr.
Satz, -e †, m. I. sats, a) ansats, språng, b) bottensats, c) antal sammanhörande saker, t. ex. *ein ~ Gewichte*: uppsättning, garnityr, d) till en blandning hörande ingredienser. e) gram., log., mat., f) mus., g) boktr., h) insats i spel. 2. det som vid en bjudning framskätes för gästerna; traktering, kalas. 3. taxa, bestämt pris, bestämd mängd, ration. 4. hvad man dricker i ett drag; klunk. 5. hvad man blåser på en gång på ett blåsinstrument; hornlåt, hornsignal. 6. uppsättning, uppställning af rakneexempel. 7. besättning af en fäskdam; yngel. 8. kull af ungar. -fehler, m. boktr. sättningsfel. -fisch, m. sättningsfisk. -hase, m. harhona. -teich, m. fäskdam. -ung, f. stadgande, föreskrift, sats, beslut. -wage, f. vattenpass. -weide, f. sättkvist af pil. -weise, adv. satsvis.
Sau, -e † o. -en, f. äm. †, I. so, sugga, svin. 2. F bläckplump. 3. F fel, bock. 4. F skrapa, snubbor. 5. stod. tur, flux. -arbeit, f. F I. osnyggt arbete. 2. tröttsamt arbete. -beller, m. jag. vildsvinshund.
sauber, a. I. snygg ofta iron., renlig, prydlig, nått. 2. försigtig, varsam. -keit, f. snygghet m. m. se föreg.
säuberlich = **sauber**. -n, sv. tr. rengöra, putsa, fjäja. -ung, f. rengöring, putsning.
Sau|bohne, f. bondböna. -braten, m. grisstek, vildsvinstek. -bruch, m. jag. af vildavin uppbökad ställe.
Saucle, -n, f. säs. -lére, -n, f. sässkål, spilkum. -fischen, -, n. en art små korvar.
sauen, sv. P I. itr. h. I. vara smutsig, snuskig. 2. vara oanständig, ekivok. II. tr. smutsa, svina ned.
sauer, I. a. I. sur. *Ein ~es Gesicht machen*: göra sura miner. 2. *~er Boden*: vattensjuk mark. 3. *~er Wind*: fuktig vind, blåst med regn, vidrig vind. 4. tung, modosam, svår, besvärlig, bitter. *Im das Leben ~ machen*: förbittra lifvet för ngn, *das Sprechen wird mir ~* talandet tröttrar mig, *es sich ~ werden lassen*: ej spara ngn möda. II. -, n. I. O. syra. 2. kok med ättika tillagadt fågelkrås. -ampfer, m. ängsyra, surbill. -braten, m. surstek. -dorn, m. surtorn, berberis. -él, -en, f. F svineri, smuts, snusk, oanständighet. -fleisch, n. med ättika och olja tillagadt kött. -käse, m. surmjölksost.

-kirsche, f. surt körsbär. -klee, m. harsyra. -kohl, m., -kraut, n. surkål.
säuerlich, a. sylrig. -lichkeit, f. sylrighet. -ling, -e, m. I. surbrunn. 2. surt vin. 3. a) surbill, b) berberis, c) surapel.
Sauer|milch, f. sur mjölk. -n, sv. itr. h. o. s. surna. Ordspr. *was nicht sauert, das süßt nicht*: det, som ej kostat möda, bereder ej verklig fröjd.
säuern, sv. tr. syra, göra sur.
sauer|sichtig = **sauer|töpflich**. -stoff, m. syre. -süfs, a. sötsur. -teig, m. surdeg. -topf, m. ättikskruka; F bnd. knarrig, grälrig person, brumbjörn. -töpfisch, a. F knarrig, grälrig.
Sauf|äus, -, -[se], -hold, -e, m. suput, supare, drinkare. -bruder, m. supbroder. -en, st. tr. o. itr. h. om djur: dricka, om människor: dricka omätligt, F supa.
Säufer, -, m. supare, suput, drinkare. -él, **Sauferél**, -en, f. I. superi. 2. suplag, supgille. -nase, f. bränvinsnäsa. -wahnsinn, m. fylleri-galenskap.
Sauf|gelag, n. suplag, supgille. -gier, f. begifvenhet på starka drycker.
säufisch, a. begifven på starka drycker.
Sauf|lied, n. supvisa.
Säuf|ling, -e, m. drinkare.
sauflustig, a. begifven på starka drycker. -sack, m. = **Saufsauf**. -schuld, f. supskuld. -schwester, f. suplolla.
Säugamme, f. amma.
saugen, st. o. * sv. tr. o. itr. h. I. suga. 2. dia. 3. * = röj.
säugen, sv. tr. amma, gifva di, gifva bröstet åt.
Sauger, -, m. I. en som suger. 2. diande unge, i abs. dilam. 3. sugfisk. 4. slang på en sugflaska.
Säug|ler, -, m. I. = **Sauger**. 2. däggdjur. -erin, -nen, f. amma. -et[h]ier, n. däggdjur. -ezahn, m. mjölkstand.
Saug|ferkel, m. diggris. -flasche, f. diflaske. -heber, m. häfvert. -kalb, n. dikalf.
Säug|ling, -e, m. I. dibarn. 2. ympkvist. -sbewahrantalt, -skrippe, f. barnkrubba för dibarn.
Saug|locke, f. P Die ~ läuten: vara grofkornig, ekivok.
Saug|mal, n. märke efter sugning. -pumpe, f. sugpump. -rüssel, m. sugrör hos insekter. -warze, f. bröstvärta. -werk, n. sugverk.
sau|haft = **säuisch**. -[h]aftig|eit, f. svineri, snusk, oanständighet. -hatz, -hetze, f. vildsvinsjagt. -hirt, m. svinherde. -isch, **säuisch**, a. grisaktig, smutsig, snuskig, oanständig. -jagd, f. vildsvinsjagt. -kerl, m. P snusker. -koben, m. afplankning för svin. -lache, f. pöl i hvilken svin vältra sig.
Säule, -n, f. I. pelare, kolonn, stolpe, stötta, stöd. 2. stod. 3. stapel. -ngetragen, a. buren af pelare. -nhalle, f. I. portik. 2. pelarsal. -nhellige(r), m. pelarhelgon. -nknauf,

-nk[n]opf, *m.* pelarhufvud, kapital. -nstein, *m.* basalt. -nsteilung, *f.* = Säulenweite. -nstuhl, *m.* fotställning, sockel. -nweite, *f.* afstånd mellan pelare.

säulig, *a.* 1. pelarformig. 2. försedd med pelare, i sht i sms., t. ex. acht~ med åtta pelare, hoch~ med höga pelare, dick~ ei. eng~ med tätt stående pelare.

Saum, -e †, *m.* 1. fäll, kant, rand, strimma, bryn. 2. pl. arv. -, börda, last för ett lastdjur o. därefter efter ort o. tid varierande mått o. vikt.

saumälsig, *a.* osnygg, grisaktig.

saum|len, *vant.* sämen, *sv.* I. *tr.* 1. kanta, fälla. 2. a) klöfja, b) lägga (klöf)adel på, sadla, lasta lastdjur. II. *itr.* h. o. rfl. dröja, töfva, vara långsam, söla. -er, *vant.* Säumer, -, *m.* 1. en som kantar, fällar. 2. en som forslar laster på lastdjur, klöfjare. 3. långsam person, sölare, sölhans.

Säumer|léi, -en, *f.* 1. klöfjande. 2. söl. -in, -nen, *f.* se Säumer.

Saum|essel, *m.* packåsa. -haft, säumig, *a.* långsam, senfärdig, likgiltig, trög, lat.

Säumigkeit, *f.* långsamhet *m. m.* se föreg.

Saumnaht, *f.* kantsöm.

Säum|ij[s], -se, *f.* o. *n.* 1. = Säumigkeit. 2. dröjsmål, uppskof.

Saum|piad, *m.* stig för lastdjur. -pferd, -rofs, *n.* packhäst. -sal, *o.* *f.*, [-e]s, *o.* *n.* = Säumigkeit. -sattel, *m.* pack-, klöfsadel. -sellig(keit) = Säumigkeit. -t[h]ier, *n.* lastdjur.

Saum|mutter, *f.* grissugga. -nest, *n.* P smuthåla, håla.

Säure, -n, *f.* syra; *vnt.* bitterhet, sarkasm.

Sauregurkenzeit, *f.* död säsong, död sommar, afärlös tid.

Saus, -es, *o.* *m.* 1. sus, susning. 2. Im vollen ~ ei. in ~ und Schmans ei. in ~ und Braus: i sus och dus. -e|braus, -e, *m.* en som lever i sus och dus.

Säusel, -n, *m.* sakta sus, susning. -n, *sv.* I. *itr.* h. o. vid ortförändring s. sakta susa. II. *tr.* susa, med sitt sus åstadkomma ngt, t. ex. jn in Schlummer ~ söfva ngn med sitt sus.

saus|len, *sv.* I. *itr.* h. o. vid ortförändring s. susa. II. se säuseln II. -er, -, *m.* = Sausebraus. -e|wind se Brausewind.

Sau|spiels, *m.* vildsvinsspjut. -wetter, *n.* P rusktigt väder, hundväder. -wirt[h]schaft, *f.* P svineri.

Savoyärde, -n. Savoyer, -, *m.* savojoard.

Sbirre, -n, *m.* sbirr, italiensk polisbetjänt.

Scen|le, -n, *f.* scen. -erie, -[e]n, *f.* sceneri. -isch, *a.* scenisk.

Scepter se Zepfer.

sch, *itj.* sch, hysj.

Schaar se Schar.

Schabbes, -, -, *m.* judetyska. sabbat.

Schabe, -n, *f.* 1. zool. a) mått. mal, b) kackerlacka. c) gräsugga. 2. verktyg att skafva med ss. skafjärn, skafknif *m. m.* 3. arv. Schäbe, kil-

ande hudutslag, skabb, skorf. -eisen, *n.* skafjärn. -messer, *n.* skafknif. -n, *sv.* *tr.* skafva, skrapa. -r, -, *m.* 1. skafvare, skrapare. 2. skrapa, skafjärn. 3. skifvare, girigbuk. -rnack, -e ei. -s, *m.* 1. putslustig tomte, en som gör spratt. 2. spratt, puts. Im zum ~ tiil ngnns föregelse. -rnacken, *sv.* *tr.* Jn ~ spela ngn ett spratt. -rnackisch, -rnäckisch, *a.* full af spratt, putslustig, retsam. -wolle, *f.* skafull.

schäbig, *a.* 1. skorfvig, skabbig. 2. afskafd, afnött, sliten, gammal, dålig, usel. 3. girig, snål. -keit, *f.* 1. uselhet, slitet, uselt skick. 2. snålhet, gnideri.

Schablön|le, -n, *f.* schablon. -enmälsig, *a.* schablon-, maskinmässig. -ieren, *sv.* *tr.* rita efter schablon.

Schabrücke, -n, *f.* schabrak.

Schäbsel, -, *n.* afskaf, afskrap, skafspån.

Schach, -e ei. -s, I. *m.* se Schak. II. *n.* 1. schack, schackspel, schackbräde. ~ dem Könige! schack! ~ bieten: schacka. 2. kvadrat, ruta. -aufgabe, *f.* schackgåta. -en, *sv.* *tr.* dela i schackrutor. -er, -s, *o.* *m.* schackrande.

Schächer, -, *m.* 1. röfvare, mördare. 2. skålm, stackare.

Schacher|léi, -en, *f.* schackereri, schackrande. -er, -, *m.* schackrare. -handel = Schacher. -jude, *m.* schackerjude.

Schächerkreuz, *n.* gaffelkors.

schachern, *sv.* *itr.* h. schackra.

Schach|feld, *n.* schackruta. -figur, *f.* schackpjäs. -förmig, *a.* schackspelsrutad.

Schacht, -e [†], *m.* dim. †, 1. bärgschakt. 2. djup, klyfta, håla. -el, -n, *f.* dim. †, 1. ask. 2. F alte ~ gammal käring. -ei|halm, *m.* bot. fräken (Equisetum).

schächt|len, *sv.* *tr.* slagta efter judisk ritus. -er, -, *m.* judisk slagtare.

schachweise, *a.* i form af ett schackbräde, schackspelsrutadt.

Schade, -us, -n †, *m.* se Schaden I.

Schädel, -, *m.* hufvudskål. -gestalt, *f.* hufvudskålens form. -stätte, *f.* hufvudskalleplats.

Schaden, I. -†, *m.* skada, afbräck, förlust. Es soll dein ~ nicht sein: det skall du ej behöfva ångra, sich seines ~s erholen ei. seinem ~ wieder nachkommen: taga sin skada igen, repa sig efter sin förlust, ~ haben ei. leiden ei. machen: lida, göra en förlust, jm ~ thun ei. zufügen: skada ngn, jn in ~ bringen ei. stürzen: förorsaka ngn förluster, mit ~ verkaufen: sälja med förlust, zu ~ kommen: komma till korta, lida förluster, sich ~ thun: göra sig illa. II. *sv.* *itr.* h. skada, jm: ngn. [Das] schadet nichts: det gör ingenting, das schadet ihm nichts: det skadar honom ej, är rätt åt honom. -ersatz, *m.* skadeersättning, skadestånd. -freude, *f.* skadeglädje. -froh, *a.* skadegläd. -lust =

~ = föregående uppslagsord. * äkta sms. O sakuar plur. † har omiud. F familjärt, P lägre språk. * mindre brukligt

- Schadenfrende*, -rechnung, -schätzung, *f.* taxering, värdering af en skada.
- schadhaft**, *a.* skadad, bristfällig. -**lgkeit**, *f.* skadadt tillstånd, bristfällighet.
- schädig** = *schadhaft*. -**en**, *sv. tr.* skada. -**er**, -, *m.* en som skadar ngn el. ngt, vedersakare, fiende. -**ung**, *f.* skadande, skada.
- schädlich**, *a.* skadlig. -**keit**, *f.* 1. skadlighet. 2. skadlig sak, skadligt medel.
- schadlos**, *a.* skadeslös.
- Schaf**, -*e*, *n.* dim. †, 1. får, fåra. *Bud. sein Schäfschen scheren* el. *ins Trockne bringen*: draga sig med vinst ur spellet, skydda sig mot förlust, draga nytta af omständigheterna, sko sig. 2. *Das Meer hat Schäfschen*: det går hvita gäss på sjön, sjön går hvit. 3. i sht dim. fjädermoln. -**bock**, *m.* bagge.
- Schäfer**, -, *m.* fårherde, herde. -**ei**, -*en*, *f.* större fårhus, schäferi. -**gedicht**, *n.* herdedikt, idyll. -**haft**, *a.* herdlik. -**hund**, *m.* fårhund. -**in**, -*nen*, *f.* herdinna. -**isch**, -**lich**, *a.* herdlik. -**lied**, *n.* herdesång, herdevisa. -**mädchen**, *n.* herdeflicka, herdinna. -**spiel**, *n.* herdespel. -**stab**, *m.* herdestaf. -**tasche**, *f.* herdeväska.
- Schaff**||en, I. *st. tr. o. itr. h.* skapa. *Aus nichts* ~ skapa af intet. II. *sv. tr. o. itr. h.* skaffa, vara verksam, arbeta; fortskaffa, forsla, föra. ~ *dafs*: laga att, zu ~ *haben*: hafva att göra, *jm* zu ~ *geben* el. *machen*: skaffa ngn ngt att göra, förorsaka ngn hufvudbry, *das schafft*: det hjälper, *nichts* ~ ingenting uträtta, *etw. fertig* ~ laga att ngt blir färdigt, *den Brief zur Post* ~ laga att brefvet kommer på posten, *etw. auf die* el. *bei Seite* ~ aflägsna, undanskaffa ngt, *jn aus dem Wege* el. *aus der Welt* ~ förpassa ngn in i evigheten. -**ensdrang**, *m.* längtan, lust att skapa, att verka; arbetslust. -**enslustig**, *a.* som känner lust att skapa, att verka. -**er**, -, *m.* skapare. -**ner**, -, *m.* 1. förvaltare, inspektor, uppsyningsman. 2. konduktör. -**nerai**, -*en*, *f.* förvaltareplats, -**bostad**. -**nerin**, -*nen*, *f.* hushållerska.
- Schaffgarbe**, *f.* bot röllika (Achillæa). -**haft**, *a.* färdigt, dum. -**husten**, *m.* torrhosta. -**ig**, **schäffisch**, *a.* färdigt, dum. -**lamm**, *n.* tacklam. -**ledern**, *a.* af fårskinn, fårskinnss. -**mälsig**, *a.* färdigt. -**meister**, *m.* fårherde. -**mutter**, *f.* tacka.
- Schafött**, -*e*, *n.* schavott.
- Schaffpelz**, *m.* fårskinnspäls. -**schere**, *f.* ullsax. -**skleider**, *pl.* fårskläder. -**skopf**, *m.* fårhufvud, -**skalle**. -**sköpfig**, *a.* dum, inskränkt. -**stall**, *m.* fårhus. -**stand**, *m.* (uppsättning af) får på en egendom.
- schaft**, -*en*, *f.* *sufl.* -skap.
- Schaft**, -*e* †, *m.* skaft, stång, handtag.
- Schaften**, *sv. tr.* sätta skaft på, skaffa, skäfta.
- schäftig**, -**schäftig**, *a.* -skaffad, försedd med så el. så beskaffadt skaft, t. ex. *glatt* ~ med slätt skaft.
- Schäftung**, *f.* skäftning.
- Schärfzucht**, *f.* fårafvel, -skötsel.
- Schah**, -*s* el. -*e*, *m.* schah, konung.
- Schakal** (arv. * -*č*), -*s* el. -*e*, *m.* schakal.
- Schake**[l], -*n*, *f.* ring, länk i en kedja.
- Schäker**, -, *m.* 1. skämtsam, lekfull person, skämtare, skalk, gyckelmakare. 2. = *rou*. -**ei**, -*en*, *f.* skämt, lek, spratt, tokeri. -**haft**, *a.* skämtsam, lekfull, skalkaktig. -**in**, -*nen*, *f.* se *Schäker*. -**n**, *sv. itr. h.* skämta, skalkas, leka, smekas.
- schal**, *a.* fadd, skäll, smaklös. -**e**, -*n*, *f.* dim. †, 1. skal. 2. pärm(ar), omslag, beklädnad. 3. omslutande skaft, handtag. 4. skål. 5. *Kalte* ~ kalkskål. -**brett**, *n.*, -**diel**, *f.* ytråde, yta. -**en**, *sv. tr.* sätta skal, sätta skaft på, fodra, brädfodra, bekläda.
- schälen**, *sv. I. tr.* skala, afskala, barka, afbarka; torfskära. II. *ryfl.* afskala sig, fjälla sig i sht om huden.
- Schall**||enfrucht, *f.* skalfrukt. -**engehäuse**, *n.* skal kring blodfjur *m. a.* -**heit**, *f.* faddhet, fadd smak. -**ig**, *a.* försedd med ett skal, i sht i sms., t. ex. *dick* ~ som har ett tjockt skal.
- Schalk**, -*e* [†], *m.* skalk, skälms. -**erai**, -*en*, *f.* 1. ondska; skurkstreck. 2. skalkaktighet, skälmsstycke. -**haft**, *a.* 1. ondskefull. 2. skalkaktig, skälmsk. -**h[äftig]keit**, *f.* 1. ondska, list. 2. slughet. 3. skalkaktighet, skälmsstycke, skälmskt sätt. -**ig**, -**isch** = *schalkhaft*. -**sauge**, *n.* 1. ondt, ondskefullt öga. 2. skälmskt öga. -**sfreund**, *m.* falsk vän. -**s-knecht**, *m.* otrogen tjänare. -**snarr**, *m.* narr, hofnarr. -**streich**, *m.* skälmsstycke.
- Schall**, -*e* [†], *m.* 1. skall, ljud, klang. 2. rop, rykte. -**hoden**, *m.* resonansbotten. -**en**, *sv. o. st. itr. h.* skalla, ljuda, klinga, genljuda. -**gelächter**, *n.* skallande skratt, gapskratt. -**horn**, *n.* 1. skalmeja. 2. basun. -**lehre**, *f.* läran om ljudet, akustik. -**loch**, *n.* hål i resonansbotten. -**rohr**, *n.* 1. språkrör. 2. blåsinstrument. -**stück**, *n.*, -**trichter**, *m.* mus. ljudtratt. -**welle**, *f.* ljudväg. -**wort**, *n.* ljudhärmande, onomatopoetiskt ord.
- Schalméi**, -*en*, *f.* skalmeja. -**bläser**, *m.* skalmejblåser. -**en**, *sv. itr. h.* blåsa skalmeja.
- Schalotte**, -*n*, *f.* schalottenlök.
- Schalt**||en, *sv. itr. h.* råda, styra, bestämma. ~ *und walten*: styra och ställa. -**er**, -, *m.* 1. en som styr och ställer, den bestämmande, herre, husbonde. 2. arv. -*n*. *f.* dim. [†], lucka i väggen, postlucka, biljettlucka.
- Schaft**[h]ier, *n.* soot. skomjurt.
- Schaft**||jahr, *n.* skottår. -**monat**, *m.* skottmånad. -**tag**, *m.* skottdag.
- Schälung**, *f.* skälning *m. m.* se *schälen*.
- Schaluppe**, -*n*, *f.* slup.
- Schalwand**, *f.* brädfodrad vägg.
- Scham**, 0, *f.* 1. blygsamhet; blygsel; skam. *Aller* ~ *bar sein*, *keine* ~ *im Leibe haben*: hafva bitit hufvudet af skammen. 2. blygd.

Schämlel *se* Schemel. -en, *sv. I. rfl. Sich* ~ [wegen] *einer ei. über eine Sache*: skämmas för, blygas öfver ngt, *vor jm*: inföi ngn. **II. tr. Sich** (dat.) *die Augen aus dem Kopfe* ~ skämmas ögonen *ur sig*.

schämlelregend, *a.* väckande blygsel. -geföhl, *n.* känsla af blygsel. -haft, *a.* blygsam, ärbär. -haftigkeit, *f.* blygsamhet, ärbarhet. -los, *a.* skamlös, oblyg. -losigkeit, *f.* skamlöshet, oblyghet. -rot[h], **I. a.** röd af blygsel. **II. n.** = *rou.* -röt[h]e, *f.* blygselrodnad.

schamvielen, *sv. tr.* skamfilla.

schand|bär, *a.* skamlig. -e, -n, *f.* (-n, *sv. I. gen. dat. sg. i vissa talesätt*), **1.** skam, vanära. **2.** *Zu ~n werden, machen*: bliuva, göra om intet, *sich zu ~n arbeiten*: arbeta sig förderfvad, öfverstränga sig, *sich zu ~n heben*: förllyfta sig, *ein Pferd zu ~n reiten ei. fahren*: spränga en häst, *jn zu ~n schlagen*: slå ngn förderfvad. -bube, *m.* kanalje, skändlig person.

schänd|len, *sv. tr. I.* oskära, vanära, vanhelga, skända. **2.** smäda, skymfa. **3.** stympa. -er, -, *m.* skändare *m. m. se föreg.* -erisch, *a.* skändande, vanhelgande.

Schand|fleck, *m.* skamfläck. -gebot, *n.* skamligt iagt bud. -gedicht, *n.* nidvisa. -geld, *n.* spottstyfver. -kauf, *m.* **1.** skamligt köp. **2.** köp för en spottstyfver.

schändlich, *a.* skändlig, skamlig, gemen. -keit, *f.* skändlighet *m. m. se föreg.*

Schand|lied, *n.* nidvisa. -mal, *n.* brännmärke, skamfläck. -maul, *n.* ond tunga. -name, *m.* öknamn. -pfahl, -pranger, *m.* skampåle. -preis, *m.* rövvarpris. -säule, *f.* skampåle. -schrift, *f.* smädeskrift. -that, *f.* skamlig gärning, illbragd.

Schändung, *f.* skändande *m. m. se schänden*.

Schank, -e †, *m.* **1.** utskänkning (srättighet). **2.** utskänkningslokal, krog. -gerechtigkeit, *f.* utskänkningsrättighet. -wirt[h]schaft, *f.* värdshus-, krogörrelse, krog.

Schanze, -n, *f.* skans. *In die ~ geben ei. schlagen*: prisgifva, sätta på spel. -n, *sv. tr. o. itr. h.* förskansa, uppföra förskansningar, uppkasta till, såsom förskansning; vara på fästningsarbete; träla, slita ond. -r, -, *m.* skansarbetare.

Schar, -en, *f.* **1.** skara. **2. se Pflugschar.**

Scharb[e]brett, *n.* skärbräde.

scharben, *sv. tr.* skära sönder i små bitar.

Schärbock, -[e]s, *o, m. med.* skörbjugg.

scharen, *sv. tr.* samla i skaror.

Schären, *pl.* skär, skärgård.

Scharen|führer, *m.* anförare för en skara. -weise, *adv.* i skaror.

scharf, -er †, *a.* hvass, skarp. ~e *Zucht*: sträng disciplin, *jn ~ nehmen*: behandla ngn strängt, ~betonen: starkt betona. -blick, *m.* skarpblick.

Schärfe, -n, *f.* **1.** skärpa. **2.** egg, (skarp) kant,

(skarpt) hörn. **3.** ngt för smaken skarpt, syra, beska. -n, *sv. I. tr.* hvassa, slipa, bryna, spetsa, formera, skärpa, höja; *kok. göra skarp, pikant. Ein Pferd* ~ brodda en häst. **II. rfl.** bliuva hvass, skarp.

scharf|geladen, *a.* skarpladdad. -kantig, *a.* skarpkantig. -klaufig, *a.* som har skarpa klor.

schärflich, *a.* litet skarp.

Scharf|richter, *m.* skarprättare. -schulz, *m.* skarpt skott. -schütz, *m.* skarpskytt. -sichtig, *a.* skarpsynt. -sichtigkeit, *f.* skarpsyntet. -sinn, *m.* skarpsinne. -sinnig, *a.* skarpsinnig.

Schärung, *f.* hvässande *m. m. se schärfen*.

scharfzackig, *a.* som har skarpa spetsar.

Scharlach, -e, *m. o. ** **n.** **1.** skarlahan. **2.** skarlakansröd tyg. **3.** skarlakansfeber. -baum, *m.*, -eiche, *f.* skarlakanseker. -en, *a.* **1.** skarlakansröd. **2.** af skarlakansröd tyg.

Scharlei, -e, *m.* skarlakansgräs.

Scharmützel, -, *n.* skärmytsel, skärmytsling.

-eln, *sv. itr. h.* **1.** skärmytsla. **2.** *F. av.* scharmutzieren, *sv.* gnabbas, byta ord. -ler, -, *m.* skärmytslare.

Scharnier, -e, *n.* gångjärn. -band, *n.* gångjärnshalfva. -zirkel, *m.* vanlig cirkel med gångjärn.

Schärpe, -n, *f.* skärp.

Scharpie *se* Charpie.

Scharlle, -n, *f.* **1.** skrapning, krafnsning. **2.** skrapadt, krafnsadt ställe. **3.** skrapa, skrapjärn. **4.** afskrap. -eisen, *n.* skrapjärn, skrapa. -en, *I. sv. itr. h. o. tr.* skrapa, kraspa, rifva. **II. -m. slagtar. -ei. bagarbord, -stånd. -or, -, *m.* **1.** en som skrapar, krafnsar, rifver. **2.** gnidare, girigbuk. **3.** hönsfågel. -füls = *Kratzfuß*.**

Schart|le, -n, *f.* **1.** bräcka, hugg i egg. **2.** glugg i en mur. **3.** inskärning. **4.** bot. skära (Serratula). -éke, -n, *f.* **1.** gammal bok, lunta. **2.** skräp. -ékenhändler, *m.* antikvarisk bokhandlare. -ékenjäger, *m.* bokvurm som jagar efter gamla rara böcker. -ig, *a.* **1.** som har bräckor, hugg i eggen. **2.** försedd med skottgluggar. -igkeit, *f.* egenskap att ha bräckor, hugg. *Die ~ des Messers*: bräckorna, huggen i knifven.

Schärwache, *f.* patrull.

Scharwenz *se* Scherwenz.

schassen, *sv. tr.* köra bort, jaga bort.

Schatten, *I. -, m.* **1.** skugga. **2.** skuggning.

II. sv. itr. h. o. tr. **1.** skänka, gifva, kasta skugga, skugga, beskugga; skymma. **2. se schattieren.** -bild, *n.* **1.** skuggbild. **2.** silhuett. **3.** skugga, fantom. -fürst, *m.* skuggornas furste. -gang, *m.* skuggig gång. -haft, *a.* skugglik. -hut, *m.* hatt som skyggar. -könig, *m.* **1.** skuggkonung. **2.** skuggornas konung. -land, *n.* **1.** skuggigt land. **2.** skuggornas rike, underjorden. -licht, *n.* målljus.

dunkel. -los, *a.* skugglös. -reich, *I. a.* skuggrik. *II. n.* skuggornas rike. -rifs, *m.* skuggbild, silhuett. -seite, *f.* skuggsida. -spiel, *n.* skuggspel. -thal, *n.* skuggrik dal. -werk, *n.* skuggor, skuggspel.

Schatt|ieren, *sv. I. tr.* schattera, skugga, nyansera. *II. itr. h. o. rfl.* gå i schattering. *Ins Graue* ~ gå, stöta i grått. -ierung, *f.* schattering, nyans. -ig, *a.* skuggig.

Schatulle, -*n.*, *f.* schatull. -ngelder, *pl.* furstes inkomster, civillista. -ngut, *n.* kronogods till regentens underhåll.

Schatz, -*e* †, *m. I.* skatt. **2.** smekord, fästman, fästmö, älskling, gubbe, gumma. -amt, *n.* räntekammare, rånteri.

schätz|bär, *a. I.* värdefull, värderad. **2.** uppskattbar, *vaut.* med negation: *nicht* ~ oskattbar. -keit, *f. I.* värdefull karaktär, värde. **2.** egenskap att vara uppskattbar, att kunna taxeras.

schatzen, *sv. tr.* beskatta; brandskatta, plundra. **schätz|en**, *sv. tr.* taxera, värdera, uppskatta, skatta, anse, hålla före, tro. *Geschätzter Freund!* ärade vän! *das geschätzte Ihrige:* eder ärade skrifvelse. -enswärt[h], *a.* värdefull, värderik. -er, -, *m.* taxerings-, värderingsman.

Schatz|geld, *n.* skatt, pålaga. -gräber, *m.* skattgräfvare. -heben, *n.* skatt(er)s sökande o. lyftande. -kanzler, *m.* skattkammarkansler. -kasten, *m. I.* kassakista, kista e. skrin med dyrbarheter i. **2.** i sht dim. -kästchen, -kästlein, *n. ss.* boktitel, vald samling, urval; själskatt. -pflichtig, *a.* skattskyldig. -schein, *m.* avvisning på statskassan. -ung, *f.* beskattning, brandskattning, plundring.

Schätzung, *f.* taxering, värdering.

Schau, -*en*, *f. I.* beskådande. *Nur zur ~ dienen:* bara vara för syns skull, *zur ~ stehen:* vara utställd till beskådande, i skådefönster, *zur ~ stellen:* utställa, exponera, *zur ~ tragen:* lägga i dagen, föra till torgs, ståta med. **2.** besigtning, inspektion, syn. **3.** anblick, syn, vy. **4.** utställning. **5.** sjö. *Die Flagge in ~ hissen:* hissa flaggen i schau. -b, -e [†], *m. I.* halmkärfve. **2.** fackla. -bär, *a.* mjölig att beskåda, att se, synlig. -be, -n, *f. I.* sid dräkt, mantel, talar. **2.** = *Schaub.* -begierig, *a.* skådelysten. -brot, *n.* skådebröd. -bude, *f.* marknadsstånd där ngt förevissas. -bühne, *f.* skådebana, scen, teater. -der, -, *m.* rysning. -derbär = *schauderhaft.* -dergeschichte, *f.* hemsk historia, spökhistoria. -derhaft, *a.* ryslig, hemsk, förskräcklig. -derhaftigkeit, *f.* ryslighet *m. m.* se föreg. -derig, -derlich = *schauderhaft.* -dern, *sv. I. tr. o. itr. h. I.* komma att rysa, att bäfva, förskräcka, t. ex. *der Schrei schauderte durch die Herzen:* skriket kom deras hjärtan att bäfva, *eine ~de Scene:* en ryslig scen; opera. *es schaudert mich* e. *mich schaudert* ['] *vor*

etw. (dat.): jag rysar, bäfvar för ngt. **2.** rysa, bäfva, *vor etw. (dat.), über sich selbst (acc.), ob der Gebärdn:* för ngt, för sig själf, för åtbörderna. *II. itr. s.* med bäfvan röra sig, fara. -derscene, *f.* hemsk scen. -dervoll = *schauderhaft.* -en, *sv. tr. o. itr. h. I.* skåda, se. **2.** besigtiga, inspektera. -er, -, *m. I.* åskådare. **2.** besigtigningsman, uppsyningsman. **3.** siare. **4.** *sv. n. o. ** -n, *f.* skjul, lider, kur. **5.** *sv. n. o. ** -n, *f.* skur, by. **6.** sjukdomsfall, paroxysm. **7.** rysning, fasa. -erانبlick, *m.* hemsk, ryslig anblick. -erbad, *n.* spritdusch. -ergefühl, *n.* hemsk känsla, rysning. -erhaft, -erig, -erlich, *a.* hemsk, ryslig. -erlichkeit, *f.* ryslighet, hemskhet. -ern, *sv. itr. h. I.* regna, hagla i skurar. **2.** rysa. *Opera. es schauert mich:* jag rysar. -ernacht, *f.* hemsk natt. -erthat, *f.* hemsk gärning, illdåd. -ervoll, *a.* ryslig, hemsk. -essen, *n.* skåderätt. -fel, -n, *f.* dim. †, **1.** skofvel. **2.** årblad; ankarfly. **3.** skofvelformigt horn på äldre algar o. dofhjortar. -felgehörn, -felgeweih, *n.* = *Schaufel 3.* -feln, *sv. tr. o. itr. h.* skofla. -fenster, *n.* skådefönster. -flor, -, *m. I.* en som skoflar. **2.** mer än tvåårig dofhjort. -flicht, -flig, *a.* skofvelformig. -führen, *tr.* förevisa, föra till torgs, lysa med. -gepränge, *n.* ståt, festtåg. -gericht, *n.* skåderätt. -gerüst, *n. I.* skådeställning, scen. **2.** katafalk. **3.** ställning för åskådare, tribun, läktare. -groschen, *m.* skådepenning. -kel, -n, *f.* gunga. -keléi, -en, *f.* gungande, gunga. -kelhaft, -kelig, *a.* gungande. -keln, *sv. tr., itr. h. o. rfl.* gunga. -kelpferd, *n.* gunghäst. -kler, -, *m., -klerin, -nen, f.* en gungande. -kreis, *m.* åskådarkrets. -lust, *f.* skådelystnad. -lustig, *a.* skådelysten. -m, -e †, *m.* skum, fradga, lödder.

schäumen, *sv. itr. h.* skumma, fradga.

Schaum|gold, *n.* glitterguld. -haft, -ig, schäumig, *a.* skumad, skummande. -kelle, *f.* skumslef. -kette, *f.* kindkedja på betsel. -löffel, *m.* skumsked.

Schaumünze, *f.* skådemynt.

Schaumwein, *m.* musserande vin.

Schau|pfennig, *m.* skådepenning. -platz, *m.* skådeplats. -rig, *a.* hemsk, ryslig. -spiel, *n.* skådespel. -spieldichter, *m.* dramatisk författare. -spieler(in), *m. (f.)* skådespelare (-erska). -spielern,* *itr. h.* vara skådespelare, spela komedi. -spielhaus, *n.* teater. -spielkunst, *f.* skådespelarkonst. -stellen, *tr.* utställa, exponera, skylta med. -stellung, *f.* utställning till beskådande. -stück, *n. I.* till beskådande, ss. skylt utställd föremål; expositionsartikel. **2.** skådespel. **3.** skådepenning. -turnen, *n.* gymnastikuppvisning.

Scheck, -*en*, *m., -e, -n,* *f.* skäck, skäckigt djur, *I* sht skäckig häst. -icht, -ig, *a. I.* skäckig. *F sich ~ lachen:* skratta sig förderfullt. **2.** *F* lustig.

scheel, *a.* skelande, skelögd, vindögd. ~ *zu* *etw.* *sehen*: se snedt på ngt, *etw. mit ~en Augen ansehen*: betrakta ngt med obliida ögon. *-blickend*, *a.* skelögd. *-sucht*, *f.* afundsjuka. *-süchtig*, *a.* afundsjuk.

Scheffel, *-*, *m.* scheffel, ett ådesmått, ugf. 55 liter. *-n*, *sv. itr. h.* *Das Korn scheffelt gut*: säden slår bra i spann.

Scheible, *-n*, *f.* skifva, (skott-, ur)tafla, (fönster)ruta, (hånings)kaka, hjul, trissa. *-enblei*, *n.* fönsterbly. *-enhonig*, *m.* hånig i kakor. *-enkönig*, *m.* pristagare vid målskjutning på skottafla. *-enschießen*, *n.* målskjutning på skottafla. *-ig*, *a.* skifflik, rund.

Scheich, *-e*, *m.* scheik.

scheidbar, *a.* möjlig att fränskilja. *-e*, *-n*, *f.* 1. gräns, grännskildnad. 2. skida, slida. *-eblick*, *m.* afskedsblick. *-ebrief*, *m.* skiljebref. *-egrüß*, *m.* afskedshälsning. *-ekuls*, *m.* afskedsskyss. *-elinie*, *f.* gränslinie. *-emauer*, *f.* skiljemur. *-emünze*, *f.* skiljemynt. *-en*, *st.* I. *tr.* skilja. *Von Tisch und Bett ~* skilja till säng och säte, *ein Geschiedener, eine Geschiedene*: en fränskild, *wer sind geschiedene Leute*: jag vill ej vidare ha ngt med er att göra, *das Los scheidet*: lotten afgör. II. *itr. s. o. rfl.* skiljas, skilja sig; gå sin väg. *Von hinnen en. aus dem Leben ~* fara hädan, aflida, *vor seinem ~* före sin död, *das ~de Jahr*: det snart tilländalupna året. *-epunkt*, *m.* skiljepunkt. *-ewand*, *f.* skiljeväg, mellanvägg. *-ewasser*, *n.* skedvatten. *-eweg*, *m.* skiljeväg. *-ling*, *-e*, *m.* (åker)ren. *-ung*, *f.* 1. skilsmässa, äktenskapskildnad. 2. fränskiljande, sofring. 3. sönderdelning.

Schein, *-e*, *m.* 1. sken; utseende. *Zum ~* för syns skull. 2. skriftligt intyg, attest, betyg, kvitto, polis, sedel. *-bar*, *a.* 1. skenbar. 2. synbar, tydlig, i ögonen fallande, lysande. *-barkeit*, *f.* 1. utseende, skenbar karaktär. 2. tydlighet. *-bild*, *n.* skugga, sken. *-en*, *st. itr. h.* 1. skina, lysa, glänsa. 2. förefalla, tyckas, synas. *-freund*, *m.* skenbar, falsk vän. *-friede*, *m.* skenbar fred. *-fromm*, *a.* hycklande. *-frömmigkeit*, *f.* hyckleri. *-gefecht*, *n.* simulaker. *-grund*, *m.* skengrund, svepskäl. *-heilig*, *a.* skenhelig. *-käter*, *m.* lysmask. *-tod*, *m.* skendöd. *-tot*, *a.* skendöd. *-verdienst*, *n.* skenbar förtjänst. *-weson*, *n.* 1. sken, hyckleri, bedrägeri. 2. fantom, inbillningsfoster.

Scheit, *-e[r]*, *n.* 1. vedtrå, trästycke, träbit. 2. spillra. *Zu ~ern gehen*: sönderslås, gå i spillror. *-el*, *-*, *m.*, *-n*, *f.* 1. hjässa. 2. bena. 3. härklädsel. 4. topp, spets, kam, rygg. *-elkäppchen*, *n.* kalott. *-eln*, *sv. tr.* 1. bena. 2. *Gescheitelt*: försedd med så eller så beskaffad hjässa, topp, t. ex. *hochgescheitelte Berge*: bärg med höga toppar, höga bärg. *-elpunkt*, *m.* spets; zenit. *-elrecht*, *a.* lodrät. *-elung*, *f.* benande. *-elwinkel*, *m.* mat. vertikalvinkel. *-er*, *-n*, *f.* = *Scheit*. *-erhaufe*,

m. vedstapel, bål. *-ern*, *sv. itr. s. o. h.* strand, förlisa, lida skeppsbrott, gå i spillror; bli. misslyckas. *-holz*, *n.* vedtrå, ved.

schel se *scheel*.

Schelfe, *-n*, *f.* skal, fjäll. *-n*, *-rn*, *sv. I. tr.* af-skala, affjälla. II. *itr. h. o. rfl.* fjälla sig.

Scheille, *-n*, *f.* 1. mindre klocka, ringklocka, pingla, bjällra, skälla. 2. örfil. 3. kort. ruter. *-en*, *sv. itr. h.* ringa, ringa på. *Im ~* ringa på ngn. *-engeläute*, *n.* bjällerklang. *-enkappe*, *f.* narråpa. *-entrommel*, *f.* trumma med vidhängande klockor, tamburin. *-enzug*, *m.* klocksträng. *-fisch*, *m.* zool. kolja. *-kraut*, *n.* bot. skelört. *-lack*, *m.* schellack.

Schelm, *-e*, *m.* skurk; skålm, skalk; stackare. *Einen faulen ~ ein ~einbein im Rücken haben*: vara för lat för att bocka sig, *einen ~ im Nacken en. hinter den Ohren haben*: hafva en räf bakom örat. *-einbein* se under *Schelm*. *-onstreich*, *m.*, *-enstück*, *n.* 1. skurksträck. 2. skålmstycke. *-eréi*, *-en*, *f.* 1. skurkaktighet, skurksträck. 2. skalkaktighet, skålmstycke. *-in*, *-nen*, *f.* skurkaktig kvinna; skålm, skalk; stackare. *-isch*, *a.* 1. skurkaktig. 2. skalkaktig, skålmsk.

Scheltle, *-n*, *f.* trätor, banner, ovet. *-en*, *st. tr. o. itr. h.* banna, gräla, träta (på), kalla med öknamn. *Er schilt [sich] mit ihm*: de gräla på hvarandra. *-er*, *-*, *m.* en grälände, trätande. *-rede*, *f.* bannande tal, straffal. *-wort*, *n.* okvädinsord.

Schemla, *-s*, *-s* el. *-ta*, *n.* skema. *-ätisch*, *a.* skematisk. *-el*, *-*, *m.* iten stol utan karm, taburet; pall. *-en*, *-*, *m.* skepnad, vålnad, hamn, skugga, spöke. *-enhaft*, *a.* skugglik, spöklik.

Schenk, *I. -en*, *m.* 1. värdsushuvård, krögare. 2. munsänk. II. *-en*, *f.* 1. = *Schenke*. 2. arv. *-e*, *n.* gåfva; drickspengar. *-bar*, *a.* som får a) bortsänkka, b) utsökanka. *-e*, *-n*, *f.* utsökankningsställe, krog, restauration, mindre värdsush. *-el*, *-*, *m.* 1. ben, skänkel, skålm. 2. lär. *-elig*, *a.* i sms. försedd med så eller så beskaffade ben, lär *m. m. se föreg.*, t. ex. *Dick ~* som har tjocka lär, *gleich ~* likbent. *-eln* i part. *geschenkt* = föreg. *-en*, *sv. tr.* 1. sänkka, gifva. *Etw. geschenkt bekommen*: få ngt till sänkka, *jm Glauben ~* sätta tro till ngn. 2. utsökanka; isänkka. 3. eftersänkka, förlåta. *-er*, *-n.* 1. gifvare. *-erin*, *-nen*, *f.* gifvarinna. *-gerechtigkeit*, *f.* utsökankningsrättighet. *-haus*, *n.* = *Schenke*. *-in*, *-nen*, *f.* värdsushuvärds fru, krögarska. *-kanna*, *f.* kanna till isänkknig. *-lig* se *schenkelig*. *-mädchen*, *n.* värdsushuflicka. *-raum*, *m.* restauration. *-stube*, *f.* skänkrum. *-tisch*, *m.* skänkbord, serveringsbord, buffet. *-ung*, *f.* 1. gifvande, donerande; eftersänkknande. 2. gåfva, donation, stiftelse. *-wirt[h]*, *m.* värdsushuvård, krögare. *-wirt[h]schaft*, *f.* värdsush-, krogförelse.

Scherbe, -n, *f.* 1. ler-, stenkärl-, kruka-, burk-, -fat; 1 aht blomkruka af stengods. 2. skärfva, splittra, bit.

Scherbecken, *n.* rakfat.

Scherböl, -en, -, *m.* = *Scherbe*. -endürr, *a.* kruttorr, alldeles uttorkad, förtorkad. -engericht, *n.* ostracism. -étt, -e ei. -s, *m.* o. *n.* sorbet.

Schere, -n, *f.* 1. sax. 2. klo på kråtor m. a. djur. 3. gaffel(tistel). 4. se *Schären*. -n, *st.* o. *sv.* I. *tr.* 1. klippa, skära, raka. *Im das Haar* ei. *jn kurz* ~ kortklippa ngn, *jm den Bart* ei. *jn* ~ a) raka ngn, b) klippa skägget på ngn. 2. plåga, trakassera, pina. 3. angå, vidkomma. II. *rf.* 1. *Sich um etw.* ~ bry sig om ngt. 2. packa sig i väg, lomma af. -nschleifer, *m.* skärslipare. -r, -, *m.* 1. klippare. 2. barberare, fältskär. -réi, -en, *f.* trakasseri.

Scherf, -e, *m.* vanl. dlm. skärf.

Scherge, -n, *m.* rättstjänare, polis(betjänt); en despots, en polismans tjänare, legodräng, träl, redskap, verktyg, kreatur.

Scherif, -e ei. -s, *m.* scherif.

Schermesser, *n.* rakknif.

Scherwenzel, -, *m.* 1. = *Kratzfußs* 1, 2. 2. kort. knekt. 3. tjänare, faktotum, allt i allom; tusenkonstnär. -éli, -en, *f.* skrapande med fötterna, bugande, krus, smicker, fjäs, fjäsk. -n, *sv.* *itr.* *h.* skrapa med fötterna, buga sig, krusa, smickra, fjäsa, fjäska.

Scherz, -e, *m.* skämt. *Im ~e*: på skämt, ~ *treiben mit jm* ei. *seinem* ~ *mit jm haben*: skämta, gyckla, driva med ngn. -en, *sv.* I. *itr.* *h.* skämta. II. *tr.* säga, göra på skämt. -gedicht, *n.* skämtsam dikt, visa. -haft, *a.* skämtsam. -haftigkeit, *f.* skämtsamt sätt. -liebend, *a.* skämtsam. -macher, *m.* skämtare. -weise, *adv.* på skämt.

scheu, I. *a.* skygg, rädd. ~ *machen*: skrämma, ~ *werden*: skygga. II. *o.* *f.* skygghet, rädsla, fruktan, bäfvan, räddhåga. -che, -n, *f.* fågelskrämma. -chon, *sv.* *tr.* skrämma, drifva, jaga bort. -en, *sv.* I. *itr.* *h.* skygga, blifva rädd, *vor* ei. * *an etw.* (dat.): för ngt. II. *tr.* sky, frukta, vara rädd för, dra sig för. III. *rf.* vara rädd. -er, -n, *f.* lada. -erbesen, *m.* skurtvaga. -erburste, *f.* skurborste. -erfals, *n.* skurbalja. -erfrau, *f.* skurmadam. -erlappen, *m.* skurtrasa. -ern, *sv.* I. *tr.* 1. *itr.* *h.* skafva, nöta. *Den Rücken wund* ~ skafva hål på ryggen. 2. diska, skura. II. *rf.* skafvas, nötas. -erung, *f.* -heit, -igkeit, *f.* = *Scheu* II. -klappe, *f.*, -leder, *n.* skyggelapp. -ne, -n, *f.* loge, lada. -rer, -, *m.*, -reirin, -nen, *f.* person som skurar ei. diskar. -säl, -e, *n.* ngt afskyvärdt, vidunder, odjur. -sellig, -fslich, *a.* 1. afskyvärd, vedervärdig, vederstygglig, vidrig. 2. F ofantlig, oerhörd. -fslichkeit, *f.* vederstygglighet, fulhet, ohygglighet, gemenhet.

Schicht[e], -en, *f.* skikt, hvarf, lager; trafve; afdelning. *In einer* ~ utan afbrott, ~ *machen*: upphöra med arbetet; *mit etw.* ~ *machen*: göra slut på ngt. -en, *sv.* I. *itr.* *h.* o. *tr.* [Zähne] ~ byta om, få nya tänder. II. *tr.* 1. dela, indela. 2. upplägga hvarfviss, trafva. -ung, *f.* -weise, *adv.* hvarfviss. -zahn, *m.* mjölk tand.

Schick, -[e]s, *o.* *m.* skick, ordning, anlag. -en, *sv.* I. *tr.* 1. skicka, sända. 2. foga, ordna, anordna, bestämma. II. *rf.* 1. foga sig, gestalta sig, lämpa sig. 2. vara lämplig, passa, skicka sig, passa sig. 3. *Sich in etw.* (ack.) ~ sätta sig in, finna sig i, rätta sig efter ngt. 4. *Sich auf* (med ack.) ei. *vanl.* *zu etw.* ~ rusta sig, göra sig i ordning till ngt. -lich, *a.* passande, skicklig, lämplig, tillbörlig. -lichkeit, *f.* det passande, god ton, lämplighet. -lichkeitsgefühl, *n.* känsla för det passande. -säl, -e, *n.* öde, bestämmelse. -sälsglaube, *m.* tro på ödet, fatalism. -sälsschlag, *m.* ödets slag, motgång. -ung, *f.* 1. skickelse. 2. öde.

Schieb|deckel, *m.* lock som skjutes igen. -en, *st.* I. *tr.* o. *itr.* *h.* 1. skjuta. *Bei Seite* ~ skjuta åt sidan; *mit am Rade* ~ hjälpa till, *jm etw.* *in die Schuhe* ~ gifva ngn skulden för ngt, *jm etw.* *ins Gewissen* ~ lägga ngn ngt på hjärtat. 2. uppskjuta. 3. *Kegel* ~ slå kägglor. II. *rf.* 1. *Die Hose hat sich in die Höhe geschoben*: byxen har krupit upp, *der Busen schob sich blofs*: barmen blötades. 2. *F sich weiter* ~ röra sig långsamt, gå som en snigel. 3. = *drücken* II, 3. -er, -, *m.* 1. en som skjuter (på). 2. (drag)låda. 3. förlängningsstycke, lös bordskifva. 4. löpknut, löpring, regel, skottbom, skottlucka, skottfönster. -fenster, *n.* skottfönster. -karre, *f.*, -karren, *m.* skottkärra. -kasten, *m.*, -lade, *f.* (drag)låda. -laden, *m.* skottlucka. -thür, *f.* dörr på trissor, skottdörr.

Schieds|gericht, *n.* skiljedomstol. -gerichtlich = *schiedsrichterlich*. -mann, -richter, *m.* skiljeman, skiljedomare. -richterlich, *a.* utgående från en skiljedomare, en skiljedomstol; skilje-. -spruch, *m.* skiljedom. -wand, *f.* skiljeväg.

schief, *a.* sned, sluttande, skef. *Seine Schuhe* ~ *laufen* ei. *treten*: gå snedt på skorna, *etw.* *steht* ~ a) ngt står snedt, på sned, b) *F* *mit* det är på tok med ngt, ~ *es Maul*: grimas, *in einer* ~ *en Lage sein*: intaga en skef ställning, *F etw.* ~ *nehmen*: taga illa upp, blifva stött på ngt, ~ *gewickelt sein*: hafva fått ngt om bakfoten, vara på villospår, ~ *gehen*: gå på tok. -e, -n, *f.* snedhet, lutning; skefhet. -eckig, *a.* snedhörnig, snedvinklig. -er, -, *m.* skiffer. -ericht, -erig, *a.* skiffrig. -ern, *sv.* I. *itr.* *h.* o. *rf.* skifra sig. II. *tr.* beströ, gödsla med skiffer, köra

skiffer på. -erstift, *m.* griffel. -erung, *f.* skifrande *m.* *se* *schiefern*. -geladen, *a.* snedt lastad; *F* *bnd.* på tre kvart, sned. -heit, -igkei, *f.* snedhet; skefhet. -kopf, *m.* 1. snedhalsad person. 2. *F* *bnd.* vriden, rubbad person. -mäutig, *a.* 1. snedmynt. 2. grimaserande. -stehen, *n.* lutning.

Schiellauge, *n.* skelande öga. -äugig, *a.* skelögd. -brille, *f.* glasögon för skelögd. -en, *sv. itr. h.* 1. skela; (snegla. 2. *bnd.* vara skef, halta. 3. *se* *schillern*. -er, -, *m.*, -erin, -nen, *f.* skelande person.

Schiemann, -er †, *m.* matros som har uppsigt öfver tacklaget.

Schien|lein, *n.* skenben. -a, -n, *f.* 1. skena; list, ribba, spjåle, språte. 2. skenben. -en, *sv. tr.* förse, beslå med skenor, ringa hjul. -enbahn, *f.* järnväg, spårväg. -enstrang, *m.* järnvägsspår. -enweg, *m.* = *Schienebahn*.

schier, *I. a.* 1. ren, glänsande. 2. slåt, jämn. 3. prydlig, skön. 4. ren, oblandad. **II. adv.** nästan, så när. **III. [-e]s, *o, m.*** linong. -ling, -e, *m.* sprängört. -tuch, *n.* linong.

Schieß|bahn, *f.* skjutbana. -bär, *a.* möjlig att skjuta, inom skothåll. -baumwolle, *f.* bomullskrut. -bedarf, *m.* ammunition. -bolzen, *m.* pil till armborst. -en, *st. I. tr. o. itr. h.* 1. skjuta. *Daneben* *el. vorbei* ~ skjuta bom; *bnd.* *fehl geschossen!* misstag! *mit dem Geld zu kurz* ~ ej räcka med pengarna. 2. *se* *Bock 8 o. Burzelbaum*. 3. *Das Brot in den, aus dem Ofen* ~ sätta in brödet i, taga ut brödet ur ugnen. 4. *sjö. Den Ballast a) ins Schiff* ~ barlasta fartyget, *b) aus dem Schiff* ~ lossa barlasten. 5. *Geld* ~ räkna, utbetala pengar. 6. *stud.* snatta, snyta, knipa. 7. *Samen, Ähren* ~ gå i frö, i ax. 8. *Geschossen: a)* *F* uppsluppen, tokig, *in jn geschossen sein:* vara pinkär i ngn, *b)* urblekt. 9. *subst. inf. ofta:* målskjutning, skyttegilles årsfest. **II. rjt.** *Stich mit jn* ~ duellera på pistol med ngn. **III. itr. s.** 1. störta sig, rusa; med fart fara, springa, simma, flyta, flyga, slå ned på ngt. *Dem Pferd, den Begierden die Zügel* ~ *lassen:* gifva hästen, begären fria tyglar, *jn* ~ *lassen:* släppa ngn, låta ngn gå, *etw.* ~ *lassen:* uppgifva tanken på, afstå från ngt. 2. skjuta upp, slå ut. *In die Höhe* ~ skjuta upp, *in Ähren, Samen* ~ gå i ax, i frö. -er, -, *m.* 1. stensprängare. 2. grissel. -eról, -en, *f.* skjutande, pluttrande. -geld, *n.* skottpengar. -gerechtigkeit, *f.* jagträtt. -gewehr, *n.* skjutgevä. -haus, *n.* målskjutningspaviljong. -hunde, *m.* jagthund. -loch, *n.* 1. skottglugg. 2. borrhål vid sprängning. -mal, *n.* mål vid målskjutning. -plan, -platz, *m.* skjutplats, -fält. -pulver, *n.* jagtkrut. -scharte, *f.* skottglugg. -scheibe, *f.* skottafsa. -stand, *m.* skjutstånd. -übung, *f.* skjutöfning. -wand, *f.* skottvall. -wolle = *Schießbaumwolle*. -zeit, *f.* jagttid.

Schiff, -e, *n.* 1. skepp, fartyg, båt. *Zu ~ ehen:* gå ombord. 2. *bot. köll.* 3. reservoar. 4. skyttel. 5. ~ *und Geschirr:* ertordliga redskap i stt för åkerbruk. *stv.* vagn och seldon. -bär, *a.* segelbar. -barkeit, *f.* segelbart tillstånd. -bau, *m.* skeppsbyggnad, -byggeri. -bauer, *m.* skeppsbyggare. -bauholz, *n.* skeppsvirke. -baumeister, *m.* skeppsbyggmästare. -besteuerung, *f.* styrmanskoust. -bruch, *m.* skeppsbrott. -brüchig, *a.* skeppsbruten. -en, *sv. I. itr. s.* fara till sjöss, sjövägen, segla. **II. tr.** frakta, transportera sjöledes. -er, -, *m.* 1. skeppare. 2. sjöman. -fährer, *m.* sjöfarande, sjöman. -fahrt, *f.* sjöfart. -fahrtreibend, *a.* sjöfarande. -gerippe, *n.* förtimring. -sbefrachtung, *f.* fartygs befraktande. -sbeute, *f.* pris. -seigent[h]ümer, -seigner, *m.* skeppsägare. -sfracht, *f.* skeppsladdning, skeppslast. -sfrachtbrief, *m.* konnossement. -sfreund, *m.* = *Schiffspartner*. -shaken, *m.* återhake. -shauptmann, *m.* (sjö)kapten. -shinter[h]eil, *n.* akter. -skapitän, *m.* sjökaptän. -smannschaft, *f.* manskap, besättning. -smühle, *f.* flytande kvarn. -smüller, *m.* ägare till, mjölnare i en flytande kvarn. -spartner, *m.* delägare i ett fartyg. -spfund, *n.* skeppund. -sschnabel, *m.* bagge, ram. -sschraube, *f.* propeller. -sspiegel, *m.* akterspegel. -stauwerk, *n.* tågvirke. -streppe, *f.* skeppstrappa. -svordert[h]eil, *n.* för. -swesen, *n.* sjöväsen.

Schikan|le, -n, *f.* chikan, kitslighet, trakasserii, förolämpning. -ieren, *sv. tr. o. itr. h.* chikanera, vara kitslig (mot), trakassera, förolämpa.

Schild, -e[r], *m. o. n.* 1. vanl. pl. -e, *m.* sköld. *Zu ~ und Helm geboren:* ädelboren, välboren, adlig; *bnd. etw. im ~ e führen:* hafva ngt i sinnet. 2. vanl. pl. -er, *n.* skylt. 3. plåt, märke. -bürger, *m.* 1. med sköld väpnad borgare. 2. kalkborgare, abderit. -bürger-t[h]jüm, *n.* kalkborgerligt sätt, småstadsanda. -eról, -en, *f.* målning, plansch. -erer, -, *m.* 1. skyltvakt. 2. målare, färgläggare, kolorist. 3. skildrare. -erhaus, *n.* skyllerkur. -ern, *sv. I. itr. h.* stå på vakt. **II. tr. I.** måla, färglägga, kolorera. 2. skildra, beskrifva. -erung, *f.* 1. kolorering, målning, plansch. 2. skildring, beskrifning. -farn, *m. bot.* ormbunke. -halter, *m.* 1. vapendragare, väpnare. 2. herald. sköldhållare. -knappe, -knecht, *m.* väpnare. -knorpel, *m.* sköldbrosk. -krot = *Schildpatt*. -kröte, *f.* sköldpadda. -laus, *f.* sköldlus. -ner, -, *m.* väpnare. -patt, *n.* sköldpadd. -patten, *a.* af sköldpadd, sköldpaddes-. -träger = *Schildhalter*. -wache, -wacht, *f.* skyltvakt.

Schilf, -e, *m. o. n.* vass; säf, tåg. -betränzt, *a.* bekransad, omgifven af vass, af säf. -e(rn) *se* *Schelfe(rn)*. -icht, -ig, *a.* vassbevuxen. -rohr, *n.* vassrör, vasstrå.

Schiller, -, *m.* skimmer, glans, färgskiftning, färgspel. -*n.*, *sv. itr. h.* skimra, glittra.

Schilling, -*e* men som myntenhet efter räknord -, *m.* 1. skilling (efter ort o. tid varierande mynt). 2. kok stryk.

Schimmel, -, *m.* 1. mögel. 2. skimmel. 3. F gråhårsman, gubbe. -*elicht*, -*elig*, *a.* möjlig. -*eln*, *sv. itr. h. o. s.* mögla. -*er*, -, *m.* skimmer, sken, glans. -*erglück*, *n.* skenbar lycka. -*erhaft*, *a.* skimrande. -*erkäfer*, *m.* lysmask. -*erlös*, *a.* glanslös. -*ern*, *sv. itr. h.* skimra, skina, glittra, tindra.

Schimpanse, -*n.*, *m.* chimpans.

Schimpf, -*e*, *m.* skymf, förolämpning. -*en*, *sv. itr. h. o. tr.* skymfa, småda, okväda, tråta, gråla. -*er*, -, *m.* skymfare, smådare. -*eröl*, -*en*, *f.* skymfunde, okvädande. -*ieren*, *sv. F* = *schimpfen*. -*lich*, *a.* skymflig, neslig. -*lied*, *n.* nidvisa. -*name[n]*, *n.* öknamn. -*wort*, *n.* skymford, okvädinsord.

Schindlanger, *m.* ställe där as utlägges. -*el*, -*n*, *f.* 1. takspån. 2. spjåle. -*eldach*, *n.* spån-tak. -*eldecker*, *m.* spånäckare. -*elhauer*, -*elmacher*, *m.* spånspantare. -*eln*, *sv. tr.* 1. täcka med takspån. 2. spjåka benrot. -*elreiser*, *m.* spånspantare. -*en*, *st. I. tr. o. itr. h.* 1. flå. 2. skafva skinet af. 3. stubba, vanskälla. 4. skrapa ihop, vara snål, girig. 5. öfveranstränga, skinna, plåga, förtrycka. II. *rd.* öfveranstränga sig, plåga sig, knoga. -*er*, -, *m.* 1. hudafdragare, rackare. 2. skinnare, plågare. 3. gnidare, girigbuk. -*eröl*, -*en*, *f.* 1. rackaryrke. 2. rackarbostad. 3. skinnande, trakasserier. 4. gnideri, girighet. -*erkarren*, *m.* rackarkärra. -*ermäsig*, *a.* F ofantlig, gruffig, helvetisk. -*grube*, *f.* grop där as utlägges. -*kracke*, -*mähre*, *f.* P skinkmärr.

Schinken, -, *m.* atm. *Schinkchen*, -*lein*, 1. skinka. F *bua. mit einer Wurst einen ~ abwerfen*: gnm en liten gåfva uppnå mycket. 2. F nedrökt boklunta.

Schinn, -*e*, *m.* mjäll.

Schippe, -*n*, *f.* skofvel.

Schirm, -*e*, *m.* 1. skydd, beskärm. 2. skärm. 3. paraply, parasoll. -*dach*, *n.* tak till skydd för ngt, lider, skjul; soltält. -*en*, *sv. tr.* skydda, beskydda. -*er*, -, *m.* beskyddare. -*erin*, -*nen*, *f.* beskyddarinna. -*fabrik*, *f.* paraplyfabrik. -*herr*, *m.* skyddsherre, beskyddare. -*herrschaft*, *f.* skyddsherreskap, beskydd. -*lampe*, *f.* lampa med skärm. -*ständer*, *m.* paraplyställ, -hållare. -*ung*, *f.* skyddande. -*vogt*, *m.* skyddsherre. -*wand*, *f.* skyddsvägg.

Schirren, *sv. tr.* ecla på, spännna för. -*meister* = *Geschirrneister*.

Schirting, -*s*, *m.* skirting.

Schisma, -*s*, -*s* et. -*ta*, *n.* skism, söndring.

Schlabbern, *sv. tr. o. itr. h.* slafsas, sörlpa.

Schlacht, -*en*, *f.* 1. slag, slagtning. 2. slag.

-*bank*, *f.* slagtbänk. -*bär*, *a.* lämplig till slag, slagtfet. -*beil*, *n.* slagтарыxa. -*bericht*, *m.* underrättelse om, redogörelse för ett slag. -*berühmt*, *a.* berömd gnm fältslag. -*en*, *sv. I. tr.* slagta. II. *itr. h. Nach jm ~ brås* på ngn. -*enkühn*, *a.* djärf i strid, modig. -*enmaier*, *m.* bataljmälare. -*er*, *Schlächter* = *Fleischer*.

Schlächterei, -*en*, *f.* 1. slagтарыrke. 2. slagteri. 3. slagande, blodbad.

Schlachtessen, *n.* måltid, kalas vid slag. -*feier*, *f.* minnesfest till minne af ngt fältslag. -*feld*, *n.* slagfält. -*fertig*, *a.* slagfärdig, stridsfärdig. -*fest*, *n.* 1. = *Schlachtfeier*. 2. = *Schlachtessen*. -*gefilde*, *n.* slagfält. -*gemälde*, *n.* bataljmålning. -*gesang*, *m.* stridsång. -*geschrei*, *n.* stridsrop. -*getümmel*, -*gewühl*, *n.* stridsvimmel. -*haufen*, *m.* 1. hop slagtdjur. 2. trupp i ett slag. -*haus*, *n.*, -*hof*, *m.* slagteri. -*linie*, *f.* slaglinie. -*maske*, *f.* slagtmask. -*messer*, *n.* slagtknif. -*plan*, *m.* stridsplan. -*reihe* = *Schlachtlinie*. -*ruf*, *m.* stridsrop. -*schwert*, *n.* slagsvärd. -*stück*, *n.* 1. bataljmålning. 2. slagtdjur. -*tag*, *m.* 1. slagtdag. 2. dagen för ett fältslag. -*vieh*, *n.* slagtboskap.

Schlacke, -*n*, *f.* slagg. -*en*, *sv. itr. h.* 1. opers. regna ihållande så att marken blir upplöst. 2. bilda slagg. -*erhaft*, *a.* slaggartad. -*erig*, *a.* regnig, våt. -*ern*, *sv. itr. h.* 1. hänga slapp, fladdra sakta. 2. = *schlacken* 1. -*erregen*, *m.* ihållande regn. -*erwetter*, *n.* ihållande regnväder. -*icht*, -*ig*, *a.* 1. = *schlackering*. 2. slaggig.

Schlaf, -[e]s, 0, *m.* dim. †, 1. sömn, lur. *In den ~ sinken*: falla i sömn, somna. 2. se *Schläfe*. -*apfel*, *m.* 1. alruna. 2. = *rosj*. -*beere*, *f.* dvalbär. -*bett*, *n.* säng. -*bringend*, *a.* sömn-gifvande.

Schläte, -*n*, *f.* tinning.

Schlaffen, *st. itr. h.* sofva. ~ *gehen*: gå till sängs, *eine wohl~de Nacht wünschen*: önska god natt. -*engehen*, *n.* att gå till sängs. *Beim ~* när man går till sängs. -*en[s]zeit*, *f.* softid; liggdags.

Schläfer, -, *m.* sofvande. -*ig(keit)* se *Schläfrig(keit)*. -*in*, -*nen*, *f.* sofvande. -*n*, *sv. tr.* sofva. Vanl. opers. *es schläfert mich*: jag känner mig sömnig.

Schlaff, *a.* slapp, slak, lös. -*heit*, *f.* slapphet.

Schlafgefährte, *m.*, -*gefährtin*, *f.* sängkamrat.

-*geld*, *n.* betalning för natthärbärge. -*gemach*, *n.* sofgemak. -*genofs*, -*gesell*, -*kamerad*, *m.* sof-, sängkamrat. -*kammer*, *f.* sängkammare. -*krank*, *a.* sömnsjuk. -*krankheit*, *f.* sömnsjuka. -*lied*, *n.* vaggvisa. -*los*, *a.* sömnlös. -*losigkeit*, *f.* sömnlöshet. -*lust*, *f.* sömnbegär. -*mittel*, *n.* sömnmedel. -*mütze*, *f.* nattmössa. -*mützig*, *a.* F sömnig, däsig, slö, trög. -*pelz*, *m.* pälsfordrad nattrock. -*ratz*, *m.*, -*ratze*, *f.* F ejusofvare, sömntuta.

schläfrig, *a.* sömning. *-keit, f.* sömninghet.

Schlafrock, m. nattrock. *-saal, m.* sofrum. *-sessel, m.* sofstol, hvilstol. *-stätte, -stelle, f.* hvilostad, läger. *-stube, f.* sängkammare. *-stuhl, m.* = *Schlafsessel*. *-sucht, f.* sömnsjuka. *-süchtig, a.* sömnsjuk. *-trank, -trunk, m.* sömndryck. *-trunken, a.* sömndrucken, yrvaken. *-trunkenheit, f.* sömndrucket tillstånd. *-wachend, a.* somnambulisk. *-wagen, m.* sofvagn. *-wirkend, a.* sömngifvande. *-zeit, f.* softid. *-zimmer, n.* sofrum.

Schlag, -e †, *m.* 1. slag, rapp, hugg, stöt; åskslag. *Ein ~ aus blauer Luft:* en blick från klar himmel, *kalter ~* åskslag som ej tänder, *elektrischer ~* elektrisk stöt, *~ zehn Uhr:* på slaget tio, *auf einen ~* med ens. 2. slag, drill, sång. 3. slag, art, sort, ras. *Dieser ~ von Weibern:* denna sorts kvinnor, kvinnor af den sorten, *die Heirat ist nach meinem ~:* giftermålet är i min smak. 4. slagbom, fotsteg som slås upp, klaff, lucka; dörr, dörrfygel. 5. med. slag, apoplexi. 6. skog. hygge. 7. åbr. gårde, åkerskifte, vall. 8. sjo. a) slag, b) ~ *des Ruders:* årtag. *-ader, f.* pulsåder. *-bär, a.* lämplig till hygge, utmärktigt mogen (om skog). *-brücke, f.* fällbro, fällbrygga.

Schlägel se *Schlegel*.

Schlaglen, st. I. tr., itr. h. o. s. 1. slå. *Drein ~* hugga in, gå löst, *klein ~* slå sönder i bitar, *zu Tod ei. tot ~* slå ihjäl, *darauf ließe ich mich tot ~* det kan jag våga hufvudet på, *Geld tot ~* göra af med pengar, *die Zeit tot ~* fördriva tiden, *Falten ~* falla i veck, bilda veck, vecka sig, *eine geschlagene Stunde:* en hel timme. — Med prep.: *die Welle schlägt ans Ufer:* vågen slår mot stranden, *ein Ton schlägt ans Ohr:* en ton, ett ljud träffar örat, *ans Kreuz ~* korsfästa; *mit dem Kopf auf den Stein ~* slå hufvudet mot stenen, *Steuern auf etw. ~* lägga skatt på ngt, *etw. auf die Zeit ~* uppskjuta ngt; *es schlägt Feuer aus dem Boden:* det slår upp eld ur marken, *sich (dat.) etw. aus dem Kopf ~* slå ngt ur tankarne, *aus einander ~* veckla, slå upp, isär, *aus der Art ~* vanslägtas; *die Tinte schlägt durchs Papier:* bläcket slår igenom; *der Preis der Ware ei. die Ware schlägt in die Höhe:* varan stiger i pris, *in Falten ~* lägga i veck, *in Fesseln ~* fjättra, *in den Wind ~* ej bry sig om, strunta i; *sie schlägt nach ihrer Mutter:* hon brås på sin mor; *über die Stränge ~* hoppa öfver skacklorna, *alles über einen Leisten ~* skära allt öfver en kam; *einen Mantel um den Leib ~* svepa in sig i en kappa; *der kalte Brand ist zu der Wunde geschlagen:* det har slagit sig kallbrand i såret. 2. kämpa, strida, slåss. 3. slå ihjäl, döda. 4. hugga, hugga i, fälla. 5. träffa, nå. 6. explodera, t. ex. ~ *de Wetter:*

exploderande grufgas. II. *rf. 1.* *Sich rechts, seitwärts ~* taga af, vika af åt höger, åt sidan, *sich auf die Seite der Verschwornen ~* gå öfver, sälla sig till de sammansvurna, *sich ins Mittel ~* träda emellan, söka medla, *sich zu jm ~* sälla sig till ngn. 2. slå sig fram, taga sig fram. 3. slåss, kämpa, strida, duellera.

Schläger, -r, m. 1. en som slår. 2. häst som slår bakut. 3. fågel som slår, sjunger, drillar bra. 4. slagskämpe. 5. (fäkt)sabel. *-éi, -en, f.* slagsmål.

Schlag||etot, -s, m. slagskämpe, mördare. *-fals, n.* fat, tunna till inpackning, fastage. *-feder, f.* 1. vingpenna. 2. slagfjäder. *-fertig, a.* slagfärdig. *-fertigkeit, f.* slagfärdighet. *-flufs, m.* slag, slaganfall. *-gewicht, n.* slaglod. *-gold, n.* blodguld. *-holz, n.* 1. till hygge bestämd skog. 2. trä att slå med ss. sälträ, skäkträ m. m. *-lawine, f.* slaglavin, bildas vid tövader af kram snö. *-leiste, f.* slaglist. *-licht, n.* stark, skarpt begränsad dager. *-lot[h], n.* slaglod. *-pulver, n.* 1. med. slagpulver. 2. knallpulver. *-sahne, f.* vispad grädde. *-schatten, m.* slagskugga. *-seife, f.* hammarban. *-stock, m.* sälträ. *-wald, m.* till trakthygge indelad skog. *-werk, n.* 1. pålkran. 2. slagverk. *-wunde, f.* kontusion.

Schlamm, -[e]s, 0, m. slam, dy, gyttdja.

Schlammarbeit, f. slammng.

Schlamm|en, schlämmen, sv. I. tr. 1. muddra, rensa från slam. 2. slamma, vaska. II. *itr.* 1. s. rinna, vältra sig fram afsättande slam. 2. h. se *schlemmen*. *-ig, a.* slammig, dyig, gyttjig.

Schlammkreide, f. slammad krita.

Schlamp, -e †, *m.* släp. *-ämpen, sv. itr. h. F* kalasa. *-e, -n, f.* 1. slampa, slamsa. 2. = *raij*.

Schlämpe se *Schlempe*.

Schlampen, -n, f. 1. sörpla, slafs. 2. hänga lös, röra sig, gå ostadigt. *-er, -, m.* osnygg, snuskig person. *-erél, -en, f.* oordning, osnygghet. *-ig, a.* 1. ~ *es Essen:* röra, smörja, slask, skval. 2. regnig, våt. 3. slampig, slamsig, slarfvig.

Schlange, -n, f. dim. †, orm; bud. ringel, slingring, krökning, bugt.

Schlängelléi, -en, f. slingrande, slingring. *-icht, -ig, a.* som slingrar sig, går i krökningar. *-n, arv. schlangen, sv. I. tr.* vrida spiralformigt, leda i slingringar. *Geschlängelher Weg:* väg som går i krökningar. II. *itr. h. o. rf.* slingra sig, gå i bugter.

Schlangen|anbeter, m. ormdyrkare. *-busen, m.* falsk barm. *-gewinde, n.* ormslinga. *-gezisch, n.* ormhväsnig. *-gezücht, n.* ormyngel. *-haft, a.* ormaktig, ormlik. *-herz, n.* falskt hjärta. *-krümmung, -linie, f.* ormslinga. *-mann, m.* 1. ormtämjare, ormtjusare. 2. astron. ormkarl. *-rohr, n., -röhre, f.* spiralformigt rör. *-stab, m.* merkuriestaf. *-träger, m.* astron.

ormkarl. **-weg**, *m.* väg som kröker sig, går i bugter. **-windung**, *f.* ormslingring, ormslinga.

schlangicht, schlänglicht *se* **schlänglicht**.

schlank, *a.* 1. smärt, smal. 2. *se* **schlankweg**.

-heit, *f.* smärthet, smärt figur, smalhet, reslighet. **-wäg**, *adv.* utan vidare, helt simpelt.

schlapp, *I. itj.* härmande a) slafsande, b) hassande, c) smäckande, klatschande, ugr. slafs, klapp, smäck. **II. se schlaff.** **III. = Klapp.** **-e, -n, f.** 1. nederlag, förlust, skada, afbräck, kränkning. 2. toffel, träsko, hasa. 3. mössa, mjuk hatt. **-en, sv. tr. o. itr. h.** 1. slafsa, sörla (i sig). 2. hasa, gå i hasor. **-hut**, *m.* mjuk hatt. **-s, -e, m.** flabb.

Schlaraffe, *-n, m.* invånare i slaraffenland, latmask, lätting. **-n, sv. itr. h.** lefva ett lättjefullt lif, vara en lätting. **-nland, n.** slaraffenland. **-nleben, n.** lättjefullt lif.

schlarfen, *sv. itr. s.* hasa, dra benen efter sig.

schlau, *a.* slug. **-be, -n, f.** skal. **-berger, -,** *m.* F slughufvud. **-ch, -e †, m.** 1. tät säck, lädersäck, lägel; F *ma.* istermage. 2.

slang. **-chen, sv. tr.** leda gum slang. **-chhaft, -chig, a.** slangartad. **-deréi, -en, f.** slarf, slams.

-derhaft, -derig, -derisch, a. slarfvig, slamsig, slampig.

-dern, sv. itr. h. 1. fara hit och dit, ha för stort spelrum. 2. ligga omkring i oordning, huller om buller. 3. slarfva, slamsa, slampa. 4. *Mit einer Ware*

~ slumpa bort en vara. **-erweise, adv.** slugt, slugt nog. **-heit, -igkeit, f.** slughet, list.

-kopf, m. slughufvud. **-köpfig, -sinnig, a.** slug.

schlecht, *a.* 1. dålig, ond, *adv. sv.* illa. *In ~ machen:* tala illa om, förtala ngn, *mir ist ~ jag mår illa, ~er werden:* försämrats. 2.

föräldr. a) enkel, rättfram, annu vanl. i förbindelsen: ~ *und recht:* rätt och slätt, b) enkel, tarflig, simpel, c) *nicht ~ ej* litet, ganska (mycket). **-erdings (sv. --), adv.** fullständigt, helt och hållet, absolut. **-gelaunt, a.**

vid dåligt lynne. **-heit, -igkeit, f.** dålighet, gemenhet. **-hin, -wég, adv.** helt enkelt, helt simpelt, rätt och slätt, utan vidare.

schleck = leck.

Schlegel, -, *m.* 1. käpp att stå med, slagträ, slårträ, trumpinne; klubba. 2. (djur)bog. **-n, sv. itr. h.** misstaga sig, göra en grof bock.

Schleh, -e, m., -e, -n, f. 1. slån(bärsbuske). 2. slånbar. **-[en]baum, -[en]busch, -[en]dorn, -[en]strauch, m. = Schleh 1.**

Schlei, -e, m. se Schleie.

Schleich[e se **Blindschleiche.** **-en, st. itr. s. o. rfl.** smyga (sig), gå sakt, krypa. **-er, -, m.** en som smyger sig fram, går smygvägar.

-eréi, -en, f. smygande, smygväg. **-erin, -nen, f. se Schleicher.** **-ieber, n.** smygande feber. **-handel, m.** smyghandel. **-händler, m.** smyghandlare. **-treppe, f.** smyg-, löntrappa. **-wa[a]re, f.** kontraband. **-weg, m.** smygväg.

Schleie, -n, f. sutare (Cyprinus tinca).

Schleier, -, m. slöja, flor. **-eule, f.** tornuggla. **-flor, m.** flor till slöjer, flortyll. **-haft, a.** 1. lik en slöja. 2. beslöjad, hemlighetsfull.

-lehen, n. län som går i arf äfven på kvinnolinien. **-los, a.** obeslöjad. **-n, sv. tr.** beslöja, insvepa.

Schleifan **anstalt, f.** slipverk. **-bahn, f.** kana, isbana. **-e, -n, f.** 1. kana, isbana. 2. drög. 3. snara, ögla, rosett. 4. korsband. **-en, I. st. tr. slipa; glätta, polera. II. st. o. sv. itr. h. o. s.** kana, skrilla, hasa. **III. sv. tr. 1. arv. itr. h. o. rfl.** släpa (sig). 2. nedrifva, rasera. 3. binda, t. ex. *Laute, Töne.* 4. knyta rosetter.

-er, -, m. 1. slipare. 2. en art galopp (dans). 3. bunden not. **-eréi, -en, f.** 1. slipande, slipning. 2. sliperi. **-handel, m.** smyghandel. **-mühle, f.** slipsten som drives gum ut maskineri, slipverk. **-sel, -s, 0, n.** slipgorr. **-stein, m.** slipsten. **-trog, m.** slipo.

Schleih(e) se Schleie(e).

Schleim, -e, m. slem; gelé. **-en, sv. I. itr. h. 1.** blifva geléartad. 2. alstra slem. **II. tr.** rena från slem; skumma. **-flufs, m.** katarr. **-chaft, -icht -ig, a.** slemaktigt, geléartad, slemmig. **-t[h]ier, n.** blötdjur.

Schleissle, -n, f. 1. pärtsticka. 2. a) fjäderskaft utan fan, b) dun. 3. linneskaf. **-en, st. tr., itr. s. o. rfl.** 1. afnöta(s), slita(s). 2. klyfva(s), afsöndra(s), afskala(s), i sht *Federn* ~ sprita fjäder. **-erin, -nen, f.** hushållerska.

Schlemm, -s ei, -e, m. kort slam. **-en, sv. I. itr. h.** frässa, lefva i sus och dus. **II. se schlämmen.** **-er, -, m.** frässare, *tr* föreg. **-eréi, -en, f.** frässeri, lif i sus och dus.

Schlempe, -n, f. röra, välling, skulor, i sht drank.

Schleud(er)er, -, m. släntrare, dagdrifvare. **-er-gang, m.** värdslös, långsam gång, släntrande. **-erjän, F = Schlendirang.** **-ern, sv. itr. h. o. s.** släntra, gå och drifva, flanera. **-riän, -e, m.** släntrian. **-riänen, sv. itr. h.** följa släntrianen.

Schlenker|bein, n. F en som går och slänger med benen. **-beinig, a.** som slänger med benen. **-n, sv. tr. o. itr. h.** slänga, dänga, dingla.

Schlepp, -e, m. se Schleppe. **-dampfer, m., -dampfschiff, n.** bogserångare, bogserare. **-e, -n, f.** släp. **-en, sv. I. tr. 1.** släpa, släpa med sig, efter sig; framsläpa. 2. slita, utslita *kläder* utan att göra ngt till deras underhåll. 3. taga i släptåg, bogsera. **II. rfl.** 1. släpa sig, släpa sig fram. 2. *Sich mit etw. ~ dragas* med ngt. **III. itr. h.** släpa. **-er, -, m.** en som släpar. **-eréi, -en, f.** släp, trälände. **-kleid, n.** klädning med släp. **-rock, m.** kjol med släp. **-säbel, m.** släpsäbel. **-schiffahrt, f.** bogsering. **-tau, n.** bogseringslina, släptåg.

Schleuder, -n, f. slunga. **-arbeit, f.** slarfvigt, på hafs gjort arbete. **-éi se** **Schlauderei.**

-er, -, m. slungare. -haft, -ig se *schlauer-*.
-n, sv. I. tr. slunga. II. se *schlauer-*. -preis, m. underpris, röfvarpris.

schleunig, a. skyndsam, hastig, fort. -keit, f. skyndsamhet, hastighet, brådska.

Schleu[]se, -n, f. sluss.

schleufs(t), fördr. = *schliefs(t)*.

Schlich, -e, m. 1. smygväg, kryphål. 2. knep. 3. se *Schlick*.

schlicht, a. 1. enkel, okonstlad, rättfram. 2. slät, t. ex. *~es Haar*. -e, -n, f. 1. = *Schlichtheit*. 2. klister, lim att klistra varpen med i en var. -en, sv. I. tr. 1. ordna, bringa i ordning, utreda, bilägga. 2. släta, jämna, slätfläta, slätthäffa. II. rfl. ordnas, reda upp sig, bli klar. -er, -, m., -erin, -nen, f. en som ordnar, jämnar, bilägger. -haarig, a. släthårig. -heit, f. 1. enkelhet, rättframhet, enfold. 2. ordning, släthet, jämnhet. -hin = *schlecht-hin*. -ung, f. ordnande m. m. se *schlichten*. -wäg = *schlechtweg*.

Schlick, [-e]s, 0, m. slam, gyttja, dy. -en, sv. tr., itr. h. o. rfl. uppslamma(s). -erig, a. dyig, gyttjig.

Schliet, -e, m. degigt ställe, stålrand i bröd. -en, st. itr. s. krypa, glida. -ig, a. degig, med stålrand i (om bröd).

schlies|bar, a. som kan stängas, låsas. -e, -n, f. lås, regel, knäppe, spänne. -en, st. I. tr. 1. sluta, t. ex. *die Augen*. *Die Wunde* ~ läka säret, *an die Brust* ~ sluta till sitt bröst. 2. stänga för, stänga igen, stänga, låsa. *Den Gefangenen an die Wand* ~ fastlåsa fången vid väggen, *den Hund an die Kette* ~ binda hunden, *in sich* ~ innesluta, innefatta, *aus dem Hause* ~ utestänga, *geschlossene Zeit*: förbjuden tid. 3. hopsmeta, försegla, hopknäppa, hopfästa, sluta, foga. *Das Band enger* ~ draga, knyta åt bandet hårdare, *ein in sich geschlossenes Ganzes*: ett i sig avslutadt helt, *geschlossene Gesellschaft*: slutet sällskap. 4. sluta, avsluta. 5. sluta, uppgöra, ingå. 6. sluta, *etw. aus etw.*: till ngt af ngt. II. rfl. 1. sluta sig, gå igen. *Die Wunde schließt sich*: säret läkes, *sich an einander* (ack.) ~ sluta sig till hvarandra. 2. lida mot, närma sig slutet, avslutas, sluta. 3. komma till stånd, bliwa af. III. itr. h. 1. sluta till, passa, sitta åt. *Der Reiter schließt* ei. *reitet geschlossen*: ryttaren trycker benen intill hästens sidor. 2. sluta, upphöra. 3. *Von et. aus etw. auf etw.* (ack.) ~ sluta af ngt till ngt, *etw. schließt für jn*: ngt talar för ngn. ~d av. bevissande. -er, -, m. 1. portvakt, dörrvakt, vaktmästare, fångvaktare. 2. med. ringmuskel. -erin, -nen, f. dörr-, fångvakterska; hushållerska. -kette, f. kedja hvars ändrar äro gum lås förenade. -lich, a. slutlig, avslutande. -muskel, m. smndragande muskel, ringmuskel. -ung, f. slutande m. m. se *schließen*.

Schliff, -e, m. 1. se *Schliefe*. 2. slipning, glätande, polering. 3. släthet, glatthet, polityr, sv. bna. yttre polityr.

schlimm, a. dålig, ond, ledsam, sorglig, svår. *Es steht ~* det står illa till, *einem ~en Arm haben*: hafva ondt i en arm, *mir ist ~* jag mår illa, det kväljer mig, *davor kann einem ~ werden*: det är, så att man kan må illa af det, ~ *hinter etw. her* ei. *nach etw. sein*: vara galen i, efter ngt.

Schling|e, -n, f. 1. klänge, bana. 2. ögla, maska. 3. bindel. 4. snara. bnda. *den Kopf* ei. *sich aus der ~ ziehen*: dra sig ur förlägenheten. -el, -, m. slyngel. -elái, -en, f. slyngelaktighet. -elhaft, a. slyngelaktig. -en, st. tr. 1. sv. itr. h. äta glupskt, sluka, svälja neda. 2. sv. rfl. vrida (sig), slingra (sig), vinda (sig), linda (sig), knyta. *Das Band schlingt sich zur Schleife*: bandet bildar en rosett. -er, -, m. en som a) slukar, b) vrider, lindar ngt. -ern, sv. tr. o. itr. h. 1. se *schlenkern*. 2. sja. slingra, rulla. -gewächs, -kraut, n., -pflanze, f. slingerväxt.

Schlipf, -e, m. ras, skred.

Schlippe = *Brandgasse*. -r, -s, 0, m., -rmilch, f. skummad sur mjölk.

Schlips, -e, m. halsduk.

Schitt|en, -, m. 1. släde, kälke. 2. drög. -enbahn, f. 1. väg för slädar, körväg i snön. 2. före. -enfahrt, f. slädfart, slädfärd. -engeläut, n. bjällerklang. -erbahn, f. kana, isbana. -erer, -, m. en som slår kana. -ern, sv. itr. h. o. s. slå kana, skrilla. -schuh, m. skridsko. -schuhläufer(in), m. (f.) skridskoåkare. -schuhlaufen, n. skridskoåkning.

Schlitz, -e, m. inskärning, snitt, skåra, springa, sprund. -auge, n. smalt öga som hos mongeterna. -äugig, a. smalögd. -en, sv. tr. göra ett snitt, en skåra, ett sprund i, skåra upp, klippa upp, rispa upp. -fenster, n. smalt fönster. -ig, a. försedd med sprund, uppskuren, uppriadt. -messer, n. knif att skåra, sprätta upp ngt med. -streif, m. kil i kläder.

schlohweiss, a. snöhvít.

Schlofs, -er †, n. 1. slott. 2. lås; knäppe, spänne. 3. bäcken(ben). -bein, n. höftben. -e (sv. *Schlosse*), -n, f. hagelkorn. -en, sv. itr. h. hagla. -enkorn, n., -enstein, m. hagelkorn. -ensturm, m. hagelby.

Schlosser, **Schlösser**, -, m. låssmed, klensmed. -ái, -en, f. låssmeds-, klensmedsyrke, verkstad.

Schlofs|hauptmann, m. slottshöfvidsman, -fogde. -hof, m. borggård. -verwalter, -vögt, m. slottsfogde.

Schlot[]t, [-e] †, m. skorsten. -feger, -kehrer, m. skorstensfjäre, sotare.

Schlotter|bein, n. darrande, osäkert ben. -hose, f. vida byxor. -ande, a. darrande, osäker, vacklande; vid, löst hängande, slapp, sladd-

- rig, slarfvig. **-igkei**t, *f.* slapphet, slarf *m. m.* *se* föreg. **-kopf**, *m.* (person med) darrande, nickande hufvud. **-n**, *sv. itr. h. o. v. id ortförändring s. darra*, hänga löst, slappt, fara hit och dit, vackla, stappa.
- Schlucht**, *-en, f.* dal, klyfta, afgrund, svalg. **schluchzlen**, *sv. itr. h. o. tr. 1.* snyfta, gråta bitert. **2. *** hicka. **3. *** ljuda stötvis. **-er**, *-, m. 1.* en snyftande. **2.** snyftning. **3. = Schlucken II.** **-eréi**, *-en, f.* snyftande, snyftning.
- Schluck**, *-e [t]* *o. -, m.* klunk, drag. **-auf**, *m. hicka*. **-en**, *I. sv. tr. o. itr. h. 1.* svälja ned, svälja, sluka. *Bud. an einem Schmerz ~ kämpa mot smärtan.* **2. *** = schlucken. **II. sv. -er**, *-s, 0, m.* hicka. **-er**, *-, m.* stackare. **-weise**, *adv.* klunkvis, i klunkar.
- Schluder** *se Schlauder*. **Schluff** *se Schlucht*.
- Schlummer**, *-, m. 1.* slummer, sömn. **2. *** sömndryck. **-betäubt**, *a.* öfvervåldigad af sömn. **-er**, *-, m. 1.* slumrare. **2. = Schlummerkopf**. **-kissen**, *n.* hufvudkudde. **-kopf**, *m. F* sömning, dásig person, nattmössa. **-lied**, *n.* vaggsång. **-los**, *a.* sömnlös. **-n**, *sv. I. itr. h. slumra. II. oper. Es schlummert mich:* jag känner mig sömning. **-trunken**, *a.* sömndrucken.
- Schlump**, *-e, m.* slump. **~s**: *gnm* en slump. **-[e]**, *-en, f. F* slampa, slamsa. **-en**, *sv. I. itr. h. o. s. 1.* lyckas *gnm* en slump, slumpa sig. **2. = schlottern. II. tr. slarfva med ngt. **-ern**, *sv. itr. h. o. s.* släpa, släpa sig, släntra. **-icht**, *-ig, a.* slarfvig, slamsig.**
- Schlund**, *-e t, m.* svalg; gap, djup klyfta, afgrund. **-bräune**, *f.* strupinflammation. **-kopf**, *m.* struphufvud.
- Schlupe** *se Schaluppe*.
- Schlupf**, *-e t, m. se Schlupfloch*.
- schlüpfen**, *sv. itr. s.* smyga sig, glida, slinka. **-[e]rig**, *a.* hal, slipprig; obehaglig, kinkig; tvetydig, ekivok. *Eine ~e Zunge haben* *sv.* vara språksam, prata mycket. **-[e]rigkeit**, *f.* slipprighet *m. m. se* föreg.
- Schlupfloch**, *n., -winkel, m.* smyghål, kryphål, kryp-in.
- schlürfen**, *sv. I. tr. o. itr. h.* dricka med välbehag, läppja på, sörpla i sig. **II. itr. h. o. s. = latschen**.
- Schlus**, *-e t, m. 1.* tillslutning. *Das Fenster hat keinen rechten ~* fönstret sluter ej till väl. **2.** stängning, afslutande, slut. **3.** afslutning, slut, ände. *Zum ~ till sist, zum ~ bringen:* afsluta. **4.** slutsats, slutledning. **5.** beslut. **-antrag**, *m. jur.* slutpåstående. **-ärt**, *f.* slutsätt. **-bemerkung**, *f.* afslutande anmärkning; slutord.
- Schlüssel**, *-, m.* nyckel; klav. **-bärt**, *m.* nyckelax. **-bein**, *n.* nyckelben. **-blume**, *f.* gullvifva. **-bund**, *n.* nyckelknippa. **-rohr**, *n., -röhre, f.* nyckelpipa.
- Schlussfolge** *[rung]*, *f.* slutsats, slutledning. **-gerecht**, *a.* logisk.
- schlüssig**, *a.* besluten. **~ sein**: vara besluten, hafva beslutat, **~ werden**: besluta, öfverenskomma.
- Schlusskette**, *f.* slutledning. **-punkt**, *m.* slutpunkt, sista punkt. **-rechnung**, *f.* sluträkning, slutlig uppgörelse. **-recht**, *a.* logisk. **-rede**, *f. 1.* afslutningstal. **2.** slutet, sista delen af ett tal. **3.** slutledning. **-reihe**, *f. 1.* slutledning. **2.** sista raden, ledet, serien. **-richtig**, *a.* logisk. **-satz**, *m. 1.* slutsats. **2.** sista satsen. **-sitzung**, *f.* sista sammanträdet. **-stein**, *m.* slutsten. **-widrig**, *a.* ologisk, inkonsekvent. **-widrigkeit**, *f.* brist på logik, på följdriktighet, inkonsekvens.
- Schwäch**, *0, f.* smålek, skam, skymf. **-bedeckt**, **-beladen**, *a.* skamhöljd, nedtryckt af skam. **schwächteln**, *sv. itr. h.* smäkta utet, spela den smäktande.
- schwachten**, *sv. itr. h.* smäkta, förmäkta.
- schwächtigt**, *a. 1.* smäktande. **2.** smal, spenslig, skranglig. **-keit**, *f.* spenslighet, skranglighet.
- Schwachtlappen**, *n. F 1.* hångrande fattiglapp. **2.** smäktande, ålskogssjuk person. **-riemen**, *m.* svältrem.
- schwächvoll**, *a.* skamlig, neslig.
- Schwack**, *I. se Geschmack. II. -en, f. sv. -e, -n, f. sja.* smack. **-haft**, *a.* smaklig, välsmakande. **-haftigkeit**, *f.* smaklighet, god smak. **schwaddern**, *sv. tr. e. itr. h.* smutsa, smörja ned.
- schwählen**, *sv. tr. o. itr. h.* smäda, skymfa, nedsätta, okväda, [*auf* *ei. gegen ei. über*] *jn:* *ngn.* **-er**, *-, m., -erin, -nen, f.* smädare, fiende; okvädande person. **-lich**, *a. 1.* skamlig, skändlig. **2.** *adv. F* mycket, dugtigt. **-lied**, *n.* nidvisa. **-rede**, *f.* smädetal. **-schrift**, *f.* smädeskrift. **-sucht**, *f.* smädelystnad. **-süchtig**, *a.* smädelysten. **-ung**, *f. 1.* smädande. **2.** smädelse. **-wort**, *n.* smädeord, skymford.
- schmal**, *-er [t]*, *a. 1.* smal, trång. **2.** knapp, karg, mager. **-bäckig**, *a.* med magra, insjunkna kinder. **-bier**, *n.* dricka. **-blätterig**, *a.* smalbladig.
- Schmäle** = *Schmalheit*. **-n**, *sv. itr. h. o. tr. [Auf] jn ei. mit jm ~* gråla, träta på, klandra *ngn.* **-rn**, *sv. I. tr. 1.* göra smalare. **2.** förklena, förmänska, inskränka. **II. rfl.** smalna, afsmalna. **-rung**, *f.*
- Schmälhans**, *m.* smalhans, fattigdom, nöd. **-heit**, *f. 1.* smalhet. **2.** knapphet, karghet. **-spurig**, *a.* smalspårig.
- Schmalte**, *0, f.* smalt.
- Schmälvieh**, *n.* småboskap.
- Schmalz**, *-es, 0, n.* flott, fett. *Bud. im ~ sitzen:* må godt, ha goda dagar. **-brot**, *n.* bröd med flott på. **-en**, **schmälzen**, *sv. tr.* smörja med *sou;* ingnida med fett. **-ig**, *a.* flottig.
- Schmand**, **Schmant**, *-e, m. 1.* grädde. **2.** smörja. **schmarötzlen**, *sv. itr. h. 1.* snylta. **-er**, *-, m.* snylt-

- gäst, -djur, -växt, parasit. -eréi, -en, *f.* snyltande. -erhaft, -erisch, *a.* snyltande, parasitisk. -erpfanze, *f.* snyltväxt. -ert[h]ier, *n.* snyltdjur.
- Schmarrle**, -n, *f.* långt ärr el. sår, skråma i sht af huggvapen i ansigtet. -en, *I. sv. tr.* ge ngn en skråma, jfr föreg. **II.** -, *m.* ett slags mjölrätt. -ig, *a.* ärrig, skråmig.
- Schmatz**, -e [t], *m.* dim. † *F* smällande kyss. -en, *sv. itr. h. o. tr.* smacka, äta och smacka; kyssa så det smäller.
- Schmätzer**, -, *m.* zool. buskskvättå.
- Schmauch**, -e [t], *m.* 1. tjock rök, kvalm. **2.** *F* bolmande drag ur pipa. -en, *sv. itr. h. o. tr.* 1. ryka. **2.** *F* röka, bolma. **3.** sv. **schmäuchen**, röka, röka ut, röka ihjäl. -er, -, *m.* *F* rökare. -gesellschaft, *f.* *F* rökklubb. -ig, *a.* *F* nedrökt.
- Schmaus**, -e †, *m.* kalas; festmåltid. -bruder, *m.* goddagspilt. -en, *sv. itr. h. o. tr.* kalasa. -er, -, *m.* kalasande person; goddagspilt. -eréi, -en, *f.* kalasande, kalas. -erisch, *a.* kalaslik, kalasande, kalas-.
- schmeck|bär**, *a.* som kan smakas, ger smak. -en, *sv. I. tr.* smaka. **II.** *jn nicht ~ können:* ej kunna tåla ngn. **II. itr. h.** smaka. *Nach Öl ~* smaka olja. -er, -, *m.* 1. en som smakar på ngt. **2.** finsmakare, läckergom.
- Schmeer** se *Schmer*.
- Schmeichel|blick**, *m.* smekande, öm blick. -él, -en, *f.* 1. smicker. **2.** smekande, smekning. -haft, *a.* 1. smickrande, berömande. **2.** smeksam, smekande. -ig, -isch = *smeichlerisch*. -katze, *f.* smeksam katt; *F* **bn.** smeksam person. -n, *sv. itr. h. o. tr.* 1. smickra, *jm* el. * *jn:* ngn. *Der Maler hat ihm* (den porträtterade) *geschmeichelt*, men: *das Bild* (porträttet) *ist geschmeichelt*. *Personl. paas.* vanl. i förbind.: *ich bin* (el. *fühle* el. *finde mich*) *geschmeichelt von* el. *durch* el. *über etw.*, men: *ich schmeichle mir* (* *mich*) *mit etw.*, dock sv. *ich schmeichle mich einer* (gen.) *Sache*. **2.** smeka. -name, *m.* smeknamn. -rede, *f.* smickrande tal, smicker. -wort, *n.* 1. smickrande ord. **2.** smekord.
- Schmeichler**, -m, smickrare. -ln, -nen, *f.* smickroriska. -isch, *a.* smickrande, inställsam.
- schmeidig**, *a.* smidig, mjuk. -keit, *f.* smidighet.
- Schmeiß**, -es, *0*, *m.* ekstremer; flugsmuts. -e = *Schmeißfliege*. -en, *st. tr. F* 1. kasta, kasta, slänga. **2.** slå, slå till. -fliege, *f.* spyfluga.
- Schmelz**, -e, *m.* 1. emalj. **2.** stråpärla. **3.** glans, friskhet, färg, färgton. -arbeit, *f.* 1. smältning. **2.** emalj(arbete). -bär, *a.* smältbar. -barkeit, *f.* smältbarhet. -blau, *n.* smalt. -butter, *f.* smält smör. -e, -n, *f.* 1. smältande, smältning, smältningprocess. **2.** smältta. **3.** smälthyttå. **4.** glassats. -en, *I. st. itr.* s. smälta. **II. sv. o. st. tr. 1. smälta. **2.** fördrifva rager. **3.** emaljera. -er, -, *m.* smältare. -eréi, -en, *f.* 1. smältning. **2.** smälthyttå. -gemälde, *n.* emalj(målning). -glas, *n.* emalj. -hitze, *f.* smälthetta. -hütte, *f.* smälthyttå. -ofen, *m.* smältugn. -pfanne, *f.* smältpanna. -tiegel, *m.* smältdegel. -ung, *f.* smältning *m. m.* se *Schmelzen*.**
- Schmer**, -[e]s, *0*, *m.* o. *n.* ister, fett, vagnsmörja.
- Schmergel**(n) se *Schmürgel*(n).
- Schmerl**, -e, *m.* -, -e, -n, *f.* -, -ing, -e, *m.* zool. 1. dvärgfalk. **2.** grönlång.
- Schmerz**, -e[n]s, -en, *m.* smärta, plåga, kroppsligt ondt. -beladen, *a.* plågad, lidande. -en, *sv. I. itr. h.* smärta, göra ondt, värka. **II. tr.** smärta, plåga, i sht opera. -enfrei = *schmerzlos*. -engeld, *n.* ersättning för sveda och värk, **bn.** ersättning för lidanden. -enskind, *n.* sorgebarn. -enslager, *n.* plågebödd. -ensreich, *a.* smärtfull, smärtsam. -ensruf, -enschrei, *m.* smärtans rop, skri. -gefühl, *n.* smärta. -haft, *a.* smärtsam, värkande. -haftigkeit, *f.* värk, smärta. -lich, *a.* smärtsam, plågsam. -lindernd, *a.* som lindrar plågorna, (smärt)lindrande. -los, *a.* smärtfri, plågfri. -losigkeit, *f.* smärtfritt tillstånd. -stillend, *a.* smärtstillande. -voll, *a.* smärtsam, plågsam.
- Schmetterling**, -e, *m.* fjäril. -sblume, *f.* -, -sblüt[h]l[i]er, -, *m.* bot. växt med fjärilslik blomkrona.
- schmettern**, *sv. I. tr.* härtigt slå, slunga, kasta. **II. itr.** 1. s. stöta, falla med brak. **2.** *h.* smattra, skrälla.
- Schmicke**, -n, *f.* 1. piska. **2.** pisksnärt. -n, *sv. tr.* slå till, piska.
- Schmidt** se *soj*.
- Schmied**, -e, *m.* 1. smed. **2.** zool. knäppare, knäppbagge. -bär, *a.* smidbar. -barkeit, *f.* smidbarhet. -e, -n, *f.* smedja. **bn.** *vor die rechte ~ gehen:* vända sig till rätt person. -ebalg, *m.* blåsbalg i en smedja. -eisen, *n.* smidesjärn, stångjärn. -eesse, *f.* 1. smedjehärd. **2.** smedja. -ehandwerk, *n.* smedsyrke. -ekohle, *f.* smideskol. -en, *sv. tr.* smida; **bn.** uttänka, komma med, göra, stifta. -ewa|ajre, *f.* smide. -ezange, *f.* smedstång.
- Schmiegle**, -n, *f.* 1. böjning, snedd, sned vinkel, lutning, sluttning. **2.** vinkelmått, vinkelhake. -en, *sv. tr.* 1. o. i sht *rf.* böja (sig) ert, intill ngt. *Sich ~ und biegen:* kröka sig, vrida sig, krypa, *sich an jn ~* trycka sig, krypa, sluta sig tätt intill ngn, *sich um etw. ~* slingra sig omkring ngt. **2.** mäta sneda vinklar. -säm, *a.* böjlig, smidig, mjuk. -samkeit, *f.* böjlighet, smidighet. -ung, *f.* = *Schmiege* 1.
- Schmier|läien**, *pl. F* 1. mutor. **2.** = *Schmiere*. -rei. -büch, *n.* kladd. -e, -n, *f.* (vagns-, maskin-, sko)smörja; *F* **bn.** smörj, stryk. -en, *sv. tr.* 1. smörja, breda, stryka. *Ordsp.* *wie man schmirt, so fährt man:* som man kokar, får man supå, *F* **bn.** *jm das Maul [mit Ho-*

nig] ~ ugt. lofva ngn guld och gröna skogar, *geschmierte Worte*: håningsösta ord, *Wein* ~ förfalska vin, *jm die Hände* ~ muta ngn, *jm etw. ins Maul* ~ göra ngt påtagligt för ngn, *tratta* i ngn ngt. 2. sudda, kludda, klottra, slarfa med. -er, -, m. 1. smörjare. 2. vinförfalskare. 3. suddare, klottrare, klåpare, målarklädd. -eréi, -en, f. kladdande; sudd, kludd, klotter, fusk. -finke, m. F smutsgris, gris. -ig, a. smörjig, kläbbig, smutsig. *Sich ~ machen*: smörja ned sig. -igkei, f. smörjigt, smutsigt tillstånd. -lappen, m. 1. smutsig trasa. 2. = *Schmierfinke*. -leder, n. smorläder. -seife, f. såpa. -stiefel, m. smorlädersstövel.

Schminke, -, n. f. smink; skönhetsmedel. -n, sv. tr. sminka.

Schmirgel, -, m. smergel. -n, sv. tr. smergla.

Schmifs, -e, m. 1. slag, rapp, hugg, skråma. 2. ekskrementer.

Schmitz, -e, m. 1. = *Schmifs* 1. 2. remsa. 3. smörja, smuts. Bnd. *jm einen ~ anhängen*: baktala ngn. -e, -, n. f. 1. = *Schmitz* 3. 2. pisksnärt. -en, sv. tr. 1. slå till, rappa på. 2. smörja; nedsmutsa.

Schmöker, -, m. F nedrokt (bok)lunta. -n, sv. itr. h. F läsa, draga igenom gamla luntor.

schmol||en, sv. itr. h. vara ond, förtretad, [mit] jm: på ngn. -es ee *Schmol||is*. -ieren, sv. itr. h. stud. dricka brorskål. -is, stud. I. -, -, n. o. m. brorskål. II. *itj.* (vid brorskåls drickande) skål! skål, bror! *tr. fiduzit*. -kämmerchen, -stübchen, n., -winkel, m. kammare, vrå dit man kan dra sig undan, kabinett.

Schmor||braten, m. i lyckt käril stekt ei. stufvad kött. -en, sv. tr. o. itr. h. steka i stt vid ankta eld i lyckt käril, stufva. -fleisch, n. = *Schmorbraten*. -kohl, m. stufvad kål. -pfanne, f., -topf, m. stekgryta.

Schmuck, I. [-e]s, 0, m. prydnad, smycke, nipper, grannlåt. II. a. pyrdlig, pyntad, vackert. -arbeit, f. smycke.

schmücken, sv. tr. smycka, pryda, pynta; ut-smycka.

Schmuck||gegenstand, m. smycke, prydnad, grannlåt. -geld, n. nipperpenngar i stt ss. en del af hemligtred. -händler, m. juvelerare. -heit, f. pyrdlighet, vackert utseende. -kasten, m. juvelskrin. -laden, m. juvelerarebutik. -los, a. utan prydnad, enkel. -losigkeit, f. frånvaro af prydnader, enkelhet. -nadel, f. juvelnål, bröstnål; brosch. -sache, f. prydnad, nipper.

Schmuddeléi, -en, f. smuts, smörja.

Schmugg||el, -, m., -eléi, -en, f. smuggling, smuggeri. -eln, sv. itr. h. o. tr. smuggla. -ler, -, m. smugglare.

schmuzzeln, sv. itr. h. förnöjdt småle.

Schmutz, -es, 0, m. smuts. -ärmel, m. lösärm till skydd mot smuts. -en, sv. I. itr. h. lätt bli smutsig, taga smuts åt sig. II. tr. smutsa,

smutsa ned. -eréi, -en, f. smuts, smörja, smutsigt göra. -finke, m. F smutsgris, gris. -ig, a. smutsig. -igkei, f. smutsighet. -lappen, m. 1. torcktrasa; smutsig trasa. 2. = *Schmutzfinke*. -liese, f. F lortlolla, gris. -papier, n. makulatur.

Schnabel, -t, m. näbb; sugrör hos insekter; F mun; * spets, udd. F *sprechen wie einem der ~ gewachsen ist*: tala naturligt, okonstladd, sjunga efter sin näbb, *noch gelb ei grün um den ~ sein*: ännu ej vara torr bakom öronen. -förmig, a. näbbförmig, spetsig. -ieren, sv. tr. o. itr. h. F kalasa.

schnäbeln, sv. itr. h. o. rfl. näbbas, bryna näbb, kyssas.

Schnabel||schuh, m. lång spetsig sko under medeltiden. -t[h]ier, n. zool. näbbdjur.

Schnack, -e [t], m. F snack; prat. *Das ist ein ganz anderer ~ det är ngt helt annat*. -en, sv. itr. h. F snacka, prata. -eréi, -en, f. F snack, prat, skvaller. -halt, -ig, a. F språk-sam, pratsam, pratsjuk.

Schnad||ahüpfel, -erhüpfel, -, n. fyrradig syd-tysk visa med dansmelodi.

Schnak[ø], -en, m., -e, -n, f. 1. mygga. 2. puts, upptåg, fars. -ig, -isch, a. F putslustig, komisk.

Schnalle, -n, f. dim. t, 1. spänne. 2. dörrklinka. 3. knäpp med ett finger, näsknäpp. -n, sv. I. tr. spänna. II. = *schnalzen*. -ndorn, m. spänntorn. -nshuch, m. sko med spänne.

Schnalz, -e, m. dim. t, knäpp, smäll, smacking. -en, sv. itr. h. smacka; knäppa med fingrarna; smälla, klatscha med en piska.

schnapp, I. *itj.* vips. *In einem ~ ei. im ~ i ett nu, i ett nafs*. II. -e, m. 1. munsbitt. 2. raskt grepp, tag, klipp. 3. näsknäpp. -en, sv. itr. h. I. knäppa, smälla, smacka. 2. str. s. vippa; springa upp, smälla igen. 3. str. tr. snappa, nafs. [*Nach*] *Luft ~ kippa efter andan*. -er, vant. *Schnapper*, -, m. 1. flugsnappare. 2. dörrklinka, åderjärn o. åst. som röres af en gåder. -galgen, m. vippgalge. -hahn, m. stråtröfware, bandit, snapphane. -messer, n. fällknif. -sack, m. ränsel. -schlofs, n. fjäderlås. -weife, f. knäpphårfvel, haspel.

Schnaps, I. -e [t], m. dim. t, 1. sup, snaps. 2. bränvin. II. = *schnapp* I. -bruder, m. suput. -en, sv. itr. h. F taga sig en sup, sup. -ig, a. som smakar ei. luktar bränvin.

schnarch||en, sv. itr. h. 1. snarka; frusta. 2. skryta, skräffa; gråla. -er, -, m. 1. snarkare. 2. skräflare. 3. snarkning. -eréi, -en, f. 1. snarkande. 2. skräfvel. -erin, -nen, f. 1. snarkerska. 2. skräflerska.

Schnarr||el, -n, f. 1. = *Knarre*. 2. kornknarr. -en, sv. itr. h. 1. knarra, surra, brumma. 2. skorra. 3. tala entonigt. 4. brumma, gråla. -laut, m. knarrande, brummande ljud, ton. -pfeife, f. mus. borduna. -ton, m. = *Schnarr-laut*. -werk, n. mus. snarrverk.

Schnatterléi, -en, *f.* snattrande; prat. -ente, *f.* 1. bara anka. 2. root. snattrand. -er, -, *m.* en snattrande; pratmakare. -haft, *ig, a.* snattrand, pratsjuk, skvalleraktigt. -liese, -maul se *Plapperliese*, -maul. -n, *sv. itr. h.* 1. snattara. 2. prata, pladdra, snattra. -tasche se *Plappertasche*.

schnauben, *sv. o. st. I. itr. h. o. tr.* fnysa, frusta; *utr. s.* fnysande fara, rusa. *Vor Wut* ~ sjudaf vrede, skumma af raseri, *nach Luft* ~ snappa efter luft, kippa efter andan, [*nach*] *Rache* ~ andas hämd. **II. tr.** snyta.

schnäufeln, *sv. itr. h.* vädra, nosa.

schnaufeln, *sv. itr. h.* andas djupt, hämta andan; fnysa, frusta; snarka, hvila. -er, -, *m.* 1. fnysande, frustande, uppblåst person. 2. andetag.

Schnauz|bärt, *m.* 1. knävelbärar, mustascher. 2. person med knävelbärar. *Alter* ~ ota: gammal knekt. -bärtig, *a.* som har knävelbärar, mustascherad. -e, -n, *f.* dim. †, 1. nos, tryne, mule; † käft, mugga. 2. pip.

schnauzellen, *sv. itr. h. o. tr.* snäsa, ryta. -ig, *a.* snäsig.

Schnecke, -n, *f.* 1. snäcka. 2. snigel. 3. spiral. -n, *sv. itr. h. o. s.* krypa som en snäcka. -nfeder, *f.* spiralfjäder. -nfräs, *m.* af snäckkor, af sniglar försäkad skada. -ngang, *m.* snäckgång, a) långsam gång, b) spiralformig gång. -ngenhäuse, *n.* = *Schneckenhaus*. -nhaft, *a.* 1. snäckartad, som en snäcka ei. snigel. 2. snäckformig, spiralformig. -nhaus, *n.* snäckhus, snäckskal. -nlinie, *f.* snäcklinie, spiral. -npost, *f.* långsam post. *Mit der ~ fahren*: resa ytterst långsamt, med snigelens hastighet. -nwerk, *n.* snäckverk. -nwindung, *f.* (hvarf af en) snäcklinie, vindel. -nzug, *m.* långsamt tåg.

Schnee, [-e]s, *o, m.* 1. snö. 2. slagen ägghvita, vispad grädde. -bahn, *f.* snöhöjld väg; kalkbana; före. -ball, *m.* snöbäll. -ballen, *itr. h. o. sich* (vpr.) ~ kasta snöbäll (på hvarandra). -bedeckt, *a.* snöbetäckt, snöhöjld. -blende, *f.* snöblindhet. -blume, *f.* = *Schneeglöckchen*. -bruch, *m.* 1. lavin. 2. trädgrenars afbrytning gnm snöns tyngd. -brust, *f.* snöhvitt bröst. -finke, *m.* snöspår. -flocke, *f.* snöflock. -gebirge, *n.* snöbetäckt bärg (skedja). -gestöber, *n.* snöyra. -glöckchen, *n.* bot. 1. snödropp. 2. snölocka. -huhn, *n.* snöripa. -icht, -ig, *a.* snöig. -könig, *m.* snögubbe. -koppe, -kuppe, *f.* snöbetäckt bärgstopp. -linie, *f.* snögräns. -mann, *m.* snögubbe. -milch, *f.* vispad grädde. -schuh, *m.* skida. -treiben, *n.* snöyra, -storm. -webe, -wehe, *f.* snödrifva. -wittchen, *n. npr.* sagans Snöhvit.

Schneid, [-e]s, *o, m.* energi, kraft, eftertryck. **Schneide**, -n, *f.* egg; bnd. det träffande i ett uttryck, skärpa; energi. -bohlen, *pl.* skärböner. -breit, *n.* skärbräde. -eisen, *n.* 1. eggjärn. 2. i smala stänger klippt järn. -messer, *n.* 1.

bandknif. 2. hackknif. -mühle, *f.* sågverk. -n, *st. tr. o. itr. h.* 1. skära, tälja, snida, klippa; säga; bnd. lura, praja. *Etw. zurecht* ~ klippa till ngt; opera. *es scheidet mir im Leibe*: a) jag har knip i magen, b) bnd. det gör mig grufligt ondt, smärtar mig; † bnd. *sich ~ mit etw.*: misstaga sig i ngt, *Wein* ~ förfalska vin, *Gesichter, Grimassen, Fratzen* ~ göra miner, grimaser, gubbar. 2. vara skarp, hvass, bita. ~d ota: skarp, t. ex. ~de Kälte; ~der Pfiff: skarp, gäll hvissling. 3. mäja, slå, aftaga. *F Geld* ~ tjäna pengar. 4. slipa, gravera. *Fein geschnittenes Gesicht*: fint måjladt ansigte. 5. kort. göra inpass. -punkt, *m.* skärningspunkt. -r, -, *m.* 1. en som skär m. m. se *schneiden*, i sht i sms. 2. skraddare; † bnd. stackare, kräk; jag. jägare som ingenting skjuttit. -rarbeit, *f.* skraddararbete, sömnad. -rbraten, *m.* † skämts. prässos (os af med präsjärn präsadt tyg). -réi, *o, f.* skrädleri, a) skraddaryrke, b) skraddararbete. -rhaft, *a.* skraddaraktigt, skraddar(e)-. -rin, -nen, *f.* sömmerska; skraddarhustru. -risch se *schneiderhaft*. -rkarpen, *m.* † skämts. sill. -rlohn, *m.* sylön. -rmädchen, *n.* syfficka, sömmerska. -rn, *sv. itr. h. o. tr.* skraddra, sy. -rseele, *f.* † 1. käringsjäl. 2. *Eine ~ haben*: vara harhjärtad. -zahn, *m.* framtand.

schneidig, *a.* 1. hvass, skarp, bitande; bestämd, energisk; modig, tapper. 2. i sms. -eggad, t. ex. *zwei* ~ tveeggad. -keit, *f.* skärpa m. m. se föreg. **schneien**, *sv. I. itr. h. o. † tr.* vaul. opera. snöa. *Bnd. es hat ihm in die Bude ei. Hütte geschnitten*: han har råkat ut för obehag. **II. itr. s.** komma oväntadt, som från skyarne.

Schnei[f]se, -n, *f.* 1. skogsstigt, skogsväg i sht till donors uppsättande. 2. fågelssnara, dona.

schneiteln, *sv. tr.* klippa, putsa, kvista.

schnell, *a.* snabb, hastig, fort, snar, rask, bråd. -beschwingt, *a.* snabb(t) flygande. -bleiche, *f.* kemisk blekning. -dampfer, *m.* expressångare. -e, -n, *f.* 1. = *Schnelligkeit*. 2. slutande strömbädd, strömdrag, strömfall, sluttning. -en, *sv. I. tr.* 1. kasta, slunga, skjuta medels ngt elastiskt medel; knäppa till, sprätta. 2. praja, lura, *jm um etw.*: ngn på ngt. 3. förarga, reta. **II. itr. s. o. r/f.** studsa, fara, springa af, gå löst; vippa. *In die Höhe* ~ fara upp. -er, -, *m.* 1. en som kastar m. m. se föreg. 2. knäpp, näsknäpp. 3. = *Schnellkugel*. 4. vippgalge. 5. tryckfjäder, fjäder. -fölsigkeit, *f.* snabbhet. -galgen, *m.* vippgalge. -gläubig, *a.* lättrogen. -heit, *vau.* -igkeft, *f.* snabbhet, hastighet, fart, skyndsamt, brådska. -käter, *m.* knäppbäge. -kraft, *f.* spänstighet, elasticitet. -kräftig, *a.* spänstig, elastisk. -kugel, *f.* marmorcula ut lek. -lauf, *m.* snabb lopp. -läufer, *m.* snabblöpare. -post, *f.* snällpost. -presse, *f.* snällpräss. -schreiber, *m.* snabbskrifvare, steno-

- graf. -schritt, *m.* rask (marsch)takt. -sögler, *m.* snabbseglare. -wage, *f.* besman. -zug, *m.* snälltåg. -züngig, *a.* munvig. -züngigkeit, *f.* munvighet.
- Schnepfe**, *-n, f.* 1. snäppa, morkulla, beckasin. 2. enfaldig stackare, dumbom. 3. gatnymf. 4. stud. ~: pluringar, schaber.
- Schneppe**, *-n, f.* snibb, fiik, spets; pip. -r *se Schnapper.*
- Schneuse** *se Schneise.*
- Schneuze**, *-n, f.* ljussax. -n, *sv. tr., itr. h. o. rfl.* fräsa gum näsan, snyta (sig). *Die Nase* ~ snyta sig, *das Licht* ~ putsa ljuset, *die Sterne* ~ sich: det inträffar stjärnfall.
- Schnibbe** *se Schneppe.*
- schnick|en**, *sv. itr. h. o. tr.* rycka, knäppa till. -sack, [-e]s, *o, m.* F snicksack, prat, sladder.
- schnieben** *se schnauben.*
- schniegeln**, *sv. F tr. o. rfl.* pynta (sig) ytterst omsorgsfullt, kläda (sig) snobbigt, göra (sig) fin.
- Schniepel**, *-n, m.* stud. frack. -n, *sv. tr. o. rfl.* kläda (sig) i frack.
- Schnipfel(n)** *se Schnippel(n).*
- schnipp**, *I. itj.* knäpp, klipp, vips. **II. -e, m.** 1. rakt klipp. 2. fingerknäpp. *Ein ~chen schlagen*: knäppa med fingrarna, *was jn ein ~chen schlagen*: strunta, göra en konst i ngn. **III. = schnippisch. -el, I. = Schnitzel. 2. = Schniepel. -eln, sv. tr. o. itr. h.** sönderklippa, klippa i småbitar, afklippa, afskära. -en, *sv. I. itr. h. o. tr.* 1. knäppa, smälla med fingrarna. 2. vippa. 3. slå (om tågar). **II. itr. s. = schnellen II. -lsch, a.** spotsk, näbbig, näsvis. -s(el) *se Schnippel.*
- Schnitt**, *-e, m.* 1. skärning, täljning, klippning, mätning, slätter, skörd; F *bud.* vinst, profit. 2. snitt, skära, inskärning, klipp, märke, fåra. 3. snitt, fason, form. 4. afskuret stycke, bit, skifva. 5. snitt, yta, kant; *mat.* sektion. -bohlen, *pl.* skärbönor. -e, *-n, f.* afskuret stycke, bit, skifva, brödskifva, smörgås. -er, *-n, m., -erin, -nen, f.* vid skörden sysselsatt karl, kvinna. skördeman, *pl.* skördefolk. -ermahl, *n., -erschmaus, m.* skörde-, slätterkalas. -handel, *m.* minuthandel. -händler, *m.* minuthandlare. -handlung, *f.* minuthandel(sbod). -lauch, *m.* gräslök. -ling, *-e, m. I. = Schnitzel. 2.* sättkvist. 3. gräslök. -messer = Schneidmesser. -schein, *m.* kupong. -wa|aren, *pl.* varor i minut. -wunde, *f.* skärsår.
- Schnitz**, *-e, m. = Schnitzel. -arbeit, f.* bildhuggeri, skulptur i trä. -el, *-n, o. m.* afskuret, afklippt stycke, bit, afklipp, affall, papperslapp, tyglapp, spån *m. m.*; kotlett. -elöl, *-en, f.* 1. täljande, snidande. 2. litet bildhuggeriarbete, i trä skuret arbete. -eln, *sv. tr. o. itr. h.* tälja, snida i sht smått, fut. -en, *sv. tr. o. itr. h.* skära, snida, skulptera, täl-
- ja. -er, *-n, m. I.* bildhuggare, träsnidare, skulptör. 2. bandknif, täljknif. 3. F fel, bock, dumhet. -eröl, *-en, f.* snidande, snideri, bildhuggeri. -ern, *sv. itr. h.* F göra fel, bockar, dumheter. -kunst, *f.* bildhuggerkonst, skulptur i trä. -messer = Schneidmesser. -werk, *n. = Schnitzarbeit.*
- schnob|jern** = *schnuppern.*
- schnödle, I. a.** 1. snöd, skamlig, föraktlig, låg; förrårig. 2. spotsk. **II. 0, f. = snj. -heit, -igheit, f.** 1. snödhet, låghet. 2. spotskhet.
- schnop|jern** *se schnuppern.*
- Schnörkel**, *-n, m.* krumelur, snirkel, släng; snäcklinie. -öl, *-en, f.* krumelurer, slängar. -haft, *-ig, a.* full med krumelurer, med slängar. -n, *sv. tr. o. itr. h. I.* förse med, skriva krumelurer, slängar, utsira. 2. snarka. -zug, *m.* släng i skrift.
- Schnucke**, *-n, f.* en art små får.
- Schnüffelöl**, *-en, f.* 1. snörflande, näston. 2. vädrande, nosande, snokande. -eln, *sv. itr. h. o. tr.* 1. snörfla, tala i näsan. 2. vädra, nosa, snoka. -ler, *-n, m.* en som snörflar *m. m.* *se föreg.*
- Schnupfen**, *I. -s, 0, m.* snufva. **II. sv. itr. h. o. tr.** draga upp i näsan, snusa. F *bud.* *das schnupft ihn in ei. vor die Nase:* det gör honom treksam. -ig, *a.* snufvig. -tabak, *m.* snus. -tuch, *n.* näsduk.
- Schnuppe**, *-n, f.* aim. †, *I.* ljusskarn, ljusbrand. 2. *se Sternschnuppe. -n, sv. itr. h. I. = schnupfen II. 2.* putsa ljuset. -rn, *sv. itr. h. o. tr.* vädra, nosa; snörfla.
- Schnur**, *-e † ei. * -en, f. I.* sonhustru. 2. snöre, snodd; gans; ref, snärt; sträng, lina. *bud. jn am Schnürchen haben:* kunna få ngn till hvad man vill, *etw. am Schnürchen haben:* kunna ngt på sina fem fingrar, *bei ei. innerhalb der ~ bleiben:* hålla sig inom skrankorna, *über die ~ hauen:* öfverskrida gränserna, gå för långt.
- Schnür|band, n.** snörband. -brust, *f.* snörlif. -en, *sv. tr. I.* snöra, binda (om, ihop). *bud. geschnürte Schreibart:* cirklad, konstladt skrifsätt. 2. sätta snören på. 3. uppträda på snören. 4. märka med kritsnöre.
- schnürgerade, a.** snörrät.
- Schnür|leib, n. o. m.** snörlif. -loch, *n.* snörhåll.
- Schnür|macher, m.** snörmakare.
- Schnür|mieder, n.** snörlif. -nadel, *f.* snörnål.
- schnurr**, *itj.* snurr. -ánt, *-en, m.* F kringvandrande muskant. -bärt, *m.* mustascher. -bärtig, *a.* mustaschpydd. -e, *I. -n, m.* stud. nattvaktare, nattpolis, gendarm, tjänstemande. **II. -n, f.** 1. murråb. 2. F skruppen käring. 3. snurra, skramla. 4. kramskrams, lapppi. 5. egenhet, galenskap, tokeri, puts, skämt. fars.
- schnürrecht, a.** snörrät.
- schnurr|len, sv. itr. h. I.** surra, brumma, tona,

itr. intrastitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

ljuda. 2. spianna (om kattor); brumma, knorra.
 3. vid ortsförändring s. SNURRA, med ett surrande ljud flyga, fara (åstad). 4. tiggas. 5. blifva skrumpen. -er, -, m. F tiggare. -haar, n. murrhår.
Schnürriemen, m. snörrem.
schnurr|lig, a. komisk, rolig, lustig, puts|lustig. -igkelt, f. komisk sak, egenhet, puts|lustighet. -pfeifer, m. kringvandrande lumpsamlare. -pfeiferei, f. lapppi, skräp; egen(dom)lighet, kuriositet.
Schnür|schuh, -stiefel, m. snörsko, -käng.
schnür|stracks, adv. 1. rakt, diametralt. ~ **zuwider**: diametralt motsatt. 2. genast, strax.
Schnürung, f. snörning m. m. se **schnüren**.
Schober, -[t], m. dim. t, hög, säte, stack, vålm. -n, sv. tr. sätta i sätar.
Schock, -e o. som mättenhet -, n. skock, sextio stycken. -en, sv. tr. o. itr. h. räkna efter skock, lägga i högar på 60 styck hvar. -schwerenot[h], itj. tusan dj-r. -weise, adv. skockvis.
schotel, F I. str. -lg, a. dålig, gemen, usel. II. -, m. o. n. smörja, skräp, uselhet.
Schöff[er], -e[n], m. bisittare, rådmän, nämde-
 man. -engericht, n. domstol med bisittare.
Schokolåde, -n, f. chokolad. -baum, m. ka-
 kaoträd. -nplätzchen, n. chokoladbröd.
Scholl|ler, -en, m. skolgosse, djäkne. -ärch, -en, m. skolföreståndare. -ästisch, a. sko-
 lastisk.
scholken, sv. itr. h. sjs. kabbla, skvalpa.
Scholle, -n, f. dim. t, 1. jordkoka; jordlapp, torfva. Bnd. an der ~ **kleben**: sitta på ett ställe, ej komma ut i världen. 2. isbit, is-
 flake. 3. root. flundra. -ern, sv. itr. h. o. s. ljuda, rulla doft. -lg, a. full af jordkoker.
schon, adv. 1. redan. *Was ist ~ wieder*: hvad är det nu igen? ~ *gut*: det är bra. 2. blott. ~ *der Gedanke*: blotta tanken. 3. nog, visserligen, t. ex. *er wird ~ kommen*: han kommer nog, *das ist ~ wahr, aber*: det är visserligen sant, men. I koncessivsätter: *wenn ~ ei. ob ~ wahr ist ei. ob es ~ wahr ist ei. ist es ~ wahr, so darfst du es ihm doch nicht sagen*: om det än är sant, änskönt det är sant, borde du dock ej ha sagt det till honom.
schön, a. vacker, skön, bra. *Eine ~e*: en skönhet (vacker kvinna), str. dim.: ~*chen*: liten skönhet, *sich ~ machen*: smycka, pynta sig, ~ *thun*: krusa, *das ist ~ von Ihnen*: det är snällt af er, *das ~ste bei dem ganzen Spafs ist, das*: det roligaste vid hela historien är, att, *Sie haben ~ lachen, aber*: skratta ni, men, [ich] *danke ~ a*) tackar så mycket, tackar ödmjukast, b) nej, jag tackar, [ich] *bitte ~ a*) var så god, b) ja, jag tackar, c) ingen orsak, d) förlåt! ursäkta! *grüße ~!* hälsa så mycket! *einem ~en Dank sagen*: tacka så mycket, ~! godt!

jm ~e Sachen sagen: säga ngn artigheter, komplimentera ngn, *mit jm ~ thun*: ställa sig väl med ngn, *eines ~en Tages*: en vacker dag, *er wird sich ~ wundern*: tänk, hvad han skall bli förvånad! *du kennst ihn ~ jo*, du känner honom vackert, *das wäre ~ gewesen!* det skulle just ha varit vackert! *da würde ich ~ ankommen!* då skulle jag råka väl ut! *Sie werden [sich] was ~es von mir denken*: hvad skall ni tänka om mig. -hårt, m. mask. -dänk, itj. tack, tackar så mycket.

schonen, I. sv. tr. o. * itr. h. 1. skona, spara, jn et. * *js*: ngn. 2. fridlysa, värda. II. -s, 0, n. npr. Skåne.

schönen, sv. tr. *Wein ~ klara* vin med huabla.
Schoner, -, m. 1. skonare, vårdare. 2. sjs. skonare, skonert.

Schön|fleckchen, n. skönhetsplåster. -gebauet, a. välbygd, vackert bygd. -geist, m. vitterhetsidkare, vitterhetsälskare, vitterlekare. -geisterel, f. vitterlek. -geistig, a. belletristisk. -heit, f. 1. skönhet. 2. artighet, komplimang. -pflaster, n. skönhetsplåster. -rédner, m. våltalare; ofta tadtande: en som håller granna innehålllösa tal, frasmakare. -rédnerel, f. frasmakeri. -rédnerisch, a. våltalig; full af granna fraser.

schönsam, a. akteam.

Schön|schreibekunst, f., -schreiben, n. skönskrifning. -sicht, f. plats med vacker utsigt, belvédär. -thued, a. inställsam, fjäskskig. -thuer, m. inställsam person, fjäsker, kurtisör. -thuerel, f. inställsamhet, fjäsk.

Schonung, f. 1. förkoning, skonsamhet, hänsynstagande, öfverseende. 2. skog. a) fredad skogsplantering, ungskog, b) skogsslott som ej får huggas. -sbrille, f. konserver (glasögon). -slos, a. skoningslös. -slosigkeit, f. skoningslöshet. -svoll, a. skonsam. -szeit, f. förbjuden tid.

schönwissenschaftlich, a. belletristisk.

Schönzeit, f. förbjuden tid.

Schoo-se **Scho**-

Schopt, -e t, m. 1. hjässa, hvirvel på hufvudet. 2. hårtofs mat på hufvudet, kaluf, tupé, pannlugg; fjäderbuske på ryggar. *In beim ~e fassen*: gripa ngn i kalufven, *die Gelegenheit beim ~e fassen et. nehmen*: gripa tillfället i flykten. 3. skog. spetsig, smal trädtopp.

Schöpf|brett, n. skofvel på vattenhjul. -e, -n, f. 1. öskar, öskårl. 2. ställe där vatten hämtas. -elmer, m. ämbar, bytta att ösa med. -en, sv. tr. 1. ösa. *Die Sonne schöpft Wasser*: solen drar regn. 2. jag. a) dricka, b) låta dricka. 3. hämta, t. ex. *Atem ~ hämta andan, Luft ~ a*) hämta andan, andas, b) hämta frisk luft; i sht med abstrakt obj. se. *aus ei. von et. über etw. Argwohn ~ fatta misstanke af ngt, Mut, Trost ~ hämta mod, tröst, Geduld ~ lära sig tålmod, Vergnü-*

~ = föregående uppalsord. * akta sms. 0 saknar plur. † har omljud. F familjärt, P lägre språk. * mindre brukligt.

gen ~ blifva glad, finna ett nöje i ngt. *Hoffnung* ~ börja att hoppas, hämta mod. -*er*, -, *m.*, -*erin*, -*nen*, *f.* 1. en som öser m. m. se föreg. 2. skapare, skaparinna. -*erisch*, *a.* skapande, utrustad med skaparkraft; fruktbar, alstrande. -*gefäls*, *n.*, -*gelte*, *f.* öskäril, öskar. *schöpfig*, *a.* försedd med en *Schopf* se *Schopf* 2. *Schöpfkelle*, *f.*, -*höffel*, *m.* össlef. -*ung*, *f.* skapelse. -*ungswort*, *n.* skaparord. *Schöppe* se *Schöffe*. *Schoppen*, -, *m.* dim. *Schöppchen*, -*lein*, mått för väta varor, ugt. $\frac{1}{2}$ liter, så stort glas, säjdel. *Schöps*, -*e*[*n*], *m.* kastrerad bagge; *F* bnd. fårskalle, dumhuvud. -*enbraten*, *m.* fårstek. -*enfleisch*, *n.* fårkött. -*enhaft*, -*ig*, *a.* *F* dum, inskränkt. *Schorf*, -*e*[*s*], *0*, *m.* skorf. -*ig*, *a.* skorfvig. *Schornstein*, -*e*, *m.* skorsten. *Eine Schuld in den* ~ *schreiben*: uppgifva tanken på att få en fordran betald. -*brand*, *m.* skorstenseld, soteld. -*feger*, *m.* skorstensfjäre, sotare. *Schöfs*, *I.* -*e* [†], *m.* o. * *n.* dim. †, 1. skott på växter, telning. 2. skatt. pålaga. *II.* (med \bar{o}) -*e* †, *m.* 1. knä, sköte. 2. skört. -*bär*, *a.* skattskyldig. *schossen*, *sv.* *I.* *tr.* skatta. *II.* *itr.* *h.* o. *s.* skjuta upp, slå ut, få skott. *Schösser*, -, *m.* (skatt)uppbördsman. -*él*, -*en*, *f.* uppbördskontor. *Schöslhund*, *m.* knähund. -*jünger*, *m.* älsklingslärjunge. -*kind*, *n.* skötebarn, älsklingsbarn. *Schösling*, -*e*, *m.* 1. skott, telning, rotskott. 2. (med \bar{o}) *m.* skötebarn, älsklings. *schöslpflichtig*, *a.* skattskyldig. -*reis*, *n.* skott, telning. -*sünde* (med \bar{o}), *f.* skötesynd. *Schote*, -*n.* *I.* *m.* enfaldig, löjlig narr. *II.* *f.* dim. †, 1. skida, hylsa, balja. 2. sjo. skot. -*nerbsen*, *pl.* ärtskidor med arter 1. *Schott*, -*e*, *n.* brädvägg, afplankning. -*e*, -*n*, *m.* skotte. -*en*, -, *m.* 1. vassla. 2. ostkram. -*er*, -, *m.* 1. groft grus. 2. rullstensgrus. -*in*, -*nen*, *f.* skotska, skotsk kvinna. -*isch*, *I.* *a.* skotsk. *II.* *n.* skotska, *itr.* *deutsch.* -*land*, *n.* *npr.* Skottland. *schraffieren*, *sv.* *tr.* o. *itr.* *h.* skugga med streck, med korstreck. *schräg*, *a.* sned. -*e*, -*n*, *f.* sned riktning, sneddad kant, snedd, snedhet. *In die* ~ på snedden. *Schragen*, *I.* -, *m.* 1. sned vinkel. 2. bock, ställning på sneda ben, sågbock, bänk. 3. hvilbänk, hvilsoffa. 4. bär. *II.* *sv.* *tr.* hopfoga i sned vinkel. *schräggen*, *sv.* *tr.* snedda, afsnedda, göra slutande. -*fläche*, *f.* snedd, sned yta, sneddslipad kant på eggjärn. -*heit*, *f.* snedhet, snedd. -*mäfs*, *n.* vinkelmått. -*ung*, *f.* 1. afsneddande. 2. snedd, sneddad kant, slutning. *schral*, *a.* sjo. ~*er* *Wind*: sned motvind.

Schrammle, -*n*, *f.* dim. †, skråma, rispa. -*en*, *sv.* *I.* *itr.* *h.* o. *s.* skarpt stöta, slå, *an* *ei.* *gegen* *etw.*: mot ngt. *II.* *tr.* *ge* skråmor, rispa, rifva (sig), klösa. -*ig*, *a.* skråmig. *Schrank*, -*e* †, *m.* o. * *n.* skåp, skänk. -*e*, -*n*, *f.* barriär, galler, staket, skrank, hinder, gräns. *In ~n halten*: hålla inom skrankorna, i styr. *schränken*, *sv.* *I.* *itr.* *h.* afvika från den raka riktningen, taga af. *II.* *tr.* 1. skränka. 2. lägga i kors, korsvis. *Durch einander* ~ lägga om, på hvarannat. 2. inskränka, begränsa. *schrankenlos*, *a.* gränslös, omätlig, tygellös. -*igkei*t, *f.* tygellöshet, omätlighet. *Schranne*, -*n*, *f.* 1. bänk, anklagades bänk, skolbänk. 2. = *Scharren* *II.* 3. sädesmarknad. 4. byrå, embetslokal. *Schranz*[*e*], -*en*, *m.* hofman; lismare. -*en*, *sv.* *itr.* *h.* lisma, krypa. -*enhaft*, *a.* hofmanna-, lismande, kryppande. *Schrabe*, -*n*, *f.* skrapa. -*n*, *sv.* *tr.* skrapa. *schraubbar*, *a.* som går att skrufva. -*e*, -*n*, *f.* dim. †, 1. skruf. 2. propeller. -*en*, *sv.* o. *st.* *tr.* 1. skrufva. bnd. *geschraubt*: skrufvad, tillkonstlad, *den Preis in die Höhe* ~ dyrka upp priset, *jn um etw.* ~ lura åt sig ngt af ngn, *jn* ~ drifva, gyckla med ngn, slå i ngn dalkarlar. -*enmutter*, *f.* skrufmutter. -*enwindung*, *f.* spiral, snäcklinie. -*enzieher*, *m.* skrufmäjse. -*enzwing*, *f.* skrufving. -*erél*, -*en*, *f.* 1. skrufvande. 2. gyckel, drift. -*stock*, *m.* skrufståd. -*zwing*, *f.* skrufving. *Schreck*, -*e*, *m.* = *Schrecken* *III.* -*bär*, *a.* förskräcklig, afskräckande. -*bild*, *m.* skräckbild. -*en*, *I.* *st.* *itr.* *s.* blifva rädd, förskräckas. *II.* *sv.* *tr.* förskräcka, skrämma. *III.* -, *m.* förskräckelse, fasa, skräck. *Im ~ einflößen* *ei.* *injagen*, *jn in ~ setzen*: förskräcka, sätta skräck i ngn. -*enbleich*, *a.* blek af förskräckelse. -*ensbote*, *m.* bud (bårare) om ngt förskräckligt. -*ensherrschaft*, *f.* skräckvalde. -*ensjahr*, *n.* skräckår. -*ensnacht*, *f.* hemsk natt. -*ensregierung*, *f.* skräckregering. -*ensstunde*, *f.* hemsk, förfärlig stund, spöktimme. -*enstarr*, -*enstum*, *a.* stel, stum af förskräckelse. -*enswort*, *n.* skräckinjagande ord. -*envoll*, *a.* skräckfull, förskräcklig, hemsk. -*gedanko*, *m.* förfärande tanke. -*gespenst*, *n.*, -*gestalt*, *f.* skräckbild. -*haft*, *a.* 1. rädd, lättskrämd. 2. förskräcklig, skräckinjagande. -*haftigkeit*, *f.* rädsla, lättskrämdhet, feghet. -*lich*, *a.* förskräcklig, ryslig. -*lichkeit*, *f.* förskräcklighet, ryslighet. -*ni*[*f*], -*se*, *n.* o. *f.* 1. förskräckelse. 2. förskräcklighet, hemsk tilldragelse, hemsk syn. -*schuis*, *m.* skrämokott. *Schrei*, -*e*, *m.* skrik, rop. *Schreibart*, *f.* skriftsätt, stil. -*ebuch*, *n.* skrifbok, häfte. -*en*, *I.* *st.* *tr.* o. *itr.* *h.* 1. skriva, *jm ei.* *an jn*: till ngn, *an die Wand*: på väggen. *Sich etw. hinters Ohr* ~ lägga ngt på minnet, *jm etw. gut* ~ kreditera ngn för

ngt, *jm eto. zur Last* ~ debitera ngn för ngt. *die Zeitung schreibt, da/s:* det står i tidningen, *att.* 2. stafva. 3. *Diese Feder schreibt gut:* den här pennan går bra, *die Tinte schreibt zu blafs:* bläcket är för ljust. 4. om datum. *Den vierteiten ~ wir?* hvad ha vi för datum i dag? *man schrieb damals 1813:* det var år 1813. **II. st. r/f.** 1. skrifva sig. 2. kalla sig. 3. skrifva, stafva sitt namn. **III. -, n.** skrifvelse. -**er, -, m.** 1. skrifvare; renskrifvare, kopist; sekreterare. 2. författare. -**eréi, -en, f.** skrifveri. -**erisch, a.** skrifvar(e)-, skrif-, författar(e)-. -**faul, a.** trög, lat att skrifva. -**feder, f.** (skrif)pena. -**fehler, m.** skriffel. -**fertig, a.** 1. färdig att skrifva. 2. slängd i att skrifva, som har flytande stil. -**fertigkeit, f.** lätthet att uttrycka sig skriftligen, lätt, flytande stil. -**gebühr, f., -geld, n.** renskrifningsarvode, skrifvararvode. -**gerät[h], n.** skrifvanssilier, skrifattiralj. -**kasten, m.** skrifask, skrifdon. -**krampf, m.** skrifvarkramp. -**kunst, f.** skrifkonst. -**künstler, m.** skönskrifvare, kalligraf. -**lehrer, m.** skriflärare. -**lust, f.** skriflust, skrifklåda. -**mappe, f.** skrifportfölj. -**materialien, pl.** skrifmaterialier. -**materialienhandlung, f.** pappershandel. -**papier, n.** skrifpapper. -**pult, m. o. n.** (skrif)pulpet. -**schrift, f.** skrifstil. -**selig, a.** skrifklädig. -**stift, m.** 1. griffel. 2. skrifstift (metallstift med byrets D). -**stube, f.** skrifrum, arbetarum, kontor, byrå. -**stunde, f.** skriflektion. -**sucht, f.** skrifklåda. -**tafel, f.** skriftafa. -**tisch, m.** skrifbord. -**übung, f.** skriföfning. -**ung, f.** skrifning, skrif sätt, stafning, läsart. -**verständnis, a.** skrifkunnig. -**vorlage, -vorschrift, f.** förskrift. -**weise, f.** = *Schreibart*. -**zeug, n.** skriftyg, skrifdon. -**zimmer, n.** = *Schreibstube*.

schrillen, st. itr. h. o. tr. skrika, ropa; gnissla, knarra. ~ *de Gewalt:* oerhörd våld. -**er, -, m.** en som skriker, skrikhals; ropare, utropare. -**eréi, -en, f.** skrik, rop, utropande, reklam. -**erhaft, -erisch, a.** skrikande, skrikig. -**hals, m.** skrikhals. -**icht, a.** skrikig. -**ling, -e, m., -maul, n.** skrikhals, gaphals. -**n, -e, m.** skrin, låda, ask, (lik)kista, skåp. -**ner, -, m.** snickare. -**ner, sv. itr. h. o. tr.** snickra, vara snickare. -**puppe, f.** skrikdocka. -**stimme, f.** skrikande röst. -**ten, st. itr. s.** skrida, gå. *Drei Fußs* ~ taga tre fot i steg.

Schrenz, -es, O, m., -papier, n. plånpapper.

Schrift, -en, f. 1. skrift; boktr. arv. stil, stilsats. 2. skrifvelse. -**deutsch, n.** tyskt skrifspråk. -**ent[h]üm, n.** literatur. -**führer, m.** sekreterare. -**gelehrt, a.** skriftlärd. -**gieser, m.** stilgutare. -**gläubig, a.** troende, rättrogen. -**kasten, m.** stilkast. -**ler, -, m.** författare, i sht = *Schriftling*. -**lich, a.** skrifblig. -**ling, -e, m.** dålig författare, klåpare. -**mutter, f.** ma-

tris. -**schneider, m.** stilskärare. -**seite, f.** 1. skrifside. 2. frånsida på mynt. -**stelle, f.** bibelställe, bibelspråk. -**steller, m.** skrifstäl-lare, författare. -**stellerin, f.** författarinna. -**stellerisch, a.** skrifställare-, författare-. -**stellern, * itr. h.** vara författare, skriva. -**stück, n.** skrift, aktstycke. -**t[h]üm, n.** literatur. -**wart, m.** sekreterare. -**widrig, a.** stridande mot skriften, obiblisk. -**zeichen, n.** skriftecken. -**zeug, n.** stilyg. -**zug, m.** penn-drag, skriftecken; pl. skrift, stil.

schrill, a. gäll. -**en, sv. itr. h. o. tr.** ljuda gällt, skrika, hvissla, pipa, kväka.

schrinden, st. I. itr. s. få sprickor, spricka sönder. **II. tr.** rispa, rispa upp.

Schritt, -e men som mättenhet -, **m.** steg; skridt, gång. ~ *halten:* hålla jämna steg, *aus dem ~ kommen:* komma ur takten, *jm auf ~ und Tritt folgen:* följa ngn i hälarne, *einen guten ~ am Leibe haben:* taga stora steg, gå fort, ~ *e stv.* mått och steg, åtgöranden. -**gänger, m.** passgångare. -**lings, adv.** 1. steg för steg, i skridt, i gående. 2. bredbent, grensle. -**messer, m.** stegräknare. -**schuh** se *Schlittschuh*. -**weise, adv.** steg för steg. -**zähler, m.** stegräknare.

Schrof, -en, -en, -, m. (skroflig och brant) klippa.

schroff, a. (skroflig och) brant; **bn.** skarp, tvär. -**e, -n, f.** 1. = *Schrof*. 2. = *ou.* -**heit, f.** skroflighet, branthet; **bn.** skärpa, tvärhet, ovanlighet.

Schroll, -en, m. 1. klump, koka; isflake. 2. tölp, lymmel. -**e, -n, f., -en, -, m.** 1. = *Schroll* 1. 2. se *Schulle*.

Schröpfleisen, n. koppjärn. -**en, sv. tr.** 1. koppa; **bn.** utsuga, skinna. 2. *Bäume* ~ göra skårar i barken på träd, *das Getreide* ~ afmäja den för frodigt växande grödan. -**er, -, m.** 1. en som koppar; **bn.** blodsugare, skinnare. 2. koppglas. -**glas, -horn, n., -kopf, m.** koppglas, kopphorn. -**ung, f.** koppning **m.** se *schröpfen*. -**zeug, n.** koppningsinstrument.

Schrot, -e, m. o. n. dim. †, 1. klots. 2. skrot, i sht i förbind. ~ *und Korn.* 3. skrot att skjuta med; hagel. 4. gröpe. 5. spånor. -**baum, m.** rulle att rulla tyngder på. -**en, sv. o. i part. p. skr. st. tr.** 1. skrota, sönderhugga, kanthugga, sönderskära, afklippa, krossa, söndermala, gröpa. 2. på rullar skjuta, rulla, vältra.

Schröter, -, m. 1. zool. ekoxe. 2. arbetare som rullar vin-**ei.** ölfat i och ur kallare.

Schrötleiter, f. stega att rulla tunnor på.

Schrubbliel, -n, f. ullkam, karda. -**eln, sv. tr.** lätt skrubba. -**en, sv. tr.** 1. skrubba, skura, skafva, skrapa, svabla. 2. skrubbyfla. -**er, -, m.** skrubbare; svabel. -**ern = schrubb** 1.

Schrulle, -n, f. besynnerlighet, egenhet, grill, nyck. -**nhalt, a.** egen, full af griller, nyckfull.

Schrump[f]el(ig) = *Runzel(ig)*.

schrump[fl]en, *sv. itr.* s. krympa, torka ihop. -ig, a. skrumpen, skrynklig, hoptorkad.

Schrund, -e †, *m., -e, -n*, *f.* rispa, springa, remna, spricka, klyfta. -ig, a. sprickig, full af sprickor, af klyftor.

Schub, -e †, *m.* 1. stöt, puff, skuffning. *Im einen ~ geben*: skuffa ngn. 2. rörelse gnm hvilken ngt skjutas på sin plats. *Mit einem ~* på en gång, i ett tag. 3. personer som på en gång skjutas fram, in gngstades. *Mit dem ersten ~ hineinkommen*: vara bland de första, som komma in. 4. draglåda. 5. pl. -, bröd som på en gång sättes in i ugnen, en ngn tall. 6. a) kägelspel, b) kägelbana. 7. fångtransport. *Betr. sms. jfr Schieb-*.

Schubbjack, -e[n] ei. -s, *m.* trashank, usling, gemen karl, slusk.

Schüß[f]ach, *n.* låda. -sack, *m.* ficka. -weise, *adv.* så småningom.

schüchtern, *a.* blyg, tillbakadragen, skygg, lättskräm, rädd. -heit, *f.* blyghet *m. m. se föreg.*

Schuff, -e[n] ei. -e †, *m.* skurk, gemen karl. -erei, -en, *f.* gemenhet, nedrighet. -ig, -isch, *a.* gemen, nedrig.

Schuh, -e, *m.* am. †, 1. sko. *Bild. wissen wo der ~ drückt*: veta hvar skon klämmer, *alle ~e über einen Leisten schlagen*: skära alla öfver en kam, *jm die ~e austreten*: undantränga ngn, *in js ~en gehen*: vara i ngns kläder. 2. a) hof, b) hästsko. 3. pl. -, fot (*matv.*) -draht, *m.* becktråd. -en, *sv. tr.* förse med sko(r), sko. -flicker, *m.* skoflickare, lappskomakare. -leisten, *m.* läst. -macher, *m.* skomakare. -riegeln *se schurigeln*. -u *se Uhu*. -werk, *n.* skodon. -wische, *f.* blanksmörja.

Schüll[am]t, *n.* 1. skolvägen, lärarevägen, t. ex. *sich dem ~e widmen*: gå skolvägen, bli lärare. 2. lärarebefattning, lärareplats. -anstalt, *f.* skol-, undervisningsanstalt, läroverk. -arbeit, *f.* 1. arbete i skolans tjänst. 2. lexa. -aufseher, *m.* skolinspektör. -ausgabe, *f.* skoledition. -besuch, *m.* skolgång. -bezirk, *m.* skoldistrikt.

Schuld, -en, *f.* 1. skuld, skuldsomma. *In js ~ sein*, *stehen*: stå i skuld hos ngn, *eine ~ der Dankbarkeit abtragen*: afbördä sig en tacksamhetsskuld. 2. skuld, förskyllan, fel; synd. *Die ~ auf jn legen* ei. *schieben* ei. *jm die ~ beimessen* ei. *zuschreiben*: skjuta skulden på ngn, *jm etw. ~ geben*: skjuta skulden på ngn för ngt, *sich* (*dat.*) *etw. zu ~en kommen lassen*: låta ngt komma sig till last. 3. skuld, orsak, anledning. *An etw.* (*dat.*) *~ sein*: vara skuld till ngt. -bär, *a.* skyldig, som bär skulden. -barkeit, *f.* skuld, förskyllan. -beladen, -befleckt, *a.* skuldbelastad. -bote, *m.* exekutionsbetjänt. -en, *sv. tr.* 1. *Im etw. ~ a)* vara skyldig ngn ngt,

b) ha ngn att tacka för ngt. 2. vara skuld till. -enbelastet, *a.* skuldsatt. -enmacher, *m.* en som gör skulder. -entigung, *f.* amortering. -gefängni[is], *n.* bysättningshäkte, gäldstuga. -haft, *f.* vistelse i bysättningshäkte.

Schuldner, *m.* vaktmästare vid en skola.

schuld[ig], *a.* 1. skyldig, brottslig. *Des Todes ~ sein*: hafva förverkat lifvet. 2. tillbörlig. -igen, *sv. tr.* 1. *Im etw. ~* vara skyldig ngn ngt. 2. *In um etw. ei. einer* (*gen.*) *Sache ~ beschyllda ngn* för ngt. -iger = *Schuldner*. -igkeit, *f.* skyldighet, pligt. -klage, *f.* skuldfordringsmål. -leute, *pl.* gäldenärer. -los, *a.* oskyldig, utan skuld. -losigkeit, *f.* skuld. -ner, -, *m., -nerin, -nen, f.* gäldenär. -schein, *m.* skuldsedel, obligation. -verschlebung, *f.* skuldförbindelse. -voll, *a.* skuldbelastad.

Schulle, -n, *f.* am. †, skola, läroverk. *Hinter ei. neben die ~ gehen ei. laufen*: skolka, *freie ~* kostnadsfri undervisning, *heute die keine ~* i dag är det lof. -en, *sv. I. tr.* undervisa, inöfva, öfva, dressera, rida in. II. *rfl.* öfva sig, bliöva öfvad. III. *itr. h. I.* dölja sig, gömma sig. *Der Wind läuft ~* vinden mojnar af. 2. hålla skola. 3. gå i skola. -entlassungszeugni[is], *n.* afgångsbeleg.

Schüler, -, *m.* lärjunge; skolgosse, elev, discipel. -haft, *a.* som fördräde lärjungen, nybegynnaren; nybegynnare-, bristfull; skolpojaktigt. -haftigkeit, *f.* brist på skicklighet, bristfullhet; skolpojaktighet. -in, -nen, *f.* skolflicka, elev, lärjunge. -mälsig = *schülerhaft*. -schaft, *f.* 1. lärjungaskap, egenkap af lärjunge. 2. lärjungeskola, skola.

Schül[er]freund, *m.* vän från skoltiden, skolkamrat. -fuchs, *m.* skolfux. -fuchserel, *f.* skolfuxeri. -fuchsig, *a.* skolfuxaktigt, pedantiskt. -gebäude, *n.* skolhus. -geld, *n.* skol-, terminsavgift. -gerecht, *a.* öfverensstämmande med skolans föreskrifter; metodisk; regelrätt, skolad, dresserad. -halter, *m.* en som håller skola, skolföreståndare. -heft, *n.* skrifbok, temabok. -krankheit, *f.* skolsjuka. -lehrer, *m.* skollärare. -mann, *m.* skolkarl. -mälsig = *schulgerecht*. -meister, *m.* skolmästare. -melsterei, *f.* skolmästrande, skolmästarbefattning, undervisning. -meistern, *itr. h. o. tr.* skolmästra, tala i skolmästarton. -ordnung, *f.* skolordning, -stadga. -pferd, *n.* skolhäst, dresserad häst. -pflicht, *f.* skoltvång. -pflichtig, *a.* underkastad skoltvång, i skolåldern. -plan, *m.* läsordning, skolskema. -programm, *n.* skolprogram, årsredogörelse för ett läroverk. -rat[h], *m.* 1. skolinspektör. 2. skolråd. -sache, *f.* skolärende. -sack, *m.* skolränsel; *F* bild. = *Schulweisheit*. -schwester, *f.* undervisande syster (*Marrianna i Klosterskola*). -stunde, *f.* skoltimme, lektion.

Schulter, -n, *f.* skuldra, axel. *Bild. auf js ~ stehen*: utgå från, stödja sig på ngn. -ig, *a.*

1 *sms.*, t. *ex. breit* ~ bredaxlad. -n, *sv. tr.* 1. taga, lägga på sina skuldror, på axeln. 2. *Geschultert*: med så eller så beskaffade skuldror, t. *ex. breit geschultert*: med breda skuldror, bredaxlad.

Schultheiß, -en, *m.* byfogde, bydomare; borgmästare i vissa städer.

Schullton, *m.* skolmästarton. -*versäumni*[f]s, *f.* frånvaro från skolan. -*weisheit*, *f.* skolvishet, skolteorier. -*witz*, *m.* skolpojkskvickhet.

Schulze, -n, *m.* = *Schultheiß*.

schummeln, *sv. I. itr. s.* smyga sig bort, kila sin kos. **II. tr. I.** bortköra. 2. hemligt borttaga, knipa. -*er* = *Dämmer* 4. -*orig* = *dämmerig*. -*ern* = *dämmer*.

Schund, -[e]s, *0, m.* affall; smörja, skräp, strunt. -*grube*, *f.* sopgrop, kloak. -*kerl*, *m.* lumpen karl, usling, kräk.

Schupp, **I.** = *Schub* 1. **II.** -*en*, *m.* sjupp, tvättbjörn. -*e*, -*n*, *f.* dim. †, fjäll.

Schuppe, -n, *f.* skofvel.

schupplen, a) *sv. tr.* 1. skuffa, stöta. 2. lura, bedraga. 3. riva, skafva. b) *sv. I. tr. I.* fjäll. 2. förse med fjäll. *Geschuppt*: fjällig. **II. rfl.** 1. fjälla sig. 2. lägga sig som fjäll på ngt. c) -, *m.* skjul, lider. -*enfell*, *n.* sjuppskinn. -*enfisch*, *m.* fjällfisk. -*enhaut*, *f.* fjälligt skinn. -*enpanzer*, *m.* fjällpansar. -*enpelz*, *m.* 1. sjuppskinn. 2. sjuppskinnspåls. -*ent[h]ier*, *n.* zool. myrkott. -*icht*, -*ig*, a. 1. fjällig. 2. fjällaktig, fjällik.

Schupp[s], -e, *m.* F = *Schub*. -*en*, *sv. tr.* F skuffa, stöta.

Schur, -en, *f.* 1. klippning. 2. afklipp; klippull. 3. skörd. 4. trakasseri; spratt, puts. 5. påls.

schürren, *sv. tr.* röra om, underblåsa eiden. -*er*, -, *m.* 1. en som rör om, underblåser. 2. eldgaffel.

Schurf, -e †, *m.* 1. grop, öppning, i aht bärg. rör sökande efter malmfyndighet. 2. skåra, skråma. -*eisen*, *n.* skrapjärn, skrapa.

schürfen, *sv. tr. o. itr. h.* 1. bärg. gräfva efter en malmfyndighet. 2. riva, rispa, klösa.

Schur[s]chein, -*zettel*, *m.* bärg. mutsedel.

schuri[e]geln, *sv. tr.* trakassera, plåga, oroa.

Schurkle, -n, *m.* skurk. -*enhait* = *schurkisch*. -*enhaitigkeit* = *Schurkereei*. -*enstreich*, *m.* -*enthat*, *f.* skurkstreck. -*erei*, -*en*, *f.* skurkaktighet, gemenhet, skurkstreck. -*isch*, a. skurkaktig, gemen, nedrig.

schurren, *sv. itr. s. o. h.* glida, hasa; knarra.

Schurwolle, *f.* klippull.

Schurz, -e †, *m.* 1. gördel, skört. 2. förkläde, förskinn.

Schürze, -n, *f.* förkläde; F *bn.* fruntimmer. -*n*, *sv. I. tr. I.* uppskörtat, uppfästa, uppdragat. 2. knyta, binda. 3. förse med förkläde; insvepa, omgifva. **II. rfl.** 1. fästa upp klädning; *bn.* göra sig i ordning, beredd. 2. bilda en knut, en rosett, en slinga.

Schurzfell, *n.* förskinn.

Schürzung, *f.* uppskörtande *m. m.* se *schürzen*.

Schuls, -e †, *m.* 1. hastig, pilsnabb rörelse, fart, gång. 2. snabb växt; skott, telning. 3. a) skott. *Einen ~ thun*: skjuta, afflosa ett skott, *auf den ersten ~* vid ei. med första skottet, *bn.* genast, strax. *Ss.* mätteih. pl. -, t. *ex. nicht zwei ~ Pulver dran wenden*: ej kosta på två skott krut, b) skotthåll. *bn.* *jm in den ~ kommen*: komma i vägen för ngn. 4. *Einen ~ haben*: vara uppsluppen, tokig, galen. 5. = *Schub* 5. 6. inslag, väft.

Schüssel, -n, *f.* fat, assiett, karott, skål. -*brett*, *n.* tallriksstuge, -hylla. -*freund*, *m.* F vän af bordets nöjen. -*jagd*, *f.* F matfrieri, snugande. -*knecht*, *m.* tallriksstuge. -*ring*, *m.* tallriksbricka. -*schrank*, *m.* skänk.

Schusser, -, *m.* dim. †, (marmor)kula *im lek.*

schulsfert, a. skjutfärdig. -*fest*, a. 1. osårbar, hård. 2. = *weh*. -*frei*, a. skottfri. -*geld*, *n.* skottpengar. -*gerecht*, a. 1. färdig, klar till affyrande. 2. inom skotthåll. -*geschwindigkeit*, *f.* skjutastighet. -*nähe*, *f.* skotthåll. -*recht* = *schufsgerecht*. -*waffe*, *f.* skjutvapen. -*weise*, *adv.* ryckvis. -*weite*, *f.* skotthåll.

Schuster, -, *m.* skomakare. -*ei*, *0, f.* skomakarverk. -*n*, *sv. itr. h.* vara skomakare.

Schute, **Schüte**, -n, *f.* pråm, lastpråm.

Schutt, -[e]s, *0, m.* 1. grushög. (byggnads)grus, byggnadsaffall; ruiner; jordras; alluvialjord. 2. sädeshöj.

Schütt[b]oden, *m.* = *Schütte* 2. -*e*, -*n*, *f.* 1. hop, hög. 2. kornbod, sädesvind. 3. (regn, hagel)skur. 4. kärve långhalm. -*elfrost*, *m.* häftig frossa, frossbrytningar. -*elkopf*, *m.* en som runkar på huvudet. -*eln*, *sv. tr.* skaka, skudda, rysta, runka. *Im die Hand ~ skaka* ngns hand. -[e]lung, *f.* -*en*, *sv. I. tr. o. itr. h.* 1. ösa, hålla, slå ngt i el. på ngt. *bn.* *seinen Kummer in js Schofs ~* utgjuta sitt hjärta för ngn. 2. *opers. es schüttet*: det hållregnar. 3. uppkasta, afsätta jord. 4. *jag.* om vissa djur: föda, få ungar. 5. *Das Getreide schüttet reichlich*: säden slår bra i spann. 6. betala sädestienden. **II. rfl.** *Sich vor Lachen ~* skratta så man hoppar. -*ern*, *sv. I. itr. h.* skaka, darra. **II. tr.** skaka, rysta. -*gab*, *f.* högaffel, höjtjuga. -*haus*, *n.* sädesmagasin. -*stroh*, *n.* långhalm. -*ung*, *f.* ösande *m. m.* se *schütten*.

Schutz, -*es*, *0, m.* 1. skydd, beskydd, skygd, hägn, försvar. *Unter dem ~ e der Nacht*: i skydd af nattens mörker, *zu ~ und Trutz*: till försvar och anfall. 2. damlucka.

Schütz, -*en*, *m.* se *Schütze*.

Schutz[b]efohlene(r), *m.* skyddsling, klient. -*brett*, *n.* damlucka. -*brief*, *m.* skyddsbrief, läjd(e-bref). -*dach*, *n.* 1. skjul, lider. 2. skärmtak.

Schütze, -n, *m.* 1. skytt; jägare. 2. vani. *f.*

- a) damlucka, b) skyttel. -n, sv. tr. 1. skydda, vor (med dat.) el. gegen el. wider *etw.*: mot ngt. 2. uppdämma. *Die Mühle* ~ medels damluckor uppdämma vattnet framför kvarnen. -nbruder, m. medlem af ett skyttegille, skarpskytt. -nfest, n. (skarp)skyttefest, ett skyttegilles, ett jägarförbunds årshögtid. -ngesellschaft, -ngille, f. skyttegille, jägarförbund. -nhaus, n. skyttehus, ett skyttegilles hus. -nkette, f. mil. skyttelinie. -nkönig, m. skyttekonung. -nplan, -nplatz, m. skjutplats, skjutbana. -nschaft, f., -nt[h]üm, n. 1. egenskap af (skarp)skytte; (skarp)skytteväsen. 2. skyttegille, jägarförbund. -r, -, m. beskyddare. -rin, -nen, f. beskyddarinna.
- Schutz**||falle, f. damlucka. -gatter, n. 1. fallgaller. 2. skyddsgaller. -geleit, n. säkerhetsvakt, eskort. -gift, n. vaccin. -gitter, n. kaelugnsgaller. -heilige(r), m. skyddshelgon. -herr, m. skyddsherre, beskyddare.
- Schützling**, -e, m. skyddsling.
- schutz**||los, a. utan skydd, försvarslös. -losigkeit, f. saknad af skydd, försvarslöshet. -mann, m. polisbetjänt. -mannschaft, f. 1. säkerhetspolis. 2. = *Schutzgeleit*. -mittel, n. skyddsmedel, preservativ. -ort, m. tillflykt, asyl. -pfand, n. underpant. -rede, f. försvarstal. -rödner, m. försvarstalare. -verwandte(r), m. fränling som ej förvärfvat medborgarskatt, där han är bosatt. -zoll, m. skyddstull. -zöllner, m. skyddstullsvän. -zöllnerisch, a. skyddstullvänlig, protektionistisk.
- Schwabacher**||schritt, O. f. schwaback(stil).
- schwabb** se *schwapp*. -elée, -en, f. F prat, pladder. -elig, a. obehagligt mjuk, lös; obehaglig, illamående. -eln, sv. *itr. h. F* 1. skälfa som gelé, gunga; slå emot, skvalpa. 2. prata, pladdra. -er, -, m. sjo. 1. svabel. 2. svabelgast. -ern, sv. I. tr. sjo. svabla. II. = *schwabbeln*.
- Schwabe**, -n, I. f. kackerlacka. II. m. schwabare, invånare i Schwaben; enfaldig karl, fårskalle. -nalter, n. 40:e året vid hvilken ålder schwabarna först anses få förstånd. -nstreich, m. dumhet, upptåg.
- Schwäb|in**, -nen, f. schwabiska, schwabisk kvinna. -isch, a. schwabisk.
- schwach**, -er †, a. svag, klen, dålig.
- Schwäche**, -n, f. svaghet, klenhet; svag sida. -In, sv. *itr. h.* vara klen. -n, sv. I. tr. 1. försvaga, göra kraftlös. 2. förföra, skända. II. *rfl.* försvagas. -r, -, m. 1. försvagare. 2. förförare.
- schwach**||gläubig, a. krentogen. -heit, f. = *Schwäche*. Sarskilda tall: *eine* ~ *für jn haben*: vara svag för, ha en klockarkärlek till ngn, *bilden Sie sich keine* ~ *ein*: inbillas eringa dumheter. -herzig, a. klenmodig, svag, karaktärlös. -kopf, m. inskränkt, enfaldig person. -köpfig, a. svag till förståndet, in-skränkt, enfaldig. -köpfigkeit, f. inskränkt-het, dumhet.
- schwäch**||lich, a. klen, svag. -lichkeit, f. klenhet, svaghet. -ling, -e, m. klen, svag person, stackare.
- Schwach**||mätikus, -, -se, m. F = *Schwächling*. -mut[h], m. klenmod. -müt[h]ig, a. klenmodig. -sichtig, a. svagsynt. -sinn, m. klenmod. -sinnig, a. klenmodig.
- Schwächung**, f. försvagande m. se *schwächen*.
- Schwad**, -en, -en, -, m. 1. (slätter)sträng, lieslag. 2. ånga; dimma; bärq. grufgas. 3. bot. mannagräs.
- Schwadrön**, -en, f. skvadron. -éur, -e el. -s, m. skrodör. -ieren, sv. *itr. h.* 1. svärma; drifva, ströfva omkring. 2. slå, hugga till höger och vänster, omkring sig. 3. skvadronera, skrodöra.
- Schwager**, -†, m. 1. svåger; släktling *gmn* gifter-mål god vän. 2. kusk, postiljon.
- Schwäger**||in, -nen, f. svägerska. -lich, a. sv. svåger, broderlig, i all vänskap.
- Schwagerschaft**, **Schwägerschaft**, f. svägerskap, svägerlag.
- Schwäher**, -, m. 1. svärfar. 2. personer hvilkas barn äro gifta med hvarandra. -schaft, f. egenskap af svärfar, *itr* föreg.; svägerlag, slägt.
- Schwalbe**, -n, f. dim. †, 1. svala. 2. F örfl, munfisk. -nschwanz, m. 1. svalstjärt. 2. F frack.
- Schwall**, -[e]s, O, m. svall, flöde, mängd. -en se *schwellen*.
- Schwamm**, -e †, m. 1. svamp. *Smd. der ganze* ~ hela smörjan. 2. fnöske. -icht, -ig, a. svampig, svampaktig. -igkeit, f. svamp(akt)ighet.
- Schwan**, -e † el. * -en, m. svan. -en, sv. *opers. Mir* (el. * *mich*) *schwant* *etw.*: jag anar, har en dunkel aning om ngt. -enbent, n. svandunsbädd, -bolster, -tacke. -engesang, m., -enlied, n., -ensang, m. svanesång.
- Schwang**, -[e]s, O, m. *In* ~ *bringen, gehen, kommen, sein*: bringa, gå, komma, vara i svang. -er, a. hafvande. *Bna mit Unglück* ~ olycksdiger, *mit grossen Plänen* ~ *gehen*: hvalfva stora planer i sitt sinne.
- Schwänger**||er, -, m. lägersman. -n, sv. tr. 1. lägra, göra hafvande. 2. befrukta; uppfylla, impregnera.
- Schwangerschaft**, f. hafvandeskap, grossess.
- Schwängerung**, f. lägersmål; befruktande m. m. se *schwängern*.
- Schwänin**, -nen, f. svanhona.
- schwank**, I. a. vacklande, svigtande, rankig, ostadig, osäker. II. -e †, m. puts, spektakel, narri, skämt, fars. -en, sv. *itr. h.* vackla, fluktuera, variera, darra, svigta, gifva efter, böja sig, bölja, slingra, rulla. -heit, f. vacklande, ostadighet m. m. se *schwank* I. -ig = *schwank* I. -macher, m. spektakelmakare. -ung, f. vacklande m. m. se *schwanken*. -weise, adv. på skämt.

Schwänling, -e, m. svanunge.

Schwanz, -e †, m. 1. svans, stjärt; släng i skrift, streck på en not, förminskningstecken. F *jm* den ~ *streiche*[l]n: smickra ngn, *Geld auf den ~ klopfen*: knipa, undansnilla pengar. 2. stud. tomrum, rena blad lemnade i anteckningsböckerna för de timmar, man skolkat.

schwänzeln, sv. *itr. h.* 1. vifta med svansen. 2. stoltsera, kråma sig. 3. lisma, krypa-elpfennig, m. undansnillad slant, smygfyck; ~e *machen*: undansnilla pengar. -en, sv. *itr. h. o. tr.* 1. = *schwänzel*. 2. drifva sysslolös omkring, flanera; skolka. *Die Schule ~ skolka* från skolan. 3. förse med svans.

schwapp, *itj.* vips, klatsch, skvapp. -en, sv. *itr. h.* skvalpa, skvalpa över.

Schwär, -e, m., -e, -n, f., -en, -, m. bulnad, böld. -en, st. *itr.* 1. s. bulna. 2. h. förorsaka bulnad. -ig, a. full af bölder, af bulnader.

Schwarm, -e †, m. 1. svärm; skara, hop, anhang. 2. sorl, stoj.

schwärm|en, sv. *itr. h. o.* vid ortförändring s. 1. svärma, surra, vimla, ströfva; jag. tappa spåret. 2. sorla, stoja. -er, -, m. svärmisk person, svärmare, fantast, fanatiker; ostadig person, fjärril. -eréi, -en, f. 1. kringsvärmande, kringströfvande. 2. svärmeri, fanasteri, fanatism. -ereifer, m. svärmisk ifver, fanatism. -ergeist, m. svärmare, fantast, fanatiker. -erin, -nen, f. se *Schwärmer*. -erisch, -erlich, a. svärmisk, fantastisk, fanatisk.

Schwarm|geist = *Schwärmergeist*. -weise, adv. i svärmar, i hopar. -zeit, f. svärmningstid.

Schwart|e (sv. ä), -n, f. dim. †, 1. tjock hud, svål, fläksvål; skinn, skorpa som bildar sig på ngt. 2. gammal (bok)lunta, svinmage. 3. gråstorf, -svål, -vall. -ig, a. betäckt med svål, svållaktig.

schwarz, -er †, a. svart, mörk; bnd. nedrig, gemen. ~e *Wäsche*: smutsigt linne, bnd. *jn ~ anschreiben*: svärta, förtala ngn, ~ *sehen*: se i svart, *der ~e*: den svarte, a) negern, b) hin, den onde, c) svarten (nas), d) svartrocken, *das ~e im Auge*: pupillen, *ins ~e schiefsen*: skjuta, träffa pricken. -amsel, f. koltrast. -auge, n. 1. svart, mörkt öga. 2. mörkögd person, mörköga. -äugig, a. mörkögd. -bäcker, m. grofbagare. -härt, m. 1. svart skägg. 2. svartskäggig person. -bröt, n. groft bröd. -dorn = *Schlehdorn*. -drossel, f. koltrast.

Schwärze, -n, f. svärta, svart färg; bnd. nedrig, gemenhet. -n, sv. *tr. o. itr. h.* 1. svärta, svärta ned, svärta ifrån sig, måla, färga svart, smutsa ned, röka ned; bnd. svärta, förtala, fördunkla, förmörka, fläcka. 2. smuggla, insmuggla. -r, -, m. en som svärta m. m. se föreg.; smugglare.

schwarz|gallicht, -gallig, a. melankolisk. -holz, n. barrskog.

schwärzlich, a. svartaktig, mörk. *Ins ~e fallen*: stöta i svart.

Schwarz|sauer, n. svartsoppa. -sehend, a. som ser i svart, pessimistisk. -tanne, f. vanlig gran.

Schwärzung, f. svärtande m. m. se *schwärzen*.

Schwarz|wälder(in), m. (f.) invånare i Schwarzwald. -weils, a. svart och hvit. -wild, n. vildsvin. -wurz, f. ringormsrot.

Schwätz, -e, m. samspråk, prat, pladder.

Schwätz|elái, -en, f. samspråk, småprat.

schwätz|eln, **schwätzeln**, sv. *itr. h.* språka, småprata. -en, **schwätzen**, sv. *itr. h. o. tr.* språka, prata, prata, pladdra, skvallra. -er, **Schwätzer**, -, m. pratmakare. -eréi, **Schwätzeréi**, -en, f. prat, pladder, skvaller. -erin, **Schwätzerin**, -nen, f. pladdertaska, skvallersyster. -erisch, -haft, -ig, a. språksam, pratsjuk, pladderaktig, skvalleraktig. -maul, n. pladdertaska, pratmakare. -sucht, f. pratsjuka, pladderaktighet. -süchtig, a. pratsjuk.

Schwebe, 0, f. sväfvande, hängande tillstånd. *In der ~ sein*: sväfva, hänga, bnd. vara sväfvande, oviss, oafgjord. -n, sv. *itr. h. o.* vid ortförändring s. sväfva, hänga, vara sväfvande, oviss, osäker, oafgjord. -réi, -en, f. obestämthet, osäkerhet.

Schwed|le, -n, m. 1. svensk. F *alter ~ gammal* gosse, hederspascha. 2. F ~n: schaber, pluringar. -en, -s, 0, n. npr. Sverige. -in, -nen, f. svenska, svensk kvinna. -isch, I. a. svensk. II. n. svenska, *jtr deutsch*.

Schwefel, -s, 0, m. svafvel. -bande, f. mordbrännarlaga. -haft se *schwefelicht*. -holz, vanl. dim. -hölzchen, n. svafvelsticka, tändsticka. -sauer, a. kem. svafvelsyrad. -icht, -ig, a. svafvelaktig, -artad, -haltig. -n, sv. *tr.* 1. svafva, röka med svafvel. 2. uppblanda, impregnera med svafvel. -ung, f. svafving.

Schwegel|pfeife, -n, f. en art herdepipa, -flöjt.

Schweif, -e, m. svans, stjärt; släp. -eln, sv. *itr. h.* lisma, krypa. -en, sv. I. *itr. h. o. s.* ströfva omkring, irra. II. *tr.* 1. utskära, utsåga i båglinier, utrunda, runda, kröka, svänga, hvälva. 2. förse med svans, med släp. -ung, f. -wedeln = *schweifeln*. -wedler, m. lismare, smickrare.

schweigen, I. *st. itr. h. o. tr.* tiga, vara tyst. *Von et. über etw. ~ tiga* med, ej yttra sig beträffande ngt, förtiga ngt, *um zu ~ von*: för att ej tala om. II. -s, 0, n. tystnad. -er, -, m. tystlåten person. -säm, a. tyst, tystlåten, förtegen, ordknapp. -samkeit, f. tystlåtenhet m. m. se föreg. -selig(keit) = *Schweigsam(keit)*.

Schwein, -e, n. 1. svin, gris. 2. = *Sau* 2, 5. -efett, n. svinister, flott. -e|fleisch, n. fläsk. -e|fräis, m., -e|utter, n. svinmat. -emast, f. svingödnad, gödande svinbete, ållonbete. -epök|e|fleisch, n. salt fläsk. -eréi, -en, f. svi-

nerl. -estall, *m.* svinhus. -evolk, *n.* pack, slödder. -ezucht, *f.* 1. svinafvel. 2. svineri. -igel, *m.* svin, svinpäl. -igelel, *f.* svineri. -igeln, * *sv. itr. h.* uppåra sig som ett svin, vara svinaktig. -isch, *a.* svinaktig, snuskig, oanständig. -sfeder, *f.* jag. vildsvinsspjut. -shatz, -sjagd, *f.* vildsvinejagt. -swurst, *f.* fläskkorf.

Schweifs, -e, *m.* 1. svett; svettning, svettbad. *In ~ kommen ei. geraten:* komma i svettning, blifva svettig. 2. imma på fönster *m. m.* 3. jag. blod. -bär, *a.* svetsbar. -befördernd, *a.* svettdrifvande. -en, *sv. I. itr. h. o. s. I.* jag. blöda, vara säråd. 2. om metaller: flyta, vara i smält, i flytande tillstånd. **II. tr.** svetsa. -fuchs, *m.* brandfux. -grübchen, *n.* (svett)por. -hitze, *f.* svetsningshetta. -hund, *m.* svett-, blodhund. -ig, *a.* 1. svettig. 2. jag. blodig. -sucht, *f.* svettsjuka. -treibend, *a.* svettdrifvande. -triebend, *a.* svetttdrypande. -ung, *f.* svetsande.

Schweizer, *I. -, m.* schweizare. **II. a. schweizisk. -deutsch, *a. (n.)* schweizertysk(a). -él, -en, *f.* mäjeri efter schweiziskt mönster. -in, -nen, *f.* schweiziska. -isch, *a.* schweizisk. -käse, *m.* schweizerost.**

schwelen, *sv. I. itr. h.* brinna utan låga, glimma (under askan). **II. tr.** bränna.

schwelglen, *sv. itr. h.* frässa. -er, -, *m.* fräsare, vällusting. -eréi, -en, *f.* frässeri. -erhaft, -erisch, *a.* frässande, vällustig.

Schwelle, -n, *f.* 1. tröskel; syll, sliper. 2. utvidgning. 3. vågsvall, bränning. -en, *I. st. itr. s. I.* svälla, fyllas; om vatten: stiga. 2. svullna. **II. sv. tr.** vidga, utvidga, komma att svälla, fylla. -ung, *f.*

Schwemme, -n, *f.* 1. lögning af hästar. 2. lögställe. -en, *sv. tr. I.* spola (upp, ned, bort). 2. bada, löga. 3. flotta. 4. komma att svälla, utvidga. -gebilde, *n.* alluvtalbildning. -sand, *m.* uppspolad sand. -teich, *m.* dam där hästar lögas.

Schwengel, -, *m.* svängel, vippstång, slagbom, pumpvipp, (klock)kläpp.

Schwenkbecken, *n.* disk-, sköljbalja. -el, -, *m.* vippa, tofs. -en, *sv. I. tr. I.* svänga, svinga. 2. skölja, diska. **II. itr. h.** svänga, göra en svängning. -fals = *Schwenkbecken*. -ung, *f.* svängning *m. m.* se *schwenken*.

schwer, *a.* 1. tung, vägdande; tjock, grof, svår. ~es Geld: mycket pengar, ~e Speisen: svårsmält mat, *sich ~ ärgern:* vara gruffligt förtreat, ~ *darnieder liegen:* vara allvarsamt, farligt sjuk. 2. stark om elgarrar, drycker *m. m.*; tjock, präktig, stark om tyger. 3. betydande, viktig. ~ *an Inhalt:* innehållsrik, ~ *an Bedeutung:* betydelsefull. 4. svår. *Es wird ~ halten, dafs:* du blir svårt, sitter åt att, *es fällt ihm ~ zu:* det är svårt för honom att, ~ *von Begriffen sein:* ha svårt för att fatta, ringa fattningsförmåga, *das wird ihm*

~ *eingehen:* det blir svårt att få i honom, att få honom att förstå; ~ *an etw. gehen:* ha svårt för att besluta sig för ngt. ~ *hören:* höra illa. -betrübt, *a.* djupt bedröfvad. -e, -n, *f.* tyngd, vigt, betydnenhet, svårhet, storlek. -emesser, *m.* tyngdmätare, barometer. -enot[h] se *Not* 2. -enöt[h]er, *m.* F saktans karl, kanalje; ostryng, rustbuss. -erkrankt, *a.* svårt, farligt sjuk. -fällig, *a.* tung, ovig, klumpig, plump, trög. -fälligkeit, *f.* tyngd, ovighet *m. m.* se föreg. -gläubig, *a.* som har svårt för att tro, misstrogen. -hörig, *a.* tunghörd, lomhörd. -hörigkeit, *f.* lomhördhet. -kraft, *f.* tyngdkraft. -leibig, *a.* korpulent. -lich, *adv.* svårigen. -mut[h], *f.* svårmod. -müt[h]ig, *a.* svårmodig. -müt[h]igkeit, *f.* svårmod. -punkt, *m.* tyngdpunkt.

Schwert, -er, *n.* svärd. -bohne, *f.* sabelböna, turkisk böna. -el, -, *m.* bot. 1. svärdslija. 2. sabellilja. -ergeklirr, *n.* vapenrassel. -feger, *m.* svärdfjare, vapensmed. -lehen, *n.* län som går i arf endast på svärdsidan. -träger, *m.* svärddragare.

schwerverständlich, *a.* svårbegriplig, svårfattlig.

Schwester, -n, *f.* syster; klostersistersyster, nunna. -lich, *a.* systerlig. -schaft, *f.* 1. egenkap af syster, systerskap. 2. samfund af systrar, af nunnor.

Schwibbogen, *m.* hvalfbåge, hvalf.

Schwieger, *I. -, m.* svärfar. **II. -n, f. svärmor. -elterlich, *a.* svärföräldrar(ne)s. -eltern, *pl.* svärföräldrar. -in, -nen, *f.* svärmor. 2. sonhustru. 3. svägerska. -kind, *n.* måg, sonhustru. -lich = *schwiegermütterlich*, -väterlich. -mama, -mutter, *f.* svärmor. -mütterlich, *a.* svärmoder(n)s, en svärmors. -schaft, *f.* slägt(ingar) gum giftermål. -sohn, *m.* svårson, måg. -tochter, *f.* svårdotter, sonhustru. -vater, *m.* svärfar. -väterlich, *a.* svärfader(n)s, en svärfars.**

Schwielle, -n, *f.* dalk, (hud)valk, hårdhet i huden. -icht, -ig, *a.* dalkig, valkig, hård.

Schwimmel, -, *m.* 1. svindel, sinnesyra, yrsel. 2. = *Schwiemler*. -eléi, -en, *f.* rummel, ruckel. -eln, *sv. itr. h. o. s.* svira, rumla. -en, *sv. itr. h. o. s.* ragla, turla, svimma. -ler, -, *m.* svirare, rucklare. -licht, -lig, *a.* yr.

schwierig, *a.* svår, kinkig, krånglig; missnöjd. -keit, *f.* svårighet.

Schwimmanstalt, *f.* siminrättning. -blase, *f.* simblåsa. -en, *st. itr. h. o. s. I.* simma. 2. flyta. 3. sväva; vara otydlig, sakna skarpa ytterlinier. *Im Nebel ~ framstä* otydligt i dimman, *opers. mir schwimmt es vor den Augen:* allt flyter samman för mina ögon, jag har svårt att se tydligt. -er, -, *m., -erin, -nen, f.* simmare. -fähigkeit, *f.* simförmåga. -feder, -flosse, *f.* simfena. -hose, *f.* simbyxor. -kleid, *n.* simdrägt. -lehrer, -meister, *m.* simlärare.

Schwindle, -n, *f.* art form. -el, -, *m.* 1. svindel, yrsel; *yra.* 2. svindleri, bedrägeri. 3. *F* der ganze ~ hela surfven. -el^{ei}, -en, *f.* svindleri, vingleri. -elhafer, *m.* = *Lolch.* -elhaft = *schwindlig.* -elkopf, *m.* lätt sinnig person, svindlare. -eln, *sv. itr. h.* 1. svindla. *Orta* oper.: *es schwindelt mir:* jag svindlar, får svindel. 2. vingla, bedraga, vara en svindlare. -elsucht, *f.* svindel. -en, *st. itr. s.* aftaga, minska, krympa, torka ihop, tvina, tvina bort, blekna, försvinna. *In einander* ~ sammanflyta, ~ *lassen:* låta fara, uppgeva. -ler, -, *m.* svindlare, vinglare. -lerhaft, -lerisch, *a.* svindlaraktigt, bedrägligt. -licht, -lig, *a.* 1. svindlande. 2. lidande af svindel, af yrsel, svindelaktigt. 3. = *schwindlerisch.* -sucht, *f.* tvinsot, lungst. *Im die* ~ *an den Hals ärgern:* reta gallfeber pångn. -süchtig, *a.* lidande af tvinsot, lungst. -süchtigkeit, *f.* lungst. -süchtigkeit.

Schwingele, -n, *f.* 1. vinge. 2. vanna. 3. skåtknif. -el, -, *m.* bot. svingel. -en, *I. sv. tr.* bevinga. *II. st. tr.* 1. svinga, svänga. 2. vanna, kasta *ad;* skäta. *III. st. itr. h.* 1. svänga, oscillera, vibrera. 2. gå undan, vara fart i. -ung, *f.* 1. svingande *m. m. se* föreg. 2. svängning, vibration.

schwipp, *I. itr.* vips, klatsch, smack. *II. a.* mjuk, böjlig, svigtande, ostadig, rankig. -e, -n², *f.* mjukt spö, spöanda, pisksnart. -en, *sv. I. itr. h. o. s.* 1. svigta, gesvigt, böja sig. 2. slå med ngt som ger svigt. *II. tr.* slå, slänga, slå af med, ge en knäpp. -ig = *schwipp* *II.* -s, *I.* = *schwipp* *I. II.* -e, *m.* slag, släng, snärt.

schwirr, *a.* surrande, sorlande. -en, *sv. itr. h. o. s.* surra, susa, sorla, drilla, vibrera, hvina.

Schwitzbad, *n.* svettbad. -e, *0, f.* svettning. -en, *sv. I. itr. h. o. tr.* svettas. *Ärv. opera.:* *mich schwitzt:* jag svettas. 2. *s.* sippra ut, fram. *II. tr.* 1. svettas ut. 2. kok, bryna. -ig, *a.* svettigt. -kasten, *m.* ångskåp. -mittel, *n.* svettmedel. -stube, *f.* bastu.

schwören, *st. itr. h. o. tr.* svära, gå ed. *Zur Fahne* ~ svära fanan, *zum Katholizismus* ~ hylla, omfatta katolicismen, *in js Hand* ~ svära, edligen försäkra, lofva ngn ngt. *Geschworen* *Ärv.* edsvoren; *geschworner Feind:* afsvuren, förklarad fiende, *geschworner Freund:* pålitlig, bepröfvad vän.

schwül, *a.* 1. tryckande, kvalmig, tung om luften. 2. ångslig, rädd, beklämd. -e, -n, *f.* 1. tryckande, tung luft. 2. ångest, ångslan, beklämdhet, knipa.

Schwüllbus, *F* in ~ sein: vara i knipa. -tät, -en, *f.* *F* = *Schwüle* 2.

Schwulst, -e †, *m. o. f.* 1. vanl. *f.* svulst, svullnad. 2. vanl. *m.* uppblåst sätt, högmod. 3. vanl. *m.* svulst, bombast.

schwülstlig, *a.* 1. uppblåst, högmodig. 2. svulstig, bombastisk. -igkeit, *f.* svulstighet. -ling, -e, *m.* uppblåst narr.

Schwund, -[e]s, *0, m.* aftynande, borttvinnande, försvinnande.

Schwung, -e †, *m.* 1. svängning. *In* ~ setzen, *kommen:* sätta, komma i gång, *im* ~ *ein:* a) vara i gång, b) vara i svang, modern, *mit einem* ~ *e:* i ett tag, med ens. 2. lyftning, eld, kraft, hänförelse. 3. *F* knodd. -bewegung, *f.* svängning. -brett, *n.* trampolin. -feder, *f.* vingpenna. -haft, *a.* 1. kraftig, rask, kraftfull, kärnfull. 2. som är i svang, gängse. -kraft, *f.* 1. kraft, förmåga att svinga sig, att svänga. 2. dådkraft, energi, spänstighet. -los, *a.* utan lyftning, utan kraft, matt. -rad, *n.* svänghjul. -reich, -voll = *schwunghaft.*

schwupp(s) *se* *schwipp*(s).

Schwur, -e †, *m.* 1. ed. 2. förbannelse. -brüchig, -vergessen, *a.* menedig.

Sech, -e, *n.* plogrist.

sechs, *I.* utan röj. subst. *Ärv.* -e, *a.* (oböjl. grundtal) sex. *Mit* ~ *en fahren:* åka efter sex hästar.

II. -en, *f.* sexa (siffr). *Betr. sms. jfr* sms. med *drei.* -er, -, *m.* 1. sexpennigstycke. 2. sexa *m. m. jfr* *Fünfer.* -erbrod, *n.* sexpennigsbröd. -erlei, oböjl. *a.* sex sorters, sex olika. -te, *a.* (ordningstal) sjätte. -tehalb, *a.* fem och en half. -tel, -, *n.* sjättedel. -teln, *sv. tr.* dela i sjättedelar. -tens, *adv.* för det sjätte.

sechzehn, *a.* sexton, *jfr* *funfzehn* *n.* -zig, *a.* sextio, *jfr* *funfzig* *n.*

Sackel, -, *m.* 1. se *Säckel*. 2. sikel.

Sedéz, -e, *n.* sedesformat, -band. -ausgabe, *f.* sedesedition. -format, *n.* sedesformat.

See, *I.* -[e]n, *f.* haf, sjö(n). *In* ~ *gehen* *ei. stechen:* lägga ut, *zur* ~ *till* sjöss. **II.** -[e]s, -[e]n, *m.* sjö, insjö. -bär, *m.* zool. sjöbjörn; *F* *bn.* tvårvigg, brumbjörn. -beschädigt, *a.* sjöskadad. -beschädigung, *f.* sjöskada. -brief, *m.* sjöpass. -ente, *f.* zool. lunnefågel. -fahrend, *a.* sjöfarande. -fahrer, *m.* sjöfarande. -fahrt, *f.* 1. sjöfart. 2. sjöresa. -fest, *a.* 1. om fartyg: sjöduelig, som kan hålla sjön. 2. om personer: som ej lider af sjösjuka. -fischerel, *f.* hafsfiske. -gemälde, *n.* sjöstycke, marinmålning. -gesetzbuch, *n.* sjölög, sjörätt. -hahn, *m.* zool. gnoding (Trigla). -hund, *m.* säl, *F* sjöbuss. -hundsfell, *n.* sälskinn. -igel, *m.* zool. sjöborre. -isch, *a.* sjö-, haf-, -kadettenschule, *f.* sjökrigsskola. -kalb, *n.* säl. -karte, *f.* sjökort. -kennung, *f.* kännedom om vattnets djup och botten beskaffenhet. -kerk, *m.* zool. korkkorall. -krank, *a.* sjösjuk. -krankheit, *f.* sjösjuka. -kräbs, *m.* hummer. -küste, *f.* hafs-kust.

Seellamt, *n.* själamässa. -e, -n, *f.* 1. själ. *Etw.* *auf der* ~ *haben:* hafva ngt på hjärtat, *jm* *etc.* *auf die* ~ *binden:* lägga ngn ngt på hjärtat, *es liegt mir auf der* ~ *det* ligger mig om hjärtat, *jm* *aus der* ~ *sprechen:* uttala ngn innersta tankar, [*bei*] *meiner* ~ *!* (vid) min själ! *sich in die innerste* ~ *hinein*

schämen: skänmas ögonen ur sig, *die ~ von etw. sein*: vara själen i ngt, *F es ist eine ~ von Kind*: det är ett mycket snält barn. **2.** det inre i ngt, t. ex. den mjuka hylsan i en fjäderspole, snöret i en rosenkrans, det ett nystan är nystadt på, kärna kring hvilken ngt gjutes, rör i eldvapen m. m. -*en, sv. itr. h. se leiben*. -*enadel, m.* själsadel. -*enamnt* *se Seelamt*. -*endurchmesser, m.* kaliber. -*enforschung, f.* psykologi. -*enfrendu, m.* hjärtevän. -*enfroh, a.* hjärtligt glad. -*engut, a.* hjärtegod. -*engüte, f.* hjärtegodhet. -*enhaft, a.* själfull. -*enheil, m.* frälsning. -*enheilkunde, f.* psykiatri. -*enkampf, m.* själsstrid. -*enkraft, f.* själskraft, energi. -*enkunde, enlehre, f.* psykologi. -*enlos, a.* utan själ, själlös. -*enmesse, f.* själamässa. -*enpein, enqual, f.* själskval, själslidande. -*enruhe, f.* sinnestro. -*enstörung, f.* sinnesrubbing, själssjukdom. -*entag, m.* själafest, dag då mäsea hålles för de under året aflidne. -*envergnügt, a.* hjärteglad. -*enverkäufer, m. 1.* människo-handlare. **2.** farkost som lätt stjälpes, likkista. -*envertraut, a.* intim. -*enverwandt, a.* själsbefryndad, sympatisk; subst. själsfrände. -*enverwandschaft, f.* själsfrändskap, sympati. -*envoill, a.* själfull. -*enwanderung, f.* själavandring. -*enwärmer, m.* hjärtvärmare. -*erfreund, a.* hjärteglädjande. -*erquickend, a.* vederkvickande för själen.

Seelleuchte, f. fyrton. -*leute, pl.* sjöfolk.

Seelgerät[h], n. till själmässor testamente-rad kvarlåtenskap. -*ig* *se selig*. -*isch, a.* psykisk, själs-, själsk. -*sorge, f.* sjäslavård. -*sorger, m.* sjäslasörjare. -*sorgerisch, -sorgerlich, a.* en sjäslasörjares, ss. sjäslasörjare.

seelmächtig, a. mäktig till sjöss. -*männisch, a.* sjömans-. -*möwe, f.* zool. hafstrut. -*nessel, f.* zool. hafsros, sjöanemon. -*pferd, n. 1.* flodhäst. **2.** valross. **3.** hafsdrake. -*protest, m.* sjöförklaring. -*rat[h], m. 1.* amiralitet. **2.** sjörätt. -*rauh, m.* sjöröfveri. -*räuberisch, a.* sjöröfvar(e)-. -*recht, m.* sjörätt, sjölag. -*rose, f.* näckros. -*sache, f.* sjöärende. -*scha-den, m.* haveri. -*schlacht, f.* sjöslag. -*schlan-ge, f.* sjöorm. -*sprache, f.* sjömansspråk. -*stadt, f.* sjöstad, kuststad. -*städter, m.* sjö-stadsbo. -*stern, m.* sjöstjärna. -*tang, m.* bot. tång. -*trift, f.* strandgods. -*triftig, a.* drifven, uppkastad af hafvet. -*tüchtig, a.* sjödaglig. -*tüchtigkeit, f.* sjödaglighet. -*unget[h]üm, n.* hafsviander. -*volk, n.* sjöfolk, öfolk. -*wärts, adv.* sjövärt. -*wasser, m.* sjö-, hafs-, saltvatten. -*weg, m.* sjöväg; sjöledes. -*wehr, f.* sjöförsvär. -*wind, m.* hafsvind. -*zug, m.* tåg, expedition till sjöss.

Segel, -, n. segel. *Unter ~ gehen*: gå till segels. -*baum, m.* mast. -*macher, m.* segelmakare. -*macherei, f.* segelmakeri. -*n, sv. itr. h. o. s.* segla. *Sich fest ~ sätta* på grund. -*stange, f.* (segel)rå.

Segen, -, m. 1. välsignelse. *Den ~ sprechen*: läsa välsignelsen. **2.** korstecken. **3.** mon-strans. **4.** trollformel, besvärjelse. **5.** hön. *~ vor (nach) Tische*: bordsbön före (efter) maten. -*los, a.* utan välsignelse. -*stulle, f.* rik välsignelse. -*spendend, a.* välsignelse-bringande. -*sprecher ~ Segner, m.* välsig-nelse. -*sprucht, m.* välsignelse. -*swunsch, m.* lyckönskan, välönskan.

Segge, -n, f. bot. starr.

Segler, -, m. seglare.

segnien, sv. I. tr. 1. välsigna; läsa välsignel-sen öfver. *~d: välsign(elsebring)ande*, välsignelserik; *gesegnet Andenkens*: salig i äminnelse, *gesegnet[en Leibes]* *ei. in gesegneten Umständen sein*: vara hafvande. **2.** göra korstecken öfver. *Ja vor der Stirne ~ göra korstecknet* på ngns panna. **3.** läsa (trollformler) mot, öfver, besvärja. **4.** *Das Zeitliche ei. die Welt ~ säga farväl* åt lifvet, aflida. **II. rfl.** korsa sig. -*er, -, m. 1.* en som välsignar, välsign(elsebring)are. **2.** besvärjare, trollkarl. -*ung, f. 1.* välsignande, välsignelse. **2.** besvärjande, besvärjelse.

Sehllachse, f. synaxel. -*bär, a.* möjlig att se, synlig, synbar. -*barkheit, f.* synlighet. -*e, -n, f. 1.* synkraft, synförmåga. **2.** öga. **3.** pupill. -*en, st. itr. h. o. tr. 1.* se, titta. *~ Sie mal!* a) ser man på. b) titta hit, se där, ei, *sieh doch!* nej, se där! *F hast du nicht gesehen!* vips! i en blink! *~ lassen*: visa, *sich mit etw. ~ lassen können*: ej behöfva skämmas för ngt, *einen nicht ~ können ei. mögen*: ej tåla (att se) ngn, *seine Lust an etw. (dat.) ~ med glädje se*, njuta af att se ngt, *du sollst Wunder ei. dein blaues Wunder daran ~ där skall du få se ngt märkvärdigt, ich habe ihn schlagen ~ a)* jag har sett honom slå, b) jag har sett hur han blef slagen, *man will ihn nirgends ~* han är ingenstädes gärna sedd. — *Med prep.*: *das Fenster sieht auf die Strafe, nach dem Markt*: fönstret vetter åt gatan, åt torget; *aus meinen Augen ~* se med mina ögon, *nicht aus den Augen ~ können*: ej kunna få upp ögonen, *aus dem Fenster ~* titta ut gnm fönstret, *der Schelm sieht ihm aus den Augen*: skälmen lyser fram ur ögonen på honom; *durch ein eichenes Brett ~ können*: vara skarpsynt; *in eine Sache ~* få en inblick i ngt; *nach einer Seite ~* se, titta åt ett håll, *er sieht nach nichts*: han bryr sig ej om ngt, *nach ei. zum Rechten ~* se till att ordningen iakt-tas, *zu etw. ~* gifva akt på ngt, *zur Erde ~* slå ned ögonen. **2.** se ut. *Im ähnlich ~* likna ngn. **3.** se till, laga, styra till. -*ens-wert[h], -enswürdig, a.* sevärd. -*enswürdig-keit, f.* sevärdhet. -*er, -, m.* siare. -*eröl, -en, f.* profetereande. -*erin, -nen, f.* sierska. -*erisch, a.* profetisk, siare-. -*feld, n.* synfält. -*glas, n.* synglas. -*kraft, f.* synkraft. -*kreis, m.* synkrets.

Schnlle, -n, *f.* 1. sena. 2. (båg)sträng. 3. mat. korda. -en, *sv. I. itr. h. o. rfl.* längta, *aufs Land*: till landet, *jn zu sehen*: att få se ngn. **II. tr. Jn heim** ~ längta efter ngn att han må komma hem. -icht, -ig, *a. senig.* -lich, *a. längtande*, längtansfull. ~ *erwartet werden*: vara mycket efterlängtd. -sucht, *f.* längtan. -süchtig, -suchtsvöll, *a.* längtande, längtansfull.

sehr, *adv.* mycket, ganska, i hög grad.

Sehrohr, *n.* kikare. -vermögen, *n.* synförmåga. -weite, *f.* synvidd. -winkel, *m.* synvinkel.

seicht, *a.* icke djup, grund; *bn.* ytlig. -e, -n, -heit, -igkeith, *f.* 1. ett ringa djup, grundhet; *bn.* ytlighet. 2. grundt ställe, grund.

Seide, -n, *f.* siden, silke. *bn.* *dabei wird er keine ~ spinnen*: det blir han icke rik på. -l, -, *n. o. ** *m.* säjdel, glas. -n, *a.* 1. af siden, af silke, siden-, silkes-. 2. = *seidig.* -nbaum, *m.* mulbärsträd. -nfaden, *m.* silke. -ngehäuse, -ngespinn[en]st, *n.* silkeskokong. -nhalt = *seidig.* -nraupe, *f.* silkesmask. -nreich, *a.* silkesrik. -nweich, *a.* silkeslen. -nzüchter, *m.* silkesodlare.

seidig, *a.* silkeslik, silkeslen. sidenartad, innehållande silke, silkesblandad.

Seiflle, -n, *f.* tvål, såpa. -en, *sv. tr.* gnida in, tvätta med såpa, tvåla in. -enblase, *f.* såpbubbla. -enbrühe, *f.* såplödder. -ennapf, *m.* tvålköpp, -fat. -ensieder, *m.* såpsjudare. *bn.* *das denkt wie ein ~* sådant folk har in-skränkt vyer. -icht, -ig, *a.* 1. bestruken, full med såpa, tvål. 2. såp-, tvålaktig, artad.

Seigell(n), *se Seihle*(n). -r, -, *m.* 1. lod; pendikel. 2. ur. 3. *se Seihler*. -rn, *sv. tr.* 1. *se seihlen*. 2. bärg. göra djupare. 3. utsmält.

Seihle, -n, *f.* 1. sil; filterapparat. 2. det som stannar kvar vid silning och filtrering, bottensats. -en, *sv. tr.* sila, filtrera. -er, -, *m.* en som silar, filtererar. -fafs, *n.* filterfat, -kärl. -papier, *n.* filterpapper. -tuch, *n.* silduk, filterduk. -ung, *f.* silning, filtrering.

Seil, -e, *n.* snöre, lina. *rep. tåg.* *bn.* *sich am ~e führen lassen*: gå i ledband, *an einem ~ ziehen*: hjälpas åt, draga halfva lasset hvar. -brücke, *f.* hängbro som hänger på linor. -er, -, *m.* repslagare. *F mit ~s Tochter Hochzeit halten*: hängas. -eröl, -en, *f.* repslageri. -tanz, *m.* dans på lina, lindansning. -tänzer, *m.* lindansare. -tänzerel, *f.* lindansning. -tänzerisch, *a.* lindansar(-). -werk, *n.* linor, tåg, tågvirke.

Seim, -e, *m.* 1. häning, häningssaft. 2. slemmig vätska, soppa, gröt, kräm. -en, *sv. I. tr.* *Den Honig ~ låta häningen rinna ur kakorna*. **II. itr. h. blifva slemmig, slemmig, tjock. -icht, *ig, a.* 1. full af häning, hänings-. 2. slemmig, slemmig, tjock.**

sein, *I. oreag. itr. s. o. hjälperb.* 1. vara, *ss.* hjälperb ofrest att ersättas med hafva. *Bist du es?* är det du? *sind Sie es?* är det ni? *empt.*

er ist nach Paris: han har rest till P.; *zu beklagen ~ vara* att beklaga, beklagansvärd, *zu sprechen ~ träffas* hemma, taga emot, *dagegen ist nichts zu sagen*: det kan man ej säga ngt om, däremot kan man ingenting invända, *es sei!* välan! låt gå! *dem sei nun, wie ihm wolle*: det må nu vara huru som helst med den saken, *sei es . . . sei es*: vare sig . . . eller, *der Ansicht ~ vara* af den åsigt, *was ist Ihnen?* hur är det fatt med er? *hvad står på? wie ist Ihnen?* hur mår ni? *ist Ihnen unwohl?* mår ni illa? *mir ist besser*: jag mår bättre, *es ist mir so, als ob ich es gehört hätte*: det förefaller mig, som om jag hade hört det, *das ist alles schon da gewesen*: det är ingenting nytt, *etw. noch nie da gewesen*: ngt non plus ultra, förut okänt; *was soll das ~?* hvad skall det betyda? *ei, das wäre!* jo, det skulle just vara vackert! **II.** -s, 0, *n.* vara, tillvaro, existens, verklighet. *Ins ~ rufen*: kalla till verklighet. **III.** gammal gen. af **IV.** ~, *der ~ [ig]e, poss. pron. sin, sitt, hans (hennes), dess. Jedem das ~ige*: låt hvar och en få sitt, suum cuique. -erseits, *adv.* för sin del, & sin sida. -esgleichen, **I.** *a. o. öbbr.* subst. hans, dess (jäm)like, lik honom, den, det. **II. pl.** sina, hans, dess likar, sådana som han, den, det. -ethalbon, -etwegen, *um -etwillen, adv.* för hans, dess skull, förden-skull. -ig *se sein IV.*

seit, **I. prep.** med dat. o. * gen. sedan, efter, från (och med), alltsedan. ~ *damals*: från den tiden, sedan dess, *er ist ~ zehn Jahren fort*: han har varit borta i tio år. **II. konj.** sedan, alltsedan; alldenstund. -dém, **I. adv.** sedan dess, alltsedan, därefter, efteråt. **II.** = *seit II.* -e, -n, *f.* sida; flank. *Sich jm an die ei. zur ~ stellen*: ställa sig i jämbredd, likställa sig med ngn, *an die ei. auf die ei. bei ~* åt sidan, afsides, åsido, undan, bort, *auf die ei. bei ~ bringen*: skaffa undan, undansnilla, knipa, *bei ~ legen*: a) lägga undan, bort, b) lägga af, spara ihop, *bei ~ lassen*: utelenna, åsidosätta, ej taga hänsyn till, *die blinde ~ a)* F ryggen, b) den svaga, minst fördelaktiga sidan; *von ~n des Knaben*: från gossens sida, af gossen, *jr seitens o. seits; nach dieser ~ hin*: åt detta håll. -ab, *adv.* åt sidan, afsides. -en-abriß, *m.* profil, sidoteckning. -enansicht, *f.* vy från sidan. -engebäude, *n.* sidobyggnad, flygel. -enlähmung, *f.* förlamning i ena kroppshalvan. -enlang, *a.* hela sidor igenom, många sidor lång. -enlehn, *f.* armstöd. -enlinie, *f.* 1. sida i en figur. 2. järnv. sidospår. 3. sidolinie. -enrand, *m.* kant, marginal. -ens, *prep.* med gen. å . . . sida, från . . . sida, af. -enschmerz, *m.* ondt i sidan. -ensprung, *m.* språng, hopp åt sidan. -enstehen, *n.* -enstich, *m.* håll i sidan. -ent[h]eil, *m. o. n.*

sidostycke, sida, vägg. -**hér**, *adv.* sedan dess (till närvarande tid), alltså, efter den tiden. -**hérig**, *a.* sedan dess befintlig, förekommande, sedan dess hittills varande, senare. -**ig**, *a.* i sms. -**sidig**, *t. ex. drei* ~. -**lich**, *a.* belägen på sidan om ngt. **sid-**, *ss. senare sammansättningsled = seitens*, *t. ex. ständischer* ~ *genehmigt*: beviljad, antagen af ständerna. *mütterlicher* ~ *ei. von mütterlicher Seite ei. von Muttersseite*: på modernet, *Onkel mütterlicher* ~ *morbtor*. -**wärts**, *adv.* åt sidan, på ena sidan. -**wegs**, *adv.* af sides.

Sekondélieutenant, *m.* underlöjtnant.

Sekret, -*e*, *n.* 1. afsöndring, sekretion. **2.** afträde. -**är**, -*e*, *m.* 1. sekreterare, skrifvare. **2.** skrifvet, skriftdon. **3.** brestfällare.

Sekt, -*e*, *m.* vin, fint vin; champagne. -**e**, -*n*, *f.* sekt. -**ierer**, -*m.* sekterist. -**ier**[er]isch, *a.* sekterisk. -**ión**, -*en*, *f.* 1. sektion, afdelning. **2.** dissektion.

Sekundla, -*den*, *f.* andra klassen i skolor, uppifrån räknadt, motsvar. sjätte klassen i Sverige. -**åner**, -*m.* lärjunge i skolans näst högsta klass, sjätteklassist, *jfr. föreg.* -**ánt**, -*en*, *m.* sekundant. -**är**, *a.* sekundär, underordnad. -**e**, -*n*, *f.* sekund. -**ieren**, *sv. tr. o. itr. h. 1. In ei. jm* ~ vara ngns sekundant. **2.** sjunga andra stämman; ackompanjera.

selb, *pron.* 1. samme, *t. ex. zur* ~ *en Stunde*: (i) samma stund, *jfr. derselva*. **2.** med räkneord: själf, *t. ex. er* ~ *zwanzigster*, *atr. ~ zwanzig*: själf den tjugonde, han och nitton till. -**änder**, *I. adv.* och en till, i sällskap med en. **II.** -, *n.* tète-à-tête, samtal mellan fyra ögon. -**end**[e], *n.* ände af en tygstuff. -**er**, = *selbst* *I.* -**heit** = *Selbtheit*. -**ig** = *selb.* -**st**, *I.* öbesj. *pron.* et. pronominalt *adv.* själf, själf, själfva. *Von* ~ *ei. aus sich* ~ af sig själf, *ordspr. ~ ist der Mann*: bra karl hjälper sig själf. **II.** *adv.* till och med, äfven. ~ *dann nicht*: icke ens då. **III.** -[e]s, *o*, *n.* jag(et), individualitet. **F** *dim. eure kleinen* ~ *chen*[s]: edra småttingar. -**stachtung**, *f.* själfaktning, aktning för sig själf. -**ständig**, *a.* själfständig. -**ständigheit**, *f.* själfständighet.

Selbst[bekenntni]s], *n.* 1. frivillig bekännelse, **2.** själfbekännelse. -**beschauung**, *f.* själfbetraktelse. -**bewegend**, *a.* som rör sig själf, automatisk. -**bewußt**, *a.* själfmedveten. -**dümel**, *m.* själfkänsla, egenkärlek, morskhet. -**eigen**, *a.* egen. -**entleibung**, *f.* själfmord. -**entsagung**, *f.* 1. frivillig afsägelse. **2.** själförsakelse. -**erhaltung**, *f.* själfbehållelse. -**gefallen**, *n.* själfbelåtenhet. -**gefällig**, *a.* själfnöjd, själfbelåten, själfkär. -**gefälligkeit**, *f.* själfbelåtenhet. -**gefühl**, *n.* själfkänsla. -**genügsam**, *a.* själfstillräcklig. -**genügsamkeit**, *f.* själfstillräcklighet. -**gespräch**, *n.* monolog. -**heit**, *f.* 1. jag, individualitet; identitet. **2.** egen nytta, egoism. -**herrlich**, *a.* suverän. -**herrschaft**, *f.* 1. själf-

herskarvälde, autokrati. **2.** själfbeherrskning. -**ig**, -*isch*, *a.* egenlyttig, egoistisk. -**käufer**, *m.* köpare i första hand. -**kostenpreis**, *m.* hvad en vara kostar en köpman, tillverkningspris, fabrikspris. -**laut**, -*lauter*, *m.* själf ljud, vokal. -**liebe**, *f.* egenkärlek. -**lob**, *n.* själfberöm. -**los**, *a.* egenlyttig. -**losigkeit**, *f.* egenlyttighet. -**mörderisch**, *a.* själfmords-, själfmördar(e)-. -**quäler**, *m.* själfplågåre. -**redend**, *adv.* naturligtvis. -**ruhm**, *m.* själfberöm. -**schändung**, *f.* själfbefläckelse. -**ständig** *ss. selbständig*. -**sucht**, *f.* egenlyttighet, egoism. -**süchtig**, *a.* egenlyttig, egoistisk. -**süchtling**, *m.* egoist. -**thätig**, *a.* själfverksam. -**thätigkeit**, *f.* själfverksamhet. -**trieb**, *m.* egen drift. -**überhebung**, -**überschätzung**, *f.* för hög tanke om sig själf, inbilskhet. -**überwindung**, *f.* själfbeherrskning, själförsakelse. -**unterricht**, *m.* själfstudium. -**verblindung**, *f.* själf förblindelse. -**vergessen**, *a.* glömsk af sig själf, egenlyttig. -**vergessenheit**, *f.* själf förgätenhet. -**verlag**, *m.* eget förlag. -**verständig**, *a.* själfklar. -**wille**, *m.* 1. egen vilja. **2.** egenvilja, egensinne. -**willig**, *a.* egensinnig. -**zufrieden**, *a.* själfbelåten. -**zweck**, *m.* (det att vara) sitt eget ändamål.

selchen, *sv. tr.* salta och röka kått.

selig, *a. suff.* 1. rik på, *t. ex. hold* ~ rik på huldhet, huld. **2.** lystet, *t. ex. schau* ~ skådelysten.

selig, *a.* salig. ~ *en Andenkens*: salig i äminnelse. -**gesprochen**, *a.* förklarad salig. -**keit**, *f.* salighet. -**macher**, *m.* saliggörare. -**sprechung**, *f.* saligförklaring, beatifikation.

Sellerie, -*s*, *m.*, -[e]n, *f.* selleri.

selten, *a.* sällsynt, *adv. atr. sällan*. -**enheit**, *f.* 1. sällsynthet. **2.** sällsynt sak, märkvärdighet, raritet. -**säm**, *a.* sällsam, egendomlig, besynnerlig. -**samkeit**, *f.* sällsamhet *m. m. so föreg.*

Semléster, -, *n.* halfår, semester, (skol-) o. i sht universitets)termin. -**inär**, -*e* *ei. -ien*, *n.* seminarium. -**inarist**, -*en*, *m.*, -**inaristin**, -*nen*, *f.* seminarist. -**it**[e], -*en*, *m.* semit. -**itin**, -*nen*, *f.* semitisk kvinna. -**itisch**, *a.* semitisk.

Sommel, -*n*, *f.* semla. -**blond**, *a.* ljusblond.

Senát, -*e*, *m.* senat. -**or**, -*s*, ~*ören*, *m.* senator.

Sendlote, *m.* bud, budbärare, sändebud; apostel. -**brief**, *m.* sändebref. -**en**, *oreg. sv. tr.* sända, skicka. -**ling**, -*e*, *m.* bud, sändebud, ombud. -**schreiben**, *n.* sändebref. -**ung**, *f.* 1. (af)sändande. **2.** sändning. **3.** uppdrag, mission.

Senf, -*e*, *m.* senap. **F** *einen langen* ~ *von etw. machen*: orda vidt och bredt, hålla en lång harang om ngt, *seinem* ~ *dazu geben*: också ha ett ord med i laget.

senglen, *sv. I. tr.* sveda, afsveda, bränna. **II.** *itr. h.* svedas, brännas. -[e]rig, *a.* som luktar svedt, svedd, bränd.

Senior, -s, ..ören, m. senior.

Senk|blei, n. sänklod, sänkbly. -e, -n, f. 1. dalsänkning. 2. sänknät. 3. afläggare. -el, -, m. 1. sänklod. 2. snörband, band. -eln, sv. tr. snöra. -en, sv. I. tr. 1. sänka, ned-sänka. *Das Auge, den Blick* ~ slå ned ögonen. 2. afsänka, aflägga. II. rfl. sänka sig; sjunka; sätta sig (om byggnader). -er, -, m. 1. afläggare. 2. sänknät. -garn, n. sänknät. -ig, a. om terrängen: som sänker sig, låg, lågt liggande. -nadel, f. sönd. -rebe, f. afläggare af en vinranka. -recht, a. lodrät. -reis, n. afläggare. -ung, f. sänkning.

Senn[e], -en el. -s, -en, m. alpherde, säterkarl. -e, -n, f. 1. hed. 2. = *Sehne* I, 2. -en, sv. itr. h. vara till säters, vara alpherde, vara säterjänta. -enwirt[h]schaft, f. säter, fåbod. -er, -, m. = *Senn*. -erói, -en, f. säter, fåbod. -erin = *Sennin*. -esblätter, pl. sennetsblad. -hütte, f. säterstuga, fåbod. -in, -nen, f. säterjänta, säterkvinna. -t^{se} *Sent*.

Sens|äl, -e[n], m. edsvuren mäklare, i sht börs-mäklare. -e, -n, f. lie. -enstein, m. liebryne. Sent|io, -n, f. 1. till en säter, en fåbod hörande boskapsjord. 2. säter(stuga), fåbod. -énz, -en, f. 1. sentens, tänkespråk. 2. ut-låtande, dom. -enzenhaft, a. sententiös. -nen, sv. = *sennen*.

separ|át, a. separat, i särtryck. -åtausgabe, f. separat upplaga. -ieren, sv. I. tr. fränskilja, afskilja, afsöndra. II. rfl. skilja sig, afsöndra sig, utträda.

Sepp|ia, 0, f. sepiä. -enzeichnung, f. sepiamålning.

Septim|ia, ..men, f. sjunde klassen uppifrån räknadt. -åner, -, m. lärjunge i sjunde klassen, se föreg.

Sel|quénz, -en, f. sekvens. -quéster, -, m. kvarstad. -questrieren, sv. tr. belägga med kvarstad, sekvestrera. -questrierung, f. -ráil, -s, n. seralj. -ráph, -[e]s, -im el. -e el. -in, m. seraf. serben, sv. itr. h. tyna, visna.

Seren|åde, -n, f. serenad. -issimus, obaji. m. (regerande) furste, höghet.

Serie, -n, f. serie, rad.

Ser|món, -e, m. predikan. -vánte, -n, f. 1. tjänarinna. 2. bord att ställa ifrån sig på, småbord; skänk. -velátwurst se *Cervelatwurst*. -vice, -, n. servis. -vieren, sv. I. tr. duka, servera bordet. II. itr. h. passa upp. -viätta, -n, f. serviett. -vil, a. servil, krypande. -vis, -[es], 0, m. inkvarteringspengar.

Sess|el, -, m. länstol, fåtölj, stol, taburet. sesshaft, a. boende, bofast.

Sess|ion, -en, f. sammanträde, session.

setz|en, sv. I. tr. o. rfl. sätta (sig). *Eine Flüßigkeit setzt sich*: en vätska sätter sig, klarnar, *seine Stimme setzt sich*: han är i mål-brottet. *Er gesetzt*. — Med prep.: *sich an den Tisch* ~ sätta sig intill, vid, omkring bordet, *Knöpfe an den Rock* ~ sätta, sy knap-

par i rocken, *sein Leben an etw.* (ack.) ~ våga sitt lif för ngt, *ans Land* ~ landsätta, *jn an die Luft* el. *auf die StraÙe* ~ köra, kasta ut ngn, *auf die Probe* ~ sätta på prof, *aufs Spiel* ~ sätta på spel, *groÙe Hoffnungen auf jn* ~ fästa stora förhoppningar vid ngn, *Musik auf ein Gedicht* ~ sätta musik till ett poem, *Bier auf Wein* ~ dricka öl på vin; *etw. aus der Sonne in den Schatten* ~ flytta ngt ur solen i skuggan, *etw. aus den Augen* ~ försumma, negligera ngt; *etw. gegen etw. anderes* ~ a) jämföra ngt med ngt, b) sätta upp, våga ngt mot ngt, *sich gegen etw.* ~ motsätta sig ngt; *jn in Angst, Freiheit* ~ försätta ngn i ångest, frihet, *in Flammen* ~ a) tända eld på, b) uppelda, *sich mit etw. in Bekanntschaft* ~ göra sig bekant med ngt, *in Gefahr* ~ utsätta för fara, sätta på spel, *Vertrauen in jn* ~ hysa förtroende för ngn, *Himmel und Hölle in Bewegung* ~ röra upp himmel och jord, *ins Geld* ~ förvandla till pengar, *afyttra, ein Lied in Noten* ~ sätta noter till en visa; *sich mit jm* ~ förlika sig med ngn; *jn übers Wasser* ~ sätta öfver ngn; *jn unter die Heiligen* ~ förklara ngn helig; *jn vom Amt* ~ afsätta ngn; *sich zu jm* ~ sätta sig bredvid ngn, *sich zu Pferd* ~ stiga till häst, *jn zur Rede* ~ afordra ngn räknenskap, göra ngn ansvarig för ngt. — Med adj.: *jn frei* ~ försätta ngn på fri fot; *jn einem andern gleich* ~ likställa ngn med en annan; *sich sicher* ~ skaffa sig säkerhet. II. *opers.* vankas, bli af, t. ex. *es setzt etw.*: det kommer att vankas ngt, näml. stryk, *es setzt Schläge*: det vankas prygel, *es setzt eine Scene*: det blir en scen. III. itr. h. o. s. sätta i väg, språn-ga, galoppera, hoppa, t. ex. *an die Feinde* ~ språn-ga fram mot fienden, *durchs Wasser* ~ rida, sätta öfver strömmen, *über die Mauer* ~ sätta, hoppa öfver muren. -er, -, m. sättare. -erói, -en, f. sätter. -fehler, m. sätt-, tryckfel. -karpen, m. sättkarp. -ling, -e, m. 1. sättkvist. 2. sättfisk. -reis, n. sättkvist. -teich, m. fiskdam. -wage, f. vattenpass.

Seuche, -n, f. 1. farsot, smittosam sjukdom, pest. 2. långvarig sjukdom. -nártig, a. epidemisk, smittosam. -nfest, a. ej mottaglig för smitta. -nfestigkeit, f. oemottaglighet för smitta. -nhaf, a. epidemisk, smittosam. -nhérd, m. smittans härd. -nstoff, m. smittämne.

seutz|en, sv. itr. h. o. tr. sucka. -er, -, m. 1. en suckande. 2. suck. -erbrücke, f. suckarnes bro. -erin, -nen, f. en suckande.

Sext|ia, ..ten, f. sjätte klassen uppifrån, motsvar. första klassen i svenska läroverk. -åner, -, m. sjätte-, förstaklassist, *jn föreg.* -e, -n, f. 1. mus. sext. 2. bön vid sjätte timmen.

sezieren, *sv. tr.* dissekera.

s. g. förkortn. = *so genannt*: så kallad (s. k.).

Sgr. förkortn. = *Silbergröschén*.

Shawl, -[e]s, -s, *m. dim. †*, 1. sjal. 2. (lång-)halsduk.

Sibyllé, -n, *f.* sibylla, spåkvinnna.

sich, *I. rfl. pron.* 1. sig. 2. öfversättes ofta med *opers. el. passiv el. Intransitiv konstruktion*, t. ex. *hier geht ~'s gut*: här är det bra att gå, här är vägen bra, *hier sitzt ~'s gut*: här sitter man bra, *es singt ~ schön im Wald*: det går bra att sjunga i skogen, *die Thür that ~ auf*: dörren öppnades, dörren gick upp. **II. rpr. pron.** hvarandra.

Sichel, -n, *f.* skära; lle. -*beinig*, *a.* krokent, hjulbent. -*haft*, *a.* i form af en skära, lieformig, krökt. -*krumm*, *a.* krökt som en skära. -n, *sv. I. tr.* 1. skära, slå, mäja. 2. *Gesicht*: a) försedd med en skära, en lle, skäror, liar, b) = *sichelhaft*. **II. rfl.** blifva lik en skära, t. ex. *der Mond sichtet sich*. -*wagen*, *m.* stridsvagn med lieblad.

sicher, *a.* säker, trygg, pålitlig, viss, tillförlitlig. *Seiner (gen.) Sache ~ sein*: vara viss på sin sak, *seines Lebens nicht ~ sein*: ej vara säker för sitt lif, *a.* ställen: skydda, trygga, *etw. von ~er Hand haben*: veta ngt ur säker källa. -*heit*, *f.* säkerhet *m. m. se föreg.* -*heitsbehörde*, *f.* polis. -*heitsgeleit*, *n.* säkerhetsvakt, eskort. -*lich*, *adv.* säkerligen, förvisso. -n, *sv. I. tr.* (be)trygga, skydda, *vor* (med dat.) *el. gegen etw.*: mot ngt. **II. itr. h.** jag. om djur: spana, vädra, lyssna. -*ung*, *f.* (be)tryggande *m. m. se föreg.*

Sicht, -en, *f.* 1. * påseende. 2. sigte, synhåll. 3. hand. sigt. -*bär*, *a.* synlig, synbar, märkbar. -*barkeit*, *f.* synbarhet, märkbarhet. -*bärlich*, *adv.* synbarligen. -*en*, *sv. tr.* sikta, *mit* *av.* fränskilja, rensa. -*er*, -, *m.* en som siktar. -*lich*, *a.* 1. seende. 2. = *sichtbar*. -*ung*, *f.* siktande *m. m. se sichten*.

sickern, *sv. itr.* 1. s. sippra, sippra ut. 2. h. läcka.

sie, *I. pers. pron.* 1. s. p. *sg.* fem. hon, den. 2. s. p. *pl.* a) *de*, *es sind ihrer drei*: de äro tre, b) *Sie*, *titel*skorä: ni. *Sie!* hör hit! vanta: **II. Sie**, *f.* 1. oböjl. kvinna. 2. *pl.* -[e]n, hona i sht fågelhona.

Sieb, -e, *n.* sikt, sil, rissel, sälla.

sieben, *a.* *sv. tr.* sikta, rissla, sälla. b) **I. a.** (oböjl. grundtal) sju. *F halb ~* på tre kvart, på dimman. **II.** oböjl. *f.* sju. *mit böse ~ käringtroll.* *Betr. sms. jfr sms. med drei.* -*er*, -, *m.* sju. *m. jfr Fünfer.* -*erlei*, oböjl. *a.* sju sorters, sju olika. -*meilenstiefel*, *pl.* sjumilastödlar. -*punkt*, *m.* (Maria) gullhöna. -*sachen*, *pl.* allehanda, hvarjehanda, pick och pack. -*schläfer*, *m.* sjuosofvare. -*ta*, *a.* (ordningstal) sjunde. -*tehalb*, *a.* sex och en half. -*tel*, -, *n.* sjundedel. -*tens*, *adv.* för det sjunde. -*zig* *se siebzig*.

Siebler, -, *m., -erin, -nen, f.* en som siktar, sällar. -*zehn*, *a.* sjutton, *jfr funfzehn n. -zig*, *a.* sjuttio, *jfr funfzig n.*

siech, *a.* sjuk i en långsam sjukdom, sjuklig, tärd. -*bett*, *n.* sjuksäng. -*en*. **I. sv. itr. h.** vara sjuk, täras af en sjukdom, borttyna, vara sjuklig. **II. -n**, *n. dim.* *III Sie II.* -*enhaus*, *n.* sjukhus. -*heit*, *f.* långsam, tärande sjukdom. -*ling*, -*e*, *m.* sjukling. -*t[h]um*, *n.* = *Siechheit*.

Siedelhaus, *n.* sjuderi. -*heifs*, *a.* kokhet. -*hitze*, *f.* kokvärme, kokpunkt. -*ln*, *sv. itr. h. o. rfl.* slå sig ned, bosätta sig. -*n*, *st. o. sv. tr. o. itr. h.* sjuda, koka. *~d heifs*: kokhet. -*punkt*, *m.* kokpunkt. -*r*, -, *m.* sjudare, kokare, i sat i sms. -*rüi*, -*en*, *f.* sjuderi.

Sieg, -e, *m.* seger. -*bedackt*, *a.* segerkrönt. -*el*, -, *n.* sigill, insegel, *mit* *av.* bekräftelse. -*elgeld*, *n.* sigillösen. -*eln*, *sv. tr.* försegla. *Schwarz ~* försegla med svart lack. -[e]lung, *f.* -*en*, *sv. itr. h.* segra. -*er*, -, *m.* segrare. -*erisch*, *a.* såsom segrare, segerande, segerrik. -*esaufzug*, *m.* segertåg, segerprakt, triumftåg. -*esdankefest*, *n.* tacksägelsefest för vunnen seger. -*esdenkmal*, *n.* segerstod. -*esgespränge*, *n.* segerståt. -*esgewiss*, *a.* segerviss. -*esporte*, *f.* triumfport. -*estrucken*, *a.* segerdrucken. -*eswagen*, *m.* triumfvagn. -*gekrönt*, *a.* segerkrönt. -*gewohnt*, *a.* segervan. -*haft*, *a.* segerande, segervan, segersäll. -*ler*, -, *m.* förseglare. -*reich*, *a.* segerrik, segersäll.

Siel, -e, *m. o. n.* damlucka. -*e*, -*n*, *f.* 1. axclrem. 2. språngrem. -*en*, *sv. tr.* gum en damlucka afleda vatten. -*engeschirr*, -*enwerk*, -*enzug*, *n.* seldon.

Siemann, *m.* 1. man som står under toffel. 2. karaktigt kvinna.

Siéstla, -s, -e, -n, *f.* siesta, middagshvila.

siezen, *sv. tr.* kalla ni (*Sie*), niä.

Sigel, -, *n.* sigel, förkortning(stecken).

Signäl, -e, *n.* signal. -*alisieren*, *sv. tr.* signalera. -*älstange*, *f.* järnv. semafor. -*atur*, -*en*, *f.* signatur, märke; etikett, påskrift. -*öt*, -*e*, *n.* sigill, pitschaft. -*ieren*, *sv. tr.* signera, märka.

Sigrüst, -en, *m.* klockare.

Silbe, -n, *f.* stafvelse. *~n Klouben el. stechen*: rida på ord, vara ordryttare. -*fall*, *m.* rytm. -*nklauber* = *Silbenstecher*. -*nmafs*, *n.* meter. -*nrät[h]sel*, *n.* stafvelsegäta, charad. -*nstecher*, *m.* ordryttare, härklyfvare. -*nstecherel*, *f.* ordrytteri, härklyfveri. -*n[h]eilung*, *f.* stafvelsedelning, afstafning.

Silber, -s, *0*, *n.* silfver. -*gerät[h]*, -*geschirr*, *n.* silfverkärl. -*gröschén*, *m.* silfvergröschén = *9 ore*. -*haft*, *a.* silfverlik, silfverartad. -*hell*, *a.* 1. silfverblank. 2. silfverklar, ren. -*ig* = *silberhaft*. -*ling*, -*e*, *m.* silfverpenning. -*n*, **I. a.** af silfver, silfver-. **II. sv. tr.** försilfva. -*sand*, *m.* 1. silfversand. 2. hvit strösand. -*stimme*, *f.* silfverklar röst. -*zeug*, *n.* silfversaker.

Silhouétt|e, -n, *f.* silhuett, skuggbild. -ieren, *sv. tr.* teckna i skuggprofil, framställa i skuggbilder.

Similör, -s, 0, *n.* talmi(guld).

Simle|l, I, a. 1. enkel. 2. enfaldig, dum. II. -, *m.* enfaldig stackare, svagsint människa. -licität, 0, *f.* 1. enkelhet. 2. enfald, dumhet.

Sims, -e, *m.* = Gesims.

simullieren, *sv. itr. h.* 1. hyckla, förstålla sig. 2. *F auf etw.* ~ fundera på ngt. -tän, a. 1. gemensam. 2. samtidig. -tänshule, *f.* för katoliker o. protestanter gemensam skola.

Sinau *se Sinnau.*

Sindflut|h *se Sündflut.*

Sineküre, -n, *f.* sinekur.

sing|l|b|ä, a. sångbar. -chor, 1. *m.* sångkör. 2. *n.* sångkor, läktare. -drossel, *f.* sångtrast, vaka. -eln, *sv. itr. h. o. tr.* gnola, småsjunga, sjunga. -en, *st. itr. h. o. tr.* sjunga. *In in den Schlaf* ~ söfva ngn (med sång). *in ins Grab* ~ sjunga vid ngn:s begravning, *buu. das ward mir an meiner Wiege nicht gesungen*: det skulle ingen kunnat förespä mig, ingen förut fått mig att tro, *die Kugel singt*: kulan hvirer, *die Ohren ~ mir*: det ringer för mina öron. -er, -r, *m.* sjungande person, sångare. -erärl, -en, *f.* sjungande. -fertigkeit, *f.* skicklighet i sång. -pult, *n. o. m.* notpult, notställare.

Singrün, -[e]s, 0, *n.* bot. sinngrün (Vinca).

Singlsang, -[e]s, 0, *m.* antonig sång, sjungande, positivvisa. -spiel, *n.* sångspel, -stykke. -stimme, *f.* 1. sångröst 2. sångstämma. -stück, *n.* sångstycke. -vogel, *m.* sångfågel. -weise, *f.* 1. sångsätt. 2. melodi.

sinken, *st. I. itr. s.* sjunka; falla. *Den Mut ei bu. die Flügel ~ lassen*: blifva modfäld. II. *tr.* bärg. sänka, göra djupare.

Sinn, -e o. * -en, *m.* 1. sinne, håg. *Seine fünf ~e haben*: hafva sina fem sinnen i behåll, vara normal, *F seine sieben ~e beisammen haben*: vara uppmärksam, ordspr. *viel Köpfe, viel ~e*: så många hufvuden, så många sinnen, *jm vergehen die ~e*: ngn mister sansen, förlorar medvetandet, *hier stehen mir die ~e still*: här står mitt förstånd stilla, *seinen ~ auf etw.* (ack.) stellen ei. richten ei. setzen: rikta sin sträfvan på ngt, *stolzen ~es sein*: vara stolt, *er ist mit ihr eines ei. gleichen ~es*: han och hon äro, de äro eniga, komma bra öfverens, *~es sein, etw. zu thun*: vara villig, hafva för afsigt att göra ngt, *ändern ~es werden*: ändra åsigt, åtra sig. — Med prep. *auf seinem ~ bestehn* ei. beharren ei. bleiben: stå fast vid sin mening; *aus den Augen, aus dem ~ borta från ögonen, borta från hjärtat, sich etw. aus dem ~ schlagen*: slå ngt ur hågen, *das will mir nicht aus dem ~ jag kan ej låta bli att tänka på det; bei ~en sein*: vara vid sina sinnen; *es fuhr mir durch*

den ~ det, den tanken för genom mitt hufvud; *gegen js ~ handeln*: handla i strid med ngn:s vilja; *etw. liegt jm im ~ ngn går och tänker på ngt, etw. kommt jm in den ~ ngt faller ngn in, das will mir nicht in den ~ det kan jag ej få i mitt hufvud, etw. im ~ haben*: ärna göra ngt, *in js ~ handeln*: handla i ngn:s anda, *es. han skulle ha gjort; nach js ~* efter ngn:s vilja; *von ~en sein*: vara från sina sinnen; *es geht mir wider den ~ det är mig motbjudande; sich etw. zu ~e ziehen*: draga sig ngt till minnes. 2. mening, betydelse, bemärkelse; *ohne ~ und Verstand*: utan rim och reson. -au, -e, *m.* bot. daggskål. -bild, *n.* sinnebild, symbol, allegori. -bilden, * *tr.* sinnebildligt återge, betyda. -bildlich, a. sinnebildlig, allegorisk. -en, *st. o. * sv. itr. h. o. s. samt tr.* 1. tänka, fundera, grubbla, öfverväga, hafva i sinnet, vara betänkt. [Auf] *Rache* ~ grubbla på hämd. 2. *Gesonnen sein, etw. zu thun*: vara sinnad, hafva för afsigt att, ärna göra ngt, *so und so gesinnt sein*: hafva det eller det sinnelaget, vara så eller så sinnad. -enall, *n.* sinnevärlden. -eneindruck, *m.* intryck på sinnena, sinnesintryck. -engenuls, *m.*, -enlust, *f.* njutning för sinnena, sinlig njutning. -enmensch, *m.* sinlig människa. -enschlaf, *m.* andlig sömn, trälödm under sinligheten. -entäuschung, *f.* sinnesvilla, illusion. -entried, *m.* sinng drift. -enverrückung, *f.* sinnenas bedrärande. -enwesen, *n.* sinligt väsen. -esgenosse, *m.* liktänkande. -eswechsel, *m.* sinnesändring. -gedicht, *n.* epigram. -grün *se Singrün.* -ig, a. 1. förständig, klok. 2. grubblande, tänkande. 3. djuptänkt, djup. 4. finkänslig, fin, tilltalande. 5. i sms. -sinig, -sinnad. -igkei, *f.* kloket, grubbleri *m.* *m.* *se föreg.* -lich, a. sinlig. -lichkeit, *f.* sinlighet. -ling, -e, *m.* sinlig människa. -los, a. meningslös. -losigkeit, *f.* meningslöshet. -pflanze, *f.* känslblomma, sensitiva. -reich, a. sinurik. -schwer, a. betydelsfull. -spruch, *m.* sentens, tänkespråk. -verwandt, a. till betydelsen närbeslägtad, synonym.

sint|emäl|en, *konj.* alldenstund. -er, -, *m.* 1. sinder, slagg. 2. dropsten. -orn, *sv. itr. s.* 1. sippra, sila; bilda dropsten. 2. hopgyttra, bälla sig, bilda en kompakt massa. -flut|h] *se Sündflut.*

Sippl|e, -n, *f.* familj, slägt, grupp. -schaft, *f.* 1. slägtkap. 2. slägt, släktingar. 3. surf, bunt.

Siréne, -n, *f.* sirén.

Siropp, bättre **Sirup**, -e, *m.* sirup, sirap.

sistier|len, *sv. I. tr.* 1. inställa, upphöra med.

2. ställa. II. *rf.* inställa, infinna sig i ngn rätta. -ung, *f.*

Sitte, -n, *f.* sed. *Feine* ~ god ton. -nbild, -ngemälde, *n.* sedemålning. -ngesetz, *n.* sedelag. -nlos, a. sedeslös, osedlig. -nosigkeit, *f.* sedeslöshet, osedlighet. -nprediger, *m.* mo-

- ralpredikant. -npredigt, *f.* moralpredikan. moralkaka. -nrein, *a.* sedligt ren. -nreinheit, *f.* sedlig renhet. -nspruch, *m.* sentens. -nstreng, *f.* sedlig stränghet. -nverderbend, *a.* demoraliserande. -nverfall, *m.* sedligt förfall. -nzeugn[is], *n.* sedebetyg. -nzwang, *m.* tvång, etikett.
- Sitt**||lich, -e, *m.* papegoja. -lg, *a.* sedig, sedesam, ärlig, blygsam. -lich, *a.* 1. sedlig. 2. bruklig. -lichkeit, *f.* sedlighet. -säm, *a.* sedesam, ärlig, blygsam. -samkeit, *f.* sedesamt sätt, ärbart sätt, blygsamhet.
- situieren**, *sv. tr.* bringa i en viss ställning. *Gut, schlecht situiert sein:* befinna sig i goda, dåliga omständigheter.
- Sitz**, -e, *m.* 1. sits, säte, sittplats. 2. boningsort, gård, gods. -arbeit, *f.* sittarbete, sittgöra. -bad, *n.* sittbad. -en, *st. itr.* 1. *h. o. ** *s.* sitta. *Bei Tische ~ sitta till bords, auf den Eiern ~ ligga på ägg, jn ~ lassen:* låta ngn vänta, lemna ngn i sticket, *ein Mädchen ~ lassen:* ej taga en flicka, *den Hut ~ lassen:* låta hatten sitta på, *der Hieb sitzt:* hugget tog, bet. — *Med prep.: zwei Tage an einer Arbeit ~ hålla på med ett arbete två dagar; jm auf dem Nacken e. Hals ~ ligga öfver, sätta åt ngn; hinter Schloß und Riegel ~ sitta inom lås och bom; über den Büchern ~ sitta och plugga, hänga näsan öfver boken. 2. h. hålla sammanträde, sammanträda. 3. s. * sätta sig. -er, -, *m.* 1. sittande person. 2. säte, bak. -fleisch, *n.* *Kein ~ haben:* ej kunna, ej ha ro att sitta stilla. -leben, *n.* stillasittande lif. -lings, *adv.* sittande, i sittande ställning. -ung, *f.* 1. sittande. 2. sammanträde, session, plenum, stämma, möte. -ungsbericht, *m.* protokoll vid, redogörelse för ett sammanträde, ett möte. -unglokal, *n.* en församlings, ett mötes lokal. -ungstag, *m.* dag för ett sammanträde, ett möte, sessionsdag. -ungszimmer, *n.* sessionsrum.*
- Six**, *f.* *F* 1 utropet: *meiner ~!* el. *mein ~chen!* min själ! förvisso.
- Skala**, -s *o.* ..len, *f.* skala.
- Skald**[e], -en, *m.* skald, bard.
- skalieren** = skandalieren.
- Skalp**, -e, *m.* skalp. -ieren, *sv. tr.* skalpera.
- Skandal**||, -e, *m.* 1. skandal. 2. väsen, oljud. -alieren, *sv. itr. h.* gråla, träta. -alisieren, *sv. I.* = föreg. *II. rft.* *Sich ~ an etw.:* taga anstöt af, bli förtretad på ngt. -alös, *a.* skandalös. -ieren, *sv. tr.* skandera. -ierung, *f.* skandering. -inävier, -, *m.* skandinav.
- Skapulier**, -e, *n.* skapularium.
- Skat**, -e, *m.* kort. 1. kastkort. *Bid. in [den] ~ legen:* lägga bort, undan, afsides. 2. skat, namn på ett kortspel.
- Skelett**, -e, *n.* skelett, benrang. -ieren, *sv. tr.* preparera skelettet af.
- Skeplis**, *o.* *f.* tvifvel, skepsis. -licismus, -, *o.* *m.* skepticism, tvifvel. -tiker, -, *m.* tviflare, skeptiker. -tisch, *a.* tviflande, skeptisk.
- Skizze**||e, -n, *f.* skiss, utkast. -enhaft, *a.* skisserad, i utkast. -enweise, *adv.* i utkast, skisseradt. -ieren, *sv. tr.* skissera, göra utkast till.
- Sklav**||[e], -en, *m.* slaf, träl. -en, *sv. itr. h.* slafva. *Jm ~ vara nngs slaf.* -enhaft = sklavisch. -enshaft, *f.* -ent[h]üm, *n.* -eréi, -en, *f.* slafveri. -in, -nen, *f.* slafvinna. -isch, *a.* slafvisk; krypande.
- Skorb|lut**, -[e]s, *o.* *m.* med. skörbjugg. -ütlich, *a.* skörbjuggsartad.
- Skorpion**, -e, *m.* dim. † skorpion.
- Skribént**, -en, *m.* skribent, författare.
- Skribler**, -, *m.* skribler, pennfäktare.
- Skrifturen**, *pl.* (skrifna) handlingar, papper, bref; skrifveri.
- Skrofl|el**, -n, *f.* skrofler. -ulös, *a.* skrofulös, skrofelartad.
- Skrupel**||, -, *I. n.* skrupel (*v|gd*). *II. m.* skrupel, betänklighet. -ulös, *a.* skrupulös, ytterst samvetsgrann, noggrann.
- skulptieren**, *sv. tr.* skulptera, snida.
- skurril** = possenhaft.
- Slave**, **Slawe**, -n, *m.* slav.
- S. M.** förkortn. = *Seine Majestät:* hans majestät (H. M.).
- Smalte**, *o.* *f.* smalt.
- Smaragd**, -e, *m.* smaragd. -en, *a.* 1. af smaragd, smaragd-. 2. smaragdgrön.
- Smirg** - *se* Schmirg-.
- so**, *I. adv.* 1. så, på det sättet. *Dem ist nicht ~* så förhåller det sig icke, *~ ein Mensch:* en sådan människa, *wie der Herr, ~ der Knecht:* sådan herre, sådan dräng, *est ist mir ~, als:* det förefaller mig som om, *~ und ~* så eller så, *~ oder ~* på det ena eller andra sättet, *~ ~ a)* så där, så tämligen, någorlunda, *b)* ja så, *~ gut wie gar nichts:* nästan ingenting, *um ~ weniger als:* så mycket mindre som. 2. så, såå, ja så. 3. *~ ... ~* lika ... lika, *t. ex. ~ schnell er gekommen war, ~ langsam ging er weg.* 4. *~ wie ~ a)* ändå, i alla fall, *b)* redan förut, på förhand. 5. *~ ... auch:* hur ... än, *t. ex. ~ reich er auch ist:* hur rik han än är. 6. då, alltså, *t. ex. er ist nicht zuhause ~ war mein Gang vergebens. 7. Ich habe ~ eine Ahnung, da/s:* det anar mig, att, *wie ich mich ~ umsehe:* som jag står (går) och ser mig omkring, *das war ~ recht nach seinem Sinne:* det var just i hans smak. *II. förklar. obj. rel. pron. som. III. konj. om, t. ex. ~ Gott will. -bald, I. adv. 1. strax, genast, ofördröjligen. 2. Nicht ~ ... als:* knappt ... så. *II. konj. så snart.*
- social**, *a.* social. -ist, -en, *m.* socialist.
- Societät**, -en, *f.* societet.
- Socke**, -, *f.* 1. kortstrumpa. 2. socka. -i, -, *m.* sockel.

Sod, -e o. -e[r] †, m. 1. sjudning, kokning. **2.** kok. **3.** lag, lut. **4.** halsbränna. -a, O, f. soda.
sodänn, adv. då, därefter, sedan.
Södlbrennen, n. halsbränna. -e, -n, f. 1. lag, lut. **2.** saltsjuderi. **3.** gräsvall; grästorfva.
soöben, adv. nyss.
Sofa, -s, n. o. * m. soffa.
sotörn, konj. såvida, för så vidt.
Soff, -[e]s, O, m. F 1. supning. **2.** klunk. **3.** usel dryck, blask, smörja.
Söff|el, -er, -, -ling, -e, m. suput, drinkare.
solfört, adv. genast, ofördröjligen, på fläcken, ögonblickligen. -förtig, a. omedelbar, ögonblicklig, snar, skyndsam. -går, adv. till och med. -genannt, a. så kallad. -gléich = sofort. -hín, adv. följaktligen.
Sohle, -n, f. 1. (fot-, sko)sula. **2.** art fotbäcknad, sandal, toffel. **3.** underlag, grund, botten. -n, sv. tr. sula. -ngänger, m. zool. hängångare.
Sohn, -e †, m. son.
 söhn- se söhn-.
Sohn|leskind, n. barnbarn, sonson, sondotter. -esliebe, f. sonlig kärlek. -schaft, f. sonskap, barnaskap.
sohr, I. a. torr, vissen. II. -e, m. difteri.
solch, a. pron. sådan, dylik. *Ein ~er* et. ~ *ein Mensch*: en sådan människa. -enfalls, adv. i så fall, om så händer. -ergestalt, adv. i sådan gestalt, i sådant skick. -erlei, oböj. a. sådan, dylik, liknande.
Sold, -[e]s, O, m. sold, lön.
Soldat, -en, m. soldat, knekt, militär. -enärt, f. 1. slag soldater. **2.** Nach ~ på soldatmanér, efter krigsmannased. -enhaft = soldatisch. -envolk, n. 1. folk af soldater. **2.** soldater, krigsfolk. -enwesen, n. 1. krigsväsen. **2.** soldatlif. -enzucht, f. krigstukt, disciplin. -éska, O, f. soldatesk, soldathop. -isch, a. soldatlik, soldat.
Söldling, -e, m. legohjon, legoknekt.
soldlos, a. utan sold.
Söldner, -, m. legoknekt.
Soldsoldat, m. legosoldat.
Solle, -n, f. saltvatten hvarur salt kokas. -ei, n. i saltvatten kokt ägg.
solénn, a. högtidlig. -itát, -en, f. högtidlighet.
solfeggieren, sv. itr. h. mus. solfiera.
solid, a. solid, fast, säker, tillförlitlig, pålitlig. -árisch, a. solidarisk. -itát, O, f. soliditet, fasthet m. m. se *solid*.
Soll|ist, -en, m. solosångare. -itár, -e, m. solitär.
Soll, -[s], -[s], n. 1. tvingande påbud, tvång. **2.** debet. -en, oreg. sv. itr. h. 1. skola (plsg), böra, måste, vara tvungen (att). **2.** skola (framtid, möjlighet, sannolikhet m. m.). *Und so soll er noch kommen!* och så skall du (ni, han, man) inbilla mig, inbilla dig, påstå, söka göra troligt, att han kommer! *nun soll mich*

einer noch anklagen, dafs: nu kan då ingen förebrå mig, att, *wie soll man da nicht lachen!* tänk, hvad man skall skratta! *es hat nicht sein* ~ det har varit anrorunda bestämdt, Gud, ödet har ej så velat; omut.: *was soll das?* hvad skall det betyda? ei. hvad skall det vara till? hvad är meningen med det där? *was soll ich?* hvad skall jag göra? hvad vill du mig? *er soll nach Paris*: han skall resa till P., *wem soll dieser Straufs?* hvem skall ha denna bukett? **3.** lära, t. ex. *er soll abgereist sein*: han lär hafva rest, man säger, det påstås, att han har rest.

Söller, -, m. 1. (rum i) öfre våningen, loft, vind. **2.** altan, balkong.

solmisieren = solfeggieren.

solo, I. adv. II. -s, -s et. *Soli*, n. o. m. solo.

Solócismus, -, ..men, m. språkfel, bock.

Solper, -s, O, m. salt köttspad.

somit, adv. följaktligen.

Sommer, -, m. 1. sommar. **2.** sommartrådar.

-fleck, -fleecken, m. fräkné. -fleckig, a. fräknig. -frucht, f., -getreide, n. vårsäd. -haft, -ig, -lich, a. sommarlik, sommarvar, sommar-. -n, sömmern, sv. I. itr. h. 1. ops. *Es sommert*: sommaren nalkas, det är sommar (likt). **2.** *Der Baum sommert*: trädet a. skjuter skott, b) kastar stark skugga. II. tr. h. 1. sola. **2.** *Einen Baum* ~ kvista ett träd så att det blir glesare. **3.** *Vieh* ~ hafva boskap på sommarbete. -s, adv. om somrarne, sommartiden. -seite, f. soldsida. -sprosse, f. fräkné. -sprossig, a. fräknig.

Somnambúle, -n, m. o. f. sömngångare, -erska. **sonách**, adv. följaktligen.

Sonde, -n, f. 1. sond. **2.** sänklod.

sonder, I. prep. med ack. utan. II. a. särskild. -ártig, a. säregen. -ausgabe, f. separatédition. -bár, a. säregen, egendomlig, besynerlig. -barkeit, f. egendomlighet, besynerlighet. -bund, m. särskildt förbund, separatförbund. -gleichen, oböj. a. utan like. -heit = *Besonderheit*. In ~ i synnerhet. -lich, a. besynerlig, märkvärdig, utomordentlig, betydlig, synnerlig; adv. av. särdeles, synnerligen. -ling, -e, m. 1. enstöring. **2.** egendomlig person, original. -n, I. konj. utan. II. sv. tr. skilja, fränskilja, afsöndra, söndra. -s se samt I. -ung, f. skiljande, söndring m. m. se *sondern*.

sondior|len, sv. tr. 1. sondera. **2.** loda, päjla. -ung, f. sondering; lodning.

Sonétt, -e, n. sonett.

Sonn|abend, m. lördag. -abendlich, a. lördags-

-e, -n, f. (oblik form i eg. föråld. -n), dim. †, sol.

-en, sv. I. tr. o. rfl. sola (sig), av. värma(s).

II. itr. h. skina (om solen). Ops. *es sonnt*: solen skiner. *Gott sonnt*: Gud låter solens skina.

-enanbeter, m. soldyrkare. -enball, m. solens klot. -enbelántz, -enbeschieneu, a. solbelyst,

~ = föregående uppslagsord. * ákta sma. O saknar plur. † har omjuld. F famljárt, P lágre sprák. * mindre brukligt.

- solig. **-enblick**, *m.* 1. solglimt. 2. strålände, solvarm blick. **-enbrand**, *m.* 1. (brännande) solhetta, solbadd. 2. solbränna. **-endach**, *n.* soltak, soltält; markis; parasoll. **-enferne**, *f.* afelium. **-enfleck**, *m.* 1. solfleck. 2. fräkne. **-enhafft**, *a.* sollik, solig, sol-. **-enheiter**, **-ehell**, *a.* solljus, solig. **-enhof**, *m.* 1. ring omkring solen. 2. *Der* ~ världshuset Solen. **-enkäfer**, *m.* (Maria) gullhöna. **-ennähe**, *f.* perihelium. **-enschirm**, *m.* parasoll. **-ensegel**, *n.* suntält. **-enstäubchen**, *n.* solgrund. **-enstich**, *m.* solstyg. **-enstrahl**, *m.* solstråle, solglimt. **-enwarte**, *f.* observatorium. **-enwende**, *f.* solstånd. **-icht**, *ig*, *a.* solig, solljus, solvarm. **-tag**, *m.* söndag. [*Des*] ~ *s.*: om söndagarne. **-tägig**, *a.* inträffande en söndag, på söndagar, söndags-. **-tägliche**, *a.* förekommande hvarje söndag, söndags-. *Sich* ~ *anziehen*: taga på sig sina söndagskläder, göra sig söndagsfin.
- sonst** *ei.* * **-en**, *adv.* 1. eljes, annars, för öfrigt. ~ *wo*: någon annanstädes, ~ *jemand*: någon annan, *wenn es ~ nichts ist*: om det ej är ngt annat. 2. förr, hittills. *Das ~ und Jetzt*: förr och nu. **-ig**, *a.* annan, förr, tidigare, eljes, för öfrigt.
- Soole** *se* **Sole**. **Sopha** *se* **Sofa**.
- Sophist**, **-en**, *m.* sofist, hårklyfvare. **-erél**, **-en**, *f.* sofistéri, sofistér, hårklyfveri. **-isich**, *a.* sofistisk, hårklyfvande. **-isieren**, **-sv. *tr.* *h.* vara sofistisk.**
- Sopran**, **-e**, *m.* sopran.
- Sorbétt**, **-e** *ei.* **-s**, *m.* *o.* *n.* sorbet.
- Sorglle**, **-n**, *f.* 1. oroande tanke, oro, bekymmer. *In ~n sein*: hafva bekymmer, hafva det bekymmersamt, *an/ser* *ei.* *ohne ~n sein*: vara fri från bekymmer. 2. omsorg, försorg, sorgfällighet. ~ *um etw. tragen*: draga försorg om, sölja för ngt, *lafs das meine ~ sein*: det skall jag nog draga försorg om, låt mig styra med den saken. **-en**, *sv.* *I.* *tr.* 1. vara bekymrad för. *Sorge nur nichts*: var ej bekymrad, var lugn. 2. *Etw. sorgt jn*: ngt gör ngn bekymrad. 3. draga försorg om, sölja för. *II.* *itr.* *h.* *o.* *rfl.* 1. vara bekymrad, oro sig, *um ei. für etw.*: för ngt. *Sich grau ~ få* gråa hår af bekymmer. 2. *Für ei. um etw.* ~ sölja för, draga försorg om, ombestyrta ngt, *sich um jn* ~ arbete för, lägga sig ut för ngn. **-enbrecher**, *m.* en som skingrar bekymren, tröstare, hjärtstyrkare. **-enfrei**, *a.* bekymmerfri. **-enlast**, *f.* sorgeböroda, tunga bekymmer. **-enschwer**, *a.* tyngd af bekymmer, sorgtyngd. **-enstuhl**, *m.* hvilstol. **-entöter** = *Sorgenbrecher*. **-envoll**, *a.* sorgsen, bekymmerfull. **-er**, *o.* *m.* en som sörjer för, drar försorg om ngt. **-falt**, *o.* *f.* omsorg, sorgfällighet, noggrannhet, *sitt.* **-fältig**, *a.* sorgfällig, omsorgsfull, noggrann. **-fältigkeit** = *Sorgfalt*. **-haft**, *a.* omsorgsfull; betänkt på ngt. **-lich**, *a.* 1. = *sorgfältig*. 2. bekymmerfull, ängslig. 3. oroande, farlig. **-lichkeit**, *f.* sorgfällighet *m.* *m.* *se* föreg. **-los**, *a.* sorglös, obekymrad, obetänksam, likgiltig. **-losigkeit**, *f.* sorglöshet *m.* *m.* *se* föreg. **-säm**, *a.* 1. omsorgsfull, sorgfällig, omtänksam. 2. betänkt på, arbetande för ngt. **-samkeit**, *f.* omsorg, omtänksamhet. **-selig**, *a.* bekymrad, bekymmerfull, orolig. **-seligkeit**, *f.* oro, bekymmer, svärmod.
- sorllen**, *sv.* *tr.* *sja.* *surra*. **-ung**, *f.* *sja.* *surrning*.
- Sortlle**, **-n**, *f.* sort. **-ieren**, *sv.* *tr.* sortera. **-ierer**, *o.* *m.* sorterare. **-ierung**, *f.* sortering. **-imént**, **-e**, *n.* sortiment. **-iménter**, *o.* *m.* sortimentsbokhandlare.
- sothán(ig)**, *a.* sådan.
- Soubrette**, **-n**, *f.* kammarrjungfru.
- Souffléur**, **-e** *ei.* **-s**, *m.* suflör. **-ieren**, *sv.* *itr.* *h.* *o.* *tr.* suflera, *jm*: ngn.
- Souplér**, **-s**, *n.* supé. **-ieren**, *sv.* *itr.* *h.* supera.
- Soutächle**, **-s**, *f.* gans. **-ieren**, *sv.* *tr.* sätta ganser på.
- Souterrain**, **-[s]**, **-s**, *n.* källarvåning.
- souverän**, *I.* *a.* suverän, oinskränkt, enväldig. *II.* **-e**, *m.* suverän, monark, furste, enväldsherskare.
- solviel**, *konj.* så mycket, så vidt. **-wéit** = *sofern*. **-wie**, *konj.* 1. så väl som. 2. så snart som, just som. **-wóhl**, *konj.* ~ ... *als* [*auch*]: såväl ... som.
- spack**, *a.* gisten.
- Spähe**, **-n**, *f.* 1. spåjande, rekognoscering. 2. spåjare, rekognosceringstrupp(er). **-n**, *sv.* *I.* *itr.* *h.* spåja, rekognoscera, spionera. *II.* *tr.* 1. bespåja, efterforska, söka att få se. 2. få se, skåda. **-r**, *o.* *m.* spåjande person, spåjare, kunskapare, spion. **-réi**, **-en**, *f.* spåjande; spioneri. **-rin**, **-nen**, *f.* *se* **Späher**.
- Spahi**, **-[s]**, **-s**, *m.* spahi, fransk kavallerist från Algeriet.
- Spahn** *se* **Span**.
- Spalier**, **-e**, *n.* 1. spaljer. 2. häck, rad, haj af människor. **-en**, *sv.* *tr.* 1. bekläda med spaljerer. 2. uppdraga vid spaljer.
- Spalt**, **-e**, *m.* *aim.* *†*, 1. spricka, springa, remna. 2. klyfta, svalg, gap. 3. gnm klyftning, spåntning fränskild sticka, spån. **-bär**, *a.* klyfbar. **-barkeit**, *f.* klyfbarhet. **-e**, **-n**, *f.* = **Spalt** *I.* 3. 2. spalt, kolumn. **-en**, *sv.* *men* *I* part. *p.* *vanl.* *st.* *I.* *itr.* *s.* klyfva sig, spricka. *II.* *tr.* klyfva, öppna, spånta, dela, sönderdela, söndra. *Sich* ~ *atv.* spricka. **-enreich**, *a.* sprickig. **-enzeile**, *f.* spaltrad, halfrad. **-er**, *o.* *m.* en som klyfver *m.* *m.* *se* föreg. **-fläche**, *f.* min. genomgångsyta. **-holz**, *n.* klufven ved. **-ig**, *a.* 1. sprickig. 2. *atv.* spåltig, klyfbar. 3. *i.* *sma.* spåltig. **-ung**, *f.* klyfning *m.* *m.* *se* **spalten**.
- Span**, **-e** *†*, *m.* 1. spån, (spåntad) sticka, splittara. *Nicht ein ~ icke* det ringaste, *F Späne haben*: ha schaber. 2. tvist, oenighet. **spänen**, *sv.* *tr.* vänja af dibarn.

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har Aaben, *s.* har sein till hjälpverb.

Spanferkel, *m.* digris.

Spange, *-n, f.* dim. †, spänne, knäppe.

Spangrün, *n.* 1. spanskgröna. 2. ärg.

Spanllier, *-r, m.* spanjor. *-ierin, -nen, f.* spanjorska. *-isch, i. a.* 1. spansk. 2. F besynnerlig, egendomlig. **II. n.** spanska, *fr. deutsch.*

Spann, *-e, l. m.* (fot)vrist. 2. *n.* (fyr)spann.

-ader, f. sena.

spännagelmeu, *a.* splitterny.

Spann|dienst, *m.* kördagsverke(n). *-e, -n, f.* spann (längdmått). *Eine ~ Zeit:* en kort tid. *-en, sv. I. tr. 1.* spänna. *Weit ~ spänna* löst, släppa efter, *eng ~ draga* åt, spänna hårdt. *bia. seine Forderungen zu hoch ~ spänna* bägen för högt, *js Neugier aufs höchste ~ reta* ngns nyfikenhet på det högsta, *auf den Ausgang gespannt sein:* afbida utgången i spänd väntan, vara nyfiken på resultatet. 2. *Das Wasser ~ uppdämma* vattnet. 3. tjundra. 4. *Der Rock spannt mich:* rocken trycker mig, är för trång. 5. gripa, taga med tummen o. tillägret, t. ex. *eine Oktave auf dem Klaviere ~ können. II. itr. h. 1.* vara spännande. 2. *Mit einander ~ passa* ihop. 3. *Auf etw. ~ rikta* sin uppmärksamhet på ngt. *-er, Spänner, -r, m. 1.* en som spänner ngt. 2. zool. mätare (Geometra). 3. med. spännmuskel. 4. verktyg att spänna med. *-feder, f.* spännfjäder. *-frohnde, f. = Spann|dienst.* *-höch, a.* spannhöj. *-kraft, f.* spännkraft, spänstighet. *-t[h]ier, n.* dragare. *-ung, f.* spänning.

Spant, *[-e]s, -en, n.* sja. spant.

Spär|büchse, *f.* sparbössa. *-en, sv. tr. 1.* spara. F *die Wahrheit ~ ljuga.* 2. skona. 3. *Im etw. ~ bespara* ngn ngt. 4. uppskjuta.

-endchen, n. ljusknekt. *-er, -, m.* sparande, sparsam människa.

Spargel, *-r, m.* sparris.

Spargeld, *n.* sparpenning.

Spargelsalat, *m.* sparris.

Sparhård, *m.* besparingsspisel.

Spark, *-e, m.* bot. spergel (Spergula).

Spär|kasse, *f.* sparkassa, sparbank. *-lampe, f.* besparingslampa. *-leuchter, m.* ljusknekt.

spärlich, *a.* torftig, sparsam, knapp, karg.

-keit, f. torftighet m. m. se föreg.

Sparr|len, *-r, m.* sparre. F *bia. einen ~ zuviel haben:* hafva en skruf lös. *-ig, a.* utspärrad, utstående.

spärsam, *a.* sparsam. *-keit, f.* sparsamhet.

Sparterie, *0, f.* af träpinnar e. träskifvor och tråd flätade mattor m. m.

Späfs, *-e †, m.* skämt, cyckel, lek, nöje. *Im ~ på skämt, seinen ~ mit jm treiben:* skämta, gäckas med ngn, *zum ~ på lek, etw. ist für jn ein ~ ngt är* en lek, går som en dans för ngn, *sich einen ~ machen:* bereda sig ett nöje, roa sig, *jm ~ machen:* roa ngn, *es halber:* för roskull. *-en, sv. itr. h.* skämta, leka. *Damit ist nicht zu ~ det är* ej

att leka med. *-er, -, m.* skämtare. *-erai, -en, f.* skämt. *-haft, a.* skämtsam. *-haftigkeit, f.* skämtsamt sätt. *-ig, a.* rolig, lustig.

Späfs|ller, *-r, -ling, -e, m.* skämtare.

Späfs|lmacher, *-vogel, m.* skämtare, upptågsmakare. *-weise, adv.* på lek.

Spat, *I. -e, m. 1.* min. spat. 2. veter. spatt. **II. = spät.**

spät, *a.* sen. *Die Uhr geht um fünf Minuten zu ~ klockan* går fem minuter efter. *-e, 0, f.* sen tid, sen timme.

Spatel, *-r, m.* spatel.

Spaten, *-r, m. 1.* spade. 2. kort. spader. *-stich, m.* spadtag. *-tief, a.* ett spadtag djup.

spät|lerhin, *adv.* senare, längre fram. *-estens, adv.* senast. *-frost, m.* sen frost. *-herbst, m.* senhöst.

spatig, *a.* 1. min. spatig. 2. veter. som har spatt.

Spät|jahr, *n.* höst. *-ling, -e, m. 1.* sent på året e. på föräldrarnes Alderdom födt barn e. djur. 2. eftersläntare. *-öbst, n.* sen frukt. *-reif, a.* sent mogen. *-sommer, m.* sensommar, eftersommar.

Spatz, *-e[n], m.* dim. †, sparf. *-enhaft, a.* sparflik. som en sparf, kättjefull, närgången.

spazier|len, *sv. itr. s.* spatsera, promenera. *~ fahren:* göra en spatsertur, taga en promenad i vagn, åka ut, *~ führen:* ledsaga på promenad, spatsera med, gå ut med, *~ gehen:* spatsera, taga en promenad, *~ reiten:* taga en promenad till häst, rida ut, *-fahrt, f.* lusttur, utflygt, promenad i vagn, i båt. *-gang, m.* spatsertur, promenad. *-gänger(in), m. (f.)* promenerande. *-platz, m.* promenadplats. *-ritt, m.* spatserrid, promenad till häst. *-stock, m.* spatserskäpp.

Specerei se *Spezerei*.

Specht, *-e, m.* hackspett.

speciäl, *I. a.* speciell, special. **II. -e, m. F** intim vän. *-arzt, m.* specialist. *-ien, pl.* särskilda omständigheter, detaljer. *-isieren, sv. tr.* specialisera. *-isierung, f.* specialisering. *-ität, -en, f.* specialitet.

speciell, *a.* speciell, special. *Etw. ~ angeben:* specificera ngt, *mein ~er:* min gode vän (och bror). *-ies, -, f.* specif. *-ifisch, a.* specifik. *-ifizieren, sv. tr.* specificera. *-lmen, -s, -s e. Specimina, n.* specimen.

Späck, *[-e]s, 0, m.* späck, fläsk, ister. *~ ansetzen:* blifva fet, lägga på fläsket, *~ auf den Rippen haben* e. *im ~ sitzen:* sitta i goda omständigheter, hafva goddagar, *den ~ spicken:* komma med tårta på tårta. *-fett, a.* smäckt. *-haut, f.* fläsksvål. *-licht, -ig, a.* späck, fläskartad, fet. *-schwein, n.* gödgris. *-seite, f.* fläksida. Ordspr. *mit der Wurst nach der ~ werfen:* uppoffra en obetydlig het för att därigenom vinna ngt större.

sped|ieren, *sv. tr.* hand. expediera, ombesörja. *-iteur, -e, m.* speditör, kommissionär. *-ition, -en, f.* spedition.

Speer, -e, m. o. * n. spjut.

Speißbecken, n. bäcken att kräkas i, spottkopp, spottlåda. -che, -n, f. eker. -chel, -s, 0, m. saliv, spott. -chellatz, m. haklapp. -chellecker, m. F lismare, eländig smickrare. -chelleckereri, f. lismeri, krypereri. -cheln, sv. itr. h. spotta. -chen, sv. tr. förse med ekrar. -cher, -, m. magasin, förrådshus. -chern, sv. tr. magasinera. -en, st. itr. h. o. tr. 1. spotta. 2. kräkas, spy. -er, -, m. en som spottar, kräkas. -gatt, n. sjo. spygatt. -l, -e, m. spett, sticka. -len, sv. tr. sätta en sticka, sticker i, uppträda på spett. -ler(n) = Speiß(en). -napf, m. = Speißbecken.

Speise, -n, f. 1. mat, spis, maträtt. bna. ~ der Augen: ögonfägnad. 2. murbruk, se stv. **Glockenspeise**. -anstalt, f. = Speisehaus. -bier, n. dricka. -fisch, m. 1. ätlig fisk. 2. fisk som tjänar till föda åt andra fiskar. -gelb, a. gul som klockmalm. -haus, n. spisningslokal, restaurang, restaurang. -kammer, f. skaffereri, handkammare. -karte, f. matsedel. -keller, m. matkällare. -korb, m. matsäckskorg. -meister, m. spismästare. -n, sv. tr. o. itr. h. 1. spisa, äta. *Wünsche wohl zu ~!* smaklig måltid! 2. mätta. 3. bespisa, undfägna. 4. gifva nattvarden. 5. förse, fylla. -röhre, f. matstrupe. -wein, m. bordsvin. -wirt[h], m. spisvärd, restauratör. -wirt[h]-schaft, f. restaurang, matservering. -zettel, m. matsedel.

Speisung, f. bespisande m. m. se speisen.
Spektakel, -, m. o. n. spektakel, a) skådespel, b) väsen, oljud. -n, sv. itr. h. göra spektakel, väsnas. -stück, n. pjes, teaterstycke.
Spekullānt, -en, m. spekulant. -ieren, sv. itr. h. spekulera.

Spelt, -[e]s, 0, m. spelt. -en, a. af spelt, spelt.
Spelünke, -n, f. håla, håll, krog.
Spelz, -e, m. 1. = Spelt. 2. = roy. -e, -n, f. agn, fruktskal.

Spendle, -n, f. 1. utdelning. 2. gåfva, skänk, almosa. 3. libation. -en, sv. tr. skänka, gifva, utdela; offra. -er, -, m. gifvare. -erin, -nen, f. gifvarinna. -ieren, sv. tr. o. itr. h. spendera, bestå; vara frikostig. -ierhosen, pl. F *Die ~ anhaben*: ha sina spenderbyxor på. -ung, f. bortgifvande, offrande, utdelning.

Spengler, -, m. bleckslagare.

Spencer, -, m. spens, tröja, kavaj.

Sperber, -, m. sparfhök. -baum, m. ronn.

Sperenzien, pl. F krus, kruserlighet. ~ machen: spjärna emot, krusa.

Sperling, -e, m. sparf.

sperrlangelweit, a. F vidöppen, på vid gavel. -baum, m. bom. -e, -n, f. 1. stängning, (af-)spärrning, afstängning, instängning, förbud. *Zu ~ stehen*: resa sig, stå å ända (om häret). 2. regel, bom, barriär, barrikad. -en, sv. I. tr. 1. utspärta, skrefva med; boktr.

spärta. *Gespernte Sitze* se Sperrnitz. 2. hämma, spärta, afstänga, stänga, barriadera, afskära, förbjuda. 3. inspärta, instänga. *In aus dem Hause ~ utestänga* ngn. II. r/f. 1. * kräma sig, brösta sig. 2. med händer o. rötter sätta sig till motvärn, spjärna emot; krusa, vara kruserlig, vara pryd. -feder, f. spärrfjäder. -geld, n. väg-, bropengar. -ig, a. isärstående, utspärrad; som tar mycken plats. -sitz, m. teat. särskild plats, stol för hvarje person (i mots. till bänkar), parkett-, parterplats. -ung, f. spärrning, hämmande m. m. se sperren. -weit = sperrangelweit.

Spesen, pl. hand. speser, omkostnader. -frei, a. utan speser, kostnadsfri.

Spezerói, -en, f. krydda, kryddvara, speciereri. **Spezi** = Speci-

Spährle, -n, f. 1. klot, himlakropp, värld; sfär. 2. sfär, område, verkningskrets. -isch, a. sfärisk, klotformig.

Sphinx, -e, f., m. o. * n. sfinx.

Spicilegium, -[s], .ien, n. urval, vald samling.
spicklen, sv. tr. 1. späcka; F bna. ljuga. 2. sticka. -er, -, m., -erin, -nen, f. en som späckar. -nadel, f. späcknål. -speck, n. späckfläsk.

Spiegel, -, m. 1. spegel. 2. glasering. 3. öga på påfågelsfjädrar. 4. blank fläck på kläder. -decke, f. slät takyta, slätt tak. -ei, n. stekt ägg. -fechten, n., -fechterei, f. spegelfäkteri. -fenster, n. 1. fönster af spegelglas. 2. fönster med spegel. -hell, a. spegelblank. -icht, -ig, a. spegellik, spegelblank, glänsande. -n, sv. I. itr. h. vara spegelblank, spegelklar, glänsa. II. tr. 1. spegla. *Sich an etw. (dat.) ~ a)* spegla sig i ngt, b) taga ngt till ett varnande exempel. 2. i spegel betrakta. 3. gläsera.

Spieg[e]lung, f. spegling; reflex, spegelbild.

Spieke, -n, f. lavendel.

Spiel, -e, n. 1. spel. *Aufs ~ setzen*: sätta på spel, *dabei im ~e sein*: vara med i spelet, *das ~ wendet sich*: bladet vänder sig, *des ~s ein Ende machen*: göra slut på saken. 2. lek. -art, f. 1. spelsätt. 2. bot. zool. afart, varietet. -ball, m. lekbäll, kastbäll. -bär, a. spelbar, möjlig att spela. -en, sv. I. itr. h. o. tr. 1. spela. Teat. *das Stück spielt in Venedig*: händelsen försiggår i V., *dies Stück spielt lange*: denna pjes räcker länge, *das Michele mit sich et. sich auf der Nase ~ lassen*: tåla drift, *des kurzen ~ göra* processen kort. 2. leka. 3. skifta, t. ex. *ins Blaue*: i blått, *alle Farben*: i alla (regnbågens) färger. 4. hafva spelrum, för stort spelrum. 5. *Den Krieg nach Deutschland ~ flytta* krigsskådeplatsen till Tyskland. II. r/f. 1. spelas, i sht teat. 2. *Sich um sein Vermögen ~ spela* bort sin förmögenhet, *sich müde ~ leka*, spela sig trött. 3. *Der Krieg spielte sich nach Deutschland*: krigsskåde-

platsen flyttades till Tyskland. -er, -, m. 1. spelare. 2. deltagare i en lek. -eréi, -en, f. leksak, lekverk; barnslighet. -erhaft, a. spe-lar(e), (en) spelare. -erig, a. lekfull, lekande. -erin, -nen, f. se Spjeler. -erisch, a. 1. = spjelerhaft. 2. lekande, skakande allvar. -genosse, m., -genossin, f. 1. lekamat. 2. spelkamrat. -glück, n. tur i spel. -jacht, f. lustjakt. -kätzchen, n. lekfull katt, bnd. lekfullt barn. -leute, pl. en -mann, m. spelman; (under medeltiden) lekare. -platz, m. lekplats. -puppe, f. (lek)docka. -raum, m. 1. lekplats. 2. spelrum. -sache, f. leksak, lekverk. -stunde, f. lekstund, lektid, rast. -tag, m. lektag, lofdag. -uhr, f. spelur, speldosa. -verderber, m. glädjestörare, fridstörare. -wa[a]re, f. leksak. -weise, I, f. spelsätt. II. adv. på lek. -werk, n. lekverk, leksak. -zeug, n. leksak.

Spier, -e, n. o. m. brodd. Ein ~chen: ett grand. -e, -n, f. 1. bot. spirea. 2. sjo. spira. -[f]ing, -e, m. rönn.

Spiefs, -e, m. 1. spjut. 2. spjutbeväpnad man. 3. (stek)spett, (ljus)sticka. 4. jag. hjorthorn utan grenar. 5. boktr. spis. -bürger, m. källborgare. -bürgerlich, a. källborgerlig. -bürger[er]h[um], n. källborgerlig anda. -dreher, m. stekvärdare. -en, sv. tr. 1. spetsa. 2. med nålar fästa. -er, -, m. 1. spjutbeväpnad soldat, spjutkastare. 2. F källborgare. 3. jag. unghjort hvars horn ännu ej grenat sig. -gehörn, n. = Spiefs 4. -gesell, m. kamrat, (med) hjälpare. -glanz, m., -glas, n. min. antimon; spetsglans. -hirsch, m. = Spiefs 3. -ig, a. 1. spjutformig, spetsig. 2. spröd (om metaller). -rutf[h]e, f. spö. [Durch die] ~n laufen: springa gatlopp. -träger, m. spjutbärare.

Spill, -e, n. sjo. spel. -e, -n, f. = Spindel. -egold, n. nålpenngar. -en, sv. tr. 1. förspilla, öda. 2. = spindeln.

Spinät, -e, m. spenat.

Spind, -e, n. o. m., -e, -n, f. skåp.

Spindel, -n, f. 1. slända; ten. 2. med. lilla armpipan. 3. (hjul)axel; spindel i ur; trappstolpe. -dünn, a. spinkig. -dürr, a. mager som en skrika. -förmig, a. spolförmig. -lehen, = Kunkellehen. -n, sv. tr. vrida spiralformigt.

Spinétt, -e, n. spinétt.

Spinnle, -n, f. spindel. Hassen wie eine ~ hata af hela sitt hjärta. -efeind, a. hätsk, jm: mot ngn. -efeindschaft, f. förbittrad fiendskap, hätskhet. -en, st. tr. o. itr. h. spinna. bnd. einen Gedanken weiter ~ fullfölja en tanke, keine Seide a. kein Gold bei etw. ~ ej skörda guld af ngt. -engewebe, -ennest, -ennetz, n. spindelväf. -er, -, m. spinnare. -eréi, -en, f. 1. spinnande, konsten att spinna. 2. spinneri. -erin, -nen, f. spinnerska. -frau, f. spinnerska. -gewebe, n. spindelväf. -haus, n. spinnhus. -hütte, f. litet hus af spån för silkesmaskar. -licht,

-en, f. spinnstuga. -ig, a. spindellik. -jungfer, f. spinnhushjon, spinnerska på spinnhus; spotsk, fräck kvinna. -rad, n. spinnrock(s-hjul). -raupe, f. larv som spinner in sig. -rocken, m. spinnrock. -stube, f. spinnstuga. -web, n. spindelväf. -wocken = Spinnrocken.

spintisieren, sv. itr. h. F fundera, grubbla.

Spión, -e, m. spion. -áge, -n, f. spionerande, spioneri. -ent[h]um, n. spioneri, spionväsen. -ieren, sv. itr. h. spionera. -iererei, -en, f. spioneri.

spirál, a. spiral(formig). -e, -n, f. 1. spiral (linie). 2. spiralfjäder. -linie, f. spiral, snäcklinie.

Spirit[us]m, -, o, m. spiritism. -uösen, pl. spirituosa. -us, -, [-se], m. 1. sprit. 2. spritus, ande.

spissen, sv. itr. h. spela, locka (om Järpar).

Spítal = Hospital.

Spitt[el], -, n. o. m. = Hospital. -ler, -, m. = Hospitalit.

spitz, I, a. spetsig, uddig, skarp, hvass. F bnd. ~ kriegem: få i sitt hufvud, begripa. II. -e, m. 1. spetslund. 2. F florshufva. -ahorn, m. bot. svensk lönn. -bärt, m. spetsigt hakskägg. -bogen, m. spetsbåge. -bube, m. spetsbof, kanalje, skålm, skalk. -bubenstreich, m., -büberei, f. bofstreck, kanaljeri, skålmstycke. -bübin, f. skalk, skålm. -bübisch, a. bofaktig; skalkaktigt, skålmsk. -e, -n, f. 1. spets. An der ~ eines Unternehmens: i spetsen för ett företag. bnd. die ~n der Behörden: de högsta myndigheterna, etc. auf die ~ stellen a. treiben: drifva ngt till sin spets. 2. munstycke. 3. poäng, kläm. 4. spetsighet, pik. Skämts. mit ~n handeln: vara spetsig, komma med pikar. 5. virkad, knypplad spets. -en, sv. I. tr. 1. spetsa, hvässa, skärpa, formera. Das ist auf mich gespitzt: det är en pik åt mig. 2. Pferde ~ brodda hästar. 3. aftaga spetsarna, ändarna af. II. rß. 1. blifva spetsig, skarp. 2. Sich auf etw. (ack.) ~ bespetsa sig på ngt. -findelei, f. spetsfundighet, hárklyfveri. -findeln, itr. h. vara spetsfundig. -findig, a. spetsfundig. -findigkeit, f. spetsfundighet. -ig = spitz I. -igkeité, f. spetsighet, skarp udd, pik. -kopp, m. 1. en med spetsigt hufvud. 2. spetsfundig person. -köpfing, a. 1. med spetsigt hufvud. 2. spetsfundig. -kugel, f. spetskula. -mäulig, a. spetsnosig. -maus, f. näbbmus. -name, m. öknamn. -säule, f. obelisk. -werk, n. spetsar, spetsgarnityr. -wort, n. stickord, pik.

spleenig, a. lidande af spleen.

Spie[le] = Schlei[se]. -en, st. o. sv. tr. klyfva, spänta. -ig, a. lätt att klyfva.

Spint, -e, m. splint, hvitved. -er se Splitter.

Spiffs, -e, m. 1. stycke, bit, sticka. 2. utgård.

spiss[en], sv. tr. sjo. spissa. -ung, f.

Splitter, -, m. sticka, skärfva, splittra, spillra;

stycke, bit, fragment. **-fadennackt, -faser-nackt = splittennackt**. -ig, a. stickig, skärfvig, som lätt spricker sönder. -n, sv. I. tr. splittra, slå sönder. II. itr. h. n. s. splittras, springa sönder, gå sönder. **-nackt, a. splitter-, sprittnaken**. -richten,* tr. o. itr. h. småaktigt klandra, nagelfara med, häckla. **-richter, m. klandrare, häcklare. -richterel, f. småaktigt klander, häcklande.**

spoliereren, sv. tr. spoliera, plundra, sköfva.

Sponde, -n, f. säng, soffa.

spossier|en, sv. itr. h. kurtisera, vara kurtisant. -er, -, m. kurtisör, friare, fästman.

Spore, -n, f. bot. spor. -n, sv. I. = spornen I. II. itr. h. torka; mögla. -r, -, m. spormakare.

Sporn, [-e]s, Sporen o. * -e[an], m. dim. †, sporre. -blume, f. riddarsporre. -en, sv. I. tr. 1. sporra. 2. sätta sporrar på. Gesport: med sporrar på. II. rfl. taga sporrar på. -streichs, adv. i sporrsträck.

Sport, [-e]s, 0, m. sport. -el, -n, f. sportler. -ler, -, -ulánt, -en, m. en som uppbar sportler. -ulieren, sv. itr. h. uppbara sportler.

Spott, [-e]s, 0, m. spott, hån, spe, drift, cykel; åtlöje. Seinen ~ mit etw. haben ei. treiben: skämta, drifva med ngt, *jn zum ~ machen*: göra ngn till ett åtlöje. **-benennung, f. öknamn. -bild, n. karikatyr. -billig, a. ytterst billig, för en spottstyver. -dichter, m. satirisk skald, satiriker.**

Spöttelléi, -en, f. spe, gäckeri. -n, sv. itr. h. håna, gäckas. Über etw. ~ göra narr af, drifva gäck med ngt.

spott|en, sv. I. itr. h. 1. håna, gäckas (med), *js ei. * jm*: ngn. Über *jn* ~ göra narr af, drifva gäck med ngn. 2. trotsa, t. ex. *jdver Beschreibung*. II. tr. 1. håna, drifva gäck med. 2. på spe kalla.

Spötter, -, m. bespottare, begabbar, hädare. -él, -en, f. hån, begabberi, hädelse. -in, -nen, f. se Spötter.

Spöttgedicht, n. satirisk dikt, smädedikt, nidvisa. -geld, n. spottstyver.

spött|isch, a. spefull, hänfull, spotsk, hädisk. -ler, -, m. spefågel, en som drifver gäck med ngt, med allt. -lich, a. 1. = spöttisch. 2. löjlig, skamlig.

Spöttlied, n. spefull visa, nidvisa. -lust, f. fallenhet för drift, smädelust. -lustig, a. spefull, smädelysten. -name, m. spenam, öknamn. -preis, m. spottpris. -schlecht, a. genomusel. -schrift, f. satirisk skrift, smädeskrift, nidskrift. -sucht = Spottlust. -süchtig = spottlustig. -vogel, m. 1. fågel som hämmar andras sång. 2. spefågel. -voll, a. spefull. -weise, adv. på spe. -wohlfeil = spottbillig.

Sprach|ähnlichkeit, f. språklig, a) likhet, b) analogi. -armut[h], f. språkets fattigdom. -bau, m. språkbyggnad. -e, -n, f. 1. språk. 2.

tal. *Frei mit der ~ herausgehen*: tala rent språk, sjunga ut, *zur ~ bringen, kommen*: bringa, komma på tal, på tapeten, *einesanfte ~ haben*: tala mjukt. 3. talförmåga, mål. **-engewirr, n. -enverwirrung, f. språkförbistring. -forscher, m. språkforskare. -forschung, f. språkforskning. -gebiet, n. språkområde. -gelehrt, a. språklärd. -kundig, a. språkkunnig. -lehre, f. språklära. -lich, a. språklig. -los, a. mällös. -losigkeit, f. mällöshet. -reinigung, f. språkremsning. -schatz, m. 1. ordförråd. 2. ordbok. -schnitzer, m. språkfel. -vergleichung, f. jämförande språkforskning. -vermögen, n. talförmåga. -verwirrung, f. språkförbistring. -werkzeug, n. talorgan. -widge, a. språkvidrig.**

Sprech|lärt, f. sätt att tala. -en, st. itr. h. o. tr. 1. tala, säga. *Grofs ~ skryta, da wir davon ~* på tal därom, *apropä (detta), er ist nicht gut auf dich zu ~* han rosar dig icke, är ond på dig, *den Segen über das Brautpaar ~* läsa välsignelsen över brudparet, *jn frei ~* frikänna ngn, *ein Urteil ~* fälla en dom. 2. *In zu ~ wünschen*: önska att få tala med, att få träffa ngn, *zu ~ sein*: vara hemma, taga emot, *sich nicht ~ lassen*: ej taga emot. 3. förklara, t. ex. *jn heilig*. 4. *~d ähnlich*: slående lik. -er, -, m., -erin, -nen, f. aen talande. -maschine, f. talmaskin. -stunde, f. mottagningstimme. -übung, f. talöfning. -unterricht, m. undervisning i språks talande. -weise, f. sätt att tala. -zimmer, n. samtalsrum.

Sprei|sel, -en, -, m. = Splitter. -eln, -en, sv. itr. s. rida i sträck, spränga.

Spreite, -n, f. 1. täcke. 2. slättersträng. -n, sv. tr. utbreda.

Spreiz|le, -n, f. 1. stötta, sträfva. 2. motspjärna. -en, sv. I. tr. 1. åtskilja, ställa isär, utspärta. *Die Beine ~ skrefva med benen, gespreizt*: bredbent, morsk. 2. stötta, sätta stötter, sträfva under. II. rfl. 1. skrefva med benen, stå bredbent; kräma sig, brösta sig. 2. spjärna emot, motsätta sig. -ig, a. utspärnad; motsträfvig.

spreng|lär, a. möjlig att spränga. -besen, m. stänkkvast. -e, -n, f. 1. stänkning, strålning. 2. vätska till stänkning, till besprängning. -el, -, m. 1. stänkkvast. 2. se Kirchsprengel; sv. i allm. distrikt, område. -en, sv. I. tr. 1. spränga. 2. drifva, jaga. *Das Pferd über den Graben ~* sätta öfver grafven (med hästen). 3. stänka, bestänka, bespränga, strila, vattna med stril. 4. = sprengeln. II. itr. 1. s. spränga, rida i sporrsträck, sätta öfver, i väg, *auf die Feinde*: mot fienderna. 2. h. opera. stänk(regn)a. -er, -, m. en som spränger m. m. se foreg. -kanne, f. kannan med stril. -kugel, f. sprängkula, bomb. -lig se sprengelig. -öl, n. nitroglycerin. -regen, m. stänkregrn. -sel, -, m. o. n. (fågel)snara, dona.

-stoff, *m.* sprängämne. -ung, *f.* sprängning *m. m.* se *sprengen*. -wedel = *Sprengbesen*.
Sprenkel, -, *m. l.* = *Sprengsel*. 2. fläck, prick på botten af annan farg. -icht, -ig, *a.* spräcklig, fläckig. -n, *sv. tr.* stänka, göra fläckig, spräcklig. *Gesprenkelt*: spräcklig. -ung, *f.*
sprenkl se *sprenkel*.
Spreu, *0, f.* agnar; bot. fjäll.
Sprichwort, *n.* ordspråk. -wörterlexikon, *n.* ordspråksamling. -wörtlich, *a.* i form af ordspråk, ordspråks-. ~e *Redensart*: ordspråk, ordstaf, gängse uttryck, vanligt talesätt, ~ *werden*: blifva ett ordspråk.
Spiegel, -, *m.* list, ribba, spån.
sprießen, *st. o. sv. itr. h. o. s.* skjuta, komma upp, fram, skjuta skott, slå ut, frodas, trifvas.
Spriet, -e, *n. l.* i ena ändan tudelad stång, gaffel(stång). 2. sjo (bog)spöt.
Spring, -e, *m. l.* uppspringande vattenstråle, springkälla, springbrunn. 2. sjo spring. 3. = *Springzeit*. -ball, *m.* elastisk boll. -becken, *n.* springbrunnsbassäng. -brett, *n.* springbråde, trampolin. -brunnen, *m.* springbrunn. -en, *st. itr. s. o. h. samt tr.* 1. hoppa; springa *Über die Zunge ~ lassen*: förtala, nedsvärta, *in die Augen ~ falla* i ögonen. 2. bespringa, betäcka. 3. springa, springa sönder, spricka, springa loss, gå af, lossna, springa fram. 4. springa, spruta upp, fram. -er, -, *m. l.* hoppare. 2. springgumse, tjur, beskillare. 3. springare; häst i schackspel. -eréi, -en, *f.* idkeltigt hoppande. -feder, *f.* resår, spiralfjäder. -federmatratze, *f.* resårmatrass. -fisch, *m.* flygfisk. -flut[h], *f.* springflod. -glas, *n.* springglas. -hengst, *m.* beskillare. -insfeld, *m.* ostyring; glad sälle, lustig patron. -käfer, *m.* zool. knäppbagge. -kraft, *f.* spänstighet, elasticitet. -kraut, *n.* bot. balsamin. springkorn. -ochs, *m.* tjur. -quelle, *f.* springkälla. -stange, *f.* -stock, *m.* springstaf. -stunde, *f.* stänktimme. -wasser, *n.* springvatten. -welle, *f.* springvåg. -zeit, *f.* springtid, springflod.
Sprit, -e, *m.* sprit.
Spritzle, -n, *f. l.* spruta. *F* *bnä. bei der ~ sein*: vara på sin post. 2. (smuts)stänk. -en, *sv. I. itr. s.* spruta, stänka, sprätta. *II. tr.* spruta. -enmeister, *m.* sprutchef. -er, -, *m. l.* sprutare. 2. (smuts)stänk. -fahrt, *f.* liten utflygt. -kanne, *f.* sprit-, sprutkanna. -küchen, *m.* spritsbakelse. -leder, *n. l.* stänkläder. 2. fotsack. -regen, *m.* fint regn.
sprödle, *a. l.* spröd, skör. 2. svår, kränglig. 3. kallsinnig, tvär, fjär. -heit, -igkei, *f.* sprödhet *m. m.* se föreg.
Sprofs, -e, *m.* dim. †, skott, telnig, gren.
Sprosse, -n, dim. †. *I. m.* = föreg. *II. f. l.* = *Sprofs*. 2. stegpinne, språte; trappsteg. -n, *sv.* = *spriefsen*. -r, -, *m.* en art näktergal (*Luscinia major*).

Spröfsling = *Schöfsling*.

Sprotte, -n, *f.* zool. hvassbuk (*Clupea sprattus*).
Spruch, -e †, *m. l.* dom, domslut, utslag. 2. ordspråk, (bibel)språk, tänkespråk, sentens, aforsm, talesätt, regel, sats. -dichtung, *f.* sentensdiktning. -fertig = *spruchreif*. -haft, *a.* i form af tänkespråk. -reich, *a.* rik på tänkespråk. -reif, *a.* färdig att afdömas. -reim, *m.* rimmad sentens. -sammlung, *f.* samling af tänkespråk, af aforsmer.
Spruchwort se *Sprichwort*.

Sprudel, -, *m.* springkälla, ur marken uppspringande vattenstråle. *bnä. ~ von Humor*: öfversvallande humor, ström af kvickheter. -er, -, *m.* liflig, hetsig person. -ig, *a.* som kokar, svallar, far upp, är orolig, ifrig, hetsig. -kopf, *m.* oroligt hufvud. -n, *sv. I. itr. h. o. s. l.* välla, spruta upp, fram, svalla, koka, sjuda, skumma, fruga, bornera, pärla. 2. blott *h.* tala ytterligt fort (och lätt). *II. tr.* utslunga, utkasta. -quelle, *f.* springkälla.
Sprühlaug, *n.* gnistrande öga. -en, *sv. itr. s. o. h. samt tr.* spruta, spraka, gnistra. *Funken ~ aus den Augen*: ögonen gnistra, spruta eld. -feuer, *n.* gnistrande, sprakande eld. -regen, *m.* duggregn.

Sprung, -e †, *m. l.* språng. hopp. *Auf dem ~ stehn ei. sein*: stå på språng, stå i begrepp att; *bnä. keine grossen Sprünge machen*: ej komma långt, *wieder auf seine alten Sprünge kommen*: återtaga sina gamla vanor, *auf ei. hinter js Sprünge kommen*: komma underfund med ngn's knep. *jm auf die Sprünge helfen*: hjälpa ngn på trafven. 2. liten bit, vägsträcka. 3. spricka, remna. 4. jag. bakben på en hare. -feder, *f.* resår. -fertig, *a.* färdig till språng, på språng. -gelenk, *n.* fotled. -lauf, *m.* (fyr)språng, galopp. -riemen, *m. l.* språngrem. 2. hålla. -ring, *m.* fjädering. -weise, *adv.* språngvis, med språng.

Spucke, *0, f.* saliv, spott. -en, *sv. itr. h. o. tr.* spotta. -kasten, -napf, *m.* spottlåda.

Spuk, -e, *m. l.* spöke. 2. spökeri. *Seinen, ihren ~ treiben*: spöka. 3. oväsen, buller. 4. förgärlig, dum historia, dumhet. -en, *sv. itr. h.* spöka. -eréi, -en, *f.* spökeri. -geist, *m.* spöke. -haft, *a.* spöklik.

Spule, -n, *f.* spole.

Spüle, -n, *f. l.* ställe där tvätt sköljes. 2. sköljsten, rännsten.

spulen, *sv. I. tr.* spola. *II. itr. h.* surra som en spolrock.

spülen, *sv. I. itr. h. o. tr.* om vatten: spola, skölja, slå, gå, flyta, plaska. *II. tr.* skölja, spola, diska, tvätta.

Spuler, -, *m. l.* spolare. 2. spolmaskin.

Spüler, -, *m.* en som sköljer, spolar ngt.

Spülerin, -nen, *f.* spolerska.

Spüllerin, -nen, *f.* se *Spüler*. -fafs, *n.* disk, sköljfat, -balja. -icht, -ig, -e, *n.* skölj-, disk-, vatten; skulvatten, skulor.

Spulrad, *n.* spolrock.
Spüllung, *f.* spolning *m. m.* se *spülen*. -wasser, *n.* skölj-, diskvatten.
Spund, -e [†], *m. o. ** *n.* 1. sprund(hål), tapphål. 2. (sprund)tapp. -en, *spünden*, *sv. tr.* 1. sprunda. 2. hålla i, fylla gum ett sprund.
Spur, -en, *f.* spår. -breite, *f.* spårvidd. -en, *sv. itr.* *h.* gå i (vagn)spåren, hafva rätta spårvidden.
spür|en, *sv. I. tr.* 1. uppsåra, uppsöka. 2. märka, varseblifva. **II. rfl.** efterlemnna spår, märke. **III. itr.** *h.* Nach etw. ~ söka efter, efterforska, spionera på ngt. -er, -, *m.* spårhund; *yna.* spion. -eréi, -en, *f.* spionerande. -hund, *m.* spårhund.
-spurig, *a. suff.* -spårig.
Spür|kraft, *f.* väderkorn. -kräftig, *a.* som har godt väderkorn.
spürlos, *a.* spårlös.
Spür|nase, *f.* fin näsa, godt väderkorn. -schnee, *m.* spårnö.
sputen, *sv. rfl.* skynda sig.
st, *I. itj.* st, pst. **II. St.** förkortn. 1. = *Stunde(n)*: timme, timmar. 2. = *Sankt*: sankt (S:t). 3. a *St* = *alten Stils*: gamla stilen (g. st.).
Staar se *Star*.
Staat, -[e]s, -en, *m.* dim. †, 1. stat. 2. ~ *en* stundom: ständer. 3. stat, ståt, prakt, prydnad. ~ *machen*: ståta. 4. (inkomst- och utgifts-) stat, budget. *Auf etw.* (ack.) ~ *machen können*: kunna räkna på ngt. -enkunde, *f.* statskunskap. -isch, *a.* ståtlig. -lich, *a.* stats-, offentlig, allmän. -licherseits, *adv.* från statens sida. -samt, *n.* statens ämbete. -sanwalt, *m.* allmän åklagare; offentlig advokat. -sanwaltschaft, *f.* allmänna åklagaremakten. -sanweisung, *f.* statsobligation. -sbeamte(r), *m.* statens tjänsteman. -sbürger, *m.* medborgare. -sbürgerlich, *a.* medborgerlig. -sdegen, *m.* gala-, paradvärja. -sdiener, *m.* = *Staatsbeamter*. -sdienst, *m.* statens tjänst. -sgebäude, *n.* 1. offentlig byggnad. 2. praktbyggnad, palats. -sgefährlich, *a.* riksfarlig. -sgefang[e]ne(r), *m.* politisk fånge. -sgerichtshof, *m.* högsta domstolen. -sgeschichte, *f.* politisk historia. -sgut, *n.* kronogods, domän. -skörper, *m.* stat *ss.* ett politiskt helt. -skunde, *f.* statskunskap. -skutsche, *f.* galavagn. -smännisch, *a.* statsmanna-. -spächter, *m.* kronoarrandator. -srat[h], *m.* statsråd. -srechtlich, *a.* statsrättslig. -ssache, *f.* statsärende. -sstreich, *m.* statsstreck. -kupp. -sumwälzung, *f.* statshvälfning. -sunterhändler, *m.* diplomat. -sverbrechen, *n.* politisk förbrytelse. -sverbrecher, *m.* politisk förbrytare. -sweisheit, *f.* stateklohet, statsmannavishet. -swirt[h], *m.* nationalekonom. -szimmer, *n.* praktrum.
Stab, -e †, *m.* 1. staf, käpp, spjåle, tagg, pinne, stång, list. 2. pi. -, meter. 3. stab.
stäbeln, *sv. tr.* förse med käpp(ar), spröta.

stäb|gereimt, *a.* stafrimmad. -lack, *m.* lack i stänger. -reim, *m.* stafrim.
Stachel, -s, -n, *m.* spets, udd, tagg, gadd. -beere, *f.* krusbär. -icht, -ig, *a.* taggig; spetsig, stickande. -los, *a.* utan tagg(ar), gadd(ar). -n, *sv. tr.* 1. förse med taggar, spetsar. 2. sticka; pika. -rede, *f.* satirisk, sarkastisk, bitande tal. -schwein, *n.* piggsvin.
Stadium, -[s], ~ien et. ~ia, *n.* stadium.
Stadt, -e †, *f.* stad. -amt, *n.* 1. stadens ämbete. 2. borgmästareämbete; rådhus. -bann, *m.* stadsområde. -bekannt, *a.* bekant, känd i hela staden. -bewohner, *m.* stadsbo. -brief, *m.* lokalbref. -büch, *n.* en stads jordebok.
Städte|er, -, *m.*, -rin, -nen, *f.* stadsbo. -tag, *m.* församling af stadens ombud.
Stadt|flur, *f.* stadsjord. -gericht, *n.* rådhusrätt. -gerichtsrat[h], *m.* rådmän. -gespräch, *n.* allmänt samtalsämne inom staden, stadsskvallar. -hauptmann, *m.* stadskapten, kapten vid borgargardet.
städtisch, *a.* stads-.
Stadt|klatsche, *f.* stadsskvallra. -kundig, *a.* 1. som känner till staden. 2. = *stadtbekannt*.
Stadt|ler, -, -ing, -e, *m.* förakt. stadsbo, stadskräk.
Stadt|miliz, *f.* stadsmilis, borgargarde. -rat[h], *m.* 1. stadsfullmäktige (kar). 2. stadsfullmäktig. -steuer, *f.* kommunalskatt. -[h]eil, *m.* stadsdel. -verordnete(r), *m.* stadsfullmäktig. -vogtei, *f.* stadshäkte. -wage, *f.* stadsvåg.
Stafette, -n, *f.* stafett.
Stafel, -n, *f.* 1. trappsteg, afsats. 2. = *Stafefeier*. 3. = *Stapel*. -él, -en, *f.* staffli. -n, *sv. I. itr.* *h.* uppsäga i afsatser. **II. tr.** förse med trappsteg, dela i afsatser.
staffier|en, *sv. tr.* 1. stoffera, utstoffera. 2. *m.* förse med bifigurer, måla bifigurer på. -er, -, *m.* stofferare. -ung, *f.* stoffering *m. m.* se *staffieren*.
Stag, -e, *n.* *ss.* stag. -nieren, *sv. itr.* *h.* stagnera, vara stillastående.
Stahl, -e † et. * -e[n], *m.* 1. 0, ämnet stål. 2. af stål förordnad sak *ss.* svärd, dolk, skridsko, stålåge *m. m.* 3. strykod. 4. prof, bit, smula. 5. (bly)stämpel, varumärke. -en, *sv. tr.* stämpla, förse med blystämpel.
stähl|en, *sv. tr.* 1. ståla, stålsätta; hårda, stärka. 2. göra stål-, järnhaltig. -ern, *a.* af stål, stål-.
Stahl|feder, *f.* 1. stål fjäder. 2. stål penna. -federmatratze, *f.* resår madrass. -stecher, *m.* stålgravör. -stich, *m.* stålstick.
stahn, föråldr. = *stehen*.
Stähr se *Stär*.
Stake, -n, *f.*, -n, -, *m.* stake, stång.
Stakét, -e, *n.*, -e, -n, *f.* staket.
Stall, -e †, *m.* 1. stall; ladugård, fårhus, höns- hus; uthus; bod, vedbo. 2. urin. -baum, *m.* bom, mellanvägg mellan tvåne spiltor. -butter, *f.* smör af inne fodrade kor. -en, *sv. I. tr.*

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har lägen, *s.* har sein till hjälpverb.

stalla, sätta på stall. **II. itr. h. 1.** stå på stall. **2.** *Mit einander* ~ el. *sich* ~ samsas, komma öfverens. **3.** stalla. -er, -, *m.* stalldräng. -ung, *f.* **1.** stallande *m. m.* se *stallen*. **2.** = *Stall 1.*

Stamm, -e †, *m.* **1.** *stam.* *Der* ~ *der Gäste*: stamgästerna, stamkunderna. **2.** stock. **3.** räkterande kapital. **4.** kort. **a.** hög, talong, *b)* insats, *c)* om insatsen speladt parti. -bûch, *n.* **1.** album. **2.** stamträd. -eln, *sv. itr. h. o. tr.* stamma. -en, *sv. itr. s. 1.* härstamma, härleda sig, komma itrån. **2.** * gå i arf. -ern = *stammeln*. -haft, *a. 1.* = *stämmig*. **2.** ~ *en Wörter*: stamord. -halter, *m.* manlig ättling.

stämmig, a. som har grof stam, stark, satt, kraftig. -keit, *f.* groflek, styrka, satt växt.

Stamm||kneipe, f. värdshus där man är stamgäst, stamhåll. -land, *n.* moderland. -ler, -, *m.*, -lerin, -nen, *f.* stammande person, stammare.

Stämmling, -e, m. ung trädstam.

Stamm||rolle, f. matrikel, rulla. -sitz, *m.* stamort, ens faders borg, ursprungligt hem, hemland, vagga.

Stampfe, -n, f. 1. stämpel. **2.** s-formigt hackjärn. **3.** stamp; stöt; påklubba, hammare. **4.** laddstake. **5.** glas på låg, tjock fot. -n, *sv. itr. h. o. tr.* stampa, trampa, stöta, slå, stämpla, drifva. -r, -, *m. 1.* stampande person, häst, fartyg *m. m.* **2.** stamp, stöt.

Stand, -e †, *m.* **1.** stillastående. **2.** ståndpunkt, ställe där ngn står, jäg. håll. **3.** ~ *halten*: hålla stånd, *festen* ~ *fassen*: fatta fast fot, sätta sig fast, *mit jm einen harten* ~ *haben*: hafva svårt att komma till rätta med ngn. **4.** (marknads)stånd. **5.** kyrkstol. **6.** spilta. **7.** plats, ställe, vistelseort. **8.** ställning, ämbete, yrke. **9.** stånd, höjd, kurs. **10.** skick, tillstånd, läge, stånd. *Mit etw. zu ~e kommen*: få ngt till stånd. **11.** stånd, *t. ex. der* ~ *der Geistlichen*: det andliga ståndet; rang. *pl. arf.* ständer. **12.** ett heit, en sammanfattning af ngt, *1 sht i sms.*, *t. ex. der Reh- ~ des Waldes*: samtliga rådjuren i skogen, *der Vieh ~ des Gutes*: godsets kreatursuppsättning. *Arv. ss. mättenh. o. då i pl.*, *t. ex. ein ~ Betten*: sängkläder till en säng, fullständig bädd. **13.** post (ärrpost, *m. m.*). **14.** dim. *Ständchen*: serenad, sång för ngn, arf. tidigt på morgonen. *Jm ein Ständchen bringen*: hålla serenad för ngn, uppvakta ngn med sång. -ärte, -n, *f. 1.* standar. **2.** jäg. svans på rar o. varg. -artenjunker, *m.* standarbärens. -bild, *n.* staty, bildstod.

Ständchen, -, n. se *Stand 14.*

Stände, -n, f. dim. †, hög balja, tina.

Ständer, -, m. 1. = *Stände*. **2.** upprätt stående stock, pelare, fot, piedestal. **3.** stående biskupa. **4.** fiskump.

Standes||adel, m. högadel. -amt, *n.* en *Standes-*

beamter's (se *roy.*) *a)* ämbete, *b)* ämbetslokal. -beamte(r), *m.* ämbetsman som för förteckning öfver födda, gifta och döda samt inför hvilken civiläkenskap ingås, närmast motsvarande roteman. -ehe, *f.* konvensparti. -erhöhung, *f.* upphöjande i högre stånd. -gebühr, *f.* *Nach* ~ i enlighet med, efter sitt stånds fordringar. -gemäls = *standesmäfsig*. -genosse, *m.* ståndbroder. -gleichheit, *f.* likhet i rang, samma stånd. -herr, *m.* furste el. greve, hvars förfäder varit suveräna men mistat suveräniteten. -mäfsig, *a.* öfverensstämmande med ens stånd. -person, *f.* ståndsperson. -rücksicht, *f.* hänsyn till ens stånd. -vörrut[h]eil, *n.* ståndsfördom. -widrig, *a.* stridande mot ens stånd, ens rang.

Ständel||tag, m. ständsriksdag. -t[h]um, *n.* ständsväsen, ständsindelning. -versammlung, *f.* ständsriksdag.

stand||fest, a. faststående, säker. -geld, *n. 1.* ståndafgift. **2.** fast honorar. -haft, *a.* ståndaktig. -haftigkeit, *f.* ståndaktighet.

ständig, a. ständig. -isch, *a.* ständs-, ständernas.

Stand||leiter, f. stega med stöd, trappa. -ort, *m.* = *Stand 2.* -punkt, *m.* ståndpunkt; synpunkt. -rede, *f. 1.* tal på stående fot. **2.** liktal vid grafven. -rödner, *m.* (en som *a)* talar på stående fot, *b)* håller liktal vid grafven. -schaft, *f.* ständer. -scheibe, *f.* fast skott-tafia. -uhr, *f.* pendyl. -vogel, *m.* stannfågel. -wild, *n.* villebråd som föga ändrar sin vistelseort.

Stange, -n, f. dim. †, **1.** ung, rak trädstam. **2.** stång; stake, stör. *Bia. bei der* ~ *bleiben*: hålla sig till ämnet, ej avvika, stå i. **3.** skaft. **4.** högt, smalt ölglas.

stängel||icht, -ig, a. i form af små stänger. -n, *sv. tr.* störa trad.

Stangen||bürste, f. damborste. -gerade, *a.* alldeles rak. -holz, *n.* pitprops. -käfig, *m.* stål-trådsbur, bur af järnstänger.

Stank, -e †, *m.* stank, vidrig lukt.

Stänker, -, m. 1. stinkande, illaluktande person, djur el. sak *ss. illaluktande ost, tobak m. m.* **2.** grälmakare. **3.** en som blandar sig i andras angelägenheter, snok. -él, -en, *f. 1.* (spridande af) stank. **2.** grälmakeri, gräl-sjuka. **3.** inblandning, snokande i andras angelägenheter. -er = *Stänker*. -ig, *a.* stinkande. -n, *sv. itr. h. o. tr. 1.* sprida stank, stinka. **2.** stifta oenighet, söka gräl. **3.** gå och drifva, flanera. **4.** snoka, spionera.

Stankhart, -e, m. = *Stänker 1.*

Stanz||e, -n, f. stans. -en, *sv. tr.* drifva metall-arbete. -ung, *f.* drifning.

Stapel, -, m. 1. stapel; skeppsvarf. **2.** nederlag, nederlagsort. **3.** stapel, hög. -gerech-tigkeit, *f.* stapelrätt(ighet), stapelfrihet. -n, *sv. I. tr.* nppstapla, lägga in stapel, i hög.

II. itr. 1. s. speta. 2. h. (om dj_{ak}nar) gå från gård till gård. -recht, n. stapelrätt.

Stapf, -en, m., -e, -n, f., -en, -, m. (fot)spår. -en, stappen, sv. itr. h. o. s. gå med tunga steg, stöfva, traska.

Star, -e, m. 1. stare. 2. starr (egonsjukdom).

Stär, -e[n], m. gumse.

stark, -er †, a. 1. stark. ~ an Leib. ~ kroppstark, ~er Esser: storätare, er ist ~ in den Vierzigen ei. ein ~er Vierziger: han är långt på fyrtioalet, *das ist doch zu ~* det är väl (mag)starkt, går för långt. 2. grof, tjock, stor, korpulent. *Der Aufsatz ist einen Bogen ~* uppsatsen upptager ett ark, *die Familie ist fünf Personen ~* familjen består af fem personer.

Stärkasten, m. konsgjordt starbo, stunk.

stark|beleibt, a. fet, tjock, korpulent. -besetzt, a. nästan fullsatt; fulltalig, stor. -e se *Sterke*.

Stärke, -n, f. 1. styrka, kraft. 2. groflek, tjocklek. 3. grof kropp, korpulent. 4. stärkelse. 5. se *Sterke*. -mehl, n. kraftmjöl. -n, sv. tr. 1. styrka, stärka, göra starkare. 2. stärka linne. -wasser, n. i vatten upplöst stärkelse.

Stark|geist, m. fritänkare. -geisterei, f. fritänkeri. -geistig, -geistisch, a. fritänkar(e)-, fri. -gläubig, a. stark i tron. -gliederig, a. med starka lemmar, groflemmad. -knochig, a. som har starka, grofva ben. -leibig, a. grof, tjock, korpulent. -mut[h], m. sinnessstyrka.

stärkrank, a. lidande af starren.

Stärkung, f. 1. styrkande, stärkande. 2. styrkemedel, -dryck. -smittel, n. styrkemedel.

Stärmatz, m. F stare.

Starnick[s]el, -, m. F örfil.

starr, a. 1. störrande, stel (om blicken). 2. stel, styf, orörlig, omedgörlig, halsetarrig. -auge, n. stelt, störrande öga. -äugig, a. störrande. -blind, a. fullständig blind. -blindheit, f. fullständig blindhet. -e = *Starrheit*. -en, sv. itr. h. 1. störra. 2. vara, stå stel, styf, stå ut, stå å ända. *Von Kraft ~* vara guidamid, öfverlastad med smycken. -heit, f. stelhet m. m. se *starr*. -kopf, m. envis person, tjuvhufvud. -köpfig, a. envis, halsetarrig. -köpfigkeit, f. envishet, halsetarrighet. -krampf, m. stelkramp. -sinn, m. = *Starrköpfigkeit*. -sinnig = *starrköpfig*. -sucht, f. med katalepsi. -süchtig, a. med kataleptisk.

stät(ig) se *stel(ig)*.

Station, -en, f. 1. station. 2. Freie ~ haben: hafva fritt vivre. -ieren, sv. tr. stationera.

statiös, a. ståtlig, präktig.

statisch, a. motspänstig, istadig.

Statist, -en, m., -in, -nen, f. teat. statist, 'folk': -isch, a. statistisk.

stätsch se *statisch*.

Statt, I. 0 (sr 2), f. 1. ställe, plats. *An meiner ~* i mitt ställe, ordspr. *ein gutes Wort findet gute ~* ett vänligt ord finner villigt öra,

die Bitte ~ finden lassen ei. *der Bitte ~ geben:* gifva efter för, bevilja bönen. Jr. nedan ~finden, ~haben. 2. *Von ~en gehen:* försiggå, gå framåt, *zu ~en kommen:* komma till pass. II. = *anstatt*.

Stätte, -n, f. ställe, ort, plats, stad.

statt|finden, -haben, itr. h. äga rum, blifva af, komma till stånd. -haft, a. tillåten, tillätlig, tillständig. -haftigkeit, f. tillåtlighet. -halter, m. ståthållare. -halterei, f. 1. ståthållares bostad. 2. ståthållarskap. -halterin, f. 1. ståthållerska. 2. ståthållares fru. -halterlich, a. ståthållare-, ståthållareämbetets. -halterschaft, f. ståthållarskap. -lich, a. ståtlig. -lichkeit, f. ståtlighet.

Statue, -n, f. staty, bildstod. -uette, -n, f. statyett. -uieren, sv. tr. 1. bestämma, fastställa, förordna. 2. statuera. 3. tåla, tillåta, låta ske. -ür, -en, f. ställning, hållning, figur, växt. -üt, -[e]s, -en, n. statut, stadga. -utarisch, a. stadgad.

Stau, m. i talesätt: *das Wasser ist im ~* vattenet står stilla mellan ebb o. flod, *das Wasser im ~ haben* ei. halten: ha vattnet uppdämdt, *das Rad geht im ~* hjulet stannar ut röjd af bakvatten, bild. *es im ~ haben:* vara förmögen.

Staub, -[e]s, 0, m. dim. †, 1. dam; stoft. Sich aus dem ~ machen: skudda stoftet af sina fötter, taga till benen, *etc. in den ~ ziehen* ei. treten: neddraga ngt i smutsen, *jm ~ in die Augen werfen:* slå blå dunster i ögonen på ngn. 2. = *Staubkorn*. 3. fint regn, vattenånga vid vattenfall. -bach, m. bäck med höga fall så att vattnet delas i småpartiklar. -besen, m. damborste, damviska. -beutel, m. bot. ståndareknapp.

Stäube, -n, f. = Staubach. -n, sv. I. sv. stauben, itr. h. o. s. 1. i sht oper. damma. 2. ryka som dam, flyga omkring. 3. spränga framåt, flyga, sätta i väg. II. tr. 1. strö. 2. gnm flaktande, vanna m. m. skilja, t. ex. *die Spreu von den Körnern ~* skilja, vanna agnarna från stridsäden. 3. skingra, spränga, så att de fara åt hvar sitt håll. 4. rengöra från dam, piska, afdamma. -r = *Abstäuber*. -rn = *stobern*.

Staubfaden, m. bot. ståndare. -feder, f. dun. -gefäls, n. bot. ståndare med kuapp. -haar, n. fjun. -ig, a. dammig. -igkeit, f. dammigt, neddammat tillstånd. -kamm, m. finkam. -korn, n. dam-, stoftkorn.

Stäubling, -e, m. poet stoftets barn, dödlig.

Staubmantel, m. damrock. dankappa. -perlen, pl. pärlfrö. -regen, m. fint regn, dugregn. -sack, m. punspåse.

Stauch, -e, m. åtskilliga klädesplagg ss. slöja, halsduk, ärm, muff, halhundske m. m. -e, -n, f. 1. = *Stauch*. 2. hög, binge. -en, -s, tr. 1. stuka, slå, stöta, nita. *Fallend sich den Arm ~* falla och bryta armen ur led, *gestaucht:* kort och tjock. 2. sätta i hög, i binge. 3. stöta, stoppa ta i ngt. 4. hämma, dämna upp.

Staudle, -n, f. dim. †, (låg) buske, halfbuske, stånd. -en, sv. itr. h. o. s. växa i buskform, breda ut sig. -ig, a. buskartad, busklik.

staulen, sv. I. tr. 1. sjs. stufva. 2. uppdämma. II. itr. h. o. rfl. stiga (om vatten). -er, -, m. stufvare. -f, -e, m. stop, bågare. -nen, I. sv. itr. h. förvånas, häpna. II. -s, 0, n. förvåning, häpnad. -nenswört[h], -nenswürdig, a. förvånansvärd. -pbesen, m. spöknippa om spöslitning. -pe, -n, f. 1. ar. Stäupe, spöslitning, hudstrykning, hudflängning. 2. farsot, sjukdom.

stäupen, sv. tr. spöa, hudstryka, hudflänga.

Staupenschlag, m. spöslag, -rapp.

Stäupung, f. spöslitning, hudstrykning.

Stauung, f. 1. sjs. stufning. 2. uppdämning.

Stearin, [-e]s, 0, n. o. m. stearin.

Stech|apfel, m. bot. spikkubba, tisteläpple (Datura). -bahn, f. tornérbana, -plats. -eiche = *Stechpalme*. -en, st. tr. o. itr. h. 1. sticka. *Auf jn* ~ ge ngn stickord, pikar, *was mich an Nachbar sticht*: hvad som förargar mig hos grannen. 2. gravera, sticka, rista. 3. tornera. *In vom Roß's, aus dem Sattel* ~ kasta ngn ur sadeln vid tornering. 4. ljustra. 5. fäkta med värja, med florett. 6. sjs. *In [die]* *See* ~ sticka ut till sjöss. 7. sjs. *An et. auf einander* ~ gnm ett stek hopfästa. 8. kort. sticka öfver. 9. *Jm eine [Maulschelle]* ~ ge ngn en munfisk, en örfil. 10. *Jm etw.* ~ gifva ngn en vink om ngt. 11. *Silben* ~ rida på ord, härklyfva. 12. *Nach et. auf* (med sak.) *etw.* ~ eftersträfvat ngt. 13. *Ins Rote* ~ skifta i rödt. *Der Wein sticht auf Essig*: vinet smakar ättika, är surt. -er, -, m. 1. en som sticker m. m. se *stechen*. 2. värja. 3. synglas, glasögon, kikare. -gabel, f. ljuster. -handel, m. byteshandel. -heber, m. stickhäfvert. -kissen, n. liten kudde. -palme, f. kristtorn (Ilex). -platz, m. = *Stechbahn*.

Stech|brief, m. efterlysning efter förbrytare, häktningssorder. -brieflich, a. som innehålles i efterlysningen. *In* ~ *verfolgen*: lysa efter ngn. -en, a) sv. o. st. I. itr. h. befinna sig, vistas, vara, hålla till, sitta. *Es steckt etw. dahinter, darunter*: det ligger ngt bakom, därunder, *voll* ~ vara full af, fullsatt med, ~ *bleiben*: fastna, ej komma ur fläcken, *in der Rede* ~ *bleiben*: komma af sig, *opers. es steckt mir in allen Gliedern*: jag när illa i hela kroppen, *da steckt's*: det är där, skon klämmer. II. tr. 1. sticka, stoppa, lägga, fästa. *Ein Haus in Brand* ~ sätta eld på ett hus, *Geld in ein Geschäft* ~ sätta in pengar i en affär, *etw. los* ~ lossa ngt. 2. = *stechen* 9, 10. III. rfl. 1. blanda, lägga sig i ngt. *Sich zwischen zwei Personen* ~ ställa, sätta sig mellan två personer, *sich hinter jn* ~ dölja sig bakom ngn. 2. stocka, råka i stockning. b) - m. dim *Steckchen*, -lein, staf, käpp. -enpférd, n. käpphäst. -kissen,

n. bärdyna. -ling, -e, m. sättkvist. -nadel, f. knappål. -reis, n. sättkvist.

Steg, -e, m. 1. stig. 2. spång, planka. 3. stall på stränginstrument. 4. hålla. -reif, m. 1. stigbygel. 2. *Aus dem* ~ på rak arm, utan förberedelse, oföberedd, improviserad. -reifdichter, m. improvisatör. -reifgedicht, n. improviserad dikt.

Stehl|auf, -s, m. gubbe (teksak) som reser sig upp, hur man än lägger den. -en, st. I. itr. h. o. s. 1. stå. ~ *den Fusses*: på stående fot, *ein Mann steht für sein Wort*: en karl står vid sitt ord, *Geld bei jn* ~ *haben*: hafva pengar innestående hos ngn. 2. ställa sig. 3. särskilda fall. *Etw. steht jn hoch* el. vanl. *etw. kommt jn* el. *jm hoch* zu ~ ngt kommer att stå ngn dyrt, ngn får dyrt umgälla ngt, *etw. steht jn [gut]*: ngt klär ngn, *jm* ~ hålla stånd mot, trotsa ngn, *seiner* (dat.) *Rede* ~ stå för hvad man sagt, *etw. steht zu erwarten, nicht zu ändern*: ngt är att vänta, kan ej ändras, *ich weis's nicht, wo der Kopf mir steht*: jag vet ej hur jag har det, jag är yr i hufvudet; *wie steht's?* hur står det till? *so steht's also*: ja så, det står så till, ~ *bleiben*: stanna, *eine Speise* ~ *lassen*: lemna en rätt orörd, *den Bart* ~ *lassen*: låta skägget växa. — Med prep.: *auf etw.* (dat.) ~ stå fast vid ngt, *auf seinem eignen Kopf* ~ vara envis, ha sitt hufvud för sig, *auf etw.* (sak. el. * dat.) *steht eine Belohnung*: det är utfäst en belöning för ngt, *auf etw. steht der Kopf*: ngt är vid dödsstraff förbudet; *etw. steht bei jn*: ngt står i ngns makt; *für etw.* ~ stå, svara för ngt, *für jn gut* ~ vara i borgen för ngn; *bei jn in Arbeit* ~ hafva arbete, arbeta hos ngn; *nach etw.* ~ eftersträfvat ngt; *zu etw.* ~ passa för ngt, *zu jn* ~ sluta sig till, bistå ngn, stå på ngns sida, *jm zur Seite* ~ biträda ngn. II. rfl. *Sich gut stehen mit jn*: stå på god fot med ngn, *wir* ~ *uns nicht besonders*: sig i komma just ej så väl öfverens, *sich an et. auf tausend Mark* ~ ha tusen marks lön, *sich bei etw. gut* ~ stå sig bra med ngt, *opers. es steht sich sicher hier*: man står säkrare här. -kragen, m. ståndkrage.

steh|bar, a. möjlig att stjåla.

Stehleiter, f. dubbelstege.

steh|llen, st. I. tr. o. itr. h. stjåla. *Er kann mir gestohlen werden*: honom kan jag gärna vara af med, han är mig ej till ngt gagn, *dem lieben Gott die Zeit* ~ gå och slå dank, vara sysslolös, *das Bild ist wie aus dem Spiegel gestohlen*: porträttet är såående likt, *sein Leid stahl mir Thränen*: hans lidande kom mig att gråta, *die Hecke stiehlt mir ihn*: häcken döljer, skymmer bort honom för mina blickar. II. rfl. stjåla sig, smygga sig. -er, -, m. tjuf.

steh|n = *stehen*. -platz, *m.* ståplats. -pult, *n.* hög pulpet att stå vid.
steier|lisch, *a.* steiersk, Steiermarks. -märker, -, *m.* steiermarkare. -märkerin, -nen, *f.* steiermarkarska.
steif, *a.* 1. styf, stel, hård, fast. *Bnd. die Ohren* ~ halten: vara vid godt mod, ej misströsta, ~ und fest behaupten: påstå fullt och fast, ~ in seiner Meinung sein: stå fast vid sin mening. 2. stark (om spritdrycker). -e, -n, *f.* 1. = Steifheit. 2. stärkelse, lim, klister, appretyr. 3. stötta, sträfvä. -en, *sv.* I. *tr.* 1. göra styf, styfva, stärka, appretera. 2. stötta. 3. styrka. II. *rf.* Sich auf etw. (ack.) ~ a) stödja sig på ngt, b) stå fast vid; envist vidhålla ngt. -er, -, *m.* styfvare, appreterare. -heit, -igkei|t, *f.* styfhet, stelhet. -leinen, I. *a.* bestående af, klädd i styft linne. II. *n.*, -leinwand, *f.* styft, klistradt, stärkt linne. -ling, -e, *m.* stel person. -rock, *m.* stärkkjortel. -sinn, *m.* envisheit, halsstarrighet. -sinnig, *a.* envis, halsstarrig. -ung, *f.* stärkande *m.* *m.* se steifen.
Steig, -e, *m.* stig, fotstig, gångstig. -bohne, *f.* storböna. -bügel, *m.* stigbygel. -e, -n, *f.* 1. smal o. brant trappa, stega. 2. stätta. 3. brant gångstig, bärgsväg. 4. galler, bur. 5. tjug-eisen, *n.* 1. stigbygel. 2. fotjärn att gå på is med. -en, *st. itr.* a) s. 1. stiga, t. ex. auf das Dach: upp på taket, von dem Dach: ned från taket, aufs Pferd: till häst, in die Kutsche: upp i droskan, in den ei. zu Kopf: åt huvudet. 2. stiga, höja sig. 3. stiga, klifva. 4. arv. h. stiga, gå uppför, klättra. b) *vant. h.* 5. stegra sig. 6. bespringa, betäcka. -er, -, *m.* 1. en som stiger, går uppför, klättrare. 2. bärg. stigare. -erer, -, *m.* en som stegrar *m.* *m.* se roj. -ern, *sv.* I. *tr.* 1. stegra, öka, höja, drifva upp. Einen Mieter [mit der Miete] ~ öka på hyran för en hyresgäst. 2. gram. komparera. 3. inropa på auktion. Auf etw. (ack.) ~ bjuda på ngt på auktion. II. *rf.* ökas, stiga. -erung, *f.* 1. stegrande, ökning, höjning. 2. gram. komparation. 3. auktion. -riemen, *m.* stigbygelsrem. -ung, *f.* 1. stigande *m.* *m.* se steigen. 2. stigning, sluttning.
steil, *a.* brant. -e, -n, *f.* 1. branthet. 2. brant. -heit, *f.* branthet. -ung, *f.* brant.
Stein, -e, *m.* 1. sten. 2. bricka i brädspel *m.* *m.*, pjes i schackspel. 3. sten, kärna i stenfrukt. 4. kvadrat, ruta. 5. pl. -, efter ort o. tid varierande vgt, ugf. lispund. -ädler, *m.* kungsörn. -alt, *a.* lastgammal. -beschwerden, *pl.* stenplågor, -passion. -bock, *m.* stenbock. -boden, *m.* 1. stenig mark. 2. stengolf. -brech, *m.* bot. stenbräcka. -brecher, *m.* stenbrytare. -büche, *f.* hvitbok. -damm, *m.* 1. stendamm. 2. stenlagd väg. -druck, *m.* stentryck, litografi. -drucker|ei, *f.* stentryckeri, litografisk anstalt. -eiche, *f.* bot. a) vanlig ek, b) stenek.

-en, I. *sv. tr.* stenkilägga. II. *vant. steinern*, *a.* af sten, sten-. -eule, *f.* zool. tornuggla. -gut, *n.* stengods. -guten, *a.* af stengods. -hauer, *m.* stenhuggare. -licht, *a.* stentad, -hård. -ig, I. *a.* 1. stenig. 2. = steinicht. II. -e, *n.* = Gestein. -igen, *sv. tr.* stena. -iger, -, *m.* en stenande, bödel. -igung, *f.* stenande. -krank, *a.* lidande af stenpassion. -metz, -en, *m.* stenhuggare. -öl, *n.* bärgolja. -pflaster, *n.* stenkilgning. -reich, I. *n.* mineralrike. II. *a.* stenrik. -schlofs, *n.* flintlås. -schmätzer, *m.* zool. stenskivtåta. -schneider, *m.* stensnidare. -schnitt, *m.* 1. stensnideri. 2. stenooperation. -setzer, *m.* stensättare, stenkilgare. -tot, *a.* stendöd. -weg, *m.* stenlagd väg. -zeichner, *m.* litograf. -zeit, *f.* stenalder.

Steifs, -e, *m.* stjär, gump. -fülser, *m.* zool. gumpfotad fågel.

Stele, -n, *f.* pelare.

Stell|läge, -n, *f.* ställning att ställa ngt på, hylla; fotställning. -bar, *a.* som kan ställas. -dichein, -[s], -, *n.* rendez-vous. -e, -n, *f.* ställe, plats, fläck. An js ~ treten, sein: träda, vara i ngs ställe, nicht von ei. aus der ~ kommen: ej komma ur fläcken, zur ~ schaffen: skaffa fram, auf der ei. zur ~ på fläcken, genast. -en, *sv.* I. *tr.* o. *itr.* h. 1. ställa, an seinen Ort: på sin plats, an die Wand: mot vägg, an einander: ihop. Das Essen warm ~ ställa maten så att den håller sig varm, jn zufrieden ~ tillfredsställa ngn. 2. stanna, hämma, stämma. In durch Fragen ~ uppehålla ngn med frågor, jn ~ arv.: a) fasttrolla ngn, göra så att ngn ej kan röra sig ur fläcken, b) tvinga ngn att stå stilla o. afvakta ens angrepp, så: Wild ~. 3. Jm ~ sätta försåt för, förfölja ngn, nach Vögeln ei. den Vögeln ~ sätta ut snaror, giller för fåglar, ordspr. wer einem andern stellt, der fängt sich selbst: den som gräver en grop åt andra, faller själf i, jn nach dem Leben ~ stå ngn efter lifvet. 4. särskilda fall. Etw. hoch ~ (högt) värdera, sätta värde på ngt, gut gestellt sein: sitta i goda omständigheter. — Med prep.: jn an ein Amt ~ insätta ngn i ett ämbete, ein Gesuch, eine Bitte, einen Brief an jn ~ vända sig med en anhållan, en bön, ett bref till ngn; sein Augenmerk, seinen Sinn auf etw. (ack.) ~ rikta sin uppmärksamhet på ngt, js Natur ist auf etw. gestellt: ngs anlag ligga åt ngt håll, auf sich selbst gestellt sein: vara hänvisad till sig själf, stå ensam, på egna fötter; in Zweifel ~ draga i tvifvelsmål, etw. in js Belieben ~ öfverlemna ngt åt ngs godtycke, etw. ins Werk ~ sätta ngt i verket, verkställa ngt; etw. über etw. anderes ~ föredraga ngt framför ngt annat. II. *rf.* 1. infinna, inställa sig, dem Gericht: inför rätta. 2. ställa sig, låtsa, synas, gifva

sig utseende af. 3. jäg. stanna o. sätta sig till motvärn, *jm*: mot ngn. 4. *Sich mit ei. gegen jn nicht ~ können*: ej kunna komma överens med ngn. -engesüch, *n.* ansökan om en plats. -enjäger, *m.* en som på allt sätt försöker få en anställning, lyckosökare. -ensammlung, *f.* citatsamling. -enweise, *adv.* här och där, fläckvis, stycketsals. -macher, *m.* vagnmakare. -macherei, *f.* vagnmakarverk. 2. vagnmakarverkstad. -spiegel, *m.* rörlig spegel. -ung, *f.* 1. ställande. 2. ställning. -ungsbefehl, *m.* order att inställa sig. -ungspflichtig, *a.* beväringskyldig. -vertretend, *a.* representerande, som är i stället för, vikarierande, tillförordnad. -vertreter(in), *m.* (*f.*) ställföreträdare (-erska), representant, vikarie, fullmäktig, ombud. -vertretung, *f.* representerande, ersättande, vikariat. *In ~* i ngn:s ställe, enligt uppdrag, enligt fullmakt. Stelz|bein, *n.* 1. långt, smalt ben, spindelben. 2. träben. *Ärv.* person med a) spindelben, b) träben. -e, -n, *f.* 1. stylta. *Bua.* *auf ~n gehen ei. schreiten*: vara uppstyldat, gravitetisk, högtrafvanad. 2. = Stelzbein. 3. ärla. -en, *sv. I. itr. h. o. s.* gå på styltor, *Bua.* vara uppstyldat. *II. tr.* förse med styltor. *Gestelzt*: uppstyldat. -enhafft, *a.* 1. styttlik. 2. uppstyldat. -enläufer, *n.* 1. styttgångare. 2. = röj. -envogel, *m.* zool. vadare. -er, -, *m.* 1. styttgångare. 2. en som går på träben. -fuß = Stelzbein. -schuh, *m.* sko med hög klack. Stem|leisen, *n.* huggjärn, stämjärn. -en, *sv. I. tr.* 1. stödja, med kraft sätta. *Die Fü/ße gegen die Wand ~* taga spjårn mot väggen. 2. stämna, hämma, uppdämma. 3. med huggjärn el. majsäl hugga, majsäla. 4. skog. a) fälla träd, b) hugga gamla träd i mindre delar. *II. rff.* 1. stödja sig, motsätta sig, spjårna, taga spjårn. *Sich auf etw. (ack.) ~ a)* stödja sig på, b) envist vidhålla ngt. 2. stiga ut röja af uppdämning. Stempel, -, *m.* 1. stämpel. 2. stamp, stöt. 3. hälmajsäl. 4. bot. pistill. -abgabe, *f.* stämpelafgift, -pengar. -amt, *n.* 1. försäljningskontor för stämplatd papper. 2. kontrollverk. -bogen, *m.* ark stämpelpapper. -gebühr, *f.*, -geld, *n.* stämpelafgift. -halter, *m.* (namn-) stämpel (verktyg). -n, *sv. tr.* stämpla. *Bua.* *Zeugen ~* påverka, inverka på vittnen. -pflichtig, *a.* belagd med stämpelafgift. -schneider, *m.* stämpelskärare, -snidare. -ung, *f.* stämpling. Stämpler, -, *m.* stämplare. -ung, *f.* stämpling. Stenge, -n, *f.* sja. stång. Stengel, -, *m.* bot. stängel, stjälk, skaft. -glas, *n.* glas på hög, smal fot. -icht, -ig, *a.* i små, t. ex. *grob ~* med grof(va) stjälk(ar). -n, *sv. itr. h. o. s.* skjuta i stänglar, stjälkar. Stenograph, -en, *m.* stenograf. -ieren, *sv. tr. o. itr. h.* stenografera.

Stepp|bett, *n.* madrass. -decke, *f.* stickadt täcke. -e, -n, *f.* stepp. -en, *sv. tr.* sticka taoken o. äyl, stoppa. -eréi, -en, *f.* stickning, stoppning. -rock, *m.* stoppad a) rock, b) kjol, stubb. -ung, *f.* stickning, stoppning. Ster, -e, *m.* kubikmeter.

Sterbell|bett, *n.* dödsbädd. -blick, *m.* döende blick. -fall, *m.* dödsfall. -gesang, *m.* begrafningssång, -psalm. -gewand, *n.* svepning. -glocke, *f.* begrafningsklocka; begrafningsringning. -haus, *n.* sorgelhus. -hemd, *n.* likskjorta. -jahr, *n.* dödsår. -kasse, *f.* begrafningskassa. -kleid, *n.* svepning. -lager, *n.* dödsbädd, dödsläger. -lied, *n.* = Sterbebesang. -n, *st. itr. s.* 1. dö, *eines natürlichen Todes*: en naturlig död, *Hungers*: af hunger, *an der Pest*: i pesten. 2. särskilda fall. *Kein ~des Wörtchen*: ej ett enda ord, *ein Geheimnis mit sich ~ lassen*: taga en hemlighet med sig i grafven, *zum ~ verliebt sein*: vara dödligt kär, *im ~ liegen*: ligga på sitt yttersta. -nsangst, *f.* dödsångest. -nsbange, *a.* rädd att dö. -nskrank, *a.* döds sjuk. -nslangweilig, *a.* dödligt tråkig. -nsmüde, *a.* dödsstrött. -nsseele, *f.* *Keine ~* ingen dödlig, *ej en själ, ej en katt. -nswörtchen, n. Kein ~* ej ett enda ord. -zimmer, *n.* rum där ngn dött.

sterb|lich, *a.* dödlig. -icheit, *f.* dödlighet. *Gott hat aus dieser ~ abgefordert*: Gud har hädankallat. -ing, -e, *m.* 1. åt döden invigd, tidigt döende, poet. dödlig. 2. krent barn som snart dör. 3. själfdödt får. -ingswolle, *f.* ull af själfdöda får.

stereotyp|ieren, *sv. tr.* stereotypera.

steril, *a.* steril, ofruktbar, karg, mager.

Sterke, -n, *f.* kviga.

Sterl|öt|[t], -e, *m.* sterlett. -ing, blott i förbind.

Pfund ei. Livre ~ pund sterling.

Stern, -e, *m.* 1. stjärna. *Bua. weder Glück noch ~ haben*: hafva otur i allt. 2. med. a) (ögon-) starr, b) hvit fläck på en nagel, en böld *m.* -deuter, *m.* stjärntydare, astrolog. -deuterei, *f.* stjärntyderi, stjärntydning. -enbüch-ne, *f.* poet. stjärnhvalf. -enplan, -enraum, -ensaal, *m.* stjärnhvalf, -rymd. -enschein, *m.* stjärnljus. -enwärts, *adv.* poet. upp mot stjärnorna, mot himlen. -gucker, *m.* *F* astronom. -hagelbesoffen, -hagelvoll, *a.* *F* blixtrull, stupfull. -kunde, *f.* stjärnkunnskap, astronomi. -kundig, *a.* stjärnkunnig. -schnuppe, *f.*, -schufs, *m.* stjärnfall, -skott. -seher, *m.* astronom. -sücher, *m.* nattkikare. -voll = sternhagelvoll. -wahrsager = Sterndeuter. -warte, *f.* observatorium.

Sterz, -e, *m.* 1. = Stei/s. 2. = röj. -e, -n, *f.* (plog)handtag.

stet, *a.* 1. stadig, fast, orubblig. 2. = röj. -ig, *a.* 1. beständig, oafbruten, ihållande. 2. = stätisch. -igkei, *f.* beständighet, kontinuitet, ihållighet. -s, *adv.* städse, alltid, alltjämt.

Steuer, I. -, n. styre. II. -, f. 1. stöd, hjälp, befrämjande. 2. gåfva, bidrag rör att främja ngt. 3. skatt, afgift, pålaga. 4. vanl. -amt, n. uppboordsverk, -kontor. -bär, a. 1. skattbar, skattskyldig. 2. möjlig att styra, som lyder roddet. -barkeit, f. 1. skattskyldighet. 2. styrförmåga. -beamte(r), m. uppboordsman. -bezirk, m. uppboordsdistrikt. -bord, n. sjo. styrbord. -büch, n. skattelängd. -einnehmer, m. uppboordsman. -einschätzungskommission, f. bevillningsberedning. -ende, n. sjo. akter. -er, -, m. 1. en som styr, rorgångare, styrman, ledare. 2. afhjälpare, lindrare. -erheber, m. uppboordsman. -erlafs, m. skatters efterskänkande. -feder, f. stjärtpenna att styra flykten med. -frei, a. skattefri; frälse. -freiheit, f. skattefrihet. -kraft, f. skatteförmåga. -mann, m. styrman. -n, sv. tr. samt itr. h. o. s. 1. styra, styra kurs, segla; rikta. 2. Einer (dat.) Sache ~ förebygga, hämma, afhjälpa, göra slut på en sak. 3. bidraga (med), lemna bidrag; skatta, betala skatt. -nachlafs, m. skattenedsättning. -pflicht, f. skattskyldighet. -pflichtig, a. skattskyldig; skattskrifven. -pflichtigkeit ~ *Steuerpflicht*. -rad, n. sjo. ratt. -register, n., -rolle, f. skattelängd. -ruder, n. roder, styre. -schein, m. = *Steuerzettel*. -schreiber, m. uppboords-skrifvare. -ung, f. styrande m. m. se *steuern*. -wesen, n. skatteväsen. -zettel, m. 1. debetsedel. 2. skattekvitto, uppboordsbevis.

Steven, -, m. sjo. stäf.

stibitzen, sv. tr. F knipa, snyta, strala, snatta.

Stich, -e, m. 1. styng. *Kein ~* ej ett grand, den ~ *entscheiden*: gifva utslag, hafva utslagsröst vid lika röstetal, ~ *halten*: hålla streck. 2. stick, t. ex. *im ~ lassen*. 3. stickord, pik. 4. florshufva. 5. *Einen ~ haben*: hafva en skruf lös, ~ *von etw.*: släng af ngt. 6. skiftning. *Einen ~ ins Blaue haben*: skifta i blått. 7. om si o. vin: *einen ~ haben*: börja surna. 8. graving; (koppar-, stål-)stick, gravyr. 9. håll i sidan m. m. 10. kort stick. 11. byteshandel. 12. sjo. stek. 13. *Ein ~ Butter*: ugr. ett skedblad smör. -dunkel, a. kolmörk. -el, -, m. 1. grafstickel. 2. spade. -elái, -en, f. 1. F sömnad. 2. stickord, pik. -eln, sv. itr. h. o. tr. 1. sticka, sy med små styng. 2. ge stickord, pika. -elrede, f., -elwitz, m., -elwort, n. stickord, pik. -entscheid, m. utslagsröst. -fest, -frei, a. hård, osårbar. -haltig, a. som håller streck, består profvet, bepröfvad, tillförlitlig. -haltigkeit, f. tillförlitlighet. -heber, m. stickhäfvert. -ler, -, m., -lerin, -nen, f. en som ger stickord, pika; retsticka. -ling, -e, m. zool. spigg. -tag, m. termin. -waffe, f. stickvapen. -wahl, f. val mellan de två, som fått de flesta rösterna. -wort, n. 1. slagord. 2. teat. replik. 3. boktr. kustosd. 4. stickord, pik. 5. uppslagsord.

Stick|arbeit, f. broderi. -dampf, -dunst, m. kväfvande ånga, dunst. -en, a) sv. I. = *ersticken*. II. tr. brodera, sticka, sy. b) -, m. sticka. -er, -, m. brodör. -erei, -en, f. broderi. -erin, -nen, f. brodös. -fluß, m. med lungödem. -gas, n. kväfgas, kväve. -hüsten, m. kikhosta. -ig, a. kväfvande. -luft, f. starkt kvävehaltig luft. -muster, n. brodermönster. -nadel, f. brodernål, stramalnjål. -rahmen, m. broder-, sybåge. -seide, f. brodersilke. -stoff, m. kväve.

stieben, st. o. * sv. = *stäuben*.

Stiefbruder, m. styfbröder.

Stiefel, -, m. stöfvel, (hög) sko, käng. *Seinen ~ gehen*: gå fort, raskt. -anzieher, m. 1. krok att draga på stöflar med. 2. skohorn. -ötte, -n, f. stöflett. -holz, n. stöfvelblock. -knecht, m. stöfvelknekt. -n, sv. I. itr. s. stöfla. II. tr. sätta stöflar på. *Gestiefelt*: med el. i stöflar. -putzer, m. skoputsare. -röhre, f., -schaft, m. stöfvelskaff. -strikpe, f. stöfvelstropp. -stulpe, f. stöfvelkrage.

Stiefeltern, pl. styfföräldrar.

Stiefell|wische, f. blanksmörja. -wichser, m. skoputsare. -zieher, m. 1. = *Stiefelanzieher* 1. 2. = *Stiefelknecht*.

Stiefel|geschwister, pl. styfsyskon. -kind, n. styfbarn. -mutter, f. styfemor. -mütterchen, n. styfmorsblomma, pensé. -mütterlich, a. styfmoderlig. -nachbär, m. ovänlig granne. -schwester, f. styfsyster. -sohn, m. styfson. -tochter, f. styfdotter. -vater, m. styffar. -vaterland, n. styfmoderligt fosterland. -väterlich, a. styffaderlig.

Stieg, -e, m. (gång)stig. -e, -n, f. 1. trappa. 2. tjog. -litz, -e[n], m. steglitsa.

Stiel, -e, m. 1. skaft, handtag. 2. bot. stjälk, skaft. vna. mit *Stumpf und ~ ausrotten*: totalt utrota. 3. stolpe, post. -en, sv. tr. skafta, skäfta. *Gestielt*: med skaft; bot. på skaft, med stjälk. -ig, a. i sms. försedd med så el. så beakaffad skaft el. stjälk, t. ex. *kurz ~* med kort skaft el. stjälk.

Stier, I. -e, m. tjur; oxe. II. a. stirrande, stel. -en, sv. itr. h. stirra.

Stift, I. -e, m. stift, griffel, sprint, nagel, nål, tagg, aflång bit; F putinfasker. II. -e[r], n. 1. stiftelse. 2. (biskops)stift, kloster, domkapitel, prästseminarium m. fl. kyrkl. inrättar. -en, sv. tr. 1. stifta, slå stift i. 2. stifta, grunda, grundlägga, anstifta. *Nutzen ~ göra nytta, da haben Sie etw. Schönes gestiftet*: där har ni just styrt till det bra. 3. skänka un en stiftelse, donera, testamentera. -er, -, m. stiftare. -erin, -nen, f. stiftarinna. -halter, m. ritstift. -isch, a. tillhörande ett stift, stifts-. -ler, -, m. lärjunge i en klosterskola. -lerin, -nen, f. stiftsfru, stiftsfröken. -sgemeinde, f. domkyrkoförsamling. -shaus, n. en stiftelse tillhörigt hus. -sherr, m. domherre, kanik. -shütte, f.

itr. intransitivt, r/f. reflexivt, st. starkt, sv. svagt, tr. transitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälperb.

stiftshydd. -skirche, *f.* domkyrka, katedral. -schule, *f.* katedralskola. -ung, *f.* stiftelse; grundläggning. -ungsbrief, *m.* gåfvobref. -ungsteier, *f.*, -ungsfest, *n.* grundlägnings-, årshögtid, jubileum.

Still, -e, *m.* stil. -ött, -e, *n.* stilett. -haft, *a.* stillfull. -isieren, *sv. tr.* stilisera. -ist, -en, *m.* stilist. -itisch, *a.* stilistisk.

still, *a.* stilla, tyst, lugn. ~ *schweigen*: vara tyst, tiga, *jn* ~ *schaffen* *ei. kriegen* *ei. bekommen* *ei. machen*: bringa ngn till tystnad, *bei etw.* ~ *stehen*: stanna vid, lugna sig med ngt, *die* ~ *Woche*: passionsveckan, ~ *er Freitag*: långfredag, ~ *Messe*: mässa som ej sjunges utan läses af prästen, *ein* ~ *es Glas leeren*: tömma ett glas utan skätkal för en afiden, *dem* ~ *nen Trunk ergeben sein*: skåpsupa, *hand.* ~ *ne Zeit*: död tid. -beglückt, *a.* stilla lycklig, lycklig i sin ensamhet. -e, I. O, *f.* stillhet, tystnad, tysthet; stillestånd, *paus.* II. = still. -en, *sv. tr.* I. stilla, lindra, lugna, bringa till stillhet, bilägga, göra ett slut på, dämpa. 2. stilla, tillfredsställa. *Den Durst* ~ släcka törsten. 3. tysta, bringa till tystnad. 4. *av. itr. h.* amma, gifva bröstet. -er, -, *m.* en som stillar *m. m.* *se* föreg. -heit, *f.* stillhet. -leben, *n.* I. lugnt, stilla lif. 2. måt. stilleben. -schweigen, *n.* tystnad. -schweigend, *a.* tigande, tyst. -schweigends, *adv.* tyst, under tystnad. -stand, *m.*, -stehen, *n.* stillestånd. -stehend, *a.* stillastående. -ung, *f.* stillande, lindring *m. m.* *se* stillen. -vergnügt, *a.* stilla förnöjd.

Stimm|abgabe, *f.* rösteledels aflemnande, röstning. -band, *n.* stäm-, röstband. -bär, *a.* I. som kan stämmas. 2. * röstberättigad. -berechtigigt, *a.* röstberättigad. -berechtigung, *f.* rösträtt. -e, -n, *f.* stämma, röst. -en, *sv. I. itr. h.* I. ljuda, klinga. 2. stämma, samstämma, vara harmonisk. *Zu etw.* ~ stämma öfverens med ngt. 3. rösta, votera. II. *tr.* stämma. *Seine Forderungen hoch* ~ ställa höga fordringar, hafva stora anspråk, *zu etw. gestimmt*: böjd för ngt, *er ist heute schlecht gestimmt*: han är i dag vid dåligt lynne. -enzahl, *f.* röstantal, antal röstande. -eneinheit, -eneinhelligkeit, *f.* enhällighet vid omröstning. -engleichheit, *f.* lika röstetal. -enmehrheit, *f.* I. röstöfvervigt. 2. pluralitet. -enminderheit, *f.* minoritet. -ent[h]eilung, *f.* röstsplittring. -er, -, *m.* I. (piano-) stämmare. 2. stämnyckel. -führer, *m.* I. korfförare. 2. a) ledare, b) organ för ett parti. -gabel, *f.* stämångel. -hammer, *m.* stämhammare. -holz, *n.* mus. ljudpinne. -ig, *a.* I. ljudande, klingande. 2. i sms. -stämmig. -mittel, *n.* röstomfång, röstresurs. -recht, *n.* rösträtt. -ritze, *f.* röstspringa. -schlussel, *m.* stämnyckel. -ung, *f.* stämning. -wechsel, *m.* målbrott. -zählung, *f.* rösträkning. -zetel, *m.* röstsedel.

stimulieren, *sv. tr.* stimulera, reta, egga.

Stink|baum, *m.* brakved. -en, *st. itr. h.* stinka, lukta illa. -ig, *a.* stinkande, illaluktande. -käfer, *m.* tordyffel. -nessel, *f.* plister, blindnäska. -ratz, *m.* iller. -stein, *m.* orsten. -t[h]ier, *n.* stinkdjur.

Stint, -e, *m.* nors.

Stipendium, -[s], ..ien, *n.* stipendium.

stippen, *sv. tr. o. itr. h.* I. = tippen. 2. = tunken.

stipulieren, *sv. tr.* stipulera, fastställa, bestämma.

Stirn[e], -en, *f.* I. panna. 2. framsida. -rad, stjärnhjul. -wand, *f.* framsida.

stoben = schmoren.

Stöber, -, -hund, *m.* stöfware. -n, *sv. I. itr. h.* I. ss. hvirfande massa drivas af vinden; *yra.* ~ *der Regen*: ant regn med blåst, ~ *der Schnee*: snöyra. *opers. es stöbert*: det yrar. 2. söka, leta, snoka. II. *tr. I.* = stäuben II, 3. 2. jäg. uppspara, jaga upp. -wetter, *n.* yrväder.

stocklein, -en = stockern. -er, -, *m.* tandpetare. -ern, *sv. tr. o. itr. h.* med ngt spetsigt peta, röra i ngt, *t. ex. sich die Zähne* ~ peta tänderna, *das Feuer* ~ röra om elden. *bia. [auf] jn* ~ *ge ngn* stickord, pikar.

Stock, -e † (*jr* 5, 9, 12), *m.* I. kapp; skaft; stäcke, pinne. 2. bot. stam. 3. (vin)stock, träd, buske, stånd. 4. stubbe. *Über ~ und Block* *ei. Stein*: öfver stock och sten, *mit ~ und Stiel*: med rubb och stubb. 5. pl. -er †, *bia.* stock, klot. 6. *Der ~ eines Zahnes*: melersta delen af en tand mellan rot o. krona. 7. bål, lif af klädesplagg. 8. stam, stående kapital, grundfond. 9. pl. -s, värdepapper. 10. = Schober. 11. hufvudmassa, hufvudsträckning af ett bärg. 12. pl. -e, *av. n.* våning. 13. klots, kubb. 14. stock, a) boktr. (träsnitt) b) straffredskap. 15. (bi)kupa. -aar, -ädler, *m.* dufhök. -böhme, *m.* ärkebömare, bömare till lif och själ. -degen, *m.* kapp med en klinga i. -dunkel, *a.* stock-, koldörk. -en, *sv. I. itr. h. o. s.* I. stocka sig, afstanna, stanna. *Es stockt mit dieser Sache*: det går trögt med denna sak, *im Reden* ~ stappla på målet, komma af sig. 2. lefra sig, ysta sig, surna. 3. mögla, få mögelfäcker. II. *tr. I.* störa, förse ura med stöd, skafta, sätta kraft på. 2. hoprulla, rulla. 3. trafta, *t. ex. Holz.* III. *rf.* växa buskigt. -erbsen, *pl.* sprötärter.

stöcker|lig, *a.* I. torr, mager. 2. knagglig, trög. -n, *sv. itr. s.* klifva, speta.

Stock|fackel, *f.* torrvedsfackla. -fäule, -fäulung, *f.* öfvermognad, halfskämdt tillstånd hos drufvor medan de sitta kvar på rankorna. -fiedel, *f.* stockfiel. -finster = stockdunkel. -fisch, *m.* stockfisk. -fleck, *m.* mögelfläck. -fleckig, *a.* mögelfläckig, möjlig. -fremd, *a.* fullkomligt främmande. -geige, *f.* stockfiel. -gelehrt, *a.* pedantisk. -gläubig, *a.* blindt troende. -halter,

m. käppställ. **-haus**, *n.* fängelse, häkte. **-heiser**, *a.* alldeles hes. **-ig**, **stöckig**, *a.* 1. mögelfläckig, möglig. 2. = *stöckisch*. **-stöckig**, *a.* 1. *sms.* -vånings-, *t. ex.* *ein dreier* *Haus*: ett trevåningshus. **stöckisch**, *a.* omedgörlig, envis, halsstarrig. **Stock|laterne**, **-leuchte**, *f.* lanternan, lykta med skaff till handtag. **-mäuschenstil**, *a.* alldeles tyst. **-meister**, *m.* stockmästare, fångvaktare. **-narr**, *m.* ärkenarr. **-rose**, *f.* stockros. **-schirm**, *m.* paraply, parasoll med skaff. **-schnupfen**, *m.* snufva som täpper näsan. **-steif**, *a.* styf som en stake, kapprack. **-still**, *a.* alldeles stilla, tyst. **-stumm**, *a.* stum som en fisk. **-taub**, *a.* stendöf. **-uhr**, *f.* pendyl. **-werk**, *n.* vånig. **-zahn**, *m.* oxeltand. **Stoff**, *-e*, *m.* 1. ämne, material, stoff. 2. tyg, kläde; sidentyg. 3. stud. öl. **-el**, *-*, *m.* 1. *npr.* dim. af Kristoffer. 2. tölj, dumbom. **-en**, *a.* af siden, siden-. **-lich**, *a.* materiell, kroppslig. **-los**, *a.* 1. okroppslig. 2. innehållslös. **-name**, *m.*, **-wort**, *n.* gram. ämnesnamn. **stöhnen**, *sv. itr. h.* stöna. **Sto|liker**, *-*, *m.* stoiker. **-isch**, *a.* stoisk. **Stol**, **-a**, **-e**, *-en*, *f.* stola (örver axlarna gående bindel, del af katolska prästrätgen). **-gebühren**, *pl.* prästtione. **Stolle**, *-n*, *f.* 1. = *Stollen* 2. = *Stulle*. **-n**, *-*, *m.* dim. *Stöllchen*, 1. fot hvarpå ngt hvilar, ben. 2. fin, aflång hveteflef, hvetekaka i sht ss. julkaka. 3. tunnel, bärg. stoll. **Stöllner**, *-*, *m.* bärg. ägare till en stoll. **Stolper**, *-*, *m.*, **-éi**, *-en*, *f.* snafvande, snubbling. **-er**, *-*, *m.* en snafvande, stapplande. **-ig**, *a.* knagglig, ojämn, gropig. **-n**, *sv. itr.* *s. o. h.* snafva, snubbla, stappla. **stolz**, *I. a.* stolt, *auf* *el. über* (med *ack.*) *el. ob* *etw. el. poet. einer* (*gen.*) *Sache*: öfver ngt. **II. -es**, *0*, *m.* stolthet. **-ieren**, *sv. itr. h. o. s.* stoltsera. **Stopp|arznei**, *f.* stoppande medicin. **-e**, *-n*, *f.* stopp. **-en**, *sv. I. tr. o. itr. h.* 1. stoppa; proppa. *Gestopft voll*: packad full. 2. *Ge-flügel* ~ mata fjäderfä med gödningsdeg. 3. med stoppa, vara stoppande. 4. stoppa, stanna. **II. rfl.** stocka, skocka, hoppacka, sätta sig. **-er**, *-*, *m.* 1. stoppare. 2. ngt att stoppa med ss. laddstake, pipstoppare *m.* **-farbe**, *f.* renoveringsfärg. **-fleck**, *m.* stopp. **-garn**, *n.* stoppgarn. **-nadel**, *f.* stoppnål. **-ung**, *f.* stoppning *m.* *se stoppfen*. **stopp**, *itj.* stopp. **Stoppel**, *-n*, *f.* 1. åkerstubb. 2. i skilnet på plockade fåglar kvarsittande fjäderändar. 3. korta, styfva skaggstrån. **-acker**, *m.* stubbåker. **-bärt**, *m.* kort, styft skägg. **-feder**, *f.* i skilnet kvarsittande fjäderände. **-feld**, *n.* stubbåker. **-gedicht**, *n.* ur andra dikter hopplockadt poem. **-gras**, *n.* på stubbåker växande gräs. **-korn**, *n.* på stubbåker sådd säd. **-n**, *sv. tr. o. itr. h.* 1. plocka ax; hopplocka, kompi-

lera. 2. plöja stubbåker. 3. borttaga i skilnet kvarsittande fjäderändar. **-werk**, *n.* lappverk, plockgods, kompilation. **-zeit**, *f.* tiden efter sädesskörden, höst.

stopplien, *sv. tr. o. itr. h.* stoppa, stanna. **-ine**, *-n*, *f.* stubintråd. **-ler**, *-*, *m.* 1. axplockare. 2. kompilator. **-lerin**, *-nen*, *f.* axplockerska.

Stöpsel, *-*, *m.* propp; *F* kort, tjock person. **-n**, *sv. tr.* sätta propp i, korka.

Stör, *-e*, *m.* zool. stör. **Storch**, *-e* †, *m.* stork.

Störch|lin, *-nen*, *f.* storkhona. **-ling**, *-e*, *m.* storkunge.

Storch|schnabel, *m.* 1. storknäbb. 2. näfva, storknäbb (*Geranium*). 3. transportör (kopieringsinstrument).

stör|len, *sv. tr. o. itr. h.* 1. störa. *In aus dem Schlaf* ~ väcka ngn. 2. *Gestört*: (sinnes-) rubbad. 3. peta, stöta, röra om, pulsa. **-enfried**, *-e*, *m.* fridsstörare. **-er**, *-*, *m.* en som stör. **-eréi**, *-en*, *f.* oupphörligt störande. **-ni**[t]s, *-se*, *f. o. n.* = *Störung*.

Storr, *-en*, *m.* stubbe, stump.

stör|rlig, **-lisch**, *a.* envis, halsstarrig. **-lgkeit**, *f.* envishet, halsstarrighet.

stör|rsäm, *a.* störande. **-stock**, *m.* käpp, stake att röra om med. **-ung**, *f.* störande, rubbning, oordning.

Stöfs, *-e* †, *m.* 1. stöt. *Auf* ~ *fechten*: fäkta med värja, med florett. 2. hög, bunt, trafve. 3. skarf. **-degen**, *m.* värja.

Stöfsel, *-*, *m.* (mortel)stöt, stötel, stamp.

stöfsen, *st. I. tr.* 1. stöta, knuffa, puffa, skuffa, ränna, stänga. 2. skjuta ihop, sätta ihop, hopfoga, skarfa. 3. hylla. 4. stråkilda rail. *In ins Gefängnis* ~ kasta ngn i fängelse, *aufs Rad* ~ stegla, *aus dem Land* ~ driva i landsflykt, *von dem Thron* ~ afsätta, detronisera. **II. rfl.** 1. stöta sig, *an etw.* (*ack. el. † dat.*) mot, bida på ngt, blifva stött öfver ngt. 2. rpr. stöta, slå mot hvarandra.

3. *Eine Sache stößt sich an etw.*: ngt är hinderligt, i vägen för en sak. **III. itr. h.** *o. när* riktingen angifres *s. I.* stöta. *An etw.* (*ack.*) ~ stöta, gränsa intill ngt, om roffåglar: *auf einen Vogel* ~ skjuta, stöta sig, slå ned på en fågel. 2. stängas.

Stöfser, *-*, *m.* 1. en som stöter. 2. roffågel. 3. = *Stöfsel*. 4. hälk i byxor, armar.

Stöfs|ërde, *f.* stamplera. **-eréi**, *-en*, *f.* idkligt stötande. **-falke**, *m.* jagtfalk. **-fechten**, *n.* florettfäkting. **-gebet**, *n.* kort brinnande bön. **-holz**, *n.* trafvad ved.

stöfsig, *a.* som (brukar) stängas; *bida* som stöter folk, stötande.

Stöfs|klinge, *f.* värja. **-naht**, *f.* skarf. **-rapier**, *n.* florett. **-seufzer**, *m.* suck ur ett beklämdt bröst, *ärv. = Stofsgebet*. **-vogel**, *m.* roffågel.

-weise, *adv.* stötvis. **-wind**, *m.* vindstöt. **-zahn**, *m.* huggtand.

Stott|eréi, *-en*, *f.* stammande. **-erer**, *-*, *m.*

stammare. -orig, a. stammade. -ern, sv. itr. h. o. tr. stamma. -erworte, pl. stammade ord. -rerin, -nen, f. stammerska.

stotzig, a. 1. klumpig. 2. brant, lodrät. stoven = *schmosen*.

strack, a. 1. rak, stadig, säker i gång o. hållning. 2. om här: slät, rak. 3. rak, rät. 4. fast, bestämd. 5. ss. adv. fort, strax. -s, adv. 1. rakt. ~ *gegen mein Verbot*: rakt i strid med mitt förbud. 2. fast, bestämdt. 3. fort, strax, på stund.

straffbar, a. straffbar, brottslig. -barkeit, f. straffbarhet, brottslighet. -befugni[is], f. befogenhet att straffa. -e, -n, f. straff; vite, böter, plikt. *Zur ~ till straff, seine ~ absitzen, abbüßen*: afsitta, aftjäna sitt straff, in ~ *nehmen*: straffa, *zur ~ ziehen*: pliktfulla. -en, sv. I. tr. 1. straffa; näpsa. *In an der Ehre ~ döma ngn medborgerligt förtroende* (ei. militärisk heder) förlustig, *um Geld ~ bötfälla*. 2. tadla, tillrättavisa. II. rfl. straffa sig själf, straffas. -engel, m. straffande engel. -er, -, m. straffare. -erkenntni[is], n. (straff)dom. -erlaß, m., -erlassung, f. straffets efterskänkande.

straff, a. stram. (hårt) spänd, styf, åtsittande, sträng, kraftig, hurtig; om hållningen: god med spända muskler. ~ *anziehen, spannen*: spänna, draga åt hårdt.

strafffall, m. straffbar handling, brott. -fällig, a. förfallen till straff, brottslig. -fälligkeit, f. brottslighet.

strafflen, sv. I. tr. draga åt, spänna, sträcka. II. rfl. spännas. -gespannt, a. hårdt spänd. -heit, f. spänning, spänstighet, kraft.

straffrei, a. fri från straff, ostraffad. -heit, f. strafflöshet.

strafflung, f., -ziehen, n. åtdragning, spänning.

strafflobot, n. straffstadgande. -geld, n. böter. -gericht, n. straffdom. -gerichtsbarkeit, f. rättskipning i brottmål. -gewalt, f. straffande makt. -kammer, f. domstol i brottmål utan bistare. -kasse, f. af böter bildad kassa, bötesmedel. -kompanie, f. disciplinkompani.

strafflich, a. 1. straffvärd. 2. straffande, sträng. 3. F oerbörd, dugtig, kolossal. -lichkeit, f. straffvärdhet. -ling, -e, m. straffånge, brottsling.

strafflos, a. strafflös, ostraffad. -mittel, n. bestaffningssätt. -rechtlich, a. straffrättslig. -richter, m. straffande domare. -rut[h]e, f. ris, färla; bnd plägoris. -sache, f. brottmål. -urt[h]eil, n. (straff)dom. -verfahren, n. straffprocedur. -vollstreckung, -vollziehung, f., -vollzug, m. ett straffs verkställande. -würdig, a. straffvärd.

Strahl, -[e]s, -en, m. dim. †, stråle. -en, sv. I. itr. h. stråla. II. tr. utstråla.

strahlen, sv. tr. kamma, rykta.

Strahlenantritt, n. strålande anlete. -enbrechung, f. strålbrytning. -enbündel, n., -enbünd-

schel, m. o. n. strålnippe. -enkrona, f. strålkrona, gloria. -enreich, -envoll, a. strålande. -ig, a. som har strålar; strålförmig.

Strähn, -e, m., -e, -n, f. 1. hårtoss, länk i en näta. 2. docka, pasma. -ig, a. delad i länkar, i pasmor, i aht i sms., t. ex. *drei ~* delad i tre länkar, tredelad.

stramm = *straff*. -en, sv. itr. h. o. tr. strama, sitta åt. -heit = *Straffheit*.

strampellig, a. sparkande, sprattlande. -n, sv. itr. h. o. tr. sparka, sprattla. *Sich blofs ~* sparka af sig.

Strand, -e o. * -er †, m. strand. *Auf den ~ laufen* ei. *geraten*: stranda, *na. jn auf dem ~e sitzen lassen*: lemna ngn i sticket. -bauer, m. strandbo, kustbo. -bediente(r), m. kustvakt. -bewohner, m. strandbo, kustbo. -en, sv. itr. s. o. h. stranda, lida skeppsbrott, drifva i land. -gut, n. strandgods. -herr, m. strandägare. -ordnung, f. strandrätt (lag). -ung, f. strandning, skeppsbrott. -wächter, m. kustvakt.

Strang, -e †, m. 1. länk, sträng i en näta, ett rep. 2. lina, rem i seldon ss. draglina, gjord, grimskäft, tygel, töm. *Bu. über die Stränge schlagen*: hoppa öfver skacklarne, *wenn alle Stränge reißen*: i yttersta nödfall, *alle Stränge anziehen*: uppbygga allt, *mit jm denselben ~ ziehen*: samarbeta med ngn. 3. galgrep. 4. rep, snöre i allmänh., (båg)sträng, sena. 5. *ss Schienenstrang*.

strängen, sv. tr. spänna med lnor. *Die Pferde an ei. in die Deichsel ~* spänna för hästarne.

strangulier[en], sv. tr. strypa. -ung, f.

Strapläze, -n, f. strapats. -azieren, sv. tr. strapatsera.

Strals, -[e]s, O, m. oäkta ädelsten af glas.

strålsläb *ss* *soj.* -auf, adv. ~ *straf/sab*: gata upp och gata ned. -e, -n, f. dim. †, 1. gata, väg. *Seine[r] ~ ziehen* ei. *gehen*: draga sina färde, gå sin väg (framåt). 2. sund. -endamm, m. bank, väg, gata ss. begränsad mot den omgivande terrängen. -enpflaster, n. stenläggning. -enraub, m. rån på öppen väg, stråtröfveri. -enräuber, m. stråtröfvere. -enräuberei, f. = *Strafsenraub*. -enräuberisch, a. stråtröfvar(e). -ensperrung, f. vägs, gatas spärrning; barrikad. -enthür, f. gaddörr. -enverkauf, m. försäljning på öppen gata.

Stratlög[ø], -en, m. strateg, härförare. -egém, -e, n. krigsläst. -égisch, a. strategisk.

Straube, -n, f. dim. †, 1. spritsbakelse. 2. dim. ngt. sockerhjärta, hjärtunge. -n, sv. itr. h. o. rfl. = *sträuben* II.

sträuben, sv. I. tr. resa å ända. *Er sträubte das Haar*: håret reste sig på hans huvud, *der Vogel sträubt die Federn*: fågeln blåser upp, *purrar upp sig, dieser Anblick sträubte ihm das Haar*: denna syn kom håret att resa sig på hans huvud. II. rfl. resa sig i aht om håret, stå å ända, borsta sig. *Sich ge-*

~ = föregående uppslagsord. * äkta sms. O saknar plur. † bar omjnd. F femljärt, P lägre språk. * mindre brukligt

gen *etw.* ~ uppressa sig, streta, spjärna emot ngt, finna ngt motbjudande.

sträubig, sträubig, a. 1. = *struppig*. **2.** motspänstig. **-kopf, m.** person med tofvigt, oordnad hår; *bnä.* = *Starrkopf*.

Strauch, -e[r] †, m. buske. **-dieb, m.** stråtröfvare. **-eln, sv. itr. s. o. h.** snafva, snubbla, stappla, göra ett felsteg, fela, falla. **-ig, a.** bevoxen med buskar, buskig. **-ler, -, m. 1.** en snafvande, stapplande, felande. **2.** felsteg, fel, fall. **-weide, f.** vide. **-werk, n.** buskage, busksnår.

Straufs, I. -e[n], m. struts. **II. -e[r] †, m. 1.** blomsterkvast, buket. **2.** bot. blomvippa, blomkvast. **3.** fjäder, hjälmbuske, fjädertofs. **4.** buske. **III. -e [†], m.** hård dust, kamp.

Strazze, -n, f. hand. kladd.

Strebe, -n, f. stötta, sträfva. **-band, n.** stödjeband. **-bogen, m.** hvalfbåge. **-kraft, f.** spänning. **-mauer, f.** stödjemur. **-n, I. sv. itr. h.** sträfva, *nach* el. *zu etw.*: efter ngt; arbeta, fika, streta. *Nach etw. hin* ~ eftersträfva, söka att uppnå ngt. **II. sv. rfl. Sich hindurch** ~ slå sig fram, igenom. **III. -s, O, n.** sträfvan, sträfvande. **-pfeiler, m.** sträf-, stödjepelelare. **-r, -, m.** sträfvande, sträfsam person; F äregirig ämbetsman som eftersträfvat högre platser. **-stütze, f.** (sträf)stötta, sträfva.

Sträb|ni[is], -se, n. o. f. sträfvan. **-säm, a.** sträfsam. **-samkeit, f.** sträfsamhet.

streck|bar, a. sträckbar, tånjbar. **-barkeit, f.** sträckbarhet, tånjbarhet. **-bein, n. o. m.** långbent person. **-e, -n, f. 1.** sträcka; linje. **2.** bärg, horisontal gång i en grufva. **-en, sv. I. tr.** sträcka, räcka. **II. rfl. 1.** sträcka sig. **2.** om hästar: sträcka ut. **3.** växa. **-engeswindigkeit, f.** hastighet hos ett järnvägståg i full gång. **-enverkehr, m.** lokaltrafik. **-enwärter, m.** banvakt. **-enweise, adv.** bitvis, här och där. **-er, -, m.** sträckmuskel. **-teich, m.** yngeldam. **-ung, f.** sträckning. **-vers, m.** lång vera, *av.* dålig vers.

Streich, -e, m. 1. slag, hugg. *Auf einen* ~ på en gång, med ens, *ersten* ~: i första taget, genast. **2.** streck, spratt, puts, tilltag, påhitt. **-eln, sv. tr.** smekande stryka, smeka. **-en, st. I. itr. h. o. s. 1.** om terrängen: sträcka sig, ligga. **2.** ~ *lassen*: släppa, låta gå. **3.** draga fram, fara, draga sig. **4.** ströfva, draga fram, stryka omkring. *Auf den Raub* ~ draga ut på rof, *um etw.* ~ bemöda sig om ngt, *an ju* ~ snudda vid ngn. **5.** om ragnar: stryka, sträcka. **6.** om åskar: leka. **II. tr. 1.** stryka, stryka öfver, stryka ut; betryka, breda på; slå, hudstryka; karda; bryna. **2.** fånga i nät. **III. rfl. taga till harvårjan,** smyga sig undan, försvinna. **-er, -, m. 1.** en som stryker m. m. *se* föreg. **2.** lekande fisk. **3.** brynsten. **-fisch, m.** fisk som leker. **-holz, n. 1.** strykträ. **2.** stryk-, tändsticka. **3.** lie-

sticka. **-instrument, n.** stråkinstrument. **-karpfen, m.** karp som leker. **-mäls, n. 1.** struket mått. **2.** strykmått. **-riemen, m.** rakstrigel. **-teich, m.** lekdam. **-wolle, f.** kardad ull.

Streif, -e, m. 1. ströftåg. **2.** = *Streifen* a). **-band, n.** korsband. **-corps, n.** ströfkår. **-e, -n, f. = Streif. -eln, sv. tr. 1.** randa med små ränder, göra smårandig. **2.** afdraga, afrepa. **-en, a) -, m.** remsa, band, rand, strimma. **b) sv. I. tr. 1.** randa, göra randig. *Je gestreift.* **2.** snudda vid, rispa. **3.** draga, afstryka. *Die Armel in die Höhe* ~ draga, skjuta upp ärmarna, *das Laub von einem Zweige* el. *einen Zweig* ~ repa af löfvet af en gren. **II. rfl. 1.** blifva randig. **2.** *Sich an etw.* (dat.) ~ snudda mot, rifva sig på ngt. **III. itr. h. 1.** *An etw.* (ack.) ~ a) snudda vid, beröra ngt, b) närma sig, gränsa till ngt. **2.** *av. s.* ströfva, stryka (omkring), patrullera, fara, fara fram, sopa, om ljusstrålar: falla. **-er, -, m.** en som ströfvat omkring, patrullerande soldat, blänkare, partigångare. **-eréi, -en, f.** ströftåg. **-hieb, m.** hugg som blott snuddar, rispar; skräma. **-icht, -ig, a.** randig. **-jagd, f., -jagen, n.** vanlig, fri jagt utan kringställda nat. **-licht, n.** ljusstrimma. **-partel, f.** ströfkår. **-schuls, m.** skott som snuddar. **-strumpf, m.** damask. **-ung, f.** randning m. m. *se* *streifen*. **-wache, f.** patrull. **-wunde, f.** skräma, rispa. **-zug, m.** ströftåg.

Streik, -s el. -e, m. strejk. **-en, sv. itr. h.** strejka. **-er, -, m.** strejkande.

Streit, -e, m. 1. strid, kamp. **2.** tvist; ordstrid, träta; process. *Ohne* ~ *av.* obestriddigen. **-bar, a.** stridbar, vapenöfr, stridslysten, tapper. **-barkeit, f.** stridbarhet m. m. *se* föreg. **-begierig, a.** stridslysten. **-en, st. I. itr. h. 1.** strida, kämpa. **2.** tvista, disputera, gräla, träta; processa. *Darüber läßt sich* ~ det kan vara tu tal om den saken. **II. tr. 1.** strida, kämpa. *In frei* ~ gnm kamp befria ngn. **2.** bestrida, förneka. *Das ist nicht zu* ~ det kan ej förnekas. **III. rfl. 1.** slåss. **2.** = *I, 2.* **-er, -, m.** stridsman, kämpe. **-eréi, -en, f.** tvistande, kif, käbbel. **-fertig, a.** stridsfärdig, rustad. **-frage, f.** tvistefråga. **-gegenstand, m.** tvisteämne. **-geist, m.** trätöande. **-haft = streitbar. -hahn = Kampf-hahn. -hammel, m.** F grälmakare. **-handel, m. 1.** process, mål. **2.** gräl, slagsmål. **-ig, a. 1.** oense, olika, i strid med hvarandra, af olika meningar. **2.** stridig, tvistig, tvifvelaktig. **-igkeit, f.** stridighet; tvist. **-lust, f.** stridslust; grälsjuka. **-lustig, a.** stridslysten; grälsjuk. **-objekt, n.** tvisteämne. **-punkt, m.** tvistepunkt. **-sache, f. 1.** tvisteämne. **2.** mål, process. **-satz, m.** (disputations)tes. **-schlichter, m.** fredsstiftare. **-schrift, f.** stridskrift, polemik. **-sucht, f.** grälsjuka. **-süchtig, a.** grälsjuk.

itr. intransitivt, rfl. reflexivt, st. starkt, sv. svagt, tr. transitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

streng, *a.* 1. sträng. 2. skarp. -*e*, *I.* 0, *f.* strånghet, skärpa. **II.** = *streng*. -*flüssig*, *a.* strång-, svårsmält (om malmer). -*gläubig*, *a.* strångt troende, rättrogen, ortodox. -*gläubigkeit*, *f.* ortodoxi. -*heit*, -*igheit* = *Streng* *I.*

Streu[e], -*en*, *f.* strö; halm. -*büchse*, *f.* dosa, flaska med hål i locket ss. sanddosa, pepparflaska, sockerask. -*en*, *sv. tr. o. itr. h.* 1. strö, beströ. 2. om hagelbössor: sprida. 3. om säd: gifva halm. -*gabel*, *f.* högaffel, tjuga. -*kügelchen*, *n.* homöopatiskt piller. -*ling*, -*e*, *m.* strö. -*salz*, *n.* bordsalt. -*sand*, *m.* strö-sand. -*zucker*, *m.* strösocker.

Strich, -*e*, *m.* 1. streck. *In einem* ~ i ett drag, *einen* ~ *durch* *etw.* *machen*: stryka öfver ngt; *bid. einen* ~ *unter* *etw.* *machen*: göra slut på ngt. 2. band, remsa. 3. sträcka, distrikt, trakt, region. 4. *F* *einen* ~ *haben*: hafva en florsluuva. 5. träfibers, hårs, ludds riktning. *Gegen* *den* ~ *bürsten*: borsta mot-hårs; *bid. es geht mir wider* *den* ~ *det går mot* *min* *beräkning*. 6. riktning; *sja.* kurs; *bärg.* strykning; *jäg.* (morkulls)streck; *fåglares* strykning, sträckning. *F* *bid. jn auf* *dem* ~ *e* *haben*: hafva ett horn i sidan till ngn. 7. *nekars* a) lektid, b) yngel. 8. bestykning, drag, tag, slag. 9. (luft)drag. 10. spene. 11. pl. -, millimeter. -*ein*, *sv. tr.* rita med små streck, små streck på. -*punkt*, *m.* semikolon. -*regen*, *m.* skarpst begränsad regnskurr. -*vogel*, *m.* stryk-, sträckfågel. -*weise*, *adv.* 1. med streck. 2. traktvis, i vissa trakter. 3. om fåglar ~ *ziehen*: stryka omkring. -*zeit*, *f.* fåglars sträcktid.

Strick, -*e*, *m.* 1. rep, streck, lina, snöre. 2. försåt, snara. 3. slyngel, bängel. -*arbeit*, *f.* stickning. -*beutel*, *m.* arbetspåse, -*väska*. -*en*, *sv. tr.* 1. slingra. *Die Arme* *um* *jn* ~ *slå* *armarne* *om*, *omfamna* *ngn*, *eine Schlinge* ~ *göra* *en* *snara*. 2. sticka med stickor, knyta med nål. 3. fånga i snara, snärja, fästa, fastbinda. -*er*, -, *m.* stickare. -*erél*, -*en*, *f.* stickning. -*erin*, -*nen*, *f.* stickerska. -*garn*, *n.* stickgarn. -*holz*, *n.* 1. strumpsticksfodral af trä. 2. kaffe stt knyta nät öfver. -*masche*, *f.* maska. -*muster*, *n.* stickmönster. -*nadel*, *f.* strumpsticka. -*rolle*, -*scheide*, *f.* strumpsticksfodral. -*strumpf*, *m.* stickstrumpa. -*zeug*, *n.* stickning (det man stickar på jämte tillbehör).

Striegel, -, *m.* 1. str. -*n*, *f.* (häst)skrapa. *bid. etw.* *mit* *der* ~ *durch* *heckeln*: grundligt häckla ngt. 2. badborste. -*n*, *sv. tr.* 1. rykta, borsta. 2. släta, pynta, putsa. *Gestriegeltes Haar*: slätstruket hår. 3. häckla, gå illa åt. -*ung*, *f.* ryktaende *m. m.* se föreg.

Strieme, -*n*, *f.* -, -*en*, -, *m.* strimma; blånad. -*ig*, *a.* strimmig.

Striezel, -, *m.* -, *n.*, *f.* en sorts hvetebröd, hvetelef.

Strike, -*s*, *m.* -, -*n*, -*r* se *Strick*, -*en*, -*er*.

strikt, *a.* strång, noggrann, ss. *adv.* str. strikte.

Strippe, -*n*, *f.* ögla att fästa el. draga åt med, stöfvelstropp, hålla. -*n*, *sv. tr.* 1. sätta öglor *m. m.* se föreg. på. 2. prygla.

strittig = *streitig*.

Strobel, -, *m.* tofvtigt hår, kaluf.

Stroh, -[e]s, 0, *n.* halm. *bid. auf* *dem* ~ *liegen*: lefva i armod, ~ *ins Feuer* *verfen*: gjuta olja på elden, ~ *im Kopf* *haben*: vara en tråskalle, *grob* *wie* ~ *groß*, råbarkad, *Geld* *wie* ~ *haben*: hafva pengar som gräs, *leeres* ~ *dreschen*: ej ha ngt för sitt besvär. -*band*, *n.* 1. halmband, -fläta. 2. art atlasband. -*blume*, *f.* 1. halmblomma. 2. eternell. -*but*, -*ter*, *f.* smör af med halm fodrade kor, vintersmör. -*decker*, *m.* halmtakstäckare. -*e[r]**n*, *a.* af halm, halm-; *bid.* a) skör, klen, b) innehållslös, intetsägande, fadd. -*farben*, -*farbig*, *a.* halmfärgad. -*flasche*, *f.* resflaska i flätadt halmfodral. -*geflochten*, *a.* af flätadt halm. -*halm*, *m.* halmstrå. *Strohhalmchen ziehen*: draga lott med kortare och längre strån. -*ig*, *a.* halmblandad. -*junker*, *m.* liten landtjunkare. -*kopf*, *m.* tråskalle. -*mann*, *m.* 1. halmgubbe, fågelskrämma. 2. *bid.* om människor: a) nolla, b) bulvan. *Whist* *mit* *dem* ~ *spielen*: spela tråkarlsvist. -*puppe*, *f.* = *Strohmann* 1. -*sack*, *m.* 1. halm säck. 2. halm-madrass. 3. fattig stackare. -*wein*, *m.* vin af på halm torkade drufvor. -*witwe*, *f.* gräsenka. -*witwer*, *m.* gräsenkling.

Strolch, -*e[n]*, *m.* drifvare, gatstrykare. -*en*, *sv. itr. h.* o. *s.* drifva, stryka omkring.

Strom, -*e* †, *m.* ström, flod. *bid.* ~ *von* *Worten*: ordsvall. -*ab*[wärts], *adv.* utför, med strömmen. -*an*[wärts] = *stromauf*. -*anwohner*, *m.* strandbyggare. -*auf*[wärts], *adv.* uppför, mot strömmen. -*bett*, *n.* strömbädd, -fåra.

strömen, *sv. I.* *itr. h.* o. *s.* strömma. **II.** *tr.* 1. låta strömma, gjuta. 2. spola.

Strömlänge, *f.* trångt, smalt ställe i en ström. -*er*, -, *m.* vandrande gesäll, drifvare. -*ern*, *sv. itr. h.* o. *s.* gå och drifva. -*gebiet*, *n.* flod-område. -*ig*, -*strömig*, *a.* strömmande.

Strömling, -*e*, *m.* strömming.

Ström||schnelle, *f.* strömdrag, fors.

Strömung, *f.* ström, strömdrag, strömsättning. *ström*weise, *adv.* i strömmar. *Es regnet* ~ *regnet* faller i strömmar, det hållregnar.

Stroph||e, -*n*, *f.* strof. -*isch*, *a.* bestående af strofer.

strotzen, *sv. itr. h.* vara fullproppad, uppstoppad, uppbläst, uppsväld, svälla. *bid.* *mit* *etw.* ~ *skryta* med ngt.

Strudel, -, *m.* strömhvirvel, strömdrag, hvirvel. -*ei*, -*en*, *f.* 1. hvirvel. 2. hetsighet, brådska, slarf. -*kopf*, *m.* hettefrad *m. m.* se *rau*. person. -*köpfig*, -*köpfigsch*, *a.* hettefrad, hetsig, obetänksam, slarfvig. -*n*, *sv. I.* *itr. h.* o. *s.* 1. hvirfa, bilda hvirflar. 2. vara hetsig, obetänksam, slarfa. **II.** *tr.* svänga omkring, hvirflande röra, kasta.

Strudler, -, *m.* = *Strudelkopf*. -**lig**, *a.* 1. hvirflande. 2. = *strudelköpfig*.
Struktur, -*en*, *f.* struktur.
Strumpf, -*e* †, *m.* strumpa. **F** *sich auf die Strümpfe machen*: kila af, laga sig i väg.
strümpfen, *sv. tr.* sätta strumpor på.
Strunk, -*e* †, *m.* 1. tjock stjälk, kälstock. 2. trädstam, stubbe. -**ig**, *a.* 1. tjock, grof (om stjälkar). 2. som har grof(va) stjälk(ar).
Strunsel, -*n*, *f.* kvinnfolk, käring.
Strupp|bärt, *m.* tofvtigt skägg. -**ig**, *a.* tofvtig, borstig, oordnad, okammad. -**igheit**, *f.* tofvtighet.
Struwel|kopf, -**pet**er, *m.* person, barn med oordnad, okammadt hår.
Strychnin, -[*e*]*s*, 0, *n.* stryknin.
Stube, -*n*, *f.* dim. †, rum, kammare. *Gute* ~ förmak. -**hockend**, *a.* stillasittande. -**hocker**, *m.* en som ständigt sitter inne, stuggris. -**hockerel**, *f.* stilla-, innesittande. -**nmädchen**, *n.*, -**nmädg**, *f.* hus-, kammarringfru. -**nsitzer** = *Stubenhocker*. -**nvogel**, *m.* burfågel.
Stüber, -, *m.* 1. styfver. 2. näsknapp.
Stuccateur, -*e*, *m.* stuckarbetare.
Stuck, -[*e*]*s*, 0, *m.* stuck.
Stück, -*e* o. * -*en* samt efter räkneord äfr. -, *n.* 1. stycke, föremål, bit, sträcka. *Ein* ~ *Poet*: en smula poet, *ein hübsches* ~ *Geld*: en vacker summa pengar, *ein elendes* ~ *Geld*: några fattiga slantar, en futtig summa, *grofse* ~ *ne auf ja halten*: sätta stort värde på ngn; *mit aus einem* ~ *e sein*: öfverensstämma; ~ *für* ~ *a*) den (det) ena efter den (det) andra, b) bit för bit, *von freien* ~ *en*: frivilligt, själfmant. 2. *Ein* ~ *er tausend Dukaten*: en tusen dukater, *ein* ~ *er sechs bis acht Herren*: en sex å åtta (stycken) herrar. 3. stycke, bunt, stuf, rulle. *Zwei* ~ *Garn*: två garn. 4. artilleripjes, kanon. 5. (teater)pjes. 6. = *Streich* 2. 7. händelse, historia, sak. -**arbeit**, *f.* arbete som betalas per styck. -**eln**, -**en**, *sv. tr.* 1. stycka, dela i småbitar. 2. lappa, laga, skarfa ihop. -**er** = *Stück* 2. -**fals**, *n.* stort vinfat. -**fracht**, *f.* styckegods. -**gielserei**, *f.* styckgjuteri. -**gut**, *n.* 1. styckegods. 2. kanonmetall, -gods. -**hof**, *m.* artilleripark. -**ig**, *a.* bestående af bitar, lappad. I *sm.*, t. ex. *grofs* ~ som består af stora stycken, grof. -**junker**, *m.* styckjunkare. -**kohle**, *f.* stora, grofva kol. -**kugel**, *f.* kanonkula. -**weise**, *adv.* styckevis, stycktals. -**werk**, *n.* styckeverk, lappverk. -**werker**, *m.* styckarbetare.
Student, -*en*, *m.* student. -**enhaf**t, *a.* studentikos, student-. -**enshaft**, *f.* 1. studentkår. 2. = *roy*. -**ent[h]üm**, *n.* studentlif, -anda. -**in**, -**nen**, *f.* studentska. -**isch** = *studentenhaf*t.
Studie, -*n*, *f.* studie. -**ieren**, *sv. itr. h. o. tr.* studera, *auf etw.* (ack.): ngt. *Ein Studierter*: en studerad karl. -**lo**, -[*s*], -*s*, *m.*, -**lösus**, -

..*sen* el. ..*si*, *m.* studerande, student, studentosus. -**lum**, -[*s*], ..*ien*, *n.* studium.
Stufe, -*n*, *f.* dim. †, 1. trappsteg; terrass. 2. grad; gram. komparationsgrad. 3. mus. intervall. 4. måt. nyans. 5. bärg. malmtacka. -**nerz**, *n.* bärg. gedigen metall. -**nfolge**, *f.* gradation, fortskrifdande, progression. -**nförmig**, *a.* terrassförmig. -**njahr**, *n.* astrolog. klimakteriskt år (lefnadsår i hvars tal 7 eller 9 går jämt upp). -**nkreuz**, *n.* herald. trappkors. -**nland**, *n.* terrassland. -**nleiter**, *f.* skala. -**nweise**, *adv.* gradvis.
Stuhl, -*e* †, *m.* 1. stol. *mit sich zwischen zwei Stühle setzen*: eftertrakta tvänne saker på en gång och därför gå miste om båda, *im den* ~ *vor die Thür setzen*: a) köra ut ngn, b) afbryta alla förbindelser med ngn. 2. nattstol; öppning. -**entleerung**, *f.* öppning. -**flechter**, *m.* handverkare som fiatar stolsitsar, korgmakare. -**schlitten**, *m.* kälke i form af en stol. -**wagen**, *m.* vurst.
Stulle, -*n*, *f.* smörgås.
Stulp, **Stülp**, -*e*, *m.* ngt uppviikt, vikt kant, t. ex. hattbrätte. -**e**, -*n*, *f.* 1. = *Stulp*, i sht stöfvelkrag. 2. manschett. 3. lock.
stülpen, *sv. tr.* 1. hastigt vända om, upp och ned, ut och in, lägga, sätta på, hufvud öfver, vika upp, ned. *Den Hut auf den Kopf* ~ sätta hatten på hufvudet. 2. sätta lock på, förse med lock.
Stulp|handschuh, *m.* kraghandske. -**hut**, *m.* hatt med uppviikt brätte. -**stiefel**, *m.* kragstöfvel.
stumm, *a.* stum. *mit* ~ *e Diener*: småbord. -**el**, -, *m.* stump. -**elpeife**, *f.* F snugga. -**heit**, *f.* stumhet.
Stumpe, -*n*, -*n*, -, *m.* dim. †, stump, stubbe.
stümp|eln, *sv. tr. o. itr. h.* 1. stympa. 2. fuska. -**er**, -, *m.* stympare, fuskare. -**eröl**, -*en*, *f.* fusk. -**erhaft**, -**erig**, -**ermälsig**, *a.* stymparaktig. -**ern**, *sv. itr. h. o. tr.* fuska.
stumpf, **I**, *a.* trubbig, slö. ~ *er Wein*: fadt vin. ~ *gerittene Pferde*: tröttrida hästar. **II**. -*e* † o. * -*e*, *m.* stump. -**eckig**, *a.* som har trubbiga hörn. -**heit**, *f.* trubbighet, slöhet. -**horn**, *n.* trubbigt horn; djur med trubbiga horn. -**kantig**, *a.* som har trubbiga kanter. -**kopf**, *m.* träskalle. -**nase**, *f.* trubbnäsa, trubbnos. -**nasig**, *a.* trubbnäst, trubbnosig. -**schwanz**, *m.* stubbsvans. -**sinn**, *m.* andlig slöhet. -**sinnig**, *a.* slö. -**wink[e]lig**, *a.* trubbvinklig.
Stunde, -*n*, *f.* dim. †, 1. timme. *Von* ~ *zu* ~ timme efter timme. 2. en timmes väg, tysk halfmil (änmet 4 kilometer). 3. stund. *Von Stund* (än el. *ab*: från den stunden, från denna stund, alltså, *zur Stund[e]*): genast, på stund. 4. lektion. -*n*, *sv. tr.* *Im eine Summe* ~ bevilja ngn anstånd med en summas betalande. -**geber**, *m.* lektionsgivare, privatlärare. -**ngeld**, *n.* betalning, pris för privatlektioner. -**nläng**, *a.* tinslång, hela tım-

mar igenom. **-niehrer** = *Stundengeber*. **-nplan**, *m.* läsordning. **-nrufcr**, *m.* en som ropar ut timmarne. **-nsäule**, *f.* milstolpe. **-nrschlag**, *m.* timslag, klockslag. **-nuhr**, *f.* ur som blott har timvisare. **-nweise**, *adv.* timvis, timalt.

stündlig, *a.* som räcker en timme, en timmes. I sht i sms., t. ex. *drei* ~ tre timmars. **-lich**, *a.* hvarje timme upprepad, t. ex. ~ *Gebete*: böner för hvarje timme, ~ *zwei Pillen*: två piller hvarje timme.

Stundung, *f.* anstånd, uppskof med betalning. **stupfen**, *sv. tr.* stöta, puffa, knuffa. **stur**, *a.* stirrande. **-en**, *sv. itr. h.* stirra, glo.

Sturm, **-e** †, *m.* 1. storm. 2. tillstånd då man ej är vid sina sinnen, är utom sig, yrsel. *Im* ~ *sein* *ei. einen* ~ *haben*: hafva en flors-hufva. 3. stormande, påträngande massa, svärm, trängsel, buller, väsen, tumult. 4. alarm, larmsignal. ~ *blasen*: blåsa larmsignal, ~ *läuten*: ringa i stormklockan, klämta. 5. storm, stormning. ~ *laufen gegen* *ei. auf* *etw.*: löpa till storms mot ngt, ~ *blasen*: blåsa signal till stormning. **-anlauf**, *m.* stormning. **-band**, *n.* hakband, hakrem på mössor för att de ej skola blåsa af. **-bock**, *m.* murbräcka.

stürmlen, *sv. I. itr. h.* storma. *Mit* ~ *der Hand* *erobern*: taga med storm, *bid. in* *jn* *mit* *Bitten* ~ bestorma ngn med böner. 2. *s.* storma fram, rusa, stöta. 3. *h.* rusa, väsnas. 4. *h.* ringa i stormklockan, klämta. II. *tr.* löpa till storms mot, storma, taga med storm. **-er**, **-**, *m.* 1. *ea* stormande. 2. *en* rasande. 3. ett slags hatt.

Sturm|esbrausen, **-estosen**, *n.* stormens brus, raseri. **-fafs**, *n.* vattentunna till vattenkörning vid eldsådor. **-fest**, **-frel**, *a.* stormfri, omöjlig att storma. **-haube**, *f.* stormhufva, pickelhufva.

stürmlig, **-isch**, *a.* 1. stormig. 2. rasande, våldsam, häftig.

Sturm|lauf, *m.* stormlöpning. **-riemen**, *m.* = *Sturmband*. **-voll**, *a.* stormig.

Sturz, **-e** †, *m.* 1. häftigt störtande, fall, ras. *Auf* *einen* ~ *austrinken*: dricka ur i ett drag, *etw. auf* *den* ~ *thun*: brådstörta med ngt. 2. spillra. **-bach**, *m.* nedstörtande, strid bäck. **-bad**, *n.* störtbad, dusch.

Stürze, **-n**, *f.* lock.

Stürzel, **Stürzel**, **-**, *m.* stump, stubbe; skuren vinranka.

stürzen, *sv. I. itr. s.* stöta, stupa, falla. II. *itr. s. o. rfl. l.* om terrängen: stupa. 2. stöta (sig), kasta sig, rusa. *Sich* *in* *Schulden* ~ skuldsätta sig. III. *tr. l.* 1. nedstörta, stöta. 2. i fallet bryta, afbryta. 3. hvalfva omkull, slå, slå ut; stöta; hvalfva öfver, lägga på; skofa om.

Sturz|karren, *m.* störtkärra. **-see**, **-woge**, *f.* störtsjö.

Stute, **-n**, *f.* sto. **-rei**, **-en**, *f.* stuteri.

Stutz, **-e**, *m.* 1. stöt, puff, knuff. *Auf* *den*

~ plötsligt. 2. = *Stutzen* b). **-ärmel**, *m.* ärmhålk, lösärm. **-bart**, *m.* kortklippta mustascher. **-büchse**, *f.* studsare. **-degen**, *m.* kort värja.

Stütze, **-n**, *f.* stöd; stötta, stödjepelare.

stutzen, a) *sv. I. tr.* 1. stubba, skära, klippa (af). 2. göra i ordning, göra fin, fiffa upp. II. *itr. h.* studsa. b) **-**, *m.* 1. studsare, a) refflad kort bössa, b) bordstudsare. 2. ärm-, byxhålk.

stützen, *sv. tr.* stödjä, stötta.

Stutzer, **-**, *m.* 1. = *Stutzen* b). 2. snobb, sprätt. **-haft**, *a.* snobbig, snobbaktig. **-haftigkeit**, *f.* = *Stutzerum*. **-lich**, **-mälsig** = *stutzerhaft*. **-n**, *sv. itr. h.* vara snobbig. †[h]üm, *n.* snoberi, snobbaktighet

Stutz|glas, *n.* glas på låg fot. **-handschuh**, *m.* halfhandske. **-ig**, *a.* 1. motspänstig, halsstarrig, istadig. 2. studsande, haj, häpen, tveksam. ~ *werden durch* *ei. über* *ei. vor* *etw.*: studsa vid ngt. **-igkeitt**, *f.* häpenhet, tvekan. **-kopf**, *m.* hufvud, person med kortklippt hår. **-nase**, *f.* stubb-, trubbnäsa. **-ohr**, *n.* stubbåra. **-schwanz**, *m.* stubbsvans. **-uhr**, *f.* bordstudsare.

Styl *m. m. se Stil* *m. m.*

Suada, **Suade**, *0, f.* svada, ordsvall.

Sub|diäkonus, **-**, *mi.* m. andre komminister. **-hastation**, **-en**, *f.* tvungen auktion, konkursauktion. **-hastieren**, *sv. tr.* å offentlig (konkurs)auktion försälja. **-jékt**, **-e**, *n.* subjekt. **-mis**, *a.* ödmjuk, underdånig. **-mission**, **-en**, *f.* 1. underkastelse, förödmjukelse. 2. utbjudande till entreprenad. **-ordinieren**, *sv. tr.* subordinera, ställa under ngn befäl. **-s|dien**, *pl.* subsidier. **-sistenz**, *0, f.* uppehälle, bärgning. **-sistieren**, *sv. itr. h.* hafva sitt uppehälle, bärga sig. **-skribieren**, *sv. itr. h.* subskribera. **-stantiv**, **-e**, **-stantivum**, **-[s]**, *ve. n.* substantiv. **-stanz**, **-en**, *f.* substans, ämne. **-stituieren**, *sv. tr.* *Eine Person einer* (dat.) *anderen* ~ sätta en person i en annans ställe. **-venieren**, *sv. itr. h.* *Im* ~ komma ngn till hjälp.

succedieren, *sv. itr. s.* *Im* ~ a) efterträda ngn, b) lyckas för ngn.

Succession, **-en**, *f.* följd, arfsföljd, tronföljd.

Succurs, **-e**, *m.* hjälp, bistånd.

Süch|le, **-n**, *f.* spaning, letande, efterforskning, sökande, spårande. **-en**, *sv. tr. o. itr. h.* söka, leta. *Was hast du hier zu* ~? hvad har du här att göra? — Med prep.: *etw. an* *jn* *ei. jm* ~ vänta ngt af, hafva ngt otalt med ngn, *das hätte ich nicht hinter* *ei. in* *Ihnen* *gesucht*: det hade jag ej väntat af eder, *er sucht* *etw. darin*, *nachlässig* *gekleidet* *zu* *gehen*: han sätter en ära i att gå slarfvigt klädd, *was mag* *er darunter* ~ hvad kan han väl ha för mening med det. *jr* *gesucht*. **-er**, **-**, *m.* 1. sökande. 2. med. sond. **-hund**, *m.* spårhund.

Sucht, -en el. * -e †, *f.* 1. kronisk sjukdom. *Die fallende* ~ fallandesöt. I sma. -sot, t. ex. *Gelb* ~ gulsot. 2. lust, mani, lusta, trånad, lystnad, passion, sjuka.

sücht|lig, *a.* sjuk i kronisk sjukdom, i sma. -lysten. -ling, -e, *m.* sjukling.

Sud, -e, *m.* sjudande, kokning, kok.

Süd, [-e]s, *0*, *m.* söder.

Sudel, -, *m.* 1. pöl, smuts, smörja. 2. kladd, koncept. -arbeit = *Sudelei*. -buch, *n.* kladd. -él, -en, *f.* sudd, klotter, fusk. -er, -, *m.* 1. fältkock. 2. stympare, fuskare. 3. suddare, målarkladd, kläpare. -haft, -lg, *a.* osnygg, suddig. -n, *sv. itr. h. o. tr.* 1. vältra sig, röra i smutsen, söla ned (sig). 2. sudda, fuska, slarfa, smörja ihop, hafsa, kludda. -papier, *n.* plånpapper. -werk, *n.* = *Sudelei*.

Südlän, -s, *0*, *m.* = *Süd*. -arkreuz, *n.* Södra korsket. -lich, *a.* sydlig. -ling, -e, *m.* sydlandig. -wärts, *adv.* sydvart. -wester, -, *m.* sydväst (sjömanshatt).

Suhlle, -n, *f.* smutspöl, pöl; *jug.* ställe där hjortar vältra sig. -en, *sühlen*, *sv. tr., itr. h. o. rj.* vältra (sig) i smutsen, söla ned (sig). -ung, *f.* = *Suhle*.

sühn|bar, *a.* som kan försonas (med böter). -barkeit, *f.* möjlighet att försona. -e, *0*, *f.* 1. försoning; godtgörelse. 2. böter, plikt. -en, *sv. tr.* 1. försona, förlika. 2. försona, godtgöra, plikta för, sota för. -geld, *n.* mansbot. -opfer, *n.* försoningsoffer. -ung, *f.* försonande *m. m. se sühnen*. -versüch, *m.* medlingsförsök.

Suite, -n, *f.* 1. svit, följe. 2. följd, rad. 3. skålmostycke, spratt, uppståg.

Sult|län, -e o. * -en, *m.* sultan. -anát, -e, *n.* sultanat. -anin (atr. -i-), -nen, *f.* sultaninna. -ánisch, *a.* sultans.

Sulze, **Sülze**, -n, *f.* 1. saltverk. 2. *jug.* saltseleke. 3. *kok. a)* säs, *b)* gelé, *c)* sylta, prärsylta, å la daube. -n, *sv. tr.* göra gelé af, inlägga i gelé, sylta. *Gesülzte Ganz*: gås å la daube, *gesülzte Milch*: filmjök.

Sumach, -s, *m.* sumak.

summ, *itj.* surr. -ánd, -en, *m.* summand. -árisch, *a.* summarisk. -e, -n, *f.* dim. †, summa. -en, *sv. I. itr. h. o. tr.* surra, brumma, sorla, mumla, gnola. II. = röj. -ieren, *sv. I. tr.* (hop-) summera, addera. II. *rj.* ökas, växa ut i en summa. -ierung, *f.* summering.

Sumpf, -e †, *m.* kärr, träsk, moras, myr, dy. -en, *sv. itr. h.* stagnera, vara el. blifva sumpig. -feber, *n.* sumpfeber, malaria. -lg, *a.* sumpig, kärraktig. -moor, *n.* moras, träsk. -otter, *f.* flodiller. -porst, *m.* skvattraam. -schnepe, *f.* enkel beckasin.

sumsen, *sv.* = *summen I.*

Sund, -e, *m.* sund.

Sündle, -n, *f.* synd. -en, *sv.* = *sündigen*. -en-erlafs, *m.* syndaförlåtelse, absolution. -en-los, *a.* syndfri. -enlosigkeit, *f.* syndfrihet.

-entilger, *m.* syndernas utplånare, försonare. -entilgung, -envergebung, *f.* syndaförlåtelse. -er, -, *m.* syndare. -erhemd, *n.* botgörarskjorta. -erin, -nen, *f.* synderska. -flut[h], *f.* syndaflod. -flut[h]lich, *a.* diluviöansk. -haft(igkeit) = *Sündig(keit)*. -lg, *a.* syndig. -igen, *sv. itr. h.* synda. *An jm* ~ för-synda sig mot ngn. -iger, -, *m.* syndare. -igkeit, *f.* syndighet. -lich, *a.* syndig i sht om gärningar, orätt, brottslig. -lichkeit, *f.* syndighet, brottslighet. -los, *a.* syndfri. -losigkeit, *f.* syndfrihet.

Suppl|erinténdent, -erinténdnt, -en, *m.* superintendent, *ugr.* kontraktsprost. -erinténdntur, -en, *f.* superintendens ämbete, befattning, bostad. -érior, -s, .öven, *m.* superior, klosterföreståndare. -erlativisch, *a.* superlativ, stor, öfverdrifven. -ernumerár, -e, *m.* öfvertalig, surnummerár. -erstitiös, *a.* vidskeplig.

Supple, -n, *f.* am. †, soppa, välling. *Bud. jn in die* ~ bringen: bringa ngn i förlägenhet, *jm eine ~ einbrocken*: ställa till förgärlse, obehag för ngn, *die ~ ausessen müssen*: ej kunna ungå svårigheter, vara tvungen att tömma malörtsbägaren, *jm die ~ versalzen*: förstöra nöjet för ngn, *das macht die ~ nicht fett*: det hjälper ej upp saken. -editieren, *sv. tr. Jm etw.* ~ hjälpa ngn med ngt. -en, *sv. tr. o. itr. h.* äta (soppa). -enanstalt, *f.* soppkokningsanstalt. -enkráuter, *pl.* grönsaker till soppa. -enlöffel, *m.* 1. matsked. 2. förläggarslef. -icht, -lg, *a.* flytande, supans-, sopp-. -leánt, -en, *m.* suppleánt. -lemént, -e, *n.* supplement, fyllnad, tillägg, bihang. -lieren, *sv. tr.* supplera, ifylla, underförstå. -lík, -en, *f.* böneskrift. -liziieren, *sv. itr. h.* supplicera, bönfälla, inlemna en böneskrift. -onieren, *sv. tr.* förutsätta, antaga. -ositiön, -en, *f.* antagande, förutsättning. -rimieren, *sv. tr.* undertrycka, hemliga hålla.

Supremát, [-e]s, *0*, *n.* supremati, öfvervalde. *Surren*, *sv.* = *summen I.*

Surtóut, -s, *m.* ytterrock, syrtut.

suspendieren, *sv. tr.* suspendera, försätta ur tjänstgöring.

süfs, *a.* 1. söt. 2. ljuf, huld. *F Süfschen*: ljufva, hilda (flicka, mö). -bast, *m.* tibast, käl-larhals. -brót, *n.* sötebröd, osyradt bröd. -e, *0*, *f.* sötma, ljufhet. -eléi, -en, *f.* smicker, inställsamhet. -eln, *sv. itr. h.* vara sockersöt, inställsam, smickra. -en, *sv. tr.* göra söt, lägga sött i, sockra. -holz, *n.* lakritsört. *Bud. ~ raspeln*: säga artigheter, komplimentera, smickra. -holzraspler, *m.* kurtisör, smickrare. -igkeit, *f.* 1. sötma; ljufhet. 2. sötsak. -kirsche, *f.* fågelbär. -lich, *a.* söttaktig, sliskig. -lichkeit, *f.* söttaktighet, sliskighet. -liebchen, *n.* ljufva älskling. -ling, -e, *m.* håningsöt, sliskig person. -maul, *n.* en som tycker om sötsaker.

Sylbe m. m. se *Silbe* m. m.

Syll|abár|[um], -s, -ien, n. 1. abc-bok. 2. förteckning öfver förkortningar. -**abieren**, sv. tr. o. itr. h. stafva. -**abierung**, f. stafning. -**abiseh**, a. stafvelse.

Syphle, -ide, -n, f. sylf, sylfid, luftande.

Symból, -e, n. symbol, sinnebild, bild. -**isch**, a. symbolisk, sinnebildlig, bildlig. -**isieren**, sv. tr. symbolisera, (sinne)bildligt framställa. -**isierung**, f. symbolisering.

Symmetrie, 0, f. symmetri.

Sympath|ie, -[e]n, f. sympati, medkänsla. -**isie-**

ren, sv. itr. h. sympatisera, öfverenstämma.

Symptóm, -e, n. symptom, kännetecken, förbud.

Synagóge, -n, f. synagoga.

Syn|dikus, -, .ken ei. *Syndici*, m. syndikus. -**óde**, -n, f. synod. -**oným**, -[e]n, n. synonym, liktydigt ord. -**táx** (sv. -t), -en, f. syntax.

Systém, -e, n. system. -**atisieren**, sv. tr. systematisera, ordna, sätta i system.

s. Z. förkortn. = *seiner Zeit*: på sin tid.

Szene se *Scena*.

T.

T. A. förkortn. = *Taschenausgabe*.

Tabak (sv. -t), -e, m. tobak. -**dose**, f. snusdosa. -**laden**, m. cigarrbod. -**schnupfer**, m. snusare.

Tal|batiere, -n, f. snusdosa. -**béllé**, -n, f. tabell. -**bérne**, -n, f. värdshus, krog. -**blétte**, -n, f. liten tafsa, tallrik. -**bulát**, -e, n. parkettgolf. -**bulétt**, -e, n. gårdfarihandlars varulåda. -**buléttkrämer**, m. gårdfarihandlare.

Tadel, -, m. tadel, klander. -**bár** = *tadelhaft*.

-**éi**, -en, f. ständigt, idkeligt klander. -**frei**, a. tadelfri, oklanderlig. -**haft**, a. tadel-, klandervärd. -**haftigkeit**, f. tadel-, klandervärdt skick, sätt. -**los** = *tadelfrei*. -**losigkeit**, f. tadelfrihet, tadelritt, oklanderligt skick, sätt. -**lust**, f. tadel-, klandersjuk. -**lustig**, a. tadel-, klandersjuk. -n, sv. tr. tadla, klandra. -**nswért[h]**, -**nswürdig** = *tadelhaft*. -**sucht** = *Tadelust*. -**süchtig** = *tadelüstig*.

Tadler, -, m. tادلare, klandrare.

Tafel, -n, f. dim. †, 1. kaka; ruta. 2. tafsa; blad. 3. tabell. 4. plansch, tabula. 5. bord, taffel. -**aufsatz**, m. borduppsats. -**birne**, f. desertpäron. -**decker**, m. tafeltäckare. -**dienner**, m. uppappare. -**förmig**, a. i form af tafflor, kakor, fyrkantig. -**geschirr**, n. bordservis. -**land**, n. plåtå, högländ. -n, sv. I. itr. h. hålla taffel, kalasa. II. tr. 1. sätta på bordet. 2. = *roj*.

Täfel, sv. tr. 1. panela. 2. parkettera.

Täfel|óbst, n. frukt till desert. -**tüch**, n. bordduk. -**uhr**, f. bordstudsa.

Täfelwerk, f. 1. panel(verk). 2. parkettgolf.

Täfel|werk, **Täfelwerk**, n. parkettgolf. -**zeug**, n. duktyg.

Taffet, **Taft**, -e, m. taft. -en, a. af taft, taft-.

Tag, -e, m. dag; dager. *Von ~e zu ~e*: dag efter dag, *heute über acht ~e*: i dag åtta dagar till, *ich kann alle ~e General werden*: jag kan blifva general hvilken dag jag vill. *Berg. zu ~e ausgehen*: gå i dagen. *Es wird ~ det dagas, es ist am ~e*: det är uppenbart, klart som dagen, *in den ~ hinein reden*: tala utan eftertanke, låta tungan löpa, *in den ~ hinein leben*: lefva på

Guds försyn. -**arbeiter**, m. dagsverkare. -**arbeit**, f. dagsverke. -**eblatt**, n. dagblad. -**e-buch**, n. dagbok. -**edieb**, m. dagdrifvare, lätting. -**ediehen**, sv. itr. h. slå dank, göra ingenting. -**efahrt**, f. 1. dagsresa. 2. tingstermin. -**efahrten**, sv. itr. h. fara till tings. -**egeld**, n. dagtraktamente. -**elang**, a. som räcker hela dagar, hela dagar i ända. -**elohn**, n. dagspenning. -**elöhner**, m. daglönare. -**elöhnern**, sv. itr. h. gå på dagsverke. -**emarsch**, m. dagsmarsch. -**en**, sv. I. itr. h. 1. dagas, gry. 2. om församlingar: sammanträda, rådslå, rådplåga. II. tr. om församlingar: besluta. -**ereise**, f. dagsresa. -**esanbruch**, m. dagbräckning. -**es-angabe**, f. datering. -**eshetehl**, m. dagorder. -**esbericht**, m. 1. bulletin. 2. nyheter för dagen. -**esereignis**[f]s, n. dagens händelse. -**esfrage**, f. dagens fråga, fråga för dagen, brännande fråga. -**eshelle**, f., -**eslicht**, n. dagsljus, dager. -**esneuigkeit**, f. nyhet för dagen. -**esordnung**, f. dagordning. -**esstunde**, f. timme på dagen. -**eszeit**, f. tid på dagen. -**ewerk**, n. en dags arbete, dagsarbete. -**ewerken**, itr. h. göra sitt dagsarbete; gå på dagsverke. -**ewerker**, m. dagsverkare. -**hell**, a. ljus som om dagen.

-**tägig**, a. i sms., t. ex. *drei ~ tre dagars*.

tägleist|en, itr. h. underhandla, förhandla, rådplåga. -**ung**, f. underhandling, förhandling, rådplåguing.

täglich, a. daglig; hvardaglig. -**keit**, f. hvardaglighet.

Tägl|satzung, f. riksdag(s-), förbundsdag(s-), landtdag(sbeslut). -**täglich**, a. daglig, alla dagar; adv. dagligdags. -**täglichkeit**, f. hvardaglighet.

Tag- und Nachtgleiche, f. dagjämning.

Taille, -n, f. 1. lif på knäer. 2. figur, växt, hållning.

Takel, -, n. njs. tackel. -**äge**, 0, f. tacklage. -n, sv. tr. tackla. -**werk**, n. tacklage.

Takt, -e, m. takt. -**fest**, a. taktfast. -**führer**, m. orkesteranförare. -**ieren**, sv. itr. h. angifva takten, slå takt. -**los**, a. taktlös. -**losigkeit**,

f. taktlöshet. -mälsig, *a.* taktenlig, rytmisk, i takt. -stock, *m.* taktpinne. -voll, *a.* taktfull.

Tallär, -*e, m.* talar. -ént, -*e, n.* 1. talent (mynt). 2. talang. -éntbegäbt, -éntvoll, *a.* talangfull.

Talg, [-*e, s, 0, m.* talg. -en, *a.* af talg, talg-*b) sv. I. itr. h.* 1. *Dieser Oxhe talgt gut:* denna oxhe har mycket talg. 2. blifva talgig (om kallnande mat). II. *tr.* talga, smörja med talg. -icht, -ig, *a.* talgaktig, talgig.

Talisman, -*s, -e, m.* talisman.

Talje, -*n, f.* talja.

Talk, -*e, m.* min. talk.

Talmigold, *n.* talmiguld.

Tambour, -*e ei. -s, m.* trumslagare. -urieren, *sv. tr. sy, brodera* i sybåge. -urin, -*e ei. -s, m.* 1. tamburin. 2. sybåge.

Tand, [-*e, s, 0, m.* fiärd, grannlåt, glitter, bjäfs, leksak, tokeri, prat.

Tändelléi, -*en, f.* 1. lek, skämt, narri, tokeri, gnabb på lek, kurtis. 2. tvekan, långsamhet. -er, -*n.* 1. lekfull person, tok, kurtisör. 2. lumpsamlare. 3. långsam person, sölhans. -haft, -ig, *a.* lekande, lekfull, på lek, glad, yr. -kräm, *m.* handel med gamla saker, lumphandel. -n, *sv. itr. h.* 1. leka, smeka, kurtisera. 2. handla med gamla saker. 3. vara långsam, tveka. -puppé, *f.* lekdocka. -werk, *n.* leksak.

Tang, -*e, m.* bot. tång, sjögräs.

Tanlligént, -*en, m.* metallstift hvarmed strängar eller tungor anslås i klavér och spel-dosor. -génté, -*n, f.* mat. tangent. -gieren, *sv. tr.* tangera, beröra.

Tann, -*e, m.* (stor) skog. -e, -*n, f.* silfvergran. -en, *a.* af silfvergran, gran. -enapfel, -en-zapfen, *m.* graukott. -icht, -*e, n.* (silfver-) granskog. -ig, *a.* granbevuxen.

tantälisch, *a.* Tantalus-, tantalisk.

Tante, -*n, f.* tant, faster, moster.

Tantième, -*n, f.* tantiem.

Tanz, -*e †, m.* dans. -boden, *m.* danssal.

tänzel, *sv. I. itr. h. o. s.* röra sig med danssteg, dansa (fram). II. *tr.* gunga, svänga.

tanzen, *sv. itr. h. o.* vid ordörändring *s.* samt *tr.* dansa. Ordspr. *wer gerne tanzt, dem ist leicht geigen:* den är ej svår att locka, som gärna vill hoppa. *Es tanzt sich gut:* det går bra att dansa.

Tänzer, -, *m.* dansande, dansör,

Tanzeréi, *0, f.* idkeligt dansande.

Tänzerléit, *0, f.* dans(ande), i sht i sma. -haft, *a.* dansöraktig, dansör-, dansande. -in, -*nen, f.* dansande, dansös. -isch, -lich, *a.* 1. = tänzerhaft. 2. *Es ist mir ~ jag känner lust att, känner mig hägad att dansa.* -schaft, *f.*, -t[h]um, *n.* 1. egenskap af dansör. 2. de dansande; balett(kår).

Tanzfest, *n.* danstillställning, bal. -kränzchen, *n.* dansällskap. -lied, *n.* (ord till en) dansmelodi. -lustig, *a.* danslysten. -meister, *m.*

dansmästare. -meisterⁿ, *itr. h.* vara, upp-föra sig som en dansmästare.

Tapplét, -*e, n.* brukt. blott i talesaaten: *auf dem ~e sein, aufs ~ bringen, kommen:* vara, bringa, komma på tapeten, å bane. -éte, -*n, f.* 1. * matta. 2. tapet. -ezier-, -*e, m.* tapetse-rare. -ezieren, *sv. tr.* tapetsera. -ezierer-, *m.* tapetserare. -ezierung, *f.* tapetsering.

tapper, *a.* tapper; dugtig. -keit, *f.* tapperhet; dugtighet.

Tapisserie, [-*e, n, f.* (tapisseri)broderi.

tapp, I. *ij.* klapp. II. -*e, m.* 1. klapp, slag. 2. fotspar. 3. klumpig, otymplig, tafatt per-son, tölp. -e, -*n, f.* 1. tass, fot. 2. (fot)spår. -ein, täppel, *sv. itr. h.* trippa. -en, *sv. itr. h. o. s.* 1. rulta, stöfla, traska. 2. trefva, fam-la. -ins-Mus, oboje. *m.* = tapp II, 3.

täppisch, *a.* tafatt, otymplig, tölpaktig.

Tap[p]s, -*e, m.* dim. †, = tapp II. -en, *sv.* = tap-pen.

Tarlántel, -*n, f.* zool. tarantel. -antélla, -*s, f.* tarantella. -ieren, *sv. tr.* hand. bestämma nettovigten af. -it, -*e, m.* tariff. -ifieren, *sv. tr.* upptaga i tariffen, upprätta tariff på.

Tarnhelm, -*n, -kappe, f.* hjälm, mössa *a.* kapp-a, som gör dess bärare osynlig.

Tartlar *se* Tutar. -sche, -*n, f.* sköld.

Tasche, -*n, f.* dim. †, 1. ficka. 2. väska.

Taschelkraut, *n.* taskört (Capsella).

Taschenlaugabe, *f.* edition i fickformat. -büch, *n.* 1. bok i fickformat. 2. annotationsbok. -dieb, *m.* ficktjuf. -geld, *n.* fick-, handpen-gar, månadspengar all små utgifter. -krébs, *m.* krabbtaska. -messer, *n.* fick-, fäll-, penn-knif. -spieler, *m.* taskspelare. -spielerei, *f.* taskspeleri. -spiele[r]n, *itr. h.* göra task-spelarkonster. -tuch, *n.* näsduk. -uhr, *f.* fick-ur. -wörterbuch, *n.* fickordbok.

Täschner, -, *m.* tillverkare af väskor, af res-effekter.

Tasse, -*n, f.* dim. †, kopp. -nkopf, *m.* kopp i mots. till fat.

Tastlatür, -*en, f.* klaviatur. -bär, *a.* möjlig att känna. -e, -*n, f.* tangent på piano. -en, *sv. I. itr. h.* trefva, famla. II. *tr.* känna, känna på. -enbrett, *n.*, -enreihe, *f.* klaviatur, tan-gentrad. -er, -, *m.* 1. en som trefvar, fam-lar. 2. zool. känselspröt. -organ, *n.* känsel-organ, -verktyg. -sinn, *m.* känselsinne. -werk-zeug = Tastorgan.

Tatár, -*en, m.* tatar. -éi, *0, f.* Die ~ Tatarlet. -in, -*nen, f.* tatarska.

tatowier[en], *sv. tr.* tatuera. -ung, *f.* tatuering.

Tatsche = Tatze.

tätscheln, *sv. tr.* klappa.

Tatte, -*n, m.* barn. pappa.

tättowieren = tatowieren.

Tatze, -*n, f.* dim. †, tass, ram. -n, *sv. tr.* gripa, slå med tassarne, med marnarne.

Tau, I. -*e, n.* tåg, rep, lina. II. [-*e, s, 0, m.* dagg. -b, *a.* 1. döf, bei, für, gegen, zu etw.:

itr. intransitivt, *r/h.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

för ngt. ~ *machen*: döfva. 2. okänslig, känslolös, slö, dof. *Die Hand ist mir* ~ min hand sofer. 3. innehållslös, t. ex. ~ *es Ei*: ägg utan frö, ~ *er Samen*: icke grobart frö, ~ *e Blüte*: blomma som ej går i frö, ~ *e Nüsse*: tomma, ihåliga nötter utan kärnor, ~ *Nessel*: blindnäsäla, ~ *es Salz*: salt som mist sin salta; bärg. ofyndig. -*be*, -*n*, *f.* dim. †, dufva. -*benetzt*, *a.* daggig. -*benhaft*, *a.* duflik, duf(vo)-. -*benhaus*, *n.*, -*benschlag*, *m.* dufslag. -*ber*, Täuber, -, Täuberich, -*e*, *m.* dufhanne. -*bhafer*, *m.* flyghafre. -*bheit*, *f.* döfhet *m.* *m.* *se* taub.

Täubin, -*nen*, *f.* dufhona, dufva.

Taubkohle, *f.* till bränsle odugligt kol.

Täubling, -*e*, *m.* 1. en äpplesort. 2. skifsvamp.

Taublock, *m.* block, talja. -*bnessel*, *f.* blindnäsäla. -*bstumm*, *a.* döfstum.

tauchlen, *sv.* I. *tr.* doppa, nedsänka. II. *rfl.* doppa sig, sänka sig, sjunka, dyka. III. *itr.* h. o. s. 1. dyka, dyka ned. *Mit der Hand in die Schlüssel* ~ doppa handen i fatet. 2. gömma sig, försvinna. -*ente*, *f.* dykand. -*er*, Täucher, -, *m.* 1. dykare. 2. *zool.* a) dykand, b) lom.

taulen, *sv.* I. *tr.* logarfvä. II. *itr.* h. o. s. töa. *Der Schnee hat getaut*: snön har blifvit kram. III. *itr.* h. o. *tr.* 1. opera. det faller dagg, daggen faller. *aus das Auge taut Thränen*: ögat fuktas af tårar, *die Erinnerung taut Trost*: minnet skänker tröst. 2. alstra dagg. *Die Nacht taut*: daggen faller, *der vde Morgen*: den daggiga morgonen. 3. vara daggig, fuktig; fuktas. -*er*, -, *m.* logarfvare.

Taufakt, *m.* döpelseakt. -*becken*, *n.* dopfunt, dopskål. -*büch*, *n.* dopbok. -*e*, -*n*, *f.* 1. dop, döpelse. *Ein Kind aus der ~ heben* *ei.* *über die ~ halten*: bära ett barn till dopet. 2. barnöl. -*en*, *sv.* *tr.* 1. döpa; gifva namn. 2. *Den Wein* ~ späda ut vinet.

Täufer, -, *m.* döpare, dopförrättare.

taufeucht, *a.* våt af dagg, daggig.

Taufgeschenk, *n.* faddergåfva.

Taufling, -*e*, *m.* en som skall döpas, en nydöpt.

Taufname, *m.* dop-, förnamn. -*pat[h]e*, *m.*, -*pat[h]in*, *f.* fadder. -*stein*, *m.* dopattest. -*schmaus*, *m.* barnsöl. -*stein*, *m.* dopfunt.

tauglen, *sv.* *itr.* h. duga. -*enichts*, -, -*e*, *m.* odugling, odåga. -*lich*, *a.* duglig. -*lichkeit*, *f.* duglighet.

taucht, taugig, *a.* daggig.

Taumel, -, *m.* yra, svindel, yrsel, rus, hänförelse. -*ei*, -*en*, *f.* raglande, tumlande, yrsel, yra. -*geist*, *m.* allmän yra, svindel, svindleri. -*n*, *sv.* *itr.* h. o. s. tumla, ragla, vackla, vara yr. -*schrift*, *m.* vacklande steg.

Taumler, -, *m.* tumlande *m.* *m.* *se* tøj. person.

-*ig*, *a.* tumlande, raglande, vacklande, yr.

taulnafs, *a.* fuktig, våt af dagg. -*regen*, *m.* duggregn.

Tausch, -*e* [†], *m.* byte, utbyte. -*en*, *sv.* *tr.* o. *itr.* h. byta. *Eine Sache mit einer anderen* ~ utbyta en sak mot en annan.

täuschen, *sv.* *tr.* bedraga, gäcka, förvilla, vilseleda, narra, lura, svika. *In um etw.* ~ bedraga ngn på ngt.

Tauscher, -, *m.* bytande (person).

Täuscher, -, *m.* 1. *se* Rofstäuscher. 2. bedragare.

Tauscheréi, -*en*, *f.* idkeligt bytande.

Täuscheréi, -*en*, *f.* ständig bedräglighet, upprepadt bedrägeri.

Tausch|geschäft, *n.* bytesaffär. -*handel*, *m.* byteshandel.

Täuschung, *f.* 1. bedrägeri. 2. missräkning, misstag, villfarelse, villa, illusion.

tauschweise, *adv.* genom byte, i utbyte.

tausend, I. *a.* (oböj. grundtal) tusen. [Ei] *der* ~!

ei. *potz* ~! å tusan! fan anamma! II. -*e*, *n.* tusen, tusende, tusental. *Zu ~en*: i tusental. *Beir.* *sms.* *itr.* *sms.* med *drei*. -*bein*, *n.* tusenfoting. -*er*, -, *m.* tusental. -*erlei*, *oböj.* *a.* tusen slags, tusen olika. -*füß*, *m.* tusenfoting. -*künstler*, *m.* tusenkonstnär. -*sakerment*, *itj.* fan anamma! -*sakramenter*, -, -*sassa*, -*s*, *m.* satans karl, tusenkonstnär. -*schönchen*, -, *n.* tusensköna (Bellis, Amaranthus). -*st*, *a.* (ordningstal) tusende, *itr.* *hundertst.* -*stel*, -, *n.* tusendel. -*stens*, *adv.* för det tusende. -*tel* *se* Tausendstel. -*weise*, *adv.* i tusenden, i tusental.

Tau|werk, *n.* tågvirke. -*wetter*, *n.* töväder. -*wind*, *m.* tövind.

Tax, -*e*, *m.* = *Taxus*. -*ation*, -*en*, *f.* taxering, värdering. -*átor*, -*s*, -*ören*, *m.* taxeringsman. -*e*, -*n*, *f.* 1. taxering, värdering. 2. taxa, tariff. 3. afgift, skatt. -*ieren*, *sv.* *tr.* taxera, värdera. -*ierung*, *f.* taxering. -*us*, -, -, *m.* id(gran). -*wert[h]*, *m.* taxeringsvärde.

Technik, *0*, *f.* teknik. -*isch*, *a.* teknisk.

Teckel, -, *m.* taxhund.

Teer, -*e*, *m.* o. *n.* tjära. -*en*, *sv.* *tr.* tjära. -*er*, -, *m.* tjärstrykare. -*icht*, *a.* tjäraktig. -*ig*, *a.* tjärig. -*jacke*, *f.* F matros, sjögast.

Teich, -*e*, *m.* (vatten)dam.

Teifun, -[s], -*s* *ei.* -*e*, *m.* tyfon, orkan.

Teig, I. -*e*, *m.* deg. II. *a.* mjuk, murken, litet skämd. -*ig*, *a.* degig.

Teil, -*e*, *m.* o. *n.* del; andel, lott. ~ *an etw.* (dat.) *haben*, *nehmen*: hafva del, deltaga i ngt, *jm* *zu* ~ *werden*: blifva ngn till del, *ich* *an meinem* ~*e*: jag för min del, *zum* ~ *till* en del, *delvis*, *zum* ~ ... *zum* ~ *dels* ... *dels*. -*bär*, *a.* delbar. -*barkeit*, *f.* delbarhet. -*besitzer*, *m.* delägare. -*blatt*, *n.* småblad. -*en*, *sv.* I. *tr.* dela. *Unter sich* ~ dela sinsemellan. II. *rfl.* dela sig, delas. *Sich in etw.* (ack.) ~ dela ngt mellan sig. -*er*, -, *m.* 1. en som delar, delare. 2. mat. divisor. -*haben*, *itr.* h. hafva del i ngt. -*habend*, *a.* delägande. -*haber*, -, *m.*, -*haberin*, -*nen*, *f.* delhafvare, -ägare, kompanjon. -*haberschaft*,

f. egenskap af delägare. **-haft, -håftig, a.** delaktig, *einer* (gen.) *Suche*: af, uti ngt. **-nahme, f.** deltagande. **-nahmlos, a.** likgiltig, ointresserad, frånvarande. **-nahmlosigkeit, f.** likgiltighet, brist på intresse. **-nehmen, itr. h.** deltaga. **-nehmend, a.** deltagande, medlidsam. **-nehmer(in), m. (f.)** deltagare. **-nehmung = Teilnahme. -s, adv.** dels. **-ung, f.** delning; indelning, skifte. **-ungszahl, f.** mat. dividend. **-ungszeichen, n.** bindestreck, divis. **-weise, I.** adv. delvis. **II. a.** icke fullständig, partiell.

feint, -s, m. hy.

Tele|gråmm, -e, n. telegram. **-gråph, -en, m.** telegraf. **-gråphenamt, n.** telegrafbyrå. **-gråphieren, sv. tr.** telegrafera. **-gråphisches, a.** telegrafisk. **-graphist, -en, m., -graphistin, -nen, f.** telegrafist. **-phón, -e, n.** telefon. **-phónieren, sv. tr. o. itr. h.** telefonera. **-phónisch, a.** genom telefon, telefon-. **-skóp, -e, n.** teleskop.

Teller, -, m. tallrik. **-brett, n.** tallrikshylla, -stege. **-förmig, a.** tallriksformig. **-lecker, -, m.** tallriksslickare. **-ring, m.** tallriksbricka.

Tempel, -, m. tempel. *Fjn zum ~ hinauswerfen:* köra ut ngn. **-herr, m.** tempelherre, -ridhare. **-herrisch, -herrlich, a.** tempelherrens, tempelherre-. **-n, sv. I. itr. h.** spela ett hasardspel. **II. tr.** uppstapla. **-raub, m.** helgerån. **-räuber, m.** helgerånare. **-räuberisch, a.** helgerånande. **-ritter, m. = Tempelherr. -schänder, m.** tempelskändare. **-schänderisch, a.** tempelskändande.

Templeramént, -e, n. temperament. **-eránz, O, f.** återhållsamhet. **-eránzler, -, m.** måttligt-hetsifrare. **-erátur, -en, f.** temperatur. **-erieren, sv. tr.** temperera, mildra. **-ler, -, m.** tempelherre, -ridhare. **-o, -[s], -s** el. *-pi, n.* tempo. **-orålien, pl.** inkomster af ett kyrkligt ämbete. **-orår, a.** temporär, tillfällig, öfvergående. **-orisieren, sv. itr. h.** draga ut på tiden i afvaktan på ett gysammare tillfälle.

Tenåkel, -, m. o. n. tenakel.

Tend|lénz, -en, f. tendens, böjelse, dragning. **-enziós, a.** tendentiös. **-er, -, m.** tender.

Tenne, -n, f. 1. tröskplats, loggolf. **2.** förtuga. **3.** plan, slåt yta.

Tenör, -e [t], m. tenor.

Tentåmen, -s, ..mina, n. tentamen.

Teppich, -e, m. matta. **-macher, -weber, -wirker, m.** mattväfvere.

tergiversieren, sv. itr. h. söka undanflykter.

Termin, -e, m. 1. termin (bestäm däg). **2.** inställelse inför rätta. **-weise, adv.** terminvis, i terminer, på bestämda terminer.

Termite, -n, f. zoöl. termit.

Terne, -n, f. tern.

Ter|raín, -s, n. terräng. **-rakótte, -n, f.** terrakotta(arbete). **-råsse, -n, f.** terrass. **-rasisieren, sv. tr.** terrassera. **-rine, -n, f.** soppskål, terrin. **-ritórium, -[s], ..ien, n.** terri-

torium, område. **-rorisieren, sv. tr.** terrorisera, injaga skräck hos. **-rorismus, -, O, m.** terrorism, skräckvalde. **-tia, ..ien, f.** tredje klassen upptrån, motvar. fjärde o. femte klasserna i svenska läroverk. **-tånér, -, m.** lärjunge i tredje klassen, jfr *rög. -z, -en, f.* ters. **-zeról, -e, n.** terserol. **-zét, -e, n.** tersett.

Tesching, -e, m. salongsgevär med liten kaliber.

Testamént, -e, n. testament. **-árisch, -lich, a.** testamentarisk. **-snachtrag, m.** testaments-tillägg, kodicill. **-svollstrecker, -svollzieher, m.** ett testaments verkställare.

Test|lát, -e, n. intyg, attest. **-ieren, sv. itr. h. o. tr. 1.** göra sitt testament. **2.** testamentera, donera, *über etw. (ack.):* ngt. **3.** intygga. **-ierer, -, m., -iererin, -nen, f. 1.** testator, testatrix. **2.** en som utfärdar ett intyg. **-imónium, -[s], ..ia** el. *..ien, n.* betyg, intyg.

Tete, -n, f. tet, spets.

teuer, a. dyr; dyrbar. -heit, -keit, f. dyrhet, dyrbarhet. **-ung, f.** dyr tid, hungersnöd.

Teufel, -, m. djävul. *Dem ~ vom Karren gefallen:* ett hår af hin, *ein armer ~* en fattig stackare, *ein guter ~* en beskedlig karl. **-él, -en, f.** djävulskhet, djävulskap, sattyg. **-haft = teuflisch. -mälsig, a.** djävulsk. **-sabbifs, m.** knappvädd, djävulsbett (Scabiosa succisa). **-sbann, m.** (djävuls)besvärjelse. **-sbraten, m.** galg fågel. **-sbrut, f.** djävulsyngel, afskum. **-sdreck, m.** dyvelsträck. **-sjunge, m.** satans pojke, tjufpojke. **-skerl, m.** satans karl, sate. **-skirsche, f.** belladonna. **-skunst, f.** svartkonst. **-swirt[h]schaft, f.** helvetesröra, satans tillställning. **-széug, n.** sattyg.

teufl|isch, a. djävulsk. **-in, -nen, f.** kvinnlig djävul.

Teurung se *Teuerung*.

Text, -e, m. text. *Bhd. aus dem ~e kommen:* tappa koncepterna, *jm den ~ lesen:* läsa lagen för ngn.

T. F. förkortn. = *Taschenformat:* fickformat.

Thal, -er t, n. dal. *Zu ~ ned i, till dalen* *från bården, i sht från sätern, äfr. i allmh. nedåt, ned, utför. -åbwårts, adv.* utför dalen, utför. **-åus, adv.** ur dalen. **-bewohner, m.** dalbo, dalfolk. **-éin, adv.** in i dalen. **-enge, f.** trångt pass i en dal. **-er, -, m.** dim. t, taler, daler (aldre myntsort = 3 Reichsmark). **-fåhrt, f.** hemfård från sätern, fård utför strömmen m. m.

That, -en, f. gärning, handling, dåd. *Auf ei. bei* el. *in* el. *über der ~* el. *auf frischer ~* på bar gärning, *mit Rat und ~* med råge och dåd, *in der ~* i sanning, verklig. **-bestand, m.** faktiskt förhållande. **-beweis, m.** i handling lemnad bevis. **-endrang, -endurst, m.** dådlust, dådtörst. **-endurstig, a.** dådlysten, dådtörstande. **-enlös, a.** dådlös. **-enreich, a.** dådrik. **-ensturm, m.** dådens storm. **-envoll, a.** dådrik.

Thåter, -, m. gärningsman, görare, den skyl-

dige, den brottslige. *Seiner Thaten ~ sein:* fritt bestämma öfver sitt handlingssätt. **-schaft, f.** egenskap af gärningsman, upphof, brottslighet.

Thathandlung, f. 1. verklig, yttre handling, gärning. 2. våldsamhet.

thätig, a. verksam. **-keit, f.** verksamhet. *Aufser ~ setzen:* a) om maskiner m. m. stanna, låta stå, b) om tjänstemän: försätta ur tjänstgöring, suspendera, pensionera.

Thatkraft, f. däckkraft, energi. **-kräftig, a.** energisk.

thätlich, a. som yttrar sig i handling, handgripelig. **~ werden:** öfvergå till handgripelighet. **-keit, f.** handgripelighet.

That[sache, f. faktum. **-sächlich, a.** faktisk.

Thau se *Tau*.

theater, -n, n. teater. **-dichter, m.** dramatisk författare. **-kapelle, f.** orkester. **-stück, n.** teaterpjäs. **-zettel, m.** affisch.

theatralisch, a. teatralisk.

Thee, -s el. **-e, m.** 1. té; tésort. 2. tébjudning. *Einen tanzenden ~ geben:* hafva tébjudning med dans. **-brett, n.** tébricka. **-brütchen, n.** tébröd. **-kessel, m.** tékittel, tékök; **F** bnd. dumhufvud. **-maschine, f.** tékök.

Theer, Theil se *Teer, Teil*.

Thema, -s, -ta el. **..men** el. **-s, n.** tema, ämne.

theo||krätisch, a. teokratisk. **-lög[e], -en, m.** teolog. **-lógisch, a.** teologisk. **-rém, -e, n.** teorem, lärosats. **-réthisch, a.** teoretisk. **-rie, -[e]n, f.** teori.

Thermie, -n, f. term, varm källa, varmbadhus. **-ométer, -, m.** o. n. termometer.

Thesáurus, -, ..ren el. **..ri, m.** ordbok.

These, Thesis, Thesen, f. 1. tes, sats. 2. metr. tesis, höjning.

theuer, Thier se *teuer, Tier*.

Thon, -e, m. lera, i sht krummakarlera. **-artig, a.** leraktig. **-erde, f.** lera.

thönern, a. af (bränd) lera, ler-

thonicht, thonig, a. leraktig, leratadt.

Thor, I. -en, m. däre, narr, galing. **II. -e, n.** port. **-einnehmer = Thorschreiber.**

thören, sv. I. itr. h. handla dåraktigt. **II. tr.** dårå, bedåra.

Thorlfahrt, f. portgång. **-flügel, m.** porthalfva. **-geld, n.** afgift som erlägges vid intråde genom (stads)porten. **-haft, a.** dåraktig. **-halle, f.** portik. **-heit, f.** dåraktighet, dårskap, galenskap. **-hüter(in), m. (f.)** portvakt(erska).

thöricht, thörig, a. dåraktig. **-erweise, adv.** dåraktigt, dumt nog.

Thörin, -nen, f. dåraktig kvinna.

Thorlpörtchen, n. liten port bredvid el. uti en större. **-schliesser, m.** portvakt. **-schluss, m.** portens stängning. **bna. vor** ~ i sista minuten. **-schreiber, m.** uppboordsman vid stadsporten. **-wärter = Thorhüter. -weg, m.** portgång.

Thran, -[e]s, 0, m. o. n. tran.

Thräne, -n, f. tår. *In ~ n schwimmen* el. *zerfließen:* bada i tårar. **-n, sv. itr. h.** tåras. **-nleer, -nlos, a.** tårlös.

thranicht, thranig, a. tranig.

thränig, a. tårfyld.

Thron, -e, m. dim. †, tron. **-bewerber, m.** tronpretendent. **-en, sv. itr. h.** trona. **-folger, -, m.** tronföljare.

-thum, -thümlich se *-tum, -tümlich*.

thun, oreg. I. tr. o. itr. h. 1. göra; fullborda.

Da ~ Sie recht daran: det gör ni rätt i, *was läßt sich dabei ~?* hvad är att göra?

2. handla, t. ex. *thue recht und scheue niemand.* 3. verka, utträta. *Das thut's:* det hjälper. 4. betyda, göra, t. ex. *das thut nichts.* 5. ~ als ob el. als wenn: låtsa som om. ~ Sie, als wenn Sie zuhause wären:

var hemmastadd, var ogenerad, *er thut nur so:* det bara låtsas han, det är ej hans allvar, *noch als Knabe ~* uppföra sig som en

gosse, leka gosse. 6. subst. int. *Sein ~ und Lassen:* hans görande och låtande. Ordspr. *Sagen und ~ ist zweierlei:* ugt. lofven är

bra men hållen är bättre. 7. särskilda fall. a) med subst.: *sein Amt ~* sköta sitt ämbete, *sina alliganden, eine Bitte an jn ~* vända

sig med en bön till ngn, *Dienst ~* tjänstgöra, *jm eine Ehre ~* visa ngn heder, *einen Eid ~* gå ed, *einer (gen.) Sache Erwähnung ~* omnämna en sak, *eine Fahrt ~* företaga

en resa, *einen Gang ~* gå ett ärende, *ein Gebet ~* läsa en bön, *einen Kniefall ~* falla på knä, *einen Mord ~* begå ett mord, *jm einen Possen* el. *Schabernack ~* spela

ngn ett spratt, *einen Schritt ~* taga ett steg, *einen Schufs ~* aflossa, skjuta ett skott, *einen Sturz ~* stöta, *eine Sünde ~*

begå en synd, *Versicherungen ~* afgifva försäkringar, *Versprechungen ~* gifva löften, *eine Wette ~* ingå ett vad, *einen Wunsch ~*

uttala en önskan. — b) med adj.: vara, ställa sig, låtsa sig vara. *Breit* el. *dick ~*

brösta sig, kråma sig, *dünn ~* vara ytterst anspråkslös, *thut es ihm so eilig?* har han så brådt? *fromm ~* låtsa sig vara from,

hyckla (fromhet), *geheim ~* vara hemlighetsfull, *es jm in etw. (dat.) gleich ~* täfva med ngn i ngt, vara lika god som ngn med

afseende på ngt, *grofs ~* skryta, *jm etw. gut ~* godtgöra ngn för ngt, *keck ~* upptråda kåckt, trotsigt, *kläglich ~* jämra sig, *etw. thut jm not* el. *nötig:* ngn behöfver ngt, *wie verrückt ~* uppföra sig som en galing.

— c) med int.: *loben thu ich ohne Bedenken:* jag berömmar, berömma kan jag utan tvekan, jag drar mig ej för att berömma, *ich*

that das Reisen wählen: jag valde, beslöt mig för att resa; *jm etw. zu wissen ~* låta ngn veta, meddela ngn ngt. — d) med prep.: *Salz an die Speisen ~* lägga salt i maten,

etw. aus dem Sack ~ taga ngt ur säcken, *etw. bei Seite* ~ lägga bort ngt, *etw. in den Sack* ~ lägga, stoppa ngt i säcken, *sein Kind in Pension* ~ sätta sitt barn i pension, *es ist mir um dieses zu* ~ för mig kommer det an på detta, *es ist um ihn gethan*: det är förbi med honom, han är förlorad. **II. rfl. 1.** * begifva sig. **2.** *Sich göttlich* ~ smörja kräset. **3.** *Es thut sich nicht*: det går ej, går ej för sig.

Thunfisch, *m.* root. tonfisk.

Thunichtgut, -, [-e], *m.* odåga.

thunlich, *a.* görlig, möjlig, rådlig. **-keit**, *f.* möjlighet.

Thür[el], **-en**, *f.* dörr. **hina vor der** ~ *sein*: stå för dörren, *in vor die* ~ *ei. jm den Stuhl vor die* ~ *setzen*: visa ngn på dörren, köra ut ngn, *mit der* ~ *ins Haus fallen*: gå för rakt på sak utan nödiga förberedelser. **-feld**, *n.* dörrspegel. **-hüter(in)**, *m. (f.)* dörrvakt(erska). **-klopper**, *m.* dörrklapp.

Thurm *se* Turm.

Thürschwelle, *f.* tröskel. **-steher**, *m.* dörrvaktare. **-vorhang**, *m.* dörrgardin, portiär.

Thymian, [-e], *s.* 0, *m.* timjan.

Tiär|la, **-e**, *ren*, *f.* tiar, påfvekrona.

Tibet, **-s** *ei.* **-e**, *m.* tibet(tyg).

tick, *I.* *itj.* tick. **II.** **-e** *ei.* **-s**, *m.* 1. lätt vidröring. **2.** *Einen ~ haben*: a) vara inbilsk, egenkär, b) ha en skruf lös, vara besynnerlig. *Einen ~ auf jm haben*: ha ett horn i sidan till ngn. **-en**, *sv. I.* *itr. h.* säga tick, säga ticktack. **II. tr.** lätt vidröra, snudda vid. **-tack**, **-s**, *n.* ticktack.

tief, *a.* 1. djup. **Bis ~ ins 16. Jahrhundert**: tills långt in i 16:de århundradet, *er ist ~ in den Funfzigern*: han är långt på femtio-talet. **2.** djupt liggande, låg. **-äugig**, *a.* djupögd. **-bewegt**, *a.* djupt röd. **-blick**, *m.* 1. blick ned i djupet. **2.** djup, genomträngande blick. **-denker**, *m.* djup tänkare. **-e**, **-n**, *f.* 1. djup, djuphet, djuplek. **2.** bakgrund. **-en**, *sv. tr.* 1. göra djupare. **2.** sjo. mäta djupet, päjla. **-ernst**, *a.* djupt allvarlig. **-gang**, *m.* djupgående. **-land**, *n.* lågland. **-rund**, *a.* konkav. **-sinn**, *m.* djupsinnighet. **-sinnig**, *a.* djupsinnig. **-sinnigkeit**, *f.* djupsinnighet. **-ton**, *m.* gram. **1.** *Diese Silbe hat den* ~ denna stavelse a) har expiratorisk binton, b) är obetonad. **2.** musikallik lågton. **-tonig**, *a.* gram. **1.** bibetonad. **2.** obetonad. **3.** försedd med lågton.

Tiegel, *m.* 1. kastrull. **2.** degel.

Tiene, *m.* *f.* tina, så.

Tier, **-e**, *n.* 1. djur. **2.** jäg. hind. **-arzt**, *m.* djurläkare, veterinär. **-garten**, *m.* djurgård. **-heit**, *f.* djurnatur; djuriskhet. **-isch**, *a.* 1. animalisk, djur-. **2.** djurisk. **-kunde**, *f.* zoologi. **-quäler**, *m.* djurplågarare. **-quälerei**, *f.* djurplågeri.

tifteln *se* tüfteln.

Tiger, *m.* tiger. **-farbig**, *a.* tigerfärgad. **-flekig**, *a.* tigerfläckig. **-in**, **-nen**, *f.* tigrinna. **-n**, *sv. tr.* göra tigerfläckig, tigrera. **Getigert**: tigerfläckig.

tig|l|bär, *a.* som kan tillintetgöras *m. m.* *se* tilgen. **-barkeit**, *f.* egenskap att kunna tillintetgöras *m. m.* *se* røj. **-en**, *sv. tr.* borttaga, tillintetgöra, stryka, utstryka, utplåna, afplåna, försona, amortera, utrota. **-er**, *m.* försonare *m. m.* *se* föreg. **-ung**, *f.* tillintetgörande *m. m.* *se* tilgen.

Tinktúr, **-en**, *f.* tinktur.

Tint|le, **-n**, *f.* 1. bläck. **hina in der** ~ *sein ei. sitzen*: vara i förlägenhet, i knipa. **2.** målfärg, färgton. **-entfels**, *n.* bläckhorn. **-enwischer**, *m.* penntorkare. **-licht**, **-ig**, *a.* 1. bläckartad, **-lik**. **2.** bläckig.

Tipp, **-e**, *m.* 1. lätt beröring. **2.** = røj. **-el**, *m.* punkt, prick. **-eln**, *sv. tr.* punktera, pricka. **-en**, *sv. tr. o. itr. h.* lätt vidröra med spetsen *ei.* ändan af ngt.

Tir|läde, **-n**, *f.* tirad. **-ailléur**, **-e** *ei.* **-s**, *m.* tiraljör. **-aillieren**, *sv. itr. h.* tiraljera, fäkta i spridd ordning.

Tisch, **-e**, *m.* bord. **hina reinen ~ machen**: göra rent hus, *unter den ~ setzen*: sätta under en skäppa, *die Füße ei. Beine unter dem ~ e js haben*: lefva på nngns bekostnad, *bei ei. über ~ vid bordet, vor, nach ~ e*: före, efter måltiden, *sich zu ei. an den ~ setzen*: sätta sig till bords, *zu ~ e gehen*: gå till bords, *freien ~ bei jm haben*: hafva fritt vivre hos ngn. **-aufsatz**, *m.* borddupsats. **-bier**, *n.* dricka. **-blatt**, *n.* bordskifva. **-decke**, *f.* (bords)duk. **-en**, *sv. itr. h. o. tr.* 1. duka, laga i ordning maten (ät). **2.** äta, kalasa. **-gänger**, *m.* matgäst. **-geschirr**, *n.* bordservis. **-gespräch**, *n.* samtal vid bordet. **-karte**, *f.* matsedel. **-kasten**, *m.* bordslåda. *F sich langweilen wie ein Mops im ~ hafva* fastligt tråkigt. **-ler**, *m.* snickare. **-lerél**, **-en**, *f.* 1. snickaryrke, snickeri. **2.** snickarverkstad. **-lern**, *sv. itr. h. o. tr.* snickra. **-platte**, *f.* bordskifva. **-rede**, *f.* tal vid bordet, bordsamtal; skål. **-rücken**, *n.* borddåns. **-segen**, *m.* bordsbön. **-wäsche**, *f.* duktyg. **-zeit**, *f.* måltidstimme, middagstimme. **-zeug**, *n.* duktyg.

Titán, **-en**, *m.* titan, jätte. **-enhaff**, **-isch**, *a.* titansk, jättelik.

Titel, *m.* 1. titel. *Im den ~ Graf ei. eines Grafen geben*: a) förlåna ngn grefvetiteln, b) titulera ngn grefve. **2.** *se* Tütel. **-kupfer**, *m.* titelgravyr. **-sucht**, *f.* titelsjuka.

Titul|lär *i* subst. *sms.* titulär, *t. ex.* *-kaiser*. **-atúr**, **-en**, *f.* titulatur. **-ieren**, *sv. tr.* titulera. **-ierung**, *f.* titulering.

Toast, **-e**, *m.* toast, skål(tal). **-en**, **-ieren**, *sv. itr. h.* hålla tal, utbringa en skål för ngn.

Tob|lel, *m.* trång dal. **-en**, *sv. itr. h.* rasa; väsnas. **-sucht**, *f.* raseri. **-süchtig**, *a.* rasande.

Tochter, -*t*, *f.* dotter.
töchterlich, *a.* dotterlig, barnslig. -*schule*, *f.* flickskola. *Höhere* ~ elementarläroverk för flickor.

Tochter|staat, *m.*, -*stadt*, *f.* koloni.

tockieren, *sv. itr. h. o. tr.* 1. skåla. 2. måt. med grofva streck skissera.

Tod, -*e*, *m.* död. [*Ein Kind*] *des* ~ *es sein*: vara dödens barn, *sich des* ~ *es verwundern*: bli högligen förvånad, *des* ~ *es sterben*: döden dö, *ich hätte den* ~ *davon*: jag skulle dö däraf, *F der* ~ *läuft mir über das Grab*: en rysning genomfar mig. — Med prep.: *auf den* ~ *verwundet*: dödligt sårad, *auf den* *e. dem* ~ *liegen*: vara dödssjuk; *bis an den* ~ *in* i döden; *es ist mir in den* ~ *zuwider*: det är ~ *me prügeln*: prygla, slå ihjäl ngn (stå ngn tilltills han dö), *sich zu* ~ *arbeiten*: arbeta ihjäl sig. -**drohend**, *a.* som hotar med döden, lifsfarlig. -**esart**, *f.* dödsätt. -**esbange**, *a.* dödligt, gruffigt rädd, i dödsångest. -**esbett**, *n.* dödsbädd. -**esfrost**, *m.* dödsfyla. -**esgang**, *m.* gång till döden. -**esgefahr**, *f.* lifsfara. -**esverbrechen**, *n.* med dödsstraff belagdt brott. -**eswunde**, *f.* dödsår, banesår. -**eswürdig**, *a.* värd döden. -**feind**, *m.* dödsfiende. -**feindschaft**, *f.* dödsfiendskap. -**krank**, *a.* dödssjuk.

tödlich, *a.* dödlig, död(sbringande). -**keit**, *f.* dödlighet.

tödl|mat, -*müde*, *a.* dödstrött. -**sünde**, *f.* dödsynd. -*t* *se* *tot*.

töden, **tödlich** *se* **töten**, **tödlich**.

Töffel = **Stoffel**.

Toga, -*s* *ei.* -*gen*, *f.* toga.

Toilette, -*n*, *f.* toalett.

toler|lant, *a.* tolerant, fördragsam. -**anz**, *o.* *f.* tolerans, fördragsamhet. -**ieren**, *sv. tr.* tolerera, tåla.

toll, *a.* vansinnig, galen, tokig, vriden, befängd; *vild.* ~ *es Zeug*: galenskap, *es jm zu* ~ *machen*: gå för långt i ngnns tycke, *jm den Kopf* ~ *machen*: förvridda huvudet på ngn, *es wird noch* ~ *er kommen*: det blir allt värre och värre. -**beere**, *f.* belladonna. -**dreist(igkeit)** = **Tollkühn(heit)**. -**e**, *l. o.* *f.* = **Tollheit**. 2. -*n*, *f.* fjäderbuske, tofs. -**en**, *sv. I. itr.* *h.* väsnas, bullra, galnas. **II. tr. krusa, pipa. -**haus**, *n.* därhus. -**häusler**, *m.* därhushjon. -**heit**, *f.* vansinne, vanvett, vansinnighet, galenskap, raseri. -**kirsche** = **Tollbeere**. -**kopf**, *m.* galenpanna, vildhjärna, våghals. -**köpfig**, *a.* galen, vild. -**kühn**, *a.* oförvägen, alltför djärf, vågsam, Halsbrytande; *subst.* våghals. -**kühnheit**, *f.* oförvägenhet, alltför stor djärfhet. -**sinn**, *m.* galenskap. -**sinnig**, *a.* galen. -**sucht**, *f.* raseri, galenskap. -**wut**[h], *f.* vattuskräck.**

Tolpatsch, -*e*, *m.* klumpig, plump person, tölp, dummerjös.

Tölp|lel, -*m.* = **Tolpatsch**. -**elél**, -*en*, *f.* tölpaktighet, dumhet. -**elhaft**, *a.* tölpaktig, otympig, klumpig, plump. -**elhaftigkeit**, *f.* tölpaktighet *m. m. se* *töreg*. -**eln**, *sv. itr. h. o. s.* bära sig tölpaktigt, dumt åt, gå slarfvigt, röra sig ovigt. -**isch** = **tölpelhaft**.

Tombak, -*s*, *o.* *m.* tomback. -**en**, *a.* af tomback.

Ton, -*e* *†*, *m.* ton; ljud, klang. -**abstand**, *m.* intervall. -**angebend**, *a.* tongifvande. -**angeber**, *m.* tongifvande person. -**dichter** = **Tonsetzer**. -**druck**, *m.* tontryck.

tönen, *sv. itr. h. o. tr.* 1. tona, ljuda, skalla, klinga. 2. låta höra, frambringa toner; förkunna.

Tön|farbe, *f.* klangfärg. -**isch**, *a.* tonisk. -**kunst**, *f.* tonkonst, musik. -**künstler**, *m.* tonkonstnär, musiker. -**lehre**, *f.* läran om ljudet, akustik. -**leiter**, *f.* tonskala. -**los**, *a.* tonlös, klanglös, obetonad. -**mäts**, *n.* takt; stafvelsemätt. -**nachahmend**, *a.* ljudhärmande, onomatopoetisk.

Tonne, -*n*, *f.* äm. *†*, tunna, fat.

Tön|satz, *m.* mus. sats. -**setzer**, *m.* tonsättare, kompositör. -**setzung**, *f.* tonsättning, komposition. -**silbe**, *f.* betonad stafvelse. -**stück**, *n.* ton-, musikstycke. -**stufe**, *f.* intervall.

Tonsúr, -*en*, *f.* tonsur.

Tonweise, *f.* melodi.

Top *se* **Topp**. -**ás**, -*e*, *m.* topas.

Topf, -*e* *†*, *m.* panna, gryta, kruka, burk, stop, mugg. *Bua. alles in einen* ~ *werfen*: skära allt öfver en kam. -**asche**, *f.* pottaska. -**blume**, *f.* krukväxt.

Töpfer, -*m.* krukmakare. -**arbeit**, *f.* krukmakararbete, stenkärl. -**éi**, -*en*, *f.* 1. krukmakaryrke. 2. krukmakarverkstad. 3. stenkärl. -*n*, *sv. itr. h. o. tr.* göra stenkärl, förfärdiga af stengods. -**wa**[a]re, *f.*, -**zeug**, *n.* stengods, stenkärl.

Topf|gucker, *m.* gryttittare. -**guckerel**, *f.* titande i grytorna. -**haken**, *m.* grytkrok. -**kuchen** = **Napfkuchen**. -**ständer**, *m.* blomsterbord. -**stürze**, *f.* grytlock.

Topogr|aph, -*e*, *m.* topograf. -**ie**, -[e]n, *f.* topografi.

Topp, **I** -*s* *ei.* -*e*, *m.* topp. **II** *itj.* topp, låt gå.

Torf, -[t], *m.* torf. -**en**, *sv. tr.* gödsla med torf. -**ig**, *a.* torfhaltig, torfblandad. -**stechen**, *n.* torfgrävning. -**stich**, *m.* torftag.

Torkel, -*m.*, -*n*, *f.* 1. vin-, fruktpräss. 2. yrsl, yra. 3. slag, örfil. -*n*, *sv. itr. h. o. s.* ragla, tumla.

Tornister, -*m.* *o.* *n.* ränsel.

Torpédo, -[s], -*s*, *m.* torpedo.

Tort, -[e]s, *o.* *m.* orätt, skada, förtret. -**e**, -*n*, *f.* äm. *†*, tårta. -**úr**, -*en*, *f.* tortyr. *Auf die* ~ *spannen*: lägga på sträckbank.

tosen, *sv. itr. h.* brus, dåna.

tot, *a.* död; ihjäl. ~ *machen*: döda.
total, *a.* total, fullständig. -**ansicht**, *f.* totalvy. -**betrag**, *m.* totalbelopp. -**ität**, -*en*, *f.* totalitet, det hela, sammanfattning.
töten, *sv. tr.* döda.
Totenlacker, *m.* kyrkogård. -**allein**, *a.* molensam. -**amt**, *n.* själamässa. -**bahre**, *f.* likbår. -**bein**, *n.* dödas ben, människoben. -**bett**, *n.* dödsbädd. -**blafs**, *a.* dödsblek. -**feier**, *f.* likbegångelse. -**fleck**, *m.* dödsfläck, likblånad. -**frau**, *f.* liksveperska. -**gebein**, *n.* dödas ben, benrangel. -**geläut**, *n.* begrafningsringning. -**geleit**, *n.* likfölje. -**gerippe**, *n.* benrangel, skelett. -**geruch**, *m.* liklukt. -**gewölbe**, *n.* grafhvalf. -**glocke**, *f.* dödslocka; begrafningsringning. -**gräber**, *m.* dödgårfvare. -**gruft**, *f.* grift. -**haft**, *a.* dödlük, döds-. -**haus** = *Leichenhaus*. -**hemd**, *n.* likskjorta. -**hügel**, *m.* grafkulle. -**käfer**, *m.* dödgårfvare (skalbagge). -**klage**, *f.* dödsklagan (klagan öfver en död). -**kleid**, *n.* svepning. -**kopf**, *m.* dödskalle. -**kranz**, *m.* begrafningskrans. -**kreuz**, *n.* grafkors. -**lied**, *n.* liksång, grafsång, begrafningspsalm. -**mahl**, *n.* graföl. -**mal**, *n.* grafvärd. -**marsch**, *m.* sorgmarsch. -**maske**, *f.* dödsmask. -**opfer**, *n.* offer åt de aflidnes andar. -**reich**, *n.* dödsrike. -**sang**, *m.* = *Totentied*. -**sarg**, *m.* likkista. -**schau(er)** = *Leichenschau(er)*. -**schein**, *m.* dödsattest. -**schlaf**, *m.* dödsömn. -**schweigen**, *n.* dödstystnad. -**still**, *a.* dödstyst. -**stille**, *f.* dödstystnad. -**tanz**, *m.* dödsdans. -**uhr**, *f.* dödsur. -**urne**, *f.* urna i hvilken en aflidnes aska förvaras.
Töter, -, *m.* mördare, baneman.
töt|geboren, *a.* dödfödd. -**krank** se *todkrank*.
-lachen, *n.* *Es ist zum ~ det är så att man kan skratta sig förderfvad åt det.* -**schlag**, *m.* dråp. -**schläger**, *m.* mandråpare, mördare.
Tötung, *f.* dödande.
touch- se *tusch*.
Toupé, -*s*, *n.* tupé.
Tour, -*en*, *f.* 1. tur, a) färd, promenad, b) dans, c) hårtur. 2. ordvändning. -**ist**, -*en*, *m.* turist. -**nüre**, -*n*, *f.* 1. vändning. 2. fint sätt, världsvana. 3. turnyr.
Trab, -[e]s, *o*, *m.* traf. -**ánt**, -*en*, *m.* drabant. -*en*, *sv. itr.* h. o. s. trafva. -**er**, -, *m.* trafvare.
Träber se *Treber*.
Träbl|gänger, -, *m.* trafvare. -**rennen**, *n.* traflopning.
Tracht, -*en*, *f.* 1. drägt, kostym. 2. börda, mansbörda (så mycket man bär på en gång). 3. rätt (så mycket som på en gång sättes på bordet). 4. ~ *Prügel*: kok stryk. 5. kull ungar. 6. ok att bära med. 7. bärighet. 8. sja. djupgående. -*en*, *sv. itr.* h. trakta, sträfva, arbeta. *Nach etw.* ~ eftersträffa, eftertrakta ngt, *jm nach dem Leben* ~ trakta efter ngns lif.
trächtig, *a.* drägtig. -**keit**, *f.* drägtighet.
Trafik, -*s*, *m.* handel, försäljning(sställe).

Träg|altar, *m.* portativt altare. -**bahre**, *f.* bår. -**balken**, *m.* bårbjälke. -**band**, *n.* 1. bårrem, axelrem. 2. hängsle. -**bär**, *a.* 1. som kan bäras, flyttbar, portativ. 2. om kläder: som man kan ha på sig, snygg. 3. fruktbar, fruktbarande, fruktsam; drägtig. -**barkeit**, *f.* flyttbarhet. -**baum**, *m.* bårstäng. -**bett**, *n.* (sjuk)bår. -**e**, -*n*, *f.* 1. bår. 2. bock som ngt hvilar på. 3. ok att bära med.
träge, *a.* trög, lat, långsam.

tragen, *st. I. tr.* 1. bära. 2. skriva, införa. *Js Namen in et. auf eine Liste* ~ antecknngns namn på en lista. 3. bära, begagna, använda, hafva. *Die Stiefel schief ~ gå* ~ snedt på stöflarne. 4. om hållning m. m., t. ex. *den Kopf schief ~ gå* med huvudet på sned, *den Schweif hoch ~ hålla* upp svansen, *die Nase hoch ~ sätta* näsan i vädret. 5. hysa, visa, hafva, t. ex. *Freundschaft für jn.* 6. fördraga, tåla. 7. mus. *die Stimme ~ binda* tonerna. 8. särskilda fall. *Leid ~ sörja*. *Den Verhältnissen Rechnung ~ rätta* sig efter omständigheterna, *ein Amt, eine Würde ~ inneha*fta, bekläda ett ämbete, en värdighet, *kraft meines ~den Amtes*: på dragande kall och ämbetets vägnar. *Getragen*: högtidlig, t. ex. *getragene Stimmung*.
II. rfl. 1. bära sig, t. ex. *sich müde ~*. 2. begifva sig, packa sig. 3. dragas, umgås med ngt. *Man trägt sich mit dem Gerücht*: det ryktet går. 4. föra sig, hålla sig. *Mein ~ min* hållning. 5. gå klädd, vara klädd. *Sich schwarz et. in schwarz ~ gå*, vara svartklädd. 6. om kläder, tyger m. m. föra sig, taga sig ut. *Av. das Tuch trägt sich leicht* *jadenscheinig*: tyget blir lätt trädslitet gnm begagnande. 7. *Etw. trägt sich leicht*: ngt är lätt att bära. **III. itr. h.** 1. bära. 2. räcka, nå. 3. *Zu Neste ~ draga* till boet.

Träger, -, *m.* 1. bärare. 2. bårbjälke, stödjepelare. 3. bot. ständare. -*in*, -*nen*, *f.* bårarinna.

trägl|fähig, *a.* som förmår bära ngt vinst. -**fähigkeit**, *f.* bärighet, bårförmåga, drägtighet.

Trägheit, *f.* tröghet.

Trägl|himmel, *m.* baldakin. -**isch**, *a.* tragisk, sorglig. -**korb**, *m.* bårkorg. -**kraft**, *f.* bårkraft.

Tragö|le, -*n*, *m.* tragisk skådespelare, tragöd. -**ie**, -*n*, *f.* sorgspel, tragedi. -**iendichter**, -**ienschreiber**, *m.* sorgspelsförfattare, tragiker.

Trägl|orgel, *f.* flyttbar, portativ orgel. -**pfiler**, *m.* stödjepelare. -**reff**, *n.* bår. -**riemen**, *m.* bårrem. -**sattel**, *m.* klöfsadel. -**seil**, *n.* bårlina. -**sessel**, *m.* bårstol. -**stange**, *f.* bårstäng. -**stuhl**, *m.* bårstol. -**vermögen**, *n.* bärighet. -**weite**, *f.* skottvädd; afstånd, som anger, hur långt rösten når; *ma.* betydelse, betydighet, vgt, inflytande.

Train, -*s*, *m.* träng. -**er**, -**eur**, -*s*, *m.* tränare. -**fahrer**, -, *m.* trosskusk. -**ieren**, *sv. tr.* träna.

Trajékt, -e, m. öfverfärd. -schiff, n. ångfärja för järnvägståg.

Trakt, -e, m. sträckning. -amént, -e, n. 1. traktering, undfågnad. 2. traktamente, lön, sold. -át, -e, m. dim. †, traktat, a) fördrag, b) liten skrift. -ieren, sv. tr. o. itr. h. 1. behandla. 2. undfågna, traktera.

trällern, sv. itr. h. tralla.

Trampel, -, m. F drummel, tölp, åsna. -eln, sv. itr. h. trampa. -elt[h]ier, n. 1. dromedar. 2. = Trampel. -en, -fen, sv. itr. h. trampa. -olín, -e, n. o. m. trampolin, springbräde.

Tranchlée (-ée), -[e]n, f. löpgraf. -ieren, sv. tr. sönderskära, skära för.

Trank, -e †, m. 1. dryck. 2. drickbart medikament, dekokt. 3. skulor.

Tränkle, -n, f. 1. vattande, vattning. 2. vattningsplats, vattenställe. -eimer, m. vattenåmbare. -en, sv. I. tr. 1. vattna. 2. amma. 3. impregnera, mätta. II. rfl. 1. dricka. 2. fyllas.

Trankopfer, n. dryckesoffer.

Tränklög, m. vattenho. -ung, f. vattning m. m. se tränken.

Translit, -e, m. genomgång. -locieren, sv. tr. flytta, förflytta. -parént, a. genomskinig. -pirieren, sv. itr. h. transpirera, utdunsta, svettas. -ponieren, sv. tr. transponera, öfverflytta. -ponierung, f. öfverflytning.

Transpört, -e, m. transport; förflytning, öfverflytning. -éur, -s ei. -e, m. transportör. -fähig, a. som kan transporteras, transportärbär. -ierhär, a. transportabel, flyttbar. -ieren, sv. tr. transporter; förflytta, öfverflytta.

Trapéz, -e, n. trapets.

trapp, I. itj. betecknande ljudet af tunga steg. trapp. II. -e, m. tungt steg. -e, -n, f. 1. st. m. 2001. trapp. 2. (fot)spår. -eln, sv. itr. h. o. s. med tåta, ej så tunga steg trampa, träfva. -en, sv. itr. h. o. s. trampa, traska.

Trasslánt, -en, m. trassent. -át, -en, m. trassat. -ieren, sv. tr. o. itr. h. trassera.

trätschlen, trätschlen, sv. itr. h. o. tr. prata, pladdra, skvallra. -orél, -en, f. prat, skvalter.

Tratte, -n, f. hand. tratta, växel.

Traualtar, m. (vigsel)altare.

Traublle, -n, f. dim. †, drufklase, drufva. klase. -enärtig, a. drufformig, i klarar. -enblut, n. drufsaf. -enblüt[h]ig, a. klasblomstrig. -enbügel, m. vinbevuxen kulle. -enkamm, m. tom drufstjälk. -enzeit, f. druffid (aa aa drufvorna äro mogna). -enzucker, m. drufsocker. -ig, a. 1. full af drufvor. 2. drufflik.

traullen, sv. I. tr. viga, sammanviga. II. rfl. 1. gifta sig. 2. töras, våga. III. itr. h. 1. Auf jn ~ förlita sig på ngn. 2. Jm ~ tro, sätta tro till ngn. Jm nicht um die Ecke ei. über die Gasse ei. über den Weg ~ ej lita på ngn längre än man ser honom.

Trauer, 0, f. 1. sorg. 2. sorgdrägt. -anzeige, f. dödsannons. -binde, f. sorgflor. -birke, f. hängbjörk. -bötschaft, f. sorgpost, jobs-post. -brief, m. sorgbref. -fahne, f. florbehängd fana, sorgfana. -fall, m. dödsfall. -frau, f. gråterska. -gefolge, n. likfölje. -geläute, n. begravningsringning. -geleit, n. likfölje. -gepränge, n. begravningsståt. -gerüst, n. katafalk. -geschichte, f. sorglig historia. -gestalt, f. bedröflig gestalt, figur. -haus, n. sorgchus. -mahl, n. begravningsmåltid. -n, sv. itr. h. sörja, hafva sorg. Um jn ~ sörja ngn. -nachricht, -post, f. sorgpost. -rede, f. liktal. -schleier, m. sorgdök. -spiel, n. sorgspei, tragedi. -stimme, f. sorglig röst. -ton, m. sorglig ton. -voll, a. sorglig, beklaglig. -wagen, m. 1. likvagn. 2. sorgvagn. -weide, f. sorgpil.

Traufle, -n, f. 1. takdropp. 2. takkant. 3. takränna.

träufe[l]n, sv. I. itr. h. o. s. droppa, drypa, sippra. II. tr. drypa.

traufnäls, a. drypande våt.

Traufornel, f., -formulär, n. vigselformulär.

Trauffrinne, f. takränna. -röhre, f. stupränna. -wasser, n. regnavatten.

Traufgebühr, -n, -geld, n. afgift till vigselförriätaren. -handlung, f. vigselakt. -lich, a. förtrolig, intim, hjärtlig, gemytlig. -lichkeit, f. förtrolighet m. m. se föreg.

Traum, -e †, m. dröm. Ordspr. *Träume sind Schäume*: drömmar rinna som strömmar, nicht im ~e an etw. denken: ej ha ens den minsta tanke på ngt. *Jm aus dem ~e helfen*: hjälpa ngn att klara tankarne, im ~e sprechen: tala i sömn. -ausleger, -deuter, m. drömtydare. -deuterei, f. drömtydning. -deuterin, f. drömtyderska. -deutung, f. drömtydning.

träumeln, sv. itr. h. gå och drömma, sofva på ljusa dagen. -en, sv. itr. h. o. tr. drömma. Ich träumte ei. opera. es träumte mir ei. mir träumte: jag drömde, das hätte ich mir nie ~ lassen: det hade jag aldrig drömt om. -er, -, m. drömmare. -erei, -en, f. drömmeri. -erin, -nen, f. drömmerska. -erisch, a. drömmande.

Traumgesicht, n. drömbild, vision. -haft, a. drömlik. -selig, a. 1. drömmande. 2. somnambul.

traun, itj. i sanning, förvisso, tro på.

Traullrede, f. tal till brudparet. -rig, a. 1. sorgsen, ledsen. 2. sorglig, ledsam. -rigkeit, f. sorgsenhet, nedslagenhet. -ring, m. vigselring. -schein, m. vigselattest. -t, a. förtrolig, kär. -theit, f. förtrolighet. -ung, f. vigsel. -zeuge, m. bröllopsvitne.

Travlierse, -n, f. otörmodadt hinder, streck i räkningen. -ersieren, sv. itr. h. komma i vägen, korsa ens planer. -estie, -[e]n, f. travestiering. -estieren, sv. tr. travestera. -estierung, f.

Treber, -[n], *f.* lemning af drufvor vid prässning, drufstjälkar och skal; draf.

trecken, *sv. tr. sjs. draga.*

Treff, -e, *m.* 1. träffande ord, träffande anmärkning. 2. *Einen ~ haben*: hafva en skruf lös. 3. kort. klöfver. -**en**, *st. I. tr. o. itr. h.* 1. träffa, råka, drabba. *Ins Schwarze ~ träffa pricken*. 2. stämma öfverens, slå in. 3. särskilda fall. *Vorkehrungen, Anordnungen ~ vidtagna förberedelser, åtgärder, eine Auskunft ~ hitta på en utväg, eine Auswahl ~ göra ett urval, die Reihe trifft dich*: det är din tur, *das ~de Wort*: det rätta ordet. **II. itr. s.** 1. *Auf jn ~ träffa på*, råka ngn. 2. inträffa, falla, t. ex. *mein Geburtstag trifft auf einen Sonntag*. **III. rfl.** 1. hända, inträffa; komma till pass. *Das traf sich gut*: det kom just lagom, kom bra till pass. *Wie es sich trifft*: som det faller sig. 2. rpr. träffas, råkas. **b)** -, *n.* 1. träffning, drabbning. 2. slaglinie. -**er**, -, *m.* 1. en som träffar, god skytt. 2. träff(ande skott). 3. vinnande lott, vinst. 4. *Einen ~ haben*: a) hafva tur, b) träffa rätt. -**lich**, *a.* förträfflig. -**lichkeit**, *f.* 1. förträfflighet. 2. förträfflig sak. -**schuls**, *m.* träff. -**sicherheit**, *f.* träffsäkerhet.

Treib|beet, *n.* drifbänk. -**eis**, *n.* driftis. -**en**, *a)* *st. I. tr.* 1. drifva. *So weit möchte ich es nicht ~ så långt skulle jag ej vilja gå. Zweige ~ skjuta skott.* 2. drifva upp, blåsa upp. 3. idka, (be)drifva, utöfva, studera, syssla med. *Kurzweil ~ skämta, leka, Luxus ~ utveckla lyx, Unsinn, dummes Zeug ~ hafva dumheter, galenskap för sig, er treibt es zu arg*: han går för långt, *wie man's treibt, so geht's*: som man kokar, får man supa. **II. rfl.** 1. skynda sig. 2. ströfva, drifva omkring. 3. *Sich müde ~ an etw. (dat.)*: blifva trött på ngt. **III. itr. h. o. s.** 1. drifva, drifvas af storm el. vind, flyta; yra (om and). 2. jüsa, svälla. 3. drifva omkring, röra sig. **b)** -, *n.* 1. drift, drifvande *m. m. se treiben a)*. *Das ~ des Laubes*: löfsprickningen, *sein Thun und ~* hans görande och låtande. 2. lif, rörelse. *Das ~ der Welt*: världens oro. 3. skall(gång). -**er**, -, *m.* en som drifver ngt, drifvare, pådrifvare, skallgångare, skallfolk. -**erei**, -*en*, *f.* drifvande, pådrifvande. -**haus**, *n.* drifhus. -**holz**, *n.* drifved. -**jagd**, *f.* -**jagen**, *n.* skall(gång). -**kraft**, *f.* drifkraft. -**reis**, *n.* skott. -**sand**, *m.* flygsand. **Trendel**, -, *m.* 1. snurra. 2. långsam person. -*n*, *sv. I. tr.* rulla. **II. itr. h.** vara långsam, söla, ej komma ur flåcken.

trenn|bar, *a.* möjlig att frånskilja, skiljbar. -**barkeit**, *f.* skiljbarhet. -**en**, *sv. I. tr.* skilja, lossa, isärtaga, sprätta upp, isär. **II. rfl.** skiljas. -**messer**, *n.* sprättnknif. -**ung**, *f.* skilsmässa; skiljande *m. m. se trennen*. -**ungspunkte**, *pl.* trema. -**ungschmerz**, *m.*, -**ungsweg**, *n.* skilsmässans smärta.

Trense, -*n*, *f.* trens, a) snöre, galon, b) trensbetsel.

trepp|läb, *adv. se touj. -äuf*, *adv. ~ treppab*: trappa upp och trappa ned. -**e**, -*n*, *f.* trappa. -**enartig**, *a.* trappformig.

Tresör, -*e*, *m.* skatt.

Tressle, -*n*, *f.* 1. snöre, galon. 2. fläta. -**en**-**hut**, *m.* galonerad hatt. -**ieren**, *sv. tr.* fläta.

Trester[n], *pl. = Treber.*

tre|llen, *st. I. itr. h. o. s.* stiga, träda, trampa. *Daneben ei. fehl ~ stiga miste, göra ett felsteg, leise ~ a)* gå tyst, smyga, *b)* vara ibunden, hisma. — Med prep.: *etw. tritt an s Licht*: ngt kommer i dagen, *an die Spitze ~ sätta sig i spetsen; auf die Rednerbühne ~ bestiga talarstolen, auf den Schauspielplatz ~ beträda skådeplatsen; aus dem Dunkel ~ träda fram ur skuggan, aus den Ufern ~ öfversvämma; in s Gewehr ~ gå i gevär, in ein Amt ~ tillträda ett ämbete, der Traum tritt ins Leben*: drömmen blir verklighet, *gegen etw. anderes in Schatten ~ fördunklas af ngt annat; jm unter die Augen ~ komma inför nngs ögon, unter die Waffen ~ gripa till vapen; von dem Wege ~ afvika från vägen; zu jm ~ ställa sig på nngs sida. **II. tr.** 1. trampa. *Die Schuhe schiefe ~ gå snedt på skorna.* 2. *stud. Jn ~ stöta på*, uppmåna ngn att göra ngt, i sht uppmåna ngn att göra besked vid glaset. -**er**, -, *m.* trampare i sht i sma. -**mühle**, *f.* trampkvarn. -**rad**, *n.* trampghjul.*

treu, *I. a.* trogen. **II. 0**, *f.* trohet. *Auf ~ und Glauben*: på heder och ära, på god tro, *auf meine ~ ei. [bei] meiner ~!* (vid) min själl. -**bruch**, *m.* trohetsbrott, mened, förräderi. -**brüchig**, *a.* menedig, förrädisk. -**e**, *0*, *f.* trohet. -**ergeben**, *a.* troget tillgifven. -**gesinnt**, *a.* trogen, lojal. -**herzig**, *a.* trohjärtad. -**herzigkeit**, *f.* trohjärtenhet. -**lich**, *a.* trogen, trofast, pålitlig. -**los**, *a.* trolös. -**losigkeit**, *f.* trolöshet.

Tri|bulation, -*en*, *f.* plågan, pinande. -**ulieren**, *sv. tr.* plåga, pina, trakassera. -**ün**, -*s* el. -*en*, -*en*, *m.* tribun. -**unal**, -*e*, *n.* tribunal, domstol. -**üne**, -*n*, *f.* 1. talarstol. 2. läktare. -**üt**, -*e*, *m.* tribut, bidrag, skatt. -**utär**, *a.* skattskyldig. -**ütpflichtig**, *a.* skattskyldig.

Trich|line, -*n*, *f.* trikin. -**inig**, -**inisch**, -**inös**, *a.* trikinhaltig. -**ter**, -, *m.* tratt; krater. -**tern**, *sv. tr.* tratta, itratta.

Tricot, -*s*, *m.* trikå.

Trieb, -*e*, *m.* 1. skott, åreskott. 2. drifkraft. 3. drift, håg, böjelse. 4. dragningskraft. 5. = *Trift*. -**feder**, *f.* driffjäder. -**kraft**, *f.* drifkraft. -**rad**, *n.* drifghjul. -**sand**, *m.* flygsand. -**werk**, *n.* maskineri.

Trief|lauge, *n.* rinnande öga. -**äugig**, *a.* som har rinnande ögon, surögd. -**eln**, *sv.*, -**en**, *st. o. sv. itr. h. o. s.* samt *tr.* drypa, droppa, rinna. -**ig**, *a.* drypande, rinnande. -**nass**, *f.*

drypande näsa. **-nasig**, *a.* som har drypande näsa. **-nafs**, *a.* drypande våt.

triëg *se* **trüg**.

Triëre, *-n, f.* treroddare.

Triëze, *-n, f.* vindspel. **-n, sv. tr. 1.** vinda (upp). **2.** plåga, trakassera.

Trift, *-en, f. 1.* a) betesrätt, b) väg till bete, kreatursväg, c) betesmark, bete, d) boskaps-hjord, boskapsdrift. **2.** af hafvet drifvet gods, spillror, strandgods. **-en, sv. I. itr. s.** flyta. **II. tr. flotta. -ig, a. 1.** flytande, drifven af våg och vind. **2.** driftig, ifrig. **3.** om växter: kraftig, frodig. **4.** innehållsrik, betydelsefull. **5.** väl grundad, tungt vägande, afgörande. **-igkei**, *f.* vigt, betydighet.

frikolöre, *-n, f.* trikolor, trefärgad fana.

trill *en* *se* **drillen**. **-er, -, m. drill. -ern, sv. itr. h. o. tr. drilla. -ich, -ing *se* **Drill**. **-iön, -en, f.** trillion.**

Trimëster, *-n, n.* fjärdedels år, kvartal.

Trins, *-ns, -n, f. 1.* Katrina. **2.** dumt kvinnfolk, våp.

Trinität, *0, f.* treenighet.

trinklbar, *a.* drickbar. **-barkei**, *f.* drickbarhet.

-becher, *m.* dryckesbägare. **-en, st. itr. h. o. tr. dricka. -er, -, m. en som dricker; drickare. **-gäst, m.** dryckesgäst. **-gelag, n.** dryckeslag. **-geld, n.** dryckespengar. **-geschirr, n.** dryckeskärl. **-gesellschaft, f.** dryckeslag. **-glas, n.** dricksglas. **-horn, n.** dryckeshorn. **-lied, n.** dryckesvisa. **-napf, m.** vattenkopp. **-schale, f.** dryckeskål. **-spruch, m.** skål(tal). **-stube, f.** skänkrum. **-wasser, n.** dricksvattnet.**

Trillo, *-[s], -s, n.* trio. **-pel, -s, 0, m.** trippel. **-peln, sv. tr. skura, polera** med trippel. **-plieren, sv. tr. tredubbla, taga tre gånger.**

trippeln, *sv. itr. h. o. s.* trippa.

Trirëme, *-n, f.* trirem, treroddare.

Tritt, *-e, m. 1.* steg. **~ halten:** hålla jämna steg, **~ wechseln:** byta om fot, *im ~ i takt.* **2.** (fot)spår. **3.** spark. **4.** trampning. **5.** fotsteg, fotbråde, stegpinne, trampbråde, pall, estrad, blomsterhylla. **-brett, n.** trampbråde, fotsteg.

Triumph, *-e, m.* triumf. **-átor, -s, ..ören, m.** triumfator. **-ieren, sv. itr. h.** triumfera.

trivial, *a.* trivial, alldaglig, platt. **-ität, -en, f.** trivialitet, platthet.

trochällisch, *a.* trokeisk. **-us, -, ..ä'en, m.** troké.

trocken, *a.* torr. **Bu. auf dem ~ en sein:** vara i förlägenhet, i knipa, **~ ei. im ~ en sitzen:** sitta i goda omständigheter, **~ en Fußes:** torrskodd, **~ legen:** torrlägga. **-boden, m.** torkvind. **-fäule, f.** torröta. **-heit, f.** torrhet, torka. **-legen, n., -legung, f.** torrläggning. **-leine, f.** tvättsnöre. **-platz, m.** torkplan. **-stube, f.** torkrum. **-tüch, a.** tork-, handduk.

trocknen, *sv. itr. s. o. tr.* torka. **-[f]s, -se, f.** torrhet, torka, torkning. **-ung, f.** torkning.

Troddel, *-n, f.* vippta, tofs.

Trödel, *-, m. 1.* gammalt skräp, i sht gamla

kläder; lump. **2.** lumphandel. **3.** stud. buller, rumor, galenskap, nojs, gyckel. **Etw. macht einem ~ ngt roar en. -bude, f.** klädstånd. **-él, -en, f. 1.** klädmäkleri, lumphandel. **2.** långsambet, söl. **-frau, f.** klädmäkerska. **-geschäft, n.** klädmäkleri, handel med gamla kläder; lumphandel. **-haft, a. 1.** trasig, trasgrann, tras-. **2.** långsam, trög, sölande. **-handel, m. = Trödelgeschäft. -kram, m. = Trödel 1, 2. -n, sv. itr. h. 1.** handla med gamla kläder, med lump. **2.** vara trög, långsam, söla. **3.** stud. hafva tokerier för sig, galnas, väsnas. **-wa[a]re, f. = Trödel 1.**

Trödlër, *-, m., -in, -nen, f. 1.* klädmäklare, -mäklerska; lumphandlare. **2.** långsam person, trögbasare, sölkorf.

Trög, *-e †, m.* tråg, ho.

Troglödyt, *-en, m.* troglödyt, grottmänniska.

trollen, *sv. I. itr. s.* rulta, strutta, pallra. **II. rjt.** pallra sig af, packa sig i väg.

Trombe, *-n, f.* tromb, skydrag.

Trommel, *-n, f.* aim. †, trumma. **-él, -en, f.** trummande. **-fell, n. 1.** trumskinn. **2.** trumhinna. **-klöppel, m.** trumpinne. **-n, sv. itr. h. o. tr.** trumma, slå på trumma. **Opera. es trommelt:** trumman går. **-schlägel, m.** trumpinne. **-schläger, m.** trumslagare. **-stock, m.** trumpinne.

Trommlëte *se* **Trompette**. **-ler, -, m.** trumslagare.

Trompëte, *-n, f.* trumpet. **-n, sv. itr. h. o. tr.** trumpeta, blåsa på trumpet. **-r, -, m.** trumpetare.

Trope, *-n, f.* bildligt talesätt, talfigur. **-n, pl.** tropik(länd)erna. **-ngegend, f.** tropisk trakt.

Tropf, *-e †, m.* stackare, kråk. **-bär, a.** flytande st ut droppar kunna bildas.

tröpfeln, *tröpfen, sv. itr. h. o. s. samt tr.* droppa, drypa.

Tropfen, *-, m.* aim. **Tröpfchen**, *-lein, droppe. -enweise, adv.* droppvis. **-nafs, a.** genomvåt. **-stein, m.** droppsten.

Trophäe, *-n, f.* trofé.

tropisch, *a. 1.* tropisk. **2.** bildlig.

Trofs, *I. -e, m.* tross, packning; pack. **II. -e, n., -en, f. sjö.** tross. **III. = trapp 1.**

Tröst, *[-e]s, 0, m. 1.* tröst. **2. Nicht [wohl ei. recht] bei Troste sein:** ej vara rätt klok, *bist du bei ~ är du klok.* **-bär, a.** tröstande, tröstrik.

tröstbär, *a.* möjlig att trösta. **Nicht ~ otröstlig.**

tröst|bedürftig, *a.* tröstbehöfvande. **-brief, m.** tröstebref, kondolensbref, -skrifvelse. **-bringend, a.** tröstande, tröstrik. **-bringer, m.** tröstare.

tröst|en, sv. tr. o. itr. h. trösta. **Sich einer (gen.) Sache ~ trösta sig med en sak, sich an etw. (dat.) ~ finna sin tröst i ngt, jn auf etw. (acc.) ~ trösta ngn med ngt tillkommande. -er, -, m. 1.** tröstare. **2. F** gammal boklunta. **3. F** iron. käpp, påk. **-erin, -nen, f.** tröstarinna. **-lich, a.** tröstande, tröstrik, god, glädjande.

~ = föregående uppslagsord. * äkta sms. 0 saknar plur. † har omjudd. F familjärt, P lägre språk. * mindre brukligt.

tröst|los, *a.* tröstlös. -losigkeit, *f.* tröstlöshet.
-reich, *a.* tröstrik.
tröstsäm, *a.* tröstande.
Tröst|schreiben, *n., -schrift, f.* = Trostbrief.
Tröstung, *f.* tröst, tröstgrund.
trott = trapp. -e[1]n, *sv. itr. h. o. s.* lunka, trafva. -oir, -e *el. -s, n.* trottoar.
Trotz, *I. -es, 0, m.* trots. *Jm ~ bieten:* trotsa ngn, *zum ~e js el. jm zum ~e:* ngn till trots.
II. prep. med gen. o. dat. trots. ~ *alledem:* i trots af allt. -däm, *adv.* i trots däraf, likväl.
-en, *sv. itr. h. 1.* trotsa, *jm:* ngn. *Mit jm ~ vara* trotsig mot ngn. **2. Auf etw. (ack.) ~** pocka på ngt. -er, -, *m., -erin, -nen, f.* trotsande, trotsig person. -haft, -ig, *a.* trotsig. -iglich, *adv.* trotsigt. -kopf, *m.* trotsig person. -köpfig, *a.* trotsig, styfnackig, halsstarrig. -waffe, *f.* anfallsvapen.
Troubadour, -e *el. -s, m.* trubadur.
trüb, *a.* icke klar, oklar, skum, matt, töcknig, mulen, dunkel, mörk, grumlig. *Im ~en fischen:* fiska i grumligt vatten. -äugig, *a.* skumögd. -e, *I. = trüb. II. 0, f.* mulet väder, dysterhet *m. m. se trüb.*
Trubel, -, *m.* virrvarr, oreda.
trüb|len, *sv. I. tr.* grumla, fördunkla, förmörka, skymma, fördystra. **II. rfl.** grumlas *m. m. se I. -heit = Trübe II.*
trüblären, *sv. tr.* bringa oreda, villervalla i, störa, förvilla.
Trüb|säl, -e, *f. o. n.* bedröfvelse, nöd, trång-mäl. -selig, *a.* bedröflig, ledsam, jämmerlig. -seligkeit, *f.* bedröflighet, ledsamt tillstånd. -sinn, *m.* nedslagenhet, sorgsenhet, svårmod, melankoli. -sinnig, *a.* nedslagen, sorgbunden, svärmodig, dyster, melankolisk. -sinnigkeit, *f.* = Trübsinn.
Truchseis, -en, *m.* försikrare.
Trudel, *I. -, m. = Trüdel I. II. -n, f.* korpulent kvinnfolk, rulta. -n, *sv. tr. o. itr. s.* rulla, vältra (sig).
Trüffel, -n, *f.* tryffel. -zucht, *f.* tryffelodling.
Trug, -[e]s, *0, m.* bedrägeri, svek, förvillelse. -bild, *n.* skenbild.
trüg|len, *st. I. tr.* bedraga. **II. rfl.** bedraga sig, misstaga sig. **III. itr. h.** vara bedräglig. -er, -, *m.* bedragare.
trügerfüllt, *a.* bedräglig.
Trüger|lin, -nen, *f.* bedragerska. -isch, *a.* bedräglig, sveklig, felaktig.
Trüg|gebilde, *n., -gestalt, f.* fantom, vålnad, gyckelbild. -grund, *m.* skeugrund. -haft = trügerisch.
trüg|lich = trügerisch. -keit, *f.* bedräglighet.
trüg|los, *a.* utan bedrägeri. -schluss, *m.* felslut. -voll, *a.* bedräglig. -werk, *n.* bedrägeri, svek, illusion.
Truhe, -n, *f.* dim. †, kista, skrin, låda.
Trumeau, -[s], -s, *m.* trymä.
Trumm, -er †, *n. o. m. 1.* stycke, stump, bit, ände. *Bnd. in einem ~ fort:* oafbrutet, i ett

kör, *den ~ verlieren:* tappa tråden. *Ein ~ von einem Kerkel:* en riktig grofuggare. **2. = tolj.**
Trümmer, -n, *f., -, m. o. n.* spillra, ruin. *Zu ~n el. in ~gehen:* gå i spillror, *zu ~n schla-gen:* slå sönder i bitar. -haft, *a.* ruinlik, i ruiner, sönderlaggen. -haften, *m.* grushög, ruin. -weise, *adv.* i spillror.
Trumpf, -e †, *m.* trumf. *Bnd. sehen, merken was ~ ist:* se, märka hur sakerna stå, hur det är fatt. -en, *sv. itr. h. o. tr.* kort. trumfa, taga med trumf; *bnd. afsnäsa, afspsisa.*
Trunk, -e †, *m. 1.* klunk, sup. *Einen ~ thun:* taga sig en klunk, dricka ett tag, *auf einen ~ leeren:* tömma ett enda drag. **2. dryckeslag. 3. dryckenskap. Dem ~e ergeben sein:** vara en drinkare. **4. dryck, drick.** -en, *a.* drucken, rusig, full. -enbold, -e, *m.* drinkare. -enheit, *f.* rusigt tillstånd, fylla. -sucht, *f.* dryckenskap(slast). -süchtig, *a.* hemfallen åt dryckenskapslasten.
Trupp, -s, *m.* trupp, band, skara, hop. -e, -n, *f.* dim. †, trupp. -en, *sv. rfl.* samla sig i skaror. -enkörper, *m.* kår. -enschrag, *f.* revy. -weise, *adv.* truppvis, den ena truppen efter den andra.
Trüsche, Trüsche, -n, *f.* torsk (Gadus).
Trut, -en, *m.* kalkon. -e, -n, *f.* kalkonhöna. -hahn, *m.* kalkontupp. -henne, *f., -huhn, n.* kalkonhöna.
Trutte, -n, *f.* forell.
Trutz *se Schutz I. o. for otr. Trotz a.*
Tschakó (kort a), -s, *m.* sjakå.
Tschech|le, -n, *m.* tsjeck. -isch, *I. a.* tsjeckisk. **II. n.** tsjeckiska, *fr. deutsch.*
Tschibuk, -s, *m.* turkisk tobakspipa.
Tubérkel, -n, *f.* tuberkel, svulst.
Tubus, -ben *el. -se, m.* tub, kikare.
Tuch, -er † o. -e, *n.* dim. †, **1. pl.** vanl. -e, kläde; klädessort. **2. pl.** vanl. -e o. efter raknoord -, stycke *tyg. 3. pl.* -er †, duk, bordsduk, halsduk, sjal; *sjö.* segel, klut. -en, *a.* af kläde, klädes-,
tüchtig, *a.* dugtig; duglig, skicklig. -en, *sv. tr.* göra duglig, lämplig. -keit, *f.* dugtighet *m. m. se tüchtig.*
tuck, *I. ütj. 1. skrock. 2. pull. II. -[e]s, 0, m. = Tücke. Jm einen ~ anhaben:* göra ngn ngt ondt, *einen ~ auf jn haben:* ha ett horn i sidan till ngn.
Tücke, -n, *f.* dolskhet, list, ondska, funder, tröloshet, lömskhet, lömsk handling, svek. -bold, -e, *m.* lyktgubbe.
tucken, *sv. itr. h.* skrocka, locka.
tückisch, *a. 1.* lömsk, svekfull. **2. Auf jn ~ sein:** bära agg till, vara ond på ngn.
Tüder, -, *m.* tjuder.
Tuff, -e, *m.* min. tuff.
Tufftel|léi, -en, *f.* hårklyfveri, spetsfundighet. -n, *sv. itr. h.* hårklyfva, vara spetsfundig.
Tugend, -en, *f. 1.* dygd. **2. dygdig person.**

-arm, *a.* fattig på dygder. -begåbt, *a.* dygdrik. bild, *n.* dygdemönster. -haft, *a.* dygdig. -haftigheit, *f.* dygd. -lich, *a.* dygdig. -liebe, *f.* 1. kärlek till dygden. 2. dygdig kärlek. -los, *a.* utan dygd, lastfull. -reich, *a.* dygdrik. -säm, *a.* dygdig, dygdsam. -sinn, *m.* dygdigt sinne. -spiegel, *m.* dygdemönster. -wandel, *m.* dygdig wandel.

Tüll, -e, *m.* tyll. -e, -n, *f.* pip, hylsa.

Tulpe, -n, *f.* tulpan.

-tüm, -er *†*, *n.* suff. -dom, -döme.

-tümlich, *a.* suff. -domlig.

Tummel, -s, *0*, *m.* tummel, svindel, yra, rus. -becher, *m.* tumlare (bagare). -haft, *a.* som tumlar om dugtigt, kry, liflig. -n, *sv.* I. *tr.* tumla om med. II. *itr.* *h.* o. *rfl.* tumla om, rusta, stoja. -platz, *m.* tummelplats, stridsplats, lekplats. -taube, *f.* tumlett.

Tumm|ler, -, *m.* 1. en som tumlar, tumlar om. 2. *str.* Tumm|ler, tumlare, a) deln, b) tumlett, c) bagare. -ig, 1. = taumlig. 2. = tummelhaft.

Tümpel, -, *m.* pöl, vattenpuss; göl.

Tumult, -e, *m.* tumult, väsen, kravall, upplopp. -uánt, -en, *m.* en som styr till tumult, bråkmakare, orostiftare. -uárisch, *a.* tumultuarisk, bullersam, stojande, larmande. -uíeren, *sv.* *itr.* *h.* styra till tumult, föranstalta upplopp, stoja, larma. -voll = tumultuarisk.

Tüsch, -e, *m.*, -e, -n, *f.* rapping, kalkband, hvitmening, hvitlimning; kalk-, kritvatten; bnd. yttre polityr. -en, *sv.* *tr.* putsa; hvitmena, hvitlimma. -er, -, *m.* hvitlimmare. -eréi, -en, *f.* hvitmening, hvitlim(ning). -farbe, *f.* kalk-, kritvatten till hvitmening.

Tunke, -n, *f.* 1. sás. 2. bit, tärning i sás. 3. doppning. -n, *sv.* *tr.* 1. doppa. 2. *Eine Tasse Kaffee* ~ dricka en kopp kaffe med dopp, doppa upp en kopp kaffe.

Tunnel, -, *m.* 1. tunnel. 2. källare. -[is]ieren, *sv.* *tr.* draga en tunnel el. tunnlar gnm, under ugt.

Tupf, -e, *m.*, Tüpfel, -, *n.* o. *m.* prick, punkt.

tüpf|eln, *sv.* *tr.* sätta prickar, punkter på, punktera, göra spräcklig. *Getüpfelt*: spräcklig. -[e]lung, *f.*

tupfen, I. *sv.* *tr.* 1. lätt vidröra, lätt trycka ngt mot ngt. 2. göra fläckig, spräcklig. II. -, *m.* = *Tupf*.

Turb|an, -e, *m.* turban. -íne, -n, *f.* turbin.

Türkle, -n, *m.* turk. -éi, *0*, *f.* *Die* ~ Turkiet. -ent[h]üm, *n.* turkiskt sätt, värde, turkisk sed, tro; turkarne. -in, -nen, *f.* turkisk kvinna. -isch, *a.* turkisk. -ischkorn, *n.* majs. Turko, -s, *m.* turká (algerisk infanterist).

Turm, -e *†*, *m.* torn.

türm|len, *sv.* I. *tr.* 1. torna upp, uppstapla. 2. förse med torn, sätta torn på. 3. inspärta i torn. II. *itr.* *h.* o. *rfl.* resa sig, uppstiga tornlikt. -er, -, *m.* tornväktare.

turmig, türmig, *a.* hög, tornhöj, skyhöj.

Türmung, *f.* upptornande *m.* *se* türmen.

Turn|anstalt, *f.* gymnastikanstalt. -éi (*str.* 2-), -e, *m.* o. *n.* tornérspel. -éien, *sv.* *itr.* *h.* tornera. -en, *sv.* *itr.* *h.* gymnastisera. -er, -, *m.* gymnast. -eréi, -en, *f.* gymnastiserande, gymnastik. -erisch, *a.* gymnastisk. -erschafft, *f.* gymnastisällskap, gymnastförening. -ert[h]üm, *n.* gymnastikväsen. -fahrt, *f.* gymnastisk utflykt, utmarsch. -fest, *n.* gymnastikfest. -gerät[h], *n.* gymnastikapparat.

-redskap. -halle, *f.* gymnastiksal. -ier, -e, *n.* tornérspel. -ieren, *sv.* *itr.* *h.* tornera. -ierplatz, *m.* tornérplats. -ierrennen, *n.* tornering. -ierspiel, *n.* tornérspel. -ips, -e, *m.* hvitbeta. -kleid, *n.* gymnastikdrägt. -kunst, *f.* gymnastik. -lehrer, *m.* gymnastiklärare.

-platz, *m.* gymnastikplats. -saal, *m.* gymnastiksal. -unterricht, *m.* gymnastikundervisning. -us, -, *0*, *m.* återvändande ordningsföljd. -verein, *m.* gymnastisk förening. -zeug, *n.* gymnastikapparater, redskap.

Turtel|taube|, -n, *f.* turturdufva.

Tusch, I. -e, *m.* 1. fanfar. 2. stud. förolämpning *ss.* anledning till en duell. II. *itj.* hyss, tyst. -e, -n, *f.* (kinesisk) tusch. -eln, *sv.* *itr.* *h.* o. *tr.* hviska, tüssla och tassla. -en, *sv.* *tr.* o. *itr.* *h.* 1. tuscha; färglägga, kolorera. 2. *str.* tüsschen, undertrycka, lugna, dämpa. 3. hysja, tysta. -ieren, *sv.* *tr.* 1. beröra, vidröra. 2. stud. förolämpa. -kasten, *m.* färglåda. -napi, *m.* färgkopp.

Tute, -n, *f.* 1. pipa, horn att blåsa I. 2. = roj.

Tüte, -n, *f.* strut, påse.

Tutel, -en, *f.* förmynderskap.

tuten, *sv.* *itr.* *h.* o. *tr.* tuta, blåsa.

Tüttel, -, *m.* punkt, prick. *Kein ~chen*: ej ett grand.

Twist, -e, *m.* bomullsgarn.

Typ, -[e]s, -e[n], *m.* typ, mönster. -e, -n, *f.* typ. -enhaft, *a.* typisk.

Typ|lon, -e, *m.* tyfon, orkan. -us, -, *0*, *m.* tyfus. typ|lisch, *a.* typisk. -ograp|h, -en, *m.* sättare, typograf. -ograp|hie, *0*, *f.* boktryckarkonst. -us, -, ..pen, *m.* typ, mönster.

Tyránn, -en, *m.* tyrann. -éi, -en, *f.* tyranni, despotism. -ent[h]üm, *n.* tyranniskt värde, tyranni. -isch, *a.* tyrannisk. -isieren, *sv.* *tr.* tyrannisera.

U.

u. förkortn. = und; och (o). u. ä. förkortn. = unter anderem el. anderen: bland annat, bland andra (bl. a.). u. ä. m. förkortn. = und Ähu-

liches mehr: med mera dylikt (m. m. dyl.). u. A. w. g. förkortn. = um Antwort wird gebeten: om svar anhålles (o. s. a.).

~ = föregående uppslagsord. * äkta sms. 0 saknar plur. † har oenljud. F samtjart, P lagre språk. * mindre brukligt.

übel, I. a. dålig, adv. illa. *Wohl oder ~* med eller mot ens vilja, i alla händelser, *ich bin nicht ~ willens dorthin zu gehen*: jag har ingenting emot att gå dit, *sich ~ freuen*: vara illa till mods, ledsen. Med verb: *~ aufnehmen*: illa upptaga, *es geht jn ~ aus*: det går illa för ngn, *sich ~ befinden*: må illa, *es bekommt ihm ~* det bekommer honom illa, han mår illa däraf, *jm etw. [für] ~ nehmen*: bli ond på ngn för ngt, *jd ei. jm ist ~ någon* mår illa, *~ auf jn zu sprechen sein*: tala illa om ngn, *~ zu Fu/s sein*: vara en dålig fotgångare, *~ ei. Übles thun*: göra illa, *jd ei. jm wird ~ ngn* blir illamående, mår illa. II. -, n. ondt, ondt ting, sjukdom, lidande. *Vom ~ sein*: vara af ondo. **-befinden**, n. illamående. **-gelaunt**, a. vid dåligt lynne. **-gesinnt**, a. illasinnad. **-gesinntheit**, f. illvilja. **-keit**, f. illamående. **-klang**, m. missljud. **-klingend**, a. missljudande. **-laune**, f. dåligt lynne. **-laut**, m. missljud. **-lautend**, a. missljudande. **-nehm[er]lich**, a. snarsticken. **-sein**, n. illamående. **-stand**, m. missförhållande. **-that**, f. missgärning, missdåd. **-thäter**, m. missdådare. **-thätig**, a. som gör illa, illvillig. **-wollen**, n. illvilja. **-wollend**, a. illvillig.

üben, I. adv. *Hier ~ = hüben*, *dort ~ = drüben*. II. sv. tr. öfva, utöfva, idka, begå, visa. *Das Gesetz ~ skipa lag*, *Rache an jm ~ hämnas på ngn*, *Strafe ~ straffa*.

Über, -, m. utöfvare, idkare, jtr. *üben*.

über, I. prep. med dat. o. akk. jtr. 5. 1. öfver. 2. på andra sidan om, t. ex. *~ dem Flusse wohnen*. *~ alle Berge sein*: vara långt borta. 3. för skull, till följd af, t. ex. *~ dem ei. das Spiel alles vergessen*. 4. under, vid, t. ex. *~ der Mahlzeit*. *~ dem Grabe des Kindes weinen*: gråta vid barnets graf, *~ das Grab des Kindes weinen*: gråta öfver att barnet lagts i grafven, begråta barnets död, jtr. 3. 5. efter ett subst. I. akk. ei. gen. hel, t. ex. *den Vormittag ei. des Vormittags ~* hela förmiddagen, *Tags ei. den Tag ~* hela dagen ei. dagarne. 6. beträffande, rörande. 7. särskilda fall. *~ eine Rede lachen*: skratta åt ett tal, men: *~ einer Rede lachen*: skratta under ett tal, medan talaren talar, jtr. 4. *Er ist ~ solche Kinderreien hinaus*: sådana barnsligheter äro för honom en öfvervunnen ståndpunkt. **Fehler ~ Fehler**: fel på fel, det ena felet efter det andra, *einmal ~ andere*: den ena gången efter den andra, *das ist sonderbar ~ sonderbar*: det är högst besynnerligt. *Heute ~ acht Tage*: i dag åtta dagar till, *Sonntag ~ acht Tage*: om söndag åtta dagar, *~s Jahr*: a) ett år härefter, b) om ett år, *~s Jahr und Tag*: efter år och dag, *~ kurz oder lang*: förr eller senare. II. adv. 1. *~ und ~* öfverallt, helt och hållet, *~ und ~ nafs*: genomvåt, våt på hela kroppen. 2. öfver, förbi, slut. 3. *Jm in etw. ~ sein*: öfverträffa ngn

i ngt. **-äll** (betonadt arv. *ä - ä*), I. adv. 1. öfverallt. *~ her*: från alla håll, *~ hin*: vät alla håll. 2. öfverhufvud. *~ nicht*: ingalunda. II. obj. m. *F er ist Hans ~* han är framme öfverallt, *har sin näsa i allt*. **-änstrengen**,* tr. öfveranstränga. **-anstrengung**, f. **-antworten**,* tr. öfverantvarda, öfverlemna, ut-, afleverera. **-antwortung**, f. **-arbeiten**, tr. 1. (*-ä-*) öfveranstränga. 2. skaffa, praktisera öfver. 3. (vanl. *-ä-*) gå öfver, gå igenom, lägga sista handen vid, retuschera. **-arbeitung** (o. *-ä-*), f. **-ärmel**, m. öfverärm, lösärm. **-äus**, adv. i hög grad, öfvermåttan, ofantligt. **-bau**, m. öfverbyggnad. **-bauen**, I. tr. 1. bygga ngt så att det skjuter fram öfver det andre. *Das übergebaute Stockwerk*: den öfre öfver den andre framskjutande våningen, *das überbaute (jtr 2 a) Stockwerk*: den under öfverbyggda våningen. 2. (*-ä-*) a) öfverbygga, b) öfverlasta med arkitektoniska prydnader. II. (*-ä-*) rfl. 1. öfverbyggas, öfverdragas af en skorpor, ett tücke ei. ay., öfvertäckas. 2. förbygga sig. **-bauung** (o. *-ä-*), f. **-befriedigen**,* tr. göra mer än nöjd, fullkomligt tillfredsställa. **-behalten**, tr. 1. låta ett öfverplagg sitta på, t. ex. *den Mantel*. 2. få kvar, få öfver. **-bein**, n. med. exostos, ganglion, öfverben (knöt). **-bessern**,* tr. = *überarbeiten*. 3. **-bett**, n. sängtücke. **-beugen**, **-biegen**, tr. o. rfl. böja, luta (sig) öfver. **-bieten**, I. tr. 1. bjuda mer, öka på, t. ex. *zwei Mark ~* bjuda två mark mer, öka på anbudet med två mark. 2. (*-ä-*) öfverbjuda. *Ja um zwei Mark ~* bjuda två mark mer än ngn. 3. (*-ä-*) öfverträffa. II. (*-ä-*) rfl. öfverträffa sig själf. **-bietung**, f. **-bilden**,* tr. o. rfl. förbilda(s), öfverförfina(s), förkonstla(s). **-bildung**, f. **-binde**, f. yttre bindel. **-binden**, tr. binda öfver, t. ex. *Papier über etw. (akk.) ü berbinden* ei. *etw. mit Papier überbinden*: binda papper öfver ngt. **-blättern**,* tr. 1. bläddra förbi, vid gumbläddrandet förbise. 2. (öfver-) täcka med blad, med löf. 3. (sv. *-ä-*) hastigt genombläddra. **-bläuen**, **-bläuen**,* tr. 1. öfverdraga med blått. 2. vara mera blå än ngt. **-blächen**,* tr. öfverdraga, bekläda, fodra med bleck. **-bleiben**, itr. s. 1. blifva öfver, blifva kvar; stanna på öfverblifna kartan. 2. (*-ä-*) vanl. blott 1 part. *überblieben = hinterbleiben*. 2. **-bleibsel**, -, n. kvarleva, rest. **-blick**, m. öfverblick. **-blicken**,* tr. öfverblicka, öferskåda. **-blühen**,* I. tr. 1. öfvertäcka med blommor. 2. med sina blommor höja sig öfver ngt. II. rfl. 1. blomma för rikligt. 2. blomma ut, blomma slut. **-bräusen**,* tr. 1. med sitt brus öfverrösta. 2. öferspruta, -spola. **-breiten**, tr. 1. utbreda, täcka, lägga ngt öfver el. på ngt, t. ex. *eine Decke über etw. (akk.) ~*. 2. (*-ä-*) öfvertäcka, betäcka. *Den Tisch mit einer Decke ~* lägga en duk på bordet. **-bringen**,* tr. (öfver)bringa,

itr. intransitivt, rfl. reflexivt, St. starkt, sv. svagt, tr. transitivt verb. *h.* har hauben, *s.* har sein till hjalpverb.

(öfver)lemna. -bringer(in), *m. (f.)* öfverbringerare *♂*-(inna). -bringung, *f.* öfverlemnande. -brücken, * *tr.* slå en bro öfver. -brückung, *f.* -brüllen, * *tr.* med sitt tjt öfverösta. -bunt, *a.* alltför brokig. -bürden, * *tr.* öfverlasta, öfveranstänga. -bürdung, *f.* -dach, *n.* öfverbyggnad, tak. -dächen, * *tr.* bygga ett tak öfver, täcka. -däs, *adv.* dessutom. -dauern, * *tr.* öfverleva, räcka längre än. -decke, *f.* täcke. -decken, *tr.* 1. täcka, lägga, breda ngt öfver ngt. 2. (- - -) öfvertäcka, betäcka ngt med ngt. -deckung (o. - - -), *f.* -dém, *adv.* dessutom. -denken, * *tr.* öfvertänka, öfverväga. -dies, *adv.* dessutom. -drang, *m.* öfversvallande, uppsjö; stark, omåttlig trängtan. -drängen, *tr.* 1. tränga, skjuta öfver. 2. (- - -) öfverfylla; starkt tränga, trycka, förtrycka, hårdt ansätta. -druck, *m.* öfvertryck. -drukken, *tr.* taga öfvertryck af. -druls, -es, *o, m.* olust, leda, vämjelse, öfvermålad, afsmak. -drüssig, *a.* Einer (gen.) Sache ~ led åt, trött på ngt, *etw.* ~ haben: vara trött på ngt. -düngen, * *tr.* 1. öfvergöda. 2. göda för starkt. -dúnkeln, * *tr.* fördunkla, öfverglänsa. -éck[s], *adv.* tvärs öfver. -eile, *f.* brådska, fjåsk. -éilen, * *I. tr.* 1. upphinna, skynda förbi. 2. *Jn* ~ för starkt påskynda, pådrifva ngn. 3. *Etw.* ~ brådska, brådstörta med ngt. 4. öfverraska. *II. rfl.* 1. brådska, brådstörta. 2. öfverila, förhastiga sig. -éilt, *a.* öfverilad, förhastad. -éitung, *f.* 1. brådska, brådstörtande. 2. öfverilning, förhastande. -éin, *adv.* öfverens, samman, lika. -éinänder, *I. adv.* öfver hvarandra, öfver hvartannat, den (det) ena öfver den (det) andra. *II. -, n.* hög, virrvarr. -éinkleiden, *tr.* kläda lika. -éinkommen, *I. itr. s.* komma öfverens, *über etw.* (ack.): om ngt; öfverensstämma, samstämma. *II. -, n. adv.* -éinkomni|[i]s, -se, *n., -éinkunft, -e †, f.* öfverenskommelse. -éinstimmen, *itr. h.* öfverensstämma. -éinstimmung, *f.* öfverensstämmelse. -éintreffen, *itr. h.* öfverens-, samstämma. -éisen, * *tr.* öfverdraga med is. -essen, *I. tr. Etw.* ~ blifva led åt, vämjäs vid ngt emedan man ätit för mycket däraf. *II. (- - -)* part. pt. *über*[g]essen, *rfl.* äta sig öfvermätt, föräta sig. -fahren, *I. itr. s.* fara, ro, åka öfver. *II. tr.* 1. sätta, ro, skjuta öfver. 2. (av. - - -) öfverköra. 3. (- - -) a) öfverfara, fara öfver; stryka öfver. *Etw. mit dem Blick* ~ kasta en blick på, hastigt öfverskåda, genomgå ngt, b) den *Acker mit Mist* ~ köra gödsel på åkern, c) *die Pferde* ~ öfveranstänga, utmatta hästarne, d) *die Stadt war von Fuhrwerk* ~ staden var öfverfylld af åkdon. -fahrt, *f.* 1. öfverfart, -resa. 2. färjställe, vad. -fall, *m.* öfverfall. -fallen, *I. itr. s.* falla öfver, af, åt sidan. *II. (- - -)* *tr.* öfverfalla, öfverraska, öfverrumpla. -féilen, * *tr.* fila öfver, gå igenom, lägga sista handen vid. -feln, *a.* 1. för fin,

öfverfördnad. 2. särdeles fin, superfin. -féinern, * *tr.* öfverfördna. -féinheit, *f.* stor finness, öfverfördning. -féirnissen, * *tr.* öfverfördnissa. -flammen, * *tr.* 1. med lågor uppfylla. 2. sprida sina lågor utöfver gränsen af ngt. 3. låga, glöda starkare än. -flechten, *tr.* flåta öfver, omkring, omgifva med flätverk, t. ex. *Stroh über die Flasche überflechten* *e. die Flasche mit Stroh überflechten*: flåta halm kring flaskan. -fleis, *m.* för stor fit. -fleisig, *a.* alltför flitig. -fliegen, *I. itr. s.* flyga öfver. *II. (- - -)* *tr.* 1. flyga öfver ngt; *bid.* öfverflygla. 2. a) genomgå, b) vid genomgåendet förbise. -flielsen, *I. itr. s.* rinna öfver. *bid. vor Freude* ~ fattas af en öfversvallande glädje. *II. (- - -)* *tr.* öfversvämma. -flittern, * *tr.* öfverkläda, öfverdraga med glitter(guld). -flören, * *tr.* öfverkläda med flor; betäcka. -flug, *m.* 1. imma. 2. hög flygt. -flügeln, * *tr.* öfverflygla. -flüg[e]lung, *f.* -flufs, *m.* 1. öfverflöd, *an etw.* (dat.): på ngt. 2. öfversvallande. -flüssig, *a.* öfverflödig. -flut[h], *f.* öfversvämming. -flut[h]en, *I. itr. h. o. s. samt II. (- - -)* *tr.* öfverflöda, öfversvämma. -flut[h]ung, *f.* -fördern, * *tr. o. itr. h.* begära för mycket, *jn:* af ngn. -forderung, *f.* -fracht, *f.* öfverfrakt. -frächten, * *tr.* lasta för tungt. -frech, *a.* öfvermåttan fräckt. -fressen, *om djur* *o. P* om människor = *überessen*. -frieren, * *itr. s.* öfverdragas med is. -fromm, *a.* alltför from. -frösteln, * *tr.* komma att rysa, genomisa. -führen, *tr.* 1. öfverföra. 2. (- - -) öfverbevisa, *jn einer* (gen.) Sache: ngn om en sak. -füllung (o. - - -), *f.* -fülle, *f.* öfverflöd. -füllen, *I. tr.* 1. öfverföra, hålla en vätska ur ett kärl i ett annat. 2. (- - -) öfverfylla, hålla öfverfull, öfverlasta. *II. (- - -)* *rfl.* blifva öfverfull. -füllung (o. - - -), *f.* -fúnkeln, * *tr.* öfverglänsa. -füttern, * *tr.* fodra för starkt, gifva för mycket foder, för mycken mat. -fütterung, *f.* -gabe, *f.* 1. öfverlemnade. 2. kapitulation, dagtingan. -gang, *m.* öfvergång. -gar, *a.* för hårdt kokt. -gären, *I. itr. h.* jäsa öfver. *II. (- - -)* *rfl.* jäsa för mycket. -gehen, *I. tr. I.* *Jm etw.* ~ hölja ngt öfver ngn, svepa in ngn i ngt, gifva ngn ngt att sätta på sig. *Jm eins* ~ ge ngn ett rapp. 2. (- - -) öfverlemna. *II. (- - -)* *rfl.* 1. kapitulera. 2. kråkas. -gebot, *n.* högre (an)bud. -gëbung, *f.* öfverlemnande. -gehen, *I. itr. s.* 1. rinna, koka, flöda öfver. *Die Augen gehen mir über*: mina ögon tåras. 2. gå öfver, in *Fäulnis*: till förruttnelse. 3. *Jm* ~ öfverträffa ngn. 4. *Vor jm* ~ gå förbi ngn. 5. gå öfver, ha sin öfvergång, taga slut. *II. (- - -)* *tr.* 1. av. s. förbigå, förbise. 2. gå öfver för att inspektera, t. ex. *das Feld*. 3. genomgå, -ögnä, granska. 4. förbättrande gå öfver, lägga sista handen vid. *III. (- - -)* *rfl.* gå för mycket, öfveranstänga sig med gående. -gëhung, *f.* -gelehrt, *a.* alltför

lärđ. -genug, *adv.* öfvernog, mer än nog. -**gewalt**, *f.* öfvervalde, öfvertag. -**gewicht**, *n.* 1. öfvervigt; *maa.* öfverlägsenhet, öfvervalde. 2. öfverbalans. *Das ~ bekommen:* taga öfverbalans. -**giesen**, *tr.* 1. a) hålla så att det rinner öfver, b) hålla, slå, *etw. über eine Sache:* ngt öfver en sak. 2. (---) öfvergjuta. *Von Schweifs übergossen:* genomsveittig. *Opers. es übergoss ihn purpurrot:* han blef purpurrd, rodnade. -**gipsen**, *f.* -**gipsen**, * *tr.* öfverdraga med gips. -**gipsung**, *f.* -**gittern**, * *tr.* sätta galler öfver, framför, omkring. -**gitterung**, *f.* -**glänzen**, * *tr.* 1. med glans öfvergjuta; glänsa, stråla, skimra på. 2. öfverglänsa, öfverstråla. -**gläsen**, * *tr.* gläsera. -**gläsung**, *f.* -**gläube**, *m.* öfvertro, vidskepelse. -**gläubig**, *a.* lättrogen. -**gläusen**, * *tr.* 1. öfverglänsa. 2. öfverfernissa; gläsera. -**glétschern**, * *tr.* bilda ett islager öfver, på. -**glücklich**, *a.* öfverlycklig. -**glühen**, * *tr.* 1. glöda starkare än, öfverglänsa. 2. glöda, stråla, skimra, brinna på; färga. -**golden**, * *tr.* förgylla. -**gräsen**, * *I. tr.* betäcka med gräs (växt); *maa.* läka. *II. rjfl.* öfverväxt med gräs, gro igen. -**greifen**, *itr. h.* gripa öfver, in i ngt; göra sig skyldig till öfvergrepp. -**griff**, *m.* öfvergrepp. -**gröls**, *a.* ofantligt stor, jättestor. -**grünen**, * *tr.* betäcka med grönska. -**guls**, *m.* öfvergjutning. -**gut**, *a.* särdeles god. -**haben**, *tr.* 1. hafva utanpå. 2. hafva kvar. 3. F vara mått på, led åt ngt. -**halb** se *oberhalb*. -**halten**, *tr.* hålla öfver. -**hand** (*atr. --*), *adv.* öfverhand. -**händnehen**, *n.* öfverhandtagande. -**hang**, *m.* 1. öfverhängande, öfver ngt framskjutande del, utsprång. 2. stark längtan. 3. förhänge. -**hangen**, *itr. h.* hänga öfver, framför, skjuta fram, springa fram öfver. -**hängen**, *I. = überhangen*. *II. tr.* 1. *Etw. über eine Sache ~ hängen* ngt öfver, framför en sak. 2. (---) *Eine Sache mit etw. ~ hängen* ngt öfver, framför en sak. -**härtschen**, * *tr.* öfverdraga, betäcka med en skorpa. -**hart**, *a.* mycket hård, för hård. -**härten**, * *tr.* göra alltför hård. -**hätten**, * = *überellen I, 2, 3, II.* -**häuchen**, * *tr.* andas på, öfverdraga med imma. -**häufen**, * *tr.* öfverhopa. -**häufung**, *f.* -**häupt**, *adv.* öfverhufvud. -**heben**, *I. tr.* 1. lyfta öfver. 2. (---) *Jn (sich) einer (gen.) Sache ~ bespara* ngn (sig) ngt, fritaga, befria ngn (gen.) *Sache:* öfver ngt. -**hebung**, *f.* 1. öfverlyftande. 2. (---) för hög tanke om sig själf, förhäfva sig, vara högfärdig, *einer (gen.) Sache:* öfver ngt. -**heizen**, * *tr.* öfverhetta, för starkt upphetta. -**heizung**, *f.* -**helfen**, *itr. h.* *Jm ~ hjälpa* ngn öfver, hjälpa ngn att taga sig fram. -**hemdchen**, *n.* nattkappa. -**hër**, *adv.* 1. öfver, ofvanpå, på ytan, lätt,

ytligt. 2. dessutom. -**hërren**, * *tr.* öfvervaldiga. -**hin = überher**. -**hitzen**, * *tr.* öfverhetta. -**höbeln**, * *tr.* hylla öfver. -**hoch**, *a.* ofantligt hög, skyhög. -**holen**, *tr.* 1. hämta öfver. 2. (---) gå om, förbi; öfverträffa, öfverlista. -**hören**, * *tr.* 1. icke höra. *Ich überhörte es:* jag hörde det ej, det undgick mig. 2. förhöra, *ju:* ngn, *jm seine Aufgabe:* ngn hans lexa. -**hose**, *f.* (ytter)byxor. -**hüien**, * *tr.* F hastigt, ytligt gå öfver ngt. -**hüllen**, *tr.* *Etw. über eine Sache überhüllen* *a.* *eine Sache mit etw. überhüllen:* hölja, ngt öfver en sak. -**hüpfen**, *I. itr. s. o. II. (---) tr.* hoppa öfver, öfverhoppa. -**irdisch**, *a.* öfverjordisk. -**jagen**, *I. tr.* 1. jaga, köra öfver, åt andra sidan. 2. (---) a) jägta; tröttköra, spränga bestar, b) gnn jägande upphinna, gå, köra, rida om, c) öfverrumpla. *II. itr. s.* jaga, spränga, rusa öfver, åt andra sidan. -**jähren**, * *itr. s.* blifva öfverårig. -**jährig**, *a.* öfverårig. -**kälken**, * *tr.* bestro, bestryka med kalk. -**käufen**, * *rjfl.* förköpa sig. -**kippen**, *I. itr. s.* taga öfverbalans, vipa, slå om. *II. tr.* hvalftva om, hvalftva. -**kitten**, * *tr.* öfverstryka med kitt. -**kleben**, *tr.* klistra öfver, på, t. ex. *Papier über etw. (ack.) überkleben* *a.* *etw. mit Papier überkleben:* klistra papper öfver, på ngt. -**kleid**, *n.* öfverklädnad, öfverkläder. -**kleiden**, * *tr.* öfverkläda, bekläda. -**kleistern** = *überkleben*. -**klettern**, -**klimmen**, *I. itr. s. o. II. (---) tr.* klättra öfver. -**klug**, *a.* öfverklok; snusfornuftig. -**klügheit**, *f.* öfverklokhet; snusfornuftighet. -**knöpfen**, *tr.* knäppa öfver. -**knörpeln**, * *itr. s. o. rjfl.* öfverdragas med broskbildning. -**kochen**, *itr. s.* koka öfver. -**kömmen**, * *I. itr. s. Jm ~ komma* ngn tillhanda. *II. tr.* 1. få, erhålla, mottaga; komma öfver, få i sitt våld. 2. = *befallen*. -**kraft**, *f.* öfversvallande kraft, öfvermått af kraft. -**kräftig**, *a.* svällande af kraft, ofantligt, för mycket kraftig. -**kritzeln**, * *tr.* öfverklottra, fullklottra. -**krüsten**, * *tr. o. rjfl.* öfverdraga(s) med en skorpa. -**kügeln**, * *itr. s. o. rjfl.* slå valt. -**kunft**, *o*, *f.* öfverkomst. -**künsteln**, * *tr.* förkonstla, tillkonstla. -**laden**, *tr.* 1. öfverflytta gods från en vagn m. m. till en annan; omlasta. 2. (---) öfverlasta, för tungt lasta; öfverhopa. -**ladung** (*a. ---*), *f.* -**lang**, *a.* för lång. -**langen**, *tr.* räcka, långa öfver. -**lassen**, *I. tr.* 1. lemna kvar. 2. släppa öfver. 3. (---) öfverläta, öfverlemna, afträda. *II. (---) Sich einer (dat.) Sache ~ öfverlemna*, hängifva sig åt en sak. -**lasser**, -, *m.* öfverlemnare, afträdare. -**lassung**, *f.* öfverlemnande. -**last**, *f.* 1. öfvervigt. 2. alltför stor, tung börda, last, öfverlast. -**lasten** = *überladen*. 2. -**lastig**, *a.* för tungt lastad. -**lästig**, *a.* ytterst besvärlig. -**läuben**, * *tr.* bekläda med löf. -**lauf**, *m.* 1. starkt tillopp. 2. öfvergång öfver ngt. 3. öfverskott. -**laufen**, *I. itr. s.* 1. rinna

itr. intransitivt, *rjfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *itr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

öfver. *Die Augen laufen ihm über:* hans ögon tåras, *die Geduld läuft ihm über:* hans tålmod tar slut. 2. löpa öfver, gå öfver, desertera. 3. (---) anlöpa. **II. tr. 1.** (avr. ---) springa omkull. 2. (---) a) öfverfara, utbreda sig öfver, öfversvämma, öfvertäcka, b) *ein Schauer überließ ihn:* en rysning genomfom honom, c) *etw. [mit den Augen]* ~ hastigt öfverblicka, genomögnat, d) *jn mit dem Degen* ~ hastigt, öfberberedt anfalla ngn med värjan, e) öfverlöpa, besvära med täta besök, f) springa om, förbi, g) springa öfver, förbi; förfela. **III. (---) r/ß.** springa sig trött, förförsvad. **-läufer, m.** öfverlöpare. **-laut, a.** alltför högljudd. **-leben,* tr.** öfverleva. **-legen, I. a.** öfverlägsen. **II. tr. 1.** (---) lägga öfver, på, på andra sidan. *Jn* ~ lägga upp ngn öfver knät till stryk. 2. (---) a) öfvertäcka, -hölja, betäcka, b) för tungt belasta, c) öfverlägga, -väga. *Bei sich* ~ taga i öfvervägande, tänka på, *ich werde es mir* ~ jag skall tänka på saken, *alles wohl überlegt:* när man rätt tänker på saken. **-legenheit, f.** öfverlägsenhet. **-leigsäm, a.** eftertänksam, försigtig. **-leigsamkeit, f.** eftertänksamhet, försigtighet. **-legt, a.** öfverlagd, välbetänkt. **-legtheit, f.** öfverläggning, eftertanke, uppsåt, berädd mod. **-legung, f. 1.** öfverläggande m. m. se *überlegen II, 1.* 2. (---) a) öfverläggning, rådplägning, b) = *Überlegtheit, -lei, obvj. a.* öfrig. **-leiten, itr. h.** leda öfver, föra öfver, bilda en öfvergång. **-leitung, f.** -lernen (avr. ---), *tr.* genomläsa, gå igenom. **-lesen,* I. tr. 1.** (avr. ---) genomläsa. 2. *via läsning* förbise. **II. r/ß.** öfveranstränga sig med, skada sig gnm läsning. **-leuchten,* tr. 1.** öfvergläsa. 2. helt och hållet belysa. **-lichten,* tr.** göra för ljus. **-liefern,* tr. 1.** öfverlemlna, aflemlna, leverera. 2. efterlemlna, lemna i arf. **-lieferung, f. 1.** öfverlemlnande. 2. tradition. **-liegen, itr. h.** ligga öfver, ofvanpå. **-listen,* tr.** öfverlista. **-listung, f.** -lödern = *überflammen.* -m, smadrag. *at über dem.* **-machen, tr. 1.** göra, sätta ngt öfver, ofvanpå ngt. 2. (---) öfversända, tillsända. **-macht, f.** öfvermakt. **-mächtig, a.** öfvermäktig. **-malen, tr. 1.** måla ngt öfver, ofvanpå, på ngt. 2. (---) öfvermåla. **-mälung, f.** -männer,* *tr.* öfvermänna, -väldiga. **-mäts, n. 1.** öfvermål. 2. öfvermått. **-mätsig, a.** omätlig, öfverdrifven, ytterlig, ofantlig, oskälig; adv. öfvermåttan. **-mätsigkeit, f.** omätlighet, öfverdrift. **-mäuern,* tr.** mura öfver, för, igen. **-meister,* tr. 1.** öfverväldiga, besegra, rå på. 2. mästra. **-mensch, m.** öfvermänsklig person, ovanlig människa. **-menschlich, a.** öfvermänsklig. **-messen, I. tr. 1.** gifva på köpet. 2. (vanl. ---) göra ett öfverslag öfver. 3. (---) öfverskåda. **II. (---) r/ß.** mäta galet. **-mögen,* tr.** öfvervinna, beseg-

ra. **-möosen,* itr. s. o. r/ß.** blifva mossbelupen. **-morgen, adv.** i öfvermorgen. **-morgend, a.** inträffande i öfvermorgen. *Der* ~ *Tag:* i öfvermorgen. **-müde, a.** öfvertrött, -ansträngd. **-müden,* I. tr.** öfveransträngd. **II. itr. s. o. r/ß.** öfveranstränga sig, blifva öfveransträngd. **-müdung, f.** -mut[h], *m. 1.* öfvermod. 2. öfvermodig person. **-müt[h]ig, a.** öfvermodig. **-nächten,* I. itr. h.** stanna öfver natt. **II. tr. 1.** härbärgera öfver natten. 2. insvepa i nattens mörker. **-nächter, -, m.** nattgäst. **-nächtig, a. 1.** som räckt hela natten. 2. utvakad. 3. nattgammal. **-nächtigkeit, f.** utvakadt tillstånd, utseende. **-nähen, tr. 1.** *Ein Stück über etw. ü bernähen et. etw. mit einem Stücke übernähen*:* sy ett stycke öfver, på ngt. 2. (---) sticka tätt. **-nahme, 0, f.** öfvertagande, emottagande; tillträde. **-nahmeschein, m.** mottagningsbevis, kvitto. **-närbhen,* = benarben.** **-natürlich, a.** öfvernaturlig. **-nehmen, I. tr. 1.** sträcka armen, handen öfver ngt. 2. taga på sig, öfver sig. 3. (---) a) öfvertaga, mottaga, tillträda, b) åtaga sig, underkasta sig, c) öfverväldiga, gripa, d) fordra för mycket af, öfveranstränga. **II. (---) r/ß.** åtaga sig för mycket, öfveranstränga sig. **-nehmer, -, m.** en som öfvertager, åtager sig ngt; mottagare; entreprenör. **-neigen, r/ß.** luta sig öfver. **-ordnen, tr.** öfverordna. **-ordnung, f.** -packen, *tr. 1.* packa ngt öfver ngt. 2. packa om ur ett i ett annat. 3. (vanl. ---) öfverlasta. 4. (---) *Eine Sache mit etw.* ~ packa ngt öfver, på en sak. **-pfeffern,* tr.** förpeppna. **-pflanzen, tr. 1.** (*---) omplantera. 2. (---) *Den Hügel mit Bäumen* ~ plantera träd på hela kullen. **-pfästern,* tr.** lägga plåster på. **-pichen,* tr.** tjära, bestyra med tjära. **-pinseln, tr.** *Farbe über etw. (ack.) ü'berpinseln et. etw. mit Farbe überpinseln*:* med pensel el. borste stryka färg på ngt. **-plätten,* tr.** stryka öfver med strykjärn. **-pürpurn,* tr.** purpra. **-pürzeln,* itr. s. o. r/ß.** slå kullerbyttta, kullbyttta. **-quellen = überfließen.** **-quör, adv.** tvärs öfver. **-rägen,* tr.** resa, höja sig öfver; öfverträffa. **-ränken,* tr.** med rankor betäcka, växa öfver. **-räschen,* tr.** öfverraska. **-räschung, f.** öfverraskning. **-rasen,* itr. s. o. r/ß.** blifva gräsbevuxen, gro igen. **-räuschen,* tr. 1.** med sitt brus öfverrösta. 2. brusa fram öfver. **-rächnen,* tr. 1.** räkna öfver, göra ett öfverslag öfver. 2. (avr. ---) räkna igenom. **-rechnung, f.** öfverslag, beräkning. **-reden,* tr.** öfvertala; öfvertyg. **-redung, f.** öfvertalning. **-reich, a.** ofantligt rik. **-relichen, I. tr. 1.** räkka, langa öfver. 2. (---) öfverlemlna. **II. itr. h.** räkka, nå öfver. **-reichlich, a.** ofantligt riklig, ymnig. **-reicherung, f.** öfverlemlnande. **-reif, a.** öfvermogen. **-reife, f.** öfvermognad. **-reifen,* I. tr. 1.** göra öfvermogen. 2. öfverdraga med rimfrost. 3.

sätta ringar, (tunn)band på, banda. **II** *itr. s.* bliwa öfvermogen. **-röiten,* I. tr. 1.** (arv. ---) rida öfver, omkull. **2.** rida om. **3.** trött-rida. **II** *rf.* rida sig öfver. **-reiz, m.** öfverretning. **-röizen,* tr.** öfverreta. **-röiztheit, f.** öfverretadt tillstånd, öfverdrifven retlighet. **-röizung, f.** öfverretning. **-rönnen,* = überlaufen II, 1, 2, e, f, g, III.** **-rest, m.** öfverlevfa, kvarlevfa, rest. **-rheinish, a.** från, på andra sidan Ren. **-rieseln,* tr.** spola öfver, vattna. **-rinden,* tr.** öfverdraga med en skorpa, med bark. **-rock, m. 1.** rock, lifrock. **2.** öfverrock. **3.** öfverkjol. **-rumpeln,* tr.** öfverrumpla. **-rump[el]ung, f.** **-s, smdragn.** at über das. **-säen,* tr.** beså, bestro; öfversålla. **-salzen (o. ---), tr. 1.** salta litet på. **2.** försalta. **-satt, a.** öfvermått. **-sättigen,* I. tr.** öfvermåtta. **II** *rf.* bliwa öfvermått. **-sättigung, f.** **-schällen,* tr.** öfverrösta. **-schäten,* tr.** öfverskugga. **-schätzen,* tr.** öfverskatta. **-schätzung, f.** **-schau, f.** öfverblick. **-schäuen,* tr. 1.** = *überblicken*. **2.** beherska, dominera. **-schäumen, I. itr. s.** skummande rinna öfver. **II** (---) *tr.* skummande utbreda sig öfver. **-schicken = übersenden.** **-schleisen, I. itr. s. 1.** göra en kullerbytta, falla framstupa, stupa baklänges. **2.** rinna öfver. **3.** skjuta öfver, bilda ett öfverskott. **II** *tr. 1.* skjuta öfver. **2.** (---) a) med skott bstryka, b) förfela, skjuta bom på gamm att skjuta för högt, c) förfela, hoppa öfver. **Das Ziel ~ skjuta öfver målet, d)** göra ett öfverslag öfver. **III** (---) *rf.* göra en kullerbytta, slå volt. **-schiffen, I. itr. s.** segla, fara öfver. **II** *tr. 1.* (arv. ---) öfverfrakta. **2.** (---) segla, fara öfver. **-schimmeln,* I. tr.** öfverdraga med mögel. **II** *itr. s.* mögla. **-schimmern, I = überglänzen.** **II** *itr. h.* *Ins Rote ~ skifta i rött.* **-schläfen,* I. tr. 1.** sofva på, t. ex. *die Sache ~ sofva på saken.* **2.** försofva. **II** *rf.* försofva sig. **-schlag, m. 1.** en vågs utslag; öfverbalans; kullerbytta. **2.** öfverslag, ungefärlig beräkning. **3.** omslag på ngn kroppsd. **4.** öfvervikt kant, klaff. **-schlagen, I. itr. s. 1.** slå öfver; hoppa öfver. **2.** taga öfverbalans, slå öfver. **3.** (---) a) = *beschlagen II*, b) slå sig (om köld, vin m. m.). **svalna** (om det som är varmt). **II** *tr. 1.* slå omkring, kasta öfver, kasta på, lägga, breda öfver. **2.** hopeckla, lägga på hvartannat, i kors. **3.** (---) a) slå förbi, ej råka, hoppa öfver, förbise, b) *eine Sache mit etw. ~ vika ngt öfver, sätta en klaff öfver en sak, c)* göra ett öfverslag öfver. **III** (---) *rf.* slå omkull, hvälfa, vältra sig, stupa kullerbytta, hjula. **-schlagskragen, m.** nedvikt krage. **-schleichen,* = beschleichen.** **-schliéern,* tr.** breda en slöja öfver, beslöja, maskera. **-schlücken,* rf.** sätta i halsen. **-schmierer, tr. Etw. über eine Sache über-schmieren** el. *eine Sache mit etw. überschmie-*

ren: stryka ngt öfver, på en sak, bstryka en sak med ngt. **-schnappen** (* ---), *itr. s.* o. *h.* slå öfver, slå tillbaka. **F** *bia über[ge]-schnappt:* tokig, vriden. **-schneien,* tr.** öfversnöa, snöa igen om. **-schraubt, a.** öfverspänd. **-schräubtheit, f.** öfverspändt väsen, sätt. **-schreiben, I. tr. 1.** skrifa öfver. **2.** (arv. ---) skrifa af, öfverflytta, transportera. **3.** (---) a) fullskrifa, b) förse med öfverskrift, c) skriftligen meddela, efterlemna, d) i skriftstället öfverträffa. **II** (---) *rf.* öfverlevfa sig såsom författare, bliwa utskrifven. **-schreibung (o. ---), f.** **-schreien, I. tr. I.** (---) skrika, ropa högre än, öfverrösta. **2.** ropa hit, ditöfver. **II** (---) *rf.* för mycket forcera rösten. **-schreiten, I. itr. s.** gå öfver. **II** (---) *tr.* öfverskrida. **-schréitung, f.** **-schritt, f.** öfverskrift. **-schritt, m.** öfverskridande, -gång. **-schrob(heit) = Überschraubt(heit).** **-schuh, m.** öfversko, ytterkäng, galosch. **-schuls, m.** öfverskott. **-schüssig, a.** öfverskjutande, öfvertalig. **-schütten, tr. 1.** ösa, hålla ngt öfver ngt. **2.** (---) öfvertäcka, -skotta, -ösa, -hoppa. **-schüttung (o. ---), f.** **-schwall, m.** öfversvallande, -flöd. **-schwänglich, a.** öfversvinnelig, öfverflödande, omätlig. **-schwänglichkeit, f.** öfversvinnelighet, öfverflöd. **-schwappen, itr. s.** skvalpa öfver. **-schwärmen,* tr.** omhvärfva. **-schwemmen,* tr.** öfversvämma. **-schwemmung, f.** öfversvämming. **-schwёр, a.** alltför tung. **-schwimmen, I. itr. s. o. II.** (---) *tr.* simma öfver. **-schwung, m.** öfvervigt, -mått. **-seesich, a.** transatlantisk, på, från andra sidan hafvet. **-segeln, I. itr. s.** segla öfver. **II** (---) *tr. 1.* öfversegla. **2.** segla om. **3.** segla förbi. **4.** öfverfara, t. ex. *das Meer.* **-séhbar, a.** öfverskådlig. **-sehen, I. itr. h. se, titta öfver.** **II** (---) *tr. 1.* förbise; hafva öfversende med. **2.** öfverblicka, öfverskåda. **3.** *jn ~ vara ngn öfverlägsen, se ngn öfver axeln.* **3.** (arv. ---) se igenom, genomögn; taga en öfverblick öfver, mönstra. **-sein, itr. s. 1.** vara öfrig, öfver, kvar, återstå. **2.** vara öfver, förbi, öfverstående. **3.** hafva gått öfver, kapitulerat. **4.** *F es ist mir über:* jag är trött på, led åt det. **5.** *Im ~ vara ngn öfverlägsen.* **-seit, adv.** afsides. **-selig, a.** öfverlycklig, öfversäll, i sjunde himlen. **-senden, tr. 1.** skicka öfver. **2.** (---) öfversända. **-sénder, -, m.** öfver-, afsändare. **-séndung, f.** öfversändande. **-sétzbar, a.** möjlig att öfversätta. **-setzen, I. itr. s.** sätta, spränga, hoppa, fara, ro, rida, gå öfver. **II** *tr. 1.* sätta, ro, frakta öfver. **2.** (---) a) *etw. ~ sätta* (m. m. se *I*) öfver ngt, b) öfversätta, c) för starkt, för tätt besätta, öfverfylla. **-sétzter, -, m.** öfversättare. **-sétzlerin, -nen, f.** öfversättarinna. **-sétzung, f.** öfversättning. **-sicht, f.** öfversigt, öfverblick. **-sichtig, a.** långsynt.

ifr. intransitivt, *rf.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälperb.

-sichtigkeit, *f.* med. långsynhet. -sichtlich, *a.* öferskådlig. -sichtlichkeit, *f.* öferskådlig-
het. -siedeln (o. -sied-), I. *itr.* s. flytta öfver. II. *tr.* öfverflytta, förflytta. -sied[e]lung (o. -sied-), *f.* -sieden, *itr.* s. sjuda, koka öfver. -siegen, * *tr.* öfvervinna. -silbern, * *tr.* försilfra. -silberung, *f.* -sinnen, * *tr.* öfvertänka, öfverväga. -sinnlich, *a.* öfersinnlig. -sinnlichkeit, *f.* öfersinnlighet. -sommern, * I. *itr.* h. tillbringa sommaren. II. *tr.* underhålla under sommaren, hafva boskap på sommarbete. -sommerung, *f.* -sönnen, * *tr.* bestråla, skina på. -spannen, *tr.* I. spänna ngt öfver ngt. 2. (-s-*) a) *eine Sache mit etw.* ~ spänna ngt öfver en sak, b) fatta mellan tummen och lillfingeret, c) spänna för hårdt. -spännt, *a.* öferspänd. -spántheit, -spánnung, *f.* öferspändt sätt, väsen. -sparen (o. -s-), *tr.* gum sparsamhet få öfver, spara ihop. -spinnen, * *tr.* öferspinnna. -springen, I. *itr.* s. hoppa, springa, slå öfver. *Zu etw.* ~ slå sig på, gå öfver till ngt. II. (-s-*) *tr.* hoppa öfver. III. (-s-*) *rf.* hoppa sig förderfvad, vricka sig. -spritzen, I. *itr.* s. spruta öfver. II. (-s-*) *tr.* öferspruta. -sprudeln, I. *itr.* s. o. h. brusa, sjuda öfver. *aus von Witz* ~ gnistra af kvickhet. II. (-s-*) *tr.* öferspruta. -sprung, *m.* hopp från ett till ett annat. -ständig, *a.* som ståt för länge, dufven; öfverårig, öfvermogen. -stäuben, * = *bestäuben*. -stehen, I. *itr.* h. I. stå öfver, skyla. 2. skjuta fram. 3. ~ *lassen*: låta stå ngn ut. II. (-s-*) *tr.* öfverstå, bestå, genomgå. *Er hat es überstanden*: han har slutat (dött). -steigbär, *a.* öfverstiglig, öfvervinnelig. -steigen, I. *itr.* s. I. stiga, klifva öfver. 2. (*str.* -s-*) stiga öfver bräddarna, rinna öfver, svämma öfver. II. (-s-*) *tr.* öfverstiga, gå öfver; *aus öfvervinna*. III. (-s-*) *rf.* stiga för högt, gå vilse vid bergåtgång; bild. gå för långt, taga för sig för mycket, taga sig vatten öfver hufvudet. -steigern, * *tr.* I. *Den Preis* ~ dyrka upp priset, sätta för högt pris på ngt. 2. *Jn* ~ öfverbjuda ngn. -steiglich = *übersteigbar*. -steuern, * *tr.* lägga för stora skatter på. -sticken, * *tr.* (riktligt) brodera. -stimmen, * *tr.* I. stämma för högt. 2. vid omröstning besegra. -stopfen, * *tr.* I. stoppa för mycket i, för hårdt. 2. (*str.* -s-*) stoppa, sätta en stopp på. -strahlen, * = *überglänzen*. -streichen, *tr.* I. stryka öfver. 2. (-s-*) öfverstryka, beströka. -streifen, *tr.* I. stryka, draga öfver, på. 2. (-s-*) göra randig, randa. -streuen, *tr.* I. strö ngt öfver ngt. 2. (-s-*) beströ, öfersälla. -stricken, * = *bestriicken*. -strömen, I. *itr.* s. strömma, flöda, svalla öfver. II. (-s-*) *tr.* öfverströmma, öfversvämma, rinna, utbreda sig öfver. -strömung, *f.* -strumpf, *m.* öfverstrumpa. -studieren, I. *tr.* fort gå igenom, studera. II. *rf.* öfveranstänga sig med studier. -stülpen,

tr. *Etw. über eine Sache überstülpen* o. *eine Sache mit etw. überstülpen*: hvalfva, sätta, ställa ngt öfver en sak. -stürmen, I. *itr.* s. storma öfver. II. (-s-*) *tr.* stormande öfverrumpla. -stürzen, I. *itr.* s. I. taga öfverbalans, slå omkull. *Nach hinten* ~ slå baklänges. 2. störta, rusa öfver. II. *tr.* I. = *überstülpen*. 2. (-s-*) a) störta, falla öfver, b) brådska, brådstörta med. III. (-s-*) *rf.* brådska, brådstörta. -stürzer, -, *m.* brådskande, brådstörtande person. -stürzung, *f.* brådska. -süts, *a.* för söt. -sülsen, * *tr.* göra för söt. -täfelu, * *tr.* panela. -täuben, * *tr.* öfverrösta, döfva, bedöfva. -täubung, *f.* -täuen, * *tr.* daggbestänka, fukta. -teuer, *a.* alltför dyr, ofantligt dyr. -teuern, * *tr.* I. göra öfvermåttan, dyrka upp priset på. 2. *Jn* ~ begära, taga för mycket af ngn. -teu[e]rung, *f.* -thätig, *a.* alltför (mångsidigt) verksam, som har för många järn i elden. -tölpeln, * *tr.* draga vid näsan, lura. -tönen, * *tr.* öfverrösta. -trägbär, *a.* som kan öfverflyttas, öfverlåtans. -tragen, I. *tr.* I. bära, hafva öfver, utanpå. 2. bära öfver (om andra stån). 3. (*vanl.* -s-*) öfverföra, -flytta, -sätta; öfverlåtans, uppdraga, anförtro. II. *rf.* I. öfverflyttas, gå öfver. 2. (-s-*) a) taga skada af tunga bördor, b) om frukttärd: bära för mycket. -träger, *m.* I. en som bär fram ngt, denunciant. 2. *str.* -träger, öfversättare. -trägung, *f.* 1. öfverflyttande, öfverlåtelse. 2. öfverflyttad bemärkelse. 3. öfversättning. -tröffen, * *tr.* öfverträffa. -traiben, I. *itr.* s. drifvas, flyta öfver. II. *tr.* I. drifva öfver. 2. (-s-*) a) öfveranstänga, tröttköra, b) öfverdrifva. III. (-s-*) *rf.* I. öfveranstänga sig. 2. om *tsad*: drifva för mycket skott. -tröiber, *m.* person som öfverdrifer. -tröbung, *f.* öfverdrift. -treten, I. *itr.* s. I. = *übersteigen* I. 2. 2. öfverträda, gå öfver. II. (-s-*) *tr.* I. *Sich* (*dat.*) *den Fu/s* ~ vricka foten. 2. öfverträda, öferskrida. III. (-s-*) *rf.* vricka en fot. -tréter, -, *m.* öfverträdare. -trötung, *f.* öfverträdelse. -trieben, *a.* öfverdrifven. -tritt, *f.* ställe som boskapen drifves öfver. -trinken, * *rf.* dricka för mycket. -tritt, *m.* öfvergång. -trumpfen (o. -s-), *tr.* kort. sticka öfver med (högre) trumf; *aus öfverträffa*. -tünchen, * *tr.* öfverstryka, hvitmena; *aus* gifva en yttre polityr, fernissa, polera. -tünchung, *f.* -verdienst, *m.* extraförtjänst. -völkern, * *tr.* öfverbefolka. -völkerung, *f.* -voll, *a.* öfverfull. -vört[h]eilen, * *tr.* förfördela. -wächen, * I. *tr.* öfvervaka. II. *rf.* öfveranstänga sig med vakande, blifva utvakad. *Überwacht*: utvakad. -wachsen, I. *itr.* s. I. växa öfver; *aus* a) svälla, flöda öfver, b) taga öfverhand. 2. (-s-*) växa igen, öfverdragas, betäckas. II. (-s-*) *tr.* I. öfverväxa. 2. växa om, gå om i växten. III. (-s-*) *rf.* växa för fort. -wächung, *f.*

öfvervakande. -währen,* = *überdauern*. -wäl-
len,* *itr. s.* (sv. *---*) välla, sjuda, koka öfver.
-wällung, *f.* -walten, *itr. h.* hafva öfverväldet,
ligga öfver. -wältigen,* *tr.* öfverväldiga, öf-
vervinna. -wältiger, -, *m.* öfvervinnare, be-
segrare. -wältigung, *f.* öfverväldigande. -wö-
ben,* *tr.* öfverdraga, täcka, skyla, dölja. -wäg,
adv. ~ *gehen*: gå ut ett godt stycke. -wéhen,*
tr. fläkta, blåsa på, öfver, fara fram öfver,
igenropa, öfverskyla. -wéint, *a.* förgråten.
-weise = *überklug*. -wéisen,* *tr.* 1. *Im etw.*
~ uppdraga ngt åt ngn, hänvisa ngt till
ngn, tilldelat ngn ngt. 2. öfverbevisa, *jn*
einer (gen.) *Sache*: ngn om en sak. -wellsen,
(o. *---*) *tr.* hvitmena, hvitlomma, öfver-
stryka med hvit färg. -weilsung (o. *---*), *f.*
-wettlich, *a.* öfversunnlig. -wéndlich, *a.* ~
Nacht: kastsöm, ~ *nähen*: sy med öfverkast.
-werfen, *I. tr.* 1. kasta öfver, på, om. 2.
(*---*) a) *eine Sache mit etw.* ~ kasta ngt
på, öfver en sak, öfverhölja en sak med ngt.
Mit Kalk ~ kalkslå, rappa, b) *jn* ~ kasta
längre, högre än ngn, c) *jn* ~ kasta ngn så
att han gör en kullerbytta. II. (*---*) *rtl.*
1. göra en kullerbytta. 2. *Sich mit jm* ~
blifva osams, oense med ngn. -wichtig, *a.* 1.
öfverviktig. 2. ofantligt vigtig. -wichtigkeit,
f. 1. öfvervigt. 2. ofantligt vigt. -wickeln,* *tr.*
omvira. -wiegen,* *I. tr.* vara lyngre, vigtig-
are, talrikare än. II. (sv. *---*) *itr. h.* vara
förherskande, öfvervägande. -winden, *I. tr.* 1.
linda, vira, rulla ngt om ngt. 2. (*---*) a)
omlinda, omvira, b) öfvervinna. II. (*---*)
rtl. öfvervinna sig själf, beherska sig, för-
mä sig om ngt. -winder, -, *m.* öfvervinnare,
besegrare. -wíndlich, *a.* möjlig att öfver-
vinna. -windung, *f.* öfvervinnande, beseg-
rande, seger; själfbeherskning. *Es hat mir*
viel ~ *gekostet*: det har kostat mig mycken
strid. -wintern,* *I. itr. h.* öfvervintra. II. *tr.*
underhålla under, hafva öfver vintern, vin-
terfodra. -wint[e]rung, *f.* -wógen,* *tr.* svalla
öfver, betäcka. -wóiben, *tr.* 1. hvalfva ngt
öfver ngt. 2. (*---*) bygga ett hvalf öfver,
hvalfva sig öfver. *Eine Sache mit etw.* ~
hvalfva ngt öfver en sak. -wóíken,* *I. tr.*
öfverdraga, betäcka med moln. II. *rtl.* blifva
molnbetäckt, mulna. -wúchern,* *I. (---*) *itr.*
s. ymnigt utbreda sig, taga öfverhand. II.
tr. 1. öfvertäcka, utbreda sig öfver, taga
öfverhand öfver, förkväfva. 2. ockra på,
gnug ocker utsuga. -wúchs, *m.* alltför stor
frödighet, för frodig växtlighet. -wucht, *f.*
öfverbalans. -wurf, *m.* 1. öfverkastande, på-
tagande. 2. lätt plagg som bäres öfver an-
dra, mantel, mantill, pelerin, sjal. -zahl, *f.*
1. öfverskjutande antal. 2. flertal. -záhlen,*
tr. 1. ss. betalning öfverlemnna. 2. öfver-
betala. -záhlen,* *I. tr.* öfverräkna, räkna
igenom. II. *rtl.* misräkna sig, räkna vilse.
-záhlig, *a.* öfvertalig. -záugen,* *tr.* 1. * be-

visa; öfverbevisa. 2. öfvertyga, *von etw. et.*
* *einer* (gen.) *Sache*: om ngt. *Ich bin es*
überzeugt: jag är öfvertygad därom. -záu-
gung, *f.* 1. öfvertygande. 2. öfvertygelse.
-záugungskraft, *f.* bevisningskraft. -záugungs-
treue, *f.* trohet mot sin öfvertygelse. -záu-
gungsvoll, *a.* öfvertygande. -zielhärmel, *m.*
öfverärm, lösärm. -ziehen, *I. tr.* 1. draga
öfver, a) åt andra sidan, b) utanpå. 2. *Im*
einen Hieb et. eins [mit dem Stocke] ~ ge
ngu ett rapp, låta ngn smaka käppen. 3.
draga ngt på sned så att det lutar öfver ngt. 4.
(*---*) öfverdraga, sätta öfverdrag på, kläda,
bekläda, bestryka. *Ein Land mit Heeres-*
macht, mit Krieg ~ anfalla, bekriga ett
land. II. (*---*) *rtl.* öfverdragas. III. *itr.*
s. 1. tåga öfver. 2. flytta öfver. -zieher, -,
m. öfverrock, paletå. -zinken,* *tr.* förzinka,
bekläda med zinkplåtar. -zinkung, *f.* -zín-
nen,* *tr.* förtenna. -zinnung, *f.* -zúckern,* *tr.*
öfverdraga med socker, kandera, glasera;
sockra på. -zúck[e]rung, *f.* -zug, *m.* 1. öfver-
flyttning, flyttning. 2. seendligt infall. 3.
öfverdrag. -zwérch, *adv.* tvärs öfver.

üblich, *a.* bruklig, öflig, (sed)vanlig. -keit, *f.*
bruklighet, vanlighet.

übrig, *a.* 1. öfrig; öfver, kvar. *Im ~en*: för
öfrigt. 2. öfverflödig. *Ein ~es thun*: göra
mer än nödvändigt är, mer än man är tvun-
gen till. -bleibend, *a.* som blir öfver et kvar,
återstående. -en, *sv. tr.* = *überheben* I, 2.
-ens, *adv.* för öfrigt.

Übung, *f.* öfning. *In ~ sein*: a) vara öfvad,
van, b) vara bruklig, vanlig, *aufser ~ sein*:
a) hafva kommit ur vanan, b) ej längre vara
i bruk, hafva kommit ur bruk. -aufgabe, *f.*
öfning, tema, lexa.

u. dgl. *m.*, förkortat. = *und dergleichen mehr*:
med mera dylikt (*m. m. dyl.*).

Ufer, -, *m.* strand. -bewohner, *m.* strandbo,
kustbo. -los, *a.* utan strand, gränslös, ändlös.

uff, *itj.* uff.

uh, *itj.* å, kors, usch, hu.

Uhlan se Ulan.

Uhr, -en, *f.* alm. †, ur, klocka. *Was et. wieviel*
ist die ~ et. wieviel ~ ist es? Hvad, hur
mycket är klockan? *F gegen Uhr* *viere*:
inmot kl. 4. -gehänge, *n.* berlock. -halter,
m. klockställ. -macher, *m.* urmakare. -mache-
rel, *f.* urmakaryrke.

Uhü, -s, -[s], *m. uf.*

Uhz *m. m.* se *Uz m. m.*

Ukás, -[e], *m.* ukas.

Ulan, -en, *m.* ulan.

Ulk, -e, *m.* F galenskap, tokeri, spratt, fuffens,
gyckel. -en, *sv. itr. h.* F göra galenskaper
m. m. se föreg.

Ulme, -n, *f.* alm. -n, *a.* af alm, alm.

Ultra, -[s], -s, *m.* långtgående, ultraradikal,
-konservativ *m. m.*

um, *I. prep.* med ack. (*tr.* 5), 1. omkring, kring.

itr. intransitivt, *rtl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälperb.

2. omkring, ungefär, vid. ~ *zuwölf* [*Uhr*]: vid tolf-tiden, ~ *Ostern*: till påsk, vid påsk-tiden. 3. om, t. ex. *sich ~ etw. kümmern* bry sig om ngt, ~ *etw. wissen*: veta om ngt. 4. isa, pris, för, t. ex. ~ *alles in der Welt nicht, Auge ~ Auge*. 5. ~ ... *willen* med gen. för... skull, t. ex. ~ *Gottes willen*; svr. blott ~ med gen., t. ex. ~ *deiner selbst*: för din egen skull, el. sak., t. ex. *jn ~ seinen Freimut lieben*: tycka om ngn för hans frimodighets skull. 6. öfversättes ej vid måttuppgifter, t. ex. ~ *einen Zoll schmalere, zu schmal*: ett tum smalare, för smal, ~ *so viel ärmer*: så mycket fattigare, ~ *viel gebessert*: mycket förbättrad, ~ *desto besser*: dess bättre, ~ *so besser*: så mycket bättre. 7. betecknar förlust, t. ex. ~ *etw. kommen*: blifva af med, förlora ngt, ~ *etw. sein*: vara af med, hafva förlorat ngt. 8. betecknar oafbruten följa, t. ex. *ein Bote ~ den anderen*: det ena budet efter det andra, bud på bud, *Jahr ~ Jahr*: år efter år; *einen Tag ~ den andern* el. *einen ~ den andern Tag*: hvarannan dag; ~ *den dritten Tag*: hvar tredje dag. 9. särskilda fall. *Wie steht's ~ diese Sache?* hur står det till, förhåller det sig med denna sak? *es sieht übel ~ ihn aus*: det tyckes stå illa till med honom, *es ist eine schlimme Sache ~ s Lügen*: det är mycket illa, fult att ljuga, *es ist eine ernste Sache ~ das Sterben*: att dö, döden är en allvarsam sak. II. *konj.* ~ *zu* vid inf.: för att. III. *adv.* 1. ~ *und ~ helt* och hållet, från alla sidor. ~ *und ~ kehren*: vända upp och ned. 2. ellipt. i st. f. en verbalsms., omkull, ned, t. ex. ~ *mit diesem Baume*. 3. ~ *sein se umsein*. -*ackern*, *tr.* plöja, plöja upp. -*ändern*, *tr.* omändra, ändra, förändra. -*änd[e]rung*, *f.* -*arbeiten*, *tr.* omarbete. -*ärmen*, *tr.* omfamna. -*ärmung*, *f.* -*ärten*, *itr.* s. o. *rfl.* omgestaltas. -*ät[h]men*, *tr.* omfläkta. -*backen*, *tr.* baka om. -*bau*, *m.* 1. ombyggnad. 2. ombygd hus. 3. kringbyggnad. 4. omkring bygd hus. -*bauen*, *tr.* 1. bygga om, ändra. 2. kringbygga. -*behalten*, *tr.* behålla på (sig). -*bekommen*, *tr.* få kring sig, på sig. -*bellen*, *tr.* skälla omkring, på. -*bessern*, *tr.* reformera, förbättra. -*betten*, *tr.* *jn ~* flytta ngn till en annan säng. -*bettung*, *f.* -*beugen*, -*biegen*, *tr.* böja, kröka. -*biegung*, *f.* -*bilden*, *tr.* ombilda, omgestalta. -*binden*, *tr.* 1. binda om, a) binda omkring. *Sich eine Schürze ~* taga på sig ett förkläde, b) binda om (för andra gången), t. ex. *ein Buch*. 2. (-*~*) ombinda. -*blasen*, *tr.* 1. blåsa omkull. 2. (-*~*) kringblåsa. -*blättern*, *I. itr.* h. vända bladet, bladen. II. *tr.* genomblådra. -*blick*, *m.* 1. blick omkring sig. 2. blick tillbaka. *Ohne ~ utan* att se sig om. -*blicken*, *itr.* h. o. *rfl.* 1. se sig omkring. 2. se sig om, vända sig om. -*blitzen*, *tr.* med blixtar omgifva. -*blühen*, *tr.* blomstra omkring. -*bräusen*,

tr. brusa omkring. -*brechen*, *I. tr.* 1. bryta omkull, ned. 2. odla, plöja. 3. vika. II. *itr.* s. störta, falla, störta samman. -*bringen*, *tr.* taga lifvet af. -*brüllen*, *tr.* tjuta omkring. -*bühen*, * = *umwerben*. -*büschchen*, -*büschchen*, *tr.* omgifva med buskar, med buskage. -*dämmen*, *tr.* 1. omlägga, t. ex. *eine Straßse*. 2. (-*~*) med en dam, med dammar omgifva. -*dämmern*, * *tr.* 1. gry, ljusna, 2. skymma omkring ngt. -*dämpfen*, *tr.* ånga omkring. -*decken*, *tr.* 1. sätta, hölja ngt omkring ngt. 2. duka om. 3. täcka om, t. ex. *das Dach*. 4. (-*~*) öfverhölja, betäcka. -*deuten*, *tr.* tyda, tolka på annat sätt. -*deutschen*, *tr.* öfversätta till tyska. -*deutschnng*, *f.* -*dichten*, *tr.* omarbete, förändra en dikt. -*dönnern*, * *tr.* dundra omkring. -*dörnen*, * *tr.* omgifva med törne, lägga törne omkring. -*drängen*, * *tr.* tränga från alla sidor. -*drehen*, *tr.* vrida omkring, vrida om, vända om. *Den Kopf ~ vända på hufvudet*, *jm den Hals ~ vrida halsen af* ngn. -*dreher*, ~, *m.* en som vrider omkring, vrida om ngt. -*drehung*, *f.* omvridning. -*dröhen*, * *tr.* rundt omkring hota. -*druck*, *m.* omtryckning. -*drucken*, *tr.* omtrycka. -*düften*, * *tr.* med doft omgifva. -*dünkeln*, -*düstern*, *tr.* förmörka, insvepa i mörker. -*düst[er]ung*, *f.* -*ëiten*, * *tr.* skynda rundt omkring. -*fächeln*, -*fächen*, * *tr.* omfläkta. -*fähen*, * *poet.* = *umfängen*. -*fahren*, *I. itr.* s. fara, åka omkring; fara en omväg. II. *tr.* 1. köra öfver, omkull. 2. (-*~*) fara, färdas omkring. *Ein Vorgebirge ~* dubblera ett kap. -*fahrt*, *f.* kringresa, turné. -*fahrung*, *f.* färd omkring ngt. -*fall*, *m.* fall. -*fallen*, *itr.* s. falla omkull; stjalpa, stupa. -*fällen*, *tr.* fälla, hugga ned. -*fallen*, *tr.* 1. (-*~*) veckrikt, i veck omgifva. 2. lägga ngt i veck omkring ngt. 3. vecka om. -*fang*, *m.* omfång, omkrets. -*fängen*, * *tr.* omgifva, omsluta, omfamna, omfatta, gripa. -*fänglich*, -*fangreich*, *a.* omfångsrik. -*färben*, *tr.* 1. omfärga. 2. (-*~*) med färger omgifva. -*fassen*, *tr.* 1. (-*~*) omfatta, innesluta; inhägna. 2. gifva en ny infattning. -*fassung*, *f.* 1. omfattning. 2. inhägnad. -*fesseln*, * *tr.* fjättra. -*flammen*, * *tr.* flamma, låga omkring. -*flättern*, * *tr.* fladdra omkring. -*flechten*, *tr.* 1. omfläta, fläta på annat sätt. 2. *Etw. um eine Sache umflechten* el. *eine Sache mit etw. umflechten*: fläta ngt omkring en sak. -*fliegen*, *I. itr.* s. flyga omkring. II. (-*~*) *tr.* 1. flyga, kretsa omkring ngt. 2. flyga omkring, förbi ngt. -*fliefen*, * *tr.* flyta omkring, kringflyta, skölja, omgifva; om ljussken: omstråla. -*flimmern*, -*flirren*, * *tr.* blänka, glänsa omkring. -*flören*, * *tr.* beslöja, insvepa. -*flörung*, *f.* 1. beslöjande. 2. slöja. -*flüt[h]en*, * *tr.* kring-svalla, kringflyta. -*formen*, *tr.* omgestalta, ombilda. -*formung*, *f.* -*frage*, *f.* fråga stäld till hvar och en särskildt, förfrågan. ~

halten = röj. -fragen, *itr. h.* fråga hvar och en särskildt, förfråga sig hos den ene efter den andre. -fried[ig]en,* = einfriedigen. -führen, *tr. 1.* föra omkring. **2.** föra en omväg. -füllen, *tr.* fylla, hålla ur ett i ett annat kärl. -füllung, *f.* -fünkeln,* *tr.* glänsa, gnistra, tindra omkring. -gang, *m. 1.* kringvandring, rond, procession. *Einen ~ halten:* gå, tåga omkring, i procession, göra en rond. **2.** hvarf som ngt vrider sig. **3.** gång omkring ngt, galleri. **4.** *Von etw. ~ nehmen:* kringgå, undvika ngt. **5.** umgänge. *Mit jm ~ halten* *ei. pflegen:* umgås med ngn. -gänglich, *a. 1.* umgångsam, sällskaplig. **2.** som man kan umgås med, treflig. -gänglichkeit, *f.* umgångsamhet, sällskaplighet. -gangssprache, *f.* talspråk. -gärnen,* *tr.* sätta nät omkring; snärja. -gärnung, *f.* -gaukeln, *tr. 1.* (-²-) gycklande, lekande omsväfva, med gyckelbilder omgifva. **2.** gycklande, på gyckel omgestalta. -geben, *tr. 1.* taga ngt och svepa om ngn, *t. ex. gib mir meinen Mantel um:* tag och svep om mig min kappa. **2.** (-²-) omgifva, innesluta. -gebung, *f.* omgiftning. -gegend, *f.* omnåjd. -gehen, *I. itr. s. 1.* gå omkring, *a)* vrida sig, *b)* gå omkring ngt, *c)* gå hit och dit, *d)* *der Reihe nach ~* gå i tur, *e)* gå omkring i sönnen, vara sömngångare, *f)* gå omkring ss. spöke, spöka, *str.opers. h. es geht hier um:* det spökar här, *g)* cirkulera, vara i omlopp. **2.** ~ *et. mit ~ der Post antworten:* svara med omgående. **3.** göra en omväg, gå en krok. **4.** umgås. *Damit ~ sich zu verheiraten:* tänka på att gifta sig, *mit etw. schlecht ~* fara illa med ngt. **II.** (-²-) *tr.* gå omkring, kringgå, undvika. -gëhung, *f.* -gestalten, *tr.* omgestalta, förändra. -gestaltung, *f.* -giefsen, *tr. 1.* om-tappa, hålla i ett annat, i andra kärl. **2.** omgjuta. -giefsung, *f.* -gittern,* *tr.* sätta galler omkring. -glänzen,* *tr.* med sin glans omgifva, förgylla, omstråla. -glühen,* *tr.* glödande omgifva, omstråla. -golden,* *tr.* förgylla. -graben, *tr. 1.* gräfva om, omgräfva. **2.** gräfva omkull. **3.** (-²-) gräfva rundt omkring. -greifen, *I.* (-²-) *tr.* gripa omkring, omfatta med handen. **II. itr. h.** gripa omkring sig. -grënzén,* *tr.* begränsa, omgifva, innesluta. -grënzung, *f.* -grinsen,* *tr.* grina omkring, mot. -grünen,* *tr.* grönska omkring. -gürten, *tr. 1.* *Jm etw. ~* omgjorda ngn med ngt. **2.** (-²-) omgjorda. -gürtung (*o. -²-*), *f.* -guls, *m. 1.* omgjutning. **2.** omgjutén sak. -haben, *tr.* hafva kring sig, på sig, vara inhöjd, insvept i. -hacken, *tr. 1.* upphacka, med hacka bearbeta, luckra. **2.** hacka omkull. **3.** (-²-) hacka upp jorden omkring. -hâlsen,* *tr.* falla ngn om halsen, omfamna. -hâlsung, *f.* -hang, *m. 1.* förhänge. **2.** mantilj. -hangen, -hängen, *tr. 1.* hänga om sig, hänga, taga på. **2.** hänga om, på annat

sätt. **3.** (-²-) *Eine Sache mit etw. ~* hänga ngt omkring, på en sak. -hauchen, *tr. 1.* blåsa omkull. **2.** (-²-) omfåcta. -hauen, *tr. 1.* hugga ned, falla. **2.** (-²-) rundt omkring behugga, tillyx.

umhër, *adv.* omkring, hit och dit, här och där. Samma bem. har ordet i talrika sms., af hvilka några här exempelvis anföras. -blicken, *itr. h.* se sig omkring. -laufen, *itr. s.* springa, ränna, gå omkring, gå och drifva, fanera. -liegen, *itr. h.* ligga omkring, här och där, i oordning. -schlendern, *itr. s.* gå och drifva, fanera. -sitzen, *itr. h. 1.* sitta, **2.** vara bosatt rundt omkring, här och där, i grannskapet. -treihen, *rfl.* drifva, ströfva omkring, uppehålla sig, vistas.

um|hëulen,* *tr.* tjuta omkring. -hin, *adv.* Nicht ~ können zu: ej kunna underlåta att. -hüllen, *tr. 1.* svepa omkring. *Sich (dat.; ein Tuch ~* svepa en själ om sig. **2.** (-²-) insvepa, *jn mit etw. ~* ngning, hölja öfver. -hüllung, *f. 1.* insvepning. **2.** hölje, löja. -hüpfen,* *tr.* hoppa omkring. -irren, *itr. s.* irra, ströfva omkring. -jämmern,* *tr.* jämra omkring, jämrande omgifva. -jâuchen, -jûbeln,* *tr.* kringjubla, jubla omkring. -kehr, *f.* återvändande, återresa; *via.* omvändelse. -kehren, *I. itr. s.* vända om. **II. tr.** vända, vända om, vända upp och ned; *via.* förändra, omvända. *Wie man eine Hand umkehrt:* i en handvändning. *Umgekehrt:* vänd, omvänd, *adv.* tvärt om, *die umgekehrte Seite:* afvisgsidan, fränsidan, *die umgekehrte Hand:* handens yttersida, *das Umgekehrte:* motsatsen. -kehrung, *f.* -kernern, *tr. s.* kantra. -kippen, *I. itr. s.* mista jämvigten, falla, stjälpna, kantra. **II. tr.** hvalfva, hvalfva omkull, omstjälpa, kullkasta, kullslå. -klâftern,* *tr.* famna, famna om. -klâmmern,* *tr.* omfatta, fatta tag i, krampaktigt hålla sig fast i. -kleben, *tr. Etw. um eine Sache umkleben* *ei. eine Sache mit etw. umkleben:* klistra ngt omkring, på en sak. -kleiden, *tr. 1.* omkläda, sätta andra kläder på. **2.** (-²-) bekläda, kläda, betäcka, insvepa, öfverdraga, omge. -klëidung, *f. 1.* beklädande. **2.** beklädnad. -knicken, *I. itr. s.* bryta, knäckas, gå af. **II. tr.** bryta, knäcka. -knïeen,* *tr.* falla, ligga på knä omkring. -kommen, *itr. s. 1.* omkomma, gå för-lorad. **2.** komma omkring. *Wenn es um-und umkommt:* när allt kommer omkring. -krâmpel[un], *tr.* vika upp, ned. -krânzen,* *tr.* begränsa. -krânzung, *f.* -kreis, *m.* omkrets. -krëischen,* *tr.* skrika omkring. -krëisen,* *tr. 1.* bilda en krets, en cirkel omkring, omgifva. **2.** kretsa omkring. -krëisung, *f.* -kriechen, *I. itr. s. o. II.* (-²-) *tr.* krypa omkring. -krümnen, *tr.* kröka. -laden, *tr.* omlasta. -lage, *f.* skattefördelning. -lagern, *I. tr. 1.* (-²-) lägga sig omkring, omgifva, innesluta, belägra. **2.** lägga om, på annat

sätt, flytta. **II.** *rfl.* ändra läge, flytta sig. **lagerung** (o. -*l-*), *f.* land, *n.* omnåjd. **-lärmen,*** *tr.* larva, väsnas omkring. **-läuben,*** *tr.* (med löf) omgifva, bekransa. **-läuern,*** *tr.* lura omkring. **-lauf, m.** omlopp. **-laufen, I.** *tr.* 1. springa omkull. 2. (-*l-*) löpa omkring, omgifva. **II.** *itr. s. I.* vrida sig, svänga omkring. 2. springa omkring. 3. vara i omlopp, cirkulera. 4. tilländalöpa, taga slut. 5. *Eine Meile* ~ göra en mils krok. **-laut, m.** gram. omljud. **-lauten, gram. I.** *itr. h.* få, ha omljud. **II.** *tr.* omljuda. **-lécken,*** *tr.* kringlicka. **-legen, tr.** 1. lägga omkring, lägga på. 2. lägga (ned) ngt stående. 3. om-lägga. *Truppen* ~ förflytta trupper om andra kvarter, *das Schiff* ~ vända fartyget. 4. fördela. 5. (-*l-*) *Eine Sache* mit *etw.* ~ lägga ngt omkring en sak, garnera, kanta en sak med ngt. **-lenken, tr.** 1. *av. itr. h. o. s.* styra, slå in på en annan väg; *bn.* sadla om, ändra åsigt. 2. (-*l-*) köra omkring. **-lernen, tr.** lära sig på ett annat sätt. **-leuchten, I.** *itr. h.* lysa omkring. **II.** (-*l-*) *tr.* skina omkring, omstråla. **-liegen, itr. h. I.** ligga omkring. *nd:* kringliggande. 2. ligga kullelagen, ligga, ligga på marken. **-löcken,*** *tr.* 1. omgifva med lockar. 2. rundt omkring locka, fresta. **-lödern, -löhen,*** *tr.* låga, flamma omkring. **-machen, tr.** 1. sätta omkring, på. 2. göra om. **-malen, tr.** 1. måla om. 2. *Etw. um eine Sache* *ummalen* el. *eine Sache* *mit etw. ummalen:* måla ngt omkring, på en sak. **-mäuern,*** *tr.* draga murar omkring. **-messen, tr.** mäta om. **-modelln, tr.** omgestalta, ombyta, förändra. **-münzen, tr.** om-smälta pengar. **-nächten,*** *tr.* insvepa i mörker. **-nähnen, tr.** 1. sy om. 2. vika o. sy ned. 3. (-*l-*) sy omkring, kanta, garnera. **-nébeln,*** *tr.* insvepa i dimma; omtöckna. **-nehmen, tr.** taga omkring sig, på sig. **-ordnen, tr.** ordna om. **-packen, tr.** 1. packa om. 2. (-*l-*) *Eine Sache* *mit etw.* ~ packa ngt omkring en sak, inpacka en sak i ngt. **-packung** (o. -*l-*), *f.* **-pánzern,*** *tr.* kläda i pansar, bepansra. **-pánz[e]rung, f.** **-pfählen,*** *tr.* förpåla, omgifva med pålverk, palissader. **-pflanzen, tr.** 1. omplantera, flytta. 2. (-*l-*) *Etw. mit Bäumen* ~ plantera träd omkring. **ngt. -pflanzung** (o. -*l-*), *f.* **-pflastern, tr.** 1. om-lägga, t. ex. *die Strafe*. 2. (-*l-*) a) sten-lägga marken, gatan rundt omkring, b) lägga plåster omkring. **-pfügen = umackern.** **-prägen, tr.** ompräglä. **-prägung, f.** **-quälmen,*** *tr.* ånga, ryka omkring, i rök insvepa. **-quartieren, tr.** lägga i, flytta till andra kvarter. **-quartierung, f.** **-rähnen,*** *tr.* sätta ram omkring, innefatta i en ram. **-rähmung, f.** **-rändeln, -ränden, -rändern,*** *tr.* göra, sätta en rand omkring. **-ránken,*** *tr.* omslingra, slingra sina rankor omkring. **-rásen,*** *tr.* 1. lägga grästorf omkring. 2. rasa, rusta, stöja

omkring. **-räumen, tr.** flytta saker, ordna om. **-ráuschen,*** *tr.* susa, bruska omkring. **-reichen, tr.** 1. räckta, nå omkring. 2. (-*l-*) helt o. hållet omfatta. **-reisen, I.** *itr. s.* resa en krok, göra en afstickare, resa omkring ngt. **II.** (-*l-*) *tr.* resa, fara omkring. **-reisen, tr.** 1. rycka, riva, kasta, vräka öfverända, omkull. *Bäume* ~ rycka upp, kullvräka träd. 2. vända upp och ned. 3. (-*l-*) rita konturerna af, skissera. **-reiten, I.** *itr. s.* rida en krokväg. **II.** *tr.* 1. rida omkull, öfver, öfverända. 2. (-*l-*) a) rida omkring; till häst inspektera ett distrikt, b) om ryttare: omringa. **-rennen, I.** *tr.* springa omkull. **II.** *itr. s.* springa omkring. **-rieseln,*** *tr.* porla, rinna omkring. **-ringeln,*** *tr.* omslingra. **-ringen,*** *tr.* 1. st. omsluta, omgifva. 2. *sv.* omringa. **-rinnen,*** *tr.* rinna omkring, kringflyta. **-rifs, m.** kon-tur, ytterlinje, drag. **-ritt, m.** 1. ridt omkring ngt; inspektionsridt. 2. kavalkad. **-rollen, tr., itr. h. o. rfl.** rulla omkring. **-rühren, tr.** röra om. **-rührung, f.** **-rütteln, tr.** omska-ka. **-s, smdragn.** at *um das.* **-sagen, tr.** 1. kull-såga. 2. (-*l-*) såga omkring, kringsåga. **-salzen, tr.** salta om. **-satteln, tr. o. itr. h.** sadla om. **-satt[e]lung, f.** **-satz, m.** omsätt-ning. **-sáusen, -sáusen,*** *tr.* kringusa. **-schaf-fen, st. tr. o. rfl.** omskapa(s), omgestalta(s), förändra (sig). **-schaffung, f.** **-schállen,*** *tr.* ljuda omkring. **-schánzen,*** *tr.* förskans-a. **-schánzung, f.** förskansning. **-scharren, tr.** 1. krafsa, riva i. 2. (-*l-*) krafsa, riva rundt omkring ngt, kringkrafsa. **-schátten,*** *tr.* be-skugga. **-schau, f.** revy, mönstring; krö-nika. **-schauen, itr. h. o. rfl.** se sig om, omkring, vända hufvudet. **-schaufeln, tr.** skofa om, skyffla om. **-schauf[e]lung, f.** **-scháumen,*** *tr.* skumma omkring. **-schéinen,*** *tr.* om-stråla. **-schérzen,*** *tr.* leka omkring. **-schlich-tig, adv.** ömsevis, växelvis. **-schiefen, tr.** 1. skjuta ned. 2. (-*l-*) från alla håll beskjuta. **-schiffen, I.** *tr.* (-*l-*) segla omkring, kring-segla. **II.** *itr. s.* segla en omväg. **-schiffung, f.** ~ *der Erde:* världsomsegling. **-schimmern,*** *tr.* skimra, glänsa omkring, omstråla. **-schir-men,*** *tr.* omvärna. **-schlag, m.** 1. omslag; ombyte, förändring. 2. uppslag på kinder. 3. veck, vikt kant. 4. omslag, omhöje, ku-vert, pärm, band, portfölj. **-schlagdeckel, m.** pärmar, portfölj. **-schlagen, I.** *itr. s. I.* *av. h.* falla öfverända, stötta, hvälfa. 2. slå om, kasta om, förändras, taga en annan vändning, *in etw.* (sek.) till ngt. **II.** *tr.* 1. slå omkull, kullkasta, stötta, hvälfa. 2. lägga om. *Ein Tuch* ~ kasta på sig, om sig en sjal. 3. vika upp, sätta uppslag på. 4. vända, vända om. 5. (-*l-*) slå omkring, om-gifva. **-schlagkragen, m.** nedvikt krage. **-schlag-tuch, n.** sjal. **-schlángeln, f.** *tr.* omslingra. **-schleichen, I.** *itr. s. o. II.* (-*l-*) *tr.* smyga omkring. **-schléiern,*** *tr.* beslöja, insvepa.

~ = föregående uppslagsord. * äkta sm. O saknar plur. † har omljud. F familjärt, P lägre språk. * mindre brukligt.

-schleifen, *st. tr.* slipa om. -schliessen, *I. itr. h.* vrida om nyckeln, låsa. *II. (-'-'') tr.* omsluta, innesluta, innestänga, belägga. *Jn mit seinen Armen* ~ sluta ngn i sina armar. -schliefung, *f.* -schlingen,* *tr.* omslingra, ombinda, omfatta, omsluta, trycka i sina armar. -schlingung, *f.* -schmeissen = *umwerfen*. -schmelzen, *tr.* 1. omsmälta. 2. (-'-'') *Eine Sache mit etw.* ~ smälta, trycka ngt omkring en sak. -schmelzung, *f.* -schmleden, *tr.* 1. omsmida. 2. (-'-'') beslä, sätta beslag på. -schmiegen,* *tr.* smyga, trycka sig in till, omslingra, omsluta. -schnallen, *tr.* 1. spänna om, på annat sätt. 2. *Jm etw. umschnallen* *ei. jn mit etw. umschnallen*: spänna om, på ngn ngt. -schnäuben, -schnäufen, -schnöbern, -schnüffeln,* *tr.* fnysa, nosa, vädra omkring. -schüren, *tr.* 1. snöra, binda om, på annat sätt. 2. snöra, binda ngt omkring, på ngt. 3. (-'-'') *Ein Ding mit etw.* ~ snöra, binda ngt omkring, på en sak. -schränken,* *tr.* omskränka, begränsa. -schreiben, *tr.* 1. skriva om. 2. skriftigen öfverflytta. 3. skriva ngt omkring ngt. 4. (-'-'') a) förse med en omskrift, b) mat. omskrifva, upprita omkring, c) omskrifva, uttrycka gum omskrifning. -schreibung, *f.* omskrifning. -schrift, *f.* omskrift. -schüren, *tr.* röra om. -schütteln, *tr.* omskaka. -schütten, *tr.* 1. hvälva om, slå ut. 2. hålla, ösa, skotta i ett annat kärl. 3. (-'-'') *Eine Sache mit etw.* ~ hålla, ösa, slå ut, skotta ngt omkring en sak. -schwärmen, *I. itr. s. o. II. (-'-'') tr.* svärma omkring. -schweben,* *tr.* omsväfva. -schweif, *m.* omsvep, omväg, afvikelse från ämnet, omskrifning. -schwenken, *itr. s* göra en svängning, en vändning. -schwimmen,* *tr.* simma omkring. -schwirren,* *tr.* surra, flyga, hvina omkring. -schwung, *m.* svängning, omslag, förändring, växling. -segeln, *tr.* 1. segla om, förbl. 2. (-'-'') kringsegla, segla omkring. -säg[e]lung, *f.* omsegling. -sehen, *I. (-'-'') tr.* betrakta från alla sidor, öferskåda. *II. rfl.* se sig om: *bid. eh' man sich umsieht*: innan man vet ordet af, *da kann er sich lange* ~ det kan han få vänta länge på, det får han se sig om efter. -sein, *itr. s.* 1. vara en omväg, t. ex. *über Berlin zu reisen ist um.* 2. vara slut, tilländalupen. -setzbar, *a.* som kan omsättas, realiseras. -setzen, *I. tr.* 1. sätta omkring. 2. flytta, omplantera; öfverflytta. 3. förvandla, förändra. 4. omsätta, afsätta. *II. itr. h. o. rfl.* förvandlas, förändras, förbytas, öfvergå, *in* (med *ack.*) *ei. zu etw.*: till ngt; kasta om. -setzung, *f.* -sicht, *f.* 1. öfverblick, vsy, utsigt, anblick. 2. omtänksamhet, försigtighet. -sichtig, *a.* omtänksam, försigtig. -sichtigkeit, *f.* = *Umsicht*. -sinken, *itr. s.* falla omkull, digna ned. -sitzen,* *tr.* sitta omkring. -sónst, *adv.* 1. för intet, gratis. 2. förgäfvets. -spähen, *I. itr. h.* späja omkring. *II. (-'-'') tr.*

från alla håll bespäja. -spannen, *tr.* 1. spänna ngt omkring ngt. 2. spänna om, på annat sätt. 3. [*Die Feder ei. den Wagen*] ~ byta om hästar. 4. (-'-'') a) gripa, räcka omkring, b) *einen Ort mit Netzen* ~ spänna nät omkring en plats. -spielen,* *tr.* leka omkring. -spinnen,* *tr.* om-, kring-, öfverspinna. -springen, *I. tr.* 1. springa omkull. 2. (-'-'') hoppa omkring. *II. itr. s.* 1. *Mit etw.* ~ leka (om) med, med lathet, öfverläsighet sköta om ngt. 2. om vinden: kasta om. -spülen,* *tr.* om vägor: skölja, slå mot. -stand, *m.* omständighet. *Umstände machen*: krusa. -ständig, *a.* omständig, detaljerad, vidlyftig. -ständigkeit, *f.* omständighet. -stärren,* *tr.* brant, stelt omgifva. *Von Felsen umstarrt*: omgifven af branta, kala klippor, *von Dornen umstarrt*: omgifven af stickande törne. -stauen, *tr.* sjo. omstufva. -stechen, *tr.* 1. gräfva om. 2. retuschera gravyrplåtar. -stecken, *tr.* 1. sätta, fästa på annat sätt. 2. (-'-'') *Eine Sache mit etw.* ~ sätta ngt omkring en sak. -stehen, *I. itr. h.* 1. stå omkring. *Die Wden*: de kringstående. 2. *nd*: omstående. *II. (-'-'') tr.* stå omkring, omgifva. -steigen, *itr. s.* byta om vagn, häst, tåg. -stellen, *tr.* 1. ordna om. 2. (-'-'') *Jn mit etw.* ~ ställa ngt omkring ngn, omgifva ngn med ngt. -stellung (o. -'-''), *f.* -stempel, *tr.* omståmpla; *F* *bid.* omståmma. -steuern,* *tr.* segla, fara omkring. -stéu[e]rung, *f.* -stimmen, *I. itr. h.* (i tur) omrösta. *II. tr.* omståmma. -stimmung, *f.* -stolsen, *tr.* 1. stöta, slå omkull, kullkasta. 2. annulera, kassera, upphäffa, afskaffa. -stöslich, *a.* som kan kullkastas *m. m. se föreg.* -stofsung, *f.* kullkastande *m. m. se umstofsen*. -strählen,* *tr.* omstråla. -stricken, *tr.* 1. sticka om. 2. (-'-'') a) sticka omkring, med stickning omgifva, öfverdraga, b) omslingra, omfatta, snärja. -strömen,* *tr.* strömma, bölja, svalla omkring. -stülpen, *tr.* omhvälfva, (om)stjälpa, vända upp och ned. -stülpung, *f.* -sturz, *m.* omstörtning. -stürzen, *I. itr. s.* störta, falla, störta samman, stjälpa. *II. tr.* omhvälfva, stjälpa, vända upp och ned, kullslå, omstörta. -stürzung, *f.* -sümnen, -sümnen,* *tr.* surra omkring. -tanzen, *tr.* 1. dansa omkull. 2. (-'-'') dansa omkring, kringdansa. -taufen, *tr.* 1. omdöpa. 2. gifva ett annat, andra namn. -taumeln, *itr. s.* tumla omkull. -tausch, *m.* utbyte. -tauschen, *I. tr.* byta om, byta ut. *II. rfl.* 1. förändras. 2. utbytas. -thun, *I. tr.* 1. göra om. 2. svepa, sätta om (sig). *II. rfl.* *Sich nach etw.* ~ se sig om efter, eftertrakta ngt, *sich bei Leuten* ~ höra sig för hos folk. -töben,* *tr.* rasa, väsnas omkring. -tönen,* *tr.* ljuda omkring. -tragen, *tr.* bära omkring. -treiben, *tr.* driva omkring. -treten, *I. itr. h.* byta om fot. *II. tr.* trampa ned. -trieb, *m.* 1. lif, rörelse. 2. omlopp. 3.

pl. ränker, intriger, stämplingar, anslag. -trinken, *tr. o. itr. h.* dricka laget rundt. -tårmen, * *tr.* 1. med torn omgifva. 2. *Eine Sache mit etw.* ~ torna upp ngt omkring en sak. -wächen, * *tr.* stå på vakt omkring, vakta. -wachsen, * *tr.* växa omkring. -wällen, * *tr.* bölja, svalla, sväva omkring. -wälten, * *tr.* omgifva, vara verksam omkring, kringsväva. -wälzen, *tr.* 1. (-*l-**) *Eine Sache mit etw.* ~ vältra ngt omkring en sak. 2. omvältra, rulla. 3. omstörta, omhvälfva. -wälzung, *f.* omhvälfning, omstörtning. -wandeln, *I. itr. s.* vandra omkring. *II. tr.* 1. *str. rfl.* förvandla(s), förändra(s). 2. (-*l-**) vandra omkring. -wand[e]lung, *f.* -wandern = *umwandeln I, II, 2.* -wehen, *tr.* 1. väfva om. 2. väfva ngt omkring ngt. 3. (-*l-**) a) med en väfnad öfverdraga, betäcka, b) omgifva, kringsväva. -wechseln, *I. itr. h.* omväxla, skifta, tura om. *II. tr.* 1. byta om, byta ut. 2. växla. -wechs[e]lung, *f.* -weg, *m.* omväg; omsväp. -wehen, *tr.* 1. blåsa omkull. 2. (-*l-**) kringfläcta. -wenden, *I. tr.* vända, omvända. *II. rfl.* vända sig om. *III. itr. s. o. h.* vända om. -wendung, *f.* -werben, * *tr.* egna sin hyllning åt, fria till. *Sie ist viel unworben:* hon har många friare. -werfen, *I. tr.* 1. kasta ngt omkring ngt. 2. vända, vända upp och ned, omhvälfva, stjälpä. 3. (-*l-**) *Eine Sache mit etw.* ~ kasta ngt omkring en sak. *II. itr. h. o. s. I. str. rfl.* kasta om, förändras. 2. stjälpä, vältä; slå vantarne i bordet. -wettern, * *tr.* med blixtr, med åskor omgifva, kringljunga. -wickeln, *tr.* 1. veckla, linda om, på nytt, på annat sätt. 2. linda, vira ngt om ngt. 3. (-*l-**) omlinda, omvira. -wick[e]lung (*o. -l-*), *f.* -wimmeln, * *tr.* vimla omkring. -wimmern, * *tr.* jämranda omgifva. -winden, *tr.* 1. vira, linda ngt omkring ngt. 2. (-*l-**) omvira, omlinda. -wirbeln, * *tr.* hvirvla omkring. -wogen, *tr.* 1. med sina böljor kullslå. 2. (-*l-**) bölja, svalla omkring. -wohnen, *I. tr.* (-*l-**) bo omkring. *II. itr. h.* ~*d:* kringboende. -wohner, *pl.* kringboende. -wölben, * *tr.* kringhvälfva. -wölken, * *tr. o. rfl.* molnhölja(s); *sm.* fördysträ(s), förmörka(s). -wühlen, *tr.* 1. gräfvä om, böka upp, röra om i, omskaka. 2. (-*l-**) gräfvä, böka omkring, rundt omkring undergräfvä. -wurf = *Überwurf.* -zahlen, *tr.* räkna om. -zapfen, *tr.* omtappa. -zaubern, *tr.* 1. gnm trolldom förvandla, förtrolla. 2. (-*l-**) trolskt, med trolskt sken omgifva. -zäunen, * *tr.* inhägna, omgifva, omgärda, kringgärda. -zäunung, *f.* 1. kringgärdande m. m. se föreg. 2. inhägnad. -zeichnen, *tr.* 1. märka om, förse med nytt märke. 2. rita om. 3. (-*l-**) *Eine Sache mit etw.* ~ rita ngt omkring en sak. -ziehen, *I. itr. s.* flytta, byta om bostad. *II. tr.* 1. draga omkull. 2. *Schluhe* ~ byta om skor. 3. kläda om. 4. (-*l-**) a) tåga omkring, kringtåga,

b) gå omkring, omgifva, c) *eine Sache mit etw.* ~ draga ngt omkring, öfver en sak, omgifva, kanta, garnera en sak med ngt. -zingeln, * *tr.* omringa. -zing[e]lung, *f.* -zug, *m.* 1. flyttning till en annan bostad el. tjänst. 2. procession.

UN- är en förstaförelse med i allmh. samma bem. som det svenska O-, t. ex. *unecht:* oäkta, *Untier:* odjur. Smnsättningarnas antal är obegränsadt, hvadan blott ett fåtal kan anföras. Verbalnomina på -bar, -lich, -barkeit, -lichkeit äro i allmh. betonade dels på stamstavelsen dels på förstaförelsen, allteftersom den ena eller den andra betydelse skall framhållas, t. ex. *unabänderlich:* omöjlig att förändra, *unabänderlich:* omöjlig att förändra. I det följ. angifes, när dylik vacklan finnes, för utrymmets skull blott det förra betoningssättet.

unablländerlich, *a.* omöjlig att förändra, oföränderlig, oåterkallelig. -änderlichkeit, *f.* oföränderlighet. -büßlich, *a.* som ej kan försonas. -gerechnet, *adv.* medräknad(t), med. -hängig, *a.* oberoende. -hängigkeit, *f.* oberoende. -kömmlich, *a.* oumbärlig. -lässig, -läslich, *a.* oaförlig. -légbar, -léglich, -löslich, *a.* som ej kan afbetalas, amorteras. ~*e* *Anleihe:* fast lån. -séhbar, *a.* öfver-skådlig, omätlig, oberäknelig, obegränsad, ofantlig. -séhbarkeit, *f.* öfverskådlig mängd, oberäknelighet. -séhlich = *unabsehbar.* -sétzbar, *a.* oafsattlig. -sétzbarkeit, *f.* oafsattlighet. -sichtlich, *a.* oafsigtlig. -sichtigkeit, *f.* Mit ~ oafsigtligt, utan afsigt. *Die ~ des Todschlages:* den omständigheten, att dräpet ej förfövat med berätd mod. -stéllbar, *a.* omöjlig att reformera, ohjälplig. -tréttbar, *a.* som ej får afträdas, öfverlätas. -wéisbar, -wéislich, *a.* oafvislig. -wéndbar, *a.* oundviklig. -wéndbarkeit, *f.* oundviklighet.

unllachtsam, *a.* oaktsam, värdslös, slarfvig, ouppmärksam. -achtsamkeit, *f.* värdslöshet, slarf m. m. se föreg. -ädlig, *a.* ofrälse. -ähnlich, *a.* olik. -ähnlichkeit, *f.* olikhet. -anfächtbar, *a.* oangriplig, oantastlig. -anfächtbarkeit, *f.* oangriplig, oantastlig beskaffenhet, ställning, karaktär. -angebaut, *a.* oodlad, obruten, obebyggd. -angefochten, *a.* icke anfaktad; obestridd. *Lasse mich ~* låt mig vara i fred. -angekleidet, *a.* oklädd. -angemessen, *a.* opassande, olämplig. -angemessenheit, *f.* det opassande i ngt, olämplighet. -angenehm, *a.* oangenäm, obehaglig. -angerührt, *a.* orörd. -angetastet, *a.* oantastad. -annéhmbär, *a.* oantaglig. -annéhmllich, *a.* 1. oantaglig. 2. obehaglig. -annéhmllichkeit, *f.* 1. oantaglighet. 2. obehaglighet, olägenhet. -ansässig, *a.* icke bofast, lös. -ansehnlich, *a.* oansenlig. -anständig, *a.* oanständig. -anständigkeit, *f.* oanständighet. -anstellig, *a.* oskicklig, som bär sig dumt åt, tafatt, klumpig. -anstelligkeit, *f.* oskickligt, tafatt, klumpigt sätt. -anstöfsig, *a.* icke stötande, oförarglig. -an-

tåstbar, *a.* oantastlig. -antastbarkeit, *f.* oantastlighet. -ärt, *I. f.* oart, dålig vana, elakhet, oartighet. *II. -s, -e, m.* elakt barn; liten bråkmakare, oreda, ostryng. -ärtig, *a.* 1. stygg, icke snäll, egensinnig. 2. ovänlig, oartig. -at[h]embär, *a.* som ej kan inandas, oduglig, förskämd.

naufinfindbar, *a.* omöjlig att hitta. -gefordert, *a.* oombedd. -geräumt, *a.* 1. oordnad. 2. vid dåligt lynne. -håltbar, -håltäm, *a.* omöjlig att häjda, oemotståndlig, ohäjdad. -håltämkeit, *f.* oemotståndlighet. -hörlich, *a.* oupphörlig. -lösbar, *a.* oupplöslig. -lösbarkeit, *f.* oupplöslighet. -löslich (keit) = *Unauflösbarkeit*. -merksäm, *a.* ouppmärksam, tankspridd. -merksamkeit, *f.* ouppmärksamhet, tankspriddhet. -richtig, *a.* icke uppriktig. -richtigkeit, *f.* brist på uppriktighet. -schiebbär, -schieblig, *a.* som ej tål uppskof, bråskande. -treibbar, -treiblich, *a.* omöjlig att åstadkomma, att anskaffa.

nauns|blieblich, *a.* oundviklig, ovilkorlig, ofelbar. -blieblichkeit, *f.* oundviklighet, visshet. -dehnbar, *a.* icke uttänjbar. -gebildet, *a.* utbildad, utvecklad. -geführt, *a.* icke utförd, ofulländad. -gefüllt, *a.* icke fylt, icke ifylt. ~ *Quittung*: kvitto in blanko. -gemacht, *a.* oviss, icke bestämd. -gesetzt, *a.* oafbruten. -löschbar, -löschlich, *a.* outplånlig, o(ut)släcklig. ~ *es Lachen*: ohäjdadt skratt. -spréhbär, *a.* omöjlig att uttala. -spréhlich, *a.* o(ut)säglig. -stéhhlich, *a.* outhärdlig, odräglig. -stéhhlichkeit, *f.* outhärdligt, odrägligt sätt. -tigbar, *a.* outplånlig, o(ut)släcklig. -wéichbar, -wéichlich, *a.* oundviklig.

Unilband, -e, *m.* obändig, oregerlig sälle. -bändig, *a.* obändig, oregerlig, bångstyrig, tygglös, vild; *F* ofantlig, gruffig. -bändigkeit, *f.* obändighet *m. m.* se föreg. -barmherzig, *a.* obarmhertig. -barmherzigkeit, *f.* obarmhertighet. -bärtig, *a.* skägglös. -bärtigkeit, *f.* skägglöshet.

unbellabsichtigt, *a.* oafsigtlig. -ächtet, *a.* obeaktad. -ánstandet, *a.* som ej rönt någon motsägelse, oantastad, opått. -ántwortet, *a.* obesvarad. -ántwortbar, -ántwortlich, *a.* omöjlig att besvara. -baut, *a.* oodlad, obrukad; obebygd. -dacht, *I. -[e]s, 0, m.* obetänksamhet. *II. sv.* -dáchtig, -dachtsäm, *a.* obetänksam. -dachtsamkeit, *f.* obetänksamhet. -deckt, *a.* bar, blottad. -dénklich, *a.* ofarlig; *adv.* utan betänkande, utan tvekan. -deutend, *a.* obetydlig. -deuten[d]heit, *f.* obetydlighet. -dingt, *a.* obetingad, ovilkorlig. -éintráchtigt, *a.* oförkränkt, okvald. -éndigt, *a.* icke avslutad, ofullbordad. -erbt, *a.* utan arvingar. -éridigt, *a.* obegräfd, utan jordfästning. -fáhigt, *a.* oförmögen, ur stånd. -fáhrbar, *a.* otillgänglig. -fahren, *a.* obefaren. -fangen, *a.* 1. fördomsfri, opartisk, nykter. 2. okonstlad, ogenerad, naturligt, naiv. -fangenheit,

f. 1. fördomsfrihet, opartiskhet. 2. okonstlad, ogenerad, naturligt, naivt sätt. -fleddert, *a.* ofjädrad, utan fjádrar. -fléckbär, *a.* som ej kan befäckas. -flectt, *a.* obefäckt. -flecttheit, *f.* obefäckt tillstånd. -friedigend, *a.* otillfredsställande. -friedigt, *a.* otillfredsstäld. *In ~ lassen*: ej tillfredsställa ngn. -fügn[is], *f.* saknad af befogenhet, obefogad uppträdande. -fügt, *a.* obefogad. -fügtheit = *Unbefugnis*. -gábt, *a.* utan begåfning, inskränkt. -gleitit, *a.* utan följe, ensam. -gréfflich, *a.* obegriplig. -gréfflichkeit, *f.* obegriplighet. -grénbär, *a.* omöjlig att begränsa. -grenzt, *a.* obegränsad, gränslös. -gründet, *a.* ogrundad. -güter, *a.* obemedlad, fattig. -haart, *a.* hårlös; slät. -hagen, *n.* misslag. -háglich, *a.* obehaglig. -háglichkeit, *f.* obehag. -helligt, *a.* oantastad. -hilfflich = *unbehülflich*. -hindert, *a.* obehindrad. -hofen, *a.* otymplig, klumpig, tafatt. -hofenheit, *f.* tafatt, otympligt sätt. -hüfflich, *a.* som har svårt att reda sig, tafatt, klumpig. -hüfflichkeit = *Unbeholfenheit*. -kannt, *a.* obekant. *Es wird dir nicht ~ sein*: som du nog vet. -kanntschaft, *f.* obekantskap, okunnighet. -kéhrbär, *a.* omöjlig att omvända. -kehr, *a.* oomvänd. -kúmmert, *a.* obekymrad. -kúmmertheit, *f.* obekymradt väsen, lugn, likgiltighet. -lébt, *a.* folktom, utan lif, död. -lébtheit, *f.* folktomt, dödt tillstånd. -leckt, *a.* egentl. oslickad. *Von der Kultur ~ oberörd* af kulturen. -lesen, *a.* icke beläst. -lesenheit, *f.* brist på beläsenhet. -lieblig, -liebt, *a.* icke omtyckt, opopulär. -liebtheit, *f.* egenskap att ej vara omtyckt. *Seine ~ war groß*: han var allmänt illa omtyckt, var ingenstädes omtyckt. -mérkbär, *a.* omärklig. -merkt, *a.* obemärkt, tyst. -mittelt, *a.* obemedlad. -mitteltheit, *f.* obemedlad tillstånd. -nämt, *a.* namnlös; anonym. -neldet, *a.* icke afundad. -nomen, *a.* obetagen. -nutzt, *a.* obegagnad. -obachtet, *a.* obemärkt. -quem, *a.* obekvä. -quémlichkeit, *f.* obekvämlighet. -rat[h]en, *a.* 1. oförsörd. 2. utan att ha rådfrågat ngn. -réchenbär, *a.* oberäknelig. -rechtigt, *a.* oberättigad. -redt, *a.* föga värtalig. -richtigt, *a.* som ej bragts på det klara. *Die Rechnung ist noch ~ räkningen* är ännu ej betalt. -riten, *a.* 1. icke beriden. *Reiter ~ machen*: låta ryttare sitta af. 2. icke inriden. -rück-sichtigt, *a.* obeaktad. -rufen, *a.* opåkallad, oombedd, egenmäktig. -rührt, *a.* oberörd. *Etw. ~ lassen*: ej vidröra, ej omnämna, förbigå ngt. -schadet, *prep.* med gen. el. dat. utan att skada, utan att kränka. -schädigt, *a.* oskadd. -schäftigt, *a.* sysslolös. -scheiden, *a.* anspråksfull, fordrande, oförnöjsam, obeskedlig, oblyg. -scheidenheit, *f.* anspråksfullt sätt, oförnöjsamhet *m. m.* se föreg. -schei-nigt, *a.* icke verifierad, ej styrkt gnm intyg.

-schlagen, *a.* 1. icke beslagen, utan beslag. 2. om hästar: oskodd. 3. ej hemmastadd. -schnitten, *a.* 1. icke beskuren. 2. icke omskuren. -scholten, *a.* oförvitlig. -scholthenheit, *f.* oförvitlighet. -schränkt, *a.* omöjlig att begränsa. -schränkt, *a.* obegränsad, oinskränkt. -schrëiblich, *a.* obeskriflig. -schrieben, *a.* 1. oskrifven, ren, blank. 2. icke beskrifven, icke skildrad. -schützt, *a.* utan skydd, utan försvar, försvarslös. -seelt, *a.* liflös, utan själ. -seeltheit, *f.* liflöshet. -sehen, *a.* utan att hafva sett det (den, dem), t. ex. *etw.* ~ kaufen. -setzt, *a.* 1. icke upptagen, ledig, tom. 2. ogarnerad. -siegbär, -sieglich, *a.* ööfvervinnelig. -siegbarkeit, -sieglichkeit, *f.* ööfvervinnelighet. -soldet, *a.* utan lön. -soldtheit, *f.* saknad af lön. -sonnen, *a.* oklok, obetänksam, lättsinnig. -sonnenheit, *f.* oklokhet *m. m.* se föreg. -sorgt, *a.* 1. obekymrad, lugn. 2. ej ombesörd. -sprëchbär, *a.* omöjlig att dryfta, som man ej kan tala om. -stand, *m.* 1. obestånd. 2. obeständighet. -ständig, *a.* obeständig, ostadig, föränderlig. -ständigigkeit, *f.* obeständighet *m. m.* se föreg. -stëchbär, -stëchlich, *a.* omutlig. -stëchlichkeit, *f.* omutlighet. -stëigbär, *a.* omöjlig att bestiga. -stëllbär, *a.* post. obeställbar. -steltt, *a.* 1. icke beståld, utan beställning. 2. post. som ej tillstås adressaten, ej kommit adressaten tillhanda, icke afhäntad. 3. obrukad, icke brukad. -stimmt, *a.* obestämd, obeslutsam, oafgjord, otydlig, sväfvande. -stimmtheit, *f.* obestämdhet *m. m.* se föreg. -stochen, *a.* icke mutat, omutlig. -stochenheit, *f.* omutlighet. -strëitbär, *a.* obestridlig. -strëitbarkeit, *f.* obestridlighet. -sücht, *a.* icke *e.* föga besökt. -[t]hëlligt, *a.* ~ bei *etw.*: icke delaktig i, främmande för ngt. -titelt, *a.* utan titel. -tönt, *a.* obetonad. -trächtlich, *a.* obetydlig. -treten, *a.* 1. icke trampad. 2. oförvillad, säker.

unbéugsäm, *a.* oböjlig, omedgörlig, halsstarrig. -keit, *f.* oböjlighet *m. m.* se föreg.

unbellwacht, *a.* obevakad. -bell, *a.* obepröfvad. -wandert, *a.* icke bevandrad, icke hemmastadd. -wëglich, *a.* 1. örörlig. 2. orubblig, omedgörlig. -wëglichkeit, *f.* örörlighet *m. m.* se föreg. -wehrt, *a.* obeväpnad, värlös. -wehrtheit, *f.* obeväpnadt tillstånd, värlöshet. -weibt, *a.* ogift. -wëisbär, -wëislich, *a.* icke bevislig. -wiesen, *a.* obevisad. -wönnbär, *a.* oboeolig. -wönnbarkeit, *f.* oboeoligt skick. -wohnt, *a.* obebodd. -wulst, *a.* 1. obekant. 2. omedveten. *Sich* (dat.) *einer* (gen.) *Sache* ~ sein: ej känna till, ej veta med sig ngt. -zähmbär, *a.* omöjlig att tämja; okuflig. -zeugt, *a.* icke bevittnad, utan vittne(sbord). -zogen, *a.* utan öfverdrag. ~e *Violine*: osträngad violon. -zwingbär, -zwinglich, *a.* ööfvervinnelig. -zwingbarkeit, -zwinglichkeit, *f.* ööfvervinnelighet.

Un||bild, *n.* 1. skenbild. 2. = roy. -bilde, -n, *f.* orättvisa, oförrätt. -bildung, *f.* 1. felaktig bildning. 2. brist på bildning. -bill, *o, f.*, -s, *o, m. o. n.* = Unbilde. -billig, *a.* obillig. -billigkeit, *f.* obillighet; obillig fordran. -blutig, *a.* oblodig. -bötmäsig, *a.* olydig, egenmäktig. -brauchbär, *a.* obrukbar, oanvändbar, oduglig, onyttig. -brauchbarkeit, *f.* obrukbart skick, oduglighet. -brüderlich, *a.* icke, föga broderlig. -bürgerlich, *a.* som ej anstår en borgare. -christ, *m.* icke kristen, okristlig person. -clälbuchstabe, *m.* begynnelesebokstaf, stor bokstaf. -civiliseret, *a.* ociviliserad.

und, *konj.* och.

Un||dank, *m.* otack. -dankbär, *a.* otacksam. -dankbarkeit, *f.* otacksamhet. -dekliniërbär, *a.* gram. oböjlig. -dënkbar, *a.* otänknar. -dënklich, *a.* 1. otänknar. 2. urminnes. -deutlich, *a.* otydlig. -deutlichkeit, *f.* otydlighet. -deutsch, *a.* otysk. -dicht, *a.* otät. -dichterisch, *a.* opoetisk. -dienlich, *a.* otjänlig. -dienst, *m.* otjänst. -dienstfertig, *a.* otjänstaktig, ovillig, ogen. -ding, *n.* oting, galenskap. -duldsäm, *a.* ofördragam. -duldsamkeit, *f.* ofördragsamhet. -durchdringlich, *a.* ogenomtänglig. -durchdringlichkeit, *f.* ogenomtänglighet. -durchforscht, *a.* utforskad. -durchführbär, *a.* utförbar. -durchsichtig, *a.* ogenomskinlig. -durchsichtigkeit, *f.* ogenomskinlighet. -eben, *a.* 1. ojämn. 2. oäfvän. -ebenbürtig, *a.* icke jämnbördig. -ebenheit, *f.* ojämnhet. -echt, *a.* oäkta, förfalskad, oriktig, understucken. -echtheit, *f.* oäkta, förfalskad beskaffenhet; egenskap att vara understucken. -edel, *a.* oädel. -ediert, *a.* icke utgifven, oederad. -ehelich, *a.* oäkta, illegitim. -ehre, *f.* vanära. -ehren, * *tr.* vanära, vanvärda. -ehrerbietig, *a.* vanvärdig. -ehrerbietigkeit, *f.* vanvärdnad. -ehrlich, *a.* 1. oärlig. 2. ohederlig. -eigennützig, *a.* oegennyttig. -eigennützigkeit, *f.* oegennyttia. -eigentlich, *a.* oegentlig. -eingedenk, *a.* glömsk, *einer* (gen.) *Sache*: af en sak. -eingenommen, *a.* fördomsfri. -eingenommenheit, *f.* fördomsfrihet. -eingeweht, *a.* oinvgd. -einig, *a.* oenig, oense, osams. -einigkeit, *f.* oenighet, tvist, tvedragt. -einhënbär, *a.* ointaglig. -eins, *adv.* oense. -empfänglich, *a.* oemottaglig. -empfänglichkeit, *f.* oemottaglighet. -empfindlich, *a.* okänslig, slö, likgiltig, hård. -empfindlichkeit, *f.* okänslighet *m. m.* se föreg. -ëndlich, *a.* oändlig. -ëndlichkeit, *f.* oändlighet. -entbëhrlich, *a.* oumbärlig. -entbëhrlichkeit, *f.* oumbärlighet. -entdeckt, *a.* oupptäckt. -entfliehbar, -entfliehlich = unentrinbar. -entgëttlich, *a.* gratis, för intet, fri. -enthüllt, *a.* dold, förborgad. -entrinbar, *a.* ooundvrig, ooundgänglig. -entschieden, *a.* oafgjord, oviss, tvifvelaktig, obestämd. -entschiedenheit, *f.* ovisshet, obestämdhet. -entschlossen, *a.* obe-

~ = föregående uppslagsord. * äkta sma. *o* saknar plur. † har omljud. *F* familjart, *P* lägre språk. * mindre brukligt

aluteam. -entschlossenheit, *f.* obeslutsamhet. -entschuldbar, *a.* som ej kan ursäktas, oförlätlig. -entsiegelt, *a.* fortfarande förseglad. -entwickelt, *a.* utvecklad. -entwickeltheit, *f.* utveckladt skick. tillstånd. -entwirrbär, *a.* omöjlig att reda nt, att reda upp; intrasslad. -entzifferbar, *a.* omöjlig att dechiffra. -entzündbar, *a.* oantändlig.

unerlachtet = ungeachtet II. -bittlich, *a.* obeveklig. -bittlichkeit, *f.* obehaglighet. -fahren, *a.* oerfaren. -fahrenheit, *f.* oerfarenhet. -findlich, *a.* makalös, obeskriplig. -fürschbar, -fürschlich, *a.* utforsklig, outgrundlig. -freulich, *a.* obehaglig, bedröflig. -fühlbar, *a.* omöjlig att uppfylla, att förverkliga. -giebig, *a.* föga gifvande, ofruktbar. -gründbar, -gründlich, *a.* outgrundlig. -höblich, *a.* ovigtig, obetydlig, likgiltig. -höblichkeit, *f.* ringa vigt, obetydlighet. -hört (o. --), *a.* 1. oerhörd. 2. ohörd, icke bönhörd. -kännbar, *a.* egenkänlig. -kännbarkeit, *f.* egenkänlighet. -kenntlich, *a.* oacksam. -kenntlichkeit, *f.* oacksamhet. -klärbär, -klärlig, *a.* oförklarlig. -läslich, *a.* oeftergiflig. -laut, *a.* otillåten. -mälslich, *a.* omätlig. -mälslichkeit, *f.* omätlighet, omätlig storhet, betydelse. -müddlich, *a.* outtröttlig. -müddlichkeit, *f.* outtröttlighet. -örtert, *a.* odiskuterad, ontredd. -pröbt, *a.* obepröfvad. -quicklich, *a.* obehaglig, oangenäm, tråkig, nedslående. -quicklichkeit, *f.* obehaglighet, tråkighet. -rät[h]bär, *a.* omöjlig att gissa. -reichtbar, *a.* oupphinnelig. -reicht, *a.* oupphinnan. -sättlich, *a.* omätlig. -sättlichkeit, *f.* omätlighet. -schöpfbar, -schöpflich, *a.* outömlig. -schrocken, *a.* oförskräckt. -schrockenheit, *f.* oförskräckthet. -schütterlich, *a.* orubblig, fast. -schütterlichkeit, *f.* orubblighet, fasthet; orubblig lugn. -schwinglich, *a.* omöjlig att åstadkomma, att anskaffa, enorm, oerhörd. -sätzbar, -sätzlich, *a.* oersätlig. -sätzbarkeit, -sätzlichkeit, *f.* oersätlighet, omöjlighet att ersätta ngt. -sprielslich, *a.* gagnlös, onyttig. -stäglich, *a.* omöjlig att bestiga. -träglich, *a.* odräglig. -träglichkeit, *f.* omöjlighet att fördraga, *einer Sache:* ngt. -wachsen, *a.* icke vuxen, minderårig. -wähnt, *a.* icke omnämd. *Etw. ~ lassen:* förbigå ngt. -wartet, *a.* oväntad. -wächbar, -wächlich, *a.* omöjlig att uppmjuka; *ma.* obeveklig. -wéislich, *a.* icke bevislig. -wiesen, *a.* obevisad. -wogen, *a.* obetänkt, obetänksam. -wünscht, *a.* oläglig, motig. -zogen, *a.* ouppfostrad, illa uppfostrad.

unfähig, *a.* oförmögen, ur stånd. -fähigkeit, *f.* oförmåga. -fährbar, *a.* ofarbar. -fall, *m.* olycksfall, olycka, otur. -farbig, *a.* ofärgad, färglös. -fälsbar, -fälslich, *a.* ofattlig. -fählbar, *a.* ofelbar. -fählbarkeit, *f.* ofelbarhet. -fein, *a.* icke fin. -fern, I. *adv.* ej långt borta, ej fjärran. II. *prep.* med gen. el. dat. ej

långt ifrån, i grannskapet af. -fertig, *a.* ofullbordad. -fertigkeit, *f.* ofullbordadt skick. -flät[h], -[e], *o, m.* 1. smuts, snusk, orenlighet. 2. = *ru.* flät[h]er, -, *m.* smutsig, snuskig person, snusker. -flät[h]erel, -en, *f.* smuts, snusk. -flät[h]ig, *a.* smutsig, snuskig; tvetydig, oanständig. -flät[h]igkeit, *f.* smuts, snusk, oanständighet. -fleiss, *m.* brist på flit. -fleissig, *a.* icke flitig, lat. -folgsam, *a.* olydig, ohörsam. -folgsamkeit, *f.* olydnad, ohörsamhet. -form, *f.* missbildning, ful gestalt, ful form, vidunder. -förmig, -förmlich, *a.* oförmlig. -förmlichkeit, *f.* oförmlighet. -frei, *a.* ofri. -freiwillig, *a.* ofrivillig. -freund, I. *a.* ovänlig. II. *m.* ovän. -freundlich, *a.* ovänlig. -freundlichkeit, *f.* ovänlighet. -freundschaftlich, *a.* icke vänskaplig, ovänlig, fiendtlig. -friede, *m.* ofred, onighet, tvärdigt. -friedlich, *a.* icke fredlig, ofördragsam, stridslysten. -friedlichkeit, *f.* ofördragsamhet, osämja, grälsjuka. -fruchtbar, *a.* ofruktbar, ofruktsam, fruktlös, gagnlös. -fruchtbarkeit, *f.* ofruktbarhet *m. m.* se föreg. -flug, *m.* 1. orätt. 2. ofog. -fügsam, *a.* ofoglig, omedgörlig. -fürstlich, *a.* ovärdig en furste.

-ung, -en, *f. suff.* -ing, -ning, -ande, -ende, -else, -t *m. m.*

ungar, *a.* okokt.

Ungar, -n, *m.* ungrare. -isch, *a.* ungersk. -land, *n.*, -n, -s, *o, n. npr.* Ungern. -wein, *m.* ungerskt vin.

ungastlich, *a.* ogästvänlig. -keit, *f.* ogästvänlighet.

ungelachtet, I. *a.* icke aktad. II. *prep.* med gen. el. dat. oakadt, i trots af. -ahndet, *a.* ostrafad. -ahnt, *a.* icke anad, aldrig anad. -bahnt, *a.* obanad. -bändig, *a.* otämd, wild. -bärde, *f.* opassande åtbörd; grimas. -bärdig, *a.* 1. oskicklig, opassande. 2. motspanstig. -beten, *a.* 1. objuden. 2. oombedd, af egen drift. -beugt, *a.* oböjd. -bildet, *a.* obildad. -bleicht, *a.* oblekt. -boren, *a.* ofödd. -brannt, *a.* obränd. F ~e *Asche:* päkolja, stryk. -bräuchlich, *a.* icke, föga bruklig. -braucht, *a.* obegagnad. -brochen, *a.* obruten. -bühr, *f.* otillbörlighet. *Zur ~* otillbörligt. -bührend, -bührlich, *a.* otillbörlig, oskicklig. -bührlichkeit, *f.* otillbörlighet. -bunden, *a.* obunden. -bundenheit, *f.* frihet, uppsluppenhet. -deckt, *a.* obetäckt, utan skydd; odukad. -dehlich, *a.* föga gagnelig, föga lyckosam. -duld, *f.* otålighet. -duldig, *a.* otål. -eignet, *a.* olämplig. -eignetheit, *f.* olämplighet. -fähr, I. *adv.* ungefär. II. *a.* 1. tillfällig. 2. ungefärlig. III. -s, *o, n.* ungefär, slump, tillfällighet. *Von ~* gnm en slump, händelsevis. -fährdet, *a.* utan fara. -fährlich, *a.* ofarlig. -fällig, *a.* 1. föga tillmötesgående, ovänlig. 2. obehaglig, ofreflig. -fesselt, *a.* fri (från bojer). -flügelt, *a.* utan vingar. -fragt, *a.* oåtspord. -frühstückt, *a.* utan att ha fruko-

-sterat. -füge, -fügig, *a.* klumpig. -gessen, *a.* utan att ha ätit, fastande. -gliedert, *a.* oledad. -goren, *a.* ojäst. -gründet, *a.* ogrundad, grundlös. -halten, *a.* 1. icke hållen. 2. missnöjd, förtretad, ond, *über et. um etw.:* öfver ngt, *auf jn:* på ngn. -heissen, *a.* själfmant, egenmäktig. -heuchelt, *a.* ohycklad, oskrymtad, uppriktig. -heuer, *I. (- - -) a.* oerhörd, grufflig, ofantlig, vidunderlig. **II. -, n.** vidunder, odjur. -héuerlich, *a.* vidunderlig. -héuerlichkeit, *f.* vidunderlighet. -hindert, *a.* utan hinder, obehindrad. -hobelt, *a.* ohyflad, grof, rå. -hofft, *a.* oförväntad. -hörig, *a.* oskicklig, otillbörlig. -hörigkeit, *f.* oskicklighet, otillbörlighet. -hörsäm, **I. a.** olydig, *jm:* mot ngn. **II. -s, 0, m.** olydnad. -hudelt, *a.* F utan att trakkasseras. *Jn ~ lassen:* låta ngn vara i fred.

ungeistlich, a. icke andlig, världslig, oprästerlig.

ungellkannt, a. okänd. -kränkt, *a.* okränkt, i fred. -künstelt, *a.* okonstlad, naturlig. -künsteltheit, *f.* okonstlad, naturligt sätt. -laden, *a.* 1. oladdad. 2. objuden. -leckt, *a.* oslickad; F *bn.* oborstad, ohyfsad, ostädad. -lecktheit, *f.* F oborstad, ostädad sätt. -legen, *a.* oläglig, olämplig. -legenheit, *f.* oläglighet, olägenhet. *Jm ~ en machen:* förorsaka ngn besvär. -lehrig, *a.* oläraktig. -lehrigkeit, *f.* oläraktighet. -lehrt, *a.* olärd. -lehrtheit, *f.* brist på lärdom, okunnighet. -lenk, *a.* oböjlig, styf, tafatt, klumpig. -lenkheit, *f.* oböjlighet *m. m. se föreg.* -mach, -e, *n.* obehag, besvär, besvärighet. -mächlich, *a.* obehaglig, obekvämt, besvärilig. -mächlichkeit, *f.* obehaglighet *m. m. se föreg.* -mein, *a.* icke vanlig, ogemen, utomordentlig, ofantlig. -meldet, *a.* oanmäld. -mengt, *a.* oblandad. -messen, *a.* icke mätt, obegränsad, oinskränkt, omätlig, otillbörlig. -messenheit, *f.* brist på måtta, omätlighet, otillbörlighet. -mischt, *a.* oblandad. -nannt, *a.* onämnd, icke namngifven, anonym. -nau, *a.* icke noggrann, inexakt, otillförlitlig. -nauigkeit, *f.* bristande noggrannhet, inexaktighet, otillförlitlighet. -neigt, *a.* 1. *Jm ~ föga* vänligt, ogynnsamt stånd mot ngn. 2. obenägen, ohägad. -neigtheit, *f.* ogynnsam stämning, obenägenhet, motvilja. -nielsbar, *a.* onjutbar, osmaklig, fadd, odräglig. -nielsbarkeit, *f.* osmaklighet *m. m. se föreg.* -nöt[h]lig, *a.* icke nödd, frivillig. -nügend, *a.* otillfredsställande. -nügäm, *a.* oförnöjsam. -nügämkeit, *f.* oförnöjsamhet. -nützt, *a.* obegagnad. -prüft, *a.* oprovfad, oexaminerad. -rächt, *a.* ohämnad, ostraffad. -rade, *a.* 1. icke rak, krokig. 2. ojämn, udda. -rat[h]en, *a.* 1. icke gissad, olöst. 2. misslyckad. -rechnet, *a.* oräknad, icke medräknad. -recht, *a.* orättvis. -rechtigkeit, *f.* orättvisa. -regelt, *a.* icke reglerad, oregelbunden, oordentlig. -reimt,

a. orimmad; *bn.* orimlig, absurd, galen. -reimtheit, *f.* frånvaro af rim; *bn.* orimlighet, galenskap.

ungern, adv. ogärna.

ungellrufen, a. utan att vara tillkallad, objuden, själfmant. -rügt, *a.* ostraffad. -sägt, *a.* osagd. *Etw. ~ [sein] lassen:* låta ngt vara osagdt. -sättlig, *a.* icke mätt, otillfredsstäld. -säuert, *a.* osyrad, söt. -säumt, *a.* 1. okantad. 2. ofördröjlig. -schehen, *a.* ogjord, *t. ex. etw. ~ machen.* -scheut, *adv.* utan fruktan, oförfärad. -schick, **I. n.** tafatthet, klumpighet, drumlighet. **II. -e, m.** person som bär sig dumt åt, tafatt person, tölp, drummel. -schicklich, *a.* 1. = *ungeschickt.* 2. oskicklig, otillständig. -schicklichkeit, *f.* tafatthet *m. m. se föreg.* -schickt, *a.* som bär sig dumt, bakvänt åt, bakvänt, tafatt, drumlig, klumpig. -schlacht, *a.* klumpig, grof, rå, ovig, tölpaktig. -schlachtheit, *f.* klumpighet *m. m. se föreg.* -schliffen, *a.* oslipad; *bn.* oborstad, ostädad, ohyfsad. -schliffenheit, *f.* oborstad, ostädad sätt. -schmack, **I. m.** osmak, dålig smak; smaklösheit. **II. a.** illasmakande, fadd, smaklös. -schmäler, *a.* oförminskad. -schmeidig, *a.* oböjlig, stel, obänderlig, ovig. -schmeidigkeit, *f.* oböjlighet *m. m. se föreg.* -schminkt, *a.* osminkad. -schmückt, *a.* osmyckad. -schwächt, *a.* oförsvagad. -schwänzt, *a.* svanslös. -schworen, *a.* osvuren, utan ed. *Jm etw. ~ glauben:* tro ngt på nngns ord. -sehen, *a.* osedd. *Etw. ~ kaufen:* köpa ngt utan att ha sett det. -sellig, *a.* osällskaplig, sällskapsskygg, folkskygg. -selligkeit, *f.* osällskapligt, folkskyggt sätt, väsen. -setzlich, *a.* olaglig. -setzlichkeit, *f.* olaglighet. -setzmäsig, *a.* lagstridig. -setzmäsigkeit, *f.* lagstridighet. -sittat, *a.* ociviliseradt, rå, oanständig. -sitttheit, *f.* ociviliseradt tillstånd, råhet. -sprächig, *a.* icke språksam, tyst, sluten. -sprächigkeit, *f.* tysthet, slutenhet. -stalt, **I. arv.** -staltet, *a.* oformlig, missbildad, ful. **II. arv.** -staltheit, *f.* oformlighet, oformligt väsen, missbildning, vidunder. -stielt, *a.* oskaftad, utan skaft, skaftlös. -stilt, *a.* icke stillad, otillfredsstäld. -stört, *a.* ostörd. ~ *im Besitze:* i okvald besittning. -störtheit, *f.* lugn. -sträift, *a.* ostraffad. -stüm, **I. a.** häftig, våldsamt, vild. **II. -e, m. I. arv. n.** häftighet, våldsamhet, vildhet. 2. häftig, våldsam person. -sücht, *a.* osökt, naturlig. -sund, *a.* 1. osund, ohälsosamt, skadlig. 2. sjuklig. -sundheit, *f.* osundhet *m. m. se föreg.* -teilt, *a.* odelad, hel. -than, *a.* ogjord. -theilt, -thüm *se ungeteilt, Ungetüm.* -trübt, *a.* ogrundad, klar, ren. -tüm, **I. -e, n.** odjur, vidunder. **II. arv.** -tümlich, *a.* vidunderlig. -wandt, *a.* oskicklig, tafatt, dum. -wandtheit, *f.* oskicklighet, tafatthet. -waschen, *a.* 1. otvättad, smutsig. 2. F dum, galen. ~ *es Zeug reden:* prata dumheter. -wifs, *a.* ovisse, tvifvelaktig. -wifs-

heit, *f.* ovissihet. -witter, -, *n.* oväder. -wit-
zigt, *a.* som ej hämtat lärdom af erfaren-
heten. -wogen, *a.* 1. ovägd. 2. icke bevågen,
ogynnsamt stämd. -wohnheit, *f.* ovana. -wöhn-
lich, *a.* ovanlig. -wöhnlichkeit, *f.* ovanlighet.
-wohnt, *a.* ovan. -zähmt, *a.* otämd, otyg-
lad. -ziefer, -s, *o.* *n.* ohyra. -ziemend, *a.* opas-
sande. -zogen, *a.* illa uppfostrad, oartig,
ohöflig, ostädad, elak. -zogenheit, *f.* oartig,
ostädadt uppförande, elakhet. -zügelt, *a.*
otyglad. -zwirnt, *a.* otvinnad. -zwungen, *a.*
otvungen, fri, ledig, naturlig, förtrolig.
-zwungenheit, *f.* otvunget sätt, naturlighet
m. m. se föreg.

Un||glaube, *m.* otro. -gläubhaft, *a.* icke trovär-
dig, otrolig. -gläubig, *a.* 1. otrogen, icke
troende. 2. misstrogen, tviflande. -gläublich,
a. otrolig. -gläublichkeit, *f.* otrolighet. -glaub-
würdig, *a.* icke trovärdig.

ungleich, *a.* 1. olik, olika. 2. adv. vid kompar.
ojämförligt, oförläpneligt. -artig, *a.* olikar-
tad. -förmig, *a.* olikformig. -heit, *f.* olik-
het. -mälsig, *a.* oproportionerlig, olika,
ojämförlig. -namig, *a.* med olika namn, he-
teronym. -seitig, *a.* oliksidig.

Unglimpf, [-e]s, *o.* *m.* obillighet, hårdhet, orätt-
visa, (äre)kränkning, skam. -lich, *a.* obillig,
hård, orättvis, kränkande, skalle.

Unglück, -e et. vanl. Unglücksfälle, *n.* olycka;
otur. -lich, *a.* olycklig. -selig, *a.* olycksalig.
-seligkeit, *f.* olycksalighet. -sschwanger, -s-
schwer, *a.* olycksdiger.

Un||gnade, *f.* onåd. -gnädig, *a.* onådlig. -gott,
m. demon, djävul. -göttlich, *a.* icke gudom-
lig, (en) gud ovärdig.

ungrisch, *a.* ungersk.

Un||grund, *m.* det ogrundade i ngt, saknad af
skäl, oriktighet. -gründlich, *a.* icke grund-
lig, ytlig. -gründlichkeit, *f.* ytlighet. -gültig,
a. icke gällande, ogiltig, värdelös. -gültig-
keit, *f.* ogiltighet. -gunst, *f.* missgunst,
ogunst. -günstig, *a.* ogünstig, ogynnsam,
oblid. -gut, *a.* Etw. für ~ nehmen: taga ngt
illa upp, nichts für ~! blif ej ond! -gütig,
a. 1. omild, oblid, ovänlig. 2. = ungut. -hält-
bar, *a.* 1. som ej håller, klen, ovaraktig. 2.
ohållbar. -hältbarkeit, *f.* 1. klenhet, ovar-
aktighet. 2. ohållbarhet. -heil, *n.* ondt,
olycka. -hélthar, *a.* obotlig. -héltharkeit, *f.*
obotlighet. -heilig, *a.* ohelig. -heiligkeit, *f.*
ohelighet. -heilschwanger, *a.* olycksdiger.
-heilstifter, *m.* anstiftare af ngt ondt; olycks-
fågel. -heilvoll, *a.* olycklig. -heimelig, -heim-
lich, *a.* hemsk, otreflig, kuslig. Ihm wurde
~ zu Mute: han blef illa till mods. -höflich,
a. ohöflig. -höflichkeit, *f.* ohöflighet. -hold,
I. *a.* 1. afskräckande, vedervärdig, ful. 2.
ovänlig, oblid. 3. illvillig. **II.** -e[n], *m.* 1.
vedervärdig, oblid, illvillig, ondesfull per-
son. 2. ond ande, demon, spöke, troll. -hold-
n, -nen, *f.* 1. vedervärdig, ful, elak kvin-

na, megära. 2. häxa, trollpacka, troll. -hör-
bar, *a.* ohörbar, omärklig.

Un||förmig, *I.* -en, *f.* uniform. **II.** *a.* enformig,
likformig. -ieren, *sv. tr.* uniformera, kläda
i uniform. -ierung, *f.* -itåt, -en, *f.* enformig-
het, likformighet.

uninteressiert, *a.* ointresserad, intresselös.
-heit, *f.* ointresserad sätt.

Un||ión, -en, *f.* union, förening.

Un||iversität, -en, *f.* universitet. Auf der ~ sein:
ligga, stadera vid universitetet.

Un||ke, -n, *f.* 1. snok. 2. klockgroda. -ngesang,
m. klockgrodans läte; wna. olycksspådom.

un||känn||bär, -tlich, *a.* oigenkänlig. -barkeit,
-lichkeit, *f.* oigenkänlighet.

Un||kenntni|[i]s, *f.* okunnighet. -keusch, *a.* okysk.
-keuschheit, *f.* okyskhet. -kindlich, *a.* icke
barnslig, icke sådan som det egnar ett barn,
som brister i vördnad, olydig. -kindlichkeit,
f. för ett barn opassande, ovärdigt sätt,
brist på vördnad. -kläghar, *a.* som ej kan
lagligen beifras, på laglig väg indrifvas.
-klar, *a.* oklar, grumlig, otydlig. -klarheit,
f. oklarhet, otydlighet. -klug, *a.* oklok, obe-
tänksam. -klugheit, *f.* oklokhet, obetänk-
samhet. -kögnlich, *a.* icke konungslig, a)
ovärdig en konung, b) icke konungsligt
sinnad. -körperlich, *a.* okroppslig, osinnlig,
immateriell, andlig. -kosten, *pl.* omkostna-
der. -kräftig, *a.* svag, kraftlös, overksam.
-kraut, *n.* ogräs. -kriegerisch, *a.* okrigisk,
fredlig. -kultur, *f.* brist på kultur, på
odling; barbari. -kündbar, *a.* som ej kan upp-
sugas. -kunde, *f.* okunnighet. -kundig, *a.*
okunnig. einer (gen.) Sache: a) om ngt, b) i
ngt. -lämbär, *a.* otillgänglig så att man ej kan
landa där. -längst, *adv.* för ej länge sedan,
nyligen. -lauter, *a.* oren, oädel. -lauterkeit,
f. orenhet, oädel sätt, motiv. -leidlich, *a.*
olidlig, odräglig. -leidlichkeit, *f.* det oiid-
liga, odrägliga i ngt. -lenkbar, -lenksam, *a.*
svår att leda, att styra, omedgörlig, styf-
sint, ostyrig. -lenksamkeit, *f.* omedgörlig-
het *m. m.* se föreg. -lésbar, -leserlich, *a.* oläs-
lig. -leserlichkeit, *f.* oläsighet. -léugbar, *a.*
oneklig, obestridlig. -léugbarkeit, *f.* o-
bestridlighet, påtaglighet. -lieb, *a.* obehaglig,
oangenäm. Es ist mir ~ dies zu hören: det
gör mig ondt, jag är ledsen att höra detta.
-liebsam, *a.* obehaglig, oangenäm. -löblich,
a. icke berömlig, tadelvärd. -lösbar, -lös-
lich, *a.* olöslig. -lust, *f.* olust, leda, håglös-
het. -lustig, *a.* olustig, led, håglös. -manier,
f. oart, oskick, osed. -manierlich, *a.* oskick-
lig, ohysad. -manierlichkeit, *f.* oskicklig-
het, ohysadt sätt, uppträdande. -mannbar,
a. ej manbar, minderårig. -männlich, *a.*
omanlig. -männlichkeit, *f.* omanlighet. -mas-
se, *f.* massa, mängd. -mäfsgeblich, *a.* oför-
gräplig. -mäfsig, *a.* omättlig. -mäfsigkeit, *f.*
omättlighet. -mengs, *f.* mängd, massa. -mensch,

m. omänniska, odjur till människa. **-menschlich**, *a.* 1. omänsklig, barbarisk. 2. öfvermänsklig. **-menschlichkeit**, *f.* omänsklighet. **-merkbar**, **-merklich**, *a.* omärklig. **-merkbarkeit**, **-merklichkeit**, *f.* omärklighet. **-mélsbar**, *a.* omätlig. **-mitteilsam**, *a.* föga meddelsam, tyst, sluten. **-mittelbar**, *a.* omedelbar. **-mittelbarkeit**, *f.* omedelbarhet. **-möbliert**, *a.* omöblerad. **-modern**, **-modisch**, *a.* omodern. **-möglich** (sfr. *é--*), *a.* omöjlig. **-möglichkeit**, *f.* omöjlighet. **-moralisch**, *a.* omoralisk. **-mündig**, *a.* omündig. **-mündigkeit**, *f.* omyndighet. **-musikalisch**, *a.* omusikalisk. **-mut[h]**, *m.* missmod, dåligt lynne. **-mut[h]ig**, *a.* missmodig. **-mütterlich**, *a.* icke moderlig, kärlekslös. **-nachahmbar**, *a.* oefterhärmlig. **-nachahmlich**, *a.* oefterhärmlig, öfverträfflig, öförlämlig. **-nachahmlichkeit**, *f.* öfverträfflighet *m. m. se föreg.* **-nachbarlich**, *a.* ovärdig en granne, ovänlig. **-nachgiebig**, *a.* icke eftergifven, omedögörlig. **-nachlässlich**, *a.* oeftergiftig. **-nähbar**, *a.* otillgänglig. **-näbarkeit**, *f.* otillgänglighet. **-natur**, *f.* onatur. **-natürlich**, *a.* onaturlig. **-natürlichkeit**, *f.* onaturlighet. **-nennbar**, *a.* onämnbär. **-nöt[h]ig** (sfr. *é--*), *a.* onödig, öfverflödig. **-nöt[h]igkeit**, *f.* onödig, öfverflödig sak. **-nütz**, *a.* 1. onyttig, gagnlös. *Den Namen Gottes ~ im Munde führen*: missbruka Guds namn. 2. påflugen, klåfingrig, icke snäll. *Im ~e Worte geben*: gråla på ngn, *sich ~ machen*: vara öfvermodig. **-nützlich**, *a.* onyttig, gagnlös. **-nützlichkeit**, *f.* gagnlöshet; onyttig sak. **-ordentlich**, *a.* oordentlig. **-ordentlichkeit**, *f.* oordentlighet. **-ordnung**, *f.* oordning. **-organisch**, *a.* oorganisk. **-paar**, *a.* 1. udda. 2. sfr. *paarig*, omaka. **-parteilich**, **-parteilich**, *a.* opartisk. **-parteilichkeit**, *f.* opartiskhet. **-pafs**, *a.* opasslig. **-passend**, *a.* opassande. **-passierbar**, *a.* omöjlig att passera, att gå öfver. **-pafslich**, *a.* opassande, olämplig. **-pafslich**, *a.* opasslig. **-pafslichkeit**, *f.* olämplighet. **-pafslichkeit**, *f.* opasslighet. **-persönlich**, *a.* opersonlig. **-politisch**, *a.* opolitisk; oklok. **-praktisch**, *a.* opraktisk. **-proportioniert**, *a.* oproportionerlig. **-püktlich**, *a.* icke püktlig. **-püktlichkeit**, *f.* brist på püktlighet, bristande püktlighet. **-rat[h]**, **-[e]**, *o, m.* 1. afskråde, affall, orenlighet, smuts. 2. *~ merken*: ana oråd. **-rät[h]lich**, **-rät[h]sam**, *a.* 1. icke rådlig, ej att tillråda. 2. icke sparsam, slösaktig. **-recht**, *I. a.* orätt, oriktig. *~e Seite*: afvigsida, *zur ~en Zeit*: olämpligt. **II. n.** orätt, orättvisa. **-rechtlich**, *a.* 1. ohederlig, oredlig. 2. olaglig. **-rechtlichkeit**, *f.* oredlighet *m. m. se föreg.* **-rechtmäsig**, *a.* orättmätig. **-rechtmäsigkeit**, *f.* orättmätighet, orättmätig handling. **-rédlich**, *a.* oredlig. **-rédlichkeit**, *f.* oredlighet. **-rédnerisch**, *a.* föga värtalig. **-regelmäsig**, *a.* ore-

gelmässig, oregelbunden. **-regelmäsigkeit**, *f.* oregelbundenhet. **-reif**, *a.* omogen. **-reife**, **-reifeit**, *f.* omogenhet. **-reimbär**, **-reimisch**, *a.* orimlig. **-rein**, *a.* oren, smutsig. *Etw. ins ~e schreiben*: skriva ngt i kladden, skriva koncept till ngt. **-reinheit**, *f.* orenhet. **-reinigung**, *f.* orenhet, smuts, smörja. **-reinlich**, *a.* orenlig, osnygg. **-reinlichkeit**, *f.* orenlighet, osnygghet. **-rettbar**, *a.* räddningslös. **-richtig**, *a.* oriktig, orätt, felaktig. *Die Uhr geht ~ klockan går ej rätt*. **-richtigkeit**, *f.* oriktighet. **-ritterlich**, *a.* oridderlig, föga galant. **-ruhe**, *-n, f.* 1. oro. *In ~ über etw. (ack.) sein*: vara orolig för ngt. 2. orolighet, tumult. **-ruhig**, *a.* orolig. **-rühmlich**, *a.* föga berömlig, skamlig. **-ruhstifer**, *m.* orostiftare. **-ruhvoll**, *a.* orolig. **-sägbar**, **-säglich**, *a.* o(s)äglig. **-sanft**, *a.* hård, kärf, sträf, grof, rå, våldsam. **-sauber**, *a.* oren, orenlig, osnygg. **-sauberkeit**, *f.* oren(lig)het, osnygghet. **-säuberlich**, *a.* osnygg, slarfvig. **-schädhaft**, *a.* oskadd. **-schädlich**, *a.* oskadlig. **-schädlichkeit**, *f.* oskadlighet. **-schätzbar**, *a.* oskattbar. **-schätzbarkeit**, *f.* oskattbarhet. **-scheinbar**, *a.* oansenlig, obetydlig, liten; matt, dunkel. **-scheinbarkeit**, *f.* oansenlighet *m. m. se föreg.* **-schick**, *m.* oskick. **-schicklich**, *a.* oskicklig, opassande, obehörig, oanständig. **-schicklichkeit**, *f.* oskicklighet *m. m. se föreg.* **-schiffbar**, *a.* icke segelbar. **-schlitt**, **-[e]**, *o, n.* talg. **-schlüssig**, *a.* obeslutsam, tveksam, villrådig. **-schlüssigkeit**, *f.* obeslutsamhet *m. m. se föreg.* **-schmackhaft**, *a.* osmaklig, smaklös, fadd. **-schmackhaftigkeit**, *f.* osmaklighet *m. m. se föreg.* **-schmelzbar**, *a.* osmältbar. **-schön**, *a.* oskön, ful. **-schuld**, *f.* oskuld. **-schuldig**, *a.* oskyldig, *an etw. (dat.) el. ~ einer (gen.) Sache*: till ngt. **-schwer**, *a.* ej svår, utan svårighet. **-segen**, *m.* otur, olycka, förbannelse. **-selbständig**, *a.* osjälfständig. **-selbständigkeit**, *f.* osjälfständighet. **-sölig**, *a.* osalig, fördömd.

unser, *I. gen. pl. at ich. Wir (el. es) waren ~ vier*: vi voro fyra. **II. poss. pron. själfständ.** former *unsrer unsre unsres, der die das unser[ig]e*, vår. **-einer**, **-eins**, *pron.* en bland oss, sådana som vi, en sådan som jag. **-thalben**, **-tween**, *um* **-twillen**, *adv.* för vår skull.

unsicher, *a.* osäker. **-sicherheit**, *f.* osäkerhet. **-sichtbar**, *a.* osynlig. **-sichtbarkeit**, *f.* osynlighet.

Unsinn, *m.* nonsens, dumhet, galenskap. *Das ist barer ~ det är rena galenskapen.* **-ig**, *a.* absurd, galen, vansinnig. **-lgkeit**, *f.* absurditet, galenskap, vansinnighet. **-lich**, *a.* osinnlig.

Un[s]itte, *f.* osed, oskick. **-sittlich**, *a.* osedlig, sedeslös. **-sittlichkeit**, *f.* 1. osedlighet, sedeslöshet. 2. osedlig handling. **-soldatisch**, *a.* omilitärisk. **-sorgsam**, *a.* sorglös, sorgfri.

unsrerseits, *adv.* å vår sida, för vår del. *-s gleichen, I. a. o. obaji. subst. vår* (jäml)ike, lik oss. *II. pl. våra* likar, sådana som vi.

un|stätt *se unstet. -statthaft, a.* otillätlig; opas-sande. *-statthaftigkeit, f.* otillätlighet. *-störb-lich, a.* odödlig. *-störblichkeit, f.* odödlighet. *-stern, m.* missöde. *-stet[ig], a.* ostadig, obe-ständig, ovaraktig, föränderlig, omväxlan-de, kringirrande. *-stetigkeit, f.* ostadighet *m. m. se föreg. -stillbar, a.* omöjlig att stilla, stanna, hämma. *-störbar, a.* ostörbar, orubb-*lig. -stråfbar, -sträfllich, a.* ostrafflig, oförvit-*lig. -stråfbarkeit, -sträfllichkeit, f.* ostrafflig-*het, oförvitlighet. -streitig, a.* obestridlig. *-studiert, a.* icke studerad, a) som ej stude-rat, b) naturlig, improviserad. *-sünnbar, a.* 1. omöjlig att försona. 2. oförsonlig. *-sum-me, f.* oerhörd summa. *-sündig, a.* syndfri. *-sündigkeit, f.* syndfrihet. *-sündlich, a.* icke syndig, oskyldig. *-tadelhaft, -tadelig, a.* otä-delig, tadelfri, oklanderlig, oförvitlig. *-tä-del[haft]igkeit, f.* oklanderligt skick, oför-*vitlighet. -tauglich, a.* oduglig. *-tauglichkeit, f.* oduglighet. *-teülfbar, a.* odelbar. *-teülfbar-keit, f.* odelbarhet. *-teilhaft[ig], a.* icke del-*aktig. -teilnehmend, a.* icke deltagande, icke delaktig, likgiltig, liknöjd.

unten, *adv.* nere, nedtill, nedan. *Nach ~ ned-ät, von oben bis ~* uppifrån och ända ned, helt och hållet, *von ~ auf:* nedifrån, *von ~ auf dienen:* tjäna upp sig från simpel soldat, passera graderna. *-än, adv.* nedtill. *-benannt, -genannt, a.* nednämnd. *-hin, adv.* nedåt. *-stehend, a.* nedanstående.

unter, *I. prep.* med dat. o. ack. 1. under (om rum). 2. bland, mellan. *~ andern Dingen:* bland annat, *~ uns:* oss emellan, *etw. ~ die Leute bringen:* utkolportera, utsprida ngt. 3. under (om tid), vid. 4. särskilda fall. *~ Schlofs und Regel:* inom läs och bom, *etw. ~ den Händen haben:* arbeta på, hålla på med ngt, *etw. ~ js Hand ei. Gewalt geben:* sätta ngn öfver ngt, *~ die Soldaten gehen:* taga värfning, *was meinst ei. verstehst du ~ die-sem Ausdruck?* hvad menar du med ei. an-sör du ligga i detta uttryck? *~ der Bedin-gung:* med det vilkoret, *~ fünf Mark wert:* ej värd fem mark, *~ dem Preise verkaufen:* sälja till underpris. *II. adv. se untersein. III. a.* undre, nedre, lägre. *Seine ~ en:* hans underlydande, *der ~ ste in der Klasse:* den siste i klassen, *das ~ ste zu oberst kehren:* vända upp och ned på det, på allt. *-ab[t]heilung, f.* underafdelning. *-arm, m.* underarm. *-ärmel, m.* underärm. *-ärt, f.* underafdelning, art, slag. *-arzt, m.* underlä-kare. *-aufseher, m.* underuppsyningsman. *-bau, m.* underbyggnad, grundmur, grund. *-bauen, tr. I.* bygga ngt under ngt. 2. (---) a) *etw. ~* underbygga, stödjä, stötta ngt, b) undergräfvä, underminera. *-beamte(r),*

m. underordnad, lägre tjänsteman. *-behör-de, f.* lägre myndighet. *-beinkleid, n.* under-benkläder, kalsonger. *-bekommen, tr.* få ned. *-bett, n.* underbädd, underlag; madrass. *-bet-ten, tr.* bädda, lägga ngt under ngt. *-bilanz, f.* (under)balans, brist. *-binden, tr. I.* binda ngt under ngt. 2. (---) med. underbinda. *-bin-dung (o. ---), f.* -bischof, *m.* lydbiskop. *-blei-ben, itr. s. I.* förblifva, stanna inunder. 2. (---) ej blifva af, underlätas, uteblifva. *-brächen,* tr.* afbryta. *-bréchung, f.* afbrott. *-breiten, tr. I.* utbreda ngt under ngt. 2. (---) a) *einem Gegenstände etw. ~* utbreda ngt under ett föremål, sätta ett föremål på ngt, b) *jm etw. ~* förelägga ngn ngt sin underkräftning, framlägga ngt för ngn. *-bringen, tr.* bringa under tak, i säkerhet, inlogera, skaffa plats åt, anbringa, placera. *-bringung, f.* *-deck, n.* underdäck. *-de[fi]s, -désen, adv.* under tiden, emellertid. *-drücken, tr. I.* trycka ned under ngt. 2. (---) undertrycka, kväfva, hålla ned. *-drücker, -, m.* undertryckare, förtryckare. *-drückung, f.* undertryckande. *-ducken, I. tr.* trycka ned. *II. itr. s.* huka sig ned, krypa ned. *-einänder, adv. I.* sinsemellan. 2. om hvartannat, hulle om buller. *-fahren, I. tr.* s. åka, fara under, in under ngt. *II. tr.* köra under, in. *-fängen,* rfl.* företaga, understå, tillåta sig, *einer (gen.) Sache:* ngt. *-fassen, tr.* fatta tag under, stödjä. *-flechten, tr. I.* fläta ngt under ngt. 2. (---) iflåta, sammanflåta, uppblan-da. *-fürster, m.* underjägmästare, skogsvaktare. *-frésen,* tr.* underminera. *-füls, m.* fotens undre del. *-futter, n.* underfoder, foder. *-futtern, tr. I. Seide ~* sätta i sidenfoder. 2. (---) *Einen Rock mit Seide ~* fodra en rock med siden. *-gang, m. I.* nedgång. 2. undergång. *-gattung = Untertart. -geben, I. tr. I. Jm etw. ~* lägga, ställa, skjuta ngt under ngn. 2. (---) *Jm etw. ~* sätta ngn öfver ngt. *II. (---) a. I.* undergifven. 2. underlydande. *-gebene(r), m.* underlydande, underhafvande. *-gebenheit, f.* undergifvenhet, lydnad. *-gehen, itr. s. I.* gå under, förgås, förstöras. 2. gå ned, under, få rum under. *-gehölz, n.* småskog. *-gehülfe, m.* biträde. *-geordnet, a.* underordnad. *-gericht, n.* underdomstol, lägre domstol. *-geschoben, a.* understucken. *-geschöfs, n.* bot-tenvåning. *-gestell, n.* underrede. *-gewand, n.* underdrägt, underkläder. *-gewehr, n.* undergevär, sidogevär. *-gewicht, n.* undervigt. *-graben, tr. I.* gräfvä ned. 2. (---) undergräfvä, underminera. *-gräbung, f.* *-grund, m.* abr. alf. *-haben, tr. I.* hafva inunder. 2. hafva under sig. *-halb, prep.* med gen. nedanför. *-halt, m.* underhåll. *-halten, I. tr. I.* hålla inunder. 2. (---) underhålla. *II. (---) rfl.* samtala, språka. *-haltung, f. I.* underhåll. 2. underhållning; nöje. *-haltungsklättere, f.*

itr. Intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

underhållande lektyr. -håltungsmensch, m. sällskapsmänniska. -håndeln, *itr. h. o. tr.* underhandla, [über] den Frieden: om fred. -håndler, m. underhandlare. -håndlung, f. underhandling. -haus, n. 1. undre delen af ett hus. 2. underhus. -hefe, f. bottensats. -hemd, n. (under)skjorta. -hof, m. nedre gård. -höhlen, *tr.* undergräfvä, underminera. -holz, n. 1. småskog. 2. underlag af trä. 3. nedre del af ngt af trä bestående föremål. -hose, f. kalssonger. -irdisch, a. underjordisk. -jacke, f. undertröja. -jochen, *tr.* underkufva. -jochung, f. -kiefer, m. underkäk. -kinn, n. hakpåse. -klasse, f. lägre klass; underklass. -kleid, n. underplagg, underkläder. -kommen, I. *itr. s.* komma inunder, komma under tak, få plats. II. n. tak öfver hufvudet, tillflykt. -könig, m. vicekonung, lydkonung. -körper, m. kroppens nedre del. -kriechen, *itr. s.* krypa inunder. -kriegen, *tr. F* få ned, få under sig. -kunft, O, f. tak öfver hufvudet, skydd, tillflykt. -lage, f. underlag; (under)bädd. -land, n. lägre land, lågland. -länder, -, m. invånare i det lägre landet, i låglandet; dalbefolkning. -lais, m. brukt biott i rörbind. *ohne* ~ oafåtliggen, onpphörigen. -lassen, *tr.* 1. släppa inunder. 2. (- - -) underlåta, uraktlåta. -lassung, f. uraktlåtande. -lassungslünde, f. underlåtenhetssynd. -lastig, a. för litet lastad. -lauf, m. 1. en stoda nedre lopp. 2. underdäck. -laufen, I. *itr. s.* 1. springa inunder. 2. *Mit* ~ komma med, insmyga sig. 3. (- - -) under ytan öfverdragas med ngt. *Mit Blut* ~ blifva blodsprängd. II. (- - -) *tr.* springa under. -läufung, f. -leder, n. underläder, sulläder. -legen, I. *tr.* (* - - -) a) lägga inunder. *Einem Huhn Eier* ~ lägga en höna på ägg, *einer Melodie Worte* ~ sätta ord till en melodi, *einer Sache einen Sinn* ~ inlägga en mening i en sak, b) *Pferde* ~ göra hästombyte. 2. (- - -) *Eine Sache mit etw.* ~ lägga ngt under en sak, lägga en sak på ngt. II. (- - -) a. underläggen. -lehen, n. underlän. -lehrer(in), m. (f.) under-, hjälp-, extralärare (-lärarinna). -leib, m. underlif. -liegen, *itr. l. h.* ligga inunder. 2. (- - -) s. o. * h. a) duka under, b) *das unterliegt keinem Zweifel*: det är intet tvivel underkastad. -lippe, f. underläpp. -luft, f. undre atmosfär. -m, smndrag. af *unter dem*. -malen, *tr.* 1. måla ngt under ngt, inunder. 2. (- - -) grunda, grundmåla. -malung (o. -mal), f. -mäfs, n. undermål. -mauern, *tr. Etw. einem Gegenstande untermauern et. einen Gegenstand mit etw. untermauern*: mura ngt under ett föremål. -mauerung (o. - - -), f. -meersch, a. underhafs-. -mengen, *tr.* 1. ibland, blanda ibland, inblanda. 2. (- - -) uppblanda. -mengung (o. - - -), f. -minieren, *tr.* underminera. -mischen = *untermengen*. -mütze, f. kalott. -n, smndrag. af *unter den*. -näh-

men, I. *tr.* företaga, företaga sig, taga itu med, föranstalta. II. -, n. företag. -nähmer, -, m. en som företager, förestaltar ngt, entreprenör. -nähmung, f. företag. -nähmungsgeist, m. företagsamhet(sanda). -nähmungslustig, a. företag-am. -offizier, m. underofficer, korporal. -ordnen, *tr.* underordna. -ordnung, f. 1. underordnande. 2. = *Untersart*. -pfand, n. underpant. -pfändlich, a. såsom underpant. -pfarre, f. komministratur. -pfarrer, m. komminister. -pflügen, *tr.* plöja ned. -reden, *tr.* samtala, öfverlägga, rådplåga. -rédung, f. samtal, öfverläggning. -rhein, m. npr. nedre Ren. -richt, -[e]s, O, m. undervisning. -richten, *I. tr.* 1. undervisa. 2. *In von etw.* ~ underrätta ngn om ngt. II. *tr.* göra sig underrättad, *von etw.*: om ngt. -richter, m. underdomare. -richtsfach, n. *Das* ~ a) undervisningen, undervisningsväsendet, b) lärarevägen, t. ex. *das* ~ wählen. -rock, m. underkjöl -s, smndrag. af *unter das*. -sagen, *tr.* förbjuda, *jm etw.*: ngn ngt. -sägung, f. -safs, -en, m. undersäte, underlydande. -satz, m. 1. ställning som ngt hvilat på, underlag, fot, bricka. 2. undersats. -schale = *Untertasse*. -scharren, *tr.* krasfa ned. -schätzen, *tr.* underskatta. -schätzung, f. -schéidbar, a. möjlig att särskilja. -schéiden, *tr.* skilja, särskilja, urskilja. -schéidung, f. särskilning, urskilning. -schéidungszeichen, n. utmärkande kännetecken, kännemärke. -schenkel, m. smalben. -schicht, f. undre lager. -schieben, *tr.* 1. skjuta inunder. 2. (tr. - - -) understaka, interpolera. *Den Worten einen falschen Sinn* ~ gifva orden en falsk tydning. -schiebung (o. - - -), f. -schied, -e, m. skilnad. -schieden, -schiedlich, a. olika, möjlig att skilja, skiljaktigt. -schlächting, a. som drifves med underfall. ~ *Mühle*: underfallsakvarn. -schlagen, *tr.* 1. *Die Arme* ~ lägga armarne i kors på bröstet, *mit untergeschlagenen Beinen sitzen*: sitta med korslagda ben, *jm ein Bein* ~ slå krokben för ngn. 2. (- - -) undansticka, undansnila, försnila. -schlagung, f. -schleif, -e, m. undersele. -schlieten, -schlüpfen, *itr. s.* krypa inunder. -schreiben, *tr.* 1. skriva ngt under ngt, inunder. 2. (- - -) underskrifva, underteckna. -schreiber, m. 1. underskrifvare, skrivarebiträde. 2. (- - -) undertecknare. -schreibung (o. - - -), f. underskrifning m. m. ~ *unterschreiben*. -schritt, f. underskrift. -schule, f. förberedande skola, lägre skola. -schwären, *itr. s.* bulna inunder. -seelsch, a. underhafs-. -seln, *itr. s.* vara nere, nedgången, t. ex. *die Sonne ist unter*: solen har gått ned. -seite, f. undersida. -setzen, *tr.* 1. *Etw. einem Gegenstande untersetzen et. einen Gegenstand mit etw. untersetzen*: sätta ngt under ett föremål. 2. (- - -) uppblanda, blanda. -sétzt, a. undersätsg, satt.

~ = föregående uppslagsord. * äkta sms. O saknar plur. † har omljud. F familjärt, P lägre språk. * mindre brukligt.

-sätztheit, *f.* undersätsighet. -siegeln,* *tr.* sätta sitt sigill inunder, förse med sitt sigill. -sieg[el]ung, *f.* -sinken, *itr. s.* sjunka ned, gå ned. -spülen,* *tr.* (om vatten) undergräva, underminera. -spülung, *f.* -stadt, *f.* lägre liggande stadsdel(ar). -statthalter, *m.* underståthållare. -stecken, *I. tr. 1.* sticka, skjuta, ställa inunder. **2.** insticka, införlifva. **3.** (- - -) *Eine Sache mit etw.* ~ sticka ngt under en sak. **II. rfl.** dölja sig. **III. itr. h.** ligga under. -stehen, *I. itr. s.* träda, ställa sig, stå inunder. **II. (- - -) rfl.** understå sig. -stelle, *f.* underordnad plats. -stellen, *tr. 1.* ställa inunder, under tak. *Den Wagen* ~ skjuta in vagnen i vagnsskjulet. **2. (- - -) Einer (dat.) Sache etw.** ~ ställa ngt under en sak, stödja en sak med ngt, *jm* *unterstellt sein:* vara underordnad under ngn. -stellung, *f.* hypotes, antagande. -steuer-mann, *m.* understyrman, andre styrman. -stréichen,* *tr.* understryka. -stréichung, *f.* -streuen, *tr. 1.* strö ngt under ngt. **2. (- - -) uppblanda. -strömung, f.** underström. -stützen, *tr. 1.* sätta inunder ss. stöd. **2. (- - -) stödja, understödja, hjälpa. -stützer, -, m.** stöd, hjälpare. -stützung, *f. 1.* understöd-jande. **2.** understöd, hjälp. -suchen,* *tr.* undersöka, ransaka, pröfva, utforska. -súchung, *f.* undersökning, ransakning. -tasse, *f.* tefat. -tauchen, *I. itr. h. o. s.* dyka ned. **II. tr.** doppa ned. -teil, *m. o. n.* underdel, nedre del. -than, *I. a.* underdånig, undergifven, underkastad, lydande under, *jm:* ngn. *Sich (dat.) jm* ~ *machen:* underkufva ngn. **II. -en** *et. -s, -en, m.* undersäte. -thanenschaft, *f.* -thanent[h]üm, *n.* undersätligt förhållande, sätt; undersåtar. -thänig, *a.* underdånig, undersätlig. -thänigkeit, *f.* underdånighet. -thanin, -nen, *f.* undersäte. -theil *se* *Unter-teil.* -thor, *n.* nedre port. -thun, *tr.* lägga, ställa, sätta inunder. -treten, *I. itr. s.* träda, ställa sig, *unter etw.* (ack.): under ngt. **II. tr. 1.** trampa ned (med fötterna nedtrycka). **2. (- - -) nedtrampa, trampa under fötterna,** undertrycka. -verband, *m.* afdelning at en rörelse. -verdeck, *n.* underdäck. -wachsen, *a.* *Es ist mit Fett* ~ det har bildat sig fett, inträdd fettbildning under ei. bland det. -wald, *m.* småskog. -wärts, *adv.* nedåt. -wäschen,* *tr.* (om vatten) undergräva. -wäschung, *f.* -wégs, *adv.* under vägen, på vägen, på väg. *Rud.* ~ *bleiben:* ej blifva af, ~ *lassen:* underlåta, låta bli. -weisen,* *tr.* undervisa. -weiser, -, *m.* undervisare, lärare. -weisung, *f.* undervisning. -welt, *f.* underjorden. -werfen, *tr. 1.* kasta ned. **2. (- - -) underkasta,** underkufva. -wérung, *f. 1.* underkufvande. **2.** underkastelse. -wért[h]ig, *a.* under sitt värde, underhållig. -weste, *f.* undertröja. -winden,* = *unterfangen.* -wóiben,* *tr.* bygga, göra ett hvalf under. -wúchs, *m.* ung-

skog. -wúhlen, *tr. 1.* gräfva ned. **2. (- - -) undergräva, -minera. -würfig, a.** underdånig, undergifven, ödmjuk, slafvisk. -würfig-keit, *f.* underdånighet, underkastelse, ödmjukhet, slafviskt sinne. -zahn, *m.* tand i nedre käken. -zeichnen, *I. tr. 1.* teckna, rita inunder, under. **2. (- - -) underteckna,** underskrifva. **II. (- - -) rfl.** underteckna, skriva sitt namn inunder. -zéichner, *m.* undertecknare. -zéichnete(r), *m.* undertecknad. -zéichnung, *f.* underteckning, namnteckning. -zeug, *n.* underkläder. -ziehen, *I. tr. 1.* draga, sätta inunder, taga, hafva under. **2. (- - -) Eine Sache mit etw.** ~ sätta ngt under en sak, fodra en sak med ngt. **II. (- - -) rfl.** åtaga sig, underkasta sig, *einer* (dat. et. * gen.) *Sache:* en sak. **Unl[ut]hat, f.** missgärning, missdåd. -thätig, *a.* overksam. -thätigkeit, *f.* overksamhet. -theil *se* *unteil.* -thier *se* *Untier.* -thunlich, *a.* ogörlig, omöjlig. -thunlichkeit, *f.* omöjlighet. -tief, *a.* ej djup, grund. -tiefse, *f. 1.* ringa djup. **2.** grund. **3.** omätligt djup. -tier, *n.* odjur, vidunder. -tigbar, *a.* outplånlig. -tód[t]lich, *a.* odödlig. -trágbar, *a.* omöjligt att bära, att begagna. -trénbar, *a.* oskij-aktig. -treu, *a.* otrogen. -traue, *f.* otrohet. -trínkbar, *a.* odrickbar. -tróstbar, -tróstlich, *a.* otröstlig, tröstlös. -tróstlichkeit, *f.* tröstlöshet. -trüglich, *a.* osviklig, ofelbar. -trüg-lichkeit, *f.* osviklighet. -tüchtig, *a.* oduglig. -tüchtigkeit, *f.* oduglighet. -tugend, *f.* odygd, oart, osed. **unüber[un]dacht, -legt, a.** oöfverlagd, obetänksam. -légtheit, *f.* obetänksamhet. -schréitbar, *a.* oöfverstiglig. -séhbar, -séhlich, *a.* oöfver-skådlig, obegränsad, omätlig. -séhbarkeit, -séhlichkeit, *f.* oöfverskådighet, omtällighet. -sétzbär, -sétzlich, *a.* oöfversätlig. -stéigbar, -stéiglich, *a.* oöfverstiglig. -tréiff-bar, -tréifflich, *a.* oöfverträfflig. -windbar, -windlich, *a.* oöfvervinnelig. **un[un]blich, a.** obruklig. -umgänglich, *a. 1.* omöjlig att umgå med, fränstötande, sträf, otreflig. **2. (- - -) oundgänglig, oundviklig. -umgänglichkeit, f. 1.** fränstötande sätt. **2. (- - -) oundviklighet. -umschránkt, a.** oinskränkt, obegränsad. -umschránktheit, *f.* oinskränkt, obegränsad vidd, storhet, makt. -umstóislich, *a.* oomkullstöttlig, obestriddig. -umstóislichkeit, *f.* obestriddighet. -umwúnden, *a.* öppen, frj, otvungen, *adv.* rent ut. -umwúndenheit, *f.* öppenhet, otvungenhet. -unterbrochen, *a.* oafbruten. -väterlich, *a.* föga faderlig, onaturlig. **unver[un]änderlich, a.** oföränderlig. -änderlichkeit, *f.* oföränderlighet. -ándert, *a.* oförändrad. -ántwortlich, *a. 1.* oansvarig. **2.** oförsvarlig. -ántwortlichkeit, *f. 1.* oansvarighet. **2.** oförsvarlighet, oförsvarligt skick. -áufserlich, *a.* oförytterlig. -bésse[er]lich, *a. 1.* oförbätter-

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *sl.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har haaben, *s.* har sein till hjälpverb.

lig. 2. öfverträfflig. -blümt, a. oförblom-
merad, oförtäckt, adv. rent ut. -brüchlich,
a. obrottelig. -bürgt, a. icke garanterad,
icke styrkt. -dächtig, a. icke misstänkt, tro-
värdig. -däulich, a. osmältbar. -dérblich, a.
oförstörbar, oföränderlig. -dérblickheit, f.
oförstörbarhet. -derbt = *unverdorben*. -diént,
a. oförtjänt, oförskylt, orättrvis. -dorben, a.
oförderfvad, frisk; oförfalskad, ren. -dorben-
heit, f. oförstörd, frisk natur; oförfalskad
skick, renhet. -drossen, a. oförtruten. -dros-
senheit, f. oförtrutenhet, oförtrutet sätt.
-ehelicht, a. ogift. -éinbär, a. oförenlig. -éin-
barkeit, f. oförenlighet. -fälschbär, -fälsch-
lich, a. omöjlig att förfalska. -fälscht, a.
oförfalskad, ren. -fänglich, a. oskyldig, ofar-
lig, öppen. -fänglicheit, f. ofarlighet, öp-
penhet. -frozen, a. icke frusen; F und. ej
bortkommen, käck, dristig. -frozenheit, f. F
käckhet, dristighet. -gänglich, a. oförgäng-
lig. -gänglichheit, f. oförgänglighet. -gés-
lich, a. oförgätlig. -gléichbär, -gléichlich, a.
oförliknelig. -gnüglich, -gnügsam, a. oför-
nöjsam. -gnügt, a. oförnöjd. -hätni[]smä-
sng, a. opropotionerlig. -heirat[h]et, a.
ogift. -hofft, a. som man ej hoppats, ovän-
tad, oförutsedd, oförhappandes. -hohlen, a.
öppen. -käufllich, a. osäljbar. -kénnbär, a.
omisskänlig, tydlig. -kürzt, a. oforkortad.
-létzbar, -létzlich, a. oantastlig. -letzt, a.
oskadd. -loren, a. icke förlorad, i säkert
behåll, säker. -méidbär, -méidlich, a. ound-
viklig. -méidlicheit, f. oundviklighet. -merkt,
a. oförmärkt, omärklig. -misch, a. oblan-
dad. -mögen, n. oförmåga. -mögend, a. 1.
oförmögen, ur stånd, kraftlös. 2. icke för-
mögen, obemedlad. -mögenheit, f. 1. oför-
måga. 2. medellöshet. -mut[h]et, a. oför-
modad, oväntad. -néhmbar, -néhmlich, a.
otydlig, obegriplig. -néhmbarkeit, -néhmlich-
keit, f. otydlighet, obegriplighet. -nunnt, f.
dårskap, galenskap. -núntig, a. oförnuftig.
-richtet, a. oförrättad. -rückbär, -rücklich, a.
orubblig. -rückte, a. orubbad, fast, orubblig.
-schämt, a. oförskäm. F ~ *läfst grü/sen*:
kors en sådan oförskäm en. -schämtheit,
f. oförskämhet. -schliéfsbär, a. omöjlig att
läsa. -schnitten, a. oskuren, oklippt. -schul-
det, a. 1. utan förskyllan, oförskylt, oskyld-
ig. 2. icke skuldsatt, skuldfri. -schwiegen, a.
icke tystlåten, pratsjuk. -söhen, a. 1. oför-
utsedd, oväntad. 2. ofasigtlig. -söhens, adv.
1. oföreseendes, oförmodadt. 2. utan afsigt.
-sehrt, a. oskadd, hel. -sehrtheit, f. oskadt
tillstånd. -siegbär, -sieglich, a. aldrig sinan-
de, outtömlig. -söhnlich, a. oförsonlig. -söhn-
licheit, f. oförsonlighet. -sorgt, a. oför-
sörd. -stand, m. oförstånd. -standen, a. oför-
stådd, missförstådd, misskänd. -ständig, a.
oförständig, oklok. -ständlich, a. obegrip-
lig, otydlig. -ständlicheit, f. obegriplighet,

otydlighet. -ständni[]s, n. oförmåga att
uppfatta ngt, brist på förstånd. -steuert, a.
oförtullad. -sucht, a. oförsökt, opröfvad.
-tügbar, a. outplånlig. -träglich, a. 1. oför-
dragsam. 2. oförenlig. -träglichkeit, f. 1.
ofördragsamhet. 2. oförenlighet. -wandt, a.
1. oafvänd, ofrånvänd, fast. 2. icke slägt,
olkartad. -wehrt, a. oförmenad, tilläten,
fri. -weigerlich, a. oafvislig. -weilt, adv.
ofödröjligen, genast. -wélllich, a. som ej
vissnar, ständigt frisk, oförgänglig. -wéll-
licheit, f. oförgänglighet. -wéslich, a. som
ej ruttnar, oförgänglig. -wéslicheit, f. oför-
gänglighet. -windbär, -windlich, a. som ej
kan öfvervinnas, öfvervinnelig, oersätlig.
-wischbär, -wischlich, a. outplånlig. -worren,
a. redig. -wündbär, a. osårbar. -wüstbär,
-wüstlich, a. oförstörbar, orubblig, oförän-
derlig. -zägt, a. oförskräckt, oförvägen.
-zäghheit, f. oförskräckethet. -zéihlich, a.
oförlätlig. -zéihlicheit, f. det oförlätliga i
ngt. -zollt, a. oförtullad. -züglich, a. ofördröj-
lig, omedelbar.

unvollbracht, a. 1. utförd. 2. oafslutad. -en-
det, a. ofulländad, oafslutad. -kommen, a.
ofullkomlig, bristfällig. -kommenheit, f. ofull-
komlighet, bristfällighet. -ständig, a. ofull-
ständig. -ständigeit, f. ofullständighet. -zäh-
lig, a. icke fulltalig. -ziehbar, a. utförbar.
unvorbereitet, a. oförberedd. -denklich, a. ur-
minnes. -grefflich, a. oförgriplig. -härge-
sen, a. oförutsedd. -sätzlich, a. ouppsätlig,
oafsigtlig. -sichtig, a. oförsigtig. -sichtigeit,
f. oförsigtighet. -[h]eilhaft, a. ofördelak-
tig.

unwahr, a. osann. -haft, a. icke sanningsenlig,
osann. -haftigkeit, f. brist på sanningsen-
lighet. -heit, f. osanning. -nehmbär, a. omärk-
lig. -scheinlich, a. osannolik. -scheinlicheit,
f. osannolikhet.

unwandelbar, a. 1. oföränderlig. 2. gram. oböj-
lig. -wandelbarkeit, f. 1. oföränderlighet. 2.
gram. oböjlighet. -wégsam, a. obanad, ovä-
gad, otillgänglig. -wégsamkeit, f. obanadt
tillstånd, otillgänglighet. -wehraft, a. för-
svarslös. -weib, n. okvinnlig kvinna, kvinn-
ligt vidunder, odjur. -weiblich, a. okvinnlig.
-weiblicheit, f. okvinnlighet. -weigerlich, a.
som ej kan vägras, ovägerlig, utan mot-
stånd, blind, t. ex. ~ *er Gehorsam*. -weise,
-weisllich, a. ovis. -weit = *unfern*. -wéllbär
= *unverwélllich*. -wért[h], I. a. 1. ovärdig.
2. värdlös. II. m. värdelöshet, obetydlig-
het. -wesen, n. 1. oväsen, ofog. 2. odjur,
vidunder, oting. -wesenhaft, a. okroppslig,
immateriell. -wesentlich, a. oväsentlig. -we-
sentlicheit, f. oväsentlighet. -wetter, n. ovä-
der. -wichtig, a. oviktig. -wichtigeit, f. föga
vigt, obetydlighet, oviktig sak. -widerlég-
bär, -widerléglich, a. ovederlägglig, obestrid-
lig. -widerufflich, a. oåterkallelig. -wider-

sätzlich, *a.* oemotståndlig. **widersprächlich**, *a.* ovedersäglig. **widerstehlich**, *a.* oemotståndlig. **widerstehlichkeit**, *f.* oemotståndlighet. **wiederbringlich**, *a.* oåterkallelig. **wille[n]**, *m.* ovilja, föregelse. **willfärlig**, *a.* föga tillmötesgående, ovanlig, ogen. **willfärlighet**, *f.* brist på tillmötesgående, ogenhet. **willig**, *a.* 1. ovillig, obenägen, motsträfvig. 2. föregad, förtretad. **willkommen**, *a.* ovälkommen, oläglig. **willkürlich**, *a.* ofrivillig, ovilkorlig. **wirklich**, *a.* överklig. **wirk-säm**, *a.* överksam. **wirksamkeit**, *f.* överksamhet. **wirsch**, *a.* vid dåligt lynne, ovanlig, barsk. **wirschheit**, *f.* dåligt lynne, ovanlighet, barskhet.

unwirt[h]bar, **lich**, **-säm**, *a.* (om lander) ogästvänlig, föga lockande, karg. **lich**, **-schafflich**, *a.* icke hushållsaktig, oförståndig, slösaktig. **-schafflichkeit**, *f.* oförstånd, slösaktighet.

unwissend, *a.* okunnig. *Mir ist nicht ~ jag är ej okunnig om, mir ~ utan min vetskap.* **-derweise**, *adv.* af okunnighet. **-heit**, *f.* okunnighet. **-schafflich**, *a.* ovetenskaplig. **-schafflichkeit**, *f.* brist på vetenskaplighet. **-tlich**, *a.* okunnig, af okunnighet, utan vetskap, t. ex. *~e Sünden*: af okunnighet begångna synder.

unwohl, *a.* illamående. *Mir ist e. ich bin ~ jag mår illa.* **-sein**, *n.* illamående.

unwöhnbar, **-wöhnlich**, *a.* oboedelig. **-würdig**, *a.* ovärdig. **-würdigkeit**, *f.* ovärdighet. **-zahl**, *f.* otalig mängd, ofantligt stort antal. **-zählbar**, **-zählig**, *a.* oräknelig, otalig. **-zählbar**, *a.* omöjlig att tälja. **-zärt**, *a.* hård, kärf, sträf. **-zärtlich**, *a.* ovanlig. **-ze**, *n.* *f.* uns. **-zeit**, *f.* otid. *Zur ~ olägligt i otid.* **-zeitig**, *a.* 1. som sker i otid, oläglig. 2. omogen, för tidig, ofullgängen. **-zeitigkeit**, *f.* oläglighet. **-zerbrächlich**, *a.* icke bräcklig, ej skör, stark. **-zerléglbar**, *a.* omöjlig att sönderdela, att uppdelas, att upplösa. **-zerréilsbar**, **-zerréilslich**, *a.* oslitlig. **-zerstörbar**, **-zerstörlich**, *a.* oförstörbar. **-zertrennbar**, **-zertrennlich**, *a.* omöjlig att sönderdela, opplöslig. **-ziemend**, **-ziemlich**, *a.* opassande. **-ziemlichkeit**, *f.* det opassande i sig, opassande sätt, handling. **-zier**, **-zierde**, *f.* vanprydnad. **-zierlich**, *a.* vanprydnande, ful. **-zierlichkeit**, *f.* brist på prydlighet, vanprydnad, vanprydnande sak. **-zubereitet**, *a.* icke tillagad, oberedd. **-zucht**, *f.* otukt. **-züchtig**, *a.* otuktig. **-züchtigkeit**, *f.* otukt, otuktigt sätt, otuktig handling. **-zufrieden**, *a.* missnöjd, missbelåten, oförnöjd. **-zufriedenheit**, *f.* missnöje, missbelåtenhet. **-zugänglich**, *a.* otillgänglig. **-zugänglichkeitt**, *f.* otillgänglighet. **-zulänglich**, *a.* otillräcklig. **-zulänglichkeitt**, *f.* otillräcklighet. **-zulässig**, *a.* 1. oantaglig. 2. otillätlig. **-zulässigkeitt**, *f.* 1. oantaglighet. 2. otillåtlighet. **-züntig**,

a. icke yrkesmässig. **-zurechnungsfähig**, *a.* otillräcknelig. **-zurechnungsfähigkeit**, *f.* otillräcknelighet. **-zureichend**, *a.* otillräcklig. **-zusammenhängend**, *a.* osammanhängande. **-zutraglich**, *a.* ofördelaktig, icke nyttig, skadlig. **-zuverlässig**, *a.* otillförlitlig, osäker, opålitlig. **-zuverlässigkeit**, *f.* otillförlitlighet, opålitlighet. **-zweckmälsig**, *a.* icke ändamålsenlig, opraktisk, olämplig. **-zweckmälsigkeit**, *f.* olämplighet. **-zweideutig**, *a.* otvetydig. **-zweideutigkeit**, *f.* otvetydighet. **-zweifelhaft**, *a.* otvifvelaktig.

Upplig, *a.* 1. yppig. 2. öfvermodig. **-keit**, *f.* 1. yppighet. 2. öfvermod.

Ur, **-e[n]**, *m.* uroxe.

ur -förstafvelse. 1. *ur*, ursprunglig, först, primär, t. ex. *uralt*, *Urbeginn*. 2. utmarker en hög grad, t. ex. *ureigen*. 3. numera utau särskild betydelse, t. ex. *Urlaub*, *urteilen*. Se nedan.

Ürlahn[e], **-[e]s** el. **-en**, **-en**, *m.* 1. = *Urgrofsvater*. 2. anherre, stamfader. **-ahne**, *n.* *f.* 1. = *Urgrofsmutter*. 2. *av*. **-ahnfrau**, *f.* anfru, stammoder. **-ahnherr**, *m.* = *Urahn*. 2. **-alt**, *a.* urgammal, uråldrig. **-alter**, *n.* 1. hög ålder. 2. urtid; urminnes tid. **-anfang**, *m.* ursprunglig begynnelse, första början. **-anfänglich**, *a.* ursprunglig. **-anfänglichkeitt**, *f.* ursprunglighet. **-anlage**, *f.* ursprungligt anlag.

urbán, *a.* belevvad, stödad. **-ität**, **-en**, *f.* belevnhet, höflighet.

ürlbar, *a.* odlad, plöjd, brukad. *~ machen*: odla, plöja, bruka; kultivera. **-bedeutung**, *f.* ursprunglig betydelse. **-beginn**, *m.* = *Uranfang*. **-begriff**, *m.* grundbegrepp. **-bestand[h]eil**, *m.* grundbeständsdel. **-bewohner**, *m.* urinvånare. **-bild**, *n.* urbild. **-bildlich**, *a.* ursprunglig, typisk. **-christ**, *m.* *Die ~en*: de första kristna. *Ein ~ en* af de första kristna. **-christen[h]üm**, *n.* *Das ~* den första, ursprungliga kristendomen. **-deutsch**, *a.* urtysk, ärlig tysk. **-eigen**, *a.* i hög grad karaktäristisk, egendomlig, utmärkande. **-eigenheit**. **-eigent[h]ümlichkeit**, *f.* särdeles karaktäristisk egendomlighet. **-einwohner**, *m.* urinvånare. **-elter** = *Urrgrofs*. **-eltern**, *pl.* stamföräldrar. **-enkel(in)**, *m.* (*f.*) barnbarns barn. **-fehde**, *f.* ed att ej hämnas lidna oförrätter eller straff. **-feind**, *m.* 1. fiende från begynnelsen, ärkefiende. 2. arfiende. **-fels**, *m.* urbärg. **-form**, *f.* ursprunglig form, typ. **-friede**, *m.* = *Urfehde*. **-gebirge**, *n.* urbärg. **-geheimn[is]**, *n.* ursprunglig hemlighet. **-geist**, *m.* urande, oskapad ande. **-gemüt[h]lich**, *a.* genomtytlig, genomtreflig. **-geschichte**, *f.* urtidens historia. **-gestalt**, *f.* urbild, typ.

urgier[en], *sv. tr.* urgera, yrka, hålla på. **-ung**, *f.* Urglaube, *m.* ursprunglig tro, religion.

Ürgrofseltern, *pl.*, **-mutter**, *f.*, **-vater**, *m.* farfars el. farmors el. morfars el. mormors föräldrar, mor, far.

Ur|grund, *m.* ursprunglig grund, första orsak.
-**heber**, *m.* upphofsman, upphof. -**heberschaft**,
f. upphof. -**heit**, *f.* ursprungligt väsen, till-
stånd.

Urin, -[e]s, *0, m.* urin.

Ur|kelm, *m.* protoplasma. -**kirche**, *f.* första kyrkan. -**komisch**, *a.* genomkomisk. -**kraft**, *f.* urkraft. -**kräftig**, *a.* genomkraftig, kraftfull. -**kunde**, -*n*, *f.* urkund, diplom, handskrift. -**kunden**, *sv. tr.* (med urkunder) styrka, bevisa. -**kundlich**, *a.* öfverensstämmande med, stödd på urkunder, diplomatisk. ~ **beweisen**: genom urkunder bevisa, styrka. -**laub**, -[e]s, *0, m.* permission. -**lauber**, -, *m.* F. permittierad soldat. -**licht**, *n.* det eviga ljuset. -**mensch**, *m.* första människan. -**mutter**, *f.* stammoder. -**nacht**, *f.* ursprungligt mörker, kaos. -**nächtlich**, *a.* kaotisk.

Urne, -*n*, *f.* atm. †, urna.

Urner, -, *m.*, -**in**, -**nen**, *f.* invånare i Uri.

Ur|lochs, *m.* urox. -**plötzlich**, *a.* helt plötelig.
-**quell**, *m.* urkälla, ursprung. -**sache**, *f.* orsak, grund, skäl, anledning. -**sachlich**, -**sächlich**, *a.* kausal. -**sächlichkeit**, *f.* kausalitet.
-**sage**, *f.* gammal tradition, saga, sägen.
-**satz**, *m.* grundsats. -**schrift**, *f.* urskrift, grundtext, original. -**schriftlich**, *a.* förekommande i, öfverensstämmande med original.
-**sitz** = **Stammsitz**. -**sprache**, *f.* 1. urspråk. 2. grundspråk. -**sprung**, -*e* †, *m.* ursprung, källa. **Seinen** ~ **haben** *ei. nehmen von*: leda sitt ursprung, härstamma från.
-**spränglich**, *a.* ursprunglig. -**sprünglichkeit**, *f.* ursprunglighet. -**stamm**, *m.* ursprunglig stam. -**stand**, *m.* urtillstånd. -**stoff**, *m.* urämne, grundämne. -**stracks**, *adv.* helt plötsligt. -**stück**, *n.* original.

Urteil, -*e*, *n.* 1. dom. **Sich selbst sein** ~ **sprechen**: fälla sin egen dom. 2. omdöme, utlåtande. **Meinen** ~ **e nach**: enligt min mening. -**en**, *sv. itr. h.* döma. -**sfähig**, *a.* domför, kompetent att döma. -**sfähigkeit**, *f.* 1. domförhet. 2. omdömesförmåga. -**skraft**, *f.* omdömesförmåga, -**kraft**. -**sspruch**, *m.* dom-

(slut), utslag. -**svermögen**, *m.* = **Urteilkraft**.
-**svollstreckung**, *f.* en doms verkställande.

Urteil, -, *n.* = **Urteil**.

Urtext, *m.* grundtext.

Urtheil = **Urteil**. **Urthel** = **Urteil**.

Ur|ll[h]ier, *n.* *zool.* urdjur, protozoon. -**t[h]um**, *n.* ursprungligt tillstånd. -**t[h]ümllich**, *a.* ursprunglig, primitiv. -**typus**, *m.* urbild, urtyp.
Ur|rl|alt, *a.* riktigt uråldrig, lastgammal. -**enkel**(in), *m.* (*f.*) barnbarns barnbarn. -**großmutter**, *f.*, -**großvater**, *m.* mor, far till **Urgroßmutter** *ei. Urgroßvater*, = *a. o.*

Ur|lvater, *m.* urfader, stamfader; patriark.

-**väterlich**, *a.* uråldrig, primitiv; patriarkalisk. -**väterzeit**, *f.* äldsta tiden, människosläktets barndom. -**vernunft**, *f.* det eviga förnuftet. -**verwandtschaft**, *f.* ursprunglig släktskap. -**volk**, *n.* det äldsta folk, de första människorna. -**vorfahr**, *m.* stamfader.

-**wahl**, *f.* val af elektoror för val af riksdagsmän.

-**wähler**, *m.* valman för val af elektoror, = *mög.*

-**wald**, *m.* urskog. -**welt**, *f.* urvärld.

-**weltlich**, *a.* tillhörande, utmärkande för urvärlden, uråldrig. -**wesen**, *n.* urväsen, ursprungligt, evigt väsen. -**wort**, *n.* primitivt ord, grundord. -**wüchsig**, *a.* ursprunglig, naturlig, frisk. -**zeit**, *f.* urtid. -**zeitlich**, *a.* tillhörande, utmärkande för urtiden, uråldrig.

-**zustand**, *m.* ursprungligt tillstånd. -**zweck**, *m.* ursprungligt ändamål.

u. s. f. förkortn. = **und so fort**: och så vidare

(*o. s. v.*).

Usurpation, -*en*, *f.* orättmätigt tillvällande, våldkräkning. -**átor**, -*s*, ..**ören**, *m.* våldkräktare, tronöfware, usurpator. -**ieren**, *sv. tr.* våldkräkta, inkräkta, usurpera. -**ierung**, *f.*

u. s. w. förkortn. = **und so weiter**: och så vidare

(*o. s. v.*).

Utensilien, *pl.* utensilier, redskap, verktyg.

Utopie, -[e]n, *f.* utopi, kortsynthet.

utöpisch, *a.* utopisk, kortsynt.

Üz, -*e*, *m.* drift, gyckel. -**en**, *sv. tr. o. itr. h.*

drifva, gyckla (med), göra narr af. -**eröl**,

-**en**, *f.* = **Üz**.

V.

V. förkortn. **a)** = **von**: af, von (*v.*), **b)** = **Vers**: vers(er), **c)** = **vormittags**: förmiddagen (*f. m.*).
vaccinieren, *sv. tr.* vaccinera.

vag, *a.* vag, sväfvande, oviss, obestämd.

Vagabünd, -*en*, *m.* vagabond, drifvare. -**enhaft**,

a. vagabondlik, vagabond-. -**ent[h]üm**, *n.* 1.

vagabondlif, lösdrifveri. 2. vagabonder.

Vägheit, *f.* sväfvande tillstånd, ovisshet, obestämdhet.

vak|länt, *a.* vakant, ledig. -**änz**, -*en*, *f.* 1. va-

kans, ledig plats. 2. ledig tid, ferier.

Vall|land, -*e*, *m.* djäfvul, fan. -**edizieren**, *sv. itr.*

h. säga farväl. -**ét**, -[s], -*s*, *n.* farväl, afsked.

-**idieren**, *sv. tr.* lagligen stadfästa. -**idierung**,

f. stadfästelse. -**üta**, ..**ten**, *f.* valuta.

Vandal|le, -*n*, *m.* vandal. -**ismus**, -, *0, m.* van-

dalism.

Vanille, *0, f.* vanilj.

Varillänte, -*n*, *f.* variant. -**etät**, -*en*, *f.* varle-

tet, afart. -**ieren**, *sv. tr. o. itr. h.* variera,

skifta, växla.

Vasáll, -*en*, *m.* vasall. -**enschaft**, *f.*, -**ent[h]üm**,

n. 1. vasallskap, vasallförhållande. 2. va-

saller.

Vase, -n, *f.* vas. -nformig, *a.* vasformig.
 Vater, -t, *m.* fader, pappa. -haus, *n.* fadershus. -land, *n.* fädernesland, fosterland. -ländisch, *a.* fosterländsk. -landsliebe, *f.* fosterlandskärlek.
 väterlich, *a.* faderlig.
 väterlös, *a.* faderlös. -name, *m.* farsnamn, tillnamn. -schaft, *f.* faderskap.
 Vätersitte, *f.* fädernesed.
 Vater|stadt, *f.* födelsestad. -stand, *m.* faderskap. -statt, -stelle, *f.* *Jm* ~ *vertreten*: vara ngn i faders ställe, vara som en far för ngn. -[h]eil, *n.* fädermedel. -arf. -ünser, -, *n.* fadervär.
 veget|abilisch, *a.* vegetabilisk, växt. -ariärer, -, *m.* vegetarian. -ation, -en, *f.* vegetation, växtlighet. -ieren, *sv. itr. h.* vegetera.
 Vehlemenz, *o, f.* häftighet. -ikel, -, *n.* vehikel, beförings-, hjälpmedel.
 Vehm se *Fem*.
 Veilchen, -, *n.* viol. -blau, *a.* violblå, violett.
 Veit, -s, -e, *m. npr.* Veit, Vitus. -sbohne, *f.* turkisk böna. -stanz, *m.* danssjuka.
 Velin, -s, *o, n.* velin. -papier, *n.* velinpapper.
 Velociped, -e, *n.* velociped. -ist, -en, *m.* velocipedåkare.
 Velten, -s, -, *m. npr.* Valentin. *Potz ~!* fan annamal *Sankt ~s Krankheit*: fallandesot.
 Venile, -n, *f.* blodåder, ven. -erie, [-e]n, *f.* venerisk sjukdom. -erisch, *a.* venerisk. -etiänisch, *a.* venetiansk.
 Ventil, -e, *n.* ventil, klaff, lucka. -ation, -en, *f.* ventilation, ventilering. -ieren, *sv. tr.* ventileras, a) lufta, b) dryfta.
 ver|abfolgen, * = *abfolgen*. -äbreden, * *tr. o. rfl.* aftala, komma öfverens om. -äbredung, *f.* aftal, öfverenskommelse. -äbreichen, * *tr.* öfverlemna, lemna, gifva. -äbsäumen, * *tr.* försumma. -äbscheuen, * *tr.* afsky. -äbscheuenswert[h], -äbscheuenswürdig, *a.* afskyvärd. -äbschieden, * *I. tr.* afskeda. *II. rfl.* taga afsked, farväl, *von et. bei jm*: af ngn. -äbschiedung, *f.* afskedande. -accordieren, * *tr.* bortackordera. -ächten, * *tr.* förakta, ringakta, trotsa. -ächtenswärt[h], -ächtenswürdig, *a.* föraktlig. -ächter, -, *m., -ächterin, -nen, f.* föraktare. -ächtfachen, * *tr.* ättadubbla. -ächtlich, *a.* föraktlig. -ächtlichkeit, *f.* föraktlighet. -ächtung, *f.* 1. föraktande. 2. förakt. -ächtungswert[h], -ächtungswürdig, *a.* föraktlig. -ächzen, * *tr.* med suckar och jämmer tillbringa. -allgemeinern, * *tr.* förallmänliga, generalisera. -allgemeinerung, *f.* -älten, * *itr. s.* föräldras. *Veraltet*: föräldrad.
 Verända, -s et. -den, *f.* verända.
 veränder|lich, *a.* föränderlig. -lichkeit, *f.* föränderlighet. -n, * *I. tr.* förändra. *II. rfl.* förändra sig, förändras. -ung, *f.* förändring.
 ver|län kern, * *tr.* föränkra. -anlagen, * *tr.* inrätta, ordna, beställa. *Ein gut veranlagter Mann*: en man i goda omständigheter. -än-

lassen, * *sv. tr.* föranlåta, föranleda, förorsaka. -anlasser, -, *m., -anlasserin, -nen, f.* en som ar orsak, anledning *un* ngt. -annehmlichen, * *tr.* göra antaglig. -anschaulichen, * *tr.* åskådliggöra. -anschaulichung, *f.* -anschlagen, * *tr.* anslå, beräkna. -anschlagung, *f.* -veranstalt|en, * *tr.* föranstalta, anordna, sätta i gång. -er, -, *m., -erin, -nen, f.* anordnare, arrangör. -ung, *f.* föranstaltande.
 ver|antwort|en, * *tr.* försvara, ansvara för, taga på sitt ansvar, rättfärdiga. -lich, *a.* 1. ansvarig. 2. som kan försvaras, försvarlig. -lichkeit, *f.* ansvarighet. -ung, *f.* 1. ansvar. 2. redogörelse, försvar. *In zur ~ ziehen*: affordra ngn räknenskap. -ungsvoll, *a.* ansvarsfull.
 ver|lärbeiten, * *tr.* 1. bearbeta; bereda, smälta. 2. förbruka. 3. arbeta sig ifrån, gamm arbete frigöra sig från. 4. med arbete tillbringa. 5. *F* gå illa åt, gissla. -ärbeutung, *f.* -ärgen, * *tr.* misstycka, förtycka, förtänka, *jm etw.*: ngn ngt. -ärmen, * *I. itr. s.* blifva fattig, utarmas. *II. tr.* göra fattig, utarma. -ärmung, *f.* utarmning. -äste[|]n, * *rfl.* förgrena sig. -äst[el]ung, *f.* förgrening. -ät[h]men, * *I. tr.* utandas. *II. itr. h.* 1. andas ut. 2. draga sin sista suck, dö. -auktionieren, * *tr.* bortauktionera. -ausgaben, * *tr.* gifva ut. -ausgabung, *f.* utgifvande. -äufserlich, *a.* som kan, får afyttras. -äufsern, * *tr.* afyttra. -äufserung, *f.*
 Verb, -s, -en, *n.* gram. verb.
 ver|bäcken, * *I. tr.* 1. baka upp, vid bakning förbruka, använda. 2. baka illa, skämma bort. *II. itr. s.* blifva illa bakad, dåligt gräddad, misslyckas. -häden, * *tr.* 1. gifva ut för bad, bada upp. 2. tillbringa i badet. -bälhornen, * = *ballhornisieren*. -bänd, -e t, *m.* 1. förband, bandage, förbindning. 2. föräning, sällskap. -bännen, * *tr.* 1. bannlysa. 2. landsförvisa. -bannung, *f.* 1. bannlysning. 2. landsförvisning, landsflykt. -barrikadieren, * *tr.* barrikadera, förskansa. -bäuen, * *I. tr.* 1. bygga igen, för; spärra, (af)stänga. 2. bygga upp, på byggnadsföretag använda. 3. bygga galet, skämma bort. *II. rfl.* 1. bygga galet, begå fel. 2. förbygga sig. -bäuern, * *itr. s.* blifva bondsk. -bäuung, *f.* förbyggning, spärrning *m. m. se verbauen*. -bäülsen, * *I. tr.* 1. bita af. 2. *Die Wörter ~* svälja orden, ej tala ur skägget. 3. *Etw. ~* svälja, ej låtsa om, undertrycka ngt. *Den Ärger ~* svälja förtroendet, *sich (dat.) das Lachen ~* bita sig i läpparne för att ej skratta. *II. rfl.* bita sig fast så att man ej kommer loss; *mit sich in etw (ack.) ~* haka upp sig på, ej kunna frigöra sig från, blifva galen i ngt.
 Verbéne, -n, *f.* järnört (Verbena).
 verbérg|len, * *tr.* dölja, gömma. -ung, *f.*
 Verbésser|ler, -, *m.* förbättrare. -in, -nen, *f.* förbättrerska. -lich, *a.* möjlig att förbättra,

itr, intrasitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har ha den, *s.* har sein till hjälpverb.

förbätterlig. -n,* tr. o. rfl. förbättra(s). -ung, f. förbättring.

ver|bü|gen, rfl. buga sig, bocka sig. -bü|egung, f. bugning. -biegen,* tr. o. rfl. böja (sig), kröka(s). -biegung, f. -bieten, tr. förbjuda. *Jm das Wort ~ förbjuda ngn att tala, att yttra sig, jm das Haus, die Thür ~ förbjuda ngn att komma i ens hus, stänga sin dörr för ngn, jm die Stadt ~ förvisa ngn ur staden.* -bilden,* I. tr. gifva en falsk bildning, missbilda, vanställa. II. rfl. få en falsk bildning, missbildas, vanställas. -bildlichen,* tr. bildligt framställa. -bildung, f. falsk bildning.

ver|bind|len,* tr. 1. förena, sammanbinda. 2. förbinda, t. ex. *Wunden*. 3. förbinda, förpligta. 4. binda för, binda igen, hopbinda. 5. legera, blanda. -lich, a. 1. bindande, t. ex. *ein Versprechen ist ~*. 2. förbindlig, artig, höflig. 3. förbunden, tacksam. 4. *Sich ~ machen zu*: förbinda, förpligta sig att. -lichkeit, f. 1. det bindande i ngt. 2. förbindlighet, artighet. 3. tacksamhet, erkänsla. 4. förbindelse, förpligtelse. -ung, f. 1. förenande, sammanbindande m. m. se *verbinden*. 2. förbindelse; umgänge; relation. 3. förening, sällskap. 4. legering, blandning. -ungsbahn, f. sammanbindningsbana. -ungsglied, n. föreningslänk. -ungslinie, f. kommunikationsled. -ungsstrich, m. bindestreck.

ver|b|issen, a. inbunden. -bissenheit, f. inbundenhet, dold hätskhet. -bitten,* I. tr. undanbedja, *sich (dat.) etw.:* sig ngt. II. itr. h. o. rfl. *Bei jm ~ bedja ngn om ursäkt.* -bittern,* I. tr. förbittra. II. itr. s. o. rfl. blifva bitter. -bitterung, f. förbittring. -bläsen,* I. tr. 1. blåsa bort, bortjaga, fördrifva. 2. blåsande förbruka, t. ex. *Glasmasse*. 3. mal. a) måla tunt, b) fördrifva. 4. (gum blåsing) förstöra. II. rfl. andas ut. -blässen,* itr. s. blekna; blifva urblekt. -blättern,* tr. bläddra bort. -bléib, -[e]s, 0, m. tillhåll, vistelseort. *Ich weiß nichts über den ~ dieser Papiere*: jag vet ej, hvart dessa papper tagit vägen. -bléiben,* itr. s. 1. förblifva. 2. återstå. -bléichen,* itr. s. förblekna, blekna, blifva blek, urblekt. *Foot. des Todes ~* aflida. *Der Verblichene*: den hädangångne. -bléien,* tr. 1. innefatta i bly. 2. uppblanda med bly. -bléiung, f. -blénden,* tr. 1. blända, förblända, förblinda. 2. dölja, betäcka, skylla. -bléndung, f. -blénden,* I. tr. förblinda. II. itr. s. blifva blind, förblindas. -bléufen,* tr. förbluffa. -blüfftheit, f. förbluffning. -blühen,* itr. 1. h. blomma ut, slut. 2. s. blomstra slut, vissna. -blümen,* tr. med blommor öfvertäcka; *mit* förblommra. -blüten,* I. tr. *Sein Blut für jn ~* utgjeta sitt blod för ngn. II. itr. s. o. h. samt rfl. 1. förblöda. 2. *Eine Wunde hat [sich] verblutet*: ett sår har blödt slut. *mit. die Sache hat sich ver-*

blutet: det är slut med, talas ej mera om den saken. -blütung, f. förblödning. -böhren,* tr. 1. plugga ihop. 2. borra illa. *F. mit. verbohrt*: korkad, dum. -bör|gen, I.* tr. låna ut, bort. II. a. dold, förborgad, hemlig. -bör|genheit, f. doldt tillstånd, dunkel, tillbakadragenhet, löndom, gömsle. -bösern,* tr. förvärra. -bót, -e, n. förbud. -brämen,* tr. bebräma, sätta bräm på, kanta. -bräm|nung, f. 1. kantning. 2. bräm, kant. -bränd, -[e]s, 0, m. bränse(åtgång). -bräten,* I. tr. 1. steka upp, vid stekning använda. 2. steka illa, för hårdt, skämma bort. II. itr. s. bli förstörd, bortskämd vid stekning. -bräuch, m. förbrukning, åtgång, konsumtion. -bräuch|chen,* tr. 1. förbruka, använda. 2. afnöta, slita. -bräuen,* tr. 1. vid brygd använda, förbruka. 2. brygga illa, skämma bort. -bräusen, itr. h. o. s. upphöra att brusa, lugna sig, lägga sig, dö bort. -bréchen, I.* tr. bryta, förbryta. II. -, n. förbrytelse, brott. -brécher, -, m. förbrytare, brottsling. -brécherin, -nen, f. förbryterska. -brécherisch, a. brottslig. -bréiten,* tr. utbreda, sprida, utsprida. -bréiter, -, m. utspridare. -bréitern,* tr. göra bredare, utvidga. -bréitung, f. utbredning, spridning. -brén|n|bar, a. brännbar. -brén|n|barkeit, f. brännbarhet. -brén|nen,* I. itr. s. brinna upp. II. tr. bränna, förbränna, bränna upp. III. rfl. bränna sig, blifva bränd. -brén|n|lich(keit) = *Verbrennbarkeit*. -brén|nung, f. förbränning. -brie|fen,* tr. 1. gnm handlingar, dokument stadfästa, bekräfta, styrka. 2. lemna kvitto på ngt. -brie|fung, f. -bringen,* tr. 1. tillbringa. 2. göra slut på, förstöra. -bröckeln,* I. tr. smula sönder. II. itr. s. o. rfl. falla, gå sönder i smulor, söndermulas. -brü|dern,* I. tr. förbrödra, nära till hvarandra. II. rfl. förbrödras, blifva bröder, ingå broderskap. -brü|derung, f. -brü|hen,* tr. skälla. -büh|fen,* tr. använda till, förstöra gum utsväfningar. -büh|hl, a. utsväfvande, liderlig. -büh|ltheit, f. liderlighet.

Verbum, -[s], -ba, n. gram. verb.

ver|bü|mmeln,* F I. tr. 1. gnm slarf, latta förstöra. *Seine Zeit ~* slå dank, gå och drifva. 2. glömma bort. II. itr. s. blifva afsigkommen, förfalla. -bü|nden,* I. tr. förbinda, förena. II. rfl. förena sig, ingå förbund. -bü|nd|ni[s], n. förbund. -bü|ndung, f. förening, förbund. -bü|rgen,* tr. *Etw. ~ et. sich für etw. ~* gå i borgen, gå i god, ansvara för, garantera ngt. -bü|rgung, f. -bü|fsen,* tr. af tjäna, sitta af. -bü|fsung, f. -bü|tten,* itr. s. förblifva utvecklade, förkrympt. *Verbüttet*: utvecklade, förkrympt, småsint. -dächt, -[e]s, 0, m. misstanke. *In in ~ bringen*: göra ngn misstänkt, in ~ kommen: blifva misstänkt, *jn in ~ haben et. ~ auf jn haben*: misstänka ngn, ~ schöpfen: fatta misstankar.

-dächtig, *a.* misstänkt. **-dächtigen**, * *tr.* göra misstänkt, *jn einer* (gen.) *Sache*: ngn för ngt. **-dächtigkeit**, *f.* det misstänkta i ngt, egen-skap af misstänkt, misstänkt tillstånd, hållning. **-dächtigung**, *f.* *Js* ~ att ngn göres misstänkt. **-dämmen**, * *tr.* fördöma. **-dämmen**, * *tr.* dämna för, dämna upp. **-dämmens-wert[h]**, **-dämmenswürdig**, *a.* fördömlig. **-dämmern**, * *I. itr. s.* upplösa sig, sammanflyta, försvinna. **II. tr. 1.** skymma, förmörka. **2.** drömma bort, drömmade tillbringa; försumma. **-dämmlich**, *a.* fördömlig. **-dämmni[l]s**, *f.* fördörelse. **-dämmung**, *f.* fördömande, fördörelse, förkastelse. **-dämmungswürdig**, *a.* fördömlig. **-dämpfen**, * *I. itr. s.* dunsta bort. **II. tr. 1.** låta bortdunsta, af-dunsta. **2.** afkyla. **3.** F röka upp, förbruka. **-dämpfung**, *f.* **-danken**, * *tr. Jm etw.* ~ hafva ngn att tacka för ngt. **-dauen**, * *I. tr.* smälta roa. **II. rfl.** smältas. **-däulich**, *a.* möjlig att smälta, smältbar, lättsmält. *Schwer* ~ svårsmält. **-däulichkeit**, *f.* smältbarhet. **-däuing**, *f.* matsmältning. **-däuingbeschwürde**, *f.* störd matsmältning, ondt i magen. **-däuingsschwäche**, *f.* klen matsmältning. **-deck**, *-e*, *n.* **1.** däck. **2.** suflett, tak på en omnibus. **-decken**, * *tr.* öfvertäcka, -hölja, -skyla, dölja, bemantla. **-deckung**, *f.* **-dénken**, * = *verargen*. **Verderb**, *-[e]s*, *0*, *m. o. n.* förderf. **-en**, * *I. st. itr. s.* blifva dålig, skämd, förstörd; förderfvas, förstöras, gå under, gå förlorad. **II. sv. o. st. tr.** förderfva, förstöra, skämma bort. *Es mit jm* ~ stämma ngn ogynnsamt mot sig, bryta med ngn. **III. -s**, *0*, *n.* förderf, undergång. **-enschwanger**, *a.* olycksdiger. **-er**, *-*, *m.*, **-erin**, *-nen*, *f.* förderfvarer, förstörare. **-lich**, *a.* förderflig, skadlig. **-lichkeit**, *f.* förderflighet. **-ni[l]s**, *-se*, *f. o. n.* förderf, förderfvadt tillstånd. **-i**, *a.* *seutg* förderfvad, dålig. **-theit**, *f.* förderfvadt tillstånd, förderf. **ver|däutlichen**, * *tr.* förtydliga. **-däutlichung**, *f.* **-deutschen**, * *tr.* öfversätta till tyska, för-tyska. **-däutschung**, *f.* **-dichten**, * *tr. o. rfl.* förtäta(s). **-dichtung**, *f.* **-dicken**, * *I. tr.* göra tjock(are). **II. rfl. blifva tjock(are), tjockna. **-dickung**, *f.* **verdien|len**, * *I. tr.* förtjäna. *Das habe ich um Sie nicht verdient*: det har jag ej förtjänt af er. **II. rfl.** *Sich um etw.* ~ ei. vanl. *ver-dient machen*: göra sig förtjänt, inlägga förtjänst om ngt. **-st**, *-e*, *m. o. n.* **1.** vanl. *m.* förtjänst, inkomst af arbete, lön, vinst. **2.** vanl. *n.* förtjänst, merit. **-stlich**, *a.* förtjänstfull. **-stlichkeit**, *f.* det förtjänstfulla i ngt, hos ngn, förtjänst. **-stlos**, *a.* **1.** som ej inbringa ngt, lönlös, otacksam. **2.** utan förtjänst, saknande förtjänster, omeriterad. **-stvoll**, *a.* förtjänstfull, meriterad. **-t**, *a.* förtjänt, förtjänstfull, *jn verdienen* *II.* **Verdikt**, *-e*, *n.* jurye domslut.**

Ver|ding, *-e*, *n.* **1.** öfverenskommelse, aftal, hyra, arrende, ackord, entreprenad. **2.** kontrakt. **-dingen**, * *I. tr.* uthyra, hyra bort, ut-arrendera, bortackordera, lemna på entreprenad; skaffa tjänst åt. **II. rfl.** taga tjänst. **-dingung**, *f.* **-dölmetschen**, * *tr.* tolka, tyda, uttyda. **-dölmetscher**, *-*, *m.* tolk, uttydare. **-dölmetschung**, *f.* tolkning, tydning. **-dönern**, * *tr. 1.* fara ut emot, hårdt träffa. *Verdonnert*: liksom träffad af åskan, förskräckt, tillintetgjord; F ofantlig, grufvig. **2.** F döma (skyldig). **-doppeln**, * *tr.* fördubbla. **-dopp[e]lung**, *f.* **-dörben**, *a.* förderfvad, förstörd, dålig, skämd, bortskämd. **-dörbenheit**, *f.* förderfvadt, förstörd, skämdt tillstånd, förderf. **-dörren**, * *I. itr. s.* torka, torka bort, ut, ihop, förtorkas, vissna. **II. tr. torka, förtorka. **-dörren**, * *tr.* torka för hårdt, vid torkning förstöra. **-dörrung**, **-dörrung**, *f.* torkning, förtorkning. **-drängen**, * *tr.* undantränga, uttränga, förskjuta. **-drängung**, *f.* **-dréhen**, * *tr.* vrida, bortkollra, förvrída, förvända, vanställå, vränga. *Die Augen* ~ rulla ögonen, *sich* (ant.) *den Arm* ~ vrida armen ur led, *ein Schlofs* ~ vrida ett lås i bak-lås. *Verdreht*: vriden, bortkollrad, tokig. **-drétheit**, *f.* tokeri, galenskap, förvändhet, det galna i ngt. **-dréhung**, *f.* vrängning *m.* *m. se verdrehen*. **-dréifachen**, * *tr.* tredubbla. **-dréifachung**, *f.* **-driels** = *Verdrufs*. **-drielsen**, * *st. tr.* förtryta, förtreta, förgära. *lv. ** opera. med gen., *t. ex. mich verdarfs des Lebens*: jag var ledsen på lifvet. *Sich es nicht lassen*: hafva ingen möda ospard, ej ledsna på, *sich keine Mühe und Kosten* ~ *lassen*: spara hvarken möda eller kostnader. **-drielslich**, *a.* **1.** förtretad, förgard, vid dåligt lynne. **2.** förtretlig, förgärlig, retsam. **-drielslichkeit**, *f.* **1.** förtretad sinnesstämning, dåligt lynne. **2.** förtret(lighet), förgärlighet. **-drössen**, *1. part. perf. ill verdriesen*. **2. a.** = *verdrieslich* **1.** **-drössenheit** = *Verdrieslichkeit* **1.** **-drücken**, * *tr.* **1.** trycka oriktigt, felaktigt. **2.** vid tryckning förbruka. **-drücken**, * *tr.* nedtrycka, undertrycka, förtrycka; söndertrycka. **-drúts**, *-es*, *0*, *m.* **1.** dåligt lynne, motvilja. **2.** förtret, förgärelse, ledsamhet. **-düften**, * *itr. s. o. rfl.* förflygtigas, bortdunsta; F i smyg aflägsna sig, försvinna. **-düftung**, *f.* **-dümnen**, * *I. itr. s.* blifva dum(mare). **II. tr.** göra dum(mare), förslöå, förfåå. **-düm-mung**, *f.* **-dümphen**, * *I. itr. s.* **1.** ljuda doft, blifva dof(vare), dö bort. **2.** förslöå, blifva känslös. **3.** blifva unken, unkna. **II. tr.** dämpa, förslöå. **-dümpfung**, *f.* **-dúng** = *Verding*. **-dúnkeln**, * *tr. o. rfl.* fördunkla(s), förmörka(s), göra (blifva) mörkare, öfverträffa(s). **-dúnk[e]lung**, *f.* **-dúnnen**, * *I. tr.* förtunna, göra tunnare, smalare, späda ut. **II. rfl.** förtunnas, blifva tunn(are). **-dúnning**, *f.* **-dúnsten**, * *I. itr. s.* bortdunsta, afdunsta,**

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

förflygtigas. II. av. -dünsten,* tr. låta bortdunsta, afdunsta. -dünstung, f. -dürsten,* itr. s. dö af törst. -düstern,* I. tr. fördystra, förmörka. II. itr. s. blifva dyster, fördystas. -düsterung, f. -dützen,* tr. förbluffa, förvirra, bringa ur fattningen. -dütztheit, f. förbluffning. -édeln,* tr. o. rfl. förädla(s), förbättra(s), rena(s). -éd[e]lung, f. -éhellchen,* I. tr. förmåla, gifta bort. Verehelicht: gift. II. rfl. gifta sig. -éhellchung, f. giftermål, förmålning.

veréhr[en],* tr. 1. vörda, dyrka, tillbedja. 2. förära, skänka. -er, -, m., -erin, -nen, f. beundrare, beundrarinna, tillbedjare, anhålgare. -lich, a. vördnadsvärd; ärad, värderad. -ung, f. 1. vördnad, tillbedjan, dyrkan. 2. föräring, present, gåfva. -ungswört[h], -ungswürdig, a. vördnadsvärd, tillbedjansvärd, beundransvärd.

veréid[ig]len,* tr. taga ed af, edfästa. Vereidigt: edsvuren. -ung, f.

Veréin, -e, m. förening. -bär, a. möjlig att förena, förenlig. -bären,* tr. Etw. ~ ei. sich über etw. ~ komma öfverens om ngt, sich ~ lassen: kunna förenas, vara förenlig. -barkelt, f. förenlighet, öfverensstämmelse. -bärung, f. öfverenskommelse. -en,* = vereinigén. -fachen,* tr. förenkla. -fachung, f. förenklung. -igen,* I. tr. förena, förbinda; förlika. II. rfl. förena sig, förenas; öfverenskomma. -igung, f. förening, förbindelse; öfverenskommelse. -nahmen,* tr. uppbara, inkassera. -sämen,* I. tr. afsöndra, isolera. II. itr. s. o. rfl. blifva ensam, isolera sig. -samung, f. -zeln,* tr. afskilja, afsöndra en och en, isolera. -zelt, a. enstaka, sporadisk. -zelung, f. afsöndring, afskiljande.

ver[é]l[é]sen,* itr. h. frysa, förvandlas till is. -éitung, f. -éiteln,* tr. omintetgöra, tillintetgöra, förstöra. -éit[e]llung, f. -éitern,* itr. s. o. rfl. bulna, vara sig. -éiterung, f. -ékeln,* tr. Jm etw. ~ göra att ngn får afsmak för ngt, förtaga ngn lusten till ngt. -énden,* itr. h. o. s. i sm jag. dö. -éngern,* I. tr. göra trång, trängre sammandraga. II. rfl. blifva trång, trängre, sammandraga sig. -éng[er]ung, f. -érben,* I. tr. lemna i arf, jm etw. ei. etw. auf jn: ngn ngt. Verebt: ärd. II. itr. s. o. rfl. gå i arf, auf jn: till ngn. -éssen,* tr. äta upp, använda på mat och dryck. -éwigen,* tr. förevida. -éwigung, f. -fåhren, a) I. itr. s. o. h. förfara, gå tillväga, handla. II. tr. 1. åka upp, gifva ut för, använda på åkning. 2. transportera, frakta. 3. fara omkring, kringgå. Den Zoll ~ smuggla. 4. Die Wege ~ köra sönder vägarne. III. rfl. åka, köra vilse, köra fast, veckla in sig, trassla in sig. b) -s, 0, n. förfarande, sätt att gå tillväga, tillvägagående, metod, procedur. -fåhrung, f. förfarande m. m. se verfahren a). -fåhrungsart, -fåhrungsweise, f.

förfaringsätt, metod. -fáll, m. förfall. -fállen,* itr. s. 1. förfalla. 2. In eine Krankheit ~ ådraga sig en sjukdom, blifva sjuk, in eine Strafe, Geldstrafe ~ göra sig skyldig till straff, böter, in Schwermut ~ blifva tungsint. 3. Auf etw. (ack.) ~ få en tanke, en idé, komma att tänka på ngt. 4. Jm ~ tillfalla, hemfalla till ngn. -fállenheit, f. förfallet, afsigkommet tillstånd. -fállschen,* tr. förfalska. -fállscher, m. förfalskare. -fállschung, f. förfalskning. -fången,* I. tr. jur. Etw. ist ~ ngt är förverkad, taget i beslag. II. rfl. 1. veckla in, trassla in sig, fångas. 2. tappa, mista andan af ör mycket lut i lungorna. III. itr. h. gagna, göra verkan. -fånglich, a. försätlig, snärjande, kinkig, krånglig. -fånglichkeit, f. det försätliga m. m. se föreg. i, vid ngt. -fårben,* I. tr. 1. använda vid färgning. 2. förstöra, skämma bort i färgningen. II. itr. h. o. rfl. byta om, skifta färg; blekna, blifva urblekt. -fårbung, f. -fåssen,* tr. författa, affatta. -fåsser, -, m. författare. -fåsserin, -nen, f. författarinna. -fåsserschaft, f. författarskap. -fåssung, f. 1. sinnesförfattning, lynne, sinnelag. 2. (stats)författning, grundlag. -fåssungsmåsig, a. grundlagsenlig, konstitutionell. -fåulen,* itr. s. ruttna, skämmas. -fåulenzen,* tr. i lättja tillbringa. -féchten,* tr. förfakta. -féchter, m. förfaktare. -féchtung, f. förfaktande. -féhlen,* tr. förfela, undgå. -féhlung, f. -féhmen,* se verfehen. -féllen,* I. tr. stifva oenighet, övanskap mellan, göra till fiender. II. rfl. blifva oeniga, osams, fiender. -féindung, f. -féinern,* tr. o. rfl. förfäma(s). -féinernung, f. -féimen,* tr. förklara fågelfri, i akt, bannlysa. -fértigen,* tr. förfärdiga, tillverka. -fértiger, -, m., -fértigerin, -nen, f. förfärdigare, tillverkare. -fértigung, f. förfärdigande. -féuern,* tr. 1. elda, bränna upp. 2. skjuta bort. -félzen,* tr. filta. -félzung, f. -féinstern,* tr. o. rfl. förmörka(s). -féinsternung, f. förmörkelse. -féitzen,* tr. trassla. -félchen,* I. tr. aflatta, utjämna, göra slack, slät. II. itr. s. o. rfl. blifva jämn, flack, slät. -félchung, f. -félckern,* itr. s. slockna (om stadrande eid). -félchten,* I. tr. 1. hopfläta, sammanfläta, förena, förbinda, inveckla, indraga. 2. fläta illa. II. rfl. vara invecklad, insnärjd. -félchtung, f. -féltschen,* rfl. blifva kött, öfverväxas med kött. -féltschung, f. -féltschen,* tr. använda till lappning. -féliegen,* I. itr. s. förflyga, hastigt förflyta, förflygtigas, bortdunsta. II. rfl. flyga vilse. -félielsen,* itr. s. förflyta, förlida, förgå, försvinna, flyta samman, upplösa sig, omärkligt förlora sig. -félitz, -flitz, a. F fördömd. -flüchen,* tr. förbanna, fördöma. -flüchtigen,* I. tr. förflygtiga, låta afdunsta. II. rfl. förflygtigas, afdunsta; F smygta sig undan, försvinna. -flüchtigung, f. förflygtigande, afdunstning. -flü-

chung, *f.* förbannande, fördömande. -flūs, *m.* förlopp. -flüssigen,* *tr. o. rfl.* bringa, (öfvergå) till flyttande form. -flüssigung, *f.* -följ, -[e]s, *o. m.* 1. förlopp, utveckling. 2. följande. -följbar, *a.* möjlig att förfölja, att fullfölja. -følgen,* *tr. i.* förfölja, efter-sätta. 2. följa, fullfölja. -følger, -, *m.* förföljare. -følging, *f.* 1. förföljelse. 2. fullföljande. -frächten,* *tr.* frakta, forsla. -främ-den = entfremden. -frässen,* om djur o. P om människor. *I. tr.* äta upp, frässa upp. *II. rfl.* föräta sig. -frieren,* *itr. s.* förfrysa, frysa ihjäl. -frühen,* *I. tr.* låta inträda i förtid, påskynda, drifva för fort. *II. rfl.* inträda, komma för tidigt. -frührung, *f.* -föjbar, *a.* disponibel. -fügbarkeit, *f.* disponibilitet. -fügen,* *I. tr.* bestämma, förordna, anordna, föreskrifva. *II. itr. h.* Über *etw.* (ack.) ~ förfoga, bestämma öfver, disponera ngt. *III. rfl.* förfoga, begifva sig. -füger, -, *m.* den bestämmande, disponent. -füglich, *a.* disponibel. -fügung, *f.* 1. förordning, anordning, bestämmelse. ~ *en über etw. treffen:* taga sina mått och steg beträffande ngt. 2. förfogande, disposition. -führbar, *a.* möjlig att förföra *m. m.* se *toy.* -führen,* *tr. i.* föra, frakta, forsla. 2. föra vilse, vilseleda, förföra, förleda, fullfölja, förvärja, gå på med. -führer, *m.* förförare, förledare. -führerin, -nen, *f.* förförerska. -führerisch, *a.* förförisk, förförande. -führung, *f.* förförelse, förförande. -füllen,* *rfl.* bulna. -fümfeien,* *sv. tr. i.* förstöra på utsväfningar, kalas *m. m.*, festa upp. 2. förfuska, skämma bort, förstöra. -fünfachen,* *tr.* femdubbla. -füttern, -füttern,* *tr. i.* fodra upp *o. oer.* 2. fodra, mata för starkt, gifva för mycken föda. -gäben,* *tr.* skänka bort, donera. -gäffen,* *rfl.* *Sich in jn* ~ förgäpa sig, blifva betagen i ngn. -gähnen,* *tr.* *Stunden* ~ sitta och gäspa hela timmar. -gällen,* *tr.* gallspränga; *wa.* förbittra, *jm etw.:* ngt för ngn. -galoppieren,* *rfl.* F miss-taga sig, hoppa i galen tunna. -gång, *m.* förlopp. -gängen, *a.* förgången, förfluten, förliden. -gängenheit, *f.* det förflutna. -gänglich, *a.* förgänglig. -gänglichkeit, *f.* 1. förgänglighet. 2. förgänglig sak. -gänten,* *tr.* bortauktionera. -gäsen,* *I. tr.* bringa till gasform. *II. rfl.* öfvergå till gasform. -gäsung, *f.* -gättern,* *tr. i.* förse med galler, sätta galler för. 2. samla, sammankalla. -gätterung, *f.* -gäukeln,* *tr.* med skämt och lek tillbringa, fördrifva. -gäben,* *I. tr. i.* gifva bort, skänka bort, afstå från. *Sich* (dat.) *von seinem Rechte etw.* ~ afstå, uppoffra ngt af sin rätt, *seiner Würde ei. sich* (dat.) *nichts* ~ ej uppoffra ngt af, hålla på sin värdighet. 2. förlåta. 3. kort. *Die Karten ei. sich* ~ gifva orätt, *es ist* ~ det är orätt gifvet. *II. rfl. i.* gifva bort för mycket, så mycket att man blir fattig. 2. se *I, 3.* -gä-

bens, *adv.* förgäfvets, fäfangt. -gäber, *m. en* som ger bort ngt, har ngt att gifva bort. -gäblich, *a.* fäfangt, gagnlös. -gäblichkeit, *f.* det fäfanga, gagnlösa i ngt. -gähung, *f.* förlåtelse. -gegenwärtigen,* *tr.* åskädliggöra, lifligt skildra, lefvande framställa. *Sich* (dat.) *etw.* ~ återkalla ngt i minnet, påminna sig ngt. -gegenwärtigung, *f.* -gähen, *a)* *I. itr. s.* 1. förgä, förflyta, *tr. vergusen.* 2. förgäsa, t. ex. *vor Angst* af ängest. 3. *Im vergeht etw.:* ngn mister ngt, t. ex. *der Appetit vergeht jm.* *Sich* (dat.) [*die Lust an*] *etw.* ~ *lassen:* mista lusten för ngt, *ihm verging Hören und Sehen:* han miste både hörsel och syn, det svartnade för ögonen på honom, han förlorade medvetandet. *II. rfl.* förgä sig, fela, bryta. *b)* -, *n.,* -gähung, *f.* förseelse, öfverträdelse, brott. -gägen,* *sv. tr.* med fiöspel tillbringa. -gästen,* *I. tr.* förändliga. *II. itr. s.* afdunsta, dufna. -gästern,* *tr. i.* förändliga. 2. göra andelik, spöklik. *Vergeistert:* spöklik. -gästigen,* *tr. i.* förändliga. 2. tillsätta alkohol till, alkoholisera. -gästigung, *f.* -gält, -[e]s, *o. m. o. n.* lön, ersättning, vedergällning. -gälten,* *tr.* vedergälla, löna, belöna, straffa. -gälter, -, *m. en* som vedergäller, belönare, straffare, hänuare. -gältung, *f.* vedergällning, belöning, straff. -gesellschafte,* *I. tr.* för-ena (i sällskap). *II. rfl.* för-ena sig, slå sig samman, bilda sällskap. -gesellschafte, *f.* -gessen,* *st. i. tr. ei.* * *itr. h.* med gen. glömma, förgäta. *II. rfl. i.* glömma sig. 2. glömmas. -gessenheit, *f.* glömska. -gätslich, *a.* glömsk. -gätslichkeit, *f.* glömska. -gäuden,* *tr.* bortlösas, förlösa, slösa med, förstöra, skingra. -gäuder, -, *m.* slösare. -gäudung, *f.* slösande, skingrande, slöseri. -gäwältigen,* *tr.* våldföra sig på, bruka våld mot, våldföra. -gäwältiger, -, *m.* våldsverkare. -gäwältigung, *f.* våldförande. -gäwässern,* *tr. i.* bekräfta, styrka. 2. *In einer* (gen.) *Sache ei. über* (med ack.) *et. von ei. wegen etw.* ~ förvis-sa, öfvertyga ngn om ngt. -gäwässern, *f.* -gälsen,* *tr.* utgjuta; slå ut, spilla. -gälsung, *f.* -gäften,* *I. tr.* förgifta. *II. rfl.* ta-ga in gift; blifva förgiftad. -gäften, -, *m.* förgiftare; giftblandare. -gäftung, *f.* förgiftning. -gäiben,* *itr. s.* gulna. -gälsmeinnicht, -[e], *n.* förgätmigej. -gättern,* *tr.* förse med galler, sätta galler för. -gättern, *f.* -gläsen,* *I. itr. h.* blifva glasaktig, förglasas. *II. tr. i.* gläsera, förglasa. 2. sätta glas i, framföra. -gläsung, *f.* 1. gläsering, förglasning; i-sättning af glasrutor. 2. glas, glasrutor, glas-vägg.

Vergläich, -e, *m.* 1. förlikning, kompromiss, öfverenskommelse, fördrag, ackord. *Einen* ~ *schliesen:* ingå förlikning. 2. jämförelse. -bär, *a.* jämförlig. -en,* *tr. i.* räta, jämna, utjämna, iordningsställa. 2. förlika;

bilägga. 3. jämföra. -sweise, *adv.* genom förlikning. -ung, *f.* förlikning; jämförelse. -ungsweise, *adv.* för jämförelsens skull.

verglétschern, * *I. itr. s.* öfvergå, *II. tr.* förvandla till jökler, till is. -glimmen, * *itr. s. o. rfl.* slockna så småningom. -glühen, * *itr. s. 1.* så småningom upphöra att glöda, slockna. 2. förtäras af glöd, af eld, brinna upp.

Vergnügen, *I. -, n.* tillfredsställelse, förnöjel-se, glädje, nöje. *Im ~ machen:* roa ngn, *sich ein ~ aus etw. machen:* roa sig med ngt. *II.* tr. 1.* tillfredsställa, förnöja. 2. roa, an ei. *mit etw.:* med ngt. *Im vergnügt. -lich, a. 1.* förnöjd, förnöjsam, nöjd, tillfreds. 2. nöjsam, rolig, treflig. -lichkeit, *f.* nöje, för-lustelse, förnöjelse, tillfredsställelse, för-nöjsamhet. -ling, -e, *m.* njutningslysten per-son. -säm, a. förnöjsam. -t, a. glad, för-nöjd, tillfreds. -ung, *f.* nöje, förlustelse, förströelse. -ungskokal, *n.* förlustelseställe, danslokal. -ungssucht, *f.* njutningslystnad. -ungssüchtig, a. njutningslysten.

vervilgöden, * *tr.* förgylla. -gölder, -, *m.* förgyl-lare. -göldung, *f.* förgyllning. -gönnen, * *tr.* förinna. -götter, -, *m.* dyrkare, tillbedjare. -göttern, * *tr.* förguda, afguda. -götterung, *f.* förgudning, afgudande. -göttlichen, * *tr.* göra gudomlig. -götzen, * *tr.* afguda, förguda, dyrka som afgud. -gräben, * *tr.* gräfvä ned. -gräbung, *f.* nedgrävning. -grämen, * *I. tr. 1.* i grämläse tillbringa. 2. *Vergrämt:* nedtyngd af sorg, af bekymmer. *II. rfl.* djupt gräma sig, nedtyngas af bekymmer, söra. -gräsen, * *I. tr.* igenså, betäcka med gräs. *II. itr. s.* bliuva gräsbevuxen, gräsbetäckt. -gräuen, * *itr. s.* gräna, bliuva grå. -gräufen, * *I. tr. 1.* *Die Saite, den Ton ~ slå* an oriktig sträng, ton. 2. nöta gum tummande. 3. slutförsälja. *II. rfl. 1.* gripa vilse, misstaga sig. 2. för-gripa sig, an *jm:* på ngn. *Sich an dem Gesetze ~ bryta* mot lagen, begå lagbrott. -gräifung, *f.* -gröbern, * *I. tr.* göra gröfre. *II. rfl.* bliuva gröfre. -gröberung, *f.* -gröisern, * *I. tr.* förstora. *II. rfl.* förstoras, ökas, växa. -gröiserung, *f.* -grübeln, * *I. tr. 1.* grubblande tillbringa. 2. gnm grubbleri förstöra. *II. rfl.* grubblande fördjupa sig. -grünen, * *itr. s.* mista sin gröna färg, vissna. -gücken, * *rfl.* F förgäpasig. -gülden, * *tr.* förgylla. -günst, *f.* förlöf, tillåtelse. -günstigung, *f. 1.* tillåtelse. 2. förmån, privilegium. -güt[ig]en, * *tr.* godt-göra, ersätta. -güt[ig]ung, *f.* godtgörelse, ersättning. -häck, -e, *m. o. ** *n.* förhuggning. -häckten, * *tr. 1.* hugga sönder. 2. spärra, af-stänga gnm förhuggning(ar). -häft, -[e]s, 0, *m.* arrest, häkte. -häftten, * *tr. 1.* häkta, ar-sterera. 2. *Im etw. ~ lemna* ngn ngt ss. pant. -häftung, *f.* -hägelin, * *itr. s.* förstöras af hagel, bliuva hagelskadad. -häkeln, * *I. tr. 1.* häkta ihop. 2. virka upp. *II. rfl.* virka orätt. -hällen, * *itr. s.* förklinga, dö bort.

-hålden, a) * *I. tr. 1.* återhålla, hålla tillbaka. 2. dölja, förtiga. *II. rfl.* förhålla sig, a) vara, b) uppföra sig. b) -s, 0, *n.* förhållande, uppförande.

Verhältnis[is], -se, *n.* förhållande, proportion, omständighet. -mälsig, a. proportionerlig, relativ, *adv.* jämförelsevis. -widrig, a. oproportionerlig.

Verhaltung, *f.* återhållande *m. m. se* verhalten. -håltungsbefehl, *m.* förhållningsorder. -händeln, * *I. itr. h. Über etw. (ack.) ~ förhandla,* afhandla, dryfta, öfverlägga om, under-handla om ngt. *II. tr. 1.* borthandla, handla med. 2. förlora på handel. -händlung, *f.* förhandling, underhandling, öfverläggning. -hängen, * *tr. 1.* hänga öfver, hänga framför. 2. hänga orätt, på orätt ställe. 3. *Dem Pfer-de die Zügel ~ gifva* hästen lösa tyglar. 4. be-stämma. *Eine Strafe über jn ~ ädöma* ngn ett straff. -hängni[is], -se, *n.* öde, skickelse. -hängni[is]svoll, a. ödesdiger, olycksbringande. -härmen, * = *vergrämen. -härren, * itr. h. o. s. Auf etw. (dat.) ~ stå* fast vid, framhärda i ngt. -harschen, * *I. tr. s. = harschen. II. tr.* öfverdraga med särskorpa, läka. -här-schung, *f.* -härten, * *I. tr.* göra hård, härda, förhärda. *II. arv. verhärten, itr. s. o. rfl.* härda, härdas, förhärdas. -härtung, *f. 1.* här-dande *m. m. se* föreg. 2. hårdhet, hårdt ställe, valk. -härzen, * *I. tr.* öfverdraga med harts, med kåda, hartsa. *II. itr. s. o. rfl.* bliuva kå-dig, hartsig. -häspein, * *rfl.* F trassla in sig, veckla in sig, dumma sig. -häslichen, * *tr.* göra fulare, vanställa. -häfst, a. förhatlig. -häschelein, * *tr.* skämma bort. -häschehlung, *f.* -häu, -e, *m.* förhuggning. -häuchen, * *tr.* ut-andas. -hauen, * *I. tr. 1.* gnm hugg skada, hugga sönder; F prykla, klå. 2. hugga upp. 3. gnm förhuggning spärra. *II. rfl.* hugga vilse; F hugga i sten, misstaga sig, förplumpa sig. -hében, * *I. tr. 1.* *Sich (dat.) den Arm, die Schulter ~ förflytta* sig så att armen, axeln går ur led. 2. lyfta orätt. *Die Karten ~ taga* af (korten) orätt. *II. rfl.* förflytta sig. -heeren, * *tr.* härja, förhärja, ödelägga. -heer-er, -, *m.* härjare, ödeläggare. -heerung, *f.* härjning, ödeläggelse. -heften, * *tr. 1.* hop-fästa. 2. till häftning använda. 3. häfta vilse. -hehlen, *part. arv. verhoehlen, * tr.* dölja, förhemliga, förtiga, gömma. -hehlung, *f.* -heimlichen, * *tr.* dölja, förhemliga. -heim-lichung, *f.* -heirat[h]en, * *I. tr.* gifva bort. *Verheiratet:* gift. *II. rfl.* gifva sig. *Sich wieder ~ gifva* om sig. -heirat[h]ung, *f.* -heilsen, * *tr.* utlofva, lofva. -heilsung, *f. 1.* utlofvande. 2. löfte. -heifen, * *itr. h.* för-hjälpa, *jm zu etw.:* ngn till ngt. -hénkert, a. F fördömd. -heerrlichen, * *tr.* förhårliga. -heerr-lichung, *f.* -hétzen, * *tr. 1.* upphetsa, upp-vigla. 2. tröttjaga. -hétzung, *f.* -hëxen, * *tr.* förhåxa, förtrolla. -hëxung, *f.* -himmeln, * *I.*

~ = föregående uppslagsord. * äkta sms. 0 saknar plur. † har omljud. F ramljud, P lägre språk. * mindre brukligt.

tr. förguda, upphöja till skyarne. II. *itr. s.* 1. vara i sjunde himlen, vara öfverlycklig. 2. aflida. -himm[el]ung, *f.* hinderlich, *a.* hinderlig, i vägen. -hindern,* *tr.* förhindra, hindra, förebygga. -hinderung, *f.* -höch-deutschen,* *tr.* öfversätta till högtyska. -höf-ten, *n.* Wider alles ~ mot all förväntan. -höhlen, *a.* dold, hemlig, i smyg, *tr.* verhehlen. -höhnen,* *tr.* häna, förhäna, begabba. -höh-ner, -, *m.* begabbare, bespottare. -höhnung, *f.* förhånande, begabbande. -hökern, *tr.* ut-minutera. -hölzen,* *itr. s.* blifva träaktig; *bia.* blifva stel, pedantisk. -hör, -e, *n.* för-hör. -hören,* I. *tr.* 1. förhöra. 2. ej höra. II. *refl.* höra vilse. -hüdeln,* I. förstöra, för-fuska. II. *itr. s.* blifva förstörd, förfuskas. -hüllen,* *tr.* öfverhölja, betäcka, dölja, öf-verskylla. In ~ den Worten: i förtäckta ordalag. -hüllung, *f.* -hundertfachen, -hundertfältigen,* *tr.* hundrafaldiga, hundrafaldigt för-öka. -hüngern,* *itr. s.* svalta ihjäl. -hünzen,* *tr.* förfuska, förstöra, skämma bort. -hüten,* *tr.* förebygga, förhindra, förekomma. -hüt-ung, *f.*

verifizieren, *sv. tr.* intyga, bestyrka. -ung, *f.*

ver[inner]liche[n],* *tr.* förläggna inåt, fördjupa. -innigen,* I. *tr.* göra mera innerlig. II. *refl.* blifva mera innerlig. -irren,* *itr. s. o. refl.* förirra sig, gå vilse, gå bort sig. -irrung, *f.* förvillelse, felsteg. -jagen,* *tr.* jaga bort, utdrifva. -jägung, *f.* -jähren,* *itr. s.* 1. rota in sig. *Verjährt:* gammal, ärevärdig, in-rotad. 2. jur. förfalla under, vinnas gnm häfd. 3. jur. *str. refl.* blifva förutten, för gammal, öfverårig. -jähung, *f.* jur. 1. hem-fall under häfd, häfd. 2. preskription. -jäm-mern,* *tr.* i jämmer tillbringa. -jächzen, -jübeln,* *tr.* i jubel, i sus och dus tillbringa, förstöra. -jüden,* I. *tr.* göra judisk, judaise-ra. II. *itr. s.* blifva judisk, få en judisk prägel. -jüdung, *f.* -jüngen,* I. *tr.* 1. för-nygra. 2. förminska. 3. göra smalare, låta smalna, aftaga, förnyga. II. *refl.* 1. för-nygras. 2. förminskas. 3. smalna, aftaga i tjocklek. -jüngung, *f.* -kälten,* *tr., itr. s. o. refl.* förkalka(s), kalcinera(s). -kalkulie-ren,* *refl.* räkna vilse, misstaga sig. -kalkung, *f.* förkalkning. -kälten,* *tr. o. refl.* förkylla (sig). -kappen,* *tr.* maskera, förkläda. -káp-pung, *f.* förklädnad. -kapseln,* *refl.* kapsla in sig. -kaps[el]ung, *f.* -kauf, *m.* försäljning. -kaufbar, *a.* säljbar. -kaufen,* I. *tr.* sälja. *Zu ~ sein:* vara till salu. II. *refl. 1.* sälja sig, vara fal. 2. *Etwa verkauft sich schwer:* ngt är svårt att sälja. 3. förköpa sig. -käufer, *m.* säljare. -käuferin, *f.* säljerska. -käuflich, *a.* 1. till salu; fal. 2. lätt att sälja. 3. *adv.* *Im etw. ~ überlassen:* sälja ngt till ngn. -käufllichkeit, *f.* 1. (god) afsättning, åtgång. 2. falhet. -kégeln,* *tr.* förlora, tillsätta på kägelpel.

Verkühr, -[e]s, *0, m.* rörelse, besökande människor; umgänge, samfärdsel, varuut-byte, trafik, kommunikation. ~ mit jm haben, in ~ mit jm stehen: umgå, ha um-gänge med ngn. -en,* I. *itr. h.* 1. komma och gå. In diesem Lokale ~ viele Leute: denna lokal besökes af mycket folk. 2. um-gås, hafva umgänge. II. *tr.* 1. förvända, vrida om, vända, vrida bakfram, upp och ned. 2. förvandla. III. *refl.* förvandla sig, förvandlas. -sstörung, *f.* trafik hinder. -sstraf-se, *f.* kommunikationsväg, samfärdsled. -t, *a.* bakvärd, förvärd, upp- och nedvärd, galen, på tok; *avfig.* -theit, *f.* förvärdhet, galenskap.

ver[ke]ilen,* *tr.* 1. fästa med kilar, kila fast. 2. F sälja, göra sig af med till hvad pris som helst. 3. P grundligt prygla. -kénnbär, *a.* som lätt kan misskännas. -kénnen,* *tr.* 1. miss-känna, missförstå. 2. ej känna igen. -kén-nung, *f.* -kétten,* *tr.* med kedjor fästa, fast-kedja. -kétung, *f.* -kétzerer, -, *m.* förkättrare. -kétzern,* *tr.* förkättra. -kétzerung, *f.* -kirch-lichen,* *tr.* gifva en kyrklig prägel, under-kast kyrkans väld. -kirchlichung, *f.* -kitten,* *tr.* hop, igenkitta. -kittung, *f.* -klägbär, *a.* som kan på laglig väg indrifvas. -klägen,* *tr.* 1. stämma, anklaga, lagsöka. 2. med klagan tillbringa. -kläger, *m.* anklagare. -klägung, *f.* anklagande *m. m. se verklagen.* -klämmen,* *itr. s.* stelna af köld. -klämmern,* *tr.* fästa med krampor. -klären,* I. *tr.* upplysa, förklara, i sht *bia.* II. *refl.* förklaras, blifva förklarad. -klärung, *f.* -klätschen,* *tr.* 1. för-tala. 2. med skvaller tillbringa, skvalla bort. -kläuseln, -klausulieren,* *tr.* gnm klau-suler inskränka, begränsa. -klé[il]ben,* *tr.* hopklistra, hopfästa, tillsmeta. -klé[il]bung, *f.* -kléiden,* *tr.* 1. förkläda, kläda ut, ma-skera. 2. bekläda, fodra, öfvertäcka. -kléi-dung, *f.* förklädnad, maskering, beklädnad; brädfodring, panel. -kléinerlich, *a.* förkle-nande. -kléine[r]n,* *tr.* 1. förminska, göra mindre, reducera. 2. förklena, nedsätta. -kléin[er]ung, *f.* förminskning, förklenande. -kléistern,* *tr.* hopklistra, tillsmeta, öfver-smeta; bemantla. -kléisterung, *f.* -kléttern,* *refl.* klättra vilse. -klängen,* *itr. s.* förklंगा, dö bort. -klómman, *part. pf.* *im verklammen.* -klöpfen,* *tr.* 1. plagga på, slå, prygla. 2. F sälja, kursa med. -knallen,* *tr.* skjuta bort. -knächten,* *tr.* underkufva, försälfva. -knéif-en,* I. *tr.* gnm hopknipning dölja. II. *refl.* F misstaga sig. -knéipen,* *tr.* F suppa upp. -knístern, -kníttern,* *tr.* skrynkla, hopkrama. -knöchern,* I. *tr.* förbena, förvandla till ben; F *bia.* göra torr, pedantisk. II. *itr. s. o. refl.* förbenas, förvandlas till ben; F *bia.* blifva torr, pedantisk. -knöchering, *f.* -knörpeln,* *itr. s. o. refl.* öfvergå till brosk, bilda brosk. -knörp[el]ung, *f.* -knüpfen,* I. *tr.* 1. förbinda,

förknippa, förena. 2. knyta vilse. II. *rfl.* vara förbunden, förknippad. -**knüpfung**, *f.* -**köchen**,* I. *itr. s.* 1. skämmas bort vid kokningen, koka sönder. 2. koka in, bortdunsta, förflygtigas. II. *tr.* 1. använda till kokning, i köket. 2. koka för hårdt, koka sönder. -**köhlen**,* I. *tr.* kola. II. *itr. s. o. rfl.* kolas. -**köhlung**, *f.* -**kömmen**,* *itr. s.* 1. förfälla, råka i förfall; blifva afsigkommen. 2. förkomma, komma bort. -**kömmenheit**, *f.* förfall. -**köppeln**,* *tr.* hopkoppla, förbinda. -**köpp[e]lung**, *f.* -**körken**,* *tr.* korka. -**körperlichen**,* *tr.* förkroppsliga. -**körpern**,* I. *tr.* förkroppsliga, gifva gestalt, personifiera. II. *rfl.* förkroppsligas, taga gestalt, förvandlas. -**körperung**, *f.* -**kösen**,* *tr.* tillbringa med smekningar. -**kösten**,* *tr.* smaka på. -**krämen**,* *tr.* förlägga, lägga undan. -**kränken**,* *itr. s.* gnm sjukdom aftyna. -**kriechen**,* *rfl.* krypa undan, gömma sig. -**krümeln**,* I. *tr.* 1. söndermulla. 2. plöttra bort, förstöra på småsaker, på skräp. II. *rfl.* smula sig. -**krümmen**,* *tr. o. rfl.* kröka (sig), förvida(s). -**krümmung**, *f.* -**krüppeln**,* I. *itr. s.* blifva förkrympt, småväxt, lytt. II. *tr.* förvandla till krymping, göra lytt. -**krüpp[e]lung**, *f.* -**kühlen**,* *tr. o. rfl.* alldeles afkyla(s). -**kümmern**,* I. *itr. s.* blifva förkrympt, tyna bort, aftyna, tyna. II. *tr.* 1. förminska, störa, inkräkta på. 2. lägga beslag på. -**kümmerng**, *f.* verkünd[ig]llen,* *tr.* förkunna, bebåda, förutsäga, bekantgöra, tillkännagifva. -**er**, -, *m.*, -**erin**, -**nen**, *f.* förkunnare, bebådare, budbärare, budbärerska. -**ung**, *f.* förkunnande *m. m. se verkündigen.*

verklündschaften,* *tr.* rekognoscera, utspaña. -**künstein**,* *tr.* förkonstla. -**künst[e]lung**, *f.* -**küpfern**,* *tr.* förkoppra, kopparkläda. -**küpf[e]rung**, *f.* -**küppeln**,* *tr.* hopkoppla gnm koppleri. -**kürzen**,* I. *tr.* förkorta, afkorta, förminska. II. *rfl.* förkortas, blifva kortare. -**kürzung**, *f.* -**lächen**,* *tr.* 1. skratta åt, utskratta. 2. skämta bort. -**läden**,* *tr.* packa, lasta till transport. -**lädung**, *f.* -**låg**, -[e]s, *0, m.* förlag; förlagsrörelse. -**lägsbuchhändler**, *m.* bokförläggare. -**längen**, *a)* I. *itr. h. Nach etw.* ~ åstunda, känna begär, längtan efter ngt. II. *tr.* begära, fodra, göra anspråk på, kräfvä. *b) -s, 0, n.* åstundan, längtan, begär, fordran. *Was ist Ihr ~?* hvad önskar, vill ni? -**längern**,* I. *tr.* förlänga, göra längre, skarfva. II. *rfl.* förlängas, blifva längre. -**längerung**, *f.* -**längsamen**,* *tr.* sakta, uppehålla, sinka, fördröja. -**längsamung**, *f.* -**läppern**,* *tr.* i småposter förstöra, bortplöttra. -**lärven**,* I. *tr.* maskera. II. *rfl.* 1. maskera sig. 2. förpuppa sig. -**lärving**, *f.* -**lals**, -**es**, *0, m.* pålitlighet. *Es ist kein ~ auf diesen Menschen:* man kan ej lita på denna människa. -**lässen**, *a)* I. *tr.* lemna, öfvergifva; lemna i sticket. II. *rfl.* *Sich auf jn ~ för-*

lita sig, lita på ngn. *b)* *a.* öfvergifven, hjälplös, ensam, obebodd, öde. -**lässenheit**, *f.* öfvergifvet tillstånd, ensamhet, hjälplöshet. -**lässenschaft**, *f.* kvarlätenskap. -**lässig**, -**läslich**, *a.* tillförlitlig. -**lässung**, *f.* öfvergifvande. -**lästern**,* *tr.* förtala, baktala. -**lästerung**, *f.* -**läub**, *m.* brukl. blott i förbind. *mit ~* med förlof. -**läuf**, *m.* förlopp. -**läufen**, *a)* I. *tr.* 1. springa, springa bort, springa ned. 2. *Jm den Weg ~* spärra vägen för ngn. II. *rfl.* 1. springa bort sig, springa vilse, förra sig; förlöpa sig. 2. *ota itr. s.* rinna bort, afrinna, förrinna, förflyta, förlöpa. 3. sänka sig, slutta sakta. 4. *itr. itr. s. mål.* sammanflyta, gå öfver i hvarandra (om färger). 5. *vani. itr. s.* förlöpa, aflöpa. III. *itr. s. se II, 2, 4, 5.* *b)* *a.* bortlupen, förlupen, kringdrifvande. -**läut**, -[e]s, *0, m.* *Dem ~ nach:* efter hvad det förljudes, som det säges. -**läutbären**,* I. *tr.* bekantgöra, utspända. II. *itr. h. o. s. = verlauten.* -**läutbärung**, *f.* -**läuten**,* *itr. h. o. s.* förljudas, sägas, blifva bekant, utspändas. ~ *lassen:* låta höra, säga, utspända. -**leben**,* *tr.* 1. upplefva, genomlefva, tillbringa. 2. förstöra gnm ett utsväfvande lefnadsätt. -**lebendigen**,* *tr.* gifva lif åt. -**lebt**, *a.* 1. upplefvad, förluten. 2. utlevvad, förstörd. -**lékert**, *a.* kräsmagad, kinkig på mat. -**legen**, *a)* I. *tr.* 1. förlägga, (för)lytta. 2. uppskjuta. 3. förlägga ngt så att man har svårt att äter hitta det. 4. spärra. 5. förskottera, lemna på kredit. 6. förlägga. II. *rfl.* *Sich auf etw.* ~ slå sig på, vinnlägga sig om ngt. *b)* *a.* 1. förlegad, gammal. 2. förlägen. *Um Geld ~ sein:* vara i förlägenhet för pengar. -**legenheit**, *f.* förlägenhet. *In in ~ setzen:* bringa ngn i förlägenhet, göra ngn förlägen. -**leger**, -, *m.* förläggare. -**legung**, *f.* förläggande *m. m. se verlegen a).* -**leiblichen**,* *tr.* förkroppsliga. -**leiden**,* *tr. Jm etw.* ~ väcka afsmak, leda hos ngn för ngt, *Jm seine Freude ~ störa*, förstöra nngs glädje, blanda malört i glädjebägaren för ngn. -**leihen**,* *tr.* 1. låna, hyra ut, bort. 2. gifva som län, i förläning. 3. förlåna, gifva; begåfva, *Jm etw.:* ngn med ngt. -**leiher(in)**, *m. (f.)* 1. en som lånar ut, hyr ut ngt. 2. förlänare, utdelare. -**leihung**, *f.* förlänande *m. m. se verleihen.* -**leiten**,* *tr.* förläda, förföra, narra. -**leihen**,* *tr.* glömma bort. -**lernung**, *f.* -**lesen**,* I. *tr.* 1. tillbringa med läsning. 2. läsa upp. 3. läsa orätt. II. *rfl.* 1. läsa vilse. 2. fördjupa sig i läsning. -**lesung**, *f.* -**letzbär**, *a.* sårbar, känslig, ömtålig. -**letzen**,* *tr.* såra, skada, kränka, förolämpa, stöta, bryta mot. -**letzlich**, *a.* lätt sårbar, ömtålig. -**letzung**, *f.* yttre skada, sår, kränkning, öfverträdelse. -**leugnen**,* *tr.* förneka, ej vidgå, ej erkänna. -**leugner**, *m.* en som förnekar ngt. -**leugnung**, *f.* förnekelse. -**leumden**,* *tr.* förtala, baktala. -**leumder**, -, *m.*, -**leumderin**, -**nen**, *f.* baktalare, bakdan-

tare. **-léumderisch**, *a.* baktalande, förenklilig, ärerörig, smädlig. **-léumdung**, *f.* förtal, baktal. **-löben**,* *rf.* förälska sig, blifva kär. *Verliebt*: förälskad, kär. **-liebheit**, *f.* kärlek, kärlighet, kärleksrus. **-liederlichen**,* *I. tr.* gnm liderlighet förstöra. **II. itr. s.** förfalla gnm liderlighet. **-liegen**,* *I. rf.* 1. blifva förlegad. **2.** gnm för mycket liggande blifva dásig, arbetsoduglig. **II. itr. s.** blifva förlegad. **-lierbär**, *a.* möjlig att förlora. **-lieren**,* *st. I. tr.* förlora, tappa, mista. *Geld an jm* ~ förlora pengar på ngn, *an ei. in jm einen Freund* ~ förlora en vän in ngn. *Verloren* arv. aflägsen. *Verloren gehen*: gå förlorad, omkomma, komma bort. *Verlorne Mühe*: fåfång möda. **II. rf.** 1. förlora sig, gå förlorad, försvinna. **2.** fördjupa sig, försjunka. **-lierer**, -, *m.* förlorande, tappande person. **-lies**, *bättre* **-liefs**, *-e, n.* underjordiskt fångelse, fångelsehåla. **-löben**,* *tr. o. rf.* förlofa, trolofa (sig). **-löbni**[f]s (*öarv. kort.*), *-se, n.*, **-löbung**, *f.* förlofning. **-löcken**,* *tr.* locka, förleda, förföra. **-löckung**, *f.* lockelse, frestelse, förförelse. **-lögen**, *a.* mycket lögnaktig. **-lögenheit**, *f.* vana att ljuga, lögnaktighet. **-löhnen**,* *opers.* *Es verlohnt die Mühe ei. es verlohnt sich der Mühe*: det lönar mödan. **-lörenheit**, *f.* själsfrånvaro; ensamhet, öfvergifvenhet; förkastligt tillstånd. **-lörschaft**, *f.* förlust. **-löschar**, *a.* möjlig att släcka. **-löschen**,* *I. (vanl. st.) itr. s. 1.* slöckna. **2.** utplåna, gå bort. **II. (vanl. sv.) tr. 1.** släcka. **2.** utplåna, utsudda. **-löschung**, *f.* **-lösen**,* *tr.* bortlotta. **-lösung**, *f.* **-löt[h]en**,* *tr.* hoplöda. **-löt[h]ung**, *f.* **-löttern**,* = *verliederlichen*. **-lumpen**,* *I. tr.* alldeles utslita, söndertrasa. *Verlumpt*: trasig; afsigkommen, förfallen. **II. itr. s. 1.** om kläder: gå i trasor, gå sönder. **2.** om personer: vara afsigkommen, förfalla, gå i trasiga kläder. **-lust**, *-e, m.* förlust. **-lustbringend**, *a.* förenad med förlust. **-lustieren**,* *rf.* *F* förlusta, roa sig. **-lüstig**, *a.* förlustig. *Einer (gen.) Sache* ~ *gehen ei. werden*: gå förlustig, gå miste om en sak, *sich einer Sache* ~ *machen*: ådraga sig förlusten af, förverka ngt, *einer Sache* ~ *sein*: hafva förlorat ngt. **-mächen**,* *tr. 1.* stänga. **2.** donera, testamentera, *jm etw.*: ngt till ngn. **-mächni**[f]s, *-se, n. 1.* testamente. **2.** testamentarisk gåfva, donation, legat, kvarlätenskap. **-mählen**,* *tr. 1.* förmåla. **2.** mala illa, skämma bort. **-mählen**,* *tr. o. rf.* förmåla (sig). **-mählung**, *f.* förmälning. **-mähnen**,* *tr.* förmana. **-mähnung**, *f.* förmaning. **-maledéin**,* *tr.* förbanna. **-männigfachen**, **-männigfältigen**,* *tr. o. rf.* mångfaldiga(s). **-mänteln**,* *tr.* bemantla. **-märken**,* *tr.* utmärka (gränserna af). **-märkung**, *f.* **-mäuern**,* *tr. 1.* vid murning förbruka, mura upp. **2.** kringmura; mura in, igen, för. **-mäuerung**, *f.* **-mährbär**, *a.* som kan ökas. **-mähren**,* *I. tr.* förmera, öka, föröka,

fortplanta, tillöka, multiplicera. **II. rf.** föröka sig, förökas, fortplanta sig, tilltaga, tillväxa. **-mährung**, *f.* **-mährbär**, *a.* möjlig att undvika. **-máiden**,* *tr.* undvika, undgå. **-máidung**, *f.* **-máinen**,* *tr.* (för)mena, tro, förmoda, antaga. **-máintlich**, *a.* förment, föregifven. **-máiden**,* *tr.* ömförmåla, berätta, omtala. *Mit Respekt zu* ~ med respekt till sägandes. **-mängen**,* *I. tr.* hopplanda, hopröra, beblanda, inblanda. **II. rf.** *Sich mit etw.* ~ blanda sig med, blanda sig, lägga sig i, befatta sig med ngt. **-mängung**, *f.* **-menschlich**[en],* *tr.* förmänskliga, gifva mänsklig gestalt, prägel, göra mera mänsklig. **-mérk**, *-e, m.* anmärkning, anteckning, not, notis. **-mérken**,* *tr. 1.* märka, iakttaga, varna, spåra. **2.** lägga på minnet, komma ihåg, anteckna. **3. Etw. gut, übel ~ väl, illa upptaga ngt. **-messen**, *a** *I. tr. 1.* mäta, mäta ut. **2.** mäta till, tilldela. **II. rf.** 1. mäta vilse. **2. Sich einer (gen.) Sache ~ *ei. sich* ~ *etw. zu thun*: tilltro, understå, tillåta sig (att göra) ngt, vara nog förmaten att göra ngt. **3. Sich hoch und teuer ~, *dafs*: lofva högt och heligt, att. **b**) *a.* förmaten. **-messenheit**, *f.* förmatenhet. **-mésentlich**, *adv.* förmatet, djärt. **-mésung**, *f.* mätning *m. m. se vermessen*. **-miet[h]bär**, *a.* *a.* som kan, får uthyras. **-miet[h]en**,* *I. tr.* hyra ut, bort. **II. rf.** 1. taga tjänst. **2.** uthyras, gå att hyra ut. **-miet[h]er(in)**, *m. (f.)* en som hyr ut ngt. **-miet[h]ung**, *f.* uthyrning, städsel. **-miet[h]ungsbureau**, *n.* kommissionsbyrå (för tjänstsökande). **-mindern**,* *I. tr.* förminska, minska, försvaga, moderera. **II. rf.** minska, aftaga. **-minderung**, *f.* **-mischen**,* *tr. o. rf.* blanda(s), sammanblanda(s), sammanröra(s), beblanda (sig). *Öfverskrift i tidningar: vermischte Nachrichten* ei. *Vermischtes*: 'diverse', 'från skilda håll'. **-mischung**, *f.* **-missen**,* *tr.* sakna. **-missung**, *f.* **-mitteln**,* *tr.* förmedla, medla. **-mittels[t]**, *prep.* med *gen.* förmedels, medels. **-mittler(in)**, *m. (f.)* (för)medlare (-erska). **-mittlung**, *f.* förmedling. **-modern**,* *itr. s.* multna. **-moderung**, *f.* *vermöglige*, *prep.* med *gen.* medels, genom, till följd af. **-en**, *I. tr.* förmå, kunna, vara i stånd. **II. -, n. 1.** förmåga. **2.** förmögenhet. **-end**, *a. 1.* i stånd, duglig ut ngt; mäktig. *Alles* ~ *sein*: förmå allt. **2.** förmögen. **-enheit**, *f. 1.* förmåga. **2.** förmögenhet. **-ensumstände**, **-ensverhältnisse**, *pl.* förmögenhetsvilkor. **-lich** = *vermögend*.******

ver||möosen,* *itr. s.* blifva mossbelupen. **-mórschen**,* *itr. s.* murkna. **-mümmen**,* *tr.* ma skera, förkläda. **-mümmung**, *f.* förklädnad. **-münzen**,* *tr.* prägla, slå mynt af. **-müt[h]en**, *tr.* förmoda, tänka, misstänka. **-müt[h]lich** *a.* trolig, sannolik; adv. förmodligen. **-müt[h]ung**, *f.* förmodan, antagande. **-náchlássiger**, *tr.* vårdslös, försümma, slarva med. **-nách**

lässigung, *f.* försummande, slarf. -*nägeln*,* *tr.* 1. plugga, spika. 2. spika igen. *F* *bn.* *vernagelt sein*: vara korkad. 3. genom spikar, söm förstöra. 4. *mu.* förnagla. -*näg[e]lung*, *f.* -*nåhen*,* *tr.* 1. sy upp, använda till sömnad. 2. sy ihop, sy igen. -*nårben*,* *I. tr.* läka. *II. itr. s. o. rfl.* läkas, bilda ärr, gör igen. -*nårbung*, *f.* -*nårren*,* *sich in ja ~* förgäpa sig i, blifva betagen i, bedårad af ngn. -*nårtheit*, *f.* bedårelse. -*nåschen*,* *tr.* förstöra på sötsaker, på läckerheter. -*néhmbär*, *a.* förnimbar. -*néhmen*, *a*)* *I. tr.* 1. förnimma, höra, märka, varsna. 2. inhämta utlåtande från. 3. förhöra. *II. rfl. Sich ~ lassen*: låta märka, låta förstå. *Sich mit jm ~* komma öfverens med ngn. *b) -s, 0, n.* 1. förnimmande, förnimmelse. 2. rykte, hörsågen. *Gutem ~ nach ist er schon fort*: jag har hört från säkert håll, att han redan har rest. 3. förhör inför rätta. 4. omsesidigt förhållande. *In gutem ~ leben*: lefva i godt förstånd. -*néhmllich*, *a.* hörbar, tydlig, klar. -*néhmllichkeit*, *f.* tydlighet, klarhet. -*néhmung*, *f.* förnimmande *m. m.* *se vernehmen a*). -*néigen*,* *rfl.* buga sig. -*néigung*, *f.* -*néinbär*, *a.* möjlig att förneka. -*néinen*,* *tr.* förneka, neka, negera. -*néiner*, -, *m.* en som förnekar ngt. -*néinung*, *f.* (för)nekande, negering, negation. -*néinungsfall*, *m.* *Im ~e*: om svaret blir nekande. -*néue[r]n*,* *tr.* förnya, modernisera, gnm modernisering förstöra. -*néichtbär*, *a.* möjlig att förstöra. -*néichten*,* *tr.* tillintetgöra, förinta, förstöra, utrota; annulera, upphäffa. -*néichter*, -, *m.* förstörare, utrotare. -*néichtung*, *f.* tillintetgörrelse, utrotning *m. m.* *se vernichten*. -*néickeln*,* *tr.* förnickla. -*néieten*,* *tr.* 1. nita. 2. sammanita. -*néunft*, *0, f.* förnuft, förstånd. -*néunftbegäbt*, *a.* förnuftbegäfvad, förnuftig. -*néunftelér*, -*en*, *f.* klokskap, sofistéri, hårklyfveri, spetsfundighet. -*néunfteln*,* *itr. h.* resonera, vara spetsfundig, sofistisk. -*néunftgemäls*, *a.* förnuftslenlig, förnuftig. -*néunftig*, *a.* förnuftig, förståndig. -*néunftigkeit*, *f.* förnuft, förstånd. -*néunftler*, -, *m.* förnuftsänniska, sofist, spetsfundig person. -*néunftlos*, *a.* oförnuftig. -*néunftlosigkeit*, *f.* oförnuftighet. -*néunftwidrig*, *a.* förnuftsvidrig. -*néutzen*, -*nützen*,* *tr.* förbruka, grundligt begagna sig af. -*óden*,* *I. tr.* föröda, härja, ódelägga. *II. itr. s.* blifva ódelagd, óde. -*ódung*, *f.* -*óffentlichén*,* *tr.* offentliggöra, publicera. -*óffentlichung*, *f.* -*órdnen*,* *tr.* förordna, bestämma, ordnara. -*órdnung*, *f.* förordnande, förordning; ordination. -*ópächten*,* *tr.* bort-, utarrendera. -*ópächter*, -*pächter*, -, *m.* en som utarrenderar ngt; ägare. -*ópächtung*, *f.* utarrendering. -*ópäcken*,* *tr.* 1. packa in, lägga in. 2. förlägga. -*ópäckung*, *f.* -*ópánzern*,* *I. tr.* pansarkläda, bepansra. *II. rfl.* taga på sig, kläda sig i pansar. -*ópánz[e]rung*, *f.* -*ópassen*,* *tr.*

1. gå miste om, försumma. 2. afvakta slutet af. 3. ej deltaga i. -*ópesten*,* *tr.* förpesta. -*ópeistung*, *f.* -*ópfählen*,* *tr.* förpåla, palissera. -*ópfählung*, *f.* förpålning, pålverk. -*ópfändén*,* *tr.* förpanta. -*ópfändung*, *f.* -*ópféfern*,* *tr.* förpeppra. -*ópfánzen*,* *tr.* omplantera, förflytta. -*ópfánzung*, *f.* -*ópflegen*,* *tr.* 1. vårda, sköta. 2. förpläga, försörja, underhålla. -*ópflegung*, *f.* -*ópflichten*,* *tr. o. rfl.* förpligta, förbinda (sig). *Sich eidlich ~* med ed förbinda sig, svära att göra ngt. -*ópflichtung*, *f.* förpligtande, förpligtelse, pligt. -*ópfúschen*,* *tr.* förfuska, skämma bort. -*ópfúschung*, *f.* -*ópfichen*,* *tr.* becka, öfverdraga, tillsmeta med beck. -*ópfichtung*, *f.* -*óplämpern*,* *I. tr.* förstöra, slarfa bort, plotta bort. *II. rfl.* försäga sig; bli fast. -*ópláppern*, -*ópláudern*,* *I. tr.* 1. prata bort. 2. förråda, ej kunna dölja. *II. rfl.* 1. försäga sig, förråda sig. 2. *Die Zeit verplaudert sich*: man pratar bort tiden. -*óplämpern* *se verplämpern*. -*ópönen*,* *tr.* (vid straff) förbjuda. -*óprassen*,* *tr.* gum frásleri, utsväfningar förstöra. -*óprássung*, *f.* -*óproviantieren*,* *tr.* proviantera, försé med proviant. -*óproviantierung*, *f.* -*ópúffen*,* *I. itr. s.* förpuffa, detonera. *II. tr.* skjuta bort; *F* *bn.* slarfa bort, förstöra. *III. rfl.* förbruka allt krut, alla sina pengar. -*ópúpfung*, *f.* -*ópúmpen*,* *tr.* *stad.* låna ut. -*ópúppen*,* *rfl.* förpúppa sig. -*ópúppung*, *f.* -*ópústen*,* *itr. h. o. rfl.* pusta, hämta andan. -*óputz*, -*es*, *0, m.* (af)putsning, yttre puts. -*óputzen*,* *tr.* 1. gifva ut, använda till putsning, pyntning, grannlåt, bjäfs. 2. *F* slarfa bort. 3. *F* sluka, sätta i sig. -*óquákeln*,* = *verplämpern*. -*óquálmen*,* *I. itr. s.* gå upp i (tjock) rök, dunsta bort. *II. tr.* 1. låta bortdunsta. 2. *F* röka upp. -*óquéllen*,* *itr. s.* 1. valla upp o. rinna bort. 2. slå sig af fukt. 3. tätta, gå ihop gnm vata. -*óquicken*,* *tr. o. rfl.* förkvikka(s), amalgamera(s). -*óquickung*, *f.* -*órámmo[e]n*,* *tr.* barrikadera, spärra. -*órámm[e]lung*, *f.* -*órasén*,* *itr. s.* blifva gräsbevuxen, gro igen. -*órá[t]h*], -*[e]*, *0, m.* förråderi. -*órá[t]h*en],* *tr.* förråda, röja. -*órá[t]h*er], -, *m.* förrådare. -*órá[t]h*eré], -*en*, *f.* förråderi, trolóshet. -*órá[t]h*erisch, *a.* förrådisk, trolósa. -*óráuchen*,* *I. itr. s.* 1. gå upp i rök, brinna upp. 2. svalna. 3. dunsta af, bort, förflygtigas. *II. tr.* 1. låta afdunsta, förflygtigas; svalka. 2. a) röka upp, b) rökande tillbringa. -*óráuchern*,* *I. itr. s.* blifva rökig. *Ver ráuchert*: rökig. *II. tr.* 1. till rökning använda. 2. röka för starkt. -*óráuchung*, *f.* förflygtigande *m. m.* *se verrauchen*. -*óráuschen*,* *itr. s.* brusande aflägsna sig; förrinna; afvaga, dö bort. -*óréchen*,* *I. tr.* beräkna, taga med i räkningen. *II. rfl.* misräkna, misstaga sig. -*óréchnung*, *f.* -*órécken*,* *itr. s.* dö (om djur o. *P* om personer). -*óréden*,* *I. tr.* 1. lofva att afhålla sig från ngt, afsvärja. 2. förtala. *II. rfl.* försäga sig. -*órédung*, *f.* -*órégnen*,*

tr. gnm regn förstöra. **-reiben**, * *tr.* fint sön-derrifva. **-reisen**, * *I. itr.* s. resa bort. *II. tr.* använda till, tillbringa på resor. **-reiten**, * *I. tr.* 1. använda till ridter. 2. spränga en *bas.* 3. med ryttare spärra, stänga. *II. rfl.* rida vilse. **-rénken**, * *tr.* vrida ur led, vricka. **-rénkung**, *f.* **-rénnen**, * *tr.* 1. *Jm etw.* ~ stänga, spärra ngt för ngn, afstänga ngn från ngt. 2. trassla in, bringa i förlägenhet, i knipa. **-richten**, * *tr.* förrätta, uträtta, utföra. **-richtung**, *f.* 1. förrättande, uträttande. 2. förrättning. **-riechen**, * *itr.* s. o. *rfl.* dunsta af, blifva luktlös. **-riegeln**, * *tr.* regla, tillbomma. **-ringern**, * *tr.* o. *rfl.* förringa(s). **-ringerung**, *f.* **-rinnen**, * *itr.* s. förrinna, förflyta. **-röcheln**, * *tr.* o. *itr.* h. rosslande utandas, andas ut. **-rösten**, * *itr.* s. rosta, förstöras af rost, fastrosta. **-röstung**, *f.* **-rötten**, * *itr.* s. föråldras, skämmas, ruttna. **-rucht**, a. fördomd, nedrig, gudlös. **-ruchttheit**, *f.* nedrighet, gudlöshet. **-rückbar**, a. flyttbar, lös. **-rücken**, * *I. tr.* flytta, rubba, bringa i olag. *II. rfl.* flytta sig, ändra läge, rubbas, komma i olag. **-rück**, a. 1. se *töreg*. 2. förryckt, vriden, galen. **-rücktheit**, *f.* galenskap. **-rückung**, *f.* rubning m. m. se *verrücken*. **-rúf**, [-e]s, *o. m.* misskredit. *In ~ sein*: ha dåligt rykte om sig, *in ~ erklären*, *thun*: bannlysa, förvisa. **-rüfen**, *I.* tr.* 1. = *berufen*, *I, 4.* 2. *Geld* ~ aflysa mynt. 3. misskreditera, illa berykta. *II. a.* illa beryktad, dålig, fördomd. **-rúftung**, *f.* misskrediterande m. m. se *töreg*. **-rühren**, * *tr.* hopröra, sammanröra. **-rúnzeln**, *itr.* s. blifva skrynklig, skrynklas.

Vers (*str.* med *ö*), **-e**, *m.* *vers.* *Bna. ich kann mir keinen ~ daraus machen*: jag kan ej få ngn reson i det, kan ej förklara, förstå det.

ver|ságen, * *I. tr.* 1. neka, vägra. 2. lofva, bortlofva. *Anderwärts versagt sein*: hafva lofvat bort sig på annat håll. *II. itr.* h. slå fel, svika, klicka. **-ságun**, *f.* **-sáizen**, * *tr.* försalta; *Bna.* förbittra. **-sámmeln**, * *I. tr.* församla, samla, sammankalla. *II. rfl.* församla sig, församlas, samlas. **-sámmlung**, *f.* 1. församlade. 2. församling, samling. **-sánd**, **-e**, *m.* hand. afsändande, försändning, sändning, försändelse. **-sándartikel**, *m.* exportartikel. **-sánden**, * *I. tr.* uppgrunda, fylla med sand. *II. itr.* s. o. *rfl.* uppgrundas, fyllas med sand. **-sándung**, *f.* **-sátz**, *m.* pantsättning. *In ~ geben*: pantsätta. **-sátzamt**, *n.* pantlåneinrättning, pantbank. **-sáuern**, * *I. itr.* s. surna; *Bna.* försloas, förslappas. *II. str.* *versáuern*, *tr.* göra för sur; *Bna.* förbittra. **-sáuerung**, *f.* **-sáufen**, * *tr.* P supa upp, gnm superi förstöra. **-sáumen**, * *I. tr.* 1. försumma, uraktlåta, vårdslösa. 2. uppehålla, fördröja. *II. rfl.* 1. försumma, vårdslösa sig, sitt yttre. 2. försinka sig, komma för sent. **-sáumni**[f]s, **-se**, *f. o. n.* försummande,

försummelse, det försummade, uraktlåtel-se; tidsförlust; uteblifvande. **-sáumung**, *f.* försummande m. m. se *versáumen*. **-sáusen**, * *I. itr.* 1. h. upphöra att sasa, sasa slut. 2. s. susande försvinna. *II. tr.* i sus och dus tillbringa, förstöra. **-scháchern**, * *tr.* bortschackra. **-scháffen**, * *tr.* 1. *st.* omskapa. 2. *sv.* förskaffa, skaffa, anskaffa. **-scháffung**, *f.* **-schákern**, * *tr.* med lek och skämt tillbringa, fördrifva. **-schálen**, * *I. tr.* 1. förse med skal. 2. panela; brädfodra. *II. itr.* s. blifva fadd, dufna. **-schállen**, *itr.* s. 1. förklinga. 2. glömmas, falla ur minnet. 3. *Verschollen*: försvunnen, som man ej har några underrättelser ifrån; *jur.* för död förklarad. **-schámt**, a. blyg, blygsam. **-schámtheit**, *f.* blyghet. **-schánzen**, * *tr.* förskansa. **-schánzung**, *f.* förskansning, skans. **-schárfen**, * *tr.* skärpa. **-schárfung**, *f.* **-schárren**, * *tr.* krasfa ned. **-schárrung**, *f.* **-schátten**, * *tr.* skugga, a) öfverskygga, b) schattera. **-scháumen**, * *itr.* s. taga slut, försvinna. **-schéiden**, * *itr.* s. aflida, dö. **-schéinen**, * *itr.* s. upphöra att lysa. *Die Sonne ei. der Tag ist verschienen*: solen har gått ned. **-schénken**, * *tr.* 1. bortskänka. 2. utskänka. **-schéren**, * *tr.* 1. skämta, jollra bort. 2. förspilla, gå förlustig, gå miste om. **-schéruzung**, *f.* **-schéuchen**, * *tr.* bortskrämma, bortjaga. **-schícken**, * *tr.* skicka bort, afsända. **-schíckung**, *f.* **-schíeben**, * *tr.* 1. förskjuta, rubba. 2. uppskjuta. **-schíebung**, *f.*

verschíeden, *a.* 1. olika, olik. 2. åtskillig, flerfaldig. **-ártig**, *a.* olikartad. **-ártigkeit**, *f.* olikhet. **-erlei**, *a.* olika, af olika slag, olikartad. **-farbig**, *a.* olikfärgad, brokig. **-heit**, *f.* olikhet, skiljaktighet, skilnad. **-lich**, *a.* i *ent adv.* olika, på olika sätt, åtskilliga gånger.

ver|schíessen, * *I. tr.* 1. skjuta bort. 2. *mai.* fördrifva. *II. rfl.* 1. skjuta bort allt sitt krut, all sin ammunition. 2. skjuta bom; *F Bna.* hugga i sten, misstaga sig. 3. *F* blifva betagen, kär, pinkär. *III. itr.* s. 1. hastigt förflyta. 2. blekna, blifva urblekt. **-schíffen**, * *tr.* afsända sjövägen, utskeppa. **-schíffung**, *f.* **-schíffen**, * *tr.* s. öfverväxas, fyllas af vass. **-schímmeln**, * *itr.* s. mögla. **-schímm[e]lung**, *f.* **-schlácken**, * *itr.* s. o. *rfl.* bilda, afsätta slagg. **-schláckung**, *f.* **-schláfen**, *a)* *I. tr.* sofva bort, försofva. *Die Zeit ~ försofva sig.* *II. rfl.* försofva sig. *b)* *a.* sömnig, sömnaktig, yrvaen, kvarsöfd. **-schláfenheit**, *f.* sömn[akt]ighet, yrvaenhet. **-schlág**, *m.* afplankung, afskrankning; alkov. **-schlágen**, *a)* *I. tr.* 1. afplanka, afspärra, afstänga, afdela. 2. spika igen. 3. gnm slående, bultande förstöra. 4. bläddra bort. 5. slå, kasta bort; drifva ur kursen. *Part. verschlagen*: väderdrifven. 6. *Sich* (*dat.*) *etw.* ~ gnm eget förvållande förspilla, gå miste om, försumma ngt. *II. rfl.* *ja.* *Der Schufs verschlägt sich*: skot-

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälperb

tet träffar ej, *ein wundes Tier verschlägt sich*: ett såradt djur undkommer jägaren. **III. itr.** 1. *s.* om varmt: svalna, om kallt: blifva kylslaget. 2. *s.* väderdrifvas, drifvas af stormen. 3. *h.* förslå, hjälpa, uträtta, göra (h. saken). **b) a.** förslagen, fintlig, slug, listig. **-schlagenheit**, *f.* förslagenhet *m. m.* se föreg. **-schlammén**,* *itr. s.* uppslammas. **-schlammén**,* *tr. o. rfl.* 1. fylla(s) med slam, med dy; uppslamma(s). 2. se *verschlemmen*. **-schlammung**, **-schlammung**, *f.* uppslamning. **-schlächtern**,* *tr. o. rfl.* försämma(s), förvärra(s). **-schlächterung**, *f.* **-schlächten**,* *I. itr. s.* om tiden: långsamt förflöta. **II. rfl.** smyga sig bort, undan. **-schleiern**,* *tr.* beslöja, bemantla, öfverskyla. **-schleifen**,* *I. st. tr.* 1. afslipa, bortslipa. 2. slipa illa, vid slipning bortskämma, förstöra. **II. sv. tr. 1. undansnila. 2. *Töne* ~ binda toner. **-schleimen**,* *tr., itr. s. o. rfl.* förslemma(s), fylla(s), öfverdraga(s) med slem. **-schleimung**, *f.* **-schleifs**, *-e, m.* afsättning, försäljning. **-schleifsen**,* *I. tr.* afsätta, försälja. **II. itr. s. o. rfl.** nötas, blifva nött, slitas. **-schleifser**, *-m.* (för)säljare. **-schlémén**,* *tr.* gnm utsväfningar, frässeri förstöra. *Die Zeit* ~ lefva i sus och dus. **-schléndern**,* *tr.* gå och drifva, flanera, förnöta, *den Tag*: (hela) dagen. **-schléppen**,* *I. tr.* 1. draga af med, lägga undan. 2. släpa, föra med sig. 3. undansnila. 4. utslita. 5. draga ut på tiden med, förhala. **II. rfl.** gå långsamt, draga ut på tiden. **-schléppung**, *f.* **-schléuderer**, *-m.* elösare, försörjare. **-schléudern**,* *tr.* 1. slunga, slunga af med, slunga bort. 2. förslösa, förstöra, förskingra; bortslumpa. **-schléuderung**, *f.* **-schliets**, *I. = Verschleifs. II. = Verschluss.* **-schlietsbär**, *a.* som kan låsas, stängas. **-schlietsen**,* *tr. o. rfl.* tillsluta(s), stänga(s), spärra, låsa, inestänga (sig), försegla. *Sich einer (dat.) Sache* ~ ej vilja vara med om, motsätta sig ngt. *ist verschlossen*. **-schlietsung**, *f.* **-schlimmbessern**,* *tr. F* försämma där man tror sig förbättra. **-schlimmbesserung**, *f.* **-schlimmern**,* *tr., itr. s. o. rfl.* förvärra(s), försämma(s), göra (blifva) värre, sämre. **-schlimmerung**, *f.* **-schlingen**,* *I. tr.* 1. svälja ned, sluka, uppsluka. 2. hopslingra, sammanfläta, hopfläta, fläta i hvarannat, inveckla, intrassla. **II. rfl.** vara hopslingrad *m. m.* se *l*, 2. **-schlingung**, *f.* **-schlöfs**, *n. l.* instängning, inspärning. 2. stängd rum, håla, fängelse. **-schlössen**, *a.* sluten, tyst, tystlåten. **-schlössenheit**, *f.* slutenhet, tyst(låten)het. **-schlücken**,* *I. tr.* svälja, svälja ned, uppsluka, uppsupa, absorbera. **II. rfl.** få ngt i vilse strupe, sätta i halsen, storkna. **-schlümern**,* *tr.* försofva, sofva bort. **-schlüfs**, *m.* 1. stängning, afspärning, tillslutning, hopplödning. 2. lås, regel, stängsel, sigill, lödning. *Etw. unter seinem* ~ ha-**

ben: hafva ngt i sin vård, hafva nycklarna till ngt. 3. tillslutet rum, käll; bur, fängelse. **-schlüfslaut**, *m. gram.* explosiva, stöttljud. **-schmächten**,* *I. itr. s.* försmakta. **II. tr. smäktande, trånande tillbringa. **-schmächtung**, *f.* **-schmähen**,* *tr.* försmå. **-schmähung**, *f.* **-schmälern**,* *I. tr.* göra smalare, minska. **II. rfl. smalna, afsmalna. **-schmäusen**,* *tr.* förstöra på kalaser, på vällefmad, frässa upp. **-schméizen**,* *I. tr.* 1. smälta, smälta upp. 2. sammansmälta. **II. itr. s. smälta samman, sammanflyta. **-schméizung**, *f.* **-schméizen**,* *tr.* trösta sig öfver, glömma, smälta, öfvervinna. **-schmierén**,* *tr.* 1. smeta igen, tillsmeta. 2. använda till smörjning. 3. fullklottra. 4. slarfa bort. **-schmítz(heit)** = *Durchtrieb(heit)*. **-schmören**, *I. itr. s.* stekas, kokas för hårdt; *F* una förgås af hetta, blifva kokt. **II. tr. använda till stekning. **-schmúzen**,* *tr.* smutsa ned. **-schnäppen**,* *rfl.* försäga, förråda, röja sig. **-schnäuben**, **-schnäufen**,* *itr. s. o. rfl.* andas ut, fåsa ut, hämta andan. **-schnéiden**,* *tr.* 1. skära, klippa. 2. skämma bort vid tillklippningen. 3. klippa till, använda. 4. kastrera. *Verschmittener*: kastrat, evnuck. 5. *Wein* ~ förfalska vin. **-schnéidung**, *f.* **-schnéien**,* *tr. o. itr. s.* igensnöa(s), öfversnöa(s). **-schnúpfen**,* *tr.* 1. snusa upp. 2. förorsaka snufva hos. *Verschnupft sein*: hafva snufva. *F* una *das verschnupfte ihn*: det kom konom att studsas, gjorde honom villrådlig. **-schnúren**,* *tr.* 1. kanta med snören. 2. snöra igen. 3. gnm åtsnörning förstöra. **-schóllen** se *verschallen* 3. **-schónen**,* *tr. o. * itr. h.* med gen. förskona. **-schónen = verschónern**. **-schónéerer**, *-m.* förskönare. **-schónern**,* *tr. o. rfl.* göra (blifva) vackrare, förskóna(s). **-schón[e]rjung**, *f.* försköning. **-schónung**, *f.* försköning. **-schrángen**,* *tr.* 1. lägga i kors. 2. sammanslingra, sammanfläta, fläta i hvarannat. **-schránkung**, *f.* **-schráuben**,* *tr.* 1. skruva igen. 2. förstöra skruvgångorna på. *ist verschroben*. **-schráubung**, *f.* **-schréiben**,* *I. tr.* 1. till skrifning använda, förbruka; skriva upp, skriva. 2. skriva vilse. 3. skriva efter, rekvirera, (in)förskriva. 4. ordnara, föreskriva. 5. förskriva, skriftligen öfverlåta. **II. rfl.** förskriva sig. **-schréibung**, *f.* **-schréien**,* *tr.* utskrika, illa berykta. **-schréiung**, *f.* **-schróben**, *a.* vriden, tokig. **-schróbenheit**, *f.* vriden uppfattning, galenskap. **-schrómpeln**, **-schrómpfen**,* *I. itr. s.* skrupna, vissna, blifva rynkig. **II. tr. skrynkla. **-schúb**, *-[e]s, 0, m.* uppskof, anstånd. **-schúchtern**,* *tr.* skrämna, göra rädd. **-schúlden**,* *I. tr.* 1. skuldsätta. 2. *Im verschuldet sein*: stå i skuld till ngn. 3. vara skuld, orsak till, förskylla. 4. göra sig skyldig till, begå. *Was habe ich verschuldet?* hvad har jag gjort, brutit? 5. förtjäna. *Er***********

hat dies an dir verschuldet: han har gnm sitt uppförande mot dig förtjänat detta. **II. rfl.** 1. skuldsätta sig. 2. försynda sig, *an jm* el. *gegen jn*: mot ngn. -**schuldung**, *f.* -**schüstern**,* *tr.* *F* skämma bort, förfuska. -**schütten**,* *tr.* 1. spilla (ut), slä ut. *F* *blia. es bei ei. mit jm* ~ förlora ngns ynnest, blifva osams med ngn. 2. ösa öfver, öfverskylla, betäcka, begrafva, grusa. -**schüttung**, *f.* -**schwägern**,* *I. tr.* befrynda. **II. rfl.** blifva befryndad, slägt, komma i svägerlag. -**schwäg[e]rung**, *f.* -**schwären**,* *itr. s.* bulna. -**schwärmen**,* *I. itr. s.* upphöra att svärma, svärma slut. **II. tr.** svärma, rumla, *die Nacht*: hela natten. **III. rfl.** 1. flyga bort (om bisvärmar). 2. förstöra sig med rummel. -**schwärung**, *f.* bulnande. -**schwärzen**,* *tr.* 1. svärta, nedsvärta. 2. insmuggla. -**schwätzen**, -**schwätzen**,* *I. tr.* 1. prata bort. 2. omtala ngt som skulle förtigas, skvallra om. **II. rfl.** 1. försäga sig, ofrivilligt komma fram med. 2. uppehålla sig med prat. -**schwöben**,* *itr. s.* sväfvabort, försvinna, upplösa sig. -**schwéigen**,* *tr.* förtiga, förhemliga, dölja. *Jt verschwiegen.* -**schwéigung**, *f.* -**schwéigen**,* = *verprassen.* -**schwéllen**,* *itr. s.* svullna, svullna igen. -**schwémmen**,* *tr.* 1. bortspola; öfversvämma. 2. må. fördrifva.

verschwend[en],* *tr.* slösa med, förslösa. -**er**, -, *m.* slösare. -**erin**, -**nen**, *f.* slöserska. -**erisch**, *a.* slösande, slösaktig. -**ung**, *f.* slöseri.

verschwiegen, *a.* tystlåten, förtegen. -**heit**, *f.* tystlåtenhet, förtegenhet.

verschwimmen,* *itr. s.* upplösa sig, flyta samman. *Jt verschwommen.* -**schwinden**,* *itr. s.* försvinna. -**schwistern**,* *I. tr.* förbrödra, förvandla till bröder och systrar, befrynda, innerligt förena. *Verschwistert sein*: vara syskon. **II. rfl.** förbrödra sig, befryndas. -**schwisterung**, *f.* -**schwützen**,* *tr.* 1. svettas ut; *F* *blia.* blifva kvitt, glömma bort. 2. svettas, t. ex. *eine Stunde in Todesangst.* -**schwömen**, *a.* obestämd, sväfvande, oredig. -**schwömenheit**, *f.* obestämda gränser, oklarhet, oredighet. -**schwören**,* *I. tr.* 1. förbanna. 2. svära att ej, att underlåta; afsvärja. **II. rfl.** 1. sammansvärja sig. 2. svära, gå ed. *Sich hoch und teuer* ~ svära dyrt, vid allt hvad heligt är. -**schwör[e]ne(r)**, -**schwörer**, -, *m.* sammansvuren, konspirator. -**schwörung**, *f.* sammansvärjning. -**séchsfachen**,* *tr.* sexdubbla. -**séhen**, *a** *I. tr.* 1. förse; utrusta. 2. *Jn* ~ gifva ngn dödsakramentet, sista smörjelsen. 3. förestå, förvalta, sköta. 4. förbise, försumma, brista i ngt. *Es darin* ~, *da/s*: begå det felet, att, *es bei jm* ~ stöta ngn. 5. gå miste om, förlora, tappa. 6. se *II, 3.* **II. rfl.** 1. förse sig. 2. se vilse, misstaga sig. 3. *Sich* (vanl. dat.) *eines Dinges* (zu *jm*) ~ vänta ngt (af ngn). *Ehe ich mir's* (el. **mich's*) *versah*: innan jag viste ordet af.

4. *Sich auf etw.* (ack.) ~ vara beredd på ngt. **b)** -, *n.* misstag, förseelse. -**séhren**,* *tr.* skada, åsara. -**séichten**,* *itr. s.* uppgrundas. -**séndbär**, *a.* som kan försändas. -**sénden**,* *tr.* försända, afsända, expediera. -**sénder**, -, *m.* afsändare. -**séndung**, *f.* 1. afsändande. 2. sändning, transport, försändelse. -**séngen**,* *tr.* *itr. s.* sveda(s), bränna(s). -**séngung**, *f.* -**sénken**,* *I. tr.* sänka, ned(sänka, försänka. **II. rfl.** försänka sig, försjunka. -**sénkung**, *f.* -**séssen**, *a.* *Auf etw.* (ack.) ~ sein: vara begifven på, lysten efter, vurma för ngt. -**sétzamt**, *n.* pantlånegrättning, assistans. -**sétzbär**, *a.* flyttbar. -**sétzen**,* *I. tr.* 1. sätta vilse, på orätt ställe; kasta om. 2. flytta, förflytta, uppflytta. 3. försätta. *In die Notwendigkeit* ~ zu: nödga, tvinga att. 4. omflytta, låta byta om plats. 5. pantsätta. 6. försätta, uppblanda. 7. spärra, stänga. 8. *Jm einen Schlag* ~ ge ngn ett slag, *jm eins* ~ slå till ngn. 9. svara, genmäla, invända. -**sétzung**, *f.* -**séutzen**,* *tr.* suckande, med suckar och gråt tillbringa. -**sich[e]rer**, -, *m.* försäkringstagare. -**sichern**,* *tr.* försäkra, öfvertyga, *einer* (gen.) *Sache*: om ngt. *Sich eines Gegenstandes* ~ försäkra sig om, sätta sig i besittning af ngt. -**sich[e]rung**, *f.* försäkring. -**sichtbären**,* *tr.* göra synlig, åskådliggöra. -**sickern**,* *itr. s.* sippra ut. -**siechen**,* *itr. s.* gnm sjukdom aftyna, försmakta. -**sieden**,* *I. itr. s.* 1. koka bort, gam kokning af dunsta. 2. kokas för starkt. **II. tr.** 1. låta af dunsta gnm kokning. 2. koka för starkt, för mycket. 3. koka, använda till kokning. -**siedung**, *f.* -**siegbar**, *a.* som kan uttorkas, sina. *Nicht* ~ aldrig sinande, outtömlig. -**siegeln**,* *tr.* försegla. -**sieg[e]lung**, *f.* -**siegen**,* *itr. s.* sina, utsina. -**siegung**, *f.*

versifizieren,* *tr.* versifiera. -**ung**, *f.*

versilbern,* *tr.* 1. försilfra. *F* *blia. jm die Hände* ~ gifva ngn en handtryckning, muta ngn. 2. *F* förvandla till pengar, realisera, sälja. -**silberung**, *f.* -**simpeln**,* *itr. s.* *F* blifva dum, fördummas. -**singen**,* *I. tr.* sjunga bort, sjunga. **II. itr. h. o. rfl.** sjunga falskt. -**sinken**,* *itr. s.* försjunka. -**sinnbild[lich]en**,* *tr.* sinnebildligt framställa, symbolisera. -**sinnen**,* *rfl.* 1. fördjupa sig, försjunka. 2. *Sich einer* (gen.) *Sache* (von *jm*) ~ vänta ngt (af ngn). 3. besinna sig, tänka sig för. -**sinnlichen**,* *I. tr.* försinliga, a) åskådliggöra, göra påtaglig, b) göra sinlig. **II. itr. s. o. rfl.** blifva sinlig. -**sinnlichung**, *f.* -**sittlichen**,* *tr.* göra sedlig. -**sitzen**,* *I. tr.* försitta, förlora, försumma. **II. rfl.** sitta stilla för mycket. *Jt versessen.* -**söffen**, *a.* försupen. -**söhlen**,* *tr.* sätta sulor under, sula, halvesula. *F* *jm die Haut* el. *jm* ~ garfva skinet på, pryga ngn. -**söhlung**, *f.* -**söhnen**,* *tr.* försona. -**söhner**, -, *m.* försonare. -**söhnlich**, *a.* försonlig. -**söhnlichkeit**, *f.* försonlighet. -**söh-**

nung, *f.* försoning. **-sörgerin**, * *tr.* 1. förse, utrusta. 2. draga försorg om, få försörjd, skaffa plats åt, anställa. 3. sköta, förvalta. **-sörger**, -, *m.*, **-sörgerin**, *-nen*, *f.* en som drar försorg om ngt; fader, moder. **-sörgung**, *f.* 1. utrustande *m. m.* se *versorgen*. 2. försörjning, underhåll, uppehälle, utkomst. **-spåren**, * *tr.* spara, gömma; uppskjuta. **-spåten**, * *I. tr.* fördröja, försena. **II. tr. försenas, komma för sent. **-spåtung**, *f.* **-spåsen**, * *tr.* förtära, äta upp. **-spekulieren**, * *rf.* spekulera för högt, misslyckas i sina spekulationer. **-spänden**, * *tr.* utdela, skänka bort. **-spärren**, * *tr.* spärra, stänga. **-sperrung**, *f.* **-spelen**, * *tr.* 1. spela bort, spela, med spel tillbringa. 2. spela bort, förstöra på spel; *via. es* ~ förlora, tappa. **-spielet**, *a.* begifven på spel. **-spinnen**, * *I. tr.* spinna upp, spinna. **II. rf.** spinna in sig. **-splittern**, * *tr.* 1. förskingra, förstöra. 2. splittra, söndersplittra. **-splitterung**, *f.* **-spöten**, * *tr.* håna, göra narr af, bespotta, begabba. **-spötter**, *m.* begabbare, bespottare. **-spöttung**, *f.* bespottande, begabbande. **-sprächen**, *a* * *I. tr.* lofva. **II. rf.** 1. försäga sig. 2. lofva bort sig, förlöfva sig. *b* -, *n.*, *adv.* **-spréchung**, *f.* 1. löfte. 2. förlöfning. **-spréngun**, * *tr.* spränga, skingra. **-spréngung**, *f.* **-springen**, * *I. tr.* *Sich (dat.) den Fufs* ~ hoppa och vricka foten. **II. rf.** förirra sig. **-spritzen**, * *I. tr.* utgjuta. **II. rf.** splittras mot ngt, upplösas i stänk. **-sprüch**, *m.* 1. löfte. 2. förlöfning. 3. domslut. **-sprühen**, * *itr. s.* kringspridas, hvirfla bort. **-spülen**, * *tr.* skölja bort. **-spünden**, **-spünden**, * *tr.* sprunda. **-spüren**, * *tr.* spåra, märka, förnimma, spörja. **-spürlösen**, * *rf.* F spårlost försvinna, schappa. **-stätälchen**, * *tr.* förvärfva åt, införlifva med staten. **-stätällichung**, *f.* **-stählen**, * *tr.* ställa, stålsätta. **-stälten**, * *tr.* omgestälta, vanställa. **-stämpfen**, * *tr.* sönderstampa, krossa. **-ständig**, *-[e]s*, *0*, *m.* 1. förstånd; ytt, sans. *Nicht bei ~ e sein*: ej ha sitt förstånd i behåll, vara vriden. *Bei ~ e bleiben*: behålla sansen, *zu ~ e kommen*: återfå sansen. 2. mening, betydelse. **verständlig**, *a.* förståndig. **-igen**, * *tr. o. rf.* 1. *In von etw. (ack.)* ~ underrätta ngn om ngt, *jm über etw. (ack.)* *ei. einer (gen.) Sache* ~ upplysa ngn om ngt. *Sich* ~ göra sig begriplig, *sich gegen einander* ~ uttala sin ömsesidiga mening, förklara sig, utbyta tankar. 2. *Personen unter einander* ~ åstadkomma ömsesidigt förstånd mellan personer, förlika personer, *sich* ~ förklara sig, *sich mit jm über etw. (ack.)* ~ komma öfverens med ngn om ngt. **-igheit**, *f.* förstånd(ighet), förståndigt sätt. **-igung**, *f.* 1. underrättelse, upplysning. 2. ömsesidigt förstånd, förstående; öfverenskommelse. **-lich**, *a.* begriplig, klar, tydlig. **Allgemein** ~ allmänfattlig. **-lichkeit**, *f.* begriplighet, klarhet.**

verständnislos, *a.* oförståndig, meningslös.

Verständni[f]s, *-se*, *n.* 1. insigt, förstånd. 2. aftal, öfverenskommelse. 3. förhållande, förstånd. **-innig**, *a.* beroende på godt (ömsesidigt) förstånd. **-losigkeit**, *f.* brist på förstånd, på insigt. **-voll**, *a.* förstående.

ver|stän|kern, * *tr.* uppfylla med stank, förpesta. **-stärken**, * *tr.* förstärka, stärka, göra starkare, öka, höja. **-stärkung**, *f.* **-stättan**, * *tr.* förutna, tillstädja, tillåta. **-stäuben**, * *I. itr. s. o. rf.* 1. blifva dammig, öfverhöljas med dam. 2. damma bort, bortgå i form af dam. **II. vanl.** verstäuben, *tr.* 1. neddamma. 2. förvandla till dam, fint pulverisera; sönderslå, sönderdela, upplösa i småpartiklar, spruta med refräsjässör. **-stäuber**, -, *m.* refräsjässör. **-stäubung**, *f.* neddamning *m. m.* se *verstäuben*. **-stäuchen**, * *tr.* vricka. **-stäuchung**, *f.* **-stéck**, *-e*, *m. o. n.* 1. gömsle, gömställe, bakhåll. 2. ~ *spielen*: leka *a* kura gömma, *b*) titt ut. **-stécken**, * *tr.* gömma, dölja. **-stéckt**, *a.* dold, hemlig, försätlig, dolsk, inbunden, indirekt. **-stécktheit**, *f.* dold natur, dolskhet *m. m.* se *reg.* **-stéhen**, * *I. tr.* 1. förstå, uppfatta, förstå sig på, känna till, vara hemmastadd i. *Jm zu geben*: låta ngn förstå, *falsch* ~ missförstå, *er verstand das Ding unrecht*: han förstod sig ej på saken, *er versteht das Fahren*: han kör bra, är en skicklig körsven. 2. mena, *t. ex. was versteht man unter diesem Ausdruck?* hvad menas med detta uttryck? **II. rf.** 1. förstå sig själf. 2. *Sich mit jm* ~ komma öfverens med ngn. 3. [*Das*] *versteht sich*: det förstår sig, naturligtvis, *das versteht sich von sich selbst* *ei. F am Rande*: det är själfklart. 4. *Sich auf etw. (ack.)* ~ förstå sig på ngt. 5. *Sich zu etw.* ~ bekväma sig till, gå in på ngt. **-stéifen**, * *I. itr. s.* blifva stel, styf. **II. rf.** *Sich in* *ei. auf etw.* ~ stå fast vid, framhärda i ngt. **-stéigen**, * *rf.* 1. klättra för högt, klättra vilse. 2. *via.* vara förmäten, gå (för) långt, tilltro sig för mycket. *Er verstieg sich zur Behauptung, da/s*: han gick så långt att han påstod, var förmäten nog att påstå, att. **-stéigerer**, -, *m.* auktionist. **-stéigern**, * *tr.* bortauktionera, sälja på auktion. **-stéigerung**, *f.* 1. försäljning på auktion. 2. auktion. **-stéine**[r]n, * *I. tr.* förstena. **II. itr. s. o. rf.** förstenas. **-stéin**[er]ung, *f.* **-stéllbar**, *a.* flyttbar, rörlig. **-stéllen**, * *tr.* 1. flytta, rubba, ställa på orätt plats, låta byta om plats. 2. spärra, stänga. 3. vanställa. 4. förstålla, förvrida, förvränga, göra oigenkänlig. **-stélltheit**, **-stéllung**, *f.* förstållning. **-stérben**, * *itr. s.* dö, afliða. **Verstorbene**: död, afliden, *meine verstorbene Mutter*: min salig mor. **-stéuern**, * *tr.* betala skatt, tull för, låta förtullas. **-stéuerung**, *f.* **-stéiben**, * *itr. s.* = *verstäuben* 1, 2. **-stiegen**, *a.* förmäten, högtfärande. **-stiegenheit**, *f.* för-

müthenhet. **-stielen**, * tr. sätta skaft på. **-stimen**, * tr. o. *rfl.* förstämna(s). **-stimmtheit**, **-stimmung**, *f.* förstämning; dåligt lynne. **-stöcken**, * I. tr. förstocka, förhärda. II. *itr.* s. 1. ukna, mögla, få mögelfäckar. 2. *arv. rfl.* förstocka, förhärda sig, förstockas, förhärdas. **-stöcktheit**, **-stöckung**, *f.* förstockelse, förhärkelse, halsstarrighet. **-stöhlen**, *a.* 1. förstulen, hemlig, i smyg. 2. (mycket) tjufaktigt. **-stöpfen**, * I. tr. stoppa, igenstoppa, tillstoppa, täppa, tilltappa, förstoppa. II. *rfl.* stoppas, täppas, förstoppas. **-stöpselein**, * tr. korka. **-stören**, * tr. störa, rubba, bringa i oordning, ur jämvigten, förvirra. *Ein verstörtes Gesicht haben*, *verstört aussehen*: ha ett förstördt utseende, se förstörd ut. **-störtheit**, *f.* förstördt utseende. **-stöße**, *m.* fel, brott mot ngt, fät. **-stößein**, * I. *itr. h.* *Gegen etw.* ~ bryta, fela mot, brista i ngt. II. *tr.* bortstöta, utstöta, förskjuta. **-stößeung**, *f.* **-stréichen**, * I. *itr. s.* förflyta, förlida. *Verstrichen sein*: vara slut, vara förbi. II. *tr.* 1. stryka, bestryka, tillsmeta. *Die Fugen der Wand* ~ fogstryka väggen. 2. stryka öfver; fullklottra. **-stréichung**, *f.* **-stréuen**, * tr. strö, utströ, spilla. **-stréuung**, *f.* **-stricken**, * I. *tr.* 1. använda till stickning, sticka upp, sticka. 2. sticka orätt. 3. snärja, inveckla. II. *rfl.* 1. sticka vilse, göra fel i stickningen. 2. snärja in sig, invecklas. **-stréckung**, *f.* **-strómen**, * *itr. s.* rinna bort, förinna. **-studieren**, * tr. använda till, förstöra på studier. **-stümmeln**, * tr. stympa. **-stümm[e]lung**, *f.* **-stümmen**, * *itr. s.* förstummas. **-stümmeler**, -, *m.* en som stympar, stympare. **-stümmung**, *f.* förstummande. **-stützen**, * tr. 1. stubba, afhugga, akklippa. 2. komma att studa, göra villrådlig.

Versúch, *-e, m.* försök. **-en**, * I. tr. försöka, försöka sig på, pröfva, smaka, provfa, fresta, sätta på prof. *Sich (dat.) viel ~ försöka (sig på) mycket*. II. *rfl.* *Sich in, an, mit etw.* ~ försöka sig på ngt. **-er**, -, *m.* frestare, förledare. **-erin**, *-nen, f.* fresterska. **-seiwse**, *adv.* försöksvis, på försök. **-ung**, *f.* frestelse. *In ~ führen*: inleda i frestelse.

ver|südeln, * tr. nedsuda, nedsöla. **-sü[d]e]lung**, *f.* **-sümpfen**, * *itr. s.* blifva sank, kärraktig, träskartad; *bid. = verliederlichen* II. **-sümpfung**, *f.* **-sü[n]d[ig]en**, * *rfl.* försynda sig, *an jm*: mot ngn. **-sü[n]digung**, *f.* **-sünkenheit**, *f.* försjunkande, sjunket tillstånd, (sedligt) förfall. **-sülsen**, * tr. göra söt; *vanl. bid.* förljufva. **-sülsung**, *f.* **-tágen**, * tr. 1. ajurnera, uppskjuta. 2. hand. *Vertagt*: förfallen. **-tá-gung**, *f.* **-tándein**, * tr. slarfa bort, bortplöttra, förnöta. **-tánzen**, * tr. 1. *Die Nacht* ~ dansa hela natten. 2. dansa bort, t. ex. *seinen Kummer*. **-táuen**, * tr. sjo. förtöja. **-táumeln**, * tr. o. *rfl.* tillbringa(s), förspilla(s) i nöjenas hvirvel, i sinnesyra. **-táuschbar**, *a.*

som kan (kunna) utbytas mot ngt, mot hvarandra. **-táuschen**, * tr. 1. *Etw. gegen et. für et. mit et. um etw.* ~ utbyta ngt mot, ersätta sätta ngt med ngt. 2. förbyta, förväxla. **-táuschung**, *f.* **-táusendfachen**, **-táusendfáltigen**, * tr. tusendubbla. **-táeidigen**, * tr. försvara. **-táeidiger**, -, *m.* försvarare; advokat; respondent. **-táeidigung**, *f.* försvar. **-táeidigungswelse**, *I. f.* försvarssätt. II. *adv.* försvarsvis. **-táielen**, * tr. fördela, utdela, distribuera. **-táeller**, -, *m.* utdelare, distributör. **-táeilung**, *f.* fördelning. **-táeuern**, * tr. fördyra. **-táeuernung**, *f.* **-táeuftelt**, *a.* fördömd, förbannad, djävulsk. **-théi**, **-théu**, **-thie** = *vertei*; *verteu*; *vertie*. **-thúer**, -, *m.* slösare. **-thúerin**, *-nen, f.* slöserska. **-thúerisch**, **-thúlich**, *a.* slösande. **-thún**, * I. *itr. h.* 1. göra sin pligt. *Nichts ~ ingenting utträtta*. 2. *Etw. hat et. ist verhan*: det är slut, förbi med ngt. II. *tr.* 1. utdela. 2. slösa med, förlösa. **-táiefen**, * I. tr. göra djupare, urhålkas. II. *rfl.* 1. blifva djupare, urhålkas. 2. fördjupa sig. **-táiefung**, *f.* fördjupning, urhålkning. **-táieren**, * tr. o. *itr. s.* göra (blifva) djurisk, förfäa(s). **-táierung**, *f.* **-táilgbar**, *a.* möjlig att utplåna. **-táilgen**, * tr. utrotta, förgöra, tillintetgöra, förstöra, utplåna; F förtära, sluka, sätta i sig. **-táilger**, -, *m.* utrotare, tillintetgörare, förstörare. **-táitung**, *f.* utrotning. **-táóben**, * *itr. s. o. h.* rasa ut. **-táónen**, * *itr. s.* förklinga. **-tráckett**, *a.* 1. vriden, förvriden, ful, vanständig. 2. fördömd. **-trág**, *-e f.* 1. fördrag, fördragsamhet. 2. fördrag, öfverenskommelse, kontrakt, traktat. **-trágen**, * I. tr. 1. bära undan, draga af med. 2. slita ut. 3. fördraga, tåla, stå ut med. 4. förlika, bilägga. 5. öfverenskomma. II. *rfl.* 1. ingå förlikning, blifva sams. 2. vara sams, komma öfverens; om saker: passa ihop. **-tráglich**, *a.* 1. om personer: fördragsam, lätt att komma öfverens med, godmodig, foglig, fredlig. 2. om saker: öfverensstämmande, sammanpassande. **-tráglichkeit**, *f.* 1. fördragsamhet, godmodighet, fredligt sinne. 2. öfverensstämmelse, samhörighet. **-trágsmätsig**, *a.* fördragsenlig. **-tráuen**, *a** I. *itr. h.* *Jm et. auf jm* ~ lita på, hafva förtroende till ngn. *~d*: tillitsfull. II. *tr.* anförtra b) -, *n.* förtroende. *Auf et. in jm et. zu jm* ~ *haben*: hafva, hysa förtroende till ngn. **-tráuensvoll**, *a.* förtroendefull. **-tráuern**, * I. tr. i sorg tillbringa. II. *rfl.* förtäras af sorg. **-tráulich**, *a.* 1. förtroende-, tillitsfull. 2. förtrolig, intim, familjär. **-tráulichkeit**, *f.* förtrolighet, intimt, familjärt sätt. **-tráumen**, * tr. drömma bort. **-tráut**, *a.* 1. förtrolig, förtrogen. 2. betrodd, ansedd, pålitlig. **-tráutheit**, *f.* förtrolighet, förtrogenhet. **-tréiben**, * tr. 1. fördrifva, drifva, utdrifva, betaga. 2. hand. afsätta, omsätta, sälja. **-tréibung**, *f.* **-tréiten**, * tr. 1. *Sich (dat.) den Fuß* ~ vricka foten. 2. trampa sönder. 3. *Jm*

den Weg ~ ställa sig i vägen, spärta vägen för ngn. 4. representera, ställföretråda. Die Stelle *js* ~ *et. jn* ~ tråda i ngn's ställe, sköta ngn's tjänst, vikariera för ngn, ersätta ngn. 5. *Jn, js Sache* ~ åtaga sig ngn's sak, uppträda till försvar för ngn. -**tréter**, -, *m.* ställföreträdare, vikarie, representant, ombud; sakkörare, försvarare. -**tréterschaft**, *f.* representation. -**trétung**, *f.* vikariat; representation; vrickning *m. m.* se *vertreten*. *In* ~ *des*: i stället för. -**trieb**, [-*e*], *0, m.* hand. omsättning. -**trinken**,* *tr.* suppa upp. *Seine Sorgen* ~ dränka sina sorger i bägaren. -**tröcknen**,* *itr. s.* förtorkas, torka bort, vissna. -**tröcknung**, *f.* -**trödeln**,* *tr. 1.* slarfva bort. 2. sälja sin kudmakare. -**trösten**,* *I. tr.* hänvisa till framtiden, trösta, uppehålla med fagra löften. *In auf etw.* (ack.) ~ inge ngn hopp om ngt, hänvisa ngn till ngt. **II. rfl.** *Sich einer* (gen.) *Sache* ~ förtrösta, lita på ngt, *sich auf etw.* ~ hoppas på, göra sig förhoppning om, trösta sig med ngt. -**tröstung**, *f.* ~ *auf die Zukunft*: hänvisning till, växel på framtiden. -**trümpfen**,* *tr.* *Alle seine Trümpfe* ~ spela ut alla sina trumfar. -**tuschen**,* *tr.* dölja, förhemliga, bemantla, nedtysta. -**tuschung**, *f.* -**übeln**,* *tr. Jm etw.* ~ förtänka ngn ngt, blifva ond, stött på ngn för ngt. -**üben**,* *tr.* föröfva, utöfva, begå. -**über**, -, *m.* föröfvare, gärningsman. -**übung**, *f.* föröfvande.

verún|ähnlichen,* *tr.* göra olika, vanställa. -**ähnlichung**, *f.* -**edeln**,* *tr. o. rfl.* göra (blifva) oädel, vanställa(s). -**ehren**,* = *entehren*. -**einigen**,* = *entzweien*. -**glimpen**,* *tr.* förklena, missfirma, tala illa om, förolämpa. -**glimpfung**, *f.* -**glücken**,* *itr. s.* förolyckas; misslyckas. -**glückung**, *f.* -**heiligen**,* *tr.* vanhelga. -**reinigen**,* *tr.* förorena, oreña, smutsa ned. -**reinigung**, *f.* -**stalten**,* *tr.* vanställa. -**staltung**, *f.* -**treuen**,* *tr.* otroget förvalta, förskingra, undansnilla, försnilla. -**treuer**, -, *m.* förskingrare, försnillare. -**treuung**, *f.* förskingring, försnillning. -**zieren**,* *tr.* vanpryda.

verursach|en,* *tr.* förorsaka, föranleda, framkalla. -**er**, -, *m.* upphofsman, orsak, anledning. -**ung**, *f.* förorsakande, anledning.

verur|t[h]eillen,* *tr.* döma, fälla, saktfälla. -**ung**, *f.*

ver|wéttern,* *rfl.* *Sich mit jm* ~ komma i svågerlag, blifva slägt med ngn. -**vielfachen**, -**vielfältigen**,* *tr. o. rfl.* mångfaldiga(s), mångdubbla(s). -**vielfachung**, -**vielfältigung**, *f.* -**vierfachen**,* *tr.* fyrdubbla.

vervö|llkommlich, *a.* mäktig af fulländning. -**kommen**,* *tr.* fullkomna, fullända, utbilda. -**kommer**, -, *m.* fulländare, utbildare. -**kommnung**, *f.* utbildning, fulländning. -**ständigen**,* *tr.* fullständiga, komplettera. -**ständigung**, *f.* -**zähligen**,* *tr.* göra fulltaliga.

ver|wächen,* *tr.* vakande tillbringa, vaka. -**wächsen**,* *I. tr. 1.* växa ur. 2. *Er hat seine Nar-*

be ~ hans ärr har växt, gått bort. **II. rfl.** 1. växa för fort. 2. *Sich zu etw.* ~ utbilda sig till ngt nat, vanställas till ngt. 3. *Sich mit etw.* ~ växa ihop med ngt. **III. itr. s.** 1. växa igen, gro igen, sluta sig; läkas. 2. *Mit etw.* ~ öfverväxas, öfverdragas med ngt. 3. växa ihop, samman. 4. blifva förvuxen, puckelryggig, ofärdig; missbildas, växa krokig. -**wachsenheit**, *f.* missbildning, vanskaplighet, ofärdighet. -**wägen**,* *tr.* sätta på spel. -**wägen**,* *I. tr.* väga till. **II. rfl.** 1. väga vilse. 2. *Sich einer* (gen.) *Sache* ~ väga, djärfvas, vara förmäten nog att göra ngt.

Verwähr, [-*e*], *0, m.* förvar, förvaring. -**en**,* *I. tr.* förvara, bevara, gömma, skydda. **II. rfl.** *Sich gegen etw.* ~ 1. skydda sig mot ngt. 2. protestera, inlägga gensaga mot ngt. -**er**, -, *m.* förvarare, vaktare. -**lich**, *adv.* i förvar. -**lösen**,* *tr.* försumma, vårdslösa, vanvärda. -**lösung**, *f.* -**sam**, [-*e*], *0, m.* *Im ei. in* ~ i förvar. -**ung**, *f.* 1. förvaring, förvar. *In in* ~ *nehmen*: häkta. 2. protest, gensaga.

ver|wäisen,* *I. itr. s.* mista sina föräldrar, blifva föräldralös, öfvergifven. **II. tr.** *Jn* ~ beröfva ngn hans föräldrar. *In einer* (gen.) *Sache* ~ beröfva, frantaga ngn ngt. *Verwaist*: faderlös, moderlös, föräldralös, öfvergifven, ensam. -**wäisung**, *f.* -**wällen**,* *tr.* förvälla. -**wällung**, *f.* -**wälten**,* *tr.* förvalta. -**wälter**, -, *m.* förvaltare. -**wältung**, *f.* förvaltning, administration. -**wältungsweg**, *m.* *Auf dem* ~ *e*: på administrativ väg. -**wändeln**,* *I. tr.* förvandla. **II. rfl.** förvandlas, förvandla sig. -**wändlung**, *f.*

verwändt, *a.* slägt, beslätad; samstämmig, likartad, liknande. -**e(r)**, (adj. böja.) *m. o. f.* släktting, frände, anförvänt. -**in**, -**nen**, *f.* kvinnlig släktting. -**schaft**, *f.* 1. släktkap, frändskap. 2. slägt, släktingar. -**schaftlich**, *a.* släktskaps-, *t. ex.* ~ *e Beziehungen*: släktskapsförhållanden.

ver|wären,* *tr.* varna. -**wärnung**, *f.* -**waschen**, *a*)* *I. tr. 1.* använda till tvätt, tvätta upp. 2. tvätta bort, ur. 3. förstöra i tvätten. 4. må. fördrifva. **II. rfl.** gå bort i tvätten. *b*) *a.* obestämd, sväfvande, urblekt, urlakad. -**waschenheit**, *f.* obestämdhet. -**wässern**,* *I. tr.* vattna för starkt, blanda för mycket vatten i; bna. urvattna, göra fadd. **II. itr. s.** blifva urvattnad, urlakad, innehållslös, fadd. -**wében**,* *tr. 1.* använda till väfnad, väfva upp. 2. öfverdraga med (spindel)väf. 3. sammanslingra, fläta i hvarannat. -**wébung**, *f.* -**wéchseln**,* *tr. 1.* förväxla; förbyta, bortbyta. *Zum* ~ *ähnlich*: förvillande lik. 2. växla, växla bort. -**wéchs[el]ung**, *f.* -**wégen**, *a.* (o)förvägen, djärf. -**wégenheit**, *f.* (o)förvägenhet, djärfhet. -**wégentlich**, *adv.* öföfvägen, djärf. -**wéhen**,* *tr. o. itr. s.* blåsa bort;

blåsa igen. **währen**, * *tr. Jm etw.* ~ förbjuda ngn ngt, hindra ngn att göra ngt. **wéichen**, * *sv. I. itr. s.* bliuva alltför mjuk, uppblött. **II. tr.** för mycket uppmjuka, uppblöta. **wéichlichen**, * *tr. o. rfl.* förvekliga(s). **wéichlichung, f. -wéigern**, * *tr.* vägra, förvägra, neka. **wéigerung, f. -wéigern**, * *tr.* vägra, afslag. **wéillen**, * **I. tr.** uppehålla, fördröja. **II. itr. h. o. rfl.** uppehålla sig, vistas. **wéinen**, * **tr. 1.** Thränen ~ utgjuta tårar. **2. Eine Stunde** ~ gråta en timme. **3. gråta ut, ge luft i tårar** åt. **4. Sie hat ihre Augen verweint**: hennes ögon se förgråta ut. **Verweinte Augen**: förgråta ögon. **wéis**, -e, *m.* tillrättavisning, tadel, klander. **wéisen**, * **tr. 1.** hänvisa, *jn an jn*: ngn till ngn. **2.** förvisa, landsförvisa; relegera. *Aus dem Lande ei. des Landes* ~ landsförvisa. **3. Jm etw.** ~ tillrättavisa, tadla ngn för ngt. **wéising, f. -wélken**, * *itr. s.* vissna, vissna bort. **wélkung, f. -wélschen**, * *tr.* förväl-ska, romanisera, gifva en välsk prägel åt. **wélschung, f. -wéltlichen**, * **I. tr. 1.** förvärldsliga, gifva en världsliq prägel. **2.** sekularisera, indraga till staten. **II. itr. s.** blifva världsliq, få en världsliq prägel, anstrykning. **wéltlichung, f. -wéndbar**, *a.* användbar. **wéndbarkeit, f.** användbarhet. **wénden**, * **I. tr. 1.** vända bort. **2.** vända om, upp och ned. *Die verwandte Hand*: handens afvigsida. **3.** använda. **II. rfl. Sich für jn** ~ lägga sig ut för ngn, *bei jm*: hos ngn, **wéndung, f. -wérfen**, * **I. tr. 1.** kasta omkring, hit och dit, bort. **2.** förkasta; ogilla; för-döma. **II. rfl. 1.** kasta vilse. **2.** blifva krogig, sned. *Str. verworfen*. **wérflich**, *a.* förkastliq. **wérflichkeit, f.** förkastlighet. **wérfung, f.** förkastande *m. m. se verwerfen*. **wért[h]en**, * **tr. 1.** göra bruk af, använda. **2.** realisera, förvandla till penningar. **wért[h]ung, f. Keine** ~ *für etw. haben*: ej kunna använda ngt. **wésen**, * **I. itr. s.** upphöra att vara till; öfvergå i förruttelse, multna, ruttna. **II. tr.** förvalta, förestå. **wésen**, -, *m.* förvaltare, föreståndare, administrator. ~ *des Reichs*: riksföreståndare. **wéslich**, *a.* underkastad förruttelse, förgängliq. **wéslichkeit, f.** förgänglighet. **wesung, f.** förruttelse *m. m. se verwesen*. **wétten**, * **tr. 1.** slå, hålla vad om, våga. **2.** förlora på vad. **wéttert**, *a.* **1.** fördömd, förbannad. **2.** förvitt-rad. **wíchen**, * *a.* förliden, förlutten, sist. **wíckeln**, * *tr.* förveckla, inveckla, trassla in. **wíck[e]lung, f. -wíegen**, * *tr.* våga till. **wíldern**, * *itr. s. o. rfl.* förvildas, blifva vill, förfalla. *Verwildert*: förvildad, rå, ohysad, förfallen. **wílderung, f. -wílligen**, * *tr.* bevilja. **wínden**, * *tr. 1.* sammanslingra, hopflåta. **2.** öfvervinna, smälta. **wírken**, * **tr. 1.** förverka. **2.** väl förtjäna. **3.** begå. **4.** bearbeta. **wírklichen**, * *tr. o. rfl.* förverkliga(s), realisera(s). **wírklichung, f. -wírren**, * **I. tr.** förvirra, *a)* bringa viller-

valla, oreda i, inveckla, intrassla, *b)* bringa ur fattningen, göra förlägen. **II. rfl.** råka i förvirring. **wírrung, f.** förvirring, oreda, villervalla. **wírt[h]schaften**, * *tr.* hushålla illa med, förstöra. **wírt[h]schaftung, f. -wí-schen**, * **I. tr. 1.** stompera, med stomp fördrifva. **2.** utplåna, utsudda, fördunkla, hopröra. **II. rfl.** utplånas, fördunklas. **wíschung, f. -wítttern**, * **I. itr. s.** förvittra. **II. tr.** jsg. bestryka med vittring. **wíttterung, f. -wít[t]wen**, * *tr. o. itr. s.* göra till (blifva) enklung, enka. *Verwitwet*: enklung, enka; *bin*: ensam, öfvergifven, *die verwitwete Königin*: enke-drottning. **wít[t]wung, f. -wítzeln**, * *tr. vt-sande* förvränga, förlöjliga. **wógen**, **I. = verwegen**. **II. itr. s.** böljande, svallande försvinna, upplösas; om toner: förklinga. **wóhnen**, * *tr.* förstöra ngt *gnm dass* beboende, *t. ex. ein Zimmer*. **wóhnen**, * *tr.* skämma bort. **wóhtheit, f.** själfsväldigt sätt, ovanor. **wóhnung, f.** bortskämande. **wólben**, * *tr.* öfverhålfva. **wórfen**, *a.* förkastad, förkastliq, nedrig, gemen, usel. **wórfenheit, f.** nedrighet *m. m. se föreg.* **wórrén**, *a.* förvirrad, oredig. **wórrénheit, f.** oredighet. **wóhlen**, * **I. tr.** rota i, bringa i ordning. **II. rfl. Sich** ~ *in etw.*: gräfvä ned sig, fördjupa sig i ngt.

verwúndliq, *a.* sårbar, ömtålig. **-en**, * *tr.* såra; skåra, sticka *m. m.* **-erlich**, *a.* förunderliq, förvånande. **-ern**, * **I. tr.** förundra, förvåna. **II. rfl.** förvåna sig, förvånas. **-erung, f.** förundran, förvåning. *In* ~ *setzen*: förvåna. **-ung, f.** **1.** sårande. **2.** sår.

verwúnschen, * **tr. 1.** part. *pf. verwünscht* o. *verwunschen*, förtrolla. **2.** fördöma, förbanna. **wúnschung, f.** **1.** förtrollning. **2.** förbannelse. **wúrzen**, * *itr. s. o. rfl.* slå rötter, rotfästa sig. **wúrzen**, * **tr. 1.** krydda för starkt. **2.** göra fadd, smaklös. **wústen**, * *tr.* föröda, ödelägga. **wúster**, -, *m.* ödeläggare, härjare. **wústung, f.** förödelse, ödeläggelse, härjning. **-zágen**, * *itr. h.* misströsta, blifva försagd, modfald, förtvifva. **-zágt**, *a.* försagd, modfald, klenmodig. **-zágtheit, f.** försaghet *m. m. se föreg.* **-záhlen**, * *rfl.* räkna vilse. **-záhlung, f. -záhnen**, * **I. tr.** förse med kuggar. **II. itr. h.** få de sista tänderna. **-záhnung, f. -zánken**, * **I. tr.** träta, *den Morgen*: hela morgonen. **II. rfl.** blifva osams. **-zápfen**, * **tr. 1.** tappa, utskänka. **2.** hopfoga, hop-sinka. **-zápfung, f. -zárteln**, * *tr.* skämma bort, klena med, förvekliga. **-zárt[e]lung, f. -záubern**, * *tr.* förtrolla. **-záuberung, f. -záunen**, * *tr.* inhägna. **-záunung, f.** inhägnad. **-zéchen**, * *tr.* supa upp; använda till spurning. **-zéhnfachen**, * *tr. o. rfl.* tiödobbla(s). **-zéhnfachung, f. -zéhr**, [-e]s, *0, m.* förtäring. **-zéhren**, * *tr. o. rfl.* förtära(s). **-zéhrung, f. -zéichnen**, * **I. tr. 1.** rita illa. **2.** upprita, rita. **3.** anteckna, notera. **II. rfl.** rita vilse.

-zéichni[*]*s, -se, *n.* förteckning. -zéichnung, *f.* anteckning *m. m.* se *verzeichnen*. -zéihen,* *tr.* förlåta. -zéihlich, *a.* förlåtlig. -zéihlichkeit, *f.* förlåtighet. -zéihung, *f.* förlåteelse. -zéirren,* *tr. o. rfl.* förvrída(s), vanställa(s). -zéirrung, *f.* -zéitteln,* *tr.* slarfa bort, bortplöttra. -zéitt[e]lung, *f.* -zéitlich, -*e, m.* afsägelse, afträdelse. *Auf etw.* (ack.) ~ *leisten* *ei. thun:* afstå från, afsäga sig *ngt.* -zéichten,* *itr. h.* *Auf etw.* ~ afstå från, afsäga sig *ngt.* -zichteistung, *f.* = *Verzicht*. -ziehen,* *I. tr.* 1. uppfostra illa, skämma bort. 2. förändra, förvrída. *Den Mund zum Lächeln* ~ draga på munnen till ett leende. *Sich* (dat.) *eine Sehne* ~ sträcka en sena. 3. hopvrída, hopflåta. *II. rfl.* 1. slå sig (om *tr. m. m.*), bägna, krokna, skufva sig, komma i olag, förvrída. 2. så småningom försvinna, gå bort, draga sig undan; F skudda stoftet af sina fötter, draga sig ur spelet. 3. draga ut på tiden, gå långsamt. *III. itr. s.* 1. flytta, t. ex. *in die Stadt:* till staden. 2. = *II, 3.* -ziehung, *f.* -zíeren,* *tr.* 1. pryda, smyka. 2. öfverlasta med prydnader. -zíerung, *f.* prydnad, dekoration, ornament, grannlát. -zíeffern,* *tr.* skriva med chifferskrift. -zíimmern,* *tr.* förtimra. -zíinken,* *tr.* 1. förzinka, öfverdraga med zink. 2. hopsinka, hopfoga. -zíinkung, *f.* -zíinnen,* *tr.* förtenna. -zíinnung, *f.* -zíinsen,* *I. tr.* förränta, betala ränta för. *II. rfl.* vara räntebärande. -zíinslich, *a.* som ränta betalas för. ~ *ausleihen* *ei. anlegen:* låna ut mot ränta. -zíinsung, *f.* förräntande. -zíitern,* *itr. s.* darrande förklinga. -zógerlich, *a.* långsam. -zógern,* *I. tr.* fördröja, uppskjuta. *II. rfl.* dröja, fördröjas, låta vänta på sig. -zógerung, *f.* fördröjande, dröjsmål, uppskof. -zóllbar, *a.* underkastad tull. -zóllen,* *tr.* förtulla. -zóllung, *f.* -zótteln,* *tr.* hopröra, bringa oröda i, hoptrassla. -zóucken,* *tr.* konvulsivt förvrída. -zóucken,* *tr.* hänrycka. -zóückung, *f.* konvulsivisk ryckning, konvulsion. -zóückung, *f.* hänryckning. -zóúg, *m.* 1. uppskof, dröjsmål. 2. förklemdt, bortskämdt barn, mors-, farsgris. -zóúpfen,* *tr.* göra línneskap af. -zóúffeln,* *itr. h. o. s.* förtvifla, misströsta, *an etw.* om *ngt.* -zóúfflung, *f.* förtviflan. -zóúfflungsvoU, *a.* förtvifad. -zóúigen,* *rfl.* förgrena sig. -zóúigung, *f.* förgrening. -zóúergen,* *itr. s.* blifva förkrympt, dvärgartad. -zóúicken,* *tr.* hoptrassla, intrassla. *Verzwick:* trasslig, kinkig, bisarr, tokig. -zóúicktheit, *f.* intrassladt skick, kinkig, bisarr sak. **Vesper**, -*n, f.* vesper, aftonsång; *afton* -*brot, n.* aftonvard. -láuten, *n.* vesperringning, ringning till aftonsång. -*n, sv. itr. h. o. tr.* spisa (till) aftonvard. -*stunde, -zeit, f.* vesper(timme), aftonstund, afton. **Vestálin**, -*nen, f.* vestal. **Veste** se *Feste*.

Veterán, -*en* *ei. -s, -en, m.* veteran. -*enschaft, f.* 1. egenskap af veteran. 2. samtliga veteraner.

Veterinárl, -*e, m.* veterinär, djurläkare.

Veto, -[*s]*, -*s, n.* veto.

Vettel, -*n, f.* káring, liderlig kvinna, kvinsperson.

Vetter, -*s* *ei. -n, -n, m.* 1. kusin. 2. * slágtning. -*lich, a.* såsom kusin; kárvánlig. -*n, sv. tr.* kalla kusin. -*schaft, f.* 1. egenskap af kusin, slágtskap. 2. samtliga kusiner, slágt.

Vexier|becher, *m.* tantalusbägare, glas med dubbelbottnar. -*en, sv. tr.* plåga, trakassera, draga vid násan, gyckla med, narra. -*erel, -en, f.* trakasseri, narrspel, gyckel, drift. -*glas, n.* = *Vexierbecher*.

Vezier, -*e, m.* vesir.

vgl. förkortn. = *vergleiche:* jämför (*jfr*).

Viadúkt, -*e, m.* viadukt.

vibriéren, *sv. itr. h.* vibrera.

Vice, vice(-). -*könig, m.* vicekonung.

vidiéren, *sv. tr.* teckna vidí under, godkánna.

vidimier|len, *sv. tr.* vidimera, intyga. -*ung, f.*

Vieh, -[*e]*s, *0, n.* boskap, kreatur, få. *Ein gutes* ~ ett beskedligt krák. -*arzt, m.* djurläkare. -*ausstellung, f.* kreatursutställning, landtbruksmöte. -*haft, a.* 1. djurisk. 2. fáaktig. -*heit, f.* djuriskhet, djur(en). -*hof, m.* ladugård. -*isch, a.* djurisk. -*knecht, m.* ladugårdsdräng, oxdräng. -*mágd, f.* ladugårdspiga. -*máfsig, a.* fáaktig. -*schaden, m.* 1. förlust på, af boskap. 2. af boskap förlorad skada. -*seuche, f.* boskapsjúka, -*pest. -stall, m.* ladugård. -*stamm, m.* kreatursras. -*stand, m.* kreatursuppsättning. -*sterben, n.* dödlighet bland kreatur. -*trift, f.* 1. (rátt till) boskapsbete. 2. väg till betesmark. 3. boskapsdrift. 4. = *roy*. -*weide, f.* betesmark, kreatursbete. -*zucht, f.* boskapskötsel. -*züchter, m.* en som driver boskapskötsel, lägger på kreatur.

viel, *a.* mycken, mycket, mángen. *Nicht ~es sondern* ~ ej mángahanda men mycket, *ein bißchen* ~, *etwas* ~, *ein wenig* ~ något väl mycket, *gar* ~ ganska mycket, *so ~ ich weis, so ~ ich gehört habe:* såvíd jag vet, efter hvad jag hört, *um so ~ zu schmal:* så mycket för smal, *es ist mir gleich* ~ det gör mig detsamma, är mig likgiltigt. -*armig, a.* mángarmad. -*ártig, a.* rik på arter. -*ástig, a.* mánggrenig. -*bándig, a.* bestående af mánga band, volumnös. -*bedeutend, a.* 1. vigtig, betydelsefull. 2. mángtydig. -*beschäftigt, a.* mycket sysselsatt, upptagen. -*blátt[e]rig, a.* mángbladig, bladrik. -*deutig, a.* mángtydig. -*deutigkeit, f.* mángtydighet. -*eck, n.* mánghörning. -*eckig, a.* mánghörning. -*erlei, a.* mángahanda, mánga slags. -*esser, m.* storätare. -*esserel, f.* glupskhet. -*fach, fáttig, a.* mángfaldig, flerfaldig, upprepad. -*fachheit, fáttigkeit, f.* mángfald, ri-

kedom. -farbig, *a.* mångfärgad. -flächner, *m.* polyeder. -förmig, *a.* mångformig. -fräls, *m.* filtras, *a)* järt, *b)* storätare. -fresser, -, *m.* storätare. -gelenkig, *a.* mångledad. -geliebt, *a.* högt älskad. -genannt, *a.* ofta omnämd, berömd. -gereist, *a.* vidtberest. -geschäftig, *a.* mycket sysselsatt. -gestaltig, *a.* mångformig. -gliederig, *a.* mångledad. *Mat.* ~ *Größe*: polynom. -götterrel, *f.* mångguderier. -heit, *f.* mängd. -herrschaft, *f.* mångvälde. -hufer, *m.* zool. flertåigt höfdjur. -hutig, *a.* zool. flertåigt (om höfdjur). -jährig, *a.* mångårig. -kantig, *a.* mångkantig. -köpfig, *a.* månghöfdad. -leicht, *adv.* kanske, kanhända. -liebchen, -, *n.* filipin. *Guten Morgen* ~! filipin! *ein* ~ *essen*: spela filipin. -löch[e]rig, *a.* försedd med många hål. -mal = *vielmals*. -malig, *a.* ofta upprepad, ofta återkommande, flerfaldig. -mäls, *adv.* ofta, många gånger. -männerel, *f.* en kvinnas äktenskap med flere män. -mehr, *adv.* snarare, i stället, tvärtom. -namig, *a.* som har många namn. -reihig, *a.* mångradig. -sagend, *a.* mycket sägande, betydelsefull. -saitig, *a.* mångsträngad. -samig, *a.* mångfröig. -schallig, *a.* som har flera skal. -schreiber, *m.* mångskrivare, med skrifklåda behäftad person. -schreiberel, *f.* mångskrifver, skrifklåda. -seitig, *a.* mångsidig. -seitigkeit, *f.* mångsidighet. -silbig, *a.* mångstafvig. -sprachig, *a.* (skrifven) på flera språk. ~ *es Wörterbuch*: polyglottordbok. -sprecher, *m.* pratmakare, storskräflare. -stimmig, *a.* mångstämmig. -teilig, *a.* mångdelad. -thuer, *m.* en som har många järn i elden. -thuerel, *f.* alltför mångsidig verksamhet. -umfassend, *a.* vidtomfattande. -verhelisend, *a.* mycket lofvande. -vermögend, *a.* som förmår mycket, mäktig. -versprechend, *a.* mycket lofvande. -weiberel, *f.* månggifte. -wissend, *a.* som vet mycket. -züngig, *a.* som har många tungor.

vier, I. utan följ. subst. *str.* -e, *a.* (oböjll. grundtal, substantiveradt i dat. *vieren*) fyra. *Zu* ~ *nen*: fyra och fyra. *Mit* ~ *en fahren*: åka efter spann, *alle* ~ *ne von sich strecken*: sträcka ut sig. II. -en, *f.* fyra (stfira). *Betr.* sma. *str.* sma. med *drei*. -eck, *n.* fyrhörning, fyrkant. -eckig, *a.* fyrhörnig, fyrsidig, fyrkantig. -er, -, *m.* fyra (stfira) *m.* *m.* *str.* *Fünfer*. -eriel, oböjll. *a.* fyra-handa, fyra sorters. -fülsig, *a.* fyrfotad, fyrbent. -fülsler, -, *m.* fyrfotadjur. -gespann, *m.* fyrspann. -händig, *a.* fyrhändig. -te, *a.* (ordningstal) fjärde. -teil(en) se *viertel*(n).

Viertel, I. -, *n.* 1. fjärdedel. 2. kvart. *Es ist ein ~ auf zwei*: klockan är en kvart på tu, en kvart öfver ett. 3. kvarter (män., stadskvarter). II. oböjll. *a.* fjärdedels. -bogen, *m.* fjärdedels ark. -elle, *f.* kvarter (gräddels ain). -jährl, *n.* fjärdedels år, kvartal, tre månader. -jährig, *a.* tre månader gammal. -jährlich, *a.*

återkommande hvarje kvartal, kvartals-, *a.* ex. ~ *es Gehalt*: kvartalslön, ~ *ne Miete*: kvartalsshyra. -mölle, *f.* fjärdingsväg. -n, *sv. I.* *tr.* dela i fjärdedelar, fyrdela. II. *itr.* *h.* slå kvartarne. -stünde, *f.* kvart. -takt, *m.* fjärdedels takt.

vierlitens, *adv.* för det fjärde. -ung, *f.* fyrdelning, kvadratur, kvadrat, fyrkant. -zehn, *a.* fjorton, *str.* *funfzehn* *n.* -zig, *a.* fyrtio, *str.* *funfzig* *n.*

vigillant, *a.* vaksam. -anz, *o.* *f.* vaksamhet.

Vigillie, -n, *f.* katolsk gudstjänst på högtidsaftnar. -ieren, *sv. itr.* *h.* vara vaksam, vaka.

Vignotte, -n, *f.* vignett.

Vikár, -e, *m.* 1. vikarie. 2. vice pastor. -lát, -e, *n.* vikariat. -ieren, *sv. itr.* *h.* vikariera.

Viktuálien, *pl.* lifsmedel, viktualier. -händler, *m.* hökare.

Villa, -s ei. ~ *len*, *f.* villa, landtställe.

Viólla, ~ *len*, *f.* altfiol. -e, -n, *f.* 1. = *roeg*. 2. viol. -étt[en], *a.* violett. -ine, -n, *f.* violin, fiol. -inist, -en, *m.* -inistin, -nen, *f.* violinist. -oncél[il]o], -o[s] ei. -[s], -[o]s, *n.* violoncell.

Viper, -n, *f.* huggorm.

virtuós, *a.* skicklig, färdig, konstnärlig. -[e], -en, *m.* virtuos. -enhafft, *a.* virtuoslilik. -ität, -en, *f.* virtuositet, färdighet.

Visliér, -e, *n.* visir. -ieren, *sv. I.* *tr.* 1. visera. 2. mäta, justera. II. *itr.* *h.* *Nach etw.* ~ *rikta* blicken på ngt. -ierer, -, *m.* justerare. -ierung, *f.* visering; justering. -lön, -en, *f.* vision, syn, uppenbarelse. -itation, -en, *f.* visitation, besigtning. -ite, -n, *f.* visit, besök. -itieren, *sv. tr.* visitera, genomsöka, besigtiga. -itierung, *f.*

Vitriól, -e, *m.* o. *n.* vitriol.

v. J. förkorta. = *vorigen Jahres*: förlidet år.

Vilfs, -e, *n.* fall, skinn. *Das goldene* ~ *gyl-lene* skinn.

Vogel, -t, *m.* fågel. *Bna. loser* ~ *lätt sinnig* sälle, *lustiger* ~ *glad* gosse; *ordpr.* *es ist ihm so wohl wie dem ~ im Hanfsamen*: han mår som en prins i en bagarbod. -beere, *f.* 1. rönn. 2. rönnbär. -deuter, *m.* angur, tecken-tydare. -fang, *m.* fågelfänge, -fångst. -fänger, *m.* fågelfångare. -frel, *a.* fågelfri. -hörd, *m.* en med lockfåglar och slagnät försedd plats till fågelfångst. -kirsche, *f.* 1. fågelbär. 2. fågelbärstråd. -leicht, *a.* lätt som en fågel. -miere, *f.* bot. nata (Stellaria media). -schau, *f.* 1. teckentydning, auspicium. 2. fågelperspektiv. -schauer = *Vogeldeuter*. -scheuche, -schrecke, -n, *f.* fågelskrämma. -stellen, *n.* fågelfångst. -steller = *Vogelfänger*.

Vögler, -, *m.* fågelfångare.

Vögt, -e t, *m.* fogde. -él, -en, *f.* 1. fogdes ämbete, ämbetsområde, ämbetslokal. 2. häkte, fångelse. -eilich, *a.* fogde-.

Vokábilel, -n, *f.* glosa, ord. -ulár, -e, *n.* glosbok.

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälperb.

Vokál, -e, m. vokal. -isch, a. vokalisk.

Vokation, -en, f. utnámning.

Voland se Valand.

Volk, -er †, n. 1. folk. 2. om djur: flock, skara, kull. 3. ml. o. sjs. manskap; pl. trupper. -arm, a. folkfattig.

Völker|bes|chreibung, f. etnografi. -hirt, m. folkens herde, konung. -krieg, m. krig mellan folken, internationelt krig. -kunde, -lehre, f. etnografi. -recht, n. folkrätt. -rechtlich, a. folkrättslig. -schaft, f. folk, folkslag, stam. -schlacht, f. fältslag i hvilket flera folkslag deltaga, i sht slaget vid Leipzig 1813. -stamm, m. folkstam. -wanderung, f. folkvandring.

volk|leer, a. folktomt, öde. -lich, a. folklig. -reich, a. folkrik.

Volks|bü|ch, n. 1. folklig bok. 2. nationalverk. -dichter, m. 1. folklig skald. 2. national-skald. -dichtung, f. 1. folkdiktning. 2. nationalpoesi. -herrschaft, f. folkvälde. -krieg, m. folkkrig i hvilket hela folket deltaga. -lied, n. folkvisa. -mälsig, a. folklig. -regierung, f. folklig, demokratisk regering, styrelse. -schicht, f. samhällslager. -schule, f. folkskola. -schrift, f. skrift för folket, folklig skrift. -schriftsteller, m. folklig författare. -t[h]üm, n. 1. folklikt, folkets lif, sed m. m. 2. folk. -t[h]ümlich, a. folklig. -t[h]ümlichkeit, f. 1. folklighet, popularitet. 2. folklig egendomlighet, för folket utmärkande drag.

voll, (predikativt framför subst. utan art. äfr. voller), a. full. F sich ~ ärgern: blifva topp tunnora rasande, sich ~ essen: äta sig proppmätt, um das Unglück ~ zu machen: till råga på olyckan, F sich ~ machen: smutsa ned sig, sich den Leib ~ schlagen: proppa magen full, die Uhr hat ~ geschlagen: klockan har slagit (timmen), im ~ en leben: lefva i öfverflöd, aus dem ~ en wirtschaften: ej spara ngt, von etw. ~ sein: vara helt och hållet upptagen af ngt. -auf, adv. fullt upp, rikligt. -bad, n. helbad. -bärt, m. helskägga. -bauer, m. hemmansägare. -berechtigt, a. fullt berättigad. -besitz, m. full, okvald besittning. -blut, n. fullblod. -blütig, a. fullblodig. -bringen,* tr. fullgöra, fullborda, verkställa, utföra, begå. -bringer, -, m. verkställare, fullbordare. -bringung, f. fullbordande m. m. se vollbringen. -bruder, m. helbror. -bürger, m. helborgare (som har alla medborgarlaga rättigheter). -bürtig, a. 1. född af samma föräldrar, ~er Bruder: helbröder. 2. af rätt börd. -bürtigkeit, f. härstamning från samma föräldrar. -enden,* tr. fullända, fullborda, avsluta. -änder, -, m. fullbordare, avslutare. -ends, adv. 1. fullkomligt, helt och hållet. 2. dessutom, till på köpet. 3. i synnerhet. -endung, f. fulländning, fullbordan, avslutande. -er se voll.

Völlerei, 0, f. fylleri.

voll|föhren,* tr. fullfölja, utföra. -führung, f. -gefühl, n. fulla känslan af ngt. -gehalt, m. full halt. -gehaltig, a. fullhaltig, fullgod. -genugs, m. full, oblandad njutning. -gewicht, n. full vikt. -gültig, a. fullgiltig. -gültigkeit, f. fullgiltighet. -haltig, a. fullhaltig. -heit, f. fullhet; fyllighet.

völlig, a. 1. fullständig, hel. 2. fyllig, korpulent.

voll|jäh|rig, a. myndig. -jährigkeit, f. myndighet. -klang, m. fulltonig klang. -können, a. 1. fullkomlig, fullständig, fulländad. 2. F korpulent. -könnenheit, f. fullkomlighet. -körnig, a. fullkörnig. -kraft, f. full kraft. -kräftig, a. kraftfull, oförsvagad. -leibig, a. korpulent, tjock. -leibigkeit, f. korpulens. -macht, -en, f. fullmakt. -machtgeber, m. utfärdare af en fullmakt. -machthaber, m. innehafvare af en fullmakt. -münd, m. fullmåne. -saftig, a. saftig, saftrik, saftfull, rik på vätskor, blodfull. -saftigkeit, f. saftighet; blodfullhet. -ständig, a. fullständig. -ständigigkeit, f. fullständigighet. -stimmig, a. fullstämmig. -strécken,* tr. verkställa, sätta i verkställighet, utföra. -strécker, -, m. verkställare. -stréckung, f. verkställande. -tönend, -tönig, a. fulltonig. -wichtig, a. fullviktig. -wichtigkeit, f. fullviktighet. -wüchsig, a. fullvuxen. -zählig, a. fulltalig. -zähligkeit, f. fulltalighet. -ziehen,* I. tr. 1. verkställa, utföra. 2. stadfästa. II. rñ. verkställas, gå i, komma till verkställighet, försiggå. -zieher, -, m. verkställare. -ziehung, f., -zug, m. 1. verkställande, utförande. 2. stadfästelse.

Vollontär, -e et. -s, m. frivillig. -te, -n, f. 1. volt. 2. knep. -tigieren, sv. itr. h. voltigera, hoppa. -ümen, -s, -et. ~mina, n. volym. -umföns, a. voluminös, omfattande.

vom, smädraga. a. von dem.

vom|li|eren, sv. itr. h. kasta upp, kräkas. -itív, -e, n. kräkmedel.

von, prep. med dat. 1. af. 2. från. 3. om, t. ex. ~ jm sprechen. 4. vid adliga namn: von, af. 5. särskilda fall. Der Herr vom Hause: husets herre, ~ Gottes Gnaden: med Guds nåde, ein Kind ~ drei Jahren: ett tre års, treårigt barn, klein ~ Gestalt: liten till växten, ein Freund ~ mir: en af mina vänner. -einander = auseinander. -nöt[h]en, adv. af nöden, nödvändigt.

vör, I. prep. med dat o. ack. 1. före; för ... sedan. 2. framför, inför, utanför. 3. framför, för (betecknande företäde). 4. för, t. ex. sich ~ etw. (dat.) in acht nehmen. 5. af (orsak), t. ex. ~ Freude weinen. II. adv. Nach wie ~ nu som förr, sedan som förut. ~! fram! -äh, adv. 1. förut, på förhand, i förväg. 2. först och främst, i synnerhet. -abend, m. föregående afton, högtidsafton. -ahnen, tr. ana förut, på förhand. -ahnung, f. aning, för-

känsla. **-án, adv.** i spetsen, framför, förut, främst. **-ángehen, itr. s.** gå förut, framför, först, i spetsen, föregå. **-anschlag, m.** kostnadsförslag. **-anstalt, f.** förberedande åtgärd, förberedelse. **-anzeige, f.** förberedande, föregående annons; förebud. **-arbeit, f.** förarbete, förberedande arbete. **-arbeiten, I. itr. h.** göra förarbeten. **II. tr. 1. Im etw.** ~ a) visa ngn hur han skall göra ngt, b) underlätta arbetet på ngt för ngn. **2. Etw.** ~ göra förarbeten till ngt. **-arm, m. 1.** underarm. **2.** öfre delen af ett framben. **-ärmel, m.** lösärm. **-áuf = voran.**

voráus (av. -), adv. förut, framför, i förväg. **Seinew Alter ~ sein:** vara före sin ålder, **etw. vor jm ~ haben:** hafva ngt framför ngn, vara ngn öfverläsen i ngt, **im et. zum ~** på förhand, i förväg. **-bedenken, tr.** förut öfverväga, betänka. **-bedingen, tr.** på förhand betinga. **-bestimmung, f.** förutbestämelse. **-bezahlen, tr.** betala förut, i förskott. **-empfangen, tr.** få förut, på förhand, i förskott. **-empfinden, tr.** hafva förkänning af, känna på förhand, ana. **-gehen, itr. s.** gå förut, framför, i spetsen, **dem Regimente:** för regementet. **-nahme, f.** anteciperung. **-nehmen, tr.** antecipera; taga ut i förskott. **-sage, f.** förutsägelse. **-sagen, tr.** förutsäga. **-schicken, tr.** skicka förut, i förväg; förutskicka. **-sehen, tr.** förutse. **-setzen, tr.** förutsätta. **-sicht, f.** förutseende. **-sichtlich, a.** som man kan förutse, antaglig, trolig. **-zahlen = vorausbezahlen.**

Vorbau, -e, m. utbyggnad. **-en, I. tr.** bygga framför. **II. itr. h.** förebygga, förekomma, **einer (dat.) Sache: ngt. -ung, f.**

Vorbeldacht, m. uppsåt, öfverläggning. **-dächlig, a.** förtänksam, försigtig. **-denken, tr.** förut, på förhand öfverväga, betänka. **-deuten, tr.** föreåda, förut antyda. **-deutung, f.** förebud. **-dingen, tr.** förut, på förhand betinga. **-griff, m.** begrepp man har förut, förut förvärfvad åsigt, mening. **-halt, -e, m.** förbehåll. **-halten, tr. 1.** behålla framför sig, på sig. **2.** förbehålla, reservera, undantaga. **-haltlich, prep.** med gen. med förbehåll af, med undantag af. **-haltung, f.** förbehållande m. m. se *vorbehalten*.

vorbei, adv. förbi. **-eilen, itr. s.** skynda förbi, **an etw. (dat.): ngt. -fahren, I. tr.** köra, skjutsa förbi. **II. itr. s.** åka, fara förbi. **-gehen, itr. s.** gå förbi. **Im ~** i förbigående. **-können, itr. h.** kunna komma förbi. **-lassen, tr.** släppa förbi. **-müssen, itr. h.** vara tvungen att komma förbi, måste förbi. **-schielsen, itr. 1. s.** skjuta, störta, rusa förbi. **2. h.** skjuta förbi, bom, bomma.

Vorbekommen, tr. 1. få för sig, på sig. **2. få fram. -meldet, a.** ofvannämd. **-merkung, f.** inledande, förutskickad anmärkning, förord, inledning. **-nannt, a.** ofvannämd. **-ra-**

t[h]en, tr. hålla förberedande öfverläggning om, förbereda. **-reiten, tr. o. rß.** förbereda (sig); **rß.** str. förberedas, vara i görningen. **-reitung, f.** förberedelse. **-reitungs-schule, f.** förberedande skola.

Vörberge, pl. framför en bärgsträckas hufvudmassa liggande bärg.

Vörbellricht, m. förord, inledning. **-rührtr, -sagt, a.** ofvannämd. **-scheid, m. 1.** tillfälligt besked. **2.** stämning. **-scheiden, tr.** kalla för rätta, stämma. **-sitzer, m.** föregående ägare. **-stimmen, tr.** förut, på förhand bestämma. **-strätf, a.** förut straffad.

vör|beten, tr. förestafva, uppläsa (böner). **-beten, -, m.** en som förestafvar böner. **-beugen, I. tr.** böja framåt. **II. itr. h.** förebygga, **einer (dat.) Sache: ngt. -beugung, f. -biegen, tr.** böja framåt.

Vörbild, n. förebild. **-en, tr. 1.** gifva en förberedande bildning åt, förbereda. **2.** förebilda, föreställa, vara en sinnebild för. **3.** framställa. **4.** förespegla. **-lich, a.** förebildande, sinnebildig. **-ung, f.** förberedande bildning m. m. se *vorbilden*. **-ungsanstalt, -ungsschule, f.** förberedande skola.

vör|binden, tr. 1. binda för sig. **2.** binda framför. **3.** binda först, visa hur man skall binda. **-bitte, f. 1.** bön för att afvända ngt. **2. = Fürbitte. -blasen, tr. 1. Im etw. ~ blåsa ngt** för ngn på blåsinstrument. **2.** blåsa fram. **-bleiben, itr. s.** stanna framför, kvar, sitta på. **-blicken, itr. h.** blicka fram. **-bote, m.** förelöpare, förebud. **-brechen, itr. s.** bryta fram. **-bringen, tr.** framskaffa, frambringa, förebringa, komma fram med, anföra, andraga. **-bruch, m.** frambrytande. **-buchstabieren, tr.** förestafva. **-bühne, f.** teat. förgrund, avant-scen. **-burg, f. 1.** byggnader utanför borgmuren. **2.** fort; skyddsvärn. **-christlich, a.** förkristlig. **-dach, n.** skärmtak. **-datieren, tr.** antedatera. **-decken, tr.** öfvertäcka, öfverskylla. **-deich, n.** främre dam, vall. **-dém, adv.** förr, förut, för detta. **-demonstrieren, tr. Im etw. ~ demonstrera,** klagöra ngt för ngn.

vorder, a. fram, främre. **-ansicht, f.** vy af framsidan. **-arm = Vorarm. -blatt, n.** fram-bog. **-brust, f.** frambringa. **-bug, m.** fram-bog. **-deck, n.** fördäck. **-fuls, m. 1.** framfot. **2.** främre delen af foten. **-gestell, n.** framvagn. **-glied, n.** framlem, främre lem a. led. **-grund, m.** förgrund. **-hand, f. 1.** framhand. **2.** främre delen af handen. **3.** förhand. **-kopf, m.** framhufvud. **-lader, -, m.** framladdningsgevä. **-leib, m.** framkropp. **-leute, pl. uu -mann, m.** person som står, går, sitter framför en, man i främsta ledet. **Ich habe noch zehn Vorderleute:** jag har ännu tio framför mig. **-mast, m.** sjo. frammast. **-mauer, f.** framvägg, framsida. **-satz, m.** försats. **-seite, f.** framsida. **-sitz, m.** framsits, framsäte.

-stevn, *m.* förstäf, framstam. †[h]eil, *m. o. n.* framdel. -thür, *f.* framre, yttre dörr, dörr åt gatan. -treffen, *n.* förtrupp. -wagen, *m.* framvagn.

vör|drängen, *I. tr.* skjuta fram. *II. rfl.* tränga sig fram. -dringen, *itr. s.* tränga fram. -dringlich, *a.* som tränger sig fram, besvärlig, påflugen. -drucken, *tr.* trycka framför. -drücken, *tr.* trycka, skjuta fram. -ebbe, *f.* ebbens början. -eilen, *itr. s.* skynda förut, framför, *jm:* ngn. -eilig, *a.* förhastad, brådstörtad, för tidig, framfusig. -eiligkeit, *f.* förhastand, framfusighet. -eingenommen, *a.* på förhand intagen. -eingenommenheit, *f.* förutfattad mening. -eltern, *pl.* förfäder. -empfinden, *tr.* känna förut, ha en förkänsla af, ana. -empfindung, *f.* förkänsla, aning. -enthalten, *tr.* undanhålla. -enthalten, *f.* -erinerung, *f.* förutskickad anmärkning, förord. -ernte, *f.* första skörd. -erst, *adv. i.* tills vidare, för närvarande. 2. framför allt, först och främst. -erwählen, *tr.* på förhand utvälja, förutbestämma. -erwähnt, *a.* förut omnämnd, ofvannämnd. -erzählen, *tr. Jm etw.* ~ berätta ngt för ngn. -essen, *I. tr.* äta förut, till förrätt. *II. n.* förrätt. -fabeln, *tr. Jm etw.* ~ berätta, inbilla ngn ngt fabelaktigt. -fahr, -s *el. -en, -em, m. i.* företrädare. 2. *pl.* förfäder. *Mein* ~ en af mina förfäder. -fahren, *itr. s. Bei jm* ~ köra fram till, säga till hos ngn, *den Wagen ~ lassen:* låta vagnen köra fram. -fall, *m. i.* händelse, tilldragelse. 2. framfall. -fallen, *itr. s. i.* falla fram, framåt. 2. falla framför. 3. förefalla, tilldraga sig. -fallenheit, -fälligkeit, *f. = Vorfall i.* -fassen, *tr.* på förhand fatta. *Vorgefasste Meinung:* förutfattad mening. -fechter, *m. i.* fäktlärare. 2. förkämpe. -feier, *f.* fest som firas före den egentliga festen. -finden, *tr. o. rfl.* förefinna(s). -fliegen, *itr. s.* flyga fram. -flut[h], *f.* flodens början. -fo[r]dern, *tr.* framkalla, inkalla, kalla inför rätta, stämma. -fo[r]derung, *f.* -frage, *f.* förberedande, inledande fråga. -fragen, *itr. h.* fråga, höra sig för. -freude, *f.* försmak af en fröjd. -frühling, *m.* vårens början. -fühlen, *tr.* hafva en förkänsla af, ana. -führen, *tr.* framföra. -führung, *f.* -gabe, *f.* på förhand lemnad gåfva. -gang, *m. i. Jm den ~ lassen:* låta ngn gå först, lemna ngn företräde. 2. mönster, exempel, förebild. 3. tillvägagående; tilldragelse, händelse. -gänger, -, *m.* företrädare. -gängig, *a. i.* tidigare, föregående. 2. = vorläufig. -garten, *m.* främre trädgård. -gaukeln, *tr. Jm etw.* ~ förespegla, inbilla ngn ngt. -gebäude, *n.* främre byggnad som ligger vid gatan. -geben, *tr. i.* gifva förut. 2. *Jm etw.* ~ lemna ngn försprång. 3. sätta framför, på ngn ngt. 4. föregifva, påstå. -gebirge, *n.* kap, udde. -geblich, *a.* föregifven, förment. -gedacht, *a.* förut

omnämnd, ofvannämnd. -gefucht, *n.* förpostfaktning. -gefühl, *n.* förkänsla. -gehen, *itr. s. i.* gå för. 2. gå framför. 3. gå fram, framåt. 4. gå tillväga. 5. skjuta fram. 6. försig-gå, tilldraga sig. 7. *Jm ~ a)* gå före, framför ngn, b) hafva företräde framför ngn, c) föregå ngn med sitt exempel. -geigen, *tr. Jm ein Stück* ~ spela ett stycke på fiol för ngn. -gemach, *n.* yttre rum, väntrum, väntsal. -gemeldet, -genannt, *a.* förut nämnd, ofvannämnd. -genieisen, *tr.* hafva en försmak af. -genuls, *m.* försmak af en njutning. -gericht, *n.* förrätt. -geschichte, *f. i.* förhistorisk tid. 2. förhistoria. -geschichtlich, *a.* förhistorisk. -geschmack, *m.* försmak. -gesetzte(r), (*adj. bejn.*) *m.* förman, chef. -gestern, *adv. i.* förgår. -gestrig, *a.* inträffande i förgår. -giebel, *m.* gavel på framsidan. -glimmen, *itr. h.* lysa fram. *Jm ~* föreläsa ngn. -greifen, *itr. h. i.* Mit etw. ~ antecipera ngt. 2. *Jm ~ a)* förekomma ngn, b) göra ingrepp i ngn's rättigheter. 3. *Mit dem rechten Fusse* ~ sträcka ut, taga ut steget med högra foten. -greiflich, *adv. i.* förväg, på förhand. -greifung, *f.* anteciperung. -grund, -[e]s, *o, m.* förgrund. -gucken, *itr. h.* titta fram. -haben, *I. tr. i.* hafva framför sig, på sig framut. 2. förehafva, hafva för afsigt, ära, tillära, mena. 3. *Jm ~* taga itu med, skrupensa, lexa upp ngn. *II. -, n.* förehafvande, uppsätt. -hafen, *m.* yttre hamn. -halle, *f.* portik, yttre rum, försal, vapenhus; *mit* förgård. -halt, -e, *m.* förebråelse, föreställning. -halten, *tr. i.* hålla framför, fram. 2. *Jm etw.* ~ förehålla ngn ngt. -haltung, *f.* -hand, *f.* förhand. -händen, *a.* förhandenvarande, närvarande. ~ sein: vara förhanden, förefinnas. -hang, *m.* förhänge, ridå. -hangen, *itr. s.* hänga framför, fram; sticka fram. -hängen, *tr.* hänga framför. -hängeschloß, *n.* hänglås. -haupt, *n.* framhufvud. -haut, *f.* förhud. -hemd[e], *n.* nattkappa. -hér (*av. -r*), *adv.* förr, förut. -hêrbestimmung, *f.* förutbestämelse. -herbst, *m.* höstens början, sensommar. -hêremptinden, *tr.* hafva en förkänsla af. -hêrgehen, *itr. s.* gå förut, föregå. ~d: föregående. -hêrig, *a.* tidigare, föregående. -herrschen, *itr. h.* förhêrka. -hêrsagung, *f.* förutêgêlse. -heucheln, *tr. Jm etw.* ~ hyckla ngt för ngn. -heulen, *tr. Jm etw.* ~ tjuta, F gråtande berätta ngt för ngn. -himmel, *m.* himlens förgård. -hin (*-r), *adv.* förut, nyss. -historisch, *a.* förhistorisk. -hof, *m.* förgård. -holen, *tr.* framhämta. -hölle, *f.* yttre helvete, helvetets förgård. -hören, *I. tr.* höra framför, öfver, genom. *II. itr. h.* höra sig för. -hut, *f.* *mit* förtrupp. -ig, *a.* förr, förliden, tidigare. -jagen, *I. tr.* jaga, köra fram. *II. itr. s.* spränga fram. -jahr, *n.* förår. -jährig, *a.* förå årets, fjolårets. -jammern, *tr. Jm etw.* ~ jämrande säga ngn ngt, beklaga sig för

~ = föregående uppslagsord. * äkta sm. 0 saknar plur. † har om ljud. F familjärt, P lägre språk. * mindre brukligt.

ngn öfver ngt. **-kammer**, *f.* yttre kammare, väntrum. **-kämpfen**, *itr. h.* 1. vara bland de främste kämparne. 2. vara ett mönster för de kämpande. **-kämpfer**, *m.* förkämpe. **-kaufen**, *tr. Jm etw.* ~ tugga ngt åt ngn; *bid.* göra ngt riktigt påtagligt för ngn. **-kauf**, *m.* förköp, förköpsrätt. **-käufer**, *m.* uppköpare. **-kehr**, *o, f.* ~ *treffen*: vidtaga förberedande åtgärder, taga sina mått och steg. **-kehren**, *tr.* 1. vända fram, ut. 2. förbereda. *Das Nötige* ~ vidtaga nödiga åtgärder. **-kehrung**, *f.* förberedande åtgärd, mått och steg. **-kenntni[s]**, *f.* förkunskap. **-kette**, *f.* mindre bärgskedja framför en större, utlöpare. **-kirche**, *f.* vapenhus. **-kleben**, *tr.* klistra framför, för, på. **-klingen**, *itr. h.* 1. klinga, ljuda förut. 2. föresväfva. 3. klinga, ljuda högre. **-kommen**, *itr. s.* 1. komma fram. 2. *Bei jm* ~ a) titta in till, säga till hos ngn, b) få företeelse hos ngn. 3. förekomma. *Das ist mir vorgekommen*: det har jag sett. 4. förefalla, synas. **-kommenheit**, **-kommni[s]**, *-se, f.* 1. förekomst. 2. tilldragelse, händelse. **-können**, *itr. h.* kunna komma fram. **-kost**, *f.* förrätt. **-ladegewehr**, *n.* framladdningsgevär. **-laden**, *tr.* 1. lasta, lägga framför. 2. inkalla, stamma. **-lader**, *-*, *m.* 1. rättsbetjänt som kallar inför rätta. 2. framladdningsgevär. **-ladung**, *f.* 1. kallelse, stämning. 2. förklädning. **-lage**, *f.* 1. sak som lägges framför ngt (*vagnshjul o. ay.*) för att det skall stå stilla. 2. (framlagd) förslag. 3. förskrift; *plansch* att rita etor, mönster. **-lallen**, *tr.* framstamma, jollra. **-land**, *n.* land framför ngt; strand. **-längst**, *adv.* för länge sedan. **-lals**, *-es, o, m.* företräde. **-lassen**, *tr.* 1. släppa fram. 2. lemna företräde åt. **-lassung**, *f.* **-lauf**, *m.* försprång. **-laufen**, *itr. s.* 1. springa fram. 2. *Jm* ~ a) springa fortare än ngn, b) springa framför ngn. **-läufer(in)**, *m. (f.)* förelöpare, förbud. **-läufig**, *a.* provisorisk, preliminär, tillfällig; *adv.* tills vidare, för närvarande. **-laut**, *a.* högljudd, framfusig, näsvis. **-leben**, *itr. h.* 1. leva förut. 2. *Jm* ~ i sitt lif vara ett mönster för ngn.

vörliegljbar, *a.* som kan framläggas, presentabel. **-eblatt**, *n.* mönster, förskrift. **-egabel**, *f.* stor gaffel. **-elöffel**, *m.* förläggarslef. **-emesser**, *n.* förskärarknif. **-en**, *tr.* 1. lägga framför. 2. *Jm etw.* ~ a) förelägga, visa ngn ngt, b) lägga för ngn ngt. 3. framlägga, framställa, framsätta. *Etw. weiter* ~ lägga ngt längre fram. **-er**, *-*, *m.* förskärare. **-eschlofs**, *n.* hänglås. **-ung**, *f.* framläggande *m. m.* *so vorlegen*.

vörlliefern, *tr. Jm etw.* ~ på positiv spela ngt för ngn; *bid.* positivtadt, entonigt föredraga, rabbla upp ngt för ngn. **-lese**, *f.* 1. första (vin)skörden. 2. (vin)skördens början. **-lesen**, *tr.* föreläsa. **-leser(in)**, *m. (f.)*

föreläsare (-inna, lekttris). **-lesung**, *f.* föreläsning. **-letzt**, *a.* nästst. **-leuchten**, *itr. h.* *Jm* ~ gå framför o. lysa ngn, *bid.* föreläsa, föregå ngn med godt exempel. **-lieb** *se fürlieb*. **-liebe**, *f.* förkärlek. **-liegen**, *itr. h.* 1. ligga framför. 2. föreligga, förefinnas. **-lügen**, *tr. Jm etw.* ~ ljuga ngt för ngn. **-machen**, *tr.* 1. sätta för, framför. 2. *Jm etw.* ~ a) visa ngn ngt, b) inbilla ngn ngt. **-malen**, *tr. Jm etw.* ~ måla ngt inför ngn, måla, skildra ngt för ngn. **-mällig**, **-mäls** = *ehemal-*. **-mann**, *-er †, m.* 1. = *Vordermann*. 2. förman, verk-mästare. **-marsch**, *m.* frammarsch. **-marschieren**, *itr. s.* marschera, tåga fram. **-mast**, *m.* sjo. fockmast. **-mauer**, *f.* förmur. **-mauern**, *tr.* mura för, igen. **-mittag**, *m.* förmiddag. **-mittlägig**, *a.* förmiddags-. **-mund**, *-er † o. -e m.*, **-münderin**, *-nen, f.* förmyndare. **-mundschaft**, *f.* förmynderskap. **-mundschafflich**, *a.* förmyndare-. **-müssen**, *itr. h.* måste fram.

vorn, *adv.* framtill, i början, fram, ~ *heraus wohnen*: bo åt gatan. *Von* ~ a) framifrån, b) från början.

vörllnageln, *tr.* spika för. **-nahme**, *-n, f.* företag. **-name**, *m.* förnamn.

vornän, *adv.* främst, först, öfverst, i spetsen. *vorne* *se vorn*.

vörnehm, *a.* förnäm. **-en, I. tr. 1. sätta för sig, på sig. 2. företaga, taga ihop med. *Jn* ~ taga itu med, lexa upp ngn. **II. -**, *n.* företag. **-heit**, *f.* förnämhet. **-lich**, *adv.* särskildt, hufvudsakligen, framför allt.**

vörneiglon, *tr. o. rfl.* luta, böja (sig) framåt, buga sig. **-ung, f. 1. lutning framåt. 2. förkärlek.**

vornllherein, *adv.* *Von* ~ från första början. **-über**, *adv.* framåt, framåtböjdt.

Vörllort, *m.* säte för en förenings hufvudstyrelse el. centralkomitè. **-pfeifen**, *tr. Jm etw.* ~ hvissla, på pipa blåsa ngt för ngn. **-plappern** = *vorplaudern*. **-platz**, *m.* plats framför ngt. **-plaudern**, *tr. Jm etw.* ~ prata (om) ngt för ngn, söka inbilla ngn ngt. **-posten**, *m.* förpost. **-pohlen**, *tr. Jm etw.* ~ skryta med ngt inför ngn. **-predigen**, *tr. Jm etw.* ~ predika, prata, käxa om ngt för ngn. **-prüfen**, *tr.* anställa en förberedande pröfning, examen med. **-prüfung**, *f.* förberedande pröfning, examen. **-ragen** = *hervorragen*. **-rang**, *m.* högre rang, företräde. **-rat[h]**, *-e †, m.* förråd. *Im* ~ i förråd. **-rät[h]ig**, *a.* i förråd, på förlag, som fins inne. **-rechnen**, *tr. Jm etw.* ~ a) räkna, räkna igenom, räkna upp ngt för ngn, b) visa ngn hur han skall räkna ngt. **-recht**, *n.* företrädesrättighet, privilegium. **-recken**, *tr.* räkna, sträcka fram. **-rede, f. 1. förord, företal. 2. tal som föregår ett annat. **-reden**, *tr. Jm etw.* ~ berättä ngt för ngn, slå i, inbilla ngn ngt. **-rédner**, *m.* förste, föregående talare. **-reif**, *a.* förtidigt mogen. **-reigen**, **-reihen**, *m.* 1. första dans. 2. *Den* ~ *haben*: anfordra dan-**

sen. -reifson, *tr.* 1. rycka, riva fram. 2. rita upp konturerna till. 3. *Im Witze* ~ vitsa inför ngn. -reiten, *I. itr. s.* 1. *Im* ~ rida framför ngn, vara förridare. 2. rida fram. 3. *Im* ~ rida fortare än, rida om ngn. 4. *Im* ~ visa ngn hur han skall rida, lära ngn rida. II. *tr. I.* *Ein Pferd* ~ rida fram med, förevisa en häst. 2. *F* *una. jm etw.* ~ lysa med ngt inför ngn. -reiter, *m.* förridare. -rennen, *itr. s.* 1. springa framför, förut. 2. *Im* ~ springa fortare än, springa om ngn. -richten, *tr.* 1. skjuta, rycka, vrida fram. 2. göra i ordning, iordningställa, tillrusta, tillreda, förbereda. -richtung, *f.* 1. förberedelse, tillrustning. 2. inrättning, mekanism. -riß, *m.* utkast. -ritt, *m.* framridande. -rückan, *I. tr.* 1. draga, skjuta fram. 2. *Im etw.* ~ förehålla ngn ngt. II. *itr. s.* 1. rycka, tåga fram; närma sig; rycka upp. -rufen, *tr.* ropa, kalla fram. -rüsten = *vorrichten* 2. -s, *smådragn.* *af vor das.* -saal, *m.* försal, väntsal. -sagen, *tr.* 1. förutsäga. 2. *Im etw.* ~ a) berätta ngt för ngn, b) förestafva, diktera ngn ngt, c) skol. hyska ngt för ngn, d) snutlera ngn. -sager, -, *m.* sufflör. -sänger(in), *m. (f.)* en som tar upp, leder sången, kantör, klockare. -satz, *m.* föresats, uppsåt, afsigt. -sätzlich, *a.* uppsåtlig, afsigtlig. -schein, *m.* *Zum* ~ *kommen:* komma fram, komma i dagen, *zum* ~ *bringen:* bringa i dagen. -schicken, *tr.* 1. förutskicka. 2. framskicka. -schieben, *tr.* skjuta fram. *Im* ~ skjuta fram ngn, skjuta ngn framför sig, dölja sig bakom ngn, *etw.* ~ taga ngt till förevändning. -schieber, *m.* lock, lucka att skjuta för, skottlucka. -schiebung, *f.* framskjutande. -schiessen, *I. itr. s.* skjuta, störta fram. II. *tr.* försträcka, förskottera, lägga ut. -schiff, *n.* för. -schlag, *m.* 1. förslag. *Etw. in* ~ *bringen:* föreslå, väcka förslag om ngt. 2. första slag. 3. prutmån. 4. mus. förslag. -schlagen, *I. tr.* 1. föreslå. 2. slå, driva fram. 3. *Den Takt* ~ slå takt. II. *itr. s.* 1. slå, falla fram, öfver. 2. förherska. 3. mus. bilda förslag. -schmack, [-e]s, *Ø, m.* förmak. -schmecken, *I. itr. h.* taga öfverhand. II. *tr. I. Etw.* ~ finna smaken af ngt öfvervägande. 2. hafva förmak af. -schmeicheln, *tr. Im etw.* ~ smickra ngn med ngt. -schneidebrett, *n.* skärbräde. -schneidmesser, *n.* förskärknif. -schneiden, *tr.* 1. skära för. 2. *Im Gesichter* ~ göra grimaser åt ngn. -schneider, *m.* förskärare. -schnell = *voreilig.* -schrauben, *tr.* skruva för. -schreiben, *tr.* 1. skriva framför. 2. skriva för. 3. föreskrifva. -schreien, *tr. Im etw.* ~ skrika ngt i öronen på ngn. -schreiten, *itr. s.* 1. fortgå, gå vidare. 2. *Im* ~ skrida, gå framför ngn. -schrift, *f.* 1. föreskrift. 2. föreskrift, order, befallning. -schriftsmäsig, *a.* enligt föreskrift, reglementsänlig. -schriftswidrig, *a.* reglementsvidrig. -schritt,

m. steg framåt, framsteg. -schub, *m.* befrämjande, understöd, hjälp. *Im* ~ *leisten* *ei. thun:* understöjda, hjälpa, gynna ngn. -schuh, *m.* stöfvelfot. -schuhen, *tr.* försko. -schule, *f.* förberedande skola, förskola; förberedande kurs, elementarkurs. -schüler, *m.* lärjunge i en förberedande skola. -schuls, *m.* 1. förskott, utlägg. 2. första skottet. -schulweise, *adv.* förskottsvis. -schütten, *tr.* 1. *Dem Viehe Futter* ~ fodra kreaturen. 2. *Dämme* ~ kasta upp dammar mot vattnet. -schützen, *tr.* 1. *Etw.* ~ förskansa sig bakom ngt. 2. föregifva, taga till förevändning. -schwarm, *m.* första svärm. -schwätzen = *vorplaudern.* -schweben, *itr. h.* föresväfva. -schwindeln, *tr. Im etw.* ~ söka inbilla ngn ngt. -segeln, *itr. s.* 1. segla fram. 2. segla först, i spetsen. -sehen, *I. tr.* 1. förutse. 2. förebygga. II. *rf.* se sig för, se upp. *Vorgesehen!* se upp! -sehung, *f.* försyn. -sein, *itr. s.* 1. *Im* ~ vara före, framför ngn. 2. förevara, förhandlas. 3. *Da sei Gott vor!* Gud bevare oss därför! -setzen, *tr.* 1. sätta framför, fram. *Im etw.* ~ sätta fram ngt åt ngn, bjuda ngn på ngt. 2. *Einer (dat.) Sache etw.* ~ föredraga ngt framför en sak. 3. *Sich (dat.) etw.* ~ föresätta sig ngt. 4. *In einer (dat.) Sache* ~ sätta ngn i spetsen för ngt. -setzung, *f.* -sicht, *f.* 1. förutseende. 2. försigtighet. -sichtig, *a.* försigtig. -sichtigkeit, *f.* försigtighet. -silbe, *f.* gram. förstavelse. -singen, *tr. Im etw.* ~ sjunga ngt för ngn. -singer = *Vorsänger.* -sitz, *m.* ordförandeskap, presidium. *Den* ~ *führen:* föra ordet. -sitzen, *itr. h.* 1. föra ordet, presidera. 2. *Im* ~ sitta framför, öfver ngn. -sommer, *m.* försommar. -sorge, *f.* förutseende, omtanke, omsorg, försorg. ~ *tragen* *ei. treffen, dafs:* draga försorg om att. -sorgen, *itr. h.* draga försorg, *jm:* om ngn. -sorglich, *a.* förutseende, omtänksam, försigtig. -spann, -e, *m.* 1. förspänning. 2. skjutshästar. 3. förspänn. -spannen, *tr.* späna för. -spiegeln, *tr.* förespegla. -spieg[e]lung, *f.* -spiel, *n.* 1. förspel. 2. förpjes. -spielen, *tr. Im etw.* ~ spela ngt för ngn. -sprache, *f.* förord, rekommendation. -sprechen, *I. tr. Im etw.* ~ a) förestafva ngn ngt, b) lära ngn hur han skall säga, uttala ngt. II. *itr. h. o. ** *s. Bei jm* ~ säga till, taga in hos, hälsa på ngn. -sprengen, *itr. s.* spränga fram. -springen, *itr. s.* 1. hoppa fram. 2. skjuta fram, öfver, stå ut. -sprung, *m.* 1. utsprång, utstående del. 2. försprång, försteg. *Den* ~ *gewinnen:* få försprång. -spuk, *m.* förebud, varsel. -spuken, *itr. h.* 1. spöka före. 2. *Im* ~ spöka för, föresväfva ngn. -stadt, *f.* förstad. -städter, -, *m.* förstadsbo. -städtisch, *a.* förstads-. -stand, -e †, *m.* 1. styrelse, direktion. 2. föreståndare. -standschafft, *f.* ledning, styrelse, egenskap af

föreståndare, af direktör. **-stechen, itr. h.** 1. sticka fram, framträda. 2. sticka för. **-stecken, tr.** 1. sticka fast, fästa framför. 2. sticka fram, ut. 3. *Sich (dat.) etw. ~ föresätta sig* ngt. **-stehen, itr. h.** 1. stå, skjuta fram, ut. 2. jag. *der Hund steht vor:* hunden står för raphönsen m. m. 3. stå framför, öfver, *jm:* ngn. 4. förestå, stå i spetsen för, förvalta, sköta, t. ex. *einem Amte:* ett ämbete. 5. stå förut, ofvan. **-steher, r. m.** föreståndare. **-steherin, -nen, f.** föreståndarinna. **-steherschaft, f.** föreståndarskap. **-stellen, I. tr.** 1. föreställa, presentera. 2. ställa fram. 3. ställa framför. 4. *Im etw. ~ a)* framställa, skildra ngt för ngn, b) framlägga ngt för ngn, c) föreställa ngn ngt. 5. föreställa, betyda. **II. rfl.** 1. presentera sig. 2. ställa sig framför. **-stellig, a. Etw. ~ machen:** göra ngt åskådligt. **-stellung, f.** 1. presentation. 2. framställning, yrkande. 3. föreställning. 4. representation, teater. **-stich, m.** försting. **-stofs, m.** 1. stöt framåt; utfall, anfall. 2. list, kant på kläder. **-stolsen, I. tr.** 1. stöta, skjuta fram. 2. sätta till, förlänga. **II. itr. s.** skjuta ut. **-strecken, tr. I.** sträcka, räcka fram, framför. 2. försträcka, förskottera. **-streckung, f.** **-streichen, tr. I.** stryka för. 2. stryka fram. **-streuen, tr.** strö ngt framför, åt, t. ex. *den Hühnern Korn.* **-stube, f.** yttre rum. **-stück, n.** 1. framstycke. 2. teat. förpjes. **-stufe, f.** 1. första steg. 2. förberedelse, förskola. **-stürmen, itr. s.** storma fram. **-stürzen, itr. s.** störta fram. **-suchen, tr.** söka, leta fram. **-sündflüt[h]lich, a.** antediluviansk. **-tanzen, I. tr. Im einen Walzer ~** dansa en vals för ngn. **II. itr. h.** dansa först, anföra dansen. **-täncer, m.** dansanförare. **-t[h]eil, m.** fördel. **-t[h]eilbringend, a.** fördelaktig. **-t[h]eilhaft, a.** fördelaktig. **-t[h]un, I. tr.** 1. sätta, ställa framför, skjuta för, spänna för. 2. handla förut, först. 3. *Im etw. ~* visa ngn hur han skall göra ngt. 4. *Es jm ~* öfverträffa ngn. **II. rfl.** utmärka sig. **-trab, m.** förtraf. **-traben, itr. s.** trafva framför. **-trag, -e t, m.** föredragning, framställning, föredrag. **-tragen, tr. I.** *Im etw. ~* bära ngt framför ngn. 2. föredraga. 3. öfverflytta, transportera. **-tragung, f.** **-trefflich, a.** förträfflig. **-trefflichkeit, f.** förträfflighet. **-treiben, tr.** drifva fram, framför. **-treppe, f.** yttre trappa. **-treten, itr. s.** 1. stiga, träda fram. *Bnd. mit etw. nicht ~ wollen:* ej vilja fram med ngt. 2. träda, ställa sig framför. **-trinken, tr. o. itr. h. Im ~** dricka ngn till. **-tritt, m.** 1. steg framåt. 2. företräde. **-trupp, m., -truppe, f.** förtrupp. **-tuch, n.** förkläde. **-turnen, itr. h.** leda gymnastiköfningar. **-turner, m.** ledare af gymnastiköfningar. **-üben, tr.** förut öfva.

vorüber, adv. 1. förbi. 2. framåt. **-gang, m.** gång förbi. *Bei seinem ~e:* när han gick

förbi. **-gehen, itr. s.** 1. gå förbi. 2. gå öfver. **-können, itr. h.** kunna komma förbi.

Vor|übung, f. förberedande öfning. **-untersuchung, f.** förberedande undersökning.

Vörurt[h]eil, n. fördom. **-strei, -slos, a.** fördomsfri. **-slosigkeit, f.** fördomsfrihet.

Vör|vater, m. stamfader, pl. förfäder. **-verhör, n.** förberedande förhör. **-versammlung, f.** förberedande församling. **-vordern, pl.** förfäder. **-vörgestern, adv.** för tre dagar sen. **-vorig, a.** nästst. **-vörietzt, a.** tredje från slutet. **-wagen, I. m.** framvagn. **II. rfl.** väga sig fram. **-wahl, f.** förberedande val. **-wall, m.** främre, yttre vall. **-walten, itr. h. I.** vara förherrsande. 2. förefinnas, äga rum. **-wand, -et, m.** föreväranding, undanfkytt. **-wärts, adv.** framåt, fram. **-wäg, adv. I.** framför, förut. 2. ifrån början, utan vidare. 3. förut, på förhand, i förväg, i förskott. **-wégnahme, f.** antecipering; borttagande, uttagande i förväg. **-wégnahmen, tr.** antecipera, på förhand borttaga, uttaga. **-weisen, tr. Im etw. ~** gråtande berätta ngt för ngn, gråta i ngns närvaro. **-weisen, tr.** förevisa. **-weisung, f.** **-welt, f.** 1. det förflytna, forntid, våra förfäder. 2. urvärd, urtid. **-weltlich = urweltlich.** **-wenden, tr.** förevända. **-werfen, tr.** kasta fram, framför. *Im etw. ~ a)* kasta ngt till, åt ngn, b) förebrå ngn ngt. **-werk, n.** 1. m. fort. 2. mäjeri. **-wäser, -, m.** företrädare. **-wiegen, I. itr. h.** vara öfvervägande, förherrsande. **II. tr. Im etw. ~** väga ngt i ngns närvaro. **-wimmern, -winseln = vorjammer.** **-winter, m.** förvinter, vinters början. **-wissen, n.** vetskap. **-witz, m. I.** nyfikenhet, näsvighet, framfusighet. 2. näsvig person. **-witzig, a.** nyfiken, näsvig, framfusig. **-wort, -e, n.** förord, företal. **-wurf, m.** 1. förebråelse, tadel. 2. lockbete. **-wurfsfrei, -wurfslos, a.** otadelig. **-wurfsvoll, a.** förebrående. **-zählen, tr. Im etw. ~** räkna ngt i ngns närvaro, så att ngn ser det, räkna ngt ngt inför ngn. **-zählung, f.** **-zaubern, tr.** framtrolla. **-zeichen, n.** 1. förebud. 2. förtecken. **-zeichnen, tr. I.** rita för. 2. framställa, skildra. 3. utmärka, markera, upprita. **-zeichnung, f.** 1. plansch att rita efter, ritning, mönster. 2. förtecken. **-zeigen, tr.** förevisa. **-zeitung, f.** **-zeit, f.** forntid. **-zeiten, adv.** förr, i forntiden. **-zeitig, a.** 1. för tidig. 2. arv. **-vörzeitig, forntida.** **-ziehen, I. tr. I.** draga fram. 2. föredraga, *etw. einer (dat.) Sache:* ngt framför en sak. **II. itr. s.** draga, tåga, flytta fram, framför. **-zimmer, n.** yttre rum, vänt-rum. **-zug, m.** företräde. **-züglic, a.** utmärkt, förträfflig. **-züglichkeit, f.** förträfflighet.

votieren, sv. itr. h. votera, (om)rösta.

Votum, -[s], .ta el. .ten el. -s, n. 1. röst, votum. 2. löfte.

vulgär, a. vulgär.

Vulkán, -e, m. vulkan. **-isch, a.** vulkanisk.

W.

W, förkortn. = West: väst, väster.

Waare se Ware.

Wabe, -n, f., -n, -, m. håningskaka. -rlohe, f. fladdrande låga.

wach, a. vaken. -aufzug, m. vaktparad. -dienst, m. vakt(göring). -e, -n, f. vakt. ~ haben ei. thun et. auf ~ sein: vara, stå på vakt, ~ 'raus! i gevär! -en, sv. itr. h. vaka. -frau, f. sjuksköterska. -habend, a. vakthafvande.

Wach[h]older, -, m. 1. en. 2. enbärsbränvin, genever. -n, a. af en, en-.

Wachs, -es, 0, n. vax.

wachsäm, a. vaksam. -keit, f. vaksamhet.

Wachs|decke, f. vaxduk. -en, I. st. itr. s. växa, ökas, tilltaga, stiga. In die Breite ~ växa på bredden, vidden, breda ut sig. Bhd. sich um etw. keinen Bart, sich über etw. (ack.) kein graues Haar ~ lassen: ej bry sig om ngt, einer (dat.) Sache gewachsen sein: vara en sak vuxen. II. sv. wächsen, sv. tr. vaxa.

wächs[e]r[n], a. af vax, vax-. F Bhd. jm eine ~ e Nase drehen: draga ngn vid näsan.

Wachs|leinen, n., -leinwand, f. vaxduk. -pflaster, n. cerat. -scheibe, f. vaxkaka. -stock, m. vaxstapel. -tafel, f. vaxkaka. -thum se Wachstum.

-tüch, n. vaxduk. -tüm, n. växtlighet, vegetation; alster, produkt.

Wacht, -en, f. vakt. -dienst, m. vakt(göring). -el, -n, f. 1. vaktel. 2. F öfvl. -elstreichen, n., -elstrich, m. vaktelstreck.

Wächter, -, m. vaktare, vakt, väktare. -in, -nen, f. vaktarinna.

wacht|frei, a. fri från vaktgöring. -habend, a. vakthafvande. -meister, m. vaktmästare. -offizier, m. vakthafvande officer.

Wack|le, -n, f. min. vackla. -elig, a. vacklande, ostadig, rankig. -elkopf, m. 1. darrande, nickande hufvud. 2. en som ej kan hålla hufvudet stilla. -elköpfig, a. som ej kan hålla hufvudet stilla. -eln, sv. itr. 1. h. vackla, runka, vara ostadig. 2. s. röra sig, gå ostadigt, vacklande. -er, a. dugtig, tapper. -ler, -, m., -lerin, -nen, f. vacklande, ostadig person. -lig se wackelig.

Wade, -n, f. dim. †, vad på ben. -nstrumpf, m. långstrumpa.

Waffe, -n, f. vapen. -l, -n, f. väffa. -narbeit, f. vapenlek, strid. -ndienst, m. krigstjänst. -nfähig, a. vapenför. -ngattung, f. vapenslag. -ngefährte, -ngenosse, m. vapenbroder. -ngewalt, f. vapenmakt. -nhalle, f. vapensal. -nhaus, n. arsenal. -nlos, a. vapenlös, obeväpnad. -nruhe, f. vapenhvila. -nstück, n. 1. vapen. 2. vapenbragd. -nthat, f. vapenbragd. -nträger, m. vapendragare, -sven.

waffnen, sv. tr. väpna.

Wage, -n, f. 1. våg. 2. vattenpass. 3. jämvigt. Jm die ~ halten: hålla ngn stängen. 4. vägrätt läge. 5. = Kippe 1. Auf der ~ liegen: stå på spel, auf die ~ setzen: sätta på spel. -amt, n. våghus. -fahrt, f. vågad, farlig färd. -hals, m. våghals. -halsig, a. oförfvägen, halsbrytande. -halsigkeit, f. oförfvägenhet. -n, a) sv. I. tr. våga; riskera. Es mit jm ~ våga att mäta sig med ngn. II. rsl. våga sig, djärfvas, töras. b) -[f], m. dim. Wäg[e]lein, Wägelchen, vagn.

wägen, st. o. * sv. tr. våga.

Wagen|bau, m. vagnmakeri. -bauer, m. vagnmakare. -kasten, m. 1. vagnskorg. 2. vagnslåda. -ladung, f. vagnslast. -lenker, m. körsven. -macher, m. vagnmakare. -rennen, n. kappkörning.

Wage|r, -, m. en som vågar ngt. -recht, a. vägrät. -sprung, m. vågad, djärft språng.

Waggón, -s, m. vagong, järnvägsvagn.

wägl|haft, -lich, a. djärf, vågsam. -ner, -, m. vagnmakare. -ni[[s], -se, n. o. f. vågsamhet; vägstycke. -spiel, n. vågspele. -stück, n. vägstycke.

Wägung, f. vägning.

Wahl, -en, f. val. Seine ~ treffen: göra sitt val, jm die ~ lassen: lemna ngn fritt val, ohne ~ sv. utan åtskilnad.

wähl|bar, a. valbar. -keit, f. valbarhet.

wahl|berechtigt, a. valberättigad. -bezirk, m. valkrets.

wähl|en, sv. tr. välja. -er, -, m. väljande, valman, elektor. -erel, -en, f. väljande. -erisch, a. granntyckt, kinkig, noga. -erschaft, f. 1. egenskap af valman. 2. samtliga valmän.

wahl|fähig, a. 1. valberättigad. 2. valbar. -fähigkeit, f. 1. rätt att välja. 2. valbarhet. -fürst, m. 1. valfurste. 2. kurfurste. -kind, n. adoptivbarn. -spruch, m. valspråk. -statt, f. valplats. -stimme, f. röst vid val. -vater, m. adoptivfader. -verwandschaft, f. kemisk frändskap, affinitet.

Wahn, -[e]s, 0, m. villfarelse, villa, illusion. -begriff, m. falskt begrepp. -bild, n. skenbild, illusion.

wähnen, sv. tr. o. itr. h. mena, tro, anse, inbilla sig.

Wahn|glaube, m. vantro. -kante, f. vankant. -kantig, a. vankantig. -schaffen, a. vanskapad. -sinn, m. vansinne, galenskap. -sinnig, a. vansinnig. -wissen, n. falskt vetande. -witz, m. vanvett, vansinne. -witzig, a. vanvettig, vansinnig.

wahr, a. sann; verklig. Nicht ~? icke sant? so ~ mir Gott helfe: så sant mig Gud hjälpe. -en, sv. tr. o. itr. h. med gen. förvalta, be-

vaka, skydda, bevara, akta (sig), taga sig i akt, *vor* (med dat.) *el.* * *gegen etw.*: för ngt.

währen, *sv. itr. h.* vara, fortfara, fortleva, dröja. -**d**, *I. a.* varande, varaktigt, fortlevande, pågående. *II. prep.* med gen. under, på (om ut). *III. konj.* under det akt, medan.

wahrhaft, *a.* verklig, sann, sanningsenlig. -**häftig**, *a.* verklig, sann; *adv.* ~! i sanning! förvissol -**häftigkeit**, *f.* verklighet, sanningsenlighet. -**heit**, *f.* sanning. -**heitlich**, -**heitsgemäfs**, -**heitsgetreu**, -**heitsliebend**, *a.* sanningsenlig. -**lich** (vanl. kort *a*), *adv.* i sanning, sannerligen. -**nehmbar**, *a.* förnimbar. -**nehmbarkeit**, *f.* förnimbarhet. -**nehmen**, *tr.* förnimma, märka, iakttaga. -**nehmung**, *f.* förnimelse, iakttagelse, rön. -**sagekunst**, *f.* spådomskonst. -**sagen**, *vanl.* * *tr. o. itr. h.* förutsäga, spå, profetera. -**sager**, -, *m.* spåman. -**sagerrei**, -*en*, *f.* spådom. -**sagerin**, -*nen*, *f.* spåkvinna. -**sagerisch**, *a.* förutseende. -**sagung**, *f.* förutsägelse, spådom. -**scheinlich**, *a.* sannolik. -**scheinlichkeit**, *f.* sannolikhet. -**spruch**, *m.* jurs utlåtande.

Währung, *f.* 1. tid, tidrymd som ngt varar. *Eine Uhr von acht Tagen* ~ ett ur som går i åtta dagar efter en uppdragning. 2. myntfot. 3. värde.

Wahrzeichen, *n.* 1. värdecken. 2. märkvärdighet, märkvärdigt sak. 3. tecken, märke.

Waid, [-*e*]*s*, *o*, *m.* bot. veide (*Isatis tinctoria*).

Waid- *se Weid*-.

Waise, -*n*, *f.* *o.* *m.* föräldralöst, faderlöst, moderlöst barn. -**ngelder**, *pl.* pupill-, förmyndaremedel. -**nhaus**, *n.* barnhem, barnhus. -**nkind**, *n.* föräldralöst barn. -**nknabe**, *m.* föräldralös gosse. -**nmädchen**, *n.* föräldralös flicka. -**nmutter**, *f.* fostermor.

Waizen *se Weizen*.

Wake, -*n*, *f.* vak.

Wal, -*e*, *m.* hval, hvalfisk.

Walách||*e*, -*n*, *m.* 1. valack, invånare i Valakiet. 2. *se Wallach* 1. -*éi*, *o*, *f.* *npr.* *Die* ~ Valakiet. -*isch*, *a.* valackisk.

Wald, -*er* †, *m.* skog. -**bau**, *m.* skogshushållning. -**bedeckt**, *a.* skogig. -**bewohner**(in), *m.* (*f.*) skogsbo. -**biene**, *f.* skogsbi, vildt bi. -**brand**, *m.* skogseld. -**bruder**, *m.* eremit. -**dunkel**, *n.* skogens dysterhet, mörker, den mörka skogen. -**éin**[wärts], *adv.* inåt skogen. -**esel**, *m.* vildásna. -**esfrische**, *f.* skogens friskhet, den friska skogen. -**fevel**, *m.* skogsåverkan. -**gebirge**, *n.* skogbeväxt berg. -**geist**, *m.* skogsande. -**rä**. -**geschrei**, *n.* jagtrop. -**glöckchen**, -**glöcklein**, *n.* blålocka. -**gott**, *m.* skogsgud. -**grün**, *a.* skogsgrön, mörkgrön. -**horn**, *n.* valdthorn. -**huhn**, *n.* orre, orrhöna. -**skogshöna**. -**hüter**, *m.* skogvaktare. -**ig**, *a.* skogig. -**land**, *n.* skogsmark; skogigt land. -**mann**, *m.* 1. skogsbo. 2. skogsande. -**meister**, *m.* 1. öfverjägmästare. 2. bot. madra (*Asperula*). -**mensch**, *m.* skogsmänniska, orang-

utang. -**rappe**, -*n*, *f.* sjabrak. -**rauch**, *m.* 1. = *Herauch*. 2. bot. desmansknopp (*Adoxa Moschatellina*). -**rebe**, *f.* bot. skogsrefva (*Clematis*). -**recht**, *n.* skogsrätt, skogsordning. -**reich**, *a.* skogrik. -**reiter**, *m.* beriden skogvaktare. -**streu**, *f.* strö af löf och mossa. -**teufel**, *m.* 1. skogsrå. 2. skogsdjävul (*apa*). -**ung**, *f.* skog. -**wärts**, *adv.* åt skogen till, till skogs. -**weib**, *n.* skogsfru. -**wirt**[h]-*schaft*, *f.* skogshushållning. -**wolle**, *f.* skogsull.

Walffisch, *m.* hvalfisk.

Walk||*e*, -*n*, *f.* 1. valkning. 2. valkkvarn. -**en**, *sv. tr.* valka. -*er*, -, *m.* valkare. -**erde**, *f.* valkjord. -**eréi**, -*en*, *f.* = *Walke*. -**mühle**, *f.* valkkvarn. -**müller**, *m.* valkare. -**thon**, *m.* valklara.

Walküre, -*n*, *f.* valkyria.

Wall, -*e* †, *m.* vall, bank. -**ach**, -*e*[*n*], *m.* 1. vallack, utskuren hingst. 2. *se Walache* 1. -**bruch**, *m.* bresch. -**bruder**, *m.* pilgrim. -**en**, *sv. itr. s. o. h.* 1. vandra, vallfärdas. 2. svala, sjuda, häfvas i vägor, bilda vägor.

wällen, *sv. tr.* kok. koka upp, förvälla.

Wall||*er*, -, *m.*, -**erin**, -*nen*, *f.* pilgrim. -**fahren**, * *sv. itr. s.* vallfärdas. -**fahrer**(in), *m.* (*f.*) pilgrim. -**fahrt**, *f.* vallfart. -**fahrten**, * *sv. itr. s.* vallfärdas. -**nufs** *se Walnu/s*. -**ung**, *f.* svallning, svall, vägrörelse.

Walm, -*e*, *m.* 1. sluttande gafvel. 2. hövålm. -**dach**, *n.* tak med sluttande gaflar.

Wallnufs, *f.* valnöt. -**pürginsnacht**, *f.* valborgsnatt, valborgsmässoafton. -**rolfs**, *n.* hvalross.

wälsch *se welsch*.

walt||*en*, *sv. itr. h.* förefinnas, förherska, råda, herska, styra, verka, bestämma, disponera, sörja för. -*Schalten* und ~ göra och låta, *subst.* görande och låtande, *seines Amtes* ~ sköta sitt ämbete, sin pligt, *Gnade* ~ *lassen*: visa nåd, låta nåd gå för rätt, *das walte Gott!* det gifve Gud! -*er*, -, *m.* en som styr, bestämmer.

Walze, -*n*, *f.* dim. †, vals, cylinder; *abr.* vält. -*n*, *sv. I. itr. h.* valsas, dansa vals. *II. tr.* valsa, kaffa.

wälzen, *sv. tr.* vältra, rulla. *Sich vor Lachen* ~ kikka af skratt.

Walzer, -, *m.* vals (dans).

Wälzer, -, *m.* 1. en som vältrar, rullar ngt. 2. F tjock boklunta.

Wam||*me*, -*n*, *f.* buk, mage. -**pig**, *a.* pussig. -**s**, -*er* † *el.* -*e* [†], *n.* *o.* *m.* tröja, jacka, kyller. -**sen**, *sv. tr.* 1. iföra ett *Wams* *se torg*. 2. F prygla, klå.

Wand, -*e* †, *f.* vägg. *Vor Schmerz die Wände angehen* *el. anrennen*: vara utom sig af smärta. -**el**, -*s*, *o*, *m.* 1. vandel. 2. förvandling, förändring. 3. lyte, fel. -**elbär**, *a.* föränderlig, växlande, ostadig, förgänglig, bräcklig. -**elbarkeit**, *f.* föränderlighet. -**el-**

haft = *wandelbar*. -ellos, *a.* oföränderlig. -ellosigkeit, *f.* oföränderlighet. -elmut[h], *m.* vankelmod. -eln, *sv. I. itr. s. o. h. 1.* vandra. **II. tr. o. rjf.** förvandla(s), förändra(s), utbytta(s). -elstern, *m.* planet. -erblock, *m.* flyttblock. -erbüch, *n.* gesällbok. -erbusch[e], *m.* vandrande gesäll. -erer, -, *m.* vandrare. -erfalk[e], *m.* pilgrimsfalk. -erjahr, *n.* vandringsår. -erlehen, *n.* kringvandrande lif, lefnadsätt. -erlehrer, *m.* kringvandrande, ambulerande lärare. -ern, *sv. itr. s.* vandra. -errose, *f.* med. vandringsros. -erschaft, *f.* vandring; vandringsår. -ersmann, *m.* vandringsman. -erstab, *m.* vandringsstaf. -erung, *f.* vandring. -erwogel, *m.* flyttfågel. -erzeit, *f.* vandringstid, vandringsår. -fest, *a.* väggfast. -gemälde, *n.* väggmålning. -getäfel, *n.* panel. -ler, *m.* vandrare. -lung, *f.* förvandling. -nachbar, *m.* granne vägg om vägg *ei.* hus om hus. -putz, *m.* rapping. -teppich, *m.* väfd *ei.* stickad tapet. -ung, *f.* vägg.

Wange, -n, *f.* dim. *Wäng[e]lein, Wängelchen*, kind. -ngrübchen, *n.* grop på kinden.

Wank, -[e]s, *o. m.* *Ohne ei. sonder* ~ utan vank. -elmut[h], *m.* vankelmod. -elmüt[h]ig, *a.* vankelmodig. -elrede, *f.* sväfvande tal. -en, *sv. itr. h. o. s.* vackla, svigta, vika.

wann, *adv.* när. *Seit ~? huru länge? von ~ an?* från hvilken tidpunkt? *irgend ~* någon gång, *dann und ~* då och då. -e, -n, *f.* dim. †, *1.* tråg, kar, badkar. *2.* sädesvanna. -en, *I. sv. tr.* vanna. **II. adv.** hvordan, hvarifrån.

Wanst, -e †, *m.* väm, buk, mage.

Want, -en, *f.* sja. vant.

Wanze, -n, *f.* vägglus. -ig, *a.* full af vägglöss.

Wappen, -, *n.* vapen, sköldemärke. -halter, *m.* herald. vapenhållare. -kunde, *f.* heraldik. -spruch, *m.* valspråk.

wappnen, *sv. tr. I.* väpna. **2.** förlåna ett vapen åt. -er, -, *m.* väpnare, vapensven.

Ward||ein, -e, *m.* vardein, mynt-, metallproberare. -ieren, *sv. tr.* probera, värdera, taxera mynt, metaller. -ferung, *f.*

Ware, -n, *f.* vara, artikel. -nbestand, *m.* varulager. -nhaus, *n.* magasin. -nprobe, *f.* varuprof. -nstempel, *m.* varumärke, fabriksmärke.

warm, -er †, *a.* varm. *bnä. ~ sitzen:* sitta i goda omständigheter, *es jm ~ machen:* läsa lagen för ngn, *jm den Kopf ~ machen:* sätta ngn myror i hufvudet. -bier, *n.* dricksoppa, ölsupa. -blüter, -, *m.* varmblodigt djur. -blutig, *a.* varmblodig.

Wärme, *o, f.* värme. -leitend, *a.* värmeledande. -leiter, *m.* värmeledare. -messer, *m.* värmevärmare. -n, *sv. tr.* värma. -r, -, *m.* värmapparat, värmeffaska, väggvärmare.

Warm||haus, *n.* växthus, drifhus. -herzig, *a.* varmhjärtad.

Wärmung, *f.* uppvärmning.

warnen, *sv. tr.* varna. -er, -, *m.*, -erin, -nen, *f.*

varnande person. -ruf, *m.* varningsrop. -ung, *f.* varning; varnagel.

warpen, *sv. tr.* sja. varpa.

Wart, -e, *m.* väktare. -e, -n, *f.* utkik, vaktorn, observatorium. -efrau, *f.* hjälpmadam, städerska, (sjuk)sköterska. -egeld, *a.* **1.** lön för städning, för sjukvård. **2.** exspektantlön. **3.** väntpengar. -en, *sv. itr. h. o. tr. I.* vänta.

2. In ei. js ~ sköta, värda, passa upp på ngn, *seines Amtes ~* sköta sina åligganden.

Wärter, -, *m.*, -in, -nen, *f.* värdare, vaktare, (ban)vakt, sjukvaktare, sjuksköterska.

Wartel||saal, *m.* väntsal. -zimmer, *n.* väntrum.

-wärts, *adv. suff.* -vart, åt ... till, hän emot, mot, åt, till.

Wartung, *f.* vård, omvårdnad, skötsel; upppassning.

warüm (*†-), *adv. I.* hvarför. **2.** * hvarom, om hvad.

Wärwolf so *Werwolf*.

Warz||le, -n, *f.* dim. †, vårta. -ig, *a.* full af vårtor.

was, *I. n. inter. o. relat. pron.* hvad, hvad som, det som. ~ *du sagst!* kors, så du säger! ~ *haben wir gelacht!* å, så vi skrattade! *ach ~!* å prat! dumbeter! **II. se etwas.**

Wasch||anstalt, *f.* tvättinrättning. -bär, *m.* tvättbjörn. -becken, *n.* tvättfat.

Wäsch||beutel, *m.* påse att lägga smutsigt linne i, krappåse.

Wasch||bleuel, *m.* klappträ. -bock, *m.* tvättstol, bidet.

Wäsche, -n, *f.* **1.** tvätt. *Große ~ haben:* hafva stortvätt, byk, *in der ~ sein:* vara på byken. **2.** linne.

wasch||lecht, *a.* som håller att tvätta, äkta. -en, *st. tr. I.* tvätta. *F bnä. jm den Kopf ~* tvåla till ngn, *das hat sich gewaschen:* det är utmärkt, förträffligt. **2.** vaska. **3.** *F* skvallra.

Wäscher||ei, -en, *f. I.* tvätt, tvättande. **2.** tvättinrättning. -in, -nen, *f.* tvätterska.

Wasch||fals, *n.* tvättbalja. -frau, *f.* tvätterska.

Wäsch||geschäft, *n.* linnemagasin.

Wasch||gold, *n.* gnm vaskning vunnet guld. -haus, *n.* tvättstuga.

Wäsch||kammer, *f.* linnekammare.

Wasch||küche, *f.* tvättstuga. -lappen, *m.* tvättlapp, lapp att tvätta sig med; *F bnä.* slapp, opålitlig person. -lauge, *f.* tvättlut. -leder, *n.* skinn som går att tvätta, sämskskinn.

-ledern, *a.* af skinn som går att tvätta, sämskskinn. -leine, *f.* tvättsnöre. -markt, *m.* *F* skvallerplats. -maul, *n.* *F* skvallerbytta, skvallerkäring. -napf, *m.* tvättfat. -platz, *m.* tvättbrygga.

Wäsch||rolle, *f.* mangel. -schrank, *m.* linneskåp.

Wasch||schwamm, *m.* tvättsvamp. -seife, *f.* såpa. -tisch, *m.* lavoar, komod. -ung, *f.* tvätt; vaskning. -wanne, *f.* tvättbalja.

Wäsch||waren, *pl.* linnevaror.

Wasch|wasser, *n.* tvättvatten; *F* *bsd.* blask.
-weib, *n.* 1. tvätterska. 2. skvallerkäring.
Wassen = *Rasen a.* **-meister(ei)** = *Abdecker(ei)*.
Wasser, *-[t]*, *n.* *dim.* *†*, vatten. *Zu ~ und zu Lande:* till lands och sjöss. *~ fahren:* a) köra vatten, b) företaga en roddtur. *bsd.* *zu ~ werden:* blifva om intet, *zu ~ machen:* göra om intet, *sich mit Not überm ~ erhalten:* ha svårt att reda sig, *in allen ~ n erfahren sein:* förstå sig på all. *Der Mund steht ei. läuft ihm voll ~ ei. das ~ läuft ihm im Munde zusammen:* det vattnas i munnen på honom. **-arm**, *a.* vattenfattig. **-armut[h]**, *f.* vattenbrist. **-arzt**, *m.* kallvattensläkare, hydropat. **-ast**, *m.* vattenskott. **-blase**, *f.* 1. vattenbubbla. 2. vattenblåsa. **-brei**, *m.* vattgröt. **-dicht**, *a.* vattentät. **-fahrt**, *f.* färd på vattnet, roddtur, segeltur, sjöresa. **-fang**, *m.* cistern. **-gleich**, *a.* 1. vattenaktig. 2. horisontal, efter vattenpass. **-haft**, *a.* vattenaktig. **-heilanstalt**, *f.* vattenkuranstalt. **-heizung**, *f.* uppvärmning med varmt vatten. **-hose**, *f.* skydrag.
wässer|licht, *a.* vattenaktig. **-lg**, *a.* vattenhaltig, *aktiv*, fadd. *Jm den Mund nach etw. ~ machen:* göra ngn lysten efter ngt. **-igkeit**, *f.* vattenhalt, *aktivitet*, faddhet.
Wasser|jungfer, *f.* dagslända. **-karte**, *f.* hydrografisk karta. **-kopf**, *m.* gnm hjärnvattententot förstorad hufvud. **-köpfig**, *a.* lidande af hjärnvattensot. **-malerei**, *f.* 1. akvarellmålning 2. akvarell.
wässern, *sv. I. itr. h.* vattnas. *Mir wässert der Mund danach:* det vattnas mig i munnen därefter, *ihm ~ die Augen:* hans ögon tåras. **II. tr. I.** vattna. 2. vattenlägga. 3. utspäda med vatten, vattenblanda. 4. vattra.
Wasser|nix, *m.* näck. **-nixe**, *f.* älfva, hafsfru, najad, vattennymf. **-not[h]**, *f.* vattenbrist. **-partie** = *Wasserfahrt*. **-pals**, *I. a.* vågrät. **II. m.** 1. horisontallinje. 2. vattenpass. **-perle**, *f.* oäkta pärla. **-polack**, *m.* polack från Schlesien. **-presse**, *f.* hydraulisk prässa. **-ratte**, *f.* 1. vattensork. 2. *F* sjögast. **-recht**, *a.* vågrät. **-reich**, *I. a.* vattenrik. **II. n.** vattenrike. **-scheide**, *f.* vattendelare, *skilnad*. **-scheu**, *I. a.* rädd för vatten. **II. f. vattuskräck. **-snot[h]**, *f.* af öfversämning förorsakad nöd. **-stoff**, *m.* väte. **-stralße**, *f.* vattenväg, sjöväg. **-sturz**, *m.* vattenfall. **-sucht**, *f.* vattensot. **-süchtig**, *a.* lidande af vattensot. **-suppe**, *f.* vattsoppa, vattvälling. **-tracht**, *f.* *gs.* djupgående. **-treten**, *n.* vatten trampning.
Wässerung, *f.* vattning.
Wasser|wage, *f.* vattenpass. **-wut[h]**, *f.* vattuskräck. **-zeichnen**, *n.* vattenstämpel.
Wat, *-en*, *f.* * tyg, klädnng, dräkt. **-e**, *-n*, *f.* en art fisknot. **-en**, *sv. itr. h. o. s.* vada.
Watsche (*sr.* med ä), *-n*, *f.* P örfil. **-lig**, *a.* vaggande, ostadig, osäker. **-ln**, *sv. itr. h. o. s.* gå och vaggva som en anka, rulta.**

Watt, *-[e]s*, *-e[n]*, *n. o. m.* del af stranden som, blottad under ebban, betäckes af floden. **-e**, *-n*, *f.* vadd. **-ieren**, *sv. tr.* vaddera. **-ierung**, *f.*

wau[wau], *itj.* vov(vov).

wäh|bar, *a.* som kan väfvas. **-e**, *-n*, *f.* 1. väfnad, väf. 2. spindelväf. **-eärt**, *f.* sätt att väfva; väfnad. **-ebaum**, *m.* väfbom. **-en**, *sv. I. itr. h.* röra sig, verka, vara verksam. **II. tr. I.** röra, svinga. 2. *sr. st.* väfva; *bsd.* fläta, hopsling(r)a. **-er**, *-*, *m.* väfvere. **-eréi**, *-en*, *f.* 1. väfveri, a) yrke, b) lokal. 2. väfnad. **-erin**, *-nen*, *f.* väfverska. **-erlade**, *f.* lad. **-erschiffchen**, *n.*, **-erschütze**, *m.* skyttel. **-estuhl**, *m.* väfstol.

Wechsel, *-*, *m.* 1. växel, växlande, växling, omväxling, ombyte, förändring. 2. band. växel. **-balg**, *m.* byting, bortbyting, trollunge. **-bär**, *a.* som kan växlas. **-begriff**, *m.* ekvivalent, motsvarande begrepp. **-beziehung**, *f.*, **-bezug**, *m.* växelförhållande, ömsesidigt förhållande, reciprocitet, motsvarighet. **-éi**, *-en*, *f.* 1. oupphörligt växlande. 2. växelaffär. **-fall**, *m.* skifte, växlande öde. **-fieber**, *n.* med växelfeber, intermittent feber. **-gespräch**, *n.* omväxlande samtal hvarvid den ene talar efter den andre; dialog. **-haus**, *n.* bank(hus). **-kind**, *n.* = *Wechselbalg*. **-los**, *a.* utan växling, oföränderlig. **-n**, *sv. itr. h. o. s.*, *tr. o. rfl.* växla, skifta, omväxla, byta om, ömsa, förändra(s). **-rede**, *f.* = *Wechselgespräch*. **-seitig**, *a.* ömsesidig. **-seitigkeit**, *f.* ömsesidighet. **-verhältni[s]**, *n.* ömsesidigt förhållande. **-voll**, *a.* växlande, skiftande. **-weise**, *adv.* 1. ömsesidigt. 2. omväxlande, växelvis, ömsom. **-winkel**, *m.* mat. alternatvinkel.

Wechsler, *-*, *m.* växlare.

Weck, *-e*, *m.*, **-e**, *-n*, *f.*, **-en**, *-*, *m.* hvetebulle, hetväg, *sv. tr.* väcka. **-er**, *-*, *m.* väckare. **-eruhr**, *f.* väckareur. **-trommel**, *f.* revelltrumma. **-uhr**, *f.* väckare(ur).

Wedel, *-*, *m.* 1. fläkt, solfjäder. 2. stänkkvast. 3. svans. **-n**, *sv. I. itr. h.* vifta. **II. tr.** vifta med, t. ex. *den Flügel*; vifta, fläktva bort, t. ex. *die Fliegen*.

weder, *konj.* ~ ... *noch:* hvarken ... eller.

Weg, *I. -e*, *m.* väg, gång. *Hier geht kein ~ förbjuden väg*, *seinen ruhigen ~ fortgehen:* lugnt gå sin väg, *es hat damit gute ~e:* det brådskar ej, *woher des ~es?* hvarifrån kommer ni? *jm die ~e weisen:* visa ngn dörren. Med prep: *sich a uf den ~ begeben* ei. *machen:* begifva sig i väg, *jm etw. a uf den ~ geben:* gifva ngn ngt med på vägen, *a uf dem ~e sein zu:* vara på väg att, *a uf göttlichem ~e:* i godo; *bei ~e sein:* a) vara på väg, b) vara uppe, c) träffas; *jm nicht über den ~ trauen:* ej tro ngn längre än man ser honom; *etw. zu ~e bringen* ei. *mit etw. zu ~e kommen:* komma till stånd med ngt, få ngt till stånd.

II. (kort e) *adv.* bort, borta, undan. ~ *sein*: vara borta, försvunnen, hafva upphört, *ganz* ~ *sein*: vara utom sig, ej veta till sig, *über etw.* (ack.) ~ *sein*: afva hunnit öfver ngt, *hinter einander* ~ i oafbruten följd, *in einem* ~ oafbrutet, utan uppehåll, ~ *da!* ur vägen! *Kopf* ~! akta hufvudet! -*arbeiten*, *tr.* bortarbata, borttaga, urtaga. -*ätzen*, *tr.* bortfräta. -*begeben*, *rf.* begifva sig, resa bort. -*beissen*, *tr.* 1. bita af, ur. 2. bortköra, undantränga. -*bekommen*, *tr.* 1. få undan. 2. få till stånd. 3. *Eins* ~ få sig en örfil, ett rapp, ett slag. -*beten*, *tr.* gnm sina böner fördrifva. -*blasen*, *tr.* bortblåsa. -*bleiben*, *itr.* s. blifva, stanna borta; uteblifva, utelemnas, uteglömmas. *Von etw.* ~ ej röra vid, befatta sig med, bry sig om ngt. -*bliken*, *itr.* h. se bort. -*brechen*, *tr.* bryta bort, af. -*brennen*, I. *tr.* bränna bort. II. *itr.* s. brinna upp. -*bringen*, *tr.* skaffa bort, undan. -*denken*, *tr.* tänka bort. -*drängen*, *tr.* tränga bort, undan. -*dürfen*, *itr.* h. töras, få gå bort. -*ebau*, *m.* vägbyggnad, väganläggning. -*eblatt*, *n.*, -*ebreit*, -*e*, *m. o. n.* bot. groblad (Plantago). -*egeld* = *Chausseeegeld*. -*ehaus* = *Chausseehaus*. -*eilen*, *itr.* s. skynda bort, undan. *Über etw.* (ack.) ~ a) skynda (fram) öfver, hastigt gå öfver ngt, b) göra ngt på hafs, slarfvigt. -*elagerer*, -, *m.* stråtröfvere. -*elagern*,* *itr.* h. vara stråtröfvere. -*elos*, *a.* väglös, utan vägar, obanad. -*en*, *prep.* med gen. et. * *dat.* för ... skull, till följd af, med anledning af. -*erich*, -*e*, *m.* bot. groblad (Plantago). -*essen*, *tr.* 1. äta bort, upp. 2. F gifva en afskedsfest för. -*fahren*, I. *itr.* s. fara, resa bort. *Über etw.* (ack.) ~ fara fram öfver ngt. II. *tr.* köra, skjutsa bort. -*fall*, *m.* bortfallande, afskaffande. *In* ~ *bringen*: bortscaffa, afscaffa, *in* ~ *kommen*: falla bort, upphöra. -*fallen*, *itr.* s. falla bort, upphöra. -*fangen*, *tr.* fånga, taga, bortsnappa. -*fischen*, *tr.* borttaga, uppfiiska, bortsnappa. -*fliegen*, *itr.* s. flyga bort. -*führen*, *tr.* bortföra. -*gabeln*, *tr.* F bortsnappa. -*gang*, *m.* bortgång, bortgående. -*geben*, *tr.* gifva, skänka bort. *Von Hause* ~ bortackordera, annonserades inackordera. -*gehen*, *itr.* s. gå bort, undan. *Über etw.* (ack.) ~ a) gå (fram) öfver ngt, b) hoppa öfver ngt. -*gewöhnen*, *tr.* *In* *von einem Orte* ~ vänja ngn af med att besöka ett ställe. -*gielsen*, *tr.* slå bort, ut. -*haben*, *tr.* 1. redan hafva fått. 2. förstå, begripa. -*halten*, *tr.* hålla bort, undan; akta. -*hängen*, *tr.* hänga undan, bort. -*haschen*, *tr.* bortsnappa. -*heben*, I. *tr.* lyfta bort. II. *rf.* aflägsna sig. -*helfen*, *itr.* h. *Im* ~ hjälpa ngn att komma i väg, att komma undan. -*holen*, *tr.* hämta bort, borttaga. -*hüpfen*, *itr.* s. hoppa bort, undan. *Über etw.* (ack.) ~ hoppa öfver, öfverhoppa ngt. -*jagen*, *tr.* jaga, köra bort. -*kapern*, *tr.* bortkapa, -taga,

-*snappa*. -*kehren*, *tr.* 1. bortsopa. 2. bortvända. -*kommen*, *itr.* s. 1. komma bort, förkomma. 2. komma undan, i väg. -*können*, *itr.* h. kunna komma undan, i väg, kunna resa. -*kratzen*, *tr.* bortskrapa. -*kriechen*, *itr.* s. krypa bort, undan. -*kriegen*, *F* = *wegbekommen*. -*küssen*, *tr.* kyssa bort. -*lassen*, *tr.* utelemna. -*laufen*, *itr.* s. springa bort. -*legen*, *tr.* lägga undan, bort. -*leihen*, *tr.* låna ut, bort. -*leugnen*, *tr.* förneka. -*locken*, *tr.* locka bort. -*machen*, I. *tr.* borttaga. II. *rf.* F laga att man kommer i väg, aflägsna sig. -*mügen*, *itr.* h. vilja komma bort. -*müssen*, *itr.* h. nödgas gå, resa bort, måste bort. -*nahme*, *O*, *f.* borttagande. -*nehmen*, *tr.* borttaga. -*packen*, I. *tr.* packa undan. II. *rf.* packa sig i väg. -*prügeln*, *tr.* prygla bort, medelst prygel bortköra. -*putzen*, *tr.* putsa bort, putsande borttaga; F knipa, strala. -*raffen*, *tr.* borttrycka. -*räumen*, *tr.* rödja undan, skaffa ur vägen, undanrödja. -*reisen*, *itr.* s. resa bort. -*reißen*, *tr.* rycka, slita bort. -*reiten*, *itr.* s. rida bort. -*rücken*, *tr.* rycka bort. -*rufen*, *tr.* kalla bort. -*säm*, *a.* farbar. -*säule*, *f.* 1. vägvisare. 2. milstolpe. -*schaffen*, *sv.* *tr.* bort-, undanskaffa. -*scheide*, *f.* skiljoväg. -*scheren*, I. *tr.* klippa bort. II. *rf.* packa sig i väg. -*scherzen*, *tr.* med skämt fördrifva. -*schicken*, *tr.* bortsicka. -*schieben*, *tr.* skjuta undan, bort. -*schleichen*, *itr.* s. o. *rf.* smyga sig bort, undan. -*schleifen*, *tr.* 1. st. bortslipa. 2. *sv.* *tr.* -*schleppen*, släpa bort, undan. -*schludern*, *tr.* slunga bort. -*schlүpfen*, *itr.* s. smyga sig bort. -*schnappen*, *tr.* bortsnappa. -*schneiden*, *tr.* af-, bortskära, -klippa. -*schnellen*, *tr.* kasta, slunga bort. -*schrecken*, *tr.* bortskrämma. -*schütten*, *tr.* slå, hålla ut, bort. -*schwemmen*, *tr.* spola bort. -*sehen*, *itr.* h. se bort. *Über etw.* ~ a) titta öfver ngt, b) blunda för ngt. -*sehnen*, *rf.* längta bort. -*sein*, *itr.* s. vara borta. -*setzen*, I. *tr.* sätta bort, undan. II. *rf.* *Sich über etw.* (ack.) ~ sätta sig öfver ngt. III. *itr.* s. *Über etw.* (ack.) ~ sätta, spränga, hoppa öfver ngt. -*sollen*, *itr.* h. skola, måste (komma) bort. -*spülen*, *tr.* skölja, spola bort. -*stehlen*, I. *tr.* stjåla bort. II. *rf.* smyga sig bort. -*stellen*, *tr.* ställa bort, undan. -*sterben*, *itr.* s. dö bort. -*stolsen*, *tr.* bortsötta. -*streichen*, *tr.* stryka bort, undan, ut. -*thun*, *tr.* taga bort, lägga undan. -*tragen*, *tr.* bära bort. -*treten*, *itr.* s. tråda, draga sig tillbaka. -*weisen*, *tr.* bort-, afvisa. -*weiser*, *m.* vägvisare. -*wenden*, *tr.* bortvända. -*werfen*, I. *tr.* bortkasta. ~*d*: föraktlig. II. *rf.* nedlåta, förnedra sig. -*wischen*, *tr.* torka, stryka bort, ut. -*wollen*, *itr.* h. vilja (komma) bort. -*zauhern*, *tr.* trolla bort. -*zehrung*, *f.* matsäck; respengar. -*ziehen*, I. *tr.* draga bort, undan. II. *itr.* s. draga, tåga bort; flytta. -*zug*, *m.* borttågande, afmarsch; flyttning.

~ = föregående uppslagsord. * akta sma. O saknar plur. † har omjudd. F familjärt, P lägre språk. * mindre brukligt.

weh, I. *itj.* ve. II. a. smärtsam, ond. *Es ist mir ~ zu Mute*: det smärtar mig, *jm wird ~ ngn får ondt, jm ~ thun*: göra ngn illa, *der Kopf thut mir ~ mitt hufvud värker, das thut mir ~ det gör mig ondt, mir ist ~ nach der Heimat*: jag längtar efter hemmet. III. *-[e]s*, 0, n. 1. ve. 2. ondt, smärta, värk. 3. *se wehe* II. -e, I. = *weh*. II. -n, f. barnvärk, födslosmärta. III. -n, f. 1. drifva, snödrifva, hög. 2. slättersträng. -en, sv. *itr. h. o. tr.* 1. fläkta, blåsa. 2. svaja, fiädra. -*frau*, f. barnmorska. -*gefühl*, n. smärtsam känsla. -*gesang*, m. klagosång. -*klage*, f. veklagan. -*klagen*, I. *itr. h.* brista ut i veklagan, klaga. II. *tr.* beklaga. -*mut[h]*, f. vemod. -*müt[h]ig*, a. vemodig. -*mut[h]s-voll*, a. vemodfull. -*mutter*, f. barnmorska. **Wehr**, -en, f. 1. försvar, motvärn. 2. (försvars-) vapen. 3. vall, skans. 4. värn, skydd. 5. till värn uppbådadt manskap, kår. 6. arv. -e, n. dam, förädning. 7. ledstång. -*bär* = *wehrhaft*. -*dam*, m. hamnarm. -e, -n, = *Wehr*. -en, sv. I. *tr. o. itr. h.* afhålla, hindra. *Jm etw. ~ förbjuda ngn ngt, afhålla ngn från ngt, einer (dat.) Sache ~ sätta en gräns för, stäifa en sak*. II. *rf.* värja, försvara sig. *Sich seines Lebens ~ försvara sitt lif. -fähig*, a. vapenför. -*gehänge*, n. bantler. -*geld* *se Wergeld*. -*gesetz*, n. värnepligtslag. -*gestell*, n. gevärställning. -*haft*, a. vapenför; tapper. ~ *machen (werden)*: väpna(s), upptaga(s) bland de vapenföre. -*haftigkeit*, f. vapenförhet. -*los*, a. värnlös. -*losigkeit*, f. värnlöshet. -*losmachung*, f. afväpning. -*mann*, m. krigare, soldat; landtvärnssoldat. -*pflicht*, f. värnepligt. -*pflichtig*, a. värnepligtig. -*stand*, m. krigarstånd. **Wehstand**, m. smärtsamt tillstånd. **Weib**, -er, n. kvinna, hustru; numera vanl. förskilt. kvinsperson, käring. -*chen*, -, n. hona. -*el*, -, m. rättsbetjänt. -*erärt*, f. 1. kvinnoäkt. 2. kvinnoart. -*ergeklatsch*, -*ergewäsch*, n. käringskvaller. -*erhaft*, a. käringsaktig. -*erheld*, m. kvinnohjälte, jungfrupilt. -*erherrschaft*, f. kvinnovalde, kjortelvalde. -*erknecht*, m. jungfrupilt. -*erraub*, m. kvinnorof. -*erregiment*, n. = *Weiberherrschaft*. -*errock*, m. kjortel. -*errolk*, n. kvinnsfolk, fruntimmer. -*isch*, a. kvinnlig (sadtande), veklig, pjunkig, käringsaktig. -*lich*, a. kvinnlig. *Das ~e Geschlecht*: kvinnokönet, kvinnorna, *~e Arbeit*: fruntimmersarbete, -syssla, *~e Pflanze*: honväxt. -*lichkeit*, f. kvinnlighet, kvinnligt sätt. -*ling*, -e, m. käringsaktig karl. -*sbild*, n., -*sen*, -, n. P kvinsperson, käring. -*sleute*, pl. kvinnfolk. -*sperson*, f., -*sstüdt*, n. = *Weibsbild*. -*volk*, n. kvinnsfolk, fruntimmer. **weich**, a. mjuk, vek, len. ~ *machen*: uppmykna, ~ *werden*: mjukna. *Eier ~ kochen*: löskoka ägg. -*bild*, n. 1. stadsområde. 2. be-

fästad ort. 3. stadsrätt. -e, -n, f. 1. mjukhet, vekhet, lenhet. 2. ljumske. 3. järnv. växel. -en, a) sv. I. *itr. h. o. s.* mjukna, blötna, blifva mjuk, blöt. II. *tr.* uppmykna. b) *st. itr. s. o.* * *h.* vika, gifva efter. -*flosser*, -, m. zool. mjukfenig fisk. -*gekocht*, a. löskokt. -*geschaffen*, a. känslig, vek. -*gesotten*, a. löskokt. -*heit*, f. mjukhet, vekhet, lenhet. -*herzig*, a. vekhjärtad, vek. -*herzigkeit*, f. vekthjärta, ömhet. -*lich*, a. veklig, vek, kraftlös. -*lichkeit*, f. veklighet. -*ling*, -e, m. vekling. -*mäulich*, a. lösmunt. -*müt[h]ig* = *weichherzig*. -*sel*, -n, f. bot. veixel. -*selzopf*, m. med. martofva (hårsjukdom). -*t[h]ier*, n. blötdjur. **weid**||bär, a. som kan betas. -e, -n, f. 1. bete, betesmark. 2. vide, pil. -*eland*, n. betesmark. -en, a) sv. I. *tr.* 1. beta, låta gå på bete, valla, fodra, mata. 2. *Er weidet seine Augen, Blicke an etw. (dat.)*: anblicken af ngt fögnar, gläder honom. II. *itr. h. o. rfv.* 1. beta. 2. fagnas, glädja sig, an *etw. (dat.)*: af, åt ngt. b) a. af vide, af pil, vide-, pil-. -*eplatz*, m. betesmark. -*erich*, -e, m. bot. dunört (Epilobium). -*gerecht* = *jagdgerecht*. -*geselle*, m. jagtkamrat, jägare. -*icht*, -e, n. vide-, pilbuskage. -*lich*, a. dugtig, ansenlig, grundlig. -*ling*, -e, m. champinjon. -*mann*, m. jägare. -*männisch*, a. jägare-, jagt-. -*messer*, n. jagtknif. -*sack*, m., -*tasche*, f. jagtväska. -*werk*, n. jagt. -*wund*, a. jäg. sårad så att inälvorna träffats.

Weife, -n, f. haspel. -n, sv. *tr. o. itr. h.* haspla. **weigerln**, sv. I. *tr.* vägra, förvägra, *jm etw.*: ngn ngt. II. *rf.* vägra. -*ung*, f. vägran.

Weih, I. -en, m. glada. II. = *weh*. -*altar*, m. vigdt altare. -*becken*, n. vigvattenskärl. -*bild*, n. vigd bild. -*bischof*, m. biskops ställföreträdare, vice biskop. -*brot*, n. välsignadt bröd, hostia. -e, -n, I. f. invigning, vigning, prästvigning, ordination, kröning, salvelse, helgelse. *Jm die ~ erteilen*: (in)viga ngn. II. m. o. f. glada. -en, sv. *tr.* viga, inviga, helga, egna. -er, -, m. dam, göl. -*estunde*, f. helig stund. -*evoll*, a. högtidlig, salvelsefull, inspirerad. -*gabe*, f. offergåfva. -*gelübde*, n. vid invigning afgifvet löfte, heligt löfte. -*gesang*, m. helig sång. -*geschenk*, n. offergåfva. -*kessel*, m. vigvattenskärl. -*nacht*, 0, f., -*nachten*, pl. samt sing. f., m. o. n. jul. -*nachtlich*, a. julkik, jul-. -*nachtsabend*, m. julafton. -*nachtsbaum*, m. julgran. -*nachtsbescherung*, f. julkapp. -*nachtsgeschenk*, n. julkapp. -*nachtskind*, n. Kristusbarnet. -*nachtslied*, n. julpsalm, julsång. -*nachtsmann*, m. julgubbe som kommer med julkapparne. -*rauch*, n. rökelse; hns smicker, pris, *jm ~ streuen et. opfern*: smickra ngn, sjunga ngns pris. -*räuchern*, *itr. h.* = *Weihrauch streuen*. -*ung* = *Weihe* I. -*wedel*, m. stänkvast till vigvatten.

weil, konj. 1. emedan. 2. * medan. -*and*, adv.

förr, för detta. -e, -n, f. 1. stund. *Eine ganze ei. geraume ei. lange* ~ ganska länge, *über eine kleine* ~ inom kort, *damit hat es gute* ~ det brådskar icke. 2. långsamt; lednad. *Eile mit* ~ skynda långsamt. 3. tid, god tid, t. ex. *sich ~ nehmen*: taga sig tid, gifva sig god tid, [bei] *nächtlicher* ~ nattetid, *mit der* ~ med tiden, så småningom. -en, sv. itr. h. dröja, uppehållasig. -er, -, m. enstaka gård, liten by.

Wein, -e, m. 1. vin. 2. vinrankor, vinstockar. 3. vindrufvor, t. ex. *den ~ lesen*: plocka, skörda vindrufvorna. -arm, a. vinfattig. -bauer, -, m. vindolare. -beere, f. vindrufva (bar). -blatt, n. vinrankblad. -blume, f. bouquet på viner. -en, sv. itr. h. o. tr. gråta. *Um jn ~ begråta* ngn. -eréi, -en, f. ständigt gråtande. -erlich, a. gråtmild, jummerlig. *Ihm ist ~ zu Mute*: han är gråtfärdig. -erlichkeit, f. gråtmild ton, stämning. -garten, m. vingård. -gärtner, m. vingårdsmästare. -geist, m. vinsprit. -gelag, n. dryckeslag av vin drickes. -geschäft, n. vinaffär, vinhandel. -grün, a. om vinfat: som fått vinsmak, mistat träsmaken. -haft, a. vinaktig, vinlik, viu-. -haus, n. 1. vinkrog. 2. vinfirma, vinaffär. -hügel, m. vinbärg. -icht, -ig = *weinhaft*. -karte, f. vinlista. -kauf, m. 1. vinköp, inköp af vin. 2. pengar som erläggas vid ett köps afslutande. -kühler, m. vinkylare. -lager, n. vinlager, vinkällare. -laube, f. af vinrankor öfverväxt berså. -laune, f. ölsinne. -lese, f. vinskörd. -leser, m. drufskördare. -lied, n. dryckessång. -reis, n. vinrankstelning. -säuerlich, a. vinsyrlig. -säure, f. vinsyra. -schank, m. 1. utskänkning af vin. 2. vinstuga. -schenk, m. föreståndare för, ägare af en vinstuga. -schenke, f. vinstuga. -schlauch, m. vinsäck; F *bia*. (vin)drinkare. -schrüter, m. vintappare. -schuld, f. vinskuld, krogskuld. -stein, m. vinsten. -trunken, a. drucken, rusig af vin. -wachs, -es, 0, m. vinfaktning. -wirt[h], m. värd i en vinstuga. -zieher, m. vinodlare.

weis, a. *Jm etw. ~ machen*: inbilla ngn ngt. -e, a) a. vis, klok. b) -n, f. 1. vis, sätt. *Auf weiche ~?* på hvad sätt? huru? *auf keine ~* på intet sätt, ingalunda, *auf jede ei. alle ~* på allt sätt; *nach seiner ~* på sitt vis. 2. melodi, sång. 3. i sms. -vis, såsom, i form af. -el, -, m. (bi)vise. -en, st. I. tr. 1. visa. med prep. *jn a n jn ~ visa*, hänvisa ngn till ngn; *jn a us der Schule ~ relegera* ngn, *aus der Stadt ~ förvisa* ur staden; *etw. von der Hand, von sich ~ afslå*, ej inlåta sig på ngt. 2. anvisa. 3. tadla, tillrättvisa. *Sich ~ lassen*: taga reson. II. itr. h. visa, peka. -er, -, m. visare. -heit, 0, f. vishet, visdom. *Mit seiner ~ zu Ende sein*: ej kunna reda sig längre. -lich, adv. visligen.

weiss, I. a. hvit. ~ nähen: sy llnesömnad.

Bia. jn ~ waschen: rentvå ngn. F *eine ~*: ett glas ljust dricka. *Das ~ im Auge*: hvitögat, *das ~ im Ei*: ägghvitan. II. obsoj. n. hvitt, hvit färg.

weissaglen, * tr. förutsäga, profetera, spå. -end, a. förutsägande, förutseende, profetisk. -er, -, m. siare. -erin, -nen, f. sierska. -ung, f. förutsägelse, profetia, spådom.

Weissanstreichen, n. hvitmening, hvitmålning. -armig, a. hvitarmad, med hvita armar. -backen, a. ~es Brot: med mjölk bakadt hvetebröd. -bäcker, m. finbagare. -bäckerel, f. finbageri. -bärt, m. hvitkägig person, gråskägg. -bier, n. ljust dricka. -blau, a. ljusblå. -blech, n. ljust bleck. -bleiche, f. bleke, blekeri. -brot, n. hvetebröd. -büche, f. hvitbok. -büchen, -büchen, a. af hvitbok, hvitboks-. -bunt, a. brokig med hvitt som huvudfärg. -dorn, m. hagtorn. -e, 0, f. hvithet. -en, sv. I. tr. hvitmåla, -limma, -färga. II. itr. s. hvitna. -er, -, m. hvitlimmare. -fisch, m. = *Weisling*. -fuchs, m. 1. polar-, fjällräf. 2. ljus fux. -gar, a. hvitgarfvad. -gelb, a. hvitgul, isabellfärgad. -gerber, m. hvitgarfvare. -glühend, a. hvitglödgd. -kram, m. hvita varor. -krämer, m. hvitvaruhandlare. -lich, a. hvitaktig. -ling, -e, m. hvitfisk, i st. löja. -näh[t]erin, f. llnesömmerska. -pappel, f. silfverpoppel. -sieden, tr. hvitkoka. -tanne, f. silfvergran. -wein, m. hvitt vin. -zeug, n. linne.

Weistum, -er †, n. (uppteckning af) traditionella lagstadganden.

Weisung, f. 1. anvisning, hänvisning, föreskrift, stadgande, order. 2. tillrättavisning. weit, a. 1. vid, rymlig, vidsträckt, vidtomfattande. ~ *offen*: vidöppen, *des ~ en und breiten erzählen*: orda vidt och bredt; *und so ~er*: och så vidare, *bis auf ~eres*: tills vidare, *ohne ~eres*: utan vidare. 2. lång, t. ex. *ein ~er Weg*. *Die Thränen waren nicht ~* tårarne voro ej långt borta, *wie ~ bist du mit deiner Arbeit?* hur långt har du hunnit på ditt arbete? *es ~ bringen*: gå långt; *~er entfernt*: längre bort, *nicht ~er dulden*: ej längre tåla. 3. aav. vida, långt. *So ~ Sie es für gut finden*: om ni så finner för godt, *so ~ ist es mir gelungen*: så långt har det godt bra för mig, *so ~ ich zurückdenken kann*: så långt jag mins tillbaka. 4. särskilda fall. *Die Augen ~ aufmachen*: spårra upp ögonen, *zwei Meilen ~* på två mils afstand, *zwei mil, so ~ ist es noch nicht*: så långt, därhän har det ännu ej kommit, *es ist nicht ~ her mit ihm*: det är ej mycket bevändt med honom, *er ist so ~ genesen, dafs*: han är nu så pass kry, att, *das ~e suchen*: söka vida fältet, söka komma undan, taga till benen, schappa, rymma, *die Sache liegt ei. steht noch im ~en*: det är ännu ingenting bestämdt om den saken, *von ~em*:

på långt håll, *bei wem der größte*: den ojämförligt störste, *bei wem nicht*: icke på långt när, *des weren darlegen*: vidlyftigt förklara, *wer!* gå på; *nicht wer!* stanna! håll! halt! *und wer wer?* och hvem mer? *wer nichts?* ingenting annat? *und wer?* än sen? *wer habe ich nichts zu sagen*: jag har ingenting mer att säga, att tillägga, *jn wer bringen*: hjälpa fram ngn, *nicht wer können*: ej orka mera, *das were morgen*: mer i morgon, *das were siehe*: se för öfrigt. -**áb**, *adv.* långt ifrån. -**ástig**, *a.* med stora grenar. -**áus** (sv. *ú*), *adv.* 1. vidt, bredt, fjärran. 2. vid superl. vida, ojämförligt. -**aussehend**, *a.* vidtutseende, vidtgående, vidtomfattande. -**berühmt**, *a.* vidtberömd. -**blickend**, *a.* långtseende. -**e**, *n*, *f.* vidd, afstånd, utsträckning, vida fältet, vida världen, fjärran. -**en**, *sv.* I. *tr.* vidga. II. *itr.* s. aflägsna sig. -**erbeförderung**, *f.* vidare befordran. -**erbildung**, *f.* utbildning, utveckling. -**erhin**, *adv.* vidare. -**ermarsch**, *m.* fortsatt marsch, marschens fortsättning. -**ern**, *sv.* *tr.* vidga. -**erreise**, *f.* resans fortsättning. *Auf der ~ sah ich*: då jag reste vidare, senare på resan såg jag. -**erung**, *f.* vidlyftighet, krångel, svårighet. -**erweg**, *m.* vägens, resans, vandringens fortsättning, fortgång. -**gehend**, *a.* långtgående. -**her**, *adv.* långt ifrån. -**hin**, **hinaus**, *adv.* långt, vida, för en lång tid. -**lauf[t]ig**, *a.* vidlyftig, utförlig, vidsträckt. *Sie sind ~ verwandt*: de äro slägt på långt håll. -**lauf[t]igkeit**, *f.* vidlyftighet, utförlighet, vidsträckt, utsträckning. -**maschig**, *a.* med stora maskor, lösstickad. -**reichend**, **schichtig**, *a.* vidtomfattande, vidsträckt. -**schichtigkeit**, *f.* stor utsträckning, stort omfång, vidsträckt. -**schweifig**, *a.* vidlyftig. -**schweifigkeit**, *f.* vidlyftighet. -**sichtig**, *a.* långsynt. -**sichtigkeit**, *f.* långsynthet. -**sprung**, *m.* långd språng. -**spurig**, *a.* bredspårig. -**tragend**, *a.* af stor betydelse, vidtomfattande. -**umfassend**, *a.* vidtomfattande. -**ung**, *f.* 1. utvidgning. 2. öppen, fri plats.

Weizen, *-s*, *0*, *m.* hvete. *Bnd. mein ~ blüht*: det går bra för mig, jag har goda utsigter.

welch, *pron.* 1. *inter.* o. *rel.* hvilken. 2. *obest.* plur. *w:* somliga. *Irgend wer*: någon. -**ergestalt**, *adv.* under hvilken form, på hvad sätt. -**erlei**, *obj.* *a.* hurudan.

Welf, *-e[n]*, *m.*, *-er*, *n.* lejonunge, vargunge, hundvalp.

welk, *a.* 1. vissnen, vissnad. 2. torkad. -**en**, *sv.* I. *itr.* s. vissna. II. *tr.* 1. förtorka. 2. torka. -**heit**, *f.* vissnad tillstånd.

Wellle, *-n*, *f.* 1. våg, bölja. 2. hjulstock, spindel. -**en**, *sv.* I. *tr.* framställa, upprita vågformigt. *Gewellt*: vågformigt. II. *rfl.* bilda vågor, våglinier, höja och sänka sig. III. *itr.* *h.* bölja, gå i vågor. -**enärtig**, *a.* vågformig. -**enbad**, *n.* bad i böljande vatten.

-**enbrecher**, *m.* vågbrytare. -**enförmig**, *a.* vågformig. -**engrab**, *n.* graf i vågor. -**enhaft**, *a.* vågformig. -**enschlag**, *m.* böljslag. -**lg**, *a.* vågformig.

Wels, *-e*, *m.* 2001. mal (Silurus).

welsch, *a.* välsk, romansk. *wer Hahn*: kalkontupp, *wes Korn*: majs, *we Nufs*: valnöt. -**en**, *sv.* *itr.* *h.* tala rotvälska, bryta. -**korn**, *n.* majs. -**land**, *n.* npr. Västland, Italien. **Welt**, *-en*, *f.* värld. *Alle ~ alla människor*, *das Licht der ~ erblicken*: skåda dagens ljus, *auf die ei. zur ~ kommen*: födas, *zur ~ bringen*: föda, *jn aus der ~ bringen ei. schaffen ei. räumen*: rödja ngn ur vägen, döda ngn, *potz ~!* kors för tusan! -**all**, *n.* världsallt. -**alter**, *n.* världs-, tidsålder. -**ball**, *m.* jordklot, himlakropp. -**bekannt**, *a.* världs-bekant. -**berühmt**, *a.* världsberömd. -**bürger**, *m.* världsborgare; kosmopolit. -**bürgerlich**, *a.* världsborgerlig, kosmopolitisk. -**diener**, *m.* världens slaf. -**ehre**, *f.* världslig ära. -**eitelkeit**, *f.* världslig fäfänga. -**entstehung**, *f.* världens skapelse. -**erfahren**, *a.* världs-erfaren. -**erschütternd**, *a.* världsskakande. -**ern**, *a.* tillbakadragen, fjärran från världen. -**egend**, *f.* väderstreck. -**geistliche(r)**, *m.* präst som ej tillhör ngn klosterorden. -**geistlichkeit**, *f.* prästerskap som ej tillhör klosterordnarne. -**gericht**, *n.* dom, straffdom öfver världen, yttersta domen. -**geschichte**, *f.* världshistoria. -**geschichtlich**, *a.* världshistorisk. -**gewandt**, *a.* världsuvan. -**gewandtheit**, *f.* världsvana. -**händel**, *pl.* världens äftan. -**herrschaft**, *f.* världsvälde. -**kind**, *n.* världens barn. -**körper**, *m.* världskropp, himlakropp. -**kreis**, *m.* värld, jordklot. -**kundig**, *a.* världskunnig. -**lauf**, *m.* världens gång. -**lich**, *a.* världslig. -**lichkeit**, *f.* 1. världslighet. 2. lekmanastånd. 3. världslig makt, rättighet. -**ling**, *-e*, *m.* världslig person; världsman. -**mann**, *m.* världsman. -**männisch**, *a.* världsmannalik. -**müde**, *a.* lefnadstrött. -**raum**, *m.* världsrymd. -**scheu**, *a.* människoskygg, folkskygg. -**schmerz**, *m.* världsmärta. -**schmerzen**, *itr.* *h.* låtsa världsmärta, vara pessimistisk. -**schmerzler**, *-m.* pessimist. -**sitte**, *f.* fin takt. -**städtisch**, *a.* världsstads-. -**stellung**, *f.* ställning i världen. -**t[h]eil**, *m.* världsdel. -**verkehr**, *m.* allmän samfärdsel, samfärdsel mellan länderna.

Wendle, *-n*, *f.* vändning, krök, sväng; gräns, vändpunkt. -**ehals**, *m.* göktyta. -**ekreis**, *m.* vändkrets. -**elsteig**, *m.* slingrande stig. -**eltreppe**, *f.* vindel-, spiraltrappa. -**en**, *oreg.* *sv.* *tr.* 1. *sv.* *itr.* *h.* vända. *Mit ~ der Post*: med omgående. *Med prep.: sich an jn ~ vända sig till ngn*, *viel Geld an etw.* ~ använda mycket pengar på ngt; *seine Kräfte auf etw.* (ack.) ~ egna sina krafter åt ngt, *sein Vermögen auf etw.* ~ använda sin förmö-

genhet till ngt, *etw. auf sich* ~ kosta på sig ngt; *etw. in etw. anderes* ~ förvandla ngt till ngt annat; *sich zum guten* ~ vändas till godo. **2.** afvända. *st. gewandt*. -epunkt, *m.* vändpunkt. -ung, *f.* vändning; krökning, svängning.

wenig, *a.* föga, ringa, ej mycken, liten, få. *Sein nes Geld*: hans smula pengar, hans fattiga slantar, *ein ~ Wasser*: en smula vatten, litet vatten, ~ *Wasser*: litet, ej mycket vatten, ~[*e*] *Menschen*: få människor, *ein ~[es]*: litet grand, en smula, *in ~en Worten*: med få ord. *ner werden*: minskas, blifva färre, *nichtsdesto wer*: icke dess mindre, *zum ~sten*: åtminstone. -keit, *f.* ringhet, litenhet, ringa antal, obetydlighet, småsak. *Meine ~ min* ringa person. -stens, *adv.* åtminstone.

wenn, *konj.* **1.** om, i fall. *Als ~ som om, nicht als ~ das häufig* *vorkäme*: därmed vill jag ej hafva sagt, jag vill ej påstå, att det förekommer ofta, ~ *anders*: såvida, om nämligen, ~ *auch*, ~ *gleich*, ~ *schon*, *und ~ om* också, om *än*. **2.** när, så ofta som. -gleich, *konj.* om *än*, om också.

Wenzel, *-, m.* **1.** npr. **2.** knekt i kortspel.

wer, *m. o. f. pron.* **1.** inter. hvem. ~ *kommt denn alles?* hvad är det allt för folk, som skall komma? **2.** rel. den som. ~ *nur immer*: hvem hälst som, hvem *än*. **3.** obest. någon, *t. ex. ist ~, der's leugnen will?*

Werbellebureau, *n.* värfningsbyrå. -egeld, *n.* värfningspengar. -en, *st. I. itr. h.* *Um jn ~ söka* att vinna ngn, ngns hand, fria till ngn, *um ei. nach etw. ~* eftersträfvä, eftertrakta ngt. **II. tr.** värfva. -er, *-, m.* **1.** sökande, aspirant; bönestäm, friare. **2.** värfvare. -ung, *f.* **1.** ansökan, täflan, frieri. **2.** värfning.

werda, *itj.* verda? hvem där?

werden, *oreg. I. itr. s. 1.* blifva. *Was soll aus ihm ~?* hvad skall det bli af honom? *aus etw. klug ~* blifva klok på ngt, *man könnte des Teufels ~* man kunde blifva ursinnig, *nichts ~* blifva om intet, *zu Wasser ~* ej blifva af, blifva om intet, *wie ward mir*: hur illa till mods, ledsen, glad *m.* *efter sammanhanget* blef jag ej, *man weifs nicht was noch ~ mag*: man vet ej hvad som kan hända, *der Kranke wird wieder ~* den sjuke kommer sig, *die Sache wird ~* saken kommer till stånd, *es wird schon ~* lugna er. **2.** *Jm wird etw. ~* ngt blifver, kommer ngn till del, ngn får ngt. *Ihr Wertes vom 9. d. M. ist mir heute geworden*: edert ärade af den 9 d:s har i dag kommit mig tillhanda. **II. hjälpverb**, **1.** uttryckande futurum, skola, komma att. **2.** uttryckande passivum, *t. ex. ich werde geliebt*: jag älskas. **3.** särskilda fall. *Wo werde ich nur den Schlüssel haben?* hvar kan jag väl ha nyckeln? *wer wird sich denn vor einem Kinde fürchten?* hvem skulle väl

vara rädd för ett barn? *es wird ihm wohl nichts passiert sein?* det måtte väl ej ha hänt honom ngt?

Wërder, *-, m.* (fruktbar) kulle, i sht (fruktbar) holme, ö.

wërflen, *st. tr.* **1.** kasta, slå. Med prep.: *sich jm an den Hals ~* kasta sig i ngns armar, omfamna ngn; *keine Gedanken auf's Papier ~* skrifva ned sina tankar, *einen Verdacht auf jn ~* rikta misstankarna på ngn, *aufs Krankenlager ~* göra sjuk, *sich auf ein Studium ~* slå sig på ett studium, *einen Haß auf jn ~* fatta hat till ngn; *aus dem Hause ~* köra ut ngn; *etw. bei Seite ~* kasta bort ngt; *ins Gefängnis ~* kasta i fängelse, *alles in einen Topf ~* skära allt öfver en kam, *Truppen in eine Stadt ~* förlägga trupper i en stad, *in die Flucht ~* slå på flykten; *über den Haufen ~* kasta öfverända; *unter einander ~* kasta om hvarannat. **2.** om djur: föda, få ungar, föla, kalva, valpa *m. m.* **3.** spel. *Keigel ~* slå käglor, *Pasche ~* slå allor, *das Spiel ~* slunga, uppgifva spelet, gifva sig. **4.** *Sich ~* slå sig, bägna. -erei, -en, *f.* idkeligt kastande. -t, -e, *n. o. m.*, -[*e*], -en, *f.* skeppshvarf.

Werg, -[*e*], *0, n.* blånor, dref.

Wërgeld, *n.* mansbot.

wergen, *a.* af blånor, blån-.

Werk, -e, *n.* **1.** verk, arbete, gärning. *Ans ~ gehen, sich ans ~ machen*: skrida till verket, *etw. ist im ~e*: ngt är i görningen, i gång, *zu ~e gehen*: gå tillväga, handla. **2.** verk, mekanism. **3.** bruk, fabrik, etablissement. -biene, *f.* arbetsbi. -eltag = *Werktag*. -en, *sv. itr. h.* verka, vara verksam. -führer, *m.* verk-mästare. -leute, *pl.* handverkare. -meister, *m.* verk-mästare. -statt, -stätte, *f.* verkstad. -stellig, *a.* ~ *machen*: sätta i verket. -tag, *m.* arbetsdag, hvardag. -tätlich, *a.* hvardaglig. -thätig, *a.* verksam. -thätigkeit, *f.* verksamhet. -zeug, *n.* verktyg, organ.

Wërmut[h], -[*e*], *0, m. o. ** **0**, *f.* malört.

wërpen, *sv. itr. h.* sjs. varpa.

Wërrig se *Werg*.

Wërst, -e, *f.* verst.

wërt[h], *I. a.* värd; värderad, ärad, dyrbar.

Das ist nicht der (gen.) Rede ~ det är ej värdt att tala om. *Ihr ~es*: edert ärade. **II. -e**, *m.* **1.** värde. *Grosfen ~ auf etw. liegen*: fästa stor vigt vid ngt. **2.** = *Werder*. -an-gabe, *f.* uppgifvet värde. -bestimmung, *f.* värdering, taxering. -brief, *m.* värdebref, -försändelse. -en, *sv. tr. 1.* värdera, taxera. **2.** *In einer (gen.) Sache ~* anse ngn värd en sak. -geschätzt, *a.* högt ärad. -haft, *a.* värdefull. -los, *a.* värdelös. -losigkeit, *f.* värdelöshet. -messer, *m.* värdemätare. -schätzen, *tr.* värdera, uppskatta, högakta. -schätzung, *f.* värdering, högaktning. -sendung, *f.* värdeförsändelse. -voll, *a.* värdefull.

Wärwolf, *m.* varulf.

Wesen, -, *n.* väsen, a) varelse, tillvaro, b) sätt, c) oväsen. *Nicht viel ~s von ei. aus ei. um etw. machen*: ej göra mycket väsen, stor affär af ngt, *sein ~ treiben*: drifva sitt spel. -haft, *a.* verklig. -heit, *f.* 1. tillvaro, verklighet. 2. väsen. -lehre, *f.* ontologi. -los, *a.* immateriell, överklig. -losigkeit, *f.* överklighet. -sgleich, *a.* af samma väsen. -tlich, *a.* väsentlig. -tlichkeit, *f.* väsentlighet, väsentlig sak.

weshalb, *adv.* 1. (ar. 4-) inter. hvarför. 2. rel. hvarför, och därför.

Wespe, -*n.* *f.* geting. -nnest, *n.* getingbo.

weis|halb, -wegen *se* weshalb, weswegen.

West, -*e.* *m.* 1. väst, väster. 2. västanvind. -*e.* -*n.* *f.* väst. -*en*, -*s.* *o.* *m.* väster. -fäle, -*n.* *m.* vestfalare. -fälen, -*s.* *o.* *n.* npr. Vestfalen. -fälsch, *a.* vestfalisk. -lich, *a.* västlig. -wärts, *adv.* åt väster. -wind, *m.* västanvind.

weswegen = weshalb.

wett, *a.* kvitt. -*e.* -*n.* *f.* 1. vad. *Eine ~ eingehen, schliesen*: slå vad. 2. *Um ei. in die ~ i kapp.* -eifer, *m.* täflan, äflan. -eiferer, *m.* medtäflare. -eifern, * *itr. h.* täfla. -eifrerin, *f.* medtäflerska. -*en*, *sv. itr. h. o. tr.* våga, slå vad (om), [um] *eine Summe*: om en summa, *auf etw.* (ack.): om ngt att det skall inträffa, *auf jn*: att ngn skall segra. *Zehn gegen eins* ~ hålla tio mot ett.

Wetter, -, *I. n.* 1. väder. 2. åskväder, oväder. *Alle ~!* kors för tusan! *jetzt ist das ~ los*: nu är fan lös. 3. trufgas. **II. n.** vadhällare. -bericht, *m.* redogörelse för väderleksakttagelser. -bube, *m.* satans pojke. -dach, *n.* skjul, lider. -fahne, *f.* vindflöjel. -fest, *a.* som ej tar intryck af väderleken, härdad mot rökkylling. -glas, *n.* barometer. -hahn, *m.* vindflöjel i form af en tupp. -hart = wetterfest. -keil, *m.* åskvigg. -kunde, *f.* meteorologi. -launisch = wetterwendisch. -leuchten, *I. itr. h.* blixtra utan att åskan höres. **II. n.** kornblix(ar). -loch, *n.* klyfta ur hvilken det ständigt blåser. -männchen, *n.* väderspåman (art hygrometer). -*n.* *sv. itr. h.* 1. operas. åska. *Es wettet*: det åskar, åskan går. 2. svära. -nacht, *f.* ovädersnatt. -prophet, *m.* väderspåman. -säule, *f.* skydrag. -schaden, *m.* af oväder förorsakad skada, hagelskada. -schirm, *m.* paraply. -schlag, *m.* åskslag. -sögen, *m.* ovädersbesvärjelse. -seite, *f.* norra sidan. -stange, *f.* åskledare. -stein, *m.* belemnit. -strahl, *m.* åskstråle, blix. -sturm, *m.* oväder. -verkünder, *m.* väderspåman. -wechsel, *m.* 1. väderleksombyte. 2. ventilation. -wendisch, *a.* ombytlig, opålitlig. -wolke, *f.* ovädersmoln, åskmoln.

wett|fahren, * *itr. s.* åka, köra kapp. -fliegen, * *itr. s.* flyga kapp. -gesang, *m.* täflan i sång, täflingsång, sångarstrid. -kampf, *m.* täflingskamp, -strid, täflan. -kämpfer, *m.* brottare. -lauf, *m.* kapplöpning. -laufen, * *itr. s.*

springa kapp. -läufer, *m.* kapplöpare. -rennen, *n.* kapplöpning, kappränning. -rudern, *I. itr. s.* ro kapp. **II. n.** kapprodd. -streit, *m.* täflingsstrid, täflan.

wetz|len, *sv. tr.* slipa, bryna, skärpa; reta. *Den Zahn ei. die Zähne gegen jn* ~ sättsaisig harnesk mot ngn. -stein, *m.* brynsten.

Whist, -[e]s, *o.* *n.* vist (spel).

Wich, -*es.* *o.* *m.* *F* stor toalett, visitdrägt. *Sich in ~ setzen ei. werfen*: göra sig fin, kläda sig visitklädd. -bürste, *f.* blankborste. -*e.* -*n.* *f.* 1. blanksmörja; polervax, skäggvax. 2. *F* smörj, prygel. -*en*, *sv. tr.* 1. blanka, borsta, polera, vaxa. 2. *F* pynta. *Gewicht*: pyntad, fin, visitklädd. 3. *F* gifva smörj, prygla, klä. -iér, -*s.* *m.* *F* skoputsare. -stiefel, *m.* blankstövvel.

Wicht, -*e.* *m.* tomte; sälle, stackare, kräk, kanalje. -*el*, -*n.* *o.* *m.*, -elmännchen, *n.* tomte. -elzopf = Weichselzopf. -ig, *a.* vigtig. -igkeitt, *f.* vigt, betydelse, inflytande. -igmacher, -igthuér, -, *m.* en som gör sig vigtig. -igthuerei, -*en.* *f.* vigtigt uppträdande, vigtig min.

Wicke, -*n.* *f.* vicka, vicker. *In die ~n gehen* = *in die Pflze gehen, se Pflz.*

Wickel, -, *m.* 1. tått, rulle; kring ett ljus viradt papper för att ljuset skall stå stadigt i staken; linda. 2. nyststjärna. -ig, *a.* *F* peruk, kaluf. *Im beim ~ kriegen*: taga ngn i kalufven. -band, *n.* linda. -frau, *f.* barnsköterska. -kind, *n.* lindbarn. -*n.* *sv. tr.* veckla, vira, rulla, linda, nysta. *Bia. sich aus dem Handel ~ draga sig ur spelet.* -puppe, *f.* linddocka (föreställande ett lindbarn). -schwanz, *m.* zool. gripsvans. -tuch, *n.* blöja. -zeug, *n.* linddon.

Widder, -, *m.* 1. gumse, bagge, vådur. 2. murbräcka; åja. bagge, ram.

wider, *I. prep.* med ack. mot. **II. adv.** 1. *se wieder* 2. åter, till gengäld. -bellen, *itr. h.* skälla igen; vara uppkäftig, stursk. -christ, *m.* antikrist. -christlich, *a.* kristendomsfiendlig. -druck, *m.* mottryck. -fahren, * *itr. s.* vederfaras, blifva till del. -haarig, *a.* borstig, motspänstig, halsstarrig. -haken, *m.* hulling. -hagig, *a.* försedd med hulling(ar). -hall, -hallen *se* Wieder-. -haltung, *a.* som gör motstånd, står emot. -lëgbär, *a.* möjlig att vederlägga. -lëgen, * *tr.* vederlägga. -lëger, -, *m.* vederläggare. -lëglich = widerlegbar. -lëgung, *f.* vederläggning. -lich, *a.* vedervärdig, fränstötande, motbjudande. -lichkeit, *f.* vedervärdighet. -*n.* *sv. itr. h.* vara motbjudande. *Es widert mir ei. * mich vor etw.* (dat.): jag känner motvilja för ngt. -natürlich, *a.* onaturlig. -part = Gegenpart. -prall, *m.* stöt mot ngt, återstudsning. -rät[h]en, * *tr. Im etw. ~ afråda* ngn från ngt. -rechtlich, *a.* lagstridig, olaglig. -rechtlichkeit, *f.* lagstridighet, olaglighet. -rede, *f.* motsägelse. -reden, (vanl. -d-), *itr. h.* mot

säga. -rist, m. manke. -ruf, m. återkallelse. -rúfbár = *widerrúflich*. -rúfen, * tr. återkalla, återtaga. -rúflich, a. återkallelig, som kan återtagas. -rúfung, f. återkallande. -sacher, -, m., -sacherin, -nen, f. motpart, motståndare, fiende. -schall, -schein = *Wieder*. -sétzen, * rfl. motsätta sig, jm: ngn. -sétzlich, a. motspänstig, uppstudsigt, olydig. -sétzlichkeit, f. motspänstighet m. m. se föreg. -sinn, m. motsägelse, motsats, motsatt mening, absurditet, galenskap. -sinnig, a. motsatt, motsägende, absurd, galen. -sinnigkeit, f. = *Widersinn*. -spenstig, a. motspänstig, halsstarrig, egensinnig, envis. -spenstigkeit, f. motspänstighet m. m. se föreg. -spiegeln, tr. återsejla. -spiel = *Gegenspiel*. -spréchen, * itr. h. motsäga, jm: ngn. *Das widerspricht meinem Gefühle*: min känsla uppreser sig däremot. -sprécher, -, m. en som ständigt säger emot; envis person. -spruch, m. motsägelse. *Im ~ mit*: i strid med. -stand, m. motstånd. ~ *leisten*: göra motstånd. -standsfähig, a. i stånd till, som förmår göra motstånd. -standsfähigkeit, f. motståndsförmåga. -standstill, a. utan motstånd. -stéhen, * itr. h. 1. göra motstånd mot, motstå, stå hårdt, jm: ngn. 2. vara motbjudande, jm: för ngn. -stófs, m. bakslag, återstöt. -strében, * itr. h. 1. vara motsträfvig, sträffa emot, göra motstånd mot, *einer* (dat.) *Sache*: ngt. 2. förefalla motbjudande. -streit, m. konflikt, motsägelse. -stréiten, * itr. h. strida, svära emot, *einer* (dat.) *Sache*: ngt. -strom, m. motström. -wártig, a. vedervärdig. -wártigkeit, f. vedervärdighet. -wille, m. motvilja. -willig, a. motvillig, motsträfvig; ogärna. -wind, m. motvind. widmlen, sv. tr. tillägna, egna, helga. -er, -, m. en som tillägnat, egnat ngt åt ngn. -ung, -ungsschrift, f. tillägnan.

widrig, a. 1. vidrig, ogynnsam, stridig, motsatt. 2. vedervärdig, motbjudande. -enfalls, adv. i motsatt fall. -keit, f. vidrighet, vedervärdighet.

wie, adv. o. konj. 1. i frågor: huru, hur. ~ *geht's?* hur står det till? ~? ~ *beliebt?* ~ *sagten Sie?* ~ *meinen Sie?* hur? hur var det ni sade? ~ *so denn?* hur så? 2. i utrop: ~ *froh war ich!* hur glad var jag ej! ~ *liebenswertig Sie sind!* hvad ni är älskvärd! ~ *sieht er aus!* så han ser ut! 3. jämförelse. som, såsom, liksom, i likhet med. ~ *gesagt*: som sagt. 4. ut: så snart som, just som, när.

Wiesel, -, m. zool. vivfel. -n, sv. itr. h. vimla.

Wiede, -n, f. band kring kärvar, risknippor m. m. -hopt, -e t, m. zool. härfoigel (Upupa).

wieder, adv. 1. åter, ånyo, igen, om igen. 2. *Hin und ~* då och då. -ádruck, m. omtryckt upplaga. -ádrucken, tr. omtrycka. -ánfang, m. ny början, återupptagande, förnyande. -ánfangen, tr. börja om igen, ånyo; återupptaga. -ángehen, itr. s. ånyo börja.

-áufbau, m. återuppbyggande. -áusbruch, m. nytt utbrott. -bauen, tr. ånyo bygga, uppbygga. -bekommen, tr. återfå, få tillbaka. -beleben, tr. återväcka till lif, återuppväcka, återlifva. -besetzen, tr. ånyo besätta, tillsätta. -bezahlen, tr. återbetala. -bezahlung, f. återbetalning. -bringen, tr. återbringa, återföra. -druck, m. ny upplaga. -éinführen, tr. åter införa, återställa. -éinsetzen, tr. återinsätta. -éintritt, m. återinträde. -erhalten, tr. återfå. -erinnern, rfl. påminna sig, draga sig till minnes, *einer* (gen.) *Sache*: ngt. -erkennen, tr. igenkänna. -erkennung, f. igenkännande. -erlangen, tr. återfå. -erobern, tr. återeröfra. -erobierung, f. återeröfring. -erscheinen, itr. s. ånyo visa sig. -ersetzen, -erstatten, tr. återgälda. -erzählen, tr. återberätta, berätta vidare. -erzeugen, tr. återgifva, reproducera. -finden, tr. återfinna. -fordern, tr. återfordra. -gabe, f. 1. återlemnande. 2. gengälfva. -geben, tr. återgifva, återlemba. -gebürt, f. ny födelse. -genesen, itr. s. (åter) tillfriskna. -genesung, f. tillfrisknande. -gewinnen, tr. återvinna, återfå. -grüßen, tr. hälsa igen. -haben, tr. hafva återfått. -hall, m. genljud, eko. -hallen, I. tr. återkasta, genljuda af. II. (sv. - - -) itr. h. återljuda, genljuda. -héerstellen, tr. återställa, iståndsätta, reparera. -héerstellung, f. -holen, tr. 1. återhämta. 2. (- - -) sv. rfl. upprepa(s). -hóhentlich, -hóht, -hóhtermaßen, adv. upprepa gånger. -hólung, f. upprepande, förnyande, repetition. -kaufen, -káuen, itr. h. o. tr. tugga om, idisla. -káuer, -, m. idislare. -kauf, m. återköp. -kaufen, tr. återköpa. -kehr, O, f. återvändande, återkomst. -kehren, itr. s. återvända. -kommen, itr. s. återkomma, återvända. -kunft, O, f. återkomst. -nahme, O, f. återtagande. -nehmen, tr. återtaga. -rufen, tr. ropa tillbaka. -sagen, tr. upprepa, säga, tala om. -sammeln, tr. o. rfl. församla(s), återsamla(s). -schaffen, sv. tr. återskaffa. -schall, m. genljud, eko. -schein, m. återsken, reflex. -scheinen, itr. h. återkastas, återspeglas. -schicken, tr. återskicka. -schlag, m. återslag. -schlagen, tr. o. itr. h. slå igen. -sehen, I. tr. återse. II. n. återseende. *Auf ~!* farväl till härnäst! ett gladt återseende! *au revoir!* -strahlen, o. itr. h. återstråla. -taufe, f. nytt dop. -täufer, m. vederdöpare. -thun, tr. göra om. -um, adv. o. konj. 1. ånyo. 2. däremot, å andra sidan. -úmkehren, itr. s. återvända. -vereinigen, tr. återförena. -vereinigung, f. återförening. -vergelten, tr. vedergälla. -vergeltung, f. vedergällning. -verkauf, m. återförsäljning. -verkaufen, tr. återförsälja. -verkäufer, m. återförsäljare. -vermiet[he]n, tr. uthyra i andra hand. -wahl, f. återval, omval. -wählbar, a. som får omväljas. -wählen, tr. återvälja, omvälja. -zahlen, tr. återbetala.

wiefiern, *adv.* o. *konj.* In ~ huruvida, i hvad mån.

Wiege, *n.*, *f.* vagga. -brett, *n.* skärbräde. -messer, *n.* halfrund hackknif. -n, I. *st. tr.* o. *itr.* h. väga. II. *sv. tr.* vagga. *str. gewiegt.* -nangebände, *n.* födelsed. gsgåfva. -ndruck, *m.* inkunabel. -nfest, *n.* födelsedag. -nkind, *n.* lindebarn. -nlied, *n.* vaggsång. -npferd, *n.* gunghäst.

wiehern, *sv. itr.* h. gnägga.

Wiese, *n.*, *f.* äng. -l, -n, *f.* vessla. -nglocke, *f.* bläcklocka. -ngrund, *m.* ängsmark, ängar. -nhaff, *f.* ängslik. -nknarre, -nralle, *f.*, -nscharrer, *m.*, -nschnarre, *f.*, -nschnarrer, *m.* kornknarr. -ntepich, *m.* poet. ängsmatta, äng. -nwachs = Wieswachs.

wiesig, *a.* ängslik.

wiesó, *adv.* huru, hur så.

Wieswachs, *-es, 0, m.* ängsgräs, ängshö.

wiel[wi]al, *a.* hur mycken, hur mången. -viel[s]te, *a.* hvilken i ordningen. -wóhl, *konj.* ehuruväl, om också.

Wiking, *-er, m.* viking.

wild, I. *a.* 1. vild. Ein *wer*: en vilde. 2. skrämda fall. *wer Boden*: alf, *~es Ehe*: fritt äktenskap utan lagliga band, *~es Fleisch*: dödkött. II. -[e]s, 0, *n.* vildt, villebråd. -bad, *n.* naturligt mineralbad. -bann, *m.* jagträtt. -braten, *m.* stekt vildt. -bret[t], *n.* vildt, villebråd. -dieb, *m.* tjufskytt, krypskytt. -dieben,* *itr. h.* vara krypskytt. -dieberel, *f.* krypskytter. -e, -n, *f.* 1. vildhet. 2. vildmark. -ente, *f.* vildand. -énzen, *sv. itr. h.* smaka, lukta vildt. -eréi, -en, *f.* krypskytter. -er, -, *m.* krypskytt. -ern, *sv. itr. h.* 1. förvildas. 2. = wildenzen. 3. vara krypskytt. -erni[is], -se, *f.* vildmark. -fang, *m.* 1. fångst af vildt. 2. fångadt djur. 3. ostyring, vildbasare. -fleisch, *n.* vildt. -fremd, *a.* vildt främmande. -gans, *f.* vildgås. -garten, *m.*, -gehege, *n.* djurgård. -geschmack, *m.* smak af vildt. -heit, *f.* vildhet, vild natur, vildt sätt, vildt tilltag. -hüter, *m.* skogvaktare. -leder, *n.* läder af vild boskap. -ling, -e, *m.* 1. vildt träd, vild stam. 2. vildt djur. 3. vilde; rå, ohyfsad människa; vildbasare, ostyring. -ni[is], -se, *f.* 1. vildmark. 2. vildhet, vildt tillstånd. -obst, *n.* vild frukt. -park, *m.* djurgård. -pret[t] se Wildbret. -reich, *a.* rik på vildt. -ruf, *m.* 1. lockrop, lock. 2. lockpipa. -schaden, *m.* af vilda djur förorsakad skada. -schuppen, *m.* skjul för vildt. -schur, *f.* päls med härsidan utåt. -schütz[e], *m.* krypskytt. -schwein, *n.* vildsvin. -stand, *m.* vildt i en skog, jagt. -ung, *f.* vildmark. -wachsend, *a.* vild.

Will[e]n, *-ns, -n, m.* vilja. Aus freiem ~n: af fri vilja, mit ~n: med flit, jm zu ~n sein: göra ngn till viljes, ~ns sein: vara villig. Um ... ~n se um I, 5. -enlos, *a.* viljelös. -enlosigkeit, *f.* viljelöshet, brist på vilja.

-ensbestimmung, *f.* testamentarisk bestämmelse. -ensfreiheit, *f.* fri vilja. -enskraft, -ensstärke, *f.* viljekraft. -entlich, *a.* frivillig, afsigtlig; *adv.* med flit, af fri vilja. -fahren (str. -f-), *sv. itr. h.* villfara, göra till viljes, jm: ngn. -fähig (o. -f-), *a.* villfarig, beredvillig, villig, tjänstaktig. -fährigkeit, *f.* villfarighet *m.* m. se roreg. -ig, *a.* villig. Sich zu etw. ~ finden lassen: befinnas, visa sig, vara villig till ngt. -igen, *sv. itr. h.* In etw. (ack.) ~ gå in på, gifva sitt samtycke till ngt. -igkeit, *f.* villighet, god vilja. -komm, -s el. -en, -en, *m.* välkomsthälsning, välkomstbägare. -kommen, *a.* välkommen. In ~ heißen: bedja ngn vara välkommen.

Willkür, 0, *f.* godtycke, godtycklighet. -herrschaft, *f.* godtycklig styrelse, regering. -herrscher, *m.* godtycklig herskare, despot. -lich, *a.* godtycklig. -lichkeit, *f.* godtycklighet.

wimm[el]n, *sv. itr. h.* vimla. -erer, -, *m.* en som jämrar sig, kvider. -ern, *sv. itr. h.* jämra sig, kvida, tjuta.

Wimpel, -, *m.* wimpel. -eln, *sv. itr. h.* fladdra, flyga. -er, -n, *f.*, -erhaar, *n.* ögonhår. -ern, *sv. I. itr. h.* blinka. II. *tr.* Gewimpert: försedd med ögonhår.

Wind, -e, *m.* 1. vind, blåst, väder. Es geht ein starker ~ det blåser starkt; wo. bei dem ~e: bidevind, vor dem ~e: fördevind; bei ~ und Wetter: i ur och skur. Bua. ~ von etw. bekommen: få nys om ngt, das ist in den ~ geredet: det är att tala för döfva öron, etw. in den ~ schlagen: slå bort, ej bry sig om ngt, ~ machen: prata i vädret, skräfla, das ist lauter ~ det är bara prat. Jag. im ~e suchen: vädra. 2. jag. väderkorn. -beutel, *m.* vindböjtel. -beutel, -en, *f.* vindböjtelaktigt sätt, skräfla; svindleri. -beuteln,* *sv. itr. h.* uppöra sig som en vindböjtel, skräfla. -blume, *f.* hvitstippa. -bruch, *m.* 1. vindfälla. 2. med väderbräck. -büchse, *f.* väderbössa. -dürr, *a.* 1. lufttorkad, torkad af blåsten. 2. utmagrad, spinkig. -e, -n, *f.* 1. bot. vinda (Convolvulus). 2. nystvinda. 3. tekn. vindspel. -ei, *n.* vindägg. -el, -n, *f.* linda. -elkind, *n.* lindebarn. -eln, *sv. tr.* linda. -elweich, *a.* Fjm ~ schlagen: göra mos af ngn. -en, I. *sv. itr. h.* 1. opera. Es windet: det blåser. 2. vädra. II. *st. tr.* 1. slingra. 2. nysta, vira, veckla. 3. binda, t. ex. Kränze. 4. vrida. 5. vinda, hissa. III. *st. r/f.* 1. slingra sig. 2. Sich durch etw. ~ tränga sig gnm ngt. -esselle, -essentlichkeit, *f.* vindens hastighet. -fahne, *f.* vindföjel. -fall, *m.* vindfälla. -fang, *m.* 1. vindfång. 2. utbyggnad framför en dörr. -frei, *a.* skyddad från vinden. -fuchtel, *f.* solfjäder. -hetze, *f.*, -hetzen, *n.* jagt med vindthundar. -hund, *m.* 1. vindhund. 2. vindböjtel. -ig, *a.* blåsig, luftig, lätt, opålitlig. -igkeit, *f.* opålitlighet, låtsinne. -isch, *a.* vind, smed. -klappe, *f.*

ventil. -leicht, *a.* fjäderlätt. -licht, *n.* ljus som ej släcks af vinden, lykta, fackla. -loch, *n.* 1. = *Wetterloch*. 2. blåsig ställe. -macher, *m.* 1. takfläkt. 2. en som pratar i vädret, skräffare, svindlare. -macherei, *f.* skräffel, svindleri. -messer, *m.* vindmätare. -mühle, *f.* väderkvarn. -müller, *m.* 1. mjölnare i en väderkvarn. 2. F pratmakare, skräffare, lögnare. -rose, *f.* 1. vindros. 2. hvitsippa. -sbraut, *o, f.* stormvind. -schaden, *m.* af blåsten försakad skada. -schiefl, *a.* vind, sned. -schnell, *a.* snabb som vinden. -seite, *f.* vindsida. -spiel, *n.* liten vindhund. -still, *a.* stilla, lugn. -stille, *f.* vindstilla, stiltje. -strich, *m.* 1. vindpust, luftdrag. 2. väderstreck. -strom, *m.* -strömung, *f.* luftström. -trocken, *a.* lufttorkad. -ung, *f.* slingring, hvarf. -wärts, *adv.* sjo. lovert.

Wink, -e, *m.* 1. vink, tecken. 2. *In einem* ~ i ett ögonblick. 3. *Kein* ~ *von*: ej ett spår af. Winkel, -, *m.* 1. vinkel. 2. vinkelbake, vinkelmått. 3. vrå. -advokat, *m.* bränvinsadvokat. -blatt, *n.* småstadsblad, -tidning. -drucker, *m.* boktryckare som trycker i smyg, trycker förbjudna skrifter. -druckerel, *f.* hemligt boktryckeri. -ehe, *f.* hemligt äkten-skap. -förmig, *a.* vinkelförmig. -gasse, *f.* sidogrand, smutsig, illa beryktad gränd. -hölzer, *pl.* F ~ *suchen*: söka undanflykter. -icht, -ig, *a.* 1. full af vinklar, af vrår. 2. i sma. -vinklig. -messer, *m.* vinkelmätare, transportör. -münze, *f.* 1. falskt mynt. 2. falskmyntarverkstad. -recht, *a.* rätvinklig. -schenke, *f.* lönskola. -schule, *f.* liten, obetydlig, dålig skola. -treppe, *f.* löntappa. -zug, *m.* knep.

winken, *sv. itr. h. o. tr.* vinka; locke. *Im mit den Augen* ~ blinka åt ngn, *F im mit dem Zaunpfahl* ei. *mit dem Scheunenthor* ~ köra ngn med näsan på ngt, *jm Stillschweigen* ~ vinka åt ngn att vara tyst, *auf etw. (ack.)* ~ häntyda på ngt.

Winselléi, -en, *f.* jämmer, gnällande. -n, *sv. itr. h.* gnälla, jämra sig. -stimme, *f.* jämrande röst.

Winter, -, *m.* vinter. -grün, *n.* vintergröna. -haft = *winterlich*. -haus, *n.* 1. vinterbostad. 2. växthus. -ig, -isch = *winterlich*. -korn, *n.* vinter-, höstäd. -lich, -mälsig, *a.* vinterlig, vinterlik. -n, *sv. I. itr. h.* opera. *es wintert*: det vintrar på. II. = *durchwintern* II. -saat, *f.* höstäd. -schlaf, *m.* vinterdvala. -seite, *f.* norra sidan. -ung, *f.* 1. öfvervintring. 2. vintersäde. 3. växthus för växters öfvervintring.

Winzler, -, *m.* vinodlare, vingårdsman; vinskördare. -ig, *a.* ~ [*klein*]: ytterst liten, oansenlig. -igheit, *f.* litenhet, oansenlighet.

Wipfel, -, *m.* topp. -ig, *a.* försedd med topp(ar). -n, *sv. I. tr.* toppa. II. *itr. h. o. rfl.* bilda topp(ar), resa sig, höja sig.

Wippchen, -, *n.* knep, taskspelarkonst. -e, -n,

f. 1. vipp. *Auf der* ~ *stehen*: vara på vippen. 2. vippgunga. 3. vippgalge. 4. vippkärra. 5. piska. 6. balansering, jämvigt. 7. häfbalk. 8. dim. se *Wippchen*. 9. se *Kippe* 2. -eln, *sv. itr. h. o. tr.* små vippa. -en, *sv. I. itr. h. o. rfl.* vippa, gunga. II. *tr.* 1. balansera, gunga. 2. omstjälpa, kullkasta. 3. se *kippen* II, 2. -er(éi) se *Kipper(ei)*.

wip[ps], *itj.* vips.

Wirbel, -, *m.* 1. hvirvel. 2. svindel. 3. (trum-) hvirvel, drill. 4. hjässa. 5. ryggkota. 6. vred, kran, nyckel. -bein, *n.* ryggkota. -förmig, *a.* hvirflande. -haft, -icht, -ig, *a.* 1. hvirflande. 2. svindlig. 3. rusig, på tre kvart. 4. underlig, besynnerlig. 5. växande i, bildande en hvirvel. -knochen, *m.* ryggkota. -los, *a.* zool. rygggradslös. -n, *sv. itr. h. o.* vid ortstörning s., *tr. o. rfl.* 1. hvirfla, svänga omkring. 2. slå en hvirvel, drilla. -rauch, *m.* hvirflande rök, rökhvirvel. -säule, *f.* rygg-rad. -strom, *m.* hvirflande ström, strömm-hvirvel. -sturm, *m.* cyklon. -[h]ör, *n.* rygg-radsdjur.

wirk|en, *sv. itr. h. o. tr.* 1. verka, åstadkomma, vara verksam, göra verkan. *Auf ein Ziel* ~ vara verksam för, sträfvä hän emot ett mål, *auf jn* ~ inverka på ngn. 2. virka; väfva. 3. knåda, bearbeta. -erei, -en, *f.* virkning, väfning. -lich, *a.* verklig. -lichkeit, *f.* verk-lighet. -säm, *a.* verksam. -samkeit, *f.* verk-samhet; verkan, kraft.

Wirkung, *f.* verkan, verkning. -särt, *f.* verk-nings sätt, sätt att verka. -skraft, *f.* verkningsförmåga, -kraft. -skreis, *m.* verkningskrets. -slos, *a.* overksam, utan verkan. -slosigkeit, *f.* gagnlöshet. -svoll, *a.* verksamt.

wirr, *a.* virrig, oredig, brokig, trasligt, hopfildad, tofvig. -e, -n, *f.* virrvarr, oreda, tras-sel, förveckling. -en, *sv. tr.* *Etw. durch* ei. *in* ei. *unter einander* ~ trasla in, ihop, förvirra, bringa oreda i ngt, *etw. aus einander* ~ reda ut, upp ngt. -garn, *n.* trasligt garn. -haar, *n.* oredigt, tofvigt hår. -heit, *f.* förvirrad tillstånd, virrighet. -ig, -isch, *a.* virrig. -kopf, *m.* 1. = *Struwelkopf*. 2. oredigt, oklart huvud. -ni[[i]s, -se, *f. o. n.*, -säl, -e, *n.*, -ung, *f.* = *Wirre*. -warr, -s, *o, m.* virrvarr, oreda.

wirsch = *unwirsch*.

Wirsing[kohl], -[e]s, *o, m.* wirsingköll.

Wirt, -e, *m.* 1. värd, husvärd, hyresvärd, värdshusvärd. *Den* ~ *machen*: vara värd, *der* ~ *zum goldenen Löwen*: värden i värdshuset Gyllne lejonet. 2. hushållare. -bär, *a.* beboelig, gästvänlig. -el, -, *m.* sländtrissa. -h se *Wirt*. -in, -nen, *f.* värdinna. -lich, *a.* 1. hushållsaktig. 2. = *wirtbar*. -lichkeit, *f.* 1. hushållsaktighet. 2. beboelighet, gästvänlighet.

Wirtschaft, *f.* 1. hushållning, förvaltning, rörelse, drift, landt-hushållning, landtbruk;

~ = föregående uppslagsord. * äkta sma. 0 saknar plur. † har om ljud. F samligt, P lägre språk. * mindre brukligt.

vårdshusrörelse; hushåll. 2. väsen, tillställning, buller, lif, värde. -en, sv. itr. h. 1. hushålla. 2. driva vårdshusrörelse. 3. väsnas, lefva. -er, -, m. 1. hushållare. 2. förvaltare, inspektör. -erin, -nen, f. hushållerska. -lich, a. 1. tillhörande (landt)hushållningen. ~ *e Gebäude*: ekonomibyggnader. 2. hushållsaktig. -lichkeit, f. hushållsaktighet. -saufseher, m. förvaltare, inspektör. -sgebäude, n. ekonomibyggnad. -sschrank, m. matskåp. Wirts|haus, n. vårdshus. -leute, pl. värdfolk. -stube, f. skänkrum. -tafel, -tisch, m. vårdens bord, table d'hôte.

Wisch, -e, m. sudd, viska, torkklapp. -en, sv. I. tr. 1. torka, viska, torka af; sudda. *Sich (dat.) den Mund* ~ torka sig om munnen. 2. stompera. II. itr. s. slinka, smyga sig, krypa. -er, -, m. 1. stomp. 2. visk, viskare. 3. F tillrättavinsning, skrapa. -waschl, [-s], 0, n. = *Wischwasch*. -lappen, m. torkklapp, disktrasa. -papier, n. papper att torka med, pappersudd. -tuch, n. torkklapp, damhandduk. -wasch, -es, 0, m. smörja, gallimatias, sladder.

Wisent, -e ei. -s, m. bisonoxe. Wismut|h, [-e]s, 0, m. o. n. vismut. Wispel, -, m. vispel (= 24 *Scheffel*). -eln, -ern, sv. itr. h. hviska, susa.

wils|bär, a. möjlig att veta. -bedürfnis, n. behof af vetande. -begier[de], f. vetgirighet. -begierig, a. vetgirig.

wissen, I. oreg. tr. veta, veta om, känna, känna till. *Über, um, von etw.* ~ veta om, känna till ngt, *nicht das ich wüßte* ei. *daßs ich nicht wüßte*: ej såvidt jag vet, *damit du es nur weißt*: så mycket du vet, *jm etw. zu ~ thun*: låta ngn veta ngt, *etw. zu ~ bekommen*: få veta ngt, *etw. auf jn ~ veta* ngt om ngn, *jm Dank ~ vara* ngn tacksam, *ich weiß die Zeit nicht, daßs er hier gewesen ist*: det är en bel evighet, sedan han senast var här, *man will ~, daßs*: det påstås, att, *sich viel mit et. auf etw.* ~ vara morsk öfver ngt, *von etw. nicht ~ wollen*: ej vilja veta af ngt. II. -s, 0, n. 1. vetande. *Mit ~ und Willen*: med vett och vilja, *meines ~s*: såvidt jag vet. 2. vetenskap. -schaft, f. 1. vetenskap. 2. kunskap. 3. vetenskap, kännedom. -schafter, -, m. vetenskapsman, lärd. -schaffler, -, m. inbillad lärd, lärd pedant. -schafflich, a. vetenskaplig. -schafflichkeit, f. vetenskaplighet. -sdrang, m. kunskapsörst. -sdünkel, m. lärdomshögfärd. -sdurst, m. kunskapsörst. -squalm, m. vetandets, grubblets kvalm. -swert[h], -swürdig, a. märkvärdig, intressant. -swürdigkeit, f. märkvärdighet. -tlich, a. medveten, afsigtlig; adv. veterligen.

Wit|frau, -lb, -e, f. enkefru, enka. -mann, m. enkeman, enkling.

witt|lern, sv. itr. h. o. tr. 1. oper. *Es wittert schön*: det är vackert väder. 2. oper. åska.

3. vädra, lukta, spåra. -erung, f. 1. väderlek. 2. jag. a) väderkorn, b) lukt efter djur, c) vittring. -erungskunde, -erungslehre, f. meteorologi. -frau se *Witfrau*.

Wit|thum se *Wittum*. -tib se *Witib*. -tüm, n. lifränta åt enka, enkemedel, lifgeding, enke-säte.

Wit[|]we, -n, f. enka. -ngehalt, n. o. m. (enke-)pension. -njahr, n. enkår, a) sorgår, b) nådår. -nschaft, f. enkestånd. -nschatz, m. = *Wittum*. -nsitz, m. enkesäte. -nstand, m. enkestånd. -nt[h]üm, n. enkestånd. -r, -, m. enkling. -rschaft, f., -rt[h]üm, n. enklingsstånd.

Witz, -e, m. kvickhet, vits, skämt. ~ *e machen* ei. *reisen*: vitsa, säga kvickheter, vara kvick, *F das ist ja eben der ~* det är just saken det. -blatt, n. skämtblad. -bold, m. vitsare, skämtare. -elöl, -en, f. idkeligt, dumt vitsande, dum vits. -eln, sv. itr. h. söka efter kvickheter, vitsa. -en se *witzigen*. -funke, m. snillegnista. -ig, a. kvick. -igen, sv. tr. *Jn ~ göra* ngn klok, så att han en annan gång aktar sig. *Gewitzigt*: varnad, bränd, förständig. -kopf, m. kvickhufvud. -ler, -, -ling, -e, m. dålig vitsare. -reißer = *Witzbold*.

wo, I. adv. 1. hvar, hvarest, där, som, då. *Von ~ hvarifrån*. ~ *werde ich so dumm sein*: så dum är jag inte, *ach ~!* tro icke det! visst inte! 2. någonstädes. II. *konj.* såvida, om. -höi, adv. hvarvid, hvar.

Woche, -n, f. 1. vecka. 2. pl. ~n: barnsäng. -nbesuch, m. barnsängsvisit. -nbett, n. barnsäng. -nblatt, n. veckoblad. -ngeld, n. veckopengar, veckolön. -nkind, n. nyfödd. -nkleid, n. hvardagsdrägt. -nlang, adv. hela veckor (igenom). -nmarkt, m. torgdag. -nprediger, m. veckopredikant. -npredigt, f. veckopredikan. -nweise, adv. veckotals. -ntag, m. hvardag, söckendag.

wöch|entlich, a. (återkommande) hvarje vecka, en gång i veckan, alla veckor, vecko-. -ner, -, m. veckohafvande. -nerin, -nen, f. barnsängskvinna.

Wocken = *Rocken* 1-3.

Wodan, -s, 0, m. npr. Oden.

wol|ldürch, adv. hvarigenom. -förn, *konj.* såvida, om, huruvida. -für, adv. för hvad, för hvilket, för hvem, hvartill.

Woge, -n, f. våg, bölja.

wog|egen, adv. hvaremot, mot hvad, hvilket.

wog|len, sv. itr. h. 1. gå i vågor, bölja, svalla. 2. simma, gunga på vågor. -engetöse, n. vågornas brus. -enhaf, a., -enweise, adv., -ig, a. böljande, i vågor.

wol|hér, adv. hvarifrån. -hín, adv. hvart, hvart-hän, dit. -hingegen, adv. o. *konj.* hvaremot, medan. -hínter, adv. bakom hvad, bakom hvilket, hvar, hvarest.

wohl, I. a. i snt adv. väl, bra. *Sich's ~ sein lassen*: göra sig goddag, sköta sig, taga

sig god tid, ~ *oder* *übel*: med eller mot sin (din o. s. v.) vilja, *es thut mir* ~ det gör mig godt, *mir ist am* ~ *sten*: jag mår bäst, *wünsche* ~ *zu schlafen!* sof godt! **II.** *itj.* väl, hell, godt. **III.** [-e]s, 0, n. väl, bästa, välfärd. *Auf Ihr* ~! skäll! lycka till! -*achtbar*, a. väaktad. -*án*, *I. adv.* friskt, dugtigt, muntert. **II.** *itj.* välan. -*anständig*, a. anständig. -*anständigkeit*, *f.* anständighet. -*áuf*, *I. adv.* ~ *sein*: vara kry, vid godt mod. **II.** *itj.* välan, lycka till. -*bedacht*, *I. m.* mogen öfverläggning. **II.** *sr.* -*bedächtigt*, a. välbetänkt, öfverlagd. -*befinden*, n. välbefinnande. -*befugt*, a. väl, fullt befogad. -*begábt*, a. begåfvad. -*begütert*, a. i goda omständigheter, välmående. -*behaben*, n. välbehag. -*behalten*, a. välbehållen. -*beleibt*, a. korpulent. -*beleibtheit*, *f.* korpulens. -*beschaffen*, a. i godt stånd. -*bestallt*, a. välbestäld. -*edel*, a. högdädel, välboren. -*ehrwürden*, *adv.* *f.* högvördighet. -*ehrwürdig*, a. högvördig. -*erfahren*, a. väl förfaren. -*ergeh[e]n*, n. välgång. -*fahrt*, *f.* välfärd. -*feil*, a. billig. ~ *en Kaufs*: för godt köp. -*feilheit*, *f.* billighet, godt pris. -*geártet*, a. vältartad. -*gebaut*, a. värbgd. -*gebildet*, a. välbildad. -*geboren*, a. högdädel. -*gefallen*, n. välbehag, behag, nöje, förnöjelse. -*gefällig*, a. behaglig, vänlig. -*gefühl*, n. känsla af välbehag. -*gemeint*, a. välmönt. -*gemut[h]*, a. vid godt mod, glad, förnöjd. -*genährt*, a. välfödd. -*geseigt*, a. böjd, fallen. -*geruch*, m. vällykt. -*geschmack*, m. smaklighet, god smak. -*gesinnt*, a. välsinnad. -*gesittet*, a. väluppfostrad, sedig, sedesam. -*gestalt[et]*, a. välbildad. -*getroffen*, a. väl träffad, lyckad. -*gewogen*, a. (väl) bevågen. -*gewogenheit*, *f.* bevågenhet. -*habend*, a. välmående. -*habenheit*, *f.* välmåga. -*hábig*, a. välmående. -*ig*, a. behaglig, treflig, angenám. -*klang*, m. välklang, välljud. -*klingend*, a. välklingande, välljudande. -*laut*, m. välljud. -*leben*, n. vällefnad. -*löhlich*, a. välloflig. -*lust* se *Wollust*. -*meinend*, a. välmännande. -*redend*, a. vältalig. -*redenheit*, *f.* vältalighet. -*riechend*, a. vällyktande. -*schmeckend*, a. välsmakande. -*sein*, n. välbefinnande. -*stand*, m. välstånd. -*that*, *f.* välgärning. -*thäter*, m. välgörare. -*thäterin*, *n.* *f.* välgörarinna. -*thätig*, a. välgörande. -*thätigkeit*, *f.* välgörenhet. -*thuend*, a. välgörande. -*thun*, *itr.* *h.* göra godt, vara välgörande. -*verdient*, a. välförtjänt. -*verhalten*, n. välförhållande. -*weise*, a. välvís. -*weislich*, *adv.* välvísligen. -*wollen*, *I. itr.* *h.* *Im* ~ vilja ngn väl. **II.** *n.* välvilja. -*wollend*, a. välvillig.

wohn|bar, a. beboelig. -*barkeit*, *f.* beboelighet, beboeligt skick. -*en*, *sv. itr.* *h.* bo. -*gebäude*, n. boningshus. -*haft*, a. bofast, bonende. -*haus*, s. boningshus. -*lich*, a. bekvám, treflig. -*lichkeit*, *f.* bekvámighet. -*ort*, m.

boningsort. -*sitz*, m. hemvist. -*stube*, *f.* boningsrum. -*ung*, *f.* 1. boning, bostad. 2. väning. -*ungsanzeiger*, m. hyresannonsblad, hyreslista. -*zimmer*, n. hvardagsrum, boningsrum. -*zins*, m. hyra.

wol se *wohl*.

wöl|jen, *sv. tr.* hvälvfa. -*ung*, *f.* hvälvning, hvalf.

Wolf, -*e* †, m. varg. Ordspr. *mit den Wölfen mußs man heulen*: man måste tjuta med ulfvarne, måste taga seden dit man kommer.

Wöl|f|in, -*nen*, *f.* varghona. -*isch*, a. varglik.

Wolfs|lärt, *f.* 1. vargart. 2. vargturu. -*eisen*, n. vargsax. -*hunger*, m. stark hunger, glupskehet. -*milch*, *f.* 1. vargmjök. 2. bot. törel (Euphorbia).

Wolke, -*n*, *f.* am. †, moln, sky.

wöl|ken, *sv. I. tr.* öfverdraga med moln. *Ge-wölkt*: mulen. **II.** *sr.* *wolken*, *rf.* mulna.

wolken|án, *adv.* mot skyarne, mot himlen. -*ártig*, a. molnlik. -*bruch*, m. skyfall. -*haft*, a. molnlik. -*himmel*, m. molnbetäckt himmel. -*höch*, a. skyhög. -*leer*, -*los*, a. molnfri. -*säule*, *f.* molnstöd.

wolkig, a. 1. molnlik. 2. mulen.

Woll|le, -*n*, *f.* ull; ylle. *Bnd. in der* ~ *sitzen*: sitta i goda omständigheter, ~ *lassen müssen*: få släppa till skinnet, få sitta emellan, *viel Geschrei und wenig* ~ mycket af munnen och litet af ullen, *in der* ~ *gefährt*: äkta, pålitlig. -*en*, *I. a.* yllen, af ylle, ylle. **II.** *oreg. tr. o. itr. h.* 1. vilja. *Etw. gethan wissen* ~ vilja att ngt skä, *so Gott will*: om Gud så vill. 2. måste, t. ex. *diese Sache will mit Klugheit ausgeführt werden*. 3. skola, t. ex. *was das nur werden will*: hvad skall det väl bli af, *wie wollte das euch zu Ohren kommen?* huru skulle det (kunna) komma till edra öron? *dich will ich!* jag skall hjälpa dig, jag! 4. hålla på att, t. ex. *er wollte sterben*: han höll på att dö, låg på dödsbädden. 5. *sra*klida fall. *Ich will mich geirrt haben*: jag må, kan hafva misstagit mig, låt vara att jag misstagit mig, *nähere Erkundigungen wolle man einholen bei*: närmare upplysningar (behagade man inhämta) hos, *mir will scheinen*: det synes, förefaller mig, *wir* ~ *sehen*: vi få se, *ich will nichts gehört haben*: jag har (åtsar som om jag) ingenting hört, *ich will nichts gesagt haben*: jag har ingenting sagt, *er will es selbst gesehen haben*: han påstår sig, tror sig själf hafva sett det, *dem sei wie ihm wolle*: därmed må vara huru som helst. -*enwa[a]re*, *f.* yllevara. -*enzeug*, n. ylletyg. -*garn*, n. ullgarn. -*haar*, n. ullhår. -*icht*, -*ig*, a. 1. ullig. 2. ullaktig, ullartad. -*reich*, a. ullrik. **Woll|lust**, *f.* vällust, sinlighet -*lustig*, a. vällustig, sinlig. -*lüstling*, -*e*, m. vällusting. **woll|mit**, *adv.* hvarmed. -*nách*, *adv.* hvarefter.

Wonne, -n, f. fröjd, sällhet, hänryckning, förtjusning. -**bebend**, a. bäfvande af sällhet, af fröjd. -**berauscht**, a. glädjedrucken. -**gefühl**, n. känsla af sällhet. -**leer**, -**los**, a. glädjetom, glädjefattig. -**monat**, -**mönd**, m. maj, blomstermånad. -**rausch**, m. glädjerus. -**säm** = **wonig**. -**taumel**, m. glädjerus. -**trunken**, a. glädjedrucken. -**voll** = **voll**.

wonig [lich], a. säll, hänryckande, hänförande, förtjusande.

wor|län, adv. 1. *inter. o. rel.* hvarpå, på hvad, på hvilken, hvilket. ~ *denkst du?* hvad tänker du på? 2. *obest.* på något. -**äuf**, adv. 1. = **woran**. 2. hvarafter. -**äus**, adv. hvarur, ur hvad, ur hvilken, ur något, *jt woran*. -**éin**, adv. (motavar. *in* med ack.) hvari, i hvad, hvilken, ngt, *jt woran*.

Wor|lel, -n, f. kastskofvel. -**eln**, -**en**, sv. tr. med kastskofvel rengöra; vanna. -**ler**, -, m. arbetare som rengör säd. -**maschine**, f. kastmaskin, sädesvanna. -**schaufel**, f. kastskofvel.

worin, adv. (motavar. *in* med dat.) hvar(ut)i, i hvad, i hvilken, i något, *jt woran*.

Wort, -er † i bem. enstaka ord, glossa, eljes -e, n. dim. †, ord; ordalag. *Auf Ihre* ~e hin: på edert ord, *jm aufs* ~ *gehörchen*: blindt lyda ngn, *jn beim* ~e *nehmen*: taga ngn på ordet, *jm ins* ~ *fallen*: falla ngn i talet, *nicht zu* ~e *kommen*: ej få ordet, *ein Mann von* ~ *sein*: stå vid sitt ord, vara ordhällig, *ein Mann*, *ein* ~ *en karl* står vid sitt ord, *jm gute* ~e *geben*: tala väl vid ngn, *etw. nicht* ~ *haben wollen*: ej vilja tillstå ngt, *jm das* ~ *reden*: förorda ngn, vara ngn förespråkare, ~e *machen*: prata. *Das* ~ *des Rätsels*: gåtans lösning. -**arm**, a. ordfattig. -**art**, f. ordklass. -**biegung**, f. böjning, flexion. -**brüchig**, a. icke ordhällig, trolös, menedig. -**brüchigkeit**, f. trolöshet, löftesbrott, menedighet.

Wörter|bildung, f. ordbildning. -**buch**, n. ordbok. -**verzeichnis** [t]s, n. ordförteckning, ordlista.

Wort|flechter, m. ordryttare. -**fachterel**, f. ordrytteri. -**fügung**, f. ordfogning, konstruktion. -**führer**, m. ordförande. -**getreu**, a. ordagran. -**gläubig**, a. troende, rättrogen, ortodox. -**habend**, a. som har, för ordet. -**karg**, a. ordknapp. -**kargheit**, f. ordknapphet. -**klauber**, m. ordklyfvare. -**kram**, m. ord, fraser, prat. -**krämer**, m. fras-, pratmakare. -**laut**, m. ordalydelse.

wörtlich, a. 1. ordagran. 2. i ord, ord-, med ord. -**keit**, f. ordagran öfverensstämmelse.

Wort|macher = **Wortkrämer**. -**macherei**, f. = **Wortkram**. -**reich**, a. ordrik. -**schatz**, m. ordförråd. -**sinn**, m. ordens betydelse. -**sparrer**, m. ordknapp person. -**spiel**, n. ordlek. -**verdräher**, m. ordvrängare. -**verstand**, m. ordens betydelse, bokstafig bemärkelse. -**wechsel**, m. ordväxling. -**witz**, m. ordlek.

wol|rüber, adv. hvaröfver, öfver hvad, hvilken, något, *jt woran*. -**rünte**, adv. hvarunder, hvaribland, under, ibland hvad, hvilken, något, *jt woran*. -**selbst**, adv. hvarst, hvar, där. -**vön**, adv. hvaraf, hvarifrån, af från hvad, hvilken, något, *jt woran*. -**vór**, adv. för hvad, hvilken, något, *jt woran*. -**wider** = **wegen**. -**zú**, adv. hvar till, till hvad, hvilken, något, *jt woran*. -**zwischen**, adv. hvar emellan, hvaribland, mellan, bland hvad, hvilken, något.

wrack, I. a. oduglig, utskotts-. II. -e, n. 1. utskott. 2. vrak. 3. sjo. adrift, afvikelse. -**gut**, n. strandgods. -**recht**, n. strandrätt. **wrick|len**, sv. tr. vricka båtar. -**er**, -, m. båt-vrickare.

wringen, st. tr. vrida, t. ex. *Wäsche*.

Wucher, -s, 0, m. 1. ocker. ~ *treiben*: ockra. 2. ränta. 3. vinst. -**blume**, f. prästkrage (Chrysanthemum). -**éi**, -**en**, f. ocker, procenteri. -**er**, -, m. ockrare, procentare. -**haft**, -**isch**, a. 1. ockrande, ocker-. 2. yppig, frodig. -**jude**, m. ockrare, procentare. -**n**, sv. *itr. h.* 1. växa yppigt, frodas. 2. gifva god afkastning, vara vinstgifvande. 3. ockra. -**pflanze**, f. 1. frodigt växande växt. 2. parasitväxt.

Wüchs (sv. kort **u**), -e †, m. växt.

Wucht, -en, f. 1. tyngd, vikt; eftertryck. 2. häfstång. -**en**, sv. I. *itr. h.* tynga, tryckande hvila. II. tr. med en häfstång lyfta, häfva. III. *rf.* tungt vältra sig. -**ig**, a. tung, tryckande, tyngande.

wühl|len, sv. *itr. h. o. tr.* gräfvä, böka, rota, krafsa, leta; uppvigla. -**er**, -, m. en som gräfvä m. m. se föreg.; uppviglare. -**eréi**, -**en**, f. idkeligt gräfvande m. m. se *wühlen*. -**erisch**, a. uppviglande.

Wuhne, -n, f. vak.

Wuhr, -e, n., -e, -n, f. = *Wehr* 6.

Wulst, -e [†], m., -en, f. pös, valk. -**haar**, n. hår i valkar. -**en**, sv. *itr. s. o. rf.* pösa, svälla. -**ig**, a. uppsväld, pösande, valkformig.

wund, a. sårad, sårig, sönder. *Sich die Füße* ~ *gehen*: få skafsår på fötterna, *jn* ~ *schlagen*: slå ngn så att blodet rinner. -**arznei**, läkemedel för sår, såralfva. -**arzneikunst**, f. kirurgi. -**arzt**, m. kirurg. -**ärztlich**, a. kirurgisk. -**e**, -**n**, f. sår. -**enfrel**, a. utan sår, helskinnad. -**enmal**, n. märke efter sår, ärr. **Wunder**, -, n. 1. under, underverk, mirakel. 2. förundran, förvåning. 3. säraktida tal. *Es nimmt* ei. *hat mich* ~ *det förvånar mig*, *er denkt* ei. *meint* ~, *was er thut*: han trycker sig utföra riktiga stordåd, *er bildet sich* ~ *was darauf ein*: han är ofantligt morskdärföfver. -**alt**, a. ofantligt gammal. -**bär**, a. underbar. -**barkheit**, f. 1. det underbara i ngt. 2. underbar sak. -**bärllich**, a. underbar. -**bau**, m. underbar byggnad. -**bild**, n. undergörande bild. -**ding**, n. underbar sak. -**erschel-**

nung, *f.* underbar företeelse. -**geschichte**, *f.* 1. underbar historia. 2. berättelse om under. -**geschöpf**, *n.* underbar varelse. -**glaube**, *m.* 1. tro på under. 2. tro som verkar under. -**gleich**, *a.* underbar. -**groß**, *a.* underbart stor. -**hold**, *a.* underbart huld, hänförande, förtjusande. -**horn**, *n.* underbart horn; boktitel, ugt.: sagoskatt. -**hübsch**, *a.* underbart skön. -**lich**, *a.* underlig, besynnerlig. -**lichkeit**, *f.* besynnerlighet. -**lieblich**, *a.* underbart älsklig, förtjusande. -**ling**, -*e, m.* besynnerlig, sällsam människa, original. -**mähre**, *f.* underbar saga. -**mann**, *m.* underbar man, undergörare. -**mild**, *a.* underbart mild. -**n**, *sv. I. itr. h. o. tr.* förvåna. *Etw. wundert mich* el. * *mir, mich wundert eines Dinges*: ngt förvånar mig, *zu ~ ist es nicht, wenn*: det vore ej underligt, om. **II. rfl.** förvånas, *über etw. (ack.)*: öfver ngt. *Sich des Todes* el. *auf den Tod ~* bliuva högligen förvånad. -**reich**, *I. a.* 1. rik på under. 2. underbart, ofantligt rik. **II. n.** underbart land, underland. -**säm**, *a.* underbar. -**schön**, *a.* underbart skön, hänförande, förtjusande. -**selten**, *a.* utomordentligt sällsynt. -**spiegel**, *m.* underbar spegel. -**sucht**, *f.* begär, åtrå efter under. -**that**, *f.* underbar gärning, under. -**thäter**, *m.* undergörare. -**thäterin**, *f.* undergörerska. -**thätig**, *a.* 1. undergörande. 2. verkad gnm under, underbar. -**voll**, *a.* underfull, underbar. -**zeichen**, *n.* under, mirakel. **Wundfieber**, *n.* särfeber. -**gedrückt**, *a.* söndertryckt. -**gelaufen**, *a.* som fått skafsår. -**heit**, *f.* säradt tillstånd, sår, skada. -**mal** = *Wundenmal*. -**salbe**, *f.* såralfva. **Wunsch**, -*e* †, *m.* 1. önskan, önskning. 2. besvärjelse. **wünsch|bär**, *a.* önskvärd, önsklig. -**elhütlein**, *n.* önskehätt. -**elrut[h]e**, *f.* slagruta. -**en**, *sv. tr.* önska. *Ich wünsche wohl geruht zu haben*: jag hoppas att ni sofvit godt, *jm guten Tag ~* hälsa god dag på ngn. -**enswört[h]**, -**enswürdig**, *a.* önskvärd, önsklig. -**enswürdigket**, *f.* det önskvärda i ngt. **Wunsch|erfüllung**, *f.* en önsknings uppfyllande. -**satz**, *m.* önskesats. -**welse**, *adv.* under form af en önskan, såsom ett önskningsmål. -**zettel**, *m.* önskningslista. **wupp**, **wup[p]**, *iti.* vips. **Würd|le**, -*n*, *f.* värdighet; förtjänst, värde. *Unter aller ~ sein*: vara under all kritik, ovärdig. -**elos**, *a.* ovärdig. -**enträger**, *m.* dignitär. -**evoll**, *a.* värdig. -**ig**, *a.* värdig, värd. -**igen**, *sv. tr. 1.* *In einer (gen.) Sache ~* anse ngn vara värd en sak. 2. värdera, uppskatta. -**igkeit**, *f.* värdighet. -**iglich**, *adv.* värdigt. -**igung**, *f.* värderande, uppskattande. **Wurf**, -*e* †, *m.* kast. *Im in den ~ kommen* el. *laufen*: komma i ngn väg, *alles auf einen ~ setzen*: sätta allt på ett kort. **Würfel**, -*,* *m.* tärning, kub. -**bude**, *f.* stånd där

tärningsspel bedrifves. -**fall**, *m.* tärningskast. -**förmig**, -**icht**, *a.* kubisk. -**ig**, *a.* kubisk, delad i tärningar, rutig. -*n*, *sv. I. itr. h.* kasta, spela tärning. **II. tr. 1.** dela, skära i tärningar, förse med tärningsmönster, ruta. 2. *Etw. durch einander ~* kasta ngt huller om buller.

Wurfgeschofs, *n.* kastkropp, projektil.

Würfler, -*,* *m.* tärningsspelare.

Wurf|maschine, *f.* kastmaskin. -**welte**, *f.* stenkast.

würg|len, *sv. itr. h. o. tr. 1.* kväfva, komma att storkna, fastna i halsen. 2. sätta i halsen. *Etw. hinunter ~* med möda nedsvälja ngt. *Bud. an einer Arbeit ~* ytterligt anstränga sig med ett arbete. 3. fatta om strupen. 4. strypa; i allm. mörda. 5. med packkäpp el. dyl. ådraga. -**engel**, *m.* mordängel. -**er**, -*,* *m.* 1. mördare; bödel. 2. sool. törnskata (Lanius). -**eröl**, -*en*, *f.* strypning, mördande. -**erisch**, *a.* mördande, mordisk. -**schwärt**, *n.* -**stahl**, *m.* svärd, glafven, mordvapen.

würken se *wirken*.

Wurm, -*e* †, *m.* 1. mask; F kräk, stackare. F *einen ~ haben* el. *Würmer im Kopfe haben*: hafva grillen i hufvudet. 2. orm. -**arznei**, *f.* medicin, medel mot mask. -*en*, *sv. itr. h. 1.* bliuva maskstungen. 2. grubbla, fundera. 3. *In jm ~* ligga och gro i en, ej lemna en i ro, plåga en. 4. F *etw. wurmt im Magen*: ngt förorsakar ondt, knip i magen. -**frärs**, *m.* maskätet, maskstunget ställe, stycke, maskkrat, maskmat. -**frärsig**, *a.* maskstungen. -**ig**, *a.* 1. maskäten, maskstungen. 2. förtretad, ond. -**isieren**, *sv. F = wurmen* 2. -**krank**, *a.* sjuk af mask. -**stich**, *m.* maskstyng, maskhål. -**stichig**, *a.* maskstungen.

Wurst, -*e* †, *f.* 1. korf. F *~ wider ~* lika mot lika, betalt kvitteras, *das ist mir ~* det gör mig detsamma. 2. wurst. -**ig**, *a.* 1. valkig, i valkar. 2. F likgiltig.

Wurz|duft, *m.* aromatisk doft. -*e*, -*n*, *f.* 1. krydda. 2. vört.

Wurzel, -*n*, *f.* dim. †, rot. -**echt**, *a.* om äkta trädslag: icke ympad. -**früchtig**, *a.* ~ *e Pflanze* = roj. -**gewächs**, *n.* växt med ätbara rötter, rotfrukt. -**haft**, *a.* gram. rot. -**ig**, *a.* 1. rotartad. 2. full af rötter. -**los**, *a.* utan rötter. -*n*, *sv. itr. h. o. s.* samt *rfl.* slå rot, vara rotad, rotfast. -**rebe**, *f.* rotstock. -**reis**, *n.* -**schofs**, -**schöfsling**, *m.* rotskott. -**ständig**, *a.* utgående från roten. -**werk**, *n.* rötter.

wurz|en, *sv. tr.* krydda. -**haft**, -**ig**, *a.* kryddad, aromatisk. -**ling**, -*e*, *m.* rotskott. -**los**, *a.* utan kryddor, fadd. -**ung**, *f.* kryddande. -**wein**, *m.* kryddadt vin.

Wüst, -*[e]*, *o, m.* 1. virrvarr, kaos. 2. smuts, wüst, *a.* 1. öde, tom, obebodd, oodlad. 2. ordig, kaotisk. 3. dålig, sedeslös, utsväfvän-

le. -e, -n, *f.* öken, ödemark. -en, *sv. itr. h.* ödsla, hushålla illa. -enél, -en, *f.* ödemark, öken. -heit, *f.* 1. tomhet, ödslighet. 2. ödslande, utsväfvande lefnadsätt. 3. råhet, ondska. 4. tyngd i hufvudet.
 wistig, *a.* oredig, kaotisk.
 Wisting, -e, *m.* slösare, utsväfvande sälle, vållusting.

Wüt[h], 0, *f.* raseri, vrede. -anfall, *m.* vredesutbrott.
 wüt[h]en, *sv. itr. h.* rasa.
 wüt[h]entbrannt, *a.* upptänd af vrede, vredgad.
 Wüt[h]||erich, -e, *m.* rasande, grym människa, tyrann. -ig, *a.* rasande.
 wut[h]||schnaubend, *a.* fnysande af vrede, rasande. -voll, *a.* rasande, vredgad.

X.

X, -, -, *n. x.* *Bud. jn ein ~ für ein U machen:* draga ngn vid näsan.
 Xantippe, -n, *f.* Xantippa. -nhaft, *a.* ondsint, trätgirig.
 X||beine, *pl.* krokiga ben, ~ haben: vara kobent. -beliebig, *a.* hvem, hvilken, hurudan som helst.

Xenion, -s, ..ien, *n.* xenion; ugt. epigram.
 x-mal, *adv.* otaliga gånger.
 Xr. förkortn. = Kreuzer 1.
 xt, *a.* Zum ~ en Male: otaliga gånger.
 Xylograph, -en, *m.* xylograf, träsnidare. -ie, -[e]n, *f.* 1. xylografi. 2. träsnitt. -isch, *a.* xylografisk.

Y.

Yicht *se* Jacht.
 Yankee, -s, *m.* yankee.

Ypsilon, -[s], -[s], *n.* ypsilon, *y.*
 Ysop, -s, 0, *m.* isop.

Z.

Zacke, -n, *f.* dim. †, spets, tinne, udd, tagg, (gaffel)klo. -n, a) *sv. I. tr.* förse med spetsar, tinnar, uddar. II. *rfl.* bilda spetsar, tinnar, uddar. b) -, *m.* = Zacke. -nfels, *m.* i flera spetsar delad klippa. -nhaupt, *n.* spetsig bärgstopp. -nkrona, *f.* krona med spetsar. -nlinie, *f.* sicksacklinie. -rieren, *sv. itr. h.* F gräla, träta.
 zackig, *a.* spetsig, uddig, tandad.
 zag = zaghaft. -el, -[†], *m.* svans; hårpiska. -en, *sv. itr. h.* vara tvehåge, försagd, rädd, tveka. -haft, *a.* tveksam, tvehåge, obeslut-sam, rädd, blyg. -haftigkeit, *f.* tveksamhet *m. m. se* föreg.
 zih[e], *a.* seg. -e, 0, -[lgk]eit, *f.* seghet.
 Zihl, -en, *f.* dim. †, 1. tal, antal; siffra. 2. gram. numerus. -adverb, *n.* gram. räkneadverb. -amt, *n.* ränteri, räntekammare.
 Zihl||apparat, *m.* räkneapparat, -maskin.
 Zihlbar, *a.* betalbar.
 Zihlbarkeit, *a.* möjlig att räkna.
 Zihlbarkeit, *f.* betalbarhet.
 zihlen, *sv. tr. o. itr. h.* betala.
 zihlen, *sv. tr. o. itr. h.* 1. räkna. 2. vara, hafva, t. ex. *funfzig Jahre, tausend Einwohner.* 3. medräknas, komma med i räkningen.
 Zihlen||folge, *f.* nummerföljd. -größe, *f.* numerisk storhet. -lehre, *f.* aritmetik. -system, *n.* talsystem. -verhältni[f]s, *n.* talförhållande. -wört[h], *m.* siffervärde.

Zahler, -, *m.* betalare.
 Zähler, -, *m.* 1. räknare, räknemästare, mar-kör. 2. räkneapparat. 3. mat. täljare. 4. en som räknas med, kommer med i räkningen.
 zahl||fähig, *a.* betalningsför, vederhäftig. -größe, *f.* mat. numerisk storhet. -kammer, *f.* räntekammare. -los, *a.* tallös, otalig. -losigkeit, *f.* tallös mängd, otalighet. -meister, *m.* skattmästare.
 Zählmethode, *f.* räknesätt.
 Zahl||pfennig, *m.* spelmark, fisch, räknepen-ning. -reich, *a.* talrik. -stelle, *f.* kassa där betalning erlägges. -tisch, *m.* (kassa)disk.
 Zahlung, *f.* betalning. Eine ~ leisten: betala, ~ erhalten: betalt kvitteras.
 Zählung, *f.* räkning.
 Zahlung||einstellung, *f.* betalningsinställelse. -fähig, *a.* i stånd att betala, betalningsför, vederhäftig. -fähigkeit, *f.* vederhäftighet. -frist, *f.* betalningsanstånd. -unfähig, *a.* ur stånd att betala, insolvent. -unfähigkeit, *f.* oförmåga att betala.
 Zahl||wört[h], *m.* numeriskt värde. -wort, -er †, *n.* gram. räkneord. -zeichen, *n.* siffra.
 zahm, *a.* 1. tam, spak. 2. odlad, trädgårds-, kultur-.
 zähm||bar, *a.* möjlig att tämja. -barkeit, *f.* egenskap att kunna tämjas. -en, *sv. tr.* tämja, göra tam, spak, kufva, beherska. -er, -, *m.* tämjare, kufvare.

Zahmheit, *f.* tamhet, spakhet.
Zähmung, *f.* tämjande, kufvande.
Zahn, -*e* †, *m.* 1. tand; tagg. *Bud. jm auf den ~ fühlen*: känna ngn på pulsen, *einen ~ auf jn haben*: hafva ett horn i sidan till ngn. 2. kugge.
Zähnefleetschen, *n.* att visa tänderna, grin.
-klappe[r]n, *n.* att hacka tänderna, tandagnisslan.
zahn|len, *sv. I. itr. h. få tänder. Das ~ tand-sprickningen. II. sv. zähnen, tr. förse med kuggar; tanda, udda. Gezähnt: tandad, försedd med kuggar, kugg- -ig, a. 1. försedd med tänder. 2. sv. zähniq, i sms. -tandad. Gros~ som har stora tänder. -rad, a. tandlös. -losigkeit, f. tandlöshet. -lücklich, a. (delvis) tandlös; *una. bristfällig. -mittel, n.* medel mot tandvärk, tandmedel. -rad, *n.* kugg-hjul. -schmerz, *m.* tandvärk. -stocher, *m.* tandpetare. -trieb, *m.* tandsprickning. -ung, *f.* 1. tandsprickning. 2. tandning, uddning. -wechsel, *m.* tandömsning. -weh, *n.* tandvärk. -wurm, *m.* tanddröta, maskstungen tand.
Zähre, -*n, f.* tår.
Zain, -*e, m.* (metall)stång. -elsen, *n.* stångjärn. -en, *sv. tr. smida till stänger. -silber, n.* silfver i stänger.
Zander, -, *m. zool. gös.*
Zange, -*n, f.* äm. †, tång. -närtig, -nförmig, *a.* tångartad, -formig. -nkäfer, *m.* tvestjärt.
Zank, -[*e*], *0, m.* gräl, träta, tvist, tvedrägt. -apfel, *m.* stridsäpple. -en, *sv. itr. h. o. rfl.* gräla, träta, tvista.
Zänker, -, *m.* grälmakare. -ái, -*en, f.* gräl, träta, tvist.
Zank|geist, *m.* stridslysten, grälsjuk person. -gier = *Zanksucht. -haft = zänkisch.*
zänkisch, *a.* grälsjuk, trätlysten.
Zank|lust = *Zanksucht. -stifter, m.* grälmakare. -sucht, *f.* grälsjuka, trätlystnad. -süchtig, *a.* grälsjuk, trätlysten. -teufel, *m.* tvedrägtsdjävul, hälvetesbrand.
Zapf, -*e* †, *m.* tapp.
zapfen, *I. -, m. äm. Zäpfchen, -lein, 1.* tapp, stift, sprint. 2. kotte. 3. äm. Zäpfchen: tungspene. *II. sv. tr. tappa. -frucht, f.* kottfrukt, kotte. -geld, *n.* skatt för utskänkning. -loch, *n.* tapphål, sprundhål. -str[e]ich, *m.* tapto.
Zapfer, -, *m. öl-, vintappare.*
zappell|icht, -*ig, a.* sprattlande. -mann, *m.* led-docka, pajas. -n, *sv. itr. h.* sprattla.
Zar, -*en, -e, m.* tsar.
Zarge, -*n, f.* ram, infattning.
zärt, -*er* †, *a.* spåd, fin, mjuk, öm.
Zärte = *Zartheit. -löi, -en, f.* klemande, pjåkighet, känslsamhet. -ln, *sv. itr. h.* smeka, klema.
zärt|fühlend, -*fühlig, a.* finkänslig. -gefühl, *n.* finkänslighet. -glied[e]rig, *a.* spenslig. -heit, *f.* spådhet, finhet.*

zärt|lich, *a.* 1. öm. 2. känslig. -lichkeit, *f.* 1. ömhet. 2. känslighet. -ling, -*e, m.* vekling.
Zärtsinn, *m.* finkänslighet. -ig, *a.* finkänslig. -igkeit, *f.* finkänslighet.
Zaser = *Faser.*
Zaspel, -*n, f.* härfva, docka.
Zauber, -*s, 0, m.* trolleri, förtrollning, tju-sning, tju-sningskraft. -bild, *n.* 1. trolsk bild. 2. talisman. -blick, *m.* trolsk, tju-sande bild. -büch, *n.* trollbok, svartkonstbok. -él, -*en, f.* trolleri, trolldom. -er, -, *m.* trollkarl. -flöte, *f.* trollflöjt. -formel, *f.* trollformel. -gehenk, *n.* amulett. -haft = *zauberisch. -in, -nen, f.* trollkvinna. -isch, *a.* trolsk, förtrollande, förtjusande. -kraft, *f.* trollkraft. -kräftig, *a.* trolsk. -kunst, *f.* trollkonst. -land, *n.* trolskt, förtjusande land, férike. -laterne, *f.* trollykta, laterna magica. -lehrer, *m.* trollkarlslärling. -lied, *n.* trollsång. -macht, *f.* trollkraft. -märchen, *n.* fésaga. -mittel, *n.* trollmedel, tju-sningsmedel. -n, *sv. itr. h. o. tr.* trola. -reich, *I. n.* = *Zauberland. II. a.* trolsk, rik på tju-sning. -reg[h]e, *f.* trollspö. -schlag, *m.* trollslog. -sen, *m.* trollformel. -spieg[e]lung, *f.* hägring. -spruch, *m.* trollformel. -stab, *m.* trollstaf. -trank, *m.* troll-dryck. -voll, *a.* trolsk. -werk, *n.* trolleri. -wesen, *n.* trolldom, trolleri. -wort, *n.* trollord.
Zauder|löi, -*en, f.* långsamhet, obeslutsamhet, tvekan, söl. -er, -, *m.* långsam, tveksam, obeslutsam person. -haft, *a.* tveksam, obeslutsam, långsam. -haftigkeit, *f.* tveksamhet *m. m. se föreg. -in, -nen, f.* tveksam, obeslutsam kvinna. -n, *sv. itr. h.* tveka, vara obeslutsam, dröja.
Zaum, -*e* †, *m.* tygel, betsel. *Bud. wissen wo die Zäume hangen*: veta besked, vara hemmastadd.
zäumen, *sv. tr.* betsla.
zaum|los, *a.* utan tygel, tygellös, otyglad. -recht, *a.* van vid tygeln, inriden. -zeug, *n.* betsel.
Zaun, -*e* †, *m.* staket, häck, gårdsgård, inhägnad. *Bud. etw. vom ~e brechen*: gripa ngt ur luften, söka efter förevändning, begagna första bästa tillfälle till ngt, *das ist nicht hinter jedem ~e zu finden*: dylikt får man leta efter, *hinterm ~e sterben*: dö i elände. -dürr, *a.* kruttorr, mager, spinkig.
zäunen, *sv. tr.* inhägna.
Zaun|könig, *m.* gårdsmyg. -pfahl, *m.* gårdsgårdsstör. -rübe, *f.* bot. hundrofvä. -schlüpfer, *m.* gårdsmyg. -wicke, *f.* bot. tranvicka (*Vicia sepium*). -winde, *f.* bot. skogsvinda (*Convolvulus sepium*).
zausen, *sv. tr.* hårdraga, lugga, rycka.
Z. B. förkortn. = *zum Beispiel*: till exempel (t. ex.).
Z. E. förkortn. = *zum Beispiel* = föreg.
Zebra, -[*s*], -*s, n. zool.* sebra.

Zech|bruder, *m.* dryckes-, supbroder. -e, -n, *f.* 1. rad, tur. *Nach der* ~ i tur. 2. sällskap, skrä. 3. festligt lag, kalas, dryckeslag. 4. andel i betalningen för ett festligt lag. 5. värdshusräkning. *ssa. seine ~ zahlen*: göra sin skyldighet, *die ~ bezahlen müssen*: få betala fiolerna, *die ~ ohne den Wirt machen*: göra upp räkningen utan värden. 6. af ett bolag bearbetadt gruffält. -en, *sv. itr. h. o. tr.* deltaga i ett festligt lag, dricka, sup. -er, -, *m.* dryckesbroder. -eröl, -en, *f.* supning, supande. -frei, *a.* gratis, utan betalning. *In ~ halten*: betala för, bjuda ngn. -gelage, *n.* dryckeslag. -genofs, *m.* dryckesbroder. -gesellschaft, *f.* dryckeslag. -ine, -n, *f.* sekina. -schuld, *f.* värdshus-, krogskuld. **Zecke**, -n, *f.* zool. fästing. **Zeder** *se* Ceder. **Zeh**, -e, *m.*, -e, -n, *f.* tå. *Auf den ~ en gehen*: gå på tå. -engänger, *m.* tågångare. -enspitze, *f.* tåspets. -ent- *se* zehnt-. -zähig, *a. suff.* -tålig. **zehn**, *I. arv. zehen o. zehne*, *a.* (objekt. grundtal) tio. **II.** -en, *f.* tia. Betr. sms. jfr sms. med drei. -er, -, *m.* tiotal *m. jfr Fünfer*. -eriel, objekt. *a.* tio slags, tio olika. -herrschaft, *f.* tiomanväld, decemvirat. -t, -e[n], *m. se* Zehnte **II.** -tacker, *m.* tiondeåker. -thår, *a.* som tionde erlågges för. -te, *I. a.* (ordningstal) tionde. **II.** -n, *m.* tionde. -tel, -, *n.* tiodel. -ten, *sv. itr. h. o. tr.* 1. uppbara, indrivna tionden (af, för). 2. betala tionden (för), skatta (till). -tens, *adv.* för det tionde. -ter, -, *m. =* Zentherr. -tfrel, *a.* fri från tiondens erläggande. -therr, *m.* en till hvilken tionde erlågges. -tkorn, *n.* korntionde. -tpflichtig, *a.* skyldig att betala tionde, som tionde erlågges för. -trecht, *n.* rätt till tionde. **zehren**, *sv. tr. o. itr. h.* 1. tåra, fråta, förstöra. *Der Thee zehrt*: tå tår, är ej närande, gör en mager, *das Baden zehrt*: bad ge apitt, *die Seeluft zehrt*: sjön suger. 2. *An etw. (dat.) ~ leva af, på ngt, wir haben drei Wochen an diesem Schinken gezehrt*: denna skinka har räckt tre veckor, *von seinen Zinsen ~ leva på sina räntor, bei jm ~ äta hos ngn.* -fieber, *n.* tårande feber. -frei, *a.* som har fri förtäring. -geld, *n.*, -pfennig, *m.* tårpenning, kostpengar. -ung, *f.* 1. förtäring. 2. *Die letzte ei. heilige ~ dödssakramentet, nattvarden på dödsbädden.* 3. minskning; borttvinande. -ungskosten, *pl.* kostpengar. -ungssteuer, *f.* skatt på lifsmedel. -wurm, *m.* hudmask. **Zeichen**, -, *n.* 1. tecken, märke. 2. sinnebild i sht för ett yrke. *Welches ~s sind Sie?* hvad för yrke har ni? 3. stjärnbild, stjärna, t. ex. *unter einem glücklichen ~ geboren sein.* -brett, *n.* ritbräde. -buch, *n.* ritbok. -deuter, *m.* teckentydare. -deuterei, -deutung, *f.* teckentydning. -feder, *f.* ritpenna. -garn, *n.*

märkgarn, tråd. -hammer, *m.* stämpelhammare. -heft, *n.* ritbok. -kreide, *f.* ritkrita. -kunst, *f.* ritkonst. -lehrer, *m.* ritlärare. -papier, *n.* ritpapper. -schrift, *f.* teckenskrift, bildskrift. -setzung, *f.* kommatering. -sprache, *f.* teckenspråk. -stift, *m.* ritstift. -stunde, *f.* ritlekion, rittimme. -vorlage, *f.* plansch att rita efter, original.

zeichnen, *sv. tr. o. itr. h.* 1. teckna. 2. rita. 3. märka. -er, -, *m.* tecknare, ritare. -eröl, -en, *f.* dålig teckning, fusk. -ung, *f.* teckning, ritning.

Zeidel|bär = Honigbär. -baum, *m.* träd med vilda bin i. -heide, *f.* hed där bin söka sin näring. -n, *sv. tr. o. itr. h.* skatta (bikupor).

Zeidler, -, *m.* biodlare.

zeig|bär, *a.* som kan visas, presentabel. -efinger, *m.* pekfinger. -en, *sv. tr. o. itr. h.* visa, peka. -er, -, *m.* 1. förevisare. 2. visare. 3. pekfinger. 4. pekpinne.

zeihen, *st. tr.* *In einer* (gen.) *Sache* ~ anklaga, beskylla ngn för ngt.

Zeilland, -e, *m.* bot. tibast, källarbars. -e, -n, *f.* rad. -en, *sv. tr.* ordna radvis. -enweise, *adv.* radvis, rad för rad.

-zeilig, *a.* sms. -radig.

Zeisig, -e, *m.* atm. Zeischen, -lein, grönsiska. *F loser* ~ ljus gosse, lätt sinnig sälle.

Zeit, -en, *f.* tid. *Deiner* ~ på din tid, *seiner* ~ a) på hans, på sin tid, b) i sinom tid, *das hat ~ ei. damit hat es gute* ~ det brådskar ej, *das hat ~ bis morgen*: det kan vänta tills i morgon, *sich ~ lassen*: taga sig tid, *du liebe ~!* du gode Gud! — *med prep.*: *an der ~ sein*: vara på tiden, *dies ist nicht mehr an der* ~ detta är icke vidare tidslenigt, är föråldradt, *wieviel ist es an der ~?* hvad är klockan? *auf einige* ~ för någon tid; *aus dieser* ~ från denna tid; *aufser der* ~ olägligt; *bei ~en*: i tid, *bei guter* ~ i god tid; *in kurzer* ~ inom kort; *mit der* ~ med tiden, så småningom; *seit langer* ~ sedan lång tid tillbaka; *um die ~ der Ernte*: vid skördetiden; *von ~ zu* ~ då och då, tid efter annan; *vor kurzer* ~ för kort tid sedan, *vor der* ~ i förtid, *vor ~en*: fordom, förr i världen; *während der* ~ *dafs*: på den tiden då; *zu allen ~en*: i alla tider, *zur ~ Ciceros*: på C:s tid, *zu gehöriger* ~ i rätt tid, *zu gleicher* ~ samtidigt, *zu meiner* ~ på min tid, *zu rechter* ~ i rätt tid, *zu jeder* ~ alltid, *zu ~en*: ibland, *zur ~ als*: när, *zur ~* för närvarande. -abschnitt, *m.* tidsskede. -alter, *n.* tidsålder. -angabe, *f.* tidsbestämning, datum. -aufwand, *m.* tidspillan. -bedürfnis[s], *n.* tidens behof. -berechnung, -bestimmung, *f.* tidsberäkning, -bestämning. -buch, *n.* krönika, annaler. -dauer, *f.* tidrymd. -droschke, *f.* droska som man far per timme. -folge, *f.* 1. tidsföljd. 2. gram. tempusföljd. -form,

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälperb.

*f. gram. tempus. -geist, m. tidsanda. -gemäls, a. tidsenlig. -gemälsheit, f. tidsenlighet. -genöls, m., -genössin, f. samtida. -geschichte, f. historia för dagen. -gewinn, m. tidsbesparing. -hafen = Fluthafen. -hér, adv. hittills. -hérig, a. hittillsvarande. -ig, a. 1. nu-, dåvarande. 2. i rätt tid, läglig, lämplig. 3. tidig. 4. mogen. -igen, sv. I. itr. s. mogna. II. tr. bringa till mognad, utveckla. -igung, f. mognande. -kürzend, a. som förkortar tiden, roande, underhållande. -kürzung, f. tidsfördrif. -lang, f. Eine ~ en tid bortåt. -lauf, m. tidskede. -lébens, adv. under lifstiden. -lich, a. timlig, jordisk. Das ~e segnen: säga jordelifvet farväl, aflida. -lichkeit, f. jordiskt lif, jordelifvet. -lose, -n, f. bot. tidlösa. -mäls, n. 1. tidsmätt. 2. metr. kvantitet. -raubend, a. tidsödande. -rechnung, f. tidsräkning. -register, n. kronologisk tabell. -schrift, f. tidskrift. -umstände, pl. (tids)förhållanden, konjunkturen. -ung, f. tidning. -ungsamt, n. tidningskontor. -verderb, m. tidens förderf. -verhältniss, pl. tidsförhållanden. -verlust, m. tidsförlust. -verschwendung, f. tidspillan. -vertreib, m. tidsfördrif. -vertreibend, a. roande, underhållande. -weilig, a. tidtals, stundom förekommande. -weise, adv. då och då, stundom, tidtals. -wind, m. periodisk vind. -wort, -er *f*, n. gram. verb.*

Zell|bruder, m. eremit. -e, -n, f. cell; hytt. -enförmig, a. cellformig. -icht, -ig, a. cellformig; cellulös.

zelótisch, a. fanatisk.

Zelt, I. -e, n. tält. II. -[e]s, 0, m. passgång. III. -e[r], m. liten fält bakelse, pastilj. -bett, n. sprakanssäng. -bude, f. tältstånd, marknadstält. -er, -, m. passgångare; sv. i allmh. ridhäst, springare. -leinwand, f. tältduk.

Zenith, -[e]s, 0, m. zenit.

Zens, Zent- se Cens, Cent-.

Zephyr, -s, -e, m. zefyr, västanvind. -yrhaft, -ýrisch, a. zefyrtadt.

Zepter, -, n. scepter.

zer|arbeiten, * I. tr. sönderdela, -krossa, förstöra. F *jn* ~ dugtigt genomprygla ngn. II. *rf*. alldeles arbeta ut sig. -ätzen, * tr. sönderfräta. -béissen, * tr. sönderbita. -blásen, * itr. s. spricka sönder, itu. -blásen, * tr. blåsa sönder. -bláttren, * I. tr. (sönder-) dela i skifvor. II. *rf*. skifra sig. -bláuen, * tr. genomprygla, sönderbulta, mörbulta. -bráten, * tr. o. itr. s. steka(s) för härd så att steken faller sönder. -bréchbar(keit) = Zerbrechlich(keit). -bréchen, * I. tr. sönderbryta, slå sönder. Sich den Kopf ~ bráka sin hjärna. II. itr. s. brista sönder, brista. -brécher, -, m. en som bryter sönder ngt, förstörare. -bréchlich, a. bräcklig, skör. -bréchlichkeit, f. bräcklighet, skörhet. -bréchung, f. sönderbrytning, -slagning. -bróckeln, * I. tr.

bryta sönder, bryta i (små) bitar, smula sönder. II. itr. s. falla sönder i bitar, smula sig. -dréschen, * tr. söndertröska, -bulta. -drücken, * tr. söndertrycka, trycka ihop. -fáhren, * I. tr. köra sönder. II. itr. s. gå sönder, i bitar, fara isär. Part. perf. ~ Ossammanhängande, förvirrad, tankspridd. -fáhrenheit, f. brist på sammanhang; tankspriddhet. -fáll, m. sönderfallande, förfall, ruin. -fállen, * I. itr. s. 1. falla, gå sönder, i bitar, förvittra, störta samman, misslyckas. 2. Mit *jm* ~ komma på spänd fot med ngn. 3. sönderfalla, dela sig, indelas. II. tr. Sich den Kopf ~ falla och slå (sönder) hufvudet. -fállen, * tr. sönderdela, indela. -fásern, * tr. sönderdela i fibrer, i trådar, i tågor. -féilen, * tr. sönderfåla, fåla af. -fétzen, * tr. sönderriffa, -trasa, -slita, sarga. -fétzung, f. -fléischen, * tr. sönderriffa, sönderslita, slita i stycken, sarga. -fléischung, f. -fliegen, * itr. s. flyga isär. -flíelsen, * itr. s. upplösa sig, smälta. -flíösen, * tr. upplösa, smälta. -flóssenheit, f. upplöst, smält tillstånd. -fólttern, * tr. förskräkligt tortera, medels tortyr sönderslita, sönderbráka. -fránzen, * tr. sönderripa, söndertrasa. -fréssen, * tr. fräta, äta, gnaga sönder. -friren, * itr. s. frysa sönder. -gánglich, a. förgänglig, bräcklig. -géhen, * itr. s. gå sönder, upplösa sig. -glíedern, * tr. sönderdela, -stycka, upplösa i sina beståndsdelar, analysera, dissekera. -glíoderung, f. -hácken, * tr. sönderhacka. -háuen, * tr. sönderhugga, hugga af. -háuen, * tr. söndertugga. -kléine[r], * tr. dela skära m. m. sönder (i små bitar), söndersmula. -kléinerung, f. -klópfen, * tr. sönderknäcka, -slå, -hamra. -knácken, * tr. knäcka, sönderkrossa. -knáutschen, * tr. hopskrynkla, sammantrycka. -knírschen, * tr. sönderkrossa, förkrossa. -knírschheit, -knírschung, f. förkrossadt tillstånd, förkrossning. -knítschen, * tr. sönderkrossa, krossa. -knítern, * tr. hopskrynkla, sönderkrossa, hopskrynkla. -kníttierung, f. -knúllen, * = zerknítern. -kóchen, * tr. o. itr. s. koka sönder. -kráchen, * I. tr. s. springa sönder. II. tr. spränga sönder. -krátzen, * tr. sönderriffa, sönderkraftsa. -krúmeln, * I. tr. söndersmula. II. itr. s. o. *rf*. smula sig. -lássen, * tr. smälta, upplösa. -láufen, * I. itr. s. smälta, upplösa sig; rinna isär, ut. II. tr. gå, slita sönder. -légbár, a. som kan sönderdelas. -légen, * tr. sönderdela, taga isär, plocka sönder, dela, analysera; skära för. -léger, m. förskärare. -léegung, f. sönderdelning m. m. se zerlegen. -lésen, * tr. läsa sönder. -lóchern, * tr. göra, borra hål (vid hål) i. -lúmpf, a. höljd i trasor, trasig, förfallen. -lúmpfheit, f. trasigt, förfallet tillstånd, trasor. -máhlen, * tr. söndermala. -málmen, * tr. sönderkrossa, -mala, pulverisera; sda. förkrossa. -málmung, f.

- mårtern,* *tr.* förskräckligt martera, tortera, pina, plåga. -någen,* *tr.* söndernåga. -nichten,* *tr.* förinta. -pflücken,* *tr.* sönderplocka. -plätzen,* *tr.* spricka, springa sönder. -préssen,* *tr.* sönderprässa, -trycka. -prügeln,* *tr.* grundligt genomprygla, mörbulta. -quälen,* *tr.* plåga ihjäl, sönderbråka, utpina. -quetschen,* *tr.* sönderkrossa, sönderklamma. -quetschung, *f.* -räufen,* *tr.* sönder-slita, slita af.
- Zerrbild, *n.* vrångbild, karikatyr, förvrängning. -haft, -lich, *a.* förvrängd, karikerad.
- zer|r|eiben,* *tr.* sönderrifva, -gnugga, -mala. -reißung, *f.* -reißbar, *a.* möjlig att sönder-slita. -reißsen,* *I. tr.* sönder-slita, -rifva. *In Stücke* ~ slita i stycken. *II. itr. s.* gå sönder, brista. -reißung, *f.*
- zer|r|ren, *sv. I. tr. I.* slita, rycka, draga. *2.* plåga, trakassera. *II. rfl.* slåss, luggas. -gestalt, *f.* vrångbild, grotesk figur.
- zer|r|rinnen,* *itr. s.* smälta, upplösa sig. -risen, *a.* söndersliten; sargad; *bn.* disharmonisk. -rissenheit, *f.* sönderslitet tillstånd, splittring; *vild natur;* *bn.* disharmoni. *Die ~ des Landes:* landets talrika fjärdar och vikar, klyftor *m. m.* -ritzen,* *tr.* sönderrispa. -rühren,* *tr.* röra sönder.
- Zerrung, *f.* slitning, ryckning.
- zer|r|rüpfen,* *tr.* sönderplocka. -rütten,* *tr.* sönderskaka, upplösa, bringa i ordning, förstöra, ruina. -rütttheit, -rüttung, *f.* upplösning, ordning, förfall, förstörelse, ruin. -sägen,* *tr.* söndersäga. -schäben,* *tr.* sönderskafva. -schéitern,* *itr. s.* söndersläs, gå i spillror. -schéllen,* *I. tr.* sönderslä, slå i bitar, i spillror. *II. itr. s.* söndersläs, gå i spillror. -schiefen,* *I. tr.* skjuta sönder. *II. itr. s.* falla sönder, störta samman, falla i ruiner. -schlagen,* *I. tr. I.* slå sönder, slå i bitar. *2.* sönderdela. *II. rfl.* blifva om intet. -schlagung, *f.* -schléifsen,* *tr.* sönder-slita. -schlützen,* *tr.* skära, sprätta, rispa upp, sönder. -schméifsen,* *tr. F* slå sönder. -schméizen,* *tr. o. itr. s.* smälta, upplösa (sig). -schméitern,* *I. tr.* slå sönder, i kras, kullslå, splittra; nedslå, förkrossa. *II. itr. s.* sönderslä(s) *m. m. se I.* -schméiternung, *f.* -schnéiden,* *tr.* skära, klippa sönder, itu, i bitar, sönderstycka. *bn. jm das Herz* ~ krossa ngn's hjärta. -schnéidung, *f.* -schníp-peln,* *tr.* sönderklippa, klippa i små bitar. -schróten,* *tr.* sönderkrossa, -mala, -klippa. -sétzbar, *a.* upplöslig. -sétzen,* *tr. o. rfl.* upplösa(s), sönderdela(s). -sétzung, *f.* -spálten,* *tr.* klyfva, dela. -spáltung, *f.* -splittern,* *tr., itr. s. o. rfl.* splittra(s). -splitterung, *f.* -spréngen,* *tr.* spränga sönder, spränga (isär). -springen,* *itr. s.* springa sönder, explodera, spricka. -stámpfen,* *tr.* söndertrampa, -stampa, -stóta, krossa. -stámpfung, *f.* -stáuben,* *tr. o. itr. s.* förvandla(s) till stoft, pulveri-
- sera(s), upplösa(s) i småpartiklar. -stáubung, *f.* -stéchen,* *tr.* söndersticka, sticka hål i. -stieben,* *itr. s.* hastigt skingras, rusa, spränga, flyga åt hvar sitt håll. -stórbär, *a.* förstörbär. -stóren,* *tr.* förstöra. -stórer, *m.* förstörare. -stórerin, -nen, *f.* förstörerska. -stóring, *f.* förstöring, förstörelse. -stó-rungsgéist, *m.* förstörelselusta. -stóisen,* *tr.* sönderstóta, stóta. -stréuen,* *tr. o. rfl.* skingra, förströ (sig), sprida(s). -stréut, *a. I.* kringspidd, skingrad. *2.* tankspridd. -stréutheit, *f.* tankspriddhet. -stréuung, *f.* skingrande, spridning, förströelse. -stréuungssucht, *f.* jagt efter förströelser. -stúcke[|]n,* *tr.* sönderstycka, sönderdela, dela. -stúck[e-|]ung, *f.* -tánzen,* *tr.* dansa sönder. -t[h]áuen,* *itr. s.* upptina. -t[h]éilbär, *a.* delbar. -t[h]éilbarkeit, *f.* delbarhet. -t[h]éilen,* *I. tr.* sönderdela, dela, klyfva, indela. *II. rfl.* dela, klyfva sig, indelas; sönderdela. -t[h]éil-lung, *f.* -trámpeln, -tráppen,* *tr.* söndertrampa. -trénnen,* *tr.* dela, skilja åt, sönder-sprätta. -tréten,* *tr.* söndertrampa, förtrampa, trampa under fötterna. -trúmmere, -, *m.* förstörare. -trúmmern,* *I. tr.* sönderslä, slå i spillror, förstöra. *II. itr. s.* gå sönder, gå i spillror, förstöras. -trúmmerng, *f.* -wéi-chen,* *sv. I. tr.* uppmjuka, uppblöta. *II. itr. s.* mjukna, blötna. -wúhlen,* *tr.* söndergrä-fva, -böka. -wúrfni[|]s, -se, *n.* split, tvist, oenighet. -záusen,* *tr.* sönderrifva, sönder-slita, slita hårtappar af, illa tilltyga. -zúp-fen,* *tr.* sönderplocka. -zwicken,* *tr.* nypa, slita sönder.
- Zeter, -s, *0, n.* gallskrik. ~ *und Mord ei. ~ mordio schreien:* gallskrika, skrika som om det gálde lifvet. -geschrei, *n.* gallskrik. -n, *sv. itr. h.* gallskrika.
- Zettel, -, *m. 1.* papperslapp, blad, sedel, etikett, blankett, affisch, plakat, attest. *2.* varp, ränning. -ankleben, -anschlagen, *n.* affischering. -ankleber, -anschläger, *m.* affischör. -bank, *f.* sedelutgifvande bank. -n, *sv. tr.* varpa.
- zeuch, zeuch(s)t, *forådr. = zieh, zieh(s)t.*
- Zeug, -e, *n. 1.* tyg, väfnad, linne. *2.* redskap, don, verktyg; husgeråd, kärl. *3.* krigsmateriel, vapen, rustning. *4.* seldon. *5.* jagtredskap. *Lichte* ~e: jagtnät, *dunkle* ~e: jagtappar. *6.* saker, ting, *t. ex. aller-hand* ~ allehanda saker, *albernes ei. dummes* ~ dumheter, *tolles* ~ galenskap, *was soll ich mit dem ~e machen?* hvad skall jag göra med det där? *7.* folk, pack, pöbel, *t. ex. liederliches* ~. *8.* i vissa talesätt: *jd hat das ~ zu etw.:* ngn har förmåga till ngt, *was das ~ hält:* hvad tygen hålla, *jm etw. am ~e ficken:* lappa om ngn, *ge ngn på pälsen, ins ~ gehen ei. fahren ei. sich legen ei. sich werfen:* med ifver taga itu med, lägga manken till, *gut auf dem ~ sein:* vara

itr. intransitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har håden, *s.* har sein till hjälpverb

väl till mods. -**o**, -**n**, **m**. vittne. -**en**, *sv. I. itr. h. vittna. II. tr. frambringa, alstra, af-la, föda. -enaussage, f. vittnesmål. -eneid, m. vittnesed. -eindelijk, a. ~e Vernehmung: vittnens hörande på ed. -enschaft, f. I. egen-skap af vittne. 2. vittnesmål. -enverhör, n., -envernehmung, f. vittnesförhör. -er, -, **m**. upphof, fader. -**erin**, -**nen**, **f**. upphof, moder. -**haus**, **n**. tyghus, arsenal. -**in**, -**nen**, **f**. kvinnligt vittne. -**meister**, **m**. tygmästare. -**ni**[f]s, -**se**, **n**. 1. vittnesmål, vittnesbörd. ~ *von etw. ablegen*: vittna om ngt. 2. vitsord, intyg, attest, betygg. -**ni**[f]s**ablegung**, **f**. vittnesmål(s afgifvande). -**schaft**=*Zeugenschaft*. -**schmied**, **m**. klensmed. -**ung**, **f**. frambringande, framfödande, fortplantning, afelse, alstring. -**ungsfähig**, **a**. dnglig till fortplantning. -**ungskraft**, **f**. fortplantningsförmåga. **Zibéle**, -**n**, **f**. art stora russin. **Zickle**, *slat. = Ziege*, *dim. -el[chen]*, -**lein**, -, **n**. killing, get. -**zack**, **adv**. sicksack. [*Im*] ~ *laufen*: gå i sicksack. -**zackförmig**, **a**. (gående) i sicksack. -**zackig**, **a**. (gående) i sicksack. **Zieche**, -**n**, **f**. bolstervar, kuddvar. **Ziege**, -**n**, **f**. get. **Ziegel**, -, **m**. tegelsten, tegelpanna, tegel. -**brenner**, **m**. tegelbrännare. -**brennerel**, **f**. tegelbränneri, tegelverk. -**decker**, **m**. tegeltäckare. -**éi**, -**en**, **f**. tegelverk. -**farbig**, **a**. tegelfärgad. -**n**, **sv. itr. h. bränna**, slå tegel. **Ziegenbart**, **m**. bockskägg. -**bock**, **m**. getbock. -**fell**, **n**. getskinn. -**hainer**, -, **m**. knölpåk från byn Ziegenhain. -**hären**, **a**. af gethår, gethårs-. -**käse**, **m**. getost. -**lamm**, **n**. killing. -**leder**, **n**. getskinn. -**melker**, **m**. nattsckärta. -**peter**, **m**. F örmandelsvullnad. **Ziegler**, -, **m**. 1. vassla. 2. vassleost. -**ler**, -, **m**. tegelslagare, -brännare. **Ziehband**, **n**. dragband. -**här**, **a**. tjänjbar. -**barkeit**, **f**. tjänjbarhet. -**brücke**, **f**. vindbrygga. -**brunnen**, **m**. brunn, källa ur hvilken vattnet hinkas upp. -**en**, *st. I. tr. 1. draga. Die Achseln ei. Schultern* ~ rycka på axlarna, *Atem* ~ hämta andan, *den Beutel* ~ lossa på pungen, *die Stricke fest* ~ draga åt repen, *ein schiefes Gesicht ei. eine Fratze* ~ göra en grimas, *vom Leder* ~ draga blankt. — *Med prep.:* *an sich* ~ draga till sig, *in am Arme* ~ taga ngn i armen och draga honom till, med sig, *in an ei. bei den Haaren* ~ lugga ngn, *ans Licht* ~ draga fram i ljuset; *js Blicke auf sich* ~ ådraga sig ngns uppmärksamhet, *js Hafs auf sich* ~ ådraga sig ngns hat, *Perlen auf einen Faden* ~ uppträda pärlor på en tråd, *Wein auf Flaschen* ~ tappa vin på buteljer, *Saiten auf die Geige* ~ stränga fiolen, *in auf die ei. bei Seite* ~ taga ngn af sidan; *Nutzen aus etw.* ~ draga nytta af ngt, *Schlüsse aus etw.* ~ draga slutsatser af ngt, *viel Geld aus einem Geschäfte* ~ a) vinna mycket på*

en affär, b) taga mycket pengar ur en affär, *eine Lehre aus etw.* ~ hämta lärdom, lära sig ngt af ngt; *jn durch die Hechel* ~ häckla, förtala ngn, *jn durch den Schmutz* ~ smutskasta, förtala ngn; *in sich* ~ suppa i sig, insupa, *in Beratung* ~ taga under öfvervägande, *jn ins Geheimnis* ~ inviga ngn i hemligheten, *jn ins Vertrauen* ~ skänka ngn sitt förtroende, *alles ins Lächerliche* ~ göra narr af allt, *etw. in seinen Nutzen* ~ draga nytta af ngt, *in Zweifel* ~ draga i tvifvelsmål, betvifva; *etw. nach sich* ~ draga ngt efter sig, hafva ngt till följd; *einen Vorteil von etw.* ~ draga fördel, nytta af ngt; *den Hut vor jm* ~ taga af hatten för, hälsa på ngn, *vor Gericht* ~ draga inför rätta; *zu sich* ~ draga till sig, *zu Rate* ~ rådfråga, *jn zur Rechenschaft* ~ affordra ngn räkenskap, *sich etw. zu Herzen*, *zu Gemüte* ~ lägga ngt på sinnet, *jn zur Strafe* ~ straffa ngn. 2. uppdraga, uppföda, fosta. 3. flytta, t. ex. *eine Figur im Schachspiel. 4. Lichte* ~ stöpa ljus. 5. teka. reflia. **II. rfl. 1. draga**, tåga. 2. sträcka sig, gå, räcka. 3. *Sich in etw. (ack.)* ~ intränga i, uppsupas af ngt. *Sich ins Böhlische* ~ skifta i rött. 4. *Sich nach etw.* ~ forma sig, smyga sig efter ngt. 5. *Sich schief* ~ slå sig, bågna. **III. itr. 1. h. draga. Der Ofen zieht**: det är drag i kakelugnen, *an einem Karren* ~ draga en kärra, *der Grund zieht bei mir nicht: det skälet finner jag ej bindande, *es zieht mir ei. mich in der Schulter: det värker i axeln på mig. 2. **s. draga**, tåga, resa, gå. 3. **s. flytta**. -**er**, -, **m.**, -**erin**, -**nen**, **f**. ngn ei. ngt som drager. -**harmonika**, **f**. dragharmonika. -**hund**, **m**. draghund (hund använd som dragare). -**kind**, **n**. fosterbarn. -**kraft**, **f**. dragningskraft. -**leine**, **f**. draglina. -**pflaster**, **n**. dragplåster. -**seil**, **n**. draglina. -**tag**, **m**. flytt-dag. -**ung**, **f**. dragning. -**werk**, **n**. dragverk. -**zeit**, **f**. flyttningstid.**

Ziel, -**e**, **n**. mål, syfte, gräns. *Das* ~ *überschreiten*: skjuta öfver målet. -**en**, **sv. itr. h. o. tr. sigta**, mätta, rikta. *Auf etw. (ack.)* ~ syfta till ngt. -**bewufst**, **a**. medveten om målet. -**los**, **a**. utan mål. -**scheibe**, **f**. skottaffa. **ziemlen**, **sv. = geziemen**. -**er**, -, **m**. rygg, lärstykke af slagtdjur o. vildt. -**lich**, **a**. tämligen stor, vacker **m. m.**, passabel. *Vanl. adv. tämligen*, ganska. *Er ist so ~ von meinem Alter*: han är ungefär i min ålder. **ziopen**, **sv. tr. draga**, rycka, lugga. **zier**, **I. a. prydlig**, vacker. **II. o. f. prydnad**. -**affe**, **m**. narr, sprätt. -**at**, -**e**, **m.**, -**en**, **f**. prydnad, ornament, dekoration. -**bengel**, **m**. sprätt. -**blume**, **f**. prydnadsväxt. -**buchstabe**, **m**. ut-sirad bokstaf. -**de**, -**n**, **f**. prydnad. -**en**, **sv. I. tr. sira**, pryda, smycka. **II. rfl. 1. pryda**, smycka sig. 2. krusa, vara kruserlig, pryd, tillgjord. -**eréi**, -**en**, **f**. krus, tillgjordhet,

- prydhed. -erisch, *a.* kruserlig, tillgjord, pryd. -garten, *m.* blomsterträdgård. -gärtner, *m.* blomsterodlare. -gärtnerel, *f.* blomsterodling. -haft = ziererisch. -lich, *a.* prydlig, sirlig, elegant, fin, gratiös. -lichkeit, *f.* prydlighet, sirlighet, elegans, finess, gratiöst sätt. -los, *a.* osmyckad. -puppe, *f.* mode-docka. -rat[h] = Zierat.
- Ziffer, -*n, f.* 1. siffra. 2. chiffer. -blatt, *n.* urtafla. -brief, *m.* chifferbref. -n, *sv. itr. h. o. tr.* räkna med siffror, skriva siffror. -schlüssel, *m.* nyckel till en chifferskrift. -schrift, *f.* chifferskrift.
- Zigärre = Cigarre.
- Zigéner, -, *m.* sigenare, tattare. -haft, *a.* sigenarlik, tattaraktig. -in, -nen, *f.* sigenerska, tatterska. -isch = zigeunerhaft. -n, *sv. itr. h.* föra ett tattarelif, driva omkring. -t[h]üm, *n.* 1. Das ~ sigenarne, tattarne. 2. tattarelif.
- Zikåde, -*n, f.* askstrit, cikada.
- Zille, -*n, f.* en art flodfartyg.
- Zimmel, -*n, f.* cymbal.
- Zimmer, -, *n.* 1. rum. 2. timmer. -axt, *f., -bell, n.* timmermansyxka. -él, *o, f.* timmermansyrka. -er, -, *m.* timmerman. -handwerk, *n.* timmermansyrka. -holz, *n.* timmer, byggnadsvirke. -jungfer, *f.* kammarjungfru. -mann, *m.* timmerman. *Im zeigen, wo der ~ das Loch gelassen hat:* visa ngn på dörren. -n, *sv. tr. o. itr. h.* timra. -pflanze, *f.* krukväxt. -pollerer, *m.* timmermansgesäll som gör de finare arbetena. -reihe, *f.* rad, fil af rum. -ung, *f.* timring.
- Zimmet = Zimt.
- zimperllich, *a.* pryd, tillgjord, kruserlig. -lichkeit, *f.* prydhed *m. m.* se föreg. -liese, *f.* F prydtärna. -n, *sv. itr. h.* vara pryd, tillgjord, kruserlig.
- Zimt, -*e, m.* kanel. -braun, *a.* kanelbrun. -en, *a.* af kanel, kanel-. -farben, *a.* kanelfärgad. -rinde, *f.* kanel(bark). -rose, *f.* smörnypon (Rosa cinnamomea).
- Zindel, -, -taft, *m.* en art lätt taft.
- Zink, -[e]s, *o, n. o. m.* zink. -e, -*n, f.* 1. spets, udd, tagg, klo. 2. sinka (ett slags gäll trumpet, *arv.* ett orgelregister). -en, *I, -, m.* = Zinke. *II. a.* af zink, zink-. *III. sv. tr. I.* blåsa på sinka, se Zinke 2. 2. förse med spetsar *m. m.* se Zinke 1. Dreizeinkte Gabel: gaffel med tre klor. -enist, -*en, m.* sinkblåsare. -ig, *a.* försedd med spetsar *m. m.* se Zinke 1. Zwei-e Gabel: gaffel med två klor.
- Zinn, -[e]s, *o, n.* tenn. -ärtig, *a.* tennartad. -e, -*n, f.* tinne, spets. -enhöch, *a.* mycket hög, skyhö. -enkrönung, *f.* tinnar. -e[r]n, *a.* af tenn, tenn-. -öber, -*s, o, m.* cinober.
- Zins, -*es, -en, m.* ränta, arrende, skatt, tionde, hyra. -bär, *a.* skattskyldig. -barkeit, *f.* skattskyldighet, skatte natur. -bauer, *m.* skattebonde, arrendebonde, arrendator. -brief,
- m.* skattebref, arrende-, hyreskontrakt. -en, *sv. tr. o. itr. h.* 1. betala ränta *m. m.* se Zins. 2. bära ränta. -eszins, *m.* ränta på ränta. -fällig, *a.* skattskyldig. -frei, *a.* 1. räntefri. 2. skattefri. 3. hyresfri, utan hyra, gratis. -freiheit, *f.* skattefrihet *m. m.* se föreg. -fuls, *m.* räntefot. -groschen, *m.* skattepenning. -gut, *n.* skatte-, arrendehemman. -haft, *a.* skattskyldig. -hahn, *m.* tiondetupp. *Rot wie ein ~ röt* som en kalkon. -herr, *m.* länsherre. -leute, *pl.* till Zinsmann. -los, *a.* räntefri. -mann, *m.* 1. länsman (långt ä), skattebonde. 2. hyresgäst. -pacht, *f.* förpaktning, utarrendering. -pflicht, *f.* skatteskyldighet, skatte natur. -pflichtig, *a.* skattskyldig. -rechnung, *f.* intresseräkning. -wels, *adv.* mot skatt, mot ränta.
- Ziptel, -, *m.* fik, snubb, hörn, spets, svans. *F bnd. etw. beim rechten ~ fassen:* börja i rätt ände med ngt. -ig, *a.* som har snubbar, hörn, i sht i sms., t. ex. drei ~ tresnubbig, trekantig. -mütze, *f.* toppmössa. -pelz, *m.* päls af fårsvarsar. -tuch, *n.* trekantig halsduk, sjal.
- Zipölle, -*n, f.* lök.
- Zipperlein, -*s, o, n.* ledreumatism.
- Zirbel, -, *m., -n, f., -baum, m.* cembratal.
- Zirkel, -, *m.* cirkel; krets. -gang, -lauf, *m.* kretsgång, -lopp. -n, *sv. tr.* = abzirkeln. -schluss, *m.* (logisk) cirkel.
- Zirku = Cirku.
- Zirpe, -*n, f.* 1. askstrit, cikada. 2. syrsa. -n, *sv. itr. h. o. tr.* pipa, låta som en syrsa.
- Zisch, -*e, m.* hväsning. -élét, -*en, f.* hviskande, tissel och tassel, hväsande. -eln, *sv. itr. h.* hviska, tissla och tassla; hväsa, hvissla. -en, *sv. itr. h. o. tr.* hväsa, fräsa, hvina. -er, -, *m.* hväsande person *a.* djur. -laut, *m.* gram. hväsljud. -ton, *m.* hväsande ton.
- Zisel-, Zist- *m. m.* se Cisel-, Cist- *m. m.*
- Zither (kort l), -*n, f.* cittra. -schlagen, -spiel, *n.* citterspel.
- zitiér, Zitir = citiér, Citir.
- Zitterlaal, *m.* zool. darrål. -er, -, *m.* darrande person. -esche, -espe, *f.* asp. -fisch, *m.* elektrisk fisk. -gold = Flittergold. -gras, *n.* darrgräs. -haft, -ig, *a.* darrande, svigtande, skälfvande. -n, *sv. itr. h.* darra, svigta, skälfa. -pappel, *f.* asp. -rochen, *m.* zool. darrocka. -schein, *m.* darrande sken. -stimme, *f.* darrande stämma.
- Zit[t]wer, -*s, o, m.* bot. sittver.
- Zitz, -*e, m.* sits (kattun). -e, -*n, f.* bröstvärta. -eln, *sv. itr. h.* suga, dia.
- zivil *m. m.* se civil *m. m.*
- Zoh[el], -, *m.* sobel. -er = Zuber.
- Zofe, -*n, f.* dim. †, kammarjungfru.
- Zögerler, -, *m.* långsam, tveksam person, sölkorf. -n, *I, sv. itr. h.* dröja, tveka, söla. *II. n.* tvekan, dröjsmål. -ni[l]s, -*se, n. o. f., -ung, f.* dröjsmål, tvekan, söla.

Zögling, -e, m. elev, lärjunge.

Zölibat se *Cölibat*.

Zoll, I. -e men som måttenhet -, m. tum. *Auf* ~ *und Linie*: till punkt och pricka. II. -e †, m. tull. -*amt*, n. tullhus. -*amlich*, a. tull-, t. ex. ~e *Behandlung*: tullbehandling. -*angabe*, f. tullförklaring, -*inlaga*, -*anschlag*, m. tulltaxa. -*aufseher*, m. tulluppsyningsman. -*bär*, a. belagd med tull. -*beamte(r)*, m. tulltjänsteman. -*deklaration*, f. = *Zollangabe*. -*einnehmer*, m. tulluppbördsman, tullnär. -*en*, sv. *itr. h. o. tr. 1.* betala tull, förtulla. 2. egna, visa, betyga, skänka. -*frei*, a. tullfri. -*freiheit*, f. tullfrihet.

zöllig, a. 1. tumsläng. 2. tums-1 sms., t. ex. *drei* ~ tretums-, tre tum lång. -*ner*, -, m. tullnär, publikan.

Zollpächter, m. tullförpaktare. -*pflichtig*, a. tullpliktig. -*pflichtigkeit*, f. egenskap att vara belagd med tull. -*quittung*, f., -*schein*, m. tullsedel. -*speicher*, m. tullbod, tullhus. -*stock*, m. tumstock.

Zone, -n, f. zon.

Zoolog, -en, m. zoolog. -*ie*, -[e]n, f. zoologi. -*isch*, a. zoologisk.

Zopf, -e †, m. 1. härfläta, hårpiska. F *bna. jm* *einen* ~ *anstecken* el. *machen* el. *drehen*: göra narr af ngn, göra ngn till åtlöje, *jm auf den* ~ *kommen*: sätta åt ngn, gå ngn in på lifvet. 2. perukstock (bna.). 3. gammal fördom, inskränkt, pedanteri. 4. yfvig trädtopp. -*band*, n. hårband.

zöpfen, sv. *tr.* fläta.

Zopfende, n. toppände. -*ig*, **zöpfig**, a. 1. som har hårpiska, har håret flätadt. 2. föråldrad, fördomsfull, kalkborgerlig.

Zöpfling, -e, m. perukstock, kalkborgare.

Zopf|]mensch, m. = *Zöpfling*. -[h]üm, n. fördomsfullhet, kalkborgerlighet, pedanteri.

Zorn, -[e]s, 0, m. vrede. *Seinen* ~ *an jm auslassen*: utösa sin vrede öfver ngn, *jm in* ~ *bringen*: reta ngn till vrede. -*blick*, m. vredgad blick. -*entbrannt*, a. upptänd af vrede. -*es* = *Zorn*-. -*glühend*, a. lågande af vrede. -*ig*, a. vredgad, vred. -*müt[h]ig*, a. vredgad, vred. -*röt[h]ig*, f. vredens rodnad. -*wüt[h]ig*, a. rasande af vrede.

Zot|]e, -n, f. dim. †, tvetydighet, ekivokt, oanständig skämt. -*enhaft* = *zotig*. -*enreißer*, m. tvetydig, oanständig skämtare. -*ig*, a. tvetydig, ekivok, oanständig.

Zott|]e[], -n, f. tofs, hårtofs, lugg. -*elbär*, m. lurfvig björn. -*elbärt*, m. tofvigt skägg. -*elhaar*, n. tofvigt hår. -*ellig*, a. tofvig, lurfvig. -*elkopf*, m. huvud, person med tofvigt hår, burrhufvud. -*eln*, sv. I. *tr.* Part. *gezottelt* = *zottelig*. II. *itr. s.* F luffa, lufsa. -*eltrab*, m. lunk. -*ig*, a. lurfvig, tofvig, raggig.

zu, I. *prep.* med dat. 1. till. ~ *Fu/s*: till fots, ~ *Wagen*: i vagn, ~ *Schiffe*: till sjöss, sjövägen, ~ *See*: till sjöss. *Jm* ~ *m.* Ärger:

till ngnns förgärlse, *jm* ~ *m.* *Trotz*: ngn till trots, *jm* ~ *m.* *Schaden*: till ngnns skada, nackdel, ~ *r.* *Genüge*: tillfylles, *etw.* ~ *r.* *Genüge haben*: hafva nog af ngt, ~ *m.* *Glück*: till all lycka, ~ *m.* *Teil*: till en del, dels, ~ *m.* *Beispiel*: till exempel. *Jn* ~ *m.* *General ernennen*, *machen*: utnämna, göra ngn till general. 2. vid ortnamn: 1, t. ex. ~ *Berlin*. I rikhet därmed: ~ *Hause*: i hemmet, hemma. 3. säkraktida fall. Vid räkneord: ~ *zweien*: två i sänder, två och två, parvis, ~ *hundert*: i hundratals, hundratals, ~ *Dutzenden*: dusintals. ~ *m.* *ersten*: för det första, vid auktioner: ~ *m.* *ersten*, ~ *m.* *zweiten* und ~ *m.* *dritten*: ett tu tre. ~ *dritt*: jag (han o. s. v.) och två till. *Innen* ~ *Liebe*: för er skull, för att göra er till viljes, *Wasser* ~ *m.* *Trinken*: dricksvatten, ~ *m.* *Narren werden*: blifva galen. ~ *jener Zeit*: på den tiden, ~ *ganzen Stunden*: timtals, ~ *js.* *Füßes liegen*: ligga vid ngnns fötter, ~ *m.* *Thore hinaus*: ut gnm porten. II. *adv.* 1. vid adj. o. *adv.* för, t. ex. ~ *grofs.* *Gar* ~ alltför. 2. igen, stängd, slutet, t. ex. *die Thür ist* ~; *dein Sinn ist* ~ ditt förstånd är omtöcknad. 3. *Ab und* ~ *dä* och *dä*, allt emellanåt. 4. uttryckande riktning. *Nach Norden* ~ åt norr, *nach der Stadt* ~ åt staden till, *auf etw.* (ack.) ~ *gehen*: gå åt ngt håll, mot, till ngt, ~! *immer* ~! *nur* ~! *gå på!* *ifs* *nur* ~! *gå bara på* och *ät!* III. *infinitivmärke*, att, för att. *Um* ~ för att, *ohne* ~ utan att. *Ich habe* ~ *arbeiten*: jag har att göra, är upptagen, *das Haus ist* ~ *verkaufen*: huset är till salu. -*ackern*, *tr.* plöja igen. -*arbeiten*, *itr. h.* 1. arbeta, sträfvä hän emot, *einer* (dat.) *Sache*: ngt. 2. gå på och arbeta, fortsätta arbetet.

Zuäve, -n, m. zuav.

Zulbau, m. tillbyggnad.

-*bauen*, *tr.* 1. bygga för. 2. bygga till. -*behalten*, *tr.* hålla stängd, igen. -*behör*, -e, n. o. m., -en, f. tillbehör. -*beifsen*, *itr. h.* o. *tr.* bita till. F *wacker* ~ taga för sig dugtigt, äta med god aptit, *Brot* ~ äta bröd till. -*bekommen*, *tr.* 1. få igen, ihop. 2. få till, dessutom, till på köpet. -*benäm[s]en*, -*benennen*, *tr.* *Jn* ~ gifva ngn ett tillnamn, ett öknamn. -*ber*, -, m. så. -*bereiten*, *tr.* tillaga, tillreda, anrätta, bereda, iordningställa. -*bereiter*, -, m. en som tillagar (m. m. se föreg.) ngt. -*bereitung*, f. tillrättning, förberedelse, tillagning m. m. se *zubereiten*. -*bettegehen*, n. *Das* ~ att gå till sängs, *beim* ~ *dä* jag (du, han o. s. v.) går (gick) till sängs. -*bilden*, *tr.* tillfoga. -*binden*, *tr.* binda igen, ihop, för. -*bifs*, m. tilltugg. -*bläsen*, I. *itr. h.* hålla på att blåsa. II. *tr.* 1. blåsa igen. 2. *Jm* *etw.* ~ tillhåsa, ingifva ngn ngt. -*bläser*, -, m. ingifvare, tillskyndare. -*bleiben*, *itr. s.* förblifva stängd, slutet. -*blinken*, *itr. h.* 1. *Jm* ~ lysa i ögo-

- nen på ngn, vinka ngn. **2.** = tøj. -**blinze**[l]n, *itr.* *h.* *Jm* ~ blinka åt ngn. -**bringen**, *tr.* **1.** medföra, bringa, *jm etw.*: ngt till ngn. **2.** tillbringa. -**bröt**, *n.* = *Zukunft*. -**brüllen**, *tr.* *Jm etw.* ~ tjuvande, vråkande rop, skrika ngt åt ngn. -**buise**, *f.* tillskott. -**bülsen**, *tr.* tillskjuta.
- Zucht**, *f.* **1.** *0*, påläggning, uppfödande, uppdragning, afvel. **2.** *0*, uppfostran. **3.** *0*, disciplin, manstukt, tukt, ordning. **4.** *pl.* -*e* †, tukt, anständighet, ärbarhet. *In Züchten*: ärbart, i all ärbarhet. **5.** *0*, väsen, ordning, lif. **6.** *pl.* -*en*, ras, afföda, skara. -**eber**, *m.* fargalt.
- züch**[l]en, *sv.* *tr.* **1.** lägga på, uppföda, uppdraga. **2.** uppfostra, tukta, disciplinera. -**er**, *-, m.* en som lägger på djur, idkar boskapsskötsel, drager upp träd.
- Zucht**[h]aus, *n.* tukthus, fängelse, häkte. -**häusler**, *m.*, -**häuslerin**, -*nen*, *f.*, -**häusling**, -*e*, *m.* tukthusfänge, strafffänge. -**hengst**, *m.* beskällare.
- züchtig**, *a.* ärbar, sedesam, kysk. -**en**, *sv.* *tr.* aga, straffa, tadla, tillrättvisa. -**er**, *-, m.* agande (m. m. se föreg.) person. -**keit**, *f.* ärbarhet, sedesamhet, kyskhet. -**lich**, *adv.* ärbart, sedesamt, kyskt. -**ung**, *f.* aga, straff.
- Züchtling**, -*e*, *m.* tukthusfänge, strafffänge.
- zücht**[l]os, *a.* odisciplinerad, oordnad. -**losigkeit**, *f.* brist på disciplin, oordning. -**meister**, *m.* **1.** tuktomästare. **2.** fängelsedirektör. -**mittel**, *n.* korrektionsmedel, korrektiv. -**rut**[h]e, *f.* färla, tuktoris, plågoris. -**t**[h]ier, *n.* afvelsdjur.
- Züchtung**, *f.* påläggning m. m. se *züchten*.
- Zuchtvieh**, *n.* afvelsboskap, afvelsdjur.
- Zuck**, -*e*, *m.* ryckning. -**ein**, *sv.* *itr.* *s.* trippa. -**en**, *sv.* *tr.* o. *itr.* *h.* **1.** konvulsiviskt rycka, hastigt (genom)fara. **2.** = *zücken*.
- zücken**, *sv.* *tr.* draga, t. ex. den *Degen*, den *Dolch*, *über* el. *wider* el. *auf* *jn*: mot ngn.
- Zucker**, -*s*, *0*, *m.* socker. -**backer**, *m.* sockerbagare, konditor. -**bäckerel**, *f.* konditori. -**backwerk**, *n.* konfekt. -**bau**, *m.* sockerodling. -**bonbon**, *m.* karamell. -**erbse**, *f.* **1.** sockerärt. **2.** sockergryn. -**gebäckene**(s), *n.* konfekt. -**guls**, *m.* glacering. -**haltig**, *a.* sockerhaltig. -**harnruhr**, *f.* sockersjuka. -**hut**, *m.* sockertopp. -**ig**, *a.* **1.** sockerhaltig. **2.** af socker, socker-. -**känd**, -*s*, *0*, *kandis*, *m.* kandissocker, bröstsocker. -**krankheit**, *f.* sockersjuka. -**löffel**, *m.* strösked. -**mehl**, *n.* strösocker. -*n*, *I.* *sv.* *tr.* sockra. *II.* *a.* af socker, socker-. -**plätzchen**, *n.* sockerplätt, pastilj. -**rohr**, *n.* sockerrör. -**rübe**, *f.* sockerbeta. -**schote**, *f.* sockerärtskida. -**streuer**, -**streu**-**löffel**, *m.* strösked. -**werk**, *n.* konfekt. -**zwieback**, *m.* biskvit.
- Zuckung**, *f.* ryckning.
- zuld**ämmen, *tr.* dämna för, täppa till. -**decken**, *tr.* **1.** öfvertäcka, öfverhölja. **2.** *F* *jn* ~ a)
- prygla ngn, b) dricka ngn under bordet. -**deichen** = *zudämmen*. -**dém**, *adv.* dessutom, för öfrigt. -**denken**, *tr.* **1.** tänka till, ytterligare. **2.** *Jm etw.* ~ tillämnna ngn ngt. -**diktieren**, *tr.* diktera vidare, ytterligare. -**donnern**, *tr.* *Jm etw.* ~ med dundrande röst rop ngt åt ngn. -**drang**, *m.* tillopp, trängsel. -**drängen**, *rf.* tränga sig fram ut ngt. -**drehen**, *tr.* **1.** vända at et hau. *Jm den Rücken* ~ vända ngn ryggen. **2.** vrida igen. -**dringen**, *itr.* *s.* = *zudrängen*. -**dringlich**, *a.* efterhängsen, närgången. -**dringlichkeit**, *f.* efterhängsenhet, närgångenhet. -**drücken**, *tr.* **1.** trycka igen, ihop, till. *Bia. ein Auge bei etw.* ~ se gnm fingrarne med ngt. **2.** fortfarande trycka. -**eignen**, *tr.* tillägna, a) dedicera, b) tillvälla. -**eignen**, *-, m.* en som tillgnar ngn ngt. -**eignung**, *f.* tillignan. -**eilen**, *itr.* *s.* *Auf* *jn* ~ skynda mot ngn, ngn till mötes, *seinem Verderben* ~ gå sitt förderf till mötes. -**erkennen**, *tr.* *Jm etw.* ~ tillerkänna, tilldöma ngn ngt. -**erkennung**, *f.* -**erst**, *adv.* först, för det första, till att börja med. *Gleich* ~ strax i början. -**essen**, *tr.* o. *itr.* *h.* **1.** *Brot* ~ äta bröd till. **2.** gå på och äta, taga för sig, äta fort. -**fächeln**, *tr.* tillfläkta, fläkta. -**fahren**, *itr.* **1.** *s.* *Dem Dorfe* ~ åka, köra åt byn till, *auf das Land* ~ styra kurs mot landet. *Auf* *jn* ~ rusa mot ngn. **2.** *h.* *Gut* ~ åka, köra undan. -**fall**, *m.* **1.** slump, öde. **2.** oförutsedd tilldragelse, oförmodad händelse, tillfällighet. -**fallen**, *itr.* *s.* **1.** falla igen, ihop. **2.** tillfalla, blifva till del. -**fällig**, *a.* tillfällig. ~*erweise*: händelsevis, genom en slump. -**fälligkeit**, *f.* tillfällighet. -**falten**, *tr.* vika, lägga ihop. -**fertigen**, *tr.* tillsända. -**flattern**, *itr.* *s.* *Einem Orte* ~ fladdra åt ett ställe till. -**flchten**, *tr.* fläta ihop. -**flicken**, *tr.* **1.** sätta till, tillfoga. **2.** lappa, laga, tillstoppa. -**fliegen**, *itr.* *s.* **1.** *Einem Orte* ~ flyga åt ett ställe till, i riktning mot ett ställe. **2.** fortsätta flykten, flyga vidare. **3.** flyga, slå igen. -**fliehen**, *itr.* *s.* fly åt, till. -**flielsen**, *itr.* *s.* **1.** rinna, flyta åt, till. **2.** tillflyta, tillströmma. *Jm etw.* ~ *lassen*: låta ngt blifva ngn till del.
- Zuflucht**, *f.* tillflykt. -**shafen**, -**sort**, -**splatz**, *m.*, -**sstätte**, *f.* tillflyktsort, fristad.
- Zuflufs**, *m.* tillopp, tillflöde. -**flüstern**, *tr.* tillhviska, ingifva. -**flüsterng**, *f.* tillhviskad ord, ingifvelse. -**folge**, *prep.* med gen. o. dat. till följd af, i öfverensstämmelse med, enligt. -**frieden**, *a.* nöjd, tillfreds, belåten, förnöjd, förnöjsam. *Jn* ~ *stellen*: tillfredsställa ngn, *sich* ~ *geben*: gifva sig till freds, nöja sig, lugna sig, *jn* ~ *lassen*: låta ngn vara i fred, *ich bin es* ~ jag är nöjd därmed. -**friedenheit**, *f.* tillfredsställelse, belåtenhet, förnöjsamhet. -**frieren**, *itr.* *s.* frysa igen, lägga sig. -**flügen**, *tr.* tillfoga, bifoga. -**fuhr**, *f.* tillförsel. -**führen**, *tr.* föra åt,

- till, hän till, tillföra. -führung, *f.* -fyllen, *tr.*
 1. fylla, fylla igen. 2. ytterligare hålla i, fylla i.
- Zug, -e *†*, *m.* 1. tåg, marsch, flygt. 2. drag, luftdrag. 3. tåg, (tågande) skara, afdelning, trupp, pluton; (järnvägs)tåg. 4. drag, linie, streck; ansigtsdrag; ytterlinier. 5. drag. *t. ex. ein ~ mit dem Netz, im Schachspiel.* In, mit einem ~e, auf einen ~ i ett drag, på en gång, med ens. 6. rörelse, gång. Im ~ sein: vara i gång, gut auf dem ~ bra i gång, in ~ bringen: sätta i gång, im ~ bleiben: ostördt fortfara, gå på. 7. andetag, andedrag. 8. klocksträng. 9. hissblock, talja. 10. pedal. 11. dragsko. 12. resår på skor. 13. refla.
- Zullgabe, *f.* det som gifves på köpet, påbröd, mellangift, öfvervigt. -gang, *m.* 1. tillgång, tillträde. 2. väg, gång som leder till ngt. -gängig, -gänglich, *a.* tillgänglig, mottaglig. -gänglichkeit, *f.* tillgänglighet, mottaglighet.
- Zugband, *n.* dragband. -brücke, *f.* vindbro.
- Zugbehen, *tr.* 1. gifva på köpet, bifoga. 2. medgifva, tillstå. -gehen, predikantv. a. närvarande. -gehen, *itr. s.* 1. gå igen, sluta sig. 2. Auf jm ~ gå emot ngn, gå ngn till mötes, die Arbeit geht dem Ende zu: arbetet närmar sig sitt slut. 3. Spitzig ~ sluta i en spets. 4. Im ~ a) komma fram till ngn, b) blifva ngn till del, *etw. ist jm zugegangen:* ngn har fått mottaga ngt. 5. tillgå. Mit rechten Dingen ~ gå rätt till, wie geht es zu, das: hur kommer det sig, att. 6. Wacker ~ gå fort, gå på, gå undan. -gehör = Zuhörer. -gehören, *itr. h.* 1. tillhöra. 2. Es gehört *etw. zu:* det skall vara ngt till. -gehörig, *a.* tillhörande. -gehörigkeit, *f.* tillhörighet.
- Zügel, *-, m.* tygel, töm. Mit verhängtem ~ reiten: rida med lösa tyglar. -los, *a.* tygellös. -losigkeit, *f.* tygellöshet. -n, *sv. tr.* tygla-ung, *f.* tyglande.
- Zullgemüse, *-, n.* grönsaker, sallad. -genannt, *a.* med tillnamnet, äfven kallad. -gesellen, *I. tr.* förena, *jm* med ngn. *II. rfl.* sälla sig till, den übrigen: de öfriga. -geständni[s], *n.* bekännelse. -gestehen, *tr.* tillstå, erkänna, bekänna, medgifva. -gethan, *a.* tillgifven. -gewandt, *a.* förbunden.
- Zugführer, *m.* lokomotivförare. -garn = Zugnetz.
- zugfelsen, *tr.* 1. ytterligare ihålla. 2. ihållande fylla. 3. fortfarande hålla.
- zugig, *a.* dragig.
- zugitern, *tr.* sätta galler framför.
- Zugkraft, *f.* 1. dragkraft. 2. dragningskraft. -kräftig, *a.* tilldragande.
- zugleich, *adv.* tillika, på samma gång.
- Zugleine, *f.* draglina. -loch, *n.* ventil. -mittel, *n.* dragmedel. -netz, *n.* dragnät, not. -ochse, *m.* dragoxe. -pferd, *n.* arbetshäst. -pflaster, *n.* dragplåster.
- zullgraben, *tr.* gräfva igen. -greifen, *tr.* fatta tag i, taga för sig.
- Zugriemen, *m.* dragrem. -schnur, *f.* dragnöre. -seil, *n.* draglina. -stiefel, *m.* resårsko. -stück, *n.* teat. pjes som drar folk, kassapjes. -[h]ier, *n.* dragare.
- Zullgucken, *itr. h.* F se på. -gürten, *tr.* spänna åt, draga åt gördeln, gjorden omkring ngt. -guls, *m.* påfyllning.
- Zuglvieh, *n.* dragare. -vogel, *m.* flyttfågel. -weise, *adv.* kolonnviss, i kolonner. -wind, *m.* luftdrag. -winde, *f.* vindspel. -zeit, *f.* stäglars flyttningstid.
- Zullhaben, *tr.* 1. hafva, hålla igen, stängd, slutet. 2. hafva, få på köpet, i mellangift, dessutom, ytterligare. -häkeln, -haken, *tr.* häkta igen, ihop. -halten, *I. tr.* hålla ihop, igen. *II. rfl.* skynda sig, kvicka sig. *III. itr. h. I. Auf etw. (oek.) ~ taga kurs på, styra hän mot ngt. 2. Mit jm ~ stå i förbindelse med, hålla till hos ngn. -haltung, f. -hämmern, tr. hamra, slå, spika igen. -händen, adv. tillhanda. -hängen, tr. hänga för. -hauen, I. itr. h. 1. Auf jm ~ hugga in på ngn. 2. fortifera att hugga. 3. taga för sig. *II. tr.* 1. tillhugga, tillyxna. 2. hugga sönder, stycka. -häuf, adv. tillhoppa, tillsammans, allesamman. -hefteln, tr. häkta ihop, igen. -heften, tr. häfta ihop. -heilen, itr. s. läkas. -heilung, f. läkning. -herrschen, tr. *Im etw. ~* i en befallande ton säga ngn ngt. -hinterst, adv. efterst, sist. -horchen, itr. h. lyssna. -hören, itr. h. åhöra, höra, gifva akt på, lyssna till, *jm:* ngn, ngn's ord. -hörer, -, m. åhörare. -hörerin, -nen, f. åhörarinna. -hörrerraum, m. åhörarplats. -hörerschaft, f. samtliga åhörare, auditorium. -hülfenahme, f. hjälp, anlåtande. Mit ~ von *etw.:* genom att taga ngt till hjälp. -innerst, adv. innerst. -jagen, I. itr. 1. s. jaga, spränga hän emot, hän till, einem Orte: ett ställe. 2. h. spränga, sätta i väg. *II. tr. Im ein Wild ~ jaga,* drifva ett villebråd till ngn. -jauchzen, -jubeln, itr. h. o. tr. *Im ~ jubla* mot ngn, *jm Beifall ~ jublande applådera,* med jublande bifall mottaga ngn. -kaufen, tr. ytterligare köpa, köpa till. -kehren, tr. 1. vända åt, till, *jm:* ngn. 2. sopa igen. -keilen, tr. kila igen, kila fast. -ketteln, tr. med en kedja, med kedjor hopfästa. -kitten, tr. hopkitta. -klappen, I. itr. s. slå, gå igen, sluta sig. *II. tr.* slå igen, stänga, tillsluta. -klatschen, itr. h. o. tr. klappa händerna åt, *jm:* ngn. *Im Beifall ~ applådera* ngn. -kleben, -kleistern, tr. klistra, smeta igen. -klemmen, tr. klämma ihop, igen. -klinken, tr. stänga med en klinka. -knöpfen, tr. knäppa igen, ihop. -knüpfen, tr. knyta igen, ihop, åt. -kommen, itr. s. 1. Auf jm ~ komma, gå emot ngn, ngn till mötes. 2. *Im ~ blifva* ngn till del, tillfalla ngn, *jm etw. ~ lassen:**

låta ngn få (del af) ngt. 3. *Jm* ~ tillkomma ngn, vara ngus. 4. *Mit etw.* ~ räcka med ngt. 5. ~ *d.*: tillkommande, framtida. -können, *itr. h. Zu etw.* ~ kunna komma åt ngt. -korken, *tr.* korka. -kest, *f.* det man äter till ngt, sofvel, sallad, kompott. -kriegen, *tr. F* 1. få till, på köpet, i mellangrif, dessutom. 2. få igen, ihop. -kunft, *o, f.* framtid. -künftig, *a.* framtida. -lächeln, *itr. h. o. tr. Jm* ~ le mot ngn. -lage, *f.* 1. tillökning, tillägg. 2. bilaga. -langen, *I. itr. h. 1.* taga för sig, taga. 2. räcka. *II. tr. Jm etw.* ~ räcka, fly ngn ngt. -länglich, *a.* tillräcklig. -länglichkeit, *f.* tillräcklighet. -lals, -es, *o, m.* tillträde. -lassen, *tr. 1.* *Die Thür* ~ låta dörren vara stängd, ej öppna dörren. 2. lemna tillträde åt, släppa in, fram. 3. tillåta, medgifva. -lässig, -läslich, *a.* tillåtlig, tillåtlig, tillständig, rädlig. -lässigkeit, -läslichkeit, *f.* det rädliga (*m. m. se föreg.*) i att göra ngt. -lassung, *f.* insläppande, tillträde; tillåtelse.

Zuilauf, *m.* tillopp. -laufen, *itr. s. 1.* springa fort. 2. komma springande. *Auf jn* ~ springa emot ngn, ngn till mötes. 3. sluta. *Spitz* ~ sluta i en spets. -legemesser, *n.* fällknif. -legen, *I. tr. 1.* lägga igen, öfver, ihop, fälla ihop. 2. lägga till, tillfoga, bifoga. 3. *Sich* (*dat.*) *etw.* ~ lägga sig till med, skaffa sig ngt. *II. itr. h. F* lägga på hullet. -leide, *adv. Jm etw.* ~ thun: göra ngn ngt illa. -leimen, *tr.* limma ihop, igen. -leiten, *tr.* leda till ett ställe. *Wasser* ~ leda dit, in vatten. -leitung, *f.* -lernen, *tr.* lära sig ytterligare, vidare. -leizt, *adv.* till sist, slutligen, sist. -lispeln, *tr.* tillhviska. -löt[h]en, *tr.* hoplösa.

Zulp, -e, *m.* sudd att suga på. -en, *sv. itr. h.* suga på sudd.

zum, *smödraga af zu dem.*

zumachen, *I. tr.* stänga, tillsluta, hoplägga, försegla, knäppa igen, spika igen, slå ihop. *II. itr. h.* skynda sig. -mäl, *adv. 1.* tillika, tillsammans, på en gång. 2. i synnerhet, framför allt. -mauern, *tr.* mura igen, mura för. -méist, *adv.* för det mesta. -messen, *tr.* tillmäta. -mut[h]en, *tr. Jm etw.* ~ anmoda ngn om ngt, begära, fordra ngt af ngn. -mut[h]ung, *f.* anmodan, begäran. -nächst, *I. adv.* närmast, först och främst. *II. prep.* med *dat. el. gen.* närmast intill, strax bredvid. -nageln, *tr.* spika igen. -nähen, *tr.* sy ihop, igen. -nahme, -n, *f.* ökning, tilltagande. -name[n], *m.* tillnamu.

zundbar, *a.* antändbar, eldfängd, brännbar.

Zundel = Zunder.

zünden, *sv. tr.* tända, antända.

Zunder, -s, *o, m.* fnöske, tunder.

Zünder, -, *m.* tandare, fdibus, lunta.

zunderhaft, -ig, *a.* fnöskartad.

Zündholz, *vad. dim. hölzchen, n.* tändsticka.

-hütchen, *a.* knallhatt. -nadel, *f.* tändnål. -papier, *n.* fidibus. -pfanne, *f.* fängpanna. -pulver, *n.* fängkrut. -ung, *f.* antändning. zu|nehmen, *I. itr. h.* tilltaga, ökas, växa, stiga. *II. tr.* taga med, till hjälp, äfven taga. -neigen, *tr.* böja åt, till ngt. -neigung, *f.* böjelse, tycke, tillgifvenhet, sympati, kärlek. Zunft, -e †, *f.* 1. skrå. 2. afdelning, ordning, klass.

Zunfteloi, -en, *f.* skråväsen, skråfördom.

Zunft|geist, *m.* skråanda. -gelehrte(r), *m.* lärd pedant. -gemäls, *a.* skrämassig. -genosse, *m.* skråbroder.

zünftig, *a.* 1. skrämassig. 2. tillhörande ett skrå, skrå-. -en, *sv. tr.* skrämassigt utbildade af skråväsendet.

zunftmälsig, *a.* skrämassig.

Zunge, -n, *f.* *dim. †.* 1. tunga. 2. tungomål. 3. spänntorn. 4. flundra.

züngeln, *sv. itr. h. 1.* röra tungan som en orm. 2. låga, flamma, fladdra.

Zungen|drescher, *m.* 1. pratmakare. 2. = *Rabulist*. -drescherei, *f.* 1. prat. 2. = *Rabulisterei*. -fertig, *a.* talför. -fertigkeit, *f.* talförhet. -förmig, *a.* tungformig. -gedresch, *n.* = *Zungendrescherei*. -held, *m.* hjälte i ord, skräflare. -hieb, *m.* stickord. -laut, *m.* gramtungjud. -schlag, *m.* 1. smackning. 2. stickord. 3. *F einen guten ~ haben*: vara talför.

zu|sicht[e], *adv.* till intet, om intet, sönder, i bitar. -nicken, *itr. h. o. tr.* nicka åt, *jm*: ngn. -oberst, *adv.* öfverst, ofvanpå. -ordnen = *beordnen*. -peitschen, *itr. h. 1.* *Auf jn* ~ piska på ngn. 2. fortfara att piska. -pfeifen, *itr. h. Jm* ~ hvisla åt ngn.

zupfen, *sv. tr. o. itr. h.* rycka, draga, plocka. *Charpie* ~ göra llneskaf, *an etw.* (*dat.*) ~ rycka i ngt.

zupflastern, *tr. 1.* tilltäppa, fylla. 2. lägga påster på, öfver.

Zupfleinwand, *f.* llneskaf.

zu|pilöcken, *tr.* med pluggar, naglar hopfästa. -pflügen, *tr.* plöja igen. -pfropfen, *tr.* tillstoppa, tilltäppa, proppa, korka. -pichen, *tr.* med beck tillsmeta. -pressen, *tr.* prassa ihop. -r, *smödraga af zu der.* -rát[h]ehalten, *n.*, -rát[h]ehaltung, *f.* sparande, sparsamhet, hushållning. -rát[h]en, *tr.* tillråda. *Auf sein* ~ på hans tillrådan. -rát[h]eziehung, *f.* rådfrågande. -raunen, *tr.* tillhviska. -rechnen, *tr. 1.* medräkna, taga med i räkningen. 2. *Jm etw.* ~ skrifu ngt på ngns räkning, tillräkna, tillskrifu ngn ngt.

zurechnungsfähig, *a.* tillräknelig. -kelt, *f.* tillräknelighet.

zurécht, *adv.* tillrätta, i ordning, till stånd. -bringen, *tr.* bringa till stånd, i ordning. -finden, *rf.* finna sig tillrätta, orientera sig, hitta rätt. -helffen, *itr. h.* hjälpa tillrätta, *jm*: ngn. -kommen, *itr. s.* komma tillrätta.

itr. intransitivt, *rf.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälperb.

-legen, *tr.* lägga i ordning, tillrätta. **-machen**, *tr.* göra i ordning. **-rücken**, *tr.* flytta rätt, ställa i ordning. **-setzen**, **-stellen**, *tr.* sätta, ställa i ordning, på sin plats. **F** *via. jm den Kopf* ~ tillrättavisa ngn, få ngn att taga reson. **-weisen**, *tr.* 1. *Jn* ~ visa ngn vägen, hur han skall göra, skall bära sig åt. 2. tillrättavisa, lexa upp. **-weisung**, *f.* tillrättavising.

Zurüede, *f.* uppmantran, uppmaning, tillrådan. **-reden**, *itr. h. Jm* ~ tala uppmantrande *ei.* tröstande till ngn, uppmuntra ngn, försöka få ngn till ngt. **-reichen**, *tr. o. itr. h. I.* räcka, räcka till. 2. räcka (fram). **-reiten**, *I. itr. s. Einem Orte* ~ rida åt ett ställe till, i riktning mot ett ställe, *auf jn* ~ rida mot ngn, ngn till mötes. **Tüchtig** ~ rida undan. **II. tr.** rida in, dressera. **-reiter**, *m.* en som rider in, dresserar hästar. **-rennen**, **F** = *zulaufen* 1, 2. **-richten**, **I. tr.** 1. rikta, vända åt ett visst håll. 2. laga, ställa i ordning, ordna, tillaga, tillreda, tillrusta, bereda, tillugga, tillyxsa. 3. tilltyga. **II. rfl.** göra sig i ordning, rusta sig. **-richter**, *m.* ordnare, beredare *m. m.* *se zurichten* 1, 2. **-richtung**, *f.* ordnande *m. m.* *se zurichten*. **-riegeln**, *tr.* regla, regla igen.

zürnen, *sv. itr. h.* vredgas, vara vred, *über* (med *ack.*) *ei. um ei. wegen etw.*: öfver ngt, *jm ei. auf jn ei. mit jm*: på ngn.

zurüllen, **I. itr. s.** rulla till, åt ett håll. **II. tr.** rulla för, igen, ihop. **-rosten**, *itr. s.* rosta igen, ihop.

Zurschaustellung, *f.* utställande, exposition.

zurück, *adv.* tillbaka, hem, igen, åter, kvar. ~! tillbaka! vänd om! **-beben**, *itr. s.* bäfvande rygga tillbaka. **-begeben**, *rfl.* begifva sig tillbaka, återvända. **-begehren**, **I. tr.** återfordra. **II. itr. h.** längta tillbaka. **-begeleiten**, *tr.* ledsaga, följa tillbaka, hem. **-begleitung**, *f.* behållen, *tr.* behålla, kvarhålla, undantaga. **-behaltung**, *f.* **-bekommen**, *tr.* återfå. **-berufen**, *tr.* återkalla. **-berufung**, *f.* **-beugen** = *zurückbiegen*. **-bezahlen**, *tr.* återbetala. **-bezahlung**, *f.* **-beziehen**, *rfl.* syfta tillbaka. **-bezüglich**, *a.* tillbakasyftande, *gram.* reflexiv. **-biegen**, *tr.* böja tillbaka, baklänges. **-biegung**, *f.* **-bleiben**, *itr. s.* 1. stanna (kvar). 2. blifva efter; *om ur:* dra sig, gå efter. 3. återstå. **-blicken**, *itr. h.* blicka tillbaka, kasta en återblick. **-bringen**, *tr.* 1. återbringa, föra, kalla. 2. *Jn* ~ försämrans ställning, förstöra ngn's affärer, bringa ngn på obestånd. **-datieren**, *tr.* antedatera. **-denken**, *itr. h.* tänka tillbaka. **-drängen**, *tr.* 1. tränga tillbaka. 2. undertrycka. **-drehen**, *tr.* vrida tillbaka. **-dürfen**, *itr. h.* få, töras återvända. **-e**, ***** = *zurück*. **-eilen**, *itr. s.* skynda tillbaka. **-erbitten**, *tr.* bedja att återfå. **-erhalten**, *tr.* återfå. **-erinnern**, **I. tr.** *Jm etw.* ~ återkalla ngt i ngn's minne.

II. rfl. *Sich an etw. (ack.)* ~ återkalla ngt i sitt minne, påminna, erinra sig ngt. *Sowoit ich mich ~ kann:* så långt jag mins tillbaka. **-erobern**, *tr.* återeröfva, med vapenmakt återtaga. **-erstaten**, *tr.* återlemna. **-erwarten**, *tr.* återvänta. **-fahren**, **I. itr. s.** 1. återvända. 2. fara, rygga tillbaka. **II. tr.** köra, skjutsa tillbaka, hem, återföra. **-fahrt**, *f.* återfärd, hemfärd. **-fallen**, *itr. s.* återfalla, återkastas. **-finden**, *rfl.* hitta vägen tillbaka, hitta hem. **-fliegen**, *itr. s.* flygande återvända. **-fliehen**, *itr. s.* flyende återvända. **-fliessen**, *itr. s.* 1. rinna, flyta tillbaka. 2. komma till godo. **-fo[r]dern**, *tr.* återfordra. **-führbar**, *a.* som kan återföras, reduceras, *se rou.* **-führen**, *tr.* 1. återföra. 2. reducera, *t. ex. auf seinen wahren Werth:* till sitt verkliga värde. **-führung**, *f.* **-gabe**, *f.* återlemnande. **-geben**, *tr.* återlemna. **-gehen**, *itr. s.* 1. gå tillbaka, återvända. 2. gå baklänges. **-geleiten**, *tr.* ledsaga, följa tillbaka, hem. **-gezogen**, *a.* tillbakadragen. **-gezogenheit**, *f.* tillbakadragenhet. **-greifen**, *itr. h.* taga bakåt med handen; *via.* gå tillbaka, *weiter* ~ gå längre tillbaka i tiden. **-haben**, *tr.* hafva åter, hafva fått tillbaka. **-halten**, **I. tr.** hålla tillbaka, kvarhålla, behålla för sig, undertrycka. **II. itr. h.** *Mit etw.* ~ återhålla, behålla för sig, undertrycka ngt. **~d:** tillbakadragen. **-haltung**, *f.* tillbakadragenhet, blygsamhet, anspråkslöshet; *or str. se röreg.* **-helfen**, *itr. h. Jm* ~ hjälpa ngn att återvända, hjälpa ngn hem. **-holen**, *tr.* hämta tillbaka, återhämta, hämta hem. **-jagen**, **I. tr.** jaga, köra tillbaka, hem. **II. itr. s. i sporrsträck återvända. **-kämmen**, *tr.* kamma bakåt. **-kaufen**, *tr.* återköpa. **-kehren**, *itr. s.* återvända. **-kommen**, *itr. s.* 1. återkomma. 2. *Von seiner Meinung* ~ ändra åsigt. **3.** komma på obestånd, göra dåliga affärer. **-können**, *itr. h.* kunna komma tillbaka, återvända, draga sig tillbaka. **-kunft**, *f.* återkomst. **-lassen**, *tr.* lemna efter sig, lemna kvar. **-laufen**, *itr. s.* springa, flyta, rinna, komma, gå tillbaka, återvända, aftaga. **-legen**, **I. tr.** 1. lägga, luta bakåt. 2. aflägga, spara. 3. tillryggalägga, genomgå, hafva bakom sig. **II. rfl.** luta sig bakåt. **-legung**, *f.* **-leiten**, *tr.* leda, föra tillbaka, återföra. **-lenken**, **I. tr.** vända, styra hemåt, återföra. **II. itr. h.** återvända. **-leuchten**, *itr. h.* åter speglas, kasta ett återsken. **-liefern**, *tr.* återlemna. **-marschieren**, *itr. s.* marschera tillbaka, vara stadd på återtag, återvända. **-melden**, **I. tr.** bringa det svaret, svara. **II. rfl.** anmäla sin återkomst. **-mögen**, *itr. h.* vilja återvända. **-müssen**, *itr. h.* vara tvungen att återvända, måste tillbaka, hem. **-nahme**, *o. f.* återtagande. **-nehmen**, *tr.* återtaga, taga tillbaka. **-nöt[h]igen**, *tr.* nödga att återvända. **-prallen**, *itr. s.* studsa till-**

~ = föregående uppslagsord. * akta *ems.* **O** saknar plur. † har omjudd. **F** familjört, **P** lagre språk. * mindre brukligt

baka, återkastas. -rechnen, *tr. o. itr. h.* räkna tillbaka. -reise, *f.* återresa, hemfärd. -reisen, *itr. s.* återvända, resa hem. -reiten, *itr. s.* om hast återvända, rida hem. -rollen, *tr. o. itr. s.* rulla tillbaka. -rücken, *tr.* flytta tillbaka, bakåt. -rudern, *itr. s.* 1. roende återvända, ro hem. 2. ro baklänges, stryka. -rufen, *tr.* återkalla. -sagen, *tr.* 1. vända sig om och säga. 2. svara, gifva till svar. -schaffen, *sv. tr.* återskaffa. -schallen, *itr. s.* Återskalla. -schaudern, *itr. s.* rysande rygga tillbaka. -schauen, *itr. s.* skåda, blicka tillbaka, se sig om. -scheuchen, *tr.* skrämma, drifva tillbaka, afskräcka. -schicken, *tr.* skicka tillbaka, återsända. -schieben, *tr.* skjuta tillbaka, bakåt; undantränga. *Im etw.* ~ återförvisa, hänvisa ngt till ngn. -schiffen, *I. itr. s.* segla tillbaka, återvända. II. *tr.* till sjöss föra, frakta tillbaka. -schlagen, *I. tr.* slå, kasta, vika tillbaka; uppvika; fälla ned. II. *itr. s.* 1. slå tillbaka. 2. *Die Preise sind zurückgeschlagen:* priserna hafva (ånyo) fallit. 3. *Auf die Lunge* ~ slå, kasta sig på lungan. -schleichen, *itr. s. o. rfl.* smyga sig tillbaka, hem. -schleudern, *tr.* slunga, kasta tillbaka, bakåt. -schliefeln, *itr. h.* sluta tillbaka. -schneilen, *tr. o. itr. s.* slå tillbaka. -schrecken, *I. tr.* afskräcka. II. *itr. s.* rygga tillbaka. -schreiben, *tr.* skriva tillbaka, till svar, svara. -schreiten, *itr. s.* 1. gå tillbaka. 2. gå baklänges. -segeln, *itr. s.* segla tillbaka, hem. -sehen, *itr. h.* se tillbaka, se sig om. -söhnen, *rfl.* längta tillbaka, hem. -sein, *itr. s.* 1. vara återkommen, tillbaka. 2. vara efter, efter sin tid. -senden, *tr.* återsända. -sendung, *f.* -setzen, *I. tr.* 1. flytta, ställa, sätta tillbaka, på sin plats. 2. ställa, sätta afsides, aflägga, afsätta. 3. tillbakasätta. II. *rfl.* försätta, förflytta sig tillbaka. III. *itr. s.* spränga tillbaka, åter sätta *er, t. ex. über den Graben.* -setzung, *f.* -sinken, *itr. s.* sjunka tillbaka, åter försjunka. -sollen, *itr. h.* vara tvungen, nödgas, skola återvända, skola återsändas, måste tillbaka. -spiegeln, *tr.* återspegla. -spielen, *tr.* lekande kasta tillbaka. -sprengen, *itr. s.* 1. sporrsträcka återvända. -springen, *itr. s.* hoppa tillbaka; återstudsa. -stehen, *itr. s.* 1. stå bakom, träda tillbaka. 2. *Hinter jm* el. *gegen jm* ~ stå efter ngn, vara ngn underlägsen. 3. återstå. -stellen, *tr.* ställa tillbaka, på sin plats, afsides; vrida ut *ur* tillbaka; ställa på förhållning, kasse-*ra.* -stellung, *f.* -stoßen, *tr.* stöta tillbaka, ifrån sig. -stofsung, *f.* -strahlen, *I. itr. s.* återspeglas, återkastas. II. *tr.* återspegla, återkasta. -streichen, *I. tr.* stryka tillbaka, bakåt. II. *itr. s.* om flyttgälar: återvända. -streifen, *tr.* stryka tillbaka, vika, kaffa upp. -stürzen, *itr. s.* störta, rusa tillbaka. -taumeln, *itr. s.* 1. gå baklänges, återvända med

osäkra steg. 2. tumla baklänges. -thun, *tr.* 1. ställa, sätta, lägga tillbaka, på sin plats. 2. *Einen Schritt* ~ taga ett steg baklänges. -tragen, *tr.* bära tillbaka, hem. -treten, *itr. s.* 1. taga ett steg, gå baklänges. 2. träda, draga sig tillbaka. -verlangen, *I. tr.* återfordra. II. *itr. h.* längta tillbaka. -versetzen, *tr.* försätta, förflytta tillbaka, återförflytta. -verwandeln, *tr.* återförvandla. -wählen, *tr.* vältra tillbaka. -wandern, *itr. s.* vandra tillbaka, hem. -wanderung, *f.* återväg, hemväg. -weichen, *itr. s.* vika, draga sig tillbaka. -weisen, *I. itr. h.* 1. *Im* ~ gifva ngn ett tecken att draga sig tillbaka. 2. *Auf* (med *ack.*) el. *zu etw.* ~ visa tillbaka, hänvisa till ngt. II. *tr.* 1. visa tillbaka. *Im an seine Stelle* ~ gifva ngn ett tecken att åter intaga sin plats. 2. tillbakavisa, afvisa. -weisung, *f.* -wenden, *tr. o. rfl.* vända (sig) om. -werfen, *tr.* kasta tillbaka, återkasta. -wirkung, *f.* -wirken, *itr. h.* återverka. -wirkung, *f.* återverkan. -wollen, *itr. h.* vilja återvända, vilja tillbaka. -zählen, *tr. o. itr. h.* räkna tillbaka, baklänges. -ziehen, *I. tr.* draga tillbaka. II. *itr. s.* flytta tillbaka.

Zuruf, *m.* tillrop. -rufen, *tr.* tillropa. -runden, *tr.* runda, afrunda. -rundung, *f.* -rüsten, *tr.* tillrusta, tillreda, tillaga, ställa i ordning. -rüstung, *f.* tillrustning, förberedelse. -säen, *tr.* så igen. -sage, *f.* löfte, ord, tillåtelse. -sagen, *I. tr.* 1. *Im etw. auf den Kopf* ~ säga ngn ngt i ansigtet, beskylla ngn för ngt. 2. *Im etw.* ~ lofva, tillåta ngn ngt. II. *itr. h.* 1. motsvara. 2. tilltala. -sagung, *f.* = *Zusage.*

zusammen, *adv.* tillsammans, ihop, på samma gång. *Alle* ~ allesamman. -arbeiten, *itr. h. o. tr.* 1. arbeta tillsammans, gemensamt. 2. hopsätta, hopfoga. 3. *F* gå illa åt, illa tilltyga. -backen, *I. itr. h. o. s.* blifva hopbakade, hänga ihop. II. *tr.* 1. baka tillsammans, gemensamt. 2. låta hänga ihop, hopfästa. -ballen, *tr.* bälla, hoprulla, knyta. -ballung, *f.* -begeben, *rfl.* församlas. -bekommen, *tr.* få ihop. -berufen, *tr.* sammankalla. -binden, *tr.* samman-, hopbinda, förena. -biten, *tr.* bjuda ihop. -bleiben, *itr. s.* vara tillsammans, hålla ihop. -borgen, *tr.* låna ihop. -brauen, *tr.* brygga, röra, koka ihop. -brechen, *itr. s.* störta samman, ramlas. *Seine Kniee brachen unter ihm zusammen:* hans knän svigtade, han segnade ned. -bringen, *tr.* hopbringa, sammanföra, samla. -drängen, *tr.* tränga ihop. -drehen, *tr.* vrida ihop. -drehung, *f.* -drücken, *tr.* trycka ihop. -fahren, *I. itr. s.* 1. fara tillsammans. 2. råka ihop, stöta samman. 3. *Vor Schreck* ~ rycka till af förskräckelse. II. *tr.* köra ihop. -fall, *m.* sammanfallande, -störtande. -fallen, *itr. s.* 1. störta samman, falla i ruiner, för-

falla. 2. falla ihop, falla ned. 3. sammanfalla. -*fallen*, *tr.* hopvika. -*faltung*, *f.* -*fassen*, *tr.* sammanfatta. -*fassung*, *f.* -*finden*, *tr.* finna. -*träffa tillsammans*. -*flicken*, *tr.* 1. hopplaga, laga. 2. sammanplocka. -*fliesen*, *itr.* s. flyta, rinna ihop. -*fluis*, *m.* sammanflöde, förening, sammanträffande, sammanstötande, tillopp. -*frieren*, *itr.* s. 1. frysa ihop. 2. sammandragas af kölden. -*fügen*, *tr.* hopfoga, sammansätta, hopsinka. -*führen*, *f.* -*führen*, *tr.* sammanföra, förena. -*geben*, *tr.* förena, låta gifta sig. -*gehen*, *itr.* s. 1. gå tillsammans. 2. gå ihop, passa, öfverensstämma. 3. draga ihop sig, gå ihop, krympa; smälta. -*gehören*, *itr.* h. höra ihop. -*gehörig*, *a.* samhörig. -*gehörigkeit*, *f.* samhörighet. -*gesellen*, *tr.* förena, hopföra. -*gleisen*, *tr.* hålla, slå tillsammans, i samma kärl, blanda. -*grenzen*, *itr.* h. gränsa intill hvarandra, stöta ihop. *nd:* angränsande. -*haben*, *tr.* hafva tillsammans, gemensamt, på ett ställe. -*halt*, *m.* stadighet, hållbarhet, sammanhang. -*halten*, *I. tr.* 1. hålla ihop ngt så att det ej skingras. *Sein Geld* ~ hus-hålla med sina pengar. 2. hålla mot hvarandra, jämföra. 3. hålla tillsammans, gemensamt. *II. itr.* h. hålla, ej gå sönder. -*hang*, *m.* sammanhang. *Sind Sie im ~ e?* är ni med? -*hangen*, *itr.* h. sammanhänga, hänga ihop. -*hängen*, *I. tr.* hänga på samma ställe. *II. = zusammenhängen*. -*hangslos*, *a.* utan sammanhang, osammanhängande. -*hangslosigkeit*, *f.* brist på sammanhang. -*hauen*, *tr.* hugga ned; *F* mörbulta. -*häufen*, *tr.* hopa (på samma ställe), lägga i hög. -*häufung*, *f.* -*heften*, *tr.* häfta ihop. -*heilen*, *itr.* s. o. *tr.* läka(s). -*hellung*, *f.* -*hetzen*, *tr.* hetta ihop. -*holen*, *tr.* hämta ihop. -*kauern*, *rf.* huka sig ned, krypa ihop. -*kaufen*, *tr.* köpa ihop, köpa upp. -*ketten*, *tr.* hopkedja. -*kitten*, *tr.* kitta ihop. -*klang*, *m.* samklang, harmoni. -*klappen*, *I. tr.* slå, fälla ihop. *II. itr.* s. slå, gå igen. -*klauben*, *tr.* mödosamt hopleta, hopplocka, bringa till stånd. -*kleben*, *I. itr.* h. hänga ihop, klibba vid. *II. tr.* limma, klistra ihop. -*klebung*, *rf.* -*klingen*, *itr.* 1. s. bilda samklang, harmoniera. 2. *h.* *Mit den Gläsern* ~ skåla. -*kneten*, *tr.* hopknåda. -*knüpfen*, *tr.* hopknyta, sammanbinda, förena. -*knüpfung*, *f.* -*kommen*, *itr.* s. komma tillsammans, samlas, träffas. *Mit jm* ~ a) träffa ngn, b) drabba samman med ngn. -*kriechen*, *itr.* s. krypa ihop, krympa samman. -*krümmen*, *rf.* krypa ihop. -*kunft*, *e* †, *f.* sammankomst, sammanträffande. -*lassen*, *tr.* 1. låta vara tillsammans. 2. släppa ihop. -*lauf*, *m.* = *Zusammenflus*. -*laufen*, *itr.* s. 1. löpa samman, gå ihop, förena sig, träffas, råka hvarandra. 2. *Mit den Köpfen* ~ stöta hufvudena mot hvarandra. 3. löpna, ysta sig, lefra sig, bliuva sur. 4. krym-

pa. -*läuten*, *I. itr.* h. ringa, klinga, ljuda på en gång, samtidigt. *II. tr.* ringa samman, sammankalla. -*leben*, *I. itr.* h. lefva tillsammans. *II. n.* samlif. -*lęgbär*, *a.* som kan läg-gas, fällas ihop. -*legen*, *tr.* lägga ihop. -*lesen*, *tr.* 1. läsa tillsammans, gemensamt. 2. plocka ihop, uppsamla. -*liegen*, *itr.* h. ligga tillsammans, på samma ställe. -*machen*, *tr.* 1. göra tillsammans, gemensamt. 2. samla. -*nageln*, *tr.* spika ihop. -*nähen*, *tr.* sy ihop. -*nähmen*, *I. tr.* 1. *Etw. mit jm* ~ taga ngt tillsammans med ngn. 2. sammantaga, samla, uppsamla. *F* *bid. jn gehörig* ~ förfara strängt mot ngn. *II. rf.* 1. samla sina tankar, sina krafter. 2. lugna sig. 3. vara på sin vakt, akta sig. -*ordnen*, *tr.* sammanställa, -ordna, samordna, förbjuda. -*ordnung*, *f.* -*packen*, *tr.* packa ihop, packa in. -*passen*, *I. itr.* h. passa ihop, tillsammans, för hvarandra. *II. tr.* sammanpassa, hoppassa, hop-jämka, lämpa ett för hvarandra. -*pfarren*, *tr.* samman slå till en socken. -*pfirchen*, *tr.* sammanpacka. -*pressen*, *tr.* prätta ihop. -*pressung*, *f.* -*raffen*, *I. tr.* i hast hopsamla, rycka till sig. *II. rf.* rycka upp sig. -*rechnen*, *I. tr.* 1. räkna ihop. 2. räkna tillsammans, gemensamt. *II. itr.* h. *Mit jm* ~ göra upp räkenskaperna med ngn. -*reimen*, *I. tr.* rimma, få att gå ihop, förklara. *II. rf.* gå ihop, passa ihop. -*reisen*, *itr.* s. resa tillsammans. -*reissen*, *tr.* riva ned. -*rennen*, *itr.* s. 1. springa tillsammans. 2. stöta ihop. *F* *mit jm* ~ råka i gräl med ngn. -*rینگeln*, *tr.* hopringla, hoprulla. -*rollen*, *tr.* rulla ihop. -*rottung*, *f.* -*rotten*, *rf.* sammangadda sig. -*rottung*, *f.* sammangaddning. -*rücken*, *I. tr.* flytta ihop. *II. itr.* s. maka, sluta sig tillsammans. -*rückung*, *f.* -*ruf*, *m.* sammankallande. -*rufen*, *tr.* sammankalla. -*rufung*, *f.* -*rühren*, *tr.* röra ihop. -*scharen*, *tr.* samla i skaror. -*schau[d]ern*, *itr.* s. genomlas af en rysning, spritta till. -*schichten*, *tr.* lägga hvarvis (i hög). -*schieben*, *tr.* skjuta ihop. -*schiefsen*, *I. tr.* 1. skjuta ned. 2. skjuta tillsammans, göra sammanskott. *II. itr.* h. skjuta på en gång. -*schlagen*, *I. tr.* slå ihop, tillsammans; lägga, vika ihop; slå, bulta, spika ihop. *Geld aus etw.* ~ vinna pengar på, få inkomster af ngt. *II. itr.* s. slå samman. -*schliessen*, *I. tr.* hopkedja, hoplänka. *II. rf.* sluta sig tillsammans. *III. itr.* h. passa ihop. -*schliessung*, *f.* sammanslutning. -*schmelzen*, *tr.* o. *itr.* s. sammansmälta. -*schmelzung*, *f.* -*schmieden*, *tr.* hopsmida. -*schmiegen*, *rf.* krypa tillsammans, intill hvarandra. -*schmierer*, *tr.* *F* hopskrifva. -*schnallen*, *tr.* spänna ihop. -*schnüren*, *tr.* hopsnöra. -*schnürung*, *f.* -*schrauben*, *tr.* hopskrufva. -*schreiben*, *tr.* hopskrifva, sammanskrifva. -*schrumpfen*, *itr.* s. krympa ihop, bliuva skrumpen. -*schütteln*, *tr.* skaka ihop, om

~ = föregående uppelagsord. * akta sms. O saknar plur. † har omj. F familjart, P lagre språk. * mindre brukligt.

hvertannat. -schütten, *tr.* ösa ihop, blanda. -schweissen, *tr.* hopsvetsa. -setzbar, *a.* som kan sammansättas. -setzen, *I. tr.* hopsätta, sammansätta. *Zusammengesetzt:* sammansatt, invecklad. **II. *rf.*** 1. sätta sig tillsammans. 2. vara sammansatt, bestå. -setzung, *f.* sammansättning. -slnken, *itr. s.* sjunka ihop, störta samman. -sparen, *tr.* hopspara. -sperrn, *tr.* tillsammans inspärta. -spiel, *n.* samspel. -sprechen, *tr.* *Ein Brautpaar* ~ viga ett brudpar. -sprechung, *f.* vigsel. -stallen, *tr.* ställa i samma stall. -stecken, *I. tr.* 1. hofvästa. 2. *Die Köpfe* ~ slå sina kloka hufvuden ihop. **II. *itr. h.*** vara tillsammans, hålla ihop. -stehen, *itr. h.* stå tillsammans; tillhöra samma parti; hålla ihop, göra gemensam sak. *Gut* ~ stå i godt förhållande till hvarandra. -stehlen, *I. tr.* stjäla ihop, gnm stöld(er) samla. **II. *rf.*** stjäla sig till att få vara tillsammans. -stellen, *tr.* sammanställa, ställa ihop, jämföra, förena, ordna. -stellung, *f.* -steuern, *tr.* skjuta tillsammans. -stimmen, *itr. h.* 1. sammanstämma, passa tillsammans, öfverensstämma, harmoniera. 2. rösta gemensamt. -stimmung, *f.* -stopfen, *tr.* 1. stoppa ihop. 2. stoppa, laga. -stoppeln, *tr.* hopplocka. -stöfs, *m.* sammanstöt. -stolsen, *I. tr.* 1. stöta ihop, mot hvarandra. 2. hopskarfa. 3. stöta tillsammans. 4. kullstörta. **II. *itr. h. o. s.*** 1. stöta samman. 2. gränsa intill hvarandra. -streichen, *tr.* 1. stryka ihop. 2. *Ein Theaterstück* ~ gnm strykning förkortat en teaterpjäs. -sturz, *m.* sammanstörtande, ruin. -stürzen, *itr. s.* störta samman. -suchen, *tr.* söka, leta ihop. -thun, *I. tr.* lägga ihop, sammanslå, blanda. **II. *rf.*** slå sig tillsammans. -tragen, *tr.* bära ihop; sammanföra, samla. -treffen, *itr. s.* 1. sammanträffa, träffas, råkas. 2. *Zu etw.* ~ medverka till ngt. 3. *Mit etw.* ~ öfverensstämma med ngt. -treten, *itr. s.* sammanträda, nära sig hvarandra, församlas, förenas, slå sig tillsammans. -tritt, *m.* sammanträde. -trommeln, *tr.* trumma ihop. -wachsen, *itr. s.* växa ihop. -wehen, *tr.* blåsa ihop. -werfen, *tr.* 1. kasta ihop, huller om buller, sammanblanda. 2. nedslå, kullstörta. -wickeln, *tr.* veckla, vika, lägga, rulla ihop. -winden, *tr.* vrida ihop. -wirken, *itr. h.* verka tillsammans, samverka. -würfeln, *tr.* kasta huller om buller, gnm en slump sammanföra. *Eine bunt zusammengewürfelte Gesellschaft:* ett brokigt sällskap. -zählen, *tr.* räkna ihop. -ziehbar, *a.* som kan sammandragas. -ziehen, *tr.* sammandraga, draga ihop, draga åt. *Es zieht sich ein Gewitter zusammen:* det drar sig tillsammans till ett åskväder. -ziehung, *f.* -zwängen, *tr.* tvinga, trycka ihop.

zusam[m]t, *prep.* med dat. tillika med, med. **Zusatz, m.** 1. tillsättande, bifogande. 2. tillsats, tillägg. -schanzen, *tr. Jm etw.* ~ spela

ngt i händerna på ngn. *Sich (dat.) etw.* ~ tillkansa sig ngt. -schärfen, *tr.* tillspetsa, hvassa. -schärfung, *f.* -scharren, *tr.* krafsa igen. -schauen, *itr. h.* åskåda, se på, *einer (dat.) Sache:* ngt. -schauer, -, *m., -schauerin, -nen, f.* åskådare. -schauerschaft, *f.* samliga åskådare, publik. -schaufeln, *tr.* skofa igen. -schicken, *tr.* 1. tillskicka, tillända. 2. ställa, göra i ordning. -schickung, *f.* -schieben, *tr.* 1. skjuta igen. 2. *Jm etw.* ~ a) skjuta ngt till ngn, b) spela ngt i händerna på ngn, c) påbörda ngn ngt. *Jur. Jm den Eid* ~ låta ngn gå ed. -schiebung, *f.* -schiefsen, *I. tr.* 1. *Jm etw.* ~ skjuta ngt till ngn. 2. tillskjuta, bidra med. **II. *itr. h.*** skjuta af, lossa ett skott. 2. *s. Auf jn* ~ rusa mot, störta sig öfver ngn. -schlag, *m.* 1. bekräftande handslag, klubbslag på auktioner. 2. tillökning, tillsats. 3. smältningsmedel, fluss. -schlagen, *I. itr.* 1. *h.* slå till. 2. *s.* slå igen. 3. *h. o. * s.* bekomma väl. **II. *tr.*** 1. slå igen. 2. slå till. 3. slå, spika igen, ihop. 4. *Jm etw.* ~ a) slå, kasta ngt till ngn, b) slå, låta klubban falla för ngn på auktioner. -schlagung, *f.* -schlammn, *tr.* uppslamma. -schleifen, *I. st. tr.* slipa, gnm sliping gifva en viss form. **II. *sv. tr.*** gnm öglor fästa. -schleppen, *tr. Jm etw.* ~ släpa, skaffa ngt till ngn. -schleudern, *tr. Jm etw.* ~ slunga, kasta ngt till ngn. -schliessen, *tr.* stänga, läsa. -schmelisen, *F = zuschlagen II, 3, 4 a.* -schmelzen, *tr.* smälta igen. -schmieren, *tr.* smeta igen, tillsmeta. -schnallen, *tr.* späna ihop, igen. -schnappen, *itr. s.* slå igen. -schneiden, *tr.* skära, klippa till. -schneider, *m.* tillskärare. -schneiderin, *f.* tillskärerska. -schneien, *itr. s.* blifva igen-, öfversnöad, snöa igen. -schnitt, *m.* tillklippning, tillskärning, snitt, fason, anstrykning. -schnüren, *tr.* snöra igen, hopsnöra. -schnürung, *f.* -schrauben, *tr.* skruftva igen. -schreiben, *tr.* 1. ytterligare skriva, tillägga. 2. tillskrifva, skriva till, *Jm etw.:* ngn ngt. 3. *Jm etw.* ~ tillskrifva ngn ngt, skriva ngt på ngns räkning, gifva ngn skulden för ngt. 4. tillägna, dedicera. -schreibung, *f.* -schreien, *tr. o. itr. h.* 1. *Jm etw.* ~ skrika, ropa ngt till ngn. 2. *Immer* ~ hålla på att skrika. -schreiten, *itr. s.* 1. *Auf jn* ~ gå emot ngn, ngn till mötes. 2. gå på, gå undan, taga ut stegen. -schrift, *f.* 1. skrifvelse. 2. adress. 3. tillegnan, dedikation. -schriftlich, *adv.* skriftligen, gnm skrifvelser. -schub, *m.* hjälp, understöd. -schüren = schüren. -schufs, *m.* tillskott. -schütten, *tr.* 1. ösa, gräftva igen, fylla. 2. ytterligare ihålla. -schüttung, *f.* -schwären, *itr. s.* bulna igen. -schwellen, *itr. s.* svälla ihop. -schwören, *tr. Jm etw.* ~ svära ngn ngt. -segeln, *itr. s.* segla åt ett håll, styra kurs på. -sehen, *itr. h.* 1. se på, vara åskådare, åsna vittne. *Etw. nur vom ~ kennen:* känna ngt blott

itr. intransitivt, *rf.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har åäben, *s.* har sein till hjälpverb

till utseendet, *das* ~ *haben*: få se på. 2. se till, laga, styra om. -sehends, adv. märkbart, tydlig. -seher, * = Zuschauer. -seln, itr. s. vara stängd. -senden, tr. 1. tillsända. 2. *In einem Orte* ~ sända ngn till ett ställe. -setzen, I. tr. 1. bifoga, tillägga, sätta ngt till ngt, iblanda. 2. sätta till, förlora. 3. sätta igen, sätta för, stänga. 4. *js.* sätta till. II. itr. h. sätta åt, *jm*: ngn. -sichern, tr. *Jm etw.* ~ tillförsäkra ngn ngt. -sicherung, f. -siegeln, tr. försegla. -speise, f. = Zukost. -sperrn, tr. spärra igen, för. -spitzen, I. tr. spetsa, hvässa, göra spetsig, tillspetsa. II. *rf.* sluta i en spets. -sprache, f. = Zuspruch. -sprechen, I. tr. 1. *Jm Trost* ~ trösta ngn, *jm Mut* ~ ingifva ngn mod, uppmuntra ngn. 2. tilldöma, tillerkänna. II. itr. h. 1. *Jm* ~ a) tilltala ngn, b) instämna med ngn. 2. *Dem Glase fleisig* ~ fitigt anlita glaset, *einer Speise gehörig* ~ taga för sig dugtigt af en rätt. -sprechung, f. -springen, itr. s. 1. *Auf jn* ~ springa emot ngn. 2. hoppa, springa. 3. slå, smälla igen, ihop. 4. *Jm* ~ bispringa ngn. -spruch, m. 1. tilltal, tröst, uppmuntran. 2. (vårdshus)kunder. *Die Boule findet viel* ~ bålen faller i smaken, anlitas mycket. -splünden, tr. sprunda. -stand, m. tillstånd, läge, ställning, belägenhet. -ständig, a. 1. tillhörande, tillhörig. 2. vederbörande, kompetent. -ständigkeit, f. kompetens. -ständig, a. vanlig, beständig. -stechen, I. itr. h. 1. *Auf jn* ~ sticka efter ngn. 2. hålla på att sticka. II. tr. sticka, sy ihop. -stacken, tr. 1. *Jm etw.* ~ sticka till, stoppa på ngn ngt. 2. hofästa med nålar. -stehen, itr. h. 1. stå igen, vara stängd. 2. *Jm* ~ anstå, passa ngn. 3. bispringa, bistå, *jm*: ngn. -stellen, tr. 1. ställa för, stänga. 2. *Jm etw.* ~ tillställa ngn ngt. -stellung, f. -steuern, I. tr. o. itr. h. bidraga. II. itr. s. o. h. *Der Küste* ~ styra mot kusten. -stimmen, itr. h. *Einer* (dat.) *Sache* ~ samtycka till, instämna i, gå in på, bifalla ngt. -stimmung, f. samtycke, bifall. -stopfen, tr. stoppa, stoppa igen, för. -stöpseln, tr. korka. -stöps[er]lung, f. -stosen, I. tr. 1. *Jm etw.* ~ hastigt skjuta ngt till ngn. 2. skjuta, slå igen. II. itr. 1. h. stöta till. 2. s. *Jm* ~ hända ngn. -streben, itr. h. eftersträffa, sträffa hän emot, *einem Ziele*: ett mål. -streichen, I. itr. s. *Auf ein Ziel* a. *einem Ziele* ~ draga, tåga, fara, flyga mot ett mål. II. tr. smeta igen. -stricken, tr. sticka ihop, vid stickning hoptaga. -strom, m. = Zufufs. -strömen, I. itr. s. strömma, flyta, rinna dit, strömma till. II. tr. låta tillströmma, tilldela, skänka. -stülpen, tr. öfvertäcka. -stürmen, itr. s. *Auf jn* ~ storma, rusa mot ngn. -stürzen, itr. s. *Auf jn* ~ stöta, rusa mot ngn. -stutzen, tr. putsa, forma, klippa, hyfsa, göra i

ordning. F *jn* zu *etw.* ~ dressera ngn till ngt. -tappen, itr. h. 1. *Auf einen Ort* ~ famlande närma sig ett ställe. 2. bära sig klumpigt, tafadt, dumt åt, rusa till vägs. -teilen, tr. tilldela. -teilung, f. -that, f. 1. tillbehör; ingrediens. 2. material, virke. -thätig = zuthulich. -theilen se zuteilen. -thulich, a. vänlig, förtrolig, tillitsfull, smeksam, inställsam. -thulichkeit, f. vänlighet m. m. se föreg. -thun, I. tr. 1. tillägga, tillfoga, bifoga. 2. stänga. *Die Augen* ~ sluta ögonen, blunda. 3. *Ohne mein* ~ utan mitt ågörande. II. *rf.* 1. gå igen, sluta sig. 2. *Sich jm* ~ ställa sig in hos ngn. -traben, itr. h. 1. *Auf einen Ort* ~ trafva åt ett ställe till. 2. trafva undan. -tragen, I. tr. *Jm etw.* ~ bära ngt till ngn, rapportera, skvallra ngt för ngn. II. *rf.* tilldraga sig. III. itr. h. bära mycken frukt, vara gifvande. -träger, -, m. angifvare. -trägeréi, -en, f. skvallrer. -trägeren, -nen, f. skvallrerbytta. -träglich, a. 1. gagnelig, lämplig, fördelaktig, nyttig. *Der Gesundheit* ~ hälsosam. 2. gifvande, som har god jordmån, bär mycken frukt. -träglichkeit, f. gagn, lämplighet m. m. se föreg. -trauen, I. tr. tilltro, *Jm etw.*: ngn ngt. II. -s, o, n. förtroende, tillit. -traulich, a. 1. förtroendefull, tillitsfull. 2. förtrolig. -traulichkeit, f. förtrolighet. -treffen, itr. h. slå in, passa, vara slående, sann. -treiben, I. tr. 1. drifva åt, till. *Die Herde der Weide* ~ drifva hjorden på bete. 2. drifva på. 3. drifva, slå igen. II. itr. s. *Den Klippen* ~ drifva(s) mot kliporna. -treten, I. itr. s. 1. träda fram, komma, sälla sig till. 2. träda emellan, förmedla. II. tr. trampa igen. -trinken, itr. h. 1. *Jm* ~ dricka ngn till. 2. hålla på, fortfara att dricka. -tritt, m. tillträde. -unterst, adv. underst, i botten. -verlässig, -verlässlich, a. tillförlitlig, säker, pålitlig. -verlässigkeit, f. tillförlitlighet m. m. se föreg. -versicht, f. tillförsigt. -versichtig, a. full af tillförsigt, förtroendefull. -versichtlich, a. 1. = föreg. 2. = zuverlässig. -versichtlichkeit, f. tillförsigt, säkerhet, själförtroende. -viel, adv. för mycket. zuvör, adv. först, förut, på förhand, i förväg. Bildar många sms. med verb, af hvilka nedanstående exempelvis anföras. -bedenken, tr. förut, på förhand betänka. zuvörderst, adv. först (och främst), framför allt. zuvör||kommen, itr. s. förekomma, *jm*: ngn. ~ d: förekommande. -kommenheit, f. förekommande sätt. -sagen, tr. förutsäga. -thun, tr. *Es jm* ~ öfverträffa ngn. Zu||wachs, -es, o, m. tillväxt. -wachsen, itr. s. 1. växa igen, ihop, sluta sig, läkas. 2. tillväxa. 3. *Jm* ~ växa för ngn's räkning, blifva ngn till del. -wage, f. öfverrigt, det som ges på köpet, påbröd. -wägen, tr. 1. *Jm* ~ väga till åt ngn. 2. väga med, på samma gång. -wälzen, tr. 1. *Der Strom wälzt*

seine Gewässer dem Meere zu: strömmen vältrar sitt vatten, sina vattenmassor ned mot hafvet. 2. *Jm etw.* ~ påbörda ngn ngt. 8. *Den Eingang der Höhle mit einem Felsstücke* ~ vältra en sten framför ingången till hålan. -wandern, *itr. s.* Dem Walde ~ vandra åt skogen till. -wanken, *itr. s.* Dem Tische ~ stappla fram mot, till bordet. -warten, *itr. h.* intaga en afvaktande ställning, vänta.

zuwäge, *adv.* tillväga, till stånd. *Gut ~ sein:* befinna sig väl. *Bildar sms.* med åtakilliga verb, af hvilka följ. exempelvis anföras. -bringen, *tr.* bringa till stånd, åstadkomma. -kommen, *itr. s.* *Mit etw.* ~ få ngt till stånd.

zulluehen, *tr. I.* *Jm etw.* ~ blåsa, fläkta till ngn ngt. 2. blåsa igen, öfverhölja, skyla, hopa drivor på. -wöllen, *adv.* understundom, emellanåt. -weisen, *I. itr. h.* *Auf etw.* (ack.) ~ visa, tyda hän, peka på ngt. **II.** *tr.* *Jm etw.* ~ a) anvisa ngn ngt, b) hänvisa ngt till ngn. -wenden, *tr. o. rfl. I.* *Den Schritt ei. sich einem Orte* ~ vända sina steg, gå åt, hän mot ett ställe. 2. *Jm das Gesicht* ~ vända ansigtet mot, se på ngn, *jm seine Liebe* ~ skänka ngn sin kärlek, *seine Freundlichkeit wandte ihm alle Herzen zu:* hans vänlighet drog allas hjärtan till honom, vann alla. -werfen, *tr. I.* *Jm etw.* ~ kasta ngt till ngn, *jm Blicke* ~ ge ngn ögonkast. 2. slå igen, t. ex. *die Thür.*

zuwider, *adv. o.* (etter det styrda ordet stående) *prep.* med dat. mot, i strid mot. *Das Glück war uns* ~ lyckan var oss icke huld, *der Pflicht* ~ sein: strida mot, stå i strid med pligten, *jm ~ sein:* vara ngn motbjudande. -handeln, *itr. h.* *Einem Befehle* ~ handla i strid med, mot en befällning. -handlung, *f.* brott mot ngt. -laufen, *itr. s.* med dat. strida emot.

zullwinken, *itr. h.* *Jm* ~ vinka åt ngn. -wöllen, *tr.* öfverhållva. -zahlen, *tr.* betala ytterligare, tillägga. -zählen, *tr. I.* medräkna. 2. *Jm etw.* ~ räkna till ngn ngt. -ziehen, *I. tr. I.* draga åt, t. ex. *den Knoten.* 2. draga för, t. ex. *den Vorhang.* 3. *In dem Abgrunde* ~ draga ngn hän mot afgrunden. 4. taga med, tillkalla; inbjuda till deltagande. 5. *Sich* (dat.) *etw.* ~ taga åt sig ngt. 6. ådraga. **II.** *rfl.* åtdragas, hopdragas. **III.** *itr. I. h.* *Kräftig* ~ draga åt, taga i dugtigt. 2. s. flytta till ett ställe, ankomma, tråda i tjänst. -ziehung, *f.* -zug, *m. I.* inflyttning, ankomst. 2. de inflyttade, nyankomna; förstärkning. -zügler, -, *m. I.* frivillig (deltagare). 2. inflyttad, nykommen person. -zwängen, *tr.* hoptringa, med våld hoptrycka, hopdraga.

zwacken, *sv. tr. I.* *In zwicken und* ~ plåga, trakassera ngn. 2. rycka, slita.

Zwang, [-e]s, *0, m. I.* tvång. *Sich* (dat.) ~ an-thun: pålägga sig tvång, beherska sig. 2. våld, förtryck. 3. = *Bann 3, a) o. Gerichts-*

barkeit. 4. tryckande, sammandragande smärta. -e, -n, *f.* atm. †, teka. tving.

zwängen, *sv. tr.* tränga, trycka, tvinga; klämma, böja. *Bud. das Recht* ~ vränga lagen.

Zwang||gesetz, *n.* tvångelag. -haft, *a.* tvingande, tryckande. -lage, *f.* tvång, tvångstillstånd, ofri belägenhet. -los, *a.* tvånglös, tvångfri, utan tvång. -losigkeit, *f.* frihet från tvång. -mittel, *m.* tvångsmedel. -sdiens, *m.* dagsverkskyldighet, skyldiga dagsverken. -smålsregel, *f.* tvångsåtgärd. -sverfahren, *n.* exekutivt förfarande. -svollstreckung, *f.* exekution. -sweise, *adv.* genom, med tvång. -versteigerung, *f.* exekutiv auktion.

zwanzig, *q.* tjugu, *itr funfzig* & *Betr. sms.* *itr. sms.* med *drei.*

zwär, *adv. I.* visserligen, nog. 2. *Und* ~ och därtill, och till på köpet, nämligen. *Und* ~ so: och det så (att förstå), nämligen så.

Zweck, -e, *m. I.* arv. -en = *Zwecke.* 2. stift i skottafians midt. *Bud. den* ~ treffen ei. *den* ~ *herauszuschiesen:* träffa hufvudet på spiken. 3. ändamål, syfte. *Zum* ~ *einer Unterredung:* i och för ett samtal. -dienlich, *a.* tjänlig, ändamålsenlig. -dienlichkeit, *f.* tjänlighet, ändamålsenlighet. -e, -n, *f.* stift, nubb, pligg. -en, *sv. I. tr. I.* med stift, med nubb fästa, stifta. 2. = *zwicken.* **II.** *itr. h.* syfta. -entsprechend, *a.* ändamålsenlig. -essen, *n.* festmåltid. -haft, *a.* ändamålsenlig. -los, *a.* ändamålslös, otjänlig, gagnlös. -losigkeit, *f.* gagnlöshet. -mälsig, *a.* ändamålsenlig. -mälsigkeit, *f.* ändamålsenlighet. -s, *prep.* med gen. i och för, för ... skull. -voll, *a.* planmässig. -widrig, *a.* otjänlig, olämplig. -widrigkeit, *f.* olämplighet.

zween, föråldr. *m.* till *zwei.*

zwei, *I.* utan följ. subst. stv. -e, *a.* (grundtal) två, tu. **II.** -en, *f.* tvåa. *Betr. sms.* *itr. sms.* med *drei.* -blatt, *n.* bot. ekorrhår (Convallaria bifolia). -deutelei, *f.* tvetydighet. -deuteln,* *itr. h.* vara tvetydig. -deutig, *a.* tvetydig. -deutigkeit, *f.* tvetydighet. -doppelt, *a.* dubbel. -dunkel, *n.* = *Zwielicht.* -en, *sv. tr. o. rfl.* dela, klyfva (sig), göra (blifva) oense. -er, -, *m. I.* tvåpennig. 2. tvåa *m. m.* *itr. Fünfer.* -erlei, *obj. a.* tvåghandna, två slags. -fach, -fältig, *a.* tvåfaldig, dubbel.

Zweifel, -, *m.* tvifvel. -bär, *a.* tvifvelaktig. -ei, -en, *f.* idkeligt tviflande, tvifvel. -fall, *m.* tvifvelaktigt fall. -geist, *m.* tviflande ande, tviflare. -haft, *a.* I. tviflande, oviss, obeslutsam. 2. tvifvelaktig, mistänkt. *Etw.* ~ *lassen:* låta ngt vara osagdt, ej yttra sig om ngt, *etw.* ~ *machen:* draga ngt i tvifvelsmål. -los, *a.* otvifvelaktig. -mut[h], *m.* vankelmod. -müt[h]ig, *a.* vankelmodig. -n, *sv. itr. h. I.* tvåfa, an *jm:* på ngn. 2. tveka, vara tvehåge. -söhne, *adv.* tvifvelsutän, otvifvelaktigt. -sucht, *f.* tvifvelsjuka, skepticism. -süchtig, *a.* tvifvelsjuk, skeptisk.

itr. intrasitivt, *rfl.* reflexivt, *st.* starkt, *sv.* svagt, *tr.* transitivt verb. *h.* har haaben, *s.* har sein till hjälpverb.

Zweifler, -, *m.* tviflare. -**florin**, -*nen*, *f.* tviflerska. -**flügelig**, *a.* zool. tvåvingad. -**flugler**, *m.* tvåvingad insekt. -**g**, -*e*, *m.* gren, kvist. -**ganstall**, *f.* filial. -**gbafin**, *f.* bibana. -**gen**, *sv. itr. h. o. rfl.* skjuta grenar, grenar, förgrena, dela sig. -**gesang**, *m.* duett. -**geschlechtig**, *a.* tvåkönad. -**gespann**, *n.* par (hästar). -**ggeschäft**, *n.* filialaffär. -**gverein**, *m.* filialförening. -**händig**, *a.* 1. tvåhändig, med två händer. 2. *ves Schwert*: svärd som föres med båda händerna. 3. *ves Stück*: (musik-) stycke för två händer. -**heit**, *f.* dubbelhet, dualism. -**höcker**, *m.* kamel (med två pucklar). -**hufer**, *m.* zool. klöfdjur. -**kampf**, *m.* tvekamp, duell. -**kämpfer**, *m.* kämpe i tvekamp, duellant. -**schlief[e]rig**, *a.* *ves Bett*: tvåmanssäng. -**schneidig**, *a.* tveeggad. -**spänner**, *m.* parvagn. -**spännig**, *a.* lämpad för, förspänd med parhästar. *ver Wagen*: parvagn. ~ **dahnen**: åka efter parhästar. -**spurig**, *a.* dubbelspurig. -**tälteste(r)**, *m.* nästälste. -**tbest**, *a.* nästbäst. -**te**, *a.* (ordningstal) andre. *Zum ~*: för det andra. -**tel**, -*n*, *n.* half, tvåändel. -**tens**, *adv.* för det andra. -**tgeboren**, *a.* andre i ordningen, nästälst. -**tinstanzlich**, *a.* i andra instansen. -**tletzt**, *a.* nästst. -**tnächst**, *a.* andre i ordningen, därpå följande. -**welberel**, *f.* tvegifte. -**zack**, *m.* tvåkloig gaffel, tjuga. -**zackig**, *a.* tvåuddig, tvåkloig. -**zahl**, *f.* 1. tvåtal. 2. gram. dualis. -**züngig** = *doppelzüngig*.

zwerch, *a.* tvär. -**fell**, *n.* mellangärde. *Das ~ erschüttern*: narra till ohjädat skratt. -**pfeife**, *f.* tvår pipa.

Zwerg, -*e*, *m.* dvärg. -**ärtig**, *a.* dvärgartad, dvärglik, förkrympt. -**[en]haft**, *a.* dvärgartad, -**lik**, förkrympt. -**haftigkeit**, *f.* dvärgartad, förkrympt växt, dvärgnatur, litenhet. -**ig** = *zwerghaft*. -**in**, -*nen*, *f.* (kvinnl.) dvärg. -**llng**, -*e*, *m.* pygmé, dvärg.

Zwetsch[g]e, **Zwetschke**, -*n*, *f.* plommon, sviskon. *F meine sieben ~*: mitt pick och pack.

Zwick, -*e*, *m.* 1. = *Zwecke*. 2. knip(ning), nyp. 3. pisksnärt. 4. piskrapp. -**bohrer**, *m.* svickborr. -**el**, -, *m.* kil. -**elbart**, *m.* spetsiga mustascher. -**en**, *sv. tr.* knipa, nypa, klämma, knipa af, klippa af. *jn zwacken*. -**er**, -, *m.* 1. en som nyper, kniper. 2. knip(ning), nyp. 3. lornjett. 4. kniptång. 5. svicka. -**zange**, *f.* kniptång.

Zwiellback, -*e* [t], *m.* skorpa. -**bel**, -*n*, *f.* 1. lök. 2. *F* tjockt ficur. -**belhaft**, -**belig**, *a.* lökartad, löklik. -**beln**, *sv. I. itr. h.* lukta, smaka lök. *II. tr. I.* lägga lök på. 2. ingnida med lök. *F jn ~* gå illa åt ngn. -**fach**, *a.* tvåfaldig, dubbel. -**gespräch**, *n.* dialog. -**licht**, *n.* halfdager, skymning, gryning. -**sel**, -, *m.*, -*n*, *f.* ställe där ngt delar, klyfver sig. -**selig**, *a.* delad, klufven. -**sehn**, *sv. tr.* dela, klyfva. -**spalt**, *m.* tvedrägt. -**spaltig** =

zwieträchtig. -**tracht**, *f.* tvedrägt. -**trächtig**, *a.* tvedrägtig, oense, fiendtlig.

Zwil[i]ch, -*e*, *m.* groft lärft, groft linne, säckväf. -**en**, *a.* af groft lärft, säckväfs.

Zwilling, -*e*, *m.* tvilling.

Zwingllburg, *f.* borg, fäste till ett lands undertryckande. -**e**, -*n*, *f.* 1. tving. 2. dobsko. -**en**, *st. I. tr. I.* tvinga. 2. påtvinga, intvinga. 3. betvinga, besegra, öfverväldiga, rå på; hinna med, räcka till. 4. *Gezwungen*: tvungen, affekterad, konstlad. *II. rfl.* beherska, öfvervinna, förmå sig. -**er**, -, *m.* 1. en som tvingar, betvingare, öfvervinnare. 2. inhägnad, grop, håla där djur förvaras, hundgård, lejongrop *m. m.*; *str.* arena för vilda djur. 3. torn, borg, fängelse. -**herr**, *m.* väldsherskare, despot, tyrann. -**herrschaft**, *f.* despotism, tyranni. -**schraube**, *f.* skruftving. -**stock**, *m.* skrufståd.

zwinklen, *sv. itr. h.* 1. blinka. 2. hastigt röra ngn kroppsd. *Mit den Ohren ~* klippa med öronen. -**er**, -, *m.* 1. en blinkande. 2. blink. *Kein ~lein*: ej det ringaste. -**ern** = *zwinken*.

Zwirbel, -, *m.* hvirvel. -**n**, *sv. I. itr. h.* hvirfa. *II. tr.* vrida omkring.

Zwirn, -*e*, *m.* tråd. *F bnd. ~ im Kopf haben*: ej vara bortkommen, ha godt hufvud, *was machen Sie für ~* hvad har ni för er (för dumbeter)? -**en**, *I. a.* af tråd, tråd. *II. sv. itr. h. o. tr. I.* tvinna. 2. om kattor: spinna. -**eröl**, -*en*, *f.* tvinneri. -**ung**, *f.* tvinnande.

zwischen, *prep.* med dat. o. *acc.* samt *adv.* mellan, emellan. -**akt**, *m.* mellanakt. -**bemerkung**, *f.* inskjuten anmärkning; afvikelse från ämnet, ekskurs. -**deck**, *n.* mellandäck. -**ding**, *n.* mellanting. -**durch**, *adv.* midt emellan, midt igenom, alltemellanåt, här och där, då och då. -**essen**, *n.* mellanrätt. -**fall**, *m.* mellankommande, oväntad, störande händelse, intermesso. -**farbe**, *f.* mellanfärg. -**gericht**, *n.* mellanrätt. -**geschäft**, *n.* tillfällig affär, bifaffär. -**geschofs**, *n.* mellanväning, entresolväning. -**glied**, *n.* mellanlänk. -**handel**, *m.* 1. mellan-, transitohandel, speidationsaffär. 2. = *Zwischenfall*. -**händler**, *m.* speditör, mäklare. -**handlung**, *f.* episod. -**inne**, *adv.* midt emellan, i midten. -**legend**, *a.* mellanliggande. -**magazin**, *n.* nederlag. -**mahl**, *n.*, -**mahlzeit**, *f.* mellanmål. -**mauer**, *f.* mellanvägg. -**pause**, *f.* paus. -**person**, *f.* förmedlare, mäklare, mellanhand. -**pfeiler**, *m.* mellanpelare. -**platz**, *m.* plats midt emellan, mellanrum. -**raum**, *m.* mellanrum. -**rede**, *f.* 1. mellanskjutet tal. 2. afvikelse från ämnet. -**redner**, *m.* samtalande person. -**regierung**, *f.* mellanregering, interregnum. -**reich**, *n.* 1. = *teseg*. 2. mellanliggande rike. -**satz**, *m.* 1. mellanstycke. 2. gram. mellan-sats. -**schieben**, *tr.* skjuta mellan, inskjuta. -**spoise**, *f.* mellanrätt. -**spiel**, *n.* teat. mellan-pjes. -**stand**, *m.* 1. mellantillstånd. 2. =

Zwischenstellung. -station, *f.* mellanstation. -*stellung, f.* ställning midtemellan. -*stock, m., -stockwerk, n.* = *Zwischengeschofs.* -*streifen, m.* mellanliggande remsa. -*stück, n.* mellanstycke. -*stunde, f. 1.* mellanliggande timme. 2. paus, kvart mellan två lektioner. -*ton, m.* mellanton. -*träger, m.* angifvare, skval-
lerbytta. -*trägerin, f.* (spring med) skvaller. -*trägerin, f.* se *Zwischenträger.* -*treten, itr. s.* tråda emellan. -*umstand, m.* mellankommande omständighet. -*wall, m.* mellanvall. -*wand, f.* mellanvägg. -*weite, f.* mellanrum. -*zeile, f.* mellanrad. -*zeilig, a.* mellanradig. -*zeit, f.* mellantid.

Zwist, -e, m. tvist, tvistighet. -*ig, a. 1.* tvistande. ~ *werden über etw. (ack.):* råka i tvist om ngt, ~ *sein:* tvista. 2. tvistig, tvifvelaktig. -*igkeit, f.* tvistighet.

zwitschern, sv. itr. h. o. tr. kvittra. *Zwitter, -, m. 1.* bastard, hybrid bildning. 2. hermafrodit. -*blume, -blüt[h]e, f.* tvekönad blomma. -*haft, a.* hybrid, bastard, tvekönad. -*haftigkeit, f.* hybrid natur. -*ig, -isch* = *zwitterhaft.* -*n* = *zwitschern.* -*pflanze, f.* tvekönad växt. -*schaft, f., -t[h]üm, n.* hybrid natur. -*wesen, n. 1.* hybrid natur. 2. = *Zwitter.*

zwitzern, sv. itr. h. skimra, glittra.

zwo, föräldr. f. till *zwei.*

zwölf, I. utan följ. subst. *afv. -e, a.* (oböjl. grundtal) tolf.

II. -en, f. tolfva. *Betr. sms. jfr sms. med drei.* -*er, -, m.* tolfva m. m. se *Fünfer.* -*erlei, oböjl. a.* tolf slags, tolf olika. -*ling, -e, m.* en af de tolf. -*te, a.* (ordningstal) tolfte. -*tel, -, n.* tolfte del. -*tens, adv.* för det tolfte. -*ter, -, m.* dussin. *Zy- se Cy.*